

Tingbok nr. I. A. 43 1787-1792 for Sunnhordland

Året 1787 -startar med Åstadssak 10 juli, og held fram med alle Hausttinga for dette året.

1787: 1

I: G: N:

Aastæds Sag paa Nedre Waage i Waags Skibr.

Anno 1787. Den 10de Julii Morgen, er efter Requisition af Ejerne og Brugerne af Gaardene Nordre Aarland, Søre Aarland og Nedre Waage en Aastæds Rett Sadt paa Gaarden Nedre Waage i Waags Skibreede og Sundhordlehns Sorenskriverie, og i Sorenskriver Cancellie Raad Søren Schiøtz Svagheds Forfald betient af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af de ved Stædets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren udnævnte Eedsvorne, begge Parter ubeslægtede 8te Laugrettes mænd, hvilke Lensmand Ole Knudssøn Rydland fremstillede navnlig 1. John Hanssøn Møgster. 2. Erich Arnæssøn Øchland. 3. Abraham Abrahamssøn Kolbensviig. 4. Salomon Monssøn Houchenæs. 5. Ingemund Johnsen Drønen. 6. Anders Eliassøn Fagerbache. 7. Ole Knudssøn Rydland \den ældre/ og 8. {Ole} Knud Larssøn Rydland.

Da Hr: Procurator Kahrs!! (Kahrs) mødt paa Opsidderne af Gaardene Nordre Aarland Hans Anderssøn, Carsten Larssøn og Thomas Larssøn. Søre Aarland Erich Larssøn, Jacob Olssøn, Thomas Nielssøn og Johannes Jørgenssøn. Nedre Waage Mons Larssøn, Anders Johannessøn, Hans Baarssøn og Ole Larssøn \deres Vegne/ som Hoved Citantere mod Opsidderne paa deres Naboe gaard{en} Stangeland og fremleverede Eet Skriftlig Stevnemaal af 22de Maj h: a: hvis paategning viiser deres lovlige Forkyndelse for {alle ind} \de i Paategningen/ bemelte, hvilken Stevning \blev oplæst og/ lyder som følger: Hvor efter Hr: K: begiærede de indstevnte paaraabt, og i mangel af at ikke nu hver i Stevningen paaberaabte ikke vedtog dens lovlige Forkyndelse, begiærede Hand at Kaldsmændene Lensmand Ole Knudssøn Rydland og Jens Knudssøn Rydland maatte afhiemle dens lovlige Forkyndelse.

Bemelte Stevne Vidner afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre {efter} lovlig at have forkyndt oplæste Stevning for alle deri benævnte saavel Parter som Vidner og talt med en hver Vedkommende Selv, desuden efter Stangelands Ejer Fru Provstinde Christies opgivende forkyndt Stevnemaalet for Hendes Søn Hr: Henrich Christi i Qvalvogen som Hun for Stevne Vidnerne sagde Var Hendes Laugværge.

bemelte Hr: Henrich Christie mødte for Retten og paa sin Moders Frue Prostinde Christies og Hendes benævnte indstevnte Leilændinger paa Gaarden Stangeland deres samtliges Vegne vedtog lovlig Varsel.

Derefter indleverede Hr: Procurator Kahrs {Hoved} Verificerede Copier af Hoved Citanternes Adkomst breve som Han begiærede alle ad Acta tilførte fra No: 1 til 11 incl: dog bad han observeret at hoved Citanten Johannes Jørgenssøn var Ejer af sin paaboende gaard Søre Aarland efter Skifte brev datteret 21de Maj 1776 som Han in originali fremlagde under No: 7. hvilket han begiærede maatte i Acten vorde Extraheret, kun saavit Hans Ejende Jordegodtz betrefte, Ligesom og Han anviiste originalerne til Conferense, med begiær at samme med paategning maatte blive tilbage leveret til Comparenten, Hvilke Adkomst breve Viiser hvem der er Selv Ejere og Leilændinger af deres paaboende gaarder.

De fremlagde Adkomst Breve No: 1 Hans Anderssøn \Skjøde/ paa $\frac{3}{4}$ Vog Fisk 6 s: Penge i Nordre Aarland datteret 30te Septbr: 1776. No: 2 Carsten Larssøns Ditto paa $\frac{3}{8}$ Vog Fisk 3 s: penge i Ditto gaard, datt: 30te Septbr: 1773. No: 3 Thomas Larssøns Ditto paa $\frac{3}{8}$ Vog Fisk 3 s: penge i Ditto gaard datt: 30te Septbr: 1773. No: 4 Erich Larssøns Ditto

paa ½ Vog Fisk 3 s: Penge i gaarden Søre Aarland datteret 2de Maj 1771. No: 5 Jacob Olssøn Ditto paa ½ Vog

1787: 1b

Fisk 3 skill: Penge i Ditto gaard. datteret 1ste October 1773. No: 6 Thomas Nielssøns Ditto paa ½ Vog Fisk 3 s: Penge i Ditto gaard dt: 1ste Octobr: 1773. No: 7 Johannes Jørgenssøns Skifte Brev paa ¼ Vog Fisk 1 ½ skill: Penge i Ditto gaard datteret 21de Maj 1776. No: 8 Mons Larssøns Skiøde paa 3 mrk: 10 s: Penge i gaarden Nedre Waage datteret 15 Septbr: 1774. No: 9 Anders Johannessøns Ditto paa 40 skill: Penge i Ditto gaard datt: 2 Octobr: 1786. No: 10 Hans Baarsøns Bygsel Seddel paa sit paaboende Brug i ditto gaard udgivet af Lars Olssøn datt: 2de Octbr: 1784. No: 11 Ole Larssøns Ditto paa 80 skill: Penge i Ditto gaard d: 27de April 1779 udgivet af Hans Monssøn Troland, \deraf/ blev gienparterne med Originalerne af Retten Confereret. Originalerne med Paategning tilbageleveret, tilligemed No: 7 som efter sit No: \bliver extraheret/ blant gienparterne \og/ et efter Aandet \blev/ læst og lyder saaledes.

For Jomfrue Forman som Ejer af Lyse Kloster godz Declarerede Procurator Kahrs at have Fuldmagt at tilstaae Hoved Stevnemaalets lovlige Forkyndelse for Hende.

Vidnerne mødte alle.

Hr: Henrich Christie som Laugværge for Jord drotten for hvem Stangelands Mænd have andraget den Forurettelse de tiltroe sig at være tilføjet af modPartiet, og for hvem de tillige har forsikret at alt hvis de som Leilændinger har i værksat, har \de/ fuldkommen Ret til, og sigter kun til at freede gaardens Ejendom som de i følge Lovens 3de Bogs 14de Cap: 29 art: intet bør lade frakomme, samt for at blive befriet for de ulovlig Fornærmelser hvilket foranlediger Jorddrotten til ikke at ville nægte dem al mulig Bistand og hielp, men paasee og paastaae Hendes Ejendoms beste, mødte, paa de indstevnte Stangelands Mænds som Hans Moders Lejlændinger deres og Hendes Vegne og fremlagde Contra Stevning udfærdiget ved Procurator Hr: Lytkien den 30te Maj 1787. som for alle deri benævnte lovlig skal være forkyndt. Declared!! der hos overbeviist om Sagens rigtighed paa sin Moder som gaarden Stangelands Ejers Vegne imod Regres til Leilændingerne Contra Citanterne, de som har underskrevet Contra Stevnemaalet, at ville svare til alt hvad af denne Sag kand flyde og følge \efter Dom/. Det Producerede Contra Stevnemaal blev oplæst og lyder saaledes.

Lensmand Ole Knudssøn Rydland og Jens Knudssøn Rydland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndt oplæste Contra Stevnemaal for alle deri benævnte.

Procurator Kahrs mødte saavel for Hoved Citanterne som for Jomfrue Forman, som nest at Vedtage Stevningens lovlige Forkyndelse Declarerede at ligesaa vist, som den fremlagde Contra Stevning indeholder lutter usanfærdigheder, og Bygget paa Absurde Slutninger saa urigtig er den ogsaa forkyndt for de paagiældende hvis godz og Ejendom herom tviistes. De forhen fremlagde Documenter fra Hoved Citanternes Side Viiser tydelig, at der gives saa vel selvEjere som Leilændinger blant Hoved Citanterne og skulle Veder Parten benægte denne uimodsigelige Sanhed frem lagde Comparenten en Verificeret Copie af Lars Olssøns Skjøde datt: 15 Septbr: 1774, hvorhos Han anviiste orriginalen, Ligeledes en Verificeret Copie af Svend Pederssøn Nedre Waages Skjøde dat: 17de Januari 1784 hvorhos Han anviiste orriginalen \af/ hvilke Skjøder {...} Vederpart\en/ behagentlig ville observere at Lars Olssøn er Ejer af Hoved Citanten Hans Baarsøn Nedre Waages Brug,, og Svend Pederssøn af Ole Larssøn Nedre Waages Brug, hvilke orriginale Skjøder Han begiærede med Paategning sig tilbageleveret.

1787: 2

Foruden \at/ nævne om flere Væsentlige Mangler som denne s(...?)ke og Vel udarbejdede Contra Stevning indeholder, maatte Han dog bede observeret at naar det var Contra Citanernes alvor /: og den ikke var brugt blot som en Skræk for Hoved Citanterne :/ troede Han at saavel Forfatteren som Contra Parternes Fuldmægtig maatte dog selv indsee at naar det intenderte Skifte Skulle foretages maatte det skee tillige i overværelse af Lyse Kloster Jurisdictions Dommer, sær da Han i Contra Stevningen selv yttre sig med at endeel af Hendes \Jomfr: Formand/ Lyse Kloster godzes Ejendom ligger i fællet med Hoved og Contra Citanernes omtvistede Jorder. Comparenten paastod derfor at Stevningen som aldeles ulovlig maatte i følge Lovens 1ste bogs 4de Cap: 1ste Art: blive afviist: hvorpaa Hand Venter Rettens Eragtning. Skulde {...} Vederpart\en/ indkomme med nogen modsigelse som kunne svække den lovlig nedlagde Exemption forbeholdt Han sig Viidere besvarelse.

Hr: Christi paa sin Moder og Stangelands Leilændingers Vegne tilstoed at gaarden Øfre Waage Jomfrue Formands Ejendom af Lyse Kloster Jurisdictions godz, har felles udmark med Hoved og Contra Citanernes gaarder Søre og Nordre Aarland og Nedre Waage paa den ene Side og Stangeland paa den anden. Een formalitets Feil i Contra Stevnemaalet at Hun ikke er Stevnet for sin gaard som det sig Burde og at Lars Olsson og Svend Pederssøn som Ejere for Hans Baarsøn og Ole Larssøns Brug i gaarden Nedre Waage ikke i Contra Stevnemaalet er {, som Chr} nævnet eller Stevnet synes \Hr:/ Christie \alt/ er Stevnemalets Forfatters Skyld. Han haaber denne mangel uagtet at Contra Stevnemaalet bliver Antaget og det Paastevnte i alt derefter fremmet. og saaledes indlader denne qvestion under Rettens Decision.

Hr: Kahrs Reffirede sig til sin nedlagde Exception.

De sidst fremlagde Documenter Svend Pederssøn Nedre Waages {Nedre Waages} Skjøde af 17de Januarj 1784 og Lars Olssøns Skjøde af 15 Septbr: 1774 {deraf} blev med Afskrifterne Conferreret, Orriginalerne med Paategning tilbage leveret, og Afskrifterne i den Producerede orden læst saalydende:

derefter Retten Eragtede: At mod gjorde Indsigelse og Protest, og efter Hr: Christie som paa Stangelands Ejers og indstevnte Leilændingers Vegne har mødt Hans tilstaaelse at gaarden Øvre Waage har fellets Udmark med denne Sags Parters paaboende gaarder Nedre Waage, Søre og Nordre Aarland og Stangeland for saavit samme fra disse gaarder ikke ved gierde er Separeret. At gaarden Øfre Waage har anden Jurisdiction end den hvor under Citanernes \paaboende/ gaarder Nordre Aarland, Søre Aarland og Nedre Waage, item indstevnte, efter Hoved Stevnemaalet nemlig Biørn Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn, Niels Arnessøn og Enke Siri Ottes Datter Alle Lejlændinger paa Gaarden Stangeland, Sorterer. At denne Øvre Waage gaards Ejer ved i Rette lagde Contra Stevnemaal ikke er kaldet til Skifte og Deeling \og/ at \.../ dette Stevnemaal heller ikke er indkaldet \af/ Hoved Citanterne, Hans Baarsøn og Ole Larssøns paaboende Brugs Ejere i Nedre Waage; Saa kand Retten ikke antage Contra Stevnemaalet eller der efter \lade/ frem(me) det ringeste, men herved \paa grund af Lovens p: 33 ? art:/ afviiser samme til nyt og lovligere Anlæg, om Contra Citanterne synes dertil at finde sig beføjet.

Som Natten paafaldt udsettes med Sagens Viidere Behandling til i Morgen.

Anden dag den 11te Julii 1787 Continuerede denne Forretning i Sagens Parters og samtlig vedkommendes nærværelse.

Da Procurator Kars!! (Kahrs) begiærede at de i Hoved Stevningen indkalte Vidner maatte fremkaldes og først gjøre Deres Forklaring i følge Stevnemalets indhold, med Erindring om Sanheds udsigende saaledes som de agter at beEdige, Dernest Reservede han sig de Qvæstioner som han fant fornøden at forelægge Vidnerne til Sagens nærmere oplysning, naar Retten \med Vidnerne/ efter Hoved Ci-

tanternes Forlangende har taget det Paastevnte Gierde og den der omkring liggende udmark udj Betragtning og øjesyn, hvorved om hver V(...?) erholde den fornødne locale Kundskab om udmarken.

Retten der efter tilspurgte denne Sags Parter om de er fornøjet med at Sagen uden afridsnings Cort, efter Bevisligheder og \Rettens/ Befahring behandles og Paadømmes.

Hr: Kahrs for Citanterne svarede paa Rettens tilspørgende: At da Hans fremlagde Hoved Stevning allene gaar ud paa at overbeviise Contra Parterne Opsidderne paa Stangeland at de har en felles og u-udskiftet udmark, saavel med disse som andre udenfor denne Jurisdiction Sorterende gaarde, og tillige at den af Opsidderne paa bemelte Stangeland opbygde ulovlige gierdes-gaard, maatte Ved Dom blive nedkastet med mere efter Stevningens udviis, Ansaar Han ikke det nødvendig for nærværende at Requiere noget Situations Kort over denne omtvistede Ejendom, men skulle Contra Parterne ved en nye Continuations Stevning søge Skifte og uddeeling paa en lovlig maade i denne udmark, Reserverede han sig den allernaadigste befalede Declaration i sin Tiid, om Sagen {mod} \vej efter/ Formodning fra Contra Parternes Siide nu skulle blive sluttet.

Hr: Christie \som/ paa Stangelands Mænds Vegne forbeholdt nyt Anlæg og lovlig Contra Stevnemaalet til Stangelands Marks udskiftning og Separation, Declarerede saavel for nærværende som og naar Sagen efter Hans nærmere giørende begiær \og Paastand/ hernest falder i Rette at ville være fornøjet med Rettens Befaring og Dom efter Bevislighederne uden at forlange Cort optaget, uden i tilfælde som Rescriptet af 9de Novembr: 1781 ommelder.

Retten derefter paaraabte Vidnerne efter Hoved Stevnemaalet indstevnet navnlig: Lars Monssøn Aarland, Jacob Nielssøn Hævrøen, Jacob Anderssøn ibm:, Johannes Rasmussøn Øfre Waage, Tosten Svendssøn Walhammer, Enken Anna Erichs Datter Stangeland, Lars Jørgenssøn Fagerbache og Christopher Jacobssøn ibm: samt Hr: Henrich Kristie!! (Christie) som alle mødte af hvilke Vidner Procurator Kahrs begjærede først fremstillet Lars Monssøn Aarland, først til Historisk Forklar(ing) om hvad Hand efter Stevnemaalets Formeld Ved til denne Sags Oplysning. For dette Vidne og de samtlige øvrige indstevnte, blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst, med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende, og \de/ paalagt efter at have giort Forklaring at giøre An- og paaviisning og sig ej fra Retten Absentere førend de deres Forklaring og paaviisning efter Loven har BeEediget. Derefter Vidnerne bleve Separerede

og fremstod som 1ste Vidne Lars Monssøn Aarland 71 aar gammel født paa Gaarden Søre Aarland hvor Hand 45 aar har været gaardBruger, og førinden Han antog gaard, Været hiemme hos sine Forældre, som Brugte og beboede det af Vidnet siden Bestyrede gaardeBrug. For omtrent 16 aar siden opsagde Vidnet sit gaardeBrug i Søre Aarland og siden opholdet sig der som Inderst, hos nu værende Brugets Beboer Erich Larssøn, som Vidnets Søn, der i sidst bemelte Tiid har beboet Vidnets før brugte Jordepart, og i den tiid Været 2de gange gift, og af 2de forskjellige ægteskabe aflet Børn, denne Vidnets Søn er en af Hoved Citanterne i denne Sag, Vidnet forklarede ellers at være Fader til Hoved Citanten Mons Larssøn Nedre Waage, og Sviger Fader til til!! Hoved Citant Thomas Nielssøn Søre Aarland for øvrigt ikke nogen denne Sags Parter anrørende hverken i Slægt eller Svogerskab. J al Vidnets Minde Tiid har det opholdet sig, Boet og Levet paa bemelte Søre Aarland, som naboe gaard til Nedre Waage paa S: Side og Nordre {Waage} \Aarland/ og Stangeland paa Nordre Siide og i denne Tiid ikke vidst eller kjendt noget Kan eller Skjel mærke i udmarken mellem disse og flere tilgrensende gaarder, men samme \udmark/ har Været til felles for alle i Stevnemaalet ommelte og omliggende gaarders Beboere og ubehindret tilgiengelig for alle disses gaarders Besætning, indtil Stangelands Mænd Contra Citanterne afvigte Aar opførte Gierde i

udmarken fra Grundestøe efter {efter} øfste Braat eller Field Ros af Dybedalen kaldet indtil sammes ende i N: N: O:, Ved dette gierde har Stangelands Mænd, skjønt gierdet ej end nu fuldført længere end til bemelte Stød, i Dybedahlen, afskaaret \endeel af/ den felles udmark, og gjort tilgangen til samme besværlig

1787: 3

for gaardene Nordre og Søre Aarland samt Nedre Waages Creaturer; Til dette gierdes opførelse!! (opførelse) Ved Vidnet at Stangelands Mænd ikke har haft nogen tilladelse af denne Sags Citantere og at disse ikke til slig foretagende har været tilvarslet troer Vidnet, som Veed at samme strax er paaanket af Citanterne, som og desformedelst; Og for at faa fuldførelse af dette giærde Stanset har Citanterne seet sig nødsaget til at anlægge denne Sag. Vidnet Kjender denne hele Øes fælleds udmark, og i fald Stangelands Mænd havde fuldført det paabegyndte gierde havde de ikke allene til benyttelse for sin gaard indhegnet den nesten beste deel af udmarken, men end og derved saaledes indskrænket det felles Beite for Citanternes og Andres tilgrensende gaarde at dissers Beboere for sine Creaturer og gaarders Besætning ej kunne have fornøden Græsning. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev Declarerede ej at Viide mere og da ingen af Parterne Vidnet \ej/ Videre havde at tilspørge blev det med begge Parters minde til nærmere paaviisning og Eedfæstelse Demitteret.

Derefter fremstod som 2. Vidne Jacob Nielssøn Hævrøen 68 aar gammel fød paa gaarden Stangeland og der opholdt sig til sit 8de aar hos Vidnets Forældre, som der boede, siden antog tjeneste hos sin Faster boende paa dette Stølmens Øe og Land, nærmest liggende Øe og gaard Hævrøen har der siden opholdt sig, og boet som Jordbruger 42 [aar] og i sidste 6 aar som Husmand, forklarede ikke at være beslægtet med nogen af {den} denne Sags Parter enten i Slægt eller Svogerskab uden med Jndstevnte Enke Siri Ottens datter Stangeland {til hve} som har Været gift med Vidnets Broder der nu er død, sagde ellers ofte at have været paa Stangeland i Besøg, først hos sine Forældre siden hos sin Broder som efter dem har beboet gaarden, og saavit Vidnet har hørt skal udmarken mellem {mellem} denne Sags Citanteres, Stangeland Mænds gaard og fleres tilgrensende i al fortiiden have været felles, frie og tilgiengelig for alle bemeltes Creaturer. Vidnet Ved ikke at noget gierde i udmarken har været opført forinden som \for/ Vidnet er sagt at Stangelands mænd afvigte aar dermed giørde Begyndelse. men hvor {Vidnet} gierdet enten Begynder eller slutter Ved Viidnet ikke, der ikke har seet samme. Procurator Kahrs frafalt Viidere Spørgsmaael til dette Vidne som Han mærkede kun var et Barn paa 8te aar da Han forlod, en af disse omtvistede gaarder, og altsaae ikke kunne give nogen fuldstændig oplysning i denne Sag, For Viidnet blev dets Forklaring forelæst som Vidnet Vedblev derefter som forrige Demitteret.

3de Vidne Johannes Rasmussøn Øre!! (Øfre) Waage 65 aar gammel fød paa dette Land paa Husmands Pladset Stolmevogen under Nedre Waage og der hos sine Forældre opholdt sig til sit 20 aar, {har} \har/ siden efter at have tjent 2 aar udenfor dette Stølmens Land fløttet til samme igien antaget Gaarde Brug som Leilænding paa Øre!! (Øfre) Waage og der Boet som gaardemand i 35, og i sidste 5 aar som Husmand, er ikke nogen af denne Sags Part\er/ beslægtet eller besvogret. J Vidnets minde tiid har Citanterne og Stangelands Mænd for deres gaarde haft felles uSepareret og ufragierdet udmark, og i udmarken Veed Vidnet \ej/ for nogen af disse Gaarde noget Kan eller Skifte mærke, men samme har \som melt/ været {og} til felles for alle bemeltes og flere gaarders Creaturer. For omtrent \et/ aar siden har Leilænderne paa Stangeland gjort Begyndelse med at opføre et gierde, om dette gierde, dets Strækning og hinder for Citanternes Creaturer, forklarede dette Vidne i et og alt som forrige førte Vidne uden Forandring, sagde dog at der \og/ findes god udmark paa den Strækning som er levnet Citanternes gaard, om Stangelands Mænd havde fuldført gierdet;

men Vidnet troer at samme ville blive alt for liden og indskrenket for bemelte gaarders Creature. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, og derpaa som forrige Demitteret.

4de Vidne Jacob Andersson Hævrøen fremstod derpaa sagde at Være 67 aar gammel, fød paa Weevaag og Bekkervigs Land omtrent $\frac{1}{2}$ miil fra denne gaard, hvor Vidnet opholdte sig til sit 16de aar, har siden tjent paa Øchland en miil herfra, 3 aar, der efter kom til gaarden Hævrøen $\frac{1}{4}$ Miil fra dette Stolmens Land, er ikke nogen af denne Sags Parter beslægtet eller Besvogret, Bruger endnu et Brug i gaarden Hævrøen som gaardmand, Har ikke nogen sinde enten tjent eller Boet paa dette Stolmens Land, men til denne Sags Oplysning forklarede: At have hørt at udMarken mellem Citanernes og de indstevntes gaard saa længe Vidnet kan erindre har Været felles for alle disse gaarders Creaturer, ofte har Vidnet gaaet over disse gaarders udmark, men ikke der set noget gierde opført, uden det efter fortelling af Stangelands Mænd for nyelig opførte, hvilket Vidnet, {som} første gang i gaar har

1787: 3b

seet, om dette gierde og detts Strækning, samt besværligheden for Citanernes Creaturer ved forlænget Rægster til den ved gierdet til deels fragierdede udmark /: men om udmarkens godhed eller Vidløftighed Vidste Vidnet intet at kunne forklare der ej kjendte samme uden for, saavit han kand have gaaet derover uden herom at giøre sig nogen Betænkning :/ forklarede Vidnet i et og alt som første Vidne. Procurator Kahrs der mærkede af Vidnets giorte Forklaring at hand Var aldeeles fremmet og ubekjendt i den omtvistede udmark Saae det aldeeles uforuden at forelægge Ham flere qvæstioner og altsaa frafaldt Vidnet. Hr: Christi havde Vidnet denne sinde intet at tilspørge men forbeholdt sig ved Contra Stevnemaael at indkalde Ham og flere til nøjere Forklaring. Vidnet som forrige Demitteret.

5te Vidne Tosten Svendsen Walhammer 50 aar gammel fød paa Gaarden Øfre Waage, naboe gaard til Citanernes og de indstevntes gaarder, opholdt sig sig der til sine Forældres Død, og Vidnets 7 aar, har siden tjent paa Nedre Waage 10 á 12 aar, der efter paa Hævrøen 4 aar, siden paa Sunde Præstegaard heri Præstegieldet 4 aar, blev derefter gift og har boet paa gaarden Walhamer her paa Øen 30 aar og i sidste 2de aar opholdt sig der som Husmand, er ingen af denne Sags Parter beslægtet, men allene besvogret til Indstevnte Biørn Jacobsson Stangeland hvis Søster Vidnet har til ægte og til denne Sags oplysning forklarede: Saa Vit Vidnet Veed og har hørt, har Citanernes og de indstevntes gaarde haft felles udmark og Vidnet, som nøje bekjendt har der ikke seet eller vidst af noget {noget} gierde, før Stangelands Mænd afvigte aar giorte Begynde at opføre Eet fra Grunnestøe, om dette gierde detts Strækning den forlængede Rægster for Citanernes Creaturer om udmarkens Bonitet, paa begge gierdets Sider saalangt det Strækker, og i henseende den levnede udmark om dette gierde havde Været fuldført, var Vidnet i sin Forklaring i et og alt overenstemmende med første Vidne. Vidnet som forrige Demitteret.

De øvrige efter Stevnemaalet indstevnte Vidner sc: Hr: Henrich Christi, Enken Anna Erichs datter Stangeland, Lars Jørgenssen Fagerbache og Christopher Jacobsson ibm: frafaldt Procurator Kahrs paa Hoved Citanernes Vegne, men dernest fremstillede han som ustevnte og godvillig mødende Vidner Barbro Torbiørns datter, 3de Vidne Johannes Øvre Waages Huustrue, og Enken Kari Jonas datter Stolmevogen hvilke han begiærede Edens Forklaring forelæst med Formaning til Sanheds udsigende, og dernest ligesom de forrige Vidner maatte giøre deres Forklaring om denne Sag efter Stevnemaalets Indhold, og derefter Eedfæstet, med Reservation af Qvestioner ifald Conparenten maatte finde det fornøden til Sagens bedre oplysning. For disse Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst, de derefter formanet paa lovbealet maade til Sanheds udsigende, og paalagt efter at have giort Forklaring tillige at giøre an- og paaviisning {paaviisning} og sig ej fra Retten absentere førend de deres Forklaring og Paaviisning har beEdiget efter Loven, der efter Separerede og

fremstoed som 6te Vidne 3de Vidne Johannes Rasmussøn Øvre Waages Huustrue Barbroe Torbiørns datter sagde at være 52 aar gammel føed paa Busø Sund her i Præste gieldet, opholdt sig der hos sine Forældre 14 aar tog siden tjeneste paa Drønen og forblev der 5 aar, siden fløttede til Stolmevog her paa Øen opholdt sig der $\frac{1}{4}$ aar derefter antog Tjeneste paa denne gaard Nedre Wa/a/ge og der forblev 4 aar, blev derfra gift med sin første Mand Ole Nielssøn og Boede paa Stolmevogs Plads under denne Nedre Waage gaard $7\frac{1}{2}$ aar, derfra fløttede som Enke til gaarden Walhammer her paa Øen og forblev der $\frac{1}{2}$ aar derfra gift med sin nu havende Mand, til gaarden Øvre Waage hvor Hun deels som Jord brugende og deels som Husmands Kone har opholdt sig og Boet i noget over 20 aar.

1787: 4

er ikke nogen af denne Sags Parter enten beslægtet eller besvogret uden allene til denne Sags Hoved Citant Anders Johannessøn Nedre Waage med hvem Vidnet i 2de og 3. Leed er beslægtet, forklarede: saalænge Vidnet erindrer og har Været kjendt her paa Øen at gaarden øvre Waage Vidnet har beboet og hvor det end nu opholder sig saavelsom denne Sags Citanteres paaboende gaarder som Naboe gaarder til Øfre Waage nemlig Søre og Nordre Aarland og Nedre Waage item de indstevntes gaard Stangeland alle har haft felles udmark og Beite for deres samlige!! (samtlige) gaarders Creaturer; noget Kan eller Skjels mærke mellem disse gaarder Kjender Vidnet ikke, Ligesom det heller ikke nogen Stæds har seet gierde opført i udmarken forinden det af forrige Vidner omProvede, afvigte aar efter sigende ved Stangelands Mænd opførte, dette gierde har Vidnet seeet!! (seet), Veed at samme begynder ved Søen i Grunnestøe(?) samme gierdes Strækning efter Dybedahls Ostre Field Braat eller Røs (Ros), Om den {den} for Citanternes Creaturer {forl} derved forlængede Rægster, om at dette gierdes opfør har været mod Citanternes Vilje og deres Samtykke derom forklarede Vidnet i et og alt som første Vidne, sagde derhos paa nærmere tilspørsel at om gierdet ved Stangelands Mænd Var bleven fuldført havde disse derved ind og fra gierdet den beste Deel af ommelte gaarders felles udmark, herom er Vidnet saa meget mere overbeviist, som ved siit lenge noget over 20 aars ophold her paa Landet har lært at Kjende samme, og i den Tiid \Vidnet tiente paa N: Waage/ mange gange tit og ofte just osten og forbie det ommelte gierdes Strækning har Malket Nedre Waages Creaturer deels paa Stangelands Myhren, deels paa Gaasenæsset kaldet, hvilket sidste Pladz Gaasenæs kaldet for over 20 aar siden er indhegnet og oprøddet til Husmands Pladz. Vidnet efter at være forelæst sin Forklaring \som det Vedstod/ blev som forrige Demitteret.

7de Vidne Kari Jonas Datter Stolmevaagen; kan siden Natten paafaldt; nu i aften ikke antages til Examination, men denne Sag udsættes til i Morgen, da Vidnet behager tillige med denne Sags parter og øvrige Vidner at indfinde sig og betids være nærværende her paa gaarden Nedre Waage.

Tredie Dagen den 12te Julj Morgen blev Forretningen foretaget og fremmet i alle Vedkommendes nærværelse saavel Parter som Vidner.

Da Vidnet Kari Jonas Datter mødte \som 7. Vidne/ fremstoed og forklarede: At være 48 aar gammel føed paa Drivenæs paa Bakkerviigs Land omtrent $\frac{3}{4}$ Miil fra denne Stolmens Øe, var der til sit 21 aar blev der gift, fløttede derfra med sin nu bortdøde Mand til gaarden Øvre Wa/a/ge her paa Øen og forblev der som Husmands Kone i 12 aar siden herfra til Stolmevogen under \denne/ gaard Nedre Waage i 7 aar og nu sidste halve aar som Enke, opholder sig der end nu i Enke Stand, er ingen af denne Sags Parter beslægtet eller besvogret, Jøvrigt om fellesskab i udmarken for Citanternes, de Jndstevntes og flere gaardbrugendes Creaturer, om det efter sigende ved Stangelands Mænd nye opførte gierde, om gammelt Kahn (Kan) og Skjel Mærker, {om} om dette {Skiftes} gierdes Strækning, og \Tab/ om samme

havde Været eller blevet fuldført, om dets opførelse med eller uden Tilladelse af Citanterne, derom forklarede Vidnet i et og alt som nest forrige Vidne, allene \med/ forandring ikke nogen sinde at have Malket Nedre Wa/a/ges eller andre Citanternes Creaturer paa Stangelands {Crest} Myhren, men har paa dette Stæd seet deres Creaturer der i felles Beede, Vidnet sagde og at det Var den beste deel af bemelte gaarders \felles/ udmark som Stangelands Mænd havde giort begyndelse til at fragierde. Vidnet blev efter at dets Forklaring Var det forelæst og Parterne ikke Videre havde Vidnet at tilspørge. Demitteret som forrige.

End Videre fremstillede Procurator Kahrs beskikkelses Vidnerne John Olssøn Stolmevogen og Johannes Olssøn Høvischeland som Han begiærede maatte aflegge deres Eed og derunder giøre

1787: 4b

deres Forklaring paa følgende Spørgsmaale: 1st Var Vidnet i ærinde udsændt af Hoved Citanterne til opsidderne paa Stangeland for paa tilspørgende at æske deres Positive Svar; om de i mindelighed ville ned kaste den i udmarken opsadte ulovlige gierdes gaard eller om Citanterne ved Søgemaal skulle være nødsaget at erhverve Dom til bemelte gierdes nedkastelse. og 2de Hvad Svar {Svar} erholdt eller modtog de her paa af Opsidderne paa Stangeland samt 3de Hvad Tiid Passerede dette. Disse Vidner fremstillede Hr: Procurator Kahrs som ustevnte og godvillig mødende, for dem blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds udsigende der efter Separerede og fremstod som 8de Vidne John Olssøn Stolmevogen, som efter Lovens Forskrift med oprakte Fingre aflagde Corporlig Eed og forklarede til 1ste Ja har været udsændt af Citanterne i denne Sag, i ommelte og omspurgte ærende talte med Stangelands Mænd Selv, og af dem til 2det Sp: modtog dette Svar: At de intet bestemt kunne svare eller foretage forinden de havde talt med, En \da/ ubenævnt, men til at høre Vidner i denne Sag uStevnt Mand. til 3de Sagde Vidnet at dette Passerede omtrent 3 uger for sidst afvigte Jule høytiid. Vidnet som ikke var viidere at tilspørge blev med begge Parties Consense, efter at dets Svar til fremsadte Spørgmaale Var oplæst og Vedtaget fra Retten Demitteret.

9de Vidne Johannes Olssøn Høvischeland fremstoed derpaa aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede og svarede til oven, ved Hr: Procurator Kahrs fremsadte Spørgsmaale ord til andet som nest forrige 8de Vidne uden mindste Forandring. Demitteret som forrige.

Hr: Procurator Kahrs paa Citanternes Vegne Declarerede at da Han nu ikke havde flere Vidner, begiærede Han at Retten nu ville begive sig paa det omtvistede Stæd i denne felles udmark hvor {hvor} indstevnte opsidderne af gaarden Stangeland har opsadt det omtvistede gierde, og derhos at tillægge de nu afhørte Vidner \ordre/ at Være følgagtig for at giøre Anviisning paa det omforklarede gierdes Stræknings mærker og den indhegnede udmark hvor gierdet tager sin begyndelse og ende, og naar samme er Confereret med deres forhen giorte Forklaring, de da i følge Loven maatte aflægge deres Eed paa deres Sanheds udsigende; overbeviist om at Retten da Selv vil behagentlig indsee at dette omtvistede gierde har og er Hoved Citanterne til en utaaelig Skade og fornærmelse {paa} i deres fælles udmark for deres Creaturers Beitning.

Hr: Christie paa Stangelands Mænds Vegne og efter deres begiær, agter naar Retten har befahret Marken at fremkomme med nærmere tilsvær i denne Sag, nedlagde nu almindelig Protest mod samtlig afhørte Vidner, som deels beslægtet til denne Sags Parter, deels til andre i den felles urdmark deeltagende gaardbrugere, hvilket Hand foruden disses tilstaaelse paa Stangelands Mænds Vegne forbeholdt at Beviise;

Procurator Kahrs Repliserede: At naar den forventende Protest bliver geleidet med lovlige Beviiser skulle {intet} \ikke/ mangle fra Comparentens Siide, Svar.

Retten der efter i samtlige Parter og Vidners Nærværelse og medfølge, begav sig til Befaring i udmarken fant ligesom Vidnerne har forklaret \og nu af dem blev anviist/ at det {efter} ved Stangelands Mænd i Udmarken opførte \og omprovede {h....(?)}/ tager sin Begyndelse i Søen ved Grunnestøe Kaldet omtrent efter Compasets udviisning mellem O: N: O: og \fra N: Waage/ Ost derfra var gierdet ikke {Beent} \i Linie/, men, som Vidnerne har forklaret efter Ostre Braat eller Field røs af {udmarken} Dybedahl, Allene for at formindske arbeidet og for beleiligheds Skyld opført {Slutter Retten}, og Sluttes gierdet i N: N: O: ende {af} og paa Ostre Siide af Dybedahl omtrent 313 favner fra Grunnestøe hver favn beregnes til 2 ³/₄ Siællands Alen. Den felles udmark for Citanternes, de indstevn-

1787: 5

tes og fleres tilgrensendes gaard!! (gaarder) fant Retten ligesom Vidnerne har forklaret i henseende til Creaturers Beitning at maae have Været fællets for Alle ommeltes gaarders Besætning; i Udmarken paa Østre og Væstre Siide af Dybedahl og Citanternes gaarde, der \som/ over alt {er befahret} er befahret \(...?)des/ intet andet giede end det ved Stangelands Mænd efter deres egen tilstaaelse opførte og nu beskrevne; paa Væstre Siide af Dybedahl findes udmarken efter Rettens Skjøn \paa visse Stæder/ ikke saa god, som paa Ostre \Siide gierdet/ thi foruden at Rægster Vejen \i Marken/ er besværligere, ikke længere, er grunden mere blød og Sumpig end paa Ostre Side af Dybedahl og \den/ {derfra} til Stangelands indhegning \det opførte giede/ grensende udmark; naar gierdet det ommelte i Grundestøe, var {blev} holdt i forsvarlig Stand, ville Citanternes Creaturers Rægster {til} forbie dets N: N: O: og Dybedahls N: Ende \til/ den Osten for liggende udmark blive meget lang og Besværlig; om dette giedes nu iværende Tilstand, om Rægster Veien for Citanternes Creaturer, og om Dybedahls grunds beskaffenhed saavelsom {befa} udmarken i almindelighed har Retten Ved Befaringen faaet fuldkommen oplysende Kundskab, og anmærkede forsaavit ommelte giede angaar, at foruden dette: som melt {har} ikke er fuldført længere end til Dybedahls N: Ende, {har} er samme ikke i stand holdt ved Søen i Grunnestøe, hvor Retten ved Befaringen i dag observerede at endeel Creaturer et efter andet giennem en trang aabning i gierdet fra den Osten til den Væsten for liggende udmark \kom Rækkende/ og disse Creaturer /: Vidste, og sagde 6te og 7de Vidne :/ var opsidderne, Citanterne paa gaarden Nedre Waage tilhørende.

efter slig Befaring begav Retten sig igien til Aastædet gaarden Nedre Waage, og der efter at Vidnerne nu havde gjort Anviisning efter deres Forklaring, blev de til Eedfæstelse fremkaldet for Retten; de mødte alle og Ved Lovens Eed med oprakte fingre bekræftede Deres Forklaring og Vidnesbyrd, samt gjorde Paavisnings Sandhed og rigtighed, hvor efter de med begge Parters Consense fra Retten bleve aldeeles Dmitterede.

Procurator Kahrs for Hoved Citanterne troede nu at den ærede Rett ville af de i denne Sag førte Vidners beedigede Forklaring, erfare: At intet kan være mere Beviist og uimodsigelig Sanhed end at Hoved Citanterne har bestandig haft en u-udskiftet udmark med de indstevnte Opsiddere paa gaarden Stangeland; det giede som opsidderne paa Stangeland efter egen tilstaaelse for omtrent et aars forløb har opført i denne omtvistede udmark har Vidnerne fuldkommen Beviist at dette er til utaalelig Skade og fornærmelse for Hoved Citanternes udmark. De 2de afhørte Beskikkelses Vidner viiser ei allene, at dette giede er opsadt mod Hoved Citanternes Samtykke, men tillige at de er høist nødsaget til denne Paaanke, derefter nedlagde Comparenten følgende Paastand og Irettesættelse: At det i den felles omtvistede udmark og af opsidderne paa Stangeland opsadte giede maatte ved Dom Vorde anseet som ulovlig og \dømt/ nedkastet, og Contra Citanterne for Deres lovstridige omgangs maade der i følge Lovens 1 Bogs 1ste Cap: 3de art: selv har taget sig til rette blive tilfundet i følge Analogien af 6te Bogs 14de C: at udrede Volds Bøder til Deeling efter Loven, samt erstatte

Hoved Citanterne denne aftvungne Processes skadesløse omkostninger med 200 rd: og saaledes indlod Han Sagen under Dom, Protesterede mod viidere udsættelse.

Hr: Christie efter Stangelands \Mænds/ begiær som nu for Retten tilstæde, lod tilføre at Han Ved lovlig Contra-Anlæg paa deres Vegne Vil skaffe den/n/e Sag langt anderledes oplyst, med Vidner gamle og bekjendte, samt til alle Parter ubeslægtede, lover Stangelands Mænd at beviise Skjel og Skifte Strækning for deres gaard i udmarken fra Grunnestøe ben Compas Stræg til Ravneviig, at alt Osten for denne Strækning med Rette til\hører/ de indstevntes gaard, at gierdet som \af/ Stangelands Mænd er opført, staar meget Osten for den Rette Skiel og Skifte Strækning, og allene for belejligheds Skyld opført efter Dybedahls Ostre Braat, om alt dette og mere, Stangelands Mænd finder sig nødsaget {at} Contra at Paastevne, beviise, og der efter paastaae gierde opført, da ved bemelte Hr: Christie begiærede denne Sag udsadt, og dem saa lang tiid givet at de i denne Vidløftige \Sag/ kan søge fornø-

1787: 5b

den Raadførsel, Søger en for Rettens Betjente beleilig Tiid berammet der efter \for de/ i og uden for Jurisdictionen og Skibreedet sig opholdende Parter og Vidner at faae \Contra/ Stevningen lovlig forkyndt; Stangelands Mænd sagde Ved her Christie, de troer denne deres Paastand om Sagens udsættelse har grund i Lov, de formoder den fornødne Tiid til Sagens oplysning og deres Forsvar bliver dem bevilget og herom vil ervarte Rettens dem medholdige Eragtning. og for nærværende Tiid Protesterer mod Sagens Slutning efter Citanternes giorte Paastand ved Dom.

Procurator Kahrs Protesterede i Kraftigste maade mod den forlangte udsættelse, der blot sigter til at føre denne Sag i langdrag og udmatte Hoved Citanterne som ere fattige Folk, hvis Leilighed ikke er at udholde en saa kostbahr Sag. Stangelands opsiddernes anbragte Motiver kan saa meget mindre modtages da {Han} \de/ ikke nævner i sin forlangte Anstand hvad Vidner det er som skulle oplyse de angivne Skifter eller Skifte Mærker der skulle giøre Stangelands Ejendom Separat fra Hoved Citanternes, dette troede hand var en lovgrundig Paastand, altsaa haabede Han at Hr: Christi Ville selv indsee, var en nødvendighed, men skulle Retten i mod formodning billige denne ugrundede Paastand sær da mod Partiet aldrig har foreviist nogen Vidner for Retten i denne Sag, men vel et Skrift hvis Sande Character {er} \fortiener/ intet mindre end navn af en Stevning, men troer at samme blot var udstæd, som en Skræk for Hoved Citanterne, blot for at afholde dem fra at fuldføre deres rætfærdige Sag, Saa Reserverede Han sig sin lovlige Regres til opsidderne paa Stangeland og Hr: Christi for de omkostninger som af denne Sags anstand nærmere maatte flyde, og saaledes Reffererede sig til sin forrige nedlagde Protest og Paastod i Kraftigste maade Dom.

Hr: Christie Henholdt sig, paa Stangelands \Mænd/s Vegne, til sin for dem begiærte denne Sags udsættelse, og ærbødigt ville Ervarte Rættens Eragtning.

Siden begge Parter efter forestaaende deres tilførsel nu har indladt denne Sag til Kjendelse eller Eragtning saa blev den og dertil optagen, imidlertid bliver anført denne Forretnings bekostninger som følger:

Dommerens Skyds 4 ¾ Miil til Stædet 3 Mand og Baahd á 2 mrk: pr: Miil		1 – 4 – 0	
Diæt 2 dage Paa henreisen á mrk:		1 – 2	
3 Dages Forretning efter Reglement 24 febr: 1708		4	
Skyds og Diæt Retour		3	betalt
Lensmanden for Laugrettet at tilsige og med dem paa Aastædet at møde		1	
De 8te Laugrettes Mænd for deres Reise umage samt			bet.
Tiids Spilde hver 4 ½ Mrk:		6	
Desuden anmeldtes, til Fogden selv at være betalt for Opnævnelse 1 rd:		-----	
J alt		17 – 0 – 0	

og der efter blev saaledes i denne Sag

Eragtet

Retten, som ikke finder mindste grund til at nægte de indstevnte Stangelands Mænd Biørn Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn, Niels Arnessøn, og Enken Siri Ottes Datter, den Ved Hr: Christi paa deres Vegne begiærte udsættelse i denne Sag {men} \3/ herved \1/ Bevilges \2/ samme, paa det at disse Stangelands Mænd ikke skal finde lovlig grund at Klage enten over Rettens nægtelse eller overiilelse, dog \for først/ paa deres egen Bekostning, og paa det Sagen ikke skal trækkes i Langdrag, paa Condition at det Contra Stevnemaal de agter at udtage, til berømmelse \anviises for/ Vedkommende Dommer, inden næste Augustj Maanedes udgang, da en for alle beleilig dag og Tiid, naar Sagen her nest skal falde i Rette der paa bliver at beramme og bestemme, hvilken Tægte dag ved Contra Stevnemaalets Forkyndelse bliver en hver

1787: 6

Vedkommende forud betimelig at kundgiøre, Saaledes blev Sagen for denne gang Sluttet og til nye Berømmelse udsadt. See fol: 76: B.

Extra Ret Huse Besigtelse

Anno 1787 Torsdag den 14de Augusti er Extra Rett sadt paa Gaarden Gundegierd No: 10 forhen Halsnøe Kloster godz i Etne Skibreede og Sundhordlehns Sorenskriverie beliggende, og Betjent udi Cancellie Raad Sorenskriver Schiøtz Svagheds Forfald, af hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Skibreedets Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og efterskrevne af Fogden Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte Sex Eedsvorne, upartiske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes Mænd navnlig: 1. Elias Christopherssøn Løvereid. 2. Halvor Halvorssøn Grønstad. 3. Samuel Johnssøn Rame. 4. Christopher Aslachssøn Grindem. 5. Lars Christopherssøn Ouestad og 6. Tierrand Ingebretssøn Øchland, for efter forlangende af Haldor Rasmussøn Lille Dahle, som nu værende Ejer og Bruger af Gaarden Gundegierd af Landskyld med Bygsel og Herlighed 1 pd: Smør at foretage og behandle Een lovlig Syns og Besigtelses Forretning saavel over denne gaards Paastaaende og tilhørende Huuse Bygninger som over Jorden i sig Selv og dens tilhørende Skoug i hvad Stand og Værdie samme nu befindes, i henseende til Ejendommens intenderende Forbedring og i tilfælde af dens indløsning af nogen Odels Pretendent; da sammes Erstatning med alt deraf Dependende, alt paa grund af den Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 den 8 art:

Efter at Retten var sadt fremlagde Reqvirenten Haldor Rasmussøn Lille Dahle det til denne Forretning udstyrede Skriftlige Rettens Stevnemaal af dato 25 Maji 1787 som med Laugtings Rettens Publications Paategning blev oplæst og lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Lars Christopherssøn Ouestad og Erich Jochumssøn Wae fremstod og under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede overensstemmende Stevnemaalets Paategning lovlig at have forkyndt samme for forrige Ejer af Gaarden Gundegierd Halvor Erichssøn nu opholdende sig paa Ouestad i Hans og Huustrues fraværelse i paahør af Jver Aslachssøn Ouestad. Paa sam/m/e maade anmeldte, og under Lovens Eed med oprakte Fingre, afhiemlede Christen Hanssøn Frette og Erich Jochumssøn Wae, at have lovlig forkyndt Stevnemaalet for den Odels baarne Erich Halvorssøn paa Hamre i Ohlund og talte ved Ham Selv.

Bemelte Indstevnte Halvor Erichssøn Ouestad og Søn Erich Halvorssøn Hamre blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Reqvirenten Haldor Rasmussøn til indragelse i denne Act fremlagde det Ham under 1ste Maji 1787 paa Gaarden Gundegierd meddeelte Skjøde Brev saalydende: Derefter Han Refererede sig til sin i Stevningen indrykkede Requisition og sin dermed paa grund af Forordningen havende Hensigt, samt til den ende begiærede Forretningens fremme.

Nu mødte denne gaards forrige Ejer Halvor Erichssøn Ouestad, som paa egne, og Søn Erich Halvorssøn Hamres Vegne Vedtog lovlig Varsel.

Retten med det samtlige Laugret, i følge Reqvirentens forlangende og i følgeskab med Halvor Erichssøn Ouestad og alle benævnte tilstædeværende, overenstemmende med meer bemelte aller høist bemelte Kongelige allernaadigste Forordning, derefter paa det nøjeste eftersaae alle paa denne gaard befindende Huuse Bygninger, som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøjeste og rigtigste efter sammes nu befindende Værdie at Vurdere samt paaskjønne Jordens og Skovens beskaffenhed og Tilstand; hvilket Laugrettet forsikrede paa de nøjeste at efterkomme, og blev da følgende befundne og paaviiste Huuse Bygninger af samtlig Laugrettes og Besigtelses Mændene i den Stand de for nærværende Tiid er Anseet og Taxeret af Værdie som følger

1. Een af Tømmer opført Sænge Boed under gl: uduelig Næver og Torv Tag, uden Vindue og Dørrer, Lem Gulv og Trelaaser, med svaler af tiløxet opslagen Løv Ved paa W: og Ø: Siide, gl: Bordklædning i N: og ingen Bord klædning i S: Brøst hvor Tøm/m/eret af Drev og slag Regn er beskadiget. 6 naaver forraadnet og aldeeles borte; blant selv Tømret er foruden Svillen i Søre Brøst adskillige Stokker af Birke Tømmer indlagte. Dette Boe Huus med Forsval i N: Brøst i nu forefindende Stand Taxeret Værdt 6 – 0 – 0

2de Een Høe og Korn Lahde hvis Jndtømmer af Stavværk, for det meste Staver og Stav lejer bestaar af Birk, Derudj 5 Spundsel Staver og 13 par Sperrer, har Udsvale paa N: og S: Siide og i Wæstre Brøst og Lahdens Wæstre Rum Een Floer eller Fiøs, af forraadnet Tømmer, hvori intet Gulv ingen Sæs træer, forfaldne og uduelige Baaser, søndre Dørrer paa N: og S: Siide. Denne heele Bygning, under forfalden Næver og Torv Tag paa slet Trod(?)

1787: 6b

uden Vindskjeder og Bordklædning i nu beskreven og Værende Stand værdt 10 – 0 – 0

3. Eet i Østre Brøst af Lahden under aparte Tag af gammelt Birke og Furre Tømmer opført smale huus med gammelt Torv og Næver Tag, paa alle Siider uden Bordklædning med derudj, af gammel Kløven Løv Veed indlagt Lem, ansættes i nu forefindende Stand i høieste af Værdie 2 – 3 – 0

4. Een Stolpe Boed af gammelt Furre og Birke Tømmer opført paa 6 Stave Stolper under gamle af Løv Veed tiløxede Sperrer, gammelt Næver og Torv Tag uden Dørrer og Laas, gammel forfalden Bord Klædning i N: Brøst og paa W: Siide, men i Søre Brøst og paa Østre Siide ingen Bord klædning blev i nu forefindende Stand anseet Værdt 6 – 0 – 0

5te Eet lidet gammelt forraadnet Tømret Smale Hus Østen for gaardens Røg stue med uduelig Næver og Torv Tag uden Bord klædning, maae ombygges, de Materialier som deraf kand benyttes ansættes til Værdie 1 – 0 – 0

6. Een Røg stue af gammelt Tømmer uden Vindue, med Stavværks Forsval i Wæstre, og en liden faldfærdig Foder Skud i Østre Brøst, under et gammelt og slett Næver og Torv Tag, Svillerne i Stue Tømret aldeeles forraadnet i Stuen intet Gulv og er..d..(?) om mangler Bord klædning. Denne Bygning i nu forefindende Stand anseer Laugrettet ikke at Være Værdt mere end 4 – 3 – 0

Fleere Huuse blev ikke af Reqvirenten anviist at have fulgt gaarden; men paa gaardens grund staar et Qværne Huus som af Ham er aparte Kiøbt, Desuden anseer Han fornøden strax og for det første at opføre Een Hævde Skuud og Eet smale Huus ved Hiemme Thunet, item for at befries for Creaturenes Drift og Rægster over Enge bøen Sommer Tiiden, Eet Sommers Hus i

Østre Ende af de indhegnede Hiemme marker. Halvor Erichssøn Ouestad tilstod at ingen fleer end foran beskrevne og Taxerede Huuse var da Han afvigte 1786 aars Vaar frastod gaardens Brug. -----

Foran Beskrevne Huuse Bygningers Værd blev derpaa sammen regnet og befunden at beløbe til den Summa 30 – 0 – 0

Jordens indhegnede Ager, og Enge Bøe blev efterseet, hvor af Enge bøen efter Situationens beskaffenhed og Laugrettets Skjøn, er i saa god Stand som den kan blive.

Agrene har ikke, og behøver ingen, Hoel Veiter, da samme som alle anlagte i Bakke Hald, har Fald og Aabne Veiter nok til Vandets Afledning; Men af gamle forhen Dyrkede Agre findes Een kaldet Tieltvedt, hvorpaa omtrent kan saaes Vel $\frac{1}{2}$ tønne Havre, og de $\frac{2}{3}$ parter af en kaldet Kjerring Ageren hvorpaa iligemaade Viist har været udsaaet $\frac{1}{2}$ tønne Havre. item Jndre Husmands Ageren af udsæd et halvt qvarter Dam Flekket af udsæd 4 Kander og Steen flekket af udsæd 4 Kander Havre Alle at være Øde, tillagde, og i nogle nest foregaaende Aaringer været brugt til Høe Slotte. De øvrige Agre findes upaaklagelig Dyrket, deraf

Een Brechaa kaldet Hvorpaa kand saaes omtrent 2 tønner 3 qvarter

Een Ditto kaldet Store Kringla og Een Ditto Lille Kringla, paa hvilke begge udsaaes $\frac{1}{2}$ qvt:

Een Ditto Yttre Husmands Ageren hvorpaa udsaaet $\frac{1}{2}$ qv:

Een Ditto Rundageren kaldet derpaa udsaaes $\frac{1}{2}$ qv:

Een Ditto Bakker Ageren hvorpaa udsaaes 2 qvt:

og Kierring Ageren den $\frac{1}{2}$ part hvorpaa udsaaes 1 qvt:

Alle saavit Laugrettet nu denne Aarets Tiid kand skjønne, mangler intet.

Den Gaarden Gundejerd underliggende Skoug bestaar allene af Birk Ask og Older, tilstrækkelig til Løvning, Brendsel, og underbar, for gaardens Bruger, deri kand ej efter Laugrettets skjøn, til Huusenes Reparation Aarlig, uden Skovens Skade, rives meere end 4 Vaager Næver; Men Anden Fordeel der af, formedelst gaardens beliggenhed langt fra Søn kan ikke have.

Saavit Passeret fremstod Reqvirenten Haldor Rasmussøn Gundejerd og begiærede Forretningen tilført følgende: At Hand paa denne sin Ejende gaard afvigte Aar 1786 paa alle ommelte og af Formanden Dyrkede Agre ej har Auvlet meere end 20 Stads Tønder Havre, Forstret og fød 10 siger Tie Klove Beest, hvoriblant 6 siger Sex Melke Kiør, desuden 1 siger Een Hæst. 20 siger Tyve Faar og Gieder, hvilket Hand troede Laugrettet, og i sær den ved Forretningen nærværende Halvor Erichssøn kunne Bevidne. Laugrettet sagde at efter Deres Skjøn, som nøje bekjendt her paa gaarden, er saavel Auflingen, som Forstret i høieste opgivet; Men Halvor Erichssøn Declarerede, at Han Aarlig i den Tiid Han beboede gaarden, og dyrkede og nyttede alt Vel har baade Forstret og Auvlet, mere end herforan findes opgivet. Reqvirenten vedblev sin giorde Declaration som sanfærdig og rigtig, og da Hans tanker var, om muelig at bringe denne gaard i en bedre Stand, saa har Hans her oven giorde tilførsel

1787: 7

Hensigt til fuldkommen Erstatning, af den der som Odelsmand skulle ville fraTvinge Ham gaarden.

Halvor Erichssøn Ouestad fremstoed og anmeldte at Hans Søn Erich Halvorssøn, som har ladet sit Forfald formedelst Penge mangel lyse, agter vist og sikkert i lovlig Tiid og saasart Penge kand bekommes at indløse gaarden Gundejerd som Hans Odels gods fra nærværende Ejer; Næver og Marke Skoven bad Han derfor Varlig maatte behandles, og mod Ansvar af denne Forretnings og Andre af Haldor Rasmussøn Gundejerd unødvendig anvendte Bekostninger, var det Han paa bemelte Hans Søns Vegne nedlagte Protest.

Haldor Rasmussøn Gundegierd sagde at Han som for omtrent 1 ½ aar siden paa lovlig maade tilhandlede sig Gaarden Gundegierd, har mange gange hørt Halvor Erichssøns Forsikringer og Trudslers om at ville løse godset; Han har været, og er endnu Villig at modtage Penge naar Han bliver skadesløs; Men da bemelte Halvor Erichssøn endnu til dato ikke har opfyldt det mindste af hvad Han har lovet, heller ikke i dag har Penge; Saa da Gaardens Huuse nødvendig maae Reparerer saafremt Folk og Fæe deri skal kunne leve forestaaende Vinter, og slig Reparation med vished om gotgiørelse af Odels manden ikke kan anvendes førend denne Forretning er afholdt, saa Paastod Han at foruden Kjøbe Summen, Skjødets Bekostning, og de paa gaardens Huuse, Ager og Eng nødvendig anvendende Bekostninger, samt Bekostningerne ved denne Forretning i tilfælde af Løsning sig godtgiort, og med saadan Paastand indlod Forretningen til Rettens Beslutning.

Da ingen Viidere ved Forretningen havde at erindre, saa blev førinden sammes Slutning anført dens Bekostninger sc:

Skyds til Stædet 2 Miil til Søes, 3 Mand og Baad á 2 mrk:	0 – 4 – 0	
7/8 Miil Land Vei 2 Hæster á 12 s:	0 – 1 – 8	0 – 5 – 8

Een dags Diæt Penge paa Henreisen		0 – 4 – 0
Een Dags Forretning		2 – 0 – 0
Skyds og Diæt Retour	bet:	1 – 3 – 8
Forretningens Beskrivelse med Forsegling		0 – 5 – 12
Stemplet Papiir dertil		0 – 1 – 8
Fogden for Laugrettes Mændenes opnævnelse, som Reqvirenten anmelte selv til Hr: Fogden at have betalt		1 – 0 – 0
Lensmand Henrich Echeland for Laugrettes Mændenes Tilsigelse og dermed at møde		0 – 4 – 0
De 6 Laugrettes Mænd for deres Reise og Forretning nu i Aands og Arbeids Tiid á 2 mrk: 8 s:	bet:	2 – 3 – 0
Viidere opgav Reqvirenten Haldor Rasmussøn Gundegierd: at Laugtings Stevningen med sin Forkyndelse og Læsning ved Laugtinget samt Rettens underholdning har kostet i det mindste		13 – 0 – 0
	Summa	23 – 3 – 4

Da til Slutning af den gandske Rett blev

Afsagt:

Hvad foranførte Huuse Bygninger og Jorden saavel Engebøen som besynderlig Ageren af Haldor Rasmussøn Gundegierd bliver forbeedret og i sin Tiid høiere Taxeres, gives efter allerhøistbemelte Kongelige allernaadigste Forordning, Haldor Rasmussøn Gundegierd og hans Arvinger Regres for, saavelsom for denne Forretnings Bekostninger 23 rd: 3 mrk: 4 s.; at faae Erstattet af hvem som til Odels Løsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning efter lovlig omgang Pretenderes.

Reqvirenten begiærede det passerede sig in Forma Beskreven meddeelt, Som Blev Bevilget.

Høste Ting Anno 1787.

den 13de September for Schoneviigs Skibreede sadt og holdet paa Tingstædet Schoneviigs Søen af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongelig Maje:ts Virkelig Cancellie Raad, i hans Svagheds Forfald, ved Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af Velædle og Velviise Hr: Foged Koren. Skibreedets Lensmand Peder

Christopherssøn Gielmerviig, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laugrettes Mænd Navnligen

1. Anders Olssøn Storhoug 4. Anders Johanssøn Tvedten 7. Lars Johannessøn Røen
2. Ole Simonssøn Sandvold 5. Abraham Abrah: Hvidevold 8. Knud Pederssøn Tofte Kalven
3. Ole Knudssøn Handeland 6. Ørjan Siurssøn Houge

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høi Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger nemlig:

No: 1. Placat anlangende Skjøder og Pante Breve at medføre Ejendom og Pant, naar de inden den i Lovens 5 Bogs 3de Cap: 28 art: befalede Tiid, ere Ting-

1787: 7b

lyste, om end og Udstæderne i den mellem Tiid fra udstedelsen til Tinglysningen maatte være døde med Viidere datteret 8de Junii 1787.

2. Stiftets Skrivelse hvorved befales undersøgt om Lars Gregoriussøn Oxhollen af NordFiords Fogderie, opholder sig i Sundhords, om Han er formuende at udreede Tvigield 22 rd: 32 s: efter en over Ham for Tyverie afsagt Dom, hvis ikke hvorledes samme skal forsones: m: m: datt: 25 Augusti 1787.

3. Om Delinqvent etc: omkostninger at udreede af heele Fogderiet 858 rd: 68 skil: datteret 25 Augustii 1787.

No: 4. Forord: andgaaende den Jslandske Handel og Skibs Fart 13 Juni 1787.

No: 5. Fr: at ingen herefter maae Sælge eller Kiøbe Hæstehaar uden Vedkommendes Attest, datt: 3 Augusti 1787.

See Viidere No: 6 fol: 20b.

Formynder Ting blev holden og Børne Midlerne befunden i behørig rigtighed hos Formynderne efter ober Formynder Bogen, samt de der anførte og til Arvenes udslettelse, ved Retten Expederede, og udstæde, samt saaledes tinglyste Afkald, ligesom forhen skeed er, leveret Vedkommende, da alle Arvemidlerne ere hos Formynderne, og ingen i Oberformynderiet, Nemlig de af Myndige Arvinger, og mindre aarige med Curatores, udstædde, leveret til Formynderne, og de efter Rescript 31 Januari 1781 udstædde, nemlig de af Forældre udstædde leveret til Formynderne, og de af Formynderne udstædde leveret til Forældrene eller nærmeste fødte Værger, for Skifte Brevene paa Arve Tompterne dermed at belægge.

Optagen Justice Sag fra fol: 376b. forrige Protocol. Fogden Contra Omund Tvedt. Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren har her til Retten paa Justicens Vegne lovlig ladet indkalde ved Hoved og Continuations Varseler, Aamund Hactorssøn Tvedt og Lars Hactorssøn Matretvedt, for Forprang med at opkiøbe Tømmer, derom at høre Vidner, og Aamund Hactorssøn Tvedt, da Lars Hactorssøn ej hører under denne Jurisdiction, at lide Dom til Bøder og Omkostninger. Indstevnte have mødt og svaret i Sagen som Acten udviiser. Naar forbie gaaes de enkelte Vidner, og deriblant de som selv have solgt til Indstevnte; Saa er ikke Indstevnte med 2 lovgyltige Vidner overbeviist at have kiøbt mere end fra Birkenæs Skov af Ole Tierandssøn 9 Tylter á 2 rd: 8 s: fra Neerviig Skov af Omund Olssøn 8 Tylter á 2 rd:, som af Omund Tvedt selv er tilstaaet: Det fra Inbioe Skov kiøbte kan ej komme i Betragtning, da det ene Vidne som selv kiøbte noget deraf ej melder Sælgernes Navne, og

om det øvrige melder kun det 2det Vidne, det at være indkøbt af Omund Tvedt, saa Vidnesbyrdene herom ere ganske ufuldstændige. Det er Anmeldt og Vedtaget under Sagen at Omund Tvedt er ejende Anparter i 3de allernaadigst bevilgede Sauger nemlig Tvedt, Wiig og Storhoug, hvortil Han anmelder at det købte Tømmer er henbragt, som ej anderledes er beviist. Det er og vel beviist at bemelte Skove er andre Sauger nærmere beliggende. Men da a: disse Skove ikke findes i nogen af de i Rettelagde Saug Bevillinger benævnt til nogen vis Saug henlagt. b: Det og ikke er beviist at Indstevnte har bortsolgt til andre det købte Tømmer, som og ikke kand skjønnes at være større quantum end til Indstevntes forbemelte Saugers Drift kunde forbruges, og c: denne Handel af Indstevnte som selv Saug-Ejer og Bruger findes ikke stridende imod, men tvertimod tilladt ved Interims Placat 8 Decbr: 1733 § 4 og Forordningen 25 Augusti 1741; Saa kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Aamund Hactorssøn Tvedt bør for Actors Tiltale i denne Sag aldeles frie at være.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Lars Larssøn Wahlen og Ole Johannesson Andre Næss og befunden som følger

Adskillige Poster angaaende

Fogden Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren forlangede at Skibreedets Bøigde Lensmand og den menige Tingsøgende Almue udj overværelse af de 2de Mænd (ope rum) Ville til et herpaa tegnet TingsVidne give Deres sanfærdige Forklaring, om efterskrevne Poster nemlig

1ste Om her i Skibreedet eller af dets Almue er funden eller Bierget noget slags Vrag eller Strandet Godz?

2. Om nogen Arvepart for kort eller lang Tiid siiden kan være falden paa Kongens eller det beneficerede Godes Grund derfra er afført, og om nogen der paa bemelte Grunder haver Arvet, som med deres Arve parter fra Arve Tompten maatte være bortreist?

3. Om Deres Majestet indeværende Aar 1787, her i Skibreedet er tilfalden nogen forbrudte Boeds Lodder, Arveløst Godz, Siette og Tiende Penge for udenrigs førte Midler, eller Andre deslige uvisse Indkomster?

1787: 8

4. Om her i Skibreedet findes nogen uskyldsadte Herligheder saasom: Rødnings Pladser, Laxe og Fiske Voger, Skouge Teiger, Qværner eller andre deslige Herligheder, som ikke tilforn under Gaardens Jordskyld, er anseet i Skat, men endnu i Conformitet med Loven og Skatte Forordningen bør Skatlægges, og Skyldsættes?

5. Om her i Skibreedet findes nogen Jorddrot, eller Selv Ejer, som dette Aar, under sin egen paaboende Gaard, har brugt nogen Hannem tilhørende Gaard eller Plads?

6. Hvad Sauger her findes udj dette Skibreede hvor paa Bord skjæres, og om nogen Forandring er skeed med samme Sauger siden afvigte Aar enten i henseende til Saugernes eller Damstokkenes forfløttelse eller i henseende til mere Tømmers erholdelse af Kongens eller Beneficerede Godes Skaue, end hvad de Vedkommende Saug Ejeres Eedelige Angivelser indbefatter, og Om derpaa de til Bøigdens fornødenhed allene Bevilgede Sauger, er skaaret andre Bord end de Vandkantede og ei fiirskaarne til udførsel?

7. Om her i Skibreedet dette Aar har været nogen Strandsidder, Kræmmer, Giestgiver eller Kroholder, som enten er Borger til nogen Kiøbstæd eller ikke, og om nogen Andre enten Løsgiangere eller Andre har Handlet med Fæe eller Andre Vahrer; item om dette Aar har været nogen Husmænd og Haandværks Folk, som efter Skatte Forordningen Skatte bør?

8. Hvad og hvor stor Gaardepart dette Skibreedes Lensmand bruger og beboer, og hvad enten samme henhører til Søe eller Land Lægd?

9. Om nogen i dette Skibbreede er befunden at have begaaet nogen ulovlig Skov Hugst være sig med under maaels Tømmer, eller Andet til Knapholdt, eller Bord skjørsel imod de om Skov væsenet udgangne Anordninger, og om dette Aar nogen Bøder derfor er falden.

10. Om det er Almen bekjendt, om her er nogen af de saa kaldede Almindinger, og om der er nogen som derudj dem have ryddet og der boet, samt om der er Hugget udj de dem tilhørende Skove, være sig Saug Tømmer, eller Andre Trælast Sorter?

... (?) blev da af Lensmanden og Almuen i overværelse af de 2de foranførte Mænd paa enhver post i sær Eenstemmig svaret følgende: til

1. Post Nei her er intet Vrag eller Strandet Godz falden.

2. Nei de Veed ej nogen saadanne Arvemidler at være falden enten for kort eller lang Tiid siden, uden Deres Maj:ts har nydt Forlovs Penge deraf.

3. Nej dette Aar, Veed de ej er falden nogen Forbrudt Boes Lod, Siette og Tjende Penge eller nogen slige uvisse Indkomster.

4. Nei her udj Skibbreedet findes ikke saadanne uskyldsadte Herligheder.

5. Nei ingen Jorddrot eller Selv Ejer, har dette Aar brugt mere end sin paaboende Gaard med sine Herligheder.

6. Her udj Skibbreedet findes ej fleere Bord Sauger end Handelands 2 Sauger, Wahlens, Storhoug, Wiigs, Gielmerviigs, Nord Ebne, Eilerviigs, Wisekiær og Markhuus hvormed ingen Forandring er skeed i henseende til Forfløttelse, samt at hvad Bord derpaa er skaaret til Bøigdens fornødenhed, har alle været Vand kantede, og Skougene taalet at levere den skeede Hugst.

7. Af de omspurgte Persohner er Jens Undahl ved Toftevaagen og Morten Rosendahl ved Schoneviigs Søn begge forsynet med Kongelig Giestgiver Previlegium, har ej haft Anden Næring end at forsyne de reisende med fornøden Forpflægnings Vahrer.

8. Dette Skibbreedes Bøigde Lensmand Peder Christopherssøn har dette Aar 1787 brugt og beboet Gaarden Gielmerviig, som er 2 Løb: 2 pd: Smør Land Lægd.

9. Nei her udj Skibbreedet er slet ingen som har begaaet ulovlig Skov Hugst være sig undermaaels Tømmer, eller Andre Træ Last Sorter, eller Bord skjørsel, saa at derfor ingen Bøder er falden.

10. Nei her findes slet ingen saadanne Almindinger, ej heller er nogen ulovlig Hugst skeed i de Beneficerede Godsers Skove.

Velbemelte Hr: Foged Koren begiærede dette som Tings Vidne sig beskrevet meddeelt, som blev Bevilget.

Odels Mandtallet

Differencen Examineret. Afgang 6 Løb 1 pd: 9 mrk: Smør 3 ½ Huud. Tilgang 5 Løber 6 ¾ mrk: Smør 2 Huuder.

Ting Skydsen Angaaende:

Fogden tilspurgte Lensmanden, og Almuen: Om de som have Skydset Sorenskriveren og Fogden til og fra de ordinaire Tinge rigtig har faaet Deres Betaling hver Mand 4 skilling pr: Miil? Hvortil blev svaret Ja.

Aftage Angaaende:

Fogden fremlagde Specificationen paa een deel Gaarder, som blev oplæst, hvortil Lensmanden og Almuen svarede: At Opsidderne paa det affældte Gods her i Skibbreedet har for dette Aar 1787 rigtig nydt gotgiørelse for alle slags Skatters svarelse, af den affældte Skyld, undtagen Udreednings og Standqvarteer Pengene, samt at ingen af de affældte gaarder, er saa meget forbedret at de taaler mindste Paalæg.

Aftage paa 10 Aar.

efter fremlagt Specification, Lensmandens og Almuens Svar, Har Opsidderne paa Sloche, Bache, Øfre Ravdahl, Echemoe, Lechnæs, Bougstøe, og Birchestrand, dette indeværende som 8de friheds Aars, item Opsidderen paa \y:/ Bouge, for dette som 7de og Opsidderne paa Gielmerviig som 2det friheds Aar nydt alle Skatter gotgiort af den affældte Skyld, undtagen Udreednings og Standqvarteer- item Fogde arbeids Penge. Opsidderen paa Yttre Bouge No: 27 desuden gotgiort Landskylden af Affældningen paa Hans Majestets Strøe Godz uden Bygsel. og er disse benævnte Gaarder endnu i samme slette Tilstand, uagtet Beboerne virkelig har anvent al Fliid til Forbedring.

Kongens beholdne strøe Gods,

hvoraf Landskyld og Aarlig tage til Indtægt beregnes, der over fremlagt Jordebog, som viiser at af Yttre Bouge uden Bygsel 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Smør ½ Hud, er Landskylden for dette Aar Hans Maj:ts Cassa til Indtægt Beregnet.

Restance Registerets Summa til 1787 976 rd: 5 mrk: 2 [skilling]

Pante Bogen til Inddragelse Publiceret

Skifte Brev 30te October 1786 efter Johannes Knudssøn Yttre Bouge.	Jordegods udlegget
.... 4 Novbr: 1786 Steffen Olssøn Kiørping.	som faste Ejen-
.... 18 Juni 1787 Lars Olssøn Sundes Hustru.	domme i Skjøde
.... 25 Juni 1787 Halvor Hanssøn Melcheviig.	Bogen Extraheret.

Omund Hactorssøn Tvedts Obligation til Johan Gabriel Bøij af Bergen stor 450 rd: 1ste Prioritet i Holmedahls Annex Kirke, der under liggende Gaard Tvedt, med øvrig tilliggende Jorde godz, Tjender med Viidere. datteret 25 Maji 1787.

Abraham Olssøn Nedre Rafdahl, Skjøde til Ole Abrahamssøn paa Nedre Rafdahl No: 56 Sundhordlehns Selv Ejer godz med Bygsel ½ Løb Smør mod 150 rd: datt: 4 Decbr: 1786.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 85. Johannes Knudssøn Yttre Bouge Obligation til Omund Hactorssøn Tvedt stor 160 rd: datteret 15 Novembr: 1777. af Creditor qvitteret 13de Septbr: 1787.

Opsadt Sag Fol: 379 fra forrige Protocol. Christian Tvedt Contra Johannes Løvig.

Citanten mødte og efter forhen gjorde Jrette sættelse paastoed Dom.

Indstevnte Johannes Løviigen sagde at Han endnu ikke har funden Tiid til at opgiøre den sidste Rettes dag omtalte Contra Regning begiærede derfor at Sag[en] maatte udsættes til næste Sommer Ting.

Citanten Protesterede i Kraftigste maade mod Sagens Viidere udsættelse, nægtede alt Contra Krav og var \nu/ ærbødigst begiære[n]de Dom efter denne Sags indstevning og Paastanden.

{Contra} Indstevnte indlod nu Sagen til Doms men Reserverede ved nydt Anlæg at søge sit til gode havende Betalt.

Sagen som af begge Parter er indladt, blev til Doms optagen og derudj afsagt følgende
Dom

Christen Larssøn Tvedten har her til Retten lovlig ladet indkalde Johannes Olssøn Løviigen for til Citanten paa sin Hustrues Vegne skyldig værende 19 rd: at liide Dom til Samme med omkostninger at betale. Jndstevnte har inden Retten tilstaaet Søgemaalet men meldende tillige \at have noget til gode/ hos Citanten eller Hans Hustrue, efter hvis Afregning og

Afgiørelse, Han har faaet Opsættelse, der efter under Reservation af nyt Anlæg mod Citanten til Contra Pretensioners gotgiørelse indladt denne Sag til Doms; Thi kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Johannes Olssøn Løviigen bør til Citanten Christen Larssøn Tvedten betale de tilstaaede til Ham skyldigværende Nitten rigsdahler, samt denne Sags omkostninger 3 rd: 3 mrk: inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstædt

Opsadt Justitz [Sag] fra \fol:/ 378 i forrige Protocol. Fogden Contra Knud Axland efter Angivelse af Johannes Løviigen.

Actor fremstillede Lensmand Peder Christopherssøn Gielmerviig, som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede tillige med Abel Kolbenssøn Løviigen der nu ej møder, lovlig at have forkyndt Rettens seneste Laugdag for Knud Larssøn Axland, talede ved Ham Selv og Forelæggelsen for Vidnerne Brithe Niels Datter Molnæs i eget paahør item for Brithe Østens Datter paa Axland i Hendes fraværelse for Hendes Husbonde Knud Axland.

Knud Axland blev paaraabt 3 Gange men mødte ikke eller møde lod.

Det forelagde Vidne Brithe Østens Datter var heller ikke efter paaraab til stæde {og} Men Vidnet Brithe Niels datter som mødte, Hendes Vidnesbyrd frafalt Actor. derimod fremstillede som ustevnt og godvillig mødende Vidne John Olssøn Gierde, hvis Eedelige Vidnes Byrd og Forklaring i denne Sag Actor begjærede

1787: 9

Retten ville behage at modtage.

Angiver Johannes Olssøn Løvig var for Retten tilstæde.

Derefter fremstod som 8de Vidne uStevnt John Olssøn Gierde, som efter at Edens Forklaring af Lovbogen for Ham var oplæst og Han formanet paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At have været paa Gaarden Løviig afvigte Vinter den af forrige Vidner omvundne Tiid omtrent 8 dage for Kyndelsmisse, laae der Een Nat over og dagen efter i Sælsk[ab] med Johannes Olssøn gik Strand Veien ind efter til Molnæs hvor Vidnet havde ærinde, da Vidnet og Johannes Løviigen kom mod Gaarden Axland sagde Johannes at der var 2de Studer og en Hæst til Fals, proponerede for Vidnet at gaae ind om paa Axland for til felles at slutte Kiøb om disse Creaturer, Vidnet fulgte, ved Ankomsten til Axland fant ikke Knud eller Hustrue Hiemme, men efter en tjeners fortelling, paa Sandviig. Vidnet og Johannes Løviig opholdt sig paa Axland til mod Solsætningen da Knud Larssøn Axland og Hustrue begge kom Hiem og af Vidnet og Johannes Løviig modtoges ved Søen, sagde Ham der sit Ærinde om at Handle Kreaturer, Knud Axland bad den begge følge hiem med modtog dem og tracterede dem meget Venskabelig, Handelen blev Sluttet i al Kjerlighed og derefter opholdt baade Vidnet og Johannes Løviigen \sig/ efter Knud Larssøn Axlands indbydelse og Begiær, paa Axland til omtrent Klokken 10, Havde Drukket noget, bleven lidt Virren(?), dog ej meget, Saae Johannes Løvig og Knud Axland den Hele aften var gode Venner og Hørte Vidnet ikke de Havde noget udestaaende med Hin anden, Da det leed ud paa aftenen, saa Vidnet at Knud Axland og Johannes Løviigen Hviske noget til Hin anden hørte ej hvad var, Johannes, blev til sidst Jvrig talede til til!! Knud og sagde: skamme dig Du har villet lagt hos min Søster en gang slog derpaa med sin Daase som han holdt i Haanden saa haart i Bordet at Lyset falt om og {vilde} sluknede, om Knud svarede noget kand Vidnet ikke Huske, medens der var Mørkt i Stuen reiste Johannes Løviigen sig for at gaae ud og reise Hiem, men som Vidnet troer, snublede Han, Hørte Hand faldt om paa Gulvet, reiste sig strax igien, imedens sad Knud Axland gandske roelig oven for Bordet, og Knuds Huustrue, som en Tiid havde Været ude, kom ind fra et Boe Hus, sagde Hun allerede havde lagt sig, tændte Lyset igien, da Lys blev

tendt stod Johannes paa Gulvet og Knud sad paa sin forrige plads oven for Bordet. Johannes sadte sig derpaa ned igien og Vidnet hørte da intet uden got Venskabelig Tale mellem Ham og Knud Axland. Vidnet sad paa en Krak paa Gulvet. Tilsidst stoed Johannes Løviig op for at reise Hiem, sagde: jeg befaler Eder Gud og hav tak for mig, gik derpaa til Døren og da Han vel var kommen over dør Stokken reiste Knud Axland sig, sprang over Bordet efter Johannes, sagde: nu skal Fanden annamme dig, Vidnet saae at Knud ude i Forstuen greb fat paa {Knud} \Johannes/ rykkede Ham baglænds over ende, men der var saa mørkt at Vidnet ikke kunne see hvordan de kom liggende, Hørte Heller ikke nogen slag, de Knuede og trykkede hinanden, det troer Vidnet som hørte deres Allarm, Hørte Johannes Løviig raabe paa Vidnet med en svag og Hæs Stemme, men Vidnet/ turde ikke gaae ud til dem da der i Forstuen hvor de holdt sig var gandske Mørkt, Til slutning gik dog Vidnet uden for Døren, blev staaende

1787: 9b

i Boe svalen tæt hos Hvor Knud og Johannes var, men som melt formedelst Mørke kunde ikke see nogen af dem. Knud Axlands Kone kom til, hørte Hun tilsalede sin Mand bad Ham Holde op og ikke regiere saaledes, da Knud Axland sprang ud i gaarden, Johannes blev efter inde i Forstuen og Hørte Vidnet at Hand meget jamrede og beklagede sig over at være ilde og slet beHandlet, efter at Knud var kommen uden for døren gik Han frem og tilbage runden om Huusene, skjeldede og Bandede, Han var Allene, men Vidnet Hørte ikke eller kand erindre Hvad Hand sagde, tilsidst kom Johannes Løviigen uden for, Vidnet taledede ikke til ham, men saae Han Passerede tæt forbie Knud som kom tilbage for at gaae ind. Johannes gik ene fra gaarden, og Vidnet og Knud Axland ind i Stuen uden Viidere den Aften at tales Veed. Da Knud var indkommen hørte Vidnet Hand var Vreed paa Johannes, roeste sig af at Hand Havde Revet Johannes i Haaret, og af sin Styrke, ønskede Hand paa nye havde fat paa Johannes, og sagde: saa skulle Hand faae mere. Vidnet blev efter Knud Axlands Begiær natten over paa Axland, dagen efter gik Vidnet til Løviigen fant Johannes Olsson liggende paa sin Sæng hørte Ham meget beklage sig over Knud Axlands opførsel, saae adskillige Stæder i Hans Ansigt Huden var afskuret ind til det blodige Kjød, fandt Hans Hoved Truden eller Hoven og saae at der bag i Hovedet eller Nakken var {ind} slaget et Hul og at Haaret runden om var blodig. Vidnet Vidste ikke Viidere til denne sags oplysning at forklare, og da Actor \eller Johannes Løviig/ ikke Havde det viidere at tilspørge, saa blev Vidnet efter at det var Forelæst sin Forklaring, som i et og alt Vedstaaet, fra Retten med Consense Dimitteret. Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation og denne Sag til i Morgen.

Anden Dag Den 14de Septbr: 1787 Continuerede dette Ting og denne Sag da det Andet Lavdags og Forelæggelses Vidne Abel Kolbenssøn Løviigen mødte og under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede Laugdagens og Forelæggelses lovlige Forkyndelse for Knud Larsson Axland og Vidnerne ligesom Lensmand Peder Christopherssøn Gielmerviig forklaret har.

Det forelagde Vidne Brithe Østens Datter Axland mødte nu for Retten men Actor og Angiver Johannes Løviig frafaldt Hendes Vidnesbyrd.

Derimod fremstillede som ustevnt og godvillig mødende Vidne Tierrand Erichssøn Ebne som af Actor blev begiært Eedtaget og forhørt. For bemelte som 9. Vidne Tierand Erichssøn Ebne blev Edens Forklaring af Lov bogen oplæst med Formaning til Sanheds udsigende der efter aflagde Eed efter Loven med oprakte Fingre og forklarede: At Være i tjeneste hos sin Moder paa Ebne, og til denne Sags oplysning at Vidnet dette aars Foraar noget for Pintse dagene kom i ærinde til Axland og da ved Samtale med Knud spurgte om Hand var Stevnet fra Johannes Løviig, Vidnet paa Spørgsmaal af Knud Axland fortalgte Ham, at have hørt at Sag skulle anlægges og føres af Fogden paa Justitiens Vegne mod Ham, men Knud sagde

Hand havde intet hørt derom, men at Hand Ventede paa Stevnemaal, Knuds Huustrue som samme Tiid nærværende raade Knud at gaae til \Ham Vidnet mener?/ Johannes Løviig for at faae Sagen Forligt og endelig Afgiort men Hand Svarede nej og nægtede Gud paa at Hand intet Forlig ville byde \Ham/ Johannes Løviig, sagde at saa mangen Mand havde maat bøde nogle rigsdaler og derfor Boet lige got. Han mente og at Vor Herre Hialp Ham. Vidnet havde ellers lunge tilforn efter rygte hørt tale om Slagsmaalet paa Axland mellem Knud Larssøn og Johannes Løviig hvorfor denne Sag er Anlagt og Var det just om denne Sag, Vidnet taledede med Knud Axland og Hustrue. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedblev, og da Vidnet ikke vidste Viidere til Sagens oplysning at forklare eller af Actor og Johan-

1787: 10

nes Løviig tilspurgt, blev som forrige Demitteret.

Actor Foged Koren siden Vidnet Brithe Østens Datter Axland nu for Retten er til stæde og anbyder sit Vidnesbyrd i denne Sag var ærbødig af Retten begiærende at samme maatte modtages. Der efter som 10de Vidne fremstod Brithe Østens Datter Axland, for Hende blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til Sanheds udsigende paa lovbefalet maade. Hvor efter bemelte Vidne efter Loven aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: At tjene paa Axland hos indstevnte Knud Larssøn hvor Vidnet opholdt sig i 2 aar til næste Vaar. Var Hiemme afvigte Vinter den af forrige Vidner omVundne Tiid omtrent 8te dage for Kyndels misse, saae {Knud} Johannes Løviig i Selskab med det afhørte Vidne John Gierde en Dag kom til Axland, da Knud og Hans Hustrue ej var Hiemme. Veed de opholdt sig der til mod Aften samme dag Vidnets Husbonde kom Hiem. og nogle Timer derefter til langt ud paa Aftenen. Vidnet hørte ikke mindste uenighed mellem sin Husbonde og Johannes Løviig før det leed noget ud paa Aftenen, og de begge var bleven lidt beskjenket. Vidnet som ikke var bestandig inde Veed ikke Hvem der gav anledning til uenigheden som da var mellem Johannes Løviig og Knud Axland, heller ikke hvorom Disputten var. Vidnet gik der paa ud i Boen for at legge sig i et nærvæd Stuen staaende Boe Hus og efter at Være sovnet blev opvækket af en allarm som hørtes i Forsvalen eller indgangen til Stuen, hørte Johannes Løviig raabte: Hielp mig op Børn, Vidnet blev liggende, og Ved ikke Hvad paa den Tiid manglede Johannes Løviig. Har ikke seet Johannes og Knud Axland været tilsammen i Slagsmaal heller ikke nogen sinde hørt tale om saadant af sin Husbonde. Vidnet som ikke Vidste Viidere at forklare blev Demitteret som forrige.

Actor og Johannes Løviig Declarerede at de nu ikke Vidste flere Vidner at føre til oplysning i denne Sag, begiærede det Passerede Sluttet som Tings Vidne og sig \den Tiid paa nærmere begiæring/ Beskreven meddeelt. Som blev Bevilget.

Actor der efter begiærede Sagen udsadt til næste Aars Sommer Ting til hvilken Tiid Han vil fremkomme med Deduction i Sagen med Paastand og Irette sættelse til Doms.

Efter Actors begiær Beroer denne Sag til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Justitz Sag fra fol: 376b. forrige Protocol Fogden Contra Tørres Tielle og Tollev Lechnæs.

Fra Tørres Tielle blev til Retten fremsændt Skriftlig Indlæg datt: 31te Augustj 1787 saalydende:

Tollev Lechnæs blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Actor Havde intet imod at Jndstevnte Tørres Tielle blev forundt Udsættelse i denne Sag og den fornødne Tiid til sit Forsvar.

Thi beroer denne Sag til næste aars Sommer Ting 1788.

Opsadt Justitz Leiermaaels Sag Fra forrige Protocol fol: 376b. Fogden Contra Madelle Peders Datter.

Actor anmeldte med lovlig Mundlig Continuations Stevnemaael til nærværende Ting og Tiid at have ladet indkalde bemelte Madelle Peders Datter som efter Anmeldelse og Hoved Stevnemaael i denne Sag har begaaet Lejermaaen med Landværns Mand Johannes {Johanne}\Knud/ssøn Tvedte derfor at lide Dom til Bøders udreedelse og Strafs Lidelse efter Lov og Anordninger. Ved samme Stevnemaael er og den opgivne Barne Fader Landværn Johannes {Johanne}\Knud/ssøn Tvedte til Vedermæhle lovlig indstevnt.

Af Stevne Vidnerne fremstillede Actor Lars Larssøn Skaffer i Wehlen som paa lovbefalet maade under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede tilligemed Hans Træ i lovlig Tiid og paa lovlig maade for Madelle Peders Datter i Hendes fraværelse i Paahør af Hendes Moder paa Søehuus og for Johannes {Johanne}\Knud/ssøn ligesaa i Hans fraværelse i Hans Hustrues paahør paa Pladset Wiigen at have forkyndt dette Continuations Stevnemaal i alt saaledes som tilført er. men det andet Stevne Vidne Hans Træ mødte ikke.

Actor derefter fremlagde Sogne Præsten Hr: Stubs Attest, samme som befindes datteret i dag lyder saaledes:

De indstevnte sc: Madelle Peders Datter Søehuus og Johannes {Johanne}\Knud/ssøn {Tvedte} \Wiigen/ blev 3de gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor begiærede Sagen udsadt til

1787: 10b

næste Aars Sommer Ting med Lavdag for Madelle Peders Datter; Actor lovede til den Tiid at fremstille det nu udeblevne Stevne Vidne.

Da Madelle Peders Datter ikke nu møder, saa blev Hun {forelagt} Lavdaget at møde til næste 1788 aars Sommer Ting første Dag Samme for Schoneviigs Skibreede Holdes. Hvilken Lavdag Lensmanden blev paalagt Mundlig at forkynde.

Sagen Beroer til S: Tinget 1788.

Opsadt Sag fra forrige Protocol fol: 379. Christian Larssøn Tvedt Contra Samson Johannessøn Leithe.

Citanten mødte. Indstevnte ligesaa, begge Declarerede Sagen forligt og nu for Retten begiærede den ophævet.

Sagen som forligt blev for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 376 forrige Protocol. Hans Mathiassøn i Bergen Contra Christian Larssøn Tvedt.

Indstevnte mødte fremlagde qvittering underskrevet af Hans Mathiassøn datteret 6te Junj 1787 saalydende: Derefter begiærede denne Sag ophævet.

Citanten mødte ikke.

Retten lod derfor Sagen beroe til næste 1788 aars Sommer Ting.

Saug Angivelser

Efterskrevne mødte og angav at have skaaret fra Høste Tinget 1786 til Høste Tinget 1787 som efterfølger og Beedigede efter Samvittighed og beste viidende saadanne deres angivelser, men kunde umuelig forklare fra hvad Skove, og hvor meget fra hver, Tømmeret er kommen, da undertiiden nogle kommer langvejs fra, og ofte med nogle faae Stokker. Veed og ej rettere end at Bøigde Bord bliver brugt i Bøigden til sammes Fornødenhed.

Wahlens Saug Saugmæster Ole Johannessøn angav 12 ½ Hundrede doble udskibnings eller Fiirskaarne Bord og 23 Hundrede enkelte Vandkantede eller Bøigde Bord.

Øfre Handelslands Saug Saugmæster Aschoud Olssøn angav 22 Hundrede doble Bord og 13 Hundrede Enkelte Bord.

Nedre Handelslands Saug Saugmæster John Endressøn angav 22 Hundred doble og 10 Hundrede Enkelte Bord.

Storhougs Saug Anders Olssøn paa egne og Med Ejeres Vegne angav 5 Hundrede doble og 7 Hundrede Enkelte Bord.

Wiigs Saug Johannes Torchelssøn som Saugmæster for Ejeren angav 9 Hundrede doble og 11 Hundrede Enkelte Bord.

Wisekiær Saug Wier Johannessøn Birchestrand paa egne og med Ejeres Vegne angav 3 Hundrede doble og 2 Hundrede Enkelte Bord.

Nord Ebne Saug Aad Larssøn paa egne og med Ejeres Vegne angav ½ Hundrede \doble/ og 1 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Gielmerviigs Saug Lensmand Peder Christopherssøn angav intet derpaa at være skaaret.

Eilerviig Saug Wier Østenssøn paa egne og med Ejeres Vegne angav 600 Doble og 600 Hundrede!! Enkle Bord.

Markhuus Saug Ørjan Johannessøn paa egne og med Ejeres Vegne angav 300 doble og 1 Hundrede Enkelte Bord.

Opsadt Sag fra fol: 378 forrige Protocol. Ingeborg Johannes Datter Contra Johannes Løviig om Løn.

Jndstevnte Johannes Olssøn Løviigen blev 3 gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citantinden var tilstæde og ef[ter] forhen gjorde Paastand og iRettesættelse paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudj afsagt følgende

Dom

Ingeborg Johannes Datter har her til Retten lovlig ladet indkalde Johannes Olssøn Løviigen, som Hun tjente fra Vaar 25 Martij 1785 og Var lejet til Vaar 1786, fordie Hand uden Aarsag har jaget Hende af sin Tjeneste 4 uger for Michaeli og nægter Hende Løn, derom at høre Vidner og derfor at lide Dom til at betale Hende sin fulde Løn med Bøder og Omkostninger. Citantin-

1787: 11

den har med 2de Vidner beviist at Citantinden Tjente Johannes Løviigen i Aars Tjeneste, da en dag omtrent 4 uger for Michaelii 1785 uden nogen Forseelse af hende Johannes Løviigen i Vreede viiste Hende fra sig af gaarden, Hvorpaa Hun gik og Vidnet saa ej Hun fik nogen Løn; med tillæg af 2det Vidnet at Johannes Løviigen kastede hendes Klæder ud paa Gaarden, og af 1ste Vidne At Johannes Løviigen havde nogle dage før sagt at vilde jage hende fra sig. Citantinden har derefter igientaget sin Paastand, og end Viidere paastaaet Løn for Aaret 6 rd: fra 25 Martii og omkostninger erstattet med 10 rd: Lønnens Summa og Faredags dato er af Laugrettet Bevidnet at Være efter Brug i Bøigden. Jndstevnte Johannes Olssøn Løviigen er mødt i Sagen, har begiært og Vundet udsættelse, men efter sit foregivende og Rettens seeneste Eragtning intet fremmet; Derfor, og da Johannes Olssøn Løviigen ej har beviist nogen lovlig Aarsag til at jage Citantinden af sin Tjeneste ej hellere beviist at have betalt Hende nogen Løn, Saa kjendes og Dømmes for Rett og herved afsiges: At Johannes Olssøn Løviigen bør til Ingeborg Johan/n/es Datter efter Lovens pag: 593 art: 15 Confereret med Placaten 3de Decbr: 1755 og Rescript 7de Augustj 1776 § 9 og Forordningen 21de Maji 1777 art: 4, betale Hendes fulde Aars Løn 6 rd: og et Fjerding Aars Løn 1 rd: 3 mrk: samt og efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstædt.

Opsadt Sag fra fol: 378b. forrige Protocol. Ingeborg Johannes Datter Contra Johannes Olssøn Løviigen om Kneb af en Tang.

Citantinden mødte henholdt sig til sin i Sagen forhen gjorde Paastand og var nu Dom begiærende.

Jndstevnte Johannes Olssøn Løviig blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Sagen blev efter Citantindens Paastand til Doms optagen og derudj afsagt følgende

Dom

Ingeborg Johannes Datter har her til Retten lovlig ladet indkalde Johannes Olssøn Løviigen for at have Knebet hende med en gloende Tang derom at høre Vidner og derfor at lide Dom til Bøder at udrede og omkostninger at erstatte. Citantinden har vel herom ført Vidner, men da de af dem, som ere lovgyldege ej har seet det paastevnte, og 2de som have udsagt det at have seet, er den ene Svag paa Forstanden, og ej længe været til Guds bord, og den Anden endnu ikke været til Confirmation, saa ej allene det paastevnte ikke er lovgyldege Beviist, men end og ikke beviist saa meget at samme kunde virke Eed. Citantinden Har paastaaet Dom. Jndstevnte har mødt i Sagen som Acten Viiser, Vundet dens udsættelse, men derefter ej mødt eller indladt sig med ringeste Tilsvær; Thi Kjendes og Dømmes for Ret og herved afsiges at Johannes Olssøn Løviigen bør for Citantindens Tiltale i denne Sag frie at være.

Opsadt Sag fra fol: 378b. forrige Protocol Ingeborg Johannes Datter Contra Johannes Olssøn Løviig om Skjelds ord.

Citantinden mødte og efter forhen gjort Jrettesættelse paastod nu Dom.

Jndstevnte Johannes Olssøn Løviigen blev fra Retten tree gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod,

Thi blev Sagen til Doms optagen, og derudj \blev/ af Dommeren med til sig tagne de ved Retten nærværende Parterne ubeslægtede Laugrettes, som Meddoms Mænd \efter at Sagen med dem var igjennemgaaet/ afsagt følgende

Dom

Ingeborg Johannes Datter har her til Retten lovlig ladet indkalde Johannes Olssøn Løviigen for Skjelds ord og Ære Beskyldninger, derom at Høre Vidner og derfor lide Dom til ordenes Mortification Bøders udredelse og omkostningers Erstatning, Citantinden har med 2de Vidner Beviist at Johannes Olssøn Løviigen har Skjeldet Hende for Tyv og Hore. Jndstevnte har efter Stevning og Laugdag \vel mødt/ begiært og faaet udsættelse i denne Sag men derefter ej fremmet det ringeste. Endskjønt

1787: 11b

Lovens 6te Bogs 21de Cap: 2 art: vel ikke herpaa kand Appliceres bliver dog Beskyldningen grovere end 4 art: ommelder, men den paafølgende 6te art: som tagen af Fr:(?) 2den gaards Rett art: 14ten er ej Passende til Parternes Stand; Thi Kjendes og Dømmes af Dommer\en/ og Meddoms mænd for Ret og herved afsiges: At de udsagde ord bør som utalte være Mortificerede, døde og magtesløse, og ej komme Ingeborg Johannes Datter til æres forkleinelse i nogen maade og Johannes Olssøn Løviigen bør derfor Bøde 2 rd: som efter Rescript af 26de Junii 1783 tilfalder den Nordenfieldske Vei Kasse samt erstatte Ingeborg Johannes Datter til nogen Reparation og denne Sags omkostninger 10 rd: alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Bøder Udstædt

Pante Bogen til Indragelse

Ole Poulssøn Echeland Obl: til Lieutenant Wilhelm Friman Dahl stor 99 rd: 1ste pr: i Echeland No: 17 forhen H: C: gds: 2 pd: Sm: et Busk!! skind datteret 13de September 1787.

Konge Skjøde til Ole Torchelssøn paa Lundahlen No: 45 S: S: E: godz nedsadt til 3 mrk: mod 2 rd: datt: 20de Decbr: 1786.

Tørres Nielssøn Taraldsøen No: 81 S: S: E: godz Vilkaars Contract til Niels Tørressøn Taraldsøen datt: 13de Septbr: 1787.

Konge Skjøde til Steffen Olssøn paa Blaateigen No: 58 S: S: E: godz nedsadt til 3 mrk: Sm: Kjøbe S:a 36 rd: datt: 8de Novbr: 1786.

Johannes Torchelssøn Aartuns Skjøde til Johannes Samsonssøn Nedre Rørviig paa gaarden Aartun No: 33 S: S: E: godz 1 Løb Smør 1 Huud for 450 rd: datt: 13 Septbr: 1787.

Skifte Brev datt: 22de Septbr: 1785 fra Baroniet Rosendahls Jurisdiction efter Torchel Olssøn Diuve. Jordegodz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Torchel Olssøn Diuves Arvingers Skjøde til Ole Torchelssøn den yngre paa 18 mrk: Sm: i Diuve No: 39 S: S: E: godz datt: 1ste Maji 1786.

Bygsel Seddel med Revers

Sogne Præsten Hr: Stub til Johannes Johanssøn paa Ferreviig 2 pd: Sm: datteret 22de Januarii 1787 med Revers. til Manufactur Huuset Betalt 1 mrk: før brugt af Biørn Biørnssøn.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 Pag: 174. Ole Jenssøn Opstvedt No: 26 forh: H: C: godz til Peder Torbiørnssøn Lien paa 50 rd: datt: 27de April 1785. af Creditor qvitteret 13de Septbr: 1787.

Som Natten paafaldt Beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 15 Septbr: 1787 Continuerede dette Ting og da foretaget

Opsadt Sag fra fol: 379b. forrige Protocol Morten Rosendahl, Contra Ole Knudssøn Wandenæs.

Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen Beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 380a. forrige Protocol Morten Rosendahl Contra Lars Larssøn Flæsche. Citanten Mødte, sagde Hand var kommen i Erfaring om at de indstevnte Vidner ej Vidste at forklare noget om det paastevnte, har derfor ikke ladet Rettens Forelæggelse og Laugdag forkynde, og da Hand ikke vidste at forskaffe mindste Beviis i denne Sag, saa Hand sig nødsaget at frafalde samme, og nu begiærede Sagen ophævet.

Indstevnte Lars Flæsche blev tree gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Sagen blev efter Citantens Begiær ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 376a. forrige Protocol Sogne Præsten Hr: Stub Contra Ole Johannessøn Jndre Næs.

Jndstevnte Ole Næs mødte tilstod efter Producerede Obligation rigtig at Være skyldig Hr: Citanten de paastevnte 400 rd:, og at paa Renten fra Obligationens Udstædelses dato ikke er betalt det ringeste, sagde derhos at have gjort sig al umage for at faae laane Penge hos Andre til Hr: Citantens Fordrings Capital og Renters Afbetaling, men maatte beklage at Hand ikke til denne Tiid, havde faaet Løfte paa nogen Penge, til Visse

men haaber dog at skaffe Penge til Sagens mindelige Afgiørelse, om som Hand begiærede af Hr: Citanten maatte forundes Tiid, til næste Aars Sommer Ting og Sagen til den Tiid udsadt.

Hr: Citanten lod ved sin Tjener Sverke Pederssøn møde Reffererede sig til sin gjorde Paastand, og nu da det paastevnte foruden i Rette lagde Beviis tillige af indstevnte alt er tilstaaet, i denne Sag uden viidere udsættelse paastod Dom.

Indstevnte Ole Næs begiærede som forhen tilført, at Sagen til {Høste} \Sommer/ Tinget 1788 maatte udsættes, og haabede Hand om Citanten end skulle være derimod \Retten/ Bevilgede Ham saa lang Tiid.

Sverke Pederssøn sagde fra sin Husbonde, at da ingen Renter Betales, der nu fra Obligationens udstædelse er opløben til en Anseelig Summa. Pantet desuden ved Debtors skjødesløse Bestyrelse aarlig meget forringet, saa af Frygt for Tab, var det Hr: Citanten nu Paastod Dom, og mod Viidere udsættelse {var det} i Kraftigste maade nedlagde Protæst.

Retten tilspurgte Ole Johannessøn om Han nu kand fremstille nogen Sufficent Mand \som/ Cautionist for, at Hvad Hand skylder Hr: Citanten, Capital Renter og omkostninger alt skal være mindelig betalt, og Sagen Saaledes afgjort forinden næste aars Sommer Ting? Ole Johannessøn Næss hertil Svarede at det var umuelig for Ham nu i Høst at fremstille nogen Cautionist, men til Sommer Tinget 1788 ville Hand enten skaffe Caution eller Penge.

Retten Kunde ikke mod gjorde Protest tillade udsættelse i denne Rene Sag, men optog samme til Doms og derudj Afsagde følgende

Dom

Sogne Præsten Velædle Velærværdige og Høilærde Hr: Stub har her til Retten lovlig ladet indkalde Ole Johannessøn Jndre Næss for Hr: Citanten efter Obligation skyldigværende 400 rd: med Resterende Renter fra Obligationens dato 23 April 1784 at lide Dom til Betaling af Capital og Renter samt Processens omkostninger at erstatte. Citanten har i Rettelagt omstevnte Obligation og paastaaet Dom til Betaling af Capital og Rente fra Obligationens Dato til Betaling skeer, samt omkostninger skadesløs. Indstevnte har mødt, Tilstaaet at være skyldig Hr: Citanten den efter Obligation paasøgte Capital 400 rd: og ligesaa at Renten fra Obligationens udstædelse Ræster og intet derpaa til dato Betalt. Thi Kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Ole Johannessøn Jndre Næss bør indfri og til Citanten Velædle Velærværdige og Høilærde Hr: Stub betale sin i Rette lagde Pante Obligation af 23 April 1784 med Capital 400 rd: og Rente 4 proCto fra Obligationens dato til Aars dagen 1787 for 3 aar med 48 rd: og viidere Rente 4 proCto til Betaling skeer, samt erstatte denne Sags omkostninger skadesløs med 3 rd: Alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Jndførsel i Pantet, og om ej tilstrækker da Nam og Execution i Andre Debtors Effecter efter Loven.

Qværnerne i Schoneviigs Skibreede Angaaende.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren fremlagde Speciel Fortegnelse og Taxations Forretning over de i Skibreedet forefindende Qværner og tilspurgte Almuen om flere dette Aar eller forrige Aaringer er Tilkommen eller om nogen af de antegnede nu er i bedre Drift end forhen, som kunde taale Paalæg og høiere Afgift, hvor til enstemmig blev svaret: At ingen af de antegnede Qværner kand taale Paalæg eller forhøielse i den for enhver Ansadte Skatte Taxt. Flere Qværner er ikke tilkommen, heller ikke nogen af de benævnte Ødelagte (Øde lagte). Altsaa Qværne Skatten for Skonevigs Skibreede i Aar ligesom 1786.

Pante Bogen til Inddragelse

Mads Christopherssøn Birchestrand's Enkes Skjøde til Wier Johannessøn paa Birchestrand No: 38 H: C: gds: 3 Vætter Næver datt: 15 Septbr: 1786.

Wier Johannessøns Vilkaars Contract af Birchestrand til Mads Christophersøns Enke Madelle Siurs Datter datt: 15 Septbr: 1786.

Johannes Samsonssøn Nedre Rørviigs Skjøde til Knud Johannessøn paa 1 Løb Smør med Bygsel i Aartun No: 37 H: C: godz mod 200 rd: datt: 14 Septbr: 1787.

Johannes Samsonssøn Nedre Rørviigs Skjøde til Knud Johannessøn paa 18 mrk: Sm: med Bygsel i Aartun No: 33 S: S: E: godz mod 125 rd: datteret 14de Septbr: 1787.

Knud Knudssøn Kalviigenæsset Skjøde til Lars Olssøn Sunde paa 1 pd: Smør med Bygsel efter Aftag i Sunde No: 21 S: S: E: godz datt: 14 Septbr: 1787.

Foged Korens Skjøde til Torger Nielssøn Biøndahlen paa Blaateigen

1787: 12b

No: 58 S: S: E: godz datteret 14de Septbr: 1787.

Madame Blyts Obligation paa 40 rd: og Foged Korens ditto paa 60 rd: under et til dem udgivet af giestgiver Morten Rosendahl, hvorved Hand for disse 100 rd: til Creditorerne har pantsadt med 1ste pr: sit Ejende og paaboende giestgiver Stød Schoneviigs Søn med paastaaende Huse Bygninger og de ved Stødet følgende Previlegier. datteret 15 Septbr: 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 Pag: 171. Morten Rosendahls Obligation til Lambert Larssøn Yttre Tungesviig stoer 100 rd: datt: 19de Januarii 1785. af Creditor qvitteret 15 Septbr: 1787.

No: 3 fol: 446b. Østen Østenssøn Eijlerviig Obligation X til Hr: Lieutenant Wilhelm Friman Dahl stoer 68 rd: 1 mrk: 8 s:, datteret 2de Maji 1783 af Creditor qvitteret 4de Decembr: 1786. X paa Mosdalen No: 43.

Laugrettesmænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte 1. Rasmus Hanssøn Molnæs. 2. Peder Halvorssøn Mortvedt. 3. Michel Knudssøn Sør Lechnæs. 4. Knud Johannessøn Aartun. 4. Omund Jenssøn Eritzland. 6. Torbiørn Torbiørnssøn Scharveland. 7. Poul Olssøn Sandvold. 8. Poul Pederssøn Lervig.

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med Viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Etne Skibreedes Høste Ting den 17de Septbr: 1787 sadt og holdet paa Tingstødet Gierde. Retten betjent i S: T:!! (med utelatelse av tittel) Cancellie Raad og Sorenskriver Schiøtz Svagheds Forfald, ved Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af Districtets Foged V: og V: Hr: U: Wilh: Koren Skibreedets Lensmand Henrich Ottessøn Echeland, samtlig Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd, nemlig:

1. Lars Johnssøn Halleland 4. Christen Thorssøn Stene 7. Johannes Olssøn Gravelsæter
2. John Johnssøn Tesdahl 5. Otte Johnssøn Grindeim 8. Lars Larssøn Ousnæs
3. Siur Johannessøn Grindeim 6. Siur Johannessøn Wettestøe.

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt høi Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger registeret for Schoneviigs Skibreede fol: 7: a: b:

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og Passeret, som ved Schoneviigs Skibreede Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Godschalk Halvorsen Schiold og Haldor Torbiørnss: Sande og befunden som Protocollen her efter findes tilført.

Publiceret Hans Excellence Hr: Stifts befalings mand de Schouboes Bestalling af 6te Junii 1787 til Lensmand Henrich Ottessøn Echeland saalydende:

No: 5 C: 7de ½ rd: Christian Schouboe Ridder Stiftbefalingsmand over Bergen Stift og 1787 Amtmand over det Søndre Bergenhusiske Amt, Gjør Vitterligt det Fogden over Sundhords og Hardangers Fogderie haver indberettet Lensmanden for Etne Skibreede udj Sundhords Fogderie Christen Hanssøn Frette ej formedelst Alderdom længere at kan forrette Ombudet, og som Han desformedelst haver foreslaaet Henrich Ottessøn Echeland som der til Beqvem at maatte blive Ham med Succession Adjungeret bliver benævnte Jordmand Henrich Ottessøn Echeland hermed saaledes beskikket til Lensmand for Etne Skibreede udj benævnte Fogderie, dog at forrige Lensmand Christen Hanssøn Frette, saa lenge Han lever beholder den Embedet tillagde Løn og Visse Indkomst; Thi skal oftmelte Henrich Ottessøn Echeland udj dette Embede holde sig Hans Kongelige Majestets Lov og Forordninger samt Andre Ham vedkommende Befalinger Allerunderdanigst og hørsomst efterrettelig. Hans Kongelige Majestets Interesse troeligen og flittigen beobagte. Hvad Ham af Kongelig Majestets Foged anbefalet vorder med Fliid og nidkjærhed hørsomst forrette, saa og gjøre vedbørlig reede og rigtighed, for Hvis Kongelige Skatter og Contributioner Han kand blive betroet at oppebærge. Han bør og af yderste magt og Formue, søge strax og Begyndelsen at dæmpe og hindre all ulæmpe og Fortræd, som blant Almuen kunde viise sig, og saadant sin foresatte Øvrighed uden ophold at tilkjendegive. Endelig bør Han og i alle andre maader sig i sit Lensmands Embede saaledes skikke og forholde, som Hand efter den for mig aflagde Eed agter at Tilsvare og bekjendt være. Hvor imod samtlige Etne Skibreedes Almue hermed anbefales at beviise Ham all tilbørlig hørigheid og lydighed udj Hans Embeds Forretninger; ligesom og Kongelig Majestets Foged anmodes at Maintinere forbemelte Henrich Ottessøn Echeland udj Lensmands Embedet, samt naar Lensmand Christen Hanssøn Frette, der for sin Livstiid som meldt beholder den Embedet tillagde Løn og visse Indkomst, ved Døden afgaaer, aarlig og i rette Tiide lade

1787: 13

Ham nyde og bekomme Hvad det Kongelige Skatte Brev og Andre Anordninger, saa og det høi Kongelige Rescript af 14 Maji 1762 igientaget den 23 februarii 1767 allernaadigst tillægger Lensmændene for samme Tjeneste og ellers Tilsee at Hannem ingen Fornærmelse udj benævnte Embede tilføjes, saafremt de skyldige ej vil vente efter Sagens beskaffenhed at vorde tiltalte, og Straffede.

Til bekræftelse under min Haand og Seigl. Bergen den 6te Junii 1787.

Schouboe (L: S:) (i stedet for segl)

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 17de Junii 1786 efter Pigen Mari Lars Datter Kaldeim. | i Skjøde Bogen

.... 26 februar 1767 John Olsson Grønstads Hustrue. | Extraheret

Auctions Skjøde fra Halvor Erichsson Gunnegierds Creditorer, til Haldor Rasmussøn Lille Dahle paa Gundejerd No: 10 H: C: godz af Landskyld 1 pd: Sm: med Bygsel mod 351 rd: foruden Auctions og Incassations Salarie samt Skjødets Bekostning datt: 1ste Maji 1787.

Opsadt Sag fra fol: 380b. Ole Udstuen Contra John Grindeim.

Citanten mødte begiærede Sagen udsadt til Sommer Tinget næste Aar da Hand Ved Continuations Stevnemaal agter at indkalde Debitor John Grindeim at paahøre Vidner, og derefter lide Dom, siden den indstevnte ej møder eller har villet møde med tilstaaelse for Retten om Søgemaalets rigtighed.

John Grindeim blev paa\raabt/ men mødte ikke eller møde lod.
efter Citantens begiær beroer denne Sag til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 381b. forrige Protocol Ole Wee Contra Tørres Aarviigen.
Begge Parter blev paaraabt men ikke mødte eller møde lod;

Thi Eragtes: Da Citanten nu har ladet tree Ting gaae forbie og intet fremmet i Sagen saa Afviises samme til nye paastevning.

Opsadt Sag fra fol: 380 forrige Protocol Hr: Hegelund Contra Hans Ryg.
Citanten lod ved sin Tjener Knud Heljessøn declarere at Sagen i mindelighed er afgjort, begiærede den derfor for Retten ophævet;
Thi blev denne Sag som afgjort for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 381a. forrige Protocol Erich Winje Contra Ingemund Haaland.
For Citanten mødte Hans Sviger Søn Halvor Grønstad, begiærede at Sagen maatte udsættes til næste Aars Sommer Ting, da indstevnte til den Tiid har lovet mindelig afgjørelse, og i mangel af slig Løftes opfyldelse Reserverede Comparenten naar Sagen hernest falder i Rette ved Citanten at lade fremlægge før omtalte opsigelse, og igientage Paastand om Dom.
efter Begiær Beroer Sagen til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 381b. forrige Protocol Johan Gabriel Bøij af Bergen Contra Ole Birchenæs.
begge Parter blev paaraabt men da de ikke mødte eller møde lod, Saa beroer Sagen til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 381b. Jens Lind af Bergen Contra Ingemund Haaland.
Begge Parter blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod,
Thi lod Retten Sagen Beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fol: 380b. fra forrige Protocol Jens Lind, Contra John Grindeim.
Begge Parter blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.
Sagen beroer til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 382 forrige Protocol Godschalk Tvedt Contra Lars Biørgen.
Citanten mødte og Paastod Dom efter forhen gjorde Jrettesættelse.
Indstevnte Lars Biørgen blev tree gange Paaraabt men mødte ikke eller møde lod.
Thi blev Sagen til Doms optagen og derudj Afsagt følgende

Dom

Godschalk Halvorssøn Tvedt har her til Retten lovlig ladet indkalde Lars Larssøn Biørgen Angaaende 3 rd: 4 mrk: som Indstevnte var skyldig til Afgangne Erich Christenssøn Wetttestøes Stervboe, og hvilket Stervboes uvisse Giæld, hvoriblant denne indbegreben, Citanten ved offentlig Auction har tilkiøbt sig, derom at lide Dom til samme med omkostninger at betale. Citanten har beviist sin Sags {rigtigheds} Anlægs rigtighed med foreviiste bemelte Auctions Forretning; Men da indstevntes Giæld til afgangne Erich Christenssøn Wetttestøe ej er beviist, hverken ved Tilstaaelse, Beviis eller de førte Vidner Saa

Kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges at Lars Larssøn Biørgen bør for Citantens Tiltale i denne Sag frie at være.

Opsadt Sag fra fol: 382b. forrige Protocol Niels Wettestøe Contra Tørres Biørgen. Begge Parter blev paaraabt, hvor af Citanten mødte, tilkjendegav at Jndstevnte efter sit Løfte, sidste Sommer Ting, ikke har indfundet sig med betaling, desaarsage Hand nu paastod Dom efter forhen gjorde Jrettesættelse.

Jndstevnte blev paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Thi blev Sagen til Doms optagen og derudj Afsagt følgende

Dom

Niels Erichssøn Wettestøe har her til Retten afvigte Sommer Ting lovlig ladet indkalde Tørres Nielssøn Biørgen Angaaende 30 rd: som indstevnte til Citanten efter Pante Obligation er skyldig, at lide Dom til

1787: 13b

samme med resterende Rente at betale, med Sagens omkostninger. Citanten har irettelagt Obligationen, og beviist med indstevntes tilstaaelse at have Vedtaget betaling til sidste Sommer Ting der efter paastaaet Dom efter Indstevningen og resterende Renter til Sommer Tinget 1787. 1 rd: 3 mrk: samt Viidere Rente til Betaling skeer og Sagens omkostninger erstattet med 2 rd: Jndstevnte har intet haft imod Søgemaalet men det i alt tilstaaet; Thi Kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Tørres Nielssøn Biørgen bør til Citanten Niels Erichssøn Wettestøe indfrie og betale sin til Ham udgivne i Rette lagde Pante Obligation med Capital 30 rd: og resterende Rente til Sommer Tinget 1787 1 rd: 3 mrk:, samt Viidere Rente 4 p:Cto til betaling skeer, saa og denne Sags omkostninger med 3 rd: inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Execution i de pantsadte Effecter, og saavit ej tilstrækker i Andre Debtors Ejendeele efter Loven.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 18. September 1787 Continuerede dette Ting. da foretaget

Opsadt Sag fra fol: 384a. forrige Protocol Hr: Lieutenant Dahl Contra Svend Fittie. begge Parter blev paaraabt og mødte, hvor af Citanten anmeldte, Sagen mellem Ham og Jndstevnte i Mindelighed afgjort, derfor frafaldt Viidere Procedure, og begiærede Sagen for Retten ophævet.

Efter Citantens begiær blev Sagen som frafaldet og forligt, for Retten Ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 381b. forrige Protocol Rasmus Øfrenæs, Contra Erich Næss.

Begge Parter blev paaraabt tree gange, men mødte ikke eller møde lod, thi lod Retten Sagen beroe til Sommer Tinget 1788.

Nye Sag.

Hans Siurssøn Hougeland andmelte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indkalde Osmund Christianssøn Stølle, for sidste Røldahls Market omtrent St: Hans Tiider i Aar paa Citanten begaaet Slagsmaal, Jordskuf og Haardrag, derom at paahøre Vidner Stevnte og ustevnte og derfor at lide Dom til undgiældelse efter Loven, og Sagens omkostninger at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Godschalch Halvorssøn Schiold og Tørres Torbiørnssøn Schiold.

Stevne Vidnerne Jens Nielssøn Fittie og Osmund Erichssøn Juleschaar, afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i lovlig tiid og paa lovlig made!! (maade) at have Stevnet saaledes som tilført er og for Osmund Stølle som ej tilstæde forkyndt indstevningen i hans fraværelse for Hans Hustrue. Men Vidnerne er Stevnet i eget paahør.

Indstevnte Osmund Christianssøn Stølle blev tree gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Af de lovlig Stevnte Vidner mødte Godschalk Schiold, som Citanten tilligemed ustevnte godvillig mødende Vidner Gunder Jørgenssøn Østerlie og Hans Rasmussøn Klungland, {begiæred} der tillige møder, begiærede maatte fremkaldes og deres Edelige Vidnesbyrd og Forklaring i denne Sag modtages. For benævnte Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede, og fremstod som 1. Vidne Godschalk Halvorssøn Schiold aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: sidste Røldahls Market at have været nærværende paa Markets Pladsen, der seet denne Sags Parter omtrent 1 ½ uge efter St: Hans dag i aar tillige var nærvære[nde] hørte der mellem dem var nogen uenighed, saavit Vidnet erindrer om en Hæst Citanten skulle have Tilforn Kjøbt paa Rame, hvori {Citanten} \Osmund/ ville regne sig som med Interesseret i Kjøbet, som Citanten modsagde da indstevnte tiltalede Citanten saaledes: Du har ved denne Handel Snyder 7 rd: fra mig, og det Anseer jeg lige saa fuldt som Du skulle have staaet dem, begge blev derpaa Hidsige ville løbet sammen for at slaaes men blev ved Vidnet og Andre nærværende holdt fra Hinanden; Samme dags Aften, eller dagen efter, Vidnet erindrede ikke Tiiden nøje Vidnet og Andre hvoriblant Hans Hougeland var forsamlet og sad i gaarden paa Sem nest ved Markets Pladsen kom indstevnte Osmund Stølle riidende, Steg af, Vidnet saae ikke om Hand og Hans talede sammen eller der paa Stæden hørte nogen ueenighed mellem dem, før efter at Osmund Stølle en gandske kort Tiid havde opladt sig, saae Vidnet Hand greb fat paa Citanten som sad paa Stokker der laae i gaarden, skuede Ham baglænds imod den Sten lagde gaards plads. Osmund laae oven paa. Vidnet saae ikke at Citanten da enten, af Osmund blev sla-

1787: 14

get eller Haardragen, Hørte de var vrede paa hinanden, og at andre omstaaende talede om at ville skille dem ad, i det samme reiste Vidnet sig, saae da at Osmund som endnu laae oven paa Citanten holdt ham fast med begge Hænder i Haaret eller Ørene og trykkede Ham til Jorden. begge Parter taug stille, da \de/ der efter ved andre blev skildt ad og Hans Hougeland reiste sig saae Vidnet at Hand var meget Blodig i Ansigtet og at Hans Høire Øje var hovet eller truden, og der ovenfor i Panden et Arr eller Saar hvoraf udflød Blod og hvorved Hang Een løs Hud Lap, denne Skade saae Vidnet ikke at Hans Hougeland havde, da Han før Osmunds Ankomst som meldt sad paa Stokkerne i Gaarden Sem. Snarere var ikke Parterne skildt ad og kommen paa benene før Vidnet saae de atter løb sammen faldt mod marken og Osmund Stølle kom efter oven paa, om Han da slog eller Haar drog Citanten Ved Vidnet ikke, som uden Viidere at see paa dem gik bort for at spiise. Viidere til oplysning i denne Sag vidste Vidnet ej som sin aflagde Forklaring blev forelæst og den vedstaaed; uden at Vidnet, efter at alt mellem Parterne var stille tiltalede Hans, som var beskjenket og uroelig, bad Ham være stille, og sagde: havde du {lyd} adlydet mig i dag saa havde Du været frie for dette som nu har mødt dig, og da Citanten ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev det med Consense Dimitteret.

Nu mødte Indstevnte Osmund Christianssøn Stølle og tilstoed lovlig Stevnt.

Der efter fremstod som 2de Vidne Gunder Jørgenssøn Østerlie aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: at have været paa Røldahls Market i aar den af 1ste Vidne omprovede Tiid paa Markets Pladsen en dag, seet denne Sags Parter, hørte de vare i Disputte

om en Hæst, Vidnet veed ikke hvilken eller hvor den var Kiøbt, men ellers om de 7 rd: Jndstevnte sagde at Citanten havde snydt af Ham for og Jndstevntes Videre udladelser herom ligesom første Vidne. Noget efter samme dag, Hans Hougeland i Selskab med Andre havde sadt sig paa gierdet om Markets Pladsen, saae Vidnet som stoed et Støkke fra at Osmund Stølle, som var kommen tæt hen til hvor Citanten sad, uden at kunne høre hvad de taledes sammen eller uden at Viide/ om der paa den Tiid mellem Parterne var nogen Disputte, at Osmund Christianssøn Stølle tog Citanten Hans Hougeland, som sad paa Gierdet der er opført af Steen omtrent 2 alen høi, under Fødderne, løvtede samme i Veiret og saaledes styrtede baglænds udover paa den Anden Siide af Gierdet. Vidnet som saae at Citanten der blev liggende gik hen for at opsøge en Citantens Broder som var nærværende paa Markedet, og i Selskab med Ham fant Citanten endnu liggende uden for gierdet paa samme Stæd hvor Vidnet har forklaret at have seet Hand ved Jndstevnte blev over Kantret eller Styrtet. Citanten beklagede sig over ved faldet mod den uden for gierdet liggende Mængde Steen at have slaget sig ondt i Hovedet og Skuldrene. Vidnet saae at Citanten var blodig i Hovedet noget oppe i den øverste Deel af Nakken, og at Stenene Hvor imellem Hand laae var bestænket med Blod, derpaa Vidnet og Citantens Broder bragte Citanten til gaarden Sem. Samma dag eller dagen efter Vidnet erindrer ikke bedre, da Vidnet Citanten {og} Hans Hougeland og mange flere vare forsamlede i Gaarden paa Sem, kom indstevnte Osmund Stølle til ridende spurgte efter en her ustevnt Mand, som ej var tilstæde, der havde Hans Hæste Tior, og noget efter, uden, det Vidnet Ved eller Kan erindre at denne Sags Parter enten taledes sammen, eller Vidnet hørte nogen Disputte mellem dem paa sidst benævnte \Stæd/, Saae Vidnet Jndstevnte Osmund Stølles opførsel imod Citanten ligesom første Vidne forklaret har med tillæg at Osmund Stølle tillige sloeg Citanten i Hovedet. om hvorledes Citanten efter at Hand var skildt fra Jndstevnte Osmund Stølle saae ud i Ansigtet Øjet og Panden derom forklarede Vidnet i et og alt som første Vidne. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, sagde ellers paa Jndstevnte Osmund Stølles Spørgsmaal: At have hørt at Citanten paa Sem efter at Hand og Osmund Stølle vare skildt fra hinanden, og alle Disputte mellem dem ophørt, sagde til Vidnet og Andre disse ord: Har jeg

1787: 14b

ikke magt, saa har jeg Penge. Vidnet Ved ikke hvad Citanten menede med denne Tale, uden at Hand vilde paatale Sagen. Vidnet som ikke af Parterne var Viidere at tilspørge blev Demitteret som forrige.

3. Vidne Hans Rasmussøn Klungland fremstod derpaa aflagde Eed efter Lovens Forskrift med oprakte Fingre og forklarede, den af forrige Vidne omvundne Tiid dette aar at have været paa Røldahls Market, \og/ paa Market Pladsen samme dag forrige Vidner har talet om seet denne Sags Parter, hørte de vare i Disputte om 7 rd: som Jndstevnte sagde at have mistet af sin Pung, Vidnet Veed ikke hvad det Var for 7 rd: de taledes om eller naar og hvorledes samme var tabt. Noget efter samme dag, saae Vidnet at Osmund Stølle og Hans Hougeland, tæt ved gierdet {paa} om Markets Pladsen stoed og taledes sammen, Vidnet Veed ikke hvorom, saae Hans Hougeland gik fra Osmund, ned til Gierdet og sadte sig derpaa i blant mange Andre Folk at Osmund Stølle fulgte efter, tog Hans Hougeland, der som meldt sad paa Gierdet, under Føderne løftede samme i Vejret, hørte Hans Hougeland bad Osmund Stølle at ville lade være, og blive roelig, men dette uagtet, saae Vidnet at Jndstevnte Osmund Stølle, ligesom Andet Vidne har forklaret styrtede Citanten baglænds ud over paa den anden Side af Gierdet, hvor \uden for/ Gierdet var en hoben Uhr og Steen, og Gierdet paa det \Stæd/ hvor Citanten faldt ned omtrent 2 alen høi. Vidnet og næst forrige Vidne gik derpaa til Citanten, som blev liggende uden for Gierdet for at Hielpe Ham op og fra det Stæd, Hørte Hand beklagede sig over ved faldet at have slaget sig ont i Hovedet og Hands Vænstre [Skulder] og

en Bryn og Panden oven for var blodig, ligesom og at Hand i Hovedet og Haaret var blodig, og Steenene hvor Hand laae var bestænket med Blod. Vidnet saa at nest forrige Andet Vidnet og Citantens Broder fulgte Ham til Sem. Vidnet gik ikke Med, Veed derfor ej hvad paa Sem passerede mellem denne Sags Parter eller Viidere til denne Sags oplysning. Vidnet blev sin Forklaring forelæst der efter Demitteret som forrige.

Citanten begiærede Sagen udsadt til næste aars Sommer Ting, og det lovlig Stevnte men udeblevne Vidne Tørres Torbiørnssøn Schiold til den Tiid forelagt.

Da af de indstevnte Vidner ikke mødte Tørres Torbiørnssøn Schiold; Saa bliver bemelte Vidne herved forelagt under Falsmaaels Straf at møde til Sommer Tinget 1788 første dag samme for dette Skibreede holdes, sit Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige, hvilken Forelæggelse Citanten paalægges at tage Beskreven, og lovlig at lade forkynde samt til Tægte Dag for Retten afhiemle.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Tings Vidne Sag fra fol: 384 forrige Protocol Poul Johnssøn Underhougen, Contra Hans Christenssøn Frette.

Citanten mødte beklagede at Rettens Forelæggelse i denne Sag var Ham frakommet saa Hand ej nu kunde fremlægge den. Men det forelagde Vidne som tilstæde fremstillede Hand med begiær til Retten at dets Eedelige Forklaring og Vidnesbyrd i denne Sag maatte modtages.

Indstevnte Hans Christenssøn Frette var tilstæde.

Den forelagde Osmund Christianssøn Stølle fremstoed derpaa som 6te Vidne. For Ham blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til sanheds udsigenden, der efter aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Aaret 1785 paa tilbage reisen fra Røldahls Market paa Selve Røldahls Field kom Vidnet i Selskab med Citanten Poul Underhougen, spurgte Ham om hand havde Kiøbt den Borkede Hæst, som Hand da Reed paa og Vidnet Vidste før var Ejet af Hans Frette, og hvad Hand til Hans Frette derfor havde Accorderet. Poul Underhougen svarede Vidnet ja Hand havde Kjøbt Hæsten af Hans Frette for 23 rd: 3 mrk: 8 s: som Vidnet,

1787: 15

i den stand Hæsten da var sagde til Poul Underhougen at være dyrt nok Kiøbt, hvortil Poul Atter svarede: Hand havde ikke Kiøbt Hæsten, dersom Hand ikke tillige havde faaet aftalt at Hans Frette skulle modtage den for Hæsten Accorderede Kjøbe Summa hos sin Broder Erich Wæstøe hos hvem Poul havde Penge til gode. Hans Frette var ikke nærværende ved Samtalen mellem Vidnet og Poul Underhougen, og Vidnet var ikke hos da Handelen om Hæsten mellem benævnte var sluttet. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedblev og der efter med Consense Dimitteret.

Citanten Poul Johnssøn Underhougen Declarerede ej at have flere Vidner, som Hand i denne Sag agtede at føre Men begiærede TingsVidnet Sluttet, og sig paa nærmere Anmodning beskreven meddeelt. Som blev Bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Inddragelse

Skifte Brev 19de februarii 1787 efter Godschalk Rasmussøn Jndre Haalands Hustrue. Jorde Godz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Creditorer og Arvinger efter Ole Siurssøn Gierdes Hustrue Deres Skjøde til Ole Siurssøn Gierde paa 1 Løb 18 mrk: Sm: med Bygsel i Gierde No: 11 H: C: godz datt: 10 Janv: 1787.

Creditorer og Arvinger efter John Olsson Grønstads Hustrue deres Skjøde til John Olsson Grønstad paa Landskyld 1 Hud med Bygsel i Grønstad No: 14 S: S: E: godz datteret 17de Septbr: 1787.

Lars Larsson Biørgens Skjøde til Østen Gabrielsson paa ½ Løb Smør ½ td: Korn i Biørgen No: 68 S: S: E: godz mod 270 rd: datt: 11 Januari 1787.

Lars Pederssøn Sæbøe Skjøde til Sten Larsson paa 1 Løb 1 pd: Sm: efter Aftag i Sæbøe No: 16 H: C: godz mod 400 rd: datt: 17de Septbr: 1787.

Sten Larssøns Vilkaars Contract af Sæbøe til Faderen Lars Pederssøn datt: 17de Septbr: 1787.

Sten Larssøns Obl: {stor} udgivet til Omund Olsson Nerviig stoer 150 rd: 1 pr: i ½ Løb {1 pr:} efter Aftag i {Nerviig} \Sæbøe/ datt: 17de Septembr: 1787.

Ole Siurssøn Birchenæses saa kaldede Contract indeholdende Forpligt og Forskrivelse til Sønnen Siur Olsson om ikke nogensinde at oprette Disposition henseende gaarden Birchenæses Deeling udj hvilken gaard bemelte Hans Søn ejer 1 Løb Smør 1 Huud datt: 17de Septbr: 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 Pag: 92. John Halvorssøn Øvre Grindeims Obl: til Christopher Aslachssøn Øfre Grindeim stor 145 rd: datt: 2de Decbr: 1783 af Creditor qvitteret 17 Septbr: 1787. for 1 pr:

No: 5 Pag: 218. John Halvorssøn Øfre Grindeims Obl: til Christopher Aslachssøn Øfr: Grindeim stor 40 rd: 2 pr: datteret 30te April 1785 af Creditor qvitteret 17de Septbr: 1787.

No: 3 fol: 387B. Lars Peders: Sæbøes Obl: til Omund Olsson Nerviig stor 150 rd: datteret 6te Maji 1782 af Creditor qvitteret 17de Septbr: 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

John Olsson Gierdes Skjøde til \2/ Niels\s:/ \1/ Rasmus{søn} (Rasmus Nielsson) paa halve Frettes Udlade Walmoe No: 4 H: C: gdz: 7 ½ mrk: Sm: med Bygsel efter Aftag datt: 18de Septbr: 1786.

Mage Skifte Brev mellem Christen Hanssøn Frette og Rasmus Nielsson Frette Angaaende Een Ager Degen Kaldet, og Frettes Udlade Walmoe No: 4 H: C: godz datteret 18de Septbr: 1787. in Duplo

Christen Hanssøn Frettes Skjøde til Hans Christenssøn paa Frettes Udlade Walmoe No: 4 H: C: gdz: 7 ½ mrk: Sm: efter Aftag mod 22 rd: datt: 18 Septbr: 1787.

Undsætnings Kornet Angaaende.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren foreviiste Speciel Fortegnelse over de persohner i Etne Skibreede der end nu rester med betaling for det dem i Aarene 1772 og 1773 Crediterede Kongelige Undsætnings Korn, hvor blant Andre findes Anført og Antegnet: Johannes Thorssøn for 1 Tønde 2 rd: 8 s: og Lars Siurssøn Rivaas for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Disse Persohners opholds Stæd, sagde Hr: Fogden ej at viide uagtet Han Aarlig mange gange ved Restansens paafordring har efterspurgt samme, begiærede derfor Almuen af Retten tilspurgt

1787: 15b

og Deres Svar modtaget om de kjender ovennævnte Persohner, og Veed paa hvilken Gaard eller Grund de Boer?

For Samtlig tingsøgende Almue blev forestaaende Hr: Fogdens tilførte oplæst, hvortil Eenstemmig af Almuen blev svaret. De kjender ikke og har ikke kjendt nogen af omspurgte Persohner, og Veed med Vished at ingen af navn Johannes Thorssøn og Lars Siurssøn Rivaas,

nu Boer eller opholder sig i Etne Skibreede, eller der fra, saa vit Almuen Veed og Kand erindre, i forrige Aaringer er udflyttet.

Hr: Fogden begiærede Forestaaende Almuens Svar sig som Tings Vidne Beskreven meddeelt. som Bevilges.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Adskillige Poster, som Protocollen her fol: 7b. og fol: 8a. findes tilført, dertil svarede Almuen ligesom Schoneviigs Skibreedes Almue see fol: 8a. undtagen til 6te Post i dette Skibreede er ingen Bord Sauger. 7de Post herudj Skibreedet findes ingen af omspurgte Persohner. 8de Post Skibreedets Lensmand Christen Hanssøn Frette bruger dette Aar ingen Gaard.

Odel's Mandtallet, Differensen Examineret. Afgang 4 Løb:r 1 pd: 7 ½ mrk: Sm: 2 ¾ Hud 3 Spand Korn. Tilgang 1 Løb 1 pd: 20 mrk: Sm: 7/9 Hud.

Ting Skydsen Angaaende, dertil svarede Almuen ligesom for Schoneviig Skibreede fol: 8a. findes tilført.

Avtage paa ubestemte Aar ligesom for Schoneviigs Skibreede see fol: 8a.

Hans Majestets Beholdne Strøe gods derover fremlagt Jorde Bog, som Viiser at Landskyld og Aarlig tage af 2 Løber 1 pd: 12 mrk: Sm: 9 Spd: Korn før Aftag i Grindeim No: 42 er for dette Aar Hans Majestets Cassa til Indtægt Beregnet, og efter Almuens svar er i Aar af den beholdne Skyld efter Aftag 1 ½ Løb Sm: ingen første Bygsel.

Gotgiørelse af Landskyld Treedie Aars Tage som Andre Kongelige Skatter for den Affældte Skyld 1 Løb Sm: 9 Spd: Korn i Øfre Grindeim, har Almuen for dette Aar tilstaaet at opsidderen har faaet.

Restanse Registerets Summa til 1787 952 rdr: 3 mrk: 2 s:

Qværnerne!! Angivelse dertil svarede Etne Skibreedes Almue ligesom Almuen for Schoneviigs Skibreede svaret har see fol: 12a.

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte. 1. Rasmus Nielssøn Frette. 2. Torbiørn Abrahamssøn Liusnæs. 3. Sten Larssøn Sæbøe. 4. Østen Gabrielssøn Biørgen. 5. Knud Tollevsøn Kaldeim. 6. Torbiørn Lambertssøn Grindeim. 7. Johannes Zachariassøn Lilledahle. 8. Torbiørn Torgerssøn Haimsnæs (Haaaimsnæs).

Som ingen efter tre ganges udraab indfant sig med viidere at gaee i Rette, blev tinget for dette Skibreede Sluttet.

Fieldbergs Skibreedes Høste Ting den 20de Septbr: 1787. sadt og holdet paa Tingstædet Aalund. Retten Betjent i Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren; Skibreedets Lensmand Tollef Stenssøn Aalund, samtlig Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig 1. Michel Gunderssøn Favnebøe 4. Lars Gudmundssøn Aarvig 7. Hans Olssøn Fatland 2. John Siurssøn Asche 5. Niels Johannessøn Arneviig 8. Gunder Anders: Øfr: Lunde 3. Simon Jngebretths: Hammersl: 6. Hans Anderssøn Kiche

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt høi Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, som for Schoneviigs Skibreede Registreret fol: 7: a: b:

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som for Schoneviigs Skibreede her i Justice Protocollen fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden Laugrettet Almuen og de 2de Mænd Ole Halvorss: Eijde og Halvor Larssøn Berget. og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Skifte Brev 15 Novbr: 1786 efter Jver Jverssøn Jndbioes Hustrue.	i Skjøde
.... 16 Novbr: 1786 Jver Jverssøn Jndbioe.	Bogen
.... 2 Marti 1787 Niels Siurssøn Døreim.	Extraheret

Opsadt Sag fra fol: 385a. forrige Protocol Hans Frette Contra Poul Hougen. Indstevnte Poul Johnssøn Underhougen mødte og Anmelte ved lovlig Mundlig Kald og Varsel Contra at have ladet Stevne Hoved Citant Hans Christenssøn Frette til møde i denne Sag \til dette Ting og Stæd/ at høre

1787: 16

Document som Contra Beviis angaaende her paastevnte \Handel/ samt efter nærmere Pastand!! (Paastand) Contra Citantens Eed om at 11 Bukkers Værd, som Contra Citanten havde til gode hos \Hoved/ Citanten\s afdøde/ Broder, under Købet om Hæsten var aftalt og \af Hoved/ Citanten Vedtaget skulle {staae} tages som betaling paa Kiøbe Summen for Hæsten, med 11 rd: 5 mrk: 8 s: Der efter Dom, at modtage Resten af Kiøbe Summen for den omstevnte Hæst med 11 rd: 4 mrk: samt gotgiøre Contra Citanten som ofte har budet mindelig Afgiørelse efter Contra Stevnemaalets Formeld, de til Forsvar i denne Sag og paa dette Contra Stevnemaal anvendte Omkostninger.

Stevne Vidnerne Henrich Ottessøn Echeland og Ole Olssøn Fosse afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre med lovlig 4 uger Varsel at have forkyndt Contra Stevnemaalet ligesom tilført er, for Hoved Citant Hans Christenssøn Frette i Hans eget Paahør.

Den Contra Jndstevnte Hans Christenssøn Frette blev tree gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Contra Citanten Poul Underhougen, lod tilføre at det Tings Vidne Hand som Beviis agter at fremlægge i denne Sag, nu først for 2 dage siden ved Etne Skibreedes Ting blev Sluttet, og da {Hand} \det/ ikke {til} har været muelig til nu at faae samme Beskreven, Saa begiærede Hand at Sagen maatte udsættes til næste aars Sommer Ting, og at {Contra} \Hoved/ Citanten Hans Frette maatte Laugdages til den Tiid at møde.

Da Contra Jndstevnte Hans Christenssøn Frette ikke mødte; Saa blev \etc:/ afskeediget med Lavdag.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Saug Angivelser ligesom for Schoneviigs Skibreede, see fol: 10b:

Øfre Houge Saug Knud Anderssøn angav angav!! 1 ½ Hundrede doble og 7 ½ Hundrede enkelte Bord.

Fatlands Saug Hans Olssøn angav 17 ½ Hundrede doble og 31 ½ Hundrede enkle Bord.

Arneviig Saug Niels Johannessøn 2 ½ Hund: doble og 2 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Aarviig Saug efter Joseph Torbiørnssøns Angivelse 40 ½ Hundrede doble og 6 ½ Hundrede Enkelte Bord. NB: Skale Bord

Tindelands Saug efter Knud Colbenssøn Angivelse 13 Hundrede doble 200 Enkelte Bord.

Sandviigs Saug efter Torbiørn Gunderssens angivelse 16 Hundrede doble og 600 Enkelte Bord. see Viidere næste Siide

Qværne Skatten angaaende derom svarede Almuen ligesom for Schoneviigs Skibreede fol: 12a. findes tilført.

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibreede Tollev Stenssøn Aalund Androg at her i Skibreedet paa Gaarden Tindeland er en uConfirmeret Dræng ved navn Ole Colbenssøn omtrent 20 aar gammel befængt med Spedalsk Syge, som kjendelig i 4 á 5 og besynderlig sidste 2 aar saaledes har tiltaget at Hand er elændig og ej kand hielpe sig selv, da Hand for det meste er Sengeliggende og for Smitsomheds Skyld tør ingen omgaaes Ham, hvor formedelst Hans indlemmelse i Hospitalet i Bergen nødvendig maae Ansøges; Men da Hans Forældre er død i Fattige Omstændigheder, og Hand intet har arvet eller er Ejende, saa Hand lider baade Hunger og anden Nød, og intet kand betale for indlemmelsen i Hospitalet; Saa var Lensmanden herom TingsVidne begiærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede Deres Svar, om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sanhed forholder? Laugrettet og Almuen dertil svarede at de kjender bemelte Ole Colbenssøn, og ved at det Andragne sig saaledes forholder i Sanhed som tilført er.

Lensmanden var herom Tings Vidne begiærende. Som blev Bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dag Den 21de Septbr: 1787, Continuerede dette Ting.

Opsadt Sag fra fol: 385b. forrige Protocol. Lars og Michel Jndbioe Contra Torger Echaasen. X Jndstevnte mødte sagde efter sit Løfte sidste Sommer Ting at have haft forsamlet Formynderen og Faderbroderen til Odels manden for Hans paaboende Ga/a/rd Echaasen, Ved dem anmodet Citanterne om at møde for paa nye at opgaae Skifte Strekningen, Men da Citanterne ikke ville indfinde sig, Saa har Indstevnte for Dem anviist Strækningen mellem Citanternes og indstevntes gaard saaledes den af gamle Bekjendte Folk har været Ham anviist og Hand upaaAnket og upaatalet nu 14 á 15 Aar har benyttet, hvorefter Hand, det Hand, som Bruger af gaarden des uden seer sig forbunden til, har maat love, intet at eftergive af gaardens Rette tilliggelser, og da \ h/an/d / Har og Veed, Vidner hvormed Hand kand beviise, andet Skjel og Skifte end det Citanterne paastaar, og saaledes paa ingen maade hverken ved Hugst, Næver eller Borks rift fornærmet Citanterne paa deres Ejendom eller udenfor de rette Skjel Mærker for Egaasen at have foretaget sligt Arbeide; derfor om Citanterne viidere agter at forfølge denne Sag, paastaar at den paa deres Bekostning til Aa\stæ/det maatte henviises, hvor Hand efter lovlig Omgang vil

1787: 16b

møde med fornøden agtende Beviis og Forsvar. Protesterede mod Sagens Slutning ved Dom her ved Retten efter det hidtil Passerede. Som for meldt Paastod og nu ville ærbødigt anhøre Rettens Eragting, hvorved Hand lovmedholdig formoder at Sagen her fra Retten bliver afviist.

Citanterne Paastod Dom efter det passerede i denne Sag, da de formoder den fra deres Siide er beviist. Jndstevntes nu foregivne, ere allene udflugter, som Hand der Kjender Citanternes uformuende til at kunne bestride de bekostninger en Aastæds Rett vil fordre, vil benytte sig af

for at udmatte {dette} dem, eller \for at/ frastaae deres be..ste(?) Rett, dem og deres paaboende gaard til stoer(?) Skade. De Reffererede sig til Deres forhen gjorde Paastand og Indladelse, og begiærede at Sagen til næste Aars Sommer Ting maatte sluttet ved Dom.

Indstevnte Protesterede mod Dom, men begiærede Sagen ved Rettens Eragtning afviist, Hvilken Eragtning Hand nu bad maatte, her ved Retten slutte Sagen, til næste Aars Sommer Ting. da Hand vil møde for at Anhøre samme #

Siden begge Parter Har begiært Dom eller Kjendelse i denne Sag til Sommer Tinget 1788. Saa blev denne Sag til Doms eller Kjendelse optagen til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 385b. forrige Protocol. Niels Biørnssøn Indbioe Contra Torger Sebiørnssøn Echaasen.

her indføres ligesom i nest forrige Sag fra X til #. Siden begge Parter har begiært Dom eller Kjendelse til neste Ting, Saa blev Sagen til Doms eller Kjendelse optagen til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 385b. forrige Protocol. Thore Ohm Contra Siur Hougeland. begge Parter blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod. Thi lod Retten Sagen beroe til Sommer Tinget 1788.

Continuation Saug Angivelser fra forrige Siide.

Espelands Saug Alv Thorssøn angav {251} 2 ½ Hundrede doble og 6 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Wache Saug Ejeren Rasmus Pederssøn angav 5 ½ Hundrede enkelte og ingen doble Bord.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 Pag:na 554. Ole Tor{chel}ssøn Store Giæreviigs Obl: til Ole Olsson Waagen stoor 99 rd: datteret 21de April 1772. af Creditor qvitteret 4de Junii 1784.

No: 3 fol: 110. Lars Siurssøn Echaas No: 20 Obl: til Hactor Arnessøn Breebne stor 108 rd: datteret 17de Junii 1778. af Creditor qvitteret 20de Septbr: 1787.

.. 5 pag: 182. Siur Gunderssøn Hougeland No: 12 til Sønnen Hans Siurssøn Hougeland Obl: stor 320 rd: datteret 3de Maji 1785 af Creditor qvitteret 1ste Novembr: 1786.

NB: Til Afdrag No: 5 Pag: 135. Ole Larssøn Hixdahl No: 2 H: C: gdz: Obl: til Faderen Lars Knudssøn Hixdahl stoor 224 rd: 1 mrk: 8 s: uden Rente, datteret 3de Maji 1784. Er af Creditor den 13 Junii 1787 qvitteret for 70 rd:

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne efter Lars Siurssøn Echaasen deres Skjøde til John Siurssøn paa Echaasen No: 20 H: C: godz ½ Løb Smør med Bygsel datt: 20de Septbr: 1787.

Steen Haagenssøn Yttre Hamres Obl: til Gunder Thorssøn Kaate stor 80 rd: 1 pr: i Yttre Hamre No: 18 H: C: gdz: med Bygsel 1 Løb Smør 1 Huud, og overBygsel til 10 spd: Korn Bergens Bispe godz. datteret 20 Septbr: 1787.

Niels Nielssøn Husmand paa Pladset Øygaarden under gaarden Øvre Houge, som Ejer for de paa Pladset staaende Huuse Bygninger Contract, Hvorved Hand forbinder sig, Arvinger og efterkommende Ejere af Huusene Aarlig at yde Vilkaar til Enken Anne Christens Datter datteret 21de Septbr: 1787.

Creditorer og Arvinger efter Niels Siurssøn Døreim deres Skjøde til Knud Stenssøn Axdahl paa 2 Løb: 22 ½ mrk: Sm: med Bygsel før Aftag og efter Aftag 1 Løb 1 pd: 7 ½ mrk: Smør i gaarden Døreim No: 7 H: C: gdz: mod 249 rd: 4 mrk: 8 s: d: 20 Septbr: 1787.

Penge Mangels Lysning

Ole Mikkelsøn Jnbioe som ældste Søn efter afgangne Michel Siurssøn Jndbioe paa Hans Faders Jord Jndbioe \No: 23/ af Landskyld efter Aftag 2 pund 18 mrk: Sm: datt: 21 Septbr: 1787.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster som fol: 7 Protocollen her findes tilført Har dette Skibreedes Almue svaret ligesom for Schoneviigs Skibreede see fol: 8a. undtagen 6te Post de angivne, og ej flere Sauger end som har gjort Angivelse. 7de Post ingen uden Tollev Stenssøn giestgiver i Etne og Aalund, Han har ej anden Næring end at forsyne de Reisende med fornødne Vahrer. 8de Post Skibreedets Lensmand Tollev Stenssøn Bruger ingen gaard.

Odels Mandtallet, Differensen Examineret Afgang 8 Løb:r 1 pd: 21 ¼ mrk: Smør 1 Tønde 3 spd: Korn 4 ½ Hud. Tilgang 4 Løb:r 18 mrk: Sm: 6 spd: K: ½ Hud.

Ting Skydsen som for Schoneviig Skibreede fol: 8a: og

Avtage paa bestemte Aar Ligesaa.

Avtage paa 10 Aar; Wache som 11. friheds Aar dertil har Almuen svaret, ligesom for Schoneviigs Skibreede see fol: 8b.

Restance Registerets Summa til 1787 874 rd: 1 mrk: 2 s:

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte 1. Tierrand Tollakssøn Øfrebøe. 2. Siur Siurssøn Karteig. 3. Samson Olsson Sæbøe. 4. Peder Samsonssøn Sæbøe. 5. Lyder Jverss: Dahle. 6. Peder Mortenssøn Dynæs. 7. Lars Torbiørnsøn

1787: 17

Lien. 8. Jacob Michelssøn Døreim.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 22de September 1787 Continuerede dette Ting; Men som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med Viidere at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Føjens Skibreedes Høste Ting den 24de September 1787, sadt og holdet paa Leerviigens Tingstæd. Retten betjent, i Sorenskriver S: T: Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald, af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Jens Jenssøn Eldøen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Otto Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig:

1. Aadne Aadnessøn Eijde 4. Jesper Jenssøn Hille 7. Peder Pederssøn Eijde
2. Mathias Berentzson Sætre 5. Endre Stenerssøn Schimeland 8. Gunder Larssøn Schimeland
3. Erich Erichssøn Naadeland 6. Godschalch Johannessøn Strømøen

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, som for Schoneviigs Skibreede fol: 7 a. b. findes Registreret.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret, som Justice Protocollen her fol:
7b. for Schoneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Lars Pederssøn Stue og Aatte Anfindssøn Aadland, og befunden som herefter findes Tilført.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 29de Novbr: 1786 efter Helje Erichssøn Yttre Haaviig.	i Skjøde
.... 28 Martj 1787 Myndling Ingeborg Christensdt: \S: Selle/.	Bogen
.... 30 Martj 1787 Ole Olssøn Sunstabøe.	Extra-
.... 16 Juni 1787 Peder Gunderss: Sortlands Hustru.	heret

Qværnerne Angaaende derom svarede Almue ligesom for Schoneviigs Skibreede fol: 12a. findes tilført.

Saug Angivelser som for Schoneviig Skibrede.

Agdestens Saug Ejeren Reinert Anderssøn angav 2 Hundrede doble og 5 Hundrede Enkelte Bord.

Berøen Saug Stener Endressøn 2 Hundrede doble og 4 Hundrede Enkelte Bord.

Aadland Saug Otte Anfinssøn 15 Hundrede doble og 15 Hundrede Enkelte Bord.

Walvatne Saug Matias Jørgenssøn Nysæter 40 Hundrede doble og 40 Hundrede Enkelte Bord.

Dægernæs Saug Ole Absalonssøn angav 12 Hundrede doble og 17 ½ Hundrede Enkelte.

Orninggaards Saug Saugmæster Michel Pederssøn Lønning angav 30 Hundrede doble og 30 Hundrede Enkelte Bord.

Høylands Saug Saugmæster Grigorijs Hanssøn Leervig angav 5 Hundrede doble og 8 ½ Hundrede Enkelte.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen Den 25de September 1787 Continuerede dette Ting.

Opsadt Sag fra fol: 387b. forrige Protocol. Hans Sætre Contra Lars Stue.

Citanten mødte og efter forhen gjorde indladelse og Paastand begiærede Dom da indstevnte ej har betalt liidet eller meget af det paastevnte Halve Hæste værd hverken til Citanten Hans Hustrue eller Fader.

Den indstevnte blev tree gange paaraabt men mødte ikke eller Møde lod.

Citanten igientog sin Paastand om Dom.

Nu mødte Indstevnte Lars Pederssøn Stue, sagde at Hand som Har Sluttet en lovlig Handel, Har mange gange mindelig anbudet Citanten Hvad Han for den Halve Hæst Værd Pligter Ham, men da Citanten ikke har villet modtage samme derved, og denne Anlagte Sag paaført Lars Stue meget Bryderie og store Bekostninger, Saa, {for} da Citanten end ikke i dag efter mindelig Tilbud Vil modtage 13 rd: 3 mrk: som den halve Kiøbe Summa for her om stevnte Hæstes Kiøb, seer Hand sig nødsaget, for at faae omkostninger erstattet at begiægne denne \og/ med Contra Anlæg, begiærede derfor at Sagen maatte udsættes til næste aars Sommer Ting, da Hand til denne Tiid ikke har vidst at give Citanten som Boer udenfor Skibreedet saa lang Varsel som Han i følge Lov bør Have.

Hans Sætre som ikke anseer Jndstevntes tilførte for andet end udflugter Protesterede mod udsættelsen og Paastod Dom.

Retten efter Indstevntes Begiær, lod Sagen beroe til Sommer Tinget 1788 paa udtrykkelig Condition Hand da fremkommer med hvad Hand til sit Forsvar i Sagen agter fornøden. Sagen udsadt til S: T: 1788.

Opsadt Sag fra fol: 348b. forrige Protocol. Helje Nedre Lillebøe

1787: 17b

Contra Lars Stue.

Indstevnte Lars Stue mødte og anmeldte at Sagen var forligt.

Citanten blev tree gange paaraabt men da Hand ikke mødte eller møde lod saa lod Retten Sagen beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 387a. forrige Protocol. Berøens opsiddere Contra Erich Oldrei. Citanten fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse, lovlig forkyndt saalydende. Der efter fremstillede de forelagde Vidner, Claus Nielssøn Nøchling og Berge Nielssøn Oldrei som begge mødte og tilstoed saavel Stevnemaalet som oplæste Forelæggelse for dem lovlig at være forkyndt.

Indstevnte Erich Oldrei var tilstæde.

Vidnerne blev fremkaldet for dem Eedens Forklaring af Lovbogen forelæst med Formaning efter Lovens Forskrift til Sanheds udsigende, der efter Separerede og fremstod som

1ste Vidne Claus Nielssøn Nøchling som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At afvigte Høst dagen efter Allehelgens dag kom indstevnte og Broder det 2det her indstevnte Vidne Berge Nielssøn Oldrei og Var begiærende at Vidnet med sin Hæst ville fra Marken Hielpe Dem at udkjøre en Hiort de Havde fældet, fra Vidnets gaard viiste indstevnte omtrent Stædet hvor Dyret laae. Vidnet undskyldte sig ej at kunne paatage sig saa lang Kjørsel; da indstevnte og Broder sagde at de allerede havde bragt Dyret et langt Støkke til beleilig Kjørsel, og om noget vanskelig i henseende Kjørselen mødte, ville de begge være behielpelig med at bære Dyret. Vidnet spurgte forinden det reiste fra sin gaard Hvad Vej de vilde have \Dyret/ udbragt de svarede, den nærmeste, men Vidnet sagde ikke at være Kjendt anden Vej end forbie Vidnets gaard og Vilde de ikke at Dyret skulle bringes den Vej, saa ville Vidnet ikke paatage sig at udkjøre det. Indstevnte og Broder, efter samtalen med Vidnet, var til felles ejede!! (ejende) det fældede Dyr nævnede ikke i hvis mark det var skudt, heller ikke af hvem af dem det var fældet, de taleder derom som lige Part tagende i Fordeelen, og begge Var fornøjet med at Vidnet skulle udbringe Dyret forbie Vidnets gaard. Vidnet Reiste med dem til et Stæd i Marken uden for Hans gaards Grenser omtrent ½ Fjerding fra Vidnets gaard. Vidnet Vidste ikke hvem der ejede grunden, Men der Anviiste indstevnte og Broder begge en Hiort som saaledes var sammen Knippet at det for Vidnet tydelig Var at see den havde Været bragt eller Baaret {fra} der til Stædet. Vidnet paatog sig at at!! udkjøre den anviiste Hiort og for at faae samme Vel fast tilBunden Vidnets Kjøre Reedskeer, Var Vidnet nødsaget at fælde et der paa Stædet staaende lidet furre træ. Vidnet i Selskab med indstevnte bragte Dyret til Gaarden Nøchling hvor det blev Huuset 2 á 3 Jevndage da Erich \der efter/ i Sælskab med en Anden her ustevent kom og annammede og bortførte det, Vidnet Veed ikke hvorhen. Dyret \var/ saa vit Vidnet troer {var} nyelig skudt da Vidnet blev anmodet om at udkjøre samme, var ej med da Dyret blev fældt eller Veidet. Veed ikke paa hvis Mark eller Grund det er skudt, men dette Ved Vidnet at Indstevnte ikke Ejer nogen gaard eller grund paa den faste Bremnes øe hvor Citanterne Boer. Nogle dage efter at Dyret som meldt, var paa Vidnets gaard modtaget og derfra bortført {fra} \ved/ Erich Olrei kom Citanterne til Vidnets gaard, sagde de havde hørt at Vidnet havde for Erich og Berge Oldrei udbragt en Hiort fra Marken, og begiærede at Vidnet ville Viise dem \Stædet/ hvor Hand modtog den. Vidnet paa

begiær fulgte Citanterne til Marken til det Stæd hvor Vidnet af indstevnte og Broder blev anviist og saa Hiorten var liggende som meldt sammen bunden. Citanterne sagde da for Vidnet at det Var deres gaards Mark hvor Dyret da det af Vidnet blev modtaget var liggende. Vidnet anviiste dem det til fremkjørselen nødvendig huggede Træe med undskyldning ej at viide hvem det eller grunden tilhørte. Videre til oplysning i denne Sag Vidste Vidnet ikke at forklare, det blev sit Vidnesbyrd forelæst, som det i et og alt Veedstod, og da ingen af Parterne havde Vidnet Videre at tilspørge blev det med Consense Demitteret,

Det 2det her indstevnte og forelagte Vidne Berge Nielssøn Oldrei fremstod og anmeldte i Sælskab med sin Border indstevnte Erich Oldrei afvigte Aars Høst Allehelgens Tiid efter anmodning af her ustevnte Seles Beboe!! (Beboere) der saavelsom andre gaard!! (gaard) brugere paa Bremnes øe og Land lider megen skade paa Deres Ager af den der paa øen sig opholdende Mængde Hiort, var gaaet til Marken for at skrække og om muelig Skyde antreffende Hiorter for at {deres} befrie Seles Beboeres \Ager/ for Skade af slige Dyr; paa Seles gaards Mark og grund hvor Deponenten og Jndstevnte hans Broder som meldt havde frihed at Jage traf de en Hiort, som \de/ begge, lige Deeltagende i Fordeelen paa samme gaards grund fik fælde, bragte den derfra til det af første Vidne omProvede Stæd, hvorfra den blev udkjørt,

1787: 18

Hvem der ejede grunden Veed Deponenten ikke. Men at det Stæd hvor den blev fældet var paa Seles grund, det Har Seles Beboere sagt for Deponenten bemelte Berge Oldrei som saaledes Declarerede sig lige deeltagende med sin Broder indstevnte Erich Oldrei udj den ved første Vidne omtalte og udførte Hiortes Skud, og Veed sig og Broder aldeles frie for ikke i mindste maade at have fornærmet Citanterne med Jagt paa deres Ejendom eller gaard grund, var enig med sin Broder den indstevnte Erich Olrei. Declarerede sig for Sagen lige deeltagende med Ham, om Citanterne Kand over viise!! (overbeviise) dem noget ulovlig foretagende, og som impliceret i Sagen nægtede Hand at aflægge Vidnesbyrd.

Citanterne lovede ved Continuations Stevnemaal at indstevne Deponenten, og Jndstevnte Erich Oldre, siden de efter forestaaende begge Vil være deeltagende i denne Sag, og med Vidner overbeviise dem \deres Forbrydelse/, begiærede derfor at Sagen til næste aars Sommer Ting maatte udsættes.

Jndstevnte Erich Oldrei som lenge har opholdt sig paa gaarden Berøen og \nøye/ Kjender denne gaards Skifte Mærker, er hos sig selv overbeviist om ikke nogen sinde ved Jagt at have fornærmet Citanterne, sagde ligesom Hans Broder at det ved dem afvigte aars Høst fældede, her omstevnte Hiort er skudt med Sele Beboeres Tilladelse i deres gaards Mark og som aldeles uskyldig i denne Sag, var det Han med samme nedlagde Protest.

Efter Citanternes Begiær beroer Sagen til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 386b. forrige Protocol. Haagen Wichenæs Contra Berge Hetlesæter. For Citanten mødte Procurator Hr: Gorm fremlagde Rettens seneste Laugdag, saa lydende:

Hvilken Laugdag Stevne Vidnerne Lensmand Jens Eldøen og Gregorius Hanssøn Lerviigen under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt for den Lavdagede i Hans og Hustrues Fraværelse for Hans Tjenere paa Hans Bostæd gaarden Hetlesæter.

Jndstevnte Berge Hetlesæter mødte tilstod Stevnemalets og Lavdagens Forkyndelse sagde Vel at have byttet Creaturer med Citantens Hustrue, men aldrig lovet nogen vis Tiid inden hvilken de skulde Kalve, var og lovet 2 rd: mellem byttet, hvoraf den eene rigsdaler er Ham af Citantens Hustrue for gammel regning mellem indstevnte og Hendes Husbornde gotgiort, den anden 1 rd: staar end nu ubetalt og denne Har Citantens Søn som paa sine Forældres Vegne med Jndstevnte Sluttede Handelen lovet at betale.

Procurator Gorm paa Citantens \Vegne/ paa grund indstevntes tilførte seer sig nødsaget at begiægne denne Sag med Continuations Stevnemaal, for med Vidner at beviise det paastevntes rigtighed, begiærede derfor Sagen udsadt til næste aars Sommer Ting.
Sagen beroer til Sommer Ringet 1788.

Opsadt Sag fra fol: 387. forrige Protocol. Johannes Haagenssøn Wiichenæs, Contra Berge Olssøn Hetlesæter.

Citanten ved Procurator Gorm fremlagde Rettens seneste Laugdag saa lydende: Hvilken Lensmand Jens Eldøen og Gregorius Lerviigen under Lovens Eed med oprakte Fingre {afh} paa lovbeftet maade afhiemlede lovlig at have forkyndt for indstevnte Berge Hetlesæters gaard og Boestæd i hans fraværelse i paahør af Hans Tjenere.

Indstevnte Berge Hetlesæter mødte tilstod lovlig Stevnt og Lavdaget, men nægtede aldeles at være skyldig en skilling af paastevnte 5 Mrk.; sagde der hos at Hand hos Citanten har til gode 1 mrk.; som Hand agter at paastaa sig betalt efter lovlig Anlæg, om ej mindelig betaling skeer.

Procurator Hr: Gorm paa Citantens Vegne begiærede at denne Sag maatte Beroe til næste Aars Sommer Ting, da Hand ved nyt Anlæg til den Tiid ville sørge for at skaffe Sagen Beviist.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Bygselseddel med Revers

Provst Hertzbergs til Anders Anderssøn paa et uskatlagt lagt!! Plads Grønneviig kaldet under Findaas Præstegaard dat: 21de Septbr: 1787. Til M: H: 8 skil:

Pante Bogen til Indragelse

Creditorer og Arvinger efter Anders Poulssøn Jndre Hovlands Hustrue deres Skjøde til Anders Poulssøn Jndre Hovland paa 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hud i Jndre Hovland No: 5 H: C: godz: datteret 11 Januarii 1787.

Creditorer og Arvinger efter Michel Baarssøn Totland deres Skjøde til Peter Sebiørnssøn paa Totland No: 59 S: S: E: godz ½ Løb Sm: ½ Hud for 146 rd: datteret 12te Januarii 1787.

Madame Karen Hase Salig Nathanael Orlachs Skjøde til Henrich Helmers paa Øchlandsvogen med paastaaende Bygninger mod 450 rd: datteret 10de Maji 1787.

Creditorer og Arvinger efter Vallentin Pederssøn Yttre Røgsunds Hustrue [Deres Skjøde] til Vallentin Pederssøn paa 1 pd: Smør i Yttre Røgsund No: 82 S: S: E: godz datteret 12te Januarii 1787.

1787: 18b

Ellev Anfindssøn Vilkaars Brev eller Contract til Abraham Knudssøn Altan af sine Ejende Huuse i Saugvaagen paa Walvatnes grund. datt: 25 Septbr: 1786.

Bevilling for Reinert Jenssøn Horneland paa en Bøigde Saug ved gaarden Degernæs i Sundhords Fogderie. datteret 3 Augustii 1785.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 Pag: 576. NB: Til afdrag. Lars Olssøn Woldens Obligation til Lars Siurssøn Tiong stor 53 rd: 3 mrk: datteret 21 Junj 1773 efter Creditors qvittering den 25 September 1787 betalt 42 rd: 1 mrk: 12 s:

No: 3 fol: 92. Resten af Aslach Pederssøn Kulleseides Obligation til Hr: Natanael Olrich i Hidsøen stoer 54 rd: datteret 25 {Junii} \Novbr:/ 1777. af Creditors Enke qvitteret for 34 rd: den 15 Junii 1787.

No: 3 fol: 365. Tiol Bertelsøn Echeland No: 84 Obl: til Dorthe Tiols Datter stoer 65 rd: datteret 26de Septbr: 1781, af Creditorinden qvitteret 3de Novbr: 1786.

No: 3 fol: 365. Tiol Bertelsøn Echelands Vilkaars Contract til Dorothea Tiols Datter af Echeland No: 84. datteret 26 Septbr: 1781. ophævet ved Paategning af 11te Maji 1787.

Opsadt Fortielig Sammenleie Sag fra fol: 387. forrige Protocol. Fogden Contra Jens Olssøn Gilje og Hustrue Giertru Sebiørns Datter.

Actor igientog sin overenstemmende denne Sags indStevning gjorde Paastand og nu begiærede Dom.

Indstevnte Jens Olssøn Gillie mødte paa egne og Hustrues Vegne, tilstoed at da Hand blev ægteViet til sin Hustrue, var Hand Skole Holder i Bremnæs Sogn, men at Hand fra dette Embede ... (?) der har antaget gaardeBrug, siden er bleven Endtlediget, troer dette uagtet at Hand for sig og Hustru efter nogen Kongelig Anordning ikke er Pligtig at udrede Fortielig sammenleje Bøder, derfor har Hand heller ikke tilbuden mindelig afgiørelse, Vil derfor lade det Ankomme paa Dom, som hand troer og paastaar maae blive sig og Hustru til Befrielse og saaledes uden Viider!! (Viidere) at tilsvare indlod denne Sag fra sin Side Til Dom.

Sagen Blev til Doms optagen og derudj Afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Justiciens Vegne som \Actor/ her til Retten lovlig ladet indkalde Jens Olssøn Gillie og Hustrue Giertrud Sebiørns Datter for med hin anden paa Øfre Spidsøen forhen Halsnøe Kloster gods begangne Fortielig Sammenleje, at lide Dom til at betale Bøder og omkostninger. Indstevnte har paaberaabt \men ej beviist/ at være Enroulleret Matros, der efter tilstaaet da Hand blev gift med sin Hustrue at være Skole holder: Actor har i Rette lagt Sogne Præstens Attest og igientaget sin Paastand efter Indstevningen, og da indstevnte derefter er troelovet 2de Januarii, Copuleret 5te Maji, men deres Barn døbt 10de April 1785; Saa er det Klart at af dem er begaaet Fortielig Sammen Leje; Thi Kjendes og Dømmes for Ret og herved afsiges: At Jens Olssøn Gillie og Hustrue Giertru Sebiørns datter bør bøde for Fortielig sammen Leje efter Lovens 6te Bogs 13 Cap: 1 art: {bøde for Fortielig sammen Leje} Hand 4 ½ Lod Sølv er 2 rd: 24 s: og Hun 2 ¼ Lod Sølv er 1 rd: 12 s: i alt 3 rd: 2 mrk: 4 s: til Hans Majestets Cassa, samt erstatte denne Sags omkostninger med Stemplet Papiir i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges Beskreven 4 mrk: 14 s: Rettens Gebyr 4 mrk: 4 s: Actors Sallario 4 mrk: og Stevnings Penge 3 mrk: alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Extr: sendt Fogden Udstædt in Forma NB: Bøder

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 26de Septbr: 1787, Continuerede dette Ting, da foretaget

Opsadt Fortielig Samenleie Sag fra fol: 387b. forrige Protocol. Fogden Contra Lars Torbiørnssøn Hyssingstad og Hustrue Guri Ols Datter.

Actor meldte sig nærværende og ville fornemme om de indstevnte møder med noget tilsva.

Indstevnte Lars Hyssingstad og Hustrue blev tre gange paaraabt, men de mødte ikke eller møde lod.

Actor efter gjorde Jrette sættelse paastoed Dom, Thi blev Sagen til Doms optagen og der udj Afsagt følgende

Dom

Efter Actors Jrette sættelse ved denne Sags indladelse til Doms er paastaet Fortielig Sammen Leje Bøder af Matros Lars Torbiørnssøn Hyssingstads Hustrue Guri Ols Datter med Sagens omkostninger. ved Fr: 29 Decbr: 1696. Rescript 26 Octobr: 1748, og Søe Enroullerings Forordningen 1ste februarii 1770 § 10 ere de Enroullerede for første gang befriede for Lejermaals Bøder og Straf, Som nu de 2de førstmeldte allernaadigste Anordninger gjør de Søe Enroullerede i dette fald lige med de Millitaire af Land Etaten og Rescript

1787: 19

af 21de februarii 1729, allernaadigst befaler: Af Land Soldater maae ej fordres Bøder for Fortielig Sammen Leje; Saa er ingen Tvifl om, at jo Matrosser ligeledes er befriet for fortielig Sammen Leje Bøder for deres Persohn, Men Qvæstio om denne Frihed strækker sig tillige til deres Hustruer? Disse nævnes ikke i nogen Kongelig Anordning. Paa Jndstevntes Siide falder under Betragtning: At sidstmelte Allernaadigste Befaling bruger de ord Maa ej fordres. Manden er Boens Værge, og Hvad Gield Hustruen er skyldig bør fordres Manden og af Ham betales; Maae Hand nu ej fordres, saa kand Hand ligesaalidet fordres for Hendes Bøder som for sine egne. Derimod er paa den Anden Siide at overveje Vel Straffes Manden, som dog skal være frie tilligemed Hustruen naar Bøder for Hende skal udreedes, siden samme gaar af felleds Boe, Men da Sagen er et Dilictum; Saa om Hustruen havde begaaet et andet Dilictum enten før eller efter Brylluppet, Slagsmaael eller Andet maatte dog Hendes Bøder af felles Boe Betales, og posito Hun nyelig før havde begaaet et Lejermaael med en anden, hvorfor Hendes Bøder endnu ikke vare betalte, saa maatte joe samme nu af Hende betales og følgelig af Fellels Boe udreedes, ligesom anden Giæld, som Hun var skyldig før Hun blev gift med nærværende Mand. Og da de sidst anførte grunde synes at Være af den største Vægt; Saa kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Guri Ols Datter for Fortielig Sammen Leje bør efter Lovens 6te Bogs 13 Cap: 1 art: bøde 2 ¼ Lod Sølv til Hans Majestets Cassa med 1 rd: 12 s: som til Districtets Foged betales, og erstatte denne Sags omkostninger med Stemple Papiir i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 3 mrk: 6 s: Rettens Gebyr 3 mrk: 4 s: Actors Sallario 3 mrk: 4 s: og Stevnings Penge 3 mrk: alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Extr: sendt Fogden Udstædt in forma NB: Bøder

Opsadt Fortielig Sammen Leie Sag fra 387b. forrige Protocol. Fogden Contra Mathias Hyssingstad og Hustrue Elij Hans Datter.

{Indstevnte} Hr: Fogden Anmeldte, at Skibreedets Lensmand som har haft ordre at forkynde Rettens seeneste Laugdag for indstevnte har forsømt at forkynde samme. Fogden, saa fremt indstevnte ej møder, var derfor nødsaget at begjære Sagen til Sommer tinget udsadt, med nye Laugdag for de paagiældende.

Indstevnte blev tre gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Retten, efter Actors Begiær gav indstevnte nye Laugdag til Sommer Tinget 1788 at møde og Svare til Sagen. Hvilken Laugdag Lensmanden blev paalagt lovlig at lade forkynde etc:

Sagen Beroer til S: T: 1788.

Opsadt Fortielig Sammen Leie Sag fra fol: 388a. forrige Protocol. Fogden Contra Erich Siøvold og Hustrue Marthe Ingemunds Datter.

Actor beklagde at Hand endnu ikke til dato har kunnet faae den ofte begjærede Præste Attest, og da sligt Beviis om det paastevnte, nu ej kand Produceres, var Actor Begiærende denne Sag maatte udsættes til Sommer Tinget 1788.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Efter Actors Begiær Beroer Sagen til S: T: 1788.

Opsadt Sag fra fol: 389b. forrige Protocol. Sr: Gorm, Contra Lensmand Jens Eldøen. Citanten Procurator Gorm anmeldte at den Jndstevnte Lensmand Eldøen har budet Ham Forlig, fortrødt sin opførsel og betalt denne Sags omkostninger skadesløs.

Jndstevnte var tilstæde, sagde at Sagen mellem Ham og Citanten Gorm ligesom tilført er ved Forlig opgiort.

og da Parterne, efter her for Retten at have Declareret hin anden Venskab, begiærede \Sagen/ som forligt ophævet, {og} da Citanten Fuldkommen Satisf(ac?)t frafaldt al viidere Procedur og Paastand, saa blev Sagen for Retten ophævet.

Pante Bogen til Indragelse

Torchel Hanssøn Kallevogs Obl: til Johannes Johannessøn Kallevog stor 50 rd: 1ste pr: i Kallevog No: 12 H: C: godz datt: 25 Septbr: 1787. ½ Løb Sm: ½ Hud.

Siur Erichssøn Lodden Obl: til Endre Jacobssøn Westviig stoer 40 rd: 1 pr: i Lodden No: 7 H: C: godz datteret 25 Septbr: 1787. ¼ Vog Fisk.

Peder Sebiørnssøn Totland Obl: til Reinert Reinertssøn Schimmeland stoer 60 rd: 1ste pr: i Totland No: 59 S: S: E: godz datt: 25 Septbr: 1787. ½ Løb Sm: ½ Hud.

Tollach Larssøn Langelands Skjøde til Johannes Tostenssøn paa Nordhuglen No: 2 Sundhordlehns Selv Ejer godz af Landskyld med Bygsel 1 Løb Smør 1 Hud mod 180 rd: datteret 25 Septbr: 1787.

Reinert Jenssøn Horneland Skjøde til Ole Absalonsøn Deggernæs paa ¼ part i Deggernæs Bord Saug mod 10 rd: datt: 25 Septbr: 1787.

1787: 19b

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til adskillige Poster, ligesom for Schoneviigs Skibreede Protocollen her fol: 7, har Almuen svaret ligesom fol: 8 findes tilført undtagen til 4de Post ingen uskyldsadte Herligheder uden de forhen Skatlagde nemlig Gisøens Laxe vog 24 s: Holme 48 s: Tenuren 48 s: Nappens 32 s: Schotningens 40 s: Schagen 16 s: Oddevaagen 40 s: Kulleseid Skougeteig 16 s: Kalven 32 s: Sundøen 24 s: Gaadenessets Laxe Voger 1 rd: 48 s: og Solrustens Skougeteig \32 skill:/ Hvilke Laxe Voger ej kand taale paalæg, da Fiskerierne aarl: aftager og formindskes. 6te Post ingen flere Bord Sauger end de hvorfor er giort Angivelse og findes anført fol: 17a. 7de ej flere af de omspurgte Persohner som Skatte bør, end Ole Habbestad Kræmer i Sundstabøe vogen. Hønnemørs Enke i Brandesund. Michael Olrich i Hidsøen. Nathanael Olrichs Enke Giestgiver i Øchlandsvogen. Niels Gorm ligesaa paa Leerviigen. Spidsøens Giestgiverie som Ejers af Lars Pederssøn dette aar Øde. Espevæhrs Kræmerie styres af Jomfrue Bude, som alle ere Previligerede. Bømmelhavn Øde. og Husmanden i Sturtzøen svarer Afgift 48 s: aarl: 8de Post Lensmand Jens Jenssøn styrer Eldøen 1 Løb 1 pd: Smør Søe Lægd.

Odels Mandtallet; Differensen Examineret hvor efter afgaar 2 pd: 17 ½ mrk: S: 2 Huder, Tilkommer 1 Løb 2 pd: 10 mrk: Sm: 4 Huder 3 g:dskind

Ting Skydsen derom svarede Almuen ligesom Almuen for Schonevig Skibreed fol: 8 a: svaret har.

Avtage paa ubestemte Aar ligesaa see fol: 8a.

Kongens Beholdne Strøe Godz. derover fremlagde Jordebog viiser at Landskyld og Aarlig tage af 1 Løb Sm: 1 Vog Fisk i Selle No: 146, er for dette Aar hans Majestets Cassa til Jndtægt Bereignet, og efter Almuens Svar er i Aar derpaa ingen første Bygsel falden.

Restance Registerets Summa 930 rd: 3 mrk: 8 s:

Bygsel sedel med Revers

Aadne Aadnessøn Eijde til Mathias Sebiørnssøn paa Jndre Hovland No: 5 H: C: gds: af Landskyld 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hud forhen brugt af Ejer Ole Olssøn paa 15 Aar datteret 25 Maji 1787. Til Manufactur huset betalt 8 s:

Provst Hertzberg til Hans Jochumssøn paa ½ Løb Sm: i Mehuus forhen brugt af Jochum Hanssøns Enke, paa Livs tiid om gaarden efter Andorning ej til officer Boelig bliver udnævnt. etc: datteret 14 Septbr: 1787. Til Manufactur Huset betalt 8 skl:

Ole Olssøn Sundstabøe til Ole Olssøn Gillie, paa 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hud i Sunstabøe No: 125 S: S: E: godz /: som Ole Olssøn Ejerens Søn forhen har brugt :/ som Hand ...(?) Leilænding skal bruge i 16 Aar datt: 24 Septbr: 1787. til M: H: 8 s:

Peter Vahl Bergens Enke Fattig Huses Forstander til Hans Johnsons paa Stensvog af Landskyld ½ Løb Sm: før brugt af Jon Hanssøn datteret 13 Septbr: 1787. til Manufactur Huset Betalt 16 skil: NB: Conditionen om gaarden skulle blive Valgt til Officer Bolig er i agtaget.

Rasmus Engelssøn til Erich Jørgenssøn paa Livs Tiid 12 mrk: Sm: i Tverborviigen før brugt af Jan Carlssøn dat: 19 Septbr: 1787. til Manufactur Huset betalt 8 s:

Erich Johanssøn Fylchenæs til Christen Christenssøn paa 10 aar 9 mrk: Smør 1/8 Hud i Fylchenæs No: 122 S: S: E: gds: før brugt af Simon Hanssøn datt: 26de Septbr: 1787. Til Manufactur Huset bet: 8 s:

Pante Bogen til Indragelse

Erich Johanssøn Fylchenæs Skjøde til Sønnen Philipus Erichssøn paa Hans halve Ejendom i Fylchenæs No: 122. 9 mrk: Sm: 1/8 Hud med Bygsel mod 40 rd: datteret 25 Septbr: 1787.

Beje!! (Berje) Olssøn Børtvedt Skjøde til Ole Berjessøn paa Børtvedt No: 23 forhen H: C: gds: af Landskyld 18 mrk: Sm: 3/8 Hud mod 100 rd: datt: 25 Septbr: 1787.

Lars Heljessøn Eijde Obl: til Johannes Jørgenssøn Andahl stor 50 rd: 1ste pr: i Eijde No: 11 H: C: godz 18 mrk: Sm: ½ B:skd: d: 26 Septbr: 1787.

Johannes Johannessøn Nordre Mæhland [Obl:] til Peder Pederssøn Mæhling stor 80 rd: 1ste pr: i Nord: Mæhland No: 124 S: S: E: godz: af Landskyld 19 mrk: Smør ¼ Hud. datt: 26 Septbr: 1787.

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte: 1ste Peder Olssøn Totland. 2. Johannes Johannessøn Hille. 3. Brynild Knudssøn Echeland. 4. Peder Sebiørnssøn Totland. 5. Thomas Simonssøn Spidsøen. 6. Eschild Jenssøn Wiche. 7. Daniel Hanssøn Wold. og 8. Erich Torbiørnssøn Eije.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med Viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

1787: 20

Fiære Skibreedes Høste Ting den 27de Septbr: 1787. sadt og holdet paa Tingstædet Lerviigen. Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald, af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Mathias Johannessøn Echeland, samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laugrettes Mænd.

1. Anders Poulssøn Selsaas 4. Reijer Halvorss: Stoupe 7. Halvor Anderssøn Kind

2. Torbiørn Torbiørnssøn Søre Emberland 5. Lars Tolleivs: Espenæs 8. Ole Knudssøn Lier
3. Bodel (Bottolf) Wierssøn Gramshoug 6. Elling Poulss: Stueland

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, som for Schoneviig Skibreedede fol: 7a. findes Registreret.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og Passeret, som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schoneviigs Skibreedede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Ting Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Anderssøn Westviig og Torbiørn Torbiørnssøn Kind og befunden som herefter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 30te Martj 1787 efter Ole Olsson Sundstabøe den yngre. Jordegodz udlægget i Lyngholmen og Lyngholmens Giestgiverie her i Skibreedet er for Føjens Skibreedes Høsteting dette Aar i Skjøde Bogen Extraheret.

Skifte Brev 16 Martj 1787 efter Ole Jochumssøn Erve.	Jordegods udlægget
.... 21 Martj 1787 Ole Knudssøn Liers Hustrue.	i Skjøde Bogen
.... 6 Julii 1787 Jørgen Jonssøn Ørreviig.	Extraheret.

Jver Johnssøn UlvEbne Obl: til Anfind Torbiørnssøn Ravnebjerg stoer 80 rd: 1ste pr: i UlvEbne No: 4 H: C: godz 1 Løb Smør 1 Hud. datt: 15 Maji 1787.

Johannes Larssøn Løvaas Skjøde til John Halvorssøn paa Odels Aasædes og Bunestads Retten til 18 mrk: 6 Spd: Korn i Løvaas No: 75. S: S: E: gods mod 20 rd: d: 15 Maji 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 260. Lars Siurssøn Liens Odels Contract til Johannes Michelssøn paa Lien No: 71 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud datt: 26 Juni 1779 af odels manden ældste Søn Michel Johannessøn paategnet 27de Septbr: 1787.

No: 3 fol: 261b. Lars Siurssøn Lien No: 71 S: S: E: godz Obl: til Michel Johannessøn for 26 rd: 5 mrk: Aslach Johannessøn 23 rd: 2 mrk: og Johanne Johannes Datter 18 rd: 5 mrk: tilsammen 63 rd: datteret 25de Novembr: 1779. af Creditorerne Værger qvitteret 27de Septbr: 1787.

No: 3 fol: 294. Endre Tørressøn Øchland No: 25 H: C: godz stoer 49 rd: datteret 30te Junii 1780. af Creditors Arvinger og deres Formyndere qvitteret 23de Novbr: 1786 paa Obl: som var udgivet til Siur Nielssøn Eijdsvog.

Om Qværne Brugene og deraf beregnede Skat {derti} svarede dette Skibreedes Almue ligesom Schoneviigs Skibreedes Almue fol: 12a. svaret har.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dag den 28de September 1787 Continuerede dette Ting, da foretaget

Opsadt Fortielig Sammenleie Sag fra fol: 391b. forrige Protocol. Fogden paa Justicens Vegne, Contra Svend Ulveragers Hustrue Aase Ols Datter.

Actor som endnu ej er bleven forsynet med den sidste Rettes Dag behøvede Præste Attest, maatte begiære denne Sag udsadt til næste Aars Sommer Ting.

Jndstevnte mødte ikke, efter paaraab.
Sagen beroer til S: T: 1788.

Saug Angivelser

Øfreviigs Saug Ejeren Lars Torbiørnssøn paa egne og medEjeres Vegne Angav 6 Hundrede doble og 3 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Nedre Wiigs Saug Ejeren Torbiørn Siurssøn Nedre Wiig Angav 5 ½ Hundrede doble og 5 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Lindaas Saug Ejeren Lars Olssøn Angav 6 Hundrede {doble} Enkelte og ½ Hundrede doble Bord.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til adskillige Poster ligesom for Schoneviigs Skibreede Protocollen her fol: 7, Har Almuen svaret ligesom fol: 8 findes tilført: undtagen til 6te Post Foruden de Sauger hvorfor her oven er gjort Angivelse, er Ervesvaag Saug hvis Ejer ej har mødt. 7de Post ej flere af omspurgte Persohner end Søren Eldholm Giestgiver i Kiernaglen, og Goude Halvorssøn Strandsidder i Wiigeviigen. 8. Post Lensmand Mathias Johannessøn bruger dette Aar i Echeland 2 pd: 18 mrk: Sm: Søe Lægd.

Odels Mandtallet, Differencen Examineret hvor efter Afgaar 1 Løb 2 pd: 15 ¾ mrk: Sm: Tilkommer 17 mrk: Sm: 1 Tønde 5 Spd: Korn.

Ting Skydsen | dertil svarede Almuen

Aftage paa ubestemte Aar: Flatnæs 2 pd: 6 mrk: Skatte Skyld. | ligesom fol: 8a.

Aftage paa 10 Aar Førde som 6te Friheds Aar. | findes tilført.

Restance Registerets Summa 431 rd: 6 skill:

1787: 20b

Pante Bogen til Indragelse

Knud Tørressøn Travaas Obl: til Svend Bentssøn Ulverager stor 48 rd: 1 pr: i Travaas No: 4 S: S: E: godz. 1 pd: Sm: 4 Spd: Korn. datt: 27de Septbr: 1787.

Baar Baarssøn Yttre Biordahl Obl: til Hr: Provst Heiberg stor 96 rd: 2 pr: i Yttre Biordahl No: 46 S: S: E: godz af Landskyld 1 Løb Sm: 1 Hud. datt: 27de Septbr: 1787.

Contract mellem Beboerne af gaardene Øvre og Nedre Wiig angaaende den fra LangeVandet udrinde!! (udrindende?) Elve (Elvs?) Brug for Nedre og Øvre Wiigs Sauger item den nedsatte Stems eller Demnings Vedligeholdelse datteret 16de Maji 1787.

Lars Siurssøn Liens Skjøde til Michel Johannessøn paa ½ Løb Sm: ½ Hud i Lien No: 71 S: S: E: godz mod 63 rd: datteret 27de Septbr: 1787.

Halvor Anderssøn Kinds Skjøde til Torbiørn Torbiørnssøn paa 18 mrk: Sm: ½ Væt Korn i Kind No: 78 S: S: E: godz mod 130 rd: fatt: 27de Septbr: 1787.

Torbiørn Torbiørnssøn Kinds Obl: til Frue Provstinde Winding stor 130 rd: 1 pr: i Kind No: 78 S: S: E: godz 18 mrk: Sm: ½ Væt, med Endeel Løsøre. datt: 27 Septbr: 1787.

Ingebredth Aslachssøn Hovde Obl: til Erich Ellingssøn Afløbet paa 80 rd: 1ste pr: i Hovde No: 85 S: S: E: godz: 18 mrk: Sm: 2 spd: Korn 6 mrk: Fisk. datt: 28de Septbr: 1787.

Penge Mangels Lysning

Christian Jochumssøn Store Sund, som ældste Søn efter afgangne Jochum Jochumssøn Waage, paa sin Faders gaard Waage No: 54 S: S: E: godz af Landskyld 1 Løb Smør 1 Hud. {datteret} datteret 27 Septbr: 1787.

Bygsel Seddel med Revers

Ole Andersson Westviig til Johannes Knudssøn paa Grimstvedt No: 19 H: C: godz af Landsk: ½ tønne Korn før brugt af Erich Olsson som Selv Ejer datt: 27 September 1787. Til Manufactur Huset betalt 8 s:

Provst Hertzberg til Johannes Rasmussøn paa ¾ Løb Sm: i Aase No: 74 S: S: E: godz som Hans Fader Rasmus Aase af 1 Løb har opsagt datt: 14 Septbr: 1787. til Manufactur Huset Betalt 16 s:

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte 1. John Nielsson Øchland. 2. Tierrand Hanssøn Lindland. 3. Johannes Knudssøn Grimstvedt. 4. Johannes Olsson Westviig.

Som ingen efter tre ganges Udraab indfant sig med Videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Waags Skibreedes Høste Ting den 1ste October 1787. sadt og holdet paa Tingstædet Bekkerviig, af Rettens Betjent, Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz i Hans Svagheds Forfald, ved Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Ole Knudssøn Rydland, samtlig Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig:

1. Johannes Johannessøn Levog 4. Baar Endressøn Rembereide 7. Lars Mortenssøn Windenæs
2. Ole Olsson Helland 5. Aarent Monssøn Bache 8. Ole Olsson Bache
3. Elling Olsson Helland 6. Salomon Knudssøn Drivnæs

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelig allernaadigste Anordninger, samt høi Øvrigheds Forordninger, som for Schoneviigs Skibreede fol: 7 findes Registreret. og end videre

No: 6 Stiftets Brev 22de Septbr: 1787. 2de i Christiansand Arresterede og derfra d: 29de August d: a: undvigte Persohner, befales, efterlyste. see fol: 29a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og Passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schoneviigs Skibreed findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden Laugrettet Almuen og de 2de Mænd Anders Eliassøn Fagerbache og Mons Larssøn Sæterviig og befunden som her efter findes tilført.

Optagen Justitz Leiermaaels Sag fra fol: 392a. forrige Protocol. Fogden Contra Samuel Jversøen og Anne Egøen, blev udj denne Sag afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har her til Retten paa Justicens {Vegne} og sit Embeds Vegne lovlig ladet indkalde ugift og uConfirmeret Samuel Samuelssøn Jversøen, og ugift Confirmeret qvinde Anne Ols Datter Egøen, for med hin anden førend Barne Faderens Confirmation begangne Lejermaael paa Egøen Sundhord lehns Selv Ejer godz at taale Dom til Corporlig Straf at liide, Bøder og Actionens omkostninger at betale. Factum er af Actor

med Sogne Præstens Attest Beviist, og ellers af begge de skyldige tilstaaet; men foregivet at være skeed under ægteskabs løfte. De indstevnte have indladt Sagen til Doms, og formedelst foregivne ægteskabs løfte til friefindelse i sær for Barne Faderen da han har beviist med Enroullerings Chefens Attest at være Enroulleret Matros. Actor har paastaaet Dom, efter Indstevningen. Defensor har paastaaet Dom til befrielse eller formildelse. Vel befrier Søe Enroullerings Forordningen 1ste februar 1770 § 10 de Søe Enroullerede for Bøder og Straf for første gang begangen Lejermaael, Men Forordningen af 29 Decbr: 1696 i Rescript 16de October 1744, Rescr: 19 April 1754, samt Cancelliets Brev af 15 Novbr: 1766, viiser at saadan Befrielse er kun

1787: 21

for simple Lejermaael og ej maae extenderes til Stupra qualificata eller saadanne Lejermaale, hvor de Concurrerende Omstændigheder gjøre Forseelsen Strafværdigere. Det foregivne ægteskabs løfte er og ikke beviist, og ellers ugyldig efter Ritualens 8 Cap:, da Samuel Samuelssøn endnu ej har været til Gudsbord, og efter sin høie alder 33 aar ej kand Viide, om, eller naar Han dertil kand Admitteres. Thi Kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Samuel Samuelssøn Jversøen, og Anne Ols Datter Egøen, for med hin anden begangne Lejermaael, bør bøde Lejermaael Bøder efter Lovens 6te Bogs 13 Cap: 1 art: Han 24 Lod Sølv er 12 rd:, og Hun 12 Lod Sølv er 6 rd:, som til Districtets Foged betales, samt efter Forordningen 8 Junii 1767 i stædet for Skriftemaael hver sidde 8 dage paa Vand og Brød og selv Erstatte deres underholdning og Varetægt; Saa og da samme Lejermaael af dem er begaaet førend Hans Confirmation begge efter Forordningen af 2de Septbr: 1745, arbeide i Bergens som nærmeste Tugt Hus hver et Aar, og selv Erstatte deres Transport did. Endviidere bør de betale en for begge og begge for Een imod dem forbeholdende Regres mellem sig selv indbyrdes, for det halve, denne Actions Omkostninger Stempletp Papiir 5 mrk: 10 s:, Rettens gebyr 5 mrk: 4 s:, Actors Sallario 1 rd:, Defensors Sallario 4 mrk: og Stevnings Penge 2 mrk:, alt inden behørig Tiid at Exeqveres efter derom allernaadigst udgangne Anordninger.

Hr: Foged Koren begiærede Dommen Beskreven til Apel til Laugtinget som Blev Bevilget. Udstædt. NB: Bøder

Opsadt Sag fra fol: 394a. forrige Protocol. Hr: Provst Hertzberg Contra Sr: Hans Henrich Jrgens.

Citanten Hr: Provst Hertzberg lod ved sin Tjener John Simonssøn fremlægge Rettens seeneste Forelæggelse saa lydende: Hvilken Forelæggelse Stevne Vidnerne Ole Jacobssøn Envæhr og Jens Olssøn Envæhr paa lovbefalet maade under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede i lovlig Tiid og paa lovlig maade at have forkyndt for deri benævnte Vidner paa Engesund, og taledede ved de Forelagde Selv.

De forelagde Vidner Sr: Herman Jrgens og Anders Christopherssøn Engesund blev tre gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod. Men fra Hr: Jrgens blev til Retten fremsendt Hans skriftlige Indlæg datteret 24 Septbr: 1787 saa lydende: De der i paaberaabte skriftlige Vidnesbyrde fra de forelagde Vidner, {Har Jrgens} da samme ej var skrevet paa Stempletp Papiir holdt \Frembringeren med Pengene til Stempletp Papiir/ tilbage og blev ej ved Jndlægget modtaget.

Hr: Citanten Ved sin Tjener Reserverede passelig svar til Jndstevntes i dag indleverede Jndlæg; og uagtet Hand med Lovs føje kunne Paastaaet, de efter forelæggelse udeblevne Vidner at udreede Falsmaaels Bøder, ville Hand dog for nærværende Tiid ej der med fremkomme men begiærede dem paa nye forelagt at møde til næste Aars Sommer \Ting/ og Sagen til den Tiid udsadt.

Da de lovlig indstevnte Vidner Sr: Herman Jrgens og Anders Christopherssøn Engesund, efter Dem forkyndte Rettens Forelæggelse til dette Ting ej er mødt, Saa bliver bemelte Vidner paa nye forelagt under u-udeblivelig Falsmaaels Straf at møde til Sommer Tinget 1788 første dag samme for dette Skibreede holdes Deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige. Hvilken nye Forelæggelse Hr: Citanten paalegges at tage Beskreven og lovlig at lade forkynde samt til Tægte dag for Retten Afhiemle.

Sagen beroer til Sommer Tinget 1788.

Nye Sag

Procurator Kahrs mødte for Tjeneste Pigen Margrethe Hans Datter Kongsviig og anmeldte at have efter Mundlig Varsel ved Kaldsmændene Lars Jørgenssøn Fagerbache og Anders Eliassøn ibm: ladet indstevne Rasmus Knudssøn Gresdahlen at møde til dette Ting Tiid og Stæd, saavel til at anhøre de under Lovens Falsmaaels Straf til samme Tiid indkaldte Vidners Eedelige Forklaring, om de Tyvs Beskyldninger som Citantinden skal være tillagt af indstevnte, som og at lide Dom til Bøders udreedelse, ordenes Mortification og denne aftvungne Processes Skadesløse omkostninger efter nærmere Paastand som Hand agter at nedlegge.

De i denne Sag indstevnte Vidner Anders Hanssøn Gresdahlen og Anne Anders Datter tjener hos Faderen 1ste Vidne paa Gresdahlen begiærede Hand paaraabt, Examineret og Eedtaget.

Stevne Vidnerne bemelte Lars Fagerbache, og Anders Fagerbache afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet i alt som tilført, og talte saavel med indstevnte som Vidnet Anne Anders datter, men det Andet Vidne Anders Hanssøn var ved Stevnemaalets Forkyndelse paa Hans gaard ej hiemme, men samme blev ankyn-

1787: 21b

diget for Hans Hustrue, og Vidnet møder.

Indstevnte Rasmus Knudssøn mødte tilstoed lovlig Stevnt, men in totum benægtede det paastevnte som noget hvori Hand Veed sig gandske og aldeles fri, og paa ingen maade, hverken med ord eller gierninger fornærmet Citantinden.

Citantinden Magrethe Hans Datter var Persohnlig for Retten tilstæde.

For de indstevnte Vidner som begge mødte blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende, derefter Separeret

og fremstod som 1ste Vidne Anders Hanssøn Gresdahlen L:lænding aflagde Corporlig Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Een Søndag for omtrent 3 eller 4 uger siden, Vidnet paa sin gaard gik ud af sin Boe over gaarden ind i Jldhuuset, Vidste at Citantinden og Indstevnte den dag og tiid var \paa/ Vidnet[s] gaard men Vidnet saa dem ikke eller den dag talede Ve{e}d dem, da Vidnet medens Hand opholdt sig i Jldhuuset hørte Indstevnte hvis mæhle og udtale Hand nøie Kjendte, sige disse ord: Folket Veed Du er en Tyv Men hvem Hand talede disse ord til, Veed Vidnet ikke som allene med sin Datter Var i Jldhuuset og ikke paa den tiid saae nogen Anden, for Jldhuuset er 2de dørrer som begge var aaben, og indstevnte har mange \Aar/ tjent paa gaarden Gresdahlen. omtrent 8te dage derefter kom Citantinden til Vidnets gaard talede med Vidnet og blant andet spurgte om Vidnet ikke hørte noget omprovede Søndag, nævnede ej hvad eller nogen ved navn, da Vidnet, sagde at have hørt de oven omprovede: {Du} Folket Veed Du er en Tyv nævnede ej Viidere. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev og da parterne ej havde det Viidere at tilspørge blev Vidnet med Concense Dmitteret.

Indstevnte Protesterede mod Vidnes Forklaring forsaavit det har forklaret at have hørt de omprovede ord af Hans Mund, ved sig frie for aldrig at have udsagt saadanne ord enten mod Citantinden eller nogen Anden.

2de Vidne Anne Anders Datter fremstod derpaa aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede i alle ord og Meninger som første Vidne hendes Fader, med tillæg at Vidnet fra Jldhuuset, saae Citantinden gaae fra gaarden og strax efter Hende, samme Sted nogle Andre her ustevnte Personer, da Vidnet, saae indstevnte i gaarden og der efter hørte Ham sige: Folket Veed Du er en Tyv i alt øvrigt ligesom første Vidne, dog sagde Vidnet da Citantinden nogle dage efter som første Vidne har forklaret, spurgte om havde hørt noget omprovede Søndag, at have hørt den omprovede Beskyldning af indstevnte. Vidnet Demitteret som forrige.

Indstevnte mod dette ligesom første Vidnes Forklaring nedlagde Protest.

Procurator Kahrs for Citantinden anmeldte at da Hun efter at den lovlige Varsels Tiid til dette Høste Ting for Waags Skibreede var udrunden, er bleven bekjendt, og faaet underretning om Vidner der skal oplyse den paastevnte Sigtelse maatte i saadan Anledning begiære Sagen udsadt til næste Sommer Ting for derefter at proseqvere Sagen med Continuations Stevning.

Indstevnte Reserverede alt lovligt.

Efter Citantindens begiær beroer Sagen til Sommer Tinget 1788.

Om Qværne Brugene og deraf Beregnede Skatt, svarede dette Skibreedes Almue ligesom Almuen i Schoneviigs Skibreede fol: 12a. svaret har.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dag den 2de Octobr: 1787 Continuerede dette Ting,

da Publiceret

Fredlysning for Salomon Aarschoug mod adskillige Fornærmelser paa Hans gaards tilliggelser, af Hans Naboer paa Fittie Havnen Breviigen, datteret 1ste Octobr: 1787.

Nye Sag

Procurator Kahrs mødte for tjeneste Pigen Margarethe Hans Datter Kongsviig og anmeldte at have med Mundlig Varsel ved Kalds mændene Lars Jørgenssøn Fagerbache og Anders Eliassøn ibm: ladet indstevne til dette Ting Tiid og Stæd Ingeborg Knuds Datter til at anhøre Vidner og lide Dom fordie Hun skal have beskyldet Citantinden at have frastaa-

1787: 22

let Hende et Forklæde; at!! (alt?) til Bøders udreedelse ordenes Mortification samt denne aftvungne Processes Skadesløse omkostninger.

Som Vidner til denne Sags oplysning er til samme Tiid under Falsmaaels Straf indstevnet Magnilde Niels Datter Gougseim og Kari Baars Datter samme Stæds.

Comparenten begiærede de indstevnte Paaraabt og de mødende Vidner Examineret. {og} forbeholdt sig Sagens nærmere Deduction til Dom.

Stevne Vidnerne Lars Jørgenssøn Fagerbache og Anders Eliassøn ibm: afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, og at de forkyndte Indstevningen saavel for Ingeborg Knuds Datter, som de benævnte Vidner i eget paahør, som alle møder.

hvor af indstevnte efter paaraab fremstod, tilstod Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, Men nægtede, ej at være skyldig, udj paastevnte Beskyldning mod Citantinden, som Hendes gode Veninde og paa hvis gode navn og rygte Hun intet veed at udsætte.

De indstevnte og mødende Vidner blev fremkaldet for dem Eedens Forklaring af Lov bogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende. Der efter de blev Separeret og fremstod som

1ste Vidne Magnilde Niels Dt: gift og Boer paa Gaarden Gougseim heri Skibreedet, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At en Søndag omtrent 3 á 4 uger siden i Vidnets eget iboende Stue paa Gougseim var indstevnte, og Citantinden, tilligemed det andet her indstevnte Vidne forsamlede da Vidnet hørte at indstevnte ved et af Vidnets Barn sendte Bud efter Citantinden, som tjener Vidnet og begiærede {at Citantind} med disse ord: At Hun vilde Komme ind med det Forklæde Hun havde taget fra Jndstevnte. Citantinden Magrethe Hans Datter kom, efter det sændte Bud medbragte et Forklæde som Hun foreviiste. da Vidnet hørte indstevnte sige: Det er mit Forklæde. Og til Citantinden: Du har slidt det ud for mig, og jeg vil nu neppe kjende det igjen. Citantinden benægtede, at have taget noget Forklæde fra indstevnte. Paastod at det foreviiste Var Hendes eget, og at Hun havde faaet samme hos de Folk hos Hvem Hun havde opholdt sig forinden Hun kom i Tjeneste paa Gougseim. dertil indstevnte svarede: det er Tyvens Værge: at Stiæle og Sværge. sagde derhos at Citantinden var kommen af sin Tjeneste for sine Hænder og sin Kiæfte sc: (dvs) stor Mund og troer Vidnet, at de ord: Citantinden var kommen af sin forrige tjeneste for sine Hænder: efter almindelig forstaaelse her i Eggen, skulle være for Tyverie. For Vidnet blev det!! (dets) Forklaring forelæst, som det Vedblev, og da ingen af Parterne ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det med Concense Dimitteret.

2. Vidne Kari Baars Datter Gougseim fremstod derpaa aflagde Eed og Provede: At Hun, som tjener paa gaarden Gougseim, kom den af første Vidne omvundne Tiid en Søndag for omtrent 3 á 4 uger siden ind i første Vidnes Stue. saae at denne Sags Parter der var forsamlet, og at de havde et Forklæde mellem sig som de begge vedkjendte sig og endelig hørte at indstevnte sagde til Citantinden at Forklædet var Hendes og at Citantinden havde taget det. Citantinden nægtede og Svar!! (Svarede) at Forklædet var Hendes, hvortil indstevnte svarede: det er Tyvens Værge at Stiæle og sværge. Vidnet gik derpaa ud af Stuen, hørte ej Videre, og Ved ej mere til denne Sags oplysning at forklare. Demitteret som forrige.

Jndstevnte Protesterede mod alt ubeviisligh og forbeholdt sig alt lovlig og nærmere Tilsvaer i tiid og Tilfælde.

Hr: Kahrs paa Citantindens Vegne der nu med 2de Eenstemmige Vidner har beviist den paastevnte Sigtelse gjorde nu i følge sin Stevning følgende Paastand og Jrettesættelse at indstevnte Jngeborg Knuds Datters ærørige Beskyldninger maatte ved Dom blive Mortificeret og ikke komme Citantindens gode og ærlige navn og rygte til mindste Forkleinselse men at Jngeborg Knuds Datter for de udøste ærørige Beskyldninger mod Citantinden maatte ved Dom blive tilfunden i følge Lovens

1787: 22b

6 Bogs 21de Cap: 2 art: at Bøde sine Tree Mark, samt at erstatte denne Citantinden aftvungne Processes omkostninger med 10 rd: og saaledes indlod Hand Sagen under Dom med Protest mod Viidere udsættelse der blot sigter til Sagens uddrag, da indstevnte ikke trøster sig til at Beviise de af Hende udsastet!! (udsagte) ærørige Beskyldninger.

Jndstevnte som beklagede Hun intet Forsvar Havde, Kjendte sin egen uskyldighed, og for at faa samme, paa ret og rigtig maade Foredraget og Forklaret begiærede Hun at denne Sag maatte blive udsadt til næste Aars Sommer Ting.

Hr: Kahrs Protesterede mod udsættelse og paastod Dom.

Retten lod Sagen efter indstevntes begiær beroe til Sommer Tinget 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Kongelig Bevilling for Jaen von Erpecom paa et Giestgiverie ved Østre Bagholmen i Sundhords Fogderie datteret 5te Maj 1787.

Arvingerne efter Johannes Johannessøn Søre Engeviig deres Skjøde til Simon Jacobssøn paa Søre Engeviig No: 2 S: Selv Ejer godz 2 pd: Sm: 1 giedskind datteret 1ste Octobr: 1787.

Pante Bogen Til Udslettelse

No: 2 Pag:na 302. Lars Larssøn Wiigs Obl: til Niels Larssøn og Ole Aronssøn Tidslevold stor 140 rd: med Pant i Wiig, og endeel Løsøre datteret 30te Septbr: 1776 (1766?/1786?), af Creditorene qvitteret 14de Julii 1786.

Biergnings Vrag

Fogden anmeldte at det er bleven Ham bekjendt at her udj Skibreedet skal være fundet en gammel Baahd paa Ræg af de Dannemænd Johannes Jørgenssøn Aarland og Anders Johannessøn Nedre Waage til hvilken ende Fogden havde beordret 2de Mænd Johannes Larssøn Walhamer og Lars Endressøn Walhammer at Taxere Baahden i den stand {Hand} \den/ {blev} befantes da den blev fundet til hvilken ende Han begiærede saavel Finderne som Taxations Mændene at maatte gjøre Deres Forklaring hvorefter Han vil paastaae det fornødne til Hans Maj:ts Interesse.

Biergerne Johannes Aarland og Anders Nedre Waage \forklarede/ at omtrent otte dage efter St: Hansdag dette Aar, de som Beskikkede Lodser reiste ud til et fra Landet seet Skib. blev de, uden for alle skiær omtrent en Miil udenfor alle Land i Aaben Hav var!! (vaer) noget drivende i Søen og da Skibet, som udgaende gik til Søes og ej behøvede Lods, foretoeg de sig at roe til ommelte langt fra, af dem seende, og ved Ankomsten til samme fandt at det var en sønderslagen Baahd mellem Stevnerne!! (Stevnerne) omtrent 11 á 12 al.; de paatog sig at ville bierge samme, og efter nesten en dags Arbeide fik denne sønderslagene og formedelst Huller der i af Søe bestandig fyldte Baahd under Land ved en mod Havet liggende Øe Fugleøen. Baahden efter de opgivne Taxations Mænds Her for Retten gjorde Declaration, blev i den stand de befant samme i høieste Taxeret 2 mrk: bemelte Taxations Mænd paastod for Deres umage forlodz 1 mrk: Comparenterne derefter paastod sig den halvedeel af det Biergede tildømt.

Hr: Fogden begiærede at den fundne Baahd i den Stand den fandtes maatte bortsælges paa de Conditioner at naar det høieste Bud bliver frie til deeling efter ergangne Dom, Kjøberen selv betaler de paagaaende omkostninger.

Dommeren der efter Beregnede omkostningerne saaledes:

til Vurderings Vurderings!! Mændene for Taxationen omelte	0 – 1 – 0
Incaminations Penge 5 mrk: 4 s: og Auctions Forretningens udstædelse 24 s:	1 – 0 – 12

	1 – 1 – 12

Hvorforuden Auctions Sallario og Incassation, efter giørende høieste Bud, der ej kand Beregnes før Tilslag er skeed, bliver at Beregne og saaledes indlod \Hr: Fogden/ Sagen til Doms.

Biergerne og Finderne indlod Sagen ligeledes til Doms.

Thi blev Sagen til Doms optagen og derudj afsagt følgende

Dom

Da indbemelte Vrag Baahd som er funden i aabenbahre Søe udenfor Alle Land vil komme til Deeling imellem Hans Majestets Cassa og Biergerne, hvilken Deeling ej bekvemmelig kand

skee uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først af heele Beløbet de paagaende omkostninger bliver at udrede, som forlodz vil fragaae, da Bjergerne af sin Part formedelst Vragets ringhed ej kand erstatte samme Saa Kjendes og Dømmes for Ret og herved afsiges: At forbemelte Vrag Baahd

1787: 23

bør ved Offentlig Auction bortsælges i den stand den blev funden paa Condition at Kjøberen foruden høieste Bud betaler de foran Specificerede omkostninger 1 rd: 1 mrk: 12 s: foruden Auctions og Incassations Sallario af giørende høieste Bud, hvor efter det beholdne Auctions beløb frie for alle omkostninger bør tilfalde efter Lovens p: 674 a: 5 Hans Maj:ts Cassa halve Parten og Finderne eller Bjergerne halve parten. Udstædt

Almindelig Tings Vidne

Procurator Kahrs mødte for Hr: Bent Olrich Hønnemør som Ejer af Stædet Salthellen beliggende heri Waags Skibreede Sundhordlehns Sorenskriverie, og Anmelte at da Hand agter at indgive sin allerunderdanigste Ansøgning om at erholde Giestgiver Previligier paa forbemelte Stæd Salthellen siden den fiske søgende Almue Aarligen er nødsaget formedelst Stædets beleilige beliggenhed at søge derhen for at erholde Natte Herbærge og viidere nødvendig Forpflægning. I saadan Anledning saae Hand sig nu nødsaget ved dette Almindelige Tings vidne at legge for dagen hvorledes dette Stæd Salthellen Kaldet ligger i den almindelige reise Vej for den fiskende Almue naar de søger Hiem fra Havet og saaledes er et uomgiengeligt fornødent Forpflægnings Stæd, Saa maatte Comparanten i den Anledning, for at erholde et lovformelig Tings Vidne æske Laugrettets og den samtlige tilstæde værende øvrige Almues Mænds upartiske Svar paa følgende Qvæstioner 1mo Om ej den fiskende Almue der søger Fiskerierne paa Selbiørns Fjorden eller Havet, hvis Hiemreise maa falde igiennem Stolmesundet oftest nødsages at søge Havn og Natte-Herberge paa dette, saavel i henseende til Huuse som Havn beqvemme Stæd Salthellen, der nu i en Tiid Circa 30 Aar har været Bebygget og Ejerne deraf været nødsaget Aarlig at skaffe Herbærge for 2 á 300 Mand? 2do Var det en nødvendighed for den Almue der Aarlig søger Fiskerierne paa disse Grænser at Stædet Salthellen om Hans Majestet allernaadigst maatte {faae} Bevilge Reqvirentens indgivne Ansøgning om at dette Stæd blev Previligeret til Giestgiver Handel saaledes at Almuen der kunde erholde den fornødne Forpflægning, saaledes som et Previligeret Stæd bør til Veje bringe. 3de Vilde ikke den fiskende Almue ofte paa deres Retour fra Havet sættes i den største Forlægenhed ja Livsfare naar opkom en Storm af Nord Vest der alle tiider forhindrer dem at komme forbie et stort Brat Bjerg Walhammer Kaldet som de nødvendig maae Passere forinden de kommer til noget beqvemt Herbærge?

nu tilstæde Værende Almue af Waags Skibreede saavelsom Laugrettet blev forestaaende, tydelig og lydelig oplæst Hvortil de svarede neml: til 1ste Sp: Salthellen er baade et beqvemt og nødvendig Stæd for den fiskende Almue, og hender det ofte i uveir, naar fiskes paa Havet og Selbiørn \Fiorden/ og en Mængde Folk eller Fiskere er i arbeide, der ej mod aften og natte Tiid kand naae deres Hiem, {og er det} \maae/ søger!! (søge) Salthellen, og har det hendet at der i Fiskeries Tiid paa en gang har logeret 2 á 300 Mand. 2de Sp: Ja {Eet} Giestgiver Handel paa Salthellen besynderlig i Fiskeries Tiid ville efter deres Skjøn være Høist nødvendig. og til 3de Sp: Jo, tit og ofte sættes den fiskende Almue ved Hiem taget fra Havet i stor forlægenhed naar Storm og uvejr treffer sær af Nord Væst, da intet Beleilig Stæd i Stolmesund uden Salthellen findes hvor Almuen i Storm kand Bjerger sig og den fangede Fisk, og har det hændet at naar en deel har Vilet!! (Villet) søgt forbie omspurgte Bierg Walhammer er de i Stormende Vejr sadt i Livsfare, {er ble} deres Baahd bleven fyldt af Søe,

har maat Vendt tilbage opkastet noget af sin Ladning, og end nu efter nye prøve Været umuelig at komme dette benævnte Stæd forbie.

Procurator Kahrs begiærede det Passerede Sluttet og sig i

1787: 23b

Form af Tings Vidne beskreven meddeelt saa snart mueligt.

Tings Vidnet Blev sluttet og skal saa hastig muelig beskreven blive meddeelt dog med denne Anmærkning fra Fogden: At efter de Papiirer Hand ved Fogderiets Archiv er overleveret særdeles de holdte undersøgning Forretninger i Aarene 1739 og 1742 {eller} \ere/ allene følgende Kræmer og Giestgiverier udj Waags Skibreedde anseet fornødne nemlig Østre og Wæstre Bagholmen Bachesund Qvalvogen Bekkerviigen der kom i Rabbeviigens Stæd, Engesund og Færresund hvilket Han allene til Oplysning haver anført for at følge ved Tings Vidnet.

Procurator Kahrs for Hønnemør kunde ikke andet af det fra Hr: Fogdens side nu tilførte fornemme, end Hand maatte være uviidende om Tings Vidnets egentlige Qvæstioner, thi naar det behagelig tages i Betragtning at her tales blot om Giestgiverier og ikke Kræmer Handelen vilde det være uforføden at opregne de af disse allene til Kræmer Handelen Previligerede Stæder hvoraf Wæstre Bagholmen, og Qvalvogen maaeske flere ved nøjere undersøgning blot ere Previligerede Kræmer Handels Stæder og ikke til Giestgiverier. Qvalvogen derfor som nærmeste Stæd, kand derfor ikke være fornærmet om det intenderte allernaadigst blev Bevilget, nødvendigheden til det ansøgte for Salthellen Viiser Almuens Svar.

Fogden vedblev sit forrige, med tillæg at Hand fuldkomen vel begreb Qvæstionernes Indhold, men kunde ikke begribe at flere Giestgiverier i Skibreedet er fornøden end de allerede Previligerede, hvor af Rabbeviigens som meldt er bleven forfløttet til Bekkerviigen endskjønt det laae tæt ved Salthellen.

Tings Vidnet blev der efter som ovenmeldt Sluttet. Udstædt til Hynnemør og Christi

Vrag Auction

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren i følge Rettens ergangne Dom af dags dato saalydende: begiærede Auction foretaget paa den ommelte Vrag Baahd til bortsælgelse til høistbydende paa følgende Conditioner: 1ste Vrag Baahden bortsælges i den Stand den fandtes. 2de Deraf betales uden afgang i høieste Bud, til allerede paagaende omkostninger 1 – 1 – 12 s: og derforuden Auctions og Incassations Sallario af høieste Bud, alt uden afgang i Budet hvor paa Tilslag skeer. 2. omkostninger og høieste Bud betales strax efter Tilslag til Hr: Foged Koren. 4. det Kjøbte saa snart det er betalt annammes strax uden Ansvar for Bjergerne eller Auctionen. Paa disse Conditioner som for den forsamlede Almue tydelig og lydelig blev oplæst blev bemelte Vrag Baahd optraabt for Vurderingen 2 mrk: hvorpaa først af Bjergerne blev budet 8 s:, disse blev der nest efter Bud og overbud høist bydende med 2 mrk:, og da ingen efter Budets tre gange igientagne Repitition ville byde mere {for}, \Tilslaget/ Johannes Jørgenssøn Aarland og Anders Johannessøn Nedre Waage foruden omkostningerne for udlovede Høieste Bud 2 mrk: Saaledes Auctionen Sluttet. Udstædt

Saug Angivelser.

Rydlands Saug Ejeren Lensmand Ole Knudssøn Rydland angav Hundrede doble og 2 Hundrede enkelte Bord.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster som fol: 7b. findes tilført i denne Protocol har dette Skibreedes Almue svaret ligesom for Schoneviig Skibbreede fol: 8a. undtagen til 1ste Sp: Een Vrag Baahd for 1 mrk: 4de Post ingen uskyldsadte Herligheder end de som tilforn ere Skat lagde som er Snogsdahls og Schomsnæs Laxe Vaager 1 rd: 4 mrk: 8 s: Hanøens 1 rd: (H?)ammerholmens 4 mrk: 8 s: Storholmens 2 rd: Nordholmens og Kiæret 1 rd: Torsdagsøen 3 mrk: Egøen 4 mrk: 8 s: lille Hobbesholmens 24 s: Store Ditto 4 mrk: 8 s: Søre Waagens Silde Vaag 2 rd: 3 mrk: Hvilke efter Kongel: Resolution af 2de Januarii 1776, og 16 October 1777 er nedsadt til

1787: 24

den halve Afgift mod før. Møgsters underliggende Laxe Vaager Schi(æl?)ret Haarge Kalvens og Wanderholmen der tilforn har været udj Afgift 5 rd: er nu ved Kongelig Resolution formedelst Fiskeriernes mislighed nedsadt til 2 rd: Steneberget Torret og Landerøens 2 rd:, Alfur Klubbens Laxe Kast 24 s: hvis Fiskerie nu i mange Aar har været af saa liden betydenhed at det neppe kand betale den anførte Afgift for enhver langt mindre Høiere. Qværner findes ej flere end de tilforn Skatlagde. 6te Post ingen uden Rydlands Saug hvis Ejer har gjort Angivelse. 7de af omspurgte Persohner er ej flere her i Schibreedet end Jan von Erpecom Giestgiver i Østre Bagholmen. Anders Knudssøns Enke i Bakkesund. Henrich Christie Kræmer i Qvalvogen. Bent Hønnemør Giestgiver i Bakkerviigen. Hans Henrich Jrgens i Engesund og Nicholai Peterssøn Kræmer i Wæstre Bagholmen. 8de Post Skibreedets LensMand Ole Knudssøn har dette aar brugt og beboet gaarden Rydland som er Sõe Lægd af {Landskyld} Skatte Skyld 2 pd: 10 mrk: Sm:

Odels Mandtallet. Differensen Examineret, hvor efter afgaar 1 Hud 28 ½ skil: Penge. intet Tilkommen.

Ting Skydsen som for Schoneviigs Skibbreede fol: 8a.

Restance Registerets Summa 199 rd: 2 mrk: 8 s:

Laugrettesmænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nyegifte 1. Niels Jacobssøn Westviig. 2. Knud Olssøn Fittie. 3. Lars Rasmussøn Hovstad. 4. Rasmus Larssøn Hovstad. 5. Ole Sebiørnssøn Hævrøen. 6. Ole Anderssøn Stangeland. 7. {Salomon Knudssøn Drivenæs} Albert Pederssøn Kolbensviig og 8. Hans Johannessøn Kolbensviig.

Pante Bogen til Indragelse

Johannes Størksøn Schomnæs Skjøde til Størk Johannessøn paa Schomnæs No: 2 H: C: godz af Landsk: 2 pd: 6 mrk: Sm: ¾ Hud for 60 rd: datteret 1ste Octbr: 1787.

Jens Nielssøn Gielmen Skjøde til Jørgen Jsachssøn Kueviig paa Kueviig No: 20 S: S: E: godz: 15 mrk: Sm: etc: mod 40 rd: datt: 2 Octbr: 1787.

Jørgen Jsachssøns Skjøde til Ole Jørgenssøn paa Kueviig No: 20 S: S: E: godz 15 mrk: Sm: etc: mod 40 rd: datt: 1ste Octbr: 1787.

Mons Larssøn Sætreviigs Skjøde til Ole Olssøn paa Sætreviig No: 25 S: S: E: godz: 15 mrk: Sm: mod 69 rd: datt: 2de Octbr: 1787.

{Creditorer} Skifte Brev efter Thomas Ørjanssøn Langøen datteret 17de Julii 1787. Jordegodz udlæg i Skjøde Bogen Extraheret.

Creditorer og Arvinger efter Thomas Ørjanssøn Langøen deres Skjøde til Thomas Thomassøn paa uskatlagde Langøen datt: 2 Octbr: 1787.

Thomas Thomassøn Langøens Obl: stor 34 rd: til John Gunderssøn Gaaseland 1ste pr: i Langøen Kaldet 2de Octbr: 1787.

Salomon Monssøn Houchenæs Skjøde til Mons Salomonssøn paa ¼ Løb Sm: ¼ Hud 1 ½ skil: Penge i Houchenæs No: 84 S: S: E: godz: mod 80 rd: datteret 2de Octbor: 1787.

Salomon Knudssøn Aarschouf Skjøde til Knud Monssøn paa Lille Kalsøen No: 66 S: S: E: godz $\frac{3}{4}$ Vog Fisk mod 80 rd: datt: 2de Octbr: 1787.

Salomon Knudssøn Aarschou Skjøde til Lars Wintzenssøn paa Lille Kalsøen No: 66 S: S: E: godz: $\frac{3}{4}$ Vog Fisk for 80 rd: datt: 2de Octbr: 1787.

Ole Larssøn Wevogs Skjøde til Mons Johanssøn Gougseim paa Wevog No: 52 S: S: E: godz: 1 pd: Fisk mod 16 rd: datt: 2de Octbr: 1787.

Bygsel Seddel med Revers

Hr: Henrich Christi til Jacob Olssøn paa det samme Brug i Wærnøen No: 63 som hand Vaar 1786 opsagde 1 $\frac{1}{4}$ Spd: Fisk \med X 1/6 part i Fugl/ datt: 30te Septbr: 1787. til M:f: Huset bet: 1 mrk: X med 1/6 part i Fugleøen.

Hr: Fleischer til Abraham Samsonssøn paa Kolbensviig No: 96 $\frac{1}{4}$ Løb Sm: før brugt af Abraham Abrahamssøn datt: 17de Septbr: 1777. til M:f: H: 8 s:

Hr: Hønnemør til Lars Olssøn paa Steneviig No: 56 1 pd: 3(?) (5?) mrk: Sm: 20 s: penge $\frac{1}{4}$ Vog Lax før brugt af Ole Johnssøns Enke datt: 2de Octbr: 1787. til M:h: Huset 8 s:

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med Videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Opdahls Skibreedes Høste Ting den 4de October 1787 sadt og holdet paa Tingstædet Godøesund, Retten i S: T: Cancellie Raad og Sorenskriver Schiøtz Svagheds Forfald, Betjent af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leirdahl Rose, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Mads Christopherssøn Godøen, samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd, Navnlig

1787: 24b

1. Lars Anderssøn Grepne
2. Giert Nielssøn Opdahl
3. Jacob Olssøn Lande
4. Hans Johannessøn Reiseim
5. Ole Larssøn Møchlestad
6. Anders Samsonss: Waage
7. Knud Knudss: Store Giervig
8. Hans Larss: Møchlestad
9. Willum Haagenss: Hegland

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger, samt Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registreret for Schoneviigs Skibreede fol: 7. og for Waags Skibreede fol: 20b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som for Schoneviigs Skibreede Justice Protocollen her fol: 7b. findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Larssøn Næsse og Johannes Nielss: Natvig og befunden som her efter findes tilført.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 pag: 78. Olaus Hougs Knudssøn Obl: til Monsr: Andreas Heiberg stor 330 rd: 1ste pr: i Godøesundets Giestgiverie datt: 4de Novbr: 1783, af Creditor qvitteret 11te Septbr: 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

Kongl: Bevilling for Olaus Knudssøn Hougs paa et Giestgiverie ved Stædet Godøesund datteret 30 Decbr: 1785.

Skifte Brev 9 Novbr: 1786 efter Hans Larssøn Møkklestads Hustrue. Jordegodz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Opsadt Sag fra fol: 401 forrige Protocol. Lars Sæd af Hardanger Contra Berge Næshavn. For Citanten mødte Hans Søster Søn Tosten Anderssøn Legrei som fremlagde Rettens seneste Laugdag, saalydende: Hvilken Laugdag Stevne Vidnerne Johannes Jacobssøn Drange og Skaffer Ole Larssøn Nesse under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt for indstevnte Berge Johannessøn Neshavn og talede ved Ham selv. Derefter Comparenten paa Citantens Vegne Anmelte, mange gange baade skriftlig og mundlig at have anmodet indstevnte om denne retfærdige Sags mindelig Afgiørelse, men da Hand end og efter det Ham i dag gjorde Tilbud ikke vil finde sig udj at gotgiøre og betale Citanten den paastevnte Summa 21 rd: 1 mrk: 8 s:, mindre noget af de til paaafdring og denne Sags Anlæg formedelst den lange Vei mellem Citantens og Indstevntes Boestæd, anvendte store Bekostninger; Saa da Comparenten troer Citanten Hans Moder Broder ved Jrettelagt Tings Vidne nøiagtig har Beviist at indstevnte rigtig er skyldig paastevnte Capital, var det Hand paa Citantens Vegnene!! (Vegne) ydmygst paastod at indstevnte Berge {Johannessøn} Johnssøn Næshavn, ved Dom ma/a/tte tilpligtes efter Indstevningen at udreede og betale de paastevnte 21 rd: 1 mrk: 8 s:, samt desuden erstatte denne Processes {og} omkostninger i mindste med 12 rd: 2 mrk: 4 s:, og \med/ saadan Paastand indlod Comparenten Sagen til Doms.

Indstevnte Berge Johnssøn Næshavn mødte tilstod Stevnemaalets og Laugdagens lovlige Forkyndelse, Men aldeeles benægtede, ej at være skyldig Citanten lidet eller meget, af paastevnte 21 rd: 1 mrk: 8 s:, sagde derhos at for at beviise \sin uskyldighed/ og denne Sags urigtighed, samt for at faa omkostninger Erstattet, seer Hand sig nødsaget at begiægne Sagen med Contra Stevnemaal til den ende begiærede at Sagen maatte udsættes til næste aars Sommer Ting.

Comparenten Tosten Legrei Protesterede mod udsættelse og Paastod Dom.

Retten efter indstevntes begiær lod denne Sag beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 397b. forrige Protocol. Erich Aachre med flere Contra Jomfrue du Wahl. Af Citanterne mødte paa egne og medCreditorers Vegne Erich Pederssøn Aachre, og Knud Knudssøn Nernæs, som fremlagde Rettens seneste Laugdag. {Hvilke} saal: Hvilken Laugdag Stevne Vidnerne Jacob Olssøn Lande og Hans Olssøn Nedre Dalland paa lovbealet maade under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt, saavel for indstevnte {Jomfrue} \Frøken/ Du Wahl, som for hendes Formynder Lensmand Mads Christopherssøn Store Godøe.

For Frøken du Wahl som blev paaraabt mødte hendes Formynder Lensmand Mads Godøen, tilstod Stevnemaalets og Laugdagens lovlige Forkyndelse, saavel for Ham som Hands Myndling Frøkenen paa egne og Hendes Vegne. Sagde derhos at Hans Myndling efter i Rette lagde og lov-

1787: 25

lig opsagde Obligation rigtig er skyldig Capital 2742 rd: 2 mrk:, samt at det er Ham Vitterlig at paa Renten {fr} deraf fra Obligationens dato ikkun er betalt 50 rd: til Creditorerne og desuden ¼ proCento Skatten af Obligations Summen for 3 aar 6 rd: 5 mrk: 3 s: aarl: med andre 20 rd: 3 mrk: 9 s: Comparenten paa sin Myndlings \Vegne/ der efter andmelte at

indstevnte som har i sinde reedelig og rigtig at ville betale Hvad Hun efter Bevislighederne og Hans paa Hendes Vegne gjorde Tilstaaelse i denne Sag skylder Citanterne, var begiærende at de ikke ville overiile Hende med Dom men forunde Hende Tiid til mindelig at rette for sig.

Citanterne de mødende paa egne og øvrige med Creditorers Vegne syntes at {Have} Indstevnte fra Obligationens opsigelse til denne Tiid har Haft Tiid nok, til at see denne Sag mindelig afgjort om saadant havde Været Indstevntes alvorlige Forsæt. Renten opløber og pantet forringes ved længere at lade Sagen henstaae, de kand derfor ikke uden forud at see Tab for sig Bevilge forlangte udsættelse, med mindre Debitorindens Formynder paa sin Myndlings Vegne nu vil Vedtage: at saafremt Sagen ikke til næste Ting mindelig bliver afgjort. Hand paa sin Myndlings Vegne {da} nu til saadan Tiid vil indlade Sagen til Doms.

Lensmand Godøen for sin Myndling Vedtog at saafremt Sagen ikke i mindelighed til næste aars Sommer Ting bliver Afgjort, maae da derudj, uden Viidere tilsvær fra Hans eller Hans Myndlings Siide Afsiges Dom. hvortil Hand nu indlod Sagen.

Citanterne igientog sin Paastand om Dom i denne Sag til næste Aars Sommer Ting, saafremt samme ej forinden, efter Løfte bliver Afgjort. Tilstod at den $\frac{1}{4}$ proCto Skat for 3 aar rigtig, som opgivet er betalt.

Siden Begge Parter har indladt Sagen, og begiært Dom til næste Sommer Ting, Saa bliver samme til den Tiid til Doms optagen, saafremt Citanterne ej forinden anmelder den mindelig afgjort. Optagen til S: T: 1788.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dag Den 5te Octobr: 1787 Continuerede dette Ting.

Opsadt Justitz Leiermaels Sag fra fol: 400b. forrige Protocol. Fogden Contra uConfirmeret Ulrich Johnssøn Sæd og Confirmeret qvinde Marithe Niels dt: Eijde.

Actor fremstillede Stevne Vidner Johannes Nielssøn Nattevig og Anders Samsonssøn Waage, som paa lovbealet maade under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede i lovlig Tiid og paa lovlig maade at have forkyndt Rettens seeneste Laugdag for de paagiældende i deres eget paahør.

Indstevnte blev paaraabt hvoraf mødte uConfirmeret Ulrich Johnssøn Sæd, som tilstod Forseelsen, dog uden Forbindelse eller Løfte om ægteskab, sagde ellers at have betalt sine Bøder, og om befrielse for Corporlig Straf allerunderdanigst indgivet sin Ansøgning, hvorpaa ej til denne Tiid noget Svar er indløbet.

For Marithe Niels Datter mødte Hendes Fader Niels Johannessøn Eijde under Sæd, Anmeldte sin Datters Forfald, men tilstod og beklagede at Hun var skyldig i paastevnte Forseelse. sagde at Hans Datter havde betalt Bøderne, og agtede allerunderdanigst at ansøge Befrielse for Corporlig Straf, derfor paa sin Datters Vegne begiærede at denne Sag maatte beroe til næste aars Sommer Ting.

Actor Fogden Koren fremlagde Sogne Præstens Attest hvormed beviises at de indstevnte ej er beslægtede samme som datteret 3de Octbr: 1787 saal: Der efter declarerede at Være Vidende at indstevnte allerunderdanigst har ansøgt Befrielse for den Corporlige Straf, havde altsaa intet imod at denne Sag til Sommer Tinget 1788 bliver udsadt. Men i fald de Indstevnte da ikke kand foreviise allernaadigst Resolution til Befrielse Reserverer Actor da at fremlægge Attest om at Ulrich Sæd er ungt Mandskab \og lover/ til den Tiid at besørge Een Defensor Beskikket for Marithe Niels dt: og endelig da at fremkomme med sin Paastand og Jrette sættelse til Doms.

Retten paa grund af forestaaende lod Sagen beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 399b. forrige Protocol. Torbiørn Næsse Contra Biørn Drange.

Begge Parter blev paaraabt og mødte Declarerede at Sagen mellem dem i mindelighed var afgjort, at de vare gode Venner og intet til æres forkleinelse i nogen maade havde mod Hin anden. De i Hast modig (Hastmodig) overiilelse af indstevnte udformede ord og beskyldninger, blev af Ham, som utalte, tilbage kaldet, og Citanten der havde faaet Processens omkostninger Erstattet var med Sagens afgjørelse paa denne maade fornøjet, og begjærede den for Retten ophævet.

Sagen som efter Parternes Anmeldelse mellem Dem mindelig Afgjort blev for Retten ophævet.

Fredlysning for Lensmand Johannes Sundvor og Svertke!! (Sverke) Hiertnæs som Ejere for 3de Brug i Malchenæs mod adskillige Fornærmel-

1787: 25b

ser med ulovlig Skov Hugst i den disse Brug i Malchenæs tilliggende Skoug etc: datteret 5te Octobr: 1787.

Fredlysning for Beboerne af Gaarden Landerøen Ole Anderssøn og Johannes Johannessøn mod Adskillige Fornærmelser mod fremmede for uberettiget Hugst, Lyngriff, Beite og Fiskerie. datt: 4de Octbr: 1787.

Opsadt Sag fra fol: 397b. forrige Protocol. Hans Smidevold Contra Nedre Flygensfær Opsiddere.

Citant{ind}en\s/ Enke mødte og sagde at de indstevnte, som sidste Rettes Dag vant udsættelse, ikke til dette Ting har gjort noget Contra Anlæg, Hun paastod derfor at Sagen nu, overenstemmende Indstevningen og Hendes nedlagde Paastand maatte Sluttes Ved Dom.

Da indstevnte Nedre Flygensfær Mænd blev tree gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod. Retten lod derfor Sagen beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 396b. forrige Protocol. Engel Echeland Contra Størk Opdahl. Indstevnte mødte sagde Hand for længe siden har betalt Citanten paastevnte Fordring, og at Hand nu ikke skylder Ham det ringeste.

Citanten mødte ikke.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Nye Sag

Torger Johannessøn og Torbiørn Størkssøn begge Selv Ejere og Brugere paa gaarden Erritzvæh[r] mødte og anmeldte til nærværende Ting Tiid og Stæd med lovlig Mundlig Varsel at have ladet indkalde Ole Larssøn Store Braattetvedt fordie Hand lader sine Creaturer gaae i deres Fæe Hauge, og Malker sine Creaturer paa Citanternes Ejendom, Derom at høre Vidner som under Falsmaaels Bøder Stevnte ere, samt paastand og i Rette sættelse, og der efter lide Dom til at entholde sig fra et saa fornærmende og uberettiget Brug af Citanternes Ejendom, og Processens omkostninger Skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Samson Rasmussøn Lille Braattetvedt, Jørgen Johnssøn ibm:

Stevne Vidner Johannes Nielssøn Natteviig og Anders Samsonssøn Waage afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, og \at de/ ved Stevnemaalets Forkyndelse talte saavel med indstevnte som Vidnerne der alle møder.

Indstevnte Ole Larssøn Store Braattetvedt mødte tilstod lovlig Stevnt sagde Hand for sin gaard har part i den omstevnte Mark, Mere end denne Hans part kand taale Har hand ikke

ladet beede, {i} dette ligesom og Stædet Hvor Hand lader sine Creaturer Malke paastaar Hand tilhører Hans gaard med Rette, efter hvad Hans Formænd og andre gamle Folk har sagt for Ham, som ikkun selv i 10 paa 11te aar har {brugt} upaaanket og utiltalt, brugt gaarden Braattetvedts tilliggende Herligheder.

Citanterne begjærede at Vidnerne maatte {gjøre} blive fremkaldet til Edelig Forklaring i denne Sag.

For Vidnerne som begge mødte blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separeret og fremstod som

1ste Vidne Samson Rasmussøn Lille Braattetvedt aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At være 37 aar gl: at have for omtrent 9 aar siden {at have} udj 4 foregaaende aar Ejat og Beboet Indstevntes gaard Store Braattetvedt. I den Tiid holdt Vidnet sig berettiget for sin gaard til en Femte Part af Fæe Beitet udj Erritzvæhrs næs {Kaldet eller} Svinevaagen kaldet, uagtet Vidnet ej til det fulde Antal Creature for sin part benyttede sig deraf, dog var dette Beite de 4/5 parter for Erritzvæhrs Mænd og den 1/5 part for Store Braattetvedt, saavel udj Erritzvæhrs næs, som Sviine Vaagen lige til et giærde {fra} der er Skiftes Gierde i Udmarken mellem denne Sags Parters gaarde og tager sin Begyndelse ved Erritzvæhrs Bøes giærde paa et Stæd Kaldet Storhougen derfra mod Wæst til Store Klev siden samme Strækning til Hatlestien derfra i St(r?)ejehougen derfra til Breistigen derfra efter Heiebraattet Kaldet til Skiftes gierdet for Lille Braattetvedt, paa Søndre Side af dette giærde ligger Erritzvæhrs næs og Svinevaagen kaldet, hvor indstevnte for sin gaard for en Femte part og Citanterne for de 4/5 parter har Felles Beite dog Allene for Gield Bester. Dette Om/m/elte giærde saavit Vidnet Veed tilkommer Store Braattetvedt Manden allene at vedligeholde, og er samme nu i ligesaa god stand som da Vidnet beboede indstevntes gaard. Vel hendte det i den Tiid Vidnet beboede

1787: 26

Store Braattetvedt, at Vidnets Creaturer eller en og anden af Vidnets Mælke Kjør mod Vidnets Vilje brækkede sig giennem gierdet og fantes i ommelte Felles Beite i Erritzvæhrnæs og Svinevaagen, men naar saadant hendte sig blev saadanne Creaturer der Malkede strax udført af det Fælles Beite til og i den Store Braattetvedt tillagde Fæe Hauge paa Nordre Ende af omProvede giærde. I den Tiid Vidnet Beboede Store Braattetvedt Veed Vidnet med Vished at ingen Vidnets Mælke Kjør blev Beitet eller Malket i den ommelte Fellets Mark, derimod har Vidnet afvigte Aar første gang omtrent St: Hans dags Tiid seet Indstevntes Tjeneste Pige i Erritzværsnæs Fællets Mark at Malke Een Indstevntes Koe, Vidnet taledede med Malke Pigen, og saa samme Tiid at blant der forsamlede Creaturer var 5 á 6, deels Malke kjør og deels Gield bester Ole Braattetvedt tilhørende. Een anden Tiid samme Aar omtrent ved St: Michaelii Tiider \da Vidnets Vej/ faldt igiennem denne Mark, saae Vidnet anden gang indstevntes Pige i den Felles Mark Malkede 2de Kjør foruden disse som tilhørte indstevnte, saae Vidnet 3 á 4 Andre Hans Creature, Forklarede ellers ofte at have seet {Citantens} Indstevntes Melke Kjør i den Felles Mark til Beite, men ikke oftere!! end de forklarede 2de gange der været Malket, om Indstevntes Malke Kjør af Vanvare selv har brudt sig giennem gierdet til den felles Mark, eller om de deri, med Indstevntes Villie ere indbragte Veed Vidnet ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedstod, Declarerede ej at Viide mere, og da ingen af Parterne havde Vidnet Videre at tilspørge blev Vidnet med begge Parters Consense fra Retten Dimitteret.

2. Vidne Jørgen Jonssøn Lille Braattetvedt fremstod derpaa aflagde Eed og Provede at være 37 aar, fød paa Lille Braattetvedt som naboe gaard til Citanternes og Indstevntes gaarde, om det Felles Beite i Erritzvæhrs næs og Svinevaagen, for gield Bester men ej Melke Kjør, for Citanterne for de 4/5 parter og Indstevnte for 1/5, om gierdets Strækning og dets

Vedligeholdelse, med mere derom forklarede dette Vidne ligesom første Vidne forklaret har, uden mindste anden Forandring, end at Vidnet ikke Afvigte aar Michaeli var med første Vidne eller da saa indstevntes Pige at Malke Creaturer {Citanten} Indstevnte tilhørende i den Felles Mark, derimod har Vidnet dette Aar for omtrent 14 dage siden, seet at indstevntes Pige i den Felles omprovede Mark i Erritzvæhrsnæs og Svinevaagen, Malkede Een Koe, Indstevnte tilhørende, paa samme Tiid og Stæd, saae Vidnet nogle flere Creaturer indstevnte tilhørende, men om det var giæld Bester eller Mel[ke] kjør flere end den som Pigen Malkede, Veed Vidnet ikke. Vidnet gik denne gang allene giennem Marken uden at tale med Malke Pigen. J alt øvrigt som første Vidne uden at Vidnet ikke har Boet [paa] Store Braattetvedt. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev. etc: Dimitteret som forrige.

Citanterne begiærede Tings Vidnet Sluttet og sig paa nærmere begiær Beskreven meddeelt. Der efter Paastod at indstevnte som uagtet mange mindelige Advarseler ikke vill endholde sig fra Beite i den Fellses Mark med sine Mælke Kjør, og fordie Hand ikke holder Skiftes gierdet mellem sin Bue hauge og den Felles Mark, hvori de for 1/5 part ikke nægter Ham Beite for giæld Creaturer, i forsvarlig Stand, ved Dom maae blive tilfunden en Passelig Mulet, og desuden erstatte denne Sags omkostninger med 3 rd:

Indstevnte som Har Ret til Beite for 1/5 part i den Felles Mark nægter aldeles, ved Beitning eller i andre maader at have fornærmet Citanterne, Har det Hændet at en eller flere af Hans Melke Kjør en Rar og Sjelden gang mod Hans Vilje, er kommen over gierdet ind i den Felles Mark, saa kand eller bør Citanterne ikke regne sig saadant til skade, da Indstevnte ej noget aar har

1787: 26b

haft sit fulde Antal af giæld bester i Udmarken, ja end ikke et Eeneste forinden dette aar 2de Støkker, til saadant at Beviise og nærmere at Demonstrere Sagen fra sin Siide, var Hand begiærende at den maatte udsættes til næste aars Sommer Ting.

Citanterne paastod Dom og Protesterede mod udsættelse.

Retten efter Indstevntes Begiær lod Sagen beroe til Sommer Tinget 1788. (tilføydd seinare?: fol: 62 hævet)

Nye Sag

Henrich Mikkelsøn Helland mødte og anmeldte med lovlig Mundlig Varsel til nærværende Ting Tiid og Stæd at have ladet indkalde Ole Olssøn og Christopher Olssøn Selv Ejere og Brugere af Gaarden Kaaste fordie de ulovlig har slaget Hø paa Citantens Ejendom og fordie de ere modvillige, efter dem givne mindelige Advarsel, og ej vil opgaae og eftersee Skifte\rne/ mellem Citantens og Indstevntes Gaarde, derom at høre Vidner som Stevnte ere, og derfor at lide Dom Og Processens omkostninger at Erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Johannes Mortensøn Kleppe og Hans Olssøn Mevatne.

Stevne Vidnerne Ole Larssøn Næsse og Johannes Jacobssøn Drange afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes i alt lovlig at have Stevnet som tilført er, og talede saavel ved indstevnte Kaaste Mænd Selv, som de indstevnte Vidner, der alle møder.

Indstevnte Kaaste Mænd Ole Olssøn og Christopher Olssøn blev af Retten paaraabt, de mødte og tilstod Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, derhos anmeldte ved lovlig Mundlig Contra Kald og Varsel i denne Sag til nærværende Ting Tiid og Stæd at have ladet indkalde Henrich Mikkelsøn Helland, for urigtig Beskyldning om Hø Slotten efter Hoved Stevnemaale[let] med mere, item fordie Hand paa deres Gaards Ejendom \og Engebøe/ ulovlig har opført et Støkke!! (Støkke?) gierde, derom at høre Vidner og derfor at lide Dom til Processens og Forsvars omkostninger skadesløs at Erstatte.

Som Contra Vidner er under Falsmaael Stevnet Ole Pederssøn Botnen, og Jacob Johannessøn Fladerager,

Stevne Vidnerne de ovenmelte Ole Larssøn Nesse og Johannes Jacobssøn Drange afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre paa lovbefalet maade saaledes at have forkyndt Contra Stevnemaal i denne Sag i alt som tilført er for Hoved Citanten Henrich Mikkelsøn Helland i hans fraværelse i Hans Hustrues paahør og for Vidnerne i eget paahør, som og møder.

Hoved Citanten som tilstæde tilstod Contra Stevnemalets lovlige Forkyndelse der efter fremstillede de efter Hoved Stevnemalet Indkaldte Vidner, som Hand begiærede maatte Antages til Eedelig Forklaring.

De pro et Contra i denne Sag indstevnte Vidner som alle Møder blev fremkaldet, for dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen [oplæst] med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende der efter Separeret,

Hvor efter fremstod som første Hoved Citantens Vidner Johannes Mortenssøn Kleppe aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At være 57 aar gammel fød paa Nedre Helland som Naboe gaard til Citantens paaboende Gaard Øfre Helland, opholdt sig der {til sit eft} hos sine Forældre \{Død}/ og siden efter deres Død til Vidnets 42 aar, af Vidnets Fader 66 aar gammel da Hand døde, og som sin Heele Tiid levede og Boede paa Nedre Helland, saavel som andre Gamle Folk Har Vidnet hørt at Skiftet, mellem Kaaste Hiemme Bøe og Øfre Hellands lands!! ..(?) skulle tage sin Begyndelse Nord fra Øfre Helland paa et Stæd kaldet Mevatne Schaate i en gammel paa Nederste kant af der liggende Bierg, staaende Land-Sten derfra mod Sør efter de nederste Bierge \eller Braat/ af Stosse dahlen til dens Søndre ende og der liggende Uhrer, derfra Viidere samme Strækning bent i Sør til Ostre Ende af et mellem Citantens og de indstevntes gaarders Hiemme Marker opført Haae gierde. Alt hvad som ligger paa Nord Ostre [Siide af]?

1787: 27

denne Strækning skulle efter hvad for Vidnet er sagt tilhøre Øfre Hellands Udmark, og det paa Sydvæstre Siide beliggende til Kaaste Hiemme Bø. Efter Citantens Anmod: har Vidnet og det Andet her indstevnte Vidne \denne Sommer/ Været med Citanten hos de indstevnte, hørt Ham anmode dem om at følge med til Marken for at see den Skifte Strækning {disse} Vidnet Vidste, fra gammel Tiid og efter hvad gamle Folk, som melt har sagt for Vidnet, at Anviise, de fant indstevnte Christopher Kaaste Hiem:, som nægtede at gaae med, spurgte om Vidnet havde Været med at sætte noget Skifte for deres gaard. Vidnet derefter samme dag, ved at gaa fra Kaaste anviiste Citanten i alt som Her forklaret og Vidnet har hørt skal være de Rette Skifte Mærker. J Vidnets Minde Tiid, og saavit det kand erindre at have hørt af Andre, har ej nogen sinde været gierde opført efter beskrevne Strækning, derimod har altiit ligesom endnu findes, noget ovenfor Strækningen i Staase dahlen og efter dens øverste Braat, alt for at spare arbeide, og for beleiligheds skyld Været opført Een Beje gahr eller gierde i adskillige Sving og Kroger, og uden nogen Stæds at naae til den rette Strækning eller dens Hoved Skifte Mærker. Denne Beje gahr {Hindrer Crea} som Citanten \og ForMænd/ har vedligeholdt og Vedligeholder, Hindrer dog Øfre Hellands Creaturer fra at komme ned udj de uføre og farlige Stæder i Staasedahlen og dens Braat, ligesom og Hvor Passage, Creaturer kunne komme ned, fra at komme ind paa indstevntes Enge Bøe, som paa denne siide intet {har eller} har eller saavit Vidnet erindrer har haft andet gierde. Saa lenge Vidnet kand mindes i den Tiid det opholdt sig paa Nedre Helland, og efter hvad det har hørt i sidste 13 aar det har beboet gaarden Kleppe omtrent ½ Miil fra gaardene Øffre Helland og Kaaste har nærværende Indstevnte Kaaste Mænd og deres Formænd paa Gaarden Kaaste upaaAnket til tinge brugt og benyttet sig af al den Slotte som ligger Wæsten og neden for omtalte Beje gahr lige til

deres gaards Rette Bøe modtager, og herfore \uagtet/ denne Slotte efter den omprovede Skifte Strækning skulle tilhøre Øffre Helland, har Kaaste Mænd saavit Vidnet Veed ej nogen sinde, betalt Grunde Leje eller Anden Kjenning, af denne slaatte Har Øffre Hellands Mænd forrige Tiider ej heller Citanten i sin Tiid, det Vidnet Ved benyttet det ringeste, Men for Vidnet er sagt at Citantens Formænd skal have Benyttet sig af den i Staasedahls Braatene staaende liden Skoug men Vidnet har selv ej seet det. Om Kaaste Mænd paa noget Andet Stæd end i Staasedahlen, hvor de og Formænd i al Fortiiden saa lenge Vidnet kand mindes har benyttet sig af Høe Slotten, {noget} har Slaget Høe paa Citantens gaards Ejendom Veed Vidnet ikke. Vidnet blev dets Forklaring forelæst som det Vedblev. Declarerede ej at Viide Andet eller mere til denne Sags Oplysning, og da Parterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev det fra Retten med begge Parters Consense Demitteret.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation og denne Sag til i Morgen.

Tredie Dagen den 6te October 1787 Continuerede dette Ting og denne Sag.

Da Sagens Parter Citanten Henrich Mikkelsøn Helland, og Contra Citanterne Ole Olssøn og Christopher Olssøn Kaaste fremstoed og Anmelte, at de mellem sig havde Mindelig Forligt denne Sag, paa den Maade at den af det afhørte Vidne omprovede Beje gahr der tillige er Bøes gahr for endeel af Gaarden Kaastes Engebøe, og her efter som hidtil paa de behøvende Stæder ligesom fra gammel Tiid sædvanlig været haver Vedligeholdes af gaarden Øfre Hellands Beboere, skal være, Efter efter!! Stædernes Situation, og Gahrens adskillige Kroger, der rette Skjel og Skifte Mærke mellem Deres gaarder, fra det mellem deres Hiemme Marker paa Bøen opførte Haae gierdes Ostre Ende i Wermedahls Skaret hvor et Bierg siden gierder til Beje eller Bøes gahren som Begynder i Syd Ostre Ende af Staasedahlen, derfra ef[ter]

1787: 27b

Gahren og Staasedahls Braattene hvor de gierder til Søre Siide af Staasedahls hougen og derfra efter en Field eller Bierg Ryg kaldet Ruste alt hvad som er oven og Osten for denne Gahr og Staasedahls Braat af Skov og Mark tilhører med rette Øffre Hellands Ejer, og hvad der er neden eller Wæsten for Gahren og Staasedahls Braat, af Slotter Skoug og Mark, tilhører gaarden Kaaste og dens Ejere. De frafaldt saaledes de flere Vidners førelse, og denne Sag, som de nu enstemmig begiæret ophævet.

Efter Citanten og Contra Citanternes begiær blev denne Sag, som mellem Dem forligt for Retten Ophævet.

Saug Angivelser

Hope Saug Hans Olssøn Hope angav paa denne Saug siden {forrige aars Angivelse} \dens istand sættelse St: Hans Tid 1787/ at have {have} Skaaret 200de enkelte Bord og ingen dobbelte.

Fladerager Saug Knud Stenssøn og Michel Pederssøn Fladerager paa egne og MedEjeres Vegne Angav 6 ½ Hundrede doble og 8 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Hovlands Saug Frøken du Vahls Tjener Svend Larssøn 2 Hundrede doble og 15 Hundrede enkelte Bord.

Om Qværne Brugene, i dette Skibreede og deraf beregnede Skatt, svarede Almuen ligesom Schoneviigs Skibredes Almue fol: 12a. svaret har.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Adskillige Poster ligesom for Schoneviigs Skibreede fol: 8 i denne Protocol. undtagen 6te post ej flere end de angivne Bord Sauger. 7. Post af omspurgte Persohner som Skatte Bør

er Olaus Hougs Giestgiver i Godøesund, og Berge Johnssøn Giestgiver i Næshavn. 8. Post
Lensmand Mads Christopherssøn Godøen, bruger dette Aar Store Godøen 1 Løb Smør som
er Land Lægd. Frøken du Vahl har dette som de forrige Aaringer brugt og beboet sin
Adelige gaard Hovland og der holdt Dug og Disk.

Odels Mandtallet Differensen Examineret hvorefter Afgaar 2 pd: 23 2/3 mrk: Sm: 1 ½
Hud. Tilkommen 2 pd: 7 mrk: Sm: ½ Hud.

Ting Skydsen. | ligesom for

Aftage paa bestemte aar. | Schoneviigs Skibbreede fol: 8.

Registeret over Restance Summen 783 rd: 4 mrk: 5 s:

Pante Bogen til Indragelse

Lars Larssøn Wattendahl Obl: til Hr: Lieutenant de Nicol stoer 98 rd: 1 pr: i Berge No: 124
S: S: E: godz ½ Løb Smør ¼ Huud datteret 20de Decbr: 1786.

Ole Sebiørnssøn Færrevaag Obl: til Gregorius Jacobssøn Beltestad stor 95 rd: 1ste p: i
Ferrevaag og Haaimsnes No: 10 og 11 S: S: E: godz 1 pd: 15 mrk: Sm: ½ Hud datt: 21de
Maj 1787.

Johannes Larssøn Øfre Waage Obl: til Anders Anderssøn Femanger stor 76 rd: 3 mrk: 8 s:
1 pr: i Øfre Waage No: 9 af Landskyld efter Aftag ½ Løb Sm: datt: 21de Maj 1787.

Hans Hanssøn den yngre paa Rolseim, Obl: til Faderen Hans Hanssøn stor 60 rd: 1ste p: i
Rolseim No: 40 S: S: E: godz ½ Løb Smør datt: 5te Octbr: 1787.

Capitaine Ravns Skjøde til Søren Sørensen Eldholm paa Kubberviig No: 17 12 mrk: Smør
mod 100 rd: S: S: E: godz datteret 6te Octobr: 1786.

Capitaine Ravns Skjøde til Søren Sørensen Eldholm paa Eversviig No: 16 S: S: E: godz
12 mrk: Smør mod 100 rd: datteret 6te Octbr: 1786.

Konge Skjøde til Ole Haldorssøn, Johannes Mortenssøn og Niels Nielssøn paa Nedre Kleppe
No: 58. 2 pd: 8 mrk: Sm: som ved Resolution 8de Martj 1786 nedsadt til 14 mrk: Sm: mod
Kjøbe Summa 2 rd: datteret 20 de Decbr: 1786.

Creditorer og Arvinger efter Hans Johannessøn Mevatne deres Skjøde til Johannes Hanssøn
paa Mevatne No: 70 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud datt: 16de Januarii 1786.

Arvingerne efter Svend Rasmussøn Sæløens Hustrue deres Skjøde til Ole Svendssøn Seløen
paa Sæløen No: 144 S: S: E: godz 1 pd: 21 mrk: Sm: ¼ Hud d: 16 Maji 1787.

Creditorer og Arvinger efter Hans Endressøn Epland og Hans i 2de ægteskab før bortdøde
Koner, Skjøde til Endre Hanssøn paa paa!! Epland No: 75 S: S: E: gdz: 1 Løb Smør 1 Hud
datt: 5te Octobr: 1787.

Niels Larssøn Næse Skjøde til Berge Johnssøn Næshavn paa Nesse No: 60 S: S: E: godz
19 ¼ mrk: Sm: ½ Hud 1 skil: Penge mod 198 rd: d: 4de Octbr: 1787.

Hans Hanssøn Rolseim den ældre Skjøde til Sønnen Hans Hanssøn den yngre paa Reiseim
No: 50 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud mod 99 rd: d: 5te Octbr: 1787.

Hans Hanssøn Rolseim den ældre Skjøde til bemelte Søn Hans Hanssøn den yngre paa
Rolseim No: 40 S: S: E: godz de 2/3 parter af Landskylden ½ Løb Smør ½ Halv!! Hud, som
er ½ Løb Sm: mod 60 rd: d: 5te Octobr: 1787.

Hans Hanssøn Rolseim den ældre Skjøde til Ole Nielssøn Gierstad paa Øfre Gierstad No: 22
½ Løb Sm: ½ Hud mod 99 rd: datt: 5te Octobr: 1787.

Skifte Brev efter Hans Endressøn Epland datteret 20de Julii 1787. Jordegodz udlægget i
Skjøde Bogen Extraheret.

1787: 28

Ole Nielssøn Gierstad Obl: til Hans Hanssøn Rolseim den ældre stor 99 rd: 1ste p: i Øfre
Gierstad [No:] 22 forhen H: C: gdz: ½ Løb Smør ½ Hud datt: 5te October 1787.

Bygsel Sedel med Revers

Jacob Siurssøn Næse til Torbiørn Nielssøn paa Klubben No: 61 S: S: E: godz 12 mrk: Sm: paa Fem aar før brugt af Niels Mortenssøn datt: 5te Octbr: 1787. til M:f: H: 8 skil:

Siur Arnessøn Nedre Hammershoug til Salomon Olssøn paa et under Hammerhoug liggende uskyldlagt Pladtz Wolden kaldet datt: 5te Octbr: 1787. til M:f: H: 8 skil:

Sem: Frid: Forstander til Johannes Johannessøn paa Lie ½ Løb Sm: ½ Hud før brugt af Hans Evindssøn datt: 21 Junii 1787. til Manufactur Huset betalt 1 mrk:

Nye Sag

Willum Haagenssøn Hegland mødte og anmeldte ved lovlig Mundlig Varsel til nærværende Tiid og Stæd at have ladet indkalde Marithe Elias Datter med Mand og Forsvar Christen Larssøn Boende paa Hegland for mod Citanten udformede Skjelds ord og Beskyldning for at Hand haver fundet saa mange Bjelder og bestyrket andre dermed, derom at høre Vidner, og derfor at liide Dom til ungiældelse og Processens omkostninger at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Aamund Jonssøn Hegland og Marithe Niels Datter Hegland.

Stevnevidnerne Johannes Nielssøn Natteviig og Anders Samsonsøn Waage, afhiemlede paa lovbefalet maade under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, og forkyndt Indstevningen for Marithe Elias Datters Mand i Hans paahør da Hustruen var fraværende, og for Vidnerne i eget paahør med hvem de talede.

Indstevnte Marithe Elias Datter og Mand Christen Larssøn Hegland blev tre gange paaraabt, men de saavelsom de lovlig Stevnte Vidner mødte ikke eller møde lod.

Siden hverken De indstevnte eller Vidnerne mødte Saa blev Afskediget med Laugdag og Forelæggelse etc: til næste Sommer Ting.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Nye Sag

Lars Anderssøn, Halvor Svendssøn og Niels Anderssøn Alle opsiddere og Brugere af Gaarden Grepne mødte og til kjende gav til nærværende Ting Tiid og Stæd ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indkalde Niels Jonssøn, Ole Rasmussøn og John Rasmussøn Alle Brugere og Beboere paa Gaarden Øchland fordie de ej holder sine Skiftes Gierder i Stand, og fordie de lader sine Creaturer beite i {deres} \Citanternes/ Gaards Mark, item fordie de Driver sine Smaler til Beite i Citanternes Gaards Fæe Hauge derom at høre Vidner og derfor at lide Dom og Processens omkostninger at erstatte.

{Stevne Vidnerne Anders Samsonsøn Waage og} Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Mons Larssøn Kattelund, Lars Pederssøn Kattenæs og Clemet Nielssøn Grepne.

Stevne Vidnerne Anders Samsonsøn Waage og Johannes Anderssøn Malchenæs afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, og talte med indstevnte Øchlands Mænd Selv Saavelsom Vidnerne.

De indstevnte Niels Jonssøn, Ole Rasmussøn og John Rasmussøn alle af Øchland blev tree gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Af Vidnerne mødte Mons Larssøn Kattelund og Lars Pederssøn Kattenæs, det tredie indstevnte Vidne var ej efter paaraab tilstæde.

Citanterne begiærede de Mødende Vidner fremkaldet Eedtaget og forhørt. De Mødende Vidner fremstod for Retten for Dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separeret og {som} [fremstod som]

1ste Vidne Mons Larssøn Kattelund aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede at Være 57 aar gammel, har i sidste 22 aar aar!! beboet Kattelund som Naboe

gaard til Citanernes og de Indstevntes gaarde og Kjender Skifte og Skjel mærkene mellem disse Ejendom[me]. Omtrent 14 dage før St: Hans dags tiid \dette aar/ blev Vidnet af Citanterne Grepne Mænd kaldet til møde, og i disses Udmark, hvor det andet her indstevnte Vidne og, efter tilkaldelse mødte saae Vidnet at end og den Tiid saa langt paa Aaret at Skiftes gierdet mellem denne Sags Parters Udmarker paa et Stæd Kaldet Schaal(?) bachen var brøstfældig og Mange Stæder gandske Fladt og øde, af Øchlands Mænds Creature, Var den Tiid adskillige inde i Gripne (Grepne) Udmark, det øde og brøstfældige Skifte gierde, sagde Gripne Mænd denne Sags Citantere, at Øchlands Mænd tilkom at Vedligeholde, Øchlands Mænd var ej med i Marken men Vidnet saae at deres Folk var i Arbeide med at drive sine Creaturer tilbage fra Gripne Mark, hvor man-

1787: 28b

ge af Øchlands Creaturer den tiid var i Gripne Mark Veed Vidnet ikke heller ikke acurat hvad Part Øchlands Mænd af Skifte Gierdet bør ved lige holde, forklarede ellers ofte at have seet Øchlands Mænds Creaturer i Gripne Udmark paa et Stæd Kaldet Kaalebachen, men enten de er af Vanvare formedelst et Slet Ved lige holdt Skiftes Gierde, der i indkommet eller med forsæt dertil af Øchlands Mænd Drevet til Beite Ved Vidnet ikke, om Smalernes Drifte og Beite Veed Vidnet intet uden at Øchland Mænd for Deres Smaler skal være berettiget til Drifte Vei over Citanernes Mark til Øchlands Lien som tilhører Øchlands Mænd. {For} Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedblev, sagde ej at Viide mere og da Citanterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev Vidnet fra Retten Dimitteret.

Der efter fremstod 2. Vidne Lars Pederssøn Kattenæs aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede at Være 27 aar gl: fød paa Kattenæs hvor Vidnet i sidste 3 aar har Styret Jord. Vidnets gaard er Naboe gaard til Citanernes gaard derfor Kjender denne Sags Parters gaarders Marker, J alt øvrigt var dette Vidne i sin Forklaring ord til andet lige overenstemmende med første Vidne allene forandrede: ej oftere end den ene gang 14 dage før St: Hans dags tiid i Aar at have seet Øchlands Mænds Creaturer i Gripne Mark og lagde til at have seet samme Tiid at en gietle Pige fra Øchland kom drivende med endeel unge Faar over Gripne Mark over omprovede Skiftes Gierde, men om de var bedet!! (beitet) i Gripne Mark eller i Øchlands Lien veed Vidnet ikke. Demitteret som forrige.

Citanterne begiærede det lovlig Stevnte men udeblevne Vidne forelagt og de indstevnte paagieldere Lavdaget til næste Sommer Ting.

Afskediget med Lavdag og Forelæggelse etc:

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Olaus Hougs Knudssøn Obl: til Hr: Krigs Kommissair Dahl stor 90 rd: 1ste pr: i Giestgiver Stædet Godøesund med paastaaende Bygninger dat: 1ste Octobr: 1787.

Siur Arnessøn Hammerhougs Obl: til Gitle Siurssøn Mundeim stor 170 rd: 1ste pr: i Hammerhoug No: 120 S: S: E: godz 1 Løb Sm: 1 Hud datt: 5te Octbr: 1787.

Berge Bergessøn Echelands Skjøde til Hellje Tollevsøn paa Malchenæs No: 114 S: S: E: godz: Landskyld ½ Løb Smør ½ Hud for 204 rd: datteret 5te Octbr: 1787.

Johannes Johnssøn Yttre Wees Skjøde til Guttorm Johannessøn paa Yttre Wee No: 81 S: S: E: godz. 2 pd: 3 ¾ mrk: Sm: 5/16 Hud mod 97 rd: datt: 5te Octbr: 1787.

Guttorm Johannessøn Yttre Wees Obl: til Berge Berge!! Bergessøn Echeland stor 98 rd: 1ste pr: i Yttre Wee No: 81 S: S: E: godz. 2 pd: 3 ¾ mrk: [Smør] 5/16 Hud datteret 5te Octbr: 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 399a. Johannes Johnssøn Yttre Wee No: 81 Obl: til Berge Bergessøn Echeland stor 70 rd: datt: 25 Maji 1782 af Creditor qvitteret 25 Maji 1787.

Opsadt Told Confisqvations Sag fra fol: 401 forrige Protocol. Procurator Geelmuyden, som Actor Contra Søren Wernøen.

Actor saavelsom Paagielderer, blev paaraabt men da ingen af dem mødte eller møde lod, Saa beroer Sagen til Sommer Tinget 1788 i fald dens Foretagelse ved Extra Rett ej forinden nærmere bliver berammet.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte 1. Omund Olssøn Wermedahl. 2. Ole Berentssøn Hovdenæs. 3. Eyner Johnssøn Houchefær. 4. Ole Torbiørnssøn Amland. 5. Ingebreth Nielssøn Lille Heje. 6. Wermund Olssøn Frøchedahl. 7. Halvor Svendssøn Gripne. 8. Ole Hermandssøn Belth

Som ingen efter tre ganges udraab indfandt sig med Videre at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Ous Skibreedes Høste Ting den 8de October sadt og holdet paa Tingstædet Holsund. Retten Betjent i Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald, af Hans Eedsvorne Fuldmægtig, Hans Leirdahl Rose i overværelse af Districtets

1787: 29

Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Hans Engelssøn Øvre Echeland, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laugrettes mænd:

1. Peder Pederssøn Langeland 4. Johannes Olssøn Helland 7. Lars Hanssøn Goupholm
2. Mons Størkssøn Hougland 5. Lars Rolvssøn Berge 8. Peder Haldorssøn Tvedt
3. Hans Olssøn Havschaar 6. Anders Siurss: Koldahl

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registreret for Schoneviigs Skibreede fol: 7. for Waags Skibreede fol: 20b. og her neden Publiceret

No: 7. Forordning angaaende den Findmarkske Handels frie givelse d: 5te Septbr: 1787.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret, som for Schoneviigs Skibreede Justice Protocolen her fol: 7. findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden Laugrettet {og} Almuen og de 2de Mænd: Ole Baarssøn Sør Strønen og Lars Olssøn Indre Hougland og befunden som Protocolen her efter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 30te Octbr: 1786 \sluttet 27de Martii 1787./ efter Lensmand Hans Hanssøn Lundervig og Hustru. | Disse Skifte Breves inde

.... 10 Martij 1787 Hans Hanssøn Udschaat. | holdende Jorde godz udl: i

.... 17de Martij 1787 Ole Jverssøn Sundøens Hustrue. | Skd: B: Extraheret

Wintzians Hanssøn Skjøde til Engel Hanssøn Udschaat paa Odels Aasædes Indløsnings Beboelses og Buestads Rett til Halveparten i Udschaat mod 220 rd: datt: 21de Aug: 1787.

Opsadt Sag fra fol: 402 i forrige Protocol. Friderich Elholm Contra Benoni Sundøen. Begge Parter blev paaraabt, men da de ej mødte Saa Eragtes: Da Citanten nu har ladet tree tinge gaae forbie og intet fremmet i Sagen, Saa afviises samme til nye paaStevning.

Nye Fortielig Sammen Leie Justitz Sag

Fogden Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren anmelte paa Justicens og sit Embeds Vegne, ved lovlig Mundlig Kald og Varsel til nærværende Ting Tiid og Stæd at have indstevnet \Confirmeret/ Mons Siurssøn Hage for som ungt Mandskab med sin Hustrue Eli Ols Datter paa Ous Præstegaard begangen fortielig Sammenleje. Derfor Dom at lide til Bøders udreedelse efter Loven og Processens omkostninger at erstatte.

Indstevnte Mons Siurssøn Hage mødte paa egne og Hustrues Vegne, Vedtog lovlig Stevnt, tilstod Forseelsen, Men beklagede paa egne og Hustrues Vegne ej at være Ejende lidet eller meget til paastevnte eller paafordrede Fortielig sammen Leje Bøder, sagde derhos at have faaet laant 1 ½ rd: som Han Anbød, og bad at Bøderne for sig og Hustrue til slig Summa nedsaft og Aftinget.

Retten tilspurgte Laugrettet og Almuen om indstevntes tilførte henseende Hans og Hustrues Fattigdom, sig saaledes rigtig forholder, hvortil samtl: tilspurgte svarede, at dem er bekjendt at de indstevnte ere yderlig Fattige, og slet intet Ejer at Bøde med.

Hr: Fogden Koren fandt sig nødsaget at modtage de Anbudne 1 rd: 3 mrk: og dermed Fortielig Sammen Leje Bøderne at Aftinge, samt begiærede det Passerede som udskrift af Protocollen sig meddeelt. Som blev bevilget.

Hr: Fogden frafaldt Sagen thi blev den for Retten ophævet. Udstædt

Nye Sag

Johannes Simonssøn, Peder Engelbrethssøn, Hans Johannessøn \paa egne/ og John Torchelssøns Vegne Alle som Lejlændinger paa Scheije Lyse Kloster godz mødte og Anmelte med lovlig Mundlig Varsel til nærværende Ting tiid og Stæd at have ladet indkalde Peder Olssøn Døseim (Døsen) fordie Hand har ulovlig Kjørt og Slaget Citanernes Creaturer i den for Citanernes og indstevntes gaard felles Hauge, samt ilde medhandlet Citanernes Børn, Derom at høre Vidner og derfor at lide Dom til undgiældelse og Processens omkostninger at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Hougne Hougnessøn og Guri Mathias Datter Scheije.

Stevne Vidnerne Henrich Larssøn Kuen og Ole Nielssøn Storum afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes, paa lovbefalet maade at have Stevnet som tilført ere og Ved Stevnemaalets Forkyndelse selv talt [med] saavel Indstevnte Peder Olssøn Døsen som Vidnerne der alle møder.

Indstevnte Peder Olssøn Døsen mødte og tilstod lovlig

1787: 29b

Stevnt, nægtede derimod, ej paa nogen maade at have ilde behandlet Citanernes Børn men tilstod en og anden gang at have mødt og tilbage drevet Citanernes Creaturer fra sin Støel og Bøes giærde fordie at disse Creaturer ej, som forrige aar ofte har hendt skulle {paa} ind over indstevntes Bøes Gierde og beskadige Hans Ager og Eng. sagde derhos at for at undgaa Disputte med Citanterne Hans Naboer, har ofte tilbudt dem, i den Felles Udmark at oprette Skiftes gahr. Skifte i Udmarken attraare!! indstevnte, og en!! (end) tilbyder sig at naar Citanterne \vil/ med Ham mindelig opgaa Udmarken og efter billighed bestemme grændserne

til gierdes oprettelse vil Indstevnte, ej allene deri tage Deel for sin Gaard efter dens Skyld, men end og tilbyder sig om Citanterne skulle ønske sig frie for Slige udgifter, da paa egen Bekostning at besørge, den Hans gaard efter billighed og beleilighed til deelende (tildeelende) Udmark, fra Fellesskabet ved gierde Separeret.

Citanterne som ofte tilforn havde hørt indstevntes gode Løfte, men ikke erfaret nogen af dem opfyldt, lovede nu for at Viise al muelig Føjelighed, at saasnart de Hiemkommer fra dette Ting ville de efter overlæg med indstevnte Vidnefast opgaae Udmarken som Felletz, og efter billighed bestemme dens Skifte mærker {Skifte Mærker}, hvor efter indstevnte efter sit eget frivillige tilbud opfører Skiftes gahr, uden udgift for Citanterne ved første Anlæg, eller dets Vedligeholdelse i fremtiden, begiærede derfor uden viidere denne sinde at Proceqvere Sagen, at den til næste Aars Sommer Ting maatte Beroe.

Indstevnte lovede at efterkomme sit Løfte.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Fortielig Sammenleie Justitz Sag fra fol: 403 forrige Protocol. Fogden Contra Anders Rolsvog og Hustrue Anne Johannes dt:

Actor Foged Koren Anmelte at indstevnte som Fattige Folk har {faaet} \Betalt/ de paastevnte Bøder efter Aftingning nedsadt til 1 rd:, denne Ene rigsdaler har De betalt, \derfor/ frafaldt Actor Sagen og Begiærede den for Retten ophævet. Som Blev Bevilget.

Opsadt Justitz Leiermaaels Sag fra fol 402 forrige Protocol. Fogden Contra Else Jens Datter. Actor som havde {giennem seet} \hørt oplæse/ det sidste Rettes dag i denne Sag Passerede, begiærede Laugrettet og Almuen tilspurgt om og!! (ej?) Indstevnte Else Jens datter er saa yderlig Fattig som Hun har opgivet. Hvortil de {ind} tilspurgte enstemmig svarede: indstevnte Ejer aldeles intet til de paastevnte Bøders Betaling, og er Virkelig i yderlige Fattige omstændigheder.

Ved Lensmand Echeland fremsendte indstevnte der ej selv efter paaraab mødte 2 rd: som er alt Hvad Hun ved got Folkes Hielp ved!! (veed) at skaffe til Betaling paa Bøderne.

Actor modtog de Anbudne 2 rd: og lod de paastevnte Bøder dertil Aftinge der efter frafaldt al viidere Procedur og Paastand i denne Sag og Begiærede den for Retten som frafaldet \uden Dom/ Ophævet.

Efter Hr: Actors begiær blev denne Sag for Retten ophævet.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dag Den 9de October 1787 Continuerede dette Ting da blev foretaget

Opsadt Justitz Leiermaaels Sag \fol: 403a./ Fogden Contra Gunvor Knuds Datter Gierde. Actor fremlagde Sogne Præsten Hr: Sandbergs Attest som Beviis i Sagen, d: 1ste Octbr: 1787. saal: Derefter tilkjende gav at indstevnte Gundvor Knuds dt: Gierde, har rettet for sig ved Mindelig at betale, sine Bøder for paastevnte Forseelse. Actor i Anledning deraf frafaldt al viidere Procedure og Paastand i denne Sag, og begiærede den som mindelig afgjort, ophævet.

Sagen blev efter Actors begiær for Retten ophævet. Rettens Gebyhr er betalt.

1787: 30

Om Qværne brugene og deraf Beregnede Skatt, svarede dette Skibreedes Almue, ligesom Almuen for Schoneviigs Skibreede fol: 12 her svaret har.

Pante Bogen til Inddragelse

Skifte Brev 25 Junii 1787 efter Ole Evindssøn Totlands Hustrue. Jorde godz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Creditorerne efter Niels Hanssøn Bierges Enke Kari Niels Datter deres Skjøde til Jens Michelssøn Klepsviig paa Berge No: 23 S: S: E: godz $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud for 300 rd: datteret 8de October 1784.

Kjøbmand Hillebrandt Hermans af Bergen og Ole Olssøn Bache ved Procurator Gelmuyden Skjøde som tillige af Ole Bache Selv Ratificeret til Mons Larssøn Hougen paa Berge $\frac{1}{2}$ Løb Sm: $\frac{1}{2}$ Hud No: 23 S: S: E: godz mod 400 rd: datt: 27de Julj 1787. og af Ole Bache Ratificeret 31 Aug: 1787.

Kjøbmand Hillebrant Hermans af Bergen og Ole Olssøn Bache Skjøde til Asbiørn Pederssøn Goupholm paa Berge No: 23 S: S: E: godz $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud mod 415 rd: datteret 31te Augustj 1787.

Pante Bogen Til Udslettelse

No: 5 pag: 360. Johannes Michelssøn Berge Obl: stor 600 rd: til Kjøbmand Hillebrant Hermans med Pant i Berge etc: No: 23 S: S: E: godz datteret 23 Novembr: 1786. af Creditor qvitteret 31 Augustj 1787.

Undsætnings Kornet Angaaende.

Lars Olssøn Lejlænding paa Jndre Hougland i Ous Skibreede mødte og anmeldte at blive fordret af Velædle Hr: Foged Koren for en Tønde Kongelig undsætnings Korn 2 rd: 8 [s:], Men erbyder sin Eed ikke at have faaet noget af dette Korn enten selv eller Ved Andre, ja ej en gang begiært noget, hvor efter Han vil udbede herfor at være uKrævet.

Hr: Fogden havde intet imod den anbudne Eed at erindre.

Retten tillod Comparentens Begiæring og altsaa forelæste Ham Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning at Vogte sig for Meen Eed.

Hvorpaa Comparenten med Corporlig Eed efter Loven bekræftede sit foregivende Saa sandt hielpe mig Gud og hans Hellige ord.

Hr: Fogden begiærede det passerede som udskrift sig Beskreven meddeelt. Som blev Bevilget. Udstædt.

Undsætnings Kornet Angaaende.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren foreviiste Speciel Fortegnelse over de Persohner i Ous Skibreede, som endnu rester med betaling for det dem i Aarene 1772 og 1773 Crediterede Kongelige undsætnings Korn hvor blant Andre findes anført og antegnet: Siur Olssøn Sandviig. Johannes Løvschar. Lars Gunderssøn Qværnæs. Hans Goupholmstræe. Niels Asbiørnssøn Aadland. John Pederssøn. Lisbeth Mons Datter. Christi Anders Datter. Marithe Mons Datter og Barbroe Jndre Houeland. Disse Persohners opholds Stæd sagde Hr: Fogden ej at viide uagtet Hand ved Lensmanden Aarlig mange gange ved Restancens paafordring har efterspurgt samme. Restance Listen Viiser at til enhver af de benævnte Persohner skal af undsætnings Kornet være udborget Een Tønde, hver tønde anført og Beregnet til Værdie 2 rd: 8 s: Velbemelte Hr: Fogden begiærede derfor Lensmanden, Laugrettet og Almuen af Retten tilspurgt og deres Svar modtaget: Om de Kjender nogen af ovennævnte Persohner, og Veed paa hvilken Gaard eller Grund de Boer eller opholder sig, enten i eller udflydt af dette Ous Skibreede.

For samtlig tilspurgte blev forestaaende Hr: Fogdens tilførte oplæst, og Hvortil de eenstemmig svarede: De Kjender ikke og har ikke Kjendt nogen af omspurgte Persohner og Veed med Vished at ingen af Navn Siur Olssøn Sandviig, Johannes Løvschar, Lars Gunderssøn Qværnæs, Hans Goupholmstræe, Niels Asbiørnssøn Aadland, og Barbro

Houeland, enten nu Boer eller opholder sig, eller har Boet og opholdet sig paa enten af benævnte gaarde, ligesom og at ingen ved navn Lisbet Mons Datter, Christi Anders Datter, Marthe Mons Datter og Jon Pederssøn der paa Restance Listen findes Anført, Almuen Bekjendt opholder sig i Ous Skibreede eller i forrige Aaringer siden 1772 og 1773 derfra til andre Stæder udflyttet.

Hr: Fogden Begiærede forestaaende, og Almuens dertil givne Svar sig som Tings Vidne Beskreven meddeelt, som Bevilges. Udstædt.

Pante Bogen til Jnddragelse

Ole Baarsøn Sør Strønen Skjøde til John Olssøn paa Sør Strønen No: 5 S: S: E: godz 1 pd: 22 mrk: Sm: mod 92 rd: datt: 8 Octbr: 1787.

Asbiørn Pederssøn Goupholms Obl: til Frøkenene Amalia og Hedeviig von Pritzier stor 200 rd: 1 p: i Berge No: 23, ½ [Løb] Smør ½ Hud datteret 8de Octbr: 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 335. Hans Knudssøn Yttre Tøsse Obl: til Niels Pederssøn Højsæter stoer 160 rd: datt: 5te Maj 1781 af Creditor qvitteret den

1787: 30b

8de October 1787.

No: 5 p: 362. Contract mellem Anders Koldahl og Hans Hatviig angaaende Koldahls Saug og Qværns Brug d: 31te Maji 1787 af Contrahenterne Paategnet 8de Octbr: 1787.

Bygsel Seddel med Revers

Sem: Frid: Forstander til Hans Hanssøn paa Hegland No: 24 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud før brugt af Hans Poulssøn datt: 4de April 1787. til M:f: H: 1 mrk:

Johannes Bessessøn Grønsdahl til Christopher Christopherssøn paa et under Grønsdahl beliggende uskatlagt Plads Dyrhovde Kaldet datteret 8de Octbr: 1787. til Manuf: Huset betalt 8 skil:

Biskop Jrgens til Lars Nielssøn paa Jndre Hougland ¼ Løb ¼ Hud før brugt af Lars Olssøn datt: 12 April 1787. Søe Lægd. til M:f: H: 8 s:

Anders Siurssøn Koldahl til Berge Bergessøn Nedre Echel: paa ¼ part i Koldahl Saugs Grund d: 8de Octbr: 1787. til M:f: H: 8 s:

Saug Angivelser

Tøsse eller Houchenæs Saug Ejeren Peder Pederssøn Langeland angav paa egne og medEjeres Vegne 6 Hundrede doble og 15 Hundrede enkelte Bord.

Yttre Tøsse Saug Ejeren Hans Knudssøn angav at Saugen ej endnu er fuldfærdig og følgelig derpaa intet til dato Skaaret.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster har Almuen svaret ligesom for Schoneviigs Skibreede fol: 8 findes, alt undtagen til 6te Post ingen flere Bord Sauger end de hvorfor er giort Angivelse. 7. Post ingen af omspurgte Persohner findes i dette Skibreede. 8. Post Lensmanden Hans Engelssøn Echeland har i aar brugt Echeland 1 Løb 1 pd: 10 2/3 mrk: Sm: Land Lægd.

Odels Mandtallet. Differensen Examineret hvor efter afgaar 3 Løb 2 pd: 9 mrk: Sm: 1 ½ Hud. og tilkommen 3 Løber 22 ¾ mrk: 1 Hud.

Ting Skydsen ligesom for Schoneviigs Skibreede fol: 8.

Restanse Registerets Summa 281 rd: 4 skil:

Laugrettesmænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte: 1. Thomas Olsson Aadland. 2. Niels Knudssøn Højsæter. 3. Endre Svendssøn Jndre Tøsse. 4. Peder Pederssøn Svensdallen. 5. Hans Christopherssøn Sundøen. 6. Niels Christopherssøn ibm: 7. Lars Nielssøn Jndre Hougland. 8. Hans Hanssøn Hegland.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med Viidere at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Strandviig Skibreedes Høste Ting den 10de October 1787. sadt og holdet paa Tingstædet Holsund. Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtzes Svagheds Forfald, ved Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leirdahl Rose, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Koren, Skibreedets Lensmand Engel Hanssøn Giøen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnl:

1. Knud Anderssøn Miaanæs 4. Hans Stenssøn Lygre 7. Elling Dagssøn Røsaas
2. Svend Anderssøn Sævereide 5. Knud Jonssøn Bolstad 8. Willum Knudssøn Schaatun
3. Elias Olsson Sælsvold 6. Ole Jonssøn N: Echeland

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registreret for Schoneviig Skibreede fol: 7. for Waags Skibreede fol: 20b. og for Ous Skibr: fol: 29a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som for Schoneviigs Skibreede Justice Protocollen her fol: 7 findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden Laugrettet Almuen og de 2de Mænd Engel Jonssøn Haavig og John Olsson Toft. og befunden som herefter Protocollen findes tilført.

Pante Bogen Til Indragelse

Skifte Brev 11 Septbr: 1786 efter Gitle Samsonssøn Selsvold. | Jordegodz udlægget i
.... 27 Octbr: 1786 Michel Samuelss: Kleppe. | Skjøde Bogen Extrah:
Niels Nielssøn Nordtvedt No: 49 S: S: E: godz Skjøde paa Nordtvedt 1 pd: 18 mrk: Sm:
2/3 Hud for 570 rd: til Hactor Arnessøn Breum datt: 9de Octbr: 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 29. Niels Nielssøn Nordtvedt No: 49 Obl: til Johannes Erichssøn Sundvor 170 rd: datt: 10de Octbr: 1776 af Creditor qvitteret 8de October 1787.

Opsadt Leiermaaels Sag fra fol: 404b. forrige Protocol. Fogden Contra Mallene Kleppe. Actor Fogden Koren som tilstæde frafaldt all viidere Procedure og Paastand i denne Sag da de paastevnte Bøder mindelig er betalt under Aftingning med 2 rd:, begiærede derfor Sagen ophævet.

Sagen som af Actor frafaldet blev som forligt og mindelig afgiort for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 403b. forrige Protocol. Friderich Elholm Contra Hans Anderssøn Aase.
Begge Parter blev paaraabt, men de mødte ikke eller møde lod.
Retten lod Sagen Beroe til S: Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 403b. forrige Protocol. Jomfrue Jørgens Contra Jacob Hougervold.
Begge Parter blev paaraabt, men de mødte ikke eller møde lod.
Thi Beroer Sagen til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 403b. forrige Protocol. Jomfrue Anna Henricha Jørgens Godfreds Contra Halvor Aare.

Citantinden ved Stevne Vidnerne Lensmand Engel Hanssøn Giøen og Johannes Anderssøn Eijde fremsendte Rettens seneste Rettes dag givne Laugdag saal: som Stevne Vidnerne under Lovens Eed med oprakte Fingre paa lovbefalet maade afhiemlede for den indstevnte lovlig at have forkyndt i hans eget paahør og talte ved Ham Selv.

Indstevnte Halvor Jsachssøn Aarre mødte tilstod at være lovlig Stevnet og Lavdaget i denne Sag, samt at Hand efter i Rette lagte Pante Obligation rigtig er skyldig Citantinden 53 rd: 2 mrk: 8 s: hvilken Capital Hand uden foregaaende lovlig opsigelse har vedtaget og lovet at betale til indeværende Aars afholdte almindelig Sommer Ting, men da det ej har været Ham muelig, end ikke til denne Tiid at skaffe Penge, begiærede Hand som nu har Formodning om at faae Selge Pantet med Fordeel for sig, at Sagen maatte udsættes til Sommer Tinget 1788.

Citantinden mødte ikke eller møde lod.

Retten lod derfor denne Sag beroe til Sommer Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 403b. forrige Protocol. Wintzians Windenæs Contra Christopher Oustestad.

Begge Parter blev paaraabt men da da!! de ikke mødte eller møde lod Saa beroer Sagen til S: T: 1788.

Om Qværne Brugene og deraf Beregnede Skatt i dette Skibrede, svarede Almuen ligesom Schoneviigs Skibreedes Almue fol: 12a. svaret har.

Saug Angivelser

Sundfiords Saug Ole Bergessøn Sundfiord angav 16 Hundrede doble og og!! 45 Hundrede Enkelte Bord.

Femanger Saug Anders Anderssøn angav paa egne og medEjeres Vegne 5 Hundrede doble og 15 Hundrede enkelte Bord.

Lygre Saug Hans Stenssøn Lygre angav 1 Hundrede dobbelte og 4 Hundrede enkelte Bord.

Schielbriect Saug Niels Axelssøn Schielbriect angav paa egne og med Ejeres [Vegne] ½ Hundrede doble og 12 Hundrede Enkelte Bord.

Henanger Saug efter Johannes Olssøns angivelse er paa denne Saug fra den[s] Opbyggelse den 17 Octbr: 1786 til denne Tiid skaaret 3 ½ Hundrede doble og 27 ½ Hundrede Enkelte Bord.

Hatletvedt Saug efter Sten Stenssøns angivelse derpaa fra dens Opbyggelse den 28de Junj d: a: skaaret 1 Hundrede doble og 7 Hundrede Enkelte Bord. see fol: 32b.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dag Den 11te October 1787 Continuerede dette Ting da foretaget

Nye Sag

Enken Guri Siurs Datter Baartvedt ved Laugværge John Torbiørnsøn Houge og Ole Halvorssøn Baartvedt mødte og anmeldte ved lovlig Mundlig Varsel Til nærværende Ting Tiid og Stæd at have ladet indkalde Lars Hanssøn Aachre {ulovlig} for die Hand paa en ulovlig maade, Voldsom, paa Citanternes Ejendoms Gaard og Grund skal have spildet, deres der anlagde Stem og Mølle Dam, derved at Han har ud og optaget den til Demning Andlagte Grund Stok, derom at høre Vidner og derfor at liide Dom til undgiældelse efter Loven og Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Siur Siurssøn Husmand paa Store Baartvedt, Frantz Olssøn Nedre Hage og Svend Olssøn Store Wiig.

Stevne Vidnerne Hans Johnssøn Særvold og John Olssøn Toft afhiemlede paa lovbefalet maade under Lovens Eed, med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er. Taledede saavel med indstevnte, som Vidnerne Selv, og forkyndte indstevningen for enhver i sær i deres eget paahør.

1787: 31b

Indstevnte Lars Hanssøn Aachre blev tree gange Paaraabt men Mødte ikke eller møde lod.

Citanterne fremstillede de indstevnte Vidner som alle mødte, og begiærede at disse maatte antages til Eedelig Forklaring. For Vidnerne som tilstæde blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende. der efter Separerede og fremstod som

1ste Vidne Siur Siurssøn Husmand paa Store Baartvedt aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At en dag afvigte Vinter Vidnet erindrer ikke, om det var for eller efter Juul kom indstevnte til Vidnet, sagde at Hans ærinde var at faae Male, gik fra Vidnet til Qværn og Grund Ejerne denne Sags Citantere for at bede om tilladelse at faae Male. Vidnet var ikke med Ham, men da indstev[nte] efter omtrent en Times forløb kom tilbage og atter taledede med Vidnet, sagde Hand ej den dag at kunne faae Male, da Ejerne paa Baartvedt denne Sags Citantere, sagde at Vandet Var forlidet og at det maatte for at samle mere, holdes indelukt 1 á 2 dage. Vidnet som Boer nære ved Qværnerne Ve/e/d og at Vandet paa den tiid Var for lidet at male med. indstevnte ved sin ankomst til Vidnets Hus ved omprovede første Samtale bragte med sig en Stour eller saa Kaldet Haand Spag, den Han hos Vidnet lod efterstaae, og efter at indstevnte sagde at have talt med Qværn Ejerne og for Vidnet fortalte, hvad svar Hand havde faaet, sagde indstevnte at ville bie til næste Dag og at naar Hand da kom igien vilde Hand tage Vandet, reiste derpaa Hiem til sin gaard omtrent ¼ Miil fra Baartvedt. Dagen efter kom indstevnte igien til Vidnet sagde at ville Male, tog den første dag eftersadte Haand spage med sig og begiærede at faae laant en øx som Vidnet nægtede, og Raadede indstevnte ej at fuldføre hvad Hand dagen tilforn lovede neml: at tage Vandet, der endnu var saa lidet at ingen med hvad giennem den sædvanlige Aabning og Stem Luge ville flyde, kunne Male. indstevnte tog Vidnets øxe og lovede at om den gik i Støkker skulle Hand betale den, og med den nemlig Øxen og Haand Spagen forføjede Hand sig til Elven. Vidnet fulgte ej med, saa ej hvad Hand der foretog sig ej Heller om hand den Dag fik male, men da indstevnte efter nogle Timers forløb leverede den tagne Øxe tilbage som ubeskadiget, Hastede Hand meget, sagde allene Hand ej havde brugt Øxen. Vidnet Ved at Stemmen og Grund Stokken var i god Stand da indstevnte omprovede 2de gange kom til Vidnet, men om den {om den} da eller nogen anden tiid ved indstevnte er bleven beskadiget Ved Vidnet ej, som ikke har seet sligt, eller nogen sinde at Grund Stokken har været udreevet uden efter Ejerne[s] Citanternes egen foranstaltning for at Reparerer. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedblev sagde ej at Viide mere, og da Citanterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev det med Concense Demitteret.

2. Vidne Frantz Olsson Husmand paa Nedre Hage Naboe gaard til Citanternes gaard Baartvedt fremstod aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ligesom forrige Vidne at en dag afvigte Vinter, om det var for eller efter Juul erindres ej kom Vidnet til Citanternes Qværner for at ville Male taledet med første Vidne som sagde, det og Vidnet selv saae at Vandet Var for lidet, hørte andre der forsamlede tale om at ville gaae til Citanterne for at faae Vandet løs, saae de gik og ved tilbagekomsten hørte dem fortælle at have faaet saadant svar at de den dag formedelst mangel paa Vand ej kunde faae Mahle men at Vandet for at samles maatte holdes indelukt en dags Tiid. Andre tilstæde værende, deriblant Vidnet Svend Olsson Store Wiig gav sig med dette svar tilfreds og blev roelig, indtil i det samme indstevnte Lars Hanssøn Aachre ankom som

1787: 32

sagde at Ville Male og at Ville tage hvad Vand der var, bad Vidnet og det andet Vidne Svend Olsson følge med til Elven. {saa} Vidnet \saae Indstevnte/ toeg den af 1ste Vidne omprovede Øxe og Hand spage med sig bar det selv og dermed forføjede sig til Elven og Qværne-Stemmen. Vidnet som har Skade i sin ene Fod kunde ikke gaae saa hurtig som de andre, fulgte dog efter og da Vidnet kom til Elven og Stemmen saae Vidnet at indstevnte og en Hans Søn, var i arbeide med at [i]støkker bryde Stemmen at de ved Hielp af den medbragte Haand spage fik Grund-Stokken {den} den nederste i Stemmen udbrudt den de lagde paa Land. giennem denne Aabning, saae Vidnet at saa meget Vand Randt at indstevnte paa en nedenfor staaende Qværn fik male, men hvor meget eller lidet Veed Vidnet ej, \vej/ heller om indstevnte den dag eller siden efter sadte Stemmen i Stand igien. Demitteret som forrige.

3de Vidne Svend Olsson Leilænding paa Store Wiig derefter aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og til denne Sags oplysning forklarede ord til andet som 2det Vidne, uden mindste anden Forandring end at Vidnet var en af dem som var hos Citanterne for at begiære at faa male. Andet eller mere vidste Vidnet ej derfor Demitteret som forrige.

Citanterne begiærede det passerende Sluttet som Tings Vidne og sig {som Tings Vidne} paa nærmere Begiæring beskrevet meddeelt, s: b:!! (som blev) bevilget. Derefter overenstemmende indstevningen Paastod at indstevnte ved Dom maae tilfindes at udrede Bøder efter Loven, samt erstatte dem denne Sags omkostninger 4 rd: og saaledes under Reservation af nærmere tilsvær om indstevnte dertil skulle give Anledning nu fra Deres Siide indlod Sagen til Doms.

Da indstevnte Lars Hanssøn Aachre efter tree ganges paaraab ej mødte eller møde lod Saa etc: Afskediget med Lavdag.

Sagen beroer til Sommer Tinget 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Anders Johannesson Eijde til Ole Simonsen paa et under Eijde liggende uskatlagt Pladz Kalvenæs Kaldet paa Condition at holde Husene i Stand, Forstre Creaturer i stæden for Afgift, ej Hugge anden Veed end Older, og ej have flere Creaturer til Sommer Beite end 2de Kjør. datteret 10de Octobr: 1787. til Manufactur Huset 8 skil:

Pante Bogen til Indragelse

Creditorer og Arvinger efter Hans Poulsson Jndre Røe Skjøde til Mons Ingebrethsen Qvale paa 1/3 part i Haalandsdahls Kirke og underliggende godz hvoriblant Jndre Røe No: 66 S: S: E: godz 12 mrk: Sm: 1/3 Huud for 133 rd: 2 mrk: datt: 18 Januarii 1787.

Hans Hanssøn Holdhuus Skjøde til Gudmund Hanssøn paa Odels, Aasædes, Indløsnings og Buestads Retten til 1 pd: 15 mrk: Sm: ½ Hud i Holdhuus mod 12 rd: datteret 1ste Junii 1787.

Anders Brynildssøn Tombre Obl: til Aad Jonssøn Lille Hougen stor 90 rd: 1 pr: i Tombre No: 21 S: S: E: godz 16 mrk: Sm: 1/3 Hud datt: 1ste Junii 1787.

Creditorene efter Torbiørn Olssøn Uglehuus Hustrue Skjøde til Torbiørn Olssøn Uglehuus paa Uglehuus med Leithe No: 89 S: S: E: godz 1 pd: 9 ½ mrk: Sm: ½ Huud datteret 10de Octobr: 1787.

Ole Mikkelsøn Tombre Obl: til Knud Siurssøn Furhovde stor 98 rd: 2 mrk: 1ste pr: i Tombre No: 21 S: S: E: godz 16 mrk: Sm: 1/3 Hud datt: 11 Octbr: 1787.

Skifte Brev 18de Junii 1787 efter Ole Olssøn Revne. Stervboet[s] Jordegodz udlæg i Skjøde Bogen Extraheret.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 273. Torbiørn Olssøn Uglehuus No: 89 S: S: E: godz Obl: til Knud Siurssøn Furhovde stor 80 rd: datt: 5te Maji 1780, af Creditor qvitteret 8 Octbr: 1787.

No: 5 Pag: 63. NB: Resten Af Ole Olssøn Revne No: 29 S: S: E: godz. Oblig: til Sverke Hanssøn Hiertnæs stor 379 rd: datteret 14 Octbr: 1783 af Creditor qvitteret for de Resterende 170 rd: den 10de Octobr: 1787.

No: 3 fol: 125a. Ole Mikkelsøn Tombre No: 21 Obl: til Poul Torchelssøn Kihlen stor 35 rd: datteret 8 Octobr: 1778 af Creditors arvings Formynder qvitteret 10de October 1787.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Adskillige Poster ligesom for Schoneviigs Skibreede, undtagen 6te Post, foruden de Sauger hvorfor er gjort Angivelse findes i Skibreedet Reinerviigs eller Biøndahls og Balleseims, hvis Ejere ej er mødt. 7de Post af Omspurgte Persohner, findes ingen i dette Skibreede. 8de Post Lensmand Engel Hanssøn har i Aar brugt og Beboet Gaarden Giøen 1 Løb 6 mrk: Sm: Land Lægd.

Odels Mandtallet, Differencen Examineret, hvor efter Afgaar 2 pd: Sm: ¼ Hud, og Tilkommer 3 Løb: 2 pd: 17 mrk: Sm: 4 1/24 Hud ½ Faarskind.

1787: 32b

Aftage paa ubestemte Aar | dertil svarede Almue ligesom for Schoneviigs
Ting Skydsen | Skibreede fol: 8a. findes tilført.
Restanse Registeret Summa 249 rd: 1 mrk: 9 s:

Laugrettesmænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte 1. Samuel Olssøn Hiertager. 2. Peder Hanssøn Kleppe. 3. Hans Hanssøn Kleppe. 4. Engel Engelssøn Sørtvedt. 5. Mons Ingebrethssøn Jndre Røe. 6. John Steffenssøn Berge.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen Den 12te Octobr: 1787 Continuerede dette Ting; Men da ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Strandebarms Skibreedes Høste Ting den 15de October 1787 sadt og holdet paa Tingstædet Giermundshavn. Retten Betjent, udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald, Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leirdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle

og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Svale Heljessøn Øfre Waage, samtlig Tingsøgende Almue og efterskrevne Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd sc:

1. Peder Anderssøn Døsviig 4. Kietel Olssøn Braatun 7. Peder Nielssøn Berreseim
2. Erich Anderssøn Teigland 5. Asbiørn Nielssøn Breebne 8. Christopher Arnessøn
- Tangeraas
3. Anders Anderssøn Kiæreviig 6. Engel Knudssøn Bertun

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registreret for Schoneviigs Skibreed fol: 7. for Waags Skibreed fol: 20b. og for Ous Skibreed fol: 29a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som Justice Protocollen her fol: 7 findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Gitle Siurssøn Mundeim og Poul Aadssøn Havneraas, og befunden som Protocollen her efter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 3de Marti 1787 efter Baar Siurssøn Yttre Ohmes Hustrue. | Jordegodz udlægget
.... 8 Junii 1787 Jens Godschalchssøn Fladebøes Hustrue. | Etc: i Skjøde Bogen
.... 11 Junii 1787 Hans Erichssøn Dybsland. | Extraheret.

Arvingerne efter Rasmus Rasmussøn Tvedtes Hustrue og efter Johannes Rasmussøn Tvedtes Hustrue deres Skjøde til Hans Rasmussøn paa Giersteig No: 64 S: S: E: godz 16 Mrk: Sm: datt: 12te Januarii 1787.

Arvingerne efter Rasmus Rasmussøn Tvedtes Hustrue og efter Johannes Rasmussøn Tvedtes Hustrue deres Skjøde til Steen Rasmussøn paa Øvre Echenæs No: 65 S: S: E: godz 18 mrk: Sm: 1 g:skd: datt: 12 Januarii 1787.

Opsadt Sag fra fol: 404a. forrige Protocol. Hans Brue Contra Ole Schogesahl.

Citanten som Svag, lod ved Niels Olssøn Riise, Lars Stenssøn Breebne og John Johnssøn Lille Fosse anmelde at denne Sag var forliget, derfor begiærede Comparenterne at den som mindeligt afgjort maatte ophæves.

Efter Comparenternes Begiær paa Citantens Vegne, blev denne Sag, som forliget for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 404b. Anders Døsviig Contra Hactor Breebne see forrige Protocol. Begge Parter blev paaraabt men da de ikke mødte eller møde lod, saa beroer Sagen til Sommer Tinget 1788.

Continuation af Saug Angivelser fra fol: 31a.

Reinerviig eller Biøndahls Saug Størk Anderssøn Drageide paa egne og medEjeres Vegne angav 36 stk: doble og 3 Hundrede Enkelte Bord.

Balleseims Saug Sverke Hanssøn Hiernæs paa egne og medEjeres Vegne angav 6 ½ Hundrede doble og 18 Hundrede Enkelte Bord.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag No: 3 fol: 7. Otte Urbannssøn Gietzmann Obligation til Ingemon Johannessøn Netteland stoor 199 rd: datteret 10de Maji 1776, derpaa til Afdrag [paa]? de Resterende 100 rd: efter Creditors qvittering 10de Octbr: 1787 betalt 50 rd:

No: 5 p: 118. Ole Samuelssøn Alsager No: 136 Obl: til Anders og Lars Anderssønner Houchaas hver 43 rd: 3 mrk: er 87 rd: datt: 6te Novbr: 1783. af Creditorerne qvitteret 29 Decembr: 1784. Af Opdahl.

No: 5 p: 301. Ole Olssøn Storeim No: 11 i Ous Skibreede til Lars Galtung stoor 190 rd: datt: 24 Maji 1786. af Creditor qvitteret 15 Junii 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

Arvingerne efter Lars Samsonssøn Thorsnæses Hustrue, Skjøde til Anders Larssøn Thorsnæs paa en Andeel i Hisdahls Skove Teig datteret

1787: 33

4 Junii 1787.

Contract mellem Beboerne af Gaarden Thorsnæs Lars Janssøn Galtung, Jacob Hanssøn Galtung og Lars Samsonssøn Thorsnæs angaaende det deres gaard tilliggende Fælles Beite. etc: datt: 16de Octobr: 1786.

Som Natten paafaldt Beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 16de October 1787 Continuerede dette Ting.

Saug Angivelser

Dybslands Saug efter Siur Aadnessøns angivelse paa egne og MedEjeres Vegne 1 ½ Hundrede doble 29 ½ Hundrede enkelte Bord.

Femsteneviig Saug Poul Aadssøn Havneraas paa egne og medEjeres Vegne 1 Hundrede doble og 25 Hundrede enkelte Bord.

Westerviig Saug Lars Anderssøn Sandviig paa egne og medEjeres Vegne ½ Hundrede doble 17 Hundrede Enkelte Bord.

Rørviigs Saug Lars Jverssøn Lille Linge paa egne og MedEjeres Vegne angav 45 Hundrede enkelte, men ingen doble Bord.

Thornæs gamle eller Yttre Saug Lars Janssøn Galtung paa egne og medEjeres Vegne 1 Hundrede doble og 35 Hundrede enkelte.

Aachre Saug Erich Pederssøn paa egne og medEjeres Vegne 5 Hundrede doble og 33 Hundrede {Doble} enkelte Bord.

Thornæs nye Saug Lars Samsonssøn angav paa egne og medEjeres Vegne fra 6te Junii 1787. Saugen blev færdig til denne Tiid at have Skaaret 8 Hundrede enkelte og ingen doble Bord.

Echenæs Saug Lars Erichssøn Giersteig paa egne og medEjeres Vegne 11 Hundrede doble!! og 59 Hundrede enkelte.

Svindlands Saug Anders Samsonssøn paa egne og MedEjeres Vegne angav 84 stk: Doble Bord og 21 Hundrede enkelte Bord.

Aarviigs Saug efter Tosten Jverssøns Ang: paa egne og medEjeres Vegne 9 ½ Hundrede doble og 60 Hundrede enkelte Bord.

Næs Saug Niels Pederssøn paa egne og medEjeres Vegne angav 3 ½ Hundrede doble og 32 Hundrede enkelte Bord.

Øyerhavn Saug Gitle Giertsøn Mundeim paa egne og medEjeres Vegne angav 96 stk: doble og 58 Hundrede enkelte Bord.

Ohme Saug Peder Anderssøn Døsviig paa egne og medEjeres Vegne angav 12 ½ Hundrede enkelte men ingen doble bord.

Nettelands Saug paa egne og medEjeres Vegne angav Lars Erichsøn 3 Hundrede doble og 20 Hundrede enkelte Bord.

Furhovde Saug Knud Knudssøn Nernæs angav paa egne og Medejeres Vegne, siden Saugens opbyggelse den 1ste Octbr: 1787 at have Skaaret 2 Hundrede enkelte, og ingen doble.

Kiæreviig [Saug] Anders Anderssøn angav paa egne og medEjeres Vegne at have Skaaret 10 Hundrede doble og 15 Hundrede enkelte Bord. see Videre fol: 34B.

Saug Tings Vidne

Godschalk Knudssøn som Odels Mand og for endeel Selv Ejer til Gaarden Aarsan (Aarsand) mødte og androg at da Hand og endeel af Hans Naboer ej kand faae skaaret de fornødne Bord til Deres Huses Reparation af Tømmeret de som Ejere fra deres Odels og Ejendoms Skove kand fremskaffe fordie at de nestliggende Sauger i Moranger Fiord omtrent en Miil fra Comparentens gaard Aarsan, saaledes Vinter og Foraars tiid ligger indfrosen at ingen udenfor Boende formedelst {Tøm} Jis kand faa sit Tømmer did Bragt og Skaaret, og paa den Nest liggende Saug $\frac{1}{4}$ Miil fra Aarsan er foruden i Foraars tiiden mangel paa Vand, naar det lider ud paa Sommeren, saa stoor tilførsel af Tømmer, at det did bragte ej noget Aar bliver opskaaret; Hvilket er Aarsangs (Aarsands) Ejer og Hans Nabo er til stor sinkelse ophold og Skade i deres Huuses vedlige holdelse foruden det at Deres Tømmer ved andre Sauger ligger lenge uskaaren, og ved saaledes at ligge paa Aaben Mark i Luft og Regn meget fordærves; Saa agter Comparenten at gjøre Allerunderdanigst Ansøgning om allernaadigst Bevilling at opsætte en Saug ved Aarsans Elv paa Aarsans No: 63 S: S: E: godz i Strandebarms Skibreede, Odels og Ejen-

1787: 33b

doms Gaards Grund, hvorpaa begge Elvens Siider der hvor Saugen og Dam Stokken med begge dens ender kommer til at staae, Gaarden Aarsan ejer Grunden. Comparenten anmelte end Viidere at Han Beboer Aarsan som en ringe Korn Jord, derfor trænger til hvad liden Fordeel hand heraf kand have til Skatter og Livs ophold, og ellers ej hverken Han eller Hans Naboer kand benytte sig med Fordeel af deres Skove. Og da Comparentens og de fleeste af Hans Naboers omliggende Skouge ej er lagt til andre Sauger, saa bliver samme Skove tilstrækkelig til det behøvende Tømmer til Saugens Brug, hvorpaa Han agter mest at skjære Bøigde Bord til Bøygdens fornødenhed, men af det Tømmer som dertil er for got og var at forringe og Spilde ved at skjære til Bøigde Bord agter Han allene at skjære udførsels Bord, Men sammes Quantum er Ham umuelig at bestemme, som dependerer af hvad behøves til Huse Reparation og af Vandets Mangel og tilstrækkelighed.

Comparenten udbad sig Almuen tilspurgt og deres svar derpaa Protocollen tilført til et lovformelig Tings Vidnes erhvervelse 1st om denne Saug er nødvendig. 2det om det dertil behøvende Tømmer kand faaes af Comparentens og omliggende Hans Naboers Gaarders Skouge uden Skovenes Skade eller medtagelse i nogen maade, og om nogen af de Skouge som kand søge denne Saug, er til andre Sauger forhen henlagt.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen og derom samt paa fremsadte qvæstioner æskede samtlig Laugrettes og Almues svar hvorpaa samtlig svarede i almindelighed, at alt Andragne sig saaledes forholder og i særdeleshed til 1ste at Saugen saavel for Ejeren selv, som for den deel af Hans Naboer der har Tømmer Skoug er fornøden, da disse paa nest liggende Sauger, dels formedelst Jis til nogle og dels formedelst mængde tilført Tømmer til andre, ej kand faae sit Tømmer Skaaret. Til 2de Jo Tømmeret kand gierne deraf faaes uden Skovenes medtagelse, og er ingen af de nærmest omliggende \Skove/, saavit Laugrettet og Almuen Veed lagt til andre Sauger.

Comparenten begiærede det passerede sluttet som Tings Vidne og sig Beskreven Meddeelt.
Som blev Bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Indragelse

Arvingerne efter Mons Brynildssøn Lie og Lars Monssøn Lie deres Skjøde til Brynild
Monssøn paa Lie No: 4 S: S: E: godz $\frac{1}{2}$ Løb Smør datteret 19de Januarii 1787.

Johannes Johannessøn Yttre Berreseim Obl: til Peder Johannessøn Berge stor 135 rd: 1ste
p: i Ytt: Berreseim No: 29 S: S: E: godz 1 Løb Sm: 1 Hud datt: 15 Octbr: 1787.

Contract mellem Knud Knudssøn Nernæs og Zacharias Hanssøn Furhovde [paa den eene
Siide]? og Engel Hanssøn Furhovde paa den Anden Siide, angaaende Skjørsel og Vandets
Brug til Furhovde Saug datt: 15 Octbr: 1787.

Bygsel Seddel med Revers

Strandebarms Sogne Præst Ditmar Kahrs til Erich Hanssøn Dybsland paa det halve Brug i
Dybsland No: 82 S: S: E: godz før brugt af Hans Erichsøn 1 $\frac{1}{2}$ spd: Smør $\frac{1}{4}$ Hud $\frac{1}{2}$ gds: k:
datt: 30 Decbr: 1786. Til M:f: H: 17 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 436. Rasmus Johannessøn Echenæs {Obl:} No: 66 Obl: til Torbiøren Larssøn
Lande stor 88 rd: datt: 3de Juni 1782 af Creditor qvitteret 16de Octbr: 1787.

Pante Bogen til Indragelse

Ørjan Baarsøn Jndre Ohmes Arvingers Skifte Contract hvorved 1/16 part i Ytt: Ohmes Saug
tilfalder Baar Ørjanssøn Jndre Ohme, Knud Ørjanssøn Jndre Ohme og Sebiørn Torgerssøn
Gierde hver i den heele 1/48 part datt: 16de Octbr: 1787.

Om Qværne Brugene og deraf Beregnede Skatt, svarede dette Skibredes Almue ligesom
Schoneviigs Skibrede fol: 12a. svaret har.

1787: 34

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Adskillige Poster som for Schoneviigs Skibreede undtagen til 6te Post ej fleere end de
angivne Sauger og desuden Kysnæs Saug hvis Ejer ej har mødt. 7de Post ingen af
omspurgte Persohner findes i Skibreedet uden Giestgiver Otte Giesmann paa
Giermundshavn. 8de Post Lensmand Svale Heljessøn har i aar brugt og beboet Gaarden
Øfre Waage 1 Løb 18 mrk: Smør som er Land Lægd.

Odels Mandtallet Differensen Examineret hvor efter Afgaar 2 pd: 10 $\frac{1}{4}$ mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hud
og tilkommer 2 Løb: r 2 pd: 12 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: 2 $\frac{3}{4}$ Hud 1 G:skd:

Ting Skydsen Angaaende | Ligesom for Schoneviigs

Aftage paa ubestemte aar | Skibreede fol: 8.

Restance Registerets Summa 227 rd: 5 mrk: 9 s:

Opnævnelser over det Laugret som af nye gifte skal betjene Retten 1788, er leveret
Lensmanden.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med Viidere at gaae i Rette Saa blev tinget
for dette Skibreede Sluttet.

Qvindherretz Skibreedes Høste Ting den 17de Octobr: 1787 sadt og holdet paa Tingstædet Giermundshavn af Hans Leierdahl Rose som Eedsvoren Fuldmægtig hos Sorenskriver S: T: Hr: Cancellie Raad Schiøtz som Svag og fraværende, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren Skibreedets Lensmand Abel Jverssøn Helviigen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig

1. Svend Johannesson Døsseland 4. Jsach Torgerssøn Døsseland 7. Knud Monssøn Liustvedt
2. Johannes Nielssøn Tvedte 5. Niels Rasmuss: Røsten 8. Ole Olssøn Liustvedt
3. Ole Larssøn Berge 6. Halvor Sigvardsøn Store Fusk

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt Høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registreret for Schoneviigs Skibreede fol: 7. for {Schoneviigs} \Waags/ Skibr: fol: 20b. for Ous Skibreede fol: 29a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som Justice Protocollen her fol: 7 findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden Laugrettet Almuen og de 2de Mænd Østen Østenssøn Omviigen og Gunder Ølvers: Onerim og befunden som Protocollen her efter findes tilført.

Opsadt Sag fra fol: 404b. Capt: Lieutenant Johan Koren Dahls og Krigs Commissaire Henning Friman Dahl, Contra Knud Thomassøn Lønning. {Stevne Vidnerne} Lensmand Abel Jverssøn Helviigen sagde at Rettens seneste Laugdag i denne Sag saal: er ved Stevne Vidnerne Erich Liustvedt og Ole Liustvedt forkyndt den indstevnte, hvilket Stevne Vidner[ne] som for Retten tilstæde under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede at være skeed baade lovlig og rigtig, og udj indstevntes fraværelse paa lovbefalet maade forkyndt Hans Hustrue.

Indstevnte Knud Thomassøn Lønning, blev paaraabt, Hand mødte og tilstod {efter} \lovlig at Være Stevnet Laugdaget og opsagt/ i rette lagde Obligation \hvor efter H/an/d / rigtig {at være} \er/ skyldig Capital til Citanterne deri benævnte 311 rd:, ligesom og at intet meere paa Renten fra Obligationens udstædelse er betalt end det som paa Obligationen findes afskrevet. beklagede at Hand som en Svag og Fattig mand, hverken nu har eller ved til nogen Vis tid at skaffe Penge til saavel Capital som Renters afbetaling, og havde ej Viidere at svare i denne Sag.

Stevne Vidnerne derefter fremlagde den fra Citanterne med dem sendte Jndlæg datteret 8de Septbr: 1787 saalydende opl: Hvor efter da indstevnte ej indlod sig med viidere tilsvær, Sagen blev til Doms optagen og der udj afsagt følgende

Dom

Velbaarne Hr: Capt: Lieutenant Johan Koren Dahl og Velædle og Velbyrdige Hr: Krigs Commissaire Henning Friman Dahl har her til Retten lovlig ladet indkalde Knud Thomassøn Selv Ejer paa Lønning til Doms at betale til dem efter Pante Obligation skyldigværende Capital 311 rd: med Resterende Renter og Processens omkostninger. Citanterne have i Rette lagt til Beviis Indstevntes Obligation 14de Januarj 1779 og lovlig forkyndt opsigelse og derefter paastaaet efter Indstevningen Dom til betaling af Capital 311 rd: resterende Renter 46 rd: {2 mrk:} 5 s: og Viidere Rente til Betaling skeer og omkostninger 5 rd: Indstevnte har mødt og tilstaaet Opsigelsens, Stevnemaalets og Laugdagens lovlige for-

kyndelse, ligesom og rigtig til Citanterne at være skyldig paastevnte Capital og deraf beregnede Renter. Da Søgsmålet og Capitalens Opsigelse lovlig er Beviist. Saa Kjendes og Dømmes for Ret og herved afsiges: At Knud Thomassøn Lønning bør til Citanterne Hr: Capt: Lieutenant Dahl og Hr: Krigs Commissaire Dahl indfrie og betale sin til Dem udgivne her i Rettelagde Pante Obligation af 14de Januarj 1779 med Capital \til/ hver 155 rd: 3 mrk: ialt 311 rd: med resterende Renter først til dato 46 rd: 2 mrk: 4 s: og Viidere til betaling skeer samt denne Processes omkostninger med 4 rd: alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under indførsel i Pantet, og om ej tilstrækker Nam og Execution i Andre Debtors Effecter efter Loven. Udstædt

Nye Sag

Hr: Jens Friderich Undahl mødte paa egne og Søn Lars Friderich Undahls Vegne fremlagde Skriftlig Stevnemaal udfærdiget ved Procurator Kahrs den 31te Augustj 1787 saalydende, der efter fremstillede Stevne Vidnerne Abel Jversøn Helviigen og Niels Rasmussøn Rødsten, som under Lovens Eed med oprakte Fingre paa lovbealet maade afhiemlede at have forkyndt oplæste Stevnemaal for Jndstevnte Johannes Larssøn Sunde i Hans eget Hus og paahør og talede ved Ham Selv den 22de September i Aar.

Jndstevnte Johannes Larssøn Sunde blev tre gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten Reserverede at beviise det paasøgte og da indstevnte ej mødte Saa blev Ham givet Rettens Laugdag Afskediget med Laugdag etc:

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1788.

Nye Sag

Hr: Jens Friderich Undahl mødte paa egne og Søn Lars Friderich Undahls Vegne fremlagde Skriftlig Stevnemaal udfærdiget ved Procurator Kahrs den 31te Augusti 1787 saal: derefter fremstillede Stevne Vidnerne Lensmand Abel Jverssøn Helviig og Niels Rasmussøn Rødsten, som under Lovens Eed med oprakte Fingre paa lovbealet maade {at have} afhiemlede at have forkyndt oplæste Stevnemaal for indstevnte Knud Hanssøn i Hans eget Hus og paahør og talede Ved Ham selv den Stevnemaalet paategnede dag og dato.

Jndstevnte Knud Hanssøn Lunde blev tree gange Paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten paa egne og Søns Vegne Reserverede at Bevise det paasøgte til neste Ret, derfor da indstevnte ej mødte eller møde lod Afskediget med Laugdag.

Sagen Beror til S: T: 1788.

Nye Sag

Hr: Jens Friderich Undahl mødte paa egne og Søn Lars Friderich Undahls Vegne fremlagde Skriftlig Stevnemaal udfærdiget ved Procurator Kahrs den 31te Augusti 1787. saal: derefter fremstillede Stevne Vidnerne Abel Jverssøn Helviig og Niels Rasmussøn Rødsten, som under Lovens Eed med oprakte Fingre paa lovbealet maade afhiemlede at have forkyndt oplæste Stevnemaael for indstevnte Erich Poulssøn Sunde i Hans eget Hus og paahør og talede ved Ham Selv, den Stevnemaalet paategnede Forkyndelses dag og dato.

Jndstevnte Erich Poulssøn Sunde blev tree gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten paa egne og Søns Vegne Reserverede at Beviise det paasøgte til næste Rett, derfor da indstevnte ej mødte Afskediget med Laugdag etc:

Sagen Beroer til S: T: 1788.

Saug Angivelser

Helviig Saug Abel Jverssøn paa egne og medEjeres Vegne angav 3 Hundrede doble og 6 ½ Hundrede enkelte Bord.

Onnerims Saug Gunder Ølverssøn og Ole Jacobssøn angav den første 7 ½ Hundrede doble 7 Hundrede enkelte Bord og den anden 4 ½ Hundrede doble og 6 Hundrede enkelte Bord.

Store Dahles Saug Ejeren Ole Olssøn Store Dahle Angav at have Skaaret 24 Hundrede enkelte men ingen dobbelte Bord.

Continuation Saug Angivelser fra \fol:/ 33a.

Kysnæs Saug For Ejeren Frue Butler angav Hendes Tjener X 5 ½ Hundrede doble men ingen Enkelte Bord. X Aschout Siovatssøn Kysnæs.

1787: 35

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 18. Halvor Nielssøn Waage No: 9 H: C: godz Obl: stor 200 rd: {datteret} til Sogne Præsten Hr: Marcher datt: 22de Maji 1758 af Creditor qvitt: 2de April 1760.

No: 2 p: 571. Ole Rasmussøn Scharvetun Obl: til Capt: Niels Dahl stor 150 rd: datteret 2de Marti 1773. derpaa efter Creditors qvittering Til Afdrag betalt 75 rd: den 20de Januarii 1787.

No: 5 p: 305. Østen Østenssøn Biørnbølle No: 24 Obl: til Capt: Niels Dahl stor 100 rd: datteret 30te Maji 1786 af Creditor qvitteret 31te Maji 1787.

Bygsel Seddel med Revers

Niels Rasmussøn Rødsten No: 44 til Elling Olssøn paa et under Rødsten beliggende uskatlagt Pladz datt: 10de Januarii 1787. til M:f: Huset Bet: 8 skil:

Pante Bogen til Indragelse

Capt: Niels Dahl Skjøde til Baar Olssøn paa Scharvetun No: 3 S: S: E: godz 12 mrk: Sm: 1/8 Hud hvoraf L: K: godz 6 mrk: Sm: 1/16 Hud item ¾ mrk: Sm: i Fuglebergstøe S: S: E: godz, {sam} datteret 20de Januari 1787.

Svend Johannessøn Øfre Døsseland Skjøde til Johannes Svendssøn paa Øfre Døsseland No: 35 S: S: E: godz 2 pd: 6 mrk: Sm: ½ Hud for 100 rd: datt: 17de Octbr: 1787.

Jver Abelssøn Helviigen Skjøde til Abel Jverssøn paa Helviig No: 41 S: S: E: godz 1 Løb 17 2/3 mrk: Sm: 1 ¼ Hud datt: 18 Octbr: 1784.

Arvingerne efter John Torgerssøn Røsseland Skjøde til Ole Johnssøn paa Røsseland No: 45 S: S: E: godz 2 pd: 6 mrk: Sm: ¼ Hud. 13de Septbr: 1787.

Niels Olssøn Schorpen Obl: til Tørres Halvorssøn Røe stor 50 rd: 1 pr: i Schorpen No: 39 S: S: E: gdz: 18 mrk: Sm: datt: 17de Octbr: 1787.

Johannes Svendssøns Vilkaars Contract til Svend Johannessøn og Sidselle Larsdt: af Døsseland datt: 17de Octbr: 1787.

Østen Østen[ssøn] Biørnebølles Skjøde til Aschoud Olssøn Handeland paa Biørnebølle No: 24 S: S: E: gdz: 1 pd: Sm: mod 280 rd: datteret 4de Junj 1787.

Jon Thorssøn Røsselands Skjøde til Johannes Vallentinssøn paa Rødsten No: 44 S: S: E: gdz: ½ Løb Sm: ½ Hud datt: 21 Junii d:!! 1787.

Hactor Jonssøn Fuglebergs Skjøde til Jon Hactorssøn paa Fugleberg No: 3 H: C: gdz: 2 pd: 15 mrk: Sm: ¼ Hud datt: 17de Octbr: 1787.

Baar Olsson Scharvetun Obl: til Capt: Niels Dahl stor 75 rd: 1 pr: i Scharvetun No: 3 S: S: E: godz: 6 mrk: Sm: 1/16 Hud og ligesaa meget til Lyse Kloster godz samt $\frac{3}{4}$ mrk: Sm: i Fuglebergstøe dat: 17 Octbr: 1787.

John Hactorssøns Vilkaars Contract til Hactor Johnsson og Helga Samsons dt: af Fugleberg No: 3 H: C: godz: datt: 17de Octbr: 1787.

Aschoud Olsson Obl: til Capt: Niels Dahl stor 90 rd: 1 pr: i Biørnebølle No: 24 S: S: E: godz 1 pd: Sm: datt: 4de Junj 1787.

Aschoud Olsson Obl: til Capt: Niels Dahl paa 98 rd: 2 pr: i Biørnebølle No: 24 S: S: E: godz: 1 pd: Sm: datt: 17de Octbr: 1787.

Beboelses Contract

Ole Johnsson til Moderen Anne Ols Datter paa Røsseland No: 45 S: S: E: godz 2 pd: 6 mrk: Sm: $\frac{1}{4}$ Hud datt: 13de Septbr: 1787.

Om Qværne Brugene og deraf beregnede Skatt, svarede dette Skibreedes Almue ligesom for Schoneviigs Skibreede fol: 12 tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster som for Schoneviigs Skibreede undtagen 6te post ej flere end de Sauger hvor for er gjort Angivelse. 8. Post Skibreedets Lensmand Abel Jverssøn har dette Aar brugt og beboet Gaarden Helviigen 4 pd: 3(?) mrk: Sm: som er Land Lægd.

Odels Mandtallet Differensen Examineret hvor efter afgaar 1 Løb 1 pd: 15 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: 1 11/16 Hud 1 $\frac{1}{2}$ spd: Korn, og tilkommer 1 pd: 6 $\frac{1}{4}$ mrk: Sm:

Ting Skydsen Angaaende	Ligesom for Schoneviig
Aftage paa ubestemte Aar	Schibr: fol: 8 Protocollen her
Aftage paa 10 Aar Møchlebust som 9de friheds Aar	findes tilført
Restance Registerets Summa	700 rd: 1 mrk: 15 s:

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1788 opnævnt af nye gifte. 1. John Johnsson Tvedt. 2. John Hactorssøn Fugleberg. 3. Baar Ols-

1787: 35b

søn Scharvetun og 4. Johannes Vallentinsson Rødsten. resten gamle.

Som ingen efter tre ganges udraab indfant sig med Viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet, og saaledes alle Høste Tingene i Sundhordlehns Sorenskriverie nu Sluttet og afholdte.

Extra-Ret Delinquent-Sag

Anno 1787 Onsdagen den 14de Novemb: Morgen, er Extra-Rett sat i efterskrevne Delinquent-Sag paa Føjens Skibreedets Tingsted Leerviigen, i følge herefter inddragende Amtets ordre, i overværelse af Skibreedets Lensmand Jens Jensøn Eldøen, og efterskrevne hertil af Districtets Foget opnævnte, Eedsvorne upartiske og ubeslægtede \og ubesvogrede/ Laug-Rettes, som tillige Med Doms Mænd, Navnligen

1. Jon Tostensøn Houglund 4. Giermund Ommundson Eldøen 7. Helje Jensen \Nedre/ Lillebøe
2. Torbiørn Samsonson Førland 5. Reinert Jensøn Horneland 8. Torbjørn Torbjørnsen Bielland

3. Tron Siursøn Rommetvedt 6. Johannes Nielsøn Hage.

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren anmeldte at h/an/d til dette Extra Ting, Tiid og Stæd havde ved skriftl: Stevnemaal ladet indstevne Pigen Kari Farteins Datter Nyesæter for begaaet Barne Fødsel i Dølgemaal, og voldsom Omgang med Barnet, derom at være Rettens Examen undergIVEN, paahøre alle vidende Vidner, lide Dom efter Paastand med viidere som Stevnemaallet under 28 Sept: sidstl: anmelder, lagde derefter i Rette Stiftets Bevilling til Extra-Tinget og det paaberaabte Stevnemaal, \med paategnet Berammelse af Dom/m/eren p: det førstmelte/ som begge blev oplæst og lyder saaledes. Actor vilde dernæst fornemme, om Delinqventinden med hendes seenere af Amtet beskikkede Defensor Procurator Gorm, den udlagde Barne Fader Johannes Johannessøn Øfre Lillebøe, saavelsom Vidnerne møder og vedtager lovlig Varsel.

Stevne Vidner Lensmand Jens Jenssøn Eldøen og Giermund Ommundsøn Eldøen fremstoed og aflagde under Lovens Eed med oprakte Fingre, den i Rettelagde Stevning lovlig for alle deri benævnte at have forkyndet, og talte ved de fleeste selv, og hvilke de ei talte ved Persohnlig, møder her for Retten.

Alle Indstevnte, Delinqventinden uden Baand og Jern, løs og leedig, og alle øvrige, mødte, undtagen Vidnet Lars Langeland.

Defensor Procurator Hr: Gorm mødte, vedtoeg Varsel som Defensor, og fremlagde Amtets ordre derom til Hr: Foget Koren som blev oplæst saal: hvorefter hand vilde i agttage Delinqventindens lovlige Forsvar.

Actor udbad sig af Retten, at Delinqventinden maatte tages under Forhør, hvilken h/an/d nu for Retten løs og ledig fremstillede, og at Vidnerne derefter maatte Eedfæstes og tages under Examen, enhver Separeret for sig, ligesom h/an/d forbeholdt sig Qvæstioner, om h/an/d syntes sam/m/e fornøden.

Delinqventinden efter at Vidnerne og Barne faderen vare udviiste fra Retten, fremstod løs og ledig uden Baand og Jern, nærværende for Retten hendes Defensor Proc: Gorm, og hun forklarede \at Hendes Navn er Kari Farteins dt: og/ at være gam/m/el 21 Aar, fød paa Notteland i Finaas Præstegjæld, af Fader Fartein Larsen Bonde og Leilænding paa Notteland, som nu er død for længe siden, medens hun var et Barn, og Moder Anne Lars Datter som endnu lever, og er gift med Ole Salomonsøn Leilænding paa Notteland, var hjem/m/e hos sine Forældre Bønder Folk til hun var 11 aar, da kom til Nysæter i Storøens Præstegjæld, som Foster barn hos sin Fasters \Mand/ Mathias Jørgensøn Nyesæter som er Bonde, hvor hun har vært til denne Tiid, og tjent ved Bonde Arbeide, imidlertiid for omtrent 4 aar siden, gik hun til Confirmation og Gudsbord i Muster Kirke i Finaas Præstegjæld, for Hr: Provst Hertzberg, og har siden bestandig Communiceret i Muster Kirke, uagtet hun tient i Naboe Præstegjældet, undtagen sidste gang hun communiceret som var i Storøens Kirke afvigte Vaar, og siden hun ingen andre steder har været, end i disse 2 Præstegjæld, har hun intet Pas eller Skutmaal (Skusmaal) at foreviise, men har ei heller begaaet nogen Misgierning før, eller noget andet lastværdigt(?), førend det hvorfor hun nu actioneres, hvorom hun forklarede og bekjendte

1787: 36

At omtrent for 3 á 4 aar siden, forlovede hun sig \af egen(?) Venskab/ med Johannes Johannessøn Øfre Lillebøe en Bonde Karl og ugift, og de lovede hinanden Ægteskab, derefter de i Høsten afvigte Aar 1786 efter Korn Skuuren ved Michaelii Tiide, begyndte at have utugtig Samenleje sam/m/en, hvoraf hun blev frugtsom/m/elig, og aldrig havt omgang med andre Mands Persohner, og noget efter Høsten ophørte hendes qvindelige Tiider, da hun baade tænkte, det kunde være af Svangerskab og dels tænkte det ikke var deraf, hvorfor hun ikke sagde derom til nogen, førend dette aars Vaar, da hun sagde det til Barnefaderen hendes

Kjæreste Johannes Johannesøn Øfre Lillebøe, at hun tvivlte eller troede at hun lavede til Barsel, erindrer ei hvad hand svarede, men aldrig da eller siden har hand raadet hende til at gjøre Fosteret noget ondt, hvorom hun ei heller har udladt sig for ham, \det/ at have i Sinde, fik det ei heller i Sinde, førend sam/m/e Nat hun fødte Barnet, noget efter Delinqventinden havde sagt det til Johannes Johannessøn, blev hun derom tilspurgt af sin Faster Anne Lars Datter, Hustrue til Mathias Jørgensøn Nysæter, men Delinqventinden svarede, at hun vidste det ikke, det sam/m/e hun bestandig svarede hendes Faster som hun tjente hos, bemelte Mathias Nyesæters Hustrue, saa ofte hun tilspurgte Delinqventinden, imidlertid een gang vilde hendes Faster, at hun skulde troeloves med sin Kjæreste Johannes Johannessøn, dertil hun svarede; at saa ondt som hun nu havde, kunde hun ikke gaae til Kirken at troeloves, derved det forblev, og ingen Examinerede hende paa Brøster eller andensteds, førend efter at Barne fødselen var forbie, hvorom hun forklarede: At omtrent 6 Uger før Michaelii \sidst/, fødte hun Barnet, hvorom hun ingen Forstand havde, i Forvejen at regne Tiden naar hun ventede sig. I den Tiid hun var svanger, mærkede hun Barnets Liv hen i Martii Maaned 1787, første gang, og siden undertiiden, og imod Sedstnings(?) oftere og stærkere, og endog dagen før hun fødte Barnet, imod Tiiden og før hun fødte, mærkede hun ligesaa lidet som forhen enten usædvanlig Kulde eller Haarhed i magen, hvoraf hun kunde slutte Fosteret at være død: og i de dage før hun fødte, havde hun saa ondt \men ingen sængeliggende Sygdom som og for/ i nogle Uger, at hun ikke kunde gaae i stærkt Arbeide, ei heller havde faldet uden nogle Dage før en gang, som dog ei var noget haardt Fald, og heller stødte sig: Imod hun fødte havde hun ondt fra Løverdagen til Morgen til Onsdag om Natten, da hun fødte Barnet, sagde ikke til nogen at hun havde Barsel ondt, men sagde til sin Faster og Huus Konen Synneve, at hun havde ondt over Ryggen og Magen, dertil Fasteren svarede: det bliver vel verre, hvilket skeede Tiirsdag \...?/ derpaa hun lagde sig i en Sæng paa Bue Loftet, Tiirsdag aften, først, efter hendes Fasters Mand, hvor Fasteren og hendes Mand ligger om Natten, og sagde da Fasteren, at siden kunde hun gaae og ligge sig i sin egen Sæng hvor hun, Del: plejede at ligge, da sædvanlig Sænge Tiid, Delinqventinden fulgte med Huus Konen Synneve paa Stue Loftet, hvor de og Inger Halvors dt: pleiede saavelsom hun at ligge, men Del: pleiede at lægge!! (ligge) i en Sæng aleene og de andre toe hver i sin Seng paa sam/m/e Stue-Loft, og Delinqventinden havde ondt, og Delinqventinden bad Inger hente Vand til sig at drikke, som skeede, derpaa Inger Halvors Datter lagde sig, og Delinqventinden blev ved at have ondt, derpaa Onsdag Morgen imod Lysningen, hun beklagede sig for de andre toe at havde saa meget ondt, og Delinqventinden stoed op, og sagde at vilde gaae paa Loftet over Buen, hvor hendes Faster og Mand laae, hvorpaa Delinqventinden gik ud af Stue Loftet aleene, og bad ingen følge med sig, og sagde ei \nogen/ at ventede nogen Barnefødsel nu, og da Delinqv: kom ud, torde hun ei gaae til Faster, men gik og havde kun faae Klæder paa sig, og frygtede det vilde blive Barne fødsel, da hun gik hen i Faare Huuset, hvor ingen Folk var, og hun vidste, de plejede ei være, og i dette Huus omtrent 70 alen fra de Huuse hvor Folk ligger, saa der fra vel kunde høre Skriig og Raab; Da hun gik derhen, tænkte hun endnu ikke paa at gjøre Fosteret ondt; Saa snart hun kom der, var det endnu ikke f(..?)dt lyst, og ingen Folk var oppe,

1787: 36b

da ½ Time efter, Vandet brast, og hun forstod, det vilde blive Barne Fødsel, var ey saa stærk at kunde gaae derfra, og strax fødte hun Barnet, liggende(?) (liggende?) paa sin Mave, paa Jorden, og kom Barnet ret frem, Hovedet først, Nakken i V(ei?)ret \mod hendes Hensigt/ da ei veed om Navle Strængen var om Halsen, men det første hun gjorde, efter at Barnet var kommen frem, var at hun /: uden at hjælpe Barnet til at faae Luft, enten at r(...?)e det i Munden eller paa anden Maade, og ei heller græd det eller gav Lyd, veed ei heller om det var varm da hun ei toeg det i Hænde, veed ei heller til visse om det rørte sig og var levende :/

med en Folde Kniv som hun havde med sig, og plejede bære paa sig, skar Barnet fra det eene Øre need over Halsen, for at dræbe det, hvilket ugudelig Forsæt hun fattede, da Barne Fødselen begyndte i Faare Huuset. Kniven veed hun ei hvor er, men havde den siden hos sig til det blev opdaget, da hun l(ever?)ede den til Mathias Nysæter. Navle Strængen gik af, af sig selv, og hverken skar, eller klippede hun den, eller bandt for den. Denne Ulykke gjorde hun af Frygt for hun havde været saa uforsigtig \at lade sig besvangre/ førend hun var gift, og frygtede for Straf, derfor hun vilde dølge Barne Fødselen og dræbe Barnet, at det ei skulde blive bekjendt, \og/ at ingen skulde skjænde paa hende eller gjøre Skam paa hende, og gjorde hun det for at skiule det, og ei at blive straffet, men ingenlunde for at udsætte sig selv for Livs Straf. Det varede omtrent 2 Timer hun var i Faare Huuset, i den Tiid hun ei raabte eller skreeg efter nogen til Hielp, og da hun havde fød og myrdet Barnet, som hun kjendte var levende da hun fødte det, saasom det rørde sig, og da saa ei efter enten det var Dreng eller Pige-Barn, \3/ derpaa \2/ hun \1/ lagde Barnet ved Svillen, dog lagde intet til Skiul over, og der efter gik derfra. Da hun skar Barnet i Halsen, rand Blodet derefter, kjendte ei om Blodet var varm. Hun gik derefter hen og lagde sig i \sin/ Seng, og enda var ingen Folk opstaaen, og da hun kom der, sagde hun for de andre toe som laae paa Stue Loftet, at hun havde været i Jld-Huuset, som ei var sandt, da noget efter hun var gaaet \og krøbet/ fra Faare-Huuset \og ofte hviilt/ førend hun kom paa Loftet, hvorhen hun stræbte saasnart hun kunde, gik Efter Byrden, som hun loed ligge paa Marken, og veed ei hvor blev af. J Fødselen havde hun mange stærke Veeer (Veer). Nu erindrede at Efter Byrden gjemte hun under en Steen \Mindes ey Stedet/ og har ikke viist(?) den siden. Hun blev liggende i sin Seng syg til Søndagen efter, og sagde ikke til nogen at have fød Barn, siden den Tiid gik hun oppe, og ingen spurgte, og ingen sagde hun til at have fød Barn, og endelig 14 Dage efter at hun havde fød Barnet, kaldte hendes Faster og Mand til sig, Christi Johans Datter Børnevig og Synneve Huus Kone for at undersøge hendes Brøster, som de gjorde, og fandt Melk deri \men viidere er hun ei besigtet andre Stæder/ og derpaa sagde \de/, at hun havde fød Barn, da hun først nægtede det, med siden sam/m/e Dag tilstoed det, for Jens Almaas, og Lars Hansøn Nysæter, samt hendes Faster og Fasters Mand Mathias Nysæter og Hustrue, og viiste \eller sagde/ dem \Stedet der/ Barnet \var/ hvor hun først havde lagt det ved Fødselen, med nogle Klæde overbreedet, Anden Dagen derefter kom Lensm/an/d Jens Eldøen, og Lars Langeland, Lars Jensenæsse, Christi Børnevigen og Synneve Huuskone, samt Lars Hanssøn Nyesæter, \og/ tilstoed hun det, for dem, paa Tilspørsel, og da \de/ besigtigede Barnet, var hun tilstæde, og tilstoed den rene Sandhed, at det var hendes Barn. Derpaa hun blev arresteret hos Lensmanden, og veed siden intet om Barnet, saa det ei heller, da en Feltskjær fra Bergen var sendt hjem, at besigte Barnet. J Faare Huuset skiulte hun Barnet med Klæde Dagen efter det var fød, da saa det var et Drengbarn, og klædte da en Skjorte paa det. Dagen før hun fødte,

1787: 37

tænkte hun endnu det var kun hendes Tider der var i U(....?)hed, og sagde til sin Faster at det begyndte at løsnes, da hendes Faster sagde, hun skulde faae noget til Hjelp og gav hende noget at drikke i varmt Øll, som Delinqventinden drak kun lidet af, og der var kun faae Draaber i, men veed ei hvad det var. Hendes Faster havde før givet hende noget for sine qvindelige Tider som Del: troede var Malurt, hvoraf hun erfarede det lettete for Brystet; Men aldrig var det Delinqventindens Tanker at være ved Barn eller at vilde fordrive det. Barnet havde Haar, men erindrer ei om havde Nægler, men har ei videre Forstand, enten det var fuldbaaren eller ei. Sluttelig erindrer at Skjorten til Barnet gjorde hun i Sængen efter at det var fød og myrdet, og efter Barnefødselen havde ei talt med Johannes Johansøn \som ikke er paa den gaard, men paa en anden gaard/(?), eller sagt ham enten at have fød eller dræbt Barn. Endelig har ei viidere til sit Forsvar at fremføre uden hendes Ungdom og

Vankundighed, og at hun har gjort denne Gjærning for at skiule sit Svangerskab, og blive fri for Livs eller anden Straf, og udbad mildest Dom, overladende hendes øvrige Forsvar til hendes beskikkede Defensor, allerunderdanigst ansøgende Hands Maj:ts Naade og Straffens Formildelse. Paa Tilspørsel om hendes Ejendeele svarede: at hun ejede intet, og som hun var Foster barn har ingen Løn faaet, og intet arvet, samt intet ejer, uden hendes ringe Klæder.

Hr: Fogden reservede, herom at holde Forretning efter Omstændighederne.

Delinqventinden blev sin Forklaring forelæst, som hun vedblev \og da ingen viidere Forklaring paa adskillige Spørsmåler var at faae/ declarerede, nu ej at viide meere, thi forblev hun for Retten \da Actor nu ei videre havde hende at tilspørge/

og Vidnerne bleve frem kaldede, som alle mødte, og Lars Langeland tillige, hvilke blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve Separerede, og til Forklarings aflæggelse, efter Actors begjæring, fremstod som

1ste Vidne Anne Lars Datter Hustrue til Mathias Jørgensøn Nyesæter, og Faster til Delinqventinden, som aflagde Eed og forklarede: At ej er fleere Folk paa Gaarden Nyesæter end de stevnte, og Vidnet veed ei at Delinqventen har før begaaet nogen Misgjærning, og om det hun nu Actioneres for, veed aleene at forklare at Del: Kari Farteins Datter har været som Foster Barn hos Vidnet nu omtrent paa 11te aar, og skikket sig vel, og for 4 aar omtrent siden blev forlovet med hendes egen og hendes Venners gode Villie, med Johannes Johannessøn Øfre Lillebøe, men at hun med ham var bleven frugtsommelig, vidste Vidnet ikke af, førend hun mistænkte Delinqventen denne Vaar, der til anleediget af hendes tykke Posituur, da Vidnet tilspurgte hende, om hun ikke lavede til Barsel, det Vidnet ofte igjentoeg, men Del: svarede da og stedse, Nej, at hun ikke lavede til Barsel, og vidste ei hvoraf hun var saaleedes, men troede det var hendes egne Tiider som var bleven uordentlig, og uagtet hun hen paa Som/m/eren blev sygelig og ei kunde gaae paa stærk Arbeide, dog havde hun ingen bestandig sængeliggende Sygdom, blev hun dog ved at nægte at være med Barn, og imidlertid en Dag paa Høe-Slaatten, bar Delinqventen sig forunderlig ad, da Vidnet spurgte hende, hvad hun fattedes, dertil hun sagde, at hun blev tumlede i Hovedet, og Vidnet bad hende sætte sig, og dette var 3 Uger hen i Slaatten, omtrent Hunde Dagene, da saadant kand hændes fleere, og er og hændet Vidnet, altsaa Vidnet nu deraf k/an/d slutte nogen afsindighed: Tiirsdagen før Barnet blev fød, sagde Del: til Vidnet, at hun troede det løsnedes hos hende, da Vidnet foranstaltede hende tilbragt en Potte varm Øll, men veed ei hvad hun drak deraf, hvoraf hun viiste hende at tage nogle Draaber af en Flaske, Vidnet havde at bruge for sine egne Tiider, men veed ei hvad det hedder!! (heder); dog veed ei om Del: toeg deraf; af det sam/m/e havde Vidnet selv brugt for sine egne Tiider, 3 á 4 Draaber paa gangen, men veed ikke om har givet Del: deraf før; men tiiligere denne Som/m/er, har Vidnet givet Del: Malurt paa Fransk brændeviin, og nogle gange har Del: selv skaffet sig Moer Vand, alt er kun brugt for at bringe Tiiderne i orden, da Vidnet ei troede hun var med Barn, siden hun det bestandig nægtede. Sam/m/e Tiirsdag da Vidnet gik paa

1787: 37b

Marken til sit Arbeide, bad hun Del: at gaae hen og lægge sig, og breede paa sig. I den heele Som/m/er veed Vidnet ikke, at Del: enten havde noget stærk Arbeide, tungt Løfte eller var faldet, stødt eller slaget sig. J alt dette, siden Delinqventen bestandig nægtede Svangerskab, altsaa u-muelig kunde falde nogen ind, det at fordrive, syntes Vidnet ei at kunde sætte Liid til sin Mistanke derom, altsaa vidste af intet, førend efter hun havde gjort Barsel, at det meere rygtedes, at hun havde faaet Forandring i sin Positur, da Vidnet og hendes Mand lod hænte 2 Koner, Christi Biørneviig og Synneve Huus Kone, for at besigte Del:, det de og gjorde, som var omtrent 14 Dage efter hun sagde siden, at have gjort Barsel, da disse 2 Koner i Vidnets og

hendes Mands Nærværelse, undersøgte Del:s Bryster, og deri fandt Melk, samt Christi Biørneviig kjendte paa hendes Mave, men veed ei videre, hvorefter begge Konerne sagde til Del:, at hun havde fød Barn, med Del: nægtede det, der efter Vidnet og hendes Mand toeg Del: fastig, og meget bevægelig \baade/ tiltalede og bad hende bekjende rette Sandhed, hvorpaa hun endelig sam/m/e dag for dem bekjendte at have fød Barn, et Drengbarn, sagde ei hvor længe siden, og det laae i Faare Huuset, det sam/m/e \Huus/ som Delinqventinden har forklaret, og \da/ hverken sagde det var levende eller død fød, men paa Spørsmaal om hun havde gjort Barnet noget, sagde at der stoed en Øxe, og deri faldt Barnet, og deraf dræbtes det /: Delinqventinden blev fremkaldet og tilstoed saaledes at have sagt, men usandt; thi det forholdt sig, som Del: for Retten har udsagt :/ hvorpaa Vidnet og Mand loed hænte Jens Almaas, og Lars Hansøn Nysæter, for hvem hun sagde, hvor Barnet laae, og de gik hen og toeg det, og kom til Stuen dermed, men hverken var Vidnet eller Del: hos dem, derpaa de hentede Lensmanden Jens Eldøen, og erindrer nu det var en Onsdag, og just 14de Dagen før, at Del: bekjendte at have gjort Barsel, og kom da Lensmanden tilligemed Lars Langeland, da disse, og \een/ de forbem:te 2 Mænd \som og Lars Jensenæse/ samt Vidnets {.....} Mand vare forsamlede i Stuen ved Barnets Liig, tillige med Del: men hvad i Stuen passerede, veed Vidnet ikke, som ei derved tilstæde, hvorpaa Lensmanden tog hende i Os(..?)st, og Barnets Liig lukte Lensmanden i et Kam/m/er og Lars Hansøn Nysæter toeg Nøglen til sig, til det blev hensat i Kirken til viidere som skeede Freedag efter. Vidnet har ingen Mistanke at Del: har havt Omgang med andre Mandfolk, end bem:te hendes Kjæreste, og med hvem at offentl: troelove sig, Delinqventinden nogle Dage afvigte Som/m/er af Vidnet er tilraadet, men faaet til Svar, Ney: ikke saa længe hun er saa syg eller saadan hun er nu. Delinqventinden var anviist at ligge imedens hun var der paa Gaarden, paa Stue Loftet, og den Som/m/er laae der tillige Synneve Huuskone og Jnger Halvors Datter, hver i sin Seng. Faare-Huuset hvor Barnet er fød er omtrent 60 á 70 alen fra Huuse hvor Folk da laae, men den Tiid eller ved de Tiider, da Barnet skal være fød, hørte Vidnet intet Skrig eller Raab. Barne Faderen var paa Gaarden Søndagen efter at Barnet var fød, og naar forhen, veed Vidnet ikke, men Vidnet hørte ei de talte sam/m/en. Vidnet har slet ingen Mistanke at Barne faderen har raadet hende til denne ugudelige Gjerning, eller deri har mindste Deel. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, Declarerede ei at vide meere, og da hverken Actor eller Defensor, Vidnet viidere havde at tilspørge, blev hun dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Mathias Jørgensøn Nysæter SelvEjer som aflagde Eed og forklarede: ord til andet som 1ste Vidne, undtagen at ei var med paa Høe-Slaatten, den Dag Del: blev tumlende i Hovedet, men ellers har aldrig mærket at Del: har fattedes noget paa Forstanden. Det passerede Tiirsdagen før Barne Fødselen, af tilbragt varm Øll, og forhen brugte Draaber, veed Vidnet slet intet om. I øvrigt som 1ste Vidne med Forskjæl, at Del: først sagde at {Vidnet} Barnet var

1787: 38

Dødfød, og da Jens Almaas og Lars Hansøn Nysæter blev hængt og kom til gaarden, Onsdag, 14tende Dagen efter Barnefødselen, sagde Delinqventinden for dem, at Barnet som hun tilstoed at hafde fød, var dødfød, og hun havde ikke kjendt Liv af det 2 eller 3 Dage før hun fødte, og hun sagde hvor \det døde/ Barn{et} laae, og Vidnet fulgte med dem, og toeg det, i omvundne Faare Huus, hvor det laae ved Svillen, overbreed nogle gamle Klæde, iklæden Barne Skjorte, da de toeg ei Barnet med, men sam/m/e aften, tog de barnet, og bar hjem i Stuen, da Vidnet saae, at det var Drengbarn, men saae ei efter meere, og Del: var ei med dem, og da de var i Faare Huuset, saae de ingen Øxe der. Dagen derefter, hentede de Lensmanden Jens Eldøen som kom til Nysæter, tilligemed Lars Langeland, da Lars Jensenæss og Lars Hansøn Nysæter, kom til, og besigtede Barnet, men Vidnet besaae det ej

nøje, og da var Del: hos, og kjendte sig ved, det var hendes Barn, og som hun havde fød, men ei tilstoed eller blev spurgt om dets Mord, derefter hun blev arresteret, og videre passerede \og forklarede/ som 1ste Vidne har forklaret. J øvrigt som 1ste Vidne, undtagen at ei har talt til Del: om at holde Troelovelse med hendes Kiæreste. Dimitteret som 1ste Vidne.

Fremstoed Delinqventinden til Confrontation i anledning af disse Vidne, og tilstoed om Barnets døde Fødsel, da at have saaleedes foregivet, men deri løjet, da hun henholdt sig til sin Bekjendelse i Dag for Retten som en Sandhed. Sidste 2det Vidne angaaende Kniven, forklarede: At da hun blev ført til Lensmanden, da underveis kastede hun en Folde Kniv til Vidnet, i det de sad og hvilede, og hand sad noget fra, men hun talte ikke mindste Ord om den, eller hvortil den var brugt, den Vidnet ei kunde see Blod paa, og hvilken Kniv var en andens, og var ombyttet og feiltaget i et Bryllup ved St: Hanstiid omtrent 3 Uger efter afvigte Som/m/er, og nu er kom/m/en til sin Ejer, som er een denne Sag og Gjerning gandske uvedkom/m/ende uskyldig Persohn.

Som Natten paafaldt, blev Delinqventinden overleveret Lensmanden i hendes Arrest, og Vidnerne befalet at blive tilstæde til i Morgen, da Lensmanden haver igjen at fremstille Delinqventinden for Retten, og saaledes beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 15 Novemb: \1787/ continuerede dette Extra Ting og denne Sag, og Retten betjent af Dommeren med forbem:te Laug-Rett,

da for Retten mødte Actor og Defensor samt Delinqventinden løs og ledig uden Baand og Jern, og blev Delinqventinden fremkaldet til Confrontation i anledning af hendes foregaaende for 2det Vidne, om ei at have kjendt Liv af Barnet de 2 eller 3 Dage før hun fødte, hvorom hun forklarede: At hun vel havde saa sagt for ham, dog kun een Dag, som og var sandt i sig selv \i Udsigendet,/ men ellers vedblev hun sin Bekjendelse i gaar for Retten, at Barnet var levende, da hun fødte det, og efter hun gandske var skildt ved det, og da det var fuldkom/m/en fød, saasom det rørde sig, dog kand ikke sige til visse, om da det rørde sig, var siden det Øjeblik, det var kom/m/en frem til Skuldrene, og Del: hjalp ei med at drage det frem, det kom gandske af sig selv, og varede heele Fødselen kun et \halv/ qvarteers Tiid. Det var da ei saa lyst at hun kunde see om det rørde sig.

Det afhørte 2det Vidne Mathias Nyesæter blev atter fremkaldet, og tilspurgt om Barnet var blodig og hvorleedes, da de først saae det? Rs: at da Barnet blev funden og af Jens Almaas og Lars Hansøn Nyesæter baaren hjem, saae Vidnet ei saa nøje efter det, at hand da saae om det var blodig, ei heller blev vaer, Saaret i Halsen, da h/an/d ei saae efter det.

Fremstoed igjen 1ste og 2de Vidne, og paa tilbragte Spørsmåale forklarede at efter den Dag de har erfaret at hun fødte Barnet, laae hun til Sengs til Søndag efter, men siden gik hun oppe, dog ei kunde arbeide noget i nogle Dage.

Fremstoed 3de Vidne Jnger Halvors Datter ugift, tjener Lars Hansøn Nyesæter som aflagde Eed og forklarede: At har kjendt Del: i 11 aar de begge have været paa Nyesæter, og har hun ei før begaaet nogen Misgjerning. Der er ej fleere Folk paa Nyesæter, end hertil nu er stevnet. Om denne Misgjerning veed ei videre end har hørt sige, at Del: en 3 aars Tiid har været forlovet med Johannes Johannessøn Øfre Lillebøe, som og ofte er kom/m/en til hende, og besøgt hende, og lagt i Seng hos hende, som hendes Kiæreste: Om Vinteren fra Høsten og til Vaaren, har Del: og Vidnet, og Synneve HuusKone lagt paa Stue Loftet, hver i sin Seng, og tænkte Vidnet ei paa, at Del: lavede til Barsel, før sidste Som/m/er, Vidnet hørte af andre, at det rygtedes, da Vidnet mange gange spurgte hende derom, men Del: nægtede det, og Del: var svagelig, dog ei sængeliggende, fra noget efter St: Hans Tiid, da hun klagede sig at brækkede Blod, men viidere vidste ei Vidnet, før nu Tiirsdag, som skal være den Nat efter, Vidnet siden har hørt at Del: fødte Barnet, da Natten til Onsdag, Vidnet lagde sig, klagede Del: sig som sædvanlig, hvorpaa Vidnet sov, og {Del: vækkede hende,} igjen vaagnede, og da

Hun hørte, at Del: ønskede sig Drikke, stoed Vidnet op, og Synneve var i sin Sæng, og Vidnet hændede Drikke til Del:, som hun toeg og smagte, og sagde, at det onde gav sig noget, og da Vidnet som tilbød at hente Lys, det Del: afsloeg, ei hørte meere af hende, lagde hun sig, siden Del: sagde at vilde gaae ud, da hun var saa heed, og vilde ikke tage imod Vidnets og Synneves Tilbud at følge sig, sigende at vilde kun gaae i Jldhuuset, og om det blev verre, da paa Stue Loftet til sin Faster og hendes Mand, da strax efter Vidnet vilde see efter Del:, stoed Synneve HuusKone op, at vilde see efter Del:, imidlertiid Vidnet sov, førend nogen kom tilbage til imod Dagningen, da Vidnet vaagnede, ved det Delinqv: toeg i Døren og kom ind, og slutter det var omtrent et par Timer hun sov, da Synneve spurgte Vidnet, om Del: nu gik hen paa Bue Loftet igjen, og de begge raabte Delinqv: ved Navn, som svarede fra sin Seng, at hun nu var her, og havde siddet paa Ildhuusbænken, og Synneve sagde at have været ude og leede efter hende, og ikke fandt hende, og endog raabt paa hende, da Del: sagde, jeg hørte vel det, men var ey god for at svare, da ej viidere passerede, og Del: blev sængeliggende til Søndag efter, da hun siden var oppe, dog ey fuldkom/m/en frisk; fra den Tiid veed Vidnet slet intet, før 14 Dage efter, da Vidnet hørte, at Del: var bleven melket Brysterne, men hverken var Vidnet derved, eller saae Barnet, eller veed viidere at forklare, end hørte afvigte Som/m/er paa, at andre spurgte Del: om hun lavede til Barsel, og at hun dertil undertiden loe, og undertiiden sloeg det hen i andet Snak, og truede at hævne paa de som sagde det. I den Tiid Vidnet har kjendt Del: har Del: ikke manglet noget paa Forstanden, som Vidnet kand skjønnne. Vidnet som daglig gik paa Marken i sit Arbeide, veed ikke videre om Del: i de 4 Dage hun laae til Sengs efter Barne Fødselen, var oppe eller ude, ved Torsdagen Vidnet kom hjem af Marken, saae hun Del: paa Marken noget lidt fra Huusene, satte sig et Øyeblik, og gik strax ind igjen, men klagede sig, at maatte holde Sængen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ei at vide meere, og da Actor og Def: hende intet viidere havde at tilspørge, blev hun med alles Consence fra Retten dimitteret, med mindre nøjere Examen behøves.

Fremstoed 4de Vidne Synneve Hans Datter Enke efter Lars Olsen Førland som til sidst har været toe Aar til Huuse paa Nyesæter som aflagde Eed og forklarede: At har ei kjendt Del: længere end bem:te 2 Aar, i øvrigt som 3de Vidne, med Tillæg, at da Vidnet om Natten til onsdag var ude at leede efter Del:, var Vidnet ved Jldhuuset og raabte ind, og i Kiøkkenet og Bue Lofts Døren og saae efter Del:, og da Vidnet ei fandt hende eller fik Svar, gik Vidnet ind igjen og lagde sig. Ellers som forrige Vidne, undtagen at ei saae Del: oppe, de 4 Dage hun laae til Sengs, og ei havde hørt, at naar nogen talte til Del: derom, at Del: enten truede med Hævn eller sligt. Det varme Øll som blev tilbragt Del: Tiirsdagen før hun fødte, hændede Vidnet efter Mathias Nyesæters Hustrues ordre, fra et andet stæd kaldet Sougvogen, en Potte, og deraf varmede Malurt noget, og gav Del:, men deri var hverken Draaber eller Andet, og da Vidnet havde leveret Del: det, gik Vidnet sin Vei, og Mathias Nyesæters Hustrue var ei, saaviit erindres, tilstæde. Vidnet vidste ei viidere, end hvad hun herefter \haver at forklare/ til Lensmanden.

Fremstaaende 5te Vidne Christi Johans Datter Biørnewig gift med Halvor Larsen Huusmand under (D?)igvigen paa Biørnevig som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og efter at have erklært intet herom at være viidende, førend det som herefter bliver at vidne, begge forklarede: At noget før Michaeli sidst, en Onsdag \den 5 Sept:/ 14 Dage efter den Tiid de siden har erfart, at dette Barn var fød, {....}, blev de hændet at kom/m/e til Mathias Nyesæter og Hustrue, og da

de kom der, var forsamlet Math: Nyesæter og Hustr:, og Del:, og Barnefaderen, da Math: Nyesæter begjærede af Vidnerne at melke Del: to Bryster, det de og gjorde, og fik Melk, ikke endda lidet, af begge Brysterne \og Vorterne vare sorte/ da Del: begjærede at Christi Johans Dt: skulde see Del: paa Maven, det hun og gjorde, dog ikke viidere examinerede, men af det som skeet var, kjendte tydelig begge, at hun havde fød Barn, men hun blev ved at nægte at have fød Barn, og sagde, hun var vandt at blive smal, naar det satte sig op under Brystet, men hvorpaa Vidnerne ikke reflecterede, da Christi Johans Dt: som i nogle Aar har hiulpet adskillige som Jordemoder \og taget imod 20 Børn fra andre/ her paa Landet \og selv havde fød 14 Børn/ havde og fandt visse Kjendetegn \paa Maven og Navlen/ at hun havde fød Barn. Endelig til sidst tilstoed, at naar hun skulde sige alt, sagde hun til Christi Johans Datter, at der var kom/m/en en Klump fra hende. Anden Dagen Torsdag \den 6 Sept: sidst/ blev de atter kaldet til Nyesæter, og da de kom der, var der forsamlet Lensmand Jens J: Eldøen, Lars Langeland, Lars Hansøn Nyesæter og Lars Jensenæsse, da Barnet blev taget ind af et Kam/m/er, hvor det Natten havde ligget, og dette døde Barn baaren ind i Stuen paa et Traug, fra Kam/m/eret som Lars Nyesæter havde Nøglen til, da Mændene besigtigede Barnet i Del: Nærværelse, da hun tilstoed det var hendes Barn, og da een af Mændene sagde til hende, at hun havde myrdt det, svarede hun intet og gik fra dem, og viidere tilstod hun ikke, da baade Vidnerne og Mændene nøje besaae det døde Barn som var et Drengbarn, fuldbaaren, havde Haar, og Nægler paa Fingrene, Navle Strengen saa \disse Vidner/ {de} ei efter: Barnet blev ei opskaaren, det laae i en Barne Skjorte, og et linnet Skaut, og en Palt uden om, det Linnet paa Halsen var blodig: Halsen var skaaren fra høire Øre over Struben, men ikke forbi Struben: Saaret var saa dybt at Barnet endelig maatte døe deraf, og var det temmelig viidt; Saae ei saa nøje, om der var Blod størknet paa Kroppen om Halsen, men Linnedet derved var meget blodig. Saaret var rød og blodigt, og størknet Blod i Skuuren, Derefter Del: sagde: At Skjorten som Barnet havde paa, havde hun gjort siden. Paa Skjorten var ei Blod uden lidt paa den høire Side, men den naaede ei op til Saaret, men Skautet hvoraf en Snippe laae over Saaret, var noget blodig. Videre!! (Vidnet) vidste ei videre, og blev som forrige dimitteret.

Delinqventinden angaaende disse Klæders Tilstand, blev til Confrontation fremkaldet og derom tilspurgt, hvortil forklarede: At da hun fødte Barnet havde hun intet at klæde paa det uden et gl: Klæde der hang af en Qvittel, og det Skaut og Skjorte af Linnet som hun havde klæd paa Barnet, klædde hun ei paa før Torsdag, da ved det hun rørte og bevægede Barnets Liig, der kom noget lidet Blod paa Linnedet. Da hun skar Barnet i Struben, skar hun kun een gang, og hverken vaskede eller tørrede hun Bladet af efter Snittet, da eller siden. Det var saa mørkt, at hun ei tydelig kunde see hvor hun skar, men hun erfarer at hun altfor ulykkelig traf. Torsdagen som første gang hun kom i Faare-Huuset derefter, stoed ei Blod efter hvor hun havde gjort Ulykken, thi det var rendt need igjennem Møg og Underboer: Hun tilstoed ellers, at hun skar det for at dræbe det, i den Tanke at det var levende fød, og skar det ikke, førend det var gandske fuld fød, og skildt fra hende.

Fremstoed som 6te og 7de Vidne Lars Hansøn {Selv Ejer} \boende/ paa Nyesæter og Jens Olsøn S: E: p: Almaas, som aflagde Eed, og forklarede: først Lars Hansen, om at have kjendt Del: i 11 aar, og intet ondt før, af hende at være begaaet, samt Røgte om hendes Svangerskab, og at ikke fleere Folk er paa Nysæter, som 3de Vidne, men da hand ei ellers i sær veed viidere, end hvad Jens Olsøn tillige k/an/d oplyse, forklarede de begge: At en Onsdag erindrer ei hvor længe før Michaelii sidst, men omtrent 3 Uger blev de hængt til Mathias Nysæter, og da de kom der, var der forsamlet Manden og h/an/ds Hustrue og Delinqventinden, da Math: Nyesæters Hustrue Anne Lars D: tilspurgte Delinqventinden om hun havde fød Barn, og hvor det var, da hun svarede at have fød et Barn i Faare Huuset og det var der ved en Svil, da de gik der hen og saa Barnet ligge i noget Linnet, og en Qvittel Palt overbreed, men toeg det

Ikke før om Aftenen; første gang saae de ei efter noget, enten blodigt eller andet, men saae kun saa meget at det var Barn, derefter om aftenen kom de igjen, og begge uden andres Medfølge, gik i Faare Huuset og toeg det døde Barn i et Traug, og bar det i Stuen: men saae ei nøje paa det, saa de ei k/an/d forklare enten det var blodig eller ei, eller hvad Kjøen, da de ei forrettede viidere, end satte det i Kammeret, og Lars Hansen toeg Nøglen til sig. Da om aftenen var Del: ei derved tilstæde, og begge Vidnerne blev sam/m/en der Natten over, som Vagt over Del: Viidere forklarede: At da hun om Dagen tilstoed Gjerningen, sagde hun at Barnet var dødfød, og havde vært død et Døgn: Da de var i Faare Huuset, saae de ei der nogen Øxe. Da Jens Olsøn Almaas reiste derfra Morgenens efter, og declarerede ei at viide meere. Thi blev hand dimitteret som de forrige, og Lars Hansen Nyesæter {viidere forklarede at} forblev for Retten tilligemed

nu fremstaaende 8de, 9de og 10de Vidne Lensmand Jens Jenssøn Eldøen, Lars Tollachsøn S: E: p: Langeland, og Lars Larsøn Jensenesse Huusm/an/d som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, forklarede samtlige fiire Vidner: At Lensmanden efter Hr: Foget Korens ordre, med øvrige tiltagne Mænd indfandt sig paa Nyesæter hos Mathias Jørgensen, en Torsdag den 6te Septembr: sidst, da i Delinqventindens Nærværelse, og overværende 4de og 5te Vidner, Lars Hansen bar ud af et Kam/m/er, hvortil hand havde Nøglen, et dødt Barn, paa et Traug, og satte det i Stuen iblant dem, da Delinqventinden tilstoed at det var hendes Barn, af hende fød, men foregav det dødfød, og da een af dem spurgte, om det ikke havde havt Liv, og hun dræbt det, taug {...} \hun/ og svarede intet, derpaa de foretoeg sig at besigtige Barnet, og befandt sam/m/e som 4de og 5te Vidner har forklaret med Forskjæl, at ei gav agt paa om Barnet havde Nægler, Skjorten var blodig om Halsen og ned paa Brystet og Armen alt paa højre Side, Kroppen om Halsen var meget blodig af storknet Blod, Den Tiid nævnede hun ei naar hun klædde Skjorten paa Barnet. Barnet var da temmelig begyndt at forandres (foraadnes?). Saaret var fra høire Øre over Struben og forbie Struben. Lars Tollachsøn Langeland og Lars Larsen Jensenesse besaae Halsen nøjere og saae den gandske overskaaren paa højre Side og over heele Struben, ja endog igjennem Hals Beenet, saa Halsen sad \løs og/ aleene {...} \hængte/ efter Skind og Seener paa venstre Side. Lensmand Jens Jenssøn Eldøen viidere forklarede: At Del: siden i Arresten har bekjendt for ham, at have overskaaren Halsen paa Barnet med en Kniv, en Folde Kniv, og Skjorten gjorde hun efter hun havde dræbt Barnet, og derefter klædde den paa Barnet. Vidnerne som declarerede, ej at viide meere, og at ei viidere ommelte Tiid var passeret, blev som de forrige dimitteret.

Da Actor og Defensor samt Delinqventinden ikke vidste fleere Vidner at kunde give nogen Oplysning i Sagen; Saa blev fremkaldet Barne Faderen Johannes Johannessøn Øfre Lillebøe som blev paalagt og tilholdt at gjøre sin Forklaring i denne Sag saaledes som h/an/d trøster sig til, i Tilfælde at kunde beEedige, og derpaa forklarede: At er 25 aar, fød paa Øfre Lillebøe af endnu levende Fader Johannes Johannessøn S: E: p: Øfre Lillebøe, og Moder Christi Ommunds Datter død for 2 aar siden, har bestandig været og endnu er hos sine Forældre, blev confirmeret for 6 á 8 aar siden i Storøens Kirke, og siden der communiceret, sidste gang afvigte Vaar, er ugift, og ei beslægtet eller besvogret til Delinqventinden, med hvem h/an/d for 3 aar siden blev forlovet med begge deres Slægt og Venners Minde og Tilladelse, og derefter undertiiden søgt Seng

og Leje med hende, men vidste ei hun lavede til Barsel, som hand i alle maader vedkjender sig at være Barne Fader til, førend afvigte Som/m/er, da h/an/d hørte det af Rygte, og aldrig har hun selv sagt det til ham, ja endog naar h/an/d har spurgt hende derom, har hun nægtet

det, og sagt det var hendes egne Tiider, og viidere vidste ikke, førend hand fik bud at skulde kom/m/e til Nysæter, at være hos, naar 2 Koner skulde melke hende, da h/an/d og kom, og var der 4de og 5te Vidne, men medens de malkede Del:, var Deponenten ei hos: men før, sam/m/e Dag talte Deponenten med Del:, og det\te/ var omtrent 3 Uger før Mich:, dog siden hun var saa syg, talte hand ikke meget med hende, dog sagde hun derom, at hidtil var intet kommet, men hvad der kunde komme herefter, kunde hun ei viide, derpaa Dep: gik hjem. Førend den Tiid havde Dep: ei været der hos hende i 14 Dage, og da h/an/d sidst da var der, laae h/an/d der ikke: og hverken da eller før har Delinqv: sagt Deponenten noget om sit Svangerskab, mindre udladt sig, at vilde omkomme Barnet, langt mindre har hand tænkt at raade eller vilde raade hende til at omkomme Barnet, som h/an/d gjerne havde ønsket levet, og at de kunde blevet troelovet og gift. Søndag efter, at hand siden har hørt hun havde fød Barn, var h/an/d og talte med hende paa Nyesæter, da h/an/d spurgte hende om det sam/m/e, hvortil hun sagde: At nu kunde de slaae sig paa Kiæften og tie stille derom. Efter at Gjerningen blev opdaget, har Dep: ei talt med Delinqventinden, og aldrig har hand nogen Tiid raadet hende til at føde i Dølgmaal.

Delinqventinden Kari Farteins Datter blev fremkaldet, og til Confrontation oplæst for hende, alle Vidnernes Udsigende, saavel som og Barne Faderens Forklaring, samt hende erindret om hendes Ustadighed i visse poster, og om hendes Bekjendelses Uoverstem/m/else med Barne Faderens, at hun skulde have sagt ham sit Svangerskab, hvorefter hun declarerede, at gandske i sidstmelte poster og alt øvrigt vedblev sin for Retten gjorde Bekjendelse, og om Barnets Liv, veed intet vissere, end at det sidste gang hun mærkede af Barnets bevægelse, at det levede, var i Fødselen, da det var fremkom/m/en over Skuldrene, og da det ikke som hun veed var Navle Streng om Halsen, saa har hun ingen Aarsag til at troe andet end at Barnet var levende da hun var skildt ved det, og det var fuld født, som og var Aarsagen, i Tanke at det levede, at hun skar det i Halsen for at vilde dræbe det, med en Kniv, og skar til med Kræfter, for at ville det skulde dø: Ellers beklagede nu sin Elændighed og den begangne grove Synd, og havde ikke viidere til sit Forsvar, end at beede om mildest Dom og Kongens Naade, saaledes for sin Deel vil indlade Sagen til Dom, overladende hendes viidere Forsvar til hendes beskikkede Defensor.

Hr: Fogden som ingen fleere Vidner havde til denne Sags Oplysning, at fremstille, indleverede til Inddragelse i Acten Stiftets Skrivelse under 15 Sept: sidstleden med deri lagde Attest fra Chirurgus Galschiøt der var befalet, at holde Obductions Forretning over Kari Farteins Datt:s i Dølgmaal fødte barn som blev oplæst saal:

Defensor Proc: Gorm declarerede at var derved tilstæde, og det anførte forholdt sig som beskrevet er.

Lensmand Jens Eldøen forklarede at var derved tilstæde, og at Cadaveret var det omvundne døde Barn som Delinqventinden forhen havde vedkjendt sig, men ved Chirurgi Forretning var hun ei tilstæde.

Actor derefter i Rette lagde Præste attester fra Præsterne i Finaas og Storøens Præstegjælde, og begjærede sam/m/e Acten indlem/m/ed, thi bleve de oplæste og lyder saaledes.

Actor derpaa anførte, at som det saavel med de afhørte Vidner, som Delinqventindens egen utvungne og for Retten gjorde Bekjendelse fuldkom/m/en oplyst og beviist, at hun Kari Farteins Datter, have holdt sit Svangerskab skiult, derefter i Dølgmaal fød et Barn, og endelig med en mordisk Haand taget sam/m/e af Dage, og det ikke af Vidnernes Forklaring er at see at hun enten under Svangerskabet eller nogensinde har været fra sin Forstand; Saa kunde hand ikke andet end paastaae Dom over hende efter Lov: 6 B: 6 Cap: 7 art:, ligesom h/an/d og hvad hendes Ejendeele angaar nu tillagde Lensmanden Ordre, strax at undersøge og optegne om hun noget skulde være ejende, der kunde kom/m/e til gotgjørelse i Sagens foraarsagede Omkostninger, og saaledes indloed Sagen til Dom fra sin Side.

Defensor Proc: Gorm beklagede at ikke finder de mindste Omstændigheder i det passerede, som af ham kunde til hen-

1787: 40b

des Forsvar anvendes til hendes Befrielse ved Dom, hvorfor h/an/d aleene havde at forestille, det maatte tages i Betragtning, hendes Ungdom, Vankundighed eller rettere Forvildelse, eller store Fristelser, som maae have bragt hende til at begaae saa afskyelig en Gjerning, som ikke kunde sluttet mindste Grund til, hos et Menneske, der \ei/ gandske var berøvet Forstanden: Og hvorformedelst det syn(es?) humanere(?) er at ynke eller \at/ straffe: Men da vel for Exempels(?) Skyld og andre til Skræk, aldeeles Befrielse \ei/ kand være at statu(ere?) eller haabe; Saa ønskes at hun ikke blev straffet haardere end med nogle faae Aars Arbeide i Tugthuuset, Saaleedes indloed Sagen til Doms.

Delinquentinden Kari Farteins Datter indloed Sagen til Doms og Frifindelse.

Sagen blev til Doms og Kjendelse optagen, og af Dom/m/eren med Laug Rettes Mændene som MedDomsMænd nøje igjennemgaaet, og overvejet, derefter af den gandske Rett udi Sagen afsagt følgende

Dom

Efter Delinquentinden Kari Farteins Datter Nysæters egen bekjendelse, sammes overenstemmelse med de førte Vidner, med Besigtelse paa hendes Legeme, og det fundne, af hende sig vedkjendte Struben overskaarne Barn, er det saa oplyst som i slig fald og efter de anførte omstændigheder, muelig, at Hun har fød Barn i Dølgsmaael, og dræbt det, og viist at hvad enten det var levende, eller muelig ikke, var det Hendes Jntention at dræbe det, ved den af hende selv tilstaaede Mordiske gierning, at skjære Struben over paa det. Vel fattes til yderste fuldstændighed ved Corpus Dilicti: a: at det ikke blev opdaget før 14 dage efter at Gierningen var giort; og ellers som sligt saa ofte mangler paa Landet, formedelst beliggenhed {saa} langt fra Kiøbstæder, Chirurgii og Jordemødre, b: at Obductionen ej kunde foretages førend den var unyttig formedelst Barnet var formeget overgaaet til forraadnelse, des aarsag. c: det \vel/ ej kunde nytte om Barne Moderen saa lenge efter var bleven besigtet paa Fødsels-Lemmerne som og ikke heller af kyndige Jordenødre er skeet, formedelst hvilket alt, der ikke \i disse posters Beviis-Maade/ existerer det yderste \slig/ Beviis, at Hun har fød dette Barn, og at samme har været levende fød til Verden; Men denne Ret understaar sig ikke at Ansee dette som nogen Argument for Dommen eller som at kunne svække Delinquentindens egen Bekjendelse, siden samme saa nøje stemmer overens med alle omstændighederne i Sagen, Allene vil ikke forbie gaae saadant til overvejelse ved allernaadigst Høieste Rett eller Kongelig Allernaadigst Resolution her Allerunderdanigst at Anføre om derved kunde Anlediges nogen formildelse i Straffen; og da ej skjønnes rettere end at Kari Farteins Datter Nysæter efter Lovens 6 Bogs 6 Cap: 7 art: bliver at Ansee; Saa Kjendes og Dømmes af Dommer\en/ og Meddomsmænd for Ret og herved Afsiges: At Kari Farteins Datter Nysæther bør efter Nordske Lovs 6 Bogs 6 Cap: 7 art: og Forordningen 9de Augusti 1737. miste sin hals, og Hovedet afhugges med Øxe, og sættes paa Stage, samt Kroppen ved Natmanden nedgraves paa Retter Stædet, saa og der efter i følge 1ste art: have sin Hoved Lod, og efter Forordningen 6te februarj 1694 sin Jord om hun nogen ejer forbrudt til Kongen efter at deraf er udreedet denne Actions omkostninger Stemplet Papiir 1 rd: 5 mrk: 10 s.; Rettens Gebyhr. Actors og Defensors Sallario. Stevnings Penge. Obduc-

1787: 41

tions Forretningen og Extra Tingets Bekostning, Hendes Arrestes Varetægts, Executions og Viidere deraf entstaende Omkostninger efter Approberet Regning, som ellers saavit Hendes

Effecter ej tilstrækker og paa Almuen bør lignedes udreedes efter Kongelig Allernaadigst Anordninger. For Executionen nyder Skarpretteren efter taxten af 12te Martj 1698 i Alt 13 rdr: Udj Sagens Drift er ej gjort nogen uforsvarlig ophold. Dommen efterkom/m/es til Execution i lovlig Tiid efter Loven og Kongelige Allernaadigste Anordningers forskrift. Efter at Dommen for Delinqventinden som løs og ledig for Retten var fremstillet var oplæst, begiærede Actor samme til befalet Appel in Forma beskreven, som blev Bevilget. Delinqventinden derefter blev overleveret til Lensmanden i sin Arrest. Udstædt 23 Nov:

Continuation Af Saug Angivelser for Fiære Skibreede.

Ervesvog Saug Johannes Henrichssøn Angav 100de enkelte Bord at have skaaret fra Høste Tinget 1786, ingen dobbelte Bord og ej andre Sorter været skaaret.

Såleis ferdig med siste halvdel av året 1787.

Tingbok nr. I. A. 43 1787-1792 for Sunnhordland
Året 1788

(1788: 41)

Anno 1788 Sommer-Ting

den 28de April for Schonevig Skibreede sadt og holdet paa Tingstedet Schonevig Søren af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongel: Maj:ts Virkelig Cancellie Raad, i overværelse af Velædle og Velviise Hr: Foget Koren, Skibreedets Lensmand Peder Christophersen Gielmerviig, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug-Rettes Mænd, navnlig:

1. Rasmus Hansen Molnæs 4. Knud Johansen Aarthun 7. Poul Olsen Sandvold
2. Halvor Pedersen Mortvedt 5. Poul Pedersen Leervigen 8. Torbjørn Torbjørnsen Scharveland
3. Mikkel Knudsen Lechnæs 6. Ommund Jensen Ertzland 9. Halvor Andersen Yttre Matre

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høi Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger nemlig

No: 1. Kongl: allern: Placat om dobbelt Skatter og dobbelt Mandskab der efter Lov: 3 B: 14 C: 26 a: bør udreedes af alle Jorder i Norge, som bruges til Under bruge dtr: 24de oct: 1787.

2. om Forlængelse paa 6 Aar af Forbud 12 Janv: 1784 paa at jagte, skyde og fange Els Dyr d: 19 Dec: 1787.

3. om hvorleedes en Creditor haver at forholde sig som vil nyde Godt af den Rett over sin Debitor og Gods, som D:!! (Dansk) Lov 1 B: 24 C: 26 a: og 5 B: 3 C: 8 a: samt Norsk Lov 1 B: 22 C: 28 a: og 5 B: 3 C: 33 a: tillægger ham dt: 18 Janv: 1788.

4. at den i Slesvig og Holsten indførende Species og Skille Mynt og de af Banqven i Altona udgivne Species Sedler ikke maae courrere i Danmark og Norge som Dansk Courant. dt: 19 Marti 1788.

5. Rescr: af 5te Oct: 1787, ang:de hvorleedes Obductions Forretninger efterdags skal behandles, communiceret fra Stiftet den 20de dto:

6. af 4 Janv: 1788, at efter Rescr: 17 Marti 1779 skal paa liige Maade forholdes med Sager som angaaer Brændeviins Brænden og Salg, og at enhver Angiver skal inden Aar og Dag anmelde slige Forseelser, communiceret fra Stiftet 26 ditto.
7. Stiftets Skrivelse 8 Marti 1788, at den fiskende Almue advares, med deres til Bergen førende Fisk, at anlægge ved Fiske-Tiende-Boden til Tiendens Erlæggelse, forinden de anden steds, med den til at udsælge, henfarer.
8. Kongl: allern: Resolution 19 Marti 1788, at ingen Gotgiørelse for de paa Pladser i Almindinger opførte Bygninger, har Sted, naar friheds Aarene ere udløbne communiceret fra Stiftet d: 19 Apr: 1788.
9. Stiftets Skrivelse af 27de oct: 1787, hvorved efterlyses, fra Buscheruds Amt undviigte Ole Hellichsen, og fra Ringerige Ammund Larsen Frøehoug, samt fra Kragerøe Anne Mari Hans Dt.
10. 3 Nov: 1787, hvorved efterlyses, at anholde hvem som maatte anbyde Sølv Skeer, Malerie, Sølier, Bæger, Silke Tørklæder m: v: i anledning af begangne Tyverie i Raabøjdelauget.
11. 17 Nov: 1787, hvorved efterlyses 2de fra Tronhiems Tinghuus undviigte Beret Christine Peders Datter og Beret Lucie Arents Datter.
12. 29 Dec: 1787, hvorved efterlyses een fra Fahrsunds Arrest undviigt Tyvs Dælinquent Johannes Larsen Espeland
13. 26 Janv: 1788 hvorved efterlyses Ole Jversen der er undviigt fra Stavanger Arrest Huus, hvor var arresteret for anden gang stort Tyverie.

1788: 41b

No: 14. Commandanten i Bergen Gen: Maj: Fastings Skrivelse af 22 Marti 1788 hvorved efterlyses 3de der fra Fæstningen undviigte Slaver Ole Naterstad, Hans Clasen og Jan Nielsen.

15. Westindisk og Guin: R. ?. Gen: Told Ka(m:?) Skr: af 12 April 1788 at svares Consumpt: 64 s: af een Persohn for hver Saug naar derpaa skjæres 200 Udførsels bord, omskjønt dertil kun bruges gaards folk.
videre see fol: 67b. og 71b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonevig Skibreedes Høste Ting 1787, Justitz-Protocollen her fol: 7b: er tilført.

Afkald publiceret

fra M:(?) Ole Andreas Bosse for h/an/ds Arv efter Broder Johan Gabriel Zetlitz d: 16 Dec: 1785 59 rd: 1 mrk: 2 s: og efter Broder Michael Smith Bosse 19 oct: 1787, 62 rd: 3 mrk: 12 s: i alt 121 rd: 4 mrk: 14 s: d: 31 Dec: 1787, og udgivet til h/an/ds Formynder Cancellie Raad Schiøtz, samt underskrevet af Apoteqver Zetlitz som Curator.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Cancellie Raad Schiøtz til Anders Pedersen paa Mit Wandenæs No: 69 12 mrk: Sm:, før brugt af Mons Knudsen, d: 17 Dec: 1787. til Manufactur Huuset bet: 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 3 fol: 384a. Hans Larsen Bougstøe No: 28 H: C: gds: Obl: til Lambert Larsen Yttre Tungesviig paa 90 rd: d: 1 Maj 1782, af Creditor qvitteret 7 Janv: 1788.

No: 2 p: 335. Ole Johansen Næss Vilkors Contract til Torkel Tollevsen Næss og Hustrue, af deres Arvinger paategnet til Udslettelse d: 28 April 1788 dat: 5 Juni 1767.

No: 5 p: 259. Ole Johansøn Jndre Næss No: 65 Laane Contract til Lensmand Peder Christophersen Schaalnes paa endeel Løsøre in Natura, d: 15 April 1786, paategnet af Lensmand Schaalnes til Udslettelse 8 Juli 1787.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skiftebrev 15 Dec: 1787 efter Ole Poulsen Eecheland, hvorefter Jordegods Udlægget i Eecheland er i Pantebogen extraheret.

Erich Haldorsen MitEbnes Arv:s Skiøde til Haldor Erichsen paa No: 86 Mit Ebne 1 Løb 9 mrk: S:, 1 Hud, 1 Vog Korn, d: 31te oct: 1787 Kiøbe Summa 451 rd: 3 mrk:

Haldor Erichsen MitEbne No: 86 Vilkors Contract til h/an/ds Moder Erich Haldorsens Enke Magrethe Elias Datter, d: 31te oct: 1787.

Haldor Erichsen Obligation til Capt: Niels Dahl paa 350 rd:, 1 pr: i MitEbne No: 86, 1 Løb 9 Mrk: S: 1 Hd:, 1 Vog Korn, d: 31 oct: 1787 Rente 4 pr:Cto

Haldor Erichsen MitEbne No: 86 Rdsmands!! (Raads-) Contract paa halve bem:te gaard, med Tørres Larsen Tielle, af den sidste i 4 Aar at bruges, d: 1 Nov: 1787.

Ole Poulsen Eechelands Arvingers Skde til Poul Olsen paa Eecheland No: 17 H: C: gds: 2 pd: Sm:, 1 B:skd:, dat: 18 Dec: 1787 og Kiøbe Summa 128 rd:

Poul Olsen Eechelands ved ForM: Jon Poulsen Eecheland, Obl: til Lieut: Wilh: Friman Dahl paa 100 rd:, 1 pr: i bem:te Eecheland d: 8 Janv: 1788 Rente 4 proCt:

Hans Larsen Bougstøes Hustr:s Arv:s Skde til Hans Larsen paa Bougstøe No: 28 H: C: gds: 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm:, og Over Bygsel til 2 pd: 6 mrk: S: d: 7 Janv: 1788, for 162 rd: 3 mrk:

Hans Larsen Bougstøe Obl: til Lambert Larsen Schaalnæs paa 90 rd: 1 pr: i forbem:te d: 7 Janv: 1788 Rente 4 proCt:

Canc: Rd: Schiøtz paa Ole Johansen Jndre Næss Stervboes Vegne, Skde til Tollev Torkelsen paa Jndre Næss No: 65, Landskyld 1 Løb 12 mrk: S: et halv B:skd: med Bygsel og Herlighed og Over Bygsel til 1 pd: 10 mrk: S: og ½ B:skd:, for 700 rd: d: 2 April 1788.

Tollev Torkelsen Jndre Næss Vilkors Contract til Ole Johansen Jndre Næss Enke Marithe Rasmus Datter og et Barn efter hende, paa Jndre Næss No: 65 d: 2 Apr: 1788.

Tollev Torkelsen Jndre Næss Løsnings Contract om bem:te Jndre Næss No: 65 til Myndling og Odelsmand Johannes Olsen paa 12 Aar d: 2 April 1788.

Tollev Torkelsen Jndre Næss Obl: til Kr: Commissair Henning Dahl paa 300 rd: 4 proCt: Rente, 1 pr: i bem:te Jndre Næss No: 65 d: 2 April 1788.

Tollev Torkelsen Wiickes Skjøde til Johannes Torkelsen paa halve h/an/ds brug i Wiiche No: 32 L:dskyld efter Aftag 2 pd: 3 mrk: Sm: for 265 rd: d: 2 April 1788.

Tollev Torkelsen Wiickes Skjøde til Ole Biørnsen Wiicke paa det øvrige halve, Sælgerens brug i Wiicke No: 32 L:dskyld efter Aftag 2 pd: 3 mrk: Sm: for 294 rd: d: 2 April 1788.

Knud Torbjørnsen Øster Ejde Skde til Rasmus Hansen Molnæs paa halve Schonevigs Kirke for 80 rd: d: 19 April 1788.

Rasmus Hansen Molnæss Obl: til Hans Rasmussen Molnæs paa 384 rd: 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Molnæs No: 80 d: 28 April 1788.

Tings Vidne om Odels Retten

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren loed tilføre, at hand til underdanigst følge Stiftets høje Ordre af 20de oct: 1787, maatte i Retten frem-

1788: 42

levere saavel bem:te høje Skrivelse saal: som den deri lagde Gjenpart af een fra endeel Bønder i Aggershuus Stift nedsendt Ansøgning om Odels Rettens Ophævelse i Norge, saal:

med Ærbødig Begjær, at samme for Almuen maatte oplæses, og deres Svar modtages, om Almuen ønsker Odels Retten ophævet eller vedblevet, saaleedes som den nu paa nogen Tiid har været? De i Rettelagde Documenter blev for Almuen oplæst, og derom af Retten æsket deres Betænkning og Svar: Dertil Almuen, som den største Deel selv Odels Bønder, svarede: At de holdt for, at Odels Retten var bedst at vedblive, da her aldrig er erfaret nogen af de uleiligheder deraf som Supplicanterne anfører, og da sam/m/e er en Støtte for Bonde Familierne, siden altid een deraf faaer Jorden, og underholder baade de gamle Forældre saa og undertiden en vanfør Broder eller Søster, som ellers maatte liide Nød og blive Landet til Byrde ved Betlerie, samt da Jorderne derved troes bedst forbedrede, siden Forældrene veed, det kommer deres Børn til gode, og oftest er Odelsmanden hjemme hos Forældrene, altsaa hand i Forældrenes Tiid saa meget meere stræber med Forbedringen, som hand selv skal have got deraf, ej heller skal findes saa mange at gaae fra og sælge Odels Jorder af Armod, og selv blive Betlere, som skeer med Ejere af andre Jorder. Almuen beder derfor allerunderd: at Odels Retten saaleedes som den nu er bestemt, allernaadigst maae af Hds: K: M: befales at vedblive.

Hr: Fogden begjærede det passerende som Tings Vidne udstædt, som blev bevilget.
Udstædt for alle Skb:er

Pante Bogen til Inddragelse NB: Beboelses Contract

Ole Poulsen Eechelands Enke og Søn Poul Olsen, den sidste som Ejer, om at h/an/ds Moder maae bruge Eecheland No: 17 H: C: gds: 2 pd: Sm: 1 B:skd: i 10 Aar d: 8 Janv: 1788, før brugt af Ole Poulsen som Ejer.

Opsat Sag fra fol: 11b. Morten Rosendal contra Ole Knudsen Wannæs.
Indstevnte mødte ikke.

Citanten declarerede at kunde ei faae sin Paastevning beviist, og derfor frafaldt Sagen; thi blev den for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 10b. Mathiassøn i Bergen contra Christian Tvedt.
Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde loed; Saa
Eragtes

Denne Sag som med i Rettelagde qvittering er beviist afgjort, bliver herved for Retten ophævet.

Opsat Justitz Sag fra fol: 10a. Fogden Contra Tørres Tielle og Tolle Lechnæs.
De indstevnte blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde loed.

Actor refererede sig til gjorde Irettesættelse og begjærede Dom til næste Høste Ting 1788.
Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1788.

Opsat Justitz Sag fra fol: 10a. Fogden contra Knud Axland.

Actor anmeldte at have med lovlig Continuations Varsel mundlig ladet indkalde Knud Larsen Axland til at høre flere Vidner i Sagen, og imodtage Dom efter forrige Indstevning.

Stevne Vidner Anders Olsen Storhoug og Lars Larsen Skafter afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er; Men stevnede ingen Vidner, uden Johannes Løvigen svarede dem den Tiid paa Tilspørsel, at vidste ei flere Vidner, da Jon Pedersen Løvigen er død.

Knud Axland blev 3 gange paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.

Johannes Løvigen mødte og declarerede som forbemelt, baade at Vidnet Jon Pedersen Løvigen er død, \som/ og at frafaldt Vidnet Brithe Niels Datter, som intet vidste det mindste til Oplysning i Sagen.

Det før afhørte Vidne Peder Christophersen Gielmervig fremstod og under forhen aflagde Eed til sit Vidnesbyrds Oplysning forklarede: At den af ham da omtalte ustevnte Mand var Jon Olsen Gærde.

Johannes Olsen Løvigen viidere declarerede ei at have eller viide fleere Vidner eller Beviis i Sagen, og indleverede skriftl: Indlæg \af 1ste hujus/ som blev oplæst saa lydende: og begjærede Dom, hvorunder hand indloed Sagen fra sin Side.

Actor paastod Dom efter Indstevningen og Beviiserne i Sagen, og saaleedes indloed Sagen til Doms til næste \Høste Tings/ Rett, og Stevnings Penge iblant Omkostningerne betalt med 3 Rd: samt ellers øvrige Omkostninger betalt, og Bøder udredet efter Loven, alt af Indstevnte Knud Larsen Axland.

Da indstevnte Knud Larsen Axland ikke mødte eller møde loed nu eller forhen efter Stevning og Laugdag; Saa blev Sagen til Doms optagen til Høste Tinget 1788.

Under Brugs Tings Vidne.

Hans Haagensen SelvEjer paa Eechenæs \H: C: gds:/ No: 20. Skatteskyld 1 Løb 12 mrk: Sm: Anmelte, at have til Under Brug under sin Hoved Jord, en øde Jord af S: S: E: gods No: 11 Berthun, ubebyggt, og af Skatteskyld 1 Løb 6 mrk: Sm: af hvilken sidste h/an/d nu i allerund: følge Placaten 24de oct: 1787 fordres dobbelt Skatt med viidere; Men da Hoved Jorden er i sig selv alt for ringe, saa Berthun i Matriculens Tiid var et Underbrug under Eechenæs, og Berthun saaleedes været øde over 150 Aar, og undertiiden er af andre gaarde brugt for græsleje, da ingen vilde have den ellers, og ingen kand bruge den aleene, da den er saa ringe, at ingen derpaa kand bygge og leve, fordi ingen Udmark uden gandske lidet er der til: Eechenæs er og i sig selv saa ringe, at ingen derpaa k/an/d leve eller svare dens Skatter uden ved hjælp af Berthun som Underbrug: og hvorleedes det før har været, saa er dog begge Jorder saa ringe at de ei kand undvære hinanden, og en Tiid da Berthun var fra Eechenæs, blev Beboeren paa Eechenæs forarmet, og nær maatte lagt Eechenæs øde; Saa var Comparenten Tings Vidne begjærende til allerund: at ansøge Befrielse for dobbelt Skatt og Udgift.

Dom/m/eren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen \og derpaa æskede deres Svar/ som dertil svarede, det alt sig saaledes i Sandhed forholder, saa at disse 2 Jorder ikke kand undvære hinanden, det eene som Underbrug under det Andet, og ingen kand ernære sig paa hver i sær. begjært T: V: bevilget Udstædt

Fogden om Lechnæs Saug

V: og V: Hr: Foget Koren anmelte at behøve til Regnskabs Bielag, Attest fra Retten, om Lechnæs Saug som har været bevilget, og atter

1788: 42b

allernaadigst bevilget at forfløttes til Marchhuus, er nedlagt og øde lagt \paa Lechnæs/ og naar, hvorom h/an/d begjærede Almuen tilspurgt og dens Svar indhentet.

Dom/m/eren herpaa tilspurgte desangaaende Lensmanden, Laug Rettet og Almuen som samtl: dertil svarede: At Lechnæs Saug, er forfløttet til Marchhuus, og aldeles fra Lechnæs, samt paa Lechnæs blev nedlagt og gjort øde, for nogle Aar siden, og efter at den er fløttet fra Lechnæs, er intet skaaren paa Lechnæs paa nogen Saug.

Fogden begjærede det passerende som Udskrift af Protocollen som blev bevilget. Udstædt

Under Brugs Tings Vidne.

Christopher Johannessen og Ole Nielsen begge SelvEjere paa Yttre Tungesvig No: 32 forhen H: C: gds: i alt af Skatteskyld efter Aftag 2 Løber 2 pd: Sm: mødte og anmeldte, at de under

sam/m/e Gaard bruger No: 63 S: S: E: gds: Skatteskyld 18 mrk: S: \Strand Øde/ som er ubebyggt, af hvilken sidste de nu i allerund: følge Placaten 24 oct: 1787 fordres dobbelt Skatt med videre. Denne Strand har været øde over 150 Aar, altsaa før Matriculen, af Aarsag som Matriculen selv melder, at den er aldeles udtagen, og Tungesvig Opsidderne svarer Rettighederne. Hoved Jorden Yttre Tungesvig kand ikke undvære denne Strand øde til Høe Slaatte, thi til Ager er sam/m/e uduelig, hvorfor den og maae være lagt øde, og ingen derpaa kundet leve, som og heller ingen(?) / endnu enten(?) derpaa k/an/d bygge eller leve, allerheldst meget af Høe Slotten er gaaet udi de seenere Tiider ved Field Skreede, hvorved den er saa meget meere forringet. Uden Strand Øde k/an/d Tungesviig neppe udreede sine egne Skatter. Desaarsag Comparenterne maatte allerund: ansøge Hds: K: M: om allernaad: Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til den ende var begjærende TingsVidne fra Retten meddeelt, om Omstændighederne med dette Underbrug Strand øde.

Dom/m/eren forelæste Laug Rettet og Almuen det tilførte, og begjærede deres Svar hvorledes derved forholder? Samtlige svarede at det andragne forholder sig i Sandhed som anført er, saa at Hoved Jorden ikke kand undvære Strand Øde til Underbrug, og Strand øde, som forringet af forbem:te Aarsager, kand ingen bebygge eller leve paa.

Comparenterne begjærede det passerende som TingsVidne beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Undsætnings Kornet ang:de

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren foreviiste Speciel Fortegnelse over de Persohner i Schaaneviigs Skibreede der endnu Rester med betaling for det dem i Aarene 1772 og 1773 Crediterede Kongelig undsætnings Korn, hvor blant andre findes Anført og Antegnet Brithe Siurs Datter Wiche for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Hans Halvorssøn for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Lars Torchelssøn Bogstøe for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Niels Johannessøn for 1 Tønde 2 rd: 8 s: \Lars Jørgenssøn ½ t: 1 rd: 4 s:/ John Hanssøn for ½ Tønde 1 rd: 4 s: og Niels Johnssøn for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Disse Persohners opholds Stæd sagde Hr: Fogden ej at Viide uagtet Han Aarlig mange gange ved Restancens Paafordring har efterspurgt samme, begjærede derfor samtlig Tingsøgende Almue af Retten tilspurgt og deres Svar modtaget om de Kjender oven nævnte Persohner, og Veed paa hvilken gaard eller grund de Boer eller opholder sig, inden i eller udfløt af dette Schaaneviigs Skibreede.

Hr: Fogdens tilførte blev for den forsamlede Almue oplæst, og hvortil Lensmand, Laugrettet og Almuen enstemmig svarede: De kjender ikke og har ikke kjendt nogen af benævnte Persohner og Veed med vished at ingen af Navn Berthe Siurs Datter Wiche og Lars Torchelssøn Bogstøe nu Boer og opholder sig eller har Boet og opholdet sig paa enten af Benævnte gaarde, ligesom og at ingen ved Navn Hans Halvorssøn, Niels Johannessøn, John Hanssøn, Lars Jørgenssøn og Niels Johnssøn der paa Restanse Listen findes Anført, Almuen bekjent opholder sig i Schaaneviigs Skibreed eller i forrige Aaringer siden 1772 og 1773 der fra til Andre Stæder udflyttet.

Her Fogden begjærede forestaaende og Almuens dertil givne Svar, sig som TingsVidne beskreven meddeelt, som blev Bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 29 April 1788 continuerede dette Ting.

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 10b. Fogden contra Madelle Peders Datter. Stevne Vidnet Hans Eliassen Træe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig

Til sidste Høste Ting med Lars Larsen Skafter at have stevnet, som af det andet Stevne Vidne afhjemlet og forklaret er. Viidere fremstillede Actor bemelte Stevne Vidner Lars Larsen Skafter og Hans Eliassen Træe, som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre til dette Ting og Tiid at have med lovlig Mundlig Varsel, forkyndet Rettens Laugdag for Madelle Peders Datter og Johannes Knudsen Tvedte, og talte med Madelle Peders Datters Moder i hendes Fraværelse, og med Johannes Knudsens Hustrue i hands Fraværelse.

Johannes Knudsen Tvedte mødte ikke.

Madelle Peders Datter mødte og tilstoed Forseelsen, men beklagede intet at have at betale med og intet ejede, ei heller kunde faae mindste Hjelp hos nogen til noget, enten alt eller til Aftingning paa de forbrudte Bøder, men maatte indlade Sagen til Doms.

Actor paastod Dom efter Sagens Beskaffenhed til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning, og deriblant Stevnings Pengene beregnet til 1 rd: 12 s:

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har her til Retten lovlig ladet indkalde ugift Qvinde Madelle Peders Datter for som Anden gang begaaet Lejermaal paa Søehuus Sundhorlehns S: E: godz at liide Dom til Bøders udredelse Strafs Liidelse og Omkostningers Erstatning. Actor har i Rette lagt Præstens Attest og der efter paastaaet Dom efter Indstevningen. Indstevnte har tilstaaet Forseelsen inden Retten; Thi Kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges: At Madelle Peders Datter Søehuus for bemelte begangne Lejermaael, bør efter Lovens 6te Bogs 13 Cap: 1ste art: bøde til Hans Majestets Casse som til Districtets Foged betales 12 Lod Sølv er 6 rd:, samt efter Forordningen 8 Juni 1767 i stædet for Skriftemaael, sidde paa Vand og Brød 8 dage, og selv erstatte Hendes underholdning og Varetægt, saa og betale denne Actions omkostninger med Rettens Gebyhr 5 mrk: 4 s: Actors Sallario 5 mrk: Stevnings Penge 1 rd: 12 s:, samt i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges Beskreven til Stemplets Papiir 4 mrk: 14 s: Alt at efterkommes inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og ellers efter herom udgangne Kongelige Allernaadigste Anordningers Forskrift under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Bøder Udskrift leveret Fogden

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f: 187b. Siur Larsen Jndre Tungesvig Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 200 rd: Pant i Jndre Tungesvig No: 62 d: 15 Juni 1779, qvitteret af Creditor 21 Marti 1788.

No: 5 p: 173. Halsteen Andersen Mehuus No: 15 H: C: gds: Obl: til Ommund Olsen Matre 69 rd: dt: 27 Apr: 1785 qvitteret af Creditor 8 Janv: 1788.

No: 2 p: 643. Johannes Torkelsen Aarthun Obl: til Ole O: Waagen 160 rd: dt: 13 Nov: 1775, af Creditor qvitteret 2 April 1788.

No: 5 p: 212. Niels Halvorsen Udager No: 22 H: C: gds: Obl: til Tørres Holmedal 120 rd: dt: 27 April 1784 af Creditor qvitteret 1 Dec: 1787.

No: 5 p: 128. Mads Christophersen Birkestrand No: 38 Obl: til Peder Larsen Hetleflaat paa 64 rd: d: 14 Sept: 1784 qvitteret 10 Sept: 1787.

No: 3 fol: 278b. Erich Hugnessen Furdal No: 33 H: C: gds: Obl: til Lieut: Wilh: Dahl 172 rd: dt: 17 feb: 1779 qvitteret af Creditor 4 feb: 1788.

NB: Til Afdrag No: 3 fol: 440b. Ole Olsen Hegland, No: 19 Obl: til Torbjørn Lande, Capit: 190 rd: d: 8 April 1783, derpaa betalt til Creditor 90 rd: den 28 April 1788.

NB: Til Afdrag No: 2 pag: 628. Paa Jens Friderich Undahl paa Wahlen, Obl: til Hr: Kam/m/er Rd: Juel 200 rd: d: 21 Janv: 1775, derpaa bet:t imod qvittering af h/an/ds Enkefrue som sidder i uskiftet Boe, den 4 Aug: 1787 50 rd:

No: 5 p: 264. Thor Haagensen Holmedal No: 23 H: C: gds: Obl: til Capt: Niels Dahl 60 rd: d: 9 Janv: 1786 qvitteret af Creditor 29 Nov: 1787.

Biørneskuds Tings Vidne

Wier Olsson Selv Ejer paa Wisekiær mødte og Anmelte at Hand afvigte {og} aars Høst i hans paaboende gaard Wisekiærs Mark har skudt en fuldvoxen Biørn, hvoraf Han nu anviiste Huuden og paastoed de sædvanlige Skud penge 2 rd:

Tilstædeværende Almue declarerede sig mødende om rigtigheden af dette Bjørne Skud, thi blev Ham af Fogden betalt Skud Pengene 2 rd: og Huden Comparenten tilbage leveret.

Pante Bogen til Inddragelse

Siur Larsens Skde til Lars Siursen paa Jndre Tungesvig No: 62 1 ½ Løb 1 Hd:, men efter Aftag 1 Løb for 300 rd: d: 28 Apr: 1788.

Lars Siursen Obl: til Lambreth Larsen Schaalnæs paa 200 rd: 1 pr: i forbem:te d: 28 April 1788. Rente 4 pro:Cto

dto: Lars Siursens Obl: til sin Søster Brithe Siurs Datter paa 50 rd:, 2 prioritet i forbem:te, Rentefri de første 6 aar, siden 4 proCto d: 28 April 1788.

Halsten Andersen Mehuus Arv:s Skde til Jon Jonsen paa Mehuus No: 15 H: C: gds: 1 Løb 1 Hud for 144 rd: d: 8 Janv: 1788.

1788: 43b

Jon Jonsen Mehuus Obl: til Omund Olsen Jndre Matre paa 144 rd: 4 p:Ct: Rente, 1 pr: i forbem:te d: 8 Janv: 1788.

Mads Christophersen Birkestrands Arv:s Skde til Enken Madelle Siurs Datter paa Birkestrand No: 38 H: C: gds: 1 ½ Væt Korn for 100 rd: 3 mrk: dt: 15 Sept: 1786.

Johannes Knudsen Yttre Bouge Arv:s Skde til Enken Ingeborg Heljes Datter paa Yttre Bouge No: 27 H: C: gds: 1 pd: 12 mrk: S: med Over Bygsel til 1 Løb 2 pd: 6 mrk: S: ½ Hd: Kongens gods dt: 13 Sept: 1787.

Johannes Knudsen Yttre Bouges Enke Ingeborg Heljes D: Obl: til Ommund Hactorsen Tvedt 190 rd: 4 proC: Rente 1 pr: i Yttre Bouge No: 27 H: C: gds: Ldskld: som forbemelt d: 13 Sept: 1787.

Under Brugs Tings Vidne

Torkel Jacobsen og Tollef Tollefsen begge SelvEjere paa Wattendal H: C: gds: No: 43, Skatteskyld 2 Løber, anmeldte at have til Underbrug, øde Plads No: 44 Lille Wattendal Skatteskyld 18 mrk: S:, hvoraf de nu efter den allern: Placat af 24 oct: 1787 kræves dobbelt Skatt. Dette Lille Wattendal sam/m/e H: C: gds:, har været hvor længe nogen k/an/d mindes, øde og ubebyggt, som det ogsaa har været [i] Matriculens Tiid, da det i Matriculen er anført, som under gaarden liggende øde Plads, og vel er umistelig for Hovedgaarden, men er i sig selv meget forringet af Fjeld Skreede, saa der neppe er Huuse Tompt, og ei Leilighed til Ager, men kun maae bruges til Høe Slotte, hvorformedelst det ingen Tiid har været eller nogen Tiid kand blive bebyggt; Og da de nødes at ansøge allernaad: Befrielse for dobbelt Skatt; Saa var de til den ende TingsVidne begjærende om Pladsets Beskaffenhed.

Dom/m/eren oplæste det tilførte og tilspurgte Laug Rettet og Almuen om hvorledes forholder sig. Samtl: svarede: At det forholdt sig i alt som andraget er, saa altsaa ingen kand enten sam/m/e bebygge eller derpaa ernære sig.

Comparenterne var TingsVidne begjærende som blev bevilget.

Velædle og Velv: Hr: Foget Koren begjærede tillige Almuen tilspurgt, om det ikke har den Beskaffenhed med den under Gaarden Millie No: 72 underliggende Plads kaldet Schonen, der under No: 73 er matriculeret for 6 Mrk: Smør, at den ei til nogen særskildt bebygget Gaard kand indrettes saasom det er en liden omflødt Øe, der hverken har Brænde veed eller Udmark {uden f.. sin s.....}, ei heller er beqvem til Ager, hvorfor den stedse som meldt har som en øde Plads fulgt under gaarden Millie? Almuen og Laug Rettet svarede: At det forholdt sig som anmeldt er, og at Schonen er anført allerede i Matriculen som den Tiid øde, og hørt under Millie, ellers har altiit lagt øde, og aldrig været bebygget, saalænge nogen kand mindes, og det af forbem:te Aarsager, og end meere der ej er Vand paa denne liden Øe, saa den umuelig k/an/d bebygges, eller nogen den kand benytte, til at leve paa, som og den alt det kand mindes, ej har været af Millie Ejere benyttet eller kundet sig deraf gjøre nogen Fordeel, end ikke til Høe Slaatte, i Mands minde.

Tings Vidnet blev bevilget beskreven. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Mikkel Andersen og Heine Anfinsen Lejlændinger paa Storhoug No: 12 S: S: E: gds: benificeret Schon: Præsteboel til Enke Sæde af Skatteskyld 1 Løb 2 pd: Smør, anmeldte at have til Underbrug øde Jorden Bruntvedt No: 13 S: S: E: gds: Skatteskyld ½ Løb Smør, og da de deraf i allerund: følge Placaten 24 oct: 1787 kræves dobbelt Skatt, som den umuelig kand svare; Saa var de nødsaget derfor at søge allernaad: Befrielse, og til den ende var TingsVidne begjærende om ikke det med \øde/ Jorden Bruntvedt har den Beskaffenhed: At den i mands minde har været øde, og findes i Matriculen benævnet som en Storhoug underliggende øde Plads, aldrig har været bebygget, er ringe af Jordsmon, ubeqvæm til Ager, og ingen Spor til Ager, desaarsag den og ikke k/an/d bebygges, som og ingen Udmark eller Skov er dertil, men ellers er den saa umistelig til Høe Slaatte for Storhoug, at Storhoug ei uden den, vel kunde udreede sine egne Skatter.

Dommeren oplæste det tilførte for Almuen som dertil svarede: At dette alt sig saaleedes i Sandhed forholder som tilført er, saa umuelig nogen kand bebygge bemelte Bruntvedt, eller derpaa ernære sig.

Comparenterne begjærede det passerede som TingsVidne sig meddeelt som blev bevilget.

Nye Sag

Halvor Pedersen S: E: p: Mortvedt anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundlig Varsel ladet indkalde Siri Ols Datter Enke efter afg: Torbiørn Halvorsen \med Laugværge And: Olsen Storhoug/ fordi hun ei vil fravige et Plads under hands Brug kaldet Kari Træet som hun uden Adkomst og Rettighed eller Tilladelse beboer, og er udsagt fra før Juul sidst, men ey har vildet fraflytte, derom at høre Vidner, {see Documenter i Rettelagt}, og lide Dom til at fravige Pladset og det dertil hørende brugte, samt erstatte denne Sags Omkostninger skadesløs.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Østen Larsen Mortvedt, og Ole Andersen Schoge, deres Eedelige Forklaring at aflægge.

Stevne

1788: 44

Vidnerne Lensmand Peder Christophersen Gielmervig og Lars Larsen Skafter, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Den indstevnte blev paaraabt men mødte ikke, men paa hendes Vegne hendes Laugværge Anders Olsen Storhoug.

Vidnerne mødte, som Citanten begjærede taget til Eedelig Forklaring, hvorpaa de fremstoed begge neml: Østen Larsen S: E: p: Mortvedt og Ole Andersen Leil: paa Schoge, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, hvorpaa de \begge/ aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At de efter Citantens Begjæring, omtrent 6 Uger før Juul sidst, fulgte med ham til Siri Ols Dt: og udsagde hende fra omstevnte Plads at fløtte og røddig gjøre denne Vaar, dertil hun svarede, at hun levede efter Brevet, og videre kunde ei sige derom. Vidnerne veed, at hun endnu ei er fløttet. Begge Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ei at viide meere, og da ingen af Parterne dem videre havde at tilspørge, saa blev de med begge Parters Consence dimitteret.

Citanten fordrede af Enkens LaugVærge at fremlægge bemelte Document, hvilket Cit:, uden Contra Stevning var villig at see fra Jndstevntes Side i Rettelagt.

Anders Olsen Storhoug fremlagde en Vilkors Contract af 14 oct: 1763 \som blev oplæst saalydende:/ udgiven af Peder Halvorsen til nu afg: Torbjørn Halvorsen og Hustru Jnger Østens Datter, og til den Enke eller Enkemand som ved nyt Eægteskab maatte efterleve een af de benævnte, efter hvilken Contract h/an/d paastaaer den for næsten et Aar siden afdøde Torbjørn Halvorsens Efterladte Enke Siri Ols Datter, som var hands anden Hustrue efter Jnger Østens Datters Død, at være berettiget, til Pladset Kari træet at beboe, bruge og beholde sin Livs Tiid. Ellers begjærede Sagen opsat paa den indstevnte Enkes Vegne til den at beegne med Contra Stevning.

Citanten just efter det i Rettelagde Document, som ei nævner andre end afg: Torbjørn Halvorsen og hands for 8 aar siden afdøde Hustrue Jnger Østens Dt:, paastoed sam/m/e ikke kunde forklares, paa nogen af disses ved andet Ægteskab efterladte længere end saalænge een af disse benævnte (...?)liige levede, og da begge de benævnte ere døde, og desuden Torbjørn Halvorsen og Jnger Østens Datter ingen af dem dertil havde nogen Odel, men Citanten er odelsberettiget dertil, som og hands Fader og Moder for ham; Thi paastoed hand efter i Rettelagde Contract, Enken Siri Ols Dt: tildømt, Pladset og dets tilliggende strax at fraviige, og betale Sagens Omkostninger skadesløs med 4 rd:, reserverende fleere paagaende, og om Sagen opholdes, forbeholder sig at paastaae Betaling meere end sædvanlig Afgift af Pladset, for den Tiid det ham forholdes: Saaleedes indloed Sagen nu til Doms.

Da indstevnte Torbjørn Halvorsens Enke Siri Ols Datter ikke mødte; Saa blev hende given Rettens Laugdag til Høste Tinget 1788 at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges hende lovlig at lade forkynde, og til Tægte Dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Thor Haagensen Holmedals Skde til Ommund Hactorsen Tvedt paa Holmedal No: 23 H: C: gds: 1 Løb Smør med Over Bygsel til 4 ½ mrk: Sm: for 270 rd: d: 13 Sept: 1787.

Ommund Tvedts og Thor Haagensens Radsmands (Raads-) Contract om sam/m/e brug dater: 13 Sept: 1787 paa 2 Aar.

Kongl: Skjøde til Aslach Olsen paa Glomie No: 50 for 1 rd: med nedsættelse i Skylden 12 mrk: Sm:, til ¼ deel d: 20 Dec: 1786.

Underbrugs Tings Vidne

Erich Hugnessøn Selv Ejer paa Furdahl No: 25 S: S: E: godz af Skatte Skyld en Løb et pund Smør og No: 33 Furdahl forhen Halsnø Closters Godz af Skatte Skyld 1 pd: 12 mrk: tilsammen Skatte Skyld 1 Løb 2 pd: 12 mrk: Sm: mødte og Anmelte at Han og Formænd i Heele Fortiiden baade i den Tiid Kongen under navn af Halsnø Kl: godz Ejede i gaarden 1 pd: 12 mrk: Sm: og siden efter at dette blev Solgt, har under et Brug samlet bestyret den fulde Skyld 1 Løb 2 pd: 12 mrk: Sm:, uden at Viide eller nogen sinde at have hørt derpaa at have

Været mere end en Bruger, eller at de forskjellige Ejere har Haft sin Ejendom udskiftet eller udsteenet, men saavel inden som uden gierds været til fellets og som meldt under et Bestyret, \det og Matriculen selv viiser som siger \ved det eene gods/ at den øvrige Skyld er anført ved det andet Gods der beviiser det var eet brug/ item at Hand i Allerunderdanigst følge Placaten af 24de October 1787 nu fordres dobbelt Skatt af H: C: gds: 1 pd: 12 mrk: allene paa Grund af at \gaarden/ Furdahl har 2de forskjellige Matriculs No:, men da Comparenten troer at Aarsagen her til ene har været at der i forrige Tiider da S: S: E: godz og H: C: godz havde forskjellige og særskildte OppeBørsels Betjente, og disse havde Matriculer indrettet med \Løbende/ No: paa enhvers \underhavende Gods uden Connexion med hinandens/ til deres Jurisdiction henhørende og underliggende Ejendom/m/e, og dette nu i senere Tiid er forandret, saa haaber Hand efter Allerunderdanigst Ansøgning som Han agter at indgive at blive allernaadigst befriet for denne nu forfordrede dobbelte Afgift, og

1788: 44b

til den ende var Tings Vidne begiærende, om gaarden Furdahlen nogen sinde har Været 2de Mænds Brug, og dertil med behøvende Bygninger været forsynet, item om H: C: godset Almuen Bekjendt ved udskiftning har været Separeret fra S: S: E: godz, og endelig om nogen Bonde Familie kand leve paa dette godz 1 pd: 12 mrk: Sm: om samme blev Separeret fra Sundh: S: Ejer godset, og om nogen Familie paa dette godz uden tillige her efter som hidtil at bruge H: C: gofzet, kand finde Leve Brød.

Dommeren oplæste det tilførte for Almuen og Laugrettet som enstemmig svarede: At det alt sig saaledes i Sanhed forholder som tilført er og tillige at Gaarden Furdahl er saa ringe at den ikke kand være Leve Brød for 2de Familier, men at samme uagtet de forskjellige Matriculs No: herefter som hidtil maae være samlet i et Brug om en Familie derpaa skal finde Leve Brød.

Comparenten begiærede det Passerede som Tings Vidne sig meddeelt, som blev Bevilget. Udstædt

Nye Sag

Niels Svendssøn Tielflaad Skole holder i Schoneviigs Sogn mødte og anmeldte at Hand til nærværende Ting og Tiid ved lovlig mundlig Varsel havde ladet indstevnte Johannes Olssøn Løviigen for 30 rd: som Hand til Citantens Fader Broder \afdøde/ Lars Anderssøn Underhougen er skyldig og hvilke 30 rd: ved Skifte efter bemelte Afdøde Lars Anderssøn den 11te Februarii 1788 til Citanten og Hans medArvinger saaledes er udlagt, sc: Citanten Niels Svendssøn Tielflaad 10 rd:, Mikel Pederssøn KIELLESVIIG 2 rd: 1 mrk: 5 1/3 s: Anders Pederssøn Wandenæs 2 rd: 1 mrk: 5 1/3 s: Anfin Pederssøn for hvem er Curator Ole Nielssøn Yt: Tungesviig 2 rd: 1 mrk: 5 1/3 s: Anna Peders Datter for hvem er Formynder Christen C(hris?)tenssøn Sunde 1 rd: 10 2/3 s: Marithe Peders dt: for hvem er Formynder Peder Christopherssøn Gielmerviig 1 rd: 10 2/3 s: Guro Peders Datter for hvem er Formynder Siur Johannessøn Wettestøe 1 rd: 10 2/3 s: Jngeri Anders datter gift med Christen Olssøn Sunde 5 rd: og Kari Anders datter for hvem er Formynder Ole Christenssøn Tielflaad 5 rd: tilsammen 30 rd:, derom at høre Vidner Stevnte og ustevnte og derfor at lide Dom til samme 30 rd:s Betaling og Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Anders Olssøn Storhoug og Skafter Lars Larssøn Wehlen afhiemlede under Lovens Ed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have forkyndt Stevnemaalet for indstevnte Johannes Olssøn Løviigen Selv i hans eget paaHør, og tillige under Falsmaals Bøder indstevnet som Vidner Ole Tierrandssøn Husmand under Løviigen, og forkyndt Stevningen for Ham i hans eget Hus i hans Fraværelse og Hans Hustrues paahør. Videre afhiemlede Lars

Larssøn Wehlen og Hans Eliassøn Træe paa lovbefalet maade som Vidne i denne Sag at have under Lovens Falsmaalet indstevnet Johannes Olssøn tjener paa Hougstøe og talt Ved Ham selv.

Citanten Niels Svendsøn Tielflaad som paa egne og medArvingers Vegne for Retten var nærværende begjærede den indstevnte Johannes Olssøn Løviigen og Vidnerne paaraabt.

Johannes Olssøn Løviigen blev paaraabt tre gange men Han mødte ikke eller møde lod.

Af Vidnerne indfant sig Johannes Olssøn Hougstøe, men det andet indstevnte Vidne Husmand Ole Tierrandsøn under Løviigen mødte ikke efter paaraab, for det mødende Vidne som Citanten begjærede antaget til Edelig Vidnesbyrd og Forklaring, blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende.

hvor efter som 1ste Vidne Johannes Olssøn Hougstøe aflagde Corporlig Eed efter Loven og forklarede til Oplysning i denne Sag: At dette Aars Foraar ugen før sidste Paaske høitiid, kom Citanten Niels Svendsøn til Løviigen hvor Vidnet da tjente, hørte Hand paa egne og medArvingers Vegne efter Lars Anderssøn Underhougen, talte med indstevnte Johannes Olssøn Løviigen og mindelig affordrede Ham 30 rd: som Johannes Olssøn Løviigen til bemelte afdøde Lars Anderssøn Sterv boe skal være skyldig, at bemelte Johannes Olssøn Løviigen ikke deraf tilstod at være skyldig mere end 28 rd: og at Hand derudj ville Afkorte 17 rd: for 17 aars Husværelse Afdøde Lars Anderssøn havde haft hos Ham, og dersom dette ikke blev Ham Accorderet saa kunde Retten skille Ham og Citanten ad, dette hørte og Niels Tørressøn Taraldsøen, som samme Tiid var nærværende

1788: 45

og som godvillig mødende Vidne møder i denne Sag. Citanten havde Vidnet intet Videre at {forklare} tilspørge og som Vidnet ikke Vidste Viidere at forklare {og som} \saa blev/ Vidnet med Consence dimitteret.

Citanten der efter fremstillede som ustevnte og godvillig mødende Vidner Niels Tørres[søn] Taraldsøen og Walborg Peders Datter tjener paa Moe i Etne Skibreede, som Hand begjærede Eedtaget og forhørt. For disse Vidner blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, derefter Separeret og fremstod som 2de Vidne Niels Tørressøn Taraldsøen aflagde Corporlig Eed og forklarede ord til andet som første Vidne uden ringeste Forandring. Demitteret som første Vidne.

3de Vidne Walborg Peders Datter fremstoed, derpaa aflagde Eed efter Loven og forklarede: At dette Foraar Toe Aar siiden, da den afdøde Lars Anderssøn reiste fra Løviigen til Underhougen, var Vidnet {efter} og det her indstevnte Vidne Ole Tierrandsøn Husmand under Løviigen som i dag ej møder, efter Lars Anderssøns begiær nærværende i Stuen paa Løviigen, og hørte da at bemelte Lars Anderssøn, som nu død tilspurgte Johannes Olssøn Løviigen om Han ikke var skyldig Ham 30 rd: hvortil Johannes Løviigen svarede Joe, da nævnede Johannes Løviigen ej at have noget til gode hos Lars Anderssøn enten for Husværelse eller Andet, men efter at Lars Anderssøn var død har vel Vidnet hørt Johannes Løviigen tale om at ville fordre Hus Leje for den Tiid Lars Anderssøn \havde/ opholdt sig paa Hans Gaard, nævnede ikke for hvor mange Aar, og Vidnet Veed heller ikke hvormange Aar Lars Anderssøn har opholdt sig hos Johannes Løviig, men dette Veed Vidnet som tjente et Aar paa Løviigen at Lars Anders: i den Tiid og da Vidnet ankom i denne sin Tjeneste tjente Johannes Løviigen som Dræng, forrettede troelig sit Arbeide og {forret} gjorde alt hvad Arbeide Hans Husbonde Johannes Olssøn Løviigen befalede Ham ligesaa fuldt som en Anden Dræng, Vidnet som ikke Vidste Viidere at forklare, eller blev tilspurgt Demitteret som forrige.

Niels Svendsøn Tielflaad paa egne og medArvingers Vegne benægtede at afgangne Lars Anderssøn kunde være skyldig Johannes Olssøn Løviigen noget for Husværelse da Hand

Frisk og Færdig til sit Arbeide all den tiid Hand var hos Johannes Løviigen tjente Ham for Dræng mod Kost og Aarlig Løn. Fremlagde derpaa skriftlig Indlæg datteret 28 April 1788 saalydende.

Da hverken Johannes Olssøn Løviigen eller Vidnet Ole Tierrandsøn Husmand under Løviigen efter tre ganges paaraab mødte, eller den første møde lod, Saa blev bemelte Johannes Olssøn Løviigen Laugdaget, og Vidnet Ole Tierrandsøn forelagt under Falsmaals Bøder at møde til Høste tinget i Aar.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Underbrugs Tings Vidne

Ørjan Johannessøn Selv Ejer paa Markhuus No: 54 S: S: E: godz af Skatte Skyld 18 mrk: Smør og Markhuus No: 40 H: C: gdz: af Skatteskyld 1 pd: 18 mrk: Sm: tilsammen Skatte Skyld 2 pd: 12 mrk: Smør mødte og Anmelte: /: her efter følger det underbrugs Tings Vidne paa folio 44a. :/ Udstedt

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 pag: 170. Tochel!! (Torchel) Jacobssøn Wattendahl No: 43 Obligation datteret 23de April 1785 stoor 90 rd: til Peder Torbiørnsøn Lien af Creditor qvitteret 2de April 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne efter Halvor Hactorssøn Melcheviig, deres Skjøde paa Melcheviig No: 7 S: S: E: godz af Landskyld 1 pd: 18 mrk: Smør Til Torger Jacobssøn Ohnerim. datt: 13 Septbr: 1787.

Creditorerne Ved Skifte efter Ole Johannessøn Hillesdahls Hustrue Alis Thors Datter deres Skjøde til Ole Johannessøn Hillesdahl paa Hillesdahl No: 36 H: C: godz af Landskyld 1 Løb Sm: 1 B:skd: mod 401 rd: 1 mrk: 8 s: datteret 8de Januari 1788.

Ole Johannessøn Hillesdahl Obligation til Knud Olssøn Waagen 200 rd: og Aschild Olssøn Waagen 200 rd: tilsammen 400 rd: 1 pr: i Hillesdahl No: 36 H: C: gdz: af Landskyld 1 Løb Sm: 1 B:skd: datteret 8de Januarii 1788.

Johannes Torkelssøn Wiche Obl: til Helje Rasmussøn Sævereide stor 150 rd: 1ste Priorit: i Wiche No: 32 S: S: E: gdz: af Landskyld efter Aftag 2 pd: 3 mrk: Sm: datt: 28de April 1788.

Ole Biørnsøn Wiche Skjøde til Friderich Aschildssøn Rafdahl

1788: 45b

paa Wiche No: 32 S: S: E: godz af Landskyld efter Aftag 2 pd: 3 mrk: Sm: mod 324 rd: datteret 28de April 1788.

Niels Halvorssøn Udager Obligation stoor 98 rd: til Torbiørn Anderssøn Holmedahl, 1ste prioritet i Udager No: 22 forhen H: C: godz af Landskyld 1 ½ Løb Smør datteret 29de April 1788.

Underbrugs Tings Vidne

Torbiørn Tollefsøn Selv Ejer paa Yttre Matre No: 25 H: C: godz af Skatte Skyld 1 Løb 2 pd: 3 3/7 mrk: Sm: og Halvor Anderssøn Selv Ejer paa samme gaard Yttre Matre No: 17 S: S: Ejer godz af Skatte Skyld 2 Løber 20 4/7 mrk: Sm: tilsammen begge Brugs Skatte Skyld 4 Løber Smør og anmelte at de under samme deres gaard bruger Øde gaarden Dahlen No: 18 S: S: E: godz af Skatte Skyld 2 pd: 6 mrk: Smør, som er ubebygget, og hvortil og hvortil!! ingen Herligheder have men som beliggende en halv Miil fra Hoved gaarden, allene {for endeel} bruges til Høe Slotte og Fæe Beede, og at de af denne Øde gaard Dahlen i

Allerunderdanigst følge Placaten af 24de October 1787 fordres dobbelt Skat med Viidere, (den?)ne Dahlen har været Øde over 150 aar og altsaae før Matriculen, hvilket i Matriculen af 1738 tillige er anmerket, derpaa har aldrig været opbrudt Ager, ej heller nogen sinde været bestyret som et særskildt Brug, og derpaa kand \ingen/ bygge eller deraf leve, da det ligger høit til Fieldz, Jorden aldeles udelig til Ager og om man vilde gjøre et Forsøg dermed, saa blev vist aldrig noget Aar deraf høstet Modent Korn; desaaarsage Comparenterne maatte Allerunderdanigst ansøge Hans Kongl: Majestet om Allernaadigst befrielse for dette dobbelte Paabud, og til den ende var begiærende Tings Vidne fra Retten om Omstændighederne med dette underbrug Dahlen.

Dommeren forelæste Laugrettet og Almuen det tilførte og begiærede deres Svar hvorledes dermed forholdes. Samtlige svarede at det andragne forholder sig i Sanhed som anført, og om Comparenterne ville afstaa dette deres \Under(?) / Brug for nogen Anden, Saa er Almuen vis paa at ingen vil antage samme \og/ Selv Bebygge \det/ mod Aarlig \...? / Skatt og Landskyld.

Comparenterne begiærede det Passerede som tings Vidne Sluttet og sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 238. Ole Johannessøn Hillesdahl No: 36 H: C: godz Obligation datteret 12te Januarii 1779 stoor 300 rd: til Helje Rasmussøn Sævereide af Creditor qvitteret 8de Januari 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Torger Siurssøn Wiches Skjøde til Corporal Erich Olssøn Fatland paa Wiche No: 32 S: S: E: godz: af Landskyld efter Aftag 2 pd: Smør mod 250 rd: datteret 9de Januari 1788.

Poul Olssøn Sandvolds Obl: til Ole Simonssøn Sandvold stoor 190 rd: 1ste p: i Sandvold No: 18 forhen H: C: godz: af Landskyld 1 Løb Sm: ½ Hud datteret 29de April 1788.

Erich Olssøn Wiches No: 32 S: S: E: godz Vilkaars Brev til Torger Siurssøn Wiiche og Hustrue Mari Lars Datter datteret 29de April 1788.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 30te April 1788 continuerede dette Ting.

Fogdens Regnskabs Restance \Tings Vidne/ examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, \Almuen,/ og de 2de Mænd Anders Olsen Storhoug og Lars Larsen Næss, var til 1787 Aars Udgang 214 rd: 1 mrk: 12 s: og 1788 Aars halve Skatt 475 rd: 4 mrk: 3 s: i alt 689 rd: 5 mrk: 15 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget \viidere/ at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Etne Skibreedes Sommer Ting den 2de Maji 1788, sadt og holdet paa Tingstædet Gierde af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren Skibreedets Lensmand Henrich Ottessøn Echeland samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd

neml:

1. Rasmus Nielsøn Frethe 4. Torbjørn Torgersøn Haaimsnæs 7. {Gotschalk Rasmussøn Jndre Haaland} Knud Tollevssøn Kaldem
2. Torbjørn Lambrets: Øfre Grindem 5. Halvor Olsen Haaim 8. Steen Larssøn Sæbøe
3. Johannes Zachariass: Lille Dahle 6. Gotschalk Halvors: Schiold

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt Collegii og høi Øvrighedz ordres og Foranstaltninger, Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41 a: b:

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7: b: er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Knud Torbjørnsen Øster Eides Skde til Rasmus Hansen Molnæs p: halve Schonevigs Kirke d: 19 April 1788. indført i Skde Bogen for Schonev: Skibrede.

Tings Vidne om Odels Retten

{herom tilført} \Da/ bemelte Odels Rett ang:de, {samt} \blev/ oplæst og Almuen, alt som for Schonevigs Skibrede er passeret, tilspurgt, hvortil Almuen som, den største Deel selv Odels Bønder svarede: ord til andet som for Schoneviig Skibrede.

Hr: Fogden begjærede det tilførte som Tings Vidne sig beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Opsat Sag fra fol: 13a. Ole Udstoen contra Jon Grindem.

Citanten begjærede Sagen opsat til Høste Tinget 1788, som blev bevilget, siden Jndstevnte ikke mødte.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 13a. Erich Winnie contra Ingemon Haaland.

Paa Citanten[s] Vegne mødte Halvor Grønstad og declarerede Sagen forliigt, betalt og afgjort, altsaa frafaldt sam/m/e og begjærede sig den i Rette lagde Obligation udleveret.

Thi blev Obligationen Halvor Grønstad leveret, og Sagen for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 13a. Johan Gabriel Bøg (Baij?) i Bergen contra Ole Birkenæs.

Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte eller møde loed; Saa beroer Sagen til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 13a. Jens Lind contra Ingemon Haaland.

Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte eller møde loed; Saa loed Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 13a. Jens Lind contra Jon Grindem.

Da begge Parter blev paaraabt, og ei møde eller møde loed; Saa loed Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 13b. Rasmus Øfre Næss contra Erich Næss.

Citanten loed ved sin Søn Halvor Schioldal begjære Sagen frafalden, siden h/an/d ei trøster sig til, det paastevnte at beviise.

Erich Næss mødte ikke.

Thi blev Sagen for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 13b. Hans Hougeland Contra Osmund Christianssøn Stølle.

Citanten mødte og fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse for Vidnet Tørres Torbiørnsøn Schiold saalydende, Hvilken Forelæggelse Laugdags eller Forelæggelses Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olsson Gierde under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt.

Citanten Hans Hougeland Declarerede, {at ha} da det forelagde Vidne efter tree ganges paaraab ikke mødte, at have hørt Vidnet paa denne Tiid skulle være Syg, og formedelst Svagheds Forfald nu ej kand møde, derfor begiærede at Vidnet paa nye maatte forelægges at møde til Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag til indeværende Aars Høste Ting.

Da det lovlig Stevnte Vidne Tørres Torbiørnsøn Schiold, efter den Ham lovlig forkyndte Rettens Forelæggelse ej er mødt Saa bliver bemelte Vidne herved paa nye forelagt under uudeblivelig Falsmaaels [Bøder?/Straf?] at møde til Høste Tinget 1788 første dag samme for dette Skibreede holdes sit Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige. Hvilken nye Forelæggelse Citanten paalegges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhiemle.

Jndstevnte Osmund Christianssøn Stølle mødte ikke eller møde lod.

Citanten Hans Siurssøn Hougeland der der!! efter fremstillede som ustevnt godvillig mødende Vidne Tørres Nielssøn Fielle som hand begiærede maatte antages til Edelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. For Vidnet blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, hvor efter som

4de Vidne Tørres Nielssøn Fielle aflagde Corporlig Eed og forklarede: At var nærværende paa Røldahls Marked og Markne!! (Markeds) Pladsen forgangne Aar, den af første Vidne omvundne Tiid og angaaende denne Sags Parters Disputte der, og Anledningen dertil af Jndstevnte om de 7 rd: 1ste Vidne har omtalt, og Jndstevntes Opfør-

1788: 46b

sel mod Citanten paa gaarden Sem Provede dette Vidne i et og alt ligesom første Vidne, allene med denne Forandring at det Blod {og} og Hovenhed som første Vidne har sagt at have seet i Citantens Ansigt da Hand paa Sem var skildt fra Jndstevnte, troer dette Vidne var af det Stød og fald Citanten samme dag havde faaet derved at Ham ved indstevnte blev styrtet baglænds ud over giærdet paa Markeds Pladsen, hvilket Vidnet som og der var nærværende, saae og derom forklarede som \2de og/ 3. Vidne i et og alt allene med denne Forandring at Vidnet ikke nøje saae hvorved Jndstevnte foraarsagede Citantantens!! Fald over giærdet, enten ved at støde Ham for Brøstet eller ved at løfte Citantens Fødder i Veiret og saaledes styrtede Ham Baglændes ud over gierdet, men at dette blev giort ved Osmund Stølle, saa Vidnet, hørte at Citanten bad at maatte blive med Fred, og da Vidnet saa Citanten faldt baglænds over giærdet, paa det Stæd vist 2 alen høi {og blev} mod Uhr og Steen paa den anden side, og blev der liggende næsgrus uden at røre sig, løb Vidnet til Citanten, talede til Ham men Hand svarede eller Rørde sig ikke, andre omstaaende troede Citanten Var død, Vidnet tog fat paa Ham lettete Hans Hoved fra Jorden og saa Hand Havde faaet Hul i sin Pande, Hans Ansigt og Hoved Haar meget Blodig, hvilket Vidnet ikke observerede da Citanten som formeldt sad paa gierdet, Videre erindrer Vidnet ikke til oplysning, uden dette, at Citanten Ved Hielp af Andre Vidnet erindrer ikke om var med, blev bragt til gaarden Sem, hvor og Vidnet noget efter indfandt sig, og efter der en kort tiid Vidnet havde opholdt sig, passerede som forhen af dette og 1ste Vidne er forklaret. Vidnet saae ikke hvorledes eller naar indstevnte kom til gaarden Sem, ej heller hørte Han der spurgte efter noget Hæste Tjor. Citanten havde Vidnet ej Viidere at tilspørge. thi blev det som forrige Dimitteret.

Sagen blev efter forbemelte Forelæggelse Beroende til Høste Tinget 1788.

Nye Sag.

Rasmus Erichssøn Fiøsne mødte og anmeldte til nærværende Ting og Tiid med lovlig Mundlig Varsel at have ladet indkalde Carl du Wahl til at bort fløtte et Huus som Hand Har tilhandlet sig staaende paa gaarden Gierde hvor Citanten ejer Grunden og saaledes røddig gjøre Tompten, hvor indstevnte nu 4 paa 5te aar uden at erhverve sig tilladelse eller Fæste Brev af Citanten som Grund Ejer, har Boet uden Grunde Lejes erleggelse, derom og angaaende Udsigelse i lovlig Tiid at paahøre Stevnte Vidner og lide Dom til Huusets bortflyttelse og Grundens Røddig giørelse samt Processens Omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner angaaende udsigelsen \etc:/ er under Lovens Falsmaael's Straf/ Stevnet Baar Jacobssøn Flaaden og Ole Johannessøn Flaaden.

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Giærde afhieplede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes som tilført er saavel for Jndstevnte Carl du Wahl som Vidnerne!! at {at} have forkyndt Stevnemaalet og talt med de Vedkommende selv.

Jndstevnte Carl du Wahl mødte tilstaar at være lovlig Stevnet, ligesom og afvigte Sommer at være udsagt {til} Af grunden til sit Husses Bort fløttelse og Tomptens røddig giørelse, men beklagede at Hand som en fattig Mand ej havde Lejlighed dertil eller havde tilladelse noget andet Stæd paa nye at opføre sit Huus, derfor og for at undgaae Proces Carl du Wahl nu tilbød Citanten Rasmus Fiøsne om Hand ville finde sig i at udbetale Ham for Huusene 20 rd: 24 s: hvilket de har kostet Ham, Vil Hand efter tree ugers forløb fra i dag at regne Røddig giøre Huusene. Har havt Tilladelse af Citanten at Boe i Huusene paa gaarden Gierdes Grund nu paa 4de aar og betalt det meste af Grunde Lejen, som dog ej har været bestemt til noget vist Aarlig hertil Hand begiærede Citantens Svar.

Citanten svarede at Han slet ikke ville udbetale \for/ Huusene for 20 rd: 24 s: som de langt fra ikke er Værd, begiærede Sagen fremmet og

1788: 47

Vidnerne fremkaldet til Eedelig Vidnesbyrds Aflæg.

For Vidnerne som begge mødte for Retten blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende hvor efter Baar Jacobssøn Flaaden og Ole Johannessøn Flaaden fremstoed aflagde Corporlig Eed efter Lovens Forskrift og derpaa forklarede: At de efter Bud fra Citanten som Ejer for et Brug i Gierde paa hvis Grund Carl du Wahls Huuse staar, har afvigte aars Høst i Korn Skurens Tiid {fra} Været hos bemelte Carl du Wahl udsagt Ham af Grunden og tilsagt \Ham/ at fløtte sine Huuse, men nævnede da ej til Hvad Tiid Tompterne skulle være Ryddet, Carl du Wahl begiærede 24 Timers Tiid at betænke sig, da Hand ville give Svar efter Loven. Vidnerne har siden ikke affordret Carl du Wahl noget svar, men Vidnet Ole Johannessøn Flaaden forklarede at kunne erindre at Carl du Wahl da Han som meldt blev udsagt af Grunden blev tilholdt at røddig gjøre Tompten til næste Fahrdrag som var dette Aars Vaar, dette {de} erindrer ikke andet Vidne Baar Jacobssøn Flaaden. Som Vidnerne ikke Vidste Viidere at forklare, og Sagens Parter ej havde dem Videre at tilspørge, Saa blev Vidnerne med Consense af Retten Dmitteret.

Citanten begiærede det passerende Sluttet som Tings Vidne og sig paa nærmere Anmodning beskrevet meddeelt. som blev bevilget.

Citanten Rasmus Erichssøn Fiøsne der efter overenstemmende Indstevningen begiærede Dom til Huusenes bort fløttelse og Tomptens røddiggjørelse, samt i Sags omkostninger 4 rd: og saaledes fra {side} sin Siide indlod Sagen til Doms.

Jndstevnte Carl du Wahl begiærede Sagen udsadt til sit Forsvar til næste Ting.

Citanten Protesterede mod udsættelse og Paastod Dom.
Efter Indstevntes Begjær lod Retten Sagen Beroe til Høste Tinget 1788.

Under Brugs Tings Vidne

Ole Tiæransen og Ole Siursen SelvEjere paa Birkenæs No: 1 af Skatteskyld 4 Løber 1 pd: 12 mrk: Smør S: S: E: gods anmeldte at have til Underbrug No: 11 ditto Gods Helleland eller Halleland Skatteskyld 12 mrk: Smør Støele Kirke tilhørende \og øde/ som de har i Bygsel af Kirke Ejeren; Og da de deraf i allerunderd: Følge Placaten 24 oct: 1787 kræves dobbelt Skatt som af den umuelig kand svares; Saa vare de nødsagede derfor at søge allern: Befrielse, og til den ende var TingsVidne begjærende /: hvorhos de tillige anmelte; at dette Halleland er anført i Matriculen under Birkenæs :/ om det ikke med øde Jorden Halleland har den Beskaffenhed: At den i Mands minde og fra Matriculens Tiid som Matriculen viiser har vært øde, aldrig bebyggt, af Aarsag for dens Ringheds Skyld, lidet beqvæm til Ager q og at den desaarsag ikke k/an/d bebygges, eller nogen deraf leve og svare noget, men tillige, at den til det den bruges er umistelig og til Birkenæs behøves, neml: til Høe-Slaatte til Understøttelse for Birkenæs til sine Skatters Udredelse:

Dom/m/er[en] oplæste det tilførte for Almuen og Laug Rettet, og derom æskede deres Svar hvorledes sig hermed forholder. Samtl: dertil svarede: At dette alt sig saaledes i Sanhed forholder, som tilført er, saa umuelig nogen kand bebygge bem:te øde Halleland eller derpaa ernære sig. X

Ole Olsen Brendeland indfandt sig, og som Kirke Ejer fremstillede Mikkell Pedersen som erbød sig at bebygge bem:te øde Halleland paa egen Bekostning, og deraf svare hvad svares bør.

Comparenterne begjærede det passerende som TingsVidne beskreven meddeelt som blev bevilget.

Under Brugs Tings Vidne.

Osmund Gundersøn S: E: p: Norem S: S: E: gds: No: 17 Skatteskyld 2 Løb 2 pd: Smør, anmelte at have til Underbrug No: 18 Gangdal sam/m/e S: S: E: gds: 1 Pund Smør, som er øde, og allerede i Matriculen er anført saaledes: Norem og den derunder liggende øde Plads Gangdal. Og da deraf etc: udeladt /: :/ tillagt q ikke Spor til Ager i øvrigt som forrige til X Comp: begjært beskreven og bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 3de Maji 1788 Continuerede dette Ting.

Underbrugs Tings Vidne.

Hans Christensen og Rasmus Nielsen begge Selv Ejere paa Frethe No: 29 S: S: E: gds: skyldende begge i Skatt efter Aftag 2 Løb 2 \p:/ S: Anmelte at have til Underbrug i sam/m/e Skyld indberegnet Klokke Teigen No: 30 skyldende før Aftag 1 pd: Sm:, og ellers at have til Under brug Frethes Udlade No: 4 H: C: gds: skyldende i Skatt

1788: 47b

Efter Aftag 15 mrk: Sm:; Og da de deraf i allerund: Følge Plac: 24 oct: 1787 kræves dobbelt Skatt m: v: som af dem umuelig kand udreedes; Saa var de nødsagede allerunderd: at gjøre Ansøgning om Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til den ende maatte begjære TingsVidne, om det ikke hermed har saadan Beskaffenhed: At ligesom i Matriculen er anført Frethe No: 29 med den der underliggende øde Plads Klockerteigen, saa har og sam/m/e altiid

lagt øde, og aldrig hørt været bebygget, eller seet Teigen til Huuse Tompt, eller Ager, eller dertil, som meget myret, beqvæm, og ellers meget forringet og aarlig forringes ved Elvebrud og Fjeldskreed: Ligeledes No: 4 Frethes Udlade Walmoe kaldet, altid lagt øde, og aldrig hørt bebygget, ingen Ager, eller Tegn dertil eller Huuse Tompt, meget forringet ved Elvebrud og Fjeldskreed, af hvilke Aarsager \og Forringelser baade før og efter Matriculens Tiid, hvorfor og er skeed Aftag/ disse 2 øde Jorder ei haver været bebyggede, eller kand muelig (umuelig?) bebygges eller nogen af dem leve, hvilken hver for sig eller begge, da de ligger noget fra hinanden; Men ellers til det de til Frethe bruges, neml: som Høe Slaatte, er derfra umistelig, om Frethe skal kunde svare sine Skatter.

Dom/m/eren oplæste det tilførte for Laug Rettet, Lensm/an/d og Almuen, og derom æskede deres Svar hvorleedes sam/m/e sig i Sandhed forholder? Samtl: dertil svarede: At det Andragne sig i alt saaleedes i Sandhed forholder som tilført er, saa umuelig nogen k/an/d bebygge disse øde smaae Jorder, enten begge eller hver for sig, og derpaa leve, mindre deraf svare noget.

Comparenterne begjærede det passerende som Tings Vidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Under Brugs Tings Vidne.

Torkel Halvorsen og Erich Erichsen, den sidste som umyndig ved Formynder Halvor Halvorsen Grønstad, begge førstmelte som S: Ejere paa No: 26 Winnie S: S: E: gds skyldende begge Ejere i Skatt efter Aftag 2 Løb 18 mrk: Sm: anmeldte at have til Underbrug under sam/m/e Winnie, øde Jorden Heggelev No: 27, indregnet i forbemelte Skatteskyld efter Aftag; men skyldende før Aftag 1 pd: 12 mrk: Sm: S: S: E: gds:; Og da de af dette Underbrug i allerunderd: følge etc: som forrige til ligesom i Matriculen er anført Winnie No: 26 og den der under liggende øde Jord No: 27 Heggelev, saa har og sam/m/e altid lagt øde, og aldrig hørt været bebyggt, eller seet Tegn til Huuse Tompt, eller Ager, eller dertil beqvæm, som liggende højt i Fjeldet, og bestaaer kun af Steen Uhrer og Røyser, og baade før og efter Matriculen, jevnlig og endnu Aarlig meget forringes ved Fjeld Skreed \hvorfor og er skeet Aftag/ af hvilke Aarsager denne øde Jord aldrig har kundet eller nogen Tiid k/an/d bebygges, eller nogen derpaa leve, men ellers til Høe Slaatte som hvortil den bruges, er umistelig for Winnie, om Winnie vel skal kunde svare sine Skatter.

Dom/m/eren etc: til saa \u/muelig nogen k/an/d bebygge denne øde Jord eller derpaa leve, etc: som blev bevilget. Udstædt

Under Brugs Tings Vidne.

Alval Torbiørnsen og Ole Siursen, den sidste som u-myndig ved ForM: Gotschalck Rasmussen Jndre Haaland, begge førstmelte som SelvEjere paa Yttre Haaland No: 21 S: S: E: gds:, skyldende begge i Skatt efter Aftag 2 Løb 4 mrk: Sm: anmeldte at have til Underbrug under Yttre Haaland, øde Jorden eller Pladset {skyldende} Tørkhuus No: 59 skyldende i Skatt 6 mrk: Smør, og er af bem:te S: S: E: gds:, og hvorom Matriculen melder, Tørkhuus, optagen under Yttre Haaland, og følger Yttre Haalands Ejere; Og da de deraf i allerund: følge Plac: 24de oct: 1787, kræves dobbelt Skatt med viidere, som de umuelig formaaer at udreede; Saa var de nødsaget at gjøre allerund: Ansøgning om Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til den ende begjærede TingsVidne, om det ikke dermed har henseende denne øde Jord, saadan Beskaffenhed: At ingen kand mindes Tørkhuus bebyggt, men efter alt hvad er hørt, har lagt øde baade før Matriculen og siden, og hvorleedes det før har været, er det dog nu saa ringe at det ei k/an/d forringes om det skal være noget, er ei Tegn til Ager, eller k/an/d være Ager, da det bestaaer af Steen Uhrer og Røyser, og ligger saaleedes imellem Fjelde, at Solen ei kommer der med sit Skin gandske halve Aar, som maae være Aarsagen, at det ikke har været bebyggt, eller k/an/d bebygges, eller nogen derpaa leve, men ellers til det ringe

1788: 48

Fæe Beite som derpaa k/an/d haves, ligger aleene beleilig for Comparenterne.

Dommeren etc: som forrige som blev bevilget. Udstædt

Under Brugs Tings Vidne.

Lensmand Henrich Ottessen Eecheland som Ejer af en Anpart i Giærde Kirke, og ejende af sam/m/e Kirkes gods No: 54 Echeland, S: S: E: gds: af Skatteskyld 1 Løb 12 mrk: Sm: anmelte at have til Underbrug af forhen Halsnøe Closter gods No: 7 Lille Eegeland af Skatteskyld 1 pd: Smør, hvorom Matriculen melder: H: C: gds: No: 7 Lille Eegeland øde Jord under Eegeland No: 54 Lehnets gods; Og da h/an/d deraf i allerund: Følge etc: til Beskaffenhed: At ingen k/an/d mindes \andet end/ dette Lille Eecheland øde \u/bebyggt, men maae have været øde ved Matriculens Tiid, og er som kand mindes, og jevnlig skeer, meget forringet ved Elve brud og Oversvømmelse af Elven, der kjendes ej Tegn til Huuse Tompt, eller Ager, kand ei heller være Ager, siden Elven ofte i Regn og Tøe Veir gaaer derover, af hvilke Aarsager denne øde Jord aldrig har kundet eller nogen Tiid k/an/d bebygges, da endog græs og Høe derpaa ofte borttages af Elven, følgelig ingen derpaa k/an/d leve, etc: som Winnie bevilget. Udstædt

Under Brugs Tings Vidne.

Niels Tørresen SelvEjer p: Oppem og {....} Jver Nielsen S: E: ibd:, No: 1 H: C: gds: i Fieldb: Skbr: af Skatteskyld 3 L: 1 pd: 12 mrk: S:, anmeldte, at have under denne gaard til Underbrug, Qvame No: 23 øde Plads H: C: gds: i Etne Skbr: 6 mrk: Smør Skatteskyld, som er anført i Matriculen: Øde Plads bruges af Oppeims Opsiddere; Og da de deraf i allerund: Følge etc: til Beskaffenhed: At ingen k/an/d mindes Qvame bebyggt, men efter alt hvad er hørt, har sam/m/e altid lagt øde, som og ikke sees Tegn til Huuse Tompt eller Ager, eller dertil beqvæm, som liggende høit i Fjeldet, og bestaaer kun af Steen Uhrer og Røiser, og baade før og efter Matriculen \er/, og endnu jevnlig bliver forringet ved Fjeld skreede, saa det end ikke kand benyttes til Høe Slaatte, og af hvilke Aarsager, det ikke har været eller kand blive bebygget, eller nogen derpaa leve, saa meget mindre, da det ikke kand nøttes til andet end hvortil det bruges, nemlig Fæe Beite, hvortil det ligger Oppeim beleiligst.

Dommeren etc: som Winnie bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Inddragelse

Skifte br: 9 Juni 1786 efter Tiæran Knudsen Flaaden. | Jordegods Udlægget

.... 13 Juni 1787 efter Willum Biørnsen Ouswiig. | i Skiøde Bogen

.... 3 Marti 1788 efter Anders Christensen Engelsgiær Hustr: | extraheret

Jon Jonsen Tesdal Obl: til Hr: Niels Hertzberg i Qvinheret p: 300 rd: 4 p:Ct: 1 pr: i Tesdal No: 48 2 Løb Smør, d: 20 feb: 1788.

Siur Alvalsen Obl: til Lars Eliassen Lechnes 97 rd: 4 s: 4 proCt: Rente 1 pr: i Støele No: 10 efter Aftag 2 pd: 17 mrk: Sm:, ½ td: Korn d: 28 April 1788.

Otte Jonsen Øfre Grindem Obl: til Provst Hertzberg 260 rd: 4 proCt: Rente 1 pr: i Øfre Grindem No: 42 efter Aftag 1 pd: 21 mrk: Sm: d: 10 Aug: 1787.

Peder Biørnsen Wees Hustr:s Arv:s Skde til Peder Biørnsen Wee paa Wee No: 64 S: S: E: gds: 1 Løb 18 mrk: Sm: for 169 rd: 3 mrk: 8 s: det indløste dt: 8 Janv: 1788.

Siur Rasmuss: Yttre Haalands Arv:s Skde til Ole Siursen paa Yttre Haaland No: 21 1 Løb S: 1 td: K: for 307 rd: 1 mrk: d: 18 Sept: 1787.

Gotschalk Rasmussen Jndre Haalands Hustr:s Arv:s Skde til Gotschalck Rasmussen paa Jndre Haaland No: 22 1 ½ Løb Smør for 210 rd: 2 mrk: 4 s: d: 18 Sept: 1787.

Ole Larsen Wee Skde til Thor Haldorsen Hillestad paa Wee No: 64 2 pd: 6 mrk: Sm: for 189 rd: d: 21 Dec: 1787.

Nye Sag

Johne!! (John) Tollevssøn Gravelsæter mødte og anmeldte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevnte Svend Stenssøn Gravelsæters Hustrue Ragna Tostens datter fordie Hun for omtrent 3 uger siden beskyldte Citanten for at have stiaalet tree Træ Tallerkener fra Hende, derom at paahøre Vidner \som Stevnte ere/ og derfor at lide Dom til Beskyldningens Mortification, Bøder at udrede og denne Sags omkostninger skadesløs at erstatte,

som Vidner er under Falsmaael Stevnet Niels Nielssøn Brithe Tørres datter og Michel Anderssøn alle af gaarden Gravelsæter.

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have forkyndt Stevnemaalet saavel for den Paagiældende Ragna Tostens datter som de benævnte Vidner, som tilført er og talte med enhver Vedkommende Selv, men Ragna Tostens datters Mand og Forsvar Svend Stenssøn Gravelsæter, anmeldte Stevne Vidnerne ej at Være indkaldet.

Indstevnte Ragna Tostens datter Gravelsæter blev tre gange paaraabt men Hun mødte ikke eller møde lod.

De Stevnte

1788: 48b

og navngivne Vidner mødte alle, disse Citanten begjærede maatte Eedtages og Forhøres. For Vidnerne blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separeret og fremstoed som

1ste Vidne Niels Nielssøn tjener paa Gravelsæter hos den indstevnte og Hendes Mand, aflagde Eed efter Loven og forklarede: At Hand efter Citanten John Tollevssøns begiær, som i Morgen tre uger siden var nærværende udj sin HusBondes Boe Hus, hvor Vidnet Michel Anderssøn tillige var tilstæde, for som Vidner at see hvad der passerede. Citanten og Vidnet i følge med indstevnte Ragna Tostens Datter gik alle af Gaarden Gravelsæters Stue ind i ommelte Boe, uden at i Stuen eller paa Vejen til Boeden blev sagt hvad der skulle forrettes, uden dette at Citanten i det Hand gik ud af Stuen tilspurgte Indstevnte Ragna Tostens Datter om Hun den dag ville see i Hans Kiste. Vidnet Husker ikke om indstevnte svarede noget eller intet, men de fulgtes alle til Boen og da de der vare ind komne saae Vidnet at Citanten tog sin Kiste nøgel op af Lommen, sadte den i sin Kiste og begjærede at Ragna ville læse den op, men Hun bad at Citanten selv ville oplukke Kisten hvilket Hand nægtede, derpaa Ragna Tostens Datter i Vidnets og Citantens overværelse aabnede Kisten, meget forsigtig tog endeel Klæder op, deraf og under dette arbeide sagde Hun, jeg leeder efter mit, da Hun havde forfaret over alt i Kisten aabnede Hun Kistens Lædig!! (Leddik) og i det samme sagde Hun, uden at nævne nogen her fik Du de eller dem ikke ned, lagde der efter de optagne Klæder ned i Kisten igien, og har Vidnet ikke hverken da før eller siden seet at Ragna Tostens Datter haver beskyldt Citanten for at have {taget} \Stiaalet/ enten de omstevnte 3 træ tallerker eller noget andet fra Hende, og uden at i Boen {var} blev Viidere talt skildtes de der forsamlede ad, Vidnet har vel hørt at Hans Madmoder savnede endeel træ tallerkener men slet ikke at Hun haver beskyldt nogen for at have taget dem. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, og da Citanten ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det med Consense fra Retten Dimitteret.

2det Vidne Michel Anderssøn tjener hos indstevntes Naboe paa Gravelsæter fremstod derpaa aflagde Corporlig Eed og forklarede: At have været nærværende den af forrige Vidne

omvundne tiid, efter Citantens Begiær for som Vidne at følge Ham og andre deriblant indstevnte, ind i Hendes og Mands BoeHus, Vidnet fulgte Ham uden at \videre blev {talt}/ nævn{e}\t/ ud af sin Husbondes Stue da Citanten fik Bud til indstevnte \i Hendes/ Stue ved Hendes Dræng, det første Vidne Hvorpaa begge kom strax tilbage, og da Citanten fik see Ragna Tostens datter, tilspurgte Han Hende om Hun den dag ville see i hans Kiste uden at nævne hvor efter, om Ragna der til svarede noget eller intet husker Vidnet ikke men atter fulgtes til og ind i Boen som første Vidne har forklaret hvor {ind} Citantens tog sin Kiste Nøgel sadte den i sin Kiste og begiærede at Ragna ville lukke den op, og viidere som første Vidne har forklaret i et og alt med dette tillæg at da Ragna Tostens datter havde optaget endeel Senge Klæder og Gangklæder af Citantens Kiste, og efter at Hun havde sagt, jeg leder efter mit lagde Hun til Træe tallerkerne gik ikke af Hyllen af sig selv, Vidnet som ej havde Viidere at forklare, og ej noget af Citanten var at tilspørge, blev Demitteret som første Vidne.

1788: 49

der efter første Vidne som endnu for Retten tilstæde Declarerede den af 2det Vidne omprovede Tiid at have hørt, som han ved sit Vidnesbyrds Aflæg ej erindrede, disse ord af Ragna Tostens dt: udsagt nemlig: træe Tallerkerne gik ikke af Hyllen af sig selv. der efter Dimitteret, som før.

3de Vidne Brithe Tørres Datter tjener hos indstevnte paa Gravelsæter fremstod aflagde Eed og forklarede: At afvigte Vinter noget efter Juul Vidnet og Hendes Madmoder indstevnte Ragna Tostens datter allene var i deres Stue, hørte Vidnet af indstevnte at Hun savnede tree træe tallerkener, at det var Hende umuelig at kunde Beskyldte nogen for at have taget dem, dog sagde indstevnte at Hun skulle have Lyst at begiære at see i Citanten John Tollevs søns Kiste for at leede efter sit. Vidnet var ik[ke] nærværende i Boen da Kisten efter de forrige Vidners Forklaring blev for 3 Uger siden aabnet, og altsaa ej veed hvad der da passerede, paa den Tiid Vidnet og Hendes Madmoder talede sammen i Stuen som før forklaret var hverken Citanten eller nogen anden nærværende og anderledes end nu forklaret har Vidnet ikke hørt at indstevnte enten har har!! haft mistanke mod Citanten, eller beskyldt Ham eller nogen anden for at have Stiaalet træe tallerkerne eller derom Videre end forklaret er hørt tale enten før eller siden. Vidnet efter at være forelæst sin Forklaring som det Vedstod. Declarerede ej at Vide mere til oplysning i denne Sag, og da Citanten ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev det som forrige Dimitteret.

Citanten John Tollevs søn Gravelsæter Reservede ved Continuations Stevnemaael til næste Høste Ting at indstevne saavel den nu lovlig Stevnte men udeblevne Ragna Tostens datter og Hendes Mand Svend Stenssøn Gravelsæter, som og flere Vidner til Sagens nærmere oplysning, og til den ende begiærede at Sagen til næste Ting maatte blive udsadt med Laugdag for Ragna Tostens Datter.

Da indstevnte Ragna Tostens datter efter tre ganges paaraab ikke mødte eller møde lod. Saa blev Afskeediget med Laugdag.

Sagen Beroer til H: T: 1788.

Nye Justitz Sag.

Velædle og Velviise her Foged Koren anmeldte efter mundlig Klage fra Husmand Johannes Torgerssøn Gierde ved lovlig mundlig Varsel til nærværende Ting og Tiid at have ladet indstevne uConfirmeret Dræng Lars Carlssøn \19 aar gl:/ for Voldsom overfald og Jordskuf paa Klageren Johannes Torgerssøn der om at paahøre Vidner og derfor at lide Dom til Bøders udreedelse og Sags omkostninger skadesløs at erstatte;

Som Vidner er under Falsmaal Stevnet {Ragna} \HusM:/ Hans Johnssøns Hustrue Ragna Erichs Datter og Husmand Erich Torgerssøns Hustrue Ingeborg Peders Datter.

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lov[lig] at have forkyndt Stevnemaalet som tilført er for indstevnte Lars Carlssøn i Hans Fraværelse i hans Faders paahør, og for Vidnerne i eget paahør, som og begge møder.

Indstevnte Lars Carlssøn blev tree gange paaraabt men Han mødte ikke eller møde lod, Klageren Johannes Torgerssøn Gierde var for Retten tilstæde og Declarerede at vedstaae sin Klage.

Actor Hr: Foged Koren begjærede at Vidnerne som Hand fremstillede maatte Antages til Eedelig Forklaring. For de benævnte og lovlig indstevnte Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanhedz udsigende, derefter Separerede, og fremstoed som

1. Vidne Ragna Erichs Datter Hustrue til Husmand Hans Johnssøn Hougen aflagde Eed og forklarede: At afvigte Vinter noget efter Juul en Dag Vidnet i sin Stue hørte nogen Larm udenfor, gik ud af Stuen saa Vidnet en Deel Folk havde samlet sig, deriblant indstævnte Lars Carlssøn, og her for Retten nærværende Johannes Torgerssøn som begge

1788: 49b

i Vreede tiltalede hin anden, hvor af Vidnet formedelst en stærk Storm af Osten Vind ikke kunde høre et ord, uden at det andet her nu Stevnte Vidne skjød de nærværende til {Vidne} Provs i det samme Vidnet ville gaa nærmere til saa[e] Hun at Klageren Johannes Torgerssøn fald Baglænds mod Marken, men Vidnet saae ej om indstevnte Lars Carlssøn eller nogen anden havde fat paa Ham, Skuede Ham og derved foraarsagede faldet. Johannes Torgerssøn reiste sig selv atter paa Benene; der efter som før tiltalede Lars Carlssøn og begge vare Vreede, Vidnet gik derpaa ind i sin Stue, og de udenfor samlede skiltes ad, og Lars {Anders}\Carls/søns Moder hentede Ham ind til sig. Vidnet som efter at dets Forklaring var det forelæst og Vedtaget, Declarerede ej at viide mere til denne Sags oplysning, og da hverken Actor eller Klageren havde Vidnet viidere at tilspørge, saa blev Vidnet med Consense Dmitteret.

Der efter fremstoed Andet Vidne Ingeborg Peders Datter gift med Klageren Johannes Torgerssøns Broder Erich Torger[ssøn] der boer som Huusmand paa gaarden Houges grund, aflagde Eed efter Lovens Forskrift og forklarede: At en dag efter Juul sidst omtrent Kyndelsmisse tiid afvigte Vinter \samme Tiid første Vidne har forklaret/ Klageren Johannes Torgerssøn Var inde i Vidnets Stue, og ved at gaae derfra Vidnet fulgte Ham udenfor Døren, i det samme Klageren gik bort over gaarden hørte Vidnet at Lars Carlssøn som stoed i sin Faders Veede skiul og Huggede, tilkalte Ham, Vidnet hørte ej hvad blev talt, men Vidnet da Johannes blev ved at gaae saae Lars Carlssøn forlod sit arbeide løb paa den øvre side af Faderens Huuser og saaledes Kom Johannes Torgerssøn i møde, Vidnet hørte de i Vreede tiltalede hin anden men kunde, som noget Støkke derfra ikke samle(?) et ord af hvad blev sagt, derpaa, saae at Lars Carlssøn greb fat paa Johannes Torgerssøn tog Ham i Brystet og Skuede baglænds mod Marken, derpaa de strax Skildtes ad, Vidnet raabte at Folk ville komme til stæde for som Vidner at see hvad passerede. Lars Carlssøn gik foran, samme vej i giennem gaarden hvor Johannes Torgerssøn fulgte efter, og efter at de havde gaaet et Kort støkke, saae Vidnet at Lars Carlssøn vendte sig mod Johannes Torgerssøn og atter anden gang greb Ham i Brystet og Skuede Ham mod Marken \uden at Johannes nogen af omprovede gange tog imod/. Derpaa de skildtes ad og gik hver sin Vej. Vidnet som blev sin Forklaring forelæst vedstod samme Declarerede der efter ej at Viide mere, og da hverken Actor eller Klageren havde Vidnet at tilspørge saa blev det som forrige Dmitteret.

Actor begjærede Sagen udsadt til næste Høste Ting til flere Vidners førelse, og Lars Carlssøn, som nu ej møder til den Tiid Lavdaget at frem komme med det Tilsvar i Sagen Han agter fornøden.

Da indstevnte Lars Carlssøn ej efter tree ganges paaraab selv har mødt eller ladet møde, Saa blev Ham givet Rettens Lavdag til Høste Tinget i aar at møde, første dag, samme for dette Skibreede holdes, for at svare til Sagen hvilken Laugdag Lensmanden haver lovlig at forkynde og til tægte dag for retten at afhiemle.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte efter mundlig Klage fra John Tollevsøn Gravelsæter til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne uConfirmeret Dræng Lars Carlssøn 19 aar gammel for slagsmaael paa Klageren John Tollevsøn derom at paahøre Vidner og derfor at lide Dom til Bøders udreedelse efter Loven og Sags omkostninger skadesløs at erstatte,

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet, Tørres Torbiørnsøn Schiedsvold, og Godschalch Gunderssøn Mads-

1788: 50

gaard.

Stevne Vidnerne Baar Jacobssøn Flaaden og Henrich Ottessøn Echeland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have forkyndt Stevnemaalet som tilført er for Lars Carlssøns opholdstæd Hans Faders Huus i Hans fraværelse men i Hans Faders Paahør, ligesaa for Vidnerne i eget paahør.

Klageren John Tollevsøn Gravelsæter mødte for Retten og Vedstod sin Klage.

Indstevnte Lars Carlssøn \du Wahl/ blev tre gange paaraabt men Han mødte ikke eller møde lod.

Actor begjærede Vidnerne paaraabt, frem Kaldet, Eedtaget og forhørt.

Af Vidnerne mødte Tørres Torbiørnsøn Schiedsvold, for Ham blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbeftet maade til Sanheds udsigende, og der efter som

1ste Vidne fremstod bemelte Tørres Torbiørnsøn tjener paa Schiedsvold aflagde Corporlig Eed og forklarede: At nu sidste Vaar Toe Aar siden Vidnet stød i arbeide paa gaarden Schiedsvolds Bøe og Huggede Ved, saae Vidnet at Klageren John Tollevsøn Gravelsæter Kom og Kjørede Ham forbie med et Læs, og at da Hand var kommen med sit Læs omtrent 4 Kugle Skud fra det Stæd hvor Vidnet stod og arbeidede, saae Vidnet at Lars Carlssøn Kom gaaende oven fra Bøigden Klageren i møde, Vidnet hørte de blev høi talende mod hinanden, troer de vare Vreede paa hin anden men formedelst Vidnet var langt fra kunde det ej høre et ord af hvad blev talt, saa[e] Klageren lod sin Hest standse gik af og til paa Marken han for og Lars Carlssøn efter Ham den sidste med en liden Stok i Haanden og havde desuden hos sig en større Stok som et Greipe Skaft med hvilket Hand gik og viftede frem og til bage efter Klageren som foran Ham retirerede baglændz. Vidnet saae ej at indstevnte Lars Carls[søn] der med slog Klageren eller paa nogen maade Kom Ham nær der efter de skildtes ad. Klageren Kjørte sin Vej og Lars Carlssøn kom ned til Vidnet hvor Han fortalte at Han og John havde været i mund Klammer sammen. Vidnet Veed ej hvorom og da, som Lars Carlssøn fortalte \Klageren/ Ville tage fat paa det Greipe Skaft som Han bar paa, og ville holde samme fast sagde Lars Carlssøn at Hand slog Ham over næverne og Hænderne med den lille stok nævnede ej merere!! (mere) Og Videre til denne Sags oplysning Veed Vidnet ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det i et og alt Veedblev, der efter da hverken

Actor eller Klageren havde Vidnet Videre at tilspørge blev det med Consense fra Retten
Dimitteret.

Actor begiærede det udeblevne Vidne under Falsmaals Bøder forelagt til næste Høste Ting
og indstevnte Lars Carlssøn til den Tiid Lavdaget at møde med Tilsvar i Sagen. Afskeediget
med Lavdag og Forelæggelse, som Lensmanden for Vedkommende Besørger forkyndt.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Myndige og umyndige arvinger efter Anders Christenssøn Engelschiærs Hustru ved Skifte
3de Marti 1788, Deres Skjøde til Anders Christenssøn Engelschiær paa Engelschiær No: 17
forhen H: C: godz af Landskyld 1 Løb Smør 1 ½ Hud datteret 2de Maji 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 pag: 312. John Johnssøn Tesdahl No: 48 S: S: E: gdz: Hans Obl: til Krigs
Commissair Henning Friman Dahl stoer 198 rd: datteret 11te Maji 1786 af Creditor qvitteret
22de febr: 1788.

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor anmeldte paa sit Embeds Vegne, efter
mundlig Klage fra John Halvorssøn Grindeim at have til nærværende Ting og Tiid ved lovlig
Mundlig Varsel ladet indstevne uConfirmeret Dræng Lars Carlssøn \du Wahl/ 19 Aar
gammel for paa Klageren i Hans gaards Skov for omtrent et Aar

1788: 50b

siden forøvet Slagsmaal, derom at paahøre Vidner og derfor at lide Dom til Bøders udreedelse
og Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Tørres Nielssøn Fielle, Thor Jverssøn Grindeim,
Rasmus Haldorssøn Grindeim og Hustrue Kari Siurs Datter og Klageren John Grindeim
stevnet til Vederløse.

Indstevnte Lars Carlssøn blev tree gange paaraabt men Han mødte ikke eller møde lod.

Klageren var for Retten tilstæde.

Actor begiærede Vidnerne paaraabt om møde. Af Vidnerne!! mødte Tørres Fielle, Thor
Grindeim og Rasmus Grindeim men Kari Grindeim mødte ikke.

Stevne Vidnerne Henrich Ottessøn Echeland og Baar Jacobssøn Flaaden afhiemlede under
Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er og forkyndte de
Stevnemaalet i Lars Carlssøns Fraværelse for Hans Fader i Hans paahør, og Vidnet Tørres
Fielle i Hans fraværelse i Hans Hustrues paahør, men Han Møder, og med de øvrige
indstevnte Vidner taledes Stevne Vidnerne selv og i deres eget paahør forkyndte
indstevningen,

Actor der efter begiærede de mødende Vidner maatte antages til Eedelig Forklaring, for
disse Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet
maade til Sanheds udsigende der efter Separerede og fremstod som

1ste Vidne Tørres Nielssøn Fielle som aflagde Eed efter Loven og forklarede: At sidste
{Aar} \Faste/ omtrent \et!!/ et Aar Aar!! siden Vidnet og Klageren \en Dag/ fulgtes ad til
deres gaards felles Udmark, Vidnet boede da paa Grindeim, for at ned fælde endeel Veed, da,
efter at de havde arbeidet der nogen Stund {Lars C} Vidnet saae Lars Carlssøn kom gaende
til dem \med en Stok i Haanden/ stansede hvor Klageren arbeidede og nærveed Ham sadte
sig need, uden at tale noget, Kort efter, hørte Vidnet Lars Carlssøn taledes til Klageren, sagde:
du var snil som Kom ned til min Fader i gaar John Grindeim svarede at Han havde Andet at

bestille end hver dag at gaae til indstevntes Fader, der efter Vidnet som vedblev sit arbeide, hørte et Smel som et Stokke slag, saae til Klageren John Grindeim og blev var at indstevnte Lars Carlssøn havde reist sig af sit Sæde var gaaet nærmere til Klageren og da saa\e/ Vidnet at Lars Carlssøn med den Stok hand havde i Haanden slog John Grindeim Eet slag bag i Hovedet, Hvorpaa John Grindeim slap sin Øxe af Haanden greb fat paa Lars Carlssøn begge tumlede om mod Marken hvor de blev liggende John oven paa Lars, rev og holdt hin anden i Haaret uden at tale eet ord, som {ved ...} Vidnet hørte, de skildtes derpaa ad af sig selv uden viidere at røre hin anden, Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det Vedblev Declarerede ej at Viide mere til oplysning i denne Sag, og da hverken Actor eller John Grindeim som Klager havde Vidnet Videre at tilspørge blev Vidnet med Consense fra Retten Demitteret.

2de Vidne Thor Jverssøn Grindeim fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede; At forrige Aars Faste Tiid nu noget over et Aar siden kom {Vidnet} Lars Carlssøn gaaende til Vidnets Gaard spurgte Vidnet efter John Grindeim og hvor Han var, hvortil Vidnet svarede at det troede John var i Marken for at fælde Veed derpaa Lars Carlssøn sagde at Hand nu 2de gange havde været med Bud Hos Ham at Kom[me] til Hans Fader, og dersom Hand nemlig John Grindeim nu ej med det gode ville møde, saa sagde Lars Carlssøn at ville

1788: 51

give Ham; Vidnet husker ikke nøje ordene, enten de Var: {...} saa meget Hand skulle erindre det, {...} eller: noget andet at Viide, {Vidnet} Lars Carlssøn gik derpaa fra Vidnet, som blev Hiemme paa sin gaard, til Marken, Hvad der passerede Veed Vidnet ikke ej heller mere til oplysning i denne Sag at forklare Uden dette at Vidnet saae Lars Carlssøn kom{me} i Selskab med Klageren og første Vidne \i marken da/ {som} Hand uagtet det Stæd de arbeide, {uagtet samme} laae omtrent ½ Fierding fra gaarden Grindeim hiemmen fra sin gaard tydelig kunne see. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedblev, og derpaa som forrige Dimitteret.

3de Vidne Rasmus Haldorssøn Grindeim der efter fremstod aflagde Eed og forklarede: At den af forrige Vidner omprovede dag og tiid for omtrent et Aar siden Vidnet Kjørte til Marken for at hente Veed, hørte Hand lang fra sig et høit Snak ligesom 2de Var i trætte sammen. Vidnet saae sig om og blev var!! (vaer) 2de Mennesker at staae nær veed hinanden, hørte dem tale men Kunne ikke skille et Tydelig ord, men paa Maalet og Lyden Kjendte Vidnet at det var indstevnte Lars Carlssøn og Klageren John Grindeim, saae derpaa at de begge faldt mod marken, Veed ej, hvorom de disputerede, hvem af dem der først angreb eller hvem der faldt under eller oven paa ej heller kunne Vidnet som langt fra see om de slog hinanden eller rev hin anden i Haaret. Vidnet syntes at de begge reiste sig igien, hørte de vedblev at Mund Klamres og saa\e/ derpaa at Lars Carlssøn forføiede sig hiem ad ned efter til Gaarden Grindeim, og John blev efter i Marken. Dimitteret som forrige.

Og da Vidnet Kari Siurs datter ej møder, Saa blev Afskediget med Forelæggelse for Vidnet og Laugdag for Lars Carlssøn etc:

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 273. Ole Halvorssøn Udstoen No.: 65 S: S: E: godz Obligation til Torbiørn Lande paa 220 rd: datteret 12te Novbr: 1785 af Creditor qvitteret 2de Maj 1788.

No: 3 fol: 444b. Lars Hactorssøn og Hactor Hactorssøn Obligation til Hactor Omundssøns Enke paa 90 rd: pant i Aachre Kirke i Schoneviigs Skibreede datt: 17de Septbr: 1782 qvitteret af Creditrises Arvinger 13de Decbr: 1785.

Pante Bogen til Indragelse

Erich Erichsøn Winjes Arvingers Skjøde til Søn Erich Erichssøn paa Winje med Heggelev
No: 25 og No: 26 i alt før Aftag 1 ¼ Løb Smør 1 ¼ tønne Korn datteret 17de September
1787.

Beboelses Contract

bemelte Erich Erichsøn Winjes den yngste ved Formynder, med Godschalk Halvorssøn om
bemelte gaards Beboelse af den sidste udj Otte Aar før brugt af ældre Erich Erichsøn som
Ejer, er efter Aftag 1 pd: 21 mrk: mrk: Smør datteret 18 September 1787.

Morten Gunderssøn Obligation til Haldor Rasmussøn Gunnegierds Enke stor 300 rd: 4
p:Ct: Rente 1ste pr: i Tesdahl No: 48 Landskyld 1 ¼ Løb Sm: 1 Tønne Korn datteret 2de
Maji 1788.

Zacharias Rasmussøn Hovlands Skjøde til Johannes Zachariassøn Hovland paa Lille Dahle
No: 51 efter

1788: 51b

Aftag Landskyld 1 Løb 1 pd: 21 mrk: Smør for 350 rd: datteret 18de September 1787.

Ole Halvorssøn Udstoens Skjøde til Asbiørn Bergessøn paa Udstoen No: 65 S: S: E: godz
Landskyld 2 pd: Sm: for 308 rd: datteret 2de Maji 1788.

Ditto Ole Halvorssøn Udstoens Skjøde til Asbiørn Bergessøn paa Udstoen No: 19 H: C:
godz 2 pd: Sm: for 308 rd: datteret 2de Maji 1788.

Nye Sag

Johannes Olssøn Løviigen af Schaanevigs Skibreede mødte og anmeldte at Hand til dette Ting
og Tiid ved Skriftlig Kaldseddel har lovlig ladet indstevne Thor Larssøn Østrim for Skjelsord,
som Stevnemaallet indeholder, hvilket Stevnemaal med sine Paategninger blev oplæst og
lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og Baar Jacobssøn Flaaden
afhienlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndt oplæste Stevnemaal
for den indstevnte og taledede Ved Ham Selv.

Alle Vidnerne mødte. Men indstevnte Thor Larssøn Østreim som tre gange blev paaraabt,
{men} mødte ikke eller møde lod.

Citanten begiærede Vidnerne antaget til Eedelig Forklaring. For Vidnerne blev Eedens
Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende,
der efter Separeret, hvor paa fremstod som

1ste Vidne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland som efter Lovens Forskrift aflagde Eed
og forklarede: At forrettede efter Fogdens Ordre omstevnte Executions Forretning paa Østrim
hos Thor Larssøn, men da Vidnet kom paa Forretningen, under Forretningen og efter den var
sluttet var Thor Larssøn ikke tilstæde, altsaa ikke kunne udskjelde Citanten. Johannes
Løviigen begiærede Vidnet tilspurgt om hvad passerede i anledning her af paa Echeland Fem
ugers Tiid efter omstevnte Executions Forretning var afholdt.

Dommeren Eragter da herfor ikke er Stevnet og Paagiældende ikke er tilstæde at kunde tage
til Vedermæhle i henseende sligt som er udenfor Stevningen, saa kand \Svar/ hertil \ey/ efter
denne Stevning modtages.

Citanten Johannes Olssøn Løviigen som uformodentlig maatte modtage den oplæste
Eragtning frafaldt for denne sinde de øvrige Vidners Førelse, begiærede Sagen stillet i beroe
til næste Høste Ting, da Han til den tiid ved Continuations Stevnemaal {til den Tiid} ordentlig
og lovlig ville forfriske Sagen.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Tiæransen Birkenæs Obl: til Torbjørn Larsen Lande 96 rd: 1 pr: i Birkenæs No: 1 1 Løb 1 Hud 4 proCt: Rente d: 3 Maj 1788.

Ole Siursen Birkenæs Obl: til Torbjørn Larsen Lande paa 96 rd: 4 pr:C: Rente 1 pr: i Birkenæs No: 1 1 Løb 1 Hd: d: 3 Maj 1788.

Ole Hansen Jndre Fosses Arv:s Skde til Ole Olsen paa Jndre Fosse No: 55 S: S: E: gds: ½ Løb ½ Hd: med Over Bygsel til 1 Løb Smør d: 3 Maj 1788.

Ole Olsen Jndre Fosses Obl: til Hans Olsen Sæbøe 100 rd: Anders Pedersen Østrem 100 rd:

1788: 52

Klokker Søren Larsen Fosse 50 rd: og Halvor Rasmussen Schieldal 50 rd: i alt 300 rd:, 4 proC: Rente, 1 pr: i forbem:te d: 3 Maj 1788.

Knud Heljesen Leil: p: Giærde No: 11 H: C: gds: Vilkors Contr: til forrige Bruger Niels Truelsen Giærde, Jorden tilhørende Rasmus Erichsen Fjøsne Ldsk: efter Aftag 1 Løb 12 mrk: Sm:, d: 3 Maj 1788.

Beboelses Contract

Thor Haldorsen Wee No: 64 Beboelses Contract til Ole Larsen Wee, som før har brugt Jorden som Ejer paa Wee Ldskld: 1 Løb Smør, at beboe i 16 Aar. d: 3 Maj 1788.

Thor Haldorsen Wee No: 64 Ldsk: 1 Løb Smør, Vilkors Contract til Ole Larsen Wee og Hustru Giøa Siurs Dt: d: 3 Maj 1788 naar bem:te Beboelses Tiid er udløben.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Rasmus Erichsen Fjøsne paa Giærde No: 11 H: C: gds: 1 Løb 12 mrk: Smør til Knud Heljesen, før brugt af Niels Truelsen dt: 2 Maj 1788, tilligemed Laxefiskerie i Elven. M:f: H: bet: 1 mrk:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 94. Gunder Nielsen Tesdal Obl: til Haldor Rasmussen Lille Dahle p: 200 rd: d: 16 Nov: 1773, af Creditor[s] Arv:r qvitteret 2 Maj 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Thor Haldorsen Wee No: 64 Obl: til Capt: Niels Dahl p: 150 rd: 4 proC: Rente 1 pr: i Wee No: 64 Ldskd: 1 Løb Smør d: 3 Maj 1788.

Gunder Nielsen Tesdal[s] Arv:s Skde til Morten Gundersen Tesdal paa Tesdal No: 48 1 Løb 18 mrk: S: 1 td: Korn d: 10 Janv: 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet , Almuen og de 2de Mænd Jon Olsen Giærde og Jens Nielsen Fittie, og er til 1787 Aars Udgang 230 rd: 4 mrk: 7 s: og 1788 halve Skatt 429 rd: 3 mrk: 2 s: i alt 660 rd: 1 mrk: 9 s:

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Fieldbergs Skibreedes Sommer Ting den 5te Maji 1788, sadt og holdet paa Tingstædet Gierde, af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich

Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Tollef Stenssøn Aalund samtlig Tingsøgende Almue og efterskrevne Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd sc:

1. Rasmus Nielsen Frethe 4. Torbjørn Torgers: Haaïmsnæs 7. Knud Tollevs: Kaldem
2. Torbjørn Lambrets: Øfre Grindem 5. Halvor Ols: Haaïm 8. Steen Larsen Sæbø
3. Johannes Zachariass: Lille Dahle 6. Henr: Ottess: Eecheland.

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger, samt Collegii og Høi Øvrighedz ordres og Foranstaltninger som Registreret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41. a: b:

Formynder Ting blev Holden og derved befunden og Passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787. Juctice Protocollen her fol: 7. b: er tilført.

Tings Vidne om Odels Retten:

\Da/ bemelte Odels Rett angaaende, blev oplæst, og Almuen, alt som for Schaaneviigs Skibreede er passeret, tilspurgt, hvortil Almuen, som den største Deel selv Odels Bønder svarede: Ord til andet som for Schonevig Skibrede.

Hr: Fogden begjærede det passerede som Tings Vidne udstædt, som blev bevilget.

Opsat Sag fra fol: 15b. Hans Frethe contra Poul Hougen.

Contra Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Hans Christensen Frethe mødte og vedtoeg lovlig Contra Varsel og Laugdag.

Contra Citanten derefter fremlagde et inden Etne Skibrede Ting erhvervet Tings Vidne begyndt 5 Maj 1787 og sluttet 17 Sept: sam/m/e Aar til denne Acts Følge, hvorved h/an/d meener at have beviist sit Andragende i Indstevningen og derefter paastoed Dom til sin Eeds Antagelse eller og Hans Frethe tildømt derimod \Eed/ at aflægge, derefter de anmeldte Bukkes Værd at liqvideres i Hæstens Kjøb, og Hans Frethe tildømt, de øvrige Penge at modtage, som hand og herved anbyder, samt i øvrigt at blive frikjendt for Hoved Citantens Søgemaal, og Hoved Citanten tildømt, at erstatte til foraarsagede Omkostninger med 6 rd., Saaledes begjærede Dom til Høste Tinget 1788.

Hoved Citanten formeener intet er afbeviist ved det i Rettelagde Tings Vidne som k/an/d svække i mindste maade Hoved Cit:s fuldstændige Vidner, og nægtede alt ubeviist i almindelighed som og i særdeleshed, at andre end h/an/d selv ejede noget i Hæsten, og mindre, at hand havde antaget de ommelte Bukkes Værd til afdrag paa Hæstens Kjøbe Summa: Altsaa og ikke kand tillade nogen Eeds aflæggelse i denne Sag imod hands reene førte Vidner, men efter sam/m/es fuldstændige Beviis paastoed Dom efter sin Indstevning til Betaling for Hæstens fulde Kiøbe Summa uden afkortning, og omkostninger erstattet formedelst saa lang Ophold med 8 rd: j øvrigt protesterede imod Eed, paastoed frifindelse for Contra Citant:s Contra Paastand

1788: 52b

Og indloed Sagen til Doms til Høste Tinget 1788, i øvrigt efter forrige Paastand.

Begge begjærede Dom til Høste Tinget 1788.

Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1788.

Opsadt Sag [fra] fol: 16B. Lars og Michel Indbioe, Contra Torger Echaasen.

Citanterne, og Echaasens Ejer John Siurssøn paa indstevnte Torger Echaasens \og egne/ Vegne, anmeldte samtlig at Sagen mindelig var afgjort og at de henseende Skjel og Skifte mellem deres paaboende Gaarder saaledes som dermed for eftertiden skal forholdes, og være

efterretlig, have mellem sig oprettet en Skriftlig Semje eller Contract, var derfor alle enige om her for Retten at begiære denne Sag som mindelig forligt ophævet, og at ingen dom der udi maatte Afsiges.

Sagen som mindelig forligt blev efter Parternes Begiær for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 16B. Niels Jndbioe Contra Torger Echaasen.

Citanten og Echaasens Ejer John Siurssøn den sidste paa indstevntes Vegne, anmeldte alle at Sagen mindelig var afgjort, og at de ved oprettet Contract mellem sig ved Contract nøje har bestemt Skjel Strækningerne mellem deres Ejende og paaboende Gaarder, saaledes som enhver af nu værende og efter kommende Ejere skal holde sig efterretlig og samtlige begiærede at Sagen nu maatte ophæves uden deri at blive afsagt Dom,

Sagen Som af begge Parter forligt, blev for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 16b. Thore Ohm Contra Siur Hougeland.

begge Parter blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod;

thi lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1788.

Undsætnings Kornet angaaende

Lars Endressøn Sunde som for 20 aar siden har boet paa bemelte gaard men nu boer paa gaarden Ulvenæs i Fieldbergs Skibreede mødte og androg at blive fordret af Hr: Foged Koren for een tønne Kongelig undsætnings Korn 2 rd: 8 s; men erbyder sin Eed ikke at have faaet noget af dette Korn enten selv eller Ved Andre ja ej engang begiært noget, hvor efter Han vil udbede her for at være ukrævet.

Hr: Fogden havde intet imod den Anbudne Eed at erindre.

Retten tillod Comparentens Begiæring og altsaa forelæste Ham Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning at Vogte sig for Meen Eed, Hvorpaa Comparenten med Corporlig Eed efter Loven bekræftede sit Foregivende Saa Sandt hielpe mig Gud og hans hellige ord.

Hr: Fogden Begiærede det passerende som udskrift beskreven meddeelt, som blev Bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Osmund Christopherssøn som Selv Ejer til No: 7 Røe og underliggende ødegaard Lille Røe No: 8 i alt af Skatte Skyld 3 Løber Smør mødte og anmeldte at have som underbrug under samme sin Gaard H: C: godz No: 8 Langetvedt Øde anført i Matriculen: Bruges af Røes Opsiddere {og No: 9} af Skatte Skyld 2 pd: Smør, og No: 9 Lille Stangeland som Anføres i Matriculen: et Øde pladz som er opryddet under Stangeland, men skal nu ligge under Røes Ejendom af Skatte Skyld 1 Pund Sm: og da Comparenten nu i Allerunderdanigst følge Placaten af 24 Octobr: 1787 ej allelene!! (allene) af disse sidst benævnte underbrug No: 8 og 9 forhen H: C: godz, men end og af Lille Røe No: 8 S: S: E: godz \af Sk:sk: 1 Løb Sm:/ kræves dobbelte Skatter med Viidere, som hand umelig formaaer at udreede, saa var Han nødsaget at gjøre allerunderdanigst Ansøgning om Befrielse for dette dobbelte Paabud og til den ende begiærede Tings Vidne om det ikke dermed har henseende de benævnte Øde Jorder, som hidtil i all fortiden under eet med Hoved Gaarden Røe No: 7. S: S: E: godz, været best(?)ret saadan Beskaffenhed: At der for eller mellem en hver Gaards Skatte Skyld intet Skjel eller Skifte findes, at der over alt paa disse Hans Ejendommes Strækning ej findes Tegn til Huuse Tompter uden for Thunet for Røe No: 7, og ej Ager eller Tegn til at have været Ager uden for de nu dyrkede, og nær om Thunet beliggende. At disse Gaarders sammenlagde Skyld overalt er ringe, saavel inden gierds henseen-

de Høe og Korn Afling, som uden gierds henseende Bue Hauge, Sommer og Vinter Fæe Beede, og at til disse gaarders \og Øde Jorders/ samlede Skyld, ikke haves det fornøde!! (fornødne) Brende, eller nogen anden derunder liggende særdeles Herlighed, hvilket maae være aarsage udj at disse gaarder \og Øde Jorder/ uagtet de Eenhver for sig har sit No: og særskildte Skatte Skyld, ere samlede under ett, og at om Skatterne af det heele aarlig skal kunne udredes, maa gaarden Røe No: 7, herefter som hidtil vedblive at være \med dem/ et samlet Brug.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet Lensmanden og Almuen, og derom æskede Deres Svar \hvorledes/ hermed i Sanhed forholdes, Samtlige dertil svarede, at det Andragne sig i alt saaledes i Sanhed forholdes som tilført er, og at, som ingen Veed noget Skiel og Skifte mellem Røe og derunder brugte og benævnte {Agde} \underbruge/, om disse \Øde/ gaarder blev Udskift fra Hoved gaarden i proportion enhvers Skatte Skyld, saa var det umuelig nogen kunne bebygge disse Øde Jorder enten alle tre samlet eller hver for sig, derpaa leve eller der af svare noget.

Comparenten begjærede det passerede som TingsVidne sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Under Brugs Tings Vidne

Christen Poulsøn S: E: p: Stume, Fieldberg Præsteboels Gods No: 17, Skatteskyld 1 ½ Løb Sm:, anmeldte at have til Underbrug under sam/m/e gaard en øde Jord No: 15 Myren skatteskd: ½ Løb, hvorom i Matriculen meldes, det at være et øde Plads, brugt af Stume Opsidder: Og da hand nu i allerund: Følge Placat af 24de oct: 1787 af dette øde Underbrug kræves dobbelt Skatt med videre; og hvilket hverken hand eller nogen Opsidder paa Hoved Jorden formaaer at udrede; Saa nødsages h/an/d allene, at søge Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til sin Ansøgning at belægge, var begjærende TingsVidne, om det ikke med bem:te øde Jord har saadan Beskaffenhed: At den aldrig har været bebyggt, eller derpaa findes Tegn til Huuse Tompt, ligesaa lidet til Ager, heller ikke er Jorden beqvæm til Ager, da den bestaaer af kold Myr og meget sumpig Morands, og ei kand benyttes til andet end det hvortil den nu bruges, neml: Høe Slaatte, hvortil den ikke kand mistes fra Hoved Jorden, om den skal kunde svare sine Skatter: af forbem:te Aarsager, og da den siden Matriculen er meget forringet, og jevnlig forringes ved Elve brud, samt, da til denne øde Jord er hverken Skov eller Brendeveed, har den ei været bebyggt eller k/an/d bebygges, eller nogen derpaa kand leve: Overalt hvorleedes eller naar den er tiid efter anden forringet, er den nu saa ringe, at den ei kand beboes.

Domeren oplæste det tilførte for Laug Rettet, LensM/an/d og Almuen samt æskede deres Svar, om hvorledes herved sig i Sandhed forholder? Samtlige dertil svarede: At det andragne er saaledes i Sandhed som tilført er, saa umuelig nogen k/an/d bebygge denne øde Jord, og derpaa leve, eller deraf svare noget.

Comparenten begjærede det passerede som Tings Vidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Nye Sag

Sr: Jens Friderich Undal paa Wahlen ved sin Søn Lars Friderich Undal anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Larsen Qvamen for til Citanten skyldig værende 6 rd: at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Lars Larsen Qvamen mødte og tilstoed lovlig at være stevnet, men kunde ei endnu betale forinden nærmere at faae talt med en ustevnt Mand, da h/an/d ei før veed hvad hand her af er skyldig, og til den ende begjærede Opsættelse til næste Rett.

Citanten havde intet imod Opsættelse i Haaben Betaling forinden.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag

Mikkel Tollachssøn Husmand paa Qvame mødte og anmeldte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevnte Lars Larssøn Selv Ejer paa Qvame fordie Hand afvigte Foraar Citanten uafviidende og mod Hans Vilje har bemægtighet sig endeel {Birk} uophuggen Birke og Older Veed, som Citanten beregner ophuggen for 4 Bye Favner, og Hand havde fældet for 2 aar siden i Gaarden Qvammes Skouv, hvilken gaard Citanten da Beboede som Ejer, og afvigte Vaar nu et aar siden lod samme Veed frem kjøre til et Beqvemt Stæd hvor Naboen (Naboerne?) paa Qvame Ejer Grunden, dette alt skeede, nemlig Hugsten i Skoven før end Citanten solgte sin Gaard Qvame til indstevnte og Fremkjørselen forinden Citanten afvigte Aars Vaar røddig gjorde sit Brug i Qvame for indstevnte Lars Larssøn, at erstatte Ham Vedens Værd med 4re rigsdaler, derom at høre stevnte Vidner og der

1788: 53b

og!! der!! for at lide Dom til Veedens Betaling, Bøder at udreede og Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Even Hanssøn Qvame og Hustrue Anna Gunders Datter samt som Beskikkelses Vidner Harald Heljessøn Weastad og Joseph Torbiørnssøn Træ.

Stevne Vidnerne Halvor Larssøn Bergit og Peder Larssøn Wiig afhiemlede paa lovbefalet maade under Saligheds Eed saaledes lovlig at have forkyndt Stevnemalet som tilført er, og talte med Lars Larssøn Qvame selv, saa og med Alle Vidnerne undtagen Joseph Torbiørnssøn Træ, men i henseende indstevningen for Ham, saa blev den forkyndt for Hans Huus og Boestæd i Hans Hustrues Paahør, men Han møder ligesom og de andre benævnte Vidner undtagen Anne Gunders Datter Qvame.

Indstevnte Lars Larssøn Qvame mødte og tilstod lovlig Stevnt.

Efter nogen Ventilation mellem Parterne bleve de om denne Sag forligte, og begge som nu Venner begiærede Sagen, den Citanten i alt frafaldt, ophævet.

Sagen som forligt og mindelig afgjort, blev efter Parternes Begiær for Retten ophævet.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 6 Maj 1788 continuerede dette Ting.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Munthe Sogne Præst til Hielmeland, Bygs: S: til Poul Reinertsen paa Wiiland 1 Løb 1 Hd: før brugt af Gabriel Rasmussen, d: 28 Sept: 1787. til M:f: H: bet: 1 mrk:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 1. Rasmus Haldorsen Øfre Grindeim No: 42 i Etne Obl: til Haldor Rasmussen Lille Dahle paa 100 rd: d: 6 Maj 1783, af Arvingerne qvitteret 2 Maj 1788.

No: 3 f: 347b. Hans Haldorsen Ryg i Etne No: 43 Obl: til Haldor Rasmussen Lille Dahle paa 150 rd: d: 19 Juni 1781 af Arvingerne qvitteret 2 Maj 1788.

No: 3 f: 415b. Lars Mikkelsen Jndbioe No: 23 H: C: gds: Obl: til Kr: Com: Dahl p: 140 rd: dt: 23 Sept: 1782, af Creditor qvitteret 5 Maj 1788.

No: 3 f: 416a. Lars Mikkelsen Jnbioe No: 23 H: C: gds: Vil Kors Contract 23 Sept: 1782, til Mikkel Siursen og Hustr., paategnet af Enken efter hendes Mands Død til Udslettelse den 8 Dec: 1787.

No: 3 f: 111b. Mikkel Tollachsen Qvamen No: 70. Obl: til Engel Aarvigen d: 18 Juni 1778 paa 150 rd: qvitteret af Creditor for 86 rd: d: 21 Maj 1787 og 31te oct: 1787 for Resten 64 rd:

Pante Bogen til Inddragelse

Skiftebrev 4 Juli 1787 efter Erich Gundersen Tindeland, hvorefter Jordegds: Udlægget i Skde Bogen er extraheret.

Caution til Kongen for Foget Koren af Mad: Celius for 100 rd:, Pastor Brun 100 rd:, og Provstinde Kahrs for 300 rd:, paa Fogdens begjæring af 30 Janv: 1787 vedhæft under Fogdens Segl et Ark Stempl: Pap: No: 9 4 rd:

Lars Larsen Obl: til Capt: Niels Dahl 250 rd: 4 proCt: Rente 1 pr: i Qvamen No: 70, ½ Løb ½ Hd: ½ Vog Korn dt: 27 oct: 1787.

Jver Tostensen Skde til Lyder Jversen paa Dahle No: 33 H: C: gds: 1 Løb S: for 150 rd:, dateret 20 Sept: 1787.

Lars Mikkelsen Skde til Ole Mikkelsen paa Jndbioe No: 23 H: C: gds: efter Aftag 2 pd: 18 mrk: S: for 140 rd: d: 6 Dec: 1787.

Ole Mikkelsen Jndbioe No: 23 H: C: gds: Vil Kors Contract til sin Moder Mikkel Siursens Enke Astri Ols Datter d: 6 Dec: 1787.

dto: Ole Mikkelsen Jndbioe No: 23 H: C: gds: Vil Kors Contract til sin Broder Lars Mikkelsen d: 6 Dec: 1787.

Mikkel Tollachsen Qvamens Skde til Lars Larsen paa Qvamen No: 70 ½ Løb, ½ Hd:, og ½ Vog Korn d: 27 oct: 1787. Kjøbe Summa 410 rd:

Biørn Halvorssøn Øfrenæs Skjøde til Niels Nielssøn paa Svalland No: 26 H: C: godz af Landskyld 1 Løb Sm: 1 Hud for 200 rd: datteret 11 Januarii 1787.

Arvingerne efter Gudmund Larssøn Aarviig deres Skjøde til Siur Torbiørnssøn paa Alne No: 30 H: C: godz af Landskyld 1 Løb Sm: 1 Hud for 280 rd: datteret 8de Januarii 1788.

1788: 54

Christopher Nielssøn Axdahls Skjøde til Omund Asbiørnssøn Maage paa Øfre Axdahl No: 35 H: C: godz {efter} Landskyld efter Aftag 1 Løb Smør en halv Hud for 500 rd: datteret 11te Januarii 1788.

Ole Mikkelsøn Jndbioe Obligation til Ole Johannessøn Schaaleim stoer 90 rd: 1ste pr: i Jndbioe No: 23 H: C: godz Landskyld efter Aftag 2 pd: 18 mrk. Sm: datteret 5te Maj 1788.

Knud Torbiørnssøn Østereide Skjøde til Ole Nielssøn Søre Stumoe, paa Søre Stumo No: 14 S: S: E: godz, af Landskyld 2 pd: 1 ½ mrk: Smør 10 Spd: Korn for 400 rd: datteret 11te Januarii 1788.

Ole Nielssøn Søre Stumoe Obl: til Knud Torbiørnssøn Øster Ejde stoer 300 rd: 1ste pr: i Søre Stumoe No: 14 S: S: E: godz Landsk: 2 pd: 1 ½ mrk: Smør 10 spd: Korn datteret 5 Maj 1788.

Knud Torgerssøn Store Nærim Obl: til Torger Knudssøn Møklebust 195 rd: og Ole Johnssøn Lionæs 95 rd: tilsammen 290 rd: 1ste pr: i Store Nærim No: 18 S: E: godz 1 ½ Løb Smør 1 ½ Hud. datteret 5te Maj 1788.

Ole Nielssøn Fielland som Formynder for Tosten Endressøn Alne Obligation paa Myndtlingens Vegne til Peder Jversøn Alne stoer 98 rd: 1ste pr: i Alne No: 30 H: C: godz 1 Løb Sm: 1 Hud datteret 6te Maj 1788.

Siur Torbiørnssøn Alne Obl: til Torbiørn Gunderssøn Sandviig stor 150 rd: 1ste pr: i Alne No: 30 H: C: godz Landsk: 1 Løb Sm: 1 Huud datt: 5te Maj 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Anders Torbiørnssøn Kolbenshoug Bygsel Seddel til Gabriel Gabrielss: Espeland, paa Espelands Pladset No: 29, 12 mrk: Sm: paa Sex Aar før brugt af Simon Johannessøn datteret 5te Maj 1788. til Manuf: Huset bet: 8 skill:

Fogdens Restanse Tings Vidne Examineret i overværelse af Lensmanden Laugrettet Almuen og de 2de Mænd Anders Tørressøn Kolbenshoug og Ole Halvorssøn Øster Eijde, og er til 1787 aars udgang 77 rd: 10 s: og 1788 aars Halve Skatt 517 rd: 4 mrk: 13 s: i alt 594 rd: 5 mrk: 7 s:

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Føjens Skibreedes Sommer Ting den 13de Maji 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Leerviigen af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lensmand Jens Jenssøn Eldøen, samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd sc:

1. Ezechiel Jensen Wiicke 4. Daniel Hansen Wold 7. Peter Olsen Totland
2. Erich Torbjørnsen Ejde 5. Peder Sæbiørnsen Totland 8. Brynild Knudsen Eecheland
3. Thomas Simonssen Øfre Spidsøen 6. Johannes Johannes: Hilde

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41. a: b:

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787. Justice Protocollen her fol: 7. b: er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Caution til Kongen \for/ Foged Koren af Hr: Provst Hertzberg for 200 rd: og Pastor Paludan for 100 rd:, paa Fogdens Begiæring af 30te Januarii 1787. vedheftet under Fogdens Seigl, et Ark Stemplet Papiir No: 9 for 4 rd: see Pante Bogen No: 5 pag: 409.

Sivert Efge Obligation til Lars Larssøn Tydsland stoor 60 rd: 1ste prioritet i Huuse Bygninger paa Westre Siide af Musterhavn. 4 proCto Rente. datteret 5te April 1788.

Sr: Niels Larssøn Gorms Obligation til Madame Anna Sal: Niels Hundthes stoor 398 rd: Rente 4 proCto aarlig. 2den prioritet i Gaarden Høyland 2 ½ Løb Sm: 2 Huder, for Capital og Renter, nest efter 1ste pr: 600 rd: og deraf resterende Renter. datteret 8de Novemb: 1787.

Skifte Brev 19de Julii 1787 efter Johannes Larssøn Lønnings Hustrue.	Joregodz
.... 21 Julii 1787 Lars Larssøn Nedre Grindeim.	Udlæggene
.... 25 Octbr: 1787 Tollef Tørressøn Øchland.	i Skjøde
.... 31 Octbr: 1787 Lars Hanssøn Nysæters Hustrue.	Bogen
.... 11 Febr: 1788 Helje Johannessøn Nedre Rometvedts Hustrue.	Extra-
.... 15 Januv: 1757 Nathanael Torbiørnss: Melboe.	heret.

Tings Vidne om Odels Retten!

Da bemelte Odels Rett angaaende, blev Oplæst, og Almuen alt som \ved/ Schaaneviigs Skibreede er passeret, tilspurgt, Hvortil Almuen, som den største Deel selv Odels Bønder svarede: ord til andet som for Schonevig Skibreede.

Hr: Fogden begjærede det passerede som Tings Vidne udstedt, som blev bevilget.

fra fol: 17b. Opsadt Sag Helje Nedre Lillebøe Contra Lars Stue.
Begge Parter blev paaraabt men da ingen af dem mødte

1788: 54b

eller møde lod saa Eragtes. Da Citanten nu har ladet tre Ting gaae forbie, og intet fremmet i Sagen, saa Afviises samme til nye Paastevning.

Opsadt Sag fol: 18a. Haagen Wichenæs Contra Berge Hetlesæter.
Begge Parter blev paaraabt men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 18a. Johannes Haagenssøn Wichenæs Contra Berge Olssøn Hetlesæter.
Citanten Johannes Wichenæs mødte beklagede at hand til dette Ting ej har faaet sit Continuations Stevnemaal lovlig forkyndt for indstevnte og de Vidner Hand agter at føre for at Beviise sin Sag, var derfor ydmygst begiærende at Sagen til Høste Tinget i aar maatte Beroe.

Indstevnte Berge Hetlesæter blev paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.
Thi lod Retten \Sagen/ efter Citantens begiær beroe til {Sommer} \Høste/ Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 17b. Berøens Opsiddere Contra Erich Oldrei.
Af Citanterne mødte Endre Endressøn og Stener Endresson, som paa egne og fraværende Ingebret Svendsøns Vegne, tilkjendegav at de ikke, efter deres Løfte sidste Rettes dag, til dette Ting har udstyret noget Continuations Stevnemaal, siden de ikke veed at skaffe nogen Vidner som beviis i Sagen, de saa sig derfor og for at bespare Viidere omkostninger nødsaget at frafalde denne Sag, og til den ende begiærede at Sagen som frafalden paa deres Siide nu for Retten maatte ophæves.

J andledning heraf blev Sagen for Retten ophævet.

Nye Sag

Lars Larssøn Weelen af Schaaneviig Skibreede mødte og Andmelte ved Skriftlig Stevnemaael til nærværende Ting og Tiid at have ladet indstevne Lensmand Jens Jenssøn Eldøen for Skjelds ord og ærerige Beskyldninger med mere Stevnemaalet indeholder. samme som datteret 19de April 1788 blev oplæst og lyder saaledes:

Indstevnte mødte tilstoed lovlig Stevnt og {til} bad at Sagen Mindelig maatte afgjøres Ved Forlig, da Hand er Villig at ville rette for sig.

Citanten erklærede at naar indstevnte for Retten tilbage kaldte!! (kalder), de udlagde Skjelds ord og ærerørende beskyldninger, saaledes at de ikke i nogen maade bliver Citanten[s] ære og rygte til Fornærmelse, desuden betaler en billig Mulct og denne Sags omkostninger, saa er Hand villig at frafalde Viidere Procedure og strax nu frafalde Sagen og begiære den ophævet.

Indstevnte som er kommen i Erfaring om, paa en Tiid Hand ikke haver været sig selv bevidst, at maae have, i ubesindig og Hastmodig overiilelse fornærmet Citanten ved paastevnte Skjelds ord, Hvortil Hand nu for Retten tilstod ej at have \haft/ nogen Anledning, da Hand slet ikke Veed, noget ont om Citantens gode Navn og Rygte, derfor tilbage kaldte de mod Ham udformede ord og ærerørende Beskyldninger, som utalte, og desuden i Retten betalte de paa denne Sag anvente Bekostninger med 2 rdr: og Anbød i Mulct til Storøens Præste giælds Skole Cassa 4 rd: og begiærede Sagen frafaldet.

Citanten som med indstevntes Tilbud var Fornøjet begiærede den for Retten ophævet.

Dommeren modtoeg bemelte Mulct og for Retten leverede samme med Fiire rigsdaler til Dannemanden Hel!! (Helje) Olsson Bielland, med tilhold strax at levere samme til Sogne Præsten Velædle Velærværdige og Højlærde Hr: Hans Paludan.

Der efter Sagen for Retten ophævet. NB: Mulct

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 14 Maj 1788 continuerede dette Ting.

Nye Tings Vidne Sag.

Velædle, Velærværdige og Højlærde Hr: Provst Hertzberg loed ved sin Tjener Jon Simonsen fremlevere en skriftl: Stevning til Tings Vidne contra Hans Hencrich Jrgens som blev oplæst saalydende:

Stevne Vidnerne Ole Jacobsen Nøstbakken og Svend Olsen Espeland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e Stevnemaal lovlig for Sr: Hans Henrich Jrgens at have forkyndet og talte ved ham selv.

Vidnerne mødte alle og tilstoed at være lovlig stevnt.

Indstevnte Sr: Jrgens blev paaraabt men ei mødte, men paa

1788: 55

h/an/ds Vegne mødte Proc: Gorm, og tilstoed efter sig tilkomne Skrivelse fra Jndstevnte, at h/an/d er lovlig stevnet, men ellers maatte beklage, at sam/m/e Skrivelse er ham frakommen og forlagt, hvilket indeholdt nogle agtende contra qvæstioner, men som Comparenten ej kand erindre, hvorfor h/an/d ikke viidere kand svare i Sagen efter given Commission, men aleene vil ellers i agttage h/an/ds Tarv ved Hr: Citantens agtende Vidners Førelse.

Citanten ved bem:te sin Tjener fremleverede skriftl: Jndlæg af gaars dato som blev oplæst saal: samt skriftl: Qvæstioner saal: hvorefter begjærede Vidnerne examinerede.

Vidnerne mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstoed som 1ste Vidne Gunder Gundersen S: E: p: Saxeide \60 aar gl:/ i Bremnes Sogn, Finaas Præstegjæld, Føjen Skbr:, som aflagde Eed \med oprakte Fingre efter Loven/ og forklarede samt svarede paa fremlagde Qvæstioner som følger: til 1ste Ja \alt det Vidnet kand mindes, og ligesaa i deres Forfædres Tiid/. til 2de Nej aldeles umueligt. til 3de svarede Betales oftest med Fisk in natura, og undertiden med Penge efter accordt. til 4de svarede Den heele Fangst eller det gandske Note Kast deeles altiit saaleedes: ½ Part til Noten, ¼ Part til Folket, og ¼ Part til Landets Ejer som Lands Lod, altiit ydet og givet lige meget, hvad enten Kastet var for skatlagde, røddede Vaager, eller for Udmarker og øde Strande. 5te Nej umuelig kunde hand faaet Silden uden Hjelp af Land, og just denne Fangst ved Hjelp af Provstens Land Rørøen hvor Silden stoed, og hvor intet andet Land var, som kunde hjelpe til at faae bjerget Kastet, Silden og Noten. 6te Har aldrig hørt i dette Føjens Skrd:, hvor Rørøen ligger, eller i næstgrændsende Waags Skibrede hvor Jrgens boer en Miil fra Rørøen, at være nægtet eller vegret Lands Lods Ydelse ¼ Part til Landets Ejer som meldt af Node kast. 7de Vidnet ejer Land, og har faaet Lands Lod ¼ Part som før er meldt, altiit af andre. 8de Joe Vidnet ejer Nod og har kastet Sild og Fisk for andres Land, og givet og ydet ¼ Part i Lands Lod \til Landets Ejer/. 9de Ja som omspurgt, og omtrent 1 Miil imellem Rørøen, der tilhører Provst Hertzberg, og Engesund hvor Jrgens boer. Vidnet var sine Svar forelæst, som det vedblev, og da ingen af Parterne, Vidnet viidere havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consense dimitteret.

Fremstoed 2det Vidne Rasmus Gundersen S: E: p: bem:te Gaard i sam/m/e Sogn \gl: 36 aar/ som aflagde Eed og svarede Ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstoed 3de Vidne Lars Peders: S: E: paa Kulleseide \56 aar gl:/ sam/m/e Sogn, som aflagde Eed og svarede til \alle/ fremsatte Qvæstioner ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstoed 4de Vidne Salomon Olsen gl: 73 aar, S: E: p: Habbestad, sam/m/e Sogn som aflagde Eed og svarede til alle fremsatte Qvæstioner, ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstoed 5te Vidne Mikkell Salomonsen gl: 40 aar S: E: paa sidstmelte Habbestad som aflagde Eed og svarede paa alle fremsatte Qvæstioner, ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret.

Fremstoed 6te Vidne Aadne Olsen Leilænding paa Sortland \i Bremnes Sogn/ gl: 50 aar som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede samt svarede ord til andet som 1ste Vidne paa alle fremsatte Qvæstioner, med Forskiæl til 7de at Vidnet har faaet $\frac{1}{4}$ Part Lands Lod for sin tilbygglede Jord. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstoed 7de Vidne Ole Salomonsen gl: 40 aar Leil: paa Notteland i Muster Sogn, Finaas Præstegjæld og Føjens Skibr:, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede paa \alle/ fremsatte qvæstioner ord til andet som 1ste og 6te Vidne. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Fremstoed som 8de Vidne Erich Erichsen gl: 27 aar, Leilænding p: sidstmelte Notteland som aflagde Eed og forklarede samt svarede: paa alle fremsatte Qvæstioner ord til andet som 1ste og 6te Vidne. derefter som de forrige Vidner blev dimitteret.

Fremstoed som 9de Vidne Johannes Jacobsen gl: 46 aar, SelvE: p: Grindem i Muster Sogn, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede paa alle fremsatte Qvæstioner ord til andet som 1ste Vidne.

Fremstoed 10de Vidne Hans Roarsen gl: 40 aar S: E: p: Berge i Bømmelen Sogn, Finaas Præstegjæld og Føjens Skibrede, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede \paa alle Qvæstioner/ ord til andet som 1ste Vidne, derefter blev dimitteret.

Fremstoed 11te Vidne Helje Endresen gl: 55 aar, Leilænding paa Worland i Bømmelens Sogn, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede samt svarede paa alle fremsatte Qvæstioner, ord til andet som 1ste og 6te Vidne, derefter blev dimitteret.

Fremstoed 12te Vidne Lars Erichsen gl: 48 aar, Leilænding paa bem:te Worland, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til alle Qvæstionerne som 1ste og 6te Vidne, hvorefter dette blev som det forrige Vidne dimitteret.

Citantens Tjener anmeldte at kunde fremstille som ustevnte Vidner den heele Almue hvis Vidnesbyrd vilde blive overenstemmende med de allerede førte Vidner men holdt fleere Vidner overflødig, og altsaa frafaldt, de anmeldte ellers agtede fleere godvillig mødende Vidner, samt begjærede Tings Vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt.

Proc: Gorm reservede sin Principals Rett.

Tings Vidnet blev sluttet og bevilget beskreven meddeelt. Udstædt.

1788: 55b

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 356a. Halvor Anderssøn Kind No: 78 i Fiære Skibreede Obligation stor 70 rd: til Ole Knudsøn Bue datteret 28de Junii 1781, qvitteret 20de Julii 1787.

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne og Arvingerne ved Skifte 11te Febr: 1788 efter Helje Johannessøm Nedre Rommetvedts Hustrue, deres Skjøde til Helje Johannessøn paa Nedre Rommetvedt ½ Løb Sm: ½ Hud ½ Vog Korn No: 17. datt: 13 Febr: 1788.

Creditorer og Arvinger ved Skifte 28 Marti 1787 og 21de Octbr: 1785, deres Skjøde paa Søre Selle No: 104. 18 mrk: Smør 14 skil: Penge til Niels Christopherssøn Nøchling datteret 25 September 1787.

Jacob Hase Hønnemørs Enke i Brandesund Skjøde til Ingebreth Olssøn Ølversøen og Knud Rognaldssøn Qværnen paa Schaaleviig No: 22 H: C: godz mod 60 rd: datteret 31te October 1787.

Underbrugs Tings Vidne

Endre Endressøn S: Ej, Ingebreth Svendsøn for endeel S: E:e, og Stener Endressøn L:L:, Alle paa Gaarden Berøen No: 60 S: S: E: godz af Skatte Skyld 4 Løber Smør, mødte og anmelte at have til underbrug øde Pladset No: 61 Nodsund (Nødsund) S: S: E: godz af Skatte Skyld 1 pd: Smør hvor af de nu efter den Kongelige Allernaadigste Placat af 24 October 1787 fordres dobbelt Skat. Dette Nodsund har saa lenge nogen i ForTiiden kand mindes været øde og ubebygget, som det ogsaa har været ved Matriculeringen, da det i Matriculen er anført som et und'er/ hoved gaarden liggende Øde Pladz, og hvilket Plads ej nogen sinde har været brugt og benyttet \uden/ som Fæe Beede for Berøens opsidderes Creature, kand heller ikke bruges til andet, da Jorden der er ubeqvem til Ager, altsaa ej \muelig for/ nogen derpaa at kunne bygge eller deraf at leve, Comparenterne saae sig desaarsage, beføjet allerunderdanigst {beføjet} at Ansøge Hans Majestet om allernaadigst befrielse for dette dobbelte Paabud, og til den ende var Tings Vidne begjærende om Øde Pladsetz sande beskaffenhed.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen som dertil svarede: At det Andragne {det Andragne} sig i alt saaledes i Sanhed forholder som tilført er, og ligesom Nodsund er nødvendig for Berøen der har alt for liden og indskrenket udmark, saa Veed og Almuen med Vished, da Jord arten der er ubeqvem til Ager {og} at der vist ingen ville antage samme som et Separat Brug, der paa Bygge Huuse og der af svare simple Skatt og Afgift.

Comparenterne begiærede det passerede sig som Tings Vidne beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Hans Roalssøn S: E: Søren Pederssøn S: E: og Anders Anderssøn Berge L:L: alle Boende paa gaarden Berge No: 91 S: S: E: godz i alt af Skatte Skyld 1 Løb 1 pd: 12 mrk: Smør mødte og anmelte at have til underbrug Berrig (Berget?) No: 63 af Skatte Skyld 1 pd: Smør \S: S: E: gds:/ hvoraf de nu efter den allernaadigste Placat af 24 October 1787 fordres dobbelt Skatt etc:, men da sidst benævnte Berrig No: 63 S: S: E: godz i all fortiden saa lenge nogen kand mindes eller har hørt, har lagt øde, Været ubebygget, og ej brugt til andet end Fæe Beede, og {ej} er ubeqvem til Ager formedelst {formedelst} Steen Røiser og Uhrer, af hvilken Aarsag den heller ikke kand bebygges eller nogen derpaa leve, saa finder Comparenterne sig Beføjet Allerunderdanigst at ansøge etc: som forrige. som blev bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Rasmus Olssøn Erich Larssøn Knud Pederssøn alle Selv Ejere og Simon Larssøn Lejlænding alle Boende paa Mæchebachen No: 157 S: S: E: godz i alt af Skatte Skyld 1 Løb Smør mødte og anmelte at have til underbrug under denne deres paaboende Gaard, No: 116 Eritzlands Sæter \øde/ af Skatte Skyld 18 mrk: Sm: og No: 118 Echorneviig \begge S: S: E: gds:/, allene en Fiske vaag af Skatte Skyld 1 pd: Smør, af hvilke 2de underbruge de nu efter den Allernaadigste Placat af 24 Octobr: 1787 fordres dobbelt Skatt etc: Men da

Eritzlands Sæter allene bruges til Fæe beede for Comparenternes Creaturer, og aldrig \har/ Været eller kand {oprød} Bebygges eller derpaa røddes Ager, og Echorneviig som en Fiske vog ej har Strækning paa Landet men allene for Fiskerie i forrige Tiider har været Skatlagt, nu aldeeles Øde. Eritzlands Sæter desuden i al fortiiden saa længe nogen kand mindes allene som melt brugt som Fæe Bede og er ubeqvem til Ager, men nødvendig til Beite for Mæche Bachens Creaturer og til dette Brug allene har Comparenterne indkiøbt samme af Gaarden Eritzlands Ejere. Saa vare Comparenterne sindede allerunderdanigst at ansøge Hans Majestæt om allernaadigst befrielse for dette dobbelte Paabud og til den ende var Tingsvid-

1788: 56

ne begjærende om disse 2de benævnte underbrugs sande beskaffenhed.

Dommeren oplæste det tilførte for Almuen Lensmanden og Laugrettet, som dertil enstemmig svarede at det Andragne sig i alt saaleedes forholder som tilført er, og Om Eritzlands Sæter som indkiøbt af Mæchebachens Ejere allene!! (allene) til Fæebeede, og dertil nødvendig behøves, kunde undværes, Saa veed Almuen med vished, at dette Pladz ej af nogen kand antages som et Separat Brug, der paa \at/ Bygge Huuse og der oprødde Ager, hvortil Jord arten og Beliggenheden er aldeeles utjenlig og altsaa umelig for nogen derpaa at leve. Echorneviig sagde Almuen, allene som en Fiske vog at være Skatlagt, der har nu i mange foregaaende aar ej været fisket, og den har ingen Strækning paa Landet oven for Strand brædden hvor Fiske Redskaberne noed eller garn \kand/ Landdrages.

Comparenterne begjærede det passerede som Tings Vidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstæd

Underbrugs Tings Vidne

Tosten Gullichsen og Ole Erichsen, Lars Larsen, Colben Olsen, Tosten Erichsen Leilænding, de øvrige Selv Ejere paa Alswaag No: 126 S: S: E: gds: i Føjens Skibrede af Skatteskyld 3 Løber Smør, anmeldte at have til Underbrug No: 127 dto: gds: Lille Alswaag Skatteskyld 1 pd: Smør, som er øde og ubebyggt; Og da de nu i allerund: Følge Placaten 24 oct: 1787, af denne øde Jord kræves dobbelt Skat, m: v: men hvilket de ikke formaaer at udreede; Saa er de nødsagede i den anledning allerund: at ansøge Hds: K: M: om allene Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til deres Ansøgning at belægge, var begjærende Tings Vidne, om det ikke med bem:te øde Jord Lille Alswaag har den Beskaffenhed: At ligesom denne øde Jord i Matriculen meldes, som underliggende Alswaag No: 126, saa har og sam/m/e ikke i Matriculens Tiid ei heller siden været bebyggt, og hvad Aarsag dertil har været, at den da er lagt øde, eller ikke, saa maae det være denne som endnu gjælder, at den er saa ringe at der ej kand blive Ager, eller ei Tegn til der at have været, ei heller er Skov til Brænde eller Gjerde, hvorfor den maae have været lagt øde, saa meget meere den er kun lidet frugtbar til Høe Slaatte, saa den bruges til Fæe Beite, hvortil og Hoved Jorden behøver den, formedelst Hoved Jordens egen ringe Fæe Have, og ei derfra k/an/d mistes, om Hoved Jorden skal kunde svare sine Skatter, hvorfor øde Jorden ei har kundet blevet bebyggt eller nogen derpaa k/an/d leve, og den saa ringe, at den ei k/an/d beboes.

Dom/m/eren oplæste det tilførte for Lensmanden, Laug Rettet og Almuen og æskede deres Svar, om det andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes sig i Sandhed forholder. Samtl: dertil svarede: At det andragne er saaledes i Sandhed som tilført er, saa umelig nogen k/an/d bebygge bem:te øde Jord, eller derpaa leve, mindre deraf noget svare.

Comparenterne begjærede det passerede som Tings Vidne sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Gunder Hansen S: E: p: Stokken No: 78 S: S: E: gds: af Skatteskyld 1 pd: 18 mrk.; anmeldte at have til Underbrug under sam/m/e gaard, No: 79 dto: gods Winterstøebakken af Sk:skyld 6 mrk: Sm.; som er øde og ubebyggt; Og da h/an/d i allerund: følge etc: som forrige, til den Beskaffenhed: At sam/m/e i Mands Minde ikke har været bebyggt, eller viide Aarsag til, uden dens Beliggenhed paa et Næs, og dens store Ringhed, at der ei k/an/d blive Ager etc: som forrige til saa meget meere den er aleene nyttig til nogen ringe Høe Slaatte, som det eeneste hvortil den af Hoved Jordens Opsidder k/an/d benyttes, og hvortil øde Jorden ei fra Stokken k/an/d mistes, om Stokken som Hoved Jord skal kunde svare sine Skatter, hvorfor denne øde Jord ei har kundet blevet bebyggt, eller nogen etc: som forrige.

Comparenten begjærede det passerede som Tings Vidne sluttet og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne.

Ezechiël Jensen og Jon Torkelsen begge S: E: p: Wiike No: 93 S: S: E: gds: i Føjens Skibrede af Sk:skyld 1 Løb 6 mrk: S.; anmeldte at have til Underbrug No: 94 Giisøen dto: gds: af Skattes: 1 pd: Sm.; som er en omflødt Øe, øde og ubebyggt, Og da de i allerunderd: Følge etc: mutatis mutandis som Alswaag til hvorfor den maae have været lagt øde, saa meget meere den ei engang er beqvem til Høe Slaatte, saa den aleene bruges til Fæe-beite, hvortil og Wiicke behøver den, og \hvortil den/ ei derfra k/an/d mistes etc: som Alswaag.

Comparenterne begjærede det passerede som Tings Vidne sluttet og sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Opsat fortiilig Sammenleye Sag fra fol: 19a. Fogden contra Mathias Hysingstad og Hustru. Mathias Johansen Hysingstad \mødte paa egne/ og Hustrues vegne og vedtoeg lovlig Varsel og givne Laugdag, men protesterer imod at overgaae Dom til Bøders Udredelse i denne Sag, som enroulleret Matross, og overalt er Besvangrelsen ikke begaaet førend efter Troelovelsen, altsaa intet forbrudt, saaledes indloed Sagen til Doms \og friekiendelse/

Actor paastod Dom efter gjorde Irettesættelse.

Sagen

1788: 56b

blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Straf eller Befrielse i denne Sag, dependerer af 2de Qvæstioner, den første i anledning af at indstevnte Mathias Hysingstad er Matros Hvad det angaaer, da betragtes Vel Fr: 29 Dec: 1696, Rescr: 26de oct: 1748 og Søe Enroull: Fr: 1 Feb: 1770 § 10, er de enroullerede for første gang befriede for Lejermaals Bøder og Straf, Som nu de 2de førstmelte allernaadigste Anordninger gjør de Søe Enroullerede i dette fald lige med de Militaire af Land Etaten og Rescript af 21de Februari 1729 allernaadigst befaler: Af Soldater maae ej fordres Bøder for Fortielig Sammen Leje; Saa er ingen Tvivl om at jo Matrosser ligeledes ere befriede for fortielig Sammen Leje Bøder for deres egen Persohn; Men qvæstio om denne Frihed tillige strækker sig til deres Hustruer? disse nævnes ikke i nogen Kongelig Anordning; paa indstevntes siide falder under Betragtning at sidstmelte allernaadigste befaling Bruger de ord: Maae ej fordres: Manden er Boens Værg og hvad giæld Hustruen er skyldig bør fordres Manden og af Ham betales, maae hand nu ej fordres, saa kan hand ligesaalidet fordres for Hendes Bøder som for sine egne derimod er paa den Anden Siide at overveje: Vel straffes Manden som dog skal være frie tilligemed Hustruen naar Bøder for hende skal udredes siden samme gaar af felleds Boe men da Sagen er et Dilictum, saa om Hustruen havde begaaet et Andet Dilictum enten for eller efter Brylluppet, Slagsmaael eller Andet maatte dog

Hendes Bøder af Felleds Boe betales; og posito, Hun nyelig før havde begaaet et Lejermaael med en Anden hvorfor Hendes Bøder endnu ikke vare betalte, saa maatte jo samme nu af Hende betales og følgelig af Felleds Boe udreedes ligesom anden giæld, som Hun var skyldig før Hun blev gift med nærværende Mand; og da de sidst anførte Grunde, synes at være af den største vægt; Saa burde Hustruen Eli Hans Datter bøde for sin Persohn fortielig sammen Leje Bøder 2 ¼ Lod Sølv, men derhos maae overvejes den Anden qvæstion: Om Besvangrelsen er begaaet før eller efter Troelovelsen? og da indstevnte benægter det at Være begaaet før Troelovelsen, der og fra Troelovelsens til Barnets Daabs dato er 36 uger og 3 dage, saa det let er muelig at Besvangrelsen er existeret efter Troelovelsen og (...?) bio bør det (F....?)able Statueres. At Vielsen er skeed før Barselet sees af Præstens Attest, Saa Kjendes og Dømmes for Ret og herved Afsiges: At indstevnte Eli Hans datter bør efter Resc: af 20de Februarii 1767 § 6 for Actors Tiltale i denne Sag alddeles frie at være.

Nye Sag

Hans Madssøn Bircheland mødte og anmeldte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Helje Jenssøn Lillebøe for Skyldig værende 24 rd: derom at paahøre Vidner som stevnte ere og derfor at liide Dom til bemelte 24 rd:s Betaling og Processens omkostninger[s] skadesløse erstatning;

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Lars Pederssøn Stue og Anders Jørgenssøn Walvatne.

Stevne Vidnerne Jens Jacobssøn Leeviigen!! (Leerviigen) og Hans Endressøn Bielland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven saaledes i alt lovlig at have Stevnet som tilført er og taledes Stevne Vidnerne saavel med Indstevnte som Vidnerne og forkyndte indstevningen for dem i eget paahør.

1788: 57

Indstevnte Helje Jenssøn Lillebøe lod ved sin Broder Lensmand Jens Jenssøn Eldøen møde og tilstaa lovlige Stevnt, samt og {at} paastevnte Summa rigtig at være skyldig, men sagde at have Contra Regning med Citanten for adskilligt Hand efter Løfte og Contract ej har opfyldt, hvilket Comparenten paa Jndstevntes Vegne lovede med Vidner at beviise, men som Jndstevnte formedelst Svaghed ej til denne Tiid har Contra stevnt, saa var det Comparenten paa hans Vegne Reserverde nærmere tilsvaer naar Vidnerne ere afhørte.

Hr: Gorm paa Hans Madssøn Birchelands Vegne var begiærende at de nu indstevnte og Mødende Vidner maatte blive antaget til Edelig Forklaring.

Vidnerne som for Retten tilstæde for dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende der efter de blev Separerede og fremstoed som

1ste Vidne Lars Pederssøn Stue aflagde Eed og forklarede, aldeles intet \om/ omstevnte at Være Viidende, heller ikke har været nærværende, ved nogen \.....(?)/ Handel mellem denne Sags Parter eller Veed om de har noget hos Hinanden til gode. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev og da Parterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge, saa blev det med Consense Dimitteret.

og fremstoed 2de Vidne Anders Jørgenssøn Walvatne som aflagde Eed og forklarede om det omstevnte \aldeles intet/ at Være Viidende til denne Sags Oplysning. Demitteret som forrige.

Jens Jenssøn Eldøen begiærede paa sin Broder indstevnte Helje Jenssøn Lillebøes Vegne at denne Sag til Høste Tinget i aar maatte udsættes, da indstevnte til den Tiid agter at begiægne Sagen med Contra Stevnemaael for at Beviise sin Fordring hos Citanten.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Opsadt Fortielig Sammen Leje Sag fra fol: 19a. Fogden Contra Erich Siovold og Hustrue Marthe Ingemunds datter.

Hr: Fogden anmelte at indstevnte som Enroulleret Matros har for sin Hustrue mindelig erlagt fortielig Sammen Leje Bøderne 1 rd: 12 s; derfor Hr: Fogden frafaldt all viidere Procedure og Paastand i denne Sag og begiærede den for Retten ophævet.

Sagen som mindelig afgjort blev for Retten ophævet.

Bygsel Sedler med Revers

Provst Hertzberg Til Jacob Endressøn paa Teigland Søe Lægd, Findaas Præste Boel ½ Løb Smør før brugt af Samuel Teiglands Enke datteret 30te Januarii 1788. Til Manufactur Huset betalt 8 skil:

Hans Krons paa Sønnen Christopher Krons Vegne Bygsel Seddel til Jacob Biørnsøn Eijde paa et Brug i Eijde af {2 pd:} 12 mrk: Smør før brugt af Hans Pederssøn datt: 4de April 1787. til Manufactur Huset betalt 8 s:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 pag: 489. Michel Baarssøn Totland Obligation til Reinert Reinertsøn Schimmeland stoor 98 rd: pant i Totland datteret 21de Junii 1771 qvitteret 13de Septemb: 1787.

No: 5 pag: 15. Lars Pederssøn Betlehem eller Spidsøen 1ste pr: Obl: stor 400 rd: til {Frue Ju} Kammer Raad Andreas Juels Enke Frue datteret 13de Maji 1783. qvitteret 2de Maji 1788.

No: 5 pag: 183. Lars Pederssøn Betlehem eller Spidsøen 2de prioritets Obligation til Sogne Præsten Hr: Stub stor 200 rd: datteret 30te Octobr: 1784. qvitteret 13de Maj 1788.

No: 3 fol: 120b. Ole Anderssøn Lunde{s}\mandsværk/ Obl: til Lensmand Knud Larssøn Rydland stoor 79 rd: datteret 28de Septembr: 1782 qvitteret 13 Maji 1788.

No: 5 pag: 231. Jens Olssøn Gillie Obl: til Ole Knudssøn Rydland stor 98 rd: datteret 26de Sept: 1785 qvitteret 13de Maj 1788.

No: 3 fol: 290. Lars Larssøn Grindeim Obl: til Knud Larssøn Rydland stor 50 rd: datteret 28de Junii 1780 qvitteret 1ste Octobr: 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Pederssøn Spidsøen Skjøde til Erich Jacobssøn Metlie paa Giestgiver Stædet Betlehem eller Spidsøen mod 870 rd: med de til Stædet indhegnede og oprøddede Pladser datteret 10de Maji 1788.

Erich Jacobssøn Metlie Obl: til Salig Kammer Raad Juels Enke Frue stoor 450 rd: 1ste prioritet \for Capital og Renter/ i Giestgiver stædet Betlehem eller Spidsøen med underliggende Pladser datt: 13de Maj 1788.

Erich Jacobssøn Metlie Oblig: til Hr: Agent Johan Fasmer

1788: 57b

stoor 199 rd: 2de prioritet i Betlehem eller Spidsøens Giestgiverie og der under liggende Pladser, for Capital og Renter nest efter første Prioritets Capital og Renter datteret 13de Maj 1788.

Ole Anderssøn Lundemandsværks Skjøde til Johannes Gudmundssøn Nedre Øchland paa Lundemandsværk No: 19 S: S: E: godz af Landskyld 1 Løb Sm: 1 Hud mod 250 rd: datteret 13de Maj 1788.

Anne Jørgens datter Enke efter Gudmund Erichssøn Nedre Øchland Skjøde Skjøde!! til Gudmund Gudmundssøn paa Nedre Øchland No: 20 S: S: E: godz 6 mrk: Smør ½ Hud mod 50 rd: datteret 13 Maj 1788.

Johannes Gudmundssøn Lundemansværk Vilkaars Brev til Ole Anderssøn Lundemandsværk og Hustrue Lisbet Mikkels dt: datteret 13de Maj 1788.

Johannes Gudmundssøn Lundemansværk Obl: til Knud Larssøn Rydland paa 80 rd: 1ste pr: i Lundemandsværk No: 19 S: S: E godz ½ Løb Sm: ½ Hud datt: 13de Maj 1788.

Gudmund Gudmundssøn Nedre Øchlands Vilkaars Brev til Gudmund Erichssøn Øchlands Enke Anna Jørgens datter datteret 13de Maj 1788.

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibreede Jens Jenssøn Eldøen Androg at her i Skibreedet paa Gaarden Aadland er en uConfirmeret Piige ved Navn Anna Hans datter omtrent 16 aar gammel, befængt med Spedalsk Syge, som kjendelig i 5 á 6 besynderlig sidste 2 aar, saaledes har tiltaget at Hun er elændig og kan ej hielpe sig selv, da Hun for det meste er Sengeliggende, og for Smitsomheds Skyld tør ingen omgaaes Hende, hvorformedelst Hendes indlemmelse i Hospitalet i Bergen nødvendig maae Ansøges; Den Syge har ikke Arvet uden 1782 efter sin Moder 21 rd: 2 mrk: 2 s: hvilke Hendes Formynder Faderen Hans Hanssøn Aadland med meget mere af sin egen liden Formue har Anvendt og forbrugt til Sænge og Gang Klæder for den Syge, Hendes opvartning og Tilsyn samt til for Hende forskrevne mange Medicamenter der har kostet meget men intet hiulpet til Hendes Helbredelse, og da Faderen derved er bragt i fattige omstændigheder, Hand og den Syge datter lider altsaa baade Hunger og Anden nød, og ingen af dem ejer eller kand betale noget for indlemmelsen i Hospitalet; Saa var Lensmanden herom Tings Vidne begiærende;

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sanhed forholder? Laugrettet og Almuen dertil svarede at de Kjender bemelte Syge Anna Hans datter og veed at det Andragne sig saaledes forholder i Sanhed som tilført er.

Lensmanden var herom Tings Vidne begiærende. som blev bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 15 Maji 1788 Continuerede dette Ting.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Jens Olsen Gillie Skde til Siovat Torfinsen paa Gillie No: 121 ½ L: ½ Hd: for 98 rd: dt: 13 Maj 1788.

Siovat Torfinsen Obl: til Lensmand Ole Knudsen Rydland paa 98 rd: 1 pr: i forbem:te dt: 14 Maj 1788.

Salomon Habbestad Skde til Gunder Pedersen paa Sortland No: 130 ½ brug 6 mrk: S: 1 Hud for 86 rd: d: 14 Maj 1788.

Opsat Sag fra fol: 17a. Hans Sætre contra Lars Stue.

Citanten paastaaer Dom og Omkostninger 5 rd:

Lars Pedersen Stue mødte og anmeldte, at have ved lovlig mundl: \Contra/ Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hoved Citanten, at høre Vidner stevnte og ustevnte og lide Dom i Sagen, og erstatte Contra Citanten alle Omkostninger skadesløs. For Processens Skyld indstevnet, og til Sagen at svare, Hans Sørensen Sætres Hustrue Grethe Lars Datter, og Hoved Citantens Fader Søren Hansen Sætre. For Processens Skyld og til Vedermæle er og indstevnet de forhen i Sagen førte Vidner Haldor Olsen og Lars Aanensen.

Til Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Halvor Larsen Nedre Lillebøe.

Stevne Vidner Jan Madsen Hysingstad og Gudmund Gudmundsen Nedre Øchland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet alle

undtagen Vidnet Halvor Larsen Nedre Lillebøe \som tilført er/ og talte ved enhver selv undtagen Hans Sætre, men h/an/d møder.

Stevne Vidner Jens Jacobsen Skaffer fremstoed og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, at have tilligemed Hans Endressen Huuse som ei møder, ligeledes lovlig stevnet Halvor Larsen Nedre Lillebøe under Falsmaal, sit Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, og talte ved ham selv. Nu mødte det andet sidstmelte Stevne Vidne, og ligeledes afhiemlede lovlig Forkyndelse af ham og Jens Jacobsen som tilført er.

Vidnet Halvor Larsen Nedre Lillebøe blev paaraabt 3 gange men mødte ikke. Af de for Processens Skyld til Vedermaele \indstevnte/ mødte ingen efter Paaraab, Men Hoved Citanten Hans Sørensen Sætre

1788: 58

mødte og vedtoeg lovlig Varsel for sig og sin Hustrue efter Contra Indstevningen.

Contra Citanten Lars Pedersen Stue fremstillede som ustevnte Vidner Jan Madsen Hysingstad og Niels Samsonsen tjener paa Hysingstad, hvilke som h/an/d begjærede at maatte gjøre deres Forklaring, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve Separerede, og fremstoed som

1ste Contra Vidne Jan Madsen Hysingstad der aflagde sin Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Vaar 1787 var Vidnet fulgt med \af Halvor Lillebøe og/ Lars Stue efter dennes begjæring til Hans Sætre, da Lars Stue bød ham Penge for Hæsten, og Vidnet saae Penge men hørte ei Summen, da Hans Sætre sagde, at naar h/an/d fik sine fulde Penge efter accordt, saa vilde h/an/d tage imod dem, men erindrer ei nogen af dem nævnede Summa, da Lars Stue reiste tilbage med Pengene, som de først havde tilbuden sam/m/e Tiid, Hoved Citantens Fader Søren Sætre, der svarede, at havde faaet sin Part, og vilde ei tage mod Hans Sætres Part, og blev der ei heller nævnet Summa. Nogle Dage derefter var Vidnet aleene, sendt fra Lars Stue til Hans Sætre, just 1787 Som/m/er Tinge dette Skibredes første Ting Dag, med Penge saaviit Lars Stue for Vidnet sagde, var Banco Sedler i et forseget brev, fra Lars Stue til Hans Sætre, veed ei hvor mange, hvilket brev Vidnet bragte til Hans Sætre, som hand modtoeg og beholdt, og sagde nu reiste hand til Tinget der vilde hand tale med Lars Stue om det. Erindrer nu, at hørte baade første og sidste gang at Hans Sætre sagde, der var 9 Mrk: forlidet. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ei at viide meere, og da ingen af Parterne, Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters minde fra Retten dimitteret.

Fremstoed 2de Contra Vidne Niels Samsonsen Hysingstad som aflagde Eed og forklarede: At var med en anden Mand at stev[ne] Hans Sætre og Hustrue samt Fader til sidste Høste Ting i denne Sag, men hvilken Stevning ei blev indført, men da blev ei talt om af nogen af vedkomende, enten hvad Sum/m/a accorderet var om Hesten, eller hvad betalt, eller om noget modtaget, eller om noget rester. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Contra Citanten vil ydermeere beviise med det udeblevne Vidne det som af Jan Hysingstad er omvunden, da denne første gang var med Contra Citanten hos Hans Sætre, og tillige at Lars Stue optalte og lagde for Hans Sætre 13 rd: 3 mrk: for dennes halve Deel i Hæsten, men Hans Sætre svarede, at vilde ei modtage mindre end 15 rd:

Hoved Citanten fremstoed, og tilstoed, at sidstmelte Tiid havde Lars Stue alt faaet Hæsten, Lars Stue havde Penge i Haanden, veed ei hvor mange, men da Hans Sætre sagde, at de først maatte accordere om Hæsten, og derfor vilde Hans Sætre have for sin Part 15 rd:; saa blev af Lars Stue endda ingen Summa nævnt, hvad h/an/d havde, og ingen Penge modtoeg Hans Sætre den gang.

Domerer i anledning af Hoved Citant:s Hustrue er indstevnet for Processens Skyld og til Sagen at svare, oplæste af Protocollen det passerende, og Vidnernes Udsigende.

Hans Sørensen Sætre fremstoed \og anmeldte/ at de Penge i brevet som 1ste Contra Vidne leverede Hans Sætre, de Penge i brevet som var 14 rd: 1 mrk: 8 s:, {leverede} \blev/ sam/m/e Dag paa Leervigs Tingsted til Lars Stue af Comparenten tilbageleveret, og af Lars Stue imodtaget.

Lars Stue mindes ei at have imodtaget disse Penge, og nægter det, men erindrer h/an/d det skal det blive gotgjort.

Hoved Citanten som mindst formodede denne skammelige Nægtelse af Lars Stue, maatte begjære Sagen opsat til ham at overbeviise, at Pengene som meldt blev af Lars Stue imodtaget.

Contra Citanten begjærede det udeblevne Vidne forelagt til næste Rett.

Da Vidnet Halvor Larsen Nedre Lillebøe ikke mødte; Saa blev hand forelagt under Falsmaaels Straf at møde til Høste Tinget 1788 første Dag sam/m/e for dette Skibrede holdes, sit Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken Forelæggelse Contra Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne ved Skifte 21de Juni 1787 efter Lars Larssøn Nedre Grindeim Skjøde til Samuel Aanenssøn Teiglands Enke Anna Lars datter paa Neder Grindeim No: 3 H: C: godz ½ Løb Sm: ½ Hud mod 108 rd: datt: 13 Maj 1788.

Samuel Aanenssøn Teiglands Enke Anna Lars datters Obligation til Hr: Provst Herzberg 101 rd: og til Gunder Larssøn Nedre Schimmeland 38 rd: den sidste paa sin Myndlings Vegne, tilsammen 139 rd: 1ste pr: i No: 3 Nedre Grindeim ½ Løb Sm: ½ Hud datteret 3de Maj 1788.

Niels Christensen Nøchlings Skde til Endre Erichsen Øfre Næss paa Øfre Næss No: 17 H: C: gds: 1/3 Løb 1/3 Hd: d: 14 Maj 1788.

dto: Niels Christensen Nøchlings Skde til Endr: Er: Øfre Næss p: Birkaasen No: 18 H: C: gds: 3 mrk: Sm: for 8 rd: d: 14 Maj 1788.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Jens og Reinert Hornelands til Mons Olsen paa Grindevig No: 40 12 mrk: Sm: før brugt af {Ejeren} \Mons Ols:/ d: 14 Maj 1788. til Manuf: H: bet: 8 skl:

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jens Jacobsen Leerviigen og Lars Pedersen Stue, af Sum/m/a til 1787 Aars Udgang 184 rd: 14 s: og 1788 Aars halve Skatt 678 rd: 15 s: i alt 862 rd: 1 mrk: 13 s:

1788: 58b

Som ingen eftre tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fiære Skibreedes Sommer Ting den 16de Maji 1788, sadt og Holdet paa Tingstædet Leerviigen af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged, V: og V: Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lensmand Mathias Johannessøn Echeland, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes mænd nemlig

1. Tiæran Hansen Fion 4. Johannes Knudsen Grimstvedt 7. Hans Hansen Indre Biordal
2. Mathias Mortens: Bielland 5. Jon Nielsen Øchland 8. Christen Olsen Lindaas
3. Johannes Olsen Westvig 6. Erich Olsen Soleim.

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41 a: b:

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og paaseret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Tings Vidne om Odels Retten.

Da bemelte Odels Rett angaaende, blev oplæst, og Almuen, Alt som for Schaaneviigs Skibreede er passeret tilspurgt, hvortil Almuen {svarede} som den største Deel selv Odels Bønder svarede: ord til andet som for Schaaneviigs Skibreede.

Hr: Fogden begiærede det passerede som Tings Vidne udstæd, som blev bevilget.

Opsadt Fortiilig Sammenleie Sag fra fol: 20a. Fogden, Contra Svend Ulveragers Hustrue. Hr: Fogden Anmelte at indstevnte Svend Bentssøn mindelig har betalt paastevnte Bøder for sin Hustrue og da Hand som Matros er frie, saa begiærede Fogden som frafaldt all viidere Procedure og Paastand at Sagen maatte ophæves.

Sagen blev for Retten ophævet. Incammination er betalt.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 349b. Tron Torbiørn!! Weastad No: 72 Obligation til Simon Olssøn Ove 199 rd: datteret 21de Junii 1781 qvitteret 4de Maii 1786.

No: 2 pag: 218. Knud Aagessøn Lindland Obl: stoor 40 rd: til Aslach Knudson Wandeskouv datteret 29de Novembr: 1763. qvitteret 5te Junii 1765.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 12te Marti 1787 efter Jacob Erichssøn Rødmyhr.	Jordegodtz
.... 9de Julii 1787 Niels Heljessøn Gramshoug.	udlægget
.... 15 febr: 1788 Johannes Sørensen Nedre Domersnæs.	i Skjøde Bogen
.... 19 febr: 1788 Jan Larssøn Wiiches Hustrue.	Extraheret.

Arvingerne ved Skifte 26de Augustii 1783 efter Aanen Johannessøn Søre Emberland Skjøde til Johannes Nielssøn Øchland paa Søre Emberland No: 89 1 pd: 3 mrk: Smør 3/8 Hud mod 101 rd: 1 mrk: 8 s: datteret 13de Januarii 1784.

Undsætnings Kornet Angaaende!

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren foreviiste Speciel Fortegnelse over de Persohner i Fiære Skibreede der endnu rester med betaling for det dem i Aarene 1772 og 1773

Crediterede Kongelige Undsætnings Korn hvor blant Andre findes Anført og Antegnet:

Jacob Thorssøn for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Elii Siurs!! Enke for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Christen

Thorssøn for 1 Tønde 2 rd: 8 s: og Gunnelle Johns Datter for 1 Tønde 2 rd: 8 s: Disse

Persohners opholds Stæd sagde Fogden ej at Viide uagtet Hand Aarlig mange gange ved

Restancens Paafordring har efterspurgt samt begiærede derfor samtlig tingsøgende Almue af

Retten tilspurgt og deres svar modtaget, om de Kjender oven nævnte Persohner og Veed om

hvilken Gaard eller Grund de Boer eller opholder sig enten i eller udfløt af dette Fiære

Skibreede,

Hr: Fogdens tilførte blev for den forsamlede Almue oplæst og hvortil Lensmand, Laugrettet og Almuen enstemmig svarede: de Kjender ikke og har ikke kjendt nogen af benævnte Persohner, og veed med vished at ingen ved navn Jacob Thorssøn, Elii Siurs!! Enke Christen Thorssøn og Gunelle Johns datter opholder sig i Fiære Skibreede, eller i forrige Aaringer siden 1772 og 1773 der fra til Andre Stæder er udfløttet.

Hr: Fogden begjærede forestaaende og Almuens dertil givne Svar sig som Tings Vidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Hans Hanssøn Selv Ejer paa Fioen No: 61 S: S: E: godz af Skatte Skyld 1 Løb Smør og No: 62 Lille Fioen S: S: E: godz af Skatte Skyld 18 mrk: Sm: mødte og Anmelte at Hand og Formænd i heele Fortiiden under et samlet Brug har bestyret benævnte 2de Jorde Parter, tilsammen af Skatte Skyld 1 Løb 18 mrk: Smør, uden at Viide eller nogen sinde at have hørt derpaa at have været mere end en Bruger, har en felletz indhegnet Hiemme bøe og udmark, uden for en hver gaard i sær at Viide deres Skifter og tilliggelser Lille Fioen No: 62 har aldrig været Bebygget, samme kand heller ikke blive da det er umuelig derpaa for nogen Bonde familie at leve,

1788: 59

derfore da Comparenten nu i Allerunderdanigst følge Placaten af 24de October 1787. af bemelte underbrug Lille Fioen fordres dobbelte Skatter med Viidere som Hand umuelig formaaer at udreede, Saa var Hand nødsaget at gjøre Allerunderdanigst Ansøgning om Befrielse for dette dobbelte Paabud og til den ende begjærede, Tings Vidne om dette ikke henseende benævnte underbrug, og Hoved gaarden i alt forholder sig som anført. item om Lille Fioen i proportion af Skatte Skylden blev udskift fra Fioen No: 61 om da nogen derpaa kunde taale at bygge Huuse, deraf svare Simple Skatter og Anden Afgift og endnu finde Leve Brød for sig og Familie;

Dommeren forelæste Lensmanden Laugrettet og Almuen det tilførte og begjærede deres Svar om den Sande beskaffenhed med disse her benævnte 2de gaarder hvortil samtlig enstemmig svarede: At det alt sig saaledes i Sanhed forholder som tilført er, sagde derhos at Gaarderne ikke kand blive 2de Brug, da det er umuelig for nogen, paa en hver i sær at kunde leve, da dertil ingen Herligheder haves, desuden \er/ meget ringe Korn Jorder, af hvilke begge neppe en Bonde med familie derpaa kand ernære sig og finde Leve Brød.

Comparenten begjærede det passerende sig, som Tings Vidne beskreven meddeelt. som bevilges. Udstædt

Brandskade Tings Vidne!

Ole Nielssøn S: E: paa Gaarden Houge i Fiære Skibreede, Walestrands Annex Sogn i Storøens Præstegjæld og Sundhord lehns Sorenskriverie, fremstoed og Vemodelig beklagede at Mandagen den 11te februarii sidst, efter middag omtrent Kl: 5 opkom i Hans Kiøkken, og som Han troer, først i selve Skorsteens Piben en uløkkelig ilde Brand, ved hvilken Comparenten mistede alt sit Boehave af Sænge og Gang Klæder, Tin, Messing og alt hvad af Jern og Træfang som var i Hans Kiøkken, og derved staaende Kakkell ovns Stue samt paa samme Stues Loft, da ilden uden at nogen mærkede det, greb saa hastig om sig og sadte Stuen og Kiøkkenet i saa sterk Brand at det var umuelig for nogen at komme der ind for at Bierge, ved samme ulykkelige Ilde Brand blev tillige lagt i aske, Een Hæste Stald og et Skiul eller Veede Skud, 2de Separate Bygninger af Stav værk; Saa Ilden intet levnede af Huuse uden Een Stabur eller Stolpe Boed, Eet Smale Huus, Een Floer eller Fiøs og en Høe og Korn Lahde; Og da Comparenten for sin Paaboende Gaard en Anpart i Houge No: 29 forhen H: C:

godz Fiære Skibreede af Skatte Skyld 2 pd: 12 mrk: Smør, formedelst denne ulykkelige Hændelse agter Allerunderdanigst at Ansøge nogle Aars Skatte Frihed og Befrielse for alle udgifter, saa var Hand om denne Skade et formelig Tings Vidne begiærende til sin allerunderdanigste Ansøgning dermed at bielægge;

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Sanfærdige Vidnesbyrd om ommeldte sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sanhed forholder og deres skjønnende om hvad Part af gaardens Huuse, {om hvad Part af gaardens Hu} denne Skade kan ansees for? Samtlige Laugret og Almuen svarede at det var dem alle fuldkommen bekjendt det andragne sig saaledes at forholde som tilført er i alle maader, samt at af Gaardens Huuse bemelte Bygninger som vare nye og i fuldkommen god Stand, med Alt forbemelte deres værende aldeles blev opbrendt, og ej viidere levnet fra Ilden end ommeldt er, og bliver de opbrendte Huse at Ansee for den halve Part af heele Gaarde Brugets Huuse.

Ole Nielssøn Houge begiærede det passerede Sluttet og sig som Tings Vidne beskrevet meddeelt. som blev bevilget. Udstædt.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 17de Maji 1788 Continuerede dette Ting.

Nye fortiilig Sammenleie Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte som Actor at have paa Justicen og sit Embedes Vegne med lovlig Mundlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde gift Kone Tala Mons datter med Mand og Forsvar Ingebreth Aslachssøn Hovde for af Hende med bemelte sin Mand paa Hovde Sundh: S: E: godz begangne Fortielig Sammen Leje, derom at see Documenter i Rettelagt, og efter Paastand Dom at liide til fortiilig Sammen Leje Bøder at udrede, og denne Actions omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne Mathias Johanssøn Echeland og Omund Johnssøn Næsset afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er og talte ved Jndstevnte begge selv.

Ingebreth Aslachssøn Hovde mødte og Vedtog Varsel paa sin Hustrues Vegne. Dommeren tilspurgte om Hand i mindelighed vil for omkostninger at spare betale de paastevnte Bøder for sin Hustrue. Ingebreth Aslachssøn Hovde nægtede aldeles at betale nogen sammen Leje Bøder for fortiilig sammen Leje for sin Hustrue da Comparenten er Enroulleret Matros i Hans Majestetz Søe Tjeneste og altsaa frie for slige Bøder, som forstaar sig selv maae og befrie Hans Hustrue, da ellers Hand ingen fuldkommen befrielse havde naar Hun skulde Bøde, siden Hendes Bøder dog gik af felletz Boe declarerede intet Viidere at ville svare i Sagen men herved

1788: 59b

uagtet hvad fra Hr: Fogden maatte fremkomme indlader samme til Doms hvorved paastaaes aldeles Befrielse og friefindelse for Søgemaalet i alle dets deele # og saaledes Paastaar Dom.

Actor svarede at indstevningen Viiser det der ej er stevnt for Bøder for Manden, som Hand Veed er Enroulleret Matros, men allene for Hustruen som ved ingen Kongelig Allernaadigst Anordning er befriet, ellers maatte begiære Sagen udsadt for at faae og blive forsynet med behørig Præste Attest til at fremlægge i Retten. q

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Nye fortiilig Sammenleie Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren Anmelte som Actor at have paa Justicen og sit Embeds Vegne med lovlig Mundlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde gift Kone Johanne Rasmus datter med Mand og Forsvar {Ingebreth} Endre Jacobssøn Aase for af Hende med sin Mand paa Aase S: S: E: godz: begangne Fortielig Sammen Leje, derom at see Documenter i Rette lagt og efter paastand Dom at liide til Fortiilig sammen Leje Bøder at udreede og denne Actions Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johannessøn Øfre Echeland og: etc: som forrige Sag allene med Forandring af navn til # Dette Venter Hand saa meget mere som Hand med et under 5te Maji 1786 af Contra Admiral Deputeret udj Admiralitetz Collegio og Chef af den 4 Devision Søe Folk Ridder Hr: Anthon Nicolaij de Fontenay Ham meddeelt Pass, beviiser at have Været Commanderet og tient sin Tiid ud som underConstabel under No: 125 ved den 4de Devisions Artilleri Compagnie hvilket Pas som Comparenten i Retten foreviiste blev Ham med Paategning tilbageleveret, Der efter, som meldt indlod Sagen til Doms efter sin gjorde Paastand.

Actor svarede: etc: som i nest forrige Sag til q
Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye fortilig Sammenleie Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren Anmelte som Actor at have paa Justicens og sit Embeds Vegne med lovlig Mundlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde gift Kone Jnga Jørgens Datter med Mand og Forsvar Ole Hanssøn Krogschot for af Hende med sin Mand paa Gaarden Tvedt i Ryefylche Proprietair godz begangne fortilig sammen Leje, derom at see Documenter i Rette lagt og efter Paastand Dom at liide til til!! Fortiilig Sammen Leje Bøder at udreede og denne Actions omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johannessøn Øfre Echeland og Omund Johnssøn Nesset afhieMLEde under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes Lovlig at have Stevnet som tilført er, og blev indstevningen {blev} forkyndt i indstevntes eget paahør, tillige for Hendes Mand som ej var hiemme eller tilstæde.

Indstevnte blev tre gange Paaraabt men de mødte ikke eller møde lod.

Actor Reservede til næste Ting at fremkomme med Præste Attest som Beviis i Sagen.

Da indstevnte ikke mødte eller møde lod Saa bliver Jnga Jørgens Datter og Mand Ole Hanssøn Krogschot herved givet Rettens Laugdag at møde med Tilsvar i Sagen til Høste Tinget i aar. Hvilken Laugdag Skibreedets Lensmand blev paalagt lovlig at lade forkynde etc: Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne ved Skifte 19de Juni 1786 efter Erich Olssøn Grimstvedt deres Skjøde til Ole Anderssøn Westviig paa Grimstvedt No: 19 H: C: godz ½ tønne Korn datteret 27de Septbr: 1787.

Arvingerne ved Skifte 16 Marti 1787 efter Ole Jochumssøn Erve, deres Skjøde til den afdødes Enke Mari Aanens datter paa Erve No: 35, S: S: E: godz 1 Løb Smør 1 Hud. Datteret 20de Decbr: 1787.

Ole Jochumssøn[s] Enke Mari Aanens Datter Erves Skjøde til Aanen Osmundssøn paa Erve No: 35 S: S: E: godz 1 Løb Smør 1 Hud mod 580 rd: 3 mrk: datteret 12te Januarii 1788.

John Nielssøn Øchland No: 90 S: S: E: godz Obligation til Ole Olssøn Sundstabøe stoer 99 rd: 1ste pr: i Øchland ½ Løb Smør ½ Hud datt:t 16de Maji 1788.

Konge Skjøde til Torbiørn Johannessøn og Endre Endressøn paa No: 37 Flatnæs 1 Løb Smør mod 2 rd: med nedsettelse i Skylden til ¼ Deel datteret 20de Decbr: 1786.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 263. Knud Knudssøn Bueviig No: 38 S: S: E: godz Obl: til Ole Aslachssøn Eljeraas stor 60 rd: datteret 26de Novbr: 1779. qvitteret 13de Octbr: 1787.

Bygsel Sedler med Revers

Biskop Jrgens Bygsel Seddel til Gunder Nielssøn Enstavold paa

1788: 60

Berge ½ Løb Smør ½ Huuds Læje, Søe Lægd, før brugt af Tierrand Tierrandssen den yngres Enke datteret 27de Marti 1788. Til Manufactur Huset betalt 8te skilling.

Sogne Præsten Hr: Paludans Bygsel Seddel til Torbiørn Tollevsøn paa Enstavold No: 2, 1 Løb Sm: ½ Hud 1 Vog Korn, Søe Lægd, før brugt af Wiar (Wier) Johannessøn datteret 7de Maji 1788. Til Manufactur Huset betalt 8te Skilling.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 357. NB: Resten Niels Heljessøn Gramshoug No: 28 H: C: godz: Obl: til Frue Provstinde Christie stoor 120 rd: datteret 28de Junii 1781 Resten 60 rd: efter qvittering af 11te Maji 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Helga Wierers!! (Wiers) Datter Enke efter Niels Heljessøn Gramshoug Skjøde til Mons Gabrielssøn paa ½ Løb Smør ½ Bukskd: i Gramshoug No: 28 H: C: godz mod 90 rd: datteret 17de Maji 1788.

Mons Gabrielssøn Gramshougs Vilkaars Brev til Helga Wiers dt: datteret 17de Maji 1788.

Mons Gabrielssøn Gramshougs Obligation stor 90 rd: til Helje \Olss:/ Bielland 1ste pr: i Gramshoug No: 28 H: C: gds: ½ Løb Sm: ½ Bukskind datt:t 17de Maji 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Siur Christophersen Hougsgiærd og Ole Nielsen Houge, af Summa til 1787 Aars Udgang 44 rd: 3 mrk: 7 s: og 1788 Aars halve Skatt 391 rd: 8 s:, i alt 435 rd: [3 mrk:]? 15 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Waags Skibreedes Sommer Ting den 19de Maji 1788, sadt og holdet paa Tingstædet Godøesund af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: V: Hr: Ulrich W: Koren. Skibreedets Lensmand Ole Knudssøn Rydland samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig

1. Niels Jacobsen Westwiig
2. Lars Rasmussen Hofstad
3. Rasmus Larsen Hofstad
4. Ole Sæbiørnsen Hævrøen
5. Ole Andersen Stangeland
6. Albreth Pedersen Colbenswiig
7. Mons Johansen Colbenswiig
8. Jens Knudsen Fittie

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høi Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, Registeret for Schaaneviigs Skibbreede fol: 41 a: b:

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting, Justice Protocollen her fol: 7. b: er tilført

Tings Vidne om Odels Retten

Da bemelte Odels Rett angaaende blev oplæst, og Almuen alt som for Schaaneviigs Skibreede er passeret, tilspurgt, hvortil Almuen som den største Deel selv Odels Bønder svarede: Ord til Andet som for Schoneviigs Skibreede.

Hr: Fogden begiærede det passerede som Tings Vidne udstød, som blev bevilget.

Nye Sag

Ole Rasmussøn Græsdahlen anmeldte ved lovlig Mundlig Varsel til dette Ting og Tiid at have ladet indstevne gift Kone Ma'n/gnille Niels Datter med Mand og Forsvar Biørne Endressøn Gougsheim for ulovlige Beskyldninger mod Citanten om at Hand skulle have indestængt indstevntes Tjeneste Pige og \der efter/ Voldsom Behandlet Hende, derom at paahøre Vidner \som stævnte ere/ og derfor at liide Dom til Beskyldningernes Mortification, Bøders udredelse og denne Sags omkostninger at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Ole Jacobssøn Gougsheim, Niels Hanssøn Sæterbøe og Jacob Olssøn Gougsheim hvilken sidst benævnte ej endnu \er/ Confirmeret.

Stevne Vidnerne Lensmand Ole Knudssøn Rydland og Lars Knudssøn Lierbøe afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes i Alt Lovlig at have Stevnet som tilført er i saavel indstevntes som Vidnerne eget paahør.

Indstevnte Ma'n/gnille Niels Datter og Mand \Biørge/ Endressøn Gougsheim blev tree gange paaraabt men de mødte ikke eller møde lod.

Citanten begiærede Vidnerne paaraabt og de deraf Mødende fremkaldet og Eedtaget til Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. Vidnerne mødte Alle undtagen Jacob Olssøn Gougsheim. For de mødende Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede, hvor efter fremstod som

1ste Vidne Ole Jacobssøn Gougsheim aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At afvigte Høst nogle dage før dette Skibreedes Høste Ting, en Dag Vidnet og det andet her mødende Vidne begge Vare forsamlede tillige med dette nu ikke mødende Vidne i Vidnets Stue da Mangnelle Niels Datter kom der ind i selskab med andre her ustevnte Persohner der var i Disputte om et Forklæde, Vidnet gik ud og ind uden bestandig at Være tilstæde, Veed derfor ikke eller hørte alt hvad passerede, men dette hørte Vidnet at indstevnte

1788: 60b

Mangnelle Niels Datter sagde: Hun havde tænkt at Citanten Ole Rasmussøn Græsdahlen havde Været en bedre Mand end Hand skulle have indestengt Hendes Pige og der efter behandle Pigen Voldsom. Vidnet som \ved/blev sin Forklaring efter at samme var Ham forelæst, Declarerede ej at Viide meere til denne sags oplysning, og da Citanten ej havde Vidnet Viidere at tilspørge; saa blev Vidnet med Consende Dimitt:t

hvorpaa fremstod som 2de Vidne Niels Hanssøn Sæterbøe som efter at have aflagt Eed med oprakte Fingre efter Loven, forklarede: at en!! (den) af første Vidne omprovede Tiid og Stæd at have været nærværende og stadig inde i første Vidnes Stue hvor passeret som første Vidne Provet har, og hørte Vidnet at indstevnte Mangnelle Niels datter talte om Citanten disse ord: jeg Ventede ikke at Ole Rasmussøn Gredahlen skulde have Stængt døren til for min Pige, og saaledes Ville gjøre Vold paa Pigen, men tænkte at Ole var en bedre Mand. Vidnet Demitteret som forrige.

Citanten anmeldte at det ej mødende Vidne nu præpareris til Confirmation og formoder at Være Antaget til Guds Bord før Sagen hernest falder i Rette.

Da indstevnte ej efter paaraab mødte eller møde lod Saa blev Mangnelle Niels datter med Mand Børne Endressøn Gougshem givet Rettens Laugdag og Vidnet Jacob Olsson Gougshem forelagt til næste Ting etc: Afskediget med Laugdag og Forelæggelse.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Bygsel Sedler med Revers

Berent Magnussøn Følgerøen (Følgerøen) Bygsel Seddel til Ole Christianssøn paa halve Pladset Age 10 ½ mrk: Smør datteret 13de Maji 1788. til Manufactur Huuset betalt 8 skl:

Sogne Præsten Hr: Palludans Bygsel Seddel til Lars Knudssøn paa Lierbøe ½ Løb Smør ¼ Hud før brugt af John Knudssøn datteret 14de Maji 1788. til Manufactur Huuset Betalt 8 skil:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 369. Mikkell Olsson Tvedten No: 6 H: C: godz Obligation stoer 40 rd: datteret 1ste October 1781 til Ole Knudssøn Rydland af Ham qvitteret 16de October 1787.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Contract mellem Mons Larssøn Schaar og Lars Knudssøn Østevold som Arvinger efter Ingeborg Lars datter hvorved Schaar No: 67 S: S: E: godz ½ tønne Torsk er bleven Mons Larssøns Ejendom d: 19 Mai 1788.

Mikkell Olsson Tvedte Skjøde til Lars Larssøn paa Tvedten No: 6 H: C: godz 18 mrk: Sm: ¼ Hud for 82 rd: 2 mrk: datteret 19de Maji 1788.

Kongelig Confirmeret Testamente mellem Niels Larssøn Tidslevold og Hustrue Catrine Lars datter datteret 3de Julii 1778.

Daniel Tostenssøn Jversøen Obl: til Ole Knudssøn Rydland stoor 46 rd: 1ste pr: i Jversøen No: 36 S: S: E: godz 18 mrk: Sm: ¼ Hud datt:t 19de Maji 1788.

Opsat Sag fra fol: 21b. Magrethe Kongswiig contra Rasmus Græsdalen.

Citantindens Procurator mødte ikke, men Citantinden mødte og declarerede ei at have fleere Vidner, og altsaa paastoed Dom til Høste Tinget 1788, og Rasmus Knudsen Græsdalen tildømt at give hende Æres Erklæring, og ordene mortificeret, samt h/an/d at betale hende Omkostninger 5 rd:, og en passelig Mulct: saaledes indloed Sagen til Dom.

Rasmus Knudsen Græsdalen mødte og nægtede baade Søgemaaliet og alt ubeviiste, og paastoed Dom til Frifindelse i alle maader, til Høste Tinget 1788.

Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 22b. Magrethe Kongswiig contra Ingeborg Knuds Dt:

Procurator Kahrs mødte ikke, men Citantinden mødte, og paastoed Dom efter nedlagte Paastand.

Ingeborg Knuds Datter mødte, og beklagede ei at kunde forsvare sin uskyldighed, og ingen Formue havde at forskaffe sig en Procurators Hjelp, maatte altsaa indlade alt til Rettens Dom, dog til aldeles Frifindelse.

Retten Eragtede: Da paa Citantindens Vegne, er i denne Sag gjort Æres Paastand \over den indstevnte/; Saa kand ingen Dom afsiges forinden Citantinden har ved Ansøgning fra Amtet faaet udvirket beskikket en Defensor for \indstevnte/ Ingeborg Knuds Datter, i allerunderd: Følge Fr: 19 Aug: 1735 a: 6, hvorefter Sagen beroer for først til Høste Tinget 1788.

Derefter de begge fremstoed og erklærede, at de nu for Retten vare forliigte, saaledes: At Ingeborg Knuds Datter lovede at betale Citantinden sine Omkostninger, og herved

declarerede, at tilbage kalde hvad hun i ubesindighed har udsagt mod Citantinden, og veed intet andet om hende end det som er ærligt og got, og ei veed nogen Grund til de af hende udsagde Ord, Og derefter begjærede Sagen af Citantinden frafalden. Citantinden declarerede med saadan Ingeborg Knuds Datters

1788: 61

Declaration og belovede Omkostninger at vorde sig betalt, at være fornøjet, og frafaldt Sagen som hun begjærede for Retten ophævet \da hun nu har faaet Omkostningerne betalt/.

Sagen blev for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 21a. Provst Hertzberg contra Jrgens.

Citanten ved sin Tjener Jon Simonsen fremleverede Rettens seeneste skriftlige Forelæggelse som er saalydende:

Som Natten paafaldt, beroer Tinget og denne Sag til i Morgen.

Anden Dagen den 20de Maj 1788 continuerede dette Ting og denne Sag,

da Forelæggelsen blev oplæst, og af Comparenten fremstillet Stevne Vidner Ole Jacobsen Nøstbakken og Svend Olsen Espeland som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, samme med lovlig Varsel for begge Vidnerne at have forkyndet, og talt ved de begge selv.

Begge Vidnerne blev paaraabte, denne gang, men ingen af dem mødte.

Fra Sr: Hans Henrich Jrgens blev fremsendt ved een af den Tingsøgende Almue, et som brev forseglet Indlæg som blev oplæst og er saal:

Citantens Tjener maatte begjære Sagen udsat, baade til disse forelagde Vidners Førelse, saa og for til næste Ting at kunde i Rette fremlægge et i Sagen ved Føjens Skibrede dette Som/m/er Ting den 14 hujus erhvervet TingsVidne, som ikke har kundet være muelig til i Dag paa saa faae Dage at kunde beskrives, samt næst at reservere Hr: Provstens Rett og ald lovlig Tiltale imod Sr: Jrgens, saavel i Hoved Sagen som i de af h/an/ds Indlæg flydende, og at protestere imod alt ubeviisligt, paastoed de de!! udeblevne Vidner multerede paa deres Falsmaael, og atter forelagde under Falsmaael til næste Rett at møde, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Dommeren loed atter fra Retten tree gange paaraabe de stevnte og toe gange forelagde Vidner Herman Jrgens og Anders Christophersen Engesund, men da de ikke mødte; Saa blev Afskeediget og af Retten Eragtet: Da Vidnerne Herman Jrgens og Anders Christophersen Engesund ikke efter Stevning og tvende Forelæggelser ere mødte; Saa kjendes og tildømmes de herved i allerunderdanigst Følge Fr: 3 Martii 1741 a: 4, for deres Modtvillighed og Ulydighed mod Retten \hver for sig/ at bøde deres Falsmaal efter Lovens 1 B: 13 C: 7 a:, [til]? Kongen og Sagsøgeren Provst Hertzberg hver 10 Lod Sølv er 5 rd: i alt 10 rd:, af hver af Vidnerne, neml: Herman Jrgens Tii Rigsdaler og Anders Christophersen Engesund Tii Rigsdaler: og end viidere bliver bem:te Herman Jrgens og Anders Christophersen Engesund, som lovlig stevnte og forelagde Vidner, herved atter paa nye forelagte under Falsmaal og liige Straf at møde til Høste Tinget 1788 for Waags Skibrede, første Dag sam/m/e for dette Skibrede holdes, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge. Hvilken denne Falsmaals Kjendelse og Forelæggelse, Hr: Citanten paalægges at tage beskreven, og \lovlig/ lade forkynde, samt efter allerhøistbem:te alleene Forordnings 5te art: lade exequere, og i Retten til bem:te Tægte Dag fremføre, og lade afhjemle.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788. NB: Mulct Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Niels Johannesson, Christopher Salomonsson, Ingebreth Baarsson og Salomon Christophersson alle Leilendinger paa den Storøens Præste boels beneficerede Gaard No: 38 Sørfonden af Skatte Skyld 2 Løber 2 pd: mødte og Anmeldte at de under bemelte deres paaboende Gaard haver som underbrug Husmands Pladset Østre Engesund No: 39 samme Godz af Skatte Skyld 6 mrk: hvor af de nu efter den Allernaadigste Placat af 24de October 1787 fordres dobbelt Skatt etc: som af dem umelig kand udreedes, Saa var Comparenterne nødsaget allerunderdanigst at gjøre Ansøgning om Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til den ende maatte begiære Tingsvidne om det ikke med Pladset Østre Engesund har saadan beskaffenhed som i Matriculen af 1723 {af 1723} tillige findes anført at samme til Forhøjelse i Sør Fondens Skyld, er Skatlagd for 6 mrk: Smør, at dette Plads i all fortiiden saa lenge nogen kand mindes, har lagt Øde ej været Bebygget, og om derpaa kan sees Tegn til enten Huse Tompter eller at have Været Ager, men allene da Pladset som en liden Holme, allene har været benyttet til Beite for nogle faae Stkr: Faar, og endelig om pladset Østre Engesund har beqvem Jord til Ager og Eng derpaa at rødde og anlægge item om nogen Separat Bonde familie derpaa kand taale at bygge Huuse eller deraf leve.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet, Lensmanden og Almuen og æskede deres Svar om hvorledes samme sig i Sanhed forholder. Samtlig dertil svarede at det Andragne sig i alt saaledes i Sanhed forholder som tilført er og er det umelig at nogen kand bebygge denne Holme, der paa leve og deraf svare noget end ikke Simple Skatter da samme allene for det meste bestaar af nøgne Bierg, har meget liden Mark begroet med Lyng men slet ingen Jord beqvem til Ager.

Comparenterne begiærede det passerende som Tings Vidne beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

1788: 61b

Bygsel Seddel med Revers

Knud Larsson Rydland Bygsel Seddel til Christopher Olsson Saatendahl No: 92 S: S: E: godz 1 pd: Smør ½ Hud før brugt af Ole Rasmussen datteret 19de Maji 1788. til Manufactur Huset betalt 8 skil:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 49. Bent Olrich Hønnemør Obl: til Hr: Johan Leganger stoor 300 rd: 1ste pr: i Steneviig og 2de Laxe Voger 2 Voger Fisk 80 s: Penge, Dybevogen ½ Løb Smør, Yttr: Rabben 1 pd: 18 mrk: Sm: Naaven 9 mrk: Sm:, ½ parten i Kalvenæsset 1 Vog Fisk, Egholmen skyldende 18 mrk: Sm: Store Drivenæs 2 pd: 18 mrk: Sm: Nordre Drivenæs 72 Skilling Penge datteret 8de April 1777. af Creditor qvitteret 8de Maji 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Bent Olrich Hønnemør Obl: til Hr: Bastian Lind stoor 1000 rd: 1ste pr: i Steeneviigen med 2de underliggende Laxe Voxer 2 Vog Fisk 80 skl: p: Dybevogen ½ Løb Smør, Yttre Rabben med underliggende Laxe Vog 1 pd: 18 mrk: Sm: Jndre Rabben 1 pd: 18 mrk: Sm: Naaven 9 mrk: Sm: i gaarden Kalvenæs 1 Vog Fisk, Eegholmen 18 mrk: Sm: Store Drivenæs 2 pd: 18 mrk: Sm: Nordre Drivenæs 72 skilling Penge Søre Drivenæs 1 Løb 12 mrk: Sm: Øfre Salthellen 18 mrk: Sm: datteret 17de Maji 1788.

Niels Olsson Mehammer Skjøde til Siur Olsson Mehammer paa 1/3 part i Fittie Grundmurede Annex Kirke og dens tilliggende Jordegodz etc: datt: 20 Maji 1788.

Siur Olsson Mehammer Skjøde til Niels Olsson Mehammer paa 1/6 part i Fittie Annex Kirke og dens tilliggende Godz mod 95 rd: datt:t 20 Maji 1788.

(Mrkn: Disse 2 siste dokumenta er også oppført lenger nede på sida under Opdals skbr.)

Bygsel Sedler med Revers

Hr: Hans Paludan Bygsel Seddel til Ole Endressøn paa Stokken ½ Løb Sm: ½ Hud \1 pd: Tør Fisk/ før brugt af Erich Jacobssøn datteret 5te Maji 1788. til Manufactur Huuset betalt 16 skil:

Frue Kammer Raadinde Jul til Mikkell Larssøn paa Eijde 18 mrk: Sm: ¼ Hud /: som Hand godvillig har frasagt sig nemlig forrige Bruger Anders Larssøn :/ datteret 8de Maj 1788. Til Manufactur Huset 8 skil:

Niels Olssøn og Siur Olssøn Mehammer til Niels Larssøn Fladerager paa Tvedten No: 13 S: S: [E:]? godz 1 pd: 3 ½ mrk: Sm: paa 12 aar før brugt af Ejer Siur Olssøn. datt: 20de Maji 1788. til Manufactur Huuset betalt 8 s:

Fogdens Restance Tings Vidne Examineret i overværelse af Lensmanden Laugrettet Almuen og de 2de Mænd Knud Larssøn Rydland og Lars Jørgenssøn Fagerbache af Summa til 1787 aars Udgang 33 rd: 2 mrk: og 1788 Aars halve Skatt 309 rd: 13 s: i alt 342 rd: 2 mrk: 13 s:

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Opdahls Skibreedes Sommer Ting den 21de maji 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Godøesund af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lensmand Mads Christopherssøn Store Godøen samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig:

1. Ommund Olsen Wermedal
2. Ole Berntsen Hofdenæs
3. Ener Jonsen Øfre Houchefær
4. Ole Torbjørnsen St: Amland
5. Ingebreth Nielsen Lille Heje
6. Wermund Olsen Frøchedal
7. Halvor Svendsen Gripne
8. Ole Hermansen Belt

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høi Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41 a b.

Formynder Ting blev holden og der{for} ved befunden og passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787. Justice Protocollen her fol: 7. b: er tilført.

Tings Vidne om Odels Retten!

Da bemelte Odels Rett angaaende blev oplæst, og Almuen, alt som for Schaaneviigs Skibreede er passeret tilspurgt, hvortil Almuen som den største Deel selv Odels Bønder svarede: Ord til andet som for Schaaneviigs Skibreede.

Hr: Fogden begiærede det passerede som Tings Vidne udstædt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Indragelse

Niels Olssøn Mehammers Skiøde til Siur Olssøn Mehammer paa 1/3 part i Fittie Annex Kirke og dens Godz datteret 20de Maji 1788, mod 190 rd:

Siur Olssøn Mehammer Skjøde til Niels Olssøn Mehammer paa 1/6 part i Fittie Annex Kirke og dens godz mod 95 rd: dt: 20 Mai 1788.

(Mrkn: Disse 2 dokumenta er også ført inn ovanfor under Vågs skbr.)

Opsadt Sag fra fol: 25b. Hans Smidevold Contra Nedre Flygensfærs opsidder. Ørjan Olsson som nu gift med Citantens Enke mødte og paastod Dom efter indstevningen og den forhen nedlagde Paastand.

Nedre Flygensfærs opsidder blev tre gange paaraabt men de mødte ikke eller

1788: 62

møde lod, thi blev Sagen til Doms optagen og deraf Afsagt følgende

Dom

Hans Olsson Smidevold har her til Retten lovlig ladet indkalde Christen Mortenssøn, Berge Bottelssøn, Niels Eliassøn og Siur Biergessøn!! (Bergessøn) Nedre Flygensfær for at de Bringer deres Tømmer Favne Veed, og deslige paa Citantens Bøe, og der ligger det om Sommeren, og Kjører over Hands Bøe med 2, 3, á 4 Øger ved St: Hans Tiid, naar Engen staar i den beste Floer, og deels lader ligge heele Sommeren, som bortager Græsset, Fløtter og Kjører i giennem Hands Bøe Gierde, og ikke ligger det op igien, men lader staae Aaben, Citanten til Skade, samt indtaget hans Smaler og Ham ej derom advaret i Tiide, derved en af Hans Smaler var borte da Hand hentede dem, derom at lide Dom til Tab og Omkostninger at erstatte. Med førte Vidner er beviist saasom med 1ste og 3de Vidne at indstevnte ikke nogen Tiid har haft anden vej end over Citantens Bøe, at det over Vejen opsadte Bøe gierde har været nedlagt siden 8te dage før Pintse Tiid 1786 men Veed ej af hvem, at de indstevnte har Michaelii 1786 staaende paa Citantens Bøe omtrent 1 ½ Favne Veed, og der liggende paa Bøen og deels i Vejen 26 Tømmer Stokker, at ved Pintse Tiid 1786 var paa Citantens Enge Bøe opøxet en heel Deel Huuse Tømmer de indstevnte tilhørende, og dem afhugne Spon vit adspred over Citantens Bøe paa begge Sider af Vejen. 2det Vidne at nogle dage før St: Hans Tiid 1786 var \af/ indstevnte, Berge Bottelssøn og Niels Eliassøn i Arbeide paa Citantens indhegnede Enge Bøe med at Øxe endeel der liggende dem tilhørende Huuse Tømmer som var Citanten til Tab i sin Høe Auvling. Citantens Enke Johanne Ingebreths Datter siden gift med Ørjan Olsson har der efter paastaaet Dom til Bøders Udreedelse Skades erstatning, og Processens omkostninger 12 rd: De indstevnte have erholdet opsættelse Til Høste Tinget 1787. til Contra Stevning, men hverken Tægte Dag, eller Ved dette Ting er mødt i Sagen. Angaaende Smalernes Indtagelse er intet oplyst, og henseende Skades erstatning, da siiden samme ej er Taxeret kand intet derom dømmes: Thi bliver kun den øvrige Fornærmelse paa Citantens Bøe som med Vidner er beviist at paadømme, og hvorom Kjendes og dømmes for Rett og herved Afsiges: At Christen Mortenssøn, Berge Botelssøn, Niels Eliassøn og Siur Bergessøn Nedre Flygensfær for saadan ulovlig Adfærd, bør bøde hver for sig Een rigsdaler, som efter Resc: 26 Junii 1783 tilfalder den NordenFieldske Vei Cassa, samt en for Alle og Alle for en, imod dem forbeholdende Regres imellem sig selv indbyrdes for hver sin Anpart erstatte Citanten Hans Olsson Smidevolds Enke Johanne Ingebreths datter nu gift med Ørjan Olsson, denne Sags omkostninger med otte rigsdaler alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Mulct. Udstædt

Opsat Told Confiscations Sag fra fol: 28b. Procurator Geelmuyden som Actor contra Søren Wærnøen.

Actor saavel som Paagjælder bleve 3 gange paaraabt; Men ingen af dem mødte eller møde loed; Thi

Eragtes

Da tre Ting er forbigaaet, og dette er det 4de Ting, som ingen har mødt eller fremmet noget i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 25b. Engel Eecheland contra Størk Opdal.

Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde loed, Thi

Eragtes

Da Citanten allerførste Rettes Dag Høste Tinget 1786 fik udlaant de i Rettelagde Obligationer af Retten imod Beviis, lydende, at skulde blive igjen i Rette lagt næste Rett, om Citanten da paastaaer Dom; Og da dette ikke til Dato er skeet, og Obligationerne siden qvitterede, ere udslettede i Rettens Protocoller, og Citanten nu tree Ting ej har mødt eller fremmet noget i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning, om Citanten viidere haver at fordre.

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 25a. Fogden contra uconfirmeret Ulrich Sæd og confirmeret Qvinde Marithe Niels Datter.

De skyldige bleve paaraabte, men ingen af dem mødte eller møde loed.

Actor fremlagde Stiftets Commu-

1788: 62b

nication til sig af 6te oct: 1787, af Kongl: allernaad: Resolution af 21de Sept: s: Aar hvorved Ulrich Sæd frietages og allernaad: befries for Tugthuus Straf, imod at han sættes paa Vand og Brød i 8te Dage, hvilken Resol: lyder saaledes. Og da Hr: Foget Koren har besørget denne dicterede Straf exeqveret; Saa, som og i henseende Bøderne frafaldt Hr: Fogden Søgemaallet imod Ulrich Sæd i alle Deelee. Og da ham er bekjendt, at Marithe Niels Datter har gjort Ansøgning om den liige Kongl: Naade, hvorpaa ej er erholdet allernaad: Resolution; Saa begjærede hand, at Sagen derefter til næste Rett maatte opsættes meldende tilliige, at Bøderne af hende efter Aftingning ere betalte.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 24b. Lars Sæd contra Berje Næshavn.

Indstevnte mødte ikke.

Paa Citantens vegne mødte Tosten Legrej som anmeldte at have med lovlig Continuations Varsel mundtl: ladet til dette Ting og Tiid indkalde Berge Jonsen Næshavn, at møde i denne Sag, at høre et indstevnt og tillige ustevnte Vidner, til Sagens Oplysning.

Stevne Vidner Ole Larssen Næsse og Johannes Jacobsen Nedre Drange afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og forkyndte Indstevningen i Berge Næshavns Huus i h/an/ds Fraværelse i Paahør af hand Kone.

Indstevnte Berge Jonsen Næshavn blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.

Citanten fremstillede et indstevnt Vidne, som af Stevne Vidner Johannes Nielsen Nattevigen og Torbjørn Andersen Waage er indstevnet, og hvilket Vidne møder, navnlig Knud Pedersen Næsse, hvilket Vidne hand begjærede maatte gjøre sin Eedelige Forklaring. Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstoed, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At for 5 Aar siden Mich: Tiider, var Vidnet i Næshavn, og der tjente, da en gang var forsamlet paa Sæd i Hardanger, Vidnet med sin da havde Hosbond Berge Næshavn, og fleere som ei erindres, bem:te Mich: Tiid, da Lars Tostensen Sæd leverede Penge, erindrer ei hvor mange, til Berge Næshavn, saae det ikke, men hørte det blev talt af bem:te begge Parter, saaledes, at en anden som var lige Penge skyldig til Berge Næshavn, men hvilken nu ei var tilstæde, skulde betale sam/m/e Summa til Lars Sæd, om h/an/d det vilde med sin gode Villie; hvis ikke, vilde Lars Sæd ej have med ham at gjøre, men da vilde have sine Penge igjen af Berge Næshavn, det sidstmeldte vedtoeg og indgik. Jmidlertiid leverede Berje Næshavn til Lars Sæd en Haandskrift til Berje Næshavn fra den sam/m/e en anden ustevnt Persohn, som Lars Sæd vel modtoeg, at vilde kræve Pengene derefter, men vilde hand ei betale, skulde Berje

Næshavn betale og faae sin Haandskrift tilbage. Lars Sæd begjærte af Berje Næshavn at give sig Haand for Pengene, men ingen var at faae som kunde skrive samme. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ikke Vidnet videre havde at tilspørge; Saa blev det dimitteret.

Berge Næshavn loed fremsende skriftl: Jndlæg fra Proc: Kahrs af 11 Apr: sidst som blev oplæst saal:

Citanten protesterede imod Opsættelse og paastoed Dom, samt Omkostninger erstattet med 15 rd:

Retten loed Sagen beroe til Høste Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 25b. Torger \og/ Torbjørn Ertzvæhr Contra Ole Braattetvedt.

Begge Parter mødte for Retten sagde at Sagen mindelig mellem dem var afgjort ved Forlig, og Citanterne begiærede den ophævet.

Efter saadan tilførsel og begiær blev Sagen som forligt for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 28a. Willum Haagenssøn Hegland{s Hustrue} \Contra/ Marithe Elias Datter Hustrue til Christen Hegland.

Citanten mødte og fremlagde Rettens seeneste Laugdag Forelæggelse, som Stevne Vidnerne Johannes Nielssøn Natterviig og Hans Olssøn Nedre Dalland under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt samme saavel for indstevnte Laugdagede, som de forelagde Vidner.

Christen Larssøn Hegland mødte paa indstevnte Hans Hustrues Marithe Elias Datters Vegne, tilstod at være lovlig Stevnet og Laugdaget.

Citanten der efter fremstillede de forelagde Vidner og begiærede at de

1788: 63

til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg maatte antages, Eedens Forklaring blev for Vidnerne af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds udsigende, Derpaa Separerede og fremstod som

1ste Vidne Omund Jonssøn Heglan nu tjener paa Store Godøen, som aflagde Eed og forklarede: At afvigte Aars Sommer i Høe Slottens Tiid en dag Vidnet som en Søn af indstevnte Marithe Elias datter tilligemed sin Moder drev endeel Creaturer, noget nær forbie Gaarden Heglands Huuse, Hvor Citanten sad ude paa Marken. Vidnets Moder og Citanten, kom derpaa i Mund kjægel veed ikke hvorom, eller Hvem begyndte, da Vidnet var i arbeide og med Creaturene {og} avangerede fra Thunet dog hørte Vidnet at indstevnte Hans Moder Marithe Elias datter i Hidsighed sagde til Citanten Willum Hegland disse ord: Du er en Skjelm, hørte tillige Hun nævnede Bielder, men Vidnet kunde ikke samle noget sammenhengende af hvad blev talt, hørte heller ikke at Willum Hegland svarede noget. dog erindrede Vidnet at forinden Vidnet med sin Moder, og Creaturene Var kommen ind paa Bøen fra den Østre Udmark mødte de Citanten ved Gerde (Gierde) Leedet Hand taledede med Vidnets Moder, {men} uden \at/ Vidnet kun/n/e {ikke} høre hvor om \saae sig om/, saa hand holdt paa Leedet, og troer Hand ville forbyde dem at drive Creaturene den sædvanlige Vej over Bøen til Gaardens Søndre Mark, Vidnet blev Ved, at drive saavel Citantens som indstevntes Creaturer, da det var paa den Tiid de skulle for Beitets Skyld {driv} fløttes, nu forandrede Vidnet denne sin sidste Forklaring og sagde at de mødte ikke Willum før de med Creaturene var kommen ind paa Bøen giennem gierdet, Vidnet Hørte ikke Citanten tale noget, men Hand drev alle Creaturene tilbage til udmarken og da var det Hand holdt paa gierdets Leed, og taledede til indstevnte som før melt, Vidnet ikke hørt. Vidnet og dets Moder den indstevnte Marithe Elias dt: lagde derpaa Taug paa deres egne Creaturer for at leede dem

over Bøen til den {østre} \Søre/ udmark, Citanten gik derpaa hjem og Vidnet med sin Moder fortsadte sit arbeide da ubehindret og da \de/ dermed kom, mod Gaarden hvor Willum sad paa Marken, passerede alt som før forklaret. For Vidnet blev dets Forklaring oplæst som det vedblev sagde ikke at viide mere og da Parterne om det paastevnte ikke havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det med Consense Dimitteret,

og fremstod 2de Vidne Marithe Niels Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede, den af første Vidne omprovede Tiid at have været nærværende med første Vidne og indstevnte Marithe Elias datter for at \ville/ fløtte Citantens og indstevntes Creaturer fra Gaarden Heglands Østre til dens Søndre Mark, og da de havde samlet Creaturene og dermed var kommet giennem Ledet ind paa Bøen, mødte Citanten dem \og/ uden at Vidnet hørte Hand talede noget, drev Hand Creaturene tilbage giennem Leedet til samme Udmrk: der de var kommen fra. Willum laae en stund paa Leedet, og da Hand saae Vidnet og de Andre lagde Taug paa indstevntes Creaturer gik Hand Hiem til Gaarden. Vidnet og de andre fortsadte deres Arbeide med at leede endeel Creaturer over Bøen, hvor Vidnet, som først afvigte Aars Foraar kom til Hegland i Tjeneste ej tilforn {har led} Sommerdag har leedet eller drevet Creaturer, efter en Gange Vej til den Søre Udmark, da de underveis kom mod Gaardens Huuse, hørte Vidnet at indstevnte Hendes Madmoder kom i mund Kjæggel, med hvem {da Hun} Veed Vidnet ikke da Hun ej saae Citanten eller nogen anden, hørte ej heller om nogen svarede, og de af første Vidne omProvede Skjelds ord som skal være udsagt af indstevnte, eller Hendes Talle om Bielderne hørte dette Vidne hverken \da/ ej heller siden har hørt sligt. Vidnet som forrige Dimitteret.

Citanten anmeldte at de vare begge, indstevnte beslægtede 1ste Vidne indstevntes Søn og Andet Vidne indstevntes Broder datter, og i andledning dissas \afl:/ Provemaael seer Hand sig nødsaget at forfølge Sagen med Continuations Stevnemaal til flere Vidners førelse og til \den/ ende begjærede den stillet i beroe til næste Ting.

Indstevnte

1788: 63b

{paa} Christen Larssøn paa sin Hustrues Vegne Reserverede at fremkomme med Tilsvar i Sagen naar den hernest falder i Rette.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Frøken Magdalene Sophie du Wahls Skiøde til Hr: Elling Møller Falk paa den frie Adelige Sædegaard Hovland 7 ½ Løb Smør 4 Huder for 3200 rd: datert 21 Maji 1788.

Som Natten paafalt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 22 Maji 1788 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 25a. Erich Aakre med fleere contra Jomfrue du Wahl.

Af Citanterne mødte Knud Knudsen Nærnes paa egne og øvrige Citanteres Vegne, og indleverede den i Rettelagde Original Obligation som dem af Retten havde været udlaant, og begjærede Acten inddragen den derpaa den 1 Maj 1788 tegnede qvittering for hvad af Søgemaalet er betalt, som og viiser hvad rester, hvilken qvittering er saal: Som blev oplæst. Derefter forklarede, at alle Renter til 1 Maj sidst er betalt, og saa meget paa Capitalen, som gjør i alt de betalte 3000 rd:, saa at nu rester af Capitalen 155 rd: 8 s:, hvorfor de har reserveret sig Løsøhre Pantet, for hvilke 155 rd: 8 s: nu paastaaes Dom med Renter fra 1 Maj

1788 4 proCto samt omkostninger efter forrige Paastand, og saaledes indloed Sagen til Dom, som paastaaes ved dette Ting.

Paa Indstevntes Vegne mødte hendes Formynder LensM/an/d Mads Christophersen St: Godøen, og havde intet imod det tilførte, samt indloed Sagen til Doms.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Erich Pedersen Aakre, Knud Knudsen Nærness, Engel Torjussen Brathuus og Anders Andersen Femanger har her til Retten lovlige ladet indkalde Frøken Magdalene Sophie du Wahl, boende paa Hofland, med Formynder Lensm/an/d Mads Christophersen Store Godøen, til, hun at betale til Citanterne hendes Pante Obligation af 31te oct: 1783 skyldig værende Capital 2742 rd: 2 mrk: med resterende Renter og Sagens Omkostninger, og derom at lide Dom. Citanterne har i Rettelagt til Beviis i Sagen, baade omstevnte Obligation, og lovlige baade udstædt og forkyndt Opsigelse, og først paastaaet Dom til Betaling af Capitalen, Renter fra 31te oct: 1783 til betaling skeer, efter afdrag af derpaa betalte 50 rd:, samt denne Processes Omkostninger skadesløs med 10 rd: Indstevnte ved Formynder er mødt og har tilstaaet Søgemaalet. Derefter denne Rettes Dag har Citanterne anmeldt, at være betalt Renterne til 1ste Maj sidst, og saa meget paa Capitalen, at nu kun rester af Capitalen 155 rd: 8 s: hvorfor de har paastaaet Dom, med Rente fra 1 Maj sidst, og Omkostninger efter forrige Irettesættelse. Derimod indstevnte har havt at erindre. Da baade Gjælden og dens lovlige Opsigelse er lovlige beviist; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At Frøken Magdalene Sophie du Wahl med Form: Lensmand Velagte Mads Christophersen St: Godøen, bør til Velagte Erich Pedersen Aakre, Knud Knudsen Nærness, Engel Torjussen Brathuus, og nu afg: Anders Andersen Femangers Arvinger, indfrie og betale hendes til dem udgivne i Rettelagde Pante Obligation af 31te oct: 1783, med derpaa resterende Capital 155 rd: 8 s: skriver Eet Hundrede Fem og HalvtrediesindsTyve Rigsdaler 8 s: og Rente af denne Summa fra 1ste Maj 1788 til betaling skeer 4 proCto, saa og erstatte dem denne Sags Omkostninger med Tii Rigsdaler, alt inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Nam og Execution i de pantsatte Creaturer og Løsøhre, og om ei tilstrækker, da i andre Debitrice Frøken du Wahls Effecter efter Loven.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag. Af No: 3 f: 156. Jonas Hougs p: Walde Obl: til Knudt Aamundsen i alt 150 rd: d: 28 April 1779, betalt og af Creditor qvitteret 28 April 1788 50 rd:

No: 2 p: 542. Lars Olsen Øfre Dalland, Obl: til Mads Christophersen Godøen paa 47 rd:, dt: 5 oct: 1772, af Creditor qvitteret 10 Nov: 1787.

No: 5 p: 192. Lieut:t Mullerup paa Schaden, Obl: til Erich Aakre med fleere p: 428 rd: dt: 1 April 1785 af Creditorene qvitteret 14 Marti 1788.

1788: 64

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 143b. Johannes Johannessen Lande No: 83. Obl: til Mads Christophersen St: Godøen p: 57 rd: ? mrk: d: 2de oct: 1778, qvitteret af Creditor 6 Nov: 1787.

No: 3 f: 333b. Siur Arnesen Hammerhaug No: 120. Obl: til Torbjørn Hedle og Erich Wolden p: 140 rd: dt: 3 Maj 1781 qvitteret af Creditorerne den 21 Maj 1787.

No: 3 f: 268b. Mons Olsen Flacke No: 14 H: C: gds: Obl: til Ole Ingebretsen Schiolde 40 rd: d: 1 Maj 1780. qvitteret af Creditors Arvinger 18 Maj 1788 25 rd: og 8 Aug: 1783 5 rd: samt 10 rd: 10de oct: 1782.

No: 5 p: 77. Johannes {Johannes}\Samuels/sen Ohnerim No: 132 Obl: til Niels Engelsen Schiolde 80 rd: d: 8 Nov: 1783, qvitteret af Creditor 8 Maj 1788.

No: 5 p: 299. Ole Larsen St: Brattetvedt No: 37. Obl: til Ole Andersen Opdal 100 rd: d: 22 Maj 1786 qvitteret af Creditor 22 Maj 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Niels Olsen Mehammers Skde til Hans Knudsen Hollekim paa Hollekim No: 49 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{2}$ H: for 230 rd: d: 21 Maj 1788.

Arne Færevogs Arv:s Skde til Jacob Sæbjørnsen p: Færevog No: 10 1 pd: 15 mrk: S: $\frac{1}{2}$ Hd: dt: 5te oct: 1786.

Carl Nielsen Skde til Ole Olsen p: Søre Holme No: 5 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: 1 Hd: for 134 rd: d: 8 Janv: 88.

Ole Sæbjørnsen Færevogs Hustr:s Arv:s Skde til Ole Sæbjørnsen p: Færevog No: 10 1 pd: 15 mrk: Smør $\frac{1}{2}$ Hd: d: 21 Maj 1787.

Anders Nielsen Langelands Hustrues Arv:s Skde til Anders Nielsen Langeland p: Langeland No: 13 H: C: gds: $\frac{3}{4}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 21 Maj 1787.

Ole Hansen Erritzwær Obl: til Ole Larsen Møklestad p: 98 rd: 1 pr: i Erritzwær No: 39 12 mrk: S: $\frac{1}{2}$ Hd: d: 5 oct: 1787 4 proCto Rente.

Johannes Johannessen Lande Obl: 65 rd: til Knud Knudsen Hougs 4 proCto Rente 1 pr: i Lande No: 83 1 pd: 21 mrk: Sm: d: 21 Maj 1788.

Ole Olsen Søre Holme No: 5 H: C: gds: Vil Kors Contract til Carl Nielsen og Hustr: d: 8 Janv: 1788.

Opsat Sag fra fol: 28b. Lars Gripne med fleere contra Niels Øchland med fleere.

Citanterne fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Hans Olsen Nedre Dalland og Johannes Nielsen Nattevigen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet for alle deri benævnte og talte ved enhver selv.

Alle Indstevnte Parter af Sagvolderne mødte, som og alle Citanterne.

Vidnet mødte, som Citanterne begjærede at tages i Eed og aflægge sin Forklaring. Vidnet blev forelagt Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstoed som

3de Vidne Clemen Nielsen Huusmand under Gripne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At vare 80 Aar gl:, har fra Barn af været paa Gripne, og brugt Jord der, saa h/an/d kjender Skiæl og Skifte imellem Parternes Marker, saa og hvad Part hver af Parterne har i Skifte Gjærdet. Øchlands Gjærde Part er de forrige Aar/ringer/ ofte holdt slet, og Someren 1787, saae Vidnet ej Gjærdet før 8 Dage før \St:/ Hans Dag, da var Øchlands Gjærdet i lige saa god Stand som Gripne Gjærdet, saaviit passat(o?) forsvarlig som andre Steder i Bøjgden, veed ei hvor længe før, de var gjærdet. Øchlands Creaturene har Vidnet seet i Gripne Mark om Som/m/eren de foregaaende Aaringer, men saae dem ei der i Fior, den eene gang hand var i Marken, den øvrige Tiid [i] Fior Sommer veed intet om \som ei oftere var i Marken/ og naar de de foregaaende Aaringer er kom/m/en i Citanterne Gripne Mark, har de maatte været komne over Gjærdet, fordi det ei har været dygtig, men har ei selv seet dem gaae over Gjærdet, eller veed over hvis Gjærde part de er komne. Smalen driver Øchlands Folk daglig baade Som/m/er og altiid igjennem Gripne Mark og Fæe Hauge, til Øchlands Fæe Hauge, hvor de kand kom/m/e nærmere til paa deres egne (egen?) Øchlands Lejemaal, og Øchlands Folk har og undertiiden ladet deres Smale beite i Citanternes Gripne Gaards Fæe Hauge, og veed ikke, om Øchlands Opsiddere har Rettighed at drive igjennem Gripne Mark til Øchlands Lien, men de har gjort det saalænge Vidnet k/an/d mindes over 80 aar, og det er ei nægtet, men har dog \ei(?) / været Gripne Mænd til fortræd. Skifte Gjærdet har ei været,

uden de sidste 27 Aar, og deraf har Gripne den nederste Part fra Gaarden og Bøen, og Øchland har den øverste Part i Hjem/m/ehagen, derefter Øchland den nederste Part i Lien, og Gripne den øverste Part i Lien. Schaatbakken ligger ved Øchlands Gjærde Part, Kaalebakken ligger ved Gripne Gjærde Part. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ei at viide meere, og da ingen af Parterne Vidnet viidere havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consense dimitteret.

Citanterne begjæ-

1788: 64b

rede det passerede som Tings Vidne sluttet og sig beskreven meddeelt paa nærmere begjæring som blev bevilget. Citanterne begjærede Dom, og Øchlands Opsiddere tildømt, at holde sig fra Citanternes Mark, samt at holde Gjærderne i Stand, og for den tilføjede Fornærmelse at betale Bøder, samt erstatte Sagens omkostninger 5 rd.; saaleedes indloed Sagen til Dom.

Indstevnte begjærede Opsættelse til næste Rett.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag.

Torbjørn Larsen Fladerager mødte og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hans Jversen Dreng tjener en Mand paa Nordbust, for udtalte Beskyldninger, derom at høre Vidner og lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse, og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Siri Størks Datter Opdal, Christopher Hansen Helland og Anne Ols Datter Opdal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidner Geert Nielsen Opdal og Hans Olsen Nedre Dalland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Hans Jversen Nordbust blev paaraabt, men mødte ikke, eller møde loed.

Af Vidnerne mødte aleene Christopher Hansen Helland \tjener paa Opdal/ som blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, saaledes som h/an/d i sin Tiid kand beEedige, siden h/an/d anmelte, ei endnu at have været til Confirmation eller Guds bord, hvorefter fremstoed som 1ste Vidne og uden Eed forklarede: At nu førstkd:de St: Hans tiid var et Aar, efter St: Hans Tiid 1787, hørte Vidnet da aleene af Hans Jversen sige til sig at havde seet Torbjørn Larsen Fladerager, og Anne Lorentz Datter Hustru til Henrich Olsen Nordbust /: Henrich Olsen Nordbust mødte og paa sin Hustrues Vegne toeg til Vedermæle for Processens Skyld :/ ligge sam/m/en paa en Love i Laden p: Store Sætre Gaard, eller ligge i Hob, i flad Seng, erindrer ikke enten hand sagde: Laae hos hende, eller ligge i Hob. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som h/an/d vedblev, declarerede ei at vide meere, og da Cit: ei havde Vidnet viidere at tilspørge, blev h/an/d dimitteret.

Citanten begjærede de udeblevne Vidner forelagde.

Da hverken Siri Størks Datter Opdal og Anne Ols Datter Opdal ikke mødte; Saa bleve de forelagde etc: Afskediget med Forelæggelse, og ligesaa Laugdag til Hans Jversen som ei møder.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag.

Henrich Olsen Nordbust S: E: paa sin Hustrue Anne Lorentz Datters Vegne, anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hans Jversen Dreng paa Nordbust, for om hende udtalte Beskyldninger, derom at høre Vidner, og lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge Siri Larsen Fladerager og Christi Anders Datter Opdal.

Stevne Vidnerne Geert Nielsen Opdal og Hans Olsen Nedre Dalland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, dog ei stevnet Hans Jversen at høre ustevnte Vidner og ikke heller stevnet Siur Larsen Fladerager, de øvrige talte ved selv.

Hans Jversen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.

Vidnerne begge, blev af Citanten begjært afhørt, siden de begge møder.

Retten k/an/d ei tillade Siur Larsen Fladerager at aflægge Vidnesbyrd nu, siden h/an/d ei er stevnt og Paagjældereren er ikke stevnt at høre ustevnte Vidner.

Vidnet Christi Anders Datter tjener paa Opdal, fremstoed og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbeftet maade til Sandheds Udsigende. Citanten begjærede at hun maatte gjøre sin Forklaring. Thi fremstoed hun som 1ste Vidne, aflagde sin Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At Søndag imellem Juul og Nye Aar sidst, hørte Vidnet, Og tillige Siur Larsen Fladerager /: Nu mødte Siur Larsen Fladerager, og toeg til Vedermaele

1788: 65

for Processens Skyld /: paa Opdal, af Hans Jversen Nordbust siige til dem: At hand saae Torbjørn Fladerager /: Torbjørn Fladerager mødte og tog til Vedermaele for Processens Skyld /: og Anne Lorentz Datter, laae i Hob: erindrer ei ret enten hand sagde: de laae i Hob, eller: hand laae hos hende. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, declarerede ei at vide meere, og da Cit: Vidnet ei videre havde at tilspørge, blev hun dimitteret.

Cit: begjærede indstevnte Laugdaget, og forbeholdt sig fleere Vidner.

Da indstevnte Hans Jversen Nordbust ikke efter 3 ganges Paaraab mødte eller møde loed; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: Afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye fortiilig Sammenleye Sag.

Velædle og Velv: Hr: Foget Koren anmeldte at have ved lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Brithe Axels Datter med Mand og Forsvar Land Soldat Knud Larsen Fladerager, for med hinanden begangne fortiilig Sam/m/enleje paa Fladerager S: S: E: gds:, derom at see Doc: i Rettelagt og derfor lide Dom til hendes forbrudte Bøder for fortiilig Sam/m/enleje at udrede, og omkostninger at betale.

Stevne Vidner Ole Larsen Næsse og Johannes Jacobsen Nedre Drange, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Brithe Axels Datter i hendes Mands Fraværelse.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde loed. Thi blev den given Rettens Laugdag etc: Adskeediget med Laugdag som Lensmanden blev paalagt at besørge forkyndt. etc:

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Justitz Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren anmeldte at have \som Actor/ med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jan Christophersen S: E: p: Yttre Wee for forøvet Slagsmaal og Overfald paa Johannes Jonsen Vilkors Mand ibd:, derom at høre Vidner, og derfor lide Dom til Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Sæbiørnsen tjener paa Jndre Wee og Ragnelle Sæbiørns Datter tiener sam/m/e steds, deres Eedelige Vidnesbyrd at udsige.

Stevne Vidnerne Hans Olsen Nedre Dalland og Torbjørn Andersen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Jndstevnte selv.

Hr: Foget Koren som Actor paa Justitiens og sit Embeds Vegne, begjærede paaraabt Paagjældereren og Vidnerne, den første til Sagen at svare, og de sidste at gjøre deres Forklaring.

Den indstevnte Jan Christophersen blev paaraabt, men ikke mødte eller møde loed.

Begge Vidnerne blev paaraabt og mødte, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve Separerede, og fremstoed som

1ste Vidne Ole Sæbiørnsen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At dette Aar 14 Dage før Pintze, stoed dette og det 2de Vidne og spadede paa Yttre Wee Ager, og begge de paagjældende paa Yttre Wee Ager saa langt fra hin anden, nemlig fra Vidnerne, som et Kugle Skud, at de kunde raabe til hinanden, da Jan Christophersen kom til Johannes Jonsen og trættede med ham, veed ei hvorom, hvorpaa i det samme de sloeg til hinanden, veed ei eller rettere observerede ei hvem sloeg først, \Jan/ med sin Spade, og Johannes med sin Haand Stok.

Domerer som erfarede, at Vidnesbyrdet tillige vel angaar Johannes Jonsen, hvem hverken er stevnet for Sagen eller for Processens Skyld, kunde ikke imod Lovens 1 B: 4 C: 1 a: tillade Vidnets viidere Udsigende førend Johannes Jonsen tillige bliver lovlig stevnet efter Sagens Beskaffenhed, derefter Sagen udsættes til Høste Tinget 1788.

Underbrugs Tings Vidne

Niels Endressøn SelvEjer paa Flornæss No: 137 S: S: E: gds: Skatteskyld 1 pd: 13 mrk: S:, og sam/m/e Flornæss No: 16 H: C: gds:, Skatteskyld 2 pd: 17 mrk: Sm: i alt Skatteskyld 1 Løb 1 pd: 6 mrk: Sm:, mødte og anmeldte etc: som fol: 44a. \Furdal/

Comparenten begjærede det passerede som TingsVidne sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibreede Mads Christophersen St: Godøen androeg at her i Skibreedet paa Gaarden Hvidevoldnæss er en ung Dreng ved Navn Niels Guldbrandsen omtrent 20 Aar gl:, befængt med den Spedalske Syge, som kiendelig i 3, og besynderlig det sidste Aar, saaleedes har tiltaget at hand er elændig og ei kand hjelpe sig selv, og for Smittsomheds Skyld tør ingen omgaaes ham, hvor formedelst hands Indlemmelse i Hospitalet i Bergen, nødvendig maae ansøges; Men da hands Fader som endnu lever er i fattige Omstendigheder, og hand intet har arvet eller er ejende, saa hand lider baade Hunger og anden Nød, og intet kand betale for Indlemmelsen i Hospitalet

1788: 65b

Saa var Lensmanden herom TingsVidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det andrager sig saaleedes eller hvorleedes anderleedes {...} i Sandhed forholder?

LaugRettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bem:te Niels Guldbrandsøn og veed at det andragne sig saaledes sandfærdig forholder som tilført er.

Lensmanden var herom TingsVidne begjærende, som blev bevilget.

Underbrugs Tings Vidne.

Olaus Knudsen Hougs, Privilegeret Gjæstgiver i Godøesund og boende som Huusmand paa \de/ den Dom Kirkens Sogne Præst i Bergen beneficerede Gaard No: 99 Nedre Homlevig i Opdals Skibrede af Skatteskyld 2 Løb 1 pd: 12 mrk: Sm: Sundh: S: E: gds:, underliggende Homlevigsholmer No: 100 sam/m/e Gods af Skatteskyld 1 pd: Sm: hvilke Holmer er adskildt i brug og Beliggenhed fra Nedre Homlewiig, der bruges af 2 Lejlændinger, fremstoed for Retten og til et lovlig Tings Vidnes Erhvervelse begjærede Lensmanden, Laug Rettet og den samtl: Almue tilspurgt, om Homlewiigs Holmer nogensinde har været brugt og bestyret af Nedre Homlevigs Leilændinger, eller om samme Holmers gandske Jordvej, som omflødt af Søen, og saaleedes Separeret fra Hoved gaardens Hjemme- og Udmark, og ¼ Miil derfra beliggende, i ald forbiegangne Tiid saa længe nogen kand mindes, har havt andre Brugere end den privilegerede Gjæstgiver i Godøesund: om bemelte Gjæstgiverie der har en god Havn og hvor holdes Ting for Opdals Skibrede, er nødvendig, og ligger beleilig saavel for dette Skibredes Almues som for Hardanger Sorenskriveries samtl: Beboere, og for Strandebarms, Qvinherrets og fleere Præstegjælders Almue i Sundhorlehns Sorenskriverie, der alle har 6, 8, 12 á 16 Miile til nærmeste Kjøbsted Bergen? Om Comparenten og h/an/ds Sviger Fader der nu over 40 Aar har forestaaet Gjæstgiveriet og bestyrt Homlevigs Holmerne, ved Rødning og Gjødning saaleedes har forbedret sam/m/e Jordvej, at der, hvor, som ellers overalt paa disse smaae Øer, forrige Tiid ikkun var smaae Krat Skov, Lyng, Uhr og Moradser, nu sees gode og velhævede smaae Agre, samt røddede og veldyrkede Enge-Slaatter, og endelig om disse Holmers Brug og Bestyrelse kand undværes for Gjæstgiveren i Godøesund, saafremt bem:te Gjæstgiverie for fremtiden skal holdes i befalt og forsvarlig Stand, saavel for den omboende som frem/m/ede reisende Almue fra andre Districter.

Lensmanden, Laug Rettet og Almuen dertil svarede, paa Dømerens Spørsmål efter at det tilførte, for dem var oplæst, at det tilførte sig saaledes i alt i Sandhed forholder som tilført er, i alle Omstændigheder og Clausuler, og kand Gaarden Nedre Homlewiig ikke aleene undvære disse Holmer til Brug, men end og ikke kand fuldkom/m/en benytte sig af dem, formedelst deres lange fraliggendehed.

Comparenten var det passerede som Tings Vidne begjærende, som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 1 fol: 620. Samson Johansen Teiglands Obl: til Ole Larsen Siglevig 28 rd: d: 3 Maj 1754 qvitteret af Creditors Arvinger betalt 1767.

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Olsens Obl: til Knud Hougs paa 40 rd: 4 proCt: Rente 1 pr: i Øfre Dalland No: 85 dateret 21 Maj 1788.

Ole Olsen Skde til Axel Johansen Lande paa Øfre Lunde No: 105 ¼ Løb ¼ Hd: dateret 22 Maj 1788 Kjøbe Summa 51 rd: 2 mrk:

Ole Larsens Skde til Jacob Johannessen paa St: Brattetvedt No: 37 ½ Løb ½ Hd: dateret 22 Maj 1788 for 110 rd:

Niels Pedersen Skde til Jacob Johannessen paa Odels Retten til sidstmelte St: Brattetvedt No: 37 ½ L: ½ Hd: for 18 rd: d: 22 Maj 1788.

Jørgen Hansen Færevog Obl: til Gregorius Jacobsen Beltestad paa 30 rd: Rente 3 proCto:, 1 pr: i Færevog No: 10 og 11 ¼ Løb ¼ Hd: d: 22 Maj 1788.

Kongl: allern: Skde til Knud Steensen paa Holsæter No: 74 ½ Løb Smør for 1 rd: og nedsat Skylden til ¼ Deel d: 20 Dec: 1786.

Torbjørn Christophersen Møklebust Obl: til Niels Hansen Støele paa 172 rd: 4 mrk: 3 ½ proC: Rente, 1 pr: i Møklebust No: 121 1 Løb ½ Hd: d: 22 Maj 1788.

Jacob Johannessen St: Brattetvedt Obl: til Ole Larsen Møklestad 98 rd: 4 proCt: Rente 1 pr: i St: Brattetvedt No: 37 ½ L: ½ Hd: d: 22 Maj 1788.

Hans Knudsen Hollekim Obl: til Johannes Madsen St: Godøen p: 298 rd: 4 mrk: 4 p:C: 1 pr: i Hollekim No: 49 ¼ L: ½ Hd:, og 2 pr: i andre ¼ L: ½ Hd: i sam/m/e gaard d: 22 Maj 1788.

Torger Johannessen Erritzvær Obl: til Knud Thorsen Giøvog 60 rd: 3 p:Ct: Rente, 1 pr: i Erritzvær No: 39 12 mrk: S: ½ Hd: med Overbygsel til ¼ Løb d: 22 Maj 1788.

Siur Jacobsen Andersland Obl: til Niels Engelsen Schiolde paa 42 rd: 4 p:C: R:, 1 pr: i Andersland No: 48 1/3 Løb 1/3 Hd: d: 22 Maj 1788.

Niels Andersen Gripne Obl: til Anders Larsen Giærde paa 60 rd: 3 Pr:C: R:, 1 pr: i Gripne No: 111 1 pd: 3 mrk: Sm: ½ Hd: d: 22 Maj 1788.

Gert Nielsen Opdal Obl: til Niels Gertsen Bakke p: 80 rd: uden Rente, 1 pr: i Opdal No: 42 ½ Løb ½ Hd: d: 3 Maj 1788.

Rasmus Peders: Tvedt og Salomon Nielsen Wattendal Kjøbe Contract om Odels Rett til Tvedt d: 3 Sept: 1787.

Capt: Møllerup Skde til Knud Knudsen paa Schaden 2 pd: Smør ½ Hd: for 630 rd:, d: 2de April 1788.

Bygsel Sedler med Reverser publiceret

Hr: Sandbergs til Ørie Olsen paa Smidevold 1 pd: S:, ½ Hd:, 12 mrk: Sm: No: 31 d: 7 Maj 1788. til Manufactur Huset bet: 8 skl: før brugt af Hans Olsen.

Sverke Hiertnes til Niels Clementsen p: Malckenæs ½ L: ½ Hd: No: 114 før brugt af Lars Larsen, d: 22 Maj 1788. til M:f: H: bet: 1 mrk:

Færevogs Opsiddere til Ole Andersen p: Haaaimsnaes No: 11 12 mrk: Sm:, før brugt af Ejerne d: 22 Maj 1788. til M:f: H: bet: 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f: 372b. Jon Nielsen Tvedt No: 7 H: C: gds: Obl: til Svend Mathiassen Sexe 40 rd: d: 5 oct: 1781 qvitteret af Creditor 22 Maj 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Laug Rettet, LensM/an/den, Almuen og de 2 Mænd Ole Larsen Næsse og Johannes Nielsen Natvig, og befunden af Sum/m/a til 1787 Aars Udgang 333 rd: 1 mrk: 8 s: og dette Aar ½ Skatt 560 rd: 1 mrk: 1 s: i alt 893 rd: 2 mrk: 9 s:

Som ingen \med/ viidere at gaee i Rette indfandt sig efter 3 ganges Udraab; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibreedes Sommer Ting den 24 Maj 1788 sadt og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget V: og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te Eedsvorne Laug Retts Mænd, navnlig

1. Knud Jonsen Svendsdal 4. Peder Pedersen Svendsdal 7. Lars Nielsen Jndre Hougland
2. Thomas Olsen Aalland 5. Hans Christophersen Sundøen 8. Hans Hansen Hegland
3. Endre Svendsen Jndre Tøsse 6. Niels Christophersen Sundøen

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger registeret for Schonevig Skibr: fol: 44. a. b.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som ved Schaanevigs Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7. b. er tilført.

Tings Vidne om Odels Retten.

Da oftomhandlede Odels Rett ang:de, alt forestaaende til Erklæring remitterede, blev oplæst, og Almuen tilspurgt ligesom for Schoneviig Skibrede, hvortil dette Skibredes Almue som den største Deel selv Odels Bønder svarede: Af Meening og Indhold samt Ord til andet ligesom af de forrige Skibreders Almue er svaret.

Hr: Foget Koren begjærede det passerede som Tings Vidne udstædt, som blev bevilget.

Opsat Sag fra fol: 29b. Johannes med fleere paa Scheije contra Peder Døsseim. Citanten blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.

Peder Olsen Døsseim mødte og anmeldte at har med Citanterne været forsamlet i Udmarken for at bestemme Skiftet til Skifte Gjærdes Opsættelse efter Beslutning sidste Rettes Dag, hvorom de vare forsamlede omtrent 8te Dage efter afvigte Aars Høste Ting; Men da Citanterne ikke vilde tilstaae ret Skifte i lige Linie imellem begge Ende Mærkerne, som er det eeneste rette og billige, hvorimod de vilde have Skiftet at gaae i en Bue, ind paa Indstevntes Mark ham til Fornærmelse, Saa kunde hand umuelig foreenes med dem, altsaa intet blev besluttet; Men desaarsag hand og herved declarerer, at ikke kand vedblive sit Tilbud om Skifte gjærdes Opsættelse og Vedligeholdelse, som hand sidste Rettes Dag loed tilføre, paa sin egen Bekostning, eller viidere end ham kand tilkom/m/e efter lovlig omgang og Rettens Dom.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag.

Niels Pedersen Højsæter fremstoed og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Peder Nielsen Lejlænding paa Lepsøen for

1788: 66b

Til Citanten for 1 td: Blandings Korn som hand har bekom/m/et af Cit:, skyldig værende 3 rd: {3 mrk:}, som hand for 3 aar siden derfor blev skyldig, derfor at lide Dom til samme med Omkostninger at betale.

Stevne Vidnerne Lars Larsen Særvold og Ole Olsen Storeim afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Jndstevnte selv.

Indstevnte blev paaraabt, men da h/an/d ikke mødte eller møde loed, og Citanten ei viidere denne Sinde havde at tilføre; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Høste Tinget 1788 etc: Afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag.

Baltzer Smiths Enke Mad:m Else Sophie Smith fremsente Stevne Vidnerne Lars Larsen Særvold og Ole Olsen Storeim som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel for hende at have indkaldet Peder Nielsen Leilænding paa Lepsøen, for til hende skyldig værende 14 rd: 5 mrk: for bekomne Vahrer, og for andre caveret for, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Citantinden mødte ei eller end viidere møde loed.

Indstevnte blev paaraabt tree gange, men mødte ikke eller møde loed; Thi blev ham given Rettens Laugdag til Høste Tinget 1788 etc: Afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag.

Anders Andersen Trengereide fremstoed og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hans Knudsen Sævild at lide Dom til at betale en Obligations Capital 210 rd:, med resterende Renter, efter Obligation udgivet af Indstevnte til Niels Pedersen Højsæter, som Creditor ej har faaet betalt, og Citanten gaaet i Caution for, alt med Sagens Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne Lensmand Hans Engelsen Øfre Eecheland og Lars Olsen Reistad afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Indstevntes Hustrue i h/an/ds Fraværelse i h/an/ds Huus.

Niels Pedersen Højsæter mødte, og toeg til Vedermæle for Processens Skyld.

Citanten begjærede Sagen opsat med Laugdag.

Da indstevnte efter tree ganges Paaraab ikke mødte etc: Afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Jacob Johansen Sandvig som ForM: for Brithe Ols D: Steensland, til Ole Larsen Steensland paa Steensland\ s/ { ... ½ L: ½ Hd: ½ G:sk:, for } Huusmands Plads Stenslands havn d: 30 Maj 1787. M:f: H: 8 skl: Aarl: 1 1/3 Rd: afgift og 3 Dages Arbeide.

Pante Bogen til Inddragelse

Jon Andersen Skde til Anders Andersen paa Trengereide No: 51 ½ Løb Smør for 298 Rd: d: 9de oct: 1787.

Nye Sag.

Iver Nielsen Schogetræ fremstoed og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Niels Larsen Leil: paa Qværnenæs, for til Citanten skyldig værende 14 rd:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Stevne Vidner Lensmand Hans Engelsen Øfre Eecheland og Lars Olsen Reistad afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Indstevnte selv.

Citanten paastoed Dom efter Indstevningen, og Omkostninger erstattet med 5 rd:

Indstevnte blev paaraabt; Men da hand ikke mødte eller møde loed; Saa blev ham givet Rettens Laugdag etc: Afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Som Natten paafaldt, og Morgen er Søndag, beroer Tingets Continuation til førstkd:de Mandag.

Anden Dagen den 26de Maj 1788 continuerede dette Ting.

Underbrugs Tings Vidne.

Lars Larsen Særvold Leilænding paa Proprietair Gods i bem:te Særvold, skyldende for sit

Brug i Skatt 1 pd: 10 mrk: Smør, i bem:te Særvold \No: 92/ Sundhorlehn SelvE: gds:

fremstoed og anmeldte at have til Underbrug, under sit Brug No: 13 Wiigen S: S: E: gds: et Huusmands Plads, saaledes anført i Matriculen: Et Huusmands Plads under Særvold,

skyldsats ved Matriculeringen 1723 for 9 Mrk: Smør, Ous Præsteboel ejer alt; og hvilket Plads er øde og ubebygget; Og da hand nu i allerunderd: Følge Placaten 24de oct: 1787 af denne øde Plads kræves dobbelt Skatt med videre, men hvilket hand ikke formaaer at udreede; Saa er hand nødsaget i den Anledning allerunderd: at ansøge Hds: K: M: om Allernaadigst Befrielse for dette dobbelte Paabud, og til sin Ansøgning at belægge var begjærende Tings Vidne om det ikke med denne øde Plads har den Beskaffenhed: At det aldrig

1788: 67

i Mands Minde har været bebygget, som og af Matriculen bestyrkes, da det er anført der, under Særvold og hvorledes det forhen har været, saa er det nu saa ringe, at det er kun en Høe Slaatte, og ikke er Tegn til at have været Ager, uden 2 smaa Flække fra gl: Tiid, af Udsæd begge 1 skp: Havre, ei heller Tegn til Huuse Tompt, men hverken bem:te 2 smaae Flækker, eller andensteds er \nu/ beqvæm til Ager, da det er moradser og fugtig, og Søen undertiden gaaer over, som det ligger tet ved Søen, dertil er ei heller Skov eller Brænde veed: Ellers behøver Hoved Jorden denne liden Slaatte, skjønt deraf ikkun kand fødes et Koe Creatur aarlig. Af disse Aarsager denne øde Plads ei har kundet blevet bebygget, eller nogen derpaa kand leve, mindre deraf svare noget, eller den af nogen kand beboes.

Dommeren oplæste det tilførte for Lensmanden, Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres Svar om det andragne sig saaleedes, eller hvorledes anderledes forholder? Samtl: dertil svarede: At være øde Pladset og Comparentens Brug bekjendt, og veed at det andragne sig alt saaledes i Sandhed forholder, som anført er, saa øde Pladset ei fra Hoved Jorden kand mistes, men øde Pladset i sig selv saa ringe, at ingen det hverken kand bebygge, beboe eller derpaa leve: der alt bliver umuelig.

Comparenten begjærede det passerede som TingsVidne meddelt s: b: bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne.

Hans Nielsen og Lars Nielsen begge Leilændinger paa Jelle No: 16 S: S: E: gds: Lectoratet i Bergen benificeret, af Skatteskyld 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm:, fremstoed og anmeldte, at have til Underbrug under deres brugende bygslede gaard, No: 87 S: S: E: gds: Lille Strømmen af Skatteskyld 12 mrk: Smør, bem:te Lectoratet tilhørig, og hvilket Underbrug er øde og ubebygget; Og da de nu i allerund: følge Placaten 24de oct: 1787 etc: \Jord/ som forrige til Beskaffenhed: At det aldrig i Mands Minde har været bebygget, siden i ældgam/m/el Tiid før Matriculen, da en Huusmand skal have boet der, som der hand ej kunde leve, reiste derfra, og siden har ingen vildet boe der, af den endnu gjældende gyldige Aarsag, at hvorleedes det før har været, er det nu saa ringe, at ingen kand boe der, formedelst det ligger til Fjelds, een Miil fra Jelle, ubeqvæm til Ager, og ei Tegn der til at have været Ager, begroet med Lyng og Ener Buske, hvorformedelst det end ikke kand nyttes til Høe Slaatte, men bruges til Fæe beite, og ikke kande føde over 3 á 4 ung Bæster af Fæe Creaturer, om Som/m/eren, hvortil Hjem/m/e Jorden behøver den, da den har saa liden ringe Hage, at den endog maae leje Som/m/er Beite for endeel af sine Creaturer hos andre. Foruden det er denne øde Jord moeset, myret og moradsig, af hvilke Aarsager denne øde Jord etc: som forrige med Forandring af Jord i stedet for Plads.

Comparenten begjærede det passerede som Tings Vidne meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

NB: Til Afdrag Paa No: 3 f: 272a. Hans Torjulssen Aadland No: 42 Obl: til Haldor Hansen Lundervig p: Berhove, i alt 170 rd: d: 3 Maj 1780, bet: og af Creditor qvitteret 9 Marti 1787 til Afdrag 50 rd:

No: 5 p: 199. Anders Erichsen Sandviig No: 73 Oblig: til Lasse Hansen Oustestad og Engel Samuelsen Nedre Qværnes 16 rd: 5 mrk: 4 s: d: 26 Maj 1785, qvitteret af Creditor 24 Maj 1788.

No: 3 f: 306b. Ole Andersen Søre Holmefjord No: 43 Obl: til Anders Tørrestvedt 100 rd: d: 10de oct: 1780 qvitteret af Creditors Arvinger 24 Maj 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Evensen Totlands \Hustrues/ Arvingers Skde til Ole Evensen Totland 1 pd: S: ½ G:sk: i Totland No: 85 d: 8de oct: 1787.

Hans Knudsen Yttre Tøsse Obl: til Niels Pedersen Højsæter paa 300 rd: 1 pr: i Yttre Tøsse No: 66 22 ½ mrk: S: ¼ Hd: det halve \brug/, og halve nye Tøsse Saug 4 proCt: Rente d: 8 oct: 1787.

Nye Justitz Leyermaals Sag.

Velædle og Vely: Hr: Foget Koren paa Justitiens og sit Embeds Vegne anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde ugift confirmeret Qvinde Kari Erichs Datter Sandviig, for \første gang/ begangne Lejermaal paa Sandvig(en?) S: S: E: gds:, med sit Næst Sødskende Barn sig i tredie \lige/ Leed beslægtet \Land Soldat Anders Jacobsen Sandvig/ at see Documenter i Rette lagt, og liide Dom til Bøders Udreedelse, Corporlig Straf og Omkostningers Erstatning. For Processens Skyld og til Vedermæle er med lige Varsel indkaldet Barne Faderen Anders Jacobsen Sandviig Land-Soldat.

Stevne Vidnerne Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland og Anders Hansen Bouge ihenseende til Qvindens Indstevning og Lensmanden samt Lars Olsen Reigstad ihenseende til Barne Faderen blev fremkaldet til Indstevningens Afhjemling, deraf mødte de 2de første, men ei den sidste, som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have indstevnet Kari Erichs Datter og talte ved hende selv.

Barne Faderen møder.

Begge Indstevnte mødte og tilstoed lovlig Indstevning.

Kari Erichs Datter mødte og tilstoed Søgemaalet, og at have som første gang begaaet Lejermaal med Land-Soldat Anders Jacobsen Sandviig, som er hendes Barne Fader, og begge \før/ været til Confirmation, og hvilket Lejermaael og Besvangrelse er begaaet paa Sandvigen S: S: E: gods, den 21de eller 22 April 1787, hvorefter hun fødte en Datter 14 Dage før Kyndelsmisse 1788, hvilket skeede i anledning, at de havde undertiiden før 2 á 3 aar havt Sam/m/enleje, dog uden Ægteskabs Forbindelse, og paa Sandwiigen kom sam/m/en i en Begravelse, hvor hand var, og havde legemlig Omgang med hende en Aften udi en Lade, een gang, derefter de ikke havde Sam/m/enleje før Alle Helgens Tiider 1787, hvilket alt hun paastoed var den reene Sandhed, og som hun saae sig nød til skjønt med Undseelse, saa udførlig at forklare siden hand har udladt sig at vil nægte Gjerningen: Declarerede intet at eje til Bøders Betaling, men vilde stræbe til Høsten at laane noget dertil. Iøvrigt havde intet viidere til sit Forsvar at erindre, men uden viidere Tilsvaer indloed Sagen til Doms, som hun bad maatte udfalde til hendes Befrielse for viidere Straf.

Anders Jacobsen Sandwiig mødte, anmeldte at være Land-

1788: 67b

Soldat \var confirmeret/ men nægtede aldeeles, og efter at Eedens Forklaring af Lovbogen ham var forelæst med Formaning paa lovbealet maade at vogte sig for Meen Eed, anbød sin Eed, at hand ikke var hendes Barne Fader; thi vel nægtede hand ikke at have havt legemlig Omgang med hende, første gang for 3 á 4 aar siden, og dernæst ikke før 3 Dage før Alle Helgens Dag 1787 som var paa Berje Huusmands Plads under Sandvigen, og fra ingen af de

Tiider kunde hun føde levende Barn ved Kyndelmisse 1788 \men paastoed/ altsaa h/an/d ei kand være Fader til hendes fødte u-ægte Barn. I øvrigt tilstoed Slægtskabet som anført er.

Kari Erichs Datter vedblev sin Bekjendelse, og ikke deri med Sandhed kunde gjøre mindste Forandring, og derpaa kunde gjøre sin Eed, da ingen anden har havt omgang med hende, og ingen anden er Barne Fader til hendes fødte fuldbaarne levende og endnu levende Barn, end Anders Jacobsen Sandwiigen som her staaer for Retten.

Actor begjærede Sagen udsat til at fremlægge Attest fra vedkom/m/ende Sogne Præst, og at faae fra Amtet en Defensor i Sagen beskikket.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 611. Hans Knudsen Yttre Tøsse Obl: til Myndtling Anders Johansen Jarland 100 rd: d: 7 oct: 1774, af nu værende Formynder Torjuls Frøland og Tilsyns Værge Wincentz Wafet qvitteret 12te Dec: 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

Hans Hansen Lundervig og Hustr:s Arv:s Skde til Hans Hansen paa Lunderwiig No: 37 1 ½ Løb 1 Hd: d: 9de oct: 1787.

Myndtl: Hans Hansen Lunderwiig, ved ForM: Obl: til Haldor Hansen Berhovde paa 386 rd: 4 mrk: 4 s: 4 pr:Ct: Rente, 1 pr: i Lundervig No: 37 1 ½ L: 1 Hd: d: 26 Maj 1788.

Anders Erichsen Sandviig Obl: til Myndtl: Engel Johannessen Jarland 38 rd: 4 pr:Ct: 2 pr: i Sandvig No: 73 1 pd: 21 mrk: S:, ½ Hd: d: 24 Maj 1788.

Ole Evensen Totlands Skde til Ole Olsen p: Totland No: 85 1 pd: S:, ½ G:skind, for 95 rd: d: 26 Maj 1788.

Even Olsen Totland Skde til Ole Olsen p: Odels Retten til bem:te Totland, dtr: 26 Maj 1788, for 40 rd:

Kongl: allern: Bevilling for Koldals Saug dtr: 19 Sept: 1787.

Hans Knudsen Yttre Tøsse Skde til Knud Hansen paa Yttre Tøsse No: 66 \af/ 1 pd: 21 mrk: Sm: ½ Hud, det halve 22 ½ mrk: Sm: ¼ Hd: for 200 rd: d: 24 Maj 1788.

Knud Hansen Yttre Tøsse Obl: til Hr: Johan Leganger paa 150 rd: 1 pr: i Yttre Tøsse No: 66 22 ½ mrk: Sm:, ¼ Hd: 4 proCt: Rente dtr: 24 Maj 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Anders Knudsen Giærde og Hans Knudsen Tøsse, af Summa til 1787 Aars Udgang 66 rd: 5 mrk: 7 s: og 1788 Aars halve Skatt 324 rd: 4 mrk: 9 s: i alt 391 rd: 4 mrk:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette, blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandviigs Skibreedes Sommer Ting den 27de Maj 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Holsund af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: og V: Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Engel Hanssøn Giøen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd sc:

1. Samuel Olsen Hiertager
2. Peder Hansen Kleppe
3. Hans Hansen Kleppe
4. Engel Engelsen Sørtvedt
5. Mons Ingebretsen Jndre Røe
6. Jon Steffensen Berge
7. Wicking Olsen Haaland
8. Elling Olsen Opsal

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Kollegii og høi Øvrigheds {og} ordres og Foranstaltninger Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 45 a: b: og end Viidere

No: 16. Stiftets Skrivelse 24 Maj 1788, hvorved efterlyses, fra Tønsberg Arrest Huus undvigte Hans Tollevsøn videre see fol: 71b.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og Passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787 Justice Protocollen her fol: 7 b: er tilført.

Tings Vidne om Odels Retten:

Da bemelte Odels Rett angaaende Alt forestaaende til erklæring remitterede blev oplæst, og Almuen tilspurgt ligesom for Schaaneviigs Skibreede, hvortil dette Skibreedes Almue som den største Deel selv Odels Bønder svarede af Meening og Indhold, samt Ord til andet ligesom [af] de forrige Skibreeders Almue er svaret.

Hr: Foged Koren begjærede det passerede som TingsVidne udstød, som blev bevilget.

Opsat Sag fra fol: 31a. Friderich Elholm contra Hans Aase.

Begge Parter blev paaraabt, og da ingen af dem mødte eller møde loed; Saa Eragtes: Da Citanten nu har ladet tree Ting gaae forbi, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises sam/m/e til nye Paastevning.

1788: 68

Opsat Sag fra fol: 31a. Jfr: Jørgens contra Jacob Hougervold.

Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte eller møde loed; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1788.

Opsat Sag fra fol: 31a. Wincentz Windenæs contra Christopher Oustestad.

Begge Parter blev paaraabt; Og da ingen af dem mødte eller møde loed; Saa Eragtes: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 31a. Jomfrue Gotfreds contra Halvor Aarre.

Jngen af Parterne efter Paaraab mødte.

Lensm/an/d Engel Hansen Giøen anmodede efter Citantindens Begjæring at faae Obligationen til hende udlaant da hun af Debitor var lovet Betaling i mindelighed. Bemelte Obligation blev af Retten til Udlaan til Citantinden, Lensmand Giøen leveret.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Nye Sag

Torjuls Engelsen Vil Kors Mand \nu boer/ paa Brathuus, fremsendte Stevne Vidner Lensmand Engel Hansen Giøen og Knud Hansen Neerhovde, som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, at have for ham indstevnet Leilænding Samson Engelsen paa Berge, for til Citanten som \forhen/ Ejer af Berge, og som sam/m/e til Indstevnte til Brug har afstaaet, skyldig værede (værende) accorderet og ..s.....(?) Vilkor for 2 Aar 1786 og 1787, Aarl: 1 td: Korn, 1 Koes og \i alt ...? fleere(?) aar(?) / 2? (22?) Smalers Foster, at derom høre Vidner og derfor lide Dom til sam/m/e Vilkor med Omkostninger at betale.

Som Vidner indstevnt under Lovens Falsmaal Ole Olsen Solaas og Anne Niels Datter, deres Edelige Vidnesbyrd at aflægge, hvorhos forklarede at talte ved enhver selv undtagen Anne

Niels Datter tjener paa Hafschaar, som ei af dem, men af 2 andre Stevne-Vidner er indstevnet.

Ingen hverken Indstevnte eller Vidnet Ole Olsen Solaas mødte eller den første møde loed, og Anne Niels Datters Indstevning er ei beviist; Thi blev Indstevnte Samson Engelsen Berge Laugdaget og Ole Olsen Solaas som Vidne forelagt etc: Afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skiftebrev 8 Martii 1787 efter Jon Engelsen Revne. | Jordegods Udlægget

.... 15 Junii 1787 efter Ole Hansen Hiertagers Hustr: | i Skiøde Bogen

.... 3 Dec: 1787 efter Engel Guldbrandsen Bakke. | extraheret

Knud Hansen Neerhovdes Hustrues Arv:s Skde til Knud Hansen paa Neehovde No: 74 1 pd: 16 mrk: S: ½ Hd: d: 11te oct: 1786 for 406 rd:

Hans Engelsen Øfre Eecheland No: 62 og h/an/ds 2 ældste Sønners Contract om h/an/ds Jords Beboelse efter h/an/ds Død, samt Jndløsning d: 11te oct: 1787.

Engel Hansen Markhuus Dom 1 Juni 1787 over Halvor Jsachsen Aarre paa Capital 200 rd: foruden Rente og Omkostninger.

Opsadt Sag fra fol: 32b. Guri Siurs dt: Braatvedt og Ole Halvorssøn Braatvedt, Contra Lars Hanssøn Aachre.

Citanterne, Torchel Nielssøn Braatvedts Enke Guri Siurs Datter Braatvedt lod ved Laugværge John Torbiørnssøn Houge møde, som tilligemed Ole Halvorssøn Braatvedt {der tilligemed} fremlagde Rettens seneste Laugdag, saalydende: Hvilken Laugdag Laugdags Vidnerne Lensmand Engel Hanssøn Giøen og Ole Samsonssøn Særvold under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede i lovlig Tiid og paa lovlig maade at have forkyndt indstevnte i Hans Fraværelse og Hans Hustrues Paahør.

Indstevnte Lars Hanssøn Aachre mødte tilstod lovlig Stevnet og Laugdaget, nægtede, ej at være skyldig i det paastevnte, uden forsaavidt at Hand den paastevnte Tiid Malede omtrent ½ Tønde Korn, hvortil Hand dagen før havde erhvervet Torchel Braatvedt Enkes Drængs Tilladelse, men da var intet Vand, hvorforfore Comparenten lod Kornet blive i Qværne Huuset, tog Nøgelen med og reiste Hiem. Dagen efter Reiste Hand igien til Qværnen for at mahle da Hand for sig Hustrue og Syv Børn ikke ejede Meel i sit Huus, og som nu Fattig Mand, mangler Brød for sig og sine. Ved Ankomsten til Qværnen fandt Hand at Vandet til den Qværn Hand havde Tilladelse at Bruge, endnu var for lidet, men da Hand, saae, at andre malede paa andre og lettere Qværner i samme Elv, biede Hand en stund og paa den først Leedig blevne Svinestens Qværn fik Hand med sammes Ejers Tilladelse efter 36 Timmers forløb med stor nød {faaet} Knuset 1 Vog Korn, og saaledes aldeles ikke ved nogen Haand Gierning, enten Directe eller indirecte udtaget eller udbrudt Grund stokken, eller Spildt Citanternes Qværne Vand. Anmelte end Viidere at Svinestens og de andre Qværner hvorpaa den dag, indstevnte benyttede sig af Svinesten Qværn, blev malet alle staaer neden for Braatvedts som Citanternes Qværn at Svinestens Qværn er den nederste, og at alle benytter sig af et og samme Vand. Til Slutning indlod Sagen Sagen!! til Doms og paastod aldeles friefindelse.

Citanterne nægtede indstevntes ubeviiste tilførte, henholdt sig til deres førte Vidners tydelige udsigende, og efter forrige I rette sættelse paastod Dom til Høste Tinget 1788.

Sagen

1788: 68b

blev til Doms optagen til Høste Tinget 1788.

Nye Sag

Niels Eliassøn Store Wiig mødte og anmeldte til dette Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Anders Anderssøn Nedre Hage for skyldige 30 rd: derfor Dom at liide til samme 30 rd:s betaling, samt denne Processes omkostninger skadesløs at erstatte.

Indstevnte Anders Anderssøn Nedre Hage mødte tilstoed lovlig Stevnt, samt rigtig til Citanten at Være skyldig paastevnte Capital 30 rd: Hvilke Penge Hand nu for Retten lovede til Citanten at betale inden næste Høste Ting, begiærede at Sagen til {Høste} den Tiid maatte udsættes, da Hand imidlertid mindelig vil og skal rette for sig.

Citanten efter indstevntes egen tilstaaelse paastoed Dom til Capital 30 rd:s Betaling, og omkostninger erstattet med 3 rd:

Retten bevilgede indstevntes begiær om Sagens udsættelse og til den ende beroer Sagen til Høste T: 1788.

Underbrugs Tings Vidne

Torchel Poulsøn {Opsidder} \Selv Ejer/ paa Kihlen S: S: E: [gods] No: 18 af Skatte Skyld med det der under liggende Øde Pladz Kaldet Gidschen No: 19 samme godz i alt 1 Løb 1 pd: Smør fremstoed og anmeldte # at uagtet bemelte Plads nu og i all fortiiden saa lenge nogen kand mindes har været øde og ubebygget og altid af Comparenten og Formænd under et med Gaarden Kihlen været Ejet brugt og bestyret; Saa bliver Hand dog nu i allerunderdanigst følge Placaten 24de October 1787 af dette Øde Plads Gidschens Skatte Skyld 1 pd: Smør Krævet dobbelt Skatt med Viidere hvilket Hand ikke formaaer at udreede, derfor er nødsaget i den anledning allerunderdanigst at ansøge deres Kongl: Majest: om allernaadigst befrielse for dette dobbelte Paabud med Viidere, og til Ansøgningen at belægge var begiærende Tings Vidne om det ikke med denne Øde Pladz har den beskaffenhed at det aldrig i mands minde har været Bebygget, som og af Matriculen bestyrkes, da det der: om Kihlen og Gidschen er gjort saadan Andførsel: No: 18 Kihlen med det der underliggende Øde Pladz Kaldet No: 19 Gidschen der er i skat og Landskyld 1 pd: Smør tilsammen 1 Løb 1 pd: Smør. at mellem disse Separat Skyldsadte Ejendomme intet Skjel og Skifte findes, hverken i Hiemme eller udmark, at paa det Stæd som nu kaldes Gidschen, og Strækningen derom ej har været eller er beqvemt til Ager, eller sees Tegn til Huuse Tompt, men som et nesten over alt med Uhr og Sten belagt Stæd allene været benyttet til Høe slotte, at dertil er ingen Skov eller Brende Veed, At Hoved Jorden behøver denne ringe slotte, uagtet deraf ikke kand Høstes mere Høe end til en Koes Forster Aarlig, og endelig om at dette andragne \er/ Aarsagen at Pladset Gidschen ej har Været eller kand blive bebygget, mindre deraf svare noget, eller nogen derpaa finde Leve Brød.

Dommeren oplæste det tilførte for Lensmanden Laugrettet og Almuen og derom æskede Deres Svar om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder samtlig dertil svarede, nøje at kjende Comparentens Gaard og derunder liggende Øde Pladz Gidschen og Veed at {alt} det Andragne sig i alt saaledes forholder som tilført er, saa Øde Pladset Gidschen ej fra Hoved Jorden kan mistes, Øde Pladset i sig selv saa ringe at ingen det hverken kan bebygge beboe eller derpaa leve, der alt bliver umuelig.

Comparenten begiærede det passerede som Tings Vidne meddeelt som blev bevilget.

Udstædt

Underbrug Tings Vidne

Hejne Olssøn og Johannes Olssøn begge Selv ejere og Brugere paa Gaarden Hennanger S: S: E: godz No: 22 af Skatte Skyld, med det derunder liggende Pladz kaldet No: 23 Hiortedahl der skylder 1 pd: 12 mrk: Sm: samme Godz i alt 3 Løber 1 pd: 12 mrk: Sm: fremstod og

anmelte Viidere som oven fra # til Anførsel: No: 22 Hennanger med det derunder liggende Pladz Kaldet No: 23 Hiortedahl der skylder i Skat og Landskyld $\frac{1}{2}$ Løb Smør, tilsammen Gaardenes Skatte Skyld 3 Løber 1 pd: 12 mrk: Sm: at mellem disse Separat Skat lagde Ejendomme intet Skjel og Skifte findes hverken for Hiem/m/e Marken eller udmarken, at Hiortedahlen og Strækningen der omkring $\frac{1}{4}$ Miil fra Hoved Gaarden til {til} Fields, er beliggende i en dyb Dahl omringet med høie Field som hindrer Solens Virkning ej er beqvemt til Ager, eller der sees Tegn til Huuse Tompt men som nesten over alt Sumpig og Moradsig allene været brugt og benyttet til Høe Slotte og Sommer Fæe Beede for Gaarden Hennangers Creaturer, at dertil ikke er anden, end liden Older Skov som formedelst beliggenheden og den bekostelige fremførsel, ej kand benyttes. At Hoved Jorden der har liden og indskrenket udmark høilig

1788: 69

behøver Hiortedal, hvis Slotte for det meste ved en giennem Dahlen rindende stoor Elv er udbrudt, til Fæe Beede, og endelig om dette sanfærdig Andragne ej har Aarsaget at Pladset Hiortedahl ikke har været eller kand blive bebygget mindre nogen deraf svare noget eller nogen derpaa finde Leve Brød:

Dommeren etc: som forrige s: b: bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Indragelse

Creditorene og de umyndige Arvinger ved Skifte 1ste Junii 1787 efter Ole Olsson Revne, deres Skjøde til Odelsmanden Ole Olsson paa Revne No: 29 S: S: E: godz af Landskyld 2 pd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør 1 $\frac{1}{24}$ Hud d: 10 October 1787.

Hans Hanssøn Store Ballesem som Formynder for Ole Olsson Revne givne Obligation til Sverke Hanssøn Hiertnæs 170 rd: og Peder Olsson Revne 215 rd: tilsammen 385 rd: 1ste pr: i Revne No: 29 S: S: E: godz 2 pd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør 1 $\frac{1}{24}$ Hud datt: 10de Octobr: 1787.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 28 Maj 1788 continuerede dette Ting.

Nye Sag.

Torjuls Hansen S: E: p: Giøen fremstoed og anmeldte at have med lovlig Mundtl: Varsel paa sin ugifte umyndige Datter Marthe Torjuls Datter gl: 19 Aar \hendes Vegne/, som hendes Fader, Værge og Forsvar, ladet indkalde og indstevne til dette Ting, Tjeneste Dreng paa Brathuus Torger Larsen, for hand har sagt sig at have havt legemlig Omgjængelse med bem:te Marthe Torjuls Datter, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og for saadan Æres Beskyldning at lide Dom efter Loven, og at betale denne Processes Omkostninger skadesløs.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Forklaring at aflægge, neml: Engel Knudsen S: E: p: Giøen, og Hustrue Ellen Hans Datter Giøen.

Stevne Vidner Lensmand Engel Hansen Giøen og Knud Hansen Neerhovde afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Lensmand Engel Hansen Giøen derefter fremstoed og indleverede een sig fra Amtet tilkom/m/en Ordre af 26 hujus at indtræde i Sagen som Indstevntes Defensor, hvilken ordre blev oplæst og lyder saaleedes: i hvis underdanig Følge hand herved som Indstevntes Defensor indtraadde i Sagen, og vilde i agttage hands Tarv, samt i den henseende vedtoeg til

Vedermæle lovlig Varsel, ligesaa fuldkom/m/en, som hand havde været stevnet med fuld Varsel.

Den indstevnte blev tree gange for Retten paaraabt, men mødte ikke eller ved nogen anden møde loed.

Citanten fremstillede endnu som ustevnt Vidne Lensmand Hans Engelsen Øfre Eecheland, og begjærede ham og de indstevnte Vidner paaraabt, at gjøre deres Forklaring.

Alle Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve Separerede og udviist fra Retten, og fremstoed som

1ste Vidne Engel Knudsen Giøen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At kjender Marthe Torjuls Datter er gl: omtrent 19 Aar, en uberøgtet Møe, saa og Torger Larsen som tjente Vidnet sidste Vinter, da først eller midt i Martii sidst, en Dag, i anledning at Citantindens Moder havde tiltalt, som da nærværende i Vidnets Stue, Indstevnte for at have berøgtet hendes Datter, hand sagde, i Paahør af Vidnet og Vidnets Hustrue det 2de Vidne, disse Ord: jeg har lagt paa Marthe Torjuls Datter i hendes Forældres Stue, da de begge vare i Stuen, hvilke ord hand udsagde paa den maade at derved skulde forstaaes legemlig Omgjængelse som og saaledes af de paahørende blev forstaaet. Videre paa Tilspørsel forklarede: At derpaa blev skudt til Provs: At omtrent 8 Dage derefter, tiltalede Marthe Torjuls Datter, Torger Larsen for sam/m/e Beskyldning, i Vidnets og Hustrues Paahør, og vilde overtyde ham at have løjet paa hende, da hand ikke kunde svare hende noget: At Torger Larsen i Vidnets Stue, ofte har vildet holdt sig til Marthe Torjuls Datter at sidde hos hende og spøge med hende, men hun har aldrig vildet indladt sig med ham, derimod har skyet, bandet og skjændt ham ud, og truet at vilde klage for sine Forældre. Veed aldrig at Torger Larsen har friet til hende, eller at hun har kundet lide ham. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hand vedblev, declarerede ej at viide meere, og da ingen af Parterne ham viidere havde at tilspørge, blev hand med begge Parters Consense dimitteret.

Fremstoed 2de Vidne Ellen Hans Datter Hustrue til 1ste Vidne som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: ord til andet som 1ste Vidne, med det Tillæg: At hand sagde tydelig, det som var passeret i hendes Forældres Stue efter 1ste Vidnes Udsigende sc: At hand havde der havt legemlig Omgjængelse med hende, Dette Tillæg frafaldt Vidnet, og sagde \som/ 1ste Vidne, forklarede alleene at \hun/ brugte andre Ord i Tanke, at hendes Mands Udtryk var for plump, Men om Ordene havde det Begreep som hun først sagde. Iøvrigt, og efter hendes anførte ords Forklaring, i alt som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige. Defensor begjærede Vidnet tilspurgt: om hun er beslægtet til nogen af Parterne Rs: Ja hun er Faster til Marthe Torjuls Datter.

Defensor exipe-

1788: 69b

rede imod nogen Reflection paa dette Vidne som saa nær beslægtet.

Citanten paastoed Vidnets Gyldighed efter Lovens 1 B: 13 Cap: 17 art:, hvorefter hun ikke er for nær beslægtet, og ingen andre Vidner havdes.

Fremstoed 3de Vidne Lensmand Hans Engelsen Øfr: Eecheland, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At kjender begge Parter \saaledes/ som forrige Vidner har forklaret, samt at sidst Vinter imellem Kyndelmisse og 25 Martii, Vidnet var der paa Giøen i Citantens Huus med en ung Karl \omtrent 27 Aar gam/m/el / som friede til Marthe Torjuls Datter og begjærede hende til Ægte, da, anden Dagen efter de var kommen der, og sad i Stuen hos Citanten, een gang, Torger Larsen vendte sig i Stue Døren, og sagde højt: De kand nu lade denne Frier faa hende \Marthe Torjuls Datter/ men sagde hand, Torger \Larsen/ og bandte hand om hand er gift med hende 50 Aar, kom/m/er hende ikke

nærmere end jeg har været hende. om dette sidste, sagde h/an/d siden til Vidnet i Eenerum, at hand derpaa skulde skaffe Beviis om det gjaldt. Viidere paa Tilspørsel svarede: At Torger Larsen veed Vidnet ej, enten ejer saa meget h/an/d kand kjøbe nogen synderlig Jord for, eller har nogen Odels Jord at vente. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Citanten fremstillede som ustevnet 4de Vidne Haaver Tostensen opholdende sig paa Giøen som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter aflagde Corporlig Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At kjender Marthe Torjuls Datter og Torger Larsen saaledes som 1ste Vidne har forklaret, var paa Giøen og tjente Citanten, da Lensmand Eecheland var der med en Frier til Marthe Torjuls Datter, som af ham blev begjært til Ægte, da hørte anden Dagen af Torger Larsen siige i Stue Døren, de sam/m/e Ord, Ord til andet som 3de Vidne har forklaret. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Citanten begjærede det passerede som Tings Vidne sluttet, og sig paa nærmere begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget. Citanten paastod Dom over Torger Larsen, til denne grove Ære-Beskyldnings Mortification, Straf efter Lovens 6 Bogs 13 C: 7 art., samt Omkostninger erstattet med 6 rd., Saaledes indloed Sagen til Doms dette Ting, men om skulde blive opsat, reserverer sig viidere at forfølge Sagen med Continuations Varsel.

Defensor paa Indstevntes Vegne reserverede alt lovligt.

Citanten endnu begjærede Indstevnte alvorlig straffet, da hands Ære-Løgn har alleene Ondskab til Grund, at vilde forspilde hands Datter et anstændig Giftermaal, og tænkte muelig selv at faae hende. (Mrkn: Må vera Torger Larsen som tenkte)

Retten loed Indstevnte paaraabe tree gange; Men da h/an/d ikke mødte eller møde loed; Saa blev ham given Rættens Laugdag etc: Afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1788.

UnderBrugs Tings Vidne.

Niels Johannessen og Jon Johannessen begge S: E: p: Tvedt No: 36, fremstoed og anmeldte, at have til Underbrug under bem:te Tvedt S: S: E: gds:, tillige Schomstvedt No: 37 Skatteskyld ½ Løb Smør sam/m/e S: S: E: gds:, og tillige med Tvedt Hoved Jorden, Skatteskyld i alt, matriculeret i een Summa 3 Løb 12 mrk: Sm: og hvilket Schomstvedt er øde og ubebyggt; Og da de nu i allerund: Følge Placaten 24 oct: 1787, af dette øde Schomstvedt kræves dobbelt Skat m: m:, men hvilket de ikke formaaer at udrede; Saa ere de nødsagde, allerund: at ansøge Hds: K: M: om alleene befrielse for dette dobbelte Paabud, og til deres Ansøgning at belægge, var Tings Vidne begjærende, om det ikke med denne øde Plads har saadan Beskaffenhed: At ligesom Matriculen lyder saaledes: No: 36 Tvet med den der underliggende øde Plads kaldet No: 37 Schomstvet som skylder i Skat og Ldskd: ½ Løb Sm:, i alt Skatt 3 Løb 12 mrk: S: som viiser at øde Pladset er matriculeret under Jorden, og ved Matriculen været øde, saa ej det har kundet være at faae bebygget; Saa har det og aldrig [i] Mands Minde været bebyggt, og maae da været som det endnu er saa ringe, at ei kunde beboes, da det er lidet beqvem til Ager, har ingen Skov eller Udmark, findes \og/ ingen Tegn til Huuse Tompt, og bruges kun til Høe Slaatte, hvorformedelst det hverken har kundet blive hidtil, eller nogen Tiid kand blive bebyggt, eller nogen derpaa leve; Men imidlertid kand ei mistes fra Tvedt som til Høe Slaatte behøver sam/m/e om Hoved Jorden skal kunde Soutenere sig og svare sine Skatter.

Dommeren oplæste det Andragne for Lensmanden, Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, og sam/m/e sig saaledes, eller hvorledes i Sandhed ellers forholder? Samtl: dertil svarede: At være øde Pladset saavelsom Hoved Jorden Tvedt

bekjendt, og veed at det Andragne sig i alt saaledes i Sandhed forholder som tilført er, saa øde Pladset ej fra Hoved Jorden k/an/d mistes, men øde Pladset Schomstvedt i sig selv saa ringe, at det er umuelig at nogen det enten k/an/d bebygge, beboe, eller derpaa leve, mindre deraf svare noget.

Comparenten begjærde det passerde som Tings Vidne beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Underbrugs Tings Vidne

Ole Olsson, Ole Isachsson og Gitle Johnsson alle Selv Ejere og brugere paa No: 84 Aarre S: S: E: godz \af Skatteskyld 2 Løber 12 mrk: Sm:/ fremstod og anmeldte at de og Formænd i all Fortiiden saa lenge nogen kand mindes at have til underbrug under bemelte Aarre tillige Øde Gaarden Mosvold No: 85 samme godz af Skatte Skyld 2 pd: 6 mrk: Sm: der er benificeret Ous Præste Boel og Enke Fattig Huuset i Bergen, hvilken Gaard har været og er Øde og ubebygget; og da de nu i Allerunderdanigst følge Placaten af 24de October 1787 af denne Øde Mosvold kræves dobbelt Skatt med Viidere, men hvilket de ikke formaar at udrede; Saa ere de nødsagede Allerunderdanigst at Ansøge Hans Kongelige Maj:t om Allernaadigst befrielse for dette dobbelte Paabud, og til deres Ansøgning at bielægge var Tings Vidne begiærende om det ikke med denne Øde gaard har saadan beskaffenhed at ligesom Matriculen lyder saaledes: No: 84 Aare 2 Løber 12 mrk: Sm: Bonde godz, og den der underliggende Øde Gaard kaldet No: 85 Mosvold 2 pd: 6 mrk: Sm: Ous Præste boel 1 pd: Sm: 1 giedskind, Enke Fattig huuset i Bergen 1 pd: Sm: 1 gd:skd:, Saa har den altid saa lenge nogen kand mindes Været Øde, og ej i de senere Tiider været uelig at faae bebygget, af Aarsag at bemelte Øde gaard ligger høit til Fields 4 ½ Miil fra {Gaarden} Søen i en dyb dahl omringet med høie Fjeld hvor Solen {ikke} end ikke høieste Sommer kand faae Skinne eller virke nogen dag uden fra Middag, at der aarlig ligger megen Snee lige til hver aars Maj Maaned som gjør at det er umuelig der at anlegge Ager, eller der at bygge og Boe, ligesom og at et ovenfor liggende stoort Fersk Vand og derfra giennem Dahlen rindende stor Elv, Sommer Tiid naar Sneen tæres af Fieldene stiger til den høide at Vandet af Elven i Dahlen staar {over} \mer end/ 2 allen over den Flade Mark, som aarlig, derved at Elven udviider sit Løb, {udbryder} til stoort skade udbryder af de i Dahlen indHegnede smaae Høe Slotter, Ville skrække enhver \fra/ der at nedsætte sig, At mellem disse Skat lagde Ejendomme ej findes, eller Vides Skjel eller Skifte hverken i Hiemme eller udmarken, at til Øde Gaarden Mosvold ej findes anden end ringe older Skov, som formedelst sammes beliggenhed ej kand benyttes, og endelig, at denne øde gaard {ej} høilig behøves og er nødvendig, for Hoved Gaarden Aare der har liden og indskrenket Udmark, her efter som hidtil at benytte sig \af/ den øde gaarden tillagde Strækning, til Høe Slotte og Field beed, hvilken i senere Tiider deels ved Elve Brud og deels ved Field Skreed meget er forringet.

Dommeren oplæste det Andragne for Lensmanden, Laugrettet og Almuen og derom æskede Deres Svar om samme sig saaledes eller hvorledes i Sanhed forholder; Samtlig dertil svarede: At være Øde Gaarden Mosvold saavel som Hoved Jorden Aarre bekjendt og Veed at det Andragne sig i alt saaledes i Sanhed forholder som tilført er, saa {Hoved} \Øde/ Gaarden ej fra Hoved Jorden kand mistes, men Øde Gaarden Mosvold i sig selv saa Ringe at det er umuelig at nogen den enten kand bebygge beboe eller derpaa leve mindre deraf svare noget.

Comparenterne begiærede det passerede som Tings Vidne sig beskrevet meddeelt, som blev Bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Indragelse Publiceret

Knud {Ols} \Hans/ søn Nerhovde Obl: til Salomon Jacobsson Windenæs stoort 400 rd: 1ste pr: i Neerhovde No: 74 S: S: E: gdz: 1 pd: 16 mrk: Sm: ½ Hud datt: 27 Maj 1788.

Hactor Arnessøn Nordtvedt Obl: til Haaver Arnessøn Berge 200 rd: og Lars Pederssøn Døsviig 200 rd: tilsammen 400 rd: 1ste pr: i Nordtvedt No: 49 S: S: E: godz 1 pd: 18 mrk: Sm: 2/3 Hud datt: 27de Maj 1788.

Sverke Hanssøn Hiertnæs Skjøde til Hans Sverkessøn paa Revne No: 29 Sundhorlehns S: E: godz af Landskyld 1 Løb 9 1/6 mrk: Sm: 106/108 Hud d: 27de Maj 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Hans Haldorssøn Sævereide bygsel Seddel til Hans Olssøn Markhuus paa Fosse Skaaren kaldet datt: 26 Maj 1788. til Manft: Huset bet: 8 skil:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 31. Peder Hanssøn Kleppes Obligation til Sergiant Omund

1788: 70b

Larssøn Nedre Waage stor 49 rd: 1ste pr: i Kleppe datt: 11te Octbr: 1776 qvitteret 20de Maj 1786.

No: 5 Pag: 30. Berge Haldorss: Yttr: Røe paa sin Myndling Michel Johnssøn Tvedt udgivne Obl: til Niels Johannessøn Tvedt stoor 223 rd: 4 mrk: datteret 27de Maj 1783. qvitteret 12te Decbr: 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

Creditorer og Arvinger ved Skifte 13de Novbr: 1760 efter Anders Johnssøn Hougues Hustrue, Skjøde til Ole Steenssøn Houge paa Houge No: 10 S: S: E: godz 1 pd: 2 Mrk: Smør mod 110 rd: 3 mrk: datteret 18de Januarii 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne Examineret i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Engel Knudssøn Markhuus og Berge Bergessøn Echeland af Summa til 1787 aars Udgang 25 rd: 1 mrk: 15 s:, og 1788 aars Halve Skatt 378 rd: 1 mrk: 13 s: i alt 403 rd: 3 mrk: 12 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfant sig med viidere at gaae i Rette, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Strandebarms Skibreedes Sommer Ting den 30te Maj 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Giermundshavn af Rettens Betient i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Svale Heljessøn Øvre Waage, samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd

1. Erich Hansen Dybsland 4. Peder Torgersen Siuvsæter 7. Johannes Torbjørnsen Str: Fosse

2. Torbjørn Svendsen Giære 5. Hans Erichsen Tvedtenæs 8. Anders Andersen Tvedt

3. Lars Larsen Jndre Berreseim 6. Peder Engelsen Tvedtenæs

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41 a: b: og for Strandviigs Skibreede fol: 60!! (67). b:

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes {Sommer} \Høste/ Ting 1787, Justice Protocollen her fol: 7b. er tilført

Tings Vidne om Odels Retten!

Da oft omhandlede Odels Rett Angaaende alt forestaaende til Erklæring remitterede blev oplæst, og Almuen tilspurgt ligesom for Schaaneviigs Skibreede, hvortil dette Skibreedes Almue som den største Deel selv Odels Bønder svarede: Af Meening og Indhold samt Ord til andet ligesom af de forrige Skibreeders Almue er svaret.

Hr: Foged Koren begjærede det passerede som Tings Vidne udstædt som blev bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse

Skifte Brev 9de Junii 1787 efter Samson Larssøn Fladebøe.	Jorde godz og
.... 19de Octbr: 1787 Torchel Nielssøn Riise og Hustrue.	Andre faste
.... 22de do: 1787 Ole Johannessøn Berge.	Ejendommens
.... 24de do: 1787 Johannes Rasmussøn N: Brue.	Udlæg i
.... 26de do: 1787 Rasmus Mortenssøn Solbergs Hustrue.	Skjøde Bogen
.... 29de do: 1787 efter Baar Jenssøn Tvedts Enke.	Extraheret

Opsat Sag fra fol: 32b. Anders Døswiig contra Hactor Breebne.

Citanten mødte og declarerede Sagen forliigt og ophævet, og frafaldt Dom.

\Indstevnte mødte ikke./

Thi blev Sagen for Retten ophævet og det i Rettelagde Skjøde, Citanten udleveret.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 31te Maj 1788 continuerede dette Ting.

Pante Bogen til Udslettelse pub:t

NB: Resten af No: 3 f: 339b. Torkel Nielsen Riises No: 32 Obligation til Anders Kiærevig og Gitle Mundem i alt 285 rd: d: 10 Maj 1781 betalt imod Cred:nes qvittering af 19de oct: 1787, med 220 rd:

No: 2 p: 501. Baar Siursen Yttre Ohme Obl: til {Siur Baarsen Ohme} \Anders Pedersen Døsvig/ paa 130 rd:, d: 14 oct: 1771 af Creditor qvitteret 12 Dec: 1787.

No: 3 fol: 8. Haaver Larsen Store Fosse Obl: 40 rd: til Niels Larsen Tørvigen, d: 10 Maj 1776, af Creditor qvitteret 12 Dec: 1787.

Pante Bogen til Inddragelse

Yttre Ohme Saug Ejeres Contract om Skjørselen paa Saugen, d: 16de oct: 1787.

Haaver Arnesen Skde til Baar Larsen paa Øje No: 78 13 ½ mrk: S: 3/16 Hud for 130 rd: d: 30 Maj 1788.

Torkel Nielsen og Hustrues Arvingers Skde til Torbjørn Andersen paa Riise No: 32 ½ Løb ½ Hd: d: 30 Maj 1788.

Zacharias Hansen Furhovde Skde til Knud Knudsen Nærnes paa en Saug- og

1788: 71

en Qværne-Grund paa Furhovde No: 12 for 15 rd: d: 6 Junii 1787.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag paa No: 3 fol: 400b. Oberst Lieutenant Pritziers paa Klyve No: 20, Obl: i alt 499 rd: til Peder Næss med fleere, d: 27 Maj 1782, hvorpaa bet: til Knud Nærness 6 Juni 1787 50 rd:, og til Erich Aakre 31 Maj 1788 49 rd: i alt 99 rd:

Freedlysning publiceret

for Siur \S:/ Aase imod Jndre Ohme, at ikke lade deres Geder løbe inn i Marken uden Gjæder for ikke at komme over Aase Bøe gjærde d: 31 Maj 1788.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Siur Siursen Aases til Jon Christophersen paa Plads Dahlen, opsættende Huuse tilhører Jon Dahlen maae opbryde Ager til 3 tdr:s Avl, slaae Høe i Udmarken til 2 Kjør og Sex Smaler, fri Hage, efter 2 Friheds Aar, Aarl: Afgift 2 rd: d: 31 Maj 1788. til Manufactur Huuset bet: 8 skil:

Pante Bogen til Inddragelse

Baar Siursen Yttre Ohmes Arv:s Skde til Baar Siursen p: Yttre Ohme No: 25 1 L: 8 mrk: S: ½ Hd: dateret 15de oct: 1787.

Baar Siursens Obl: til Anders Pedersen Døsvig 140 rd: og Myndl: Siur Baarsen Yttre Ohme 28 rd:, i alt 168 rd: 1 pr: i Yttre Ohme No: 25 1 L: 8 mrk: S:, ½ Hd: d: 31 Maj 1788 3 proCt: Rente.

Haaver Larsen Str: Fosse Obl: 100 rd: til Peder Larsen Hallerager 3 proCt: Rente, 1 pr: i Str: Fosse No: 42 ½ Løb Smør d: 31 Maj 1788.

Hans Johansen Furrebergs Arv:s Skifte Contract om Furreberg No: 70 1 Løb, d: 30 Maj 88.

Anders Pedersen Døsvig Skde til Knud Øriansen Jndre Ohme paa Breum No: 27 ¾ Løb ¾ Hd: for 150 rd: d: 31 Maj 1788.

Markeskjels Contract imellem Heine og Peder Bakke No: 68 og Torbjørn Mehuus Nedre Thun No: 71 paa den eene, og Kittel Braathun No: 67 og Ole Mehuus Øfre Thun No: 71 paa den anden Side d: 31 Maj 1788.

Anders Pederssøn Døsviig Skiøde til Erich Anderssøn Teigland land!! paa 2 Voger af Strand[e]b: Konge Korn og Smaae Tiende, som tages af Peder Anderssøns Brug i Døsviig, mod 12 rd: datt: 31te Maj 1788.

Markeskjeldz Contract mellem Bache og Mehuus Nedre Thuns Ejere og Brugere paa den ene, og gaarden Fladebøes Ejere og brugere paa den Anden Siide, datteret 31te Maj Anno 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne Examineret {af} i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Peder Anderssøn Bache og Heine Anderssøn Bache af Summa til 1787 aars udgang 31 rd: 13 s: og 1788 aars halve Skatt 373 rd: 1 mrk: 8 s: ialt 404 rd: 2 mrk: 5 s:

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med viidere at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Qvindherretz Skibreedes Sommer Ting den 2de Junii 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Giermundshavn af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Abel Jverssøn Helvigen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig

1. Jon (Jon?)sen Tvedt 4. Johannes Tollevsen Haavigen 7. Johannes Rasmussen Scharvethun
2. Jon Hactors: Fugleberg 5. Iver Abelsen Helvigen 8. Ole Hansen Fugleberg
3. Johannes Valentinsen Røsteen 6. Harraald Halvors: \Str:/ Møklebust

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 41 og for Strandviigs Skibreede fol: 67b. og næste Side.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787, Justice Protocollen her fol: 7 er tilført.

Tings Vidne om Odels Retten!

Da oft omhandlede Odels Rett Angaaende Alt forestaaende til Erklæring remitterede blev oplæst og Almuen tilspurgt ligesom for Schaaneviigs Skibreede hvortil dette Skibreedes Almue som den største deel selv Odels Bønder svarede af meening og indhold samt ord til andet ligesom af de forrige Skibreeders Almue er svaret.

Hr: Foged Koren begiærede det passerede som Tings Vidne udstæd, som blev bevilget. Udstædt for alle Skb:reder

Pante Bogen til Indragelse publiceret

Caution til Kongen for Foged Koren af Capitaine Niels Dahl for 300 rd: og Capitaine Lieutenant Johan Koren Dahl for 200 rd:, paa Fogdens Begiæring af 30te Januarii 1787. vedheftet under Fogdens Segl, et Ark Stempl: Papiir No: 9 for 4 rd: Jndført i Pante Bogen No: 5 p: 409.

1788: 71b

Viidere underdanig Publiceret

No: 17. Placat fra Rente Kammeret angaaende Opdagelse og Anmeldelse af de Midler og Effecter som maatte tilhøre forrige Foged udj Rachestad Heggens og Frølands Fogderie under smaa Lenenes (Smaalenenes) Amt Oluf Jelstrup, og ikke af Vedkommende Allereede ere Angivne datt:t 10de Maj 1788.

Underbrugs Tings Vidne

Jngemon Johannessøn og Johannes Johannessøn begge Leilændinger paa Gaarden Netteland No: 28 Baroniet Rosendahls Godz i Strandebarms Skibreede, mødte og Anmelte at de og formænd i all fortiiden {at} have som Underbrug under bemelte Gaard tillige som deres Ejendom brugt og bestyret Øde Gaarden Nord Ask No: 1 af Skatte Skyld 1 pd: 3 mrk: Smør med underliggende No: 2 Attermadahlen af Skatte Skyld 1 pd: Smør begge S: S: E: godz i Qvindherrets Skibreede og Sundhorlehns Sorenskriverie, og at de nu i allerunderdanigst følge Placaten 24 October 1787 af disse underbruge fordres dobbelt Skatt med Viidere, men hvilket de ikke formaar at udreede. Saa ere de nødsagede Allerunderdanigst at Ansøge Hans Kongelige Majestet om Allernaadigst befrielse for dette dobbelte Paabud, og til deres Ansøgning at bielægge, var Tings Vidne begiærende, om det ikke med disse Øde Pladse har saadan beskaffenhed at Nord Ask med underliggende Attermadahlen (Attermodahlen), tilsammen af Skatte Skyld 2 pd: 3 mrk: Sm: i all Fortiiden har Været Øde, og ubebygget, som underbrug ejet og Bestyret af Gaarden Nettelands Brugere, at disse øde gaarde ikke nogen sinde har været oprødet til Ager ej heller Jorden der dertil beqvem, men allene benyttet til en

ringe Høe Slott og Bejte for Nettelands Beboeres Creaturer, samt ubetydelig Hugst i der til liggende Skoug, til gaarden Nettelands Huuses Reparation, at den Strækning som tilligger disse \Øde/ Gaarde er høi nødvendig for Nettelands Brugere, ikke saa meget for den der brugte Høe Slot og Skov Hugst som ubetydelig, som fornemmelig i henseende Fæe Bede da Netteland i og for sig Selv har indskrenket og meget liden udmark, og endelig, {og endelig} om det kand være eller blive Muelig {enten} for nogen at kunne bebygge og Beboe enten Nord Asch for sig selv, eller med underliggende Attermadahlen tillige og der finde Leve Brød for sig og Familie, samt der af svare den simple Aarlige Afgift, af Skatt og Landskyld.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet Lensmanden og Almuen, og derom æskede deres Svar om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sanhed forholder? Lensmanden, Laugrettet og Almuen dertil svarede nøje at kjende Comparenternes Gaard Netteland, og og!! der under som underbrug bestyrede Nord Ask og Attermadahlen, Veed at disse sidst benævnte altid har været som de nu er øde og ubebygget, at Jord Arten der er aldeles ubeqvem til Ager, og at der til liggende Høe Slotte og Skoug er meget ring, men som meldt desformdelst, som fornemmelig i hensigt til Fæe Bede nødvendig for Gaarden Netteland som for sig selv betragtet har efter sin Skyld alt for liden Udmark, og at de ere fuldkommen overbeviste og forsikrede om at ingen kand, som et Separat Brug antage sig enten Nord Asch Allene eller Attermadahlen tillige, der bygge fornødne Huse eller deraf aarlig at svare noget, da det er aldeles umuelig at nogen særskildt Familie derpaa formedelst de sanfærdig anbragte Mangler kand finde Levebrød.

Comparenten!! (-erne) begiærede det passerede som Tings Vidne sluttet og sig Beskreven meddeelt som blev Bevilget. Udstæd

Opsadt Sag fra fol: 34b. Jens Friderich Undahl og Søn Contra Johannes Larssøn Sunde. Citanten Hr: Lars Friderich Undahl paa egne og Faders Vegne mødte og fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saalydende, hvilken Laugdag Lensmand Abel Jverssøn Helviigen under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede tillige med Johannes Samsonsøn Rørviigen, der nu formedelst Svagheds Forfald ud-!! ej kand møde, i lovlig Tiid og paa lovlig maade for Jndstevnte at have forkyndt.

Jndstevnte og Lavdag givne Johannes Larssøn Sunde blev tre gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Den af Citanterne mødende Lars Friderich Undahl der efter fremlagde en ved Procurator Hr: Kahrs bekræftet Gienpart, af det

1788: 72

Hans Fader paa Eijds Kirke under 6te Martj 1764 meddeelte Skjøde Brev, Hvilken Bekræftede Gienpart blev oplæst og lyder saaledes. Hvor efter Hr: Undahl paa egne og Faders Vegne, da Jndstevnte ej er mødt og Lavdagens Forkyndelse ej lovlig er beviist maatte begiære Sagen stillet i beroe til næste Høste Ting da Hand til den Tiid Reserverede at fremstille det nu udeblevne Laugdags Vidne til Laugdagens lovlige afhiemling, og desuden da at fremlegge flere Documenter til Beviis og oplysning i denne Sag.

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 34b. Jens Friderich Undahl og Søn Lars Friderich Undahl Contra Knud Hanssøn Sunde.

Citanten Hr: Lars Friderich Undahl paa egne og Faders Vegne mødte etc: ligesom forrige Sag allene med Forandring af Jndstevntes nav!! (navn), til de ord

Sagen Beroer til Høste Tinget 1788.

Opsadt Sag fra fol: 34b. Jens Friderich Undahl og Søn Lars Friderich Undahl Contra Erich Poulssøn Sunde.

Citanten Hr: Lars Friderich Undahl paa egne og Faders Vegne mødte og etc: som første Sag allene med Forandring af indstevntes Navn til:

Sagen Beroer efter Citanternes Begiær til Høste T: 1788.

Biørne skuds Tings Vidne.

Dræng Knud Thorssøn af Lille Møglebust mødte og anmeldte at Hand for omtrent 14 dage siden i bemelte Møglebust Mark haver Skudt en Fuld Voxen Biørn hvoraf Hand nu Anviiste Fællen eller Huden, og paastod de sædvanlige skud Penge 2 rd:

Tilstædeværende Almue declarerede sig vidende om rigtigheden af dette Biørneskud, Thi blev af Fogden udbetalt Skud Pengene 2 rd: og Huden Comparenten tilbage leveret.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Olsen Store Dahle og Niels Larsen Lille Dahle, og befunden af Summa til 1787 aars Udgang 214 rd: 8 s:, og 1788 aars halve Skatt 333 rd: 15 s: i alt tilsam/m/en 547 rd: 1 mrk: 7 s:

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Samsonsens Løvfald Skde til Peder Heljesen paa Løvfald No: 4 H: C: gds: det halve ½ Løb ½ Hd: for 150 rd: d: 2 Juni 1788.

Skftebr: efter Lars Halvorsen Fugleberg d: 10 Dec: 1787 i Skde Bogen extraheret.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 192. Iver Abelsen Helvigens Obl: 42 rd: til Abel Jversen med fleere d: 15 Marti 1763 Af de myndige og de umyndiges Formyndere qvitteret 15 Maj 1770.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Jan (Jon) Johannessen Tvedt til Hans Ommundsen paa Krogen No: 43 6 mrk: Sm: før brugt af Hans Ommundsen d: 2 Juni 1788. til Manufact: H: 8 skl:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette Saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet, og dette Aars Som/m/er Tinge saaledes tilendebragte og afholdte.

Extra-Rett Delinqvent-Sag

Anno 1788 Mandagen den 2de Junii 1788 Middag, er Extra Rett sat i efterskrevne Delinqvent-Sag paa Strandebarm Skibredes Tingstæd Giermundshavn, i følge herefter inddragende Amtets ordre, i overværelse af Skibreedets Lensmand Svale Heljesen Øfre Waage, og efterskrevne hertil af Districtets Foget opnævnte, Eedsvorne, upartiske, ubeslægtede og ubesvoglede Laug Rettet som tillige MedDoms Mænd, Navnl:

1. Torbjørn Andersen Øfsthuss
2. Henrich Jversen Dybsland
3. Helje Brynildsen Houge
4. Hans Hansen Boeland
5. Erich Hansen Dybsland
6. Anders Andersen Tvedt
7. Poul Aadsen Havneraas
8. Peder Johannessen Schage

Fogden Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren anmeldte at hand til dette af Amtet bevilgede og til i dag berammede Extra Ting, havde ved skriftl: Stevnemaal af 22 Marti sidstl: ladet indstevne Peder Olsen Schogesal og Siur Olsen Schogesal, fordi at Peder Olsen ved Natte Tiid skal være funden i Ole Olsen Øfre Brues Stabur, formodentl: for at stieale, og Siur Olsen funden udenfor med Sæk og Taug rimeligviis for at bortbære hvad de kunde faae leilighed at tage, til hvilken ende Hr: Fogden og havde ladet indkalde endeel Vidner i Sagen og de

beskikkedes Defensor, samt desuden et par Mænd der ere opfødde med bemelte Peder og Siur Olsønner, for at forklare Meeningen for Retten af hvad disse for af den første uforstaaelig Tale, og den sidste er

1788: 72b

Aldeeles døv og dum, vil bekjende, svare og fremføre. Stevningen som lovlig forkyndt for vedkommende den 13 pasato, i Rettelagde hand tilligemed Amtets høje Bevilling med ærbødig Begjær samme maatte oplæses og tages til Acten, tilligemed Anmeldelse om Misgjerningen fra Skibredets Lensmand af 13 feb: sidst, og paategnet Forhør, hvilket alt blev oplæst, og lyder: 1st Amtets høje Ordre \med paategnet Beram/m/else / saaledes: 2det Stevningen saaleedes: og 3de Angivelsen saaleedes \lydende/:

Stevne Vidnerne Lensmand Svale Heljesen Øfre Waage og Peder Henrichsen Traae afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e Stevning lovlig for alle deri benævnte at have forkyndet, undtagen for Land Soldat Ole Larsen Schogesal, som af den militaire Jurisdiction allerede som Arrestant var i anledning af denne Sag indbragt til Bergen Fæstning 8 Miil herfra, førend Forkyndelsen skeede: Ellers talt ved enhver selv.

Begge Delinqventerne vare løs og leedig uden Baand og Fængsel fremstillede for Retten, som saaviit de kunde høre havde anhørt det oplæste.

Saa var og mødt tilstæde deres anordnede Defensor Lensmand Svale Heljesen Øfre Waage, som vilde i agttage efter ham tillagde Ordre deres Forsvar efter Loven.

Den bestjaalne eller hos hvem Indbruddet skeede Ole Olsen Øfre Brue mødte ikke, formedelst Alderdom og Svaghed, og Døvhed, men paa hands Vegne mødte hands Søn Siur Olsen Øfre Brue, som forklarede, at hands Fader er syg som ommeldt er, og veed intet om Sagen førend efter at Tyvene vare grebne og indbragte i hands Stue, og siden blev ei heller viidende om andet end hvad ham blev sagt og fortalt.

Vidnerne som i Sagen indstevnede ere samt som bekjendt Delinqventernes Tale henseende den eene, og Tegn henseende den anden som døv og dum, og for sam/m/e at forklare, Jver Larsen Jvershuus og Hans Pedersen Brue, {...} \mødte/ alle \og/ blev forelæst Eedens Forklaring \af Lovbogen med Formaning/ paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende. Land Soldat Ole Larsen Schogesal mødte ikke.

Actor begjærede Delinqventerne examinerede saaleedes som ved Hjelp af de 2de Mænd der forstaaer deres vanskelige Tale og Gebærder skee kand, samt derefter Vidnerne taget i Eed, og paalagt at gjøre deres Forklaring.

Retten æskede af den bestjaalne eller hos hvem Indbruddet skeede Ole Olsen Øfre Brue hands Andragende og Klage: Dertil hands Søn i forbem:te h/an/ds Faders Forfald mødende Siur Olsen Øfre Brue, svarede: At hands Fader ingen Andragende kunde gjøre, som intet derom viidende, andet, end ham er sagt, af de der her i Sagen er indstevnet til Vidner.

Vidnerne bleve Separerede.

Af Delinqventerne blev først fremkaldet Peder Olsen {Brue} \Schogesal/, men da hand ved stærkeste Raab neppe kunde høre, og det hand sjelden syntes at svare, vare meere Mum/m/el end Ord; Saa blev fremkaldet til at fortolke dennes og h/an/ds Broders som er gandske døv og dum, deres Meening efter Tegn og Gebærder, Jver Larsen \Radsmand paa/ Jvershuus og Hans Pedersen \Nedre/ Brue \S: E:/ som declarerede, at de vel hjem/m/e i daglig omgang forstaaer disse 2 Delinqventers Gebærder, og derfor kunde paatage sig at fortolke deres Meening for Retten, saaviit mueligt kand være, her hvor andet vil forefalde, end hvad de daglig er vandt med at betegne, hvori de lovede, sam/m/e efter Samvittighed og Sandhed, reedelig at tilkjendegive, som og det bedste mueligt, forklarer for Delinqventerne, Rettens Spørsmåle, derpaa de aflagde Corporlig Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede Peder Olsens Svar paa Rettens alle muelige til Sagen hørende deraf dependerende Qvæstioner

som følger: Delinqventen heder Peder Olsen Schogesal, Alder vides ikke, /: sagde \selv/, er ikke gammel, vilde ei heller viise Tal paa Aarene efter Fingrene :/ fød paa Sandstøe i Kintzervigs Præstegjæld og Kirke Sogn, af Fader Ole Knuds: SelvEjer, død for \over/ 28 aar siden, og Moder Guri Siurs Datter, var hos Forældrene først paa Sandstøe omtrent 5 aar, da Forældrene fløttede til Schogesal \i Strandeb: Skibr:/ til Faderen døde, siden den Tiid til dato været hos Moderen nu gift med Ole Monsen S: E: paa Schogesal som ved Retten var tilstæde, formedelst Vankundighed har hand ikke kundet kom/m/e til Confirmation eller Guds bord, altsaa ei har noget Pas eller Skuds maal, har gjort alt Bonde Arbeide hos sine Forældre, /: sagde selv at vidste intet af noget Tyverie, sig at have begaaet :/ tilstoed at Natten imellem Løver-

1788: 73

dag og en Søndag denne Vaar eller Vinter, da de havde sovet noget, ved Midnats Tiide, kom Land Soldat Ole Larsen som var paa et andet brug paa Schogesal, {til Vidnet} \til Deponenten/ som laae hos sin Broder Siur Olsen, og vækkede dem begge op, og havde med Naver og 2 bouteller, samt en HufTang!! (Hov?Tang), og ved Tegn gav tilkjende de skulde følge med, til Øfre Brue, at stjæle, og først sagde Deponenten at torde ikke, hand frygtede, men Ole Larsen sagde de havde intet at frygte for at stjæle Brændeviin, derpaa Dep: fulgte, tillige fulgte Siur Olsen Schogesal, Broder til Deponenten men Siur vilde vendt tilbage, derpaa Ole Larsen lokkede Siur Olsen at følge med, under Løfte af Brændeviin, og havde Brændeviin med sig og gav dem, Dep: bar intet, men Ole Larsen bar Værktøjet og boutellierne, og Ole Larsen gav Siur Olsen at bære, 2 Sækker og 1 Taug til at bære bort i, Brændeviins-Anker som de agtede at stjæle. Da de kom til Ole Olsen Øfre Brues Stabur, og det var mørk, ikke maaneskin, borede Ole Larsen med Naver under Staburet og igjennem Gulvet, og holdt boutel(?) under, for at finde Brændeviinet men gav ved Tegn tilkjende, at fandt det ikke, og derfor sagde Ole Larsen at vilde ind igjennem Vinduet, men fandt ingen Stie, derpaa Ole Larsen toeg Vinduet løs med Huf Tangen \der igjennem/, og gik selv ind, og inden fra lukkede Døren op, som var laaset, og toeg Dep: ind, og bad ham tage Skoene af sig, at hand ei skulde høres ind i den nær staaende Stue, og flyede ham Penge i et Tørklæde, at bringe derfra, hvor med Ole Larsen meget confus hastede \da Hunden giøede/ og bad Dep: skynde sig at tage et Brændeviins Anker med Brændeviin i, i Staburet. Pengene havde Ole Larsen taget i Staburet, og havde i sin Hue(?) og vilde levere Deponenten i sit \neml: Dep:/ Tørkl:, som meest blev knyttet i Tørklædet, men nogen spildtes, og Dep: kastede Pengene \siden/ bort i Staburet, da h/an/d hørte Folk kom, desaarsag hand ei heller torde tage Brændeviinet, og da de hørte Folk, løb Ole Larsen bort, og Erich Olsen Brue kom over ham \neml: Dep:/ og greb ham. De fik intet stiaalet. Jmidlertiid var Siur Olsen udenfor, et halv Snees Skrit derfra, hvor Ole Larsen havde sat ham at staae og bie, og tage imod hvad de fik, men de fik intet at bære selv eller lade ham bære: Da Dep: var greben, blev hand taget ind i Ole Olsen Øfre Brues Stue, og blev adskillig tilspurgt, derefter hand blev ført til Lensmanden og til Fogden. Der laae ei sædvanlig Folk i Staburet, som h/an/d vidste. De gik efter at stjæle Brændeviin, og noget lidet Penge, som Ole Larsen sagde h/an/d vidste der var. Veed ei hvor Ole Larsen toeg Pengene. Forklarede viidere: At den Nat havde Ole Larsen bedet dem ligge i sit eget Smale Huus hvor de aldrig før eller siden laae, og skulde ligge der, til Pigerne havde lagt sig, for at følge med ham til Øfr: Brue at stjæle Brændeviin. Som intet viidere var at faae oplyst, forblev Dep: for Retten, og som Natten paafaldt, beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 3 Juni 1788 continuerede dette Extra Ting og denne Sag.

\alle forbem:te tilstæde/ og atter fremstillet Peder Olsen, men paa Spørsmale om fleere Tyverier, vedblev sin Nægtelse, om de havde Vaaben med til Jndbruddet, om Medviidere og

Medhjelpere, om hand ejede noget til Hoved Lods Forbrydelse, var ingen Oplysning at faae. Pengene som h/an/d i gaar forklarede om var Kaaber Penge, en Næve fuld. Delinqventen \som ei har været arresteret/ forblev for Retten,

og dernæst blev fremstillet den førstes Broder, Siur Olsen Schogesal, men denne var gandske døv og dum, saa paa alle betegnede Spørsmåale, og af hands betegnede Svar var ingen anden Oplysning at faae, end: At da de skulde gaae paa Tyveriet, vilde hand ikke med, men Broderen Peder Olsen greb(?) ham i Haaret, og tvang ham at følge med. Dette tilstoed Peder Olsen nu for Retten, og have gjort efter Ole Larsens begjæring, som kom til dem og gav dem Brændeviin til at faae dem med sig.

Begge disse forblev for Retten \og den sidstmeldte, ei været arresteret/ og deres Forklaring blev i Retten oplæst som Jver Larsen Jvershuus og Hans Pedersen Brue, erklærede, at være saa nøjagtig som de det forstaaer, og disse som Delinqventernes Gebærders Tolke, vidste intet at tillægge eller fratage, enten til Nægtelse eller Tilstaaelse, eller andres Deeltagelse, som Medhjelpere eller Medviidere, kand ei heller kaste nogen Mistanke paa enten deres Moder eller Stiffader Ole Monsen S: E: p: Schogesal. Viidere forklarede de 2de Mænd at Siur Olsen er ældre omtrent 3 á 4 aar end Peder Olsen, og fød paa Sandstøe, de haver begge bestandig været hos Forældrene i Bonde Arbeide, samt at de begge ere og altid har været døde og dum/m/e, saaledes som det passerede viiser. Øfre Brue er fra Schogesal omtrent 6 Rife Skud. Sidstmelte 2de Mænd vedblev deres Forklaring som for dem blev oplæst, og da Actor og Defensor dem ei viidere denne Sinde havde at tilspørge, Jver Larsen declarerede ei at vide meere, og Hans Pedersen Brue bliver siden fremstillet som Vidne: Saa blev de til videre fra Retten dimitteret.

Stiffaderen Ole Monsen S: E: p: Schogesal fremstillede sig, at vilde godvillig underkaste sig Rettens Forhør, med eller uden Eed som behages, og da h/an/d blev paalagt, at udsige sin Sanhed saaledes

1788: 73b

som hand med Eed trøster sig at bekræfte, til hvilken ende ham Eedens Forklaring af Lovbogen blev forelæst, med Formanig paa lovbefalet maade at vogte sig for MeenEed, forklarede: At begge Delinqventernes handtering og Ophold hidtil hos Forældrene, er som før forklaret er, Siur Olsen gl: over 30 aar, Peder Olsen 30 aar, fød begge paa Sandstøe, Siur Olsen har altid været og er døv og dum, Peder Olsen døv, og uforstaaelig talende: Den Forklaring som for dem, Protocollen er tilført, havde Comparenten anhørt, og var rigtig i alt, efter alt hvad Comparenten før vidste, og efter deres Tegn, Gebærder og Svar nu. De ere begge, i sær Peder Olsen vankundige, og ei har kundet kom/m/e til Confirmation eller Guds Bord desaarsag \De ejer intet uden Arv hver noget over 40 rd:/ veed aldrig om fleere Tyverier, eller vidste om dette, førend efter det var begaaet, og blev af andre aabenbaret, ligesaa lidet Delinqventernes Moder, Comparentens Hustrue: Ej heller have de eller nogen af dem, gjemt eller hælet noget for Delinqventerne, eller vidste om de have før staalet. Deponenten forblev for Retten.

Af Vidnerne fremstoed

1ste Vidne Siur Olsen Øfre Brue hos sin Fader Ole Olsen Øfre Brue som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Natten imellem Løvedag og \første/ Søndag i Fasten sidst, da det var mørk og ikke Maane Skin, men Snee paa Marken, og deraf saa viidt lyst, da over Midnat, hørte Vidnet, som laae i en Bue tet ved hands Faders Stabur, rasle med Penge i Staburet, hvor ei laae eller pleje ligge Folk, og hvor var, endeel Mad Vahre, 5 á 6 Kister, og Penge i een af dem, hvilken Kiste Nøgel var aftaget og laae paa {bordet} \en Hylle/, og Staburs Døren var \om Aftenen lukket og/ Laas for, og Nøglen aftaget og hængte i Vidnets Faders Stue; og da h/an/d hørte Raslen, sprang hand ud, og saae Vinduet som ellers

altiid var fastspigret, taget ud af Staburet, og derunder staae en Grind eller Leed, som en Tyv kunde været gaaet op efter ind igjennem Vinduet, saae og Staburets baade indre laasede, og yderste med Krog om Aftenen før tillukkede Dørre, aaben, hvorpaa Vidnet raabte til Erich Brues Stue, og til Hans Pedersens og Lars Hansens Stuer om Folke Hjelp, da Hunden laae inde i Erichs Bue, og gjøede men kunde ej slippe ud, men førend hand raabte, havde hand lukket Staburs ydre Døren til med Krogen som var uden paa Døren, saa ingen der igjennem skulde slippe ud, derpaa tog Grinden fra Vinduet, at ingen der ved Hjelp deraf skulde slippe ud af Staburet, endnu saae ingen andre end Peder Olsen Schogesal som kom frem til Vinduet i indre Staburet, og vilde ud, men kunde ei, da Grinden var borte, og Vidnet mødte ham med en Staur; derpaa Erich Brue først og siden de øvrige {Ole Olsen Brue, Vidnets Broder}, Lars Hansen, og Hans Pedersen, som alle ere indstevnede til Vidner \samt Vidnets broder Ole Olsen/ kom til Hjelp, og med optændt Lys i 2 Løgter, gik Erich Brue, Hans Pedersen Brue og Lars Hansen Brue, ind i Staburet igjennem Døren, og Vidnet hørte udenfor, at det var Peder Olsen Schogesal som var i Staburet, og at hand sagde paa Tilspørsel om fleere, at Land Soldat Ole Larsen Schogesal var med, men \4/ Ole Larsen \2/ saae \1/ Vidnet \3/ ikke, og de søgte efter ham der, men fandt ham ikke, og Sneen var saa haard, at intet Spor kunde kjendes, derpaa Vidnet gik i Staburet, og de andre Vidner havde Peder Olsen Schogesal imellem sig, som gik ud og ind i indre Staburet og yttre Svalen, og kastede fra sig Kobber Penge, i en Kiste \tilhørende Vidnets broder Poul/ og 2 mrk: 8 s: havde hand lagt paa en Tønde Bund, derpaa de saae Kisten igjenlukket, som de hørte hand kastede \Pengene/ i {Kisten}, og fandtes strøet imellem Klæderne, erindrer ei om Nøglen da stoed i, som igjen isat af Tyven: Veed ei om nogen af Pengene er staaen eller hvor meget: En anden Kiste stoed og aaben, og Nøglen i, som ei den Aften havde været aftaget, tilhørende Vidnets Moder der blev savnet omtrent en Ort i Kobber, men hvorpaa ei med Vished k/an/d gjøre Eed. Meere var ei oplukket, og ingen af dem opbrækket. Nogle Dage efter fandtes Kobber- og Sølv Penge, ei mange \nogle Skillingen/ under Staburet, falden gjennem Gulvet, saa ei troer, at Tyvene fik nogen Penge med sig, savnede ei heller noget andet paa Staburet. Peder Olsen var fuld paaklæd, Skoe paa Fødderne, intet Vaaben uden en liden sædvanlig Kniv i Lom/m/en \ingen Tyve Koste/ de tog ham da ned i Vidnets Faders Stue, og examinerede ham, og efter hands Ord og Teign tilstoed og bekjendte hand, at Land Soldat Ole Larsen Schoge-

1788: 74

sal, havde forført ham med sig, Ole Larsen havde taget Vinduet løs, og Ole Larsen krøbet der igjennem samt inden fra oplukkede den laasede indre Dør for Peder Olsen Schogesal, at Ole Larsen havde taget Pengene, og leveret Peder Olsen, og Ole Larsen gik strax udenfor, som desaaarsag det første hand hørte nogen rørte sig, ved det Vidnet kom ud, undløb, men Vidnet saae ei Ole Larsen, da Vidnet kom ud, derpaa gik Hans Pedersen og Erich Olsen til Schogesal for at søge efter Land Soldat Ole Larsen, og disse 2 kom tilbage uden Ole Larsen; Mandagen derpaa, blev Peder Olsen {og Siu} bragt til Lensmanden. Viidere veed Vidnet ikke, eller Veed noget stiaalen, hvorfor Jgjæld og Tvigjæld kand beregnes, eller noget derom beEediges til Hjemmel. Efter \at/ de til Schogesal sendte Mænd vare komne tilbage, fandt {de} \Vidnet/ Siur Olsen Schogesal staae nogle Skrit derfra med en Sæk og et Taug, men af ham var ingen Forklaring at faae \og de loed ham gaae/ Schogesal og Øfre Brue er omtrent 6 Rifle Skud fra hinanden. Begge Delinqventere ere døde og dumme, i sær Siur Olsen, og Peder Olsen kand lidet høre og tale. Peder Olsen bekjendte at Ole Larsen tog Vinduet ud med en Huf Tang, og de gik efter at vilde stjæle, Kjød, Brød, Pølse og Brændeviin, men fik intet. boutellien saae Vidnet ikke; Nogen Tiid efter har Vidnet seet Huller boret neden fra med en stoer Naver igjennem Stabur Gulvet, og Hul i Bunden paa een af Kistene, hvori var Brændeviin, lidt paa en Krukke. Veed ei fleere Tyverier af disse Indstevnte eller andre Medviidere, Hjelpere eller

Hælere. Sækken og Touget som Siur Olsen havde, kjendtes ingen Mærke paa, hvem tilhørte, men var ei nogen paa Øfre Brue tilhørende. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ei at vide mere, og da ingen, enten Actor eller Defensor det videre havde at tilspørge, blev det til viidere demitteret.

Fremstoed 2de Vidne Erich Olsen Leilænding paa Øfre Brue som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At omvundne Nat, over Midnat, gjøede Hunden, men de agtede det ikke, men noget efter raabte 1ste Vidne udenfor Vidnets Vindue, paa Vidnet, at der var Tyve i Staburet, da Vidnet sprang ud, og satte sig for Staburs Døren den yderste som Krogen da var paa, og 1ste Vidne stoed for Staburs Vinduet, hvorpaa de begge raabte, og fik til Hjælp Lars Hansen og Hans Pedersen \og unge O: Olsen/ da ved optændt Lys i 2 Lygte, Vidnet og sidstmelte de 2 andre indstevnte Vidner, gik \ind i Staburet/ igjennem Døren, den yderste som de \toeg den/ udvendige Krog af, og saae den indre Dør som var Laas paa, aaben, erindrer ej, om Nøglen stoed i, da de fandt Peder Olsen Schogesal i yttre Svalen, sad som til at skiule sig, imellem nogle Tønder: Førend de gik ind hørte de rasle med Penge som at kaste i en Kiste \alt som 1ste Vidne har forklaret/ da de kom ind, laae omtrent 2 mrk: 8 s: Kobber Penge paa en Tønde Bund, da viidere forefandt og passerede som 1ste Vidne har forklaret, Om den Kiste hvor en Ort meldes savnet veed intet, ellers erindrer der var 3 Kister; der plejer ei ligge Folk paa Staburet, hvor er Laas for jndre Døren, og de plejer alle sædvanlig tage Nøglerne af og ind om Aftenen. Saae ei meere af Kister oplukket og ingen opbrækket. Peder Olsen var fuld paaklæd, og ellers befunden, og hørt Peder Olsen bekjende som 1ste Vidne har forklaret. derpaa Vidnet og Hans Pedersen gik til Schogesal, og først fortalte Delinqventernes Forældre dette, som derover blev bedrøvede, derpaa de gik til Ole Larsen Soldat i en anden Stue paa et andet brug paa Gaarden \Schogesal/ og fandt ham liggende i \sin/ Sæng{en}, da de sagde ham Peder Olsens bekjændelse den hand nægtede, og de saae efter hands Skoe om vare vaade, fandt og \ikkun/ et par Skoe i Ovnen, som vare lidt fugtige, hvorpaa de gik tilbage til Brue, men Ole Larsen fulgte ei med. Da de var paa Schogesal oplukkede de Peder Ols:s Kiste for at søge efter Tyve Koster, men fandt intet, da imidlertid Siur Olsen Schogesal kom hjem, men hvad hand veed sine Tegn betydede, forstoed Vidnet ikke, uden dette at hand vilde holde sig gandske uskyldig. Mandagen derpaa blev Peder Olsen ført til Lensmanden. Schogesal og Øfre Brue er beliggende fra hinanden som 1ste Vidne har forklaret, begge Delinqventernes Mangel paa Hørelse og Mæle med viidere til Slutningen af 1ste Vidnes Udsigende, forklarede dette som 1ste Vidne, med Forskjel at Siur Olsen havde 2 Sække, men begge eens Beskaffenhed. Den mindste en liden Pose tilstoed Ole Monsen Schogesal for Retten, var hands, som begge Delinqventerne havde selv under Hænder at bære Fisk, naar de fiskede. Den større Sæk kjendte ikke Ole Monsen Schogesal, men Peder Olsen sagde som Vidnet hørte, den tilhørte Ole Larsen, det denne dog nægtede. Sækkene foreviiste Vidnet \nu i Retten/ og Ole Monsen Schogesal tilkjendte sig den mindste Pose. Den større som er en meget gam/m/el og søndert, kand have været paa ½ td.; veed ingen hvem ejer, derpaa ingen Mærke, Tauget af Bast, ei heller. Peder Olsen Schogesal betegnede nu for

1788: 74b

Retten, at de 2 sidste poster tilhørte Land Soldat Ole Larsen, og den mindste Pose, var h/an/ds Faders, men Del: og h/an/ds broder brugte den jevnlig til sin Fiske Sæk. Actor loed tage Sækkene, sam/m/en bunde og forsegle med Tauget, for at følge Acten til forventende Forhør over Ole Larsen, derved at bruges. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Fremstoed 3de Vidne Hans Pedersen S: E: p: Nedre Brue, sam/m/e Thun som Øfre Brue, aflagde Eed og forklarede Ord til andet som 2det Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstoed som 4de Vidne Lars Hansen tjen[te] da paa Brue som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 2det Vidne, med Forskjæl at Nøglen stoed i den Kiste, hvor Pengene vare henslængte. og med Tillæg i Peder Olsens bekjendelse paa Brue, at Ole Larsen Ld: Soldat havde bedet Peder Olsen tage et Anker Brændeviin, og sagt Peder Olsen hvor Nøglen til Kisten var, men Ole Larsen havde selv lukket Kisten op, og taget Pengene, og leveret til Peder Olsen. j øvrigt som 2de Vidne, undtagen ei var med paa Schogesal, altsaa intet om det der passerede kunde forklare. De forhen afhørte 3 Vidner blev fremkaldet, og herom nøjere tilspurgt, da de erindrede at være passeret som af 4de Vidne er forklaret, \dette Vidne saae ei Siur Schogesal/ Dimitteret som forrige.

Fremstoed 5te Vidne Siur Siursen S: E: p: Aare som aflagde Eed og forklarede: At veed ei andet, end var i Skyds med Peder Olsen Schogesal til Hr: Fogden, da Peder Olsen bekjendte, ligesom nu for Retten af de andre Vidner er forklaret, og Peder Olsen da bekjendte, at have længe \siden/ selv været med Ole Larsen og stjaalen hos adskillige smaae ringe Ting, som et Knippe Høe og sligt ubetydeligt, som de ei syntes at kunde vurdere til noget hver for sig, og erindrer ei hvor. Erich Olsen Brue blev fremkaldet, og herom forklarede eenstemmig som dette Vidne. Dette Vidne ellers om \nogen/ fleere Tyverier, om ingen Medvidere, Medhjelpere og Hælere, om Delinqventernes Mangel paa Hørelse og Tale, forklarede som de forrige Vidner. Dimitt:t.

Delinqventerne og alle Vidnerne blev fremkaldte, samt til Confrontation oplæst for Delinqventerne, assisteret af de dem beskikkede 2 Tolke over deres Gebærder, Vidnernes Udsigende, men Peder Olsen Schogesal vedblev uden mindste Forandring sin Bekjendelse.

Alle Vidnerne blev tilspurgt om Vinduets Størrelse som er omvundet. dertil svarede: At det er maadelig, og noget lidet, saa ikkun en maadelig Karl som Ole Larsen kunde gaae der igjennem, som og Peder Olsen paa Brue forklarede: At Ole Larsen ved at gaae der igjennem, trak først af sig Klæderne til bare Skjorten før h/an/d kunde slippe igjennem.

Defensor forbeholdt sig nærmere Tilsvær, og veed ingen fleere Vidner til Sagens Oplysning.

Actor fremleverede Sogne Præstens Hr: Kahrsses Attester af 31 passato, begge \oplæst/ saal: derefter forbeholdt sig nærmere at fremlægge attester fra Sogne Præsten i Kintzerwiig om Delinqventernes Alder, da hand og fandt fornøden at indstevne til Vidner de 2de den bestjaalne gl: Ole Olsen Brues Sønner Poul Olsen og Ole Olsen Brue, samt atter som den der er bestjaalen, gl: Ole Olsen Brue, saa og den/n/es Hustrue Christi Pouls Datter, henseende hvad af hendes Kiste er stiaalet, men imidlertid maatte begjære Sagen udsat, for at faae det passerede beskrevet som herved begjærtes, at indsende til Land Soldat Ole Larsens Forum til Confrontation.

Dommeren Eragtede: Efter Fr: 21 Maj 1751 a: 3. det ikke aleene fornøden, at det begjærte passerede, bliver sit Stød insinueret og af Hr: Fogden som Actor {besørget} udvirket Land Soldat Ole Larsen derover forhørt, men end og til Sagens Oplysning tjenlig, at med Krigs Rettens Forhør tillige til Confrontation ved denne Rett, kunde af Hr: Fogden faaes udvirket fremstillet Land Soldat Ole Larsen Schogesal, til hvilken ende det passerede saa snart muelig skal blive Hr: Fogden beskrevet tilstillet, da naar erholdes Underretning, at Ole Larsen Schogesal her kand blive fremstillet naar paafordres, og Krigs Rettens Forhør er erholdet, Tægte Dag til denne Sags videre Foretagelse, først k/an/d blive at beramme.

Delinqventernes Stiffader Ole Monsen Schogesal begjærede at de maatte endnu befries fra Arrest, og være hos ham

1788: 75

i hands Huus, da h/an/d behøver dem til sit Arbeide, og forsikrede de ikke undviiger.

Actor som havde mærket sig Del:s elændige Forfatning og manglende Begreeb, om deres egen Misgjærning, tilloed Faderen at faae dem hjem med sig mod den anbudne Caution om deres Tilstædeblivelse, og Fremstillelse naar Sagen hernæst foretages.

Sagen som meldt beroer. Udskrift tilstillet Fogden 8 Junii.

Aastads Sag paa Øchland i Opdahls Skibreede

Anno 1788 Den 4de Julii Morgen er efter Requisition af Selv Ejer og Bruger Siur Johannessøn en Aastæds Rett sadt paa Gaarden Øchland S: S: E: godz i Opdahls Skibreede og Sundh: Sorenskriverie, og Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leirdahl Rose i overværelse af efterskrevne af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ul: W: Koren udnævnte Otte Eedsvorne upartiske og ubesvogrede Laugrettes og Meddoms Mænd, de Lensmand Mads Christophersen Store Godøen fremstillede neml: 1. Halsten Alvaldssøn Tysnæs. 2. Henrich Olssøn Nordbust. 3. Baar Nielssøn Nordbust. 4. Giert Nielssøn Opdahl. 5. Johannes Johannessøn Øfr: Gierstad. 6. Anders Anderssøn Reijsem. 7. Wermund Ingebrethson Store Giersviig. og 8de Anders Siurssøn Opdahl

oven benævnte Siur Johannessøn Øchland, som Citant i denne Sag mødte og fremlagde Hands i denne Sag ved Procurator Hr: Kahrs udfærdigede Skriftlige Stevnemaal datteret 10de Decbr: 1787, hvilket Stevnemaal med derpaa anførte Berammelses paategning blev oplæst og lyder saaledes.

Indstevnte Johannes Jenssøn Thornæs {mødte} tilligemed til Vedermæhle indkaldte Christopher Samsonson Tornæs, Johannes Anderssøn Schielleviigen og Elling Engelssøn Hodnenæs \disse 3 sidste/ her at anviise deres Ejende og paaboende Gaards Grendser til og i mod Citantens Gaard Øchlands {.. Stev} gamle og Bekjendte Mærke Skifter, saavelsom og alle i Stevnemaalet benævnte Vidner undtagen Anders Ingebrethson Fladerager der siden Stevnemaalets udtagelse er død og Ole Mehammer og Christopher Olssøn Kothe Hvilke Trende sidst bem:te efter Citanten Siur Johannessøn Øchlands Declaration ei er Stevnet og hvis Vidnesbyrd Han nu inden Retten frafaldt \mødte alle/. Derimod opgav Hand at have nærværende som ustevnte Vidner, Christie \Johans dt:/ Aarviigen, Christopher Johannessøn Træ under Fladerager og Jacob Anderssøn Husmand under E(s?)cheland. Disse opgivne ustevnte Vidner var tilstæde, og de i stevnemaalet {ben} saavel Parter som Vidner benævnte mødte og enhver for sig tilstod at Stevnemaalet ligesom nu her for Retten oplæst {e Stevnemaal} i lovlig Tiid er dem forkyndt.

Citanten Siur Johannessøn Øchland der efter fremlagde i Retten sine paa Gaarden Øchland i hænde havende Adkomst breve nemlig 1st Skjøde af 5te October 1758 tingl: samme dato. 2de et Skjøde Brev af 21de Septbr: 1764 tinglyst 6te October nest efter s: a: 3de et Ditto Skjøde til Ham udgivet 1ste Maj 1770 tinglyst 7de Maj samme Aar. Med Hvilke Skjøder og Adkomst Breve Hand beviiser sin Ejendoms Rett til heele Gaarden Øchland og begiærede at samme Hans Adkomst breve maatte indtages i denne Act. bemeldte Skjøde Brever blev som in originali fremlagt oplæst og lyder saaledes: Videre fremlagde Citanten Extract af Sundhordlehns Matricul bekræftet af forrige Foged Kammer Raad Andreas Jul hvormed Han Beviiser at Gaarden Øchland \....?/ Skatte Skyld er 2 Løber 18 mrk:, samme Extract blev oplæst og lyder saaledes. Citanten ville ... (?) efter fornemme hvad fra Indstevntes og de til Vedermæhle indkaldtes Siide maatte fremkomme og der efter, forbeholdt nærmere at Paastaae {st...} at Sagen efter Stevnemaalet maatte fortales.

Af de til Vedermæhle indstevnte fremstoed der efter Elling Engelssøn Hodnenæs, som sagde at Hand for sin Gaard Hodnenæs S: S: E: godz hvilken Han Ejer og Paaboer er fra skiftet saavel fra Citantens gaard Øchland som Indstevntes gaard Thornæs, saavit Hands gaards tillagde Strækning angaar forstaar Hand ikke at denne Sags Citant attraaer nogen Forandring

i den for samme fra gammel Tiid bestemte, vedkjendte og hidtil benyttede Rettigheder {Rettighed}, Skiel og Skifte Strækning Hvilken naar paafordres Comparenten lovede at ville Anviise, og imidlertid, paa denne maade Han {imidlertid} Vedtog Varselen efter Stevnemaalet

1788: 75b

men forbeholdt nærmere tilsvær naar fornødiges.

Johannes Andersson {Schielljeviigen} Schielleviigen fremstod derpaa og sagde at Hand som Ejer {og} bruger bemelte Gaard Schielleviig forhen H: C: gdz: er ved det i Rette lagde Stevnemaal kaldet baade som Vidne og til Vedermæhle at Viise sin gaards grendser og fra gammel Tiid Brugte og Vedkjendte Skjel og Skifte disse kjender Hand nøje og der efter vil Hand her efter som hidindtil holde sig eftertlig!! (efterretlig), og benytte sig \af/ alle Hans Gaard tilliggende Rettigheder og Herligheder. Om Skiftet mellem Citantens gaard Øchland og indstevntes gaard Thornæs Ved!! (Veed) Comparenten intet uden at samme efter fortælling for Ham skulle strække sig \fra Søen/ i øverste {og i ø} Ende til Saate Rinden paa Nordre kandt af Saaten Kaldet; Men dette Ved Hand at saafremt Skiftet skulle efter Stevnemaalet gaae længere og til den fra Saaten kaldet i Sør liggende Store Steen {er?} Skifte Stenen kald[et] saa fornermes Comparenten meget {paa} \i/ sin gaards tillagte Mark og hidtil u paa Anket benyttede Ejendoms Strækning, og da hand ikke paa lovlig maade er, med det i Rette lagde Stevnemaael Kaldet, saa vil Hand heller ikke nu tage til Vedermæhle, men som impliceret i Sagen Protesterer {Protesterer} mod dens fuldfør efter Stevnemaalet og paa den grund paastaar sig befriet for Vidnesbyrds Aflæg.

Citanten forundret over Johannes Andersson Schielleviigens forestaaende indførsel ville ikke frafalde Hands Vidnesbyrd henseende {henseende} Skiel og Skifte Strækning for Hands egen gaard, hvilken Hand end og i Andre Vidners nærværelse for Citanten Har Viist, og \den/ han bør Vedstaae. i øvrigt herom forbeholdt nærmere Paastand.

bemelte Johannes Andersson Schielleviigen Absenterede sig fra Retten uden Viidere til Sagen at ville svare.

Nu fremstod den til Vedermæhle indstevnte Christopher Samsonsson Thornæs anmelte at være Selv Ejer og bruger paa Gaarden Thornæs til samme gaards halve Skatte Skyld 2 pund Smør men Landskyld 1 pd: Sm: ½ B:skind ½ giedskind og Hvilket Hand Beviiste med et til Ham under 8de Novbr: 1783 udfærdiget {og hvilket} \Skjøde som/ Hand til indtagelse i Acten fremleverede, samme Skjøde blev oplæst og lyder saaledes. Og end Viidere forklarede bemelte Christopher Samsonsson Tornæs at Hand med sin her indstevnte Naboe Johannes Jensson i saavit den {felles Ejende} Ejende og paaboende Gaard Thornæs angaar enhver for sit Brug her gamle og Vedtagne Skifte Skiel saavel i Hiemme som Udmarken, og \at/ Torsnæs Udmark for begge bruug!! (brug) grendser mod Gaarden Øchland {grendser} som Ejes og bruges af Citanten Siur Johannesson, og at Hand {dette} Citanten dette uagtet ved sit udstyrede Stevnemaal i denne Sag Allene {Allene} har indstevnet Comparenten til Vedemele, da Hand dog for sit ejende Brug i gaarden Tornæs mest vil fornermes om denne Sag efter Stevnemaalet skal nyde fremgang og Citanten faae bestemt skiel og Skifte mellem gaardene Thornæs og Øchland efter den nye og {og} i(?) Stevnemaalet opgive samt Comparenten aldeles ubekjendte Skiel Strækning. Comparenten Christopher Samsonsson derfor som ej lovlig Stevnt i Kraftigste maade \exiperede og/ Protesterede mod Stevnemaalet og denne Sags viidere fremme; der efter opgav sit Ejende og Paaboende brugs Skielstrækning i Tornæs saaledes som Hand nu i fulde 4 aar har brugt samme, og saaledes Ham er Viist og af Hans Formænd paa Gaarden været i all fortiiden benyttet efter tydelige, for alle saavel paa Thornæs som Øchland bekjendte og Vedtagne Skiel og Skifte mærker hvilket i saavit samme støder mod Citantens Øchlands Ejendom og angaar saavel Udmark, Skov som Fæe bede,

tager sin Begyndelse i Storemyr Leed kaldet og gaar derfra efter tydelige Skifte Mærker lige Strækning til omtrent midt op i Hildre Hougen Kaldet, dette benævnte Støkke tilhører Comparenten allene \og grændser til Øchland/. Hans Naboe Jndstevnte Johannes Jenssøn, ejer der imod fra Søen til bemelte Store Myrs Leed et Stk: der ligeleedes ordentlig findes udmærket \og grændser til Øchland/ og begge Steeder

1788: 76

Thornæs Mænd ejer til fellede fra benævnte Hildre Houg til Nordre og Østre Kandt af Saate Rinden, {hvor} om Øchlands Ejendom strækker sig Viid[ere] Veed ikke Comparenten, men Thornæs Skifte gaar fra Saate Rindens Nordre og Østre Kant lige til Schielleviigs Ejendom modtager, Denne strækning lige fra Søen i \West/ til Saate Rinden og derfra Videre til Schielleviig modtager i Øst og de {for} \paa/ samme Strækning indhugne og nedsadte Skifte Mærker kand med Vidner Beviises, at nærværende og forige Brugere og Ejere saavel paa Thornæs som Øchland har holdt sig efterletlig!! (efterretlig), {og samme} over hævds Aar, samme Strækning vil Comparenten her efter som hidtil nøje følge og derudj vil Hand paa den maade Hand nu er Stevnet aldeles ikke taale nogen Forandring, ej heller vil Hand efter oft ommeldte Stevnemaael Vedtage lovlig at være Varslet i denne Sag, da Hand til denne Tiid ej er betænkt paa noget Forsvar fra sin side, men Hand igientog sin nedlagde Protest mod denne Sags viidere fremme og til Slutning paastoed, at Stevnemaalet som ulovlig ved Rettens Eragtning maatte blive afviist.

Jndstevnte Johannes Jenssøn Thornæs mødte men forbeholdt sit Tilsvær i Sagen indtil Johannes Anderssøn Schielleviigeng!! (-viigen) og Christopher Tornæs mod Stevnemaalet fremførte indsigelse er (...?)ideret.

Citanten \Siur/ Johannes[søn] Øchland tilstoed Vel at Christopher Samsonssøn {Ejer} er Ejer af sit paaboende Brug i Gaarden Thornæs og at mellem Thornæs paa Søndre og Øchland paa Nordre Side beskrevne og ved Christopher Samsonssøn opgivne Strækning er nedsadt {nedsadt og med all} og indhugne adskillige Skifte mærker hvor efter de paa alle sider \har rettet sig/ indtil Citanten som nu 28 aar har Beboet Øchland, for omtrent 3 aar siden har, som Han troer \fundet/ et rettere og benere Skifte og Strækning, denne Har Hand i sit Stevnemaael opgivet, og at samme stemmer udi(?) overens med det for Citan\ens/ gaards grendser Ham for nogen Tiid siden opgivne gamle Kan, agter Hand med de indstevnte og ellers benævnte Vidner at beviise. at Christopher Samsonssøn Tornæs ej er saa lovlig Stevnet som Han nu paastaar derudj er Hand selv Skyld [i] thi Hand har bedet Citanten at maatte blive uden for Stevnemaael og Proces i mod at Hand for sit Brugs Grendser Ville uden modsigelse rette sig efter, den nye af Citanten opfundne Strækning, denne Aftale formoder Citanten at Christopher Samsonssøn Thornæs ej vil fragaae og derfor paastaar Hand sc: Siur Øchland at Sagen efter Hans i Retten Producerede Stevnemaal maa nyde fremgang, Vidnerne afhørte, Strækningen i overværelse af Vidnerne \af Retten/ Befahret, og der efter ret Skiel og Skifte fastsadt, og Her om udbad Hand sig en Ham medhørig Rettens Kjendelse.

Christopher Samsonssøn Thornæs for Hvem Citantens her oven gjorde tilførsel blev oplæst, benægtede aldeles ej at have lovet at Veedtage andet Skifte for sin gaards Mark end det Han har opgivet, der efter vil hand Holde sig, og for nærværende Tiid Agter Hand ej Videre at svare i denne Sag, bemelte Christopher Thornæs der efter og til Slutning igientog sin mod Stevnemaalet og \denne/ Sags nedlagde exeption og Protest, og Vedblev sin Paastand om at Stevnemaalet og Sagen som aldeles ulovlig maatte fra Retten afviises.

Johannes Anderssøn Schielleviigen som nu atter for Retten tilstæde vedblev hvad Hand i denne Sag har ladet tilføre og indlod under Rettens Kjendelse om denne Sag efter det for Retten i dag oplæste ulovlige Stevnemaael Videre kand fremmes, Reserverede i øvrigt alt lovligt.

Som Natten paafaldt Beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 5te Julii 1788 Continuerede denne Forretning i Alle saavel Parter som Viidners nærværelse

og da blev efter indladelse af Johannes Anderssøn Schiellevigen og Christopher Samsonsøn Thornæs paa den ene og Siur Johannesøn Øchland som Citant paa den Anden Siide, saaledes i denne Sag af Retten Eragted: Siden Christopher Samsonsøn Thornæs har med i Rette lagde Skjøde Brev vist at være Ejere af Halve Gaarden Thornæs, og uimodsagt af Citanten opgivet sin Gaards tilliggende Skov og Mark, deels i fellesskab med og deels udskift fra indstevnte Hans Naboe Johannes Jenssøn, der alt

1788: 76b

efter gamle Skifter og Mærker grenser sig i en Strækning mod Citantens, Øchlands Ejendom, og det Stæd hvor Citanten nu attraaer en nye Skifte Strækning Befaret og fastsadt, sees heraf at Hand er deeltagen i denne Sag med indstevnte Johannes Jenssøn Thornæs da de Retter sig efter et og samme Skifte mod Citantens gaard Øchland. bemelte Christopher Samsonsøn for sin gaard Thornæs og Johannes Anderssøn for sin gaard Schiellevigen, begge desuden meget befrygter at fornærmes paa deres gaarders gamle tilligelser om \end/ denne Sag efter Indstevningen skulle fortfares og mod hvilken \Stevning/ og Sagens fremme dere!! (der) efter, begge benævnte i Sagen implicerede {begge} har exiperet og Protesteret indtil de paa lovlig maade bliver indstevnet. Saa kand Retten ikke, mod gjorde indsigelse og Protest af atter benævnte Christopher Thornæs og Johannes Schielleviig, efter dette fremlagde Stevnemaael, tillade denne Sags Viidere \fremme/ hverken i henseende Vidners førelse, Begranskning eller Skiftes fastsettelse, men herved paa Grund af Lovens 1 Bogs 4de Capitel 1ste art., under Reservation af Citantens Rett, afviiser samme til nye og lovligere indstevning om Citanten Videre derpaa Agter at tale. Citanten Siur Johannessøn Øchland betaler de hidtil paa denne Sag anvente omkostninger saaledes

Dommerens Skydz til Stædet 2 ½ Miil 3 Mand og Baahd		0 – 5 – 0
Diæt en dag frem	bet:	4
2de Dages Forrett: efter Reglement 24de Feb: 1708		3
Skydz og Diæt Retour		1 – 3
Lensmanden for Laugrettets tilsigelse og		
der med at møde	bet:	4
de Otte Laugrettes Mænd, hver for 2 dages Forretning og Reise 3 mrk:		4

Som Citanten ... (?) Siur Johannessøn Øchland i alt Betalt		10 – 4 – 0
Saaledes sluttet.		

Opsadt Aastads Sag

mellem \N:/ Waage etc: Contra Stangeland Opsadt fra fol: 6a.

Anno 1788 Tiirsdag den 8de Julii Morgen er den eft[er] Requisition af \Hoved/ Citanterne, alle \deels/ Selv Ejere og \deels/ Brugere af Nedre Waage, Nordre og Søre Aarland neml: Hans Anderssøn Nordre Aarland, Carsten Larssøn ibm:, Thomas Larssøn ibm:, Erich Larssøn Søre Aarland, Jacob Olssøn ibm:, Thomas Nielssøn ibm: og Johannes Jørgenssøn ibm:, Mons Larssøn Nedre Waage, Anders Johannessøn ibm:, Hans Baarssøn ibm: og Ole Larssøn ibm:, Contra Stangelands Mænd, nemlig Biørn {Larssøn} Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn, Niels Arnessøn og Afgangne Lars Nielssøns Enke Siri Ottens datter ved Aastæds {Sag} Rett sadt paa Gaarden Nedere!! (Nedre) Waage, fra 12te Julii 1787 ..d sad {..} i dag

\....? i/ dag {\Sag/} (Mrkn: vanskeleg å få noko meining i dette), efter nye Berammelse atter foretaget paa Gaarden Stangeland i Waags Skibreede, og Retten Betient i Sorenskriver Cancellie Raad S: Schiøtz Svagheds Forfald af Hands Eedsvorne Fuldmægtig Hr: Hans Rose i overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren udnævnte 8te Eedsvorne upartiske og til begge Parter ubeslægtede Laugrettes og Meddoms Mænd de Lensmand Ole Knudssøn Rydland fremstillede navnlig: 1. Ole Arentzson Tidslevold. 2, Lars Monssøn Aarbache. 3. Lars Larssøn Tvedte i hans Stæd Knud Omundssøn Aarbøe. 4. Jens Knudssøn Fittie. 5. Hans Hanssøn Fittie. 6. Ole Rasmussøn Gresdahl. 7. Knud Halvorsøn Hilde. 8. Knud Johns: Møgster

1788: 77

Da \Som/ Contra Citanterer!! de i Hoved Sagen indstevnte Stangelands Mænd Biørne Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn, {og} Niels Arnessøn og afgangne Lars Nielssøns Enke Siri Ottens Datter, saa kaldet {og alle} hvor Hendes Naavn!! (Navn) forkommer i alle de saavel fra Hoved som Contra Citanterne i denne Sag fremlagde Documenter; men nu angiver Hun at Hendes Fader hedte Ole dog tilstoed Hun at Hun var {den} Enke af Lars Nielssøn Stangeland som ved Hoved Stevnemaal i denne Sag er indkaldet, mødte alle, men Niels Arnessøn Stangeland som for 2 aar siden antog gaarde Brug, efter at det af Hoved Citanterne paaAnkede Gierde(?) Var paabegyndt {og som til dato} og siden ej Viidere fuldført, \sagde at/ vel har Hand afvigte aar da Sagen efter Hoved Stevnemaale blev behandlet paa Nedre Waage mødt og Vedtaget alt hvad fra Ham og hans Naboer der fremkom og Passerede, og siden som og da, ladet sig forføre at underskrive det til i dag udtagne Contra Stevnemaael, som Ventelig vil blive fremlagt, Men da Hand, frygter for at \denne/ Sag{en} for Ham som nu Fattig Mand vil blive alt for Vanskelig \og Beklaget/ at udføre og see ende paa, Saa ville Hand nu anmelde ej at tage deel i denne Sags og deraf flydende og paafølgende omkostninger, men ellers over alt og i alt Vedblive og Bestyre Gaarden efter det Ham meddeelte Bygsel Brev. De øvrige benævnte Stangelands Mænd {Mænd} saavelsom Siri Ottens (Ols) Datters Laugværge Ole Anderssøn Stangeland der var nøje overbeviist om at Niels Arnessøn deres Naboe har været enig med dem udj alt hvad fra dem Samtlig til \i/ dag er foretaget; at hand nu Ved sin tilførsel, vil frafalde Sagen er dem lige gyldig, og under Reservation af tiltale mod Ham Declarerede de Nemlig Biørne Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn \og/ Lars Nielssøn[s] Enke Siri Ols datter med benævnte Hendes Laug Værge, ej allene at \ville/ forsvare sig men end og at have antaget Velædle Hr: Procurator Schnabel.

bemelte Hr: Procurator Schnabel fremlagde der efter Een af Stangelands opsidere som forhen anta(get?) mødende udtagen Contra Stevning under 29de Augusti forrige aar saavelsom en af dem senere udtag[en] Continuations Contra Stevning under 26de Maj sidstleeden hvilke Begge for alle Vedkommende er lov!! lovlig forkyndet. de i Rette lagde \Contra/ Stevnemaale af 29de Augusti 1787 og 26de Maj 1788. blev oplæst og lyder et efter andet saaledes: \i Contra Incamination betalt 2 rd: 4 s:/

Procurator Hr: Kahrs mødte paa alle Hoved Citanternes Vegne og Vedtog de nu fremlagde og oplæste 2de Stevnemaale Lovl: Fr:!! (Forkyndt)

af de i \disse/ stevnemaaler benævnte og instevnte Hoved Citantere i denne Sag var Persohnlig tilstæde for Retten Hans Anderssøn \N:/ Aarland, Johannes Jørgensøn S: Aarland, Thomas Larssøn Nord Aarland og Carsten Larssøn Nordre Aarland som paa egne og øvriges indstevntes Vegne ligesaa Vedtog lovlig Stevnet og Declaredede at Hr: Procurator Kahrs {Herefter} for dem samtlig \nu ... fra først af/ har fuldmagt at forsvare denne Sag.

af de i Hoved Stevnemaale nævnte Vidner som der efter, paa nye indstevnt mødte alle undtagen Niels Johannessøn Kalve og Guttorm Johannessøn Schaar.

Saa mødte og af de indstevnte og forhen i Sagen afhørte {afhørte} Vidner {mødte} alle undtagen Lars

1788: 77b

Monssøn Aarland, John Olssøn Stolmevaagen og Johannes Olssøn Høvischeland.

De mødende saavel nye indstevnte som {ved} forhen i denne Sag afhørte Vidner mødte alle og Vedtog lovlig Stevnt, og for de udeblevne saavel nye indstevnte som forhen \afhørte/ {udeblevne} Vidner Niels Johannessøn Kalve, Guttorm Johannessøn Schaar, Lars Monssøn Aarland, John Olssøn Stolmevaagen og Johannes Olssøn Høvischeland, afhiemlede Lensmand Ole Knudssøn og Endre Omundssøn Rydland {lovlig} under Corporlig Eed \lovl:/ at have forkyndt Contra Stevnemaaleet ligesom det lyder og her for Retten oplæst, og talt med en hver i sær uden Lars Monssøn Øfre Waage for hvem Stevnemaaleet i Hans fraværelse i Hands Hus og Sønne Kones nærværelse blev forkyndt i lovlig tiid, {af} Viidere mødte af de til Vederløse indstevnte for Processens Skyld Ole Jørgenssøns Enke Guri Søre Arland!! (Aarland) {i} \med/ Laugværge Johannes Larssøn Walhammer og Vedtog Contra, og Contra Continuations Stevnemaaleets lovlige Forkyndelse ligesom her for Retten oplæst. For Lars Olssøn og Svend Pederssøn begge af Nedre Waage mødte Procurator Hr: Kahrs og Vedtog Stevnemaaleets lovlige Forkyndelse, saa mødte og for Lyse Kloster godes Ejere {af Ø} Velædle Jomfru Formand med Curator Kiøbmand Abraham Henrichssøn Formand {og} den ved Continuations Stevnemaaleet indkaldte Forvalter Velædle Hr: Jørgen Biørn Hauerberg, som paa egne, og for saavidt Øvre Waage og deraf denne Gaard under Lyse Kloster Jurisdiction Indstevnte Leilændinger samt Gaardens Ejers og Curators Vegne Vedtog, {efter} \at/ de heri Retten oplæste {Stev} Contra og Contra Continuation Stevnemaale i lovlig tiid er dem forkyndt, og desuden tilkjende gav {og} \at Hand/ paa bemelte Lyse Kloster godes Ejers Vegne møder med nærmere tilsvær om ernødiges. For Stangelands Ejers Velædle Frue Provstinde Christies Vegne \mødte/ Hendes {Curator} \Laugværge/ Hr: Henrich Christie i Qvalvogen som Declarede lige(som?) Stangelands Mænd, Contra Citanterne at have antaget Hr: Procurator Schnabel til sit {og Sagens} \fellels/ Forsvar i denne Sag, og behager Hand her efter paa deres samtliges Vegne at svare til føre og Paastaa Hvad Hand til beste for dem agter fornøden dog i saavidt omkostninger {an} angaaer \Reserverer/ at søge Regress efter forhen giorte tilførsel Hos Stangelands Lejlændinger, der fra først af har Contra Stevnt i denne Sag {ene}.

Derefter Procurator Hr: Schnabel fremlagde først {bekræftet} et original Skjøde af 3de Marti 1760 \til Provstinde Christi/ ved Høste Tinget for Waags Skibreede den første October samme aar Publiceret, betreffende Hendes Ejendom af Gaar-

1788: 78

den Stangeland der i alt skylder efter Matriculs Extract som Herved pro 2de fremlægges in Originali udstædt af Hr: Koren som Districtets Foged under 5te Julii 1787, Skatte Skyld 1 Løb 2 pd: Smør og {Skatte} \Ldsk:/ Skyld 2 ½ Vog Fisk. 3de Een Ditto Extract angaaende Gaardene Øfre Waage, Nedre Waage, Søre og Nordre Aarland under 28de Maj dette Aar af bemelte Foged Bekræftet som Viiser en hver deri bemelte gaards Skatte Skyld. 4de Een Bekræftet Gienpart af Erich Larssøn Søre Aarlands {\....}/ \Rette/ Skjøde \5 oct: 1782/ under 17de Maj 1783 tinglyst ved Sommer Tinget for Waags Skibreede {samme dag} som Viiser at Erich Larssøn er Ejer af ½ Vog Fisk 3 s: penge i bemelte Gaard Søre Arland!! (Aarland. 5te Extract af Skiftet efter afgangne Ole Jørgenssøn Søre Arland!! (Aarland) forrettet 16de Marti 1785 som udviiser Stebbo!! (Stervbo) Enkens Ejendom i Gaarden. Disse Fem Documenter begiærede Hr: Schnabel Acten tilført, samme blev et efter andet læst og lyder saaledes.

Procurator Hr: Kahrs for Hoved Citanterne anmeldte, at forinden Hand nedlagde de fornødne Exceptioner imod fremlagde 2de Contra Stevninger, hvorpaa Rettens Eragtning er Ham nødvendig at indhente maatte Protestere imod de 2de Laugrettes og meddoms Mænd udj denne Ejendoms trette nemlig Knud Johnssøn Møgster og Knud Halvorssøn Hille der ere {der ere} Sødskende Børn til Contra Citanten Biørn Jacobssøns Hustrue og altsaa ikke blive antaget som meddoms Mænd i denne Sag i øvrigt reserverede Hand de øvrige Exceptioner i mod Contra Stevningerne og afvartede Rettens Eragtning.

Procurator Schnabel formente at den mod de {\fremlagde/} {fremlagde} benævnte Laugrettes Mænd fremsadte Exception, ej kan hindre Sagens fremme saameget mindre, som de selv inden Retten i dag da de efter Fogdens opnævnelse hvoraf Verificeret Gienpart herved fremlægges have Declareret ej at Været nogen af Parterne enten beslægtede eller Besvogrede følgelig vil Procurator Karsses nu gjorde løse Anmeldelse ej Være Antagelig men Comparenten paastod Forretningen fremmet og de indstevnte Vidner afhørte efter Stevnemaalets indhold.

Procurator Kahrs Replicerede at det gjorde Ham ont at Hans Vederpart saa hastig havde glemt de Laugrettes Mænds(?) Declaration og tilstaaelse: At de 2de Laugrettes og Meddoms Mænd er beslægtet med Contra Citanten Biørn Jacobssøn Stangelands Hustrue, og altsaa ikke blot løst Snak fra Hands Side som Hr: Procurator Schnabel behager at tilføre, men egen tilstaaelse og Beviis; Han Reffererede sig til sin forrige paastand om Rettens Lovlige Behandling.

Procurator Schnabel declarerede at Hand ej har havt noget opgivende af Laugrettet angaaende {deres} Deres Slægtskab som efter Hans formening kunne hindre dem at Være Meddoms Mænd i Sagen men Exceptionen synes kun at være en-

1788: 78b

re(?) for at (...?)yde Contra Citanterne ved ophold i henseende Sagens Behandling, hvorfor Comparenten ved\blev/ sit forrige. Den fremlagde Extract eller rettere Afskrift af Fogdens originale opnævnelse lyder saaledes.

Dommeren der efter fremkaldte {af} de benævnte Laugrettes Mænd Knud Halvorssøn Hilde og Knud Johnssøn Møgster, paa nye tilspurgte dem om de var i Slægt eller Svogerskab med den af Hoved Citanterne opgivne Biørn Jacobssøns Stangelands Hustrue? Hvor meeget eller nær, og hvorfor de ej i dag ved denne Sags incammination paa rettens dem gjorde tydelige tilspørgsel, {Hvortil} opgav samme? Knud Halvorssøn Hille hertil svarede at Hand rigtig nok er Sødskende Barn {til} til bemelte Biørn Jacobssøns Hustrue paa Stangeland, og Knud Johnssøn Møgster tilstod ligesaa at være i 2de og 3de Leed beslægtet med benævntes Hustrue. dette opgav de ikke i dag siden de vare af Lensmanden tilsagte, og selv ej troede, at slægtskab saa langt ude i familien kunde hindre dem fra at Være Laugrettes og Meddoms Mænd i denne Sag.

De øvrige Laugrettes Mænd som for benævnt tilstæde blev dernest paa nye i Procurator Hr: Kars nærværelse tilspurgt om de i mindste maade er nogen af denne Sags Parter eller deres Hustruer beslægtet eller Besvogret, Hvortil de enhver for sig svarede Nej, og mod Hvem Procurator Hr: Kahrs intet havde at indvende.

derefter Eragtede Dommeren \bet: 12 s:/ At da benævnte Laugrettes Mænd uagtet de paa lovlig maade er tilsagte og har mødt kand de som nu selv har tilstaaet hvor nær de er i Slægtskab med Contra Citant Biørn Jacobsøns Hustrue ej vedblive som Laugrettes og Meddoms Mænd i denne \Sag/ at Betjene Retten; men LensMand Ole Knudssøn Rydland der ved i Rette lagde Fogdens ordre har Fuldmagt i forfalds tilfælde at opnævne Andre paa Hans Vegne, bliver herved paalagt i dissers Stæd at skaffe \2de/ Kyndige og til alle denne Sags Parter ubeslægtede Mænd som i stæden for de udsadte kand indtræde Hvilke Mænd maae

være her paa stædet Klokken 8te Slet formiddag \Morgen/ til hvilken tiid Siden Natten nu paafalt denne Sags Videre Behandling Beroer.

Anden Dagen den 9de Julii Morgen blev S(ame?) fra \i/ gaar, udsadte Sag atter foretaget i alle Vedkommende denne Sags Parter og Vidners nærværelse.

Da Lensmand Ole Knudssøn Rydland {da Lensmand} efter Rettens i gaar afsagde Eragtning, i stæden for de udsadte Laugrettes Mænd fremstillede 2de andre i deres Stæd navnlig Niels Heljessøn Yttre Rabben og Mons Hanssøn Nordre Drivenæs som begge declarerede ej i mindste maade med denne Sags Parter at Være enten i Slægt eller Svoger Skab, De blev altsaa uimodsagt af Parterne, som mod dem intet havde at invende antaget som Meddoms Mænd i denne Sag at tage Sæde.

Der efter Hr: Procurator Kars paa Hoved Citanternes Vegne benægtede in totum den

1788: 79

datteret 29de Augusti f: a: nu i Rette lagde Contra Stevning der indeholder urigtige og fornærmelige udtrykke mod Hoved Citanterne nemlig: at, misundelse skulle have drevet dem til denne Sags Anlæg; nej tvert imod. nødvendigheden at Conservere sin Ejendoms Rettighed, har Været et Maal til denne Sags Anlæg, og at fraholde Contra Partiets graadighed til at Bemægtige sig mere end deres Ejendom virkelig udstrakte sig. Af de ved første Session afhørte Vidners Eedelige Forklaring er det fuldkommelige Beviist at den/n/e omtvistede Ejendom er og har Været bestandig en fellets og u-udskiftet udmark blant alle denne Sags Parter. Hvad den Declaration i bemelte Contra Stevning angaar: nemlig: at, det af Stangeland Opsiddere opsadte og nu omdisputerede Gierde skal være opbygget efter at en hver af denne Sags Parter hertil skulle være lovligens Varslet, er den største uSanhed, hvorforfore Comparenten provocerede Contra Citanterne til at gotgiøre dette deres udsigende om de dertil trøster sig. men i henseende til den \anden/ under 26de Maj dette aar, som Contra Citanterne har i Rettelagt under Titul af Continuations Contra Stevning, maatte Comparenten i Kraftigste maade Protestere mod, forsaavit den ommelte Skifte og uddeelings Forretning i udmarken angaar da dette intenderte Søgemaal er en langt anden Sag end hvad Hoved Citanternes i Rette lagde Stevning indbefatter, og altsaa troer Hand at modPartiet selv vil indsee hvor aldeeles urigtig de vil søge en Anden Sag som er langt fra denne Sags Hoved Qvestion; men over alt om modPartiet ville ansee dette som en urigtighed /: hvilked saaledes ei er i sig Selv :/ Saa troer {jeg} \H/an/d / de dog maa kjende Lovens 1 Bogs 4de C: 1 a: og naar de Conferer, de fremlagde Documenter med denne, tviflede Han ikke om de joe Selv ville blive overbevist hvor aldeeles urigtig dette heele Stevnemaael er udfærdiget, da Lars Olsson og Svend Pederssøn som Ejere af de 2de Hoved Citanteres Brug nemlig Hans Baarsøns og Ole Larssøns i Nedre Waage, disse Ejere er hverken Stevnet i {Contra} Cont{i}ra \eller/ Contions!! (Continuations) \Contra/ Stevningen til at anhøre Vidner eller lide Dom som er en nødvendighed efter den forhen Allegerede Lovs articel naar det angaar Hans Godz og Ejendom. Han paastod derfor at da disse blot for Processens Skyld er nævnt i disse Stevninger, at Stevningen for saavit Skifte og deeling angaar af Retten maatte blive anseet som urigtige og Kuld Kaste de under Reservation og forbeholdenhed af al lovlig paaAnke, indlod Hand denne Exception under Rettens Lovmedholdige Kjendelse.

Procurator Schnabel Replicerede paa forestaaende at Ham ej er bevidst nogen urigtige eller fornærmelige udtrykke i den fra Hans Comittenter fremlagde Contra Stevning, der imod formener Hand med de nu indstevnte Vidner at beviise

1788: 79b

Hvad bemelte Stevning indeholder, og at Stangelands Opsiddere have Været nødsagede til Gierdets opførelse for at Conservere deres Ejendom. De imod Contra Continuations Stevningen fremsadte Exceptioner formener Comparenten vil bortfalde af sig Selv, da det paastevnte Marke keskiæl!! (Marke skiæl) er en følge af Hoved Citanternes Søgemaal paa det Stangelands opsiddere i {fald} \frem/Tiiden, kan beholde deres Ejendom uforværmet og skaanes for unyttige og unødvendige Processer. J øvrigt Hvad Hr: Procurator Karses bemangling angaar i henseende til Lars Olssøns og Svend Pederssøns Nedre Waages indstevning \da/ formener Comparenten \sam/m/e / at være aldeles ubeføjet da disse have Afstaaet deres Gaarders Brug efter de her \forhen/ fremlagde Bygsel Breve til Hans Baarsøn og Ole Larssøn der ere Hoved Citantere og følgelig som Paagiældende i Contra Stevningerne ere indkalte, ligesom end og Lars Olssøn og Svend Pederssøn som Jorddrotter i følge Lovens 3de B: 14de C: 29 a: til denne Forretning ere Stevnte hvorfor Formalia end og i den fald ere i agttagne og følgelig paastod Comparenten Forretningen fremmet efter sin forhen nedlagde Paastand.

Hr: Procurator Kahrs svarede at Stevningen mangler baade Formalia og Realia saavel efter forrige Allegerede 1ste Bogs 4de C: 3 a: som Vederpartens anførte 3de Bogs 14 C: 29 a: der udtrykkelig tillægger enhver Citant i et tilfælde som dette at Jorddrotten Lovligen skal indstevnes Refererende sig i øvrigt til sin nedlagde paastand \og/ indlod den omventilerede Qvæstion under Rettens Kjendelse.

Procurator Schnabel modsagde Hr: Kahrses tilførte og vedblev sit forrige.

Forinden denne Qvæstion blev optagen til Decision fandt Retten fornøden at fremkalde de efter saavel Contra som Contra Continuations Stevnemaalene i denne Sag øvrige til Vederlægge indstevnte for at fornemme om og hvad de havde i mod samme. Hvoraf mødte Forvalter Høyerberg paa Lyse Kloster godses Ejers Jomfrue Formans med {Laugværge} \Curator/ Hr: Abraham Henrichsen Formands Vegne og efter den Ham givne Commission Declarerede at i saavit Øvrere!! (Øvre) Waage under Lyse Klosters Jurisdiction angaar, {Saa} \og/ for at bespare unødvendige Bekostninger og Vidløftige Processer er Hand paa sit Herskabs og de til Vederlægge indstevnte benævnte Gaard

1788: 80

Øvre Waages paaboende Lejlændingers, Christopher Pederssøn og Ole Johannessøn deres samtliges Vegne {hvilket} \villig/ at Ville, som og nu herved skeer: og alleene vedtage Varsel for Alle benævnte af Øvre Waage ikke som til Vederlægge men som Virkelig Paagiældendend!! (Paagiældende) \lovlig at Være Stevnt/, aldeles Renuncere Forum, underkaste sig denne Sundhorlehns Jurisdiction Dommers Examination {Ved} i saavit Vidner og Befahring i Marken angaar, ligesom \og/ for alle under Lyse Kloster Godzs Jurisdiction uden Exception \her/(?) dom(?) {til den} til den saavel bemelte Øvre Waage, som \de/ andre denne Sags Parters gaarder felletz hidtil brugte udmarks udskiftning, og i saavidt udskiftnings og der(.....?) omkostninger \kand Betale/ lover Hand at Ville tage deel \for Øvre Waage/ saafremt denne Sag ved denne Session bliver Sluttet {i andet fald} Hvilket Hand ønsker maatte skee, da Hand ej kand indsee noget derudi kand hindre; i andet fald maae dette Tilførte ikke til en anden Tiid gielde, men Comparenten {Lyse} Venter i saa fald nye indkaldelse, og Reserverer imidlertid saavel nærmere Tilsvær som Lyse Klosters Ejers, {for} \og/ samtlige underliggende Godses Rettigheder.

Retten derefter lod paaraabe Ole Jørgenssøns Enke Guro Lars datter af Søre Aarland med den i gaar af Hende opgivne Laugværge Johannes Larssøn Walhammer men ingen af dem mødte eller møde lod.

Procurator Hr: Kahrs som nest at Refferere \sig/ til sin forrige Paastand ville allene til Rettens underretning begiære observeret, at ej allene Hr: Henrich Christi der er indtraad i

denne Sag Som Hiemmels Mand for Stangelands opsidere ved seeneste Session positive har Declareret at Nedre Waage og Øvrige Hoved Citanternes Gaarde haver felletz udmark med Gaarden Øvre Waage men samme er tillige Bekræftet med alle de i Sagen forhen afhørte Vidner. at Lars Olssøn og Svend Pederssøn Virkelige ere Ejere af 2de Brug i Gaarden Nedre Waage er fuldkommen beviist med de fremlagde Adkomst Breve. Han paastod derfor at disse Ejere maatte nyde den Kald og Varsel til denne Forretning, som Loven paabyder.

Procurator Schnabel henholdt sig til hvad Hand nyelig har Anmærket i henseende til Lars Olssøns og Svend Pederssøns givne Varsel og ellers Reffererede sig til de af Ham fremlagde Stevninger Hvor efter Hand Ventede denne Sag Proceqveret og Vidnerne Afhørte.

Retten der efter i andledning af de Ved Hr: Kahrs paa Hoved Citanternes og de til Vedermæle indstevnte Lars Olssøn og Svend Pederssøn Nedre Waages Vegne, mod Contra og Continuations Contra Stevnemaalene {for} i denne Sag fremførte Exceptioner, optog samme til Kjendelse og for at eftersee det passerede og fremleverede i denne Sag, udsatte dens Videre behandling til i Morgen tiilig, da saavel Parter som Vidner behager at Være nærværende, her paa Aastedet.

1788: 80b

Tredie Dagen den 10de Julij 1788, blev Continueret med denne Sag udj saavel Parters som Vidner og alle Vedkommendes overværelse

og da udj de Ved Hr: Procurator Kahrs i gaar fremførte, og til i dag til paaKjendelse optagne Exeptioner, saaledes af Retten Eragted: \bet: 12 s:/ Contra Citanterne, de ved Hoved Stevnemaael i denne Sag indkaldte Stangelands Mænd Børne Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn, Niels Arnessøn og Lars Nielssøns Enke Siri Ols datter med Laugværge, Har fra først af i denne Sag som det Passerede Viser tragtet efter at faae sin paaboende Gaard Stangelands Udmark udskiftet af {Fellesskab} og fra Hoved Citanternes paaboende Gaarder Nordre og Søre Aarland, samt Nedre Waage, der hidtil, for alle benævnte Gaarders, saavelsom Gaarden Øvre Waages Lyse Kloster Godsdes, Beboeres Creaturer har Været til fellets. De har Contra Stevnt for at faae dette fuldført, ligesom i Rette lagde Contra og Continuations Contra Stevnemaale Viser der staar i Connexion med hin anden for saavidt den sidste yderligere og tydeligere forklarer den første og hvad Contra Citanterne i denne en og samme Sag \efter begge/ agter at Bevise og paastaa. Den af Hr: Procurator Kahrs mod Continuations Contra Stevnemaalet gjorde indsigelse og Protest kunne ikke have hindret denne Sags fremme og fuldfør efter ommelte ved Contra Citanterne fremlagde Stevnemaale, naar ellers paa samme Stevnemaales indretning og lovlige Forkyndelse intet var at udsætte, men da end og her imod for det andet er Exiperet; {i saavit} Af bemelte Procurator Kahrs paa Lars Olssøns og Svend Pederssøn Nedre Waages Vegne, {Saa da} da disse benævnte!! (benævnte) Mænd \som/ med lovlige Adkomster fremlagt i denne Sag har beviist at Være Ejere af Hoved Citanternes Hans Baarssøns og Ole Larssøns Jorde Brug i Nedre Waage, Hverken Ved Contra eller Continuations Contra Stevnemaalene \i/ denne Sag {for at} \til eller/ for at forsvare sin Eiendom Nedre Waage {som} som Hoved Paagiældende {de} ej er nævnt eller Stevnt, som Loven befaler, Hvilket ligeledes i henseende {til} den til Vedermæhle ved oft ommelte Stevnemaale indkaldte Guro Lars Datter Ole Jørgenssøn Søre Aarlands Enke er forsømt da med fremlagde Skifte Extract er beviist {være} \at Hun er/ Ejere for en deel i sit paaboende Brug i Gaarden Søre Aarland, Saa formedelst disse mangler i \begge/ Contra Indstevninger, kand Retten ikke der efter og \efter/ Contra Citanternes Paastand fortfaare med Sagen hverken i henseende Vidners afhørelse {eller} Begrandskning og Befahring eller Viidere, d(...?) alt strider mod Lov og derfor herved paa Grund af

Lovens p: 33 a: 1: {her} Afviiser same under Reservation af Contra Citanernes Rett efter nyt og lovliger Anlæg om de synes dertil at finde sig beføjet.

Procurator Kahrs maatte i anledning af den nu ergangne Rettens Kjendelse begiære at Retten Ville behageligt indhente Stangelands opsidderes og Hr: Henrich Christies positive Declaration, som alle nu for Retten Persohnlig er tilstæde, om Sagens Viidere drift fra deres Siide for saavit Ho-

1788: 81

ved Citanernes Klage over det ulovlig opsadte Gierde angaaer da Comparenten der efter al lovlig Ret forbeholdt sig Men i henseende til Contra Citanernes udtagne Contra Stevning af 30te Maj f: a: som formodentlig maa være den første Contra Stevning i denne Sag bad Hand Retten Behagelig deraf Ville observere, at Contra Citanterne taler om at enhver af disse gaarder ere udelukte fra alle fellesskab med Hin anden; denne Declaration har Hr: Henrich Christi der indtrænger sig i denne Sag ved sin seenere Protocollation i Acten tilbage kaldet ved at tilstaae tvert mod Stevningens Indhold at Gaardene Øfre Waage, Søre og Nordre Aarland Har fuldkommen felles og u-udskiftet udmark med Contra Citanernes Gaard Stangeland. Naar dette alt af enhver og upartisk overvejes sees tydelig at Contra Citanterne har til intet gjort den i forbemelte Contra Stevning af 30te Maj f: a: gjorde urigtige Forklaring {altsaa} altsaa er her {paa} ingen Dispute at joe Alle Stridende Parter Gaarder har en felletz og u-udskiftet udmark med Hin anden. Hoved Qvæstionen i denne Sag bliver denne om Stangelands opsidder har Rettighed at indhegne som er Beviist, en stoor deel af \den/ bemelte udmark med et Steen Gierde uden lovligen at have tilVarslet alle medEjere i samme. Denne formeentlige Forurettelse troer Comparenten {ej} er en Sag som først bør paadømmes forinden Skifte og uddeeling /: der er en langt anden Sag :/ kand have Stæd.

Procurator Schnabel svarede paa sine Committenteres Vegne at de i Anledning den nu oplæste Rettens Eragtning hvor efter de ej nu denne gang kand faae Vidner førte maae udbede Sagen udsadt i 5 á 6 uger eller til en for \baade/ Dommeren og Parterne beleilig Tiid, der dog ej for Comparentens Committentere {ved den an} kand være kortere end den anførte, som Hand Haabede Bevilget under Protest mod overiilelse. det øvrige af Hr: Procurator Kahrs tilførte benægtes af Comparenten, som forbeholder sig derpaa en anden gang at Replicere.

Procurator Kahrs som ikke Kjendte eller Vidste Hvem Procurator Schnabels Comittentere vare begiærede denne Sags Contra Parter paaraabte og deres tilstaaelse indhentet om de har givet Hr: Procurator Schnabel ordre til den forlangte udsættelse, dette var saa meget mere nødVendig og da opsidderne paa Gaarden Stangeland i gaar Sotennitter(?) (soutenere?/understøtte) har Declareret at de aldeles intet Vil have med denne Sag viidere at bestille hvilket den ene Opsidder nemlig Niels Arnessøn Stangeland har givet Retten det tydeligste Excempel, ligesom og Comparenten fant nødvendig \i anled:/ af Hr: Henrich Christies Ved seneste Session gjorde Declaration: at Ville svare til alt hvad af denne Sag kand flyde og følge efter Dom, at æske Hans Positive Declaration om Hand som ene Contra Citant for Opsidderne paa Stangeland, vil indtræde

1788: 81b

i denne Sag og uden Viidere Stevning end den som allerede mod Opsidderne paa Stangeland er udtaget Vil liide Dom til at udrede alle de af denne Sag flydende omkostninger, eller nu slippe Stangelands Mændene uden Viidere Forsvar?

Stangelands Mænd Biørne Jacobssøn, Niels Larssøn, Ole Anderssøn paa egne og Enken Siri Ottes!! (Ols) Datters Vegne Vegne!! blev {efter} fremkaldet for Retten, Deres ved Contra

Stevnemaaletz incamination gjorde Tilførsel blev for dem oplæst og de Vedstoed samme, og deraf saavelsom Hr: Christies {Christies} paa sin Moders Vegne tilførte Vedtagelse Ville Hr: Kahrs erfare at disse ere Hr: Schnabels Comittentere, og end Viidere tilstod de benævnte Stangelands Mænd at de havde givet Ham ordre at begiære denne sag udsadt ligesom tilført er.

Der efter Hr: Procurator \Schabel!! (Schnabel)/ i andledning af hvad Hr: Kahrs Viidere {for} har fremsadt, svarede paa Hr: Christies Vegne som selv nærværende og som indstevntes Laugværge for sin Moder Frue Provstinde Christie \at/ han holder sig til Hans gjorde Declaration paa Aastædet ved denne Sags Behandling den 10de Julii forrige Aar, som Hand finder sig forbunden til \paa/ sin Moders Vegne, for at freede Hendes Ejendom.

Procurator Kahrs som af sin forhen udførte Procedure har beviist at hoved qvæstionen i denne Sag er at faa ned dømt et af Stangelands opsiddere ulovlig opsadt gierde i en for Hoved {i en fo} og Contra Citantere felles og u-udskiftet Udmark som modPartiet selv har Declareret i sin udførte Procedure at være felletz; Comparenten troede derfor at enhver Retsindig og upartisk Dommer lettelig vil indse paa hvad Svage og Lovstridige Grunde modPartiet har søgt at faae \en/ saa reen Sag udsadt blot for at forsøge at udmatte Hoved Citanterne der ere Fattige Folk og Ved en saadan Fornærmelse Som denne {naar} naar Beitet for deres Creaturer, som nu, betages dem maae geraade{s} i den yderste Elendighed. Protocolen udviiser at denne Aastæds Sag er begyndt den 10de Julii forrige Aar at gierdet er dem til største Fornærmelse som endnu ej ned kastet, beviises med de i Sagen afhørte Vidner; At modPartiet stædse har haft Vexelviis 2de Procuratores til sin Sags Udførelse, de har ikke udtaget mindre end 3de Contra Stevninger alle af en lige indhold. Uagtet den ved seeneste Session givne Eragtning tydelig Viiser at Siden Lars Olsson og Svend Pederssøn der er Ejere af 2de Hoved Citanternes Jorde Brug ikke som skee Burde i følge Lov, var Stevnet blev den 1ste Contra Stevning kuld kastet og afviist, ikke destoe mindre efter at denne Eragtning var dem bekjent,

1788: 82

fingeres her dog 2de nye Contra og Continuations Contra {Continuations} Stevninger, {hvori} \af/ en mand der er beskikket til Procurator og altsaa forstaar Lovene hvori samme udelades at Stevne de selv samme Lars Olsson og Svend Pederssøn som før melt er Ejere af 2de Hoved Citanternes Jorde Brug, saaledes som Lovens 1 Bogs 4de C: 1ste art: Befaler, blot for at søge en nye udsættelse, benytter sig af det indhegnede Stk: Udmark og gjøre Hoved Citanterne Sagen kjedsommelig, Hvad er det de alt uden et Stratagenia, da det aldrig kand undskyldes at Være en feil af ModPartiets Sagfører som har forfattet Stevningen, da Hand havde en usvæket Rettes Eragtning for øjne. I saadan anledning indlod Comparenten Sagen under Dom med Paastand {med Paastand} og Irette sættelse at det omtvistede Giærde der er opsadt af Opsidderne paa Stangeland i Alle Parters fellets og u-udskiftet Udmark der er Hoved Citanterne til største Skade og Fornærmelse maatte som ulovlig vorde dømt til need kastelse, Contra Citanterne Her: Henrich Christi og øvrige indstevnte opsiddere der saaledes Selv har taget sig til Rette bliver tilfunden \en for alle og alle for Een/ at udreede Volds Bøder til deeling efter Loven erstatte Hoved Citanterne denne Aftvungne Processes skadesløse omkostninger I det mindste med 300 rd: samt ellers for deres udviiste lovstridige trættekjærhed i denne Sag Vorde med en tilstrækkelig Mulet anseet til Justice Cassen, og saaledes indlod Hand Sagen under Dom med Protest mod viidere og længere udsættelse.

Procurator Schnabel vilde ej opholde Retten med Specil!! (Speciel) Besvarelse paa det Vidløftige og ugrundede som Hoved Citanternes Sagfører har tilført som benægtes, men fant allene fornøden at Declare at Hand ej tilforn har faaet nærmere opgivende paa de Paagiældende som i Sagen skulde Stevnes hvorfor det {hverken} \ej/ kand regnes Ham til

Last at ej de bemanglede Personer anderledes ere tilkaldte, ligesaa lidet kand det Ansees for noget Stratagenia, som er udenfor Comparentens Character at betjene sig af til Folket!! (Folkets) Fornærmelse. At ej de fornævnte Persohner bleve Stevnte, som i følge Eragtningen Hindrer Comparentens Comittenter at faae de paa sin Siide nødvendig udfordrende Vidner afhørte der vil gotgiøre Stangelands opsidderes Rettighed og Grunde til at opføre det omtvistede og paabegyndte Giærde, som ej endnu er fuldført, og aldeles ikke kand Hindre Hoved Citanterne udi Gresgang og rægster Vei for deres Creaturer saa at deres Besværing i saa fald er ugrundet, saavelsom deres pretention til bemelte Støkke af Udmarken, iøv-

1788: 82b

rigt henholdt Comparenten sig til den af Ham paa sine Committenteres Vegne begiærte Anstand til Sagens forfriskelse ved Continuations Contra Stevning saavel til Ligitimation i henseende til Gierdet som til den forhen paastevnte Uddeeling i Udmarken der nødvendig under et maa skee og saaledes Protesterede Hand i Kraftigste maade mod overilelse.

Kahrs Replicerede at i Schnabels nu nedlagde Declaration ligger just beviis for at begge Hans forfattede Contra Stevninger ere og bliver et Stratagenia thi skal en Contra Stevning være udtaget til nytte i en Sag, maa man joe absolut have en fornøden kundskab og underretning om alt hvad der er passeret i Sagen efter Hoved Indstevningen, mangler Hand nu denne Oplysning som Hand har behaget at angive; saa er joe intet Naturligere end at en saadan Contra Stevning som denne der nesten er en Copie af den forrige {maae} maae nyde samme Skiæbne som den første efter den foranførte Eragtning. At udstæde Een Contra Stevning i en Sag man intet kjender troer jeg Aldrig at Procurator Schnabel kunne overtale sig til uden vedkommendes positive forlangende. Hoved Citanternes Stevnemaael, de afhørte Vidners Forklaring gotgiør at det omdisputerede Gierde er opført mod deres Viidende og Samtykke og er dem til største fornærmelse, ligesaa fuldkommen er det Beviist at den omtvistede Mark er og har været fra umindelige Tiider felles og u-udskiftet for Hoved og Contra Citanternes Ejende og paaboende Gaarder. Comparenten som nest at Referere sig til sin forhen udførte Procedure og Paastand paatrængede atter Dom i en saa Reen og Oplyst Sag som denne og Protesterede imod Vidner og længere Udsættelse med Reservation og PaaAnke om Veder Partiet skulle nyde en saa lovstridig Opsættelse som de nu forlanger.

Procurator Schnabel, som allereede forhen har anført de fornødne Grunde, til Sagens Opsættelse, forbeholdt til en anden Tiid at giendrive Procurator Kahrsses nu som forhen ugrundede Protocollation, og ellers Vedblev sit forrige; thi unyttige Repetitioner vilde Comparenten forbie gaae, naar Han allene maae bringe Retten, i erindring, at Contra Citanterne ved sine attroende Vidners førelse vil beviise det modsadte af hvad Citanterne har foregivet, saavel om deres pretention til den deel af Udmarken hvor det nye

1788: 83

Gierde er opført, {saavel} som at vedkommende i forVeien dertil Vare \til/kaldte med Viidere, som Comparenten formeener at Hans Parter ej kand nægtes at Oplyse og da den af Ham proponerede udsættelses Tiid ikkun begiæres saa lang som til Stevningens udfærdigelse og forkyndelse er fornøden, Haaber Han saa meget mere at den begiærte Anstand Bevilges.

Procurator Kahrs som nest at Referere sig til sit forrige Replicerede kortelig at Procurator Schnabel Handlede Viisere{re} naar Hand for eftertiiden ville udstæde Contra Stevninger med mere overlæg end nu er brugt, saasnart Hand agter at samme skulle være en Oplysning i Sagen men da hoved hensigten ikke har Været andet, end som for er meldt, troede Comparenten at Retten vilde ansee de Grunde for Udsættelsen {lige} ligesom Contra

Stevningen Selv, at være fingeret. Hand Vedblev sin Paastand om Dom og Protesterede som før mod et saa lovstridigt forlangende.

Procurator Schnabel ansaa Kahrses Demonstration for sig gandske upasselig og naar Hand ej skulle anbringe Sottiser(?) bliver Viidere Giensvar uforføden hvorføre Comparenten henholdt sig til sit forrige.

Hr: Kahrs Replicerede At dette Schnabels Væverie fortjener intet mindre end Besvarelse, hvorføre Han kun henholdt sig til sin forrige Paastand.

Procurator Schnabel, ville lade Kahrs (...?)roe sig med sit eget Væverie som hand dog for denne gang formoder vil ophøre.

Kahrs svarede at ikke mindre end 2de fremlagde Contra Stevninger, udfærdiget af Hr: Procurator Schnabel giver det største Beviis hvorledes Hand har vævet.

Paa Rettens tilspørgende declarerede begge D:Hr:r Procuratores ej at have Viidere at tilføre, og da Hr: Kahrs!! (Kahrs) paa Hoved Citanternes Vegne har paastaaet {Sagen} Dom, og Hr: Schnabel for Contra Citanterne, udsættelse, i denne Sag, og saaledes begge indladt Sagen til Slutning for denne sinde: Saa blev den, til en af deelene herved optagen. og {og} til i Morgen udsadt, da Parterne behager her paa nye at indfinde sig for \at/ anhøre Rettens Beslutning.

Fierde Dagen den 11te Julii 1788 er denne fra i gaar for denne gang til Slutning {\og Kjend/} optagne Sag i Alle Vedkommendes overværelse \foretaget/

og da efter først at have Beregnet omkostningerne Ved denne Session efter Reglementerne af 24 Febr: 1708 og {efter} 11te Junii 1788 saaledes

Dommerens Skydz 4 $\frac{3}{4}$ Miil \bet: 3 $\frac{3}{4}$ Miil/ til Stædet 3 Mænd

og Baahd á 2 mrk: pr: Miil

Diæt Penge paa Henreisen

Fiire Dagers Forretning

Skydz og Diæt Retour

		1 – 1 – 0
		3 – 12
bet:		4
		2 – 0 – 12

1788: 83b

7 – 5 – 8

Lensmanden der har mødt {som Stevne Vidne} og hvis

nærværelse Ved Retten har været forføden

Laugrettes Mændene for 4 dage at betjene Retten

		1 – 3
bet:		8

Tilsammen af Contra Citanterne betalt

17 – 2 – 8

blev {saale} udi denne Sag saaledes

Afsagt og Eragted

Retten der har giennem seet det fra begge Parters Siide fremlagde, passerede, tilførte, og paastaaede i denne Sag, og nøje Betragtet alt, synes at vove mindre Ved at tilstaae, end nægte denne Sags udsættelse, paa saa kort Tiid som Contra Citanterne har forlanget og nærmere af Dommeren bliver Berammet, Der\for herved/ paa Contra Citanternes Bekostning bevilger dem samme dog som sidste gang i denne Sag; Men da Dommeren som har paa hinanden berammede Forretninger lige til Medio Augusti h: a: der nu Viides, foruden hvad i Hans Fraværelse viidere kand være Requireret og Berammet, formedelst disse Aarsager ej nu med Vished kand bestemme den nye Tægte Tiid og Dag. Saa Paa det Hoved Citanterne en gang kand Vente at see ende paa denne Sag, paalægges Contra Citanterne herved, inden førstkommende 8de Augusti i aar at foreviise Dommeren, det paaberaabte nye Continuations Contra Stevnemaal de agter at udtage eller udfærdige, som da der paa tegner og Berammer den første Beleilige Dag og Tiid, naar denne Sag hernest kand falde i Rette, her paa Aastædet, og i fald Contra Citanterne forsømmer dette til fastsadte Tiid, da uden mindste længere

forhaling, og uden længere end som sagt er at Vente ommelte Stevnings foreviisning, bliver denne Sag, saasart bemelte 8de Augusti 1788 er forbie, efter berammelse af Dommeren, Saa hastig som muelig foretaget. Herpaa Stangeland for efter Hoved Citanternes Indstevning at befordres til endskab, og herom kand Hoved Citanterne, {Hoved C} Betimelig forud Vente sig underretning fra Dommeren.

Saaledes blev denne Sag for denne gang Sluttet, og som meldt til nye Berammelse udsadt.
/: bet: 12 s: og(?) 12 s: :/ see fol: 168a.

Præste Enkegaards Besigtelse

Anno 1788 den 14de Julii blev efter Requisition af den i {Fuuse} \Ous/ Præste giæld forhen værende Residerende Capellan Salig Hr: Jochum Krugers Enke Madame Drude Friman Astrup, datteret {19de Ma} 24de Maj 1788. Een Lovlig Syns og Besigtelses Forretning foretagen og Behandlet paa Gaarden Øfstestue, Ous Præsteboels Godz Sogne Præsten Beneficeret i Fuuse Sogn og Strandviig Skibreede samt Sundhorlehns Sorenskriverie beliggende, {og Behandlet} udj Sorenskriver Cancellie Raad Søren Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af de ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren af bemelte Skibreed og Sogn opnævnte Sex Eedsvorne uparti[ske]

1788: 84

Laugrettes som tillige Syns Besigtelses og Taxations Mænd nemlig: 1. John Olssøn For. 2. Elling Olssøn Opsahl. 3. Wintzens Larssøn Opsahl. 4. Elling Olssøn Schiørsan. 6. Lars Markussøn Schaaton. 6. Knud Hanssøn Havschaar

ommelte Requisition af 24de Maj 1788 med den paa samme af Jurisdictionens Dommer under {under} 9de Juni 1788 tegnede Berammelse blev oplæst saalydende:

Der efter Reqvirentinden Madame Drude Friman Astrup Salig Hr: Jochum Krugers Enke med Laugværge Velædle Hr: {Jochum Krug} Johan Leganger fremstillede sig for Retten, hvilken sidste som Laugværge paa bemelte Enkes Vegne foreviiste Een Hende ved Provst Hertzberg giennem Stiftet Communiceret Kongelig allernaadigst Resolution under 14de Decbr: 1787, af hvilken Hand under sin Bekræftning til indragelse i denne Forretning fremlagde ordlydende Gienpart datt: Fuuse den 14de Julii 1788, hvilken Gienpart efter at være Confereret med foreviiste Hr: Provstens Bekræftede Afskrift blev læst og lyder saaledes:

J andleedning heraf, og paa Grund af Cancelliets Skrivelse af 11te December 1784 {var} Hr: Leganger paa Reqvirentinden benævnte Enke Madame Salig Krugers Hendes Vegne, overens stemmende det her fremlagde og paaberaabte, bad at en ordentlig og lovlig Syns, Besigtelses og Taxations Forretning maatte fremmes i saavit \angaaende/ den af Øfstestues til Enke Sæde bestemte Jord Skyld, der nu fra dette aars Foraar er bleven Leedig og dette aar af Reqvirentinden taget i Brug nemlig Landskyld 1 Løb 18 mrk: Sm: der hidtil har været bestyret af Lejlændingerne Hans Anderssøn og Ole {Johannessøn} Johnssøn hver for det halve nemlig 1 pd: 21 mrk: Sm:, de paa disse, der forhen har været et samlet Bruug staaende Huuse Bygninger samt tilliggende Agre og Eng med Viidere under samme Forretning nøjagtig at Beskrive, Manglerne at Anmærke og Taxere hvad Bekostningerne til Lovfør istandsættelse vil Beløbe.

Ved Forretningen var efter tilkaldelse nærværende ej allene Beneficiarius Velærværdige og Høilærde Hr: Gerhard Sandberg Sogne Præst for Ous Præste giæld, men end og de forrige Leilændinger af ommelte Skyld i Gaarden Øfstuue!! (Øfstestue) Hans Anderssøn og \Ole/ Johnssøn/ som enhver for sig reservede alt lovligt og Præsten, Beneficiarius, bemelte Hr:

Sandberg var tillige nu begiærende at Forretningen med all nøjagtighed saaledes maatte afholdes at samme kand være Beviis ej allene for Enken Madame Kruger der \fra/ dette aars \Foraar/ har antaget sig gaardens Bestyrelse om i hvad Stand den nu Befindes men end og til fuldkommen efterretning for Beneficiarius i Kaldet om i hvad Stand Gaarden sin Tiid skal tilbage leveres og med rette kand fordres, tilkjende gav derpaa at Være Viidende, om, at for de Residerende Capellans Enker i {Fuuse} \Ous/ Præste Giæld er af Gaarden Øfstestues Skyld udseet og Bestemmet 1 ½ Løb Smør til Enke Sæde ligesom og at det Af Enken nu antagne Leedige Brug i alt ikkun Beløber 1 Løb 18 mrk:

De benævnte forrige Lejlændinger Hans Andersson og Ole Johnsson Øfstestue, der efter i følge skal med alle benævnte tilstædeværende, begge anvise de Huuse, Agre og Eng med Viidere som har tilhørt og tilhører de Jorde Jorde!! Parter i Øfstestue som hidtil af dem har Været Bestyret, hvilket alt overenstemmende Requisitionen og Rescriptet blev Synet og Besigtet samt derpaa befundne Mangler Taxeret saale-

1788: 84b

des.

A. Huusene

1. Een gammel Tømret Røg Stue 6 ¼ alen lang og 7 ¾ alen Breed har et lidet gammelt Vindue i S: O: Brøst og i Stuen en Røg ovn som sædvanlig af Graae Steen i Uddørren eller Forsvalen findes en af gammelt Tømmer opført liden Kaave, hvilken tillige med Uddørren findes under et Tag med bemelte Stue Bygning, Selve Stue Tømren har Skudt sig mod N: W: men den er god taaler Reparation, kand rettes og i stand sættes naar derpaa anvendes følgende Bekostninger neml:

Til at rette hoved Bygningen, Bringe den tilbage i en ret Stilling paa hver Side 4. og i et hvert Brøst 3 Stk: tilsammen 14 Stk: Oplænninger á 12 s: Stk: med førsel til Stædet, tilsammen	1 – 4 – 8
6 Tylter Bord 6 alen lange til Bord Klædningens Forbedring i S: O: og N: W: Brøst ligesaa med Førsel {á 4 mrk:}, som herefter under Materialiers Taxt altiid findes indberegnet, á 4 mrk: 8 s:	4 – 3 – 0
Til Tagets Forbedring 30 Vaager Næver á 1 mrk: 8 s:	7 – 3 – 0
Een Bindings Bielke som Vagle Bete i Stuen er forraadnet. Een nye i Stæden 9 all: lang vil koste	0 – 3 – 0
Til Benkernes Reparation 2de Benke Stokker og ½ tylt Bord	0 – 3 – 4
Under denne Stues Gulv findes en Huule som Levning af en Kjelder, Telaaserne hvorpaa Gulvet hviiler er forraadnet i den ene ende mod N: W: derunder maae til sammes Støtning lægges en Tver Bielke som vil Koste	0 – 1 – 0
og opføres en Muur af Steen som tillige med \de/ øvrige Manglers i stand sættelse Ansees at Være fuldt Arbeide for 2 Mænd i 12 dage og disse for sit Arbeide paa egen Kost kand ikke aflegges eller faaes for mindre Betaling end for hver 2 mrk: Mark!! daglig er 4 mrk: og for 12 dage	8 – 0 – 0

Tilsammen 22 – 5 – 12

2de Floren eller Fiøset en Tømret Bygning i saavit god Stand indreedet med 19 Baaser og 1 Kalve Gahre, men Mangler til lovfør i stand sættelse for at rette Selve Tømren og Svillen paa den S: Siide: 15 oplænninger á 8 s: Stk:

1 – 1 – 8

Til Bord Klædning i Begge Brøst Sex tylter Samfængde Bord á 3 mrk:

3 – 0 – 0

Til Gulvetz i stand sættelse 3 tylter Sex alens Hun á 1 mrk:

0 – 3 – 0

4 Bindings Bielker eller Beter i stæden for 4 stk: forraadnede, som naar Casseres hver 9 al:			
lang á 2 mrk:	1 – 2 – 0		
4 Sæs Træer 7 all: lang á 12 s:	0 – 3 – 0		
2 Tylter udskud Bord til Baasernes Forbedring á 1 mrk: 8 s:	0 – 3 – 0		
10 Vaager Næver til Tagets Forbedring	7 – 3 – 0		
4 Torv hald Træer á 8 s:	0 – 2 – 0		
Arbeids Løn for 2 Mand i Sex dage á 4 mrk:	4 – 0 – 0	13 – 5 – 8	
	-----	-----	
	gør tilsammen	36 – 5 – 4	

1788: 85

	Transp:	36 – 5 – 4	
3. Høe og Korn Lahden en Bygning af Stavværk 14 all: lang og Breed har gode			
Materialier indvendig og udvendig der paa behøves ingen viidere Reparation end 3 Vaager			
Næver til draabers udtagelse i Taget	0 – 4 – 8		
og en Stav under den i midten af Lahde Bygningen Skjødte Beete Bielke	0 – 1 – 8		
item til nye Lav(..?) 3 tiil aaser á 8 s:	0 – 1 – 8		
en Tylt doble Bord	1 – 3 – 0		
Arbeids Løn for alt forestaaende denne Bygning tilhørende Beregnes	1 – 0 – 0		

		40 – 3 – 12	

Denne sidst benævnte Bygning støder mod og staar under et Tag med Naboens Lade der bruger og som Leilænding Bestyrer den øvrige Skyld i Øfstestue gaard.

4. Eet Stabur af Tømmer staaende paa 6 Stolper 9 alen langt 8te alen Bredt mangler intet			
undtagen til Tagets Forbedring 8 Voger næver á 1 mrk: 8 s:	2 – 0 – 0		
2 Torv Halds Træer 9 alen lang	0 – 1 – 8		
hvilket en Mand i en dag kand {kand} i stand sette og derfor Beregnes arbejdslønnen til	0 – 2 – 0	2 – 3 – 8	

5. Leilændingerne anviste derefter et Ildhus hvor udj halve parten tilhører disses fravegne Brug, dette Huus mangler til lovfør istand settelse over alt, som paa alle sider lige forfalden, følgende {til i stand settelse}, hvilket i overværelse af medEjerne saaledes er Taxeret.

2 Staver forraadnet, et par i Stæden nye indsadt	0 – 3 – 0		
6 Søm sliirer	0 – 3 – 0		
2 Torv hold Træer á 8 s:	0 – 1 – 0		
6 Tylter Hun til Bord Klædning á 1 mrk:	1 – 0 – 0		
12 Voger Næver til taget á 24 s:	3 – 0 – 0		
Arbeids Løn for dette heele huuses istandsættelse	2 – 0 – 0		

Jalt for det Heele JldHuus 7 rd: 1 mrk: hvoraf det Halve 3 – 3 – 8

Fleere Huuse blev ej viiste, og fleere end de nu beskrevne sagde saavel Beneficiarius Velærværdige og Høilærde Hr: Pastor Sandberg saavel som Enken Madame Krugers Laugværge ej at tilhøre disse benævnte 2de Leilændingers Brug i Gaarden Øfstestue.

Man eftersaa derefter

B. Agrene

og fant at saavel Hav (Hov?) Ageren \No: 1/ hvorpaa efter Lejlændingernes opgivende anvendes til udsæd 2 tønder Havre som No: 2 Halv teigen $\frac{3}{4}$ tøndes udsæd No: 3 Røisen $\frac{1}{4}$ td: \No: 4/ SmalHus Flækket $\frac{1}{8}$ td: \No: 5/ Store Døsen $\frac{1}{2}$ td: \No: 6/ Lille døsen $\frac{1}{8}$ td: \No: 7/ Skarve Flækket $\frac{1}{8}$ td: \No: 8/ Kin Holle flækket 3 Kander \No: 9 Ols

ageren 1 td: \No: 10/ Veitene $\frac{3}{4}$ td: og No: 11 Smidje Flækket $\frac{1}{8}$ tøndes udsæd, alle vare i god og Vel dyrket Stand, ligger saaledes Let(...?)t At hverken Hoel eller Aabne Veiter kand anbringes til sammes Forbedring. alle disse agre mangler altsaa intet og flere enten tillagde eller dyrkede blev ej anviist.

C. Enge Bøen

Blev derefter synet og befunden i god stand og mangler intet.

D. Bøes Gierdet

fandtes over alt for dette Brugs indhegnede Hiemme Marker i fuldkommen god Stand, for det meste opført af Steen.

E. Skoven

blev der efter Befaret. Den er ubetydelig, bestaar allene af Older paa Hiemme Bøen. Lidet Older og Brake eller Eener i Ud-

1788: 85b

marken, og i høieste Field en Ringe Birke Skov, af hvilken sidste, Formedelst dens beliggenhed og besværlige lange kjørsel, ingen med Fordeel kand benytte sig. Denne saavel som Older og Brake Skoven Uden gierds, bruges til felletz saa vel af Øfstestues, som Præstegaarden Fuuses Beboere, og er ej tilstrækkelig til fornøden Brendsel. Af Older Skoven paa Hiemme Bøen og Braken i Udmarken tages den fornødne underboer til giødningens formeerelse. Furre eller anden Skov, end som benævnt findes ikke at være Gaarden Øfstestue tilhørende.

De Taxerede mangler paa denne Gaards Øfstestues nu beskrevne Huuse Bygninger beløber som forestaaende Viiser til Summa 46 – 4 – 12

Velædle Hr: Leganger for Enken Madame Kruger og paa Hendes Vegne Reserverede Hendes Rett til Anpart Bygsel og Aarlig Landskyld af Gaarden Øfstestues øvrige Skyld for 18 mrk: Sm:, om samme ej skulle kunne blive udskiftet, og tillagt det af hende nu Antagne Brug af Skyld 1 Løb 18 mrk: Sm: Ligesom og til den ende Præste Enken Madame Fasting paa Øfstestues Grund i Wæstre Ende af H(ar?) (Hav?/Hov?) Ageren anlagde og indhegnede Kiøkken Hauge, Hvilken, da ingen Præste Enke siden har Beboet Øfstestue som Enke Sæde, af de Residerende Capellaner i Kaldet, i seenere Tiid, har til nu været Bestyret.

Beneficiarius Hr: Pastor Sandberg Declarerede ej at have noget mod det Passerede at erindre eller denne Forretning Videre at Tilføre, begiærede allene at Forretningen efter Rescriptets Bydende maatte Ham Beskreven meddeeles.

og da Reqvirentinden Madame Kruger med Laugværge Hr: Leganger paa tilspørgsel ej Viidere havde denne Forretning at tilføre, men indlod samme til Slutning, for der efter Reqvirentjnden, overenstemmende Rescriptet af 11 Decbr: 1784, beskrevet at meddeeles;

Saa blev denne Forretning Sluttet, og skal saa hastig muelig ligesom forlanget Beskreven blive udstædt. Udstædt til begge

Nye Aastæds Sag paa Gougsviig i Strandeb: Skibr:

Anno 1788 Torsdagen den 17de Julii Morgen er en Aastæds Ret sadt paa Gaarden Gougsviig No: 62 Sundhorlehns Selv Ejer godz i Strandebarms Skibreede, Qvindherretz Præstegield, Enæs Kirke Sogn og Sundhorlehns Sorenskriverie beliggende, og Betjent af udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds forfald, Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte, begge Parter ubeslægtede og ubesvoglede samt upartiske og ellers Eedsvorne otte Laugrettes og Meddoms Mænd i denne Sag. hvilke Skibredets Lensmand Svale Heljessøn Øfre Waage fremstillede nemlig: 1. Poul Christianssøn Dybland.

2. Ole Larssøn Øyerhavn. 3. Cornelius Brynjelssøn Boland. 4. Hans Hanssøn Boland. 5. Peder Pederssøn Øyerhavn. 6. Peder Henrichssøn Traae. 7. Samson Larssøn Houchenæs og 8. Peder Johansøn Schage

For efter Requisition af Selv Ejerne og Brugere af Gaarden Gougsviig Gitle Hanssøn og Knud Hanssøn, at foretage, Behandle og Slutte efterskrevne Sag. Da Citanterne Gitle Hanssøn og Knud Hanssøn begge Selv Ejere paa Gougsvig mødte og fremlagde Deres til denne Sag udstyrede Skriftlige Kaldseddel af 4de Junii 1788, forfatted ved Procurator Kahrs, hvilken med derpaa tegnet Berammelse blev oplæst og lyder saaledes. /: Incam: bet: 2 rd: 4 s: :/

Indstevnte John Johnssøn Aarviigen mødte tilstod lovlig Stevnt. De i Stevnemaaleet Benævnte 2de Vidner ligesaa, og endelig som for Processens Skyld indstevnt Lars Janssøn Galtung og Enken Astri Niels datter Gangdahlen, den første ej allene som Ejer for Thorsnæs og Gangdahlen men tillige som Laugværge for bemelte Enke Astri Niels dt: mødte begge, og for saavit bemelte Gaarders Thorsnæs og Gangdahls Fieldmark grendser mod indstevntes Gaard Aarviigen. ville i agttage det fornødne under denne Forretning om dertil skulle gives Anledning.

Derefter Indstevnte John Johnssøn \S: E: p:/ Aarviigen \No: 61 S: S: E: gdz:/ fremstod og anmeldte til nærværende Tiid og Stæd ved lovlig Mundlig Kald og Varsel at have Contra indstevnet Hoved Citanterne

1788: 86

Gitle Hanssøn og Knud Hanssøn til møde i denne Sag, som hand synes ubeføjet Anlagt, om Skjel og Skifte Strækningerne mellem Citanternes gaard Gougsviig, og Contra Citantens gaard Aarviigen, saaledes som samme fra Gammel tiid har været bestemt og fastsadt samt hidtil af begge gaarders Brugere uformeent og upaaanket, benyttet at høre Vidner {Stevnte} Stevnte og Ustevnte samt lide Dom til de gamle Skifter og derpaa grundede gamle \Hævdeds/ Brug Rettighedens {Sta} uforandrede Stadfæstelse, og endelig skadesløs at erstatte Contra Citanten denne Ham paaførte unødvendige Processes Skadesløse omkostninger.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Jacob Aslachssøn Schaalteigen Leilænding af Qvindherrets Skibreede, Lars Jverssøn Lille Linge Leilænding.

Citanterne, som for Retten nærværende tilstod \Contra/ Stevnemaalets lovlige Forkyndelse ligesom tilført,

de efter samme Contra indstevnte Vidner mødte Begge.

Contra Citanten John Johnssøn Aarviigen der efter opgav at Hand som ustevnte Vidner har tilstæde Johannes Nielssøn Husmand paa Pladset Siøerstøllen Hans Huustrue Agaate Johannes dt., og Erich Eliassøn Husmand paa Kierlands Grund Hans Hustrue Boel Torbiørns datter begge af Qvindherretz Skibreede, hvilke Hand overensstemmende ved stevningen agter at fremstille som Vidner i denne Sag. /: Incam: bet: 1 rd: 3 mrk: 4 s: :/

{Contra} Citanterne Declarede ej at have flere Vidner til Sagens oplysning end i deres fremlagde Stevnemaael benævnet er og altsaa ingen ustevnte.

Dommeren derefter tilspurgte denne Sags Parter om de, som Rescript 9de Novbr: 1781 tillader er fornøjet med at denne Sag uden Avridsning Cart, efter Beviislighederne og Rettens Befaring, behandles og paadømmes. Hvortil saavel Citanterne Gitle og Knud Hanssønner Gougsviig, som Contra Citanten John Johnssøn {Gougsviig} Aarviigen alle som enige svarede at de vare fornøjede med denne mellem dem Værende Sag, uden Afridsning over Aastæderne, den de ej paa nogen af Siderne paastod eller ville bekoste, efter Beviisligheder og Rettens Befaring, maatte behandles og paadøm/m/es.

Citanterne bemelte Gitle Hanssøn og Knud Hanssøn Gougsviig derefter Producedede følgende deres Skjøder og Adkomster paa gaarden Gougsviig nemlig 1st Skjøde af 4 Marti

1762 tinglyst 16de October samme Aar. 2de et Skjøde 16de October 1781 Tinglyst samme dag begge lydende paa Gitle Hanssøn for den Halve gaards Landskyld som Hand opgav rettelig at Være i Skatte Skyld 2 pd: Smør. 3. eet Skjøde til Knud Hanssøn paa halve Gougsviigs Landskyld datteret 15 October 1785 Tinglyst 29de Maj 1786. hvor efter sidst bemelte Ejer det halve af gaarden Gougsviigs Skatte Skyld 2 pd: Smør tilsammen for begge 4 pd: Smør. Disse Skjøder og Adkomst breve blev et efter andet læst saalydende:

Videre blev af benævnte fremlagt bekræftet Gienpart af Sundhorlehns Sorenskriveries Skjøde og Pante Bog af Contra Citanten John Johnssøns Skjøde Brev paa Gaarden Aarviigen datteret 10de Maj 1776 som viiser bemeltes Ejende og paaboende Gaard[s] Landskyld at være ansadt og Beregnet til 2 pd: 18 mrk: Sm: 3 gied Skind; og endelig Extract af Sundhorlehns {Fogderies} Matricul, den 18de Junii 1788 bekræftet af Fogeden Koren, hvor(me?)d Citanterne agtede at Beviise saavel deres egen paaboende Gougsviigs, som indstevntes Gaard Aarviig, hvad de enhver for sig rettelig er Ansadt for saavel i Skatte som Land skyld. bemelte 2de sidste Documenter blev oplæst og lyder ord til andet som følger:

Citanterne derefter begiærede deres Vidner paaraabt til at giøre deres Forklaring om alt hvad de Veed og har hørt til denne Sags oplysning,

Contra Citanten var ligeledes begiærende sine Vidner saavel de under Contra Stevnemaalets incamination Stevnte og nævnte, som opgivne ustevnte Vidner der alle er tilstæde, fremkaldet til at

1788: 86b

Giøre deres Forklaring.

Begge Parters Vidner blev derpaa frem\kaldet/ saavel Stevnte som ustevnte der alle mødte, for dem blev Eedens Forklaring af Lov Bogen oplæst, og efter at de \havde/ Vedtaget Varsel i saavidt deres Vidnesbyrd kunde blive hinanden imod, bleve de alle ej allene formanet paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende om hvad de Veed har seet eller hørt, \men/ og dernest paalagt efter at have gjort Forklaring tillige at giøre an og paaviisning paa Aastæderne, og sig ej fra Retten at Absentere førend de, deres Forklaring og paaviisning har Beediget efter Loven. Vidnerne bleve derpaa Separerede,

og fremstod af Hoved Citanternes Vidner 1st Endre Jverssøn Leilænding paa Sætvedt, 64 aar gammel føed paa Fladebøe i Johndahls Sogn og Hardanger fogderie, omtrent 2 Miile fra Citanternes og Indstevntes gaard, er ingen af denne Sags Parter beslægtet eller Besvogret, forklarede henseende det paastevnte, for 28 aar siden at have tient 6 aar her paa Gaarden Gougsviig hos Citanternes Fader Hans Knudssøn, og et aar i Aarviigen hos Contra Citantens Fader Gamle {John} John Johnssøn. J den Tiid hørte Vidnet tale om at Skiel og Skifte i Udmarken mellem Gougsviig \og Aarviig/ skulle tage sin Begyndelse i Søn mod Wæst udi det mellem Gaardene liggende Næss Aarviigenæs kaldet Hvorfra det fulgte et Gammelt der {da} opført og befunden Skiftes gierde som Begge Gaarders Beboere da aarlig vedligeholdte, efter samme {Gierdes} Gierdes adskillige Kroger til dets Ostre {ende} \og øverste/ ende hvor Field og Skarver modtager og siden selv Gierder et Stk: og deroven for er Marken aaben og tilgiengelig for begge Gaarders Creaturer, da intet Gierde findes; angaaende Skov Hugsten eller Skifte derfor saasart ommelte Gierde fra Søn slutter, har Vidnet ikke hørt noget enten Kan eller Mærker, uden i den Tiid Hand tiente her paa Gaardene hørte Hand tale om at i Marken oven for Gierdet skulle findes en Marke Steen, og Oven for denne Een furre Merket X hvilke efter fortelling for Vidnet skulle være Skiel og Skifte mærker mellem Gougsviig og Aarviig, men disse har Vidnet ikke seet, Veed ej hvor de staar, og kand ej paaviise samme. Veed Søn hvor det omprovede Gierde Var og end nu findes, {Eje} og saa langt det rækkede, ejede og benyttede Aarviigs Manden sig af All Skov og Mark paa S: og Gougsviig Manden sig af alt paa N: Side. Oven for sagde Vidnet som før ej at Viide noget Skifte eller som

meldt kand paa Viise nogen Mærker, \om/ alt hvad Vidnet Veed om hvor begge Gaardernes da værende Brugere benyttede sig af Hugst gjorde det følgende Forklaring: I det ene aar Vidnet tjente paa Aarviigen Var Vidnet med sin Husbonde øverst i Marken paa et Stæd kaldet Schidne Tiøn og under og neden for Botne Hougene mod Aarviigs Eelv og paa dens Nordre Side og der, efter Hans \Husbonds/ ordre fældede Tømmer, Vidnet hørte ej heller da tale om noget Skifte, men troer at denne Hugst som ommeldt skeede paa Grendserne mod Gougsviigs Ejendom hvilket Vidnet slutter deraf at \det/ i den Tiid det tjente paa Gougsviig, efter Hans Gougsviigs ordre og hans Sønner denne Sags Citanteres Anviisning fældede Tømmer nær derimod i Hedlet eller Braatet af ommelte Botne Hougene, Vidnet har aldrig hørt nogen Disputte om Skjel og Skifte mellem disse Gaarders Skov og Marker enten da Vidnet tienede der eller før, førinden dette aars Sommer Ting kort før Hand som Vidne blev indkaldet i denne Sag. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev declarerede ej at Viide mere, og da ingen af Parterne Vidnet Viidere havde at tilspørge blev det med Begge Parters Minde til nærmere Paavisning og Eedfæstelse Dmitteret.

Der efter fremstod 2. Vidne Hans Pederssøn Riise forklarede at Være 62 aar føed paa Aarsang!! (Aarsand) næste naboe gaard til Aarviigen her nær Hos, fløttede derfra med sine Forældre her til Gougsviig hvor de antog Husmands Pladz, For omtrent 36 aar siden Har Vidnet tjent her paa Gougsviig 5, og paa Aarviig 2 aar er ingen af denne Sags Parter

1788: 87

beslægtet eller Besvogret. Angaaende Skjel og Skiftet mellem disse gaarder Veed dette samme som første Vidne henseende Gierdet i Aarvigenæs og at samme saa langt det Rækker, i den Tiid Vidnet som meldt Tjenede paa disse Gaarde Af beboerne saavel paa Gougsviig som Aarviig var Agtet og Anseet som Skifte Gierde mellem deres gaarder, og af dem aarlig blev Vedligeholdet, naar dette Gierde slutter og Marken bliver aaben, som den længste Strækning Hvor intet Skifte gierde findes Veed Vidnet ej om nogen Skifte mærker for disse Gaarders enten Skov eller Mark, har vel hørt tale om at skulle findes en Skifte Steen, men den har Vidnet ej seet eller Veed hvor staar. I den tiid Vidnet som melt tjente her paa Gaardene Gougsviig og Aarvigen hørte Vidnet denne Fortelling, og da erindrer Vidnet {att} at have været med sin Husbonde Sal: Hans Knudssøn Gougsviig i øverste ende af Gaardens Mark {paa} i Nordre Braat af Baatne Hougene og fældet Tømmer. andet eller mere til denne Sags oplysning Veed Vidnet ikke. heller ikke om nogen af denne Sags Parter i senere Tiider har fornærmet hin anden {med Hugst} med Hugst eller andet. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev. {etc:} \der paa/ Demitteret som forrige.

Hoved Citanterne declarerede ej at have flere Vidner hvorefter paaraabtes Contra Citantens saavel Stevnte som ustevnte Vidner

og fremstod som 3de Vidne efter at de afhørte Vidner mødte til Vedermæhle for Processens Skyld disse sidstmelte at anhøre, Jacob Aslachssøn Schaaleteigen Leilænding anmeldte at være føed paa Gierde i Moranger nu 67 aar gammel ej Slægt eller Besvogret til nogen af denne Sags Parter, {og} forklarede ellers for 46 aar siden i foregaaende 3 aar at have tjent paa Gaarden Aarviigen, {og} \men/ i Henseende Skiel og Skiftet mellem denne Gaard og Gaarden Gougsviigen Veed Vidnet intet Andet end hvad Hoved Citantens 1ste Vidne om Gierdet i Aarviigenæs har forklaret og dermed i alt over enstemmende, Forklarede ellers af sin Husbonde gamle John Johnssøn i den tiid Vidnet tjente paa Aarviigen at Være fortalt at der ved Gierdes Ledet paa Søre siide Gahren skulle findes en Mærke Steen og oven for samme Gierdes Østre Ende atter en Skifte Steen den første Veed og har Vidnet seet hvor er, og kand Veed!! (Ved) Befaringen anviise samme, men den sidste ikke, altsaa ej Veed oven for Gierdet {ej Veed} enten Kan eller {Udmark} Skifte mærke for denne Sags Parters Gaarders sammen stødende Skov og Udmark, ligesom Hand heller ikke paa saadanne Stæder som

skulle regnes at grendse mod Skifte Strækningen har været med at fælde Tømmer. Vidnet som ej Vidste Viidere blev sin Forklaring forelæst som det i et og alt Vedblev. Dimitteret som forrige.

4. Vidne Lars Jverssøn Lille Linge Leilænding fremstod derpaa anmelte at være 52 aar, føed paa Gaarden Rørviig $\frac{3}{4}$ Miil herfra er ej til nogen af denne Sags Parter enten Beslægtet eller besvogret forklarede for omtrent 36 aar siden i de nest foregaaende 2 aar at have tjent som Gietle Dreng paa Gaarden Aarviigen hos gamle John Johnssøn, Contra Citantens Fader, Angaaende Skjel og Skiftet mellem Gaardene Aarviigen og Gougsviig veed Vidnet {...} intet at forklare saa snart Skiftes Gierdet i Aarviigenæs slutter, men om dette Gierde og sammes Vedligeholdelse Provede Vidnet i et og alt som 1ste og 2de Vidne sagde derhos at i den Tiid Vidnet tjente paa Aarviig saae Vidnet at Hans Husbonde og Hands Folk paa det Stæd 1ste Vidne har benævnt ved Botne Hougene kaldet neden {under} \for/ samme mod den der forbie rendende Aarviige Elv, var en Sommer i arbeide med at frem bringe en Heel deel Tømmer, men hvor det var Huget enten høit oppe eller neden under Baatne Hougens Braat Veed Vidnet ikke. nogen Skifte Steene eller Mærkede Furre Træer har Vidnet ikke hørt tale om, og Veed ej Viidere til denne Sags oplysning. Vidnet efter at være forelæst sin Forklaring som det Veedstoed, blev som forrige Dimitteret.

5te Ustevnte Vidne Aagaathe Johannes datter Hustrue til

1788: 87b

Husmand Johannes Nielssøn Siøerstøllen under Møchlebust fremstod derpaa, sagde at være omtrent 60 aar gammel føed paa gaarden Tvedtenæs i Moranger, er ikke nogen af denne Sags Parter enten beslægtet eller Besvogret, har for omtrent 30 aar siden tient paa Aarviig udj 8te aar, da var Gierdet i Aarviigenæs som forrige Vidner har forklaret, ligesom det endnu er Skiftes Gierde mellem Gaardene Gougsviig og Aarviigen, og da Vedligeholdtes samme af begge Gaarders Ejere, noget Andet Skifte mærke naar Gierdet Sluttes enten Skifte Steene eller Mærkede Træer har Vidnet ikke hørt tale om, ligesom heller ikke nogen anden Stæds i Marken seet Giærde opført, \men/ Aarviigens Creaturer blev altid drevet til Beite mod Gougsviigen og der Aften og Morgen nesten den Heele Sommer Malket paa enten af efterskrevne Stølle Furrelie Støllen, Furrelie Scharvet under Botnene og Botne Houg, kaldet disse Stæder troede Vidnet tilhørte sin Husbonde i Aarviigen som Ejendom siiden Hans Creaturer jævnlig søgte der hen, og deels fordie at Salig John Aarviigen som Vidste at Creaturene paa disse Stæder blev samlet til Malking, ej forbød det, hvilket viist efter Vidnets formeening havde skeed, saafremt Hand ej selv tilegnede sig samme da Hand som en retsindig Mand vist ikke ville fornærme nogen, af Salig John Aarviigen hørte Vidnet intet om Ejendommen, og i seenere Tiid siden Vidnet for 30 aar siden reiste {her} \der/ fra Veed Vidnet ikke om hvorledes Contra Citanten med sine Creaturers Beitning og Malking har forholdet sig. Vidnet som havde hørt sin giorde Forklaring læse Vedstoed samme. etc: \blev/ Dimitteret som forrige.

6te Vidne Boel Torbiørns Datter Hustrue til Erich Eliassøn Husmand under Kierland fremstod derpaa, sagde at være 40 aar gammel føed paa Gaarden Bondhuus i Moranger, ej denne Sags Parter enten Beslægtet eller besvogret forklarede ellers at være opdraget fra Barn af i Aarvigen hvor Hun har opholdt sig 23 aar og for 9 aar siden reiste derfra og ellers om Skiftes Gahren i Aarviigenæs, om Skiel og Skifte i den øvrige Gaardene Aarviigs og Gougsviigs sammen stødende Skov og Mark, om Creaturerens Beitning og Malking paa de af 5te Vidne navn givne Stæder og Viidere, Forklarede dette Vidne ord for ord i alt som nest forrige Vidne forklaret har, med dette tillæg eller forandring at dette Vidne ej troer at Aarvigens Ejere regnede Ejendom i Botne houg kaldet, men de \Støled/ og Malkede der, og tillige med Gougsviigs Creaturer Beitede, og derfra {drevne} blev begge Gaarders Creaturer

drevet til felletz Beite mod Lambevatnet, men Gougsviigs Mandens Creaturer blev Støllet og Malket Hiemmen for Baatne hougen paa et Stæd {kaldet} Stoer Steenene kaldet. Vidnet {som} blev sin Forklaring forelæst som det vedblev. derefter Dimitteret som forrige. /: for 6 Vidner bet: 5 mrk: :/

Citanterne som havde Anhørt disse 2de sidste Vidners Forklaring, sagde at kunne have Skaffet mange af slige Vidner naar {Hand} de havde troet {at} det nødvendig og kunnet forestillet sig at saa kaldede Støels eller Malke Stæder i en frie og aaben Mark, det første det kjæreste Stæd hvor Tjenere finder Creaturene, Morgen og Aften samlede til Malking, skulle kunne virke Ejendom i De kunne da Beviise at Deres og Formænds Creaturer paa Gougsviig ligesaa ofte har været Støllet og Malket paa benævnte Stæder, ja end og

1788: 88

nærmere Aarviigen, men da {Hand} \de/ Haaber saadant under Befaringen og de oprettede \nye/ Skifte Mærker ej bliver betragtet da saavel deres som indstevntes Creaturer, siden intet Gierde findes og de ej bevogtes, har Frihed at Række og Beite hvor de vil.

Paa Rettens tilspørgende Declarerede begge Parter ingen flere Vidner i Sagen at have at føre, men begiærede at Marken maatte ved Retten Befares og Vidnerne paalagt at gjøre paaviisning, ej allene om det omprovede Skiftes Gierde der tager sin Begyndelse ved Søen i Aarviigenæs, men end og fra sammes øverste ende til de øverste Stæder i Marken hvor endeel af Vidnerne har forklaret for begge Parthers Formænd paa Gaardene Gougsviig og Aarviig at have fældet Tømmer. Jmidlertiid enhver for sig Reserverede nærmere Paastand i Sagen og dens indladelse til Doms. Dog til slutning for denne gang bad Contra Citanter at Retten under befaringen ville lægge mærke til en Skifte \Steen/ og en Skaare Furre, som Hand Reserverede nærmere at paaviise, \og/ som Hans Salig Fader for Ham lige som og for Gougsviigs Mænd denne Sags Citantere har sagt skulle være Skiel og Skifte mærker mellem Gougsviig og Aarviig skjønt samme ej kand Beviises at Være fulgt {til} hverken i senere eller forrige Tiider af nogen af disse gaarders Beboere.

Som Natten paafaldt beroer Forretningens fremme til i Morgen.

Anden Dagen den 18de Julii Morgen Continuerede denne Forretning i alle forbemelte Parthers og Vidners overværelse.

Da Dommeren med Laugrettet, Parter og Vidner dernest Befoer den i Aarvigenæs omprovede Skiftes Gahr \der/ i Søen tager sin Begyndelse efter Compasets udviisning {mod} i W: t: S: fulgte derpaa samme Gahr eller Gierde efter dens adskillige Kroger og Sving, som Sagens Parter tilstod, ligesom Vidnerne har forklaret, i deres og Fædres tiid, aarlig har vedligeholdt og rettet sig efter som Skiftes Gierde uden enten i henseende Beitning for deres Creaturer eller i henseende Skov Hugst at have fornærmet hin anden, men Citanterne og deres Formænd benyttet sig af Alt paa N:, og Aarvigens ejere og Beborere af Alt paa Søre {Gierde} Side saa lenge de selv veed og af Andre har hørt fortelle. Dette Gierde Sluttes og tager ende som Vidnerne anviiste og Parterne opgav mod et Stæd kaldet Svec Skaarene O: t: N: Der efter Contra Citanter langt fra denne Gahrs ende, i O: N: O: anviiste den {...} Hand af Hans Fader opgivne Steen, og det ved 2 Skurer indhugne lidet Furre træe, om disse Mærker Vidste Vidnerne intet mere end de har forklaret og sagt, de har heller ikke før i dag seet samme, men som de nu seer og kand skjønne, om samme skulle som Skifte Mærker følges mistede Citanterne meget af sin Mark og kunne aldrig naae til Stæder hvor een Deel af Vidnerne efter deres Forklaring har fældet Tømmer i øverste ende. Skifte Steenen som opgivet blev opgravet og der under ej befunden noget Tegn til at samme paa lovlig maade skulle været nedsadt, Man forfarede sig der efter til de af endeel Vidner øverst i Marken Navn givne Stæder, men under Vejs anviiste 5te og 6te Vidne de i deres aflagde Forklaring

{anviiste} \Omstevnte/ Beite, Støels og Malke Stæder, hvor endeel af Vidnerne nemlig 1ste Vidne saavel for Gougsviigs som Aarviigs forrige Ejere har fældet Tømmer, 2de Vidne for Gougsviigs Ejere allene og 4de Vidne {som} det Stæd hvorfra Hand har seet Aarviigs forrige Ejere at have udført Tømmer, hvilke disse Vidner en-

1788: 88b

hver for sig anviste,

Efter saadan Befaring, og efter at Vidnerne enhver for sig havde givet paaviisning efter deres Forklaring paa Aastæderne, saa forfarede man sig igien til Gaarden Gougsviig hvor alle i Sagen afhørte Vidner til Eedfæstelse blev fremkaldet, da mødte alle, og Ved Lovens Eed med oprakte Fingre bekræftede Deres Forklaring og Vidnesbyrds samt gjorde paa Viisnings Sanhed og rigtighed efter hvad de Veed har seet og hørt og intet Veed mere rettere eller Sandere for Gud end det de har Vidnet, hvorefter de med begge Parter Consense, bleve fra Retten aldeeles Dimitterede;

begge denne Sags Parter saavel Hoved Citanterne Gitle Hanssøn {som} og Knud Hanssøn af Gougsviig som Contra Citanten {Knud} John Johnssøn af Aarviigen derefter anmeldte at være enige {og} \om/ Skjel og Skifte Mærkerne i den Østre og Øverste ende af deres Gaards Mark og Skoug, hvilken for saavit Gougsviig Angaar slutter i og ved Lambe Watnets Hiemmerste Ende, og det saaledes at den fra bemelte \Vand/ udrindende Aarviige Elv Skal Ansees ligesom {den} den løber i adskillige Kroger ned til øverste ende af et Stæd kaldet Furte Kronen, for Ret Skiel og Skifte mærke mellem bemeltes Gaarde, fra bemelte Furte Kroes øverste en {skal}-de hvor de i en stoor Jord fast \Steen/ til efterretning for sig og efterkommere i dag har ladet indhugge X, viger Skiftet Westen til N: til og ender [i] Øverste Botnehougen hvor ligesaa i et fast Bierg er X indhugget; og derfra samme Strækning til et Gammelt med X Betegnet Furre træ som staar mellem Botne Hougene \hvilket/ de sin Tiid, og deres Formænd for (før) dem, har Anseet og Anseer som et Gammelt Skifte Mærke {siden} \som de/ og herefter vil rette sig \efter/. Mellem Skiftes Gahren i Aarvige Næs dens øverste ende mod Svec Schaarene, og denne her oven ommelte med X Antegnede Furre, en Strækning {hvor} omtrent 1 ½ Fierding hvor ingen Mærker, Kan {og} \eller/ Strækning er Beviist, kunne Parterne ikke blive enige om hvorledes Skjel {Strækning} Strækningen i mindelighed skulle gaae, derfor herom nedlagde følgende deres forskjellige Paastand.

Hoved Citanterne paastod ene(?) mellem benævnte 2de Hoved ende Skiftes Mærker Ben og lige Strækning, fra Korse Furren til Skiftes Gahren ved Retten bestemt, samt at efter og i Linen maatte oprettes tydelige og Kjendelige Skifte Mærker {samt} hvilket {Ham} de {ssen}, som en fast og uryggelig regel og rettesnor for efter Tiiden nu Ventetede!! (Ventede) ved Dom Stadfæstet, saavel i henseende Skov Hugst som Beite. Hvad enten de i Tiiden formaaer at opføre Gierde eller ej, da Situationerne og Markernes Besværlighed nesten nu forbyde samme, og hvorom nu ingen Paastand gjøres, item at \Contra/ Citanten {Citanten} maatte tilpligtes at oprette dem denne Processes skadesløse omkostninger med 36 rd: med hvilken Paastand de fra sin Siide indlod denne Sag til Doms;

Contra Citanten John Johnssøn Aarviigen Der imod paastod at Skiel og Skifte Strækningen fra ommelte gamle med X Betegnede Furre, skulle gaae til den ved Ham i dag anviste lidet Furre Træ betegnet med 2de i samme indhugne Skurrer, derefter den saa kaldede og ved Ham anviste Skifte Steen i O: N: O: langt fra ommelte Skiftes Gahr, og endelig fra bemelte Skifte Sten til den fra Aarviige Næs opførte Gamle Skiftes Gahr's øverste ende i Svec Schaarene efter disse Strækninger og benævnte Mærker, som Hand af sin Salig Fader har hørt sige, skulle være det rette Skiel og Skifte mellem Hands Ejende og paaboende Gaard Aarviigen og Citanternes Gaard Gougsviig,

overlod Hand til Retten fra Stød til andet i Ræt Linie at oprette saa mange nye Skifte Mærker som eragtes nødig, samme benævning Ved Dom Stadfæste. Saaledes indlod Hand Sagen under Dom hvorved {Hvor Hand} Hand tillige paastod at Citanterne maatte blive tilpligtede at betalle Ham i Forsvars omkostninger og for Tiids spilde i mindste 10 rd: samt Hand Contra Citanter aldeles at blive frie funden for Citanternes ubillig nedlagde Paastand i denne Sag, og Hvorimod Hand i et og alt Protesterede.

Citanterne anmeldte at de Skifte Mærker Contra Citanten har opgivet og paa Viist, {og} hvor efter Hand nu har paastaaet Skiel Strekning bestemt, Har aldrig hverken i forrige eller senere Tiider, som Skifte Mærke været anseede af Gougsviigs Beboere, ligesom det heller ikke skal kunne Beviises at nogen enten Gougsviigs eller Aarviigs nu værende eller forrige Ejere og Brugere har fulgt samme hverken i henseende Skov hugst eller Beite. De Protesterede derfor mod saavel den saakaldede Skifte Steens, som skurre Fures antagelse, der ej hverken med Vidner eller andet lovlig Beviis {kand} er eller kand Beviises, som Skifte Mærker at være oprettede, men paastod samme ved Dom kiendt ulovlige og Casserede, J øvrigt vedblev deres engang nedlagde Paastand om Skifte Mærkers oprettelse og Stadfæstelse ved Dom hvorved de haaber og end Videre paastaar at blive frie funden for Contra Citantens Tiltale og Paastand i denne Sag;

Contra Citanten vedblev sit forrige og derefter Paastod Dom.

Retten efter over alt at have Befaret den med Mærker eller Gierde uskiftede Udmark og Skov, nøje betragtet sammes bonite, opgaaet Strækningen fra Skiftes Gahrens Øverste ende i Svec Schaarene til {Schaare} Furren i mellem Botne Hougene der med X er betegnet, og funden at samme benævnte Gahrs ende og benævnte!! (benævnte) Korse Furre i en næsten lige Linie efter Compas udviisning støder mod hin anden, \og/ hvilken benævnte Gahrs Østre og øverste ende, og \den/ med X betegnede Furre, begge denne Sags Parter, som forestaaende viiser har været eenige om vedkjendt og Vedtaget som Rette Skiel og Skifte Mærker, bleve derpaa eenig om, udj den mellem disse Mærker befindende Aaben og uskiftede Udmark for der efter at Decidere Partenes Tvistighed, at bestemme efter Ret og Billighed \da Vidnerne intet Skiel og Skifte har forklaret som kand være oplyslig, eller af 2de eenstemmig/ en ben og lige Strækning ning!! fra oft ommelte mellem Botne Hougene staaende X Furre i O: til S:, til W: t: N: mod Svec Skaarene kaldet og Skiftes Gahren fra Aarviige Næs dens øverste ende, og denne Strækning til Parternes efterretning nu og i efter Tiiden ved denne Steenings Forretning, blev der efter i Line mod hin anden af Retten forsynet med følgende Kjendelige og tydelige Skifte Mærker nemlig fra atter ommelte mellem Botne hougene staaende Gamle Furre hvor i fra gammel tiid findes at være et X indhugget skal Skifte Strækningen her efter gaae ned ad {mod} benævnte Cours til {un} under og Nederste Botne houg hvor i en stor Jord fast Sten blev i dag indhugget et X. derfra til samme Botne houg \Nordre/ Braat hvor i det faste Bierg blev X indhugget, Videre derfra samme Cours {og} til {til} Bemelte Braats nederste ende og en der i Linien staaende Gammel Furre hvor atter en X blev indhugget, fra denne Furre følger samme benævnte Strækning i en Been Linie til Nute Lien paa Nordre og Nord Østre side Nuten kaldet og den der forbie rindende Aarvige Elv, hvor omtrent midt oppe i Lien dens øverste og mod {st} sidstmelte Skifte Mærke i Furren Grendende Ende i en Jord fast Steen X blev indhugget, derfra i lige Linie til en længere Hiem efter i samme Nutelie befindende flad Jordfast Steen, hvori

atter et X blev indhugget og endelig derfra til bemelte Nute Lies nederste ende hvor i det faste Bierg et X blev indhugget, derfra, samme Kours {Kour} mod Fure Lie Scharvenes

Østre ende hvor efter i det faste Bierg blev indhugget et X, derfra over samme fulgte mand Strækningen {og} mod sammes nederste ende, og der i fast Bierg indhuggede X, derfra til omtrent midt i Svedahlen kaldet hvor udj et fast Bierg ligesaa blev indhugget X, derfra til under et Stæd Stængerne kaldet hvor i det faste Bierg atter er indhugget X, {deraf og} derfra til Svec Schaarenes øverste {ende} og Østre ende hvor blev indhugget \X/ og endelig over samme Sveeschaarer til deres Neederste {En} Kandt, {eller} hvor atter et X i det faste Bierg blev indhugget {X}, og hvor den fra Aarviige næs Opførte Gamle Skiftes Gahrs øverste ende modtager,

Saaledes som nu her foran meldt er Skiel strækning og Skifte Mærker, mellem de af Parterne vedtagne og Vedkiendte Hoved ende Skifte, af Retten fastsadt og bestemt {og} og da begge Parter har udProcederet Sagen og indladt samme til Doms saa blev den til Doms optagen til i Morgen da Natten nu paaafalder, og bliver imidlertid anført denne Forretnings Bekostninger som følger

Dommerens Skydz til Stædet 5 ½ Miil \bet: for 4 ½ Miil/ 3 Mand			
og Baahd á 2 mrk: pr: Miil			1 – 3 – 0
Diæt paa henreisen 4 ½ Miil			0 – 4 – 8
3 dages Forretning efter Regl: 11 Junii 1788	bet:		6 – 0 – 0
Skydz og diæt Retour			2 – 1 – 8
Lensmanden for Hans nærværelse ved denne Forretning, hvortil			
Hand er forlanget tillægges			1 – 0 – 0
Laugrettes Mændene for deres Forretning, umage og tiids Spilde	bet:		
tillægges 24 s: daglig, altsaa hver for 3 dages			
Forretning 4 mrk: 8 s: er tilsammen			6 – 0 – 0

Tilsammen som efter Reglementerne af 24de Februarii 1708 og			
11te Junii 1788 Beregnet beløber			17 – 3 – 0
Sagen Beroer til Doms Afsigelse til i Morgen.			

Tredie Dagen den 19de Julii 1788 Continuerede denne Sag i overværelse af begge Parter da dernest af den gandske Rett blev afsagt følgende {do}

Dom

Efter denne Sags Indstevninger saavel fra Hoved som Contra Citanernes Siide, de af begge førte Vidners Forklaring, saavel som Parternes under Befaringen og Sagens øvrige Procedure gjorde tilstaaelse og anmeldte Vedtagelse, sees at saavel Hoved Citanterne Gitle og Knud Hanssønner Gougsviig paa den eene som Contra Citanten John Johnssøn Aarviig paa den anden Siide, for det meste ere eenige \om/ Skiel og Skifte Strekningen mellem deres paaboende Gaarder. De har Veedtaget den af Vidnerne omprovede, fra Søen i Aarviige næs til Svec Schaarene kaldet for meere end dobbelt Hævds Aar, af deres Gaarders forrige Ejere og Brugere opførte Gamle Skiftes Gierde, som et ret Skjel og Skifte Mærke mellem deres Gaarders Ejendoms Strækninger, Ligesaa har de Vedtaget paa begge sider, at den mellem Botne hougene kaldet, staaende Gamle og fra Gammel Tiid med X betegnede Furre, her efter

1788: 90

som hidtil skal Agtes og Ansees for et ret Skifte Mærke, og fra bemelte Furre til Øverste ende af Gougsviigs Mark mod et Vand kaldet Lambe vatnet, have begge Sagens Parter som af Acten er at see Declareret at Være fuldkommen enige om Strækningen for en hver sin Gaards Ejendom. Det er altsaa Allene en Tvist mellem Parterne om hvorledes Skjel og Skifte Strekningen skal gaae, giennem den fra X Furren mellem Botne hougene til Svec Schaarene og ommelte Skifte Gierdes øverste ende, mellemliggende uskiftede Udmark og Skov, Hvilket

saavel Citanterne som Contra Citanten enhver for sig efter deres forskjellige Paastand, har overladt til Retten at bestem/m/e samme med Skifte Mærker forsyne og ved Dom Stadfæste; Ved den Gaars dato afholdte Befarings og Steening Forretning, er og dette Skeed, Strækningen bestemt og Skifte Mærker fastsadt ligesom Acten viiser. Paa Grund af samme Steenings Forretning saavelsom Parternes Vedtagelse paa begge Siider henseende Skiel Strekningerne i Udmarkens øverste og nederste Ender, samt Deres Procedure og Paastand: Kjendes af Dommer og meddoms Mænd for Rett og herved Afsiges: At ligesom Parterne ere eenige om at den fra Lambe vatnet udløbende Aarviige Elv skal Skifte deres Gaarders Mark til øverste ende af Furte Kroen kaldet hvor Strækningen fra en der paa Nordre Siide Elven med X betegnet Jord fast Steen viger efter Vedtagne Mærker og Compasetz udviis W: til N: til ommelte mellem Botne hougene staaende Gamle og som melt fra Gammel Tiid med X Betegnede Furre; Saa skal og den i Gaar samme Strækning fra bemelte Furre {samme Strækning} \mod/ W: til N: af Retten under Befaringen bestemte lige Linie, og der udj indhugne Mærker til Svec Schaarene og Skifte Gahrens Øverste ende her efter Agtes og Ansees som en lovlig {lig} fastsadt Skiel og Skifte Strækning, og en fuldkommen Regel og Rette snoer, hvorefter saavel Gougsviigs som Aarviigs nærværende og efterkommende Ejere og Brugere skal holde sig efterretlig, fra Svec Schaarene fo(...?) Skiftet, det der mødende Skiftes gierde til Søen i Aarviigenæs hvor om Parterne ere enige; Alt hvad af Skoug og Mark som findes paa dette Gierdes og den beskrevne Strækning \benævnte/ nye og Gamle Skifte {Strækning} Mærker, lige til Lambevatnet paa deres N: Siide skal der efter følge Gaarden Gougsviigen og Alt saavel Skov som Mark der findes paa Søre Side samme, skal tilhøre Aarviigen; Efter denne fra Skiftes Gahren i Svec Schaarene til Lambe vatn etc: beskrevne Strækning, kand Parterne om de vil og formaaer det, hvorom ellers ingen paastand er giort, opføre Skiftes Gierde i hvis opførelses Bekostning tages deel for det halve efter nærmere Mindelig Forening, og maae ingen af Parterne for eftertiden, hverken med Skov Hugst eller Creaturers Beitning overskride de nu fastsadte og beskrevne

1788: 90b

Skiel og Skifte Mærker hin anden til fornærmelse. Contra Citantens Paastand henseende den paaviiste saakaldede Skifte Steen og Skaare Furre bortfalder aldeles da det ej er beviist at samme nogen Tiid har Været fulgt eller som lovlige Skifte Mærker været oprettet. Udj Processens omkostninger til nogenledes opretning for \Hoved/ Citanterne Gitle og Knud Hanssønner Gougsviig betaler Contra Citanten \John Johns: Aarviig/ til dem i alt 15 rd: rigsdaler!!, J øvrigt begge Parter for hin andens tiltale bør frie at være. Det til betaling tildømte udreedes inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstæd til Hoved Citanterne

Extra Ret Huse Besigtelse

Anno 1788 Mandag den 18de Augustii er Extra Rett sadt paa Gaarden Indre Næs No: 65 Sundhorlehns Selv Ejer godz i Schoneviigs Skibreede og Sundhorlehns Sorenskriverie beliggende, og Betjent udj Cancellie Raad Sorenskriver Søren Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Skibreedets Lensmand Peder Christopherssøn Gielmerviig og efterskrevne af Fogden Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte Sex Eedsvorne upartiske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes Mænd nemlig 1. Halvor Tørressøn Waldre. 2. Knud Taraldssøn Aaseim. 3. Peder Eliassøn Axnes(?) (? : 1801 – lensm. Peder Eliassen ytre Næs). 4. John Larssøn Lechnæs. 5. Ole Anderssøn Schoge. 6. Ole Larssøn Teigendahlen,

for efter forlangende af Tollev Torchelsøn Wiche som nu værende Ejer og Bruger af gaarden Jndre Næs af Landskyld med Bygsel og Herlighed 1 Løb 12 mrk: Smør $\frac{1}{2}$ Bukskind, og overBygsel til andre 18 mrk: Smør $\frac{1}{4}$ Bukskind Schaaneviigs Præsteboels godz og Sex\ten/ mrk: Smør $\frac{1}{4}$ Bukskind Schaaneviigs {Pr} Kirkes godz at foretage og behandle en lovlige Syns og Besigtelses Forretning, saavel over denne gaards paastaaende og tilhørende Huuse Bygninger som over Jorden i sig selv og dens tilhørende Skoug i hvad Stand og Værdie samme nu befindes i henseende til Ejendommens intenderende forbedring, og i tilfælde af dens indløsning af nogen Odels Pretendent da sammes Erstatning med alt deraf Dependende, alt paa Grund af den Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 den 8de Art:

Efter at Retten var sadt fremlagde Reqvirenten Tollev Torkelssøn Wiiche det i denne Forretning udstyrede Skriftlige Rettens Stevnemaael af dato 9de Maj 1788 som med Laugtings Rettens Publications Paategning blev oplæst {blev oplæst} og lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Lensmand Peder Christopherssøn Gielmerviig og Østen Larssøn Mortvedt fremstod og under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede overenstemmende Stevnemaalets Paategning lovlige at have forkyndt samme for forrige Ejers afgangne Ole Johannessøn Jndre Næss efterladte Barn sc: Johannes Olssøn, Torchel Olssøn og Anna Ols Datter som Odels Arvinger og Odels Baarne til Gaarden Jndre Næs, saavel som disses beskikkede Formyndere sc: Lars Larssøn Flesche, Siur Lars-

1788: 91

søn Jndre Tungesviig og Christen Christenssøn Sunde i enhvers eget Paahør og talede Stevne Vidnerne ved enhver i sær Selv.

Bemelte Indstevnte Odels Baarne med deres benævnte Formyndere blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Reqvirenten Tollev Torchelssøn til indragelse i denne Act fremlagde, det Ham under 2de April 1788 paa Jndre Næs meddeelte Skjøde Brev saalydende: Derefter Han Reffererede sig til sin i Stevningen indrykkede Requisition og sin der med paa Grund af Forordningen havende hensigt samt til den ende begjærede Forretningens fremme.

Retten med det samtlige Laugret i følge Reqvirentens forlangende og \i/ Hans nærværelse, overenstemmende med mer bemelte allerhøieste Kongelige Allernaadigste Forordning, derefter paa det nøieste eftersaae alle paa denne gaard befindende Huuse Bygninger som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøieste og rigtigste efter sammes nu befindende Værdie at Vurdere, samt paaskjønne Jordens og Skovens beskaffenhed og Tilstand, hvilket Laugrettet forsikrede paa det nøieste at efterkomme, og blev da følgende befundne og paaviiste Huuse Bygninger af samtlige Laugrettes og Besigtelses Mændene, i den Stand de for nærværende Tiid, er anseet og Taxeret af Værdie som følger.

1ste Een gammel Tømret Røgstue, med deri af Graae Sten værende Røg ovn, Stuen 8te alen lang og Breed inden Naaverne, med Forsval i S: W: Brøst af Stav værk, i Stuen intet Vindue, ej heller hverken der eller i Forsvalen Gulv, \i/ Stuen gl:e forfaldne Bænker. Tag og Sperrer ligesaa, ingen Bord klædning, alt forraadnet, maae nedrives og fra Grunden ombygges af nye. De Materialier her af som ved ombygning kan benyttes anseer Laugrettet ikke at Være Værd mere end som denne Bygning i nu forefundne forfaldne Stand Taxeres for 8 – 0 – 0

2. Een Sænge Boe af gl: Tømmer, forraadnet besynderlig i Naaverne af slag regn, har et Fag gl: Vinduer, itet Gulv, gammel Lem og Bielker, sønder Dør og Laas, med Forsval og Sval paa N: W: Side af Stav Værk, som alt tillige med Tag og Sperrer aldeles forraadnet, denne Bygning har ingen Bord Klædning, maae i Grund nedrives og ombygges, Taxeres i den stand den nu befindes for 3 – 0 – 0

3. Een Melke Boe af gammelt Tømmer, med Forsval i N: W: og en Høe Skud i S: O: Brøst, af Stav værk, alt under eet forraadnet og forfalden, Næver og Torv Tag og Sperrer. Selve Tømren, uberegnet Forsval og Skud 5 alen lang 4 alen Breed, er som alt under dette Tag, forraadnet, maae nedrives og ombygges, i nu forefundne Stand ej Værd mere end 2 – 0 – 0
4. Een gammel Tømret Stolpe Boed paa 6 Stolper med Forsval i N: W: Brøst, maae nedrives og ombygges, Tag og Sperrer, Stolper, Sole Træer og endeel af Tømren aldeeles forraadnet, dette Huus i nu forefundne Stand Taxeres for 2 – 3 – 0
5. Eet JldHuus af Stav Værk 6 alen langt 7 alen Breed, har til deels god ind vee!! (innved?) og Bord slag, men gammelt Næver Tag paa forraadnede Sperrer, den ene Stav Lej Brusten og uduelig. Heele Huuset, i dets nu forefundne Stand Taxeret 2 – 3 – 0
6. Een Gammel og aldeeles forfalden Veed Skud af Stav værk, 5 alen lang 5 ½ alen Breed, uden Tag og Bord slag, Staværket forraadnet, kan ej Reparereres, og er intet Værd, men som bødvendig paa Gaarden maae en nye opføres. -----
18 – 0 – 0

1788: 91b

- Transport 18 – 0 – 0
7. Eet gl: forraadnet Tømret Smale Huus, 10 alen lang 9 alen Breed, der paa er Taget indfalden og selve Tømren saa forraadnet og forfalden at den ej kand Reparereres, et nyt i Stæden maae opføres, Materialierne af det gamle kand ej benyttes til andet end Brænde, derfor efter Laugrettets skjøn ikke Værd mere end 1 – 3 – 0
8. Een gammel af Stav værk og Mur opført Smidje, har intet Tag eller Bord slag, i nuværende Stand intet Værd. Som nødvendig paa Gaarden maae en nye i Stæden opføres.
9. Eet Tømret gammelt og til deels forraadnet lidet Smale Huus med en Foder Skud i N: O: Brøst, uden Bord slag, alt under gammelt Næver Tag, og forfaldne Sperrer paa O: Siide, selve Tømren 6 ½ alen lang 4 al: Breed, er i nuværende Stand ej værd meere end 2 – 0 – 0
10. Een Hævde Skud af 2de Spensel Staver, 7 par Sperrer, har gammelt Tag, intet Bord slag, staar skak og skjæv, er faldfærdig, Taxeret 3 – 0 – 0
11. Een af gammelt og nyt Tømmer opført Fiøs indreedet med 18 Baaser og en Kalve Gahre, Tømren og Taget i saavidt god Stand besynderlig Taget, men mangler Bord klædning over alt paa Ostre og W: Siide samt i S: Brøst, denne Bygning som 12 alen lang 7 ½ alen Breed Taxeres for 12 – 0 – 0
12. Een Høe og Korn Lahde af Stav værk, med Hæste Skud i N: Brøst alt under eet Tag, har tildeels gammel indvee og gamle Sperrer, mangler noget Bord tag paa S: O: Siide og noget Næver til Tagets Forbedring, i den Stand som denne Bygning nu findes ansaa Laugrettet at den er Værd 24 – 0 – 0
13. Eet gammelt Stave nøst veed Søen uden Bord tag, har gammelt forraadnet og forfalden Næver Tag, er ej Værd mere end 1 – 0 – 0
14. Eet gammelt forraadnet og aldeeles forfalden, lidet Tømret Svine Huus ved Bøes Gierdet, er aldeeles uduelig, og efter Laugrettets skjøn intet Værd.
- Fleere Huuse blev af Reqvirenten ikke anviist at have fulgt Gaarden, men paa Gaardens \grund/ staar et Qværne Huus som Aparte af Reqvirenten Kiøbt. -----
- Foran beskrevne Huuse Bygningers Værd blev derpaa sammen regnet og befunden at beløbe til den Summa 61 – 3 – 0
- Skriver Een og Tredsinds Tyve Rigsdaler \tre Mark/ danske.
- Jordens indhegnede Ager og Engebøe blev efterseet, Hvoraf Enge bøen fantes i saavit god og Dyrket Stand, dog kand den forbedres ved Rødning af gamle Træer og Rødders bortførelse samt Vands afledning.

Agrene fandtes i efterskrevne Stand 1. Aske Flækket i god Stand. 2de Bræchen mangler Muld tilkjørt og over ført dens øverste Part. 3. Tres Ageren hvoraf over den halve Deel for mange aar siden tillagt, det øvrige ansees udelig til Ager formedelst, Vand, som oversvømer samme og ej derfra kand afledes. 4. Sioer Ageren i Slet Dyrket Stand kand forbedres ved Hoel og Aabne Veiter hvoraf ingen nu findes. 5. Nedre Linderflaaden ligesaa. 7. Øfre Linderflaaden mangler Muld og Veiter over alt. 8. Scharven mangler Muld. 9. Scharve flekket ligesaa. 10. En liden ager paa Smøje Hougen

1788: 92

maae forbedres baade med Muld og Veiter. 11. Smøje flækket. 12te samme vare begge i god Stand. 13. Molte Myren der af kand de 2/3 parter meget forbedres ved Hoel og Aabne Veiter naar de holdes i Stand som nu ere forfaldne, men den 1/3 part er saa slet at den intet kand forbedres, da Vandet paa ingen maade derfra kand afledes. 14. Gudmunds Flækket er grund og mangler Muld. 15. Houg Ageren ligesaa. 16. Giøde Flækket i god Stand. 17. Spandsteig Ageren mangler Muld. 18. Store Myhren deri fantes mange forfaldne Hoel og Aabne Veiter som med stor bekostning maa optages Renses og Vedligeholdes. 19. Kors Ageren der ere de anlagte Hol Veiter tilstoppet, disse maa optages og renses og fleere saavel Hoel som Aabne Veiter maae deri og derom Anlegges. og 20. Tue Ruschin Kaldet i slet Stand kand forbedres med Muld.

Den Gaarden Jndre Næs underliggende Skoug bestaar allene af Older, noget ringe Aske og Birke Skov, tilstrækkelig til Brænde Veed for Beboerne, og kan desuden efter Laugrettets Skøn af Older Skougen uden dens Skade aarlig Hugges til udsalg 10 siger Tie Favner Veed, Til underbord og giødningens formerelse haves overflødige Brake eller Eener, men sam/m/es fremførelse er meget besværlig. Anden Fordeel kand ikke haves af Skoven.

Saavit Passeret fremstod Reqvirenten Tollev Torchelssøn Jndre Næs og begiærede Forretningen tilført følgende, at Hand paa denne sin Ejendoms gaard og alle de oven benævnte Agre dette indeværende Aar har anvendt til Udsæd 6 Tønder Havre Korn, \og/ deraf Venter Hand ikke efter Agrenes nu befindende tilstand {ej at} dette aar at kunde afle mere end i allerhøieste 35(?) Stads Tønder Havre, som det høieste Hans Formænd noget aar har aflet, tænker at Forstre næste Vinter 10 siger Tie Melke Kjør, 9 siger Nie unge Fæe Creaturer, 2 siger Toe Hæster, 50 siger Halvtredsinds tyve Faaer og Giedder hvilke sidste for det meste nærer sig paa udegangen, dette Hans opgivende troede Hand Laugrettet kunne Bevidne, Laugrettet sagde at efter deres Skjøn, som nøje bekjendt her paa Gaarden er saa Vel Aflen som Forsteret i høieste opgivet da baade Ager og Eng er som bekrevet slet Dyrket.

Reqvirenten \da/ Hands Tanker er, om muelig at bringe denne gaard i en bedre Stand, saa har Hans herom giorte tilførsel hensigt til fuldkommen Erstatning af den der som Odels Mand skulle ville fratvinge Ham Gaarden, og da Gaardens Huuse nødvendig maae Reparerer til deels, og tildeels onbygges, saafremt Folk og Fæe deri skal kunne leve og slig Reparation med vished om gotgiørelse af Odels Manden ikke kand anvendes før end denne Forretning er afholdet, saa Paastod Han, at foruden Kiøbe Summen og de paa Gaardens Huuse, Agre og Eng nødvendig anvendende Bekostninger samt Bekosntingerne ved denne Forretning i tilfælde af Løsning gotgiort, og med saadan Paastand indlod Forretningen til Rettens Beslutning.

Da ingen Viidere ved Forretningen havde at erindre saa blev forinden sammes Slutning anført dens bekostninger saaledes:

efter Reglement af 11te Junii 1788 for Een Dags Forretning		3 – 0 – 0
Jncamination og Beskrivelse	bet:	1 – 3 – 4

		4 – 3 – 4

	Transport	4 – 3 – 4
med Reservation af flere Beskrivelses Penge efter Reglementet om Forretningen ved Udstædelsen beskrives paa meere end 4 ark		
Stemplet Papiir til Forretningen	bet:	0 – 1 – 8
Lensmanden for Hans Møde med denne Forretning, Een Dag, efter ommelte Reglement		0 – 3 – 0
De Sex Laugrettes Mænd ligesaa efter Reglementet hver for en heel dags Forretning 24 s:	bet:	1 – 3 – 0
	Er	6 – 4 – 12
Som nu af Reqvirenten blev betalt hver sit. hvor Hos Han tilkjende gav end viidere at have udbetalt for det til denne Forretnings Foretagelse udtagne Rettens Stevnemaal med Stemplet Papiir, sammes Forkyndelse og Løsning saavel ved Laugtings Retten, som for de her i Schaaneviigs Skibreede sig opholdende Odelsbaarne, item til Velædle og Velviise Hr: Foged Koren for Laugrettets udnævnelse i alt		6 – 0 – 8
og til Slutning paastod Han sig sin Tiid gotgiort for Rettens underholdning ved denne Forretning der i mindste har Kostet		8 – 0 – 0
	Summa	20 – 5 – 4

Da til slutning af den gandske Rett blev

Afsagt

Hvad foranførte Huuse Bygninger, og Jorden saavel Enge Bøen som besynderlig Agrene af Tollev Torchelssøn Jndre Næs bliver forbedret og i sin Tiid høiere Taxeres, gives efter allerhøist bemelte Kongelige Allernaadigste Forordning Tollev Torchelssøn Jndre Næs og hans Arvinger Regres for saavelsom for denne Forretnings bekostninger 20 rd: 5 mrk: 4 s: og hvad meere sammes udstædelse maatte beløbe, at faae Erstattet af hvem som til Odels Løsning beviiser sig berettiget naar saadan Løsning efter lovlig omgang prætenderes.

Reqvirenten begiærede det passerede sig in Forma beskreven meddeelt. som blev Bevilget. Udstædt.

Extra Ret Huse Besigtelse

Anno 1788 Onsdagen den 27de Augustii, er Extra Rett sadt paa Gaarden Riise No: 32. Sundhorlehns Selv Ejer Godz i Strandebarms Skibreede og Sundhorlehns Sorenskriverie beliggende, og Betjent udj Cancellie Raad Sorenskriver Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af de ved Fogden Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte Sex Eedsvorne upartske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes Mænd navnlig: 1. Hans Rasmussøn Store Linge. 2. Lars Jverssøn Lille Linge. 3. Ole Olssøn Lille Fosse. 4. Lars Larssøn Berreseim. 5. Niels Olssøn Riise. 6. Torbiørn Olssøn Berreseim

For efter forlangende af Torbiørn Anderssøn Kiæreviig som nu værende Ejer og Bruger af een Anpart i Gaarden Riise af Landskyld med Bygsel og Herlighed $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud, at foretage og behandle en lovlig Syns og Besigtelses Forretning, saavel over denne Gaarde parts paastaaende og tilhørende Huuse Bygninger som over Jorden i sig selv og dens tilhørende Skov, i hvad Stand og Værdie samme nu befindes, i henseende Ejendommens intenderede Forbedring, og i Tilfælde af dens indløsning af nogen Odels Pretendent, da

sammes Erstatning med alt deraf Dependerende, alt paa Grund af den Kongelige Allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 dens 8de Art:

Efter at Retten var sadt fremstod Reqvirenten Torbiørn Anderssøn Kiæreviig, nu Ejer og Bruger af en Anpart i Gaarden Riise og beklagede at Han ikke har faaet tilbage fra Bergen den til denne Forretnings Foretagelse og Behandling udfærdigede og ved Lavtings Retten, lovlig Læste Stevning, hvilken heller ikke, desformedelst er bleven forkyndt for de Odels baarne som opholder sig i dette Strandebarms Skibreede, og da Han

1788: 93

i Anledning heraf, ikke kan paastaae eller Vente denne Forretnings fremme, saa seer Han sig nødsaget at begjære Udsættelse til en Anden for Dommeren beleilig Tiid, naar Forretningen hernest efter nærmere berammelse kan foretages, dog ønsker Han, sammes Foretagelse og Afholdelse, en gang dette Aars Høst eller Vinter.

Bekostningerne ved dette forgjæves møde, ligesom og Hvad ved Forretningens Foretagelse hernest vil medgaae Declarerede Hand sig villig at betale ligesom Han og lover, i imidlerTiid, at ville besørge vedkommende paa nye indvarslet, overenstemmende den Kongelige Allernaadigste Anordning.

Retten som i Anledning Reqvirentens forestaaende Tilførsel ikke kunne Tillade denne Forretnings Viidere fremme, beregnede de hidtil medgaaede Bekostninger saaledes:

Efter Reglement 11te Junii 1788 Skyds til Stædet. 6 Miil, beregnet for	
5 Miil 3 Mand og Baad á 2 mrk: pr: Miil	1 – 4 – 0
Diæt paa hen Reisen 5 Miile	0 – 5 – 0
Een dags Forretning	3 – 0 – 0
Incamination og Beskrivelse, med Reservation om Forretningens	
Beskrivelse i Tiid skulle blive paa meere end 4 ark	1 – 3 – 4
Skyds og Diæt Retour	2 – 3 – 0
De Sex Laugrettes Mænd hver 12 s:	0 – 4 – 8

Tilsammen som Reqvirenten betalte hver sit	10 – 1 – 12

Derefter blev denne Forretning efter Reqvirentens Forlangende sluttet; hvis Berammelse og Foretagelse efter nye Stevning paalegges Reqvirenten forud betimelig at lade Vedkommende bekjendtgjøre.

Høste Ting Anno 1788

den 15de September for Schaaneviigs Skibreede sadt og holdet paa Tingstædet Schaaneviigs Søen af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongelige Majestets virkelig Cancellie Raad i Hands Svagheds Forfald ved Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af Velædle og Velviise Hr: Foged Koren, Skibreedets Lensmand Peder Christopherssøn Gielmerviig, samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig:

1. Poul Olssøn Sandvold
 2. Mikkel Knudssøn Lechnæs
 3. Knud Johannessøn Aarthun
 4. Halvor Pederssøn Mortvedt
 5. Rasmus Hanssøn Molnæs
 6. Poul Pederssøn Leerviig
 7. Torb: Torb: Scharveland
 8. Omund Jenssøn Erritzland
- Niels Christopherss: Tielle

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Collegii og Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger nemlig:

No: 1. nye Foundation og Anordning for Kiøbenhavns Univeristet Dt: 7de Maji 1788.

2. Placat Angaaende hvad der skal iagttages ved nye Breves eller Beviisligheders fremlæggelse for Ober Hof Retten Datt:t 6te Junii 1788.
3. Forordning om Kornhandelen i Norge. Datt: 6te Junii 1788.
4. Instruction hvor efter Procancellarius Janson, ved Universitetet i Kiøbenhavn sig haver at forholde. Datteret 9de Junii 1786.
5. Sportel Reglement for Rettens og Andre Publicke Betjente i Norge Datteret 11te Junii 1788.
6. Placat. Angaaende Foranstaltninger til at forekomme, smitsomme Sygdommes udbreedelse blant Hestene i Norge. Datt: 16 Julii 1788.
7. Stiftets Skrivelse Angaaende Vadmel til det Kongsvingerske Compagnies Mundering, og at enhver, som i Bergen vil levere nogen Qvantitet stor eller liden, af forsvarlig Graat Vadmel, skal derfor nyde prompte betaling 1 ort par!! (pr:) Alen. Datt: 29de Julii 1788.
8. 29de Julii 1788 hvor efter den fra Archangel kommende Russiske Esqvadre, og Andre Russiske Skibe, som maatte nærme sig dette Fogderies Kyster, skal Ved Lodserne og ellers ved Andet middel underrettes om at Krigen imellem Sverrig og Russland virkelig er begyndt, og at 3 Svendske Fregatter Krydse paa Grenserne af Norge.
9. 2 Junii 1788 hvorved efterlyses Jens Jenssøn stor Smeed og Hustrue Ingeborg Ols Datter af Stavanger, der, som mistænkt for at være deelagtig udj et paa Findøe i Ryfylche begaaet, Tyverie, efter Amtets Foranstaltning var Arresteret i Dahlnes Fogderie, men har fundet Leilighed, at undvige fra Vagten.

1788: 93b

No: 10. Stiftets Skrivelse 26 Julii 1788. hvorved efterlyses 3 fra Bragenæs Arrest Huus undvigte Tyvs Delinqventer: Johan Arnessøn, Tosten Olsson, Johan Narvessøn.

11. 9 Augusti 1788 hvorved efterlyses en fra Christiania undvigt Tugthus Lem navnlig Johannes Anderssøn.

Videre see Fol: 94b. fleere Anordninger Tinglyst. Nok see Fol: 96b. Fol: 101b. 115b. 125b:

Pante Bogen til Inddragelse Publiceret.

Halvor Pederssøn Mortvedt No: 79 S: S: E: godz Vilkaars Contract, til Fader Peder Halvorsøn og Hustrue Christi Ols Datter. Datt: 8de Januarii 1788.

Skifte Brev 12te Martii 1788 efter Michel Thomassøn Berhovde i saavit Jorde godz Udlægget Angaaer i Skjøde Bogen Extraheret.

Lars Larssøn den ældre af Flæsche No: 64 S: S: E: godz, Skjøde til Sønnen Lars Larssøn den yngre, paa 18 mrk: Smør i Flæsche mod 190 rd: Datt: 13 Julii 1788.

Lars Larssøn den yngre af Flæsche No: 64 Vilkaars Contract til Faderen Lars Larssøn den ældre og Hustrue, Hans Stedmoder Barbara Peders datter Datteret 13de Julii 1788.

Lars Larssøn den yngre af Flæsche Obligation til Ole Johannessøns Enke af Jndre Næs 20 rd: Johannes Olsson Jndre Næs 30 rd: Siur Larssøn Tungesviigs Myndling Brithe Lars Datter 20 rd: Christen Christenssøn Sundes Myndling Anna Ols Datter 14 rd: Tilsammen 84 rd: 1ste prioritet i Flæsche No: 64 S: S: E: godz af Landskyld 18 mrk: Sm: med Bygsel Datt: 13 Julii 1788.

Afkald: FB: fol: 167. Peder Pederssøn Toftekalven 9de Julii 1788 for Arv 26 rd: 14 s: efter Skifte 29de Januarii 1784.

Coution til Kongen for Fogden over Romsdahls Fogderie Caspar Kahrs af Madame Anne Hundt Afgangne Bergskriver Hundts Enke for 500 rd:, er med vedheftede Hr: Foged Korens Attest, alt paa ustemplet Papiir, i følge Stiftets ordre 17de Maj 1788 Antaget og Tinglyst.

Ditto til Kongen for bemelte Foged Caspar Kahrs af Frue Kammer Raadinde Juel for 200 rd Datteret 8de Martii 1788. Ligesaa paa ustemplet Papiir efter ommelte Stiftets ordre Antaget og Tinglyst.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 Fol: 239. Lars Larssøn Flæsche No: 64. Obligation 3 Augustii 1779 stor 100 rd: til Sønnen Lars Larssøn og Hans umyndige Sødskende, af Creditor, og de i Obligationen benævnte umyndiges Formyndere qvitteret 15 Septemb: 1788.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schaaneviigs Skibreedes Høste Ting 1787. Justice Protocollen her Fol: 7b. er tilført.

Optagen Justice Sag fra Fol: 42. Fogden Contra Tørres Tielle og Tollev Lechnæs, blev udj denne Sag Afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Justicens og sit Embedes vegne som Actor, her til Retten lovlig ladet indkalde Tørres Larssøn Tielle og Tollev Olssøn Lechnæs for paa hinanden begangne Slagsmaal een Hellig Søndag at lide Dom til Slagsmaals og Hellig brødes Bøders Udreedelse samt Omkostningers Erstatning. Med de førte Vidner er beviist, saasom med 1ste Vidne at omstevnte Søndag efter Prædiken efter omtrent Klokken 5, begge indstevnte reve hinanden i Haaret, og der efter Tørres Tielle sadte Foden for Tollev Lechnæs og skuede Ham under sig paa Marken, begge vare beskjenkede. 2. Vidne at samme Dag omtrent Klokken 7. Aften de drogedes i Klæderne og sadte Fod for hinanden og faldt paa Marken. 3. Vidne at dette skeede Klokken 7. Aften, at de vare beskjenkede, sadte Foden for og skuede hinanden, faldt paa Marken, og rev hinanden i Haaret. Actor har paastaaet Dom efter Indstevningen og Stevnings Penge 1rd: erstattet. Af Indstevnte har Tørres Tielle Allene ubeviist indvendt at intet havde forseet sig, og Tollev Lechnæs har ej mødt efter Stevning og Laugdag. Det af Vidnerne omvundne indeholder Beskjenkelse, Hellig Brøde, Jord skuf og Haar greb. I henseende til det første, da siden der kan være Forskjel paa at være

1788: 94

beskjenket og Drukken, synes ikke Forordningen af 8de Martii 1757 a: 8de her at have Stæd. Hellig brøde kand og ikke synes bør bødes for, siden dette Passerede efter det i Forordningen 12 Martii 1735 art: 3 benævnte Klokke Slet. Jord skuf er kun med et Vidne omvunden, thi de andre Vidners udsigende derom viiser ikke andet end at de begge faldt paa Marken; altsaa dette ej lovgyldig beviist, men da Angaaende Haargreb, samme med 2 enstemmige Vidner lovgyldig er beviist; Saa kjendes og dømmes derom for Rett og herved Afsiges: At Tørres Larssøn Tielle og Tollef Olssøn Lechnæs hver for sig for forøvet Haargreeb bør bøde til Hans Majestets Cassa som til Districtets Foged betales efter Lovens 6te Bogs 7 Cap: 8 art: Trende Sex Lod Sølv er 9 rd: i Alt af begge 18 rd:, og betale denne Actions omkostninger een for begge og begge for een imod dem forbeholdende Regres imellem sig selv indbyrdes for det halve i alt med Rettens Gebyr 2 rd: 4 s: Actors Sallario 1 rd: 4 mrk: Stevnings Penge 1 rd:, og i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskreven da Acternes Videre Beskrivelse og dertil Stemplet Papiir 1 rd:; Men i øvrigt for Actors Tiltale frie at være, det tildømte Udreedes inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang og Adfærd efter Loven. NB: Mulct Ext: lev:t Fogden

Optagen Justice Sag fra Fol: 42. Fogden Contra Knud Axland, blev udj denne Sag Afsagt følgende

Dom

Efter Klage af Johannes Olssøn Løviigen er af Velædle og Velviise Hr: Foged Koren paa Justicens Vegne som Actor indstevnet her til Retten Knud Larssøn Axland for voldsom opførsel mod Klageren, i Indstevntes eget Huus, at lide Dom til Bøder og Omkostninger. Efter de førte Vidner har Actor Paastaaet, Dom efter Indstevningen, og Stevnings Pengene i blant Sagens omkostninger beregnet til 3 rd: Indstevnte har ikke mødt i Sagen efter Stevning og Laugdag, med noget til Søgsmålet at afbeviise eller benægte. Klageren har indleveret sit Indlæg med Paastand, men som Han ikke, for hvad Han meere end Actor har Paastaaet, har lovlig Stevnt, saa bliver intet der efter at tage under Paadømme. Af de i Sagen førte Vidner er intet mere til Oplysning end 6te Vidnes Udsigende At Knud Axland havde sagt til Vidnet, at havde givet Johannes Løviig saa meget. 8de Vidne, at saa Knud Axland, ved Johannes Løviigens Udgang af Stuen da Han tog Afskeed for at vilde gaae bort fra Knud Axland, sprang bandende efter Johannes Løviig og udenfor Stue Dørren greeb fat paa Johannes Olssøn Løviig, rykkede Ham baglænds over ende, da siden for Mørkes Skyld, som udenfor Stuen, Vidnet ej kunde see meere men hørte Johannes Løviig raabe paa Vidnet med svag og hæs Stemme, og efter at Johannes Løviigen var gaaet, roeste Knud Axland som var Vreed, sig af, at have revet Johannes Løviigen i Haaret og ønskede sig fat paa Johannes Løviig da Han skulde faae meere. 9de Vidne at havde hørt en slags Tilstaaelse af Knud Axland om det forøvede. Vel er dette ikke noget lovligt Beviis, men dog da her er eet fuldstændig Vidne om Jordskuf af Knud Axland paa Johannes Løviigen forøvet, og alle de øvrige Vidners udsigende ikke allene saavit samme grunder sig paa Johannes Løviigens egen beklagelse strax efter dette passerede, men end og efter øvrige Omstændigheder bestyrkes Klagen at Johannes Løviigen er vederfaret overlast af Knud Larssøn Axland: Altsaa i Sagen er saa stoor Formodning at samme ved Eed maae afgjøres; Saa Kjendes og dømmes for Ret og herved Afsiges: At Knud Larssøn Axland bør efter egen lovlig indstevning til næste Ting her til Retten, aflegge sin Corporlige Benægtelses Eed /: dog at Forordningen 5te Novembr: 1723. om Sagen Appelleres allerunderdanigst i agttages /: At Han ej i sit eget Huus omvundne Tiid omtrent 8te Dage før Kyndelsmisse 1787, da Johannes Olssøn

1788: 94b

Løviigen der var hos Ham, rykkede Johannes Olssøn Løviigen over ende i Jorden, og der efter for Actors Tiltale i denne Sag aldeles frie at være, men i mangel af enten Indstevning til bemelte Tiid eller da benægtelses Eeds afleggelse, bør Knud Larssøn Axland bøde til Hans Majestets Cassa efter Lovens 6te Bogs 7 Cap: 8 art: for Jordskuf Trende Sex Lod Sølv er 9 rd: som til Districtets Foged erlægges, og betale denne Actions omkostninger med Rettens Gebyr 2 rd: 4 mrk: Actor Sallario 1 rd: 4 mrk: Stevnings Penge 3 rd:, samt i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet, dens viidere beskrivelse og til Stemplet papiir 1 rd: 6 s:, alt inden Femten Dage efter at Dommen er lovlig Forkyndt, hvilket betimelig førinden Stevne Tiid til næste Ting bør skee, og den til Eeds Aflæggelse foreskrevne Tiid er expireret under Executions Tvang og Adfærd efter Loven. NB: Mulct Extr: lev:t Fogden

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Lars Larssøn Næss, John Johanss: Nøstviigen og befunden som Protocollen herefter findes tilført. Der efter fremdeles Publiceret see fol: 93b og 96b.

No: 12. Forordning at Civile geistlige og ved begge Kongelige Militair Etater, foruden Officerer, ansatte Betjenter og enhver som nyder Pension eller Vart penge af den Kongelige Cassa skulle være forbundne til førend deres Giftermaael at gjøre et efter deres Embeds Indkomster, Pension eller Varte penge bestemt Indskud i den Almindelige Enke Kasse til

hvis betaling skal tilstaaes dem Rum Tiid og i fornøden fald understøttelse af Post Pensions Casser Datt: 4 Augustii 1788.

13. Placat Angaaende Forbud mod Hæstes udførsel af Norge Datt: 20de Augustii 1788.

14. Stiftets Skrivelse Datt: 6te Septb: 1788 hvorved efterlyses Lars Nielssøn, Peder Johnssøn og Marthe Hans dt: som fra Christiania Tugthuus undvigt.

15. om Delinqvent etc: omkostninger at udrede af heele Fogderiet 648 rd: 80 s: Datteret 6te September 1788. see fol: 96b.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 16de September 1788 Continuerede dette Ting.

da følgende Saug Ejere mødte og for indeværende Aars Skur enhver for sig gjorde følgende Saug Angivelser

Wahlens Saug Saugmæster Ole Johannessøn angav fra Høste Tinget 1787 til Dato at have Skaaret 1050 eller 10 ½ Hundrede doble udskibnings eller firskaarne Bord og 22 ½ Hundrede enkelte Vankantede eller Bøigde Bord.

Øfre Handelslands Saug {Asc} Saugmæster Aschoud Olssøn Angav 14 Hundrede doble og 13 Hundrede enkle Bord.

Nedre Handelslands Saug Saugmæster John Endressøn Angav 15 Hundrede doble og 16 Hundrede enkelte Bord.

Wiisekiær Saug Torger Johannessøn paa egne og medEjeres Vegne angav 3 Hundrede doble og 2 Hundrede enkelte Bord.

Nord Ebne Saug Aad Larssøn paa egne og medEjeres Vegne angav ½ Hundrede doble og 3 Hundrede enkelte Bord.

Eilerviig Saug Wier Østenssøn paa egne og medEjeres Vegne angav 600 doble og 4 ½ Hundrede enkelte Bord.

Markhuus Saug Aadne Johanssøn Mortvedt angav 500 doble og 300 enkelte Bord. see Fol: 95b.

Pante Bogen til Indragelse

Thomas Michelssøn af Berhovde No: 5 S: S: E: godz Vilkaars Contract til Moderen Else Lars Datter om Vilkaar af Gaarden Berhovde Datteret 15 Septenber 1788.

1788: 95

Pante Bogen til Indragelse

Anders Axelssøn Fielland Skjøde til Sønnen Axel Anderssøn paa Fielland No: 11 H: C: godz af Landskyld ½ Løb Smør ½ Hud, som er halve Gaarden mod 100 rd: Datteret 15 Septb: 1788.

Axel Anderssøn af Fielland No: 11 H: C: godz Vilkaars Brev til Fader Anders Axelssøn og Moder Brithe Tørres datter Datt: 15 Septb: 1788.

Thomas Mikkelsøn Berhovde No: 5 S: S: E: godz Obl: til Ole Jacobssøn Ohnerim stoor 130 rd: 1 pr: i Berhovde No: 5. Landskyld 1 Løb Smør 1 Hud Datteret 15 Septb: 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 Fol: 344. Anders Axelssøn Fielland No: 11 H: C: godz Obligation til Axel Anderssøn Fielland 50 rd: 3 mrk: Datt: 14 Junii 1781 af Creditor qvitteret 15 Septb: 1788.

No: 5 p: 173. Mikkel Thomassøn af Berhovde No: 5 S: S: E: godz Obl: til Ole Jacobssøn Ohnerim stor 90 rd: Datt: 26de April 1785, af Creditor qvitteret 15 Septb: 1788.

No: 1 fol: 303. Knud Halvorssøn Sunde Obl: til Anders Jenssøn Lier 42 rd: Datt: 17de Novem: 1747. pant i Sunde No: 21. qvitteret 22de Septb: 1758.

No: 2 Pag: 572. Lieutenant Wilhelm Friman Dahl Handeland Obl: til Broderen Henning Friman Dahl Datt: 27de Maj 1773. for 96 rd: af Creditor qvitteret 20de Junii 1788.

No: 5 p: 333. Wier Olssøn Wiisekiær No: 51 Obl: til Ole Pederssøn Rullestad 60 rd: Datt: 11te April 1787. af Creditor qvitteret 15 Septb: 1788.

Opsadt Sag fra Fol: 45a. Niels Svendssøn Tielflaad paa egne og medArvingers Vegne Contra Johannes Olssøn Løviigen.

Citanten mødte fremlagde Rettens seeneste Lavdag for indstevnte og Forelæggelse for Vidnet Ole Tierrandssøn. Hvilken Laugdag saalydende.

LensMand Peder Christopherssøn Gielmerviig og Lars Larssøn Næss Skaffer Afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndt vedkommende i eget Paahør.

Johannes Olssøn Løviig blev paaraabt. Hand mødte tilstod i denne Sag lovlig at være Stevnet og Laugdaget.

Det forelagde Vidne var tilstæde, hvilket Citanten begiærede maatte antages til edelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg.

Vidnet Ole Tierrandssøn fremstod \som 4de Vidne/ for Ham blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Forklaring til Sanheds udsigende derpaa aflagde Eed og forklarede: At for omtrent 2 ½ Aar siden Citantens Fader broder nu afgangne Lars Anderssøn Underhougen reiste fra Løviig, hvor hand nogle Aar Vidnet Ved ikke hvor længe havde opholdt sig, til Underhougen i Fieldberg, just samme dag Hand fortsadte Reisen, hørte Vidnet, uden at være tilkaldet, men nærværende i Stuen paa Løviig for at Spiise, tillige med afhørte Vidne Walborg Peders datter, at bemelte Lars Anderssøn tilspurgte indstevnte Johannes Olssøn Løviig om Han kunde faae noget af det Hand hos Johannes Løviig sagde at have til gode, og at bemelte Johannes Løviig svarde, Nej! det høver ikke saaledes for mig denne gang dvs: havde ikke Lejlighed den gang at betale noget, hvorpaa Lars Anderssøn sagde til Johannes Løviig disse Ord: nu har jeg 30 rd: til gode hos Eeder. Vidnet hørte Johannes Løviig svarede noget hertil men hvad det var hørte Vidnet ikke da Johannes Løviig taledede sagte got Snak med Lars Anderssøn {og} hvortil Vidnet ej som meldt var kaldet at være Vidne. om Lars Anderssøn stod i fast aarlig tjeneste hos Johannes Løviig Veed Vidnet ikke, men dette Veed Vidnet at Han ofte var i Arbeide hos Johannes Løviig, og at Hand ligesaa Hurtig som nogen anden forrettede hvad arbeide Han blev forelagt, ligesom og at Hand paa Adskillige Tiider arbeidede for sig selv og da holdt sig selv Kost. Vaar Vinden, Sommer Arbeide og tærsking om Vinteren veed Vidnet at Lars Anderssøn forrettede for Johannes Løviig vist i 2 aar, om fleere Husker Vidnet ikke nøje. Johannes Løviig tilspurgte Vidnet \1st/ om Lars Anderssøn var i alt ar-!!

1788: 95b

arbeide lige saa dygtig som nogen anden. Rs: Vidnet Reffererede sig til sin aflagde Forklaring. 2de om Hand forstod at Pløje og om Hand kunde agtes dygtig at paatage sig reise til Byen med stort Fartøi? RS: Vidnet i den Tiid det har opholdt sig paa Løviig nu 6 aar har ikke seet {Johannes} Lars Anderssøn i nogen af omspurgte Arbeider, Veed derfor heller ikke hvor dygtig Hand dertil kunne være, men efter Anførsel af en anden troer Vidnet at Lars Anderssøn gierne kunde paatage sig at reise til Byen, dog Veed Vidnet det ikke vist. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedblev Declarerede ej at Viide meere, og da

Parterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev det Dimitteret som forrige /: for det afhørte Vidne betalt begge Parter bet:(?) 1 mrk: 8 s: :/ og

Citanten som ej havde flere Vidner at lade afhøre begiærede det passerede Sluttet som TingsVidne og sig sin tiid paa nærmere Anmodning beskreven meddeelt \som blev bevilget/

Citanten Niels Svendsøn Tielflaad derefter begiærede denne Sag til næste Aars Sommer Ting udsadt, da Hand til den tiid agter ved Continuations Stevnemaal at indstevne Johannes Olssøn Løviig at paasee og anhøre Documenter og skriftlige Beviisligheder i Rettelagt, og forbeholder nærmere Paastand og i Rette sættelse til Doms.

Efter Citantens Begiær Beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 44a. Halvor Mortvedt Contra Torbiørn Halvorssøn Kari Træets Enke Siri Ols Datter.

Citanten mødte /: betalte resterende incaminations Penge 7 mrk: :/ og der efter beklagede at Hand hiemme hos sig har efterlagt og forglemt Rettens seneste Lavdag, den Hand desformedelst nu ikke kan fremlægge, Men da samme lovlig er indstevnte forkyndt ved Lensmand Peder Christopherssøn Gielmerviig og Lars Larssøn Skaffer paa Næss, saa begiærede Hand Forkyndelsen afhiemlet, og der efter indstevnte Paaraabt.

benævnte 2de Afhiemlings Vidner fremstoed og forklarede under Lovens Eed med oprakte Fingre i lovlig tiid og paa lovlig maade at have forkyndt Enken Siri Ols datter Kari Træet en fra Retten dette aars Sommer Ting udfærdiget Laugdag, hvor efter Hun til dette Ting og Stæd skulle møde med Tilsvær i denne Sag. indstevnte Var selv tilstæde og hørte paa Laugdagens Forkyndelse.

Indstevnte Siri Ols datter Kari Træe blev tree gange paaraabt men Hun mødte ikke eller møde lod.

Citanten som formærkede at indstevnte nu ej møder, og intet har iVærksadt af hvad Hun sidste Rettens dag ved Laugværge har lovet, maatte troe at Hun Citanten til Tab og skade, allene tragter efter at trække Sagen i det uendelige, derfor og saadant at forekomme, Citanten, overenstemmende indstevningen Paastod Dom til Pladsets fravigelse og Røddiggjørelse samt omkostninger erstattet med 4 rd:, med saadan Paastand indlod Hand Sagen fra sin Siide Til Doms, og Protesterede mod dens Videre udsættelse.

Retten, da indstevnte Siri Ols datter ej mødte eller møde lod, lod denne Sag beroe til Sommer Tinget 1789. Til hvilken Tiid Citanten haver at frem komme med den til dette Ting forkyndte og afhiemlede Laugdag.

\Beroer til/ S: T: 1789.

Continuation af Saug Angivelserne fol: 94b.

Storhougs Saug Omund Hactorssøn Tvedt paa egne og medEjeres Vegne Angav 3 Hundrede doble og 5 Hundrede enkelte Bord.

Wiigs Saug Omund Hactorssøn Tvedt paa egne og

1788: 96

medEjeres Vegne Angav {950 doble og} 9 ½ Hundrede doble og 8 ½ Hundrede enkelte Bord.

Gielmerviig Saug Ejeren Lensmand Peder Christopherssøn anmeldte at Saugen ved Ham nu er i standsadt, og at Hand siden dens i stand sættelse denne Høst derpaa har skaaret ikkun Tie Bord enkelte, og ingen dobbelte.

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne og Arvinger ved Skifte efter Mikkel Thomassøn Berhovde Skjøde til Thomas Mikkelsøn paa Berhovde No: 5 S: S: E: godz, 1 Løb Smør 1 Hud mod 129 rd: 2 mrk: 4 s: Datt: 15 Septb: 1788.

Wier Olssøn Wiisekiær Skjøde til Torger Johannessøn paa Wiisekiær No: 51. S: S: E: godz 9 mrk: Sm: mod 60 rd: Datt: 9de Januarii 1788.

Wier Olssøn Wiisekiær Skjøde til Torger Johannessøn paa 1/3 part i Wiisekiær Bord Saug mod 16 rd: Datt: 28 April 1788.

Torger Johannessøn Wiisekiær Obl: til Ole Pederssøn Rullestad stor 60 rd: 1 pr: i Wiisekiær No: 51. 9 mrk: Sm: samt i 1/3 part i Wiisekiær Saug. Datteret 16de Septb: 1788.

Halvor Anderssøn Yttre Matre Skde til Anders Halvorssøn paa Yttre Matre No: 17. af Landskyld 1 Løb Smør S: S: E: godz med Bygsel og overBygsel til andre 9 mrk: Smør mod 150 rd: Datt: 16 Septb: 1788.

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Aslach Knudssøn Gravdahl. 2. Torbiørn Anderssøn Holmedahl. 3. Gunder Gunderssøn Fiære. 4. Lars Olssøn Fiære. 5. Børge Engelssøn Sio. 6. Tollev Tollevssøn Wattendahl. 7. Haldor Olssøn Sætre. 8. Ole Abrahamssøn Nedre Rafdahl

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til adskillige Poster som Fol: 7. Protocolen findes tilført har Almuen svaret, ligesom forrige aar see Protocol fol: 8a.

Odels Mandtallet. Differencen Examineret Afgang 6 Løb:r 2 pd: 9 $\frac{3}{4}$ mrk: 2 Huuder 1 buk Skind 1 $\frac{1}{2}$ Væt Næver. Tilgang 4 Løb:r 1 pd: 21 mrk: Sm: {6 spd: Korn} \1 Hud/ 1 B:skd:

Ting Skydsen.

og Aftage paa ubestemte Aar, derom svarede Almuen ligesom Høste Tinget 1787. see fol: 8.

Aftage paa 10 aar ligesaa, hvor efter Sloche, Bache, Øfre Rafdahl, Echemoe, Lechnæs, Yttre Bouge, Bougstøe, Birchestrands beboere dette som 9de Friheds Aar har nydt Skatter gotgiort af den affeldte Skyld. Beboerne af Gielmerviig ligesaa for dette som 3de Friheds Aar. af Yttre Bouge No: 27 Kongens Godz uden Bygsel er desuden Landskylden gotgiort opsidderne af det Affeldte.

Kongens beholdne strøe Gods derover fremlagde Jorde Bog viiser at af Yttre Bouge uden Bygsel 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hud, er Landskylden for dette Aar Hans Majestets Cassa til Indtægt Beregnet.

Restanse Registerets Summa til 1788. 944 rd: 1 mrk: 9 s:

Som Natten paafaldt, Beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 17de September 1788 Continuerede dette Ting; Men da ingen efter tree ganges Udraab indfant sig med Videre at gaae i Rette saa blev Tinget for dette Skibreedede Sluttet.

Etne Skibreedes Høste Ting den 19de September 1788, sadt og holdet paa Tingstædet Gierde. Retten Betjent i S: T: Cancellie Raad og Sorenskriver Schiøtz Svagheds Forfald ved Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged V: og V: Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Henrich Ottessøn Eecheland, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig 1. Godschalk Halvorssøn Schiold 4. Torbiørn Lambertss: Grindem 6. John Olss: Gierde

2. Johannes Zachariassøn Lille Dahle 5. Halvor Olssøn Haaim 7. Rasmus Nielssøn Frette
3. Steen Larssøn Sæbøe 6. Torbiørn Torgerss: Haaimsnæs

Allerunderdanigst og underdanig Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger. Registreret for Schaaneviig Skibreede fol: 93a. og fol: 94b. Videre

1788: 96b

for dette Skibreede:

No: 16. Stiftets Skrivelse 13 Septbr: 1788, hvorved efterlyses Guldbrand Olssøn fra Hurdahls Glas Værk, og Søren Olssøn af Fedt Sogn paa Nedre Rommerige, den sidste som var for Tyverie Arresteret. undvigt.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og Passeret som ved Schaaneviigs Skibreed Justice Protocollen her fol: 7b., er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidne Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Jens Nielssøn Fittie og Hans Christenssøn Frette. og befunden som Protocollen her efter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse publiceret

Skifte Brev 8de februarii 1788 efter Siur Olssøn Østrims Hustrue. Jorde godz Udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Rasmus Nielssøn Skjøde paa Frette 1 Løb 21 mrk: udgivet af Creditorerne som Arvingerne efter Niels Rasmussøn og Hans Enke Guri Tørres Datter. Skde datteret 18 Septbr: 1786.

Opsadt Sag fra Fol: 46a. Ole Udstoen, Contra John Grindem.

Begge Parter blev paaraabt men da de ikke mødte eller møde lod Saa beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 46a. Johan Gabriel Baij Contra Ole Birchenæs.

Begge Parter blev paaraabt og da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa blev Eragtet: Da Citanten har ladet 3 Ting gaae forbie og intet Beviist i Sagen, saa afviises samme til nye paastevning.

Opsadt Sag fra Fol: 46a. Jens Lind Contra Jngemund Haaland.

Begge Parter blev paaraabt men da ingen af dem mødte eller møde lod Saa Eragtes: Da Citanten har ladet 3 Ting gaae forbie, og intet fremmet i Sagen, Saa afviises samme til nye paaStevning.

Opsadt Sag fra Fol: 46a. Jens Lind Contra John Grindeim.

Begge Parter blev paa[raabt], men da ingen af dem mødte eller møde lod, Saa Eragtes: Da Citanten saavelsom Indstevnte har ladet Tree Ting gaae forbie og intet fremmet i Sagen, enten med Jrettesættelse fra Citantens Siide, eller indladelse til Dom fra indstevntes Siide Saa afviises Sagen til nye Paastevning.

Pante Bogen til Indragelse

Torchel Halvorssøn Winje Skde til Halvor Torchelssøn paa Winje med Heggelov af Landskyld efter Aftag 1 Løb 1 pd: 6 mrk: Sm: S: S: E: godz No: 26 og 27 Datteret 19de Septbr: 1788 mod Kjøbe Summa 300 rd:

Halvor Torkelssøn Winje, Vilkaars Contract til Fader Torchel Halvorssøn og Moder Anne Marie Osmunds dt: af Vinje Datt: 19de 7br: 1788.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 20de September 1788 Continuerede dette Ting.

Opsadt Sag fra fol: 46a. Hans Hougeland Contra Osmund Stølle.

Citanten mødte, men i mangel af Penge begiærede at Sagen endnu nogle Timer maatte beroe, som bevilges.

Opsadt Justice Sag fra fol: 49a. Hr: Foged Koren Contra Lars Carelssøn efter Klage af Johannes Torgerssøn Gierde.

Actor fremstillede Stevne Vidnerne Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde, som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig for Lars Carlssøn at have forkyndt Rettens sidste Rettes Dag afsagde Laugdag {for} i Hands fraværelse men i Faderens paahør.

Der efter Actor med Viidere anmeldte ved Continuations Stevnemaael til nærværende Ting og Stæd at have ladet indkalde den ved Hoved Stevnemaalet indstevnte Lars Carlssøn, med Curator Fader Carl du Wahl til Vedermæhle at paahøre Vidnesbyrd af Bar-

1788: 97

broe Ingebreths dt: Husmand Halvor Tollevssøn Gierdes Huustrue, angaaende de paa Klageren af indstevnte Paagielder begaaede Slagsmaael, samt efter Hoved Stevnemaalet Dom at lide til Bøders udreedelse og Sags omkostninger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have forkyndt dette Continuations Stevnemaael for Lars Carlssøn, og Fader Carl du Wahl i Sønnens fraværelse for Faderen i eget paahør, og for det indstevnte Vidne Barbroe Ingebreths datter i eget paahør.

Indstevnte Lars Carlssøn med Fader og Fader(?) og Forsvar Carl du Wahl blev tree gange paaraabt men ingen af dem mødte eller møde lod.

Vidnet Barbro Ingebreths datter var heller ikke efter paaraab tilstæde.

Actor Da ingen af indstevnte enten Paagieldereren eller Vidnet møder maatte begiære denne Sag udsadt til Sommer Tinget 1789 med Laugdag og Forelæggelse. Afskediget med Laugdag og Forelæggelse.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Justice Sag fra fol: 50. Fogden efter Klage af John Tollevssøn Gravelsæter, Contra Lars Carlssøn.

Actor som til stæde fremstillede Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt Rettens seneste Lavdag for Lars Carlssøn i Hans fraværelse i Faderens Paahør, og Forelæggelsen for Vidnet Godschalk Gunderssøn Madschaar, som møder.

Actor derefter anmeldte ved Continuations Stevnemaael til dette Ting og Stæd lovlig at have ladet indkalde Paagieldereren Lars Carlssøn du Wahl med Curator Fader og Forsvar Carl du Wahl at paahøre det forelagde Vidne, og paa grund af hoved Indstevningen lide Dom til Bøder og omkostninger at udrede.

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde, afhiemlede paa lovbefalet maade lovlig at have forkyndt Continuations Stevnemaalet ligesom tilført, for Lars Carlssøn og Fader Carl du Wahl i Sønnens fraværelse, men Faderens eget paahør.

Klageren John Gravelssæter var tilstæde.

Den Lavdagede og de ved Continuations Stevnemaael indstevnte Lars Carlssøn {og} med Fader Carl du Wahl blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Actor begiærede det forelagde Vidne paaraabt og Antaget til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. For Vidnet som nu for Retten tilstæde blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med formaning til Sanheds udsigende, hvor efter som

2de Vidne Godschalk Gunderssøn Madsgaard aflagde Eed og forklarede: At sidste Vaar for omtrent 2 Aar siden Vidnet kom oven fra Etnes Bøyg, kom indstevnte Lars Carlssøn samme Vej efter Vidnet, gik det forbie efter den sædvanlige Bøigde Vej, Vidnet af syne. Vidnet kom efter og dernest traf Klageren John Gravelssæter Kjørende et Læs fra Søn og bar et Reib i Haanden, saae John Gravelssæter var blodig paa den ene Haand, enten Høire eller Vænstre husker Vidnet ikke. Vidnet Passerede og Ham forbie, saae da ikke Lars Carlssøn og hørte ingen Klage af John Gravelssæter om at Ham var skeed nogen overlast af nogen. Den dag saae Vidnet ej heller det i denne Sag før afhørte Vidne, har heller ikke hørt eller seet noget slagsmaal eller uenighed mellem Klageren og indstevnte og Veed aldeles intet til oplysning i denne Sag at forklare.

1788: 97b

Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Veedstoed og da hverken Actor eller Klageren John Gravelssæter havde Vidnet Videre at tilspørge, blev det som forrige Dimitteret.

Actor begiærede det Passerede sluttet som TingsVidne da Han for nærværende Tiid ikke Veed fleere Vidner at lade føre. som blev Bevilget.

Der efter Hr: Actor begiærede at indstevnte til næste Ret maatte Lavdages og Sagen til den Tiid Beroe.

Siden Lars Carlssøn med Curator Faderen Carl du Wahl ikke møder eller møde lader Saa Afskeediges med Laugdag og Beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt {Nye} Justice Sag fra fol: 51a. Hr: Fogden efter Klage fra John Halvorssøn Grindem Contra Lars Carlssøn.

Actor fremstillede Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde, som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig for indstevnte Paagielder {og} Lars Carlssøn og Vidnet Kari Siursdatter Grindem at have forkyndt Rettens seeneste Forelæggelse og Lavdag, for Vidnet i eget paahør, som møder og for Lars Carlssøn i hands fraværelse i paahør af Hans Fader.

Actor anmeldte derefter ved Continuations Stevnemaael i denne Sag at have ladet indkalde bemelte Lars Carlssøn \du Wahl/ med Curator Faderen Carl du Wahl at møde til nærværende Tiid og Stæd, dette forelagde Vidnes Forklaring at paahøre, samt efter hoved Stevnemaalet Dom at lide til Bøder at udrede og omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og John Olssøn Gierde afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, lovlig ligesom tilført er at have forkyndt Continuations Stevningen for indstevnte i Lars Carlssøns fraværelse, for Faderen Carl du Wahl i eget paahør.

Indstevnte blev paaraabt men de mødte ikke eller møde lod.

Actor begiærede det forelagde Vidne maatte antages til Eedelig Forklaring.

For Vidnet Kari Siurs datter Grindem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, derpaa aflagde Corporlig Eed og som

4de Vidne forklarede: At være Hustrue til 3de Vidne Rasmus Haldorssøn Grindem, men sagde derhos at Hun aldeles intet til oplysning Veed at forklare, uden dette at Vidnet den af forrige Vidner omprovede dag og Tiid saae Vidnet, indstevnte Lars Carlssøn komme til gaarden Grindem, gik ind til andet Vidne Thor Jverssøn, Vidnet Veed ikke Hans ærinde, siden efter samme dag, Vidnet stoed i gaarden udenfor sin Stue Dør, hørte Hun langt Borte utydelig Snak og Allarm af Folk. Vidnet saae til Udmarken et Stæd Qvæltubsene kaldet og blev Var 3 Mands Persohner, de Vidnet formedelst den lange frastand ikke kjendte, kunde ej heller høre hvad de taledede om og Veed aldeles ikke hvad der mellem de forsamlede passererede. Vidnet har siden hørt fortælle, at de Hun saae i Marken skulle have været indstevnte Lars Carlssøn, Klageren John Grindem, og 1ste Vidne Tørres Nielssøn Fielle men har ikke siden talt med nogen af disse om denne Sag og Veed aldeles ikke Videre at forklare. Actor havde Vidnet ej Videre at tilspørge og da Klageren John Grindem ej var tilstæde saa blev Vidnet ligesom de forrige Dimitteret.

Actor meldte at vide ei flere Vidner, og begjærede TingsVidnet sluttet, og sin Tiid beskr: som blev bevilget.

1788: 98

Actor forbeholdt til næste Ret at ville fremkomme med sin Paastand og i Rettesættelse, og begjærede at de{n} indstevnte som nu ej møder til den Tiid maatte Lavdages. Afskediget med Lavdag etc:

Sagen Beroer til S: T: 1789.

Opsadt Sag fra fol: 96b. udsadt, Hans Hougeland Contra Osmund Stølle.

Citanten mødte /: betalte resterende incamination 7 mrk: :/ og der efter fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse i denne Sag saalydende: Hvilken Forelæggelse Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og Godschalch Halvorssøn Schiold under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndt paa Vidnets opholds Stæd Schiold i dets fraværelse {for} og i paahør af Ole Gunderssøn; Men efter Stevnevidnernes Forklaring nu inden Retten Var Vidnet Tørres Torbiørnssøn Schiold som Soldat, da for mere end 8te dage tilforn Commanderet til Hans Majestets tjeneste og udreist af Skibreedet.

{Citanten Hans} Indstevnte Osmund Christianssøn Stølle var ej tilstæde.

Citanten, som er Viidene om at Vidnet, Soldat Tørres Torbiørnssøn Schiold i Kongens Tieneste er udCommanderet, kunde nu ej desformedelst hverken begjære Ham paa nye forelagt, eller paastaae Ham Straffet for udeblivelse, saa meget mindre som Forelæggelsen ej, før Hand selv, forinden Afreisen er Ham forkyndt, der fore, for det første indtil næste aars Sommer Ting, begjærede denne Sag udsadt, da Hand om Vidnet til den Tiid kommer Hiem, Vil paa lovlig maade sørge for dets fremstilling til Vidnesbyrds Aflæg. /: Udsættelse bet: 12 s: :/

Efter Citantens forestaaende begjær udsættes Sagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 49a. John Gravelsæter Contra Ragna Tostens datter.

Citanten mødte /: betalte Resterende incamination Penge 7 mrk: :/ derefter fremlagde Rettens seeneste Lavdag saa lydende:, hvilken Laugdag Stevne Vidnerne Erich Henrichsøn Echeland og Ole Olssøn Fosse under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt for den Lavdagede Ragna Tostens datter Gravelsæter i hendes eget paahør.

Den indstevnte og Lavdag givne Ragna Tostens datter blev tree gange paaraabt men Hun mødte ikke eller møde lod.

Citanten der efter anmelte, til dette Ting efter sit Forsæt, at have forsømt ved Continuations Stevnemaael at indkalde Ragna Tostens datters Mand og Forsvar Svend Stenssøn

Gravelsæter, og da Hand desuden har fleere Vidner at lade afhøre, saa forbeholder Hand nydt Continuations Stevnemaal til næste Ting, hvorved saavel de paagiældende som de fleere Vidner lovlig skal blive indvarslet, og til den ende begiærede Sagen udsadt /: for udsættelsen bet: 12 s: :/ til næste Ting.

Sagen Beroer til S: Tinget 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 51b. Johannes Olssøn Løviig Contra Thor Østrim.

Citanten mødte /: betalte resterende incaminations Penge 7 mrk: :/ og Anmelte Til nærværende Ting Tiid og Stæd, ved lovlig mundlig Continuations Stevnemaael, at have ladet indkalde Thor Larssøn Østrim for ærrørige ord og Beskyldninger udsagt mod Citanten, i Hands fraværelse, {udsagt} paa Gaarden Echel: derom at paahøre Vidner Stevnte og ustevnte, og derfor at lide Dom til ordenes og beskyldningernes Mortification, Bøders udreedelse, samt omkostningernes skadesløse Erstatning alt efter nærmere Paastand.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Rasmus Haldorssøn Grindeim og Hans Haldorssøn Ryg.

Indstevnte Thor {Haldor}\Lars/søn Østrim blev tree gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Stevne Vidnerne Jens Nielssøn Fittie og Osmund Christenssøn Øyen afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have forkyndt Continua-

1788: 98b

tions Stevnemaalet som tilført er for Thor Larssøn Østrim i eget paahør, og ligesaa for de benævnte 2de Vidner som begge møder.

Citanten Johannes Løviig begiærede Vidnerne fremkaldet og Eedtaget til Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i Sagen. For Vidnerne blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende. derefter Separeret og fremstod som

1ste Vidne Rasmus Haldorssøn Grindeim aflagde Eed og forklarede at afvigte Aars Høst omtrent 5 uger for Jul 1787 kom indstevnte Thor Larssøn Østrim til Vidnets gaard, begiæred Vidnet vilde følge med sig til Echeland hvor Hand sagde med en her ustevnt Mand at have noget at tale henseende en i Indstevntes fraværelse hos Ham afholdt Executions Forretning den ustevnte \Mand/ var Lensmand Henrich Ottessøn Echeland, /: bemelte Henrich Echeland mødte og tog til Veder-mæhle for Processens Skyld :/ Vidnet fulgte med {Citan} Indstevnte til gaarden Echeland, de traf Lensmanden hiemme og med Ham talede Thor Østrim adskilligt om den afholdte Execution hvortil Vidnet af Samtalen hørte at Johannes Olssøn Løviig skulle været Reqvi-rent eller havde samme under Hænder, saae Thoe Østrim anbød for de hos Ham udpantede Vahre 25 rd:, som Lensmanden nægtede at modtage, hvorpaa Thor Østrim tillige i det Andet Vidnes nærværelse udbrød mod Lensmanden med disse ord: Kunde du ikke faaet en Mand med dig her af {Skibreedet} Bøigden, om Du ikke reiste bort i Løviigen og fik den Skjelm at Ruiner et anden Mands Hus. Lensmanden svarede at hand ikke havde reist efter Johannes Løviig, men at Johannes Løviig kom til Ham og tog Ham med til Østrim for at afholde Executionen. Vidnet blev sin Forklaring forelagt som det vedblev, sagde ikke at viide meere, og da Citanten ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev Vidnet med Consense Dmitteret.

2de Vidne Hans Haldorssøn Ryg fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede at afvigte aars Høst eller Vinter omtrent Vidnet husker ikke rettere 4 á 5 uger for Jul, kom indstevnte Thor Østrim, tilligemed 1ste Vidne til Vidnets gaard. Thor Østrim begiærede at Vidnet vilde følge sig til Echeland nævnede ikke i hvad ærende. Vidnet gik med, der kommen da hørte Vidnet at Thore Østrim talede med Lensmanden om en hos indstevnte afholdt Execution, fordrede de udtagne Vahrer og Anbød der for 25 rd: og da Lensmanden nægtede at modtage de anbudne

Penge sagde Thor Larssøn Østrim til Ham disse ord: Du var ilde kjendt i Bøigden om Du ikke tog en Skjelm som Johannes Løviigen med Dig for at ruinere i en Mands Huus. Johannes Olsson Løviig Var ikke tilstæde paa Echeland. i øvrigt som første Vidne. Demitteret som 1ste Vidne.

1ste Vidne som end nu for Rætten tilstæde forklarede ligesom 2de Vidne at Citanten Johannes Løviig ej var nærværende paa Echeland den dag Vidnet har omprovet. dimitteret.

Citanten der efter fremstillede Som godvillig mødende Vidne Henrich Ottessøn Echeland og begiærede at Hand til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg maatte antages. For Vidnet blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til Sanheds udsigende, hvor efter som 3. Vidne fremstoed {He} ustevnte \og 3de/ Vidne Henrich Ottessøn Echeland som aflagde Eed og forklarede: At den Dag og Tiid de forrige Vidner har forklaret kom ind-

1788: 99

stevnte og Vidnerne til Vidnets Gaard hvor Passerede som 2de Vidne har forklaret, i et og alt, og lagde \det/ Vidnet til, samme Tiid at have forklaret for indstevnte, at Johannes Løviig var Executions Reqvirenten at Hand havde de fra indstevnte udpantede Vahrer. Viiste indstevnte til Citanten med de anbudne 25 rd: hvor Hand kunde faae Vahrenne tilbage, dertil indstevnte svarede: Skulde slig en Skjelm som Johannes Olsson Løviig være betroet at udrette saadanne Ting at Ruinere i en Mands Huus. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev der efter som forrige Dimitteret.

for de afhørte Citantens 3 Vidner betalte Citanten Johannes Løviig 2 mrk: 8 s: og da indstevnte Thore Østrem ikke mødte saa begiærede Citanten udsættelse derfor betalt 12 s: med Lavdag og derfor betalt 24 s: til næste Ting. Afskediget med Lavdag etc:

Sagen Beroer til S: T: 1789.

Pante Bogen til Indragelse Publiceret

Arvingerne Ved Skifte efter Willum Bjørnssøn Ousvog 13de Juni 1787. Skjøde til Enken Siri Erichs datter paa Ousvog No: 18 forhen H: C: gdz: 1 Løb 18 mrk: Sm: 1 Hud 1 Væt Korn Datteret 3de Maj 1788.

Opsadt Sag fra Fol: 47a. Rasmus Fjøsne Contra Carl du Wahl.

Citanten mødte /: betalte Ræsterende Incaminations Penge 7 mrk: :/ og der efter ville forvente hvad nu fra indstevntes Siide maatte fremkomme.

Indstevnte Carl du Wahl blev tre gange fra Retten paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten derefter igientog sin sidste Rettes dag i denne Sag nedlagde Paastand, og der efter nu Paastod Dom ved dette Ting uden Viidere udsættelse, hvorimod Hand i Kraftigste maade Protesterede.

Siden Indstevnte som har været Bevilget udsættelse til sit Forsvar ej nu har mødt med belovede Forsvar, saa blev denne Sag til Doms optagen og derudj afsagt følgende

Dom

Rasmus Erichssøn Fjøsne har her til Retten lovlig ladet indkalde Carl du Wahl til at fløtte sit paa Citantens Ejende gaards Gierdes Grund, uden Tilladelse staaende Hus, og røddiggjøre Grunden, derom at lide Dom og betale Sagens omkostninger, som Citanten efter at have ført Vidner ved nærmere Paastand har fastsadt til 4 rd: Indstevnte har første Rettes Dag tilstaaet Udsigelsen, og ingen Ret eller Tilladelse til sit Hus der at have staaende, paaberaabt sig, og efter begiært og Bevilget opsættelse til denne Tiid heller ikke mødt eller fremkommet \med belovede/ til Sagens og Hands Forsvar; Saa da Citanten har Beviist sit Søgemaal og indstevnte intet har beviist for sig til nogen Ret derimod, Kjendes og dømmes for Ret og

herved Afsiges: at Carl du Wahl bør, fra Citanten Rasmus Erichsøn Fjøsnes ejende gaards Gierdes Grund bort føre sit der uden Tilladelse staaende Hus og Grunden Røddig giøre inden 3 uger fra denne Doms lovlige Forkyndelse; eller det da ved Rettens Foranstaltning paa Carl du Wahls Bekostning nedbrydes, og om samme ej af Carl du Wahl inden 14 dage efter nedbrydelsen bort føres fra Gaarden til Strand eller uden gierdes, og inden 6 uger gandske fra Citantens Grund, tilhører samme Citanten som Jorddrot, Conform Lovens pag: 517 a: 41. Denne Sags omkostninger betaler Carl du Wahl til Citanten Rasmus Erichssøn Fjøsne med 4 rd: inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstædt

1788: 99b

Nye Sag

Hr: Lars Helth af Bergen lod ved Stevne Vidnerne Lensmand Henrich Ottessøn Echeland og Godschalch Rasmussøn Haaland anmelde ved lovlig Mundlig Varsel til nærværende Ting og Stæd at have indkaldet Jngemund Rasmussøn Haaland for til Citanten skyldig værende 6 rd: 4 mrk: 8 s: Dom at lide til samme 6 rd: 4 mrk: 8 s: betaling og Processens omkostninger skadesløs at erstatte, bemelte Stevne Vidner /: betalte de ved dem sendte incaminations Penge 4 mrk: 10 s: /: der efter under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede saaledes lovlig at have forkyndt indstevningen som tilført er for Jngemund Rasmussøn Haalands Tjenere i Hands Fraværelse.

Indstevnte Jngemund Rasmussøn Haaland blev tre gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten var ikke tilstæde, men ved Lensmand Echeland lod begiære Sagen udsadt til næste Ting, /: for Udsættelsen betalt 6 s: /: med Lavdag for den lovlig Stevnte men udeblevne Jngemund Haaland. Afskediget med Laugdag.

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster, som Protocollen her Fol: 7b. og fol: 8a. findes tilført, har dette Skibreedes Almue svaret ligesom Almuen af Schaaneviigs Skibreede see fol: 8a. undtagen til 6. Post i dette Skibreede er ingen Bord Sauger. 7de udj Etnes Skibreede findes ingen af omspurgte Persohner. 8de Skibreedets Lensmand Henrich Ottessøn har dette aar brugt og beboet Gaarden Echeland 1 Løb 12 Mrk: Sm: som er Landlægd.

Odels Mandtallet Differensen Examineret Afgang 8 Løb 6 $\frac{3}{4}$ mrk: Sm: 1 19/36 Hud. 2 Tønder Korn. Tilgang 2 Løber 14 mrk: Sm:

Tingskydsen Angaaende | ligesom for Schaaneviigs Skibreede

Aftage paa ubestemte Aar | fol: 8te a. er svaret.

Hans Majestets Beholdne Strøe Godz i Grindeim og | Dertil har Almuen svaret ligesom Gotgiørelse Landskyld etc: for det der affeldte Godz | 1787 aars Høste Ting see fol: 15b.

Restance Registerets Summa til 1788 895 rd: 1 mrk: 11 s:

Laugrettes Mænd Til at betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Baar Jenssøn Tesdahl. 2. Siur Alvaldssøn Stølle. 3. Jacob Johnsonsøn Kaldeim. 4. Ole Heljessøn Kaldeim. 5. Hadle Hadlessøn Ovestad. 6. Thor Jverssøn Grindeim. 7. Anders Pederssøn Østreim og 8de Siur Olssøn Østrim.

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med viidere at gaae i Rette; blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Fieldbergs Skibreedes Høste Ting den 22 Septbr: 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Aalund. Retten betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Tollef Stenssøn Aalund, Samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd Navnlig.

A: nu Eedtagne

1. Siur Siurssøn Karteig 4. Osmund Christopherssøn Roa 7. Lyder Jverssøn Dahle
2. Jacob Michelssøn Dørim 5. Knud Stenssøn Dørim og b: gl: Laugrettes Mand 8. Halvor Tollachssøn Svineviig
3. Siur Siurssøn Østereide 5. Stephen Knudssøn Siovangen

Allerunderdanigst, og underdanigst publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger, samt Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger Registeret for Schaaneviigs Skibreede Fol: 93a. og Fol: 94b., samt for Etne Skibreede fol: 96b.

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og pas-

1788: 100

seret som for Schaaneviigs Skibreede Justice Protocollen her Fol: 7b. er tilført

Fogdens Regnskabs Tingsvidner Examinerede, i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen, og de 2de Mænd: Ole Halvorssøn Eijde og Halvor Larssøn Berget og befunden som Protocollen her efter findes tilført.

Optagen Sag fra Fol: 52b. Hans Frette /: Rest: Inc: 7 mrk: betalt :/ Contra Poul Hougen /:
Rester: Inc: 4 mrk: betalt :/
Udj denne Sag afsagt følgende

Dom

Hans Christenssøn Frette har her til Retten lovlig ladet indkalde Poul Johnssøn Underhougen for til Citanten skyldig værende 23 rd: 3 mrk: 8 s: at liide Dom til samme med omkostninger at betale. der efter med 2 Vidner beviist at Sommeren 1785, solgte Hans Frette til Poul Johnssøn en borket tree aars gammel Graa Hest, denne Poul Johnssøn strax modtog for 23 rd: 3 mrk: 8 s:, som om Otte eller Fiorten Dage der efter skulle betales efter 1ste Vidnes udsigende i reede Penge eller med Bukker, og efter 2de Vidnes udsigende med een af Deelene, erindrer ej hvilket det Andet Substitueret. Citanten har paastaaet Dom efter Indstevningen og omkostninger erstattet med 8 rd: Poul Johnssøn Underhougen har der efter ved Etne Skibreedes Ting, ført Tings Vidne til at beviise Betaling eller Liqvidation, at være skeed med Bukker; Men samme Tings Vidne, som meere udfaldt, om Een indviklet Interessent \Handel/ med tillige, som Parter ustevnte, til deels bort døde Persohner, oplyses heri, hverken, at afgangne Erich Wettestøe ejede noget i Hæsten eller at Han havde liqvideret Bukkernes i Hæstens Værd, dette sidste snarere tvert imod. Eller at nogen Bukker er leveret Hans Frette, eller at Hans Frette har modtaget Anviisning paa noget af Hestens Værd, at tage hos sin Broder Erich Wettestøe altsaa intet til svækkelse af Hoved Citantens førte Vidner, ja ikke saa meget til Formodning, at derom, allermindst om død Mands Handling, enten kan tillades eller paalægges Eed, som Poul Johnssøn Underhougen efter Contra Stevnemaael til Doms har Anbudet, hvorved Han ellers har paastaaet 11 Bukker efter Anbudet Eed

Liquideret og de øvrige Penge modtaget, samt sig omkostninger erstattet. Hoved Citanten har benægtet alt ubeviist, og enten at have havt med-Ejer i Hæsten, eller faaet nogen Bukker, eller Antaget nogen Bukkers Værd til Afdrag paa Hesten, og Protesterende imod Eed, paastaet Dom efter sine Vidner. Da ikke af Contra Citanten er beviist, enten noget at være betalt, eller at af Hoved Citanten er Vedtaget at tage de ommelte 11 Bukker i betaling, eller sammes værd for tredje Mand; Saa efter saadanne omstændigheder Kjendes og Dømmes for Rett og herved Afsiges at Poul Johnssøn Underhougen bør til Hans Christenssøn Frette betale bemelte 23 rd: 3 mrk: 8 s.; samt denne Sags omkostninger med 6 rd: Hans Christenssøn Frette friefindes for Poul Johnssøns Contra Tiltale i denne Sag. Det idømte betales inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 23 Septbr: 1788 Continuerede dette Ting.

Opsadt Sag fol: 52B. Thore Ohm Contra Siur Hougeland.

Begge Parter blev paaraabt men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa Eragtes: Siden Citanten har ladet tree Ting gaae forbie og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsadt Sag fra fol: 53a. Hr: Undahl Contra Lars Qvamen.

Begge Parter blev paaraabt. ingen af Parterne mødte efter Anmeldelse at ville have noget tilført i denne Sag: derfor beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Saug Angivelser ligesom for Schaaneviigs Skibreede fol: 10.

Øfre Houge Saug Ejeren Knud Anderssøn Angav $\frac{1}{2}$ Hundrede doble og $7\frac{1}{2}$ Hundrede enkelte Bord.

Fatlands Saug Saugmæster Niels Olssøn angav $9\frac{1}{2}$ Hundrede doble og $32\frac{1}{2}$ Hundrede enkelte Bord.

1788: 100b

Arneviigs Saug Svend Halvorssøn paa egne og medEjeres Vegne angav 2 Hundrede doble og 2 Hundrede enkelte Bord.

Aarviigs Saug Saugmæster Joseph Torbiørnssøn angav $19\frac{1}{2}$ Hundr: doble og 20 Hundrede enkelte Bord.

Sandviigs Saug efter Ejer Torbiørn Gunderssøns angivelse 10 Hundrede doble og 15 Hundrede Enkelte Bord.

Tindelands Saug Ejer Knud Colbenssøn angav $16\frac{1}{2}$ Hundrede doble og 7 Hundrede Enkelte Bord.

Espelands Saug Alv Thorssøn som Saugmæster angav $\frac{1}{2}$ Hundrede doble $7\frac{1}{2}$ Hundrede Enkelte Bord.

Wache Saug Ejeren Rasmus Pederssøn angav 5 Hundrede enkelte Bord, ingen doble.

Nye Sag

Velædle Frue Prostinde Kahrs lod ved \Laugværgen/ Velædle og Velviise Hr: Foged Koren /: betale Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s: /: anmelde til nærværende Ting og Tiid at have ladet indkalde forrige Bruger af gaarden Nedre Wiig Siur Torbiørnssøn nu Boende paa gaarden Alne, ved lovlig Mundlig Varsel at betale den Huuse Aaboed som efter Rettens

Besigtelse manglede paa Præste Enke Sædet Nedre Wiig da Hand indstevnte forlod samme, tilligemed omkostninger og om alt at høre Dom.

Siur Torbiørnssøn Alne som ved dette Stevnemaael indstevnt blev tree gange paaraabt, men Hand mødte ikke eller møde lod.

Stevne Vidnerne Halvor Larssøn Berget og Peder Larssøn Wiche fremstod og Anmelte at de ikke har Stevnet Siur Torbiørnssøn Alne med Mundlig Varsel, men efter skriftlig Kaldseddel, hvilken da den for indstevnte i lovlig tiid og paa lovlig maade er tilsendt Skibreedets Lensmand, og nu ej haves af Stevne Vidnerne. Saaledes afhiemlede de under Lovens Eed med oprakte Fingre denne indstevning \og/ Forkyndelse men Husker nu intet af den skriftlige Stevnings indhold.

Hr: Foged Koren som Laugværge, der nu erfarer hvor uordentlig Siur Torbiørnssøn Alne er bleven indstevnet tvert imod begiær og ordre seer sig nødsaget at begiære denne Sag udsadt til næste Ting, eller som Hand ansaa rettest, og nu besluttede frafaldt denne Sag efter den til dette Ting gjorde indstevning, men Reserverede Enken Frue Prostinde Kahrs Rett til Siur Torbiørnssøn Alne efter nye Indstevning til næste Ret.

Denne Sag som efter Laugværgen Hr: Foged Korens tilførsel frafalden, blev ophævet for Retten.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til adskillige Poster som fol: 7 Protocolen her findes tilført har dette Skibreedes Almue svaret ligesom Almuen for Schaaneviigs Skibreede see fol: 8a. undtagen: 6te Post ej flere Bord Sauger end de hvorfore er giort Angivelse. 7. post ingen uden Tollev Steenssøn Giestgiver i Etne og Aalund, ellers som fol: 16b. 8. Post Skibreedets Lensmand Tollev Steenssøn Aalund bruger ej gaard.

Odel's Mandtallet Differensen Examineret Afgang 1 Løb 2 pd: 19 ½ mrk: Sm: 1 Hud Tilgang 2 pd: 22 Mrk: Sm: 1 Hud.

Ting Skydsen som for Schaaneviigs Skibr: Fol: 8a.

1788: 101

Avtage paa ubestemte Aar, ligesaa see fol: 8a.

Avtage paa bestemte Aar. Wache som paa nye 2det Friheds Aar, dertil har Almuen svaret ligesom for Schaaneviigs Skibreede see Fol: 8b.

Restance Registerets Summa til 1788. 807 rd: 1 mrk: 4 s:

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte. 1. Erich Larssøn Nedre Houge. 2. Erich Siurssøn Udbioe. 3. Ole Larssøn Hixdahl. 4. Samson Olsson Sæbøe. 5. Lars Tollevssøn Svalland. 6. Christopher Eliassøn Frønsdahl. 7. Lars Torbiørnssøn Lien. 8. John Svalessøn S: Berge.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 24 September 1788 Continuerede dette Ting

og da Tinglyst

Bygsel Seddel med Revers

Hans Pederssøn KIELLESVIIGS til Even Erichssøn paa Livs tiid paa Stavenæs No: 37. før brugt af Evend Erichssøn uden Bygsel Seddel. Gaarden S: S: E: gods skylder 9 mrk: dog om Ejeren eller nogen af Hans trænger til gaard skal denne fraviges og røddiggjøres Datt: 23de Septbr: 1788. Til Manufactur Huset betalt 8 s:

Ingebreth Simonssøn Hammersland som Klokke, til Ole Hactorssøn paa Breche $\frac{1}{2}$ Løb Smør før brugt af Torger Arentssøn, for udgiverens Lives Tiid Datt: 23 Septembr: 1788.
Til Manufactur Huset bet: 8 skill:

Pante Bogen til Indragelse

Tollev Alvaldssøn Skjøde til John Knudssøn paa Jndre Hamre No: 3 S: S: E: godz 2 Løber Sm: 9 Spd: Korn, mod Aarlig Vilkaar 14 rd:, og Kjøbe Summa 550 rd: Datteret 27de Junii 1788.

John Knudssøn Jndre Hamre No: 3 Vilkaars Brev til Tollev Alvaldssøn og Hustrue Anne Lars Datter Datt: 27de Junii 1788.

Knud Gunderssøn Waches Enke Herborg Johannes datters Obl: 34 rd: 3 mrk: 14 s: til Omund Olsson Nerviigen 1ste p: i Wache 7 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hud No: 35 S: S: E: godz Datteret 8de Maj 1787. Creditors Myndling Johannes Olsson ejer Capitalen.

Svend Halvorssøn Disposition angaaende 1 Løb S: 1 Hud i gaarden Arneviig No: 60 S: S: E: godz:, dens Deeling i sin Tiid. Datt: 22de Septbr: 1788.

Svend Halvorssøn Arneviigs Skjøde til sin nest ældste Søn Halvor Svendsøn paa Arneviig No: 60 S: S: E: godz af Landskyld 1 Løb Sm: 1 Hud mod 500 rd: Datt: 23 Septbr: 1788. og aparte Vilkaar Ansadt til 17 rd: aarlig.

Halvor Svendsøn Arneviig No: 60 Vilkaars Brev til Fader Svend Halvorssøn og Moder Sara Ingebreths Datter Datt: 23 Septbr: 1788.

Tosten Jverssøn Nordre Øfrebøes Obl: stor 140 rd: til Anfin Torbiørnssøn Ravneberg 1ste pr: i Nordre Øfrebøe No: 49 S: S: E: godz Landskyld 1 Løb Sm: 1 Hud. Datteret 23 Septbr: 1788.

Engel Engelssøn Moes Skjøde til Torbiørn Tollachssøn Fodsel paa Fodsel No: 29 H: C: godz. $\frac{1}{2}$ Løb Sm: 1 Bukskd: mod 105 rd: datteret 24de Septbr: 1788.

Torbiørn Tollachssøn Fodsel Obl: stoor 80 rd: til Goude Halvorssøn Wiigeviig 1ste pr: i Fodsel No: 29 H: C: godz $\frac{1}{2}$ Løb Sm: 1 Bukskd: Datteret 24de Septbr: 1788.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; blev Tinget for dette Skibreedde Sluttet.

Føjens Skibreeddes Høste Ting den 26de September 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Leerviigen. Retten Betjent udj Sorenskriver S: T: Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald, af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Jens Jenssøn Eldøen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd Navnlig.

1. Brynjel Knudssøn Echeland 4. Thomas Simonss: Spidsøen 7. Peter Olsson Totl: {for Ham John Tørressøn Bielland}

2. Daniel Hanssøn Wold 5. Erich Torbiørnssøn Ejde 8. {for} Peter Sebionssøn Totland {Jon Madssøn Hussingstad}

3. Johannes Johanssøn Hille 6. Ezechiel Jenssøn Wiche

Allerunderdanigst og Underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger

som Registeret for Schaaneviigs Skibreede Fol: 93 og Fol: 94b., samt for Etnes Skibreede Fol: 96. og end Viidere

No: 17. Stiftets Skrivelse til Hr: Fogden hvorved Han Anmodes at tilveje bringe og Stiftet tilsendt all den quantitet graat Vadmæl der i Fogderiet kand erholdes, end og uStampet naar det ellers er got, hvilket i forhold med Finheden og Breeden betales med 18, 20 og 22 skil: alen Datteret 13 Septbr: 1788.

18. Hvorved Fogden i Anledning General Land Oeconomie og Commerce Collegii Skrivelse anmodes at lade undersøge og skaffe Oplysning om Matros Andreas Jockenssøn, der har faret paa et Kejserlig Koffardie Skib, død 20de April 1783, og har efterladt, som den Kongelige Concul von Hemmert har Remitteret Oeconomie Kollegiet 522 Livres 18., er Barnfødt i Fogderiet og sig der opholdet, samt hvem Hans Arvinger er. Datt: 20de Septbr: 1788. see fol: 115b.

Formynder Ting blev holden og derved befundet og passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Aadne Johnssøn Lønnings Næsset, Jens Jacobssøn Leerviigen, og befunden som herefter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse publiceret

Skifte Brev 29de October 1787 efter Jørgen Hanssøn Øfre Øchland.	Jordegods og
.... 8 Novbr: 1787 Mikkel Gertssøn Totlands Hustrue.	faste Ejendommens
.... 2 Aug: 1788 Thomas Gunderssøn Mæchebakken.	Udlæg Extraheret
.... 4 Aug: 1788 Hans Olssøn Nordre Mæhland.	i Skjøde
.... 13 Aug: 1788 Ezechiel Jenssøn Wiches Hustrue.	Bogen.

Arvingerne ved Skifte efter Torbiørn Tollevsøn Lønnings Hustrue Skde til Lars Pederssøn Stue paa Jsdahl No: 27. S: S: E: godz ½ Løb Smør 3 gied Skind Datteret 27de Septbr: 1787.

Johannes Johannessøn Nedre Spidsøen Skjøde til Siur Johannessøn {og min efter Skjøde} paa Nedre Spidsøen No: 52. S: S: E: godz ¼ Løb Sm: ¼ Hud for 130 rd: Datteret 26 Septbr: 1788.

Afkalde

F:M:B: fol: 207. Daniel Pederssøn for Arv 23 rd: 3 mrk: 12 s: efter Skifte datteret 27de April 1783 udfærdiget 26 Septembr: 1788.

F:M:B: fol: 208. Herman Johannessøn Hages for Arv for Hans Hustrue Anne Rasnus datters Arv 78 rd: 3 mrk: ved Skifte efter Rasmus Rasmussøn Tvedts Hustrue udfærdiget 26 Septbr: 1788.

F:M:B: [fol:] 209. Anne Torbiørns Datters Mand Ole Olssøn Hetlesæter for Hendes Arv efter Skifte 8de Julii 1785. Datt: 26 Septbr: 1788, for 23 rd: 2 mrk:

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 27de Septbr: 1788 Continuerede dette Ting.

Opsadt Sag fra fol: 58a. Hans Sætre Contra Lars Stue.

Citanten lod fremsænde til Retten Skriftlig Declaration datteret 26 Septbr: 1788 at Sagen var forliget, samme lyder saaledes: med Paategning fra Lars Stue.

bemelte Lars Stue var ellers Persohnlig for Retten tilstæde, tilstod at Sagen var afgjort og begiærede den ophævet.

Sagen som mindelig afgjort blev efter Parternes Begiær for Retten ophævet.

Opsadt Sag fra fol: 54b. Haagen Wichenæs Contra Berge Hetlesæter.

Citanten lod ved Hr: Gorm møde og Paastaae, efter at Resterende Incaminations Penge er bet: med 7 mrk:, at da det paastevnte ej saa nøiagtig, som Citanten ønskede, kand beviises, seer Hand sig nødsaget at nedlegge saadan Paastand, at Retten ved Dom i denne Sag, vil tillade Citanten Endelig at bekræfte rigtigheden af den med Jndstevnte gjorde Handel og Bytte, eller og paalegge indstevnte Benægtelses Eed for det paaStevnte, og i første fald fyldest giørelse, saa vel for det paasagte, som denne Processes omkostningers Skadesløse erstatning. paa saadan maade indlod Comparenten denne Sag til Doms, den Han begiærede til næste Ting.

Jndstevnte Berge Hetlesæter blev fra Retten paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Retten udsadte denne Sag til næste Ting, og i fald inted da fra indstevntes Siide frem kommer, der hindrer denne Sags Slutning skal dernest da blive afsagt Dom.

Sagen

1788: 102

beroer til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 54b. Johannes Wichenæs Contra Berge Hetlesæter.

Citanten mødte, sagde at have frafaldet sin paa Sommer Tinget tilførte Beslutning om Continuations Stevning, da Han ikke vilde føre Vidner men nu Paastod at Sagen Ved Dom maatte Sluttes, saaledes at om indstevnte ej vil giøre Benægtelses Eed for det paastevnte det da maatte tillades Citanten, sigtelses Eed, som Hand er villig at aflegge og i dette fald at maae tilkjendes omkostninger i denne Sag 6 rd: og med saadan Paastand indlod Hand Citanten Sagen til Doms fra sin Siide, og begiærede Dommen afsagt og aflæst næste Ting.

Jndstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Retten lod Sagen Beroe til næste Ting og om indstevnte da ej møder med Tilsvær som kand hindre denne Sags slutning, skal da derudj blive Afsagt Dom.

Beroer til S: T: 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 57. Hans {Lillebøe} \Bircheland/ Contra Helje Lillebøe.

Citanten mødte /: betalte Resterende Incaminations Penge 7 mrk: :/ og derefter ville forvente hvad nu fra indstevntes {Cit} Siide maatte fremkomme.

Jndstevnte Helje Jenssøn Lillebøe mødte tilstoed efter hoved Stevnemaal i denne Sag lovlig at Være indstevnet for 24 rd: hvoraf Hand som rest paa Tømmer Kjøb ikkun tilstaar at Være skyldig 18 rd: disse 18 rd: har Hand tilbageholdt indtil Citanten efter ord og aftale betaler hvad indstevnte hos Ham har til gode for {dis} di (fordi) at gaarden Lillebøes Huuse ikke er leveret i den stand som ved byttet mod Bircheland var aftalt, item fordie at Citanten, har Hugget Tømmer i Indstevntes gaards Lillebøes Skoug efter at Byttet var gjort mod Bircheland og da mindelig betaling herfor af Citanten \ej/ kand bekommes Saa var det Jndstevnte \: bet: Contra incam: 2 rd: 4 skill: :/ anmeldte til dette Ting ved {ved} lovlig Mundlig Varsel at have ladet {indstevnte} Contra at indstevnte Hans Madssøn Bircheland fordie Hand ej har leveret gaarden Lillebøes Huuse i den Stand som mellem Parterne ved Byttet eller Mage Skiftet mod Bircheland, var aftalt, og fordie Hand efter at Byttet var gjort, har Hugget Tømmer udj Lillebøes Skoug, derom at høre Vidner Stevnte og ustevnte, saavel angaaende Byttet og Hvad derunder angaaende Huusene, som og i henseende Skoven var aftalt og for alt at lide Dom til

gaarden Lillebøes Huses i standsættelse efter aftalen. Og det fældte Tømmers Værd at betale, samt Processens omkostninger Skadesløs at erstatte.

Citanten mødte og tilstod Contra Stevnemaalets lovlige Forkyndelse for Ham ligesom tilført, men aldeles benægtede det {paastev} Contra paastevnte og sagde aldrig at have lovet at levere Gaarden Lillebøe og dens Huuse i Anden Stand end som skeet er, ligesom og slet aldeles ikke at have Hugget det ringeste i Gaarden Lillebøes Skoug, efter den tiid samme med rette tilhørte Contra Citanten.

De ved Contra Stevnemaalet \under Falsmaal/ indstevnte Vidner er Anders Jørgenssøn Walvatne, Anna Peders Datter Walvatne, Lars Larssøn Lillebøe, Johannes Larssøn Lillebøe, Johannes Johannessøn Lillebøe, Halvor Larssøn Dahle, Hans Larssøn Dahle, Anders Madssøn Dahle, Tørres Halvorssøn Dahle, Steffen Larssøn Kannelønning, Gunder Steffenssøn Kannelønning, Erich Steffenssøn Kanne Lønning, Halvor Larssøn Huusmand paa Kannelønning, Lars Aanenssøn Myhren, Johannes Rasmussøn Tvedt. Hvilke Vidner Stevne Vidnet Anders Halstenssøn Langelandstræe sagde i denne Sag lovlig at have indstevnt som Vidner tilligemed det andet Stevne Vidne Giermund Omundson Eldøen som nu ej møder, og under Lovens Eed afhiemlede i lovlig Tiid at have indstevnet alle benævnte Vidner og talt Ved enhver i sær selv undtagen Hans Larssøn Dahle, Anders Madssøn Dahle og Tørres Halvorssøn Dahle, men indstevningen for disse har Stevne Vidnet forkyndt. For Vidnet Halvor Larssøn Dahles Hustrue, og for Vidnet Erich Steffenssøn Kanne Lønning er indstevningen forkyndt Steffen Larssøn Kannelønnings Hustrue, da ingen af disse benævnte Vidner Var tilstæde. Af de øvrige Vidner var vel endeel Ved Stefningens Forkyndelse fraværende men de møder.

Af Vidnerne mødte Steffen Larssøn Kannelønning,

1788: 102b

Gunder Steffenssøn Kannelønning og Johannes Rasmussøn Tvedt item Anders Jørgenssøn Walvatne, hvilke \Contra/ Citanten Helje Lillebøe begiærede maatte antages til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag; For Vidnerne som mødte {frem} blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende. hvor efter som

1ste Vidne fremstod Steffen Larssøn Kannelønning aflagde Eed og forklarede: ikke at have Været nærværende da Parterne byttede og Mage Skiftede deres gaarder og Veed altsaa ikke noget om Parternes aftale des angaaende. om Hans Bircheland har Hugget noget i Lillebøes Skoug efter at byttet var giort, eller om solgt samme og til Hvem Veed Vidnet heller ikke og altsaa intet til Oplysning i denne Sag. Parterne havde Vidnet intet Viidere at tilspørge. Vidnet blev forelæst sin Forklaring og Vedstod samme, sagde ikke at Vide mere derfor med Consense Dmitteret.

2de Vidne Gunder Steffenssøn Kannelønning fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede i et og alt som første Vidne uden mindste Forandring henseende aftalen ved gaarde byttet og angaaende Skov Hugsten, men lagde til paa Contra Citantens Spørgsmaael efter {Helje} Hans Birchelands Begiær at have været med andre for at takke Lahden paa Lillebøe og blev samme Sommeren før Citanten Reiste fra gaarden paa dens Nordre Siide forsynet med Tag af nye og gammel Næver, ikke saa forsvarlig som Velholdne Folk der har Leilighed, bruger at takke sine Huuse, heller ikke af ringeste slags, men \med/ middels Tag forsynet. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og Vedblev samme Dmitteret som forrige.

3de Vidne Johannes Rasmussøn Tvedt fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede i et og alt som 1ste Vidne og Veed aldeles intet til denne Sags Oplysning at forklare, men paa Contra Citantens Spørgsmaael sagde at Vidnet selv havde Kiøbt 2de {Stokker} \Furrer/ af Citanten medens Hand endnu ejede og med fuldkommen Ret Beboede Lillebøe, disse træer

blev \ej/ fældet Høsten før Contra Citanten fløttede til Gaarden Lillebøe, de blev efter at være fremkjørt et Stk: fra Steden(?) Mærket af Contra Citanten, der efter i overværelse af begge Parter og Vidnet, paa Lillebøe blev aftalt at Vidnet skulle tage Træerne efter Accorden, og Contra Citanten vilde holde sig til Citanten for Værdie hvilket Citanten Samtykkede. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og vedstod samme, derpaa Dimitteret som forrige

4de Vidne Anders Jørgenssøn Walvatne fremstoed aflagde Eed og forklarede: at for omtrent 3 aar siden var Vidnet tilstæde paa Gaarden Lillebøe hørte da at denne Sags Parter blev enige om at bytte gaarder og at de skulle tilflyt[te] ..(?) enhver sin gaard det næste aars Vaahr Citanten til Bircheland og Contra Citanten til Lillebøe hvor de nu Boer og blev da aftalt at enhver skulle fratræde gaarderne de før havde Beboet i den Stand de da var saavel i henseende Jorden i sig selv som der paa Staaende Huuse og tilliggende Skov hvor udj nemlig i Skoven ingen af Parterne maatte Hugge eller lade Hugge det ringeste paa enten af siderne fra den dag af, og var desuden under byttet aftalt at Citanten Hans Bircheland skulde lægge forsvarlig Tag paa Lillebøes Høe og Korn Lahde over alt, Vidnet erindrer ikke rettere. Samme aars Sommer har Vidnet tillige med Andre efter Hans Birchelands Begiær været med

1788: 103

for at Tække Høe og Korn Lahden paa Lillebøe dens Nordre Siide. Det da oplagte Tag bestoed af nye og gl: Næver om hin anden, ikke saa meget at Taget kunde siges at være forsvarlig, men efter Vidnetz Skjøn kunde staae 2 á 3 aar uden at trænge til Reparation. Viidere om Skov Hugsten og Lahdens Tag paa S: Siide Veed Vidnet ikke at forklare. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det Vedstod, sagde ikke at Viide mere. Dimitteret som forrige.

Contra Citanten derefter tilkjendegav at af Vidnerne de indstevnte nu var tilstæde Lars Aanenssøn Myhren som Hand fremstillede og begiærede at maatte antages til Eedelig Forklaring i denne Sag. For Vidnet blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til Sanheds udsigende, hvor efter fremstod som

6te Vidne Lars Aanenssøn Myhren som aflagde Eed og forklarede ej at Viide det ringeste til denne Sags Oplysning hverken i henseende Gaarde Byttet, hvorved Vidnet ej var nærværende eller Veed hvad Tiid det skeede, heller ikke om Hans Bircheland efter at Byttet var giort mod Bircheland har Hugget noget i Lillebøes Skoug. Vidnet Dimitteret som forrige.

For de afhørte 5 Vidner er af Contra Citanten Betalt 3 mrk: 8 s:

Contra Citanten Helje Lillebøe begiærede denne Sag udsadt /: bet: 12 s: :/ med Forelæggelse /: betalt 24 s: :/ for de lovlig Stevnte men udeblevne Vidner, til næste Ting. \Da Hand tillige vil fremstille det 2de Stevne Vidne Giermund Eldøen/ Afskediget med Forelæggelse etc:

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Saug Angivelser

Berøens Saug Endre Endressøn paa egne og medEjeres Vegne angav 2 Hundrede doble og 4 Hundrede enkelte.

Walvatne Saug Mathias Jørgenssøn Nysæter paa egne og medEjeres Vegne 20 Hundrede doble og 20 Hundrede enkelte Bord.

Degnæs Saug Rejnert Jenssøn Horneland paa egne og medEjeres Vegne angav 15 Hundrede doble og 22 Hundrede enkelte Bord.

Orninggaards Saug Saugmæster Michel Pederssøn Lønning angav 3 Hundrede doble og 3 Hundrede enkelte Bord.

Høylands Saug Saugmæster Gregorius Hanssøn Lerviig angav 5 Hundrede doble og 8 Hundrede enkelte. see fol: 105a.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag. No: 5 pag: 285. Daniel Nielssøn Aandenæs No: 120 Obl: stoor 70 rd: til Peder Pederssøn Mæhlingen datteret 26de Maj 1786 derpaa er til Afdrag betalt 30 rd: hvor for Creditor har qvitteret 27de Septbr: 1788.

Bygsel Sedel med Revers

Jacob Larssøn Særsten til Peter Jacobssøn paa Særsten $\frac{1}{4}$ Løb Sm: $\frac{1}{4}$ Hud paa Livs Tiid datteret 26 Septbr: 1788. Til Manufactur Huset bet: 8 s:

Niels Christenssøn Nøchling til Søren Nielssøn paa Nøchling 18 mrk: Sm: før brugt af Ejeren, paa 10 aar. Datteret 26 Septbr: 1788. Til Manufactur Huset betalt 8 s:

Hans Pederssøn Siggervog til Jacob Nielssøn paa Eritzland No: 116. 1 pd: 6 mrk: Sm: før brugt af Jens Torgerssøns Enke, paa Tie aar Datteret 14de Maj 1788. Til Manuf: Huset bet: 8 s:

Sim: Frid: Forstander Jon Mariager til Gullech Siurss: paa Hallerager paa Halv parten $\frac{1}{20}$ 13/16 mrk:/ af Gunder Torkelssøns Brug, paa Livs Tiid Datteret 9de Septbr: 1788. Til M:f: Huset bet: 8 skil:

Sim: Frideric: Forstander til Ole Gunderssøn paa Hallerager det halve $\frac{1}{20}$ 13/16 mrk:/ af Gunder Torchelssøns Brug, paa Livs Tiid Datt: 9de Sept: 1788. Manuf: Huset Bet: 8 s:

Sim: Frideric: Forstander \til/ Mons Jochumssøn paa 20 $\frac{5}{8}$ mrk: Sm: af Lars Monssøns Brug i Hallerager, paa Livs Tiid Datteret 3de Julii 1788. til M:f: Huset betalt 8 skill:

Sim: Frideric: Forstander til Jacob Ellingssøn paa 20 $\frac{13}{16}$ mrk: Sm: \i Hallerager/ som det halve af Ole Larssøns Brug, paa Livs Tiid Datteret 2de Julii 1788. til M:f: Huset Betalt 8 skill:

1788: 103b

Nye Sag

Lars {Daniels}\Baars/søn Lochne af Fiære Skibreede mødte betalte incaminations Penge 2 rd: 4 s: og anmelte til dette Ting og Tiid at have med lovlig Mundlig Varsel ladet indstevne Lars Danielssøn Espevæhr som med sin Hustrue Haldri Baars Datter efter Citantens Salig Fader Baar Wermundssøn har arvet 7 mrk: Sm: i Jorde godz i Gaarden Lochne fordie Hand ej af Citanten som holder sig Løsnings berettiget efter Mindelig tilbud har villet modtage Løsnings Penge som adskillige gange har været Ham buden end og over Vurderingen, derom at høre Vidner og modtage og lide Dom til at lade sig udløse af bemelte gaard og modtage Penge efter Vurdering, samt denne Processes omkostninger Skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Johannes Larssøn Wespestad og Peder Endressøn Wespestad.

Stevne Vidnerne Aadne Johnssøn Lønning Næsset og Endre Jenssøn Hovland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet i denne Sag som tilført er.

Lars Danielssøn Espevæhr blev paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten fremstillede de lovlig Stevnte Vidner for Retten og begiærede at de maatte antages til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. For Vidnerne som begge mødte blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til Sanheds udsigende hvor efter som

1ste Vidne fremstod Johannes Larssøn Wespestad aflagde Eed og forklarede: at afvigte Vinter noget efter Juul 1787 kom Citanten til Vidnets gaard Wespestad; bad Vidnet følge med sig til Lars Danielssøn Espevæhr for tilligemed det Andet her indstevnte Vidne at være

overVærende at see og høre at indstevnte af Citanten skulle blive tilbuden Løsnings Penge for det godz indstevntes Hustrue Citantens Søster havde arvet efter Citantens Fader i Lochne. Vidnet, det Andet Vidne, og Citanten, begav sig paa reisen til Espevæhr og da de Kom omtrent Halv Veis paa Søen fra de indstevnte. Citanten bekjendtgjorde Ham sit Ærende og bad indstevnte følge sig og Vidnerne tilbage til Garden for at modtage Løsnings Summen for det Godz Hand med sin Hustrue havde arvet i Lochne, indstevnte nægtede at Ville modtage Løsnings Penge ligesom og i sligt ærende at Vende tilbage men Vilde Citanten ellers komme til Ham saa ville Hand Vente. Citanten som sagde ej at have andet ærinde end at Byde Løsning Summen for ommelte Godz, skildtes derpaa fra indstevnte og Vidnerne tilligemed Citanten reiste tilbage til Wespestad, uden at {tale} Viidere Tale Parterne mellem faldt. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, og Vedstod samme, og da Citanten ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det med Consense Dimitteret.

2. Vidne Peder Endressøn Wespestad

1788: 104

fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede om alt det paastevnte i alle ord og Meninger som første Vidne uden ringeste Forandring. Dimitteret som første Vidne.

for de afhørte 2de Vidner betalte Citanten 2 mrk: og begiærede Tings Vidnet Sluttet etc:

Citanten begiærede Sagen udsadt /: betalte 12 s: :/ med Lavdag /: betalte 24 s: :/ til næste Ting. Afskediget med Lavdag etc:

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster ligesom for Schaaneviigs Skibreede Protocollen her Fol: 7: har Almuen svaret ligesom fol: 8 findes tilført, undtagen til 4. Post ligesom 1787 see fol: 19b. 6. Post ej flere Bord Sauger end de hvorfor er giort Angivelse undtagen Agdestens og Aadlands Sauger hvis Ejere ej har mødt. 7. Sp: ligesom 1787 fol: 19b. undtagen Bømmelhavn Styres under et med Espevæhr af Ejersken Jfr: Budde. Spidsøen Solgt. 8. Post Lensmanden Jens Jenssøn Eldøen styrer Eldøen 1 Løb 1 pd: Sm: Søe Lægd.

Odels Mandtallet Differensen Examineret hvor efter Afgaar 3 Løb 1 pd: 23 ?/16 (2/16?) mrk: Sm: 3 11/12 Hud 2 ¼ Spd: Korn 24 s: penge. Tilgang 4 Løb 1 pd: 6 5/? (5/8?) mrk: Sm: 5 2/3 Hd: 1 ½ sp: K: 1 gdskd:

Ting Skydsen. Aftage paa ubestemte aar. og Kongens beholdne Strøe godz Anlangende, der om har Almuen svaret ligesom 1787 see fol: 19B.

Restanse Registerets Sum/m/a til 1788 708 rd: 5 mrk: 11 s:

Som Natten paafaldt og det i Morgen er Søndag; Saa beroer med Tingets Continuation til næste Mandag.

Tredie Dagen den 29de Septbr: 1788 Continuerede dette Ting.

Brand Opbygnings Tings Vidne!

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren lod tilføre at Hand til bilag ved sit Allerunderdanigste Regnskab maae udbede sig af Retten at Skibreedets Lensmand og tilstædeværende Almue maae blive tilspurgt, til at give eet paalideligt Svar hvorledes Bonden Mikkell Pederssøn Lønning Selv Ejer for sin Gaard, har igien opbyggt de Huuse som ved ulykkelig Jilde brand den 14 Januarii 1787 afbrendte. I hvilken Anledning Hand efter foregaaende Tings Vidne og Ansøgning nu udj 2 aar er gotgiort udj Skatter 4 rd: 76 2/9 s: aarlig Paa det Fogden deraf kunde erfare om Hand i følge den Kongelige Allernaadigste Befaling af 16de Octobr: 1776

havde sadt Skorsteen i Hans nye opbygte Stuer, hvorom Han var sig et Formelig Tings Vidne begiærende for der efter at Observere hvad Ham som Foged Paaligger.

Dommeren tilspurgte Lensmanden, Laugrettet og Almuen efter Hr: Fogdens Tilførsel, hvortil de samtlig svarede: At det var dem nøje bekjendt at bemelte Bonde Mikkel Pederssøn paa Lønning No: 31 Sundhorlehns Selv Ejer godz i Føjens Skibreede har forsvarlig af nye opbygd, liige Huuse som de afbrendte døgtig og i behøvende Stand, samme nu Beboer og har beboet siden de bleve opbygde som skeede afvigte 1787 og dette 1788 Aars Sommer, og har Hand i Hoved Bygningen eller Vaan Huusene ladet opføre Murede Skorstene og i Stuerne, hvorudj fuldkomne Vinduer, indsadt Jern Kakkeler ovne.

Hr: Fogden begiærede det passerede som Tings Vidne Sluttet og sig beskrevet meddeelt. som blev Bevilget. Udstædt

Nye Sag

Reinert Jenssøn Horneland mødte /: betalte incaminations Penge 2 rd: 4 s: / og anmeldte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Lars Pederssøn Stue for Skjelds ord og ærrørige Beskyldninger, der om at paahøre Vidner \Stevnte og ustevnte/ og derfor at lide Dom til ordenes Mortification, Bøder at udrede og omkostninger skadesløs at erstatte.

{Stevne Vid} Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Johannes Gudmundssøn Øchland og Søren Knudssøn Øchland.

Stevne Vidnerne Jens Jacobssøn Leerviigen og Hans Steenssøn Eldøen

1788: 104b

afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes i alt lovlig at have forkyndt Stevnemaalet i denne Sag som tilført er og talte ved indstevnte Lars Pederssøn Stue Selv. Vidnerne Møder.

Indstevnte Lars Pederssøn Stue blev tre gange paaraabt men Hand mødte ikke.

Citanten begiærede de Stevnte og mødende Vidner af Retten paakaldet og antaget til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag.

Nu mødte indstevnte Lars Pederssøn Stue og tilstod lovlig at være Stevnet i denne Sag.

For Vidnerne som var for Retten tilstæde blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende der efter Separeret og fremstod som

1ste Vidne Johannes Gudmundssøn Øchland som aflagde Eed og forklarede: At afvigte aar{s} 1787 da Høste Ting for Føjens Skibreede holdtes her paa Tingstædet Lerviigen nu over aar siden, saae Vidnet at denne Sags Parter vare forsamlede og talede med hin anden, og hørte at Lars Pederssøn Stue mod Citanten udsagde disse ord:

Retten siden ordene ere Passeret for over aar siden, kunne ikke tillade Vidner at føres imod Lovens 1 Bogs 13 Cap: 23 art:

Citanten tilkjendegav ej at have Vidner paa senere af {Citanten} indstevnte mod Ham udformede Skjeldsord og ærrørige Beskyldninger, til dette Ting indstevnet derfor pa grund af Rettens eragtning frafald Vidners førelse, og selve Sagen. men da indstevnte senere har fornærmet Ham med Skiælds ord og ærrørige Beskyldninger, saa forbeholdt Han sig efter nyt Anlæg til næste Ting der fore at søge Satisfaction, og Saaledes frafaldt denne Sag.

Sagen blev for Retten ophævet.

Nye Fortilig Sammenleie Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte som Actor at have paa Justicens og sit Embeds [Vegne] med lovlig Mundlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Heljessøn Eije og Hustrue Marithe Jens Datter for med hin anden begangne Fortielig Sammen Leje paa

gaarden Ejde forhen H: C: godz, derom at see Documenter i Rettelagt og efter Paastand Dom at lide til Fortielig Sammen Leje Bøder at udrede og denne Actions omkostninger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Aadne Johnssøn Lønnings Næset og Endre Jenssøn Yttre Hovland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, og blev indstevningen for dem forkyndt i deres eget paahør paa gaarden Ejde.

Indstevnte blev tree gange paaraabt men de mødte ikke eller møde lod.

Actor da indstevnte ikke møder Reserverede til næste Ting at fremlægge Præste Attest som Beviis i Sagen, og der efter Paastand og i Rettessættelse til Doms, til hvilken Tiid Hand begiærede Sagen udsadt med Lavdag for de lovlig Stevnte men udeblevne Paagieldere. Afskediget med Lavdag etc:

Sagen beroer til S: T: 1789.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 1ste Aug: 1788 efter Berent Mathiassøn Sætre. Jordegodz Udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Otte Anfindssøn Aadland Skjøde til Anfind Ottessøn paa Aadland No: 24 S: S: E: godz. 1 Løb Smør mod 200 rd: Datt: 26 Septbr: 1788.

Creditorene og Arvingerne ved Skifte efter Bernt Mathiassøn Stre!! (Sætre) og Hans i 2de ægteskabe forhen afgangne Hustruer Skjøde til Jan Berentssøn paa Sætre No: 76 S: S: E: godz 12 mrk: Sm: ¼ Hud. Datteret 27de Septbr: 1788.

Lars Pederssøn Stue Skjøde til Lars Larssøn paa Jsdaal

1788: 105

No: 22 Sundhorlehns Selv Ejer godz, ½ Løb Smør 3 giedskind mod 220 rd: Datteret 27de Septbr: 1788.

Continuation af Saug Angivelserne fra fol: 103a.

Agdesteens Bord Saug Ejeren Reinert Anderssøn angav 4 Hundrede doble og 4 Hundrede enkelte Bord.

Aadland Saug Ejeren Otte Anfindssøn angav 8 Hundrede doble og 8 Hundrede Enkelte

Pante Bogen til Indragelse

Mads Bentssøn Sundstabøe Skjøde til Mathias Halvorssøn paa Sundstabøe No: 125 Sundh: S: E: godz 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hud for 200 rd: Datteret 29 Septbr: 1788.

Creditorer og Arvinger ved Skifte efter Johannes Enerssøn Melkeviigs Hustrue 20de Julii 1784 Skjøde til Lars Johannessøn paa Melcheviig 1 pd: Smør Datteret 27de September 1788.

Hans Madssøn Bircheland Obl: til Lars Pederssøn Stue stoor 80 rd: 1ste pr: i Bircheland No: 37 S: S: E: godz ½ Løb Smør Datteret 29de Septbr: 1788.

Jan Berentssøn Sætre Obl: stoor 63 rd: til Rejnert Reinertson Schim/m/eland 1ste pr: i Sætre No: 76 S: S: E: gdz 12 mrk: Sm: ¼ Hud. Datteret 27de Septbr: 1788.

Ole Olssøn Lille Brandviigen Skjøde til Sønnen Ole Olssøn den yngre paa Lille Brandviig No: 26 H: C: godz 1 Løb Smør ½ Huud 80 rd: Datt: 27 Septbr: 1788.

Rasmus Olssøn Mæchebachens Skjøde til Niels Gunderssøn paa Mæchebachen No: 157. S: S: E: godz 10 mrk: Sm: for 44 rd: Datt: 29de Septbr: 1788.

Lars Larssøn Jsdaals Obligation stoor 220 rd: til Madame Hundt 1ste pr: i Jsdaal 1 pd: 12 mrk: Sm: 3 gied Skind. Datteret 29de Septbr: 1788.

Afkald F:M:B: fol: 206 Helga Jens dt:s Mand Jacob Nielssøn Erritzland for Hendes Arv og Hiemmegifte ialt 20 rd: 2 mrk: ½ s: efter Skifte 5te September 1781. Datteret 29de Septbr: 1788.

Contract mellem Engels Manden Hr: Henry Chrusel udj Harvich i Engeland med Coutionist Hr: Consul Allexander Wallace paa den ene og Almuen af Bømmelen, Bremnæs, Hidschens, Storøens og Musters Fiskeriers Districter, samt Sveens Sogn paa den Anden Siide om Hummer Fiskeriet pro 1789, 1790 og 1791 Datt: 27de Septbr: 1788.

Rasmus Olssøn Mæchebachens Skjøde til Niels Gunderssøn paa Eritzlands Udmark Echornesætren Kaldet under Eritzland No: No:!! 116 4 ½ mrk: Sm: mod 16 rd: Datt: 29de Septbr: 1788.

Lars Hansøn Nysæters Skjøde til Mathias Jørgenssøn Nysæter paa Lunde No: 18 S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud Datteret 29 Septbr: 1788.

Arvingerne efter Erich Mathiassøn Walvatnes Hustrue deres Skifte Contract hvorefter Erich Mathiassøn Walvatne bliver Ejer for den halvedeel i Walvatne ½ Løb ¼ Hud, og i Walvatne Saug 1/6 part, den Anden halve deel ½ Løb Sm: ¼ Hud item 1/6 deel i Bord Saugen er Mathias Erichssøn bleven Ejer for etc: Datt: 29de Septbr: 1788.

Bygsel Sedel med Revers

Endre Erichssøn Ofrenæs (Øfrenæs) til Johannes Aslachssøn paa et uskatlagt Pladz Kiøbholmevogen under Erreviig før Brugt af Peder Pedersøn Datt: 29 Septembr: 1788. Til M:f: Huset betalt 8 s:

Mathias Halvorssøn Sundstabøe til Halvor Mathiassøn paa Sundstabøe 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hud før brugt af Ejeren Datt: 29de Septbr: 1788. Til Manufactur Huset betalt 8 s:

Gunder Gunderssøn og Rasmus Gunderssøn Saxeide til Gunder Nielssøn paa Uhren No: 103 S: S: E: godz 1 pd: Sm: før brugt af bemelte Gunder Nielssøn uden Bygsel seddel. Datt: 29de Septbr: 1788. Til Manufactur Huset Betalt 8 s:

Ejerne af Gaarden Hope Brithe Ezeciels datter og flere til Jens Aadnessøn Hope No: 98 S: S: E: gdz: 12 Mrk: Sm: paa 11 aar før brugt af Peder Gunderssøn som Ejer for det halve Datteret 29de Septbr: 1788. Til M:f: Huset Betalt 8 s:

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Colben Olssøn Alsvog. 2. Halvor Thomassøn Øchland.

1788: 105b

3. Knud Erichssøn Nordre Habbestad. 4. Jacob Johannessøn Tvedt. 5. Johannes Johannessøn Nordre Mæhland. 6. Gunder Johnssøn Stensbøe. 7. {Mons Heljessøn Wespestad} Peder Heljessøn Worland. 8. Peter Johnssøn Erritzland.

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med Videre at gaee i Rette, blev Tinget for dette Skibreedde Sluttet.

Fiære Skibreedes Høste Ting den 30te Septbr: 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Leerviigen. Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged, V: og V: Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Mathias Johanssøn Echeland, samtlig Tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laugrettes Mænd Navnlig 1. Ole Anderssøn Westviig 5. Erich Olssøn Solem 7. Johannes Olss: Westviig

2. Niels Torchelss: Svendsbøe 5. John Nielss: Øchland 8. Hans Hanss: Biordahl
3. Johannes Knudss: Grimstvedt 6. Tierrand Hanss: Lindland

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt Høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger som Registeret for Schaaneviigs Skibr: fol: 93a. og fol: 94b. samt for Etnes Skib: fol: 96 og endelig for Føjens Skibreede fol: 101b.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som Justice Protocollen her Fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Reinert Engelssøn Strømøen og Haagen Aslachssøn Øchland og befunden som herefter findes tilført.

Opsadt Fortielig Sammenleie Sag Fol: 59b. Fogden Contra Ingebreth Hovdes Hustrue. Actor mødte, fremlagde Sogne Præsten Provst Hertzberg attest, datt: 3de Septbr: 1788 som blev læst saalydende: og da Han dermed troer at paastevnte Forbrydelse er beviist, saa Var det her Fogden der efter overenstemmende denne Sags Indstevning Paastod at Ingebreth Aslachssøn Hovdes Hustrue Tala Mons Datter ved Dom \maae/ tilpligtes at betale de for Fortilig Sammen Leje ved Lov Bestemte Bøder, samt skadesløs at erstatte denne Actions omkostninger. Saaledes Actor fra sin Siide indlod denne Sag under Dom, den Han begiærede til næste Ting.

Indstevnte mødte ikke efter paaraab ej heller møde lod; Men da Hand \Ingebreth Hovde/ sidste Sommer Ting har sluttet sin Procedure, indladt og Paastaaet Dom i denne Sag, og Actor nu ligeledes fra sin Siide har begiært Dom til næste Ting; Saa blev Sagen Til Doms optaget til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Fortilig Sammenleie Sag fol: 59b. Fogden Contra Endre Aases Hustrue Johannes Rasmus Datter.

Actor som tilstæde fremlagde fremlagde!! Sogne Præsten Provst Hertzbergs Attest datt: 3 Septbr: 1788 saalydende: Derefter overenstemmende Indstevningen og Paa grund af Lov Paastod at Endre Jacobssøn Aases Hustrue Johanne Rasmus datter ved Dom maa tilpligtes at betale Fortielig sammen Leje Bøder efter Loven og erstatte denne Actions omkostninger skadesløs. Saaledes Actor fra sin Siide indlod denne Sag til Rettens Beslutning Ved Dom.

Indstevnte Mødte ikke.

Actor igientog sin Paastand om Dom, den Han begiærede til Næste Ting og da Jndste[vnte] Endre Jacobssøn paa sin Hustrues Vegne ved sidste Sommer Ting har udprocederet Sagen og ligesaa Paastaaet Dom. Saa blev Sagen til Doms optagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Fortiilig Sammenleie Sag fra fol: 59b. Fogden Contra Ole Krogschaats Hustrue Jnga Jørgens datter.

Actor fremstillede Lensmand Mathias Johanssøn

1788: 106

Echeland og John Omundssøn Næset som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede Rettens seneste Lavdag i denne Sag lovlig at have forkyndt for indstevnte Ole Hanssøn Krogschot og Hustrue i Mandens fraværelse men i Hustruen Jnga Jørgens Datters paahør, med hvem Afhiemlings Vidnerne taledede.

De indstevnte og Lavdagede blev tree gange Paaraabt men ingen af dem mødte eller møde lod.

Actor fremlagde Sogne Præsten Provst Hertzbergs Attest datt: 3de Septbr: 1788 saal: og da Paastevnte Forbrydelse derved er Beviist saa var det Actor Paastod: At Ole Hanssøn Krogschaads Hustrue Jnga Jørgens Datter ved Dom maae tilpligtes der for at betale de for Hende Ved Lov bestemte Fortilig Sammen Leje Bøder, og desuden skadesløs at erstatte denne Actions omkostninger. Saaledes Actor fra sin siide indlod denne Sag under Dom.

Retten da indstevnte ej er mødt lod Sagen beroe til Sommer Tinget 1789.

Bygsel Seddel med Revers

Præste Enken Provstinde Kahrs til Christen Anderssøn paa Enke Sædet Nedre Wiig 1 Løb Sm: 1 Hud 1 Vog Korn, paa Enkens!! Livs Tiid og om flere Præste Enker bliver i Kaldet da paa Condition at afstaae den halve gaard. Datt: 26 Septbr: 1788. Til Manuf: Huset bet: 8 s:

Ole Jverssøn Ahlendahl til Ole Olssøn paa Hagenæs No: 52 S: S: E: godz 9 mrk: Sm: før brugt af Ole Jochumssøn Datt: 17 Maj 1788. til M:f: Huset bet: 8 skil:

Hr: Paludan til Johannes Olssøn paa Nedre Wahlen 1 Løb Sm: før brugt af Aadne Johnssøn Datt: 24 Septbr: 1788. til M:f: Huset bet: 7 skil:

Som Natten paafaldt Beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 1ste October 1788 Continuerede dette Ting.

Saug Angivelser

Øfre Wiigs Saug Lars Torbiørnssøn paa egne og medEjers Vegne angav 3 Hundrede doble og 3 Hundrede Enkelte Bord.

Nedre Wiigs Saug Ejeren Torbiørn Siurssøn angav 5 ½ Hundrede doble og 512 stk: enkelte Bord.

Lindaas Saug Christen Olssøn Lindaas paa egne og medEjeres Vegne 1 Hundrede doble og 3 Hundrede enkelte Bord.

Ervesvog Saug Ejeren mødte ikke see fol: 107a.

Nye Sag

Niels Johannessøn Selv Ejer for halve gaarden Qvelvog!! (Qvalvog) mødte /: bet: incam: Penge 1 rd: 2 s: /: og Anmelte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indkalde sin Naboe Steffen Hanssøn som Ejer for den anden halve gaard Qvalvog, fordie Hand paa det i deres gaards fellels Udmark for lang tiid siden røddede Pladz, omtrent for tree aar siden har indsadt nye Husmand. Af Ham Accorderet {sig} 6 rd: Aarlig Afgift for det heele, hvor af Hand den indstevnte uagtet mange mindelige Anfordringer ikkun vil tilstaae Citanten 2 rd: Aarlig uagtet Hand ejer den halve Gaard, og Raader for det halve Pladz, der er ryddet og indhegnet af Parternes gaards felles Udmark, og hvor af siden det blev beboet som Pladz. Citanten og Hans Formænd alle Tiider har oppebaaret ½ parten af deraf ydende grunde Leje, derom at see Documenter i Rettelagt, høre Vidner \som/ Stevnte ere og lide Dom til den halve Grunde Lejes betaling med 3 rd: Aarlig for tree Aar 9 rd: efter fradrag af 1 rd: Aarlig Citanten hos Husmanden har oppebaaret for 3 Aar 3 rd: de til rest staaende til dette Aars udgang 6 rd:, samt Processens omkostninger Skadesløs at erstatte.

Under dettette!! (dette) Stevnemaal er den af indstevnte indsadte og antagne HusM: Johannes Pederssøn for Processens Skyld indkaldet til Vedermæhle. Saa er og som Vidner under Falsmaal Stevnet Ole Aslachssøn Eljeraas og Ole Hanssøn Dynjen.

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johannessøn Echeland og John Omundssøn Næset afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig

at have forkyndt indstevningen som tilført er, for indstevnte Steffen Hanssøn i Hans fraværelse i Hans Tjeneste Piges paahør. For Husmanden Johannes Pederssøn i Hans Hustrues paahør men Hand Møder, og for Vidnerne i deres eget paahør.

Steffen Hanssøn Qvelvog!! (Qvalvog) blev tree gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

den til Vederløse indstevnte Husmand Johannes Pederssøn mødte og tilstod lovlig Stevnet, sagde at Accorden med Steffen er rigtig sluttet som paastevnt og at Hand har forbundet sig for det heele Pladz at betale grunde Leje 6 rd: Aarlig, {til begge} hvor af Steffen vil have de 4 rd: betalt, og desuden 4 arbejds dage Aarlig 2de dage til hver af Pladsets Ejere.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt, og om møder antaget til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrdz Aflæg. Af Vidnerne som paaraabt mødte Allene Ole Aslachssøn Eljeraas. For Ham blev Eedens Forklaring af Lovbogen forelæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende

der efter bemelte Ole Aslachssøn Eljeraas som 1ste Vidne aflagde Eed og forklarede: At være nøie bekjendt med denne Sags Parter, Veed at de enhver for sig ejer hver det halve af gaarden Qvelvog!! (Qvalvog), og at det under samme gaard liggende Pladz, {hvor} om hvis aarlige Afgift nu Disputeres ligger i bemelte deres gaard Qvelvogs!! (Qvalvogs) felles Udmark, at dette Plads har været røddet og beboet saalenge Vidnet kand mindes, og saa vit Vidnet Veed og har hørt, har Qvelvogs!! (Qvalvogs) Ejere til lige Deeling mellem sig enhver af dem for det halve oppebaaret den aarlige grunde Leje, om Accorden mellem indstevnte og Husmanden den nye antagne Johannes Pederssøn Veed Vidnet intet, uden hvad det af andre er fortagt!! (fortalt), at Steffen Qvalvog for det heele Pladz skulle have til Accorderet sig og medEjer af gaarden 6 rd: Aarlig Afgift, hvor af Hand ikke skulle ville gotgiøre Citanten mere end 2 rd: aarlig. og at den aarlige Afgift rigtig er Accorderet til 6 rd: aarlig, det har bemelte Husmand Johannes Pederssøn selv sagt for Vidnet. Citanten havde Vidnet ikke Videre at tilspørge, og da Vidnet som var sin Forklaring forelæst, ikke vidste Videre {at} til den Sags Oplysning, men Vedstod sin aflagde Forklaring, saa blev Vidnet med Consense Dimitteret. for et Vidne bet: Citant: 8 skil:

Citanten Niels Johannessøn for at beviise at Hand Ejer dette halve af Gaarden Qvelvogs!! (Qvalvogs) Skatte og Landskyld, fremlagde et Ham meddeelt Skjøde Brev datteret 30te Novbr: 1753 som blev oplæst saalydende:

Der efter da indstevnte ej er mødt. Vidnet Ole Hanssøn heller ikke, Citanten saa sig nødsaget at begjære denne Sag udsadt til næste Ting /: bet: 6 s: :/ med Laugdag og Forelæggelse. Afskeediget med Laugdag og Forelæggelse etc:

Sagen beroer til Sommer Tinget 1789.

Nye Sag

Lars Johnssøn Weastad fremstod /: betalte incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s: :/ og anmeldte til nærværende Ting og Tiid NB: skal have tilbage 3 mrk: ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Torbiørn Tronssøn \Øvre/ Wiig fordie Hand udj et sit Brev til enhver ustevnt Mand, har fornærmet Citanten med ærrørige ord og beskyldninger, derom at see bemelte Brev i Retten fremlagt, at beviise dets indhold eller i mangel deraf at lide Dom til Beskyldningernes og ordenes Mortification Bøder at udrede og omkostninger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johannessøn Echeland og Jørgen Torbiørnssøn Wiige afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have Stevnet i denne Sag som tilført er, og talte Stevne Vidnerne ved indstevnte selv.

Indstevnte Torbiørn Tronssøn Øvre Wiig blev paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten som maatte formærke at indstevnte ej møder Reserverede til næste Ting at fremlægge ommelte Brev og der efter gjøre sin Paastand og i Rettesættelse til Doms, imidlertid begiærede denne Sag til den tiid udsadt /: bet: 12 s: :/ med Lavdag /: betalt 24 s: :/ Afskeediget med Lavdag.

Sagen Beroer til Som: Tinget 1789.

1788: 107

Pante Bogen til Indragelse

Ole Jverssøn Ahlendahl og Knud Willumsøn Ahlendahl Contract om Skov Skifte i gaarden Ahlendahls Udmark Datt: 16de Maj 1788.

Ole Johannessøn Sundfør Skjøde til Johannes Olsson paa Sundfør No: 65 S: S: E: godz 1 Løb Smør mod 220 rd: Datteret 30te Septbr: 1788.

Omund Jonssøn Næsse Skjøde til John Omundssøn paa Nesse under Øchland No: 96 S: S: E: godz 4 mrk: Sm: mod 80 rd: Datt: 30de Septbr: 1788.

John Omundssøn Øchland No: 96 Vilkaars Brev til Faderen Omund Johnssøn og Moderen Dorthe Lars Datter Datt: 30te Septbr: 1788.

Haagen Aslachssøn Øchland Skjøde til Sølfæst Heljessøn paa Øchland No: 90 S: S: E: godz ¼ Løb Sm: ¼ Hud mod 98 rd: Datt: 30te Septbr: 1788.

Sølfæster!! (Sølfæst) Heljessøn Øchland No: 90 Vilkaars Brev til Haagen Aslaksøn og Hustrue Kari Ols datter Datt: 30te Septbr: 1788.

Knud Nielssøn Gramshoug Skjøde paa Odels og Aasædes Retten for ½ Løb Sm: ½ Buk Skind i Gramshoug No: 28 til Bodol (Bottolf i 1801) Wierssøn for 5 rd: Datt: 30te Septbr: 1788.

Knud Nielssøn Gramshoug Skjøde paa Odels og Aasædes Retten for ½ Løb Sm: ½ Bukskind i Gramshoug til Mons Gabrielssøn mod 5 rd: Datt: 30te Septbr: 1788.

Anfind Torbiørnsøn Skjøde til Torbiørn Anfindssøn paa Ravneberg No: 30 ½ Løb Sm: ½ Hud mod 100 rd: Datt: 30te Septbr: 1788.

Sølfæst Heljessøn Øchland Obl: til Endre Omundssøn Qvalvogen stor 98 rd: 1 pr: i Øchland No: 90 S: S: E: godx ¼ Løb Sm: ¼ Hud Datt: 30te Septbr: 1788.

Afkalde ForM: B: fol: 216. Mallene Gregorius datters Mand Reinert Engelssøn Strømøen for Hendes Arv 40 rd: 12 s: efter Skifter 28 Martj 1773 og 2de Martj 1774. Datt: 30te Septbr: 1788.

F:M:B: fol: 42 og fol: 220. Kari Jochumsdtr:s Mand Lars Erichssøn Todsvoldsviig for Hendes Arv 96 rd: 4 mrk: 6 s: efter Skifte Breve af 27de Junii 1761 og 16de Maj 1781 Datt: 30te Septbr: 1788.

Contract mellem Engelsmanden Henry Chryssel og Almuen af Bømmelen, Bremnæs, Hidschen, Storøens, Musters, \og/ Svens Sogner angaaende Hummers Fiskeri og Kiøb, for 1789, 1790 og 1791. Datt: 27de Septbr: 1788.

Tarald Taraldssøn Hougschiær Skjøde til Tarald Taraldssøn den yngre paa Hougschiær ½ Løb Sm: ½ Hud mod 130 rd: No: 27 forhen Halsnøe Kl: godz Datteret 1ste Octobr: 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 Pag: 561. Haagen Aslachssøn Øchland Obl: stor 98 rd: datt: 27de Novemb: 1772 til Jens Halvorssøn Næsse. af Creditor qvitteret den 26de Septbr: 1788.

No: 3 fol: 20. Niels Pederssøn Øchlands Obl: 112 rd: Til Ole Olsson Sundstabøe Datt: 22de Junii 1776 af Creditor qvitteret 21de Junii 1788.

NB: Resten No: 3 fol: 425. af Evind Gunderssøn Østviig No: 10 H: C: gdz: Obl: stor 150 rd: datt: 2 Oct: 1782. betalt efter Creditors Enkes qvittering 13de Junii 1788 med 90 rd: Creditor var Niels Larssøn Tidslevold.

Bygsel Seddel med Revers

Evind Heljessøn og flere af Westviig til Lars Tronssøn paa 12 mrk: Sm: i Sætre(ri?)n No: 94 paa Lives Tiid. Datt: 17de Maj 1788. til Manufactur Huset Betalt 8 s:

Continuation Saug Angivelser fra fol: 106a.

Ervesvog Saug Johannes Henrichssøn som Ejer angav 600re enkelte og ingen dobbelte Bord.

Fogdens Regnskabs [Tings] Vidner

Til Adskillige Poster ligesom for Schaaneviigs Skibreede Protocollen her fol: 7 har Almuen svaret ligesom fol: 8 findes tilført. 6. Post ingen flere Sauger end de hvorfor er giort Angivelse. 7de Post ligesom Høste Tinget 1787 fol: 20a. 8de Post Lensmand Mathias Johanssøn Echeland bruger dette Aar i Gaarden Echeland 2 pd: 18 mrk: Sm: Søe Lægd.

Odels Mandtallet. Differensen Examineret hvor efter

1788: 107b

Afgaar 1 pd: 3 mrk: Sm: 5/8 Hud 6 Spd: Korn. Tilkommer 1 Løb 22 mrk: Sm: 1 Hud 2 Spd: Korn.

Ting Skydsen. Aftage paa ubestemte Aar 2 pund 6 mrk: Sm: Skatte Skyld. og Aftage paa 10 aar Førde som 7de Friheds Aar. Dertil svarede Almuen i alt som Protocollen her fol: 8a. findes tilført.

Restanse Registerets Summa til 1788 379 rd: 1 skil:

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Johannes Anfindssøn Hougen. 2. Halvor Knudssøn Eltervog. 3. Jacob Jacobssøn Eijdsvog. 4. Reier Olssøn S: Emberland. 5. Johannes Henrichssøn Ervesvog. 6. Sigve Aadnessøn Hage. 7. Anders Larssøn Bircheland. 8. Svend Bentzsøn Ulverager.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med Viidere at gaae i Rette, Saa blev Tinget for dette Skibreede sluttet.

Waags Skibreedes Høste Ting den 3de October 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Bekkerviig af Rettens Betjent, Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz i Hans Svagheds Forfald ved Eedsvoren Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibreedets Lensmand Ole Knudssøn Rydland, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte otte Eedsvorne Laugrettes Mænd.

1. Ole Anderssøn Stangeland 4. Lars Rasmussøn Hovstad 7. Knud Olssøn Fittie
2. Mons Johannessøn Kolbensviig 5. Albert Pederss: Kolbensvig 8. Niels Jacobssøn Westviig
3. Ole Sæbiørnssøn Hævrøen 6. Rasmus Larssøn Hovstad

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger som Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 93a. og fol: 94b. for Etne Skibreede fol: 96b. og for Føjens Skib: fol: 101b.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Mons Larssøn Sæterviig og Lars Jørgenssøn Fagerbache og befunden som her efter findes tilført.

Opsadt Sag fra Fol: 60b. Ole Gresdahlen, Contra Biørn Endressøn Gougshaims Hustrue Mangnelle Niels Datter.

Citanten /: bet: rest: Jnc: 7 mrk: :/ mødte fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse i denne Sag saalydende Hvilken Laugdag Lensmand Ole Knudsøn Rydland og Knud Omundssøn Aarbøe afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i lovlig tiid og paa lovlig maade at have forkyndt for det forelagde Vidne i dets fraværelse for Vidnets Fader, men Vidnet møder, og for de Lavdagede i deres eget paahør og talede Stevne Vidnerne baade med Mangnelle Niels datter og Hendes Mand Biørne Endressøn Gougshaim selv.

Citanten da det forelagde Vidne Jacob Olsson Gousseim!! (Gougseim) endnu ikke har været til Confirmation, vilde ikke uagtet Vidnet møder, forlange samme afhørt, og da Hand med de førte Vidner haaber at have bevist Sagen Saa begiærede Hand, det hidtil Passerede sluttet som TingsVidne, og sig {paa nærm} Beskreven meddeelt, som Blev bevilget.

Der efter Citanten Ole Rasmussøn paa Grund af indstevningen Paastod at Mangnelle Niels datter for de mod Ham udformede ære fornærmende Beskyldninger ved Dom maae blive tilfunden at udreede Bøder efter Loven, at Beskyldningerne derved maae blive Mortificeret og død giort, item at indstevnte tillige derved maae tilpligtes at betale til Citanten denne Sags Omkostninger skadesløs med 5 rd:, Med saadan \Paastand/

1788: 108

Citanten fra sin Siide indlod Sagen under Dom. Den H/an/d paastod nu ved dette Ting sær da indstevnte hverken efter Stevning eller Lavdag har villet \møde/ med noget Tilsvar ej heller indfundet sig hos Citanten om Sagens mindelige Afgiørelse.

Da indstevnte Mangnelle Niels Datter eller Mand Biørn Endressøn Gousseim!! (Gougseim) efter Stevning og Lavdag ej har mødt; Saa efter Citantens Paastand om Sagens Slutning nu ved dette Ting, blev Sagen til Doms optagen og derudj afsagt følgende {Rest: Jncam: 7 mrk: bet:}

Dom

Ole Rasmussøn Græsdahlen har med lovlig Varsel her til Retten ladet indkalde Mangnelle Niels Datter med Mand og Forsvar Biørn Endressøn Gougseim for at have beskyldt Citanten at have indestengt og Voldsom behandlet Hendes Pige, at lide Dom til ordenes Mortification, Bøder og Omkostninger. De førte 2de Vidner forklarer: det 1ste Mangnelle Niels Datter at have sagt: Hun havde tænkt at Ole Rasmussøn Græsdahlen havde Været bedre Mand, end Hand skulle have indestengt {og Voldsom behandlet} Hendes Pige og behandlet Hende Voldsom. Det 2de ligeledes med den Forskjel: jeg Ventede ikke at Ole Rasmussøn Gresdahlen skulle have stængt Dørren til for min Pige og saaledes Ville gjøre Vold paa Hende etc: Citanten har paastaaet Dom efter indstevningen og omkostninger sig Erstattet med 5 rd: Indstevnte har ej mødt efter Stevning og Lavdag med noget Tilsvar i denne Sag, og da Vidnerne Forklaring ikke er enstemmige om omvundne ord Vold, da det 2de Vidne

forklarer det med det ord Vilde som mere hensigtende til et Forsæt end en Giærning, saa ej er beviist Ole Rasmussøn at være beskyldt for Virkelig Volds Giærning. Voldsom Behandling er ikke heller nævnet hvad slags, og naar det ikke er Voldtægt imod det Andet Kjøen infamerer ikke Vold, men, om begaaes skal Beviises og straffes, og at {lukke} have stænget Dør /: hvor om Vidnerne stemmer overens :/ til for een, er ikke altid nogen uanstændig Giærning; Saa finder denne Rett ikke at være beviist Aarsag nok til her for som nærgaaende Beskyldning at reise Sag, og anvende omkostninger paa; Thi kjendes og Dømmes for Ret og herved Afsiges at Mangel Niels Datter bør for Ole Rasmussøn Gresdahls Tiltale i denne Sag aldeles frie at være.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 4de October 1788 Continuerede dette Ting.

Optagen Sag fra Fol: 60b. Margarethe Hans Datter Kongsviig Contra Rasmus Gresdahlen. blev denne Sag med Laugrettet som tiltagne Meddoms Mænd, igiennem gaaet og der efter af den ganske Rett afsagt følgende Rest: Incam: 7 mrk:

Dom

Margarethe Hans datter Kongsviig har her til Retten lovlig ladet indkalde Rasmus Knudssøn Gresdahlen i anledning af Hende tillagde Tyvs Beskyldninger af Indstevnte, at lide Dom til sammes Mortification, Bøders Udreedelse og omkostningers Erstatning, med hvilken Paastand og tillige om æres Erklæring og omkostninger erstattet med 5 rd: Hun har indladt Sagen til Doms. Indstevnte har nægtet Søgsmålet og paastaaet Friefindelse. Da Beskyldningen ej ved de af Citantinden førte Vidner er Beviist at være mod Hende udsagt, Saa kjendes og dømmes af Dommer og Meddoms Mænd for Rett og herved Afsiges at Rasmus Knudssøn Gresdalen bør for Margrethe Hans datter Kongsviigs Tiltale i denne Sag aldeles frie at være.

Nye Sag

Salomon Christopherssøn Sørfonden mødte /: betalte incaminations penge 2 rd: 4 s: :/ og anmeldte til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel at ha-

1788: 108b

ve ladet indstevne Johannes Johannessøn Øfre Levog fordie at Hand med ærrørige ord og Beskyldninger mod Citanten har overfaldet Ham dette aars Sommer paa gaarden Nedre Levog, derom at have Vidner som stevnte ere og lide Dom til ordenes og Beskyldningernes Mortification, Bøders udreedelse og Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnet Jens Knudssøn Fittie og Knud Heljessøn Wiig.

Stevne Vidnerne Lensmand Ole Knudssøn Rydland og Knud Omundssøn Aarbø afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, og talte Stevne Vidnerne med indstevnte Selv. og Vidnerne møder.

Indstevnte Johannes Johannessøn Øfre Levog blev tre gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. For Vidnerne som for Retten tilstæde blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende derefter Separerede, og fremstod som

1ste Vidne Jens Knudssøn Fittie som aflagde Eed og forklarede: At dette aars Sommer omtrent 4 uger efter St: Hans dags Tiid var Vidnet paa gaarden Nedre Levog, Indbuden til

Bryllups, hvor blant andre, denne Sags Parter tillige som giester vare indbudne, da den 3de Bryllups dag Vidnet og indstevnte allene vare forsamlede, sad og talede sammen i Jldhuset, Jndstevnte var meget Drukken, sagde til Vidnet at en Hans Svoger havde mistet en Lyse tønde, som Citanten Salomon Fonden havde ombyttet med en gammel, og at indstevnte om Hand vilde skulle gjøre Citanten til Tyv derfor, i det samme kom Salomon Sør Fonden ind i Jldhuset, tilspurgte indstevnte om Hand \torde/ beskyldte Ham som Tyv for Tønden, indstevnte svarede ja. Vidnet som saae at indstevnte var meget Drukken bad Ham ej at fortale sig. imidler tiid var Citanten gaaet ud for at samle Vidner, kom tilbage med {med} enDeel hvor iblant det andet her indstevnte Vidne, som dog ej var inde i Jldhuuset men stod udenfor. Da Citanten atter gjorde som en Spørgsmaael til Jndstevnte om hand torde beskyldte Citanten som Tyv for Tønden, hvilket Spørgsmaael indstevnte \paa ny/ besvarede med Ja. Vidnet som ej havde Videre at forklare blev forelæst forestaaende sit Vidnesbyrd, og vedstod samme, og da Citanten ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev Vidnet med Consense fra Retten Dmitteret.

2de Vidne Knud Heljessøn Wiig fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede, ligesom 1ste Vidne, den af det, omprovede Tiid at have været nærværende i Brylluppet paa Nedre Levog, hørte der at denne Sags Parter havde meget at tale sammen om en Lyse Tønde, dog hørte Vidnet ikke i de 2de første dage at indstevnte beskyldte Citanten for at have stiaalet Tønden. Men tredie Bryllupsdag, Vidnet gik i Gaarden, kom denne Sags Parter ud af Jldhuset og leedede hin anden, da hørte Vidnet at Salomon Sør Fonden {talede til} \og/ den Jndstevnte Johan[nes] Øfre Levog atter talede om Tønden. Citanten spurgte om Hand den indstevnte torde vedstaa hvad Han havde beskyldt Ham for i Jldhuset. Johannes Øfre

1788: 109

Levog som var meget drukken svarede hertil ja. og sagde tre gange: jeg skal gjøre dig til Tyv ja til Offer Tyv. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og vedstod samme. Demitteret som forrige.

Citanten som ej havde flere Vidner begiærede det hidtil Passerede Sluttet som Tings Vidne og sig paa nærmere anmodning beskrevet meddeelt som blev Bevilget.

Der efter da den indstevnte ikke mødte, Reserverede til næste Ting at fremkomme med sin paastand og i Rette sættelse til Doms, og for nærværende Tiid begiærede Sagen udsadt /: betalt 12 s: :/ med Lavdag /: bet: 24 s: :/ til næste Ting. Afskediget med Lavdag,

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 321. Ole Jørgenssøn Søre Aarlands Enke Guro Lars datter Obl: til Johannes Jørgenssøn Søre Aarland stoor 30 rd: datt: 3de Octbr: 1786. efter qvittering af Creditor af 19de Julii 1788 betalt.

Pante Bogen til Indragelse

Contract mellem Asbiørn Asbiørnssøn Store Wiig No: 18 S. S: E: godz til Arvingerne efter Ole Willumssøn Store Wiig angaaende Odels Retten og Gaarden Store Wiigs Beboelse i efterfølgende 8te aar Datteret 18de Augustj 1788.

Arvingerne efter Ole Jørgenssøn Søre Aarland Skjøde til Enken Guro Lars datter paa ¼ Vog Fisk 1 ½ skil: Penge i Søre Aarland No: 60 Datteret 3de October 1786.

Ole Jørgenssøn Søre Aarlands Enke Guro Lars Datter Skjøde efter Kiøbe Contract af 7de Julii 1788 til Hr: Henrich Christi paa S: Aarland No: 60 S: S: E: godz ¼ Vog Fisk 1 ½ skilling Penge med Paastaaende Grøde og Aufl etc: mod 63 rd: 3 mrk: Datteret 14de Julii 1788.

Hr: Henrich Christi Skjøde til Johannes Jørgenssøn paa Søre Aarland No: 60 S: S: E: godz
¼ Vog Fisk 1 ½ skil: Penge, mod 63 rd: 3 mrk: Datteret 1ste September 1788.

Bygsel Sedel med Revers

Hr: Hønnemør til Biødne Olssøn paa Salthellen 18 mrk: Sm: før brugt af Ole Johannessøn
Datt: 4de Octobr: 1784. Til M:f: H: bet: 8 s:

Hr: Hynnemør til Hans Endressøn paa Steneviigen 1 pd: 3 mrk: Fisk 20 s: Penge \ ¼ Vog
Lax / før brugt af Ole Johannessøns Enke Datteret 4de Octobr: 1788. til M:f: Huset bet: 8
skill.

Hr: Hynnemør til Mons Salomonssøn paa Steneviig 1 pd: 3 mrk: Fisk ¼ Vog Lax 20 skil:
Penge før brugt af Niels Erichssøn Datteret 4de Octbr: 1788. til Manufactur Huset
Betalt 8 s:

Sr: Henrich Christii til Ole Olssøn paa Hævrøen 1 pd: 3 mrk: Fisk 36 s: i Penge \med 1/6
part i Fugløen/ før brugt af Halvor Jacobssøn. Datt: 2 October 1788. Til Manufactur Huset
Betalt 8 s:

Nye Sag \Fortiilig Sammenleye/

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmelte som Actor paa Justicens og sit Embedes
Vegne til dette Ting og Tiid ved lovlig mundlig Varsel at have ladet indstevne Mikkell
Larssøn Torrang for Fortiilig Sammen Leje med sin Hustrue, der om at see Documenter i
Rette lagt, samt der efter at lide Dom til lovbestemte Bøder at udrede og Sagens
Omkostninger skadesløs at erstatte. Actor anmelte derhos at Forseelsen var begaaet paa
gaarden Hejemark Sundhorlehns Selv Ejer Godz og at indstevntes Hustrue Kari Jacobs
datter tillige under dette Stevnemaael er indkaldet for Fortiilig Sammen Leje med bemelte
indstevnte Hendes Mand Bøder at udrede og omkostninger at erstatte.

1788: 109b

Indstevnte Mikkell Larssøn Torrang Mødte saavel paa egne som sin indstevnte Hustrues
Vegne \og/ tilstod lovlig Stevnt.

Actor Hr: Foged Koren som for nærværende tiid ikke havde fra Sogne Præsten faaet Attest
om Forseelsen begiærede at denne Sag maatte Beroe til næste Ting da Han tillige vil
fremkomme med Paastand og i Rettesættelse til Doms.

Efter Hr: Fogdens Begiær udsættes Sagen til Sommer Tinget 1789.

Tinglyst

Afkalde Publiceret F:M:B: fol: 101. Hans Larssøn Kleppe for Arv 24 rd: 4 mrk: 12 s: efter
Skifte Brev 31te Maj 1770 Datt: 3de October 1788.

F:M:B: fol: 109. Lars Olssøn Steneviig for Arv og Hiemme gifte 30 rd: 4 mrk: 9 s: efter
Skifte Brev 29de Junii 1784. Datt: 4de Octbr: 1788.

F:M:B: fol: 105 og 106. Niels Knudssøn Bakkesunds for Arv efter Skifte Breve af 7de
Septbr: 1778 og 1ste Augusti 1780 tilsammen 83 rd: 1 mrk: 15 s: Datt: 4de Octob: 1788.

F:M:B: fol: 109. Anne Niels datters Mand Lars Hanssøn Møchlestad for Hendes Arv 115
rd: 15 ½ s: efter Skifte brev 12te Augustii 1784. Datteret 4de Octob: 1788.

Opsadt Sag fra fol: 61a. Provst Hertzberg Contra Hr: Hans Henrich Jrgens.

Citanten Hr: Provst Hertzberg mødte ikke og formedelst Storm Vejr ej heller kunne lade
møde.

Indstevnte Hr: Jrgens mødte Persohnlig for Retten /: bet: Tilsvares Penge 40 skl: /:
fremlagde et ved Ham skriftlig forfattet Indlæg til Retten af 2de Octbr: 1788 som blev oplæst

saalydende: Derefter Hr: Jrgens forklarede de i bemelte forekommende Abrivaturer Neml: P H:br: Betyder eller skal bemærke Provst Hertzberg. og Can L eller Canc L: R: skal bemærke denne Rets Dommers Character, Cancellie Raad Schiøtz. Der efter Hr: Jrgens lod tilføre at Hand da Citanten nu ej møder, og følgelig ikke kand forhaabe at denne Sag nu ved dette Ting, fra Citantens Side bliver udprocederet, forbeholdt til næste Ting at fremlægge de i ovenmelte Hands Jndlæg paaberaabte bekræftede Gienparter af Provstens Breve og Viidere som Jndlægget nærmere benævner. J øvrigt forbeholdt sig alt lovligt.

Det i denne Sag indstevnte og forelagde Vidne Herman S: {em} Jrgens fremleverede, der efter et skriftlig Jndlæg og Exceptions Skrift dat: 2de Octbr: 1788 saalydende:

Retten Eragtede: At Paa grund af Lov og denne Sags omstændigheder kand Dommeren ikke friefinde Vidnet Herman Jrgens for Eedelig Vidnesbyrds Aflæg i denne mod Hans Fader, indstevnte Hr: Jrgens anlagde Sag, men ved Dom bliver det nærmere at paaskjønne hvor vit Vidnesbyrdet kand ansees {h}eller ikke, dog siden Citanten Hr: Provst Hertzberg ej er mødt eller ladet frem bringe og afhiemle Rettens seeneste Forelæggelse i denne Sag, Faar Hand om Hand agter det fornøden at føre dette og flere Vidner {afhørt} i denne Sag, ved nyt Anlæg sørge for samme; {Ret} for Eragtningen betalte Excipienten 17 s: og da Citanten som meldt ej mødte lod Retten denne Sag beroer til Sommer Tinget 1789.

1788: 110

Pante Bogen til Inddragelse

Arvingerne efter Johannes Thomassøn Tranøens Hustrue Skjøde [til] Thomas Johannessøn paa Tranøen 8 mrk: Sm: Datt: 1ste October 1787.

Ole Aronssøn Tidslevold Skjøde til Christopher Olsson paa Tidslevold No: 33 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud mod 80 rd: Datt: 3de October 1788.

Arvingerne efter Niels Larssøn Winnæs Skjøde til Lars Hanssøn paa Winnæs No: 89 L: godz 2 pd: Sm: 2/3 Hud for 252 rd: Datt: 19de Maj 1788.

Niels Eliassøn Møgster Skjøde til Rasmus Nielssøn Møgster!! (paa Møgster) No: 68 S: S: E: gdz: 36 s: Penge mod 201 rd: 3 mrk: 12 s: Datt: 4de Octobr: 1788.

Knud Jenssøn Møgster Skjøde til Mikkel Knudssøn paa Møgster No: 68 S: S: E: gdz: 36 s: Penge for 202 rd: Datt: 4de Octobr: 1788.

Saug Angivelser:

Rydlands Saug Ejeren Lensmand Ole Knudssøn angav 1 Hundrede doble og 1 ½ Hundrede enkelte Bord.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster see denne Protocol fol: 7b. har Almuen svaret ligesom Schaanevigs Almue 1787 fol: 8a. undtagen 4de Post ligesom 1787 for dette Skibreede fol: 23b. 6. Post ingen uden Rydlands Saug hvis Ejer har gjort Angivelse. 7de Post som 1787 fol: 24a. 8de Post ligesaa.

Odels Mandtallet Differensen Examineret, hvor efter Afgaar 2 pd: 15 mrk: Sm: 1 gd:skind 1 Løb 2 pd: 12 mrk: Fisk. Tilkommen: Jntet.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Restance Registerets Summa til 1788 221 rd: 2 s:

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Peder Asbiørnssøn Hovland. 2. Knud Johnssøn Rønholm. 3. Lars Endressøn Walhammer. 4. {Anders

Johanssøn Kalsøen} \Ole Olsson Kalvenæs/. 5. Asbjørn Asbjørnsson Store Wiig. 6. Ole Monsson Mæhlingen. 7. Ole Christianssøn Øchland. 8. Endre Pederssøn Hovstad.

Pante Bogen til Indragelse

Knud Anderssøn Bakkesunds Enke Karen Andersdt: Obl: stor 150 rd: til Knud Larsson Rydland 1ste pr: i Møgster No: 68 Lenets godz 36 s: Penge. Datt: 4 Octbr: 1788.

Niels Jacobss: Westvigs Obl: stoor 50 rd: til Anders Bjørnsson Hovland 1ste pr: i Westviig No: 10. ¼ Løb Smør ¼ Hud. Datt: 3de October 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Rasmus Larsson og flere opsiddere af Hovstad til Johannes Heinesøn paa uskatlagt Plads Silleviigen paa Livs Tiid: Datt: 4de Octobr: 1788. Til Manufactur Huset Betalt 8 s:

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med Viidere at gaae i Rette; blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Opdahls Skibreedes Høste Ting den 6te Octobr: 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Godøesund Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig H: L: Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Foged Koren; Skibredets Lensmand Mads Christopherssøn Godø{sund}, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig:

1. Omund Olsson Wermedahl
2. Ingebreth Nielss: Lille Heje
3. Ole Berentss: Hodnenæs
4. Ener Johnss: Houchefær
5. Wermund Olss: Giøvog
6. Ole Torbjørnss: St: Aml:
7. Ole Hermoeds: Belt
8. Halvor Svendss: Gripne

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger som Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 93a. og 94b. for Etne Skibreede Fol: 96 og for Føjens Skibreede fol: 101b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmand, Laugrettet {og} Almuen og de 2de Mænd Ole Larsson Næs og Johannes Nielss: Natviig og befunden som herefter findes tilført.

1788: 110b

Pante Bogen til Indragelse publiceret

Skifte Brev 3de April 1788 efter Anders Anderssøn Femanger i Strandviig for saavit Malchenæs i Opdahl angaar, som findes Extraheret i Skjøde bogen for Strandviigs Skibreedes Høste Ting.

.... 8 Junii 1788 Jacob Johannessøn Øfre Giøvogs Hustrue Jorde godz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 7de October 1788 Continuerede dette Ting.

Opsadt Justitz Leiermaals Sag fra Fol: 62b. Fogden Contra Marithe Niels Datter Eijde. Actor fremlagde Stiftets Communication 1ste Augusti 1788, af Kongl: Allernaadigst Resolution af 6te Julii 1788, hvorved Marithe Niels Datter Eijde allernaadigst befries for TugtHus Straf imod at hun settes paa Vand og Brød 8 Dage. samme saalydende.

Hr: Fogden, som har besørget denne dicterede Straf Exeqveret, og desuden efter Aftingning har faaet Bøder for hende betalt, frafaldt denne mod Marithe Niels Datter anlagde Sag i alle Deelee. Hvor efter Sagen som af Actor frafalden blev for Retten ophævet.

Opsadt Justitz Sag fra Fol: 65a. Fogden Contra Jaen Wee, Actor som tilstæde anmelte at hand paa grund af det sidste Ting i denne Sag passerede, til nærværende Ting og Tiid ved lovlige mundlig Varsel i Continuation af Hoved Stevnemaallet at have indstevnet Jan Christopherssøn Yttre Wee S: E., og Vilkaarsmand Johannes Johnssøn Yttre Wee for paa hin anden begaaet Slagsmaal, \begge/ der om at høre Vidner, og derfor at lide Dom til Bøders udreedelse og omkostningers Erstatning.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Ole Sebiørnsøn, og Ragnille Sebiørns Datter begge tjener paa gaarden Jndre Wee.

Stevne Vidnerne Ole Madssøn St: Godøen og Johannes Nielssøn Natviigen afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlige at have stevnet som tilført er, og talte ved indstevnte Selv undtagen Vidnet Ole Sebiørnsøn men Han møder.

Indstevnte Jaen Christopherssøn \Yt:/ Wee og Johannes Johannes!! Johannessøn!! (Johnssøn) Yttre Wee blev tre gange paaraabt men ingen af dem mødte eller møde lod.

Actor begiærede Vidnerne paaraabt og Antaget til Eedelige Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. Af Vidnerne mødte allene Ole Sebiørnsøn Wee. det andet Vidne Ragnille Sebiørns Datter lod ved Stevne Vidnerne anmelde Svagheds Forfald.

Derefter bemelte Vidne Ole Sebiørnsøn tjener paa Jndre Wee fremstod, som 1ste Vidne, for Ham blev det sidste Sommer Ting Passerede i saavidt Hans da paabegyndte Vidnesbyrd angaar oplæst, det Vidnet vedstod, og i Continuation af samme under da aflagde Eeds kraft end Viidere forklarede, at den omvundne dag og Tiid da parterne paa Ageren var i Disputte og slagsmaael, saae Vidnet at indstevnte Jan Christopherssøn vist 2de gange hug til Johannes Johnssøn med en i Haanden havende Spade, som Han hævede efter Skaftet og slog eller huggede til med Jernet. Johannes Johnssøn Wee slog 2 eller tree gange til Jaen Christopherssøn med en liden Stok som Johannes gik med i Haanden og stødte sig paa, de bleve derpaa ved Een Johannes Wees her ustevnte Søn skildt ad, Johannes gik lige der fra hen til Vidnet og det 2de her indstevnte Vidne, beklagede sig over at Jan Christopherssøn \havde/ Hugget Hans Venstre Haand fordærved. Viiste Vidnet og det andet Vidne Skaden, et saa stoort Hul i Armen at Vidnet deri kunde lagt en sin Finger, af Saaret udløb Blod. Johannes Johnssøn havde paa Trøje og Ulden skjorte og begge Vistes giennem hugget. og Vidnet Ved med Vished at Johannes intet manglede i sin Arm tilforn, men at Hand fik omprovede Skade af Jan Christopherssøn Yt: Wees Spade, Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, sagde ej at Viide mere og da Actor ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev

1788: 111

Vidnet Dimitteret.

Actor derefter begiærede Sagen til næste Ting udsadt med Forelæggelse for Vidnet Ragnille Sebiørns Datter og Lavdag for de indstevnte Paagieldere. Afskediget med Forelæggelse og Laugdag etc:

Sagen beroer til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 62b. Lars Sæd Contra Berge Næshavn.
Citanten Lars Sæd mødte ikke.

Indstevnte Berge Næshavn Anmelte at Sagen Ved Forlig var afgjort.

Siden Citanten ej møder; Saa lod Retten Sagen Beroe til Som: Tinget 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 64b. Lars Gripne med flere Contra Niels med flere paa Øchland.
Paa egne og de øvrige Citanteres Vegne mødte Lars Anderssøn Gripne \/: bet: rest inc: 7
mrk: :// Reffererede sig til den sidste Rettes dag nedlagde Paastand og derefter i denne Sag
begiærede Dom. Af de indstevnte mødte Ole Rasmussøn og Niels Jonssøn paa egne og
Naboe John Rasmussøn Vegne alle af Øchland /: betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ sagde
derhos at de Parter af det omstevnte og omProvede Giærde for deres Gaard opført, som
tilkomer dem at Vedlige holde er i alle deele i lige saa god og lovforsvarlig Stand som
Citanternes, ja bedre og ikke Verre eller saa slet. Indstevnte sagde Videre at de og Formænd
paa gaarden Øchland alle dage har haft frie og ubehindret drifte Vej over Gripne Mark \for
deres Creature/ til deres overfor liggende Ejendom. De har Aldriig med Forsæt drevet deres
Creature til Gripne Mark for der at Beite dem, mindre ladet dem der Bevaagte {og da} dette
alt Indstevnte vil og kand Beviise og har deres agt Været til dette Ting at giøre det fornødne
Anlæg, men de har talt med Citanterne om Forlig og indtil nu troet at faae denne Sag
mindelig afgjoret, men da alle Forsøg derom er forgiæves giorte, og Citanterne {vil} nægter
indstevnte deres og Formænds Hævdede Brug, Saa seer indstevnte sig nødsaget for at faae
samme fra sin Side Beviist at Begiægne denne Sag med Contra Stevnemaael og til den ende
begiærede at denne Sag maatte udsættes til næste Ting.

Citanterne Protesterede mod længere Udsættelse og som før begiærede Dom.

Retten som sidste gang Bevilgede den forlangte Udsættelse /: bet: 12 s: :/ og altsaa Beroer
Sagen til Somer Tinget 1789.

Opsadt Fortielig Sammenleie Sag fra fol: 65a. Fogden Contra Brithe Axels datter.
Actor fremstillede Ole Larssøn Næsse og Johannes Nielssøn Nattviig som under Lovens Eed
med oprakte Fingre forklarede i lovlig tiid at have forklyndt Rettens seneste Lavdag i denne
Sag for indstevnte Brithe Axels datter paa Fladerager i Hendes eget Paahør, men Hendes
Mand som Soldat var fraværende og Commanderet til Kongens Tjeneste.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Actor begiærede Sagen maatte beroe til næste Ting, da Han til den Tiid vil fremkomme med
Præste attest som Beviis i Sagen og derefter nærmere Paastaae Dom.

Sagen udsættes til S: T: 1789.

Nye Sag

Anders Anderssøn Femangers Enke Anne Niels Datter lod ved sin Søn og Laugværge Niels
Johannessøn Tvedt møde /: betalte Incaminations Penge 2 rd: 4 s: :/ og anmeldte til
nærværende Ting Tiid og Stæd ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Ole Olssøn
Hope at møde her i Retten for at modtage Løsnings Penge for den deel i Gaarden Femanger
som han med sin Hustrue, efter Citantindens Mand Anders Anderssøn, ved Skifte efter Ham
er bleven udlagt alt efter Skifte brevets udviis, derom at see Documenter i Rettelagt, samt i
mangel af Løsnings Pengenes modtagelse, at lide Dom til samme at modtage, Skjøde Brev at
underskrive, og denne Sags omkostnin-

1788: 111b

ger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Ole Madssøn Store Godøen og Johannes Nielssøn Natteviig afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er og taledede Ved Indstevnte selv.

Indstevnte Ole Olssøn Hope blev fra Retten tre gange paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod.

Comparenten paa Citantindens Vegne, som maatte formærke at indstevnte ej møder, forbeholdt til næste Ting at fremlegge ommelte Skifte Brev, og nu begiærede at denne Sag til den Tiid maatte udsættes /: bet: 12 s: :/ med Laugdag /: bet 24 s: :/ Afskeediget med Lavdag etc:

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Saug Angivelser

Hope Saug Anders Olssøn paa egne og medEjeres Vegne angav 10 Hundrede Enkelte Bord, men ingen dobbelte.

Fladerager Saug Ejerne sc: Torbiørn Larssøn angav 1 ½ Hundre doble og 1 ½ Hundrede enkelte. Knud Stenssøn 4 Hundrede doble og 4 ½ Hundr: enkelte. Michel Pederssøn 1 ½ Hundrede doble 1 ½ Hundrede enkelte Bord tilsammen 7 Hundrede doble og 7 ½ Hundrede enkelte Bord.

Hovlands Saug Saugmæsteren mødte ikke.

Pante Bogen til Indragelse publ:

Afkald F:M:B: fol: 119. Dordie Anders Datters Mand Hans Hanssøn Rolsem for Hendes Arv efter Skifte 1ste Augustii 1783 68 rd: 2 mrk: 14 2/3 s: Datt: 7de October 1788.

Capitaine Gerhard Ravn Obl: stoor 99 rd: til Hr: Johan Leganger 2de pr: i Wernøen ½ Løb Smør ½ Hud Datt: 24 Junii 1788.

Ole Larssøn Onnerim Obl: stoor 50 rd: til Krigs Commissaire Dahl 1ste pr: i Onnerim No: 132 \ ½ Løb Sm: ½ Hud / Sunh: S: E: godz Datt: 20 Maj 1788.

Morten Knudssøn Alsager Obl: stoor 200 rd: til Johannes og Madssøn!! (Mads?) Store Godøen \hver 100 rd:/ 1ste pr: i Alsager No: 136 S: S: E: godz 1 Løb Sm: Datteret 22 Maj 1788.

Creditorer og Arvinger ved Skifte efter Jacob Anderslands Hustrue Skjøde til Siur Jacobssøn Andersland paa 1 pd: Smør 1/3 Hud. Datteret 22de Maj 1788.

Knud Stenssøn Fladerager Skjøde til Christopher Olssøn Kaaste \og Henrich Helland/ paa Holsæter No: 74 S: S: E: godz 9 mrk: Smør for 7 rd: Datteret 22de Maj 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 Pag: 443. Ole Larssøn Onnerims Obl: stoor 40 rd: til Hr: Lieutenant Johan Koren Dahl datt: 10de Martj 1770 af Creditor qvitteret 18 Septbr: 1787.

NB: Til Afdrag No: 5 pag: 115. Ingebreth Nielssøn Sør Eijde No: 1 Obl: stor 74 rd: til Anders Siurssøn Opdahl Datt: 8de Novbr: 1783. af Creditor qvitteret 21de Septbr: 1788 for 24 rd: Rest 50 rd:

see oven Continuation Saug Angivelser. nu mødte

Hovlands Saugmæster Svend Larssøn og angav at have skaaret siden seneste Angivelse 1 Hundrede doble og 9 Hundre enkelte Bord.

Som Natten paafaldt Beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 8de Octbr: 1788 Continuerede dette Ting.

Opsadt Sag fra fol: 64b. Torbiørn Fladerager Contra Hans Nordbust.
Citanten Torbiørn Larssøn Fladerager mødte og anmeldte at denne Sag var forliget og mindelig afgjort der for frafaldt samme.
Sagen ophævet.

Opsadt Sag fra 64b. Henrich Nordbust Contra Hans Nordbust.
Citanten paa sin Hustrues Vegne anmeldte Sagen forliget og frafaldt samme, da indstevnte for Ham har gjort fyldestgiørende Declaration, og derfor begjærede

1788: 112

at denne Sag maatte for Retten ophæves.
Sagen som af Citanten frafaldet, ophævet for Retten.

Opsadt Sag fra fol: 62b. Willum Hegland Contra Christen Heglands Hustrue.
Citanten mødte /: betalte Resterende Incaminations Penge 7 mrk: :/ og anmeldte at uagtet Hand Veed og har flere Vidner hvor med denne Sag tydelig kunne Beviises; Saa dog da det nu er over den Tiid, at Hand maae befrygte de ej til Vidnesbyrds Aflæg bliver antaget og Besynderlig formedelst at Jndstevnte og hendes Mand har Budet sig til mindelig at forlige denne Sag, Ved at tilbage Kalde Skjelds ordene, og betale \de i/ denne Sag hidtil udlagde Bekostninger har Hand til dette Ting ej gjort nyt Anlæg, Ville nu for først afvarte hvad fra indstevntes Siide maatte fremkomme.

Jndstevnte Marithe Elias Datters Mand Christen Larssøn Hegland mødte /: Betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ og paa Jndstevnte sin Hustrues Vegne for Retten gjorde Citanten saadan Declaration Hun Fortryder de mod Citanten udsagde Skjelds ord hvorom 1ste Vidne har forklaret. Hun tilbage kalder samme som ugrundede og Maae tilstaae at de ere udtalte i Hastmodig overilelse, bad Citanten frafalde Sagen og lovede at betale der paa Anvente omkostninger med 3 rd: 2 mrk: 12 s:

Citanten Var med ovenstaaende Declaration fornøjet, modtog omkostningerne med 3 rd: 2 mrk: 12 s: {og} saaledes frafaldt Sagen og begjærede den for Retten ophævet.

Efter Parternes begjær som for Retten Haandrakte og Forligte om denne Sag blev Sagen for Retten ophævet.

Brand Opbyggelses Tings Vidne

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren lod tilføre at Han til Bielag ved sit Allerunderdanigste Regnskab maae udbede sig af \Retten at/ Skibreedets Lensmand og tilstæde værende Almue maae blive tilspurgt til at give et paalidelig Svar hvorledes Bonden Hans Hanssøn S: E: paa Rolseim har igien opbyggt de Huuse som ved ulykkelig Jildebrand eller JldsVaade, Natten til 7de Martj 1787 Afbrente i hvilken Anledning Ham efter foregaaende Tings Vidne og Ansøgning nu udj 2 aar er gotgiort udj Skatter 2 rd: 91 2/3 s: aarl: paa det Fogden deraf kunde erfare om Han i følge den Kongelige Allernaadigste Befaling af 16 Octobr: 1776 havde sadt Skorsteen i Hans nye opbygde Stue; hvorom Han var sig et formelig Tings Vidne Begjærende for derefter at observere hvad Ham som Foged Paaligger?

Dommeren tilspurgte Lensmanden, Laugrettet og Almuen efter Hr: Fogdens Tilførsel hvortil de samtlig Svarede: at det var dem bekjendt at bemelte Bonde Hans Hanssøn paa Rolseim No: 40 Sundh: S: E: godz i Opdahls Skibreed har forsvarlig af nye opbyggt lige Huuse som de afbrendte, og i stæden for Røgstue har Hand ved den nye opbygte Stue i Kiøkkenet ladet opføre Skorsten og i Stuen indsadt Jern Kakkellovn. J Stuen desuden fuldkomne store Vinduer alt døgtig og i behøvende Stand, Disse Huuse Hand nu beboer og

har beboet siden de bleve opbygte og fuld færdige, hvilket skeede Afvigte 1787 og dette indeværende 1788 Sommer.

Hr: Fogden begiærede det Passerede som Tings Vidne sluttet og sig beskreven meddeelt. som blev Bevilget. Udstædt

Brand Opbyggelses Tings Vidne

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren lod tilføre at Han til Bielag ved sit Allerunderdanigste Regnskab maae udbede sig af Retten at Skibreedets Lensmand og tilstæde værende Almue maae blive tilspurgt til at give et paalidelig Svar hvorledes Bonden Rasmus Nielssøn S: E: paa Rolseim har igien opbyggt de Huuse som ved ulykkelig JldsVaade Natten til den 7de Martj 1787, afbrendte; i hvilken Anledning

1788: 112b

Ham efter foregaaende TingsVidne og Ansøgning nu udj 2 aar er gotgiort udj Skatter 2 rd: 91 2/3 s: aarlig; Paa det Fogden deraf kunde erfare om Han i følge den Kongelige Allernaadigste Befaling af 16 Octobr: 1776, havde sadt Skorsteen i Hans nye opbygte Stuer; Hvor om Hand var sig et Formelig Tings Vidne Begiærende for derefter at observere hvad Ham som Foged paaligger.

Dommeren tilspurgte Lensmanden, Laugrettet og Almuen efter Hr: Fogdens Tilførsel: hvortil de samtlig svarede, at det var dem Bekjendt at bemelte Bonde Rasmus Nielssøn paa Rolseim No: 40 Sundh: S: E: godz i Opdahls Skibreede har forsvarlig af nye opbyggt lige Huuse som de afbrendte Alle døgtig og i behøvende Stand; Men til Stue og Vaan hus har Han ej kunnet bygge Andet end Røgstue dog med fuldkomne Vinduer udj, baade formedelst Hans Formue er ringe, da Kakkelovns og Skorsteens Stuer ere meere bekostelige, og fordrer mere og bedre Brende end Røgstuer, \saa og da/ Kakkelovns stuer ere des\uden/ mindre nyttige end Røgstuer da Folk i disse sidst benævnte bekvemmeligere haver fornøden Brug med Kogen og Mad Lavning, og i daglig indtreffende Tilfælde at Folk kommer Hiem af Marken eller Søen med Vaade Klæder kand samme i Røgstuer som meere Luftige og Sunde strax tørres hvilket ej vel kand lade sig giøre i Kakkelovns Stuer som Lavere, usundere og mindre Luftig.

Hr: Fogden begiærede det passerede sluttet som Tings Vidne, og sig Beskreven meddeelt som Blev Bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 74. Morten Knudssøn Alsager Obl: 40 rd: 1ste pr: i ½ Onerims Laxevaag ½ Løb Sm: til Torbiørn Samsonssøn Hille Datt: 8de Novembr: 1783 af Creditor qvitteret 18de Maj 1788.

No: 3 Fol: 334a. Morten Knudssøn Alsager No: 136 Obl: til Torbiørn Samsonssøn Hilde stoor 122 rd: datteret 30te Maj 1781 af Creditor qvitteret 18 Maj 1788.

No: 2 p: 635. Berge Bodilssøn!! (Bottelssøn) Nedre Flygensfær Obl: til Hans Larssøn Møklestad 43 rd: datteret 5te Octobr: 1775 qvitteret 7de October 1788.

No: 3 fol: 393. Jver Poulsøn Nordbust No: 71 S: S: E: godz Obl: til Peder Pederssøn Nesse og Erich Pederssøn Aachre tilsammen stoor 309 rd: datt: 16de Januarii 1782. qvitteret af Creditor Peder Pederssøn Næsses Arvinger og Erich Pederssøn Aachre den 3de Maj 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Marke skjels og Skifte Contract mellem Beboerne af Øchland, Thornæs og Schielleviigen in Triplo udstædt Datteret 5te Julii 1788.

John Nielssøn Tvedt Obl: til Hr: Lieutenant Nichol stoor 92 rd: 1 pr: i Tvedt No: 7. H: C: godz 18 mrk: Sm: ¼ Hud. Datt: 22de Maj 1788.

Skifte Brev 14de Julii 1788 efter Hactor Erichssøn Klettes Hustrue. Jorde godz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Johannes Mortenssøn Nedre Kleppe Skjøde til Johannes Olssøn paa Kleppe No: 58 S: S: E: godz 1 pd: 4 ½ mrk: Sm: 1/3 Hud mod Kjøbe Summa 90 rd: 3 mrk: Datt: 7de Octbr: 1788.

1788: 113

Johannes Olssøn Nedre Kleppe No: 58 Vilkaars Brev til Johannes Mortenssøn og Hustrue Kari Sebiørns datter Datt: 7de Octbr: 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Berge Jonssøn Næshavn til Biørne Olssøn paa Næsse 19 ¼ mrk: Sm: ½ Hud 1 skill: Penge for brugt af Niels Larssøn som Ejer, paa Lives Tiid dat: 7de Octobr: 1788. Til Manufactur Huset Betalt 8 s:

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Mikkell Mikkellssøn Ferrevog. 2. Størk Størksøn Store Amland. 3. John Anderssøn Lille Amland. 4. Morten Hanssøn Helland. 5. Christopher Olssøn Kaaste. 6. Christopher Olssøn Opdahl. 7. Mads Endressøn Drange. 8. Endre Johansøn Jndre Haaland den yngre.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til adskillige Poster ligesom for Schaaneviigs Skibreede Fol: 8 i denne Protocol, undtagen 6te ej flere end de angivne Bord Sauger. 7. af omspurgte Persohner, er Olaus Hougs Giestgiver i Godøesund, og Berge Johnssøn Giestgiver i Næshavn. 8. Post Lensmand Mads Christophersøn bruger dette Aar Store Godøen 1 Løb Smør som er {Søe} \Land/ Lægd. Hovland har dette aar været brugt af Ejeren Elling Møller Falch.

Odels Mandtallet Differencen Examineret hvorefter afgaar 11 Løber 2 ½ mrk: Smør 6 ½ Hud. Tilkommen 2 pd: 22 ¾ mrk: Smør.

Ting Skydsen. | Ligesom for Schoneviig

Avtage paa ubestemte Aar. | Skibr: 1787 fol: 8.

Restance Registerets Summa til 1788. 730 rd: 8 s:

Pante Bogen til Indragelse

Knud Knudssøn den ældre af Øfr: Løhammer Skjøde til Knud Knudssøn den yngre paa Øfr: Løhammer No: 21 H: C: godz 1 Løb Smør mod 100 rd: Datteret 7de Octobr: 1788.

Christopher Olssøn Koste og Henrich Mikkellssøn Helland Skjøde til Ole Olssøn Holme paa Holsæter No: 74 S: S: E: godz 9 mrk: Sm: for 11 rd: Datt: 7de Octobr: 1788.

Niels Christopherssøn Sør Eijde Skjøde til Christopher Nielssøn paa Sør Eijde No: 1 S: S: E: godz 2 pd: 6 mrk: Sm: ¾ Hud mod 120 rd: Datteret 7de Octobr: 1788.

Sølfæst Tostenssøn Store Sætre Skjøde til Jens Samsonssøn Onerim paa Store Sætre No: 133 S: S: E: godz 1 Løb Smør mod 150 rd: Datt: 8de Octobr: 1788.

Siur Anderssøn Solem Skjøde til Hactor Erichssøn paa Klette No: 130 S: S: E: godz 1 Løb Sm: ½ Hud for 170 rd: 3 mrk: 12 s: Datt: 8de Octobr: 1788.

Berge Bottelssøn Nedre Flygensfær Skjøde til Bottel Bergessøn paa Nedre Flygensfær No: 20 S: S: E: godz ½ Løb Sm: ½ Hud mod 60 rd: Datt: 8de Octbr: 1788.

Lars Olssøn Øfr: Dalland den ældre Skjøde til Lars Olssøn den yngre paa Øfre Dalland No: 85 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud mod 60 rd: Datt: 8 Octbr: 1788.

Siur Johannessøn Øchland Skjøde til Johannes Siurssøn paa Øchland No: 64 S: S: E: godz ¾ Løb Sm: ¾ Hud mod 200 rd: Datt: 8de Octobr: 1788.

Jver Poulssøn Nordbust [Skjøde] til Hans Jverssøn paa Nordbust No: 71 S: S: E: godz 2 pd: 15 mrk: Sm: 7/8 Hud mod 350 rd: Datteret 8de Octobr: 1788.

Jens Samsonssøn Store Sætre Vilkaars Brev til Sølfæst Tostenssøn og Hustrue Berithe Heljes dt: Datt: 7de Octobr: 1788.

Hactor Erichssøn Klettes Obl: stor 170 rd: 1 pr: i Klette No: 130 S: S: E: godz \1 Løb Sm: ½ Hd:/ til Siur Anderssøn Solem. Datt: 8de October 1788.

Bottel Bergessøn paa Nedre Flygensfær Obl: stor 60 rd: til Hans Larssøn Møklestad 1ste pr: i Nedre Flygensfær No: 20 Sundh: S: E: godz ½ Løb Sm: ½ Hud Datteret 8de Octobr: 1788.

Hans Jverssøn Nordbust Obl: til Peder Pederssøn Næsses Enke og Erich Pederssøn Aachre hver for 175 rd: tilsammen 350 rd: 1ste pr: i Nordbust No: 71 S: S: E: godz 2 pd: 15 mrk: Sm: 7/8 Hud Datteret 8de Octobr: 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 194. Hactor Erichssøn Klette No: 130 Obl: stor 170 rd: til Siur Anderssøn Solem datt: 21 Maj 1785. qvitteret 8de Octobr: 1788.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med Videre at gaee i Rette saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Ous Skibredes Høste Ting den 10de October 1788, sadt og holdet paa Tingstædet Holsund, Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds For-

1788: 113b

fald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren. Skibreedets Lensmand Hans Engelssøn Øfre Echeland, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig

1. Niels Christopherssøn Sundøen 4. Lars Nielssøn Hougland 7. Thomas Thomassøn Aadland
2. Hans Christopherssøn Sundøen 5. Peder Pederssøn Svendsdahl 8. Niels Knudssøn Højsæter
3. Endre Svendssøn Tøsse 6. Hans Hanssøn Hegland

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, som Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 93a. og 94b. for Etne Skibreede fol: 96 og for Føjens Skibreede fol: 101.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og Passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmand, Laugrettet og Almue samt de 2de Mænd Knud Eliassøn Gærde og Wintz:s Evindssøn Wafet og befunden som herefter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 4de Julii 1788 efter(?) Johannessøn Aadland. Jordegodz udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Opsadt Sag fra Fol: 66a. Johannes med flere paa Scheije Contra Peder Døsem.
Begge Parter blev paaraabt men da de ej mødte, Saa lod Retten Sagen Beroe til Sommer
Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 66b. Niels Høysæter Contra Peder Lepsøen.
Citanten Niels Høysæter mødte, sagde at denne Sag ved Forlig mindelig var afgjort derfor
frafaldt samme og begiærede at den nu for Retten maatte ophæves.
Paa grund heraf udgaar denne Sag.

Opsadt Sag fra fol: 66b. Baltzer Smiths Enke Contra Peder Lepsøen.
Begge Parter blev paaraabt, men de mødte ikke.
Sagen beroer altsaa til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 66b. Anders TrengerEijde Contra Hans Sævild.
Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte, Saa lod Retten Sagen beroe til
Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 66b. Jver Schogetre Contra Niels Qværnæs.
Citanten mødte /: betalte Resterende incaminations Penge 4 mrk: :/ og derefter fremlagde
Rettens seeneste Lavdag i denne Sag saalydende:

Indstevnte Niels Larssøn Qværnæs mødte tilstod at være lovlig stevnet og Lavdaget,
derefter /: betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ Declarerede rigtig at have været skyldig Citanten de
paastevnte 14 rd: men sagde derpaa og til afdrag samme sidste Onsdag den 8de hujus at have
leveret Citanten 2 Fem rigsdalers Banco Sedler er 10 rd:, det øvrige af gielden 4 rd: lover
indstevnte tillige med Sagens omkostninger som Han formoder, efter billighed paastaaes,
inden 4 uger fra dato mindelig at betale, derfor begjærede at denne Sag maa stilles i beroe for
det første til næste Ting.

Citanten tilstoed rigtig af indstevnte sidste Onsdag Aften at have modtaget 10 rd:, der af er
med indstevntes tilladelse aftaget for et Lyre Garn som til Ham Solgt 2 rd:, de øvrige 8 rd:
bliver til afdrag de her paastevnte 14 rd:, og altsaa deraf til Rest 6 rd: foruden de paa denne
Sag An-

1788: 114

vendte Bekostninger. Her for Citanten igientog sin Paastand om Dom, som Han sidste Rettes
Dag nedlagt. og Protesterede mod lengere udsættelse da Hand synes at være vis om at
indstevnte ej holder sit tilførte Løfte.

Indstevnte mødte nu(?) med Penge tilspurgte Citanten for Retten om hand vilde for at faae
Sagen mindelig afgjort nu modtage de paa den paastevnte Fordring 14 rd: til rest staaende 6
rd: og desuden de paa denne Sag anvendte omkostninger me!! (med) 2 rd: 1 mrk: 12 s:
tilsammen 8 rd: 1 mrk: 12 s: for!! (som?) i Retten blev fremlagt af indstevnte og Citanten
Anbuden.

Citanten paastod endnu egne Bekostninger for Hans Tingreise 4 mrk: 4 s: disse Betalte og
den indstevnte. og da Citanten saaledes saa (saae) for sig 9 rd: modtog Hand samme og
Begiærede denne Sag, som mindelig afgjort ophævet.
efter begge Parters Begiær udgaar denne Sag.

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibreede Hans Engelssøn Øfre Echeland fremstod for Retten og anmeldte at heri Skibreedet paa gaarden Lussand er Beboeren Aschoud Jørgenssøns 2de Børn ved Navn Jørgen Aschoudssøn omtrent 18 aar gammel og Anne Aschouds datter 11 aar gl: befængt med den Spedalske Syge \som kjendelig i/ 3 á 4 og besynderlig sidste aar saaledes har tiltaget, at de ere elændige og ej kand hielpe sig selv, og for smitsomheds skyld tør ingen omgaaes dem, hvorformedelst deres indlemmelse i Bergens Hospital nødvendig maae Ansøges, men da Deres Forældre endnu lever i fattige og forarmede omstændigheder, og disse Børn intet har Arvet eller er Ejende, saa de lider baade Hunger og Anden nød og intet kand betale for Indlemmelsen i Hospitalet. Saa var Lensmanden herom TingsVidne begiærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar om det Andragne sig saaledes \eller hvorledes/ Anderledes i Sanhed forholder? Laugrettet og Almuen dertil svarede, at de Kjender bemelte Jørgen og Anne Aschouds Børn paa Lusan, og Veed at det Andragne sig saaledes sanfærdig forholder sig som tilført er.

Lensmanden var herom TingsVidne begiærende. som blev bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt beroer med Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 11te October 1788 Continuerede dette Ting.

Saug Angivelser

Tøsse eller Houchenæs Saug Peder Pederssøn Langeland paa egne og medEjeres Vegne ½ Hundrede doble 25 Hundrede Enkelte Bord.

Yttre Tøsse Saug Hans Knudssøn Tøsse paa egne og medEjers Vegne Angav fra Saugens fuldfærdigelse 24 Junii d: a: ikkun at have skaaret 2 ½ [Hundrede] enkelte Bord. ingen dobbelte. ...(?) fol: 120.

Opsadt Justitz Leiermaals Sag \fol: 67a./ Fogden Contra Kari {Anders} \Erichs/ datter Sandviig.

Actor anmeldte at Hand til denne Tiid ej har kunnet faae, den sidste Ting, belovede Præste Attest, desformedelst, og besynderlig for at faae oplyst om indstevnte Kari {Anders} \Erichs/ Datter og den af Hende til Hendes uægte Barn opgivne Fader Land Soldat Anders Jacobssøn Sandviig, efter opgivende og tildeels egen tilstaaelse Virkelig ere Hinanden beslægtede, og hvor nær, seer sig nødsaget denne sinde at begiære denne Sag, end en gang udsadt, og forfløt til næste Ting.

Jngen af indstevnte mødte eller møde lod.

Efter Actors Begiær Beroer Sagen til S: T: 1789.

Nye Sag

Niels Pederssøn Høysæter mødte /: bet: incam: Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s: /: og Anmelte til dette Ting og Tiid ved lovlig mundlig Varsel at have ladet indstevne Hans Knudssøn Sævild for efter Obligation skyldig værende 210 rd: med deraf Resterende {til Citanten} Renter til Citanten, og siden indstevnte

1788: 114b

efter lovlig opsigelse ej derpaa har betalt hverken Capital eller Renter Da til at see Documenter og Bevisligheder i Rette lagt samt derefter Dom at lide til saavel Obligations Capitalen 210 rd: som der af resterende og forfaldne Renter indtil betaling skeer, og denne Processes omkostninger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Wintzent Evindssøn Wafet og Ole Anderssøn Søre Holmefiord afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er og talte ved Indstevnte Selv.

Indstevnte Hans Knudssøn Sævild blev fra Retten tree gange Paaraabt men Han mødte ikke eller møde lod.

Citanten forbeholdt til næste Ting at fremlægge den i Stevnemaaleet paaberaabte Pante Obligation samt opsigelsen. og da indstevnte nu ej møder saa begiærede Citanten Sagen udsadt /: bet: 12 s: :/ med Lavdag /: betalt 24 s: :/ til næste Ting. Afskeediget med Lavdag etc:

Sagen Beroer til Sommer Tinget 1789.

Nye Sag

Mons Johannessøn Svendsdahls Enke Siri Ols Datter lod ved Laugværge Lensmand Hans Engelssøn Øfre Echeland møde /: betalte incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s: :/ og Anmeldte til dette Ting og Tiid ved lovlig mundlig Varsel at have ladet indstevne Selv Ejer Knud Johnssøn Svendsfahlen for resterende 11 ars Vilkaar efter Contract, foruden Husværelse som Citantinden efter Contracten ej har nødt, men heller ikke er blevet nægtet. For Forster af en Koe og 2 Smaler aarlig i mindste Beregnet til 2 rd: Altsaa for 11 aar 22 rd: derom at \see/ Documenter i Rette lagt, og derefter Dom at liide til Paastevnte Vilkaars Betaling samt Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Stevne Vidnerne Wintzens Evindssøn Wafet og Ole {Anderssøn Søre Holmefiord} Olsson Totland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes i alt lovlig at have Stevnet som tilført er og talte ved indstevnte Knud Svendsdahlen Selv.

Indstevnte Knud Johanssøn Svendsdahlen mødte tilstod lovlig Stevnt,

Lensmand Hans Engelssøn Øfre Echeland, som nu ikke havde Vilkaars Contracten ved Haanden maatte begiære denne Sag til Sommer Tinget udsadt, da Hand til den Tiid lovede at fremkomme med samme /: bet: opsættelse 12 s: :/

J Anledning heraf Beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Pante Bogen til Indragelse

Myndige og umyndige Arvinger efter Marithe Gitles dt: 14de Juli 1786 Skjøde til Niels Erichssøn Hope paa Hope No: 45 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud. Datt: 10de Octbr: 1788.

Niels Erichssøn Hope Vilkaars Brev til Faderen Erich Nielssøn af Hope Datt: 10de Octobr: 1788.

Torjuls Larssøn Frølands Skjøde til Lars Torjulssøn paa Frøland No: 86 S: S: E: godz 2 pd: Smør 1/6 Hud mod 140 rd: Datt: 10de Octbr: 1788.

Peder Johnssøn Sævild \den ældre/ til Peder Johnssøn \[den] yngre/ paa Sævild No: 75 S: S: E: godz, ½ Løb Sm: ½ gied skind 120 rd: Datt: 10de Octobr: 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Anders Siurssøn Koldahl til Hans Anderssøn Hatviigen paa ¼ part af den til Koldahls Bord Saug henlagte Grund Datt: 11te Octobr: 1788. Til M:f: Betalt 8 skil:

Lars Hanssøn Goupholm Bygsel Seddel til Axel Erichssøn Sandviigen paa et under Goupholm liggende uskatlagt Pladz Kuetræbaken kaldet Datteret 10 Octbr: 1788. til M:f: H: bet: 8 s:

Pante Bogen til indragelse

Peder Johnssøn Sævild den yngre Vilkaars Brev til Peder Johnssøn den ældre og Hustrue Marithe Asbiørns datter Datt: 11te Octbr: 1788.

Ole Baarssøn Sør Strønen Skjøde til Steffen Olssøn paa Midhuus No: 25 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud 1 gied Skind for 63 rd: Datteret 10 de Octobr: 1788.

Johannes Olssøn Helland Skjøde til Ole Johannessøn paa Helland No: 38 Sundhorlehns S: E: godz 1 pd: 9 ¾ mrk: Sm: 3/8 Hud mod 98 rd: Datteret 10de Octbr: 1788.

Skifte Contract mellem samtlig Myndige Arvinger efter Niels Monssøn Waages afgangne Hustrue Borni Willums datter hvorved Søn Erich Nielssøn Waage er bleven Ejer af Øfre Bouge No: 35 S: S: E: godz for 56 rd ½ L: Sm: og Ole Nielssøn beholder N: Bouge No: 32 S: S: E: godz ½ Løb Sm: for 56 rd: etc: Datteret 11 Octobr: 1788.

Ole Olssøn Totland No: 85 S: S: E: godz Vilkaars Brev til Ole Evindssøn af Totland Datt: 26 Maj 1788.

Penge Mangels Lysning

Anders Benonisøn Sundøen paa sin Faders Jord Sundøen No: 7 S: S: E: godz 1 pd: 21 mrk: Sm: med overBygsel til 4 ½ mrk: Sm: Præsteboels godz. Datt: 8de Octbr: 1787.

NB: Hans Torjulssøn Aadland Skjøde til Johannes Hanssøn paa Aadland ½ Løb Smør ½ Hud mod 200 rd: Datteret 10 October 1788.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til adskillige Poster har Almuen svaret ligesom for Schaaneviig Skibr: Fol: 8 undtagen til 6te Post, ingen flere end de angivne Bord Sauger. 7de Post af omspurgte Persohner findes ingen i dette Skibreede. 8de Post Lensmand Hans Engelss: bruger i aar Echeland 1 Løb 1 pd: 10 2/3 mrk: Sm: Land Lægd.

Odels Mantallet, Differensen Examineret hvorefter Afgaar 2 Løber 14 ¼ mrk: Sm: 1 Hud. Tilkommen 21 ¼ mrk: Sm: ½ Hud.

Ting Skydsen. som sædvanlig.

Restanse Registerets Summa til 1788 208 rd: 5 mrk: 5 s:

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Peder Endressøn Øfr: Bouge. 2. Torjus Nielssøn Goupholm. 3. Erich Johanssøn Rødne. 4. Ole Olssøn Løvschar. 5. Johannes Olssøn Nordviig. 6. Ole Anderssøn Fæstad. 7. Peder Nielssøn Lepsøen. 8. Arne Monssøn Roe.

Pante Bogen til Indragelse

Anders Olssøn Øfr: Dahlen Skjøde til Engel Anderssøn paa Øfre Dalen No: 31 S: S: E: godz 1 pd: 8 mrk: Sm: 2 gied skind mod 400 rd: Datt: 10de Octbr: 1788.

Mons Nielssøn Langeland Skjøde til Niels Monssøn paa Langeland No: 38 S: S: E: godz 2 pd: Sm: ¼ Hud mod 196 rd: Datt: 10de Octobr: 1788.

Pante Bogen Til Udslettelse

Resten No: 3 fol: 400. Oberst Lieutenant Pritziers Obl: paa Klyve No: 20 S: S: E: godz til Peder Pederssøn Næss, Erich Pederssøn Aachre, og Knud Knudssøn Nernæs stoor 499 rd: datteret 27de Maj 1787, deraf er for Rest 200 rd: af Creditorerne qvitteret den 12te Julii 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Anders Knudssøn Gierde til Lars Larssøn paa Pladset Slaatten under Gierde paa Lives Tiid. Datteret 11 October 1788. til Manufactur Huset bet: 8 s:

Anders Knudssøn Gierde til Knud Mikkelsøn paa Pladset Wiigen under Gierde paa Livs Tiid. Datt: 11 Octbr: 1788. Til M:f: H: bet: 8 s:

Jomfrue Wilhelmine Formann til Ole Hanssøn paa Midsæter 1 pd: Smør 1 gied skind før brugt af Niels Jørgenssøns Enke. paa Lives Tiid Datteret 7de Martj 1788. Til Manufact: Huset bet: 8 s:

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 1ste Juni 1788 efter Knud Eliassøn Gierdes Hustrue. Jorde godz Udlægget i Skjøde Bogen Extraheret.

Oberst Lieutenant von Pritzier Obl: stoor 299 rd: til Hr: Andreas Severin Heiberg 1ste pr: i Klyve 1 Løb Sm: 1 Hud Datteret 30te Augusti 1788.

Anders Torjulssøn Børdahlen (Børdahlen) Skjøde til Torjuls Anderssøn \paa/ Børdahlen No: 80 S: S: E: godz ½ Løb Sm: ½ G:skd: for 300 rd: Datt: 11te Octbr: 1788.

Torjuls Anderssøn Obl: stoor 300 rd: til Hr: Andreas Severin Heiberg ½ Løb Sm: ½ Gd:skd: mod 1ste pr: Pantsadt Datt: 11 Octobr: 1788.

Ole Anderssøn Søre Holmefjord [Obl:] stoor 110 rd: til Hr: Andreas Severin Heiberg 1ste pr: 10 mrk: Sm: ½ Hud Datt: 11 Octbr: 1788.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

1788: 115b

Strandviigs Skibreedes Høste Ting den 13de Octobr: 1788 sadt og holdet paa Tingstædet Holsund. Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leird: Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulr: W: Koren. Skibreedets Lensmand Engel Hanssøn Giøen, samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig
1. John Steffenssøn Berge 4. Wiching Olssøn Haaland 7. Samuel Olssøn Hiertager
2. Hans Hanssøn Kleppe 5. Elling Olssøn Opsahl 8. Engel Engelssøn Sørtvedt
3. Peder Hanssøn Kleppe 6. John Olssøn Berge

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger som Registeret for Schaaneviigs Skibrede fol: 93a. og 94b. samt for Etne Skibreede fol: 96, og endelig for Føjens Skibreede fol: 101b.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Torjus Hanssøn Giøen, og John Olssøn Tuft og befunden som herefter findes tilført.

Pante Bogen til Indragelse Publiceret

Skifte Brev 20de Junii 1787 efter Hans Hanssøn Aachres Hustrue.	Jorde gods ud-
.... 5te Decembr: 1787 efter Peder Hanssøn Kleppes Hustrue.	legget i Skjøde
.... 3de April 1788 efter Anders Anderssøn Femanger.	Bogen Extraheret

Optagen Sag fra fol: 68b. Guri og Ole Baartvedt Contra Lars Aachre
blev udj denne Sag q afsagt følgende q bet: rest: Inc: 7 mrk:, og

Dom

Afgangne Torchel Nielssøns Enke Guri Siurs Datter Baartvedt og Ole Halvorssøn Baartvedt har hertil Retten lovlig ladet indkalde Lars Hanssøn Aachre for ulovlig og Voldsom paa Citanernes grund og Ejendom at have spildet deres Mølle Dam og optaget deres Stem og Dæmmings Stok at lide Dom til undgiældelse efter Loven og omkostningers Erstatning. Af Citanterne er med 2de enstemmige Vidner beviist at Lars Hanssøn Aachre med havende Øxe og Haand Spag, ved Jule Tiiden 1786 sønder brød Citanernes Qværne Stem og udbrod den nederste Grund Stok deraf, den Han lagde paa Land og Vandet randt. Citanterne have paastaaet Dom efter Indstevningen og Omkostninger 4 rd: Indstevnte har intet antagelig haft imod Søgemaallet at fremføre, allene nægtet samme uden afbeviisning. Da det er beviist at Lars Hanssøn Aachre har spildet Citanernes Mølle Dam og derved forbrudt imod Lovens pag: 838 art: 8. Men hvorom henseende Skaden ej kan Dømmes siden samme hverken er paastevnet eller taxeret; Saa for det øvrige Kjendes og dømmes for Ret og herved Afsiges: At Lars Hanssøn Aachre for at have Spildet Citanterne Afgangne Torchel Nielssøns Enke Guri Siurs Datter Baartvedt og Ole Halvorssøn Baartvedts Mølle Dam, bør efter bemelte Lovs 5te Bogs 11 Capituls 8 art: bøde Trediesinds tyve Lod Sølv er 30 rd:, hvoraf efter Lovens 1ste Bogs 22 Cap: 4 art: de toe tredie Parter tilfalder Hans Majestets Cassa og til Districtets Foged betales, og den ene tredie Part Sagsøgerne, samt erstatte Citanterne denne Sags omkostninger med 4 rd: alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Mulct Udstædt

videre Tinglyst

No: 19. Stiftets Skrivelse 4de Octobr: 1788, hvorved en fra Romsdahlens

1788: 116

Arrest Hus undvigti Tyvs Delinquent Ole Olsson Møklebust efterlyses.

Pante Bogen til Indragelse

Creditorer og Arvinger efter \2/ Samuel's:/ \1/ Mikkel{ssøn} Kleppe Skjøde til Samuel Mikkelssøn paa Kleppe ½ Løb Sm: ½ Hud No: 39 S: S: E: godz mod 99 rd: Datteret 18de Januarii 1788.

Mikkel Jonsson Tvedt Obl: stor 228 rd: til Engel Olsson Sørtvedts Enke 1 pr: i Tvedte No: 36 og 37 S: S: E: godz 1 pd: 12 mrk: Sm: 1/3 giedskind Datteret 28de Maj 1788.

Opsadt Sag fra Fol: 68a. Torjus Brathuus Contra Samson Berge.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa Beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 68b. Niels Eliassøn Wiig Contra Anders Anderssøn Hage.

Citanten mødte sagde at Sagen var forligti, og begiærede den ophævet.

Sagen udgaar.

Opsadt Sag Fra fol: 69a. Torjus Giøen, Contra Torger Brathuus.

Citanten mødte /: betalte resterende incaminations Penge 7 mrk: :/ fremlagde Rettens seeneste Lavdag i denne Sag saalydende. Hvilken Lavdag Gitle Johnsson Aarre og Ole Jsachssøn Aarre under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede lovlig at have forkyndt paa indstevntes Tilholds Stæd Brathuus i Hans Fraværrelse men i Hans Madmoders paahør.

Indstevnte Torger Larssøn Brathuus blev paaraabt men Hand mødte ikke eller møde lod, men Hans Defensor Lensmand Engel Hanssøn Giøen var for Retten tilstæde og paa indstevntes Vegne Vedtog Lavdagens lovlige Forkyndelse.

Citanten Torjus Giøen der efter tilførte at da indstevnte ej heller til dette Ting efter den Ham {for} lovlig forkyndte Lavdag \har mødt/ og Hand paa ingen maade har attraaet at faa denne Sag mindelig ved Forlig afgjort, saa seer Citanten sig beføiet efter sin Beslutning sidste Ting, hvilket til denne Tiid er forsømt, Ved Continuations Varsel at forfølge denne Sag, for ved Dom at faae de beviislig udsagde ærrørige Ord og Beskyldninger Mortificerede og indstevnte tilstrækkelig Straffet. Forbeholdt nærmere at fremkomme med Paastand og Deduction i Sagen, som Han til den ende begiærede udsadt til næste Ting.

Defensor Lensmand Engel Hanssøn Giøen, siden Citanten har forlangt denne Sag udsadt, havde denne sinde intet Viidere at tilføre men paa indstevntes Vegne forbeholdt alt lovligt.

For udsættelse bet: 12 s: og efter Citantens Begiær lod Retten denne Sag beroe til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra Fol: 68a. Jomfrue Jørgens Contra Jacob Hougervold.

begge Parter blev paaraabt men da ingen af dem mødte eller møde lod blev Eragtet: Da Citantinden har ladet tree Ting gaae forbie og intet fremmet i Sagen, eller Beviist Søgsmålet; saa Afviises samme til nye Paastevning.

Nye Sag

Lensmand Engel Hanssøn Giøen fremstod for Retten /: betalte incaminations Penge 2 rd: 4 s: /: og anmeldte til dette Ting og Tiid ved Skriftlig Kald seddel at have indstevnet sin Naboe Torjus Hanssøn Giøen for adskillige mod Citanten begaaede Fornærmelser paa Hans Gaards tilliggelser med mere som Stevnemaalet indeholder det Hand fremleverede, blev læst og lyder saaledes:

Retten da Stevnemaalet indeholder 2de Forskjellige Sager, den ene om Skjelds ord, og den anden

1788: 116b

om adskillige Fornærmelser mod Citanten paa Hans Gaard ved ulovlig Beitning etc: betydede Citanten at ikkun een af Sagerne \i følge Rescr: 23 Janv: 1735/ efter dette Stevnemaalet kand antages og forfølges.

Citanten declarerede at det var kun en Sag, nemlig om Fornærmelserne paa Hans Gaard, og Forbrydelserne mod de paaberaabte Contracter, som Citanten efter dette Stevnemaalet vil have ført og søge Beviist alt hvad des angaaende Paastevnt. Angaaende Skjelds ordene, sagde Citanten at have gjort aparte Separat Anlæg og skal blive en aparte Sag.

der efter fremstod Stevne Vidnerne Knud Hanssøn Nerhovde og Gunder Knudssøn ibm: som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede i lovlig Tiid at have forkyndt dette Stevnemaalet i denne Sag som nu for Retten læst, paa Gaarden Giøen i indstevntes Hus i Hans Fraværelse for Hans Naboe, den til Vederlæg indstevnte Engel Knudssøn Giøen. Stevne Vidnerne forklarede ellers at de samme dag og Tiid saae indstevntes Hustrue talede ved Hende, sagde sit ærende og bad Hende komme ind i Stuen for at høre paa Stevnemaalet men Hun vilde ikke. Indstevningen blev og da {for} i bemeltes overværelse forkyndt for Vidnet Ingeborg Ellings datter men Vidnet som tjener indstevnte var ej selv tilstæde. De øvrige Vidner møder og for Indstevnte til Vederlæg er Stevnemaalet ligesaa lovlig forkyndt.

Indstevnte Torjus Hanssøn Giøen mødte tilstoed at være fortalt i denne Sag at være Stevnet og havde intet imod Forkyndelsen, /: betalte Tilsvares Penge 40 s: /: og der efter lod tilføre, at den omstevnte Vej har {Citanten} indstevnte for 8 á 9 aar sadt i stand lige saa god

og forsvarlig som Citantens part, samme Vej kunne end nu været i lige god Stand dersom Citanten ej, paa usædvanlige Stæder tvert imod Formændenes Skikke, havde anlagt 3de forskellige Veiter som foraarsager at indstevntes Vei Støkke ved tilløbende Vand bliver Vaad og dyb og besværlig ja næsten muelig!! (umuelig) at kunne Ved lige holde, og nægtede indstevnte, paa nogen maade enten Ved usædvanlige Kjørsel eller Gange Vej at have fornærmet Citanten paa hans engeBøe eller Anden stædz. Tilstod dette aar formedelst Jagning af (..?)lubende Dyr at Hans Faaer og Smaler nogle gange, dog mod Indstevntes Villie, er kommet ind paa Citantens Marker, saadant troede {Citan} indstevnte ej at Citanten saa nøje havde regnet sær da det kand Beviises at Citantens Faaer og smaler ligesaa ofte har Beitet paa den indstevntes Marker og at Citantens \Giedder/ mere end end!! en gang har opædt, ned traæd og bedærvet Indstevntes Ager medens den stod i beste Floer. {Bøe} Gierdet i Sæter marken for saavit indstevnte Vedkommer at holde Ved lige skal i alt findes lige saa lovfør

1788: 117

istand holdt som Citantens Part, og i Sæter marken har indstevntes Creaturer aldeeles ej hverken dette eller forrige Aar fornærmet Citanten med Beitning, saal: benægter alt dette paastevnte, hvor i Hand er aldeeles uskyldig og intet haver forbrudt synes derfor at denne Proces ubeføjet paaføres Ham, der altid har haft og har lyst til at leve i Freed sær med sine Naaboer, men nødsages Hand ved Proces at forsvare sig saa vil Hand ej allene beviise alt det her tilførte men end og meget mere Ham kand have billig Aarsag at klage over og saaledes Reserverede alt lovligt i Tiid og Tilfælde.

Lensmand Citanten Engel Giøen lod tilføre at Han fant det ufornöden at besvare indstevntes urimelige og usanfærdige tilførsel men alleneste begiærede med Paastand at Hans Viidner maatte Eedfæstes og afhøres.

indstevnte vedblev sit forrige.

Den til Vedermærhle indstevnte Engel Knudssøn Giøen mødte ikke.

De i denne Sag indstevnte og mødende Vidner Johannes Hanssøn Giøen, Lars Mikkelsøn Giøen, Eli Lasses datter Giøen, Aagaathe Johans datter Giøen og Asbiørn Asbiørnsøn Eijdestøen, var for Retten tilstæde. Vidnet Ingeborg Ellings Datter mødte ikke. For de mødende Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende,

og der efter som første Vidne fremstod Johannes Hanssøn Giøen som aflagde Eed og forklarede: Nu paa andet aar at have tjent paa Giøen hos denne Sags Citant, i den Tiid har Vidnet lært at kjende Gaarden Giøens Hiemme og Field marker og Veed hvad der af tilhører saavel Citantens som indstevntes gaarde Brug, og har Vidnet denne Sommer seet 2de forskellige Gange at indstevntes Faaer omtrent 20 eller 30 Stk: paa tall har gaaet og Beitet i Citantens Fæe Hage Sæter marken kaldet. dog Vare Faarene ej der bevogtede af nogen, om Faarene ved nogen var drevet til dette Stæd Veed Vidnet ikke, men Begge gange var Vidnet og det her indstevnte Vidne Lars Mikkelsøn Giøen af Citanten henviist til Marken for at optage Faarene eller Smalerne og drive samme Hiem til Citantens gaard, første gang kom Vidnet ikke til Marken før Faarene allerede ved indstevntes tjener var bort drevet, Men anden gang tog Vidnet en heel deel Faar i samme Mark, Veed ikke rettere og bedre end de alle tilhørte indstevnte, paa et, 2 á 3 stk: nær som af Naboen Engel Knudssøns Faaer, vel kunne være deriblant, Vidnet drev Faarene hiem mod gaarden Giøen og Citantens Huuse for at sætte Faarene ind, Men da Vidnet var kommet nær mod Thunet hvor Citanten mødte, kom {Cit} indstevntes Hustrue tilløbende, var Vreed fordie Faarene var optaget og Hiem drevet af Marken item fordie de skulle sættes ind, sadte sig der imod af all magt, og vilde Viinde Faarene tilbage for igien at drive dem

tilbage til Marken, hvilket Vidnet tilligemed Lars Mikkelsøn hindrede indtil Citanten, gav ordre til dem ikke længere at gjøre modstand. Indstevntes Hustrue tog derpaa Faare Flokken med sig og drev samme til sin Mands egen Mark. Nu erindrer Vidnet nok en gang denne Sommer at have seet indstevntes Faaer i samme Sæter Mark. Vidnet var da ene, og siden Vidnet den gang ikke havde \i ordre/ at optage Faarene lod {lod} Ham dem gaae roelig, denne som første gang Vidnet saae Faarene i Marken var ved St: Hans Tiid. de før omProvede 2de gange var omtrent midt i Høe Sloten, og omtrent 8te dage mellem hver gang. Videre forklarede Vidnet at den omProvede Mark Sæter Marken kaldet er saaledes Situeret at Faaer gjerne deri 8te dage og længere der kand gaae i Beite uden hiemmen fra gaarden at blive seet at Citanten ej haar!! (har) sine Faaer gaaende i denne Mark. og endelig at Indstevntes Faar, oftere og længere end Vidnet har seet og forklarer har Beitet i denne Citantens Mark, slutter Vidnet deraf at da det sidste gang Var i Marken og tog Faarene, saaes Marken paa adskillige stæder gandske Sort foraarsaget der af at Faarene der havde Beitet og haft sit Leje; Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev sagde ej at Viide mere, og da Parterne ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det Dimitteret. og Vidste Vidnet intet at forklare om det paastevnte Gierde og den omstevnte Vej.

Som Natten paafaldt beroer Tingets og denne Sags Continuation til i Morgen.

Anden dagen den 14de October 1788 Continuerede dette Ting og denne Sag.

Alle Vedkommende var tilstæde og fremstod som

2det Vidne Lars Michelssøn Giøen aflagde Eed og forklarede: At have tjent hos Citantens Søn paa Giøen siden sidste Foraar 1788 ellers til denne Sags oplysning i et [og] alt uden mindste Forandring ligesom 1ste Vidne, dette allene undtagen at den første gang Vidnet saae Faaer i Citantens Mark var noget efter St: Hans dags tiid først i Høe Sloten, og Veed Vidnet ikke rettere eller bedre end at samme Faar var indstevnte tilhørende, ellers i alt som 1ste Vidne. Demitteret som første Vidne.

3de Vidne Eli Lasses Datter Giøen tjener hos Citanten hvor Vidnet nu paa 3de aar har tjent, aflagde Eed og forklarede, at i den Tiid har indstevntes Faaer aarlig mere end en gang af Vidnet været seet at Beite i Citantens Sæter mark, hvor Citanten som Vidnet Veed og har lagt mærke til ikke lader Beite med nogen andre sine Creaturer end Melke Kjør allene. Vidnet har ikke været med at optage Faarene i Marken og drive dem Hiem til gaarden, men det har i Selskab med Vidnet Aagaate Johans datter dette aar en á 2 gange drevet indstevntes Faar 20 á 30 stk: hver gang af Citantens \Sæter Mark/ til Indstevntes Hiemme Mark, og hertil har Vidnet haft Citantens sin Husbondes ordre, i det afvigte Aar 1787 har

dette Vidne ligesaa 1 á 2 gange uddrevet lige antal Faar af indstevntes som omProvet, fra Citantens Sæter til indstevntes Hiemme Marker. Vidnet forklarede ellers afvigte aars Sommer i Samtale med indstevntes Hustrue at have fortalt at have drevet, Hendes og Mands Faaer ud fra Citantens Sæter mark til deres egen Hiemme Mark. Men dette modsagde indstevntes Hustrue med heftighed og ville slet ikke troe Vidnets Fortelling. Dimitteret som forrige.

4de Vidne Aagaathe Johannes datter tjener paa Giøen hos Citantens Søn og været der siden dette 1788 aars Foraar, aflagde Eed og forklarede i et og alt til denne Sags oplysning som 3de Vidne Eli Lasses datter uden mindste anden Forandring om indstevntes Faars Beitning og afdriving i og fra Citantens Sæter Mark forsaavit om dette indeværende aars Sommer er

forklaret, end som dette Vidne lagde til, Vel at have seet Citantens {Faar} egne Faaer at have rækket over denne Sæter mark, og naar og saa ofte Vidnet har formærket at Faarene Citanten tilhørende der har Villet standse for at Beite, har Vidnet efter Citantens Begiær der en for alle gange har sagt ej at ville have sine Faar i denne Mark; nogle gange drevet samme til Citantens egne Hiemme Marker. Om hvad 1787 har Passeret, hvorom Vidnet Eli Lasses datter har forklaret Ved!! (Veed) \dette/ Vidne intet, heller intet Viidere til denne Sags oplysning. Uden paa indstevntes Spørgsmaael, dette aars Foraar før Pintze Tiider, saae Vidnet at Citantens Faar omtrent 30 stk: var kommet ind paa indstevntes Sæter Mark og mellem Snee Fænder Beitede i Bratte Bakker og Braat som efter Vidnets skjøn ikke var tilgiengelig for Fæe Creaturer, nu forklarede Vidnet {at} ej denne omProvede Tiid at have seet Faare Flokken samlet paa indstevntes Mark, men allene Vejen efter samme, som den dog var lagt og viises tydelig hvor Faarene havde travet hiem efter Braaterne. dette kom Vidnet til at see da Hun i sin Husbondes ærinde var gaaet til Marken for at søge efter 2de for Ham bort komne Faar: Dmitteret som forrige.

Citanten betalte for de 4 afhørte Vidner 3 mrk: der efter for denne sinde frafaldt det indstevnte Vidne Ingeborg Ellings Datter Giøen, som Han ej vilde have forelagt til Vidnesbyrds Aflæg, Men ved Continuations Stevnemaael agter hand til næste Ting at lade indstevne flere og andre Vidner til nærmere Beviis og Oplysning i denne Sag forsaavit Smale Beitningen angaar

og nu fremstillede de i Stevnemaalet Benævnte Besigtelses og Taxations Vidner Knud Hanssøn Nerhovde og Gunder Knudsøn Nerhovde som hand begiærede under Eed at maatte forklare hvad de angaaende Vejen over Hougen og Gierdet mellem Citantens Hiemme og indstevntes Sæter Mark, dens nærværende Stand veed at forklare. For disse Vidner blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, hvorefter de fremstod som

5te og 6te Vidne og forklarede efter Citantens Lensmand Giøens begiær: Denne Høst just den samme dag de forkyndte Stevnemaalet i denne Sag, at have været nærværende paa Giøen og efter anvisning af Citanten og efter Tilkaldelse af indstevnte som ved sin Hustrue lod møde, at have opgaaet omstevnte Kjørsel Vej over Hougen; og befandt samme paa de Stæder som Citanten opgav, og indstevntes Hustrue tilstod at tilhøre Ham at Ved lige holde var Steenlagt og i saa forsvarlig Stand at den bær(?) oppe Hæst og Læs, tør og god, Vidnerne syntes Vel at Vejen var trang og smael men

1788: 118b

paa dette Stk: viistes dog ikke paa enten af Siiderne nogen aparte Kjørsel eller gange Vej anlagt. derimod den øvrige deel af Vejen som Citanten sagde at tilhøre indstevnte at Ved ligeholde fantes dyb, Vaad, mere trang, og neppe fremkommelig med Hest og Læs. paa \begge/ Siider af dette Stk: hvor Citanten har sagt at Eje Enge Boen viistes anlagt en gange Vej, og Vistes ellers at der udenfor den almindelige Vej havde været Kjørt med Slæde, af hvem Ved Vidnerne ikke uden for hvad Citanten for dem har sagt at det var skeed ved indstevnte. Indstevntes Hustrue som var nærværende, sagde at Hendes Mand ikke ene var Pligtig at istand holde det Brøstfældige Vej Støkke men at og noget der af Tilkommer Citanten, hvilket denne modsagde, hvorledes Vejen mellem Parterne henseende Vedligeholdelsen er deelt Veed Vidnerne ikke uden for hvad Citanten har fortalt dem, Samme dag efter at Vejen var besigtet forføjede Vidnerne sig i følgeskab med Citanten til Parternes Sæter Marker og det mellem samme opførte Gierde. Efter den avisning!! (anvisning?) som Citanten da gjorde om hvad af Gierdet tilhørte Citanten og hvad indstevnte, fandt Vidnerne at det af Gierdet som Citanten sagde vedkom Ham at vedlige holde var vel saa godt iStand holdt, som den Gahr der skulle tilhøre indstevntes Part. Indstevntes Hustrue

ville ej gaae med til Marken, og var ikke der nærværende, om Gierdet saaledes mellem Parterne er deelt Som Citanten har Viist og opgivet Veed Vidnerne ikke, da de ikke tilforn har været nærværende Ved nogen deeling, eller hørt noget tale derom uden hvad de denne Høst, har hørt af Citanten Lensmand Giøen. om de Veje som er anlagt paa Siiden af Vejen over Hougen og hvad Skade henseende Tab paa Høe, kand have foraarsaget Citanten ved!! (veed) Vidnerne ikke at kunne bestemme til nogen vis ting da Gresset den Tiid allereede Var afslaget og indhøstet. Demitteret.

og Citanten betalte for disse som 5te og 6te Vidnes Afhør 1 mrk:

Der efter Lensmand Giøen i rette lagde de i Stevnemaalet paaberaabte Contracter nemlig den første som forklarer om Vejerne over Hougen og Smale Beitet Datteret Giøen den 5te September 1737 der nest den anden som forklarer om Vandet, Render eller Veiter til sin Enge Boes (Bons) Giødning, om Smale Beitet i Sæter marken, og endelig om Skifte gahrens Vedligeholdelse Datt: Giøen den 12te September 1755, og endelig for det 3de i Rette lagde Hand en Freed Lysning Hans Sætter Mark Vedkommende for alle uvedkommende Datteret Lunderviig den 8de Maj 1776. Hvilke 3de Documenter efter Citantens begiær et efter andet blev læst og lyder saaledes. Derefter Citanten lige som før tilført, for ved Continuations

1788: 119

Stevnemaael at faae flere Vidner indstevnet og afhørt begiærede {at} denne Sag udsadt /: bet: 12 s: /: til næste Ting, da Han til den Tiid Reserverer at fremkomme med Deduction i Sagen.

Efter Citantens begiær beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Nye Sag

Lensmand Engel Hanssøn Giøen fremstod /: betalte incaminations Penge 2 rd: 4 s: /: og anmeldte til nærværende Tiid og Ting ved lovlig Mundlig Varsel at have indstevnet Torjus Hanssøn Giøen for mod Citanten udsagde ærrørige ord og Beskyldninger, derom at paahøre Vidner som stevnte ere, og lide Dom til ordenes og Beskyldningernes Mortification, Bøder at udreede og Sags omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt Johannes Hanssøn Giøen, Lars Mikkelsøn Giøen og Asbiørn Asbiørnssøn Eijestøen.

Indstevnte saavel som Vidnerne mødte. og tilstod den indstevnte Torjus Hanssøn Giøen lovlig at være stevnet, /: betalte tilsvars Penge 40 s: /: og in totum benægtede det paastevnte, da Hand veed sig aldeles frie for \sig/ at have fornærmet Citanten enten med ord eller gierninger.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet Eedtaget og forhørt. For Vidnerne som alle mødte blev Eedens Forklaring af Lov Bogen dem forelæst med Formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende, hvor efter fremstod som

1ste Vidne Johannes Hanssøn Giøen tiener hos Citanten aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At en dag dette aars Sommer noget hen i Høe Slotten Vidnet og det andet her indstevnte Vidne {Erich} \Lars/ Mikkelsøn Giøen, kom Hiem drivende til gaarden Giøen med endeel indstevntes Faar som Vidnet havde optaget i Citantens Sæter Marker, for efter Citantens {sin} \Vidnets/ Husbondes ordre at indsætte i Citantens Hus, da efter at Citanten var kom/m/et til Vidnet nær ved Huusene, hørte Vidnet at den indstevnte, som stoed og nedsloge Høe et Stk: derfra raabte til dem som Var om og hos Faare Flokken, disse ord: Tag dem dvs: Faarene, Kjør dem bort i Flaaden dvs: en ager, der hvor dine Bukker stod din svarte Hund. Vidnet hørte ingen blev navn givet men troer at disse ord vare udsagde mod Citanten, siden, som for Vidnet er fortalgt at Citantens Bukker denne Høst, skal

være seet i Ageren Flaadene kaldet. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og Vedblev samme. Dmitteret.

2de Vidne Lars Michelssøn tjener hos Citantens Søn paa Giøen aflagde Eed og forklarede: den af første Vidne omProvede dag og tiid at have været nærværende ved Giøens Huuse hvor de af 1ste Vidne omprovede Faar vare forsamlede, og hørte Citanten tillige var nærværende, hørte da indstevnte som stoed et Støkke derfra i arbeide med at nedslaae Høe, raabte til sin Hustrue som var nærværende ved Vidnet hos Faarene, disse ord: Lad dem beholde Smalen, lad dem Kjøre dem bort i Flaadene dvs: Ageren, der Bukkerne stod, men da

1788: 119b

indstevntes Huustrue ikke vilde agte efter hvad Hendes Mand raabte til Hende, men gjorde sig umage for at faae Faarene fra Huusene til Udmarken, raabte den indstevnte til sidst, med tydelig røst disse ord: tag Smalen Kjør den bort i Flaaden din svarte Hund. Vidnet som ikke Vidste mere at forklare eller af Parterne blev tilspurgt Dmitteret som forrige.

3de Vidne Asbiørn Asbiørnssøn Eijdestøen aflagde Eed og forklarede: At den af forrige Vidner omprove[de] dag og tiid var Vidnet i Leje arbeide hos indstevnte, saae fra det stæd hvor de begge stod og ned slog Høe at Vidnerne kom drivende med endeel Faar til gaarden Giøens Huuse, og da Citanten og indstevntes Hustrue var kommet til, hørte Vidnet indstevnte at raabe til sin Hustrue: Lad dem beholde Smalene lade dem drive dem bort i Flaadene, der hvor Bukkerne stod Lørdag og Søndag, og til sidst sagde indstevnte: Du skal have samme skaal igien din svarte Hund. derpaa Lensmand Giøen skjød til Provs, da indstevnte strax svarede: Jeg taledede ikke til dig men til Mari min Hustrue. Dmitteret som forrige.

Citanten betalte for de afhørte 3 Vidner 2 mrk: 8 s: og da Hand ikke havde flere Vidner i denne Sag, begiærede Hand det hidtil Passerede sluttet som Tings Vidne og sig paa nærmere Anmodning Beskreven meddeelt, som Bevilget.

Citanten Lensmand Giøen derefter paastod Dom overenstemmende Jndstevningen, da Hand formoder Sagen fra sin Siide nøiagtig er Beviist, til Skjelds ordenes Mortification, Bøders udredelse efter Loven og denne Sags omkostninger skadesløs med 6 rd:

Indstevnte som Ved!! (Veed) sig aldeles frie i denne Sag synes dog, anlediget ved Citantens haarde Paastand, det kunne være fornøden at \Hand/ som en fattig Mand maatte møde med til og Forsvar fra sin Siide, og da Hand selv ikke forstaar selv at forfatte dette, seer Hand sig nødsaget at begiære denne Sag udsadt /: bet: 12 s: /: til næste Ting.

Citanten Protesterede imod udsættelse og nu som før Paastod Dom.

Retten efter indstevntes [Begiar] lod Sagen Beroe til Sommer Tinget 1789.

Saug Angivelser

Sundfiords Saug Ole Bergessøn som Ejer angav 10 Hundrede doble og 35 Hundrede enkelte Bord.

Femanger Saug Niels Johannessøn \Tvedt/ paa egne og medEjeres Vegne angav 8 Hundrede doble og 16 Hundrede enkelte.

Lygre Saug Sten Samsonssøn Lygre som Ejer angav 1 Hundrede doble og 4 Hundrede enkelte.

Schielbrigt Saug Niels Axelssøn Schielbricht angav paa egne og medEjeres Vegne 8 Hundrede enkelte Bord og ingen dobbelte.

Henanger Saug Johannes Olssøn paa egne og medEjers Vegne Angav 1 ½ Hundrede doble og 12 ½ Hundrede enkelte Bord.

Hatletvedt Saug Torbiørn Ørjanssøn Hatletvedt paa egne og medEjeres Vegne angav

1788: 120

5 Hundrede doble og 25(?) (28?) Hundrede enkelte Bord.

Reinerviig eller Biørndahls Saug Størk Anderssøn paa egne og medEjereres!! Vegne angav at Saugen er til nedfalds og at derpaa siden sidste Angivelse ikke er skaaret mere end ? Hundrede 24 stk: enkelte, og ingen dobbelte Bord.

Balleseims Saug Ejeren mødte ikke. see fol: 126.

Continuation Saug Angivelser fra fol: 114

Koldahls Saug Berge Bergessøn som Ejer paa egne og medEjeres Vegne fra 15 Octobr: 1787 Saugen var fuldfærdig til denne tiid at have skaaret 6 Hundrede doble og 10 Hundrede enkelte Bord.

Opsadt Sag fra fol: 68a. Jomfrue Godfreds Contra Halvor Aarre

ingen af Parterne mødte efter paaraab, men Lensmand Engel Giøen anmeldte at den til Ham sidste Ting fra Retten udlaante Obligation, beroer Hos Citantinden, hvis Fordring i disse dage mindelig bliver betalt, hvorom Hendes Declaration til næste Ting skal fremkomme, og der har Hun lovet at Obligationen tillige skal følge Retten, lod Sagen Beroe til Sommer Tinget 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 303. Peder Hanssøn Kleppe No: 39 Sundh: S: E: godz Obl: til Alv Olsson Schaar stoor 70 rd: datteret 26 Maj 1786. qvitteret den 14 Octobr: 1788.

No: 5 p: 363. John Olsson Foor Øfre Thun No: 54 S: S: E: godz Obl: til Ole Johansøn Fors Enke stor 189 rd: datt: 31te Maj 1787 qvitteret af Creditorindens Myndige Arvinger den 12te Decbr: 1787.

No: 5 pag: 63. Halvor Jsachssøn Aarre No: 84 Obl: til Engel Knudssøn Markhuus stor 200 rd: datteret 14 Octobr: 1783 qvitteret 14de October 1788.

No: 3 fol: 158. Haldor Hanssøn Tvedte No: 82 S: S: E: godz Obl: til Peder Pederssøn Næss og Knud Knudssøn Nernæs hver for 149 rd: er 298 rd: datteret 3de Maj 1779. qvitteret 12te Decembr: 1787.

No: 3 fol: 376. Mikkel Samuelssøn Kleppe No: 39 S: S: E: godz Obl: til Haldor Siurssøn Brattetvedt stor 70 rd: datteret 11te October 1781 qvitteret af Creditors Arvinger den 13de Maj 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Arvingerne ved Skifte efter Ole Larssøn Hage og Hustrue Marithe Berges dt: Skjøde til Ole Larssøn Hage den yngre paa Hage No: 53 S: S: E: godz 14 mrk: Sm: uden Bygsel Datteret 2de Maj 1788.

Samuel Mikkelssøn Kleppe Obl: til Sverke Sverkerson Hiernæs stor 85 rd: 1 pr: i Kleppe No: 39 ½ Løb Sm: ½ Hud Datt: 13 Octobr: 1788.

Creditor ved Skifte efter Haldor Hanssøn Tvedte Skjøde til bemelte Haldor Tvedtes Enke Anne Berges datter paa Tvedte No: 82 ½ Løb Sm: ½ Hud Datteret 18de Januarii 1788.

Creditorer og Arvinger ved Skifte 5te Decbr: 1787 efter Anne Anders Datter Kleppe til Enkemanden Peder Hanssøn Kleppe paa Kleppe No: 39 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud mod 108 rd: Datteret 13de October 1788.

Haldor Anderssøn Schogseides Enke, Skjøde til \2/ Haldor\s:/ \1/ Anders{søn} paa Schogseide No: 88 1 pd: 3 mrk: Sm: ¼ Hud, og ejer Kjøberen forhen 1 pd: 3 mrk: Sm: ¼ Hud tils: 2 pd: 6 mrk: Sm: ½ Hud Datt: 13 Octbr: 1788.

Anders Haldorssøn Schogseide No: 88 Vilkaars Brev til Anne Knuds datter Datt: 13 Octobr: 1788.

Myndige Arvinger efter Ole Johnssøn Berge hvorved Berge No: 60 19 $\frac{3}{4}$ mrk: Sm: $\frac{3}{8}$ Hud og Storum No: 11 19 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: $\frac{1}{4}$ Hud mellem dem er deelt Datt: 14 Octbr: 1788.
Ole Siurssøn Revne Skjøde til John Olssøn paa Revne

1788: 120b

1 pd: 15 mrk: Sm: $\frac{7}{12}$ Hud mod 96 rd: Datt: 13de Octobr: 1788.

John Olssøn Revne Vilkaars Brev til Ole Siurssøn og Øllegaard Johns datter Datt: 14de October 1788.

Haldor Hanssøn Tvedtes Enke Anna Berges datters Obl: til Berge Bergessøn Nedre Echeland stor 200 rd: 1ste pr: i Tvedte No: 82 S: S: E: godz $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud Datt: 27de Maj 1788.

Hr: Rasmus Tonnings Obl: til Berge Bergessøn Echeland stoor 190 rd: 1ste pr: i Debtors Ejendoms Huuse paa Præstegaarden Fuuse samt Creature og Boeskab etc: Datt: 30te Maj 1788.

Creditorer og Myndige Arvinger ved Skifte efter Anders Anderssøn Femanger Skjøde til Anders Andersssøns Enke Anne Niels Datter paa Femanger No: 46 $\frac{1}{2}$ Løb Sm: $\frac{1}{2}$ Hud Datteret 28 Maj 1788.

Halvor Jsachssøn Aarre Skjøde til Engel Torjulssøn Brathuus paa Aarre No: 84 S: S: E: godz 18 mrk: Sm: mod 244 rd: 3 mrk: Datt: 14de October 1788.

Aslach Johnssøn Holdhuus Skjøde til John Aslachssøn paa Holdhuus No: 69 1 pd: 15 mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hud for 280 rd: Datt: 14de October 1788.

John Olssøn Foor Obl: til Engel Knudssøn Marchhuus stor 196 rd: 1 pr: i Foor Øfre Thun No: 54 2 pd: 15 mrk: Sm: $\frac{3}{4}$ Hud $\frac{1}{2}$ giedskind med overBygsel til 9 mrk: Sm: Datt: 14 Octobr: 1788.

Anders Johannessøn Eijde Obl: til Niels Pederssøn Næss for 98 rd: og Giert Jsachssøn Leersten 100 rd: tilsammen 198 rd: 1 pr: i Eijde No: 93 S: S: E: godz 1 pd: 18 mrk: Sm: $\frac{3}{4}$ Hud Datt: 13 Octbr: 1788.

Ole Johnssøn Berges Myndige Arvinger Skjøde til John Olssøn paa Berge 1 pd: 15 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: $\frac{3}{4}$ Hud. Datt: 14 Octbr: 1788.

Sten Anderssøn Wanviig Skjøde til John Olssøn Berge paa Berge No: 60 S: S: E: godz 14 $\frac{1}{2}$ mrk: saa Hand nu i alt ejer i gaarden 2 pd: 6 mrk: Sm: $\frac{3}{4}$ Hud Datt: 14 Octbr: 1788.

Samuel Olssøn Hiertager Vilkaars Brev til Madelle Lars Datter Datteret 13 October 1788.

Peder Hanssøn Kleppe Obl: til Niels Johannessøn Tvedt 99 rd: 1ste pr: i Kleppe No: 39 S: S: E: godz $\frac{1}{2}$ Løb Sm: $\frac{1}{2}$ Hud Datteret 14 Octobr: 1788.

Skifte Udlæg efter Residerende Capellan Jochum Kruger udfærdiget ved den Geistlige Skifte Forvalter Hr: Provst Hertzberg den 21de April 1788. i Skjøde Bogen ordlydende indført.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 15de October 1788 Continuerede dette Ting

og da foretaget

Nye Justitz Tings Vidne Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor Anmelte at Hand paa Justicens og sit Embeds Vegne efter Stiftets ordre, som her efter skal blive fremlagt, har funden sig beføjet til nærværende Ting og Tiid ved lovlig Mundlig Varsel alt til et lovskikket Tings Vidnes erhvervelse at indkalde Drengen Gitle Heinessøn Hennanger, som efter afholdt Forhør og Besigtelse skal have begaaet Drab paa Pigen Marithe Johns datter, samt tillige indstevnet

denne bemelte Drængs Forældre Fader Heine Olsson Henanger og Moder Inger Gitles datter, alle at være Rettens Examen undergiven samt paahøre Vidner som Stevnte ere. Delinqventen angaaende det af Ham begaaede Mandrab og derved forbundne omstændigheder, samt Forældrene Heine Olsson med Hustrue Inger Gitles datter Henanger om at De har ladet denne deres ulykkelige Søn gaae løs og ej i Tiide for at forekomme ulykke, sørget for at faae Ham heftet.

Som Vidner er under

1788: 121

Falsmaael Stevnet Johannes Gitlessøn til Huuse paa Henanger. Johannes Olsson Selv Ejer paa Henanger. Guttorm Olsson tjener paa Henanger. Marithe Ols datter tjener paa Henanger.

Stevne Vidnerne Samuel Hanssøn Sandahl og Torbiørn Ørjanssøn Hatletvedt afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er og talte med enhver Vedkommende Selv saavel Paagieldere som Vidner.

Actor Hr: Foged Koren der efter fremlagde den ommelte Stiftets ordre som datteret 6te Septbr: 1788, samt deri omtalte Forhør og Besigtelses Forretning som befindes datteret 1ste Septbr: 1788 hvilke Begge et efter Andet blev for Retten opl: og lyder saaledes. Videre anmeldte Actor \at/ Lensmand Engel Hanssøn Giøn er som Defensor for Delinqventen beskikket. Ville nu fornemme om Delinqventen Gitle Heinessøn med Hans bemelte Defensor, Delinqventens {dres} Forældre Heine Olsson og Inger Gitles Datter saavelsom Vidnerne møder.

Alle indstevnte Delinqventen løs og ledig uden Baand og Fængsel, og alle øvrige mødte. Den for Delinqventen beskikkede Defensor Lensmand Engel Hanssøn Giøen ligesaa, vedtog Varsel som Defensor og lovede at i agtage Delinqventens lovlige Forsvar.

Actor derefter begiærede at Delinqventen og Hans bemelte indstevnte Fader og Moder maatte Separat en hver for sig tages under Forhør angaaende det paastevnte, og der efter forbeholdt Actor nærmere at Paastaae de indstevnte Vidner Eedtaget og forhørt.

Delinqventen Gitle Heinessøn, efter at Hans Forældre og Vidnerne vare udviiste fra Retten, \blev/ fremstillet som formeldt løs og ledig uden Baand og Fængsel eller Jern for Retten. Hans Defensor Lensmand Giøen var nærværende. bemelte Delinqvent Gitle Heinessøn som ved 2de Mænd blev frembragt og støttet for Retten, Viiste sig meget nedslaget og Bedrøvet. Til Dommerens adskillige Spørgsmaale om Hans Navn, Alder, Opholds Sted, Haantering, Hvem Hans Forældre var, om havde Begaaet drab paa Marithe Johns datter, af hvad Aarsag, og Viidere fik Retten paa ingen maade Delinqventen at svare et eneste ord.

Ting Almuen saa mange som kjendte Ham, og siden den ulykkelige Gierning skeede at Marithe Johns dt: blev ihjel Hugget og ved Ham dræbt, \.....?/ ikke har været anderledes, at Hand meget lidet spiser og slet intet taler, men forekommer en hver, som og Retten synes at Hand er gandske Vanvittig og mangler Forstandens Rette Brug.

efter Actors Begiær forblev Hand for Retten, og dernest fremstod Delinqventens Fader Heine Olsson anbød sin Forklaring med eller uden Eed som behages, og da Hand blev paalagt at giøre saadan Forklaring som Hand om paafordres med Eed trøster sig at bekræfte og af Retten formanet til Sanheds udsigende forklarede Han at Være Fader til Delinqventen, at denne her for Retten nærværende, Hans ulykkelige Søn er kaldet Gitle Heinessøn er 28 aar gammel fød paa Henanger af Deponentens Hustrue Delinqventindens Moder Inger Gitles datter, Hand har bestandig Været hos Forældrene som Ejer og Beboer en andeel i Gaarden Henanger. J sin ungdom Viiste Hand sig som et lydig og lærvillig Barn, (Vis?)ede Lyst efter

1788: 121b

at Kjende Gud og Hans ord, og gjorde der i saa god Fremgang at Hand for omtrent 10 aar siden blev antaget til Confirmation og Gudz bord. og har Faderen Comparenten til for omtrent 6 aar siden aldeles ej formærket andet end at Delinqventen!! i et og alt havde god og Sund Fornuft, hand søgte flittig Kirken og hver aar Communicerede, ligesom Hand og Hurtig og flittig forrettede all slags Bonde Arbeide, hvormed Han hiemme hos Forældrene sig ernærede til Hand var 22 aar, da Faderen uden at viide Aarsage der til \først/ syndtes denne Hans ulykkelige Søn blev noget forandret mere stille, og ikke som før, havde lyst at arbeide men gik gandske Taus, og {meget} yttrede megen lyst til at ville Være ene. Deponenten og Hans Hustrue spurgte Ham om Aarsagen til den Forandring de hos Ham fornå, om hand ej var frisk, og hvad Ham manglede, Han svarede: ej selv at Vide det. saaledes gik en Tiid hen, og Sønnens Tungsindighed tiltog, nogle uger, saa Forældrene frygtede for at lade Ham Være Eene, dog vedblev Hand at gaae løs. Hand gjorde intet ont og {og} i Forældrenes {Hus} eller Naboernes Huse var ingen som frygtede eller yttrede Frygt for at Hand skulde gjøre noget ont, da ingen havde gjort Ham noget imod. efter 4 á 5 ugers Forløb viiste denne Gitle Heinessøn sig bedre, dog vedblev at være stille, taledet lidet, men dog viiselig og saaledes vedblev Han at være omtrent i 2 aar, i den Tiid holdt Hand sig fra Kirken og Herrens Bord, siden efter for omtrent 4 aar siden blev Han kjendelig Bedre, søgte Kirken og Guds Bord, samt forrettede!! al slags arbeide med Lyst og Hurtighed hvilket saaledes Vedvarede til for omtrent 6 á 8 uger siden en Hans Broder blev Commanderet, da Deponenten formærkede samme Tungsindighed atter overfaldet Delinqventen, dog gik Hand stille hen uden at tale noget, men daglig forrettede \noget/ sit arbeide og har Deponenten hverken hørt eller Veed anden Aarsage til denne sin Ulykkelige Søns sinds Svaghed end Sorg for den udCommanderte Broder; Faderen haabede at saadan Sønnens Svaghed snart kunne forandres til det beste, og da Hand paa ingen maade kunne formærke at Hand havde i sinde enten at skade sig selv eller andre, og Deponenten Vidste at der mellem Ham, de øvrige Hus Folk og Naboerne var den beste Forstaaelse gik Hand løs og skyttede sig selv indtil denne her omstevnte ulykkelige Gierning ved Ham i Deponentens Stue blev begaaet paa Pigen Marithe Johns Datter, Løverdagen den 30te Augusti \sidst/ og om denne forfærdelige Gierning aflagde Deponenten saadan Forklaring: at den bemelte Løverdag, Delinqventen Hans Søn sad i Stuen, tillige med Een sin Broder som formedelst, Hand er syg og Sængeliggende ej er Stevnet eller kand {møde} formedelst Svaghed \nu/ møde, Pigen Marithe Johns datter stod paa Gulvet i ar-

1788: 122

beide med at Kjerne smør, lagde Deponenten sig til hvile paa sin Sæng, snarere var Hand ikke nedlagt, /: uden forhen {att} eller da at have hørt mindste Snak ord eller Samtale mellem de i Stuen benævnte tilstædeværende :/ før Hands yngste den svage og \en/ Sænge liggende Søn gav et raab fra sig, da Deponenten slog øynene op, og blev var!! (vaer) at Delinqventen Hans Søn havde faaet fat paa en øxe, der laae under Forsædet i Stuen. Deponenten reiste sig strax, men før Han var i stand at komme frem af Sængen, løb Delinqventen i hast mod Pigen Marithe, med Øxen i Veiret og Hug til Hende over Halsen ligesom i den afholdte Besigtelses Forretning findes beskrevet. Pigen faldt strax mod Gulvet og uden at kunne tale et ord, døde omtrent en Time derefter. Deponenten foranstaltede da strax at denne Hans ulykkelige Søn blev Bunden og samme dag belagt med Jern, siden den tiid Har Han været i Arrest hos Deponenten {været} stille og Sørgmodig aldeles intet talet, i alt ligesom Hand i dag her for Retten Viiser sig. Da Actor og Defensor ikke havde Deponenten viidere at tilspørge {forb} og denne ikke havde Viidere at forklare, forblev Hand for Retten indtil Viidere.

der efter fremstod Inger Gitles Datter Hustrue til den her nest foran afhørte Heine Olsson Henanger og Moder til Delinqventen Gitle Heinessøn, og til Forklaring i denne Sag under

samme Betingelser som hendes afhørte Mand blev antaget, den Hun derpaa aflagde i et og alt overenstemmende, ja ord til andet som Hendes Mand Heine Olssøn uden mindste anden Forandring end denne: At Hun ikke var inde i stuen paa den tiid ulykken skeede, men at Hun strax efter kom ind saa sin Mand holde fast paa Delinqventen, og Marithe Johns dt: at ligge paa Gulvet, samt af sin Mand og den Syge Søn som begge vare i Stuen hørte fortelle at Delinqventen Gitle Heinessøn havde Hugget til Marithe Johns datter med en øxe, og døde Pigen en Time der efter ellers alt øvrigt som Hendes Mand forklaret har og Veed Deponentinden ikke mere eller andet at forklare. Deponentinden forblev for retten.

Actor der efter begiærede de indstevnte Vidner paaraabt til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg. De mødte alle for dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede og fremstod som

1ste Vidne Johannes Gitlessøn Husmand paa Henanger aflagde Eed og til oplysning i denne Sag forklarede at Vidnet som nu i sidste 10 Aar har bestandig boet paa Henanger Grund, og er en Moder Broder til Delinqventen nøje Kjender Ham og har kjendt Ham fra Barn af {i Hans} indtil denne Tiid, Han er omtrent 28 Aar gl: i sin Ungdom var Han aldtiid, det Vidnet Veed og nøje kand erindre regnet blant de skikkeligste og anstændigste unge Mennisker i Bøigden, kunde baade læse og skrive og manglede intet paa Forstanden. For omtrent 6 Aar siden overkom Ham, en usædvanlig Taushed og Tung-

1788: 122b

sindighed, uden at Vidnet da eller senere veed, eller har hørt nogen Aarsage \dertil/. denne svaghed \ved/holdt {Ham} omtrent 2 aar i den tiid laae Delinqventen for det meste til sængs, taledet lidet eller intet, men var roelig og stille undtagen den første og anden dag efter at Hand var bleven Syg, da Hand som for Vidnet er fortalt var noget rasende og afsindig og Vanskelig at styre til rette, saa at Forældrene et eller 2 Jevn døgn maatte lade Ham bevogte. Vidnet som og da beboede Pladz under Henanger Var paa den tiid ikke nærværende, men siden i Hans Svaghed \saae Ham/ ligge til Sengs \og være oppe/ gandske Roelig, der efter blev Hand bedre til Helbred og nu i sidste Fiire Aar har Hand ligesom før /: de omtalte 2 aar undtagen :/ været frisk, søgt Kirken og Herrens Bord flittig, og ellers troelig forrettet Bonde Arbeide hos sin Fader Heine Olssøn og Moder Inger Gitles dt: hos hvem Hand bestandig har været. J Hans Sunde og Syge dage har Vidnet altiit Kjendt Ham som en god Christen Jntet hørt Eller \seet/ noget uanstændig el: ugudeligt af eller efter Ham hverken i ord eller Gierninger, saa Vidnet og Andre omboende end ikke i de 2 Aar Hand som meldt var Syg, aldeles ej frygtede for Ham eller nogen sinde troede Hand, som mere end almindelig oplyst, skulle kunne falde paa at giøre enten sig selv eller andre det som var ondt. saaledes vedblev Hand at være frisk til for omtrent {6 á} 7 á 8 uger siden Vidnet fik høre at Hand Delinqventen var atter bleven Syg som før. Vidnet saae Ham daglig mærkede Han var Svag, usædvanlig stille, undertiiden laae Hand og undertiiden Var Hand oppe, taledet lidet {det} eller intet men de faae ord Vidnet paa sine Spørgsmaale til Ham fik Ham til at udsige, Vare Viise og forstaaelige, og kunne hverken Vidnet eller nogen anden falde paa at frygte for Ham. Delinqventen har alle dage været fredelig Sindet og i de 10 Aar Vidnet har opholdt sig paa Henanger har det aldeles ej formærket andet, end at mellem Delinqventen Hans Sødskende og Forældre, de øvrige Folk i Huuset samt Naboerne og andre der Kjendte Ham, har Været den beste Forstaaelse og ingen sinde Disputte eller uenighed. Løverdagen den 30te Augusti \sidst/ var Vidnet ikke Hiemme, men kom Hiem Søndag Morgen efter, og da hørte fortelle hvorledes Delinqventen havde bragt af dage Pigen Marithe Johns datter, og saa Vidnet da, Delinqventen Fængslet. en á 2 dage der efter, Vidnet og og!! de andre her indstevnte Vidner samt Delinqventens Forældre vare forsamlede i den Stue \Kaave/ hvor Delinqventen var

fængslet efter Jern \fra Foden/ til Væggen mærkede Vidnet som første gang at Delinqventen var gandske afsindig og fra Forstanden, Han arbeidede paa at ville sliide sig løs, hvilket Vidnet og de andre tilstædeværende fik forebygge, Han kastede sig mod Gulvet, gnuede sig frem

1788: 123

og tilbage med et forfærdelig arbeide, og stod Skummet Ham af Munden men Hand taledede ikke et ord, siden den tiid til nu har Hand været gandske roelig og stille i sin Arrest i alt saaledes som Han i dag for retten viiser sig. I Vildelse og Raserie troer Vidnet at Delinqventen har foretaget den ugudelige Gierning at død hugge Pigen Marithe Johns dt:, og at Hand endnu er rasende og afsindig derom tvifler Vidnet ikke uagtet Hand intet {ta} taler eller i adfærd Viiser sig uregiærlig. \Vidnet blev sin Forkl: forelæst etc:/ og da Actor og Defensor \ej/ havde dette Vidne {ej} noget at tilspørge, saa førend det gik fra Retten, fremkaldte Dommeren Delinqventens Forældre, som tilstod dette Vidnes Forklaring henseende Delinqventens urolighed i Arresten 2 dage efter at ulykken var giort, i alt at være rigtig og at de under sin aflagde Forkl: ikke erindrede at tale noget derom, de tilstod og at være rigtig at de da Delinqventen for 6 aar siden blev Syg, lod Ham i en á 2 Jevn døgn Bevogte. Derpaa Vidnet Demitteret

og fremstod som 2de Vidne Johannes Olsson Selv Ejer og \har i 30 aar/ boet paa Henanger, \er/ Fader Broder til Delinqventen, aflagde Eed og forklarede i et og alt som første Vidne uden \anden/ Forandring, end da {Vidnet} \Delinqventen/ som meldt for omtrent 6 aar siden første gang blev Syg, blev Vidnet natte Tiide kaldet Til hielp for at Bevogte Ham. Hand var da rasende og afsindig, taledede ikke et ord men arbeidede paa med magt at løbe \ud/ fra Vidnet, og gav Vidnet og andre tilstædeværende nok at bestille med at holde Ham inde. et Jevndøgn var Vidnet med at holde Vagt, og saavit Vidnet har hørt, vedblev Hand at Være Rasende nok et eller 2 døgn og i den Tiid blev holdt Vagt over Ham, men Bunden eller Arresteret blev Hand ikke den gang ellers i alt øvrigt som første Vidne. Demitteret som første.

3. Vidne Guttorm Olsson tiener paa Henanger hvor Hand nu paa Andet Aar har tjent hos Johannes Olsson det 2de Vidne, aflagde Eed og forklarede at have kjendt Delinqventen meget nøje, for omtrent 12 á 14 aar siden i nogle Aar Bevogtet Creaturer i selskab med Ham, og besynderlig nu sidste 1 ½ aar Vidnet har tjent paa Henanger lært at kjende Ham. saavit Vidnet har kunnet formærke og erfaret har Han været et stille skikkelig og fredelig Menneske, og har intet \haft/ udestaaende {haft} med nogen. For omtrent 6 aar siden hørte Vidnet at Delinqventen Var bleven Syg, og i førstningen af denne sin Svaghed at Være rasende, men Vidnet da eller i den tiid hverken saa eller taledede med Ham, og altsaa intet Ved der om at forklare, siden har Vidnet intet vidst af eller {elle} har kunnet erfare at Delinqventen har manglet noget paa Forstanden, forinden Fredagen før den 30te Augustii sidst, da Vidnet hørte fortælle at Delinqventen var bleven Syg, Vidnet saa Ham ikke den dag, den 30te Augusti som var en Løverdag, blev Vidnet hiemraabt fra sit arbeide, og tilsagt at komme strax, Vidnet gik, og fik {dre} høre fortælling om at Delinqventen havde Hugget til Døde Pigen Ma-

1788: 123b

rithe Johns dt: og da Vidnet kom ind i Delinqventens Faders Stue saa Vidnet at Faderen og andre forsamlede hold fast paa Delinqventen som stod gandske stille og lod sig medHandle som de ville uden at bruge nogen Magt. {Vidnet} Marithe Johns dt: laae paa Gulvet, og saa Vidnet ikke at Hun Levede eller Rørde sig. Delinqventen blev strax fængslet og er det Vidnet

bekjendt at Hand i sin Arrest i alt saaledes Har skicket og forholdet sig som 1ste og 2de Vidne har forklaret. At Delinqventen nu er fra Forstanden, troer Vidnet; Demitteret som forrige.

4de Vidne Marithe Ols Datter tjener 2de Vidne Johannes Olsson Henanger og har været i denne tjeneste paa Henanger siden sidste Foraar aflagde Eed og forklarede: i sidste 4 Aar at have kjendt Delinqventen Gitle Heinessøn, og om Hands Skikkelige Forhold i den Tiid Vidnet har kjendt Ham gjorde lige Forklaring som 3de Vidne har aflagt, lagde til at {Hand} denne Høst for omtrent 6 á 7 uger siden, hørte dette Vidne at Delinqventen skulle være blevet Syg, men Vidnet saa Ham ikke ej heller talede Veed!! (Ved) Ham; dette var en á toe dage før Hand begik den gruelige Gierning hvor om her er paastevnt, hvor om Vidnet intet Veed at forklare, da det, ikke den dag som var den 30te Augusti sidst, en Løverdag, hverken før, medens, eller efter Misgierningen skeede, Var inde i den Stue hvor samme blev begaaet. Vidnet har hørt fortælle at Delinqventen strax blev fængslet, ligesaa at Hand engang 1 eller 2 dage efter at hand havde gjort ulykken har i Arresten {har} viist sig Galen, Rasende og afsindig, men Vidnet har ikke selv seet Ham siden Hand blev Arresteret, før nu i dag her ved Tinget, og saaledes, som hand nu seer ud, uagtet Hand ikke taler Men er stille troer Vidnet gandske vist at Hand har mist Forstandens Brug. Demitteret.

Actor som ikke havde flere Vidner at lade føre i denne Sag for nærværende Tiid, og ej heller kunne for\mode/ bedre oplysning {om denne} \i/ Sag\en/ om Hand vilde begiære den udsadt efter Delinqventens, Syge og Sengeliggende Broders Vidnes\byrd/ end den Hand under Besigtelses Forretningen har givet. der for begiærede at det Passerede som Tings Vidne nu maatte Sluttes og sig beskrevet meddelt.

Delinqventen \af/ hvem {af} Retten ingen Bekjendelse eller Forklaring har kunnet faae blev overleveret i sin forrige Arrest hos sin Fader og blev Faderen Heine Ols[søn] og Moderen Jnger Gitles datter fra Retten Demitteret.

Defensor Lensmand Giøen Vidste intet til Delinqventens Forsvar at fremføre, uden at Hand som alle troer at Hand er gandske fra Forstanden og at Hand i Vildelse og raserie

1788: 124

uden overlæg eller forsæt har Dræbt Pigen Marithe Johns datter.

Efter Actors Begiær blev denne Examinations Forretning Sluttet, og skal som Tings Vidne Beskrevet blive udstædt. Udstædt

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster som for Schaaneviigs Skibreed 1787 Fol: 8 undtagen 6. Post foruden de Sauger hvorfor er gjort Angivelse er Balleseims Saug hvis Ejer ej er mødt. 7. Post af omspurgte Persohner findes ingen i dette Skibreede. 8. Post som 1787 fol: 32.

Odels Mandtallet Differensen Examineret hvorefter Afgaar 2 Løber 1 pd: 11 ½ mrk: Sm: 3 Huder. Tilkommer 1 Løb 1 pd: 6 3/8 mrk: Sm: ½ Hud.

Aftage paa ubestemte Aar. | Dertil svarede Almuen ligesom for Schaaneviigs Ting Skydsen. | Skibreede fol: 8a. findes tilført.

Restance Registerets Summa til 1788 165 rd: 6 s:

Pante Bogen til Indragelse

Berge Haldorssøn Tvedte Obl: til Knud Knudssøn Nernæs for 100 rd: og Hans Rasmussøn Store Linge 100 rd: tilsammen 200 rd: 1ste pr: i Tvedte No: 82 S: S: E: godz ½ Løb Smør ½ Hud Datteret 27de Maj 1788.

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Anders Haldorssøn Schogseide. 2. Ole Steenssøn Houge. 3. Ole Larssøn Hage. 4. John Olssøn Revne. 5. Johannes Olssøn Selsvold. 6. Berge Haldorssøn Tvedte. 7. Størk Brynjelsøn Tvedt.

Som ingen efter tree ganges udraab indfandt sig med Viidere at gaae i Rette, blev Tinget for dette Skibreede Sluttet.

Strandebarm Skibreedes Høste Ting den 17de Octobr: 1788 sadt og Holdet paa Tingstædet Giermundshavn. Retten Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren Skibreedets Lensmand Svale Heljessøn Øfre Waage samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig.

1. Lars Larssøn Berreseim 4. Peder Torgerssøn Siusæter 7. Johannes Torbiørnssøn St: Fosse
2. Anders Anderssøn Tvedt 5. Peder Engelssøn Tvetenæs 8. Torbiørn Svendssøn Giære
3. Anders Guldbrandss: Waage 6. Erich Hanssøn Dybsland.

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger som Registeret for Schaaneviigs Skibreede fol: 93a. og 94b. for Etne Skibreede fol: 96. for Føjens Skibreede fol: 101. og for Strandvigs Skibreede fol: 115.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og Passeret som Justice Protocollen her fol: 7b. for Schaaneviigs Skibreede findes tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen og de 2de Mænd Helje Larssøn Traae og Siur Johnssøn Bogland [og] befunden som herefter tilføres.

Pante Bogen til Indragelse

Skifte Brev 11 April 1788 efter Samson Nielssøn Grøningen. | i Skjøde Bogen
.... 16 April 1788 Ole Anderssøn Øfshuus. | Extraheret

Saug Angivelser

Westerviigs Saug Lars Jenssøn Grønneviig paa egne og medEjeres Vegne angav 30 Hundrede enkelte og ingen dobbelte Bord.

Rørviigs Saug Jver Steenssøn Rørviig paa egne og medEjeres Vegne angav 35 Hundrede enkelte og ingen dobbelte.

Thorsnæs Gamle Saug Jacob Hanssøn Thorsnæs paa egne og medEjeres Vegne angav 8 Hundrede enkelte og ingen dobbelte Bord.

Aachre Saug LensM: Svale Øfre Waage paa egne og medEjeres Vegne 5 Hundrede doble og 19 Hundrede enkelte Bord.

1788: 124b

Thorsnæs nye Saug Hans Larssøn Thorsnæs paa egne og medEjeres Vegne Angav 20 Hundrede enkelte ingen dobbelte Bord.

Echenæs Saug Ole Michelssøn paa egne og medEjeres Vegne 8 ½ Hundrede doble 47 Hundrede enkelte Bord.

Aarviigs Saug John Johnssøn Aarviig paa egne og medEjeres Vegne 5? (50?/58?) Hundrede enkelte 7 Hundrede 84 stk: doble Bord.

Næss Saug Ole Heinessøn paa egne og medEjeres Vegne Angav 16 Hundrede 12 stk: enkelte ingen dobbelte Bord.

Øyerhavns Saug Ole Larssøn Øyerhavn paa egne og medEjeres Vegne 48 stk: doble 56 Hundrede enkelte Bord.

Ohme Saug Hans Hanssøn Ohme paa egne og medEjeres Vegne 12 Hundrede enkelte og ingen doble Bord.

Furhovde Saug Zacharias Hanssøn Furhovde paa egne og medEjeres Vegne 32 Hundrede 72 stk: enkelte Bord ingen dobbelte.

Svindland Saug Peder Pederssøn Svindland som ejer paa egne og medEjeres Vegne angav 1 Hundrede 96 stk: doble og 20 Hundrede enkelte Bord.

Kysnæs Saug Ejeren Hans Jans: Galtung angav 7 Hundrede enkelte og ingen dobbelte Bord.

Dybsland Saug Erich Baarsøn Tvedt paa egne og medEjeres Vegne angav 1 Hundrede 96 stk: doble og 18 Hundrede enkelte Bord.

Femsteneviigs Saug Poul Aadsen Havneraas paa egne og medEjeres Vegne ½ Hundrede doble 20 Hundrede enkelte Bord.

Nettelands Saug Gabriel Knudssøn Nettelands paa egne og medEjeres Vegne angav 2 Hundrede 96 stk: doble Bord og 16 Hundrede enkelte Bord.

Kierreviig Saug Anders Anderssøn paa egne og medEjeres Vegne angav 1 ½ Hundrede doble 18 ½ Hundrede enkelte Bord.

Som Natten paafaldt Beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen Den 18de October 1788 Continuerede dette Ting.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Till Afdrag No: 3 Fol: 278. paa Cancellie Raad Schiøtz af Schaaneviigs Skibreede Obl: til Erich Aachre med flere betalt Ingemon Børaaens Enkes Rest 100 rd:, og Ole Samsonssøn Løfalds Rest 100 rd: tilsammen 200 rd: og derfor paa Obl: datt: 8de Maj 1780 er af Vedkommende qvitteret 17 Octbr: 1788.

NB: Til Afdrag No: 5. Pag: 327. Niels Asbiørnsøn Breum No: 27 S: S: E: godz til Gitle Hanssøn Gougsviig 60 rd: og til Asbiørn Nielssøn Breum 60 rd: den 16de Octobr: 1786. derpaa er Creditor Gitle Gougsviigs Andeel 60 rd: betalt den 17de Octobr: 1788.

NB: Resten No: 3 Fol: 168. Frants Butler Obl: til John Johnssøn Aarviig, Endre Jverssøn Sætvedt og flere stor 516 rd: {datt:} Pant i Kysnæs No: 60 datteret 7de Maj 1779. qvitteret for Resten 291 rd: den 17de Octobr: 1788.

No: 5 pag: 163. Frantz Butler Obl: til Anders Torkelssøn Svaasand stor 250 rd: 2 pr: i Kysnæs No: 60 datt: 16de Octobr: 1784 qvitteret 17de Octobr: 1788.

NB: Til Afdrag No: 5 p: 257. Samson Heljessøn Haaviig No: 11 af Qvindherretz Skibreede Obl: til Sverke Hanssøn Hiertnæs som Formynder for Elen Marie Meidel 76 rd: og til Ole Bergessøn Sundfiord 76 rd: {der} datt: 1ste Junii 1785, derpaa er Elen Meijdels Andeel 76 rd: betalt Hendes Mand Hans Stensøn Lygre som derfor har qvitteret 2de Junii 1788.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Til Adskillige Poster som for Schaaneviigs Skibreede 1787 Fol: 7. undtagen 6te ingen flere Sauger end de hvorfor er giort

1788: 125

Angivelse. 7. Post ingen uden Giestgiver Otte Giesmann paa Giermundshavn. 8de Post som 1787 fol: 34a. henseende LensM: gaarden.

Odels Mandtallet Differensen Examineret, hvor efter Afgaar 2 Løber 14 $\frac{1}{4}$ mrk: Sm: 1 $\frac{1}{4}$ Hud. Tilkommen 1 Løb 2 pd: 9 mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hud.

Ting Skydsen Angaaende. | Ligesom for

Aftage paa ubestemte Aar. | Schaaneviig 1787. Fol: 8.

Restanse Registeret Summa til 1788 89 rd: 5 mrk: 9 s:

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Samson Guldbrandssøn Nedre Waage. 2. Peder Larssøn Store Fosse. 3. Willum Pederssøn Fluedahl. 4. Ole Johnssøn Engedahl. 5. Peder Larssøn Houchenæs. 6. Ole Pederssøn Berreseim. 7. John Mikkelsøn Store Fosse. 8. Torbiørn Jverssøn Yt: Ohme

Pante Bogen til Indragelse

Creditorerne ved Skifte 6te Septbr: 1785 Skjøde til Rasmus Johanssøn Echenæs Enke paa Echenæs $\frac{1}{4}$ Løb Sm: $\frac{1}{4}$ Hud No: 66, for 138 rd: 4 mrk: d: 15 Octbr: 1787.

Formynderne for de umyndige Arvinger ved Skifte 24de Octbr: 1787 Skjøde til Johannes Rasmussøn Nedre Brues Enke paa Nedre Brue No: 36 Sundhorlehns Selv Ejer godz 1 Løb Sm: datt: 31 Maj 1788.

Creditorer og Arvinger ved Skifte eft: Lieutenant Butler den 19de October 1786 Skjøde til Hans Janssøn Galtung paa Kysnæs No: 60 2 Løb:r Sm: 2 Huder for 1032 rd: 4 mrk: 8 s: datteret 8de Januarii 1788.

Arvingerne efter Lieutenant Frantz Butler Skjøde [til] Hans Janssøn Galtung paa Kysnæs Bord Saug den Hele for 6 rd: datteret 8de Januv: 1788.

Hans Janssøn Galtungs Obl: til Jomfrue Karen Margarethe Butlers Formyndere Gitle Gougsviig og John Aarviig stor 301 rd: 1ste Prioritet i Kysnæs No: 60 2 Løb:r Sm: 2 Huder datt: 17de Octbr: 1788. Af Capitalen svares ikke Rente i otte aar fra dato.

Lars Samsonssøn Thorsnæs No: 55 Skjøde til Jacob Hanssøn Galtung paa en Skove Teig Jndre Løvaasen Kaldet mod 10 rd: datt: 31te Maj 1788.

Hans Janssøn Galtungs Obl: til Anders Torchelssøn Svaasand paa 300 rd: og Endre Jverssøn Sætvedt 200 rd: i alt 500 rd: 2de pr: i Kysnæs No: 60 S: S: E: godz datteret 17de October 1788.

Hans Janssøn Galtung Odels Lønning Contract angaaende Kysnæs No: 60 til Jomfrue Butler datteret 8de Januv: 1788.

Hans Rasmussøn Store Linge Skjøde til Berge Hanssøn paa Store Linge No: 51 2 pd: 19 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: $\frac{5}{8}$ Hud mod 90 rd: datt: 18de Octobr: 1788.

Peder Johannessøn Schage Skjøde til Samson Jenssøn paa Schage No: 5 S: S: E: godz 1 Løb Smør 1 Hud mod 108 rd: datt: 18de Octbr: 1788.

Kongel: Confirmeret Testamente for Samson Johannessøn og Hustru Ingeborg Syvers datter \St: Fosse/ at være Hin andens Arvinger imod at om den af dem længst levende igien {at} indlader sig i nyt Ægteskab da til den afdødes Arvinger at udbetale 4re slette Daler. datt: 9de Novbr: 1787.

Arne Godschalkssøn Mit Berreseim Skjøde til John Arnessøn paa Mit Berreseim No: 30 S: S: E: godz 1 Løb 18 mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hud mod 150 rd: datteret 17de October 1788.

Ole Monssøn Schogesal Skjøde til Ole Olssøn paa Schogesal No: 40 S: S: E: godz 1 pd: 21 mrk: Smør ½ Hud mod 208 rd: datt: 17de Octobr: 1788.

Sebiørn Torgerssøn Gierde Skjøde til Peder Anderssøn Døsviig paa 1/24 part udj Yttr: Ohmes Bord Saug mod 16 rd: datt: 18de Octobr: 1788.

Samson Jenssøn Schage Beboelses Contract til Peder Johannessøn {paa} Schage og Hustrue Guro Brynjels Datter {paa} paa Schage No: 5 S: S: E: Godz 1 Løb Smør 1 Hud paa Lives Tiid datteret 18 October 1788.

Anders Olssøn Gierde som Formynder for Myndlingen Guri Ols dt: Skjøde til Guttorm Olssøn paa Østhuus No: 80 S: S: E: godz 16 mrk: Sm: 1/9 Hud datteret 18de October 1788.

Anders Samsonssøn Svindlands Skjøde til Jens Anderssøn paa Svindland No: 88 S: S: E: godz 2 pd: 6 mrk: Sm: ½ Hud mod 200 rd: datteret 18de October 1788.

Lars Hactorssøn Øfsthuus Skjøde til Hactor Larssøn paa Østhuus No: 80 Sundhorlehns Selv Ejer Godz {1 pd:} 20 Mrk: Sm: 5/18 Hud mod 50 rd: datteret 18 October 1788.

1788: 125b

Anders Samsonssøn Svindlands Skjøde til Jens Anderssøn paa ½ parten i Svindlands Bord Saug og Grund mod {60 rd:} 26 rd: datt: 18 Octbr: 1788.

Anders {Anders} Samsonssøn Svindland Skjøde til Jens Anderssøn paa ½ parten i Dybedahls Skove Teig mod 24 rd: datt: 18 Octbr: 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Peder Pederssøn Øye til Michel Asbiørnsøn paa Øye No: 78 paa Livs Tiid 1 pd: 21 mrk: Sm: 5/8 Hud før brugt af Johannes Ingebretssøn datt: 18de October 1788. Til Manufactur Huset Betalt 1 mrk:

Knud Ørjanssøn Yt: Ohme til Anders Pederssøn Døsviig paa Yttre [Ohme] No: 25 16 mrk: Sm: paa 6 aar før brugt af Ejeren datteret 31te Maj 1788. Til Manufactur Huset Betalt 8 skil:

Præsten Hr: Kahrs i Strandebarm til Samson Heljessøn paa Traa 1 Løb Smør, som er det halve Helje Larssøn Traaes Brug datteret 15 October 1788. Til Manufactur Huuset bet: 1 mrk:

Helje Larssøn Traae til Sebiørn Torgerssøn paa Giære No: 23 S: S: E: gdz: 2 pund 6 mrk: Sm: ½ Hud paa Livs Tiid datt: 18de October 1788. Til Manufactur Huset betalt 1 mrk: før brugt af Enken efter Torger Mathiass: Giære.

Viidere Tinglyst

No: 20. Stiftets Skrivelse 11 Octobr: 1788. hvorved Fogden anmodes at eftersøge og inquirere i Fogderiet, om nogen Soldat uden Pas, eller hvis Permissions Pas er udløben, sig blant Almuen opholder og om nogen findes strax at lade Ham Arrestere etc:

Som ingen efter tree ganges udraab indfant sig med Viidere at gaae i Rette, Saa blev Tinget for dette Skibreedde Sluttet.

Qvindherrets Skibreedes Høste Ting den 20de October 1788 sadt og Holdet paa Tingstædet Giermundshavn. Retten Betjent, udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald, ved Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Foged Koren, Skibreedets Lensmand Abel Jverssøn Helviigen,

samtlig tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Otte Eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig

a: gl: Laugr: Mænd

b. nu i Eedtagne

1. John Johnssøn Tvedt 4. Johannes Tollevs: Haaviig

7. Baar Olssøn Scharvetun

2. Giert Hanss: Øfre Sandvig 5. Harald Halvorss: Møchlebust 8. Johannes Svends: Ø: Døsseland

3. Johannes Vallentinss: Rødsten 6. Gunder Ølverss: Onerim

Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret Kongelige Allernaadigste Anordninger, samt høi Øvrigheds ordres og Foranstaltninger som Registeret for Schaaneviigs Skibreed fol: 93a. og 94b. Etne Skibreed fol: 96b. Føjens Skibreed Fol: 101b. og Strandebarms Skibreed fol: 125b. item for Strandviig Skibreed fol: 115b.

Formynder Ting blev Holden og derved befunden og Passeret som Justice Protocollen her fol: 7 for Schaanevigs Skibr: 1787 tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner Examinerede i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, og Almuen og de 2de Mænd Ole Jacobss: Onnerim og Gunder Ølverss: ibm: og befunden som her efter findes tilført.

Afkalde publiceret

F:M:B: Fol: 158. Adam Gotlob Waager (Waagen) for Arv 407 rd: 22 s: efter Skifte 16de Februarii 1779. udfærdiget 10de Julii 1788.

F:M:B: fol: 159. Elen Marie Gerhards Datter Meidels Mand Hans Steenssøn Lygre for Hendes Arv efter Skifter 5te Marti 1782 Arv og Hiemme gifte 122 rd: 1 mrk: og 27de Februarii 1784 35 rd: 5 mrk: 7 1/3 s: tilsammen 158 rd: 7 1/3 s: udfærdiget 18 Octobr: 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Sem: Fr: Forstander John Mariager til Jens Baarsøn paa Onderim 1/2 Løb Smør 1/2 Hud før Brugt af Johannes Hanssøn Datteret 1ste Februarii 1788. Til Manufactur Huset bet: 1 mrk:

Biskop Jrgens til Aschild Olssøn paa Natterstad 2 pd: 6 mrk: Sm: 1/2 Hud før brugt af Ole Johannessøn Datteret 19de Septbr: 1788. Til Manufactur Huset betalt 1 mrk:

Sebiørn Sebiørnssøn Lønning til Knud Thomassøn paa det halve uskatlagde Pladz Wiigene under Lønning Datteret

1788: 126

7de October 1788. Til Manufactur Huset betalt 8 s:

Opsadt Sag fra fol: 72a. Jens Friderich Undahl og Søn Contra Johannes Larssøn Sunde. af Citanerne mødte Hr: Lars Friderich Undahl /: betalte Resterende Incaminations Penge 7 mrk: :/ og ville derefter forvente hvad nu fra Indstevnte maatte fremkomme.

X Indstevnte Johannes Larssøn Sunde blev fra Retten paaraabt men han mødte ikke eller møde lod.

Citanten paa egne og Faders Vegne derefter anmeldte at det sidste Rettes Dag udeblevne Lavdags Vidne Johannes Samsonssøn Rørviigen, ej heller i dag møder, da Hand paa en Reise til Bergen formedelst Stormende og Contrair Veir er opholdt. Fremlagde derpaa \Copie med med(?) Originalen som blev anviist, confereret og rigtig befunden/ Udskrift af Sundhorlehns Cassa Bog 1788, {bekræftet} \udstæd/ q af Foged Koren paa Eyde den 23 April 1788. \verificeret af Proc: Kahrs/ og Skriftlig Indlæg med Paastand og Jrettesættelse til Doms,

underskrevet af Procurator Kahrs den 3de Octobr: 1788, hvilke \2de/ Documenter et efter andet blev læst og lyder saaledes.

Derefter Citanten da indstevnte ej er mødt og har tilstaaet eller Vedtaget den givne Varsel og Lavdagens Forkyndelse for Ham, formedelst Johannes Samsonsen Rørviigens udeblivelse, ej lovlig er afbeviist, saae sig nødsaget at begiære denne Sag udsadt til næste Sommer Ting, da Citanten til den Tiid vil paaagte at Laugdags Vidnet skal fremkomme for paa lovlig maade at afhiemle Laugdagen #

{Efter} For udsættelsen betalte Citanten 12 s: og efter Hans Begiær beroer denne Sag til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 72. Hr: Jens Fr: Undahl og Søn Contra Knud Hanssøn Sunde. af Citanterne mødte Hr: Lars Friderich Undahl /: betalte Resterende Incaminations Penge 7 mrk: :/ /: Derefter fra X alt ligesom i forrige Sag allene med Forandring af indstevntes Navn, til # :/

For udsættelsen betalte Citanten 12 s: og efter hans Begiær beroer Sagen til Sommer Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 72. Hr: Jens Friderich Undahl og Søn Contra Erich Poulssøn Sunde. af Citanterne mødte Hr: Lars Friderich Undahl /: betalte resterende incaminations Penge 7 mrk: :/ /: Derefter som i forrige Sag fra X til q :/ Fremlagde derpaa Udskrift af Sundhorlehns Cassa Bog 1788 bekræftet af Foged Koren den 23 April 1788 og Skriftlig Indlæg etc: /: Ligesom i første Sag til # :/

For udsættelsen betalte Citanten 12 s: og efter H/an/ds begiær beroer denne Sag til Sommer Tinget 1789.

Continuation Saug Angivelser fra fol: 120a.

Balleseims Saug Sverke Hanssøn Hiertnæs paa egne og medEjeres Vegne angav 11 Hundrede 72 stk: doble og 31 ½ Hundrede enkl: Bord.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 171b. Knud Thomassøn Lønning No: 9 Obl: til Lieutenant Johan Koren Dahl for 155 rd: og Krigs Cammissair Henning Friman Dahl 155 rd: Tilsammen 311!! (310) rd: Datteret 14de Januarii 1779 qvitteret 14 Octbr: 1788.

No: 2 [fol: ??]. Lieutenant Westerberg paa Nedre Sandviigen Obl: til Knud Nernæs, Hans Hiorteland og Erich Aachre stor 300 rd: dat: 10de Maj 1770 qvitteret 24 Junii 1788, Med Transport som Vedheftet.

No: 3 fol: 34. Lieutenant Westerberg paa N: Sandviig 2 prioritets Obl: til Erich Pederssøn Aachre og Hans Thomassøn Hiorteland paa 99 rd: Datt: 12 Novbr: 1776 qvitteret 4de Junii 1788.

No: 3 fol: 82. Lieutenant Westerbergs paa Nedre Sandviig Obl: til Hans Thomassøn Hiorteland, Niels Erichssøn Aachre og Poul Aadsøn Havneraas 199 rd: Datt: 22 Januarii 1777 qvitteret 4de Junii 1788.

No: 5 pag: 391. Aschoud Olsson Biørnbølle No: 24 Obl: til Capt: Niels Dahl 90 rd: datt: 4 Junii 1787. qvitteret 20 Octbr: 1788.

No: 5 pag: 391. Aschoud Olsson Biørnbølle No: 24 Obl: til Capt: Niels Dahl stor 98 rd: Datteret 17de Octbr: 1787, qvitteret 20de October 1788.

Pante Bogen til Indragelse

Knud Thomassøn Lønning til Sebiørn Sebiørnssøn Skjøde

1788: 126b

paa Lønning No: 9 S: S: E: godz 2 pd: 6 mrk: Sm: $\frac{3}{4}$ Hud mod 370 rd: Datteret 7de October 1788.

Beboelses Contract Ingebret Hanssøn Øfr: Tofte paa Myndlingen Hans Larssøns Vegne til Brynjild Heljessøn paa Fugleberg $\frac{1}{2}$ Løb Sm: $\frac{1}{2}$ Hud paa 9 aar Datt: 2de Junii 1788.

Myndige Arvinger ved Skifte 10de Septbr: 1787 efter Lars Halvorssøn Fugleberg Skjøde til Hans Larssøn paa Fugleberg No: 3 H: Kl: godz $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud Datt: 2 Junii 1788.

Aschoud Olssøn Handeland Skjøde til Jens Sørenssøn paa Biørnebølle No: 24 S: S: E: godz 1 pd: Smør mod 290 rd: Datt: 20de Octbr: 1788.

Omund Olssøn Fugleberg Obl: til Madelle Omunds dt: stor 72 rd:, uden Renter 1ste p: i Fugleberg No: 3 18 mrk: Sm: Datt: 20 Octbr: 1788.

Halvor Nielssøn Berge Obl: til Knud Knudssøn Natterstad for 49 rd: og Johannes Hanssøn Seglem 49 rd: tilsammen 98 rd: 2de prioritet i Berge No: 38 S: S: E: godz 1 $\frac{1}{2}$ Løb Sm: $\frac{1}{2}$ Hud Datt: 20de Octbr: 1788.

Laugrettes Mænd til at Betjene Retten 1789 opnævnt af nye gifte 1. Omund Olssøn Fugleberg. 2. Godschalch Godschalksøn Store Fusk. 3. Jens Anderssøn St: Echre. 4. Torger Knudssøn Møklebust. 5. Jan Thorssøn Røsseland. 6. Peder Heljessøn LøvFald. 7. Jahn Pederssøn Schaale. 8. Johannes Torchelssøn Schaale

Saug Angivelser

Helviig Saug Abel Jverssøn paa egne og medEjeres Vegne 200 doble og 4 Hundrede enkelte Bord.

Ohnerims Saug Ejerne Gunder Ølverssøn og Ole Jacobssøn angav den første 5 $\frac{1}{2}$ Hundrede doble og 5 Hundrede og 6 stk: enkelte og den Anden 4 Hundrede 30 stk: doble og 9 Hundrede 12 stk: enkelte Bord. Tilsammen 990!! (980) stk: doble og 14 Hundr: 18 stk: enkelte Bord.

Store Dahlens Saug Ejeren mødte ikke. See Fol: 168a.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner

Til Adskillige Poster som for Schaaneviigs Skibreede 1787 Fol: 7. undtagen 6. Post ej flere Sauger end de hvorfor er giort Angivelse undtagen Store Dahle hvis Ejer ej er mødt. 8de Post som 1787 fol: 35 henseende Lensmands Gaardens som er {Søe} \Land/ Lægd.

Odels Mandtallet Differensen Examineret hvorefter Afgaar 2 pd: 20 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: $\frac{5}{16}$ Hud. Tilkommen 1 Løb 1 pd: 20 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: $\frac{1}{4}$ Hud.

Ting Skydsen Angaaende. | Ligesom for Schaaneviigs Skib-

Avtage paa ubestemte Aar. | reede i denne Protocol for

Avtage paa 10 aar. Møchlebust som 10de Friheds aar. | 1787 fol: 8 findes tilført.

Restance Registeretz Summa til 1788 230 rd: 1 mrk: 11 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med Viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet, og saaledes er alle Høste Tingene i Sundhorlehn for dette Aar Afholdte.

Opsadt Extra Ret Delinquent Sag fra fol: 75a. Fogden Contra Siur og Peder Ols Sønner Schogesahl.

Anno 1788 Fredag den 12te Decbr: Morgen tiilig er denne Sag ved Extra Rett, atter foretaget og behandlet paa Strandebarms Tingstæd Giermundshavn udj Sorenskriver

Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af de ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte og her foran i Acten ved denne Sags Begyndelse den 2de Junii d: a: navngivne Eedsvorne, upartiske, ubeslægtede og ubesvogrede Otte Laugrettes som tillige Meddoms Mænd.

Da Velædle Hr: Foged Koren som Actor ved Fuldmægtig Hr: Nicolai Nachschov anmeldte at der i denne Sag efter Actors sidste Rettes Dag gjorde Tilførsel, under 12te Novembr: sidst

1788: 127

er udstæd Continuations Stevnemaal, dette, som lovlig forkyndt, Fuldmægtigen nu fremlagde; og hvilket med derpaa tegnede Berammelse til i dag \for Retten/ blev oplæst og lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Niels Olsson Riise og Peder Hanssøn Traae afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndt denne Stevning for alle vedkommende deri benævnte {og talt med en} og talt med en hver selv undtagen Land Soldat Ole Larsson Schogesal som efter bemelte Stevnevidners Forklaring ej ved Stevnemaalets Forkyndelse var tilstæde, men lenge forinden udcommenderet til Kongens Tjeneste og at Hand endnu er i den Norske Armee, fraværende paa Ostlandet (Østlandet), item Poul Olsson Brue der {vis} \i/ Continuations Stevnemaalet er benævnt, {...} \og/ ligeledes som Soldat Commanderet og ved Stevningens Forkyndelse, ligesom og nu er fraværende ved Armeen paa Ostlandet Men indstevningen for sidst benævnte har Hans Fader gl: Ole Olsson \Øfr:/ Brue anhørt og Vedtaget, under foregivende at Hand for denne sin Søn skulle for Retten svare det fornødne. endelig anmeldte Stevne Vidnerne: at ikkun en ved Navn Poul Olsson er bekjent, og at denne en og selv samme i Continuations Stevnemaalet forekommer \og/ baade som Bestiaalen og som Vidne indstevnt.

alle øvrige indstevnte, Delinqventerne Siur Olsson og Peder Olsson Schogesal begge løse og leedige uden Baand og Fængsel, med deres Defensor Lensmand Svale Heljesson Øvre Waage, samt Tolken Jver Larsson Jvershuus og Hans Pederssøn \Øfr:/ Brue; gamle Ole Olsson \Øfr:/ Brue i hvis Huus Indbrud er giort, paa egne og sin svage Sænge liggende Hustrue Christi Pouls datters, samt fraværende udCommanderede Søn Poul Olssøns Vegne; de forhen i Sagen afhørte Vidner Ole Monsson Schogesal Stiffader til Delinqventerne. Erich Olsson \Øfr:/ Brue, Siur Siursøn Aase, Lars Hanssøn Brue, Hans Pederssøn \Ner:/ Brue, og endelig som nye indstevnt Vidne unge Ole Olsson Brue, mødte for Retten og en hver for sig Delinqventerne ved dem beskikkede Tolke, Gamle Ole Olsson \Øfr:/ Brue paa egne Hustrue Christi og Søn Poul de 2de sidst benævnte som fraværende, deres Vegne, tilstod \Continuat:/ Stevnemaalets lovlige Fokyndelse. Siur Olsson Brue {for} \for/hen afhørt som første Vidne, var ikke tilstæde. den til Vedermæhle for Processens Skyld indstevnte Land Soldat Ole Larsson Schogesahl heller ikke.

Actors Fuldmægtig fremlagde Attest fra Kintzerviigs Sogns Præst Velærværdige og Høistærede Hr: Rørdam Datteret 13 Junii 1788 som blev oplæst og lyder saal: Derefter for velbemelte sin Principal anmeldte: at Hand efter Rettens seeneste Eragtning strax har til Confrontation og Forhør ved Krigs Rett, samt Amtet, Rettens udskrift af alt i Sagen Passerede, over Soldat Ole Larsson Schogesahl men der fra ej erholdet Viidere end som nu fremlægges: General Major von Krogs Skrivelse af 28 Septbr: og Stiftets Ditto af 4de Octobr: \sidst/ som begge et efter andet blev for Retten læst og lyder saaledes:

De i disse Skrivelser ommelte Sække og Touget havde Actor for Retten tilstæde.

Af den gamle Ole Olsson \Øfr:/ Brue, i hvis Hus dette her omstevnte Indbrud er skeed, som paa egne sin høit aldrende og svage Hustrue Christi Pouls datter 70 aar gammel og fraværende til Kongens Tjeneste udCommanderede Søn Poul Olsson, deres alles Vegne

mødte, æskede Retten Hans udførlige Andragende angaaende Indbrudet og om \det/ Han, Hustrue eller benævnte Søn ved Delinqventerne kan være frataget med Viidere, som de maatte kunne have savnet af deres paa den opbrudte Stabur indehavende godtz, bemelte Gamle Ole Olssøn \Øfr:/ Brue fremstod for Retten og svarede for sig selv, som!! (sin) Syge Hustrue samt Commanderede Søn aflagde følgen-

1788: 127b

de Forklaring: Det Deponentens Søn Siur Olssøn sidste Rettes dag har paa Faderens Vegne forklaret og ladet tilføre, blev nu for Ham oplæst og dette Vedstod Deponenten i alle ord og meninger, som Rigtig, sagde derhos at Hans Hustrue Christi Pouls datter som troede af sin Kiste at have mist 1 ort i Kaabber ved nærmere eftertælgning af sine Penge har fundet alt sit, og intet mistet. Deponenten selv har intet savnet af Penge eller Vahrer; og Hans Søn Poul, som ved Indbrudet den angivne og af Vidnerne omprovede Tiid, Natten mellem Løverdag og første Søndag i Faste, ej var Hiemme, men i fast aarlig Tjeneste paa gaarden Solbiør af hvis Kiste de omprovede Kaabber Penge var udtaget og deri ved Delinqventen \Peder Olss:/ tilbage Kastet, har siden for Deponenten tilstaaet: at have alt sit og ej at savne \en/ eneste skilling deraf, hvilket bemelte Hans Søn Poul Olssøn, atter, saasnart Hand kom i erfaring om {med} at være bleven benævnt under denne Sags Examination sidstleden 3de Juni, og senere, udCommanderet, som Soldat til sin Konges Tjeneste, har igientaget i overværelse af Delinqventernes Tolke Jver Larssøn Jvershuus og Hans Pederssøn Brue, samt af de afhørte Vidner tillige overværende Erich Olssøn Brue, Lars Hanssøn Brue, item det nu nye indstevnte Vidne Deponententens!! Søn unge Ole Olssøn Brue, og udbedet sig, at saa fremt Hand, i andledning af det i denne Sag Passerede ved nye Indstevning skulle blive kaldet, enten som Bestiaalen, eller som Vidne, at gjøre sin Forklaring; Deponenten Hans Fader da, Vidløftighed og unyttige Bekostninger at forkomme {for Retten} ville for Retten paa Hans Vegne som og nu herved sker anmelde og Declarere at denne bemelte Hans Søn, som bestiaalen aldeles intet ved Indbrudet i Deponentens Stabur har mistet og som Vidne, om Hand i denne qvalite skulle kaldes, intet Veed til denne Sags oplysning, da Hand den omProvede Tiid da indbrud skeede ej var paa Brue men i sin tjeneste paa Solbiør omtrent ½ Miil derfra, hverken om hvad paa den Tiid passerede enten paa Brue eller Schogesahl. Til slutning anmelte Deponenten efter hvad Hans Hustrue for Ham Har sagt at Hendes Kiste Var laaset men at nøglen stod deri, hvorimod efter Sønnen Poul Olssøn[s] Fortelling, Hans Kiste, var overleveret til Broderen den yngre Ole Olssøn Brues opsyn og at denne sidste som i dag er tilstæde for at aflegge Vidnesbyrd paastaar, at Pouls Kiste var laaset, Nøglen aftaget, og til bevaring henlagt paa en Hylle i \Staburet/. Deponenten som saaledes hverken for sig selv, sin Hustrue eller Søn Poul Olssøn, ej veed noget stiaalet hvorfor Igield og Tviegield kand beregnes, kand ligesaalidet derom beedige noget til Hiemmel, havde nu intet Viidere at forklare{klare}; det tilførte blev for Ham oplæst, som Han vedstod og end ydermere forsikrede: At ville være ansvarlig for rigtigheden deraf, ej allene forsaavit Ham selv vedkommer, men end og for Hvad Hand for sin Hustrue Christi Pouls datter og Søn Poul Olssøn {har} som begge fraværende har ladet tilføre, J øvrigt sagde Deponenten intet at Viide om nogen var i Leetog med Delinqventen veed!! (ved) Indbrudet, Deponenten saae Allene Peder Olssøn den Natt, og vidste intet om hvad var Passeret før efter \at/ Hand \Delinqvent:/ af Vidnerne var grebet,

1788: 128

og ved dem indbragt i Deponentens Stue, og om andre ved Delinqventerne enten paa begyndte eller fuldførte Tyverier Veed Deponenten intet at forklare ej heller flere Vidner i

denne Sag at opgive uden for de forhen afhørte og nu indstevnte. Siden Actor og Defensor ej havde Deponenten viidere at tilspørge saa blev Hand Demitteret indtil Viidere.

Der efter Actors Fuldmægtig begiærede at det ved Continuations Stevnemaalet indstevnte og mødende Vidne Ole Olssøn den yngre af Øvre Brue maatte fremkaldes til Eedelig Vidnesbyrds aflæg om alt hvad Hand veed og har hørt til denne Sags oplysning, og i fornøden fald forbeholdt sig nødig agtende qvæstioner.

J Delinquenternes, deres Defensor og Tolkes overværelse, fremstoed Vidnet {Iver} Ole Olssøn den yngre af Brue for Ham blev Edens forklaring af Lovbogen oplæst med formaning paa lovbealet maade til Sanheds udsigende, hvor efter bemelte Ole Olssøn Brue den yngre aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At den af forrige Vidner omprovede Tiid Natten mellem Løverdag og første Søndag i Faste sidst, Vidnet laae og Sov i Sæng med sin Broder 1ste Vidne Siur Olssøn \Brue/, begge i sin Faders Ole Olssøn Øfr: Brues Bue, vidste Vidnet ikke af noget før {bemelte} Vidnets bemelte Broder, som Vidnet uafvidende, havde været ude, kom ind i Buen til Vidnets sæng, vækkede Vidnet, bad det staae op og strax komme ud, sagde, at der var Tyve paa deres Faders Stabur. Vidnet sprang strax op af Sængen, ud paa gaarden efter Broderen det første Vidne uden at Klæde sig paa, og uagtet det var noget over Midnat, mørk maane, dog at Snee der havde bedækket Marken og Gaarden, noget lyst, saae Vidnet at begge, saavel yttre som indre laasede Stabur-Dørre vare aabne og Vinduet udtaget, hvorunder var sadt en Grind. Vidnets Broder med en Staur i Haanden, posterede sig for Vinduet, og Vidnet ligesaa med en Staur i Haanden for Staburs Dørren at ingen deraf skulle slippe ud, og hørte de begge at der var folk inde, som gik frem og tilbage ind paa Staburet og ud paa Svalen \og raslede med Penge/ de raabte Naboerne til Hielp, og da disse kom til, ligesom første Vidne har forklaret, meedens de tendte Lys i Lygterne, gik Vidnet bort for at kaste nogen Klæder paa sig, men kom strax ud igien, da af de afhørte Vidner, Erich Brue, Hans Pederssøn Brue og Lars Hanssøn Brue \gik/ ind i Staburet med 2de tendte Løgter, Vidnet blev udenfor Stabur Dørren, for med i Haanden havende Staur at hindre at ingen fremmed derigiennem skulle liiste sig eller løbe ud, indtil {be} Vidnet formærkede at de paa Staburets yttre Sval havde grebet Tyven, og at ikkun een af dette slags Persohner Var der indenfor, da Vidnet gik ind saae bemelte Mænd alle i denne Sag forhen afhørt som Vidner, havde grebet Peder Olssøn Schogesahl, havde Ham mellem sig og holdt fast paa Ham. Peder Olssøns Bekjendelse unød og utvungen aflagt, saavel paa Staburet, som efter at hand var indbragt i Vidnets Faders Stue, hørte dette Viidne ligesom 1ste Vidne har forklaret, og der med var dette Vidne i et og alt overenstemmende, og ellers i alt øvrigt angaaende de aabnede Kister, de paa Tønde Bunden fore-

1788: 128b

\fund/ne 2 mrk: 8 s: med meere, i alt som første og 2de Vidne har forklaret uden mindste anden Forandring end som dette Vidne der havde sin Broder Pouls Kiste nøgel under Bevaring, lagde til at Hand, ligesom før er forklaret Staburet aftenen forhen var laaset og nøglene aftaget og indhængt i Vidnets Faders Stue, saa havde og Vidnet, samme aften før indbrudet skeede tillukket Poul Olssøns Kiste taget nøglen af og Henlagt samme til Bevaring paa en Hylle i Staburet; men at denne Kiste ved Vidnets indkomst paa Staburet da Delinquenten Peder Olssøn der var paagrebet, havde Været aabnet og som 3de Vidne har forklaret at nøglen stod deri, men Vidnet som nøje Vidste alt hvad {af} deri var nedlagt, savnede intet enten af Penge eller Vahrer det aller ringeste, og at Vidnet[s] Broder som paa den tiid ikke var nærværende paa Brue men i sin Tjeneste paa Solbiør ½ Miil derfra, intet haver midst, men faaet alt sit, der om Har Hand i Vidnets, {dets} sin Faders Ole Olssøn Brue den ældres, Delinquenternes Tolker Jver Larssøn Jvershuus og Hans Brues, samt af Vidnerne som før afhørt Erich Olssøn Brue \og/ Lars Hanssøn Brue deres samtliges overværelse giort

omstændelig og nøiagtig Tilstaaelse, strax forinden Han afvigte Sommer omtrent en Maaned før Michaelii sidst her fra Districtet blev udCommanderet. Dette Vidne saae ikke Del: Siur Olssøn den Natt Indbrud skeede heller ikke Sækkene og Touget, de, som nu \for Retten/ foreviistes, Vidnet ikke kjendte eller Veed hvem tilhører. Heller ikke Var dette Vidne samme Nat med paa Schogesahl altsaa ej Veed hvad der Passerede. Videre forklarede dette Vidne at Moderen Christi Pouls datter for sin Mand Vidnets fader Gamle Ole Olssøn Brue, i Vidnets, Erik Olssøns og Lars Hanssøns overværelse har sagt: Ved nøjere eftersyn, at have fundet den ort, Hun en tiid troede at have mistet, og saaledes intet Tabt det mindste enten af Penge eller Vahrer, enten af sin Kiste eller Staburet. om Vinduets størrelse, om Delinqventernes Mangel paa Hørelse og Tale, om flere Tyveri ved Dem begaaet, om Hælere, Hielpere og Tyvs medVidere i denne Sag, gjorde dette Vidne lige forklaring med de før afhørte Vidner, og paa Tilspørgsel sagde dette Vidne ej at kunne opgive nogen flere Vidner til denne Sags bedre oplysning, og lagde til, hvorom Vidnet sagde sig overbeviist, deels af det Hand selv vidste og det Hand af sine Forældre har Hørt, at Delinqventerne eller andre den omprovede Tiid da Indbrud skeede aldeeles \ej/ har taget med sig eller udbragt af Staburet sig til nytte eller nogen til Skade, det allerringeste. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, og Vedstod samme, sagde ej at Viide mere til denne Sags Oplysning, og da hverken Actor eller Defensor havde Vidnet viidere at tilspørge blev det indtil viidere Dimitteret.

Som Natten paafaldt beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 13de Decbr: 1788 Continuerede dette Extra Ting og denne Sag.
alle forbemelte var tilstæde.

Da Retten i anledning af Vidnet den unge Ole Olssøn Øfre Brues i gaar aflagde Provemaal, og den gamle Ole Olssøn Øfr: Brues aflagde Forklaring paa egne Hans Hustrue Christi Pouls datter

1788: 129

og udCommanderede Søn Poul Olssøns Vegne, fremkaldte for Retten Delinqventernes nærværende Tolke Jver Larssøn Jvershuus og Hans Pederssøn Brue, samt af de forhen afhørte Vidner Erich Olssøn Brue og Lars Hanssøn Brue, for dem paa nye oplæste saavel gamle Ole Olssøns Brues i gaar aflagde Forklaring som unge Ole Olssøn Øfr: Brues aflagde Vidnesbyrd i saavit denne Deponentes Søn, og dette Vidnes Broder, Soldat Poul Olssøn Øfr: Brues Tilstaaelse og Declaration for dem, angaar, hvilken disse 4 Mænd under deres forhen i denne Sag aflagde Eeds Kraft tilstod at have hørt bemelte Poul Olssøn Øfr: Brue, i deres samtliges nærværelse udsige nogen kort Tiid \omtrent 4 á 5 uger/ før Michaeli sidst og det ord foraad som Faderen og Broderen her for Retten har forklaret og Protocollen findes Tilført, de anmelte desuden alle enstemmig at være Viidende om at ingen anden ved navn Poul Olssøn er eller har været paa Øfre Brue, item at denne Bemelte Poul Olssøn ikke var nærværende paa Gaarden Øfr: Brue den omProvede Nat til første Søndag i Faste sidst, men at Han var i sin Tjeneste paa Solbiør ½ Miil derfra og at Hand som Han desuden selv for Vidnerne, og sin Fader gamle Ole Olssøn Brue har Declareret desformedelst, angaaende Indbrudet paa Brue og om hvad samme Natt, ellers saavel der som paa Schogesahl passerede, som Vidne i denne Sag aldeeles intet kan have at forklare. Viidere sagde Erich Olssøn og Lars Hanssøn Brue at have hørt, Vidnet Ole Olssøn Øfre Brue den yngres Moder Christi Pouls datter tilstaae, ligesom Hendes Mand gamle Ole Olssøn Brue har forklaret: at Hun har fundet den ort Hun en tiid troede at have mistet ved Indbrudet, af sin Kiste i Hendes og Mands Stabur, og at Hun altsaa intet havde mistet enten Vahrer eller Penger. Disse benævnte Hans Pederssøn, Lars Hanssøn og Erich Olssøn Brue, samt Siur Siurssøn Aase og Delinqventernes Stiffader Ole Monssøn Schogesal Vedstod ellers enhver for sig i alt deres den 3de Junii sidst i denne Sag

aflagde Vidnesbyrde som rigtig, og hvorudj de nu ikke Vidste noget at forandre, fratage eller tillægge, og samtlige tilligemed Vidnet Ole Olsson Brue den yngre som for Retten tilstæde, svarede paa Rettens Tilspørgende, som meldt under forhen aflagde Eed, at foruden Delinquenternes Siur Olsson og Peder Olsson Schogesahls mangel paa Hørelse og Tale har disse saa vit af Vidnerne kan skjønnes, altid været Vankundige og Vanvittige, og at de af den aarsag ikke har været antaget til Confirmation eller Guds Bord. Samtlig benævnte mødende Vidner, som Actor og Defensor ej havde Viidere at tilspørge, blev med Consense fra Retten Dimitteret.

Derefter fremkaldet Delinquenterne Siur Olsson og Peder Olsson Schogesahl for dem det denne Session Passerede blev oplæst, og indholden ved Tolkene Jver Larsson Jvershuus og Hans Pederssøn Brue dem paa beste maade betydet, de modsagde intet deraf, men henholdt sig \stadig/ til deres forhen aflagde Bekjendelse, og Peder Olsson efter Tolkernes Forklaring over hans Geberder og uforstaaelige Tale, yttrede megen fortrydelse over Land Soldat Ole Larsson Schogesahl som den der havde forført Ham at følge med til Brue, og ellers at han Delinquenten Peder Olsson, der aldeles intet havde stiaalet, Vidste ikke af hvis Kiste Kaaber Pengene som Ole Larsson Schogesahl leverede Ham vare tagne, heller ikke hvem som ejede den Kiste hvori Delinquenten slængte disse Pen-

1788: 129b

ge fra sig, men at denne Kiste stod oplukket førend Hand Delinquenten traade ind giennem {Døren} den ved Ole Larsson Schogesahl aabnede dør paa Staburet. Delinquenterne forblev for Retten.

Hr: Fogdens Fuldmægtig der havde hørt alt i Sagen Passerede, og derved faaet Kundskab om at ikkun een Poul Olsson findes paa Øfre Brue; Saa da denne Poul Olsson ved sin Fader gamle Ole Olsson Øfr: Brue som Bestiaalen har gjort Forklaring, som af Vidnerne tillige er bekræftet, kan Han ikke {tillige} føres som Vidne, altsaa, paa grund af det passerede, frafalder.

\som ej videre Spørsmåale til Siur Olsson Brue det første Vidne, der ei i Dag er mødt, da han ey meere(?), og nu har Svagheds Forfald/, og da Fuldmægtigen {...} ej havde flere Vidner, eller vidste meere til denne Sags oplysning at fremføre og tilveje bringe sluttede Hand Sagen fra Actors Siide med denne Paastand: Hvad Siur Olsson Schogesahl betreffen da som h/an/d befindes Aldeles døv og Stum, og man lidet eller intet menneskelig Begreb mærker hos Ham saa synes det at være ganske uvist om han havde nogen Jde om at Hans Broder Peder Olsson og Soldat Ole Larsson som lokkede Ham med sig, vilde gjøre Indbrud og stæle. Det er meget mere troelig at Han fulgte dem efter Tegn som den der var vandt at gjøre hvad Ham blev befalet, uden selv at Viide om det var ont eller got, hvorfor Actor ingen Dom til Strafs Lidelse paa Hans Persohn kunde paastaae, men vel at maae tildømmes at tage deel i de ved Sagen foraarsagede omkostninger, Derimod hvad Peder Olsson Schogesahl betreffen, saa endskjønt Han og mangler noget paa Forstanden, kand man dog sikkert slutte Hand vidste det var en strafværdig Gierning at gjøre Indbrud i fremmede Folkes Huuse Natte Tiid, og som Han deri er befunden og overbeviist paastaaes over Ham Lovens Straf, samt at denne og Broderen Siur Olsson begge maae tilfindes at betale omkostningerne i Sagen. Saaleedes paastod Dom.

Defensor Svale Heljessøn Øfre Waage declarerede ej at vide flere Vidner til denne Sags oplysning. Af det Passerede haabede Hand Retten havde lært at Kjende Delinquenterne og de Bevæge aarsager der havde bragt dem til at forsee sig i Paastevnte deres ulovlige foretagende, og i anledning heraf formodede Defensor som hand og nu paastod, at den aldeles døde, dumme og Vanvittige Siur Olsson som aldeles intet er overbeviist, maae for Actors Tiltale og al Straf i denne Sag aldeles {frie} friefindes ved Rettens Dom. Peder Olsson Schogesahl,

som derimod har gjort sig mere Skyldig, skjønt forført af Land Soldat {af Lan} Ole Larssøn Schogesahl, kunde Defensor ej Vente frietaget for all Straf, men paa grund af Hans Vankundighed, og da Han aldeles ej er overbeviist at have stiaalet det ringeste enten Penge eller Vahrer ved omstevnte Indbrud paa Brue, saa kand Tyvs Straf efter Lovens Strænglen!! ej være passelig men Defensor overlod til Retten, for denne Delinqvents Forseelse, at bestemme en billig og taalelig Arbitrair Straf, og da Defensor ej Vidste Viidere til disse Delinqventers Undskyldning at fremføre; Saa indlod Hand denne Sag fra sin Siide, paa deres Vegne under denne Rettens lemfældige Dom.

1788: 130

De 2de Delinqventer Siur Olssøn og Peder Olssøns Schogesahls for Retten nærværende benævnte Tolke declarerede at Delinqventerne ej Veed Viidere til {sit} \deres/ forsvar og undskyldning end hvad Defensor har fremført, dertil de Reffererede sig og indlod Sagen til Doms.

Siden saavel Actor som Defensor og Delinqventerne alle har udprocederet denne Sag og indladt samme til Doms afsiigelse, og ingen af benævnte paa Rettens Tilspørgende havde Viidere at forestille og tilføre Saa blev Sagen til Doms optagen, og efter at alt Passerede med mueligste nøjagtighed, med benævnte tilstæde værende Laugrettes som tillige Meddoms Mænd var igiennem gaaet og overvejet blev udj denne Sag af den ganske Rett afsagt følgende

Dom

Udj denne Sag er af Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor indstevnet Peder Olssøn Schogesal og Siur Olssøn Schogesal for Indbrud i Hensigt til Tyverie. Angaaende den sidste, da er det vel sansynligt, at Han har været i følge med de øvrige i hensigt at bære for dem stiaalne Koster; Men da formedelst Hans Vankundighed \og/ som døv og Dum, herom hverken af Hans Bekjendelse kand Haves, ej heller af Vidnernes udsigende er udkommen nogen Vished, og Han hverken er funden ved Indbrudet, eller i nogen Gierning; Saa sees ikke at Hand i denne Sag kand blive at Straffe. Peder Olssøn Schogesal der imod er Virkelig funden i et opbrudt Hus, dog hvor ingen Folk laae og uden Mordisk Instrument, altsaa ved Indbrud, og det i Hensigt til Tyverie, som kan sees af Hans adfærd med de omVundne Kobber Penge, hvilket oplyses af Hans egen bekjendelse saavit samme af Ham som Vankundig mest døv og \næsten/ Dum har været at faae, og af de førte Vidner. Men da deraf, saavelsom af det i Rette lagde, fra Krigs Retten indkomne, sees at Land Soldat Ole Larssøn Schogesal, er angivet at være impliceret som Hoved Mand for, og ej \i/ Indbruddet, hvorfor Han som Militair ikke i denne Sag hører under dette Forum at Dømmes, og hvorom, skjønt det ikke for Krigs Retten er oplyst, dog af det for denne Rett passerende efter ommelte omstændigheder, gives nogen Formodning. og formedelst Peder Olssøn Schogesahls Vankundighed, Døvhed og næsten Stumhed, som betager Hans bekjendelse den Vished samme ellers kunne have, samt i betragtning af ovenmelte omstændigheder ved Indbruddet; saa skjønnnes ikke at Hand efter Forordningene 4de Marti 1690 og 27de April 1771 henseende \den/ Corporlige Straf kand Dømmes; Men da dog der af kan tydelig sees at Hand med Viidende og Vilie gik ud paa Tyverie, og var i den Hensigt indgaaet i en Anden Mands lukkede og af Ham, eller Soldat Ole Larssøn opbrækkede Hus; Saa bør Hand med Anden Straf sig til Rettelse og Andre til Exempel belægges, Thi Kjendes og Dømmes af Dommer og Meddoms Mænd for Ret og herved Afsiges, at Siur Olssøn Schogesahl bør for Actors Tiltale i denne Sag aldeles frie at vær. Peder Olssøn Schogesahl bør arbeide i Bergens som nærmeste Manufactur Huus 3 Aar, samt og erstatte det Stemplede Papiir som til denne Sag burde været brugt 2 rd: 12 s.; samt denne Actions med Rettens Gebyhr, Extra Tingets bekostning, Actors og Defensors

Sallarium, Stevnings Penge og Viidere deraf entstaaende omkostninger, efter Approberet Regning, som ellers, saavit Delinqventens Effecter ej tilstræk-

1788: 130b

ker og paa Almuen bør lignedes, udreedes efter Kongelig Allernaadigste Anordninger. Udj Sagens Drift er ej skeed nogen uforsvarlig ophold. Dommen efterkommes til Execution i lovlig Tiid efter Kongelige Allernaadigste Anordningers Forskrift.

Efter at Dommen for Delinqventerne som løs og ledig for Retten vare fremstillede var oplæst, begiærede Actor samme til befalet Appel in Forma beskreven som Blev bevilget, Hvor efter Delinqvent Peder Olsson Schogesahl blev overleveret Actor \om finder forgot at foranstalte/ hands Bevaring i Arrest. Udstædt og sendt Fogden 31 Dec:

Extra Ret Delinqvent Sag

Anno 1788 onsdag den 17de December Morgen tiilig er Extra Ret sadt i efterskrevne Delinqvent Sag, paa Ous Skibreedes Tingstæd Holsund og udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz Svagheds Forfald Betjent af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren hertil opnævnte ubeslægtede ubesvoglede samt upartiske Otte Eedsvorne Laugrettes som tillige Meddoms Mænd Navnlig 1. Johannes Olsson Helland. 2. Christopher Olsson Havschaar. 3. Hans Olsson Havschaar. 4. Ole Monsson Gouchstad. 5. Anders Siursson Koldahl. 6. Anders Andersson Helland. 7. Anders Hansson Øfre Bouge. 8. Mons Johannesson Havschaar.

Da Velædle og Velviise Hr: Foged Ulrich Wilhelm Koren, som Actor paa Justiciens og sit Embeds Vegne ved Fuldmægtig Hr: Nicholai Nachschow lod anmelde at Han paa grund af et, efter Bonden Niels Pederssøn Høysæters mundlige Klage og Andragende, under 12te Octobr: sidst ved Ham afholdt Forhør, med Amtets høje Samtykke og efter dets ordre og Skriftlige Foranstaltning af 1ste Novbr: h: a: har til dette efter Bevilling berammede Extra Ting ved Skiftlig Stevnemaal af 13de Novbr: 1788 ladet indstevne ugift Qvinde Brithe Lars datter, fordie Hun efter Anmeldelse og tildeels egen tilstaaelse under omtalte Forhør, skal have stiaalet Penge og Viidere fra Klageren Niels Pederssøn Høysæter hos Hvem Hun Tjente, derom at være Rettens Examen undergivet, see Documenter i rettelagt, høre Vidner samt lide Dom efter nærmere Paastand: Ved samme Stevning er og indkaldet alle de til Hvem Brithe Lars Datter efter Hendes udsigende under Forhøret, har udlaant de stiaalne Penge, for at tilbage levere det laante som stiaalet, være Rettens Examen undergivet og lide Dom efter denne Sags beskaffenhed og omstændigheder samt nærmere Paastand. Saa er og under Falsmaal indstevnet de for Actor angivne Vidner m: m: bemelte udfærdigede Stevning indeholder, den Fuldmægtigen Hr: Nachschow tilligemed Forhøret, og Amtets høje Ordre nu i rette lagde med begiær at samme maatte oplæses og tages til Acten. Bemelte Documenter blev et efter andet for Retten læst og lyder saaledes: 1st Forhøret saal: 2det Amtets Høje ordre saalydende og 3de Stevningen saalydende:

Stevne Vidnerne Wintzians Evindsson Wafet og Johannes Olsson Totland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndt det her for Retten oplæste Stevnemaal for alle deri benævnte og taledes med enhver Selv, undtagen Anders Erichsson Sandviigen, som ej var tilstæde men Han møder. Johannes Torbiørnsson Stensland, der nu opholder sig paa Hage var heller ikke tilstæde, men indstevningen for Ham er for-

1788: 131

kyndt i Hans HusVerts Anders Anderssøn Hages paahør. Viidere anmelte Stevne Vidnerne at blant de i Stevningen navngivne Paagieldere, er Knud Anderssøn Børdahlen (Børdahlen) og John Knudssøn Svendsdahlen begge som Soldatere udCommanderet til Hans Majestets Tjeneste, de vare ved Stevnemaalets Forkyndelse, ligesom de endnu er, fraværende ved Armeen paa Østlandet men Indstevningen for dem er for Knud Anderssøns Fader Anders Torjulssøn Børdahlen, og for John Knudssøns Fader Knud Johnssøn Svendsdahlen i eget paahør lovlig forkyndt. ellers er Indstevningen, som meldt forkyndt enhver af de øvrige, saavel paagieldende som Vidner i eget paahør.

Af indstevnte mødte Delinqventinden Brithe Lars Datter \løs og ledig/ med beskikket Defensor Lensmand Hans Engelssøn Øfre Echeland \for Retten/, som saavel paa Delinqventindens som egne Vegne tilstod lovlig Stevnt og lovede Defensor efter Ham tillagt ordre at iagttage Delinqventindens Forsvar.

Den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter lod ved sin Broders Søn Peder Halvorssøn Børseim møde og anmelde Svagheds Forfald.

af de øvrige indstevnte mødte Jver Nielssøn Stensland. Anders Erichssøn Sandviig. Ingeborg Johannes dt: Høysæter. Anne Peders dt: Langeland. og Brithe Torbiørns datter Stensland. For Marithe Anders dt: Børdahlen mødte Hendes Fader Anders Torjulssøn Børdahlen tilstod Stevnemaalets Forkyndelse men anmelte at Hans datter 12 paa 13 aar gl: nu formedelst meenføre af Jis og sterk Frost ej {nu} har kunnet møde ved dette Extra Ting. For Anne Knuds datter Echedahlen mødte Hendes Mand Peder Johannessøn Husmand paa Echedalen og for Christie Lasses dt: Høysæter mødte Hendes Mand Jordbrugende Bønde Niels Knudssøn Høysæter, begge sidste bemelte paa deres Hustruers Vegne tilstod lovlig at være Stevnt men anmelte at de selv ej kunde møde denne Tiid, dels formedelst indfaldende Frost og meen føre og besynderlig formedelst Svaghed paa deres Begges Børn der ikke i denne Tiid har kunnet undvære Mødrenes opsyn. For Knud Anderssøn Børdahlen og John Knudssøn Svendsdahlen som begge Soldatere og udCommanderet, samt for Johannes Torbiørnsøn Stensland, mødte ingen, efter paaraab.

De indstevnte Vidner mødte alle, blant dem er Anders Erichssøn Sandvig {gift} saavel efter egen tilstaaelse som Stevne Vidnernes Forklaring den en og selv samme som ved Stevnemaalet er indkaldet som paagielder og gift med Delinqventindens Moders Søster.

{Niels} Peder Halvorssøn Børseim for sin Fader Broder den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter, som Syg og Sængeliggende, paa Hans Vegne vedstod bemeltes andragende og det ved Forhøret passerede hvortil Hand i et og alt henholdt sig, sagde derhos at Hand fra sin Svage Fader Broder havde ordre for Retten at anmelde, at Hand foruden det under Forhøret opgivne bortstiaalne, atter, som hand da ikke Vidste, som/ fraværende ved Tinget den 10de Octobr: sidst, Da Delinqventinden i hans Hus blev paagreben og bragt i Arrest er bleven frastiaalet dels Penge Klingende Myndt, dels Vahrer, som Hand Niels Høysæter med vished savner, men dog ikke er i stand at opgive eller beregne til nogen vis Summa.

1788: 131b

Havde ellers intet Viidere fra sin Fader Broder at fremføre, men paa Hans Vegne ville Han bievære Delinqventindens, de flere indstevnte og medskyldiges, samt Vidnernes Forklaring.

Actors Fuldmægtig begiærede Delinqventinden og de øvrige Examineret.

Retten, Defensor overværende, fremkalte Delinqventinden Brithe Lars Datter; Hun fremstod løs og ledig uden Baand og Tvang, \Jern eller Fængsel/, og paa Rettens Tilspørgende forklarede, at være paa 25 aar gammel, fød i Seims Sogn og Hossangers Præstegield i Nordhorlehn i Bergens Stift paa Gaarden Halsendahl, af Fader Lars Aadssøn Leilænding paa bemelte Halsendahl, død for omtrent 24 aar siden, Delinqventinden da ½ aar gammel, og Moder Gunille Ols datter død for 5 á 6 aar siden. Var Hiemme hos sine Forældre {til sit 11te

aar} \sin/ Moder, som atter gift med Knud Johnssøn Halsendahl, der ligesaa død for omtrent 8te aar siden, til sit 11. Aar fuldendt, kom der paa at tjene som Gietle Barn hos Bonden Lars Kleivdahl ½ Miil fra Foreldrenes gaard Halsendahl, forblev der 2 aar, der fra fløttet til Johannes Gieltvedt i føde Sognet og bemelte Præstegield hvor Hun tjente 3 aar, der fra fløttede Hun til Moderen og Sted Faderen paa Halsendahl og forblev der i 2 á 3 aar i den Tiid disse Hendes Forældre begge døde, og derefter fløttede Hun til en sin Moster Mari Ols datter, som gift med Anders Erichssøn Sandvig her i Sundhorlehns Sorenskriveries District, Ous Skibreede, Samnanger Kirke Sogn og Ous Præstegield i Bergens Stift. Hos denne sin Moster og Mand som end nu begge lever forblev Hun i 2 aar, imidlertid blev Prepareret og antaget til Confirmation her i Præstegieldet og Fuse Annex Kirke, af den Residerende Capellan Salig Hr: Jochum Kruger, og næste Prædiken der efter ligesaa ved bemelte Præst, første gang antaget til Guds bord i Samnager Kirke. Fra bemelte Hendes Moster og Mand fløttede Delinqventinden til gaarden Høysæter og der antog Tjeneste Hos Bonden Niels Pederssøn Høysæter hvor Hun til afvigte October maaned Hun blev arresteret har været i 3 ½ aar omtrent, i denne Tiid Har Hun Tjent hos Ham deels som ude eller Stie Pige og deels, besynderlig et aar Hendes Madmoder Niels Pederssøn Høysæters Hustrue, af Svaghed og ælde \var/ Sængeliggende som Husholderske, Har ingen attest eller Schudsmaal at foreviise, men maae beklage at Hun for omtrent ikke fuldt 4 aar siden, foruden dette Tyverie hvorfor Hun nu er Arresteret og Actioneret, i den Tiid Hun opholdt sig i Sandviigen hos Mosteren, aller først har gjort sig skyldig i Tyverie, derved at Hun Foraars Tiiden husker ikke hvad aar, en Aften Hun gik forbie Gaarden Jisdahlen Lyse Kloster godz hvor en heel deel Lin Klæder laae at Bleges, hvor af Hun tog nogle smaae Plag, ubetydelige vare de, hvor mange eller hvem tilhørte Veed eller Husker Delinqventinden ikke, disse Hun havde i sin Bevaring indlagt hos Christopher Olssøn Husmand paa Barmen, dog Ham og alle uafviidende, i en eller faa Dage, da imidlertid disse Lin Klæder af Ejerne bleve savnede og efterspurgte ved 2de Mænd, Niels Jsdahl, den andens Navn erindres ikke, for dem tilstod Delinqventinden strax det begangne Tyverie, og til dem leverede Hun det stiaalne, hvoraf en hver Ejer

1788: 132

maae have faaet sit tilbage, da Hun siden efter, indtet haver hørt noget her om, ej heller er Hun for dette Tyverie hverken bleven Tiltalt eller dømt, nogen anden grov misgierning enten Tyverie eller andet, har Hun hverken før eller siden denne benævnte Tiid begaaet forinden Hun kom at Tjene paa Høysæter og der {begik} Hos sin Husbonde Niels Pederssøn Høysæter paa nye stiael Hvad Hun nu er Arresteret og Actioneret for. Hvorom Hun nu for Retten aflagde følgende Bekjendelse nemlig: at Hun vist over Toe aar i denne Tjeneste forblev, uden i ringeste maade at Være sin Husbonde utroe, da der efter for omtrent 1 ½ aar siden Drængen Johannes Torbiørnssøn Stensland som Hiemme hos sin Moder, men \da/ for kort Tiid, i arbeide hos Naboen paa Høysæter, kom til Delinqventinden bad Hende Sælge Ham noget Kjød, som hand havde lovet Husmand Anders Olssøn Gierde i Forlig, fordie Hand havde fornærmet bemelte Husmand med Kjørsel over Hans Bøe. paa dennes indstændige og igientagne anmodning Har Delinqventinden ladet sig overtale fra sin Husbonde at bort stiaele og til bemelte Johannes Torbiørnssøn 2de gange levere 5 Læmmer røget smale Kjød, første gang 1 Boug, en Side og et Laar. 2de gang, ikke ½ aar efter, en side og et Laar, som Hand Johannes lovede at betale, men der fore saavelsom efter Hans Anmodning til Ham i 2de gange udleveret Uld første gang 4 og Anden gang omtrent 3 mrk: i alt 7 mrk: Uld, har Delinqventinden ej oppbaaret mere end som Hand hos Hende tilkommer Arbeids Løn for en Trøje {eller} og et Snørliv tilsammen 14 s:, og som Han i Farve Løn Hende udlagde i Bergen omtrent 1 mrk: Hvad Kjødet og Ulden kunne være af Værdie vidste ikke Delinqventinden, men Laugrettet Taxerede Kjødet til omtrent ½ Vog 3 mrk: 8 s: og Ulden á 7 s: pr: mrk: er 3

mrk: 1 s: Nogen Tiid efter at dette var passeret afvigte Vinter dog efter Juul først i indeværende aar 1788 en dag Delinqventinden erindrede sig nu bedre og sagde: at {ugen} \Vinteren/ før Jul 1787 en dag, kom bemelte Johannes Torbiørnsøn til Delinqventinden paa Høysæter og begjærede at faae laant endeel Penge, om det var et halv snes rigs daler; da Hun sagde ej at have Penge, men noget efter en Dag Delinqventinden kom ind paa sin Husbondes Bue Loft, og saae, at nøglen stod i \Husbonden/ Niels Pederssøn Høisæters Kiste, aabnede Hun samme og der \af/ ugen før Jul 1787 udtog Klingende Myndt og Banco Sedler, Veed ikke til hvor stor Summa, men disse lagde Hun blant sine egne Penge deels Løn deels Arve midler der i alt beløb til 17 rd: 6 s: og af dette heele har Hun udlaant efter adskilliges Anmodning, først til Johannes Torbiørnssøn Stensland en Banco Seddel stor 5 rd: 2de Heele Penge, som Delinqventinden der Kjender Specier sagde lignede samme, hver paa 7 mrk: 6 s: og et 2 mrk: Støkke hvorpaa Hun fik tilbage 1 ort altsaa Hos Ham i alt af Penge udlaant, hvor af Hand intet til Hende har tilbage betalt 7 rd: 3 mrk: 6 s: og saaledes angaaende denne \Summa/ forandrede sin under Forhøret aflagde Bekjendelse, og var bemelte Johannes Torbiørnssøn Stensland uvidende om at Pengene vare stiaalne. Videre har Hun udlaant til Husmand Jver Nielssøn Stenslands Hustrue Brithe Torbiørns datter 3 stk: Banco Sedler á 1 rd: er 3 rd: 2de Heele Penge mindre end Specier Delinqventinden

1788: 132b

Veed ej disses rette Værd, samt 2de orte stk:, og atter noget efter en heel Penge, hvor af Delinqventinden modtog tilbage 1 ort, men hvad dens Værd Var viistes ej, dog troer at disse 3 heele Penge var halve Specier, og at altsaa bemelte Brithe Torbiørns dt: i alt skyldede, iberegnet Banco Sedlerne og den Courante Mynt {i alt} 5 rd: 9 s: Hvor imod Hendes Mand Jver Nielssøn intet har bekommet, og saaledes ved bedre efterTanke {for} i henseende Ham, forandrer sin under Forhøret aflagde Bekjendelse. Fremdeeles tilstod Delinqventinden at have udlaant til nu udCommanderet Soldat Knud Anderssøn Børdahlen først en Banco 10 rd: og 7 Heele Penge hvorblandt var 2 Delinqventinden husker ej bedre, paa 4 mrk: 4 s: stk: 3 halve Specier og 2 Toe marke Stk: og desuden Har Hun til denne bemelte Soldat Knud Børdahlen leveret atter en Banco Seddel paa 5 rd: med begiær at Hand skulle Bringe samme til sin Moder Brithe Knuds datter Hustrue til Anders Tojulssøn Gaardmand paa Børdahlen, af disse Penge sagde Delinqventinden ej at have faaet noget tilbage, men Knud Anderssøn Børdahlen og Moder Brithe tilsammen at skyldte 18 mrk:!! (rd:?) 5 mrk: 13 s:

Som Natten paafaldt, blev Delinqventinden overleveret i Sin Arrest, og beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 18de Decbr: 1788 Continuerede dette Extra Ting og denne Sag i alle benævnte Vedkommendes nærværelse, og da udj overværelse af Actors Fuldmægtig og Defensor, fremstod Delinqventinden uden Baand og Tvang for Retten og Continuerede sin Bekjendelse saaledes, fremdeeles laante Hun til Husmand Peder Knudssøn Langelands datter Anne Peders Datter, som begjærede at laane ½ rd:, \men fik/ Een Heel Penge, som Delinqventinden troer var mere af Værd, enten en halv Specie eller et 4 mrk: Stk: af de først tagne Penge iberegnet Hendes egne Ejende som melt 17 rd: 6 s:, har Hun ikke giort Laan til andre, men deraf har Hun selv forbrugt som Hun ved udCommanderet Soldat John Knudssøn Svendsdahlen har ladet Kjøbe adskilligt for i Bergen til Værdie 5 rd: og gav Hun for Hans umage 24 s: Hos den forbemelte Anne Peders datter Langeland har Delinqventinden Kjøbt Vadmæl for 1 rd:, og hos Niels Knudssøn Høysæter Vadmæl og Læder for omtrent 2 rd: saa har Hun og selv deels for blaae farve, deels andre smaae udgifter udlagt aparte omtrent 2 rd:, hvorblandt en heel Penge til 2 mrk: 2 s: værd. ialt som til eget Brug benyttet 10 rd: 1 mrk: 8 s: de 2 rd: Hun mere under Forhøret har tilstaaet at være leveret til Soldat John Knudssøn

Svendsdahlen, sagde Delinqventinden nu, de var urigtig af Hende anmeldt, og at denne John Knudsen ej hos Hende \har faaet/ flere eller andre Penge og for disse Har Hand til Hende aflagt Regnskab. efter at disse Penge saaledes som her foran forklaret var udlaant, og udgivet ejede Delinqventinden ikke uden nogen smaae Penge, om 2 mrk: eller ½ rd: erindres ej, men af Banco Sedler eller heele Penge var ingen til overs. Derefter Delinqventinden dette aars Foraar noget før Paaske sidst, Hun som havde umistænkt frie Adgang til og i alle sin{e} Husbonds Niels Pederssøn Høysæters Huuse, en dag kom ind paa Bue Loftet hvor Hans Kiste som meldt stod, og saae Hans Kiste nøgel laae paa Gulvet neden for Kisten, tog Hun den, der med aabnede Kisten og deraf \anden gang/ udtog endeel Banco Sedler og Heele Penge, til hvad Summa Veed Hun ikke, da Hun ej forstod ret at sammen regne samme, men deraf har Hun laant til Peder Johannessøn Echedahlens Husmand under Børdahlen Hans Hustrue Anne Knuds Datter 2 heele Penge á 4 mrk: 4 s: tilsammen 8 mrk: 8 s: Til Anders Erichsøn Sandviigen Delinqventindens Mosters Mand har Hun laant 2 Banco Sedler á 1 rd: 3 Heele Penge á 2 mrk: 2 s: og 6 andre heele Penge á 4 mrk: 4 s: i alt med Banco Sedlerne 7 rd: 1 mrk: 14 s: Hun

1788: 133

sagde herforuden, som stiaalet fra Niels Pederssøn Høysæter, at have foræret sin Moster, Anders Erichsøn Sandviigs Hustrue omtrent 2 mrk: Uld, og 1 Kande Møsse Prim, alt til Værdie 1 mrk: 2 s:, flere Penge eller Varer har denne Anders Sandviig eller Hustrue ej faaet af Delinqventinden, og \har/ Hun ej for dem sagt, at enten alt eller noget der af var stiaalet. Fremdeles har Hun laant til Pigen Marithe Anders datter Børdahlen 1 rd: hvor paa Delinqventinden siden som betaling har modtaget Arbeids Løn for en Trøje til Pigens Moder 8 s: item \Spind og/ Spøtte Løn for et Par Hoser 10 s:, og ellers {som} \for/ Drengen Anders Anderssøn Høisæter ladet sig Decourtere Arbeids Løn for et par Buxer 8 s: i alt 1 mrk: 10 s: Til Niels Knudssøn Høysæters Hustrue Christie Lasses datter Har Delinqventinden leveret 2 Toe marke Stk: og en anden Heel Penge, Hun begiærede dem ikke til laans, {men} Delinqventinden tænkte at ville forære Hende samme, men denne Christie Lasses datter og Mand Niels Knudssøn har siden sagt for Delinqventinden, at en af de leverede tre Heele Penge ej var mere end paa 1 mrk: hvor for Delinqventinden har faaet Uld og Farve eller Ledt, de andre 2 Penge, en paa 2 og en paa 4 mrk: har de, som den bestialne Niels Pederssøn Høysæter selv har sagt for Delinqventinden, til Ham leveret. Delinqventinden tilstod og, at have \ud/laant til Pigen Ingeborg Johannes datter Høisæter en Banco Seddel paa 1 rd: Flere enten Penge eller Vahrer sagde Delinqventinden ej at have taget, eller til nogen andre end de benævnte har udlaant, forklarede ellers at Hun slet ikke mere end opgivne 2de gange har aabnet sin Husbonds Kiste eller der af oftere udtaget Penge. af Banco Sedler{ne} som i Kisten laae indlagt i 2de Bøger, og af Sølv Pengene i en Vante blev meget tilbage i Kisten. {Retten} Dommeren foreviiste Delinqventinden deels Heele Penge, deels Banco Sedler af forskjellig Værd, men Hun \Delinqventinden/ tilstod ej nøje at Kjende samme fra hin anden, saaledes som de Virkelig gielder. De til Hvem Hun har laant og udleveret saavel de stiaalne som egne Penge har selv sagt Værdien derpaa, og dermed har Hun ladet sig nøje, og har Hun ej for noget Menniske, forinden Hun med Arrest blev belagt, tilstaaet at have stiaalet, men sagt for endeel der har laant Penge Hos Hende, at Hun havde faaet Arv udbetalt fra Nordhorlehns Sorenskriverie, {...} hvilket og Var Sanhed, thi da Hun havde Været et aar i Tjenesten paa Høisæter reiste Hun i besøg til føde Sognet, hvor Hendes Formynder Peder Olsson Leivestad, solgte til Gulleich Seim Hendes Fæderne Arv Creaturer etc:, og til Delinqventinden udbetalte 10 rd: 5 mrk: 8 s:, desuden Var Hun ejende som Hun havde faaet hos sin Moder 2 Tie skillinger. 2 ansigt!! otte Skillinger 2 Toe Marke Støkker og en Sølv Sex Skilling. og som Løn modtaget af sin Husbonde Niels Pederssøn Høysæter 5 rd: i alt

som for anmeldt egne Penge 17 rd: 6 s: af disse saavel som det stiaalne har Delinqventinden aldeles intet i Behold. I sin Tjeneste hos Niels Høisæter forblev Hun Troelig uden at være Mistænkt for Tyverie, til omtrent 4 uger for Michaelii sidst, da Hendes Husbonde, anlediget af Fortællinger om at Delinqventinden til adskillige skulle have udlaant Penge, en dag Hun agtede at besøge sit Folk, med sin Husbondes tilladelse; just som Hun var færdig at gaa fra gaarden tilsagde {Hendes Husbonde} Hende at blive hvor Hun Var, sagde Hun var baade en Tyv og Skielm, og Værd at bindes. Han beordrede derpaa sin Tjeneste Dræng {And} Ole Knudssøn Høisæter, og Johannes Torbiørnssøn {Sandviigen} \Stensland/ som da var i Sommers Arbeide hos den Bestiaalne, at binde Hende \paa Hender og Fødder/, Men {Anders} Ole Knudssøn vilde ej, derpaa Niels Pederssøn Høisæter Selv, ved Hielp af Johannes Torbiørnssøn Stensland bandt Delinqventindens Hænder bag paa Ryggen, derefter slog Hende 3 gange i Ansigtet saa Hun blødede, tilsidst bandt

1788: 133b

Hendes Fødder med et Taug, bragte Hende der efter til Bevaring ned i en Hæste Stald, dette Passerede omtrent ved Middags Tiid. I Stalden forblev Hun nogle Timer til mod aften efter Noen!! (Nons?) same dag, da Hun fik løse Tauget af sig, og gik fra gaarden Høisæter uden at være seet af nogen, til sin Moster paa Sandviig, taledede baade med Hende og Mand, foregav at vilde reise til føde Sognet Seim for at besøge sine Venner, men nævnede ej hvad Paa Høisæter den dag Var Passeret, paa Sandviig opholdt Delinqventinden sig omtrent et {Jevn} døgn, da mod aften næste dagen Husbonden Niels Pederssøn Høisæter, for hvem Delinqventinden saa snart Hun Var bunden og nedført i Stalden bekjendte de begangne Tyverier, lod spørge efter Hende ved {Dræng} John Larssøn Børdahlen, Skole Holder Hans Anderssøn Børdahlen og Husmand Axel Erichssøn Sandviig Berget nu paa Goupholm, de fandt Delinqventinden, som laae i sin Mosters Floer i noget Høe, tog Hende, bragte Hende tilbage til Høisæter, hvor Hun anden gang blev bagbunden, nedlagt paa Gulvet og med nok et Taug om Livet, bundet fast til en Ring i Væggen udj sin Husbondes Stue, mod aften, dagen efter Hun var taget paa Sandviig, havde Hendes Husbonde faaet Jern færdig, og der med blev Hun, løst fra Tauget, belagt, om Høire Haand og Fod samt fast slaget til Væggen i samme Stue dog saaledes at Hun kunde reise sig op og legge sig need naar Hun vilde, saaledes Arresteret forblev Hun roelig i 3 á 4 døgn, og da Hun ved at eftersee sine Jern fant samme meeget Rustet, Proberede Hun at brække samme, det gik an, Ringen eller Jernet om Foden fik Hun bryde sønder og en liden Hænge Laas hvor med Jernet om Haanden var laaset, faldt op af sig selv, Delinqventinden som saaledes Løs fra Alle Jern, blev liggende Roelig til om Natten der paa, da Hun listede sig ud af Stuen Hvor Niels Pederssøn Høisæter allene laae og Sov, ude paa Gaarden blev Hun Vaer at Nøglen til Hendes Husbondes Stabur stod i Døren; Delinqventinden gik der ind, og til Livs underholdning udtog med sig 2de smaae Sødmele oster, et lidet stk: Kjød og noget smaae brudt Brød, andet ikke, dermed og egne Klæder saa mange Hun kunde skjule sig i forføjede Hun sig fra gaarden til en sin Husbondes Udlade omtrent ½ Fierding Norden for Høisæter, der opholdt Delinqventinden sig næsten 3 uger, levede for det meste af Bær og rinde\nde/ vand, fant eller taledede ej med noget Menneske i denne Tiid, Medens hendes Husbonde holdt Hende fængslet paa Høisæter hørte Delinqventinden af Ham at Hand saaledes arresteret ville bevare Hende til det i October Maaned forestaaende Høste Ting, og en dag først i October Maaned sidst Delinqventinden fra et Stæd i Marken Heie Bruen Kaldet, saae sin Husbonde reise fra gaarden Høisæter, efter at Hun i Udladen havde lid megen nød og kunde der, formedelst mangel paa Levnets Midler ej længere Holde det ud, gik Hun den samme dags aften, som Husbonden Reiste, til gaarden Høisæter, og uden at tale med nogen lagde sig ned i sin Husbondes Høe Lahde til næste Morgen før dag, da Hun gik til sin Husbondes Stabur i tanke at komme ind og finde sig noget

til Mad, da Hun var meget Sulten, men fant Boen lukket og nøglen aftaget, som bekjendt vidste Hun at der paa Boen \ej sædvanlig Plejer ligge Folk og at paa/ Væggen var en

1788: 134

Glug eller aabent Hul uden Vindue; ved Hielp af en Kiælke dvs: en liden slæde, steg Hun dertil op, fik arbeide sig der igiennem og kom ind paa Boen, der drak Hun lidet Melk, gik derpaa i den aaben staaende {nde} Boe Sval og tog sig en Spege sild, den Spiisede Hun uden Brøed, og da Hun der ved dagens lysning blev Vaer {at} Nøglen til Staburs Lemmen laa der, tog Hun den der med aabnede Boe Lemmen og gik der op i tanke atter at tage sig noget mad, og derved paa nye at gaae tilbage til Udladen, Hun gjorde og hermed begyndelse, ved at indpakke i et Tørklæde 2 Lemmer Smale Kjød som tilligemed Plagget eller Tørklædet, som Delinqventinden nu sagde Var en Bord dug tilhørte alt {Ni} Husbonden Niels Pederssøn Høysæter, Da Delinqventinden mærkede Folk Var oppe, og kom til Stabur Dørren, tog Hun nøglen til Bue Lemmen op til sig lugte Lemmen i Laas. Den første som kom ind i Staburen var Niels Pederssøn Høysæters Tjeneste Pige Brithe Johans datter, Hun gik ud og kom tilbage med Drængene Anders Anderssøn og Ole Knudssøn Høisæter og hørte Delinqventinden som da havde sadt sig paa Bue Lemmen den laasede Luge, for at hindre de ikke skulle komme op, at disse benævnte neden under sagde til Hinanden, at Delinqventinden Brithe Lars datter vist var op paa Lemmen. noget efter samme dag før middag, blev Lugen til Boe Lemmen hvor Delinqventinden var, Ved bemelte og Andre tilkaldte nemlig John Larssøn Børdahlen, Husmand Johannes Larssøn Høysæter, Husmand Peder Johanssøn Echedahl og Raadsmand Ole Siurssøn fra Ous Præstegaard, Aabnet, disse alle tog Delinqventinden ned af Bue Lemmen førde Hende ind i Niels Pederssøn Høisæters Stue hvor Hun kort Tiid opholdt sig, og der efter samme Dag ved Anders Anderssøn Høisæter, John Larssøn Børdahlen og Husmand Johannes Larssøn Høysæter blev hid bragt til Ous Skibreedes Tingstæd Holsund, hvor Høste Ting holdtes og hvor Hendes Husbonde Niels Pederssøn Høisæter var til Hvem Hun blev {er} leveret, dagen der efter {Reiste} som Var en Løverdag Reiste Niels Pederssøn Høysæter tillige med John Larssøn Børdahlen, Anders Anderssøn Høysæter og Delinqventindens Mosters Mand Anders Erichsøn Sandvig med Delinqventinden til Fogden, hvor Hun Søndagen den 12te Octbr: sidst under Forhør aflagde saadan Bekjendelse \som/ Hun her for Retten har hørt læse, den Hun alt Vedstod at være rigtig \2/ uden \1/ for (foruden) hvad Hun nu ved sin nærmere bekjendelse her for Retten, der i, har forandret. efter Forhøret blev Delinqventinden med ordre fra Fogden overleveret til Ous Skibredes Lensmand Hans Engelssøn Echeland i Arrest, og hos Ham Har Hun siden til denne Tiid været. Paa Rettens tilspørgende, Declarerede Delinqventinden,

1788: 134b

dette aars afvigte Foraar sidste gang at have været til Guds bord i Samnanger Annex Kirke for Sogne Præsten Hr: Sandberg, og benægtede Delinqventinden aldeeles, i dette paa Høysæter saavelsom det {ved He} tilstaaede, ved Hende paa Jsdahl begangne Tyverier, ikke at have haft Hælere, medvidere eller Medhielpere, ligesom og at intet Menniske Hverken ved Raad eller Virkelig Haandgierning i mindste maade har Assisteret Hende. og der efter sagde Delinqventinden aldeeles intet at eje til Hoved Lods Forbrydelse, neppe saa mange Klæder Hun kand skiule sig med, uden for de opgivne 17 rd: 6 s: som blant de fra Niels Høysæter stiaalne Penge udlaant, og {atter} som Hun af egne Penge før Hun begyndte at stieale fra sin Husbonde Niels Pederssøn Høisæter havde udlaant og endnu har til gode hos Knud Herfendal af Norhorlehn 1 rd: 2 mrk: For Delinqventinden som ej vidste mere at forklare og af Actor og Defensor ej viidere tilspurgt blev Hun den forestaaende aflagde Forklaring tydelig oplæst,

den Hun i alt Vedstod at være rigtig og Sanfærdig {færdig}, og lagde Hun til som Hun nu erindrede at Hun af de Penge Hun havde laant til sin Mosters Mand Anders Erichsøn Sandviig her foran beregnet saa vit Delinqventinden forstaar at beregne sammes Værd til 7 rd: 1 mrk: 14 s:; har \Hun/ faaet tilbage en Banco Seddel paa en rigsdaler. Der efter Delinqventinden som ej Vidste mere eller Andet at forandre i sin aflagde Bekjendelse, forblev for Retten. og Defensor som havde Anhørt det Passerede forbeholdt fornøden Forsvar for Delinqventinden til sin Tiid.

Der efter Actors Fuldmægtig Hr: Nachschow begiæring overenstemmende Indstevningen, af de som paagiældere indstevnte og mødende først fremstod

Jver Nielssøn Stensland løs og ledig for Retten uden Baand og Fængsel erklærede ej at have været Arresteret og forklarede som Hand i Tilfælde med Eed vil Bekræfte at \være/ rigtig og Sanfærdig: at være omtrent 7!! (37) eller 38 Aar gammel, fød paa gaarden Giøen i Strandvigs Skibreede Haalands Dahls Annex Sogn og Ous Præste giæld af \Faderen/ Niels Aadssøn Raadsmand paa Giøen død for omtrent 3 aar siden, og Moder Siri Jvers datter død for omtrent 10 á 12 aar siden, var hiemme hos sine Forældre paa Giøen 1 ½ aar, fløttede derfra med den!! (dem) til Tøsse i Ous Skibrede, hvor de som Raads Folk opholdt sig omtrent 3 aar, og som Hus Folk nogle aar, der efter fulgte Forældrene der Beboede et Hus paa Houchenæs grund i bemelte Ous Skibreede hvor Han hos Forældrene forblev til sit 16de eller 17 aar, der efter antog tjeneste hos Erentz Løvschar og forblev der et aar, der fra til gl: Knud Tøsse hvor {vidnet} \Hand/ formedelst Skade i en sin Fod ikke var fuldt et aar, tog derpaa atter til Forældrene hvor Hand Syg og Sengeliggende forblev 2 aar, siden, formedelst bemelte Skade, udygtig til at tjene Andre opholdt sig der 4 á 5 aar, imidlertid døde Deponentens Moder, og der efter fløttede Hand med sin Fader til Stensland og forblev der 2 aar i den Tiid døde Deponentens Fader og siden efter Faderens død fløttede Deponenten atter til Tøsse

1788: 135

Hvor Hand i Hyret Hus hos Hans Tøsse opholdt sig 2 aar, der fra paa Jndre Tøsse Grund hos Husmand Poul Wiigen var {Vidnet} \Deponenten/ til Huuse et aar, der fra til Husmand, den her i Sagen indstevnte Johannes Torbiørnsøn Schogetræe under Stensland og opholdt sig der omtrent et aar. imedens {Vidnet} \Deponenten/ var der til Huuse blev {Deponenten} \Hand/ gift med sin nu havende og i denne Sag indstevnte Hustrue Brithe Torbiørns dt:, for omtrent et aar siden og fra dette indeværende aars Vaar har antaget bemelte Plads Schogetræe under gaarden Stensland, hvor Deponenten Boer som Husmand. For omtrent 17 eller 18 aar siden i den Tiid Deponenten opholdt sig hos Forældrene paa Houchenæs grund, blev Hand Confirmeret af den Residerende Capelland Hr: Christi i Fuse Kirke, og næste Prædiken, der efter i Samnanger Kirke ved samme Præst første gang gik til Guds bord, har Alle tiider paa reedelig maade ernæret sig ved Bonde Arbeide og Fiskerie; var seeneste gang til Guds Bord i Samnanger Kirke dette aars Høst for {Sogne} Præsten Hr: {Sandberg} \Tonning/, har aldrig begaaet nogen Publiqve forseelser eller grov misgierning, og i henseende Indstevningen i denne Sag forklarede: At afvigte Vinter noget efter Juul først i dette aar 1788 en Søndag Delinqventinden paa sin tilbage Vei fra Samnanger Kirke kom ind paa Pladset Schogetræe, hvor Deponenten og Hustrue da var, beklagede Deponenten sig for at mangle Penge, og at være skyldig meget, uden at Viide hvor Han skulle faae Penge laant. efter nogen Samtale, uden at Deponenten kunde Vente Laan hos Delinqventinden sagde Hun, at mueligen Deponenten kunde faae laant noget lidet Penge Hos Hende, Deponenten takkede for Tilbudet og lod det derved forblive, til i Faste Tiiden sidste Foraar Deponentens Hustrue en dag havde ærende til Høysæter bad Hand bemelte sin Hustrue med sam/m/e ville tale til Delinqventinden, erindre Hende om sit Løfte angaaende Penge Laanet og efterhøre om noget kunne være at faae. Samtalen paa Høysæter mellem Deponentens Hustrue og Delinqventinden

den Dag, derom ved!! (veed) {Vidnet} \Deponen:/ intet at forklare uden for hvad Hand har hørt fortælle af sin Hustrue, men den samme dag som hans Hustru gik til Høysæter kom Hun der fra tilbage med 3 Banco Sedler, 2 Heele Penge og Toe orter leverede samme til sin Mand Deponenten, og sagde at have faaet disse Penge til laans hos Delinqventinden Brithe Lars Datter. Deponenten oversaae Pengene som var 3 Banco Sedler á 1 rd: 2 halve Species á 3 mrk: 11 s: og 2 orte Stk., disse Hand til nødvendige udgifter \strax/ forbrugte og deraf Har Hand nu intet i behold, {og} noget efter Hand havde faaet Pengene fant Deponenten, Brithe Lars dt: takkede Hende for Hielpen, anbød Hende Vahrer til sikkerhed for det laante, da Han ej Vidste sikkert til nogen vis Tiid at skaffe Hende samme tilbage, men Delinqventinden sagde det hastede ej med tilbage betalingen, og Ville ikke modtage Anbudne Vahrer. Deponenten har aldrig holdt det hemmelig at Hand havde laant Penge hos Brithe Lars dt:, heller ikke kunnet tænke eller forestille sig at Pengene vare stiaalne, saa meget mindre som Hun for {Delinqve}\Depone/ntens Hustrue ved Pengenes modtagelse skal have sagt \det/ var af Hendes Arv, men saa snart det blev bekjendt eller rygtedes sidste Høst nogle uger for Høste Tinget, at Brithe Lars dat[ter,]

1788: 135b

mistænkt for Tyverie, var paagreben, fortalte Hand strax til den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter at Hand havde laant Penge hos Brithe Lars datter og sagde Ham Summen ligesom her opgivet 4 rd: 4 mrk: 6 s: og at samme var forbrugt. Flere Penge har Deponenten ikke modtaget af eller fra Brithe Lars Datter, Men Hans Hustrue, har, efter at Delinqventinden blev bekjendt som Tyv, for Ham tilstaaet, hos Hende at have modtaget nok en heel Penge denne har Deponenten ikke seet, og altsaa ej veed dens Værd. Herom faar Hans Hustrue aflægge nærmere Bekjendelse. Meere angaaende denne Sag vidste Deponenten ikke men erbyder sin Eed at Hand hverken Selv er Tyv eller Tyvs Medvider, heller ikke enten med Raad eller virkelig Haans gierning \har/ hælet med, eller hiulpet Delinqventinden Brithe Lars dt: i dette af Hende paa Høysæter begangne Tyverie hvor fore Hun nu søges og selv her for Retten har Tilstaaet, ligesom og at de af Hende laante Penges virkelige Værd, ej i mindste maade var høiere end hand for Retten har opgivet. Declarerede ellers paa Rettens Tilspørgende ej at Viide flere eller andre Tyverier ved Brithe Lars dt: begaaet, end dette paa Høisæter, og til oplysning om dette vidste Deponenten aldeles ej, at angive enten Vidner eller nogen Hæler, medHielper eller medVider der paa nogen maade deri skal have gjort sig skyldig i Hendes Forseelse hvorom saavel som alt øvrig sin forestaaende aflagde Forklarings Sanhed og rigtighed hand atter erbyder Corporlig Eed naar paafordres. Deponenten forblev for Retten. Men som Natten paafaldt beroer Sagen til i Morgen Tiilig.

Tredie Dagen den 19 Decembr: 1788 Continuerede dette Extra Ting og denne Sag i overværelse af alle Vedkommende benævnte tilstæde værende. hvor iblant Delinqventinden løs og ledig,

da efter Paaraab fremstod Anders Erichssøn Sandviig løs og ledig for Retten uden Baand og Fængsel, erklærede ej at have været Arresteret, og at være i ægteskab med Delinqventindens Moders Søster Mari Ols datter, og der efter forklarede, som Hand i Tilfælde med Eed \vil bekræfte/ at være rigtig og Sandfærdig, at Hand nu omtrent er 45 aar gammel fød paa gaarden Sandviig i Samnanger Annex Sogn og Ous Præste giæld af Fader Erich Pederssøn gaardmand paa Sandviig død for omtrent 20 aar siden og Moder Kari Anders dt: død for 2 aar siden, har al sin tiid opholdt sig paa Gaarden Sandviig de første 25 aar hos Forældrene og da Faderen døde, antog Han som Ejer og Bruger Gaarden Sandviig den Han siden har beboet og end nu beboer. Da hand var {her} 18 aar {siden} \gam:/ blev Hand Confirmeret af Residerende Capellan Hans Astrup i Fuse Kirke, og for Ham gik første gang til Alters i

Samnanger Kirke strax efter Confirmationen, har altid ernæret sig ved Bonde Arbeide, og for 17 aar siden indtraade i ægteskab med benævnte sin end nu levende Hustrue, var sidste gang til Alters sidst afvigte Michaeli Tiid i Samnanger Kirke for Sogne Præsten Hr: Sandberg, Har aldrig begaaet nogen Publicke Forseelser, eller grov Misgierning, og i denne her indstevnte Sag er Han gandske uskyldig, sagde at have kjendt Delinqventinden, siden Hun kom her til Jurisdictionen for 6 á 7 aar siden, og Vidste at Hun i Føde Sognet Seim var tilfalden lidt Arv der iblant en Koe, som Deponenten bad af Hende at faae lejet, men Hun foregav at den var for gammel. dette passerede det samme aar Hun reiste fra Deponentens Gaard Sandviig, og kom at tjene paa Høysæter, og lovede Hun da og ellers oftere, at laane Deponenten Penge, men Hand fik ingen {for}

1788: 136

før ved Paaske Tiider dette aars Foraar, da en Dag Delinqventinden kom i sin Husbondes ærinde til Husmand Ole Anderssøn Espevold under Sandviig for at fordre Penge for bekommen Møsse Prim, da Deponenten foruden at fordre Delinqventinden Brithe Lars Datter 3 mrk: som Hand til Hendes Confirmation havde laant Hende, tillige spurgte om Hund ej kunde laane Ham nogle Penge nævnede ingen Summa, og meget kunne Han ikke troe Hun havde, Hun svarede: jae Hun skulle see til, at skaffe Ham noget, og sagde at Hun havde faaet solgt sin Koe, men tillige at Hun den dag ej havde Penge hos sig, Samme Dag havde Hun bragt med sig til sin Moster Deponentens Hustrue en liden Amber med Møsse Prim og noget lidet Uld eller Rue, men dette Vidste Deponenten \ej/ af, saae det heller ikke da, men siden har hørt det fortælle af sin Hustrue. Noget efter ved Samnanger Kirke traf Deponenten Brithe Lars dt: som da leverede Ham 2de Heele Penge {hver} \den ene/ paa 2 mrk: 2 s: og den anden 28 s: som Hun sagde Deponenten skulle beholde for det Hand til Hendes Confirmation havde for Hende udlagt, og andre godheder Han havde viist Hende, Deponenten bad Hende atter om Penge Laan men fik ej mere den dag, næste Prædiken efter, ved samme Samnanger Kirke, kom Drængen Ole Knudssøn tjener den bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter, til Deponenten og leverede Ham fra Brithe Lars dt: 2 Banco Sedler hver paa en Rigsdaler og en heel Penge til 2 mrk: 2 s: Deponenten modtog Pengene, sendte Tak tilbage med Drængen og ved Ham, begiærede at Brithe Lars datter ville besøge sin Moster, da Hun tillige skulle faa Pant for det Laante. omtrent St: Hans dags Tiid sidst kom Delinqventinden \til Dep: gaard/ bragte med sig 2de Heele Penge hver paa 7 mrk: 6 s: som Hun begiærede at faae Vexlet. Deponenten vidste ej vist disse Penges rette Værd, havde ej heller saa mange Penge at Han kunde Vexle dem, men leverede derpaa \een/ 1 rd: Banco Seddel og 8 skilling smaae Myndt. Ved at viise disse Heele Penge for andre fik Hand {faaet/} viide deres rette Værd 7 mrk: 6 s: og for saadan Priis vexlede Hand dem fra sig til en Mand i Hachelsund i Nordhorlehn hvis Navn Deponenten ej Veed eller kan erindre, fremdees Har Hand til Delinqventinden overladt en Sølje, Sølvforgylt, som Kostede omtrent i den Stand den da var 3 mrk: Til sidst, afvigte Sommer, noget efter denne benævnte Tiid, en dag {Vidnet} \Deponenten/ kom i ærinde til gaarden Høisæter, fant Han Brithe Lars dt:, og da atter spurgte Hende om Hun ej kunde laane Ham nogen Penge. Hun svarede ja og leverede Ham 2de heele Penge hver paa 4 mrk: 4 s: dette slags Myndt Deponenten selv kiendte, og disse Har hand og Vexlet fra sig. Deponenten har ikke holdt det hemmelig at Hand laante Penge hos Brithe Lars dt:, Hand som vidste at Hun havde arvet noget, og hørte af Hende fortælle at Hun havde faaet sin Arv udbetalt, {troede det var Hendes egne Penge og/} ej vidste at Hun havde udlaant noget til andre, troede det laante var af Hendes egne Penge og mindst kunde forestille sig at Hun havde gjort sig skyldig i Tyverie, hvor om Hun aldees intet har aabenbaret for Deponenten, eller saa vit Hand veed og troer for Hans Hustrue og vidste Hand slet intet af at Hun havde stiaalet ell: var mistænkt der for, \før/ en dag sidste Høst nogle uger før Høste Tinget da

Brithe Lars datter kom til Deponentens gaard foregav at ville Reise for at besøge sit Folk, forblev paa Sandviig Natten over, uden at nævne noget Videre, til dagen efter da Deponenten af sin Naboe Jacob Johannessøn Sandviigs Hustrue hørte fortælle at Folk fra Høysæter var ude for at leede efter Brithe Lars dt., men nævnede ej Videre, Deponenten bad bemælt Hustrue Madelle Anders datter lade de udsendte Vide, at de behøvede ej at leede efter Brithe Lars dt., sagde, Hun var hos Ham, da strax

1788: 136b

efter samme dag indfant sig paa Deponentens gaard John Larssøn Børdahlen, Skole Holder Hans Anderssøn Børdahlen og Husmand Axel Erichssøn Sandviig berget. disse fortalte først for Deponenten hvorledes Brithe Lars datter havde opført sig paa Høysæter at Hun havde staaet fra sin Husbonde Niels Pederssøn, og at de {vare} vare efter Hans begiær udgaaet for at opsøge Hende og bringe Hende tilbage til Høysæter. de fandt Delinqventinden i Deponentens Floer hvor Hun havde lagt sig, der greb de Hende og reiste strax med Hende. Deponenten sagde ellers den dag at have været fra sit Hus, ved Arbeide i Skoven og var nyelig før disse bemælt Ankomst til Sandviig kommen hjem uden at have seet Brithe Lars datter eller vidste hvor Hun var enten i Floren eller anden stæds, noget efter {aabenbarede}, saa snart Deponenten fandt den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter fortalte Deponenten for Ham, at have laant Penge hos Brithe Lars dt., ligesom her opgivet og forklaret. Hvor til Niels svarede at Hand vidste saadant før, af Brithe Lars datters egen bekjendelse. Deponenten bad den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter bie sig efter de laante Penge, og at 1 rd: som hand Deponenten til Niels havde leveret paa en Kalvs Kiøb, den Hand siden ikke fik, maatte derpaa tages som betaling. Fra den dag Brithe Lars datter blev som meldt greben paa Deponentens gaard Sandvig, talde Hand ikke med Hende før ved sidste Høste Ting hvor Hun ankom som Arresteret. Hand reiste med Hende til Hr: Fogden, hvor Han først og siden nu her for Retten har hørt Hendes omstændelige utvungne Bekjendelse. At Hun tilforn har begaaet det ved Hende omfinklede Tyverie paa Jisdahl har Vel Deponenten hørt tale om, men derom ej Veed noget at forklare, uden at Hun derfor hverken blev tiltalt eller Dømt, andre Tyverier end Hun selv har bekjendt, Veed Deponenten ikke, ved Hende begaaet at opgive, heller ikke mere angaaende denne Sag at forklare, Herom hand {Hand} erbyder sin Eed, hvorved Hand tillige vil bekræfte hverken selv at være Tyv eller Tyvs medViider, ligesom og heller ikke, enten med Raad eller virkelig Haand gierning, at have hælet med eller hiulpet Delinqventinden Brithe Lars dt: i det af Hende paa Høysæter begangne Tyverie. Vidste ej heller at opgive nogen som Hæler, medViider eller medHielper med Hende og ligesaa lidet nogen som Vidne, der om denne Sag, Deponenten bekjendt, kunne give nogen oplysning. Til sidst sagde Deponenten og med Eed at ville og kunne bekræfte: {at} ej at have \faaet/ enten flere Penge eller Vahrer af Delinqventinden, ligesom og at de laante og modtagne Penge ej var af højere Værd end nu her for Retten Ved Ham opgivet.

Delinqventinden som for Retten tilstæde havde hørt forestaaende Anders Ericksøn Sandviigs Forklaring læse, sagde at Hun slett ikke erindrer saadan Samtale ved Samnanger Kirke som Anders Sandvig har forklaret den første gang Hun til Ham leverede de 2de \Hele/ Penge, hvis Værd Hun ej nøjere Veed end Hun har forklaret. De 3 mrk: Hand for Hende ved Hendes Confirmation har udlagt er rigtig opgivet, men disse har Delinqventinden altid troet at skulle beholde og ej tilbage betale da Hun før den tiid 2 aar Hun Var i Sandviig hos sin Moster og Mand Deponenten ej fik Løn eller fulde Klæder, kand heller ikke Huske de siden er tilbage fordret. Den omtalte Sølje tilstod Delinqventinden at have laant af sin Moster Deponentens Hustrue, Hun har den i behold, men derom er ej sluttet Kiøb. Delin-

1788: 137

qventinden vedblev sin aflagde Bekjendelse om de til Anders Erichssøn Sandviig laante Penge, og at Hun der af ej havde faaet mere tilbage end 1 rd: i øvrigt er Deponentens aflagde Forklaring saavit Delinqventinden angaa/r rigtig. Deponenten forblev for Retten og H/an/d Anders Erichssøn Sandviig Declarerede at Hun ej nu havde nogen af de laante Penge i behold heller ikke andre i disses Stæd.

Derefter fremstod Ingebor Johannes Datter, ugift, tjener Hos Niels Knudssøn paa Gaarden Høysæter, løs og ledig for Retten uden Baand og Tvang, erklærede ej at have været Arresteret, og forklarede at være 26 aar gammel, fød paa gaarden Berje af Fader Johannes Larssøn som Beboede Huus paa Gaarden Berje/s/ grund i Nordhorlehn, men nu Boer som Husmand paa Plads under gaarden Høysæter, og Moder Brithe Dags dt: død for 2!! (22) á 23 aar siden, var Hiemme hos sin Fader paa Berje og Høysæter, hvor H/u/n Boede, til omtrent sit 19de aar blev for omtrent 7 aar siden imedens Hun var Hiemme Confirmeret i Ous Hoved Kirke af {Sogne} \Capellan/ Præsten Hr: Gerhard Geelmuyden og omtrent 14 Dage efter Confirmationen blev Hun af samme Præst antaget til Guds bord i Samnanger Annex Kirke, siden efter tient paa Langeland hos gaardmand Mons Nielssøn 4 \aar/ der fra fløttet til Høisæter hvor Hun hos Jordmand Ole Johanssøn tjente et aar der fra fløttet til Knud Johnssøn Svendsdahlen og tjente der et aar, reiste der paa Hiem til sin Fader paa Høisæter og forblev Hos Ham et aar, siden efter tjent Johannes Stenslands træe en Husmand, ½ aar og hos gaardmand Ole Totland ½ aar, der fra fløttede Hun sidste Faaraar tilbage til Høisæter og antog tjeneste hos sin nu havende Husbonde Niels Knudssøn. Hun er som meldt ugift, og all sin Tiid, hiemme hos Forældrene og Borte hos andre ernæret sig ved Bonde Arbeide, var afvigte Høst omtrent for 7 uger siden sidste gang til Alters ved Samnanger Kirke for Sogne Præsten Hr: Sandberg, Har ikke nogen sinde i sit Liv begaaet nogen Publique Forseelse eller grov Misgierning, og angaaende denne Sag hvori Hun her er indstevnet aflagde Deponentjnden følgende Forklaring: At Hun ikke kjendte Delinqventinden Brithe Lars dt: førend Hun!! (mrkn: B.L.) kom at tjene paa Høysæter hos Niels Pederssøn for omtrent 3 ½ eller 4 aar siden, hørte og vel da Bøigde Snak og rygte om at Hun havde, før den Tiid stiaalet paa Jsdahlen, men derom veed Deponentinden {vidste} ej {der om} noget at forklare. efter at Brithe Lars dt: kom til Høisæter har Deponentinden ej hørt nogen at have Mistanke mod Hende eller Vidste at Hun havde stiaalet, men der altid bevaret et got rygte indtil sidste Høst omtrent 14 dage eller 3 uger for Michaelii dette aar da det blev i Bøigden allmindelig bekjendt Hun havde stiaalet og for tyverie, af sin Husbonde Paagreben og Fængslet, lenge førinden omtrent St: Hans dags Tiid dette aar spurgte Deponentinden Brithe Lars dt: om Hun ej kunde laane Hende 1 rd: paa nogen kort Tiid hvormed Hun ville Betale et Kjøbt Sænge Dække. Brithe Lars dt: sagde joe og leverede Deponentinden en Banco Seddel paa 1 rd: Deponentinden Vidste da ikke andet \end/ at den laante 1 rd: var Hende selv tilhørende, troede mindst at Hun var Tyv, og havde da ej hørt, nogen havde laant Penge hos Hende. Deponentinden har derfor ej holdt det hemmelig at

1788: 137b

Hun laante denne 1 rd: hos Brithe Lars dt:, og saa snart Hun Mærkede og fik høre at Brithe Lars dt: for Tyverie var greben Tilstod Deponentinden for Niels Pederssøn Høisæther at Hun hos Brithe Lars dt: havde laant 1 rd:, og denne 1 rd: har Hun i en Banco Seddel end og før Stevning i denne Sag blev forkyndt, leveret fra sig til den Bestiaalne Niels Pederssøns Broder Søn Peder Halvor[ssøn] Børsem og dermed mente Deponentinden at være frie, saavel for Sagen i sig Selv som Reiser og Andet der ved følgende Bryderie, og derom Veed Hun aldeeles intet Viidere at forklare, Men at den af Brithe Lars datter modtagne Banco Seddel ikke var høiere end 1 rd:, \og/ at Deponentinden ej Vidste den var stiaalet samt at Hun

Deponentinden ej selv er Tyv eller Tyvs medViider ligesom heller ikke enten Ved Raad eller Virkelig Haand gierning at have Hælet med eller hiulpet Brithe Lars datter i det af Hende begangne Tyverie hvorfor Hun nu søges og Hun selv har utvungen her for Retten Bekjendt, og endelig at Deponentinden ej Ve/e/d hverk: Hælere, medViidere i denne Sag eller nogen Vidner der om at opgive, derom erbyder Deponentinden at Ville aflegge sin Eed naar maatte paafordres. Den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæters Broder Søn Peder Halvorssøn Børsem som for Retten tilstæde, tilstod paa sin Syge Fader Broders Vegne at have modtaget en Banco Seddel paa en rigsdaler og denne 1 rd: Banco Seddel har Hand i sin Bevaring. Deponentinden forblev for Retten

og fremstod derpaa Pigen Anne Peders datter Langeland tjener paa Gaarden Tvedte \hos/ Baar Johanessøn, løs og ledig uden Baand og Fængsel for Retten sagde ej at have været Arresteret og forklarede at Være {Fød} Fød paa Gaarden Sandviigs grund \p:/ et Plads kaldet Berget i Samnanger Sogn og Ous Præstegæld af Fader Peder Knudsøn der endnu lever og Beboer som Husmand et Plads under gaarden Langeland Fesche kaldet, og Moder Marithe Ols datter død for 20 aar siden, er nu 29 aar gammel Var Hiemme hos sine Forældre til sit 16 aar, kom siden at tjene hos Peder Thomassøn gaardmand paa Langeland hvor Hun forblev 1 Aar, fløttede der fra til Ulven og der antog Tjeneste hos gaardmand Thomas Olssøn for et aar, i den Tiid nu omtrent for 12 aar siden blev Hun Antaget til Confirmation af {Sogne} Præst Hr: Geelmuyden i Ous Kirke og 14 dage efter Confirmationen blev Hun af samme Præst i samme Kirke første gang antaget til Guds bord, siden efter fløttede Hun til Faderen og forblev hos Ham 2 aar kom der efter at tjene paa Yttre Tøsse hos Knud Monssøn og var der 1 aar, der fra atter til Faderen og Var Hos ham 1 aar, flyttede der fra til gaardemand Mons Nielssøn Langeland og tjente Ham et aar, flyttede saa til Holmefjord og hos John Pederssøn antog tjeneste for et aar, der fra atter hiem til Faderen og blev hiemme Hos Ham 3 aar, der fra sidste Vaar fløttede til Tvedte og antog tjeneste hos sin nu havende Husbonde Baar Johannessøn, var sidste gang til Alters i Samnanger Kirke dette aars Høst for Sogne Præsten Her Sandberg. Har ikke nogen sinde begaaet nogen Publique Forseelse eller grov Misgierning, og i denne

1788: 138

Sag Hun her er Stevnet, har Hun ej paa nogen maade giort sig skyldig. Deponentinden Kjendte ikke Brithe Lars Datter forud Hun kom at tjene paa Høysæter, Veed ej om Hun tilforn har stiaalet uden for saavit Hun nu her paa Extra Tinget har hørt {for} om Tyveriet paa Jisdahlen, men Veed ellers derom intet. At Hun \Brithe Lars dt:/ havde Stiaalet paa Høysæter fra sin Husbonde Niels Pederssøn vidste Deponentinden ej, for omtrent 3 uger for Michaelii sidst da Hun blev greben, men afvigte Vinter omtrent ved Kyndelsmisse Tiid dette aar 1788 Deponentinden var i sin Faders ærinde paa Høysæter Bad Hun Brithe Lars Datter laane sig ½ rd: men fik intet den dag, der imod nogle uger efter, i sidste Faste Tiid, en Søndag ved Samnanger Kirke bemelte Brithe Lars dt: fant Deponentinden, leverede Hun til Deponentinden en Heel Penge uden at sige dens Værd, men Deponentinden Kjendte selv dette slags Myndt, og saa, ligesom andre Hun viiste den til, sagde, at den var paa 4 mrk: 4 s:, Flere Penge eller Vahrer har Hun ikke som Laan modtaget af Brithe Lars dt:, men noget efter at Hun Deponentinden havde modtaget denne heele Penge, en dag Hun kom til Høisæter spurgte Brithe Lars dt: om Deponentinden ej havde Vadmél at sælge. Deponentinden sagde jo, og næste gang Hun fik ærinde til Høysæter bragte Hun med sig 4 ½ Alne Stampet Vadmél, leverede det til Brite Lars datter som derfor udbet:te en rigsdalers Banco Seddel. at Brithe Lars datter var tilfalden Arv havde Hun lenge forhen for Deponentinden fortalt, og at \Hun/ reiste til Føde Sagnet Seim, efter at Hun kom at tjene paa Høisæter, for at faae denne Arv udbetalt Veed Deponentinden, som desformedelst troede at Brithe Lars dt: selv ejede Penge,

Vidste aldeles ikke om Tyveriet paa Høisæter forinden den Tiid som før sagt, og saa snart Hun fik viide dette, end og i den Tiid Brithe Lars datter der hos sin Husbonde sad Fængslet, sendte Deponentinden sin Søster ved navn Anne Peders datter den yngre til Høisæter med den af Brithe Lars dt: modtagne Heele Penge, og leverede samme til den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæter selv. Andet eller mere om denne Sag Veed Deponentinden ej at forklare, men at Hun ej selv er Tyv eller Tyvs medviider, heller ikke enten med Raad eller Virkelig Haand gierning hælet med eller hiulpet Brithe Lars datter, i dette af Hende paa Høisæter Begangne Tyverie, og hvorom Deponentinden ej Vidste at angive enten Vidner, Hælere eller medViidere, ej heller flere Tyverier ved Brithe Lars datter begaaet, derom saavel som sin aflagde Forklarings øvrige Indholds, rigtighed Deponentinden erbyder og er Villig at aflegge sin Eed naar paafordres. om den efter Anne Peders dt: Langelands Forklaring tilbage leverede Heele Penge vidste den Bestiaalne Niels Pederssøn Høysæters nærværende Broder Søn ingen Beskeed. Deponentinden forblev for Retten.

og dernest fremstod Brithe Torbiørns Datter Stensland Hustru til før afhørte Jver Nielssøn Stensland, løs og ledig uden Baand og Tvang for Retten, sagde ej at have været Arresteret og for-

1788: 138b

klarede at være 25 aar gammel, fød paa gaarden Tøsse af Fader Torbiørn Erentzsen der som Raadsmand styrede gaard, død for omtrent 10 á 12 aar siden, og Moder Eli Gunders datter, der endnu lever og for nærværende tiid opholder sig hos Deponentinden og Mand der beboer Pladset Schogetræ under gaarden Stensland, var hiemme hos sine Forældre til Hun var 12 aar gammel, kom siden at tjene paa Gaarden Holdhuus Lyse Kloster Godz hos gaardmand Claus Nielssøn hvor Hun forblev 3 aar, der fra fløttede til gaarden Stentvedt hvor Hun var 3 aar, imidlertid medens Hun der opholdt sig for omtrent 8 aar siden blev antaget til Confirmation i Ous Kirke af Capellan Hr: Geelmuyden, og 14 dage derefter blev Hun af samme Præst i Samnanger Kirke første gang antaget til Guds bord, flyttede saa fra Stentvedt til Gaarden Houchenæs hvor Hun tiende Ole Johanssøn gaardmand 2 aar, der fra til gaarden Høisæter hvor Hun hos Beboeren Niels Knudssøn tiende 3 ½ aar, der blev Hun Forlovet med sin nu havende Mand, og der fra fløttede Hun til Pladset Schogetræ under gaarden Stensland hvor de nu Boer, har al sin tiid ernæret sig ved Bonde Arbeide, og var sidste gang til Guds bord afvigte Høst i Samnanger Kirke. Har sin Leve Tiid aldrig begaaet nogen grov misgierning eller Publicque Forseelse, og i denne Sag hvortil hun her er indkaldet Veed Hun aldeles ej/ at være Skyldig, eller angaaende de af Brithe Lars datter laante Penge andet at forklare end Hendes Mand Jver Nielssøn her for Retten har sagt, dog lagde til at da Hun paa Høisæter modtog Pengene 3 Banco Sedler, 2 Hele Penge og 2 orte Støkker, sagde Brithe Lars datter det Var af hendes Arv, og lovede at dersom Hun Brithe Lars datter kom at fortjene mere, ville Hun og laane Deponentinden og mand mere. Brithe Lars dt: nævnede ej Sum paa de Penge Hun udleverede til Deponentinden, som ej heller forstod at beregne samme, men de samme Penge Hun modtog bar Hun hiem til sin Mand der strax udregnede sammes Beløb til 4 rd: 4 mrk: 6 s:, af Brithe Lars datter havde Deponentinden lenge tilforn allerede afvigte aar 1787 noget for Michels dag modtaget {af Bri} en heel Penge som Brithe sagde var af Værd 3 mrk: 12 s:, da var Deponentinden paa Høisæter og passerede dette før Hun kom i ægteskab med sin Mand Jver Nielssøn men som Deponentinden, paa Brithe Lars datters Anmodning om at Vexle samme ej, havde saa mange Penge leverede Hun Brithe Lars dt: ikkun en ort derpaa, Men da Deponentinden noget efter blev forlægen for smaae Penge leverede Hun denne Heele Penge til sin Broder den her

1788: 139

indstevnte Johannes Torbiørnssøn Stensland nu Hage og bad at Hand vilde Vexle samme, Hand sagde ej heller at have Penge, til dens fulde Værd som Han opgav ikkun til 3 mrk: 6 s: men leverede Deponentinden tilbage den ved Hende der paa til Brithe Lars datter udlage 1 rd:, og lovede at Hun siden skulle faae Resten, Hermed lod Deponentinden det henstaae uden at fortælle sin Mand om noget af dette som alt var passeret førend Hun kom i ægteskab med Ham, indtil afvigte Høst efter Tinget for Ous Skibreede da det blev bekjendt at Brithe Lars dt: for at have stiaalet heele Penge og Banco Sedler fra sin Husbonde Niels Pederssøn Højsæter, var Arresteret, da Hun Deponentinden fortalte sin Mand om denne Penge hvor Hun havde faaet den og hvor den Var. adskillige gange og sidste gang for 7 uger siden har Deponentinden talt med sin bemelte Broder om denne Penge og forlangt samme tilbage, men sidste gang de herom talede sammen sagde Broderen at have leveret den til den bestiaalne Niels Pederssøn Højsæter, om Sanhed eller ej Ved!! (Veed) Depoentind: ikke, som ej saae derpaa. Pengens rette Værd, Vidste Deponentinden ikke uden hvad Brithe Lars dt: og Johannes Torbiørnssøn sagde, og for andre end Deponentindens Broder blev den ej af Hende viist. Andre Penge el: Vahrer forsikrede Deponentinden ej af Brithe Lars dt: at have modtaget, og at Deponentinden ikke Vidste at de laante Penge vare stiaalne, ligesom og at Hun hverken selv er Tyv eller Tyvs medviider eller medhielper, heller ikke enten ved Raad eller Virkelig Haand gierning hælet med eller hiulpet Brithe Lars dt: i dette af Hende paa Højsæter begangne Tyverie hvorfor Hun nu er Actioneret og selv har tilstaaet, der om erbyder Deponentinden naar paafordres at ville aflegge Corporlig Eed. Declarerede ellers ej at Vide andre Tyverier end dette paa Højsæter som Brithe Lars datter selv har tilstaaet og rygte om et paa Jisdahlen, Ved Hende begaaet; og derom veed Deponenten aldeeles ej at kunne opgive enten MedVidere, Hælere, eller Vidner. Peder Halvorsen Børsem som for den bestiaalne Niels Pederssøn Højsæter{s Vegne} Var tilstæde benægtede aldeeles at den Ved Brithe Torbiørns dt: til Broderen Johannes Torbiørnssøn udleverede heele Penge, ej var tilbageleveret. Deponentinden forblev for Retten.

Actors Fuldmægtig som maatte formærke at ej flere af de indstevnte nu møder, fremlagde Separate Attester fra Sogne Præsten Hr: Sandberg No: 1 angaaende Delinqventinden Brithe Lars dt:, No: 2 der handler om Jver Larssøn og Hustrue af Stensland eller Schogetræe. No: 3 for Anders Erichssøn Sandvig. No: 4 Ingeborg Johans dt: Høysæter og No: 5 om Anne Peders datter Langeland hvilke en efter Anden for Ret-

1788: 139b

ten blev læst og lyder saaledes.

Derefter Actors Fuldmægtig begiærede de indstevnte Vidner som alle møder fremkaldet til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds aflæg i denne Sag. Vidnerne blev af Retten paaraabt de fremstod for Retten for dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede

og fremstod \som/ første Vid: John Larssøn Børdahlen tjener hos Thomas Pederssøn Børdahlen aflagde Corporlig Eed og forklarede: At sidste Høst omtrent 4 uger før Michaeli en Løverdags Morgen kom Niels Pederssøn Højsæter til Børdahlen talede med Vidnets Husbonde fortalte at Hans Tjeneste Pige Brithe Lars dt: havde stiaalet Penge, Sølv myndt og Banco Sedler fra Ham, at Han des formedelst havde fængslet hende, men at Hun var kommet løs og var undvigt, begiærede af Vidnets Husbonde at hand maatte faae Vidnet med en Mand til, den Hand selv ville anskaffe, for at reise til Sogne Præsten for at anmelde Tyveriet og forekomme at om Pigen der skulle melde sig for at faae Skrifte Seddel, den da ej maatte Hende meddeeles, og Videre derfra til Byen for at spørge efter Brithe Lars Datter; Vidnet i Selskab med Skole Holder Hans Anderssøn Børdahlen, der havde eget ærinde og ej af Niels

Pederssøn Højsæter lejet, \reiste/ først til Ous Præstegaard men fant Præsten ikke Hiemme, dog for Tjenerne gjorde sit ærinde bekjendt, der fra til Bergen, søgte og spurgte efter Brithe Lars datter men traf Hende ikke, eller kunne faae Kundskab om at nogen havde seet Hende. næste Mandag efter reiste Vidnet tilbage fra Bergen og den paafølgende Tiirsdag kom atter til Ous Præstegaard, taledede med Præsten Selv, som fortalte at Brithe Lars Dt: {ej} ikke til den Tiid havde meldt sig hos Ham og lovede at om Hun kom, skulle Hand gjøre de fornødne Foranstaltninger, Vidnet i bemelte sit selskab, fortsadte derpaa Reisen Hiem efter, og da de samme dag, mod aften efter Soel var nedgaaet, Roede forbie Gaarden Sandviigs Land, som just laae i deres Vej, blev de anraabt, de lagde i Land og fik af Husmand Axel Erichssøn Sandviig Berget nu paa Goupholm som den der havde anraabt dem, høre fortælle at Brithe Lars dt: var paa Sandviig og at Hun laae i sin Mosters og Mand Anders Erichssøns Floer, Vidnet og Skole Holderen Hans Anderssøn Børdahlen tog der paa bemelte Husmand med ind paa deres Baad \roede til Sandvig/ og strax omringede den omtalte Floer, fandt Pigen {gra} Brithe Lars dt: som havde gravet sig ned i noget Høe, førinden de ellers taledede med nogen af gaards Folkene, men medens de ledte efter Brithe Lars dt: paa Floer Skukken og i Høstaden!! (Høstalden?), samledes adskillige af gaard Folkene nemlig Jacob Johannessøn Sandviig og hans tjeneste Pige Siri Niels dt:, item Brithe Lars datters Mosters Mand An-

1788: 140

ders Erichssøn Sandviig, flere erindrer Vidnet ej Hand saae, og med disse holdt Vidnet ingen Samtale, men saasnart Vidnet og de med Ham værende benævnte 2de Mænd, havde faaet fat paa Brithe Lars datter reiste de uden ophold strax samme dags paafølgende Nat, til Høisæter, hvor de med Hende ankom, onsdag morgen før dag omtrent Kl: 2 Sl: og overleverede Hende til Husbonden Niels Pederssøn Høisæter, som foranstaltede ved egne Folk, at Pigen Brithe Lars dt:s Hænder blev Bunden Bag paa Hendes Ryg. Vidnet tillige med Skoleholderen Hans Anderssøn, gik derpaa fra Høisæter til deres Hiem gaarden Børdahlen. Hvorledes Brithe Lars dt: ved første paagribelse blev fængslet, eller om Hun 2den gang blev belagt med haardere Baand end forklaret, Ved Vidnet ikke, der selv ej har seet noget deraf, men at Brithe Lars datter atter anden gang kom løs og rømte Bort, næste Søndags Nat eller Nat til Søndag efter at Vidnet havde leveret hende fra \sig/, Har Niels Pederssøn Høisæter for Vidnet fortalt, og hørte Vidnet desuden at Niels Pederssøn samme Søndag som Hun om Natten Var undvigt, ved Samnanger Kirke hvor blev holdt Tjeneste, fra Kirke Bakken lod bekjent gjøre at Bemelte Brithe Lars dt: var undvigt, og begiærede, at om nogen traf Hende de da ville gribe Hende eller anholde Hende, om Niels Pederssøn Høisæter den gang anderledes lod efterspørge eller eftersøge Brithe Lars dt: Veed Vidnet ikke. Siden efter omtrent {i} 2 á 3 uger hørte Vidnet ikke noget om Brite Lars dt:, eller {hørt} \at/ nogen havde seet Hende, før end afvigte Høst, just selve 1ste Tingdag for Ous Skibreedde \den 10de oct:/ Husbonden Niels Pederssøn fraværende ved Tinget i Holsund, hvorhen Han dagen før var reist, kom det her indstevnte Vidne Anders Anderssøn, til Børdahlen Vidnets Husbonde fraværende ve{e}d Tinget, og Bad Vidnet følge med sig til Høisæter sagde at Brithe Lars datter var kommen ind paa Niels Pederssøns Bue Lem og at der ikke paa Høisæter var saa mange \Folk/, at de torde Vaave sig til at tage Hende. Vidnet tilligemed Husmand Johannes Larssøn Høisæter som paa den tiid var i Tærskes arbeide paa Børdahlen, fulgte Anders Anderssøn tilbage til Høisæter, og da de kom der, traf de ude i Gaarden foruden Drængen Ole Knudssøn og Pigen Brithe Johans datter som Begge tilligemed bemelte Anders Anderssøn {som} alle tjener Niels Pederssøn Høisæter, Raads Manden fra Ous Præste gaard Ole Siurssøn som der var ankommen og i det samme kom og Husmand Peder Johanssøn Echedahlen. Vidnet og Ole Siurssøn Ous, samt Peder Echedahlen nærmede sig Bue Lem Lugen fandt den laaset, Med en Nøgel som Brithe

Johans Datter leverede Peder Echedahl læsede hand Laaset op, men Lugen kunde de ej faae Aaben førend {med ...} Vidnet med en Haand Spag, og

1788: 140b

og!! Ved Hielp af Peder Echedahl, med Magt aabnede Lugen. Vidnet troer at Brithe Lars Datter enten havde sadt eller lagt sig paa Lugen, efter at Lugen saaledes var Aabnet steg Vidnet og Ole Siurssøn Ous op paa Bue Lemmen fandt Brithe Lars Datter liggende paa Gulvet indsvøbt i nogle Klæder hvormed Hun havde skiult sig, de taledes til hende, og Hun svarede: ej at have gjort andet end taget sig noget Mad, som Hun Vidste at Hendes Husbonde \ej/ Sparede for Hende. Vidnet og Ole Siurssøn Ous undersøgte strax hos Brithe Lars datter om Hun havde {...} noget slags Vaaben eller stiaalne Koster Hos sig, Hun gjorde ingen modstand men de fandt aldeles intet. Saa vit Vidnet Veed, Plejer aldrig ligge Folk i denne Bue eller paa denne omtalte Lem, der efter bragte de Brithe Lars dt: ned af Bue Lemmen ind i stuen Knyttede et Taug om hendes Liv og Husker Vidnet ikke om Hendes Hender blev bundne fremme eller bag paa Ryggen. Vidnet, Drængen Anders Anderssøn Høisæter og Husmand Johannes Larssøn Høisæter førde derpaa Brithe Lars dt: til Holsund Ting, hvor de samme dag ankom og leverede Hende til sin Husbonde som var der. Han modtog hende, og dagen efter som Var en Løverdag, reiste Husbonden, Vidnet, {og} Anders Anderssøn Høisæter og Anders Erichssøn Sandvig med Hende til Hr: Fogden Koren hvor Hun dagen derpaa blev taget under Forhør i Vidnets og de andre Benævntes overværelse, og da bekjendte Hun at have stiaalet fra Niels Pederssøn i et og alt ligesom oplæste Forhør indeholder. Vidnet og de andre med værende bragte derpaa Pigen Brithe Lars dt: tilbage til Lensmand Echeland, hvor Hun efter Fogdens Ordre blev leveret i Arrest. Om hvorledes Delinqventinden kom ind paa det bemelte Stabur, Hvor Hun havde opholdt sig i de 2 á 3 uger Hun var fraværende efter sidste undvigelse, om hendes Tyverie paa Høisæter hvad slags og hvormeget, Veed Vidnet, som tjener paa en anden gaard intet, uden for hvad Hun selv utvungen og uløkket, {selv} har tilstaaet. Andre Tyverier end dette og efter løst Rygte, Eet paa Jsdahl ved Brithe Lars dt: Begaaet, Veed Vidnet ej at opgive heller ikke nogen Vidner til oplysning derom uden for de allerede bekjendte og Benævnte, og aldeles ej nogen Tyvens medviider der enten Ve{e}d Raad eller Virkelig Haand gierning kan have hælet med eller hiulpet Delinqventinden. De med Indstevnte, som have laant Penge af Brithe Lars Datter, om dem har Vidnet ej hørt andet end ærligt og got, Vidnet kjender dem alle, besynderlig de ved dette Ting Examinerede, som troeværdige og skikkelige Folk, der, som Vidnet troer, meget uskyldig kan have laant Penge af Brithe Lars datter uden at Mistænke eller Kjende Hende som Tyv, besynderlig siden Hun skal have foregivet at eje Arv. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, sagde ej at Viide mere

1788: 141

og da hverken Actor eller Defensor havde Vidnet Viidere at tilspørge, blev Delinqventinden fremkaldet, og i anledning af dette Vidnes Provemaal tilspurgt, hvor Hun havde opholdt sig i den Tiid Hun efter første Paagribelse undvigte fra Høisæter, som efter Vidnets Forklaring var en Fredag, indtil Hun efter egen bekjendelse kom til Sandviig 1 ½ Miil Land Vej der fra? Hvortil Hun svarede at have opholdt sig i Marken, uden at see noget andet Menneske end en Pige fra Houg Lyse Kloster godz ved navn Brithe, og kom ikke til Sandviig før den af Vidnet omProvede Mandag Aften, dagen før Vidnet kom did, og paa nye greb Hende. Vidnet blev der efter med Consense Dimitt:t.

Delinqventinden som for Retten tilstæde, der efter anmeldte nu at erindre, som før i Hendes Bekjendelse forglemte, af de fra Niels Pederssøn stiaalne Penge at have udsadt hos {Nie}

Peder Nielssøn tjener paa Qvitingen 2de heeler Penge, hvis rette Værd Hun ej nøje Veed, og derpaa Har Hun modtaget 2 Banco Sedler hver paa 1 rd:, paa slige Vilkaar at naar Hun tilbage leverede 2 rd: skulle Hun faa de heele Penge igien. sagde ellers at disse ommelte 2de Banco Sedler á 1 rd:, blant de opgivne udlaante og udgivne Penge er indregnet. Delinquentinden forblev for Retten, Men som Natten paafaldt, overleveret til Vagten, og Sagen udsadt til i Morgen.

Fierde Dagen den 20 Decbr: 1788 blev dette Ting og denne Sag Continueret i alle benævnte Vedkommendes overværelse

og var Delinquentinden Brithe Lars dt: løs og ledig for Retten tilstæde.

Da fremstod som 2de Vidne Anders Anderssøn tjener den Bestiaalne Niels Pederssøn Høisæter, som anmeldte ej at have Været til Confirmation eller Guds bord, hvorformedelst hand ej aflagde Eed, men blev af Retten formanet, saa Sandfærdig at aflegge sin Forklaring og Vidnesbyrd om alt hvad Han Veed til denne Sags oplysning som Hand, efter at have været til Confirmation hvortil Han nu paa 20 aar gammel \prepareres/ trøster sig med Eed at bekræfte, hvilket Hand lovede, og derpaa forklarede, ej at Vide nogen Beskeed om hvorleedes Brithe Lars datter blev bekjendt som Tyv eller hvorledes Hun første gang paa Høisæter og 2de gang paa Sandviig blev greben, anderledes end medtjenerne fortalte Ham, da Vidnet paa den Tiid, omtrent 4 á 5 uger før Michaeli sidst, ej var Hiemme paa gaarden, men laae i Fieldet og bevogtede sin Husbondes Faar, hvorfra Han ej kom Hiem til Høisæter før Løverdag som Brithe Lars dt: den paafølgende Natt til Søndag Anden gang undvigte, Vidnet hverken saae eller taledede med Brithe Lars dt: fra den Tiid Hun første gang afvigte Høst den af 1ste Vidne omprovede Tiid skal være grebet for tyverie, indtil Hun efter sidste undviigelse \og/ efter tre uger at have været usynlig, natten efter, at den Bestiaalne Niels Pederssøn Høisæter Var Reist til Høste Tinget paa Holsund først i October sidst, dagen efter \som var/ Ous Skibreedes 1ste Tingdag \den 10 oct:/ da Hun paa Bue Lemmen atter tredie \gang/ blev greben. Vidnet var den som Hentede første Vidne, og angaaende Brithe Lars dt:s paagribelse den gang, Hendes Transport til Tingstædet og Viidere til Fogden, og fra Ham tilbage til Lensmand Hans Echeland, om Hendes Bekjendelse under det ved Fogden \afholdte Forhør/ og hvad Viidere Passerede, om det efter Rygte ved Brithe Lars dt: paa Jisdahl begaaende Tyverie og Videre til Slutning angaaende de indstevnte og afhørte der skal have laant Penge af Hende, om Hælere, Medhielpere eller Medviidere, eller Vidner derom, aflagde dette Vidne, lige Forklaring ord

1788: 141b

til andet som 1ste Vidne uden mindste Anden Forandring end, at dette Vidne som nu næsten 2 aar har tjent paa Høisæter, med Vished Veed at der aldrig ligger Folk i den Stabur eller paa den Staburs Lem hvor Brithe Lars Datter sidste gang som meldt blev greben, eller i øvrigt som første Vidne. Dimitteret som første Vidne.

Actors Fuldmægtig frafaldt for nærværende Tiid Anders Erichssøn Sandviigs Vidnesbyrd, siden Hand som Indstevnt Paagioldere {i Sa} har gjort Forklaring, og Sagen desuden nødvendig maae udsættes, for at faae de indstevnte udCommanderede Soldateres, og andre ved Delinquentindens Bekjendelse benævnte adskillige Persohners Forklaring, der efter det Passerede skal opholde sig saavel inden som uden for denne Jurisdiction, hvilket alt maae og bør skee forinden denne Sag kand indlades til slutning.

Retten fremkaldte alle saavel Delinquentinden Brithe Lars dt:, som de medindstevnte og afhørte der efter opgivende og tilstaaelse af Hende har laant Penge, og paa nye til Confrontation oplæste alt det Passerede, og vedblev enhver sin Bekjendelse og Forklaring, uden at Vide noget derudj at fratage eller Tillægge.

Fuldmægtigen Hr: Nachschow, der efter begiærede denne Sag udsadt til en nu ubestemt Tiid, og det hidtil passerede beskreven meddeelt, paa det Actor Hr: Foged Koren derefter ved Indberetning til Stiftet, derfra kan vente at faae det fornødne foranstaltet, og Reserverede til den Tiid Sagen hernest kan foretages ved Continuations Stevnemaal at indkalde saavel flere Vidner, som den Bestiaalne Niels Pederssøn Høisæter og andre her under Jurisdictionen Boende, nu ej mødende i Sagen implicerede, ligesom og til saadan Tiid at fremkomme med Attest angaaende Delinqventindens Alder fra Hossangers Kalds Sogne Præst hvilken Hand vel for lunge siden har Requireret, men ej til Dato Bekommet, og for denne sinde havde Actors Fuldmægtig ej Viidere at forestille.

Defensor som formeldt forbeholdt Delinqventindens lovlige Forsvar forinden denne Sag sluttes ved Dom.

Som ingen havde Videre at tilføre eller forestille, Eragtede Retten: Denne Sag hvormed nu for nærværende Tiid ej Viidere kand fortfares, bliver efter Actors Fuldmægtiges Begiær stillet i Beroe og udsadt. Det hidtil deri Passerede skal saa hastig muelig blive Hr: Fogden Beskreven tilstillet, og naar Han der efter, lader foreviise paaberaabte Continuations Stevnemaal skal nye Tægte Tiid og Dag til denne Sags Viidere Behandling, derpaa Vorde Berammet, for enhver Vedkommende at bekjendt gøres, imidler Tiid Beroer Sagen, og blev Delinqventinden Brithe Lars Datter fra Retten overleveret i sin Arrest, til Lensmanden Hans Engelssøn Øfr: Echeland. Udskrift til Fogden udstædt 12 Janv: See fol: 199b.

Året 1788 herved ferdig.

Tingbok nr. I. A. 43 1787-1792 for Sunnhordland
Året 1789

(1789: 141b)

Extra Ret Odels Sag paa Femanger i Strandviig
Anno 1789 den 21de April Morgen tiilig er Aastæds Ret sadt

1789: 142

paa Odels Tompten Gaarden Femanger No: 46 S: S: E: godz i Strandviigs Skibreede og Sundhorlehns Sorenskriverie, og Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Søren Schiøtz Svagheds Forfald, af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte til Sagens Parter ej beslægtede ej besvogrede, men upartiske og ellers Eedsvorne Otte Laugrettes {Mænd} som tillige Meddoms Mænd, hvilke Lensmand Engel Hanssøn Giøen anmeldte efter Fogdens ordre ved 2de dages omreise at have tilsagt og nu fremstillede nemlig

1. John Torbiørnssøn Houge	5. Steen Stensøn Houge
2. Ole Samsonssøn Særvold	6. Mons Ingebrethss: J: Røe
3. Størch Anderssøn Drageide	7. Engel Gitlessøn Leigland og
4. Ole Rasmussøn St: Wiig	8. Engel Samsonssøn Bouge

For efter Requisition af Ole Olssøn Hope at foretage, Behandle og ved Dom slutte efterskrevne Odels Sag. Da for Reqvirenten Ole Olssøn Hope mødte Procurator Hr: Kahrs,

som /: betalte Incaminations Penge 2 rd: 4 s: :/ og Producerede skriftlig Stevnemaal af 30te November forrige Aar, af hvilke indstevnte Paagiældende Han frafaldt Søgemaallet nemlig mod Johannes og Hans Rasmussønner Tvedt, Sten Rasmussøn ibm: med Formynder Rasmus Tvedt, Anders Olssøn Løchhammer, Herman Johannessøn Hage, Karie og Anne Rasmus Døttre Tvedt med Deres Formynder Rasmus Tvedt der i mindelighed har ladet sig udløse for deres tilfaldne Arve Parter i denne omtvistede gaard Femanger, men i henseende til de øvrige Modvillige og trætteKjære indstevnte Paagiældende sc: Niels Johannessøn Tvedt, John Johannessøn ibm: og Berge Bergessøn Echeland, der tvert imod bedre overbevisning og forhen gjorde Declaration der nærmere under Proceduren skal vorde Beviist maatte Comparenten reservere sin lovlige Rett ej allene i Hoved Sagen, men og for de aftungne Processes omkostninger, og saaledes begiærede Han Rettens fremme. Ligesom Han og fremlagde Een Skriftlig Beskikkelse af 22de Novbr: forrige Aar hvis lovlige Forkyndelse og de Paagiældendes afgivne Svar Han begiærede \ved/ Beskikkelses Vidnerne Hans Hanssøn Store Balleseim og Mikel Olssøn Nedre Hage \som ustevnte Vidner/ maatte Edelig Bekræftes, og derefter begiærede at Retten Sollenniter ville æske Niels Johannessøn og John Johannessøn Tvedts, samt Berge Bergessøn Echelands Positive Declaration, om de endnu ikke i Mindelighed ville afstaae deres udlagde Anparter i denne omtvistede Gaard Femanger til den rette og nærmeste Odels Pretendent Ole Olssøn Hope paa sin Kone Marthe Anders Datters Vegne. Det Producerede Stevnemaal datteret 30te Novbr: 1788, med derpaa ved Dommeren paategnet Berammelse til i dag, saavel som fremlagde Beskikkelse, blev et efter Andet for Retten læst og lyder 1st Stevnemaallet saaledes. 2det Beskikkelsen saaledes.

Af indstevnte paagiældende mod hvem Sagen proceqveres mødte Niels Johannessøn Tvedt, John Johannessøn Tvedt, og Berge Bergessøn Echeland, som enhver for sig tilstod Stevnemaallets lovlige Forkyndelse, og ligesaa at oplæste Beskikkelse ved de benævnte Mænd er dem forkyndt. De øvrige i Stevnemaallet

1789: 142b

og Beskikkelsen benævnte \og indstevnte/ Paagiældende, som efter Procurator Hr: Kahrs forestaaende Tilførsel mindelig har overdraget deres Ejende Anparter i omstevnte Gaard, og mod hvem Hand har frafaldet Søgsmaal, mødte ikke eller møde lod. Af de i Stevnemaallet benævnte under Falsmaael indstevnte Vidner mødte alle undtagen Torbiørn Engelssøn Houge.

Stevne Vidnerne Jacob Engelssøn Giøen og John Olssøn Toft afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i lovlig Tiid og paa lovlig maade at have forkyndt oplæste Stevnemaal for saavel det bemelte udeblevne Vidne, som de øvrige {indstevnte} Parter og Vidner der alle møder, og ved Forkyndelsen talt med enhver i sær.

Retten derefter i andledning Procurator Hr: Kahrs forestaaende {Beski} Tilførsel og fremlagde Beskikkelse \som ustevnte Vidner/ fremkaldte Beskikkelses Vidnerne Hans Hanssøn Store Balleseim og Michel Olssøn Nedre Hage, for dem oplæste Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning til Sanheds udsigende; hvor efter som

1ste og 2det Vidne fremstoed Attermelte Hans Hanssøn Store Balleseim og Mikel Olssøn Nedre Hage som aflagde Corporlig Eed efter Loven og forklarede: At de den 25de November forrige Aar lovlig har forkyndt fremlagde her oplæste og indlagde Beskikkelse for Niels Johannessøn Tvedt, John Johannessøn Tvedt og Berge Bergessøn Echeland herpaa Odels Tompten Femanger, hvor de alle vare forsamlede og Vedtog Forkyndelsen, da samme Tiid Vidnerne havde Penge med \anviiste/ og anbød enhver af benævnte Løsnings Summen for sin Ejende Anpart, hvortil af dem enstemmig blev svaret at de paa den Tiid ej vilde Sælge deres Ejendom i Femanger eller modtage Anbudne Penge, før de nærmere fik at viide hvem der til Odelet var berettiget. Vidnerne, som Parterne ej havde Viidere at tilspørge,

Declarerede at de ej Vidste Videre eller Andet at forklare, blev derpaa med Consense Dimitteret.

Procurator Kars!! (Kahrs) begiære[de] indstevntes Svar til forestaaende Hans Spørgsmaal, og end Viidere nu i Retten fremlagde in Banco 240 rd: samt begiærede indstevntes svar om de deraf nu ville modtage Løsnings Penge: Niels Johannessøn Tvedt, John Johannessøn Tvedt og Berge Bergessøn Echeland reffererede sig til Deres paa Beskikkelsen givne og ved Vidnerne forklarede Svar, som de da afgav Vel viidende at de vare Arvinger efter Anders Anderssøn Femangers Enke Anne Niels datter, Men som Skiftet efter Hende hverken paa den Tiid var begyndt eller sluttet, de ej vidste sin Ejendom i gaarden. de /: betalte derefter Tilsvares Penge 40 s: :/ nægtede {der efter enten} at Sælge sine Arve Parter eller der fore modtage Anbudne Løsnings Penge af Citanten forinden Han til Løsning beviiser sig berettiget.

Nu indfandt sig den til Vederlæg indstevnte Berge Olssøn Hetlesæter, og tilstod i lovlig Tiid at være Stevnet.

Procurator Kahrs som mærkede at de indstevnte Paagiældende vedblev endnu sin forhen \deres/ gjorde Benægtelse at lade sig udløse fra deres udlodnede Anparter i gaarden Femanger til Citanten som nærmeste Odels Pretendent under den taabelige og latterlige undskyldning at de ikke vidste hvem nærmeste Odels Pretendent var til den omtvistede Gaard Femanger, maatte altsaa i følge Stevningen anviise det efter afdøde Alv Olssøn Schaar den 14de Maj 1725 passerede Skifte Brev hvilket Hand lod i Retten Beroe til dens fornødne underretning, ligesom Han og for at gjøre denne Proces saa kort som muelig sær da de indstevnte Paagiældende selv nu har Declareret at de i følge Loven ej har nogen Odels Ret

1789: 143

til denne Gaard Femanger, at Ole Hopes Kone Marte Anders datter er en Sønne Sønns Datter af forbemelte Alv Olssøn Schaar, at Femanger i mere end Odels Tiid har været Ejet af denne første Odels Aqvirent Alv Olssøn Schaar, at Gaarden Femanger, siden 1725 den 14de Maj ej har været udenfor Alv Olssøn Schaars ætlæg. For at bekræfte denne Declaration begiærede Han de indstevnte Paagiældende nu for Retten fremkaldet og dette tilførte dem forelæst, og derpaa deres Svar indhentet. Da Hr: Procurator Kahrs nu mærkede at de Paagiældende vare ligesaa snar til at benægte som bekræfte, og Mænd der blot ved unyttige udflugter søger ved udhaling at udmatte Citanten fra at fuldføre og indtale sin lovlige Odels Rett, og derved om mueligt at tilvende sig samme skjönt ikke paa den reeleske maade, saa saae Comparanten sig fornøden at begiære de indstevnte Vidner afhørte, hvorved de indstevntes sande Characterer da tydeligere vil lægges for dagen, og da Hand mærkede, at de nu vare villige til at sige Nej til hvad de tilforn har sagt ja, frafaldt Hand, sin forlangende om deres Svares indhentelse paa foranførte, men Vedblev at paatrænge Vidnerne Afhørelse.

Retten derefter giennemsaar det fremlagde eller anviste Skifte Brev af 14de Maj 1725 efter Alv Olssøn Schaar og Hustrue Anna Mortens datter og fandt deraf at disse bemelte afdøde har Ejet Gaarden Femanger skyldende 2 pd: 6 mrk:, som ved samme Skifte er udlagt efterskrevne de afdødes Børn og BørneBørn sc: afdød Søn Ole Alvsøn Femangers Fire Sønner Anders, Ole, Alv, Morten hver 4 3/4 mrk: og samme Ole Alvsønns Otte Døttre, Anna, Maren, Marte, Mette, Aleth, Ingeborg, Magdalena og Aagathe Ols Døttre hver 2 3/8 mrk:, item til ældste Datter Aagathe Alvs Datter 16 3/11 mrk: og til Datteren Aleth Alvs datter 5 2/11 mrk: tilsammen Gaardens fulde Skyld 2 pd: 6 mrk: Sm: Skifte Brevet blev derpaa med paategning tilbageleveret. Hvor efter Dommeren fremkaldte de mødende Vidner, for dem oplæste Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet maade til Sanheds udsigende om alt hvad de, angaaende denne Sag Veed og har hørt samt bliver tilspurgt, hvor næst de blev paalagt efter at have gjort Forklaring ej fra Retten at Absentere

sig førend de deres aflagde Vidnesbyrd havde beEediget efter Loven, derpaa Separerede og fremstod som

{første} \3de/ Vidne Gitle Haldorssøn Leigland anmelte at være 74 aar gammel føed paa gaarden Bjørndahl i Haalandahls Sogn hvor Han opholdt sig til sit 4 aar, kom derpaa til Nordtvedt ¼ Miil her fra gaarden hvor Han opholdt sig til sit 19de aar, har der efter al sin Tiid opholdt sig her i Ous Præste giæld, og i sidste 37 aar Boet og opholdt sig paa gaarden Leigland omtrent ½ Miil fra denne gaard Femanger, sagde derpaa at Vidnets {Moder} Moders Moder var en Kjødelig Datter af gamle Alv Olssøn Schaar altsaa Vidnet i 3de Leed beslægtet til Citanten Ole Olssøn Hopes Hustrue Marthe Anders Datter og derpaa forklarede: At kunne som en Drøm erindre den gamle Alv Olssøn Schaar da Han døde og blev begravet, men Veed ej om Han Ejede Gaarden Femanger eller Hvorlænge Hand Ejede sam/m/e. Veed at denne Alv Olsen Schaar efterlod sig Børn hvor iblant Vidnets Moders Moder. Men om de øvrige ej Veed at gjøre nogen Forklaring, uden efter fortelling at Hand sc: Alv Olssøn havde en Søn ved navn Ole, men om den-

1789: 143b

nes Død før eller efter Faderen veed Vidnet ikke, men at denne Søn Ole Alvssøn efterlod sig mange Børn det veed Vidnet som synes at erindre dennes ældste Søn \var/ Anders Olssøn, der Boede og døde paa Femanger men om Han Ejede gaarden Veed Vidnet ikke, men denne Anders Olssøn er død for omtrent 60 aar siden og af lovlig ægteskab efterlod 2 Børn, en Søn og en Datter. Sønnen Anders Anderssøn død her paa Femanger afvigte Aar 1788 uden at efterlade Børn eller Livs Arvinger. og Datteren Marthe Anders Datter Citanten Ole Hopes Hustrue. Vidnet Veed ikke andet end at Citantens Hustrues Broder Anders Anderssøn Ejede den fulde gaard Femanger, men ej i hvor lang Tiid, og har altid hørt at gaarden Femanger har været gammelt Odels Godz og Retten fulgt gl: Alv Olssøn Schaars æt og afkom, Men om Ejendommen Veed Vidnet som meldt intet, Forklarede ellers at Vidnets Moder heed Jnger Lars Datter og dennes Moder som Vidnets Moder Moder Aagathe Alvs datter. Vidnet blev sin forklaring forelæst som det Veedblev. Declarerede ej at Viide mere og da ingen af Parterne havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det med begge Parters Minde til nærmere Eedfæstelse Dimitteret indtil de øvrige Vidner ere afhørte.

og fremstod 4de Vidne Sværke Hanssøn Hiertnæs sagde at være 56 aar gammel fød og al sin tiid opholdt sig og i sidste 36 aar Boet paa Gaarden Hiertnæs ¼ Miil fra denne Gaard Femanger og forklarede: ej Persohnlig at have Kjendt gamle Alv Olssøn Schaar, som død før Vidnets Minde Tiid, og at Vidnet paa sin Hustrues Vegne er besvogret til indstevnte Niels Johannessøn Tvedt med Hvem Hun i 2de og 3de Leed er beslægtet, har hørt fortelle at gamle Alv Olssøn Schaar Ejede Gaarden Femanger, Veed ej hvor længe eller efter hvad Adkomst, og selv har stenet af en Markeskjels Dom mellem Hiertnæs og Femanger erindrer ej hvad aar afsagt, seet at Alv Olssøn Schaar paa den Tiid der Kaldes Ejer til Femanger. Procurator Kahrs begiærede end Viidere Vidnet tilspurgt om Vidnet ikke har hørt at Alv Olssøn Schaar blev Ejer af gaarden Femanger da Han indtraade i ægteskab med sin afdøde Hustrue Anne Mortens Datter? Rep: Nej har hverken hørt eller Veed noget af omspurgte. Videre forklarede Vidnet at have hørt at gamle Alv Olssøn Schaar og bemelte Hustrue efterlod sig Børn, Veed ej hvor mange, og af dem har Vidnet ikke kjendt uden en Søn ved navn Haldor Alvssøn som Beboede Schaar, men Vidnet har af sine Forældre hørt fortelle at Alv Olssøn[s] ældste Søn hed Ole Alvssøn, om denne døde før eller efter Faderen Veed Vidnet ikke, men at denne ældste Søn igien har efterladt sig Børn det Veed Vidnet som her kjendt adskillige af dem, og af sine Forældres fortelling for Vidnet, Veed det at Ole Alvssøn[s] ældste Søn Heed Anders Olssøn, men denne Var og død før Vidnets Tiid, {og om} \at/ Han skal have Beboet Gaarden Femanger har Vidnet hørt, men om Han ejede samme Veed Vidnet ikke. Veed ej

heller hvor længe siden denne Anders Olssøn døde, men af lovlig ægteskab har Han efterladt 2de Børn, Een Søn og Een Datter som Vidnet begge Har Kjendt, Sønnen Anders Anderssøn døde afvigte Aar 1788 uden at efterlade sig Børn og Livs Arvinger og har som Vidnet erindrer og nøje Veed som Ejer Beboet Gaarden Femanger den Hand for mere end 20 aar siden indløste af sin Faders Sødskende \og andre/ som i det første var uvillig at lade sig udløse, men dog beqvemmede sig dertil efter at bemelte Anders Anderssøn som troede sig nærmest Odels Berettiget til Femanger havde været nødsaget at udtage Stevning til gaardens Indløsning.

1789: 144

Citanten Ole Olssøn Hopes Hustrue Marithe Anders Datter er en Datter af den benævnte Anders Olssøn, og en Søster af sidst melte bortdøde Anders Anderssøn Femanger, altsaa en Sønne Sønns Datter af gl: Alv Olssøn Schaar, har altid hørt at Femanger har Været gammelt Odels Godz, og at Retten bestandig har fulgt Alv Olssøns æt og Afkom, men om hvorledes og Ve{e}d hvem gaarden Femanger har været Ejet fra Alv Olssøn Schaars Tiid indtil hans Sønne Sønns Søn Anders Anderssøn der som meldt afvigte aar døde, indløste samme, Veed Vidnet intet \nøjere/ at forklare. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og Vedstod samme, derpaa da ingen af Parterne havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det Demitteret som forrige.

5te Vidne Ole Siurssøn Revne fremstod derpaa sagde at være paa 63 aar gammel fød {paa} og sin heele tiid opholdt sig paa Gaarden Revne ¼ Miil fra Femanger, anmeldte at være i 2de og 3de Leed beslægtet til Citanten Ole Olssøn Hopes Hustrue, og lige saa nær i Slægt med Indstevnte Niels Johannessøn Tvedts Hustrue, samt Berge Bergessøn Echeland, og at være Sødskende Barn til indstevnte John Johannessøn Tvedt, og derpaa forklarede: ej selv at have Kjendt gamle Alv Olssøn Schaar som død før Vidnets Minde Tiid, men har Hørt af sin Fader at bemelte Alv Olssøn Ejede Femanger, Vidnet husker ikke hvor længe før Han døde, men af denne Alv Olssøns Familie som endnu lever har Vidnet hørt fortælle at Hand skulle have ejet Gaarden 30 aar før Hand døde, og at Hand skulle have faaet samme i Arv med sin Hustrue Anne Mortens Datter, i alt øvrigt aflagde dette Vidne lige Forklaring med Vidnet Sverke Hanssøn Hiernæs og det ord til andet uden mindste anden Forandring end at Vidnet ej til Visse Veed hvor mange aar det er siden at Alv Olssøn Schaars Sønne Sønns Søn den benævnte, afvigte 1788 aar bort døde Anders Anderssøn {Femanger} indløste gaarden Femanger, den Hand til sin døds dag Ejede. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og Vedstod samme, der paa Dimitteret som forrige.

{6te} Vidnet Hans Torbiørnsøn Nordtvedt blev paaraabt men Hr: Procurator Kahrs anmeldte at Han ej nu var tilstæde, og begiærede imidlertid at ustevnt Vidne Alv Olssøn Schaar det Hand fremstillede maatte overenstemmende Indstevningen {maatte} antages til Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg. For dette Vidne blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, samt paalagt efter at have giort Forklaring, sig ej fra Retten at Absentere {fordie} forinden Han sit aflagde Vidnesbyrd har BeEdiget hvorpa som

6te Vidne fremstod ustevnt Vidne Alv Olssøn Schaar sagde at være fød \her/ paa Gaarden Femanger, nu 70 aar gammel, er Kjødelig Fader Broder til Citanten Ole Hopes Hustrue, og i 3de og 4de Leed Beslægtet \alle/ Medindstevnte, samt \Vidnets Hustrue/, Sødskende Barn til Berge Bergessøn Echelands Hustrue og derpaa forklarede: At Hand som et barn 5 aar gammel erindrer en gang at have seet sin Fader Fader {Fader} Gamle Alv Olssøn Schaar, har hørt at Han Ejede Gaarden Femanger og beboet samme omtrent 30 aar. Veed at Han {efterlod Børn og, sig} havde otte Børn, hvor af Vidnets Fader Ole Alvssøn som den ældste Søn døde før Faderen og efterlod Vidnet med 11 Sødskende i alt 4 Sønner og otte døttre, og blant disse Var Vidnets Broder Citanten Ole Hopes Hustrues Fader Anders Olssøn den ældste

blant Sønnerne og denne har foruden Citantens Hustrue, af lovlig ægteskab efterladt en Søn ved navn Anders Anderssøn der døde afvigte aar uden at efterlade Livs Arvinger. da gamle Alv Olssøn Schaar Døde faldt Gaarden Femanger i Arv mellem Hans og Hustrues Børn og Børne Børn, og siden den Tiid Har den af Hans æt og Afkom været Ejend, skjønt ej samlet før Vid:s Broder Søn Anders Anderssøn for omtrent 26 aar

1789: 144b

siden indløste samme, og Veed Vidnet at denne Hans Broder Søn der efter Ejede gaarden til sin døds Dag, og da Hand indløste gaarden holdt Vidnet og andre Hand for den til Odelet nærmest berettigede. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og Vedstod samme, derpaa Demitteret som forrige.

Nu indfandt sig Vidnet Hans Torbiørnssøn Nordtvedt, som 7de Vidne sagde at Være 66 aar gammel føed paa gaarden Tvedt her i Skibredet ½ Fierdings herfra og i sidste 20 aar Beboet gaarden Nortvedt ½ Miil fra Femanger, er {Fa} Kjødelig Fader broder til Indstevnte Niels {Niels}\Johannes/søn Tvedt, Sødskenende Barn til John Johannessøn Tvedt, i 2de og 3de Leed Beslægtet Berge Echelands Hustrue, og i 4de lige Leed med Citanten Ole Hopes Hustrue, der efter i et og alt ord til andet aflagde lige Forklaring og Vidnes Byrd med 5te Vidne Ole Siurssøn Revne. Dimitteret som forrige.

Procurator Kahrs frafaldt det udeblevne Vidne Torbiørn Engelssøn Houge, Declarerede ej at have flere Vidner denne gang /: og for de afhørte 7 betalte efter Reglementet 4 mrk: 8 s: :/

Retten derefter fremkaldte de 5 sidste afhørte Vidner til Eedfæstelse, de mødte alle og ved Lovens Eed med oprakte Fingre enhver for sig bekræftede deres gjorde Forklarings og aflagde Vidnesbyrds Sanhed og rigtighed efter det de Veed og har hørt og under samme Eed Declarerede ej at Viide meere rettere eller Sandere for Gud end det de have Vidnet, hvor efter de med begge Parters Consense blev fra Retten aldeles Demitterede.

Som Natten paafaldt Beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 22de April Morgen Continuerede denne Sag i samtlige Sagens Parters og alle øvrig Vedkommendes overværelse,

Da Procurator Kahrs for hoved Citanten anviiste til bekræftelse paa de afhørte Vidners udsigende en Skifte Forretning passeret 1672. 6te Decbr: der gotgiør at Alv Olssøn Femanger fra denne Tiid indtil sin døds Dag i aaret 1725 har været Ejer af denne omtvistede gaard Femanger, hvilken Skifte Forretning Han lod forblive i Retten til dens fornødne underretning. Ligeledes Producerede Comparenten en Verificeret udskrift af Sundhorlehns Sorenskriveries Skjøde og Pante Bøger der gotgiør at sidst afdøde Anders Anderssøn Femanger i aarene 12te Octbr: 1758 og 10de Maj 1763 har indløst denne Femangers fulde Skyld 2 pd: 6 mrk: S: eller ½ Løb Sm: ½ Hud fra Sælgere som alle Descenderer fra den første Odels Aqvirent Alv Olssøn Schaar {til Kjøb} hvilke Sælgere i forbemelte Skjøder Selv Declarerer at de paa Grund af Anders Anderssøn Femangers hafte Odels Ret lader sig udløse af deres deels Arvede og deels sig tilskjødte Anparter i forbemelte gaard Femanger. At sælgerne i forommelte Anders Anderssøn Femangers Skjøder ere alle Odels Descendentere, der i den Needstigende Linie needstammer fra den første Odels Aqvirent Alv Olssøn Schaar, er en saa reen og beviist Sanhed at Comparenten ikke tvifled paa at de indstevnte paagiældende Parter, selv maatte tilstaae det, og for herom i Veg(ren?)de Fald, paa nye at indkalde flere Vidner til denne Sanheds op-

1789: 145

lysning begiærede Han først de indstevnte Parters Declaration og Tilstaaelse herom, Ligesom og at de i Skiftet efter nyelig afdøde Anders Anderssøn Femangers Enke Anne Niels datter ikkun er udlagt følgende Anparter Af gaarden Femanger saasom Niels Johannessøn Tvedt 6 5/8 mrk: Sm: 1/3 Hud. John Johannessøn Tvedt paa sin Kones Vegne 1/6 Hud. og Berge Echeland paa sin Kones Vegne 6 mrk: Det anviiste Skifte Brev 6te Decbr: 1672 viiser det er afholdt paa Gaarden Nordtvedt, efter afgangne Morten Olssøn, og Requisition af Hans Enke Alis Johans datter, at disse ægteFolk har Ejset Gaarden Femanger af Skyld ½ Løb Sm: ½ Hud, og at samme Gaard ved bemelte Skifte er udlagt Datteren Anne Mortens datters Mand Alv Femanger. bemelte Skifte Brev efter saaledes at Være Extraheret blev med Paategning Comparenten tilbageleveret. Hvorimod det Producerede Udskrift af sidste Besidder Anders Anderssøns erhvervede Skjøde Breve paa Femanger det første datteret 12te Octbr: 1758 og det sidste 10de Maj 1763 blev læste og lyder saaledes:

Dommeren der efter fremkaldte de indstevnte Niels Johannessøn Tvedt, John Johannessøn Tvedt og Berge Bergessøn Echeland for dem paa nye giennem gik de i bemelte Producerede udskrift Skjøder benævnte Sælgere og tilstod de at de fleeste Sælgere deels paa egne deels paa deres Myndlingers og deels paa deres Hustruers Vegne alle needstammer fra gl: Alv Olssøn Schaar, undtagen Anders Olssøns Enke Guri Siurs dt: som ved sin Mand 14de Maj 1725 efter Alv Olssøn Schaar, har arvet 4 3/4 mrk: og med Ham sidsten Kiøbt af Fasteren Alidt Alvs dt: andre 5 2/11 (3/11?) mrk:, som ved Skifte efter Hendes Mand den bemelte Anders Olssøn for omtrent 60 \aar siden/ er Hende udlagt tils: 9 ¼ mrk: Sm: Denne Guri Siurs datter blev siden gift med Berge Olssøn Femanger som af Alv Olssøn Schaars datter Aagate Alvs datter for mere end 47 aar siden, før de indstevnte kand mindes \har Kjøbt/ Hendes ved Skifte 14de Maj 1725 Arvede 16 3/11 mrk: og Har bemelte Ejset samme indtil de igien solgte til sidste Besidder af Femanger Anders Anderssøn efter ommelte Skjøders udviis, Viidere anmelte de indstevnte at Hans Monssøn Aachre som Sælger for en ubetydelig Deel i gaarden Femanger var gift med Ole Olssøns Enke Barbro Niels Datter, om hvorledes Hand var bleven Ejser Veed de indstevnte ikke, Men at Hand, ligesaavel som Guri Siurs datter og Berge {Bergessøn} \Olssøn/ Femanger alle vare fremmede Ejere uden for gl: Alv Olssøn Schaars æt og Afkom, det Veed de, ligesom og at disse \og de flere/ Ejere da de efter fremlagde Skjøders formeld solgte til sidste Besidder den afvigte aar 1788 bort døde Anders Anderssøn, meget over 20 aar havde Ejset deres benævnte Anparter i Femanger.

Procurator Kahrs forlangede Copie af det nu Vidløftig{e} Passerede og Sagen udsadt til den for begge Parter meest beleilige Tiid.

De indstevnte havde intet imod Udsættelse.

Dommeren der efter beregnede de paa denne Sag til denne Tiid faldne omkostninger saaledes:

Dommerens Skydz til Stædet 5 Miil Beregnes for 4 Miil af

3 Mand og Baad pr: Miil 2 mrk:

1 – 2 – 0

Diet paa Henreisen Beregnes ligesaa 4 Miil

0 – 4 – 0

2de Dages Forretning efter Reglementet 11te Junj 1788

5 – 0 – 0

Skydz og Diæt Retour

2 – 0 – 0

For Laugrettets opnævnelse er Hr: Fogden før bet:

9 – 0 – 0

1789: 145b

9 – 0 – 0

Men for samme Laugretts Tilsigelse i 2de Dage, og for bievær
ved denne Forretning i andre 2de dage tilkommer Lensmand

Engel Giøen Iberegnet Skydz		2 – 0 – 0
Af de otte Laugrettes Mænd tilkommer 2de som har	bet: til	
over en Miil fra Deres Hiem her til Stædet for	Mændene	
2 dages Forretning hver 4 mrk:	1 – 2 – 0	
De øvrige Sex hver for 2de dages Forretning 3 mrk:	3 – 0 – 0	4 – 2 – 0

Tilsammen som efter Reglement af 24de febr: 1708 og 11te Junii 1788

Beregnet, Citanten Ole Olssøn Hope betalte 15 – 2 – 0

Derefter forestillede Procurator Kahrs at Saavel Hand som de indstevnte syntes at da nu de fleeste Vidner ere afhørte kunde Sagen best og mindst bekostelig for begge Parterne fuldføres eller til ende Proceqveres paa førstkommende Sommer Ting for Strandviigs Skibreedes Almue som holdes paa det almindelige Tingstæd Holsund og hvor med Han sagde/ de indstevnte var for vante(?) om samme faldt Dommeren beleilig; Men da de indstevnte \intet selv hertil svarede, saa/ Eragtede Dommeren: Efter Citanten Ole Olssøn Hopes Fuldmægtiges begiær udsættes denne Sag til en for Dommeren beleilig Tiid, her igien \at foretage/ paa Odels Tompten Femanger \som rette Stæd hvor een saadan Odels Sag, bør efter Loven/ {at} Behandles, da samme ved de nær forestaaende Sommer Tinge formedelst andre Vigtige indstevnte(?) Berammede Forretninger \og for de til denne Sag i sær opnævnte Laug Rettes som Med Doms Mænd, ey der kan tilpligtes at møde til Sagen/ ej kand Behandles, og da heller ikke nu formedelst den efter Tingene ved Konge Bud befalede Formue Skats Commissions lange omreise i Districtet, Sagens foretagelse til nogen vis Dag kand berammes, Saa haver Citanten, sidst i næste Junii Maaned, hos Dommeren at indfinde sig med Requisition til denne Sags nye foretagelse, og skal da derpaa den første beleilige Tiid og Tægte Dag Vorde Berammet, hvilken Citanten Ole Olssøn Hope derefter i lovlig Tiid besørger forkyndt og bekjendt gjort saavel for de indstevnte Paagiældende som Laugrettet og Andre Vedkommende, hvor efter enhver haver at møde. Jmidlertiid \skal Udskrift blive meddeelt og/ beroer Sagen, {og} for Udsættelsen betalte Citanten 12 s: see fol: 164b.

Anno 1789 Sommer Ting

den 30te April for Schonevig Skibrede, sadt og holdet paa Tingstædet Schonevig Søren af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongl: Maj:ts virkelig Cancellie Raad, i overværelse af V: og Velviise Hr: Foget Koren, Skibredets Lensmand Peder Christophersen Gielmervig, samt Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte Eedsvorne Laug Rettes Mænd navnlig.

a: Nu af Sorenskriver Eedtagne	b. gamle Laug Rettes Mænd
1. Aslach Knudsen Gravdal	4. Haldor Olsen Sætre
2. Børre Engelsen Sioe	5. Lars Siursen Jndre Tungesvig
3. Tollef Tollevsen Wattendal	6. Torbiørn Andersen Holmedal
	7. Ommund Hactorsen Tvedt
	8. Thor Haagensen Holmedal

Anders Olsen Storhaug for No: 6

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, nemlig:

1. Sportel Reglementet af 11 Junii 1788.
2. Kgl: allern: Placat om hvorledes herefter i Norge skal forholdes med Indførsel for resterende Kongl: Skatter i Jord, dt: 16 Julii 1788.
3. General Pardon for alle fra Armeen undvigte d: 3de oct: 1788.

4. Forordning som bestemmer en Enkemands Rett til at fordre Erstatning ved Skifte efter sin Hustrue for den Capital, som hand for hende har indskudt i Enke Cassen, d: 7 Nov: 1788.

1789: 146

5. Danske Cancellie Placat ang: at enhver som til allernaad: Confirmation indsende Testamenter, Egte Pagter eller slige Documenter, skal tillige deraf lade følge rigtig gjenpart, d: 21 Janv: 1789.

6. Rente Kamerets Placat 13 Febr: 1789 om Forandring og Bestemmelse af adskillige poste i Fr: 5 Sept: 1787 om den Finmarkske Handels friegivelse.

7. Kongl: allern: Fr: og Bestemmelse af Straffe for Tyve og Hælere d: 20 Feb: 1789.

8. Forordning for Norge ang: et Paalæg af Formue, Indkomst og Næring, dateret 11 Martii 1789.

9. Wæstind: og Guineisk R: og Gen: Told Kam/m/er Placat ..(?) Bekjendtgjørelse af 14de Oct: 1788, om nye Fyrtaarn paa Anholt.

10. Stiftets Communication 20 Dec: 1788 af Rente Kam/m/erets foranstaltede 7 Poster til Jagttagelse ved TingsVidne til Befrielse for dobbelte Skatter af Underbrug efter Placaten af 24 Oct: 1787.

11. Stiftets Communication af Kongl: Rescript 17 Oct: 1788, om de som ved Tingene og offentlige Forretninger lade sig finde drukne og beskjenkede og Straf derfor.

12. 15 Nov: 1788 om Rapporter af Procuratorer om de dem befalede Sager paa Kam/m/er Advocaters Vegne.

13. af Cancelliets Skrivelse af 21 Martii 1789, at Almuen fra Landet, ligesaavel som Borgere i Byen ere berettigede til at kjøbe Korn Vahre af Skibene i Ligge Dagene.

14. Stiftets Skrivelse af 18 Oct: 1788 hvorved efterlyses undviigt Tyvs Arrestant Anders Siversen fra Ø(st?)raade Arrest Huus.

15. af 25 Oct: 1788, hvorved efterlyses fra Christiania undviigt Tugthuus Lem Johannes Olsen Colbiørnsrud af Toten.

16. 29 Nov: 1788, ... fra Tronhiems Fæstning undviigt 2 Slaver Johannes Blanch og Jon Evensen.

17. 21 Feb: 1789, hvorved efterlyses, fra Arresten undviigt een for stor Tyverie paa Miølnæs paa Findøen arresteret Johannes Johannessen Tillevig.

18. 26 Marti 1789 efterlyses en fra Mælum i Solum Sogn arresteret undviigt Tyv Anders Jacobsen.

19. 25 April 1789 efterlyses en Svenske Niels Andersen for Tyverie, arresteret paa Kiølstad i Næss Sogn i Aggershuus Amt, derfra undviigt.

Videre Fol: 150a. og 163a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her Fol: 7b. er tilført.

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 2 p: 336. Lars Gundersen Nedre Sandvig \Obl:/ til Ingeborg Gunders Datter Sandvig, Obl: paa 40 rd: 3 mrk: 12 s: dt: 16 Maj 1767, qvitteret af Arvingerne 10 Dec: 1788 for 20 rd: 5 mrk: 2 s: og 30 Marti 1789 for 19 rd: 4 mrk: 10 s:

Opsat Sag fra Fol: 95b. Halvor Mortvedt contra Torbiørn Halvorsen KariTræes Enke.

Citanten mødte og anmeldte, at Rettens Laugdag er ham ganske frakommen, saa han den ikke kan fremlægge, men refererede sig til sam/m/es Afhiemling, som beviiser baade at den har været udstædt og forkyndt; altsaa intet i det væsentlige forsømt, følgelig paastoed sin Sags Fremme, og derudi nu Dom, til Pladsets Røddig gjørelse og Fravigelse, samt Omkostninger erstattet med 8 rd:

Indstevnte Siri Ols Datter, Enke efter Torbjørn Halvorsen KariTræe, mødte ved LaugVærge Anders Olsen Storhoug, og tilstod samt vedtog Varsel efter lovlig Stevning og Laugdag, derefter anmeldte, /: bet: Contra Incamination 9 mrk: 4 s: :/ at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid contra indkalde Halvor Pedersen Mortvedt, at lide Dom, til Friefindelse for Contra Citantinden, for Citantens Tiltale, til at opfylde Contracten 14de Oct: 1763 og sam/m/e at efterleve, at see Documenter i Rette lagt og derefter Dom som meldt, samt Omkostninger at erstatte.

Citanten Halvor Pedersen Mortvedt tilstoed og vedtoeg lovlig Varsel.

Contra Citantinden fremlagde skriftl: Indlæg af 24 April sidst som blev oplæst saalydende:

Citanten nægtede det ubeviiste og ubeviislige Løfte som i Indlægget er indført, paaberaabt af ustevnet Mand, og protesterer imod alt ulovformeligt, samt paastoed Dom efter Contracten og Omkostninger som forbemeldt, samt Friefindelse for Contra Søgemaaleet.

Contra Citantinden paastod Dom, og Omkostninger erstattet med 4 Rd:, og for \Hoved/ Citantens Tiltale Friefindelse, samt at blive tildømt Pladset at beholde.

Hoved Citanten paastod Pladsets Fravigelse og Røddiggjørelse af Contra Citantinden og i øvrigt Dom efter forrige Paastand, samt endnu til Beviis i Sagen fremlagde sit paa Gaarden Mortvedt havende Skjøde af 9 Janv: 1787 som blev oplæst saal: hvorved han beviiser sig at eje det Brug hvorunder omstevnte Plads ligger, og dertil Odels berettiget, følgelig som odels berettiget, ikke af sin Fader Peder Halvorsen kunde paalægges ulovlige Byrder, som vare saa meget meere urimelige, som de skulde synes at blive uendelige.

Contra Citantinden som er en Enke af Torbjørn Halvorsen, meener sig tydelig indbegreben i Contractens ord, og altsaa til Pladset berettiget, det at beholde sin Lives Tiid, saaledes paastod Dom.

Begge Parter paastod, og indlod Sagen til Dom.

Sagen blev

1789: 146b

til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Halvor Pedersen Selv Ejer paa Mortvedt har her til Retten lovlig ladet indkalde Siri Ols Dt: Enke efter afg: Torbjørn Halvorsen, fordie hun ikke vil fraviige et Plads under hans Brug, kaldet Karitræet, som hun uden Adkomst, Rettighed eller Tilladelse beboer, og er udsagt fra før Juul 1787, men ej har villet frafløtte, at lide Dom, til at fraviige Pladset og dertil brugte, samt erstatte Sagens Omkostninger. Citanten har med Vidner lovlig beviist Udsigelsen. Indstevnte har første Rettes Dag Som/m/er Tinget 1788 begjært Udsættelse til Contra Stevning, som og erholdtes, samt fremlagt til Beviis imod Citanten, en Contract indgaaen af Citantens Fader og Jordens forrige Beboer Peder Halvorsen den 14 Oct: 1763 til afg: Torbjørn Halvorsen og da levende Hustrue Inger Østens Datter. Citanten har paastaaet Dom til Pladset af Torbjørn Halvorsens Enke at fraviiges og røddig gjøres, og Omkostninger erstattet med 8 rd: Torbjørn Halvorsens Enke Siri Ols Datter har derefter contra stevnet, og paastaaet efter i Rette lagte Contract sig til Pladset berettiget sin Livs Tiid, som Enke af Torbjørn Halvorsen, samt omkostninger erstattet og sig for Hoved Citantens Tiltale friefunden. Da den i Rettelagte Contract af 14 Oct: 1763 tydelig melder, at Vilkoeret er til Torbjørn Halvorsen og Hustrue Inger Østens Dt:, og viidere: At om den længst levende af ovenmeldte Persohner, skulde

begive sig igjen i Ægteskab, da skal Contracten ubrødelig holdes, til begge deres Døds dag, ved hvilke: begge deres, ikke kan forstaaes uden de benævnte Torbjørn Halvorsen og Jnger Østens Datter; Saa kan ey sees, at dette Vilkor kan vedvare længere end til disse begge, Torbjørn Halvorsen og Jnger Østens Dt: ere døde, af hvilke Torbjørn Halvorsen var den længst levende, og ved Døden afgik Someren 1787, eller at Torbjørn Halvorsens efterladte Enke Siri Ols Datter, er berettiget at nyde godt deraf længere end han levede, da den Clausul i Contracten: at den skal holdes endskjønt den længstlevende igjen giftede sig, ej er anderledes at forstaae, end at den længstlevende i sit nye Ægteskab, beholder Vilkoeret heelt uden afkortning, uagtet den eene af de Vilkor tagende og Vilkoeret accorderte, er bortdød, og udi hvilken Forstaaelse ikke skjønnes at den siden paafølgende Clausul: saalænge Torbjørn Halvorsen og Hustr: Jnger Østens Datter, eller de som kom/m/er i Ægteskab med dem, kan gjøre nogen Forandring, tvertimod, de Ord: i Ægteskab med dem, endog bestyrker forbemeldte, da Siri Ols Datter ikke længer var i Ægteskab med Torbjørn Halvorsen end han levede, men nu han er død, er hun Enke efter ham. Overalt er det imod alle fortolknings Regler, at tillægge een saa usædvanlig byrdefuld Contract, meere extenderet Meening, end dens Ord expresse giver tilkjende. Thi k: og d: f: R: og herved afsiges: At afg: Torbjørn Halvorsens Enke Siri Ols Datter bør til næstkommende Vaar 1790 rette Fardag 14 April fraviige og røddig gjøre bemelte Plads Karitræet og det dertil brugte, under Udkastelse og Afførelse efter Loven. Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider. Denne Dom forkyndes i lovlig Tiid, og i seeneste af sam/m/e kan være efterkommet til fornævnte Tiid efter foregaaende 15 Dages Forkyndelse. Udstædt til begge

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 1ste Maj 1789 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 95b. Niels Svendsen Tielflaat contra Johannes Olsen Løvigen. Citanten mødte og anmeldte at have med lovlig mundtl: Continuations Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Johannes Olsen Løvigen til at see Documenter i Rettelagt, og lide Dom efter forrige Indstevning til de paastevnte 30 rd: at betale, og Omkostninger at erstatte, saaledes stevnet paa egne og Med Arvingers Vegne.

Stevne Vidner Lensmand Peder Christophersen Gielmervig og Lars Larsen Skafter afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved indstevnte selv.

Johannes Olsen Løvigen mødte og tilstod Varsel.

Citanten paa egne og Med Arvingers Vegne, formeente, at have med de førte Vidner noksom beviist sin Sag, hvori han nu end viidere til fuldkom/m/en Beviis og Oplysning fremlagde paa egne og Sødskende som Med Arvingers Vegne, Udskrift for Retten af Skiftet efter Johannes Olsen Løvigens Hustrue den 10 Martii 1783, hvor Johannes

1789: 147

Olsen Løvigen selv har anmeldt som sin Gjæld til Lars Andersen \uden Afkortning/ den Tiid 20 rd: 5 mrk:, hvilket Udskrift blev oplæst og lyder saaledes: De øvrige 9 rd: 1 mrk: er baade for Arbejde, for den Tiid til Vaaren 1785, da afg: her omstevnte Lars Andersen fløttede fra Johannes Løvigen, og for bekomne Vahrer \samt laante Penge/. Og da den afdøde aldrig erholdt det for de 20 rd: 5 mrk: givne Udlæg ved bem:te Johannes Olsen Løvigens Hustr:s Skifte, eller det har kundet faae, og ligesaa lidet hans Arvinger; Saa er det at Comparenten paa egne og MedArvingers Vegne, er beføjet nu at søge Betaling med rede Penge. Viidere anviste Skiftebrev 11 Feb: 1788 efter bem:te afdøde Lars Andersen, hvoraf han begjærde det

Sagen vedkommende extraheret, og Skifte brevet paategnet sig tilbageleveret. Skifte brevet blev i Rette extraheret, og fantes holden 11 Feb: 1788 paa Underhougen efter Lars Andersen, og deri af hans Arvinger anmeldt Sterboet til Jndtægt tilgodehavende vis Gjæld hos Johannes Olsen Løvigen 30 rd: Derefter under Udlægget fantes sam/m/e 30 rd: udlagt til Arvingene som følger. /: her indføres den tagne Extract :/ alt udi deres efter Lars Andersen tilfaldne Arveparter, hvorefter Skiftetbrevet, efter at Extracten var oplæst, blev paategnet som anviist og Comparenten tilbageleveret. Efter saaviit beviist, begjærede Dom og Johannes Olsen Løvigen derved tildømt at betale bemelte 30 rd: og Omkostninger 10 rd:, saaledes indlod Sagen til Dom, og protesterede imod ald afkortning af Johannes Løvigen for noget HuusVærelse, da derom intet blev meldt i Johannes Løvigens Skifte, som der skulde havt Sted om det var grundet men at det ej der er anmeldt, beviiser saadant ingen grund havde, og at slig afkortnings Rettighed er aldeles utroelig nu, saa meget mindre, da efter Vidnernes Forklaring, den afdøde som længe har tjent hos Joh: Ols: Løv:, at det søgte som Løn kunde være fortjent og haves til gode, hvilket Joh: Ols: Løv: ej har beviist at have betalt noget af: Da og Vidnerne haver forklaret at den afdøde altid har gjort sit Arbeide, maae han og have fortjent baade HuusVærelse, Føde og Løn som andre Tjenere. Paastod Dom.

Johannes Olsen Løvigen /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: :/ mødte, og Anmeldte, at han ikke kan tilstaae Søgemaale, men nødsages samme contra at afbeviise med Vidner, og nærmere oplysn:, hvortil og til sit Forsvar derfor begjærede Sagen opsat til næste Rett.

Citanten protesterede imod Udsættelsen. Opsættelsen bevilges. /: bet: Opsættelse 12 skl: :/ Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 600. Thor Haagensen Holmedal Obligation \ialt 260 rd:/ Bet: 150 rd: til Capt: N: Dahl 1 Marti 1774, qvitteret af Creditor 18 April 1789.

No: 5 p: 394. Hans Larsen Bougstøe No: 28 H: C: gds: Obl: til Lambret Larsen Schaalnæs paa 90 rd: d: 7 Janv: 1788. af Creditor qvitteret 29 Apr: 1789.

No: 3 f: 383a. Resten af Aschel Torgersen Jndre Tungesvig \No: 62/ Obl: i alt 100 rd: 5 mrk: til Anne Heines datter med fleere, d: 1 Maj 1782, bet: Resten imod qvittering af Creditores og Formyndere 17 Dec: 1788.

No: 3 fol: 12. Af Mads Olsen Schaden Obl: til Ole Heljesen Schaden i alt 140 Rd:, dt: 14 Junii 1776, er betalt Resten 75 rd: imod Cred:s Arv:s qvittering 30 Apr: 1789 for 20 rd: 3 mrk: 5 s: og 3 Nov: 1787 for 54 rd: 2 mrk: 11 s:

Pante Bogen til Inddragelse

Axel Andersen Fiellands Obl: til Abraham Abrahamsen Hvidevold paa 94 rd: 1 pr: i Fielland No: 11 H: C: gds: ½ Løb ½ Hud 4 pr:C: Rt: d: 30 April 1789.

Peder Olsen Obl: til Friderich Aschelsen Wiicke 150 rd:, 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Teigland No: 55 2 Løb:r Sm:, d: 18 Nov: 1788.

Peder Knudsen Obl: til Niels Johannesen Arnevig 45 rd:, 3 pr:C: Rente, 1ste Prioritet i Meehuus No: 15 H: C: gds: 1 Løb 1 Hud d: 30 April 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Johannes Samsonsens Leithe til Samson Johannessen paa Aarthun ¾ L: 1 Hd: No: 33, før brugt af Johannes Torkelsen, d: 30 Apr: 1789. Manufactur Huuset 16 skl:

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 3 fol: 36. Peder Knudsen Mehuus Obl: til Halvor Waldre 60 rd: d: 15 Nov: 1776. af Creditor qvitteret 1 Maj 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Erich Olsen Fatlands Arvingers Skifte Contract om Wiicke No: 32 efter Aftag 2 pd: Smør, til Anders Andersen Fatland for 180 rd: dt: 1 Maj 1789.

Anders Andersen Fatlands Skde til Torger Siursen paa Wiicke No: 32 efter Aftag 2 pd: Smør for 180 rd: d: 1 Maj 1789.

Samson Johannessen Lechnæs No: 77 Obl: til Mad: Hundt p: 98 rd: 1 pr: i Lechnæs No: 77 1 ½ L: ½ Hd: 4 proC:to Rente dt: 10 Martii 1789.

1789: 147b

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Tredie Dagen den 2de Maj 1789 continuerede dette Ting,

og public:

Pante Bogen til Inddragelse

Ommund Hactorsens Skde til Haagen Thorsen p: Holmedal No: 23 H: C: gds: 1 Løb Smør for 270 rd: d: 2 Janv: 1789.

{Thor} Haagen{sen} \Thorsen/ Holmedals Obl: til Foget Koren 270 rd:, 4 pr:C: Rente 1 pr: i forbemelte d: 1 Maj 1789.

Aftags Tings Vidne

John Johnssøn Leilænding paa den Schoneviig Præsteboel beneficerede gaard Sloche mødte for Retten /: betalte incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: {som for 2 Vidner} :/ og anmeldte at have paa lovlig maade indkaldet Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren til ved dette Ting at høre efterskrevne Vidner Ole Omundssøn L:L: paa Svindland og Siur Larssøn S:E: paa bemelte Svindland deres Eedelige Vidnesbyrd angaaende den paa Hans brugende gaard Sloche ved Fieldskreed og {...}\Vand/ Flom skeede Skade, hvorforre Han paa 10 aar har nydt Aftag; Hvilke Vidner Han til samme Vidnesbyrd har indstevnet under Lovens Falsmaal alt til et lovlig TingsVidnes erhvervelse.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren saavelsom de indstevnte Vidner mødte og Vedtog lovlig Varsel.

Comparenten og Citanten der efter androg at Han efter afholdt Besigtelse over den Hans paaboende brug i gaarden Sloche No: 24 S: S: E: godz i Schaaneviigs Skibreede af Skatte Skyld før Aftag 2 Løber 2 pd: og Landskyld 2 Løber Smør 1 Hud, ved Fieldskreed og {...}brud} \Vand Flod/ tilføjede betydelige Skade efter Rettens bestemmelse 31te Augustj 1779 og paafølgende Kongelig allernaadigst Approbation er needsadt fra forrige skyld og Aftaget i Skat og Landskyld 1 Løb 12 mrk: Sm: paa 10 aar; Men da disse 10 aar nu ved indeværende 1789 aars udgang Expirerer, og Skaden \er/ saa stor og af den Beskaffenhed efter Situationen at den aarlig udviider sig alt mer og mer og ej ved nogen muelig Hielp eller bekostning enten kand forekommes eller forbedres, seer Citanten sig høilig nødsaget Allerunderdanigst at Ansøge af Hans Kongelige Majestets Naade det nydte Aftag i Skatterne og Landskylden forlænget endnu 10 aar, til hvilken sin Allerunderdanigste Ansøgning at belægge Hand var et lovlig tingsVidne Begiærende og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt at giøre deres Forklaring hvorledes de ved Skadens Besigtelse i Dag har befundet samme med Videre, og i særdeelehed: 1st om Skaden er bleven bedre eller Verre siden Aftags Forretningen. 2de om det har Været muelig for nogen Bonde eller anden formuende Mand at i stand sætte og forbedre den og 3de om de troer eller skjønner at Skaden om faae eller mange aar kan forbedres af sig selv.

Vidnerne bleve fremkaldte og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, hvor efter bemelte Vidner Ole Omundssøn og Siur Larssøn Svindland fremstod som 1ste og 2det Vidne Aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: At de som Citanten nær boende Naboer, 1/8 Miil fra gaarden Sloche meget nøje Kjendte denne gaard før den i aaret 1779 leed skade ved Field skreed og Vand Flod og ved afholdt Besigtelses Forretning blev nedsadt saavel i Skatte- som Landskylden, Veed med fuldkommen vished, efter den i dag ved dem efter Citantens tilkaldelse, afholdte Befaring, og som de til 1ste svarede at gaarden Sloche siden Affældningen 1779 ej hverken inden eller uden giærds i henseende den samme da tilføjede og beskrevne skade, paa nogen maade er bleven bedre. Men formedelst i senere Tiider udbrudte Fiæld skreeder og Vandløbe paa mange Stæder X sær i Udmarken slettere X. 2det Nej aldeles umuelig, om end

1789: 148

noksaa store og for en Bonde, end og med Formue, uoverkommelige omkostninger bleve andvendte; De allerede udbrudte og Beskrevne Strækninger findes ingen Steds begroede, bestaaer af Uhr og Store Stene kand ej forbedres, det senere udbrudte ligesaa, og det efter Situationen befrygtelig som sædvanlig aarlig udbrydende kan hverken forudsees eller forekommes, og til 3de Nej ligesaa lidet som denne gaard end og efter anstillet Prøve af Citanten kan forbedres, saa umuelig er det at samme enten efter kort eller lang tiids forløb kand forbedres af sig selv. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, som de Vedblev Declarerede ej at Viide mere, og da ingen dennem Viidere havde at tilspørge blev de Demitteret.

/: Betalte for de afhørte Vidner 2 mrk: ./ og derefter Citanten begjærede det passerede sluttet og sig som tingsVidne Beskreven meddeelt # som blev Bevilget. Udstædt

Videre Tingl:

pante Bogen til Indragelse

Haagen Thorssøn Holmedahls Vilkaars Brev til Faderen Thor Haagenssøn og Moder Brithe Ølvers dt: af Holmedahl Datteret 2de Maj 1789.

Aftags Tings Vidne

Hans Larssøn Selv Ejer paa Bo\ugstøe forhen Halsnøe Kloster Godz No: 28 mødte for Retten /: betalte Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s: ./ og Anmelte, etc: som det paa forrige Siide allene med følgende Forandringer: Vidner Lars Olssøn og \Christen/ Christenssøn begge Selv Ejere og Brugere paa Sunde gaard Bougstøe. Brug i gaarden Bougstøe No: 28 H: C: godz i Schaaneviigs Skibreede af Skatte Skyld 2 Løber 1 pd: 12 mrk: Sm: og Landskyld 2 Løber 2 pd: 6 mrk: før Aftag Rettens bestemmelse 2. Sepbr: 1779 aftaget i Skatt etc: 1 Løb 8 mrk: 1/8 Mil fra Bougstøe X sær i Udmarken slettere, og er det desuden befrygtelig, at den store Bougstøe Elv, saaledes som den i senere Tiider har taget sit Løb, om den ikke ved naturlige aarsager afviges, kand komme til at bortskylle gaardens Huuse Bygninger. 2det etc: indtil beskreven meddeelt. Som blev Bevilget. Udstædt

Aftags Tings Vidne

Johannes Knudssøns Enke Ingeborg Heljes Datter Selv Ejerske paa Yttr: Bouge No: 27 forhen Halsnøe Cl: Godz med LaugVærge Andreas (Anders) Olssøn Storhoug mødte for Retten: etc: ligesom første allene med følgende Forandringer Vidner Samson Poulssøn Selv E: paa Jndre Bouge og Tierrand Nielssøn Leilænding paa Yttre Bouge Hendes Brugende gaard Yt: Bouge Hun {begjærede} til same Vidnesbyrd Citantinden

Hendes Yt: Bouge No: 27. H: C: gds: Skatte Skyld før Aftag 2 Løber 1 pd: 12 mrk: og Landskyld 2 Løb:r 18 mrk: Sm: ½ Hud. Aftagets dato {31te Augusti} \1ste Septembr:/ 1779 nedsadt i Skatte og Landskylden 1 Løb 1 pd: 6 mrk: Sm: nærboende Naboer Jnden et Gierde, Bøe i Bøe med gaarden Yt: Bouge etc: til # som blev Bevilget. Udstædt

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Torger Siurssøn Wiiche og Lars Larssøn Næss, var til 1788 aars udgang 207 rd: 5 mrk: 11 s:, og 1789 aars Halve Skat 533 rd: 3 mrk: 9 s:, i alt 741 rd: 3 mrk: 4 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfant sig med Videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Etne Skibredes Sommer Ting den 4de Maj 1789 sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Henrich Ottesen Schieldal, samtl: Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laugrettes Mænd \af Fieldberg Skbr:/ Navnlig a: af Sorenskriveren \nu/ i Eedtagne

1. Erich Larsen Nedre Houge 4. Jon Svalesen Søre Berje 7. Lars Tarraldsen Tvedt
2. Ole Larsen Hixdal 5. Hans Siursen Hougeland 8. Erich Erichsen Dreggenæs
3. Lars Torbjørnsen Lien b: gl: Laug Rettes Mænd
6. Ommund Olsen Neervigen

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger registeret for Schonev: Skbr: Fol: 145, 146.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonevigs Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

1789: 148b

Opsat Sag fra fol: 96b. Ole Udstoen contra Jon Grindem.
Begge Parter blev paaraabt; Men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra fol: 98a. Hans Hougeland contra Osmund Støele.
Indstevne mødte ikke efter Paaraab. Citanten mødte og anmeldte at det ham manglede Vidne Tørres Torbjørnsøn Schiold, er endnu ikke hjemkommen, hvorfor han maatte begjære Sagen opsat til næste Rett. /: betalt Udsættelse 12 s: :/
Sagen beroer til H: T: 1789.

Opsat Sag fra fol: 98a. Jone Gravelsæter contra Ragna Tostens Datter.
Citanten mødte og anmeldte Sagen forliigt og frafalden. Indstevnte mødte ikke eller møde lod;
Thi blev Sagen for Retten ophævet.

Opsat Justitz Sag fra fol: 98a. Fogden efter Klage fra Jon Halvorsen Grindem contra Lars Carlsen du Wahl.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Af Stevne Vidnerne mødte Halvor Tollevsen Giærde Søen og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e tilligemed Halvor Halvorsen Grønstad som endnu ej mødt, lovlig at have forkyndt, og talt ved de begge selv.

Actor som var forvissat om Laugdagens lovlige Forkyndelse, hvorom han til næste Rett vil fremstille det nu udeblevne Stevne Vidne, gjorde imidlertid Paastand til Doms, at Lars Carlsen du Wahl bliver idømt at bøde forbrudte Slagsmaals og Volds Bøder, samt denne Sags Omkostninger, hvoriblandt Stevnings Penge 1 rd: 5 mrk:, at erstatte, og saaledes indlader Sagen til Doms, da Actor ingen flere Vidner har kunnet opspørge i Sagen.

Indstevnte Lars Carlsen du Wahl og Fader som Curator blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod. \Klokkeren ej heller/

Retten, til Laugdagens lovlige afhjemling af det udeblevne Stevne Vidne Halvor Halvorsen Grønstad, lod Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Opsat Justitz Sag fra fol: 97b. Fogden efter Klage af Jon Tollevsen Gravelsæter contra Lars Carlsen du Wahl.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Af Stevne Vidnerne mødte Halvor Tollevsen Giærde Søen, og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, samme tilligemed Halvor Halvorsen Grønstad, som endnu ej er mødt, lovlig at have forkyndt, og talt ved de begge selv.

Indstevnte Lars Carlsen du Wahl ved Fader og Curator Carl du Wahl bleve paaraabte, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Klageren Jon Tollevsen Gravelsæter mødte og declarerede, ej at vide flere Vidner, og intet videre i Sagen havde at erindre, men overlod gandske dens Jrettesættelse og Paastand til Doms til Actor.

Actor vil nærmere til næste Rett fremstille det nu udeblevne Stevne Vidne til Laugdagens lovlige Forkyndelses Afhjemlings Beviis, jmidlertiid nu satte i Rette i Sagen med Paastand, at Lars Carlsen du Wahl tildøm/m/es at bøde for Overfald og Slagsmaal efter Loven, samt denne Actions Omkostninger hvoriblant Stevnings Penge 1 rd: 2 mrk:, at erstatte, og saaledes indlader Sagen sin Tiid til Doms.

Retten, til Laugdagens lovlige Afhjemling af det udeblevne Stevne Vidne Halvor Halvorsen Grønstad, lod Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Opsat Justitz Sag fra fol: 97a. Fogden contra Lars Carlsen du Wahl efter Klage af Johannes Torgersen Giærde.

Actor anmeldte at Klageren Johannes Torgersen Giærde er ved Døden afgang, saa han ikke videre kan fremstilles i Sagen, og derefter fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst, saal:

Af Stevne Vidnerne mødte Halvor Tollevsen Giærde Søen og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e tilligemed Halvor Halvorsen Grønstad, som endnu ej er mødt, lovlig at have forkyndt og talt ved de begge selv.

Indstevnte Lars Carlsen du Wahl med Fader og Curator Carl du Wahl bleve paaraabte, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Actor declarerede ingen flere Vidner at vide i Sagen, end det forelagde og nu mødende Barbara Ingebreths Datter som fremstod og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade

til Sandheds Udsigende, derefter som 3de Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og da Actor begjærede at Vidnet maatte gjøre sin Forklaring, forklarede: At den af 2det Vidne omvundne Tiid, var Vidnet i sin Stue nær ved Erich Torgersen Huusmand, da hun hørte Raaben og Skjenden udenfor, desaarsag hun gik ud, og saae da et Steen Kast fra sig \hen imod Carl du Wahls Huus/ Lars Carlsen ligge paa Johannes Torgersen der laae paa sin Ryg paa Jorden, saae ej hvorledes de var kom/m/en over Ende, men Lars Carlsen du Wahl slog paa Johannes Torgersen, med et Toug paa Brystet, derpaa Vidnet gik i sin Stue, dog førend hun gik ind, hørte vel Raaben og Skjænden mellem dem i Vreede, men kunde ej \formedelst Storm/ forstaae Ordene; et qvarteers Tiid derefter hørte Vidnet dem gaae forbie sin Stue, hørte vel Raaben og Vredagtig Skjænden, men kunde ej forstaae Ordene, derpaa gik ud, og hørde vel ej bedre, men saae at Lars Carlsen skuede dvs: skød Johannes Torgersen Giærde, over Ende, saa Johannes Torgersen maatte falde og faldt i Jorden, og derpaa gik Lars Carlsen bort, og Johannes Torgersen laae længe inden han kunne staae op, og begge gange dette passerede, saae hverken Johannes Torgersen tage imod, eller den sidste gang, at Johannes Torgersen rørte Lars Carlsen først, førend som meldt Lars Carlsen skød ham til Jorden. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev. Declarerede, ej at vide meere, og da Actor ej havde Vidnet viidere at tilspørge, blev det dimitteret.

Actor begjærede det passerede sluttet, og som TingsVidne paa nærmere Begjæring, sin Tiid beskreven meddeelt som blev bevilget. Actor V: og V: Hr: Foget Koren derefter gjorde Jrettesættelse og Paastand til Doms, og Lars Carlsen du Wahl tildømt at bøde efter Loven og Sagens beskaffenhed, samt Actionens Omkostninger og deriblant Stevnings Penge 1 rd: 4 mrk: saaledes indlod Sagen til Dom.

Retten, lod Sagen til Laugdagens lovlige afhjemling af det udeblevne Stevne Vidne Halvor Halvorsen Grønstad, beroe til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra fol: 99a. Johannes Løvig contra Thor Østreim.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal: derefter begjærede Stevne Vidnerne fremkaldte til Laugdagens Afhjemling, af hvilke mødte aleene Halvor Tollevsen Giærde Søn som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e tilligemed Halvor Halvorsen Grønstad som nu ej møder, lovlig at have forkyndet for Thor Larsen Østreim, og talt ved ham selv.

Thor Larsen Østreim blev paaraabt, men da han ikke mødte eller møde lod; Saa paastod Johannes Olsen Løviigen ham tildømt, at bøde for sine grove Beskyldninger, Ordene at mortificeres, og Thor Østreim at betale Citanten \foruden passelig Reparation/ Omkostninger 12 rd: saaledes indlod Sagen til Doms.

Retten formedelst det eene Laugdags Stevne Vidne Halvor Halvorsen Grønstads Udeblivelse, maatte lade det blive Citantens Pligt, sam/m/e til næste Rett at fremstille.

Citanten altsaa begjærede Sagen derefter opsat /: betalte Udsættelsen 12 s: /

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra Fol: 99b. Lars Helt contra Jngeman Haaland.

Parterne blev begge paaraabt; Men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Christen Olsen Sundes Skde til Svend Christensen paa Engelschiær No: 17 H: C: gds: 1 Løb, 1 ½ Hd: for 298 rd: d: 10 Martii 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 5. Maj 1789 continuerede dette Ting

publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Torkel Evensen Højlands Arvingers Skde til Gudmund Torkelsen paa Højland No: 53 2
Løb:r, 1 Hd:, $\frac{3}{4}$ td: Korn d: 29 Dec: 1786.

Afkald publiceret

ForM: B: f: 169. Thor Erichsen MitEbnes for 41 rd: 5 s: arv efter Erich Haldorsen ved
Skfte af dato 9 Nov: 1786 d: 4 Maj 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Zacharias Rasmussen Hovlands Skde til Rasmus Zachariassen paa Hovland No: 8 H: C:
gds:, før Aftag 2 Løb 1 pd: 12 mrk: Sm: 2 Huder for 448 rd: d: 23 Martii 1789.

Rasmus Zachariassen Hovland No: 8 H: C: gds:, Vilkors Contract til Zacharias Rasmussen
og Hustr: d: 23 Marti 1789.

Siur Johannessen Øfre Grindem Skde til Jone Tollevsen paa Øfre Grindem No: 42, før Aftag
2 pd: 22 mrk: Smør for 193 rd: d: 29 Oct: 1788.

1789: 149b

Johannes Ovesen Grindem Skde til Jone Tollevsen paa Øfre Grindem No: 42 20 Mrk: Smør
for 50 rd: d: 30te Oct: 1788.

Jone Tollevsen Øfre Grindem Obl: til Mad: Hundt paa 250 rd: 1 pr: i Øfre Grindem No: 42
før Aftag 1 Løb 18 mrk: Sm:, 4 proCt: Rente d: 30te Oct: 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 p: 177. Lars Jonsen Halleland No: 46, Obl: til Thor Østreim paa 200 rd:, d: 29 April
1785 qvitteret af Creditor 4 Maj 1789.

No: 5 p: 220. Siur Johannessen Øfre Grindem No: 42 Obl: til Gotschalch Haaland 150
rd:, d: 16 Sept: 1785 qvitteret af Creditors Arvinger 16de Oct: 1788.

No: 5 p: 370. Sten Larsen Sæbøe No: 16 H: C: gds: Obl: til Ommund Nervig 150 rd: d:
17 Sept: 1787 qvitteret af Creditor 5 Maj 1789.

Afkalde publiceret og Pantebogen inddragen

ForM: Bog fol: 188 og 191. Erich Halvorsen Gundegiær {...} h/an/ds Enke Kari Alvals
Dt: for hendes Arver ved Skftet 16 Dec: 1777 48 rd: 5 mrk: 11 s: og 26 Juni 1786 25 rd: 1
mrk: 15 s:

ForM: B: f: 179 og 192. Jon Evensen Mælands for Arv 354 rd: 10 s: ved Skfte 13 Dec:
1783, og 20 rd: ved Skfte 15 Dec: 1788.

Bygsel Sedler med Reverser publiceret

Hr: Hegelunds til Lieut: Voigt paa Huus grund F(æ?)ster og Slaatte paa Houges grund d: 1
Apr: 1789. M:f: Huset bet: 8 skl:

Hr: Hegelunds til Siur Johansen paa Rame $\frac{1}{2}$ Løb 18 mrk: Smør før brugt af Hugne Rame
d: 30 Apr: 1789. Manufactur Huset bet: 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Johannessen Halleland Obl: til Hr: Foget Koren 250 rd:, 4 pr:C: Rente 1 pr: i Halleland No: 46 1 $\frac{3}{4}$ Løb 1 $\frac{3}{4}$ Vog Korn d: 15 Dec: 1788.

Fogdens Regnskabs Tings Vidne paa Restancen examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Svend Erichsen Fittie og Halvor Tollevsen Giærde, var til 1788 Aars Udgang 333 rd: 4 mrk: 11 s: og 1789 Aars halve Skatt 434 rd: 3 mrk: 11 s: i alt 768 rd: 2 mrk: 6 s:

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fieldberg Skibredes Sommer Ting den 6te Maj 1789 sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Koren, Skibredets Lensmand Tollev Steensen Aalund samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnlig.

De samme som for Etne Skibrede

1. Erich Larsen Nedre Houge 4. Jon Svalesen Søre Berge 7. Lars Tarraldsen Tvedt
2. Ole Larsen Hixdal 5. Hans Siursen Hougeland 8. Erich Eichsen Dreggernæs
3. Lars Torbjørnsen Lien 6. Ommund Olsen Neervigen

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145 og 146 see fol: 150a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schoneviig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her Fol: 7b. er tilført.

Pante Bogen til Udslettelse publuceret

No: 3 f: 417b. Daniel Steffensen Huustvedt No: 5 H: C: gds: Obl: til Erich Winnie 300 rd: dt: 24 Sept: 1782 af Creditors Arvinger qvitteret 22 Dec: 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Johannes Larsen Øjgaardens Arv:s Skde til Niels Nielsen paa Huuse paa Øjgaarden under Øfre Houge for 70 rd: d: 21 Sept: 1787.

Skftebr: 12 Feb: 1788 efter Niels Nielsen Øjgaardens Hustrue, hvorom Huusenes Udlæg er i Skde Bogen extraheret.

Skftebr: 15 Dec: 1788 efter Reinert Larsen Underhougen, i Skdebogen extraheret.

Daniel Steffensen Huustved Obl: til Provstinde Kahrs p: 350 rd: 4 pr:C: Rente 1 pr: i Huustvedt No: 5 H: C: gds: 1 Løb S: 9 Spd: Korn d: 12 Martii 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 283. Aschel Andersen \Nore/ Øfrebøe No: 49 Obl: til Anders Jørgensen Kiicke 190 rd:

1789: 150

d: 19 Sept: 1785 af Creditor qvitteret 1ste Oct: 1788.

No: 2 p: 629. Christen Nielsen Nedre Axdal Obl: til Foget Koren 30 rd: dt: 21 Nov: 1774
Qvitteret af Creditor 15 Nov: 1788.

Publiceret Anordninger

20. Kongl: allern: Placat 3 Apr: 1789 om Forholds Regler ihenseende de ved smitsomme Sygdomme befængte Hæste, i Norge. see videre Fol: 163a.

Opsat Sag fra fol: 100a. Undahl contra Lars Qvamen.

Begge Parter bleve paaraabte men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Fattig Tings Vidne men afsindig

Ole Mikkelsen Selv Ejer paa Jndbioe fremstod og anmeldte at paa hands gaard har han en yngre Broder Lars Mikkelsen 36 aar gl:, ugift, som i en Tiid af 6 Aar, har gievnligh og uden Ophør været afsindig, gal og rasende, saa at han har foraarsaget frygt for fare og Ulykke, desaarsag Comparenten har været nødsaget til at holde ham bunden i Jern de sidste 4 Aar; Og da han er saa aldeles rasende, at det endog er befrygtelig, at Jernet ej kan holde ham, og hans afsindighed tiltager; Saa seer Comparenten det umuelig andet at være, end at han maae blive værre og værre, med mindre han kunde blive indført i en Daare Kiste i Bergen; Men da Comparenten ligesaa lidet har Evne til at underholde ham der, som han formaaer at underholde ham længere hos sig selv, da Comparenten er yderlig fattig, og ikke har kunnet indløse sin Faders Jord, uden ved Hjælp af dertil at laane hos andre, endog den sidste Skilling samme var pantsat for af hans Fader, indtil {til} sin høieste Værdie, og hvilken Jord han ikke havde indløst, havde han ikke gjort det for at have et vist Sted at holde sin afsindige Broder ved, som han og ikke heller indløste Jorden førend for et Aar siden: Den afsindige Broders Fader er ved Døden i største Fattigdom afgang, og Moderen er endnu i fattigdom levende, og Comparenten med hendes Underholdning til stor Byrde; Comparenten selv, ej heller ejer noget \eller nogen af dem have arvet/, men er \alle/ i ganske fattige Omstændigheder; Saa er han nødsaget at ansøge Stiftets høje Øvrighed, om naadigst Foranstaltning, baade henseende denne afsindige Lars Mikkelsen Jndbioes Forvaring, i en Daare Kiste i Bergen, \da/ saadan Middel ikke haves her paa Landet, som og henseende hans Underholdning og usle Lives Ophold \da han slet intet ejer/, enten af nogen Fattig Stiftelse i Bergen, eller af Almuen, iblandt Delinqvent Omkostningerne; og til den ende, samt at beviise sit Andragendes Rigtighed, var TingsVidne begjærende, for sin Ansøgning dermed at belægge, og sam/m/e at vorde meddeelt paa slet Papiir, formedelst sin og alle vedkom/m/endes Fattigdom.

Dommeren oplæste det tilførte for Lensmanden, Laug Rettet og Almuen, med Tilspørgsel, om det andragne sig saaledes i Sandhed, eller hvorledes anderledes forholder? Samtl: dertil enstemmig svarede: At det andragne sig i alt, og i alle henseender saaledes i Sandhed forholder som anført er, der er dem tilfulde bevidst, da de kjender alle ommeldte vedkom/m/ende. \Comp: begjærede det passerende sig som Tings Vidne meddeelt/

Retten bevilgede Tings Vidnet uden nogen Rettens Gebuhr og paa ustempleet Papiir, beskreven meddeelt. Udstædt

Pante Bogen til Inddragelse Afkald publiceret

ForM: Bog fol: 70. Fra Peder Mortensen Dyrnæs for h/an/ds Hustr: Mari Lars Datter Giæres Arv efter Skftebr: 21 Janv: 1765 31 rd: 11 s: d: 6 Maj 1789.

Johan Sehesteds Skde til Jon Nielsen paa Klungland 1 Løb S:, ½ Hd: for 250 rd: d: 13 Sept: 1788.

Jon Nielsen Klunglands Skde til Siur Jonsen paa Klungland No: 11 1 Løb ½ Hud for 260 rd: d: 9 Janv: 1789.

Hans Siursen Houglands Obl: til Provstinde Kahrs paa 350 rd: 4 pr:Ct: Rente 1 pr: i
Houglund No: 12 1 Løb S: 1 td: Korn d: 3 Janv: 1789.

Nye Sag.

Velbyrdig Frue Provstinde Kahrs fremsendte Siur Siursen Øster Ejde, og Ole Halvorsen
Nærem /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: ./ hvilke anmeldte som Stevne Vidner, at
have ordre at lægge i Rette og afhjemle en skriftl: Kald Seddel fra Frue Provstinde Kahrs og
sam/m/e at afhjemle; Den i Rettelagde Kald Seddel blev oplæst og lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Siur Siursen Øster Ejde og Ole Halvorsen Nærem, afhjemlede under
Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved Jndstevntes
Hustrue i h/an/ds Fraværelse. Derefter de anmeldte at have med sig Penge til Opsættelse, og i
fornøden fald Laugdag, da hun fore(..?)lig til næste Ting vil procedere sin Sag.

Siur Torbjørnsen Alne mødte og tilstoed lovlig Varsel.

Da ingen viidere denne Sinde havde at tilføre i Sagen; Saa blev den udsat til næste Rett /:
for Udsættelse bet: 12 skl: ./

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

1789: 150b

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 533. Johannes Nielsen Dørems Obl: til Zacharias Løvereide 150 rd: d: 15 Marti
1772, qvitteret af Enken efter Skifte Udlæg 17 Dec: 1788.

No: 3 f: 248b. Dto: Johannes Nielsen Dørem No: 7 H: C: gds: Obl: til Zacharias
Løvereide 50 rd: d: 19 Nov: 1779, udlagt ved Skfte, paa Enklen, af hende qvitteret 17 Dec:
1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Johannes Nielsen Døreims Skde til Baar Johannessen paa Døreim No: 7 H: C: gds:, før
Aftag 2 Løb 22 ½ mrk: S:, for 300 rd: d: 13 Janv: 1789.

Baar Johannessen Døreims Obl: til Provstinde Kahrs paa 300 rd: 1 pr: i forbem:te 4 proC:to
Rente datt: 14 Janv: 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen

Anden Dagen den 7 Maj 1789 continuerede dette Ting

og først publiceret

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 88b. Siur Gundersen Hougeland No: 12 Obl: til Even Mæland 300 rd: d: 21
Nov: 1777, af Arvingerne qvitteret 3 Maj 1785.

No: 5 p: 98. Thor Olsen St: Nærem No: 18 Obl: til Elias Øfrebøe 70 rd: d: 1 Maj 1784
af Arvingerne qvitteret 6 Maj 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Knud Svendsen og Erich Larsen Nedre Houge til Abel Colbensen paa uskatlagt Plads
Brandøen, Conditioner at vige, om een af Ejerne det behøver imod at faae sin Bygsel 8 rd:
igjen, Aarl: Afgift 3 rd: og 6 Dages Arbejde, eje selv Huusene som er opbygget, d: 6te Maj
1789. Manufactur Huuset betalt 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Thor Olsen Store Nærem Obl: til Berje Olsen Reigsæter 80 rd:, 4 proC: Rente, 1 pr: i St: Nærem No: 18, den ½ Part ½ Løb ¼ td: Korn, d: 6 Maj 1789.

Ole Olsen Fittie Skde til Christopher Nielsen Øfre Axdal paa Sundnæs No: 64 1 Løb 1 Hd: for 400 rd:, forbeholdt sig et Skove Støkke dog kun Skoven d: 8 Oct: 1788.

Endre Jensen Alnes Arv:s Skfte Contract om Alne No: 30 H: C: gds: 12 mrk: Sm:, 1 Hd:, for 96 rd:, dr: 5 Maj 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Knud Torbjørnsen Øster Eide og Ole Halvorsen Eide var til 1788 Aars Udgang 83 rd: 4 s: og 1789 Aars halve Skatt af S:ma 541 rd: 1 s: i alt Summa 624 rd: 5 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Føjens Skibredes Sommer Ting den 9de Maj 1789. sat og holdet paa Leerwiigens Tingsted af Rettens Betjent, i overværelse af Fogden Koren, Skibredets Lensmand Jens Jensen Eldøen, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig:

Alle af Sorenskriveren nu i Eedtagne

1. Colben Olsen Alsvog 4. Johan/n/es Johanness: Nord Mæland 7. Peter Jonsen Ertzland
2. Halvor Thomassen Øchland 5. Gunder Jonsen Steensbøe 8. Abraham Biørnsen Søre Habbestad
3. Knud Erichs: Nord: Habbestad 6. Peder Heljesen Worland.

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høi Øvrigheds Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145, 146, og for Fieldberg Skibrede fol: 150a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som ved Schonewiig Skibredes Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7b. er tildørt.

Pante Bogen til Inddragelse

Skfte efter Jan Hansen Grøtle 11 Aug: 1788.	i Skde
.... Tosten Olsen Norhuglen 28 Nov: 1788.	Bogen
.... Peder Gundersen Grøtle 9 Aug: 1788.	extraheret

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 230. Johan Henrich v: d: Ohe Obl: til Dankert Krohn 1600 rd: d: 28 Junii 1785, qvitteret 21 Martii 1789 Pant i adskillige Ejendomme.

1789: 151

Opsat Sag fra fol: 101b. Haagen Wiichenæs contra Berje Hetlesæter.

Citanten paastoed Dom efter Indstevningen.

Berje Hetlesæter mødte ikke eller møde lod.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Haagen Johannessen Wiickenæs har her til Retten ladet indkalde Berje Olsen Hetlesæter fordi 2 Fæes Creaturer som Citanten imod 2 andre, havde tilbyttet sig af Indstevnte, ej efter aftale, kalvede paa den Aarets Tiid som aftalt var, men længe efter, derfor at lide Dom til Skades Erstatning og Processens Omkostninger at betale. Indstevnte har mødt og nægtet at nogen vis Tiid skulde være fastsat for Creaturerne Kalving, hvorefter Citanten har begjært Udsættelse til Vidners førelse, men uden det at opfylde, derefter indladt Sagen til Doms til afgjørelse ved Eed: Hvorpaa indstevnte i intet har indladt sig. Da intet i Sagen er beviist eller bragt til Formodning, følgerig Eed ej kan have Sted; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At indstevnte Berje Olsen Hetlesæter bør for Citantens Tiltale i denne Sag aldeles fri at være.

Opsat Sag fra fol: 102a. Johannes Wiichenæs contra Berje Hetlesæter.

Citanten paastoed Dom efter Indstevningen.

Berje Hetlesæter mødte ikke eller møde lod.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Johannes Haagensen Wiickenæs har her til Retten lovlig ladet indkalde Berje Olsen Hetlesæter, for i Handel, til Cit: skyldig værende 5 mrk:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Indstevnte har mødt og nægtet Søgemaalet.

Citanten har udvirket Udsættelse til at skaffe Sagen beviist; Men derefter uden noget Beviis indladt Sagen til Doms, og derefter ved Eed at afgjøres. Paa hvilket sidste Indstevnte ikke har indladt sig. Da i Sagen hverken er frembragt Beviis eller nogen Formodning til at virke Eed; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At indstevnte Berje Olsen Hetlesæter bør for Citantens Tiltale i denne Sag aldeles fri at være.

Som Natten paafaldt, beroer Tinget til førstkd: Mandag, da Morgen er Søndag.

Anden Tingdag den 11 Maj 1789 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 104a. Lars Lochne contra Lars Espevær.

Citanten mødte selv og tillige paa h/an/ds Vegne Proc: Gorm og fremlagde Rettens Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte Lars Danielsen Espevær mødte og tilstod lovlig stevnet og Laugdaget.

Citanten i Rettelagde Udskrift af Pante bogen af det hands Fader afg: Baar Wermundsen den 28 Nov: 1747 meddeelte Skde paa bem:te Lochne som blev oplæst saal: Videre fremlagde Attest af Skifte Protocollen af Skiftet 26 Junii 1761 efter h/an/ds Fader Baar Wermundsen, hvorved Lochne er udlagt til Citantens Moder Marithe Lars Datter, nu gift med Johannes Johannessen Lochne, Citanten Lars Baarsen, og Citantens Søster Haldri Baars Datter nu gift med indstevnte Lars Danielsen Espevær, og deraf paa sidstmeltes Part 7 ½ mrk: Smør for 5 rd:, hvilke 7 ½ mrk: Smør det er Citanten har paastevnt at vil løse og derfor anbyde Penge. Attesten blev oplæst og lyder saaledes:

Paa Citantens Vegne Proc: Gorm formeente deraf at have beviist, at Citanten er Odels og Løsnings berættiget til bem:te 7 ½ mrk: Smørs Indløsning fra sin Søster, hvor formedelst hand paastaaer Lars Danielsen Espevær dømt at imodtage herved anbydede 5 rd: Løsnings Penge, og derimod at give Skjøde til Citanten paa oftnævnte 7 ½ mrk: Smør, samt Processens Omkostninger at erstatte. Saaledes paastod Dom og Omkostninger erstattet med 7 rd:

Indstevnte Lars Danielsen Espevær /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: /: paastoed hands Hustrue Haldri Baars Datter nu at have fra 1761 i 28 Aar, hævdet Odel paa de paastevnte 7 ½

mrk: Smør, derfor ikke vil lade sig løse eller modtage Penge, men paastaaer sig aldeles ved Dom for Cit:s Tiltale friefunden.

Begge Parter imidlertid \samtalet om at/ forliige sig for Retten, {.....} Men da de ikke bleve eenige, saa paastod Citanten Dom strax til Løsning.

Indstevnte paastod Dom til Friefindelse.

Begge Parter paastod Dom.

Sagen blev til Doms eller Kjendelse optagen og derudi

Eragtet

Da efter Lovens 5 B: 3 C: 10 a: denne Sag som en Odels Sag, skal afhandles og paadømmes paa den Jord hvorom Sagen er; Saa kan ei derudi her nu dømmes, men Sagen did henviises, efter lovlig nye Indstevning og Omgang, at behandles og dømmes.

Opsat fortilig Sammenleye Sag \fol: 104b./ Fogden contra Lars Ejde og Hustrue.

Actor anmeldte at de skyldige havde betalt deres fortidlig Sammenleje Bøder, og derfor frafaldt Sagen som blev for Retten ophævet. NB: Bøder

1789: 151b

Nye Justitz Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren fremlagde sig fra Stiftet til efterskrevne Sag tilkomne ordre af 28 Feb: 1789, belagt med Hr: Commandeur Risbrich som Districtets Søs Enroullerings Cheff hans pro Memoria til Amtet af 20de dto:, som begge blev oplæst saa lydende: og derhos anmeldte, at den eene deri benævnte Otte Anfinsen Aadland har affundet sig med at bøde 4 Rd: Mulet til Storøens Sogns Fattige, og gjort en skriftl: Afbigt, saa ingen Sag imod ham bliver at anlægge; Men ihenseende til den Anden Anklagede, neml: Lars Pedersen Stue anmeldte, at have ladet ham paa Justitiens Vegne lovlig med mundtl: Varsel til dette Ting og Tiid indkalde, for grove og meget nærgaaende Skjælds Ord imod /: S: T: /: Hr: Commandeur Risbrich og heele Søs Sessionen, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, samt lide Dom, til \Ordenes Mortification,/ Bøder at udrede og Actionens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Gjæstgiver Methlie i Spidsøen og Ole Erichsen i Sundstabøvog [og] Haldor Jansen Højland.

Stevne Vidner Lensmand Jens Jensen Eldøen og Giermund Ommundsen Eldøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de alle selv.

Lars Pedersen Stue mødte /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 skl: /: og vedtog Varsel, men mente at være ganske uskyldig.

Actor begjærede Vidnerne kaldet til Forhør, og at gjøre deres Forklaring. Vidnerne bleve fremkalde som alle mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende. Derpaa fremstod som

1ste Vidne Erich Jacobsen Metlie Gjæstgiver i Spidsøen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At i Vinter sidst i Fasten, da Søs Sessionen holdtes her paa Leerwiig, og Sessionens Deputerede vare Commandeur Risbr: Krigs Commissair Thunbo og Hr: Foged Koren, var Vidnet i en anden Stue, hvor endeel af Almuen var, da /: Otte Anfinsen Aadland mødte og vedtoeg Varsel til Vedermæle for Processens Skyld /: Otte Anfinsen Aadland sagde, om hans Søn skulde blive udskreven, kunde han ikke troe det, da han skattede og skyldte for sin Jord, og han gjorde en lort i Commandeurens Tjener, som stod derhos, og dertil sandede Lars Stue med, men ingen af de to nævnede noget ondt eller godt om Sessions H(errene?), intet Ord eller Maner eller Gebærder \da var og tilstæde det andet Vidne, men

kjender ei dette Vidne/. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide mere og da hverken Actor eller Indstevnte havde Vidnet noget at tilspørge blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Ole Erichsen Kræmmer i Sundstabøvog som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid \overværende de to andre Vidner/ hørte ei af nogen af de Indstevnte, noget uanstændigt Ord om Sessions H(errene?) eller de Sessionen deputerede, men kund noget talt imod en La(qvej?), som han vil forklare, om Retten ham det paalægger. Actor forlangede ingen Forklaring, denne uvedkom/m/ende Persohn angaaende. Retten altsaa ej havde noget Vidnesbyrd sam/m/e uvedkom/m/ende Persohn betreffene, at fordre. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Haldor Jansen Leil: paa Højland, som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid, overværende de 2 andre Vidner, passerede ord til andet som 2det Vidne har forklaret. Dimitteret som forrige.

Actor begjærede Sagen udsat til næste Rett til flere Vidners Førelse.

Indstevnte Lars Stue begjærede sig for videre uforskyldt Ulejlighed befriet.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789. NB: Mulct

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 34b. Willum Jansen Mit Hovland No: 4 H: C: gds: Obl: til Albreth Rasmussen Hillestvedt 30 rd: d: 11 Maj 1787, qvitteret 29 Nov: 1788.

No: 3 fol: 351b. Iver Gram Sørhuglen No: 3 Obl: til Torbiørn Lande 237 rd: dt: 23 Juni 1781 qvitteret 4 Dec: 1788.

1789: 152

Pante Bogen til Inddragelse

Tosten Olsen Norhuglens Arv:s Skde til Jon Tostensen paa Nordhuglen No: 24 H: C: gds: 1 Løb 1 Hud d: 12 Janv: 1789.

Auctions Skde fra Siur Thomassen Mit Hovlands Enke paa Mit Hovland No: 4 H: C: gds: 1 pd: 22 mrk: Sm:, 23/36 Hud for 330 rd: d: 27 Sept: 1788 til Willum Jansen

Johannes S(chr..e.s?) Skde til Halvor Østensen paa Grow d: 16 Martii 1763.

Mads Andersen Watne Skde til Anders Madsen paa Watne No: 25 før Aftag $\frac{3}{4}$ Løb Sm: $\frac{3}{4}$ Hud for 200 rd: d: 8 Janv: 1789.

Kongl: allern: Kræm/m/er Bevilling for Erich Johansen Metlij i Spidsøen, d: 28de Nov: 1788.

Nye Sag

Ole Erichsen Sundstabøvog, Gjestgiver og Kræm/m/er /: bet: Incam: 4 rd:(?) 6 s: ./ anmeldte tilligemed Proc: Gorm, at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Hans Erichsen Søre Habbestad, for skyldig for bekomne Vahre 28 skl:, at lide Dom, sam/m/e med Omkostninger, Citantens Reiser og Proc: Sal: iberegnet, at betale.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Stevne Vidnerne Lensmand Jens Jensen Eldøen og Giermund Ommundsen ibd:, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Indstevnte selv.

Citanten begjærede Opsættelse /: betalte 6 skl: ./ og Laugdag. Afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra fol: 103a. Hans Birkeland contra Helje Lillebøe.

Begge Parter mødte og declarerede Sagen forliigt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Nye Sag

Niels Johannessøn Tvedt af Strandviigs Skibreede mødte og anmeldte at Han som ældste Søn og Hoved Arving efter Anders Anderssøn Femangers afgangne Enke Anna Niels Datter, til nærværende Ting, Tiid og Stæd ved Lovlig Mundlig Varsel haver ladet indkalde Bonden Berje Olssøn Hætlesæter at modtage Penge 69 rd: 3 mrk: 3 s: for de Ham ved Skifte 3de April 1788 efter Citantens Moders Mand Anders Anderssøn Femanger i Gaarden Femanger under Strandviigs Tinglaug, for giæld efter Vurdering udlagde $9\frac{3}{8}$ mrk: Smørs Jorde godz, hvilke Hand efter mindelig Tilbud fra Citantens nu afgangne Moder bemelte Anne Niels datter endog i Vidners nærværelse {ej} har været buden og ej har villet annamme, {og} \eller/ for udlægget at meddeele Skjøde, om alt nu at anhøre Vidner som stevnte ere, see Documenter i Rette lagt, høre Procedure og Paastand samt lide Dom til at modtage sin Fordring i bemelte Skifte 69 rd: 3 mrk: 3 s: udj Dansk Courant Myndt samt Ved lovlig Skjøde at overdrage udlægget $9\frac{3}{8}$ mrk: Sm: Jordegodz i Gaarden Femanger til Citanten, og endelig at erstatte Ham denne Sags omkostninger Skadesløs. Citanten derefter /: betalte incamination Penge 2 rd: 4 s: :/ opgav de under Falsmaal indstevnte Vidner Anders Olssøn Løchammer og Reinert Anderssøn Agdesten.

Stevne Vidnerne Lensmand Jens Jenssøn Eldøen og Giermund Ommundssøn Eldøen afhieMLEde under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er, talede Ved indstevnte selv, saavelsom de under Falsmaael indstevnte Vidner, hvilke sidste møder.

Indstevnte Berge Olssøn Hætlesæter blev tre gange paaraabt men Han mødte ikke eller møde lod.

Citanten fremlagde eller anviiste Skifte Forretning efter Anders Anderssøn Femanger [d:] 3de April 1788 hvor af erfares at indstevnte Berge Olssøn Hætlesæter for fordrede Laante Penge er udlagt blant andet $9\frac{3}{8}$ mrk: Sm: Jordegodz i Gaarden Femanger for 69 rd: 3 mrk: 3 s: Skifte Brevet efter saaledes at Være Extraheret, blev med Paategning Citanten tilbage leveret.

Citanten Niels Johannessøn Tvedt begiærede at de benævnte, lovlig Stevnte og Mødende Vidner maatte fremkaldes, Eedtages og Forhøres om alt hvad afvigte {aars} 1788 aars Sommer passerede paa Hetlesæter da Løsnings Penge blev indstevnte Buden og hvor Vidnerne som Beskikkelses Vidner var nærværende. Benævnte Vidner fremstod, for dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende; hvor efter som

1ste og 2de Vidne Anders Olssøn Løchammer og Reinert Anderssøn Agdesten begge aflagde Corporlig Eed og enstemmig forklarede: At de afvigte {Som} \aars/ Sommer nogen kort Tiid efter St: Hans Dag, efter en Citantens Søster Mands begiær indfant sig paa Hetlesæter fant

1789: 152b

indstevnte Berge Olssøn Hiemme, og hørte da Han blev buden og anviist Løsnings Penge for det Udlæg, Han ved Skifte efter Afdøde Anders Anderssøn Femanger for sin Fordring havde faaet. Vidnerne erindrer ej om nogen Summa blev nævnt, og de anviiste og anbudne Penge blev ej heller optalt, da nu indstevnte Berge Olssøn, strax svarede han ej kunde modtage Pengene som da for sildig paa aaret blev Ham Budne, sagde derhos at Hans Fader desuden til Hans sikkerhed havde godsagt sig for Betalingen, og indstevnte formeente at denne Hans Fader var ligesaa nær til at løse Udlægget som nogen Anden. Med Pengene som ej blev

modtaget og i selskab med Citantens Svoger, forføiede Vidnerne sig fra Gaarden, og Declarerede, ej at vide mere at forklare til denne Sags Oplysning. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst den de vedstod, og da Citanten ej havde dem Videre at tilspørge, saa blev de med Consense Dimitteret.

Citanten /: betalte for de afhørte Vidner efter Reglementet 2 mrk: :/ \Tings Vidnet sluttet/ der efter begjærede Sagen udsadt til næste Ting /: betalte 12 s: :/ med Laugdag for den lovlig stevnte men udeblevne Berge Olsson Hetlesæter, og til den Tiid forbeholdt Han \sig/ mere Beviis og nærmere Tilsvær fra sin side \/: bet: Laugdag 24 s: :// Afskediget med Lavdag etc: Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Jon Tostensen Norhuglen No: 24 H: C: gds: Vilc: Contract til Tosten Olsen Norhuglens Enke d: 9 Maj 1789.

Helje Erichsøn Yttre Haavig Arv:s Skde til Lars Jørgensen paa Yttre Haavig No: 80 1 Løb Sm: 12 mrk: Fisk dt: 25 Sept: 1787.

Peder Gundersen Sortlands \Hustrues/ Arv:s Skde til Peder Gundersen paa Sortland No: 130 1 pd: Sm: ½ Hd: d: 14 Maj 1788.

Afkalde publiceret

ForM: Bog fol: 210. Tørres Tollevsen Øchland for 27 rd: 4 mrk: 10 s: og Hjem/m/egifte 20 rd: efter Skfte 25 Oct: 1787 d: 9 Maj 1789.

.... 207 og 210. Jacob Andersen Lundemansværk efter Skfte 8 Sept: 1783 133 rd: 22 s: og Skfte 20 Nov: 1786 med Hjem/m/egifte 16 rd: 1 mrk: 1 s:, d: 9 Maj 1789.

.... 209. Anders Madsen Watne for h/an/ds Hustr: Siri Johannes Datter for 21 rd: 3 s: efter Skfte 5 Dec: 1785 d: 9 Maj 1789.

.... 205 og 208. Jørgen Gertsen Totland for 56 rd: 4 mrk: 13 s: og 19 rd: 2 mrk: 14 s: efter Skifte 10 Sept: 1779 og 2 Feb: 1785 d: 9 Maj 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tinget til i Morgen.

Tredie Dag den 12te Maj 1789 continuerede dette Ting,

og publiceret

.... 209. Jens Hansen Øchlands for sin Hustr: Siri Ols Dt: efter Skfte 5 Juli 1785, for 23 rd: 1 mrk: 4 s: d: 11 Maj 1789.

Jon Tostensen Nordhuglens Skde til Baar Størksen paa Hougland No: 13 ¼ Løb ½ Hud for 54 rd: d: 11 Maj 1789.

Lars Hansen Aadlands Skde til Hans Hansen paa Aadland No: 24 1 pd: Sm:, 1/3 Hud, for 170 rd: d: 6 Janv: 1789.

Haagen Johannessen Skde til Johannes Haagensen paa Wiichenæs No: 41 1 pd: Smør for 60 rd:, d: 9 Maj 1789.

Willum Jansen Obl: til Foget Koren 280 rd: 4 pr:Ct: Rente, 1 pr: i Mit Hovland No: 4 H: C: gds: ¾ Løb ¾ Hd: d: 29 Nov: 1788.

Siur Erichsen Loddens Skde til Ingebredt Svendsen Berøen paa Lodden No: 7 H: C: gds: ¼ Vog Fisk for 73 rd: d: 5 Janv: 1789.

Jver Knudsen Grams Skde til Torbjørn Larsen Lande paa Sørhuglen No: 3 2 Løber 2 Huder for 650 rd:, d: 9 Maj 1789.

Ditto Odels Arvingers Odels Skde til Torbjørn Larsen Lande paa sam/m/e Gaard for 100 rd: dateret 25 April 1789.

Tollev Tørressen Øchlands Arv:s Skde til Tørres Tollevsen paa Øfre Øchland No: 26 ½ Løb
1 Hud d: 5 Janv: 1789.

Hans Olsen Nordre Mælands Arv:s Skde til Mikkel Siursen paa Nordre Mæland No: 124 19
mrk: Sm: ¼ Hud d: 9 Maj 1789.

Skifte 27 Nov: 1788 efter Halvor Østensen Grow i Skde Bogen extraheret.

1789: 153

Knud Torbjørnsen Nedre Eschelands Skde til Lars Torbjørnsen paa ¼ Part i Storøens Kirke
for 150 rd: d: 6 Jan: 1789.

Beboelses Contract Torbjørn Larsen Landes til Jver Knudsen Gram paa Sørhuglen No: 3 d:
9 Maj 1789.

Halvor Østensen Grovs Enkes Skde til Arne Arnesen paa ½ Løb ½ Hud i Grow No: 31 H:
C: gds: for 150 rd: 1 mrk: 2 s: d: 6 Janv: 1789.

Arne Arnesen Grovs Odels Contract om sam/m/e Brug, til Myndtl: og Odelsmand Østen
Halvorsen dt: 12 Maj 1789.

Bygsel Sedler med Revers publiceret

Ingebret Svendsen Berøen til Siur Erichsen paa Lodden No: 7 H: C: gds: ¼ Vog Fisk før
brugt af Siur Erichsen som Ejer d: 11 Maj 1789. M:f: H: bet: 8 skl:

Michael Olrich i Hidschen til Ole Olsen paa uskatlagt Plads Tolaasvigen, Aarl: Afgift 2 rd:,
og byde Ejeren sin Fiske Avl d: 11 Maj 1789. M:f: H: 8 skl:

Michael Olrich i Hidschen til Niels Pedersen paa Stensvog 1 pd: Smør, condition som
forrige, før brugt af Hans Simonsen d: 11 Maj 1789. M:f: H: 8 skl:

Provst Hertzberg til Niels Endresen p: 1 pd: 3 mrk: S: i Rolfsnæs Søe Lægd, før brugt af
Endre Knudsen d: 23 Feb: 1789. M:f: H: 8 skl:

Jngeman Størksen Øchland til Størk Jngemansen p: Øchland 1 pd: 3 mrk: S:, 15/32 Hd: No:
133, før brugt af Jngeman Størksen som Ejer d: 12 Maj 1789. M:f: H: 8 skl:

Proc: Gorm til Niels Olsen paa Højland No: 33 1 Løb 18 mrk: S: 1 Hud før brugt af Gorm
som Ejer d: 3 Janv: 1789. M:f: H: 1 mrk: betalt.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden,
Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ingebret Svendsen Berøen og Jens Jacobsen Leervigen
var til 1788 Aars Udgang 326 rd: 2 mrk: 2 s: og 1789 Aars halve Skatt 697 rd: 1 mrk: 14 s: i
alt Summa 1023 rd: 4 mrk:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget
for dette Skibrede ophævet.

Fiære Skibredes Sommer Ting den 13de Maj 1789 sat og holdet paa Leervigens Tingsted af
Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foget Koren, Skibredets Lensmand Mathias
Johannessen Øfr: Eecheland samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te
Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig

a: af Sorenskriveren nu i Eedtagne

b: gl: Laug Rettens Mænd

1. Johannes Anfinen Hauge	4. Sigve Aadnessen Hage	7. Tollev Tollevsen Hougeland
2. Halvor Knudsen Eltervog	5. Anders Larsen Birkeland	8. Hans Olsen Wandeschau
3. Jacob Jacobsen Eidsvog	6. Svend Bentsen Ulverager	

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaad: Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145 og 146, samt for Fieldberg Skibrede fol: 150a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som ved Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Optagen fortidlig Sammenleye Sag fra fol: 105b. Fogden contra Ingebreth Hovdes Hustrue. Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Straf eller Befrielse i denne Sag dependerer af 2 qvæstioner, den første: Om Besvangrelsen er begaaet før eller efter Trolovelsen: Da er vel fra Trolovelsen til Barnets Daabs Dato 29 Uger 5 Dage, saa det let er muelig, at Besvangrelsen kunde være existeret efter Trolovelsen, og in Dubio kunde det Favorable Statueres: /: At Vielsen er skeet før Barselet sees af Præstens Attest: / Men da Factum ikke er benægtet; Saa sees ikke, at Rescript 20 Feb: 1767 § 6, kan blive Indstevnte til Befrielse. Den Anden: i Anledning af at Indstevnte Ingebr: Aslachs: Hovde/ er Matross. Hvad det angaaer; Da betragtes: Vad!! (Hvad?) Fr: 29 Dec: 1696, Rescr: 26de Oct: 1748 og Søe Enroull: Fr: 1 Feb: 1770 § 10. ere de enroullerede for første gang befried for Lejermaals Bøder og Straf. Som nu de 2de førstmeldte allernaadigste Anordninger gjør de Søe Enroullerede i dette Fald lige med de Militaire af Land Etaten, og Rescript 21 Feb: 1729 allern: befaler: At Land Soldater maae ..(?) ej fordres Bøder for fortilig Sam/m/enleje; Saa er ingen Tvivl om at jo Matroser ligeledes ere befriede for fortidlig Sammenleje Bøder for deres egen Person, men qvæstio, om denne Frihed strækker sig tillige til deres Hustruer? Dette nævnes ikke i nogen Kongl: Anordning. Paa Indstevntes Side falder

1789: 153b

Under Betragtning: At sidstmeldte allernaad: Befaling bruger de Ord: maae ej fordres. Manden er Boets Værge, og hvad Gjæld Hustruen er skyldig bør fordres Manden og af ham betales. Maae han nu ej fordres, saa kan han ligesaa lidet fordres for Hustruens Bøder som for sine egne. Derimod er paa den anden Side at overveje: Vel straffes Manden som dog skal være frie, tilligemed Hustruen, naar Bøder for hende skal udreedes, siden samme gaaer af fælleds Boe; Men da Sagen er et Delictum; Saa om Hustruen havde begaaet et andet Delictum, enten før eller efter Brølluppet, Slagsmaal eller andet, maatte dog hendes Bøder af fælleds Boe betales, og pasito hun nylig før havde begaaet et Lejermaal med en Anden, hvorfor hendes Bøder endnu ikke vare betalte, saa maatte jo samme nu af hende betales og følgelig af fælleds Boe udreedes, ligesom anden Gjæld som hun var skyldig før hun blev gift med nærværende Mand: Og da de sidst anførte Grunde synes at være af den største Magt; Saa kjendes og døm/m/es f: R: og herved afsiges: At Tale Thors St: for fortidlig Sammenleje bør efter Lov:s 6 B: 13 C: 1 a: bøde 2 ¼ Lod Sølv til Hans Maj:ts Casse med 1 rd: 12 s:, som til Districtets Foget betales, og erstatte denne Actions Omkostninger, med Stemplet Papiir i fald Dom/m/en til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 3 mrk: 6 s: Rettens Gebuhr med Incamination og Udsættelse 5 mrk:, og Stevnings Penge 4 mrk: 8 s: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Bøder Extr: sendt Fogden

Optagen fortilig Sammenleie Sag Fol: 105b. Fogden Contra Endre Aases Hustrue blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Efter Actors Jrettesættelse ved denne Sags indladelse til Doms er paastaaet fortiilig sammenleje Bøder af Matros Endre Jacobssøn Aases Hustrue Johanne Rasmus Datter med Sagens Omkostninger. Ved Fr: 29 Decbr: 1696. Rescript 26 October 1748, og Søe Enroullerings Forordningen 1ste Februarii 1770 § 10 ere de Enroullerede for første gang befriede for Lejermaals Bøder og Straf; Som nu de 2de førstmelte allernaadigste Anordninger gjør de Søe Enroullerede i dette fald lige med de Militaire af Land Etaten, og Rescript 21de Februarii 1729 allernaadigst befaler: Af Land Soldater maae ej fordres Bøder for Fortiilig Sammen Leje; Saa er ingen Tvifl om, at joe Matrosser ligeledes er befriet for fortiilig Sammen Leje Bøder for deres egen Persohn; men qvæstio om denne Frihed strækker sig tillige til deres Hustruer. Disse nævnes ikke i nogen Kongelig Anordning; Paa Jndstevntes Siide falder under Betragtning: At sidstmelte allernaadigste Befaling bruger de ord: Maae ej fordres, Manden er Boens Værge og Hvad Gield Hustruen er skyldig bør fordres Manden og af Ham betales. Maae Han nu ej fordres, saa kan Han ligesaa lidet fordres for Hendes Bøder som for sine egne. Derimod er paa den Anden Siide at overveje: Vel straffes Manden, som dog skal være frie, tilligemed Hustrue, naar Bøder for Hende skal udreedes, siden samme gaar af felleds Boe, Men da Sagen er et Delictum; Saa om Hustruen havde begaaet et andet Delictum enten før eller efter Brylluppet, Slagsmaal eller Andet, maatte dog Hendes Bøder af fellets Boe betales, og posito Hun nyelig før havde begaaet et Lejermaal med en Anden, Hvorfore Hendes Bøder endnu ikke vare betalte, saa maatte joe samme nu af Hende Betales, og følgelig af fellets Boe udreedes ligesom Anden Giæld, som Hun var skyldig før Hun blev gift med nærværende Mand; og da de sidst anførte grunde synes at være af den største Vægt, Saa Kjendes og Dømmes for Rett og herved afsiges: At Johanne Rasmus Datter for fortiilig Sammenleje bør efter Lovens 6te Bogs 13de Cap: 1ste art: bøde 2 ¼ Lod Sølv til Hans Majestets Cassa med 1 rd: 12 skil: som til Districtets Foget betales, og erstatte denne Actions omkostninger med Stemplets Papiir i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskreven 3 mrk: 6 s: Rettens Gebyhr med Incamination og Udsættelse 5 mrk:, og Stevnings Penge 4 mrk: 8 s:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Bøder Extr: sendt Fogden

Børne Midlers Forsegling

Gunder Hansen Løngholmen mødte og anmeldte at være Formynder for Myndtling Colben Pedersen som har Arvet den 18 Apr: 1780 paa Ervesvog efter Fader Peder Pedersen, og at have \af hands Arv/ belegget hos sig 25 rd: som han ej har kundet faae udlaant paa Rente: hvilke han anbød og anviiste om nogen nu paa Rente vilde modtage, hvis ikke, var han begjærende, dem af Retten forseglet.

Retten opbød bem:te 25 rd:; Men da ingen dem vilde modtage blev de som alle vare i Banco, i en forseglet Convolut under Rettens Segl forseglet, og leveret Comparenten tilbage. Herfor betalt 2 Mrk:

1789: 154

Opsat fortiilig Sammenleje Sag fra fol: 106a. Fogden contra Ole Krogschaats Hustr: Actor paastod Dom.

Indstevnte blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod; Thi blev Sagen til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren har her til Retten lovlig ladet indkalde Jnga Jørgens Datter for fortidlig Sam/m/enleje med sin Mand Ole Hansen Krogschaat, at lide Dom til Bøder at udrede og Omkostninger at betale. Actor har beviist Factum med Præstens attest.

Indstevnte er ikke mødt; thi k: og d: f: R: og herved afsiges: At Inga Jørgens Datter for fortidlig Sam/m/enleje bør efter Lovens 6 B: 13 C: 1 a: bøde 2 ¼ Lod Sølv til Hds: M: Casse med 1 rd: 12 s:, og erstatte denne Actions Omkostninger med Stempl: Papir i fald Dom/m/en til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 3 mrk: 6 s: Rettens Gebuhr med Incam: og Udsættelse 5 mrk:, og Stevnings Penge 1 rd: 3 mrk:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Extr: sendt Fogden NB: Bøder

Saug Tings Vidne

Ole Jenssøn Selv Ejer paa Gaarden Drange mødte /: betalte Incaminations Penge 1 rd: 5 mrk: 4 s: som for 2 Vidner :/ og androg at Han og andre omboende Naboer, saavel af Sveens, Wallestrands \som/ og Wigebygds Sogner ej kan faae Skaaret de fornødne Bord til Deres Huses Reparation af Tømmeret som Ejerne af deres Odels og Ejendoms og Andre omliggende Skove kan fremskaffe, fordie der er kun een Saug nemlig Lindaas som ofte mangler Vand, og Hvortil Comparenten og hans omBoende Naboer har over $\frac{3}{4}$, 1 $\frac{1}{2}$ ja 2 Miile at reise, og ingen Anden Saug ligger nærmere det Stæd hvor efterskrevne nye Saug agtes opsadt end 3 á 4 Miile, Hvilket alt er Almuen til stor sinkelse, ophold og Skade i deres Huses Vedligeholdelse, foruden det at deres Tømmer ved denne Saa langt fra liggende Saug, kan ligge lenge uskaaren, foraarsage Ejerne mange forgiæves reiser frem og tilbage, og Tømmeret ved saaledes at ligge paa Marken i Luft og Regn meget fordærvet, Saa agter Comparenten at gjøre Allerunderdanigst Ansøgning om allernaadigst Bevilling at opsætte Een Saug ved Drange Elv paa Drange No: 58 S: S: E: godz i Fiære Skibreede Odels og Ejendoms Gaards Grund, paa hvis begge Sider af Elven saavelsom Mørke Vand kaldet, hvor af den har sit udløb, samt det Stæd hvor Saugen kommer at staae Drange ejer Grunden, som og Dam Stokken ganske med begge ender og paa begge Sider af Elven kommer til at ligge paa samme Drange frie Odels og Ejendoms Grund. Comparenten anmeldte end Videre at beboe \en/ ringe Korn Jord, saa Hand trænger til hvad liden Fordeel Han heraf kan have til Skatter og Livs Ophold, og ellers ej hverken Han eller hans Naboer kan benytte sig af deres Skove. og Da Comparentens og de omliggende Skove ej er lagt til andre Sauger saa bliver samme Skove tilstrækkelige til det behøvende Tømmer til Saugens Brug hvorpaa Han agter meest at Skjære Bøigde Bord til Bøygden fornødenhed, men af det Tømmer som dertil var for got, og var at forringe og Spilde ved at Skjære til Bøigde Bord, agter Han allene at skjære Udførsels Bord, men sammes qvantitet er Ham umuelig at bestemme som Dependerer af hvad behøves til Huuse Reparation, Tømmerets fremdrift og Vandets mangel eller tilstrækkelighed.

Comparenten udbad sig Almuen tilspurgt, og deres Svar derpaa Protocollen tilført til et lovformelig tings Vidnes erhvervelse 1st om denne Saug er nødvendig? 2det om det dertil behøvende Tømmer kand faaes af Comparentens og Andres omliggende Skove uden Skovenes Skade eller medtagelse i nogen maade, og om nogen af de Skove som kan søge denne Saug er til andre Sauger forhen henlagt.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom samt paa de fremsadte qvæstioner æskede samtlige nærværende Laugrets og Almues Svar. Hvorpaa samtlige svarede i Almindelighed att alt Andragne sig saaledes forholder og i særdeeshed til 1. qvæstion at Saugen er nødvendig, da ingen Saug Comparenten og Hans Naboer der ved Drange Elv er nærmere end opgivet. 2de Jo gierne kand Tømmeret deraf tages uden Skovenes medtagelse, og er ingen af de nærmest omliggende Skove lagt til Andre Sauger.

Comparenten begiærede det passerede Sluttet, og som Tings Vidne sig beskrevet Meddeelt, som blev Bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 14 Maj 1789 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 106b. Niels Qvalvog contra Steffen Qvalvog.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johansen Øfre Echeland og Ommund Jonsen Næsset afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for deri benævnte at have forkyndet, og talt ved begge selv.

Indstevnte Steffen Qvalvog og Vidnet mødte og vedtog Varsel.

Citanten begjærede Vidnet at gjøre sin Forklaring. Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, den han Ole Hansen S: E: p: Dynien fremstod som 2det Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At kjender begge Parter og deres Ejendom, og veed, at begge deres Brug har før været eet samlet Brug til dette blev adskilt i to Brug for omtrent 40 Aar siden, førend det blev adskilt, røddede da værende Ejere Steffen Qvalvogs Farfader, efter hvad Vidnet har hørt som ej selv saa gam/m/el, dette Plads ved en derpaa sat Huusmand, derefter, da Steffen Qvalvogs Fader boede paa det halve brug, og havde allerede solgt det halve brug til Niels Qvalvogs Fader, blev dette Plads, som fra først var indtaget, af det heele Brugs og begge halve Brugs fælleds Udmark, blev forøget med et stække af fælleds deres Udmark og fælleds Bejte, men Skoven [som] derpaa stod var Steffen Qvalvogs Faders, og et stække af hands Skov, da Skoven og Hugsten var skiftet imellem dem, hvilket forøgede Stække Steffen Qvalvogs Fader tilligemed Niels Qvalvog gjærdede ind, og Vidnet og fleere uvedkom/m/ende fra andre Gaarder, hjalp at gjærde, og hørte Vidnet da ej noget tale imellem dem, hvem enten skulde have det aleene, eller hvorledes deele Fordeelen deraf; Men der stod da Skov paa det nye tillagde Stække, mindes ej hvad slags, og nu er Skoven af Støkket borthugget og Ager og Eng i Stedet. Huusmanden brugte det nye Stække, til Steffen Qvalvogs Fader afstod det af ham ejede halve Brug ved Skjøde til sin Søn, da Faderen selv boede paa Pladset fra den Tiid til sin Død for 3 aar siden, og Faderen har for det meeste i den Tiid forbedret Pladsets nye Tillæg til det, det nu er. Efter Faderens Død blev indsat Huusmand Johannes Pedersen paa baade det gamle og nye Plads, men veed ej om begge Parter eller een af dem har indsat ham, eller hvad Afgift, eller hvorledes sam/m/e skulde deeles, Men veed at den første Huusmand gav 3 rd: Aarl: af det gamle Plads som deeldes liige imellem Steffen Qvalvogs Fader, der da boede paa halve Bruget af gaarden, og Niels Qvalvog der ejede det andet halve Brug: Veed ei, om Afgiften blev forhøjet, da det nye Stække blev tillagt; men veed at Niels Qvalvog fik bem:te Afgifts halve Beløb 1 rd: 3 mrk: Aarl: af Steffen Qvalvogs Fader, saa længe sidstmelte brugte Pladset og tillagde Stække. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at viide meere, og da ingen af Parterne Vidnet viidere havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consense dimitteret. /: For Vidnets afhørelse betalt 8 skl: :/

Citanten begjærede det passerende som TingsVidne sluttet, og sig paa nærmere begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Citanten derefter androg, at han alletider har før faaet den halve Afgift af Pladset, 1 rd: 3 mrk: Aarl:, de sidste Aar, førend Steffen Qvalvogs Fader kom paa Pladset, og endskjønt denne sidste forbedrede Pladsets {.....} nye tillagte Stække, fordrede dog Citanten ikke højere Afgift af ham, da han ej havde lovet meere end de sædvanlige 9 mrk: Aarlig for Cit:s halve Part. Da Gjærdet blev indgjærdet

gjorde Citanten ikke Arbejd dertil, uden i Hensigt at nyde den halve Fordeel deraf, da det blev indtaget af Fælleds Udmark og Fælleds Bejtte; thi at Steffen Qvalvog ejer Skoven, kom/m/e ej i Betragtning, da han derved kun ejede Hugsten paa det Støkke, og Skoven og Hugsten var skiftet imellem dem, men ej Bejtet eller Udmarken; og da dette Støkke er indtaget af Fælleds Bejtte og Udmark \og de begge haver lige stor Matric: Skyld/ og Steffen Qvalvog har 6 Rd: aarl: Afgift deraf, foruden tilstaaet imellem Parterne, to Arbeids Dage til den(?) (dem?) hver, og Citanten for de omstevnte 3 aar har kun faaet 1 rd: aarl:, altsaa har til gode aarl: 2 rd:, er 6 rd:, som han paastaaer af Indstevnte betalt, der tilegner sig samme, samt Sagens Omkostninger erstattet med 7 rd:, saaledes paastod Dom næste Rett, men endnu erindrede, at har ej været med at accordere med nu værende Huusmand om Pladset, eller fra Begyndelsen af vidste, at der skulle svares 6 rd: deraf, men Steffen Qvalvog har selv accorderet Huusmanden og indsat ham.

Indstevnte Steffen Hansen Qvalvog tilstod vel, at Huusmanden Johannes Pedersen skal give 6 Rd: aarlig, men at Citanten veed om accordten, og Indstevnte meener \sig/ at tilkom/m/e de 4 rd: deraf aarl:, da Pladset ved det nye Støkke hvormed det er forbedret, er forbedret ved Indstevntes Faders egen Arbejde og Rødning, og endskjønt det nye Støkke er taget af begge Parters \uskiftede/ Fælleds Bejtte og Udmark, saa var dog den Skov derpaa stod, af Indstevntes Skov Part, da Skoven er skiftet imellem Parterne. Ellers begjærede Sagen opsat til næste Rett til Contra Stevning saavel til Vidners Førelse, som Documenters Fremlæggelse. /: betalt Tilsvares Penge 20 skl: og Opsættelse 6 skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra fol: 106b. Lars Weastad contra Torbjørn Øfre Wiig.

Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 5 Dec: 1788 efter Christen Pedersen Øchland Jordegodset i Sk:B: extrah:t.

Aanen Osmundsen Erves Obl: til Krigs Commissair Dahl 290 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Erve No: 35 1 Løb 1 Hd: d: 24 Janv: 1788.

Gregorius Tollefsen Øfre Echelands Arvingers Skde til Reinert Engelsen Strømøen p: 1 Løb ¼ td: Korn i Eidsvog No: 1 d: 7 Maj 1789.

Lars Danielsens Skde til Lars Baarsen paa Lokne No: 88 deri 7 ½ Mrk: Smør for 10 rd: d: 13 Maj 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 578. Poul Jonsen Møklevold Obl: til Gunder Hansen Nord Næsse 100 rd: dt: 25 Juni 1773 qvitteret af h/an/ds Arvinger 11 Maj 1786.

No: 3 f: 424a. Jver Johannessen Ulvebne No: 4 H: C: gds: Obl: til Ambjørn Mikkelsen Ulvebne 120 rd: d: 2 Oct: 1782 qvitteret 17 Maj 1787.

No: 3 f: 356b. Jacob Erichsen Rødmyr No: 82 Obl: til Jacob Soltvedt p: 90 rd: d: 28 Juni 1781 qvitteret 4 Sept: 1788.

No: 5 p: 110. Mons Larsen Østre Braattevedt No: 14 H: C: gds: Obl: til Reinert Schimmeland 98 rd: d: 11 Maj 1784 qvitteret 5 Dec: 1788.

Bygsel Seddel med Revers

Lars Olsen Brattestøe til Johannes Siursen paa uskatlagt Plads Baarvog, Aarl: Afgift 9 mrk: 3 arbeids Dage d: 8 Janv: 1789. Manufact: Huset bet: 8 skl:

Afkalde i Pantebogen indført

ForM: Bog fol: 209. Mons Gabrielsen Gramshougs for sin Hustr: Helene Ols Dt: 23 rd: 1 mrk: 4 s: efter Skftebr: 5 Julii 1785 d: 13 Maj 1789.

.... fol: 209. Niels Olsen Waslien for sin Hustr: Aase Ols Dt: med Hjem/m/egifte, 53 rd: 3 mrk: 13 s: efter Skftebr: 11 Julii 1785 dtr: 13 Maj 1789.

.... fol: 218. Mikkel Johannessen Liens for 27 rd: 4 mrk: 6 s: efter Skftebr: 19 Aug: 1776 d: 30 Sept: 1788.

.... fol: 222. Haagen Knudsen for 4 rd: 14 s: efter Skfte 23 Martii 1787 d: 18 Sept: 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Steffen Hansen Obl: til Simon Johannessen Søre Waage 60 rd:, 2 rd: Rente, 1 pr: i Qvalvog No: 24 (No: 4?) $\frac{3}{4}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 13 Maj 1789.

Poul Jonsen Møkle vold Obl: til Ole Jensen Drange paa 120 rd: 1 pr: i Møkle vold No: 8 H: C: gds: 1 L: 1 Hd: 4 pr: C: Rente d: 13 Maj 1789.

Niels Siursen Eidsvog Skde til Johannes Nielsen p: Eidsvog No: 1 1 L: $\frac{1}{4}$ td: Korn for 121 rd: 3 mrk: dat: 7 Janv: 1789.

NB: Beboelses Contract. Lars Baarsen Lochne No: 88 med Johannes Johanness: Lochne, dt: 13 Maj 1789.

1789: 155b

Mathias Johannessen Øfre Echeland og Tollev Gregorussen Odels Contract om Echeland No: 22 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: 2 Spd: Korn d: 14 Maj 1789.

Tollev Gregoriussen Øfre Echeland Vilke: Contr: til Mathias Øfre Echeland og Hustru dt: 14 Maj 1789.

Erich Pedersen Aakres Skde til Knud Erichsen paa Houchaas No: 56 $\frac{1}{2}$ L: S: for 40 rd: d: 30 Sept: 1788.

Niels Torkelsen Svensbøe Obl: til Provstinde Kahrs 280 rd: 4 p: Ct: Rente 1 pr: i Svensbøe No: 44 1 Løb 1 Hud d: 27 Feb: 1789.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jon Halvorsen Løvaas og Tollev Gregoriussen Echeland Var til 1788 Aars Udgang 83 rd: 2 mrk: 3 s: og 1789 Aars halve Skatt 393 rd: 1 mrk: 5 s: i alt S: ma 476 rd: 3 mrk: 8 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget videre at gaa i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Waags Skibredes Sommer Ting den 16 Maj 1789 sat og holdet paa Bakkervigs Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Ole Knudsen Rydland samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, Navnligen:

Alle af Dommeren Sskr: nu i Eed tagne

1. Asbjørn Asbjørnsen St: Wiig
2. Ole Monsen Mælingen
3. Ole Olsen Kalvenæss
4. Ole Christians: Øchland
5. Endre Pedersen Hofstad
6. Peder Asbjørnsen Hovland
7. Knud Jonsen Børholm
8. Lars Endressen Walhamer

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145 og 146 samt for Fieldberg Skibrede fol: 150a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 230. Johan Henrich v: d: Ohe Obl: til Dankert Krohn 1600 rd: dt: 28 Junii 1785 qvitteret 21 Martii 1789 Pant i adskillige Ejendomme.

Pante Bogen til Inddragelse

Skiftebr: 27 Feb: 1789 efter Anders Mikkelsen Hovlands Hustrue.	Jordegods Udlægget i
.... 4 Marti 1789 efter Jver Nielsen Houchenæs Hustr:	Skde bogen extraheret

Opsat Sag fra fol: 109b. Provst Hertzberg contra Hans Henrich Irgens.

Citanten fremsendte sin Tjener Jon Simonsen /: betalte resterende Incamination 7 mrk:, og for sidste Opsættelse 12 skl: :/ og fremlagde seeneste Falsmaals Forelæggelse som blev oplæst saal: samt fremstillede som Stevne Vidner Ole Jacobsen Nøstbakken og Svend Olsen Espeland, som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, samme lovlig at have forkyndet til afvigte Høste Ting i Indstevnte Sr: Jrgens Huus i h/an/ds Hustrue Mad: Jrgens Paahør, da ingen af indbem:te vare tilstæde.

Sr: Jrgens mødte og anmeldte, at hans Hustrue havde ved forkyndelsen heraf, begjært Copie af samme, men blev hende nægtet. Stevne Vidnerne tilstod at blev begjært Copie, men de havde ingen.

Citanten derefter frafaldt disse Vidner, den eene Anders Christophersen som efter Sigende er i Kongens Tjeneste, og den anden Herman Jrgens som nu ej behøvede, og for at undgaae videre Vidløftighed.

Derpaa Jon Simonsen paa sin Hosbondes Vegne begjærede Tings Vidnet sluttet, og paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Hr: Provst Hertzbergs Tjener Jon Simonsen derefter fremlagde Indlæg fra sin Hosbonde af 27 Sept: 1788, som han skulde frembragt til sidste Høste Ting, men var dem for Storm, med en Sex Æring og 3 Mænd, umuelig at fremkom/m/e til Tinget, hvortil de betids havde givet sig paa Reisen, hvilket Indlæg blev \med sine Bilager {ble}/ oplæst og lyder saal: og Bilagerne \neml:/ hvoraf Copie Cancelliets Skrivelse 9 Dec: 1786, blev confereret med Anviist af Hds: Højærværdighed Hr: Biskop Jrgens verificeret Gjenpart, hvilken sidste blev med Paategning som anviist tilbageleveret, og lyder saaledes: De 2de Domme fra Nordhorlehn lyder saaledes: Attesten fra Bernt Magnussen in Originali paa ustemplet, men afskrevet paa Stemplets Papiir, lyder efter Copien saal: Tings Vidnet \fra Føjens Skibrede/ af 14 Maj 1788 følger Acten. Jon Simonsen derefter paastod Dom ved dette Ting.

Sr: Jrgens protesterede imod Bernt Magnussens

1789: 156

Beviis, da sidste har ikke faaet af Comparentens Haand, meere end 5 rd:, og har han lokket(?) ..(?) af Indstevntes Hustrue og Børn, er det imod Comparentens Villie, overalt hvad han godvillig har givet Magnussen bliver ingen Følge eller Regel i denne Sag. Hvad Hr: Provst Hertzberg anfører ang:de Hval, vedkom/m/er ligesaa lidet Silde fangst, som Rødningen vedkom/m/er sam/m/e(?) Ellers har Comparenten gjort Citantens Folk større Tjeneste, ved ofte at tillade dem at redde Baad og Gods ved hands Brygge, og hvorfor han og kunde

paastaae Lod af hvad de haver med at fare. Til sidst fremlagde Indlæg af 15 Maj 1789 som ved Copie breve imellem Parterne No: 1, 2, 3, 4, blev oplæst og alt lyder saaledes:

Dommeren, i anledning af Sr: Jrgens Angreb imod sig i dette Indlæg, maatte skjønt til Overflød erindre at Sagen første Ting Dag ikke blev foretaget førend i sin tour og orden, og efter at endda nogen Tiid var biet efter Sr: Jrgens, og røgtet at han ej kom, overalt naar den i sine tider(?) skulle foretages, maatte den ej opholdes, saasnart Citanten fordrede den i Rette, da Sr: Jrgens ej havde Stevning for sig. Sidste Høste Ting blev Sagen opholdt til den sidste, af Aarsag at Citanten som den der havde Stevning for sig til at tale Sagen i Rette, ej formedelst stormende Vejr kunde komme frem, \og/ til sidst kunde ikke vente; Men ikke før kunde Sagen foretages, da Sr: Jrgens ingen Contra Stevning har til at fordre Sagen i Rette efter.

Sr: Jrgens derefter, uden at gjøre Sagen videre vidtløftig med meere imod Citanten at tilføre, paastod Dom efter sit i Rettelagde Indlæg, saavel det i Dag i Rette lagde som de forrige i Sagen producerede.

Begge Parter paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen ved dette Tings Continuation at paadømmes. see næste Side.

Opsat Sag fra fol: 109a. Salomon Sørfonden contra Johannes Levog.

Begge Parter mødte for Retten og declarerede Sagen forliigt, som og Johannes Levog nu erklærede, ikke at vide noget uanstændigt med Citanten, og veed ingen Reede til hvad han i Drukkenskab har udsagt. Begge Parter frafaldt Sagen.

Sagen blev for Retten ophævet.

Opsat fortidlig Sammenleye Sag. Fra fol: 109b. Fogden contra Mikkell Torrang og Hustr: Actor declarerede Bøderene betalt, og Sagen frafalden.

Thi blev Sagen for Retten ophævet. Men Incam: er betalt

Nye Sag.

Ingeman Mortensen S: E: p: Schomsnæs /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: /: mødte og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Asbjørnsen S: E: p: sam/m/e Gaard, for at denne har begaaet paa Citanten OverVold og Slagsmaal, derom at høre stevnte Vidner, og lide Dom til Bøder og Omkostninger.

Stevne Vidner i Sagen indstevnt Størk Johansen og Randveig Mathias Datter Schomsnæs, under Lovens Faldsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd at udsige.

Stevne Vidnerne Lensm/an/d Ole Knudsen Rydland og Endre Pedersen Hofstad afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er.

Indstevnte Lars Asbjørnsen Schomsnæs mødte og tilstod lovlig Varsel /: betalt Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: /: men Paastaaer, at være meest uskyldig i denne Sag, og uden Aarsag var overfaldet, af to imod sig, saa han maatte forsvare sig som NødVærge, det han nærmere skal forklare og beviise.

Citanten begjærede Vidnerne stedet til Forhør, at gjøre deres Forklaring. Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som

1ste Vidne Størk Johansen S: E: paa Schomsnæs som aflagde Eed og forklarede: At omtrent 3 uger efter Kyndelsmisse sidst, hørte Vidnet i sin Stue, en allarm og lyd efter Skjænden, gik derpaa ud, saasom han i Stuen kjendte, det var deres Maal, som i denne Sag ere Parter, da Vidnet kom ud, da i det sam/m/e reiste de sig begge paa Knæ, af Jorden, som Vidnet tænker de laae først paa, vare vrede, og Lars Asbjørnsen greb med Haanden fat i Ingeman Mortensen i Klæderne, derpaa Ingeman Mortensen greb igjen i Larses Klæder, og de faldt begge, til Jorden, kan ikke sige, at den eene lagde eller slog den anden need, og Ingeman

Mortensen kom oven paa Lars Asbjørnsen, derpaa kom en Søn af Ingeman Mortensen at vilde hjælpe Faderen, hvorpaa en Søn af Lars Asbjørnsen kom sin Fader til Hjelp /: hvad af disse 2 Sønner ere udøvet er ej stevnt for, og forbeholder Parterne af Retten, at lovlig stevne for, og beviise /: og endelig Vidnet skildte dem ad, og de gik hver sin Vej, og ingen behøvede at hjælpes, men Ingeman Mortensen var meget blodig i Haaret, i Nakken, og ned efter Ryggen saa langt for Skjorten kunde sees, men Lars Asbjørnsen var ej blodig meere end lidet næsten ukjendelig i den eene Øye Krog, saae ej nogen af disse Parter havde hinanden i Haaret, saae ej heller Næve Slag, og det første

1789: 156b

Vidnet kom ud og saae dem, var \ingen af/ dem blodig, af hvad de sagde og skjændte, medens Vidnet saae dem, kunde ej samle Ordene af, veed ej hvem der begyndte, saasom Vidnet da var i sin Stue, hvorfra han ej kunde see dem, men sam/m/e Dag efter Slagsmaalet var forbi, har Lars Asbjørnsen selv sagt til Vidnet, at han Lars Asb:, greb først Ingeman Mort: i Skuldrene, og dermed begyndte Klam/m/eriet, fordi Ingeman Mort: havde kjørt \med/ 2 Læs Steen, en Vej som Lars Asb:, ikke ville, men som dog er en gl: Gaardens rette Kjørse Vej, som Lars Asb: selv ogsaa har kjørt. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide mere, og det andet Vidne kom ud af Huusene efter at Vidnet var kommen ud, og da Parterne Vidnet ej videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Minde dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Randvej Mathias Dt:, gift med 1ste Vidne, som aflagde Eed og forklarede, som var i Stuen hos sin Mand omvundne Tiid, ord til andet som 1ste Vidne, med den Forskjæl, at gik ej ud først, men strax efter, dog ikke før Sønnerne kom til, saa intet saae af det forud passerende, og saae siden ej noget kjendeligt blodigt, ikke heller saae nøje efter, paa Lars Asbjørnsen, ej heller hørte Vidnet Lars Asbjørnsen sige sin Mand, hvo der begyndte Klammeriet. Vidnet blev som forrige dimitteret. /: betalt for 2 Vidner 2 mrk: :/

Citanten begjærede Opsættelse til Continuations Stevning /: betalt Udsættelse 12 s: :/

Lars Asbjørnsen havde intet mod Udsættelsen.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Biørn Ingebrethsen Rønholms Skde til Lars Johansen paa Hageberg No: 8 H: C: gds: ¼
Løb ¼ Hud for 80 rd: d: 8 Janv: 1789.

Som Natten paafaldt, og Morgen er Søndag, beroer Tingets Continuation til førstkd:de Mandag.

Anden Tingdag den 18 Maj 1789 continuerede dette Ting.

Optagen Sag fra gaars dato dette fol: a. Provst Hertzberg contra Irgens.
Da udi denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Velædle, Velærværdige og Høilærde Hr: Provst Hertzberg, som Sogne Præst til Findaas Præstegield, har ved Lovlig Mundlig Varsel her til Retten ladet indkalde Giestgiver Sr: Hans Henrich Irgens til at betale Landslod af den Sild, Jndstevnte, Foraaret 1786 kastede paa Øen Rørøen under Gaarden Rolfsnæs Hr: Citanten Beneficeret, derom at lide Dom til samme at betale og omkostninger at erstatte. Citanten i Rettelagde en beskikkelse hvorved Han af indstevnte fordrer af Kastet beregnet til 420 rd:, Een Siette Deel Lands Lod med 70 rd: Citanten har ført Vidner hvorved er beviist, med 1ste Vidne, At indstevnte for Rørøen Citanten beneficeret omstevnte Tiid og Sted for en Udmark hvor hverken var Vaag eller

røddet, fiskede Sild, men Veed ej hvor meget, at have hørt af en Jægte Skipper at have kiøbt samme Sild af Jrgens for 300 rd: Med 2det at saae omvundne Tiid og Stæd for Citantens beneficerede Rørøens Udmark, hvor hverken var røddet eller Skatlagt Vog, et Laas eller Nod Stænget for Fisk, Veed ej hvad Sort. Med 3de, 4de, 5te og 6te Vidne, om Stædet og Laasen, som det 2det Vidne, og at Silden tilhørte Sr: Jrgens, og Var en Mængde, Veed ej hvor meget, men en Jægt Drægtig imellem 15 til 16 Læster Sild, blev som Tom, deraf fuld laddet, Veed ej hvad Sr: Jrgens fik for Tønden Videre end har hørt af Andre det var 3 rd:, ellers fik Almuen den Tiid 16 mrk: /: 6te Vidne siger 15 á 16 mrk: :/ pr: Tønde. Ellers det 3de Vidne: Veed ej om fleere har laddet af Laasen, end en Baad paa en á Toe Læster Sild, som Andre sagde var taget af Laasen. Men 4de, 5te og 6te Vidner: At efter den første Jægt var lad, lagde en anden Jægt til, og tog Sild ind, Veed ej hvor meget. Hr: Citanten har tilsidst paastaaet Land Lod 1/6 Deel af Kastet, beregnet til 450 rd: med 75 rd:, og omkostninger erstattet med 28 rd: med Videre; Men Sr: Hans Henrich Jrgens har baade ved Svar paa Beskikkelsen før end denne Sags Anlæg, og ved Jndlægger i Retten, hvis uanstændige Expressioner, ikke kan forbiegaaes nærmere at Vorde erindret, aldeeles nægtet at betale nogen Lands Lod, paa Grund af Lovens 5te Bogs 11 Cap: 16 art: \og ellers ført adskillige Prætensioner, men uden Contra Stevning: desaaarsag samme ej bliver her at reflectere/; Men da det bliver en Naturlig Ret og Billigheds regel at ingen maae benytte sig af en Andens Ting og Ejendom, saa kan vel denne Articul og det ord: utaget ikke anderledes forstaaes, end at Fiskerne, dog, i dette for det

1789: 157

Almindelige beste rigtige Tilfælde, maae uden Tilladelse eller Tiltale benytte sig af Andens Ejendom, men derved er ej {andres Ejendom} Lands Lod forbuden. At det er en almindelig regel, at ingen maae benytte sig af Andens Ejendom, og at en Ejendoms Ejer har ret at nyde en Deel af den Fordeel en Anden ved Hielp af hiins Ting eller Ejendom erhverver, som Han uden den, ikke kunde opnaae, om hvilket sidste, Svarene paa 2den og 5te qvæstioner i det fremlagde fra nestgrænsende Føjens Skibreedes Ting, erhvervede Tings Vidne af 14 Maj 1788 giver Beviis, er ikke allene grundet i Tings Brugs og Ejendoms Natur, men end og det første Tilfælde i Dansk Lovs 5te Bogs 10de Cap: 46 art:, og det sidste i Norske Lovs 5te Bogs 12te Cap: 11 art:, hvor af følger at Lands Lod er billig, at kan paastaaes og oppebæres, og bør ydes, som og, skjønt derfor er ingen Lovs Paabud viidere end hvad af 5te Bogs 12te Cap: 11 art: kan uddrages, er grundet i Praxis, der i denne Sag tilstrækkelig er beviist, at være sædvanlig, saavel her i Jurisdictionen, som næst grænsende og flere Jurisdictioner: og at Sædvaner, saa billige, gielder, som Lov, beviises med adskillige Stæder i Lovene, sær kan Sædvaner saa meget mere antages at gielde, som Love, som naar samme er Regenten eller Regieringen og de høieste Collegier bekjent, og ej forbydes, og at den Sædvane om Lands Lods ydelse er saaledes bekjendt, ej forbydet, men meget mere billiget, skjønt ej bestemt, viiser den i Retten in orriginalii foreviiste og in Copie fremlagde Stiftets Communication af Cancelliets Skrivelse af 9de Decbr: 1786. og mærkeligt er det, at indstevnte Sr: Hans Henrich Jrgens efter i Rette lagt Attest fra en anden Land-Ejer, har fulgt Sædvanen og betalt Lands Lod af et andet betydeligt Kast, hvorved Han Viiser, at vel Viide, Sædvanen, og den gang, har antaget den, og fulgt den, som noget ret og billigt, skjønt han i denne Sag finder for got at Viise sig tvertimod. Af dette alt, synes det ikke, at kan blive Tvifl om, at joe Lands Lod bør betales og ydes; Men Anparten, Andeelen eller Lands Loddens Størrelse og Portion af heele Kastet, som efter Vidnernes udsigende i mindste 15 Læster á 12 Tønder er 180(ve?) Tønder, Sild á 15 mrk: Tønden, Mindste Priis, beløber 450 rd:, er mere Dubieux, og faaer vel bestemmes, dels efter Proceduren og Paastanden, saa {og} at ej mere tildømmes end paastaaes, dels og meer, sær om Paastanden er ubillig, efter Omstændighederne, Billighed, og det Forhold der er imellem Skade og omkostninger{ne} paa Baaden, Folket og Nodens Siide, som ey har Sted paa

Landets Siide, hvor efter i denne Sag og efter Rørøens Lands Beskaffenhed som urøddet og for Fiskerie som Vog, uskatlagt Udmark, Een Tiende Part, efter at den almindelige Tiende efter Loven med 45 rd: er fradraget, skjønnes af denne Ret at være billig; Thi kjendes og Dømmes for Ret og herved Afsiges: At Sr: Hans Henrich Jrgens bør erlægge til Citanten Hr: Provst Hertzberg Lands Lod af det omstevnte, og fra den Almindelige Tiende til 405 rd: i Behold beregnede Silde Kast, Een Tiende Part med Førgetyve rigsdaler Tre Mark, samt betale for Hans uanstændige Skrivemaade i denne Sag i Allerunderdanigst følge Forordningen 23 Decbr: 1735 a: 2. til den Nordenfieldske Vej Casse i Mulct 2 rd:, og til Justice Cassen 2 rd: saa og till: Citanten denne Doms og Acts udstædelse, om han Citanten dertil nødsager, i øvrigt Processens omkostninger ophæves, Alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Executions Tvang og Adfærd efter Loven. Mulct Udstædt til Jrgens og Citanten.

Biergnings Vrag

Sr: Hans Henrich Irgens Kræmmer og Gjæst giver i Engesund fremstoed og anmeldte, at han tilligemed sin Dreng Jacob Olsen, Ludvig Bugge og Lars Larsen som alle mødte, saa og Skafferen Mons Larsen Sætervigen som ej mødte, paa deres Reise i Februarii Maaned sidst, saae, da de var yderst i Fjorden mod Havet, noget flyde som Vrag i aabenbare Hav, udenfor alle Land, det de roede til og fandt at være

1789: 157b

En Sø Mærke Tønde som har lagt til Mærke ved et Land paa en Grund, men paa denne var ingen Mærke at see, den de med stor Møje bragde til Land, og derpaa lod den eftersee og vurdere ved Lensmand Ole Knudsen Rydland og 2 Mand, hvoraf den eene neml: Endre Pedersen Hofstad tilligemed Lensmanden mødte for Retten, men den anden Mand Ole Ingemansen Præstbøe mødte ikke, og angav de mødende, at befandt den med 14 Jern Baand, af Eeg, og 2 langs beslagne Jern Skinner, samt 2 smaae Jern Ringe, malet No: 1, samt anseet af Værdie eller Skjønnede Jernets Vægt, da Træet er unyttig 11 á 12 Voger 9 Rd: Fra Vurderingen paastodes efter Reglementet 1 rd: Forlods. Comparenterne som Bjergere og Findere paastod sig den halve Part af det bjergede tildømt. Hr: Fogden paastod Rettens Dom til sammes Auction, og af det beholdne Beløb Hds: M:s Casse de 2/3 Deeel tildømt, efter at Vurderings Omkostningerne, af det heele Beløb er betalt, neml:

1 – 0 – 0

Auctions Omkostningerne og Rettens Gebuhr, som Hr: Fogden begjærte, her af Dommeren tilført, neml: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: q Forsegl: P: 1 mrk:

4 s: Auct: Forretn: med Forseg: Penge 2 mrk: i alt

2 – 0 – 8

q siden der allerede er gjort Bud paa td:en over 10 rd:

Er 3 – 0 – 8

Herforuden Auct:s og Incass: Sal: af det gjørende høieste Bud, som ej kan viides før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne. Saaledes indlod Sagen under Dom; Thi ... (?) Finderne og Bjergerne ligeledes indlod Sagen under Dom; Thi blev derudi af Retten afsagt følgende

Dom

Da bemelte Vrag er fundet i aabenbar Sø udenfor alle Land, og vil komme til Deeling imellem Hds: M:s Casse og Finderne, hvilken Deeling ej beqvæmmelig kand skee, uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af heele Beløbet de ovenmelte paagangne Bekostninger, som vil forlods fragaae; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At forbem:te Vrag Tønde bør ved offentlig Auction bortsælges, paa Condition at Kjøberen, foruden høieste Bud betaler de foran specificerede Omkostninger 3 rd: 8 s: foruden Auctions og Incassat:s Sal: af gjørende høieste Bud, hvorefter det beholdne Auctions Beløb fri for alle

Omkostninger, bør tilfalde efter Loven p: 674 a. 5. Hds: M:s Casse halvparten, og Bjergerne og Finderne halvparten. alt mit bet:t Udstet

Auctionen.

Velædle og Vely: Hr: Foget Koren i følge Rettens ergangne Dom af Dags Dato saal: begjærede Auction foretagen paa deri ommelte Vrag Tønde til bortsælgelse til høistbydende paa følgende Conditioner: 1st Vraget bortsælges som det forefindes. 2det {Deraf} \Kjøberen/ betaler uden Afgang i højeste Bud, de allerede paagangne Omkostninger 3 rd: 8 s: og derforuden Auctions og Incassat:s Sal: af højeste Bud, alt uden Afgang i Budet hvorpaa Tilslag skeer. 3de Omkostningerne og høieste Bud betales strax til Fogden Koren efter Tilslaget, og derefter \Vraget/ af Kjøberen annammes, som f(or?) Tilslaget er for Kjøberens Risico uden Ansvar for Bjergerne eller Auctions Reqvirenten. Paa disse Conditioner som for den forsamlede Almue tydelig og lydelig blev oplæst, blev bemelte Vrag opbraabt for 10 rd: 8 s: da efter Bud og OverBud, derpaa blev høistbydende, omkostningerne aparte at betale, for fri beholden Kjøbe Summa, Knud Halvorsen Hilde for Summa 14 rd: 1 mrk: 8 s:

Saaledes Auctionen sluttet. alt mit bet:t Udstedt

Biergnings Vrag

Jon Nielsen Leil: paa Lille Kalsøen, Johannes Niels: tjener samesteds, og Niels Jonsen (Jansen) tjener samesteds, fremstoed og anmeldte, at omtrent 11te Martii sidst, de reiste ud paa Havet for at fiske, fandt de en Søe Mærke Tønde, som maae have lagt til Kjendetegn paa en Grund i Havet, til Søefarendes Efterretning, flydende som Vrag, den de bjergede til Land, og hvilken de fandt ½ Miil ud i aabenbare Hav udenfor alle Land, hvorpaa den blev efterseet af 2 Mænd og vurderet, af hvilke mødte Johannes Larsen Walhammer i den anden Vurderingsmands Forfald Navnl: Niels Johannessen Jndre Rabben, og forklarede: At fandt Tønden af Eeg, \malet/ hvid i den brede Bund, udskaaren i Træet: BREMEN \1787/ og af Jern 2de Tal, eet hver Sted neml: et Tree Tal, derom 11 Jern Baand, og 2 Jern Skinner langs Tønden, samt en Jern Kætting, omtrent 5 alen lang, bestaaende af 23 Leed, aflange, og en Krog og en Snoer eller Dreje Ring, og vurderet \den/ for 30 rd: For Vurderingen paastod for 2de Dage, iregnet i Dag at møde for Retten, har begge Mændene, for Comparenten 3 mrk:, og for den i Dag ej mødte 1 mrk: 8 s: Comparenterne som Findere og Bjergere paastode sig den halve Part af det biergede tildømt. Hr: Foget Koren paastod Rettens Dom til sam/m/es Auction, og af det beholdne Beløb, Hds: M:s Casse de 2/3 Deelee tildømt, efter at af det heele Beløb først er betalt:

1. Vurderings Omkostningerne

0 – 4 – 8

1789: 158

2det Auctions Omkostningerne, og Rettens Gebuhr, som Hr: Fogden begjærede, her af Dom/m/eren tilført, Sam/m/e bliver, Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s:

Bekreftning 1 mrk: 4 s: Auct: Foretnin[g] med Forseglings Penge, 2 mrk:, i alt 2 – 0 – 8

gjør 2 – 5 – 0

Herforuden Auct:s og Inc:s Sal: af det gjørende høieste Bud, som ej kand vides, før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne. Saaledes indlod det forbem:te under Dom. Finderne og Bjergerne ligeledes indlod deres Paastand under Dom. Thi blev herom afsagt følgende

Dom

See forrige Omkostninger 2 rd: 5 mrk:

Udstædt

alt mit betalt

Auctionen

som forrige, med Forandring: Omkostninger 2 rd: 5 mrk: Opraabt for 30 rd: der efter Bud og Overbud, derpaa blev høistbydende Sr: Henrich Christi for Omkostningerne aparte betalt, og fri beholden Kjøbe Summa 21 rd: 1 mrk:

Saaledes Auctionen sluttet.

alt mit betalt Udstædt

Nye Sag

Ommund Johannessen Leil: paa Kalvenæss /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: /: mødte tilligemed sin Stif Datter \Pige/ Maritha Willums Datt:r og paa hendes Vegne som hendes Værge og Formynder anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Niels Eliassen S: E: paa Møgster, for at han har beskyldt hende Marithe Willums Dt: for Tyverie, derom at høre Vidner \som stevnte ere/ og lide Dom til Ordenes Mortification, Bøder at udrede, og Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Rasmussen Gresdalen, og Rasmus Rasmussen Gresdahlen, deres Eedelige Vidnesbyrd at udsige.

Stevne Vidner Lars Jørgensen Fagerbakke og Anders Eliassen Fagerbakke, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de indstevnte selv.

Den indstevnte Niels Eliassen Møgster blev 3 gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne mødte. Citanten begjærede Vidnerne forhørt, at aflægge deres Forklaring. Dom/m/eren forelæste Vidnerne Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, og fremstod som

1ste Vidne Ole Rasmussen Græsdalen Leil: som aflagde Eed og forklarede: At 3de Oct: sidst her paa Bekkervig, hørte Vidnet begge Parter talte i Vrede sam/m/en, veed ej hvorom, da i det sam/m/e {.. sagde, neml:} Ommund Johannessen sagde til Niels Møgster, at maatte tage Marithe W: D: som h/an/ds Stif Datter i Forsvar, der til Niels Eliass: Møgster sagde til Ommund Johannessen: Du har ikke nødig at holde med hende, jeg siger Dig en gang til, hun er en Tyv, hvor som er, hun har staalet meere end det er. \det andet Vidne var der hos/ Vidnet skildtes fra dem. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: ham ej videre havde at tilspørge, blev han dim/m/itteret.

Fremstod 2det Vidne Rasmus Rasmussen Leil: p: Gresdalen, som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, og at 1ste Vidne derved var tilstæde. Dimitt:t som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: :/

Cit: begjærede det Passerede som T: Vidne sluttet, og sig paa nærmere Begjæring sin Tiid beskreven meddeelt som blev bevilget.

Citanten derefter paastod Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse, og Omkostninger 8 rd:, Saaledes indlod Sagen til Dom.

Da indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa maatte Cit: begjære Sagen udsadt /: betalt 12 skl: :/ med Laugdag, /: bet: 24 s: :/

Retten lod paaraabe 3 gange Niels Eliassen Møgster; Men da han ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Ny fortidlig SammenLeie [Sag]

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde for fortidlig Sam/m/enleje Hans Johansen Huusm/an/d paa Schaar og Hustr: Brithe Lars Datter, af begge begaaet paa Schaar S: S: E: gds:, derfor og derom, at see Doc: i Rettelagt, og begge deres Bøder at udrede, samt Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidner Arne Wincientsen Piirholmen og Wincendt Arnessen Haugland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved de begge selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod. Thi blev dem given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Ny Hoer Sag

V: og V: Hr: Fog: Koren anmeldte at have paa Justitiens og sit Embeds Vegne som Actor ladet til dette Ting og Tiid indkalde Johannes Johannessen Walhammer ægtegift Mand, for \første gang/ i sit Ægteskab begangne Hoer med \ugift Qvinde/ Kari Johannes Datter som er indstevnt for Processens Skyld, men ham stevnt, Documenter at see i Rettelagt, og Dom at lide til yderste Formue og dobbelte Lejermaals Bøders Udredelse samt Omkostningers Erstatning.

Indstevnte Joh: Joh: Walhamer mødte og tilstod baade Stevning og Søgemaal, men ejer intet, at bøde med og er en fattig Tjener, og indlader Sagen til Doms uden videre at svare. \Kari Johannes Datter mødte ikke/

Actor i Rettelagde Sogne Præstens attest af 5 Apr: 1789 som \oplæst/ er saalydende: og derefter lod Sagen beroe til næste Rett for at faae holdet Undersøgnings Foretning.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

1789: 158b

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Samson Sams: Strømøen Skde til Ole Christiansen paa en Holme Aarøen for 8 rd: dt: 3de Oct: 1788.

Bygsel Sedler med Revers publiceret

Anders Eliassen Fagerbakke til Absalon Andersen paa Møgster No: 68 36 skl: Penge. af Knud Monsen før brugt d: 2 Oct: 1787. M:f: H: 8 skl:

Fr: Munthe \Sl: Kamer Raad Juels/ til Mons Tarraldsen paa Ejde ½ Løb ½ Hd: før brugt af Tosten Ja(cobsen?) (Jacobsen?) d: 24 Janv: 1789. M:f: H: bet: 1 mrk:

Nye Sag

Salomon Knudsen S: E: p: Aarschou /: betalt Jncam: 2 rd: 4 s: /: mødte og anmeldte at have til dette Tiid og Ting med mundtl: lovlig Varsel, ladet indkalde Albreth Mikkelsen Leil: paa Lille Kalsøen, som Citanten har været tilhørende, men har solgt for 1 ½ Aar siden til Knud Monsen og Lars Wincenzen Møgster, for at indstevnte ej har vildet fraviige og røddig gjøre Jorden for dens nye Ejere, og i stand sætte Huusene, derom at høre stevnte Vidner samt ustevnte, og lide Dom til at fraviige Jorden, og betale Processens Omkostninger.

Som i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Knud Monsen og Lars Wincentsen Møgster, Jordbrugets nye Ejere.

Alle indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Albreth Mikkelsen mødte, og protesterede imod Søgemaallet i det heele og alle dets Deelee, da Salomon Aarschou som for 1 ½ Aar siden har solgt Jorden, er ikke competent, hverken nu at tiltale Indstevnte til at fravige den, eller i andre maader, imod Indstevnte at anlægge Søgemaal imod Indstevnte som Lejlænding af Jorden efter sin ihændehavende Bygsel Seddel, som h/an/d i Rettelagde, d: 4 Maj 1768 udstæd af \næst/ forrige Ejere Knud Larsen Remmereide, begjærede læst, som og skede, samt indført, og lyder saal: derfor, i (..?)dfald

og allerund: Følge Fr: 18de Oct: 1780 protesterede imod Søgemaalet af Citanten, og ligesaa protesterede imod de indstevnte Vidner, som Citanten selv angiver, at være de nye Kjøbere og Ejere af Jordebruget, og in Forma ere de rette Sagsøgere skjønt efter allegerede allernaad: Fr: ligesaa uberettigede som Citanten, altsaa her at vidne, ei at vidne i egen Sag, desaarsag h/an/d paastod den afviist, og aldeles ikke stædet til Forhør, som og paastod den heele Sag afviist.

Citanten tilstod at vist(e?) nok han har for 1 ½ Aar siden solgt Jorden til de 2 Mænd der ere indstevnte som Vidner, og til de, udstæd Skjøde, men har for 10 Aar siden tilbuden Indstevnte Kjøbet, og da han ikke vilde købe, og bød kun 20 rd:, men Citanten fik 60 rd: for hands brug, saa har Citanten med Lovs Føje solgt til bem:te 2 Mænd, og for at gjøre sit Salg fyldest, har han lovet dem at skaffe dem Jorden røddig, hvilket er egentlig Sagen som paastevnes og Citanten paastaaer fremmet. Derpaa Salomon Aarschou paastaaer Rettens Kjendelse, for først til Sagens frem/m/e og for det andet til Vidnernes Antagelse.

Indstevnte protesterede imod begge deele /: og betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: :/

Citanten exiperede imod Indstevntes Indvendinger, og paastoed Rettens lovmedholdig Eragtning paa begge sine Paastands poster.

Retten Eragtede: 1st Salomon Aarschou er efter Fr: 18de Oct: 1780 uberettiget og ubeføjet til denne Sags Anlæg. 2det Disse Vidner kan ej antages at vidne i egen Sag. Altsaa afviises dette Søgemaal til andet lovlig Anlæg og Paastevning. For begge Eragtninger betalt 24 skl:

Indstevnte blev levert sin Bygsel Seddel tilbage.

Bygsel Sedler med Revers\er/ publiceret

Mad: Sundes til Hans Hansen p: 1 pd: 2 mrk: Smør i Sandtorv Præste Enke gaard før brugt af Niels Nielsen d: 5 Janv: 1789. til Manufactur Huuset betalt 8 skl: Forrige Bruger Niels Nielsen Sandtorv mødte og anviiste, som han erholdt efter Begjæring paategnet tilbage, sin paa dette Brug havende Bygsel Seddel, udgivet af Sogne Præsten Sl: Nathanael Sunde 26 April 1781 som ikke melder om, at denne Gaard er Enke gaard og da han endnu er i sin Bygsel Rett, siden han ikke har fraleveret sig sin Bygsel Seddel, og ej er fravunden Jorden ved Dom, endskjønt han har fraveget den efter Enken Mad: Sundes Udviisning og deels Trudslar, under Foregivende, at Gaarden er Enke gaard \og hun selv ville bruge den/ Men er nu bleven underrettet, at Gaarden ikke skal være

1789: 159

Enkegaard, desaarsag han forbeholder sig paa lovlig maade at paatale sin Ret, til igjen at faae denne sig tilbygglede Jord i Brug efter sin Bygsel Seddel; Saa protesterede han herved i kraftigste maade imod denne til Hans Hansen af Sl: Hr: Sundes Enke udstædte Bygsel Seddels gyldighed, og tog sig sin Ret i alle Maader reserveret.

Knud Halvorssøn Hilde til Wintzians Lassessøn Kalve, paa Kalve 20 ¼ mrk: Fisk før brugt af Jacob Larssøn datt: 16 Maj 1789. til M:f: Huset betalt 8 s:

Michel Johannesen Nore Toften til Wincians Lassessøn paa 7 ¼ mrk: Fisk i Kalve No: 76, før brugt af Jacob Larssøn datt: 16de Maj 1789. til M:f: Huset betalt 8 s:

Salomon Hamres Enke med flere til Ole Salomonssøn paa No: 76 Kalve ¾ Løb Smør før brugt af Evind Jacobssøn datt: 16de Maj 1789. til M:f: Huset betalt 1 mrk:

Capellan Hr: Limes til Halvor Johannessøn paa 18 mrk: Sm: i Hedemarken Søe Lægd. før brugt af Brithe Rasmus dt: datt: 25 April 1789. til M: f: Huset betalt 8 s:

Mikkel Johannessøn Nordre Toften til Niels Eliassøn paa Østevold No: 81 1 pd: 6 mrk: Sm: før brugt af Elias Nielssøn datteret 18 Maj 1789. til M:f: Huset bet: 8 s:

Mons Nielssøn Bakke til Peder Jverssøn paa Torrang No: 77. ¼ Løb ¼ Hud før brugt af Anders Larssøn Datt: 18 Maj 1789. til M:f: Huset Betalt 8 s:

Bent Olrich Hønnemørs til Rasmus Knudssøn paa 1 ½ Spands teig eller 9 mrk: Sm: i Yttre Rabben før brugt af Lars Larssøn Rabben, med underliggende Laxe Vog Hegholmen. Vilkor til Lars Larssøns Enke et Creaturs Foster og en Tønde Korn, skal yde til Ejeren sin Lax imod 32 s: for en fuld Lax og 8 s: for en Tart og ellers yde hvad Han aufler af Land og Vand for betaling datt: 16 Maj 1789. til M:f: Huset Betalt 8 s:

Johannes Larssøn Walhammer til Ole Christopherssøn paa Santorv No: 83 18 mrk: Sm: før brugt af Christopher Olssøn undtagen 1/3 part i Øen Schorpen og Grunde Lejen af Korshavn datt: 18 Maj 1789. til M:f: Huset bet: 8 s:

Pante Bogen til Inddragelse

Erich Jsachssøns Skjøde til Ole Erichssøn paa ½ parten i Houchenes No: 84 ¼ Løb ¼ Hud 1 ½ s: Penge for 114 rd: datteret 8de Januarii 1789.

Lars Olssøn Nedre Waages arvingers Skifte Contr: om Nedre Waage No: 59 58 skil: Penge, til Hans Baarssøn datteret 18de Maj 1789.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Arnt Monsen Bakke og Knud Halvorsen Hilde var til 1788 Aars Udgang 22 rd: 5 mrk: 5 s:, og 1789 Aars halve Skatt 321 rd: 4 mrk: 9 s: i alt S:ma 344 rd: 3 mrk: 14 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med noget viidere at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Opdahls Skibredes Sommer Ting den 19 Maj 1789 sat og holdet paa Bekkervigs Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Hr: U: W: Koren, samtl: tingsøgende Almue, da Skibredets Lensmand er syg og sengeliggende, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig

Alle af Sorenskriveren nu i Eed tagne

1. Mikkil Mikkelsen Færevog 4. Morten Hansen Helland 7. Unge Endre Johansen Haaland
2. Størk Størksen St: Amland 5. Christopher Olsen Koste 8. Anders Jsachsen Søre Giøvog
3. Jan Andersen Lille Amland 6. Christopher Olsen Opdal

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibrede fol: 145 og 146, samt for Fieldberg Skibrede fol: 150a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som ved

1789: 159b

Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skiftebr: 12 Feb: 1789 efter Anders Andersen Femangers Enke saavidt Jordegods Udlæg i Malkenæs angaar, som bliver extraheret i Skde Bogen for Strandvig Skibrede.

....	27 Nov: 1787 efter Johannes Jacobsen Sundes Hustr:	
....	17 Julii 1788 efter Ole Jonsen Lien.	
....	19 Feb: 1789 efter Torbjørn Færevogs Hustr:	

.... 24 Feb: 1789 efter Johannes Jacobs: Nedr: Drange. |

Opsat Sag fra fol: 111b. Anders Femangers Enke contra Ole Hope.

Niels Johansen Tvedt som Citantinden der nu ved Døden er afgangens hendes ældste Søn, fremstod tilligemed Berge Bergessen Nedre Echeland paa sin Hustrues Vegne, begge tillige paa samtl: deres Medarvingers og egne Vegne, og fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Ole Olsen Hope mødte og vedtog lovlig Varsel og Laugdag.

Citanterne derefter anmeldte at have paa egne og MedArvingers Vegne /: betalt resterende Incamination 3 Mrk: :/ ved lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Ole Olsen Hope i Continuation af forrige Indstevning, om det paastevnte at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom efter forrige Indstevning.

Stevne Vidnerne Samson Johannessen Teigland og Johannes Nielsen Natervigen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Indstevnte selv.

Ole Olsen vedtog lovlig Varsel.

Citanterne fremstillede som ustevnte Vidner Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland og Hans Hansen Nedre Echeland, som Citanterne begjærede stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev Eedens Forklaring af Lovbogen forelæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, hvorefter fremstod som

1ste Vidne Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland og 2det Vidne Hans Hansen Nedre Echeland, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At den 14 Juni 1788, blev Vidnerne begjært af Berge Bergessen Nedre Echeland paa afg: Anders Andersen Femangers Enke Anne Niels Dt:s Vegne, som Berge Bergessens Kones Moder, at følge sig til Ole Olsen Hope, som skeede, der kom/m/ende, fandt de ikke Ole Olsen Hope hjem/m/e, ej heller hands Kone, men en Søn Anders Olsen talede de med, og sagde deres Ærinde, at tilbyde ha {m}ns Fader/ Penge for den Jordepart ham ved Skifte efter \afg:/ Anders Andersen Femanger var udlagt i Femanger, imod han Ole Olsen at underskrive medhavende Skde til Anders Andersens Enke Anne Niels Datter Femanger, paa sam/m/e Jord, da de saae Penge, og havde dem i Hænde at tilbyde, og var viis paa, det var den fulde Summa, skjønt de ikke da tælte dem, dertil bem:te Søn Anders Olsen sagde: at enten de fandt hans Fader eller ikke, som de biede paa og ledde efter ½ Dag, vidste han, at h/an/ds Fader ikke tog imod Penge, eller vilde underskrive Skiødet, derpaa de reisede derfra med Pengene tilbage, og Skdet u-underskrevet, og \i/ alt \med/ uforrettet Sag. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnerne videre havde at tilspørge, bleve de med begge Parters Minde demitterede.

/: For 2 Vidner at afhøre betalt 2 Mrk: :/ \Tings Vidnet sluttet/

Citanten derefter anviiste Skifte brev 3 April 1788 efter Anders Andersen Femanger, hvoraf de begjærede extraheret hands Enke og Arvinger, som og skeede, og ere følgende: /: her indføres af Skftebrevet :/ samt begjærede extraheret Jorden Femangers Udlæg, hvilket ligeledes skeede, og lyder Udlægget som følger /: vide Skb. No: ? p: 563 :/ derefter Skifte brevet paa {h/an/ds} \deres/ begjæring blev af Retten paategnet og dem tilbageleveret. Citanten derefter anviiste et Original Skde af 28 Maj 1788, indrettet paa heele Gaarden Femanger til Anders Andersens Enke Anne Niels Datter \der døde siden i Nov: f: Aar/ conform forestaaende Skfte Udlæg, hvorved hun som efter Lov: 4 B: 2 C: 20 a: rette Løsning berettiget, indløser og tilskjøder sig heele Gaarden ½ L: S: ½ Hd:, vurderet for 400 rd: 3 mrk:, og hvilket Skjøde af alle i Jorden udlagde er underskrevet, uden af Ole Olsen Hope for 59 rd: 2 mrk:, og h/an/ds Søn Berge Olsen Hetlesæter for 69 rd: 3 mrk: 3 s:, i alt 128 rd: 5 mrk: 3 s:, hvorfor disse ej ville underskrive, uagtet Enken Anne Niels Datter har den øvrige største Part i Gaarden i fuld Ejendom. Skdet blev oplæst og her indført lyder saaledes:

Comparenten paa sin Begjæring fik sam/m/e tilbage udlaant, af Retten paategnet, til videre, og

1789: 160

til fremlæggelse eller Jndleverelse igjen i Retten næste Ret. Niels Johansen Tvedt fremlagde paa Bordet i Retten 60 rd: Banco, og tilbød Ole Olsen Hope dem nu at imodtage og Skdet at underskrive.

Ole Olsen Hope nægtede dem at modtage, saa Comparenten tog dem tilbage. Ole Olsen Hope nægtede og at underskrive Skjødet, men /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: ./ formeener, ei at bør lade sig løse, uden han bliver dømt dertil, imidlertid til sin Sag at forsvare, begjærede Sagen opsat til næste Ret.

Citanterne paastod Ole Olsen Hope tildømt at modtage de ham udlagde 59 rd: 2 mrk:, og det i Rettelagde Skde at underskrive, samt omkostninger med 8 rd: at erstatte, og protesterer imod opsættelsen samt paastod Dom.

/: Udsættelse betalt 12 s: ./

Opsættelsen bevilges, og Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra fol: 111a. Lars Sæd contra Berje Næshavn.

Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde loed; Saa beroer Sagen til H: T: 1789.

Opsat Sag fra fol: 111a. Lars Gripne med fleere, contra Niels Øchland med fleere.

Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte, eller møde lod; Saa beroer Sagen til Høste Tinget 1789.

Opsat fortiilig Sammenleye Sag fra fol: 111a. Fogden contra Knud Larsens Hustrue Brithe Axels Datter.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens Hr: Daaes Attest saal: Derefter paastod Dom til Brithe Axels Datters Bøders Betaling, og Omkostningers Erstatning.

Indstevnte blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod; Thi blev Sagen til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren har her til Retten lovlig ladet indkalde Brithe Axels Datter, for fortidlig Sam/m/enleje med sin Mand Land Soldat Knud Larsen paa Fladerager S: S: E: gds:, at lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Actor beviiste Factum med vedk:de Sogne Præstes attest. Thi k: og d: f: R: og herved afsiges: At Brithe Axels Datter for fortidlig Sam/m/enleje bør efter Lovens 6 B: 13 C: 1 a: bøde 2 ¼ Lod Sølv til Hds: M:s Cassa med 1 rd: 12 s: som til Districtets Foget betales, og erstatte denne Actions Omkostninger, med Stempl: Papiir, i fald Dom/m/en til Forkyndelse og Execution forlanges beskreven 3 mrk: 6 s: Rettens Gebuhr med Incaminations og Udsættelse 5 mrk:, og Stevnings Penge 1 rd: 3 mrk: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Bøder Extr: lev:t Fogden

Opsat Justice Sag fra fol: 111a. Fogden Contra Jaen (Joen) Wee og Johannes Johnssøn Wee. Actor anmeldte at Rettens seneste Lavdag og Forelæggelse ved Stevne Vidnerne er forkommet og ej til dette Ting forkyndt. Han saae sig desformedelst nødsaget atter at begiære denne Sag {pa} udsadt til indeværende aars Høste Ting med nye Lavdag for Paagielderne og Forelæggelse for Vidnet Ragnille Sebiørns datter, saa fremt de indstevnte Paagiældende nu ej Persohnlig møder med Tilsva fra sin Siide.

Indstevnte blev paaraabt, af dem mødte Jaen Christopherssøn Yt: Wee som tilstod i lovlig Tiid at være Stevnet til afvigte Aars Høste Ting, Men nogen Lavdag til dette Ting er Ham ej forkyndt, /: Han betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ og der efter forklarede at Han af den medindstevnte og en hands Søn blev afvigte aars Foraar i Vaar vinden {blev} Voldsom overfalden med Hug og slag ved den gamle M/an/d en Stok og af Sønnen med en Stour, efter at først den medindstevnte Johannes Wee havde Beskyldt Jan Wee for Tyv, og medens Jaen var fra sit arbeide paa Ageren, havde af Hans Spade bort taget Jernet som Jan Venskabelig, mindelig fordrede tilbage, men i stæden for at faae samme, blev Hand paa den maade som meldt Behandlet; for at redde sig fra saa Voldsom overfald tilstaar Han at have givet Johannes Johnssøn et Slag med i Haanden havende Spade skie eller Træe, over Haanden, som nødtvungen til dette troer Han ej at have forbrudt Bøder, de Han heller ikke paa den grund, mindelig vil betale, og sagde at om Hand det Han ej vil formode skulle findes skyldig i Paastevnte Forbrydelse, saa er Han som en Fattig mand aldeles uformuende og ejer intet at Bøde med. Han Paastaar Frifindelse for Søgemaalet og har intet Viidere til Sagen at svare.

Johannes Johnssøn Wee og Vidnet Ragnille Sebiørns datter mødte ikke.

Efter Actors Begiær beroer Sagen til Høste Tinget og blev afskeediget med Lavdag og Forelæggelse etc:

Sagen som meldt beroer til Høste Tinget 1789.

Nye Sag

Biørn Ingebretsøn Rønholm mødte for Retten /: betalte Incaminations Penge 2 rd: 4 s: :/, og anmeldte til dette Ting

1789: 160b

Tiid og Sted, ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Jacob Siurssøn Næsse; for noget efter Kyndelsmisse dette aar paa Næshavns øens Land paa Citanten's egen Baad/ forøved Voldsom overfald, Slagsmaal og Haargreb, der om at høre Stevnte \og ustevnte/ Vidner og lide Dom til Bøders udreedelse og Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaal Stevnt Knud Johnssøn Søre Rønholm, \uconfirmeret/ Ole Nielssøn Nordre Rønholm, og Indstevntes Søn Siur Jacobssøn Næsse.

Stevne Vidnerne Ole Larssøn Næsse og Johannes Nielssøn Natteviig afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre i alt saaledes lovlig at have Stevnet som tilført er og talede med en hver i sær.

Indstevnte Jacob Siurssøn Næsse mødte tilstod lovlig Stevnet. /: betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ og derefter Protesterede mod Søgemaalet, hvortil Han, som uskyldig, paa ingen maade har givet Anledning.

af Vidnerne mødte alle undtagen Siur Jacobssøn Næsse.

Citanten begiærede de mødende frem kaldet til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg. De fremstod, for dem blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede og fremstod som første Vidne

Knud Johnssøn Søre Rønholm aflagde Eed efter Loven og forklarede: At sidste Vinter noget efter Kyndelsmisse, Een Nat Vidnet og flere med en Nod kom roende til Næshavnsøen, hvor Vidnet saae og hørte denne Sags Parter Var forsamlede, talede med Citanten men ej ved indstevnte, men saae at de kom roende hver i sit Selskab, paa hver sin Baad, hørte de vare uVenner og skjendtes men at Citanten enten blev overfaldet, slaget eller Haar draget, {har Vidnet} af indstevnte saae Vidnet ikke, men hørte samme fortælle af andre paa samme Tiid nærværende. Videre til denne Sags oplysning vidste Vidnet ej at forklare men vedstod sit aflagde Vidnesbyrd som for Ham blev oplæst. og da ingen af Parterne havde Vidnet Videre at tilspørge blev det med Consense Dimitteret.

2de Vidne Ole Nielssøn Nordre Rønholm fremstod der paa sagde at være 17 aar gammel, og anmeldte ej at have været til Confirmation, men at Hand nu dertil prepareres, dette Vidne blev ved Dommeren nøje Betydet Eedens Forklaring og formanet til {saaledes} at aflegge sit Vidnesbyrd i denne Sag Saa sanfærdig og rigtig, som Han efter at have været til Confirmation og Gudz bord trøster sig til med Saligheds Eed at bekræfte, hvilket Han lovede, og derpaa uden at aflegge Eed forklarede: At den af første Vidne omprovede Tiid var Vidnet paa Baahd med Citanten ved Næsøens Land, for at fiske med Nod, da indstevnte og hans Søn den som Vidne Indstevnte Siur Jacobssøn kom roende mod Citantens Baad, var Vreed tiltalede Citanten for hand fiskede ved indstevntes Land, lagde derpaa med sin Baad til Citantens, trak en Citanten[s] aare ud, slog derpaa mod Citantens Baad saa Lapperne sprang af aaren, Citanten greb derpaa fast i aaren og fik den fra indstevnte. Lagde derpaa til Lands. Vidnet steg paa Land og saae at den indstevnte end nu holdt sig til Baaden hvori Citanten var, vedblev at tiltale Ham, ordene husker Vidnet ikke, men \da det var Lys maane/ saae at Jacob Siurssøn Næsse rakte sig fra sin Baad over i Citantens, og at Han tog Citanten i Haaret, og som Vidnet syntes rykkede Ham deri, og hørte Vidnet Citanten sagde til Provs og sige at saafremt der var Øvrighed i Landet skulle Jacob Siurssøn vist blive Stevnet for denne sin opførsel, Vidnet saae ej at {Citanten slog} indstevnte slog Citanten, men at Hand havde Haanden i Vegret som Han færdig at slaae til, sagde Han vidste hvad en ørefig\en/ kostede, og at Han ikke kiærte sig om dvs: agtede enten 10 eller 100 rd: Videre til denne Sags oplysning Veed Vidnet ej at forklare men Vedstod sin forklaring som for Ham oplæst,

1789: 161

den Han forsikrede at være saa sanfærdig og rigtig som Han sin Tiid med Eed vil bekræfte, og da Parterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge, blev det for denne sinde Dimitteret.

Citanten der efter overenstemmende Indstevningen fremstillede som ustevnt Vidne Christie Biørns dt: Rønholm, og begiærede at Hun til Eedelig Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag maatte antages. For hende som tilstæde for Retten blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende,

hvorpaa bemelte Christie Biørns datter som 3de Vidne fremstod aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede at være Een Kjødelig Datter af Citanten, var med Ham ved Næshavns øens Land den af forrige Vidner omVundne Tiid, og om hvad der passerede mellem Vidnets Fader og indstevnte aflagde lige samme Forklaring som 2det Vidne uden anden Forandring end at da Jacob Siurssøn og Søn det her indstevnte Vidne kom roende, raabte Vidnets Fader, Jacob an, bad Ham legge til sin Baad, for at modtage sin Lands Lod, og selv see hvad Fisk de havde faaet, som da ikke var over et Øse Fad Mort, hørte de Kiæklede og Var i Mundklammer, og lagde dette Vidne til at det saae den indstevnte rakte sig over fra sin til Citantens Baad, og 2de gange med Knyttet næve slog Citan{tan}ten under det Venstre øre, rakte derpaa 3de gang Handen i Veiret, hvorpaa Citanten skjød til Provs, da indstevnte svarede at vidste hvad et ørefigen kostet, ligesom 2det Vidne har forklaret, i øvrigt i et og at!! (alt) som 2det Vidne. Demitteret som første.

/: For de afhørte 3 Vidner betalte Citanten 2 mrk: 8 s: :/ der efter Han begiærede denne Sag udsadt til næste Ting da Han imidlertid formoder at Vidnet Ole Nielssøn Nordre Rønholm bliver antaget til Confirmation og Gudz bord, og \at/ til samme Ting det lovlig Stevnte men udeblevne Vidne forelagt under Falsmaaels Bøder at møde. /: For udsættelse betalte Citanten 12 s:, og for Forelæggelsen 24 s: :/ derefter afskediget med Forelæggelse etc:

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen Den 20de Maj 1789, Continuerede dette Ting,

da Pante Bogen til Jndragelse blev publiceret

Skifte Brev 16de Julii 1788 efter Ole Monssøn Øfre Bruntvedt hvoraf Jorde godz udlægget i Skjøde Bogen er Extraheret.

Christofer Olssøn Mit Waage Obligation til Jens Godschalkssøn Ham/m/erhoug stor 190 rd: med Pant 1 pr: i Mit Waage No: 10 H: C: godz efter Aftag 2 pd: 6 mrk: Smør. datteret 8de October 1788.

Nye Sag

Biørn Ingebrechtsøn Nordre Rønholm fremstod for Retten /: betalte Incaminations Penge 2 rd: 4 s: :/ og anmeldte til nærværende Ting, Tiid og Stæd ved lovlig Mundlig Varsel at have ladet indstevne Jacob Siurssøn Næsse for mod Citanten udformede Ærrørige Skjæld[s] ord og Tyvs Beskyldning, derom at paahøre Vidner Stevnte og ustevnte, samt lide Dom til ordenes og Beskyldningernes Mortification, Bøder at udreede, samt Processens omkostninger skadesløs at erstatte.

Som Vidner er under Falsmaael Stevnt, Knud Johnssøn Søre Rønholm, Ole Nielssøn Nordre Rønholm der ej end nu har været til Confirmation, og Siur Jacobssøn Næsse.

Stevne Vidnerne Ole Larssøn Næsse og Johannes Nielssøn Natteviig afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes i alt lovlig at have Stevnet som tilført er, og ved indstevningens Forkyndelse taledede ved enhver Vedkommende selv.

Indstevnte Jacob Siursøn blev paaraabt, Han mødte og tilstod at være lovlig Stevnt.

Af de indstevnte Vidner mødte alle undtagen Siur Jacobssøn Næsse. Citanten begiærede de mødende Vidner frem kaldet til Eedelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg. For Vidnerne, som for Retten tilstæde blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede, og fremstod som

1ste Vidne Knud Johnssøn Søre Rønholm som aflagde Eed efter Loven og forklarede at afvigte Vinter noget efter Kyndelsmisse Tiid Een Nat Vidnet og flere med Baad og Noed roede til Næshavn øens Land for at fiske, der kommende hørte Vidnet at denne Sags Parter, vare i Mundklammer og skjendtes, og at ind-

1789: 161b

stevnte Var Vreed fordie Citanten kastede der ved Landet, som indstevnte Paastod var Ham tilhørende, det Vidnet ej veed, Citanten og indstevnte kom der paa hver paa sin Baad nærmere mod Citanten, de taledede høit og tydelig med hver andre, og hørte Vidnet da de kom Ham saa nær at Han ved hielp Maanens klare skind saae og kjendte Sagens begge Parter at Jacob Siurssøn Næsse skielde Citanten Biørn Rønholm for Tyv, sigende disse ord til Citanten Du er en Tyv og en Skrom/m/e fant. begge vare Vreede. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, vedblev samme, og Declarerede ej at Viide mere. og da Sagens Parter ej havde Vidnet Viidere at tilspørge blev det med Consense Dmitteret,

hvor efter som Andet Vidne fremstod uConfirmeret Ole Nielssøn Nordre Rønholm, som Ved Dommeren nøje blev betydet Edens Forklaring og formanet til nu saa sanfærdig og rigtig at aflægge sit Vidnes byrd, uden Eed, om alt hvad Han Ved og har hørt til denne Sags oplysning, som Han efter at have været til Confirmation og Gudz bord, trøster sig til med Eed at bekræfte, hvilket alt Vidnet lovede og derpaa uden Eeds Aflæg forklarede: den af første Vidne omprovede Tiid at have været paa Baad med Citanten ved Næshavnsøens Land for at fiske med Nod, tillige med Vidnet Christi Biørns datter, hvor indstevnte og en Hans Søn det her i Sagen indstevnte Vidne Siur Jacobsen paa deres Baad kom til roendes, da Jacob Siurssøn var Vreed fordie at Citanten Kastede der ved Landet og at Han sagde til Citanten

Du er en Tyv og en Skrome fant, og ligner en Steenbid. Citanten skjød til Provs, og indstevnte sagde jeg blegner ikke for dig, Du slipper vel herfra denne gang men jeg Venter at treffe sig bedre en anden gang, indstevnte var Vreed, og Citanten var heller ikke i det beste Lyn/n/e, men var dog sindig. Vidnet blev forelæst sin Forklaring og vedblev samme, den Han som sanfærdig og rigtig lovede sin Tiid med Eed at bekræfte. og da Parterne ej havde dette Vidne Videre at tilspørge blev det Dimitteret, for denne sinde.

Nu fremstillede Citanten ustevnt Vidne Christi Biørns Datter, som Han overenstemmende Indstevningen begiærede maatte antages til Eedelig Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag. For dette Vidne blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende. hvor efter som 3de Vidne fremstod bemelte Christi Biørns dt: aflagde Eed efter Loven og forklarede at være Kjødelig Datter til Citanten, Var med Ham og Vidnet Ole Nielssøn paa Baad sammen ved Næshavnsøens Land den af forrige Vidner omvundne Tiid, hvori et og alt Passerede som Andet Vidne har forklaret, og dette Vidne var i sit Provemaal i denne sag aldeles overenstemmende med 2det Vidne henseende de mod Citanten ved indstevnte udførmede (udformede) Skjelds \ord/ og lade til, samme Tiid tillige at have hørt at indstevnte Skjeldte Citanten for en Kieltring, spurgte hvad Han Natte Tiide havde at snoge efter ved andres Land, i alt øvrigt som Andet Vidne. Dimitteret som første Vidne.

/: For de afhørte 3 Vidner betalte Citanten 2 mrk: 8 s: :/ begiærede der efter Sagen udsadt, /: betalte 12 s: :/ med Forelæggelse for det lovlig Stevnte men udeblevne Vidne /: betalte 24 s: :/ til næste Høste Ting at møde. Afskediget med Forelæggelse etc:

Sagen Beroer til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Penge Mangels Lysning. Formynderen for Jfr: Anne Elisabeth Jørgens Dt: du Wahl, ang:de Hovland No: 146 nu ejende af Elling Møller Falk d: 19 Maj 1789.

Hans Larsen Møklestads Hustrues Arv:s Skde til Christen Larsen paa Møklestad No: 51 1 Løb 1 Hd: d: 19 Maj 1789.

Anders Jsachsen Søre Giøvog Obl: til Knud Thorsen Giøvog p: 80 rd: 3 ½ p:Cto 1 pr: i Søre Giøvog No: 22 Ldskyld 21 Mrk: Smør 3/10 Hud 3/10 Faar d: 20 Maj 1789.

Samson Johannessen Teiglands Skde til Johannes Samsonsens Teigland paa Teigland No: 80 ½ Løb ½ Hd: for 55 rd: d: 9 Janv: 1789.

Ole Colbensen Skde til Christopher Johannessen paa Odels Rett til Møklestad No: 51 ½ Løb ½ Hd:, som Christopher Johannessen ejer d: 19 Maj 1789.

1789: 162

Jacob Siursen Skde til Siur Jacobsen paa Næsse No: 60 ½ L: ½ Hd: for 81 rd:, d: 9 Janv: 1789.

Christopher Johannessen Møklestad Obl: til Kr: Commiss: Dahl 150 rd:, 4 p:Ct: Rente 1 pr: i Møklestad No: 51 ½ Løb ½ Hd: d: 19 Maj 1789.

Søren Elholms Obl: til Hr: Ole Plaig(?) i Stavanger 98 rd: 1 pr: i E(..?)isvig 12 mrk: Sm: d: 20de Nov: 1788.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f: 26. Anders Jsachsen Sør Giøvog Obl: til Hans Larsen Møklestad 80 rd: d: 4 Oct: 1776 qvitteret af Arvingerne 9 Dec: 1788.

No: 5 p: 112. Svend Pedersen Nedr: Waage i Waags Skbr: No: 59 Obl: til Hans Monsen Troland 100 rd: d: 14 Maj 1784 qvitteret 4 Dec: 1788.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Larsen Næsse og Johannes Nielsen Natvig, var til 1788 Aars Udgang 387 rd: 4 mrk: 3 s: og 1789 Aars halve Skatt 656 rd: 5 mrk: 12 s: i alt Summa 1044 rd: 3 mrk: 15 s.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibredes Sommer Ting paa Holsunds Tingstæd den 22 Maj 1789 holdet af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget, Skibredets Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland, samtl: Tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte Eedsvorne Laug-Rettes-Mænd, navnlig

Alle af Sorenskriveren nye i Eedtagne

1. Peder Nielsen Lepsøen 4. Torjuls Nielsen Goupholm 7. Johannes Olsen Nordvig
2. Arne Monsen Røe 5. Erich Johannessen Røe 8. Niels Jonsen Storem
3. Peder Endresen Øfre Bouge 6. Ole Olsen Løvschaar

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145 og 146, samt for Fieldberg Skibrede fol: 150a.

Formynder Ting blev holdet og \derived/ befundet og passeret som ved Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocolen her fol: 7b. er tilført.

Opsat Sag fra fol: 113b. Johannes Scheje med fleere contra Peder Døsseim.

Begge Parter blev paaraabt; Men da de ikke mødte eller møde lod; Saa blev Eragtet: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi, og intet fremmet i Sagen; Saa afvises sam/m/e til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 113b. Baltzer Smiths Enke, contra Peder Lepsøen.

Citantinden mødte ikke eller møde loed. Indstevnte meldte Sagen betalt og forliigt.

Retten lod Sagen beroe til Høste Tinget 1789.

Opsat Sag fra fol: 113b. Anders Trengereide contra Hans Sævild.

Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte; Saa beroer Sagen til Høste Tinget 1789.

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 114a. Fogden contra Kari Erichs Datter Sandvig. Actor fremlagde Sogne Præsten Hr: Sandbergs Attest som blev oplæst saal: Samt Amtets ordre af 6 Sept: 1788 til Defensor for Indstevnte, hvilken blev oplæst saal:

Lensmand!! Skibredets Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland mødte og indtraadde i Sagen som Kari Erichs Datters Defensor, og forestillede Retten til hendes Befrielse og Undskyldning, hendes Enfoldighed, og at hun ikke vidste hvor stor hendes Forseelse var, hvorfor hand indlod Sagen til Doms til hendes aldeeles Befrielse.

Actor paastod Dom til næste Ting til vedbørlig Straf samt Omkostningers Erstatning og Bøders Udredelse, alt at overgaae Kari Erichs Datter til Undgjeldelse for sin Forbrydelse.

Barnefaderen blev paaraabt men anmeldtes ved Døden afgang.

Actor paastod Omkostningerne erstattet, og deriblant Stevnings Penge efter {..... og} Vejens Længde samt før Reglementet udkom 2 rd:

Kari Erichs Datter mødte ikke eller møde lod.
Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

Afdrag. No: 3 f: 100a. Torbjørn Torbjørnsen Giemdal No: 27 Obl: til Engel Haavig i alt 99 rd: deraf betalt til Afdrag 7 Maj 1789 49 rd:

No: 3 f: 336a. Anders Hansen Øfre Bouge No: 35 Obl: til Hans Wincentzen Windenæs 190 rd:, af 5 Maj 1781 qvitteret af Arvingerne 8 Dec: 1788.

Opsat Sag fra fol: 114b. Niels Pedersen Højsæter contra Hans Knudsen Sævild.

Paa Citantens Vegne som syg og saa aldrende, at ham p: t: er sat ad interim Formynder(e?), mødte Formynderne Niels Knudsen Højsæter, Thomas Pedersen Børdalen, Johannes Bessesen Grønsdalen og Engel Samuelsen Nedre Qværnenæs. og i Rettelagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saalydende:

Hans Knudsen Sævild mødte og vedtog lovlig Varsel og Laugdag.

Citanterne i Rettelagde den givne Opsigelse som blev oplæst saal: Citanterne anmeldte, at ej have Obligationen ved Haanden, men forbeholdt sig sam/m/e til næste Ting at fremlægge.

Hans Knudsen Sævild tilstaaer baade Gjelden efter Obligationen 210 rd:, samt Rente fra Obligationens Dato at være skyldig; ellers begjærede opsættelse til næste Rett; Jmidlertiid /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: /: han begjærede tilført, at han nu ikke har kundet til Dato betale denne sin Gjæld, saasom han ej har kunnet faae Penge til Laans; Men da han nu har faaet Løvte paa Penge til denne Obligations og Renters

1789: 162b

Afbetaling, at faae til Laans til Høste Tinget førstk:de; Saa begjærede han Sagen til den Tiid udsat.

Citanterne havde intet imod Opsættelse. /: Indstevnte betalte for Udsættelse 12 s: /:

Sagen beroer til H: T: 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Brandal Fanø Sogns Præst til Mons Johannessen paa Sæle, før brugt af Johannes Monsen, Vilkor til sin Moder 1 td: Havre og 1 Koe Foster 1 Løb Smør d: 8 Feb: 1788. til Manufactur Huuset betalt 1 mrk:

Opsat Sag \fra fol: 114b./ Mons Svensdalen Enke contra Knud Svensdalen.

Citantindens LaugVærge!! Citantindens Laug Værge mødte og formodede at Knud Svensdalen nu indfant sig og betalte det paastevnte, efter hans Løvte ved fuldkom/m/en sluttet Forlig her paa Tinget det sidste Høste Ting, efter at Sagen var opsat.

Knud Johnsen Svensdalen blev tree gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citantindens Laug Værge Lensm/an/d Hans Eng: Øf: Eechel: haabede endnu Opfyldelsen af Jndstevntes Forlig og Løvte, og derefter begjærede Sagen opsat til næste Ret. /: Betalte Udsættelse 12 skl: /:

Opsættelsen bevilges, og Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Nye Leyermaals Sag

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have ved lovlig munstl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ole Knudsen Højsæter for begangne Lejermaal med Brithe Lars Datter Højsæter, begge ugifte, begaaet paa Højsæter S: S: E: gds: \han/ derom at see Doc:r i

Rettelagt, og efter Jrettesættelse Dom at lide til Bøders udredelse og omkostningers Erstatning.

Stevne Vidnerne Wincentz Evensen Wafet og Torbjørn Andersen Wafet afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er \og talte med ham selv/

Ole Knudsen Højsæter blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod. Brithe Lars Datter mødte og vedtoeg Varsel til Vedermaele, for Processens Skyld, og vedblev sin forhen gjorte Bekjendelse at Ole Knudsen Højsæter, er hendes Barne Fader.

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: Afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibreede Hans Engelssøn Øfre Echeland fremstod for Retten og anmeldte, at her i Skibreedet paa gaarden Stensland er Beboeren Leilænding Anders Nielssøns Stifdatter ved Navn Marithe Ols datter 14 aar gammel, befængt med den Spedalske Syge som kjendelig 4 á 5 aar og besyndelig \sidste/ 2 á 3 aar saaledes har tiltaget at Hun er elændig og ej kan hielpe sig selv og for smitsomheds skyld tør ingen omgaaes Hende. hvor formedelst Hendes indlemmelse i Bergens Hospital nødvendig maae ansøges, og da Hun ingen Arv har, Stif Faderen og Hendes Moder Mallene Jacobs datter heller ikke har Leilighed at betale noget for denne høist nødlidendes Indlemmelse i Hospitalet saa var Lensmanden herom Tings Vidne begiærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derpaa æskede deres Svar om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sanhed forholder? Laugrettet og Almuen dertil svarede, at de nøje kjender benævnte Marithe Ols datter paa Stensland, og veed at det Andragne sig saaledes sanfærdig forholder som tilført er.

Lensmanden var Herom Tings Vidne begiærende som blev bevilget. Udstædt

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibreede Hans Engelssøn Øfre Echeland fremstod for Retten og anmeldte at her i Skibreedet paa Gaarden Steensland er Husmand Ole Hanssøns Søn ved Navn Hans Olson 24 aar gammel, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig 7 á 8 aar og besynderlig sidste 2 á 3 aar saaledes har tiltaget at Han er elændig og ej kan hielpe sig selv, og for smitsomheds skyld tør ingen omgaaes Ham, hvor formedelst hans Indlemmelse i Bergens Hospital nødvendig maae Ansøges; X og da Faderen som endnu lever er i fattige og forarmede omstændigheder, Sønnen ingen Arv eller anden Ejendom har, lider denne Svage Dræng baade Hunger og anden nød, og aldeles intet ejer at betale for indlemmelsen i Hospitalet, Saa var Lensmanden herom Tings Vidne begiærende

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen og derpaa æskede deres Svar om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sanhed forholder, Laugret og Almuen dertil svarede at de nøje kjender benævnte Hans Olsson paa Stensland og Veed at det Andragne sig saaledes sanfærdig forholder som tilført er.

Lensmanden var herom Tings Vidne begiærende, som Blev Bevilget. Udstædt

1789: 163

Bygsel Seddel med Revers

Sogne Præsten til Fanø Peder Brandahl til Lars Nielssøn paa Hiella No: 16 2 pd: 6 mrk: Sm: før brugt af Thomas Nielssøn datt: 26de Januarii 1786. til Manufactur Huset Betalt 1 mrk:

Fattig Hus Forstander Peter Vahl til Niels Nielssøn paa Halve Parten af Niels Mortenssøns Brug i Waage No: 50 som er af Ldsk: 18 mrk: Sm: ½ giedskd: datteret 8de April 1789. til Manufactur Huset betalt 1 mrk:

Spedalsk Tings Vidne

Ligesom det sidste paa nest forrige side; for Pigen Brithe Peders datter Goupholm, 46 aar gammel, hvis Forældre for mange aar siden som Hus Folk og Fattige Lægds Lemmer er bort død, Hun intet har Arv eller Anden Ejendom, ord for ord fra begyndelsen til X hvor forandringer Observeres, og indtages derfra til Bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 23de Maj 1789 continuerede dette Ting.

Pante Bogen til Inddragelse

Anders Andersen Søre Holmefjord Skde til Halvor Andersen paa Sør Holmefjord No: 43 ½ L: 1 Hd: for 120 rd: d: 10 Janv: 1789.

Halvor Andersen Søre Holmefjord No: 43 Vilc: Contr: til Anders Andersen og Hustrue d: 10 Janv: 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hans Engelsen Stensland til Jver Nielsen p: Plads Schogetræ, aarl: afg: 2 rd:, 3 Arbeids Dage, Huusene hører Huusmanden til d: 22 Maj 1789. M:f: H: 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Johannes Hansen Aadlands Obligation til Anders Andersen Helleland og Ole Andersen Højheller 120 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Aadland No: 42 ½ Løb ½ Hd: d: 22 Maj 1789.

Hans Hansen Udschaats Arv:s Skde til Engel Hansen Udschaat paa Udschaat No: 76 1 Løb Smør 1 Hud d: 10 Janv: 1789.

Engel Hansen Udschaat No: 76 Vilkors Contract til Madelle Engels Dt: Udschaat, dateret 10 Janv: 1789.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2 Mænd Wincentz Evensen Wafet og Ole Baarsen Sør Strønen, var til 1788 Aars Udgang 76 rd: 2 mrk: 4 s: og 1789 Aars halve Skat 315 rd: 2 mrk: 7 s: i alt Summa 391 rd: 4 mrk: 11 s:

Som ingen efter 3 ganges Udraab, indfandt sig med noget at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandwiig Skibredes Sommer Ting den 25 Maj 1789 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Engel Hansen Giøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8 Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig:

a: af Sorenskriveren nu i Eedtagne

b: gamle Laug Rettes Mænd

1. Ole Stensen Houge	3. Johannes Olsen Selsvold	7. Ole Larsen Hage
2. Jon Olsen Revne	5. Berje Haldorsen Tvedte	8. Wincentz Larsen Opsal
3. Jon Aslachsen Holdhuus	6. Størk Brynildsen Tvedt	

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anodninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145 og 146, samt for Fieldberg Skibrede fol: 150a., og end videre

No: 21. Kongl: allernaad: Forordning om et Laan paa Annuiteter til 3 proC:to i Forbindelse med den under 11 Martii dette Aar, allernaad: paabudne Skat, d: 1 Maj 1789.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Opsat Sag fra fol: 120a. Jfr: Gotfreds contra Halvor Aarre.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til H: T: 1789.

Opsat Sag fra fol: 116a. Torjus Braathuus contra Samson Berge.

Begge Parter blev paaraabt; men da de ikke mødte eller møde lod; Saa beroer Sagen til H: T: 1789.

Opsat Sag fra fol: 116a. Torjus Giøen, contra Torger Brathuus.

Citanten anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet continuations stevne Torger Larsen Brathuus til Ordenes Mortification, og i øvrigt at lide Dom efter Hoved Stevnemaalet.

Torger Larsen Brathuus mødte og tilligemed h/an/ds Defensor Lensm/an/d Engel Hansen Giøen vedtog lovlig Varsel; Men Torger Larsen Brathuus begjærede med sin Defensors Samtøkke Forliig, og vil give Erklæring, at have løjet, samt see at betale, skjønt h/an/d intet ejer, til Citanten i Omkostninger 3 Rd:, samt i Mulct til Dalens Sogns Fattige En Rigsdaler,

Citanten af Eftergivelse imod Indstevnte, var fornøjet med det tilbudne Forliig, imod at Indstevnte nu for Retten gjør sin Erklæring, og med forderligste betaler Omkostninger 3 rd: samt i Mulct til bem:te Fattige 1 Rd:, paa hvilke Penge h/an/d begjærede Rettens Dom til Execution.

Defensor havde intet imod Forliiget.

Torger Larsen Brathuus erklærede verbaliter, at den Beskyldning han tiltales for \og af ham sagt/ er Løgn, og sagt af ham som en Løgner, og han veed ingen Grund dertil, og veed ej andet om Marthe Torjuls Datter, end det som er Ærligt, kjekt, dydigt

1789: 163b

og Christeligt, samt ihenseende til de udlovede Penge indlod Sagen under Dom.

Begge Parter indlod Sagen til Doms som meldt. Derom blev afsagt følgende

Dom

Efter foranførte Parternes indgaaede Forlig, k: og d: f: R: og herved afsiges: At Torger Larsen Brathuus bør til Citanten Torjus Hansen Giøen betale denne Sags Omkostninger Tree Rigsdaler, og en Mulct til Dalens Sogns Fattige En Rigsdaler, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Mulct

Opsat Sag fra fol: 119b. Lensm/an/d Giøen contra Torjus Giøen om Beskyldninger. Indstevnte begjærede Sagen opsat.

Citanten fremlagde skriftl: Indlæg af 25 Maj 1789 som blev oplæst og lyder saal: samt protesterer imod Opsættelse, Citanten til Tiids og Penge Spilde, og paastaaer nu Dom i Sagen som reen og beviist.

Indstevnte har aldrig kaldet eller skjældet Citanten, og derfor uskyldig forfølges i denne Sag, og paastaar Sagen opsat, og Citanten paalagt at beviise Søgemaaleet.

Citanten forestilte Retten, at det er tydelig at see af Indstevntes Tilførte, at han kun søger Ophold og Udflugt, og derfor nu paastaaer Dom.

Retten tilkjendegav Indstevnte at han nu havde at fremkom/m/e med gyldig Aarsag til Opsættelsen, eller taale Sagen til Doms optagen.

Indstevnte henholdt sig til sit forrige, og paastod Lensmanden at føre fleere Vidner.

Citanten paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Lensmand Engel Hansen Giøen har her til Retten lovlig ladet indkalde Torjus Hansen Giøen, for imod Citanten udsagde Ærerørige Ord og Beskyldninger, at lide Dom til sam/m/es Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Med 3de Vidner er beviist: At Torjuls Hansen Giøen har skjældet med de Ord: Din svarte Hund, men nævnede ingen; Men efter 1ste Vidnes Forklaring, og efter Indstevntes, i 3die Vidnes Udsigende, anførte Svar, strax efter Udskjældningen, kan Skjælds Ordene ej være udsagte imod andre end Citanten. Citanten har paastaaet Dom efter Indstevningen og Omkostninger erstattet med 10 rd: Og da Ordene ere vel ikke Ærerørige men dog utilbørlige og imod Lovens 6 Bogs 21 Cap: 4 a: Saa k: og d: for Ret og herved afsiges: At Torjus Hansen Giøen bør for de udsagde Ord betale i Mulct Tree Rigsdaler som efter Rescript 26 Juni 1783 tilfalder den Nordenfjeldske Vej Casse, og Ordene være mortificerede, døde og magtesløse, samt ikke komme Lensmand Engel Hansen Giøen til forkleinelse paa Agtelse, gode Navn og Rygte i mindste maade, saa og erstatte Citanten Lensmand Giøen denne Sags Omkostninger, og \til ham/ betale for lidte Tort i alt 8 rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse at udredes, under Nam, Executions Tvang og Adfærd efter Loven. NB: Mulct

Pante Bogen til Inddragelse

Skiftebrev 12 Feb: 1789 efter Anders Andersen Femangers Enke Jordegodset i Skde Bogen extraheret.

Ommund Poulsens Skde til Johannes Ommundsen paa Ejde No: 93 1 pd: 6 mrk: S: $\frac{3}{4}$ Hud d: 13 Martii 1789.

Haldor Hansen Tvedtes Arv:s Skde til Berje Haldorsen paa Tvedte No: 82 $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 18 Janv: 1788.

Afkalde publiceret

F:M: B: fol: 54. Hans Jørgenssøn Qvales, for sin Hustrue Kristi Tho(mas?) datters Arv 27 rd: 1 mrk: 10 s: efter Skifte 4de Novbr: 176? (1763?/1767?) datteret 25 Maj 1789.

F:M: B: fol: 134. John Torbiørnsøn Schiørsans for sin Hustrue Marithe Svends datters Arv 68 rd: 3 mrk: efter Skifte 21de Maj 1775 datteret 25 Maii 1789.

F:M: B: fol: 131. Haldor Larssøn Goupholms for sin Hustrue Christi Hans datter for Arv 13 rd: 12 $\frac{1}{2}$ s: efter Skifte 27de Marti 1787 datteret 25 Maj 1789.

F:M: B: fol: 137. Niels Johnssøn Qvales for sin Hustrue Christi Niels datters Arv 46 rd: 3 mrk: 6 s: og Hiemmegifte 40 rd: efter Skifte 28 Octbr: 1782 dat: 25 Maj 1789.

F:M: B: fol: 138 og 139. Ole Haldorssøn Sævereides for Arv 16 rd: 3 mrk: 11 s: efter Skifter 8de Martii 1787 og 3de Junii 1788. datt: 12te Decembr: 1788.

Opsadt Sag fra Fol: 119. Lensmand Engel Hanssøn Giøen Contra Torjuls Hanssøn Giøen.

Citanten mødte og fremlagde Skriftl: Continuations Stevning datt:t 5te Maj 1789 saa lydende:, og anmeldte at samme Continuations Stevning ved Kalds Mændene Niels Nielssøn og Endre Johannessøn Biøndahl, i lovlig Tiid og paa lov-

1789: 164

lig maade at være indstevnte forkyndt.

Stevne Vidnerne de benævnte Mænd Niels Nielssøn og Endre Johannessøn Biøndahl fremstod og under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede i lovlig Tiid at have forkyndt oplæste Stevnemaal i indstevntes Huus i Hans fraværelse og Hans Hustrues paahør, ligesom og at have forkyndt samme Stevnemaal for Engel Knudsen Giøen i eget paahør.

Indstevnte mødte tilstod stevnemaalets lovlige Forkyndelse, og sagde derhos ej at være skyldig i nogen af paastevnte Forbrydelser, og at Han besynderlig hvad de ommelte Veje angaar har i et og alt, benyttet sig af Forfædres gamle Brug, det Hand og nu i 26 aar Hand til denne Tiid har boet paa Giøen, ej før nu er bleven tiltalt for.

Citanten begiærede Vidnet Anne Ols Datter Hougen fremkaldet til Edelig Forklaring og Vidnesbyrds Aflæg overenstemmende Indstevningen i denne Sag.

Bemelte Anne Ols Datter som ustevnt, fremstod derpaa som 7de Vidne, for Hende blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende. Hvor efter Hun aflagde Ed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At have tjent Citanten udj fast aarlig Tjeneste 1786 og 1787 flyttede derfra 1788 aar[s] Vaar i den Tiid Hun opholdt sig paa Giøen lærte Vidnet at Kjende en hver af Parternes Gaard Mark, og begge benævnte aar saae Vidnet at indstevntes Faar adskillige gange, omtrent 20 á 30 stk: gik til Beite paa et Stæd i Citantens Mark Sæter Marken kaldet, som Citanten allene benyttede til Beite for sine Melke Kjør, det sidste aar Vidnet Var paa Giøen saa det ej mere end een gang at Bemelte indstevntes Faar Beedede paa Citantens {nærved} \i/ Sætter Marken indhegnede Høe Slotter. Naar Vidnet saae Faarene paa dette Stæd, drev Hun {Faarene} \dem/ derfra til indstevntes egen Mark, taledes ej derom til sin Husbonde. Veed ej om Faarene blev drevet til Beite paa benævnte Stæder, ved indstevnte eller nogen af Hans Folk, ligesom Vidnet heller ikke har seet at de nogen sinde der blev bevogtet. I den Tiid Vidnet tiente hos Citanten, Hørte Hun Ham adskillige gange Begiære af indstevnte og Hans Folk, at holde deres Faar fra Hans Sæter Mark, om de nogen sinde selv hentede Faarede derfra Veed Vidnet ej, men Vidnet saae at end og den samme dag \efter at/ indstevnte herom blev advaret, gik Hans Faar og Beitede i Citantens Sæter Mark. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og Vedstod samme, sagde ej at Vide nogen beskeed om det øvrig paastevnte, eller Videre til denne Sags oplysning at forklare, og da Parterne ej havde Vidnet Videre at tilspørge blev Vidnet med Consense Dimitteret.

/: For dette afhørte Vidne betalte Citanten 8 skl: ./

Declarerede ej at have flere Vidner at lade føre, og begiærede dette Passerede Sluttet som Tings Vidne og sig paa nærmere anmodning beskrevet meddeelt, som blev Bevilget.

Derefter Citanten Engel Hansen Giøen Producerede Skriftlig Indlæg af 25 Maj 1789 som indeholder Hans Paastand til Dom i denne Sag, og hvorunder Hand indlader samme, Bemelte Indlæg blev læst og lyder saaledes.

Indstevnte til sit nødig agtende Forsvar begiærede at denne Sag maatte stilles i beroe og udsættes til næste Ting.

Citanten lod tilføre at Han syntes nu omtrent $\frac{3}{4}$ aar siden Sagen faldt i Rette at Han i den Tiid kunne have forsynet sig med saa mange Beviiser som han kunne have fornøden altsaa kand Hans Begiær ikke ansees for andet end udflugter og at gjøre Citanten mere Skade paa Hans Enge Bøe og Sæter Mark, derfor paastod Citanten i kraftigste maade at den begiærte Anstand ej maatte Bevilges men Sagen til Doms optages.

Indstevnte vedblev sin Begiær om Sagens Udsættelse og protesterede mod overilelse, Retten efter indstevntes Begiær Bevilgede den forlangte Udsættelse hvor for indstevnte betalte 12 s:, og lod Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Ulrich Wilhelm Koren mødte fremlagde Stiftets Høie ordre af 6te Decembr: 1788 som blev oplæst og lyder saaledes, der efter anmelte paa Grund af sam/m/e at have paa Justicens og sit Embedes Vegne som Actor ved lovlig Mundlig Varsel {ladet} til dette Ting og

1789: 164b

\Tiid/ ladet indstevne Drængen Gitle Heinessøn Henanger for det ved Ham paa Pigen Marithe Johns Datter begaaede Drab, derom at see Documenter i Rette lagt, høre Procedure og Paastand, samt derfor at lide Dom til undgiældelse efter Loven {samt} og erstatte denne Sags omkostninger skadesløs, Ved samme Stevnemaal sagde Hr: Fogden tillige at have ladet indstevne bemelte Gitle Heinessøns Forældre Faderen Heine Olssøn Henanger og Moder Inger Gitles datter for deres skjødesløse og utilladelige omgang ved at lade denne deres Søn, som de vidste var fra Forstanden, nyde sin Frihed, og Handle som Han selv lystede, derom at see Documenter i Rette lagt, høre Paastand og lide Dom efter omstændighederne til Strafs lidelse og Sags omkostningerne at erstatte, desuden anmelte Hr: Fogden at indstevningen var forkyndt, den, for Drengen Gitle Heinessøn beskikkede Defensor Lensmand Engel Hanssøn Giøen;

For den indstevnte Paagiældende mødte Hans benævnte Defensor Lensmand Engel Hanssøn Giøen, tilstod Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, sagde at Drængen Gitle Heinessøn som Fængslig bevogtes af sine \Forældre/, foruden at være fra Forstanden nu denne Tiid er Sængeliggende og dødelig Syg, og des aarsage ej er her tilstæde. Hans Forsvar lovede Defensor at iagttage.

Heine Olssøn Henanger mødte paa egne og sin Hustrue Inger Gitles dt:s Vegne og tilstod Stevnemaalets lovlige Forkyndelse.

Actor Hr: Fogden Koren der \efter/ fremlagde til Actens følge som Beviis i Sagen et ved denne Jurisdiction den 13de October 1788 optaget og in Forma Beskreven TingsVidne, samme findes her vedlagt.

Heine Olssøn Henanger fremstod /: betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ samt paa egne og Hustrue Inger Gitles datters Vegne, henholdt sig til deres under ommelte fremlagde TingsVidne, den 13de October 1788 aflagde Forklaring som sanfærdig og rigtig og da baade Han og Hustrue som uskyldige, paa ingen maade har mindste Skyld, eller kand overbeviises at være aarsage til eller udj det paastevnte ved deres ulykkelige Søn Gitle Heinessøn paa Pigen Marithe Johns datter begangne Drab saa haabede og paa egne og Hustrues Vegne, paastod Hand ved Dom i denne Sag for Hr: Actors tiltale at blive friefunden.

For Retten mødte den dræbtes Fader Jon Elefsen Ydal, og paa tilbragte Spørsmaal erklærede: At have kjendt Gitle Heinessen, og har hørt at hand for nogle Aar siden har været fra Forstanden en Tiid lang, derefter nogle Aar vært ved sin Forstand, indtil afvigte Aar noget før Michaelii \hand/ igjen blev rasende og afsindig, og var det nogen Tiid førend han gjorde Ulykken paa Comparentens Datter, men selv havde Comparenten ej omgaaet ham, siden Comparenten boer $\frac{3}{4}$ Miil fra Henanger. har aldrig hørt at Gitle Heinessøn har tænteret noget ondt imod noget Menneske, eller været anderledes afsindig end gaaet stille hen. hans Datter har og aldrig klaget at være gaaet noget imod, enten af ham Gitle Heinessøn eller hans Forældre, ej heller har Comparenten hørt mindste ueenighed imellem Gitle Heinessøn og hans Datter; Altsaa Comparenten ikke har mindste Mistanke, at Han har gjort denne ulykke af

Ondskab, eller med Villie og Forstand, men blot i Raserie og som aldeles berøvet Forstanden, følgelig Comparenten har kun at bære sin Bedrøvelse over at have mistet sin Datter saa ulykkelig, men har ikke mindste Anke eller Paatale derfor til noget Menneske, \videre end til Mandebøder efter Loven, som h/an/d begjærede/

Actor anmeldte at have givet ordre til flere Vidners Indstevning til dette Ting, som ved Stevningsmændenes Fejltagelse ere forsømt, desaaarsag begjærede Sagen til den ende udsat til næste Ting.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 26 Maj 1789 continuerede dette Ting.

Opsat Odels Sag fra fol: 145b. Ole Hope contra Anders Andersøn Femangers Enke Anne Niels Datters Arvinger.

Citanten Ole Olsen Hope begjærede Sagen, da ingen flere Vidner er deri at faae, og intet at besigte eller taxere, forfløttet til dette Skibredets almindelige Ting her paa Tingstedet, og for først udsat til førstkom/m/ende Høste Ting.

Af indstevnte mødte Niels Johansen Tvedt, Jon Johansen

1789: 165

Tvedt, og Berge Bergessen Echeland, og declarerede intet at have imod, at Sagen forfløttes til det almindelige Høste- og Som/m/er Tinge, og Skibredets Tingsted, hvor de vil møde i Sagen.

Af det i Sagen opnævnte Laug Rett mødte Steen Steensen Houge og Engel Samsonsens Bouge som paa egne og øvrige Laug Rettens og Sagens Meddoms Mænds Vegne declarerede at være fornøjet med ovenmelte Sagens Forfløttelse, og var, og ville være pligtig, paa Tinget Holsund at møde, saa ofte Sagen foretages.

Sagen efter forestaaende Tilførte, bliver som begjært, forfløttet, og udsat til Høste Tinget førstkom:de for Strandvig Skibrede paa Skibredets Tingstæd, Anden Tingdag Morgen tiilig, til den Tiid Laug Rettet i Sagen nu blev beordret, at være paa Tingstædet første Tingdags Aften, det Ole Olsen Hope og blev paalagt, dem at bekjæntgjøre, og lade derom tilsige.

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Johan Leganger til Jan Jansen paa Dalland ½ L: ½ Hd:, før brugt af Johannes En(dr?)essen, Ejeren Lands Lod forbeholden d: 3 Apr: 1789. M:f: H: 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

.....(?) Anders Andersen Femanger og Enkes Arv:s Skde til Ole Olsen Hope paa 23 3/8 Mrk: Smør i Femanger No: 46 d: 3 April 1789. Niels Johannessen Tvedt protesterede imod dette Skdes baade Gyldighed og Tinglysning, da Sælgerne ikke kunde sælge til andre end de Løsnings berettigede, og det er ikke Ole Olsen Hope, men Comparenten Niels Johannessen Tvedt, der er ældste Søn af Anders Femangers Enke som var Løsnings berettiget efter hendes Mand i følge Loven da han ingen Børn efterlod sig, og Comparenten desuden ejer den største Part i Gaarden som i alt er af Landskyld ½ Løb ½ Hd:, og \for/ Retten tog sig sin Rett i alle maader til Jordens Indløsning fra alle deri ved indbem:te Skifter udlagde \og imod dem nu(?) lovlig sælger til/ reserveret. Retten tillod Tinglysning, men reserverede Niels Johansen Tvedts Ret i alle maader. /: For Protesten bet: 4 Mrk: :/

Jon Johannessen Tvedt Skde til Johannes Jonsen paa Tvedt No: 36 og 37 ½ Løb ½ Hd: for 108 rd: dt: 12 Janv: 1789.

Hans Torbjørnsen Nortvedt Skde til Torbjørn Hansen paa Nordtvedt No: 49 1(?) (2?) pd: 4 mrk: S: 1 Hud for 90 rd: d: 12 Janv: 1789.

Anders Jansen (Jonsen) Houge Skde til Ole Stensen paa Houge No: 10 16 3/8 mrk. S: ¼ Hud for 38 rd: 6 s: d: 10 Janv: 1789.

Steen Steensen Houge Skde til Ole Steensen paa 13 ½ mrk: S: i Hoge No: 10 d: 12 Janv: 1789. Kjøbe Summa 20 rd:

Ole Stensen Houge No: 10 Vilc: Contr: til Anders Jonsen Houge og Hustrue d: 12 Janv: 1789.

Anders Femangers Enkes Arv:s Skde til Niels Johannessen Tvedt paa Femanger No: 46 12 5/8 Mrk: Smør ½ Hd: d: 25 Maj 1789.

Hans Olsen Markhuus Obl: til Engel Hansen Eecheland p: 198 rd: 3 ½ p:C: rente 1 pr: i ¼ L: ¼ Hd: i Markhuus No: 26 d: 25 Maj 1789.

Niels Ellingsen Bouges Arv:s Skde til Johannes Nielsen paa Bouge No: 7 ½ L: ½ Hd: datt: 12 Janv: 1789.

Morten Olsen Giærevig Skde til Hans Ellingsen paa Opsal No: 55 2 pd: 15 mrk: S: ½ Hud for 171 rd: dt: 12 Janv: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

Resten af No: 3 fol: 272a. Hans Torjussen Aadland No: 42, Obl: til Haldor Hansen Lundervig i alt 170 rd: d: 3 Maj 1780 Resten 120 rd: qvitteret for 9 Dec: 1788.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hans Mortensen Schogseide til Ole Jonsen paa halve uskatlagt Plads Knaphougteigen, Ole Jonsen at bebygge og eje Huusene, Aarl: Afgift 1 Gjæld Creaturs Foster og 3 Dages Arbeide d: 26 Maj 1789. M:f: Huset bet: 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Engel Johannessen Store Balleseim Skde til Johannes Engelsen paa Store Balleseim No: 35 ½ part 2 pd: Sm: 1/3 Hd: for 150 rd: d: 12 Janv: 1789.

Sten Stensen Houge Skde paa sin ¼ part i Hatletvedt Saug for 48 rd: til Torbiørn Øriansen Hatletvedt, Hans Olsen Markhuus og Anders Olsen Liothun d: 26 Maj 1789.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i Overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Siursen Revne og Sverke Hansen Hiernæs var til 1788 Aars udgang 23 rd: 2 mrk: 9 s: og 1789 Aars halve Skatt 337 rd: 5 mrk: 11 s: i alt S:mma 361 rd: 2 mrk: 4 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandebarm Skibredes Sommer Ting den 4de Junii 1789 sat og holdet paa Giermundshavns Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget V: og V: Hr: Foget Koren, Skibredets Lensmand Svale Heljesen Øfre Waage, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnlig

1789: 165b

Alle af Sorenskriveren nu i Eed tagne

1. Peder Larsen Store Fosse 4. Ole Pedersen Mit Berreseim 7. Baar Larsen Øye
2. Ole Jonsen Engedal 5. Jon Mikkelsen Store Fosse 8. Morten Hansen Furreberg
3. Peder Larsen Houchenæs 6. Brynnild Larsen Houchenæs

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 145 og 146, samt for Fieldberg Skibrede fol: 150a., og for Strandvig Skibrede fol: 163a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibr:s Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 27de Oct: 1788 efter Lars Erichs: Giersteigens Hustr: Udlægget 1/8 Part i Echenæs Saug i Skde Bogen extraheret.

Myndige og umyndige Arvinger efter Gulbrand Anderssøn Nedre Waage deres Skjøde til Anders Guldbrandssøn paa 3 Voger 120/275 Mark Korn \Tiende/ udj Strandebarms Konge Korn Tiende datteret 17de October 1788.

Myndige og umyndige Arvinger ved de 2de Skifter, det første efter Gulbrand Anderssøn Nedre Waage og Hustrue Ingeborg Anders dt: den 27de Marti 1778, og det Andet efter Lars Guldbrandssøn Nedre Waage den 25 Octbr: 1786 deres Skjøde til Anders Guldbrandssøn paa Dybedahls Skove Teig Tilsammen de 5/11 Parter. Skjødet datteret 17de October 1788.

Nye Sag

Velædle Hr: Procurator Kahrs mødte for Lars Jansen Galtung S: E: p: G:rden Torsnæs og fremlagde skriftl: Stevnemaal af 7 Marti d: A: imod Lars Samsonsens Torsnæs, Jacob Hansen ibd:, og Lars Larsen Jndre Berresseim, der er lovlig forkyndt for alle indbemelte, hvorefter h/an/d begjærede saavel Parter som Vidner lovlig paaraabt, og i mangel af møde, begjærede h/an/d Kaldsmændene Niels Olsen Riise og Lars Steensen Breebne, maatte afhjemle Stevningens lovlige Forkyndelse.

Parterne blev paaraabt som mødte undtagen Lars Larsen Berressem og mødte ligeledes Vidnerne undtagen Ole Houge. De mødende tilstod neml: Parterne lovlig Varsel, og ligesaa de mødende Vidner, uagtet de boer i Hardanger udenfor dette Skibrede og Jurisdiction. \Stevningen blev oplæst og lyder saaledes/

Niels Olsen Riise og Lars Steensen Breebne, fremstod og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have forkyndt det oplæste Stevnemaal som sam/m/e indeholder, og talte ved de indstevnte selv, baade Parterne og Vidnerne, af hvilke sidste de 2de møder, men nu besindede Stevne Vidnerne sig, at de ikke have forkyndt Stevnemaalet for nogen af Vidnerne, som og boer alle i Hardanger udenfor dette Skibrede og Sorenskriverie. /: Incamination bet: 1 rd: 3 mrk: 4 s: ./

Procurator Kahrs fremlagde dernæst verificerede Copier af Lars Jansen Galtungs Skder d: 12te Oct: 1778 og 8 Maj 1780, der gotgjør at han er Ejer af den halve Gaard Torsnæss med underliggende Saug, hvis Kongl: allernaad: forundte Bevilling han ligeledes in Copia fremlagde, hvis originaler han alle anviiste, for at confereres med Copierne, og derefter forventede sig originalerne tilbageleverede. Originalerne bleve med Copierne confererede, de første med Rettens Paategning tilbageleverede, og de sidste lyder her inddragne \og oplæst/ saaledes:

Lars Samsonsens Torsnæs og Jacob Hansen Torsnæs mødte og fremlagde Kongl: allernaad: Bevilling af 2 Maj 1787 for Jacob Hansen Galtung og Lars Larsen Jndre Berreseim til en

Saug paa Torsnæs Grund /: betalte Tilsvares Penge 40 s: / og anmeldte, at Lars Samsonsen tillige med dem, ere Ejer i Saugen, og forbeholdt sig alt lovligt.

Proc: Kahrs protesterede imod Antagelse af den nu fremlagde Kongl: allern: Bevilling, da der ikke er stevnet, til Documenter at anhøre eller see lagt i Rette, haabede derfor at hans Vederpart blev sam/m/e tilbageleveret.

Lars Samsonsen Torsnæs paastod Antagelsen.

Citanten vedblev sit forrige og paastod Eragtning.

Retten eragtede: Da ej er contra stevnet for Contra Documenters Fremlæggelse Saa kand denne sidst producerede Kongl: allern: Bevilling, ej her inddrages, forinden derfor vorder lovlig stevnet; thi blev sam/m/e Comparenten tilbageleveret. /: For Eragtningen bet: 12 skl: :/

Citanten begjærede de indstevnte mødende, og end viidere \2/ ustevnte fremstillede Vidne, Simon Olsen Gangdalen, Jver Steensen Rørvigen, og Ole Johansen Myren, taget til Forhør.

Vidnerne saavel sidstmeldte som de stevnte Gunder Tollevsen Wiichene og Jver Jonsen Wiichene mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve Separerede.

Proc: Kahrs fremlagde sine skriftl: Qvæstioner af Dags Dato, hvorpaa h/an/d begjærede Vidnernes Svar.

1789: 166

Samme Qvæstioner lyder saaledes.

Fremstod 1ste Vidne Gunder Tollevsen S: E: paa Wiichene i Jondal Skibr: i Hardanger Sorenskriveri, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede, som boende ved Torsnæs nye Saug 1/8 Miil \nær/ hvilken Saug ligger yderst paa Strandebarm Skibredes grændser til Jondal, til 1ste Rs: Toe Aar eller saa omtr:t. 2. Veed ej anderledes, end at er kom/m/en Tøm/m/er baade udenfra, fra Sundhorlehn, og indenfra, fra Hardanger, een Stok fra een een Stok fra en Anden. 3. Ja, der er skaaren Tøm/m/er fra Wiigs og Ejds Skove, hvoraf Wiigs ligger indenfor eller i Jondals Skibr: ¼ Miil fra denne Saug, og Ejds Skov ligger ligeledes ¼ Miil men paa en anden Side tvers over Fjorden i sam/m/e Skibr: Har hørt at de 2 Skove skal være lagt til Torsnæs gl: Saug i Yttre Elven. 4de Vidnet har kjøbt i Wiigs Skov nogle Stokker, og ladet skjære paa Torsnæs nye Saug. 5. Veed Vidnet intet at kan forklare. 6. Veed ikke. 7, 8, 9de frafaldt Proc: Kahrs til dette Vidne. til 10de svarede: Omkring den nye Torsnæs Saug ligger nordenfor eller indenfor i Jondal i Hardanger, Svaasand Saug ½ Miil og derover nær, Rørvig tvert over Fjorden i Sundhorlehn eller udenfor i Strdbarm Skibr: ½ Miil nær, søndenfor eller udenfor i Sundh: i Strdb: Skibr: Kysnæs Saug ½ Miil nær, der længere fra i alt ¾ Miil fra Torsnæs nye Saug er Aarvig Saug i Sundhorlehn. den gamle Torsnæs Saug ligger kun 1/16 Miil fra den nye Saug. 11te naar mange kom paa een gang, maatte nogle bie, og kan ej sige noget Tøm/m/er blev fordærvet af at henligge, for ham, ej heller hørt for andre, men Vidnet har intet været ved alle Saugerne. 12te Besvaret under 10de. Lars Samsonsen Torsnæs fremlagde Contra Qvæstioner saal: Proc: Kahrs protesterede imod de nu fremlagde Qvæstioner paa grund af 1 Bog 4 Cap: 1 a:, da hans Committent ikke er indkaldet til at anhøre Vidner; altsaa paastod han Qvæstionerne afviist. Retten Eragtede: Paa 1ste og 2de post som ikke er udenfor Sagen tillades Svar, men 3de post om ustevnt Person, afviises. /: bet: Eragtning 12 s: / og svarede til 1ste, Det Vidnet veed ikke, uden for sig at han har reist dertil som nærmest. Proc: Kahrs maatte i anledning af den nu (.....?)de Qvæstion begjære Vidnet tilspurgt 13de af hvad Skove dette nu omforklarede Tøm/m/er er hugget som er skaaret paa den nye Torsnæs Saug? Rs: Noget af Wiigs noget af Torsnæs, og noget af sin egen Skov, alt omtrent en Tylt. til 2det Rs: Veed ikke andet end vel, og ellers henfaldt sig til Svar paa 11te qvæstion, og er Vidnet bleven expederet med Villighed og efter Lejlighed paa den gl: Torsnæs Saug. Skiørselen har ikke alle

tiid været lige god paa den gamle Saug, men een Mand som har skaaret bedst, har ikke altiid styrt Saugen, som ejes af 4re. Contra Parten tilspurgte 3de om Folk har mistet Tøm/m/er ved den gamle Saug? Proc: Kahrs som ansaae denne Qv: som sigtede skjønt af Frygt for Straf ikke directe vilde tillægge Hoved Cit:, vilde dog for at tjene sin Vederpart gjerne lade sam/m/e acceptere til Besvarelse paa Condition, naar den uberettigede Hans Larsen Torsnæs i denne Sag vil tillægge Comparantens Committent d(enne?) Beskyldning, hvortil han ogsaa p(....?)cerer ham: I manglende Fald protesterede han imod denne Qv:s Antagelse, som denne Sag uvedkom/m/ende, da han ikke har opfyldt sin Pligt i følge 1 B: 4 C: 1 a: I øvrigt maatte han udbede sig af den respective Rett, at den uberettigede Hans Larsen Torsnæs maatte afviises Retten for at undgaae de mange taalelige Vidtløftigheder som han søger at frembringe, indtil han fremviiser Hjemmel for hvad Rettighed han har at møde i denne Sag, og saaledes afvartede han Rettens Kjendelse.

Lars Samsonsen Torsnæs mødte og meldte, at Hans Larsen er hands Søn, og det han har fremmet, er efter Faderens Villie, og han som en gam/m/el Mand til Hjelp: I øvrigt frafaldt Spørsmålet. Retten Eragtede: Det tillades Hans Larsen Torsnæs efter Lov: 1 B: 9 Cap: 14 a: at staae i Rette med sin Fader. Spørsmålet som frafaldet bliver ej at besvare. /: bet: Eragt: 12 s: :/ tilspurgt for det 14de Har Torsnæs gl: Saug stedse været i brugbar og god Stand? Rs: Det kan være jennest dvs: ikke altiid, stundom \kan/ fattes eet, en anden gang et andet, men strax er repareret. Vidnet er sine Svar forelæst, som han vedblev, og med begge Parters Consense blev dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Jver Jonsen Wiichene S: E: bonde paa sam/m/e Gaard som 1ste Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede samt svarede til Cit:s 1ste, 2de, 3de som 1ste Vidne, til 4de Nej. til 5te Ja ved den gl: Saug har været Manqvement paa Tøm/m/er i omspurgte Tiid, fordi hvad der er hugget i Ejds Skov, er bragt til den nye Torsnæs Saug, det Vidnet een gang har seet en Flaade omtrent 1 Tylt, men oftere ei seet det, og saasnaart Flaaden var kommen, forbød Citanten den nye Saugs Ejere, at ej maatte skjære det, siden det var henlagt til den gl: Saug, desuagtet hørte, der blev svaret, at de vilde skjære det ved den nye Saug, men veed ej om det der blev skaaren. Lars Samsonsen Torsnæs fremstod og anmeldte, at dette var kjøbt Tøm/m/er tilhørende uvedkom/m/ende Folk fra Ejde, og var Undermaals iblant til Baade-Bord ½ tom/m/e tykke, og blev skaaren paa den nye Saug. 6te Frafaldes. 7de Vidnet har een gang seet der var intet Tøm/m/er uden gl: raadne Stokke ved den gl: Saug, da der kunde have været skaaret, om der havde været Tøm/m/er. 8de Frafaldes.

1789: 166b

9de Rs: Ja, een gang forrige Som/m/er saae Vidnet over en Tylt Tøm/m/er ved nye Torsnæs Saug som var hugget i Torsnæs Skov, tilhørende Lars Samsonsen og blev skaaren paa den nye Saug. 10de som 1ste Vidne. 11te Har selv faaet villig skaaret sit paa den gl: Saug, og har ej hørt af andre nogen Mangel for Bord Sauger førend den nye blev byg[get]. 12te Besvaret under 10de. til Contra Partens 1ste Fordie det er nærmere, og vel skaaren. Cit:s 13de Vidnet har selv faaet skaaren ved den nye Saug, af Tøm/m/er kjøbt af Torsnæs Skov et par Stokker. til Contra Partens 2det Rs: Nogle vel fornøjet og nogle ikke. Skjørselen har været, undertiden vel og undertiden slet, da der har været forskellige som har styret Saugen. til Cit:s 4de som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Simon Olsen tjener Citanten til halve, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til Cit:s 1ste og 2det som 1ste Vidne. til 3de Har hørt at Wiigs og Ejds Skove skal være lagt til Torsnæs gl: Saug, Om der er kom/m/en Tøm/m/er til den nye Saug fra Wiigs og Ejds Skover veed Vidnet ikke, da det er kom/m/en hen fra Fjorden, men veed ej fra hvad Skov. 4de Frafaldes. 5te Der er siden den nye Saug, begyndte at skjære,

skeet afbræk for den gl: Torsnæs Saug, at denne ej har havt saa meget Tøm/m/er som før: om fremtiden kan intet skjønne. 6te Nej ikke de 2 Aar den nye Saug har skaaret, er paa den gl: Saug skaaren over omtrent 2 ½ tylt \fra omspurgte Skove/ Veed ej hvad der er huggen i Wiigs og Ejds Skov de 2 Aar. Veed ei om noget meere af de Skove, den Tiid er skaaren paa andre Sauger. 7de Der har ej i de 2 Aar været mange og skaaren paa gl: Torsnæs Saug, 8de I de sidste 2 Aar, veed ei noget om forrige Aar, men det sidste Aar, er hugget omtrent en Tylt, \som/ paa den nye Saug er skaaret, og intet deraf skaaret paa den gl: Saug. 9de besvaret ved 8de. 10de og 11te frafaldes. 12te Frafaldes. til Vederpartens 1ste Det veed Vidnet ikke. 13de Frafalden. til Vederp:s 2det ligesom 1ste Vidne, undtagen dette Vidne ikke selv har havt noget der at skjære. til 14de som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Vidnet Jver Steensen Rørvigen frafaldt Citanten.

Fremstod 4de Vidne Ole Johansen tjener Vederparten Lars Samsonsens Torsnæs, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede til 1ste som 1ste Vidne. til 2det Fra Wiigs og Ejds Skove, men veed ej hvor meget. 3de Har hørt at Wiigs og Ejds Skove ligger til Torsnæs gl: Saug i Yttre Elv. Det øvrige besvart ved 2de qvæst: 4de Frafaldes. 5te Ja den gl: Saug lider afbrud saalænge den nye har skaaret, og har i Aar ej været skaaren paa den gl: Saug, uden en halv Dags Tiid. For Fremtiden kan intet skjønnes. 6te Ikkun lidet, men kan intet Tal sige. 7de Ja i Aar intet, og i Fjor lidet er der skaaret paa den gl: Saug, fordi intet er tilført; Nu ligger der noget Jacob Hansen tilhørende ved den gl: Saug, omtrent 4 á 5 Tylter, nylig udkom/m/en af Torsnæs Skov. 8de Der har været skaaret paa den gl: Torsnæs Saug i omspurgte Tiid af Torsnæs Skove Tøm/m/er, men veed ej hvor meget. 9de Ja, men veed ej rettere end 4 á 5 tylter, hvoraf endnu ligger 2 á 3 tylter uskaaren ved Saugen. 10de, 11te og 12te frafaldt Cit: til Vederpartens 1ste Spørsmal svarede som 1ste Vidne. Cit:s 13de og 14de frafaldes. Vederpartens 2det som 2det Vidne. Dimitteret som forrige.

/: For 4re Vidne bet: af Citanten 3 Mrk:, og af Vederparten 1 mrk: 8 skl: :/

Proc: Kahrs paa Citantens Vegne som mærkede af sine Vederparter at han var nødt til at overbevise dem, Handleren i denne Sag som kunde være dem til liden Ære, maatte skjønt med liden Lyst begjære denne Sags Anstand til næste Rett, da Continuations Stevning skal i Rette falde.

Vederparterne reserverede alt lovligt. /: For Udsættelse betalt 12 skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1789.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Brynild Elefsen Hougens Arvingers Skde til Ellef Brynildsen paa Houge No: 9 18 mrk: S: ¼ Hd: d: 17 Oct: 1788.

Guldbrand Nedre Waages Arvingers Skde til Ole Larsen Øjerhavn paa Mundems Skove Teig for 1 rd: 2 mrk: 11 s: dt: 18de Oct: 1788.

Afkalde publiceret

ForM: Bog fol: 149. Elef Brynildsen Houge for Arv 37 rd: 3 ½ s: efter Skfte 24 Feb: 1781 dt: 4 Juni 1789.

1789: 167

ForM: Bog fol: 152. Ingeborg Anders Datters Mands for Arv 7 rd: 5 mrk: 2 s: ved Skfte 24 Maj 1785 d: 30 Maj 1788.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 5te Junii 1789 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Kongl: all: Saug Bevilling 26 Nov: 1788 for Gotschalck Knudsen paa Aarsan Saug.

Knud Pedersen Aarsans Enkes Skde til Peder Knudsen Sundal p: 1/16 part i Sundals eller Aakres Bord Saug for 7 rd: d: 18de Oct: 1788.

Niels Olsen Riises Skde til Lars Hansen Berje paa Riise No: 32 ½ L: ½ Hd: for 80 rd: d: 13 Janv: 89.

Anders Guldbrandsen Øfre Waage Skde til Niels Larsen paa Øfre Waage No: 85 1 pd: S: for 40 rd: ejer nu i alt 2 pd: 12 mrk. S: 1 Hud d: 13 Janv: 1789.

Svale Heljesen Øfre Waages Skde paa 1/8 Part i Hisdals Skove Teig for 34 rd: til Helje Larsen Traae dateret 5 Juni 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 69. Frøken du Wahl paa Hovland i Opdal No: 146 Obl: 2742 rd: 2 mrk. til Erich Aakre, Knud Nærnes, Engel Brathuus og Anders Femanger d: 31te Oct: 1783, qvitteret af Creditorerne de 3 førstmelte selv, og den sidstes Enke og Arvinger, for Hoved Stoelen selv den 1ste Maj 1788, og for Resten hæftende paa Løsøhre, samt for Rente, den 1ste Maj 1788 og 5 Juni 1789, af Erich Aakre og Knud Nærnes, efter alles Declaration i den første Qvittering at Resten tilhører aleene dem.

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Lars Steensen Breebne og Siur Jonsen Bougland, var til 1788 Aars Udgang 32 rd: 3 mrk: 4 s: og 1789 Aars halve Skatt 361 rd: 1 mrk: 13 s: i alt Summa 393 rd: 5 mrk: 1 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Qvinherrets Skibredes Sommer Ting den 6te Juni 1789 sat og holdet paa Giermundshavns Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Abel Jversen Helvigen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnl:

a: af Sorenskriveren nu i Eedtagne	b: gl: Laug Rettets Mænd
1. Peder Heljesen Løvfald	4. Jver Abelsen Helvigen
2. Johannes Torkelsen Schaale	5. Ole Olsen Store Dahle
	6. Jon Ludvigsen Lille Møklebust
	7. Anders Ludvigsen Lille Møklebust for nye Laug Rett Ommund Olsen
	8. Fugleberg som ej mødte, og blev mulcteret – see siden
3. Erich Larsen Schaale	6. Johannes Rasmussen Scharvethun

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger ligesom for forrige Strandebarm Skibrede.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fredlysning publiceret for Schielnæs Ejere i Strandebarm Skibrede over deres Udmark i sær Schielnæs Tangene, imod alle uberettigede, i sær de fra Løefalds Stranden og Hatle Stranden, samt Warraldsøens egne Beboere, for ulovlig Brænde Hugst, Vidie Skjæren og Lyngrivning m: v: dt: 5 Junii 1789.

Laug Rets Mands Mulct for Udeblivelse.

Lensmand Abel Jversen Helvigen fremlagde Rettens Opnævnelse ved Høste Tinget 1788 til de som skulde sidde Laug Ret for dette Aar, og anmeldte at deriblant er Ommund Olsen Fugleberg, ikke mødt, som dog selv var for Retten sidste Høste Ting og hørde sig opnævnt, og svarede, uden noget Forfald at melde, at ej havde gjort Eed, det og Halvor Nielsen Berge nu for Retten bevidnede at da hørde; Og da han nu ikke mødte, eller meldte noget Forfald; Saa bør han bøde til Kongen efter Loven p: 88 a. 3 Tree Lod Sølv er 1 rd: 3 mrk.; og møde til næste Høste Ting at aflægge sin \Laug Rettes/ Eed. NB: Mulct og møde til Høste Tinget

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 31te Oct: 1787 efter Jver Abelsen Helvigs Hustr:	Udlæggene i Skde Bogen
.... 4 Nov: 1788 efter Clemen Roalstvedt.	ekstraheret

Opsadt Sag fra fol: 126a. Jens Friderich Undahl og Søn Contra Johannes Larssøn Sunde. # af Citanterne mødte Sønnen Lars Friderich Undahl paa egne og sin Faders Jens Friderichs Vegne, og fremstillede det Sommer Tinget 1788 formedelst Svagheds Forfald og Høste Tinget samme Aar formedelst Modveir paa en Reise fra Bergen, udeblevne Lavdags Stevne Vidne Johannes Samsonssøn Rørviigen hvilken sidste under Lovens Eed med oprakte Fingre afhiemlede tillige med Lensmand Abel Jverssøn Helvigen til afvigte \1788/ Aars Sommer Ting, lovlig til den Tiid for indstevnte at have forkyndt, den da fremlagde \nu igien oplæste/ Høste Tinget 1787 udfærdigede Rettens Lavdag.

Indstevnte blev for Retten tree gange Paaraabt men Han mødte ikke eller møde lod.

Citanten Lars Friderich Undahl paa egne og Faders Vegne henholdt sig til Deres producerede Skriftlige Paastand

1789: 167b

og i Rette sættelse af 3de October 1788, paa nye igientog samme og uden viidere Udsættelse, hvorimod Han Protesterede i Kraftigste maade, Ventede og paastod Han nu Dom i denne Sag ved dette Ting.

Siden Lavdagens Forkyndelse for Jndstevnte, ej før i dag er lovlig beviist, og den indstevnte ej derefter er mødt, Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1789. X

Opsadt Sag fra fol: 126a. Jens Friderich Undahl og Søn Contra Knud Hanssøn Sunde.

/: Der efter ligesom i forrige Sag ord til andet fra # til Slutningen X

Beroer til Høste Tinget 1789.

Opsadt Sag fra fol: 126a. Jens Friderich Undahl og Søn Contra Erich Poulssøn Sunde.

/: Der efter følges Protocollen ord for ord som første Sag fra # til X

Beroer til Høste Tinget 1789.

Pantebogen til indragelse

Hans Hanssøn Lille Dahle Obl: 98 rd: til Helje Johnssøn Myhre 1 pr: i No: 6 Lille Dahle S: S: E: Godz af Landskyld ½ Løb Sm: ½ Hud, den 6te Junii 1789.

Ole Larssøn Berge Obl: til Jacob Hanssøn Ulvenæs stor 140 rd: 1 pr: i No: 8 Berge S: S: E: godz af Landskyld 2 pd: Sex mrk: Sm: ¾ Huud. datt: 6te Junii 1789.

Nye Justitz Sag

Velædle og V: Hr: Foged Koren anmeldte at Han til dette Ting, Tiid og Stæd havde paa Justicens Vegne ladet indstevne Husmanden Hans Johnssøn Helviigen eller Stølen Kaldet fordie Han ulovligen mod Forordninger og Foranstaltninger havde drevet Forprangs Handel med Brænde Veed hvorved de udj Bøigden værende og uden for Bondestanden henhørende Familier var sadt i forlægenhed for denne saa høist nødvendige Articul \derom at paahøre Vidner og der for at lide Dom efter Loven til Bøder at udreede og omkost: at Erstatte/ hvorom Fogden var til hænde kommet Skrivelse og Angivelse fra Hr: Capitaine Niels Dahl under 11te April sidstleden hvilket Han i Rette lagde til Actens Følge, Vilde dernest viide, forinden Han viidere fremmede Sagen om indstevnte Hans Johnssøn Helviigen møder, tilstaar Forseelsen, underkaster sig Dom, eller i manglende fald paanøder Fogden at giøre Sagen Vidløftig ved at føre Vidner og Beviiser om denne Hans rene Forseelse.

Indstevnte Hans Johnssøn Stølen eller Helviigen mødte tilstod at være lovlig Stevnet som tilført er.

Den ved Actor i Rette lagde Anmeldelse underskrevet af Capitaine Niels Dahl den 11te April 1789 blev oplæst og lyder saaledes: og Indstevntes deri paaberaabte skriftlige Svar af 23de Martj 1789, in Copia af Velbemelte Hr: Capitaine bekræftet lyder saaledes:

Klageren Hr: Capitaine Dahl var efter paaraab ej tilstæde.

Indstevnte der efter /: betalte Tilsvares Penge 40 s: /: Tilstod afvigte 1788 Foraar i Selskab med en anden i indstevningen ubenævnt Mand \af en anden Jurisdiction/ af en fra Baroniet Rosendahls godz paa Gaarden Øvre Feedt Boende Gaarde Mand, at have Kiøbt, 10 Favner older Brænde Veed. hvor af indstevnte ikke tilhørte eller betalte mere end de 5 Favner, og {disse} denne Veed, sagde Hand sidste Vinter 3 uger for Juul tilligemed sin Med Interessent i Handelen at have bragt til Bergen. At saadan Handel har været og er Forbuden har indstevnte tilforn været uvidende om, ligesom Han heller ikke tilforn har brugt at Handle med Veed. J alt øvrigt benægtede Hand Hr: Capitaine Dahls fremlagde Anmeldelse, sagde derhos paa Dommerens tilspørgende at Han, som formeente ej at have forseet sig, ikke kunde finde sig udj, at udreede Bøder mindelig, troede heller ikke ved Rettens Dom efter denne indstevning og Procedure at blive kjendt skyldig.

Fogden som Anmærkede at den indstevnte baade tilstod lovligen at være Stevnet og tillige tilstod at have handlet med Brænde Fang synes derved at have beviist Forprangs Handelen i sig selv ikke destoe mindre begiærede han Sagen udfløttet til næste Ting da Lensmanden af en Forseelse havde forbiegaaet at indstevne Vidner udj Sagen hvorom Actor dog havde tillagt Ham ordre i øvrigt forhaabede Han at den indstevnte som er Aarsag i Opholdet, da Han, uagtet Han har tilstaaet Forseelsen dog paastaar Dom i Sagen og derved Foraarsager at Vidner maae føres, maae betale foruden Bøderne for sin Forprangs Handel, Veens!! (Veedens) Værdies Forbrydelse og processens omkostningers Betaling i hvilken Anledning Hand nødede Actor at begiære Sagen udfløttet til næste Ting, med mindre Hand endnu Ved

1789: 168

passelige Bøder hvorhen Dommeren dem bestemmer ville see Sagen afgjort.

Indstevnte henholdt sig til sit forrige Svar og da Han troede, ej at have forbrudt, saa kunne Han heller ikke finde sig i at betale lidet eller meget til proponerede Bøder.

Efter Actors begiær beroer Sagen til Høste Tinget 1789.

Continuation af Saug Angivelserne fra fol: 126b.

Store Dahles Saug Ejeren Ole Olsson anmeldte derpaa at have skaaret fra 17de October 1787 til 20de October 1788. 3000de eller 30 Hundrede enkelte Bord, men ingen dobbelte.

Pante Bogen til Inddragelse

Sæbjørn Sæbjørnsen Obl: til Jens Gotschalchsen Hammerhoug 75 rd:, og Ole Gotschalcksen Sundal 75 rd: i alt 150 rd: 4 proC: R:, 1 pr: i Lønningen No: 9 $\frac{3}{4}$ L: $\frac{3}{4}$ Hd: d: 6 Juni 1789.

Bygsel Sedler med Revers publicerede

Halvor Nielsen Berge til Peder Jensen paa uskatlagt Plads Lien, Aarl: Afg: 14 mrk: og to Dages Arbejde, Ped: og selv bebygge og eje Huusene d: 6 Juni 1789. Manuf: H: 8 skl:

Capt: N: Dahl med fleere til Anders Ingebretsen p: Støen No: 4 6 mrk: S:, før brugt af Ingebret Andersen d: 20de Oct: 1788. M:f: H: bet: 8 skl:

Knud Eliassen Lønning til Engel Haldorsen paa halve Wiigene uskatlagt Plads at holde Huusene i Stand, og svare Aarl: Afgift 9 mrk: d: 20 Oct: 1788. M:f: H: bet: 8 skl:

Kam/m/er Rd: Elkiær til Halvor Sigvesen p: Fousch 6 mrk: S:, før brugt af Johan/n/es Magnesen, d: 22 Dec: 1786 Qvinherrets Kirkes gds: M:f: H: bet: 8 skl:

Fogdens Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Erich Thomassøn Liustvedt og Sebiørn Sebiørnsøn Lønning var til 1788 Aars udgang 113 rd: 9 s: og for det halve Aar 1789 291 rd: 2 mrk: 3 s: tilsammen 404 rd: 2 mrk: 12 s:

Som ingen efter tre ganges udraab indfant sig med viidere at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede Sluttet, og saaledes ere alle Sommer Tingene i Sundhorlehn for dette Aar sluttede og afholdte.

Opsat Aasteds Sag fra fol: 83b. Aarland og Nedre Waage contra Stangeland i Waags Skibreede.

Anno 1789 den 11te Julii, efter at denne Sag efter Contra Stevning og Beram/m/else, hvoraf Copie lyder saaledes: var beram/m/et til den 14 hujus, indløb Dommeren Skrivelse, først fra Contra Citanten den 7de Juli sidst, af dato 5te forhen, hvorved Sagen declareredes forliigt, dernæst Dags dato fra Hoved Citanterne af denne Dags dato, som ligeleedes declarerer Sagen forliigt. Begge Skrivelser blev lagt ad Acta.

Thi blev Sagen for Retten ophævet.

Extra Ret Huuse Besigtelse

Anno 1789 Tiirsdagen den 21de Julii Morgen er Extra Rett sadt paa Gaarden Riise No: 32 Sundhorlehns Selv-Ejer Godz i Strandebarns Skibreede og Sundhorlehns Sorenskriverie beliggende, og Betjent udj Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz fraværelse og lovlige forfald ved andre Embedets Forretninger, af Hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose i overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte Sex Eedsvorne upartiske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes og Taxations Mænd navnlig: 1. Hans Rasmussøn Store Linge. 2. Lars Jverssøn Lille Linge. 3. Ole Olsson Lille Fosse. 4. Lars Larsson Børsem. 5. Niels Olsson Rise. 6. Torbiørn Olsson Børsem.

For efter forlangende af Bonden Torbiørn Anderssøn Kiæreviig som nuværende Ejer og Bruger af {en Anpart i} Gaarden Riise af Landskyld med Bygsel og Herlighed $\frac{1}{2}$ L: Smør $\frac{1}{2}$

Hud, at foretage og Behandle en lovlig Syns og Besigtelses Forretning saavel over denne Gaards {.....} paastaaende Huse Bygninger og Jorden i sig selv, og dens tilhørende Skoug i hvad Stand og værdie samme nu befindes, i henseende til Ejendommens intenderede Forbedring og i Tilfælde af dens Indløsning, af nogen Odels Pretendent da sammes Erstatning, med alt deraf dependerende alt paa Grund af den Kongl: allernaadigste Forordning af 14 Januv: 1771 dens 8de Art: Der efter Reqvirenten Torbiørn Anderssøn nu Rise fremlagde det til denne Forretning udstyrede Skriftlige Rettens Stevnemaal af dato 16 Septbr: 1788, som med Laugtings Rettens Publications Paategning blev oplæst og lyder saaledes:

Lars Hanssøn tjener paa Grønning paa egne og 2de ældre samt en yngre Broder nemlig Samson Hanssøn og Henrich Hanssøn begge ældre, og Hans Hanssøn yngre end Comparenten [deres Vegne] alle Børn af Hans Pederssøn der med Odel og Ejendom har beboet gaarden Riise over i 20 aar tilstod, og, som forment Odels berettiget til Reqvirentens Brug i Riise, Vedtog lovlig Varsel til denne Forretning.

Reqvirenten

1789: 168b

Torbiørn Anderssøn Riise til inddragelse i denne Forretning fremlagde det Ham under 30te Maj 1788 paa Gaarden Rise meddeelte Skjøde Brev saalydende N: N: Der efter Han Reffererede sig til sin i Stevningen indrykkede Requisition, og sin dermed paa grund af Forordningen havende Hensigt, samt til den ende begiærede Forretningens fremme, under hvilken Han forbeholdt at opgive og beviise i hvad Stand Han og Formanden Torchel Nielssøn Riise ved Skjøde af 29de Januarii 1781 som Ejendom modtog Gaarden Riise, fra de sig nu i dag anmeldte Odels baarnes ældste Broder Peder Hanssøn Riise. Hvilket Skjøde efter Reqvirentens forlangende blev læst og lyder saaledes.

Retten med det samtlige Laugret i følge Reqvirentens forlangende og i følgeskab med Lars Hanssøn Grønning, overenstemmende med merbemelte allerhøist bemelte Forordning, derefter paa det nøjeste eftersaae alle paa denne gaard befindende Huse Bygninger som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøieste og rigtigste efter sammes nu befindende Værdie at Vurdere samt paaskjønne Jordens og Skovens beskaffenhed og tilstand, hvilket Laugrettet forsikrede paa det nøieste at efterkomme, og blev da følgende befundne og paaviiste Huse Bygninger af samtlig Laugrettes og besigtelses Mændene i den Stand de for nærværende Tiid er, anseet og taxeret af Værdie som følger

1. Røgstue af gl: forfalden Tømmer 8 ½ alen lang 8 ¼ Bred med Stav værks Forsval 2 ½ alen lang. J Stuen et Fag Vinduer, af Tømren, er 2de nederste omfar paa Østre og 3 omfar paa Væstre Side aldeeles forraadnet, har over alt ingen Bord Klædning, er belagt med gl: Næver Tag, og paa Forsvalen endeel Heller alt i nu befindende Stand Taxeret for 12 – 0 – 0
2. gl: raadnet Tømret Floer eller Fiøs, 6 alen lang 7 alen Bred indredet med 10 gl: forfaldne Baaser, har gl: Næver og Torv Tag, er øbset med Heller, under et \Tag/ med Naboens Floer i Wæstre Brøst, i den stand samme Bygning nu forefantes Taxeret i høieste Værd 3 – 0 – 0
3. Een Høe og Korn Lahde af Stav Værk har gode Materialier indvændig er Tækket med Helle Tag paa Søre, og 2/3 part med Helle Tag paa Nordre Siide, god Bord Klædning af Hun og Bord paa Nordre, men paa Søre Siide er Bord Klædningen samme slags, meget ringere, denne Bygning støder mod Naboens Lahde mod Vest, ansees i nu befindende Stand Værd i Høieste 16 – 0 – 0
4. Eet af gl: forraadnet Tømmer opført Smale Hus med Forsval af Stavværk, Tømren uden Borkl.: 5 ½ al: lang 4 ½ al: Breed Taxeret Værd 1 – 3 – 0

5. Een gammel forraadnet Tømret Stolpebod, maae nedrives, og kan ikke benyttes uden til Smale Hus, har paa hver Siide halvt en Helle og halvt en Næver og Torv Tag, er i høieste ikkun Værd 5 – 0 – 0

Fleere Huuse Var ikke paa Gaarden, efter Reqvirentens opgivende, da Peder Hanssøn Riise solgte samme til Torkel Nielssøn, men som nødvendig til gaardens Brug sagde Torbjørn Anderssøn at Hans Formand og Sviger Fader den ommelte Torchel Nielssøn har af Stav Værk ladet opbygge {af Stav Værk} et Jldhus 5 ½ al: langt og Bredt, over alt Tækket med Helle Tag og opført paa Øde Tompt. Dette Jldhus, saavel som en Tømret Boe med Forsval i Søre og Forskud i Nordre Brøst ligesaa paa Øde Tompt opbygd af Reqvirentens Sviger Fader Salig Torkel Nielssøn sagde Reqvirenten at være Hans aparte Ejendom, og ingen af disse sidst bemelte Huuse Jldhuset og Boen at følge Gaarden i Kiøb og Salg, hvilket Lars Hanssøn Grønning tilstod at Være Viidende om, og følgelig blev bemelte Huuse ej under denne Forretning betragtet eller Taxeret. Viidere sagde Reqvirenten Torbjørn Anderssøn at siden intet Nøst, Qværn Hus, eller sæter Boe fin-

1789: 169

des at tilhøre dette Brug, hvilke alle, efter Laugrettets Skøn nødvendig behøves og maae have; Saa agter Hand om Han en Tiid skulle Leve og Beboe gaarden, for det første at Bygge en Sæhl og Sæter Boe, dernæst Qværn Hus, og tilsidst om muelig Nøst eller Baade Huus, og for alt Reserverer Erstatning i sin Tiid i Tilfælde af Indløsning. -----

Foran beskrevne gaarden Riises tilhørende Huse Bygninger blev der paa sammen regnet og efter Taxation befunden at beløbe til den Summa 37 – 3 – 0 skriver Syv og Tredie Rigsdaler tree Mark.

Jordens Indhegnede Ager og Engebøe blev efterseet. Engebøen befantes god, kand dog ved aabne Veiter, Tuers afSkjæring, og Hævds udførelse paa samme, meget forbedres sær ost fra Thunet paa {.....} Søe Vejen. Agrene syntes Laugrettet havde alle behøvende Hol og Aabne Veiter, og at være vel dyrket, af gamle dyrkede Agrer opgav Reqvirenten det Laugrettet vidste at være rigtig. 1. Saug ageren 2 tønner Korn udsæd, Hvilken i Torchel Nielssøns Tiid for omtrent 5 aar siden er udviidet paa Søndre Kant til 1 ½ Skieppes udsæd. 2. Houg ageren ¾ tønnes udsæd. 3. Bræk ageren 3/8 td: udsæd. 4. Siøer Ageren 3/8 tønnes udsæd, hvor af gaardens forrige ejer Lars Hanssøn Grønnings Fader, som Husmand Bruger den halvedeel uden Afgift. 5. Staburs Flækket derpaa kand saaes omtrent 1/8 tønne. Videre Har Reqvirentens Sviger Fader efter Laugrettes opgivende opbrudt af nye Land en liden Ager kaldet Brueflækket, hvorpaa kan saaes ¼ td: Korn. Andet, Espeflækket 1/8 td: udsæd og desuden {lid} en liden Ager kaldet Lille Nesskie flækket 1/16 tønne Korn udsæd, og Her foruden ved stort Arbeide forekommet Riise Elvs Brud paa stor eller Saug Ageren og Gaardens Eng. De Forbedringer Torkel Nielssøn Reqvirentens Sviger Fader, saavel ved at indskrenke Elvens Løb, som Engebøens Forbedring og opbrudt nye Ager, hvorom Laugrettet ved nøje besked, ansaae Laugrettet i mindste at forhøje gaarden i dens Værd 16 rd:

Flere \eller/ Andre end disse beskrevne \Ager/ fandtes ikke.

Den Gaarden Riise underliggende Skoug er af saa ringe betydenhed at den fornødne Huse Vøeling eller Reparations Materialier, Underbord, og Brende Fang ikke aarlig der udj kand tages, men maae af Andre fremmede Kiøbes.

Saa vit Passeret fremstod Reqvirenten Torbjørn Anderssøn Riise og begjærede Forretningen tilført at Hand paa denne sin Ejendoms gaard Riise afvigte Aar 1788 paa alle formelte af Ham og Formanden dyrkede Agre ej har aflet mere end 13 Stads Tønder Havre. Forstret 9 siger Nie Klave best, hvor i blant 5 siger Fem Melke Kiør. 1 siger en Hest. 16 skriver Sexten Faar og Giedder, Hvilket Han troede Laugrettet og den ved Forretningen nærværende Lars Hanssøn Grønning kunne Bevidne.

Laugrettet sagde, de troer Reqvirentens opgivende er nøiagtig og rigtig efter forrige Aars Aufl og Forster; men de troer og at i gode Aar, det Lars Hanssøn paastoed i Hans Fader[s] Tiid har været aflet, kunde afles 14, 16 i høieste 20 tønner og Fostret 10 Klave best aarlig.

Reqvirenten vedblev sin Declaration som sanfærdig og rigtig, og da Hans tanker var om muelig at bringe denne gaard i en bedre Stand, saa har Hans herover gjorde Tilførsel hensigt til fuldkommen erstatning af den der som Odels mand skulle ville fratvinge Ham gaarden.

Lars Hanssøn Grønning paa egne og Sødskendes Vegne forbeholdt sig gaardens Indløsning i lovlig Tiid, som rette Odels Baarne.

Torbiørn Anderssøn igientog sin giorte Reservation om gotgiørelse for alle til gaardens Forbedring saavel ved Bygning som Rødning anvente Bekostninger, og tillige sig erstattet denne Forretnings bekostninger efter nærmere giørende Beregning og med saadan Paastand indlod denne Forretning til Rettens Beslutning.

og da ingen Viidere ved Forretningen havde at erindre eller Protocolen at tilføre, saa blev forinden sammes slutning anført dens Bekostninger

1789: 169b

saaledes nemlig.

Dommerens Skydz til Stædet 6 Miile beregnet for 5 Miile, 3 Mand			
og Baad á 2 mrk: pr: Miil		1 – 4 –	0
Diæt paa Henreise 5 Miile á 1 mrk:		0 – 5 –	0
Een Dags Forretning		3 – 0 –	0
Incamination og Beskrivelse med Reservation om Forretningen ved			
Udstædelsen skulle blive paa mere end 4 ark	bet:	1 – 3 –	4
Skydz og Diæt Retour		2 – 3 –	0
Stemplet Papiir til Forretningens udstædelse		0 – 1 –	8
De Sex Laugrettes Mænd hver for en heel Dags Forretning á 24 s:		1 – 3 –	0

Tilsammen, som efter Reglement af 24de Febr: 1708 og 11te Junii 1788 beregnet, Reqvirenten betalte med

11 – 1 – 12

Hvorhos Reqvirenten bemelte Torbiørn Anderssøn tilkjendegav end Videre at have udbetalt for det til denne Forretnings Foretagelse udtagne Rettens Stevnemaal med Stemplet Papiir, Expresse dermed til og fra Bergen, for sammes Læsning ved Laugtinget, og for bekjendte Odels Baarne her {ved} i Strandebarms Skibreed, item til Fogden for Laugrettets opnævnelse og til Lensmanden for sammes tilsigelse i alt 8 rd:

Og endelig paastod Han sig gotgiort sin Tiid, for Rettens Underholdning ved denne Forretning der i mindste har Kostet 8 rd:

16 – 0 – 0

Summa 27 – 1 – 12

Da til Slutning af den ganske Ret blev

Afsagt

Hvad foranførte Huuse Bygninger og Jorden saavelsom Enge Bøen som Agerne af Torbiørn Anderssøn Riise bliver forbedret og sin Tiid høiere Taxeret, gives efter aller høist bemelte Kongelige Allernaadigste Forordning 14 Januari 1775, Torbiørn Anderssøn Riise og Hans Arvinger Regres for, saavel som for denne Forretnings Bekostninger 27 rd: 1 mrk: 12 s: og hvad mere sammes Udstædelse maatte beløbe at faae Erstattet af hvem som til Odels Løsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning efter lovlig omgang pretendes.

Reqvirenten begiærede det passerede sig in Forma beskreven meddeelt som blev Bevilget. Udstædt

Extra Ret Delinquent Sag

Anno 1789 den 23de Juli Morgen er Extra Rett sadt i efterskrevne Delinquent Sag, og Betjent for Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz som i andre Hans Embede vedhørende Forretninger fraværende, ved hans Eedsvorne Fuldmægtig Hans Leierdahl Rose, i overværelse af efterskrevne hertil af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Foged Koren opnævnte Eedsvorne upartiske ubeslægtede og ubesvoglede Laugrettes, som tillige meddoms Mænd navnlig

1. Erich Pedersøn Aachre 4. Poul Aadsøn Havneraas 7. Poul Christianss: Dybsl:
2. Hactor Pederssøn Aachre 5. Erich Hanssøn Dybsland 8. Cornelius Brynildss: Boland
3. Hendrich Jverssøn Dybsland 6. Helje Brynilds: Houge

Da Velædle og velviise Hr: Foged Ulrich Willum Koren ved Fuldmægtig Hr: Nicholai Nachschow, lod anmelde eget lovlig Forfald og at H/an/d som Actor efter Ham til Hænde kommen skriftlig Anmeldelse fra Sogne Præsten i Strandebarms Præstegæld Velædle og Velærværdige Hr: Ditmar Kahrs af 5te Junii sidst, og seenere Ham i Anledning deraf fra Amtet tillagt ordre til Action og Bevilling til Extra Rett af 10de samme Maaned har paa Justiciens og sit Embedes Vegne til dette Extra Ting Tiid og Stæd, ved Skriftlig Stevnemaal datteret 23de Junii h: a: ladet indstevne ugift qvinde Kari Anders datter fordie Hun skal have fød Barn i Dølgsmaal, derom at være Rettens Examen undergiven, see Documenter i Rettelagt, høre Vidner stevnte og ustevnte, samt lide Dom. Ved samme Stevnemaal er bemelte Kari Anders datters Forældre Faderen Husmand Anders Jacobssøn og Moder Anne Haavers dt: af Pladset Tioberg under gaarden Brue, samt den til det i Dølgsmaal fødte Barn opgivne Fader gift Mand Niels Anderssøn Teigland nu paa Næs, alle indkaldet at være Rettens Examen undergiven see Documenter i Rette lagt, høre Vidner, samt efter omstændighederne og nærmere Paastand at lide Dom, med mere bemelte Stevne-

1789: 170

maal indeholder, hvilket Actors Fuldmægtig tilligemed oven ommelte Sogne Præstens Anmeldelse og Amtets Bevilling til Extra Ret nu i Rette lagde og blev samme for Retten, hvor Delinquentinden Kari Anders dt: løs og ledig uden Baand og Jern var fremstillet, i den for Hende Beskikkede Defensors Lensmand Svale Heljessøn Øfre Waages nærværelse, og hvor Hendes benævnte indstevnte Forældre, samt den af Hende opgivne og her foran benævnte Barne Fader, alle tree løse og leedige uden Baand og Jern, tillige var tilstæde, eet efter andet lydelig og tydelig blev oplæst og lyder først Sogne Præsten Hr: Ditmar Kahrses Anmeldelse saaledes: 2det Amtets ordre til Action og Bevilling til Extra Rett saaledes: og 3de Stevnemaalet med derpaa ved Dommeren Sorenskriver Cancellie Raad Schiøtz paategnet Berammelse til i dag saal:

Derefter Fuldmægtigen Hr: Nachschow opgav de i denne Sag under Falsmaal indstevnte Vidner at Være følgende: Erich Anderssøn Teigland og Hustrue Johanne Jsachs datter. Johannes Johannessøn Børsem og Hustrue Herborg Davids dt: Peder Nielssøn Børsem og Hustrue Mallene Johannes datter, med tjeneste Pige Kari Johannes datt: Husmand Ole Olssøn Echebræchen og Hustrue Christi Aadnes dt: Husmand Jver Aadnessøn Echenæs og Hustrue Marithe Ols dt: Peder Johannessøn Berge. Haaver Arnessøn Berge. Hans Pedersøn Brues Hustrue Sønneve Hansdt:, og Erich Olssøn Brues Hustrue Helga Ols dt:, dernest til Stevnemaallet[s] lovlige Afhiemling fremstillede Stevne Vidnerne Lensmand Svale Heljessøn Øvre Waage og Poul Christianssøn Dybsland, som begge under Lovens Eed med oprakte Fingre forklarede i lovlig Tiid og paa lovlig maade at have forkyndt det nu i Rette lagde og oplæste Stevnemaal for saavel Delinquentinden Kari Andersdatter som de øvrige indstevnte paagiældende, samt nu navngivne Vidner, og talte ved enhver selv undtagen Jver Aadnessøn

Echenæs og Hustrue Marithe Ols datter, men Indstevningen i saavit dem som Vidner angaar Er for deres Boepæl forkyndt i Deres Husbondes Johannes Johannessøn Børsems paahør.

Actors Fuldmægtig anmeldte end videre, at foruden den i Sogne Præstens Anmeldelse ommelte, ved Ham foretagne og beskrevne Besigtelse over det dødfundne Barn, Har Hans Principal Hr: Foged Koren overenstemmende Rescript 5te Octbr: 1787, da Delinquentinden Kari Anders Datter blev paagreben for at bringes til Bergen, hvor Hun ved en over det døde Barn foranstaltet Obductions Forretning skulle være nærværende, den 6te Junii sidst skriftlig tillagt Lensmand Svale Øfre Waage ordre i Vidners nærværelse, at fordre Hendes svar til 2de i ordren indførte qvestioner, og at lade Hende Kari Anders datter ved kyndige qvinder Besigtige om Hun har fød Barn og om Hun haver Melk i Brøsterne. Denne ordre, tilligemed den i Stiftets Brev, ommelte afholdte Obductions Forretning datteret sidstleden 9de Juni, Fuldmægtigen nu i Rette lagde, og blev først ordren med de Vedtegnede af Lensmanden bekræftede Svar, til hver Post i sær, og dernest Obductions Forretningen et efter andet oplæst og lyder saaledes:

Defensor Svale Heljessøn Øfr: Waage der som meldt mødte vedtog Varsel som Defensor og lovede at ville i agttage Delinquentindens lovlige Forsvar.

bemelte Delinquentinde Kari Anders datter, Hendes Forældre Anders Jacobssøn og Anne Haavers datter Tioberg, samt Barne Faderen Niels Anderssøn Teigland var som før meldt alle løs og ledige uden Baand og Jern for Retten tilstæde, af Vidnerne, de foran navngivne mødte alle undtagen Peder Nielssøn Børsems Hustru Mallene Johannes datter og Husmand Jver Aadnessøn Echenæs; samtlig mødende tilstod og vedtog lovlig at være Stevnet, og for den ej mødende Mallene Johannes datter Børsem anmeldte Hendes Mand Peder Nielssøn Svagheds Forfald. Marithe Ols datter Echenæs anmeldte og for sin Mand Jver Aadnessøn at Han ej var frisk og at Han intet vidste at vidne til oplysning i denne Sag.

Hr: Nachschov udbad sig af Retten: at Delinquentinden saavelsom Hendes Forældre og Barne Faderen maatte en hver for sig antages til Forhør og nøieste Examination, samt der efter Vidnerne

1789: 170b

ligeledes efter aflagt Eed, at gjøre deres Forklaring, sagde derhos at Lensmanden Svale Øfre Waage nu, end Viidere var beordret som Defensor at forsvare samtlig indstevnte paagiældende. Dette Lensmanden lovede, forsaavit samme, ved denne Sags udvikling og Forbrydelsernes Ventende Oplysning, kand passe sig.

Delinquentinden, efter at Hendes Forældre, Barne Faderen og Vidnerne vare udviiste fra Retten, fremstod løs og ledig uden Baand og Jern. Hendes Defensor Lensmand Svale Øfr: Waage, var for Retten nærværende da Hun forklarede: At Hendes Navn er Kari Anders Datter, og at Hun er omtrent 26 aar gammel fød paa Pladset Tioberg under gaarden Brue i Strandebarms Sogn, Præstegield og Skibreede, af Fader Anders Jacobsøn Huusmand paa Tioberg og Moder Anne Haavers Datter, som end nu begge er i Live og beboer bemelte Plads Tioberg, var Hiemme hos sine Forældre til omtrent sit 11 aar, kom derpaa at tjene gaardmand Hans Ohme et aar, var siden efter Hiemme hos Forældrene og tildeels borte hos Andre, et aar, kom derpaa til Børsem hvor Hun tjente gaardmand Torbiørn Olsson i 7 aar, kom derpaa at tjene {gaard}\Vilkaars/mand Lars Nielssøn Teigland hvor Hun til dette aars Vaar var 2 aar. Har som meldt til denne Tiid ernæret sig i Tjeneste hos Bønder Folk ved Bonde Arbeide, blev for omtrent 10 eller 11 aar siden medens Hun tjente paa Ohme antaget til Confirmation, af daværende Sogne Præst for Strandebarm Sal: Hr: Markers Søn Capellan Hr: Hans Marker, og nogle uger efter for samme Præst gik første gang til Guds bord i Strandebarms Hoved Kirke, har siden aarlig uden forsømmelse gaaet til Alters, og sidste gang Communicerede Hun i bemelte Kirke Christi Himmelfarts dag dette aar; og siden Hun ej har været udenfor men

bestandig opholdt sig i det benævnte Strandebarms Hoved Sogn, saa har Hun intet Pas eller Skudsmaal at fremviise, men er hos sig selv overbeviist om og har en god Samvittighed for, ej nogen sinde, at have begaaet andet Lejermaal eller nogen anden grov Forbrydelse eller misgierning, end denne hvorfore Hun nu er Arresteret og Actioneret og hvorom Hun forklarede at Hun fra Hun var Barn har kjendt Niels Andersson, og er med Ham \som Hun nu veed/ i 3de Leed beslægtet men blev nøiere bekjendt med Ham efter Han kom i Tieneste paa Teigland hvor Han \og/ tiente hos gaardmand Erich Andersson og hvor Han for 2 aar siden til indeværende aars Høst at regne, blev gift med sin endnu levende Hustrue Anne Jvers dt., som tjener Norden for Bergen hvor Hun henimod 1 ½ aar har været og opholdt sig; og maatte beklage at Hun vel vidende Han var gift Mand, men ej da vidste at være beslægtede, har, for omtrent 1 aar siden, efter \at/ Hans benævnte Hustrue var reist fra Ham i Tjenesten Norden for Bergen, af Ham, afvigte aar mod Høsten Michaeli Tiid, første gang lod sig overtale og forføre til utugtig sammen Leje og legemlig omgang, og Har siden, som Hun nu erindrer, ikke mere \end/ 2de gange igientaget saadan syndig gierning, Hvoraf Hun noget Kort efter Juul sidst først mærkede Hun var frugtsommelig, hvilket Hun dog ej til fulde blev overbeviist om før, omtrent 3 uger efter Juul da Hun første gang fornå, at Forsteret havde Liv og Bevægede sig, og da strax aabenbarede det for Barne Faderen Niels Andersson, som ikke vilde troe sligt, og sagde: det var ikke sandt, at Hun var Frugtsommelig, siden efter talede Hun ikke til Ham herom, men forblev i sin tjeneste til sidste Foraars Korsmisse Tiid, da Hun reiste fra Teigland og tog Tieneste paa Børsem hos gaardmand Johannes Johannesson. Da Hun talede til Niels Andersson om sit Svangerskab, hverken forbød Han Hende at aabenbare det, eller raadede Hende til at holde det dult, ikke destoe mindre taug Hun og ej aabenbarede hverken for sin Husbonde eller Madmoder eller nogen anden, end ikke sine Forældre, de Hun undertiden besøgte, at Hun lavede til \Barsel/ eller var Frugtsommelig, og mærkede Delinqventinden ej, saa lenge Hun var paa Teigland at nogen havde Her om Mistanke mod Hende. Skam og undseelse holdt Hende fra at aabenbare sit Svangerskab saa lenge Hun troede det var muelig at holde det skjult, men aldrig havde Hun i sinde under Svangerskabet at fordrive Fosteret mindre at føde i Dølgmaal eller efter Fødselen at være Aarsage i dets død; som meldt Korsmisse Tiid sidste Foraars flyttede Delinqventinden i sin Tjeneste paa Børsem

1789: 171

da omtrent 14ten dage efter, Hendes Madmoder Herborg Davids dt: Hustrue til Johannes Johannesson Børsem sagde til Hende at Folk sagde Hun Var frugtsommelig, og spurgte om det var Sandhed, Delinqventinden nægtede og dermed forblev det, indtil Morgenens efter da hendes Husbonde atter gjorde Hende samme Spørgsmaal, og gav Delinqventinden Ham samme Svar og nægtelse, det baade Han og Hustruen ej vilde troe, siden Hun Delinqventinden var saa tyk; men dette bragte Hende dog ej til at gjøre nogen tilstaaelse for dem, uagtet Hun baade medens Hun Var paa Teigland, og efter at Hun var kommen til Børsem tit og ofte, dog ej hver dag mærkede af Forsteret stærkere Bevægelse. J begyndelsen afvigte Høst og Vinter var Hun af og til Sygelig, dog ej betydelig, uden en á Toe dage noget efter Mikkelsdag, at Hun ej kunde forrette sit Arbeide. J den tiid Hun var Frugtsommelig paa Teigland og Børsem Har Hun ikke forrettet noget usædvanlig tungt Arbeide heller ikke faldet eller stødt sig. Christi Himmelfarts Dag var Delinqventinden ved Strandebarms Kirke, da Hendes Moder Anne Haavers dt: Tioberg af rygte i Bøigden havde hørt at Delinqventinden var mistænkt for at være frugtsommelig {og} spurgte \Hun/ hende, dog saaledes at ingen hørte det om rygten var sandt, hvortil Delinqventinden svarede nej. Delinqventinden havde udregnet sin Fødselstiid, saaledes Hun forstod det, og troede var rigtig, til St: Hansdag sidst, og Ventede sig ikke før; sidste 2de Pintse Dag den 1ste Juni uden at mærke til nogen

Svaghed eller forandring hos sig gik Hun, efter den dag at have forrettet sit arbeide Duer maaels Tiid eller Kl: 10 før Middag, med sin Madmoders Tilladelse, i selskab med Pigerne Kari Salomons Datter Wiigen og Marithe Salomons dt: Børsem, fra Børsem til sine Forældres Hiem og Huus, dog i Forsæt samme dags aften at gaae tilbage i sin Tjeneste. Men just som Delinqventinden kom mod Forældrenes Huus mærkede Hun {at} forandring hos sig og blev Syg, kom dog frem, og fant Forældrene Hiemme. Moderen som formærkede at Delinqventinden var syg sagde da atter til Hende: at troede nu Hun var med Barn siden Hun var saa tyk bad Hende tilstaae det; men Delinqventinden svarede hverken nei eller ja, Taug ganske og lagde sig i en Bænk, reedet som Sæng i Forældrenes Stue, blev der liggende til mod Soel gik ned da svagheden lettede, og Delinqventinden stod op, men var dog ej i stand at gaae tilbage til Børsem, blev natten over hos Forældrene, lagde sig ned sædvanlig tiid, var noget syg, dog ej meeget, mærkede da, saavel som siden \efter/ om natten og den forgangne dag at Hendes forster levede og bevægede sig, dog ej saa stærk, som tilforn. {Vidnet so} Delinqventinden sovne ej den natt, og iidelig havde ont og Haarde Veer 5 á 6 gange indtil over midnat mod Morgen, Hendes Forældre laae begge i samme Stue og var sovnet, da Delinqventinden blev saa haardt angreben af Fødsels smerte, at Hendes Moder af Delinqventindens Jammer Vognede, og ved samme Vognede og Faderen. Moderen stod derpaa af sin sæng og kom hen til Delinqventinden som end nu laae i Benken sagde til Delinqventinden: det er Barsel ont Du har; og da først tilstod {Hun} og aabenbarede Delinqventinden for sin Moder at være frugtsommelig, men paa Spørgsmaal om hvem Barne Faderen var, sagde at vidste det ej. Fødsels Veerne blev Haardere og stærkere, Delinqventinden i sin Moders og Faders overværelse, skjønt Faderen laae i sin Sæng men Moderen var ved Hende, Krøb frem at!! (af) Benken hvor Hun var lagt, og paa Knæerne, fremmenfor samme, fødte et Barn som kom ret frem, og Moderen Anne Haavers datter modtog \det/, uden at falde mod gulvet eller stødte sig, efter at Hovedet var født blev det nogen Tiid staaende i Fødselen, og Delinqventinden formedelst Svaghed kan {da} ikke sige, Hun da eller nogen \kort/ stund før Hun fødte mærkede, at Forsteret bevægede sig, efter at det var fød, fulgte strax efterbyrden, som Delinqventens Moder(?) modtog, sagde: uden at Delinqventinden saae Barnet, at det var dødt. Delinqventinden Hialp sig selv op i sin Sæng, Moderen skildte Forsteret fra efterbyrden ved at over Klippe navle strængen, men bant ej for same da Hun paastod, og Delinqventinden \som/ ej hørte Lyd {eller} der af vist troer \at Barnet/ var dødt fød, besynderlig siden Hendes Moder havde forsøgt \at/ aabne Barnets Mund, og derefter paa ingen maade mærkede til Liv; Delinqventindens Moder uden som meldt, at Binde for Navle Strængen, Toede derpaa det

1789: 171b

fødte Barn i Koldt Vand, iførde det en Skiorte som Delinqventinden havde selv Syet paa Børsem, og bragt med sig, og leverede Moderen, der ej tilforn havde seet samme Skjorte. da barnet saaledes var trukket i Skiorten lagde Moderen det \oven for/ Delinqventindens Sæng uden at tale noget. Delinqventinden betragtede det {da} ej {først} nøje, {og saae ligesom og} \Men/ under og ved Vaskningen eller da det blev Toet, var bleven Vaer \og saae/ det var et drænge Barn, \som/ var fuldkommen stort, havde Haar paa Hovedet, men kan ej Huske, Hun saae efter om det havde negler, og mærkede Hun heller ikke, at blod løb hverken giennem den utilbundne Navle Stræng eller Barnets Mund eller Næse, og da det blev fød var navle strængen ej om dets Hals. Efterbyrden blev Toe eller tre Dage efter Fødselen Brendt af Delinqventindens Moder som imidler tiid havde haft den skult i et Tørklæde i en Bøtte i Stuen. Barnet som dødt, bad Delinqventinden sin Moder, efterat det var iført Skjorten, og Klæd med en Høllek, eller Linnen Hue, paa Hovedet, hvilken Delinqventinden selv ligesaa havde syet og bragt med sig, og barnet Videre indsvøbt i et Tørklæde, ej at legge bort, \men/

det blev derpaa ved Moderen lagt i Stue Benken ovenfor bordet, saaledes, at om Folk kom ind, ingen kunne see det, hvor det blev liggende indtil Fierde Pintse dag den 3de Juni mod Aften da Hendes Fader tog det og bar det hen paa en Hans Stolpe bod, hvor var mere kaldt end i Stuen; Dagen efter som Barnet var fød om Natten, holdt Delinqventinden Stadig ved Sængen, dagen efter som var den 3de Juni var Hun stundom oppe og paaklæd men gik ej, tilbage i sin Tjeneste, fra sine Forældres Hus før den 4de Juni, imidlertid medens Hun Delinqventinden var Hiemme talede Hun lidet og saa got som intet med sine Forældre, men hørte de talede mellem sig at ville aabenbare Barne Fødselen, som Delinqventinden ej nogen sinde bad skulle holdes Hemmelig; men saa lunge Hun som meldt var Hiemme blev det dog ej bekjendt for nogen, uagtet Erich Olsson Brues Kone Helga Ols datter baade første og Anden Dagen efter at Barnet var fød, var inde i Stuen hos Delinqventinden, hvor Delinqventindens Forældre og var tilstæde, og spurgte hvordan Delinqventinden levede, som allene svarede, at var syg, men sagde ej viidere hvor tilstod. Delinqventindens Moder lod og ved Iver Echenæsens Hustrue Marithe Ols datter den 2de Juni spørge Delinqventinden om hvordan Hun levede, og fik samme svar, som Helga Brue, denne bemelte Marithe Ols dt: talede ellers med Delinqventindens Moder, Delinqventinden Veed ej hvor om. Da Delinqventinden, som meldt den 4de Juni Morgen kom tilbage til Børsem fant Hun sin Husbonde og Madmoder, og sadte sig derpaa i Ildhuset/ at bage flad brød, og nævnede ej til dem eller nogen at Hun havde fød Barn, før end nogle timer efter samme Dag, Husbonden Johannes Børsem i sin Hustrue Herborg Daaves datters, Naboe Kone Mallene Johannes dt: og Hus Kone {Briethe} Marithe Ols datters nærværelse tilspurgte Delinqventinden hvor stod til med Hende, Delinqventindens Fader var og nærværende, da Husbonden blev Ved at sige til Delinqventinden: Hun nu Var anderledes og meget smalere {end} ej saa tyk, som da Hun gik Hiem, paastod det ej var ret fat med Hende, og {for} tilligemed bemelte qvinder formanede Delinqventinden at bekjende Sanheden, Hun Taug en tiid ganske, men derpaa for alle benævnte tilstod og bekjendte at Hun havde fød Barn{et}, sagde som og Sanhed var at det var død fød og at det var at finde i Hendes Forældres Huus, hvilket {sidste} Hendes Fader, som da tillige nærværende, og tilstod. Delinqventinden blev spurgt om hvem var barne Fader, og svarede endnu til disse nu forsamlede, ligesom før til Moderen, at Vidste det ej, og Kjendte Ham ikke. end nu noget over Middag samme Dag kom Dæggen Hr: Ole Brygman til Børsem, ind i en Boe hvor Delinqventinden var ene, Han spurgte efter hvor stod til med Hende, da Hun strax gjorde samme tilstaaelse og Bekjendelse for Ham, som Hun nyelig tilforn havde giort for sin Husbonde og øvrige benævnte. Hendes Husbonde gik derpaa til Sogne Præsten og anmeldte Delinqventindens Bekjendelse, {Delin} og blev Delinqventinden samme dags aften den 4de Junii ved sin Madmoder ført fra Børsem Hiem til sine Forældres Huus, hvor Præsten samme aften tilligemed Medhielperne Peder og Haaver Berge, samt qvinder Synneve og Helga Brue indfant sig i Delinqventindens Faders

1789: 172

Stue hvor Delinqventinden og Hendes Forældre var, dog troer Hun at Præsten ej bemærkede Hun var tilstæde. Han begjærede: at faae see det døde Barn hvorpaa Delinqventindens Forældre, svarede det laae paa Staburet, de gik ud af Stuen, Præsten og alle benævnte fulgte med. Delinqventinden blev allene tilbage i stuen, og har Hendes Fader fortalt Delinqventinden at Hand bar Barnet frem som da blev synet og Besigtet. Delinqventinden var ej som meldt til stæde eller blev Hæntet ud, eller noget tilspurgt, men Vedstod \nu/ at det Var Hendes Barn som blev frembragt og af Bemelte Besigtet. Hvilket Hun og for Lensmanden tilstod og vedkiendte sig da Hand kom for at Arrestere Hende og tillige med Fosteret bringe Hende til Bergen. Efter at Præsten og medHielperne med de flere var gaaet Bort, har Delinqventindens Fader sagt, at han lagde Barnet ind paa Stolpe Boden igien. Hun og Hendes

Forældre gik derpaa til Sængs. Morgen efter kom benævnte medhielpere atter tilligemed qvinderne tilbage, talede ej \med/ Delinquentinden som endnu ikke var opstaaen, men hørte \fra Stuen/ de ude paa gaarden talede til Delinquentindens Forældre, fordrede atter det døde Barn frem leveret det de sagde, indtil Viidere at ville nedsætte i en Kiste under lukket Laas, hvilket og efter Delinquentindens Faders fortelling skeede den 5te Junii {og t} Morgen, og At Kisten blev staaende paa Staburet, men nøglen dertil tog Medhielper Haaver Berge i sin Bevaring. Delinquentinden saae ej sit døde Barn fra den Tiid det blev udbragt af Stuen ved Hendes Fader og henlagt paa Staburen, forinden som meldt, at Lensmanden efter Fogdens ordre Løverdagen efter, som var den 6te Junii kom til og i Delinquentindens Faders Hus. imidlertid den 4de Junii om Aftenen just som Delinquentinden var kommen tilbage \fra Børsem/ aabenbarede Hun for sine Forældre paa deres tilspørgende at den rette Barne Fader var Niels Anders!! (Anderssøn) Teigland nu paa Næss hvorpaa Forældrene fortalte Delinquentinden det Hun ej tilforn vidste, at Hun var bemelte Niels Anderssøn i trede lige Leed beslægtet, og denne Delinquentindens Bekjendelse og deres egen opdagelse om Slægtskabet, anmeldte de strax for Præsten og Hans medhielpere. Delinquentinden forsikrede: ej at have haft legemlig omgang til Besvangrelse med anden Mands Person end bemelte ægtegifte Mand Niels Anderssøn ligesom og at denne hverken har bedet lokket eller truet Delinquentinden til ej at bekjende paa Ham, eller som formeldt at holde sit Svangerskab Skiult, og siden afvigte Foraar de skildtes paa Teigland og delinquentinden kom til Børsem, har Hun hverken seet Ham før i dag her for Retten, eller talt med Ham; Da Lensmanden den 6te Junii kom til Tioberg havde Han med sig Peder og Haaver Berge samt Konerne Synneve og Helga Brue, i disses saavelsom Delinquentindens Forældres nærværelse optog Han af den laasede Kiste Barnet, viiste samme for Delinquentinden som paa tilspørgende, da {liges} tilstoed, ligesom Hun end nu tilstaar og Vedstaar, at det Var Hendes Barn Hun da saae, og svarede Hun tillige paa fra Lensmanden fremsadt Spørgsmaael ligesom Hun i dag her for Retten har forklaret at efterbyrden blev som sædvanlig bruges brendt. Delinquentinden blev og samme dag \og Tiid/ af benævnte qvinder tilspurgt om Hun havde fød {...} \det/ barn de da saae hvortil Hun atter svarede ja, og efter deres forlangende som beviis paa, at Hun havde fød Barn Malkede Delinquentinden selv ren \og ret/ Melk af sine Brøster. Da dette alt var forbie blev Delinquentindens døde Barn atter nedlagt i samme laasede Kiste som før, og tog Lensmanden nøglen til sig, Kisten blev desuden forsegleet saavel af Lensmanden som medhaftede Vidner, derpaa befallede Lensmand[en] Delinquentinden \strax/ at følge sig til Tingstædet Giermundshavn hvor Øvrigheden var; med Lensmanden som Tog Kisten hvori det døde Barn var nedlagt med sig, reiste Delinquentinden Løverdag den 6te Junii fra Tioberg til Giermundshavn, hvor fra Hun viidere efter Øvrigheds Foranstaltning tilligemed Kisten hvor i Liiget var, under Vagt \blev bragt/ til Bergen hvor Hun var nærværende under Raadstuen, og saae at Hendes

1789: 172b

Barn der blev af en Docter {blev} opskaaret og besigtet og der atter paa Docterens tilspørgende svarede ja at det var Hendes Barn som de der havde for sig, og hvilket Delinquentinden efter at Obductions Forretningen var sluttet saae blev nedlagt i Kisten det var taget ud af, og blev Hun tilsagt at Barnet skulle blive Begravet i Bergen, men Hun at reise tilbage, siden Hun kom fra Bergen har Hun nu omtrent Sex uger været i Arrest hos Lensmand Svale Heljessøn Øfre Waage, anderledes end som meldt, er Delinquentinden ej af nogen Blevet Besigtet, Hun Veed og troer paa sin Samvittighed ikke bedre rettere og vissere end at Barnet var død fød, og er Hun aldeles frie for, enten selv eller ved andre, ej Voldsom at have behandlet det, {eller} eller ved nogen Haand gierning været aarsage i dets død, heller ikke har Hun under svangerskabet hverken indtaget Medicamenter eller tilføjet sig \eller/ Forsteret

\noget/ ont. Delinqventinden blev sin Forklaring og gjorde Bekjendelse forelæst den Hun vedstod som sanfærdig og rigtig, sagde ej at Viide mere uden dette at Huusmand Ole Echebrechen boer gandske nær Hendes Faders Hus, ikke et steenkast derfra, at {de} \Han og Hustrue/ den nat Hun fødte Barnet var ved deres Hus og gierne kun/n/e været tilhæntet, men Delinqventinden mente Hun havde nok Hielp i sine Forældre, sagde end Viidere: Vist at have villet aabenbare Barnefødselen og gjøre samme almindelig bekjendt og aldrig at have tænkt paa, om end muelig, bestandig at skjult det, dog nu for sildig maa beklage at undseelse ukyndighed Eenfoldighed og Frygt for aabenbare Skam og Straf, ene og allene har været {har været} aarsage udi at Hun ej før end skeed er har aabaret!! (aabenbaret) sit Svangerskab og paafulgte Fødsel, andet til sin Undskyldning Veed Hun ej at fremføre, og \da Hun/ selv Veed sig frie for, hverken paa nogen giørende eller efterladende maade, at have været aarsage i sit Barns død, saa underkaster Hun sig mildeste Dom og sin Konges naade, overlader i øvrigt sit viidere Forsvar til den for Hende beskikkede Defensor, og paa Rettens tilspørgende til slutning declarerede Delinqventinden at Hun ej har Arv eller anden Ejendom, uden nogle faa gangklæder, hvor over Hr: Nachschov paa Hr: {.....} \Fogdens/ Vegne forbeholdt at lade holde Forretning, og da bemelte Hr: Nachschov nu ej havde Delinqventinden viidere at tilspørge Saa blev Hun fra Retten overleveret til Vagten, og som Natten paafuldt beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 24. Juli 1789 Morgen tiilig Continuerede dette Extra Ting og denne Sag. Retten Betjente forbemelte Dommer og Laugret, da Actors Fuldmægtig og Defensor mødte, samt Delinqventinden og de øvrige Jndstevnte løs og ledig uden Baand og Jern for Retten, hvor og de i gaar navngivne Mødende Vidner {og} var tilstæde.

Da efter at Delinqventinden, Hendes Moder, Barne Faderen og Vidnerne fra Retten Vare udviiste, Fuldmægtigen Hr: Nachschov fremstillede Delinqventindens Fader og begiærede Ham af Retten Examineret. Han fremstod og blev af Dommeren paalagt og tilholdet, at gjøre sin Forklaring i denne Sag, saa sanfærdig nøiagtig og rigtig, som Han i Tiid og Tilfælde om det bliver Ham paalagt, med Eed kan bekræfte, hvilket Han lovede og forklarede: At Hans Navn er Anders Jacobssøn 70 aar gammel føed paa gaarden Hope i Opdahls Skibreede og Tysnæs Præste giæld af Fader Husmand Jacob Torbjørnsen Hope død for saa lenge siden at Deponenten ej kan mindes at have seet Ham, og Moder Anne Lars Datter død for omtrent 10 aar siden. Var Hiemme Hos Moderen til sit 9 aar, som {efterat} \forinden/ Deponentens Fader var død fløttede til gaarden Ohme her i Strandebarms Præstegiæld og Sogn, hvor Hun som Hus Kone forblev indtil sin død. Siden Deponenten fløttede fra sin Moder Har Hand tient paa adskillige Stæder hos Bønder Folk i Strandebarms Sogn indtil Han var omtrent 34 aar gammel, imidler tiid, da Han var omtrent 18 paa 19 aar blev Han antaget {til Confirmation} i Strandebarms Hoved Kirke af Capellan Hr: Hans Høch til Guds bord, efter i forvejen for Ham at have gjort reede for sin Kundskab om Gud og Hans ord, og har siden uden forsømmelse aarl: gaaet til Alters, og sidste gang Christi Himmelfarts dag i aar. Deponenten har al sin Tiid paa reedelig maade ernæret sig ved Bonde Arbeide, og da Han var som melt 34 aar blev Han gift med sin end nu levende Huustrue, Har med Hende omtrent i 36 aar beboet Pladset Tioberg under gaarden Brue og Har i dette sit lovlige ægteskab med Hustruen Anne Haavers datter aflet 4 levende Børn, hvor af tre Allerede lenge

1789: 173

siden ere døde, og ingen lever tilbage uden Delinqventinden Kari Anders datter. Deponenten som al sin Tiid siden Han blev saa stor, {at} har bestandig været og opholdt sig i Strandebarms Sogn, og ej været der udenfor, har des aarsage ej noget Skudsmaael at foreviise, og ingen sinde har Han begaaet nogen Misgierning eller grov Forbrydelse, og angaaende

denne Sag hvorforre Hand nu er indstevnet gjorde Hand som ej har været Arresteret følgende Forklaring: om sin Datter Delinqventinden Kari Anders Datter ved!! (veed) Han intet Lastværdig \af Hende/ begaaet heller ikke hørt nogen af alle de hos hvilke Hun har tient har haft noget at klage paa Hende. Hun har ikke begaaet nogen grov Misgierning eller andet Leiermaal end dette hvorforre Hun nu er Arresteret og Actioneret for og Hvorom Deponenten intet Veed, uden at efter hans dtr: Delinqventinden dette aars Vaar var kommen i tjeneste paa Børsem hørte Han af Bøigde Rygte at Hun skulle være frugtsommelig, talte ikke selv med Hende men Veed at Hans Hustrue sidste Christi Himmelfarts dag, da Delinqventinden tillige gik til Guds bord, havde Hende for sig spurgte Hende om sin Tilstand, fortalte Hende hvad Hun og Faderen {af r} Deponenten af rygte havde hørt om Hende, og har Deponentens Hustrue sagt for Ham at Datteren aldeles nægtede, at være frugtsommelig, hvorover Deponenten som selv ej havde seet sin Datter fra den Tiid Hun tjente paa Teigland før dette aars Vaarvinde omtrent i Marts eller først i April Maaned \da lod det derved beroe/. Hun fløttede i Tienesten paa Børsem gl: Korsmisse kaldet den 14 Maj sidst; og slet ikke troede Hvad Hand efter rygte om Hende havde hørt, før 2de Pintse dag sidst da Delinqventinden kom hjem til sine Forældre og klagede sig ont over Maven, da Deponent{ind}en syntes Hun var usædvanlig tyk, taledes dog ej selv til hende, men hørte Hun blev af sin Moder Deponentens Hustrue tilspurgt om Hun ej var frugtsommelig, og at Datteren svarede endnu nej, sagde at kunne ikke sige det som intet var. Hun lagde sig derpaa need, blev liggende til mod Aften da Hun stod op og blev oppe til sædvanlig Sænge Tiid, nævnede ikke et ord til Deponenten af hvem Hun ej heller blev tiltalt, før om Aften samme dag da Deponenten som havde hørt sin Datter klage over at være syg sagde: Hun kunne være Hiemme hos Ham og Hustrue Natten over. Hun blev, de lagde sig alle sædvanlig Sænge Tiid. Deponenten sovnedes og uden at Viide af noget, sov til mod Morgen den 2de Junii, da Han Vognede, Hørte Hans Hustrue som endnu laae i Seng hos Deponenten gav et Raab fra sig; hørte og Mærkede Hun strax stod op gik hen til Datteren som end nu laae i sin Sæng. Deponenten som Døvhørt mærkede ikke til nogen uroelighed eller Skrig og Jamren af Datteren heller ikke om eller hvad mellem dem blev talt, Deponenten blev liggende roelig til strax efter hans Hustrue var kommen Hen til Datteren's Sæng/ Han hørte sin Hustrue raabe høit: Gud trøste og bedre mig, da Deponenten, sadte sig op i sin Seng, saae Datteren krøb frem af sin Seng, lagde sig paa Knæerne fremmen for sin Seng da Hun strax fødte Barn som Deponentens Hustrue modtog. Deponenten som saae derpaa spurgte om Barnet levede men fik til svar af sin Hustrue: Nei det er dødt, strax derpaa kom efterbyrden. Delinqventinden hialp sig selv i sin Sæng. Det fødte Barn betragtede Deponenten ej, hørte ej heller det at give nogen Lyd fra sig men saae at H/an/ds Hustrue, strax Hun havde modtaget det {giorde s} aabnede dets Mund og gjorde sig umage for at blive Vis om det var levende eller ej. Deponenten saae Barnet men mærkede ikke at det rørde eller bevævede!! (bevægede) sig i mindste, Hand følede ej derpaa veed derfor ej om det var koldt eller Varmt, det var et fuldkomen stort \Drænge/ Barn, havde haar paa Hovedet og nægler paa fingre og tæer og Har Deponenten seet baade større og mindre nye fødte fuldbaare Barn end dette var, men om dette var fuldbaaren, Ved Deponent{ind}en ikke vist at sige, at det var levende da det blev fød troer Deponenten ikke. Han saae sin Hustrue, som og før meldt, gjorde \sig/ umage for saasnart Barnet var fød, at erfare om det havde Liv men det var og blev dødt, og Hun herom sagde sig at være overbevist hvilket {Vidnet} Deponenten troer er rigtig, saae Han at Hun hans Hustrue strax Vaskede og toede Barnet, førde det derpaa i en Skiorte og knyttede en Høllek eller Linnen Hue paa dets Hoved, hvilke Klæder Delinqventinden Hans datter

selv havde bragt med sig, og ej af Deponenten før seet, derpaa Barnet blev indsvøbt i et Tørklæde for sig, og efter Byrden i et andet, og saaledes alt, uden at blive skildt fra hin anden, Ved Deponentens Hustrue henlagt paa Benken i Stuen ovenfor Bordet, hvor alt urørt blev liggende til Dagen efter 4de Pintse dags Morgen da Deponentens Hustrue i Deponentens overværelse atter tog Barnet og efterbyrden frem af Benken, og skildte samme fra Hin anden ved at afklippe Navle Strengen, som ej blev bunden for og hvor igiennem, Deponenten ej saae blod at flyde, Barnet blev atter indsvøbt i Klædet og igien henlagt i Benken ved Deponentens Hustrue som og samme dag sagde at have brendt efterbyrden, barnet blev liggende i Stue Benken Til 5te Pintse Dags Morgen den 4de Juni da medens Datteren endnu var Hiemme, Deponenten tog Barnet af Stue Bænken og bar det Hen paa sit Stolpe Bod, og lagde det der. Deponenten taledes ej med sin Datter om noget af det passerede, men havde samtale med sin Hustrue om for Husbonden Erich Brue at ville for det første gjøre Barne fødselen Bekjent, og af Han begiære at gjøre Kiste til Liiget hvori det kunne begraves, dette Deponentens Forsæt blev dog ej ved Ham eller Hustrue fuldført men samme dag den 4de Junii som var en Torsdag og tredie dagen efter Barnet var fød, førde Deponenten sin Datter tilbage udj Hendes tjeneste paa Børsem, da Hun der var kommen og medens Deponenten endnu var der blev Hun af sin Husbonde, som syntes at kunne see stor Forandring paa Hende fra Hun gik fra Hans Huus 2. Pintse dag, formanet at gjøre Reen Bekjendelse. J Deponentens overværelse tilstod Hun da offentlig for Husbonden, Madmoderen, Peder Børsems Hustrue og Jver Echenes Hustrue at Hun havde fød et dødt Barn som laae i Forældrenes Huus, dette Deponenten og tilstod at Være sanhed, Hun nævnede da ej hvem Var Barne Fader, men paa Deponentens tilspørgende strax Hun havde fød Barn sagde Hun først at det var en Mands Person som Hun ikke kjendte, ved hvem Hun i Vild Mark var bleven Voldtagen. Deponenten som ej ville troe sligt, formanede sin Datter at bekjende paa den rette, Hvor paa Hun samme Morgen Barnet var fød for Deponenten og Moderen tilstod og Bekjendte at gift Mand Niels Anderssøn Teigland paa Næss var Hendes fødte Barns rette Fader. Deponenten Ved!! (Veed) at denne Niels Anders!! (Anderssøn) er paa Møderne side med Delinqventinden beslægtet i 3de lige Leed, hvilket Han da sagde sin Datter Delinqventinden, om Hun vidste det før kan Deponenten ej sige. Da Deponenten havde leveret sin datter paa Børsem og Hun som meldt der havde giort Bekjendelse reiste Han igien til sit Huus og fortalte sin Hustrue at Datteren og Han havde giort ren Bekjendelse om Barne Fødselen, hvormed Hustruen var vel tilfreds, gik derpaa til Brue, men nævnede intet der, hvor Dægnen Hr: Brygman kom, bad Deponenten føre sig til Børsem hvorhen han havde ærinde, hvilket Deponenten gjorde. Brygman gik til gaarden, men Deponenten biede efter Ham ved Søen, paa udvejen blev intet talt om Datteren og Hendes Barne Fødsel men da Hand Brygman kom tilbage fra Børsem til Søen og paa tilbage Vejen til Brue, sagde Han {B} paa Børsem at have hørt at Hans Datter havde fød Barn, at Han taledes Ved Hende og at Hun selv ej vilde gjøre ren Tilstaaelse, Deponenten tilstod alt for Klokkeren, og efter at Have sadt Ham i Land gik hiem til sit Huus, hvor samme aften hans Datter atter kom hiem fra Børsem, og noget efter, Sogne Præsten med sine Medhielpere og 2de qvinder da passerede i alt som Præstens Anmeldelse derom lyder, dog saae Deponenten ej meget Blod paa Barnet og dets Klæder, ej heller at det var blaat paa den høire side eller noget andet Sted paa Legemet, Liiget blev derpaa igien henlagt paa Stolpe boden indtil Morgenens efter, og imidlertid ej rørt, eller Toet af nogen, da Medhielper{en} \Haaver Berge/ og qvinderne som Præsten i sin Anmeldelse har benøttet kom tilbage, ved Deponentens Hustrue blev det døde Barn til Benævnte udleveret. Deponenten nærværende, hvorpaa Liget i samtliges overværelse blev nedlagt i en laaset Kiste, Kisten indsadt i Stolpe Boden, og Nøgelen til Kisten tog Haaver Berge til sig, derved

forblev alt stille indtil 6te Junii som var en Løverdag da Lensmanden kom {hentede} og i nærværelse af Medhielperne aabnede den laasede Kiste optog barnets Lig, Viiste det for Delinqventinden som tilstod at det Var Hendes Barn. Deponenten saae og den dag samme tiid at Hans datter i nærværelse af Sønneve og Helga Brue, selv Malkede ret ren Melk af sine Brøster, Lensmanden tog baade Liget og Delinqventinden med sig og strax samme dag reiste fra Tioeberg, siden den Tiid, før nu i gaar her for Retten har Deponenten ej seet sin Datter eller talt med Hende. Om Barne Faderen Niels Andersson har Deponenten ej hørt andet end ærligt og got har ej heller nogen mistanke mod Ham at have raadet eller bedet mindre truet Delinqventinden til at holde sit Svangerskab skiult. Om Delinqventinden for Ham har sagt at Hun var frugtsommelig eller naar. Veed Deponenten intet om, der heller ikke har seet eller rettere talt med Barne Faderen, saavit nu erindres, for mere end aar siden. Deponenten vidste ikke at give nogen aarsage for at Han ej strax aabenbarede Barne Fødselen, han er gammel og enfoldig, havde vist det Forsæt at ville aabenbare alt, men det kom dog ikke dertil førend Delinqventinden Hans datter som meldt paa Børsem havde gjort Bekjendelse, hvilket Han nu alt for vel indseer ej at være Rett, men da Hand paa ingen maade er aarsage udj enten Barnets død, eller at datterens svangerskab er Holdt Hemmelig, hvor om Han ej vidste nogen vis besked før natten til Tredie Pintse dag den 2de Juni sidst da Barnet blev, som Han sikert troer og for Ham sagt, død fød. Saa Haabede og bad Han om Mildeste Dom og straf, fordie Hand ej strax aabenbarede Barnefødselen, og sagde at Hverken Hans Hustrue eller Datteren har bedet Ham om at holde samme, dulgt. Deponenten som nu ej vidste eller for nærværende Tiid af Actor og Defensor blev Viidere tilspurgt forblev for Retten. Hvor Delinqventinden blev fremkaldet og til Confrontation forelæst sin Faders her foran gjorde Bekjendelse, og i anledning deraf forklarede som Hun ej i gaar kunne erindre, at da Hendes Barn, som meldt Var Klæd blev det rigtig nok som Faderen har forklaret, tillige med efterByrden uadskildt, dog hver i sit Plag eller tørklæde {blev} henlagt paa Stue Benken ved Delinqventindens Moder hvor det alt blev liggende til 4de Pitse dag den 3de Junii som Dagen efter Barnet var fød. Tredie dag den 2de Junii Morgen tiilig da samme 3de Junii Delinqventindens Moder atter tog Barnet og efterbyrden frem og skildte samme fra hin anden ved, som formeldt at Klippe Navle Strengen. J øvrigt, henseende efterByrdens Bevaring i en Bøtte endnu i 2de Dage. Angaaende {...} \At ej/ opgav {de om} den rette Barne Fader før 4de Junii henholt Hun sig til sin i gaar aflagde Bekjendelse. Derpaa begge Faderen og Delinqventinden fra Retten \blev/ udviist

og igien fremkaldet Delinqventindens Moder \som løs og ledig/ efter af Retten at være paalagt og tilholdt at gjøre sin Forklaring saa nøiagtig og rigtig som Hun i Tiid og tilfælden, paafordres med Saligheds Eed kan bekræfte, hvilket Hun lovede {og} derpaa forklarede at Hendes Navn er Anne Haavers datter omtrent 61 aar gammel fød paa gaarden Breche i Strandebarms Sogn som uægte Barn Hendes Fader var da ugift Haaver Torgerssøn Brue, død som gift gaardeMand paa Tangeraas for over 12 aar siden og Moder da ugift qvinde Dordie Aadnes Datter, død i ugift Stand for over 40 aar siden. Har fra Hun, som for hende sagt, var ½ aar gl:, da Hendes Moder tog Amme tjeneste, stedse været hos sin Fader paa Tangeraas til Hun var 24 aar gl:; blev da Hun var 16 aar gammel antaget til Confirmation i Jondahls Annex Kirke i Strandebarms Præste giæld af Capelan Claus Kloman, og nogle uger efter for Ham gik første gang til Guds Bord i Strandebarms Hoved Kirke, har siden aarlig gaaet til alters og sidste gang dette aars Christi Himmelfarts Dag. Da Deponentinden var 24 aar gl: blev Hun fra Tangeraas gift med sin endnu levende Mand Anders Jacobssøn og har med Ham i sidste 36 eller 37 aar Beboet Pladset Tioberg under gaarden Brue. i sit Ægteskab har Hun fød til Verden 4 levende Barn, hvoraf tree er Død og allene lever tilbage Delinqventinden Kari Anders datter. Deponentinden som all sin tiid har opholdet sig i Strandebarms Sogn har intet Pas eller Skuds

maal at foreviise, ligesom Hun heller ikke nogen sinde i sit Liv har begaaet nogen Misgierning eller grov Forbrydelse, og angaaende denne Sag hvorforre Hun nu her er indstevnet gjorde Hun som ej har været Arresteret følgende Forklaring: om Deponentindens Datter Delinqventinden Kari Anders Datter Veed Hun intet lastværdig at forklare, heller ikke har hørt nogen klage paa Hende hvor Hun har tient, Veed med Vished, at denne Deponentindens Datter ej har begaaet nogen grov Misgierning eller andet Lejermaael end dette hvorforre Hun nu er Actioneret, og derom forklarede Deponentinden at fra Jul sidst, Hendes datter da tjenende paa Teigland havde Hun ikke seet eller talt med Hende før Christi Himmelfarts dag efter at Hun var kommen i Tjeneste paa Børsem, og Var i Kirke da Deponentinden syntes Hendes Datter var usædvanlig tyk talede til Hende og sagde er Du ej frugtsommelig, saa er det forunderlig. Datteren nægtede aldeles sagde at det var af Hendes egne Tiiders eller Maanedlige Syges urigtighed Hun var saa tyk, gik derpaa fra sin Moder Deponentinden, som siden ikke saae Hende før sidste 2de Pintse Dag den 1ste Junii Da Hun kom Hiem og klagede sig ont over Maven. Deponentinden spurgte om Hun var meget Syg Hvortil Hun svarede at det var som sædvanlig naar Hendes egne Tiider løsne, Hun lagde sig derpaa ned og igjen var oppe i mellem stunder, indtil aften, blev hos Deponentinden og Mand i Deres Stue Natten til Tredie Pintse dag, de lagde sig alle sædvanlig tiid, men forinden Deponentinden gik til Sængs spurgte Hun atter sin Datter Delinqventinden om Hun ej lavede til Barsel eller var frugtsommelig, hvortil Hun da som før svarede nej, sagde tillige: at Hun kunde ikke sige det som ikke var sanhed. Deponentinden gik derpaa til Sængs, laae lenge Vaagen, mærkede Hendes Datter var uroelig og ofte Vendte og Snoede sig i Sængen, men talte ej til hende, hørte ej heller Hende Skrige eller Jamre sig høit, til Slutning Sovnede Deponentinden og sov til mod Morgen 3de \Pintse/ Dag den 2de Junii da Hendes Datter raabte paa Hende sagde: Kiære Moder kom til mig det er ikke ret fatt med mig. Deponentinden som gl: svag og Skrøbelig reiste sig strax af sin Sæng, gik Hen til Datteren, som end nu laae i Benken, sagde til Hende det er vist Barsel ont Du har, og da tilstod Delinqventinden at Hun var frugtsommelig, Deponentinden bad sin datter komme frem af Sengen og at legge sig paa Knæ for Benken, hvilket Hun gjorde, og strax Hun var kommen i denne Stilling uden at Skrige eller Jamre sig høit, fødte Hun et barn det Deponentinden paa forsigtigste maade modtog, og strax derpaa qvitterede Delinqventinden efterByrden, derpaa hialp sig selv i sængen. Barnet blev ret fød med Hovedet først havde ej Navle Streng om Halsen, men da det kom i Deponentindens Hænder, som ved Fødselen modtog det, var det dødt, Deponentinden aabnede Barnets Mund, og ellers gjorde sig umage for at erfare!! (erfare) med Vished, om det havde Liv, men forgiæves, dødt var det og dødt blev det, derpaa Deponentinden toede Barnet, saae det var et fuldkommen stort Drænge Barn, det havde Haar paa Hovedet og Nægler paa Fingre og Tæer, og derpaa Datteren tog frem en liden Skiorte og en Høllek Hun selv havde syet og bragt med sig, og vilde Klæde Barnet med, hvilke Lin Klæder Deponentinden ej før havde seet, bant derpaa Hølleken paa Barnets Hoved, men Skjorten, som var forliden kunde Hun ikke faae paa Barnet hvorover Hun svøbte det død fødte Barn i et Tørklæde og efterByrden som endnu efter Navle Strængen Hang fast i Barnet, i et andet Tørklæde lagde derpaa alt i eller \paa/ Bænken ovenfor Bordet i stuen, og strax foretog sig at sammen sye en nye og viiden skjorte, hvilken saasnart den var færdig Hun førte Barnet i, lod det derpaa ligge i Bænken til 4de Pintse Dag den 3de Junii da Hun atter Tog Barnet og efterbyrden frem, Klippede Navle Strængen over med en Sax {le.} bandt ej for samme, og saae heller intet Blod komme der af, lagde derpaa Barnet igjen indsvøbt i et Klæde i Benken, og giemte efterByrden i en Bøtte i Stuen til Løverdagen efter, den 6te Junii, da Hun først Brendte den. Siden Barnet var død fød og ej ringeste tegn til Liv hos samme, saa troede Deponentinden det var ufornöden strax at skjære Navle Strængen

og binde for samme, og derfor lod Hun alt saa lenge som meldt blive samlet, men vist og sandt ikke efterlod at gjøre samme for derved at Skade eller døde Barnet, der vist i Fødselen eller forinden maae være bleven dødt, da Deponentinden ej hørte Lyd eller saa mindste bevægelse af det. Angaaende Barnets Bevaring paa Staburet, Barnets fremleverelse for Præsten og MedHielperne, dets nedLeggelse i Kisten og endelig i henseende den ved Lensmanden 6te Junii afholdte Forretning, da Han tog Kisten Barnet og Delinqventinden med sig derom forklarede Deponentinden i et og alt som hendes Mand Anders Jacobssøn forklaret har, sagde end Videre ej at have {spurgt} \hørt af/ sin Datter {om} hvem Hendes Barne Fader Var, før end Torsdag aften den 4de Junii Hun kom tilbage fra Børsem da paa tilspørgende herom Hun svarede Deponentinden: at turde ej sige det, det var en gift Mand, med hvem Hun desuden Var beslægtet, men da Deponentinden paastod Hun skulde Bekjende paa den rette sagde \Hun/ det var Niels Anderssøn Teigland nu paa Næss, med Hvem Deponentinden Veed Hendes datter er i 3. lige Leed beslægtet. Denne Niels Anderssøn kjender Deponentinden Veed Han er gift Mand, men om Ham har Hun ikke hørt noget ont. Har Han heller ikke mistænkt for enten at have Raadet eller Bedet Delinqventinden holde sit svangerskab Skiult eller forbudet Hende at udlægge Ham som Barne Fader. Deponentinden sagde at have en god samvittighed for ej paa nogen maade at have været Aarsage i ommelte Hendes datters Barns død, men nu med beklagelse tilstaar og indseer den store Forseelse Hun har begaaet end saa lenge som meldt er, efter Fødselen at holde det Skjult, Hun Haabede og bad om, at Naade maatte gaae for Retten og da Hun ej Vidste mere at forklare, saa indlod Hun sig under Rettens Mildeste Dom. Deponentinden blev sin forestaaende Bekjændelse forelæst den Hun vedstod i et og alt, og da hverken Actor eller Defensor for nærværende Tiid havde Hende Videre at tilspørge, Saa blev Delinqventinden indkaldet for Retten og til Confrontation forelæst Moderens Bekjændelse, for saavit samme Differerer fra Delinqventindens i gaar henseende Barnets iKlædning og efterbyrdens Bevaring og Brendning aflagde Bekjændelse; og sagde nu at Hun da Hun havde fød Barnet og leveret sin Moder {Skiorten} Skjorten og Hylleken, saa Hun ej mere efter enten denne eller en anden Skjorte til dets iKlædning blev brugt, Barnet saa Delinqvent\ind: ej/ nøie paa fra det var fød, indtil Lensmanden foreviiste Hende samme, og da gav Hun slet ikke agt paa enten det var Hendes egen syede eller en anden Skjorte det havde paa. Delinqventindens Moder har hel[ler] ikke før nu sagt at en nye og anden Skjorte ved Hende blev syet. om efterbyrden at den saa lenge som Moderen siger blev bevaret i Bytten, er nok rigtig, dette har Delinqventinden i gaar ej erindret nøje nok at forklare, men at den Var Brendt forinden Lensmanden den 6te Junii ankom det tilstod Nu baade Delinqventinden og hendes Moder var rigtig. derpaa begge fra Retten blev udviist.

og igjen indkaldet Barne Faderen som fremstod for Retten og efter at være paalagt at gjøre sin Forklaring og Bekjændelse saa rigtig som han om det Ham i Tiiden paalægges med Eed kand bekræfte, hvilket Hand lovede, og \løs og ledig uden Baand og Jern/ sagde sit Navn at være Niels Anderssøn, paa 25 aar gl: fød paa gaarden Haabreche i Strandebarm Sogn af Fader Husmand Anders Nielssøn nu boende som Husmand paa Pladset Lerviigen under gaarden Brue og Moder Boel Anders datter som ligesaa lever, var hieme hos sine Forældre til sit 14 Aar, kom derpaa at Tjene Bønder Folk først paa Mundem 2 aar der efter paa Næss 5 og endelig paa Teigland til sidste Vaar 3 aar. Da Deponenten var 16 aar gammel imedens Han tjente paa Næs, blev Han Confirmeret af Sogne Præsten Hr: Heiberg i Johndahls Annex Kirke og Otte dage der efter for samme Præst gik første gang til Guds Bord i Waraldsøe Annex Kirke har siden aarlig gaaet til Alters og sidste gang i Strandebarms Hoved Kirke

dette aars Vaar, Han som al sin Tiid har opholdet sig i Strandebarns Præste giæld Hvor Han end nu

1789: 175b

er har des aarsage ej noget Pas eller Skudsmaael at foreviise har aldriig nogen sinde tilforn begaaet nogen saa grov misgierning som denne hvorfors Hand nu tiltales, men paa redelig maade ernæret sig ved Tjeneste hos Bønder Folk ved Bonde Arbeide. og Henseende til denne Sags oplysning forklarede Han først ej at have været Arresteret {ind} dernest at Hand \er/ af det uEnroullerede unge Mandskab ved det Strandebarnske Compagnie der Commanderes af Capitaine Meidel, og endelig at Han for to aar siden blev ægtegift med sin endnu levende Hustrue Anne Jvers datter, som nogle uger efter deres Bryllup reiste norden for Bergen for at søge Amme Tieneste og hvor Hun nu i 1 ½ aar omtrent har opholdt sig, da noget efter Deponentens Hustrue som meldt var taget fra Ham, dog dette skeede med Hans minde, Han alt mer og mer gjorde sig bekjendt med Delinqventinden, som da tillige tjente paa Teigland hos Vilkaars Mand Lars Nielssøn Teigland. Deponenten tienede gaardMand Erich Teigland, men Vidste ei at være beslægtet med Kari Andersdatter førinden denne sagde Ham det end og førinden Hans Kone Var Reist, og maae tilstaae og beklage at Hand som baade Vidste Han var gift og med Kari Anders datter \beslægtet/ Og for omtrent vel et aar siden overtalede Hende til utugtig Sammen Leje og legemlig omgang, erindrer ej nøje hvad Tiid uge eller maaned, første gang, men siden Har {Hand} \de/ ofte, stundom otte stundom 14 dage og undertiiden længere i mellem {hver} gang igientaget saadan deres ugudelige gierning og syndige sammen Leje og sidste gang saavit Deponenten nu erindrer noget kort efter Juul, men kand umuelig med Vished erindre hvor mange gange i alt. Noget efter Juul sidst, sagde Delinq: Kari Anders datter til Deponenten dog før deres sidste sammenLeje: at Hand nu fik tage imod saaledes som Han havde faret ad til, og paa denne maade lod Ham forstaae at Hun var frugtsommelig, her over blev Deponenten {...} ilde til mode, blev og noget fortrydelig paa Kari, som Han troede ej sagde Sanhed, men Hvad Han sagde til Hende erindrer Hand nu ikke, nu sagde Deponent{ind}en som før: at Han efter denne samtale, atter havde omgang med Kari Anders datter uden at da noget mellem dem blev talt, og sidste gang Han igientog slig Syndig gierning var 8te dage efter Kyndels misse \sidst/, ofteren end denne ene gang udlod Kari Anders datter sig ikke for Deponent{ind}en at være svanger, De reiste begge fra Teigland gl: Kors misse den 14 Maj. Hun til Børsen og Hand til Næss uden om svangerskabet at tale mere eller oftere end meldt. Deponenten troede ej da Delinqventinden var frugtsommelig, kunde ej heller see nogen Forandring paa Hende, og siden de skildtes paa Teigland har de ikke taltes Ved; og Vidste Deponenten {...} hverken at Hun Virkelig var frugtsommelig eller at Hun havde fød Barn, førend efter Hun var greben og ført i Arrest, da andre Folk fortalte Ham hvor tilstod med Hende. Deponenten som ej Vidste at Kari Anders datter var Svanger har aldeles ikke beedet Hende {enten} dølge samme heller ikke hverken Raadet eller bedet Hende {Hende} at bekjende paa nogen uskyldig. Han tilstaar at være den rette Fader til det ved Hende fødte Barn, og har ej mistanke mod Hende at have haft omgang med andre Mands Persohner, Deponenten der efter tilkjendegav, som Han og virkelig seer ud til, at være saare enfoldig og undertiden noget Svag paa sin Forstand, hvilket sidste Laugrettet sagde at være Viidende om. Men paa tilspørgende fra Retten tilstod Han Niels Anderssøn i dag at være fuldkommen frisk. Hans aflagde Forklaring og Bekjendelse blev for Ham oplæst, den Han i et og alt Vedstod, og Var Villig til naar Paafordres at bekræfte samme med Eed. og \da/ Hand \ej/ Vidste mere og var aldeles uskyldig i Kari Anders datters Forbrydelse ved at holde sit Svangerskab skjult og der efter at føde i Dølgemaal \saa/ haabede \Han/ ved Dom i denne Sag at blive

for Actors Tiltale aldeles frie funden, og saaledes indlod Sagen til Rettens Beslutning. Deponenten blev af Actor og Defensor ej Viidere tilspurgt, thi forblev Han for Retten hvor Delinqventinden Kari Anders datter til Confrontation \blev/ indkaldet, Hun Vedblev sin i gaar aflagde Bekjendelse, sagde ej at kunne erindre at have talt med Niels Andersson om at de Var slægt, heller ikke kan Hun mindes at have haft legemlig omgang til Besvangrelse, med Ham mere end 3 gange erindrer ej naar sidste gang.

Delinqventindens Forældre blev derpaa indkaldet hvilke tilligemed Delinqventinden og Barne Faderen, atter forblev for Retten hvor de benævnte mødende Vidner alle mødte og for hvem Eedens Forklaring af Lovbogen blev oplæst med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds udsigende, der efter Separerede og fremstod som

1ste Vidne Johannes Johannesson gaardmand paa Børsem aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og til denne Sags oplysning \forklarede:/ At saalænge Vidnet kand mindes, har kjend[t] Delinqventindens Kari Anders datters Forældre, og ligesaa Delinqventinden selv, og den ved Hende opgivne her for Retten nærværende Barne Fader Niels Andersson, begge sidst bemelte siden de blev saa store at de kom ud blant Folk, og ved!! (veed) at Niels Andersson er gift mand. Vidnet hverken Veed eller har hørt nogen grov Forbrydelse eller Misgierning Ved enten af benæv[n]te indstevnte paagiældende, at være begaaet forinden denne, hvorfore de nu Søges og derom forklarede Vidnet at da Han omtrent gamle Korsmisse sidst hentede {De} Delinqventinden i sin tjeneste fra Teigland hvor Hun før havde Tjent, gjorde Vidnet sig slet ingen tanke om at Hun lavede til Barsel og hvor om Han heller ikke havde hørt Tale. Men efter Hun {h..} havde Været i Vidnets Hus paa Børsem omtrent 8te dage syntes Vidnet Hun kom Ham Mistænkelig fore da Hun var meget tyk. Vidnet taledede med sin Hustrue Herborg Davids datter, herom, og bad Hende tale til Kari Anders datter {hero} og spørge Hende om Hendes Tilstand, dette sagde Vidnets Hustrue for Vidnet, at have giort, men at Kari Anders datter Aldeles nægtede for, ej at være frugtsommelig, derved forblev det indtil sidste Pintse dags Morgen den 31te Maji da Vidnet atter, ene med Kari Anders datter i sin Stue selv taledede til hende, paastod at Hun var Frugtsommelig, og begiærede at Hun ville giøre reen tilstaaelse, paa det Vidnet kunde høre sig efter Pige i hendes Stæd, og hvis Hun ikke sagde Ham Sanhed truede Han med at ville ved Kyndige qvinder {Bed} lade Hende Besigte, og Melke Hendes Brøster, befantes Hun der efter at være uskyldig saa var Hun frie. Men Kari Anders datter svarede: ej at frygte for sig, og dersom Vidnet efter det hand havde lejet Hende, og Hun lovet at {hold} tjene, \ej ville/ beholde Hende i sin Tjeneste, saa kunde Vidnet lade Hende gaae, Hun vidste vel at faae tjeneste. Vidnet gik ud, taledede ej mere til Delinqventinden, og siden det var Hellig dag saa nævnede Vidnet ikke til nogen anden end sin Hustrue om den havde Samtale med Delinqventinden, som dagen derpaa den 1ste Junii før Vidnet var opstaaen var gaaet fra Hans gaard, hiem til Forældrene paa Tioberg. I den korte Tiid Delinqventinden var i Vidnets Tjeneste mærkede Vidnet ej andet end Hun var frisk. Fra sine Forældre kom Hun tilbage 5te Dag Pintse den 4de Junii, Hendes Fader førte eller Skydsede Hende. Saa snart Vidnet den dag saae Delinqventinden mærkede det, strax Forandring paa Hendes Ansigt som da var mere blegt og ellers var Hun meget smalere end før. Vidnet nævnede da ej noget til Hverken Hende eller Faderen, men gik i hastig ærende til Søes, paa Vejen tilbage fra Søen traf Han Kari Anders datters Fader, som vilde reise Hiem, for Ham yttrede Vidnet sin Mistanke om Forandringen med Kari og paastod at ville af Ham viide den Sande Sammen Heng, men

Han nægtede lenge for alt, sagde at det var Hendes egne Tiider, som hos Hende var løsned, og havde aarsaget de Forandringer Vidnet syntes at opdage hos Datteren, og at Hun enten Var eller havde været frugtsommelig var slet ikke Sanhed, omsider da Vidnet ikke ville lade Ham gaae, men have Ham overværende og lade Datteren Besigte og ved Qvinder befare, tilstod Han at Hun nemlig Datteren Delinqventinden havde fød et død fød Barn, nevnedes ej hvad dag eller tiid, heller ikke om var Dreng eller Pige. Vidnet tog derpaa Anders Jacobsøn med sig til gaarden Børsem, gik ind i Vidnets Ildhuus hvor Delinqventinden sad og Bagede, og der i Vidnets, Huustrues, Naboen Peder Børsems Hustrue og Husmand Jver Echenæs Hustrues, samt Delinqventindens Faders Anders Jacobsens overværelse tiltalede Delinqventinden og paastod at Hun da strax paa stædet skulde Bekjende hvordan det stod til med hende, hvorpaa Hun ganske fripostig svarede: ja hvad skal jeg vel nu staae til, hvorpaa Faderen tog ordet, formanede Hende at sige Sanhed og sagde: der var nu ingen anden Raad end at Hun maatte og skulle bekjende den reene Sanhed, da Hun begyndte at beklage sig, bad Gud bedre og trøste sig, sagde: Hun Var borte, og at der var mere Aafaat dvs: større feil ved Hende begaaet end Hun turde eller kunne bekjende, men til sidst efter Vidnets og de andre tilstædeværendes Formaning, tilstod Hun at have fød Barn og at det var død fød og at det var Hiemme hos Hendes Forældre dette Faderen og da atter tilstod. Vidnet spurgte Delinqventinden om hvem var Hendes Barne Fader, men efter nøieste Examination kunde ej faae anden tilstaaelse af Hende end Hun kjendte Ham ikke Havde truffet Een fremmed Mands Person i Marken, og Var ved Ham bleven Voldtaget. Vidnet bad derpaa at Faderen Anders Jacobssøn ville reise til Præsten og gjøre den fornødne anmeldelse, men da Hand undskyldte sig sagde ej at kunne gjøre det, saa reiste Vidnet til Præsten \samme dag/ og anmeldte alt hvad Anders Jacobsøn Tioberg og Kari Anders Datter for Ham og de flere Havde Bekjendt. Vidnet har ikke seet Barnet eller været nærværende Ved dets Besigtelse, og Veed ej meere uden at Vidnet samme Dags aften lod Delinqventinden som Han ej lenger ville have i sin tjeneste, ved sin Hustrue Bringe Hiem til Forældrene, og siden ej seet Hende før nu her for Retten. Vidnet har ingen grund at troe Barne Faderen skulle have nogen skyld i at Kari Anders Datter holdt sit Svangerskab skjult. Hand har ikke været paa Vidnets gaard siden Hun kom der at tjene. Aarsagen hvorfor Svangerskabet og Barne Fødselen af Delinqventinden og Hendes Forældre, er holdt skjult og Hemmelig, ligesom og om hvorledes de i Fødsels tiiden og der efter behandlede Barnet, om det var levende {død fød} eller Virkelig død fød, om dette alt veed Vidnet aldeles ikke ringeste beskjed, men anseer deres omgangsmaade ved alt baade at være usædvanlig, uforsvarlig og Mistænkelig. sær da der boer Folk gandske nær, som strax kunne været nærværende. Vidnet Ved ikke meere, blev sin Forklaring forelæst og vedstod samme, derpaa da hverken Actor eller Defensor havde Vidnet Videre at tilspørge blev det \med Consense/ Dimitteret.

Delinqventinden J anledning af dette Vidnes Provemaal sagde at den største feil af Hende begaaet, som Hun ej \da/ turde eller kunne opdage var at Hun havde haft omgang med en gift Mand, som var Hende beslægtet, og derfor gjorde Hun ej hellere da ren Bekjendelse om \hvem/ var Barne Fader.

\Natten paafaldt etc: og

Tredie Dag den 25de Julii

Fremstoed 2de Vidne Herborg Davids Datter Børsem Hustrue til Johannes Børsem som aflagde Eed og forklarede: At Hun efter Hendes Mands Begiær Pintse aften sidst {e Pinse aften} den 30te Maj Examinere[de] Kari Anders Datter uden nogen andens overværelse, hvorledes det var fat med Hende og om Hun var frugtsommelig hvortil Hun svarede nei, sagde ej at have nogen Frygt for sig, dette svar bragte Vidnet sin Mand som første Pintse dag den 31te Maj fortalte atter selv at have haft Samtale derom med Delinqventinden og at Hun for Ham ligesaa nægtede. Andre Pintse dags

Morgen den 1ste Junii bad Delinqventinden Vidnet om tilladelse at gaa bort nogen kort stund den dag, nevnedes ej hvor Hun vilde Hen, blev borte til Torsdag i samme uge, da imidlertid Tiirsdag før samme den 2de Junii Vidnet havde udsendt Husmand Jver Echenæs Kone Marithe Ols datter til Kari Anders datters Forældre, for at spørge efter Hende og om Hun var Frisk, bemelte kom samme dag igien med svar at Kari Anders Datter Var Hos Forældrene, at Hun laae og var syg af Forkøling og Hendes egne Tider som Hos Hende Var løsnede. Delinqventinden kom først tilbage i sin Tjeneste hos Vidnet og Mand Torsdag den 4de Junii, da Hun forklarede at have været syg, spurgte havd!! (hvad) Hun skulle bestille og blev sadt i arbeide i Ildhuuset/ med at Bage, nogen Tiid efter Vidnet, Naboe Konen Mallene Johannes datter og Huskonen Marithe Ols datter og Delinqventinden alle vare forsamlede i Vidnets og Mands Ildhuus, kom Vidnets Mand og Delinqventindens Fader der ind, da Bekjendte og tilstod baade Kari Anders Datter og Hendes Fader, at Hun havde født Barn og passerede alt der, saaledes som/ første Vidne har forklaret. Videre blev ikke den gang talt. Vidnets Mand gik til Præsten for at gjøre anmeldelse om Kari Anders datters Bekjendelse, og Ved Hans tilbage komst, med Hans villie bragte Vidnet samme dag Delinqventinden/ til sine Forældres Huus og siden ej seet eller talt med Hende. Vidnet har omtrent 8te aar kjendt Delinqventinden Hendes Forældre og Niels Anderssøn, har ej hørt noget lastværdigt om dem eller nogen Misgierning ved dem begaaet, før end denne hvorfor de nu søges, og derom Veed Vidnet ej videre end forklaret er. Vidnet kand ej troe at Barne Faderen har skyld i at Kari Anders dt: hold[t] sit Svangerskab skjult, i mindste har det ikke hørt noget sligt, {men} \og/ i henseende {af/} Hvad aarsagen har Været {var} til at Kari Anders Datter hold[t] sit svangerskab saa skjult og i hvad hensigt Forældrene dulgte Barne Fødselen, derom Veed dette ligesom første Vidne ingen beskeed, men som første Vidne anseer deres heele omgang uforsvarlig og Mistænkelig. Barnet har Vidnet ikke seet, og Veed ej mere uden at da Vidnet førde Kari Anders dt: fra sin gaard Bekjendte Hun at det var et Drænge Barn Hun havde fød, men vilde ej nævne nogen Barne Fader. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, Vedstod samme og paa tilspørgende sagde: At paa gaarden Børsem er og Var ej den Tiid flere Voxne \Mennisker ...?/ end de som Vidner i denne Sag er \benævnt og/ indstevnet, dette tilstod nu og 1ste Vidne som endnu for Retten var tilstæde. Derpaa Vidnet Dimitteret.

Fremstod 3de Vid: Peder Nielssøn Børsem aflagde Eed og forklarede: At have kjend[t] Delinqventinden og Forældre, samt Niels Anderssøn, har ej hørt noget ont af dem begaaet, ej heller om denne Sag talt med nogen af dem. {ugen} Men ugen før Pinse Dag sidst {sagde Vid} omtrent 8te dage efter at Kari Anders dt: Var kommen i tjeneste hos Vidnets Naboe paa Børsem, sagde Vidnets Hustrue, som nu formedelst Svaghed er fraværende at Hun og Kari Anders datters Huusbonde og Madmoder, havde Hende Mistænkt for at Hun var frugtsommelig, det Vidnet ej kunde troe, syntes ej heller Hun var meget tyk, havde ej heller betragtet Hende nøje, første Pintsedags Morgen {at 1ste Vidne} fortalte Vidnets Hustrue, at 1ste Vidne havde talt \om/ at Ville lade Kari Anders datter besigte og Melke men dette Veed Vidnet ej \om/ blev af. Kari Anders datter var udenfor Vidnets Hus Brød og tjeneste, og Veed {det} \ej noget/ om Hendes Svangerskab og hendes nægtelse for same, da Vidnet som meldt ej selv har talt med hende, men af sin Hustrue, Torsdag efter Pinse atter hørte fortælle at Kari da før Hende og flere havde Bekjendt at have fød Barn og at Vidnets Hustrue var den der havde faaet Kari og Hendes Fader at aabenbare Barne Fødselen. Andet eller mere til denne sags oplysning Veed Vidnet ikke at forklare uden at ej flere Voxne Folk er paa Gaarden Børsem end de benævnte som Vidner i denne Sag indstevnt. Dimitt:t

Fremstod 4de Vidne Kari Johannes Datter tjener 3de Vidne paa Børsem, aflagde Eed og forklarede: ej at have hørt noget ond eller grov Misgierning at Være begaaet enten{ten} af Delinqventinden, Hendes Forældre eller Barne Faderen som Vidnet alle i nogle aar har kjendt. sidste Vaar ved Korsmisse Tiid omtrent 14 dage før Pintse kom Kari Anders datter i sin Tieneste paa Børsem, og da Hun havde været der omtrent 8te dage hørte Vidnet sin Madmoder og 2det Vidne mellem sig tale om at de havde Kari Anders dt: mistænkt for Hun var frugtsommelig. Vidnet syntes og at Kari ugen før Pintse Helgen blev usædvanlig tyk, og dette gav Vidnet anledning til at Vidnet Pintse aften den 30te Maji sagde til Kari Anders datter at troede Hun var frugtsommelig. Kari nægtede {Vidste} sagde at Vidste Folk troede sligt om Hende, men det var ikke Sanhed. 2de Pinsedags Morgen taledes Vidnet atter til Kari og med vished paastod Hun vist lavede til Barsel, men Hun svarede Vidnet, ret fri\po/stig: Du maae ej blive Vreed for Du tager feil, og ej faar sligt til Sanhed, oftere har Vidnet ikke talt med Kari, og disse ommelte gange vare de Toe ene uden andres overværelse. Vidnet Veed at Kari Anders datter gik fra Børsem 2de Pintse dags Morgen og kom der tilbage Torsdagen efter, men talte ej Veed!! (Ved) Hende, Hørte ej heller paa Hendes Bekjendelse for første og andet Vidne ej heller Veed Videre til denne Sags oplysning at forklare. Demitteret som forrige.

5te Vidne Marithe Ols Datter Hustrue til Husmand Jver Echenæs fremstod aflagde Eed og forklarede: At efter Kari Anders datter sidste Vaar ved gl: Korsmisse tiid kom at tjene paa Børsem og havde været der en uges Tiid, hørte Vidnet 1ste og 3de Vidners Hustruer taledes mellem sig, at troede Kari Anders Datter var frugtsommelig. Vidnet selv havde Hende ogsaa mistænkt da Hun var meget tyk, men taledes ej til Hende; 2de Pintse dag den 1ste Junii blev Vidnet af Kari Anders datters Husbonde og Madmoder henviist til Kari sine Forældre for at spørge efter Hende som dagen før var gaaet bort, og efterhøre om Hun var frisk. Da Vidnet kom i Forældrenes Stue fandt Hun Kari liggende, sagde sit ærende og spurgte Hvor\dan/ Hun levede. Hun svarede at var syg af Forkiøling haabede Bedring og sagde tillige at Hendes egen Tiid var løsned. Vidnet {ef} efter den ordre Hun havde fra Karies Husbonde spurgte Hende om Hand kunde Vente Hende tilbage i sin Tjeneste og dertil svarede Hun ja. Videre blev ej talt, og med disse svar gik Vidnet tilbage til Husbonden paa Børsem. Vidnet Veed at Kari Anders datter ej kom tilbage til Børsem før Torsdag den 4de Junii og om hendes Bekjendelse i Jldhuset der, hvor Vidnet var nærværende/ forklarede dette Vidne ord til andet som første Vidne. siden har Vidnet ikke seet Kari Anders dt: og Ved!! (Veed) ej mere til denne Sags oplysning. Vedstod den aflagde Forklaring som for Vidnet oplæst, og lagde til at har kjendt samtlig indstevnte paagiældende i Sex aar og i den Tiid \eller før/ ej hørt nogen grov Misgierning Ved dem begaaet. Demitteret.

Fremstod 6te Vidne Husmand Ole Olsson Echebræken under gaarden Brue aflagde Eed og forklarede: At Boer gandske nær Delinqventindens Forældres Hus, neppe et Steen kast derfra, men ej at viide noget til oplysning i denne Sag, da Vidnet ikke har seet Delinqventinden siden længe før Hun sidste Vaar reiste fra Teigland, har heller ikke \hørt/ at nogen havde Mistanke mod Hende at Hun var frugtsommelig eller Vidste Hun var det, eller havde fød Barn, førend {Vidne} sidste 4de Junii da Vidnet Var i arbeide paa Præstegaarden, hvor {hvor} første Vidne Johannes \Børsem/ kom og herom gjorde anmeldelse {herom} for Præsten. Vidnet taledes da og selv med Johan[nes] Børsem som fortalte at Kari Anders datter hjemme hos sine Forældre Tredie Pintse Dag den 2de Junii Morgen[en] efter Hendes tilstaaelse for Ham, har fød et dødfød Barn, at Hun da allerede var kommen tilbage i sin Tjeneste, og at det

var Hans Ærinde at ville angive samme Barns Fødsel for Præsten, efter den Tiid har Vidnet ofte talt med Kari Anders datters Forældre som Bestandig har paastaaet at Barnet var død fød. Vidnet og Hans Hustrue var ved deres Huus den Nat Barnet skal være fød, men Veed aldeles intet derom eller mere til denne Sags oplysning. De indstevnte Paagiældende har Vidnet i lang tiid kjendt men aldrig \før/ hørt nogen lastverdige eller grove Misgierninger Ved dem begaaet. Paa adskillige Spørgsmaal Vidste Vidnet ej Videre at svare, har ej heller seet det døde Barn. Dimitteret.

7de Vidne Christi Aadnes datter Hustrue til 6te Vidne aflagde Eed og forklarede: ej at have hørt Kari Anders Datter skulle være frugtsommelig, eller \nyelig/ talt med Hende før 2de Pintse Dag sidst, da Vidnet af Bøigde rygte hørte der var mistanke mod Hende, Vidnet saae og Kari Anders datter den Dag, taledes med hende udenfor Hendes Forældres Huus syntes Hun var meget tyk, spurgte Hvordan Hun levede, Kari svarede at var syg, og uden at Viidere blev talt {videre} gik fra Vidnet, ind i Forældrenes Stue. der efter saae Vidnet ikke Delinqventinden før 4de Pintse Dag den 3de Juni og da i Kari Anders datters Moders nærværelse atter taledes med hende og spurgte hvordan Hun levede Hvortil Hun svarede: Var nu Brav frisk, sagde derhos at det var af Forkølelse Hun havde været Syg, og at Hendes egne Tiider vare løsnede Hos Hende, Vidnet som syntes Hun Delinqventinden da var smalere end sidste gang 2de Pintse dag de taltes ved, {Vidnet} erindrede {Vidnet} Delinqventinden om deres sidste samtale og sagde til hende: Folk siger Du er frugtsommelig, Hun svarede ej, men løj, og Moderen sagde Hun mente det skulle blive løgn. Andre var da ej tilstæde og mere blev ej talt og Vidnet gik fra dem. Dagen efter var Vidnet fraværende i arbeide, og kom ej hjem før sildig om aften da Vidnet hørte sige, Husker ikke af hvem, at var opdaget Kari Anders datter havde fød Barn og at det skulle Været død fød, samt at Præsten og flere havde besøgt det. Atter dagen efter som var den 5te Junii gik Vidnet efter Bud fra Præsten til Ham, og fik ordre at tilsige {Peder og} Haaver Berge samt Synneve og Helga Brue at de samtlig skulle nedlægge Kari Anders datters døde Barn i en {Kiste} laaset Kiste. Vidnet gjorde Hvad Hende var befaleet og Var det Vidnets Kiste som dertil blev brugt, Ved Barnets nedlegning i ovenmelte Kiste var Vidnet overværende, saae da det døde \Barn/ som ved Delinqventindens Moder blev udtaget af Staburet \og/ som denne da sagde at have Været død fød, det saae tiidig og frisk ud, ingen stank fulgte derved, eller nogen begyndelse til forraadnelse bemærket, Dets Legeme var ej opsvolmet eller Hoven, og Observerede Vidnet ej {hverken} at barnets Høire Side var blaa, Men over alt havde Naturlig farve, Vidnet saae det var et Drænge Barn i alle Legemets dele fuldkommen stort, havde Haar paa Hovedet og Nægler paa Fingre og Tæer, dets Huud over alt, uskrumpet og slap. Navle Strængen fantes ganske ordentlig afklippet, men ej bunden for, og derigennem, saa Vidnet at var løbet noget, men ej meget Blod dog saa meget at baade {paa} barnets Legeme saavelsom paa Skjorten og et om alt svøbt Tørklæde var noget Blodigt. Vidnet som selv har bragt til Verden tre levende Børn, kand ikke troe andet end at dette Barn var fuldbaaren, {kunde} Observerede ej om Barnet[s] Mund havde Været aabnet, {og} {men/} \og/ kand ej sige om det var levende eller død fød; {og} \men/ om det havde været levende da det kom til Verden saa maatte allene den Forsømmelse og Mangel, af i Tiide at \afskiære og/ forebinde Navle Strængen have aarsaget dets død, samme Dag talte Vidnet baade med Kari Anders datter og Hendes Forældre og forholdt dem hvor uforsigtig de havde handlet ved at holde Barne Fødselen skjult, de vare alle da noget bedrøvet, og sagde Delinqventind:s \Moder/ Anne Haavers datter at ville have aabenbaret det, men kunde ej for Datteren Kari, som havde sagt at om det blev aabenbaret vilde Hun løbe at (af?). Delinqventinden som hørte denne

Moderens Fortelling benægtede samme, sagde ej at have sagt sligt, og bad Moderen ej at lyve paa sig. siden den Tiid har Vidnet ikke talt med nogen af de paagiældende og Veed ej mere til denne Sags oplysning \uden/ at Delinqventinden Vedkjendte sig at det var Hendes Barn som Moderen havde udtaget af Staburet og som var bleven nedlagt i den laasede Kiste, og sagde Vidnet i mange aar at have kjendt alle indstevnte paagiældende men ej hørt nogen Misgierning før, Ved dem begaaet. Delinqventinden og Moder Anne Haavers dt: som begge vare for Retten nærværende sagde ej at kunne erindre Samtalen i Stuen den dag Barnet blev lagt i den laasede Kiste, hvor om dette Vidne har Provet. dog erindrede Delinqventinden nu rigtig nok da at have bedet sin Moder ej at lyve paa sig, men husker ikke i Hvad anledning. Vidnet blev sin Forklaring forelæst og vedstod samme derpaa som forrige Demitteret.

8de Vidne Erich Andersson Teigland fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede: At den her indstevnte Niels Andersson nu paa Næss har tient hos Vidnet i sidst afvigte 3 aar. For omtrent 2 aar siden blev Han gift med Anne Jvers dt: som tjener Norden for Bergen hvor Hun har omtrent opholdt sig 1 ½ a[r], og har Vidnet intet paa Ham at Klage og i den Tiid {Vidne} Niels Andersson tjente paa Teigland efterat Hans Hustrue var Reist mærkede Vidnet slet ikke noget besynderlig Venskab mellem Ham og Delinqventinden Kari Anders dt: som i sidste 2 aar har tient paa bemelte gaard hos Vilkaars Mand Lars Nielsson; sidste Korsmisste Tiid reiste begge benævnte fra Teigland uden mindste Mistanke af Vidnet mod dem at have med hinanden haft ulovlig Omgang til besvangrelse lige som Vidnet heller ikke da hverken havde hørt nogen Mistanke om at Kari Anders datter var svanger eller Vidnet kunde falde paa at troe saadant, og siden disse paagiældende reiste fra Teigland har Vidnet ikke seet eller talt med nogen af dem. Veed heller ikke noget til denne Sags oplysning at forklare uden efter Rygte hørte Vidnet nyelig før Pintse dag sidst, at Kari Anders dt: skulle være svanger, og nogle dage efter Pintse Helgen, at Hun hiemme hos \Forældrene/ skulle have fød, et Barn, der ei havde Liv, Hvad dag og Tiid Hun fødte Barnet, og at Hun og Forældrene holdt det skiult efter Fødselen har Vidnet som boer omtrent ½ Miil fra Børsem og Tioberg, ej hørt omstændelig fortælle og forklare før nu her paa Extra Tinget, og Viidere Vidste ikke, uden som Vidnet nu {kjendte} sagde i Mange aar at have Kjendt baade Delinqventinden og Hendes Forældre som og Barne Faderen, og ej før denne Tiid hørt nogen Misgierning Ved dem begaaet, og at afvigte aar ligesom endnu opholder sig paa Teigland Vilkaarsmand Lars Nielsson og Hustrue Britha Steffens datter. Vidnet blev sin Forklaring forelæst Vedstod samme, og sagde ej at Vide Mere. Demitteret som forrige.

Fremstod 9de Vidne Johanne Jsaks dt: Hustrue til 8de Vidne aflagde Eed og forklarede i et og alt ord til andet som Hendes Mand 8de Vidne uden mindste anden Forandring end at Vidnet nogle dage før Kari Anders datter reiste fra Teigland sidste Vaar syntes Hun \var/ bleven tykkere og høiere end før. Hun saae gandske viist allerede da ud til at Være frugtsommelig; Men siden Vidnet ej hørte nogen have Mistanke mod Hende, saa nævnede Vidnet ej heller noget, før end efter Kari {Lars}\Anders/ datter Var reist fra Teigland, men da fortalkte Vidnet Hendes Madmoder Brithe Steffens dt: sine Tanker om Kari, sagde vist at troe Hun var svanger og spurgte bemelte Brithe Steffens datter om Hun ikke {k..} havde mærket det samme, hvortil denne Konne!! (Kone) der selv ej har fød Barn, svarede nei, ellers som 8de Vidne og andet eller mere til denne Sags oplysning Veed dette Vidne ej. blev derpaa forelæst sin aflagde Forklaring

1789: 179

og Vedstod samme og der efter Dimitteret. {Fremstod}

10de Vidne Peder Johannesson Berge fremstod derpaa aflagde Eed og forklarede: At var tillige med Haaver Arnesson Berge, Synneve Hans datter og Helga Ols datter \Brue/ med Sogne Præsten, for efter Anmeldelse for Ham, alle {f.} sidste 4de Junii aften forsamlede paa

Pladset Tioberg \for/ der at fremfordre og Besigte et af Kari Anders Datter død fød Barn hvis Fødsel Hun og Hendes Forældre skulle have skiult, da Vidnet tillige med de andre {var} kom til Tioberg fant de Anders Jacobssøn og Huustrue Anne Haavers datter og Delinqventinden Kari Anders datter i Stuen, da Præsten strax spurgte om ej der var fød et barn af Deres Datter, hvortil saavel Anders Jacobssøn som Anne Haavers datter samt Delinqventinden selv blev svaret joe. Præsten begiærede at see Barnet. Delinqventindens Fader sagde det laae paa Stolpe Boden, Hand og Hustrue Anne gik derpaa ud af Stuen, Præsten, Vidnet og de andre fulgte alle efter. Kari Anders datter som Præsten /: det Vidnet troer :/ ej kjendte blev Allene tilbage i stuen, derpaa Anders Jacobssøn bragte det døde Barn ud af Stolpe Boden paa Gaarden, i et lidet Troug. Barnet var indsvøbt i et Tørklæde, havde Skjorte paa, og en Høllek eller Linnen Hue paa Hovedet; Vidnet tillige med de andre, blottede Barnet, som baade Anders Jacobssøn og Hustrue paa tilspørgende af Præsten, sagde og forsikrede var død fød, \saae/ at være fuldkommen stort, saa frisk og tidlig ud, ingen stank fulgde derved, var ej opsvulmet eller truden og Hoven men dets høire side var blaae og ligesaa paa høire Siide af halsen fantes en liden rød brun flæk ligesom trøkket med en liden finger, dog Huden ej af. Det var et Dreng Barn, Vidnet troer vist fuldbaaren, som har seet mange nye fødte Børn mindre. det havde Haar paa Hovedet Nægler paa Fingrene og Tærne, dets Hud var ej skrumpen og slap. Navle Strængen fantes gandske ordentlig afklippet men ej bunden for \og/ derigien\nem/ var løbet ikke lidet Blod, som deels var rundet ned over Barnets Mave, deels paa Skiorten og saae Vidnet og de andre ogsaa noget Blod paa det om Liget svøbte Tørklæde. om Barnets Mund havde Været aabnet kand Vidnet ik[k]e sige men dets Læber vare blaasort, og Vidnet som nøje betragtede Liget kunde ingen steds paa det heele Legeme see Tegn til nogen Haand gierning eller Voldsom Behandling, om barnet har været levende eller død fød forstaar Vidnet sig ikke paa, men saa meget forstaar Vidnet at om Barnet var levende fød til Verden og er der efter Voldsom behandlet, saa kunne allene den forsømmelse af i Tiide at binde for Navle strengen, aarsage dets død. Da Barnet saaledes var bleven besigtet over alt, ved hvilken Forretning Barne Moderen ej var nærværende ude paa gaarden, blev det indsvøbt i samme Tørklæde som før og Ved Anders Jacobssøn atter indbragt paa Hans Stolpe Boed. Præsten, Vidnet og de andre gik derpaa Hiem hver til sig. Vidnet har siden ikke paa Tioberg før Løverdag efter den 6te Junii efter Lensmand Svale Øfre Waages tilkaldelse og hvor da tillige Haaver Berge, Sønneve og Helga Brue var nærværende da saae Vidnet at bemelte Lensmand optog skriftlig Ordre fra Hr: Fogden; af Anders Jacobssøn, Anne Haavers dt: og Kari Anders datter som alle var tilstæde, fordrede \Han/ det døde Barn fremviist, og saae da Vidnet at paa Staburet ved Haaver Berge blev oplukket en Kiste og der af Liget optaget. Vidnet betragtede det den dag ej nøie men syntes det var blaanet meere, der efter saae Vidnet at Lensmanden lod det døde Barn foreviise Kari Anders datter og Hørte Ham tilspørge Hende om det var Hendes Barn Hvortil Hun svarede \Ja/ og sagde tillige at Niels Anderssøn Gift Mand nu paa Næss var Barnets Fader. Videre spurgte Lensmanden om, hvor efter Byrden var bleven af, hvortil Anne Haavers dt: svarede at den var brendt i Lahden just den dag den 6te Junii. derpaa befalede Lensmand[en] at de nærværende Koner skulle Melke Kari Anders datter og saae Vidnet at Kari Anders datter selv tog sine Brøster ud og Melkede deraf reen rett Melk, derpaa blev Liget atter nedlagt i Kisten, som blev luk-

1789: 179b

ket i Laas. Lensmanden tog Nøglen til sig og blev Kisten desuden ombunden med Traad og saavel af Lensmanden som Vidnet og Haaver Brue Besigtet, derpaa Lensmand\en/ tog Kisten med Liget i, og Barne Moderen Kari Anders datter med sig og reiste med Alt fra Tioberg og siden den Tiid har Vidnet ej seet Hende eller talt med Hendes Forældre før nu her paa Tingstædet. Vidnet har ikke Barne Faderen Niels Anderssøn som desuden saare Eenfoldig,

mistænkt for paa nogen maade at have været Aarsag udj at Kari Anders datter holdt sit svangerskab skiult, heller ikke hverken har hørt, eller Grund at troe, at Kari Anders dt: har haft omgang med anden Mands Persohn. Vidnet Kjender dem begge saavelsom Kari Anders dt:s Forældre Anders Jacobssøn og Anne Haavers dt: men har aldrig hørt nogen af dem, har før at have begaaet nogen Last eller grov Misgierning. Vidnet som ej vidste mere blev sin Forklaring forelæst og Vedstod samme {hvor} blev derpaa Demitteret

og fremstod som 11te og 12te Vidne Haaver Arnessøn Berge og Synneve Hans Datter Brue Hustrue til Hans Brue som begge aflagde Eed og i alle ord og Meninger gjorde lige Forklaring fra først til sidst som 10de Vidne, og lagde disse Vidner til at de, tilligemed Helga Ols dt: Bru atter den 5te Juni sidst efter Præstens ordre ved 7de Vidne Christi Aadnes Datter, vare forsamlede paa Tioberg for at legge det omprovede Døde Barn i en laaset Kiste, ved ankomsten til Tioberg fant Vidnerne Anders Jacobssøn, Hans Hustrue Anne og datter Kari alle Hiemme og da Vidnerne for dem havde sagt sit ærinde gik de Gamle baade Anders og Anne begge, med Vidnerne til Staburet og leverede Anne Haavers Datter det døde Barn til Vidnerne, som saae det laae paa samme Troug og i samme Klæder som Aftenen før da det blev Besigtet, men det meste af Blodet var aftørret, Veed ej Veed!! (Ved) Hvem, men Nøglen til Stolpe Boden havde Natten over været i Anders Jacobsøns Bevaring. Derpaa de sadte Trouget med Liget \paa/ need i en laaset Kiste, lukkede Kisten i Laas og tog Vidnet Haaver Berge Nøglen til sig, og Var det samme Kiste, som efter 10de Vidnes Forklaring i Lensmandens nærværelse blev aabnet. ellers i alt øvrigt som 10de Vidne og da disse Vidner sagde ei at Viide mere, saa blev deres Forklaring dem forelæst den de Veedstod. derpaa som forrige Dem:

Fremstod 13. Vidne Helga Ols Datter Brue Hustrue til Erich Olsson Brue, som aflagde Eed og forklarede i alle ord og Mening[er] det samme som 10. 11. og 12te Vidner forklaret har uden ringeste Forandring, og lagde dette Vidne til at have sidste 3de Pintse Dag Været udj Anders Jacobssøns Stue hvor baade Han og Hustrue var nærværende, saae da Datteren Kari laae i Benken, Vidnet havde den dag hørt som et løst rygte at Kari Anders dt: skulle være frugtsommelig, derfor spurgte Hende Hvordan Hun levede, hvortil baade Moderen Anne og Datteren Kari selv, svarede: at Være syg af Forkøling, og sagde at Hendes egen tiid var løsned hos Hende, og derfor haabede snart at blive frisk. Anders Jacobssøn taledes ej et ord, og Viidere blev ej talt den Dag. Fierde Pintse Dag den 3de Junii traf Vidnet atter Kari Anders datter udenfor sin Faders Huus Hendes Moder Hos Hende da Vidnet spurgte Kari paa nye hvorledes Hun levede, og svarede Hun at være noget bedre end Dagen forhen, og sagde Baade Kari og Moderen uden at Vidnet gav dem anledning, at de meente det skulle gaae for Løgn hvad Folket havde sagt om Kari, tydeligere blev ej talt. Videre erindrede {de} Vidnet nu at have Været paa Tioberg i Anders Jacobssøn[s] Stue den 5te Juni paa samme Tiid 7de Vidne Christi Aadnes dt: Echebræchen var der, og ligesom 7de Vidne forholdte saavel Kari som Hendes Forældre deres uforsigtige opførsel Veed!! (Ved) at holde Barne Fødselen dulgt. Vidnet \saar/ dem alle da noget Bedrøvet og hørte samme svar af Moderen og datteren, som 7de Vidne har forklaret. Videre erindrer Vidnet nu ej men i alt vedstod sin aflagde Forkl: og blev derpaa som forrige Demitteret.

1789: 180

Actors Fuldmægtig Hr: Nachschov, som erfarede at af de indstevnte Vidner ej er mødt Peder Nielssøn Børsems Hustrue Mallene Johannes \Dtr:/ item Husmand Jver Aadnessøn Echenæs, saa maatte Hand des aarsage for at faae disse Vidner ført begiære Sagen til en for Dommeren beleilig Tiid udsadt, og bemelte Vidner til den Tiid fra Retten forelagt under Falsmaaels Bøder at møde til Vidnesbyrds Aflæg, og da Hand Nachschov, desuden af Delinqventindens Bekjendelse seer Hun til dette aars Vaar har tient Vilkaars Mand Lars Nielssøn Teigland og

Hustrue, samt efter Hun kom til Børsem været i Selskab med Kari Salomons dt: Wiigen, og Marite Salomons dt: Børsem, som \og/ efter at Hun havde fød Barn \at have/ talt med Dægn Sr: Ole Brygman, saa forbeholdt Han paa Actors Vegne, Ved Continuations Stevnemaael at indkalde disse Fem sidst benevnte Personer til som Viidner i denne Sag at aflegge Vidnesbyrd. og havde for nærværende Tiid ej Viidere at erindre, uden at fremlegge \Separate/ Attester fra Strandebarms Sogne Præst, saa vel for Delinqventinden Kari Anders dt: som Hendes Forældre Anders Jacobssøn og Anne Haavers dt:, og Barne Faderen Niels Anderssøn Næss, Hvornest Han lovede at naar Sagen hernest falder i Rette, skal foruden omtalte Continuations Stevnemaael tillige blive fremlagt Attest fra {S....} Tysnæs Sogne Præst angaaende Delinqventindens Faders Alder.

De fremlagde Attester som alle tree befindes datteret 29de Junii 1789 blev for Retten oplæst og lyder en efter Anden saaledes:

Dommeren derefter fremkaldte for Retten Delinqventinden og hendes Forældre samt Barne Faderen, og til Confrontation, for dem paa nye oplæste alt det passerede, og Vedblev enhver sin Bekjendelse og Forklaring uden at Vide noget deri at forandre fratage eller Tillægge.

Defensor som havde Anhørt Actors Fuldmægtiges Tilførsel, merker deraf det bliver nødvendig at denne Sag maae udsættes, Han forbeholdt derfor at fremkomme med Defension for Delinqventinden og de flere naar Sagen hernest falder i Rette og for nærværende Tiid havde ej Viidere at erindre eller tilføre.

Der efter Afskediget: Efter Actors Fuldmægtiges Begiær bevilges Sagen udsadt til førstkommende 12 Augustii Morgen Tilig dette aar, for her paa Tingstædet Giermundshavn ved Extra Ret atter at foretages og Behandles. og da af de lovlig indstevnte Vidner ej er mødt Peder Nielssøn Børsems Hustrue Mallene Johannes datter, og Husmand Jver Aadnessøn Echenæs, Saa bliver bemelte Vidner herved forelagt under Lovens Falsmaaels Straf, til den Tiid at møde deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige, hvilken denne Forelæggelse Hr: Actor behager at tage Beskreven og i lovlig Tiid at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten Afhiemle.

Delinqventinden blev derpaa af Retten overleveret i sin Arrest, hos Lensmand Svale Øfre Waage og beroer Sagen til 12 Aug: 1789.

Anno 1779 den 12te Augusti er denne Sag atter foretaget \som fierde Dag/ paa Giermundshavns Tingstæd og Retten betjent af Dom/m/eren \selv/ og forbemeldte Laug Rettens og MedDoms Mænd,

da for Retten blev fremstillet løs og ledig uden Baand og Jern, Delinqventinden Kari Anders Datter, hendes Forældre Anders Jacobsen og Hustrue Anne Haavers Datter Tioberg, samt hendes Barne Fader Niels Andersen Teigland, saa mødte og som deres Defensor Lensmanden Svale Heljesen Øfre Waage, da Actor Velædle og Velv: Hr: Foged Koren fremlagde i steden for manglende Præste attest fra Hr: Baar, ang:de Anders Jacobsen Tioberg, en Skrivelse fra velbem:te Hr: Baar af 15de passato som blev oplæst saal: i anledning deraf Anders Jacobsen Tioberg blev tilspurgt, om hans Fader var kommen fra Sundfiord, dertil svarede Nei, han var kom/m/en fra Strandebarms Sogn til Hope hvor Comparenten virkelig og i Sandhed er fød i Tysnæs Præstegjæld, men det skal være rigtig saaviit han mindes, at hans Fader havde en Broder, ved Navn Anders som og ved den Tiid skal have været i Tysnæs Præstegjæld.

Actor derefter fremlagde Rettens seneste Forelæggelse som blev oplæst saalydende: samt anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde efterskrevne fleere Vidner i Sagen, Lars Nielsen Teigland og Hustrue Brithe Steffens Datter, Kari Salomons Datter Wiigen, Marte Salomons Datter Børseim og Klokkeren Sr: Ole Brygman, alle under Falsmaals Straf at møde, deres

Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, som og til dem at paahøre, og Dom efter Hoved Stevningen at imodtage, er indstevnet Delinquentinden og hendes Forældre, samt hendes Barne Fader Niels Andersen Teigland nu Næss, alle til dette Sted og denne Tiid, samt tillige de skyldiges Defensor Svale Heljesen Øfre Waage.

Alle mødte og vedtoeg lovlig Varsel samt tilstod lovlig at være stævnet, undtagen Lars Nielsen Teigland som Stevne Vidnerne Svale Heljesen Øfre Waage og Peder Henriksen Traae, anmeldte i Dag at være ved Døden afgang, samt Klokker Brygman, men hands lovlige Indkaldelse beviises med hans fremsendte skriftlige Vidnesbyrd af 10de hujus saal: Bemelte Stevne Vidner afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved enhver selv. Sidstmeldte indstevnte, Klokker Brygman og afg: Lars Nielsen Teigland undtagen, mødte tilligemed de forelagte Peder Nielsen Børsems Hustru Malene Johannes Datter, og Jver Aadnessen Eechenæs.

Actor begiærede Vidnerne stædet til Forhør, og at gjøre deres Forklaring. Vidnerne fremstod og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sanheds Udsigende, derefter de bleve Separerede, og fremstod som

14de Vidne Brithe Steffens Datter Enke efter Lars Nielsen Teigland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ang:de Niels Andersen Næss: at have kjendt ham fra hands Barndom af, og ej har hørt nogen Forseelse eller Misgierning før af ham at være begaaet, han tjente hos 8de Vidne Erich Teigland 3 aar, og fløttede derfra til Næss i Tjeneste afvigte Vaar. Har og kjendt Kari Anders Datter Tjoberg endeel Aar, mindes ej hvor mange, men hun tjente Vidnet 2 Aar, til denne Vaar da hun fløttede til Børsem at tjene, har hverken hørt eller mærket, om eller til noget utilbørligt om hende førend denne Misgierning, og i den Tiid hun var i Vidnets Tjeneste, mærkede hun ingen mistænkelig Omgang mellem Delinquentinden og Niels Andersen, kunde og mindst tænke sligt om ham som for 2 Aar siden gift, og ladet sin Hustrue reise fra sig og tage Tjeneste som Amme. Vidnet skjønnede ej heller, at Delinquentinden lavede til Barsel, da hun tjente hos Vidnet, og reiste af dets Tjeneste, siden den Tiid intet har hørt om Delinquentinden, førend hun hørte, at Delinquenten!! efter at hun var kommen til Børseim, var mistænkt for at være frugtsommelig, og at saadant røgtedes, hvorefter hun hørte, Delinquentinden havde fød et dødt Barn, men har ej seet Barnet, eller talt ved Delinquentinden siden denne reiste af Vidnets Tjeneste, og intet veed til denne Sags Oplysning. Paa Teigland er ikke fleere voxne Folk, end de her i Sagen indstevnte, som have været til Confirmation. Vidnet blev som de forrige Dimitteret.

Fremstod 15de Vidne Malene Johann[es] Datter Hustru til 3de Vidne Peder Nielsen Børseim som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed intet om denne Sag førend den 4de Juni paa Børseim hos Delinquentindens Hosbonde Johannes i H/an/ds Jldhuus, hvor Vidnet hørte Delinquentinden tilstoed at have fød Barn, og ellers passerede, som Delinquentinden selv \hendes Fader/, samt 1ste og 2de Vidne/ har forklaret, paa dette Sted \sagt/ og talt. Da Delinquentinden den Dag var kom/m/en tilbage til Børseim, mærkede Vidnet strax hun var forandret, og raadede Hosbonden Johannes Børseim at faae det undersøgt, som var saa meget mistænkeligt. Ellers har vel talt herom med sin Mand, som af ham som 3de Vidne er forklaret. I øvrigt har før, intet ondt hørt begaaet, af Delinqv:, hendes Forældre, eller hendes Barne Fader. Paa Børseim, \og Teigland/ ere ingen fleere voxne Folk som have været til Confirmation, end de i Sagen indstevnte. Dimitteret som forrige.

Fremstod 16de Vidne Kari Salomons Datter tjener i Wiigen som aflagde Eed og forklarede: At have kjendt Delinquentinden fra hun var et lidet Barn, og ligesaa længe hendes Forældre, saa og Niels Andersen Næss omtrent 6 aar, har aldrig hørt noget ondt, af nogen af dem før begaaet, og om denne Misgiærning havde ingen Kundskab eller Mistanke, eller hørt det mindste Røgte, end ikke den Dag da Vidnet og hendes Søster Marithe Salomons Dt:, fulgte med Delinquentinden, et stække paa Vejen fra Børseim til Tioberg \da end ikke noget

derom imellem dem blev talt/ men efter de var skildt fra hende, da om Eftermiddagen, hørte Vidnet det af Bøigde Rygte: Vidnet ved ikke det mindste til Sagens Oplysning. Paa Teigland og Børseim er ikke flere voxne Mennisker som have været til Confirmation, end de i Sagen indstevnte. Dimmitteret som forrige.

Fremstod 17de Vidne Marithe Salomons Datter tjen[er] paa Børseim som aflagde Eed og forklarede: At have vel hørt om dette Svangerskab

1789: 181

omtrent 8te Dage før Barne Fødselen, men ikkun som et løst Røgte, og ikke hørte nogen talede til Delinqventinden selv derom: i øvrigt \ord til andet/ som nest forrige Vidne. Siden Barne Fødselen har Vidnet ej talt med Delinqventinden. Dimmitteret som forrige.

Fremstod 18de Vidne Jver Aadnesen Huusmand paa Eegenæs som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At har slet intet hørt eller veed om denne Sag, førend han hørte Røgte derom 3de Pintse Dags Morgen, førend han den dag reiste en Miil bort i Haalandsdalen paa LejeArbeide, hvor hand blev 10 Dage, og da han da kom hjem, var hun arresteret. Paa Børseim og Teigland ere ej flere voxne Folk som have været til Confirmation, end de i Sagen indstevnte. Dimmitteret som forrige.

Lensmanden derefter forklarede at ved den af ham holdte og forhen fremlagte Besigtelse, blev det døde Barn saaledes besigtet i hands Nærværelse den 6te Juni, som 10de, 11te, 12te og 13de Vidne have forklart, men at Præsten ej derved var tilstæde var Aarsag, at det var langt paa Eftermiddagen eller mod Aften og Præsten skulde reise til et Annex 2 Miile fra sit Hjem til at prædike næste Dag, samt at Præsten forhen med Vidne havde besigtet Barnet.

Delinqventindens Moder Anne Haavers Datter blev løs og ledig for Retten fremstillet, og af Actor begjært tilspurgt 1st Siden Deponenten har udsagt, at intet Blod kom af Navle Strængen, da hun klippede den over, hvoraf da det Blod som siden fantes om Barnets Mund og Næse {...} sær da Deponentindens Mand har udsagt, og ligesaa Deponenten selv og Delinqventinden, at Barnet blev toet strax det blev fød? Rs: Det Blod som omspørges, kan umuelig være kom/m/et af andet, end ved Besigtelsen og \da at/ overfare det døde Barn, Blod kan være fuldt med Fingrene, af det lidet som fantes ved Navle Strængen; thi Barnet blev vasket strax efter Fødselen, og Navle Strængen ej overskaaren førend som før har forklaret, da intet Blod løb af den. 2det Om Barnet stod fast i Fødselen, hvor, med Skuldrene eller om Halsen, og hvorlænge? Rs: Det stod fast om Halsen en liden Stund. 3de Naar Navle Strængen blev overskaaren? Rs: Ikke førend 4de Pintse Dag. Udviist fra Retten

og fremkaldet Delinqventinden løs og ledig, som blev tilspurgt som forbemeldt, dertil svarede: til 1ste om Navle Strængen og Vaskningen som Delinqventindens Moder, men hvor Blodet er kom/m/et fra, veed Deponentinden ikke, som ej saae sit Barn, fra det blev født til Navle Strængen blev overklippet. til 2det refererer sig til sin forhen gjorde Bekjendelse, men kan ej mindes hvor længe. 3de Som forrige Deponentinde har forklaret. \4de hvor længe har vidst sit Slægtskab med Niels Andersen? Rs: Vidste før Besvangrelsen at var ham i tredie Leed beslægtet./ Delinqventinden blev overleveret i sin Arrest, og Sagen da Natten paafaldt udsadt til i Morgen.

Anno 1789 den 13de Augusti er denne Sag atter foretaget \....? Dag/

og for Retten fremstillet løs og ledig, alle Paagjælderne og Sagskyldige. Actor og Defensor mødte i Retten.

Fremstod 19de Vidne Klokke Ove Engel Samuelson Brygman som blev forelæst Eedens Forklaring af LovBogen, med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derpaa aflagde \corporlig/ Eed med oprakte Fingre efter Loven og selv oplæste sit i Gaar indsendte skriftlige Vidnesbyrd, dertil han sig refererede, og vidste ej viidere, og nævnede

hverken Delinquentinden eller hendes Fader enten Barnet var født levende eller dødt, ej heller nogen Barne Fader; Som intet videre vidste, og blev forelæst sit Vidnesbyrd og det tilførte, og ingen viidere Vidnet havde at tilspørge, blev det med alles Consense dimitteret.

Delinquentinden og hendes Forældre saavelsom hendes Barne Fader blev fremkaldet og dem til Confrontation forelæst det passerede, hvorpaa enhver for sig vedblev deres Bekjendelse, og havde intet imod Vidnernes Udsigende at erindre, vidste og intet viidere til deres Forsvar, men overlod alt til deres anordnede Defensor; og udbad mildeste Dom, og i sær paastod Barnefaderen Niels Andersen og Delinquentindens Forældre, for deres Persohn aldeeles Befrielse.

Actor og Defensor saavelsom de Skyldige declarerede ej at vide fleere Vidner i Sagen enten til Oplysning eller de Skyldiges Befrielse.

Actor derefter gjorde følgende Paastand til Doms: At da med Delinquentindens og hendes Forældres Bekjendelse noksom er beviist, at med Barne Fødselen og Svangerskabet er omgaaet i Dølgmaal \og med en beslægtet/ og barnet af Delinquentinden og hendes Moder Anne Haavers Datter, om ei med Haand gierning; Saa dog ved modtvillig Forsøm/m/else og at efterlade ordentlig Omgang med Barnet, er ombragt; Men hvorudi Anne Haavers Datter er som en Kone der selv har fød levende Børn {er} meere strafskyldig end Delinquentinden selv; Og hvorforuden Delinquentindens Fader i saaviit har gjort sig deelagtig, som han ikke har forekommet saadan Forsøm/m/else, ej heller strax aabenbaret det passerede, forinden det af andre blev undersøgt og opdaget; Saa paastaaer han Delinquentinden Kari Anders Datter Tioberg efter Lovens 6 Bogs 5 Cap: 8 a: \tildømt/ at miste sit Liv efter foregaaende 7de Art.; og hendes Moder Anne Haavers Datter Tioberg efter sam/m/e Capitels 1 art: ligeledes have sit Liv forbrudt, samt Anders Jacobsen Tioberg, at arbeide i nærmeste Fæstning

1789: 181b

Sin Livs Tiid, saa og alle at erstatte denne Actions Omkostninger, med alt deraf flydende, Henseende Barne Faderen Niels Andersen, da bliver han vel ikke under denne Sag at dømme; Men imod ham forbeholdt Actor Hr: Foget Koren sig behørig Tiltale ved egen Sag, for Hoer i sit Ægteskab, med een sig nær beslægtet: Saaledes indlod Sagen under Dom.

Defensor Lensmand Øfre Waage forestillede Retten: At det Delinquentinden Kari Anders Datter, er ung og enfoldig \vidste ikke Forseelsens større grad ved en beslægtet/ og ikke af anden Aarsag end aleene Skam og Undseelse har dulgt sit Svangerskab, og ikke egentlig kan siges at have fød i Dølgmaal, da hun ikke imod Fødselen søgte eenlige Steder, men var i Stue[n] hos begge sine Forældre: Og efter Fødselen havde hun ikke heller Kræfter at hielpe sit Barn \ej/ heller dertil havde enten Forstand eller Videnskab, men maatte troe det bedst behandlet, og det fornødne iagttaget af hendes Moder, som selv havde født 4 levende Børn \og overalt Barnet var død født/ Saa paastod han hende for ald Straf aldeeles befriet. Hvad Delinquentindens Moder Anne Haavers Datter angaar, der \siden hun/ u-agtet hendes Alder og svage Kræfter, {før} har anvendt ald sin Styrke og Eftertanke, endog i en saa stoer alteration, som denne uformodentlige Barne Fødsel maatte foraarsage hende, til at bringe Barnet til rette og til Live, men forgjæves siden det var dødfødt, hvorfor og ikke kan være at reflectere, hende til Gravamen, at Barnet som dødt blev henlagt, med Navle Strængen ufraskaaren, og utilbunden. Saa paastod han hende ligeledes friekjendt. Betreffende Delinquentindens Fader Anders Jacobsen, da seer Defensor ingen Aarsag, at han i noget skulde være strafskyldig da han hverken har kundet som Mands Persohn assisteret ved Fødselsen, eller har rørt Barnet, førend længe efter det var født som meldt dødt, ej heller herpaa har lagt Dølgmaal, men endog først bragt sin Datter til Bekjendelse og selv aabenbaret det, og havt hensigt til dets ordentlige Begravelse, som ej kunde skee i Dølgmaal; Thi paastaar han ham aldeeles frikjendt. Ligesaa paastaaer fuldkom/m/en Frifindelse for

Barnefaderen Niels Anders: der hverken i Omgangen ved Fødselen eller Dølgsmal forhen om Svangerskabet, eller derefter om det passerede har havt mindste Deel. Saaledes indlod Sagen til Dom.

Alle de skyldige indlod Sagen til Doms.

Actor paastod Dom efter gjorde Irettesættelse.

Sagen blev til Doms optagen, og af Dommeren med Laug Rettes Mændene som Med Doms Mænd nøje igjennem gaaet og overvejet, der efter af den ganske Ret derudi blev afsagt følgende

Dom

Efter det udi denne Sag passerede, har ugift Qvinde Kari Anders Datter Tioberg, avlet et Barn i Løstgængighed med een sig i tredje Leed beslægtet, for hvis Fødsel i Dølgsmal, hun actioneres, da det er fundet dødt, men af hende saavel som hendes Moder Anne Haavers Datter Tioberg, der hjalp hende i Fødselen, som skeede i Nærværelse af hendes Fader Anders Jacobsen Tioberg, og i disse Forældres Huus og Stue, foregives at være død født, hvilke Forældre ligeledes actioneres ved denne Sag til Straf for deres ulovlige Omgang, herved, og i denne Anledning, som og i samme hensigt er indstevnet Barne Faderen Niels Andersen Teigland. Hvad denne sidste angaaer, da er intet imod ham fremkommen, som saaviit Dølgsmålet og Barne Fødselen angaaer, der egentlig er det der {...} i denne Sag er paastevnet, kan gjøre ham strafskyldig, under denne Sag at dømmes, men ham bliver ved anden Sag og Indstevning at søges for det af ham i sit Ægteskab, med een sin beslægtet begangen Hoer. At Delinqventinden Kari Anders Datter Tioberg har lagt Dølgsmal paa sit Svangerskab, og efter de \øvrige/ Skyldiges Udsigende været sit Slægtskab med Niels Andersen førend hendes Besvangrelse af ham, bevidst, saa og efter Fødselen dulgt at have født Barn, er baade tilstaaet og beviist, dog egentlig Barne Fødsel i Dølgsmal kan ikke siges, af hende at være begaaet, da hun ved Fødselen var og blev i hendes Forældres Stue, i begge deres Nærværelse, og raabte sin Moder til Hjelp: Og henseende

1789: 182

Omgangen med Barnet ved Fødselen, som uagtet det foregivende at være død født, dog efter Obductions Forretningen skal være levende født, da, hvad enten dets Død er foraarsaget ved virkelig Haand gjerning, eller modtvillig Efterladelse af almindelige Hjelpe Midler og sædvanlig brugelig Omgang, synes Delinqventindens Moder Anders Jacobsen Tioberg[s] Hustr: Anne Haavers Dt., desuden, som en Kone der selv har født levende Børn til Verden, og som eene har behandlet Fosteret i og efter Fødselen, at være meere Skyld end Delinqventinden selv; hvilken Anne Haavers Datter tilligemed hendes Mand Anders Jacobsen Tioberg, desuden billig bør ansees med Straf fordi de længe efter Barne Fødselen endnu dølgede sam/m/e i nogle Dage, til {same} \det/ efter Undersøgning af andre blev opdaget. Da det i denne Sag meget kom/m/er an paa, om Barnet virkelig er levende født til Verden, hvorom uagtet Obductions Forretningen, ikke haves fuldkom/m/en Vished, da det er muligt, at Barnet ved naturlig Tilfælde kan have død i Fødselen; Saa finder denne Ret det altfor betænkeligt, i denne Sag at afsige nogen Døds Dom; Men af Dom/m/eren og MedDoms Mænd kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Niels Andersen Teigland bør efter denne Indstevning for Actors Tiltale fri at være, men bliver for det øvrige ved nye Sag at actionere. Delinqventinden Kari Anders datter Tioberg og Moder Anne Haavers Datter Tioberg bør arbejde i Bergens som nærmeste Tugthuus, den første for ald sin Forbrydelse saavel henseende Besvangrelsen \ved sin Beslægtede/ som Barnefødselen og paa sam/m/e lagde Dølgsmal, i Sex Aar, og den sidste for sin Omgang med Fødselen og med Fosteret, og derpaa lagde Dølgsmal, hendes Livs Tiid. Ligesaa hendes Fader Anders Jacobsen Tioberg at arbejde sam/m/esteds tree Maaneder. De samtlige trede sidstmeldte, een for alle og alle for

een, bør erstatte det Stemplede Papiir som til denne Sag burde været brugt 2 rd: 1 mrk: 8 s: samt denne Actions, med Rettens Gebuhr, Extra Tingets Bekostning, Obductions Forretningen, Stevnings Penge, Arrest og Varetægts og viidere deraf entstaende Omkostninger, efter (approb?)eret Regn:, som ellers saavidt deres Effecter ei tilstrækker, og paa Almuen bør liignes, udredes efter Kongl: allern: Anordninger{s Forskrift}. Udi Sagens Drift er ej skeet nogen uforsvarlig Ophold. Dom/m/en efterkommes til Execution i lovlig Tiid efter Kongl: allern: Anordningers Forskrift. Efter at Dommen for samtlige dømte som løse og ledige for Retten vare fremstillede, var oplæst, begjærede Actor sam/m/e til befalet Appel in Forma beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt og sendt 28 Aug:

Høste Ting Anno 1789

den 14 Septembr: for Schonevig Skibreede, sat og holdet paa Tingstedet Schonevig Søen af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongl: Maj:ts Virkelig Cancellie Raad, i overværelse af Districtets Foged Velædle og velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibredets Lensmand Peder Christophersen Gielmervig, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte aatte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnligen:

a: Nu af Dom/m/eren i Eedtagen

1. Gunder Gundersen Fiære	4. Børre Engelsen Sio	7. Lars Siursen Indre Tungesvig
2. Lars Olsen Fiære	5. Tollev Tollevsen Wattendal	8. Torbjørn Andersen Holmedahl

b: gl: Laug Rettes Mænd

3. Aslach Knudsen Gravdal	6. Haldor Olsen Sætre

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, nemlig:

No: 1. Forordning hvorved Sø Enroulleringen i Norge igjen inddeeles i 6 Districter, med videre Enroulleringen baade i Danmark og Norge vedk:de, dt: 1 Maj 1789.

2. Kongl: allernaad: Placat som indskjærper lagttagelsen af de for Norge ved Placaten af 13 Marti 1782 fastsatte Omslags- eller Rente-Betalings-Terminer dateret 12 Junii 1789.

3. Finantz Collegii Placat om yderligere bestemmelse om Anmeldelser til Deeltagelse i Annuitets Laanet og hvorledes sam/m/e skal oppebæres. d: 16 Julii 1789.

4. Kongl: allernaad: Anordning om Friheder for Kjøbstederne i Finmarken d: 17 Julii 1789.

5. Rescript, at for Arve-Parter, hvilke hver for sig, ej udgjør 20 rd:, skal gives Afkalde, og udbetales efter Rescr: 31 Janv: 1781 d: 1 Maj 1789.

1789: 182b

No: 6. Stiftets Communication af 4 Aug: 1789. af Kongl: Resolution af 20 Maj 1780 igjennem Cancelliet, og 23 April 1781 igjennem Rente Kam/m/eret, ang:de Ansøgninger og Bevillinger betreffende Udeblevne Arvingers Arv, som imod Caution udbetales til andre Arvinger.

7. Kongl: allern: Rescr: af 31 Julii 1789, at intet skal betales for Udsettelse, af hvad til Afdrag paa Obligationer betales, som er 100 rd: og derunder, hvorimod de Creditorer som forsømmer saadant, skal vedblive at betale ¼ proC:t Skatten, af den fulde i Pante Bogen aabenstaaende Summa, alt saalænge ¼ proC:t Skatten vedvarer.

8. Stiftets Skrivelse af 6 Junii 1789 hvorved efterlyses en Russisk Undersaat navnl: Etienne Odiankoff som 1787 er deserteret fra Skibet St: Michel.

9. af 4 Julii 1789 hvorved efterlyses Tollev Olsen fra Bragnæs, undviigt fra Christiania Tugthuus. See fol: 183a. 205a.

10. af 29 Aug: 1789 om Delinquent Omkostninger m: f: Smaae Tolde, samt(?) en Erstatning til den Kongl: Casse for Forskud til Vej Arbeidet.
11. af d: d: om(?) Skyld 338 rd: 3 mrk: som ej kand inddrages i Del: Omkostninger.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonevig Skibredes Høste-Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret i overværelse af Lensmand, Laug-Rett, Almue og de 2de Mænd Lars Larsen Næss og Jon Jo\ha\nsen Nøstwiigen og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 31 Martii 1789 efter Lars Gudmundsen Nedre Sandvig.	I Skde Bogen
.... 9 Juni 1789 efter Knud Tarralsen Aaseim.	extraheret

Afkalde

ForM: Bog f: 169. Borgille Erichs Datter s Mands Tørres Larsen Tielles for 20 rd: ? mrk: 2 ?/? s: arvet 9 Nov: 1786 dateret 27 Julii 1789.

Tørres Johansen Øchlands {som} ForM: \Endre(?) Sæ...sen Øchlands ede efter/ {for} Knud Abrahamsen Hvidevold {Arv} 11 rd: 4 mrk: 12 4/5 s: ved Skfte 30 Junii 1789 dat: 30 Junii 1789.

Abraham Abrahamsen Hvidevold som Form: for Abraham Johannesens Arv 11 rd: 4 mrk: 12 s: ved Skfte 30 Junii 1789 dt: d: d:

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have som Actor paa Justisens og Embeds Vegne, her til Retten ladet med lovlig Varsel indkalde Just Pedersen Ejde for forøvet Næve Hug paa Hans Andersen Kiike derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Bøder og Omkostninger,

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Aagathe Jons Datter tjener Indstevnte, Hugne Knudsen Tofte Dreng tjener paa Øfre Tofte.

Just Pedersen Ejde mødte og vedtog lovlig Varsel, og anbød at betale de forbrudte Næve Hug Bøder 9 Rd:, saavel som de paastevnte Omkostninger \Stemplet Papiir og/ Sagens Incamination 1 rd: 2 s:, og ellers betalte Tilsvares Penge \20 s:/ Derefter da han saaledes gjørlig retter for sig, paastod sig frie for Lovmaal, og ej Dom at overgaa.

Actor kunde ikke nægte at modtage de gjørlig anbudne Bøder som Paagjældereren nu til ham betalte med 9 Rd:, skr: Nii Rigsdaler og saaledes frafaldt Sagen. Paagjældereren betalte Incam: 1 rd: 2 skl:

Sagen blev for Retten ophævet. Actor begjærede det passerede som Udskrift sig beskreven meddeelt, som blev bevilget. Mulct Udstædt

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 15 Sept: 1789 continuerede dette Ting.

Fogdens Tings Vidne om Sæde Korns Magazin

Fogden fremleverede ang:de et Sæde Korns Magazin, et Skr: til sig fra Stiftet af 3 Sept: 1789 saalydende: samt en Copi Skr: fra Rente Kam/m/eret til Stiftet af 15 Aug: 1789 saal: som tillige med derved fulgte Udkast til Plan om samme saal: blev for Almuen oplæst, og

Indholden dem betydet, og derefter derom æsket deres Svar? Samtl: Almuen svarede: At da /: Gudske Lov /: her i Districtet, ikke er saadan Korn Mangel, eller ofte almindelig saadan Misvext paa Kornets Frøe Kraft til Sæd, at jo hver Mands Avl kand være tjenlig til Sæde Korn, undtagen nogle faae enkelte Gaarde højt til Fjelds, som undertiiden ikke altiid, ikke faar deres Korn moden nok til Sæd, og naar dette treffer ind, kan de uden Vanskelighed dermed blive hjulpen af deres Naboer, da her ere

1789: 183

Bøjgder, hvor endog avles saa meget Korn, at Jordebrugerne kan sælge noget lidet, saa enhver, der mangler Sæde Korn, formedelst hans eget Korns Uduelighed til Sæd, dermed hos mange kan blive forsynet, og desuden Bekostningen paa saadant Anlæg, vilde blive baade unyttig og uoverkommelig. Altsaa de ikke seer, at slig Anlæg her i mindste Maade behøves; men Almuen eenstemmig frabeder sig sam/m/e Bekostning og derved følgende Besværighed som unyttige. Fogden begjærede det passerede som TingsVidne sluttet og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget,

NB: See tydelig for Etne Skbr: Udstædt for heele Sorenskriveriet

Viidere Publication

No: 12. Stiftets Skrivelse af 5 Sept: 1789 hvorved efterlyses efter vedfulgte Liste endeel (.....) fra Madame Fabricius i Tellemarken og Bamle Fogderie, frastjaalen Guld og Sølv.

Opsat Sag fra fol: 147a. Niels Tjelflaat contra Johannes Løvigen.

Johannes Olsen Løvigen fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtl: contra Varsel ladet til dette Ting og Tiid [indkalde] Citanten Niels Svendsen Tjelflaat, til at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom, at erstatte Contra Citanten i denne Sag Huusleje for afdøde Lars Andersen for 17 Aar og i øvrigt at betale Contra Citanten Omkostninger for heele Sagen, samt Contra Citanten eller i henseende Hoved Citantens videre Paastand, derfor at vorde frifunden.

Contra Citanten fremstillede som ustevnte Vidner Knud Rasmussen Leil: paa Sæbøe i Fieldberg Skbr:, og Knud Tollefsen S: E: p: Kaldem i Etne, Ragnele Aslachs Dt: Hustr: til Steffen Jørgensen H:M:d i Waagen i F:berg Skbr:, Guro Niels Datter tjener paa NordEbne, og Halvor Larsen tjener paa Ekre.

Hoved Citanten mødte og vedtog lovlig Varsel, samt protesterede imod disse Vidners Førelse, siden de forhen af Hoved Citanten førte Vidner, ej er stevnt til disse at paahøre, derfor paastod Stevningen afviist efter Lovens p: 126 a. 13.

Contra Citanten /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: /: paastod sine Vidner førte efter allegerede Lovens pag:, paafølgende 14 art:

Hoved Citanten refererede sig til sit forrige, og paastod Rettens Eragtning.

Retten Eragtede: Da ikke forud kan vides, hvorvidt under Vidnernes Forklaring, sam/m/e af disse sidste, kan udfalde imod de førstes; Saa ansees ej lovligt, at admittere de nu indstevnte til Forhør forinden Hoved Citantens førte Vidner derimod blive stevnte. /: For Eragtningen betalt 12 skl: /:

Hoved Citanten paastod Dom efter forrige Irettesættelse uden videre Ophold, da han hverken har erholdt, enten han eller medArvinger eller afg: Lars Andersen, enten Udlægget efter Johannes Olsen Løvigens Skiftebrev, eller Betaling derfor eller for det senere den afdødes tilgodehavende.

Contra Citanten anmeldte at have betalt afg: Lars Andersen for sam/m/e Udlæg med rede Penge, strax efter hans Kones Skifte var sluttet, videre tilstaaer, at da Lars Andersen for 3 Aar siden skildtes fra Contra Citanten, var Contra Citanten til Lars Andersen skyldig 28 rd:; Men

fordi Lars Andersen var halv vanvittig, vilde Contra Citanten for ej at krænke hans skrøbelige Sind ikke kræve ham for omstevnte Huusleje; Men efter Lars Andersens Død krævede hand sam/m/e til afdrag i bem:te 28 rd.; Og endnu paastaaer de 17 Aars Huusleje med 1 rd: Aarlig, gotgjort i sam/m/e 28 rd: Derefter han begjærede Sagen opsat til næste Ting til sine Vidners Førelse efter lovligen Jndstevning, til at erholde de 17 rd: gotgjort i bemelte 28 rd.; af hvilke 28 rd.; Johannes Løvigen redelig tilstaaer intet at have betalt.

Hoved Citanten paastaaer Dom.

Johannes Løvigen erbød Citanten, naar hand vil gotgjøre Contr: Cit:, bemelte 17 rd.; strax at faae betalt de øvrige 11 rd.; af bem:te 28 rd: som Johannes Løvigen er skyldig som er deels for Arbeide, deels laante Penge, deels adskilligt andet.

Hoved Citanten paastaaer betalt de paastevnte 30 rd: med Omkostninger skadesløs, da det ved Vidner er beviist, at afg: Lars Andersen var hos Joh: Løvigen i Tjeneste og Arbejde, som et andet Menneske der har sin fulde Fornuft, altsaa ej burde betale for Huusleje, og paastod Dom.

Contra Citanten paastaaer Opsættelse.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790. /: Opsættelse betalt 12 skl: :/

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten Aar 1790 opnævnt af nyegifte. 1. Poul Pedersen Leervigen. 2. Niels Christophersen Tielle. 3. Mikkel Knudsen Lechnæs. 4. Johan Heljesen Sætre. 5. Heine Anfinnsen Storhoug. 6. Christian Larsen Tvedt. 7. Poul Jversen Øfstebøe og 8. Niels Halvorsen Udager. hvorom blev levert Lensmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem, alt efter Reglementet.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f: 239b. Torkel Jacobsen Wattendal No: 44 H: C: gods, Obl: til Peder Lien og Niels Tvedt 80 rd: d: 11 Nov: 1779, qvitteret 14 Sept: 1788.

No: 3 f: 345a. Siur Siursen Millieteig No: 52 Obl: til Peder Hetleflaat 80 rd: d: 15 Juni 1781 qvitteret 14 Sept: 1789.

1789: 183b

Pante Bogen til Inddragelse

Erich Hugnesen Furdals Skde til Hugne Erichsen paa Furdal No: 25 S: S: E: gds: 1 Løb Smør for 266 rd: 4 mrk: d: 14 Sept: 1789.

dto: Erich Hugnesen Furdals Skde til Hugne Erichsen paa Furdal No: 33 H: C: gds: ½ Løb Smør for 133 rd: 2 mrk: d: 14 Sept: 1789.

Hugne Erichsen Furdals No: 25 S: S: E: gds: og No: 33 H: C: gds: Vilkors Contract til Erich Hugnesen og Hustr: d: 14 Sept: 1789.

bem:te Hugne Erichsen Obl: til Erich Hugnesen paa 300 rd: uden Renter, 1 pr: i Furdal No: 25 S: S: E: gds: og No: 33 H: C: gds: 1 ½ L: S: d: 14 Sept: 1789.

Afkald

F:B: fol: 178. fra Anne Marie Peters Datters Mand Tørres Nielsen Øen for 74 rd: 5 mrk: 3 s: efter Skfte 10 Junii 1783 i Etne d: 14 Sept: 1789.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner

Adskillige Poster som fol: 8a.

Odels Mandtallet examineret S:ma Smør 128 L: 23 5/? mrk: Korn 3 td: 1 1/8 Sp: Huder 54 7/12 b:skd 3 ½ G:skd 3 1/3 Næver 6 Væt.

Ting Skydsen ang:de, som fol: 8a.

Aftage som fol: 8a. ang:de de vedblivende Aftage.

Aftage paa 10 Aar som fol: 96a. de først ommeldte gaarde dette som 10de Aar, Gielmervig 5te Aar, Løvigen for 2de Aar om Yttre Bouge som fol: 96a.

Restance Registeret Summa til \1788 157 rd: 2 mrk: 1 s: og til Udgang {...}/ 1789 852 rd: 4 mrk: 5 s: Summa 1010 rd: 6 s:

Saug Angivelser

Efterskrævne mødte og angav at have skaaret fra Høste Tinget 1788 til Høste Tinget 1789 som efterfølger, og beeedigede efter Samvittighed og bedste Vidende, saadanne deres Angivelser, men kunne umuelig forklare, fra hvad Skove og hvor meget fra hver, Tøm/m/eret er kommet, da undertiden nogle kom/m/er langvejs fra, og ofte med nogle faae Stokker, veed og ej rettere, end at Bøjgde Bord bliver brugt i Bøjgden til sam/m/es Fornødenhed.

Wahlens Saug Saugmester Jacob Olsen angav at have skaaret 6 Hundrede doble Bord, og 12 Hundrede enkelte, vandkantede eller Bøjgde Bord.

\Øfre/ Handelslands {Øfre} Saug Saugmester Aschout Olsen angav 7 ½ Hundrede dobbelte, og 9 Hundrede enkelte Bord.

Nedre Handelslands Saug Saugmester Jon Endresen Handeland angav 10 Hundrede dobbelte og 6 Hundrede enkelte Bord.

Wiisekiær Saug Torger Johannessen Wiisekiær \som Ejer/ angav 3 Hundrede dobbelte og 2 ½ Hundrede enkelte Bord.

Nord Ebne Saug mødte ingen.

Ejlerviig Saug Wier Østensen paa egne og MedEjeres Vegne angav 4 Hundrede dobbelte, og 3 ½ Hundrede enkelte Bord.

Markhuus Saug mødte ikke. see fol: 184a.

Storhoug Saug Anders Olsen Storhoug paa egne og MedEjeres Vegne, angav ½ Hundrede dobbelte og 2 Hundrede enkelte Bord.

Wiig Saug Ommund Hactorsen Tvedt paa egne og MedEjeres Vegne, angav 2 Hundrede enkelte Bord.

Gielmervig Saug Lensm/an/d Ped: Christoph: Gielmervig som Ejer angav 2 Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 40. Ole Nielsen Yttre Tungesvig No: 32 H: C: gds: Obl: til Lieut: Wilhelm Dahl 100 rd: d: 16 Sept: 1783, qvitteret 2 Julii 1789.

No: 2 p: 209. Peder Halvorsen Lechnæs Vilkors Contr: 14 Oct: 1763, Mortificeret af Torbjørn Halvorsens Enke 15 Sept: 1789.

No: 5 p: 436. Halvor Pedersen Mortvedt No: 79 Vilk: Contr: 8 Janv: 1788 Mortificeret af Peder Halvorsens Enke den 15 Sept: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Simonsen Sandvolds Skde til Ole Olsen paa Sandvold No: 18 H: C: gds: 1 Løb ½ Hd: for 200 rd: dt: 2 Janv: 1789.

Simon Olsen Svineklevs Skde paa Odels Rett til bemelte Brug, for 96 rd: 3 mrk: dateret 30 April 1789.

1789: 184

Mads Erichsen Tielmeland Obl: til Helje Rasmussen Sævereide p: 300 rd: 4 pr:C: 1 pr: i Tielmeland No: 41 H: C: gds: 1 ½ Løb ½ Hd: d: 14 Sept: 1789.

Continuation af Formynder Ting

Da ved holdte Formynder Ting efter Udraab adskillige gange begge Ting Dage, og uagtet bud fra Retten ved alle Ting 1787, 1788 og 1789 ikke mødte Formynder Tiæran Jonsen Jndre Matre; Saa bliver han herved mulcteret efter Rescriptet af 9 Dec: 1773 at betale til Holmedals Sogns Fattig Casse 48 skl:

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 16 Sept: 1789 continuerede dette Ting.

Continuation af Saug Angivelser

Markhuus Saug Ørie Johansen Markhuus paa egne og MedEheres Vegne angav 5 Hundrede dobbelte og 2 Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Siur Siursen Obl: til Siur Larsen Hetleflaat paa 80 rd: 1 pr: i Millieteig No: 52 12 mrk: S: og 3 Kjør 3 proC:t Rente d: 14 Sept: 1789.

Lars Gudmundsen Nedre Sandvigs Arv:s Skde til Gudmund Larsen p: Nedre Sandvig No: 89 1 Løb 1 Hd:; det deraf indløste \er/ for S:ma 265 rd: 1 mrk: 4 s: d: 15 Sept: 1789.

Gudmund Larsen Nedre Sandvig No: 89 Vilc: Contr: til Waljer Jons Dt: Enke efter Lars Gudmundsen Nedre Sandvigen, d: 15 Sept: 1789.

Ole Olsen Sandvolds Vilcors Contract p: Sandvold No: 18 H: C: gds: til Ole Simonsen Sandvold, og Hustr: Guro Ols Dt: d: 15 Sept: 1789.

Fru Juel for Halsnøe Closter og Ejde No: 3 H: C: gds: \saa og Sætre No: 2/ sam/m/es Ejere, Markeskjæls Contract d: 1 Maj 1789.

Halvor Pedersen Mortvedt No: 79 Vk: Contract til Torbjørn Halvorsens Enke Siri Ols D: p: Karitræet d: 16 Sept: 1789.

Knud Aaseims Arv:s Skde til h/an/ds Enke Guro Halvors Dt: p: Aaseim No: 71 1 L: 1 H:; med Ov:Bygsel til ½ L: ½ Hd:; Schonev: Præsteboel og 1 Løb, Ullensvang Præsteboel beneficeret d: 15 Sept: 1789.

Halvor Pedersen Mortvedt No: 79 V:k: Ctr: til Ped: Halvors:s Enke Christi Ols Dt:; d: 16 Sept: 89.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Etne Skibredes Høste Ting den 18de Sept: 1789 sat og holdet paa Giærde Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foget Velædle og Velviise Hr: Ulr: Wilhelm Koren, Skibredets Lensmand Henrich Ottessen Schieldal, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig:

Alle af Sorenskriveren nu i Eed tagne:

1. Jon Olsen Grønstad
2. Knud Heljesen Giærde
3. Siur Alvalsen Støele
4. Ole Heljesen Kaldem
5. Hadle Hadlesen Ouestad
6. Thor Jversen Grindem
7. Svend Christensen Engelschiær
8. Jone Tollevsen Øfre Grindem

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 182 og 183a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schoneviig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jon Olsen Giærde og Halvor Torgersen Giærde og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Sæde Korns Magazin ang:de see Schon: Skbr: fol: 182b.

Da alt forestaaende for Almuen blev oplæst og dem betydet ligesom for Schonevig Skibrede, hvortil samtl: Almuen svarede: At da /: Gudskie Lov :/ her i Districtet ikke er saadan Korn Mangel, eller ofte almindelig saadan Misvext paa Kornets Frøe Kraft til Sæd, at jo hver Mands Avl kan være tjenlig til Sæde Korn, undtagen nogle faae enkelte Gaarde højt til Fjelds, som undertiden, ikke altiid, ikke faar deres Korn moden nok til Sæd, og naar dette treffer ind, kan de uden Vanskelighed dermed blive hjulpe af deres Naboer, da her ere Bøygder hvor endog avles saa meget Korn, at Jordbrugerne kan sælge noget lidet, saa enhver der mangler Sæde Korn, formedelst hans eget Kornes Uduelighed til Sæde, dermed hos mange kan blive forsynet, og desuden Bekostningen paa saadant Anlæg, vilde blive baade unyttig og uoverkommelig; Altsaa de ikke ser, at sligt Anlæg her i mindste maade behøves; men Almuen eenstemmig frabeder sig samme Bekostning og dermed følgende Besværlighed som unyttig.

Fogden begjærede det passerede som TingsVidne sluttet, og sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 23 April 1789 efter Hans Jonsen Ryg i Skde Bogen extraheret.

1789: 184b

Skftebr: 15 April 1789 efter Niels Wettestøe Hustr: | alt i Skde Bogen

.... 11 Junii 1789 efter Svend Aasbøe. | extraheret

Svend Mathiassen Aasbøe Arvingers Skde til Tosten Aadsen paa Aasbøe No: 38 ½ Løb S.; 1 Vog Korn d: 22 Aug: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 336. Svend Mathiassen \Aasbøe/ No: 38 Obl: til Jver Siursen Berven 99 rd: 4 proC:t Rente 1ste pr: Aasbøe d: 5 Maj 1787 d: (den) 31 Aug: 1789 qvitteret.

Opsat Sag fra fol: 148b. Ole Udstuen contra Jon Grindem.

Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa

Eragtes

Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbie, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises sam/m/e til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 148b. Hans Haugeland contra Osmund Støele.

Citanten mødte og fremstillede det forhen udeblevne Vidne Tørres Torbjørnsen Schiold som han begjærede at gjøre sin Forklaring.

Indstevnte Osmund Christiansen Støele mødte.

Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som 5te Vidne bemelte Tørres Torbjørnsen tjener paa Schiold, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid var Vidnet tillige med 1ste Vidne tilstæde, erindrer ei hvem fleere, da Parterne kom i Dispute om 7 rd:, hvorom passerede som 1ste Vidne har forklaret, dog hørte Vidnet ikke nævnt Pengene stjaale, men snødt ham af Fingrene. Sam/m/e Dag paa Gaarden Sem hvor Vidnet var, saae Vidnet ikke Hans Haugeland sad paa Stokkene, men paa gaarden bag Stokkene saae Vidnet begge Parter laae paa Jorden, Osmund Støele oven paa Citanten, og de holdt hinanden i Brystet, men saae ingen af dem slaaes eller haardrages, veed ej hvem fik den anden over ende, eller om de faldt begge, og da de stod op, var endnu ikke Hans Haugeland blodig, men derefter kom de sammen strax og droges, veed ikke hvem begyndte, da de tumlede imellem nogle Steene, og Citanten faldt nederst, og Osmund Støele oven paa, da ej heller saae nogen af dem sloeg eller haardrog hinanden: Begge vare vrede i alt dette: Da de nu blev skilt ad, af andre tilstædeværende var Hans Haugeland {var} blodig under det eene Øye. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at viide meere, og da ingen af Parterne videre havde Vidnet at tilspørge, blev han med begge Parters Consense dimitteret. /: For et afhørt Vidne betalt 16 s: :/

Osmund Støele mødte /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: :/ og begjærede Sagen forliigt da han erbød at betale Slagsmaals Bøder, og som da gjørlig rettende for sig, protesterede imod nogen Lovmaal sig at overgaae, da h/an/d vilde og foreene sig med Citanten om Omkostningerne.

Citanten efter nogen Mellemlhandling med Comparenten, declarerede, at var med ham fuldkom/m/en forliigt for sin Andeel af Bøderne, saavelsom Sagens Omkostninger, og for alt {hvad} af denne Sag dependerer, var aldeles fornøjet og betalt, og intet hos Osmund Støele havde at fordre eller paa ham at anke, men herved frafaldt Sagen, dog at Osmund Støele udreder Hands Maj:t af denne Sag hængende Bøder.

Osmund Støele anbød Hds M: Anpart Slagsmaals Bøder 6 Rd:, og haabede dermed sin Forseelse afsonet, og Sagen aldeles ophævet og frafalden.

Dom/m/eren i anledning af det tilførte oplæste for Hr: Foget Koren det i Sagen med Vidner beviiste, og henviisde Osmund Støeles Afsonings Tilbud til ham.

Hr: Fogden som deraf erfarede at der er med meere end to Vidner beviist at Osmund Støele har begaaet 2de Jordskuf paa forskjellige Tider og Stæder, samt et Haargreeb, kunde ikke imodtage mindre end Lovens Bøder Hands Maj:ts Anpart, 6 rd: som er 2/3 Parter af de for hver Forbrydelse fastsatte 3de 6 Lod Sølv, er for alle 3 Forseelser 18 rd:

Osmund Støele betalte nu for at undgaae videre vidtløftighed, de fulde 18 rd:

Hr: Fogden imodtog sam/m/e \18 rd:/ for Hds M:s Casse at beregne til Indtægt, da han siden Osmund Støele saaledes gjørlig retter for sig, intet viidere imod ham havde at paastaae, og ej heller kunde paa Justitiens vegne have noget imod, at Sagen blev ophævet og frafalden.

Citanten vedblev sin Declaration at være fornøjet og betalt for sin Andeel af

1789: 185

Bøderne, og alle Omkostningerne, og ham tilligemed Osmund Støele declarerede Sagen forliigt, og af Citanten frafalden og ophævet.

Sagen blev for Retten ophævet. Extr: sendt Fogden NB: Mulct

Pante Bogen til Inddragelse publiceret Afkalde

Værgemaals(?) afkald fra Torbjørn Abrahamsen Liusnæs til Christen Gudmundsen Tvedte d: 18 Sept: 1789.

ForM: Bog fol: 182. ForM: Jon Larsen Huustoft for Anne Siurs Datters Arv 12 rd: 54 s: d: 18 Sept: 1789.

.... fol: 183. ForM: Ole Larsen Wee for Brithe Haldors Datter d: 18 Sept: 1789.

.... 183. ForM: Ole Madschaars for Siri Haldors Datter d: 18 Sept: 1789.

Opsat Justitz Sag fra fol: 149a. Fogden efter Johannes Torgersens Klage contra Lars Carlsen du Wahl.

Det udeblevne Laugdags Vidne Halvor Halvorsen Grønstad mødte og afhiemlede Laugdagens lovlige Forkyndelse \ved Eed med oprakte Fingre/ ligesom af det forrige Laugdags Vidne skeet er.

Actor paastod Dom.

Indstevnte Lars Carlsen du Wahl og Fader Carl du Wahl blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Som Actor har Velædle og Velviise Hr: Foget Koren paa Justitien og sit Embeds Vegne {har} her til Retten til Som/m/er Tinget 1788 indkaldet uconfirmeret Dreng Lars Carlsen du Wahl for voldsom Overfald og Jordskuf paa Johannes Torgersen, derfor at liide Dom til Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning. Actor har ført Vidner og beviist med 1ste Vidne, at efter Juul 1787 saae hun Lars Carlsen og Johan/n/es Torgersen tiltalede hinanden i Vreede, og den sidste faldt til Jorden, men saae ej af hvem aarsaget. 2det Vidne: at omvundne Tiid løb Lars Carlsen i Møde mod Johannes Torgersen paa sin Vej, og først overfaldt ham med Ord, derpaa greeb fat paa Johannes Torgersen, tog ham i Brystet, og skudede ham baglænds i Marken, og dette to gange. 3de Vidne: At samme Tiid først laae Lars Carlsen paa Johannes Torgersen paa Jorden, og slog ham med et Toug, og strax efter, at Lars Carlsen skød Johannes Torgersen til Jorden, som og deraf faldt. Actor har derefter paastaaet Dom efter Loven og Vidnernes Udsigende. Indstevnte er efter Stevning og Laugdag ej mødt. Efter Vidnernes separate Udsigende skulde være begaaet Vejfreds Brydelse, Slag og Jordskuf, men da ikkun det sidste, er med 2 Vidner Lars Carlsen du Wahl overbeviist; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At Lars Carlsen du Wahl, for paa Johannes Torgersen forøvet Jordskuf, bør bøde efter Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 a: til Hans Maj:ts Cassa trende Sex Lod Sølv er 9 rd: som til Districtets Foged erlægges, samt erstatte denne Actions Omkostninger med Rettens Gebuhr af Incamination og Vidners Førelse, Laugdage og Udsættelser 2 rd: 5 mrk: 12 s: foruden Acternes muelige vidtløftigere Beskrivelse og sam/m/es Bekræftning, Stempl: Pap: i fald Dom/m/en til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 1 rd: 12 s:, og Stevnings Penge 1 rd: 4 mrk:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Extr: sendt Fogden NB: Mulct

Opsat Justitz Sag fra fol: 148b. Fogden efter Jone Tollevsen Gravelsæters Klage contra Lars Carlsen du Wahl.

Det sidst udeblevne Laugdags Vidne Halvor Halvorsen Grønstad mødte og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet saaledes som det forhen ved afvigte Som/m/er Ting afhjemlede \andet/ Laugdags Vidne har forklaret.

Actor paastod Dom, declarerede ej at har kundet opspørge fleere Vidner i Sagen.

Jone Tollevsen Gravelsæter indlod Sagen til Doms.

Indstevnte Lars Carlsen du Wahl og Fader Carl du Wahl blev paaraabt, hvoraf den sidste mødte, men indlod sig ej i Sagen, eller kunde betale nogen Bøder, hvilket sidst han svarede paa Rettens Tilspørsel derom. Og da sidstmeldte intet viidere fremførte; Saa blev Sagen til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foget Koren har paa Embeds og Justitiens Vegne hertil Retten efter Klage af Jone Tollevsen Gravelsæter lovlig ladet indkalde Lars Carlsen du Wahl, for paa Klageren forøvet Slagsmaal, at lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Da Søgemaallet ikke ved de førte Vidner er beviist, som 2det Vidne intet har seet af det omstevnte, og det af 1ste Vidne udsagde, skjønnes end ikke at virke Eed; Saa kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Lars Carlsen du Wahl bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være.

1789: 185b

Opsat Sag fra fol: 149a. Johannes Løvig contra Thor Østreim.

Citanten fremstillede det sidste Ret udeblevne Laugdags Vidne Halvor Halvorsen Grønstad, for hvem den sam/m/e Tiid i Rettelagde Laugdag blev oplæst, den han afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndet, saaledes som af det forhen afhørte andet Laugdags Stevne Vidne er forklaret. Citanten paastod Dom.

Thor Larsen Østrem blev 3 gange paaraabt; Men da han ikke mødte eller møde lod; Saa blev Sagen til Doms optagen, og efter at Dom/m/eren havde til sig taget Laug Rettet som Med Doms Mænd, og med dem gjennemgaaet Sagen, blev derudi af den gandske Ret afsagt følgende

Dom

Johannes Olsen Løvigen har her til Retten lovlig ladet indkalde Thor Larsen Østreim for Skjælds Ord, at lide Dom til Ordenes Mortification, Satisfaction for Tort og Credit Spilde, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Ved Høste Tinget 1788 er beviist med 1ste og 2det Vidne, at 4 á 6 Uger før Juul 1787 paa Eecheland, blev af Thor Larsen Østreim talt om Johannes Olsen Løvig, som ej da var tilstæde; da Thor Larsen Østreim sagde: til Lensmanden paa Eecheland, efter 1ste Vidnes Udsigende: Kunde Du ikke faaet en Mand i Bøjgden, om Du ikke reiste til Løvigen, og fik den Skjelm etc.; og efter 2det og 3die Vidne: Du var ilde kjendt i Bøjgden, om Du ikke tog en Skjelm som Johannes Løvigen med Dig etc: med Tillæg af 3die Vidne: At indstevnte sagde: Skulde slig en Skjelm som Johannes Olsen Løvig etc: Citanten har paastaaet Dom efter Indstevningen, og Omkostninger erstattet med 12 rd: Indstevnte er ikke mødt efter Stevning og Laugdag. Endskjønt Ordene ikke egentlig, saaledes som de ere udsagde og omvundne, kan henføres til Ærerørige Ord, kan de dog ikke andet end ansees for utilbørlige; Thi kjendes og døm/m/es af Dommeren og Med Doms Mænd for Ret og herved afsiges: At Ordene bør være døde og magtesløse, og ikke komme Johannes Olsen Løvigen til Forkleinselse paa Ære, gode Navn og Rygte, og Thor Larsen Østreim bør for de udsagte Ord betale i Mulct efter Lovens 6 Bogs 21 Cap: 4 art: To Rigsdaler som efter Rescript 26 Juni 1783 tilfalder den Nordenfjeldske Vej Cassa, samt betale til Citanten Johannes Olsen Løvigen til nogen Reparation og denne Sags Omkostninger, i alt 12 Rd: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Mulct

Opsat Sag fra fol: 149a. Lars Helt contra Jngeman Haaland.

Begge Parter blev paaraabt; Men da de ikke mødte eller møde lod; Saa beroer Sagen til Som/m/er Tinget 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 19 Sept: 1789 continuerede dette Ting.

Opsat Justitz Sag fra fol: 148b. Fogden efter Jon Halvorsen Grindems Klage contra Lars Carlsen du Wahl.

Actor fremstillede det sidste Rettes Dag udeblevne Stevne Vidne Halvor Halvorsen Grønstad som under Lovens Eed med oprakte Fingre, afhjemlede den sidste Ret i Rettelagde og nu oplæste Laugdag, saaledes lovlig med det andet Laugdags Vidne Halvor Tollevsen Giærde Søren, at have forkyndet som af sidstmeldte er forklaret.

Klageren Jon Halvorsen Grindem fremstod og declarerede ingen flere Vidner at have i Sagen, og indlod sam/m/e til Actors Irettesættelse og Rettens Dom.

Actor fremlagde en Attest fra Sogne Præsten Hr: Hegelund af gaard Dato, som blev oplæst saal: hvorved beviises, at indstevnte Lars Carlsen du Wahl, end nu ikke har været til Confirmation, derefter paastod Dom efter forrige Irettesættelse.

Indstevnte med Fader og Curator blev tree gange paaraabt fra Retten, Men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa blev Sagen til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Paa Justitiens og Embeds Vegne har Velædle og Velviise Hr: Foget Koren her til Retten efter Klage af Jon Halvorsen Grindem lovlig ladet indkalde Lars Carlsen du Wahl, for paa

1789: 186

Klageren i sin Skov forøvet Slagsmaal at lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Actor har efter førte Vidner paastaaet Dom til Volds og Slagsmaals Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Indstevnte ere ej mødt. Af de førte Vidner har de 3de intet oplysligt forklaret, dog noget bestyrket det 1ste Vidnes Udsigende, at saae Lars Carlsen du Wahl i Fasten 1787 i Grindems Udmark, med Stok slaae Jon Halvorsen Grindem i sit Arbeide, bag i Hovedet, hvorpaa de tog i hinanden og faldt begge, m: v:, hvilket sidste kan paa Jon Grindems Side ej ansees for andet end Nødværge, Derimod det første bliver paa Lars Carlsens Side, at ansee for Overfald og Angreb. Men da herom ikke er to Vidner, og dog bemelte 1ste Vidne saa tydelig, og bestyrket af Omstændigheder, udsagte af de øvrige Vidner, at samme virker største Formodning; Saa kan Sagen ikke uden ved Eed afgjøres; Men da den Skyldige har ikke været til Confirmation og Guds Bord; Saa kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Lars Carlsen du Wahl, bør i seeneste til Paaske 1790 have været til Confirmation og Guds bord, og derpaa efter egen lovlig Indstevning til Høste Tinget 1790, her til Retten aflægge sin corporlig Benægtelses Eed /: dog at Fr: af 5 Nov: 1723 om Sagen appelleres, allerunderdanigst iagttages :/ at han ej i Fasten 1787 i Grindems Udmark med Stok slog Jon Halvorsen Grindem som der stod i sit Arbeide, og derefter for Actors Tiltale i denne Sag aldeles fri at være; Men i mangel af alt forbem:tes Opfyldelse til foreskrevne Tiid, saavel henseende Confirmationen og Altergangen, som enten Indstevning til bem:te Tiid eller da Benægtelses Eeds aflæggelse, bør Lars Carlsen du Wahl bøde til Hans Maj:ts Casse efter Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 art: for Stavshug 3de 6 Lod Sølv er 9 rd:, og efter samme Bogs 9 Cap: 24 art:, som for Plovfred 3de 40 Lod Sølv er 60 rd:, i alt 69 rd:, som til Districtets Foged erlægges, og betale denne Actions Omkostninger med Rettens Gebuhr af Incamination og Vidners Førelse, Laugdage og Udsættelser 3 rd: 4 s:, foruden Acternes mulige vidtløftigere Beskrivelse, og sam/m/es Bekræftning, Stevnings Penge 1 rd: 5 mrk:, Stemplet Papiir i fald Dom/m/en til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 1 rd: 1 mrk: 2 s: Alt inden femten Dage efter {denne Doms lovlige} at Dom/m/en er, som og forderligst bør skeep, lovlig forkyndt, og den til Eeds Aflæggelse foreskrevne Tiid er expireret, under Executions Tvang og Adfærd efter Loven. NB: Bøder Extr: sendt Fogden

Nye Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens Vegne til dette Ting og Tiid med mundtl: Varsel ladet indkalde, aftakket geborben Soldat og ugift ung Karl Haagen Erichsen tjener paa Kambe, for dette som anden gang begangne Lejermaal med \ugift qvinde/ Ingeborg Torbjørns Datter \da tjente paa Flaate S: S: E: gds:/ at lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Stevne Vidner Halvor Tollevsen Giærde Søren og Daniel Torbjørnsen Giærde Søren, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved ham selv.

Indstevnte Haagen Erichsen blev paaraabt 3 gange, men da han ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Actor behager at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790. Incam: bet:t

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Tørres Larsen Lundes Hustrues Arvingers Skde til Tørres Larsen paa Lunde No: 25 S: S: E: gds: 1 L: 2 pd: 15 mrk: S:, d: 7 janv: 1788.

Steen Larsen Obl: til Henrich Peter Gøtze 100 rd: og Rasmus Erichs: Fjøsne 200 rd: i alt 300 rd:, 4 pr:C: Rente, 1 pr: i No: 16 H: C: gds: Sæbøe, af sit brug, det ½, af Ld:skld 1 Løb 1 pd: før Aftag d: 18 Sept: 1789.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1790 opnævnt af nygifte: 1. Ole Rasmussen Støele. 2. Østen Gabrielsen Biørgen. 3. Asbjørn Bergessen Udstoen. 4. Ole Olsen Jndre Fosse, 5. Morten Gundersen Tesdal. 6. Siur Olsen Birkenæss. 7. Gudmund Torkelsen Højland. 8. Anders Pedersen Østreim hvorom blev levert Lensmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem, efter Reglement.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skfte Instrument paa Winnie fra Halvor Torkelsen til Torkel Halvorsen paa Winnie med Heggelev No: 26 og 27 før Aftag 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm: 1 ½ td: Korn, d: 19 Sept: 89.

Haldor Rasmussen Gunnegiærs \Arvingers/ Skfte Contr: til h/an/ds Enke Christi Hans Dt: paa Gundegiær No: 10 H: C: gds:, efter Aftag 1 pd: Sm: d: 20 Sept: 1788.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret, som følger

Adskillige Poster fol: 7 og 8 som for Schonevig Skibrede med Forskjæl, til 1, 2, 3, 4 og 5, 6 Nej. til 7de Ingen. 8de Lensm/an/d Henrich Ottesen brugt {.....} ingen Jord {Ld:legd}

1789: 186b

til 9de og 10de Nej.

Odels Mandtallet examineret, beløbende til Summa 93 L: 1 p: 4 1/4 mrk: Smør 12 td: 10 ¾ Sp:(?) Korn Huder 25 ¾ Næver 4 Væt

Ting Skydsen angaaende ligesom fol: 8a.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe Gods i Grindem og | Dertil svaret ligesom

Gotgiørelse for Landskyld etc: for det deri affaldte Gods | fol: 15b.

Restance Registeret Restance til 1788 199 rd: 87 s: og til 1789 Udgang 723 rd: 71 s: i alt Summa 923 Rd: 62 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Siur Abelsen Tesdals Arv:s Skde til Siur Abelsen Tesdals Enke paa Tesdal No: 48 1 Løb 1 pd: 9 mrk: Sm: 7/12 td: Korn d: 3 Janv: 1789.

Siur Abelsen Tesdals Enkes Skde til Svennung Gundersen paa sam/m/e Tesdal dateret 4 Janv: 1789 for 380 rd: 3 mrk: 12 s:

Svejnung Gundersen Obl: til Foged Koren p: 280 rd:, Rente 4 proC:to Pant 1ste Prioritet i Tesdal No: 48 1 L: 1 pd: 9 mrk: S: 7/12 td: Korn d: 4 Maj 1789.

Afkald fra Johannes Erichs: Steene for Myndl: Marithe Siurs Datters Arv 14 rd: 3 mrk: 7 ½ s: d: 19 Sept: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

Resten No: 3 f: 143a. af Svend Fittie No: 6 Obl: til Helje Sævereide og Zacharias Hovland p: 900 rd: d: 17 Nov: 1778, bet:t Zacharias Hovlands Rest 92 rd: d: 22 Junii 1789.

Bygsel Seddel med Revers

Lars Christophersen Ouestad No: 44 til Ingeman Rasmussen paa Plads Qvien aarl: svare en Slaatte Dags Arbejde, og have kun 1 Koe og 4 Smaler i Hagen, d: 19 Sept: 1789. Til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Haldor Rasmussens Enkes Skde til Erich Halvorsen Gundegiær paa Gundegiær No: 10 H: C: gds: et pd: Sm: efter Aftag for 350 rd: d: 19 Sept: 1789.

Asbjørn Bergessen Udstoen Obl: til Jfr: Else Elisabeth Koren paa 380 rd:, Rente 4 pr:C: 1 pr: i Udstuen No: 65 S: E: gds: og No: 19 H: C: gds: 1 Løb 1 Pd: Sm: d: 19 Sept: 1789.

Svend Erichsen Fittie Obl: til Foged Koren paa 498 rd:, 4 proC:t Rente, 1 pr: i Fittie No: 6 1 ½ Løb 1 Hd: d: 5 Maj 1789.

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fieldberg Skibreedes Høste Ting den 21de Septembr: 1789 sat og holdet af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Tollev Steensen Aalund, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne Aatte opnævnte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, neml:

a: Nu af Sorenskr: i Eed tagne

1. Samson Olsen Sæbøe

2. Poul Reinersten Wiiland

3. Ole Mikkelsen Inbioe

b: gl: Laug Rettes Mænd

4. Erich Larsen Nedre Houge 7. Jon Svalesen Søre Berge

5. Ole Larsen Hixdal

8. Hans Siursen Haugeland

6. Lars Torbjørnsen Lien

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Foranstaltninger, registeret for Schonewiig Skibrede fol: 182 og 183a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som ved Schonewiig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret i Overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Halvorsen Wester Ejde og Halvor Larsen Berget og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Sæde Korns Magazin ang:de

Da alt forestaaende, for Almuen blev oplæst, og dem betydet, ligesom for Schonevig Skibrede, hvortil samtl: Almuen svarede: Ord til Andet ligesom for Schonevig Skibrede tilført er.

Fogden begjærede det passerte som Tings Vidne sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 4 Dec: 1774 efter Anne Halvors Datter, Svale Jonsen Giærevigs Hustr: | I Skde

.... 20 Junii 1788 efter Svale Jonsen Giærevigs Hustr: Anne Ivers Datter. | Bogen

.... 30 Martii 1789 efter Elias Asbjørnsen Sør-Øfrebøs Hust: Anne Ivers Dt: | extraheret

1789: 187

Opsat Sag fra fol: 150a. Undal contra Lars Qvamen.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa Eragtes: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 150a. Provstinde Kahrs contra Siur Alne.

Citantinden lod ved sin Tjener Halvor Larsen fremsende en Rettes Besigtelse af 10 Apr: 1787 over Fieldbergs Præstegjælds Præste Enke gaard Nedre Wiig hvormed hun som nu værende Præste Enke i Kaldet, er benificeret, hvilken begjærte Acten inddragen saal: dernæst meldende, at sam/m/e menes er fuldkommen Beviis i Sagen; Altsaa paastaaes Dom efter Forretningen og Indstevningen, og Omkostninger erstattet med 6 rd: Saaledes paastod Dom.

Indstevnte Siur Torbjørnsen Alne lod ved Skrivelse til Retten begjære Sagen udsat til næste Rett. /: Opsættelse s(..?)tl: 12 skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 22 Sept: 1789 continuerede dette Ting

publiceret

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 7. Svend Halvorsen Arnevig No: 60 Obl: til Peder Erichsen Aakre paa 300 rd:, d: 7 Maj 1783 qvitteret 12 Julii 1789.

No: 3 f: 49a. Endre Torkelsen Heggen No: 11 H: C: gds: Obl: til Ommund Olsen Neerviig p: 100 rd: dt: 23 Sept: 1783, qvitteret 22 Juni(?) 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Endre Jonsen Skde til Anders Gudmundsen paa Søre Stume No: 14 2 pd: 1 ½ mrk: S: 10 Spd: Korn for 425 rd: d: 21 Sept: 1789.

Harrald Johannessen Udbioe No: 43 Vilke: Contr: til Johannes Harraldsen og Hustr: Borgille Ols Datter d: 21 Sept: 1789.

Afkalde publiceret

ForM: Bog fol: 168. Magrethe Peders Dt: Mands for hendes Arv 122 rd: 1 mrk: 5 s: efter Skifte 20 Feb: 1786 dateret 21 Sept: 1789.

.... 189 og 190. Lars Biørnsen for 21 rd: 1 1/3 s: og 19 rd: 4 mrk: 2 s: efter Skifte 8 Sept: 1781 og 2 Apr: 1784 dateret 21 Sept: 1789.

.... 190. Ole Hansen Fatlands for 132 rd: 2 mrk: 2 s: efter Skiftebr: 24 Apr: 1782 d: 21 Sept: 1789.

.... Erich Hansen Fatlands for 132 rd: 2 mrk: 2 s: efter sam/m/e Skifte
dto: dato.

.... Anne Hans Dt: Fatlands Mands for 66 rd: 1 mrk: 2 s: efter Skifte 24 Apr: 1782 ditto dato.

.... 184, 185 og 220. Kari Jørgens Datters Mands for Arver 121 rd:, 25 rd: 4 mrk:, 9 rd: 5 mrk: 7 s: og 17 rd: 3 mrk: 14 s: efter Skifter 4 Juli 1770, 3 Martii 1773, 13 Julii 1780 og 14 Julii 1780 dt: 21 Sept: 1789.

Laug Ret til at betjene Retten 1790, opnævnt af nyegifte: 1. Siur Torbjørnsen Alne. 2. Ole Nielsen Søre Stume. 3. Lars Larsen Qvamen. 4. Jon Knudsen Hamre. 5. Halvor Svendsen Arneviig. 6. Siur Jonsen Klungland. 7. Anders Gudmunsen Søre Stume og 8. Knud Torgersen Store Nærem herom foranstaltet ligesom for Etne Skibrede.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret og befunden som følger

Adskillige Poster, som fol: 16b. undtagen til 6te Ja Saugene ere: Espeland, Wache, Øfre Hauge, Fatland, Arnevig, Tindeland, Sandviig og Aarviig. 7de post som fol: 16b. 8 post, ligesaa.

Odels Mandtallets Summa Smør 126 L: 2 p: 15 mrk: Huder 68 ½ Korn 8 td: 1 ½ Sp: b:skd: 3 G:skd: 8.

Ting Skydsen som for Schonevig Skpr: fol: 8a.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

.... paa 10 Aar Wache paa nye for 3die Aar som fol: 8b.

Restance Registerets Summa til 1788 Udgang 30 rd: 3 mrk: 7 s: til 1789 Udgang 823 rd: 2 mrk: 10 s: tilsam/m/en S:ma 854 rd: 1 s:

Saug Angivelser

Espelands Saug Saugmester Alv Torsen Hetland angav ¼ Hundr: dobbelte og 1 ½ Hundrede enkelte Bord.

Øfre Houge Saug Knud Andersen Øfre Houge paa egne og MedEjeres Vegne angav ¾ Hundr: dobbelte, og 5 Hundrede enkelte Bord.

Fatlands Saug Saugmester Niels Olsen Fatland angav 6 Hundre dobbelte, og 22 Hundre enkelte Bord.

Arnevig Saug Saugmester Halvor Svendsen Arnevig angav 2 Hundr: dobbelte, og 7 Hundre enkelte Bord.

Sandvig Saug Ejeren Torbjørn Gundersen Sandvig angav 6 Hundr: dobbelte og 15 Hundrede enkelte Bord.

Aarviig Saug Saugmester Christopher Olsen Aarviig angav 22 ¼ Hundrede dobbelte Bord, og 12 Hundrede enkelte Bord.

1789: 187b

Continuation af Saug Angivelser for Schonevig Skibrede

Nord Ebne Saug Saugmester Aad Larsen Nord Ebne angav 1 Hundrede enkelte Bord.

Viddere for dette Skibrede

Tindelands Saug Ejeren Knud Kolbensen Tindeland, angav 8 Hundr: dobbelte Bord, og 5 Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Gudmundsen Aarviig Obl: til Mad:me Celius p: 500 rd:, 4 pr:C:t Rente, 1 prioritet, i halve Aarviig No: 27 H: C: gds. 1 Løb Sm: 1 ½ Hd: \med halv Saug/ d: 22 Sept: 1789.

Anders Gudmundsen Søre Stume Obl: til Mad: Celius paa 210 rd: 4 pr:C:t Rente 1 pr: i Søre Stume No: 14 2 pd: 1 1/3 mrk: S: 10 Spd: Korn d: 21 Sept: 1789.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 23 Sept: 1789 continuerede dette Ting.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Bruus (Bruns) til Even Gudmundsen paa Nordre Stume 1 Løb 1 Hd: med Myrebøe ½ Løb af denne sidste h/an/d aarl: betaler 1 rd:, alt før brugt af Christen Poulsen, der med Hustrue nyder Vilkor 12 Voger Havre 2 Kjør og 6 Smaler, og naar en af dem dør, da den efterlevende ½ parten d: 27 April 1789. M:f: Huset bet: 16 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Knudsen Skde til Knud Larsen paa Jnbioe No: 23 H: C: gds: før aftag 1 Løb 1 pd: S: 1 1/6 Hd: for 140 rd: d: 22 Sept: 1789.

Knud Larsen Jnbioe No: 23 H: C: gds: Vil Kors Contract til Lars Knudsen og Marthe Siurs Datter d: 22 Sept: 1789.

Halvor Svendsen Obl: til Peder Erichsen Aakre paa 295 rd:, 3 ¾ pr:C:t Rente 1 pr: i Aarviig No: 60 1 Løb 1 Hd: d: 22 Sept: 1789.

Baar Johannessen Dørem No: 7 H: C: gds: Vil: Contr: til Johannes Nielsen og Kari Thomas Dt: d: 22 Sept: 1789.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget at gaae viidere i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Føjens Skibredes Høste Ting den 25 Sept: 1789 sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged V: og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Jens Jensen Eldøen, samt tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettes Mænd, Ni:

1. Colben Olsen Alsvog
2. Halvor Thomassen Øchland
3. Knud Erichs: Nord: Habbestad
4. Johannes Johannessen Nordr: Mæland
5. Gunder Jonsen Stensbøe
6. Peder Heljesen Worland
7. Peter Jonsen Ertzland
8. Abraham Biørsen Søre Habbestad

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allern: Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 182 og 183a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret ved Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, LaugRettet, Almuen og de 2de Mænd Jens Jacobsen Leervigen og Ole Jacobsen Envær og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Sæde Korns Magazin ang:de see Schon: Skbr: Da alt forestaaende \og/ for indførte i Rettelagte for Almuen blev oplæst, og Indholdet dem betydet, ligesom for Schonevig Skibrede, hvortil samtl: Almuen svarede: Ord til andet ligesom for Schonevig Skibrede tilført er.

Fogden begjærede etc: bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skfte 24 Martii 1789 efter Torkel Hansen Kallevog.	i
.... 27de dto: efter Jon Torkelsen Wiickes Hustr:	Skde Bogen
.... 28de efter Hans Simonsen Fylkesnæs Hustr:	extraheret

Opsat Justitz Sag fra fol: 151b. Fogden contra Lars Stue.

Actor anmeldte, at have gjort sig ald mulig Umage for at opspørge fleere Vidner; Men da dette har været forgjæves, som ingen har været at faae opspurgt, der herom veed noget, og med de førte Vidner er intet beviist; Saa maatte han frafalde Sagen.

Lars Stue blev paaraabt, men mødte ikke;

Thi blev Sagen for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 152a. Ole Sundstabøevogen contra Hans Habbestad.

Citanten lod ved Knud Erichsen Nordre Habbestad, declarere Sagen forliigt og frafalden. Indstevnte mødte ikke. Sagen blev for Retten ophævet.

1789: 188

Opsat Sag fra fol: 152b. Niels Tvedt contra Berje Hetlesæter.

Citanten mødte og fremlagde Rettens Laugdag som blev oplæst saal:

Berje Olsen Hetlesæter mødte og tilstod lovlig Varsel ved Stevning og Laugdag.

Citanten derefter anviiste Skjøde af 12te Oct: 1758 paa en Anpart i Femanger til afg: Anders Andersen, som h/an/d begjærede oplæst, paategnet og sig igjen udleveret men skal blive i sin Tiid i Retten indleveret, og lyder saaledes: Bem:te blev oplæst, paategnet anviist, og igjen Citanten leveret. Viidere anviiste med lige Begjæring som og blev af Retten opfyldt, et Skjøde paa Resten i Femanger \dat: 10 Maj 1763/ til sam/m/e Anders Andersen saal:

Dernæst Citanten anviiste Skftebrev af 3 Apr: 1788, efter samme Anders Andersen Femanger der ved Døden afgang, deraf h/an/d begjærede \E..... og/ Arvingerne extraherte, hvorom Skftebrevet lyder saaledes /: før.. efter(?) Skftebrev../ hvoraf altsaa vil beviise at Berje Olsen Hetlesæter hverken er Arving eller beslægtet til den afdøde, følgelig ingen Ret har til Jorden Femanger eller til noget derudi. Viidere begjærede af Skiftebrevet extraheret, Berje Olsen Hetlesæters Fordringer hvorom Skftebrevet under 14de Udgifts post lyder saaledes: Berje Olsen S: E: p: G:rden Hetlesæter i Føjens Skbr:, fordrede for laante Penge som blev ham tilstaaet 60 rd: og under 15de Udgifts post bemelte Berje Olsen Hetlesæter fordrede end viidere for laante Penge, som ligeledes blev tilstaaet 10 rd: 12 s: Endnu viser Skiftebrevet under 18de post følgende: Berje Olsen Hetlesæter fordrede for laante Penge

som ligeledes blev tilstaaet 2 rd: 3 mrk: Dernæst blev begjært anmærket Udlægget for disse Fordringer, om bestaaer i meere i Jorden end forbem:te 9 3/8 mrk: Smør for 69 rd: 3 mrk: 3 s: og resten i Løsøhre. Retten eftersaae Udlæggene i sam/m/e Skifte for disse Fordringer, og fandt sam/m/e som tilført er. Citanten end viidere begjærede her indført heele Femangers Udlæg ved sam/m/e Skfte, hvilket skeede, og lyder saaledes: /: her indføres efter Skjøde Bogen No: 4 pag: 563 :/ derefter h/an/d begjærede Skftbrevet paategnet \anviist/ sig tilbageleveret, som og skeede. Citanten formener med dette alt at have beviist, at Berje Olsen Hetlesæter hverken er Arving, Odels eller Løsnings berettiget til Femanger, ej heller han fant dette Udlæg i Jorden anderleedes end som Creditor, følgelig er pligtig at lade sig løse imod at faae sin Fordring betalt, hvilken Fordring for det øvrige er ham betalt, og disse 69 rd: 3 mrk: 3 s: ham anbuden, baade som de førte Vidner har forklaret, saa og endnu her for Retten anbyder ham at imodtage, imod at underskrive det dertil indrettede, og af alle andre vedkom/m/ende udi Jorden udlagde \indstevntes Fader undtagen, underskrevne/ herved anviisende Skde af 28 Maj 1788, som han begjærede her inddraget saal: /: see Skde Bog No: 4 p: 566 :/ men begjærede sig paategnet anviist tilbageleveret, som og skeede. Citanten anbød optalt for Retten en ongefærlig saadan Summa, men maatte tage \den/ tilbage, da indstevnte dem ej vilde imodtage. Citanten derefter paa egne og MedArvinger alle h/an/ds Moder afg: Anders Andersens siden ved Døden afg: Enke Anne Niels Datter, deres Vegne paastod Dom at Berje Olsen Hetlesæter skal imodtage ben:te 69 rd: 3 mrk: 3 s:, og underskrive det anviiste Skde, samt betale Sagens Omkostninger med 10 rd:, resserverede fleere, om fleere foraarsages, allerheldst Comparenten boer 4 Miile herfra, og bør have sine Reiser betalt: Saaledes indlod Sagen til Dom, med denne yderligere Forklaring at Skdet af 28 Maj 1788 er indrettet paa heele Gaarden Femanger til Anders Andersens Enke Anne Niels Datter, der døde siden i Novemb: 1788, conform forestaaende Udlæg hvorved hun som efter Lovens 5 Bog 2 C: 20 a: rette Løsnings berettiget, indløser og tilskjøder sig heele Jorden og Gaarden Femanger ½ Løb ½ Hd: vurderet for 400 rd: 3 mrk: Og da bem:te Anne Niels Datter siden ved Døde er afgangen, og Comparenten og hendes andre Arvinger træder i hendes Sted, Saa paastaaer h/an/d Dom til bemelte Skjøde af 28 Maj 1788, dets Underskrivelse af Berje Olsen Hetlesæter, imod bem:te Penges Betaling, og endviidere Dom efter Indstevningen og giorde Paastand, og saaledes paastod nu Dom.

Berje Olsen Hetlesæter /: betalte Tilsvars Penge 40 skl: :/ begjærede Sagen paadømt til sin Befrielse, da han ikke vidste, at Citanten var Løsnings Mand, og da en anden af Arvingerne udløsde Comparenten, og betalte ham sine 69 rd: 3 mrk: 3 s:, Saa har han udgivet Skde til en anden her ustevnt Person, og kan nu ej skjøde til fleere eller tage Penge af fleere, saaledes indlod Sagen, dog for først til Opsættelse til næste Ret til nærmere Forsvar.

Citanten protesterede imod Opsættelse.

Indstevnte paastod Opsættelse. Opsættelse bevilges. /: bet:t Udsættelse 12 skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Nye Sag

Johannes Johannessen Post Dreng paa Post gaarden

1789: 188b

Leithe i Schoneviig Skibrede, fremstod og anmeldte at have ved lovlig skriftlig Kald Seddel af 1ste hujus, contra Rejnert Ingvaldsen Huusmand paa Sturtsøen, som han fremlagde der blev oplæst og lyder saaledes: her til Retten ladet indstevne bemeldte Rejnert Sturtsøen, for Forbrydelse imod Citanten efter Stevnemaalets Formeld:

Som Vidner i Sagen indstevnet under Falsmaals Straf til dette sam/m/e Tiid og Ting, Johannes Olsen Leilænding paa Hysingstad, Aadne Aadnessen S: E: paa Grow, Mikkell Knudsen S: E: p: Lechnæs, og Lars Larsen tjener paa Tielle.

Stevne Vidner Lars Larsen Weelen og Johannes Knudsen Dybenvig afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven den i Rettelagde Kald Seddel lovlig for Indstevnte at have forkyndet og læst for ham selv. /: bet: Incamination 2 rd: 4 s: :/

Vidnerne møder og vedtager Varsel

Indstevnte Rejnert Ingvaldsen Sturtsøen blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne stædet til Forhør og at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Johannes Olsen Hysingstad som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At afvigte 1788 Alle Helgens Aften, da Vidnet og Vidnet Aadne Grow, var ved Stranden, at see til sin Baad, ved Sturtsøe Pladses Bøe, vidste Vidnet af intet før Aadne Grow raabte til dette Vidne, at de fik op, at skille Parterne ad, som dette Vidne da saae, at slages, op paa Bøen, og skjændtes, men kan ej sige at forstode Ordene, og saae Vidnet da, at Citanten laae oven paa Rejnert Sturtsøen paa Marken, og de holdt i hverandre, men saae ej Slag eller Haardrag af nogen af dem, derpaa de stod op, og Rejnert Sturtsøen tog da i Vreede Citanten i Haaret, og holdt i begge Sider ved Ørene, og Johannes holdt Rejnert Sturtsøen i Brystet, og da Vidnet kom til, bad Johannes om Hjelp, og Vidnet skilde dem ad. Johannes Leithe havde 2 Stude som han da førde udenfor gjærdet. Noget efter, vare de alle i Stuen, da og Aadne Grow, og Mikkell Lechnæs, var tilstede i bem:te Rejnerts Stue p: Sturtsøen, da sidstmeldte sagde til Citanten at vilde ikke taale hans Stude paa sin Bøe, han kunde føre dem paa hiin(?) Øen der nær ved, hvor er Udmark, derefter de blev stille, og siden snakkede som Venner, og videre passerede ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da {ingen af Parterne} Citanten ej havde Vidnet videre at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Aadne Aadnessen Grov, som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid blev Vidnet først vaer, og hørte Parterne vare sam/m/en, og skjendte, men kunde ej forstaae Ordene, da det var noget fra ham, og passerede da som 1ste Vidne har forklaret i alt ord til andet, med Forskjæl, at det Rejnert Sturtsøen holdt Citanten i Haaret, skeede medens de laae oven paa hinanden paa Marken paa Jorden, men veed ej det skeede efter de kom op, ej heller erindrer at Johannes Leithe bad om Hjelp. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Mikkell Knudsen Lechnæs som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid satte Citanten sine 2 Studer i Land paa Reisen til Bergen, paa Sturtsøen Bøe Plads, for en kort Tiid, og havde han selv Foder til dem, da Rejnert Sturtsøen kom i Møde, og vilde ej tillade det, og spændte den eene Stud med sin Fod, og da Joh: Leithe sagde til ham; Spænder Du Bæstet, sagde han: ja og torde og give Cit: noget, og derpaa spændte med sin Fod til Citanten, dog veed ej vist hvor han traf syntes dog det var for Maven, og derpaa slog Reinert til Johannes Leithe med Næven, i Johanneses Hoved, saa Hat og Hue fløj af Cit:, derpaa Reinert Sturtsøen tog Citanten i Haaret, alt i Vreede, hvorover

1789: 189

Johannes Leithe raabte om Hjelp, og da de 2 første Vidner kom til, holdt Rejnert Sturtsøen endnu Citanten i Haaret og reev ham saa Haaret fulgde med, atter spændte Rejnert Sturtsøen igjen Citanten, da passerede som forrige Vidne har forklaret, indtil da Citanten kom i Stuen, da Reinert tog Citanten med Vreede i Haaret, og ledede ham ud paa Dør, men noget efter kom han ind, og det blev stille med dem. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Lars Larsen Tielle aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At omvundne Tiid passerede i alt som 3de Vidne har forklaret til de blev skildt ad paa Marken, da Vidnet reisde derfra, dog med Forskjæl, at da Hat og Hue fløj af Johannes Leithe, veed Vidnet ikke, enten det var af Slag eller HaarTag, af Rejnert Sturtsøen, men een af Deelene var Aarsag. Dimitteret som forrige.

/: For de førte Vidner bet: 3 Mrk: :/

Citanten begjærede det passerte som Tings Vidne sluttet, og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom til Bøders Udredelse, og Sagens Omkostningers Erstatning med 10 rd:

Da Rejnert Sturtsøen ikke endnu mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790 at møde og svare til Sagen; hvilken Laugdag Cit: paalægges, at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle. /: bet:

Udsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl: :/

Sagen beroer til S: T: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Jacob Andersen Kallevogs Arv:s Skde til Ingemor Holm paa 1/3 Part i Bømmelens Kirke for 70 rd: d: 14 Sept: 1789.

Saug Angivelser

Orningaard Saug Saugmester Otte Anfinsen Aadland angav 20 Hundrede dobbelte og 20 Hundrede enkelte Bord.

Aadland Saug Ejeren Otte Anfinsen Aadland angav 10 Hundrede dobbelte, og 10 Hundr: enkelte Bord.

Walvatne Saug Ejeren Erich Mathiassen Walvatne angav paa egne og MedEjeres Vegne 20 Hundr: dobbelte, og 20 Hundr: enkelte Bord.

Deggernæs Saug Ole Absalonsen Deggernæs paa egne og MedEjeres Vegne angav 9 Hundr: dobbelte og 8 Hundr: enkelte Bord.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 31 Aug: 1789 efter Peder Monsen Grovs Hustr: | Udi Skde Bogen

.... 2 Sept: 1789 efter Salomon Nielsen Houchenæs. | extraheret

Frue Krigs Raadinde Korens Skde til Stener Endresen Berøen paa Anpart i Wespestad No: 10 ½ Løb ½ Hd: for 220 rd: H: C: gds: d: 16 Sept: 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 26 Sept: 1789 continuerede dette Ting.

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og sit Embeds Vegne her til Rettem efter Klage af Jochum Monsen Klubben Husmand, ladet indkalde med lovlig \mundtlig/ Varsel Told Betjent Arne Alfson i Musterhavn, for at have overfaldet Klageren og slaget ham, derom at høre \stevnte/ Vidner, og derfor lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Helje Olsen tjener i Øchlandsvogen, h/an/ds Hustrue Anne Ols Datter, Lars Pedersen Brekke Huusmand, Mons Olsen tjener i Øchland, Niels Erichsen Leilænd i Klubben.

Klageren Jochum Monsen Klubben er indstevnt sin Klage at tilsvare.

Alle mødte og vedtog lovlig Varsel undtagen Paagjælderens Alfsen som blev paaraabt men ikke mødte.

Stevne Vidnerne Ole Jacobsen Nøstbakken og Ommund Bertelsen Grønaas, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Betjenten Alfsen selv.

Actor begjærede Vidnerne som alle ere mødte, at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet maade til Sandheds Udsigende, derpaa de bleve separerede og fremstod som

1ste Vidne Mons Olsen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At St: Hans Aften sidst, saae Vidnet, Jochum Klubben, og talede med ham, da Joch: Kl: laae paa Søen, og kom roende, og ville op i Øchlands Vogen, dette Eftermiddag Kl: 3, da var Joch: Klubben frisk og vel, og fattedes intet, og Vidnet roede forbi Øchlandsvogen, men saae ej Alfsen da, og saae endnu Joch: Klubben tet ved Land der og fattedes intet. En halv Time derefter, kom Vidnet til Øchlands Vogen, der saae Jochum Klubben bløde igjennem Næsen, og Blod saaes paa Steenene,

1789: 189b

samt Joch: Klubben blodig paa {Klæderne} Kroppen paa højre Axel, og Vidnet Helje Olsen stod da og smurde Joch: Klubben med Brændeviin, da Vidnet ej saae Betjenten Alfsen, men lidt før Joch: Klubben kom til Øchlandsvogen, var Betjenten, det Vidnet saae, kommende roende dertil, men da var han \Betjenten/ ej saa nær Joch: Klubben, at han kunde see eller tale med ham. Da Joch: Klub: blev smurt som meldt med Brændeviin, græd han og Ankede over at have faaet slig Skade, som han sagde Betjenten Alfsen havde gjort ham, ved at slaae ham med Næven i Ansigtet, og skudt ham overende paa Enden af en Raad der laae paa Bryggen der bem:te Tiid \men af alt dette saae Vidnet intet/ Vidnet saae ej Betjenten Alfsen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere og da Actor havde ej Vidnet videre at tilspørge, ej heller Klageren, saa blev Vidnet med begges Consense dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Anne Ols Datter Hustrue til Helje Olsen Øchlandsvogen, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid Kl: 3 Eftermiddag, kom Betjenten Alfsen roende til Øchlandsvogen hvor Vidnet boer, og gik i Land ind i Stuen, og talede intet om Jochum Kl:, ej heller loed at være vreed: Strax gik Betjenten ud paa Bryggen, da i det sam/m/e kom Joch: Kl: roende til Lands, og kom paa Land, da Alfsen sagde til ham, at skulde gaae i \sin/ dvs: Betjentens Baad, og roe ham et stække Vej, det Joch: Klubben sagde, at ikke kunne, derpaa Vidnet gik ind, og saae ej noget, før hun hørde Joch: Kl: raabte om Hjælp, da hun gik ud, og saae ej andre Folk, ej heller var andre Folk der, end Alfsen og Joch: Klubben, hvoraf Betjenten gik hastig fra Joch: Klub:, og som Vidnet derover blev altereret, husker hun ikke, om Betjenten strax eller lidt efter, gik i sin Baad og rejsede derfra, men det var ej længe efter: Vidnet ej saae eller hørde Betjenten slaae eller skjænde p: Joch: Kl: som stod der, og græd, og klagede sig over den Skade han havde faaet, som Alfsen havde gjort ham, med at slaae ham med Næven, og skudet ham; og var Joch: Kl: blodig i Næsen og Munden, og et stække Hud af Næsen, Vidnet slutter, at da, det Vidnet veed som havde gaaet ud og ind, ej der var andre Folk, saa kunde ingen anden have gjort det end Alfsen. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Lars Pedersen Huusm/an/d paa Brekke, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid saae Vidnet fra den anden Side af Øchlands Vogen, et par Bøsse Skud fra Bryggen at Betjenten \Alfsen/ kom roende til Øchlands Vogen, og blev ej vaer Joch: Klubben kom/m/e til Øchlands Vogen, men strax efter, hørte en høj vreedagtig Snak, fra Øchlands Vogen, og saae Betjenten der paa Bryggen, og et

Menniske dertil, Klæd som Bonde, men saa langt fra Vidnet, at ej kunne kjende ham, da i det sam/m/e hørde Skrig men veed ej af hvem, af dem, og saa ej hvad dertil var Anledning, og strax efter rejsede Betjenten derfra: Strax efter kom Vidnet til Øchlandsvogen, og der saa Helje Olsen smøre Joch: Klubben med Brændeviin, paa Kroppen paa Axelen, hvor han var blaae, og en stor Kugle optruden paa Axelen, og Joch: Klubben græd og var blodig i Næse og Mund, og et stk: Hud slagen af Næsen, beklagede sig, at Alfsen havde slaget ham og kastet ham i Marken, og imod en Raae Ende, og spændte ham med Foden \Vidnet saa og Blod p: Bryggen/ Dmitteret.

Fremstod 4de Vidne Helje Olsen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid og Dag kom Vidnet oppe fra Marken til Bryggen paa Øchlandsvogen, der var Alfsen, Betjent, nylig kom/m/en, og sad endnu i Baaden, men gik strax paa Land, og var beskjenket, og efter hans Begjæring /: endnu var Jochum Klubben ikke kom/m/en :/ gik Vidnet op efter Landet, og vilde bestille Roers Folk til Alfsen, og da han var kom/m/en noget fra Øchlands Vogen, hørde han Skriig, syntes liigt til Jochum Klubben, og Vidnets Hustr:, kom altererende løbe!! (løbende) til Vidnet, bedede ham ej at gaae til Betjenten igjen, han havde nu slaget een Mand fordærvet, og Vidnet kunde have sam/m/e Vanhæld, dog vendte Vidnet, og før Vidnet kom til Bryggen, var Alfsen gaaet i Baad, og strax rejsede derfra; og da Vidnet kom need, saa det Jochum Klubben paa Bryggen, staae, og græd og klagede sig, at være slaget af Betjenten Alfsen

1789: 190

Med Næve, og skudet ham overende mod en Raae Ende der laae paa Bryggen, og Vidnet saa Joch: Klub: blodig om Næse og Mund, og et stække slaget af Næsen, og Blod saaes paa Bryggen tem/m/elig meget; klagede sig og over Slag paa Kroppen, hvorover, Vidnet klædte ham af, og fandt den højre Axel meget forslaget blaae og saaret, samt smurde ham med Brændeviin. Dmitteret som forrige.

Klageren Jochum Klubben fremstod for Retten og blottede sin højre Skulder som var kjendelig vanfør, det han forsikrede ej var, før han af Alfsen som omvunden blev slagen, og at det aleene deraf er blevet.

Fremstod 5te Vidne Niels Erichsen Klubben som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed intet af dette før St: Hans Dags Morgen, efter St: Hans Aften, da bem:te Morgen, Jochum Klubbens Kone kom og hændte Vidnet til Joch: Klubben i sit Huus, og Vidnet fulgte med, og efter Begjæring besaae Jochum Klubben, laae paa sin Seng, et stække Hud slaget af Næsen, og et Klæde hos sig, meget blodig, og paa højre Skulder en stoer blaae Kugle som en Næve stor, og laae Joch: Klubben syg en Maaned efter. Joch: Klubben sagde at var saaledes slagen af Betjenten Alfsen Dagen før. Vidnet saa Joch: Klubben Morgen Dagen før, rejsede fra sit Hus og fattedes slet intet. Dmitteret som forrige.

De første 4re Vidner endnu forklarede: At da Joch: Klubben efter at være slagen, skulde rejse fra Øchlands Vogen kunde han ej være sig selv, men maatte faae andre at hjælpe og roe sig hjem.

Actor begjærede Sagen udsat til fleere Vidners Førelse, og med Laugdag for Paagjælderens.

Jochum Monsen Klubben fremstod og androg, at da han var i sit eget Ærende paa Øchlandsvogen omvundne Tiid, vilde Alfsen have ham at roe sig et stække Vej, og da Comparenten høflig undskyldte sig, tog Alfsen ham i Brystet med een Haand, og slog ham i Hovedet med knytte Næve, derefter skude Alfsen Comparenten overende mod en Raae Ende der laae paa Bryggen, og (...?)øre Axelen paa Comp:, og endelig tog Alfsen Comparenten i Axelen, og slog ham mod Jorden og Stemb(...?). Comparenten veed ej fleere Vidner, \overlader Sagen til Justitiens Paatale og indlod den til Dom/

Da Toldbetjent Arne Alfsen ikke er mødt eller har ladet møde; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790 at møde og svare til Sagen; hvilken Laugdag Actor behager at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte dag for Retten afhiemle. Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Nye Justitz Sag.

Velædle og Velv: Hr: Foget Koren som Actor og paa Embeds og Justitiens Vegne anmeldte, at for ham har andraget Niels Sæbjørnsen Totland da tjenende Told Betjent i Musterhavn Arne Alfsen, hvorledes sidstmeldte den 25 Aug: sidst \som var en Tiirsdag/ da Klageren roede med ham paa Baad, fordi Klageren, da det blæste saa stærk, at han ej kunde holde Taugene, maatte slippe sam/m/e, og ei kunde skaffe Alfsen Ild til sin Tobak Pibe, havde slaget Klageren med den Jern Stikke som h/an/d som Toldbetjent førde med sig, 2 al: lang, i Munden saa Klageren mistede en Tand den ham strax faldt af Munden, og nu viiste i Retten baade Tanden, og dens aabne Sted midt oven i Munden frem/m/e, hvor den er falden ud, viidere sam/m/e Tiid tog Alfsen Spiile Bom/m/en paa \Baaden/ {.....}, og slog Klageren med over Armene: Desaaarsag Actor var nødsaget, da Sagen er overgivet til Justitiens Paatale, at \have/ ladet indstevne med lovlig mundtl: Varsel Told betjent Arne Alfsen til dette Tiid og Ting, herom Vidner at anhøre \som stevnte ere/ og derfor Dom at lide til Bøder at udrede og Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet \til sam/m/e Tiid og Ting/ under Lovens Falsmaal Hans Pedersen Siggervog, Gunder Hansen Stokken begge Selv Ejere, Erich Nielsen Oldereide tjener i Betlehem, Sivert Olsen tjener i Musterhavn, Sivert Efges Hustrue Madame Ingeborg Sophie Efge \deres Edelige Vidnesbyrd at aflægge/ Ligeledes er indstevnet Niels Sæbjørnsen Totland sin Klage at tilsvare.

Stevne Vidner Ole Jacobsen Nøstbakken og Ommund Bertelsen Grønaas afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaleedes lovlig med lovlig Varsel at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Arne Alfsen blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Klageren mødte og erklærede ej

1789: 190b

at vide fleere Vidner, samt overlod Sagen aldeeles til Justitiens Paatale, og Forfølgelse og Indladelse til Doms.

Alle Vidnerne mødte, som Actor begjærede maatte gjøre deres Forklaring. De bleve fremkaldte, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, hvorefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Hans Pedersen Siggervog som aflagde Eed og forklarede: At veed intet om dette før Natten til 26de Aug: sidst, da Vidnet kom hjem, og fik høre af sit Huusfolk, at Toldbetjent Arne Alfsen logerede der den Nat, med sin Dreng Niels Sæbjørnsen, da om Natten Vidnet gik ind i den Stue hvor de laae, hvor da Alfsen laae og snakkede som et overstadig fuld Menniske, dog vaagen, og Niels Sæbjørnsen sad stille paa Gulvet, men Morgen derpaa den 26 Aug: klagede Niels Sæbjørnsen for Vidnet at Alfsen havde slaget ham saaledes som Klagerens i Dag her i Sagen indførte Klage formelder, med Jern Stikker og Spiil Bom, og Vidnet saae at Niels Sæbjørnsen havde mistet en Tand sam/m/e Sted hvor den endnu mangler i h/an/ds Mund, og 2 Tænder vare løse, dette alt Niels Sæb: sagde, var Ham Dagen før af Alfsen tilføjet. Desuden saae Vidnet at der var adskillige Blods Draaber paa Niels Sæb:s Klæde og meget paa h/an/ds Hoser: Men hørde intet fortrydeligt tale imellem Klager og Alfsen, derpaa Alfsen rejsede bort den 26 Aug: Formiddag, med Niels Sæb: aleene. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som h/an/d vedblev med Tillæg, at Fredag før, havde

Vidnet seet Klageren, da h/an/d ikke fattedes noget, hverken paa Tænder eller andet, declarerede ej at vide meere og da ingen ham videre havde at tilspørge, blev han, med Actors og Klagerens Consense dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Gunder Hansen Stokken som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Formiddag den 26 Aug: sidst, blev Vidnet kaldet af 1ste Vidne til Bryggen paa Siggervog for at syne Niels Sæbjørnsen, da denne beklagede sig at være slagen af Alfsen saaledes som i Dag Protocollen er tilført, og fandt hans Tænder, og Blods Draaber paa h/an/ds Klæde samt hans Hoser meget blodige, ligesom 1ste Vidne har forklaret. Begge Vidner nu tillagde at Niels Sæbjørnsen da gik med vrang Hoser, fordi som han sagde, de vare meget blodige paa rette Siden, Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Erich Nielsen tjener i Betlehem som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At den 26 Aug: Eftermiddag Kl: 4 kom Alfsen og Niels Sæbjørnsen til Lands paa Betlehem, da Niels Sæbjørnsen var blodig paa Klæderne, og gik i vrang Hoser, og blodig i Mund og Næse, hvorom Vidnet spurgde ham, derpaa han beklagede sig at være slaget af Alfsen saaledes Dagen før, Tree Dage efter, spurgde Vidnet Alfsen hvorledes Dreng Niels Sæbjørnsen var, da Alfsen sagde, han var løbet fra ham, og jeg Alfsen er selv Aarsag deri, og skulde lære den Knegten, at bruge stor Snud imod mig, og jeg hører Niels Sæbjørnsen ligger nu, han kan ligge til helvede, enten han reiser op igjen eller ej kan være det sam/m/e, jeg dræber ham og jeg dræber Hunden, det kan være mig eet og det sam/m/e, jeg agter dem begge lige meget. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Sivert Olsen Musterhavn som aflagde Eed og forklarede: At har snart daglig seet Niels Sæbjørnsen, og saae ham rejse den 25 Aug: Formiddag {reise} med Alfsen de 2 aleene fra Alfsens Hjem i Musterhavn, til Baads og til den Tiid fattedes Niels Sæbjørnsen intet hverken paa Tænder, eller deraf havde mistet nogen, ej heller var blodig paa Krop eller Klæder, saae derefter ej Niels Sæbjørnsen førend den 26 Aug: sildig Aften, da han og Alfsen kom hjem og Alfsen var overstadig drukken, siddende i Baaden, og Niels Sæbjørnsen roede aleene, da Vidnet saae Niels Sæbjørnsen var sort og blodig i Munden, men den aften blev ej meere talt med Vidnet; Men Morgenen derefter beklagede Niels Sæbjørnsen sig for Vidnet aleene, at var den 25 Aug: slaget

1789: 191

og medhandlet af Alfsen saaledes som i Dag Protocollen ved Sagens Begyndelse er tilført, og af ingen aarsag end der er anført. Angaaende Tændene forklarede som 1ste og 2det Vidner, ligesaa om Blod paa Klæder og Hoser. Niels Sæbjørnsen var syg nogle Dage derefter, saa han slet intet kunde arbejde. Vidnet blev som de forrige dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Madame Ingeborg Sophie Efge som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede om Niels Sæbjørnsen som 4de Vidne til afrejsen fra Musterhavn den 25 Aug:, derefter ej saae ham før den 27de Augusti Morgen, da han var saaledes lemlæstet paa Tænderne som 1ste og 2det Vidne har forklaret, og nogle Blod Flekker paa Trøjen, om sligt var paa Hoserne observerede ikke, hvorom hand beklagede sig at være slaget saaledes som i Dag Protocollen er tilført, og af formeldte Aarsag. Niels Sæbjørnsen var syg derefter nogle Dage, og han kunde ikke spiise Mad førend det blev blødet, for hans forslagne Tænders Skyld. Dimitteret som forrige.

Actor som ej har kundet opspørge fleere Vidner begjærede det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget.

Actor derefter begjærede Sagen opsat til næste Ret med Laugdag og Da indstevnte ej er mødt, forbeholdt Actor sig da at gjøre Irettesættelse til Doms.

Niels Sæbjørnsen indlod Sagen til Doms.

Da indstevnte Told Betjent Arne Alfsen ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790 at møde og svare til Sagen etc:
Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Bygsel Sedler med Reverser publicerte

Stener Endressen Berøen til Mathias Stenersen paa Wespestad No: 10 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: før brugt af Anders Andersen d: 25 Sept: 1789. M:f: H: 1 mrk:

Sem: Frid: Forstander til Samson Torbjørnsen paa Førland No: 9(?) S: S: E: gds: Søe Lægd $\frac{1}{2}$ Løb, 1 G:skd:, før brugt af Torbjørn Samsonsens, d: 17 Sept: 1789. M:f: H: 8 skl:

.... til Niels Samsonsens paa Hysingstad $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{3}{8}$ Hd:, før brugt af Samsons Enke d: 8 Sept: 1789. M:f: H: bet: 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Salomon Nielsen Houchenæs Arv:s Skde til Enken Dordi Ols datter paa Houchenæs No: 25 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{3}{4}$ Hd:, d: 25 Sept: 1789.

.... Dto: til Niels Salomonsen paa sam/m/e gaard, neml: deri $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{3}{4}$ Hd: d: 25 Sept: 1789.

Stener Endresen Skde til Halvor Larsen paa Nordre Mæland No: 124 1 pd: 14 mrk: Sm: $\frac{1}{2}$ Hd: for 270 rd: d: 26 Sept: 1789.

Afkald publicerte

ForM: B: fol: 139. Anne Rasmus Datters Formynder for 11 rd: 3 mrk: 12 s: d: 26 Sept: 89.

.... Kari Rasmus dt:s Formynder for 11 rd: 3 mrk: 12 s: d: d:

.... 198. Anne Ols Dt:s Formynder for 11 rd: 4 mrk: 6 s: d: d:

.... 199. Christen Thorsen Hidschens for 24 rd: ved Skfte 18 Juli 1772. d: d:

.... 199 og 210. Brithe Lars Datters Mands Erich Walvatnes for 22 rd: 2 mrk: 7 s: 1 rd: 3 mrk: 11 s: og 1 rd: 2 mrk: 10 s: datert 26 Sept: 1789.

.... 210. Anne Jørgens Dt:s Mands for Hjem/m/egifte 30 rd: 29de Oct: 1787 dateret 26 Sept: 1789.

.... 211. Brithe Gunders Datters Formynder for 16 rd: 3 mrk: efter Skfte 7 Aug: 1788 dateret 26 Sept: 1789.

.... 211. Brithe Tostens Dt:s Formynder for 16 rd: 2 mrk: 12 s: efter Skfte 4 Aug: 1789 dateret 26 Sept: 1789.

Som Natten paafaldt, og Morgen er Søndag, beroer Tingets Continuation til førstkd:de Mandag.

Tredie Dagen den 28 Sept: 1789 continuerede dette Ting.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1790 udnævnt af Nygifte alle af Bremnes Sogn. 1. Hans Erichsen Habbestad. 2. Knud Olsen Gillie. 3. Lars Monsen Hallerager. 4. Hans Olsen Sære Næsse. 5. Endre Larsen Siøvald. 6. Niels Erichsen Klubben. 7. Anders Pedersen Huuse. 8. Størk Jonsen Sortland. hvorom foranstaltet ligesom for Schonevig Skibrede.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger

Adskillige Poster 1ste, 2de, 3de Nej. til 4de see fol: 19b. 5 post Nej. 6. post Saugene som fol: 17a. 7. post Ole Sundstabøe, von d: Ohe for Brandesund, Michael Olrich i Hidschen, Henrich Helmers i Øchlandsvogen, Niels Gorm i Leervigen, Erich Metli i

Spidsøen, Maren Budde i Espevær tillige for Bømmelhavn. Huusmanden i Stursøen aarl: ½ rd: 8. post som fol: 19b. 9de og 10de Nej.
Ting Skydsen som sædvanlig.

1789: 191b

Odels Mantallet Summa 114 L: 2 p: 8 ¾ mrk: Smør 2 td: 4 Sp: Korn 2 ¾ b:sk: 6 G:skd: ¼ td: Torsk 2 Vog 1 Spd: Fisk 1 rd: 8? (88?) s: Penge og Huder 92 1/16.

Aftage paa ubestemt Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe Gods som fol: 19b.

Restance Registeret Restance til 1788 156 rd: 83 s: og til 1789 Udgang 701 rd: 8 s: i alt Summa 857 rd: 91 s:

Continuation af Saug Angivelser

Højlands Saug Saugmester Gregorius Hansen Leerwiigen angav 3 Hund: dobbelte og 4 Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f. 352a. Halvor Halvorsen Dyvig No: 47 Obl: til Ole Absal: Deggernæs 70 rd:, d: 25 Junii 1781 qvitteret 25 Sept: 1789.

No: 3 f: 258a. Jens Olsen Almaas No: 45 Obl: til Erich Walvatne 72 rd:, d: 24 Nov: 1779 qvitteret 25 Sept: 1789.

No: 2 p: 592. Johannes Totland Obl: til Gullich Hidschen og Tosten Alsvog 98 rd: d: 22 Junii 1773, qvitteret 27 Sept: 1784.

No: 5 p: 315. Aadne Johannessen Lønningnæss No: 9 H: C: gds: Obl: til Jacob Kallevog 40 rd:, d: 25 Sept: 1786, qvitteret af Arvingerne den 8 Aug: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Mikkel Salomonsen Habbestad Skde til Ole Thorsen paa Hidschen No: 106 16 ½ mrk: Sm:, 4 ½ Mrk: Fisk for 80 rd: d: 26 Sept: 1789.

Jngemor Christensen Holm Obl: til Jf: Else Elisabeth Koren 99 rd:, 4 pr:C:to Rente, 1 pr: i 1/3 part i Bømmelens Kirke d: 25 Sept: 1789.

Arne Arnesen Obl: til Provstinde Christi paa 100 rd: 12 s: 4 proC:to Rente, 1 pr: i Grov No: 31 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: d: 26 Sept: 1789.

Anders Madsen Watne Obl: til Mikkel Pedersen Lønning 120 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Watne No: 25 ¾ Løb ¾ Hd: d: 26 Sept: 1789.

Johannes Gudmundsen Obl: til Knud Larsen Rydland 35 rd: og til Myndtl: Brithe Endr: Dt: Rem/m/ereide 35 rd: i alt 70 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i halve Lundemansværk ½ L: ½ Hd: dateret 26 Sept: 1789.

Jon Torkelsen Wickes Hustr:s Arv:s Skde til Jon Torkelsen Wiicke p: 1/3 Part i Bømmelens Annex Kirke d: 26 Sept: 1789.

Mons Heljesen Obl: til Torbjørn Larsen Lande paa 120 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Wespestad No: 10 H: C: gds: ¼ L: ¼ Hd: d: 26 Sept: 1789.

Lars Jørgensen Obl: til Myndtl: Svend Heljesen Yttre Haavig paa 79 rd: 4 mrk: 4 s: 3 pr:C:t Rente fra 5 ½ Aar fra dato 1 pr: i Yttre Haavig No: 80 1 Løb Smør 12 mrk: Fisk d: 26 Sept: 1789.

Jens Olsen Obl: til Ole Absalonsen Deggernæs paa 70 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Almaas No: 45 ¼ Løb ½ Hd: d: 26 Sept: 1789.

Søren Pedersen Obl: til Johannes Siovatsen Teigland p: 66 rd: 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Berg No: 91 1/3 Løb 1/3 Hd: d: 26 Sept: 1789.

Johannes Rasmussen Tvedts Hustr:s Arv:s Skde til Johannes Rasmussen paa $\frac{1}{4}$ Part i Storøens Kirke d: 11 Maj 1789.

Helje Johansen Skde til Tollach Andersen paa sit halve Brug i Rommetvedt $\frac{1}{4}$ Løb $\frac{1}{4}$ Hd: $\frac{1}{4}$ Vog Korn for 70 rd.; d: 26 Sept: 1789.

Skftebr: 26 Aug: 1789 efter Jørgen Olsen Walvatne i Skde Bogen extraheret.

Peder Gundersen Grutles Enkes Obl: til Lars Siursen Tiong paa 22 rd: 5 mrk: 4 p:C:t Rente 1 p: i 8 mrk: Sm: i Grutle No: 97 d: 11 Maj 1789.

Mathias Ingvoldsens Obl: til Provstinde Christi paa 120 rd.; 4 pr:C:t Rente 1 pr: i Grow No: 31 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: d: 11 Maj 1789.

Bygsel Seddel med Revers publ:t

Christopher Madsen Folgerøen til Aadne Jørgensen paa Plads Hollen, at selv bebygge og eje Huusene, betale 3 rd: Afgift og 3 Dages Arbeide d: 28 Sept: 1789. M:f: H: 8 Skl:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fiære Skibredes Høste Ting den 29 Septembr: 1789. sat og holdet af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged V: og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Mathias Johannessen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig

1789: 192

a: af Sorenskriver nu i Eed tagne 3. Halvor Knudsen Eltervog 6. Svend Bentzen Ulverager
1. Rejn: Olsen Søre Emberland 4. Jacob Jacobsen Eidsvog 7. Hans Olsen Wandeschou
b: gl: Laugrettes Mænd
2. Johannes Anfinnsen Haugen 5. Anders Larsen Birkeland 8. Svend Phillipsen Øchland

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samtl: Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 182 og 183a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jørgen Torbjørnsen Wiicke og Hans Størksen Hope og befunden som Prot: herefter findes tilført.

Sæde Korns Magaziner angaaende, som Schonevig Skibr:

Da alt forestaaende, og for indførte i Rettelagte, for Almuen blev oplæst, og Indholden dem betydet ligesom for Schonevig Skibr: hvortil samtl: Almue svarede: Ord til andet ligesom for Schonevig Skibrede tilført er.

Fogden begjærede etc: bevilget.

Opsat Sag fra fol: 155a. Lars Weastad contra Torbjørn Øfre Wiig.

Begge Parter blev paaraabt; Men da de ikke mødte eller møde lod; Saa beroer Sagen til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 155a. Niels Qvalvog contra Steffen Qvalvog.

Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod; og Almuen anmeldte, at Citanten ved Døden er afgaaen.

Ditlev Møller Selv Ejer paa Qvalvog /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: :/ mødte og androg at hand ejer halve Gaarden Qvalvog, og ham aleene ligesaameget som begge baade Niels Johansens Arvinger efter ham, og Steffen Hansen, saa han ejer [af]? Landskyld 1 ½ Løb 1 Hud, og heraf de 2de bem:te ¾ Løb ½ Hd.; følgelig da Pladset som i denne Sag omtvisted, Qvalvognæsset kaldet, ligger i heele Gaardens Fælleds Udmark, har tilforn den ½ part deraf tilhørt Contra Citanten Ditlev Møllers paaboende Anpart, og den Anden ½ part begge de andres neml: nu afg: Niels Johansens og Steffen Hansens Brug. Da Comparentens Formand af Navn Johannes Torgersen boede paa den nu Comparenten tilhørende halve Gaard, havde han den halve Indkomst af Pladset, og begge de andre 2 Brugs Ejere tilsam/m/en den halve Part; Men da Johannes Torgersen ved Døden afgik, tog begge de andre \denne Sags/ Parters Formænd heele Pladsets Indkomster til sig, saa Johannes Torgersens Enke siden slet intet nød deraf: Saaledes har Niels og Steffen Qvalvog aleene oppebaaret og beholdt heele Pladsets fulde Indkomst fra den Tiid for omtrent 40 Aar siden og fremdeeles til Dato, og Comparenten og hans Formænd har i ald den Tiid slet intet og ikke det mindste nydt af Pladset eller dets Indkomst, hvortil dog Comparenten holder sig berettiget for en halv Deel, som Ejer af halve Gaarden; Men da saavel Steffen Hansen Qvalvog som Enken med LaugVærge efter Niels Johansen Qvalvog, paa nyelig den!! (dem) derom gjorde Tilspørgsel, saadant aldeeles har nægtet, og nægtet ham aldeeles mindste Deel derudi, Saa har Ditlev Møller seet sig nødsaget, til dette Ting og Tiid, og til at erholde den halve Afgift af bem:te Plads, at lade med mundtl: Kald og Varsel indkalde Steffen Hansen S: E: paa Qvalvog, og Niels Johansens Enke Christi Hans Datter med LaugVærge Mons Larsen Braattetvedt, om alt denne Sag vedkom/m/ende at høre stevnte Vidner, og at lide Dom efter i Rette læggende Documenter, til at lade Contra Citanten eller Intervenienten Ditlev Møller være følgagtig den halve {Afgift} \Part/ af heele Qvalvognæssets Afgift fra \1781/ [da]? Contra Citanten blev Ejer paa Qvalvog til dato, og fremdeeles, og deraf for de første 5 Aar af den fulde Afgift 3 rd: 2 mrk:, aarl: 10 mrk:, er 8 rd: 2 mrk: og for de sidste 3 Aar af 6 rd: Aarlig, det halve med 3 rd: Aarlig er 9 rd:, i alt 17 rd: 2 mrk:, samt at erstatte denne Sags Omkostninger skadesløs.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Peder Johannessen Qvalvog og Jørgen Olsen Tvedt, samt nuværende Huusmand paa Pladset Johannes Pedersen, alle til dette Ting og Tiid at møde, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johannessen Øfre Eecheland og Reinert Engelsen Strømøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

De indstevnte Steffen Hansen Qvalvog og Niels Johansens Enke samt hendes LaugVærge blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Dom/m/eren spurgde Contra Citanten om de forhen i Sagen førte Vidner ere indstevnte til disse nu at paahøre, dertil svarede Nej; Men Ditlev Møller paastod, da hans Vidner nu ere her tilstæde, at de nu vorder afhørte, og derom begjærede Rettens Eragtning.

Retten Eragtede: Da efter denne Contra Stevnings In-

1789: 192b

camination sees Hensigten at erholde Vidnesbyrd imod de forhen i Sagen førte Vidner; Saa kan ej tillades Vidners Førelse efter denne Indstevning, imod Lovens pag: 126 a. 13, forinden

de forhen førte Vidner derimod bliver stevnte til disse at paahøre. /: For Eragtning betalt 12 skl: :/

Contra Citanten maatte altsaa begjære Sagen opsat til næste Ting, for at continuere Sagen ved nye og fuldkomnere Indstevning, /: betalt Opsættelse 12 skl: :/ samt at de indstevnte og ej mødte maatte til sam/m/e Tiid gives Laugdag.

Da indstevnte Steffen Hansen Qvalvog og Niels Johansen Qvalvogs Enke Christi Hans Datter med Laugværge Mons Larsen Brattetvedt ikke er mødt eller have ladet møde; Saa blev dem givet Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790 at møde og svare til Sagen; hvilken Laugdag \Contra/ Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle /: Betalt Laugdag 24 skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1790, opnævnt af nygifte. 1. Johannes Henrichsen Ervesvog. 2. Torbjørn Torbjørnsen Kind. 3. Johannes Rasmussen Aase. 4. Johannes Nielsen Søre Emberland. 5. Gunder Nielsen Berje. 6. Mons Gabrielsen Gramshoug. 7. Christen Andersen Nedre Wiig. 8. Johannes Olsen Nedre Wahlen hvorom foranstaltet Bekjendtgjørelsen m: v: efter Reglementet, ligesom for Schonevig Skibrede.

Continuation af Saug Angivelser fra Føjens Skibrede

Agdesteen Saug Ejeren Rejnert Andersen Agdesteen angav 1 Hundrede dobbelte og 3 ½ Hund: enkelte Bord.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger

Adskillige Poster 1ste til 5te som fol: 8a. 6te post Sauger Øfre Wiigs, Nedre Wiigs, Ervesvog og Lindaas. 7. post som fol: 20a. 8. post som fol: 107a. 9de og 10. Nej. Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallet Summa Smør 88 L: 2 pd: 6 mrk: Korn 29 td: 9 Spd:, Huder 47 7/8, b:skd: 3, G:skd: 3, Fisk 12 mrk:, Penge 1 rd: 38 s:

Aftage paa ubestemte Aar 2 pd: 6 mrk: Smør i Flatnæs som fol: 8a.

Aftage paa 10 Aar Førde aom 8de Friheds Aar, som fol: 8a.

Restance Registeret til 1788 Aars Udgang 13 rd: 83 s: og til 1789 Udgang 304 rd: 4 s: Summa 317 rd: 87 s:

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Ole Jversen og Knud Willumsen Alendal til Ole Olsen p: Dahlen No: 49 6 mrk: S: før brugt af Halvor Dahlen, d: 16 Maj 1788. M:f: Huset 8 skl:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 30 Septembr: 1789 continuerede dette Ting.

Brand-Skade Tings Vidne

Niclas Nielsen SelvEjer paa Gaarden Krogschaat i Sundhorlehn, forhen Halsnøe Closter gods No: 13 i Fiære Skbr:, i Sveens Annex Sogn i Finaas Præstegjæld, fremstod og væmodelig beklagede, at Natten til den 4de Januarii sidst, opkom i Comparentens Jldhuus, uden at Comparenten dertil veed den ringeste Oprindelse, en ulykkelig Ildebrand, just da Folkene var deels lagt sig til Sengs, og de øvrige vilde lægge sig, som Comparentens Hustrue først blev vaer, da Jlden allerede havde bespændt heele Taget over Ildhuuset, og Kjøkkenet samt Stuen, som alt er under et Tag, og strax formedelst da værende Storm greeb om sig, og antændte heele dette Huus, samt Staburet, og lagde sam/m/e saa aldeeles og hastig i Aske, at det var

umueligt, at redde nogen af Huusene, og ligesaa umueligt blev det at faae bierget det allermindste af hvad der var i disse Huuse, saa Comparenten og Hustrue mistede, alle deres Sænge- og Gang Klæder \Kaaber, Tin og Messing/ Træ Boskab, Kister og hvad deri var, samt alle ejende Føde Vahre, og alt forrige Høst 1788 avlede Korn som alt var aftærsket og var paa Staburet, og blev aldeles intet fra Ilden levnet uden Gaardens Flor {og} \eller/ Fæe Huus, og Laden, tilligemed hans levende Creature, saa og Høe og Halm; Og da Comparenten for sin paa-

1789: 193

boende Gaard Krogschaat No: 13 forhen H: C: gds: i Fiære Skibr:, af Skatteskyld 2 pd: 12 mrk: Smør formedelst denne ulykkelige Hændelse, agter allerunderd: at ansøge nogle Aars Skatte Frihed og Befrielse for alle Udgifter, saa var han om denne Skade et Formelig Tings Vidne begjærende til sin allerunderdanigste Ansøgning dermed at belægge.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Vidnesbyrd om ovenmeldte sig saaledes eller hvorledes anderledes \i Sanhed/ forholdet, og deres Skjønnende om hvad Part af Gaardens Huuser denne Skade kan ansees for? Samtl: Laug Ret og Almue svarede: At det var dem alle fulkom/m/en bekjendt det andragne sig saaledes at forholde som tilført er, i alle maader, samt at af Gaardens Huuse, bemeldte Bygninger som alle vare i fuldkom/m/en god Stand, med alt forbemeldte deri værende aldeles blev opbrændt, og ej videre levnet fra Ilden end ovenmeldt, og bliver de opbrændte Huuse at ansee i mindste for tree fjerde Parter af heele gaardebrugets Huuse.

Niclas Nielsen Krogschaat begjærede det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Saug Angivelser

Øfre Wiig Saug Lars Torbjørnsen Øfre Wiig Ejer paa egne og MedEjers (-Ejeres) Vegne angav 2 Hundrede dobbelte og 2 Hundr: enkelte Bord.

Nedre Wiig Saug Niels Torbjørnsen Nedre Wiig Saugmester angav 7 Hundr: \dobbelte/ og 6 Hundrede enkelte Bord.

Lindaas Saug Lars Olsen Lindaas paa egne og MedEjers (-Ejeres) Vegne angav 2 Hundrede dobbelte og 2 Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 3 f: 327a. Niels Torkelsen Svensbøe No: 44 Obl: 138 rd: 3 mrk: til Provst Hejberg d: 29 Juni 1780 qvitteret 1787 af Enken.

No: 3 f. 69. Niels Torkelsen Svensbøe Obl: 99 rd: til dto:, dt: 24 Juni 1777, qvitteret af Creditors Enke 1787.

No: 5 f: 417. Jon Nielsen Øchland No: 90 Obl: 99 rd: til Ole Sundstabøe, dateret 16 Maj 1788, qvitteret 22 Juni 1789.

No: 5 p: 318. Niels Johansen Øfre Wihovde No: 10 Obl: til Ole Erve, Cap: 50 rd: dateret 28 Sept: 1786 qvitteret 29 Sept: 1789 af Arvingen efter Skfte Udlæg.

No: 5 p: 235. Christen Olsen Lindaas No: 20 Obl: til Mathias Echeland 126 rd: dat: 27 Sept: 1785, qvitteret 30 Sept: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Afkald

ForM: Bog fol: 42, 220 og 222. Ingeborg Jochums Dt:s Mands for Arv 8 rd: 4 s: efter Skfte 27 Juni 1761 67 rd: 4 mrk: 2 s: og Hjem/m/egifte 21 rd: efter Skfte 16 Maj 1781, og 25 rd: 6 s: efter Skfte 16 Marti 1787 dateret 29 Sept: 1789.

.... fol: 217. Gunille Ingemons Datters Formynders for Arv 19 rd: 2 mrk: 13 s: ved Skfte 1 Dec: 1774 d: 29 Sept: 1789.

.... 221. Gunvor Baars Datters Formynders for 19 rd: 1 mrk: 13 s:, ved Skfte 27 Juni 85 dateret 29 Sept: 1789.

.... 223. Marithe Torkels Datters Formynders for 16 rd: 4 mrk: 2 s: ved Skfte 30 Juni 1789 d: 29 Sept: 1789.

.... 223. Jon Nielsen Svensbøes Formynders for 19 rd: 5 mrk: 4 s: ved Skfte 2 Julii 1789 dateret 29 Sept: 1789.

.... 223. Torkel Nielsen Svensbøes Formynders for 19 rd: 5 mrk: 4 s: ved Skfte 2de Juli 1789 dateret 29 Sept: 1789.

Jon Nielsen Øchlands No: 90 Vilcors Contract til Niels Pedersen og Hustr: Guro Johans Dt: d: 14 Maj 1789.

Ole Olsen Framnæs Obl: til Haldor Thorsen Fjøsne p: 75 rd: 4 pr:Ct: Rente, 1 pr: i Framnæs No: 5 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: dat:t 22 Sept: 1789.

Jon Nielsen Liens Skde til Størker Erichsen paa Lien No: 71 22 ½ Mrk: Smør for 45 rd: d: 12 Janv: 1785.

Jon Nielsen Liens Skde til Størker Erichsen paa Odels Retten til sam/m/e Lien dateret 11 Maj 1785, solgt for 30 rd:

Jacob Erichsen Rødmyrs Arv:s Skde til Steffen Clemensen paa Rødmyr No: 82 18 Mrk: S: 11 Spd: Korn d: 30 Sept: 1788.

Continuation af Saug Angivelse for Føjens Skibrede

Berøens Saug Ingebredth Svendsen Berøen paa egne og MedEjeres Vegne angav 2 Hundre dobbelte og 4 Hundrede enkelte Bord.

1789: 193b

Pante Bogen til Inddragelse

Jon Mikkelsen Øchland No: 90 Vilc: Contr: til Aase Johannes Datter, d: 29 Sept: 1789.

Erich Berntsen Obl: til Jfr: Malene Fleischer Koren 150 rd: 4 proCt: Rente, 1 pr: i Nunsle No: 39 2 pd: 12 mrk: Sm: d: 30 Sept: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 320. Erich Berntsen Nunsle No: 39 Obl: 80 rd: til Jens og Rejnert Horneland dat: 29 Sept: 1786 qvitteret 29 Sept: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Niels Johansens Obl: til Anders Nielsen Enstavold 80 rd:, 3 pro:Ct: Rente, 1 pr: i Øfre Wihovde No: 10, ¼ Løb, ¼ Hd:, ¼ td: K:, 32 skl: Penge d: 29 Sept: 1789.

Christen Olsen Skde til Mathias Eecheland og Hans Hope paa Lindaas No: 20 ½ Løb ½ Hd: for 240 rd:, d: 30 Sept: 1789.

Lars Olsen Lindaas Skde til Christen Olsen p: ¼ Part i Lindaas Bord Saug for 9 rd: 3 mrk: d: 30 Sept: 1789.

Christen Olsen Lindaas Skde til Mathias Eecheland p: ¼ part i Lindaas Saug for 5 rd: d: 30 Sept: 1789.

Størker Erichsen Lien Obl: til Stener Jochumsen Waage paa 100 rd: 4 proCt: Rente, 1 pr: i Lien No: 71 ½ Løb ½ Hd: d: 30 Sept: 1789.

Steffen Clementsen og Jacob Erichsens Børns Odels Contract om Rødmyr No: 82 d: 30 Sept: 1789.

Christen Olsen Lindaas Skde til Hans Størksen Hope paa $\frac{1}{4}$ part i Lindaas Saug for 5 rd:
dateret 30 Sept: 1789.

Skftbr: 2 Juli 1789 efter Niels Torkelsen Svensbøe i Skde bogen extraheret.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Mathias Joh: Øfr: Eecheland og Hans Størksen Hope til Christen Olsen paa Lindaas No: 20
 $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: før brugt af Christen Olsen som Ejer d: 30 Sept: 1789. Manufactur Huset
bet: 1 mrk:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget
for dette Skibrede ophævet.

Waags Skibredes Høste Ting den 2de Octobr: 1789 sat og holdet paa Bakkervigs Tingsted af
Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren,
Skibredets Lensmand Ole Knudsen Rydland, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne
\opnævnte/ 8te Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig

1. Asbjørn Asbjørnsen St: Wiig 4. Ole Christiansen Øchland 7. Biørne Ingebretsen \Nord/
Rønholm
2. Ole Monsen Mælingen 5. Endre Pedersen Hofstad 8. Lars Endresen Walhammer
3. Ole Olsen Kalvenæss 6. Peder Asbjørnsen Aarland

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaad: Anordninger, samt Collegii
og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 182 og
183s.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibr:s Høste
Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet,
Almuen og de 2de Mænd Mons Larsen Sætrevig og Aadne Larsen Piirholmen og befunden
som Protocollen herefter findes tilført.

Sæde Korns Magaziner ang:de, see Schonevig Skibrede

Da alt foranforte i Rettelagte, for Almuen blev oplæst, og Indholden dem betydet, ligesom for
Schonevig Skibrede, dertil samtl: Almuen svarede: Ord til andet som for Schonevig Skibrede
tilført er,

Fogden begjærede etc: bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse publisert

Skiftebr: 21 Julii 1788 efter Baar Endresen Remmereides Hustr: i Skde Bogen extraheret.

Opsat Sag fra fol: 156b. Ingeman Schomsnæs contra Lars Schomsnæs.

Citanten \begjærede T: V: sluttet/ paastod Dom efter Indstevningen til næste Rett \og
Omkostninger tildømt 12 rd:/

Indstevnte Lars Asbjørnsen Schomsnæs blev paaraabt 3 gange, men da han ikke mødte eller
møde lod, Saa lod Retten Sagen beroe til Som/m/er Tinget 1790.

Nye Sag

Jngeman Mortensen S: E: p: Schomsnæs /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: /: mødte og anmeldte at have med lovlig mundtlig Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Asbjørnsen S: E: p: Schomsnæs, ang:de een Citantens gamle Kiørsel Vej som indstevnte forhindrer ham at bruge, derom at høre stevnte Vidner, og lide Dom til at lade Citanten have sin ubehindrede Kjørsel Vej herefter som forhen, og for det forbrudte at lide Dom til Bøder, og Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Johannes Størksen (Hs?)mand paa Schomsnæs og Størk Johannessen S: E: sammested \deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge/

Stevne Vidnerne Lensmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland, afhjemlede under Lovens

1789: 194

Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv. Indstevnte Lars Schomsnæs blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt, og at gjøre deres Forklaring. Begge Vidnerne mødte, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lov Bogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derpaa de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Johannes Størksen Schomsnæs, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At være gl: 78 Aar, er fød og har altiit været paa Schomsnæs, og kjender den omstevnte Kiørsel Vej, som har al den Tiid Vidnet kan erindre, været uforandret, indtil Lars Asbjørnsen Schomsnæs for omtrent 10 Aar siden, bygde sin Flor tvers over Vejen, paa hvilken Citanten al sin Tiid og saalænge Vidnet kan mindes, og Citantens Fader for ham, har \Faderen/ kjørt og \Citanten/ baaret ind deres Høe og Korn i Huus af Ageren \og Marken/ uforhindret indtil som forbemeldt Lars Schomsnæs bygde sin Flor derover som meldt: Siden den Tiid har det ikke været mueligt at kjøre den Vej, og ej forbi eller omkring bemeldte Flor, da der ej er Vej, eller kan blive uden for Bekostning, desaarsag Jngeman Schomsnæs har maattet baaret sit Korn og Høe ind med Folk som er ham meget besværlig, og hvilket varede til afvigte Aar 1788, da Jngeman Schomsnæs røddede sig Vej, saa han fik kjøre sit Høe og Korn hjem, som ej er længere eller besværligere end den forrige, men har kostet Citanten meget at rødde, som er gjort paa Citantens egen Bøe: Der hvor Lars \As/Bjørnsen har bygt Floren over Vejen, er bygt paa Lars Asbjørnsens egen Grund. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: ham ej videre havde at tilpørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Størk Johansen Schomsnæs som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 24 Aar, og efter hvad han kan mindes, og da var Jngeman Schomsnæs allerede kommen til sit Brug, har Jngeman Schomsnæs og Folk baaret deres Høe og Korn ind, forbie bemeldte Flor, som blev bygget for omtrent 10 Aar siden, og førend den blev bygget, bar de det bemeldte Vej; i øvrigt forklarede Ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som 1ste Vidne. /: For 2 Vidner betalt 2 mrk: /:

Citanten begjærede Sagen opsat til fleere Vidners Førelse, og udsat med Laugdag.

Da indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham givet Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790 afskeediget med Laugdag. /: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl: /:

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Nye Sag

Morten Jngemansen Schomsnæs hos sin Fader Jngemon Mortensen Schomsnæs fremstod /: betalte Incamination 1 rd: 2 s: /: og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Lars Asbjørnsen S: E: p: Schomsnæs for at have haardraget

Citanten, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte og derfor lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge Størk Johannessen S: E: p: Schomsnæs og Randvig Mathias Datter Hustr: til forbem:te.

Stevne Vidner Lensmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved enhver selv.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt og tillige fremstillede som ustevnt Vidne, sin Stifmoder Anne Mathias Datter Hustr: til sin Fader Ingeman Mortensen Schomsnæs, samt begjærede at de maae aflægge Forklaring.

Af Vidnerne mødte Størk Johannessen, og Anne Mathias Datter som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod efter at Lars Asbjørnsen Schomsnæs blev paaraabt, men ikke mødte eller møde lod, som

1ste Vidne Størk Johannessen Schomsnæs som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent 3 Uger før Kyndelsmisse sidst, hørte Vidnet i sin Stue, en Allarm paa Gaarden, derpaa gik ud, og saa da Indstevnte og Citanten sam/m/en, og saa ingen Anledning eller Aarsag af Citanten til det som strax efter paafulgte, at Lars Asbjørnsen Schomsnæs i Vreede holdt Citanten i Haaret og skjældtes, men strax skiltes de ad. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: ej havde viidere at tilspørge, blev Vidnet dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Anne Mathias Datter som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, med Tillæg: At Morten Ingemonsen ingen Aarsag gav dertil, men kom kjørende for sin Fader, Vidnets Mand med et Læs Steen paa en!! (den?) gamle Kjørsejs Vej, som Lars Asbjørnsen vil forhindre. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 1 mrk: :/

Citanten begjærede Opsættelse med Laugdag og Forelæggelse /: Betalt Opsættelse 6 skl: :/
Da indstevnte Vidne Randvig Ma-

1789: 194b

thias Datter ikke mødte; Saa blev hun forelagt under Falsmaals Straf at møde til Sommer Tinget 1790 sit Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge. Da og indstevnte Lars Asbjørnsen Schomsnæs ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790 at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag og Forelæggelse etc:

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 158a. Ommund Kalvenæss, contra Niels Møgster.

Citanten fremlagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

Niels Eliassen Møgster mødte og tilstod lovlig Varsel og Laugdag, /: betalte Tilsvares Penge 40 s: :/ og formente at kan overbevise Citantjnden om den Forbrydelse, som hand stevnes for at have beskyldt hende for, skjønt han ikke har beskyldt hende, desaarsag han har ladet contra indstevne /: betalt Incamination 1 rd: 12 s: :/

Citantinden Marithe Willums Datter med Forsvar Ommund Johannessen Kalvenæss, til Befrielse for sig for hendes Søgemaal, og hun at høre hands Befrielses Vidner, {samt lide Dom tillige at betale}, som er indstevnt under Falsmaal nemlig Dorthe Mons Datter, Kisti Jons Dt: Møgster, Johannes, Ole og Eli Mons Datter Bagholmen.

Alle Parterne bleve for Retten forliigte og foreente saaleedes: Niels Eliassen Møgster erklæred, at intet veed om Marthe Willums Datter, hende til Nakdeel, og har intet talt hende

til Præjudice, uden efter andres Ord og Fortælling, samt intet veed, hende til Forklejnelse, eller andet om hende, end det som er ærligt og anstændigt. Niels Eliassen Møgster lover inden Høste Tinget at betale Citantinden Sagens Omkostninger 8te Rd:, og til vedkom/m/ende naar paafordres erlægge en Mulct af Een Rigsdaler til Møgster Sogns Fattige.

Citantinden med Forsvar var saaledes fornøjet, og derpaa begjærede Ret[tens] Dom.

Indstevnte indlod sam/m/e til Confirmation ved Dom.

Sagen blev optagen til Doms, og igjennemgaaet med Laug Rettens Mændene som tiltagne Meddoms Mænd, samt derefter af den gandske Ret afsagt følgende

Dom

Efter foranførte Parternes Forliig og Foreening, kjendes af Dom/m/er og Med Doms Mænd for R: og herved afsiges: At bemelte Forliig og Æres Erklæring bliver herved confirmeret. Niels Eliassen Møgster erlægger \strax/ Mulct til Møgster Sogns Fattige Een Rigsdaler, og til førstkom/m/ende Høste Ting til Citantinden Marthe Willums Datter i Omkostninger 8 rd:, eller om ej til den Tiid bliver betalt, da tillige Dom/m/ens Udstædelse, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. NB: Mulct

Opsat fortiilig Sammenleye Sag fra fol: 158a. Fogden contra Hans Schaar og Hustr:

Actor declarerede Bøderne efter Aftingning betalt, og frafaldt Sagen.

Thi blev samme for Retten ophævet. Inc: er bet:t

Opsat Hoer Sag fra fol: 158a. Fogden contra Johannes Walham/m/er.

Lensmand Ole Knudsen Rydland fremstod og anmeldte, at han med Videre havde eftersøgt og efterspurgt hos Johannes Johannessen Walhammer, til nærmere Undersøgnings Forretning, om hvad ham maatte være ejende \til yderste Formue/. Men aldeles intet funden hos ham eller været at opspørge ham tilhørende, som ej ejede meere, end det han stod og gik i, som endda var altfor usselt, saa intet var at holde nogen Beskrivelse, Registering eller anden Forretning over, og intet bliver til \yderste eller/ mindste Formue at beregne eller til Undersøgnings Forretning at {foretage} \anledige/, Laug Rettet og Almuen blev tillige herom tilspurgt, som svarede at de alle vidste, han slet intet ejer.

Actor paastod Dom til næste Rett efter Indstevningen, og \med Tillæg af/ Stevnings Penge 2 Mrk:

Indstevnte mødte ikke.

Sagen blev til Doms optagen til Sommer Tinget 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Anders Andersen Reisems Skde til Sverke Hansen Hiertaas paa Huusevig No: 87 1/6 Løb 1/6 Hd: for 40 rd: d: 16 Janv: 1786.

Morten Olsen Giærevig Skde til Sverke Hansen paa Huusevig No: 87 ¼ Løb, for 37 rd: dateret 11 Oct: 1787.

Som Natten paaafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

1789: 195.

Anden Dagen den 3de Oct: 1789 continuerede dette Ting.

Børne Midlers Forsegling.

Knud Ingebretsen Gaugsem mødte og anmeldte at være Formynder for Myndtling Aagathe Niels Datter som har arvet 12 Aug: 1784 paa Windenæs ved Skifte efter Niels Nielsen 115

rd: 15 ½ s.; og at have af denne Arv beliggende hos sig rede Penge i banco 68 rd: som han ej har kundet faae udsat paa Rente, hvilke han anbød og anviiste, om nogen dem nu paa Rente vilde modtage, hvis ikke, var han begjærende dem af Retten forsegleet.

Retten opbød bem:te 68 rd:; Men da ingen dem vilde modtage, bleve de bem:te 68 rd:; i en Convolut forsegleet under Rettens Segl, og Convolutten paategnet, samt leveret Comparenten tilbage. Herfor bet:t 3 mrk:

Nye Sag.

Mons Salomonsen Selv Ejer paa Houchenæs /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: / mødte og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel og Kald, ladet til dette Ting og Tiid indkalde Erich Jsachsen S: E: p: Houchenæs for at han benytter sig af Citantens Ejendom, og ikke giver Aarlig Afgift deraf, derom at høre stevnte Vidner, og derfor lide Dom til, Erich Jsachsen at {fra}holde sig \fra/ Cit:s Ejendom, eller og betale den udlovede Afgift, samt erstatte Omkostninger.

Som Vidner i Sagen indstevnet deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, under Falsmaals Straf at møde Niels Jversen Houchenæs S: E: og Thomas Gregoriussen Leil: paa Storebøe, samt Beskikkelses Vidner Arne Wincentzen Piirholmen og Wincentz Arnesen Ll: p: Hougeland.

Stevne Vidner Lensmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de indstevnte selv.

Indstevnte Erich Jsachsen Houchenæs mødte og tilstod lovlig Varsel /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: ./ og forbeholdt sig alt lovligt, men formeener, at ej bruger noget af Citantens Ejendom, men Citanten paastaaer han skal beviise med Gaardens alle gamle og nye Skjøder, hvad hans Ejendom er, men Pladset Mit Næss og Kolbenhavn som er eet og det sam/m/e, og hvoraf Citanten paastaaer En Mark Aarlig, den Indstevnte efter passerede Forliig vil betale Aarlig, men har ej betalt de 9 Aar han har ejet Jordeparten, fordi Citanten vil tilgne sig Ejendom i Mit Næss, som han ej har, og aldrig skal kunne beviise \dens ejer Citanten, men/ desaaarsag Comparenten ej engang var pligtig at betale ommeldte 1 mrk: Aarl: men siden hand derom har indgaaet Forliig ved Retten, dertil i sin Enfoldighed forledet af et foregaaende ligesaa urimelig og eenfoldig af Comparentens Brugs forrige Ejer indgangne Forliig \vil holde det/.

Citanten i Rettelagde et Forliig af 30 Sept: 1769, som han begjærede Acten inddraget saal: hvormed vil beviise at Kolbenshavn og Mitnæss ere separate Støkker, og da han ej paastaaer nogen Ejendom i, eller Afgift af Kolbenshavn; Saa paastaaer han med desto større Rett Ejendom i Mitnæss, eller Afgift En Mark deraf Aarlig, af Indstevnte for sin Part; og naar han faaer sam/m/e En Mark Aarl: for 7 Aar, som er den Tiid Kolbenshavn nu fra forhen øde, har været sidst bebyggt \og siden?/ er han fornøjet i denne Sag, og vil frafalde Sagen.

Indstevnte er fornøjet, at Forliiget efter sit Indhold er ophævet, siden Afgiften ej er betalt, og paastaaer den ophævet, da efter Gaardens Skjøder ej skal beviises Citanten at have nogen Rett eller Part i Mitnæss.

Citanten begjærede sine indstevnte Vidner førte at gjøre deres Forklaring, om Mitnæss har altid fra gl: Tiid havt sam/m/e Navn, været brugt af Gjæstgiveren paa Kolbenshavn, og hvad Citanten har havt deraf Aarlig, eller h/an/ds Formand, da nu Citanten og hands Fader nyder hver halve Parten af forhen Salomon Monsens Brug som udgjør ¼ Part af heele Houchenæs, om Kolbenshavns Bruger har sine Creaturer og hvormange i alle Gaardens Ejeres Fælles Hage, om han tager sit behøvende af Skoven, aleene af de 2 Mænd som har Afgiften af Kolbenshavn, eller af alle 4 Mænds Houchenæs fiir Parters Ejeres alles Skov.

Vidnerne blev fremkaldet som alle mødte, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derpaa de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Niels Jversen Houchenæs som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At skulde have som Ejer af 1/8 Part i Houchenæs det halve af En Mark Aarlig for Mit Næss, som altid har havt sam/m/e Navn, det har altid været benyttet af Gjæstgiveren i Kolbenshavn, hvad Vidnet som nu er 32 Aar kan erindre, deraf har Citanten og medEjere paa ¼ parten i Houchenæss skulde havt En Mark Aarlig, veed ej hvorfor, eller om de har faaet det: Kolbensh: Brugers Creaturer 5 Fæe Bæst, og 5 á 6 Smaler, har gaaet i alle 4 Parters Houchenæs Ejeres Fælles Hage, og Manden i Kolbenshavn, tager sit brænde og Underb(rue?) af alle 4 Parters heele Gaardens Fælleds Skov. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Indstevnte Erich Jsachsen Houchenæs protesterede imod alslags Reflection paa dette Vidnesbyrd, da Vidnet vidner i sin egen Sag, som selv sigende at vil have Part i den omtvistede En Mark af hver af de 2 Mænd paa Houchenæs som ejer Afgiften af Houchenæs og Mit Sætre!! (Næsse).

Fremstod 2det Vidne Thomas Gregoriussen Ll: p: Storebøe, som aflagde Eed og forklarede: At har tjent Citantens Fader i 4 Aar, for 24 Aar siden, og da, som før, saalænge Vidnet som nu er 45 Aar, kan erindre \saa (...?)/ har Mitnæss havt sam/m/e Navn, det har altid været brugt af Gjæstgiveren i Kolbenshavn, og videre forklarede som 1ste Vidne med Forskjæl, at har hørt, at hver fjerde Parts Ejere, af de 2 som ej oppebær Kolbenshavns Afgiften,

1789: 195b

har af de øvrige 2 oppebaaret 24 skl: Aarl:, hver af hver, i de Aar Vidnet tjente der, det Vidnet har hørt af de 2 Mænd som har faaet disse 24 skl: hver, men har ej seet Pengene betalt, men Hans Olsen da ejede ½ gaarden, hvoraf Erich og Søn nu ejer ¼ part (gio?)rde det sidste Aar Vidnet tjente der, Indsigelse derimod, som ingen(?) Afgift skulde tilkom/m/e de forbem:te Mænd paa end(?) Mons Salomonsen og en anden ustevnt Mands brug, der i alt udgjør halve Houchenæs. Om Bejte og Hugst i Skoven veed intet, men den Tiid, begjærede og huggede, Manden i Kolbenshavn, over alt i heele Gaardens Fælleds Skov og Udmark, da havende et par Fæe Bæster og 3 á 4 Smaler, og det gjør han endnu, men veed ej nu hvor mange Creaturer han har. Dimitteret som forrige.

Indstevnte protesterede imod dette Vidne som hans Hustrue er Søster til 1ste Vidnes Faders afdøde Hustrue, eller Søster til 1ste Vidnes Moder.

Fremstod som 3de og 4de Vidner som Beskikkelses Vidner Arne Wincentzen Piirholmen og Wincentz Arnesen Hougland som aflagde Eed og forklarede: At denne Som/m/er 8te Dage før St: Hans Dag var Vidnerne efter begjæring i medfølge med Citantens Fader, Beskikkelse viis til Indstevnte Erich Houchenæs, da Cit:s Fader forlangte for h/an/ds og Søns fjerde Parts Ejendom i Houchenæss, Anpart Afgift af Mit Næss da Erich Jsachsen svarede: At vilde betale for Hageleje for Kolbenshavns Creaturers Bejte, En Mark for sin fjerde Parts Ejendom i Houchenæs som han og Søn ejer, men vilde ej betale sam/m/e som at Citanten og Fader skulde have nogen Ejendom i Mitnæss, og har Du ført ind i Skjøde til Din Søn om Mit-Næss, saa har Du indført det Du ikke ejede. Vidnerne blev som forrige dimitteret.

Citanten fremlagde til Beviis i Sagen, Skde af 1ste Oct: 1761 til Salomon Monsen paa ½ Løb ½ Hd: 3 skl: Penge som er ¼ part af heele Houchenæs, som blev oplæst og lyder saaledes:

Citanten /: betalte for de førte 4 Vidner 3 mrk: :/ begjærede det passerende som Tings Vidne, og sig beskreven meddeelt sin Tiid paa nærmere Begjæring som blev bevilget. Citanten der efter paastod Dom efter Indstevningen, til enten Indstevnte at holde Kolbenshavn Bruger fra

at benøtte sig af Mit Næss, og altsaa forrige Forliig ophævet, eller at Indstevnte holder Forliiget, og betaler Aarl: Afgift En Mark til Citanten for ¼ parts Ejendom i Houchenæs, og erstatte denne Sags Omkostninger med 6 Rd: Saaledes paastod Dom.

Indstevnte protesterede imod Sagens videre Frem/m/e førend at MedEjeren med Citanten paa deres ¼ Part i Houchenæs under eet indstevner, baade Comparenten og Søn som MedEjer paa ¼ part, samt de andre 2 Ejere paa hver ¼ part og deres MedInteressenter i hver ¼ part i heele Gaarden, og fremlægger for hver, de baade ældre og yngre Skjøder og Adkomster da Comparenten og Søn er villig, at fremlægge Skjøderne paa deres nu Ejende Part.

Citanten maatte begjære Sagen opsat til videre Oplysning /: betalt Opsættelse 12 skl: /: Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Spedalsk Tings Vidne.

Lensmanden for dette Skibrede Ole Knudsen Rydland fremstod og anmeldte, at her i Skibredet paa gaarden Hofstad, er et Qvinde Menneske ved Navn Mari Lars Datter gam/m/el omtrent 24 Aar, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig omtrent 4 Aar har saaledes tiltaget at hun er elændig, og ej kan hjælpe sig selv, og lider saa meget større Nød, som for Smitsomheds Skyld ingen tør omgaaes hende, hvorformedelst hun mangler saa meget meere Hjelp, desaarsag hendes Indlemmelse i Hospitalet i Bergen nødvendig maae ansøges; og da hun ingen Arv har, hendes Moder en fattig Enke, og ikke har Venner \eller Slægt/ af mindste Formue som kand udrede noget at erlægge for hendes Indlem/m/else i Hospitalet; Saa var Lensm/an/den herom Tings Vidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres Svar om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder? Laug Rettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bem:te Mari Lars Datter, og veed at det Andragne sig saaledes i Sandhed forholder som tilført er.

Lensm/an/den var Tings Vidne begjærende, som blev bevilget. Udstædt

Spedalsk Tings Vidne

som forrige for Christi Lars Datter 26 Aar. Udstædt

Spedalsk Tings Vidne

som det første, paa SørFonden, en Mands Person Knud Christophersen 30 Aar ingen Arv har, er selv yderlig fattig, og ikke har Slægt eller Venner etc:(?) som det første. Udstædt

1789: 196

Spedalsk Tings Vidne

som det første paa Siglem Herborg Jvers Datter 30 Aar, befængt 3 Aar, ingen Forældre, Slægt eller Venner. Udstædt

Afkalde publiceret

ForM: B: f: 100. Ingeborg Hans Datters Formynders for 19 rd: 5 mrk: 6 s: arvet 7 Juli 1769 d: 3 Oct: 89.

.... 101, 102. Aarent Hansen Kalves for 25 rd: 5 mrk: 8 s: 24 Maj 1771 og 9 rd: 4 mrk: 6 s: 23 Juli 1773 d: d:

.... 111. Tarrald Nielsens Formynders for 18 rd: 13 s: 19 Juli 1788 d: 3 Oct: 1789.

.... 111. Johannes Nielsens ForM:s for 18 rd: 13 s: d: d: d: d:

.... Erich Aarntsen Hildes Hustr: Anne Jacobs Datter for 47 rd: 3 mrk: 6 s: falden 9 Marti 1789 qvitteret 3de Oct: 1789.

.... 111. Anne Jvers Datters Formynder Niels Halvorsen Torrangs for 10 rd: 2
mrk: falden ? Marti 1789 efter Jver Pedersen Torrang d: 3 Oct: 1789.

Bygsel Seddler med Reverser publiceret

Hr: Paludans til Ole Olsen paa Sætrebøe Sæe Lægd 1 Løb 1 Hd., før brugt af Erich Hansen, dat: 10 Dec: 1788. M:f: H: bet: 8 skl:

Bendt Hynnemøer til Lars Jversen paa Yttre Rabben 1 ½ Spands Teig og ½ Laxe Vog før brugt af Diderich Rabben og Enke, svare Vilkor til Ingeborg Knuds Datter, 1 Creaturs Foster og 1 td: Korn, sælge Lax og hvad h/an/d avler til Jorddrotten d: 3 Oct: 1789. M:f: H: 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Olsen Obl: til Poul Christophersen Lille Næsse paa 64 rd:, 4 pr:Ct., 1 prioritet i Sætervig No: 25 15 mrk: Sm: d: 2 Oct: 1789.

Saug Angivelser

Rydlands Saug Lensmand Ole Knudsen Rydland angav paa egne og MedEjeres Vegne ½ Hundrede dobbelte og 1 ½ Hundrede enkelte Bord.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret og befunden som følger

Adskillige Poster som fol: 8 og 23b. undtagen 1. post toe Vrag see her Prot: fol: 157 i øvrigt som fol: 23b. og 24a. undtagen Tillæg til 7de post Jon Jacobsen Bonde Gjæstgiver i Færøesund.

Odels Mandtallet Summa Smør 34 L: 1 pd: 5 mrk: Huder 21 ¼ b:skd: 1 G:skd: 2 Lax 2 pd: 3 1/3 mrk: Torsk 7/8 td: Fisk 8 V: 2 pd: 5 mrk: Penge 7 rd: 72 s:

Ting Skydsen som sædvanlig

Restance Registeret beløber til 1788 Udgang 11 rd: 5 mrk: 7 s: og til 1789 Udgang 224 rd: 1 s: i alt Summa 235 rd: 5 mrk: 8 s:

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1789 opnævnt af nyegifte. 1. Ole Engelsen Houchenæs. 2. Ole Larsen Østevold. 3. Ole Christiansen Age. 4. Wincentz Aadnesen Hougland. 5. Johannes Haagensen Drønen. 6. Mons Olsen Troland. 7. Abraham Johansen Øchland. 8. Lars Endresen Lande hvorom Bekjæntgørelse for dem, med videre, blev foranstaltet efter Reglementet ligesom for Schonevig Skibrede.

Tings Vidne om en afsindig.

Hans Johannessen Leilænding paa Drønen fremstod og androg at een hans halvBroder Ole Nielsen, \gl: 76 (26?) Aar/ værende hos sin Fader Niels Christensen til Huuse paa Hougland, har en Tiid af 6 Aar været gandske afsindig, saa hans Fader som maae leve af at fiske og betle, lider Nød, da han kun sjelden kan være fra sin afsindige Søn, som jevnligst i sær det sidste Aar har lagt til Sengs, men ofte løber nøgen ud paa Marken, og maae paapasses, at han ej skal gjøre ondt enten paa sig selv eller andre, da han ej har været bunden formedelst Faderens Fattigdom og Uformuenhed: Og da ej Faderen, ej den afsindige, ej heller Comparenten, har Formue til at underholde ham, eller holde ham i Forvaring; og fra Sognets Fattig Casse formedelst dens Utilstrækkelighed, dertil ingen Hjelp har været at erholde; Saa nødsages Comparenten at ansøge denne afsindige indsat i en Daare Kiste i et Hospital i Bergen, da slig Forvarings Sted ej haves paa Landet, og at han af saadan Stiftelse maae underholdes, siden han ingen Slægt eller Venner har, der kan underholde ham; til hvilken Ansøgning at belægge, han var Tings Vidne om alt ovenanførte begjærende, paa slet Papiir formedelst hands og alle vedkom/m/endes Fattigdom.

Dom/m/eren oplæste det tilførte for Lensm/an/den, Laug Rettet og Almuen, og æskede deres Svar, om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder? Samtlige dertil svarede: At de kjender den afsindige, og veed at det Andragne sig saaledes i Sandhed forholder som tilført er.

Comparenten begjærede det passerende sig som Tings Vidne beskreven meddeelt.

Retten bevilgede Tings Vidnet uden nogen Rettens Gebyr og paa ustemplet Papiir beskreven meddeelt. Udstædt

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

1789: 196b

Opdals Skibredes Høste Ting d: 5te Octobr: 1789 sat og holdet paa Godøesund Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lensmand Johannes Madsen St: Godøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne aatte opnævnte Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig

1. Mikkil Mikkelsen Færevog 4. Morten Hansen Helleland 7. U: Endre Johannessen Haaland

2. Størk Størksen St: Amland 5. Christopher Olsen Koste 8. Anders Jsachsen St: Giøvog

3. Jon Andersen Lille Amland 6. Christopher Olsen Opdal

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaad: Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 182 og 183a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret, som for Schonevig Skbr:s Høste Ting 1787, Justice Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet og Almuen, samt de 2de Mænd Ole Larsen Næsse og Johannes Nielsen Natevig og befunden som herefter findes tilført.

Sæde Korns Magaziner ang:de som Schonevig Skbr:, der alt foranførte og i Rettelagte for Almuen blev oplæst, og Indholden dem betydet ligesom for Schonevig Skbr:, dertil samtl: Almue svarede: Ord til andet som for Schonevig Skbr: tilført er.

Fogden begjærede etc: bevilget.

Lensmands Bestalling for Skibredet, Lensmand Johannes Madsen Store Godøen, af dato 11 Julii 1789, publiceret saal:

No: 5 C: 7 ... (?) 1789 ½ rd: Werner Hosevinkel Christie Kongl: Majestæts Virkel:

Cancellie Raad og Laugmand over Bergens Laugdømme samt constitueret

Stiftsbefalingsmand over Bergens Stift. Gjør vitterlig: At som Fogden over Sundhords og

Hardangers Fogderier Velædle Hr: Ulrich Wilhelm Koren haver indberettet at Lensmanden

for Opdahls Skibr: i Sundhords Fogderie Mads Christophersen Store Godøen ved Døden er

afgangen og tillige foreslaet hans Søn Johannes Madsen Store Godøen, der i adskillige aar

haver gaaet sin gamle Fader til Haande i Lensmans-Embedet til dette Ombud at være duelig,

bliver benævnte Johannes Madsen Str: Godøen herved beskikket til Lensmand for Opdahls Skibr: i Sundhords Fogderie Thi skal oftnævnte Johannes Madsen Store Godøen udi dette Embede holde sig Hds: Kongl: Majestæts Lov og Forordninger samt andre Ham vedkommende Befalinger allerunderdanigst og hørsomst efterrettelig, Hans Kongl: Majestæts høye Interesse troeligen og flittigen beopagte hvad ham af Kongelig Majestæts Foged anbefaler vorder med Fliid og Nidkiærhed hørsomst forrette saa og gjøre vedbørlig Reede og Rigtighed for hvis Kongelige Skatter og Contributioner Ham kan blive betroet at oppebærge. Han bør af yderste Magt og Formue søge strax og i Begyndelsen at dæmpe og hindre all Ulæmpe og Fortræd som blant Almuen kunde rejse sig og saadant hands foresadte Øvrighed uden Ophold at til kjende give. Endelig bør han og i alle andre Maader sig i sit Lensmands Embede saaleedes skikke og forholde, som han agter at tilsvare og bekjendt vil være i følge hands for mig aflagde Eed. Hvorimod samtlige Opdahls Skibreedes Almue herved anbefales at beviise Hannem all tilbørlig Hørighed og Lydighed udi hands Embeds Forretninger, ligesom og Kongl: Maj:ts Foged anmodes at maintainere forbem:te Johannes Madsen St: Godøen udi Lensmands Embedet, samt aarlige og i rette tid lade ham nyde og bekomme hvad det Kongl: Skatte Brev og andre Anordninger saa og det Høj Kongl: Rescript af 14de Maii 1762 iggientaget den 23de Febr: 1767 allernaadigst tillægges Lensmænderne for samme Tjeneste, og ellers tilsee at hannem ingen Fornærmelse udi bem:te Embede tilføyes, saa fremt de Skyldige ei vil vente efter Sagens Beskaffenhed at vorde Tiltalte og Straffede. Til Bekræftelse under min Haand og Seigl.
Bergen den 11te Juni 1789. W: H: Christie (L: S:)

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 6te Octobr: 1789 continuerede dette Ting,

Opsat Sag fra fol: 160a. Lars Sæd contra Berje Næshavn.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa blev Sagen optagen til Som/m/er Tinget 1790 i fald intet da fremmes i Sagen, til Doms Afsigelse.

Beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 161a. Biørn Rønholm contra Jacob Næsse om Slagsmaal.

Begge Parter mødte.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse som blev oplæst saal:

Vidnet Siur Jacobsen Næsse mødte og tilstod Stevning og Forelæggelse, saavidt og forhen afhørte 2det Vidne Ole Nielsen Nordre Rønholm som anmeldte nu at have været til Confirmation \og Guds bord/.

Citanten begjærede andet Vidne at beEedige sin Forklaring, og det udeblevne Vidne at gjøre sin Forklaring. For begge blev oplæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede,

og fremstod først det før afhørte 2det Vidne Ole Nielsen Nordre Rønholm, som blev forelæst sin aflagde Forklaring, den han med Corporlig Eed og oprakte Fingre efter Loven bekræftede, derpaa med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Siur Jacobsen Næsse som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At var omstevnte Tiid paa Baad med sin Fader den indstevnte, da passerede som 2det Vidne har forklaret, med Forskjæl, at Indstevnte ej slog med Aaren, ej tog i Haaret, men rykkede i Hatten paa Citantens Hoved, saae hverken Indstevnte slaae eller true Citanten med Haand i Vejret, men sagde: jeg skal give Dig et Ørefigen som jeg veed hvad koster \eller?/. Dimitteret som forrige. \For Vidnet bet: ? skl:/

Citanten begjærede Tings Vidnet sluttet, og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Citanten derefter tilligemed Indstevnte, begge declarerede, at være forligte mellem sig, og Citanten fyldestgjort for sin tredje Part af Bøderne, og Sagens

1789: 197

Omkostninger, saa de derom ingen Dom vil have; Men henseende Hds: M:s Bøder som de ej kan forliige, eller Citanten bortgive(?), indlodde begge Sagen til Doms til Som/m/er Tinget 1790.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 161b. Biørn Rønholm contra Jacob Næse.

Indstevnte /: betalte Tilsvare Penge 40 skl: /: og begjærede Forlig.

Citanten mødte.

Begge Parter derefter ventilerede Forlig og igjen fremstod for Retten, og declarerede Sagen Forliigt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 160a. Lars Gripne med flere contra Niels Øchland med flere.

Citanterne paastod Dom og Omkostninger erstattet skadesløs med 7 rd.; saaledes indlod til Doms til Som/m/er Tinget 1790.

Niels Øchland paa egne og medindstevntes Vegne paastod Dom til Befrielse for Citanternes Søgemaal, og at nyde den Frihed de altid har havt, saaledes indlod Sagen til Dom til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Justitz Sag fra fol: 160a. Fogden contra Jan og Johannes Wee.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Lensm/an/d Johannes Madsen St: Godøen og Johannes Johansen Lande afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have forkyndet som tilført og oplæst er med lovlig Varsel.

Johannes Jonsen Yttre Wee mødte ikke. Jan Wee mødte.

Vidnet Ragnele Sæbjørns Datter fremstod og tilstod lovlig Varsel, hvorefter Actor begjærede hende afhørt at gjøre sin Forklaring. Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derpaa bem:te Ragnele Sæbjørns Datter som 2det Vidne fremstod aflagde Eed og forklarede: At omvundne Dag og Tiid skjændte Jan Wee for de havde taget Jernet af hans Spade, og skjændte paa Johannes Wee, og Johannes Wee bad Jan Wee gaae fra sig, og Jan Wee sagde til Johannes Wee, de kan slaae om de tør, hvorpaa Jan \Wee/ slog til Johannes Wee med Spaden over venstre Arm, 2 gange, veed ej om Jernet var paa, men slog med rette Spade Enden og havde Skaftet i Haanden. derpaa Johannes Wee med sin Haand Stok slog til Jan Wee et Slag paa venstre Arm, derpaa Johannes's ustevnte Søn skildte dem ad, men saae ej Jan \Wee/ blev mere slaget eller af andre end ovenmeldt: Derefter Johannes Wee viiste dette og 1ste Vidne sin Skade som befandtes som 1ste Vidne har forklaret, undtagen ej veed om der var Hul igjennem Klæderne. Den sam/m/e Dag kort før havde Vidnet seet Johannes Wee paa Ageren at spade, og saae ej da Tegn til nogen slig Skade, men var langt derfra, saa ej kan vide, om han den tid havde slig Skade eller ikke. Vidnet declarerede ej at vide meere, og da ingen af Vedkom/m/ende, Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med alle vedkom/m/endes Consence dimitteret.

Actor declarerede, ej at vide flere Vidner, Jan Christophersen Wee ej heller; thi begjærede Actor det passerende som Tings Vidne sluttet, og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet

meddeelt, som blev bevilget. Actor paastod Dom efter Indstevningen, til Bøders Udredelse af de Skyldige, og Omkostningers Erstatning, og deriblant Stevnings Penge 1 rd: 2 mrk:, saaledes paastod Dom til Som/m/er Tinget 1790.

Jan Christophersen Wee seer sig ej skyldig til Bøders Udredelse, men indlod Sagen til Dom og Befrielse.

Da Johannes Jonsen Yttre Wee ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Nye Sag

Johannes Johannessen S: E: p: Øfre Gierstad fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: :/ Sæbjørn Olsen S: E: paa sam/m/e Gaard, for, at de begge havde Lade til deres Brug tilfældes, i een Bygning og under eet Tag, men Indstevnte har uden Varsel og uden Aarsag, denne Som/m/er Mandagen før Pintse Højtiid nedreevet i Grund, og i Vreede, heele denne bemeldte Lade, baade Indstevntes og Citantens Part, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Bøder at udrede, og Omkostninger at erstatte.

{Af} Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Anders Mikkelsen Hovland og Ole Ingebretsen Øfre Kleppe, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Citanten anmeldte at have ladet Stevningen forkynde ved Stevne Vidner Lensmand Johannes St: Godøen og Christopher Larsen Nedre Gierstad, som h/an/d begjærede paaraabt til afhjemling, om Forkyndelsen for Sæbjørn Olsen, samt Ole Larsen Næsse og Mads Endresen Drange, om Forkyndelsen for begge Vidnerne.

Begge Vidnerne mødte, og tilstod lovlig Varsel.

Af de øvrige Stevne Vidner mødte Lensm/an/d Godøen, og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, tilligemed Christopher L:!! Nedre Gierstad som ikke møder, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte i Indstevntes Fraværelse med h/an/ds Fader, paa Bopælen i Indstevntes Huus.

Citanten maatte da det eene Stevne Vidne og Sæbjørn Olsen ikke møder, begjærde!! (begjære) Sagen udsat til næste Rett med Laugdag, da han vil formaae Vidnerne at møde.

Sæbjørn Olsen Øfre Gierstad blev paaraabt 3 gange, men da han ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham givet Rettens Laugdag etc: /: bet: Ops: 12 s: og Laugd: 24 skl: :/

Sag: ber: til Som: T: 1790.

1789: 197b

Opsat Sag fra fol: 160a. Anders Femangers Enke contra Ole Hope.

Citantindens ældste Søn Niels Johansen Tvedt mødte, og anviiste Skde af 12te Oct: 1758 paa en Anpart i Femanger til afg: Anders Andersen som han begjærede læst, paategnet sig igjen udleveret, men skal blive i sin Tiid i Retten indleveret og lyder saaledes: Sam/m/e blev oplæst, paategnet anviist og Comparenten igjen udlaant. Viidere anviiste med lige Begjæring, som og blev i Retten opfyldt, et Skde paa Resten i Femanger, dt: 10 Maj 1763 til sam/m/e Anders Andersen \som døde uden Børn først i aaret 1788/ saal: Comparenten med det nu i Sagen i Rette lagte formeente fuldkom/m/en at have beviist, at Ole Olsen Hope eller Hustrue, er aldeles ikke Odels berettiget til Jorden, ej heller ejer der noget videre end det ham udlagde paa sin Hustrues vegne, og hvilket er en liden og ubetydelig Part i Jordebruget, følgelig ingen Ret har til nogen Ejendom i Femanger at beholde, men er pligtig efter Loven, sig deraf at lade udløse, og til den ende anbydt!! (anbød?) Comparenten endnu Penge 60 Rd: Banco, og paastaaer Skdet af 28 Maj 1788 underskrevet, som er indrettet paa heele Gaarden Femanger til Anders Andersens Enke Anne Niels Datter der døde siden i Nov: 1788, conform

forestaaende Udlæg, hvorved hun som meldt indløser heele Jorden. Og da bem:te Anne Niels Datter siden ved Døden er afdøet, og Comparenten og hendes andre Arvinger træder i hendes Sted; Saa seer h/an/d ingen Tvivl om, at jo Ole Olsen Hope bør tage imod den S:ma Penge han i Jorden er udlagt, og underskrive Skdet, da Udlægget ej kan betyde Anpart i Jorden in Natura, men kun \en/ Summa Penge, i Præp(ar?)tion af Anparten, altsaa referede!!

(refererede) sig til sin forrige Paastand, og \nu/ paastod Dom derefter, med Forhøjelse i Omkostningerne af 2 rd: i henseende foraarsagende mange og lange Rejser.

Ole Olsen Hope mødte og fremlagde Indlæg af 8 Sept: 1789 som blev oplæst saal:

Citanten protesterede imod Opsættelse. Opsættelsen bevilges. derfor betalt 12 s:

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 96a. Ole Samuelson Elsager Obl: p: Onerims Laxe Vog til Boel Houchaas 40 rd:, d: 6 Maj 1777 qvitteret af hendes Arv:r 3 Dec: 1788.

No: 5 p: 241. Ulr: Frid: Mullerup p: Belt No: 102, Obl: 50 rd: til Svale Waage dateret 3de Oct: 1785, qvitteret 29 Juni 1789.

No: 5 p: 238. Hans Olsen Øfr: Waage No: 9 H: C: gds: til Johannes Sundvor 50 rd:, d: 3 Oct: 1785, qvitteret 19 Sept: 1789.

No: 3 f: 28. Ommund Jonsen Hegland Obl: til Baar Østefjord 110 rd: d: 5te Oct: 1776, deraf rester 51 rd:, derfor af Arving Siur Andersen Østefjord qvitt: for Rest 51 rd: den 3 Oct: 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Salomon Johannessen Obl: til Lmd: Mads St: Godøen 4 pr:Ct: Rente, 1 pr: i Mæland No: 125 ¼ Løb ½ Hd: d: 9de Oct: 1782.

Afkalde publiceret

ForM: Bog fol: 111. Ole Nielsen Wiigs Formynders for 18 rd: 13 s: dt: 6te Oct: 1789.

.... 113. Mads Christophersen St: Gierevigs for 40 rd: 5 mrk: 8 s: d: d:

.... 113. Johannes Hans: Helland for 23 rd: 3 mrk: 12 s: d: 7 Oct: 1788.

.... 116. Ole Siursen Øfre Bruntvedt for 51 rd: 2 mrk: 9 s: d: 6 Oct: 1789.

.... 121. Synneve Hans Dt:s Mands for 59 rd: d: d:

.... 122. Hans Hansen Eplands Formynders for 14 rd: 3 mrk: 14 s: dto: dto:

.... Jens Hansen Eplands Formynders for 14 rd: 3 mrk: 14 s: ditto dato.

.... Jacob Johannessen Waages Formynders for 10 rd: 3 mrk: 10 s: ditto dato.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 7de Octobr: 1789 continuerede dette Ting.

Nye Sag.

Lensmand Johannes Erichsen Sundvor fremsendte Stevne Vidne Lensmand Johannes Madsen St: Godøen /: betalte Incamination 4 mrk: 10 s: :/ til at afhjemle, tilligemed Ole Sæbjørnsen Jndre Wee, at have for Citanten med lovlig mundtl: Kald og Varsel {ladet} til dette Ting og Tiid indkaldet Salomon Nielsen Wattendal ungKarl

1789: 198

for til Citanten skyldig værende laante Penge 7 rd: at lide Dom til samme med Sagens Omkostninger skadesløs at betale.

Stevne Vidnet bem:te Lensm/an/d Godøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes tilligemed det andet nu ej mødende Stevne Vidne Ole Sæbjørnsen Jndre Wee lovlig at have stevnet som tilført er, og forkyndet samme paa Indstevntes Opholds Sted \Tvedt/ i hans Fraværelse, for hans Naboer og hans HuusVert.

Salomon Nielsen Wattendal blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Retten lod Sagen opstaae til næste Ret /: betalt Opsættelse 6 s: :/ efter det andet Stevne Vidnes afhjemling, og tillige gav Salomon Nielsen Wattendal Laugdag etc: afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Nye Sag

Lensmand Johannes Madsen Store Godøen paa egne, sin Moder Anne Marie Axels Datter, og øvrige MedArvingers vegne efter hans Fader afg: Lensmand Mads Christophersen St: Godøen, deres Vegne \/: betalt Incamination 1 rd: 4 s: :/ / fremstod og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ludvig Tørressen Studsvig Selv Ejer for til bem:te afdødes Stervboe efter PanteObligation af 6te Oct: 1781 skyldig værende Capital 184 rd: 4 mrk:, med resterende Renter fra Obligationens Dato, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger skadesløs at betale.

Af Stevne Vidnerne mødte Salomon Johannessen Mæland, som under Lovens Eed med oprakte Fingre afhjemlede, tilligemed det andet nu ej mødende Salomon Nielsen Mæland, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er.

Indstevnte Ludvig Tørressen Studsvig mødte og tilstod lovlig at være stevnet, saa og at være skyldig den paastevnte Capital efter af Citanten nu i Rettelagde omstevnte Obl: som blev oplæst saalydende: som og Renter deraf fra {dato af} Obligationens \Dato/ afkortet den deraf af Debitor betalte ¼ pr:Ct: Skat, saa og at har mundtlig vedtaget og lovet Betaling af alt til denne Tiid, men har ej endnu kundet faae Penge dertil, og hvorformedelst, og til at betale uden Dom, og da han tilstaaer Søgemaalet i alle Deelee, og slet intet derimod har at erindre, han begjærede Sagen udsat til næste Ret, for imidlertiid forinden at faae Hjelp til at betale heele Søgemaalet skadesløs.

Citanten refererede sig til i Rettelagde Obligation, derefter paastod Dom til sam/m/es Betaling, med Renter efter Obligationens Indhold, fra Obligationens Dato, ¼ pr:Cto Skatten fradrage, samt Omkostninger skadesløs 7 rd:, saaledes paastod Dom, dog havde intet imod Opsættelse til næste Rett. /: Indstevnte betalte for Opsættelse 12 s: :/ Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Saug Angivelser

Hope Saug Hans Olsen Hope som Ejer paa egne og MedEjers Vegne angav 14 hundrede enkelte Bord.

Fladerager Saug Mikkell Pedersen Fladerager paa egne og MedEjers Vegne angav 6 Hundrede dobbelte og 6 Hundrede enkelte Bord.

Hoflands Saug Ejeren Sr: Falk fremsendte skriftl: Angivelse paa 38 dobbelte og 1349 enkelte, alle beregnet smal Hundrede, Bord, hvilken Angivelse af Retten blev paategnet.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret og befunden som følger:

Adskillige Poster ang:de see fol: 7. svaret til 1, 2, 3, 4, 5 poster, Nej. 6. post Sauger Hope, Fladerager og Hovland, ellers som fol: 8. 7. post som fol: 113a. 8. post som fol: 113a. 9de og 10 p: Nej.

Odels Mandtallet Summa Smør 133 L: 2 pd: 1 mrk: Korn 1 ½ Spd: Huder 108 15/16, Faar 4 7/12 b:skd: 8 g:skd: 8 3/5 Penge 1 skl:

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar for adskillige Gaarde, deriblant Holsæter som 4de af 20 Friheds Aar som fol: 8.

Restance Registeret beløber til 1788 Aars Udgang 54 rd: og til 1789 Aars Udgang 504 rd: 1 mrk: 11 s: Summa i alt 558 rd: 1 mrk: 11 s:

Laug Rettes Mænd opnævnt til at betjene Retten 1790, af nygifte: 1. Jacob Johansen Øfre Giøvog. 2. Elling Olsen Søre Giøvog. 3. Ingebreth Ingebretsen Øfre Giøvog. 4. Hans Jonsen Kaldefos. 5. Lars Pedersen Kattenæs. 6. Peder Hansen Andersland. 7. Torbjørn Størksen Erritzvær. 8. Tosten Wermundsen Erritzvær. hvorom deres Tilsigelse blev foranstaltet, ligesom for Schonevig Skibrede.

Bygsel Sedler med Reverser publiceret

Hans Olsen Øfre Hope No: 30 til Ole Olsen Hope paa uskatlagt Plads Hopsund, at holde Pladsets Huuse i stand, af gaardens Skov, Aarlig Afgift 2 rd: 3 mrk: og 3 Dages Arbeide dateret 6te Oct: 1789. Manufactur Huuset bet: 8 skl:

Morten Hansen Nedre Helland No: 69 til Engel Pedersen paa uskatlagt Plads Stokkelien at bebygge Pladset og selv eje Huusene Aarl: Afgift 2 rd: 1 mrk: 8 s: 2 Dages Arbeide om Som/m/eren dateret 6 Oct: 1789. til Manufactur Huuset betalt 8 skl:

1789: 198b

Pante Bogen til Inddragelse

Johannes Jonsen Str: Balleseim Arv:s Skde til Niels Jonsen, paa Nedr: Bruntvedt No: 27 ¼ L: ½ Hd: for 100 rd: dt: 12 Janv: 1789.

Niels Ellingsen Bauges Arv:s Skde til do: Niels Jonsen paa ditto Gaard nu i alt ½ L: ½ Hd: d: 12 Janv: 1789.

Ole Monsen Øfre Bruntvedts Arv:s Skde til Mons Johannessen paa Øfre Bruntvedt No: 28, nu i alt ½ Løb ½ Hd: d: 19 Maj 1789.

Ole Nielsen Øfre Homlevig No: 97 Vk: Contr: til Kari Sæbjørns Datter, d: 7 Oct: 1789.

Siur Knudsen Tysnæs Arv:s Skde til Knud Siursen paa Tysnæs No: 103 1 Løb 1 Hd: dateret 7de Oct: 1788.

Hans Larsen Tvedt ved Haalandsnæsset Skde til Lars Hansen p: Tvedt No: 2 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: for 70 rd:, dateret 6te Oct: 1789.

Ole Johansens Skde til Johannes Olsen paa Høvischeland No: 76 ½ Løb ¼ Hd: for 80 rd: dateret 7 Oct: 1789.

Ragnele Christens Datters Arv:s Skde til Ørian Olsen paa Hollekim No: 49 1 Løb 1 Hd: d: 9 Janv: 1789.

Ørian Olsens Skde til Jens Øriansen paa Hollekim No: 49 1 Løb [1] Hd: for 200 rd: dat: 10 Janv: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 267b. Torbjørn Torbjørnsen Schaar No: 25 Obl: til Jens Baarsen Tvedt 163 rd: d: 13 Oct: 1778, af Creditor qvitteret 14 Maj 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Christopher Madsen St: Giersvig Skde til Johannes Madsen paa Odels Ret til Store Godøen
No: 90 ½ Løb ½ Hd: for 450 rd: dateret 6te Oct: 1789.

Johannes Madsen St: Godøens Obl: til Krigs Commissair Dahl 333 rd: 4 pr:C: Rente, 1 pr: i
Opdal No: 42 1 L: 1 Hd: d: 27 Juni 1789.

dto: Johannes Madsen St: Godøens Obl: til velbem:te Hr: Krigs Commissair Dahl paa 200
rd: 4 pro:Ct: Rente, 1ste pr: i Reiseim No: 50 2 pd: 5 mrk: S: ½ Hd:, dat: 27 Juni 1789.

Bygsel Seddel med Revers publ:t

Sverke Hansen Hiertnes og Johannes Erichsen Sundvors til Morten Larsen paa Malkenæs
No: 114 ½ Løb ½ Hd: d: 7 Oct: 1789, før brugt af Jens Rasmussen. M:f: H: 1 mrk:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget
for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibredes Høste Ting den 9de Octobr: 1789 sat og holdet paa Tingstedet Holsund af
Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets
Lensmand Hans Engelsen Øfre Eecheland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne
opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettets Mænd, Navnlig

1. Peder Nielsen Lepsøen 4. Torjus Niels: Goupholm 7. Johannes Olsen Nordvig
2. Niels Hansen Lepsøen 5. Erich Johansen Røe 8. Niels Jonsen Storem
3. Peder Endressen Øfre Bouge 6. Ole Olsen Løvschaar

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt
Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schon: Skbr: fol: 182 og
183a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes
Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret, i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet,
Almuen og de 2de Mænd Niels Olsen Storeim og Engel Samuelsen Nedr: Qværnes og
befunden som herefter findes tilført.

Sæde Korns Magaziner ang:de som Schonevigs Skibrede.

Da alt forestaaende \og/ forhen i Rette lagte, blev for Almuen oplæst og Indholden dem
betydet, ligesom for Schonevig Skibrede, dertil Almuen svarede Ord til andet som for
Schonevig Skibrede er tilført.

Fogden begjærede etc: bevilget.

Optagen Justitz Sag fra fol: 162a. Fogden contra Kari Erichs Datter Sandvig.

Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland fremstod {og} tilligemed havde 2de Mænd Jacob
Johannessen Sandvig og Johannes Olsen Helleland, og forklarede at have undersøgt, eftersøgt
og efterspurgt paa det nøjeste efter sig fra Dommeren og Fogden tillagde ordre, paa Kari
Erichs Dat:s Opholds Sted, om hun noget ejede til yderste Formue, Bøder og Omkostninger,
men intet funden, eller har kundet giøre mulig at opspørge hende tilhørende, saa hun aldeles
intet ejer.

Derefter blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Som Actor har Velædle og Velviise Hr: Foged Koren her til Retten lovlig ladet indkalde

1789: 199

ugift confirmeret Qvinde Kari Erichs Datter for, vel første gang, men med sit NæstSødskende Barn sig i tredie lige Leed beslægtet Land Soldat Anders Jacobsen Sandvig begaaet Lejermaal paa Sandvig Sundhorlehns Selv Ejer Gods, at lide Dom til Bøders Udredelse, Corporlig Straf og Omkostningers Erstatning. Factum er beviist med Præstens Attest og hendes egen Tilstaaelse. Actor har paastaaet Dom efter Indstevningen. Den indstevnte og hendes Defensor har indladt Sagen til Doms. Thi k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Kari Erichs Datter Sandvig for saadan Forseelse bør efter Lovens 6 B: 13 C: 13 a: Forordningen 6te Dec: 1743 a: 22 og Fr: 8 Junii 1767, i stedet for aabenbare Skriftemaal sidde 8te Dage paa Vand og Brød, og selv imidlertid betale sin Underholdning og Varetægt, bøde dobbelte Lejermaals Bøder til Hans Maj:ts Cassa 24 Lod Sølv er 12 rd: Til yderste Formue er intet ejende. Derefter hun bør begive sig paa To Aar til Fiskeværerne i Nordlandene efter det Kongl: allern: Rescript af 10 Sept: 1784, at arbeide. Endelig bør hun og erstatte denne Actions Omkostninger med Stempl: Pap: 1 rd: 6 s: Rettens Gebuhr 2 rd: og viidere hvad Dom/m/en bliver over 4 Ark, samt til Lensmanden og medhavte Mænd for Undersøgnings Forretningen 1 rd: 2 mrk: 8 s:, og Stevnings P: 2 rd:, Alt at efterkommes i lovlig Tiid efter Loven og Kongl: allern: udgangne Anordningers Forskrift.

Actor begjærede Acten in Forma sig beskrevet meddeelt til allernaad: befalet Appel, som blev bevilget. NB: Bøder

Opsat Sag fra fol: 162a. Baltzer Smiths Enke contra Peder Lepsøen.
Begge Parter blev paaraabt men ingen af dem mødte eller møde lod; Thi Eragtes: Da Citantinden har ladet tree Ting gaae forbie og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 162a. Anders Trengereide contra Hans Sævild.
Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod; Thi Eragtes: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi, og intet frem/m/et i Sagen; Saa bliver sam/m/e til nye Paastevning herved afviist.

Opsat Sag fra fol: 162b. Niels Pedersen Højsæter contra Hans Knudsen Sævild.
Udi Citantens Sted mødte Anders Andersen Trengereide, og anviiste omstevnte Obligation af Dato 3de Maj 1780, og begjærte deraf i agttaget Skifte Rettens Paategning at Capitalen som egentl: er 200 rd: er ved Skifte 13 Juli 1789 efter Creditors Niels Pedersen Højsæters Hustrue, udlagt til Jver Siursen Tvedt paa Woss 80 rd:, til Myndtling Synneve Siurs Datter, for hvem Comparenten er Formynder 40 rd:, til Myndtling Ingeborg Siurs Datter Tvedten for hvem er Formynder Peder Pedersen Langeland 40 rd:, og til Myndtling Magrethe Siurs Datter Tvedten for hvem er Formynder Thomas Nielsen Rejgstad 40 rd:, derefter anmeldte tilligemed Hans Knudsen Sævild, at Debitor har faaet ved Løvte paa Penge ved dette Ting, til Obligationens Afbetaling, desaaarsage Obligationens nuværende Ejere, Anders Andersen paa egne og øvriges Vegne, ej paastod Dom, men beholdt Obligationen til afgjørelse og frafaldt Sagen.

Hans Knudsen Sævild begjærede Sagen ophævet.

Sagen blev for Retten ophævet og Opsigelsen udleveret at følge Obligationen.

Opsat Sag fra fol: 162b. Mons Svendsdalens Enke contra Knud Svendsdalen.

Citantinden ved Laugværgen Lensmand Eecheland fremlagde den omstevnte Contract af dato 11te Oct: 1777 som blev oplæst saal: derefter Citanten paastod Dom til Betaling for nægtede Foster for 11 Aar fra Contractens Dato til Aarsdagen 1788, Aarlig 2 rd:, i alt 22 rd:, og Processens Omkostninger 4 Rd:, saaledes indlod Sagen til Doms.

Indstevnte Knud Johansen Svensdalen mødte /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: /: og maatte forestille, at da Citantinden fløttede fra Svensdalen strax efter Contractens Slutning, 6 Miile bort, og ikke har benyttet Fosteret in Natura som han aldrig har nægtet hende, saa syntes han ikke at være pligtig at betale hende Penge derfor, som han aldrig har lovet eller indgaaet, men dog har Indstævnte lovet ved Forliig med Citantindens Laugværgen, uden for Retten Høste Tinget 1788, at betale hende derfor og for Omkostninger til den Tiid 20 rd:, som han endnu er villig at betale, men har ej havt Penge eller endnu har, men er villig endnu for dette Søgemaal at betale, og lover herved at betale sam/m/e Tyve Rigsdaler til Juul først:de, og skulde det fejle, underkaster han sig Dom til Som/m/er Tinget 1790, til bemelte 20 rd:, med alle Sagens Omkostninger at betale: Til dette at opfylde begjærede Sagen opsat.

Citanten havde intet imod Opsættelsen, dog alt paa Condition af det tilførtes Opfyldelse. Opsættelsen bevilges /: bet: derfor 12 s: /: Sagen beroer til Sommer Tinget 1790.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 162b. Fogden contra Ole Knudsen Højsæter. Actor anmeldte, at Indstevnte har betalt efter Aftinging, Bøderne, og frafaldt Sagen; Thi blev den nu for Retten ophævet. Inc: bet:t

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 115. Saugerne ere Tøsse eller Houchenæs, Yttre Tøsse nye Saug og Koldals.

Odels Mandtallet Summa Smør 42 L: 9 $\frac{3}{4}$ mrk: Huder 27 $\frac{1}{8}$ g:skd: 12 $\frac{2}{3}$ Penge 6 skl: Ting Skydsen som sædvanlig.

Restance Registeret examineret, af Beløb til 1788 Aars Udgang 17 rd: 2 mrk: 10 s: og til 1789 Aars Udgang 276 rd: 1 mrk: 5 s: Summa 293 rd: 3 mrk: 15 s:

1789: 199b

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1790 opnævnt af nygifte. 1. Bagge Pedersen Hougland. 2. Anders Samuelsen Giærde. 3. Carl Olsen Sæle. 4. Knud Hansen Hafschaar. 5. Lars Olsen Hovland. 6. Hans Engelsen Nord: Holmefjord. 7. Hans Christophersen Jndre Hougeland. 8. Johannes Johannessen Tveteraas. hvorom Bekjentgjørelse og Tilsigelse blev beordret efter Reglementet og ligesom for Schonev: Skbr:

Saug Angivelser
ingen af vedkommende mødte.

Pante Bogen til Inddragelse

Knud Johansen Svensdalen Skde til Jon Knudsen paa Svensdalen No: 81 2 pd: Sm: 1 G:skd: for 416 rd:, d: 26 Maj 1788.

Jon Knudsen Svensdal No: 81. Contract til Peder Pedersen om 1 pd: S: $\frac{1}{2}$ G:skd: sidstmeldte ved aparte Bygsel Seddel tilbygset, at bruge indtil 20 Aar i det længste d: 26 Maj 1788.

Hans Engelsen Obl: til Asbjørn Pedersen Berje paa 99 rd: 4 p:C: Rente, 2den prioritet i Steensland No: 63 $\frac{1}{2}$ Løb, $\frac{1}{2}$ Hd:, $\frac{1}{2}$ G:skd: d: 23 Maj 1789.

Lars Olsen Øjerhavns Arv:s Skde til Jon Olsen paa Sør Strønen No: 5 2 pd: 6 mrk: Sm: dateret 23 Maj 1789.

Afkalde

ForM: B: f: 127. Hans Engelsen Nordre Holmefjord for 67 rd: 3 mrk: 8 s: ved Skfte 2 April 1776 d: 9 Oct: 1789.

.... fol: 128. Johannes Johansen Sæle for 25 rd: 1 mrk: 2 s: 23 Maj 1778, dto: dto:

Saug Angivelser

Tøsse eller Houchenæs Saug Ejeren Hans Knudsen Yttre Tøsse paa egne og MedEjeres vegne angav 12 Hundrede {dobbelte} enkelte Bord.

Yttre Tøsse Saug Ejeren Hans Knudsen Yttre Tøsse angav 3 Hundrede enkelte Bord.

Koldals Saug Anders Siursen Koldal paa egne og MedEjeres Vegne angav ½ Hundrede dobbelte og 9 ½ Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Inddragelse

Niels Pedersen Højsæters Skde til Mons Torbjørnsen paa Højsæter No: 79 2 pd: 6 mrk: S: ½ G:skd: for 670 rd: d: 15 Juli 1789.

Jsach Johannessen Aadlands Arvingers Skde til Jon Jsachsen paa Aadland No: 42 ½ Løb ½ Hd: d: 9de Oct: 1789.

Mons Torbjørnsen Højsæter No: 79 Vk: Contr: til Niels Pedersen d: 9 Oct: 1789.

Jon Jsachsen Aadlands Vilk: Contr: No: 42 til Jsach Aadlands Enke, d: dato.

Mons Johannessen Hafschaar Skde til Johannes Monsen paa halve Hafschaar No: 39 1 pd: 10 mrk: S: ¾ Hd: for 98 rd: d: 9 Oct: 1789.

Johannes Hansen Aadland Vk: Contr: No: 42 til Ingeborg Johann[es] Datter d: 9 Oct: 1789.

Steen Stensen Aadlands Arv:s Skde til unge Steen Steensen Aadland paa Aadland No: 42 ½ Løb ½ Hd: d: 9 Oct: 1789.

Ole Jonsen Berjes Arv:s Skde eller Skfte Contr: om Berje i Strdvig No: 60 1 pd: 9 ¼ mrk: S:, og Storem i Ous No: 11 19 ½ mrk: S: ¼ Hd: d: 14 Oct: 1788. forhen i Skjøde Bogen indført.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 637. Ander Torjussen Børdals Obl: til Hans Johansen Jarland 150 rd: d: 10 Oct: 1775, qvitteret af Anders Andersen Helleland som Formynder og Ole Andersen Højheller den 14de Oct: 1788.

No: 3 f: 221a. Anders Olsen Øfre Dalens No: 31 Obl: til Halvor Jonsen Torrang 99 rd: d: 4 Oct: 1779 qvitteret 9 Oct: 1789.

Som ingen end viidere efter tree ganges Udraab, indfandt sig at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Ous Skibrede sluttet og ophævet.

Extra Ret Delinquent Sag fra fol: 141b.

Anno 1789 den 10de Octobr: er Extra Ret sat paa Holsunds Tingsted i denne Sag og Retten betjent af Dommeren Cancellie Raad Schiøtz og efterskrevne opnævnte Aatte

1789: 200

Eedsvorne Laug Rettes og Med Doms Mænd, navnlig

1. Christopher Olsen Hafschaar 4. Ole Monsen Gougstad 7. Johannes Olsen Helleland
2. Anders Siursen Koldal 5. Mons Johannessen Hafschaar 8. Anders Andersen Helleland
3. Hans Olsen Hafschaar 6. Anders Hansen Øfre Bouge

da Actor fremlagde Continuations Varsel i Sagen som viiser, hvorfor samme \Sag/ ikke før har kundet foretages, hvilken Stevning er af dato 10 Aug: 1789.

Delinqventinden Britha Lars Datter Højsæter blev løs og ledig uden Baand og Jern for Retten fremstillet.

Defensor i Sagen Lensmand Hans Engelsen Echeland mødte og vilde iagttage de Skyldiges Defension.

Stevningen blev oplæst og med paategnet Beram/m/else lyder saaledes:

Alle indstevnte mødte undtagen \Niels Pedersen Højsæter,/ Brithe Torbjørns Datt: Steensland, Anne Knuds Datter Eechedal, Eli Ols Dt: Hisdal, Siri Niels Datter .

{Brithe} Stevne Vidnerne Wincentz Evensen Wafet afhjemlede tilligemed Hans Hansen Eecheland under Lovens Eed med oprakte Fingre, denne Stevning lovlig for de deri benævnte og \ovenmeldte/ nu ej mødende at have forkyndet og talt ved enhver selv.

De øvrige møder og alle tilstod lovlig Varsel nu for Retten.

Delinqventinden paa Tilspørgende vedblev sin forhen gjorde Bekjendelse, og har ej staalet meere.

Actor {tilspurgte} \begjærede hende tilspurgt: Om hun har staalet fra Niels Pedersen Højsæter den 10de Oct: \88/ meedens han var ved Tinget eller de Dage han da var fra sit Huus, af Penge, klingende Mynt og Vahre? Benægter aldeeles, da at have stjaalet det mindste af hvad Navn nævnes kan. Actor fremlagde Sogne Præstens Attest fra Hosanger Præstegjæld af dato 20 Janv: 1789 som blev oplæst saal:

Delinqventinden forblev for Retten

og fremstod Jver Nielsen Huusmand under Stensland løs og ledig, og blev forelæst sin forhen gjorde Forklaring den han vedblev \erbydende Eed paa Pengenes rette Værd og Summa/ og vidste intet at tillægge eller fratage; og har intet leveret tilbage af de omfoklarede Penge til den Bestaalne eller nogen paa hans Vegne. Forblev for Retten.

Fremstod for Brithe Torbjørns Datter Steensland hendes Mand forbem:te Jver Nielsen og anmeldte under erbydende Eed, at hans Hustrue hver Dag venter sig i Barsel Seng, dette bevidnede og Stevne Vidnerne, derfor hun ikke har kundet møde, men har erklæret for Comparenten, at henholder sig til sin forrige Forklaring, og intet veed sam/m/e at fratage eller tillægge.

Fremstod Johannes Torbjørnsen Steensland Tjeneste Dreng løs og ledig, declarerede ej at have været arresteret, og forklarede: At hverken er Tyv eller Tyvs Medviidere, eller har(?) (han?) begjært \af/ hende \Delin:/ at stjæle, eller har begjært Kjød eller Vahre af hende eller faaet andet sligt af hende, uden eengang 4 Mrk: Uld á 6 s: og en anden gang 1 ½ Mrk:, som han ikke vidste andet end var hendes Ærlige egen Ejendom, for hvis Penge beløb h/an/d købte adskillige smaae Ting i Bergen for hende, og leverede hende, bestaaende af nogle Alen ulden Snorer, Traad og sligt. Omtrent Paaske 1788 begjærede Deponenten af Delinqventinden til laans 2 rd:, hvorpaa hun leverede ham en 5 rd: Seddel, derpaa fik hun strax tilbage 3 mrk: 8 s:, de øvrige 4 rd: 2 mrk: 8 s: bad hun Deponenten købe Klæde Vahre til sig, for, i Bergen, naar han rejsede derhen; og da dette ikke skeede paa en Tiid, og ikke førend efter Høste Tinget 1788, da hun var bleven arresteret; saa har Deponenten strax efter den Tiid 14 Dage eller 3 Uger efter Michaeli 1788, levert Pengene 4 rd: 2 mrk: 8 s: til Niels Pedersen Højsæter paa h/an/ds Anfordring \men efter Dep:s egen Angivelse til ham forhen/ Saa faae Penge kunde Deponenten ej troe var stjaalen, da han vidste hun havde arvet noget, og kunde have fortjent saa meget og meere. Sam/m/e Dag tilligemed bem:te 5 rd: Seddel, gav Del: ham ½ Spes: for sin Skikkelige Omgang med h/an/ds Slægt og Venner, sam/m/e har Dep: betalt til Niels Pedersen Højsæter med de andre Penge. 4 mrk: 4 s: gav hun ham \Pintse 88/ til

Stevnings Penge i en Sag han havde, for han skulde forlige den, som ligeledes er N: P: Højsæter af Dep: tilbage betalt sam/m/e Tiid. Nu tilstod at have begjært af Niels P: Højsæter 2 Lemmer Kjød for 2 Aar siden \til Kiøbs/ og bad hende tillige at hjælpe sig dertil fra hendes Hosbonde, og fik et Laar og en Side af Smale Kjød, som hun bragte Dep:, og sagde var fra hendes Hosbonde, da Dep: leverede hende Penge derfor 1 mrk: \til/ at levere hendes Husbonde derfor. Nu 2 Aar eller saa omtrent \siden/ leverede før afhørte Brithe Torbjørns Dt: til Dep: ½ Species, sagde at faaet dem hos Del:, og Del: hos Anders Erichsen Sandvigen, som hun sagde var 3 mrk: 6 s: og Dep: vidste ikke bedre, den hun begjærede vexlet og fik 1 Ort, og resten deraf har Dep: nu leveret N: P: Højsæter med de øvrige Penge \Delinqventinden har aldrig sagt at noget heraf var staalet/

Delinqventinden blev fremkaldet og hermed confronteret, men vedblev sin forrige Bekjendelse og kunde ej huske andet, men om de 2 Lem/m/er Kjød, veed ei enten hendes Hosbonde, befalede hende levere dem eller ej, og Pengene derfor veed ei heller hvor afblev. Om det øvrige erindrer ej videre end forhen forklaret.

Niels Pedersen Højsæters Formynder fremstod og anmeldte, at N: P: Højsæter har sagt at have faaet tilbage endeel disse staaene Penge \og Vahres Værd/ men mindes ej hvormange, dog havde faaet alt det ham vedkom, som han kunde tænke Joh: Torbjørnsen havde faaet af Delinqv:

Anders Sandvig nægtede at Del: hos ham havde faaet nogen heel Penge.

Viidere Comparenten Johannes Torbjørnsen Steensland forklarede at være gl: 28 Aar, fød paa Svendal her i Præstegjældet af Fader som er død Torbjørn Erentsen, og Moder lever Eli Gunders Dat:

1789: 200b

som lever, har altid været her i Præstegjældet og tjent Bønder saa intet Skudsmaal har at fremviise, har været til Confirmation i Fuuse Kirke for da værende Residerende Capellan her i Kaldet Hr: Christi, da han var 16 Aar gl: og strax efter gik til Guds bord i Samnanger Annex her i Kaldet for sam/m/e Præst Hr: Christi. Har aldrig begaaet nogen Misgjærning, og ei i Del:s Tyverie er delagtig, samt erbyder Eed baade paa anførte Penges rette Værd og Summa, og at hverken er Tyv eller Tyvs Medviider, Hæler eller Medhjælper, eller veed andre Medvidere eller Medhjelpere, Hælere eller Vidner. Var sidste gang til Alters denne Som/m/er efter Pintse Højtiid. Dep: forblev for Retten.

Actor i Rette lagde Sogne Præstens Attest om Johannes Torbjørnsen saal:

Fremstod Anders Olsen Huusmand under Gjærde løs og ledig, erklærede ej været arresteret, forklarede: At være gl: \over/ 40 Aar, fød her i Præstegjældet og altid været her, har ej Skudsmaal at fremviise, været til Confirmation i sit 16de Aar for Hr: Astrup residerende Capellan, i Fuuse Kirke, og strax derefter til Alters for sam/m/e Præst, og været nu sidst til Alters i Samnanger Kirke efter Pintse Tiid, har af Brithe Lars Datter slet intet modtaget, eller veed det mindste om hendes Tyverier, har aldrig bedet Johannes Torbjørnsen Stensland, købe eller forlange noget af hende, har ej heller faaet noget af Joh: Torb: Stensland; uden for nu imod Juul omtrent 3 Aar siden 2 Kjød-Lemmer, et Laar og 1 Bog af Smaler, som Joh: Torbjørnsen bragte Dep: {.....} for at have kjørt over Dep:s Bøe, og Dep: derfor havde fordret af ham, da Dep: vidste han handlede med Smaler og Smale Kjød, og disse vare røgede, og Joh: Torb: sagde at have kjøbt dem af en anden Karl.

Joh: Torb: fremstod og tilstod dette at være rigtig, og de Joh: Torb: fik af Del:, fik ikke Anders Giærde \og Anders Giærde veed slet intet om deres mellem værende/.

Del: sagde nu for Retten, at det var en Side og et Laar hun leverede Joh: Torb: Stensland. Begge sidste sagde det var røget.

Depon: Anders Olsen Gjærde erbyder Eed, at hverken er Tyv eller Tyvs Medviider, \Hæler/ eller Medhjælper, eller veed andre slige, eller Vidner om Del:s Tyverier. Forblev for Retten.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest om ham saal:

Fremstod Marthe Anders Datter Børdalen fremstod!!, forklarede: At være gam/m/el 13 Aar, fød af Fader Anders Torjulsen Børdal og Moder Brithe Knuds Datter, begge lever, har ej været af sine Forældres Huus som boer her i Præstegjældet, og ikke været til Confirmation, har intet Skudsmaal at fremviise, har aldrig begaaet nogen Misgjærning, veed slet intet om Del:s Tyverier, har ej laant noget af Del:, men Del: kom til Deponentinden een gang for snart 2 ½ Aar siden, og leverede Dep: 1 rd: Sedel sigende, at skulde bære den til sin Moder at gjøre Klæde til Del: for den, og Dep: leverede den, og veed at hendes Moder har giort Klæder til Del: Dep: erbyder Eed, naar hun har været til Confirmation og Guds bord, at hverken er Tyv eller Tyvs Medviider, Hæler eller Medhjælper, eller veed slige eller Vidner, Del:s Tyveri ang:de. Forblev for Retten.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest om Dep: og hendes nu ved Døden afg: Broder Knud Andersen Børdalen saal:

For Knud Andersen Børdal som ved Døden er afgangen, hvorom Actor fremlagde Højædle og Velbaarne Hr: Oberst von Pritziers Skrivelse af 4 Marti 1789, \oplæst/ saal: fremstod den afdødes Fader Anders Torjussen S: E: paa Børdal, for hvem sidstmeldte, som og Del:s Forklaring dette ang:de blev oplæst, dertil svarede: At h/an/ds afdøde Søn ejede selv Banco Sedler og heele Penge, og havde selv forhvervet sig og fortjent noget, da han havde tjent i Bergen to Aar, foruden andre Steder paa Landet, saa de efter ham fundne Penges liighed dog kun i mindste, ei bliver Beviis, at disse Penge skulde være ham af Del: levert, derfor protesterede \imod/ at sam/m/e dømmes til Erstatning til den Bestaalne Niels Ped: Højsæter, da Deponenten tør forsikre at hands Søn, i mindste ikke som Dep: veed, har ikke imodtaget noget af Del:, enten Penge eller andet eller vidste noget om hendes Tyverie, eller deri havt enten Deel, eller derom Kundskab, og paastaaer, ikke reflectere paa hendes Udsigende paa nu død, og da Tyveriet

1789: 201

blev opdaget, saa langt fraværende, som da ved Armeen paa de Svenske grændser værende Mand. Dep: forblev for Retten

og fremstod hans Hustrue Brithe Knuds Datter Børdahlen \løs og ledig/ forklarede at være gl: 48 Aar, før og altid været her i Præstegjældet saa intet Skudsmaal har at fremviise, været i sit Alders 15de Aar til Confirmation og strax derefter til Guds bord for residerende Capellan Hr: Astrup i Samnanger Kirke, har aldrig begaaet nogen Misgjærning, været sidste gang til Alters efter Pintse Højtiid denne Som/m/er, veed slet intet om Del:s Tyverier, eller talt med hende om Penge eller andet, undtagen \om/ nogle Klæde som Del: for 3 Aar siden, bad Dep: gjøre \til/ sig, af Del:s eget Tøj og Vadmél, som Dep: har gjort, og derfor fordrer, for, en trøje 8 s:, 1 Stak 12 s:, 1 pr: Hosier at spitte 12 s:, 1 Stak 1 mrk:, 1 Buxe 8 s: i alt 3 mrk: 8 s:, som Dep: ej har faaet; Men blev levert til dette og meere, som ej blev Tiid til at begynde paa, før Tyveriet blev opdaget, ved sin Datter Marthe Anders Dt: En 1 rd: Banco Seddel, hvoraf de overskydende 2 mrk: 8 s: erbydes til hvem dem skal imodtage. De 5 rd: som Del: har angivet at have sendt med Dep:s afdøde Søn \Knud Ande: Børdalen/ til Dep:, har Dep:s Søn aldrig omtalt, eller troer han har faaet dem, eller Dep: veed mindste derom, eller hvorfor det skulde være, ej heller har Del: talt til Dep: derom, eller Deponentinden \faaet dem eller/ har hørt derom, {af} førend efter Del:s Bekjendelse for Retten som i dette Fald er Løgn, som hun har dristet sig til at paasiige en da langt fraværende og nu død Mand. Dep: erbyder sin Eed, at hverken er Tyv eller Tyvs Medviider, Hæler eller Medhjælper, eller veed nogen slige, eller

Vidner herom, eller om flere Tyverier. Del: blev herom confronteret, men svarede at husker nu ej rettere end forhen forklaret. Deponentinden forblev for Retten.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest om hende saal:

Fremstod Anders Erichsen Sandvigen løs og ledig, declarerede ej at have været arresteret, og vedblev sin forhen gjorte Forklaring med Tillæg: at have siden erindret at have omtrent den Tiid han var paa Højsæter, imodtaget af Delinqventinden en 15 skl: og en 10 skl: for nogen vedFavner: Derimod Comparenten har kjøbt et Forklæde til hende, hvorfor han hos hende har til gode 3 mrk: 8 s: Viidere har Deponenten ikke at forklare. Del: blev fremkaldet og herom tilspurgt, som tilstod dettes Rigtighed. Af de bekomne Penge har Dep: intet leveret N: P: Højsæter, uden den 1 rd: han forhen har forklaret om, Dep: havde paa en Kalv levert Niels Ped: Højsæter som skulde blive til Afdrag paa disse af Del: bekomne Penge. Niels Pedersen Højsæters Formynder anmeldte Niels Pedersen Højsæter ej har meldt faaet noget fra Anders Sandvig. Dep: forblev for Retten,

og fremstod hans Hustrue Maren Ols Datter Sandvig løs og ledig uden Baand og Fængsel, declarerede ej at have været arresteret, og forklarede at være gl: omtrent 47 Aar, fød {...} paa Woss i Leganger Sogn, af Ole Monsen Brekke død, og Moder Mari Peders Dt: ogsaa død, gaaet til Confirmation i Evanger Kirke for Hr: Meldal, og der første gang til Guds bord, kom her i Sognet og blev gift da hun var 28 Aar gl:, var sidste gang til Alters efter Pintse Tiid sidst, har aldrig været skyldig i nogen Misgjærning og veed aldeles intet om Del:s Tyverie, eller har havt nogen Deel deri, med Raad eller Haandgjærning, som Medvider eller Medhjælper eller Hæler, hverken i noget i almindelighed eller i efterskrevne i særdeleshed. Det af Del: omforklarede Uld og Møsse Prim har Dep: rigtig faaet til Værdi 18 s: som ej er betalt, da Del: bragte det til Foræring, og blev modtaget af Dep:s børn uden Mistanke formedelst dets Ringheds Skyld. Derfor intet er betalt enten til Del: eller Niels P: Højsæter. Om det videre passerede paa Sandvigen da Del: blev eftersøgt, veed intet, som Dep: ej derved var tilstæde eller den Dag hjemme. Deponentinden blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, declarerende ej at vide mere og anbyder Eed, at ej er Tyv eller Tyvs Medvider, Hæler eller Medhjælper, eller er bekjendt slige, eller Vidner herom, eller andre Tyverier af hende begaaet. Forblev for Retten.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest hende ang:de som blev oplæst saal:

Angaaende Jon Knudsen Svensdalen fremlagde Actor Stiftets Skr: af 11 Juli sidst med medfulgte over ham holdte Krigs Retts Forhør af 6te ditto som blev oplæst og begge deele lyder saaledes: Actor fremlagde Sogne Præstens Attest om Jon Knudsen saal:

Fremstod Ingeborg Johans Datter Højsæter løs og ledig, ej været arresteret, som blev sin forrige Forklaring forelæst den hun vedblev, og declarerede ej at vide meere. Dep: forblev for Retten,

og fremstod Anne Peders Datter Langeland den ældre \løs og ledig/ som blev forelæst hendes forhen gjorte Forklaring, den hun vedblev, og declarerede ei at vide meere. Niels Pedersen Højsæters Formynder anmeldte, at

1789: 201b

har tilstaaet, at have erholdt ommeldte 4 mrk: 4 s: tilbage. Dep: forblev for Retten,

og fremstod Christi Lasses Datter Hustr: til Niels Knudsen Højsæter, løs og ledig, ej været arrestere, og forklarede at være gl: 26 Aar fød paa Oustestad her i Præstegjældet, og stedse været her i Præstegjældet saa intet Skudsmaal har at fremviise, var til Confirmation da hun var 15 Aar for da værende residerende Capellan Hr: Christi, {...} i Dalens Kirke, og til Guds bord strax efter i Fuuse Kirke, har aldrig begaaet nogen Misgjærning. Ang:de Delinqventindens Bekjendelse hende ang:de, forklarede, at ved Kyndelmisse 1787, begjærede og fik Del: hos Dep: en Mark Uld, og da hun ej havde smaae Penge at betale med, leverede

hun et toe Mrk: Stk: til viidere, til Helgemisse 1787 kjøbte Del: Vadmel af Dep: for 3 mrk: 1 s: 3 ½ al: á 14 s: som hun betalte med en 24 skl: og resten smaae Penge. Siden kjøbt 6 al: Vadmel á 1 mrk: som blev betalt med 1 rd: Banco Seddel. Juul 1787 solgte Dep: \til/ Del: Læder for 4 mrk: 2 s:, som og betaltes med \1 rd:/ Banco Seddel, og resten givet tilbage. Ved St: Hans Dag 1788, Dep: laae i Barsel Seng, gav Del: efter Skik og brug, Dep: i Foræring et 2 Mrk: Stk: og noget efter gav Del: til dep: et 2 Mrk: Stk: for at tale for hende hos Dep:s Mand, at faae et Plads under Gaarden. Af disse Penge er tilbageleveret Niels Pedersen Højsæter toe 2 Mrk: Stk:r. {Høsten} 1788 \Som/m/eren/ gav Del: til Dep: 10 s: for at klippe nogle Klæde til for Delinqvetet!! (-qventinden). Dep: har kjøbt 2 Alen Læret á 6 s: af Delinqv: som ej er betalt. Deponen: declarerede ej at vide meere, og erbyder Eed at ikke veed noget af dette var stiaalet, at de angivne Penge er ret anmeldt af Deponenten baade i Summa og Værdi, er ikke Tyv eller Medvider, Hæler eller Medhjælper eller veed enten slige, eller Vidner herom, eller andre Tyverier af Del: begaaet.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest denne Christi Lasses Datter ang:de saal:

Fremstod hendes Mand Niels Knudsen Højsæter S: E: løs og ledig, ei været arresteret, og forklarede: At være gl: 26 Aar fød paa Højæster her i Præstegjældet, i Samnanger Annex, hvor altid har opholdt sig, saa intet Skudsmaal har at fremviise, var til Confirmation i sit 16 Aar i Samnanger Kirke, og strax derefter til Guds Bord i sam/m/e Kirke for residerende Capellan Hr: Christi, har aldrig begaaet nogen Misgjærning, og har hverken med Raad eller Haandgjærning vært vidende, delagtig eller som Hæler, Medhæler eller Medhjælper, havt deel i Del:s Tyverie, eller veed at efterskrevne var stjaalet, hvorom \og om bekomne Penges Værd og Sum/ erbyder Eed, som og at ikke veed fleere af hende begangne Tyverier, eller herom andre Hælere eller deslige eller Vidner. Delinqventinden har kjøbt Vadmel {og}, anført under Dep:s Hustr:s Forklaring for En 1 rd:s Banco Seddel, og Læder for 4 mrk: 2 s:, Desuden har Deponenten kjøbt Vahre for hende for andre medsendte Penge i Bergen, og bragt hende hjem, derfor hun har givet ham et 4 mrk: Stk: St: Hans Tid 1787. Deponenten vidste ej meere.

Actor fremlagde om denne Deponent, Sogne Præstens Attest saal:

Af disse de to sidste Deponenter Mand og Kone tilleverede Penge som ej er strax giort Vahre og fuld Værdi for, og hvilke beløbe af en 2 Mrk: 1 mrk: 11 s: to 2 mrk: stk: 4 mrk: 4 s: for 2 al: Læret 12 s: et 4 mrk: stk: 4 mrk: 4 s: i alt 1 rd: 4 mrk: 15 s: har de tilleveret tilbage til Niels Ped: Højsæter 1 rd: Niels Pedersens Formynder forklarede af ham siden udsagt, at have heraf faaet tilbage 1 rd: 6 s: Delinqventinden blev confronteret, og vedblev sin forrige Bekjendelse, erindrer ei rettere.

Fremstod Peder Nielsen Huusmand p: Qvittingen, løs og ledig uden Baand og Fængsel og forklarede at være 24 Aar, fød her i Grændserne, og været fra Barns Been her i Præstegjældet, saa intet Skudsmaal har at fremviise, gik til Confirmation da han var 15 Aar, i Fuuse Kirke, for Hr: Kruger, og strax til Alters i Samnanger Kirke for velbem:te s:t:(?) Hr: Kruger, har aldrig

1789: 202

begaaet nogen Misgjærning, har intet imodtaget af Delinqventen uden en Specie 1 rd: 1 mrk: 6 s: og en Crone 4 mrk: 4 s: hvorfor hun fik 2 En Rd: B: Sedler, og har Deponenten disse 2 heele Penge endnu som han er villig at tilbagevexle imod sin 2 rd: B: S: tilbage, men hverken veed han, at sam/m/e er stjaalen, eller veedste at Brithe Lars Datter havde begaaet Tyverie, eller deri været enten med Raad eller Haand gjærning hende behjælpelig, som Hæler, Medviider eller Medhjælper, og erbyder Eed \om Pengenes rette Værdi og Summa og/ at hverken er Tyv eller Tyvs Medvider. Dep: veed ej viidere at forklare.

Actor fremlagde Præste attest om Peder Qvittingen saalydende:

Delinquentjenden erindrer ej andet end før forklaret, og dette var af de Penge hun sidst gang stjal.

Angaaende Tyveriet paa Jisdal!! (må vera Hisdal i Samn.) fremlagde Actor Stiftets Skr: af 17 Juni d: A: saal:, Lyse Closters Forvalters Attest af 12 Juni 1789 saal: og sam/m/e Jurisdictions Dom/m/ers Hr: Sorenskr: Schielderups attest af 22 Aug: 1789 saal:, og endelig til denne Acts Følge et TingsVidne for sam/m/e Jurisdiction af 22 Maj 1789,

saa og til viidere Oplysning om dette Tyverie fremstillet Marithe Lars Datter Torland som forklarede: At være i Tyveriet paa Hisdal frastjaalen en Stak, men fik den strax igjen, og har solgt den for 1 rd:, saa ej nu kan fremvise den. Vidste ej meere, og hørte af de 2 Mænd Niels og Johannes Hisdal, at var stjaalen af Delinquentinden, dette Delinquentinden og nu for Retten tilstod. Deponenten veed ej meere om Del:s Tyverier.

Nok fremstillede Guro Niels Datter Haaland som forklarede: /: det Del: for Retten tilstod :/ at blev sam/m/e Tiid, og ved samme Opdagelse derom underrettet, frastjaalen en Trøje som hun fik igjen, den hun viiste nu og blev vurderet \af Laug Rettet/ for En Mark.

Delinquentinden tilstod det, men kjendte ej Trøjen igjen.

Begge forbemeldte aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, det forbemeldte, at være dem tilhørende, og dem imod deres Villie og Vidende frastjaalen.

Actor \begjærede/ paaraabt i anledning af sam/m/e Tyverie Eli Ols D: men for hende mødte hendes Søn Ole Andersen \Mit/ Hisdalen, og anmeldte, at da hans Moder er saa døv, som han erbyder med Eed at bekræfte, at det er ganske uvis hvor højt man \end/ raaber til hende, om hun forstaaer Meeningen af hvad hende siges, følgelig hendes Svar kan blive uovereenstemmende med det omspurgte, saa er det unyttigt at sende Folk fra Retten for hende at afhøre, og hun er saa gam/m/el og sengeliggende, at hun umuelig kan kom/m/e hos. Bemeldte hendes Søn anmeldte, at hun i sam/m/e Tyveri blev frastjaalen et g(r?) Lin lærret, for Amme som nu blev viist i Retten, og af Laug Rettet vurderet for 2 skl:, og hvilke Eli Ols Dt: strax fik tilbage.

Endnu i anledning af sam/m/e Tyveri fremstillede Actor til Vidne Christopher Olsen Barmen som blev forelæst Edens Forklaring af Lovb:, formanet til Sandhed, aflagde Eed og forklarede: At den Tiid Delinquentinden havde begaaet dette Tyverie j Jisdal, om Aftenen i Mørke kom Delinqv: med en Sæk paa Ryggen \til Barmen/ og satte \den/ i Forstuen, og sagde ikke hvad var i, og Vidnet spurgde ej heller derom, og Morgen efter, {reist} reisde Vidnet til Byen, saa ikke vidste hvad det var, førend efter sin Hjemkomst, at hørde fortælle det var stjaalne Koster som var fordret tilbage ved Niels og Johannes Hisdalen. Veed ellers intet om hendes Tyverier. Blev med alle vedkom/m/endes Consence dimitteret.

Actor til fornøden Erindring i sin Tiid fremlagde til Actens Inddragelse, Stiftets Skrivelse af 7 Feb: 1789 saal: samt 2de Skrivelser fra Hr: Justitz R/aa/d og Sorenskriver i Nordhorlehn, Haberdorf, af datis 20 Feb: 1789 og 11 Juli nest efter, begge saal:

Som Natten paafaldt og Morgen er Søndag, beroer Sagen til førstkd: Mandag.

Mandagen den 12te Oct: 1789 som Sagens siette Dag continuerede denne Extra Ret og denne Sag, hvorved alle forbem:te vare tilstæde, og Delinquentinden løs og ledig,

da fremstoed Peder Johannessen Echedal og forklarede: At hans Hustrue Anne Knuds Datter ligger i Barsel Seng, og kom i Barsel Seng for 8te Dage siden, saa hun umuelig for Retten kand møde, men hun er gammel omtrent 46 Aar, fød paa Tøsse her i Præstegjældet, hvor hun alletider har opholdt sig, saa hun intet Skudsmaal har at fremviise, har gaaet til Confirmation og Guds bord for den da residerende Capellan Hr: Astrup i Dalens Annex Kirke her i Præstegjældet, var sidste gang til Guds bord denne Sommer før Pintze Højtiid og har aldrig begaaet nogen publicke Forseelse, derpaa fremstod 2de af Retten opnævnte Mænd Niels Larsen Qværnæs og Thomas Olsen Aadland

som forklarede: At de sidste Løverdage efter Rettens ordre har vært hos bem:te Anne Knuds Datter, og fandt hende Sengeliggende i Barsel Seng, da de forelæste hende Eedens Forklaring af Lovbogen, og derpaa imodtog hendes Forklaring saaledes: At noget efter Paaske 1788 gik hun til Højsæter og begjærede af Niels Pedersen til Laans 3 rd:, som hun ej fik, og derpaa begjærede Hjelp af Del: som da laante hende 2 stk: heele Penge á 4 mrk: 4 s: er 1 rd: 2 mrk: 8 s: som Del: tog af sin Kiste, og sagde at have faaet dem af sin Hosbonde i Løn. hvilke 1 rd: 2 mrk: 8 s: ej er tilbageleveret, men hun og nu hendes Mand for Retten, erbød dem at levere, naar paafordres. Viidere, de 2de Mænd at Anne Knuds Datter vidste ikke meere at forklare, og ej har faaet andet af Del:, veed heller intet om hendes Tyverier, vidste ikke at hun havde stjaalet, har ikke været med i Raad eller Haandgjerning, er ikke Hæler \Tyv/ Medhjælper eller Medvider derpaa \og Pengenes rette Værd og Summa/ hun erbød Eed, veed ikke heller om fleere Tyverier af Del: Bemelte 2de Mænd derpaa efter forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning at vogte sig for MeenEed, bekræftede denne Forklarings Rigtighed med Lovens Eed med oprakte Fingre. Dimitteret til viidere.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest om Anne Knuds Datter saal:

Actor derefter begjærede Vidnerne stædt til Forhør, at gjøre deres Forklaring; thi blev de forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbeftet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede,

og fremstod som forhen afhørte 1ste Vidne Jon Larsen Børdalen som blev forelæst sin forhen gjorde Forklaring, den han under forhen aflagde Eed erklærede at vedblive, og ej at vide meere, og ej at have hørt nogen Bekjendelse af Del: førend ved Forhøret hos Fogden. Med Actors og Defensors Consence dimitteret.

Fremstod som 2det afhørte Vidne Anders Andersen Højsæter som anmeldte endnu ej at have været til Confirmation og Guds bord, derfor uden Eed efter at hans forrige Forklaring var ham forelæst, forsikrede sam/m/es Rigtighed, og samme at kunne be-eedige, med Tillæg at hørde ingen Bekjendelse af Del:, førend hos Fogden, at ingen Folk plejer at ligge paa Boe Lemmen \og Staburet/ at hun da hun der blev greben, ikke havde Vaaben eller stjaalne Koster hos sig. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Ole Knudsen da tjenende paa Højsæter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At vidste slet intet om Delinqventindens Tyverie, førend 4 Uger før Michaelii 1788, da hun vilde rejse til sit Folk, da Hosbonden Niels Pedersen Højsæter tiltalede Del:, som Delinqventinden selv har forklaret, og om hendes Behandling at blev bunden, forklarede som Del: har udsagt, til sam/m/e Dags Middag \Vidnet hørde da ingen Bekjendelse af hende/. Veed siden ej videre før hun blev greben paa Staburs Lemmen, erindrer Niels Ped: Højsæter var ved Høst Tinget p: Holsund 3 Miile fra sit Hjem /: dog da hun anden gang, forhen blev greben, da Dagen efter hun var kom/m/en om Natten, hvilken Ankomst han ej saae, saae han Del: bunden med Toug, og siden med Jern i Stuen som Del: har forklaret og var saaledes 3 á 4 Dage, da hun rømde bort, i den Tiid Vidnet heller ikke hørde nogen Bekjendelse af Del: :/ da ej veed hvorledes hun kom op paa Staburs Lemmen, i hvilket Huus aldrig plejer ligge Folk, som Vidnet veed, der tjente N: P: fra Midte 1787 til Vaar 1789. Vidnet veed intet om hendes Tyverier, og vel havde han efter hendes begjæring, Sommeren 1788 en Søndag, bragt fra hende, og leveret And: Er: Sandvig 2 Banco Sedler á 1 rd: og et Toe Mrk: stække, hvormed hun intet andet Bud sendte, end at levere samme, hvorfor And: Sandvig takkede uden at melde viidere; Men Vidnet gjorde sig ingen Tanke derom til Tyvs Mistanke, da hun vel kunde eje meere, som fortjent, og desuden veed hun har arvet noget. Den Dag hun blev greben paa Bue Lemmen, kom Brithe Johans Datter da tjente Niels Peders: Højsæter, til Vidnet i sit Arbeide, Morgen tiilig, og sagde, at troede Brithe Lars Datter, var paa Lemmen, men de dristede sig ej til at tage hende, derfor fik de Jon Larsen

Børdal og Johannes Larsen Højsæter til Hjælp, da kom til de Personer, og passeret som 1ste Vidne har forklaret, og Delinqventindens Hænder bundet fremme \da hun ingen Bekjendelse gjorde/ hvorefter de af 1ste Vidne ommeldte Personer, rejsede med Del: til Hol-

1789: 203

sunds Ting til Hosbonden Niels Pedersen H: Dette og de forn:te 2de Vidner som endnu tilstæde for Retten, forklarede paa Tilspørgsel, at saae ingen Tegn paa Staburet til af hende begaaet Indbrud. Viidere dette 3die Vidne forklarede: At veed slet intet om Delinqventindens Tyverier, eller veed nogen hendes Hælere, Medviidere eller Mehjelpere, eller har Mistanke, at hun har havt nogen med sig deri, og i saa fald, mindre med Raad eller Haand gjerning impliceret, veed ej heller herom andre Vidner end de indstevnte. Og ang:de de som af Del: har laant eller modtaget noget af hende, hvilke Vidnet alle kjender, har han aldrig hørt andet end ærligt og godt \Rygte/ og aldrig Mistanke af nogen, eller selv havt, at de skulde vide noget om Tyveriet, mindre være Hælere, Medvidere og Medhjelpere, men tvertimod har hørt og selv sluttet, at de, som hver for sig, kun har laant maadelige og smaae S:ma af hende \og at Penge og u..... u..ækkede T..../ og vidende at hun baade havde arvet og fortjent noget, har tænkt det at være af hendes ærlig erhvervede Arv og Løn. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at viide meere, og da hverken Actor, Def:, Del: eller de implicerede, havde Vidnet viidere at tilspørge, blev det med alles Consence dimitteret.

Fremstod som Vidne dog uden Eed den forhen som impliceret afhørte Johannes Torbjørnsen Steensland, og i anledning Del:s Udsigende forklarede: At første gang hun blev greben bandt Comparenten og Niels Ped: Højsæter Del: saaledes som Del: selv har forklaret. Dimitteret.

Fremstod som Vidne dog uden Eed den forhen som impliceret afhørte Anders Erichsen Sandvig, og i anledning Del:s Udsigende forklarede henseende hendes første Flugt til Sandvig, ligesom Del: selv har udsagt. Har ingen Bekjendelse hørt af Del:, førend ved Forhøret hos Fogden, da hun bekjendte nøjagtig som Forhøret for Retten oplæst indeholder. Dimitt:t.

Fremstod 4de Vidne Hans Andersen Børdal der tjenende, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At intet vidste om Delinqventindens Tyverier, før han blev begjært hende at efterspørge, da passerede som Delinqventinden ved hans Navn har udsagt, undtagen ej blev paa Højsæter længere end til hun var bunden med Toug, efter at de havde grebet hende paa Sandvig, nemlig Vidnet, og de benævnte medhavte, ligesaa forklarede conform Anders Erichsen Sandvigs Udsigende, angaaende hendes Paagribelse der, og ligesom 1ste Vidne i Medfølge med dette Vidne har forettet og forklaret, og veed ej videre, ej heller har hørt nogen Bekjendelse af hende, førend for Retten, undtagen da Vidnet og de medhavte, førde Del: fra Sandvig til Højsæter, da bekjendte hun at have stjaalet fra Niels Ped: Højsæter, som hun tjende hos, Banco Sedler og heele Penge, Uld og Kjød, og laant adskillige, men \Vidnet/ erindrer slet intet specielt derom \nu/ at forklare, men troer ej at hun opregnede fleere eller meere, end nu for Retten er undersøgt.

Det 1ste Vidne Jon Larsen Børdalen fremstod og videre forklarede, at hun som dette 4de Vidne forklarer da bekjendte, ligesom hun siden bekjendte ved Forhøret hos Fogden.

Vidnet Axel Erichsen som var med ved Paagribelsen paa Sandvig, forklarede om hendes Bekjendelse paa Vejen til Højsæter, ligesom 4de Vidne.

Dette 4de Vidne i øvrigt om fleere Tyverier, Hælere eller implicerede Medviidere \Vidner/, og de som af Delinq: har laant eller faaet noget, forklarede som 3de Vidne. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 5te Vidne Axel Erichsen Sandvigberget som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At kom til 1ste og 4de Vidne, ved Søn da de kom fra Bergen, og sagde dem, at Del: var paa Sandvig, som Vidnet havde hørt rygget, hvorpaa han fulgte med dem, da i alt passerede, og conform med de forrige Forklaringer, saaledes at dette Vidne med 4de Vidne er i alle maader overensstemmende, som og henseende \ingen/ fleere Tyverier, Hælere, Medhjelpere, Tyvs Medvidere \eller Vidner/, og angaaende de som af Del: noget har laant eller modtaget som 3de Vidne. Dmitteret som forrige.

Fremstod 6te Vidne Brithe Johans Datter da tjenende paa Højsæter, og kom der i Tjeneste 8 Dage før Mich: 1788, aflagde Eed og forklarede: At veed intet om Delinqventindens Tyverier før hun neml: Vidnet kom i Tjeneste, og hørde det fortælle, og vidste da om intet, førend den Dag Del: blev greben paa Bue Lemmen, da Morgen tiilig Vidnet kom ind paa Staburet i nederste Værelse, og Lugen til Lem/m/en, lukket i Laas, og Nøglen dertil af Laasen, som Vidnet havde fra Aftenen før, havt i sin Forvaring /: Del: blev fremkaldet og forklarede, at havde fundet en anden Nøgel i nederste Stabur hvormed hun havde lukket op, og taget sam/m/e Nøgel op med sig :/ hørde Vidnet noget rørde sig paa Lemmen, hvor Vidnet ej veed hvorledes hun Del: var kommen, og saae ej Tegn til Indbrug, da Vidnet

1789: 203b

uden enten at raabe op til Lem/m/en, eller andet at foretage sig, gik til 3de Vidne Ole Knudsen og sagde at troede Brithe Lars Datter var paa Staburs Lem/m/en, hvorpaa passerede som 3de Vidne har forklaret. Angaaende ingen fleere Tyverier, Hælere, Medhjelpere, Tyvs Medvidere eller Vidner, og ang:de \de/ som af Delinqvent: noget har laant eller modtaget, forklarede som 3 de Vidne.

Fremstod 7de Vidne Johannes Larsen Huusmand paa Højsæter, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At have været der 22 Aar, vidste intet om Del:s Tyverier før det blev offentl: bekjendt, og om hendes Paagribelse paa Stabur Lem/m/en, hvortil han og de andre blev hæntet af 2det Vidne Anders Andersen, forklarede som af Del: selv er udsagt og af 1ste {og 3de/} Vidne forklaret, som passeret fra de fandt hende paa Lemmen \og bundet hendes Hænder fremme/ til de leverede hende paa Holsund. At ingen Folk plejer ligge paa Staburet hvor hun fandtes, der nu intet Tegn til Indbrud, ingen fleere Tyverier, Hælere, eller Medhjelpere, Vidner, og \de/ fleere i Sagen implicerede, som 3de Vidne. Dmitteret.

Fremstod 8de Vidne Peder Johannessen Echedal Huusmand under Børdalen, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At veed intet om Del:s Tyverier, førend det kom i offentlig Rygte, og veed intet om det ved hende passerede, førend han blev raabt til Hjelp at tage hende paa Bue Lemmen, da passerede i alt som 7de Vidne har forklaret, med Forskjæl, at dette Vidne ej var med til Holsund. I alt øvrigt forklarede, tillige henseende ingen fleere Tyverier, \ingen/ Medskyldige, ej fleere Vidner, og ang:de de øvrige indstevnte som 3de Vidne, saavel som og at ingen Tegn saaes til Indbrud, og ingen Folk plejer ligge paa Staburet, som sam/m/e 3de Vidne. Dmitteret som de forrige.

Fremstod 9de Vidne Ole Siursen Ous, aflagde Eed og forklarede: At veed intet om Del:s Tyverier \som boede 3 Miile fra Højsæter/ og ej viidere hende angaaende, end fra de vilde tage hende paa Staburs Lem/m/en, da han som kom rejsende blev kaldet til Hjelp, da passerede indtil hun var bunden \i alt/ som 1ste Vidne har forklaret, og blev hendes Hænder bunden fremme, paa Staburet saaes ej Tegn til Indbrud, om der plejer ligge Folk veed Vidnet ikke. I øvrigt om fleere Tyverier eller implicerede, eller Vidner, saa og ang:de alle de for Sagen stevnte, forklarede dette som 3de Vidne.

Fremstod 10de Vidne Anne Peders Datter Langeland den yngre som aflagde Eed og forklarede: At veed slet intet om Del:s Tyverier, eller det mindste andet i Sagen, end at hun

efter den afhørte som impliceret indstevnte Vidnets Søster Anne Peders Datter Langeland den ældres begjæring bragde ommeldte Tiid fra sidstmeldte til Niels Pedersen Højsæter, ommeldte 4 mrk: 4 s:, sigende det var den hun havde faaet af Del:, den han da imodtog. I øvrigt om flere Tyverier, implicerede, Vidner, og ang:de de i Sagen indstevnte som 3de Vidne.

Fremstod 11. Vidne Jacob Johannessen Sandvig S: E: som aflagde Eed og forklarede: At veed slet intet om Del:s Tyverier, eller hendes Paagribelse, andet, end at da de Folk der før er ommeldt og afhørt, som afsendt til Sandvig, at leede efter Del: der, kom der til Gaarden, bad de Vidnet, at staae i Gaarden medens de søgte i Floren hvorpaa er 2 Dørrer, for at passe paa om Del: skulde kom/m/e ud af een af dem, det Vidnet som havde hørt af sit lidet Barn, at Brithe Lars Datter var i Floren, føjede dem i, da de sagde Vidnet, som han ej havde hørt før, at hun havde stjaalet fra sin Hosbonde, hvorpaa de kom med hende ud af Floren \Anders Erichsen tilhørende/ og bandt hendes Hænder fremme, og førde hende strax derfra Gaarden, og Vidnet veed ej meere ej heller hørde hun da gjorde nogen Bekjendelse. Ang:de i øvrigt om flere Tyverier, Tyvs Medvidere, Hælere, Medhjelpere, Vidner, og ang:de de i Sagen indstevnte, forklarede som 3de Vidne.

Som 12te Vidne er indkaldet Siri Niels Datter da tjenende 11te Vidne, nu gift med Niels Hansen Goupholm men da hun er

1789: 204

anmeldt syg og Sengeliggende i Barsel Seng, er af Retten beordret de 2de Mænd Niels Larsen Qværnes og Thomas Olsen Aalland \hende at afhøre/ hvilke fremstod og under forhen aflagde Eed forklarede: At de sidste Løverdag var hos \og fandt/ hende syg og sengeliggende, kun 3 Dage gam/m/el i Barsel Seng, da de forelæste hende Eedens Forklaring af Lovbogen, og formanet til Sandheds Udsigende hvorpaa hun aflagde Lovens Eed med oprakte Fingre, for dem, at vidne alt hvad hun i denne Sag vidste med sin Sandhed, og forklarede: At sam/m/e Tiid som 11te Vidne har omvunden, var hun med at leede i Floren Anders Erichsen paa Sandvig tilhørende, efter Del:, og da Vidnet kom ind, raabte Del: Anders, Anders, men fik intet Svar, dette var Eftermiddag, derpaa de leedte og fandt hende i Høet nedgravet, da det var mørk!! (mørkt), og de rejsede med hende. Vidnet vidste ikke, og hørde den Tiid ingen Bekjendelse af Del: Om flere Tyverier med viidere flere Personer, og de her indstevnte, forklarede som 3de Vidne. Dimitteret.

Fremstod 13de Vidne Brithe Jvers Datter, da tjente paa Houg, nu paa Højsæter, aflagde Eed og forklarede: At veed slet intet om Del:s Tyverier, førend Rygtet efter det var aabenbaret, og da Vidnet ommeldte Tiid fandt Del: var det paa Houges Mark, da hun bad om Mad, dog ei angav Aarsag dertil, ej heller spurgde Vidnet, uagtet det vidste, at Del: tjenede paa Højsæter, og Del: gik strax igjen, og sagde at vilde rejse til Byen da hendes Hosbonde var vreed paa hende, og sagde ej viidere, eller hvorfor. I øvrigt som 3de Vidne. Dimitteret.

Alle, Actor, Defensor, Del:, de paagjældende, samt den bestjaalnes Formynder, declarerede ingen flere Vidner at viide i Sagen.

Til Confrontation blev for Del:, de øvrige indstevnte, og Vidnerne oplæst alt i Sagen passererede, men ingen havde noget at forandre, eller vidste at kunde (m?)ere tillægge eller fratage i de Bekjendelser som gjorde ere.

Den bestjaalne Niels Pedersen Højsæter, for ham fremstod af de {af} \for/ ham for hans Alderdoms og Svagheds Skyld og efter hans egen begjæring satte Formyndere Johannes Bessessen Grønsdal, Thomas {Nielsen} \Pedersen/ Børdal, og Engel Samuelsen Nedre Qværnæs, og forklarede: At han er syg og sengeliggende og ej kan møde, men de have forelæst ham Eedens Forklaring \af Lovbogen/ sidste Løverdag 8te Dage, og imodtaget hans Eed med oprakte Fingre efter Loven, og følgende hans derpaa gjorde Forklaring: At kunne

ikke viide hvormeget ham af Del: var frastjaalen, men det ham frastjaalne var imod hans Vidende og Villie ham frakom/m/en, hvilket han ikke ved Mærke kunde tilhjemle sig, da det var Banco, og Penge og slige umærkede Ting. Af det stjaalne har han intet faaet tilbage fra Del: selv, men fra nogle af de andre, det som Formynderen her for Retten afvigte Løverdag paa hans Vegne tilstod, og Protocolen er tilført. Dette de samtl: med Lovens Eed bekræftede, af ham forklaret. Disse Formyndere paa h/an/ds Vegne paastod Dom til det stjaalnes Erstatning af Del: og Medskyldige, og vedbørlig Straf, samt i øvrigt efter Actors gjørende Paastand, saaledes de paa hans Vegne indlod Sagen til Dom.

Actor indlod Sagen til Doms med følgende Irættessættelse og Paastand: 1. At Delinqventinden tildømmes at erstatte alt Niels Pedersen af hende frastjaalen, og hvad hun ej kan, da de som af hende have modtaget noget af det stjaalne efter de i Sagen oplyste Summa, og hun at lide efter Fr: 20 Feb: 1789. samt betale Actionens Omkostninger. 2det De medskyldige som af hende have laant eller modtaget noget, hvoraf i sær falder Mistanke paa Johannes Torbjørnsen Steensland, at ansees efter Sagens Beskaffenhed og dens Forseelses grad(..?)(?) med Straf, andre at purgere sig med Eed efter Lovens 6 B: 17 C: 5 a:, og at tage deel med Delinqventinden i Actionens Omkostninger at betale. Saaledes indlod Sagen Dom.

Defensor i Sagen Lensm/an/d Eecheland forestillede henseende Delinqventinden, at hun som et ungt Menneske der var betroet at gaae over alle sin Husbonds Ejendeele og Penge Giemmer, er derved af ham selv bragt i Fristelse til det som skeet er, hvilket ikke af ham saa skjødesløs burde været anseet, da hun vel kunde forestaae hans Bonde Huusholdning uden at gaae over hans utalte Penge, hvorfor han har ladet Nøglene staae i Laasene; Men da hun var ung og uforstandig, og ej vandt at see saameget, og hun af et blødt og godt Gemyt, der gjerne vilde hjælpe sine Medmennsker, som maatte gaae fra hendes rige haardhjertede Hosbonde trøstes og hjælpesløs; Saa har hun forgrebet sig, ej vidende hvad Feil det var; Og hvilket Defen-

1789: 204b

sor indstiller, maae komme i betragtning, om ej til Strafs Eftergivelse, saa dog mærkelig Formildelse. Paa de for med hende at have handlet indstevntes Vegne, paastod han dem for Straf aldeeles frikjendt, da de ikke har taget imod noget af hende, som var mærket, eller kjendtegnet, men Banco og Penge som ingen Ejermærker har, og det ikke større Summer, end de kunde tænke hun kunde have fortjent, eller arvet, da de vidste hun havde arvet noget: ingen af dem lagde derpaa Dølgmaal, ingen havde imodtaget det at gemme, men enten til Laans, eller med Vahre eller Myntbytte: Alle har det bedste Skudsmaal for Ærlige, og det meste er bosatte Folk, og det baade af Præste og af Vidnerne, og i sær har Johannes Torbjørnsen det allerbeste Skudsmaal, og er saa meget meere uskyldig som hand af N: P: Højsæter frikjendes, er den første der har aabenbaret de sig leverede Penge, og var først villig til at binde hende ved Paagribelsen, følgelig han saa meget meere bør frikjendes: Saaledes indlod Sagen Dom.

Delinqventinden henholdt sig til hendes Defensors Forsvar, havde ej videre til sit Forsvar at erindre, og indlod Sagen til mildeste Dom.

Alle de, for at have laant eller modtaget noget af Del:, indstevnte, henholdt sig til Defensors Paastand og paastod aldeeles befrielse, undtagen de som have erklæret sig pligtig noget at erstatte, hvortil de er villig, og saaledes indlader Sagen til Doms.

Dom/m/eren igjennem gik Sagen med Laug Rettes og MedDoms Mændene, og derpaa optog den til Doms, og blev da af den gandske Ret derudi afsagt følgende

Dom

Af det i Sagen passerte og efter Delinqventinden Brithe Lars Datters Bekjendelse har hun frastiaalet sin Hosbonde Niels Pedersen Høysæter tvende gange og nogle Maaneder imellem hver gang, den eene gang om endog antages troværdig, at hun selv ejede 17 rd: 6 s:, dog 28 rd: 11 s: og anden gang 13 rd: 5 mrk: 8 s: begge gange meest i Banco Sedler og Penge og noget lidet i Vahrer, altsaa begge gange stoert Tyverie. Den bestiaalne har aflagt sin Eed om Tyveriet saaviit efter sammes Beskaffenhed skee kunde, og erholdt tilbage det stiaalne efter hendes Bekjendelse og deres Tilstaaelse, som noget af hende haver laant og faaet givet, undtagen, af efterskrevne, var(?) fradrages hvad de lovlig haver kjøbt og solgt, og med hende vexlet Vahre mod Penge og Penge mod Vahre for, eller kjøbt for hende i Bergen hvoraf intet er af saadan Beskaffenhed at de som med hende have handlet, kunde deraf drage Mistanke om Tyverie, saa og fradraget hvad imellem hende og dem ere vexlet i Myndt mod Banco og modsat, nemlig

Iver Nielssen Steensland og Huustrue	5 rd: - 0 mrk: - 10 s:
Anders Torjulssen Børdal for sin Huustrue Brithe Knuds Datter og Datter Marithe Anders Datter	2 - 8
Anders Erichsen Sandwiig og Huustrue Maren Ols Datter	4 - 1 - 8
Peder Johannessen Echedals Huustrue Anna Knuds Datter	1 - 2 - 8
Niels Knudsen Høysæter og Huustrue Christi Lasses Datter	- 4 - 9

11 rd: - 5 mrk: - 11 s:

som af dem bør erstattes Niels Pedersen Høysæter hver for sig, ovenstaaende for hver udførte Summa, og hvad de ei kan, da Delinqventinden det manglende, Men de 18 rd: 5 mrk: 13 s: som hun har udsagt at have leveret afgangne Knud Andersen Børdal, og ej er beviist, samt af hans Fader som hands Arving nægtede, og da han ved Døden er afgangne, og ej kan svare for sig, kan ikke paalægge hands Arving og Fader, at udrede af hands Efterladenskab til Niels Pedersen Høysæters Erstatning. Det øvrige Niels Pedersen Høysæter frastiaalne, og ej forhen tilbagebekomne, ej heller under foranførte Summer er indbegreben som beløber antaget paa grund af hendes Arv og fortjente Løn, at hun selv ejede for ommeldte 17 rd: 6 s: siden samme hverken er modsagt eller anderleedes har været at oplyse, til 19 rd: 15 s:, bliver af Delinqventinden Brithe Lars Datter til Niels Pedersen Høysæter at erstatte. Angaaende hvoriit henseende til Straf de kan være at ansee som have imodtaget Penge eller andet af Delinqventinden, da siden det ikke har været oplyst det de have vidst noget om Tyveriet

1789: 205

og det de have laant eller faaet af hende, har ikke været mærkede eller kjendelige Ting, men Banco Sedler og Penge, og intet af det, paa anden Maade, end som baade efter Begiæring eller smaae Gaver, hvilket de saa meget meere, uden Mistanke kunde imodtage af hende, som hun havde arvet en liden Arv, det og alle ere skikkelige, og meest boesatte Folk, af et godt Rygte, saa ingen Mistanke om Hælere eller Medviidenhed har kundet falde paa dem, end ikke paa Johannes Torbiørnsen Steensland som er den første der har modtaget noget af Delinqventinden, af det af hende stiaalne; Saa bliver ingen af dem at dømme \til Straf/, ei heller nogen af dem Eed at paalægge. Det forhen paa Hisdahl begangne ringe Tyverie, hvoraf Ejerne have faaet det stiaalne tilbage, kan og ikke i denne Sag være af nogen Følge. Efter saadanne Omstændigheder kjendes af Dommeren og meddoms Mænd for Ret og herved afsiges: Brithe Lars Datter Høysæter bør for begangne stor Tyverie, efter Lovens 6 Bogs 17 Capituls 37 articul og Forordningen 20de Februarii 1789 § 4 stryges til Kagen og arbeide i Bergens Tugthus hendes Livs Tiid samt erstatte den bestiaalne Niels Pedersen Høysæter ovenmeldte ej tilbage komne 19 rd: 15 s: og tilliige hvad efterskrevne, af følgende Summer ei

formaaer at udreede, som de hermed tilpligtes til Niels Pedersen Høysæter til Erstatning at betale nemlig

Iver Nielssen Steensland og Huustrue	5 rd: - 0 mrk: - 10 s:		
Anders Torjulssen Børdal for sin Huustrue Brithe Knuds Datter			
og Datter Marithe Anders Datter	2	-	8
Anders Erichsen Sandwiig og Huustrue Maren Ols Datter	4	- 1	- 8
Peder Johannessen Echedals Huustrue Anna Knuds Datter	1	- 2	- 8
Niels Knudsen Høysæter og Huustrue Christi Lasses Datter	- 4	-	9

11 rd: - 5 mrk: - 11 s:

Hvilke Persohner i øvrigt, saavelsom alle de fleere som for at have modtaget noget af det stiaalne ere indstevnte, friefindes for Actors Tiltale. Det til Erstatning tildømte erlægges til Districtets Foget som Executor, for Niels Pedersen Høysæters Formyndere at tillevere. Saa bør og Delinquentinden Brithe Lars Datter Høysæter erstatte det Stemplede Papiir som til denne Sag burde været brugt med 3 rd: 2 mrk: 10 s; samt denne Actions med Rettens Gebuhr, Extra Tingenes Bekostning, Arrest, Varetagt og viidere deraf entstaaende Omkostninger efter approberet Regning, som ellers saaviit hendes Effecter ei tilstrækker, og paa Almuen bør lignes, udreedes efter Kongelige allernaadigste Anordninger. Udi Sagens Drivt er ej skeet nogen uforsvarlig Ophold. Dommen efterkommes til Execution i lovlig Tiid efter Kongelige allernaadigste Anordningers Forskrift. Efter at Dommen for Delinquentinden som løs og ledig her for Retten tilstæde \og øvrige vedkom/m/ende/ var oplæst, begiærede Actor samme til befalet Appel in Forma beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt og sendt 11 Nov:

Strandwiig Skibredes Høste Ting den 13de Octobr: 1789 sat og holdet paa Tingstedet Holsund af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: og Velv: Hr: Ulr: W: Koren, Skibredets Lensmand Engel Hansen Giøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettens Mænd, Navnlig

a: af Sorenskriver nu i Eedtagne	3. Ole Steensen Houge	6. Johannes Olsen Selsvold
1. Anders Haldorsen Schogseide	4. Jon Olsen Revne	7. Berge Haldorsen Tvedte
2. Jon Jonsen Dalland	5. Jon Aslachsen Holdhuus	8. Størk Brynildsen Tvedte

b: forhen i Eedtagne

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skbr: fol: 182 og 183a. og viidere

No: 13. Kongl: allern: Placat om Indretningen af det ved Forordning 1 Maj 1789 aabnede Annuitets Laan paa 3 proC:t d: 16 Sept: 1789.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevigs Skibredes Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og 2de Mænd Jon Olsen Tuft og Torgus Hansen Giøen og befunden som herefter findes tilført.

Sæde Korns Magazin ang:de, see Schonevigs Skibrede.

Da alt forestaaende og forhen i Rettelagte blev oplæst, og Indholden Almuen betydet ligesom for Schonevig Skibrede: Dertil Almuen svarede ord til andet som for Schonevig Skibrede er tilført.

Fogden begjærde etc: bevilget.

Opsat Sag fra fol: 163a. Jomfrue Gotfreds contra Halvor Aarre.

Begge Parter blev paaraabt, Men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa Eragtes: Da Citantinden har

1789: 205b

ladet tree Ting gaae forbie, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 163a. Torjus Brathuus contra Samson Berge.

Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa Eragtes: Da Cit: har ladet tree Ting gaae forbi, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises sam/m/e til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 164a. Lensm/an/d Giøen contra Torjuls Giøen.

Citanten paastod Dom.

Torjuls Hansen Giøen protesterede imod denne Sags Behandling ved dette Ting, men paastaaer den hjemviist til Aastedet, der han vil møde med sit Forsvar; og finder Retten nogen af Parterne kand paadøm/m/es ved Tinget, saa indlader han sam/m/e til Doms efter Sagens Beviiser, og agter ikke videre at svare, men forhaaber sig for Cit:s Tiltale som i de saavelsom de andre Poster ubeviist, frikjendt. Dog nu betænkte sig og paastod det alt og alle poster viist til Hjemstevne paa Aastedet, og agter ej videre her ved Tinget at svare i denne Sag, men indlader sin Paastand til Rettens Kjendelse, som hvad enten bliver nu endelig Dom eller til Hjemstevne, han indstiller til lovforsvarlig Behandling, men i ingen af Tilfældene enten i alt eller noget, agter han videre i Sagen ved Tinget at svare.

Citanten paastaaer Dom ved Tinget paa alle Poster uden Hjemstevne og Aasteds Sag som ikke her passelig, men paastaaer endelig Dom til Som/m/er Tinget 1790 ref(?) forhen gjorde Paastand.

Torjuls Hansen Gjøen refererer sig til sit forrige.

Sagen blev til Dom eller Kjendelse optagen til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Justitz Sag fra fol: 164b. Fogden contra Gitle Henanger og Forældre.

Actor anmeldte at have med lovlig mundtl: Continuations Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Gitle Heinessen Henanger, med Forældre Fader Hejne Olsen Henanger og Moder Jnger Gitles Datter, at høre Vidner stevnte og ustevnte \see Documenter i Rettelagt/ og lide Dom efter forrige Stevning:

Som Defensor i Sagen indstevnet Lensm/an/d Engel Hansen Giøen.

Som Vidner stevnet under Falsmaals Straf deres Edelige Vidnesbyrd at aflægge: Delinquentens Broder Johannes Heinessen Henanger, Størk Andersen Drageide, Svend Andersen Sævereide og Hans Haldorsen ibd: samt Rasmus Hansen Kiilen.

Alle Vidnerne og Defensor mødte, og vedtog Varsel, og den sidste tillige paa Delinquentens Vegne som han anmeldte ligger endnu bunden i Bolt og Jern formedelst Afsindighed og Raserie \og ej kan møde, og aldrig?/.

Hejne Olsen Henanger mødte og tilstod lovlig Varsel for sig og Hustrue som formedelst Alderdom og Svaghed ej kan møde.

Actor begjærde Vidnerne fremkaldet at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

5te Vidne i Sagen Johannes Hejnessen Henanger Broder til Delinqv: {...} som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At den Tiid \Drabet skeete/ ikke var fleere Folk paa Gaarden Henanger, ej heller er fleere Naboer paa ½ Miil nær derved, end de afhørte og indstevnte, at Vidnet er omtrent 23 Aar gl: og 6 Aar yngre end hans Broder Delinqventen, som endnu er bunden i Jern formedelst sin Afsindighed, og ligger altid stille uden Arbejde eller stærke Bevægelser, og intet vil tale, om hans levnet forklarede, ligesom Delinqventens Fader, med Tillæg at da han første gang for nogle Aar siden var afsindig, bevogtede de ham et par Dage, aleene for at han altid vilde ud af Stuen, men hverken da, eller siden i den sidste Afsindighed viiste han mindte Tegn at vilde gjøre ondt enten paa sig selv eller andre, saa ikke var mindste Anledning at frygte for ham, som og ingen enten paa Gaarden eller i Naboelauguet bar nogen mindste Frygt for ham, altsaa ingen Aarsag var til at binde, forvare eller bevogte ham, hvorved snarere kunde blevet Frygt for at gjøre ham verre. Med ingen Menniske havde han nogen Ueenighed, og ej var vreed paa nogen

1789: 206

og ingen vreed paa ham, og med den dræbte Marithe Jons Datter har han aldrig havt nogen Ueenighed, og ingen af dem gjort hinanden nogen Tiid noget imod, det Vidnet veed, tilligemed ald sin øvrige Forklaring, saa meget vissere som Vidnet altid har været hjemme hos sine Forældre. Angaaende det ulykkelige Drab forklarede: At omvundne Dag da sam/m/e skeede, var ingen fleere i Stuen, end Vidnet og Delinqventens Fader som havde lagt sig paa Sengen, Vidnet selv som sad paa Bænken og hvilte sig, og var kom/m/en ind i Stuen ½ Time før tilligemed Delinqventen, fra Marken, der de begge havde arbeidet med Høe, og Gitle gandske stille arbeidede med, men dog i afsindighed, og svarende den Dag og de forrige Dage naar Vidnet spurgde hvad ham fattedes, at hand vidste det intet, da de kom i Stuen, kom Marthe Jons Datter \fra Stølen/ og tog til at kjærne Smør, \som var Middags Tiid/ til hvem Gitle Hejnessen ikke taledes noget Ord \ej heller til andre/ og aldrig har Vidnet mærket at Del: Gitle Heinesen har havt noget i Eenrum med hende at tale, eller søgt hende enten i Vreede eller uskyldighed, men i det de sad i Stuen, gik Del: som rejste sig hen over Gulvet \uden at tale/ og havde intet i Haanden, /: hen under en anden Bænk laag en Øxe som Vidnet ej saae førend Del: havde den i Vejret :/ i det sam/m/e faldt Vidnets Øjne hen paa Del: som da havde Øxen i sine Hænder i Vejret opløftet til at hugge til Marithe Jons Datter som kjernede og vendte Ryggen til ham, da Vidnet skreeg, og hans Fader rejste sig og passerede som af hans Fader er forklaret. De første et pr: Dage efter Ulykken var Del: reent rasende, og arbejdede at vilde slide sig løs, men siden bestandig været og endnu er afsindig, dog stille, men bunden i Jern, og saaledes ligger han. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Actor, Defensor eller Hejne Henanger hannem intet videre havde at tilspørge, blev hand med alles Consence dimitteret.

Fremstod 6te Vidne Størk Andersen S: E: p: Drageide som aflagde Eed og forklarede: Om ingen fleere Folk paa Henanger, og ingen fleere Naboer der omkring som 5te Vidne. At have kjendt Del: i de sidste 22 Aar, da Vidnet tjenede Del:s Forældre, 2 Aar, og fra den Tiid til nu, Del:s levnet ang:de, derom forklarede som 1ste Vidne, undtagen ej i hands første Sygdom været i Forældrenes Huus, og vidste intet om hands sidste Sygdom førend efter Ulykken med det omstevnte Drab var skeet: Angaaende hans Raserie derefter, som Vidnet saae, der var paa gaarden \for/ at gjøre Liig Kiste til den drebte, og siden, forklarede som 5te Vidne. Del: har aldrig det Vidnet har hørt viist Tegn at vilde gjøre ondt paa sig selv eller andre, saa ikke var mindste Anledning at frygte for ham og ingen frygtede for ham, saa Forældrene havde ingen

Aarsag til at binde eller forvare ham, med videre derom som 5te Vidne. Del:s Forældre ere agtsomme meget skikkelige fornuftige, forsigtige og Christelige Folk, saa de ikke havde ladet Del: gaae løs \eller været dermed skjødesløs/ om nogen Aarsag havde været til noget af ham at befrygte. Del: har ingen Ueenighed havt med nogen, ej heller har hørt sligt henseende Marthe Jons Datter, ej heller at han skulde forfulgt hende i onde Hensigter. Vidnet har aldrig havt eller hørt Mistanke, at Del: skulde begaaet dette Drab uden uvirkelig Raserie. Dimitteret som forrige.

Fremstod 7de Vidne Svend Andersen S: E: p: Sævereide som aflagde Eed og forklarede: At har kjendt Del: de sidste 20 aar, i \alt/ øvrigt som 6te Vidne, undtagen ej gjorde Liig Kisten men var dog de 2 Dage efter Drabet, af og til paa gaarden Henanger. Dimitteret som forrige.

Fremstod 8de Vidne Hans Haldorsen S: E: p: Sævereide som aflagde Eed og forklarede: At have kjendt Del: de sidste 12 Aar, og om den foregaaende Tiid har hørt ligesom de andre Vidner haver forklaret: \ang:de Del:s Levnet/ I bem:te 12 Aar, og til Dato, samt i alt Øvrigt, forklarede som 7de Vidne, undtagen ej været paa Henanger de første 2 Dage efter Drabet. Dimitteret.

Fremstod 9de Vidne Rasmus Hansen Leil: paa Kiilen som aflagde Eed og forklarede: At have ej kjendt Del: længere end de sidste 4 Aar, ang:de forbigangne Tiid hørt om ham som de forrige Vidner har foklaret, og om disse 4 Aar, og til Dato, kun

1789: 206b

undtagen at ej har været paa Henanger de 2 første Dage efter Drabet, dog hørt hands Raserie saaledes af andre fortælle som omvunden er, forklarede dette Vidne Ord til andet som 6te Vidne, og de foregaaende Vidnesbyrd hvortil sam/m/e sig refererer har forklaret. Dimitteret som forrige.

Actor i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Sandbergs 2de attester begge af 30 Sept: 1789 som blev oplæst saal: Actor derefter begjærde det passerede som TingsVidne sluttet og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Actor derefter indlod Sagen til Doms med Paastand: At Gitle Hejnessen Henanger bliver dømt til behørig Straf og Forvaring, og hands Forældre tilstrækkelig mulcteret efter Loven samt tildømt at betale denne Actions Omkostninger.

Hejne Olsen Henanger paastod Dom til befrielse for sig og Hustru, som ej har forsømt noget, da de ikke vidste deres Søns Skrøbelighed \skulde gaae saa viidt/ og ligesaa paastod ham frikjendt, da ingen kan svare for hvad de gjør naar de er Fornuftens Brug berøvet; Saaledes underkastede Sagen Dom.

Defensor Lensmand Giøen forestillede henseende Del: at da han er berøvet Fornuftens Brug, og i sine friske Intervalle er et skikkelig og Christelig stille Menneske; Saa kan denne Gjærning ej tilregnes ham, og derfor formodes ham frikjendt for baade Straf og Omkostninger. Hand[s] Forældre ang:de, da siden de have det bedste Skudsmaal, og ere fattige og skikkelige Folk, og har brugt saa megen forsigtighed, som andre i lige Tilfælde vilde bruge, sees ikke de ere strafskyldige eller bør udrede Omkostninger, allerheldst deres beklagelige Søn aldrig har viist Tegn til at forsøge mindste ondt imod nogen. Overalt da den dræbtes Fader som rette Eftermaalsmand ingen Anke har imod nogen af de indstevnte, men underkastet Sagen, Justitien, formodes saa meget meere almindelig Frifindelses Dom for alle indstevnte. Saaledes indlod Sagen Dom.

Sagen blev med Laug Rettes Mændene som tiltagne Meddoms Mænd igjennemgaaet, derefter optagen til Doms, og derudi af den gandske Ret afsagt følgende

Dom

Efter høj Øvrigheds ordre er af Actor V: og Velv: Hr: Foged Koren her for Retten tiltalt, Dreng Gitle Hejnessen for at have myrdet eller dræbt Pigen Marithe Jons Datter, samt

Delinquentens Forældre, Fader Hejne Olsen Henanager og Moder Jnger Gitles Datter, for ej at have bevogtet ham \een der var/ som Forstanden berøvet, hver for sig at lide Dom til Undgjældelse og Actionens Omkostningers Erstatning. Det gruelige Drab af Gitle Hejnessen, er beviist af h/an/ds Fader Hejne Olsens og Broder Johannes Hejnessens Udsigende. Med Vidnernes og rette Eftermaalsmands eenstemmige Udsigende, er beviist, at Gitle Hejnesen har gjort dette i Raserie, og at han forhen, og i samme Tiid og siden har været og er afsindig; men dog aldrig før tenteret noget ondt, saa Forældrene ej har været anlediget at binde eller forvare ham. Da Drabet er skeet i Raserie, sees ikke at Gitle Hejnessen kan ansees anderledes end efter Lovens pag: 925 a: 17. og henseende Forældrene da siden Gitle Hejnessen aldrig før har i sin Afsindighed viist noget ondt, synes det vel at Forældrene ej kunde være anlediget at binde ham; Men da, efter simple Forsigtigheds Regler et galt Manniske ikke bør være saaledes ubevogtet, at det kan komme til at gjøre Skade, der af en afsindig er meere at befrygte og formode, end det modsatte at være sikker paa, og hvilket ikke er draget Omsorg for som burde været i agttaget af Faderen der forestaaer Huuset, og for hvis Forsømmelse Moderen ej bør straffes; Saa kan Faderen Hejne Olsen ikke ganske

1789: 207

være at undskylde, altsaa og ej at frikjende, men i Analogie af Lov: 6 Bog 11 C: 9 a: vil blive at ansee; Thi k: og d: f: R: af Dommeren og Med Doms Mænd, og \herved/ afsiges: At Gitle Hejnessen bør efter Lovens pag: 141. a: 7. af hans Fader, og efter hans Død af hans Frænde, holdes saaleedes forvaret og bunden, at han ingen Skade kan tilføje sig selv eller andre, og efter Lovens pag: 925 a: 17 give til den døde Marthe Jons Dt:s Arvinger, af sin nu havende eller herefter bekomende Formue, fuld Mandsbod 3de 18 Lod Sølv er 27 Rd: Faderen Hejne Olsen Henanger bør bøde til den dræbte Marthe Jons Datters Arvinger Vaades Bøder 40 Lod Sølv er 20 rd: Moderen Jnger Gitles Datter bør for Actors Tiltale \i denne Sag/ frie at være. Gitle Hejnessen og Fader Hejne Olsen Henanger bør een for begge og begge for een erstatte det Stemplede Papiir som til denne Sag burde været brugt med 1 rd: 5 mrk: 4 s: samt denne Actions med Rettens Gebyrs og videre deraf entstaende Omkostninger, efter approberet Regning, som ellers saaviit de Paagjældendes Effecter ej tilstrækker, udredes af det oven idømte, og hvad deraf, i mangel ogsaa af det sidste, paa Almuen bør liignes, udredes efter Kongl: allern: Anordninger. Udi Sagens Drift er ej skeet nogen udorsvarlig Ophold. Dommen efterkommes til Execution i lovlig Tiid efter Kongl: allern: Anordningers Forskrift. Actor begjærede Dommen in Forma beskrevet til Appel, som blev bevilget. Udstædt

Saug Angivelser

Sundfjord Saug Ejerer Ole Bergessen angav 16 Hundr: dobbelte og 40 Hundrede enkelte Bord.

Henanger Saug Hejne Olsen Henanger paa egne og MedEjers Vegne angav 2 Hundr: dobbelte og 7 Hundrede enkelte Bord.

Lygre Saug Hans Stensen Lygre paa egne og MedEjers Vegne angav 1 Hundr: dobbelte og 4 Hundr: enkelte Bord.

Hatletvedt Saug Torbjørn Øriansen Hatletvedt angav paa egne og MedEjers Vegne 4 Hundr: dobbelte og 24 Hundr: enkelte Bord.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1790, opnævnt af nyegifte. 1. Jsach Nielsen Lille Brattetvedt. 2. Mikkell Jansen Tvedt. 3. Sten Stensen Hiertager. 4. Anders Larsen Aakre. 5. Rasmus Hansen Kiilen. 6. Samuel Mikkelsen Kleppe. 7. Johannes Ommundsen Ejde. 8. Johannes Jonsen Tvedt. som blev foranstaltet tilsagt efter Reglementet, ligesom for Schonev: Skibr:.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 14de Oct: 1789 continuerede dette Ting.

Odels Sag om Femanger Opsat fra fol: 165a. Ole Hope contra Anders Femangers Enkes Arvinger.

Da Retten blev betjent af de i denne Sag opnævnte Laug Rettes og Med Doms Mænd, navnlig: 1. Jon Torbjørnsen Houge. 2. Ole Samsonsens Særvold. 3. Størk Andersen Dregejde. 4. Ole Rasmussen St: Wiig. 5. Steen Steensen Houge. 6. Mons Ingebretsen Jndre Røe. 7. Engel Gitlesen Leigland og 8. Engel Samsonsens Bouge.

Citanten lod ved sin Søn Anders Olsen Hope fremlevere skriftl: Indlæg fra Proc: Kahrs af dato 8 Sept: sidst, som efter begjæring blev oplæst og lyder saaledes:

Indstevnte Niels Johansen Tvedt og Berge Bergessen Eecheland paa egne og øvriges Vegne fremstod protesterede imod Opsættelse og paastod Dom efter i Rettelagde Documenter, i sær efter de af Citanten i Rette lagde Copie Skjøder af 12te Oct: 1758 og 10 Maj 1763, hvortil hand nu anviiste Originalerne, med begjæring sam/m/e efter Conference med i Rettelagde Copier, maatte paategnet som anviist, ham tilbage leveres. Dette af Retten skeede, og Copierne befundne conform, samt Originalerne befundne af alle Sælgerne underskrevne og forseglede samt med Rettens Tinglysningss Paategninger og vedhæftede Pante Bogs Attester uden Hæftelse, forsynede. Viidere anviiste Skiftebrev efter afg: Anders Andersen Femanger af 3 April 1788, hvoraf begjærde extraheret den afdødes Enkes og Arvingers Navne som viiser han ingen Børn efterlod sig, hvilket skeede, og lyder sam/m/e saaledes: /: her indføres efter Skiftet: /: samt hvorledes Jorden er udlagt som er saaledes /: her indføres efter Skde bogen No: 4 p: 563 /: hvorefter sam/m/e Skiftebrev paa Begjæring

1789: 207b

blev paategnet anviist, tilbageleveret. Viidere anviiste Skftebr: 9 Feb: 1789 efter Anders Andersens Enke Anne Niels Datter, deraf begjærede extraheret hendes Arvinger som skeede efter Skiftebrevet saal: /: her indføres efter Skiftebrevet: /: samt Jordegods Udlægget efter hende, saavel som sam/m/es Anførsel under Indtægten, som og skeede og lyder efter Skiftebrevet saal: /: her indføres Jordens Indtægt efter Skftebr., og Udlægget efter Skde bog No: 4 p: 591. /: hvorpaa Skftebrevet blev efter Begjæring paategnet anviist tilbageleveret. Ydermeede anviist 2 Skjøder som begjærde paategnet anviist sig tilbageleveret, der og skeede, og hvilke han igjen vil i Rettelægge sin Tiid til Inddragelse, som naar skeer, begge af dato 28 Maj 1788, og 25 Maj 1789, lyder saaledes: Med hvilke{t} sidste Comparenterne vil bruge at Niels Johansen Tvedt ejer det meeste og største Parten i Jorden, og til det øvrige er Løsnings berettiget \altsaa er/ og Jordens og denne Sags Forsvar. Efter dette alt, og Forordningen om Odels Retten paastaaer Comparenterne Dom, at Citanterne afviises med deres Søgemaal, og dømmes aldeles uberettigede til Jorden Femangers Indløsning, hverken efter Odel som de ej har, eller efter Anpart, da Citantens deraf er liden og den mindste, hvorom Comparenten og Indstevnte Niels Joh: Tvedt med øvrige reserveres deres Rett som Arvinger og t..de..de(?) i Enkens Jord \som Løsnings berettiget efter Lovens p: 719 a: 20/ ved Andre Søgemaale, og saaledes Indstevnte frikjendt for Citantens Søgemaale i alle Deelee, samt Citanten tildømt Omkostninger til Indstevnte at betale for Rejser og Tiids Spilde 10 rd:., samt ogsaa Citanten mulcteret som temere litigans, for sit ugrundede Anlæg i denne paa Citantens Side saa ulovlig anlagte Sag. Saaledes paastaar strax Dom.

Anders Hope paastod Opsættelse. Opsættelsen bevilges derfor bet: 12 s: Sagens Laug Ret blev betalt af Anders Hope de 6 boede mindre end en Miil herfra hver 24 s: og de 2de boede

over en Miil herfra hver 2 Mark. Dom/m/eren tager sig sit tilkom/m/ende reserveret.

\Anders Hope bet:t tredje Dags Forretning 1 rd: /

Sagen opsættes til Strandvig Skibredes Tingsted og Som/m/er Tinget for dette Skibrede 1790 Anden Tingdags Morgen tilig, da denne Sags Laug Ret til den ende haver at kom/m/e til Tingstedet Aftenen før.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret, og befunden s: følger

Adskillige Poster som fol: 8. til 1, 2, 3, 4, 5 Nej. til 6te Sauger Sundfiord, Femanger, Henanger, Lygre, Balleseim, Schielbrigt, og Hatletvedt. 7de Ingen, 8. post som fol: 32. 9de og 10. p: Nej.

Odels Mantallet examineret Summa Smør 62 L: 1 pd: 5 5/8 [mrk:] Huder 52 ½ G:sk: 14 ¼ Faarskd: 1 ½ Penge 12 s:

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som for Schon: Skbr: fol: 8.

Restance-Registeret beløber til 1788 Aars Udgang 2 rd: 1 mrk: 9 s: og til 1789 Udgang 254 rd: 4 mrk: 12 s: Summa 257 rd: 5 s:

Continuation af Saug Angivelser

Femanger Saug Niels Johansen Tvedt paa egne og medEjeres Vegne angav 12 Hundrede dobbelte Bord og 17 Hundr: enkelte Bord.

Schielbricht Saug Niels Nielsen Schielbricht paa egne og MedEjers Vegne angav 5 Hundrede enkelte Bord.

Bygsel Sedler med Reverser publicerte

Engel Torjussen Brathuus til Halvor Jsachsen paa Aarre No: 84 18 mrk: Sm: før brugt af Halvor som Ejer d: 14 Oct: 1788. M:f: H: bet: 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 pag: 302. Halvor Jsachsen Aarre No: 84 Obl: 2de pr: 53 rd: 2 mrk: 8 s: til Anne Henrichs Dt: Jørgens d: 26 Maj 1786 qvitteret 14 Oct: 1788.

No: 2 p: 294. Anders Olsen Øfre Dahlen Obl: 200 rd: til Engel Berge, dt: 7 Maj 1766 qvitteret efter Transport, af Leganger den 10 Oct: 1789 og

No: 2 p: ... Engel Berges Transport paa sam/m/e Obl: til Jan Leganger, d: 22 Sept: 1769 tgl: for Ous Skibr: 9 Oct: 1769, udslettet efter forestaaende qvittering.

1789: 208

Pante Bogen til Udslettelse

NB: til Afdrag paa No: 5 p: 60. Lars Olsen Helland No: 63 Ned: Echeland Obl: til Engel Knudsen Markhuus i alt 351 rd: 4 mrk: 12 s:, d: 27 Maj 1783, betalt den 22 Junii 1789 imod Cred:s qvitt: 150 rd:

Pante Bogen til Inddragelse

Skiftebr: 6 Feb: 1789 efter Haldor Siursen Leigland i Skde Bogen extraheret.

Torkel Braatetvedts Arv:s Skde til Ole Torkelsen paa St: Brottetvedt No: 41 ½ L: ½ Hd: dat: 14 Oct: 1788.

Dto: Arv:s Skde til Ole Torkelsen paa Qværnegaathe No: 42 6 mrk: Smør d: 14 Oct: 88.

Afkalde publicerte

ForM: Bog fol: 10. Kari Samsons Dt:s Formynder for 14 rd: 4 mrk: 4 s: efter Skfte 7 Aug: 1754 d: 13 Oct: 1789.

.... 122. Jon Olsen Liens Formynder for 19 rd: 3 mrk: 4 s: efter Skfte 17 Juli 1788 d: d:

.... 131. Herborg Niels Datters Formynder for 16 rd: 4 mrk: 3 s: efter Skfte 8 Juli 1789. dto: dato.

.... 149. Tosten Hactorsen Breums for 47 rd: 5 mrk: 12 s: ved Skfte 15 Marti 1782 ditto dato.

.... 136, 137. Johanne Engels Datters Mands for 15 rd: 3 mrk: 10 s: og H:gift 10 rd:, 28 Juli 1781, og 1 rd: 5 mrk: 1 s: 22 Marti 1784 d: 14 Oct: 1789.

Ole Olsen Brue Skde til Poul Olsen paa Aase No: 75 ½ L: ½ Hd: for 200 rd: d: 14 Sept: 1788.

Niels Johannessen Tvedt for Myndtl: Torkel Nielsen Hatletvedt med Ole Torkelsen St: Brattetvedt d: 26 Maji 1789 Fledførings Contract.

Fredlysning publiceret for Niels Nielsen og Niels Axelsen Schielbricht imod Lyng at skjære og rive i deres Ejendom d: 14 Oct: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Gitle Samsonsens Creditorers Skde til h/an/ds Enke Anne Ols Datter p: Sælsvold No: 30 18 mrk: S:, ¼ Hd:, ½ F:skd: dat: 18 Janv: 1788.

Ditto Anne Ols Dt: Skde til Johannes Olsen paa sam/m/e Selsvold No: 30 for 195 rd: dateret 18 Janv: 1788.

Hans Steensen Selsvolds Skde til dto: Johannes Olsen paa Odels Retten til sam/m/e Brug for 46 Rd: d: 28 Maj 1788.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 15de Octob: 1789 continuerede dette Ting

og publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 10 Oct: 1789 efter Niels Nielsen Schielbricht i Skde Bogen extraheret.

Niels Nielsen Schielbrichts Arv:s Skde til Niels Nielsen p: Schielbricht No: 68 ½ L: ½ Hd: d: 14 Oct: 1789.

Johannes Jonsen Tvedt No: 37 Vk: Contr: til Jon Johannessen og Hustr: d: 14de Oct: 1789.

Sverke Hansen Hiertnes Skde til Steen Samsonsens Lygre p: 1/3 part i Lygre Saug for 20 rd: dat: 1 Julii 1789.

Johannes Olsen Selsvold Obl: til Myndtl: Guro Ped: Dat: Selsvold 99 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Selsvold No: 30 ¼ L:, ¼ Hd: ½ F:skd: d: 14 Oct: 1789.

Mons Ingebretsen Jndre Røe Gavebrev til sin Hustr: Brithe Haldors Datter p: 31 rd:: 3 mrk: dateret 14 Oct: 1789.

Bygsel Sedler med Revers publiceret

Hr: Sandberg til Anders Kaaresen paa Hougevold ¼ Løb ¼ Hd:, før brugt af Kaare Hougevold d: 30 Sept: 1789. Manuf: Huset bet: 8 skl:

HaalandsDals Kirke Ejere til \sam/m/e Anders Kaaresen p: dto: Hougevold 1/6 L: 1/6 Hd: før brugt af Kaare Andersen dt: 14 Oct: 1789. Manufact: Huset bet: 8 skl:

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandebarms Skibredes Høste Ting den 17de Oct: 1789 sat og holdet af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget, Skibredets Lensmand, samtl: tingsøgende Almue, paa Giermunshavns Tingsted, overværende efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig

1. Peder Larsen St: Fosse 4. Poul Aadsen Havneraas 7. Baar Larsen Øye
2. Ole Jonsen Engedal 5. Jon Mikkelsen St: Fosse 8. Morten Larsen Furreberg
3. Hactor Peders: Aakre 6. Brynnild Larsen Houchenæs

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibr: fol: 182 og 183a. og Strandvig Skibr: fol: 205a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ob:ForM: Prot: er tilført.

1789: 208b

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret i Overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Siur Jonsen Bougeland og Lars Steensen Breebne og befunden som herefter findes tilført.

Sæde Korns Magaziner ang:de for Schonevig Skibrede.

Da alt forestaaende og forhen i Rettelagte, blev for Almuen oplæst og Indholden dem betydet ligesom for Schonevig Skibr: dertil Almuen svarede Ord til andet som for Schonevig Skibrede er tilført.

Fogden begjærde det passerte som Tings Vidne beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skiftebr: 4 Nov: 1788 efter Clemen Clemensen Roalstvedt før indført i Skde Bog No: 4 p: 599.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Biskop Jrgens til Lars Sæbjørnsen paa Yttre Ohme No: 25 1 Løb Smør, før brugt af Torbjørn Andersens Enke som h/an/d ægter, Bygsel og Støvle Hud bet: 35 rd: d: 8 Sept: 1789. M:f: H: 1 mrk:

Opsat Tings Vidne Sag fra fol: 166b. Lars Jansen Galtung contra Lars og Jacob Torsnes og Lars Berreseim.

Citanten mødte og declarerede Sagen forliigt og frafalden samt for Retten ophævet;

Thi blev Sagen nu for Retten ophævet.

Underbrugs Tings Vidne.

Even Evensen og Torkel Olsen begge Selv Ejere paa \gaarden/ Hiertnæss i dette

Strandebarms Skibrede, mødte og anmeldte /: betalte Incamination {og for 2 Vidner} 1 rd: 3

mrk: 4 s: :/ at de og Formænd i al den f(...?)f(arne?) Tiid have som Under Brug under bem:te Hiernæss brugt tillige Ødegaarden, og bestyret sam/m/e \da Hirtnæs behøver ødegaarden, og Ødegaarden ikke kand ernære nogen Famillie/, og da de nu i allerund: Følge Placaten 24de Oct: 1787, af dette Under Brug fordres dobbelt Skat med viidere; Saa ere de nødsagede allerund: at ansøge Hands K: M: om allernaadigst Befrielse for dette Dobbelte Paabud, og til deres Ansøgning at belægge var TingsVidne begjærende om Beskaffenheden med disse Jorder; Til hvilken Ende de fore- og anvise Opnævne fra Districtets Foged Velædle og Velv: Hr: Foged Koren af Dato 5te Junii 1789, til 2de uvillige og i Egnen kyndige Mænd Haaver Siovatsen forhen S: E: paa Tvedt, og Tosten Endressen Leil: paa Koltvedt, herom at give Oplysning, hvilke 2de Mænd Comparenten fremstillede til Eedelig Forklaring om de fra Rente Kam/m/eret bestemte og under 20 Dec: 1788 fra Amtet communicerte Poster.

De fremstedte Vidner blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede \til 3. post Ødegaarden har fra umindelige Tiider været uden Beboer, og været Under brug/ til 4de post At Aarsagen til Ødegaard[ens] Forringelse er at paa dens Grund ej kan avles Korn, da Jorden dertil er aldeles uduelig, følgelig ikke kan ernære nogen separat Famillie. 5te post Har {...} \ikke/ hørt af gamle Folk, hvoraf det eene Vidnes Moder døde for 20 Aar siden 80 Aar gammel, der ej heller havde hørt af deres Forfædre, og Vidnerne selv ere det eene 60 Aar, og det andet 64 Aar, andet, end at Ødegaarden aldrig har været beboet eller bebygget, og ej heller har det været bebygget i Vidnernes Minde, ej heller kjende Tegn enten til Ager eller Huuse Tompt følgelig kan ej siges noget forhen derpaa saaet og avlet eller Creaturer fremfødt: Nu kan intet saaes, eller avles, som er forsøgt, men intet vil voxe, for Jordens Tørheds Skyld som bestaaende blot af grovt Sand: Creaturer det højeste der kan fremfødes af derpaa avlede Høe, kan være fiire Fæes Creaturer. Det Høe derpaa avles, kan ej der fortæres, da der ikke ere Huuse men føres til Hoved gaarden Hiernæs. om 6te post Veed aldrig at have vært Huuse paa Ødegaarden, altsaa ej heller, i fald der have været nogle, hvor de ere afblevne, og om ere der ingen \uden et Høe Skuude at bierge Høet i for det første i Høe Høstens Tiid/. Til 7. post Under bruget Ødegaarden er et \heelt/ separat Matr: No:, altsaa ikke taget fra Hiernæs som er Hoved gaarden som har sit eget aparte Matriculs No: Denne øde gaard kan ikke undværes fra Hoved gaarden Hiernæss, eller Hiernæs da underholde de 2de der \nu/ værende Famillier, og kan ikke mindes eller har hørt, andet end at for en Tiid lang siden har [paa]? Hiernæss med Ødegaarden ikkun været een Famillie, men da ved sidste Kjøb Ejendom/m/en blev saa dyr, at een den ej kunde købe, sloge Comparenterne Even og Torkel Hiert-

1789: 209

ness sig sam/m/en og købte den. Hiernæs og Ødegaarden er saa Adskildt, at det som skal være Bøe paa Ødegaarden, er ½ f/ierdings(?) Miil fra Hiernæs Bøe. Begge No: have Fælleds Fæe Hage, som naar blev adskildt, vilde blive for lidet for hver, sær for Hiernæss, som da neppe skulde blive beboelig. Skov er intet paa Ødegaarden uden Hassel. Følgelig alt forbemeldte, kunde ingen af disse 2 Jorder beboes om de bleve separerede og ej kunde bruges Ødegaarden under Hiernæs. Da Comparenterne ei Vidnerne videre havde at tilspørge og Hr: Foged Koren som nærværende i Retten ej noget derved havde at erindre, de og blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide mere herom til Oplysning; Saa blev de med alles Consence dimitteret.

Hr: Foged Koren til viidere Oplysning herom i anledning af de fra Rente Kam/m/eret bestemte Poster, anmeldte henseende 1ste post: At Vidnerne ere de af ham som uvillige, og i Egnen kyndige Mænd/ hertil opnævnte. til 2de post Hoved Gaarden Hiernæss er af

Matriculs No: 58 Skatteskyld 2 pd: 12 mrk: S; Ldskd: 1 Løb S: 1 Hd: og Underbruget
Ødegaarden er et separat og gandske Matr: No: 59 Skatteskyld 2 pd: Sm: Ldskyld: 2 pd: Sm:
Comparenterne \betalt for 2 Vidner 2 Mark, og/ begjærede det passerede som Tings Vidne
sluttet og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Saug Angivelser

Dybsland Saug Lars Hactoren Øfsthuss angav paa egne og MedEjeres Vegne 2 ½ Hundr: dobbelte og 17 Hundr: enkelte Bord.

Westervig Saug Lars Andersen Sandvig paa egne og MedEjers Vegne 12 Hundrede enkelte Bord.

Rørvig Saug Torbjørn Jversen Rørvig angav paa egne og MedEjers Vegne 27 Hundr: enkelte.

Torsnæss gamle Saug Jacob Hansen Torsnæss ligesaa 8 Hundrede enkelte.

Kysnæs Saug Serg:(?) Hans Jansen Galtung som een(e?) Ejer 8 Hundr: enkelte Bord.

Torsnæs nye Saug Ejeren Lars Samsonsens Torsnæs angav 13 Hundrede enkelte Bord.

Echenæs Saug Morten Hansen Furberg p: egne og MedEjers Vegne angav \dobbelte 8 ¾ Hundr: 31 ¼ Hundr: enkelte Bord.

Aarvig Saug Jon Jons: Aarvig paa egne og MedEjeres Vegne angav 6 ¾ Hundr: dobbelte, og 40 Hundr: enkelte Bord.

Næss Saug Niels Pedersen Næss paa egne og MedEjers Vegne angav ¼ Hundr: dobbelte og 22 ¼ Hundr: enkelte Bord.

Øjerhavns Saug Ejeren Gitle Nielsen Tørrestvedt paa egne og MedEjers Vegne angav 2 ¾ Hundrede dobbelte og 35 ¾ Hundr: enkelte Bord.

Ohme Saug Ejer Mikkel Olsen Ohme paa egne og MedEjers Vegne angav 12 Hundr: enkelte Bord.

Nettelands Saug Ejeren Johannes Johannesen Nettelands ligesaa 3 Hundr: dobbelte og 1 ½ Hundr: enkelte Bord.

Kiærevig Saug Geert Andersen Kiærevig ligesaa 2 Hundr: dobb: Bord og 18 Hundr: enkelte Bord.

Furhovde Saug Knud Knudsen Nærnæs paa egne og MedEjers Vegne angav 20 Hundr: enkelte Bord.

Continuation af Saug Angivelser fra Strandvig Skibrede.

Balleseim [Saug] Saugmester Johannes Engelsen Balleseim angav 4 Hundr: dobbelte Bord og 11 ½ Hundrede enkelte Bord.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1789!! (1790) opnævnt af nygifte 1. Zacharias Hansen Furhovde. 2. Knud Øriansen Ohme. 3. Samson Gulbransen Nedre Waage. 4. Torbjørn Jansen Yttre Ohme. 5. Engel Hansen Furhovde. 6. Peder Nielsen Yttre Berreseim. 7. Ha(aver?) Larsen St: Fosse. 8. Knud Øriansen Breum. hvorom blev foranstaltet deres Bekjendtgjørelse og Tilsigelse efter Reglementet ligesom for Schon: Skb:

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8. undtagen til 6te Sauger ere: Dybsland, Femsteenviig, Westervig, Rørvig, gamle Torsnæss, Kysnæs, Aakre, Aarsan, Torsnæs nye, Echenæs, Svindlands, Aarvigs, Næss, Øjerhavn, Ohme, Nettelands, Kiærevig og Furhovde 7. post Nej, 8. post som fol: 34a.

Odels Mandtallet Sum/m/a Smør 87 L: 10 ½ mrk: Huder 69 G:skd: 8 K:skd: 1 Salt 4 Løb.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

Restance Registeret beløber til 1788 Aars Udgang 3 rd: 14 s: og til 1789 Aars Udgang 115 rd: 2 mrk: 9 [s:] Summa 118 rd: 3 mrk: 7 s:

1789: 209b

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til først:de Mandag, da Morgen er Søndag.

Anden Dagen den 19de Oct: 1789 continuerede dette Ting

og publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Rasmus Mortensens Hustrues Arvingers Skjøde til Rasmus Mortensen paa Soelberg No: 45
S: S: E: gds: ½ Løb ½ Hud, dt: 31 Maj 1788.

Afkalde

ForM: Bog fol: 146. Brithe Svaales Datters Formynders for 16 rd: 1 mrk: 1 s: efter Skifte 24 Maj 1773 dateret 17 Oct: 1789.

.... 147. Christi Guldbrands Datters Mands for Arv og Hjem/m/egifte 52 rd: 2 mrk: 12 s: efter Skifte 27 Marti 1778 d: d:

.... 152. Malene Peders Datters Formynders for 19 rd: 3 mrk: 14 s: efter Skifte 14 Apr: 1784 dateret 17de Oct: 1789.

.... 153. Peder Jensen Grønnings for 35 rd: og Hg: (Hjemmegifte) 39 rd: 1 mrk: efter Skifte 8 Juni 1789 dateret 17 Oct: 1789.

.... dto: 153. Jens Jensen Grønnings for 35 rd: og Hg: 39 rd: 1 mrk: dto: Skifte
dto: dato.

Skiftebr: 13 Apr: 1778 fra Rosendals Jurisdiction efter Johannes Pedersen Netteland, om Gaarden Lie i Skde bogen extraheret.

Sundhorl: Skiftebr: 8 Juni 1789 efter Jens Samsonsens Grønning, i Skde bogen extraheret.

Jon Jversen Nyegaard Skde til Ole Pedersen Næss p: Huuser paa Hammeren eller Nygaard under Kysnæs No: 60 for 80 rd: d: 17 Oct: 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hans Jansen Galtung paa Kysnæs No: 60 til Ole Pedersen Næss paa uskatlagt Plads Hammeren eller Nygaard, aarl: Afgift til hver Mich: 4 rd:, 2 Dags Arbejde Vaar og 2 Høst, Huusene hører Huusmanden til. Bygsel 30 rd: d: 17 Oct: 1789. M:f: H: 8 s:

Saug Angivelser Continuation

Femsteenevig Saug Poul Aadsen Havneraas p: egne MedEjers Vegne angav 1 Hundr: \dobbelte/ og 20 Hundr: enkelte Bord.

Aakre Saug Lensm/an/d Svale Heljesen Øfre Waage ligesaa 5 Hundr: dobbelte 25 Hundr: enkelte.

Aarsan Daug Gotschalk Knudsen Aarsan angav ½ Hundr: dobbelte 5 Hundr: enkelte.

Svinland Saug Jens Andersen Svinland p: egne og M:E: V: 1 Hundr: dobbelte 19 Hundr: enkelte.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret.

Jens Samsonsens Grønnings Arv:s Skde til Lars Jensen Grønning paa Grønning No: 10 1 Løb 1 Hd: dt: 17 Oct: 1789.

Dto: Arvingers Skde til Samson Jensen Schage paa Gothe No: 3 22 ½ Mrk: S: ¼ Hd:, dateret 17de Oct: 1789.

Steen Johannessen Tvedtens Skde til Mons Brynildsens Enke p: Lie No: 4 18 mrk: Smør for 97 rd: 3 mrk: d: 17 Oct: 1789.

Johannes Nettelands med fleeres Arv:s Skde til Brynild Monsen Lie p: Lie No: 4 18 mrk: Sm: for 97 rd: 3 mrk:, ejer nu ½ L: ½ Hd: d: 17 Oct: 1789.

Rosendals holdte men Sundhorlehns Jurisdiction ved Cancelliets Resolution tilkjendte Skfte efter Anders Andersen Houchaas paa Schielnæs, deraf dat: 24 Maj 1785 extrah:t Udlægget af 1/129 Part i Strandearms Korn og smaae Tjende (Tiende).

Sundhorl: Skftebr: 12 Juni 1789 efter Jver Johannessen Øjerhavns Hustrue i Skde Bogen extraheret.

Jver Johannessen Øjerhavns Hustrues Arv:s Skde til Peder Pedersen Øjerhavns Enke Johanne Jvers Datter paa Øjerhavn No: 92 1/6 Løb 1/6 Hd: d: 19 Oct: 1789.

Afkald

ForM: B: Fol: 150. Lars Larsen Houchenæs for 28 rd: 4 mrk: 2 s: efter Skftebr: 6 Sept: 1784 dat: 17 Oct: 1789.

Rasmus Johannessens Enkes Skde til Johannes Jonsen p: Echenæs No: 66 ¼ Løb ¼ Hd: for 190 rd: d: 19 Oct: 1789.

Johanne Jvers Datter, Peder Pedersen Øjerhavns Enke Vilkors Contract paa Øjerhavn No: 92 til Jver Johannessen d: 19 Oct: 1789.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Qvinherrets Skibredes Høste Ting 20de Oct: 1789 sat og holdet paa Giermundshavns Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Hr: Foged Koren, Skibredets Lensmand Abel Jversen Helvigen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8 Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig

1789: 210

a: af Sorenskr: nu i Eedtagne

1. Ommund Olsen Fugleberg	4. Jon Larsen Schaale	7. Tørres Gotschalchsen Schaale
2. Ole Jonsen Røsseland	5. Jens Christensen Schaale	8. Ole Johansen St: Fousch
3. Torkel Jonsen Schaale	6. Lars Heljesen Schaale	

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allern: Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger registeret for Schonevig Skibrede fol: 182 og 183a og Strandvig Skibrede fol: 205a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b: og OberFormynder Protocollen er tilført.

Sæde Korns Magaziner ang:de som Schonevig Skibr:

Da alt forestaaende og forhen i Rettelagte, blev for Almuen oplæst og Indholden dem betydet ligesom for Schonevig Skibrede, dertil Almuen svarede Ord til andet som for Schonevig Skibrede er tilført.

Fogden begjærde etc: Tings Vidne bevilget.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i overværelse af Lensm/an/den, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Johannes Jonsen Sandvigen og Erich Thomassen Liustvedt og befindes som følger.

Adskillige Poster som fol: 8 undtagen 6. post Sauger Helvig, Onerim og Store Dahle. 8. post Lensm/an/d Abel Jversen Helvigen bruger Land Lægd 1 L: 2 pd: 2 mrk: Smør.

Odels Mandtallet Summa Smør 57 L: 2 pd: $23 \frac{1}{2}$ [mrk:]/ Korn 3 Spd: Huder 41 $\frac{1}{3}$ G:skd: 4 F:skd: 1

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

Aftage paa 10 Aar \Jon Ludvigsen/ Møklebust som 10de Aar ellers som fol: 8.

Restance Registeret beløber til 1788 Udgang 202 rd: 5 mrk: 3 s: og til 1789 Udgang 336 rd: 2 mrk: 11 s: i alt Summa 539 rd: 1 mrk: 14 s:

Laug Rettets Mænd til at betjene Retten 1790 opnævnt af nyegifte. 1. Jens Baarsen Onerim. 2. Jens Olsen Schaale. 3. Christian Knudsen Schaale. 4. Aschel Olsen Naterstad. 5. Sæbjørn Sæbjørnsen Lønning. 6. Brynild Heljesen Fugleberg. 7. Jens Sørensen Biørnebølle og 8. Johannes Johannessen Tveiten hvis Tilsigelse og ordres Tilkjendegivelse efter Reglementet, blev foranstaltet som for Schonevig Skibrede.

Opsat Sag fra fol: 167b. Jens Undahl contra Johannes Sunde.

Sr: Lars Friderich Undal paa sin Faders og egne Vegne paastod Dom efter forhen i Rettelagte.

Paa afg: Johannes Larsen Sundes Stærvboe og øvrige Arvingers Vegne \mødte/ h/an/ds ældste Søn og Odelsmand Lars Johannessen Sunde som faaer Skjøde paa og tiltræde hans Faders Brug /: betalt Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: /: og declarerede at svare for Sagen, samt benægtede alt ubeviist og begjærde Sagen opsat til næste Ting for imidlertid at faae Afskrift af det passerede til sit Forsvar.

Undal protesterer imod Opsættelse og paastaaer Dom.

Opsættelse bevilges. /: derfor betalt 12 s: /:

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 167b. Undal contra Knud Hansen Sunde.

Sr: Lars Friderich Undal paa sin Faders og egne Vegne paastod Dom efter forhen i Rettelagte.

Paa indstevntes Vegne i h/an/ds Hosbonde[s] Fraværelse paa Reise til Bergen mødte h/an/ds Tjeneste Dreng Lars Johannessen /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: /: og benægtede etc: som forrige. /: betalt Opsættelse 12 s: /:

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 167b. Undal contra Erich Poulsen Sunde.

Sr: Lars Friderich Undahl paa sin Faders og egne Vegne paastod Dom efter forhen i Rette lagte.

Erich Poulsen Sunde /: betalte Tilsvarespenge 40 s: /: og benægtede etc: som forrige. /: betalt Opsættelse 12 s: /:

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Opsat Justitz Sag fra fol: 168a. Fogden som Actor contra Hans Jonsen (Jansen) Stølen.

Actor anmeldte at have ladet med Continuations Varsel lovlig til dette Ting og Tiid indkalde Hans Jonsen Stølen til Vidner at paahøre, see Documenter i Rettelagt, og lide Dom til Confiscation, Bøder at udrede, og Omkostninger at betale, alt efter \mundtlig og deals

skriftlig/ ordre til Lensmanden, som Lensmand Helvigen nu fremlagde saal: hvorefter end viidere er indstevnet som Vidner under Falsmaals Straf Lensmand Abel Jversen Helvigen, Lars Knudsen Bringedal, og Jon Johansen Tvedt, deres Eedelig Vidnesbyrd at aflægge. For Processens Skyld er stevnet MedInteressenten i Forpranget Thor Olsen Bringedal Leil: ibd:, saa og, og tillige An-

1789: 210b

givelsen at beviise og tilsvare, Velbaarne Hr: Capt: Niels Dahl, Hr: Lieut: Segelcke, og Velædle og Velærværdige og Højlærde Hr: Pastor Hertzberg.

Stevne Vidner Lensm/an/d Abel Jversen Helvigen og Lars Knudsen Bringedal, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet Paagielder og MedInteressent, samt Vidner og talte ved dem selv, saa og \er/ Hr: Capt: Dahl, Lieut: Segelcke, og Hr: Hertzberg af Lensmanden aleene stevnet, men deres Tilstaaelse derfor, findes paa det i Dag fremlagde egenhændig paategnet.

Indstevnte blev paraabt, deraf ingen mødte uden Thor Olsen Bringedal og de 3de Vidner.

Actor og Lensm/an/d anmeldte, at ej har kundet opspørge fleere Vidner, ej heller han ... (?) Anklagen vidste at angive fleere.

Svend Johannessen Øfre Døsseland mødte, og vedtog Varsel og Vedermaele for Processens Skyld.

Actor begjærde de indstevnte Vidner at fremkaldes at fremlægge det originale skriftl: Svar fra Hans Jonsen, under deres Hænder, hvilket de fremlagde, der blev oplæst og lyder saaledes: samt at de maatte sam/m/e beEedige, og forklare hvad de viidere maatte vide til Sagens Oplysning.

Lensm/an/d Abel Jversen Helvigen, Lars Knudsen Bringedal og Jon Johannesen Tvedt, mødte, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade at vogte sig for MeenEed, derpaa de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og Lensmanden for de øvrige selv oplæste, det ovenmeldte sidst i Rettelagte, og med sam/m/e Eed bekræftede dettes Rigtighed, og under bemeldte Eed forklarede, intet videre at vide om Sagen, uden \paa Tilspørgelse/ at Hans Jonsen Stølen er Huusmand under Helvigen, og ejer hverken Jord, Grund eller Skov, saa hvad Veed han maatte have solgt, maae han have kjøbt af andre Bønder. Vidnerne blev alt forelæst, som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen dem videre havde at tilspørge, blev de dimitt:t.

Thor Bringedal havde intet at tilføre, og den omstevnte Veed var kjøbt af ustevnte Bønder; thi selv har Hans Jonsen ingen Skov, og har de givet 4 Mrk: pr: Favn da de kjøbte den.

Dom/m/eren begjærde Laug Rettets Taxt hvad en Favn Older Veed sælges for hjemme af Bønder? Laug Rettet svarede: en Favn slig Veed som omstevnte gjælder 3 á 4 Mrk: hjemme, og \er/ 4 mrk: det højeste.

\TingsVidnet sluttet/

Actor paastod Dom til Confiscation af Vahrens Værdi, Bøder at udrede, og Omkostninger deriblant Stevnings Penge 3 Mrk: at erstatte.

Da indstevnte Hans Jonsen Støelen efter 3 ganges Udraab ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham givet Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1790, etc: afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Lector Arentz til Johannes Johannessen paa Tveiten ½ L: før brugt af Johannes Nielsen, til ham og Moder Vilkor 4 td: Korn, aarl: og 2 Kjørs og 4 Smalers Foster, og naar een af dem dør, det halve d: 19 Sept: 1789. M:f: G: 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag paa No: 5 p: 329. Hans Olsen Store Omvigen No: 18 Obl: i alt 230 rd: til Lars Olsen Josnes, d: 18 Oct: 1786 deraf bet: den 2 Dec: 1788 30 rd:

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 4 Feb: 1789 efter Johannes Johannessen Biellands Hustrue i Skde Bogen extraheret.

Rosendals Skiftebr: 13 Apr: 1778 efter Johannes Pedersen Netteland, henseende Gaarden Asch, indført for Stedboen!! Skde No: 4 p: 623.

Biørne Skuds Tings Vidne.

Hans Jensen Leil: paa Næss mødte og anmeldte at han den 27 Maj sidst, havde skudt i Blaae Dalen i Biørnebølle Udmark en voxen Bjørn, hvoraf han formedelst Sommerens Heede maatte sende Huden til Bergen at sælge, men om Rigtigheden fremviiste een af Hr: Kam/m/er Raad Elkiær forseglede Fod, med Hr: Kam/m/er Raadens Attest af 29 Juni 1789, fordrede derefter de sædvanlige Skud Penge 2 rd:

Almuen declarerede sig vidende om dette Bjørne Skud; Thi blev ham af Fogden betalt Skud Penge 2 rd: Herfor betalt i Retten 2 Mrk:

1789: 211

Saug Angivelser

Helvig Saug mødte ikke.

Onerim Saug Ole Jacobsen Onerim angav 1 $\frac{3}{4}$ Huud dobbelte og 11 $\frac{1}{2}$ Hundr: enkelte Bord. Ejeren Gunder Ølversen Onerim angav 7 $\frac{1}{4}$ Hundr: dobbelte 4 Hundrede enkelte Bord.

Store Dahle Saug Ole Olsen Store Dahle Ejers angav 5 Hundre dobbelte og 25 Hundre enkelte Bord.

Børne Midlers Forsegling

Svend Johannessen Øfre Døsseland mødte og anmeldte, at være Formynder for Brithe Lars Datter for een hendes Arv 36 rd: 4 mrk: 5 s: arvet 15 Feb: 1783 efter Brynild Nielsen Skorpen, hvoraf han anviiste 30 rd: som han tilbød, om nogen vilde tage paa Rente, da han ej har kundet faae dem udsat.

Dom/m/eren opbød bem:te 30 rd:, men da ingen dem vilde modtage mod sikker Pant; Saa begjærde Deponenten Pengene forseglede Thi blev bemelte 30 rd: alle i Banco forseglede i Convolut, paategnet og Comparenten tilbageleverte. Herfor betalt 2 Mrk:

Aftags Tings Vidne

Jon Ludvigsen S: E: paa \Lille/ Møklebust mødte for Retten, /: betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: /: og anmeldte at have paa lovlig maade indkaldet Districtets Foged V: og V: Hr: U: W: Koren, til ved dette Ting at høre efterskrevne Vidner Niels Jensen Lille Røsseland S: E: og Ole Johannessen St: Fuusch S: E:, deres Eedelige Vidnesbyrd ang:de den paa hans Gaarde Part Lille Møklebust ved Fjeld skreed skeete Skade, hvorfor han paa 10 Aar har nydt Aftag, hvilke Vidner han til sam/m/e Vidnesbyrd har indstevnet under Lovens Falsmaal, alle til et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse.

V: og Velv: Hr: Fog: Koren saavel som de indstevnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Comparenten og Citanten derefter androg at han efter Affaldz Besigtelsen over \den/ bem:te hands Gaards Brug i Lille Møklebust No: 21 S: S: E: gods i Qvinherrets Skb: af Skyld før

Aftag i Skat 1 Løb 1 Pund Sm: og Ldskyld 1 Løb 9 mrk: S: $\frac{1}{2}$ g:skd: og \udi/ efter Aftag, i Skat 2 Pund Sm: og Ldskyld 2 Pd: 7 14/19 mrk: S: $\frac{1}{2}$ g:skind Fjeldskreed tilføjede betydelige Skade efter Rettens Skjøn/n/ende ved Formelig Forretning og paafølgende Kongl: allernaad: Approbation har \erholdet sin Gaarde Part/ nedsat fra forrige Skyld og aftaget i Skat 2 Pd: Sm: Og Ldskyld 1 Pd: 1 5/19 mrk: S: paa 10 Aar; Men da disse 10 Aar nu ved 1788 Aars Udgang er expireret, og Skaden er saa stor og af den Beskaffenhed efter Situationen, at den aarlig udviider sig alt meere og meere, og ej ved nogen mulig Hjelp eller Bekostning enten kan forekommes eller forbedres, seer Citanten sig højlig nødsaget, allerunderdanigst at ansøge af Hds: K: M:s Naade det nydte Aftag i Skatterne og Landskylden forlænget endnu 10 Aar; til hvilken sin allerunderd: Ansøgning at belægge, han var et lovligt TingsVidne begjærende, og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt at gjøre deres Forklaring hvorledes de ved Skadens Besigtelse i Gaar har befundet sam/m/e, med videre, og i særdeeshed: 1st om Skaden er bleven bedre eller verre siden Aftags Forretningen? 2det Om det har været mueligt for nogen Bonde eller anden formuende Mand at i standsætte og forbedre den? og 3de om de tror eller skjønner at Skaden om faae eller mange Aar kan forbedres af sig selv.

Vidnerne bleve fremkaldte og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, hvorefter bemelte Vidner Niels Jensen Lille Røsseland og Ole Johannessen St: Fuusch fremstod som 1ste og 2det Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede \til 1ste/: At de som nærmeste Naboer tet ved Lille Møklebust \og/ meget nøjer (nøje) kjendte denne Gaard før Fjeld skreedet, og daglig seer den, og for hvilken Skade den nød Aftag approberet for Citantens Brug, baade i Skatte- og Landskylden, veed med fuldkom/m/en Viished \og/ efter i gaar at have taget sam/m/e i nøjeste Øyesyn, at dette Brug siden Affældningen er hverken inden eller uden gjærds, henseende bem:te tilføjede store Skade, bleven bedre i mindste maade men ved nye Skreder paa mange Steder bleven slettere, baade i Udmarken, og paa Bøen. til 2det Nej dette er \og har været/ aldeles umueligt, om en Bonde endog dertil havde Formue, da hvad Bekostning derpaa maatte blive anvendt \blev for største Deel ganske forgjæves og i ...ist/ vilde aldrig betale sit, siden det er overskjult med store Steen, og kan formodes og befrygtes lige Skade fremdeeles Tiid efter anden efter Situationens Beskaffenhed, hvilken ingensted forud kan sees hvor vil treffe, mindre med nogen Kunst, forekommes. til 3de Nej, da den øjensynlig vil blive verre og verre, kan den umelig forbedres af sig selv. Vidnerne blev deres Svar forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne dem videre havde at tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret. /: for 2 Vidner betalt 2 mrk: :/

Citanten begjærde det passerte sluttet, og sig som Tings Vidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

1789: 211b

Pante Bogen til Inddragelse

Knud Monsen Liustvedt Skde til Mons Knudsen p: Liustvedt No: 10 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for 164 Rd: d: 20 Oct: 1789.

Clemen Clemensen Roalstvedt Arv:s Skde til unge Clemen Clemensen Roalstvedt paa Roalstvedt No: 7 2 $\frac{1}{2}$ pd: S: 1 Hd: d: 6 Juni 1789.

Unge Clemen Clemensen Roalstvedt No: 7 Vilkors Contract til h/an/ds Moder Anne Johannes Datter, gl: Clemen Roalstvedts Enke d: 20de Oct: 1789.

Afkalde

ForM: B: f: 156. Giertrud Samsons Datters Mands for 28 rd: 3 mrk: 14 s: efter Skftet 13 Aug: 1774 d: 20de Oct: 1789.

.... Fol: 160. Ole Larsens Formynders for 14 rd: 2 mrk: 3 s: efter Skftet 28de Feb: 1787 dt: 20de Oct: 1789.

.... 160. Ole Clemensen Roalstvedts for 25 rd: 5 mrk: 2 s: efter Skiftet 4de Nov: 1788 dateret 20de Oct: 1789.

Jens Sørensen Biørnebølle No: 24 Obl: til Capt: Joh: Koren Dahl 250 rd: 4 proC:t Rente 1 pr: i Biørnebølle No: 24 og Løsøre, d: 20de Oct: 1788.

Beboelses Contract

Mons Knudsens og Knud Monsens om Liustvedt No: 10 d: 20de Oct: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 166. Johannes Larsen Sunde No: 50 Obl: til Lieut: W: Fr: Dahl 122 rd: 3 mrk: d: 15 Sept: 1784 qvitteret 19de Oct: 1789.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet, og saaledes dette Aars Høste Tinge sluttet.

Extra Rett

Anno 1789 den 13de December Formiddagen, har jeg tilligemed efterskrevne Aatte af Fogden Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte Eedsvorne, upartiske og u[be]slægtede Laug Rettes Mænd Navnligen: 1. Jens Omundsen Tielle. 2. Niels Christophersen Tielle. 3. Jon Larsen Læchnæs. 4. Michel Knudsen Læchnæs. 5. Østen Larsen Mortvedt. 6. Aadne Johannesen Mortvedt. 7. Knud Knudsen Axland og 8. Peder Eliassen Yttrenæss, jndfunden mig sadt og holden een Extra Rett med bemelte Laug Rettes Mænd Paa Gaarden Schaalnæs No: 70 Sundhorlehns Selv Ejer Gods i Schonevigs Skibrede og Sundhorlehns Sorenskriverie, i Anledning af den udi Søen ved Schaalnæs Tangen, omtrent 9 al: fra Land paa Søen flydende og Gaars eftermiddag der fundne Niels Nielsen Hougen Huusmand under Schaalnæs og efter hans Enke Giertrud Jons Datters Anmeldelse, for om bemelte hendes Mands Døds Maade og denne ulykkelige begivenhed, at holde een lovlig Undersøgning til videre Efterretning i henseende til hans Begravelse og Efterladenskab. \Videre/ var nærværende paa Velædle og Velviise Hr: Fogden Korens Vegne Lehnsmanden Peder Christophersen Gielmerviig som begiærede alle de paa Gaarden Schaalnæss værende Folk; thi i den afdødes Huus er ingen uden hands Enke Giertrud Jons Datter og hvilke paa Schaalnæs hvorunder ej ere fleere Huusmænds Pladser og paa hvilken Gaard som kun beboes af en Mand ej ere fleere end Selv Ejer Lambrect Larsen, hands Hustrue og en Tieneste Pige som er alleene de der vides om denne Tildragelse at kunde være noget vidende, maatte som Vidner fremkaldes stædse til Forhør og under Lovens Eed gjøre deres Forklaring om hvad de kand opgive og forklare til Oplysning om forbemelte Tildragelse;

Men for først fremstoed for Retten den afdødes Hustrue \en Enke/ Giertrud Jons Datter, da ej er anden Eftermaals Mand, som androeg at hun ej haver mindste Mistanke, om at bemelte hendes Mand, som ikke har havt Ueenighed med nogen, af nogen anden enten er ombragt, eller tilføjet noget voldsomt, og da han Gaars Eftermiddag imod Tusmørket gik ud af Huuset paa Gaarden, og ud paa Marken, saae Lambrect Larsens Hustrue Brithe Sjurs Datter efter ham, siden han var og havde længe været sygelig, baade paa Sind og Legem, og da hun saae ham staae ved eet Træe som paa Naturens Vegne, gik hun tilbage og bad hans egen Hustrue Comparentinden see efter ham, som og noget efter gik ud, og u(agtet?) søgte ½ Time efter ham, {og} ej fandt ham førend hun kom til Søen, der han laae og flød død udenfor eet lidet glat sleen Bierg omtrent 9 Alen

fra Land, hvorpaa hun gik til Gaarden og fik Folk derfra og fra andre Gaarde, for at hielpe at faae ham paa Land; da han var gandske steen død, forklarede viidere: at han i mange Aar paa sine Tiider, nogle Uger og Maaneder hvert Aar har været sængeliggende, meget syg og mat, tungsindig og Melancholsk og deels ligesom fra sin Forstand, og han besynderlig dette Aar har været meere saaleedes syg og sængeliggende, samt han saavelsom Comparentjnden nyelig en lang Tiid har været anfægtet af een smitsom Sotte Sygdom, Altsaa formener bemelte Enke at hendes Mand da han gik ud af Huuset er gaaet hen som i Sygdoms Vildelse og ey vidst hvor han gik, til han er kommen paa Brinken af bemelte Bierg som er brat noget skiaae og glat, hvor han maae faaet eet stærk Anfald og Mathed af sin Sotte Sygdom, hvoraf faldet og uden at kunde hielpe sig, gledet af skiaae Bierget i Søen, og saaledes mod sin Villie, maae være kommen af Dage. Comparentjnden havde ej viidere at andrage, men fremlagde til Slutning Velædle, Velærværdige og høylærde Sogne Præstens Hr: Abels Attest af Gaars Dato saal:

Hvornæst blev fremkaldet for Retten som Vidner \de/ paa bemelte Gaard Schaalnæs værende Folk, som herom noget kunde være vidende, som efter nøyeste Efterspørgsel ere følgende Nemlig: 1. Lambrect Larsen Schaalnæs. 2de. Hans Hustrue Brithe Sjurs Datter og 3de hans Tieneste Pige Marithe Tollevs Datter; for disse blev Eedens Forklaring af Lov Bogen oplæst med Formaning paa lovbeftet Maade til Sanheds Udsigende; hvorpaa efterat de vare separerede

som første Vidne for Retten fremstoed Lambrect Larsen Schaalnæs som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede om den afdødes Sinds Sygdoms Tilstand og at han ey har Mistanke at den afdøde enten noget Ondt af andre er tilføjet eller at han med Villje skulde ombragt sig selv, ligesom den afdødes Enke, og videre forklarede: at da den afdøde i Gaar var udi Vidnets Huus, syntes han ikke at formerke nogen stor Sinds Vildelse hos ham, men virkelig antastet af Sotte-Sygdommen, ligesom ogsaa da han i 2de Nætter førend denne \ulykkelige/ Tildragelse havde sit Leje hos bemelte Lambrect Schaalnæs. Noget over Middag gik Vidnet til sit Nøst for at hugge Brænde, og da var den afdøde i Vidnets Huus. Vidnet vidste {ey} af intet førend den afdødes Enke, imod Tusmørket kom løbende til Vidnet i Nøstet beklemt og bedrøvet, og fortalte den bedrøvelige Hændelse, da Vidnet tog Baaden ud af Nøstet og roede til den døde som han fant liggende saaledes som den afdødes Enke har forklaret og fik slæbt ham til Land, og var efter alle Forsøg steen død, derpaa han samme Aften ved fleeres Hielp fik ham bragt op paa Landet, Vidnet \som/ blev sin Forklaring forelæst, den han vedblev, declarerede ej at vide meere, \og/ blev derpaa fra Retten dimitteret.

For Retten fremstoed 2det Vidne Brithe Sjurs Datter, Hustrue til næstforrige som aflagde Eed og forklarede: om den afdødes Svagheds Tilstand og at ingen Mistanke havdes, da han ingen Uenighed har havt med nogen at noget Voldsomt, mindre hands Død skulde være ham af andre tilføjet, ligesaa lidet at han med Villje skulde have ombragt sig selv, ligesom første Vidne, og troede han var gaaet i Tungsindighed uden at vide hvor han var, og ved et Anfald af Sotte Sygdommen været falden og gleden af Bierget i Søen, videre forklarede at da bemelte Niels Nielsen Hougen Gaars Eftermiddag imod Tusmørket gik af Vidnets Huus, sagde han at ville gaae ud paa Naturens Vegne, hvorpaa bemelte Brithe Sjurs Datter strax gik efter og befandt ham staaende ved et Træ tæt ved Huuset og derpaa gik ind med noget Brænde, derved Vidnet kom den druknedes efterladte Enke bemelte Giertrud Jons Datter i Møde ved Huuset, og sagde til hende: at hun skulde see efter sin Mand, da Giertrud Jons Datter gik ud, men da hun een Tiid lang ey kom igjen gik Vidnet bemelte Brithe Sjurs Datter ogsaa ud for at søge efter Manden, da bemelte Giertrud Jons Datter kom tilbage sigende: at have seet sin Mand død flydende paa Søen omtrent 9 Alen fra Schaalnæs Tangen, hvorpaa \strax/ Vidnets Mand fik Baad sat ud, arbejdede ham til Land, og \strax/ af Søen optaget samt siden ved

fleeres Hielp fik ham op paa Land, og derpaa i det den afdøde tilhørende Nøst blev indsadt. Forbemelte Vidne Brithe Sjurs Datter vidste ey meere at forklare, og blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, og derpaa fra Retten blev dimitteret.

Som 3die Vidne for

1789: 212b

Retten fremstod Marithe Tollevs Datter tjenende hos Lambrect Larsen Schaalnæss som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede som Andet Vidne Ord til andet, Vidnet som ey havde videre at forklare blev sin Forklaring forelæst den hun vedblev og derpaa fra Retten blev dimitteret.

Retten og Laug Rettet, derefter forføyede sig til Nøstet hvori den nu druknede Niels Nielsen Hougen var bleven opbragt, hvor han blev afklæd og besigtiget, men fandtes paa hans Legeme ikke mindste Saar eller Stød eller Tegn til voldsom Medfart af sig selv eller af andre; Vel fandtes paa det høyre Knæ een blaae flek som af eet Stød, men det formeenes at han i Faldet formedelst Biergets Høyde hvorudfør han fantes liggende kand have faaet ved at støde an paa een Steen. Derpaa forføyede Retten med Laug Rettet og Vidnerne sig til bemelte Stæd Schaalnæs Tangen, hvor Stædet der bemelte druknede var funden død foreviistes, hvor befandtes at være et lavt noget stejlt skraad i Søen affaldende Bierg, af hvilken Situation sluttedes det meget rimeligt at den afdøde som kand være gaaet hen paa Bierget uden Eftertanke, kand der have faaet et Anfald af Sotte Sygdommen, deraf falden og blev liggende i Afmagt og mueligt arbejdet for at redde sig, men i Sygdom og muelig Sandsernes betagelse, saaleedes kand have tumlet sig omkring, at han er falden i Søen og der imod sin Villje omkommen.

Da ingen noget videre ved Forretningen havde at erindre; Saa blev af den gandske Rett saaleedes dømt og

Afsagt

Af den afdødes Enkes Andragende, Præstens Attest og de førte Vidners Forklaring gives ikke mindste Mistanke at den Afdøde Niels Nielsen Hougen af andre \skulde være ombragt eller noget voldsomt tilføjet/ følgelig selv maae være sin Døds Aarsag enten med Villje eller af Vaade {skulde være ombragt eller noget voldsomt tilføjet}; Vel er forklaret at den afdøde har været tildeels Melancholisk og i Sinds Vildelse, men da ej er beviist eller er tilstrækkelig Formodning, at han virkelig har forgrebet sig paa sig selv, hvilket altsaa ej heller bør statueres; Saa er det modsatte som det ligesaavel muelige, at præsumere: og da efter hvad herom er belyst i denne Forretning og efter Stædet hvor han er funden paa, samt da han har været svag af Helbreed og han som i Sinds Vildelse kand have gaaet til det Stæd hvor udenfor han fandtes død og der være ham paakommen et pludselig og voldsom Sotte Sygdoms Anfald; Saa kand han udi denne Forfatning af Vaade være falden ud, og sat af Stand til at hielpe sig selv, og her har maattet imod sin Villje drukne og omkomme; Thi kiendes og dømmes af mig og Meddoms Mænd for Ret og herved afsiges: At forbemelte Niels Nielsen Hougens Liig maae nyde Christelig og sømmelig Begravelse i Kirke eller paa Kirke Gaard, med fuld Ceremonie og Jords Paakastelse af Præsten, hvilket af Enken Giertrud Jons Datter strax maae besørges, og bør hands Arvinger nyde hans efterladte Ejendeele uden nogen Prætension derpaa, paa Hans Mayestæts Casses Vegne til Hoved Lods Forbrydelse, som hvorfor samme herved frifindes.

Og så var året 1789 ferdig.

(1790: 212b)

Anno 1790 Sommer-Ting

den 4de Maji for Schonevig Skibreede, sat og holden paa Tingstedet Schonevig Søn, af Districtets Sorenskriver Cancellie Raad Søren Schiøtz i overværelse af Velædle og Velviise Hr: Foged Koren, Skibredets Lænsmand Peder Christophersen Gjelmervig, samtl: Tingsøgende Almue, og efterskrevne \opnævnte/ 8te Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig:

a: af Sorenskriveren i Eedtagne nye Laug Retted	7. Wier Johannessen Birkestrand	
1. Poul Jversen Øfstebøe	4. Haldor Erichsen MitEbne	b: gl: Laug Rettes Mænd
2. Erich Larsen Tronheim	5. Jonas Heljesen Sættre	8. Anders Olsen Storhoug
3. Gert Henrichsen Lande	6. Niels Christophersen Tielle	

1790: 213

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, nemlig

1. Sportel Reglementet af 11 Junii 1788.
2. Forordning hvorledes SynsMænd fra andre Jurisdictioner skal opnævnes, naar det fornødne Antal ej have i den Jurisdiction hvor Tingen er beliggende der Forretningen holdes. dat:t 12 Feb: 1790.
3. som bestemmer hvorleedes Ejere af Vrag og strandet Gods bør indkaldes. d: 12 Marti 1790.
4. hvorlænge Pantehaveren bør nyde Fortrins Ret i Pantet for betroede Renter. dateret 12 Marti 1790.
5. om Straf for de Betjente i Norge som efterlader, i følge Sportel Reglementet, at tegne paa Forretninger hvad de for samme haver ladet sig betale. dt: 12 Marti 1790.
6. at naar MedArvinger eller Creditorer, ved Skifte gives Udlæg i Jordegods, som som!! bliver i den efterlevede Egtfælles eller Aasædes berettigede Arvings Besiddelse, har denne ikke fornøden, naar han udløser dem, af disse at tage nyt Skjøde, men blot Qvittering. dat:t 19 Marti 1790.
7. Placat: At Skifte Retterne i Opbud og Fallit \og/ Stervboer, ikke bør antage de Fordringer som anmeldes, efter at Proclamations Varsels Tiiden er udløben. d: 26 Marti 1790.
8. Den i anledning af Qvæg-Sygen, i K:havn anordnede Commisions Bekjendtgjørelse af 13 Marti 1790, for Landsmanden og andre som ejer Heste, Qvæg, Faar, etc: i Norge.
9. Danske Cancellies Skrivelse af 13 Feb: 1790 om Decimationens reciproqve Ophævelse imellem Hans Maj:ts Stater og de Landgrevelig Hessen Casselske Lande.
10. Stiftets Skrivelse af 12 Marti 1790 hvorved efterlyses Morderen Anders Larsen Øfskind, af sin Arrest i Tronhiem undvig.
11. af 16de ditto hvorved efterlyses Tyv Christen Jonsen Birkeland fra Nedenæs, der af Arresten undviigt.
12. af 3 April 1790 hvorved bekjendtgjøres af Bergens Avis, Indkaldelse at indkomme til Commissariats Commissionen i Christiania, med Fordringer i anledning af

Felttoget i Sverrig inden 3 Maaneder, af hvem som noget haver at fordre, eller venter godtgjort.

See videre f: 215a. Etne og Strandvig f: 232a.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. \og Ob:Form: Protocollen/ er tilført.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 462. Samson Johannessen Lechnæs No: 77 Obl: til Mad:m Hundt paa 98 rd: d: 10 Marti 1789 qvitteret af Creditrice 10 Apr: 1790.

Til Afdrag \NB:/ af No: 5 pag: 309. Børre Engelsen Sio No: 4 H: C: gds: Obl: til Peder Jensen Lande i alt 300 rd:, d: 10 Sept: 1786 betalt 19 April 1790 50 rd:

Pante Bogen til Inddragelse

Christian Lerke Dahls Skde til Sorenskriver Hesselberg paa Proprietair Gods i Millie 1 pd: 1 ½ mrk: Sm: dt: 28 Feb: 1766.

Samson Johannessen Lejthe Obl: til Mad:m Tornebye paa 400 rd: 1 pr: i Lechnæs No: 77 1 ½ Løb ½ Hd: 4 proC:t Rente, d: 12 April 1790.

Hr: Pastor Abel i Schonevig Obl: til Madame Stub paa 438 rd:, 4 proC:to Rente, 1 pr: i endeel specificeret Løsøhre med videre, og alt hvad ejer og ejende vorder d: 8de April 1790.

Skftebr: 11 Juni 1789 efter Aslach Olsen Schaalnæss.	Udlæggene
.... 12 dto: efter Østen Johannessen Rullestads Hustr:	i
.... 15 dto: efter Wier Johannessen Birkestrands Hustr:	Skiøde
.... 16 ditto efter Johannes Sandvig ejende i Ejlvrigs Saug.	Bogen
.... 24 dto: efter Lars Steensen NordEbne.	extraheret
.... 10 Feb: 1790 efter Niels Jonsen Sioe.	
.... 12 Marti 1790 efter Tørres Tørressen Holmedal.	

Mundering afbrendt Tings Vidne

Velædle og Velbyrdige Hr: Lieutn: v: Voigt som commanderer det Schonevigske Infanteris National Compagnie, fremsendte skriftl: P: M: (Promemoria) til Retten af 3 April 1790, med indlagde Specification af sam/m/e dato, begge saal: alt ang:de en Mundering for Soldat Jon Poulsen, afbrændt ved den Lægds manden Knud Larsen Axland overgangne Ildebrand den 28 Sept: 1789; Saa mødte og Sergeant Siur Halvorsen Rafdal, samt Soldat Jon Poulsen, og Lægdsmand Knud Larsen Axland med Lægds Brødre Rasmus Hansen Molnæs og Østen Larsen Mortvedt. Det i Rettelagte blev oplæst tilligemed Eedens forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende.

Sergeant Rafdal fremstillede Soldat Jon Poulsen med begjæring han at forklare naar og hvad Munderings Sorter han havde levert til Lægdsmanden hvorom hand var begjærende Lægdsmandens Forklaring, og videre desang:de LægdsBrødrenes Eedelige Vid-

1790: 213b

nesbyrd.

Soldat Jon Poulsen fremstod og forklarede, at alle de efter Specificationen oplæste Munderings Støkker, undtagen den eene Skjorte som han havde opslidt ved Commando Aaret før paa Galejerne, havde hand strax efter Som/m/er Exercitzen afvigte Som/m/er 1789, noget efter St: Hans Dag, levert til sin Lægdsmand Knud Larsen Axland, og siden ej seet den!! (Munderings Kjolen)), men hørt den er opbrendt som meldt. Lægdsmand Knud Larsen Axland erklærede at have sam/m/e Tiid imodtaget de af Soldaten efter oplæst Liste, ommeldte

Munderings Sorter, og havde dem nedlagt og forvaret i en laaset Kiste som stod i Sænge boen, men beklagede, at Midnat imellem 28 og 29 Sept: f: A:, opkom Vaade Jld hos ham som begyndte i hans Jldhuus, men veed ej hvorleedes, da han Aftenen seent havde efterseet der, og fandt alting slukket, hvilken Jldbrand opkom, da alle Folk sov, og ingen fleere Mænd boer paa Gaarden, da sam/m/e formedelst da værende Storm, greeb saa hastig om sig og bespændte alle Huusene, saa de paa en Time laae i Aske, at desaarsag, slet intet var muelig at faae reddet, uden af Staburet lidet Mad, men af alle de andre Huuse fik slet intet ud, eller kunde faae deraf, formedelst de saa hastig blev opfyldt af Jld og sat i Lys Lue, at det var umueligt; og blev da med alle Gaardens Huuse med hvad deri var, ogsaa opbrændt Sænge boen med alt hvad deri var, hvoraf ej heller kunde reddes det mindste, og følgerlig ogsaa opbrændt, Kisten med Munderingen og alt det Specificerede der tilhørende.

Som Vidner fremstod Rasmus Hansen Molnæs og Østen Larsen Mortvedt, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven

og forklarede Rasmus Hansen Molnæs som første Vidne: At omforklarede Nat opkom bemeldte Jldbrand hos Lægdsmand Knud Larsen Axland, som Vidnet saae, der vel laae, men ej sov, hvorpaa det løb til at redde, da hvor hastig end Vidnet kom, var \Sænge boen og/ alle Huuse opbrændt, da han kom, og intet deraf hvad der i var, var reddet, uden lidt Mad i en tønde og noget Brød, men alle Kister og alt var brændt op, hvoriblandt saa nogle faae Pjalter forbrændt af den opbrændte Munderings Kjole: Jlden bespændte i Stormen alle Huusene saa hastig, at det var umuelig at faae noget reddet der ud af. Vidnet veed ej hvor Munderingen var forvaret eller havde seet den, som det ej vedkom ham, og han sjelden kom der. Da ingen Vidnet videre havde at tilspørge, og dets Forklaring blev oplæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere; Saa blev det dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Østen Larsen Mortvedt, og forklarede Ord til andet som første Vidne, med Forskjæl, at vidste intet af Jlden, førend han af 1ste Vidne blev budskikket og opvækket, bemeldte Tiid ved Midnat. Dimitteret som forrige.

Sergeant Rafdal begjærde Almuen tilspurgt, hvad de herom var vidende? Almuen svarede: At det var fuldkom/m/en bekjendt, at Knud Larsen Axland ovenmeldte Tiid og i anførte Omstændigheder, mistede i en ulykkelig Jldbrand, alle sine Gaards Huuse og hvad deri var, saa intet kunde reddes, havde og hørt at bemeldte Soldats Mundering der blev opbrændt.

Sergeant Rafdal begjærde det passeerte sluttet, og som Tings Vidne Hr: Lieut: v: Voigt beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Opsat Sag fra fol: 183a. Niels Tielflaat contra Johannes Løvigen.

Begge Parter mødte og declarerede Sagen forliigt, paa begge Sider, og ophævet og sluttet som frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 5te Maj 1790 continuerede dette Ting.

Brand Skade Tings Vidne.

Knud Larsen Lejlænding paa Gaarden Axland No: 83 Sundhorl: S: E: Gds:, Schonevigs Præsteboels Gods beneficeret, og i Schonevigs Hoved Sogn \og Skibrede/ beliggende, fremstod og væmodelig beklagede, at Natten til den 29de Sept: forrige Aar, opkom i Comparentens som eeneste Mand paa Gaarden boende, hands Jldhuus, hvor Dagen før var tørret Korn, men om Aftenen nøye efterseet og udslukket Jlden, og siden atter før de lagde sig, af Comparenten efterseet, og fandt i alt slukket, en Jldbrand, som han ingen Aarsag veed til, eller kand begribe sammes Oprindelse, og hvilken de først blev vaer, Midnats Tiide, da alle Folk paa Gaarden laae i deres første Søvn, da Comparenten først vaagnede af Ildens

Suusen, og da han sprang op, kom ud, og fik de andre Folk opvækket, var det en Storm og stærk Vind af SydOst, og Stuen og Jldhuuset samt Sængeboen, var overalt bespændt af Jlden, og det saa stærk, at det var umueligt, at komme derind og faae det mindste reddet af hvad deri var, mindre at faae enten disse eller de andre Gaardens Huuse, Lade, Flor, Smal Huuse og 2 Staburer, som \vare/ alle Gaardens Huuse, bjergede, da de blev alle saa hastig, og formedelst Stormen antændt og bespændt

1790: 214

af Ilden, sær de stode tet sammen, saa de alle paa en Thue var nedbrændt, falden og lagt i Aske, desaarsag Comparenten og Huusfolk slet intet fik bierget af Jlden, hverken Huuse eller det mindste af hvad deri var, enten Kister, Klæder, Huusgeraad, \Korn, Høe/ eller andet, viidere end lidet Mad af det eene Stabur; saa meget som for 3 á 4 Uger, saa de endog vare meest nøgne: Overalt blev intet fra Ilden levnet, af alt hvad Comparenten, Hustrue og Folk ejede, uden Creaturene som ej vare i Huus, men paa Marken. Alt Kornet og Høstet!! (Høet) var indhøstet og i Laden, og blev ligeledes alt opbrændt. Og da Comparenten for sin paaboende Gaard Axland No: 83 Sundhorlehns S: E: gds: af Skatteskyld 4 Pund Smør, formedelst denne ulykkelige Hændelse agter allerunderdanigst at søge nogle Aars Skattefrihed og Befrielse for alle Udgifter; saa var han om denne Skade et formelig Tings Vidne begjærende, til sin allerunderdanigst Ansøgning dermed at belægge.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Vidnesbyrd om ovenmeldte sig saaledes, eller hvorledes [anderledes] i Sandhed forholder, og deres Skjønnende, om hvad Part af Gaardens Huuse denne Skade kan ansees for? Samtlige Laug Rettet og Almuen svarede: at det var dem alle fuldkom/m/en bekjendt, det andragne sig saaledes i Sandhed at forholde som tilført er, i alle maader, samt at da alle Gaardens Huuse \og Bygninger/ som alle vare i god Stand, ere opbrændte, aldeeles i Grund, med alt hvad deri var, saa bliver Skaden ikke anderledes at ansee, end heel og total, gandske Jorde og Gaarde brugets Huuse.

Knud Larsen Axland begjærde det passerede sluttet, og sig som Tings Vidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Afdrag af No: 5 p: 268. Lars Larsen Echemoe No: 41 Obl: i alt 350 rd: til Ole Pedersen og Tørres Pedersen Rullestad, d: 1 Maj 1786 betalt til Afdrag til hver 100 rd: i alt 200 rd: den 29 April 1790.

No: 5 p: 209. Morten Rosendal Obl: til Alert Harries paa 99 rd: d: 12 Sept: 1785, qvitt:t 26 Nov: 1789.

No: 5 p: 41. Anders Axelsen Fielland No: 11 H: C: gds: Obl: til Lieut: W: F: Dahl paa 96 rd: dat: 16 Sept: 1783, af Creditor qvitteret 4 Maj 1790.

No: 5 p: 461. Axel Andersen Fielland No: 11 H: C: gds: Obl: til Abraham Hvidevold p: 94 rd: dat: 30 April 1789 qvitteret af Creditor 4 Maj 1790.

No: 5 p: 271. Niels Thorsen Fatland No: 35 H: C: gds: Obligation til Peder Larsen Hetleflaat paa 170 rd:, d: 2 Maj 1786, qvitteret af Creditor som er død hans Fader og eeneste Arving den 4 Maj 1790.

No: 5 p: 396. Tollev Torkelsen Jndre Næss No: 65 Obl: til Krigs Commissair Dahl 300 rd:, d: 2 Apr: 1788, af Creditor qvitteret den 17 April 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Cancellie Raad Schiøtz paa Millie til Pastor Hr: Abel paa Oppeim øde, før brugt af Hr: Stub ½ Løb Smør d: 17 Dec: 1789. Manufactur Huset 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse
Afkalde

Jon Nielsen Sioes Moders for 10 rd: 2 mrk: 4 s: efter Skftet 11 Feb: 1790 d: 12 Feb: 1790.
ForM: B: fol: 156, 159. Marthe Hans Dt:s Mands for 6 rd: 12 s: efter Skftet 16 Sept: 1776
og 10 rd: 5 mrk: 9 s: Hg: (Hjemmegifte) 5 rd: efter Skftet 12 Feb: 1783, d: 4 Maj 1790.
.... fol: 167, 175, 176. Waljer Lars Dt: Lundes Mands for 6 rd: 3 mrk: 15 s: efter
Skftet 26 Janv: 1784 H:gifte 30 rd: og Arv 40 rd: 5 mrk: 9 s: efter Skftet 4 Juni 1773, samt
28 rd: 5 mrk: 6 s: efter Skftet 10 Juli 1776 d: 17 Dec: 1789.
.... 170. Johannes Wiersens Fomynders for 18 rd: 5 mrk: 6 s: efter Skftet 15
Juni 1789 dat: 17 Dec: 1789.
.... Lars Wiersens Formynders for 18 rd: 5 mrk: 6 s: efter Skftet d: d: d: 4
Maj 1790.
.... Johannes Johanness:s Formynders for 10 rd: 3 ½ s: efter Skftet 16 Juni
1789 d: 4 Maj 1790.
.... Østen Johannessens Formynders for 10 rd: 3 ½ s: Skftet d: d: d: 4
Maj 1790.
.... Lisbeth Ols Dt:s Formynders for 13 rd: 2 mrk: 7 s: efter Skftet 11 Marti
1790 dateret 4 Maj 1790.
(Andre dokument)
Gudmund Larsen Nedre Sandvig Obl: til Lars Gudmundsen Nedr: Sandvigs Enke p: 120 rd:
4 pr:C: Rente 1 pr: i Nedre Sandvig No: 89 1 Løb 1 Hd: d: 16 Nov: 1789.

Bygsel Sedler med Revers publiceret

Præste Enke Mad: Stubs paa ¾ Løb ½ Hd: i Enkeg/aar/den Storhaug og Bruntvedt No: 12
og 13, Aarlig Afgift 5 rd:, til Heine Anfinen, før brugt af sam/m/e Lejlænding i øvrigt
clausuleret efter Rescr: d: 27 Apr: 1790. M:f: H: 1 mrk:
.... Ditto til Mikkell Andersen paa den anden Leje Part og Ldskyld i sam/m/e Gaard Aarl: 5
rd: efter Rescr:, til Mikkell And:, før brugt af sam/m/e Leil: d: 27 April 1790. Manuf: H: 1
mrk:

1790: 214b

Nye Sag

Willum Larsen Weelen sig der opholdende, mødte /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To
Rd: Fiire skl: :/ og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet
indkalde Mikkell Knudsen S: E: paa Lechnæs, for paa Citanten forøvet Haargreeb og Riven
med Næglerne i Ansigtet, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til
Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Torger Nielsen Wiigen Husm/an/d
under Lejthe, og Torkel Olsen Husm/an/d under Jndre Tungesvig.

Stevne Vidnerne Jon Larsen Lechnæs og Lars Larsen Skaffer afhjemlede under Lovens Eed
med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv,
undtagen Vidnet Torger Nielsen Wiigen, men han møder.

Indstevnte Mikkell Knudsen Lechnæs blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede de indstevnte Vidner paaraabt, og tillige med nu fremstillende ustevnte
Vidner Guri Johannes Dt: Lejthe og Anne Johannes Datter Lejthe, begge hos Faderen
Johannes Samsonsens Lejthe, taget i Forhør at gjøre deres Forklaring.

Vidnerne blev paaraabt som alle mødte undtagen Torkel Olsen Indre Tungesvig, og blev de mødende forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Torger Nielsen Wiigen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent 8 Dage før sidste Juul, i et Begravelses Selskab paa Lechnæs hos en ustevnt Mand, var begge Parter der, siddende ved Bordet, og Vidnet og mange flere sad deels ved Bordet, deels gik paa Gulvet \og Vidnet gik ud og ind/ da i det Vidnet havde staaet der en Stund, hvor de andre Vidner og vare, tog Mikkell Knudsen Lechnæs i Vreede, uden nogen given mindste Aarsag af Citanten, efter Citanten skraaes over Bordet, men naaede ham ikke fordi Indstevntes Hustrue, holdt hendes Mand tilbage \og videre saae ej Vidnet/. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som alt vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: Vidnet ej videre havde at tilspørge, blev han med Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Guri Johannes Dt: Lejthe som aflagde Eed ligeledes og forklarede: At den Tiid som 1ste Vidne har forklaret var Vidnet og tilstæde, og stod paa Gulvet, da uden nogen mindste Aarsag af Citanten Mikkell Knudsen Lechnæs rakde sig over Bordet, og i Vreede tog Willum Larsen i Haaret, og rykkede ham, men viidere saae ej Vidnet. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Fremstod 3die Vidne Anne Johannes Datter Lejthe som aflagde Eed og forklarede Ord til andet som 2det Vidne. Dimitteret som de forrige.

/: For de 3 Vidner betalt 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: Aatte skl: :/

Da Mikkell Knudsen Lechnæs ikke mødte, ej heller Vidnet Torkel Olsen Indre Tungesvig; Saa blev den første givet Rettens Laugdag og den sidste forelagt under Falsmaals Straf, at møde her for Retten Høste Tinget 1790 første Dag sam/m/e holdes, den første at svare til Sagen og den sidste sit Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, hvilken Forelæggelse og Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven, samt lovlig lade forkynde, og til Tægte Dag for Retten afhjemle. /: Betalt Udsættelse 12 skl: skr: Tolv Skl:, og Forelæggelse 1 mrk: 8 s: skr: En Mrk: Otte Skl: :/ Sagen til den Tiid beroer.

Beroer til Høste Tinget 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Peder Olsen Teigland paa uskatlagt Plads Sandvigen til Tiæran Olsen Aarl: 3 rd: og 3 Dages Arbeide d: 22 Feb: 1790. til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Knud Tarraldsens Enkes Skde til Gunder Larsen paa Aaseim No: 71 1 Løb 1 Hd: med Ov: (Over) Bygsel til 1 ½ L: S:, ½ Hd:, for 500 rd:, d: 8 Janv: 1790.

Gunder Larsen Aaseim Vilvors Contract til Knud Tarraldsens Enke, dateret 8 Janv: 1790.

Hr: Abels Obl: til Hr: Ole Andreas Bosse 98 rd: 4 pr:C:t Rente, 1 pr: i Løsøre d: 3 Dec: 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 6 Maj 1790 continuerede dette Ting.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Pastor Abels til Johannes Larsen Sundes Enke Herborg Peders D: paa uskatlagt Plads under Schon: Præstegrd:, før brugt af Hans Eliassen Aarl: Afgift 1 rd: 3 mrk: d: 5 Maj 1790. Manufactur Huset 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Axel Andersen Obl: til Lieut: W: Dahl 150 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Fielland No: 11 H: C: gds: ½ L: ½ Hd: d: 5 Maj 1790.

1790: 215

Anders Axelsens Obl: til Hr: Lieutn: W: Dahl 74 rd:, 3 ½ pr:C: Rente, 1 pr: i Fielland No: 11 H: C: gds: d: 5 Maj 1790.

Niels Thorsen Fatlands Obl: til Lars Pedersen Hetleflaat p: 180 rd:, 4 pr:Ct: Rente, 1 pr: i Fatland No: 35 H: C: gds:, efter Aftag 2 pd: 15 mrk: Sm:, d: 5 Maj 1790.

Lars Larsen den yngre Skde til Halsteen Larsen, af Eechemoe \No: 41/ det halve 2 pd: 3 mrk: Sm:, for 220 rd: dat: 5 Maj 1790.

Halsten Larsen Obl: til Aschout Olsen Handeland 198 rd:, 4 pr:Ct: Rente, 1 pr: i Echemoe No: 41 2 pd: 3 mrk: Sm: d: 5 Maj 1790.

Gunder Larsen Obl: til Knud Tarralsen Aaseims Enke 200 rd: og til Lars Tarraldsen Tvedt 200 rd:, i alt 400 rd:, 4 p:C: Rente, 1 pr: i Aaseim No: 71 1 L: 1 Hd:, med Over Bygsel til mere dat: 5 Maj 1790.

Fogdens \Regnskabs/ Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Halvor Tørressen Waldre og Lars Larsen Næss, og befunden af Summa til 1789 Aars Udgang 247 rd: 3 mrk: 15 s:, og af 1790 Aars halve Skat 529 rd: 5 mrk: 2 s: i alt 777 rd: 3 mrk: 1 s:

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget ophævet.

Etne Skibredes Sommer Ting den 8 Maj 1790 sat og holden paa Gjærde Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Koren, Skibreedets Lensmand Henrich Ottessen Schjeldal, samtlig tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug-Rettes Mænd, navnlig:

Alle Nye Laug Rettens Mænd nu af Dom/m/eren i Eedtagen:

1. Ole Rasmussen Støele 4. Morten Gundersen Tesdal 7. Anders Pedersen Østrem
2. Asbjørn Bergesen Udstoen 5. Gudmund Torkelsen Højland (Hejland) 8. Sveinung Gundersen Tesdal
3. Ole Olsen Jndre Fosse 6. Jacob Johnsen Kaldem

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 213a. og No: 13. Stiftets Lysing 24 Oct: 1789 efter 3 fra X:ania Tugthuus undvigte. Videre fol: 232a.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og i Ober Formynder Protocollen er tilført.

Nye Sag

Procurator Kahrs paa Halvor Rasmussen Schieldal og Kone Borgilla Jons Datter deres Vegne mødte og producerede skriftl: Stevnemaal af 19 Februari dette Aar, udi lovforkyndet Stand mod den beskikkede Lænsmand for Etne Skibrede Henrich Ottesen Schieldal der fuldkom/m/en vil lægge for Dagen den nedrige høist ulovlige og voldsomme Omgangsmaade

som indstevnte Lænsmand Henrich Ottessen Schieldal har brugt for at tillokke og tilvende sig Citantens Datter Anne Osmunds Datter, et umyndigt Barn paa en 12 á 13 aar gl:, der har ved Skiftet efter sin afdøde Fader ei alleene er Odels Prætendent til Citantens paaboende gaard, men tillige er tilfalden een anseelig Arvepart, blot i den Tanke, at kunde med Tiden søge sammenflicket et Ægteskab med hans Søn, hvilken Omgangsmåade ej aleene røber Lænsmandens slette Tænkemaade, men tillige at han negligerer de Pligter der tilkom/m/er enhver retskaffen Værge eller Formynder, kun til liden Ære for ham selv og hans Adhærentere. Det agter Citanten ved sine indstevnte Vidner at beviisliggjøre, hvorfor han nu begjærede de mødende paaraabt og examineret efter de nu fremlagde Qvæstioner af 6 Marti dette Aar, tilligemed en indtagen skriftl: Beskikkelse af 8de Oct: f: Aar, hvis Forkyndelses Vidner fuldkom/m/en vil beviise at Lænsmand Henrich Ottessen Schieldal tvertimod Lovens bydende i 3 B: 19 C: 8 a:, at han efter Forældrenes Forlangende har vegret sig for at udlevere det umyndige Barn Anne Osmunds Datter. Stevningen blev oplæst og lyder saaledes.

Stevne Vidnerne Ole Rasmussen Støele og Siur Olsen Østreim afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, samme lovlig at have forkyndt for alle deri benævnte, og talt ved enhver selv undtagen Lars Ovestad og Jon Olsen Grønstad, men de møder, ej heller talte med Kari Jons Datter eller Erich og Henrich Henrichsønner, men henseende den forkyndte Stevningen i deres Fraværelse, for deres Hosbonde Lænsmand Schieldal/s/ {og hans} Hustrue, ligeledes henseende Lænsmanden selv, ej talt ved ham, men forkyndt Stevningen i hans Fraværelse for h/an/ds Hustrue.

Lænsmand Henrich Ottessen Schieldal møder /: og betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: Aatte skl: :/ samt forbeholder sig alt lovligt.

/: Citanten betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/

Qvæstionerne blev oplæst og lyder saal:

1790: 215b

Den i Rettelagte Beskikkelse blev oplæst og lyder saaledes:

Vidnerne bleve fremkaldte, hvoraf mødte Peder Larsen Sæbøe, Synneve Erichs Datt: Tesdal, Siri Hans Datter Schieldal, Samuel Jonsen Rame, Kari Jons Datter Schieldal, Hans Siursen Grønstad, Jon Olsen Grønstad, Lars Christophersen Ovestad, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Peder Larsen Sæbøe som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven. Lænsmand Henrich Ottessen Schieldal protesterede imod Vidnesbyrds Aflæg af dette Vidne, da Comparenten har stevnet til Sags Anlæg imod ham til dette Ting for Beskyldninger udsagt afvigte Som/m/er, ang:de den umyndige, Comparentens Myndtling Anne Osmunds Datter, hende til Æres Forklejnelse, hvorfor han ej efter Comparentens Formeening til Vidnesbyrd bør admitteres. Herom paastod Eragtning. Proc: Kahrs {protesterede imod} \benægtede/ dette ubeviislige Sladder, Lensmanden har ladet tilføre, og paastod Vidnet afhørt. /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :/ Retten eragtede: Det tillades Vidnet at aflægge sit Vidnesbyrd, men kom/m/er an paa, om sam/m/e ved Dom bliver at reflectere eller ikke, i fald noget imod ham maatte fremkomme som kunne synes at svække hands Vidnesbyrds Gyldighed. Vidnet blev tilspurgt efter de fremlagte Qvæstioner og svarede til 1ste Nej, tjener ¼ Miil derfra, men har tjent Cit: i 2de Aar, og kom af Tjenesten nu for et Aar siden 25 Martii, i den Tiid han tjente der, var Barnet Anne Osmunds Dt: hjem/m/e hos sin Moder og SteFader. 2det Ja, og tænker hun er omtrent 12 Aar. 3de Har hørt, at sidste Høst kom Anne Osmunds Dt: til Lensmanden, kan ej vide, om lokket eller taget, men hørt hun var taget om Natten fra sin Moders Huus, kan ej sige ved hvem. 4de Vidnet har hørt af andre, men ej af Cit:en, at de have vært bekymret over deres Datter var hos Lænsmanden; men om h/an/d

har taget hende mod deres Vidende og Villie, eller de derover bekymret veed han ikke. 5te Saalænge Vidnet var der i Tjeniste, var Forældrene imod Barnet gandske skikkelige, og kunne ikke være anderledes, i alle de omspurgte Poster. Vidnet blev sit Svar forelæst som det vedblev, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Synneve Erichs Datter Tesdal \Hustrue til Halvor Jonsen Tesdal/ som aflagde Eed og svarede, til 1ste som 1ste Vidne med Forskjæl at tjente \der/ et Aar, og kom derfra nu Vaar 2 aar. 2det som 1ste Vidne. 3de som 1ste Vidne. 4de Vidnet har hørt af Forældrene, at de var bekymret over, at deres Barn Anne Osm: Dt: var taget fra dem, og var hos Lensmanden, og over at de havde taget Barnet, som de sagde var Lensmanden der havde taget det. 5te som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Siri Hans Dt: Hustrue til Baar Ingebretsen Eecheland som aflagde Eed og forklarede samt svarede, til 1ste Vaaren 1789 flyttede Vidnet til Echeland ¼ Miil derfra, til den Tiid boede Vidnet paa Schieldal, og var Naboe til Cit:en \men ej ...t dem/. 2det Ja, og er gl: 13 Aar denne Tiid omtrent. 3de Har hørt at Anne Ols Dt: er hos Lensm/an/den, men ej har seet hende \der/, har hørt hun kom der sidste Høst, veed ej hvorledes, men har hørt hun kom der om Natten, har ej hørt ved hvem, eller hvorfra, eller om hun er lokket eller taget, Alleene har hørt af Rygte, at Lensmanden har lokket hende til sig. 3b. Tilspurgt, om Anne Osmunds Dt: er endnu hos Lensmanden? Rs: Veed det ikke. Lensmanden selv svarede ja hun er hos ham. 4de Ja har hørt det af Forældrene, at de var bekymret \og græd(?)/ for at deres Barn var hos Lensmanden, men har ej sagt om Maaden hun var kommen der. 5te som 1ste Vidne hvad Vidnet veed, men Vidnet kom sjelden der i Huuset. Contra Parten begjærde Vidnet tilspurgt /: betalt 8 skr: Aatte Skl: :/ om da der, blev holdt Skifte efter dette Barns Fader, og en Søster, om da Moderen var saa raisonnabel imod dette Barn, som Vidnet imod sit Barn, da Vidnet havde Skftet? Proc: Kahrs protesterede imod Svar paa denne qvæstion som udenfor Stevningen. Lænsmanden paastod Svar. /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :/ Retten eragtede: Der kan ej tillades Svar paa denne qvæstion som ej stevnet for. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne \nu mødt/ Baar Ingebretsen Schieldal \Selv Ejer/ som blev forelæst Eedens Forklaring, aflagde Eed og svarede, til 1ste som 3de Vidne. til 2de som 3de Vidne. til 3de Saae ej da Anne Osmunds Dt: kom til Lænsmanden, men har seet hende der, og har hørt, hun kom der om Natten sidste Høst, kand ej sige at have hørt hun enten er lokket eller taget. til 4de Forældrene har bekymret

1790: 216

sig for, at barnet var kom/m/en til Lensmanden fra Grønstad, hvor hun og fleere havde været og skaaret Korn, og at Lensmanden havde taget hende, imod deres Vidende og Villie. til 5te som nestforrige Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod 5te Vidne Samuel Jonsen \S: E: p: Rame som aflagde Eed {og forklarede til} Citanten reserverede fleere end de nu i sine skriftlige Qvæstioner fremsatte 5 Spørsmåle, naar Vidnets Svar først paa disse var indhæntet. Vidnet svarede til 1ste, Boer nær ved Schieldal, men har ej vært i deres Tjenste. 2det Ja, og gl: 12 eller 13 Aar. til 3de Har ej seet, men hørt \sige/ at Anne Osmunds Dt: afvigte Høst Natte Tiider, fra Grønstad hvor hun med fleere var og skar Korn, kom til Lænsmanden, Forældrene har sagt hun blev taget. 4de som 3de Vidne med Forskjæl at Forældrene har sagt at Lænsmanden havde taget deres Barn, imod deres Vidende og Villie. til 5te Vidnet har ej ofte kommet i Barnets Forældres Huus, men naar han har vært der, har Forældrene været imod Barnet skikkelig, som andre gode Forældre, i alle omspurgte Poster. Viidere 6te Blev Vidnet hæntet af Henrich Schieldal Morgenen efter han havde tiltaget sig Barnet Anne Osmunds Datter, og fortalgt af Henrich

Schioldal, at han havde taget til sig Anne Osmunds Datter? Rs: Ja, en Morgen ved sam/m/e Tiid afvigte Høst, blev Vidnet hentet til Henrich Schioldal, da han sagde at Anne Osmunds Datter var hos ham, erindrer ej enten han sagde, han havde hentet hende, eller hun var kommen til ham. 7de Har Vidnet efter Henrich Schioldals Forlangende været udsendt til Citanterne for at forlange dette Pige Barn Anne Osmunds Datter til ægte for Henrich Schioldals Søn, da hvad Tiid saadant er fuldbyrdet, og hvad Svar Forældrene gav? Rd: Ja for et Aar nu i Marti siden, var Vidnet sendt, til Barnets Moder som er Søster til Vidnet, fra Henrich Schioldal, at spørge, om det kunne lade sig saa, at Henrich Schioldals Søn kan faae hendes Datter denne Anne Osmunds Datter til Ægte, og var Spørsmaalet efter Vidnets Meening at forstaae, at begjære Datteren til Ægte. 8de Om Henr: Schioldal yttrede for Vidnet Lyst til at hans Søn kunde faae denne Anne Osmunds Datter til Ægte? Rs: Vidnet syntes saa, og erindrer nu først hvad Svar Forældrene gav: neml: Moderen svarede hun havde ej tænkt stort paa dette. 9de Da Vidnet den omspurgte Morgen efter at Henrich Schioldal havde taget til sig Anne Osmunds Datter, holdt Henr: Schioldal da Barnet under Laas og Lukke, og fornåm Vidnet den Tiid at Anne Osmunds Datter sørgde og græd og vilde hjem igjen til sine Forældre? Rs: Barnet var i Sænge buen, og der var Laas for, veed ej om den kan lukkes op indvendig, veed ej om Nøglen da var af, Vidnet saae da Anne Osmunds Dt., som hverken sørgde eller græd, eller talte om at vilde hjem. Proc: Kahrs formærkede, at han ej kunde faae den reene Sandhed fuldkommen oplyst af dette Vidne, men maatte frafalde fleere qvæstioner til sam/m/e. Lensm/an/d Schioldal som Anne Osmunds Datters Formynder og som hendes Fasters Mand fød Værg, begjærde Vidnet tilspurgt. /: betalt 8 skr: Aatte Skl: / om Lensm/an/den ikke har sagt, naar andre har begjært, hende, at hun burde bie, til hun selv kunde raade sig? Proc: Kahrs protesterede imod denne Qvæstions Antagelse som udenfor Hoved Stevningen, Beskjæmmelse for et barn i en Alder af 12 Aar, hvilket intet uden Taabelighed fra hendes Formynders Side har kundet frembringe. Henrich Schioldal paastod Svar. Proc: Kahrs vedblev sin Protest, som han haabede at Retten indvilligede, da Lensm/an/den ved denne Contra Qvæstion hellere søger at beskjæmme Myndtlingen end at Def(en?)dere hende som for nærværende Tiid er uden Forsvar og ingen paa hendes Vegne indkaldet til at anhøre Vidner om hendes Opførsel. /: For Eragtning betalt 12 skr: Tolv Skl: / Retten fandt denne Qvæstion i saa nøje Connexion med Cit:s lige qvæstion, at ikke der om kunde nægte Vidnet at svare, men fremsatte Spørsmaalet med saadan Forandring, at derved ikke lægge Vidnet Ord i Munden, hvortil svarede: At har hørt naar andre har begjært hedne!! (hende) at Lensm/an/den har sagt, at naar hun kom til Aar og Alder, kunde hun tage hvem hun vilde. Dimitteret.

Som Natten paafaldt beroer Sagen til førstkom/m/ende Mandag, da Morgen er Søndag. /: bet: for 5 Vidner 3 mrk: 8 s: skr: Tre Mrk: Aatte skl: /

1790: 216b

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 644. Jon Siursen Rames Obl: til Erich Qvamen og Erich Næss 80 rd: dt: 17 Nov: 1775, qvitteret 3 Janv: 1790.

No: 3 f: 192b. Henrich Echeland Kirken og No: 54 med ¼ Part i Giære Kirke, og No: 7 H: C: gds: Lille Echeland, Obl: til Lieut: W: Dahl 130 rd:, dt: 17 Juni 1779 qvitteret 16 Janv: 1790.

No: 5 p: 404. Siur Alvalsen Støele No: 10, Obl: til Lars Lechnæs, 97 rd: 4 s: d: 28 Apr: 1788 qvitteret 29 Oct: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Even Schieldals Arv:s Skde til Anne Osmunds Dtr: paa 2 Løber Smør 8 Spd: Korn i Schieldal No: 15 d: 29 Aug: 1789.

Erich Halvorsen Gundegiærs Cred:s Skde til Even Johannessen paa Gundegiær No: 10 H: C: gds: efter Aft: 1 pd: Sm: d: 20 Nov: 1789.

Siur Alvalsen Støeles Hustr:s Arv:s Skde til Siur Alvalsen paa Støele No: 10 2 pd: 17 mrk: Sm:, ½ td: Korn d: 28de Oct: 1789.

Siur Alvalsen Støeles Obl: til Lieut: Voigt p: 200 rd: 1 pr: i Støele No: 10 2 pd: 17 mrk: S:, ½ td: K: d: 29 Oct: 1789.

Dto: Siur Alvalsen Støeles Obl: til Lieut: Voigt 2 pr: i forbem:te 4 pr:Ct: Rente, Capital 50 rd: d: 2 Nov: 1789.

Tiæran Knudsen Flaadens Arv:s Skde til Tiæran Tiæransen p: Biugtvedt No: 32 9 mrk: S: d: 18 Sept: 1789. (Mrkn: Einaste Biugtvedt/Bjotveit er i Ullensvang. Rugtvet er ein gard i Etne, og i Ft. 1801 er ein Tiæran Tiæransen nemnd der)

Gudmund Torkelsen Obl: til Lieut: Wilh: Dahl paa 300 rd:, 4 p:C: Rente 1 pr: i Højland No: 53 2 L: S:, 1 Hd:, ¾ td: Korn d: 29 Dec: 1786.

Skftebr: 3 Juni 1789 efter Siur Støeles Hustrue. | I Skde Bogen

.... 6 Nov: 1789 efter Erich Halvorsen Gundegiær. | extraheret

Afkalde publicerte

Lars Larsen Myndtlings Formynders for 14 rd: 4 mrk: 8 s: ved Skifte 20 Apr: 1789 paa Gravelsæter d: 21 Apr: 1789.

Myndtl: Knud Larsens Formynders for lige Summa dto. Skftebr: d: d:

.... Tollev Larsens Formynders for lige Summa dto: Skfte d: dato.

ForM: Bog fol: 171. Mari Sø(re?)ns Dt:s Formynders for 11 rd: 1 mrk: ved Skftet 24 Marti 1790 d: 8 Maj 1790.

.... Tørres Nielsens Formynders for 15 rd: 5 mrk: 5 s: ved Skftet 10 Marti 1790 d: 8 Maj 1790.

.... fol: 182. Ingri Siurs Dt:s Formynders for 12 rd: 3 mrk: 3 s: ved Skiftet {8de Maj} 19 Feb: 1787 d: 8 Maj 1790.

.... Christi Tollevs Dt:s Formynders for 12 rd: 3 mrk: 3 s: ved Skftet 19de Feb: 1787 d: 8 Maj 1790.

.... fol: 183. Alis Haldors Dt:s Formynders for 12 rd: 5 mrk: 8 ½ s: ved Skftet 15 April 1789 d: 8 maj 1790.

.... fol: 178, 181, 182. Ole Siursen Yttre Haalands for Arv 11 Apr: 1782 28 rd: 3 mrk: 13 s: 4de, 6, 7 Feb: 1786 16 rd: 14 s: 19 rd: 2 mrk: 13 s: og 19 rd: 4 mrk: og 19 Feb: 1787 25 rd: 6 s: dt: 8 Maj 1790.

Mageskifte in duplo Henrich Ottessen afstaaer til Baar Ingebretsen Lille Echeland No: 7 H: C: gds: ½ td: Korn, og ¼ [Part] i Giærde Annex Kirke med Andeel i Echeland No: 54 ¾ Løb S: 2 ¼ Spd: Korn. Baar Ingebretsen afstaaer til Henrich Ottesen, Schieldal No: 15 før Aftag 1 Løb Sm:, ½ td: K: begge dateret 7 Maj 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tinget til førstkom/m/ende Mandag da Morgen er Søndag.

Anden Dagen, Mandag den 10 Maj 1790, continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 185b. Lars Helt contra Ingeman Haaland.

Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod; Thi Eragtes: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 186a. Fogden contra Haagen Erichsen.
 Actor frafaldt Sagen, og meldte de paagjældende gifte.
 Thi blev Sagen for Retten ophævet. Incam: bet:t

Continuation af Sagen fol: 216a.

Anden Dagen Mandag den 10 Maj 1790 continuerede dette Ting og denne Sag.

da fremstod 6te Vidne Kari Jons Datter tjener Lensm/an/d Henr: Schieldal, aflagde Eed. imidlertid Lensm/an/d Schieldal fremlagde skriftl: Indlæg af 10 Maj dette Aar som blev oplæst saal: Proc: Kahrs for Citanterne benægtede dette af Lensm/an/d Schieldal indleverede Indlæg af 10 d: M: der blot røber meere hans Begjærlighed efter Pigen Anne Osmunds Dt:s Penge og tilstundende Gaarde Part i Schieldal til egen Interesse, ej bekymrende sig om hvad Maade denne Erobring kunde skee, hvad enten det skjede til Barnets VanÆre eller ikke. Dette formenede Comparenten, fuldkommen at have lagt for Dagen ved de allerede afhørte Vidner, ligesom og at Lensm/an/den har handlet i denne Sag som en slet Værge, hvorom Comparenten nærmere forbeholdt sig at oplyse, naar alle Vidnerne først var afhørte, og paastod sine Vidner førte. Vidnet svarede til qvæstionerne saasom til 2det Ja, og tænker hun er 13 Aar gl: til 3de Sidste Høst en Aften Vidnet kom af Marken, og havde lagt sig i Sænge buen hvor de plejer at ligge, kom der ind Lensm/an/den og Anne Osmunds Dt: mindes ej hvem kom først, da de to talde imellem sig, Lensm/an/den at vilde byde hendes Stiffader Penge for Jorden, hun sagde han tog ej derimod, men lod Husene nedraadne, og naar hun kom til Aars [Alder]? vilde hun bruge sin Jord selv, og hun fortrød hun ikke blev hos Lensm/an/den, da hun var der et par Dage Som/m/eren før, thi hjem/m/e brød de hende for Lensm/an/dens Søn, hvortil baade Lensm/an/den og hun sagde, at han ej var hende buden, og Lensm/an/den sagde, han skulde ej blive hende buden før hun kom til Skjæls alder, da Lensm/an/den derpaa bad hende lægge sig hos Vidnet, som skeede. Den Aften veed Vidnet, hun kom fra Grønstad hvor hun havde skaaret, men Vidnet saae hende ikke kom/m/e til Gaarden, hun sagde ellers iblant andet i Sængebuen at vilde heller være hos Lensmanden; Vidnet veed hverken eller har hørt af Barnet eller Lensm/an/den, \hun/ den Aften at være tagen eller lokket eller seet det, eller sligt skeet før, men siden har hørt af Rygte, at han skulde have taget hende. til 7de Nej slet intet hørt eller fornummet sligt da eller siden af Anne Osmunds Datter, af det omspurgte, aleene hun eengang sagde at længter efter hendes Moder og yngre Broder, et lidet Barn. 8de tilspurgt. Om Vidnet er bekjendt og veed, at Lensm/an/d Schieldal indsluttede Barnet Anne Osmunds Datter under Laas og Lukke, for ikke at komme hjem igjen til sine Forældre? Rs: Der er Laas for Buen hvor Vidnet og Lensm/an/den og Konen laae, som er den før omvundne, som kan oplukkes inden til uden Nøgel, endog af et Barn, den Nøgel stod ofte i og ofte var aftaget, men veed ikke, om den var aftaget naar Anne Osmunds Dt: var der inde meere end ellers, og hun var ofte i Stuen, og paa gaarden, ligesom de andre Huusets Folk, og ikke vogtede Vidnet paa hende, \ej/ heller saae det af andre, og vel har hørt sig den Beskyldning paasagt, men er usandt. 9de tilspurgt. Veed Vidnet om Lensm/an/den har forbudet Barnet at kom/m/e hjem til sine Forældre? Rs: Nej har aldrig hørt, enten hun begjærede at gaae, eller han det at have forbudet, Men nogle Dage efter, sagde hun jeg vil gaae hjem efter mine Klæder, men jeg vilde de skulde \gaae/ med mig, og Lensm/an/den sagde jeg kan gaae med dig. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 7de Vidne Hans Siursen Ll: paa Grønstad som aflagde Eed og svarede. til 3de skriftl: qvæstion: At en Dag afviigte Høst skar Anne Osmunds Datter og fleere, Korn hos Vidnet til Aften, og siden dansede, derefter alle gik fra Vidnet, og Anne Osmunds Datter fulgde med en Søn af Lensm/an/den, og var ej fleere fra Schieldal, og hverken veed om h/an/d

tog eller lokkede hende, eller sligt skeet af andre. 8de Ja, og det skeede mundtl: Morgen den efter, ligesom omspurgt, dertil Lensm/an/den svarede: Nej, han fik hende ikke, før hans dvs: Lensm/an/dens Tiid var. Dimitt:t som forrige.

Fremstod 8de Vidne Jon Olsen Grønstad S: E: som aflagde Eed og svarede til de skriftl: Qvæstioner. til 9de Den i Rettelagte og oplæste Beskikkelse skriftl: af 8de Oct: a: h: har dette med det andet Beskikkelses Vidne forkyndt for Lmd: H: Schieldal, dertil Lensm/an/den svarede: Nej han leverede ikke Anne Osmunds Dt:, før Retten skilde dem ad. Men forhen Dagen efter, at Anne Osmunds Datter var kom/m/en som omvundet til Lensm/an/den, var Vidnet tillige med 7de Vidne, med mundtl: Beskikkelse hos Lensm/an/den, som omspurgt sam/m/e 7de Vidne. 8 qv: da Lensm/an/den svarede: at Stiffaderen fik hende slet ikke igjen, før Lensm/an/dens Tiid var. Moderen kom da og sørgede, og forlangte Datteren, og fik sam/m/e Svar: derpaa begge Forældrene begjærede af Lensm/an/den \da/ at tale med Datteren, hvortil Lensm/an/den svarede: Ja naar min Tiid er, og de fik hende ej i Tale, saalænge Vidnet var der, og de fulgtes alle paa eengang fra Lensm/an/den. Dimitteret som forrige.

Fremstod igjen før afhørte 7de Vidne Hans Siursen Grønstad som viidere forklarede, ang:de det ved den mundtl: Beskikkelse passerende Ord til andet som 8de Vidne. Dimitteret.

Fremstod 9de Vidne Lars Christophersen S: E: paa Ovestad som aflagde Eed, og svarede til fremlagde skriftl: qvæstioner, til 9de at have tilligemed 8de Vidne forkyndt sam/m/e Beskikkelse neml: den skriftl:, og fik Svar: Nej han leverde ikke Anne

1790: 217b

Osmunds Datter før Retten skilde dem ad. Dimitteret som forrige.

Nu mødte \af/ de før udeblevne Vidner Biørn Andersen Schieldal, Tollev Jochumsen Wae, samt fremstillet som ustevnte Vidner Ingebor Hans D: Rabben, Kari Lars D: Espevig og Lisbeth Jons D: Steene som blev forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter separerede og fremstod som

10de Vidne Biørn Andersen tjener nu paa Frethe som aflagde Eed, og svarede til 1ste qv: At tjente Citanten forrige Aar til denne Vaar, og var der eet Aar. til 2det Ja, og tænker hun er 13 Aar ved denne Tiid. til 3de Sidste Høst en Nat kom Anne Osmunds D: til Lensm/an/den fra Grønstad hvor hun havde skaaret Korn, veed ej enten hun var lokket eller taget. til 4de Ja som omspurgt var bekymret og sørgede, for Lensm/an/den \uden deres Villie/ havde hendes Barn. til 5te som 1ste Vidne. 6te tilspurgt. Er Vidnet bekjendt, at Lensm: Schieldal har af Barnets Forældre, forlangt Anne Osmunds Dt: til Ægte for sin Søn, og derhos anbudet i den Anledning Gaver, og naar skeede? Rs: Har {ej} hørt det, {... Folk} at Lensm/an/den har sagt til Halvor Rasmussen, {...} at kunde \det/ lage sig med begge Børnene, Du veed hvad jeg meener; saa vil jeg tjene Dig igjen, \i/ det han troede ham ikke til, dette skeede forrige St: Hans Tiider, hørte ej viidere, ej heller om Gaver. 7de Er Vidnet bekjendt, at An: Osm: Dt: har sørget for hun ikke kom tilbage til Forældrene, med Declaration, at hun før vilde tilbringe sig Skade før hun vilde blive hos Lensm/an/den Rs: Een ustevnt Søn af Lensm/an/den skal have spurgt Anne Osmunds Dt:, hvorfor hun ikke vilde være hos Lensm/an/den, dette har Anne Osmunds Dt: fortalt Vidnet, Søndagen før hun kom til Grønstad at skjære, samt tillige at hun havde svaret ham, som spurgte hende: at før hun skulde blive hos Jer \neml: Lensmanden/ skulde jeg gjøre mig noget ondt. Dimitteret som forrige. Men forinden paa Cit:s Spørsmåale forklarede, at Søndagen før de skar paa Grønstad, Morgen, gik Anne Osm: Dt: i Fjeldet at hente Øg til sin Fader, da Lensm/an/den kom til hende, og spurgte hende, hvor hun skulde hen, det hun sagde, men han sagde til hende: Følg hjem med mig, dertil hun sagde: Nej men og Gud gjør jeg ikke, jeg gaaer efter Øgen til Fader. 8de Om Lensm/an/den fleere gange har forsøgt paa at tillokke sig An: Osm:

Dt: Rs: Forrige Aars St: Hans Tiider, var en Dag Anne Osm: Dt: gaaet paa Skoven med Smalen at gjæte, da Lensm/an/den kom eene ind til Barnets Moder, og kastede i Gruen til hende, den Madskreppe, Stav og Hat som Barnet havde med, \sagde/ der er det, tak for Laget, trodse nu mig en anden gang, men \Vidnet/ saae ej Anne Osm: Dtr:, som ej heller kom hjem den Dag. Lidt efter, sam/m/e Formiddag, gik begge Forældrene til Lensm/an/den, som de sagde for Vidnet, der ei var med, og Moderen græd, og de kom tilbage, og sagde de havde begjært Barnet, og ej faaet det. Anden Dag sagde Moderen at have atter begjært Barnet af Lensm/an/den, men at han skulde have svaret, at det blev ej i Dag. Tredie Dags Morgen, Vidnet fraværende, kom Barnet tilbage til Forældrene. Endelig dimitteret.

Fremstod 11te Vidne Tollev Jochumsen Wae som aflagde Eed og svarede til de skriftl: qvæstioner. til 6te Vidnet er, og har vært 5 Aar Skoleholder i Etne Præstegjæld, og har Anne Osmunds Datter af Forældrene besørget, begyndt at lære sin Børne Lærdom, før Vidnet blev Skoleholder, og søgt Skolen, hans første 3 Aar, ligesaa fuldt som andre Børn, men paa 2 de sidste Aar ikke søgt Skolen, saasom hun havde lært al hendes Børne Lærdom som Bønder Børn plejer at lære. Dimitteret.

Fremstod 12te Vidne Ingeborg Hans Dt: Hustru til Ingemon Tollefsen Rabben som aflagde Eed og \efter begjæring at gjøre Forklaring/ forklarede: At veed ej andet, end har hørt af Lensm/an/dens Pige, en Dag sidste Høst, de skar, og Vidnet var med, paa Schieldal, hos Citanten, at hun, Lensmandens Pige kom gaaende, og bad Anne Osmunds Dt:, da Forældrene ej den Dag var hjem/m/e, at kom/m/e til Lensm/an/den, vi vil snakke et Ord med Dig, og Barnet svarede intet, men gik strax did, og kom efter en kort Tiid tilbage, og fortalte intet. Før den Tiid har Vidnet hørt af Barnet, hun havde ej Lyst at have Lensm/an/dens Søn: og før sam/m/e Tiid en Dag hørde Vidnet af Anne Osmunds Datter, at hun ej vilde have Lensmandens Søn, men heldst vilde være hos sin Moder. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 13de Vidne Kari Lars Dt: tjener paa

1790: 218

Mortvedt, som aflagde Eed, og da Cit: begjærede Vidnet at gjøre sin Forklaring, forklarede: At have hørt af Barnets Forældre efter at hun var kommen til Lensmanden, at det var mod deres Villie. Anne Osmunds Datter har en gang sagt, at vilde ligesaa gjerne have Lensm/an/dens Søn som nogen anden, naar hun kom til Skjæls Aar og Alder, dette hørde Vidnet af hende afvigte Sommer, før Forældrene som Anne Osm: Dt: sagde, vilde overfalde hende, for hun vilde have Lensm/an/dens Søn, det hun sagde mange gange. Cit: begjærede tilspurgt 5te Qvæstion. Rs: Vidnet har tjent Cit: 2 Aar til denne Vaar, og saalænge hun tjente der, har Forældrene været som andre Forældre, til paa det sidst Aar, efter at Lensm/an/den kom at boe paa Schieldal, var Forældrene tyngere paa hende, og Vidnet forstod det og saaledes. Videre tilspurgt: Om Lensm/an/dens Søn søgte Anne Osmunds Dt: paa Støelen eller i Marken? Lensmanden protesterede imod Svar paa Qvæstionen angaaende ustevnet Persons Handlinger, da h/an/ds Søn ej er stevnet at høre Vidner. Citanten paastod Svar. LensMand Schieldal paastod Eragtning og qvæstionen afviist. /: betalt Eragtning 12 skr: Tolv Skl: :/ Retten Eragtede: Da Lensm/an/dens Søn ej er stevnet at høre Vidner, kan denne qvæstion ej tillades besvaret. Dimitteret som forrige.

Fremstod 14de Vidne Lisbeth Jons Dt: Hustr: til Johannes Erichsen Steene, aflagde Eed og efter begjæring at gjøre sin Forklaring, forklarede: at Som/m/eren 1789 denne Tiid, blev Vidnet begjært af Lensmandens Søn Lensm/an/den protesterede imod Forklaring om hans Søn som ustevnet henseende at høre Vidner. Hr: Kahrs paastod Forklaringen modtaget og tilført. Lensm/an/d Schield: paastod Eragtning. /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Retten Eragtede: at kan ej tillade denne Forklaring saaviit den angaaer ustevnet Person. Vidnet vidste ej viidere de indstevnte ang:de. Dimitteret som forrige.

Hr: Proc: Kahrs som nu med de allerede afhørte Vidner fuldkom/m/en har oplyst, at Citanterne har opført sig imod deres Barn Anne Osmunds Dt:, som retskafne gode og skikkelige Forældre, givet det fri Kost, Klæder, Tilsyn og den vedbørlige Lærdom; altsaa har de og i følge L: 3 B: 19 C: 18 a: Rettighed frem for nogen anden, at beholde dette sit Barn for sig. Lensmanden derimod som indsat Formynder for Anne Osmunds Dt: har opført sig mod sin Myndtling som en slet Værge, ja hans nedrige Hensigter er fuldkommen lagt for Dagen, at han alleene sørger for, at sammenkoble et Ægteskab imellem denne Myndtling der nu er beviist kun at være 13 Aar gl:, aleene i saadan Hensigt at forhjelpe sin egen Søn med hendes Arve Midler. Comparenten maatte altsaa paastaae, at den respective Dommer der selv er Ober Formynder, vilde see dette Barn reddet fra de farlige Anlæg hvis Følger kunde blive altfor slemme sin Tiid, til Barnets Ulykke, naar Lensm/an/den endnu som før, under Skin af det Navn Formynder, ej blev standset i disse sine farlige Anlæg, og indsætte en anden Formynder i hans Stæd, sær da der gives suffisante Mænd i Skibredet, der paa hendes Fæderne Side er hende beslægtet, som Henrich Eecheland slet ikke er, og Gud veed, med hvem. Denne Paastand fandt Comparenten sig saa meget mere beføyet til, da han er underrettet om at Lensmandens hensigt, er aleene at udhale denne Sag saalænge indtil Myndtlingen imidlertid kunde blive confirmeret i sin Daabes Pagt, og det intenderte Ægteskab derefter blive op(vag?)t. Han indstillede til Dommerens egen fornuftige Overvejelse, hvad Farligheder dette umyndige Barn ved et saadant Anlæg er udsat for, naar Lensmanden som før under Skiel af at være Formynder, fik Lejlighed at tumle om med det som han fandt for godt. Denne Paastand haabede Comparenten blev ham indvilget som høist grundet saavel paa de Borgerlige som Naturlige Love, da ingen uden Moderen er nærmest at beholde sit eget Barn; Næst herpaa at forvente Rettens Kjendelse, maatte han begjære \af/ de udeblevne Vidner forelagt Jon Halvorsen Grindem, saasom han frafalder Erich og Henrich Henrichsønner der ansees at være altfor partiske til Vidnesbyrds Aflæggelse i denne Sag. /: For 9 Vidner betalt 72 skl: skr: Fiire Mrk: Aatte Skl: :/ /: Opsættelse betalt 12 skl: Forelæggelse 24 skl: i alt To Mrk: Fiire Skl: :/

Lensmanden protesterede imod at udsættes for Formynderskabet sig til Ærekrænkelse, førend han bliver dømt dertil, da han for(...?)der sig at beviise, tvertimod det her til i Sagen passerte af Cit:s paaberaabte, samt de grunde hvorfor Moderen ikke bør betroes Pige barnet, som og, at just efter paaberaabte Lovens articul, bør Barnet være hos ham som hendes Formynder.

Proc: Kahrs vedblev sin nedlagte Paastand, som er nedlagt for at redde et umyndigt Barn fra de Ulykker som hun ved saadan Omgangs Maade kan blive paaført.

Dommeren tilkjendegav Proc: Kahrs, at det at

1790: 218b

beskikke en anden Formynder, bliver ej her at give Eragtning \om/ da derfor er anden ordentlig foreskreven Omgang, og om Forandringen skulde grunde sig paa denne Sag maae sam/m/e først have taget sin Ende, og være beviist hvad paa begge Sider agtes Fornødent.

Da Vidnet Jon Halvorsen Grindem ikke mødte; Saa blev ham forelagt etc: afskeediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Even Johannessen Obl: til Jf: Else Koren 250 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Gundegjær No: 10 H: C: gds:, 1 L: S:, 3 Vog Næver før Aftag d: 21 Nov: 1789.

Afkald publiceret

ForM: B: fol: 182. Siri Jngemans Datters Mands for 17 rd: 2 mrk: 4 1/? s: og Hjemegifte 20 rd: efter Skftet 3 Marti 1788.

Nye Tings Vidne Sag

Lensm/an/d Henrich Ottesen Schieldal paa egne og MedFormynder Samuel Jonsen Rames Vegne, som Formyndere for Myndtling Anne Osmunds Datter, mødte /: betalt Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkaldet Peder Larsen Højland for Beskyldninger udsagt om bemelte deres Myndtling, derom at paahøre Vidner stevnte og ustevnte til et Eedelig Tings Vidnes Erhvervelse.

Som Vidner stevnet under Lovens Falsmaal Hans Haldorsen Ryg, Anne Jens Dt: Grindem, Johannes Erichsen Steene.

Stevne Vidnerne Halvor Tollevsen Giærde Søren og Daniel Torbjørnsen ibd:, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Peder Larsen Højland mødte, og tillige for ham /: betalt Tilsvares Penge 40 s: skr: To Mrk: Aatte Skl: :/ Proc: Hr: Kahrs, og benægtede Stevningens heele Indhold som et usandfærdigt Andragende fra Lænsmand Schieldal, der med sin Overtalelse har søgt at bringe Samuel Rame paa Slæbe Tinget med sig, som en Citant tillige med ham, men da Stevnemaalet hverken oplyser hvori Sigtelsen skal bestaae, enten det skal være Ærerørige eller Fornærmelige Udtrykke, mindre oplyser paa hvad Tiid det opdigtede Sladder skulde være passeret, der alt er stridende imod Lov: 1 B: 4 C: 5 a: paastod h/an/d Sagen, der blot viiser sig af Lyst til Trættekjærhed fra Lænsmandens Side, afviist under Reservation af alle Lovens Beneficia i een saa ad(..?)na Sag som denne.

Citanten formener Stevningen er lovlig efter allegerede Lovens Articul og paastod Vidnerne afhørte.

Proc: Kahrs ved\blev/ sin forhen nedlagde Paastand om Sagens Afviisning grundet paa Lovens Forskrift i allegerede Art: /: For Eragtning bet:t 12 skr: Tolv Skl: :/ Retten Eragtede: Da efter allegerede Lovens Articul, Sagen er noksom nævnet, hvorfor er stevnet; Saa kan ej nægtes, Vidner derefter at føres.

Vidnerne bleve fremkaldede som mødte, og tillige af Citanten fremstillet ustevnte Vidner Hans Hansen Fosse og Kari Lars Datter, som alle blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter separerede, og da Citanten begjærede, Vidnerne at gjøre deres Forklaring, fremstod som

1ste Vidne Hans Haldorsen S: E: p: Ryg som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At omtrent 14 eller 8 Dage før St: Hans Dag f: Aar, sagde Peder Larsen Højland til Vidnet aleene i Skoven, i en Tale som om han vilde ægte Anne Osmunds Datter, at naar han kom i Tale med Lænsmanden, skulde han sige Lænsmanden, hvornær han Peder Larsen havde været hende. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Anne Jens Datter tjener paa Grindem som aflagde Eed og forklarede: At Vaar forrige Aar omtrent ved disse Tider, men erindrer ikke vist, dog mindes nu at det var efter en Begravelse havde været paa Steene, og den Begravelse var et par Uger efter disse Tiider, men mindes ej enten før eller efter Tinget om Vaaren, da sagde Peder Larsen: At der kom ingen Anne Osmunds Datter nærmere, end han har været hende. Dette hørte ingen uden Vidnet, og han sagde ej videre. Dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Johannes Erichsen Ll: p: Steene som aflagde Eed og forklarede: At veed slet intet om det paastevnte. Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Hans Hansen Fosse tjener Fosse, som aflagde Eed og forklarede: At omtrent 14 Dage før St: Hans Dag forrige Aar, sagde Peder

1790: 219

Larsen Højland til Vidnet eene: At kom fra Schonevigen og havde troffet Anne Osmunds Dt: i Marken i Fjeldet, og der snakkede han med hende, og i det sam/m/e blev de vaer Lensm/an/den paa en anden Haug, da Anne vilde skjule sig, men Peder Larsen sagde, at var ubekymret, og sagde Peder Larsen at han havde været hende saa nær, at ingen kom hende nærmere. Vidnet spurgde: at undrede hun taalede det, og Peder Larsen sagde: h/an/d gav hende ikke meere end hun taalede. Vidnet veed ej hvad han meenede med det. Dimitteret som forrige.

Fremstod som 5te Vidne Kari Lars Datter tjener paa Mortvedt, som aflagde Eed og forklarede: at veed intet om det paastevnte. Dimitteret som forrige.

/: betalt for 5 Vidner 3 mrk: 8 s: skr: Tre Mrk: Aatte Skl: :/

Proc: Kahrs benægtede aldeles disse af Lensm/an/d Schieldal af den heele Bøjgd sammen sankede Vidners uefterretlige Forklaring, der hverken har kundet bestemme hvad Tiid, de paaberaabte Ord skulde være udsagte, ej heller kunde beviislig gjøre at sam/m/e har sigtet til Myndtlingens Fornærmelse i nogen Maade, hvorfor han paastod at deres Forklaringer ej maatte blive reflecteret i følge Lovens 1 B: 13 C: 22 a:, men Sigtelsen røber ej alleene Taabelighed fra Lensm/an/dens Side, naar han ikke indseer hvorledes han selv forsøger at beskjæmme sin Myndtling for den heele Almue, som han saa inderlig ønsker, i Tiiden at faae til en Sønne Kone, men og Trættekjærhed i yderste grad. Comparenten maatte altsaa reservere sig sin lovlige Ret mod Hoved Citanterne ved Contra Stevning til Omkostningers Erstatning for saa ubeføjet Sigtelse.

Citanten begjærede Tings Vidnet sluttet og sig paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Jon Siursen Rame Obl: til Tollev Erichsen Rame paa 150 rd:, 4 p:Ct Rente, 1 pr: i Rame No: 39 1 Løb efter Aftag d: 10 Maj 1790.

Tørres Tiærransen Flaaden No: 21 Vk: Ctr: (Vilkors Contract) til Tiæran Knudsens Enke Martha Zacharias Datter d: 10 Maj 1790.

Haldor Rasmussen Rygs Obl: til Knud Jonsen Asche paa 120 rd:, 4 p:C: rente, 1 pr: i Ryg No: 43 2 pd: 4 ½ mrk. Sm: dt: 10 Maj 1790.

Afkalde publicerte

ForM: Bog fol: 192. Myndtl: Brithe Tollevs Datters Formynders for 12 rd: 3 mrk: 3 s: efter Skifte 19 Feb: 1787 d: 10 Maj 1790.

.... for: 192. Synneve Tørres Datters Formynders Afkald for 15 rd: 2 mrk: 10 s: efter Skifte 15 Dec: 1788 d: 10 Maj 1790.

(Andre dokument)

Tørres Tiæransens Obl: til Tiæran Flaats Enke 200 rd: og Jon Olsen Giærde 200 rd: i alt 400 rd:, 4 p:Ct Rente, 1 pr: i Flaaden No: 31!! (21?) 2 pd: 9 ¼ mrk: Sm:, ½ Hd: d: 10 Maj 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 180. Siur Johannessen Ouestad No: 44 Obl: til Jacob Jacobsen Øfre Grindem 50 rd., d: 30 Apr: 1785, qvitteret 29 Apr: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Afkald ForM: B: fol: 181. Marithe Siurs Datters Formynders for 14 rd: 6 s: efter Skfte 15 Juni 1786 d: 10 Maj 1790.

Siur Johannessen Rames Vk: Contr., Leigl: No: 39 Præsteboels gds:, til Hugne Tiæransen og Hustr: Ellen Hans Dt:, d: 19 Sept: 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Rasmus Erichsen Fiøsne for Giærde No: 11 paa uskatlagt Plads til Gurine Sophie Grøn, p: Condition at eje Huusene, svare Aarl: 3 rd: 3 mrk:, ej fleere Creaturer i Marken om Sommeren, end kand Vinterføde paa Pladset d: 10 Maj 1790. M:f: Huset 8 skl:

Fogdens \Regnskabs/ Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jon Olsen Gjærde og Gotschalk Halvorsen Schiold, og befunden af Summa til 1789 Aars Udgang 353 rd: 2 s: og af 1790 halve Skat 452 rd: 2 mrk: 1 s: I alt Summa 805 rd: 2 mrk: 3 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fieldberg Skibreedes Sommer Ting den 11 Maj 1790 sat og holden paa Giærde Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget, Skibredets Lensmand Tollev Steensen Aalund, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnligen:

1. Ole Rasmussen Støele 4. Morten Gundersen Tesdal 7. Anders Pedersen Østreim
2. Asbjørn Bergessen Udstoen 5. Gudmund Torkelsen Højland 8. Svejnung Gundersen Tesdal
3. Ole Olsen Jndre Fosse 6. Jacob Johansen Kaldeim

1790: 219b

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 213 og for Etne Skibrede fol: 215a.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b: og i Over Formynder Protocollen er tilført.

Spedalsk Tings Vidne

Lensmanden for dette Skibrede Tollev Steensen Aalund fremstod og anmeldte at her i Skibreedet paa Gaarden Jnbioe, er en Mands Person ved Navn Jver Jversen \ugift/ gl: omtrent 27 Aar, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig omtrent 4 Aar har saaledes tiltaget, at han er elændig, og ej k/an/d hjelpe sig selv, og lider saa meget større Nød, som for Smitsomheds Skyld ingen tør omgaaes ham, hvorfor hand saa meget meere maae have den behøvende Hjelp; desaarsag hans Jndlemmelse i Hospitalet i Bergen, nødvendig maae

antages; og da han ingen Midler har, ej heller Arv, \er/ Fader- og Moderløs, og ikke har Venner eller Slægt af mindste Formue som kan udrede noget at erlægge for hans Indlemmelse i Hospitalet; Saa var Lensm/an/den herom TingsVidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det Andragne sig saaleedes eller hvorledes anderleedes forholder? Laug Rettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bem:te Jver Jversen, og veed at det Andragne sig saaledes i Sandhed forholder som tilført er.

Lensmanden var herom Tings Vidne begjærende som blev bevilget. Udstædt

Spedalsk Tings Vidne

som forrige, for Gunder Jversen gl: 18 Aar, Sygdom/m/en tiltaget 2 Aar. Udstædt

Spedalsk Tings Vidne

som det første, for Qvinde Menniske Siselle Jvers Datter, gl: 29 Aar, Sygom/m/en tiltaget 2 Aar.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 10 Juni 1789 efter Peder Pedersen Øjerhavn ang:de 3 V: 2 pd: 18 mrk: i Fieldb: Konge K/orn Tiende, som for Strandebarm Skibrede bliver i Skde Bogen extraheret.

Nye Sag

Velædle og Velbyrdige Hr: Lieut: Wilhelm Friman Dahl mødte for Retten /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: Skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Christopher Eliassen Frønsdal for til Citanten skyldig værende 20 rd:, efter hans eget udstædde Beviis med Haand og Segl, derom at lide Dom til sam/m/e at betale, eller og at aflægge Eed om Rigtigheden, samt Omkostninger at svare.

Stevne Vidnerne Lensmand Tollef Steensen Aalund og Ole Halvorsen Skafter afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved Indstevnte selv.

Christopher Eliassen Frønsdal mødte og tilstod lovlig Varsel, men nægtede at være Hr: Lieutn: Dahl skyldig enten 20 rd: eller noget, enten for sig selv eller andre, enten egen Gjæld eller Caution for andre. /: betalte Tilsvares Penge 40 s: skr: fyrgetyve Skl: :/

Citanten begjærede Opsættelse til næste Rett til Vidners Førelse og sin Sag at beviise, da Indstevnte saa formastelig som uformodentlig nægter Sagen og alt, og betalt Udsættelse 12 skr: Tolv Skl:

Indstevnte paastod aldeles Friefindelse.

Citanten begjærede Opsættelse.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Nye Sag

Aslach Larsen Wiiche mødte /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jacob Thorsen Kaathe ungKarl, for at have i Stavanger sidste Market, i Oct: forrige Aar, overfaldet Citanten med grovt Slagsmaal, at lide Dom til Bøders Udredelse efter \stevnte/ Vidner derom at paahøre, samt Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Knud Jonsen Asche og Erich Larsen Nedre Houge.

Stevne Vidner Lensmand Tollef Steensen Aalund, og Skafter Ole Halvorsen Westerejde, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført

er, og talte ved Jacob Kaathe selv, men Stevningen for Vidnet Knud Jonsen forkyndte de i h/an/ds Fraværelse, paa Asche for hands Fader og Moder og Søster Ingeborg Jons Dt: Vidnet Erich Houge

1790: 220

talede de selv med.

Jacob Thorsen Kaathe blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring.

Vidnerne blev paaraabt, hvoraf mødte

Erich Larsen Nedre Houge \S: E:/ som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, og derefter fremstod som 1ste Vidne \aflagde Eed/ og forklarede: At sidste Stavangers Market ved Alle Helgens Tider, var Vidnet og begge Parter i Stavanger, da sidste Markets Dag en Fredags Aften, kom Jacob Thorsen Kaathe op paa et Kam/m/er hvor de Andre vare, tilligemed Vidnet Knud Jonsen, der Jacob Kaathe, tog Citanten i Haaret og rykkede i Vreede, og sagde, at Citanten skulde tilstaae at være Tyv eller har været Tyv /: herom er reist aparte Sag :/ dertil Citanten sagde: Beviis det Du siger, derpaa Jacob Thorsen Kaathe imedens slog Citanten med den andre Haand, i Hovedet, eet Slag vist, mindes ej fleere Slag. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere og da Cit: ej havde Vidnet videre at tilspørge, blev han dimitteret.

/: for et afhørt Vidne betalt En Mrk: skr: 1 mrk: :/

Citanten begjærede Sagen udsat med Laugdag til Jndstevnte og Forelæggelse for det udeblevne Vidne.

Da Jacob Thorsen Kaathe ikke efter tree ganges Paaraab mødte eller møde lod: Saa blev ham given Rettens Laugdag til Høste Tinget 1790 at møde og svare til Sagen, til hvilken Tiid det udeblevne Vidne Knud Jonsen Asche forelægges under Falsmaals Straf at møde sit Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, hvilken Laugdag og Forelæggelse Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle. /: betalt Udsættelse 12 s: og Laugdag og Forel: 24 skl:, i alt To Mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Nye Sag

Aslach Larsen Wiicke mødte /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde ungKarl Jacob Thorsen Kaathe, for ved sidste Stavangers Market, udi Stavanger, at have overfaldet Citanten med Ærerørige og ulovlige Skjelds Ord \og anden dertil sigtede Adfærd Jmod Citantens?/ derom at høre stevnte Vidner, og derfor lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse, Satisfaction og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Erich Larsen Nedre Houge, Knud Jonsen Asche, Hans Tiæransen Wiiche og Tosten Johannessen Røjsen, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidner Lensmand Tollef Steensen Aalund, og Skafter Ole Halvorsen Westerejde, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig saaledes at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver Selv undtagen Knud Jonsen Asche som ej var hjem/m/e, men aflagt Forkyndelsen paa hands Tilholds Sted paa Asche for h/an/ds Fader og Moder og Søster Ingeborg Jons Dt:, og undtagen Hans Wiicke som ej var hjem/m/e paa Wiicke, men forkyndt der for hands Fader og Moder.

Jacob Thorsen Kaathe blev paaraabt tree gange men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt, og dem tilholdt at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev paaraabt, hvoraf mødte Erich Larsen S: E: p: Nedre Houge, og Tosten Johannessen hos sin Fader paa Røjsen, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Erich Larsen Nedre Houge, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At var tilligemed begge Parter og de andre Sagens Vidner, ved Stavangers Marked, sidste Alle Helgens Tider 1789, da, i Stavanger en Fredag Aften som sidste Markets Dag, begge Parter, kom sam/m/en paa et Kammer hvor Vidnet og Vidnet Knud Asch og var, da Indstevnte sagde til Aslach Larsen i Vreede: At Aslach skulde tilstaae hand var en Tyv eller havde været Tyv, og vil Du ikke tilstaae det, skal jeg give Dig en va(rn?) Krop, men Aslach sagde Nej at vilde ej tilstaae slig Usandhed, og fordrede af Indstevnte at beviise det han siger. Vidnet blev sin Forkl: forelæst som h/an/d vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten Vidnet ej videre havde at tilspørge blev han dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Tosten Johannessen Røjsen som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted efterat ommeldte skal være passeret paa Kam/m/eret ovenpaa som Vidnet fornam af den sterke Allarm deraf, kom ned i Stuen, begge Parter hvor Vidnet og Vidnet Hans Wiicke var, da Jacob Thorsen Kaathe oplukkede Aslach Larsens Kiste med den Nøgel som hørte til Kisten /: Denne Nøgel sagde Aslach Larsen

1790: 220b

nu for Retten, at have levert Jacob Kaathe paa Kam/m/eret til Kistens Oplukkelse der med, og opløftede det der var i Kisten og saae under der imellem, som hand vilde see efter noget, og fandt intet der, sigende sig tilhørende, dernæst opreev alt Tøj af en Sæk, Citanten tilhørende, og saae det igjennem, som var Aaklæder og sligt ulden Arbejde, som Vidnet hørte Aslach Larsen havde kjøbt paa Markedet, hvoriblant ej heller Jacob Kaathe fandt noget som han meldte sig tilhørende, derpaa Indstevnte sagde til Cit: Du har faret med Fanterie før, du er lidet at troe endda, hvorefter Vidnet og de andre skildtes ad, og Vidnet veed ej videre. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 2 skr: To Mark :/

Citanten begjærde Udsættelse med Forelæggelse og Laugdag.

De udeblevne blev paaraabt men mødte ikke.

/: For Udsættelse betalt 12 skr: Tolv Skl:, og for Forelæggelse 24 skl: skr: En Mrk: aatte Skl: :/

Da indstevnte Jacob Thorsen Kaathe ikke mødte eller møde lod; Ej heller mødte de 2de Vidner Knud Jonsen Asche og Hans Tiæransen Wiicke; Saa blev etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til H: T: 1790.

Nye Sag

Jens Jensen Aasbøe Klokke i Wiigedal /: betalt Incam: 1 rd: 2 s: skr: En Rd: to Skl: :/ lod fremsende 2de Stevne Vidner Lensm/an/d Tollev Steensen Aalund og Ole Halvorsen Westerejde, til at afhjemle, til dette Ting og Tiid lovlig med 14 Dages Varsel lovlig mundtl: at have indkaldet Poul Jonsen Underhougen, at høre Vidner som stevnte ere og lide Dom, til at betale 4 rd: 1 mrk: 8 s: som Citanten var udlagt i Skftet efter Christen Helgelands Kone, og udlagt i Jorden Helgeland for een Cit:s Fordring der i Stærvboet, og hvilken Jord Poul Underhougen har indskjødet men ej betalt dette deri udlagte, men caveret og lovet sam/m/e at betale.

Som Vidner i Sagen til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse er indstevnet under Lovens Falsmaal Ra(smus?) Jacobsen Strand og Ellef Anfins: Østbøe.

Stevne Vidnerne afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Poul Underhougen selv, men ei stevnet Vidnerne, eller det af dem forlanget.

Poul Jonsen Underhougen blev paaraabt, men ikke mødte eller møde lod. Thi blev ham given Rettens Laugdag til Høste Tinget 1790, afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til H: T: 1790.

/: betalt Opsættelse 6 skr: Sex Skilling :/

Nye Sag

Biørn Johannessen Opsal og Christen Biørnsen Helgeland, /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ mødte, nemlig den første paa begges \og MedArvingers Vegne/ Vegne, og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Poul Jonsen Underhougen, \til/ at betale 30 rd: som Citanterne og MedArvinger efter deres afgangne Moder Anne Christens Dt: Enke efter afg: Johannes Larsen Øjgaarden, var \Arv falden og hende/ udlagt i Skiftet efter Christen Biørnsen Helgelands Hustrue i Jorden Helgeland for een hendes Fordring der i Stervboet, og hvilken Jord og denne 30 rd:s Part deri, Poul Jonsen Underhougen har indskjødet, men ej betalt disse 30 rd:, skjønt han har lovet som han ellers burde, sam/m/e at betale; herom at høre stevnte Vidner, og lide Dom tillige til Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen er indstevnt under Lovens Falsmaal Siri Peders Dt: Underhougen og Niels Tørressen Oppeim, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lensmand Tollev Steensen Aalund og Skaffer Ole Halvorsen Westerejde, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e Varsel lovlig for indbenævnte at have forkyndet, og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev tree gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne mødte ej heller.

Citanten begjærde Sagen udsat med Laugdag og Forelæggelse. /: Betalt Udsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 skl: :/ Afskeediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sag: ber: til H: T: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Kongl: allern: confirmeret Testamente 14 Nov: 1788, for Ingebreth

1790: 221

Johannesen Arnevig og Hustr: Siri Baars Datter, nu anmeldt Mandens død.

Samson Heljesen Haavig Skde til Helje Samsonsens Schielnæs Enke Alis Peders Datter paa omtrent 16 ½ Vog i Fieldberg Konge Korn Tiende d: 19 Oct: 1789.

Jver Jversen Inbioes Hustrues Arvingers Skde til Daniel Jversen p: 1 L: 1 pd: S:, 1 1/6 Hd: i Inbioe No: 23 H: C: gds: d: 17 Dec: 1789.

Elias Asbjørnsen Søre Øfrebøes Hustr:s Arv:s Skde til Mathias Mathiassen paa Søre Øfrebøe No: 48 ¾ Løb S:, d: 22 Sept: 1789.

Elling Hetlands Hustr:s Arv:s Skde til Elling Hansen paa Hetland No: 21 H: C: gds: ½ L: S:, ½ td: K: d: 8 Maj 1787.

Erich Gundersen Tindelands Arv:s Skde til Ole Ingebretsen paa Tindeland No: 68 1 Løb 1 Hud: d: 23 Sept: 1788.

Afkald publiceret

ForM: B: fol: 192. Niels Nielsens Formynders for 10 rd: 5 mrk: 3 s: efter Skftet 20 Juni 1788 d: 11 Maj 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 181. Tiæran Tollachsen Sør Øfrebøe No: 48 Obl: til Hr: Niels Hertzberg p: 120 rd: dtr: 3 Maj 1785 qvitteret 12 April 1790.

No: 5 p: 462. Peder Knudsen Mehuus No: 15 H: C: gds: i Schon: Skbr: Obl: til Niels Johannessen Arnevig p: 45 rd: dt: 30 April 1789 qvitteret 5 Janv: 1790.

No: 5 p: 466. Thor Olsen Store Nærem No: 18 Obl: til Berje Olsen Rejsæter p: 80 rd: d: 6 Maj 1789 qvitteret 12 April 1790.

Ole Thorsen /: No: 5 p: 136. :/ Store Giærevig No: 21 Obl: til Johannes Olsen Waage (Waagen) p: 200 rd:, dateret 21 Sept: 1784 qvitteret 6 Maj 1790.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 12te Maj 1790 continuerede dette Ting.

Nye Sag

Even Hansen S: E: p: Qvamen /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ mødte og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde hans Naboe Lars Larsen S: E: paa sam/m/e gaard, for ulovlig Hugst af endeel Furre Træer i Cit:s Skov, derom at høre Vidner som stevnte ere, samt Taxations Vidner, og derfor at lide Dom til Træernes Betaling, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, Mikkell Tollachsen Huusm/an/d i Qvamstøe, Joseph Torbjørnsen Huusm/an/d i Aarvigstræet og Johannes Siursen Tiener i Fieldberg Præstegaard, samt som Taxations Vidner Tørres Jørgensen S: E: p: Schartland, og Torkel Kolbensen Huusm/an/d under Tindeland.

Stevne Vidner Halvor Larsen Berget og Ole Halvorsen Wester Ejde afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre {efter} saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Lars Larsen Qvamen mødte /: betalte Tilsvares Penge 40 s: skr: To Mrk: Aatte Skl: :/ og benægtede at have hugget paa Cit:s Lejemaal, men paa sit eget.

Citanten begjærede sine Vidner paaraabt, og deres Forklaring taget, som alle mødte, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter separerede, og fremstod som

1ste Vidne Mikkell Tollachsen Qvamstøe som aflagde Eed og forklarede: At har selv i 19 Aar til for omtrent 3 Aar siden ejet og brugt, Indstevntes Anpart i Qvamen, saa kjender Skjæl og Skifte, har seet denne Vinter nogle Furre Stuer efter nylig afhugne Træer i Cit:s tilhørende Skov, men veed ej hvem har hugget sam/m/e, ej heller talt eller taxeret dem: Dette var paa et Sted som aldrig har været Tvist om, at jo tilhører Citanten: /: Lars Larsen nu forklarede at Stedet kaldes: Under Flaadene, hvor Comparenten tilstod i Aar sidst Vinter at have hugget 13 Stuer eller Furre Træer, og et RodVelte, og bortfløt :/ Vidnet forklarede: At just dette Støkke har i Vidnets og dets Faders Tiid 50 Aar før Vidnet, altiid hørt til Cit:s Brug, og aldrig deri været hugget af det Brugs Besiddere som Vidnet Eiet, og nu Indstevnte har ejet, ejer og brugt og bruger. For imod 7 Aar siden havde Vidnet Aasteds Sag med sin Naboe, og da kom dette Støkke ej under Sagen, saasom derom ingen Tvist eller Trætte var, men dette Støkke skulde som fra gam/m/el Tiid forbliver som før, og ej komme under Sagen, og tilhøre Citantens Brug. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Joseph Torbjørnsen Aarvigtræ og 3de Vidne Tørres Jørgensen Schartland som aflagde Eed og forklarede: At Kyndelmisse tiider sidst, skal Hugsten være skeet, men Vidnet har ej seet det.

1790: 221b

Noget før Paaske i April Maanet sidst, var de med Cit: efter hans Begjæring, og i følge med Indstevnte, paa Støkket, hvor var hugget 14 nye Furre Træer \og en Rod Velte/ og bortført, som Indstevnte tilstod at have hugget, {og sagde selv at have bortført} Veed ej Stedets Navn, eller Skjæl og Skifte, da Citanten tilbød Indstevnte, at vilde Indstevnte ej hugge der oftere, vilde Citanten ej tale paa dette, og endda lade Indstevnte beholde de halve Træer, dertil Indstevnte sagde, at vilde ikke uden han fik Ejendom paa Halvten af det Støkke. Da var med de 2 andre indstevnte Vidner Johannes Siursen og Torkel Kolbensen som kjendte Skjællet og viiste det, og efter deres Anviisning, hørte Støkket og Stueene som var hugget, Citantens Ejendom til. Før den Tiid noget før Paaske i Martii Maanet sidst, havde de begge, været anviist Træerne 14 nye Furrer og en Furre Rod Vælte, som begge Parter anviiste Vidnerne, for at taxere samme omvundne Træer, da de taxerede dem til Værdie alle Een Rd: fiire Mrk:, efter den Størelse de nu havde, men havde de bleven staaende, kunde det blevet højere Værd. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Johannes Siursen tjener i Fieldberg Præsteg:rd, som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 25 Aar, opfød og været paa Træet under Aarvig, næste gaard til Qvamen, har og tjent Citanten 4 Aar, til for 10 Aar siden, kjender nøje Skjæl og Skifte imellem Parterne, veed at Citanten altid har hugget paa omvundne Støkke som Vidnet, den af 2de og 3de Vidne ommelte Tiid, har tillige med Torkel Kolbensen anviist 2det og 3. Vidne, og de paa Indstevntes Brug har ej hugget der. Dette Støkke kaldet: Under Flaadene, har Vidnet hørt af gl: Folk og veed, har altid hørt og hører til Cit:s Brug og Ejendom. Dette Støkke er det hvor 14 Furrer og en Rod Velte er huggen \i Vinter/ som 2de og 3de Vidne have omvunden, og disse Stuer tilstod Indstevnte for alle Vidnerne som meldt, at \han/ havde hugget Furrerne af. Dimitteret som forrige: Men først forklarede om det af Cit: tilbudne Forliig, og Indstevntes Svar derpaa, ligesom 2det og 3de Vidne. Endelig dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Torkel Kolbensen Tindeland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At være gl: 36 Aar, har i 8 Aar til for 3 Aar siden, boet paa et Plads under Indstevntes Brug, deraf og \af hvad hørt/ af gamle Folk veed Skjæl og Skifte imellem Parterne ganske nøje, da Vidnet boede der som meldt, hørte Vidnet og baade af forrige Ejere Mikkell Tallachsen \da denne boede paa Qvamen/ og hans Fader, at dette Støkke tilhørte altid Citantens Brug :/ Dette forklarede endnu 4de Vidne, at have ligeledes hørt af Mikkell Tallachsen da denne boede paa Qvamen og ejede Jord der. \Begge forklarede at/ Bemelte Mikkell Tallachsen og hans Fader før ham, ejede Lars Larsens Brug, som Lars Larsen kjø(be?)de af Mikkell Tallachsen :/ I øvrigt dette 5te Vidne forklarede Ord til andet i alle poster som 4de Vidne. Dimitteret som forrige.

/: For 5 Vidner betalt 3 mrk: 8 s: skr: Tre Mrk: Aatte Skl: :/

Citanten begjærede det passerede som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom til næste Rett, til Betaling efter Taxationen, Indstevnte at betale Bøder, og til Citanten i Omkostninger 8 rd:, saaledes indlod Sagen til Dom.

Indstevnte Lars Larsen Qvamen begjærede Sagen opsat til at fremkomme med sit Forsvar :/ betalte Opsættelse 12 skr: Tolv Skl: :/ Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Saug Angivelser for 1789

Wache Saug Ejeren Rasmus Pedersen angav 5 hundrede enkelte Bord.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Swale Jonsen og Ole Thorsen Store Giærevigs til Ingebreth Olsen paa Siøstøel Plads uskatlagt, Conditioner, han at eje Huusene, Aarl: 3 rd:, og 8 Dages Arbejde, d: 11 Maj 1790. Manufactur Huset 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Tiæran Hansens Skde til Jon Tiæransen paa Wiig No: 51 2 pd: Sm: ½ Hud for 70 rd: d: 11 Maj 1790.

1790: 222

Lars, Ole og Niels Jndbioe No: 23 H: C: gds: og Jon Siursen Echaasen No: 20, Markeskjæls Contract d: 7 Dec: 1787.

Ole Ingebretsen Tindeland Contr: med Odelsmændene om Tindeland No: 68, om Løsningen dt: 23 Sept: 1788.

Elling Steensen Hetlands Obl: til Gouthe Haldorsen Wiigevig paa 100 rd:, 4 p:Ct Rente 1 pr: i No: 21 Hetland H: C: gds: ½ L: S:, ½ td: K: d: 8 Maj 1787.

dto: Elling Steensens Obl: til Gouthe Haldorsen Wiigevig paa 62 rd:, 4 p:Ct Rente, 2de prioritet i forbem:te, d: 22 Sept: 1789.

Thor Olsen Obl: til Knud Torbjørnsen Øster Ejde paa 80 rd:, 4 p:Ct:, 1 pr: i Store Nærem No: 18 det halve ½ L: S:, ¼ td: K: d: 11 Maj 1790.

Ole Thorsen Store Giærevig til Ole Olsen Waagen den yngre Obl: 200 rd: 4 proC:t Rente, 1 pr: i Store Giærevig No: 21, 1 Løb Sm:, 1 Hd: d: 11 Maj 1790.

Jon Tiæransens Vilkors Contract paa Wiig No: 51 til Tiæran Hansen og Hustr: Giøri Jons Datter d: 12 Maj 1790.

Lars Larsen Qvamen No: 70 Vilkors Contract til Mikkel Tollachsen dt: 27de Oct: 1787.

Opsat Sag fra fol: 187a. Provstinde Kahrs contra Siur Alne.

Citantinden fremsendte Indlæg af 9 d: M: som blev oplæst saal:

Siur Torbjørnsen Alne mødte /: betalt Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: Aatte Skl: :/ og formeente ulovligt at baade betale Aabod og udkastes derfra, da han vel vidste han skulde holde Huusene og alt i stand som Lejlænding havde og modtaget dem at sætte i Stand, og bygt og forbedret meget paa dem, saa (.g..?)t i de 8 Aar han boede der, kunde ingen anden have gjort saa meget, og havde han boet sin Livs Tiid der, skulde alle Huusene med Jord og alt nu været i Stand, og altid været Aabodsfør i lovfør Stand. Comparenten havde bygslet gaarden med alle Rettigheder og Pligter efter Loven som en Lejlænding, og vidste ikke, eller veed endnu, Om den Anordning som foregives, og stode om i Bygsel Seddelen, om et Kongl: Rescript, at siden det var Enkegaard, han da skulde vige, naar Enken blev i Kaldet, siden den Anordning eller Rescript i sig selv er ham ikke bekjendt. Jmidlertiid har han 1788 Vaar veeget fra gaarden, og ei blev i sam/m/e {tilbage/} tilkomne Bygsel Penge afkortet noget for Aabod. Derfor synes det ubilligt, at siden han maatte viige, da skulde betale Aabod, enten efter den i Rettelagde Forretning, hvorved Comparenten var nærværende eller nogen anden Fordring, enten det i Rettelagte Indlæg eller andet. Da han nu er udsagt uden Aarsag, og har flyttet fra gaarden; Saa paastaaer han Dom til Frifindelse for Søgemaaleet i alle Deelee, saaledes indlod Sagen til Doms til denne eller næste Rett.

Provstinde Kahrses LaugVærge svarede at da Siur Torbjørnsen efter sin endnu i hændehavende og ej fra sig leverte Bygsel Seddels Indhold vidste det ligesaa vel var en PræsteEnke gaard han beboede som at han sam/m/e for PræsteEnke i Kaldet uden Lov og

Dom burde viige, vidste han og at Huusene alle tiider burde være i den Stand som Lov befaler naar han sam/m/e maatte forlade, og da saadant ikke er befunden efter den afholdte Forretning; Saa vedblev Doms Paastand efter Indlægget, og at benægte Siur Torbjørnsens ubeviiste fremførte.

Begge Parter indlod Sagen til Doms til Høste Tinget førstkd:de.

Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Tiæran Hansen Wiicke og Peder Larsen Wiig, og befunden restere fra 1789 103 rd: 5 mrk: 12 s: og af 1790 Aars halve Skat 541 rd: 2 mrk: 7 s: i alt Summa 645 rd: 2 mrk: 3 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Føjens Skibredes Sommer Ting den 14 Maj 1790 sat og holden paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte Eedsvorne Laug Rettets Mænd, Navnligen:

Alle af Dommeren nu i Eed tagne

1. Ingebreth Pedersen Monsepladset
2. Kiølv (Kiølv) Olsen Skindhuenæss
3. Hans Erichsen Habbestad
4. Knud Olsen Gillie
5. Lars Monsen Hallerager
6. Hans Olsen Søre Næsse
7. Anders Pedersen Huuse
8. Størk Jonsen Sortland

1790: 222b

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allern: Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger registeret for Schonevig Schibrede fol: 213 og for Etne Skibrede fol: 215a.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: efter Sivert Efges Hustr: sluttet 17 Marti 1789 med Udlæg i Husene i Musterhavn |

....	Salomon Nielsen Holme d: 18 Aug: 1789.	Alt i
....	Jacob Andersen Kallevgl!! (Kallevog) d: 28 Nov: 1789.	Skiøde Bogen
....	Aadne Aadnesen Ejde d: 1 Dec: 1789.	ekstraheret

Opsat Sag fra fol: 188a. Niels Tvedt contra Berge Hetlesæter.

Citanten \Niels Johannessen Tvedt/ mødte og anviste Skftebrev af 9 Feb: 1789 efter Anne Niels Datter Enke efter afg: Anders Andersen Femanger, som viiser at hun da ved Døden var afgangsen deraf han begjæred ekstraheret hendes Arvinger, samt Jorden Femangers Anførsel under Registeringen Boet til Indtægt, som viiser at Jordegodset efter hende, endog uberegnet, det de 2de som ej have vildet underskrive Skjødet af 28 Maj 1788 \er udlagt/ var, af det heele Brug og heele gaarden \som er i alt/ ½ Løb ½ Hd:, endda til Indtægt 18 5/8 Mrk: S: ½ Hd: saa og end viidere Jorden Femangers Udlæg i samme Skftet, hvilket alt blev ekstraheret

og lyder saaledes: /: her indføres efter Skftebrevet :/ hvorefter han begjærede sig Skifte brevet paategnet anviist tilbageleveret som skeede. Comparenten derefter bad anmærket baade Udlægget i dette og i det forrige Skifte, da deraf tydelig sees at Comparenten er \nu som hans Moder var før ham/ største Lods Ejer i Jorden, og altsaa rette Aasædes og Løsnings berettiget. hvilket han end viidere bestyrker med anviist Skde til sig af dato 25 Maj 1789 som han begjærede her indført, men for det første tilbageleveret til Anden afbetegning, da det i sin Tiid igjen skal blive indleveret i Retten til Actens Indragelse som naar saa skeer lyder saal: /: her indføres see Skde bog No: 4 p: 595 :/ Skjødet blev oplæst, og paategnet som anviist, Cit: tilbageleveret. Dette tillagt a(...?) Comparenten i agttaget at han derved har indløst endnu 6 Mrk: Sm: 1/6 Hd:, saa han nu i alt af heele gaarden som er ½ Løb ½ Hd:, vurderet for 400 rd: 3 mrk:, ejer i alt 12 5/8 mrk: Sm: ½ Hd:, for Summa 227 rd: 13 s:, følgelig er største Lods Ejer, og tillige som den sidst afdødes eeneste Søn Løsnings og Aastæds berettiget. Citanten derefter refererede sig til sit forrige, og paastod Dom, anbydende endnu i Hænde de forhen anbudne Penge, men paastaaer, da han er boende i et andet Skibrede og har 4 Miil at reise til dette Ting, aleene for denne Sags Skyld, Omkostninger erstattet med 12 rd:

Indstevnte Berge Olsen Hetlesæter mødte og havde anført det passerende, men declarerede at vilde ej tage mod de anbudne Penge som ej dertil indstevnet, og hverken vil imodtage Penge eller underskrive Skjøde derfor, og indlod Sagen til Doms, dog ej at afsiges før Dom er falden i den om Femanger svævende Odels Sag, hvorefter begjærede Sagen opsat. /: betalte Opsættelse 12 skriver Tolv Skilling :/ og ellers paastod sig Omkostninger betalt 2 rd:

Citanten protesterede imod Opsættelse. Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: b: fol: 200. Kari Tørres Datter Biellands Mands for 111 rd: efter Skfte 11 Juni 1773 d: 14 Maj 1790.

.... fol: 204. Jacob Jørgensen Teiglands for 7 rd: 4 mrk: 3 s: efter Skftet 10 Dec: 1777 dateret 9de Oct: 1787 og 15 Dec: 1789.

.... 211. Malene Halvors Dt:s Mands for 20 rd: 5 mrk: 5 s: efter Skftet 27 Nov: 1788 dateret 14 Maj 1790.

Opsat Sag fra fol: 189a. Johannes Lejthe contra Rejnert Stursøen.

Citanten i Rettelagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Rejnert Ingvaldsen Sturtsøen mødte og tilstod lovlig Varsel baade efter Stevning og Laugdag, og tillige mødte med ham og for ham Proc: Gorm, og var begjærende at hand af den re-

1790: 223

spective Rett maatte blive underrettet hvad forrige Tingdag var passeret, førend han kunde tage til Gjenmæle i Sagen. Comparenten efter at have hørt det passerte oplæse af Protocolen, var begjærende, at han maatte blive meddeelt Udtog af det passerte, da han vilde begegne Sagen med Contra Stevning, og føre contra Vidner; thi Johannes Lejthe kan eller skal \aldrig/ beviise hans Principal over, at han har begegnet ham med nogen Uartighed i sit Huus, men vidste ej andet end de vare Venner og vel forliigte i alle Maader. /: betalt Tilsvares Penge 2 mrk: 8 skl: skr: To Mrk: aatte Skl: og til Udsættelse 12 skr: Tolv Skl: :/

Citanten protesterede imod Udsættelsen. Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen,

Anden Dagen den 15 Maj 1790 continuarede dette Ting.

Opsat Justitz Sag fra fol: 190a. Fogden efter Jochum Klubbens Klage contra Toldbetjent Alfsen.

Jochum Klubben mødte.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Ole Jacobsen Nøstbakken og Ommund Bertelsen Grønaas, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, samme lovlig at have forkyndet for Indstevnte og talt ved ham selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor derefter anmeldte at have med lovlig mundtl: Continuations Varsel til dette Ting og Tiid ladet indkalde Toldbetjent Arne Alfsen til fleere Vidner at paahøre, og Dom at lide efter Hoved Indstevningen, samt som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge: Niels Sæbjørnsen Huusm/an/d under Totland, Gunder Monsen Steensbøetræ \Hmd/, Jngemor Størksen SelvEjer paa Øchland, og Siur Johannessen Spidsøen tjener ibd:

Stevne Vidnerne Ole Jacobsen Nøstbakken og Ommund Bertelsen Grønaas afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor begjærede Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Af Vidnerne mødte Niels Sæbjørnsen Totland, Gunder Monsen Steensbøetræ Huusmand, og Jngemor Størksen Øchland som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de blev separerede og fremstod som

6te Vidne Gunder Monsen Steensbøetræ, som aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: At Vidnet tilligemed Vidnet Niels Sæbjørnsen, roede med Alfsen omvundne Dag fra Sundstabøvogen til Øchlandsvogen ¼ Miil, saae ej Jochum Klubben undervejs, de satte Betjenten op paa Øchlandsvogen St: Hans Aften forrige Aar, Eftermiddag, og saae ej Jochum Klubben der, rejsede og saa hastig derfra, at han var ej kom/m/en der medens Vidnet var der, saa ej saae noget af det paastevnte, saae ej heller Jochum Klubben længe efter. Dimitteret som forrige.

Fremstod 7de Vidne Niels Sæbjørnsen Totland som aflagde Eed og forklarede som forrige Vidne, ang:de fra Sundstabøvogen til Øchlandsvogen, der kommende med Alfsen, saae Vidnet ikke Jochum Klubben, og Vidnet blev af Alfsen viist et stække Vej op til en gaard, efter en Mand at roe med sig, og var i det Ærende hos Jngemor Øchland, og fik ham, derpaa Vidnet strax aleene i forvejen gik igjen til Alfsen, og da mødte Vidnet paa Landet oven for Øchlandsvogen Jochum Klubben som var gandske blodig men saae ej nøje efter, derfor kun saae Jochum Klubben blodig i Næse og Mund, men Jochum Klubben sagde ej hvem der havde gjort det, kun spurgde hvem der var paa Bryggen, og Vidnet svarede det var en Betjenter, siden saae ej Jochum Klubben, og Vidnet og Betjenten Alfsen rejsede strax ud paa Søen, og \han/ ville ei være ved Landet, men Vidnet saae ej Alfsen slog Jochum Klubben. Nogle Uger efter roede Vidnet med Betjenten en Rejse, og da spurgde han Vidnet, om Vidnet saae, at han Alfsen slog den Mand i Øchlandsvogen, dertil Vidnet sagde Nej, hvorpaa Betjenten sagde: Nej, jeg passer nok naar jeg slaer. Vidnet veed ej meere. Dimitteret som forrige.

Fremstod 8de Vidne Jngemor

Størksen Øchland som aflagde Eed og forklarede: At veed intet af det omstevnte førend han, omtrent ¼ Time efter at forrige Vidne var gaaet fra sig, gik til Øchlandsvogen for at roe med Betjenten Alfsen, da førend han kom til Huusene dog der nær ved, mødte Vidnet Jochum Klubben blodig i Mund og Næse, men saae ej nøje paa ham, som sagde til Vidnet at var saaledes slaget af Alfsen, og Vidnet saae en Steen Trappe til Huuset blodig med nye blod, derpaa Vidnet gik i Baad til Alfsen som var lagt lidt fra Landet, og roede med ham fra Øchlandsvogen, 2 Miile, paa hvilken Rejse Alfsen intet taledede om det passerede. Alfsen var fuld og beskjenket eller drukken da h/an/d rejsede fra Øchlandsvogen. Dimitteret som forrige.

Actor og Jochum Kubben declarerede, nu ej at vide fleere Vidner end de jndstevnte.

Da Paagjældereren Toldbetjent Alfsen ikke mødte eller møde lod; Vidnet Siur Johannessen Spidsøen ej heller mødte; Saa blev etc: afskeediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Opsat Justitz Sag fra fol: 191a. Fogden efter Niels Totlands Klage contra Toldbetjent Alfsen.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag saal:

Stevne Vidnerne Ole Jacobsen Nøstbakken og Ommund Bertelsen Grønaas afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved Indstevnte selv.

Niels Sæbjørnsen Totland mødte.

Actor anmeldte at have med lovlig Continuations Varsel til dette Ting og Tiid ladet indkalde Toldbetjent Alfsen til at anhøre et af Klageren \endnu/ opgivet Vidne Siur Johannessen Spidsøen, derefter at lide Dom efter Hoved Stevningen.

Som Vidne i Sagen til Eedelig Vidnesbyrd at aflægge, indstevnet under Lovens Falsmaal Siur Johannessen Spidsøen.

Stevne Vidner Ole Jacobsen Nøstbakken og Ommund Bertelsen Grønaas afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talt ved de indstevnte selv.

Klageren declarerede nu ej at vide fleere Vidner.

Indstevnte blev tree gange paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Actor begjærede Vidnet paaraabt at gjøre sin Forklaring. Vidnet blev paaraabt, men mødte ikke.

Da hverken Paagjældereren eller det indstevnte Vidne mødte eller den første møde lod; Saa blev etc: afskeediget med Laugdag og Forelæggelse.

Sagen beroer til Høst Tinget 1790.

Bygsel Sedler med Revers publicerte

Hr: Biskop Jrgens til Jon Johannessen p: \Søe Lægd/ No: 15 Øfre Rommetvedt ½ L.; ½ Hd.; ¾ Spd: Korn før brugt af Thor Johannessen Vilkor til Halvor (.....?)sens Enke 1 td: Korn dt: 12 April 1790. til Manuf: Huset bet: 1 mrk:

Rasmus Engelsen til Lars Mortensen paa 1 pd: 3 mrk: S: i Waage No: 111, før brugt af Johannes Waage d: 7 Apr: 1790. til M:f: H: bet: 8 skl:

Provst Hertzbergs til Ambjørn Nielsen paa Worland No: 88 Søe Lægd 1 pd: 3 mrk: S:, før brugt af Lars Erichsen Vilkor til Lars Erichsens Enke, HuusVærelse, 1 ½ td: Korn, og 1 Koe Foster d: 19 Janv: 1790. M:f: H: 8 skl:

Dto: til Ingebreth Ommundsen paa 1 pd: 3 mrk: S: i Worland No: 88 Søe Lægd før brugt af Ommund Knudsen, og til ham svare Vilkor ½ td: Havre, 2 skpd: Potatos og 1 Koes Foster d: 29 Janv: 1790. M:f: H: 8 skl:

St: Jørgens Hosp: Forst:s til Niels Gundersen p: 7 mrk: S: i Mægebakken No: 157 Sõe Lægð, før brugt af Rasmus Olsen, dt: 5 Juli 1789. M:f: 8 skl:

Mariagers til Jacob Ellingsen paa 20 13/16 mrk: S: i Hallerager No: 131 Sõe Lægð, før brugt af Ole Larsen, d: 22 Oct: 1789. M:f: H: 8 skl:

1790: 224

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Resten af No: 3 f: 290. Christen Halvorsen Nedre Næsse \No: 132/ Obl: til Peder Pedersen Mæling i alt 98 rd: d: 28 Juni 1786 bet: 40 rd: Resten 14 Maj 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftet 15 Aug: 1789 efter Jan Hansen Grøtles Enke, extraheret i Skde Bogen.

Anders Pedersen Lundemansværks Arv:s Skde til Peder Andersen p: Lundemansværk No: 19 ½ L: ½ Hd: d: 26 Sept: 1789.

Jørgen Olsen Walvatnes Arv:s Skde til Anders Jørgensen paa Walvatne No: 46 ½ L: ¼ Hd: d: 28 Sept: 1789.

Peder Monsen Grows Hustr:s Arv:s Skde til Peder Monsen Grow paa Grov No: 31 H: C: gds: ½ L: ½ Hd: d: 26 Sept: 1789.

Knud Larsen Skde til Jens Samsonsens {paa} Hysingstad paa Tvedt No: 29 H: C: gds: ½ L: ½ Hud for 185 rd: d: 14 Maj 1790.

Brand Skade Tings Vidne.

Holger Jansen Lejlænding paa \gaarden/ Tejgland No: 54 S: S: E: Gods i Føjens Skbr., Finaas Præstegjæld, Muster Hoved Sogn, Sogne Præsten i Kaldet beneficeret, fremstod og væmodelig beklagede, at Natten til den 17 Maj 1789 opkom hos Comparenten i sit Kjøkken en Ildebrand, hvortil ingen Aarsag vides, da Dagen før, de ej havde haft nogen usædvanlig megen Jld paa til noget brug, og Ilden var udslukket, midt paa Eftermiddagen, men om Natten ved Midnat, opvaagnede Comparenten selv af Luenes Susen, og da sprang op, og raabte de andre Mænd paa gaarden med Folk til Hjelp, og da Comparenten kom ud var Kiøkkenet gandske bespændt, og formedelst den stærke Vind af Ost Syd Ost, greeb Jlden saa hastig om sig, at af dette brugs Huuse blev opbrændt og af Jlden fortært Kjøkkenet og Vaan Huuset med Stuen, saa at intet af hvad deri var, Kister, Klæder, Tin og Huusgeraad og Sængklæder, blev eller kunde blive reddet \fra Jlden/, men ellers blev reddet ved Hjælp af de øvrige Gaardens Folk, Staburet med hvad deri var, som var Mad Vare, samt Laden og Floren, og Creatureerne. Og da Comparenten for sin paaboende Anpart i Tejgland No: 54, S: S: E: Gods, af Skatteskyld 2 pd: 6 mrk: Smør, formedelst denne ulykkelige Hændelse agter allerunderdanigst at søge nogle Aars Skatte frihed og Befrielse for alle Udgifter, saa var han om denne Skade et formelig Tings Vidne begjærende til sin allerunderd: Ansøgning derved at belægge.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen og derom æskede deres sandfærdige Vidnesbyrd om ovenmelte sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder i Sandhed og deres Skjønnende om hvad Part af gaardens Huuse denne Skade kan ansees for? Samtl: Laug Rettet og Almue svarede: At det var dem alle fuldkom/m/en bekjendt det andragne sig saaledes i Sandhed at forholde som tilført er i alle maader, samt at de opbrændte Huuse vare alle i god Stand, og for 11 Aar siden opbygte af nye, saa og at ej videre blev levnet fra Jlden end ovenmeldte, men det øvrige af Huusene med hvad deri var, blev aldeles opbrændte. Og bliver de afbrændte Huuse at ansee i mindste for de fem siette Parter af heele gaarde brugets Huuse.

Holger Jansen Tejgland begjærede det passerede sluttet og sig som Tings Vidne beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Jørgensen Tiongs Skde til Jørgen Larsen paa Tiong No: 92 $\frac{1}{2}$ Løb S:, for 150 rd: d: 14 Maj 1790.

Ole Jensen Watnes Enkes Skde til Jens Olsen paa Watne No: 25 1 pd: 21 mrk: Sm:, $\frac{3}{4}$ Hd: for 200 rd: ejer nu i alt efter Aftag 1 Løb S:, 1 Hd: d: 26 Sept: 1789.

Johannes Thomassen Nedre Rommetvedt Skde til Thor Johannessen p: Nedre Rommetvedt No: 17, $\frac{1}{2}$ L:, $\frac{1}{2}$ Hd:, $\frac{1}{2}$ Vog Korn for 145 rd: dat: 14 Maj 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstkd: Mandag, da Morgen er Søndag.

Tredie Dagen den 17 Maj 1790 continuerede dette Ting

og publiceret

1790: 224b

Pante Bogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 209. Baar Mikkelsen Totlands for 26 rd: 1 mrk: 12 $\frac{1}{2}$ s:, efter Skifte 1 Dec: 1785 d: 15 Maj 1790.

.... fol: 211. Christi Peders Datters Mands for 30 rd: 12 s: efter Skifte 31 Aug: 1789 d: 15 Maj 1790.

(Andre dokument)

Jens Samsonsens Obl: til Provstinde Christi paa 150 rd:, 4 proC:t Rente, 1 pr: i Tvedt No: 29 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 14 Maj 1790.

Friderich Baltzersens Obl: til Ole Knuds: Rydland den ældre p: 125 rd:, 4 p:C: Rente, 1 pr: i Watne No: 25 $\frac{3}{4}$ Løb S:, $\frac{3}{4}$ Hd: d: 14 Maj 1790.

Niels Gundersens Obl: til Mads Bentsen Mælingen paa 60 rd:, 4 proC:t Rente 1 pr: i Mægebakken No: 157 21 mrk: S:, med Klenewogens Makrel Vaag, og Echornenæsset under Erritzland No: 116 9 mrk: S: d: 15 Maj 1790.

Willum Jonsen Mit Hovland for Myndtl: Gunder Pedersen Grøtle Obl: til Poul Poulsen Gietung paa 38 rd:, 4 proC: Rente, 1 pr: i Hope No: 98 12 mrk: S:, d: 15 Maj 1790.

Anders Jørgensen Walvatne No: 46 Vilc: Contr: til h/an/ds Moder Ragnele Anders Dt: dateret 15 Maj 1790.

Peder Gundersen Sortland Skde til Salomon Olsen Habbestad paa Sortland No: 130 6 mrk: S: 1 Hd: for 86 rd: d: 14 Maj 1790.

Halvor Larsen Lunde Skde til Roar Larsen paa Lunde No: 18 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for 70 rd: d: 15 Maj 1790.

Mad: Sl: Natanael Sunde Skde til Peder Haldorsen Kyvigen paa halve Storøens, Fittie og Wallestrands Konge Korn Tiende samt Andeel i smaae Tiende, for 1150 rd: d: 29 Marti 1790.

Madam Helene Sl: Johan Henrich von der Ohes Skde til Christian Ameln paa Brandesund paa Giisøen 1 pd: Sm:, Winnæs $\frac{1}{2}$ pd: 15 mrk: S:/ og Winnæs Vaagen, samt Storholmen, Nordholmen og Kiæret for 3000 rd: d: 16 Maj 1789.

Lars Erichsens Skde til Halvor Thomassen paa Øchland No: 133 $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{5}{8}$ Hud for 108 rd: d: 17 Maj 1790.

Jens og Reinert Hornelands Skde til Lænsmand Jens Jens Eldøen p: 3/10 Parten i Morkens Alminding for 50 rd.; d: 14 Maj 1790.

Halvor Thomassen Øchland No: 133 Vil Kors Contract til Lars Erichsen Øchland og Hustru Brithe Størks Datter, dateret 17 Maj 1790.

Halvor Larsens Skde til Tørres Halvorsen paa Dahle No: 38 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: for 220 rd: dateret 15 Maj 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Mikkel Pedersen Lønnings til Peder Axelsen paa uskatlagt Plads Lønningsbøe at holde Huusene i Stand, 4 Dags Arbejde d: 15 Maj 1790. M:f: H: 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Reinertsens Arv:s Skde til Rejnert Olsen p: Deggernæs No: 43 $\frac{3}{4}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: d: 15 Maj 1790.

Helje Johansen Skde til Tollach Andersen paa Nedre Rommetvedt No: 17 $\frac{1}{4}$ L.; $\frac{1}{4}$ Hd.; $\frac{1}{4}$ Vog Korn for 70 rd: d: 17 Dec: 1789.

Roar Larsen Lunde Obl: til Christopher Jørgensen Sætrevigen p: 60 rd.; 4 p:C: R: 1 pr: i Lunde No: 18 $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 17 Maj 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Tollach Andersen Nedre Rommetvedt og Baar Lars: Lunde og befunden at restere for 1789 157 rd: 3 mrk: 6 s: og af 1790 Aars halve Skatt 640 rd: 14 s: I alt Summa 797 rd: 4 mrk: 4 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fiære Skibredes Sommer-Ting den 18 Maj 1790 sat og holden paa Tingstedet Leervigen af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged Hr: Koren, skibredets Lensmand Mathias Johannessen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig:

Alle af Dommeren nu i Eedtagne

1. Johannes Henrichsen Ervesvog 4. Johannes Nielsen Sør Emberland 7. Christen Andersen Nedre Vig

2. Torbjørn Torbjørnsen Kind 5. Gunder Nielsen Berge 8. Johannes Olsen Nedre Walen

3. Johannes Rasmussen Aase 6. Mons Gabrielsen Gramshoug.

1790: 225

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 213, og for Etne Skibrede fol: 215a.

Formynder Ting blev holden, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Madame Sl: Natanael Sunde Skde til Peder Haldorsen Kyvigen paa halve Storøens, Fittie og Wallestrands Konge Korn Tiende samt Andeel i smaae Tienden for 1150 rd., d: 29 Marti 1790.

Skftebr: 7 Dec: 1789 efter Niels Johannessen Qvalvog, i Skdebogen extraheret.

Afkald

Fol: 68 ForM: Borni Anders Datters Mands for 20 rd: 2 mrk: 10 s: efter Skfte 17 Dec: 1764 d: 29 Juli 1788.

Opsat Sag fra fol: 192a. Lars Weastad contra Torbjørn Øfre Wiig.

Begge Parter blev paaraabt, og da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa Eragtes: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbie, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises samme til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 192. Niels contra Steffen, og Ditlev Qvalvog contra de begge førstmeldte. Mons Larsen som Niels Johannesens Eftermand, og begge de øvrige Parter mødte og erklærede Sagen paa alle Sider forliigt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Det i Rettelagde Skde blev Mons Nielsen tilbage leveret.

Nye Sag.

Ole Andersen Selv Ejer paa Westvig mødte /: betalt Incamination 2 rd: 4 s:, skr: To Rd: Fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Tronsen Huusmand under Westvig paa Pladset Westvig Sætre, for at han har hugget ulovligt i Gaardens Skov, derom at høre Vidner og derefter lide Dom til at fraholde sig saadant og for det forøvede Bøder at udrede og Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Poulsen S: E: p: Fagerland og Lars Olsen ibd:, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lensmand Mathias Johannessen Øfre Echeland og Jørgen Torbjørnsen Wiicke afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt tree gange, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt, og at de maatte gjøre deres Forklaring. Vidnerne Ole Poulsen og Lars Olsen Fagerland mødte, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede og fremstod som

1ste Vidne Ole Poulsen Fagerland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At veed Lars Tronsen er Huusmand under Westvig, veed ej hvor Ejeren have udviist Indstevnte at hugge hvad ham er tilladt, ej heller veed hvad ham er tilladt, men Citanten har ladet viise Vidnet og det andet Vidne, nogle Stuer af Furrer, paa Citantens Lejemaal i dens Skov, 8te i Tallet, som Citanten sagde, at Indstevnte havde hugget Træerne af, som Vidnerne ansaae af Værdi 4 skl: stk:t; Men Lars Tronsen var ej med der, ej heller tilsagt at være med: Vidnet har ej seet Indstevnte hugge sam/m/e, men dette og det andet Vidne gik hjem til Indstevnte og spurgde ham om han havde hugget disse Træer, dertil han sagde Ja, og vilde have dem til at reparere sit Huus paa Pladset med. Vidnet kan ej skjønne hvad ulovligt der var i denne Hugst, da ej veed hvor synderlig gode disse smaae Træer kunde blevet, ej heller var de hugne nær hjemme, men et stække borte i Marken. Vidnet blev sin forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere og da Cit:, Vidnet ej videre havde at tilpørge, blev det dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Lars Olsen S: E: p: Fagerland som aflagde Eed og forklarede Ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

/betalte for 2 Vidner 2 Mrk: skr: To Mrk: :/

Citanten begjærede det passerede sluttet som TingsVidne og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Citanten begjærede Sagen udsat /: betalt 12 skr: Tolv Sk: :/ med Laugdag /: bet: 24 skr: fiir og tyve Skl: :/

Da indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sag: ber: til H: T: 1790.

Nye Sag.

Sr: Hans Henrich Jrgens i Engesund mødte for

1790: 225b

Retten /betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og fremlagde skriftlig Kald Seddel af 21 April 1790 contra Engel, Reinert, Tiæran og Ole Strømøen.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Stevnemaallet blev oplæst og lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Ole Knudsen og Jens Knudsen Rydland blev paaraabt, men mødte ikke.

Citanten paastod Sagens fremme, uagtet de ey møder, da de neml: Stevningsmændene have paategnet Stevnemaallet; derom paastod Rettens Eragtning /: betalt Eragtning 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Retten Eragtede: Da til saadan som den i Rettelagde af Sagsøgeren skrevne Kald Seddels Afhjemling, Stevningsmændene efter Lov: 1 B: 4 C: 3 a: selv skal komme til Hjem Tinget, og Vidne derom med Eed og oprakte Fingre; og disse som Kaldsmænd i Sagen ej efter Paaraab, er mødt; Saa kan Retten ej tillade noget imod de foregivne Indstevnte, at føres i Rette, førend efter Lov: 1 B: 4 C: 1 a: Og da Indstevnte ej selv er til Vedermaals Ting, eller efter Paaraab mødt, deres Indstevning er lovlig forkyndt.

Citanten formodede ikke, dette at skulde mødet ham; Men da saa er, saa frafaldt han dette Stevnemaal, og forbeholdt sig at forfølge sin Rett ved nye Anlæg og nye Søgemaal samt nye Stevninger.

Saaledes det passerede for denne Sinde sluttet.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 1 Marti 1790 efter Størk Larsen Haaversholms Hustrue. | Udlæggene i Skde

.... 4 Dec: 1789 efter Aslach Knudsen Tvedteschougs Hustr: | Bogen extrah:t

Halvor Gundersen Wiigens Hustrues Arvingers Skde til Halvor Gundersen Wiigen paa Wiigen No: 22 12 Mrk: S:, 1 Vog Korn d: 30 Sept: 1789.

Afkalde publicerte

Hans Størksen Hopes for Myndtl: Marithe Hans Dt: 14 rd: 2 mrk: 2 s: og Hjemgifte 4 rd:, ved Skftet efter Størk Larsen Haaversholms Hustr: 1 Marti 1790 dateret 4 Marti 1790.

F: B: fol: 217. Eli Jngemons Datter Emberlands Formynders for 19 rd: 2 mrk: 1 3 s: efter Skftet 1 Dec: 1774 dateret 18 Maj 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 19 Maj 1790 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f: 114. Knud Phillipsen Lien No: 91 Obl: til Johannes Monsen Fylkesnæs paa 50 rd: d: 24 Juni 1778, qvitteret af afdøde Creditors eeneste Arving (Cri..?) Johansen Mæling den 17 Dec: 1789.

No: 5 p: 58. Anders Poulsen Sælsaas med Pant i Wigebøygds Annex Kirke, Obl: til Erich og Hactor Aakre p: 100 rd: d: 1 Oct: 1783, qvitteret 26 Juli 1789.

No: 5 p: 347. Knud Larsen Tvedt No: 29 H: C: gds: Obl: til Kr: Com: Dahl 98 rd: d: 11 Maj 1787 qvitteret 15 Maj 1790.

No: 5 p: 190. Johannes Sørensen Nedr: Dommersnæs No: 2 Obl: til Provstinde Christi 300 rd: d: 11 Maj 1785 qvitteret 18 Maj 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Hans Christensen Skde til Hans Hansen p: Jndre Biørdal No: 45 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for 100 rd: d: 29 Sept: 1789.

Jan Larsen Wiickes Hustr:s Arv:s Skde til Jan Larsen paa Wiicke No: 21 $\frac{1}{2}$ Løb Sm: 2 Spd: K: d: 28 Janv: 1789.

d: Jans Larsens egne Arv:s Skde til Steen Erichsen paa sam/m/e Brug d: 17 Dec: 89.

Knud Willumsen Skde til Ole Arrildsen p: Alendal No: 48 $\frac{3}{4}$ Løb Smør, for 300 rd: d: 18 Maj 1790.

Mons Larsen Skde til Peder Erichsen Holmefjord p: Østre Braatetvedt No: 14 H: C: [gds:], 1 Løb 1 Hd: for 260 rd: d: 18 Maj 1790.

Beboelses Contract

Ole Arildsens og Knud Willumsens om Alendal No: 48 d: 18 Maj 1790.

(Andre dokument igjen)

Jacob Nielsen Øchland Skde til Lars Jacobsen paa Øchland No: 25 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd: for 180 rd: d: 18 Maj 1790.

Lars Jacobsen Øchland No: 25 H: C: gds: Vilkors Cont: til Jacob Nielsen og Hustr: dat: 18 Maj 1790.

1790: 226

Nicolaj Nielsen Obl: til Ole Aslachsen Elieraas paa 90 rd: 4 p:C: R:, 1 pr: i Krogschaat No: 13 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: d: 18 Maj 1790.

Steffen Clemensen Obl: til Jf: Malene Fleischer Koren paa 250 rd:, 4 pr:C:t Rente, 1 pr: i Rødmyr No: 82 18 mrk: S:, 11 Spd: K: d: 14 Maj 1789.

Ditlev Møller, Steffen Hansen og Mons Larsen alle Ejere af Qvalvog No: 64 Contract om Gaardens Huusmands Pladser d: 18 Maj 1790.

Knud Phillipsen Liens Skde til Nicolaj Knudsen paa Lien No: 91 det $\frac{1}{2}$, 3 mrk: S: for 70 rd: dat: 18 Maj 1790.

Nicolaj Knudsen Obl: til Reinert Reinertsen Schimmeland paa 60 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i forbem:te d: 18 Maj 1790.

Bygsel Sedler med Reverser publicerte

Orm Ormsen Næsse og Johannes Simonsen Søre Mølstre til Jacob Olsen paa Mølstrevognæsset No: 80 6 mrk: S:, før brugt af Lars Knudsen d: 16 Maj 1788. M:f: H: 8 skl:

Biskop Jrgens til Jone Nielsen paa $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: i Berje før brugt af Tiæran Berje d: 6 Feb: 1790. M:f: H: 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Størk Jochumsen Skde til Mikkel Christiansen paa Waage No: 54 1 Løb 1 ½ Hd: for 399 rd: d: 19 Maj 1790.

Johannes Sørensens Arv:s Skde paa Nedre Dommersnæs No: 2 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd: for 400 rd: 3 mrk: til Knud Larsen d: 18 Maj 1790.

Steen Erichsen Obl: til Hans Størksen Hope paa 90 rd: 4 p:Ct Rente 1 pr: i Wiiche No: 21 ½ Løb S:, 2 Spd: Korn d: 18 Maj 1790.

Knud Larsen Nedre Dommersnæs \No: 2 H: C: gds:/ Vk: Contract til Siselle Lars Datter d: 18 Maj 1790.

Do: Knud Larsen Obl: til Provstinde Christi paa 200 rd: 4 p:Ct Rente 1 pr: i nedre Dommersnæs No: 2 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd: d: 18 Maj 1790.

Beboelses Contract NB:

Mikkel Christiansen Waages til Steener Jochumsen om Waage No: 54 paa 4 Aar d: 19 Maj 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Hans Størksen Hope og Stener Jochumsen Waage, og befunden at restere til 1789 Aars Udgang 36 rd: 3 mrk: 12 s: og af 1790 Aars halve Skat 381 rd: 11 s: i alt Summa 417 rd: 4 mrk: 7 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Waags Skibredes Sommer Ting den 26 Maj 1790 paa Godøesunds Tingsted sat og holden af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged V: og Velviise Hr: Ulr: W: Koren, Skibredets Lensmand Ole Knudsen Rydland, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnlig:

Nu alle af Dommeren nu i Eed tagne

1. Winciantz Aadnesen Houglund 4. Abraham Johannessen Øchland 7. Torkel Siursen Riisøen

2. Mons Olsen Troland 5. Ole Johansen Kolbensvig 8. Ole Larsen Østervold

3. Ole Christiansen Age 6. Christopher Olsen Øchland

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 214a. og for Etne Skibrede fol: 215a.

Formynder Ting blev holden, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Madame Helene Sl: Johan Henrich v: d: Ohes Skde til Christian Ameln paa Brandesund paa Giisøen 1 pd: Sm:, Winnæs 2 pd: 15 mrk: S:, og Winnæsvogen samt Storholmen, Nordholmen og Kiæret for 3000 rd:, d: 16 Maj 1789, i Skde Bogen protocolleret for Føjens Skbr:

Madame Sl: Natanael Sundes Skde til Peder Haldorsen Kyvigen paa halve Storøens, Fittie og Wallestrands Konge Korn Tiende med Andeel i smaae Tienden for 1150 rd: dat: 29 Marti 1790 i Skde bogen protocolleret for Føjens Skibrede.

1790: 226b

Skftebrev 19 Juli 1788 efter Niels Larsen Wiig. | Udlæggene i Skjøde Bogen
.... 31 Juli 1789 efter Knud Jonsen Møgster. | extraheret
.... 2 Feb: 1789 efter Sverke Hiernæss Hustr: hvoraf Udlægget i Jorden Huusevig
for Strandvig Skibrede bliver protocolleret i Skde Bogen.

Knud Johansens Hustrues Arvingers Skde til Johannes Knudsen paa Lille Tufteland No: 3
H: C: gds: ½ Løb Smør i alt d: 2 Oct: 1789.

Lars Simonsens Arvingers Skde til Rasmus Larsen paa Hovstad No: 34 1 pd: 16 ½ mrk:
Smør, i alt 2 pd: 1 ½ mrk: S: d: 3de Oct: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 472. Fiære. Niels Torkelsen Obl: paa Svensbøe No: 44, til Provstinde Kahrs 280
rd: d: 27 Feb: 1789 qvitteret 18 Maj 1790.

No: 5 p: 419. Bendt Olrich Hynnemør Obl: til Bastian Lind 1000 rd: med Pant i adskilligt
Jordegods d: 17 Maj 1788 qvitteret 8de Oct: 1789.

Bygsel Sedler med Reverser publicerte

Mons Jonsen Kleppe til Johannes Nielsen paa Kalve No: 76 20 ¼ mrk: Fisk, før brugt af
Mons Larsen d: 26 Maj 1790. M:f: H: bet: 8 skl:

Bendt Olrich Hynnemør til Endre Haagensen paa ½ Hd: i Søre Drivenæs No: 46, før brugt
af Mons Torkelsen Ejeren sig forbeholden Forkjøb af Lejlændingens Avl af Land og Vand
d: 25 Maj 1790. M:f: H: bet: 8 skl:

Johannes Larsen Walhammers til Mons Jacobsen paa \Hougland/ No: 85 1 pd: 3 mrk: Sm:
1/3 Hd:, før brugt af Jacob Rasmussen d: 2 Oct: 1789. M:f: H: bet: 8 skl:

Opsat Sag fra fol: 193b. Ingemon Schomsnæs contra Lars Schomsnæs.

Lars Schomsnæs mødte /: betalte forrige Udsættelse 12 skr: Tolv Skl: /: begjærede Sagen
opsat til næste Rett.

Citanten paastod Dom, dog da han efter at have gjort sig bekendt de førte Vidners
Udsigende, (...?)ker han ej at have beviist sin Sag, og derfor frafaldt Sagen og begjærede den
ophævet.

Indstevnte frafaldt ligeledes Sagen og opsættelsen, og begjærede den ophævet.

Retten da Søgemaallet ikke i mindste er beviist, og ej bragt saa meget til Formodning, at
deraf kunde virkes Eed, ophævede Sagen.

Opsat Sag fra fol: 194a. Ingemon Schomsnæs contra Lars Schomsnæs.

Citanten mødte og declarerede Sagen forliigt og frafaldden;

Thi blev den nu for Retten ophævet.

Optagen Hoer Sag fra fol: 194b. Fogden contra Johannes Walhammer.

Dom/m/eren tilspurgte Laug Rettet og Almuen 1st om Johannes Johannessen før har
begaaet Hoer eller Lejermaal? Dertil svarede: Nej. 2. Om han er beslægtet med Kari
Johannes Datter. Rs: Nej aldeles intet.

Derefter blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Justitiens og sit Embeds Vægne som Actor
lovlig ladet indkalde ægtegift Mand Johannes Johannessen Walhammer for første gang i sit
ægteskab, begangne Hoer med ugift Qvinde Kari Johannes Datter han at lide Dom til Bøders
Udreedelse, yderste Formues Forbrydelse, og Omkostninger at betale. Factum er beviist med

vedkommende Sogne Præstes Anmeldelse, og Indstevntes egen Tilstaaelse, som intet har fremført til sit Forsvar. Actor har paastaaet Dom efter Indstevningen. I Retten er beviist at Indstevnte intet ejer til yderste Formue. Thi kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Johannes Johannessen Walhammer for begaaet Hoer i sit ægteskab, bør efter Lovens 6 Bogs, 13 Cap: 25 art: og Forordningen 6te Decembr: 1743 a: 22 bøde dobbelte Leyermaals Bøder 48 Lod Sølv er 24 rd: til Hands Majestæts Cassa /: til yderste Formue er intet ejende :/ og end viidere efter Forordningen 8de Juni 1767 sidde 8te Dage paa Vand og Brød i stedet for Skriftemaal, og selv erstatte sin Underholdning og Varetægt. Denne Actions Omkostninger erstatter Johannes Johannessen Walhammer med Rettens Gebyr af Incammination, Opsættelse, og Actens Bekræftning 1 rd: 5 mrk: 4 s:, foruden Actens meere Beskrivelse om bliver over 4 Ark, Lensmanden og medhavte Vidner for Undersøgnings Forretningen 1 rd:, Stevnings Penge 2 Mrk: og Stemplet Papiir 4 mrk: 14 s:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Bøder Udstædt

1790: 227

Opsat Sag fra fol: 194b. Morten Schomsnæs contra Lars Schomsnæs.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse og Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte saavelsom det forelagde Vidne mødte og vedtog Varsel.

Citanten begjærede Vidnet stædet til Forhør at gjøre sin Forklaring.

Vidnet Randveig Mathias Datter Hustrue til 1ste Vidne mødte, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som 3de Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid hørde Vidnet Allarm sam/m/e Tiid som Vidnets Mand og saaledes som hand har forklaret, men fulgte ej ud med ham af Stuen, og biede lidt, og da hun kom ud, saae ikke at Indstevnte havde Citanten i Haaret, men Citanten stod Hueløs og veed ej hvor hans Hue var. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

/: For dette Vidne bet: 4 skr: Fiire Skilling :/

Citanten declarerede ej at have fleere Vidner i Sagen og begjærede det passerede som TingsVidne sluttet, og sig paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom til næste Ret til Bøders Udredelse, og Omkostningers Erstatning skadesløs med 6 Rd:r alt af Indstevnte at betales.

Indstevnte Lars Asbjørnsen Schomsnæs mødte, /: betalte Tilsvares Penge 20 skr: Tyve Skl: :/ og benægtede aldeles det paastevnte, samt paastod Dom til næste Rett, men aldeles til sin Frifindelse.

Begge Parter begjærede Dom til Høste Tinget 1790.

Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 195b. Salomon Hauchenæs contra Erich Hauchenæs.

Begge Parter mødte og declarerede Sagen frafalden og ophævet til andet Anlæg.

Sagen blev for Retten ophævet, og de i Rettelagte Documenter Citanten tilbage udleveret.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 27 Maj 1790 continuerede dette Ting.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Berje Olsen Børtvedt til Ørie Erichsen paa Hovland No: 7 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd:, før brugt af Peder Asbjørnsen, dette paa 8 Aar d: 26 Maj 1790. M:f: H: bet: 8 Skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Afkald

ForM: B: f: 4, 148, 148!! Mangele Mons Dt:s Mands for 29 rd: 3 mrk: 6 s: 16 Sept: 1752, 6 rd: 5 mrk: 5 s: efter Skifte 7 Aug: 1779 og 4 rd: 1 mrk: 8 s: efter Skifte 23 Feb: 1780 d: 26 Maj 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lensmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Berge Olsen Børtvedt og Jens Knudsen Rydland, og befunden til 1789 Aars Udgang 14 rd: 3 mrk:, og af 1790 Aars halve Skat 292 rd: 5 mrk: 8 s: i alt Summa 307 rd: 2 mrk: 8 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Opdal Skibredes Sommer Ting den 28de Maj 1790 sat og holden paa Godøesunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Johannes Madsen Store Godøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig:

Alle nu af Dom/m/eren i Eed tagne

1. Ingebret Ingebretsen Øfre Giøvog 3. Lars Pedersen Kattenæs 6. Tosten Wermunsen Erritzvær

2. Hans Jansen Kaldefos 4. Peder Hansen Andersland 7. Jacob Johan/n/ess: Øf: Giøvog
5. Torbjørn Størksen Eritzvær 8. Ole Larsen Str: Braatetvedt
9. Lars Andersen Gripne

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger registeret for Schonevig Skibrede fol: 213a. og for Etne Skibrede fol: 215a.

Formynder Ting blev holden, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Optagen Sag fra fol: 197a. Lars Gripne med fleere contra Niels Øchland med fleere. Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Lars Anderssen, Halvor Svendssen og Niels Anderssen, Opsiddere paa Gripne, have til Høste Tinget 1787, her til Retten lovlig ladet indkalde, Niels Jonsen, Ole Rasmussen og Jon

1790: 227b

Rasmussen alle Opsiddere paa Øchland, for indstevnte ej holder deres Skifte-Gjærder i stand, lader deres Creaturer bejte i Citanernes Mark, og driver deres Smaler til Bejte i Citanernes Fæe-Hauge, at høre Vidner, lide Dom og betale Omkostninger. Af de førte Vidner, er forklaret, af 1ste og 2det Vidner: At have seet Øchlands Creaturer i Gripne Mark

ved St: Hans Tiid, da Skifttes Gjærdet paa eet sted ved Schaatbakken imellem begge Gaarders Marker var brøstfældig, Veed ej hvilken Gaards Gjærdepart det var der var øde, men blev sagt af Gripne Mænd at tilhøre Øchland at vedligeholde. 3die Vidne: At Øchlands Gjærdet er ofte holdt slet, og at have seet Øchlands Creaturer i Gripne Mark om Sommeren adskillige Aaringer, /: hermed er 1ste Vidne overensstemmende :/ at Øchlands Opsiddere, driver deres Smaler altid igjennem Gripne Mark og Fæe Hauge. /: dette har Andet Vidne seet eengang at de ere drevne over Gjærdet af Øchlands Gjætle Pige :/ og undertiiden der ladet dem bejte, at Schaatbakken ligger ved Øchlands gjærde-Part. Citanterne have indladt Sagen til Doms, at Øchland skal holde deres Gjerder i stand, holde sig fra Gripne Mark, betale Bøder og erstatte Omkostninger med 7 Rd:r. Indstevnte have erholdt Opsættelse til Contra Stevning, men uden dermed at fremkomme, have de indladt Sagen til Doms. Om den af 1ste og 2det Vidner omvundne Gjærde Part, tilkommer Øchland, som af 3die Vidne er forklaret, er ej modsagt, saa det er beviist at Øchland ej har holdt Gjærdet i stand, og ellers med 2 Vidner beviist at Øchlands Creaturer ofte have været om Sommeren i Gripne Mark, samt Øchlands Smaler have været drevne igjennem Gripne Fæe-Hauge, hvortil Øchlands Opsiddere ej have beviist sig berættigede. Da dermed er beviist, at Citanterne af indstevnte Øchlands Opsiddere er tilføyet omvundne Fornærmelse; Saa kjendes og dømmes for Rett og hermed afsiiges: At Niels Johnsen, Ole Rasmussen og Jon Rasmussen alle paa Øchland, derfor bør bøde hver for sig 4 Mrk:, i alt 2 rd:, som efter Rescriptet 26de Junii 1783 tilfalder den nordenfjeldske Vei-Casse, samt erstatte een for alle og alle for een imod dem forbeholdende Regress imellem sig selv indbyrdes efter Anpart, til Lars Andersen, Halvor Svendsen og Niels Anderssen alle paa Gripne, denne Sags Omkostninger med 6 Rd:r, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Bøder. Udstædt.

Optagen Sag fra fol: 197a. Biørn Rønholm contra Jacob Næsse.
Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Biørn Ingebrethsen Rønholm har med lovlig Varsel her til Retten indkaldet Jacob Siurssen Næsse for overfald med Slagsmaal og Haargreb, at lide Dom til Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning. Med 2det og 3die Vidner er beviist at Jacob Siurssen Næsse omstevnte Tiid tog Citanten i Haaret. Det 3die Vidne forklarer vel og om næve Hug, men da derom er ikke flere Vidner; Saa er dette ikke lovgyldig beviist: og da dette Vidne er Citantens egen Datter, bør Eed ikke i dette Tilfælde derom finde Sted. Begge Parter have derefter declareret at være forliigt imellem sig, saavel om Citantens En Treediepart af Bøderne som Sagens Omkostninger, saa de ingen Dom derom vil have; men de ikkun henseende Hands Majestæts Bøder, begge have indladt Sagen til Doms, altsaa samme aleene bliver at paadømme, hvorom, da Haargrebet af Jacob Siurssen forøvet, er beviist; kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Jacob Siurssen Næsse som er overbeviist Haargreb, bør af de efter Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 a: der for forbrudte Bøder 3de 6 Lod Sølv, betale til Hands Majestæts Casse efter Lovens 1 Bogs 22 Cap: 4 a:, sammes Andeel de to treedieparter med 6 Rd:r, under Executions Tvang og Adfærd efter Forordningen 6te December 1743. Bøder.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 12 Feb: 1789 efter Sverke Hiernæss Hustrue, ang:de Udlæg i Malkenæs, Nedre Lunde og Aarbakke samt Nesthuus protocolleres for Strandvig Skibrede.

....	12 Nov: 1788 efter Jon Nielsen Tvedt.	I Skde
....	27 Julii 1789 efter Ole Madsen Fladeragers Hustrue.	Bogen
....	4 Nov: 1789 efter LensM/an/d Mads Christoph: Godøen.	extraherte

Afkalde

ForM: Bog fol: 78. Kari Mikkels Dt:rs Formynders for 15 rd: 4 mrk: 13 s: ved Skifte 2 Juni 1766 dt: 13 Marti 1790.

.... 116. dto: d: for 11 rd: efter Skifte 12 Marti 1776 d: 13 Marti 1790.
(Andre dokument)

Kongl: allernaad: confirmeret Testamente 9 Janv: 1789 imellem Jacob Christophersen Store Sætre og Hustrue Brithe Johannes Datter, nu tinglyst da Manden er anmeldt at være død.

1790: 228

Opsat Sag fra fol: 196b. Lars Sæd contra Berje Næshavn.

Begge Parter blev paaraabt, Men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Lars Tostensen Sæd har ved skriftl: Kald Seddel her til Retten lovlig ladet indkalde Berje Jonsen Næshavn, at lide Dom til at betale sig skyldig værende 21 rd: 1 mrk: 8 s:, med skadesløse Omkostninger. Citanten har i Rettelagt til Beviis i Sagen et TingsVidne fra Hardanger Sorenskriveries Jurisdiction af 27 Oct: 1786, og ført eet Vidne ved denne Ret, samt paastaaet Dom. Indstevnte har nægtet at være Citanten noget skyldig, og begjært samt erholdt Opsættelse til Contra Stevning, men siden intet fremmet i Sagen. Af Vidnesbyrdene i det fremlagde TingsVidne fra Hardanger Jurisdiction, naar forbigaaes de som aleene vidner efter hvad de have hørt af uvedkom/m/ende, bliver kun værdt at overveje 1ste og 4de Vidnes Udsigende; Men da a. disse ere uovereenstemmende i det at det første var tilstæde ved Laanet til Berje Næshavn, men det fjerde Vidne hørde det siden af Berje Næshavn, med de Ord: At have NB: faaet Pengene: og: paa en Andens Navn; b. og det første Vidnesbyrd ej meldes at være af Vidnet selv beEediget; Saa er intet herved beviist: Ligesaa lidet er med det her inden Retten Som: Tinget 1788 afhørte Vidne oplyst, som ej heller veed nogen Summa at forklare. Da og Oplysningen er af Citanten holdt skjult i Sagen, ved det den unævnte og ustevnte Person som skulde betalt Pengene, hverken er indkaldet, eller er beviist, han dem ej at have betalt; Saa kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Indstevnte Berje Jonsen Næshavn bør efter denne Indstevning og Procedure for Citantens Tiltale fri at være.

Opsat Sag fra fol: 197a. Justitz Sag Fogden contra Jan og Johannes Wee.

Actor paastod Dom.

Jan Christophersen Yttre Wee ligeledes.

Johannes Jonsen Yttre Wee mødte ikke.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Embeds og Justitiens Vegne ved lovlig Hoved og Continuations Varsel ladet her til Retten indkalde Jan Christophersen Selv Ejer paa Yttre Wee og Johannes Jonsen Vilkors Mand paa Yttre Wee, for paa hinanden forøvet Slagsmaal, at lide Dom til Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning. Ved de førte Vidner er beviist: saasom Med 1ste At begge Parter slog til hinanden, Jan Wee med sin Spade, og Johannes Wee med sin Haand Stok, observerede ej hvem slog først, men Jan Christophersen Yttre Wee slog til Johan/n/es Jonsen Yttre Wee med Spaden med Jernet, og saaleedes slog eller huggede til med Jernet. Johannes Jonsen Yttre Wee slog til Jan Christophersen med een i Haanden havende liden Stok, hvorpaa Johannes Jonsen viisede Vidnet Skaden som var et stort Hul i Armen, hvoraf løb Blod, og hands paahavende Klæder saaes igjen/n/em huggede, hvilket Hul og Saar, Vidnet veed vist at Johannes Wee ej havde før, men fik det af Jan Christophersens Spade. 2det Vidne: At Jan Wee slog først til Johannes Wee med Spaden,

veed ej om Jernet var paa, Johannes Wee slog til Jan Wee med sin Stok som han havde i Haanden. Om Skaden paa Johannes Wee forklarer som 1ste Vidne, undtagen ej veed om var Hul igjennem Klæderne, ey heller veed om han havde Skaden før, eller da fik samme. Actor har paastaaet Dom efter Indstevningen. Jan Wee har paastaaet Dom til Befrielse, som uskyldig, da Johannes Wee overfaldt ham, hvorpaa han slog igjen med Spade Træet. Johannes Wee er ey mødt efter Stevning og Laugdag. Af Vidnesbyrdene er intet nøjere oplyst, end at de begge Indstevnte have forøvet Stavs Hug paa hinanden; Thi k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Jan Christophersen Yttre Wee og Johannes Jonsen Yttre Wee hver for sig bør bøde efter Lovens 6 Bog 7 Cap: 8 a: til Hans Maj:ts Casse for Stavshug hver 3de 6 Lod Sølv er 9 rd:, er af de begge 18 Rd:r, og de begge for een og een for begge, imod dem forbeholdende Regress imellem dem selv indbyrdes for det halve, betale denne Actions Omkostninger med Rettens Gebyr, af Incamination, Vidners Førelse, Laugdage og Udsættelser 3 rd: 1 mrk: 8 s: og derforuden Acternes muelige vidtløftigere Beskrivelse og sam/m/es Bekræftning, Stevnings Penge 1 rd: 2 mrk:, og Stemplet Papiir i fald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 1 rd: 1 mrk: 8 s: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Executions Tvang og Adfærd efter Loven. Extract sendt Fogden Bøder.

1790: 228b

Opsat Sag fra fol: 197b. Anders Femangers Enke contra Ole Hope.
Begge Parter mødte for Retten og declarerede Sagen aldeeles forliigt, og paa begge Sider frafalden, efter sluttet mundtlig Forening imellem sig selv, og begjærede Sagen ophævet.
Som Documenterne forhen er Citanten udlaant; Saa blev og Sagen nu for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 198a. Lænsmand Godøen contra Ludvig Studsvig.
Citanten mødte og declarerede Sagen frafalden \uden Dom/ da Pengene bliver staaende for det første til videre hos Ludvig Studsvig.
Obligationen blev Citanten af Retten udleveret og Sagen blev for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 198a. Lænsmand Sundvor contra Salomon Wattendal.
Citanten mødte og declarerede Sagen forliigt og frafalden;
Thi blev den nu for Retten ophævet.

Nye Sag.
Rasmus Olsen tjener paa Øchland mødte /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Peder Larsen Kattenæs for Overfald paa Citanten i sit Arbejde paa Marken, og tilføjede Slag, derom at høre Vidner som stevnte ere, og derfor lide Dom til alle Lovens Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Rasmussen tjener paa Lunde, Lars Pedersen Kattenæs, og Ole Olsen tjener paa Øchland.

Stevne Vidnerne Lænsmand Johannes Madsen Str: Godøen og Johannes Johannessen Lande afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Vidnet Lars Pedersen men han møder.

Indstevnte Peder Larsen Kattenæs blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt og Eedtaget samt paalagt at gjøre deres Forklaring.

Af Vidnerne mødte Ole Rasmussen Lunde, og Lars Pedersen Kattenæs, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne: Ole Rasmussen Lunde som aflagde Eed og forklarede: At sidste Vinter ved Kyndelsmisse Tiider, var Vidnet og Citanten paa Indstevntes Grund og Lejemaal og opspadde Maddiker til at fiske med, da kom Peder Larsen Kattenæs med Spade i Haanden, og dermed med Jernet paa, og med den Ende slog til Citanten paa Ryggen 2 Slag, og sagde, det var for at Citanten spadde Maddik paa Indstevntes Lejemaal, hvorover han var vreed, derpaa gik Citanten bort, og hverken slog igjen eller tog for sig: Dette saae og Vidnet Ole Olsen Øchland, veed ej hvem fleere, da ej der nærværende vare fleere. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ey at viide meere, og da Cit: han/nem ey viidere havde at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Lars Peders: S: E: p: Kattenæs som aflagde Eed og forklarede: At har ingen Tiid, altsaa ej heller omstevnte, seet Peder Larsen Kattenæs slaae Cit: hverken med Spade eller andet, og den Tiid det omstevnte skal være passeret, var Vidnet saa langt derfra, dog i sam/m/e Arbejde, men et Næss imellem, at han ej kunde see det omstevnte, og derom ey heller siden har hørt andet af sin Fader Peder Larsen Kattenæs, end at han ej har slaget Cit: eller gjort ham noget. Dimitteret som forrige.

/: For de afhørte 2 Vidner betalte 2 skr: To Mrk: :/

Citanten begjærede Sagen udsat med Forelæggelse og Laugdag.

Da indstevnte Peder Larsen Kattenæs ikke er mødt, eller har ladet møde, ej heller er mødt Vidnet Ole Olsen Øchland mødt!!; Saa blev den første laugdaget, og den sidste forelagt under Falsmaal alt til næste Rett etc: afskeediget med Forelæggelse og Laugdag. /: betalt Udsættelse 12 skl: og Laugdag og Forelæggelse 24 skl: i alt To Mark fiire Skilling :/ Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

1790: 229

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 29 Maj 1790 continuerede dette Ting

og publiceret

Freedlysning for Møklebust, Lien, Aarbakke, Mæland og Øfre Waage, for deres Skove Teig Beenvedlien imellem Studsvig og Hammerhoug, imod ulovlig Hugst, Lyngrivning, Vidiers Skjæring, Stave hugst m: m:, i sær imod Huusmanden i Studsvigen d: 28 Maj 1790.

Opsat Sag fra fol: 197a. Johannes Gierstad contra Sæbjørn Gierstad.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa beroer Sagen til Høste Tinget 1790.

Saug Tings Vidne.

Velædle og Velbyrdige Hr: Krigs Commissaire Henning Friman Dahl Selv Ejende og boende paa Onerim, Johannes Samuelsen S: E: p: Onerim og Morten Knudsen Alsager \S: E:/ mødte og fremstod for Retten /: betalte Incaminations Penge og som for 2 Vidner i alt 1 rd: 5 mrk: 4 s: skriver Elleve Mark og fiire Skl: :/ og androg at de og øvrige Almue i Onerims Sogn, have stor Ulejlighed og Besværlighed, med deres Huuse at holde vedlige, fordi Saugerne hvor de skal have deres til Huuse Reparationer behøvende Tøm/m/er og Bord skaaren, er langt fraliggende, og ingen nærmere end paa Hovland som er en Flom Saug og en

Miil fra Onerims Kirke, desaarsag mange have været nødsagede med stor Umage at opøxe deres Tøm/m/er i Skoven til Bord, til megen Tiid spilde, og hvorved og meget Tøm/m/er spildes, Skoven til Skade, og \hvorved med meere er/ bragt mange Folk i fattige Omstændigheder, da de ey have kunnet holde deres Huuse i Stand, alt af Mangel paa Sauger, hvoraf, bem:te Hovlands undtagen, ingen er nærmere end 2 ½ Miil, som og har foraarsaget, Almuen til Skade og Sinkelse i deres Huuses Vedligeholdelse, at deres Tøm/m/er deels i Skoven og paa Vejen, deels ved de saa langt fra liggende Sauger, henligger og bedærvs ofte raadner, som henliggende længe uskaaren i Luft og Regn paa Marken, hvorom Tøm/m/erets Ejere ogsaa foraarsages mange forgjæves Reiser frem og tilbage; Desaarsag Comparenterne agter at gjøre allerunderdanigst Ansøgning om allernaadigst Bevilling, at opsætte en Saug ved Onerims Elv paa Gaarden Alsager No: 136 S: S: E: gds: i Opdals Skibrede i Sundhorlehns Sorenskriverie deres Odels og Ejendoms Gaards Grund, paa hvis begge Sider af Elven hvor Saugen kommer at staae, og hvor forhen for mange Aar siden har staaet Saug, Alsager ejer Grunden, saa og Dam Stokken gandske med begge Ender og paa begge Sider af Elven, kom/m/er til at ligge paa samme Alsager fri Odels- og Ejendoms grund. Comparenterne anmeldte end videre, at de ikke hidtil formedelst anførte Omstændigheder har kundet benøtte sig af deres Skove, og da Comparenternes og omliggende Skove ej er lagt til andre Sauger, saa bliver samme Skove tilstrækkelige til det behøvende Tømmer til Saugens Brug, hvorpaa agtes baade at skjære Bøjgde Bord til Bøjgdens Fornødenhed, og tillige af det dertil for gode Tøm/m/er, for samme bedst at benytte, Udførsels Bord Aarl: til Tree Tusinde eller mindre, som dependerer af Tømmerets Fremdrift og Vandets Tilstrækkelighed. Comparenterne udbad sig Almuen tilspurgt og deres Svar Protocollen tilført, til et lovformeligt Tings Vidnes Erhvervelse 1st om denne Saug er nødvendig? 2det Om det dertil behøvende Tømmer kan faaes af Comparenternes og Andres omliggende Skove, uden Skovenes Skade eller Medtagelse i nogen Maade? 3de Om nogen af disse Skove som kan søge denne Saug, er forhen til andre Sauger henlagte?

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom samt paa de fremsatte Qvæstioner, æskede Laug Rettets og samtl: nærværende Almues Svar. Herpaa samtl: og i sær iblandt Almuen Hactor Erichsen Klette, Mons Olsen Flakke og Christopher Olsen Mit Waage, alle af Onerims Sogn, Saug Ejer Torbjørn Larsen Fladerager, Ole Vincentsen Lille Kongsvig af Opdals Sogn, Niels Andersen Gripne og Halvor Svendsen Gripne alle af Tysnæs Sogn, og overeenstemmende med den øvrige Almue svarede: I almindelighed det Andragne sig saaleedes i Sandhed at forholde som tilført er, og i særdeleshed til 1ste Qvæstion: Saugen er høj nødvendig ved Alsager, da nu ingen nærmere findes end anført er. 2det Ja, og det gandske uden Skovenes Skade, men saamere til bedre Vext for de nye Træer. til 3die Ney ingen af disse Gaarders og omliggende Skove, som kan søge denne Saug vides forhen til andre Sauger henlagt.

Comparenterne begjærede det passerte som Tings Vidne sluttet, og sig paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Pante Bogen til Inddragelse

Skifte 9 Nov: 1789 efter Torbjørn Torbjørnsen Schaar i Skde Bogen extraheret.

1790: 229b

Jacob Johansen Giøvogs Hustr:s Arv:s Skde til Jacob Johannessen paa Øfre Giøvog No: 24 i alt 21 mrk: S:, 3/10 Hd:, 3/10 Faar d: 8de Oct: 1788.

Mons Olsen Skde til Lars Monsen paa Flakke No: 14 H: C: gds: 1 Løb Sm: ½ Hd: for 100 rd: d: 28 Maj 1790.

Torbjørn Olsens Hustrues Arv:s Skde til Ole Torbjørnsen paa Færevog med Haaimsnæs No: 10 og 11 1 pd: 15 mrk: S:, ½ Hd: d: 28 Maj 1790.

Ole Torbjørnsen Færevog No: 10 og 11 Vil Kors Contr: til Torbjørn Olsen Færevog dateret 28 Maj 1790.

Ole Torbjørnsens Skde til Hans Torbjørnsen paa Str: Amland No: 13 1 Løb S: ½ Hd: for 94 Rd: d: 28 Maj 1790.

Bertel Hoff Skde til Sergeant Urbanus Giestman Hoff paa Bakke No: 107 ¾ Løb ½ Hd: for 200 rd: d: 28 Maj 1790.

Urbanus Giestman Hof Obl: til Kr: Com: Hen: Friman Dahl paa 200 rd:, 4 p:C: Rente og 1 pr: i forbem:te Bakke No: 107 d: 29 Maj 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 4. Bertel Erichsen Hof paa Bakke No: 107 Obl: til Anders Gertsen Kiærevig paa 100 rd: d: 2 Maj 1776, qvitteret af Creditors Arvinger 20 Maj 1790.

No: 5 p: 156. Niels Ommundsen Mælends No: 8 H: C: gds Vil Kors Contr: til Anne Willums Datter som er død, af hendes Arvinger mortificeret den 28 Maj 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Tosten Gregoriussen Mælends Hustrues Skifte 12 Nov: 1789 i Skde bogen extrah:t.

Jacob Johan/n/esen Obl: til Niels Jacobsen Nedr: Beltestad paa 60 rd: 2 rd: Rente 1 pr: i Øfre Giøvog No: 24 21 mrk: Sm:, 3/10 Hd:, 3/10 Faar dtr: 6te Oct: 1789.

Jens Samsonsens Obl: til Lars Galtung paa 150 rd:, 4 proCt Rente, 1 prior: i St: Sætre No: 133 1 Løb Smør d: 17 Oct: 1789.

Bygsel Sedler med Reverser publicerte

Engel Hansen Echeland til Svend Pedersen paa Møklestad No: 51 ½ L: ½ Hd:, før brugt af Alf Nielsen d: 28 Maj 1790. M:f: H: 1 mrk:

Johannes Erichsen Sundvor til Ole Andersen paa Øfre Støele No: 4 1 pd: 3 mrk: S:, ¼ Hd: d: 28 Maj 1790. Manuf: Huset 8 skl: før brugt af Knud Olsen.

Doctor Mossin til Ingebreth Wermundsen paa Waage 1 pd: 13 ½ mrk: S:, ¼ Hud, før brugt af Johannes Willumsen, d: 13 Feb: 1790. Manufactur Huset 8 skl:

Sverke Hansen Hiertnæs til Hans Hansen \junior/ paa Nesthuus No: 12 H: C: gds: ½ Løb Smør, før brugt af Hans Hansen den ældre d: 29 Maj 1790. M:f: H: 8 s:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 608. Tosten Gregoriussen Mælends Obl: til Alv Schaar p: 50 rd:, d: 7 Maj 1774 qvitteret af Creditor 29 Maj 1790.

No: 5 p: 70. Peder Pedersen Tvedt No: 7 H: C: gds: Obl: til Niels Olsen Schaale paa 120 rd:, d: 2 Juni 1783 qvitteret af Creditor 6 Feb: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Niels Jansen Skde til Poul Nielsen paa halve Øchland No: 109 ¼ L: ¼ Hd: for 130 rd: dat: 28 Maj 1790.

Anders Femangers og Enkes Arv:s Skde til Niels Johannessen paa Malkenæs No: 114 ¼ Løb ¼ Hd: d: 7 Oct: 1789.

Afkalde publicerte

Mdtl: Anders Rasmussen Str: Kongsvigs Formynders for 15 rd: 2 mrk: 6 s: ved Skfte 24 Feb: 1790 d: 24 Feb: 1790.

Mdtl: Christi Johannes Datter Nedre Kleppes (Mo?/Fa?)ders for 10 rd: 2 mrk: 9 s: ved Skfte 19 Feb: 1790 dateret sam/m/e dato.

ForM: Bog fol: 118. Lars Ellingsens for 25 rd: 4 mrk: 3 s: efter Skfte 6 Nov: 1781 dat: 28 Maj 1790.

.... 119. Christi Anders Datters Mands for 68 rd: 2 mrk: 15 s: ved Skfte 12 Aug: 1783 d: 28 Maj 1790.

.... 123. Christi Pedersdatters Formynders for 15 rd: 10 ½ s: ved Skfte 3 Nov: 1789 dateret 28 Maj 1790.

1790: 230

Afkalde

ForM: Bog fol: 123. Marithe Mathias Datters Formynders for 11 rd: 1 mrk: 12 s: efter Skfte 2 Nov: 1789 dat: 28 Maj 1790.

.... 133. Kari Anders Datters Formynders for 13 rd: ved Skfte 27de Oct: 1770 dateret 28 Maj 1790.

.... 136. Kari Anders Datters Formynders for 19 rd: 1 mrk: 13 s: ved Skfte 1 Aug: 1781 dateret 28 Maj 1790.

(Andre dokument)

Anders Femangers og Enkes Arv:s Skde til Ole Bergessen Sundfiord paa Malkenæs No: 114 ¼ L: ¼ Hd: d: 7 Oct: 1789.

Niels Andersen Skde til Willum Nielsen paa 2/3 Parter i h/an/ds Brug i Øfr: Gierstad No: 22 H: C: gds: 1/3 L:, 1/3 Hd: for 60 rd: dat: 28 Maj 1790.

Niels Siursen Nedr: Gierstads Hustr:s Arv:s Skde til Anders Wermundsen p: Nedre Gierstad No: 87 ¾ L: ¾ Hd: for 162 rd: d: 28 Maj 1790.

Gunder Torbjørnsen Skde til Torbjørn Johansen paa Weevatne No: 110 ½ L: ½ Hd: nu ejjet af Mads Andersen Odels Retten dertil d: 28 Maj 1790.

Knud Olsen Skde til Ole Andersen paa Øfre Støele No: 4 1 pd: 9 mrk: Sm:, ½ Hd: for 200 rd: dateret 28 Maj 1790.

Sten Olsen Fladeragers Enkes Skde til Knud Stensen paa Fladerager No: 65 ½ Løb ½ Hd: d: 28 Maj 1790 for 162 rd:

Torb: Torb: Schaars Arv:s Skde til Baar Torbjørnsen paa Schaar No: 25 18 Mrk: Smør dat: 28 Maj 1790.

Baar Torbjørnsen ibd: Vilkors Contract til Ragnele Baars Datter, dateret 29 Maj 1790.

Johannes Bergessen Obl: til Kr: Com: Hen: F: Dahl paa 80 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Mæland No: 8 H: C: gds: 1 Pd: S:, ½ Hd: d: 29 Maj 1790.

Ole Madsen Fladeragers Hustrues Arv:s Skde til Ole Madsen paa Fladerager No: 65 ½ Løb ½ Hd: og ¼ Part i Fladerager Saug dat: 28 Maj 1790.

Urbanus Giestman Hoff p: Bakke No: 107 Vilkors Contract til Fader Bertel Hof og Moder Dorthe Urbanus Dt: dtr: 29 Maj 1790.

Niels Øriansen Skde til Ørian Nielsen paa No: 80 Teigland i alt ¾ L: ¾ Hd: men deraf kun nu 20 ¼ mrk: S:, for 13 rd: 3 mrk: dat: 4 Feb: 1790.

Ørian Nielsen Skde til Mads Øriansen p: 2/3 parter ½ L: ½ Hd: i Teigland No: 80 for 54 rd: dat: 29 Maj 1790.

Niels Øriansden Skde paa Odels Ret paa sam/m/e ½ L: ½ Hd: til Mads Øriansen for 20 rd: dt: 29 Maj 1790.

Sæbjørn Pedersen Skde til Ole Sæbjørnsen paa Jndre Wee No: 82 1 L: S: ½ Hd: for 110 rd: d: 29 Maj 1790.

Elling Olsens Skde til Niels Ellingsen paa Søre Giøvog No: 22 21 mrk: Smør 3/10 Hud, 3/10 Faar for 50 rd: d: 29 Maj 1790.

Jacob St: Sætres Enkes Skde til Peder Olsen paa ½ St: Sætre No: 8 ¼ L: ¼ Hd: for 80 rd: dat: 28 Maj 1790.

Dto: Skde til Johannes Torbjørnsen p: ¼ L: ¼ Hd: i St: Sætre No: 8 for 96 rd: dateret 28 Maj 1790.

Johannes Jacobsen Nedre Dranges Arv:s Skde til Alv Nielsen paa Nedr: Drange No: 55 ½ Løb ½ Hd: d: 19 Mai 1789.

Abraham Samsonsens Kolbensvig Odels Skde til Johannes Samsonsens paa Odels Retten til ½ L: ½ Hd: i Teigland No: 80 dtr: 29 Maj 1790.

Peder Pedersen Skde til Salomon Nielsen paa Tvedt ved Hovland No: 7 ½ Løb ½ Hd: for 148 rd: 3 mrk: dat: 24 Maj 1788.

Rasmus Petersen Odels Skde for 70 rd: p: Tvedt No: 7 ved Hovland H: C: gds: til Salomon Nielsen d: 24 Maj 1788.

Salomon Nielsen Obl: til Hr: Elling Møller Falk 240 rd:, 4 p:Ct Rente, 1 pr: i Tvedt ved Hovland No: 7 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: for 218 rd: 3 mrk: indkjøbt d: 29 Maj 1790.

Ole Andersen Øfre Støele No: 4 Vilkors Contr: til Knud Olsen og Hustr: dat: 29 Maj 1790.

Tosten Gregoriussen Obl: til Alf Olsen Schaar paa 100 rd:, 4 p:Ct Rente 1 pr: i Mæland No: 125 ¼ Løb ½ Hd: dt: 29 Maj 1790.

1790: 230b

Beboelses Contract

Salomon Nielsen og Peder Pedersens Contract om Beboelsen af Tvedt ved Hovland No: 7 H: C: gds: dt: 29 Maj 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Knud Steensen Fladerager og Ole Torbjørnsen Str: Amland, og befunden at beløbe til 1789 Aars Udgang 181 rd: 6 s: samt af 1790 Aars halve Skat 671 rd: 4 mrk: 2 s: I alt Summa 852 rd: 4 mrk: 8 skl:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibreedes Sommer-Ting den 31te Maj 1790 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget V: og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibredets Lensmand Hans Engelsen Øfre Eecheland, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte [8te] Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnl:

a: nu af Dommeren i Eed tagne. 3. Bagg Pedersen Hougland 6. Knud Hansen Hafschaar
1. Johannes Johanness: Tveteraas 4. Anders Samuelsen Giære 7. Lars Olsen Hovland
2. Jsach Nielsen Sør Holmefiord 5. Hans Engelsen Nord Holmefiord

b: af Laugmanden i Eedtagen

8. Hans Christophersen Indr: Hougland

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 213a. og for Etne Skibrede fol: 215a.

Formynder Ting blev holden, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 271b. Hans Knudsen Sævild Obl: til Niels Højsæter p: 200 rd: d: 3 Maj 1780, qvitteret af Creditors Hustrues Arvinger 9 Oct: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 18 Juli 1789 efter Niels Nielsen Qvittingen i Skde bogen extraheret.

Engel Andersen Øfre Dalen Obl: til Jomf: Else Elisabeth Koren 398 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Øfre Dalen No: 31 1 pd: 8 mrk: S:, 2 G:skd: d: 9de Oct: 1789.

Hans Knudsen Sævild Obl: til Jf: Malene Fleischer Koren 298 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Sævild No: 75 ½ L: S:, ½ G:skd: d: 9 Oct: 1789.

Om Tingholdet.

Tingholderen Albreth Mehn i Holsund fremstod og begjærede af Almuen et Tillæg af 4 skl: pr: Mand for Tingholdet, forestillende Tiidernes og alt til Tinghold behøvende Kostbarhed og Dyrhed, nu dobbelt og meere, imod den Tiid Tingholdet blev liignet og fastsat med videre. X

Tilstædeværende Almue, de fleeste og snart alle eenstemmig svarede: At de tilstod Sr:

Albreth Mehn et Tillæg Aarlig af 4 skilling skriver Fiire Skilling af hver Mand til Tingholdet, saalænge Sr: Albreth Mehn holder Tinget, og Tiiderne samt alle Levnets Midlerne ere saa kostbare, men naar i een af de to Tilfælde skeer Forandring, forbeholder de sig og udi dette Tillæg Forandring.

Nye Sag

Anders Hansen SelvEjer paa Øfre Bouge fremstod, /: betalte Incamination 4 mrk: 10 s: skr: Fiire Mark og Tie Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Haldor Siursen Hage, at lide Dom til at betale Citanten 2 rd: for en Baadefæst, han har ladet forekomme for Citanten, Citanten tilhørende, samt at erstatte Sagens Omkostninger.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller nogen paa hans Vegne.

Stevne Vidnerne Lensmand Hans Engelsen Øfre Eecheland og Wincentz Evensen Wafet, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet og forkyndt som tilført er, paa hans Tilholds Sted paa Hage, i hans Fraværelse for hans Fader og Moder.

Citanten begjærede Sagen udsat med Laugdag.

1790: 231

/: Betalt Udsættelse 6 skr: Sex Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 199a. Mons Svensdalens Enke contra Knud Svensdalen.

Citantindens Laugværges Lensm/an/d Eecheland mødte og anmeldte at Knud Svensdalen har betalt det ved Forliig om denne Sag indgaaede, og derfor begjærede Sagen, som frafalden, uden Doms afsigelse ophævet. Den irettelagte Contract blev Citantindens Laugværges af Retten tilbage, udleveret, og Sagen for Retten ophævet.

Nye Sag

Peder Jonsen \den yngre/ Selv Ejer paa Sævild /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: Fiire Skl: :/ fremstod for Retten, og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Hans Knudsen S: E: ibd: for at have udviidet een sin Ager paa

Citantens Bøe og Eng, derom at høre Vidner [og] derfor at lide Dom til at lægge Bøen tilbage i standsat, erstatte Skaden med Bøder og Omkostninger.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal til Eedelig Vidnesbyrds aflæggelse, Peder Jonsen den ældre paa Sævild, Asbjørn Pedersen Berge, Peder Pedersen Svensdalen, Erich Nielsen Dybevigen og Niels Erichsen Dybevigen.

Stevne Vidnerne Lensmand Hans Engelsens Øf: Echeland og Wincentz Evensen Wafet, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Hans Knudsen Sævild, men forkyndt samme i hans Fraværelse, i hans Huus for hands Kone.

Indstevnte Hans Knudsen Sævild blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev paaraabt som alle mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Peder Jonsen den ældre paa Sævild, Farfader til Citanten som aflagde Eed og forklarede: At have!! (være) nu gl: 79 Aar, ejt og brugt Citantens Brug til forrige Aar inclusive i 55 Aar, og har det omtvistede altid været Bøe til Citantens Brug, og aldrig været brugt af Indstevnte eller Formænd enten til Eng eller Ager, førend Indstevnte i denne Vaar grov den øverste Torv af og bar paa et nær hosliggende Vand til en stor Deel, og dette var af Citantens Bøe som grændser til Indstevntes Ager, og derefter saaede Indstevnte i sam/m/e, Havre, og er det omspade omtrent til en Skieppe Havre Udsæd, hvorpaa kunde avles før Høe 1/3 Læs til Værdi 1 Mrk: Danske: Dette stække ligger norden \og sønden/ til een Indstevntes Ager kaldet Flor Ageren, og er det opspade Stække Bøe langt omtrent En Snees Favne, men breed somme Steder 3 Alen og som/m/e Steder kun ½ Alen. Vidnet saae \ej/ selv at Indstevnte spade Torven af \men saae at hand/ {og} lod sine Folk bære Torven det som blev afført, paa Vandet, og at Indstevnte var der selv ved, og ordinerede det. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten Vidnet ej videre havde at tilspørge, blev det dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Asbjørn Pedersen Selv Ejer paa Berge som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 47 Aar, fød og opdragen paa Sævild, kjender det omtvistede, og i alt forklarede som 1ste Vidne med Forskjæl, at saae ej hvem spade Torven af, eller hvem bar den bort, men saae en Mængde slig Torv paa bem:te Vand. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Peder Pedersen Lejl: p: Svensdalen som aflagde Eed og forklarede: At være 32 Aar gl: og opfød og fød paa Sævild, i øvrigt som 2det Vidne.

Fremstod 4de og 5te Vidner Erich Nielsen Dybeviigen Vilkorsmand og Niels Erichsen Selv Ejer ibd: som aflagde Eed og forklarede: At efter begjæring af Cit: fulgte de med Citanten at bese det omtvistede Stække, som de fandt at være omspade Bøe eller Eng, men maalte de ikke, alleene synes det kunde være saa langt og bredt som Vidnerne have forklaret, saae og endeel slig Torv ført paa Vandet, men \disse/ Vidner saae ej hvem der havde gjort det; aleene Citanten sagde at Indstevnte havde gjort det. Vidnerne grandskede intet, og viidere veed ej at forklare. Dimitteret som forrige.

/: For 5 Vidner betalt 3 mrk: 8 s: skr: Tre Mark og Aatte Skl: :/

Citanten begjærede Sagen udsat med Laugdag /: betalt Udsættelse 12 skl: skriver Tolv Skilling Laugdag 24 skl: skr: En Mark Otte Skl: :/ hvorhos forbeholdt sig fleere Vidner til næste Ting at indstevne.

Da indstevnte Hans Knudsen Sævild ikke mødte eller møde lod etc: afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag paa No: 5 p: 301. Lars Hansen Goupholm No: 72 Obl: til Jacob Johannessen Sandvig i alt 350 rd.; dat: 24 Maj 1786 bet: d: 31 Maj 1790 200 rd:

No: 5 p: 454. Torjus Andersen Børdahl No: 80 Obl: til Hr: Andreas Hejberg paa 300 rd.; d: 11te Oct: 1788, qvitteret 12 Maj 1790.

No: 5 f: 197{b.} Torjus Nielsen Goupholm No: 72 Obl: til Johannes Bessessen Grønsdal paa 200 rd: d: 26 Maj 1785, qvitt:t 10 Feb: 1790.

No: 5 p: 425. Hans Knudsen Yttre Tøsse No: 66 Obl: til Niels Pedersen Højsæter paa 300 rd.; d: 8de Oct: 1787 qvitteret af alle Formynderne for Creditor den 31 Maj 1790.

No: 5 p: 300. Steen Steensen Aadlands Enke No: 42 Obl: til Erich Dahle paa 150 rd.; d: 23 Maj 1786, qvitteret 9de Oct: 1789.

No: 3 fol: 400a. Capitain Mejdahl paa Molde, Obl: til Willum og Peter Lexau paa 500 rd.; dt: 18 Maj 1782 qvitteret 17 Oct: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Hr: Captain Mejdells Obl: til Knud Nernæss, Erich Aakre, Peder Næsses Enke, Herbor og ungKarl Erich Olsen Havneraas paa 500 rd: 4 pr:Ct Rente, Pant i Molde d: 12te Oct: 1789.

Niels Nielsen Qvitting den ældre Arv:s Skde til Niels Nielsen den yngre paa Qvittingen No: 78 18 mrk: S: d: 9 Oct: 1789.

Unge Niels Nielsen Qvittingen No: 78 Vk: Vontr: til sin Moder Brithe Ols Datter, d: 9de Oct: 1789.

Afkalde publicerte

ForM: B: fol: 130. Magrethe Samuels Datters Mands for 7 rd: 4 mrk: 4 2/7 s: og Hjem/m/egifte 30 rd: d: 31 Maj 1790.

.... fol: 136, 137. Madelle Engels Datters Mands for 15 rd: 3 mrk: 10 s: efter Skfte 28 Juli 1781 og Hjem/m/egifte 10 rd.; samt 1 rd: 5 mrk: 1 s: efter Skfte 22 Marti 1784.

(Andre dokument)

Unge Niels Nielsen Qvittingen Obl: til Ous Præstegjælds Fattig Cassa paa 100 rd: Niels Pedersen Højsæters Legatum, 4 p:C:to Rente, 1 pr: i Qvittingen No. 78 ½ Løb Smør dtr: 9de Oct: 1789.

Torjus Andersen Børdalen Nr: 80 Vilkors Contract til Anders Torjussen og Hustr: Brithe Knuds Datter dtr: 9de Oct: 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 1ste Junii 1790 continuerede dette Ting.

Umyndige Midlers Oplysning

Engel Samuelson Nedre Qværnæs paa egne og MedFormynderes Vegne for den gamle og svage Niels Pedersen Højsæter oplyste til Udsættelse paa Rente af hans Midler omtrent 550 rd: som de have in Cassa, og ej have kunnet faae udsat, meldende, at hvem som samme vil imodtage paa Rente imod sikkert Pant, kan forderligst derom melde sig hos bem:te Formyndere, enten samme 550 rd: samlet i een Capital, eller deelt i 2 eller fleere.

Dommeren oplæste og bekjendtgjorde det tilførte for Almuen.

/: Herfor bet: 5 ort skriver Fem Ort :/

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: fra Nordhorlehn af dato 13 Junii 1789 efter Mikkell Olsen Tøsøen ang:de Udlæg i Storeim No: 11 extraheret i Skde Bogen.

Beboelses Contract

Baar Johannessen og Samuel Engelsen om Tvedt No: 84 d: 31 Maj 1790.

(Andre dokument)

Baar Johannesen Tvedt No: 84 Vilcors Contract til h/an/ds Moder Maritha Knuds Datter d: 31 Maj 1790.

Ole Monsen Gougstad Skde til Johannes Olsen paa Gougstad No: 33 18 mrk: Smør ¼ Hud ½ G:skd: for 150 rd: dateret 31 Maj 1790.

Torjus Andersen Børdalen Obl: til Hans Rasmussen Store Linge paa

1790: 232

300 rd: 3 p:C: Rente, 1 pr: i Børdalen No: 80 ½ Løb S:, ½ G:skd: d: 31 Maj 1790.

Bygsel Sedler med Revers publicerte

Enkefattig Huusets Forstander Vahls til Jsach Nielsen paa Soelberg ¼ Løb Sm: ¼ Hd:, før brugt af Niels Olsen d: 1 Feb: 1790. til Manufact: Huuset betalt 1 mrk:

Dto: til Niels Nielsen paa Waage ¼ Løb ½ G:sk:, før brugt af Niels Monsen, dat: 10 Feb: 1790. til M:f: Huset betalt 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Torjus Nielsen Skde til Gitle Olsen paa halve Goupholm No: 72 9 mrk: S: ¼ Hd:, for 330 rd: dateret 31 Maj 1790.

Gitle Olsen Obligation til Johannes Bessessen Grønsdal paa 200 rd:, 4 pr:Ct Rente, 1 pr: i Goupholm No: 72 9 mrk: S: ¼ Hd: d: 31 Maj 1790.

Mons Jonsen Sør Strønen Obl: til Halvor Jonsen Torrang paa 130 rd:, 4 p:Ct Rente 1ste pr: i Sør Strønen No: 5 1 pd: 13 ½ mrk: Smør d: 31 Maj 1790.

Hans Knudsen Yttre Tøsse Obl: til Hr: Andreas Severin Hejberg paa 350 rd:, 4 proC:to Rente 1 pr: i Yttre Tøsse No: 66: 22 ½ mrk: S: ¼ Hd:, og halve nye Tøsse Bord Saug dat:t 1 Junii 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 308a. Mons Johansen Havschaar No: 39 Obl: til Brithe Ols Datter Windenæs paa 90 rd:, d: 10de Oct: 1780 qvitteret 22 Maj 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Mikkell Olsen Tøsøen til Niels Olsen Storem paa Storem No: 11 ½ Løb ½ Hd: før brugt af Ole Nielsen d: 1 Junii 1790. til Manuf: H: bet:t 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Jsach Nielsen Sør Holmefiord Obl: til Anders Andersen Helleland p: 60 rd: 4 pr:Ct Rente, 1 pr: i Sør Holmefiord No: 43 1 pd: 2 mrk: Sm:, ½ Hd: d: 1 Juni 1790.

Hans Knudsen Yttre Tøsse Obl: til Johannes Bessessen Grønsdal p: 36 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i 1/? (1/2? eller 1/3?) Deel i Tøsses ældste Bord Saug d: 1 Juni 1790.

Niels Olsen Leilænding p: Storem No: 11 Vilcors Contract paa Mikkell Olsens Tøsøens \egen/ Ejendom før Leil: Ole Nielsen nu Niels Olsens Brug til Ole Nielsens Enke dat: 1 Juni 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, de 2de Mænd Engel Samuelsen Nedr: Qværnes og Ole Monsen Gougstad og øvrige Almue, og befunden til 1789 Aars Udgang 91 rd: 3 mrk: 8 s: og af 1790 Aars halve Skat 315 rd: 1 mrk: 14 s: i alt Summa 406 rd: 5 mrk: 6 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandwiig Skibreedes Sommer Ting den 2de Junii 1790 sat og holden paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foget Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Engel Hansen Giøen, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnlig:

Alle nu af Dommeren i Eed tagne

1. Mikkels Jansen Tvedt 4. Johannes Ommundsen Ejde 7. Johannes Engelsen Str: Balleseim
2. Anders Larsen Aakre 5. Johannes Jonsen Tvedt 8. Anders Kaarsen Hougevold
3. Rasmus Hansen Kiilen 6. Torbjørn Hansen Nordtvedt

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 213a. og for Etne Skibrede fol: 215a. og end viidere:

No: 14. Cancelliets Placat af 23 April 1790 at Skifter efter Organister bør forvaltes af den Verdslige Skifte Ret.

No: 15. Stifte[t]s Communication af Cancelliets Skrivelse af 15 Maj 1790 og Kongl: allernaad: Resol: af 14 dto:, at alle og enhver i Bergens Stift, maae af de til Bergen kommende Skibe, købe Korn Vahre naar Ligge Dagene 2 Uger ere overstanden i smaae Partier i 8 Dage.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 3 Juli 1789 efter Sverke Hansen Hiertnæs Hustrue, hvoraf Udlægget i Skjøde Bogen behørig er extraheret.

1790: 232b

Kaare Andersen Hougervolds Skde til Anders Kaarsen paa 2/9 Parter i Haalandsdal Annex Kirke for 95 rd: datert 13 Oct: 1789.

Johannes Monsen Skde til Hans Haldorsen paa Opsal No: 55 2 pd: 19 ½ mrk: Sm:, 3/8 Hd: for 162 rd: datert 2 Juni 1790.

Anders Kaarsen Hougervold No: 70 Vilcors Contract at svare til Kaare Andersen og Hustrue Anne Ols Datter dateret 14de Octob: 1789.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 499. Johannes Eliassen St: Wiig Obl: til Wincentz Knudsen Windenæs paa 40 rd: d: 10de Oct: 1771 qvitteret 17 Dec: 1789.

Pante Bogen til Inddragelse

Afkalde publicerte

ForM: B: f: 122. Myndtling Kari Ols Datter Liens Formynders for 9 rd: 4 mrk: 10 s: efter Skfte 17 Julii 1788 d: 2 Junii 1790.

.... fol: 131. Madelle Hans Datters Formynders for 13 rd: 12 ½ s: efter Skfte \27 Marti 87(?) dateret/ 2 Junii 1790.

.... fol: 138. Engel Torbjørnsen St: Wiigs for 20 rd: 5 mrk: 14 s: efter Skfte 27 Junii 1786 dateret 2 Junii 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

Til Afdrag paa No: 5 p: 456. Jon Olsen Foor No: 54 Obligation til Engel Knudsen Markhuus paa 196 rd:, d: 14 Oct: 1788, hvorpaa betalt den 27 Maj 1790 96 rd:

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Haldor Leiglands Arvingers til Knud Knudsen paa Toften No: 3 1 pd: 21 mrk: S: ¾ G:skd:, før brugt af Jon Olsen d: 28 Maj 1790. til M:f: H: bet:t 1 mrk:

Lensmand Engel Hansen Giøen fremstod og anmeldte, at være Formynder for Barbara Jons Datter ugift, som er Datter og eeneste Barn efter afg: Jon Olsen Tuft, hvem der har ejet Jorden Toften dette bortbygslede Brug, over 20 Aar, og solgt det fra sig for 4 á 5 Aar siden, saa hun er rette Odels og Indløsnings berettiget til Jorden, og vil forderligst indløse samme, hvortil Comparenten som hendes Formynder, allerede har gjort Anlæg og draget Omsorg for dertil at anskaffe Løsnings Pengene; Desaarsag han protesterer imod denne Bygsel Seddels Tinglysning og Gyldighed. Retten kunde ikke nægte Tinglysningen, dog enhver sin Ret forbeholden. /: For Protesten betalt 4 mrk: skriver Fiire Mark :/

Opsat Sag fra fol: 205b. Lensmand Giøen contra Torjuls Giøen.

Begge Parter mødte.

Retten Eragtede: Da Sagen efter det procederte ikke nu til Aastedet kan blive at henviise; Saa bliver den at optage til endelig Dom her ved Retten, og derunder da at paakjende, om, noget eller hvad, til Aastedet bør henviises.

Torjuls Giøen paa egne og Hustrues Vegne forestillede at de ikke have gjort andet end Ret og forsvarligt, og hans Hustrue aldrig gjort noget uforsvarligt, eller andet end med Indstevntes Villie hvad hun har gjort \end videre/ som var stoer Føje til \ogsaa dem(?)/ at hindre at ikke Indstevntes Smaler skulle komme i Citantens Huuse som vare besmittede af Sygdom iblant hans Smaler, der \og i alt/ hans Hustrue ej har gjort andet end hvad han selv vilde, og efter hans Villie; og var Skaden som Smalen havde gjort i Lensmandens Mark ikke til 8 skl:s Værdie, og har ej meere at siige men indlader Sagen til Doms.

Citanten \benægtede alt ubeviist og/ paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Lehnsmand Engel Hansen Giøen har her til Retten lovlig ladet ved Hoved- og Continuations Varsel, indkalde Torjuls Hansen Giøen for 4re poster 1. Om Vejen over Hougén som skal holdes af Citanten som boer paa Søre Thuun, og Indstevnte som boer paa boer paa Nordre Thuun, men af Indstevnte for sin Part forsømt, og Indstevnte i dets Sted gjort 2 á 3 Veje over Citantens Engebøe. 2. at Indstevnte har imod Contract ladet sine Smaler bejte i Citantens Sætermark i blant Citantens Melke Kiør. 3. at Indstevnte ej efter Contract vedligeholder sin Anpart, af et efter samme Contract opsat Skifttegjærde. 4. at Indstevntes Huustrue i sin Mands Nærværelse med Magt tog sine Smaler fra Citantens Folk

som drev dem hjem fra Bejtet hvor de gik imellem Citantens Melke Kiør og hun drev Smalerne hvor hun syntes – derom at lide Dom til at holde de omstevnte Poster efter Contracten, at betale Mulcter, efter samme Contracter, og betale Citanten ald den Skade han er tilføyet paa den Sæter Mark og Engebøe samt Bøder at erlægge og Processens Omkostninger at erstatte. Citanten har i Rettelagt omstevnte 2de Contracter af 5te Septbr: 1737 og 12te Septemb: 1755 samt een Fredlysning af Dato 8de Maii 1776. Med bemeldte Contracter og førte Vidner er beviist: henseende 1ste Post Med Contracterne at Nordre Thuuns Beboer skal vedligeholde Vejen. Med 5te og 6te Vidner at ved Michaelii 1788 efter Anviisning af Citanten, hvormed Indstevnte lod sin Huustrue medfølge som tilstoed Anviisningen fandtes Vejen i Citantens Part i god Stand, og ingen aparte Veje ved Siiderne, men den øvrige Deel var dyb, vaad, og neppe fremkommelig med Læs, og uden for denne øvrige Deel paa begge Siider af Vejen var paa Citantens Enge Bøe, anlagt en Gange Vej, og viisdes at være kiørt med Slæde. Men Indstevntes Huustrue til sidst sagde at noget af denne øvrige Deel, tilhørde Citanten hvilket denne modsagde. 2den post med Contracterne, at hver skal opagte sine Smaler i sin Hjemme Mark og Sæter Bejte at de ikke drives i den andens Hjem/m/e Mark eller Sæterbejte; med Vidner saasom: Det 1ste og 2det Vidne at have Sommer/en 1788/ ved St: Hans Tiid og i Høe Slaatten seet 2. á 3. gange Indstevntes Faar, 20. til 30. i Tallet bejte i Citantens Sæter Mark hvor de hver gang maae have gaaet længe da Marken somme Steder var sort af at var bejtet der, og af deres Leje og hvor Citanten ej lader sine Faar gaae, deri 3de, 4de og 7de Vidner i det meeste stemmer overeens, med den Forskiæl af 3die Vidne at have 1787. og 7de Vidne \baade/ 1786 og 1787 ligeleedes seet samme Smaler adskillige gange i Citantens SæterMark, hvor Citantens egne Faar ikke, men alleene hands Melke Kiør maatte komme. Det 4de Vidnes viidere enkelte Udsigende om uforstevnte Ting kan ej i denne Sag komme i Betragtning. 3die post Ved Contracten af 12te Septemb: 1755 at af begge Thuuns Beboere skal i Sæter Marken opsættes et Skifttegjærde med 5te og 6te Vidner: at ved Michaelii 1788 blev de anviist af Citanten, hvad Part af dette Gjærde tilhørde Citanten, og hvad Part Indstevnte, og fandt Citantens Part vel saa got i Standholdt som den anviistes Part. Men Indstevntes Huustrue vilde ej gaae med til Marken saa Vidnerne ej viidere veed, hvad hvers Giærde Part er. 4de post med 1ste og 2det Vidner: at da Vidnerne drev Indstevntes Faar af Citantens Sæter Mark, hjem til Gaarden for at sætte dem ind, kom Indstevntes Huustrue og i Vreede satte sig derimod af ald Magt, og hun tog Faareflokken med sig. Citanten har paastaaet Dom, og dermed Indstevnte tildømt, at betale Bøder efter Contracten for hver gang, og for hver Post, at betale Skaden med 10 rd:r og Bøder efter 6 B: 14 C: 19 a:, samt at holde Contracterne i de omstevnte Poster, og betale Sagens Omkostninger med 10 rd: Indstevnte har benægtet alt ... (?) som Acten udviiser, og paastaaet Sagen til Aastedet henviist og saaleedes indladt samme til Doms. Henseende hvorvidt Sagen her ved Tinget uden at henviises til Aastedet, kan endelig paadømmes; Da; efter Paastanden i Stevningen og Sagens her i Retten oplyste Omstændigheder, er intet som jo her kand paadømmes. Hvad da angaaer Sagens 1ste post da er med 2 Vidner beviist, Indstevntes først tilstaaede Vej-Part ej at være holdt passable og hvormed Indstevnte selv ved at, skjønt ikke før til sidst efter at først var tilstaaet det heele forfaldne Vej Støkke at være Indstevntes, nægter endeel af denne slette Vej at være sin Vej Part, tilstaaer det øvrige, følgelig heri har Indstevnte handlet imod Contracten af 5te September 1737. og forbrudt den deri bestemte Mulct, men henseende Skadens Erstatning kand intet paadømmes som ej taxeret eller beviist. 2den post. Ligeleedes med meere end 2 Vidner beviist, herudi at være af Indstevnte handlet imod Contracten af 5te Septemb: 1737, og forbrudt Mulct derefter: Men om Skades Værd er intet beviist. 3die Post. Da

Er hverken beviist eller tilstaaet hvers Gjerdepart, eller den paastevnte Brøstfældighed, mindre nogen deraf dependerende Skade. 4de post. Er med 2de Vidner beviist, at Indstevnte har ladet med Magt gjøre Modstand imod Citanten i at indsætte Indstevntes i Citantens Sæter Mark optagne Faar, men herom er Lovens 6 B: 14 C: 19 a: ikke applicable hverken efter det Sted Faarene er optaget, eller efter Omgangen med Modstanden. Betreffende de i Contracten bestemte Bøder, da bliver at i agttage, at Contracten ikke er indgaaet af Parterne selv, men af deres Formænd paa Jorde-Brugene, saa at endskiønt Contracten bør gjælde for Efterkommerne i de bestemte Poster, kan dog ikke sees at Efterkommerne kan være forbundne at svare de der fastsatte Mulcter. Efter saadanne Omstændigheder kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: De i Rettelagde Contracter af 5te Septemb: 1737 og 12te Septemb: 1755, bør som efter deres Clausuler reelle Contracter og hæftende paa Jordebrugene, efter L: 5 B: 1 C: 1 og 2 a: holdes i de omstevnte denne Sags 1ste 2den og 3die Poster, og Torjuls Hanssen Giøen bør for Citantens Tiltale i denne Sags 3die post for den forbegangne Tiid frie at være, men derimod for sin Forbrydelse udi denne Sags 1ste, 2de og 4de poster bør betale i Mulct 5 rd: som efter Rescript 26de Junii 1783 tilfalder den nordenfieldske Vej Casse, samt erstatte Citanten Lensmand Engel Hansen Giøen denne Processes Omkostninger med 10 rd: inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam Executions-Tvang og Adfærd efter Loven. Bøder Udstædt til Cit:n

Om Tingholdet.

Tingholderen Albreth Mehn i Holsund etc: som for Ous til X.

De af Skibredet tilstædeværende Almue alle eenstemmig svarede: At da de hidtil her i Strandvig Skibrede have svaret pr: Mand 2 skl:, meere end de i Ous Skibrede have betalt pr: Mand; Saa synes de nu kun at kan tilstaae Sr: Albreth Mehn saalænge han holder Tinget, et Tillæg af To Skilling af hver Mand i Strandvig Skibrede; Med hvilket Tillæg hver Mand i begge Ous og Str/an/dvig Skibrede, svarer ligemeget i Tilholds Penge; Og saaledes tilstaaer de Sr: Albreth Mehn for Tingholdet Aarlig Tillæg af hver Mand i Str/an/dvig Skibrede To Skl:, saalænge Sr: Mehn holder Tinget.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 3 Junii 1790 continuerede dette Ting.

Odels Sag om Femanger fra fol: 207b. Ole Hope contra Anders Femangers Enkes Arvinger. Da Retten blev betjent af de i denne Sag opnævnte Laug Rettes og Meddoms Mænd, navnlig: 1. Ole Samsonsen Særvold. 2. Ole Rasmussen St: Wiig. 3. Steen Steensen Houge. 4. Engel Gitlesen Lejgland. 5. Engel Samsonsen Bouge, og i de udeblevnes Sted 6. Hans Mortensen Schogseide. 7. Rasmus Hansen Kiilen. 8. Anders Kaarsen Hougevold.

Begge Parter mødte og declarerede Sagen imellem dem forliigt i Mindelighed i Vidners Paahør, saaledes som imellem dem er aftalt og accorderet, som ved lovlige Documenter til næste Høste Ting skal blive afgjort og besluttet.

Citanten frafaldt Sagen og begjærede den ophævet uden Dom eller viidere Procedure, og betalte denne Dags Forretning 1 rd: skr: En Rd: og Laug Rettes Mændene hver 24 skl:

Sagen blev altsaa for Retten ophævet, og Parterne begge deres i Rettelagte original Documenter dem af Retten tilbage udleveret.

Pante Bogen til Udslettelse

Resten af No: 3 f: 271a. Anders Siursen Koldal No: 36 Obl: til gl: Anders Siursen Koldal i alt 300 rd:, dat: 3 Maj 1780. qvitteret af hans Enkes som den var udlagt, hendes Arvinger for Resten 100 rd: den 1 Maj 1790.

1790: 234

Pante Bogen til Inddragelse

Niels Andersen Foors Hustrues Arv:s Skde til Anders Nielsen paa Foor Nedre Thun No: 54
i alt 1 pd: 3 mrk: S:, 3/8 Hd: dateret 2 Junii 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Torjus Engelsen Brathuus til Johannes Samsonsens paa Berje No: 79 ½ L: ½ Hd: før brugt
af Samson Engelsen d: 13 Oct: 1789. til Manuf: H: bet:t 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Hans Mortensen Schogseides Hustr:s Arv:s Skde til Johannes Hansen paa Schogseide No:
88 i alt 1 pd: 16 ½ mrk: S: 3/8 Hud dat: 3 Juni 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i overværelse af Lænsmanden, Laug
Rettet, de 2de Mænd Berje Berjesen Nedr: Echeland og Niels Johansen Tvedt og øvrige
Almue, og befunden til 1789 Aars Udgang 47 rd: 9 s: og af 1790 Aars halve Skat 335 rd: 1
mrk: 15 s: i alt Summa 382 rd: 2 mrk: 8 s:

Som ingen med viidere at gaae i Rette indfandt sig efter tree ganges Udraab indfandt sig; Saa
blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandebarm Skibredes Sommer Ting den 5te Juni 1790 sat og holden paa Gjermunshavns
Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W:
Koren, Skibredets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage, samtl: tingsøgende Almue, og
efterskrevne 8te Eedsvorne Opnævnte Laug Rettens Mænd, navnlig:

Alle af Dommeren nu i Eed tagne

1. Engel Hansen Furhovde	4. Torbjørn Andersen Riise	7. Brynild Monsen Lie
2. Knud Øriansen Breum	5. Baar Siursen Yttre Ohme	8. Haaver Larsen Str: Fosse
3. Knud Hansen Gougsvig	6. Zacharias Hansen Furhovde	

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt
Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol:
213a. for Etne Skibrede fol: 215a. og for Strandvig Skibrede fol: 232a.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes
Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebrev 10 Juni 1789 efter Peder Pedersen Øjerhavn.	I Skde Bogen
.... 27 Oct: 1789 efter Lars Jversen Lille Linges Hustr:	behørig
.... 29 Oct: 1789 efter Hans Erichsen Tvedtenæs.	extraheret

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 1. Guldbrand Ellingsen Hvidevoldsnæs i Opdal Skbr: Obl: til Erich Aakre og
Lars Svalesen Øfre Waage 150 rd: d: 10 Nov: 1775 qvitteret af den sidstes Eftermand i

Ægteskabet Anders Guldbrands: Waage for 60 rd: for sig og Myndtl: Ingeborg d: 10 Nov: 1789, og af Erich Aakre for 90 rd: for sig og Myndtl: Niels Larsen dto: dato.

No: 3 f: 314a. Samson Nielsen Grønning No: 33 Obl: til Torbjørn Olsen Berresen paa 132 rd: d: 17 Oct: 1780, qvitteret 11 Maj 1790.

No: 5 p: 203. Siur Siursen Aase No: 26 Obl: til Hans Rasmussen St: Linge p: 328 rd: 2 mrk: 12 s: d: 31 Maj 1785, qvitteret 11 Marti 1790 280 rd: og 3 Juni d: A: 48 rd: 2 mrk: 12 s:

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hans Jansen Galtung paa Kysnæs No: 60 paa uskatlagt Plads Grotnæss, til Aschaut Siovatsen før brugt af Samson Tostensen. Huusmanden ejer Huusene svarer Aarl: 2 rd: og 9 Arbejds Dage dat: 5 Juni 1790. M:f: H: 8 skl:

Nye Justitz Hoer Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte, at have som Actor ladet til dette Ting og Tiid ved mundtl: Varsel ladet \paa Justitiens Vegne/ indkalde Niels Andersen Teigland Tieneste Karl \og ellers gift Mand/ for at have i sit Ægteskab besvangret, første gang slig Forseelse begaaet, ugift Qvinde Kari Anders Datter Sioberg, med hvem han er Næst Sødskende barn og i tredie liige Leed beslægtet, og hvilken Kari Anders Datter nu efter ergangne Domme, er for derpaa fulgte Barnefødsel i Dølgsmal, indsat til Straf i Bergens Tugthuus, derom at see Documenter i Rettelagt, og lide Dom til Bøders Erlæggelse, yderste Formues Forbrydelse og corporlig Straf, samt Omkostningers Erstatning.

Niels Andersen Teigland mødte \/: betalt Tilsvares Penge 40 s: skr: To Mrk: otte Skl: :// tilstod lovlig Varsel, saavel som og Søgemaalet men er yderlig fattig, og har intet at betale med, mindre ejer til mindste Formue, og bekla-

1790: 234b

gede sin Vankundighed og Ungdom, desformedelst udbad mildeste Straf, da han reent ud tilstaaer baade sin Forbrydelse i sit Ægteskab, da hans Hustrue for Fattigdoms Skyld \tjente og endu/ tjener mange Miile fra ham ved Bergen, saa og at være Kari Anders Datter i trende liige Leed beslægtet, og saaledes indlod Sagen til mildeste Dom, og havde intet viidere nu eller herefter i Sagen at svare.

Actor maatte begjære Sagen udsat til næste Ting til at fremlægge Præste Attest, og imidlertid at faae holdt Undersøgning henseende yderste Formue, samt at faae en Defensor i Sagen af Amtet beskikket.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Nye \Leyermaals/ fortidlig Sammenleye Sag

Velædle og Velviise Hr: Fogden Koren som Actor paa Justitiens Vegne, anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet {...} \ind/kalde Land Soldat Jacob Bergesen Engedals Kone Christi Endres Datter, med Mand og Forsvar, hun at møde, at see Documenter i Rettelagt, ang:de af hende med hendes Mand paa Gaarden Engedal S: S: E: gds:, begangne fortidlig Sammenleje, Dom at lide til fortidlig Sam/m/enleje Bøders Erlæggelse 1 rd: 12 s: samt Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidner Lars Steensen Breebne og Hejne Hactorsen Bakke, afhiemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Indstevntes Mand i hendes Fraværelse.

Begge indstevnte blev paaraabt, men \ingen af dem/ mødte ikke heller møde lod.

Actor maatte begjære Sagen udsat med Laugdag, da imidlertiid han til næste Ret vil fremlægge Sogne Præstens Attest.

Retten gav Christi Endres Datter med Mand og Forsvar Laugdag til næste Ret, at møde og svare i Sagen, hvilken Laugdag Actor behager at tage beskreven, lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Nye Sag

Kjøbmand Steffen Hiorteland i Bergen fremsendte Stevne Vidner Lars Steensen Breebne og Hejne Hactorsen Bakke /: betalt Incamination 4 mrk: 10 s: skr: Fiire Mrk: og tii Skl: :/ til at afhjemle, at have for Citanten ladet til dette Ting og Tiid indkalde Sergeant Hans Jansen Galtung med mundtl: Varsel, at see Documenter i Rettelagt, og lide Dom til at betale sig {\...../} skyldig værende 4 Rd:, med Omkostninger. Stevne Vidnerne afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Indstevnte selv.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod; /: bet: Opsætt: 6 skr: Sex Skl: :/ Thi blev ham givet Rettens Laugdag til Høste Tinget 1790 at møde og svare til Sagen.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Nye Sag

Hans Torbjørnsen SelvEjer paa Øfre Brue /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med skriftl: Kald Seddel indstevnet h/an/ds Stiffader Erich Olsen Øfre Brue, hvilken Kald Seddel han fremlagde, og blev oplæst saal: Videre anmeldte at have med lovlig Varsel mundtlig indstevnet som Vidner under Falsmaals Straf Torbjørn Andersen Riise og Niels Olsen Riise, til Eedelig Vidnesbyrd om Udsigelsen.

Stevne Vidnerne begjærtes paa paaraabt, hvoraf alleene mødte Lænsmand Svale Heljesen Øfr: Waage som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som oplæst og tilført er, og talt ved alle Indstevnte selv og saaledes stevnet tilligemed det andet Stevne Vidne Anders Guldbrands: Øfre Waage som nu er syg og ej kan møde.

Indstevnte Part og Vidner blev paaraabt, men Vederparten meldtes {...} \hjemme/ og ikke mødte, og af Vidnerne mødte ikke Niels Olsen Riise.

Citanten begjærede det mødende Vidne afhørt at gjøre sin Forklaring.

Retten kan ikke tillade noget at fremmes i Sagen førend Indstevningen lovlig er beviist som mangler siden det eene Stevne Vidne ej er mødt.

Citanten maatte altsaa begjære Udsættelse i Sagen, og tillige Forelæggelse og Laugdag til næste Rett, da han forsikrer tillige at fremstille det i Dag udeblevne Stevne Vidne. /: betalt Udsættelse 12 skl: og Laugdag 24 skl: i alt to Mrk: fiire Skl: :/

Retten da Erich

1790: 235

Olsen Øfre Brue og Vidnet Niels Olsen Riise ikke mødte, gav den første, Rettens Laugdag til Høste Tinget 1790 at møde og svare til Sagen, samt forelagde Vidnet Niels Olsen Riise da at møde under Falsmaals Straf, sit Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken Forelæggelse og Laugdag etc: Citanten paalægges til den Tiid at besørge det udeblevne Stevne Vidne, og det i Dag mødte Udsigelses Vidne, da at møde.

Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Nye Sag

Lars Larsen S: E: p: Jndre Berreseim /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/
fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde
Johannes Johannessen S: E: paa Yttre Berreseim for at sidstmeldte har forandret \og Fældet/
deres mellem deres Jorder løbende Elvs \sædvalige/ Løb, hvori de begge ere Lodtagere, og
derved frataget Citanten sit Qværne Vand og aldeeles spildt hans Qværnebrug, ham til stor
Skade, derom at høre Vidne og derfor lide Dom til at sætte Vandet og Elven igjen i sit
sædvanlige Løb, og erstatte Citanten sin Skade samt denne Sags Omkostninger, og udrede
Bøder efter Loven.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Hejne Hactorsen Bakke
Lejlænding, Knud Larsen Bakke Lejlænding, Ole Pedersen S: E: p: Mit Berreseim, Jon
Arnesen S: E: p: Mit Berreseim, Torbjørn Olsen S: E: p: Jndre Berreseim.

{...} De indstevnte blev paaraabt som alle mødte saavel Part som Vidner \og vedtog
Varsel./

Indstevnte mødte /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: Førgetyve Skilling :/ og
formeener at have Ret i den halve Elv, og da paa det Sted hvor Citantens Qværne Sted og
Huus er, Indstevnte grænser til Elven og ejer den paa den eene Side, ligesaavelsom Citantens
Jord grænser til Elven og ejer den paa den anden Siide; Saa formeener Indstevnte at have lige
Ret til Elven med Citanten; Og da Citanten ikke har havt sit Qværne Huus og Qværne Sted
der, uden med Lov og Minde og for Betaling; Saa paastaar \Joh: Joh: som den/ Indstevnte at
have Ret og Føje til det som han har gjort, nemlig at stemme for Vandets gamle Løb, og leede
det derfra til Indstevntes nye for to Aar siden bygte Qværn.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring.
Vidnerne mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa
lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som
1ste Vidne Hejne Hactorsen Bakke aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og
forklarede: At er 54 Aar gl: er ingen af Parterne beslægtet eller besvogret, mindes i 40 Aar at
have kjendt Skjæl og Skifte imellem Parterne, og i Elven som omtvistes, og paa det Sted hvor
Lars Berreseim sin Qværn og Qværne Huus endnu staaer, har \det/ i al den Tiid staaet
sam/m/e sted, og tilhørt Cit: Lars Berreseims og Formænds Brug, og paa det sted ejer Mit
Berreseim, dog ikke Johannes Johan/n/esen Elven paa begge Sider; og har Citanten og
Formænd intet derfor betalt til Mit Berreseim; Men Mit Berreseim har derimod haft deres
Nøster og Lænding paa Citantens Grund ved Søen. I al bem:te Tiid har den nærmeste Qværn
været oven for Citanten, tilhørende Jon Mit Berreseim \og er saa endnu/ og den nærmeste og
eeneste Qværn neden for var Indstevntes, og har Vandet og Elven altid løbt \et og det
sam/m/e / i sit gamle sædvanlige Løb, og alle Qværner havt Vandet een efter anden \altsaa og
Citantens Qværn/. Men for et halv Aar siden, og sidst Høst midt i Octob:, er Vandet leedet af
sit gamle Løb, saa Citantens Qværn stod tør og Vandet og Elven, hvori er stemt oven for,
leedet hen til Sydvest Side \deels ved Hjelp af Graving, og der i det nye Løb har Indstevnte
fløttet sin Qværn hen fra det Sted den før stod. Vidnet har ej seet hvem der har gjort Arbejdet,
men det befindes som omvunden er, og strax efter det var gjort, var Vidnet og Vidnet Knud
Larsen Bakke der at besee det \efter Cit:s begjæring/ da Johannes Berreseim paa Citantens
Begjæring til ham, om dette at gjøre om igjen som det var været før, sagde Nej at vilde det
ikke uden Dom, og saaledes tilstod Indstevnte at have gjort denne Elvens Afledning. Elven
er nu saa aldeeles leedet fra Citantens Qværne Huus og Sted at der er slet intet Vand der. Den
gamle Dam til Citantens Qværn ligger paa Mit Berreseim grund ligesom Qværnen som før er
meldt, men den eene Ende af Dam Stokken treffer paa Indstevntes Grund. Ovenfor denne
Dam som nu er tør, har Indstevnte gjort sin Dam og Stem og ledet Vandet fra, og stevnet
vert over Elven, og ført Vandet i bem:te nye Løb.

Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Knud Larsen Bakke som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 40 Aar, kan erindre imod 30 Aar, i øvrigt Ord til andet som 1ste Vidne, med Tillæg \paa Indstevntes Spørsmåal/ At var efter Indstevntes Begjæring, med Indstevnte at hjælpe ham at opsætte den nye Stem og Dam Stok, da Indstevnte sagde, at faaer jeg min halve Deel i Elven, tager jeg Dammen ligesaalet op, som jeg nu sætter den need. /: For Contr: Qv: bet: 8 skr: Otte Skl: :/ Dimitteret som forrige.

Fremstod 3. Vidne Ole Pedersen S: E: p: Mit Berreseim som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At være gl: 33 Aar, har været opfød paa Mit Berreseim, og kan erindre 15 á 16 Aar, i øvrigt som 1ste Vidne med Forskjæl, at var ej med at besee den gjorde Forandring, saa ej den Tiid hørde Indstevntes Tilstaaelse derom, men har seet det mange gange at det er som omvunden, ellers ej talt med Indstevnte derom \og ej været med at sætte den nye Stem/. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Jon Arnesen S: E: p: Mit Berreseim som aflagde Eed og forklarede at være gl: 24 Aar, er opfød paa Mit Berreseim kan erindre omtrent 12 Aar, i øvrigt som 3de Vidne Ord til andet. Citanten begjærede Vidnet tilspurgt: Om hvad Skjænds Ord {...} Indstevnte udsagde imod Cit: i denne Anledning i Barsel hos Indstevnte siden efter en Maaned før Juul? Indstevnte protesterede mod Svar paa dette Spørsmåal som udenfor Stevningen. Citanten paastaaer Svar, og derom Rettens Eragtning. /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Retten Eragtede: At da Spørsmålet er udenfor Stevningen og i sig selv en anden Sag, kan Svar paa sam/m/e ej nu tillades. Dimitteret som forrige.

Fremstod 5te Vidne Torbjørn Olsen S: E: p: Jndre Berreseim som aflagde Eed og forklarede: At være 41 Aar gl:, er opfød paa Jndre Berreseim, kan mindes 30 Aar, i øvrigt Ord til andet som 1ste Vidne, undtagen ej var medkaldet at besee Afledningen, saa ej den Tiid hørde Indstevntes Tilstaaelse derom, men har seet det mange gange, at det er gjort som omvunden er, ellers ej talt med Indstevnte derom. Dimitteret som forrige.

/: For 5 Vidner betalt 56 skl: skr: tre mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærede det passerende sluttet som TingsVidne og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom og derved Indstevnte tildømt at nedrive sin opsatte Stem og Dam, og stemme for Elvens nye Løb, samt at i standsætte Citantens gamle Stem, og lede Vandet igjen som det har havt sit sædvanlige Løb fra Alders Tiid, saa og betale Citanten sin Skade, og erlægge Bøder efter Loven, samt erstatte Omkostninger med 10 Rd: Saaledes paastod Dom.

Indstevnte begjærte Opsættelse til Contra Vidner /: betalte Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Opsættelsen bevilges og Sagen beroer til Høste Tinget 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Knud Pedersen Aarsan Arv:s Skde til Gotschalck Knudsen paa Aarsan No: 63, i alt 1 Løb Sm: d: 18 Oct: 1788.

Afkalde

ForM: B: f: 56. Brithe Torbjørns Datters Mands for 28 rd: 4 mrk: 12 s: ved Skfte 19 Sept: 1763 d: 5 Juni 1790.

.... 151. Peder Knudsen Aarsans for 14 rd: 2 s: og Hjem/m/egifte 34 rd: 3 mrk: efter Skfte 12 Sept: 1785 dateret 5 Juni 1790.

.... 151 og 152. Johannes Larsen Fladebøe for 31 rd: 1 mrk: 6 s: efter Skfte 24 Aug: 1785 og 3 rd: 4 mrk: 8 s: efter Skfte 9 Juni 1787 dat: 5 Juni 1790.

.... 153. Susanne Lars Datters Faders for 16 rd: 5 mrk: 14 s: efter Skfte 27 Oct: 1789 dateret 5 Juni 1790.

.... Marithe Lars Datters Faders for 16 rd: 5 mrk: 14 s: do: Skfte do: dato.

.... Anne Lars Dt: Faders for lige Summa ditto dato.

(Andre dokument)

Siur Siursen Aases Obl: til Torbjørn Olsen Jndre Berreseim p: 171 rd: og Knud Siursen Furhovde paa 100 rd:, i alt 271 rd: 2 ½ pr:C: Rente, 1 pr: i Aase No: 26 1 Løb 1 Hud dateret 17 Dec: 1789.

1790: 236

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstk:de Mandag da Morgen er Søndag.

Anden Dagen den 7de Juni 1790 continuerede dette Ting.

Pante Bogen til Inddragelse

Jacob Hansen Galtung og Lars Larsen Jndre Berreseim Skde til Lars Galtung p: Torsnæs p: ¼ Part i den nye Torsnæs Saug for 30 rd: d: 19 Oct: 1789.

Lars Jansen Galtung og Lars Samsonsens Torsnæs Skde til Lars Larsen Jndre Berreseim paa Part i Torsnæs gl: Saug, af Lars Jansen Galtung 1/16 Part, af Lars Samsonsens Torsnæs 1/8 Part alt med Grund, for 14 Rd: d: 7 Juni 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 257. Samson Heljesen Haavig No: 11 i Qvh: Obl: til Ole Bergesen Sundfiord for Resten deri 76 rd: dateret 1 Juni 1785, for sam/m/e Rest 76 rd: qvitt:t af Ole B: Sundfiord den 2 Feb: 1790.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, de 2de Mænd Lars Samsonsens Torsnæs og Poul Aadsen Havneraas samt øvrige Almue og befunden til 1789 Aars Udgang 20 rd: 4 mrk: 2 s:, og af 1790 Aars halve Skat 349 rd: 4 mrk: 4 s: i alt Summa 370 rd: 2 mrk: 6 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Qvinherrets Skibredes Sommer Ting den 8de Junii 1790 sat og holden paa Giermunshavns Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Abel Iversen Helvigen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne Aatte opnævnte Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnlig:

a: Nye \nu/ af Dommeren i Eed tage

1. Jens Baarsen Onerim 4. Jens Sørensen Biørnebølle 7. Clemen Clemensen Roalstvedt
2. Aschel Olsen Naterstad 5. Johannes Johannesen Tveten b: gl: Laug Rettets Mænd
3. Sæbiørn Sæbjørnsen Lønning 6. Mons Knudsen Liustvedt 8. Christian Knudsen Schaale

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allern: Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 213a. for Etne Skibrede fol: 215a. og for Strandvig Skibrede fol: 232a.

Formynder Ting blev holden, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Skiftebr: 20 Junii 1789 efter Lars Olsen Store Omvigen. | I Skjøde

.... 22 Junii 1789 efter Harraald Halvorsen Møchlebust. | Bogen

.... 9 Julii 1789 efter Johannes Larsen Sande. | extraheret

Harraald Halvorsen Møklebust Arv:s Skde til Gert Harraaldsen paa Møklebust No: 30 i alt 1 Løb Sm: dat: 20 Oct: 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

De Sunde Mænd til Jon Larsen paa uskatlagt Plads Sahougen før brugt af Torger Siursen at eje selv Huusene, Afgift 3 rd: 3 mrk: d: 20de Oct: 1789. M:f: H: bet:t 8 Skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 133a. Ole Johannessen St: Fuusch No: 20 Obl: til Hr: Capt: J: K: Dahl og Kr: Com: Hen: Dahl i alt 352 rd: d: 10 Nov: 1778 qvitteret 4 Maj 1790.

No: 5 p: 205. Torger Knudsen Møklebust No: 30 Obl: til Gert Mundem 100 rd: og Mikkell Næss nu Mundem 100 rd:, d: 1 Juni 1785 qvitteret af Gitle Mundem den 6 Feb: 1788 60 rd:, den 12 Juni 1788 40 rd:, og af Mikkell Pedersen Mundem den 27 Maj 1790 100 rd:

No: 5 p: 68. Hans Hansen L: Dahle No: 6 Obl: til Ole Samsons: Løvfald 98 rd: dat: 21 Oct: 1782 qvitteret 8 Janv: 1789.

No: 3 fol: 178. Knud Monsen Liustvedt No: 10 Obl: til Capt: Niels Dahl 150 rd: dateret 11 Janv: 1779 qvitteret 20de Oct: 1789.

Saug Angivelser til Høste Tinget 1789.

Helvig Saug Ejeren Jver Abelsen Helvig angav 2 Hundr: dobbelte og 1 ½ Hundrede enkelte Bord.

Pante Bogen til Inddragelse

Mons Knudsen Obl: til Hr: Capt: Niels Dahl paa 150 rd: 4 p:Ct Rente, 1 pr: i Liustvedt No: 10 ½ Løb ½ Hd: d: 20 Oct: 1789.

1790: 236b

Hr: Capt: Jørgen Wilhelm Westerbergs Skde til Capt: Lorentz Muller v: Segelke, paa halve Nedre Sandvigen No: 28 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm: Skatteskyld med Over Bygsel til til!! ½ Løb Sm: Qvinherrets Kirke tilhørende, arvet med sin Frue Anne Cicilia Grubbe fød Møller som eeneste og myndige Arving efter hendes Moder Frue Majorinde Muller fød Gadsen for 800 rd: dat: 31 Maj 1790.

Opsat Sag fra fol: 210a. Undal contra Johannes Sunde.

Sr: Lars Frid: Undal mødte og paastod Dom til Høste Tinget førstkd:de

Lars Johannesen Sunde fremlagde skriftl: Indlæg af 18 Maj 1790 som blev oplæst saal: der efter paastod Rettens Kjendelse til Afviisning til næste Ret.

Citanten refererer sig til sin Procedure og paastod Dom.

Begge Parter indlod Sagen til Dom og Kjendelse til Høste Tinget 1790.

Sagen blev optagen til Dom eller Kjendelse til Høste Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 210a. Undal contra Knud Hansen Sunde.

Sr: Lars Friderich Undal mødte og paastod Dom til Høste Tinget førstkom/m/ende.

Knud Hansen Sunde fremlagde skriftl: Indlæg af 18 Mai 1790 som blev oplæst saal: derefter paastod Rettens Kjendelse til Afviisning til næste Rett.

Citanten refererede sig til sin Procedure og paastod Dom.

Begge Parter indlod Sagen til Dom og Kjendelse til Høste Tinget 1790.

Sagen blev optagen til Dom eller Kjendelse til Høste Tinget 1790.

Opsat Sag fra fol: 210a. Undal contra Erich Poulsen Sunde.

Sr: Lars Friderich Undal mødte og paastod Dom til Høste Tinget førstkom/m/ende.

Erich Poulsen Sunde mødte og fremlagde skriftl: Indlæg af 18 Maj 1790 som blev oplæst saal: derefter paastod Rettens Kjendelse til næste Ret til Sagens Afviisning.

Sr: Lars Fr: Undal referer sig til sin Procedure og paastod Dom.

Begge Parter indlod Sagen til Dom og Kjendelse til Høste Tinget 1790.

Sagen blev til Dom eller Kjendelse optagen til Høste Tinget 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Jansen Scharvethuns Enkes Skde til Lars Larsen paa Scharvethun No: 3 12 mrk: S: 1/8 Hd: og Ret til ligesaameget i Lyse Closters gods og 1 ½ Mrk: S:, i Fugleberg(støe?) for 150 rd: d: 8 Junii 1790.

Lars Larsen Scharvethun No: 3 V:kors Contr: til Lars Jansens Enke Bo(dil?) Jens Datter d: 8 Juni 1790.

Afkalde publicerte

Fra Helje Hansens Fader Hans Olsen St: Omvigen for 19 rd: 5 mrk: 5 s: ved Skfte 12 Feb: 1790 d: 13 Feb: 1790.

ForM: Bog fol: 156 – 158. Anne Jans Dt:s Mands for 32 rd: 30 Aug: 1773 og 11 rd: 5 mrk: 4 s: 13 Juli 1780 dateret 20de Oct: 1789.

.... 158. Torger Jonsen Røsselands for 34 rd: 4 mrk: 14 s: efter Skfte 12 Jul: 1780 dat: 8 Junii 1790.

.... 160. Kari Jvers Datters Faders Jver Helvigens for 14 rd: 1 mrk: 9 s: efter Skfte 31te Oct: 1787 d: 8 Juni 1790.

.... Guro Jvers Dt:s do: do: do: dateret 8 Juni 1790.

.... Kari Jvers Dt: den yngres do: do: do; ditto dato.

.... 170. Boel Lars Datters Formynders for 16 rd: 1 mrk: 10 s: efter Skfte 15 Nov: 1789 dateret 8 Junii 1790.

Opsat Justitz Sag fra fol: 210b. Fogden contra Hans Jonsen Støele (Stølen).

Actor i Rettelagde Rettens Laugdag som blev oplæst saal:

Hans Jonsen Støele mødte og vedtog Laugdagens lovlige Forkyndelse, derefter blev forelæst det seeneste Rettes Dag passerte, og tilstod han at have givet 4 Mrk: for Favnen, af den købte Veed \5 Favner/. Ellers havde at andrage til sin Undskyldning at havde kjøbt denne Veed til at bruge under Creatureerne i Jægten til Slagte Reise, men dertil fik

1790: 237

Andet Raad, og da han ej havde Evne at lade den staae, maatte han lade den i Jægt, at sælge den, og da der af var indladdet 1 ½ favn fik han først Bud fra Hr: Capt: Dahl, og da kunde han ikke forandre sin Rejse, heldst Capt: Dahl vidste der stod langt meere og mange fleere Favner

Veed paa Stranden andre tilhørende som han kunds!! (kunde?) have kjøbt; altsaa paastaaer, da Hr: Capt: Dahl ej heller de andre Angivere ej har beviist Indstevnte strafskyldig, at vorde frikjendt og saaledes indlader Sagen til Doms.

Actor paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Efter anmeldelse af Velbaarne Hr: Capitaine Niels Dahl, har Velædle og Velviise Hr: Foged Koren paa Embeds Vegne som Actor her til Retten lovlig ladet indkalde Hans Johnsen Støelen Huusmand under Helvigen for forøvet Forprang med Brændeveed at liide Dom til Confiscation Bøder og Omkostninger. Indstevnte, som er oplyst at er Huusmand og ejer hverken Jord, Grund eller Skov, har tilstaaet, at have kjøbt af een Bonde 5 Favner Older-Brændeveed og samme bragt til Bergen som hjemme var kjøbt for 4 mrk: per Favnen. Actor har paastaaet Dom til Værdiens Confiscation, Bøder og Omkostninger. Indstevnte har paastaaet Friefindelse og efter anbragte Undskyldninger indladt Sagen til Dom. Da Hans Jonsen Støelen har begaaet Forprang imod Forordningen 25de Augusti 1741; Saa kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Hans Joensen Støelen efter Forordningen 25de Augusti 1741 bør betale i Mulct 1 rd:, som efter Rescript 26de Juni 1783 tilfalder den Nordenfjeldske Vej Casse og til Actor Hr: Foged Koren have forbrudt Varenes Værdie 3 rd: 2 mrk: samt betale denne Actions Omkostninger med Rettens Gebuhr af Incamination Udsættelse og Vidners Førelse 1 rd: 2 mrk: 4 s: foruden Acternes muelige vidtløftigere Beskrivelse og Bekræftning, Stevnings Penge 3 mrk: samt Stemplet Papiir, ifald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 1 rd: 1 mrk: 14 s: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam Executions Tvang og Adfærd efter Loven. Mulct. Extr: sendt Fogden

Pante Bogen til Inddragelse

Johannes Fartinsen Røsteens Obl: til Hr: Capt: Joh: Koren Dahl paa 30 rd: 4 pr:Ct Rente, 1 pr: i Røsteen No: 44 ½ Løb ½ Hd: d: 6 Marti 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 328. Peder Pedersen Øjerhavns Vilkors Contr: til Jver Johannesen om brug i Skove Tejgen Werhovde d: 17 Oct: 1786 af Jver Johan/n/esen Øjerhavn paategnet 8 Juni 1790 at være frafalden og mortificeret, og begjær[t] udslettet af Pantebogen.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laug-Rettet, de 2de Mænd Niels Larssen Lille Dahle og Iver Abelsen Helviigen samt øvrige Almue, og befunden til 1789 Aars Udgang 158 rd: 3 mrk: 14 s: og af 1790 Aars halve Skat 314 rd: 2 mrk: 8 s: i alt Summa 473 rd: 6 s:

Som ingen efter Tree ganges Udraab indfandt sig med noget at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet, og saaledes dette Aars Sommer Tinge sluttet.

Aastæds Sag paa Giære i Strandebarn Skibrede

Anno 1790 Mandagen den 19de Juli er Aasteds Rett sat paa Gaarden Giære No: 23 S: S: E: gds: i Strandebarm Skibrede, efter Requisition af den eene Ejer og Beboer Torbjørn Svendsen, til efterskrevne Sags Afhandling, i overværelse af efterskrevne, af Velædle og Velviise Hr: Foget til denne Sag opnævnte Eedsvorne, og ellers upartiske og ubeslægtede samt ubesvogrede Laug Rettens Mænd som Skibredets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage til Stedet og Retten fremstillede, navnlig: 1. Erich Pedersen S: E: p: Aakre. 2. Jan Jonsen

S: E: p: Aarvig. 3. Lars Jans: S: E: p: Torsnæs. 4. Knud Hansen S: E: p: Gougsvig. 5. Peder Andersen S: E: p: Døsvig. 5. Hactor Pedersen \S: E: p:/ Aakre. 7. Torbjørn Anders: S: E: p: Øfsthuus og 8. Henrich Jversen Leilænding paa Dybsland,

da fremstod for Retten Citanten og Reqvirenten Torbjørn Svendsen Giære SelvEjer paa sam/m/e gaard og fremlagde skriftlig Kald Seddel til denne Sag af dato 8 Juni 1790 som med Forkyndelses Paategning blev oplæst og lyder saaleedes: /: Incamination betalt 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/

Stevne Vidnerne Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og Siur Arnesen Leilænding paa Dybsland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, den i Rettelagte Stevning lovlige for alle deri benævnte at have forkyndet, og møder nu alle selv, undtagen Knud Larsen Bakke, som er stevnet af Lars Steensen Baadevig og Niels Asbjørnsen Breum, af hvilke Stevne Vidner nu aleene mødte Lars Steensen Baadevig, og da denne anmeldte, at Vidnet Knud

1790: 237b

Larsen Bakke, strax kom/m/er, saa beroer derefter til viidere enten hans Fremstilling eller hans Indstevnings Afhjemling. Alle de øvrige indstevnte mødte, og vedtog lovlige Varsel.

Begge Parter mødte, og paa Dommerens Tilspørsel i Anledning af det allern: Rescr: af 9 Nov: 1781, svarede: At ingen af dem forlangede Situations Chart, men var fornøjet at Sagen efter Rettens befaring blev behandlet og afgjort.

Citanten derefter i Rettelagde til Adkomst 1st Udskrift af Pantebogen, af Skde til Tosten Jsachsen, d: 17 Oct: 1763, og af Skifte efter ham 20 Juli 1769, alt saalydende: hvorefter han ejer som hans Hustrue Marithe Tostens Datter har arvet da, og siden efter hendes Moder Giertrud Arnes datter som hendes eeneste Arving i alt $\frac{3}{4}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: Ldskyld i Giære. 2det hans derpaa paa sit Navn erholte Skjøde forinden han med sin Hustrue blev gift, hvilket Skde, som tillige med i Rettelagte Pantebogs Udskrift blev oplæst, er dateret 20 Janv: 1782 og saal: Citanten derefter anmeldte at Helje Larsen Traae ejer det øvrige i Giære, af lige Landskyld som Citantens.

Helje Larsen Traae /: betalte Tilsvares Penge 40 skr: forgetyve Skl: :/ vedtog Varsel, og er villig at fremlægge sit Adkomst brev i denne Sag i Retten, men har Glemmt det hjemme, dog vil skaffe det tilstæde inden Sagen sluttes, og naar saa skeer, kan [i] Acten inddrages, men er rigtig Ejer for $\frac{3}{4}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: i Giære, efter Mageskifte brev af Svale Larsen Øfre Waage for omtrent 40 Aar siden, imod en Part i Øfre Waage.

Citanten viidere fremlagde Extract af Matriculen paa denne Gaard, som blev oplæst saal: derpaa androg, at finde sig fornærmet, \1st:/ ved det, at der er ikke lige Skifte imellem hans og Naboes Ejendomme, men har fra umindelige Tiider, gaaet i Kroger og Bugter, dog efter visse Mærker og Navne \derimod paastaar Skiftet i een lige Linie/ 2det at paa en nye Bøe, som er indtaget \for/ over 2 á 3 Mænds Alder siden, er vel Skifte gjærde, imellem Citanten og Lejlændingen Sæbjørn Torgersen Gjære som beboer Helje Traaes Part, af dem i Foreening opsat omtrent fra Ost til West, men deri har de bejtet deres Creaturer til imod St: Hans Tiid 8 á 14 Dage før, derefter slaaer Høe, og siden ikke bejtet der, førend der er indhøstet; Og da Lejlændingen har ikke fløttet sine Creaturer saa tiilig om Vaaren der need fra den almindelige Udmark, som Citanten synes behøves, for at freede paa sidstmeldte; Saa paastaar Citanten derfor en vis Tiid fastsat, for begge, og ligesaa at drives op igjen begge paa een Dag. 3die for det i Anden post ommeldte, har Contra Parten et afmærket Støkke fra saa gam/m/el Tiid som \denne/ Bøe \Part/ er indtagen, derpaa Contra Parten har Hugsten af Veeden, al den Veed der staaer, derimod Citanten paastaaer at faae et Støkke Veed Hugst paa Sæbjørns eller Helje Traaes Part nye Bøe. 4de Ved Citantens Nøst som ligger sønden for Contra Partens Nøst, og paa Contra Partens Lejemaal, bruger Contra Parten at lægge sin Veed, Kjøler, Tøm/m/er og sligt, da dog Citantens Formand har altiid brugt det Stæd til sit Brug af det slags, og Contra

Parten har selv Nøst og Plads derved som han dertil kan bruge. Helje Traae og Sæbjørn Torgersen nægtede at have benøttet sig af dette Brug ved Citantens Nøst; heller aldrig vil benøtte sig deraf. 5te Vesten for Citantens Nøst, er en Kul Mine Grav, som begge Beboerne har brugt at brænde Kul i, der ligger paa Sæbjørn Torgersens Part, deri er nu Citanten formeent dette Brug, da Sæbjørn Torgersen har saaet Potates i den ; og der paastaaer Citanten at brænde sine Kul eller og at faae et Støkke dertil til det Brug paa Vederpartens Lejemaal, da ingen andre Steder er muelig at lande hertil gaarden med KulVeed, som maae hentes til Søes fra andre gaarders Skove. Helje Traae og Sæbjørn Torgersen Giære svarede: At da ikke Citanten eller hans Formand, ikke i 30 Aar har brændt Kul, der, og kan ej brænde der, uden at gjøre Skade paa Comparentens Parts tykkeste Eng; Saa pro-

1790: 238

testerer derimod herefter, men Citanten skal have frihed at brænde saa meget Kul han behøver, hvor Sæbjørn Torgersen brænder sine Kul, som er paa et Brug paa Indstevntes Lejemaal, som er liigesaa nær Citantens Nøst som der hvor Citanten trænger sig til at vil brænde. 6te Paa Gaardens gamle Bøe er paa Citantens Bøe Part en Ager paa omtrent to Tønders Udsæd, som begjæres at tilhøre Citanten, da hand vil give Vederlag af Ager paa Vederpartens Bøe, af Citantens der liggende Ager, endskjønt halve parten af denne Ager paa 2 td.; har altid fulgt Vederpartens Brug, og det øvrige halve har Citanten selv efter Foreening med Vederparten tillagt sam/m/e imod Vederlag: Indstevnte paastod at heri ej skeer Forandring, da herpaa er Hævd, og indgaaet Foreening. 7de At norden for Gaarden ved Bøegjærdet har Vederparten indgjærdet et stk: af Udmarken for 3 Aar siden, og brugt det til Kalve og Kjør, derved er aflukket Citantens Rægster Vej, og derfor paastaaer at Vederparten fløtter Gjærdet, som bliver kun et lidet Støkke, og derved lægger ud Rægster-Vejen at blive fri som før. Indstevnte declarerede villig, at fløtte Gjærdet tilbage og lægge Rægster Vejen ud, imod at udviide dette Indgjærde paa en anden Side. 8de At da Citanten havde 2 Agre liggende hver paa sin Side af en \umindelig gam/m/el / Bøjge Vej, saa til Agrenes Forbedring, foreenede Citanten Agrene og lagde Vejen paa det Støkke til Ager; Men da Vederparten paastaaer Vejen igjen udlagt saa paastaaer Cit: at Agerne forbliver ved Magt kjendt, da Vederparten ej behøver Vejen. Indstevnte paastaaer Vejen udlagt da det baade er hans Skov Vej, og hans og Almuens gamle Bøjgde Vej. 9de At da Vederparten har formeent Citanten at opsætte en Gejl til Smale Rægster, hvor altid har været Smale Rægster og Kiørsle Vej og al slags Creatures Rækning, i nord for Gaarden; Saa vil Citanten gjøre Gejlen saa breed som nogen steds behøves, eller og sætte Leed paa Gjærdet. Derimod paastaaer, at have sit Gjærde ubehindret. Indstevnte er fornøjet, at der bliver af Cit: sat Leed paa Giærdet, at Vejen bliver uforhindret. 10de For over 22 Aar siden, \da/ heele Gaardens Lade og Flor var i eet forhen, fløttede Citantens Brugs forrige \nu afdøde/ Ejere, den halve Lade og Flor, paa sin egen grund, da det før stod paa Fælleds Tompt paa Thunet til heele gaarden; Nu benøttes den gamle Tompt af Vederparten, og er af dem bestandig siden den Tiid benøttet. Derfor paastaaer Citanten Vederlag i Bøe. Helje Larsen Traae benægtede, Citantens Angivende, da derfor strax blev betalt i Vederlag 4 rd:

Indstevnte paastaaer henseende 1ste post, at de gamle Skifter bør gjælde efter hvad Kroger og Bugter der fra Hævds Tiid har havt. 2det Dertil er Contra Parten villig. 3de Paastaaer at forblive som fra gam/m/el Tiid, og nu protesterer imod Cit:s Paastand. 4de og 5te refererer sig til sit forhen tilførte. 6te ligeledes. 7de til 10de ligeledes, {og} formeener at Citanten er aldeles ubeføjet til denne Sag, som i alt viiser sig selv, er alene rejst af Trættekjærhed.

Citanten begjærede de indstevnte og nu alle mødende Vidner fremkaldet til at gjøre deres Forklaring om de andragne Poster, og fremstillede nu tillige ustevent Vidne Haaver Arnesen Berge. Alle Vidnerne blev paaraabt og mødte nu alle, og tillige Knud Larsen Bakke som nu

mødte og vedtog Varsel, hvilke blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade og efter Lovens Forskrift til Sandheds Udsigende, derefter paalagt, efter at have gjort Forklaring, at gjøre Anviisning, og sig ikke fra Retten at begive førend de deres Forklaring og Paaviisning have beEediget efter Loven, derefter de bleve separerede og fremstod som

1ste Vidne \Knud Larsen/ som erklærede \sig/ ej beslægtet eller besvogret til nogen af Parterne \forklarede/ at være gl: 42 Aar, nu Lejlænding paa Bakke, er fød paa Bakke, men har tjent paa Giære hos afg: Tosten Jsachsen som Citantens Parts forrige Ejere, i hvilken Tjeneste han var 6 Aar, og rejsede at Tjenesten for vist 20 Aar siden, om ikke 21 Aar siden, altsaa kjender Skjæl og Skifte imellem begge Parters Brug, hvorefter han med fleere for 13 á 14 Aar siden, var paa Gaarden, ved Foreening imellem begge da værende Ejere, som var paa Citantens Brug, Citantens Hustrues Moder der var tilstæde med Laugværge, og Citantens Hustrue da umyndig, for hvem var tilstæde hendes Formynder Haaver Arnesen Berge, /: nu erindrer Vidnet at tjente paa Giære til 1 ½ Aar efter afg: Tosten Jsachsens Død, altsaa tjente

1790: 238b

her til i Aaret 1770 Vaar, \og for det andet Brug Helje Traae/ for at sætte og mærke Skjæl og Skifterne som der gik først over Nye Bøen fra Søen, alt her og viidere efter de gamle Skifter, Skjæl og Kan, kunds at hvor der faldt smaae Kroger og Bugter, blev fra Mærke til Mærke, Skjælet gjort liige, men Mærkerne ligger endnu, og den Tiid laae i Kroger, og A(....?) Bugter, og forblev saaleedes; Mærkerne var, fra Søen over Nye Bøen, En Birk i et Fjeld, hvor nu et Skifte gjærdet, derfra i en Bæk i Nye Bøen, derfra til gamle Bøe gjærdet alt med det nu opsatte Gjærde over Nye Bøen fra Øst til Vest, hvor norden for Bøen tilhørte Helje Traaes Brug og Ejendom, og Sønden for, Citantens, herved og ved den heele Foreening var nærværende tillige Helje Traae, og begge Brugen Lejlændinger, Sæbjørn Torgersen som endnu bruger samme Part, og paa Citantens Part, nu afdød Arne Haaversen, som brugte sam/m/e for Skat og Landskyld uden Bygsel Seddel; Ved Foreeningen var Vidnet tilkaldet at være med som Vidne, og tillige Knud Olsen Næsse som nu er Vidne i denne Sag; I samme Nye Bøe paa Citantens Part, beholdt Helje Traaes Ejendom, et stække Veed Skov, \som blev afmærket/ at tilhøre ham, men Græsset at tilhøre Citantens Part. Begge Beboeres Nøster blev paa Helje Traaes Ejendom, men Citantens Nøste Tompt og grund tilhører Citantens Part som Ejendom uden Afgift, Viidere gik Skiftet over gamle Bøen fra Øst til Vest, efter gamle Kan og nedsatte Pæle og Steen, hvor norden for var Helje Traaes Brugs Agers og Eng, og sønden for er Citantens Brugs Eng, og der paa en Ager, den Tiid tilhørende begge Parter hver halvparten. I søndre Ende paa Citantens Brugs Part Bøe, neml: den gamle Bøe har Helje Traaes Part et stække Bøe som blev mærket med Steene. Derimod har Citantens Brug et stække Bøe norden for Helje Traaes gamle Bøe, kaldet Indre Træd, som og blev afpælet. Skiftet i Udmarken begynder i Bøegjærdet et Sted N: W: for Thuunet og gaaer lige derfra omtrent i West, følgende de gamle Kan, og nu sat Korser og Steen, hvor norden for tilhørte Citantens Ejendom og sønden for, Vederpartens, hvilket Skifte er kun for Furre Skoven; thi Beitet er Fælleds, og er sam/m/e Skiftes Mærker følgende: En Pæl i Bøegjærdet, derfra i Stokke Kleven i en grøft eller Berg Klov, derfra i en Furre \og sat Kors/, derfra i en Ask, og deri hugget X, derfra i en Alm under Øgte Hovde, hvori hugget Kors, det øvrige Stække op til Fjeldet, veed intet Skifte, er ej heller noget at hugge. Paa hinandens Ejendom i Udmarken, ejer i Vederpartens Furre Skov, Citanten et stække, hvorpaa ham aleene skal have Birk, Older og Hassel, men hvad andre Træer der er paa det Stække hører Vederparten til, hvilket Stække da blev udmærket efter gamle Mærker, som Vidnet kjendte, da det tjente paa Gjære, først \oven fra Fjeldet/ fra Lange-Skaar Enden, i Ost til Storhov gars Enden i Bøegjærdet, som er den eene Side, Fjeldet den eene Ende, Bøegjærdet den anden Ende, og Furre Mærk Linien den

anden Side. Derimod paa Citantens Side i h/an/ds Furre Skov, ejer Helje Traaes Brug, et Stokke, af hvad derpaa voxer af Birk, Older og Hassel men alle andre Træer derpaa tilhører Citanten, hvilket Stokke er udsteenet sam/m/e Tiid for 13 á 14 Aar siden, efter de Mærker som Vidnet fra den Tiid han tjente her i de Aaringer baade før og seenere end 20 Aar siden, var bekjendt, hvis Mærker begynder i Bøegjærdet i en GarKongle over Brekkene, derfra i en Berg Skolt i N: W: der huggede Kors, derfra i en Furre paa Stokke Kleven, derfra i West op under Furre Skoven, Saaleedes bleve begge da værende Parter da forliigte, og blev fulgt de Mærker som Vidnet kjendte for, for baade længere og kortere end 20 Aar siden, og vedkjendtes da begge Parter, at det var sam/m/e Mærker

1790: 239

som altiid havde været fulgt. I Nye Bøen har begge Beboerne bejttet fra de løste af Floren til imod St: Hans Dags Tider, og i den Tiid Vidnet tjente her, drev de begge need og op paa een Tiid, og efter Høet var slaat der, kom Creaturerne der ikke førend der var indhøstet; hvorledes siden har forholdtes, veed Vidnet ikke. Om 4de post Citantens Andragende forklarede: At da Vidnet tjente her, benøttede ikke Helje Traaes Parts Brugere sig af den Plads ved Citantens Nøst, men Ejeren af Citantens Part brugte det aleene. 5te Kul Mine graven blev ej den Tiid brugt af Beboerne paa Citantens Part, men aleene af de som boede paa Vederpartens Brug. Den Rægster Vej som i 7de post er anmeldt var saaledes da Vidnet tjente her, som Citanten nu paastaaer. 8. post Den Vej hvor Citanten har anlagt Ager er en almindelig Bøygde Vej, og var saaledes den Tiid Vidnet tjente her, og har siden ligeledes været, da Vidnet og siden har passeret den, indtil for faae Aar siden, den er gjort til Ager. Den i 9de post ommeldte Gejl var fuldkom/m/en breed i Vidnets Tiid, og siden har ej seet den. Om Tompten og sam/m/es Vederlag veed Vidnet intet, men Vidnet var med at fløtte Bygningen, \hen/ paa Citantens Brugs Grund, fra den heele gaardens Fældes Tompt. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet viidere havde at tilspørge, blev det med begge \Parters/ Consence, til nærmere Paaviisning og Eedfældelse dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Knud Olsen Huusmand under Næsse, forklarede, ej at være Slægt eller besvogret til nogen af Parterne, gam/m/el 55 Aar, tjente for 28 Aar siden her paa Gjærde hos forrige beboere paa Citantens brug, var her 3 Aar, og rejsede herfra for 25 Aar siden, har og siden været bekjendt her paa gaarden, saasom han har tjent paa de omliggende gaarde, siden den Tiid, og i ald den Tiid har Skjæl og Skifte været saaledes som første Vidne har forklaret, og blev saaleedes sagt af da værende Citantens Brugs Ejer Tosten Jsachsen, som Vidnet da tjente hos, og vedtaget og tilstaaet og holdt efter, af den anden Vederpartens Brugs da værende Beboer og Lejglænding nu afg: Torger Gjære /: dette sidste fremstod 1ste Vidne og ligeledes saaledes forklarede, at have hørt af Tosten Jsachsen og været holdt af den anden Beboer efterrettelig :/ og eller sam/m/e Skjæl og Skifte blev gjort Kors og Mærker for 13 á 14 Aar siden, hvorved Vidnet saavel som 1ste Vidne var tilkaldet til Vidne, hvilke Skjæl og Skifter, da blev vedtaget af begge Brugs Ejere og Beboere, og ved deres Forening fastsatte til rette Skjæl og Skifter, alt som 1ste Vidne har forklaret: I alt øvrigt og alle øvrige af 1ste Vidne omvundne Poster, forklaret som 1ste Vidne, med Tillæg om Tompten og sam/m/es Vederlag, at hørte \længe efter/ den Tiid sige, af Helje Traae, at have til Vederlag derfor betalt til Tosten Jsachsen 4 rd: Dimitteret til nærmere Paaviisning og Eefæstelse som forrige.

Fremstod 3de Vidne Samson Heljesen hos sin Fader Helje Traae som forklarede: At være aldeeles ubekjendt om alt denne Sag vedk:de, viidere end 8te Dage efter Pintse Tiid sidst, da fulgde sin Fader til Gjære, did henkaldet af Torbjørn Gjære, Citanten, til Forliig i Sagen, da, kommen til Gjære, Vidnets Fader sagde til Cit:, at da han Helje Traae var Skjæl og Skifte ubekjendt, saa fik Lejglændingen Sæbjørn Gjære være med ved Forliiget, men Cit: sagde, Nej,

at vilde vel forliige og retleede alting paa det bedste, men vilde ej have Lejlændingen med, da h/an/d ej kunde taale at see ham for Øjne, den tiid var tilstæde 2det Vidne Knud Næsse. Derpaa Citanten regnede op endeel Poster, som han paastod, og erindrer ere de i Dag indførte, og hvilke Vidnets Fader \syntes/ vare sig formeget fornærmende, hvorfor han ej kunde indlade sig i Forliig med Cit: hvorpaa de skildes ad, og blev intet Forliig gjort.

Atter fremstod 2det Vidne Knud Næsse og ang:de denne Forliigs Samling forklarede: At omvundne Tiid begjærede Helje Traae Vidnet at medfølge til Giære, at faae Sagen forliigt, da passerede som 3de Vidne har forklaret.

Bemeldte 3de Vidne, frafaldt Parterne til Paaviisning, da han intet veed i Sagen altsaa begjærede ham Eedtagen og dimitteret; Thi blev dette Vidne sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og derpaa

1790: 239b

aflagde sin Eed med oprakte Fingre efter Loven, samt med begge Parters Consence blev dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Haaver Arnesen S: E: p: Berje, som forklarede: At veed intet om Skjæl og Skifte fra gam/m/el Tiid eller hvorleedes i de seenere Tiider er forholdet, viidere end den Forretning og Foreening som var for 13 eller 14 Aar siden, hvorved var nærværende som Cit:s Hustrues Formynder, Vidnet som hendes Morbroder, da Skjæl og Skifte blev vedtaget som gam/m/el Skiæl imellem Gaardens Ejere og Brugere, og fastsat til fast Regel, alt saaleedes som 1ste Vidne har forklaret, men viidere end det da passerede veed Vidnet intet om Sagen, uden dette, at da Citantens Brugs forrige da værende Ejer Tosten Jsachsen laae paa sit yderste, hæntede h/an/d Vidnet til sig, og sagde til Vidnet: Kjære Broder! Du faaer tage mit Barn /: nu Cit:s Hustr: :/ til Dig: der er ingen som veed Skjæl eller Skifte; dette var for 20 Aar siden. Da Vidnets Fader derefter styrede Cit:s Brug for Vidnets Myndtling, sagde h/an/d til Vidnet: Du faaer have Omsorg for Marke Skiftet; thi eet Aar slaaer de i den Steen, og et andet Aar i den Stue, dette var noget før Foreeningen for 13 á 14 Aar siden blev foretagen. Da Foreeningen var afholdt, sagde Citantens Hustrues nu afdøde Moder til Helje Traae, at hun havde intet faaet for Lade og Flors Tompten, dertil Helje Traae sagde: De faaer ej være for stridig om det, da De veed jeg har en god Ager i Fælleds Hage, det eene faaer som det andet. Dimitteret til Paaviisning og Eedfæstelse.

/: Citanten betalt for 4 Vidner 3 mrk: skr: Tree Mark :/

Vederparten Helje Larsen Traae begjærede antagen til Vidnesbyrd i Sagen, som han herved fremstillede Niels Monsen Huusmand under Giære, Peder Henrichsen Lejl: paa Traae og Anders Andersen S: E: p: Tvedt, som han begjærede taget til Eedelig Forhør og Paaviisning.

Hoved Cit: tog til Vederpåse og tillod Vidnernes Førelse uagtet derfor ikke var stevnet;

/: Vederparten betalte Incamination 1 rd: 12 s: skr: En Rd: tolv Skl: :/

De fremstillede Vidner blev forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen, med Formaning til Sandheds Udsigende, at gjøre Paaviisning, og derefter blive tilstæde til Eedfæstelse ligesom om Hoved Citantens Vidner \er/ tilført, hvorefter Contra Citanten begjærede, de at gjøre deres Forklaring.

Alle Hoved Citantens Vidner fremstod og tog til Vederpåse disse \om noget skulde være imod de første/ at anhøre og for Processens Skyld, uagtet de ej derimod er stevnt derefter fremstod Contra Partens

1ste \og 2det/ og Sagens 5te og 6te Vidner Peders Henrichsen Dybsland og Anders Andersen Tvedt, og forklarede: At veed intet om Skjæl og Skifte, og slæt intet andet, end at for 14 Dage omtrent siden, begjærede Helje Traae deres Følge med sig til Torbjørn Gjære \til at faae Sagen forliigt/ som skeede, der kom/m/en spurgde Helje Traae Citanten, og bad at kom/m/e til Forliig paa Skikkelighed og Reedelighed paa begge Sider, dertil Citanten sagde:

jeg har nu alt kostet saa meget paa Indstevningen m: v: at Sagen faaer have sin Fremme. Da disse Vidner intet kan paaviise; Saa begjærede Helje Traae dem Eedtagen og dimitteret. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, uden alleene som de nu erindrer, at samme Tiid spurgde Helje Traae Citanten hvordan han vilde have det, da Citanten sagde: At vilde have et reen Skifte fra Bøegjærdet til Søen, og halve Deelen i Gaarden som hans Skjøde lyder, men der skede ej meere, og da ingen af Parterne Vidnerne viidere havde at tilspørge, bekræftede de deres Vidnesbyrd ved Eed med oprakte Fingre efter Loven, og med begge Parters Consence blev dimitteret.

Fremstod Contra Partens 3die og Sagens 7de Vidne Niels Monsen Giære og forklarede: At uagtet han har været Huusmand under Jorden al sin Tiid, har

1790: 240

han dog aldrig været viist eller sagt Skjæl og Skifte imellem Parternes Brug, og hans eget Plads falder ved en Udkant til en anden Gaard, saa det ikke ligger ved Parternes Skifte, altsaa han ikke veed det mindste om Skjæl og Skifte, imellem Parterne, Ellers forklarede, ang:de Bejttet i Nye Bøen som 1ste Vidne. Om Citantens Andragendes 4de post forklarede: At Helje Traaes Brugs Ejere og brugere, har undertiiden lagt Tøm/m/er og sligt, nær ved Torbjørn Gjæres Nøst. Kul Mine Graven har i de 38 Aar Vidnet her har havt Plads, været brugt at brænde Kul i, meest af Citantens Brugs Ejer, dog sidste gang over 20 Aar siden, og siden har nok, dog veed ej vist, Helje Traaes Brugs Lejlænding brændt Kul der, men dog længe siden, saa der har voxet Græs deri, som Sæbjørn Giære har slaget. Om Vejene forklarede som 1ste og 2det Vidner. Om Tompten til Lade og Flor, og Bygningens Fløtning, forklarede som 1ste Vidne, undtagen ej var med at fløtte Huusene. Vidnet blev til nærmere Paaviisning og Eedfæstelse dimitteret.

Citanten endnu paaankede for det 11te Der er holdt Gjærde og Leed hvor Veje falder, imellem Nye Bøen og gamle Bøen som nødvendig, siden Creaturene maae bejtte i Nye Bøen til imod St: Hans Tiid. Dette har været holdt af begge Gaarders Beboere, af Citantens brugs Ejer den søndre Ende, og af Vederpartens, dens nordre Ende, hver halvparten; Men Vederparten har ladet sin Part forfalde og ej holdt den i Stand; Dertil Cit: paastaaer Vederparten dømt og tilpligtet, at holde sam/m/e i Stand. Helje Traae og Sæbjørn Gjære tilstod, at det forholdt sig rigtig som forbemeldt, og var de villig, at Lejlændingen paa Helje Traaes Brug skal i standsætte og forsvarlig vedligeholde dette Brugs Anpart, det halve Gjærde, den nordre Ende, og Leed paa hvor Vej falder, uden Dispute, saa derom ingen Ventilation behøves.

/: Helje Traae betalte for 3 Vidner 2 mrk: 8 s: :/

Begge Parter declarerede ingen fleere Vidner i Sagen at have at føre.

Citanten paastod for det 12te At da han ikke har Gar Veed paa sin Bøe ved det Gjærde imellem Nye Bøen og gamle Bøen, neden for til Søen, men vel oven for paa gamle Bøen, og vel noget i Udmarken, men hvilket er saa langt fra Haanden; Saa paastaaer han sig tildømt Ret at tage Garveed til Gjærdet [i] hans Part imellem Nye og gamle Bøen, paa Vederpartens Lejemaal. Indstevnte dertil svarede: At Citanten har Gar Veed nok, og hvad han ej har, faaer han som andre, at købe, og vilde gjerne Indstevnte overlade ham, men har ej meere end de selv behøver.

Som Natten paafaldt, beroer Sagens Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 20 Julii 1790 continuerede Sagen i alle forbemeldtes Nærværelse, da Citanten begjærede Sagens Fremme og Befordring ved Befaring til viidere Dom og Udsteening, men i Udmarken paastaaer ikke Skifte til Skifte gjærde henseende Bejttet som bliver Fælleds, men kun Skifte og Mærke Steene henseende Skoven og Hugsten.

Helje Traae fremlagde sit gaars Dato paaberaabte Skjøde af Dato 19 Oct: 1750, som blev oplæst saal:

Imidlertid forinden Rettens Befaring fremstod begge Parter og begjærede Sagen at hviile nogle Timer, da de vilde forsøge imellem sig selv, om muelig, en mindelig og billig Foreening. Hvilket Retten bevilgede. Efter nogle Timer begjærede Parterne Sagen atter stillet i Beroe til i Morgen, som bevilges.

Tredie Dagen den 21de Julii 1790 continuerede Sagen i alle forbemeldtes Nærværelse, da Morgen tiilig, begge Parter fremstod for Retten, og først declarerede, at da de ere forliigte, saa behøvedes ingen viidere Eedfæstelse af Vidnerne; thi blev de i saa viidt fra Retten aldeles dimitterte: Viidere declarerede Parterne at de frafaldt Dommerens Befaring paa Aastedet overalt, da Parterne imellem sig selv ere forliigt om Skjæl, Skifte og Mærker, og allerede i overværelse af Vidnerne og Laug Rettes Mændene have selv nedsat alle behøvende Mærke Steene og Mærker, i alt efter de førte Vidner og forrige Foreening for 13 á 14 Aar siden, undtagen to smaae ubetydelige Steder, som Parterne imellem sig selv førend denne Sag blev rejst, var foreenet om, og et stød i Skiftet imellem begge Parters Udmark, som er Skiftet imellem dem henseende Løv Skogen, her neden ved Bøegjærdet, og samme Stræk-

1790: 240b

nings ongefærlige Linie er Skiftet imellem Furre Skoven højere op i Marken, d(er?) et Sted oven for Bøegjærdet, imellem samme og Stokke Klev, der meente Vidnerne at skulde findes et Kors, som fantes ikke, efter hvilket Skiftet skulde gaaet længere sønden ind paa Citantens Løv-Skov, som nu med begge Parters Foreening blev rettet, efter lige Linie imellem Pælen i Bøegjærdet og Stokke Klev grøften, men hvorpaa Indstevntes Lejlænding havde hugget efter et kroget Skifte eller Bugt, som om Mærket havde været fundet, han havde havt Ret til: Men nu blev begge Parter foreenet og satte Kors i Berg kaldet Eege Myr Skoltet, hvilket Kors faldt nu nordligere end det formeente som ikke fandtes, men i lige Linie imellem Pælen i Bøegjærdet og Stokke Klev Grøften. Ellers ere alle Skifterne forblevne efter gamle Mærker efter Vidnernes Anviisning og forrige Foreeninger som vel den for 13 á 14 Aar siden, som seenere imellem Parterne førend denne Sag er rejst, aftalte, satte og besluttede, og nu af Parterne anviiste: Efter hvilke alle slags bemeldte Mærker Parterne \derom/ forliigt have med Laug Rets Mændene og Vidnerne efterseet de gamle Mærker, \og/ nedsat nye, alt til Skifte imellem dem \nu af dem samtl: forklaret/ som følger: Skiftet over Nye Bøen, hvor Østen for, Helje Traa ejer Bøen og Engen, og Citanten Vesten for Bøen og Engen, men Helje Traae ejer Skoven over Nye Bøen paa begges Bøe og Eng \paa begge Sider/ begynder tet ved Søen i et Berg neden for Gars Enden kaldet Klungeren, der hugget Kors efter Parternes forhen trofne (trufne) Foreening, derfra i N: O: omtrent, til gamle Ager Gjærdet i et Skarv, der hugget Kors, derfra midt i gl: Ager Gjærde N: O: T: N: hvor nedsat Mærke Steene med Kul, derfra til en Bæk i øverste Ende paa Gjærdet, i N: T: W: der hvor Gjærdet imellem Parterne i Nye Bøen ender \der i et stejlt Berg hugget X/ med al foranførte Strækning følger det opsatte Gjærde; Viidere følger Skiftet over Nye Bøen med Thomas Bekken til Gjærdet for gl: Bøen hvor Bekken falder igjennem. Skiftet Over gamle Bøen hvor Helje Traae ejer østen for, og Citanten vesten for, vil ikke opgaae med nye Mærker \neden for Huusene/ da Skiftet skal følge den gl: Gjærde og Garvor, der ejer hver baade Skov og Eng paa sit. Angaaende det stække Bøe længst øst som Citanten ejer østen /: før kaldt norden af Vidnerne -: for Vederpartens gamle Bøe, hvilket Stække kaldes Indre Træd og er indgjærdet paa dets vestre Side, da begyndes Skiftet efter Vidnernes Anviisning, tet ved Søen, ved Helje Traaes Nøst ved en Bæk, derfra med Bækken til Leer Hullet, der nedsat Mærke Steen, derfra langs med gl: Bøe Gjærdet i N: W: til Gjærdes Leddets Vestre Side, der nedsat Mærke Steen, derfra i N: N:

W: til en Hassel, der nedsat Mærke Steen, derfra i N: W: T: W: med Gjærdet til en liden Ask der oven for nedsat Mærke Steen, derfra til en Ask i N: W: T: W: hvori blev hugget Kors, derfra til en stor Older Stub i W: N: W: hvor fantes et gl: Kors og nu nedsat Mærke Steen, derfra i N: O: til en gl: Mærke Steen, hvor tet ved blev nedsat nye Mærke Steen, derfra i N: O: til en anden gl: Mærke Steen, hvor ligesaa blev nedsat nye Mærke Steen, derfra i N: O: T: N i et Skarv eller Berg, hvori hugget Kors, derfra i N: O: lige til Elven imellem Giære og Ohme, i en Lind, der oven for blev nedsat Mærke Steen, alt efter gl: Mærker, og Vidnernes Forklaring. Angaaende det stække Bøe længst vest som Helje Traa ejer vesten /: før i Sagen kaldet søndre /: for Citantens gamle Bøe, kaldet Jndgjærdet, da begynder Skiftet i Hullet ved Bekken i Gjærdet der satte Mærke Steen, derfra fulgte Gjærdet omtrent i W:, og nedsat Mærke Steen, derfra til Enden paa Skiftet i Yttre Gjærdet i W: der nedsat Mærke Steen, derfra i N: N: O: imellem gl: Bøen og Yttre Gjærdet, der nedsat Mærke Steen, derfra til en liden Pæl, \i/ N: N: O: der nedsat Mærke Steen, derfra til en Bæk, hvor fandtes en gl: Mærke Steen, der inden for Bækken begynder den gl: Bøens Skifte gaaer i Øst ved en Ask, der nedsat en Mærke Steen, der ifra i N: N: W: paa en Bakke, der nedsat Mærke Steen, derfra til Ager-Reenen i sam/m/e Strækning, der nedsat Mærke Steen oven i samme Ager nedsat en Marke Steen i sam/m/e Strækning, derfra ved Bækken, sam/m/e Strækning nedsat Marke Steen, derfra ved Vejen tet ved Gaardens Huuse, hvor blev tet ved Vejen nedsat Mærke Steen. Skiftet

1790: 241

over gamle Bøen oven for Huusene, gaaer i en Gejle Gjørde ved en Bakke, hvor staar en Slaatte Steen, der strax oven \for/ blev nedsat en Mærke Steen med Vidner som alle de andre, under en gam/m/el Hassel. Skiftet i Udmarken \for Skov og Hugst/ blev efter de gamle Mærker forrige Foreening for 13 á 14 Aar siden, \og/ Vidnernes Anviisning, alt undtagen det lidet Stække Forskiel i Løv Skoven, som før er omnævnt, og gaaer nu Skiftet i øvrigt efter det gamle \tilligemed det eene nye Mærke/ som følger: Ved Bøe Gjærdet, neden for ved en gl: Hassel \hvor en Pæl før har været/ som var det gl: Mærke, der hugget et Kors i et fast Berg, derfra op i en Skolt, Aske Skolt i W: N: W:, der hugget Kors i et fast Berg, derfra nu i liige Linie til næste gamle Mærke, hvor imellem ej fandtes det Mærke Vidnerne formeente, som havde været et Albue eller Bue Mærke om det havde været at finde, blev norden for der hvor det ikke fundne Mærke skulde været, blev i Eege Myr Skoltet, efter begge Parters Foreening hugget Kors i et Berg, derfra til Stokke Kleven i det gamle Mærke i grøften i W: N: W:, der hugget Kors, istedet for det gamle Furre Kors, nu et Berg Kors, derfra i {W:} N: W: til Rød Kleven, der fandtes et Berg Kors i Uhren, Her endes Løv Skoven, og der norden for ejer Helje Traae sam/m/e, og sønden for Citanten, og fra Rød Klev i N: O: til Ohme Elv er Skiftet for Løv-Skoven, til Indstevntes Part. {Og fra Rød Kleven til} Men fra det nye Berg Kors i Stokke Kleven til Øgte Hovde i W: \i gamle og Parterne bekjendte og før omforeenede Mærker/ gaaer Skiftet for Citantens Løv Skov, som han ejer der neden for til Bøegjærdet, som skifter paa Søndre Side, fra Bøe gjærdet hvor i Storhoug blev hugget Berg Kors \efter gl: Kan en Rogn/ derfra til en gl: Marke Steen i N: W: omtrent hvor den gl: Mærke Steen blev fornyet, derfra i N: W: til en gl: Mærke Steen midt i Lien, derfra i en Berg Nov midt i Lien N: W: der blev hugget nye Berg Kors; derfra til et lang Berg i N: W: der efter gl: Kan, blev hugget Berg Kors, derfra op under Fjeldet i en høj Jordfast Steen kaldet Klæv Steen, i den fantes et gl: Kors, som gjør Ende Byttet, derfra gaar Skiftet i Øgte Hovde. Sønden for dette heele Skiftes Strækning, ejer Helje Traae ald Skoven til Naboe gaarden Wiigens Skifte, og tillige ejer han Furrerne i Citantens Løv Skov. Ligesom og Citanten ejer Furrerne i Helje Traaes foranførte Løv Skov. Under Løv Skov forstaaes alle Træer undtagen Furrer. {Fra Stokke Kleven} Ald Skoven alle slags oven for Linien fra Rød Kleven til Ohme Elv ejer

Citanten, og tillige {al Skoven sønden for Linien fra Stokke Kleven til Rød Kleven} og ald den Skov som er imellem Linien fra Stokke Klev til Rød Klev paa den eene og den N: Siide for Citantens Løv Skov paa den anden Side. Fra Stokke Kleven {til et Berg} i Dombe Skot hvor nedsat Mærke Steen, og Berg Kors tet ved i W:, til en Ask hvor fantes et gl: Kors, derfra i sam/m/e W: Strækning, til en Furre, hvor fantes et gl: Kors, derfra i W: til en Alm under Fjeldet, hvor fantes gl: Kors, derfra til Sæl muuren i W: er Skiftet imellem begge Parter(s to?) Furre Skove, saa Citanten ejer al Furren paa nordre og Helje Traae al Furren paa søndre Side \det at det som første Dag i Sagen er angiven nordlig, befindes meere østlig, og ligeledes derefter efter de andre Wi..de/ Saaledes den 1ste post forliigt og afgjort. Citantens 2de Anke Post derom meldte Parterne sig forliigt, at de begge skal drive deres Creaturer i Nye Bøen saasnart de lukker dem om Vaaren ud af Floren, paa een Dag, og begge paa een Dag op igjen i Udmarken, naar der er saa meget groet. 3de post frafaldt Citanten. 4de post Helje Traae og Lejlændingen Sæbjørn Torgersen indgik at strax fløtte, noget der ved Citantens Nøst liggende Tøm/m/er, Sæbjørn Torgersen tilhørende, derfra, og {....} \Osten hen/ for en omtalt stor Steen, og aldrig herefter, at kom/m/e vesten for sam/m/e Steen med sligt, altsaa Citanten ej herom gjør viidere Paastand, dog at det belovede holdes. 5te post Derom forentes: At Citanten frafalder sin Paastand om den gl: Kul Mine grav, og derimod Helje Traae tilstaaer ham, at brænde sine Kul, oven for sit neml: Cit:s eget Nøst, paa Berget, og vil Helje Traae, desaarsag bortrødde Torvene paa et par Alen. 6te post Frafaldes. 7de post Foreenet som før tilført er. 8de post Herom forentes: At Citanten udlægger forsvarlig Vej oven for Ageren. 9de post Derom anmeldte Parterne at være foreenet som før er tilført. 10de post Frafaldes. 11te post derom forliigt som forhen tilført. 12te Derom frafaldt Citanten sin Paastand.

Sluttelig begge Parter indlod Sagen til forlanget Confirmation ved Dom, og Citanten paa-

1790: 241b

staaer sig denne Sags Omkostninger erstattet med 30 Rd:r

Helje Larsen Traae indlod Sagen til Dom til Forliigets Confirmation, men paastaaer sig befriet for Omkostninger at betale, siden han intet har aarsaget til Sagen, og ej har kundet erholde anbuden og begjært Forliig.

Begge Parter indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen, og bliver for først at beregne denne Forretnings Omkostninger som følger:

Dommeren Skyds til Stedet 6 ½ Miil, betales for 4 ½ Miil, 3 Mand			
og Baad á 2 mrk: pr: Miil		1 rd: 3 mrk:	0 s:
Diæt Penge paa Hen Rejsen 4 ½ Miil á 1 mrk:		4	8
Tree Dages Forretning efter Reglementet 11 Junii 1788		6	
Skyds og Diæt Retour	bet:	2	1 8
Lænsmanden for hans umage med Laug Rettes Mændene at			
tilsige, og ved Forretningen, som forlanget, at møde			
for 4 Dage á 3 mrk:		2	
Laug-Rettes Mændene for deres Umage og Nærværelse i tree			bet:
Dage hver daglig 24 s: er daglig 4 mrk: 8 s:		6	

Tilsammen som efter Reglementerne af 24 Feb: 1708 og

11 Junii 1788 beregnet, beløber

18 rd: 3 mrk: 0 s:

\skr: Atten Rd: tre Mark/ og nu af Hoved Citanten blev betalt hver sit og hvorforuden Acternes Udstædelse betales af hver, som sam/m/e forlanger, hvorefter udi Sagen blev afsagt af den gandske Ret, følgende

Dom

Det udi Sagen nu afhandlede og Dags Dato indførte Forliig imellem begge Parter, bliver herved \at/ confirmeres, og naar i henseende Omkostningerne tages i Betragtning, at Citanten i Hoved Posten \som er/ Skjæl og Skifte har intet erholdet, eller ved Dom kundet erholde meere end efter forrige ham bekjendte Vidner og Foreeninger, de sidste til deels af ham selv indgangen, saa han ved at rejse denne Sag har gjort unødigt Bekostning, og af det \nu/ indgangne Forliig, har Indstevnte, saasom samme ej gaaer viidere end efter gamle Mærker og forrige Foreeninger, ej egentlig ikke viidere Nytte, end sammes Afhandling i en Rett, og Indstevnte har ellers ikke i de øvrige under Sagen anbragte Poster, fornærmet Citanten i noget; thi hvad Citanten imod Lejlændingen har ombragt, kan ej paadømmes, da han ej er stevnet til Doms Lidelse: Og hvad nu ved Rettens Nærværelse paa Stedet er erholdet til Nytte henseende visse Bestem/m/elser for begge Parter, kunde med mindre Bekostning efter de af Vederparten begjærte Forliig været opnaaet; Saa k: og d: af Dommeren og Med Doms Mænd for Ret og herved afsiges: At forbemelte Forliig bør holdes og herved confirmeres til en bestandig Regel og Rettesnor for begge denne Sags Parters og deres Jorde brugs nærværende og efterkommende Ejere og Brugere. Af Sagens Omkostninger betaler Helje Larsen Traae til Citanten Torbjørn Svendsen Giære Fiire Rigsdaler som erlægges inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstædt til Cit:

Høste-Ting Anno 1790

den 17de Septemb: for Etne Skibrede sat og holdet paa Gjærde Tingsted af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongl: Maj:ts Virkelig Cancellie Raad, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibredets Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug-Tettes Mænd, Navnligen:

1. Ole Rasmussen Støele
2. Asbjørn Bergessen Udstoen
3. Ole Olsen Indre Fosse
4. Morten Gundersen Tesdal
5. Gudmund Torkelsen Højland
6. Jacob Jonsen Kaldeim
7. Peder Knudsen Østrem
8. Sveinung Gundersen Tesdal

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, neml:

No: 1. Kongl: allern: Placat, 19 Maj 1790, ang:de visse Tilfælde, i hvilke Odels Skatten

1790: 242

herefter ikke skal kræves.

2. Kongl: allern: Plac: af 11 Juni 1790, at tinglyste Indførsels Forretninger i upriviligeret Jordegods, for Skatter hos Almuen i Norge, bør have samme Virkning som om de ved Ejendoms Dom vare stadfæstede, dog Ejers Løsnings Ret ham forbeholden.

3. Rescript af 20 Aug: communiceret af Stiftet 4 Sept: 1790, at det ved Cancelliets Skrivelse af 15 Maj sidst, skal have sit forblivende, at alle og enhver i Bergens Stift, maae af de til Bergen kommende Skibe, købe Korn Vahre, naar Ligge Dagene 2 Uger ere overstandne, i smaa Partier i 8te Dage.

4. Danske Cancellies Skrivelse af 12 Junii 1790, communiceret fra Stiftet 26 ditto, at at!! Skifter hvor erfares, den afdøde har staaet i Handel med nogen i Bergen, skal anmeldes i de Bergenske aviser.

5. Stiftets Skrivelse af 4 Sept: 1790 om Delinquent Penge med fleere Smaaer tolde pr: Løb 39 1/6 skl: af dette Fogderie.

6. 12 Julj 1790 hvorved efterlyses Tollev Syversen arresteret i Nedenæs Lehn for Heste Tyverie, og derfra undviigt.

7. 12 Aug: 1790 hvorved efterlyses 3de fra Rommerige undviigte der arresterede Personer, Birthe Jacobs Datter Kieever, Ole Andersen og Hans Andersen Lybek. Videre fol: 259a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd, navnlig: Siur Olsen Østreim og Siur Alvalsen paa Støele og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Opsat Sag fra fol: 218b. Halvor Schieldal contra contra Henrich Ottessen Schjeldal. Citanten Halvor Rasmussen Schjeldal mødte og fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse som blev oplæst saal:

Den forelagte Jon Halvorsen Grindem mødte og vedtog lovlig Varsel.

Lænsmanden Henrich Ottessen Schjeldal mødte og reservede alt lovligt.

Citanten begjærede Vidnet fremkaldet at gjøre sin Forklaring.

Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter bem:te Jon Halvorsen Grindem fremstod som 15de Vidne, og aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, hvorefter Citanten begjærede ham tilspurgt efter de fremlagde skriftlige Qvæstioner[s] første 5 poster, dertil Vidnet svarede: til 1ste Boer ¼ Miil fra Citanterne, og har ikke været i deres Tjeneste. 2det Ja, men veed ej hendes Alder. 3de Veed intet videre herom, end at Vidnet kort før Michaeli 1789 kom i Dags Arbejde hos Lænsmanden Henrich Schjeldal, og da saae Anne Osmunds Datter der: Ellers veed ej andet end har hørt af Bøjgde Rygte, at hun kort før skal være kom/m/en der, om aftenen, fra Grønstad, har ej hørt videre. 4de Derom intet hørt af Citanterne, men vel hørt saadant af Folk fortelle saaledes, at Citanterne havde sagt de var bedrøvet over, at Lænsmanden havde Barnet, og det var kom/m/en til ham fra dem. 5te Vidnet veed intet derom, som aldrig kom/m/en der i Huuset, uden meget sjelden \ved/ der forbi rejsende. Citanten frafaldt de øvrige skriftl: Qvæstioner, men begjærte Vidnet tilspurgt 6te Om Vidnet har hørt af Lænsmandens Søn Henrich Henrichsen eller andre \paa gaarden/ paa hvad Maade Anne Osmunds Datter er kommen til Lænsmanden? Lænsmanden paastod Spørsmålet ubesvart afviist, som hensigter til Vidnesbyrd om ustevnte Personer. Citanten paastod Rettens Eragtning til Spørsmålets Besvarelse. Retten Eragtede: At Svar paa denne Qvæstion kan imod Lov: 1 – 4 – 1 ikke tillades. Vidnet blev sine Svar forelæst som han vedblev, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

/: For Eragtning betalt 12 skr: Tolv Skl: og for dette Vidne 8 skr: Aatte Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som Tings Vidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom efter Indstevningen, og Omkostninger erstattet med 64 rd: Saaledes indlod Sagen til Dom.

Lænsmanden Henrich Ottessen Schieldal begjærde Sagen udsat til at begegne Sagen med Contra Stevning til Contra Vidners Førelse og Satisfactions Erholdelse, til næste Ret, da han ikke saadant til dette Ting har kunnet iværksætte, siden Citanten ikke før nu har sluttet sit Tings Vidne.

Citanten protesterede imod Udsættelse.

Udsættelse bevilges /: For Udsættelse betalt 12 skr: Tolv Skl: :/
Sagen beroer til S: T: 1791.

Nye Sag

Halvor Tørressen S: E: p: Øjen /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/
mødte og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde
Hans Christensen og Rasmus Nielsen begge SelvEjere paa Frethe, til at anhøre Forbudet af 1
Juli 1790 confirmere, og [i]? oven-

1790: 242b

meldte Sag at høre stevnte og ustevnte Vidner, og sin Forbuds Foretning i i!! Rettelagt til
Confirmation ved Dom, og derefter Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Lars Jensen Lande, Jon Jonsen
Støele, og Rosinunde(?) (Rosmunde?) Sæbjørns Datter \Tve(?)dte/, deres Eedelige
Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Citanten begjærde Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Johannes
Erichsen Steene, fremkaldt til Stevnemaalets Afhjemling. Af Stevne Vidnerne mødte
Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal, og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte
Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, tilligemed det andet Stevne Vidne
Johannes Erichsen Steene som nu er hæftig syg og paa 8te Dage sengeliggende, og talte ved
enhver selv.

De indstevnte blev paaraabt, da af Parterne aleene mødte Hans Christensen Frethe, men
Rasmus Nielsen Frethe mødte ikke.

Citanten fremlagde den omstevnte Forbuds Forretning som blev oplæst og er saalydende:
den han paastod nu ved Dom confirmeret, men da det eene Stevne Vidne ikke er mødt til
Stevnemaalets Afhjemling, saa var han begjærende Sagen \der(efter?)/ udsat til næste Ret. /:
For Udsættelse betalt 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen, og imidlertid Forbudets Confirmation til under(?) Sagens videre kravt(?), udsættes,
og beroer for først efter det udeblevne StevneVidnes Mødende og Stevnemaalets lovlige
Afhjemling til Som/m/er Tinget 1791.

Munderings Bortkommelses Tings Vidne.

Velædle og Velbyrdige Hr: Premier Lieutenant von Voigt paa det Schonevigske Companies
Vegne, mødte og anmeldte, at da een af Companiets Grenaderer Peder Jacobsen Kaldem,
rejsde hjem fra Exerceer Pladsen fra sidste Exercithe d: 20de Juli sidst, og hands Vej med sin
Mundering til hans Lægdsmand paa Østreim, der at aflevere \og derefter til sit Hjem Kaldem/
faldt om Nor Elven i Etne, og da sam/m/e var stor, og ingen Broe var derover, maatte han faae
en Hæst hos forbiegaaende Gjætle gut Ommund Halvorsen Øst(rem?) til derpaa at ride over
Elven, men da han kom udi samme, hvor hand og formodede at kommet vel over, drev Elven
Hæsten fort, saa han snublede, og Grenaderen faldt af, og derved mistede sin Sabel i Skede,
og Bajonet i sin Skeede, som blev borte i Elven, og da Elven {... ikke ...} havde nogle Dage
efter, sat sig saa meget, at deri kunde søges, blev det eftersøgt, men fantes ikke, og altsaa er
enten nedgravet i Grunden eller ført bort til Søes med Elven; Og var det ikke uden med Livs
Fare at Grenaderen reddede sig selv. Herom var Hr: Lieutenanten Tings Vidne begjærende,
og til den Ende fremstillede bem:te Grenader Peder Jacobsen Kaldem, at gjøre sin Forklaring,
samt Tørres Johannessen Grindem og Ølve Tørressen sam/m/esteds til Eedelig Vidnesbyrd.
Eedens Forklaring af Lovbogen blev oplæst for Vidnerne med Formaning til Sandheds
Udsigende, hvorefter de bleve separerte

og fremstod Grenader Peder Jacobsen Kaldem, og forklarede Ord til andet, det passerte at forholde sig som af Hr: Lieutenanten er tilført. Vidnerne aflagde Eed, derefter bleve separerte, og fremstod som

1ste Vidne Tørres Johannessen S: E: paa Grindem, og forklarede: At omvundne Tiid, kom Grenaderen Peder Jacobsen Kaldem, fra bem:te Elv, i Vidnets Huus, i sine egne Bonde Klæder, med sin Munderings Læder Tøy og Gevæhret paaspændt sig, men Sabelen og Bajonetten borte, som var skreden ud af Gehænet formodentlig, da Grenaderen var gandske vaad, og beklagede, at paa sin Vej havde været blevet borte i Elven, og havde mistet sin Sabel og Bajonet og deres Skeeder, og var han da nylig kom/m/en fra Exercitzen, og havde afleveret sin Mundering til Lægdsmanden, og skulde nu hjem til sit Tilhold paa Kaldem, samt videre fortalte saaledes at være tilgaaet som tilført er: Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen Vidnet videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Ølve Tørressen, værende hos sin Fader det 1ste Vidne, og forklarede Ord til andet som 1ste Vidne, derefter dimitteret.

Grenaderen Peder Jacobsen Kaldem videre forklarede: At have søgt i Elven siden, efter bem:te borteblevne, men ej fundet det.

Sidste det 2det Vidne endnu forklarede: At sam/m/e \omvundne/ Tiid fulgde han med Grenaderen til Elven, og saa da at den var saa stor, at ovenmelte gjerne kan være passeret, dog havde det og ganske vel været mueligt, at

1790: 243

kunde kom/m/et vel over, ridende.

Hr: Lieutn: Voigt begjærede det passerte som Tings Vidne sluttet, og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 441. Halvor Torkelsen Winnie No: 26. Vk: Contr: til Torkel Halvorsen og Hustrue d: 19 Sept: 1788 af den ved Jan (Jon) Ingebretsen Birk og Halvor Tørresen Øjen, i egen Svagheds Forfald mortificeret den 17 Sept: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 17 Apr: 1790 efter Ole Olsen Indre Fosses Hustrue. | i Skde Bogen

.... 19 Apr: 1790 efter Søren Larsen Indre Fosses Hustr: | extraheret

Tjæran Knudsen Flaaden Arv:s Skde til Tørres Tiærransen paa Flaaden No: 31 2 pd: 9 ¼ mrk: S: ½ Hd: efter Aftag d: 18 Sept: 1789 deraf det indløste 372 rd: for 2 pd: 3 ¾ mrk: S:, ½ Hd:

Afkalde

Tollach Olsen[s] Formynder Ole Olsen Brendelands for Arv og Hjem/m/egifte 16 rd: 4 mrk: 6 s: ved Skfte efter Størk Larsen Haaversholms Hustr: 1 Marti 1790 dat: 4 Marti 1790.

ForM: B: f: 175, 178 og 180. Siri Abrahams Datters Mands for 27 rd: 4 mrk: 8 s: ved Skfte efter Jngri Ols Dt: 18 Ap: 1775, 40 rd: 2 mrk: 3 s: d: 13 Apr: 1782, samt 3 rd: 4 mrk: 7 ½ s: den 1 Feb: 1786. st: 17 Sept: 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tinget til i Morgen.

Anden Dagen den 18de Sept: 1790 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Torkel Halvorsen Winnies Skde til Torkel Torkelsen Winnie paa Winnie med Heggelev No: 26 og 27 efter Aftag 1 Løb 1 pd: 6 mrk: Sm: for 300 rd:, d: 17 Sept: 1790.

Torkel Torkelsen Winnie No: 26 Vilcors Contract til Torkel Halvorsen Winnie og Hustrue d: 17 Sept: 1790.

Niels Erichsen Wettestøes Hustrues Arvingers Skde til Niels Erichsen paa Wettestøe No: 20 H: C: gds, paa indløst for 110 rd: 1 mrk: 8 s: 2 pd: 6 mrk: Sm:, \og/ i alt 1 Løb 1 Hd: dat: 18 Sept: 1789.

Tollev Steensen Aalund og Gurine Sophie Grøn, Contract om Bruget af Gjæstgiveriet i Etne for Aarl: Afgift 8 rd:, dateret 12 Maj 1790.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger.

Adskillige Poster fol: 7 og 8, som for Schonevig Skibr:, med Forskjæl til 1ste, 2de, 3de, 4de, 5, 6, 7 Nej til 8. Lænsmand Henrich Ottessen brugt Schieldal 1 ½ Løb S:, L:d Lægd. 9de og 10de Nej.

Odels Mandtallet Defference examineret efter Fogdens Designation Afgang 1 L: 1 pd: 13 mrk: S: 6 Spd: K: Tilgang intet.

Ting Skydsen angaaende ligesom fol: 8a.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe Gods i Grindem /: Øfre :/ og | Dertil svaret

Godtgjørelse for Landskyld etc: for det deri affældte gods. | ligesom fol: 15b.

Restance Registeret Restancen til 1789 168 rd: 4 mrk: 5 s: og til 1790 Aars Udgang 594 rd: 7 s: I alt Summa 762 rd: 4 mrk: 12 s:

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1791, opnævnt af Nygifte: 1. Østen Gabrielsen Biørgen. 2. Ole Siursen Yttre Haaland. 3. Siur Olsen Birkenæs. 4. Rasmus Zachariassen Hovland. 5. Tosten Aadsen Aasbøe. 6. Even Johannessen Gundegjær. 7. Tiæran Tiæransen Biugtvedt. 8. Jver Aslachsen Ouestad. hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 510. Siur Alvalsen Støele No: 10, Obligation til Lieutn: Voigt paa 200 rd: dateret 29de Oct: 1789, qvitteret af Creditor 18 Sept: 1790.

No: 5 p: 510. Dto: Siur Alvalsen Støle No: 10 Obligation til Velbem:te Hr: Lieutn: Voigt paa 50 rd:, dt: 2 Nov: 1789, qvitteret af Creditor 18 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Fogden paa Christiansands Lectorats Vegne til Jver Aslachsen Ryg paa 1 Løb 18 mrk: S: i Ouestad, før brugt af Tiæran Ingemansen, d: 15 Apr: 1788, M:f: Huset bet: 1 Mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Hans Halvorsens Obl: til Lieutn: Voigt paa 360 rd: 4 proC:to Rente, 1 pr: i Tesdal No: 48 2 Løber Smør 1 Hd: dateret 17 Sept: 1790.

Siur Alvalsens Obl: til Jacob Olsen Onerim 200 rd:, 3 p:C: Rente, 1 pr: i Støele No: 10 efter Aftag 2 pd: 17 mrk: Sm:, ½ td: Korn, d: 17 Sept: 1790.

1790: 243b

Gurine Sophie Grøns Obl: til Hr: Foged Koren paa 198 rd:, 4 p:C: Rente, 1 pr: i Huuse paa Giærdes Grund No: 41 H: C: gds: og Løsøre, alt hvad ejer og ejendes vorder. dt: 18 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Fogden Koren paa Kirke Jnspectionens Secretairers Vegne til Henrich Ottessen paa 2 pd: 1 2/3 mrk: Sm: efter Aftag i Kaldestad Bakken No: 16, /: før brugt af Eve(n s)en Schieldal :/ paa Condition at opsætte Stue Huus, Ildhuus, Løe og Flor, og følge med gaarden, hvorimod han kan vente, at Jorden og gaarden ved Vacance skal blive bygslet til een af hans Børn d: 26 Juli 1790. Manufactur Huuset bet: 1 mrk:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fieldberg Skibredes Høste Ting den 20de Septemb: 1790 sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Hr: Foged Koren, Skibredets Lænsmand Tollev Steensen Aalund, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laug Rettets Mænd, navnligen:

a: Af Dommeren nu i Eedtagne 4. Knud Larsen Inbioe 7. Erich Thomassen Stangeland
1. Jon Knudsen Indre Hamre b: gl: Laug Rettets Mænd 8. Tørres Erichsen Ryen
2. Ole Nielsen Søre Stume 5. Ole Larsen Stangeland
3. Even Gudmunsen Nordre Stume 6. Helje Siursen Kaatebøe

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registrerte for Etne Skibrede [fol:] 241b. og 242a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret, som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen, er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Halvor Larsen Berget og Ole Halvorsen Østerejde og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Optagen Sag fra fol: 222a. Provstinde Kahrs contra Siur Alne.
Da udi denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Velbyrdige Frue Provstinde Kahrs har her til Retten lovlig ladet indkalde Siur Torbiørnsen forhen Leylænding paa PræsteEnke gaarden Nedre Wiig, beneficieret hende som PræsteEnke i Fieldbergs Præste-Kald, for at han ej har betalt den paa Gaarden befundne Aabod, beløbende til 23 rd: 4 mrk: 12 s: derfor at lide Dom til samme med Omkostninger skadesløs at betale. Citantinden har i Rættelagt en holden Besigtelse den 10de April 1787, hvorefter den da paa Gaarden befundne Aabod beløber til 23 rd: 4 mrk: 12 s: hvilken Summa hun har paastaaet Dom paa, at erholde betalt, med Omkostninger 7 rd: 3 mrk: Indstevnte har havt adskilligt, men i denne Sag uantageligt, imod Søgemaallet at erindre; Men hvori dog ligger hans Tilstaaelse om baade Aaboden efter Forretningen, og hands Pligt som Leylænding at burde holt Gaarden som han havde i Bygsel i Stand; Thi kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Siur Torbiørnsen nu boende paa Alne, bør efter Loven pagina 508 a: 30, og den

i Rettelagde Besigtelse af 10de April 1787, betale til Velbyrdige Frue Provstinde Kahrs udi Aabod 23 rd: 4 mrk: 12 s: skr: Tre og tyve Rd:r 76 Skilling, og denne Sags Omkostninger skadesløs med Sex Rd:r, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstædt

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 16 Juli 1770 efter Anders Tørressen Kolbenshougs Hustr:	Jordegds:
Anne Lars Datter.	Udlæggene i
.... 12 Dec: 1789 efter samme Mands sidste Hustr: Anne Elias Dt:	Skde Bogen
.... 3 Juli 1790 efter Halvor Tollachsen Svinevigen.	extraheret

Opsat Sag fra fol: 220a. Aslach Wiicke contra Jacob Kaathe \...?/ Slagsmaal.

Citanten mødte og fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse og Laugdag som blev oplæst og er saal:

Indstevnte mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdag, /: samt betalt

1790: 244

Tilsvars Penge 40 skl: skr: To Mark Aatte Skl: :/ men benægtede Søgemaalet, indtil Citanten beviiser sam/m/e med klare Vidner.

Vidnet Knud Jonsen Asche mødte og vedtog lovlig Varsel. Citanten begjærede Vidnet stædet til Forhør at gjøre sin Forklaring. Knud Jonsen Asch blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede som 2det Vidne, ligesom 1ste Vidne forklaret haver, med Forskjæl at ikke erindrer at have seet, Jacob Kaathe da slog Citanten med Haanden \.....?/ Jacob Thorsen Kaathe tog i Vreede Citanten i Haaret og rykkede, erindrer \ei om (han?)/ gjorde meere end 2 Ryk i samme Haandtag, men i hver Ryk stødte Jacob Thorsen Kaathe med Haanden i Haaret med Fingre Knoglerne tilbage i Hovedet. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ey at vide meere, og da ingen af Parterne viidere havde Vidnet at tilspørge, blev det med begge Parters Consense dimitteret.

/: For dette Vidnes Forhør betalt 1 Mrk: skr: En Mark :/

Citanten begjærede det passerende som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom over Indstevnte til Bøders Udredelse for begangne Forbrydelse, samt Omkostninger erstattet med 8 rd:, og saaledes indlod Sagen til Doms til Som/m/er Tinget 1791.

Indstevnte Jacob Thorsen Kaathe begjærede Sagen opsat til næste Ret til at begegne den med det til sit Forsvar fornødne eragtende.

Citanten protesterede imod Opsættelse. Opsættelsen bevilges.

/: For Opsættelsen betalt 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 220b. Aslach Wiicke contra Jacob Thorsen Kaathe om Beskyldninger.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse, som blev oplæst saal:

Indstevnte Jacob Thorsen Kaathe mødte og tilstod Varsel og Laugdag /: samt betalt Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark aatte Skl: :/, samt ellers anmeldte, at vilde handle med Citanten om Forliig.

Begge Parter efter nogen Ventilation imellem sig, fremstod og erklærede at vilde Forliiges. Og bleve de da for Retten saaledes forliigt, at Jacob Thorsen Kaathe betalte for Retten til Citanten hans beregnede Omkostninger 5 rd: 8 s:, samt erklærede Citanten at Indstevnte intet

vidste at beskyldte ham for, eller havde noget paa ham at siige, eller veed andet om ham end det som er ærligt og got, og har Indstevnte i Ubesindighed sagt andet, veed han dertil ingen Reede.

Citanten var saaledes fornøjet, og begge Parter som foreenet, frafaldt Sagen der nu for Retten blev ophævet.

Opsat Sag fra fol: 220b. Klokke Jens Aasbøe contra Poul Jonsen Underhougen.

Citanten mødte og fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæste saal:

Indstevnte Poul Jonsen Underhougen mødte og tilstod lovlig Varsel ved Stevning og Laugdag, /: samt betalte Tilvarspenge 20 skr: Tyve Skl: :/

Citanten derefter begjærede de stævnte Vidner paaraabt og de at gjøre deres Forklaring. De stævnte Vidner mødte nemlig Rasmus Jacobsen Strand og Ellef Anfinnsen Øfstebøe og vedtog Varsel.

Indstevnte Poul Jonsen Underhougen nægtede at være Citanten de Penge skyldig, og paastaaer at Citanten beviiser sit Søgemaal.

Vidnerne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning til Sandheds Udsigende paa lovbefalet Maade, derefter de bleve separerte, og fremstod som

1ste Vidne Rasmus Jacobsen SelvEjer paa Strand, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At paa Sandejde Gjæstgiver Plads, Høsten 1788, hørte Vidnet, at Klokke Aasbøe fordrede af Indstevnte nogle Penge han skulde have fra Indstevnte og en anden ustevnt Person, 4 rd: 1 mrk: 8 s: for et Krav Citanten havde i afg: Brithe Jens(?) (Jons?) Dtr: (...?)sten Helgelands Hustrues Skifte, og som var udlagt i Jorden Helgeland, og hvilken Helgeland, Indstevnte havde kjøbt halvparten af, da Indstevnte bød de halve Penge, men Citanten sagde hand vilde ej have dem uden han fik de alle, og spurgde Indstevnte om han vilde svare for de alle, dertil Poul Jonsen Underhougen sagde: Ja, at vilde svare for de alle, baade for sig og den anden i alt 4 rd: 1 mrk: 8 s:, dersom Klokken vilde bie ham til Høsten, hvortil Klokken sagde Ja hvorpaa Poul Jonsen Underhougen til sidst sagde: Ja saa skal de af mig blive betalt, og jeg svare til dem alle 4 rd: 1 mrk: 8 s: Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne, Vidnerne!! (Vidnet) videre havde at tilspørge, saa blev han med begge Parters Consence fra Retten dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Ellef Anfinnsen Huusmand under Øfstebøe som aflagde Eed og forklarede: At Som/m/eren 1788 første gang, og til Som/m/er Tinget 1789 anden gang, stævnedes Vidnet, Poul Underhougen, fra

1790: 244b

Klokke Aasbøe, for 4 rd: 1 mrk: 8 s:, udlagt i Helgeland ligesom 1ste Vidne har forklaret, hvortil Poul Jonsen Underhougen \første gang/ svarede: At hand vilde betale det halve, de andre halve skulde den anden /: her ustevnt :/ betale, og havde alt tilbuden Klokken. Vidnet blev som det forrige dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 1 mrk: skr: En Mark :/

Citanten begjærede det passerte som Tings Vidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom til bem:te 4 rd: 1 mrk: 8 s:s Betaling af Poul Jonsen Underhougen, samt Omkostninger 6 rd:, og saaledes indlod Sagen til Doms til Som/m/er Tinget 1791.

Indstevnte begjærede Sagen opsat til næste Ret til Contra Stevning.

Citanten protesterede imod Opsættelsen. Opsættelsen bevilges.

/: For Udsættelse betalt 6 skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til {Høste} \Sommer/ Tinget 1791.

Endnu begjærede Poul Jonsen Underhougen tilført, at Indstevnte skylder kun til Citanten 2 rd: 12 s.; de øvrige 2 rd: 12 s: skulde en anden ustevnet betale, og denne ustevnte havde længe siden tilbudet Klokkeren samme, og da Klokkeren dem da ej vilde modtage, holdt Indstevnte sig nu ej pligtig at betale dem, havde ej heller forbundet sig at betale dem, uden om han fik dem igjen af den ustevnte. Indstevnte havde og tilbudet Citanten, Indstevntes \egne/ 2 rd: 12 s.; men Citanten vilde dem ej modtage uden han fik dem alle. Paa disse grunde venter Indstevnte sig nu frikjendt for alt videre, end sine egne 2 rd: 12 s.; og det uden Omkostninger, som ubeføjede: Ellers begjærede Opsættelse.

Citanten anmeldte at da han havde Poul Jonsen Underhougens Caution som Selvskyldner for alle 4 rd: 24 s: saa kunde han ej modtage nogen Deel deraf, fra andre, og paastod Dom efter sin Paastand.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 21de Septemb: 1790, continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 221b. Even contra Lars Qvamen.

Citanten mødte og paastod Dom med Omkostningers Forøgelse, af 1 rd:s Tillæg, saaledes indlod Sagen til Doms til Som/m/er Tinget 1791.

Indstevnte Lars Larsen Qvamen begjærede Sagen opsat til næste Ret til Contra Stevning.

Citanten protesterede imod Udsættelse. Udsættelsen bevilges.

/: For Opsættelsen betalt 12 skr: Tolv Skilling :/

Sagen beroer til Sommer Tinget 1791.

Pante Bogen til Udslettelse

NB: Afdrag af No: 5 p: 8. Knud Svensen Nedre Houge No: 39, Obligation til Harrald Johannessen Udbioe p: 48 rd.; d: 8 Maj 1783, deraf betalt 4 Dec: 1789 24 rd:

No: 5 p: 101. Colben Ingebrethsen Udbioe No: 43 Obl: til Anfin Torbjørnsen Ravneberg paa 60 rd.; dat: 3 Maj 1784, qvitteret 20 Sept: 1790.

No: 3 f: 286b. Iver Jversen Inbioe No: 23 H: C: [gds:] Obl: til Anfin Torbjørnsen Biørgen paa 110 rd.; dateret 23 Juni 1780, qvitteret 26 Maj 1788.

Pante Bogen til Inddragelse

Daniel Iversen Obl: til Ole Goutessen Stensland 70 rd.; og til Niels Siursen Udbioe 70 rd: i alt 140 rd.; 4 pr:C:t Rente, 1 pr: i Inbioe No: 23 H: C: gds: 1 Løb 1 pd: S:, 1 1/6 Hd: dateret 11 Maj 1790.

Afkalde publicerte

ForM: Bog fol: 192, 174. Barbro Jons Dt:s Mands for 80 rd: 29 Aug: 1769, og 20 rd: 15 Dec: 1788 dateret 20 Sept: 1790.

.... fol: 221. Myndtling Tron Tostensen Birkelands Formynders, for 10 rd: 4 mrk: 11 s: ved Skfte 12 Feb: 1784 d: 20 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Ommund Asbjørnsen Øfre Axdal No: 35 H: C: gds: til Niels Nielsen paa uskatlagt Plads Træet at selv bebygge og eje Huusene svare Aarl: Afgift 2 rd: kun at have 3 Creature i Hagen om Som/m/eren d: 20 Sept: 1790. M:f: H: bet: 8 skl:

Saug Angivelser

Efterskrevne mødte og angav at have skaaret fra Høste Tinget 1789 til Høste Tinget 1790 som efterfølger, og beEedigede efter Samvittighed og bedste Vidende, saadanne deres Angivelser, men kunne umuelig forklare, fra hvad Skove og hvormeget fra hver, Tøm/m/eret er kommet, da undertiden nogle kommer

1790: 245

Lang Vej fra, og ofte med nogle faae Stokker, veed og ej rettere, end at Bøjgde Bord bliver brugte i Bøjgden til Sam/m/es Fornødenhed nemlig

Espelands Saug Saugmester Alv Thorsen Hetland, angav $\frac{1}{4}$ Hundrede dobbelte, og $4\frac{1}{2}$ Hundr: enkelte Bord.

Wache Saug Ejeren Rasmus Pedersen Wache angav $4\frac{3}{4}$ Hundrede enkelte Bord.

Øfre Houge Saug Ejeren Knud Anders: Ø: Houge angav $\frac{1}{2}$ Hund: dobbelte og $7\frac{1}{2}$ Hund: enkelte Bord.

Aarvig Saug Saugmester Joseph Torbjørnsen angav 12 Hund: \d: B:/ og 19 Hundrede enkelte Bord.

Tindelands Saug Ejeren Knud Colbensen Tindeland angav $18\frac{1}{2}$ Hund: dobbelte og 4 Hund: Enk: B:

Sandvig Saug Ejeren Torbjørn Gundersen Sandvig angav 7 Hund: dob: Bord og 12 Hund: Enk: Bord.

Fatland Saug Saugmester Niels Olsen Fatland angav $13\frac{1}{2}$ Hund: dob: Bord og $24\frac{1}{2}$ Hundrede enkelte Bord.

Arnevig Saug Saugmester Johannes Mikkelsen Aarvig angav $1\frac{1}{2}$ Hund: dobbelte Bord og 3 Hundrede enkelte Bord.

Opsat Sag fra fol: 220b. Biørn Opsal contra Poul Underhougen.

Begge Parter mødte for Retten.

/: Indstevnte betalte Tilsvares Penge 40 s: skr: To Mark aatte Skl: :/ Indstevnte derefter anmeldte, ikke at være de Citantere de omstevnte Summa skyldig.

Parterne imidlertid efter nogen Ventilation imellem dem udenfor Protocollen declarerede Sagen imellem dem forliigt og frafalden, og begjærede den for Retten ophævet.

Sagen blev for Retten ophævet.

Nye Hoer-Justitz-Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Huusmand, ægtegift Mand Poul Kolbensen Jndbioe, for begangen Hoer i sit Ægteskab, første gang, med ugift Qvinde Gyri Mikkels Datter Jndbioe, begaaet paa Jndbioe, forhen Halsnøe Closter gods, derom at see Documenter i Rettelagt, høre Paastand og lide Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning.

Indstevnte Poul Kolbensen Jndbioe mødte, og tilstod at være lovlig stevnet, samt tilstod den begangne Forbrydelse, men beklagede, at ejer slet intet til Bøder eller Omkostninger, mindre til nogen Formue, og indlod Sagen til mildeste Dom, uden videre deri at svare.

Actor begjærede Sagen udsat til næste Ret, for imidlertid at faae holdt Undersøgning om {hans} \Indstevntes/ Formue, og skal da til den Tiid blive fremlagt Sogne Præstens Attest, og Gyri Mikkels Datter blive indkaldet for Processens Skyld.

Sagen beroer til S: T: 1791.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte, og befunden som følger.

Adskillige Poster som fol: 16b. undtagen til 6te post Saugerne ere ej fleere, end de som ere gjorte Angivelser for.

Odels Mandtallets Difference examineret efter Fogdens Designation Afgang 2 pd: 15 mrk:
S: 6 Spd: K:, 1 Hd: Tilgang intet.
Ting Skydsen som sædvanlig.
Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.
.... paa 10 Aar Wache paa nye for 4de Aar som fol: 8b.
Restance Registeret beløber til 1789 51 rd: 5 mrk: 3 s: og til 1790 Aars Udgang 728 rd: 8 s:
I alt Summa 779 rd: 5 mrk: 11 s:

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1791 opnævnt af Nygifte: 1. Lars Larsen Qvamen.
2. Siur Jonsen Klungland. 3. Daniel Iversen Jndbioe. 4. Mathias Mathiassen Søre Øfrebøe.
5. Ole Ingebretsen Tindeland hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til
Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret
Afkalde

ForM: Bog fol: 131, 192. Siselle Elias Datters Mands for 45 rd: 1 mrk: ved Skfte 13 Juli
1789, og 49 rd: 2 mrk: 11 s: ved Skfte 30 Marti 1789 dat: 21 Sept: 1790.
.... fol: 183. Myndtl: Ole Thorsen Seelens \Formynders/ for 17 rd: 1 mrk: 7 s: efter
Skfte 15 Apr: 1789 d: 21 Sept: 1790.
.... 183. Birthe Tors Datter Selens Formynders for 8 rd: 3 mrk: 11 ½ s: efter
sam/m/e Skfte adkdet!! (afkaldet) d: 21 Sept: 1790.
(Andre dokument)

Knud Larsen Obl: til Gabriel Stensen Dahlen paa 140 rd:, Rente 4 pr:C:t Pant 1 pr: i Indbioe
No: 23 H: C: gds: efter Aftag 2 pd: 18 mrk: S: d: 20 Sept: 1790.

Opsat Sag fra fol: 219b. Hr: Lieutn: Wilhelm Dahl contra Christopher Frønsdal.
Citanten mødte, og anmeldte at have til dette Ting udstyret Continuations Varsel, men
sammes Forkyndelse er af Stevningsmændene forsømt, hvorfor han til dette at oprette, maatte
begjære Sage opsat til næste Ret.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke.

Udsættelsen bevilges. /: Derfor bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til S: T: 1791.

1790: 245b

Saug Angivelser for Fiære Skibrede

Nedre Wiig Saug Saugmæster Niels Torbjørnsen Nedre Wiig angav 6 Hundrede dobbelte
og 4 Hundrede enkelte Bord.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Knud Andersen Øfre Houge No: 38 til Mikkell Olsen paa Plads Træet, Condition 1. at
bebygge Pladset, og Mikkell Olsen at eje Huusene. 2. Aarl: Afgift 5 rd: Og to Dages
Arbejde. 3de Ej hugge uden i Hovden. d: 21 Sept: 1790. til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 1 fol: 370. Gunder Andersen Øfre Lunde Obl: til Anders Aamundsen Gjærde 126 rd:,
dat: 26 Junii 1749, qvitteret af Creditors Arvinger som betalt 19 Junii 1769.

No: 2 p: 513. Lars Knudsen Jndbioe Obl: til Gabriel Dahlen paa 91 rd:, dat: 25 Julii 1771
qvitteret 6 Sept: 1790.

No: 3 fol: 418b. Rasmus Pedersen Wache No: 35 Obl: til Provstinde Christi paa 100 rd: datert 25 Sept: 1782 qvitteret 21 Junii 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Torkel Wiersen Tvedt Obl: til Jacob Tollefsen Opheim paa 80 rd:, Rente 4 proC:to, 1 pr: i Tvedt No: 6 H: C: gds: 1 ½ Løb Sm: d: 20 Sept: 1790.

Endre Jensen Weastads Arv:s Skde til Myndtl: Tosten Endresen Alne paa Alne No: 30 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd:, deraf indløst for 178 rd:, resten selv arvet til 216 Rd:, i alt d: 5 Maj 1788.

Ole Nielsen Fielland for sin Myndtl: Tosten Endresen Obl: til Lieut: Wilhelm Friman Dahl paa 165 rd: Rente 4 pr:C:t 1 pr: i Alne No: 30 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd: d: 21de Sept: 1790.

Som Natten paafaldt, beroer [med] Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 22 Sept: 1790 continuerede dette Ting.

Da ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med noget at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Føjens Skibredes Høste Ting den 24de Septemb: 1790, sat og holdet paa Leervigens Tingsted, af Rettens Betjent, i overværelse af Hr: Foged Koren, Skibredets Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne \opnævnte/ Aatte Eedsvorne Laug Rettens Mænd, navnligen:

1. Ingebreth Pedersen Monsepladset 4. {....} \Tosten Gullichsen Alsvog/ 7. {.... Aadnesen} \Johannes Monsen Nedre/ Næsse
2. Kiølv Olsen Schindhuenæss 5. Lars Monsen Hallerager 8. Størk Jensen Sortland
3. Hans Erichsen Habbestad 6. Hans Olsen Sør Næsse

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibrede fol: 244b. og 242a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret, i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Haldor Jonsen Højland og Lars Pedersen Stue og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Opsat Sag fra fol: 223a. Johannes Lejthe contra Reinert Sturtsøen.
Citanten paastaaer Dom.

Proc: Gorm paa Rejnert Sturtsøens Vegne beklagede at lovlig Forfald har forhindret ham fra at faa, formedelst Sygdom, udstyret Contra Stevnemaal, derfor han begjærede Sagen udsat til næste Rett.

Retten bevilger Udsættelse, dog conditionaliter, at ej fleere bevilges, om, ej paa Sagen til næste Rett contra stevnes. /: Udsættelse bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til S: T: 1790.

Opsat Sag fra fol: 222b. Niels Tvedt contra Berge Hetlesæter.
Citanten fremsendte Forlig Declaration i Indlæg af 22 Sept: 1790 saal:
Indstevnte declarerede Sagen forliigt.
Sagen blev for Retten ophævet.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 25 Sept: 1790 continuerede dette Ting.

1790: 246

Opsat Justitz Sag fra fol: 223b. Fogden efter Jochum Klubbens Klage, contra Toldbetjent Alfsen.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Vidnet Siur Johannessen Spidsøen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Stevne Vidnerne Lensm/an/d Jens Jensen Eldøen og Ole Jacobsen Nøstbakken afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, Laugdagen lovlig at have forkyndet i Toldbetjent Alfsens Logement og Tilholds Sted hos Helene Hegelund i Musterhavn, i hans Fraværelse i Paahør af Pigen Marie Christens Datter Hegelund, som sagde at Toldbetjenten \var for kort Tid siden/ rejst og fløttet derfra, og ingen veed hvorhen.

Toldbetjent Alfsen blev 3 gange paaraabt, men ej mødte eller møde lod.

Actor begjærede Vidnet fremkaldet at gjøre sin Forklaring.

og fremstod som 9de Vidne Siur Johannessen S: E: p: Spidsøen som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed ej videre, end at da Vidnet denne Vaar midt i Fasten, roede aleene med Alfsen paa Rejsen fra Bergen til Musterhavn, da een gang Toldbetjenten sagde til Vidnet alleene, at han dvs: Toldbetjenten var saa beklemmt over dette Fias, men hvad agter jeg, om jeg slog en gl: Stakkel: Toldbetjenten nævnede ingen og sagde ej videre: Men Vidnet slutter det var Jochum Klubben han meente. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerende at ej vide meere, og da Actor ham ei videre havde at tilspørge, blev han med Actors Consence dimitteret.

Actor som nu ej veed fleere Vidner, begjærede Tings Vidnet sluttet og sin Tiid paa nærmere begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Jochum Klubben blev paaraabt, men mødte ikke.

Actor paastod \og indlod Sagen til/ Dom over Toldbetjent Alfsen til Bøder og Straf efter Loven og Forseelsens Beskaffenhed, og Omkostningerne paa Sagen, hvoriblandt Stevningspenge 2 rd: 3 mrk: 4 s: at erstatte.

Da indstevnte efter de forkyndte Stevninger og Laugdage, ej er mødt, Saa blev Sagen til Doms optagen til førstkd: Mandag den 27 Sept: 1790.

Opsat Justitz Sag fra fol: 223b. Fogden efter Niels Totlands Klage contra Toldbetjent Alfsen.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst og lyder saaledes:

Vidnet Siur Johannessen Spidsøen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Stevne Vidner Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Ole Jacobsen Nøstbakken afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, Laugdagen lovlig at have forkyndet i Toldbetjent Alfsens Logement og Tilholdssted hos Helene Hegelund i Musterhavn, i hans Fraværelse i

Paahør af Pigen Marie Christens Datter Hegelund, som sagde at Toldbetjenten var da kort siden rejst og fløttet derfra, og vidste ej hvor hen.

Toldbetjent Alfsen blev fra Retten tre gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Klageren Niels Totland blev paaraabt, men mødte ikke.

Actor begjærede Vidnet fremkaldet at gjøre sin Forklaring.

og fremstod som 6te Vidne Siur Johannessen S: E: p: Spidsøen, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent 8te Dage efter den Tiid Vidnet har hørt fortælle at Niels Totland skulde være slagen af Toldbetjent Alfsen, roede Vidnet aleene med Toldbetjent Alfsen fra Spidsøen til Musterhavn, da Toldbetjent Alfsen klagede, at hans Dreng Niels Totland var bleven syg, da Vidnet spurgde hvorledes det havde sig, dertil Toldbetjenten sagde, at vidste det slet intet hvor han havde faaet det, lidt efter paa samme Rejse sagde Toldbetjenten at Drengen havde slaget sig, paa et Skib, hvorover Drengen var løben fra ham, men, sagde hand videre: jeg er ikke hans Oppasser, at jeg skal passe paa ham, ellers var Drengen \sagde han/ stor i Munden imod ham, og hvem som har en stor Mund, maae have stærk Ryg, og de som ikke vil lyde M(?)sen og Prop(setteren?), skal lyde Satan og Trompeten: Der faaer ingen viide meere af mig. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Actor ham ej videre havde at tilspørge, blev han dimitteret.

Actor som nu ej har kundet opspørge flere Vidner, begjærede Tings Vidnet sluttet,

1790: 246b

Og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Actor indlod Sagen til Doms med Paastand, at Toldbetjent Alfsen for det af ham saa voldelig forøvede, bliver straffet efter Loven til Bøder og velfortjent Strafs Lidelse, samt Actionens Omkostninger, og deriblant Stevnings Penge med 2 rd: 3 mrk: 4 s: at erstatte. Saaledes indlod Sagen til Dom.

Indstevnte Toldbetjent Alfsen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Sagen blev til Doms optagen til førstkommande Mandag den 27 Sept: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 14 Aug: 1789 efter Knud Siursen Gjætung. | i Pantebogen

.... 28 Julii 1790 efter Joh:s Joh:ssen Nedr: Spidsøens Hustr: | extraheret

Ole Olsen Lille Brandvig No: 26 Vk: Contr: til h/an/ds Fader Ole Olsen og Hustrue d: 24 Sept: 1790.

Aadne Johannessen Obligation til Endre Jacobsen Westvig paa 40 rd: 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Lønningsnæss 5 mrk: Smør H: C: gds: d: 24 Sept: 1790.

Sivert Efge Obl: til Rejnert Reinertsen Schimmeland 113 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Løsøre og i Anpart i Huuse i Musterhavn, d: 17 Maj 1790.

Lieut: Wilhelm Dahl Skde til Lars Knudsen paa Solhaug No: 10 ½ L: ½ Hd: for 270 rd: d: 22 Juni 1790.

Jan Grotles Arv:s Skdre til Gunder Pedersen paa (Ho?)pe No: 98, i alt 12 mrk: Sm; d: 15 Maj 1790.

Afkalde

ForM: b: fol: 201. Myndtl: Brithe Johans Dt:s Formynders for 19 rd: efter Skfte 19 Maj 1774 d: 25 Sept: 1790.

.... 208. Helje Erichsen Totlands for Arv 94 rd: 3 mrk: 1 ½ s: efter Skfte 31 Janv: 1785 dat: 25 Sept: 1790.

.... 212. Myndtl: Samson Hansen Eldøens Formynders for 12 rd: 4 mrk: 11 s:
ved Skfte 27 Juli 1790 d: 25 Sept: 1790.

.... Baar Hansens Formynders [for] 12 rd: 4 mrk: 11 s: ved sam/m/e Skfte
dateret 25 Sept: 1790.

Saug Angivelser som for Fieldberg Skibrede.

Agdesteen Saug Ejeren Reinert Andersen \Agdesteen/ angav 3 Hundr: dobbelte Bord, og 5
Hundrede enkelte Bord.

Orninggaard Saug Saugmester Otte Aadnesen (Tv?)edte angav 25 Hundr: dobbelte Bord og
15 Hundrede enkelte Bord.

Aadland Saug Ejeren Otte Anfinen \Aadland/ 15 Hund: dob: Bord 10 Hund: enkelte
Bord.

Walvatne Saug {Ejeren} \Saugmester/ Mathias Jørgensen Nysæter 20 Hund: d: B: 30 H:
enk: B:

Berøens Saug Ingebret Svends: Berøen Ejer 3 H: d: B: 6 H: enk: B:

Deggernæs Saug Ejeren(?) Ole Absolonsen Deggernæs 16 H: d: B: 15 H: enk: B:

Højlands Saug Saugmester Gregorius Hansen 5 Hundr: d: B: 19 H: enk: B:

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Ingemor Holms til Endre Jensen paa Wiiche No: 93 1 ps: Sm: før brugt af Ezechiel Jensen
dat: 24 Sept: 1790. Manufact: Huset bet: 8 Skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 374. Siur Erichsen Ladden No: 7 H: C: gds: Obl: til Endre Jacobsen Westvig
paa 40 rd:, dat: 25 Sept: 1787 qvitteret 24 Juni 1789.

No: 3 fol: 242a. Lieut: Wilhelm Dahls Obl: til Wilhelm Schmith 99 rd: Pant i Solhaug
dat: 12 Nov: 1779 qvitteret 18 Maj 1790.

No: 2 p: 649. Knud Ommundsen Næss Obl: til Knud Larsen Rydland 40 rd:, dateret 24
Nov: 1775 qvitteret 20 Maj 1790.

No: 3 fol: 43. Halvor Østensen Grow Obl: til Conducteur Christi paa 99 rd:, dat: 4 April
1776, qvitteret 1 Maj 1790.

No: 3 fol: 204. Jens Nielsen Nedre: Spidsøen No: 52 Obl: til Salamon Pedersen Sævereid
90 rd:, dat: 23 Juni 1779 qvitteret 24 Juni 1790.

No: 3 f: 204a. Helje Nielsen Nedre: Spidsøen No: 52 Obl: til, endnu restede Endre Næss
40 rd:, dat: 23 Juni 1779 for denne Rest 40 rd: qvitteret 24 Sept: 1790.

1790: 247

Pante Bogen til Inddragelse

Jens Ezechielsen Wiiches Skde til Endre Jensen Hovland paa 1/3 part i Bømmelens Kirke
for 70 rd:, dateret 24 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers

Hr: Provst Hertzbergs til Endre Jensen Hovland paa ½ Giisøen med Laxe Vog, før brugt af
Ezechiel Wiicke, Conditioner: ej indtage frem/m/ede Creaturer paa græs paa Giisøen skal
føde for Provsten aarl: 2 Studer for Betaling dat: 21 Sept: 1790. M:f: H: bet: 8 Skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Endre Jensen Hovlands Skde til Ingeborg Ommunds Dt: paa Mit Hovland No: 4 H: C: gds: 1 pd: 3 mrk: S: 3/8 Hd for 200 rd., dat: 23 Sept: 1790.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til først:de Mandag, da Morgen er Søndag.

Tredie Dagen den 27 Sept: 1790. continuerede dette Ting.

Optagen \Justitz/ Sag fra fol: 246a. Fogden efter Jochum Klubbens Klage, contra Toldbetjent Alfsen.

Da udi denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Paa Justitiens og Embeds Vegne har Velædle og Velviise Hr: Foged Koren her til Retten til Høste-Tinget 1789. lovlig og eftter Klage af Jochum Monsen Klubben, ladet indkalde Told-Betjent Arne Alfsen, for at have overfaldet og slaget Klageren, derom at høre Vidner og derfor lide Dom til Bøder og Omkostninger. Af de førte Vidner er intet beviist, men alt hvad der er fremkommen til Oplysning, er af 2det Vidne forklaret, hvormed 4de Vidne til deels stemmer overeens. At i en kort mellem tiid fra Klageren intet fattedes, til han raabte om Hjelp, og var blodig i Næse og Mund, samt i Alfsens Paahør, af denne uimodsagt, klagede sig over denne Skade, af Alfsen ham tilføjet, slaget med næve, og skudet mod Jorden, {og} var ingen andre Folk derved, end Alfsen og Klageren. 3die Vidne: At saae Betjenten Alfsen komme til Stedet hvor dette skeede, og var der og et bondeklæd Menneske hos, derpaa hørde vreedagtig Snak og \.....aa/ Skriig, og derefter reisde did, og saae Klageren blodig med m: For 7de Vidne som ellers maae agtes, er Anklager imod Alfsen i en anden herved Retten svævende Justitz Sag, havde Alfsen udladt sig med en slags Tilstaaelse om det paa Jochum Klubben forøvede. De øvrige Vidners Forklaring om Jochum Klubbens friske Tilstand før, og blodige beklagelige Tilstand strax eftter, han var seet der hvor Alfsen var, og at ingen andre der vare tilstede, kaster og stor Formodning paa Alfsen, som eftter 4de og 8de Vidners Forklaring, da var beskjenket, eller drukken, da han reisde fra Stedet, som af det passerte sees, skeede eftter meget kort Værende der, strax det paastevnte skulde være forøvet, hvoraf efter de første 4 Vidners Forklaring, Jochum Klubben var saa tilreedet, at han ej kunde roe sig selv hjem, men maatte faae andre at roe og hielpe sig. Indstevnte er ej mødt eftter Stevninger og igjentagne Laugdage. Actor har paastaaet Dom conform Indstevningen. Da af det passerte i Sagen, er for megen Formodning imod Indstevnte, til at kunne frikjende ham, og det paastevnte Forøvede ey er beviist; Saa kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Told-Betjent Arne Alfsen bør til næste Ting eftter denne Doms lovlige Forkyndelse, som forderligst betimelig og forinden Stevne Tiid bør skee, eftter egen lovlig Indstevning til sit Værne-Ting, aflægge sin Corporlige Benægtelses Eed /: dog at Forordningen 5te Novbr: 1723, om Sagen appelleres, allerunderdanigst i agttages :/ at han ikke St: Hans Aften 1789. Eftermiddag i Øchlandsvaagen har slaget Jochum Monsen Klubben med næve og skudet ham over Ende, og slaget ham mod Jorden, og derefter for Actors Tiltale i denne Sag aldeeles fri at være; men i mangel af enten Indstevning til bemelte Tiid eller da Benægtelses Eeds Aflæggelse, bør Arne Alfsen bøde til Hds: Majestæts Casse, for de af bemelte

1790: 247b

Forbrydelser som han sig ey ved Eed kan fralægge eftter Lovens 6 B: 7 Capit: 8 artcl: for næve Hug Trende 6 Lod Sølv er 9 rd.; og Jordskuf Trende 6 Lod er 9 rd.; samt eftter paafølgende 9de artcl: halv Mandebod Trende 9 Lod Sølv, er 13 rd: 3 mrk.; i alt 31 rd: 3 mrk.; som da det forøvede er passeret i Drukkenskab betales dobbelt eftter Fr: 8 Martii 1757 a: 8, med 63 rd.; og til dette Distric\ts/{tets} Foged erlægges, saa og betale denne Actions

Omkostninger med Rettens Gebur af Incam/m/ination og Vidners Førelse, Laugdage og Udsættelser 3 rd: 4 mrk: 4 s: foruden Acternes muelige Vidtløfttigere Beskrivelse og sammes Bekræftning, Stevnings-Penge 2 rd: 3 mrk: 4 s: Stempl: Papiir ifald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 1 rd: 1 mrk: 8 s:, alt inden 15 Dage efter at Dommen som meldt, forderligst er lovlig forkyndt, og den til Indstevning og Eeds Aflæggelse foreskrevne Tiid er expireret, under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Bøder. nok geb: 3 mrk: 10 s: Udstædt

Optagen Justitz Sag fra fol: 246b. Fogden efter Niels Totlands Klage, contra Told-Betjent Alfsen.

Da udi denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Paa Justitiens og Embeds Vegne har Velædle og Velviise Hr: Foged Koren her til Retten ladet indkalde Toldbetjent Arne Alfsen, efter Klage af Niels Sæbiørnsen Totland, for at være slagen af Indstevnte, derfor at lide Dom til Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning. Indstevnte er ej mødt efter Stevninger og Laugdage. Actor har ført eendeel Vidner og derefter paastaaet Dom efter Loven og Forbrydelsens Beskaffenhed. Søgemaalet er vel ikke beviist, men af alle Vidnernes Udsigende tilsammen tagne og Alfsens egne Ord til 3die Vidne, er der i Sagen saa stor Formodning, om af Indstevnte paa Klageren forøvet baade med Jern-Stikkeren det samme som Steens-Hug saa og Stavshug, at samme conform Lovens p: 924 a: 15 virker Eed, og efter saa stærke Formodninger, at dømme, formedelst mangel paa meere Vidnesbyrd, til frifindelse, ville have alt for farlige Følger for den almindelige Sikkerhed, da sligt uden Vidners Overværelse, og imellem to eene sammenværende Personer, daglig her i et ikke tet beboet Land kunde indtreffe; Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Toldbetjent Arne Alfsen bør til næste Ting efter denne Doms lovlig Forkyndelse, som forderligst betiimelig og forinden Stevne-Tiid bør skee, efter egen lovlig Indstevning til sit Værne Ting, aflægge sin corporlig Benægtelses Eed /: dog at Fr: af 5 Novb: 1723, om Sagen appelleres, allerund: i agttages :/ at han ikke den 25 Aug: 1789. har slaget Niels Sæbiørnsen Totland med Jern-Stikker, saa der af faldt denne en Tand af Munden, og derpaa slaget ham med Spiil-Bommen; og derefter for Actors Tiltale i denne Sag aldeeles fri at være; men i mangel af enten Indstevning til bem:te Tiid, eller da Benægtelses Eeds Aflæggelse, bør Arne Alfsen bøde til Hds: M:s Casse, for de af bemelte Forbrydelser som han sig ej ved Eed kan fralægge, efter Lovens 6 B: 7 C: 8 artcl: for Stavs-Hug trende 6 Lod Sølv, og for Hug med Jern-Stikkeren som Steenshug, trende 6 Lod Sølv, samt for den udslagne Tand efter foregaaende 3 artcl:, trende 6 Lod Sølv og efter paafølgende 6 a: trende 3 Lod Sølv, i alt 63 Lod Sølv {Sølv} er 31 rd: 48 s:, som til Districtets Foged erlægges, og betale denne Actions Omkostninger med Rettens Gebuhr af Incamination og Vidners Førelse, Laugdage og Udsættels 3 rd: 2 mrk: 12 s:, foruden Acternes mulige vidtløfttigere Beskrivelse og sammes Bekræftning, Stevnings

1790: 248

Penge 2 rd: 3 mrk: 4 s: Stempl: Papiir ifald Dommen til Forkyndelse og Execution forlanges beskrevet 1 rd: 1 mrk: 8 s: alt inden 15 Dage efter at Dommen, som meldt forderligst er lovlig forkyndt, og den til Indstevning og Eeds Aflæggelse foreskrevne Tiid er expireret, under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Bøder. Nok Geb: 2 mrk: 14 s: Udstædt

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret og befunden

Adskillige Poster som fol: 19b. 1ste 2, 3 poster Nej 4 p: Som fol: 19b. 5te Nej 6 p: Sauger, ej fleere end de som har gjort Angivelse. 7 post som fol: 191a. med Forandring: Maren Budde gift med Ingemor Holm. 8 post som fol: 19b. 9 og 10 poster Nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference Afgaar 2 L: 2 pd: 3 ½ mrk: S: 1 ⅔ Hd: ½ G:skd: 4 ½ mrk: Fisk Tilgang 1 pd: S: ½ Hd:

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe Gods som fol: 19b.

Restance Registeret til 1789 78 rd: 5 mrk: 14 s: og til 1790 Aars Udgang 585 rd: 3 mrk: 13 s: I alt Summa 664 rd: 3 mrk: 11 s:

Spedalsk Tings Vidne.

Lænsmanden for dette Skibrede Jens Jensen Eldøen fremstod og anmeldte, at her i Skibredet paa Gaarden Øfre Spidsøen, er et {Spedalsk} Qvinde Menneske ved Navn Gjertrud Sæbjørns Datter, gift med Jens Olsen Huusmand ibd:, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig omtrent 2 á 3 Aar har saaledes tiltaget, at hun er elændig, og ej kan hjælpe sig selv, desaarsag hendes Indlemmelse i Hospitalet i Bergen nødvendig maae ansøges, og da hun ingen Midler har, ej heller Arv, har ingen Venner eller Slægt af mindste Formue som kan udrede noget at erkægge for hendes Indlem/m/else i Hospitalet; Saa var Lænsmanden herom Tings Vidne begjærende,

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder? Laug Rettet og Almuen dertil svarede: At ikke skjønner rettere, end at hendes Sygdom hvoraf hun er meget elændig, er Spedalskhed, men i øvrigt, da de kjender hende, veed de at det andragne alt sig saaledes i Sandhed forholder som tilført er.

Lænsmanden var herom Tings Vidne begjærende, som blev bevilget. Udstædt

Nye Sag

Paa Velædle Hr: Jonas Taaske Kjøbmand i Bergen hans Vegne mødte Procurator Gorm /: betalte Incamination 9 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde til dette Ting og Tiid, Ole Rasmussen Hauven eller Nedre Grindem SelvEjer, for til Citanten skyldig værende 25 rd: 2 mrk:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Citanten begjærede paaraabt til Stevnemaalets Afhjemling, Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Ole Jacobsen Nøstbakken. Af disse mødte Lænsmand Jens Jensen Eldøen og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, at haver tilligemed Ole Jacobsen Nøstbakken saaledes lovlig stevnet som tilført er, i hans Fraværelse for hans Boepæl i hans Hustrues Paahør, men det andet Stevne Vidne Ole Jacobsen Nøstbakken møder nu ikke.

Citanten begjærde Indstevnte Laugdag, da han ej møder \samt Sagen udsat/ og skal det udeblevne Stevne Vidne blive fremstillet til næste Ret til Stevnemaalets Afhjemling.

Indstevnte Ole Rasmussen Nedre Grindem blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod;

Thi blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1791 at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde samt til Tægtedag for Retten afhjemle, dog at det i Dag udeblevne Stevne Vidne da møder, og først afhjemler Stevningen.

/: Betalt for Udsættelse 12 skr: Tolv Skl: og Laugdag 24 skr: Fiire og tyve Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1791.

Laug Rettens Mænd til at betjene Retten 1791, opnævnt af Nygifte. 1. Daniel Hansen Wold. 2. Albreth Hillestvedt. 3. Christen Andersen Indre Hovland. 4. Anders Poulsen Indre

Hovland. 5. Mathias Sæbjørnsen Jndre Hovland. 6. Jacob Jørgensen Ejde. 7. Ambjørn Nielsen Worland. 8. Ingebredth Ommundsen Worland. hvorum blev leveret Lænsmanden behørig ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Endre Erichsen Øfre Næss til Helje Olsen p: 13 ½ mrk: Sm:, 18 Skl: Penge i Søre Sælle No: 104, før brugt af Ole Danielsen, paa 6 Aar d: 17 Maj 1790. M:f: Huset bet: 8 skl:

1790: 248b

Pante Bogen til Inddragelse

Tallach Andersen Nedre Rommetvedt No: 17 Vilkors Contract til Helje Johannessen Deggernæs, dateret 25 Sept: 1790.

Lars Jansen Grøtøle Obl: til Endre Erichsen Øfre Næss paa 60 rd:, 4 p:C: Rente, 1 pr: i Grøtøle No: 97 18 mrk: Sm: dat: 25 Sept: 1790.

Tosten Gullichsen Skde til Østen Tostensen paa Alsvog No: 126 og 127 halve bruget 21 mrk: S: ¼ Hd: for 60 rd:, d: 25 Sept: 1790.

Skftebr: 14 Julii 1790 efter Bernt Magnussens Hustr: i Folgerøen, hvis Udlæg i Skde Bogen er extraheret.

Afkalde publicerte

ForM: B: fol: 200. Tørres Størksen Hougelands for 39 rd: 4 mrk: 8 s: ved Skfte 1 Julii 1773 dateret 27 Sept: 1790.

.... fol: 209. Boel Jochums Datters Mands for 23 rd: 2 mrk: 14 s:, og Hjem/m/egifte 40 rd:, efter Skfte 13 Apr: 1785 d: 25 Sept: 1790.

(Andre dokument)

Niels Larsen Gorm Obl: til Abraham Tosche paa 237 rd:, uden Rente saalenge Debitor lever, men siden 4 proC:to 1 pr: i Gjæstgiver Stedet Leervigen d: 4 Sept: 1790.

Hans Simonsen Fylkesnæs Hustrues Arv:s Skde til Hans Simonsen, paa Følkesnæs No: 122 i alt 5 2/5 mrk: S:, ¼ Hd: d: 15 Maj 1790.

Simon Hansen Følkesnæs No: 122 Contract til h/an/ds StifModer Brithe Hans D:, at om han overlever sin Fader, skal hun nyde til Brug og Beboelse, halvparten af ovenm:te, som er Ldskyld 2 7/10 mrk: S:, 1/8 Hd:, saalænge hun er Enke d: 15 Maj 1790.

Anders Jørgensen Walvatne Obl: til Mathias Johannessen Øfre Eecheland paa 200 rd:, Rente 3 p:Ct, Pant 1 pr: i Walvatne No: 46 1 Løb, ½ Hd: d: 27 Sept: 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 143. Halvor Larsen Dahle No: 38 H: C: gds: Obl: til Johanne!! (Johannes?) Bielland 220 rd:, d: 27 Sept: 1784. qvitteret 27 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Rejnert Andersen Agdesteen til Jan Jansen p: Baarevig No: 6 12 mrk: S:, før brugt [af] Sæbjørn Olsen dat: 15 Maj 1790. Manufactur Huuset 8 skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Jens Hansen Øchland No: 26 Vilkors Contract til Jørgen Hansen Øfre Øchlands Enke Anne Baltzers Datter dat: 25 Sept: 1790.

Jens Hansen Obl: til Lars Pedersen Stue paa 150 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Øfre Øchland No: 26, ¼ L: ½ Hd:, og 2 pr: i sam/m/e gaard andre ¼ L: ½ Hd: d: 25 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Provst Hertzbergs til unge Ole Olsen paa Endvær 1 pd: Sm: Søe Lægd, før brugt af gl: Ole Olsen, d: 21 Sept: 1790. Manuf: H: bet: 8 Skl:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fjære Skibreedes Høste Ting den 28 Septemb: 1790, sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged V: og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te Eedsvorne Laug-Rettes Mænd, navnlig

1. Johannes Henrichsen Ervesvog 4. Johannes Nielsen Sør Emberland 7. Christen Andersen Nedr: Wiig
2. Rejer Olsen Søre Emberland 5. Jens Rejersen Nedr: Wihovde 8. Johannes Olsen Nedre Wahlen
3. Johannes Rasmussen Sør Aase 6. Mons Gabrielsen Gramshoug

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibr: f: 241b. 242a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibrede Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jon Jørgensen Ørevig og Steen Erichsen Wiicke og befunden som herefter Protocollen findes tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 22 Julii 1790 efter Anders Guldbrandsen Øfre Waage Udlægget i Hauchaas Angaaende, som bliver i Skde bogen indført ved Strandebarm Skibrede.

.... 24 Nov: 1789 efter Jan Larsen Wiicke i Skdebogen extraheret.

1790: 249

Skftebr: 25 Nov: 1789 efter Gunder Pedersen Ulverager. | Udlæggene i Skde bogen

.... 9 Dec: 1789 efter Torbjørn Siursen Nedre Wiig. | extraheret

Opsat Sag fra fol: 225a. Ole Westviig contra Lars Westviig.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte Lars Tronsen Westviig mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdag, /: betalt Tilsvarepenge 40 skr: To Mark aatte Skl: ./, og anviisde Bygselseddel af 17 Maj 1788, til sig udgivet paa Sæt(ern?) af Ldskyld 12 mrk: Smør liggende under Westviig, og hvilken Bygsel Seddel er udgivet ikke aleene af Citanten, men end og af 2de andre Westviig Mænd som MedEjere i Pladset Sætre; Og da Comparenten derefter er Lejlænding, og har Lejlændings Rettigheder efter Loven, følgelig og Rettighed at hugge i Skoven til Pladsets Huuses Vedligeholdelse som han dermed er forbunden til, og han ikke søges af de andre MedEjerne hands fleere Hosbonder, da han ej har hugget ulovligt, og lovligt maae han hugge som

Lejlænding efter Bygsel Sedlen, der aleene forbyder at hugge i Skoven til Upligt, og dette er ej til Upligt, da det er til Pladsets Huuses Vedligeholdelse, og hvilke Huuse tilhører Grunden og Ejerne; Saa paastaaer han sig aldeles frifunden for Citantens Tiltale, og saaledes reserverer alt lovligt, da det han har hugget, har han hugget og brugt til Huusenes Vedligeholdelse.

Citanten paastaar Dom efter Indstevningen og Omkostninger erstattet med 6 rd: og protesterer imod Indstevntes Tilførte som uefterretligt, da han ej har havt Tilladelse til det huggede, som Citanten ej veed hvortil han har brugt, da det ikke(?) er ham udviist, og der skulde til hans nødvendige Brug ikke blive nægtet ham Udviisning til Huusenes Vedligeholdelse.

Comparenten den Indstevnte paastod at have begjært Tilladelse til det huggede, og dertil af alle 3 Westviig Mænd havt Tilladelse, men ellers saae sig nødsaget til sit Forsvar at begjære Sagen opsat til næste Ret, til at contrastevne.

Citanten protesterede imod Udsættelse. Udsættelsen bevilges.

/: For Opsættelse bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/e Tinget 1791.

Nye Sag

Sr: Hans Henrich Jrgens i Engesund mødte /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og fremlagde skriftl: Kald Seddel contra Engel Johannessen og Søn Reinert Engelsen SelvEjere paa Strømøen, som blev oplæst saal:

De indstevnte blev paaraabte hvoraf aleene mødte Reinert Engelsen Strømøen paa sin Faders i h/an/ds Svagheds Forfald og egne Vegne, og anhørte Stevningen, samt forbeholdt sig alt lovligt.

Citanten fremstillede som Stevne Vidner Lænsmand Hans Engelsen Øfre Echeland og Zacharias Pedersen Echeland som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet for Jan Mødt som er Jan Midhuus, Ole Nielsen Waage, og Johannes Engelsen Nedre Qværnæs, som alle her møder. Videre fremstod som Stevne Vidner Lænsman/an/d Mathias Johannessen Øfre Echeland og Jørgen Torbjørnsen Wiicke som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, den i Rette lagte og oplæste Stevning lovlig at have forkyndt for Engel Johannessen Strømøen i hands store Sygdom, i Paahør af h/an/ds Kone, og for Reinert Engelsen Strømøen for hans Boepæl i hans eget Paahør, saa og for Ole Olsen Kiernagelen og eet Vidne som ej er nævnt i Stevningen ved Navn Anders Olsen Nedre Echeland, som begge møder, og fleere Vidner at indstevne uden for de benævnte, har Lænsmanden ikke troet, var for ham som Stevne Vidne forsvarligt, eller hand dertil pligtig. De øvrige Vidner mødte.

Af indstevnte mødte Reinert Engelsen Strømøen paa sin Fader Engel Johannessen Strømøens og egne Vegne, /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark otte Skl: :/ og reserverede alt lovligt i denne ubeføjede Sag.

Citanten fremlagde skriftl: forfattede Qvæstioner som lyder saaledes: hvorefter hand begjærede Vidnerne afhørt.

Vidnerne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstillet af Citanten til

1ste Vidne Ole Olsen Kiærnegelen tjener hos Engel Johannessen Strømøen, som aflagde

1790: 249b

Eed med oprakte Fingre efter Loven, og begjærte tilspurgt de faste 13 Qvæstioner om første Kast og svarede til 1ste At var ej ude ved Vogerne den Aften, derfor intet veed om det omspurgte. 2det og 3de Veed desaarsag intet om. 4de til 13de Ej heller veed noget at

forklarede. Vidnet vidste ej videre, vedblev sine Svar, og da ingen af Parterne havde ham videre at tilspørge, blev han med begge Parter Consence dimitteret.

Fremstillet 2de Vidne Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Eecheland, som aflagde Eed, og blev af Citanten begjært tilspurgt sam/m/e Qvæstioner, svarede til 1ste, at Tiirsdag før Palme Søndag sidst, d: 23 Marti som var den Dag Citanten kalder sit første Kast, da [om]? Aftenen kom Vidnet der paa Strømøe Østre Vog, der laae Baad og Folk og Nod som sagdes var Jrgenses, veed ej om der var udgivet Taug, da saae Vidnet, at med det sam/m/e han \Vidnet/ kom, kom Indstevnte 2 Strømøe Mænd med deres Nod. 2det Derom veed Vidnet intet at forklare. 3de Derom veed ej noget at forklare, da ej hørte Jrgens(es?)(?), saae vel Strømøe Mænd kastede, men da ej saae nogen Bevægelse til Kast med Jrgenses Nod, saa kan Vidnet ej vide enten de kastede inden eller uden for, hvor hans Agt var at kaste. 4de Hørde slet intet. 5te Derom kan umuelig vide noget. 6te Erindrer det ikke. 7de og 8de Ej heller. 9de Vidnet veed ej hvor Fisken stod, altsaa kan intet herom forklare. 10. til 12te inclusive: derom veed Vidnet intet. 13de Vidnet refererde sig til sit Svar paa 1ste Qvæstion, og veed ej videre. Vidnet blev som det forrige dimitteret.

Fremstillet af Citanten til 3de Vidne Anders Christophersen tjenende Citanten, som aflagde Eed, og begjærtes tilspurgt sam/m/e Qvæstioner, og svarede til 1ste at Tiirsdag før Palme Søndag sidst, ved Solens Nedgang, kom Jrgens paa Strømøe Østre Vog med sin Nod og Baad, og lagde Taug strax i Land, da Vidnet ej saae andre Noder, de laae da uden Dræg for Aarerne, en Times Tiid for at bie efter Fisken som var Sild, da de Indstevnte Strømøe Mænd kom med deres Nod og lagde til Lands. 2det Veed ej om de saae Fisk, de Strømøe, men de rørde sig ikke til at kaste før Hr: Jrgens raabte til sine Folk at kaste; da de kastede, neml: de Indstevnte. 3de De Strømøe Mænd kastede uden for hvor Hr: Jrgens Baad laae, hand raabte vel til sine Folk at kaste, men veed ej hvor han meente, anderledes end at hans Folk skulde kaste \som Vidnet meente var/ hvor de syntes. 4de Var ej tilstæde, og ej hørde om Jrgens saae Fisken før Vidnet kom med den Baad han var i, men derefter saae Vidnet Fisken, og hørde at Hr: Jrgens saae den, og var allerede Taug i Land fra Noden efter Jrgens Ordre, men han sagde de skulde bie til Fisken fløgtede sig. 5te Noget efter raabde han til sine Folk at kaste, da i det sam/m/e kastede de Indstevnte Strømøe Mænd uden for Jrgenses Nodebaad, hvilken Strømøes Nod Vidnet intet vidste om, før de kastede, og kastede de da over den store Fiske Berget, saaviidt af Vaget kunde sees. Veed ej eller hørde, at Hr: Jrgens vidste af denne Nod før. 6te Hørde som omspurgt. 7de De svarede, det var Folk af Gaarden {.....}. 8de Nej. 9de Derom kan Vidnet ingen Slutning gjøre. 10de Vidnet troer, at Jrgens med sin store Nod, over 100 Favner lang og 14 Favner dyb, havde faaet heele Silde berget. 11te Da der saaes Vag inde paa Vogen, saa stod den Fisk, og Vidnet kan ej vide, hvilken de Indstevnte fik. 12te Veed ikke. 13de Vidnet veed ej videre end forklaret er. Vidnet blev som forrige dimitteret.

Fremstillet til 4de Vidne Jsach Christophersen tjener Citanten, aflagde Eed og begjærtes tilspurgt sam/m/e Qvæstioner, hvortil svarede: til 1ste, 2det og 3de som 3de Vidne. til 4de Hørde at Jrgens saae Fisk før hands Nod kom til, i øvrigt som 3die Vidne. 5te som 3die Vidne med Forskjæl, at Vidnet vidste at Strømøe Nod var der, det Vidnet erfarede noget før, de kastede, men veed ej om Jrgens vidste det, veed ikke om Strømøe Mænd just kastede over Fiskeberget eller Tyngden. 6te, 7de og 8de Derom kan Vidnet

1790: 250

Intet forklare, iblandt den megen Raab der blev og Snak af mange Folk. 9de, 10de som 3die Vidne. 11te Det kan Vidnet ej vide, men saae Vag inde paa Vaagen. 12te og 13de som 3de Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstillet til 5te Vidne Haldor Haldorsen tjener Citanten, aflagde Eed og begjærtes tilspurgt sam/m/e Qvæstioner og svarede til 1ste, 2, og 3 som det 3de Vidne, til 4de som det 4de Vidne. til 5te som 4de Vidne. til 6te, 7de og 8de som det 4de Vidne. til 9de og 10de Det kan Vidnet ikke vide. til 11te Veed ikke. 12te og 13de som 3de Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstillet til 6te Vidne Tarrald Olsen tjener Citanten, aflagde Eed, og svarede til sam/m/e Qvæstioner. til 1ste, 2de og 3de som 3de Vidne. til 4de som 4de Vidne. til 5te som 3de Vidne. /: Til oplysning forklarde nu 3de \og 6te/ Vidne, at vidste ej der var Nod i Strømøe Baad før de kastede {.....} /: til 6te, 7de og 8de som 4de Vidne. til 9de og 10de som 5te Vidne. til 11te Veed ikke. til 12te og 13de som 3de Vidne, og kunde der være ½ Tiime fra Strømøe Baad blev seet lagt til Lands, til Strømøe Mænd kastede. Dette sidste ligeledes, 3de, 4de og 5te Vidne forklarede. Dimitteret som forrige.

Fremstillet til 7de Vidne Anders Olsen tjener Ole Johannessen Echeland som aflagde Eed og begjærtes tilspurgt sam/m/e qvæstioner, og svarede til 1ste og alle følgende Qvæstioner som det 2det Vidne. Dimitteret.

Citanten derefter begjærde Vidnerne afhørte, angaaende det andet Kast, og dertil fremstillede som

8de Vidne Jan Johannessen S:Ejer paa Midhuus som aflagde Eed og svarede efter Citantens til dette Vidne fremsatte Qvæstioner ang:de det andet Kast neml: de af ham fremlagte Spørsmåale, som han begjærde for dette og de følgende Vidner fremsatte, saasom til 1ste /: NB: dette og de følgende saaledes forandrede at derved ej lægges Vidnerne Ord i Munden /: Onsdag før Palme Søndag sidst, laae Jrgens med Nod og Baad klar østen paa Pynten imellem Strømøens østre og vestre Voge, med Node Taug i Land, og Baaden tet i Land, 2 timer før Strømøe Baad og Nod, veed ej Folkenes Navne, kom og lagde sig omtrent 3 Baades Længde inden for Hr: Jrgens. Andre Tauge end bem:te Node Taug var ej fra Jrgens Baad i Land. 2det Jrgens kastede først sin Nod ud uden for, og havde en tredie Deel af dens Længde \som er/ over \100/ Favner, dyb omtrent 13 Favner, ude i Søen, førend Strømøe Baaden begyndte at give deres Nod ud inden for, hvorved og medfulgte allarm formedelst den Strømøe Baad, Fisker som var Sild, maatte bortjages. til 3de Desaaarsag Vidnet og øvrige Jrgenses Node Folk vilde standset med Kastet, da de saae Silden vilde bortjages, siden Strømøe Baad og kastede tillige. til 4de Nej thi Silden imellem begge Nøderne maatte bortskræmmes. til 5te De Strømøe Folk fik 3 á 4 Sex Ærings Baade med Sild af den Sild som var inde paa Viigen. 6te Besvaret ved 5te Spørsmåals Svar. 7de Ja som omspurgt. 8de Indstevnte protesterede imod Svar paa det af Spørsmålet som enten er uden for Sagen, eller sagt i Jrgenses Fraværelse, som begge Deelee ej er stevnet for, derom paastod Eragtning. Citanten paastaaer Svar paa Qvæstionen, som han meener er conform hans Stevning, der sigter kun til Sagens Oplysning. Retten Eragtede: Vidnet kan ej tillades Svar om det i Jrgens Fraværelse talte, eller om Paasagn, hvor hvorføre ej er stevnt. /: Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: /: Vidnet i øvrigt svarede: Hr: Jrgens tiltalede dem, neml: de Strømøe Mænd, som i 7. qvæstion er omspurgt, dertil de svarede: Nej. 9de Indstevnte protesterede imod Svar paa denne Qvæstion som uden for Stevningen. Citanten paastod Svar. Retten eragtede: Dette Spørsmåal som uforstevnet \og en Separat Sag/ kan ej tillades Svar paa. /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: /: 10de Indstevnte protesterede imod Svar paa denne Qvæstion som uden for Stevningen. Citanten paastod Svar. Dom/m/eren kan ikke tillade Svar paa denne Qvæstion som en aparte Sag. /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: /:

1790: 250b

11. Indstevnte protesterede imod Svar paa denne qvæstion, som hvori ej navngivet, hvem den skal anrøre stevnt eller ustevnt. Citanten paastaaer Svar. Retten eragter: Da Qvæstionen ej

kan anrøre Vederparten som hvoraf ingen Hjelp kunde begjæres eller ventes; Saa kan den kun angaae ustevnte Personer; altsaa ej tillades besvaret. \/: Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :// Citanten forbeholdt sig Anke over denne Eragtning, da Spørsmaalet angaaer ingen i sær, men han raabte imellem heele Almuen om Hjelp for Betaling, som han hverken begjærede eller ventede af Indstevnte. 8de Qvæstion af de om første Kast. Rs: Nej. 9de Frafaldes. 10de Vidnet troer at Citanten havde faaet heele Kastet med sin store Nod, og efter Omstændighederne om ikke Strømøe Noden havde jaget Silden bort. Dimitteret som forrige.

Citanten fremstillede til 9de Vidne Ole Nielsen tjener paa Waage, som aflagde Eed og blev begjært dette og følgende Vidne qvæstioneret de sam/m/e Qvæstioner som til næst forrige Vidne er fremsat, og efter Qvæstionerne indrettede at angaae det Andet Kast, samt af de qvæstioner om første Kast, den 8de, 9de og 10de poster. Vidnet svarede til 1ste som 8de Vidne, undtagen ej veed noget om Strømøe Baad og Nod naar kom, da der roede og lagde sig saa mange Baader. til 2, 3, 4, 5, 6, 7de som 8de Vidne. til 8de Nej. 9de, 10de 11te Frafaldt Citanten for dette og følgende Vidner. af de ang:de første Kast fremsatte qvæstioner frafaldt nu og for de følgende Vidner, Citanten den 8de post. til 9de Veed intet. til 10de Vidnet meener som forrige Vidne. Dimitteret.

Fremstillet 10de Vidne Johannes Engelsen tjener paa Nedre Qværnæs, aflagde Eed, og svarede til 1ste som 9de Vidne med Tillæg at kjendte Engel Strømøen var paa Landet der ved. til 2det som 8de Vidne. til 3de Derom kan Vidnet intet forklare som han roede paa en anden Baad. til 4de og 5te samt 6te, som 8de Vidne. til 7de og 8de svarede Vidnet: Citanten begjærede som omspurgt, men veed ej af hvem, men Svaret blev Nej. 9de Veed Vidnet ej. 10de Vidnet kan herom intet forklare. Dimitteret.

Fremstillet forhen afhørte 4de Vidne Jsach Christophersen som under forhen aflagde Eed forklarede: til 1ste som 8de Vidne, med Forskjæl at Jrgens Baad først laae tet i Land, og siden da de saae Fisker 2 á 3 Baads Længder længere ud, dog uden Dræg, Med Strømøe Baad og Nod var Reinert og Engel Strømøen. til 2det, 3de og 4de som 8de Vidne. til 5te De Strømøe Folk fik noget Sild, veed ej hvor megen, formodentlig af den Sild der stod inde paa Vigen. 6te Besvaret. 7de og 8de Citanten begjærede som omspurgt, af Engel og Reinert Strømøen, men blev ham af dem svaret Nej. 9de og 10de er forhen besvaret og af Citanten frafalden for dette og følgende Vidne. Dimitteret.

Som Natten paafaldt, beroer Tinget og Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 29de Sept: 1790 continuerede dette Ting.

Fremstillet forhen afhørte 3de Vidne Anders Christophersen som under aflagde Eed forklarede til 1ste som forestaaende 4de Vidne. til 2det, som sam/m/e Vidne, Nodens Størelse for forklaret. til 3de og 4de som 8de Vidne. til 5te Vidnet hørte, at Indstevnte fik Sild, veed ej hvor meget, tænker var af det som var inden for paa Viigen. 6te besvaret, men hørde sige siden, det var 4 Baade. 7de og 8de som næst forrige Vidne. Dimitteret.

Fremstillet forhen afhørte 6te Vidne Haldor Haldorsen som under aflagde Eed svarede: til 1ste, som forrige Vidne. til 2det som 8de Vidne, med Forskjæl at veed ej hvor meget af Jrgens Nod da var kom/m/en i Søen. til 3de Veed Vidnet intet om. 4de Kan intet forklare om. 5te som næst forrige sidste 4de Vidne, undtagen ej veed af hvad Sild det var. 6te Besvaret. 7de og 8de Var ej derhos, og hørte intet derom. Dimitteret.

Fremstillet forhen afhørte 6te Vidne Tarrald

1790: 251

Olsen som under aflagde Eed svarede til 1ste som sidst afhørte 4de Vidne. til 2det, 3de, og 4de som 8de Vidne. til 5te og 6te, som sidst afhørte 4de Vidne. 7de og 8de som sidst afhørte 4de Vidne. Demitteret som de forrige.

Fremstillet forhen afhørte som 1ste Vidne Ole Olsen som under aflagde Eed svarede til 1ste: Vidnet kom med Indstevntes Nod, og da laae Jrgens der som før forklaret af Vidnerne, men veed ej hvor længe \han har/ lagt der. Det var lidt over en halv Time fra Strømøe Noden kom, at der blev begyndt at kastes /: De 2de af Vidnerne, neml: Jsach Christophersen og Anders Christophersen forklarede nu, at der kunde være en Time eller halv anden, fra Strømøe Noden kom, til der begyndte at kastes af Hr: Jrgens :/ til 2det Da Reinert Strømøen, efter at Strømøe Noden havde lagt en halv Times Tiid, raabte til disse, at kaste Vone Kast og prøve, saa kastede de, og hørde Vidnet da sige, at Hr: Jrgens allerede havde begyndt at kaste, men veed ej hvor meget han havde ude af sin store Nod, men Strømøe Noden var 7 Favner dyb, omtrent over 40 Favner lang. Kan ej sige, at Fisken blev bort jaget. 3de Veed Vidnet intet om. 4de Vidnet veed intet derom at forklare. 5te og 6te Strømøe Noden fik Sild, men veed ej hvormeget, som var af den Sild der stod inde paa Viigen. 7de og 8de Var ej der nær ved, og hørde det ikke. Dimitteret.

Fremstillet forhen som 2det Vidne afhørte Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Eecheland, som under aflagde Eed svarede til 1ste som sidst afhørte 1ste Vidne, med Forskjæl, om Tiden fra Strømøe Noden kom til Kastet begyndte, at kunde være en Time eller halvanden. til 2det, Da Reinert Strømøen, efter at Strømøe Noden havde lagt en Times Tiid eller halvanden, raabte til sine Folk at kaste Vone Kast og prøve, saa kastede de, og Vidnet saae ej at Hr: Jrgens da havde begyndt, da Vidnet dog saae den Tiid hans Node Baad, strax i det sam/m/e sagde nogle paa Strømøe Baaden: Nu kaster Jrgens. Nødernes Størelse veed Vidnet intet om. Kan ej vide om Fisken blev bort jaget. 3de og 4de Veed Vidnet intet om. 5te og 6te som næst forrige Vidne, men veed ej hvor den Sild stod, de fik. 7de og 8de som næst forrige Vidne. Dimitteret som de forrige.

Fremstillet forhen som 7de Vidne afhørte Anders Olsen som under aflagte Eed svarde til 1ste som næst forrige Vidne. til 2det Da \instevnte/ Strømøe {Noden} \Mænds Folk/ begyndte som før forklaret at kaste {havde Hr: Jrgens} og give deres Nod ud, havde Hr: Jrgens allerede udgivet en Deel af sin Nod, veed ej hvor meget. Veed intet om Nødernes Størelse, men seer at Jrgens er stor og større end Strømøens. 3de og 4de frafaldt Citanten. 5te og 6te som næst forrige Vidne. 7de og 8de som sidst afhørte 4de Vidne. Dimitteret.

Citanten begjærde de 3de Vidner det 8de, 9de og 10de tilspurgt under aflagte Eed: Hvilket var bedst for Landet og det almindelige, enten at tage Fisken op med een gang, eller at lade en Laas staae? Rs: Bedst at stænge i Laas, som vissere og længere nyttig at faae af til Ang!! (Agn?) Sild og andet Brug. Dimitteret. /: Betalt for 10 Vidner 1 rd: skr: En Rd: /: Citanten declarerede ej at have fleere Vidner, og begjærde det passerte som Tings Vidne sluttet, og sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten fremlagde skriftl: Indlæg som blev oplæst saal: og paastod Dom.

Indstevnte Reinert Engelsen Strømøen reserverede sig lovlig Tilsvær til sit Forsvar.

Da Engel Johannessen Strømøen ikke mødte; Saa maatte Citanten begjære Sagen udsat med Laugdag. /: Betalt Udsættelse 12 skl: og Laugdag 24 s: i alt To Mark fiire Skl: /:

Da Engel Johannessen Strømøen ikke mødte; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1791 etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Nye Sag.

Hr: Hans Henrich Jrgens /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: /: fremlagde skriftl: Kald Seddel contra Tiæran Siursen og Ole Jørgensen begge boende paa Strømøen, som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland

som anmeldte ikke at have stevnet andre end de i {Sagen} \Stevningen/ navngivne, som han troede det ikke var hans Pligt, eller ham tilladt at inquireret for Citanten om Vidner, saa og Jørgen Torbjørnsen Wiicke, afhjemlede under Loven Eed med oprakte Fingre denne oplæste Stevning lovlig at have forkyndet for Hoved Parterne og talt ved dem selv, saa og for Vidner Engel Johannessen Strømøen og Rejnert Engelsens Strømøen, Ole Olsen Kiærnageln, og talt ved dem selv undtagen Engel Johannessen som var meget syg, men forkyndet sam/m/e for h/an/ds Boepæl i hans Kones og Rejnert Strømøens Paahør, de øvrige Vidner møder for Retten.

Indstevnte Tiæran Siursen og Ole Jørgensen Strømøen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne blev efter Citantens Begjæring paaraabt, og mødte alle undtagen Engel Johannessen Strømøen og blev de mødende forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstillet af Citanten som

1ste Vidne Jsach Christophersen tjener Citanten, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven. Citanten fremlagde skriftl: Qvæstioner saa lydende: hvorefter han begjærede alle Vidnerne afhørte. Dette Vidne svarede til 1ste At Palme Søndag Aften sidst, paa Strømø vestre Vog, laae Jrgens der med sin Nod og Baad, og kastede sin Nod ud efter Sild, og da den var meest i Søen de totredie Deelee deraf omtrent, saae Vidnet først de Indstevnte, at kaste deres Nod inden for Jrgens paa Viigen, veed ej hvor meget de havde ude, da Vidnet saae dem, og han kunde ej før see dem, da det var mørkt, og et Næs var imellem, og var de inden for ham et stække omtrent 29 eller 30 Favner. til 2det Nej som før sagt. 3de Derom kan Vidnet ej forklare noget som han ej saae Strømøe de Indstevntes Nod, førend som før sagt. 4de Veed Vidnet ikke, og saae ej Fisken de fik: Da Vidnet blev sine Svar forelæst som det vedblev, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Anders Christophersen tjener Citanten, aflagde Eed og svarede til 1ste og alle følgende Qvæstioner ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Tarrald Olsen tjener Citanten, aflagde Eed, og svarede til alle Qvæstionerne som 1ste Vidne. Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Jens Andersen Berg tjener Citanten, aflagde Eed og forklarede ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Eecheland, aflagde Eed og svarede: til 1ste At omvundne Tiid og Sted saae Vidnet at Hr: Jrgens kastede sin Nod ud efter Sild, men saae ej de Strømøe Indstevnte Mænd kastede. 2det, 3de og 4de Veed Vidnet intet om. Dimitteret.

Fremstod 6te Vidne Reinert Engelsens Strømøen som aflagde Eed, og svarede til 1ste som 1ste Vidne med Forskjæl: At Jrgens kastede vel først, men kan ej sige hvor meget Nod han havde ude, før de Indstevnte begyndte at kaste deres Nod som var vel 100 Favner inden for Jrgens paa Viigen. til 2det, Vidnet saae da Jrgens kastede, men kunde ej den Tiid see Strømøe Nod, men noget efter, saae Vidnet Strømøe Nod komme frem for et Næs, og da først kastede de. 3de og 4de Veed Vidnet intet om, videre, end at Indstevnte Strømøe Mænd fik 10 á 12 td:r Sild. Dimitteret.

Fremstod 7de Vidne Ole Olsen Kiærnageln tjener hos Engel Strømøen, aflagde Eed og svarede til 1ste, 2det, 3de og 4de som 6te Vidne, ord til andet. Dimitteret som forrige.

/: For 7 Vidner betalt 4 mrk: 8 s: skriver Fiire Mrk: og Aatte Skl: :/

Citanten fremlagde skriftl: Indlæg som blev op-

læst saal: og begjærede tillige her inddraget eet hans Indlæg i en anden Sag her i Dag i Rettelagt saal:

Citanten da Vederparten og eet af Vidnerne ikke mødte, maatte begjære Sagen udsat med Laugdag og Forelæggelse. /: Betalt for Udsættelse 12 s: og for Forelæggelse 24 skl: i alt To Mark fiire Skl: :/

Da Vidnet Engel Johannessen Strømøen ikke mødte; Saa blev han forelagt under Falsmaals Straf, og da Indstævnte Tiæran Siursen og Ole Jørgensen Strømøen ej mødte eller møde lod; Saa blev dem given Rettens Laugdag alt til næste Ting, etc: afskeediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Anders Poulsen Selsaas til Ole Thorsen paa Selsas!! (Selsaas) Plads No: 31 3 mrk: Sm: før brugt af Anders Poulsen som Ejer d: 16 Maj 1788. Manuf: H: bet: 8 skl:

Ole Jensen Nedre Drange til Baar Johannessen paa uskatlagt Plads Balsvigen, Conditione Hmden!! (Huusmanden) at bebygge Pladset og eje Huusene Aarl: Afgift hver Kyndemisse 2 rd: dat: 28 Sept: 1790. Manufactur Huuset 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 f: 93. A(rnt?) Rasmussen Alendals Obl: til Erich Simonsen og Helje Th(om?)sen, paa 205 rd: 4 mrk: 8 s:, dat: 27 Nov: 1777, qvitteret 24 Juni 1790.

No: 5 p: 417. Mons {Niel}\Gabriel?/sen Gramshaug No: 28 H: C: gds: Obl: til Helje Olsen Bjelland paa 90 rd:, dat: 17 Maj 1788 qvitteret 28 Sept: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Peder Erichsen Østre Braatetvedt Obl: til Jacob Johannessen Sandvig 150 rd: Rente 3 p:C: Pant 1 pr: i Østre Braatetvedt No: 14 H: C: gds: d: 31 Maj 1790.

Hans Larsen Mæling Skde til Peder Christensen paa Øchland No: 90 23 ½ mrk: S: ¼ Hd: deraf noget indløst for 90 rd: 1 mrk: 11 s: dat: 30 Sept: 1789.

Peder Christensen Øchland No: 90 Vilkors brev til Christen Pedersens Enke dat: 30 Sept: 1789.

Niels Torkelsens Arv:s Skde til h/an/ds Enke Magrethe J(en?)s Datter p: Svensbøe No: 44 for 412 rd: 14 2/9 s: 2 pd: 23 mrk: S:, 1 Hd:, selv arvet 1 mrk: S:, dat: 30 Sept: 1789.

Hendes Skde til Johannes Olsen paa sam/m/e Jord for 440 rd:, dat: ditto dato.

Aslach Knudsens Hustr:s Arv:s Skde til Aslach Aslachsen paa Tveteschou No: 60 1 td: Korn dat: 18 Maj 1790.

Aslach Aslachsen Tveteschou No: 60 Vilkors Contract til Aslach Knudsen dat: 18 Maj 1790.

Størk Haaversholms Hustrues Arv:s Skde til Hans Størksen Hope paa Nedre Echeland No: 92 1 L: S:, 1 Hd:, 1 Væt Korn, deraf selv arvet 21 mrk: S:, resten kjøbt for 284 rd: 2 mrk: 4 s: dat: 19 Maj 1790.

Christen Pedersen Øchlands Arv:s Skde til Peder Christensen paa No: 90 Øchland ½ L: S: ½ Hd: deraf selv arvet 14 ½ mrk: S:, ½ Hd: resten indløst for 71 rd: 5 mrk: 5 ½ s: dat: 28 Sept: 1790.

Afkalde

ForM: Bog fol: 192. Myndtl: Synneve Ols Dt:s Formynders for 11 rd: 5 mrk: 11 s: ved Skifte 8 Dec: 1788 dat: 28 Sept: 1790.

.... fol: 203. Svend Svendsen Grønnevigs for 24 rd: 3 mrk: 1 s: ved Skifte 26 Sept: 1776 dat: 28 Sept: 1790.

.... fol: 217. Myndtl: Marithe Ols Datters Formynders for 12 rd: 3 mrk: 12 s: efter Skfte 19 Feb: 1776 dat: 25 Sept: 1770!! (1790?).

.... fol: 218. Haagen Tollevsen Løngholmens for 37 rd: 3 mrk: efter Skfte 7de April 1777 dat: 28 Sept: 1790.

.... fol: 219. Knud Knudsen Østvig for 22 rd: 5 s: ved Skfte 15 Apr: 1780 dateret 29 Sept: 1790.

.... fol: 220, 222, 222. Arnt Siursen Hougsiærds for 36 rd: 2 mrk: 13 ½ s: efter Skfte 14 Aug: 1782, 20 rd: 5 mrk: 11 1/3 s: efter Skfte 27 Oct: 1785, og 26 rd: 4 mrk: 4 s: efter Skfte 17 Nov: 1786 dat: 28 Sept: 1790.

.... fol: 222. Jørgen Jørgsens for 19 rd: 4 mrk: og Hjem/m/egifte 24 rd: efter Skfte 6 Juli 1787, paa Ørevig, dat: 28 Sept: 1790.

1790: 252b

Myndtl: Niels Jensens Moders for 12 rd: 3 mrk: 6 s: d: 2 Juli 1790 efter Jens Nielsen Houge dateret 2 Juli 1790.

.... Ole Jensens Moders for lige Arv ved sam/m/e Skfte paa Houge dateret sam/m/e Dato.

Nye Justitz Leyermaals Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Dreng Cornelius Olsen Eltervog og ugift Qvinde Anne Heljes Datter Westviig, for med hinanden begangne Lejermaal førend hands Confirmation, paa en gaard {....} paa(?) Sundhor: S: E: gds:/ derom at see Documenter i Rettelagt, høre Paastand og lide Dom, til Bøders Udreedelse, Corporlig Strafs Lidelse, og Actionens Omkostningers Erstatning.

Begge Indstevnte mødte, /: betalte Tilsvarepenge hver 2 mrk: 8 s:, skriver To Mrk: otte Skl: /: og tilstod saaledes lovlig at være stevnet.

Anne Heljes Datter Westviig tilstod Søgenaalet i alle Deelee,

Actor Hr: Fogden anmeldte, hun at have betalt sine Lejermaals Bøder, men i øvrigt er Actionen for hende aaben efter Indstevningen.

Anne Heljes Datter udbad sig mildeste Dom, da hendes Barnefader søgde og forføre hende, og hun ikke ham, og lovede hende Ægteskab, hvorover hun lod sig forføre, og indlod Sagen til Dom uden videre at svare.

Cornelius Olsen Eltervog tilstod ligeledes Søgemaallet i alle Deelee, og at have lovet Anne Heljes Datter Ægteskab, det han endnu declarerede at vil holde og fuldbyrde snarest mueligt, og da han intet ejer til Bøder at betale, det og Almuen nu for Retten bevidnede, han og som ung og enfoldig, ikke vidste hvor stor Synd han begik ved at forføre hende, hvorom han som da uconfirmeret var altfor vankundig, saa udbad han sig mildest Dom, og indlod Sagen under Dom uden videre at svare.

Actor begjærede Sagen opsat til næste Ret, til at fremlægge Sogne Præstens attest og at faae Defensor fra Amtet beskikket i Sagen.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1791, opnævnt af Nygifte. 1. Jon Halvorsen Løvaas. 2. Mikkell Johannessen Sundfør(?) 3. Johannes Olsen Sundfør. 4. Jon Ommundsen Næsse. 5. Sølfest Heljesen Øchland. 6. Torbjørn Anfinnsen Ravneberg. 7. Lars Baarsen Lokne. 8. Johannes Nielsen Eidsvog, hvorom blev leveret Lænsmanden Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Saug Angivelser.

Øfre Wiig Ejer Gunder Torbjørnsen Øfre Wiig angav 8 Hundr: dobbelte og 5 Hundr: enkelte Bord.

Ervesvog Ejer Johannes Henrichs: Ervesvog angav 6 H: d: B: 5 ½ H: enk: B:

Lindaas Ejer Lars Olsen \Lindaas/ 2 ½ H: d: B:, og 5 Hund: enk: Bord.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følg:

Adskillige Poster 1ste til 5te som fol: 8a. 6te post Sauger Nedre Wiig og ovenstaaende. 7. p: som fol 20a. 8. post Lænsmand Mathias Johannessen bruger dette Aar i Øfre Echeland 2 pd: 18 mrk: Sm: Søe Lægd. 9. og 10. p: nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference, Afgang 2 L: 19 mrk: S:, 1 td: 4 Spd: K:, 7/8 Hd:, Tilgang 1 pd: 12 mrk: S:, ½ Hd:

Aftage paa ubestemte Aar Flatnæs 2 pd: 6 mrk: S:, som fol: 8a.

Aftage paa 10 Aar Førde som 9de Friheds Aar som fol: 8a.

Restance Registeret Beløb til 1789 Udgang 12 rd: 5 mrk: 15 s: og til 1790 Aars Udgang 281 rd: 3 mrk: 3 s: I alt Summa 294 rd: 3 mrk: 2 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre, at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

1790: 253

Waags Skibredes Høste Ting den 1ste Octobr: 1790 sat og holdet paa Bekkervigs Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Ole Knudsen Rydland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte eedsvorne Laugrættesmænd, navnlig

1. Abraham Johannessen Øchland
2. Ole Christiansen Age
3. Mons Olsen Troland
4. Ole Johansen Kolbensvig
5. Ole Larsen Østevold
6. Christopher Olsen Øchland
7. Torkel Siursen Riisøen
8. Wincientz Arnesen Hougland

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede. fol: 241b. og 242a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner bleve examinerede, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Arne Wincentzen Piirholmen og Anders Eliassen Fagerbakke og befunden, som herefter {findes} Protocollen findes tilført.

Optagen Sag fra fol: 227a. Morten Schomsnæs contra Lars Schomsnæs.
Da udi denne Sag blev afsagt følgende

Dom.

Efter Citanten Morten Jngemonsen Schomsnæses lovlige Indkaldelse contra Lars Asbiørnsen Schomsnæs til Doms, er den sidste med 2de Vidner overbeviist, at have i Vreede holdt Citanten i Haaret; Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Lars Asbiørnsen

Schomsnæss bør for Haargreeb bøde efter Lovens 6 Bogs 7 Capit: 8 artel: 3de Sex Lod Sølv er 9 rd:r hvoraf hands Majestæts Casse efter Lovens 1 Bogs 22 Capituls 4 articul tilfalder de 2/3 Parter 6 rd:, som til Districtets Foged betales, og Sagsøgeren Morten Ingemonsen Schomsnæs den 1/3 Part 3 rd:, samt betale til Citanten denne Sags Omkostninger med Fem Rigsdaler; alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Bøder

Nye Sag

Ole Christophersen Leil: paa Drønen fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ingemon Jonsen Leilænding p: Drønen for mod Citanten udsagte Beskyldninger, derom at høre Vidner som stevnte ere og lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal \Herborg Rasmus Dt: Hustr: til Indstevnte/ Christi Lars Dt: Enke efter Johannes Haagensen Drønen, og \Pige/ Marthe Salomons Datter tjener hos Niels Salomonsen Drønen, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Ingemon Jonsen Drønen mødte, /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: og Aatte Skl: :/ og vilde afvarte hvad Citanten havde at fremføre, men imidlertid tilstod lovlig Varsel. Alle Vidnerne mødte.

Citanten begjærede Vidnerne at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Herborg Rasmus Datter Hustrue til Indstevnte. Indstevnte Ingemon Jonsen Drønen protesterede imod hans Hustrue at vidne i denne Sag som er sig selv til Skade: derom paastod Eragtning. Citanten paastod Vidnet at vidne sin Sandhed. Retten eragtede: Det kan ikke tillades Herborg Rasmus Datter som Hustrue til Indstevnte Ingemon Jonsen Drønen, at vidne i denne Sag, imod sin Mand efter Placaten 16 Sept: 1778. /: For Eragtning bet: 12 skl: skr: Tolv Skl: :/

2det Vidne Christi Lars Datter aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At en Søndag Aften for omtrent 4 Uger siden, vidste af intet, men gik uden for sit Huus paa Drønen, da Ingemon Jonsen Drønen stod uden for sit Huus, og Ole Christophersen Drønen var i sin Stue paa sam/m/e gaard, da Ingemon Jonsen Drønen stod og bandte og skjændte og skjældte, om og imod, Ole Christophersen Drønen, efter Vidnets Meening, men Ingemon Jonsen nævnede ingen, og sagde: Det er Tyve Pak; men at det var imod Ole Christophersen slutter Vidnet deraf, at Ole Christophersen strax kom ud paa gaarden, da Ingemon Jonsen, vreed nu som før, skudede Ole Christophersen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst

1790: 253b

som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Marthe Salomons Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At sam/m/e Tiid var Vidnet der ude paa gaarden, da Ole Christophersen Drønen, kom ud af sin Stue, og snakkede med det Gode til Ingemon Jonsen og spurgde hvad han skjændte om, da Ingemon Jonsen sagde til Ole Christophersen, at han skulde gaae hjem

igjen, han Ole var en gammel falsk Tyv, han havde intet her at snakke. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner bet: 2 skr: To Mrk: :/

Citanten begjærde det passerte som Tings Vidne sluttet, og \sig/ sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning med 8 rd: saaledes indlod Sagen til Dom, med Reservation af alt lovligt videre, i anledning af om noget og hvad fra Indstevnte maatte fremkom/m/e.

Indstevnte begjærede Sagen opsat til Contra Stevning og Forsvar.

Citanten protesterede imod Opsættelse. Opsættelsen bevilges.

/: Derfor bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Nye Sag

Ingemon Jonsen Lejl: p: Drønen /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hans Johannessen Lejlænding paa Drønen for Citanten tilføjet Overvold, derom at høre efterskrevne stevnte Vidner, og derfor at lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Til Vidner stevnet under Lovens Falsmaal Christi Lars Datter Enke efter Johannes Haagensen Drønen, og Pige Marthe Salomons Datter tjener Niels Salomonsen Drønen, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige.

Stevne Vidner Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Hans Johannessen Drønen mødte /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark otte Skl: :/ og nægtede Søgemaallet samt reserverede sig alt lovligt.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, og af dem taget deres Forklaring, thi bleve de fremkaldede og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter separerede, og fremstod som

1ste Vidne Christi Lars Datter og aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, samt forklarede: At en Søndag Aften for 4 Uger siden, omtrent Kl: 6 stod Vidnet paa Thunet paa Drønen, og saae begge Parter skjændtes paa Marken, og Ingemon Jonsen bandede, men Hans Johannessen sagde, at Citanten skulle see efter hvad de havde læst i Bogen i Dag, derpaa de havde fat i hin anden med Hænderne, men veed ey hvem tog først, og havde hinanden i Axlerne, derpaa Vidnet bad Indstevnte følge hjem med sig, som han gjorde, og veed ej meere. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerende ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev det med begge Parter Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Marthe Salomons Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At saae intet omvundne Dag eller nogen Tiid før eller siden, noget sligt som det omvundne, passere imellem Parterne. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde Opsættelse til flere Vidner. /: For Opsættelse bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 2de Octob: 1790 continuerede dette Ting

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 fol: 461 og 462. Niels Gielmans Obl: til Michael Olrik 400 rd: d:!! med Pant i Østre Bagholmen 18 Aug: 1770, qvitteret af Mich: Olrick 23 Sept: 1789 efter foregaaende Paategning af 2 Sept: 1789 af Bergens Oberformyndere.

No: 5 p: 232. Ole Rasmussen Nedre Grindem No: 3 H: C: gds: i {...} \Føjen/, Obl: til Knud Larsen Rydland paa 98 rd: dat: 26 Sept: 1785, qvitteret 1 Oct: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Niels Gielman med fleere Arvingers Skiøde til Jan von Erpecon paa Østre Bag-

1790: 254

holmen og Piirholmen No: 82, indløst endeel for 682 rd: 2 mrk: 5 13/21 s:, og selv med sin Hustr: arvet resten til 2 pd: Smør for 800 rd:, men ej underskrevet af alle Sælgerne. dat: 31 Aug: 1789.

Jan von Erpecoms Obl: til Hr: Phillip Fleischer paa 400 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i forbemelte dat: 3de Oct: 1789.

Niels Larsen Tidslevolds Enkes Skde til Salomon Johansen paa Tidslevold No: 33 ½ L:, ½ Hd: for 108 rd:, dateret 26 Maj 1790.

Christopher Olsen Skde til Ole Arentsen paa Tidslevold No: 33 ½ L:, ½ Hd: for 80 rd:, dat: 1 Oct: 1790.

Afkalde

ForM: B: fol: 107, 108, 108. Willum Olsen St: Wiigs for 20 rd: 9 s: ved Skfte 6 Nov: 1782 24 rd: 3 mrk: 7 1/3 s: ved Skfte 4 Apr: 1783 og 22 rd: 7 1/3 s: ved Skfte 23 Juli 1784 dat: 12 Oct: 1790.

.... fol: 109. Biørn Olsen Storevig for 30 rd: 4 mrk: 9 s: efter Skfte 29 Juli 1784 dt: 1 Oct: 1790.

.... do: f: Kari Ols Dt:s Mands for 27 rd: 2 mrk: 4 ½ s: efter Skfte 29 Juli 1784 d: d:
.... fol: 110. Ingeborg Hans Dt:s Mands for 31 rd: 2 mrk:, efter Skfte 14 Juli 1786
dto: dato.

.... fol: 111. Anne Lars Datters Mands for 55 rd: 20 s: efter Skfte 26 Juli 1788 do:
dato.

.... 111. Kari Axels Datters Mands for 16 rd: 15 s: efter Skfte 9 Marti 1789 dto:
dato.

.... 111. Synnøve Ivers Dt:s Mands for 52 rd: 4 mrk: 8 s: efter Skfte 4 Marti
1789 2de ditto!!

Bygsel Sedler med Reverser publicerte

Ole og Salomon Tidslevolds til Ommund Johansen paa uskatlagt Plads Øfre Stokken, Cond:t:, selv at bebygge Pladset og eje Huusene, Afgift 2 rd: hver Høst og 2 Dages Arbejde dat: 1ste Oct: 1790. til Manufactur Huuset betalt 8 Skl:

Sr: Hynnemørs til Sæbjørn Olsen paa 9 mrk: S: i Græsdalen, før brugt af Rasmus Rasmussen byde Ejeren hvad han avler af Land og Vand d: 1 Oct: 1790. M:f: 8 skl:

Nye Sag

Sr: Peder Baade Kjøbmand i Bergen lod fremsende Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: og fiire Skl:, ved Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland, som fremstillede sig som Stevne Vidner til at afhjemle, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Poul Halvorsen Kolbenshavn for til Citanten skyldig værende for bekomne Vahre 74 rd: 1 mrk: 11 s:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Bemelte Stevne Vidner afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, saaledes efter Sr: Peder Baades Begjæring at have lovlig stevnet som tilført er, og forkyndt Indstevningen i h/an/ds Fraværelse, i h/an/ds Kones og h/an/ds Moders Paahør.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod; Thi blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

/: Betalt for Udsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl: i alt To Mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 418. Hans Christophersen Ixdal i Fieldb: Skbr: Obl: til Poul Chrstphs: (Christophersen) Lille Næsse paa 40 rd:, dat: 19 Juni 1769 qvitteret af Creditors Hustrues Arvinger 1ste Juni 1789.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Bendt Hynnemørs til Hans Andersen paa 3/8 Hd: i Græsdalen, før brugt af Anders Hansen, Condition at byde Ejeren hvad han avler af Land og Vand dateret 1ste Oct: 1790. til M:f: Huset bet: 8 Skl:

Hr: Fleischer paa Sund til Ommund Ommundsen p: 12 mrk: Sm: i Drønen før brugt af Johannes Haagensen skal aarlig levere sin Ejer før Juul ¼ td: Østers, men ej deraf optage meere til andre dt: 1 Oct: 1790. M:f: Huset 8 skl:

Biergnings Vrag

Anders Johannessen Nedre Waage \mødte og/ anmeldte at han denne Som/m/er St: Hans Dags Tiider, tilligemed Hans Knudsen tjener i Qvalvogen, som og nu mødte, og Osmund Johannessen tjener ibd:, Størk Hansen tjener ibd:, samt Johannes Jørgensen S: E: p: Aarland, de 3 sidste mødte ikke, ved Udrejsen paa Fiskerie paa Havet, fandt de 2 Miile uden for alle Land, en Skibs Baad, af middelmaadig Størelse, som de bragde til Lands, og belagde paa Fuglerøe Landet, og lod den vurdere og eftersee af Lejlænding Johannes Larsen Walhammer og S: E: Thomas Larsen Nordr: Aarland, hvilken sidste mødte og anmeldte, at have vurderet den for 4 Mrk: For Vurderingen paastod han for sig og medhavende Mand efter Reglementet forlods 2 Mrk: Comparenterne paa egne og Medbjergeres Vegne paastod sig den halve Part af det Bjergede tildømt.

Hr: Fogden paastod Rettens Dom til sam/m/es Auction, og af det beholdne Beløb Hds: Maj:ts Casse de 2/3 Deelee tildømt, efter at Vurderings Bekostningerne af det heele Beløb er betalt, nemlig

0 rd: - 2 mrk: - 0 s:

Og Auctions Omkostningerne, samt Rettens Gebyr, som Hr: Fogden

begjærede, her af Dom/m/eren tilført, neml: Incam: 4 mrk: 10 s:,

reserverende om bliver over 10 rd:, Forsegl: Penge 1 mrk: 4 s:,

Auct: Forretningen med Forsegl: P: 2 mrk: i alt

1 - 1 - 14

Er 1 rd: - 3 mrk: - 14 s:

Herforuden Auctions- og Incass:s Sal: af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides før

1790: 254b

Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne. Saaledes indlod Sagen under Dom.

Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da bem:te Baad er funden i aabenbar Sø uden for alle Land, og vil kom/m/e til Deeling imellem Hds: Maj:ts Casse og Finderne, hvilken Deling ej beqvemmelig kan skee, uden at

Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af hele Beløbet de ovenmeldte paagangne Bekostninger som vil forlods fragaae; saa k: og d: f: Ret og herved afsiges: At forbem:te Vrag Baad bør ved offentlig Auction bortsælges, paa Condition at Kjøberen foruden højeste Bud betaler de foran specificerte Omkostninger 1 rd: 3 mrk: 14 s: foruden Auctions og Incass:s Sal: af det højeste Bud som vorder gjort, hvorefter det beholdne Auct:s Beløb fri for alle Omkostninger, bør efter Lovens p: 674 a: 5. tilfalde Hds: M:s Casse halvparten, og Bjergerne og Finderne halvparten. Udstedt

Auctionen.

V: og V: Hr: Fog: Koren i følge Rettens ergangne Dom af Dags Dato saal: begjærede Auctionen foretagen paa deri ommeldte Vrag Baad, til Bortsælgelse til højstbydende paa følgende Conditioner: 1st Vraget bortsælges som det forefindes. 2det Kjøberen betaler uden afgang i højeste Bud, de allerede paagangne Omkostninger 1 rd: 3 mrk: 14 s: og derforuden Auction- og Incassat:s Sal: af højeste Bud, alt uden Afgang i Buddet!! (Budet) hvorpaa Tilslag skeer. 3. Omkostningerne og højeste Bud, betales strax til Fogden ved Tilslag, og derefter Vraget bliver for Kjøberens Risiko, og af ham annam/m/es uden Ansvar fra Tilslaget for Bjergerne eller Auctions Reqvirenten. Paa disse Conditioner som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev Baaden optraadt for 4 Mrk:, da efter Bud og overbud Hr: Bendt Olrich Hynnemør blev højstbydende derpaa, Omkostningerne aparte at betale for fri beholden Kjøbe Sum/m/a 5 Mrk:, skr: Fem Mrk: Saaledes Auctionen sluttet. Udstedt

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Bendt Olr: Hynnemørs til Tosten Jacobsen paa Egholmen 18 mrk: Sm: før brugt af Jacob Jacobsen Condit:, at byde Ejeren hvad han avler af Land og Vand dat: 2de Oct: 1790. til Manuf: H: bet: 8 skl:

Biergnings Vrag

Niels Eliassen Møgster fremstod og anmeldte, at han tilligemed Mikkell Knudsen Møgster som og mødte, at da de ved St: Hans Dags Tiid sidst, rejsede ud paa Havet for at Fiske, fandt de i aabenbare Søe \ ½ Miil / uden for alle Land og Skjær, et Fad med \Blandet/ Tobak hvoraf af Fadet var endeel af Stavene borte, og den eene Bund borte, hvorpaa ingen Mærke var at see, den de bjergede til lands, og i deres Huuse, og Tørrede saa godt de kunde, men var alt gjennemvaadt, hvorfor de paastod forlods sig gotgjort for deres Umage, og for E(....e?) til Fogden, det at anmelde, samt Vagthold 3 rd: hvorefter det blev hidført til Tinget og her veiet og befunden 12 Voger vægtig, men bedærvet og søeslaget, og neppe af Værdie over 2 rd: pr: Vog. Comparenterne paastod sig den halve Part af det bjergede tildømt.

Hr: Fogden paastod Rettens Dom til Vragets Auction, og af det beholdne Beløb Hds: M:s Casse de 2/3 Deeel tildømt, efter at bemelte Bekostninger af det heele Beløb er betalt med

3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

og Auctions Omkostninger samt Rettens Gebyr, som

Hr: Fogden begjærede, her tilført af Dom/m/eren,

neml: Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s:, Forsegling Penge 1 mrk: 4 s:,

Auctions Forretningen med Forsegling Penge 2 mrk: i alt 2 - 0 - 8

Er 5 rd: - 0 mrk: - 8 s:

Herforuden Auctions- og Incassations Sal: af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne. Saaledes indlod Sagen under Dom. Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da bem:te Tobak er funden i aabenbare Søe uden for alle Land, og vil komme til Deeling imellem Hds: M:s Cassa og Finderne, hvilken Deeling ey beqvemmelig kan skeep, uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af heele Beløbet de ovenmeldte paagangne Bekostninger, som vil forlods fragaae; saa k: og d: f: Ret og herved afsiges: At forbem:te 12 Voger bedærvet Tobak, bør ved offentlig Auction bortsælges, paa Condition at Kjøberen foruden højeste Bud betaler de foran specificerte Omkostninger 5 rd: 8 s: foruden Auctions og Incassations Sal: af de højeste

1790: 255

Bud som vorder gjort, hvorefter det beholdne Auctions Beløb fri for alle Omkostninger, bør efter Lovens p: 674 a: 5. tilfalde Hans Maj:ts Casse halvparten, og Bjergerne og Finderne halvparten. Udstedt

Auctionen.

V: og V: Hr: Fog: Koren i følge Rettens ergangne Dom af Dags Dato saal: begjærede Auctionen foretagen nu iblandt den forsamlede Ting Almue, paa det deri anmeldte bedærvede Vrag Tobak, til Bortsælgelse til Høistbydende paa følgende Conditioner 1. Vraget bortsælges som det forefindes i 4 Partier, 3 Voger i hver Parti. 2. Kjøberen betaler uden afgang i højeste Bud de allerede paagangne Omkostninger 5 rd: 8 s: der bliver paa hver Parti 1 rd: 1 mrk: 10 s: og derforuden Auctions og Incassations Salarie, af højeste Bud, alt uden afgang i Buddet hvorpaa Tilslag skeer. 3de Omkostningerne og højeste Bud betales strax til Fogden ved Tilslaget, og derefter Vraget bliver for Kjøberens Risiko, og af dem annammes uden Ansvar fra Tilslaget, for Bjergerne eller Auctions Reqvirenten. Paa disse Conditioner, som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev bemelte Tobak opbraabt og bortsolgt efter Bud og Overbud til højstbydende, for højeste Bud fri beholden Kjøbe Sum/m/a, Omkostningerne aparte at betale, som følger

			Solgt for	til
3 Voger	opraabt for 6 rd:	9 rd: - mrk: - 0 s:	Mikkel Knudsen Møgster	
3 Voger	 6 rd:	6 - - 8	Sr: Bendt Olrich Hynnemør	
3 Voger	 6 ..	6 - 1 - 8	Sr: Nicolaj Petersen i Westre Bagholmen	
3 Voger	 6 ..	6 - 2 - 0	Niels Eliassen Møgster	

Summa Auctions Beløb			27 rd: - 4 mrk:	skr: Syv og Tyve Rd: fiire Mrk:
Udstedt				

Spedalsk Tings Vidne.

Lænsmanden for dette Skibrede Ole Knudsen Rydland fremstod og anmeldte, at her i Skibredet paa \gaarden/ Sør Fonden, er en Mands Person ved navn Jens Christophersen, gl: 26 Aar, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig saaledes 2 Aar har tiltaget, at han er elændig og ej kan hjælpe sig selv, og lider saa meget større Nød som formedelst Sygdommens Smitsomhed ingen tør omgaaes ham, desaarsag hans Indlemmelse i Hospitalet i Bergen nødvendig maae ansøges: og da han ingen Midler har ej heller Arv, hans Forældre yderlige fattige, og ellers ingen Slægt eller Venner, af mindste Formue som kan udrede noget at erlægge for hands Indlemmelse i Hospitalet; saa var Lænsmanden herom Tings Vidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar om det andragne sig saaledes \eller hvorledes/ anderledes forholder? Laug Rettet og Almuen

dertil svarede: At de kjender bemelte Jens Christophersen, og at det andragne sig saaledes alt i Sandhed forholder, som tilført er.

Lænsmanden var herom Tings Vidne begjærende, som blev bevilget.

Om en funden Hval.

For Retten fremstod Christopher Olsen Øchland, og anmeldte, at han tilligemed Christian Torkelsen Øchland, har funden, og de tilligemed Elias Ellefsen Torrang, Peder Jversen Torrang, Niels Halvorsen ibd:, Ommund Hagensen!! (Haagensen) ibd:, Mikkell Larsen Torrang, Niels Ommundsen Torrang, Erich Pedersen ibd:, Halvor Jonsen ibd:, og Tosten Olsen Øchland, Erich Arnesen Øchland, Abraham Jonsen Øchland, Ole Christiansen Øchland, indbierget og ophalet paa Land i Øchlandsvogen, een funden sidste Søndag tet ved Land flydende til deels, og noget af det laae paa Grunden i Fjæren i Strandkanten, men ellers ved Gaarden Øchlands Land, imellem de yderste Land odder ved Havet, noget som liigt af en Hval Fisk, formodentlig hidddragen fra Grønland, og seer ud som det var afspækket \men veed ej enten det er Hval eller af andet Dyr, da/ der fantes ingen Been, uden et lang 1 ½ Alen, breed 1 ½ Alen, slutter at være Ørebogen, men ingen Rygbeen, ingen Ribbebeen, ingen Hoved, ingen Hale, saa ej kan vides Dyrets Længde \eller hvad Dyr det er af/ der findes ej heller andet end som Brusk, ikke synderlig Spæk eller Kjød, og synes ej det kunde være noget værd. Samtl: fordrere for det at bjærge og anmelde, i alt 2 rd: 2 mrk:, forlods, om noget deraf bliver at udbringe, samt i saa fald sig som Findere og Bjergere den halve overskydende Part tildømt.

Hr: Foged Koren efter denne Beretning vilde strax foranstalte dette fundne ved 2de kyndige Mænd efterseet, og beskrevet samt taxeret, hvilke derom skulde frembringe Underretning ved Høste Tingets Holdelse for det her næst tilkom/m/ende \Opdals/ Skibrede paa Godøesunds Tingsted.

Dom/m/eren som Auctions Directeur bekjendtgjorde iblant Almuen at Auction da derover der skal blive holden, hvortil Lænsmanden sig vilde indfinde.

Derefter beroer. See fol: 256a.

1790: 255b

Saug Angivelser.

Lænsmand Ole Knudsen Rydland som Ejer angav ½ Hund: dobbelte Bord og 1 ½ Hundrede enkelte Bord.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1791, opnævnt af nygifte. 1. Ole Engelsen Hauchenæs. 2. Niels Ingebretsen Græsdal. 3. Lars Knudsen Lierbøe. 4. Svend Pedersen Nedre Waage, 5. Niels Olsen Age. 6. Rommund Olsen Weeøen. 7. Lars Endresen Lande. 8. Jacob Thorsen Bakke hvorom blev leveret Lænsmanden Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglem:t

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examineret og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8a 23b. undtagen til 1ste Post Om Vrag som her Protocollen, de forefalder dette Aar. til 7de post som f: 24a. Færøesund øde. 8de post Sam/m/e Lænsman/d bruger 2 pd: 14 ½ mrk: Sm: i Rydland Søe Lægd.

Odels Mandtallets Difference Kongens Casse til Afgang 2 pd: 19 ½ mrk: S:, Tilgang 36 skl: Penge.

Tings Skydsen som sædvanlig.

Restance Registeret beløber til 1789 Aars Udgang 3 rd: 2 mrk: 8 s: og til 1790 Aars Udgang 168 rd: 3 mrk: 14 s: I alt S:ma 172 rd: 6 s:

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Opdals Skibredes Høste Ting den 4de Octob: 1790 sat og holdet paa Godøesunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Johannes Madsen St: Godøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig.

1. Ingebreth Ingebrets: Øfr: Giøvog 4. Peder Hansen Andersland 7. Jacob Johannessen Øfre Giøvog
2. Hans Hansen Kaldefos 5. Torbjørn Størksen Eritzvær 8. Ole Larsen St: Braatetvedt
3. Lars Pedersen Kattenæs 6. Tosten Wermundsen Erritzvær

Allerundedanigst og underdanigst publiceret Kongl: allern: Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede fol: 241b. og 242a.

Formynder Ting blev holden og derved befunden og passeret, som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Over Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner bleve examinerede, i overværelse af Lænsmanden, Laug-Rettet, Almuen og de 2de Mænd Ole Olsen Hope og Knud Steensen Fladerager og befunden som herefter Protocollen findes tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Sktebr: 1 Juli 1788 efter Lars Eliassen Korsnæs.	alle i
.... 20 Feb: 1790 efter Ole Olsen Rønnebakkens Hustr:	Skde Bogen
.... 1 Juli 1790 efter Elling Larsen Sundes Hustrue.	vedbørlig
.... 2 Juli 1790 efter Siur Andersen Anderslands Hustr:	extraherte

Saug Angivelser

Sundfiord Saug i Strandvig Skibrede Ejeren Ole Bergesen Sundfiord angav 12 ½ Hundr: d: Bord, og 34 Hundrede enkelte Bord skriver 34 Hundr: enkelte Bord.

Opsat Dag fra fol: 229a. Johannes Gjerstad contra Sæbjørn Gjerstad.

Begge Parter bleve paaraabte, men mødte ikke eller møde lod.

Sagen beroer til S: T: 1791.

Opsat Sag fra fol: 228b. Rasmus Øchland contra Peder Kattenæs.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte Peder Larsen Kattenæs mødte og tilstod lovlig Varsel og Laugdag, /: betalte Tilsvares Penge 40 skl: skr: To Mark otte Skl: :/ men nægtede aldeles Søgemaallet, derimod formeener sig at have større Ret til Contra Tiltale til Citanten, som han forbeholder sig i Tilfælde.

Vidnet Ole Olsen Øchland mødte og tilstod lovlig Varsel, men anmeldte at have vel nyelig [i]? gaar Aatte Dage været til Confirmation, men ej endnu været til Guds bord, hvorfor, da

han muelig ej bliver admitteret til Eed nu, han lovte at møde til S: T: 1791 uden nogen Stevning.

Citanten var begjærende at Sagen maatte beroe til næste Ret, da han ingen Tvivl har om, at Vidnet jo møder, som han da vil

1790: 256

begjære afhørt. /: Udsættelse betalt skr: Tolv Skl: :/
Sagen beroer til S: T: 1791.

Nye Sag

Kjøbmand Velædle Hr: Ole Smith Plaug fremsendte skriftlig Stevnemaal af Dato Stavanger 17 Augusti 1790 som blev oplæst saal:

Søren Sørensen Elholm mødte og vedtog lovlig Varsel og Stevningens lovlige forkyndelse.

/: Incamination betalt 1 rd: 3 mrk: 4 s: skriver Nii Mark fiire Skl: :/

Citanten fremsendte skriftl: Indlæg af 17 Aug: sidst som blev oplæst saalydende: samt Pante Obligation af dato 29 Nov: 1788 saal:

Indstevnte Søren Elholm /: betalte Tilvarspenge 40 s: skr: To Mrk: otte Skl: :/ og anviisde nylig erholdet Beviis for de 34 rd: 12 s:s betaling med sine Rente, paategnet af Creditor til sam/m/es Cassation og Frafaldelse af den Post i hans Stevning og Paastand. Beviiset blev efterseet og saaledes rigtig befunden, altsaa Indstevnte sam/m/e og sit Beviis af 12 Dec: 1789 tilbageleveret hvorefter Sr: Elholm begjærede Sagen opsat til næste Ret for imidlertid at betale Obligationen hos Citanten /: betalt Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til S: T: 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Confirmation til i Morgen.

Anden Dagen den 5te Oct: 1790 continuerede dette Ting.

Saug Angivelser

Hope Saug Ejeren Hans Olsen Hope angav 15 Hundr: enkelte Bord.

Fladerager Saug Ejers Ole Madsen Fladerager angav 1 Hundr: dob: Bord, og 1 Hundr: enk: Bord.

Om funden Hval fra fol: 255a. Continuation.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren fremstillede opnævnte 2de Mænd Mons Abrahamsen Ll: p: Mælingen og Mons Olsen Leil: p: Troland, som forklarede: At have gaars Dato \i Øchlandsvogen/ efter Anviisning af Bjerge og Finderne Tosten Olsen Øchland, Halvor Jonsen Torrang, og Erich Pedersen ibd:, paa egne og øvrige Vegne, foretaget det fundne at besigtige, og fandt det som forhen forklaret, endeel liggende i Strandbredden sønderhuggen, og ligeledes noget lagt i Tønder, 5 ½ Strok Tønde, og det som fandtes i Strandbredden kunde umuelig udgjøre 5 ½ til 6 Strok Tønder, liigt til Kjød af Hval \eller andet Søe Dyr, veed ikke hvad/ men Spæk kunde ej skjønnes at være det mindste ved, da det var fortæret og optæret af Søen; der fandtes som blev foreviist, at være prøvet at brænde Tran deraf, men ej lykkedes, da det løb sam/m/en som Talg, og blev af begge Deelee baade det raae og det brændte viist Prøver i Retten, som Almuen og tilstedeværende besaae, men de alle ligesaa lidet som de opnævnte Besigtelses Mænd, kunne see det kunde være nyttig til noget, uden at bruge til store Fartøjer at tælgesmøre med, skjønt det synes at være og dertil lidet dumlig. Af nogen Værdi syntes ikke Besigtelses Mændene at kunne ansee det for.

Hr: Fogden formodede der kunde findes de, der kunde have Speculation paa at kjøbe det, at forsøge det til noget Brug som enhver ej kan vide, derfor begjærede det auctioneret, efter foregaaende Rettens Dom, og af det beholdne Beløb Hds: M:s Casse de 2/3 Deelee tildømt, efter at bem:te Bekostninger af det heeles Beløb er betalt 2 rd: - 0 mrk: - 0 s:
Besigtelses Mændene for 3 Dage, og nu 2 ½ Miil fra deres Hjem, 1
for hver 3 Mrk:

Er	3 rd: - 2 mrk: - 0 s:

Og Auctions Omkostninger samt Rettens Gebyr, som Hr: Fogden begjærede her tilført af Dommeren, neml: Incamination [1 rd: 4 s:]?, formodende Værdien bliver over 10 rd:, hvorom reserveres Reglementets Bydende 3 mrk: Forseglingsspenge 1 mrk: 4 s:
Auctions Forretningen med Forsegl: p: 2 mrk: {12 s:} er i alt

2	- 0	- 8

I alt	5	- 2 - 8

henseende Auctions- og Incassations Sal: af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne. Saaledes indlod Sagen under Dom.

Af Bjergerne mødte Mikkell Larsen Torrang, Tosten Olsen Øchland og Erich Arnesen ibd: som indlod Sagen under Dom.

Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da dette Vrag \som ej vist , er af Hval eller andet/ er funden dreven til Lands, og vil komme til Deeling, imellem Hans Maj:ts Cassa og Finderne, hvilken Deling ej beqvæmmelig kan skee, uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af heele Beløbet, de ovenmeldte paagangne Bekostninger som vil forlods fragaae; saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At forbem:te Vrag, bør ved offentlig Auction bortsælges, paa Condition, at Kjøberen foruden højeste Bud betaler de foran specificerte Omkostninger 5 rd: 2 mrk: 8 s: foruden Auctions- og Incass:s Sal: af det højeste Bud som vorder gjort, hvorefter det beholdne Auctions Beløb, fri for alle Omkostninger bør efter Lovens pag: 674 a: 5., tilfalde Hds: M:s Casse de to tredie Parter, og Finderne og Bjergerne den en tredie Part. Udstædt

Auctionen.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren i følge Rettens ergangne Dom af Dags Dato saal: begjærede Auctionen foretagen paa deri ommeldte Vrag, til Bortsælgelse til Højeste Beløb, paa følgende Conditioner. 1ste Vraget bortsælges som det forefindes. 2. Kjøberen betaler uden Afgang i højeste Bud, de allerede paagangne

1790: 256b

Omkostninger 5 rd: 2 mrk: 8 s:, og derforuden Auctions- og Incassations Sal: af højeste Bud, alt uden Afgang i Buddet hvorpaa Tilslag skeer. 3de Omkostningerne og højeste Bud betales strax til Fogden ved Tilslag, og derefter bliver Vraget for Kjøberens Risiko, og af ham annammes, uden Ansvar for Bjergerne eller Auctions Reqvirenten, fra Tilslaget. Paa disse Conditioner som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev Vraget opaaet og efter Hr: Fogdens Begjæring indsat for 10 rd:, da efter Bud og Overbud derpaa blev højstbydende, Omkostningerne aparte at betale, fri fra beholden Kjøbe Summa 11 rd: 1 mrk: 8 s: skr: Elleve Rd: 24 s:, Hr: Henrich Christi i Qvalvogen. Saaledes Auctionen sluttet. Udstedt

Saug Angivelser Strandvig Skibrede

Lygre Saug Ejeren Steen Samsonsens Lygre angav 2 Hundr: dobb: Bord 3 Hundrede enkelte Bord.

Hoflands Saug Ejeren Sr: Falk fremsendte skriftl: Angivelse under sin Haand og Eed, paa 50 dobbelte Bord og 1146 enkelte Bord, dat: 4de Oct: 1790, hvilken Angivelse af Dommeren blev paategnet.

Nye Sag.

Siur Andersen Solem ved hans Fader Anders Siursen Opdal paa hans Vegne /: bet:t Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree Mrk: fiire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hans Knudsen S: E: paa Hollekim for efter Pante Obl: af 23 Maj 1785 til Citanten \skyldige/ Capital 148 rd:, nemlig kun Renten deraf fra Obligationens Dato, til Aarsdagen 1790 for 5 Aar, Aarl: 4 proC:to, ¼ proC:to Skatten fradrage, samt aparte laante Penge 18 rd:, for sam/m/e Rente, og laante Penge 18 rd:, efter i Rettelæggende Documenter og den Paastand som vorder gjort, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Stevne Vidnerne Gunder Olsen Berge og Salomon Johansen Mæland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Indstevnte selv.

Citanten i rettelagde bem:te Obligation, som her indført lyder saaledes: hvoraf rester Rente fra Obligationens Dato, som hand paastaaer Dom paa, efter Indstevningen til sam/m/e, og andre 18 rd: ham laant i rede Penge Aar 1789, Betaling med Sagens Omkostninger skadesløs. Saaledes indlod Sagen til Dom.

Indstevnte Hans Knudsen Hollekim blev paaraabt tree gange, men mødte ikke eller møde lod;

Thi maatte Citanten begjære Sagen udsat med Laugdag.

Da Hans Knudsen Hollekim ikke møder eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er Tinget 1791 etc: afskediget med Laugdag.

/: Betalt Udsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl:, i alt To Mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Doctor Mossins til Niels Torbjørnsen paa Waage 15 mrk: S: ¾ Hd:, før brugt af Torbjørn Andersen at forsørge sine Forældre saalænge de lever dt: 7 Sept: 1790. til Manufactur Huuset bet:t 1 mrk:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 193. Colben Bottelsen Hillesvig No: 15 Obl: til Lars Nielsen Westvig paa 80 rd:, d: 21 Maj 1785 qvitteret af Creditor 24 Juni 1789.

No: 2 p: 635. Christen Mortensen Flygensfær Obl: til Svend Jversen paa 40 rd: d: 5te Oct: 1775 til Arvingerne udlagt, af dem qvitteret 2de Oct: 1778.

No: 5 p: 115. Ingebreth Nielsen Sørejde No: 1 Obl: til Anders Siursen Opdal i alt 74 rd: dt: 8 Nov: 1783 qvitteret for Resten 50 rd: d: 28 Sept: 1790.

No: 3 fol: 75. Ander Nielsen Langeland No: 13 H: C: gds: Obl: til Jacob Onerim paa 80 rd:, d: 8de Oct: 1777, qvitteret 26 Maj 1790.

No: 5 p: 460. Ommund Olsen Fugleberg i Qvinherret No: 3 H: C: gds: Obl: til Maddelle Ommunds Dt:, 72 rd:, dat: 20de Oct: 1788, qvitteret af hendes Morbroder og fødte Væрге Siur Hansen Tejgland og Niels Hansen Øfre Homlevig 4de Oct: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Torger Johannessen Erritzværs Hustr:s Arv:s Skde til Torger Johannessen paa Erritzvær No: 39 i alt 1 pd: S:, 1 Hd: dt: 16 Janv: 1787.

Niels Johannessen Tvedt Skde til Hans Hansen paa Malkenæs No: 114 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd: for 100 rd: dat: 4 Oct: 1790.

Ole Bergessen Sundfjord Skiøde til dto: Hans Hansen Malkenæs paa Malkenæs No: 114 $\frac{1}{4}$ Løb $\frac{1}{4}$ Hd: for 100 rd: d: 4 Oct: 1790.

Jon Jngemansen Hiortaas Skde til Daniel Bugge paa Hovdenæs No: 7 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for 160 rd: dat: 4 Oct: 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 6te Oct: 1790 continuerede dette Ting

og publiceret:

Hans Hansen Obl: til Niels Johannessen Tvedt 150 rd: Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Malkenæs No: 114 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: dat: 4 Oct: 1790.

Knud Olsens Skde til Knud Knudsen paa Øfr: Beltestad No: 3 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd:, for 90 rd: dateret 4 Oct: 1790.

Torbjørn Størksen Skde til Endre Størksen paa halve Erritzvær No: 39 1 pd: 6 mrk: Smør $\frac{1}{2}$ Hd: for 80 rd:, dat: 4 Oct: 1790.

Jon Olsen Wevatne Enkes Skde til Ole Jonsen paa halve Wevatne No: 110 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{6}$ Hd: for 30 rd: dat: 4de Oct: 1790.

Knud Knudsen Øfre Beltestad No: 3 Vilc: Contr: til Knud Olsen og Marithe Knuds Dt: dat: 5 Oct: 1790.

Ole Jonsen Mevatne!! (Wevatne) No: 110 Vilc: Contr: til Ole Olsen, d: 4de Oct: 1790.

Ingebredt Nielsen Sørejde Obl: til Anders Jørgensen Sørejde paa 83 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant 1 pr: i Sørejde No: 1 $\frac{3}{4}$ Løb $\frac{3}{4}$ Hd: dat: 4 Oct: 1790.

Anders Nielsens Obl: til Niels Endresen Flornæs paa 100 rd:, Rente 3 $\frac{1}{3}$ rd:, Pant 1 pr: i Langeland No: 13 H: C: gds: $\frac{3}{4}$ Løb S:, $\frac{1}{2}$ Hd: dat: 4de Oct: 1790.

Gulbrand Ellingsens Hustrues Arv:s Skde til Gulbrand Ellingsen paa Hvidevold No: 134 2 pd: Sm: for 160 rd:, dat: 5 Juni 1790.

Anders Siursen Opdals Hustr:s Arv:s Skde til Anders Andersen paa Leithe No: 56 1 Løb S:, $\frac{1}{2}$ Hd: for 200 rd: d: 28 Maj 1790.

Testamente for Tosten Knudsen Singelstad og Hustr: c:firm:t 14 Dec: 1781.

Anders Andersen Obl: til Hans Jørgensen i Bergen 240 rd:, Rente 3 proC:to Pant 1 pr: i Leithe No: 56 1 Løb $\frac{1}{2}$ Hd: dat: 29 Maj 1790.

Christopher Hansen Obl: til Christopher Olsen Koste 46 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Nedre Helland No: 69 dat: 16 Sept: 1790.

Johannes Jacobsen Sundes Hustr:s Arv:s Skde til Johannes Jacobsen p: Sunde No: 1 H: C: gds: 1 pd: S: $\frac{1}{2}$ B:skd: dat: 28 Maj 1790.

Niels Ommundsen Mælends Skde til Johannes Bergesen paa Mælland No: 8 H: C: gds: $\frac{1}{3}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for 84 rd: dat: 29 Maj 1790.

Afkalde publicerte

ForM: B: f: 115. Kari Johans Dt:s Mands for 26 rd: 1 mrk: 13 s: efter Skfte 28 Juli 1774 dat: 4 Oct: 1790.

.... fol: 117. Jnger Lars Dt:s Formynders for resterende 10 rd: af Arv 26 rd: 4 mrk: 14 $\frac{2}{3}$ s:, efter Skfte 6 Oct: 1777 det øvrige fortært i Sygdom d: 4 Oct: 1790.

.... do: f. Ole Simonsen Flygensfær for 26 rd: 2 mrk: 14 s: efter Skfte 21 Oct: 1777
dat: 5 Oct: 1790.

.... fol: 120. Anders Wermundsen \for sin/ Hustrue Marithe Niels Dt: for 96 rd: 3
mrk: 14 s: efter Skfte 19 Marti 1784 d: 5 Oct: 1790.

.... fol: 119, 120, 122. Barbro Anders Dt:s Mands for efter Skfte 22 Marti 1783 19
rd: 1 mrk: 6 s: og 14 rd: 3 mrk:, samt 14 rd: 4 mrk: 2 s: efter Skfte 26 Aug: 1784, og 13 rd: 5
mrk: 6 s: efter Skfte 21 Marti 1782 dat: 4 Oct: 1790.

.... f. 122. Elias Larsens for 5 rd: 1 mrk: 1 s: ved Skfte 1 Juli 1788 d: 5te Oct: 1790.

.... 122. Myndtl: Anne Ommunds Dt:s Formynders for 11 rd: 1 mrk: 2 s: efter
Skfte 2 Nov: 1789 dat: 5te Oct: 1790.

.... Anne Johans Dt:s Formynders for 9 rd: 5 mrk: 1 s: efter Skfte 2 Nov:
1789 dat: 4de Oct: 1790.

.... for Brithe Ols D: Nortvedts Arv 36 rd: 6 s: ved Skfte 28 Juli 1779,
Værgemaals Afkald til forrige ForM: Haaver Arnesen Berge fra itzige ForM: Hans Hansen
Malkenæs.

1790: 257b

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden for følger,

Adskillige Poster som fol: 7, svaret til 1ste Post Om Vrag see her Protocollen dette Ting.
2de, 3, 4, 5te Nej. 6te Sauger de sig her angivne. 7de Olaus Hougs i Godøesund, og
Berge Jonsen i Neshavn. 8de Lænsmanden ingen Gaard. 9, 10de Nej.

Odels Mandtallets Difference, Kongen til Afgang 4 Løb 1 pd: 23 $\frac{1}{4}$ mrk: S:, 2 $\frac{11}{20}$ Hd:,
3/10 Faar Tilgang 1 pd: 12 mrk: S:, $\frac{3}{4}$ Hd:

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar for adskillige Gaarde, {... ..} neml: Nedre Kleppe og
Hammerviig.

Restance Registeret beløber til 1789 Aars Udgang 123 rd: 5 mrk: 5 s: og til 1790 Udgang
428 rd: 3 mrk: 15 s: I alt Summa 552 rd: 3 mrk: 4 s:

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1791, opnævnt af nygifte 1. Knud Steensen
Fladerager. 2. Ole Salomonsen Gjelland. 3. Niels Hansen Øfre Humlevig. 4. Jørgen
Jonsen Braatvedt. 5. Johannes Jonsen Grimsland. 6. Peder Lien i Onerims Sogn. 7.
Rasmus Andersen St: Gjersvig. 8. Elling Nielsen Dalen, hvorom blev leveret Lænsmanden
Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 322. Ole Jonsen Lien No: 14 Obl: til Anders Biørnsen Landerøen paa 90 rd: dat:
5te Oct: 1786, qvitteret 24 Juni 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Hans Olsen Obl: til Jens Tørressen Musland paa 80 rd:, Rente 3 p:C:to, Pant 1 pr: i Øfr:
Waage No: 9 H: C: gds: før Aftag 1 Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 6 Oct: 1790.

Thomas Pedersen Obl: 50 rd: til Christopher Hansen Bøe og 20 rd: til Bertel Pedersen
Sunde i alt 70 rd:, Rente 4 Pr:C:t, Pant 1 pr: i Sunde No: 1 H: C: gds: 1 pd: S:, $\frac{1}{2}$ B:skd:
dat: 6 Oct: 1790.

Ole Jacobsen Lien Obl: til Torbjørn Larsen Fladerager 70 rd: og Hans Hansen Rolseim 70
rd:, i alt 140 rd:, Rente 4 prt:C:, Pant 1 pr: i Lien No: 14 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: dat: 6 Oct: 1790.

Samson Christensen Obl: til Hr: Elling Falk 140 rd:, Rente 4 p:C:t, Pant 1ste pr: i Lande No: 83 $\frac{3}{4}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 6te Oct: 1790.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibredes Høsteting den 8de Octobr: 1790 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Hr: Koren, Skibredets Lænsmand Hans Engelsen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig: 9. Jon Johannessen Midhuus

1. Johannes Johannessen Tveteraas 4. Anders Andersen Trengereide 7. Lars Olsen Hovland

2. Isach Nielsen Holmefjord 5. Hans Engelsen Nord Holmefjord 8. Hans Christophersen Jndre Hougland

3. Bagge Baggesen Lusan 6. Knud Hansen Hafschaar 10. Knud Jonsen Svensdalen

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede fol: 241b. og 242a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner bleve examinerte, i overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Wincentz Evensen Wafet og Gitle Olsen Goupholm, og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Pante Bogen til Inddragelse

Skftebr: 29 Juni 1790 efter Ingebreth Pedersen Sør Strønens Hustrue i Skde bogen extraheret.

Engel Hansen Øfre Echelands Skde til Hans Engelsen paa Nordr: Holmefjord No: 46 $6\frac{3}{4}$ Mrk: S:, $1\frac{1}{6}$ Hd: dateret 1 Juni 1790 for 27 rd:

Johannes Baarsen Tvedts Arv:s Skde til Baar Johannessen paa Tvedt No: 82 i alt 2 pd: Smør, deraf selv arvet $3\frac{1}{4}$ mrk:, resten indløst for 201 rd: 2 mrk: 4 s: d: 31 Maj 1790.

1790: 258

Opsat Sag fra fol: 231a. Anders Bouge contra Haldor Hage.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Wincentz Evensen Wafet og Hans Engelsen Nordre Holmefjord afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, samme lovlig at have forkyndt, og talt ved Indstevnte selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ej, eller nogen paa hands Vegne.

Citanten, da Indstevnte ikke er mødt, maatte begjære Sagen udsat til {at} næste Ret, til at faae ført Vidner til Beviis i Sagen. /: Udsættelse betalt 6 s: skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 231a. Peder Sævild contra Hans Sævild.

Citanten mødte og declarerede Sagen forligt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Nye Sag

Jon Pedersen Nordre Holmefjord fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rigsdaler fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ole Andersen Søre Holmefjord S: E:, at paahøre Vidner som stevnte ere, for udsagte ubeqvæmme Ord og ærerørigt Snak om og imod Citanten, samt lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Isach Nielsen Søre Holmefjord, Hans Engelsen Nord Holmefjord den yngre, Lars Olsen Helland og Ole Larsen Helland, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige.

Stevne Vidnerne Lænsmand Hans Engelsen Øfre Echeland og Wincentz Evensen Wafet, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Lars Olsen Helland og Ole Larsen Helland, som ej var tilstæde, men Stevningen blev forkyndt i deres Huus, hvor den sidste som er Søn, er hos sin Fader, i Paahør af Lars Olsen Hellands Hustrue.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, at gjøre deres Forklaring. Vidnerne blev paaraabt, hvoraf mødte: Isach Nielsen Søre Holmefjord, Hans Engelsen Nord Holmefjord den yngre, og Lars Olsen Helleland, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod

1ste Vidne Isach Nielsen SelvEjer paa Søre Holmefjord som aflagde Eed og forklarede: At har intet hørt noget liigt det omstevnte siden Som/m/eren 1789 meere end 4 Uger før Michaelii /: Retten som erfarede: At det Vidnet kan være vidende, er sagt for over et Aar siden, Eragtede: At altsaa Vidnet efter Lovens 1 Bogs 13 Cap: 23 art: ikke kan tillades at føres :/ /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :/ Dimitteret da Citanten det intet videre havde at tilspørge.

Fremstod 2det Vidne Hans Engelsen S: E: paa Nordre Holmefjord som aflagde Eed og forklarede: At denne Vaar, var Indstevnte tilligemed Vidnet samt Lars og Ole Helland som og er stevnte til Vidner, sammen paa en Baad paa en Rejse, da Ole Andersen Søre Holmefjord sagde: At Jon Pedersen Nord Holmefjord havde taget \een/ G(eed?) {den} fra ham. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten havde ej videre, Vidnet at tilspørge, blev det dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Lars Olsen SelvEjer paa Helleland som aflagde Eed og forklarede: At var med paa Rejse \paa/ sidstmeldte Baad, men laae i Baaden og sov det meeste af Rejsen, og hørte intet af det af forrige Vidne omvundne, som maae være passeret, medens han sov. Før eller siden har Vidnet intet hørt om det paastevnte. Dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner bet:t 2 mrk: 8 s: skr: to Mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde Sagen udsat med Forelæggelse og Laugdag.

Da Vidnet Ole Larsen Helland ikke mødte; Saa blev han forelagt under Falsmaals Straf til næste Ret: Og da indstevnte Ole Andersen Holmefjord ikke mødte eller møde lod etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

/: Betalt Udsættelse 12 skl: og Forelæggelse 24 skl: i alt to Mrk: fiire skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret
Afkalde

ForM: B: fol: 126. Myndtl: Barbro Lars Datters Formynders for 19 rd: 6 s: efter Skfte paa Goupholm efter Lars og Kone dateret 8de Oct: 1790.

.... fol: 130. Guro Samuels Dt:s Mands for 37 rd: 4 mrk: 5 s: efter Skfte 29 Juli 1785, dateret 8de Oct: 1790.

.... fol: 131. Barbro Niels Datters Mands for 3 rd: 5 mrk: efter Skfte 9 Juli 1789 dateret 8de Oct: 1790.

.... fol: 131. Hans Johannessen Hellelands for 50 rd: 4 mrk: 14 s: efter Skfte 6 Juli 1789 dateret 8de Oct: 1790.

1790: 258b

Afkald

ForM: B: fol: 132. Myndtl: Guri Ingebrets Datters Formynder og Faders Afkald for 16 rd: 2 mrk: 13 s: efter Skfte 29 Juni 1790 dat: 8 Oct: 1790.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 9de Octob: 1790 continuerede dette Ting.

Saug Angivelser

Yttre Tøsse Saug Saugmæster Knud Hansen Yttre Tøsse angav 1 Hundrede enkelte Bord.
Koldals Saug Ejeren Hans Andersen Hatvigen angav 2 Hundrede dobbelte Bord og 10 Hundr: enkelte Bord.

Laug Rettes Mænd til at betjene Retten 1791 opnævnt af nyegifte: 1. Ole Jversen Sundøen. 2. Niels Nielsen Norbøe. 3. Carl Olsen Sæle. 4. Jsach Johannessen Hegland. 5. Engel Hansen Udschaat. 6. Jon Olsen Sør-Strønen. 7. Ole Olsen Totland og 8. Niels Erichsen Hope hvorom blev leveret Lænsmanden Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pante Bogen til Inddragelse

Steen Steensen Aadlands Obl: til Erich Hansen Dahle paa 160 rd:, Rente 3 Pr:C:t, Pant 1 pr: i Aadland No: 42 ½ Løb ½ Hd: datert 9de Oct: 1789.

Anders Andersen Trengerejde Skde til Hans Hansen Aadland, paa Aadland No: 42 ¼ Løb ¼ Hd: for 55 rd: 3 mrk: dat: 8de Oct: 1790.

Hans Hansen Obl: No: 42 Aadland til Andreas Severin Hejberg paa 200 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Aadland No: 42 ½ L: ½ Hd: d: 8de Oct: 1790.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 115a og 199a.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference Kongen til Afgang 1 Løb 18 ½ mrk: S:, ½ Hd:, ½ G:skd: Tilgang ingen.

Restance Registeret beløber til 1789 Aars Udgang {...} 36 rd: 11 s: og for 1790 250 rd: 2 mrk: 10 s: I alt Summa 286 rd: 3 mrk: 5 s:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 249. Anders Samuelsen Gjære No: 62 Obl: til Niels Monsen Waage paa 98 rd:, dat: 8 Oct: 1785 qvitteret 11 Sept: 1790.

No: 5 p: 362. Hans Hansen Aadland No: 42 Obl: til Hans Andersen Hatvigen paa 78 rd: 3 mrk: 3 s: dat: 31 Maj 1787 qvitteret 8 Oct: 1790.

Pante Bogen til Inddragelse

Jon Larsen Sør Strønens Hustr:s Arv:s Skde til Mons Jonsen paa Sør Strønen No: 5, 1 pd: 13 ½ mrk: Sm: dat:t 31 Maj 1790.

Anne Engels Datter Koldals Arv:s Skfte Contract om Aadland No: 42 at tilhøre Anders Andersen Trengerejde for 55 rd. 3 mrk: dt: 9de Oct: 1789.

Johannes Olsen Hellelands Skde paa {...} \en Andeel af/ sit Brug i Helleland No: 38 1 pd: 9 ¾ mrk: S:, 3/8 Hud i alt, deraf følger 1 pd: ¾ mrk: S:, for 63 rd:, dateret 8de Oct: 1790. til sin Søn Ole Johannessen.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Niels Monsen Stenslands til Knud Pedersen paa Langeland 1 pd: S:, 1/8 Hd:, før brugt af Mons Nielsen, No: 83 dat:t 9 Oct: 1790. til M:f: Huset bet:t 8 skl:

Gitle Olsen Goupholm til Niels Hansen paa uskatlagt Plads Sanbrogen paa usk(atla?)gt, og Conditionerne 1. Selv bygge og eje Huusene. 2. kjøre 16 Læs Hævd eller Gjødning, og svare 3 Dages Arbejde dat: 9 Oct: 1790. Manufactur Huuset 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Knud Eliassen Gjærde Disposition imellem h/an/ds Børn om Gjærde No: 62 d: 8 Oct: 1790.

Knud Eliassen Skde til Johannes Knudsen paa Gjærde No: 62 halve brug 1 pd: Smør for 210 rd: d: 9 Oct: 1790.

Knud og Johannes Gjærde No: 62 Vilc: Contr: til afsindig Anders Knudsen Gjærde dat: 9 Oct: 1790.

Johannes Knudsens Obl: til Niels Monsen Waage paa 222 rd: Rente 3 pr:C:t Pant 1 pr: i Gjærde No: 62 1 pd: Smør dat: 9 Oct: 1790.

1790: 259

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandwiig Skibredes Høste Ting den 11te Oct: 1790 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Fogden, Lænsmanden Engel Hansen Gjøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Eedtagne 8te Eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

1. Mikkell Jansen Tvedt
2. Anders Larsen Aakre
3. Rasmus Hansen Kiilen
4. Johannes Ommundsen Ejde
5. Hans Monsen Særvold
6. Torbjørn Hansen Nordtvedt
7. Johannes Engelsen St: Balleseim
8. Anders Kaarsen Hougevold

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: fol: 241b. og 242a. og end videre:

No: 8. Stiftets Communication af Kongl: Resolution 20 Aug: 1790, om Proprietariers og Beneficarii Fæste- og Kasse Bøgers Eftersyn, hvortil Sorenskriveren ved dette Stiftets br: af 9de Oct: 1790, bemyndiges paa Amtets Vegne. Dertil nu af Sorenskr: beram/m/es S: T: 1791.

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787. Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner blev examinerede, i overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Niels Johansen Tvedt og Berge Haldorsen paa Tvedt og befunden som Protocollen herefter vorder tilført.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 29 Juni 1789 efter Sten Lygres Hustrue, i Skde Bogen extraheret.

Afkalde

ForM: B: f: 131. Eli Isachs Datters Mands for 25 rd: 10 s: efter Skfte 4 Jul: 1788 dat: 11 Oct: 1790.

.... fol: 133. Myndtl: Aagathe Niels Dt:s Formynders for 18 rd: 8 s:, efter Skfte 25 Juni 1772 dat: 11te Oct: 1790.

.... fol: 138. Jan Jonsen Revne Myndtl:, h/an/ds ForM:ders for 11 rd: 1 mrk: 13 s: efter Skfte 8 Marti 1787 dat: 2 Juni 1790.

.... fol: 140. Myndtl: Ole Olsens Formynders for 15 rd: 3 mrk: 4 s: efter Skfte 23 Juni 1790 dateret 11 Oct: 1790.

.... Myndtl: Peder Olsens Formynders for 15 rd: 3 mrk: 4 s:, efter Skfte 23 Juni 1790 dateret 11 Oct: 1790.

.... fol: 139. Eli Haldors Dt:s Mands for 16 rd: 5 mrk: 15 s: og Hjem/m/egifte 30 rd:, efter Skfte 6 Feb: 1789 dat: 28 Maj 1790.

Spedalsk Tings Vidne

Lænsmanden for dette Skibrede Engel Hansen Gjøen \tillige med Hactor Arnesen Selv Ejer paa Nordtvedt/ fremstod og anmeldte at her i Skibredet paa Gaarden Nordtvedt, er et Qvinde Menneske ved Navn Siri Hans Datter, Enke efter Niels Nielsen Nordtvedt gl: 34 Aar, befængt med den Spedalske Syge som kjendelig saaledes paa 4 á 5 Aar har tiltaget, at hun er elændig, og lidet kand hjelpe sig selv, og mangler saa meget meere den fornødne Hjelp som formedelst Sygdommens Smitsomhed, ingen som det \kan/ undgaae, tør omgaaes hende; desaaarsag hendes Indlemmelse i Hospitalet nødvendig maae ansøges; til den Ende var Lænsmanden \og Hactor Nortvedt/ herom Tings Vidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder? Laugrettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bem:te Siri Hans Datter Nortvedt, og at det andragne sig saaledes alt i Sandhed forholder som tilført er.

Lænsmanden var herom Tings Vidne begjærende, som blev bevilget.

/: Betalt Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: og som for 2 Vidner 2 mrk: I alt En Rd: fem mrk: fiire Skl: :/ Udstedt

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Torjus Engelsen Brathuus til Engel Samsonsens Berge paa Berge No: 79 ½ Løb ½ Hd: før brugt af Torjuls Samsonsens, dat: 11 Oct: 1790, M:f: H: bet: 1 mrk:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 361. Niels Christophersen Sundøen No: 7 i Ous Obl: til Asbjørn Pedersen paa 40 rd: dat: 30 Maj 1787 qvitteret 11 Oct: 1790.

No: 5 p: 361. Hans Christophersen Sundøen No: 7 i Ous Obl: til Asbjørn Pedersen paa 40 rd: dat:t 30 Maj 1787 qvitteret 11 Oct: 1790.

Saug Angivelser

Femanger Saug Saugmester Torbjørn Hansen Nordtvedt angav 11 Hundr: dobbelte og 17 Hundr: enkelte Bord.

1790: 259b

Henanger Saug Ejer Johannes Olsen Henanger angav 4 Hundr: dobbelte Bord og 7 Hundr: enkelte Bord.

Balleseim Saug Ejer Johannes Engelsen St: Balleseim angav 1 $\frac{3}{4}$ Hundr: dobbelte og 4 $\frac{1}{2}$ Hundr: enkelte Bord.

Schielbricht Saug Ejer Niels Axelsen Schielbricht angav 6 Hundr: enkelte Bord.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 12te Octobr: 1790 continuerede dette Ting,

og først publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Niels Johannessen Tvedte Skde til Ole Olsen Hope paa Femanger No: 46, 12 $\frac{5}{8}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Hd:, for 227 rd: 13 s: dateret 4 Oct: 1790.

Ole Olsen Femangers Skde til Niels Johannessen Tvedt paa et Marke Stykke fra Femanger No: 46 for 40 rd:, dateret 6te Oct: 1790.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 376b. Størk Brønildsen Tvedt No: 36 $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd:, Obl: til Niels Johannessen Tvedt paa 90 rd:, dat: 12 Oct: 1781 qvitteret 11te Oct: 1790.

Saugtingsvidne

Størk Andersen S: E: p: Dragejde, Engel Hansen S: E: paa Biøndal, og Hans Hansen S: E: p: Biøndal, fremstod for Retten, /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og androg, at de og øvrige Almue omkring dem boende, have stor Ulejlighed og Besværlighed, med deres Huuse at holde vedlige, fordi Saugerne, hvor de skal have deres til deres Huuses Reparation og Vedligeholdelse behøvende Tøm/m/er og Bord skaaren, er langt fra liggende over en Miil fra deres Sogne Kirke og Comparenternes Bøjgd til den nærmeste {Hjortedal} \Henanger/ Saug, undtagen een, neml: Schielbricht Saug, men hvortil de ej kan faae deres Tøm/m/er ført, da den ligger højt til Lands, og Tøm/m/eret skal føres over 3 Ejder og færske Vand, som er alt for besværligt, tidsspildende og bekostelig, desaarsag mange ej har kundet holde deres Huuse i Stand, og mange derpaa tilsat meere end dobbelt saa stor Bekostning som, om de havde havt Saug, hvor Sam/m/e nu agtes at søge bevilget, alt Almuen til stor Skade og Sinkelse. Dette nødsages Comparenterne at gjøre allerunderd: Ansøgning om allernaadigst Bevilling, at opsætte en Saug ved Biøndals Elv paa Gaarden Biøndal No: 92 S: S: E: gds: i Strandvig Skibrede i Sundhorlehns Sorenskriverie, deres Odels og Ejendoms Grund, Paa hvis begge Sider af Elven, hvor Saugen kom/m/er at staae, og {hvor nær ved, ...} Bjørndal ejer Grunden, som og Dam stokken, gandske med begge Ender og paa begge Sider af Elven, kommer til at ligge paa, sam/m/e Bjøndals fri Odels og Ejendoms grund. Comparenterne anmeldte end videre at de ikke hidtil formedelst anførte Omstændigheder, have kunnet benytte sig af deres Skove, og da Comparenternes og omliggende Skove, ej er lagt til andre Sauger, saa bliver samme Skove tilstrækkelige til det behøvende Tøm/m/er til Saugens Brug, og maae af Skoverne alligevel fremskaffes som u-undgaaelig nødvendig til Huuse Reparationer i Bøjgden, som og kun agtes, derpaa aleene at skjære Bøjgde Bord til

Bøjgdens Fornødenhed, men hvorpaa ingenlunde kan bestemmes Quantum, da ej kan vides, hvad Bøjgden kan behøve et aar mindre, et Andet mere.

Comparenterne udbad sig Almuen tilspurgt, og deres Svar Protocollen tilført til et lovformeligt Tings Vidnes Erhvervelse. 1st om denne Saug er nødvendig? 2det Om det dertil behøvende Tøm/m/er kan faaes af Comparenternes og andre omliggende Skove der i Bøjgden, uden Skovernes Skade eller Medtagelse i nogen Maade? 3de om nogen af disse Skove som kan søge denne Saug, ere forhen til andre Sauger henlagt?

Dom/m/eren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom samt paa de fremsatte Qvæstioner æskede Laugrettets og samtl: nærværende Almues Svar. Hvorpaa samme, og i sær iblandt Almuen Niels Axelsen Schielbricht og Johannes Engelsen Store Balleseim Saug Ejere begge, Engel Johannessen Tvetenæs, Lænsmand Engel Han-

1790: 260

sen Gjøen, Mons Ingebretsen Jndre Røe og Siur Zachariassen Jndre Røe, alle boende i det Sogn og den Bøjgd som Comparenterne boer, og de 2 sidstmeldte ved den Elv, hvor Saugen skal staae, og oven for hvor den agtes opsat, overenstemmende med den øvrige Almue svarede: I almindelighed derom sig saaledes i Sandhed at forholde som tilført er, og i Særdeleshed til 1ste Qv: Saugen er højst nødvendig ved Bjøndal, da nu ingen nærmere findes end anført er. til 2det Ja og det ganske uden Skovernes Skade. til 3de Nej ingen af disse Gaarders og omliggende Skove som kan søge denne Saug vorder(?) forhen til andre Sauger henlagte.

/: Betalt som for 2 Vidner 2 mrk: skr: To Mark :/

Comparenterne begjærede det passerte som Tings Vidne sluttet, og sig paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstedt

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1791 opnævnt af nyegifte: 1. Sten Stensen Hiertager. 2. Hans Ellingsen Opsal. 3. Halvor Jsachsen Aarre. 4. Ole Torkelsen St: Braatetvedt. 5. Niels Nielsen Schielbricht. 6. Knud Knudsen Tofte. 7. Anders Nielsen Foor. 8. Engel Samsonsens Berge, hvorom blev leveret Lænsmanden ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Saugangivelser

Hatletvedt Saug Hans Olsen Markhuus som Ejer, angav 9 Hundr: dob: Bord og 11 Hundr: enk: Bord.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Mons og Siur Jndre Røe til Jon Olsen paa Reinesvig No: 16 9 mrk: S:, før brugt af Anders Andersen dat: 12 Oct: 1790. til Manuf: H: bet: 8 skl:

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8, til 1ste, 2, 3, 4, 5te Nej, til 6te som fol: 207b., 7de ingen. 8de post som fol: 32a. 9de og 10de Nej.

Odels Mandtallets Difference examineret, og befunden Hds: M: til Afgang 1 Løb 2 pd: 16 Mrk: S:, 1 3/8 Hd:, 1/2 F:skd: Tilgang intet.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som for Schonevig Skibrede fol: 8.

Restance Registeret beløber til 1789 Aars Udgang 8 rd: 3 mrk: 11 s: og for Aar 1790 217 rd: 3 mrk: 11 s: I alt Summa 226 rd: 1 mrk: 6 s:

Saug Angivelser

Tøsse eller Houchenæs Saug i Ous Skibrede Ejer Peder Pedersen Langeland angav 5 ½ Hundrede enkelte Bord.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 13de Oct: continuerede dette Ting men som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med noget at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandebarm Skibredes Høste Ting den 15de Oct: 1790 sat og holdet paa Giermunshavns Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Koren, Skibredets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig:

1. Engel Hansen Furhovde 4. Torbjørn Andersen Riise 7. Brynild Monsen Lie
2. (.....?)sen Havneraas 5. Hans Hansen Yttre Ohme 8. Haaver Larsen St: Fosse
3. Gitle Hansen Gougsvig 6. Zacharias Hansen Furhovde 9. Peder Larsen St: Fosse

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger registreret for Etne Skibrede fol: 241b. og 242a. og for Strandvig Skibrede fol: 259a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner bleve examinerte og befunden i overværelse af Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Torbjørn Andersen Øfsthuus og Hans Larsen paa Øjerhavn, som Protocollen herefter vorder tilført.

Pante bogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 30te Oct: 1789 efter Mikkel Gotschalcksen Fladebøe.	Jordegods
.... 14 Juni 1790 efter Johan/n/es Peders: St: Linges Hustrue.	Udlæggene i
.... 22 Juli 1790 efter Anders Guldbransen Øfre Waage.	Skjøde Bogen
.... 10 Juni 1790 efter Torger Christophersen Lille Fosses Hustr:	extraheret

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Hr: Doctor Mossins til Jacob Bergessen paa Engedal No: 43 10 mrk: S: 1/6 Hd:, før brugt

1790: 260b

af Endre Endresen, til hvem svares Aarl: 1 td: Korn, 1 Koe og 1 Smale Foster saa længe han lever, dat: 23 Janv: 1790. til Manuf: H: bet: 1 Mrk:

Opsat Sag fra fol: 234b. Steffen Hiorteland contra Sergiant Galtung.

Citanten fremsendte ved skriftl: Laugdag saalydende:

Stevne Vidner {Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og} Hejne Hactorsen Bakke og Lars Steensen Baadevigen som afhjemlede ved Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet og talt ved Indstevnte selv.

Citanten fremsendte skriftl: Indlæg af 12te Juli 1790 som blev oplæst saal:

Sergeant Hans Jansen Galtung mødte, tilstod Stevning og Laugdag /: betalte Tilsvarepenge 20 s: skr: Tyve Skl: :/ og efter at have anhørt Indlægget nægtede aldeles noget at være Citanten skyldig det mindste, eller haver forlangt nogen Handel af Citanten, derfor paastod sig for Søgemalet aldeles frifunden. Vel bragde Citantens Hustrues da i sin Enkestand havde Dreng Samson Kysnæs som nu er død, en Gang Korn Vahrer hjem fra Bergen, Korn Vahrer, som han havde Ordre at købe i Bergen hos hvem han traf for, og hvorom han sagde ved sin Hjemkomst at den anden Mand paa Jagten Peder Linge, som og nu er død, havde taget det ud, nævnede ej hos hvem, og at derpaa restede 4 rd:, hvilke 4 rd: strax blev sendt med sam/m/e Dreng til Bergen, at betale til hvem de restede hos, som Citantens Hustru ej spurgde om Navn paa. Desaaarsag Indstevnte aldeles ikke betaler noget til Steffen Hjorteland, da Indstevnte eller hans Hustru aldrig har begjært noget at handle af Steffen Hjorteland eller har faaet noget fra ham sig vidende, ej heller handler med ham.

Da Citanten ej mødte saa lod Retten Sagen beroe til S: T: 1791.

/: bet: for Opsættelse 6 s: skr: Sex Skl: :/

Beroer til S: T: 1791.

Opsat Sag fra fol: 235a. Hans Brue contra Erich Brue.

Citanten mødte og fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte Erich Olsen Øfre Brue mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdag /: betalte Tilsvarepenge 40 s: skr: to Mrk: otte Skl: :/ men formeente Citanten ubeføjet til dette Søgemaal, da Indstevnte tog hans Moder for 19 Aar siden, med 3 smaae Børn, hvoraf den ældste den tiid var 11 Aar, en Datter, og den yngste 9 Aar, samt Citanten 6 Aar, som Indstevnte har opfostret, derfor synes ubilligt, at Indstevnte nu med Citantens Moder, Indstevntes Hustru paa hendes Alderdom da Citanten neppe er bleven myndig, skal drives ud og blive Huusvild, allerheldst da Indstevnte giftede sig derind, var hans Hustru i meget fattige Omstændigheder.

Citanten paastod sine Vidner førte og kunde ikke opholde sig fra sin Jord, eller afsee for sin Stiffader enten lidet eller meget deraf. Vidnerne bleve fremkaldede som mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende,

derefter de begge Niels Olsen S: E: p: Riise og Torbjørn Andersen S: E: sam/m/e steds, fremstod som 1ste og 2det Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent 4 eller 5 Uger før Juul(?) vare de efter Begjæring med Citanten hos Erich Olsen Øfre Brue, og udsagde denne sidste fra Citantens ejende Jord i Øfre Brue, at flytte og røddig gjøre samme til Vaar 1790, da Citanten den selv vilde beboe, og var det behagelig kunde Erich Brue faae 1/3 Deel af Jorden at bruge til Omraad, men kunde ey sige hvor længe, dertil Erich Olsen Ø: Brue svarede: Nu siger Du mig ud af alt, og næste Aar af tredie Parten med, men kunde jeg faae den 1/3 Part saalænge Din Moder lever, saa var det vel, og fik jeg den udsteenet, var det desbedre, og saa snart jeg kan faae anden Lejlighed skal ej gjerne gaae fra tredie Parten med. Vidnerne veed ellers at Erich Olsen Øfre Brue endnu boer paa sam/m/e Jord, og ej har efterkom/m/et Udsigelsen, Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej videre om Udsigelsen at være vidende, og da ingen af Parterne havde Vidnerne noget videre at tilspørge, saa bleve de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner bet: 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde det passerte som Tings Vidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter i Rettelagde

sit paa omstevnte Jord havende Skjøde af 10 Maj 1776 som blev oplæst saal: derefter paastod Dom, til hans Stedfader Erich Olsen Øfre Brue strax at fraviige og røddig gjøre Jorden og gaarden under Udkastelse, betale Bøder for hidtil at have forholdt Citanten sin Odels Jord, og erstatte Omkostninger skadesløs 12 rd:, saaledes indlod Sagen til Doms.

Erich Olsen Øfre Brue begjærede Sagen opsat til at beegne samme med Contra Stevning til sit Forsvar.

Citanten protesterer imod Opsættelse og paastaaer Dom.

Indstevnte paastod Udsættelse.

Udsættelsen bevilges. /: Udsættelse betalt 12 skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 235b. Lars Berreseim contra Johannes Berreseim.

Johannes Johannessen S: E: p: Yttre Berreseim fremstod /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: skr: Een Rd: tree mrk: tolv Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde med Contra Varsel Lars Larsen Jndre Berreseim til at høre stevnte og ustevnte Vidner, i Sagen, og lide Dom til Befrielse for Hoved Citantens Søgemaal, samt at den af Contra Citanten oprettede Stem vorder her ved Rettens Tings Dom confirmeret og gyldig kjendt, samt at erstatte Contra Citanten, Sagens Omkostninger.

Som Vidner i Sagen er indstevnet under Lovens Falsmaal Hejne Hactorsen Leilænding paa Bakke og Niels Olsen SelvEjer paa Riise, deres Eedelige Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og Samson Heljesen Traae afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen \for Hoved Citanten, men talte ved h/an/ds Kone i h/an/ds Huus i hans Fraværelse, ...?/ Hejne Hactorsen Bakke men han møder.

Hoved Citanten mødte og protesterede imod Vidners Førelse, da Hoved Citantens førte Vidner, ej ifølge Lovens pag: 126 a: 13, derimod er stevnet, og derom paastod Eragtning.

Contra Citanten paastod sine Contra Vidner førte.

Hoved Citanten paastod Eragtning /: For Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :/ Retten eragtede: Da de i Sagen førte Vidner, ej imod disse, og til disse at paahøre er stevnet; Saa kan forinden det skeer, ingen Contra Vidner tillades at føres imod allegerede Lovens Bydende.

Contra Citanten maatte da begjære Sagen opsat til næste Rett til nye Vidne Stevning og Continuations Contra Stevning.

Hoved Citanten paastod Dom og protesterede imod Opsættelse.

Udsættelsen bevilges. /: For Udsættelse bet: 12 skl: :/

Contra Citanten endnu paastod Sagen dømt her ved Retten ved Tings Dom for Omkostninger paa Aasteds Sag at spare.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Opsat Sag fortidlig Sammenleye fra fol: 234b. Fogden contra Jacob Bergesen Engedals Hustrue.

Actor frafaldt Sagen; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 16de Oct: 1790 continuerede dette Ting

og publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 145, 147. Niels Andersen Sandvig for 55 rd: 3 mrk: 4 s: 26 Oct: 1773, og 86 rd: 1 mrk: 2 2/9 s: efter Skfte 24 Oct: 1777 dat: 15 Oct: 1790.

.... fol: 151, 153. Johannes Erichsen Tvetenæs for efter Skfte 8 Sept: 1785 21 rd: 4 mrk: 11 s: og 29de Oct: 1789 efter Hans Erichsen Tvetenæs 6 rd: 4 mrk: 11 s: d: 5 Juni 1790.

.... fol: 152. Guro Ols Datters Mands for 8 rd: 4 mrk: og Hj.gifte 19 rd: 1 mrk: efter Skfte 16 Apr: 1788 dateret 24 Juni 1790.

.... fol: 153. Christi Endres Datters Mands for 3 rd: 9 s: efter Skfte 24 Oct: 1789 dat:t 15 Oct: 1790.

Saug Angivelser		Dobbelte Bord	Enkelte Bord
Dybsland Saug	Ejer Willum Andersen Houchenæs angav	1 Hundr:	15 Hundrede
Femsteenevig	Ejer Erich Jonsen Gjørde	4	20
Westervig	Ejer Lars Mathiassen Westervig	1	27
Rørwiig	Ejer Iver Steensen Rørvig		31
Torsnæs	Ejer Lars Jansen Galtung	½	15
Kysnæs	Ejer Sergeant Hans Jansen Galtung	dobl: ingen {6}	6
Aakre	Ejer Lænsn/an/d Svale Heljesen Øfre Waage	1 ½	11
Torsnæs nye Saug	Ejer Lars Samsonsens Torsnæs	½	16 1/2
Eechenæs Saug	Erich Larsen Gjørsteig Ejer	11	35
Svinland Saug	Ejer Peder Pedersen Svinland	6 ½	52 1/4
Aarwiig Saug	Ejer Gitle Hansen Gougswiig	7	50

1790: 261b

		Dobb: Bord	Enkelte Bord
Næss Saug	Ejer Ole Hejnesen Næss angav	1 ¼ Hundr:	22 ¾ Hundr:
Øjerhavn Saug	Ejer Hans Larsen Øjerhavn	4 ¾	42
Ohme Saug	Ejer Hans Hansen Yttre Ohme		11 ½
Netteland	Ejer Gabriel Knudsen Netteland	3	16 ½
Kiærevig S:	Ejer Anders Andersen \Kiærevig/ angav	2	16
Furhovde	Ejer Zacharias Hansen Furhovde		22

Pante Bogen til Inddragelse

Samson Tostensen Grotnæs Skde til Aschaut Siovatsen paa Huusene paa Pladset Grotnæs under Kysnæs No: 60 for 24 rd: dat: 5 Juni 1790.

Aschaut Siovatsen Grøtnæs under Kysnæs No: 60 Vilc: Ctr: til Samson Tostensen dat: 5 Juni 1790.

Samson Nielsen Grønnings Arv:s Skde til Ole Torbjørnsen paa Grønning No: 33 ½ Løb ½ Hd: for 240 rd: 4 mrk: 8 s: dateret 17 Dec: 1789.

Bygsel Seddel med Revers

Hr: Kahrs i Strandebarm til Iver Hansen paa ½ Løb 18 mrk: S: i Dybsland, før brugt af Henrich Iversen dt: 22 Dec: 1789. til M:f: H: bet: 1 mrk:

Opsat Justitz-Hoer-Sag fra fol: 234b. Fogden contra Niels Andersen Tejgland.

Actor begjærede Indstevnte paaraabt.

Niels Andersen Tejgland mødte, og refererede sig til sit forrige, og havde intet videre at erindre, men indlod Sagen efter Forsvar af hans anordnede Defensor til Doms.

Torbjørn Andersen Øfsthuus mødte og fremlagde Stiftets Ordre af 18de d: M: om at Comparenten skal indtræde som Defensor i Sagen, hvilke Ordre blev oplæst og lyder saal: i

hvis underdanigst Følge han vedtog lovlig Varsel saavel for Niels Andersen Teigland som Defensor, som for Processens Skyld og til Vederfølge for Kari Anders Datter Tjoberg der efter ergangne Domme er hensat i Bergens Tugthuus til Arbejde paa visse Aar, altsaa her ej selv kan møde, eller kan nytte(?) hende til Vederfølge i Sagen at stevne, og bliver for hende ej videre af Defensor her i Sagen at svare, da hun for denne Forbrydelse, og sam/m/es ulykkelige Følger ved Barne Fødsel i Dølgemaal, er forhen under eet dømt og nu hensat i Bergens Tugthuus, og hvorom hun i sam/m/e Sag, har bekjendt Forbrydelsen med Niels Andersen Teigland, som da ægtegift, og som hende i tredje lige Leed beslægtet. Henseende Niels Anders Teigland selv, da forestillede Defensor, at siden Forbrydelsen er af Paagjælderens tilstaaet, af ham som da ægtegifte at være begaaet med Kari Anders Datter Tjoberg, som var ham i tredje lige Leed beslægtet, har Defensor kun at bede Dom/m/eren tage i Betragtning, Niels Andersens Ungdom som kun nu 26 Aar, og hans Øyensynlige Eenfoldighed, hans Ægte Kones Fraværelse, som for Fattigdoms Skyld tjenende mange Miile fra ham, og mulig Forførelse af Qvinden Kari Anders Datter, hvilket alt han beder maae virke mildeste Dom.

Actor Hr: Foged Koren fremlagde Sogne Præstens Attest af dato 30 Sept: 1790 som blev oplæst saal: Actor end videre, da Kari Andersdatter Tjoberg er efter ergangne Domme, for denne Forbrydelse, og for det deraf avlede Barns Fødsel i Dølgemaal, condemneret og hensat til Arbejde i Bergens Tugthuus, saa hun ikke her til Confrontation eller Vederfølge i denne Sag kan møde, fremlagde denne Rets Dommers Attest af Actions Sagen imod hende for bem:te hendes Misgierninger, om hendes der om den Forbrydelse hvorfor Niels Andersen Teigland nu actioneres, gjorde Bekjendelse, hvilken blev oplæst og er saal: Actor derefter maatte begjære Sagen at beroe til næste Ret, da han endnu ikke har erholdet fra Amtet tilbage, Undersøgnings Forretningen holden hos Niels Andersen Teigland, som

1790: 262

da skal blive fremlagt, og da blive gjort Irettesættelse.

Defensor refererede sig til sit forrige og paastod mildeste Dom.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Jensen Grønnings No: 10 Vilkors Contract til Marithe Niels datter Enke efter Jens Samsonsens Grønning dateret 15de Oct: 1790. (Mrkn. Står tydeleg skrive Grønning i originalen, men må vera Grønevig, som og stemmer med Ft: 1801)

Saug Angivelser

Aarsands nye Saug Ejer Gotschalck Knudsen Aarsan angav, at have skaaren fra (Saugens Opbyggelse?) til Dato 1 ½ Hundr: dobbelte Bord og 13 Hundr: enkelte Bord.

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1791, opnævnt af nyegifte: 1. Torbjørn Jonsen Yttre Ohme. 2. Iver Torkelsen Schieldnæs. 3. Gitle Nielsen Torjultstvedt. 4. Berge Hansen St: Linge. 5. Samson Jonsen Schage. 6. Jon Arnessen Mit Berreseim. 7. Ole Olsen Schogesal. 8. Guttorm Olsen Øfsthuus hvorom blev leveret Lænsmanden Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pante Bogen til Inddragelse

Peder Pedersen Øjerhavns Arv:s Skde til h/an/ds Enke Johanna Ivers Dt:r paa Øjerhavn No: 92 i alt ½ Løb ½ Hd:, hvoraf indløst for 60 rd: 18 mrk: S: resten ej et og arvet før. Dateret 8 Janv: 1790. gift siden med Hans Larsen Øjerhavn.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8 1, 2, 3, 4, 5 poster. 6te Sauger ere de nu angivne. 7. p: Nej. 8. p: Lænsmanden Svale Heljesen brugt i Øfre Waage, Land Lægd 1 Løb 18 mrk: Sm: 9. og 10. Nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference, Kongen til Afgang 2 L: $\frac{1}{2}$ mrk: S: $\frac{1}{4}$ Hd:, Tilgang 1 pd: 6 mrk: S: $\frac{3}{8}$ Hd:

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

Restance Registeret beløber til 1789 Udgang 41 rd: 3 mrk: 6 s: og for 1790 162 rd: 1 mrk: 13 s: I alt Summa 203 rd: 5 mrk: 3 s:

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Jansens Obl: til Engel Hansen Furhovde paa 150 rd:, Rente 3 pr:C:t Pant 1 pr: i Echenæs No: 66 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd: dat: 15de Oct: 1790.

Ulrich Friderich Mullerups Skde til Erich Hansen Dybsland paa 17/576 Parter i Strandebarms Konge Korn Tiende med smaae Tjiende for 20 rd: dateret 16de Oct: 1790.

Samson Heljesen Haavigs Skde til Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage paa 1/64 Part i Strandebarm Konge Korn Tiende for 20 rd: dateret 16de Oct: 1790.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med noget at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Qvinherrets Skibredes Høste Ting den 18de Octobr: 1790 sat og holdet paa Giermunshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foget, Skibredets Lænsmand Abel Iversen Helvigen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te Eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

1. Johannes Johannessen Tvedte
2. Mons Knudsen Liustvedt
3. Aschel Olsen Naterstad
4. Sæbjørn Sæbjørnsen Lønning
5. Christian Knudsen Schaale
6. Clemen Clemensen Roalstvedt
7. Jens Baarsen Onerim
8. Lars Johannessen Naterstad

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede fol: 241b. og 242a. og for Strandvig Skbr: f: 259a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner bleve examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ommund Olsen Fugleberg og Gotschalch Gotschalchsen Lille Fuusch og befunden som herefter Protocollen vorder tilført.

No: 1. Optagen Sag fra fol: 236b. Undal contra Johannes Sunde. | Udi alle 3 Sager afsagt
No: 2. Optagen Sag fra fol: 236b. Undal contra Knud Sunde. | og oplæst eenslydende,
No: 3. Optagen Sag fra fol: 236b. Undal contra Erich Sunde. | som følger, hver for sig:
Da udi denne Sag blev

Eragtet:

Da Citanterne paastaar Afgift

1790: 262b

Af noget de skulle eye i Sunde; men slet ingen Ejendom dem der tilhørende, er i denne Sags Procedure beviist; Saa, efter Lovens p: 123. a: 9. c:f:rt (conferert) pag: 85 a: 1 afviises Sagen til lovlig Paastevning af Citanterne til Aastedet.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8 til 1, 2, 3, 4, 5, til 6te som fol: 210a. til 8de som fol: 210a. 9. og 10. Nej.

Odels Mandtallets Difference Kongen til Afgang 1 pd: 23 2/5 mrk: Sm: Tilgang intet. Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

Aftage paa 10 Aar Møklebust Jon Ludvigsen nu 11te Aar, ellers som fol: 8.

Restance Registeret beløber til 1789 Aars Udgang 162 rd: 1 mrk: 13 s: og for Aaret 1790 289 rd: 5 mrk: 12 s: I alt Summa 452 rd: 1 mrk: 9 s:

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1791 opnævnt af nyegifte: 1. Jens Jensen Schaale. 2. Gert Harraldsen Møklebust. 3. Lars Larsen Scharvethun. 4. Christopher Olsen Lille Omviig. 5. Lars Johannessen Sunde hvorom blev leveret Lænsmanden Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 12 Feb: 1790 efter Hans Olsen Store Omvigens Hustr:, i Skdebogen extraheret.

Johannes Larsen Sundes Arv:s Skde til Lars Johannessen Sunde paa Sunde No: 50 i alt 1 pd: 6 mrk: S: 2/3 Hd:, deraf indløst for 138 rd: 5 mrk:, resten arvet d: 20 Oct: 1789.

Lars Johannessen Sunde Obl: til Lieut: W: F: Dahl paa 130 rd:, Rente 4 p:C: Pant 1 pr: i Sunde No: 50 1 pd: 6 mrk: S:, 2/3 Hd: d: 20de Oct: 1789.

Samson Heljesen Obl: til Erich Hansen Dybsland 50 rd:, Rente 2 pr:C:t, Pant 2de prioritet, i Haavig No: 11 1 Løb 1 Hd: dat: 18de Oct: 1788.

Afkalde

ForM: Bog fol: 159-159. Clemen Clementsen Roalstvedt for sin Hustr: Friderica Meidel for 42 rd: 1 mrk: og 80 rd:, efter Skfte 5 Marti 1782, og 35 rd: 5 mrk: 7 1/3 s: efter Skfte 27 Feb: 1784, dateret 18 Oct: 1790.

.... fol: 160. Hans Larsens Formynders for 14 rd: 2 mrk: 3 s: efter Skfte 28 Feb: 1787 dateret 18 Oct: 1790.

.... Myndtl: Anne Hans Datters Formynders for 9 rd: 5 mrk: 10 s: ved Skfte hos Hans Olsen St: Omvigen efter h/an/ds Hustr: den 12 Feb: 1790. ditto Dato.

.... Kari Hans Datters Dto: Ditto Ditto Dato.

.... Mari Hans Dt:r Ditto dto: ditto: Dato.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 179. Johannes Johannessen Bielland No: 49 Obl: til Lieut: W: Fr: Dahl p: 264 rd:, d: 8 Maj 1779 af Creditor qvitteret 8de Oct: 1790.

Saugangivelser

Helvigs Saug Lænsmand Abel Iversen Helvig som Ejer angav 2 Hundr: dobbelte Bord og 3 Hundr: enkelte Bord.

Onerims Saug Ejer Jens Baarsen Onerim angav 16 Hundr: dob: Bord og 6 Hundr: enk: B:

Store Dale Saug Ejer Ole Olsen St: Dahle angav 3 - - - 22 - - -

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Torger Knudsen Møklebust No: 30 til Peder Pedersen paa uskatlagt Diderichs Plads, Cond: selv bygge og eje Huusene svare Aarl: 1 rd: 4 mrk: 8 s: og 4 Dages Arbejde, 2 Vaaren 2 Høsten dat: 8 Juni 1790. Manuf: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Johannessen Biellands Hustrues Arvingers Skde til Johannes Johannessen paa Bielland No: 49 1 Løb 1 Hd:, deraf indløst for 323 rd: 2 mrk: 1 pd: 20 mrk: S: 1 Hd: resten selv arvet dateret 20 Oct: 1789.

Johannes Johannessen Biellands Obl: til Jon Gertsen Kjærland paa 150 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant 1 pr: i Bielland No: 49 1 Løb 1 Hd: d: 18 Oct: 1790.

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Schoneviig Skibredes Høsteting den 4de Novembr: 1790

1790: 263

sat og holdet paa Tingstedet Schonevig Søen af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Peder Christophersen Gielmervig, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne \opnævnte/ 8te eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig:

a: nu i Eed tagen af Sorenskriveren

1. Heine Anfinzen Storhaug	3. Erich Larsen Tronhiem	6. Jonas Heljesen Sætre
b: før Eedtagne	4. Gert Henriksen Lande	7. Niels Christophersen Tielle
2. Poul Iversen Øfstebøe	5. Haldor Erichsen Mit Ebne	8. Wier Johannessen Birkestrand

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibrede fol: 241b. og 242a. og for Strandvig Skibrede fol: 259a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og OverFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner bleve examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Anders Olsen Storhaug og Johannes Olsen Wiicke og befunden som herefter Protocollen vorder tilført.

Opsat Sag fra fol: 214b. WillumWeelen contra Mikkell Lechnæs.

Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde lod; Saa blev Sagen stillet i Beroe til Som/m/er Tinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Skiftebr: 24 Marti 1790 efter Halvor Tørressen Waldres Hustrue. | I Skjøde

.... 1 Juli 1790 efter Niels Tollevsen Yttre Svinlands Hustr: | Bogen

.... 30 Aug: 1790 efter Ole Wiersen Fiære. | extraheret

Anfin Tørressen Holmedal og Lars Richartsen Storhaug Skde til Herman Mikkelsen Højer Valentinsen paa en Jægt for 86 rd: dat: 29 Sept: 1790.

Lars Steensen Nor Ebnes Arv:s Skde til Aadne Steensen paa Nor Ebne No: 85 1 pd: 21 mrk: S: deraf indløst for 150 rd: 3 mrk: 2 s: 1 pd: 18 ½ mrk: S: resten arvet d: 18 Sept: 1789.

Aadne Steensen Nor Ebne No: 85 Vilkors Contract til Lars Steensens Enke, Marithe Aads Datter, og tillige hæftende paa Aad Larsens brug d: 18 Sept: 1789.

Halvor Tørressen Waldres Hustrues Arv:s Skde til Halvor Tørressen p: Waldre No: 74 i alt 1 L: ½ Hd:, deraf indløst for 124 rd: 4 mrk: 2 s: 1 pd: 21 mrk: S:, resten selv arvet dat: 31 Marti 1790.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 440b. Af Ole Olsen Hegland No: 19 Obl: til Torbjørn Lande i alt 190 rd: dat: 8 Apr: 1783, resten betalt og qvitteret for 100 rd: d: 26 Maj 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Cam/m/er Rd: Schiøtz til Hans Eliassen paa Mit Wandenæs No: 69 12 mrk: S: før brugt af Anders Pedersen dat: 21 Juni 1790. Manuf: H: bet: 8 skl:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 5 Novembr: 1790 continuerede dette Ting.

Brandskade Tings Vidne

Johannes Torkelsen SelvEjer paa Gaarden Wiiche No: 32 Sundhorlehns SelvEjer gds:, i Schonevigs Præstegjæld, Aakre An/n/ex Sogn, Schonevigs Skibrede, beliggende, fremstod og væmodelig beklagede, at Natten til 26 Maj sidst opkom i Comparentens Ildhuus, hvor Dagen før ikke havde været andet Jld paa, end til sædvanlig Madlavning, som var Aftenen før efterseet, var vel afslukket, en ulykkelig Ildebrand, som ingen veed nogen Aarsag til, eller kan begribe sammes Oprindelse, og hvilken Thor Aschelsen Øfstebøe som og nu tilstæde for Retten og eenstemmig med Comparenten gjorde sin Forklaring, først blev vaer, i det han sad og vaagede hos sin syge Broder een anden Mand paa gaarden Wiiche navnl: Friderich Aschelsen, ved at han strax over Midnat saae Skin af Jlden igjennem Vinduet, da han strax løb ind og vækkede Folket op, paa gaarden, som alle (.s?) alle 7 Mænd paa Gaarden, laae i deres bedste Søvn, og i det Thor Øfstebøe kom ud, var Ildhuuset af Jlden bespændt, men formedelst lang Tørke, og Gaardens Huuse tet bygde ved hinanden, var 4 Huuse bespændt af Jlden, førend nogen Folk kom til, og det var ikke 2 Tiimer til alle Gaardens 7 Mands Huuse var bespændt af Ilden, som ej af Folke magt kunde hindres, da ej heller formedelst bemeldte lange Tørke intet Vand var at faae, og ellers

1790: 263b

af forbemeldte Aarsager, og da Ilden saa hastig og paa mindre end ½ Time \efter at hands Huus var (an?)t(æn?)dt/ havde fortæret Comparentens alle Huuse, som da vare falden, saa var det kun med Møye, at han og Huusfolk fik reddet sig endog gandske nøgne, som de laae, saa ingen af Comparentens Huuse som var en Røgstue, 1 Sægebue, 1 Stabur, Ildhuus, Flor, Lade, 2 Smalhuus, 1 Veed Skud og 1 Øge Skud, 1 Melkebue samt 1 Hævde Skud, blev reddet det mindste af, men alt lagt i Aske, ey heller fik reddet noget af det som var i Huusene, uden 3 Kister med ... (?) nødvendige Klæder, men alt andet endog Madvahre blev brændt, saa blev og opbrændt alle hans Smaler dvs: Faar og Gedder, og fik intet i Behold fra Jlden levnet uden Fæes Creaturerne som ej vare i Huus den Aarets Tiid: følgelig mistede alle Huusene, og deri sine Klæder, og alt Huusgeraad: Og da Comparenten Johannes Torkelsen for sin paaboende Anpart i bem:te Gaard Wiicke No: 32. Sundhorlehns SelvEjer gods af Skatteskyld 2 pd: 7

mrk: Sm: {.....} Formedelst denne ulykkelige Hændelse agter allerunderdanigst at søge nogle Aars Skattefrihed og Befrielse for alle Udgifter; saa var han om denne Skade et formelig TingsVidne begjærende, til sin allerunderdanigste Ansøgning dermed at belægge.

Dommeren oplæste det tilførte for Laug Rettet og Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Vidnesbyrd, om ovenmeldte sig saaledes, eller hvorledes [anderledes] i Sandhed forholder, og deres Skjønnende, om hvad Part af Gaardens Huuse, denne Skade kan ansees for; Samtl: Laugrettet og Almue svarede: at det var dem alle fuldkommen bekjendt, det Andragne sig saaledes i Sandhed at forholde som tilført er, i alle maader, samt at da alle Gaardens Huuse og Bygninger, som alle vare i god Stand, ere opbrændte aldeles i Grund, med alt hvad deri var, saa bliver Skaden ikke anderledes at ansees, end heel og total, gandske Jorde- og gaardebrugets Huuse.

Comparenten begjærede det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Brandskade Tings Vidne.

Friderich Aschelsens Enke, Guro Ols Datter, SelvEjerske paa Gaarden beliggende, ved Laugværge Peder Olsen Tejgland, ... opkom i Naboen Johannes Torkelsens Ildhuus blev vaer, i det han sad og vaagede hos sin syge Broder \denne/ Enkes siden afdøde Mand, Friderich Aschelsen fortæret denne Enkes alle Huuse, som da var faldne, saa var det og \kun/ med megen Møje at dette Huuses Mand og Kone samt Folk fik reddet sig endog gandske nøgne som de laae, saa ingen af Brugets Huuse, som var, Røgstue, Sængeboe, Stabur, Ildhuus, Flor, Lade, Smale Huus, Veedskud, Øgeskud, Melkebue og Hævde Skud uden 4 Kister og noget Huusgeraad, samt i Kisterne deres Kirkeklæder, og de Sænge Klæder de bar den syge Mand ud i, men alt andet endog Madvahre blev brændt saa de fik intet i Behold, fra Jlden levnet, andet end Fæes Creatureerne og Smalen dvs: Faaer og Gedder, som ey vare i Huus den Aarets Tiid. Og da Friderich Aschelsens Enke for sin paaboende Anpart i bem:te Gaard Wiiche No: 32 S: S: E: gds: af Skatteskyld 2 pd: 7 mrk: S: I øvrigt som forrige beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Brandskade Tings Vidne.

Knud Monsen opkom i Naboens Johannes Torkelsens Ildhuus, i øvrigt som det første TingsVidne. Brugets Huuse vare 2 Røg Stuer de øvrige Huuse ligesom Johannes Torkelsen reddet 4 Kister, med deres Kirke- og nogle Sænge Klæder, samt en Kobber Kjedel, men alt andet etc: som Fr: Aschelsen i øvrigt som Joh: Torkelsen dette Skatteskyld 1 pd: 20 mrk: S: beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Brandskade Tings Vidne.

Torger Siursen etc: som Knud Monsens Huusene vare som Joh: Torkelsens reddet 2 Kister med nødvendigst

1790: 264

Kirke og Sænge Klæder, men alt andet, etc: som Frid: Aschels: Skatteskyld 2 pd: 5 mrk: Sm: begjært beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Brandskade Tings Vidne.

Sæbjørn Arnesen etc: som Knud Monsens Huusene vare som Joh: Tork:s, men 2 Ildhuus, 1 Smalehuus reddet 4 Kister, med nødvendigste Kirke- og Sænge Klæder, og hans Kjedel og Gryder, men alt andet etc: som Frid: Aschelsen Skatteskyld 1 pd: 19 ½ mrk: S:, beskrevet bevilget. Udstædt

Brandskade Tings Vidne.

Ole Bjørnsen som Knud Monsens Huusene vare som Joh: Tork:s men 2
Stabur reddet 5 Kister etc: som Sæbjørn Arnesens og Frid: Asch: Skatteskyld
1 L: 1 ½ mrk: S: beskreven bevilget. Udstædt

Brandskade Tings Vidne.

Ole Larsen som Knud Monsens Huusene som Ole Bjørnsens reddet
4 Kister etc: som Sæbjørn Arnesens og Frid: Aschels: Skatteskyld 2 mrk:!! (pd:) 12
mrk: S: beskreven meddeelt. Udstædt

Opbrændt Munderings Tings Vidne.

Velædle og Velbyrdige Hr: Premier Lieut: v: Voigt fremsendte Skrivelse af 31 Aug: sidst
som blev oplæst saal: hvorefter mødte Sergeant Siur Halvorsen Rafdal, og anmeldte, at af
Soldat Lars Larsens Mundering hos hans Lægdsmand Ole Bjørnsen Wiicke, for hvem efter i
Dag inden Retten optagne Brand TingsVidne, alle hans Huuse, og det meeste som deri var,
blev opbrændt Natten til den 26 Maj sidst, er i sam/m/e Ildebrand opbrændt 2 pr: Skoe, 1 pr:
Spænder, 1 Sæbel (Sabel).

Lægdsmanden Ole Bjørnsen Wiicke beklagede, at ovenmeldte af Jlden var fortæret, da
sam/m/e var, for dets bedre Conservations Skyld forvaret i eet af de hans opbrændte Huuse,
hvoraf han intet selv fik bjerget.

Vidne Ole Larsen og Johannes Torkelsen Wiicke fremstod og forklarede: At de vidste hvor
disse bemævnte Sorter stod forvaret hos Lægdsmanden, og af det Huus hvor sam/m/e var, fik
Lægdsmanden intet af sit eget bjerget, saa dette alt er opbrændt, som og efter Branden, er
Klingen af Sæbelen funden i Gruuset, forbrændt og uduelig.

Videre Sergeanten anmeldte, at af Soldat Knud Knudsens Mundering hos hans Lægdsmand
nu afg: Friderich Aschelsen Wiicke, for hvem alting ligeledes sam/m/e Tiid er afbrændt, er i
sam/m/e Ildebrand opbrændt Hat og Fjær, 2 pr: Skoe og 1 pr: Spænder.

Den afg: Lægdsmands Enkes Laugværge Peder Olsen Tejgland, beklagede, at ovenmældte af
Jlden var fortæret, saasom det hængte i et af de afbrændte Huuse hvoraf Ejeren selv slet intet
kunde faae bjerget.

Vidne Ole Larsen og Johannes Torkelsen Wiicke, fremstod og forklarede: At sam/m/e
hængde i Staburet, hvor Lægdsmanden intet af sit eget fik bjerget, saa dette alt er opbrændt,
og intet deraf siden Branden fundet.

Vidnerne efter oplæst Edens Forklaring af Lovbogen, med Formaning at vogte sig for Meen
Eed, aflagde paa deres Forklaring, Lovens Eed med oprakte Fingre, derefter med Consence
dimitteret.

Sergeant Rafdal begjærde det passerte som TingsV: sluttet og sig paa nærmere Begjæring
beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Inddragelse

Ole Bjørnsens Skjøde til Johannes Olsen paa Wiicke No: 32 efter Aftag 2 pd: 18 mrk: Sm:
for 200 rd: dat: 21de Oct: 1790.

Wier Johannessens Hustrues Arv:s Skde til Wier Johannessen p: Birkestrand No: 38 H: C:
gds: 3 Vætter Næver dat: 4 Maj 1790.

Nye Sag.

Gjæstgiver Morten Rosendal mødte og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til
dette Ting og Tiid indkalde Johannes Johannessen Leithe for Beskyldninger \paa Cit:/ at \han
skal/ have forbyttet en anden Mands Malt, derom at høre Vidner, og derfor som ubeviislig at

lide Dom til Ordenes Mortification, Bøder at udrede og Omkostninger at erstatte. /: bet:
Jncam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/

Johannes Johannessen Lejtne mødte /: bet: Tilsv: p: 40 s: skr: to mrk: otte skl: :/ og anbøde
Forliig, saaledes at hand tager sine Ord ganske tilbage, som dertil ej vidende

1790: 264b

Grund eller Reede, og holdt Citanten og Hustrue samt Huusfolk derfor gandske fri og
uskyldig, og veed ej andet, som han herved erklærer, om Citanten, Hustrue, og Børn end det
som er ærligt, redeligt, skikkeligt og got, og i Haab om Forliigs Antagelse, vil han for sin
Ubesindighed erlægge en Mulct til Schonevig Sogn Fattig Cassa af 2 rd:, samt erstatte alle
Omkostninger.

Citanten erklærede sig med Forliiget, og da han nu for Retten fik sine Omkostninger
erstattet, og Mulcten til de Fattige blev erlagt, som Medhjælper Peder Eliassen Næss for
Retten tilstod, at have modtaget, og til Sogne Præsten strax skal levere for i de Fattiges
Regnskab at blive beregnet til Jndtægt, \fornøjet/ og saaledes Cit: frafaldt Sagen.

Sagen blev for Retten ophævet. Mulct

Nye Sag

Christen Jespersen Huusm/an/d paa Pladset Bejten under Ejde /: betalte Jncam: Penge 2 rd: 4
s: skr: to Rd: fiire Skl: :/ mødte og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette
Ting og Tiid indkalde Just Pedersen Ejde for at have beskyldet Citantens Hustrue, at have
taget Hø fra en ustevnt Mand, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte og derfor lide
Dom, til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen
at aflægge, Jacob Mikkelsen Ejde, Ole Hansen og Hans Johansen begge tjenende paa Ejde
hos Hr: Foged Koren. Vidnerne mødte og vedtog Varsel.

Stevne Vidnerne Jon Johansen Nøstvig og Mons Jørgensen Sioe afhjemlede under Lovens
Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Indstevnte
selv.

Jndstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabte at gjøre deres Forklaring. Vidnerne mødte, og blev
forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds
Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Jacob Mikkelsen S: E: p: Ejde som aflagde Eed og forklarede: At en Dag midt
i Hø Slaatten sidst, mødtes Vidnet med Just Ejde paa Marken, da, hvor ingen flere vare
tilstæde, sagde Just Ejde til Vidnet, at Citantens Hustrue, som Just Ejde sagde havde seet,
havde den Dags Morgen, taget af en anden Mands Hø paa Marken, efter Skaaren, det
snareste hun kunde, og bar hjem til sit. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev,
og da Citanten havde ej videre, Vidnet at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Ole Hansen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og
forklarede: At en Dag midt i Hø Slotten sidst, mødtes dette og det 3de Vidne med Just Ejde
paa Marken, da Just Ejde spurgde dem om de havde givet Cit:s Hustrue noget af deres
Hosbonds Hø paa Marken, dertil de sagde Nej, hvorpaa Just Ejde sagde til dem, at han havde
den Dags Morgen seet, at Cit:s Hustrue havde taget af en ustevnet Mands Hø paa Marken
efter Skaarene, det snareste hun kunde, og \hun/ bar \det/ hjem til sit eget Huus. Dimitteret
som forrige.

Fremstod 3de Vidne Hans Johansen som aflagde Eed og forklarede Ord til andet som 2det
Vidne. Dimitteret som forrige.

/: Cit: bet: for 3 Vidner 2 mrk: 8 s: :/

Cit: begjærde TingsVidnet sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom, og derved Ordene mortificeret, samt Just Ejde dømt at betale Bøder og erstatte Cit:, Sagens Omkostninger med 8 rd: saaledes indlod Sagen under Dom.

Da indstevnte Just Pedersen Ejde efter tree Ganges Paaraab ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

/: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt to mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1791.

Pante Bogen til Inddragelse

Johannes Johannessen Sandvigens Arv:s Skde til Wier Johannessen Birkestrand paa 1/8 Part i Ejlvig Saug for 12 rd: dat: 4 Maj 1790.

1790: 265

Tørres Tørressen Holmedals Arv:s Skde til Anfin Tørressen paa Wiig No: 15 ¼ L: ¼ Hd: d: 4 Maj 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 2 p: 485. Lieut: Wilh: Dahls Obl: paa 400 rd: Pant i Handeland til Johan Smidt dat: 16 April 1771, transporteret til Wilhelm Smit ved Transport 6 Maj 1780, af Wilhelm Smith qvitteret 26 Juni 1790.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8a.

Odels Mandtallets Difference examinert, og hvorefter afgaar i Skatten intet, og tilkom/m/er intet.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Aftage, de vedblivende som fol: 8a.

Aftage paa 10 Aar Slocke som 11te Aar, Gielmervig 6te, Løvigen 3de Aar, Yttre Bouge 11te og Bougstøe 11te Aar. Om Yttre Bouge Kongens gods uden Bygsel som fol: 96a.

Kongens beholdne Strøe gods hvoraf Ldskyld Hds: M: til Indtægt beregnes Yttre Bouge 1 L: 2 pd: 6 mrk: ½ Hd:, uden Bygsel, Landskylden til Indtægt beregnet.

Restance Registeret beløber til 1789 Aars Udgang 154 rd: 3 mrk: 7 s: og for Aaret 1790 501 rd: 2 mrk: I alt Summa 655 rd: 5 mrk: 7 s:

Saug Angivelser

Wahlens Saug Saugmester Jacob Olsen Wahlen angav

6 Hundr: dobbelte og 9 Hundr: enk: Bord.

Handelands Øfre Saug Saugmester Aschoudt Olsen \Handeland/

6 ½ ... 9

Handelands Nedre Saug Saugmester Jon Endresen Handeland

8 9

Storhoug Saug Ejer Anders Olsen Storhoug 3 5

Wiig Saug Ejer Ommund Hactorsen Tvedt 2 4

Wiisekiær Saug Ejer Torger Johansen Wiisekiær 2 2 ½

Nor Ebne Saug Ejer Aad Larsen Ebne angav ingen 2

Gielmervig Saug Ejer Peder Christophersen Gielmerviig ingen 3

Eljervig Saug Ejer Wier Johansen Birkestrand 6 6 ½

Markhuus Saug Ejer Aadne Johanness: Mortvedt 3

5

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 6 Nov: 1790 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pante Bogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: B: fol: 170. Myndtl: Johannes Johannessens Formynders for 10 rd: 3 ½ s: efter Skfte 16 Junii 1789 dat: 4 Maj 1790.

.... 170. Myndtl: Ole Johanness: ForM:s for lige Arv ved samme Skfte dat: 4 Maj 1790.

.... 172. Myndtl: Susanne Ols Datters Formynders for 11 rd: 3 mrk: 7 ¼ s: efter Skfte 1 Sept: 1790 dat: 4 Nov: 1790.

.... 206. Brithe Aslachs Dt:s Mands for 21 rd: efter Skfte 22de Oct: 1781 dat: 19de Oct: 1789.

.... 212. Brithe Salomons Dt:s Mands for Arv og Hjem/m/egifte 28 rd: 2 mrk: 8 s: efter Skfte 2 Sept: 1789 d: 5 Nov: 1790.

(Andre dokument)

Niels Jonsen Sioes Arv:s Skde til Johannes Johannessen p: Sioe No: 4 H: C: gds: ½ L: ½ Hd:, for 108 rd: dt: 5 Maj 1790.

Samson Poulsens Skde til Jørgen Samsonsen p: Jndre Bouge No: 29 H: C: gds:, efter Aftag 1 Løb S: for 150 rd: d: 4 Nov: 1790.

Jørgen Samsonsen Jndre Bouge No: 29 H: C: gds: Vk: Contr: til Fader Samson Poulsen og Moder Guri Lars Dt: d: 4 Nov: 1790.

Ole Jensen Opstvedt No: 26 H: C: gds: Vk: Contr: til Marithe Ols Datter d: 5 Nov: 1790.

Bygsel Seddel med Revers publiceret

Torbjørn Larsen Landes til Ole Olsen paa Lande No: 10 H: C: gds: 1 Løb 9 mrk: Sm: før brugt af Gabriel Østensen og Enke dat: 5 Nov: 1790. M:f: H: 1 mrk:

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1791 opnævnt af nyegifte: 1. Christian Larsen Tvedt. 2. Ole Jensen Opstvedt. 3. Ole Larsen Nedre Sævereide. 4. Ole Abraham-

1790: 265b

sen Nedre Rafdal. 5. Anders Halvorsen Matre. 6. Samson Johannessen Aarthun. 7. Haagen Thorsen Holmedal. 8. Hugne Erichsen Furdal hvorom blev leveret Lænsmanden Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Som ingen efter 3 ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet, og dette Aars Høste Tinge sluttede.

Og derved er heile året 1790 også til ende.

Tingbok nr. I. A. 43 1787-1792 for Sunnhordland

Året 1791

(1791: 265b)

Anno 1791 Sommer Ting

den 26de April for Schonevig Skibrede, sat og holdet paa Tingstedet Schonevig Søen, af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz D: K: M: Virkelig Cancellie Raad, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulr: Wilhelm Koren, Skibredets Lænsmand Peder Christophersen Gielmerviig, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

a: alle Tii af Dom/m/eren i Eedtagne ny Laugrettesmænd

1. Christian Larsen Tvedt	4. Anders Halvorsen Matre	7. Jørgen Samsonsens Indre Bouge
2. Ole Jensen Opstvedt	5. Haagen Thorsen Holmedal	8. Lars Larsen Øfr: Sæverejde
3. Ole Larsen Nedr: Sæverejde	6. Hugne Erichsen Furdal	b: gl: Laugrets mænd
		9. Ole Bjørnsen Wiicke
		10. Knud Larsen Axland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, med

No: 1. Kongl: allernaadigst Placat om Bestemmelsen af den Summa, som paa 3 procento Annuitets Laanet af 1789, aarl: skal afbetales d: 26 Nov: 1790.

2. Forordning, at uægte Børns Fædre, naar de ikke udreede det dem, i Følge Fr: 14 Oct: 1763, af Øvrigheden paalægges, bør hensættes til Arbejde i Forbedrings- eller Tugthuset d: 10 Dec: 1790.

3. om hvad der bør iagttages, naar nogen vil lade en Kongelig Betjent hæfte paa sin Person, for Gjæld eller anden civil Sag dateret 10 Dec: 1790.

4. Danske Cancellies Skr: af 4 Dec: 1790, communiceret fra Stiftet, ang:de Decinationens reciproqve Ophævelse imellem Danmark og høj Stiftet Munster.

5. Stiftets Skriv: af 25 Dec: 1790. ang:de Attester med fri Skydser med Løsgjænger Arrestanter, Syge eller andre.

6. Kongl: allern: Rescr: 3 Dec: 1790, fra Stiftet communiceret, om nøjere Bestemmelse, henseende Trykke Friheden.

7. Norske Generalitets og Commissariats Skrivelse, fra Stiftet communiceret 12 Feb: 1791 om tørre Materials Anskaffelse til Compagnie og Brød Vogn ved Armeen.

8. Cancelliets Skrivelse 29de Janv: 1791 fra Stiftet communiceret, om Liigenes hastige Begravelse i Tilfælde af smitsommer Sygdomme.

9. Stiftets Skr: af 7 April 1791, om Befordringer og Vejviisere, at anskaffe for Betaling, og Assistance at viise, for Lieutn: Wibe og Aubert paa Omrejse i Bergens Stift til Astronomiske og Geographiske Opmaalings Operationer.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret, som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skfte efter Friderich Aschelsen Wiicke d: 30 Aug: 1790. | Udlæggene i Skde

.... Hactor Øjens Aakre Kirke Ejers Hustrue 10 Nov: f: A: | bogen extraheret

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 578. Lars Lechnæs og Aad Ebnes \No: 85/ Vil Kors Contract til Lars Steensens Enke dat: 18 Sept: 1789, efter hendes Død af hendes Arvinger paategnet til Udslettelse den 10 Marti 1791.

No: 2 p: 416. Peder Torbjørnsen Lien Vil: Contr: til Anders Lien den 14 Juni 1762 af sidstmeltes Arvinger paategnet til Udslettelse den 17 Janv: 1791.

No: 5 p: 333. Niels Jonsen Gravdal No: 11 H: C: gds. Obl: til Lieut: W: F: Dahl paa 75 rd: dat: 13 Dec: 1786, af Creditor qvitteret den 18 Apr: 1791.

No: 3 f: 358a. Aadne Johannessen Mortvedt No: 79. Obl: til Torger Wiiche 60 rd: dt: 14 Sept: 1781 qvitteret af ForM: Samson Bouge 26 April 1791.

1791: 266

Pantebogen til Inddragelse

Niels Jonsens Obl: til Lieutn: W: F: Dahl paa 96 rd:, 3 pr:C:t Rente 1 pr: i Gravdal No: 11 H: C: gds: 18 mrk: Sm: dat: 26 Apr: 1791.

Opsat Sag fra fol: 263a. Willum Weelen contra Mikkel Lechnæs.

Begge Parter mødte og declarerede Sagen imellem sig forliigt og afgjort, og da nu Indstevnte udtælde i Retten Hds: Maj:ts fulde Bøder som af Sagen kan flyde med 6 rd:, neml: efter Haargreb 3de 6 Lod Sølv, hvoraf Hds: M:s Casse ikkun tilkom/m/er samme 6 rd:, saa paastod han efter Loven sig ingen Lovmaal eller Dom at overgaae.

Citanten declarerede, at han erindrer sig nøiere, at ej er reven med Nægler af Jndstevnte, og har intet andet at anke paa, end Haargreb, og ej kan begribe andet, og derom var de imellem sig forliigte, og Citanten frafaldt Sagen.

Dom/m/eren eftersaae det passerte i Protocollen, og da intet andet er beviist med Haargreb, og Fogden nu imodtog de i Rettelagde Hds: Maj:ts andeel Bøder 6 rd:, for Hds: Maj:ts Casse til Indtægt at beregne; saa blev Sagen for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 264b. Christen Bejten contra Just Ejde.

Begge Parter mødte og declarerede, at Sagen imellem dem var forliigt, saaledes at Just Ejde erklærede nu aldeles at tage sine Ord tilbage, som sagte i Ubesindighed, og uden at vide Reede til, og declarerede, at veed intet Andet om Citantens Hustrue end det som er ærligt, skikkeligt og godt: Hvad Omkostningerne angaaer, da betalte Just Ejde nu samme til Citanten med 10 rd:, her i Retten, som han imodtog, og dermed saavelsom med den gjorde Erklæring var fornøjet, og frafaldt Sagen, hvorom de igjentog Forliiget med Haandtog.

Sagen blev for Retten ophævet.

Aftags Tings Vidne

Jon Larsen S: E: paa Lechnæs, mødte for Retten /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte at have paa lovlig Maade indkaldet Districtets Foged V: og V: Hr: Foged Koren, til ved dette Ting at høre efterskrevne Vidner Ole Larsen Tejgandal og Lambreth Larsen Schaalnæs, begge S: E:, deres Eedelige Vidnesbyrd, ang:de den paa hans Gaardepart i Lechnæs X ved Fjeldskreed og Vandflod skeete Skade, hvorfor han paa 10 Aar har nydt Aftag, hvilke Vidner han til samme Vidnesbyrd har indstevnet under Lovens Falsmaal til et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren saavelsom de Jndstevnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Comparenten og Citanten derefter androg at han efter afholdt Besigtelse over den bem:te hands Gaardeparts Brug i Lechnæs No: 77 Sundhorlehns S: E: gds: i Schonevig Skibrede, af

Skyld før Aftag i Skat, 1 ½ L: S: og Landskyld 1 ½ L: S: {...} hvilken Besigtelse er passeret den 11 April 1778 har nydt efter Kongl: allernaadigst Approbation, Aftag og Nedsættelse samt Moderation, i Skat ½ Løb \til 1 Løb/, og Landskyld \ ½ Løb og nedsat til 1 Løb,/ paa 10 Aar, alt paa grund af lidte Skade, og efter Rettens Skjønnende ved bemelte passerte formelige Forretning; Men da disse 10 Aar nu er expireret, og Skaden er saa stor og betydelig, samt af den Beskaffenhed efter Situationen, at den ej ved nogen mulig Hjelp eller Bekostning enten kan forbedres, eller dens videre truende Udbredelse forekommes; saa seer Citanten sig højlig nødsaget, allerunderdanigst at ansøge af Hans Maj:ts Naade, det nydte Aftag i Skatterne og Landskylden forlænget paa endnu 10 Aar, til hvilken sin allerund: Ansøgning at gelejde, og sam/m/e med at belægge, han var et lovligt TingsVidne begjærende, og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt, at gjøre deres Forklaring, hvorledes de ved Skadens Besigtelse nylig i forrige Uge den 20 April sidst, har befundet samme, med videre, og i Særdeleshed: 1st om Skaden er bleven bedre eller verre siden Aftags Forretningen? 2de om det har været mueligt for nogen Bonde eller anden endog formuende Mand, at i standsætte og forbedre den? og 3de Om de troe eller skjønnne, at Skaden om faae eller mange Aar kan forbedres af sig selv.

Vidnerne blev fremkaldede, og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter bem:te Vidner Ole Larsen Tejgendahl og Lambreth Larsen Schaalnæs fremstode som 1ste og 2det Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede til 1ste: Ole Larsen Tejgendahl svarede: At var med ved Aftags Forretningen, og Skaden er siden ved fleere Skreede, og Vandets fleere tagne Løb, bleven verre, men slet ikke bedre. Lambreth Larsen Schaalnæs svarede: At har nøje overseet Skaden, og tydelig seet at den sin Tiid ved Aftaget skeede Skade, er slet aldeles ikke bleven bedre, men snarere

1791: 266b

Verre. til 2det Nej dette er og har været umueligt, gandske og aldeles, om og nogen Bonde eller andre, endog havde nok saa stor Formue, da hvad Bekostning derpaa maatte blive anvendt, blev for største Deel gandske forgjæves, og i øvrigt vilde aldrig betale sig, siden det er overskjult med store Steene, og kan befrygtes og formodes lige Skade fremdeeles, Tiid efter anden, efter Situationens Beskaffenhed; og da ej forud kan sees, hvor Skaden vil treffe, kan den ikke ved nogen Hjelp forekommes, ej heller vil noget Forsøg i saa Fald lykkes. til 3de Nej da den øjensynlig vil blive verre og verre, kan den umuelig forbedres af sig selv. Vidnerne blev deres Forklaring og Svar forelæst, som de vedblev, declarerede, ej at vide meere, og da ingen havde dem videre at tilspørge, blev de med Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærede det passerte sluttet, og sig som Tings Vidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Aftags Tings Vidne

Mikkel Knudsen S: E: p: Lechnæs, mødte for Retten /: betalte Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Rd: og fiire Skl: :/ og anmeldte etc: som næstforrige til X da ej et og beboet af Ole Tollevsen, ved Fjeldskred og Vandflod etc: til Enden, med Forandring af Skyld før Aftag i Skat 1 ½ Løb S:, i Ldskyld 1 ½ Løb Smør, Aftag i Skat ½ Løb, nedsat [til] 1 L: og Landskyld ½ Løb, nedsat til 1 Løb.

Citanten begjærede det passerte sluttet, og sig som Tings Vidne beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 400. Ingeborg Yttre Bouge No: 27 H: C: gds: Obl: til Aamund Tvedt paa 190 rd., dat: 13 Sept: 1787 qvitteret af Creditor den 31 Marti 1791.

No: 5 p: 366. Ommund Hactorsen Tvedts Obl: til Johan Gabriel Bøj paa 450 rd: Pant i Holmedals Kirke, d: 25 Maj 1787, qvitteret af Creditor 13 April 1791.

Pante Bogen til Inddragelse

Kongl: allern: Testamente for Tollach Brixen Øfre Sæbøe, og Hustr: Anne Hans Datter, confirmeret 29 Juli 1785 og Tollach Brixen anmeldt død 25 Sept: 1789.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 27 April 1791 continuerede dette Ting.

Nye Sag.

Abraham Abrahamsen S: E: p: Hvidevold fremstod for Retten. /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig Varsel mundtl: ladet indkalde SelvEjer Torbjørn Larsen Lande, for at Indstevnte har bemægtiget sig et Helle Brud som Citanten har fundet, oprøddet og begyndt at \vilde/ bryde, i deres Gaarders Fælleds Udmark, hvor Indstevnte har brudt, og endnu bryder adskillige andre Steder, Heller, af Indstefnte funden, desaarsag ej af Citanten, enten paatalt, eller paastaaet Deel udi, men dette af Citanten selv fundne og oprøddede, paastaaer han derimod at beholde udeelt, at bryde i; herom Citanten har ladet indkalde bem:te Torbjørn Lande at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom til at fraviige dette af Cit: fundne Hellebrud, og lade denne udeelt beholde samme, samt at udrede Bøder for sin egenmægtige Adfærd, og erstatte denne Sags Omkostninger.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal deres Eedelige Vidnesbyrd at udsige, til et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse Jens Pedersen tjener Peder Lande, Torbjørn Johansen S: E: p: Hvidevold, Synneve Johans Datter tjener Citanten.

Stevne Vidnerne Jon Johansen Nøstvig og Mons Jørgensen Sio (Sioe) afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Torbjørn Larsen Lande selv.

Vidnerne mødte.

Indstevnte Torbjørn Larsen Lande blev

1791: 267

tree Gange fra Retten paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde sine indstevnte Vidner paaraabt, at gjøre deres Forklaring Eedelig. Vidnerne mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Jens Pedersen Lande som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At begge Gaarde Lande og Hvidevold have Fælleds Udmark, hvori er ingen Skifte enten for Skov, Bejte eller Hellebrud; der har Torbjørn Larsen Lande, selv brugt adskillige Hellebrud, som han selv har fundet og røddet, dels udbrudt, og endnu 3 som han bruger, udi hvilke alle Citanten ingen Deel har havt, eller faaet; Udi sam/m/e Mark, har Citanten afvigte Vinter, fundet og røddet \som Vidnet har et til/ et Hellebrud som han vilde bryde og bruge, men førend Citanten kom til at bryde der, har Torbjørn Larsen Lande, bemægtiget sig det, og brudt der, og sagt, som Vidnet, tilligemed en ustevnet Mand paa Sæbøe, og een paa Tofte, da hørde, at Citanten intet skulde faae i det, uden Dom, fordi Cit: havde faaet nok før. Vidnet har kjendt Citanten og Citantens Formand fra Vidnets Barndom,

nu af alder 26 aar, og de have saa længe Vidnet kan mindes, ikke havt noget Hellebrud i denne Fælleds Mark, før dette. Vidnet slutter at Indstevnte har brudt i dette nye Citantens fundne Brud til denne Tiid for 6 á 7 rd: Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: Vidnet ej videre havde at tilspørge, blev det dimitteret.

Fremstod som 2det Vidne Synneve Johans Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, med Forskjæl: Veed ej om Cit: har havt nogen Deel i Indstevntes fundne Brud, men i de sidste 2 Aar, Vidnet har tjent Cit:, veed at Cit: ikke deraf har havt eller faaet Deel. Har ej hørt at Indstevnte \skal/ have sagt, at Cit: intet skulde faae i dette nye Brud. Vidnet veed ej om Cit: har havt noget Brud der før. Har ej heller seet de Heller Indstevnte her har brudt, veed ej heller deres Værd. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Torbjørn Johannessen Hvidevold som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, undtagen dette Vidne var ej med at hjælpe Cit: at rydde dette omstevnte Hellebrud, har ej heller hørt hvad før er omvunden at Indstevnte herom skal have sagt. Vidnet nu gl: 36 aar, og i alt øvrigt som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner betalt 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: og otte skl: :/

Citanten begjærede Opsættelse /: betalt 12 skr: Tolv Skl: :/ samt reserverede sig fleere Vidner at indstevne, og begjærede Indstevnte Laugdaget /: betalt 24 skl: skr: Fiire og tyve Skl: :/

Retten, da Indstevnte ikke mødte eller møde lod, gav ham Rettens Laugdag, til Høstetinget 1791, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Aftags Tings Vidne.

Lars Eliassen S: E: p: Lechnæs, mødte for Retten /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte etc: som Jon Larsens Tings Vidne til X da ej et og beboet af Erich Haldorsen, ved Fjeldskreed og Vandflod etc: til Enden, med Forandring af Matr: Skyld før Aftag i Skat 1 ½ Løb, Ldskyld 1 ½ Løb ½ Hd: Aftaget i Skat 1 pd: 6 mrk: Sm:, og i Ldskyld 1 pd: 6 mrk: S: nedsat i Skat til 1 L: 6 mrk: Sm:, og Ldskyld 1 L: 6 mrk: S:, ½ Hd:

Citanten begjærede det passerte sluttet, og sig som Tings Vidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Bygsel Seddel med Revers og Qvitt:s Bog publiceret

Sogne Præst Hr: Abels til Haldor Tollevsen paa Plads under Brekkevig, at tiltræde naar Erich Knudsen og Hustr: Marthe Jons Datter det fradøer eller fra siger sig, aarl: Afgift til Præsten 3 mrk: og til Lejl: 1 rd: 3 mrk: og 3 Dages Arbejde, samt gjødning til en Ager dat: 27 Apr: 1791. til Manufact: Huset bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Larsen og Jørgen Samsonsens Jndre Bouge Markeskjæls Contract om Indre Bouge No: 29 H: C: gds: dat: 26 April 1791.

Ingeborg Heljes Datter, Johannes Knudsen Yttre Bouges Enkes Skde til Torbjørn Ommundsen paa Yttre Bouge No: 27 H: C: gds: 1 pd: 12 mrk: S:, for 330 rd: d: 11 Janv: 1791.

Ole Larsen Skde til Lars Olsen paa Tejgendal No: 76 2 Pd: 6 mrk: S: uden Bygsel for 40 rd:, dat: 10 Janv: 1791.

Torbjørn Ommundsen Yttre Bouge No: 27 H: C: gds: Vk: Contr: til Johannes Knudsens Enke dat: 11 Janv: 1791.

Ditto til Knud Johannessen paa Vilkor af sam/m/e Brug dat: 11 Janv: 1791.

1791: 267b

Afkalde publicerte

ForM: Bog fol: 166-167. Torger Øriansen Wiiche for 62 rd: 5 mrk: 7 s: 29 Marti 1780, og 54 rd: 9 s: 23 Apr: 1783 dat: 26 Apr: 1791.

.... fol: 170. Ragnele Sørensen Datters Formynders for 9 rd: 4 mrk: 2 ½ s: ved Skfte 9de Feb: 1790 dat: 26 April 1791.

Nye Sag.

Skoleholder Niels Svendsen Yttre Næss fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: 4 s: :/ og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Rasmus Hansen SelvEjer paa Molnæs, for at have skjældet Citanten Vande bikke eller bidke, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse, og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Knud Larsen Axland, Guri Baars Datter Enke efter Kittel Jversen Sandvigen og {... Larsen ...land} Osmund Tjæransen Løvigen, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige til {Eedelig Vidnesbyrd} et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse.

Stevne Vidnerne Lars Larsen Skafter og Samson Johannessen Lejthe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved den Indstevnte selv, og Vidnerne møder.

Indstevnte Rasmus Hansen Molnæs mødte og nægtede det paastevnte /: betalte Tilsværsp: 40 s: skr: To mrk: otte skl: :/ samt reserverede sig alt lovligt.

Citanten begjærede sine Vidner paaraabt til at gjøre deres Forklaring under Lovens Eed. Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet maade til Sandheds Udsigende, derefter bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Knud Larsen Ll: paa Axland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At denne Vinter i Fasten var Vidnet tilstæde paa gaarden Øfre Sandvigen, tilligemed begge Parter, og de øvrige indstevnte Vidner, da begge Parter talde imellem sig, om noget mellemværende Handel, da Rasmus Hansen Molnæs sagde i Vreede til Citanten: Forbandede Vandebidke. Indstevnte Rasmus Hansen Molnæs begjærede Vidnet tilspurgt /: betalt Forhørspenge 8 skl: skr: otte Skl: :/ om Niels Svendsens Navn blev nævnt? Rs: Nej, men talde det til Niels Svendsen, Vidnet blev sin Forklaring og Svar forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod som 2det Vidne Guri Baars Datter Enke efter \afg:/ Kittel Jversen Sandvigen, som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet Forklaring og Svar /: og for Contr: qv: bet: 8 s: skr: otte Skl: :/ som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Osmund Tjæransen tjener paa Løvigen som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet Forklaring og Svar som 1ste Vidne /: bet: Contr: qv: 4 skl: skr: fiire Skl: :/

/: for 3 Vidner bet: af Cit: 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærede det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostninger erstattet med 10 rd:, da Sagen er beviist, og Ordene er fornærmelige, saasom Bidke betyder det sam/m/e som en Hund, og Vande, een som er ustadig i alle Ting. Saaledes paastod Dom.

Dommeren tilspurgde Laugrettet og Almuen som var tilstæde, hvad i Almue Sproget betyder de Ord Vande Bidke, og hvad Bemærkelse de Ord tillægges i almindelig Tale? Dertil blev svaret: Vande betyder, naar man om en Ting taler frem og tilbage, stridig og sig selv modsigende; og Bidke, er almindelig meent en Hund ved.

Indstevnte erklærede: At har intet ondt meent, med hvad han i Ubesindighed og Hastighed har talt, og begjærede Forliig, erbydende, at som han herved erklærer, hvad han har falt!! (talt), har han sagt i Ubesindighed, og meener intet ondt dermed, eller veed andet om Niels Svendsen, end det der er ærligt, godt og anstændigt, og vil erstatte Omkostningerne som Citanten angav at beløbe 3 rd: 1 mrk: 12 s: som han nu herved leverer Citanten.

Citanten var fornøjet med Erklæringen, og modtog de 3 rd: 1 mrk: 12 s: samt frafaldt Sagen, og begge Parter bekræftede med Haandtog deres Forliig.

Sagen blev for Retten ophævet.

1791: 268

Nye Sag.

Lars Larsen Sæverejde Leil: mødte /: bet: Inc: 2 rd: 4 skl: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med Lovlig mundtl: Varsel ladet {til dette Ting} indkaldet Niels Svendsen Yttre Næss Skoleholder, for til Citanten skyldig værende Gjæld 10 rd:, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale, hvorom ellers at see Documenter i Rettelagt.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge til et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse, Christian Larsen Tvedte.

Stevne Vidnerne Lars Larsen Skaffer og Samson Johansen Lejthe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og møder begge Indstevnte selv.

Indstevnte Vederpart mødte /: bet: Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: otte Skl: :/ og benægtede aldeles at være Citanten noget skyldig.

Citanten androg, at i Aaret 1786 om Sommeren laante han Indstevnte 20 rd:, saaledes at Indstevnte var skyldig til Vidnet Christian Larsen Tvedte, 20 rd:, disse 20 rd: paatog sig Citanten for Indstevnte at betale, har og betalt til hans ordre en ustevnt Mand: Paa disse 10 rd:, har Citanten kun faaet betalt 10 rd:, har altsaa endnu at fordre 10 rd:, for hvilke 10 rd:, Citanten har anlagt denne Sag og paastaaer Dom efter Indstevningen. Og til Beviis paastod han Christian Larsen fremkaldet til at aflægge sit Eedelige Vidnesbyrd ved at gjøre Forklaring om Sagens Sammenhæng.

Vidnet Christian Larsen Tvedte mødte, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter aflagde Eed og forklarede: At i Aaret 1786 havde Vidnet til gode hos Indstevnte Niels Svendsen 20 rd:, paa Handel, hvilke Niels Svendsen da Vidnet krævede dem, ej kunde betale, og noget efter, sagde Citanten til Vidnet, at Cit:, havde lovet Indstevnte at gaee i Caution for ham, og derhos sagde Citanten at vilde betale for Niels Svendsen, hvorpaa Vidnet bad Citanten betale for Vidnet sam/m/e 20 rd:, til en ustevnet Mand i Etne, som Vidnet skulde betale 20 rd: til, og denne ustevnte Mand har og rigtig faaet samme 20 rd:, hvilke bem:te ustevnte Mand har og gotgjort Vidnet i Mellemværende, saa Citanten har betalt for(...) Niels Svendsen Yttre Næss efter Citantens Caution 20 rd:, indgaaet for ham i Caution, og paa Grund deraf betalt. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, og da ingen af Parterne havde videre Vidnet at tilspørge, blev han med begge Parters Consence, og declarerede ej at vide meere, med Consence som meldt, dimitteret \/: for et Vidne betalt En mrk: skr: 1 mrk: ://

\Tingsvidnet sluttet/

Indstevnte tilstod, at var den Tiid 20 rd: skyldig til det afhørte Vidne, og at Citanten har betalt Sam/m/e for Indstevnte; men Indstevnte har og betalt alle sam/m/e 20 rd:, til Citanten, i egen Haand rede Penge paa 2 gange, 10 rd: hver gang, og paastod sig frifunden for, sam/m/e anden Gang at betale, og erbyder sin Eed samme nu paastevnte som resterende 10 Rd:, ligesaa rigtig som de andre af Citanten tilstaaede annammede 10 rd: at have betalt, \altsaa paastod Frifindelse/.

Citanten protesterede imod Eed af Niels Svendsen; men da Niels Svendsen har tilstaaet Gjælden 20 rd:, saa bør han beviise sam/m/e alt saavel de resterende 10 rd: som de øvrige 10 rd: at have betalt, eller i Mangel deraf paastod Indstevnte tildømt at betale de paastevnte 10 rd:, med Omkostninger \9 Rd:r/

Indstevnte begjærede Opsættelse /: betalte 12 skl: skr: Tolv Skl: :/ til næste Ret, til om muligt, at faae Vidner herom opspurgt.

Sagen beroer og Opsættelsen bevilges til Høstetinget 1791.

Nye Sag.

Lars Larsen Lejl: paa Sæverejde fremstod /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte, at have i Aaret 1788 kjøbt endeel Creaturer i alt til 45 rd:, og som han da som Landsoldat blev udcommanderet, og ikke kunde afhandle Creaturerne, saa solgte han sin halvedeel deraf til Niels Svendsen Yttre Næss imod at betale sig derfor 22 rd: 3 mrk: /: den anden halve Deel solgte (solgte) og afstod Citanten siden til Rasmus Hansen Molnæs :/ og paa disse 22 rd: 3 mrk: rester som Citanten ej har faaet betalt 9 rd:, for hvilke 9 rd: Citanten har indstevnet Niels Svendsen Yttre Næss derom at høre Vidner stevnte og ustevnte \see Documenter i Rettelagt/ og derfor lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal til Eedelig Vidnesbyrd og lovligt TingsVidnes Erhvervelse Hans Christensen Frethe, Ole Torgersen Løverejde, Wilhelm Larsen Weelen. Til Vedermaale og for Processens Skyld er indstevnet Rasmus Hansen Molnæs.

Stevne Vidner Lars Larsen Skafter og Samson Johannessen Lejthe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og møder de alle.

Indstevnte Niels Svendsen Yttre Næss mødte tilstod Varsel /: betalte Tilvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: otte Skl: :/ og benægtede at

1791: 268b

Aldeeles noget herpaa at være skyldig, samt forbeholdt sig alt lovligt.

Rasmus Hansen Molnæs mødte.

De indstevnte Vidner mødte, og tillige fremstillede Citanten som ustevnt Vidne Gunder Tiæransen Flaaten, hvilke alle Citanten begjærede at gjøre deres Forklaring; thi bleve de forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade \til Sandheds udsigende/ derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Hans Christensen Frethe som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Vaar 1788 solgte Vidnet til Citanten 1 Gjeldstud for 7 rd:, 1 Qvie 3 rd:, 1 Grastud 7 rd:, 1 Gjeldstud 7 rd:, 1 Qvie 5 rd: 3 mrk:, 1 Galt 4 rd: i alt 33 rd: 3 mrk:, som Vidnet har faaet betalt af Cit:, hvilke Cit: lod {afhænte} Michaelii derefter, efter at Cit: var afcommanderet i Krigs Tjeneste, {lod} afhænte ved indstevnte Niels Svendsen og Vidnet Willum Weelen. Viidere enten hvorledes Citanten har afhandlet Creaturerne til andre, eller Andet, veed Vidnet ikke at forklare, uden aleene dette, at Niels Svendsen udlod sig, at han og Rasmus Hansen Molnæs ejede nu Creaturerne. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Ole Torgersen Løverejde som tjener Helje Sæverejde, og aflagde Eed og forklarede: At havde for 3 Aar siden tilgode hos Lars Larsen Sæverejde \15 rd:/ og de fik han betalt ved Mich: Tider 1788 af Niels Svendsen paa Citantens Vegne betalt med sam/m/e bemeldte 15 rd:, men videre eller om Parternes Handel imellem sig, veed Vidnet intet. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Willum Larsen opholdende sig i Weelen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed slet intet om det paastevnte, uden aleene dette, at han var med Niels Svendsen at hænte nogle Creaturer paa Frethe, hos Hans Christensen, erindrer ey hvor mange, hvilke Niels Svendsen intet meldte om, hvem skulde tilhøre: Vidnet veed ey heller det mindste om Parternes Handel herom imellem sig. Dimitteret som forrige. dog erindrer nu, at da strax efter, var Vidnet med Niels Svendsen og Rasmus Hansen Molnæs, paa Jægt med Creaturerne at føre dem til Bergen at sælge, da disse 2 Mænd sagde, at de ejede Creaturerne i Interessentskab. Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Gunder Tjæransen Flaaten tjener paa Flaaten som aflagde Eed og forklarede: At Som/m/eren eller Vaaren 1788, solgde Vidnet til Citanten en Grastud for 7 rd:, og hvor han siden igjen solgde eller afhandlede den, eller videre Parternes Handel, veed Vidnet intet om. Dimitteret som forrige.

/: For 4 Vidner betalt 3 mrk: skr: Tree Mark: :/

Citanten begjærede Sagen opsat til flere Vidners Førelse. /: betalte Opsættelse 12 s: skr: tolv Skl: :/

Indstevnte som var intet skyldig og intet overbeviist paastod Frifindelse.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 243a. Aslach Olsen Schaalnæs No: 53 Obl: til Helje R: Sæverejde paa 60 rd:, dat: 12 Nov: 1779, qvitteret 27 Apr: 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Aadne Johansen Obl: til Erich Rasmussen Fjøsne paa 120 rd: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Mortvedt No: 79 1 pd: 6 mrk: S:, ¼ Hd: dat: 26 April 1791.

Aslach Olsens Arv:s Skde til Peder Olsen paa Schaalnæs No: 53 1 pd: Smør, hvoraf indløst for 70 rd: de 21 mrk: S:, resten arvet dat: 5 Nov: 1790.

Peder Schaalnæs og Arnt Siøhuus m: f: Contract om Odels Løsning til Schaalnæs No: 53 dat: 5 Nov: 1790.

Bygsel Seddel med Rev: og Qvitt: Bog publiceret

Pastor Abels til Tørres Pedersen paa uskatlagt Plads under Leerwiig, p: Cond: at bygge og eje Huusene, og svare aarl: Afgift til Beneficiarius 24 skl: dat: 27 April 1791. Manufact: Huset bet: 8 Skl:

Pante Bogen til Inddragelse

Peder Olsen Obl: til Helje Rasmussen Sævereide paa 80 rd: 4 Pr:C: Rente 1 pr: i Schaalnæs No: 53 1 pd: Smør dat: 27 April 1791.

1791: 269

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 28 April 1791 continuerede dette Ting.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Lars Larsen Weelen og Peder Olsen Schaalnæs, og befunden til 1790 Aars Udgang 270 rd: 1 mrk: 7 s: og af 1791 Aars halve Skatt 554 rd: 2 mrk: 8 s:, i alt S:ma 824 rd: 3 mrk: 15 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget \videre/ at gaee i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Etne Skibredes Sommer Ting den 30 April 1791 sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Koren, Skibredets Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

a: Af Dommeren nu i Eed tagne nye Laugrettesmænd

1. Lars Larsen Qvamen	4. Mathias Mathiass: Søre Øfrebøe	7. Ole Olsen Heggen
2. Siur Jonsen Klungland	5. Ole Ingebretsen Tindeland	8. Hans Christophersen Hixdal
3. Daniel Jversen Inbioe	b: gl: Laugrettes mænd	
	6. Endre Torkelsen Heggen	

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol: 263b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret.

Skiftebr: efter Hactor Øjens, Aakre Kirkes Ejers Hustrue 10 Nov: 1790, hvis Udlæg i Kirkegds: i Etne Skibr:, er extraheret i Skjøde Bogen, for Schonevig Skibrede.

.... efter Jon Ingebretsen Birks Hustrue den 1ste Feb: 1791 i Skdebogen extraheret. Afkald

ForM: b: fol: 183. for Ole Thorsen og Berthe Tors Dt:s Arver, ialt 25 rd: 5 mrk: 2 ½ s: dat: 1 Dec: 1790.

(Andre dokument)

Skde fra Ole Olsen Brendelands Hustrues Arvinger til Ole Olsen Brendeland, paa Støele Kirke med Gods, for 330 rd: dat: 8 Janv: 1785.

Skjøde fra Ditto til Ole Olsen Brendeland paa ½ L: S:, ½ Hd:, uden Bygsel i Støele Kirke for 40 rd: 3 mrk: dat: 8 Janv: 1785.

Willum Biørnsens Enkes Skjøde til Johannes Erichsen paa Ousvig No: 18 H: C: gds: 1 Løb 18 mrk: S:, 1 Hud 1 Vog Næver for 400 rd:, dat: 21 Janv: 1791.

Odelsbaarne Ingri Lars Datters Fød Væрге, og Stiffader Halvor Olsens {Odels Lønnings} \Vilkors/ Contract om Haaim No: 34 1 Løb Sm: 1 Hd: d: 4 April 1791.

Opsat Sag fra fol: 242a. Halvor Schieldal contra Lmd: Henrich Schjeldal.

Citanten fremlagde skriftl: Indlæg underskrevet af Procurator Kahrs dat:t 28de April 1791, som med vedlagte Attest fra Sogne Præsten Hr: Hegelund af 26 April 1790, blev oplæst og lyder begge saaledes: Citanten derefter paastod Dom.

Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal maatte andrage: At da Citanten ikke før nu er fremkommen med sin Paastand, saa Indstevnte ikke før har kundet contra stevne, formedelst ej vidste, hvad Citanten vilde paastaae, og paa hvilke af hans formeentlige men svage Beviiser, han i sær vil støtte sig paa Indstevnte ikke har kunnet vide, hvad han i denne ligesaa vidtløftige som urimelige Sag havde at afbeviise; saa var han nu begjærende Sagen opsat til Contra Stevning til næste Ret.

Citanten protesterede imod Opsættelse og paastod Dom.

Retten tillod Opsættelsen til næste Ret, dog paa den udtrykkelige Condition: At da falder i Rette Contra Stevnemaal til lovlig Contra Procedure, eller Sagen uden videre Opsættelse, da til Doms bliver optagen.

/: For opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 242b. Halvor Øjen contra Hans og Rasmus Frethe.

Det sidste Rettes Dag udeblevne Stevne Vidne Johannes Erichsen Steene mødte og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig \tilligemed Lænsman/d Schjeldal/ at have stevnet som tilført er.

Citanten anmeldte at have med lovlig mundtlig Continuations Kald og Varsel til dette Ting og Tiid ladet indkalde Hans Christensen Frethe og Rasmus Nielsen Frethe, til at fraholde sig fra det Citanten tilhørende Gaarden Øjens Ejendoms Bejte i Fjeldet, derom at høre Vidner stevnte og

1791: 269b

ustevnte, og lide Dom til Forbudets Confirmation, og bem:te Bejte at følge Øjen til Ejendom, samt Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Aad Siursen tjener Johannes Lille Dahle, Siur Nielsen tjener paa Norem, og Rosemund Sæbjørns Datter Enke efter afg: Jver Nielsen, paa Tvedte, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Stevne Vidnerne Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Johannes Erichsen Steene samt Halvor Tollevsen Gjærde som afhjemlede under Lovens Eed saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Hans Christensen Frethe og Rasmus Nielsen Frethe mødte /: betalte Tilsvarepenge 40 skl:, skr: To Mrk: otte Skl: :/ og reservede sig alt lovligt.

Citanten androg, at som Gaarden Øjen ligger som i en Elv eller imellem 2 Elve Arme som samler sig vesten for Øjen, og Øjen ligger Østen for Frethe, saa ligger egentlig Blomstølen, som er et Fjeldbejte, norden for Elven, men synden for Elven ligger Fjeldbejtet kaldet Hille, Røsse dalen, Drivene, V(ierne?), Nye Stue, Ulve Baasen. Om det Blomstøelen norden for Elven, er ingen Dispute, at samme jo tilhører Øjen, men alt det øvrige anmeldte sønden for Elven \i Ost og Sydost og Nordost/ beliggende Hille, og øvrige benævnte Bejter paastaaer Citanten sig at tilhøre, men deri bliver fornærmet af Frethe. Indstevnte begge erklærede at de gjøre slet ingen Paastand paa Blomstøelen norden for Elven, men Hille og alt øvrige anmeldte Fjeldbejte, paastaar de at tilhøre Frethe og at Øjen ej deri har nogen mindste Ret eller Ejendom.

Begge Parter for Retten forenede sig og bad Protocollen tilført, at da det omtvistede er af den Beskaffenhed, at Paaviisning er unyttig, saasom der ei existerer eller forlanges, eller findes Skjæl, Kan, Mærker, Gjærde, Kors eller noget Skifte, men Sagen angaaer kun Bejte i et vild Fjeld, efter visse Houge, Flaatte, Bakker og deslige {af} \med/ de anførte Navne benævned Stæder \hvoraf Hille ligger nærmest baade Frethe og Øjen/ saa kan gjerne Sagen

her ved Tinget uden at forfløttes til Aastedet, og for at spare Bekostninger, behandles, og Vidner her føres, samt Sagen derefter, ligesaavel uden Befaring som og uden Cart som ej forlanges, Paadømmes: Ligesom og dømmes af Rettens rette Dommer uden Meddomsmænd: desformelst begge Parter nu for Omkostninger at spare, voldgav aldeles til Dom/m/eren med Voldgifts Kraft og Forpligtelse efter Loven, at behandle og paadøm/m/e Sagen her ved Tinget uden Aasteds Sag, og uden Meddomsmænd, hvilken to Poster aldrig af Parterne skal paaankes, men kun forbeholder sig, den at paaanke Dom/m/en, som venter ved Appel at vinde det, han ved denne Rets Dom kan blive frakjendt.

Dom/m/eren antog Parternes Declaration, til derefter at behandle Sagen her ved Tinget, som ellers til Aastedet burde henviises, dog sig forbeholder i Fald Befaring paa Aastedet \efter Lovens 1 Bog 16 Cap:/ bliver u-undgaaelig nødvendig, i Fald Vidnerne ej bliver tilstrækkelige oplyslige nok, da Sagen did at henviise.

Citanten begjærede de indstevnte Vidner, hvoraf mødte Aad Siursen og Siur Nielsem samt som ustevnet endnu fremstillede Vidne Jon Jonsen tjener paa Winnie Lars Jensen tjener i Færevig, Lars Halvorsen Entvedt Huusmand, Sæbjørn Arnesen S: E: p: Wiicke, Lars Siursen Udbioe H:mand, og Torbjørn Gundersen S: E: p: Sandvigen, paaraabt til Eedelig Vidnesbyrds aflæg, og at gjøre deres Forklaring.

Alle bemeldte Vidner som nu mødte blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Lars Jensen Færevig som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At de omskrevne og anmeldte Steder er beliggende som anført er, og Hille fra Øjen ikke ½ F: (Fiærings) Vej, men fra Frethe 1 F: Miil, og fra Walmoe under Frethe ½ F: Miil, og er Hille nærmest, men de andre Steder som følger efter hinanden længere fra Gaarden, og disse Bejter gaaer op efter Fjeldet i Ost og Sydost; Vid-

1791: 270

net er gl: 25 Aar, blev bekjendt paa Øjen og der tjente for 10 Aar siden fra den tid til nu for ½ Aar siden, i den Tiid hørde ej andet end de ommeldte Bejter synden for Elven tilhørde Øjen, hvor Vidnet og har gjættet Øjens Smaler og Creaturer, men fra Frethe har Vidnet aldrig seet noget levende der, ellers har og Øjens Ejer givet andre fra andre Gaarde, Lov til at støle der, saaviit Vidnet har hørt før Vidnets Tiid skeet: Vidnet er ej Slægt eller besvogret til nogen af Parterne. Indstevnte begjærede Vidnet tilspurgt. 1. Om Frethe Mænd har vidst, at Øjen har brugt disse Bejter synden for Elven? Rs: Veed ikke, ej heller ligger Bejtene saaledes, at nogen fra Frethe Thun kan see dertil, og paa Walmoe boer inge Folk. Vidnet blev sin Forklaring forelæst samt Svar som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Torbjørn Gundersen S: E: p: Sandvigen som aflagde Eed efter Loven, forklarede: At er ej Slægt eller besvogret til nogen af Parterne, har været disse Bejter ubekjendt til for 12 Aar siden, da han lejede Bejte af Tørres Øjen \Citantens Fader/ ej af Frethe Mænd til 150 til 200 Smaler, som continuerede 2(?) (3?) aar \og siden for nogle Aar side, et Aar/ og de Bejter var just de omvundne liggende synden for Elven omtrent som forklaret er, men Navnene paa hver Sted veed Vidnet ikke, men de bejtede baade sønden og norden for Elven, dog meest norden for paa Blomstøelen. Paa Contra Qvæstionen svarede: Veed ej hvem Bejtene tilhører sønden for Elven, og fra Frethe kan ej sees op i Bejterne, men i øvrigt som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod som 3die Vidne Lars Siursen Udbioe som aflagde Eed og forklarede: Ej Slægt eller besvogret til nogen af Parterne, og ej anderledes bekjendt i Bejterne, end har gjættet 2 Aar for 2det Vidne i disse af 2det Vidne lejede Bejter, hvilke blev lejet hos Tørres Øjen, og ej

hos Frethe Mænd, da blev bejtet ligesaameget sønden som norden for Elven, og er Bejterne de samme, og saaledes beliggende som 1ste Vidne har forklaret, og medens Vidnet bejtede der, saae han der ej noget af Frethes levende Creaturer. Til Contraqvæstionen svarede: som 2det Vidne med Tillæg, at han een gang raabte fra Hille til Folk fra Frethe som slog Græs i Walmoe, og de hørde Raabet, og deriblant var Hans Frethes afdøde Fader, men Vidnet stod paa et Fjeldvag, hvor de fra Walmoe kunne see ham, men ej see Smalen som gik lavere. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Jon Jonsen Winnie som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At {at} er ej Slægt eller besvogret til nogen af Parterne, og blev kjendt for 7 aar siden i disse Bejter, da \Vidnet/ var {tilligemed} der og gjættede for 2det Vidne, som sagde at havde lejet Bejterne af Halvor Øjen, som da var kom/m/en til Øjen da hans Fader var død, i øvrigt som 3de Vidne, med Tillæg at var af 2det Vidne sendt sam/m/e Høst derfra til Halvor Øjen om at leje Bejterne til næste Aar, med fik dem ej, saasom de vare bortlovede. Siden har Vidnet gjættet der hver Aar 1790 inclusive, for andre som havde lejet Bejterne af Halvor Øjen, og passerte alle Aar ligesom det første. Paa Contra Qværstionen svarede: som 3de Vidne, med Tillæg, at har seet at Frethes Folk har fra Walmoe seet de Smaler Vidnet gjættede i Hille, hvor Vidnet og har gjættet Halvor Øjens Smaler, og Frethes Mænd har seet det samme. Som/m/eren 1790 saae Vidnet de Frethes Smaler af deres gjætle gut gjættet i Hille og de andre benævnte Steder op efter Fjeldet. Dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Sæbjørn Arnesen Wiicke som aflagde Eed og forklarede: Ej beslægtet eller besvogret til nogen af Parterne; Bejterne ere beliggende som Protocollen er tilført, og 1ste Vidne har forklaret, hvilke Vidnet som nu er 52 Aar, har kjendt i 42 Aar, \da/ han begyndte der at gjætte for andre gaarders Opsiddere, som lejede Bejterne af Øjens ikke som Vidnet veed af Frethe Ejere, og gjættede 7 aar efter hinanden; ligesaa meget \og meere/ sønden som norden for Elven, men stoelede norden for paa Blomstøelen, og fulgte med i samme Gjætle Øjens Ejeres Fæe og Smaler, og aldrig saae Vidnet der noget levende fra Frethe. Sluttes at ingen andre end Øjen ejer

1791: 270b

Disse Bejter sønden for Elven. Veed at omtrent 20 aar siden, samme Gaards beboer som Vidnet før gjættede for, havde ligeledes lejet sam/m/e Bejter, af Øjens, ej af Frethes Ejere, og har hørt af den som lejede Bejter af Øjen, at gav derfor til Øjens Ejere mange Aar efter hinanden, 1 Ort Aarlig. Paa Contra Qvæstionen svarede: Veed ej men tænker det, og saae ej nogen af Frethes Folk paa de Bejter, ellers som 1ste Vidne. Dimitteret.

Fremstod 6te Vidne Lars Halvorsen Entvedt som aflagde Eed og forklarede: At ej er beslægtet eller besvogret til nogen af Parterne; Bejterne er beliggende som omvunden er, hvor Vidnet nu 51 Aar blev kjendt for 36 Aar siden, da han tjente Øjens Ejere og gjættede for ham 6 Aar, da gjætten med Øjens Creaturer, og ingen fra Frethe, blev holdt, ligesom forrige Vidne om sin gjætle tid har forklaret. Har altid hørt af Øjens da værende Ejere, dennes Fader, at disse Bejter sønden for Elven, var Øjens Ejendom. Har hørt af den Mand som 6te Vidne gjættede for, at have lejet Bejtet af Øjens Ejere, ej af Frethe, og givet 1 Ort aarlig. Paa Contra qvæstionen svarede som forrige Vidne. Dimitteret.

Som Natten paafaldt, beroer denne Sag til førstkom/m/ende Mandag da Morgen er Søndag. See fol: 271a.

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Osmund Gundersen Norem \for/ No: 18 Johannes Erichsen Ousvigs Vilcørs Contract til Willum Biørnsen Ousvigs Enke dat: 30 Apr: 1791.

Osmund Petersen Althan Støele Obl: til Madame Celius 180 rd: 4 proC:t Rente, 1 pr: i Støele No: 10 2 L: 18 mrk: S:, 1 ½ td: Korn. dat: 17 Maj 1790.

Lars Christophersen Ouestad Obl: til Halvor Tørressen Wolden paa 250 rd:, 4 proC: Rente 1 pr: i Ouestad No: 44 og 21 H: C: gds: 1 ½ L: 1 ½ Hd: d: 22de April 1790.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 280. Siur Olsen Østreim No: 12 Obl: til Capt: Joh: K: Dahl 99 rd: d: 5 Maj 1786 qvitteret 2 Apr: 1791.

No: 5 p: 311. Osmund Althan Støele No: 10 Obl: til Mad: Knur(?) \Hertzberg/ 180 rd: d: 10 Maj 1786, qvitteret 15 Nov: 1790, af Provst Hertzberg efter vedhæftet Fuldmagt af 29de Oct: 1790 fra Sorenskr: Finne i Nedenæs som Skifte Forvalter efter Debitrice.

Pantebogen til Inddragelse

Halvor Olsen Haaims No: 34 Odels Løsnings Contract til Myndtling og Odelsbaaren Jngri Lars Datter Haaim d: 4 April 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstk:de Mandag, da Morgen er Søndag.

Anden Dagen den 2 Maj 1791 continuerede dette Ting,

og først publiceret

Bygsel seddel med Revers og Qvitt: Bog publiceret

Pastor Hegelunds til Anders Jversen paa uskatlagt Plads i Præste Øen, at føde 2de Kjør og 6 Smaler, aarl: Afgift 2 rd: 3 mrk: dat: 20 Juni 1786. M:f: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Siur Olsen Østreims Hustrues Arv:s Skde til Siur Olsen paa Østreim No: 12 1 ½ L: S: før Aftag, deraf indløst for 268 rd: 5 mrk: 12 s: 1 L: ½ mrk:, og arvet Resten dat: 18 Sept: 1789.

Hans Jonsen Rygs Arv:s Skde til Haldor Rasmussen paa Ryg No: 43, 2 pd: 4 ½ mrk: S: for 148 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 10 Maj 1790.

Søren Larsen Jndre Fosses Hustr:s Arv:s Skde til Søren Larsen paa Indre Fosse No: 55 ½ L: ½ Hd: med Over Bygsel til 1 L:, deraf indløst ¼ L: ½ Hd: for 166 rd: 3 mrk:, og arvet Resten dat: 17 Sept: 1790.

Siur Johannessens Skde til Lars Christophersen Ouestad paa uskatlagt Huusmandsplads Ouestadnæsset under Ouestad No: 44 for 43 rd: dat: 30 Apr: 1791.

Baar Jensen Tesdal Obl: til Ole Jærrandsen Flaaten 150 rd: og Johannes Olsen Gravelsæter 50 rd:, i alt 200 rd:, 4 proC:t Rente, første Prioritet i Tesdal No: 48 2 Pd: 21 mrk: Sm: 2 Spd: Korn dat: 30 Apr: 1791.

1791: 271

Opsat Sag fra første Tingdag fol: 270b. Halvor Øjen contra Hans og Rasmus Frethe. Continuerede dette Ting og denne Dag, da fremstod begge Parter og \Cit:/ fremstillede

7de Vidne Aad Siursen Lille Dahle som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: Ej at være Slægt {at være Slægt} eller besvogret til nogen af Parterne, og kjender de omtvistede Fjeldbeite som ere beliggende saaledes som Parterne her for Retten, og første Vidne har forklaret, veed ej hvem de tilhører, enten Øjen eller Frethe eller Frethes underliggende øde Walmoe, og er ej kjendt der før Som/m/eren 1790, da Vidnet blev lejet af Hans Frethe, at skulde gjætte for ham Smaler, da han og gjættede der 8te Dage, og rejsede

som Soldat til Exersitze, og da Vidnet kom tilbage var Smalen derfra, og Hans Frethe sagde, de neml: Smalen blev der ej længere, og Vidnets gjætle ophørde. Medens han gjættede \gjættede han/ paa alle benævnte bejter, undtagen ej veed hvor Ulvebaasen ligger. til Contra qv: svarede: At veed ej hvem har brugt Bejterne før, i øvrigt som 1ste Vidne. Dimitt:t.

Fremstod 8de Vidne Siur Nielsen Norem som aflagde Eed og forklarede: som 7de Vidne, med Forskjæl, at har ey været kjendt der før [i] Fjor Som/m/er, da han havde der 12 Smaler i Bejte, som han lejede Bejte til af Hans Frethe, og skulde givet ham betaling for men da efter faae Dage, de ej gik der længere, blev det derved, og Vidnet hæntede sine Smaler derfra, da Hans Frethe sagde, der var gjort Forbud fra Øjens Ejers, paa Bejtet. til Contraqvæstion: som 7de Vidne.

9de Vidne Rosemunde Sæbjørns Datter Enke efter Iver Nielsen, ang:de fremstod de 2de Mænd Johannes Erichsen Steene og Halvor To(llev?/rger?)sen Gjærde Søn, og anmeldte, at hun er blind, gam/m/el, syg og \altid/ sengeliggende, saa hun hverken kan kom/m/e til Ting eller Aasted, desaarsag de efter Halvor Øjens begjæring har imodtaget hendes Vidnesbyrd sidst Fredag 14 Dage, i Citantens overværelse, da de forelæsedes hende Edens Forklaring af Lovbogen, med Formaning at sige sin Sandhed, da hun aflagde Lovens Eed med oprakte Fingre corporlig, og forklarede: At for omtrent imellem 50 og 60 Aar siden, tjente hun paa Rafdal i Schonev: Skbr: i 12 Aar, \og/ da gjættede \i 10 Aar/ for sin Hosbonde, Rafdals Opsidder i de omtvistede Bejter som Rafdals Manden havde lejet af Øjens Ejers for 1 Ort aarlig, Rafdals Creaturer, uden Tiltale hverken af Frethe Mænd eller andre, men veed ikke Navne paa Bejterne, ej heller gjættede længere end, V(ierne?), Røssedalen, Blomstøel og Drivene, ellers veed ej andet, end disse Steder sønden for Elven, var Øjens Ejendom, men veed ej hvorlangt den videre strækker sig. Om Contra qvæstionen blev ej tilspurgt. Videre forklarede: At da de gik til dette Vidne, tilsagde de paa Frethe, Rasmus Frethe, deres Ærende at være med, men han sagde: At vilde ej følge med: Hans Frethe fandt de ikke, og han var ej hjem/m/e, men de sagde det sam/m/e til hans Kone. Dette de bemelte 2de Mænd bekræftede for Retten med Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes rigtig af Rosemunde Sæbjørns Datter forklaret, og videre passeret som tilført er. Dimitteret som forrige.

/: For 9 Vidner bet:t af Citanten 5 mrk: 8 s: skr: Fem Mrk: Otte Skl:, og af Contraparten 2 mrk: 12 s: skr: To Mrk: tolv Skl: :/

Citanten begjærede det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

De Indstevnte Hans Christensen Frethe og Rasmus Nielsen Frethe begjærede Sagen opsat til næste Rett til Contra Stevning og contra Vidners Førelse, samt videre deres Sag og Ejendom at forsvare.

Opsættelsen bevilges. /: bet: Opsættelse 12 s: skr: tolv skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Nye Justitz Hoer Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og sit Embeds Vegne, med lovlig mundtl: Kald og Varsel, ladet til dette Ting og Tiid indkalde ægtegift Mand Rasmus Erichsen Fjøsne, og \for 6 Aar siden afdøde/ Knud Michelsen Løvigens Enke Brithe Ingemans Datter, for af ham {begangne Hoer} i sit Egteskab som gift med sin endnu levende Hustrue Ragnele Johans Datter, begangne Hoer med \sig nær besvogrede/ Brithe Ingemans Datter, som er Sødskende Barn til Rasmus Erichsens Hustrue, og Brithe Ingemans Datter for dette med sin saa nær besvogret begangne Lejermaal, begge for denne paa Fjøsne \S: S: E: gds:/ hvor bem:te Qvinde \som for 6 Aar siden Enke/ i den Tiid \... et paa..../ havde sit Tilhold, begangne Malversation, at lide Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse, Corporlig Straf samt Actionens Omkostninger at erstatte, og eller at see Documenter i Rettelagt.

Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Halvor Torgersen Gjærde Søren, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved begge de Indstevnte selv.

Actor anviiste Amtets ordre denne og flere \Justitz/ Sager i henseende Defensorer i samme, ang:de, dat: 9 Apr: 1791, hvorved Lænsmand Henrich Ottesen

1791: 271b

Schjeldal er i denne Sag beskikket til de Skyldiges Defensor, hvilken Amtets ordre blev i Retten foreviist.

Lænsmand Schjeldal som i underdanig hørsomst Følge af Sam/m/e, strax indtraadde i Sagen som Defensor og vedtog Varsel, samt forbeholdt sig nærmere som Defensor at i agttage de Skyldiges Forsvar ved Sagens Fremme.

De Indstevnte begge Skyldige blev fra Retten tree gange paaraabt, men ingen af den mødte eller møde lod.

Actor fremlagde Sogne Præstens Anmeldelse herom af 31 Dec: 1790, som blev oplæst saal: men vil til næste Ret requirere herom alt og Slægtskabet fuldstændigen Attest fra Præsten, saa og faae holdt Undersøgnings Forretning hos Hoer begjængeren, derefter begjærede Sagen opsat med Laugdag, siden Maleficanterne ikke mødte.

Retten gav Rasmus Erichsen Fjøsne og Enken Brithe Ingemans Datter Rettens Laugdag til Høstetinget 1791, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Actor behager at tage beskreven, samt lovlig at lade forkynde, samt til Tægtedag for Retten besørge afhjemlet.

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Ny Justitz Leyermaals Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og sit Embeds Vegne ladet til dette Ting og Tiid indkalde ugift Qvinde Brithe Torbiørns Datter for begangen første Gang Lejermaal med en omreisende Maler Wæbjørn \paa Hougen H: C: godsens grund/ at see derom Documenter i Rettelagt, og derfor lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Halvor Torgersen Gjærdesøen, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved hende selv, men har ej kunnet forkynde Indstevningen for Barnefaderen for Processens Skyld, da han paa et Aar ikke har været her, og ingen her veed, hvor han som en Vagabond er at finde.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor lod Sagen beroe til næste Ret.

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev hun given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 95. Torkel Evensen Højland No: 53 Obl: til Tjæran Øchland 160 rd: dat: 30 Apr: 1784 qvitteret 1 Apr: 1787.

Ny Sag.

Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have \som Formynder/ paa sin Myndtling Anne Osmunds Datter Schjeldals Vegne ladet til dette Ting og Tiid ved mundtl: Varsel lovlig indkalde Halvor Rasmussen beboende og brugende bem:te Myndtlings efter Skjødes ejende Anpart

Gaardebrug i Schjeldal, fordi han bruger samme uden Tilladelse eller nogen Adkomst, \og uforsvarlig/ og ej efter Op- og Udsigelser har vildet fravige \eller betale noget for/ samme, derom at høre Udsigelses, Taxations \Besigtelses/ og andre Vidner, stevnte og ustevnte, samt Citantens Paastand, og see Documenter i Rettelagte, samt derefter lide Dom til strax at fravige Jordebruget og samme røddig gjøre under Udkastelse, samt at erstatte Ejeren den Fordeel hun kunde havt deraf, ved selv at lade \bruge og/ styre Jorden, for den Tiid hun samme har ejet, og han den uden Tilladelse har brugt, fraregnet for den Anpart hans Hustrue Borgille Jons Datter deri til en Tiid har ejet, og for saa lang Tiid hun samme ejede, saa og betale Bøder for sin egenmægtige Adfærd, at bruge Jorden uden Tilladelse og utagen, og endelig erstatte alle derved foraarsagede og denne Processes Omkostninger skadesløs. (Mrkn: Halvor og Borgille var i 1801 jordbruger på Øvrenæs i Grindeims anneks i Etne)

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse og lovlig TingsVidnes Erhvervelse, Udsigelses Vidner, Rasmus Haldorsen S: E: p: Nedre Grindem, Torbjørn Lambretsen S: E: p: Øfre Grindem, Halvor Halvorsen S: E: p: Grønstad, og Hugne Tjæransen Rame.

Stevne Vidnerne Halvor Torgersen Gjærde Søen, og Siur Johannessen Rame afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv

1791: 272

undtagen Rasmus Grindem, men i h/an/ds Fraværelse forkyndt Stevningen i h/an/ds Huus i Paahør af h/an/ds Kone, og Torbjørn Grindem som ej heller var hjem/m/e, men aflagt Forkyndelse i h/an/ds Stue, i Paahør af h/an/ds Hustrue.

Indstevnte Halvor Rasmussen Schjeldal blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten fremlagde \2/ Skjøde\ r/ paa det omstevnte Jordebrug til h/an/ds Myndtling Anne Osmunds Datter, det første af 17 Janv: 1783, og det andet af 29 Aug: 1789, som begge blev oplæst, og ere saal: Videre fremlagde den første Udsigelse, dateret 19 Dec: 1788 som blev oplæst saal: Citanten begjærede de 2de Udsigelses og Beskikkelses Vidner som denne Udsigelse har forkyndt, fremkaldet og paaraabt til Eedelig at bekræfte sam/m/es Forkyndelse, og at forklare hvad Svar derpaa er givet.

Retten lod paaraabe bem:te Vidner, hvoraf aleene mødte Hugne Tjæransen Rame, der blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter som 1ste Vidne aflagde Eed og forklarede: At have efter Paategningen tilligemed Halvor Halvorsen Grønstad ommeldte Tiid forkyndt denne Beskikkelse og Opsigelse eller Udsigelse for Halvor Rasmussen Schjeldal i h/an/ds Huus, hvortil han taug og intet svarede. Vifnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han dimitteret.

Videre fremstillede Citanten Rasmus Haldorsen Grindem og Torbjørn Lambretsen Grindem, som han begjærde Eedelig afhørt, ang:de af dem efter Citantens Begjæring, forkyndt mundtl: Udsigelse for Halvor Rasmussen Schjeldal før Juul sidst afvig. Vidnerne blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og som 2det og 3de Vidne forklarede: At 8te Dage omtrent før Juul sidst 1790, var de begjært af Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal paa sin Myndtling Anne Osmunds Datters Vegne, at gaae til Halvor Rasmussen Schjeldal, at udsige ham fra det Jordebrug som han beboer i Schjeldal hende tilhørende, \det/ at fraviige og røddig gjøre til denne Vaar 1791 rette Fløtte tiid efter Loven, og imidlertid maatte ikke hugge ulovlig i Gaardepartens Skov; det de og forrettede, og gik strax til Halvor Rasmussen Schjeldal \paa h/an/ds Boepæl/ og taledede ved ham selv, samt forkyndte ham Udsigelsen ord til andet, som nu forklaret er; dertil han svarede: Han vidste ingen Sted at

rejse til, og siden Myndtlingen ej var forstret, meente han at han med hendes Moder, han som hendes Stiffader var gift og boede med, var ligesaa nær at bruge den som en anden. Vidnerne veed at han er ikke fløttet derfra, men boer og styrer Jordebruget endnu. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, som de vedblev, declarerede ej herom at vide meere, og da Citanten dem ej videre havde at tilspørge, blev de dimitteret.

Citanten i Anledning forestaaende, refererede sig til mange forhen ofte og længe før Beskikkelsen 19 Dec: 1788, samt derved, gjorde Tilbud, at Halvor Rasmussen skal blive nærmere end nogen Anden, til at bruge Jorden, naar han vil indgaae den \ofte tilbudne og/ begjærte Foreening, deraf at svare saa meget at Myndtlingen for Renterne af Pengene der staaer i Jorden \og som/ til sam/m/es Indløsning deri \er/ anlagt, kan være skadesløs, holde Huus og Jord veedlige og ej forhugge Skoven ulovlig, hvilket og meere til Myndtlingens endnu større Fordeel, af Andre let kan opnaaes; {...} hvilket Tilbud som ham tit og for mange Aar siden er gjort, {og} \men/ han ej har vildet antage og indgaae, endnu herved gjøres ham, og det staaer kun til ham selv, endnu at indgaae en Contract saa billig, og som hand selv maatte erkjende billig, sættende sig i Myndtlingens Sted, da Contracten strax af Citanten skal blive vedtaget og Processen frafalde. Citanten viidere fremlagde Besigtelses og Taxations Forretning af dertil opnævnte Mænd holden den 18 Martii 1791, og til sam/m/e Forretnings Eedfæstelse fremstillede først Siur Johansen Lejlænding paa Rame, og Tollef Erichsen S: E: p: Rame, som har tilst(...?)t eller tilsagt, Halvor Rasmussen Schjeldal, til bestemt og benævnt Tiid ved Forretningen at møde og være tilstæde, hvilke 2de Mænd blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning at vogte sig for Meen Eed, hvorpaa de fremstod til efter Citantens Begjæring at gjøre deres Forklaring, og som 4de og 5te Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og for-

1791: 272b

klarede: At den 4 Martii 1791 var de udsendt fra Lænsman/d Schjeldal til Halvor Rasmussen Schjeldal, at varsle ham, at \i/ Dag 14 Dage, skulde kom/m/e 8 Laug Rettes Mænd som var opnævnt, til ham, at oversee hans paaboende Hus og Gaard som hans Stifdatter Anne Osmunds Datter ejer, samt Ager og Bøe, Skov og Mark, i hvad Stand det var, saa og at taxere Jordens Indkomster og Udgifter, og ved hvilken Forretning han {der} tilvarsledes nu ved dem, da at møde og være tilstæde. Dette de saaledes Ord til Andet forkyndte Halvor Rasmussen Schjeldal, og talte ved ham selv i h/an/ds Stue, dertil han svarede: Vel nok. Dimitteret som de forrige.

Dernæst fremstillede til Forretningens BeEedigelse de 8te Laugrettes Mænd som sam/m/e havde afholdet, hvilke alle mødte og blev forelæst Forretningen Ord til Andet saalydende: Hvorefter de samtl: som 6te Vidne Lambreth Steensen Leil: paa Axdal, 7de Vidne Peder Biørnsen S: E: p: Wee, 8de Vidne Lars Olsen S: E: p: Onesteen, 9de Vidne Tjæran Ingebretsen S: E: p: Øchland, 10de Vidne Hans Hans: S: E: p: Fosse, 11te Vidne Christopher Aslachsen S: E: p: Grindem, 12te Vidne Halvor Johannessen S: E: p: Kaldem, og 13de Vidne Svend Steensen Lejl: p: Gravelseter, alle 8te blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning at vogte sig for Meen Eed, hvorpaa de ved Lovens Eed med oprakte Fingre afhjemlede og bekræftede deres Forretning \hvorved begge Parter vare af og til tilstæde/ at være rigtig efter Samvittighed og bedste Skjønnende, og som de have befundet. Dimitteret som forrige.

/: For 13 Vidner betalt 1 rd: 1 mrk: 8 s: skr: Syv Mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde det udeblevne Vidne Halvor Halvorsen forelagt til næste Rett; og imidlertid nedlagde sin i Rettesættelse at Halvor Rasmussen Schjeldal bliver dømt at fraviige og røddig gjøre Jordebruget for dets Ejer under Udkastelse, og erstatte hende \efter Taxations Liqvidation og Ballance/ den Fordeel hun kunde havt af Jorden, om hun selv havde styret den,

som hun ulovlig er afholdt fra, neml: for 1788 36 rd:, for 1789 36 rd:, for 1790 48 rd: og for 1791 48 rd: Sum/m/a 168 rd:, hvori er fraeregnet for den Anpart som Indstevntes Hustrue, deri en Tiid har ejet, og for den Tiid hun samme har ejet \alt efter i Rettelagte Skder (Skjøder) og Forretningens Indkomstes og Udgifts Summer/ og paastaaes end videre herefter Aarlig 48 rd:, om imod Forordning Sagen skulde ulovlig blive draget i Langdrag. Videre, at Halvor Rasmussen bliver dømt for sin Adfærd at betale tilstrækkelige Bøder, saa og endelig at erstatte Citanten paa sin Myndtlings Vegne denne Sags Omkostninger med 16 rd:, reserverende videre paagaaende. Og da Sagen er af den Vigtighed, at Jorden i Halvor Rasmussens Værge bliver jo længere, jo meere fornærmet, Huusene forfalder og Skoven forhugges saa paastod han Dom ufejlbarlig til næste Ret; Saaledes under vedbørlig Reservation indlod Sagen under Dom, aleene forbeholdende sig videre Provedure \og Paastand/ efter Befindende og givende Anledning.

Siden Halvor Rasmussen Schieldal ikke mødte, eller møde lod, ej heller mødte Vidnet Halvor Halvorsen Grønstad, saa blev den første givet Rettens Laugdag til næste Ting at møde og svare til Sagen, og Vidnet Halvor Halvorsen Grønstad forelagt under Falsmaals Straf at møde {og svare til Sagen} til Høste Tinget 1791 første Rettes Dag, sit Edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken Laugdag og Forelæggelse Citanten paalægges at tage beskreven, og lovlig at lade forkynde, samt til Tægtedag for Retten afhjemle.

/: Betalt Opsættelse 12 skl:, og Laugdag 24 s: i alt To Mrk: fire Skl: :/
Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 3 fol: 283a. Hans Siursen Grønstad No: 14 Contract med Erich Haldorsen Nedre Næss dat: 21 Julii 1780 paategnet til Mortification af Erich Nærnæss den 2 Maj 1791.

No: 3 fol: 387b. Siur Larsen Handeland No: 9 Obl: til Anne Ols Dt: 50 rd: dat: 6 Maj 1782 qvitteret af hendes Mand Jacob Zachariass: Blegen 2 Maj 1791.

1791: 273

Pante Bogen til Inddragelse

Erich Haldorsen Nedre Næss Skde til Hans Siursen paa Grønstad No: 14, før Aftag 1 ½ Løb Smør for 330 rd:, dat: 11 Janv: 1791.

Hans Siursen Grønstads Skde til Tollev Tollefsen paa sam/m/e Grønstad No: 14 for 450 rd: dat: 11 Janv: 1791.

Tollev Tollefsen Grønstad No: 14 Vilkors Contract til Hans Siursen Grønstad og Hustr: dat: 11 Janv: 1791.

Tollev Tollefsen Grønstad Obl: til Thor Larsen Østrem 100 rd:, og til Torbjørn Lambretsen Øfre Grindem 100 rd: i alt 200 rd:, 4 proC:t Rente, 1 pr: i Grønstad No: 14 før Aftag 1 ½ L: S:, dat: 30 Apr: 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Jon Olsen Gjærde og Hans Christensen Frethe og befunden til 1790 Aars Udgang 249 rd: 5 mrk: 4 s: og af 1791 Aars halve Skat 463 rd: 2 mrk: 6 s: i alt Sum/m/a 713 rd: 1 mrk: 10 skl:

Som ingen efter tree Ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaee i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fjeldberg Skibredes Sommerting den 3de Maij 1791 sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged Koren, Skibredets Lænsmand Tollev Steensen Aalund, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig

1. Lars Larsen Qvamen 4. Ole Ingebretsen Tindeland 7. Ole Ols: Heggen
2. Siur Jonsen Klungland 5. Ole Larsen Stangeland 8. Hans Christopers: Hixdal
3. Daniel Jversen Inbioe 6. Endre Torkelsen Heggen 9. Osmund Christophersen Røe

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 30 Nov: 1790 efter Myndtling Brithe Niels Datter Næss i Strandebarm, ang:de Udlæg i 3 Vog 2 pd: 18 mrk: i Fieldberg Konge Korntjende.

.... 5 April 1791 efter Poul Andersen Nordhuses Enke, hvorefter Jordegods Udlægget i Norhuus i Skde bogen er extraheret.

Siur Jonsen Klungland No: 11 Vilkors Contract til Jon Nielsen og Brithe Lars Dat: Klungland dat: 3 Maj 1791.

Siur Jonsen Klunglands Obl: til Anders Tørressen Kolbenshoug 150 rd: 4 p:C: Rente og 1 pr. i Klungland No: 11 1 Løb S:, ½ Hd: dat: 3 Maj 1791.

Opsat Sag fra fol: 245a. Lieutn: Willum Dahl contra Christopher Frønsdal.

Citanten fremlagde sit skriftl: Indlæg af 2 Maj 1791 som blev oplæst saal: hvorefter paastaaer Christopher Frønsdal efter Lovens 1 B: 14 C: 6 a: og Fr: 5 Nov: 1723 tildømt at gjøre sin Eed om Sagen og efter Indlæggets Indhold.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærede Sagen opsat til næste Ret. /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 244a. Aslach Wiicke contra Jacob Kaathe.

Citanten paastod Dom \Omkostningerne forøget med 2 rd: og i Sagen/

Indstevnte begjærede Sagen opsat til næste Rett, til Contra Stevning og Vidners Førelse af Christen Jensen Wiigedal og fleere i Ryfylke Sorenskriverie, som han ej saa nøje kjender, at han nu erindrer deres Navne, og hvilke han til dette Ting formedelst uovervindelige Forhindringer ikke har kundet faaet stevnet.

Citanten protesterede imod Opsættelse og paastod Dom.

Opsættelsen bevilges, dog med den udtrykkelige Clausul at Indstevnte til næste denne Rettes Ting, beviiser den paaberaabte TingsVidne Sag for vedkommende Ret anhängiggjort \eller Sagen her til Doms bliver optagen/ /: For Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 244b. Jens Aasbøe contra Poul Underhougen.

Citanten paastod Dom efter forrige Procedure og Paastand.

Indstevnte Poul Jonsen Under-

1791: 273b

hougen nødsagedes at indstevne Contra Vidner i Sagen, og da han ej til dette Ting har kunnet faae dem indkaldet med saa lang Varsel som Loven befaler, for de uden for Laugdømmet boende, hvortil Stevne Tiid af Indstevnte formedelst hans Eenfoldighed var forsømt; saa maatte han begjære Sagen til den Ende udsat til næste Ret.

Citanten protesterede imod Opsættelse og paastod Dom, da Indstevnte bruger kun Udflugter, og i det mindste kunde nævne sine Vidner.

Indstevnte paastod Opsættelse, og ere de Contra Vidner han agter at føre Johannes Halvorsen Hougland og Biørn Christensen Fjeldet, og en Tieneste Pige.

Opsættelsen bevilges, paa \Condition og/ med udtrykkelig Clausul, at Indstevnte til næste Ting her for Retten beviiser, TingsVidnet for vedkommende Værneting anhängiggjort \i mangel deraf Sagen til Doms bliver optagen/ /: Opsættelsen betalt 6 s: skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791,

Pantebogen til Inddragelse

Jon Knudsen Indre Hamre Obl: til Lieutn: W: Fr: Dahl paa 450 rd:, 4 pr:C:t Rente 1 pr: i Indre Hamre No: 3 2 Løber Smør 9 Spd: Korn, dat: 23 Sept: 1788.

Opsat Justitz Hoer Sag fra fol: 245a. Fogden contra Poul Kolbensen Jnbioe.

Actor fremlagde til Actens Inddragelse Sogne Præsten Hr: Bruns Attest af \31 Dec: 1790 og/ af 8 Martii 1791 som blev oplæst saal: Videre til Actens Inddragelse fremlagde

Undersøgnings Forretningen holdt hos Barnefaderen den 17 Nov: 1791 saal:

Indstevnte Poul Kolbensen Jndbioe mødte, og tilstod som før Forbrydelsen, samt indlod Sagen til mildeste Dom.

Gyri Mikkels Datter mødte og tog til Vedermæle for Processens Skyld.

Actor endviidere derefter paastod Poul Kolbensen dømt, at have yderste Formue forbrudt, betale dobbelte Lejermaals Bøder, og erstatte saavel Sequestrations og Undersøgnings Forretningens som denne Actions Omkostninger, og deriblant for førstmeldte Forretning efter fremlæggende 3de Regninger, til Dommeren for Forretningen 3 rd: 2 mrk:, og Skyds 4 mrk:, samt Fogden for Forretningen 3 rd:, hvilke bem:te 3de: Regninger lyder saaledes:, samt ellers Stevningspenge 4 Mrk: Actor paastod Dom.

Poul Kolbensen indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derunder afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Justitiens og sit Embeds Vegne som Actor lovlig ladet indkalde ægtegift Mand Poul Kolbensen Jnbioe for første Gang, i sit Ægteskab, begangen Hoer med ugift Qvinde Gyri Mikkels Datter, ham at lide Dom til Bøders Udredelse, yderste Formues Forbrydelse og Omkostninger at betale. Factum er beviist med vedkomende Sogne Præstes Attest og Indstevntes egen Tilstaaelse, hvilken Sidste intet har fremført til sit Forsvar. Actor har paastaaet Dom efter Jndstevningen og gjorde Paastand. I Retten er fremlagt behørig holden Undersøgnings Forretning hos den Skyldige. Udi denne Sag k: og d: f: R: og herved afsiges: At Poul Kolbensen Jnbioe for begaaet Hoer i sit Ægteskab, bør efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 25 a: og Fr: 6 dec: 1743 a: 22, bøde dobbelte Lejermaals Bøder 48 Lod Sølv er 24 rd:, til Hands Maj:ts Casse /: til yderste Formue er intet ejende :/ og end viidere efter Fr: 8 Juni 1767 sidde 8te Dage paa Vand og Brød i stedet for Skriftemaal, og selv erstatte sin Underholdning og Varetægt. Denne Actions Omkostninger erstatter Poul Kolbensen Jndbioe med Rettens Gebuhr af Incam:, Opsættelse og Actens Bekræftning 1 rd: 5 mrk: 4 s:, foruden Actens meere Beskrivelse om bliver over 4 ark, for Undersøgnings Forretningen efter i Rettelagde Regning i alt 7 rd:, Stevningspenge 4 mrk:, og Stemplet Papiir

1 rd: 1 mrk: 14 s:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Udstædt Bøder

Opsat Sag fra fol: 244b. Even Qvamen contra Lars Qvamen.

Citanten paastod Dom og Omkostningerne tillagt 1 rd:

Indstevnte Lars Larsen Qvamen foreslog at holder Citanten Indstevntes Jord bedre end sin egen, er Comparenten fornøjet at bytte,

1791: 274

ellers paastaaer at beholde de Huuse som Altiid har lagt til Indstevntes Brug, saaledes indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Even Hansen SelvEjer paa Qvamen har her til Retten lovlig ladet indkalde hans Naboe Lars Larsen S: E: p: sam/m/e gaard, for ulovlig Skovhugst i Citantens Skov, at lide Dom til sam/m/es Erstatning, med Bøder og Omkostninger at betale. Med fleere end 2de Vidners eenstem/m/ige Udsigende er lovlig beviist, at Lars Larsen Qvamen har hugget udi Citantens Ejendoms og sammes Gaardeparts tilhørende Skov, og bortført 14 Furre træer og en Rodvælte, vurderet for 1 rd: 4 mrk: Citanten har paastaaet samme betalt, og Indstevnte dømt at betale Bøder, samt til Cit:, Omkostninger 10 rd: Indstevnte har tilstaaet Hugsteren, men uden grund af noget fremført Beviis og aldeles stridende imod de førte Vidners Forklaring, om Beskadigelsen og Aavirket samt Ejendom/m/en, paastaaet det Omtvistede at tilhøre Indstevntes Ejendom, hvilket ej som lovgyldig kan antages efter det i Sagen passerte. Thi k: og d: f: R: og herved afsiges: At Lars Larsen Qvamen bør til Citanten Even Hansen Qvamen, betale de bemelte Træers Værdi En Rd: fiire Mrk:, samt for samme ulovlige Skovhugst bøde 4 Rd: som efter Rescr: 26 Junii 1783 tilfalder den Nordenfjeldske Vej Casse, og til Districtets Foged erlægges, saa og erstatte Citanten denne Sags Omkostninger med 9 Rd:, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Udstædt Bøder

Ny Sag

Røe, Underhougens og Ryens samt Heggens Ejere og Opsiddere, Osmund Christophersen Røe, Rejnert Larsen Undehougens Enke Siri Peders Datter, Niels Tørressen Underhougen, Tørres Erichsen Ryen, Ole Olsen og Endre Torkelsen Heggen, fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: /: samt for Rejnert Larsens Enke hendes Laugværge Tosten Pedersen Ousvog, og anmeldte at have med lovlig skriftl: Kald Seddel til dette Ting og Tiid indkaldet de Østerejde Opsiddere, SelvEjere Siur Siursen og Knud Torbjørnsen, ang:de et Øgebejte som Indstevnte vil formeene Citanterne, alt efter Kald Seddelens Formeld som blev oplæst og lyder saal:

Stevne Vidnerne Lænsmand Tollev Steensen Aalund og Ole Halvorsen Westerejde afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, samme lovlig for alle deri benævnte at have forkyndet, og talte ved enhver selv, af de ikke mødende, de øvrige møder og vedtager Varsel: De ikke mødende var Torbjørn Mathiassen Stensland, som sagde ej at ville møde, da han hører under Ryefylke Sorenskriverie, og Brithe Niels Datter tjener p: Østerejde.

De indstevnte Vederparter Siur og Knud Østerejde mødte /: betalte Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: otte Skl: /: og formeente, at det ikke kan være dem nægtet, at indgjærde et lidet stække af deres Udmark til at forstørre og forbedre deres Bøe med, som til Landvæsenets Forbedring var ønskelig fleere Stæder; og det uden at Citanternes formentl: Øgebejte deri

skulde være til Hinder, hvilket Øgebejte Indstevnte paastaaer Citanterne ere aldeles uberettigede til, at nyde i Indstevntes (...?)le Citanternes Ejendom/m/e fraskiftede og fragjærdede Udmark.

Citanterne begjærde Vidnerne fremkaldede at gjøre deres Forklaring. Af Vidnerne mødte Ole Halvorsen Myren, Torkel Wiersen Tvedt og Tørres Larsen Hixdal, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod

Beskikkelses Vidner som 1ste og 2det Vidne Ole Halvorsen Myren og Torkel Wiersen Tvedt S: E: som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent 5 April sidst vare de efter Citanternes Begjæring sendte \beskikkelses viis/ til Siur og Knud Østerejde, at spørge dem, ang:de et gjærde som de have nye opsat, og hvorved de have lagt til deres Bøe, et stække Udmark af deres egen Udmark, men paa det Sted hvor Citanterne holde sig berettiget til et Maanedes Øge bejte, der ved sam/m/e gjærde bliver formindsket til deres Øgers Forsultelse; om de vilde slaae det ned igjen, og fløtte den!! (det) tilbage, hvor den!! (det) har staaet i gam/m/el Tiid til for et Aar siden, eller de vilde tage imod Stevning? dertil de svarede: At Gjærdet skulde blive hvor det nu var sat nyt, og kunde \det/ staae sin Prøve, ellers havde de ikke forhindret Citanterne i noget Bejte. Vidnerne bleve deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere og da ingen af Parterne dem videre havde

1791: 274b

At tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Tørres Larsen Hixdal, som aflagde Eed og forklarede: At Som/m/eren 1790 tjente Vidnet paa Ejde hos Knud Torbjørnsen, da omtrent 4 Uger før Michaelii, befalede Vidnets Hosbonde Vidnet, at skulde tage de Røe og Underhougens Øger som gik i den Øfre, Østerejde Buchage, og oven for det Leiligheds Gjærde som er opsat midt i Udmarken, til at frede den Øvre Hage, fra Øgebejtet som var neden for sam/m/e Gjærde i Østerejdes, Citanternes Udmarker, fragjærdede Udmark, i hvilket Øgebejte, Øgerne skulde gaae, om de skulde være der, og føre dem et Stække op til Fjelds ½ F: Vej, op i Østerejdes Fjeld hvor Østerejde Mænd plejer at sætte deres Øger, naar det er noget imellem at de bruger dem, det Vidnet gjorde. 2 á 3 Dage derefter, blev Vidnet befalet af sin Hosbonde at skulde hænte disse Øger igjen som han og gjorde, og at han skulde sætte dem i Øge bejtet neden for bem:te Lejligheds gjærde, der og var hans Agt, da han kom ned af Fjeldet med dem, men Siur Østerejdes Pige kom Vidnet i Møde i Øvre Hagen, og der tog imod Øgerne og førde dem i bem:te Øgebejte i den Udmark neden for Lejligheds gjærdet, kaldet ogsaa Lille Hagen. Mindes ej vist, om Øgerne var sat i Huus paa Østerejde, noget før, Vidnet førde dem til Fjelds. Vidnet blev befalet at føre Øgene til Fjelds fordi de ej skulde gaae i Øvrehagen, og at de ej skulde kom/m/e paa Østerejde Bøe, da det ny gjærde ej den Tiid var døgtig nok. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide mere, og da ingen af Parterne, Vidnet videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 3 Vidner bet: 2 mrk: 8 s: skr: to Mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde Sagen udsat med Forelæggelse til det udeblevne Vidne Brithe Niels Datter.

Da Vidnet Brithe Niels Datter ikke mødte; Saa blev hun forelagt etc: afskediget med Forelæggelse.

/: bet: Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To Mark fire Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Jon Siursen Asches Skde til Knud Jonsen paa Asche No: 62 1 Løb Sm: for 170 rd: dat: 16 Dec: 1790.

Hans Olsen Fatlands Skde til Gert Andersen paa Wiig No: 34 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for 200 rd: dat: 11 April 1791.

Gert Andersen Wiigs Obl: til Siur Andersen Solem paa 200 rd:, 4 proC:t Rente 1 pr: i forbem:te, dat: 11 April 1791.

Som Natten paafalt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 4 Maj 1791 continuerede dette Ting

og blev først publ:t

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 8. Halvor Tollachsen Svinevig No: 67 Obl: til Ole Olsen Synnæs paa 42 rd: dat: 8 Maj 1783 qvitteret 12 Dec: 1790.

Pantebogen til Inddragelse

Halvor Tollachsen Svinevigers Arv:s Skde til Lars Christophersen paa Svinevig No: 67 $\frac{1}{2}$ L: S:, for 84 rd:, dat: 16 Dec: 1790.

Lars Christophersen Svinevig No: 67 Vilkors Contr: til Halvor Tollachsens Enke, dat: 8 Feb: 1791.

Jacob Erichsen Rødmyr Skde til Hans Olsen paa Fatland No: 61 18 mrk: Sm: for 60 rd:, dat: 24 Sept: 1782.

Afkald

Dordi Ingebrets Datters Formynders \og Broders/ for 11 rd: 1 mrk: 1 s:, efter Skfte 7 Apr: 1791 dat: sam/m/e Dato.

(Andre dokument)

Lars Christophersen Obl: til Lisbet Pouls Datter paa 40 rd:, 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Svinevig No: 67 $\frac{1}{2}$ L: S:, dat: 3 Maj 1791.

Jon Siursens Skde til Mons Siursen paa Eechaas No: 20 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: S: for 120 rd: dat: 12 Janv: 1791.

Mons Siursen Eechaas No: 20 H: C: gds: Vk: Ct: til Jon Siursen at nyde af samme Eechaas dat: 12 Janv: 1791.

1791: 275

Afkald

ForM: B: fol: 189. Ingeborg Heljes Datters Formynders for Arv 26 Marti 1779 28 rd: 5 mrk: 1 s: dat:t 4 Maj 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 287a. Endre Siursen Søre Berge No: 31 Obl: til Siur Larsen Echenæs p: 80 rd: dat: 24 Juni 1780 qvitteret 3 Maj 1791.

No: 5 p: 517. Elling Stensen Hetland No: 21 H: C: gds: Obl: til Goute Haldorsen Wigevig 100 rd:, dat: 8 Maj 1787, qvitteret 8 Janv: 1791.

Bygsel Seddel med Revers og qv: Bog publiceret

Pastor Hr: Bruns til Poul Jonsen paa Underhougen 1 Løb Smør før brugt af Reinert Larsen, dt: 9 Nov: 1789. M:f: H: bet: 1 mrk:

Ny Justitz Sag

Velædle og Velv: Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og sit Embeds Vegne efter Klage af Niels Nielsen Svalland af 28 Augusti 1790 som han fremlagde saal: og hvilken for Retten blev oplæst, ladet til dette Ting og Tiid indkalde ved mundtl: Varsel Tollev Olsen Svalland og hans ældste Søn Lars Tollevsen for forøvet Vold og Overfald paa Klageren, derom at høre Vidner og derfor lide Dom til Bøder at erlægge og Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen og om det forøvede Jordskuf, Haardrag og Klæders Sønderrivelse, indstevnes under Lovens Falsmaal til Edelig Vidnesbyrds Aflæggelse og et lovligt TingsVidnes Erhvervelse Brønnele Wikings Datter Hustrue til Lars Siursen Sandvig og Christi Samsons Datter tjener \nu/ paa Udbioe.

Stevne Vidnerne Lænsmand Tollev Steensen Aalund og Ole Halvorsen Westerejde afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Brønnele Wikings Datter, men forkyndt Indstevningen i hendes Fraværelse i hendes Huus for hendes Mand.

De indstevnte bleve paaraabte, men ingen af dem mødte, enten Paagjældere eller Vidner, eller nogen paa de førstes Vegne møde lod; Thi maatte Actor begjære Sagen udsat med Laugdag og Forelæggelse.

Da Indstevnte Tollev Olsen Svalland og Søn Lars Tollevsen ikke mødte eller møde lod; Saa blev dem given Rettens Laugdag til Høste Tinget 1791 at møde og svare til Sagen; og da Vidnerne Brønnele Wikings Datter og Christi Samsons Datter ej heller mødte; Saa blev de forelagte under Falsmaals Straf at møde til Høste Tinget 1791 deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge; hvilken Forelæggelse og Laugdag Citanten som Actor behager at lade lovlig forkynde, og til Tægte Dag besørge for Retten afhjemlet.

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Hans Olsen Fatland og Osmund Christophersen Røe, og befunden til 1790 Aars Udgang 144 rd: 2 mrk: 5 s.; samt af 1791 Aars halve Skat 579 rd: 2 mrk: 5 s: i alt Sum/m/a 723 rd: 4 mrk: 10 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Føjens Skibredes Sommerting den 6te Maij 1791 sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged Koren, Skibredets Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te eedsvorne opnævnte Laugrettesmænd, navnlig:

Alle af Dom/m/eren nu i Eed tagne nye Laugrettes Mænd

1. Jens Hansen Øchland
2. Anfin Ottessen Aadlan
3. Anders Madsen Watne
4. Niels Olsen Højland
5. Peder Andersen Lundemansværk
6. Gudmund Gudmundsen Nedr: Øchland
7. Herman Johansen Hage
8. Johannes Pedersen Lunde

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret, som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787 Justitz Prot: her fol: 7b: og Over Formynder Protocollen er tilført.

1791: 275b

Pante Bogen til Inddragelse publiceret

Skfte 29 Sept: 1790 efter Erich Erichsen Lønning.	Alt
.... 2de Oct: 1790 efter Lars Olsen Wold.	i
.... 21de ditto efter Gabriel Erichsen Sør Mæland.	Skjøde
.... 25 ditto efter Knud Larsen Brekkes Hustrue.	bogen
.... 29 Ditto efter Ole Carlsen Urrang.	extra-
.... 27 Nov: 1790 efter Jens Samsonsens Tvedts Hustrue.	heret

Johannes Baarsen Totlands Arv:s Skde til h/an/ds Enke paa Totland No: 59 ½ Løb ½ Hd: for 190 rd:, dat: 27 Sept: 1784.

Anders Gundersen Jndre Hovland Skde til Christen Andersen paa Jndre Hovland No: 5 H: C: gds: for 101 rd: 1 mrk: 8 s:, 1 pd: 3 mrk: S:, 3/8 Hd: d: 25 Sept: 1796.

Christen Andersen Jndre Hovland No: 5 H: C: gds: Vilkors Contract til Anders Gundersen Jndre Hovland dat: 25 Sept: 1790.

Opsat Sag fra fol: 248a. Jonas Tosche contra Ole Grindem.

Proc: Gorm paa Citantens Vegne mødte og declarerede Sagen forliigt, og det fordrede betalt; altsaa frafaldt Sagen; thi blev den nu for Retten ophævet.

Pantebogen til Inddragelse

Siovat Torfinsen Gillies Skde til Lars Johannessen paa ½ Gillie No: 121, ¼ L: ¼ Hd: for 88 rd: dat: 13 Janv: 1791.

Nye Sag

Peder Haldorsen Kyvigen fremstod /: betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: /: anviiste Copie Kongl: allern: resolution 7 Aug: 1767, hvorefter han formeener efterskrevne Sag bør føres udi eet, og i een Sag under een Incamination, hvilken Copie Dom/m/eren siden sam/m/e \Rescript/ ikke findes communiceret til Dom/m/eren eller hans Formænd, ej heller findes i Embedets Copie Bøger maatte paalægge Citanten at underdanigst søge fra Stiftet verificeret; derefter anmeldte, at have ved lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde af Storøens Sogns tiende Ydende Almue, efterskrevne, til at betale resterende Konge Korn Tiende, hvilken Sognets Konge Korn Tiende med Smaae Tiende han er Ejer af, efter Capitelstaxten, da de kun vil betale efter gam/m/el sædvanlig Maade 2 mrk: 4 s: pr: Vog, nemlig: Thor Hansen Børtvedt, Berge Olsen ibd:, Berge Olsen Hetlesæter, Lars Olsen Hage, Lars Torbjørnsen Hysingstad, Mathias Johansen ibd:, Jens Olsen Watne, Lars Larsen Jxdal, Halvor Larsen Dahle, Lars Larsen Lillebøe, Johannes Johannessen ibd:, Mikkel Pedersen Lønning, Proc: Gorm for Højland, Reinert Jensen Horneland, Hans Madsen Birkeland, Erich Mathiassen Walvatne, Anders Jørgensen ibd:, Haagen Halvorsen Føjen, Aadne Poulsen ibd:, og Mathias Jørgensen Nysæter, alle at lide Dom, deres Restance at betale, og Omkostninger paa Sagen at erstatte.

Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Gjermund Osmundsen ibd:, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Halvor Dahle, Hans Birkeland, \og/ Berge Børtvedt, hvoraf den sidste møder, og for de øvrige \indstevnte/ er Stevningen forkyndt i deres Fraværelse i deres Huuse, for deres Hustruer.

Alle indstevnte mødte, undtagen Halvor Dahle, Lars \Øfre/ Lillebøe, Hans Birkeland, Haagen og Aadne Føjen.

Proc: Hr: Gorm paa egne, de mødende og alle øvrige Indstevntes Vegne /: betalt
Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: otte Skl: :/ protesterede imod Stevnemaalets
Antagelse, da saa mange ere stevnte under een Sag, som imod Rescr: 23 Janv: 1755, burde
føres i saa mange Separate Sager, som der ere Sagvoldere. Derom de paastod Rettens
Eragtning.

Citanten paastod, at da den Kongl: allern: Resol: af 7 Aug: 1767, er for Storøen med
annecterende Sogners Konge Korn Tjendes Ejere, da værende saavel som efterfølgende; saa
bør Resolutionen forstaaes efter Tingen og ej efter Perso-

1791: 276

nerne, Tingenes og Tiendes Ejere, \alt/saa paastaar han Sagen ført under een Sag.

Indstevnte vedblev deres Protest.

Retten Eragtede: Naar Citanten fremlægger den anviiste Copie Kongl: allern: Resolution af
Stiftet verificeret, til denne Acts Inddragelse, og sam/m/e lyder som den i Dag anviiste
verificerede Copie; saa bliver Sagen tilladt at føres under een Sag, og den alle(rnaad:?)
Resolution her anseet, at forstaaes efter Tjenden, og \ej/ efter dens forandrede Ejere. /: For
Eragtning bet: 12 skr: Tolv Skl: :/

Citanten begjærde Sagen udsat /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/ med Laugdag /:
bet: 24 s: skr: En Ort :/

Da af de Indstevnte ikke mødte, Halvor Dahle, Lars Øfre Lillebøe, Hans Birkeland, Haagen
og Aadne Føjen; saa blev dem given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pante Bogen til Inddragelse

Lars Johansen Gillie Obl: til Gunder Hansen Stokke paa 60 rd:, 4 pr:C:t Rente, 1 pr: i Gillie
No: 121 ¼ L: ¼ Hd: d: 6 Maj 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 7 Maj 1791 continuerede dette Ting

publiceret

Bygsel Seddel med Revers og qv: bog

Niels Siovatsen Kallevog paa Ejde No: 11 H: C: gds: til Rasmus Sørensen [paa] ½ L: ½
Hd:, før brugt af Aadne Aadnesen paa 11 Aar dat: 6 Maj 1791. M:f: H: bet: 1 mrk:

Kam/m/er Rd: Elkjær til Mons Olsen paa Huusmands Plads Sørhugle Øfre Træd, Aarl:
Afgift 4 rd:, og Dags Arbejde som sædvanlig, holde Pladsets Huuse i Stand, hvortil ham
belovet fornøden Tøm/m/er. dat: 31 Dec: 1790. M:f: H: bet: 8 Skl:

Ny Justitz Sag om Leyermaal med beslægtet.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel
ladet til dette Ting og Tiid indkalde Niels Samsonsens Lejl: paa Hysingstad, og Anne Mads
Datter, begge ugifte, men Sødskendebørn, for med hin anden begangen Lejermaal paa
Hysingstad S: S: E: gds:, at see Documenter i Rettelagt, og lide Dom til Corporlig Straf,
Bøder \og yderste Formue/ at udrede og Omkostninger at erstatte.

Som Stevne Vidner begjærde Actor fremkaldet til Stevningens Afhjemling Lænsmand Jens
Jensen Eldøen og Gjermund Ommundsen Eldøen, af hvilke aleene mødte Lmd: Eldøen og
afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes tilligemed Gjermund
Ommundsen Eldøen at have stevnet som tilført er, og talt ved de begge selv.

Da Gjermund Ommundsen Eldøen ikke mødte som det andet Stevne Vidne, ej heller de Skyldige efter Paaraab mødte eller møde lod; Saa vilde Actor til næste Ting fremstille det udeblevne Stevne Vidne. Imidlertid fremlagde herom Sogne Præstens Attest som blev oplæst saal: samt Stiftets Communication af 18 Dec: f: A: af Kongl: allern: Rescr: af 3de s: M.; \saal:/ at Niels Samsonsens, maae, naar han betaler Lejermaals Bøderne, fritages for videre Straf, imod at sættes 4 Dage paa Vand og brød, saa Paastanden imod ham \saaviit Straffen angaaer/ bliver kun at betale Lejermaals Bøderne \dobbelt/ og sættes 4 Dage paa Vand og Brød. Paastanden imod Anne Mads Datter forbeholdes. Videre anviisde Actor Amtets høje Ordre af 9 April 1791 hvorefter iblant ordres om Defensorer i denne og fleere Sager, er beordret til Defensor i denne Sag, Lænsmand Jens Jensen Eldøen, hvem mødte og strax som Defensor i underdanig Følge Samme, indtraadde i Sagen, og veedtog lovlig Varsel saavel for sig selv, som de Paagjældende, samt forbeholdt sig de Skyldiges Tarv, efter Sagen, og alt det fremlagte, anhørt oplæse, at nøje tage nærmere med Forsvar under Sagens Drift.

Actor maatte begjære Sagen udsat efter det udeblevne Stevne Vidne, og for at faae holdt Undersøgnings Forretning, hos Anne Mads Datter, hvortil, da samtl: Laug Rettet og Almue, mange som kjendte hende, derom erklærede paa Tilspørsel, at hun slet intet ejer, end ikke Kirke Klæder, blev af Dom/m/eren og \Fogden/(?) beordret Lænsmanden, sam/m/e med 2de Mænd at foretage, og derom paa det nøjeste at undersøge og efterspørge; og endelig, anmodede de udeblevne laugdagede.

Retten gav Niels Samsonsens Hysingstad og Anne Mads Datter Laugdag til Høstetinget 1791, at møde og svare til Sagen etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1791, da det udeblevne Stevne Vidne og haver at møde.

1791: 276b

Pantebogen til Inddragelse

Michael Olrich i Bergen Skde til Jacob Jørgensen {paa} Tejgland paa Lille Alsvog No: 127 ¾ L: S: for 240 rd: dat: 25 Feb: 1791. efter Matriculen 1 pd: 18 mrk: Sm:, ½ Hd:

Opsat Sag fra fol: 245b. Johannes Lejthe contra Reinert Sturtsøen.

Rejnert Ingvaldsen Sturtsøen mødte /: betalte Contra Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: efter Tilsv:p: gotgjort, skr: Nii Mrk: tolv Skl: :/ og fremlagde skriftl: contra Varsel af Dato 22 Marti 1791 som blev oplæst og er saal:

Stevne Vidnerne blev paaraabt Lænsmand Jens Jensen Eldøen/s/ {Gjermund Ommundsen Eldøen} \Dreng Hans Stensen og Lars Nielsen Hejen/, hvoraf aleene den første mødte, anmeldende at den sidste ej er tilstæde, hvilken mødende Hans Steensen, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, tilligemed Lars Nielsen Hejen som ej møder, og talte ved alle Indstevnte selv undtagen Citanten som ej var hjemme, men forkyndte Indstevningen for h/an/s Hustrue i hans Huus, hvorhos forklarede at af Vidnerne vare Mikkell Knudsen Lechnæs, og Lars Larsen Tjelle, boende uden for dette Tinglaug i Schonevig Skibrede, og de troede ej at ville møde, siden de ej hører til Føjen Ting, men har andet Værne ting.

Alle Indstevnte Citant og Vidner blev paaraabte, hvoraf aleene mødte Vidnet Johannes Olsen Hysingstad.

Da Citanten ej er mødt, og Contra Indstevningen ikke beviist formedelst det eene Stevne Vidnes udeblivelse til sam/m/es Afhjemling; Saa kan intet efter Contra Indstevningen føres, forinden sam/m/e lovlig bliver afhjemlet, hvorefter Sagen udsættes til næste Ret. /: bet:

Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Salomon Nielsen Holme Skde til Jon Salomonsen p: 12 mrk: S: 1/3 Hd: i Holme No: 95 for 72 rd: dat: 12 Janv: 1791.

Jacob Andersens Arv:s Skde til Daniel Pedersen paa Stokvig No: 99 12 mrk: S:, for 36 rd: dat: 25 Sept: 1790.

Lars Knudsens Skde til Hans Ommundsen paa ¼ L: ¼ Hd:, i Solhaug No: 10 for 150 rd:, dat: 25 Sept: 1790.

Enkefrue Krigs Raadinde Korens Skde til Poul Poulsen paa 12 mrk: Smør i {G.....} No: 100 Søre Næsse for 100 rd:, dat: 30te Oct: 1790.

Thomas Gundersen Mægebakkens Arv:s Skde til Niels Gundersen paa Mægebakken No: 157 21 mrk: S: d: 29 Sept: 1788.

Ditto Arvingers Skde til Niels Gundersen paa Echhornesæter No: 116 9 mrk: Sm: deraf indløst for 12 rd: 4 mrk: 10 2/3 s: 3 5/6 mrk: S: og arvet Resten dat: 29 Sept: 1788.

Jon Salomonsen Holme No: 95 Vilkors Contr: til h/an/ds Moder Salomon Nielsen Holmes Enke, Gunnelle Jons Datter dat: 12 Janv: 1791.

Jon Salomonsen Holme Obl: til Provstinde Winding p: 80 rd:, 4 p:C: Rente 1 pr: i Holme No: 95 12 mrk: S: 1/3 Hd: dat: 7 Maj 1791.

Krigs Rd:inde Korens Skde til Hans Olsen paa Søre Næsse No: 100 12 mrk: Sm: for 100 rd: dat: 30te Oct: 1790.

Simon Hansen Skjøde til Hans Simonsen paa 3 3/5 mrk: Sm: i Fylkesnæs No: 122 for 10 rd: 4 mrk: 14 s: dat: 12 Janv: 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstkd:de Mandag da Morgen er Søndag.

Tredie Dagen den 9 Maj 1791 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 350. Salomon Nielsen Holme No: 95 Obl: til David Werner Heiberg for 65 rd:, dat: 12 Maj 1787, qvitteret af Creditor med Curator Pastor Kahrs i Strandebarm, 17 Martii 1791, paategnet af Provst Hertzberg som OberFormynder til Udslettelse den 6 Maj 1791.

1791: 277

Pantebogen til Inddragelse

Lars Knudsen Solhaugs Obl: til Torbjørn Førland 66 rd:, Samson Førland 30 rd:, og Lars Torbjørnsen Førland 24 rd: i alt 120 rd: 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Solhaug No: 10 ¼ L: ¼ Hd: dat: 25 Sept: 1790.

Hans Ommundsen Solhaugs Obl: til Provstinde Christi 98 rd:, 4 p:C: Rente 1 pr: i Solhaug No: 10 ¼ L: ¼ Hd: dat: 25 Sept: 1790.

Torkel Heljesen Aandenæs Obl: til Niels Erichsen Mæling p: 99 rd: 4 pr:C:t 1 pr: i Aandenæs No: 120 ½ L: ½ Hd: d: 25 Sept: 1790.

Afkalde

Myndtl: Ole Torbjørns: Moders for 14 rd: 5 mrk: 15 s: efter Torbjørn Bjelland ved Skfte 30 Marti 1791 dat: 31 dto:

.... Baar Torbjørnsens Moders lige Arv sam/m/e Skfte d: d:

.... Niels Torbjørnsens Moders for lige Arv, sam/m/e Skfte d: d:

.... Johannes Torbjørnsens ditto ditto d: d:

.... Phillippus Hansens Formynders for Arv 17 rd: 10 1/3 s: ved Skfte efter Hans Simons: Følkesnæs 7 Apr: 1791 sam/m/e dato 7 Apr: 1791.

Pante Bogen til Udslettelse

Til Afdrag af No: 5 p: 415. Siovat Torfins: Gillie No: 121 Obl: til Lmd: Ole Knudsen Rydland i alt 98 rd: dt: 14 Maj 1788, hvorpaa bet:t 7 Maj 1791 58 rd:

No: 5 p: 314. Niels Aanensen Wiigenæs No: 41 Obl: til Lars P: Stue p: 98 rd:, 4 p:C:t Rente 1 pr: i Wiigenæs dat: 25 Sept: 1786 qvitteret 7 Maj 1791.

Bygsel Seddel med Revers og qv: Bog

Lars Pedersen Stues til Poul Samsonsens paa Plads Stuetræ uskatlagt, Cond: at bebygge Pladset og eje Huusene, Aarl: Afgift 2 rd: 3 mrk: og 6 Dages Arbejde. dat: 7 Maj 1791. til Manuf: H: H: 8 skl:

Hr: Paludans til Ole Olsen paa Præsthaug ½ L: ½ Hd:, før brugt af Ole Madsen dat: 3 Dec: 1790. til Manuf: H: 1 mrk: Søe Lægd.

Jon Nordre Mæland til Niels Jonsen paa Nordre Mæland No: 124 22 mrk: S: ¼ Hd:, før brugt af Jon Colbensen som Ejer dat: 3 Dec: 1790. til M:f: H: bet: 8 Skl:

Michael Olrich i Hidschen til Kolben Nielsen paa Nøchling ½ L: S: før brugt af Calus Nielsen Condition at byde Ejeren sin Avl af Søen, dat: 27 Apr: 1791. M:f: H: 8 s:

Pantebogen til Inddragelse

Hans Olsen Obl: til Gunder Hansen Stokke paa 80 rd:, 4 p:C: Rente, 1 pr: i Søre Næsse No: 100 12 mrk: S:, dat: 9 Maj 1791.

Jacob Jørgensen Alsvog Obl: til Provstinde Winding p: 140 rd:, 4 p:C: Rente, 1 pr: i Alsvog No: 126 og 127 1 pd: 18 mrk: S:, ½ Hd:, dat: 25 Feb: 1791.

Hans Roarsen Skde til Roar Hansen paa halve Peterteig No: 49 1 Pd: Sm: for 70 rd: dat: 12 Janv: 1791.

Thomas Simensen Skde til Salomon Pedersen Sæverud paa Urrang No: 14 H: C: gds: 1/3 Løb 1/3 Hd: for 80 rd: dat: 12 Janv: 1791.

Bygsel Sedler med Reverser og qvitterings Bøger

Tosten Endresens til Endre Tostensen paa Indre Haavig No: 81 6 mrk: S:, 1/3 Hd:, før brugt af Tosten Endresen som Ejer, dat: 7 Maj 1791. M:f: H: bet: 8 Skl:

Østen Olsen Gillie til Rasmus Jonsen paa ¼ L: ¼ Hd: i Gillie No: 121, før brugt af Ejeren Østen Olsen som Ejer dat: 8 Janv: 1791 paa 20 Aar bygslet. M:f: H: bet: 8 skl:

Enkefattig Husets Forstander Vahls til Simon Olsen paa Staveland Søe Lægd ¼ L: ¼ Hd:, 9 mrk: Fisk, før brugt af Kiølv Mathiassen d: 28 Apr: 1791. M:f: H: bet: 1 mrk:

Christen Christens: Følkesnæss til Østen Samsonsens paa Gæitung No: 105 12 mrk: Sm: paa 6 Aar d: 7 Maj 1791. M:f: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

\Myndtling/ Ingemor Olsens Faders Ole Torbjørns: Løvhammer for 9 rd: 3 mrk: 2/5 s: ved Skfte 30te Oct: 1790 dat: 30te Oct: 1790.

.... Torbjørn Olsens Faders ditto ditto datert 30te Oct: 1790.

.... Mari Aslachs Datters Faders Aslach Aslachsens Furrenæss, for 9 rd: 6 ½ s: ved Skfte 15de Oct: 1790 dat: 15 Oct: 1790.

.... Ole Tostensens Formynders Lars Olsen Enværs for 15 rd: 6 ½ s: ved Skfte 4 Apr: 1791 dat: 4 Apr: 1791.

F:b: f: 217. Marthe Torbjørns Dt:s Formynders Jens Olsen Inværs for 1 rd: 1 mrk: 5 s: ved Skfte 1 Nov: 1790 dat: 19 Janv: 1791.

(Andre dokument)

Jacob Andersen Kallevogs Arv:s Skde til h/an/s Enke paa Kallevog ½ L: ½ Hd: deraf indløst det halve for 109 rd: 5 mrk: 13 s: og arvet ligesaa meget dt: 15 Maj 1790.

Fogdens Restance Regnskabs Tingsvidne examineret i Overværelse

1791: 277b

Af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Aadne Olsen Sortland og Ingebret Pedersen Monsepladset og befunden til 1790 Aars Udgang 271 rd: 3 mrk: 5 s: og af 1791 Aars halve Skat 625 rd: 2 mrk: 2 s: I alt Summa 896 rd: 5 mrk: 7 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fiære Skibredes Sommerting den 10de Maij 1791 sat og holdet paa Leervigens Tingsted \af Rettens Betjent/ i overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laugrettes Mænd Nl: (Navnlig)

Alle af Dom/m/eren nu i Eed tage

1. Mikkel Johannessen Lie	4. Sølfest Heljesen Øchland	7. Johannes Nielsen Ejdsvog
2. Johannes Olsen Sundfør	5. Torbjørn Anfinen Ravneberg	8. Steen Erichsen Wike
3. Jon Ommundsen Næsse	6. Lars Baarsen Lochne	

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787 Justitz Prot: her fol: 7b. og Oberformynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skfte 23 Nov: 1790 efter Steen Erichsen Wiickes Hustrue.	Udlæggene i

.... 2 Dec: 1789 efter Ole Knudsen Bues Hustrue.	Skde bogen

.... 1 Juli 1790 efter Jens Nielsen Houge.	extraheret

Størker Larsen Hoversholms Hustrues Arv:s Skde til Lars Størksen paa Haaversholm No: 7 H: C: gds: 2 pd: 13 mrk: Sm: dat: 19 Maj 1790.

Opsat Sag fra fol: 249a. Ole Westviig contra Lars Westviig.

Citanten blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Indstevnte mødte og anmeldte Sagen forliigt.

Da Citanten ej mødte /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Saa beroer Sagen til Høste Tinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 251a. Irgens contra Engel Johannessen og Rejnert Engelsen Strømøen.

Citanten lod ved Proc: Gorm anmelde at have med lovlig mundtl: \Continuations/ Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Rejnert Engelsen og Engel Johannessen Strømøen at høre Vidner og paahøre Dom.

Stevne Vidner Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland og Jørgen Torbjørnsen Wiicke afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talede med de begge selv, hvoraf Engel Johannessen Strømøen er ved Døden afgang i Dag 8te Dage.

Rejnert Engelsen Strømøen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod, og Stevne Vidnerne anmeldte hans Forfald med sin afdøde Faders Jorde Færd.

Proc: Gorm som ingen Vidner var bekjendt stevnet fra Jrgens, tilspurgde Stevne Vidnerne om de ingen Vidner havde stevnet, dertil de sagde Nej, de havde ingen stevnet, og var ej begjært nogen at stevne, da Cit: sendte Lænsmanden Bud om at stevne som afhjemlet er.

Proc: Gorm havde altsaa ingen Vidner at fremstille, men fremleverede et sig fra Citanten tilsendt Indlæg af 5 hujus som blev oplæst saal: Proc: Gorm paastod Dom. Da den eene af de Indstevnte ved Døden er afgang, saa udsættes Sagen til hans Arvinger at blive \der/for {S...} lovlig stevnet af Citanten. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 252a. Irgens contra Tjæran og Ole Strømøen.

Citanten lod ved Proc: Gorm anmelde at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting indkalde Tjæran Siursen og Ole Jørgensen Strømøen, at høre Vidner i Sagen og lide Dom, i continuation af forrige Indstevning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal

1791: 278

Toldbetjent Hejerdal i Folgerøen og Huusmand Aadne Jørgensen i Folgerøen deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Stevne Vidner Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland og Jørgen Torbjørnsen Wiicke afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de begge Strømøe Mænd selv. Stevne Vidne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Haldor Jonsen Højland, samt Lænsmands Dreng Hans Steensen afhjemlede ligeledes at have indstevnet Vidnerne, neml: Sr: Jens Hejerdal af Lænsmanden og Haldor Jonsen, og Aadne Jørgensen af Haldor Jonsen og Hans Steensen, og talede ved de begge selv.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne begjærde Hr: Gorm paaraabt, at gjøre deres Forklaring.

Lænsmand Eldøen anmeldte at Toldbetjent Hejerdal var her paa Tingstedet gaars Dato før dette Skibredes Ting begyndte, men da han som Told betjent ikke kunde forsøm/m/e sin Post, som er i nærmeste beregnet 1 ½ Miil fra Tingstedet, saa længe til han kunde blive afhørt, som var uvis om kunde skee i Dag, og muelig ej før i Morgen, saa har han maattet reise til sin Toldbetjent Station, og derfra har sendt Lænsmanden at fremlevere, hans skriftl: Vidnesbyrd af Dags Dato som blev som for 8de Vidne, oplæst og lyder saal:

Fremstod 9de Vidne Aadne Jørgensen Folgerøen {fremstod} og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter han aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At {af} den af 8de Vidne ommeldte Tiid roede Vidnet for Toldbetjent Hejerdal, og var med ham paa Baad, saae Vidnet nogle Bønder som han ej kjendte, at have Sild i deres Baader, som var 4 Baader, men som det var mørkt og Nattetiid, gav ej Agt enten det var store eller smaae Baader, hvilke saae var nylig taget af Bøndernes Nod, som endnu der laae i Søen. Jrgens Nod var langt der uden for. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 1 Mrk: skr: En Mrk: :/

Proc: Gorm begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Proc: Gorm fremlagde nest at melde at det sidst forelagte Vidne Engel Johannessen Strømøen nu ved Døden var afgangen, et sig fra Citanten tilsendt skriftl: Indlæg som blev oplæst af Dato 5 hujus, saal: \Det fra en anden Sag paaberaabte Indlæg lyder saaledes/ Derefter paastod Dom.

Da den forrige i Sagen givne Laugdag ej igjen er fremkommen forkyndt, og de Indstevnte ikke i Dag er mødt; Saa bliver Tjæran Siursen og Ole Jørgensen Strømøen herved given Rettens Laugdag til Høstetinget 1791. etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

/: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt to mrk: fiire Skl: :/

Bygsel Seddel med Revers publiceret og Qv: bog anviist

Hr: Pastor Dybedal til Johannes Heljesen paa Haavig Søe Lægd 1 L: S: 1 td: Korn før brugt af Anders Jonsen, hvis Enke skal have Vilkor Lys og Brænde, 2 Kjør 6 Faars Foster, 12 Voger Havremeel, 2 Voger Byg, og et stk: Ager til Potates dat: 28 Janv: 1791. Manuf: H: 1 mrk:

Pante Bogen til Inddragelse

Jørgen Ørevigs Enkes Skde til Jon Jørgensen paa Ørevig No: 12 nu i alt 1 Løb Sm:, ½ td: Korn, dat: 18 Maj 1790.

Pantebogen til Udslettelse

Til Afdrag af No: 5 p: 318. Ole Joh: Sundfør No: 65 Obl: til Peder Qvalvog i alt 250 rd:, dat: 28 Sept: 1786 deraf betalt 12 Janv: 1791 100 rd:

No: 5 p: 380. Torbjørn Torb: Kind No: 78 Obl: til Provstinde Winding 130 rd: dat: 27 Sept: 1787, qvitteret 6 April 1791.

No: 5 p: 412. Ole Nielsen Fielland for Tosten Alne No: 30 H: C: gds: Obl: til Peder Iversen Alne 98 rd: dat: 6 Maj 1788, qvitteret 3 Maj 1791.

No: 5 p: 318. Ingebreth Johannessen Sundfør No: 65 Obl: til Peder Qvalvog 150 rd:, dat: 28 Sept: 1786, qvitteret 12 Janv: 1791.

No: 5 p: 352. Lars Knudsen Trovaag No: 47 Obl: til Ole Aslachsen Elieraas 160 rd:, dat: 28 Sept: 1786, qvitteret 11 Maj 1789.

1791: 278b

No: 5 p: 19. Niels Salomonsen Ulverager No: 8 Obl: til Roar Otterøen paa 60 rd: dat: 15 Maj 1783, qvitteret 10 Maj 1791.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 252b. Fogden contra Cornelius Eltervig og Anne Westvig. Actor fremlagde Sogne Præstens Attest af 31 Dec: 1789, som blev oplæst saal: samt foreviiste Amtets Ordre af 9 April 1791, om Defensorer i adskillige Justitz Sager, hvorefter Lænsmand Mathias Johannessen Echeland er beskikket til Defensor i denne Sag, i hvis Følge han nu indtraadde i Sagen som Forsvar og vedtog Varsel, samt havde intet andet til deres Forsvar at anbringe, end dette som han synes er antageligt nok, at de ere unge, vankundige og enfoldige, hvorfor han paastod dem frikjendt for Straf, og saaledes indlod Sagen til Dom, hvorhos maae tages i Betragtning deres yderlige Fattigdom, hvorformedelst de ikke heller er kommen sam/m/en i Ægteskab. Dette sidste, at de ej endnu er gift eller trolovet, blev Almuen tilspurgt om, som svarede at de hverken er gift eller trolovet.

Actor paastod Dom, og deriblant Stevningspenge tildømt 5 Mrk:

De Skyldige blev paaraabt, men mødte ikke. {.. }

Defensor indlod Sagen til Dom.

Laugrettet og Almuen blev tilspurgt, om de Skyldige er beslægtet, eller haver begaaet Lejermaal før, hvortil de begge Poster blev svaret Nej.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Justitiens og sit Embeds Vegne her til Retten lovlig ladet indkalde uconfirmeret Dreng Cornelius Olsen Eltervognæs og ugift Qvinde Anne Heljes Datter Westvig, for med hinanden førend BarneFaderens Confirmation begangne Lejermaal, at lide Dom til Corporlig Straf, Bøder at udrede og Omkostninger at erstatte. Factum er beviist med Sogne Præstens Anmeldelse og de Skyldiges Tilstaaelse. Actor har paastaaet Dom efter Indstevningen, undtagen for saaviit Anne Heljes Datters Lejermaals Bøder angaaer, som er anmeldt betalt. Defensor har paastaaet dem af anførte Aarsager frikjendt. Udi Sagen bliver kjendt og dømt for Ret og afsagt: At Cornelius Olsen Eltervognæs {.....} for begangne Lejermaal bør bøde Lejermaals Bøder efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 1 art: 24 Lod Sølv er 12 rd:, som til Districtets Foged betales samt han og Anne Heljes Datter Westvig, efter Fr: 8 Juni 1767 i stedet for Skriftemaal sidde 8te Dage paa Vand og Brød og selv erstatte deres Underholdning og Varetægt, saa og da sam/m/e Lejermaal af dem er begaaet førend Barnefaderens Confirmation, begge efter Fr: 2 Sept: 1745, arbejde i Bergens som nærmeste Tugthuus hver Et Aar, og selv erstatte deres Transport did. End videre bør de betale een for begge og begge for een, imod Regress imellem dem selv indbyrdes for det halve, denne Actions Omkostninger, Stempl: Papir 4 mrk: 14 s: Rettens Gebyr med Incamination, Opsættelse og Bekræftning 1 rd: 5 mrk: 5 s: og Stevnings Penge 5 Mrk: alt inden behørig Tiid at exequeres efter derom allernaad: udgangne Anordninger. Hr: Foged Koren begjærde Dom/m/en beskreven til Appel til Laugtinget som blev bevilget. Udstedt NB: Bøder

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 11te Maj 1791 continuerede dette Ting.

Ny Sag.

Anders Samuelsen Gjærde af Samnanger Sogn fremstod /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: /: og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Tosten Olsen ungKarl paa Drange, saasom Citanten der var skyldig 38 rd: til Knud Evensen Tvedt for Handel, havde leveret Tosten Olsen sam/m/e 38 rd: at bringe og betale til Knud Evensen Tvedt, men Knud Evensen Tvedt,

1791: 279

siger ej at have faaet af Tosten Olsen meere end 28 rd:, og Tosten Olsen nægter ej at have faaet meere end 28 rd: til Knud Tvedte at levere, hvorfor Citanten har ladet indstevne Tosten Olsen de manglende 10 rd: at tilsvare, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til samme 10 rd: at betale med Omkostninger.

Som Vidne i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Siur Tjæransen Huusmand under Førde til Eedelig Vidnesbyrd at aflægge, og et lovligt Tings Vidnes Erhvervelse.

Stevne Vidnerne Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland og Ommund Jonsen Næsse afhjemlede under Lovens Eed saaledes lovlig at have stevnet Tosten Olsen og Siur Tjæransen, som tilført er, og talte ved de begge selv.

Indstevnte Tosten Olsen protesterede imod Stevnemaalets Antagelse siden Knud Evensen Tvedte ej er indstevnet for Processens Skyld eller i andre Maader, da ustevnt bør være unævnt, og declarerede Indstevnte at ikke have annammet af Citanten de omstevnte Penge meere end 28 rd.; tilkom/m/ende St: Hans Dag 2 Aar siden, af Anders Samuelsen Gjærde, til Knud Tvedt at levere, som skeede paa Indstevntes førte Jægt, da liggende ved Trengerejde i Samnanger, desuden forbeholder Indstevnte sig Tiltale til Citanten til Satisfaction for imod Indstevnte i denne Sag gjorde Beskyldning. Herom paastod Eragtning.

Citanten paastod Stevnemaalets antagelse, da ej skal føres Vidner om hvad Knud Tvedte har annammet, men om hvad Tosten Olsen har imodtaget til Knud Tvedte at levere, som skeede den af Tosten Olsen ommeldte Tiid og Stæd, og var 38 rd.; og kunde gjerne Stevnemaalet været incamineret, meldende om ustevnt Mand der Pengene skulde have: Og da ej skal føres Vidner om Knud Tvedte, saa er Lov: 1 B: 4 C: 1 a: ej imod Stevnemaalets Antagelse; thi her søges kun beviist enten Tosten Olsen modtog 38 rd: eller 28 rd: paa af ham selv benævnte Tiid og Sted, for til en Anden, lige meget til hvem at frembringe, og er kun Knud Tvedts Navn nævnet for Sagens Tydeligheds og Sam/m/enhangs Skyld.

Retten eragtede: Efter begge Parters Tilførte kand Stevnemaalet ej afviises, men Vidner saaledes som forlanges, afhøres, dog skal observeres at ustevnt bliver unævnt og paalægges Citanten til næste Ret, at indstevne den nu unævnnende for Processens Skyld, om ej videre Indstevning henseende ham, udfordres i Sagen. /: For Eragtning betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Tosten Olsen med sin Fader og Forsvar Ole Jensen Drange derefter /: betalte Tilsv:penge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte skl: :/ protesterede imod dette Søgemaal, siden hans Søn Tosten Olsen er umyndig og nu kun 20 Aar, altsaa den Tiid kun 18 Aar, derom paastod Eragtning, \da/ Citanten havde intet med Comparentens Søn at gjøre, som kun førde sin Faders Jægt, tilligemed en anden Mand, og vel tog Tosten Olsen ogsaa imod Penge til Comparenten hans Fader, som rigtig blev leveret, men dette vedkom ej anden Mand.

Citanten paastod Sagens Frem/m/e.

Retten Eragtede: Af anførte Aarsager kan Søgemaal et ej afviises, men ankom/m/er paa endelig Dom, hvorviit Indstevntes Umyndighed kan ansees. /: betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Citanten bad taget i Betragtning, at naar Tosten Olsen kunde føre Jægt, og tage med Penge til sin Fader, var han og myndig nok, som \saa/ voxen Person \at ej var Aarsag at e om alder :/ at paatage sig Commissioner for Andre, og hvad (...?)tager sig paa i Commission, bør han svare til; paastod derefter det indstevnte Vidne, og ustevnet 2de Vidner Anders Andersen Trengerej do: SelvEjer og Søn unge Anders Andersen, afhørt at gjøre deres forklaring.

Ole Jensen Drange protesterede imod Vidnesbyrd af Anders Andersen Trengerejde Selv Ejer som var interesseret i Pengene og Handelen og altsaa kan ej vidne i egen Sag; herom paastod Eragtning.

Citanten nægtede, at Anders Andersen Trengereide var interesseret i Handelen og de Penge som af den Handel henrører, altsaa paastod hans Vidnesbyrd.

Retten \1/ kan \6/ ikke nægte at antage Anders Andersen Trengerejde til Vidne \2/ paa \3/ den \4/ ubeviiste \5/ Exception, men forbeholdes Indstevnte derom efter lovlig Omgang at føre Vidner, da ved endelig Dom

1791: 279b

det ankom/m/er paa, hvorviit hans Vidnesbyrd kan ansees.

/: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Vidnerne bleve fremkaldte og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede og fremstod som

1ste Vidne SelvEjer Anders Andersen Trengerejde som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At 1789, 8te Dage før St: Hans Dag fulgde Vidnet med Citanten

paa Baad fra Vidnets Gaard Trengerejde, paa Havnen der 2 á 3 Kugle Skud fra, til en Jægt, hvorpaa var Tosten Olsen og Vidnet Siur Tjæransen Førde, der kom/m/ende, gik Citanten op paa Jægten, og Vidnet blev staaende i Baaden, og Citanten kaldte Tosten Olsen, at imodtage Penge baade til sin Fader, og til en anden ustevnt Mand, da Tosten Olsen kom i Væng Døren, og først tog imod Penge til sin Fader, og lagde dem bort, derefter tog imod Penge af Anders Samuelsen Gjærde til ustevnt Mand at levere, som er de omstevnte Penge hvorom Protocollen er tilført, og som Tosten Olsen, den Vidnet ansaae som voxen og vettig nok til at paatage sig og svare til en Commission, da ham andre var betroet, og han var ligesaa voxen som i Dag, lovede at frembringe og levere, og de Penge til den ustevnte Mand var 38 rd: skriver Aatte og Tredeve Rigsdaler /: Tosten Olsen nu for Retten nægter at det var mere end 28 Rd: skriver Aatte og Tyve Rigsdaler :/ i Banco, i En 10 rd: Seddel, resten i 5 rd: og 1 rd: Sedler, og blev tællt af Anders Gjærde til Tosten Olsen hver Banco Seddel for sig. Tosten Olsen var den Som/m/er ikke før eller siden der i Fjorden i Samnanger. Vidnet rejsde med Citanten uden Betaling, som saa liden Vej der ej iblant Bekjendte kunde tages Betaling for. Ole Drange /: betalt for Contraqvæstion 8 skl: skr: otte Skl: :/ begjærede Vidnet tilspurgt: om Vidnet ejede i Pengene? Citanten protesterede imod Svar paa denne Qvæstion som uden for Stevningen. Ole Drange paastod Eragtning og Vidnets Svar. Citanten paastod Eragtning og Spørsmålet afviist. Retten kan ej tillade Svar paa denne Qvæstion som uden for Stevningen, og Vidnet derved at vidne paa sig selv, hvorom Indstevnte ved forrige Eragtninger, er deres Ret reserveret. /: Citanten betalt for Eragtning 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide mere og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parter Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Siur Tjæransen Førde Huusmand som aflagde Eed og forklarede: At omvundne 1789 St: Hans Tiider men 8te Dage efter \St: Hans Dag/ da Vidnet med Tosten Olsen førde Ole Dranges Jægt, hvormed de ikke den Som/m/er var meere end den eene Gang i Samnanger Fjorden /: 1ste Vidne \fremstod/ erindrer ej enten det var før eller efter St: Hans Dag, men Tosten Olsen siger nu for Retten det var efter St: Hans Dag alt dette passerede :/ da Citanten og 1ste Vidne kom til Jægten der \neml: Vidnet og Tosten Olsen/ var paa, i Samnanger Fjorden ved Trengerejde da Citanten raabde Tosten Olsen ud at annam/m/e Penge, da Citanten var paa Jægten opkom/m/en, og \ste/ Vidne{t} stod i Baaden, og holdt sig ved Jægten, og Citanten bad Tosten Olsen tage imod Penge til sin Fader, og \til/ en ustevnt Mand, da Tosten Olsen tog imod Penge i Banco Sedler i Væng Døren eller paa Væng Pligten, men Vidnet gik ud og løsnede Baaden, saa ej veed meere, enten hvor mange Penge, eller til hvem der blev enten leveret eller modtaget, eller hvor meget til hver. Vidnet dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne unge Anders Andersen Trengerejde, Søn til 1ste Vidne, som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid 8te Dage efter

1791: 280

St: Hans Dag, var Vidnet hjem/m/e i sin Faders Stue paa Trengerejde, hvor Citanten og h/an/s Fader var tilstæde, der Citanten tællede Penge op i Banco Sedler, nogle som Tosten Olsens Fader skulde have, og 38 rd: skriver Otte og tredive Rigsdaler til en ustevnet Mand paa Tvedt, som Citanten sagde, at vilde til Tosten Olsen Drange paa Jægten der laae i Havnen ved Trengerejde levere at frembringe, derved Citanten rejsede, sagde at vilde til Jægten, og Vidnets Fader 1ste Vidne fulgde med. 1ste Vidne fremstod og under aflagde Eed forklarede: At dette var sam/m/e Penge sam/m/e Tiid, og alt som omvundet er. 3die Vidne vidste ej meere, som ej medfulgde. Vidnet blev som \de/ forrige dimitteret.

/: For 3 Vidner betalt 2 mrk: 8 s: skr: to Mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde TingsVidnet sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt.

Citanten derefter paastod Dom efter Indstevningen til de manglende 10 rd:s Erstatning og Omkostninger 10 rd:

Ole Drange og Søn Tosten Olsen begjærde Opsættelse.

Opsættelsen bevilges. /: bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Børne Midlers Forsegling.

Anders Sørensen Nedre Wihovde som Formynder for Lars Johansen [som] arvet 15 Feb: 1788 efter Johannes Sørensen Nedr: Dommensnæs 31 rd: 2 mrk: 7 ½, og 9 Feb: 1790 efter Søren Hansen Sætre 9 rd: 4 mrk: 2 ½, samt 12 Apr: 1790 hos Søren Hansen Sætres Enke 7 rd: 1 mrk: 2 ½ s:, anbød og oplyste i Retten til Udsættelse paa Rente af sam/m/e Arv i Banco nu anviisende 48 rd: Sam/m/e blev oplyst, men ingen dem vilde modtage.

Comparenten begjærede da Pengene forsegle, som skeede. For Oplysningen betalt 2 mrk: skr: to Mrk:

Pengene in banco saaledes forsegle, blev Comparenten tilbage leveret.

Børnemidlers Forsegling.

Hans Johannessen Hovde som Formynder for Anne Endres Datter [som] arvet 2 Marti 1778 paa Weastad efter Endre Jonsen, 41 rd: 3 mrk: 5 s: anbød og lysede op i Retten til Udsettelse paa Rente af Arven med sine Renter in Banco nu anviisende 45 rd:

Sam/m/e blev lyst op, men ingen vilde modtage.

Comparenten desaarsag begjærde Pengene forseglede, som skeede, hvorefter de in Banco saaledes forsegle med Rettens Segl, blev Formynderen til forvaring tilbage leveret. For Pengene at oplyse betalt 2 mrk: skr: to mrk:

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Tollev Haagensen Færaas Arv:s Skde til Haagen Tollevsen paa Færaas No: 76 i alt 18 mrk: S: 4 ½ Spd: Korn, hvoraf indløst halve for 22 ½ rd: dat: 28 Sept: 1790.

Simon Olsen Owes Skde til Ole Simonsen paa ½ sit Brug i Owe No: 32 1 Løb Sm:, for 150 rd:, dat: 14 {Feb:} \Januari/ 1791.

Skfte Contract fra Hans Størksen Hope til Lars Størksen paa 11 mrk: Sm; 1 td: Korn i Hoversholm No: 7 H: C: gds:, sat paa 204 rd: 3 mrk: 14 s: dateret 25 Marti 1791.

Niels Johansen Qvalvogs Arvingers Skde til Mons Larsen paa Qvalvog No: 64 ¾ L: S:, ½ Hd:, deraf indløst de 2 pd: 2 mrk: S: ½ Hd: for 141 rd: 4 mrk: og arvet Resten dat: 18 Maj 1790.

Jon Jørgensen Ørevigs Vilk: Ctr: paa Ørevig No: 12 til Jørgen Jonsens Enke, dat: 18 Maj 1790.

Haagen Tollevsen Færaas Skde til Halvor Jonsen paa Færaas No: 76 ¼ Løb Smør, 4 ½ Spd: Korn for 140 rd: dat: 14 Janv: 1791.

Halvor Jonsen Obl: til Haagen Tollevsen Færaas paa 90 rd: 4 proC:t Rente 1 pr: i forbem:te dateret 11 Maj 1791.

Afkalde

ForM: Bog fol: 209. Helga Christens Datters Mands for 3 rd: 1 mrk: 15 s: og Hjem/m/egifte 20 rd: efter Skifte 21de Oct: 1785 dateret 10 Maj 1791.

.... fol: 220. Tørres Frantzens for 28 rd: 2 s: efter Skifte 28 Aug: 1783 dateret 13 Nov: 1790.

.... fol: 220. Ole Olsen Rabbens for 5 rd: 7 s: efter Skifte 2de Sept: 1783 dateret 17 Dec: 1787.

1791: 280b

Afkalde

ForM: Bog fol: 222. Marthe Torkels Datters Mands for Arv 16 rd: 7 s: og Hjem/m/egifte 21 rd: 3 mrk: ved Skifte 15 Martii 1787 dateret 10 Maj 1791.

.... fol: 223. Myndtling Marthe Gunders Datters Formynders for 17 rd: 4 mrk: 13 s: ved Skifte 26 Martii 1790, dateret 10 Maj 1791.

.... Myndtling Absalon Olsens Formynders for 15 rd: 11 $\frac{3}{5}$ s: ved Skifte 19 April 1791 dateret 19 Apr: 1791.

.... Myndtling Marithe Tarralds Datters Moders for 17 rd: 11 s: ved Skifte 20 April 1791 dateret 20 April 1791.

Bygselseddel med Revers publ:t og L/an/dskylds Bog anviist

Pastor Hr: Bruns til Johannes Larsen paa Nedre Wiig Søe Lægd paa 1 Løb Smør, 1 Hud, 3 Spd: Korn, før brugt af Torbjørn Siursen, dat:t 20 Dec: 1790. til Manuf: Huset bet: 1 mrk:

Ditto til Erich Gundersen paa Birkeland No: 40 1 Løb S:, $\frac{1}{2}$ Hd: Søe Lægd, før brugt af Aadnal Andersens Enke dat: 2 Maj 1791. M:f: H: 1 mrk:

Pastor Hr: Dybdal til Peter Christensen paa 18 Mrk: S: 2 $\frac{1}{2}$ Spd: Korn i Tvedt Søe Lægd, før brugt af Christen Jonsens Enke, dat: 5 Apr: 1791. M:f: H: 8 s: indeholder Vilkor for bem:te Enke, naar hun opgiver den endnu havende $\frac{1}{2}$ Deel, neml: 7 Voger Havre Korn, 1 Vog Byg Aarlig, 1 Koe og 4 Faars Foster.

Pantebogen til Inddragelse

Lars Knudsen Trovogs Skde til Ole Stensen paa Trovog No: 47 $\frac{1}{4}$ Løb Sm: for 199 rd:, dat: 14 Janv: 1791.

Ole Steensens Obligation til Provstinde Hejberg paa 199 rd: Rente 4 pr:C:t, 1 pr: i forbem:te dat: 11 Maj 1791.

Torbjørn Torbjørnsen Kind Skde til Tosten Gertsen paa Kind No: 78 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{2}$ Væt Korn, for 180 rd: dateret 14 Janv: 1791.

Skifte Instrument efter afdøde unge Tarald Tarraldsen Hougsgiær ang:de Hougsgiærd No: 27 H: C: gds:, som Faderen gl: Tarrald Tarraldsen Hougsgiær arver, dat: 11 Maj 1791.

Tosten Gertsen Kind Obl: til Capt: Segelke 180 rd:, Rente 4 pr:C:to 1 pr: i Kind No: 78 $\frac{1}{4}$ Løb S:, $\frac{1}{2}$ Væt Korn med Gaardens fulde Besætning dat: 11 Maj 1791.

Torbjørn Tronsen Vilkors Contract med Gunder Torbjørnsen om Øfre Wiig No: 41 dat: 11 Maj 1791.

Dto: Vilkors Contract med Lars Torbjørnsen paa den anden halve Deel af sam/m/e Brug dat: d: d:

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd gl: Tarrald Tarraldsen Hougsgiærd og Torbjørn Tronsen Øfre Wiig, og befunden til 1790 Aars Udgang 28 rd: 3 mrk: 6 s: og af 1791 Aars halve Skat 368 rd: 6 s: I alt Sum/m/a 397 rd: 3 mrk: 12 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Waags Skibredes Sommer Ting den 13de Maj 1791 sat og holdet paa Bekkervigs Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Ole Knudsen Rydland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte Eedsvorne Laug Rettes Mænd, navnlig

Alle af Dommeren nu i Eed tagne unge Laugrets Mænd

1. Ole Engelsen Houchenæs 4. Niels Olsen Age 7. Jacob Torsen Bakke
2. Lars Knudsen Lierbøe 5. Rommund Olsen Weeøen 8. Anders Aadnessen Riisøen
3. Svend Peders: Nedr: Waage 6. Lars Endresen Lande

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger registreret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skib-

1791: 281

redes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 14 Juli 1790 efter Bernt Magnussens Hustr: i Folgerøen. Udlægget(?) for Føjens Skibredes Høsteting 1790.

.... 7 Juli 1790 efter Lars Ommundsen Remmerejde. | [I Skjøde Bogen

.... 12 Marti 1791 efter Jens Mikkelsen Klepsvig. | extraheret]

Anders Lundemansværks Arv:s Skde til Jacob Andersen paa Sandvig No: 7, ½ L:, ½ Hd: dat: 12 Janv: 1791.

Bygselseddel med Revers og Qvitt: Bog

Jan v: Erpecoms til Toldbetjent Lindtner paa en Plads paa Piirholmen 36 al: lang 25 al: bred, til Bygge Tompt og \og have/ en Tompt til Baade Nøst, Aarl: 1 rd:, Huusene ejer Lindtner selv, alt uskatlagt dat: 28 Dec: 1790. Manuf: H: bet: 7 skl:

Opsat Sag fra fol: 253b. Ole Drønen contra Ingemon Drønen.

Indstevnte begjærde Forliig, og bad aleene Forliig uden videre.

Citanten paastod Dom til næste Ting.

Indstevnte indlod Sagen til Doms til næste Ting.

Sagen blev til Doms optagen.

Opsat Sag fra fol: 253b. Ingemon Drønen contra Hans Drønen.

Citanten begjærde Sagen opsat til fleere Vidners Førelse.

Indstevnte paastod frifindelse.

Opsættelsen bevilges. /: For Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 254a. Peter Baade contra Poul Kolbenshavn.

Stevne Vidner Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland fremleverede Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal: den de afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre lovlig at have forkyndet for Indstevntes Boepæl, i h/an/s Fraværelse, for hans Hustrue. Derefter de fremlagde med dem sendt til Retten, et Notarial Udtog af Sr: Peder

Baades Bog paa Regning til Halvor Næsse, som er til Beløb 74 rd: 2 mrk: 11 s:, hvilken er saal:

Proc: Kahrs mødte for den indstevnte Poul Kolbenshavn, og /: betalt Tilsv: p: 2 mrk: 8 s: skr: to Mrk: otte Skl: :/ og in totum benægtede det paastevnte Krav som er ham aldeles uvedkommande, der aldrig har staaet i nogen Handel med Citanten altsaa ej heller kan være ham mindste Skilling skyldig, men at den intenderte Debitor maae være uvis for Cit: viiser hans egen i Dag fremlagte \notar bekræftede/ Regning hvis Debitor er anført under Navn af Halvor Næsse i Selsvog; men da Indstevnte som bekjendt en fattig Mand, ej formedelst Penge mangel kan iværksætte nogen Contra Stevning til Omkostningers Erstatning, maatte han nu aleene indlade Sagen Dom med Paastand om Befrielse for dette urigtige Søgemaal.

Siden Citanten ej mødte, lod Retten Sagen beroe til næste Ret. /: Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Endre Larsen Remmerejdes Hustr:s Arv:s Skde til Endre Larsen paa Remmerejde 1 pd: 9 mrk: S: dat: 1 Oct: 1784 No: 11 S: S: E: gds:

Ny Sag.

Hr: Henrich Christi Kræm/m/er i Qvalvogen fremstod tilligemed Proc: Hr: Lytken ved Fuldmægtig Hr: Hans Huusebye /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og fremlagde udstød skriftlig Kald Seddel contra Kræmmer og Gjæstgiver Sr: Bendt Olrich Hynnemør i Bekkerwiigen af Dato 27 Apr: 1791, som blev oplæst og lyder saaledes:

Stevne Vidnerne Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som af dem Kaldseddelen er paategnet.

Citanten ved bem:te Sr: Huusebye fremlagde til Actens Inddragelse Proc: Lytkiens Fuldmagt til bem:te Sr: Huusebye af Dato 11te Maj 1791 til for ham i denne Sag at møde, som blev oplæst og lyder saal: Sr: Huusebye derefter anviisde de udi Stevningen ommeldte ergangne 2de Domme, samt den under 19de Maj 1788 af Hr: Foged Koren Citanten meddeelte Communication af den udi Stevningen ommeldte Resolution, af hvilket alt han belovede til sin Tiid at fremlægge Gjenpart. og endelig producerede han Spørsmåle til Vidnerne som han begjærede paaraabte, og samme til Besvarelse forelagt, og hvilke dat: 13 Maj 1791, lyder saaledes.

Proc: Hr: Kahrs tilligemed Sr: Bendt Olrich Hynnemør mødte for sidstmeldte, der af den fremlagte Stevning atter seer en Bekræftelse paa Citantens bekjendte Characterer, og røber at han hverken maae kjende de Rettigheder han i Følge sit allern: forundte Kræmmer Privilegium af 31 Juli 1778 er given, men tillige uvidende om, den Frihed enhver haver, til at afkjøbe Almuen deres fangede Fisk i de store og almin-

1791: 281b

delige Fiskerier, og Contracten som ere overeenstemmende med Lovens 5 Bogs 1 C: at Sr: Hynnemør paa sit ejende Sted Salthellen har falholdt endeel ubetydelige Gjæstgiver Vahre, som efter Stedets Beliggenhed er uomgjængelig fornøden til den rejsende Almues Forflegning, nægter han aldrig; men troer sig hertil berettiget i Følge sit allernaadigste erholdte Gjæstgiver Privilegium af 15 Maj 1779; Og da Citanten hverken paa sit paaboende Sted Qvalvogen eller andre Steder, har erholdt Privilegium paa at holde noget Gjæstgiverie; kan Comparenten ikke begribe, hvorledes Citanten med nogen Føje kan skrige over Fornærmelser i Rettigheder som han aldrig ejer: Men naar Sr: Hynnemør havde lagt saa stor

Lyst som Citanten til Trættekjærhed, kunde han forlængst været beføyet til at besvære sig over dette ulovlige Gjæstgiverie som Citanten har i en lang Tiid og endnu udøver i Stolmevogen, der er til største Præjudice for Sr: Hynnemør i hands forbem:te Privilegium. Den heele Sigtelse rejser sig altsaa ikke uden af det Had, som Citanten stedse har baaret skjult i sit Hjerte imod Hr: Hynnemør og hans Huus, hvilket han med de helligste Eeder har forsikret at conservere. Comparenten reservede sig nu kun for denne Sinde, sin Committentes lovlige Rett og forbeholdt sig i sin Tiid ej aleene at gotgjøre hvor incompetent Citanten er til dette Søgemaals Anlæg, men og Omkostningers Erstatning og Satisfaction for de i Stevningen ombragte usandfærdige og fornærmelige Beskyldninger imod Committenten /: betalt Tilsv:penge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/

Sr: Huusebye svarede for Sr: Christi, at endskjøndt han hverken vilde besvare eller opholde Retten med Vidtløftighed, saa maatte han dog overlade Sr: Hynnemør til sin egen Caracteer, da begge baade i Bye og Bøjgd ere bekendte, og da den Indstevntes Begreber forhen har været under Rettens Skjøn i Overeenstemmelse med hans Handling, saa kunde det for Tiden ikke relevare. i Øvrigt var Comparenten nu for at samle Beviiser, men ikke for at chicanere, hvorfor han benægtede det fra den Indstevntes Side tilførte, og vedblev at anholde om Vidnernes Afhørelse.

Proc: Kahrs replicerede: At da han ansaae Vederpartiets Replique uværdig Besvarelse, forbeholdt han sig, aleene Contraqvæstioner til Vidnerne.

Sr: Huusebye protesterede imod Contraqvæstioner saalænge ej er contra stevnet.

Retten paaraabte Vidnerne som alle mødte undtagen Niels Larsen Kippers Hustrue Synneve Lars Datter, og blev de mødende forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de blev separerede, og fremstod som

1ste Vidne Niels Larsen Kipper som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til Citantens qvæstioner, saasom til 1ste I 25 eller 26 Aar, i øvrigt besvaret med Ja. til 2det Vidnet har ej givet Agt paa hvor mange Aar, men i endeel Aar har Hynnemør der ladet falholde, Tobak, Øll, Brød adskillig Slags, Brændeviin, veed ej meere. 3de Ja som omspurgt. 4de Derom veed Vidnet intet at forklare. 5te Ja som omspurgt. 6te Frafaldes, som af Proc: Kahrs forhen i Protocollen tilstaaet. 7de Har ej hørt noget af det omspurgt.

Prov: Kahrs begjærde Vidnet tilspurgt: Er Salthellen et høist nødvendigt Herbergere sted for den rejsende Almue, og nødsages Rejsende som oftest naar de ej kan opnaae Bekkervigen, der at søge Natteleje, og har de da været høist nødtvungen for de ommeldte Forflegning Vahre?

Rs: Der er nogle Kugle Skud til eet andet Sted \en/ Bondegaard, og nogle Kugleskud paa en anden Side til atter en anden Bondegaard, videre veed ej om Stedets Nødvendighed at bedømme; Havn for store Baade, er ingen ved de 2 Bondegaarde, uden Salthelle Havn. Til de ommeldte Forflegnings Vahre er enhver Rejsende trængende, men ikke paa Bondegaardene at faae. Vidnet blev sine Svar forelæst som han vedblev, og da Parterne ham ej videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne

1791: 282

Hans Christian Mortman som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede eller svarede til Citantens Qvæstioner, saasom til 1ste I 6 Aar, i øvrigt som 1ste Vidne. 2de Vidnet har styret Handelen for Sr: Hynnemør, som har bestaaet i at falholde Tobak, Øll, Brød adskillige Slags, Brændeviin, paa Salthellen, og ej andet, og ikke andre har der falholdt noget for ham. Sr: Huusebye begjærede \dette/ Vidne tilspurgt: om Sr: Hynnemør selv i sidstmelte Tiid har holdt fal paa Salthellen Fiske Angler og Stræng? Rs: Det veed Vidnet ikke, er ikke heller altiid hjem/m/e. 3de Ja som omspurgt. 4de De som have kjøbt, have altiid betalt med rede Penge. 5te I de bem:te 6 Aar, er passeret som omvunden er; den forrige Process

var førend den Tiid, og om den Fortiid veed Vidnet intet. 6te Ja i alt som omspurgt. 7de Har kun hørt Hynnemør har talt til een hans egen Huusmand som omspurgt, men ej hørt det sagt enten til Vidnet eller andre. Paa Contra qvæstionen svarede: som 1ste Vidne. Dimitteret som det forrige.

Fremstod 3de Vidne Ragnelle Marcus Datter Hustrue til 2det Vidne, aflagde Eed og forklarede eller svarede til 1ste og 2det som 2det Vidne, undtagen eet eeneste Aar tillige havet Fiske Angler og Stræng i \Vaar Torske/ Fiskeriets Tiid, falholdt af Vidnet, men ej af Sr: Hynnemør selv. 3de, 4de, 5te som forrige Vidne. 6te Ja som omspurgt, og de Rejsende faaer for betaling af bem:te Vahre naar der er nogen, der er undertiden ingen Vahre. 7de som forrige Vidne, og det var i Torske Fiskeriets Tiid. til Contra qvæstionen som de forrige Vidner. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 4de Vidne Mons Danielsen Huusmand paa Salthellen som aflagde Eed og forklarede [og] svarede: til Citantens 1ste I 20 Aar, i øvrigt som 1ste Vidne. 2de Før Vidnets Tiid veed Vidnet intet, men i hans Tiid passeret som 2de Vidne har forklaret. 3de Ja som omspurgt. 4de som 1ste Vidne. 5te Veed ej rettere, end altiid Handelen der har været een(ig?). 6te som 3de Vidne. 7de Ej hørt andre tiltalt end Vidnet selv, som Hynnemør skjændte paa, fordi hand havde solgt til Hr: Christi, {fordi} siden Hynnemør var Vidnets Hosbonde, og dette var i Torske Fiskeriets Tiid /: 2det og 3te Vidne fremstod og forklarede, at det var just dette Vidne, de i deres Svar havde omvundet, men ej nævnet, ej vidsde om han var stevnet :/ Citanten frafaldt 8de qvæstion. til 9de svarede: Ja desuagtet har Vidnet solgt siden Fisk til Hr: Christi, uagtet endog Hr: Hynnemør var der eller hans Tjener nær ved, i Torske Fisket. de øvrige Qvæstioner frafaldes til dette Vidne. til Contra qvæstionen svarede: som de forrige Vidner. Dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Biørne Olsen tjener paa Stenevig som aflagde Eed og svarede til Citantens qvæstioner, saasom til 7de, de øvrige frafaldes: svarede som 4de confereret med 2de og 3de Vidne, til Vidnet selv har Hynnemør intet talt. Contra qvæstionen frafaldes. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 6te Vidne Mons Salomonsen Lejl: paa Stenevigen Hr: Hynnemørs Gods som aflagde Eed og forklarede: til Citantens Qvæstioner saasom til 1ste Har ej boet eller boer paa omspurgte Steder, men Stenevigen er paa sam/m/e Øe som Salthellen \og/ er i Møgster Sogn, og Hr: Hynnemør ejer hele Øen som kaldes Sæbjørns Øen. 2det Veed ej hvor længe, men i nogle Aar falholdt ligesom 1ste Vidne har forklaret, paa Salthellen. {...} Undertiden, og undertiden har der intet været. 3de Ja som omspurgt. 4de Det Vidnet har faaet, har han betalt med rede Penge, om Andre veed intet. 5te Ja som omspurgt. 6te som 3de Vidne. 7de Veed ej videre end 4de Vidne har fortalt dette Vidne saaledes som 5te Vidne her har forklaret. til Vidnet selv har Hynnemør intet talt. til 8de Vidnet boer i Møgster Sogn, og har kun een gang i sidste Torske Fiske, seet Sr: Hynnemørs Folk i Baad, paa et Kugle Skud nær uden for Qvalvog ligge stille, veed ej hvor længe, paa en Sex Æring, hørde ej de anraabte nogen. Vidnets Fisk bød han dem ufordret til Kjøbs, og de fik den. Den Tiid købte de af en Baad til som var kommen før Vidnet, veed ej enten anraabt eller om Sælgende kom selv bøden. Veed ej om andre eller andre Tiider. til 9de som 4de Vidne. 10de Det Vidnet har solgt til Sr: Hynnemør har han faaet rede Penge for. 11te Ja, sær af h/an/s Lejlændinger, da alt hans Jordegods ligger det meste i Møgster Sogn. 12te forbigaaes til dette Vidne. til Contra qvæstionen som 1ste Vidne. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 7de Vidne Ole Olsen Lejl: paa Dybevogen, aflagde Eed og svarede til Citantens 1ste som 6te Vidne med Forskiæl at boe paa Dybevogen paa Sæbjørns Øen og er Sr: Hynnemørs Lejlænding. til 2det som 6te Vidne. til 3de Ja som omspurgt. 4de Veed ej eller har seet andet, end hvad der er købt, er betalt med rede Penge. 5te Ja som omspurgt. 6te som 3de Vidne. 7de Har ej hørt sligt, enten til andre eller sig selv. 8de Har

I sidste Torske Fiske seet 2 gange Hynnemørs Folk ligge i en Sex Æring, ved Kandel Skjæret i Vejen til Qvalvog og et Kugleskud fra Christies Huus, og en anden Gang, noget der inden for \een Baad/ men har ej hørt dem anraabe nogen Fiskende, dog har de kjøbt og betalt, af hvem som have lagt til deres Baad med Fisk. 9de som 4de Vidne. 10de For Vidnet har Hynnemør ikke qvittet i Regning for gam/m/el Gjæld, men naar Vidnet har leveret ham Fisk, er Vidnet betalt, med rede Penge eller, naar Vidnet det har forlanget, med begjærte Vahre \paa Bekkervigen/. 11te som forrige Vidne, men hvorledes qvittet eller contant betalt, veed Vidnet ikke. 12te Ja i alt som omspurgt, og Hynnemør vilde at Vidnet skulde tørre for sig, som hans Hosbonde. til Contra qvæstionen svarede: som 1ste Vidne, med Tillæg at mindre end ½ fj: Mil fra Salthellen er god Havn ved Dybevog hvor boer 2 Mand. Proc: Kahrs begjærde dette Vidne tilspurgt for det 2det i Anledning af Vidnets Svar paa Hoved Citantens 12te qv: Om det var paa Hynnemørs Ejendom at Vidnet skulde tørre Fisken for Christi? Rs: Ja \og/ paa Vidnets Lejlændings Brug. Sr: Huusebye begjærde Vidnet tilspurgt 13de: Om Vidnet selv tilbød sig at tørre Fisk for Christi og af hvad Aarsag? Rs: Ja, for Vidnet trængde til Korn, og havde ingen Penge at rejse til Byen Bergen med, og intet var paa Bekkervig at faae? Dimitteret som de forrige.

Fremstod 8de Vidne Anders Larsen Lejl: p: Dybevogen aflagde Eed og svarede til Citantens 1ste som 7de Vidne. til 2de som 6te Vidne. til 3de Ja som omspurgt, og selv har 2 á 3 gange og sidste Vinter i Torske Fisket har seet et par andre Mand kjøbt Fiske Angler og Strænge. 4de som 2det Vidne, hvad Vidnet har seet. 5te som 7de Vidne. 6te som 2de Vidne. 7de som 7de Vidne. 8de Vidnet og h/an/s Boepæl Dybevog er i Møgster Sogn, og har seet sidste Torske Fiske, een gang Hynnemørs Folk i en Sex æring ligge ved Kandel Skjærret i Vejen til Qvalvog og et Kugle Skud fra Christies Huus, dog hørde ej de anraabde nogen Fiskende; Een Baad af Hynnemørs Lejlændinger lagde til Hynnemørs Baad selv buden, og blev givet en Skjænke Drik, derfor denne rejsende Baad kastede ind i Hynnemørs Baad een eller to Fisk for Skjænken, men rejsede bort derfra med sin Ladning usolgt. 9de som 4de Vidne. 10de som 7de Vidne. 11te som 7de Vidne. 12te Hynnemør spurgde Vidnet denne Vaar, om at tørre Fisk for sig, dertil Vidnet sagde at have lovet Hr: Christi det, hvorpaa Hynnemør svarede: Nu er det og saa med Dig; men hverken har han forbudet Vidnet det, eller truet med Stevning. 13de svarede Ord til andet som 7de Vidne. Paa Contra qv: svarede til 1ste som 7de Vidne. til 2det som 7de Vidne. 3de Om Hynnemør forlangede af Vidnet at tørre Fisk for sig? Rs: Referer sig til Svar paa 12te Citantens qvæstion. \Dimitt:t/ /: For 8 Vidner betalt 5 mrk: skr: Fem Mrk:, og for Contr: qvæstioner 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Dkl: :/

Hr: Huusebye for Hr: Christi tilkjendegav at som han \i/ Sagen til nærmere Oplysning (endnu?) manglede endeel Documenter, og for at befordre dette videre Fornøden, efter det Forhold Sagen nu staaer i, anmodede han om dens Udsættelse til en for Dom/m/eren belejlig Tiid og Sted i Juli Maaned: eller frafaldt det udeblevne Vidne Synneve, Niels Kippers Hustrue.

Proc: Kahrs som næst at indlade det til den respective Dom/m/ers Skjønnende hvorvidt den forlangte Udsættelse kunde have Sted efter Forordningen, reserverede sin Committentes Ret, og vilde ikke (m...?)ude Citanten at han har faaet sin Nysgjærrighed stillet, men begjærde en verificeret Copie saavel af Hoved Stevningen som det i Dag passerte.

Dommeren Eragter: Da det ikke staaer til Dom/m/eren i denne Sag at sætte Extra Ting imod Fr: 19 Aug: 1735 a: 1 og 8, samt Fr: 17 Dec: 1745. saa bliver Sagen udsat til det sædvanlige Høste Ting 1791.

/: Opsættelse bet:t 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Nordhorlehns Skftebr: 31 Aug: 1786 efter Peder Andersen Bakke's Hustrue/ henseende adskilligt Jordegods i Sundhorlehn i Skde bogen extraheret.

Ditto Ditto efter Peder Andersen Bakke 3de Aug: 1790 ligeledes i Skde bogen extraheret.

Anders Mikkelsen Hovlands Hustrues Arvingers Skde til Anders Mikkelsen Hovland paa Hovland No: 7 H: C: gds:, dateret 1 Oct: 1790 1 L: S: ½ Hd:

1791: 283

Afkalde

ForM: Bog fol: 108. Edvard Christis for 239 rd: 5 mrk: efter Skfte 12 J(un?/anv:?) 1783 efter h/an/s Moder Henrich Christis Hustrue dateret 1 Oct: 1790.

.... fol: 110. Simon Larsen Hovstads for 35 rd: 1 mrk: 15 s: efter Skfte 14 Juli 1785 dateret 13 Maj 1791.

.... Myndtl: Anne Jens Datters Moders Afkald for 18 rd: 1 mrk: 15 s: ved Skfte 12 Marti 1791 efter Jens Mikkelsen Klepsvig dat: 12 Marti 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 2 p: 593. Knud Jonsen Møgster [Obl:] til Halvor Jonsen Torrang paa 212 rd: dat: 4 Maj 1774 qvitteret 29 Oct: 1790 for 100 rd:, og 11 Maj 1791 for 112 rd:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 14 Maj 1791 continuerede dette Ting.

Nye Sag.

Hans Monsen Troland nu ved Døden afgang, hans Arvinger Niels Salomonsen Drønen, Wincentz Arnesen Hovland, Aart!! (Aarent i 1801) Monsen Troland og Niels Guttormsen Hovland paa egne og de umyndige MedArvingers Vegne, ved Proc: Hr: Kahrs mødte og fremstod /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ samt anmeldte at have med mundtl: lovlig Kald og og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Svend Pedersen Nedre Waage S: E: at anhøre Vidnesbyrd af efterskrevne under Falsmaals Straf lovlig indkaldte Vidner Ole Monsen Mælingen, Mons Olsen Troland, Lars Ejnertsen Østervold, og Thomas Gregoriussen Storebøe, at han ej har betalt den Afdøde Hans Monsen Troland som Indstevntes Creditor, en Mand der var ganske blind, sin udstædte Pante Obligation stor 100 rd: uagtet afdøde Hans Monsen Troland paa bonafide skal have qvitteret Pante Obl: derpaa at modtage Dom til at betale den paastevnte Hoved Capital med paaløbende Renter samt erstatte denne Sags skadesløse Omkostninger efter den Paastand Citanten forbeholder sig nærmere at nedlægge.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal de forbem:te til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse og TingsVidnes Erhvervelse.

Stevne Vidner Aarnt Wincentzen Piirholmen og Niels Eliassen Østervold afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er, og de møder alle selv som indstevnte ere.

Svend Pedersen Nedre Waage mødte /: betalte Tilsvares penge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og forbeholdt sig alt lovligt, da han har Beviis for at have betalt det Omstevnte.

Proc: Kahrs begjærde de indkaldte Vidner paaraabt. Vidnerne mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste og 2det Vidne Ole Monsen Lejl: p: Mælingen og Mons Olsen Lejl: paa Troland som aflagde Eed og forklarede: At veed ej videre om det Paastevnte end at for 2 Aar siden saaviit mindes, begjærde afg: Hans Monsen Troland /: som da ikke var blind, men saae noget dog \med/ svagt Syn, saa at naar han gik lange Veje, hvor han ikke var kjendt, lod han baade for Synets Skyld og for Alder og Svagheds Skyld een følge sig \ellers saae .. h/an/d gik aleene/ :/ Vidnerne at underskrive med til Vitterlighed, Svend Pedersen Nedre Waages Pantebrev som før var underskreven af Hans Monsen Troland med paaholden Pen, qvittering at Pengene vare betalte, da Hans Troland som Creditor derhos sagde, og krævede Vidnerne til Provs paa: At Pengene var betalt i Fald Hans Troland ikke trængde derom; men da blev ingen Penge tællt eller betalt. Pantebrevs Summen nævnede Hans Troland og Svend Waage som og var tilstæde at være 100 rd: Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnerne videre at tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Lars Ejnertsen Lejl: paa Østervold som aflagde Eed. Svend Ped: N: Waage exciperede imod dette Vidne som beslægtet med afg: Hans Troland, og paastod Vidnet afviist og derom Rettens Eragtning. Vidnet forklarede, at hans Moder var FuldSøster til afg: Hans Trolands Fader, saa Vidnet var Sødskende barn med afg: Hans Troland, hvem arver af een hans halvSøsters Børn, og hvori Vidnet ej faaer mi(nd?)ste Deel i Arv. Retten tillod Vidnet at aflægge Vidnesbyrd conform Lovens 1 B: 13 C: 17 a: /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Vidnet forklarede: At 1 Nov: 1790 var Vidnet hos afg: Hans Troland, som døde Ny Aars Dag derefter, da Vidnet spurgde om hand havde faaet de Penge 100 rd: som Svend Waage skyldte ham i Waage, dertil Hans Troland syg og sengeliggende, men ved fuld Fornuft sagde: Nej han havde ikke faaet dem, og troede ikke Svend Waage saa ondt til, at Svend Waage vilde have dem fra ham. Gid jeg havde mine Penge, saa kunde de gjøre som de vilde. Dimitteret som forrige.

1791: 283b

Fremstod 4de Vidne Thomas Gregoriussen Storebøe \Leilænd:/ som aflagde Eed og forklarede: At for 2 Aar mindre 3 Uger siden, var Vidnet hos Hans Troland, da afg: Hans Monsen Troland begjærede 100 rd: af Vidnet til Laans, han vilde have dem til Svend Waage, og Hans Troland var fortrydelig at han ikke fik sine Penge 100 rd: hos Svend Waage, som Svend Waage skyldte ham efter Pantebrev, hvilket han ej omtalte, om var enten betalt eller udslettet, eller ikke. Den Tiid var Hans Troland ej sængeliggende, men blind, saa han ej kunde gaa i Stuen uden at føle sig for. Octob: Maaned derefter, var Vidnet atter hos Hans Troland, da Hans Troland igjen spurgde, om kunde faae 100 rd: til Laans hos Vidnet, da han hos Svend Waage hverken fik Hovedstoel eller Renter. Dimitteret som forrige.

/: For 4 Vidner bet: 3 mrk: skr: Tree Mrk: :/

Citanten begjærde Opsættelse til Continuations Stevning.

Indstevnte forbeholdt sig alt lovligt.

Opsættelsen bevilges. /: For Opsættelse bet: 12 skl: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Niels Olsen Weevogs Skde til Ole Nielsen paa Weevog No: 52 12 Mrk: Fisk for 60 rd:, dateret 13 Maj 1791.

Bygsel Sedler med Reversaler publ:t og qv: Bøger anviist

Mikkel Johannessen til Hans Hansen paa Kalve, Skatteskyld 2 pd: 6 mrk: Sm:, No: 76 før brugt af Ole Salomonsen, dat: 13 Maj 1791. M:f: bet: 1 mrk:

Mikkel Johannessen Toften til Niels Jonsen p: Lille Kalsøen No: 66 22 ½ mrk: Sm:, før brugt af Jon Nielsen dat: 13 Maj 1791. M:f: H: bet: 8 skl:

Anne Salomons Dt: med fleere Myndtlingers Formynderes til Christoper Jonsen paa No: 65 Walhammer 1 Vog Fisk, før brugt af Endre Larsen, dat: 18 Maj 1789. M:f: H: bet: 8 skl:

Ny Justitz Sag

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have paa sit Embeds Vegne som Hds: M:s Foged her til Retten med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet indkalde Niels Johansen, Aadne Jørgensen, Jacob Larsen, Niels Larsen, og Mons Larsens Enke Malene Peders Datter \alle Opsiddere/ samt Huusm/an/d Ingebret Nielsen Huusmand, paa Kalve, fordi de ved Michaeli Tider 1789, skal have fundet en Hvalfisk. som de have fordulgt, og ej angivet, saa Hds: M: ej deraf har erholdet hvad Ham efter Loven tilkom, og for nu at faae oplyst, hvad og hvormeget Hds: M:s Casse deraf kunde tilkom/m/e, alle nu at møde, derom at gjøre Forklaring og at paahøre Vidner Anders Knudsen Bakkesund og Knud Halvorsen Hille, som have seet og maalt Hvalen, hvilke {t} til herom eedelig at vidne er indstevnt under Falsmaal samt de indstevnte at lide Dom til at betale Hds: M: hvad Andeel Allerhøist sam/m/e maatte tilkom/m/e, samt Bøder at udrede for herpaa lagt Dølgemaal, og Omkostninger at erstatte.

Alle benævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, og derpaa /: bet: Tilsv: penge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ forklarede: At omtrent 14 Dage før Mich: 1789, vare de alle, da de saae fra deres Huuse, en død Hval, ligge udi Fjorden tet i Havets Indløb, Fjorden ½ fj: Miil breed, paa en tredie Deel af Fjordens Breede udi det Nordre Land Str: Kalsøen, hvis Ejer ere afskillige Bønder, og liggende lige ud for Kalves Land, hvor Indstevnte ere Lejlændinger, men Gaarden ejes af nogle Bønder i Nordhorlehn; Landet tvert over sønden for Fjorden er Møgster Landet som ejes af SelvEjer Bønder. da de Indstevnte i stormende Vejr strax rejsede ud til Hvalen som kom drivende ind fra Havet, Formiddags Tide, og med Harpuner flaadede den ind til Kalve Land, og strax lod den af de indstevnte 2de Vidner besigte og maale, og var den længste Længde fra yderste {T.....} \Skruen/ paa Hovedet, fra fremmeste Been Spidse paa Hovedet, hvor ej paa det Sted var Brusk eller Kjød og til Kløften i Sporen 12 Alen, og fra frem/m/este Bøgster eller Tøggen \Øre/ til Finnen bag 7 Alen. Og da det var et stormende Vejr, og Indstevnte ej havde Tider, Hvalen og var raadden og Tranen neml: Spækket bortrunden, og siden den ej var større, saa de troede den tilhørde dem som fandt den, saa var det Aarsagen de ej anmeldte den for Fogden, og strax tog de det lidet Spæk af den, som

1791: 284

der var paa og derefter Kjøddet som var raaddent og stankhæslig, saa at den end og om den skulde lagt, efter, om den at gjøre Anmeldelse, havde aldeeles bortraadnet, og Tranen bortrunden, og da alt var taget af den, lade de Beenene Hoved, Ryg og Stjert ligge heele efter, men de maalte ej Beenet, hvilket strax blev af Søen borttagen. Efter 14 Dages Arbejde fik de deraf 6 td:r Tran, og derfor i Bergen 50 rd:, og viidere til Fordeel fik de ikke deraf, og deraf kunde de regne Bekostninger og Dags Arbejde for 30 rd: da de førend de arbejdede paa den, var kun buden 20 rd: for den, men deres Arbejde i 14 Dage, 16 Mand hver Dag kunde vist beløbe sig til 50 rd:, saa de kan slet ikke regne sig ringeste beholden Fordeel deraf. Indstevnte havde intet meere at forklare, og tilbød deres Eed med god Samvittighed, om samme Forklarings Sandhed.

Vidnerne Anders Knudsen S: E: p: Bakkesund, og Knud Halvorsen Hilde S: E: fremstod og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derefter de forklarede: At omforklarede Tiid lod Kalve Opsiddere Vidnerne hænte, til at maale bem:te Hval som var \død og/ belagt ved Kalve Land, det de og

gjorde, og var den da i Maal accurat som de Indstevnte har ladet Protocollen tilføre. dette var Dagen efter at de Kalve Mænd sagde at havde fundet den. Den Tiid paa omtrent 14 Dage var Vejret saa stormende, at ingen der kunde kom/m/e fra noget Land. Hvalen var meget raadden og stinkende, og meget af Spækket bortrunden. Efter Aarets Tiid og saa meget Hvalen var gaaet i Forraadnelse, havde den maattet tabt meget hver Døgn, og havde for en stor Deel gaaet bort til Spilde, om den skulde lagt og biet efter Anmeldelse til Fogden 6 Miil, og Foranstaltning derom. Siden har de ej seet den, eller Beenet deraf. Vidnerne bød da 20 rd: for den som den laae og som de syntes var højt buden, og hvem som ej forstod at behandle den, og ej havde gode Redskaber, kunde gjerne arbejde den bort altsam/m/en, uden synderlig beholden Fordeel. Kalves Ejere ere som meldt. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne dem videre havde at tilspørge, bekræftede de deres Forklaring med Lovens Eed med oprakte Fingre, og bleve dimitterte.

Actor begjærde det passerte sluttet som TingsVidne og sig paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt {som blev bevilget}.

Imidlertid Indstevnte begjærde Vidnerne tilspurgt hvad de kunde taxere Findings Spæk for af Hvalen, efter Loven, to Favne? Rs: Svarede under aflagte Eed, at kunde taxeres til 12 rd: Dimitteret.

/: For Contra qvæstion betalt 16 s: skr: Sexten Skilling :/

TingsVidnet bevilges beskreven.

Indstevnte begjærde Opsættelse til deres Forsvar. /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Bygselseddel med Revers publiceret og Ldskylds Bog anviist

Residerende Capel: Hr: Jrgens til Ole Torkelsen paa Hejemarken Søelægd $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd:, før brugt af Anders Jakobsens Enke, dat: 5 Nov: 1790. til Manuf: H: bet: 8 Skl: :/

Biergnings Vrag

Knud Larsen Otteraaen fremstod og anmeldte, at han, da han fra Landet saae noget Vrag flyde, noget efter Juul 1790 i Fjorden Langenue rejsede ud, og fandt det var en nye Mast som aldrig har været brugt, med 3 Jern Gjorder paa, men slet intet Tougværk ved, hvilken han biergede til Land, og nu har flaadet den herhid til Tingstedet, hvorfor han fordrede forlods sig godtgjort for 1 $\frac{1}{2}$ Miil for 2 Mand 4 Mrk:, og ellers paastod sig tredie Parten af Værdien som Finder og Bjerger tildømt.

Hr: Fogden fremstillede Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Poul Halvorsen Kolbenshavn som gaars Dato havde vurderet Masten, der er som til en stor Jagt \med de derpaa mo(nt?)erede 3 Jern baand omtrent af et halv bismer pund Vægt/ og anseet den til Værdi 10 Rd: Hr: Fogden paastod Rettens Dom til Vragets Auction, og af det beholdne Beløb, Hans Maj:ts Casse de $\frac{2}{3}$ Deelee tildømt, efter at bem:te Bekostninger af det heeles Beløb er betalt med

0 rd: - 4 mrk: - 0 s:

og Auctions Omkostninger, samt Rettens Gebyr som Hr: Fogden begjærede her tilført af Dommeren, neml: Incamination

1 rd: 3 mrk: 4 s:, Forseglingsspenge 1 mrk: 4 s: Auctions

Forretningen med Forseglingsspenge 2 mrk: i alt To Rd: Otte Skl: skr: 2 - 0 - 8

Er 2 rd: - 4 mrk: - 8 s:

Herforuden Auctions og Incassations Salario, af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne.

Saaledes indlod Sagen under Dom; Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da denne Mast som er funden i en Fiord inde i Landet, vil komme til Deeling, imellem

1791: 284b

Hans Maj:ts Kasse og Finderen, hvilken Deeling ej beqvemmelig kan skee, uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udreedet af heele Beløbet, de ovenmeldte paagangne Omkostninger, som vil forlods fragaae; Saa k: og d: f: Ret og herved afsiges: At forbem:te Mast bør ved offentlig Auction bortsælges paa Condition, at Kjøberen foruden højeste Bud, betaler de foran specificerte Omkostninger 2 rd: 4 mrk: 8 s:, foruden Auctions og Incassations Salario af det højeste Bud, hvorpaa Tilslag skeer, hvorefter det beholdne Auctions Beløb, fri for alle Omkostninger, bør efter Lovens p: 674 a: 5 tilfalde Hds: Maj:ts Casse de to tredie Deelee og Finderen og Bjergeren En tredie Deel. Udstædt

Auctionen.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren i Følge Rettens ergangne Dom af Dags Dato saal: begjærede Auctionen foretagen nu iblandt den forsamlede Ting Almue, paa den deri ommeldte Mast, til Bortsælgelse til Høistbydende, paa følgende Conditioner: 1. Masten bortsælges som den forefindes. 2de Kjøberen betaler uden Afgang i højeste Bud de deri ommeldte Omkostninger 2 rd: 4 mrk: 8 s: og derforuden Auctions og Incassations Salario, af højeste Bud, alt uden Afgang i Buddet, hvorpaa Tilslag skeer. 3de Omkostningerne og højeste Bud betales strax til Fogden, ved Tilslag, og derefter Vraget bliver for Kjøberens Risiko, og af ham annam/m/es uden Ansvar, fra Tilslaget, for Bjergeren eller Auctions Reqvirenten. Paa disse Conditioner som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev bem:te Mast optraabt, og bortsolgt efter Bud og Overbud, til høistbydende for højeste Bud fri beholden Kjøbe Sum/m/a, Omkostninger aparte at betales som følger:

Masten vurderet for 10 rd:r, og for 7 rd: 5 mrk: 8 s: \skr: Syv Rd: 5 mrk: 8 s:/ foruden bemeldte Omkostninger tilslagen Hr: Henrich Christi \som strax betalte til Fogden/
Saaledes Auctionen sluttet. Udstædt

Biergnings Vrag.

Ole Ottessen Sørevingen Huusmand, Ole Larsen tjener paa Qvalvogen og Haagen Andersen tjener ibd: fremstod og anmeldte at medio Marti sidst, saae de fra Landet, i aaben Hav og aabenbare Sø uden for alle Land, et Vrag flyde, som da de med Baad roede ud og kom til, fandt at være en Mast afbrudt 2 Alen under Merset, af et Raasejls Skib, og har været en Mesans Mast, hvormed fulgde Kryds Stangen, og noget Tougværk, samt 4 Bolter i Merset, som de med 3 andre Mand i alt 6 Mand, med en stor Baad, da de ikke første Gang med de 3 Mand og den Baad de da havde kunde bjerge det, bjergede til Lands paa over 1/8 Miil ind af Havet, og belagde det i Land, til Stormen lagde sig saa meget, at de fik det paa Land i Sørevingen, der det blev forvaret i Hr: Henrich Christies Nøst, hvorpaa det blev anmeldt for Fogden, som lod det taxere ved Johannes Larsen Walhammer og Christopher Jonsen Walhammer og hvilke 2de Mænd fremstod for Retten og anmeldte at have anseet det alt, den afbrekkede Mast med 5 Bolter og en Jern Hæspe, og Tougværk af Vanter, af Værdi 3 rd: 3 mrk: Comparenterne paastod for at bjerge det til Lands med saa megen Besvær og stor Baad samt Nøste Leje, 1 rd: forlods og sig ellers den halve Part af det Bjergede tildømt. De 2 Vurderingsmænd paastod for Vurderingen 2 Mrk:

Hr: Foged Koren paastod Rettens Dom til Vragets Auction, og af det beholdne Beløb, Hds: Maj:ts Casse de 2/3 Deelee tildømt, efter at bem:te Omkostninger af det heele Beløb er betalt med
1 rd: - 2 mrk: - 0 s:

Auctions Omkostninger samt Rettens Gebyr, som Hr: Fogden begjærede af Dom/m/eren her tilført, og er Incamination

4 mrk: 10 s: Bekræftning 20 s: Auctions Forretningen med
 Forsegel:penge 2 mrk: i alt Syv mrk: fjorten Skilling, skriver

1 - 1 - 14

Er 2 rd: - 3 mrk: - 14 s:

Herforuden Auctions og Incassations Sal: af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides før
 Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne.

Saaledes indlod Sagen under Dom. Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da dette Vrag \som/ er funden i aabenbare Søe uden for alle Land, vil komme til Deeling

1791: 285

imellem Hds: M:s Kasse og Finderne, hvilke Deeling ey beqvemmelig kan skeep, uden at
 Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af heele Beløbet, de ovenmeldte
 paagangne Omkostninger, som vil forlods fragaae; Saa kjendes og dømmes for Ret, og
 herved afsiges: At forbem:te afbrudte Mast med Tougværk og Jern, bør ved offentlig Auction
 bortsælges paa Condition, at Kjøberen foruden højeste Bud, betaler de foran specificerte
 Omkostninger 2 rd: 3 mrk: 14 s:, foruden Auctions og Incassations Salario af det højeste Bud
 hvorpaa Tilslag skeer, hvorefter det beholdne Auctions Beløb, fri for alle Omkostninger, bør
 efter Lovens p: 674 a: 5. tilfalde Hds: Maj:ts Cassa halvparten og Bjergerne og Finderne
 halvparten. Udstædt

Auctionen.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren i Følge Rettens ergangne Dom af dags Dato saal:
 begjærde Auctionen foretagen nu iblandt den forsamlede Ting Almue, paa den deri ommeldte
 afbrudte Mast m: m: til Bortsælgelse til Højest bydende paa følgende Conditioner: /:
 Conditionerne som forrige med Forskjæl af Omkostning 2 rd: 3 mrk: 14 s: :/ Paa disse
 Conditioner som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev bem:te Vrag oppraabt for 1 rd:
 og efter Bud og Overbud tilslagen for fri beholden Kjøbe Summa, Omkostningerne aparte at
 betale, Mikkell Johannessen Nordre Tofte for 6 Rd: skriver Sex Rixdaler som nu til Fogden
 blev betalt, med alle Omkostninger.

Saaledes Auctionen sluttet.

Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Johannessen Øfre Levog Skde til Niels Johannessen paa Øfre Levog No: 12 H: C:
 gds: ½ Løb Sm:, ½ B:skd: for 100 rd:, dat: 15 Janv: 1791.

Lars Asbjørnsen Schomsnæs Obl: til Poul Christophersen Lille Næsse 50 rd:, Rente 4
 pr:C:to, 1 pr: i Schomsnæs No: 2 H: C: gds: ½ L: S: ½ Hd: dateret 13 Maj 1791.

Baar Endresen Remmerejdes Hustr:s Arv:s Skde til Christopher Endresen paa Remmerejde
 No: 11 22 ½ mrk: S: 7/24 Hd: dt: 1 Oct: 1790.

Jon Ma(skal?) fra Engelland Contract om Hum/m/er Fiskeriet, her publiceret for Østre
 Bagholmens og Bekkervigs Districter dat:t 14 Maj 1791 den eene, af Bekkervigs og Østre
 Bagholmens Almuers Committerte underskreven.

Bendt Olrich Hynnebørs Obl: til Provstinde Kahrs 500 rd: og Madame Celius 1000 rd: i alt
 1500 rd:, Rente 4 pr:C:t og 1 pr: i adskilligt Jordegods, dat: 11 Dec: 1790.

Knud Olsen Sandtorvs Hustrues Arvingers Skifte Contract om Haugland No: 85 1 pd: 21
 mrk: S: 2/3 Hd: sat paa 69 rd:, dat: 14 Maj 1791.

Bygsel Sedler med Reverser publiceret og qvitterings bøger anviist

Bendt Olrich Hynnemørs til Thomas Osmundsen paa Plads Tøge uskatlagt, Aarl: Afgift 2 rd: 3 mrk:, og være forpligtet at alt hvad han avler af Land og Vand at tilbyde og levere Hynnemør for gangbar Priis, og ej til frem/m/ede byde eller falholde \eller/ dat: 14 Maj 1791. Manuf: H: bet: 8 skl:

Johannes Walhammers til Knud Olsen Sandtorv paa Sandtorv No: 83 12 mrk: S:, før brugt af Niels Nielsen d: 14 Maj 1791. M:f: H: bet: 8 skl:

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Knud Olsen Sandtorv og Niels Nielsen Sandtorv, og befunden til 1790 Aars Udgang 17 rd: 3 mrk: 9 s: og af 1791 Aars halve Skat 252 rd: 5 mrk: 9 s: I alt Sum/m/a 270 rd: 3 mrk: 2 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Opdals Skibredes Sommerting den 16 Maj 1791 sat og holdet paa Bekkervigs Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte eedsvorne Laugrættes mænd, navnlig:

Alle af Dom/m/eren nu i Eed tagne ny LaugR: Md:

1. Knud Stensen Fladerager
2. Niels Hansen Øfr: Humlevig
3. Jørgen Jonsen Lille Braatetved
4. Johannes Jonsen Grimsland
5. Rasmus Andersen St: Gjersvig
6. Elling Nielsen Dalen
7. Anders Knudsen Sør Gjøvog
8. Erich Andersen Reiseim

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schon: Skbr: fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høste Ting 1787, Just: Pr: her fol: 7b. og OberFormynder Prot: er tilført.

Biergnings Vrag

Abraham Samsonsens Lejl: og Ole Johansen Lejl: begge paa Kolbenswiig, fremstod og anmeldte, at da de kom roende et Ærende langs Landet ved deres paaboende Gaard Kolbensvig, midt i Martii Maaned sidst, fandt de et Kugle Skud

1791: 285b

fra Landet, flydende et Gaffel Sejl med Gaffel, af en Mesan Mast, hvilket var een Miil inden for Havet, indensunds i Sæbjørn Fjorden, egentlig Skaltefjorden kaldet, da de bjergede det til Lands, og hængde det op at tørre det, og nu har bragt det til Tinget, hvoraf de begjærede sig den halve Værdi tilkjendt som Findere og Bjergere.

Hr: Fogden lod bem:te Vrag nu for Retten vurdere, af Knud Steensen Fladerager og Niels Johannessen Indre Rabben, som befandt det forraadnet og sønderslidt hvad Seglet angaar, og intet(?) paa Gaffelen uden en L(....?), altsaa ansaae det ej af Værdi over 5 Mrk:

Hr: Fogden Koren paastod Rettens Dom til Vragets Auction, og af det Beholden Beløb, Hds: M:s Casse de 2/3 Deelee tildømt, efterat {...} Beløbet er betalt, Auctionens Omkostninger,

samt Rettens Gebyr, som Hr: Fogden begjærde her tilført af Dom/m/eren, og er Incamination 4 mrk: 10 s: Bekræftning 20 s: Auctions Forretning med Forsegling 2 mrk:, i alt 1 rd: 1 mrk: 14 s: skr: En Rd: En Mrk: fjorten Skilling. Herforuden Auctions og Incassations Sal: af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides, før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne.

Saaledes indlod Sagen under Dom. Thi bliver derudi afsagt følgende

Dom

Da dette Vrag som er funden i en Fjord inde i Landet, vil komme til Deeling imellem Hds: M:s Casse og Finderne, hvilken Deeling ej bekvemmelig kan skee, uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af heele Beløbet, de ovenmeldte Omkostninger, som vil forlods fragaa; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At bem:te Segl og Gaffel, bør ved offentlig Auction bortsælges, paa Condition, at Kjøberen foruden højeste Bud, betaler de foran specificerte Omkostninger 1 rd: 1 mrk: 14 s:, foruden Auctions og Incassations Sal: af det højeste Bud hvorpaa Tilslag skeer, hvorefter det beholdne Auctions Beløb, fri for alle Omkostninger, bør tilfalde Hds: M:ts Casse de to tredie Deele, og Finderne og Bjergerne En tredie Deel efter Lovens pag: 674 a: 5.

Auctionen,

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren i Følge Rettens ergangne Dom af Dags Dato saal: begjærede Auctionen foretagen nu iblandt den forsamlede Ting Almue, paa det det ommeldte Vrag Sejl og Gaffel, til Bortsælgelse til højstbydende paa følgende Conditioner: /: Conditionerne som dette fol: a. med Forskjæl af Omkostninger 1 rd: 1 mrk: 15 s: /: Paa disse Conditioner som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev bem:te Vrag opraabt for 5 Mrk:, og efter Bud og Overbud tilslagen for fri beholden Kjøbe Sum/m/a, Omkostningerne aparte at betale, Sr: Bendt Olrich Hynnemør for 2 rd: 2 mrk:, skriver To Rd: to Mrk:, \med alle Omkostninger/ som nu til Fogden, og af ham til enhver, sit, blev betalt;

Saaledes Auctionen sluttet. Udstædt

Pantebogen til Indragelse

Skftebr: 15 Juli 1790 efter Elling Engelsen Haarnenæss Udlægget i Skdebogen extr:t

Ole Larsen Næsse Skde til Tarrald Olsen paa ½ Løb i Næsse No: 4 H: C: gds: for 108 rd:, dat: 17 Janv: 1791.

Guldbrand Ellingsen Hvidevoldsnæss Obl: til Erich Pedersen Aakre paa 150 rd:, Rente 4 proC:t, 1 pr: i Hvidevoldsnæss No: 134 2 pund Smør dat: 7 Maj 1790.

Knud Erichsen Habbestad Skde til Ole Olsen St: Dahle paa Tvedt ved Hovland No: 7 H: C: gds: ½ Løb Sm:, 1 F:skd: for 95 rd:, dat: 18 Oct: 1790.

Opsat Sag fra fol: 255b. Johannes Gjerstad contra Sæbjørn Gjerstad

Begge Parter blev paaraabt; men da de ikke mødte eller møde lod, Saa blev

Eragtet

Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi, og intet fremmet i Sagen; Saa afviises sam/m/e til nye Paastevning.

Opsat Sag fra fol: 255b. Rasmus Øchland contra Peder Kattenæs

Citanten fremstillede Vidnet Ole Olsen tjener paa Øchland, som han begjærde at gjøre sin Forklaring.

Vidnet mødte, declarerede at have vært til Guds Bord, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende.

Indstevnte Peder Larsen Kattenæs blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Ole Olsen Øchland fremstod

som 3de Vidne, aflagde Eed og forklarede Ord til Andet som første Vidne. Dette 3de Vidne er Broder til Citanten. Dimitteret som forrige.

/: For dette Vidne bet: 8 skl: skr: otte Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som Tingsvidne sluttet, sig paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Citanten paastod Dom til Bøders Udredelse, og Omkostninger erstattet med 8 rd: Saaledes indlod Sagen til Dom.

Da Indstevnte Peder Larsen Kattenæs ikke mødte eller møde lod; saa lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1791.

/: Indstevnte sendte bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Opsat Sag fra fol: 256b. Siur Solem contra Hans Hollekim.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal: og begjærde Stevne Vidnerne Jon Halsteensen Waage og Ommund Torbjørnsen Dalland Nedre fremkaldte til Sam/m/es Afhjemling; af hvilke mødte Jon Halsteensen Waage og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e tilligemed Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland lovlig at have forkyndet, og talt ved den Laugdagede selv.

Da det andet Laugdags Vidne ikke mødte; saa beroer Sagen efter hands Afhjemling til næste Ret.

Citanten paastod Dom som før, og Omkostninger erstattet med 10 rd:

/: Indstevnte fremsendte Opsættelse Penge 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Nye Justitz Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og Embeds Vegne med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Niels Jonsen Sæd \af Søe Lægd/ og Anne Ols Datter Langeland, begge ugifte og ubeslægtede for med hinanden førend Barnefaderens Confirmation begangne Lejermaal \paa Sæd S: S: E: gds:/ at begge lide Dom til Corporlig Straf, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning, hvorom alt at see Documenter i Rettelagt og høre Actors Paastand.

Stevne Vidner Jon Halsteensen Waage og Anders Samsonsens Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Qvinden selv, men Niels Jonsen Sæd var rejst fra Bergen til Grønland i Søefart, saa Forkyndelsen henseende ham blev aflagt paa h/an/ds sidste Tilholds Sted paa Sæd, for hands Moder og Broder Ulrich Sæd.

Actor anviisede Amtets ordre om Defensor i denne \slige/ fleere Sager, hvorved i denne Sag er beskikket til Defensor Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen, der i Følge deraf vedtog Varsel og strax indtraadde i Sagen, samt som Defensor nærmere vil i agttage de Skyldiges Tarv. q

Fogdens Regnskabs Bilag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anviisede sig tilkomne Antagelser i 1789 Aars Regnskab, hvis 11te Postes 15 artl: lyder efter der af fremlagde Extract saaledes: hvorefter han begjærde at Dom/m/eren af Rettens Protocoller vilde her anføre Datum af Skjødet til nu værende Ejer Elling Møller Falck! Dette skeede og er Skjødet paa Hofland til bem:te Falck

af Dato 21de Maj 1788. Hr: Fogden begjærde at Laug Rettet og Almuen maatte tilspørges, af hvem Hofland i Aaret 1789 har været brugt, ejet og beboet.

Dom/m/eren derom tilspurgde Laugrettet og Almuen, som samtl: svarede: At Hofland er i Aaret 1789, ejet, brugt og beboet af velbem:te Elling Møller Falk.

Hr: Foged Koren var begjærende, det passerte som TingsVidne sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

<see oven> q De indstevnte Niels Sæd og Anne Ols Datter blev paaraabte men ingen af dem mødte eller møde lod.

Actor lod Sagen beroe efter Præste Attest og med Laugdag til næste Ret. Afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Nye Leyermaals Sag.

Velædle og Vely: Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og Embeds Vegne ladet med lovlig mundtl: Kald og Varsel til dette Ting og Tiid indkalde Guri Guldbrands Datter Hovland ugift Qvinde for begangen Lejermaal \paa Hovland S: S: E: gds:/ med Land Soldat Johannes Ellingsen, at lide Dom, see Documenter i Rettelagt, til Bøder og Omkostninger.

For Processens Skyld til Vedermaale indstevnet Barne Faderen Johannes Ellingsen.

Stevne Vidner Jon Halsteensen Waage og Anders Samsonsen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet Guri Guldbrands Datter Hovland, og talt ved hende selv, men Johannes Ellingsen har de ikke kunnet opspørge, eller veed hvor han er \ej heller hans sidste Tilholds Sted/ saa de ej har kunnet forkynde Indstevningen for ham.

Avtor lod Sagen beroe til næste Ret efter Præste Attest og med Laugdag. Afskediget med Laugdag.

Sag: beroer til H: T: 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Iversen Nordbust No: 71 Vil Kors Contract til Iver Poulsen, dateret 16 Maj 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

1791: 286b

Anden Dagen den 17 Maj 1791 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslættelse

Til Afdrag af No: 5 p: 296. Hans Olsen Øfre Hope No: 30 Obl: til Johannes og Sve(rke?) Sundvor i alt 500 rd: dat: 22 Maj 1786, betalt 27 Sept: 1790 til Johannes Sundvor 100 rd:

No: 3 f: 156a. Tørres Larsen Langeland Obl: til Tørres Schaalnes og Jon Løvfald paa 99 rd: dat: 2 Dec: 1778, qvitteret 17 Sept: 1790.

No: 5 p: 237. Lars Guldbrandsen Wattendal No: 127 Obl: til Lieut: Nicoll 50 rd: dat: 17 Maj 1784 qvitteret 31 Dec: 1790.

Pantebogen til Inddragelse

Samson Rasmussen Lille Brattetvedt Obl: til Anders Ingebretsen Wiig paa 46 rd:, 3 pr:C: Rente, 1 prioritet i Lille Brattetvedt No: 36 ½ Løb Smør dat: 6te Oct: 1784.

Osmund (Ommund) Olsen Dalen No: 45 Obl: til Christopher Siursen Hieltnæs p: 96 rd: 4 pr: C: Rente, 1 pr: i Creaturer, og 2 pr: i Dalen No: 45 $\frac{3}{4}$ L: S:, $\frac{3}{5}$ Hd:, $\frac{3}{5}$ G:sk: d: 16 Maj 1791.

Afkalde

Myndtling Engel Ellingsens for 18 rd: 5 $\frac{3}{4}$ skl: ved Skifte efter Elling Engelsen 21de Oct: 1790 paa Hornenæss d: 21 Oct: 1790.

Ny Sag.

Willum Haagensen SelvE: paa Hegland, fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have ved lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Niels Mortensen Nedre Gjerstad S: E: for Tyveries Beskyldninger paa hans \umyndige Søn!!/ Søn Haagen Willumsen \17 aar gl:/ derom at høre Vidner som stevnte ere, og lide Dom til Beskyldningens Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Anders Wermundsen Nedre Gjerstad S: E:, Anne Hans Datter Hustrue til Indstevnte Niels Mortensen Nedre Gjerstad, Marithe Niels Dt: Hustru til Anders Wermundsen, og Dordi Ols Dt: tjener paa Øfre Dalland, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge til et lovlig TingsVidnes Erhvervelse.

Stevne Vidner Anders Samsonsens Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Citanten paa sin umyndige Søns Vegne begjærde til Sagens Fremme Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne blev paaraabt, men ej heller mødte.

Citanten begjærde Sagen opsat med Laugdag og Forelæggelse /: bet:t Opsettelse 12 s: og Laugdag 24 skl: i alt to mrk: fiire Skl: :/

Retten, da Indstevnte ikke mødte eller møde lod, gav ham Rettens Laugdag til næste Ting at møde og svare til Sagen. til sam/m/e Ting og Tiid forelægges de udeblevne Vidner, under Falsmaals Straf at møde, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken Forelæggelse og Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Salomon Johannessen Mælands Skde til Ole Salomonsen paa Mæland No: 125 $\frac{1}{4}$ L: S:, $\frac{1}{2}$ Hd: for 50 rd: dateret 17 Janv: 1791.

Bygsel Seddel med Revers publ.t og qv: bog anviist

Seminari Fridericiani Forstanders til Torbjørn Torkelsen paa Lien No: 122 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: for brugt af Jens Jensen, dat: 15 Dec: 1790. M:f: H: 1 mrk:

Ny fortidlig Sammenleye Sag.

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ole Jsachsen Huusmand under Wernøen, og Hustr: Ingeborg Lars Datter for fortidlig Sam/m/enleje paa Hope S: S: E: gds:, at see Doc: i Rette lagt, og lide Dom til forbrudte fortidlig Sam/m/enleje Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Stevne Vidner Anders Samsonsens og Jon Halsteensen begge paa Waage, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes

lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Hustruen i Mandens Fraværelse.

De indstevnte bleve paaraabte, men da de ikke mødte eller møde lod, saa lod Actor Sagen beroe og opsætte efter Præste attest og med Laugdag til næste Ret. Afskediget med Laugdag
\etc:/

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Ny fortidlig Sammenleye Sag.

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtlig Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Marithe Niels Datter Nedre Gjerstad for med hendes Mand Soldat Anders Wermundsen Nedre Gjerstad, begangen fortidlig Sam/m/enleje paa Nedre Gjerstad S: S: E: gds: at see Documenter i Rette lagt, og lide Dom til Lovens Bøders og Omkostningers Udredelse. Anders Wermundsen er tillige indstevnet som hendes Mand og Forsvar.

Stevne Vidnerne Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen ibd: afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de begge selv.

Actor maatte begjære Sagen opsat efter Præste attest.

De Indstevnte blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde lod; etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til H: T: 1791.

Ny fortidlig Sammenleye Sag.

V: og V: Hr: Fog: Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Maddelle Elias Datter Nedre Helland med Mand og Forsvar Land Soldat Engel Pedersen \ibd:/ hun at lide Dom efter i Rettelæggende Documenter for begangne fortidlig Sam/m/enleje med sin Mand paa Svilland S: S: E: gds:, til Lovens Bøders Erlæggelse og Omkostningers Erstatning.

Stevne Vidner Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen ibd: afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de begge selv.

Actor maatte begjære Sagen opsat efter Præste attest.

De indstevnte bleve paaraabte, men ikke mødte eller møde lod; Thi blev etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste tinget 1791.

Ny fortidlig Sammenleye Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jens Øriansen Hollekim S: E:, og Hustru Karen Ols Datter for med hinanden begangne fortidlig Sam/m/enleje paa Bakke S: S: E: gds:, derom at see Doc: i Rette lagt, høre Paastand og lide Dom til derved forbrudte Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling.

Stevne Vidner Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talede ved de begge selv.

Actor maatte begjære Sagen opsat efter Præste attest.

De Indstevnte bleve paaraabte, men ikke mødte eller møde lod; Thi blev dem given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste tinget 1791.

Bygsel Seddel med Revers publ:t og qv: Ldskldsbog anviist

Provstinde Christi til Johannes Øriesen paa Enke Gaard Tho No: 41 ½ L: 3/8 Hd:, før brugt af Ørie Jacobsen, dat: 8 Maj 1791. M:f: H: bet: 1 mrk:

Spedalsk Tings Vidne.

Lænsmanden for dette Skibrede Johannes Madsen St: Godøen fremstod og anmeldte at her i Skibredet paa Gaarden Botnen, er et Qvinde menneske ved Navn Christi Anders Datter, Enke efter Ole Kongsvig, nu gl: imod 70 Aar, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig saaledes i 2 Aar har tiltaget, at hun er elændig, og altiid sengeliggende, samt ej kand hjælpe sig selv, og lider saa meget større Nød, som formedelst Sygdommens Smitsomhed, ingen tør omgaaes hende, desaarsag hendes Indlem/m/else i Hospitalet i Bergen, nødvendig maae ansøges; og da hun ingen Midler har, ingen Slægt, og hendes Børn saa fattige, at to af dem gaaer og betler, og ellers ingen Slægt eller Venner \har/ af mindste Formue, som kan udrede noget at erlægge for hendes Indtagelse i Hospitalet; saa var Lænsmanden herom TingsVidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det Andragne sig saaledes eller hvorledes anderledes forholder? Laugrettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bem:te Christi Anders Datter, og at det Andragne sig saaleedes alt i Sandhed forholder som tilført er.

Lænsmanden var herom TingsVidne begjærende, som blev bevilget. Udstædt

1791: 287b

Pantebogen til Inddragelse

Knud Olsen Øfre Støele Skde til Hans Hansen Rolsejm paa Øfre Støele No: 4 1 pd: 9 mrk: S:, ½ Hd: for 507 rd:, dateret 22 Nobv: 1790.

Opsat Sag fra fol: 256a. Plaug contra Søren Elholm.

Citanten har paastaaet Dom.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Da Indstevnte ikke i Dag mødte eller beviiste noget til Opfyldelse af Aarsagen hvorfor han sidste Rettes Dag erholdt Opsættelse; Saa blev Sagen til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle Hr: Ole Smith Plaug i Stavanger har her til Retten lovlig ladet indkalde Søren Sørensen Elholm at lide Dom til at betale til Citanten efter Obl: 20 Nov: 1788 skyldig værende Capital 98 rd: med Renter og Omkostninger. Indstevnte har \... modsagt i Stevningen paaberaabt mindelig Anfordring i Stædet for Opsigelse, som ej heller i Obl: er forbeholden og/ begjært Opsættelse til Betaling, som ej er beviist paafulgt\, og intet ellers havt imod Søgemaale/ Citanten har ved Indlæg paastaaet Dom efter Indstevningen; Thi k: og d: f: R: og herved afsiges: At Søren Elholm bør til Citanten Hr: Ole Smith Plaug betale og indfrie sin til ham den 20 Nov: 1788 udgivne Pante Obligation 98 rd: med Renter 4 proC:t, ¼ proC:t Skatten fradragen til 20 Maj 1791 for 2 ½ Aar med 9 rd: 1 mrk: og videre Rente til Betaling skeer, saa og erstatte denne Sags Omkostninger med 6 rd: 2 mrk: 8 skl: Alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Indførsel i Pantet, og saaviit, og om ej tilstrækker, da Nam og Udlæg i andre Debtors Effecter \og Executions Tvang/ efter Loven.

Pantebogen til Inddragelse

Anders Siursen Opdals Skde til Siur Andersen Solem paa Lille Stue med Opdal No: 42 ½
Løb ½ Hd: for 90 rd:, d: 17 Maj 1791.

Siur Andersen Opdals Vk: Ctr: til h/an/ds Fader Anders Siursen og Stifmoder paa Opdal
No: 42 dateret 17 Maj 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden,
Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ørian Jacobsen Thoe og Siur Andersen Solem og
befunden til 1790 Aars Udgang 237 rd: 5 mrk: 4 s: og af 1791 Aars halve Skat 689 rd: 5 mrk:
I alt Summa 927 rd: 4 mrk: 4 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; saa blev Tinget
for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibredes Sommerting den 19 Maj 1791 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens
Betjent i overværelse af Districtets Foged Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Hans
Engelsen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne Aatte opnævnte
eedsvorne Laugrettes mænd, navnlig:

a: Af Dom/m/eren nu i Eed tage

1. Niels Olsen Nordbøe	4. Jon Olsen Sør Strønen	7. Ole Hansen Mit Sæter
2. Carl Olsen Sæle	5. Ole Olsen Totland	b: af Laugm/an/den i Eed tagen
3. Engel Hansen Udschaat	6. Niels Erichsen Hope	8. Isach Johannessen Hegland

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt
Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol:
265b.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes
Høsteting 1787. Justitz Prot: her fol: 7b. og OberForM: Prot: er tilført.

Opsat Sag fra fol: 258a. Jon Holmefjord contra Ole Holmefjord.

Citanten blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

/: Cit: sendt Opsættelse 12 skl: :/

Retten lod Sagen beroe til H: T: 1791.

Opsat Sag fra fol: 258a. Anders Bouge contra Haldor Hage.

Citanten declarerede Sagen forliigt; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Nye Sag

Knud Jonsen Vilkorsmand paa Svendsalen fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: :/ skr:
To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting
og Tiid indkalde Peder Pedersen {S: E:} Lejlænding paa Svendsalen, som beboer den Gaard
Svendsdal, hvilken Citanten først har tilbygset Jndstevnte, og derefter solgt til sin Søn, fordi
Peder Pedersen som har lovet Citanten Vilkor, ikke vil holde sit Løfte, eller betale samme,
saa det rester fra Bygsel Seddelens Datum omtrent for 3 Aar siden, derom at høre Vidner
stevnte og ustevnte, og lide Dom til at underskrive i Rettelæggende

efter hans Ord og Aftale forfattet Contract, og derefter for den forbigangne Tiid betale det resterende Vilkor, saavel som og efterdags Aarlig, og for den forbigangne Tiid {erstatte} \erlægge/ det resterende med Penge efter Laugrettets Skjøn, samt erstatte denne Sags Omkostninger.

Stevne Vidnerne Wincentz Evensen Wafet og Johannes Olsen Totland, afhjemlede under Lovens Eed saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og tillige til Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal til Edelig Vidnesbyrds Aflæggelse, og lovlig TingsVidnes Erhvervelse Niels Erichsen Dybevigen S: E:, og talt ved \ingen af/ de begge selv {undtagen} men forkyndt i deres Boepæle, henseende Peder Svensdalen for h/an/ds Hustrue og henseende Niels Dybevigen for h/an/ds Hustrue og hans Fader.

Citanten anmeldte at fremstille endnu som ustevnet Vidne Wincentz Evensen Wafet, og begjærede begge fremkaldet at gjøre deres Forklaring.

Indstevnte Peder Pedersen Svensdalen mødte /: betalte Tilsvarepenge 40 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ og kunde ikke svare noget Vilkor, siden han ikke fik den fulde halve Part af Jorden, hverken af Ager eller Eng, ej heller af Huusene, da han dog var belovet halvt af alt, og alle oprettede Documenter lyder paa halvt; men da han er tildeelt mindre end det fulde halve, saa kan han ej svare Vilkor, som han ellers er villig, efter Billighed een Koes, 2 á 3 Smalers Foster, og 1 td: Havrekorn.

Citanten fremlagde den i Stevningen ommeldte Vilkors Contract af Dato 9de Oct: 1789 underskreven af Ejeren af den {halve} \heele/ Gaard, hvilken Contract blev oplæst og er saal:

Indstevnte nægtede at have indgaaet eller lovet saa højt Vilkor, om han endog fik halve \det/ Brug i Mark og Huuse, af hvilket halve Citanten meget har afkortet ham.

Vidnerne blev paaraabt hvoraf aleene mødte som

1ste Vidne Wincentz Evensen Wafet der blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At for omtrent 3 á 4 aar siden hørde Vidnet paa Svensdalen, tale imellem Knud Jonsen som da endnu ejede Svensdalen heele Gaarden, og dette var førend hand bortskjødet Jorden til sin Søn, og \.....?/ Peder Pedersen Svensdalen, at naar Knud Jonsen afstod ham \Ped: Ped:/ til Brug som Lejlænding halve Svensdalen paa Livs Tiid, da vilde Peder Pedersen svare ham Vilkor, men hvori bestaar eller hvormeget, erindrer Vidnet ikke. Derved var Niels Dybevigen tilstæde, men dette Vidne var ej kaldet til Vidne af Citanten, men var begjært af Indstevnte, Beskikkelses viis at tilspørge Knud Jonsen, om Peder Peders: Svensdalen skulde faae Jorden eller ej. Om ingen af Deelene erindrer Vidnet om blev gjort nogen vis og endelig Besutning. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev han med begge Parter Consence dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 1 mrk: skr: En mrk: :/

Citanten begjærede Sagen opsat /: og betalt Opsættelse 12 s: skr: tolv Skl: :/ samt det udeblevne Vidne Niels Erichsen Dybevigen forelæst /: betalte Laugdag 2 mrk: 4 s: skr: to mrk: fiire Skl: :/

Da Vidnet Niels Erichsen Dybevigen ikke mødte efter Paaraab; Saa blev ham forelagt under Falsmaals Straf at møde til Høstetinget 1791 sit Edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 28. Arne Monsen Røe No: 58 Obl: til Jan Jarland og Ingeborg Johans Dt: 80 rd:, dat: 28 Maj 1782, qvitteret af begge ForM:ne og Jan Jarland selv 19 Janv: 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 131. Jon Isachsen for 50 rd: 1 mrk: 2 s: efter Skfte 4 Juli 1788, dateret 19 Maj 1791.

.... fol: 135. Marithe Engels Datters Mands for 35 rd: 2 mrk: 4 s: efter Skfte 4de Juli 1747 dateret 19 Maj 1791.

Hans Knudsens Skde til Axel Axelsen paa $\frac{1}{2}$ h/an/ds brug i Sævild No: 75 $\frac{1}{4}$ L: S: $\frac{1}{4}$ G:skd: for 200 rd: dat: 8de Oct: 1790.

Axel Axelsen Sævilds Obl: til Jf: Malene Fleischer Koren 150 rd: 4 p:C: Rente 1 pr: i Sævild No: 75 $\frac{1}{4}$ Løb S:, $\frac{1}{4}$ G:skd:, dateret 9 Oct: 1790.

Kongl: Undsætnings Korn

Iver Larsen Trengerejde saakaldet, mødte og anmeldte at hand som nu boende paa Qvalesund Lyse Closters gods, har aldrig boet paa Trengerejde eller der været opholdende, ikke desto mindre bliver han undet det Navn fordret som skyldig for 1 td: Kongl: Undsætnings Korn 2 rd: 8 s:, men forsikrede, aldrig under det eller andet Navn, at have faaet \eller ladet begjære/ af dette Korn, enten det fordrede eller det mindste, hvorpaa han erbyder sin Eed, og forhaaber derefter, herfor at være ukrævet.

Hr: Fogden Koren havde intet imod den anbudne Eed at erindre:

Retten tillod

1791: 288b

den anbudne Eeds aflæggelse, og forelæste Comparenten Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning at vogte sig for Meeneed, hvorpaa Comparenten bekræftede sin Forklaring med Corporlig Eed efter Loven. Saa sandt Hjelpe ham Gud og hans hellige Ord.

Hr: Fgd: begjærede det passerte som Udskrift beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Nye Justitz Hoer Sag

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jens Andersen Lejl: paa Lie for \paa Lie S: S: E: gds:/ begangne Hoer i sit Ægteskab, med ugift Qvinde Magrethe Ols Datter, første Gang, derom at see Documenter i Rette lagt, høre Paastand og lide Dom til yderste Formues Forbrydelse og Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling. For Processens Skyld er indstevnet Magrethe Ols Datter.

Stevne Vidner Wincentz Ewensen Wafet og Johannes Olsen Totland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Qvinden selv, men Indstevningen forkyndte de for Jens Andersens Hustrue i h/an/ds Fraværelse for h/an/ds Boepæl og i Paahør af hans Naboe.

De indstevnte bleve paaraabte, men ikke mødte eller møde lod.

Actor maatte begjære Sagen opsat efter Preste attest og Undersøgnings Forretning.

Da Indstevnte Jens Andersen Lie ikke mødte, eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Adskillige Arvingers Skde til Mons Jonsen Sør Strønen paa No: 5 Sør Strønen $\frac{3}{4}$ L: S:, dateret 9 Oct: 1790.

Nye fortidlig Sammenleye Sag

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Siri Niels Datter med Mand og Forsvar Land Soldat Niels Hansen Goupholm, hun{for} at lide Dom efter Documenter at see i Rette lagt, for med sin Mand begangne fortidlig Sam/m/enleje paa Sandvigen S: S: E: gds:, til Lovens Bøders Udredelse, og Omkostningers Betaling.

Stevne Vidner Wincentz Evensen Wafet og Johans!! (Johannes) Olsen Totland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de begge selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor begjærde Sagen opsat efter Præste attest.

Rett[en] da Indstevnte ikke mødte, gav ham Rettens Laugdag til Høstetinget 1791 etc., afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1791.

Bygsel Seddel med Revers publ:t og qvt: Bog anviist

Sem: Frid: Forstanders til Jacob Olsen paa 27 mrk: S: i Hegland No: 24 før brugt af Peder Ols: Tvedt, dat: 17 Maj 1790. M:f: H: 8 skl:

Som Natten paafaldt, beroer Tinget til førstkd:de Løverdage da Morgen er Hellig.

Anden Dagen den 21de Maj 1791 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 474. Søren Elholm Evertsvig \i Opdal/ Obl: til Ole Smith Ploug 98 rd:, dat: 20 Nov: 1788 qvitteret 19 Maj 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Engel Samuelsen Qværnæs Skde til Johannes Engelsen p: Frøland No: 86, 2 pd: S:, 1/6 Hd: for 150 rd: dat: 18 Janv: 1791.

Hans Engelsen Obl: til Asbjørn Pedersen Berge paa 50 rd:, 2 proC: Rente 3die Prioritet i Steensland No: 63, ½ L: S:, ½ G:skd: d: 19 Maj 1791.

Skifte Instrument efter unge afg: Lars Larsen, om Sør Strønen No: 5 1 pd: 3 mrk: Sm: dateret 19 Maj 1791 ansadt for 36 rd:

Lars Larsens Skde til Berge Knudsen paa sam/m/e Sør Strønen No: 5 1 pd: 3 mrk: S: for 410 rd: dateret 19 Maj 1791.

Bygsel Seddel med Revers publiceret, og qvitt: bogen anviist

Hr: Sandbergs til Torbjørn Henrichsen paa Synnestvedt paa 2 pd: 19 ½ mrk: S: i Lussan, før brugt af Henrich Synnestvedt, hvis Enke nyder Vilkor 4 rd: Penge og ½ td: Potatos dateret 11 Maj 1791. til Manufactur Huuset betalt 1 mrk:

Hr: Sandbergs til Ole Siursen paa 18 mrk: S: 1 G:skd: i Hage, før brugt af Siur Pedersen dateret 10 Maj 1791. til Manufact: Huset bet:t 8 skl: En Condition, at staaer Ldskylden 2 Aar ubetalt, haver han forbrudt Bygselbrev og Revers.

1791: 289

Pantebogen til Inddragelse

Berge Knudsen Sør Strønen Obl: til Johannes Erichsen Sundvor paa 280 rd:, 4 p:C: Rente af heele Capitalen, 10 rd:, Aarl: men om ej bliver rigtig betalt den 4 p:C:t, Pant 1ste pr: i Sør Strønen No: 5 27 mrk: Sm: dat: 19 Maj 1791.

Biørne Skuds Tings Vidne

Peder Johansen Lejlænding paa Echedalen mødte og anmeldte at han for omtrent 14 Dage siden, har i Børdalens Mark skudt en fuldvoxen Bjørn, hvoraf han nu anviisde Huden, med Begjæring om de sædvanlige Skud Penge 2 rd:

Tilstædeværende Almue declarerede sig vidende om det Andragnes Sandhed og Rigtighed; Thi blev af Fogden betalt Skudpengene 2 rd:, og Huden Comparenten tilbageleveret.

Comparenten var herom TingsVidne begjærende sig sin Tiid om forlanges, beskreven meddeelt som blev bevilget. Herfor betalt i Retten 2 mrk: skr: To Mrk:

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 221a. Jan Johannessen Midhuus No: 25 Obl: til Engel Brathuus paa 99 rd: dat: 4 Oct: 1779 qvitteret 18 Maj 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Olsen Nordwiig Skde til Haldor Johannessen paa Nordwiig No: 56, ½ Løb S:, ½ Hd:, ½ G:skd:, for 250 rd:, dat: 18 Janv: 1791.

Anders Siursen Koldals Obl: til Berge Echeland 250 rd:, og Niels Johannessen Tvedt 250 rd:, i alt 500 rd:, Rente 3 ½ proC:t og 1 pr: i Koldal No: 36 1 L: S:, 1 Hd:, og 2/3 Parter i Koldals Saug dateret 21 Maj 1791.

Jan Johannessen Midhuus No: 25 Obl: til Hans Rasmussen St: Linge 75 rd: og til Peder Larsen Hallerager 75 rd: i alt 150 rd:, Rente 3 p:C: og Pant 1 pr: i Midhuus No: 25 ½ Løb ½ Hd: dateret 2 Janv: 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Engel Samuelson Nedr: Qværnæs og Wincentz Ewensen Wafet og befunden til 1790 Aars Udgang 121 rd: 9 s: og af 1791 Aars halve Skat 351 rd: 1 mrk: 10 s: I alt Summa 472 rd: 2 mrk: 3 s:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandwiig Skibredes Sommerting den 23 Maj 1791 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Engel Hansen Giøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte eedsvorne Laugrettes mænd, navnlig.

Alle af Dommeren nu i Eed tage

1. Steen Stensen Hiertager
2. Hans Ellingsen Opsal
3. Ole Torkelsen St: Braatetvedt
4. Niels Nielsen Schjelbricht
5. Knud Knudsen Toften
6. Anders Nielsen Foor
7. Engel Samsonsen Berge
8. Jon Olsen Renneswig

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger registreret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og OberFormynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Engel Engelsen Øfre Boelstads Arv:s Skde til Engel Larsen paa Øfre Boelstad No: 80 2 pd: 6 mrk: S: for 201 rd: 12 s: dat: 18 Janv: 1791.

Bygsel Seddel public:t med Rev: og Qv: bog anviist

Kors Kirkens Værges i Bergen til Ole Nielsen paa Lille Hage 18 mrk: S:, ½ b:skd før brugt af Mikkil Olsen dat: 27 Sept: 1790. M:f: H: 1 mrk:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 24 Maj 1791 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Haldor Siursens Arv:s Skde til Anders Haldorsen paa Lejgland No: 11 1 pd: 15 2/3 mrk: Sm: deraf indløst for 77 rd: 1 pd: 1 2/3 mrk: S:, og arvet Resten dat: 18 Janv: 1791.

Afkalde

ForM: Bog fol: 139. Christi Haldors Dt:s Mands for Arv 16 rd: 5 mrk: 15 s: og Hjem/m/egifte 30 rd: efter Skfte 6 Feb: 1789 dateret 23 Maj 1791.

.... dto: fol: Myndtling Marithe Niels Datters Formynders for 7 rd: 2 mrk: 14 s: dateret 23 Maj 1791 efter Skfte 27 Janv: 1789.

(Andre dokument)

Johannes Olsen Henanger Obl: til Lænsmand Gjøs paa 50 rd:, Rente 4 p:C:t, 2 prioritet i Henanger No: 22 og 23, 1 L: S: ¾ Hd: dateret 23 Maj 1791.

1791: 289b

Haldor Lejglands Arv:s Skde til Hans Haldorsen Lejgland paa Toften No: 3, 1 pd: 12 mrk: S:, 3/4 g:skd og OverBygsel til 9 mrk: S: 1 skl: Penge Kirkegds:, deraf indløst for 99 rd: 3 mrk: 8 s:, endeel, og arvet Resten dat: 23 Maj 1791.

Barbro Jons Datter Toftens ForM: Lmd: Engel Gjøs Skde til Hans Haldorsen Lejgland paa Odels Retten til forbemeldte for 27 rd:, d: 24 Maj 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Lars Guttormsen Nedre Bolstad og Niels Johannessen Tvedt og befunden til 1790 Aars Udgang 16 rd: 4 mrk: 3 s: og af 1791 Aars halve Skat 328 rd: 3 mrk: 3 s: I alt Summa 345 rd: 1 mrk: 6 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Strandebarm Skibredes Som/m/er Ting den 26 Maj 1791 sat og holdet paa Gjermunshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Hr: U: W: Koren, samtl: tingsøgende Almue, og Skibredets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage, samt efterskrevne 8te Eedsvorne Laugrettes mænd, navnlig.

Alle af Dommeren nu i Eed tagne

1. Berge Hansen Store Linge 4. Ole Olsen Schogesal 7. Lars Sæbjørnsen Yttre Ohme
2. Samson Jensen Schage 5. Guttorm Olsen Øftshuus 8. Lars Jensen Grønning
3. Jon Arnesen Mit Berreseim 6. Sæbjørn Torgersen Gjære

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredees Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skfte 30 Nov: 1790 efter Myndtl: Brithe Niels Datter Næss. | Jordegods Udlægget i

.... 3 Dec: 1790 efter Johannes Pedersen Store Linge. | Skde bogen extraheret

Brithe Niels Datter Næss Arv:s Skde til Myndtl: Peder Pedersen Øjerhavn paa Næss No: 17, Ldsk: 1 pd: 17 ½ mrk: S: 11/16 Hd: for 298 rd: 12 s: dat: 4 Dec: 1790.

Torger Christophersen Lille Fosse Arv:s Skde til Hans Pedersen paa Store Fosse No: 42, ½ Løb Smør, dat: 15de Oct: 1790.

Opsat Justitz Hoer Sag fra fol: 262a. Fogden contra Niels Andersen Tejgland.

Actor fremlagde Undersøgnings Forretning holden hos Niels Andersen Tejgland af Stiftet approberet som med Stiftets Skr: af 11 Dec: 1790 blev oplæst og lyder saaledes: Actor derefter paastod Dom til Corporlig Straf, yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling, hvoriblandt Stevnepenge 4 mrk: 8 s:

Niels Andersen Tejgland blev paaraabt, men mødte ikke, eller møde lod.

hans Defensor Torbjørn Andersen Øftshuus mødte og refererede sig til sit forrige, indladende Sagen til mildeste Dom.

Actor og Defensor indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har som Actor paa Justitiens og sit Embeds Vegne her til Retten lovlig ladet indkalde ægtegift Mand Niels Andersen Tejgland, for i sit Ægteskab begangne Hoer med sit Næstsødskendebarn, ugift Qvinde Kari Anders Datter Tjøberg, at lide Dom til Bøders Udredelse, yderste Formues Forbrydelse, og corporlig Straf, samt Omkostninger at betale. Factum og Slægtskabet i tredie lige Leed, er med Sogne Præstens Attest, samt Rettens Attest om Qvindens Bekjendelse, og Indstevntes personlige Tilstaaelse for Retten, fuldkommen beviist. Undersøgnings Forretning er fremlagt, som viiser at Indstevnte, intet ejer, hvoraf yderste Formue kan beregnes. Actors Paastand og Defensors Procedure viiser Acten. Thi k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Niels Andersen Tejgland 1st for begaaet Hoer i sit Ægteskab bør efter Lovens 6 Bogs 13 C: 25 art: og Fr: 6 Dec: 1743 a: 22, bøde dobbelte Lejermaals Bøder 48 Lod Sølv er 24 rd: til Hds: M:s Cassa /: til yderste Formue er intet ejende :/ og end videre efter Fr: 8 Juni 1767 sidde otte Dage paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal, og selv erstatte sin Underholdning og Varetægt. Og 2det for samme at have begaaet med

1791: 290

Een sig i tredie lige Leed beslægtet, atter efter allerhøjstbemt:te allernaadigste Forordninger, bør i stedet for aabenbare Skriftemaal, sidde 8te Dage paa Vand og Brød, og selv imidlertid

at betale sin Underholdning og Varetægt, bøde dobbelte Lejermaals Bøder til Hans M:ts Cassa andre 48 Lod Sølv, er 24 rd:, derefter han efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 13 a: bør begive sig paa To Aar til Fiskeværene i Nordlandene efter det Kongl: allernaadigste Rescript af 10 Sept: 1784, at arbejde. 3die Endelig bør han og betale denne Actions Omkostninger med Stempl: Papiir 1 rd: 3 mrk: 12 s:, Rettens Gebyr for Attester, Incamination, Opsættelse og Actens Bekræftning i alt 3 rd: skr: Tree Rd:, foruden Actens meere beskrivelse om bliver over 4 ark, samt til Lænsmanden og medhavte Vidner for Undersøgnings Forretningen 1 rd:, og Stevningspenge 2 mrk: 8 s: alt at efterkommes i lovlig Tiid efter Loven og Kongl: allernaadigste udgangne Anordningers Forskrift under Adfærd og Executions Tvang efter Loven.

Actor begjærde Acten in forma beskrevet meddeelt, til?/for? allernaadigst befalet Appel, som blev bevilget. NB: Bøder Udstædt

Opsat Sag fra fol: 260b. Steffen Hjorteland contra Sergeant Galtung. Citanten fremsendte Notarial Extract af hans Handels Bog som blev oplæst og lyder saaledes: derefter ved Overbringeren refererede sig til sit Indlæg.

Indstevnte Sergeant Galtung blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Retten lod Sagen beroe til Høstetinget 1791. /: Ops: sendt 6 skr: Sex Skl: :/

Pantebogen til Inddragelse

Hans Erichsen Tvetenæss Arv:s Skde til Rasmus Erichsen paa Tvedtnæs No: 76 12 mrk: S: ¼ Hd: dateret 16 Oct: 1790.

Opsat Sag fra fol: 261a. Hans Brue contra Erich Brue.

Citanten fremlagde skriftl: Indlæg af 18 Maj 1791, som blev oplæst saal: og paastod Dom.

Indstevnte mødte og paastod at beboe Jordebruget, nemlig en billig Deel deraf, saa længe h/an/ds Hustrue Citantens Moder lever, og ellers at faae Erstatning for Citantens Opføding, Opfostring, og Opdragelse fra lidet Barn af, samt derforuden at faae et Vilkor af Jorden, saalænge hans \Hustrue Citantens/ Moder lever, saaledes indlader Sagen til Doms.

Begge Parter indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Hans Torbjørnsen SelvEjer til 1 Løb Sm:, 1 Hud i Øfre Brue, har her til Retten til Sommer Tinget 1790, lovlig ladet indkalde Erich Olsen, som beboer samme, at lide Dom til Jorden at afstaae, eller derfra at udkastes, og Sagens Omkostninger at betale. Citanten har med to Vidner beviist, at have udsagt Indstevnte før Jul 1789, Jorden at fraflytte Vaar 1790, men at Indstevnte, uagtet Udsigelsen endnu Høstetinget 1790 beboede Jorden, hvorefter han har i Rettelagt sit paa Jorden havende Skde af 10 Maj 1776, med Paastand, Erich Olsen tildømt strax at fraviige og røddiggjøre Jorden og Gaarden under Udkastelse, betale Bøder for Opholdet, og erstatte Omkostninger 24 rd: Indstevnte har ej beviist med nogen Bygsel Seddel eller Adkomst eller andet Document, sig berettiget til Jordens Beboelse, aleene holdt sig efter Billighed dertil at have Ret som gift med Citantens endnu levende kjødelige Moder, og som Citantens Sted Fader, med videre, uforstevnet, som desaarsag ej kand kom/m/e i Betragtning. Men da dette sidstmeldte ikke kan antages lovgyldigt at ligitimere Indstevntes Hensigt; Saa k: og d: f: Ret og herved afsiges: At indstevnte Erich Olsen Øfre Brue, bør til Vaar Fardag 1792 fraviige og røddig gjøre til Citanten Hans Torbjørnsen, dennes efter Skjøde af 10 Maj 1776, ejende, og af Indstevnte uden Adkomst eller Tilladelse beboede Gaardepart af Landskyld En Løb Smør En Hud i Øfre Brue, samt bøde til Hans Maj:ts Casse efter Lovens pag: 484 a: 1 To Lod Sølv er En Rd:, saa og erstatte Citanten denne Sags Omkostninger med Sex Rd:, hvoraf efter denne Doms lovlige Forkyndelse, det til Betaling tildømte,

erlægges inden femten Dage under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven, og Gaardebruget under Udkastelse efter Lovens 3 Bogs 14 C: 1 a: til her forelagte Tiid at røddiggjøre. NB: Bøder Udstædt til begge

Afkald

ForM: bog fol: 138. Marithe Jons Dt: Sundfjords Mands for Arv og Hjem/m/egifte 161 rd: 3 mrk: 3 s: efter Skfte 23 Juni 1786 dat: 26 Maj 1791.

.... fol: 152-154. Jan Peders: St: Linge for 39 rd: 1 mrk: 11 s: og 19 rd: 5 mrk: 7 s: efter Skfte 14 Apr: 1788 og 3 Dec: 1790, dat: 26 Maj 1791.

.... fol: 154. Myndtling Malene Peders Datters Formynders for 9 rd: 5 mrk: 11 ½ s: efter Skfte 3 Dec: 1790 dat: 26 Maj 1791.

1791: 290b

Opsat Sag fra fol: 261a. Lars Berreseim contra Johannes Berreseim.

Begge Parter mødte og declarerede Sagen forliigt og frafalden; thi blev den nu for Retten ophævet.

Pantebogen til Inddragelse

Peder Andersen Bakkes Skde til Anders Pedersen p: Bakke No: 68, ½ Løb Smør for 230 rd:, dateret 20 Janv: 1791.

Afkald

ForM: bog fol: 148. Blanceflor Christine Lars Datters Mands for Arv 22 rd: 3 mrk: 15 s: og Hjem/m/egifte 30 rd:, efter Skfte 21 Feb: 1780 dat: 15 Oct: 1790.

(Andre dokument)

Jon Arnesen Mit Berreseim No: 30 V:kor Contr: til Arne Gotschalchsens Enke, dat: 27 Maj 1791.

Hans Torbjørnsen Øfre Brue Obl: til Peder Johannessen Berje p 95 rd:, Rente 2 ½ pr:C:t, og Pant 1 pr: i Øfre Brue No: 35, 1 Løb S:, 1 Hd: dat: 27 Maj 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen d: 27 Maj 1791 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

Til Afdrag af No: 3 fol: 8. Hans Torbjørnsen Øfre Brue Obl: til Erich Olsen med fleere, i alt resterende 88 rd: 4 mrk:, dat: 10 Maj 1776, deraf nu betalt Erich Olsen 52 rd:, qvitteret af ham derfor 2 Dec: 1790.

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: bogen fol: 147, 148. Niels Larsen Øfre Waages for Arve 15 Oct: 1776 208 rd: 4 mrk: 15 ½ s: 14 Oct: 1779 35 rd: 5 mrk: 12 8/11 s: og 15 ditto 50 rd: 5 mrk: 4 s: dateret 27 Maj 1791.

.... fol: 149, 149. Anders Hansen Øfre Waages for Arver efter Skfte 5 Juni 1782 144 rd: 2 mrk: 10 ½ s:, og 22de Oct: 1782 29 rd: 3 mrk: 15 ½ s: dat: 27 Maj 1791.

.... fol: 151. Ole Ludvigsen Houchaas for 26 rd: 3 mrk: 4 s: efter Skfte 19 Juni 1786 dateret 27 Maj 1791.

.... fol: 154. Myndtling Johannes Pedersen Store Linges for 19 rd: 5 mrk: 7 s:
ved Skifte 3 Dec: 1790 dateret 27 Maj 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 164a. Samson Olsen Neerhuus No: 72 Obl: til \Fader/ Ole Samsonsens paa 200
rd: Rentefri til Faderens Død dat: 6 Maj 1779 qvitteret af Arvingerne \som/ efter Skifte
efter Faderen af 1 Sept: 1785 \dem er udlagt/ qvitteret 29 Juli 1786.

Pantebogen til Inddragelse

Lars Larsen Jndre Berreseim No: 31 og Johannes Johannessen Yttre Berreseim No: 29
Contract om et Qværne sted og Qværne-Vand, dat: 27 Maj 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 501. Johanne Jvers Datter Enke efter Peder Pedersen Øjerhavn No: 92 Vilkor
Contr: til Jver Johannessen Øjerhavn dat: 19de Oct: 1789, af de contraherede paategnet til
Udslettelse og Ophævelse den 27 Maj 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Larsen Øjerhavns No: 92 Vilkors Contract til Jver Johannessen Øjerhavn, dat: 27
Maj 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden,
Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Erich Pedersen Aakre og Poul Aadsen Havneraas, og
befunden til 1790 Aars Udgang \61 – 5 – 13/ og af 1791 Aars halve Skat 379 rd: 1 mrk: 3 s: I
alt Sum/m/a 441 rd: 1 mrk:

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for
dette Skibrede ophævet.

Qvinherrets Skibredes Sommerting den 28 Maj 1791 sat og holdet paa Gjermunshavns
Tingsted af Rettens Betjent, i overværelse af Districtets Foged Koren, Skibredets Lænsmand
Abel Iversen Helvigen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te \opnævnte/ eedsvorne
Laug Rettens Mænd Nl: (Navnlig)

a: af Dom/m/eren nu i Eed tagne

1. Geert Harraaldssen Møklebust	4. Lars Johannessen Sunde	6. Ole Olsen Str: Dahle
2. Lars Larsen Scharvethun	b: gamle Laugrettesmænd	7. Ole Larsen Berge
3. Christopher Olsen Lille Omvig	5. Iver Abelsen Helvigen	8. Ole Olsen Liustvedt

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Coll:
og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 265b.

1791: 291

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes
Høste Ting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Johannes Monsen St: Fousch Arv:s Skde til Enken Brithe Jørgens Datter paa St: Fousch No: 20 $\frac{3}{4}$ L: S:, $\frac{1}{2}$ Hd:, $\frac{1}{2}$ Vog Korn, for 369 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 16 Juni 1786.

Jon Ludvigsen Lille Møklebust Skde til Gert Hansen Øfre Sandvig paa Øfre Sandvig No: 27 1 L: S:, 1 Hd:, for 500 rd: dat: 21 Janv: 1791.

Nye Sag

Halvor Sigvessen St: Fuusch S: E: fremstod /: betalt Jncam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jens Johannessen St: Fuusch, til at modtage 29 rd: for en liden Andeel i Jorden St: Fuusch, som han ved Skfte efter Johannes Monsen var udlagt og af hvilken heele Jord, Citanten nu er Ejer efter Skjøde fra alle de øvrige der udlagte \til Joh: Monsens Enke og fra hende til Citanten/ samt til Indstevnte at underskrive sam/m/e Skde, ligesom skeet er, af alle øvrige som deraf er udløst, derom at høre Vidner som stevnte ere, og dertil lide Dom, og tillige Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Johannessen St: Fuusch og Gotschalk Gotschalksen Lille Fuusch, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge til TingsVidnes Erhvervelse.

Stevne Vidnerne Lænsmand Abel Iversen Helvigen og Christopher Olsen Lille Omvigen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de alle selv.

Indstevnte Jens Johannessen St: Fuusch blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Citanten fremlagde Skde efter Skiftet efter Johannes Monsen, hvilket Skjøde er dateret 16 Juni 1786 som blev oplæst {og er saal:} og dette Skjøde er det Citanten paastaar af Jens Johannessen St: Fuusch underskrevet, imod at imodtage hans efter sam/m/e tilkom/m/ende 29 rd:, som Citanten nu optælle paa Tingbordet for Retten, men siden Indstevnte ej møder, maatte Citanten tage sam/m/e til sig igjen til videre. Citanten videre i Rettelagde Skde fra Brithe Jørgens Datter Enke efter Johannes Monsen St: Fuusch til Citanten af Dato 16 Juni 1786, som blev oplæst {og lyder saal:}

Citanten derefter begjærde de indstevnte Vidner paaraabt til Eedelig Vidnesbyrd at aflægge og de at gjøre deres Forklaring, hvorefter de fremstod, og blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, samt aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven

og begge Ole Johannessen St: Fuusch og Gotschalk Gotschalksen Lille Fuusch, som 1ste og 2det Vidne forklarede: At omtrent 3 Uger før Paaske sidst, vare de forsamlede i Vidnet Ole Johansens Stue, begge Parter og begge Vidner, da Citanten tilspurgde Indstevnte, om han ville modtage Pengene efter omstevnte Skjøde for sin Deel \29 rd:/ da Citanten \sagde at/ havde Pengene tilstæde, men ej hos sig, viisede dem ej heller: Dertil Indstevnte svarede: At havde ej Lyst at modtage Pengene, han vilde forsøge om han kunde løse sin Faders Jord ind. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten dem ej videre havde at tilspørge, blev de fra Retten dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: to mrk: :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Citanten paastod Dom til, Indstevnte at imodtage Anbudne 29 rd:, og underskrive i Rettelagte Skde, samt betale Omkostninger 8 rd:, men da Indstevnte ej møder, maae begjære Sagen opsat med Laugdag /: for Opsættelse bet: 12 s: og Laugdag 24 s: i alt to mrk: fiire skl: :/

Da Indstevnte Jens Johannessen St: Fuusch ikke møder eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen ber: til H: T: 1791.

Byggseddell publiceret og Reversal og qvitt: Bog anviist

Hr: Cancell: Rd: og Laugmand Christi til Jens Jensen paa Schaale 1 ½ Løb, 1 ½ Hd: før brugt af Jens Olsen, dat: 12 Janv: 1788. til M:f: H: bet: 1 mrk: Lands Lod har Laugmanden forbeholdt sig som Jorddrot.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

1791: 291b

Afkalde

Myndtl: Anne Johans Datters Moders, Johannes Jonsen Tvedts Enke, for 12 rd: 1 mrk: 13 s: ved Skiftet efter Fad: 15 Febr: 1791 dateret 16 Ditto.

.... Dto: Magrethe Johans Datters dto: ditto Dato.

.... Dto: Marithe Johans Dtr: Ditto Ditto, sam/m/e Skfte dto: Dato

ForM: bog fol: 161. Samson Larsen St: Omvigs for Arv 21 rd: 1 mrk: 14 s:, og Hjem/m/egifte 20 rd: efter Skfte 20 Juni 1789 dateret 28 Maj 1791.

Ny Justitz Hoer Sag

Velædle og Velv: Hr: Foged Koren anmeldte, at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Gabriel Hansen Huusmand paa Højstøelen under Lille Dahle for i sit Ægteskab begaaet Hoer med Enkeqvinden Guri Ingebrets Datter Enke efter Mathias Fjøsne, da opholdende sig paa Huuse Grund forhen Halsnøe Closter gds:, og hun for med ham begaaet Lejermaal, begge for saadan Forseelse første Gang, derom at see Documenter i Rettelagt, høre Paastand og lide Dom, han til yderste Formues Forbrydelse, og begge saavel til Lovens og Forordningens dicterte Lejermaals Bøders Udredelse, som og Omkostningers Betaling.

Stevne Vidner Erich Thomassen Liustvedt og Ole Olsen ibd: afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de begge selv.

Gabriel Hansen mødte og tilstod baade Stevning og Søgemaal, samt begangne Forbrydelse, hvorover han beklagede sig, og da han intet havde at betale med, saa har han intet til sit Forsvar at anføre, uden at bede om mildeste Dom, da han har 4 smaae Børn hjemme, og 4 ikke meere end kommen saavidt at de ere komne ud at tjene, men behøver endnu noget af Forældrene, saaledes indlod Sagen til Dom uden videre at svare.

Guri Ingebrets Datter mødte ikke efter Paaraab; thi begjærede Actor Sagen opsat og hende Laugdag, da han til næste Ret vilde fremlægge Sogne Præstens Attest og faae Undersøgning holdet hos Hoer begjænger.

Da Guri Ingebrets Datter ikke mødte eller møde lod; saa blev hun given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sag: ber: til H: Tinget 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Gert Hansen Øfre Sandvig og Jon Ludvigsen Lille Møklebust, og befunden til 1790 Aars Udgang 210 rd: 4 mrk: 14 s: og af 1791 Aars halve Skatt 328 rd: 9 s: I alt Summa 538 rd: 5 mrk: 7 s:

Som ingen efter tree gangers Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet, og Som/m/ertingene aldeeles sluttete.

Odels Aasteds Sag

Anno 1791 Mandag den 30te Maij Morgen har jeg efter Requisition af Bottel Larsen indfunden mig paa \den af Lars Bottelsens Enke beboende Anpart af/ Gaarden Reiseim i Opdals Skibrede No: 50 Sundhorlehns SelvEjer gods til efterskrevne Odels Sags Behandling tilligemed af Districtets Foged V: og Velviise Hr: U: W: Koren, opnævnte Eedsvorne, upartiske og ubeslægtede samt ubesvoglede Laugrettesmænd som tillige Meddoms Mænd, efter foreviiste Hr: Fogdens skriftlige Opnævnelse og Udmeldelse, nemlig 1. Siur Anderss: S: E: p: Soleim 4. Johannes Johannessen S: E: Øfre Gjerstad 7. Niels Engels: S: E: Schiolde 2. Hans Hansen Rolseide S: E: den ældre 5. Haaver Siursen Leil: p: St: Kongsvig 8. Iver Poulsen S: E: p: Nordbust 3. Halsteen Johannessen S: E: Tysnæs 6. Jacob Olsen S: E: p: Lande

Citanten derefter i Rettelagde skriftl: Stevnemaal til denne Sag af Dato 17 Nov: 1790 som blev med paategnet Berømmelse oplæst og er saal:

Lænsmand/an/den Johannes Madsen St: Godøen blev paaraabt tree gange men mødte ikke, men paa hans Vegne meldte hans \Lænsmands og Tjeneste/ Dreng Østen Erichsen.

Stevne Vidnerne Anders Andersen Reiseim og Christen Larsen Møklestad afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, denne Stevning lovlig \den 30 Nov: 1790/ for alle deri benævnte, {saa} og for Lars Bottelsens Enkes Berte Jens Datters opgivne Laugværge Christopher Torbjørnsen Borgen \hvortil de / at have forkyndet i hvers Huus og Boepæl, og

1791: 292

talt ved enhver selv, undtagen Lænsmand/an/d Joh: Mads: St: Godøen som ej var hjemme, men forkyndte Stevningen i h/an/ds Stue i Paahør af hans Pige Siri Christens Datter, og Naboens Dreng Niels Johansen, dem de og leverede Copie af Stevningen, men Christopher Borgen have de ej Stevnt som meldt.

/: Citanten betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/

Alle indstevnte mødte undtagen Christopher Borgen og Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen.

Citanten derefter opfordrede Lænsmanden Johannes Madsen Store Godøen, at fremviise det Skjøde hvorefter han nu ejer {og bruger} Citantens Odels Jord den \omstevnte/ Anpart i Reiseim No: 50, S: S: E: gds: af Ldskyld 2 pd: 5 mrk: S:, ½ Hd: ret ansat efter Matriculen, som Indstevnte har kjøbt af Citantens Fader Lars Bottelsen, da Citanten tjente mange Miile herfra, og var da kun gl: 19 Aar, altsaa umyndig, skjønt det(?) behøver at bemærkes, da Jorden ej var lovbøden, altsaa ingen Slags Forfalds Lysning behøvedes, og hvilken Jord Indstevnte har aldrig brugt, men bortbygset til Citantens Fader nu afgangne Lars Bottelsen, som, saa længe han levede, og hands Enke Citantens Moder \Berthe Jens Datter/ efter ham til Dato endnu, og hertil uopsagt, bruger og styrer efter Bygsel Seddel som Lejlænding, hvilken Bygselseddel af Dato 4 Maj 1785, han fremlagde som blev oplæst saal:

Indstevntes Dreng Østen Erichsen /: betalt Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: to Mrk: otte Skl: :/ anmeldte at var ej medsendt noget Skjøde eller Tilsvar, men kun et Jndlæg som hand forbeholdt sig nærmere under Sagen at fremlægge.

Citanten derefter i Rette lagde Documenter til Beviis baade om hands Odels Ret, saa og om hvor efter i mindelighed han har af Lænsmand Godøen begjært sin Odels Jord tilbageløst, endog med Tilbud af flere Penge end Lænsmanden, der er gandske og aldeles Fremmet og ubeslægtet til Citantens Odels Æt, med Rette tilkom, og med Citantens Tab, alt for at forekomme Process og Vidtløftighed, nemlig: 1st Skjøde til Citantens Fader afg: Lars Bottelsen af Dato 4 Feb: 1761 tinglyst 6 Maj 1761 som han begjærde Acten tilført og blev

oplæst saal: hvorefter Citantens Fader blev Ejer af Jorden 1761. 2det Udskrift af Pantebogen af h/an/ds Faders Lars Bottelsens Skde til Lænsmand Godøen, af Dato 9de Oct: 1782 tinglyst sam/m/e Dato, som han begjærde Acten tilført saal: Efter dette har Citantens Fader ejt Jorden til 1782 i 21 Aar altsaa langt over Hævd's Tiid, og Indstevnte ej ejt den uden 8 ½ Aar, og kortere upaaanket, som Citanten nærmere vil beviise, altsaa Indstevnte ej derpaa har hævdet Odel. Nu mødte forbem:te Christopher Borgen og vedtog Varsel. 3de Sogne Præstens Attest af 26 Maj 1791 om Citantens Alder, som blev oplæst og er saal: 4de Foreviiste Skiftebrev 20 Nov: 1788 efter hans afgangne Fader Lars Bottelsen da Lejlænding paa Reiseim, hvorefter han begjærede extraheret hvem den afdødes ældste Søn var, og derefter Skiftebrevet af Retten paategnet tilbageleveret. Skiftebrevet blev af Retten efterseet, og der af befunden at Citanten Bottel Larsen da 25 Aar gam/m/el var den afdødes ældste Søn, og de andre Sønner yngre hvorefter Skiftebrevet med Rettens Paategning blev Citanten tilbageleveret. Her erindrede Citanten, at da hans Fader døde, var han som National Soldat i Hands Maj:ts Tjeneste paa Marchen!! (Marsjen) med Troppene til Toget!! (Feldttoget) til Sverrig. 5te Beskikkelse af 10 Nov: 1790 til Lænsmanden Joh: Mads: St: Godøen som med paategnet Svar af 23 Ditto, efter Begjæring blev oplæst og er saal:

Citanten dernæst fremstillede Vidner, a: Angaaende Citantens Ætlæg og Slægtskab paa Grund deraf havende Odels Ret til Jorden at eje og indløse, de 2de Vidner Ole Larsen SelvEjer paa Møklestad og Halsteen Johannessen S: E: ibd:, hvilke han begjærde at gjøre herom og hvad videre Sagen maatte vedkomme, deres Eedelige Forklaring. Bemeldte 2de Vidner fremstod som 1ste og 2det Vidne, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning \efter Lovens Forskrift og/ paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, samt paalagt, efter at have gjort deres Forklaring \om hvad de om denne Sag bliver tilspurgt, veed og har hørt/ ikke sig fra Retten at absentere, førend de samme haver beeediget efter Loven, hvorefter de bleve separerede og fremstod det

1ste Vidne Ole Larsen Møklestad forklarede: At er gl: 53 Aar, ej Slægt til nogen af Parterne, har boet paa Møklestad 29 Aar, og i al den Tiid som nærmeste Grande til Rejsheim, har kjendt Citantens Forældre før Citanten blev fød, og deraf veed, at Citanten Bottel Larsen, er første og ældste Søn af afg: Lars Bottelsen og Hustrue Berthe Jens Datter, da ejende omstevnte Anpart i Rejsheim. Citantens Æt og Slægt, er aldeles ej beslægtet med Lænsmand Godøen. Citanten tjente i et andet Skibrede, to Miil herfra, den Tiid hands Fader bortskjødede Omstevnte sin

1791: 292b

Odels Part i Rejsheim. Veed og at Citanten var paa Marchen udcommanderet med Armeen paa Feldttoget til Sverrig, da hans Fader døde. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, den han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han til nærmere Eedfæstelse dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Halsteen Johannessen Møklestad som forklarede: At være gl: 70 Aar, har boet paa Møklestad nærmeste Gaard ved Reiseim 44 Aar \Parterne ubeslægtet/ altsaa kjendte Citantens Forældre førend de blev gifte, i øvrigt Ord til andet som 1ste Vidne. \Dimitteret som forrige/

Da Citanten ej havde flere Vidner om den Post, saa begjærde han dem Eedtagne. Og fremstoede de begge, og enhver for sig ved Lovens Eed med oprakte Fingre bekræftede deres gjorte Forklaring og aflagde Vidnesbyrds Sandhed og Rigtighed, efter det de selv veed, og udi sam/m/e Eed declarerede, ej at viide meere, rettere eller sandere for Gud, end det de have Vidnet, hvorefter de med Citantens Consence blev fra Retten aldeles dimitterte.

Citanten end videre fremstillede som Vidner om Citantens Begjæring til Lænsmand Godøen om at faae sin Odels Jord tilbage, og om de Lænsmanden derfor anbudne Penge,

nemlig: Ingebricht Larsen Lejl: paa Reiseim og Hans Johannessen Leil: ibd:, Sergeant Urbanus Hoff, og Sergeant Mads Øriansen Tejgland, Erich Andersen S: E: p: Reiseim, og Christopher Torbjørns: Borgen, alle ustevnte Vidner, som Citanten begjærde derom at gjøre deres Forklaring under Lovens Eed, hvorefter de blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

3de og 4de Vidner Ingebricht Larsen og Hans Johannessen Reiseim, som aflagde Eed og forklarede: At afvigte 1790 fjorten Dage før Michaelii vare de tilkaldte af Citanten paa Store Godøen, da Citanten tilbød Lænsmand Godøen Løsnings Penge for Citantens Odels Jord, den omstevnte Anpart i Reiseim 143 rd:, og bad Lænsmanden som var paa Ageren \meget om/ at kom/m/e hjem i sin Stue, at tage imod Pengene, men Lænsmanden vilde ej følge hjem, og ej tage imod Penge, da de alle 3, begge Vidnerne og Citanten gik hjem i Lænsmandens Stue, og Citanten der paa Bordet optællede i Banco Sedler 143 rd:, i Paasyn af Lænsmandens Moder, som dermed ej befattede sig, og da hun sagde ej at kunde tage derimod, de fik tage dem i Forvaring, de kunde ej slænge paa Bordet, og Lænsmanden ej kom hjem, gik efter en Times Omløb derfra. Otte Dage efter den Tiid vare de atter med Citanten til Lænsmand Godøen, og talede med ham paa sin Ager, da Bottel Larsen igjentog sam/m/e Begjæring og samme Tilbud som forrige Gang, men Lænsmanden sagde: At det var ikke saa vel, han kunde tage imod dem, hand trængde ej til dem: De bade ham følge hjem at tage imod dem, men han vilde ikke, og Bottel Larsen sagde at vilde lægge dem paa Bordet, men Lænsmanden sagde kun, at han skulde ej hindre dem Stuen; Bottel Larsen gik hjem i Lænsmandens Stue og ligesom første gang optællede Pengene 143 rd: i h/an/ds Moders Paasyn, da viidere passerte som første Gang. Tredie gang paa Godøesunds Tingsted ved dette Skibredes Ting 4de {....} Oct: 1790, bød Bottel Larsen, hvorved de vare kaldte til Vidne, sam/m/e 143 rd: til Lænsmanden, men Lænsmanden svarede: At var ej i Stand til at laane Penge af andre, at opholde saadan Famillie med, og da uden Renter at tage imod de lumpne Løsnings Penge. Pengene 143 rd: blev optalt for ham paa Bordet, men ej vilde han see paa dem, og tage imod dem. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, som de vedblev, declarerede ej at vide meere og da Citanten dem ej videre havde at tilspørge, bleve de dimitterte.

Fremstod 5te og 6te ustevnte Vidner Torbjørn Størksen Erritzvær S: E: og Tosten Wemundsen ibd: Leil: som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og forklarede: At sam/m/e Ting og Tingsted den 3de Tingdag 6te Oct: 1790, bød Bottel Larsen ham Løsnings Penge for Jorden 143 rd:, og endda 28 rd: til derover, om han vilde tage imod dem, og skjøde ham sin Odels Jord, for at forekom/m/e Process, men Lænsmanden sagde Nej, at vilde ej tage imod Pengene, og ej kunde skjøde Jorden paa den Maade. Dimitteret som forrige.

Fremstod 7de og 8de Vidner Sergeant Hoff og

1791: 293

Sergeant Tejgland som aflagde Eed og henholdt sig til deres paa i Rettelagde Beskikkelse anførte \oplæste/ Forklaring, og vidste ej meere. Dimitteret som forrige.

Fremstod 9de og 10de Vidner Erich Andersen Reiseim og Christopher Torbjørnsen Borgen som aflagde Eed og forklarede: At dette Skibredes Som/m/erting 1791, paa Tingstedet, bød Citanten til Lænsmand Godøen Løsnings Pengene for denne sin Odels Jord Reiseim, og derforuden 10 rd: derover, og eftergive alle sine til den Tiid havde Omkostninger som vare da allerede de meeste medgaaende dette var den 17 Maj sidst, men Lænsmanden sagde, at kunde ej tage imod de Penge, men Bottel Larsen skulde gjerne faae Jorden til Bygsel for hvor

liden og ringe Penge han vilde byde, om det var kun 3 rd: Men Citanten paastod sin Odels Jord til Ejendom. Dimitteret.

Citanten endnu anmeldte, men kunde ej det nu med Vidner beviise, siden Stevne tiid dertil var for kort, og Vidnerne ej kand faaes at møde ustevnt, da den eene af dem tjener Indstevnte, At for 8te Dage siden, rejsede Citanten i Følge Lænsmandens Bud, til Lænsmanden, paa Godøen, og Citanten begjærde Forliig, og tilbød Løsnings Penge 143 rd: og endda 20 rd: derover, og endnu Citanten at vilde selv tabe sine Omkostninger, som da var omtrent 50 rd:; dette hørde 2 lovfaste Vidner, men Lænsmanden sagde, Nej at vilde ikke uden han fik saa meget han kunde have Erstatning for Renter af sin Kjøbe S:ma og dertil vilde endnu 9 eller 8 rd: Dette Citanten syntes at han ikke formaaede. Citanten declarerede ej at have eller behøver flere Vidner /: betalte for 10 Vidner 1 rd: skr: En Rd:r :/ Citanten anbed og optællede i Retten til Imodtagelse af Indstevnte Løsnings Summen efter Skjødet af 9de Oct: 1782, Summa 143 rd:, samt sam/m/e Skiødes Bekostning sin Tiid 3 rd:, i alt 146 rd:, som han begjærde at Lænsmandens Dreng vilde modtage.

Lænsmanden Godøens Dreng Østen Erichsen Dalland svarede: At havde ingen Ordre at modtage Penge.

Citanten for ikke at give Indstevnte som ikke skjønt Frisk og uden Forfald vil møde, Anledning til flere Fortrædeligheder, anbed sin Eed efter Lovens p: 764 a: 7, og begjærde den af Retten modtaget.

Domsmændene tilspurgde Lænsmandens, Lænsmands og Tjeneste Dreng Østen Erichsen, om han noget herimod havde at erindre? Østen Erichsen havde ej Ordre til nogen Eed at anhøre.

Dommeren kunde ikke nægte, den anbudne Eed at modtage, da sam/m/e ikkun er angaaende en Post i Sagen, og ellers anderledes anbefalet i Loven, med andre Eeder som gjør Ende paa heele Sagen, hvorom \efter/ Fr: 5 Novemb: 1723 anderledes forholdes altsaa forelæst Bottel Larsen Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning efter Lovens Forskrift at vogte sig for Meen Eed, hvorpaa han corporlig for Retten med oprakte Fingre efter Loven svar/ede/: At han vil kjøbe og løse denne sin Odels Jord sig selv til Odel og Ejendom at nyde og bruge, og ikke til nogen Anden, saa sandt hjælpe sig Gud og hans hellige Ord.

Citanten atter fremstod og formeente at have opfyldt al den Procedure og præsteret alt det Beviis som i nogen Odels Sag saa mere som denne er, kan procederes og æskes præsteret, nedlagde sin Irettesættelse og Paastand: At Lænsmand Johannes Madsen St: Godøen tildøm/m/es strax at modtage efter Skjødet af 9de Oct: 1782, med Skjødets Bekostning, Stemplet Papiir, Skrivning og Tinglysning i alt, Løsnings Penge 143 rd:, og Documentets Bekostning 3 rd:, I alt 146 Rd:, derimod strax at underskrive af Citanten bekostende Skjøde fra Lænsmand Godøen til sig, og at erstatte denne Sags Omkostninger skadesløs med 60 rd: hvorforuden paastaaes Lænsmanden anseet for hands Trættekjærhed, og for at holde Citanten saa længe fra sin Odels Jord, og for at foraarsage Citanten saa megen Møje og Fortræd, og forkastet saa mange mindelige Tilbud og bønlig Begjæringer, af Citanten om hans saa lovlige Ret, og forsikrer Cit: at kan opgive speciel Regning, naar hertil kom/m/er heele Sagens Bekostning, som vil beløbe over den fordrede Sum/m/a, saaledes med igjentagen Paastand om Lænsmanden mulcteret som Trættekjær, paastod nu Dom.

Lænsmands Drengen Østen Erichsen havde kun ordre fra sin Hosbonde Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen som vel er hjemme, frisk og sund, men arbejder paa sin Ager at faae Gjødningen udkastet, og dermed at tilsee og ordinere, at fremlevere herved overleverede Indlæg, som af Dato 25 Maj sidst, blev oplæst og lyder saaledes.

Citanten forment at Indstevnte har intet at klage over Overiilelse, da han har havt Tiid nok fra 14 Dage før Mich: 1790, at gjøre hvad Anlæg han fandt for godt; Meget meere kand Citanten faae Anledning, og allerede har Anledning at klage over, ikke aleene sin Rets, men endog sin Velfærds, Brøds og Nærings Spilde. Citanten har hørt, at Lænsmanden har

truet at vil udarme ham med Process, men fornemmelig: At det skal være Lænsmandens Intention, at

1791: 293b

Udhale Processen saa længe, ved Opsættelser og Appell, at han kan have ejt Citantens Odels Jord i 10 Aar, og derved Lænsmanden at vinde Odel derpaa; Men Citanten haaber; at han ikke skal opnaae denne uretfærdige Hensigt; thi Fr: af 14 Janv: 1771 hvor den taler om, i 3de art: at Jorden virkelig skal være indløst, nævner ikke dette uden i Tilfælde at Jorden har været ude af et Ætlæg i 15 Aar, men der nævnes ikke dette, i det Tilfælde, om Jorden har været ude af Ætlægget mindre end 15 Aar, og Citanten haaber, det ikke skal blive mueligt for Lænsmanden, at udhale Processen, med alle sine optænkelige Konster saa længe, da Jorden endnu ikke har været fra Ætlægget over 8 ½ Aar: Overalt er Odel en Rettighed som erhverves ved Hævd, og hvor Loven taler om Hævd, fastsætter den at Hævds Ret ikke erhverves uden ved rolig og upaaanket Besiddelse; og det har Lænsmand Godøen ikke nydt paa Reiseim, da samme er interrumpet Michaelii Tiider 1790 førend 8 Aars Besiddelse var udvunden. Udi hvilken Citantens Meening han troer sig saa meget meere grundet, som han har et Juridisk Facultets Responsum ”Kofod Ankers Samlinger” pag: 179, 180 \a: 1, 2, 4, 6,/ p: 190 Rat:(?) ..(?) \p: 191 2 art:(?) dec:(?) og Con(.....?) p: 193/ for sig. Omendskjönt han da vel ikke skulde være uden Frygt for denne Inversion af Lænsmanden, kan han dog ej heller være uden Tvivl da han er for eenfoldig til at kan slutte sig til Dom/m/erens liige eller ulige Meeninger herom, og hans Evne er ikke til, om han ey af Andre skulde faae Hjelp; at holde Processen alle Retter igjennem. Overalt har Lænsmanden ingen Grund anført til Opsættelse, og ingen lovlig Forfald ladet anmelde for sin Udeblivelse. Forbedring eller Forværring paa Jorden kom/m/er ej under Qvæstion, og kan ej i Sagen i al Fald kom/m/e under Betragtning, da ingen Besigtelse sin Tiid efter det sidste Skde af 1782, er taget, i Følge Fr: 14 Janv: 1771; altsaa er det ubegribeligt at Indstevnte kan have nogen Contra Prætensioner i denne Sag, hvor kun Qvæstionen er, hvem er Odels berettiget, og hvad Løsnings Summen skal være; thi hvad af Vidnernes Udsigende om Indstevntes Svar, og hans paa i Rettelagte Beskikkelse anførte Svar, viiser, hans Prætensioner at være, nemlig Renter af Kjøbe Summen, og Tilgodehavende hos Citantens Moder, da har det første ej Sted, da af i Rettelagte Bygsel Seddel erfares at Lænsmand Godøen har taget Bygsel og alle Jorddrottelige Rettigheder af Jorden, og det sidste, som vel ellers ej bliver at legitimere, bliver Citanten uvedkommende. Efter alt dette taget i Betragtning, paastaar Citanten Sagen nu strax paadømt, da den er reen og saa klar, som nogen Odels Sag kan være, og protesterer i kraftigste Maade imod Udsættelse, sig til Brøds, Nærings og Velfærds Spilde, under Reservation derfor i Tilfælde til Dom/m/eren. Herom paastod Eragtning, sig i Faveur saa meget meere, som hvorvel Citanten bør tildøm/m/es skadesløse Omkostninger, det dog gaar ofte saa, at mange Omkostninger ej kan anføres, eller \og/ glemmes, som bliver Parten endog med den aller(re?)t farligste Sag til Tab, og end viidere, hvad Erstatning faaer man for sin Fortræd, Rejser og Tiid Spilde; og allermeest at blive holdt fra sit Brød, sin Næring og sin Velfærd, og maa og Lænsmand Godøen om \lang eller/ kort Tiid bliver i Stand til at erstatte Citanten sligt. Citanten paastod Eragtning og Sagen paadømt nu uden Udsættelse.

Retten Eragtede: Da Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen ej har anmeldt Forfald efter Lovens pag: 767 a: 13., ej heller har efter Lovens p: 126 a: 15 givet mindste Grund til Opsættelse; Saa kan efter Lovens pag: 45 a: 24, ikke den begjærte Opsættelse i denne saa reene og klare Odels Sag, som nu er saaviit proseqveret, at den efter Lovens p: 676 a: 13, bør paadømmes, og hvor ingen rimelig Grund til Opsættelse kan udfindes, som kan være lovlig, bevilges.

Lænsmand Godøen blev endnu tree Gange fra Retten paaraabt, men mødte ikke, eller videre møde lod end skeet er ved sin Tjener som intet viidere havde ordre at erindre.

Citanten paastod Dom.

Sagen blev til Doms og Kjendelse optagen, og alt med Meddoms Mændene nøje

1791: 294

igjennemgaaet, og da Dagen var forløben, saa næst at beregne denne Sags Bekostninger paa Odels tompenten og Aastedet, nemlig

Dommeren Skyds til Stedet 5 Miil, deraf for de 4 Miil, 3 Mand

og Baad á 8 s: \er/ pr: Miil 2 mrk:

Diæt paa Hen Rejsen for sam/m/e 4 Miil

To Dages Forretning

Skyds og Diæt Retour

Laugrettes mændene for deres Forretning to Dage hver 24 s:

blev til (...?)de bet:

	1 rd: - 2 mrk: - 0 s:
	4
bet:	5
	2
	4

tilsammen som efter Reglementerne af 24 Feb: 1708 og

11 Juni 1788, beregnet beløber

13 rd: - 0 mrk: - 0 s:

skriver Tretten Rigsdaler, og nu af Hoved Citanten blev betalt, hver sit, og beroer denne Sag til i Morgen til Doms Afsigelse.

Anden Dagen den 31 Maj 1791 continuerede dette Ting og denne Sag, da i alle forbemelte Gaars Dato Sagens Vedkommende, derved nærværendes Overværelse, blev af den gandske Ret i denne Sag afsagt følgende

Dom

Bottel Larsen Rejseim har efter lovlig Stevning og Udsigelse fuldkom/m/en beviist at være Odelsmand og Løsnings berettiget til den Anpart i Rejseim No: 50 i Opdals Skibrede, Sundh: S: E: gds: som efter Skjøde af 9de Oct: 1782 nu ejes af Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen der er Odels Æten!! (Ætten) gandske ubeslægtet, {saa} og \hvilken Jorde part/ er af Landskyld 2 Pd: 5 mrk: S: ½ Hud, \med Bygsel og Herlighed/, saa og at sidstmeldte baade derfra lovlig er udsagt og \derfor/ tilbuden Løsnings Pengene efter den S:ma som i sidstmeldte Skjøde er nævnt, at Jorden er solgt for fra Odels Aqvirenten, optælt og anviist ja endog med anseelige Penger meere, for at Citanten uden Process og Vidtløftighed kunde komme til sit Levebrød; men at Indstevnte Lænsmand Johan/n/es Madsen Store Godøen, ikke har villet imodtage Pengene og give Skjøde til Odelsmanden, og saadant kun under Udflugter nægtet, viiser ikke mindre hans Trættekjærhed, end hans Egennyttighed og Begjærlighed. Citanten har opfyldt alle lovlige Formaliteter og nedlagt sin Paastand og Irettesættelse som Acten udviiser. Indstevnte har uden lovlig Forfald, som meere i Odels end andre Sager, fordres, for Sagernes Følgers Vigtigheds Skyld, beviist, at hindre i at møde, ikke mødte i Sagen, men kun ladet begjære Opsættelse, og dette uden mindste Sagen vedkom/m/ende Grund, saa Opsættelse imod Citantens Protest, vilde være ulovlig i denne \Odels og klare/ Sag at bevilge; thi er den efter nøjeste Overvejende, hvorunder Retten har fundet sig uforbigængelig nødsaget, allerunderdanigst at iagttage til Efterlevelse, Forordningen af 23 Dec: 1735 a: 1ste imod temere litigantes, til Doms optagen, og \bliver/ derudi herved af Dommeren og Meddomsmænd for Ret kjendt, og herved afsiges og dømmes: At Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen bør, efter Lovens 5 Bog 3 C: 5 og 13 art: samt Fr: 14 Janv: 1771 a: 7., imod Betaling af Skjødet 9de Oct: 1782 dets deri meldte Jordens Kjøbe Summa 143 rd:, og samme Skjødebrevs Bekostning 3 rd:, i alt Eet Hundrede, Sex og Førgetyve Rigsdaler, dog deri fradraget Citanten Odelsmanden Bottel Larsen godtgjort herved ham tildømmende denne

Sags Omkostninger skadesløs med Kost og Tæring, som han af Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen bør nyde erstattet med 52 rd: skriver To og Halvtrediesindstyve Rigsdaler; underskrive og forsegle udstæde eet af Bottel Larsen bekostet Skjøde fra Lænsmand Godøen til sig, paa bemeldte Bottel Larsens Odels gods 2 Pd: 5 Mrk: S:; ½ Hud, skriver To Pund Fem Marker Smør og En halv Huds Landskyld i Gaarden Reiseim No: 50 Sundh: S: E: gds: i Opdals Skibrede; alt under Mulct af En Mark Danske, som efter Rescr: 26 Junii 1783 og under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven, tilfalder den Nordenfjeldske Vej Cassa, for hver Dags Ophold over 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Pengenes samt det nye expederte Skjødes Anbydelse, de første til Modtagelse og det sidste til Underskrift og Forsegling: Fra hvilken Tiid Jorden herved tildømmes Bottel Larsen, sig at antage, og som sin Ejendom at bestyre, disponere over og benytte sig af. Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen betaler som temere litigans i Følge Fr: 23 Dec: 1735 a: 1. i Mulct til Justitz Cassen saa meget som Dommen og Seglet koster med Een Rigsdaler Fiire Mark og Aatte Skilling. Bottel Larsen begjærde tilført: At han forbeholder sig Paaanke for Omkostningernes Skyld, da han herved viiser speciel Optegning at Sagen har kostet ham Over 70 rd: Udstædt NB: Mult

1791: 294b

Extra-Rett Huusebesigtelse.

Anno 1791. Onsdag den 8de Junii Morgen er Extra-Rett, sat paa Gaarden Lille-Stue med Opdahl, No: 42, Sundhorlehns Selvejergods, i Opdahls Skibrede og Sundhorlehns Sorenskriverie, af mig, i Overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged, Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, opnævnte Sex, eedsvorne upartiske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes- og Taxations-Mænd navnlig: 1. Johannes Johannesen S: E: p: Øfre Gjerstad. 2. Jacob Olsen S: E: p: Lande. 3. Halsteen Johannesen S: E: p: Tysnæs. 4. Niels Jansen S: E: p: Øchland. 5. Giert Nielsen S: E: p: Opdahl. 6. Christopher Olsen S: E: p: Opdal.

For efter Forlangende af Lænsmanden Bonden Johannes Madsen Store-Godøen, som nu værende Eyer af en Andeel i Gaarden Lille-Stue med Opdal, af Landskyld med Bygsel og Herlighed 1 Løb Smør 1 Huud; at foretage og behandle, en lovlig Syns- og Besigtelses Forretning, saavel over denne Gaardeparts paastaaende Huusebygninger, og Jorden i sig selv, og dens Tilhørende Skov, i hvad Stand og Værdi, samme nu befindes, ihenseende til Eyendommens intenderende Forbedring, og i Tilfælde af dens Indløsning, af nogen Odels Prætendent, da sammes Erstatning, med alt deraf dependerende, alt paa Grund af den Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771. dens 8de Articul. Derefter Reqvirenten Lænsmanden Johannes Madsen Store-Godøen, fremlagde, det til denne Forretning, udstyrede skriftlige Rettens Stevnemaal, af 20de Decembr: 1790, som med Laugtings-Rettens Publications Paategning blev oplæst, og lyder saaleedes. og hvilket han anmeldte, for vedkommende Odelsberettigede tillige lovlig at have ladet forkynde, paa deres Boepæl og Tilholdssteder.

Jens Olsen Watne S: E: i Føyens Skibrede, paa de Odelsbaarne sc: den ældste Mikkil Størksen, den anden Ole Størksen, den ældste Dr: Siri Størks Dr:, den anden Maddelle Størchs Dr: og den 3die Anna Størks Dr:, der alle ere Børn af Størk Knudsen, der med Odel og Eyendom har beboet denne Anpart i Lille-Stue, over i 20ve Aar, fremstod, anmeldte sig de Odelsbaarne nær beslægtet som Væbroder, og paa forbemeldte Odelsbaarnes Vegne, tilligemed deres Fader Størk Knudsen Opdal, tilstod og vedtog lovlig Varsel, til denne Forretning, men /: betalt Tilsværspenge 40 skl: skriver Fyrgetyve Skilling :/ protesterede imod sammes Fremholdelse, for Bekostningers Skyld, da han anmeldte at have buden

Reqvirenten Løsnings Penge, efter Skiødet 333 rd: 12 s:, ligesom hand og nu i Retten i Dag, tilbød Reqvirenten Dem, som ey vilde modtage samme, paa foregivne Grund, at han allerede har begyndt paa, at forbedre Gaarden, og syntes at Penge, var ham ikke i rette Tiid buden.

\Cit: paastod Forretningen fremholdt/

Retten kunde ikke nægte Forretningens Fremme, men enhver sin Rett forbeholden.

Reqvirenten Johannes Madsen Store-Godøen, til Inddragelse i denne Forretning, fremlagde det ham under 10de April 1787, paa Lille-Stue med Opdahl, meddeelte Skjødebrev, som blev oplæst saalydende: Derefter han refererede sig til sin i Stevningen indrykkede Requisition, og sin dermed, paa Grund af Forordningen havende Hensigt, samt til den Ende begjærede Forretningens Fremme, under hvilken han sig forbeholdt, at opgive og beviise, i hvad Stand hand denne Eyendom, i Lille-Stue med Opdahl modtog, af de nu i Dag anmeldte Odelsbaarnes Fader Størk Knudsen Opdahl, som Reqvirenten anmeldte, endnu bruger og beboer bem:te Anpart, som Lejlænding.

Retten med det samtlige Laugret, i Følge Reqvirentens Forlangende, og i Følgeskab med ham og Jens Olsen Watne, samt de Odelsbaarnes Fader, Størk Knudsen Opdahl, paa de Odelsbaarnes Vegne, overeenstemmende med meerbemeldte allerhøystbemeldte Forordning, derefter paa det nøjeste eftersaae alle paa denne Gaardepart befindende Huusebygninger, som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt, paa det nøyeste og rigtigste, efter sammes nu befindende Værdi at vurdere, samt paaskiønne Jordens og Skovens Beskaffenhed og Tilstand, hvilket Laugrettet forsikkrede, paa det nøyeste at efterkomme, og blev da følgende befundne og af alle vedkommende paaviiste Huuse bygninger, af samtlige Laugrettes- og Besigtelses-Mændene, i den Stand de for nærværende Tiid er, anseet og taxeret af Værdie, som følger:

1: Røgstuen af gammelt forfalden Tømmer 9 1/8 Alen lang, 8 1/4 Alen breed, med tømret forfalden Kaave 1 1/2 Alen breed 8 Alen lang, alt aldeeles gl: og forfalden Tømmer, med gl: Nævertag, alt i nu befindende Stand taxeret for 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:

1791: 295

2: En stor Boe med Sængeloft, oven paa, 8 1/4 Alen lang, 7 1/4 Alen breed, alt godt Tømmer, dog i Nordre Bryst, den nederste Svild, aldeeles forraadnet, med middelmaadig Nævertag, i den Stand samme Bygning nu befindes, taxeret i høyeste Værd 30 rd: - 0 mrk: - 0 s:

3: Stabburet 6 Alen lang, og 5 1/2 Alen breed, med en tømret Siide Kaave, 6 Alen lang og 2 1/2 Alen breed, gl: godt Tømmer, men middelmaadig Nævertag, gl: Bordklædning, i den Stand det nu befindes, taxeret, i høyeste Værdt 14 rd: - 0 mrk: - 0 s:

4: Floren 12 3/4 Alen lang, 8 3/4 Alen breed, indrettet med 20 gamle forfaldne Baaser, gammelt Tømmerværk, med gammelt forfalden Nævertag, intet Bordtag, i den Stand samme Bygning nu befandtes, taxeret i høyeste Værdt 20 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5: Een Høe- og Korn-Lade af Stavværk, har gode Materialier indvendig, tækket med gl: Nævertag, gl: Bordklædning af Bord, hvorudi denne Gaardeparts Ejendom tilhører det halve, og Giert Nielsen, den anden halvpart, denne Ejendoms Anpart, i høyeste Værdt

18 rd: - 0 mrk: - 0 s:

6: Et gammelt tømret Ildhuus, 8 Alen lang 7 1/4 Alen breedt, Middelmaadig Nævertag, hvorudi denne Gaardeparts Ejendom tilhører det halve, og Giert Nielssen den andre halvpart; denne Ejendoms Anpart i høyeste Værdt 2 rd: - 3 mrk: - 0 s:

Fleere Huusebygninger var ikke paa denne Gaardepart, efter Reqvirentens og forrige Eyer Størk Knudsens Opgivende. Foran beskrevne, denne Gaardepart i Lille-Stue med Opdals tilhørende Huusebygninger, blev derpaa sammenregnet, og efter Taxation, befunden at beløbe til den Summa 90 rd: - 3 mrk: - 0 s:

skriver Halvfemtesindstyve Rigsdaler og Tree Mark.

Jordens indhegnede Ager og Engebøe blev efterseet sc: Agrene blev efterseet, og befandtes i følgende Stand.

1: Lade Ageren 3 td:s Udsæd, i god Stand, dog behøver aarlig i rette Vindetiid god Giødning. 2: Dyne Ageren $\frac{3}{4}$ td:s Udsæd, i god Stand. 3: Søndre Smeedeageren 1 td:s Udsæd, i god Stand. 4: Nordre Smeedeageren 1 Td:s Udsæd, i god Stand. 5: Steenflekageren $\frac{1}{2}$ Td:s Udsæd, i god Stand. 6: Bratageren $\frac{3}{4}$ Td:s Udsæd, i god Stand. 7: Aue(?) Ageren $\frac{3}{4}$ Td:s Udsæd, i god Stand, dog behøver aarlig i rette Vindetiid megen Gjødning. 8: Næsteflek Ageren 1 $\frac{1}{2}$ Skiæppes Udsæd, i god Stand. 9: Helmings Flæk Ageren 1 Skjæppes Udsæd, i god og forsvarlig Stand.

Fleere eller andre end disse beskrevne Agrer fandtes ikke, men Reqvirenten fremstod for Retten og anmeldte: At han paa 2de stykker af Engebøen, har begyndt at opbrikke Ager, og hvilket han agter at fuldføre, men førend han dette Arbeyde sig foretog, anmeldte han at have taget eendeel Vidner for at besee hvilken Grund og Engebøe der paa bemeldte Steder fandtes; Hvilke Vidner han var begjærende at Retten uden Eed vilde tage under Forhør, og at disse maatte giøre deres Forklaring om samme, da /: om han det kunde fuldføre, og bliver Gaarden til Nytte /: han venter Erstatning derfor, af en Odels Prætendent, som skulde ville indløse Gaarden.

Retten bevilgede det begjærte, og blev da fremkaldede eftterskrevne af Reqvirenten fremstillede som Vidner: 1. Peder Hansen Selvejer paa Andersland. 2. Ole Johannesen S: E: p: Haaeim. Torbiørn Larsen L:l: p: Borgen. 4. Ingebreth Hansen Wermedal S: E: 5. Ole Olsen Jellefald L:l: 6. Mikkel Olsen S: E: p: Opdal. 7. og Ole Torgersen S: E: p: Opdahl, som alle eenstemmige forklarede: At denne Vaar bleve de tilkaldet af Reqvirenten, for at besee 2de Bøestøkker; kaldet Udtlevolden og Echrene, som han for dem angav at ville opbrikke til Ager, og befandt De da bemeldte Bøe- eller Engestykker, var meget slette, med Tuer, Diger og Moser, saa at lidet Græs derpaa kunde voxte, anmeldte og at De siden har været med Reqvirenten, at opbrækket samme. Viidere forklarede 1ste Vidne, at han ongefær vilde taxere det Høe, som paa samme 2de stykker kunde voxte, til 6 eller 7 Læs tørt Høe. ligeleedes 2det Vidne. 3die Vidne forklarede: At det allerhøieste var ongefær 6 Læs tørt Høe, ligeleedes 4de Vidne saa og det 5te Vidne. 6te Vidne forklarede: At han for nogen Aar siiden, har slaet samme, og deraf har avlet 12 Læs tørt Høe. 7de Vidne forklarede: At han omtrent vilde taxere samme, til 6 eller 7 Læs tørt Høe. /: For disse 7 Vidner betalt af Reqvirenten 4 mrk: 8 s: skriver Fiire Mark og Aatte Skilling /:

Gaardepartens Engebøe blev af Laugrettet efterseet, og befandtes middelmaadig Engebøe, Norden for Thunet ved Elven, men Vesten for Thuunet befandtes den største Deel, begroet med Krat Skov, Tuer, Myrer, og smaae Steen Uur. Af Laugrettet forklarede: Giert Nielssen Opdahl, Halsteen Johannesen Tysnæss, Jacob Olsen Lande, og Christopher Olsen Opdahl, at være vidende om, at paa de 2de stykker Engebøe som Reqvirenten har opbrækket til Ager, var Græsset meeget slet og ringe, saa at eendeel af den undertiiden ej blev slaget.

1791: 295b

Den Gaardeparten i Opdahl, underliggende Skov, som alleene bestaaer af Birk, Older og Hattel, er af saa ringe Betydenhed, at neppe deraf Brændeveed kan tages.

Saaviit passeret fremstoed Reqvirenten Lænsmanden Johannes Madsen Store-Godøen, og begjærede Forretningen tilført, at paa denne Ejendom, paa alle førmelte gamle dyrkede Agre, ej har været/ avlet meere end omtrent 20 til 25 Stads Tønder Havre. Fosteret paa Gaarden 15 Qvægsbester, hvoriblandt 8 Kjør, 1 Hest, 7 Faar og Geeder.

Laugrettet sagde: De troer Reqvirentens Opgivende, er i Almindelighed nøyagtig, men troer og, at i gode Aaringer kan avles 34 Stadstønder, og fødes 18 Qvægs- eller Fæe-Bæster, hvoriblandt 8 Kiør.

Odelsmanden Mikkell Størksen Opdals Fader Størch Knudsen, som endnu bruger denne Gaardepart, anmeldte, at i gode Aaringer har han avlet 40 Stads Tønder, fødet 18 Fæebester med stort og smaat, 1 Hest, og 20 støkker Faar og Geeder, men i slette Aaringer kun avlet 10, 12, 20 á 30 Stadstønder, og havt Foster al advenant, og i Proportion af Græsvexten og Høeavlingen.

Reqvirenten vedblev sin Declaration, som sandfærdig og rigtig i de fleeste Aaringer, og da hans Tanker var om mueligt, at bringe denne Gaard i en bedre Stand, saa har hans herover giorte Tilførsel Hensigt til fuldkommen Erstatning af den, der som Odelsmand, skulde ville fratvinge ham Gaarden.

Jens Olssen Watne paa de Odelsbaarnes Vegne \protesterende imod slige Bekostninger/ forbeholdt sig Gaardens Indløsning i lovlig Tiid, til dem som rette Odelsbaarne.

Lænsmand Johannes Madsen Store-Godøen igjentog sin gjorde Reservation om Gotgiørelse for alle til Gaardens Forbedring, saavel ved Bygning som Rødning, anvendte Bekostninger, og tillige sig erstattet, denne Forretnings Omkostninger, efter nærmere giørende Beregning, og med saadan Paastand, indlod denne Forretning, til Rettens Beslutning.

Og da ingen videre ved Forretningen havde at erindre, eller Protocollen at tilføre; saa blev forinden sammes Slutning anført dens Bekostninger, saaleedes nemlig.

Dommeren Skyds til Stedet 5 Miil, beregnet for 4 Miil, 3 Mand	1 rd: - 2 mrk: - 0 s:
og Baad á 2 mrk: pr: Miil	4
Diæt Penge paa Henreysen for 4 Miil á 1 mrk:	3
Een Dags Forretning	1 - 3 - 4
Incamination og Beskrivelse, med Reservation om Forretningen	2
ved Udstædelsen skulde blive paa meere end 4 Ark	1 - 8
Skyds og Diæt Retour	1 - 3
Stemplet papiir til Forretningens Udstædelse	
De 6 Laugrettesmænd, hver for en heel Dags Forretning á 24 skl:	

Tilsammen som eftter Reglementet af 24de Febr: 1708, og

11te Junii 1788, beregnet, Reqvirenten betalte med skriver Tii Rigsdaler En Mark og Tolv Skilling. Herhos

Reqvirenten bemelte Johannes Madsen Store-Godøen

tilkjendegav end viidere, at have udbetalt, for det til

denne Forretnings Foretagelse, udtagne, Rettens

Stevnemaal, med Stemplet papiir, Expresse, dermed til

og fra Bergen, for sammes Læsning ved Laugtinget, og

Forkyndelse for bekjendte Odelsbaarne her i Opdahls

Skibr:, item til Fogden for Laugrettets Opnævnelse, og

for sammes Tilsigelse i alt 8 rd: - 1 mrk:

Og endelig paastod han sig gotgjort sin Tiid, for

Rettens Underholdning ved denne Forretning,

der i mindste har kostet

16 rd: 24 - 1

Summa 34 rd: - 2 mrk: - 12 skl:

Da til Slutning af den gandske Rett blev

Afsagt.

Hvad foranførte Huusebygninger og Jorden, saavel Engebøe som Ageren, af Lænsmanden Johannes Madsen Store-Godøen, bliver forbædret, og i sin Tiid høyere taxeret, gives eftter

allerhøystbemeldte, Kongelige allernaadigste Forordning 14de Januarii 1771. Lænsmand Johannes Madsen Store-Godøen og h/an/ds Arvinger Regress for, saavel som for denne Forretnings Bekostninger 34 rd: 2 mrk: og hvad meere, sammes Udstædelse maatte beløbe, at faae Erstattet, af hvem som til Odelsløsning, beviiser sig berettiget; naar saadan Løsning, eftter lovlig Omgang prætenderes.

Reqvirenten begjærede det passerte sig in forma beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Extra Ret Huusebesigtelse

Anno 1791 Tiirsdagen den 12te Juli Morgen er Extra Ret sat paa Gaarden Store Godøen No: 90 Sundhorlehns SelvEjer gds: i Opdals Skibrede i Sundhorlehns Sorenskriverie, af Rettens Betjent i overværelse af efterskrevne af Districtets Foged Velædle og V: Hr: U: W: Koren opnævnte Sex eedsvorne, upartiske og til Parterne ubeslægtede og ubesvogrede, Laugrettes og Besigtelses og Taxations Mænd navnlig 1. Hans Siursen S: E: p: Tejgland. 2. Ørian Niels: S: E: p: Tejgland. 3. Ole Nielsen S: E: p: Øfre Gjerstad. 4. Johannes Johannessen S: E: p: ibd: 5. Christopher Olsen S: E: p: Opdal og 6. Jacob Olsen S: E: p: Lande.

for efter Forlangende af Lænsmanden Velagte Johannes Madsen St: Godøen, som nu værende Ejer af en Anpart i Gaarden Store Godøen No: 90 S: S: E: gds:, af Landskyld med

1791: 296

Bygsel og Herlighed ½ Løb Sm: ½ Hd:, at foretage og behandle, en lovlig Syns og Besigtelses Forretning, saavel over denne Gaardeparts paastaaende Huuse bygninger og Jorden i sig selv, og dens tilhørende Skov, i hvad Stand og Huusene i hvad Værdi sam/m/e nu befindes, ihensende til Ejendommens intenderende Forbedring, og i Tilfælde af dens Indløsning af nogen Odels Prætendent, da sammes Erstatning, med alt deraf dependende, alt paa Grund af den Kongl: allern: For: af 14 Janv: 1771 dens 8 a: Derefter Reqvirenten Lænsmand Joh: Madsen St: Godøen fremlagde det til denne Forretning udstyrede skriftl: Rettens Stevnemaal af 18 dec: 1790 som med Laugtings Rettens Publications Paategning blev oplæst og lyder saaledes: hvilket Reqvirenten anmeldte tillige at have ladet lovlig forkynde for Odels Prædenterne Mads Christophersen \20 Aar/, hands yngre Broder Axel Christophersen omtrent 12 Aar gl:, Jon Christophersen omtrent 8 Aar gl:, alle opholdende sig hos deres Fader, Reqvirentens ældste broder Christopher Madsen S: E: p: Store Gjersvig, og tillige for sidstmeldte som hands Børns Curator og Formynder, som og tillige Formynder for hans Datter. Viidere forkyndt for Lænsmanden [s] Reqvirentens næstældste Broder Axel Madsen S: E: p: Myrdal, samt for Lænsmandens Faders tredie Søn Ole Madsen S: E: p: Fladerager, saa og for Reqvirentens Faders afdøde fjerde Søn Jan Madsen St: Gjersvig, hans Søn Knud Jansen gl: 12 Aar opholdende sig paa Hope hos Hans Olsen S: E: p: Hope der er h/an/ds Formynder, som og er Stevningen forkyndt.

Stevne Vidner Halsteen Johannesen Tysnæs og Jacob Olsen Lande, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig med over Sex Ugers Varsel at have stevnet og forkyndt den i Rettelagte Stevning som tilført er, og talt ved enhver selv i deres Huus, Boepæl og Tilholds Sted, undtagen Mads Christophersen St: Gjersvig som ej var hjem/m/e, men hans Fader imodtog Forkyndelsen for ham, og tillige Copie af Stevningen.

Alle de indstevnte blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde loed uden Christopher Madsen Store Gjersvig anmeldte at skjøndt Stevningen er ham lovlig forkyndt, møder han ikke paa sine Børns Vegne.

Reqvirenten Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen til Jndtagelse i denne Forretning, fremlagde de ham paa denne Gaarde part i Store Godøen meddeelte \2de/ Skjøder, det første

paa Jorden af Dato 29 Maj 1790 som fandtes ej underskreven af Enken Reqvirentens Moder Anne Marie Aa(...) Datter, ej heller af hendes Laugværge, hvilket blev oplæst og lyder saaledes: det andet paa Odels Retten, fra Reqvirentens ældste Broder Christopher Madsen Store Gjersvig, af Dato 6te Oct: 1789, som blev oplæst og lyder saaledes: Derefter han refererede sig til sin i Stevningen indrykkede Reqviseition, og som dermed paa Grund af Forordningens havende Hensigt, samt til den Ende begjærede Forretningens Fremme, under hvilken han forbeholdt sig, at opgive og beviise, i hvad Stand \han/ imodtog denne Ejendom, saaledes som den nu af Retten og Laug Rettet skal befindes.

Retten med det samtlige Laug Ret, ifølge Reqvirentens Forlangende, og i Følgeskab med ham /: Christopher Madsen Store Gjersvig blev paaraabt at medfølge, men svarede at vilde nu rejse bort :/ derefter overensstemmende med meerallerhøjstbemt:te allern: Forordning, paa det nøjeste eftersaae alle paa denne Gaarde part befindende Huusebygninger, som Laugrettet af Dom/m/eren alvorlig blev paalagt, paa det nøjeste og rigtigste, efter sam/m/es nu befindende Værdi, at vurdere, samt at paaskjønne Jordens og Skovens Beskaffenhed og Tilstand, hvilket Laugrettet forsikrede paa det nøjeste at efterkomme, og \om/ hvilket alt Laugrettet forklarede, at de det efter Tilkaldelse har efterseet da Reqvirenten tiltraadde Jorden, og er det i sam/m/e Stand endnu paa Huuse, Gaardens gamle Agre og Skov, saa og Engebøen nøje af dem skal forklares i hvad Stand han den imodtog: Og blev da efterskrevne befunden og af Reqvirenten som eeneste \nærværende/ Vedkom/m/ende paaviiste Huuse Bygningene, af samtl: Laugrettes- og Besigtelses mændene i den Stand de er, og befindes for nærværende Tiid, anseet og taxeret af Værdi som følger:

1. En Glas Stue, med Sal over, Skorsten og Kjøkken \samt Sval/ alt Tøm/m/er undtagen Kjøkkenet \og Svalen som er/ Stave Værk, under Næver Tag, Bygningen lang 8 ½ Al: breed 7 ½ Al:, bordtag undtagen det eene Brøst som staaer til en anden Bygning. Tøm/m/eret temmelig godt, Taget kun maadeligt, Bordtaget paa 2 Sider slet, Vinduerne gamle, alt i den Stand, taxeret til 60 rd: - 0 mrk: - 0 s:
2. En gl: Røg Stue tømret, med Kaave ogsaa tømret, alt under eet Tag, med Næver [tag], lang 8 Alen, breed 7 ¼ Al:, Tømret raaddent, Taget ligesaa, intet Bordtag, alt taxeret af Værdie 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:
3. En Sængeboe, tømret, bordklæd kun det syndre Brøst, Næver tag, lang 5 ½ Al: Lateris 66 rd: - 0 mrk: - 0 s:

1791: 296b

Transp: 66 rd: - 0 mrk: - 0 s:
bred 7 ½ Alen, Tøm/m/eret slet, Taget godt, bordklædning gam/m/el, taxeret

10 rd: - 0 mrk: - 0 s:

4. Et Stadbur af Tøm/m/er, med Sval af Stavværk og Bordtag, under Nævertag, Tøm/m/eret, \ey/ bordklædning paa syndre side, {... ..} \men/ paa østre side, lang alt 7 ½ Al: bred 6 ½ Al:, Tøm/m/eret gam/m/elt og forfaldent, taget passabelt, Bordklædningen nye p: Østre side, ligesaa paa Svalen, men paa Vestre Side, er Bordklædningen paa Stavværket for Uddøren, slet, taxeret 9 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5. Floren tømret Bygning, med Nævertag, indrettet til 15 Baaser foruden Kalve gar, altsam/m/en faldefærdigt og udueligt, lang 11 ¼ Al: og breed 8 ½ Al:, ej værd

0 rd: - 3 mrk: - 0 s:

6. Laden Stavværk og Bordtag, under Nævertag, bordtækt de 3 Sider men den nordre ende er til Naboens Lade under eet Tag, denne Gaarde parts Anpart af Laden er lang 7 ½ Alen, og breed 15 ½ Alen alt forfalden, og ej værd 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

7. Et Foer Huus og Baade Skykke under eet Tag, dets vestre Ende uden Brøst, Stav værk og bordklædd de 3 Sider, Næver Tag, lang 18 ½ Al: breed 5 ¼ Al:, alt slet og forfaldet, værd

	2 rd: - 0 mrk: - 0 s:
8. Et Smalhuus tømret, og en Smede (Smide), ogsaa tømret, ej værd noget, uden som Brændeveed	0 rd: - 2 mrk: - 0 s:
9. Et Ildhuus, Stavværk, Nævertag, bordklæd, gl: og udueligt	1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Fleere Huusebygninger var ikke paa denne Gaardepart, eller efter Rettens Tilspørgende til alle nærværende, blev opgivet; Thi beløber de foran beskrevne, i Taxation til S:ma

91 rd: - 5 mrk: - 0 s:

Skriver Een og Halv Femtesindstyve Rigsdaler og Fem Mark.

Jordens indhegnede Ager og Engebøe blev efterseet og befunden i følgende Stand, neml: Agerne

1. Ageren Støelen paa Udsæd 1 $\frac{1}{4}$ td: Havre, i middelmaadig Stand, mangler 1600 Læs Muld.
2. Dalen Udsæd 2 skp:, i god Stand.
3. Nye Lændet Udsæd $\frac{1}{2}$ td: i middelmaadig Stand, mangler 3 HulVejter.
4. Ækren $\frac{1}{2}$ td: Udsæd i god Stand \men/ mangler en Hol Vejte.
5. Eegehougen 3 skp:r Udsæd, middelmaadig mangler 200 Læs Muld.
6. Smouflekke 3 skp: Udsæd god Stand.
7. Lange Ageren Udsæd $\frac{1}{2}$ td: ligesaa.
8. Grinde Ageren 1 td:, i god Stand.
9. Skarve Ageren $\frac{1}{2}$ td:, middelmaadig, mangler en HulVejte og 400 Læs Muld.
10. Birkageren $\frac{1}{2}$ td: Udsæd dette og alle, alt Havre, slet Stand, behøver 2 Huul Vejter og 300 Læs Muld.
11. Nordre Ageren 3 skp: Udsæd, god Stand.

Fleere Ager fandtes ikke, at tilhøre Jorden.

Engbøen blev af Laugrettet forklaret, de efter Tilkaldelse har efterseet, strax da Reqvirenten imodtog Jorden, og fandt den almindelig som andre Steder, men saaledes situeret henseende Myren og Urødning med Steen, Busker, Træer, Rødder, at den meget kan forbedres.

Reqvirenten begjærede, at nu maatte bemærkes, og tilføres saavel \Rettens og/ Laugrettets Befindende, hvorledes Engbøen adskillige Steder af ham siden er forbedret, deels fuldført, og deels begyndt, og tillige tages Udsigende og Forklaring, af de ved hver Forbedrings Post af Reqvirenten agtende fremstillende, nu for Retten nærværende Mænd, der paa sam/m/e Forbedring og Oprødning have arbejdet og hjulpet, hvilket af Retten blev bevilget, og bleve disse sidstmeldte af Retten paalagt at aflægge deres Udsigende, saaledes som de sin Tiid om ej naar forlanges, med Eed kan bekræfte: Retten befandt, som Laugrettet forklarede, at være gjort af Reqvirenten, og hvilket de ved hver Post anførte Mænd stadfæstede og udsagde, sig saaledes at forholde, og at være gjort i Aaret 1790.

1. Buskhøgen, røddet Stuer og \Brage/ Skov \Rødder/ Pøler \og Diger/ opfyldt med Steen, gruus og Muld, taget op Vejter andre Steder gravet \og over ...? Berge/ Anlagt Ager til 1 td: 3 skp:r Udsæd af Havre. bevidnet som Arbejdere af Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland, Guttorm Johannessen Yttre Wee, Johannes Torkelsen Øfre Lande, og Anders Hansen Teigland. Rasmus Andersen St: Gjersvig.

2. Sæteberget ligeledes anlagt Ager til 1 td: 3 skp: Havre Udsæd, alt Udsæd før og hertil forstaaes Havre.

bevidnet af Arbejderne Om: T: N: Dalland, Guttorm

1791: 297

J: Yttre Wee og Joh: T: Øfr: Lande, og And: Hans: Teigland.

3. Klybben røddet paa sam/m/e Maade og anlagt 7 Agerflekke til Udsæd i alt 1 td: Udsæd. Sam/m/e Arbejdere og Attestanter som ved No: 2.

4. Spandstejgbrekke røddet ligeledes, men der var ingen Pøler, anlagt Ager til 5 skp:s Udsæd. Sam/m/e Attestanter som ved No: 2.

5. Spansteige Rusten røddet som No: 1 fra gamle store Eege og andre Træ Rødder som er opgravet, Stuer og Træer, opgravet og fældet, Pøler opfyldt og Skarv berge overklæd med Muld, og anlagt Ager til ½ td: Udsæd. Attestanterne som ved No: 2.

6. Søndre Støelen røddet som No: 1 og Steen nedgravet, og fra saa udelig Mark, at ej var værd før at føre Liaae over, nu anlagt Ager til Udsæd 1 td: blev bevidnet af Ommund Olsen Wermeland og Torbjørn Larsen Borgen.

7. Skarpe bakken røddet af Skovgroet Moseberg, fra forhen udelig at slaee græs paa, nu til Ager 2 tønd Udsæd bevidnet af Christopher Olsen Opdal, som med fleere nu ej mødende har arbejdet.

8. Lille Støelen røddet som No: 7 nu til Ager 1 ½ td: Udsæd attesteret af de sam/m/e som No: 6.

9. Havne Myren, en Myr og Mose, begyndt med Vejte omtrent 11 Favne lang \dyb 1 Alen/ 2 ½ Alen bred at udtappe, nok 4 grøfter at trække Hævde Vand til Opgjødning, til Eng før ubrugelig og udelig vaad Mark Arbejdet anmeldte Reqvirenten at have gjort med egne Folk.

10. Lille Støels Myren, før vaad og moradsig Myr, gravet en Vejte bred \og dyb/ som forrige og omtrent 100 Alen lang, anmeldt Arbejdet med egne Folk til Myrens Udtapning.

11. Spansteig Myren en Myr som forrige, fuldført Vejte til Udtapning, breed 1 ½ Al: dyb 1 ½ Al:, lang 150 Alen, bevidnet af Arbejderen Ommund Olsen Wermeland og Samson Rasmussen Brattetvedt.

12. Hauge Myren før en vaad Myr \og med smaa Skov begroet/ {..... til Udtapning Vejte} til opgjødning begyndt en Flor at bygge paa Hejden, saa Afsiiget skal gaae ud over Engen.

13. Kjælde siig Myren afkjørt en Bakke med Mos og Steen, hvor intet Græs var. Fuldført en Vejte 150 Al: lang, 2 Al: bred, 1 Al: dyb og det afkjørte henvørt paa de nye Agre, hvorefter Kjelle siig Myren bliver flad og jevn og feed Eng attesteret af Omund Olsen Wermeland og Torbjørn Larsen Borgen.

14. Spanstejgen før en tør Houg begroet med Mose fuldført en Vejte 150 Al: lang, bred ½ Al:, dyb ½ Al: af Hougen fyldt en Pøle, den beklæd med græs Torv, saa gives, at Hævde-Vandet fra (Florene?) paa Gaarden, kan gaae over Engen attesteret af de sam/m/e som No: 13.

{..... }

Nok udengjærds i Fælleds Hage, paa Støels Myren, begyndt til Udtapning en Vejte til Dato 6 ½ Al: bred, dyb 2 Alen, 100 Al: lang {og}

Den p: denne Gaardepart underliggende Skov, bestaar af Furre, men deraf intet Saugdygtigt, Birk, Older, Hassel, nok til Gaardens Brændeveed, og noget at sælge, i øvrigt ikke forhuggen.

Reqvirenten derefter begjærde tilført, at paa Gaarden med dens gamle Agre, og Engebøen, førend sam/m/e af ham blev forbedret, er avlet fra 16 til 24 td:r Havre Aarlig, og fostret 13 til 15 klavebundne Qvægs Bæster, hvoriblandt 7 á 8 Melkekjør, ingen Smaler 1 Hæst.

Laugrettet herom erklærede at dette Opgivende anseer de for baade troeværdig og saa nøjagtig som saadant kan gives.

Reqvirenten vedblev sin Declaration, at vil forbedre Gaarden paa Jord og Huuse, og sam/m/e continuere og fuldføre saaviidt mueligt men derhos igjentog sin Paastand og Reservation, om Godtgjørelse \og Erstatning af hvem der med Odels Ret maatte vilde drive ham fra Jorden/ for alle til Gaardens Forbedring, saavel paa Bygning, som Jorden med Rødning og anden Forbedring, anvendte og fleere anvendende Bekostninger, og tillige sig erstattet denne

Forretnings Omkostninger, efter Rettens gjørende Beregning, og med saadan Paastand indlod denne Forretning til Rettens Beslutning.

Og da ingen videre ved Forretningen havde noget at erindre; eller Protocollen at tilføre; saa blev forinden sam/m/es Slutning anført dens Bekostninger, saaledes, nemlig:

Dom/m/eren Skyds til Stedet 5 Miile, beregnet for 4 Miile, 3 Mand og

Baad á 2 mrk: pr: Miil, er

1 rd: - 2 mrk: - 0 s:

1791: 297b

	Transp:		1 rd: - 2 mrk: - 0 s:
Diæt penge paa hen Rejsen for 4 Miil á 1 mrk:			4
En Dags Forretning			3
Incamination og Beskrivelse, med Reservation om			
Forretningen i Udstedelse skulde blive over 4 Ark	bet:	1 - 3 - 4	
Skyds og Diæt Retour		2	
Stemplet Papiir til Forretningens Udstedelse			1 - 8
De 6 Laug Rettens Mænd hver for en heel Dags			
Forretning, men som over en Miil fra Stedet boende 2 mrk:			
De øvrige 5 á 24 s:	1 - 1 - 8 bet:	1 - 3 - 8	
Tilsammen efter Reglementene af 24 Feb: 1708 og 11 Junii 1788,			
beregnet Tii Rd: to mrk: og fiire Skilling, skriver		10 - 2 - 4	
\som nu af Reqvirenten blev bet:t./			
Herfor Reqvirenten bem:te Lænsmand Johannes Madsen			
St: Godøen end viidere tilkjende gav, at have udbetalt for det til			
denne Forretnings Foretagelse udtagne Rettens Stevnemaal med			
Stemplet Papiir \...../ Express dermed til og fra Bergen, for			
sam/m/es Læsning ved Laugtinget, og Forkyndelse			
for bekjendte Odelsbaarne, item til Fogden for			
Laug Rettets Opnævnelse, og for sam/m/es			
Tilsigelse i alt	8 - 0 - 0		
Og endelig paastod han sig gotgjort sin Tiid,			
for Rettens Underholdning ved denne Forretning,			
med alle de dertil nærværende Mænd og Folk,			
der i mindste har kostet	22 - 0 - 0	30	
	Summa	40 rd: - 2 mrk: - 4 s:	

Da til Slutning af den gandske Ret blev {afsagt}

Afsagt

Hvad foranførte Huusebygninger og Jorden, saavel Eng og Bøe, som Agrene af Lænsmanden Johannes Madsen Store Godøen, bliver forbedret, og i sin Tiid højere taxeret, gives efter allerhøjstbem:te Kongl: allernaadigste Forordning af 14 Janv: 1771, Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen og hans Arvinger, Regres for, saavelsom for denne Forretnings Bekostninger 40 rd: 2 mrk: 4 s: og hvad meere sam/m/es Udstedelse maatte beløbe, at faae erstattet, af hvem som til Odels Løsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning efter lovlig Omgang prætenderes.

Reqvirenten begjærde det passerte sig in forma beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Extra-Rett Huusebesigtelse

Anno 1791 Mandagen den 22de Augustii Morgen, er Extra Rett satt paa Gaarden Melkeviig No: 7 Sundh: Selvejergods i Schoneviigs Skibr: og Sundh: Sorenskriverie af mig, i overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, opnævnte 6 Eedsvorne upartiske, og til Parterne ubeslægtede Laugrettes, Besigtelses og Taxations Mænd navnlig: 1. Anders Johan/n/esen S: E: p: Tvedten. 2. Mads Olsen S: E: p: Schaden. 3. Knud Pedersen S: E: p: Toftekalven. 4. Colbeen Poulsen S: E: p: Biørgen. 5. Ørjan Siursen S: E: p: Houge. 6. Peder Knudsen S: E: p: Meehuus

For efter Forlangende af Bondemanden Torger Jacobsen Melkeviig, som nu værende Ejer af Gaarden Melkeviig, Landskyld med Bygsel og Herlighed 1 Pund 18 Mrk:r Smør, at foretage og behandle, en lovlig Syns og Besigtelses Forretning, saavel over den/n/e Gaardeparts paastaaende Huusebygninger, og Jorden i sig selv, og dens tilhørende Skov, i hvad Stand og Værdie sam/m/e nu befindes i henseende til Ejendom/m/ens intenderende Forbedring, og i Tilfælde af dens Indløsning af nogen Odels Pretendent, da sam/m/es Erstatning, med alt deraf dependerende, alt, paa Grund af den Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 dens 8de Articul. Derefter Reqvirenten Torger Jacobsen Melkeviig fremlagde det til den/n/e Forretning udstyrede skriftlige Rettens Stevnemaal af 6te Junii 1791, som med Laugtings Rettens Publications Paategning blev oplæst, og lyder saaleedes: Og hvilket han anmeldte, for vedkom/m/ende Odelsberettigede tillige lovlig at have ladet forkynde paa deres Boepæl og Tilholdssteder. Mikkellarsen S: E: p: Røsseland i Qvindherrets Skibreede som Curator for den mindre Aarige den ældste Odelsbaarne, tilligemed sam/m/e ældste Odelsbaarne den mindre Aarige Hans

1791: 298

Halvorsen, og de Odelsbaarnes Farbrødre, nemlig Ole Hansen Sunde og Jon Hansen Echeland paa de øvrige Odelsbaarnes Vegne, nemlig den anden Søn Jacob Halvorsen, den ældste Dr: Synneve Halvors Dr:, den anden Dr: Anna Halvors Dr:, og den treddie Dr: Haldri Halvors Dr:, der alle ere Børn af afg: Halvor Hansen Melkeviig, som med Odel og Ejendom har beboet denne Gaard Melkeviig over 20 Aar; fremstoed og paa forbemelte Odelsbaarnes Vegne vedtog lovlig Varsel til den/n/e Forretning.

Reqvirenten Torger Jacobsen Melkeviig til Inddragelse i denne Forretning, fremlagde, det ham under 13de Septembr: 1787 paa Gaarden Melkeviig meddeelte Skiødebrev, som blev oplæst saalydende: Derefter han Refererede sig til sin i Stevningen indkrykte!! (indrykte) Reqquisition, og sin dermed paa Grund af Forordningen havende Hensigt samt til den Ende begiærede Forretningens Fremme, under hvilken han sig forbeholdt, at opgive og beviise i hvad Stand han denne Ejendom Gaarden Melkeviig modtog, efter de nu i Dag ommeldte Odelsbaarnes Fader afg: Halvor Hansen Melkeviig.

Retten med det samtlige Laugrett, i følge Reqvirentens Forlangende, og i Følgeskab med Ham, og den ældste Odelsbaarne den mindre Aarige Hans Halvorsen tilligemed sin Curator Mikkellarsen Røsseland, saa og de Odelsbaarnes Farbrødre Ole Hansen Sunde og Jon Hansen Echeland paa de øvrige Odelsbaarnes Vegne, overensstemmende, med meer bemelte aller høyst bemelte Forordning, derefter paa det nøyeste eftersaae, alle paa den/n/e Gaard befindende Huusebygninger, som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøyeste og rigtigste, efter sam/m/es nu befindende Værdie at vurdere, samt paaskiønne Jordens og Skovens Beskaffenhed og Tilstand, hvilket Laugrettet forsikkrede paa det nøyeste at efterkom/m/e; Og blev da følgende befundne, og af alle Vedkom/m/ende paaviiste Huusebygninger, af samtlige Laugrettes og Besigtelsesmændene i den Stand de for nærværende tiid er, anseet og taxeret af Værdie som følger.

1. Røgstuen af gammelt Tøm/m/er, inden Naaves 7 ½ Alen lang og 7 ½ Alen breed, med tømret forfalden Kaave inden Naaves 2 ½ Alen lang og Breed 3 Alen, alt noget gam/m/elt Tøm/m/er, med aldeeles gam/m/elt Nævertag. Alt i nu befindende Stand, taxeret, tilligemed et under sam/m/e Tag i Stue Brystet af gl: Standerværk med 2de Grinder staaende Skud, lang 3 Alen, og Breed 7 ½ Alen, for 13 rd: - 0 mrk: - 0 s:

2. Stadburet af gl: forfalden Tøm/m/er inden Naaves 3 ½ Alen lang og 3 ½ Alen Breed, med et gl: af Bordtag opsat Udskaat 3 ½ Alen lang og 3 ½ Alen Breed, alt med gl: Næver og Helletag, gl: Bordklædning, i den Stand det ny befindes, taxeret i Høyeste til Værdie 4 - 3

3. Eet lidet gl: af forfalden Tøm/m/er opsat Smalhuus 3 ½ Al: lang og 3 ½ Al: Breed inden Naaves med lidet tyndt gods Næver Tag, i Høyeste Værd taxeret for 3

4. Floren 7 Alen lang og 6 ½ Alen breed, inden Naaves, uden Baaser, gl: Tøm/m/erværk, med gl: forfalden Nævertag, intet Bordtag, i den Stand sam/m/e Bygning nu forefindes, taxeret i høyeste, Værdt 1 - 3

5. Een Høe og Korn Lade af StavVærk, har gode Materialier indvændig 13 Alen lang 10 Alen breed, tækket med gl: tyndt Nævertag, god Bordklædning af Bord, taxeret i høyeste Værdt 15

Fleere Huusebygninger var ikke paa den/n/e Gaard efter
Reqvirentens og den Mindre aariges Curator Mikkell Larsen
Røsseland, samt de Odelsbaarnes Farbrødre Ole Hansen Sunde og
Jon Hansen Echelands Opgivende.

Foran beskrevne den/n/e Gaard tilhørende Huusebygninger blev
derpaa sam/m/enregnet, og efter Taxation befunden at beløbe
til den Sum/m/a

34 rd: - 3 mrk: - 0 s:

skriver Fiire og Treedive Rigsdaler og Tree Mark.

Jordens indhægnede Ager og Engebøe, blev taget i nøyeste Øyesyn, nemlig: Agrene blev først efterseet og befandtes i følgende Stand, 1. Lade Ageren 2 Vogers Udsæd, mangler overmaade Muld og nogen Giødning. 2. Nye Lænde Ageren ½ Vogs Udsæd, mangler overmaade megen Muld og Giødning. 3. Brek Ageren 2 Voger Udsæd mangler noget Muld Kiørsel og megen Giødning. 4. S(ii?) Ageren ½ Vogs Udsæd, mangler 150 Læs Muld og meget Giødning. 5. Hougageren ½ Vogs Udsæd mangler 100 Læs Muld og noget Giødning. 6. Ildhuus Ageren 1 Vogs Udsæd, mangler 60 Læs Muld og Giødning. 7. Lille Myrs ageren 1 Pund Korns Udsæd mangler 1 Huul Veite, men ellers i god Stand. 8. Langageren 3 Vogers Udsæd, mangler i den Nederste Ende 2 Huul Veiter, ellers overalt 100 Læs Muld og meegen Giødning. 9. Støels Ageren 1 Vogs Udsæd mangler 130 Læs Muld, 2 Huul Veiter og \meegen/ Giødning. 10. Dugageren 1 Kande Korns Udsæd, mangler 20 Læs Muld og nogen Giødning. 11. Kringleageren 1 Skiæppe Korns Udsæd mangler 30 Læs Muld og meegen Giødning. Fleere end disse beskrevne Agre, fandtes ikke.

Gaardepartens Engebøe, blev af Laugrettet efterseet og befandtes Almindelig god Engebøe, dog Mager, og nogle Steder steenig, samt med smaae Krat Skov begroed.

Gaardens tilhørende

1791: 298b

Skov anmeldte Laugrettet, {efterseet, og befandtes} at være af saa liden Betydenhed, siiden sam/m/e allene er ung Røn/n/ings Skov, at til Huusenes Reparation ej kan hugges Andet end Spærrer, Troer og Sliirer, og intet til at sælge, samt slet ingen Næver Skov.

Saaviit passeret, fremstod Reqvirenten Torger Jacobsen Melkeviig og begiærede Forretningen tilført, At paa den/n/e Ejendom, paa alle forbemelte dyrkede Agre, ej har været i

gode Aaringer Avlet meere end 16 Tønder Havre, Fostret paa Gaarden 7 Qvægs Bæster, hvoriblant 5 Kiør, 1 Hæst, og 8 Faar og Geeder.

Laugrettet svarede dertil: At De troer Reqvirentens Opgivende er nøyagtig og sandfærdig.

Reqvirenten declarerede endviidere, at da hans Tanker var om mueligt at bringe den/n/e Gaard i en bedre Stand, saa har hans herover gjorde Tilførsel kun billig Hensigt til fuldkom/m/en Erstatning af den, der som Odelsmand skulde vilde fratvinge ham Gaarden, og reserverede sig derhos Godtgjørelse for alle til Gaardens Forbedring, saavel paa Bygning som ved Rødning anvendte Bekostninger, og tillige sig erstattet den/n/e Forretnings Omkostninger, eftter nærmere giørende Beregning, og med saadan Paastand indlod den/n/e Forretning til Rettens Beslutning.

Og da ingen viidere ved Forretningen havde at erindre eller Protocollen at tilføre, saa blev forinden sam/m/es Slutning anført dens Bekostninger saaleedes nemlig.

En Dags Forretning	3 rd: - 0 mrk: - 0 s:
Incamination og Beskrivelse, med Reservation, om Forretningen ved Udstædelsen skulde blive paa meere end 4re Ark	1 - 3 - 4
For Skyds og Diæt frem og tilbage bliver intet at anføre.	
Stemplet Papiir til Forretningens Udstædelse	1 - 8
De 6 Laugrettesmænd, hver for een heel Dags Forretning á 24 s:	1 - 3

Tilsammen som eftter Reglementet af 24de Febr: 1708 og 11te Junii 1788 beregnet, Reqvirenten betalte med skriver Sex Rigsdaler Een Mark og Tolv Skilling.

6 rd: - 1 mrk: - 12 s:

Herhos Reqvirenten bemelte Torger Jacobsen Melkeviig tilkiendegav endviidere, at have udbetalt, for det til den/n/e Forretnings Foretagelse udtagne Rettens Stevnemaal, med Beram/m/else, Stemplet Papiir, Expresse dermed til og fra Bergen, for sam/m/es Læsning ved Laugtinget og forkyndelse for bekjendte Odelsbaarne, item til Fogden for Laugrettets Opnævnelse, og for sam/m/es Tilsigelse, i alt 8 rd:

Og endelig paastoed han sig godtgjort sin Tiid, for Rettens Underholdning ved den/n/e Forretning, der i mindste har kostet

12 rd: 20

Sum/m/a

26 rd: - 1 mrk: - 12 s:

Da til Slutning af den gandske Rett blev

Afsagt

Hvad foranførte Huusebygninger og Jorden, saavel Engebøen som Agerne af Reqvirenten Torger Jacobsen Melkeviig bliver forbedret, og i sin Tiid høyere taxeret, gives eftter allerhøyst bemelte Kongl: allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 Torger Jacobsen Melkeviig og hands Arvinger Regress for, saavelsom for den/n/e Forretnings Bekostninger 26 rd: 1 mrk: 12 s: og hvad meere sam/m/es Udstædelse maatte beløbe, at faae erstattet, af Hvem som til Odelsløsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning eftter lovlig Omgang prætenderes.

Reqvirenten begiærede det passerte sig in Forma beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Høsteting Anno 1791

den 16de Septembr: for Etne Skibrede, sat og holdet paa Gjærde Tingsted af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongl: Maj:ts Virkelig Cancellie Raad, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibredets Lensmand

Henrich Ottessen Schjeldal, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte eedsvorne Laugrettes mænd, navnlig.

a: nu af Dom/m/eren i Eed tagt

1. Østen Gabrielsen Biørgen	4. Tosten Aadsen Aasbøe	7. Ole Siursen Yttre Haaland
2. Siur Olsen Birkenæs	5. Tiæran Tjæransen Biugtvedt	b: gl: Laugrettes mand
3. Rasmus Zachariassen Hovland	6. Iver Aslachsen Ovestad	8. Tørres Larsen Lunde

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, nemlig!

1. Sportel Reglementet af 11te Juni 1788.
2. Kongl: allernaadigst Placat at fra den gamle Bank udstædes blaae Banco Sedler, m: v: dateret 24 Juni 1791.
3. Forordning om en Species Banks Oprettelse i Kiøbenhavn som tager sin Begyndelse 1ste Julii indeværende Aar dt: 24 Juni 1791.

1791: 299

4. Danske Cancellies Placat om Skifteforvaltningen i Grønland, dat: 3 Juni 191.
5. Ditto om Forholds Regler ved smitsom/m/e Sygdom/m/e i Norge, dat: 3 Juni 1791.
6. Ditto Skrivelse 7 Maj fra Stiftet communiceret 21de Ditto, om Omkostninger paa een Auction over flere Ejendomme, at reparteres paa dem alle.
7. 21 Maj 1791 fra Stiftet communiceret 3 Juni n: ?: at Documenter og breve som ikke skrives paa Stempl: Papiir, og ej er befalet i Fr:, dermed at belægges, maae til Beviis imellem Parterne i Retten, fremlægges p: slet Papiir.
8. d: d: communiceret d: d: om Decimationens Ophævelse imellem de Danske og Preussische Land.
9. Rente Kam/m/erets Skrivelse 21 Maj 1791, communiceret fra Stiftet 4 Juni n: ?: at ved Underbrugs Tingsvidner, skal i Continuation af Foranstaltningen 29 Nov: 1788, endnu i aparte Punct forklares, om Reqvirenten bruger flere Underbrugs gaarde m: v:
10. Danske Cancellies Skrivelse af 16de Juli 1791, fra Stiftet communiceret 28 ditto, at simple Afskrifter af Document, naar det ej er Udtog af Rettens Protocoller, maae udstædes og verificeres paa slet Papiir, men Udskrifter af Protocollen, paa 12 skl:s Stempl: Papiir.
11. af 9 Julii 1791, communiceret fra Stiftet 23 ditto, hvorved efterlyses een Grædsk Contoir Betjent, undvigt fra en Kjøbmand i Wien med 60000 Gylden.
See videre Neden

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret, som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd, Hans Christensen Frethe og Jon Ingebretsen Birk, og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Laugrettesmand mulcteret for Udeblivelse.

Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal anmeldte, at af de opnævnte Laugrettesmænd for dette Aar er udebleven som behørig er tilført, og ej har meldt nogen Forfald Ole Siursen Yttre Haaland. Nu indfandt og mødte Ole Siursen Yttre Haaland.

Viidere Publicationer

12. Stiftets Skrivelse af 9 Juli 1791, hvorved efterlyses endeel bortstjaalne Effecter paa Højbøe i Nedre Tellemarken samt hos Madam Clouman.

13. 25 Juni 1791 at omstrippende Betlere skal anholdes og fra Lænsmand til Lænsmand beforders til deres bestemte Sted, eller uden for Fogderiets grendser, alt efter Fr: 29 Aug: 1755.

14. 3 Sept: 1791 om Smaae Tolden 984 rd: 68 s:

Pante Bogen til Udslettelse publiceret

No: 3 fol: 86. Tørres Larsen Lunde Obl: til Lars Larsen paa 158 rd: 3 mrk: 14 s: af dato 18de November 1777, af Creditor qvitteret 19 Dec: 1787.

Pantebogen til Inddrivelse

Afkalde

Form: Bog fol: 183. Siri Lars Datters Arvingers for 33 rd: 3 mrk: 9 s: efter Skfte 15 Apr: 1789, d: 11 Oct: 1790.

.... Johannes Haldorsens for 25 rd: 5 mrk: 1 s: efter Brithe Johannes Datter Wettestøe, dat: 8 Juli 1791.

.... fol: 241. Myndtling Synneve Abrahams Datters Formynders for 7 rd: 4 mrk: 7 s: efter Skfte 20 Juni 1791 dat: 16 Sept: 1791.

Opsat Sag fra fol: 269a. Halvor Schjeldal contra Lænsmand/an/d Schjeldal.

Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal mødte og fremlagde skriftl: Contra Varsel i Sagen som blev oplæst og er saal:

Hoved Citanten Halvor Rasmussen Schjeldal mødte.

Item Vidnerne Ole Olsen Fittie og Halvor Tollefsen Gjærde som Skafter, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e Contra Stevning lovlig for alle derudi benævnte at have forkyndet, og talt ved enhver selv.

Contra Citanten betalte Contra Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: skr: En Rd: tree Mrk: tolv Skl:

Hoved Citanten vedtog Varsel og mødte paa egne og sin Hustrues Vegne.

Af alle de øvrige Indstevnte mødte ingen, hverken Vidner eller Andre Indstevnte.

Hoved Citanten fremlagde skriftl: Indlæg fra Proc: Kahrs af Dato 13 Sept: 1791, som blev oplæst saal:

Contra Citanten beklagede at de ind-

1791: 299b

stevnte Vidner ikke ere mødt, og paastod derfor i kraftigste Maade, dem nu ved dette Ting mulcterte, og forelagte til næste Ting at møde: da han forbeholdt sig at faae dem examinerte paa lovbealet Maade efter Fr: 3 Marti 1741, hvorom han naar de møder, skal nedlægge i Retten det fornødne, hvortil han ej \før/ er pligtig, og ej af sin Contra Part eller Procurator noget derom kan befales. Det gjør ham kun ondt, at ikke Vidnerne nu ere mødte, da han vilde paastaaet dem nu afhørte, og troer ikke, at det lovmedholdig kunde blevet hannem nægtet; og synes Contra Citanten, at være den der ubeføjet meest lider ved deres Udeblivelse, og derved foraarsaget Ophold, ham saa uskyldig i Sagen til Bryderie, Uleilighed og Pengespilde, hvorfor han sin Tiid bør af Hoved Citanten gives tilstrekkelig Reparation og Satisfaction.

Contra Citanten nødsagedes at begjære Sagen opsat til næste Ret med Forelæggelse til de udeblevne Vidner, og Laugdag til Anne Osmunds datter, samt hendes Frænder Gunder Osmundsen Norem, Jochum Jochumsen Wae og Torkel Halvorsen Winnie, saa og Peder Larsen Sæbøe eller Højland.

Hoved Citanten refererede sig til i Rettelagte Indlæg og det i Sagen passerte, og paastod Opsættelse.

/: Contra Cit: bet: Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 skl: i alt To Mrk: fiire Skl: :/

Halvor Schieldal paastod Dom og Processes Omkostninger 84 rd:

Retten forelagde de indstevnte og udeblevne Vidner, Kari Jons Datter, Samuel Jonsen Rame og Kari Lars Datter Mortvedt, at møde til Som/m/ertinget 1792 første Dag Retten for dette Skibredes holdes \under Lovens Falsmaal/ deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken Forelæggelse Contra Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde samt til Tægte Dag for Retten afhjemle, saa bliver og efter Contra Citantens Begjæring given Rettens Laugdag til Anne Osmunds Datter, Gunder Osmundsen Norem, Jochum Jochumsen Wae, og Torkel Halvorsen Winnie samt Peder Larsen Sæbøe eller Højland.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 272b. Lænsn/an/d Schjeldal contra Halvor Schjeldal.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Indstevnte mødte og tilstod Varsel efter Stevning og Laugdag.

Vidnet Halvor Halvorsen Grønstad mødte og vedtog Varsel. Citanten begjærde ham afhørt at gjøre sin Forklaring. Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som 14de Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede Ord til andet som 1ste Vidne, saaledes af dette Vidne og Hugne Rame at være udrettet, og for dem passeret. Dimitteret som de forrige Vidner.

/: For dette Vidne betalte 8 skl: skr: Aatte Skl: :/

Citanten begjærde TingsVidnet sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom efter gjorde Paastand, forbeholdende sig i al Fald alt lovligt.

Indstevnte mødte, /: betalte Tilsvarspenge 40 s: skr: To Mrk: otte Skl: :/ og fremlagde skriftl: Indlæg af 13 Sept: 1791, som blev oplæst saal:

Citanten benægtet aldeeles nogen Landskyld til ham at være betalt, og paastod intet reflecteret paa Indstevntes Indgivne, da de af Hr: Proc: Kahrs allegerede Lovs Articler, ere her aldeeles upasselige, og ingen af dem er Anledning at svare noget om, uden det skulde være 1 B: 16 Cap:; Men hvilken dog her ey er applicable, da Forretningen er ej til Taxation af nogen af de Poster som Capitelet omtaler, og ikke heller til Erstatning eller Betaling derfor; eller noget saadant, men det som er taxeret til Penge, er saadanne Ting som ej er værnet i bemelte Capitel, og kunde gjøres uden at komme paa Aastedet, saasnart Mændene, ere bekjendte i Bøjgden, det disse er, og de veed Jordens Matricul Skyld, samt udspurgt deres Foster og Udsæd: Derimod i denne Forretning, de Poster Lovens 1 B: 16 Cap: omtaler, er ej taxeret til Betaling, men kun besigtet, om een af de 2 Poster, om de er holdt i lovlig Stand eller ikke, til \des større/ Aarsag, at viise Halvor Schjeldal fra Jordebruget, som maatte skee ved Tingsdom efter Lovens 3 B: 14 C: 1 a: Overalt at ikke Citanten har reqvireret Dom/m/eren paa Aastedet, har ikke havt anden Aarsag, end at spare Halvor Rasmussen Schjeldal for saa meget større Bekostninger; Men siden Halvor Schjeldal dette nu paastaaer, vil Citanten og deri tjene ham paa hans egen Bekostning, og til den Ende, under Forbeholdenhed, da af Erstatning

1791: 300

baade for Huuse Aabod og Skovens Forhuggelse og alt andet Manglende tillige, vil hand begjære Sagen opsat for først til Som/m/ertinget 1792, for til den Tiid at i værksætte i den Hensigt det Fornødne; og er det Citanten kjær, at Halvor Schjeldal selv har paastaaet Sagen til Aastedet, hvor Citanten i sin Eenfoldighed frygtede for, ej at torde begynde den af Frygt, at

ej skulde faae sine Omkostninger gotgjort, siden han var i Tvivl {at} \om/ Sagen hørde til Aastedet, men troede den hørde til at føres ved Tinget: Men nu da Halvor Schjeldal selv paastaaer Aasteds Sag, er ingen Tvivl om, at Halv: Schjeldal jo bør, som og Citanten paastaaer erstatte, alle Foraarsagede Omkostninger. Halvor Schjeldal paastaaer at da han har betalt Landskyld, og vil betale Landskyld saalænge han boer, og vil ikke have nogen Taxering paa sin Drot eller Gode, og naar Lænsmand/an/den faaer sit i andre Maader med Penge har han intet at fordre. og eengang har Lænsmand/an/den faaet 6 rd: af Indstevnte: og een gang 9 rd:, og ej vil give qvittering; desaarsag ej tør betale meere.

Citanten benægtede at have faaet meere end 6 rd: til Afdrag paa Jordebrugets Afgift. /:
Citanten betalt Opsættelse 12 skl: skr: Tolv Skl: :/
Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Bjørneskudtingsvidne.

Halvor Jversen Huusmand paa Tvedten mødte, og anmeldte at han for omtrent 14 Dage efter St: Hans Dag sidst, har i Frethes Mark skudt en fuldvoxen Bjørn, hvoraf han nu ej kunde anviise Huden, da han havde solgt den, men viisde da(?) een Fod deraf, afskaaren, med Begjæring de sædvanlige Skudpenge 2 rd:

Tilstædeværende Almue, og deriblant begge Frethes Beboere declarerede sig vidende, om dette Andragnes Sandhed og Rigtighed, og nogle af dem selv seet det, da det skeede i et almindelig Jag efter Udyr. Thi blev af Fogden betalt Skudpenge 2 rd:

Comparenten var herom Tingsvidne begjærende, sig sin Tiid om forlanges, beskreven meddeelt, som blev bevilget. Herfor betalt i Retten To Mrk: skr: 2 Mrk:

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 271b. Fogden contra Brithe Torbjørns Datter.

Actor anmeldte at være tilsendt Bøder fra Brithe Torbjørns Datter som laant og betlet sam/m/e, \3 rd: 1 mrk:/ med meldende, at hun intet selv ejer, og intet meere kan betale.

Laugrettet og Almuen forsikrede, at hun slet intet ejer, og bliver hende ikke mueligt, meere at bringe til Veje, og undrer de sig at nogen har villet laane hende noget, da hun før er mange Gange saa meget skyldig, og mangler de nødvendige Klæder.

Hr: Fogden maatte altsaa anmelde, at saae sig nødsaget, at imodtage de 3 rd: 1 mrk: som efter Aftingning for Bøderne, og begjærde \Sagen frafalden samt/ det passerte sig som udskrift meddeelt, som blev bevilget.

Sagen altsaa blev ophævet.

NB: Bøder

Opsat Justitz Hoersag fra fol: 271b. Fogden contra Rasmus Fjøsne og Brithe Ingemans Datter.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag saal:

Stevne Vidner Erich Jochumsen Wae og Niels Ingebretsen Gjærdesøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved de begge selv.

De Indstevnte og Laugdagede bleve paaraabte, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Defensor mødte, og anmeldte, at der var gjort allerunderdanigst Ansøgning om Benaadning i Sagen, derfor begjærde den, efter forventede allern: Resolution opsat til næste Ret /: betalte Tilsvarepenge for de begge 5 mrk:, og Opsættelse 12 skl: skr: Fem Mrk: tolv Skl: :/

Actor fremlagde Præstens Attest af 23 Aug: 1791 som oplæst lyder saaledes: og anmeldte at være viidende om den paaberaabte gjorde allerunderdanigste Ansøgning, da sam/m/e har været til Erklæring, og da derpaa forventes allernaad: Resolution, og desaarsag ingen Undersøgnings Forretning henseende yderste Formues Forbrydelse, er holdt, saa har han intet imod Opsættelsen.

{Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.}

Imidlertid begjærde Laugrettet og Almuen tilspurgt, om nogen af disse Skyldige har før begaaet slig Forbrydelse? dertil samtl: svarede Nej. Viidere tilspurgt, om Brithe Ingemands: var Enke førend dette Hoer er begaaet. Dertil svarede: Ja omtrent 3 Aar før. Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 17 Sept: 1791 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 271a. Halvor Øjen contra Hans og Rasmus Frethe. Indstevnte Hans Christens og Rasmus Nielsen Frethe mødte og begjærde Sagen endnu udsat til næste Rett, da de vil have contra stevnet til dette Ting, men saa mangelagtig, at de ej kan føre deres Stevning i Rette, og desuden ere ej alle deres stevnte Vidner mødte, foruden at de nylig er bleven vidende om fleere Vidner,

1791: 300b

som de ej haver havt Tiid til at stevne; Desaaarsag de maatte begjære Opsættelse til næste Ret, da de med ordentlig Contra Stevning at incaminere, ufejlbarlig vil fremkom/m/e.

Citanten paastaaer Dom efter Indstevningen, uden Opsættelse, og Omkostninger erstattet med 18 Rd:r.

Indstevnte paastaaer Opsæt!! Opsættelsen bevilges. /: derfor betalt 12 s: skr: tolv Skl: :/ Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Niels Torbjørnsen Indre Haaland Obl: til Rasmus Rasmussen Øfre Næss paa 90 rd: 3 ½ p:C:t Rente 3 prioritet i Indre Haaland No: 6, H: C: gds: 1 L: 1 Hd: dat: 16 Sept: 1791.

Ny Sag

Ole Johansen Flaaden, mødte, \: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skriver To Rigsdaler fiire Skilling :/, og anmeldte at have med lovlig mundtlig Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ole Pedersen Østreim for Skjælds Ord og Beskyldninger imod Citantens Hustrue \Guro Knuds Datter/ i et Begravelse paa Madschaar, hvorfor Citanten paa sin Hustrues Vegne har indkaldet Indstevnte at høre Vidner som stevnte ere, og lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Inger Guldbrands Datter tjener Baar Flaaten, Synneve Ingemons Dt: Hustrue til Lars Larsen Gjærdesøen, Anne Christians Dt: Hustrue til Erich Tjæransen Silde og Poul Hansen Rabben Huusm/an/d deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsman/d Henrich Ottesen Schieldal og Halvor Tollevsen Gjærdesøen Skafter, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ej ved nogen af de Indstevnte selv, men aflagde Forkyndelsen i deres Boepæl, og i Paahør af Johannes Østreim og Eli Aslachs Datter, henseende Ole Ped: Østrem, henseende Inger Guldbrands Datter for hendes Hosbonde, henseende Synneve Ingemans Dt: for hendes Mand, henseende Anne Christians Dt: for Tjæran Erichsen Silde, henseende Poul Rabben for hans Hustrue, da alle vedkom/m/ende vare fraværende.

Ole Pedersen Østreim blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt til at gjøre deres Forklaring under Eed.

Af Vidnerne mødte ikkun Inger Guldbrands Datter og Poul Hansen Rabben, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa fremstod som

1ste Vidne Inger Guldbrands Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omstevnte Sted og Selskab denne Som/m/er før Slaatten, var Vidnet tilstæde, og der hørde om Natten efter Begravelsen Ole Pedersen Østreim, uden nogen Vidnet bekjendt Aarsag, gik i Laden, {og raabte}, hvor var Vidnet og Citantens Hustrue Guro Knuds Datter, og raabte: Flaate Tæverne, men nævnede ingen paa Navn, før Morgenens efter, da Guro Flaaden var gaaen hjem, og Vidnet spurgde ham hvem han meente, hvortil han svarede: det var Guro Flaaden; Ellers bemelte Nat havde han sam/m/e steds sagt, som nogen hørde, og Vidnet veed ej rettere end de andre Vidner der vare til stæde, til Guro Flaaten, i anledning hun bad ham holde sig fra Vidnet: At Guro Flaaten kunde ride til Helvede, han vidste hvor vidt det strakte sig med Flaate Tøtterne. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, declarerede ej at vide meere, og da {ingen af Parterne} Citanten ej havde noget meere Vidnet at tilspørge, blev hun dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Poul Hansen Rabben som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, løb Ole Pedersen Østreim med en Hun(?), og grov under Loven, og spurgde om Flaade Tæverne var der, men nævnede ingen, og siden veed Vidnet som deels sov, og deels gik derfra, intet herom, ej heller herom talede med Indstevnte. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner

1791: 301

betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse og Laugdagelse.

Da indstevnte Ole Pedersen Østreim ikke mødte eller møde lod, ej heller mødte af Vidner Synneve Johannes Dt: og Anne Christians Datter; Saa blev Indstevnte given Rettens Laugdag til Som/m/er tinget 1792, og de udeblevne Vidner til sam/m/e Tiid forelagt under Falsmaals Straf at møde, den første til Sagen at svare, og Vidnerne deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, hvilken Laugdag og Forelæggelse, Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte Dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792 /: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fire Skl: :/

Ny Sag

Ølve Tørressen Grindem fremstod, /: betalt Incamination 1 rd: 2 s: skr: En Rigsdr: to Skl: :/, og anmeldte at have med lovlig mundtlig Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde, Svend Steensen Gravelsæter Lejlænding, at betale Citanten for een sin til Indstevnte i sidste VaarVinde lejet Hoppe som af Sult døde hos Indstevnte, med 6 rd: 3 mrk:, derom at høre indstevnte Vidner, og lide Dom tillige til Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen til Eedelig Vidnesbyrd at aflægge, indstevnet under Lovens Falsmaal Johannes Olsen Gravelsæter, og Jngeman Larsen tjener sidstmeldte, samt Johannes Osmundsen tjener paa Indre Fosse.

Stevne Vidner Lænsman/d Henr: Ottess: Schjeldal og Jon Olsen Grønstad afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved de alle selv.

Indstevnte Svend Stensen Gravelsæter blev 3 gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt til Eedelig Forhør og at gjøre deres Forklaring; deraf aleene mødte Johannes Olsen Gravelsæter, og h/an/ds Dreng Ingeman Larsen, som blev

forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som

1ste Vidne Johannes Olsen Gravelsæter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Indstevnte denne VaarVinde fik een Citantens Hoppe til Brug i VaarVinden til Leje, som var i god Stand da den kom, og gjorde sit Arbejde, til imod Slutningen af Vaar Vinden, da den var saa udarmet baade af Arbejde og Sult, at den ikke kunde drage et Læs Hævd, og laae {død} i et Dige ...:(?) (dvs:?) Morads, begge fremfødter nedi, og begge Bagbeenene paa fast Land, i Udmarken tet ved Bøegjærdet, sluttelig den ej har havt Kræfter at hjælpe sig op af Moradset, dog blev af \Vidnet selv/ 4 Mand hjulpet op levende, men laae død Natten efter der tet ved paa blød Mark, dog ej enten Myr eller Morads, og da de rejste hende som meldt op af Diget, kunde hun ej staae, men faldt strax igjen; og da ingen Sygdom saaes paa den, saa kunde den ej være saa slet blot af Arbejde, uden af Sult tillige. Vidnet gav ej nøjere Agt paa dens Værd, end omtrent synes den kunde være værd 6 rd: Det var et par Uger efter Vaar Vinden at den døde, og efter Vaar Vinden havde Nogle deres Hæste inde om Natten paa Foer, Andre ikke som intet Foer havde: Svend Gravelsæter havde ikke denne inde om Natten, og havde dog Foer. Vidnet veed ej Hoppens Alder. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hand vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ej havde viidere, Vidnet at tilspørge, blev han med Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Ingemon Larsen Gravelsæter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, og var dette Vidne med at hjælpe Hoppen op af Diget, som er ej dybere eller verre end at Creatureerne gaaer der i og af uden Hjelp /: dette 1ste Vidne og nu forklarede under aflagde Eed :/ Værdien havde Vidnet ej Forstand paa at skjønne. I øvrigt som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 1 mrk: skr: En Mark :/

Citanten begjærde Opsættelse med Forelæggelse og Laugdag.

Da Indstevnte Svend Stensen Gravelsæter ikke mødte eller møde lod, ej heller mødte Vidnet Johannes Osmundsen Indre Fosse; saa blev den første laugdaget, og den sidste forelagt under Falsmaal etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

/: Opsættelse bet: 6 s: skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1792.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 3. Baar Jensen Tesdal No: 48 Obl: til Søren Larsen Fosse paa 100 rd: dat: 6 Maj

1791: 301b

1783, qvitteret af Creditors Hustrues Arvinger 17 Sept: 1791.

No: 5 p: 281. Baar Jensen Tesdal \No: 48/ Obl: til Søren Larsen Fosse paa 50 rd:, dateret 5te Maj 1786, qvitteret af Creditors Hustrues Arvinger 17 Sept: 1791.

No: 3 fol: 358b. Hans Halvorsen Tesdal No: 48, Obl: til Capt: Johan Koren Dahl 200 rd: dat: 1 Juni 1781, qvitteret 2 Nov: 1790.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1792 opnævnt af Nygift. 1. Baar Jensen Tesdal. 2. Tørres Tjæransen Flaaten. 3. Torkel Torkelsen Winnie. 4. Haldor Rasmussen Ryg. 5. Tollev Tollevsen Grønstad, hvorom blev leveret Lænsmanden behørig ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger.

Adskillige Poster som fol: 7 og 8, til 1ste, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 poster Nej, til 8de som fol: 243a. A/nn/o 1790. til 9 og 10 Nej.

Odels Mandtallets Difference examineret efter Fogdens Designation Afgang 3 L: 11 ½ mrk: S:, 2 Huder Tilgang 1 L: 18 mrk: S:, 3 Spd: Korn, 1 Hud 1 Vog Næver.

Ting Skydsen ang:de ligesom fol: 8a.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe Gods i Grindem Øfre, og | Dertil svaret som

Gotgiørelse for Landskyld etc: for det deri affældte gods, | fol: 15b.

Restance Registeret af Beløb til 1790 Udgang, {og til 1791 aar} Summa 96 rd: 2 mrk: 8 s: og til 1791 Aars Udgang 526 rd: 5 mrk: 14 s: i alt S:ma 623 rd: 2 mrk: 6 s:

Ny Sag

Ole Rasmussen Støele S: E; mødte for Retten, /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Siur Alvalsen S: E: paa Støele, for mod Citanten udsagte Beskyldninger paa Støele denne Sommer, derom at høre Vidner som ustevnt møder, og derfor lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Stevne Vidner Siur Olsen Østreim og Christian Samsonsens Støele afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Indstevnte selv.

Indstevnte Siur Alvalsen Støele blev paaraabt, 3 gange, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten fremstillede ustevnte Vidne, som han begjærte Eedelig afhørt, og at gjøre deres Forklaring. Ole Olsen Brendeland som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter \separerede og/ fremstod som

1ste Vidne Ole Olsen S: E: p: Brendeland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At denne Sommer Løverdagen før 5te Trinitatis Søndag, var Vidnet og det andet mødende og ventende Vidne Osmund Støele tilstæde paa Støele, da hørde begge Parter skjændtes, men veed ej Aarsagen, da Siur Alvalsen sagde i Vrede til Ole Rasmussen, at denne havde i Skifte paa Hamre, taget de Ting som ikke Retten sagde ham til, af \to/ Hjemmegifte. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere og da Citanten havde ej videre, Vidnet at tilspørge, blev det med Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Osmund Petersen Althan S: E: p: Støele som ligeledes blev forelæst Eedens Forklaring med Formaning til Sandheds Udsigende, derpaa aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid var dette og 1ste Vidne nærværende paa Støele, hvor dette Vidne stod i Gaarden og arbejdede, og 1ste Vidne kom rejsende, da begge Parter

1791: 302

kom til Ords om deres Creaturer i Hagen, og blev uVenner og skjændtes, da Indstevnte sagde til Citanten: Du vil gjøre som Du vil, som Du gjorde i Skiftet paa Hamre, og der har ingen Mand i Vor Bøjgd gjort saa meget Uret som Du, Du tog 2 Hjem/m/egifte der, og meere end Retten tilsagde Dig. Dimitteret som forrige.

Atter fremstillede ustevnt 3de Vidne Siur Jonsen S: E: p: Støele som \efter/ ligeledes formanet og Eedens Forklaring forelæst, aflagde Eed og forklarede: som 2det Vidne undtagen ej hørde de Ord: Der har ingen Mand i vor Bøjgd gjort saa megen Uret som Du: Dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner betalt 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som Tingsvidne sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning med 8 rd: saaledes indlod

Sagen til Doms, men da Indstevnte ej er mødt maatte han begjære Sagen opsat til næste Ret med Laugdag, /: bet: Opsættelse 12 skl: og Laugdag 24 skl: i alt To Mark fiire Skl: :/

Retten gav indstevnte Siur Alvalsen Støele Laugdag til Som/m/ertinget 1792, at møde og svare til Sagen etc: afskeediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fjeldberg Skibredes Høsteting den 19 Sept: 1791 sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged, ..(?) Skibredets Lænsmand Tollev Steensen Aalund, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8 opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig

1. Lars Larsen Qvamen 4. Ole Ingebretsen Tindeland 7. Endre Torkelsen Heggen
2. Siur Jonsen Klungland 5. Mathias Math: Nore Øfreb: (Øfrebø) 8. Hans Christophersen Hixdal
3. Daniel Iversen Inbioe 6. Ole Olsen Heggen 9. Torbjørn Gundersen Sandvig

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibrede fol: 299a.

Formynderting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b., og Ober Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd, {og befunden som herefter Protocollen} Peder Poulsen Norhuus og Tosten Iversen Nordr: Øfrebøe, og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Opsat Sag fra fol: 273a. Lieutn: W: Fr: Dahl contra Christopher Frønsdal.

Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 273a. Aslach Wiicke contra Jacob Kaathe.

Citanten paastod Dom.

Jacob Thorsen Kaathe mødte, og skjønt ej er overbeviist betalte dog i Retten Hans Kongl: Maj:ts Bøder baade for Haargreb og Nævehug de 2/3 Parter af 3de 6 Lod Sølv for hver Forseelse, i alt 12 rd:, for at undgaae videre Process og Bryderie.

Hr: Foged Koren da han af Underretning fra Protocollen erfarer, at Jacob Thorsen Kaathe ikke er sigtet eller sagsøgt for fleere eller andre Forbrydelser i denne Sag, imodtog bemelte 12 rd:, for samme Hds: M:s Casse at beregne til Indtægt.

Indstevnte derefter begjærde Forliig af Citanten for sin Deel af Bøder og Omkostninger.

Citanten paastod sin Andeel lag(t?) imod det til Hds: M:s Casse betalte, af Bøderne 6 rd:, samt Omkostninger 6 rd. 12 s: I alt 12 rd: 12 s: da naar han sam/m/e erholder, han er tilbøjelig til at forliige og frafalde Sagen.

Indstevnte erbyder at betale bem:te 12 rd. 12 s: men har nu ikke Pengene; Men til 1ste Nov: førstk:de skal de blive betalt, og Citanten tilbragt.

Aslach Wiicke er dermed fornøjet, og imod at Forliiget ved Dom bliver confirmeret til Execution i Tilfælde, frafalder og ophæver han Sagen.

Jacob Thorsen Kaathe indlod Forliiget til Doms til Confirmation til Execution i Tilfælde, som dog ej skal blive fornøden, og ellers frafaldt ald Contra Prætension og Søgemaal i denne Sag.

Thi blev herpaa afsagt følgende

Dom

Da foranførte Forliig imellem Parterne frivillig er indfaaet; Saa bliver sam/m/e

1791: 302b

herved confirmeret, og for Ret kjendt, dømt og afsagt: At Jacob Thorsen Kaathe, bør inden 1ste Novemb: førstkom/m/ende betale og tilbringe Aslach Larsen Wiicke de omforliigte 12 rd: 12 s.; under Nam og Executions Tvang efter Loven, saavel derfor for Actens formelige Udstædelses Bekostning, som efterkommes inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse. NB: Bøder Udstædt

Opsat Sag fra fol: 273b. Jens Aasbøe contra Poul Underhougen.
Citanten fremsendte skriftl: Beretning til Retten at Sagen er forliigt; Thi blev samme for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 274b. Røe, Underhougen med fleere Gaarders Opsiddere, contra Østerejdes Opsidder(e?).
Osmund Christophersen Røe, paa egne og øvrige Citanteres Vegne, mødte og declarerede Sagen forliigt og frafalden.

Indstevnte mødte og ligeledes meldte Sagen forliigt.

Thi blev den for Retten ophævet.

Opsat Justitz Sag fra fol: 275a. Fogden contra Tollev og Lars Svalland.

Actor fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse og Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte Tollev Olsen Svalland og Søn Lars Tollevsen Svalland mødte og vedtog lovlig Varsel.

Niels Nielsen Svalland mødte for sin Klage at tilsvare.

Stevne Vidnerne Siur Siursen Østerejde og Ole Halvorsen Westerejde afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre Forelæggelsen lovlig for de forelagte Vidner at have forkyndet, og talt ved de forelagte selv.

Actor anmeldte at have med lovlig Continuations Varsel ladet indkalde Sagvolderne at høre videre Vidnesbyrd af Synneve Jespers Datter, tjener hos Torbjørn Sandvig, som og er indstevnet under Lovens Falsmaal sit Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Alle ved Continuations Varsel indkaldte, mødte og tilstod lovlig Varsel.

Indstevnte Tollev Olsen Svalland og Lars Tollevsen Svalland mødte, /: betalte Tilsv:penge hver 40 s: i alt Fem Mark :/, og benægtede aldeles Søgemaallet, samt forbeholdt sig deres Tiltale til Klageren for ubeføjet og ubeviislig Klage.

Actor begjærde Vidnerne paaraabt og taget i Eed, samt derefter af dem tagen deres Forklaring. Vidnerne bleve paaraabte, hvoraf mødte Christi Samsons Datter Udbioe og Synneve Jespers Datter Sandvig; og henseende Brønnelle Wikings Datter fremstod Lars Siursen Sandvig og Siur Anfinen Svalland og anmeldte hendes lovlige Forfald, at et hendes 1 ½ aar gl: Barn, har i 8 Dage været saa syg, at hun har frygtet for Døden, desaarsag ej har kunnet forlade sit Barn, og møde her ved Tinget, hvilket hendes Forfald, de erbyder om forlanges med Eed at bekræfte. De mødende 2 Vidner blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerte, og fremstod som

1ste Vidne Christi Samsons Datter tjener paa Udbioe som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Aaret 1790, Som/m/eren imellem VaarVinden og Hoeslaatten, var Vidnet paa Sandvig Bøe, en Eftermiddag, der saae Tollev og Lars hans Søn, begge paa Svalland, roe der forbi paa en Baad, fra Svallands Nøstet, langs Landet, til forbi Svallands Næsset før Svallands Bøe, siden saae dem ej før de kort efter roede forbi tilbage, og gik paa Land i Svallands Udmark; lidet efter kom Niels Nielsen Svalland gaaende over Sandvig Bøe, som fra Svallands Næsset, og kom til Vidnet og de andre 2 indstevnte Vidner, som gik og røddede Bøe, og havde en Haar Dot i Haanden, og hands Brøstdug sønderreven, og sagde: at Tollev Olsen Svalland og Lars Tollevsen Svalland, havde sønderrevet hans Brøstdug og revet Haaret af ham, her hen paa Landet, viidere veed ei Vidnet, hvorpaa han gik fra dem. Vidnet saae ikke det omvundne, ey heller

1791: 303

hørde Skriig eller Raab, men den Tiid da det kan være passeret, hørde de Lyd af Folk som vreedagtig skjændede, og kom som fra hiin Side Svallands næsset. Niels Svalland sagde til Vidnerne, at han stode der og huggede Veed. Niels Nielsen Svalland gik fra dem, hjem efter ad Svalland til. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da hverken Actor, Klageren eller Paagjælderne, havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med Alles Consence dimitteret.

Fremstoed 2det Vidne Synneve Jespers Datter tjener paa Sandvig aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, med Forskjæl, at da de Indstevnte roede første Gang forbi, bort ad Næsset til, sagde Tollev Olsen Svalland: Hand skal have det igjen. Vidnet saae ej da de roede tilbage. Da Niels Nielsen Svalland kom til dem med Haaret i Haanden og den sønderrevne Brøstdug, sagde han: Dersom det gjælder noget paa, skal J ikke dølge det, men I skal være Vidner; men han sagde ej hvem der havde gjort det, saaviit Vidnet hørde, sagde ej heller hvad Gjerning \han/ havde gjort eller bestilt. Dimitteret som forrige.

Klageren declarerede ej at vide fleere Vidner end de Indstevnte.

Actor anmeldte, ej heller at vide fleere.

Indstevnte Tollev Olsen Svalland og Lars Tollevsen Svalland reserverede sig alt lovligt til deres Forsvar i Tiid og Tilfælde.

Actor begjærde Sagen opsat med Forelæggelse til det udeblevne Vidne Brønnelle Wikings Datter gift med Lars Siursen Sandvig.

Retten paalagde Niels Nielsen Svalland som Klager, at møde ved Retten saa ofte Sagen behandles, sin Klage at tilsvare, og \atter/ forelagde det udeblevne Vidne Brønnelle Wikings Datter, Hustrue til Lars Siursen Sandvig under udeblivelig Falsmaals Straf, at møde til Som/m/er tinget 1792 etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 138. Jon Siursen Asche No: 62 Obl: til Niels Johannessen Wiig paa 49 rd., dtr: 21 Sept: 1784, qvitteret 5 Sept: 1791.

No: 2 p: 511. Christopher Nielsen Øfre Axdals Obl: til Johan Koren Smith paa 99 rd., d: 20 Juni 1771 transporteret til Hr: Wilhelm Smith ved Transport d: K:havn 24 Nov: 1779 af ham qvitteret 20 Sept: 1790.

No: 3 f: 361. Rasmus Pedersen Wache No: 35 Obl: til Salomon Haagensen Solem paa 496 rd., dr: 21 Juni 1781, af hans Arvinger qvitteret 10 Sept: 1791.

No: 3 f: 195b. Niels Nielsen Svalland No: 26 H: C: gds: Obl: paa 150 rd: til Ingebreth Simonsen Hammersland, dat: 20 Nov: 1778, qvitteret 20de Dec: 1785.

No: 3 f: 64. Johannes Jespersen Nord: Øfrebø Obl: til Samson Mathiassen Gjærde paa 50 rd: dat: 17 Juni 1777, qvitteret af Cred:tor 4 Aug: 1791.

No: 2 p: 618. Harrald Heljesen Weastad Obl: til Johan/n/es Jørgensen Andal paa 99 rd:, dat: 21 Nov: 1774 af Creditor qvitteret 23 Juli 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Skiftebr: 18 Nov: 1790 efter Lars Gudmundsen Aarvigs Hustr:, i Skde bogen henseende Jordegods Udlægget extraheret.

Afkalde

ForM: Bog fol: 188. Dordi Ingebeths Datters Mands for 37 rd: 1 mrk: 8 s: efter Skifte 10 Dec: 1778 fat: 19 Sept: 1791.

.... Susanne Tollevs Datters Formynders for 6 rd: 3 mrk: 13 s: ved Skfte efter Osmund Lunde 24 Aug: 1791 Dateret 24 Aug: 1791.

.... Gyri Aschels Datters Formynders for 6 rd: 2 mrk: 2 2/3 s: ved Skfte 28de Marti 1791 efter Knud Aschelsen Øfrebø dat: 28 Marti 1791.

.... Astri Aschels Datters Formynders for liige Arv ved sam/m/e Skifte ditto dato.

.... Gyri Johannes Datters Faders for 11 rd: 2 mrk: 5 s: ved Skfte 21 Juni 1791 efter Moder Gjertrud Torkels datter dat: 21 Juni 1791.

(Andre dokument)

Christopher Nielsen Obl: til Hr: Wilhelm Smith i Bergen paa 99 rd: 4 pr:C:t Rente 1 pr: i Stumoe No: 64 1 Løb 1 Hd: dat: 20 Sept: 1790.

1791: 303b

Ommund Asbjørnsen Øfre Axdal Obl: til Bispinde Hagerup paa 240 rd: 4 pr:C:t Rente 1 pr: i Øfre Axdal No: 35 H: C: gds: 2 L: S:, 1 Hd: d: 1 Dec: 1790.

Knud Jonsen Asche No: 62 Vilkors Contract til h/an/ds Fader Jon Siursen Asche og Moder dat: 19 Sept: 1791.

Saug Angivelser

Efterskrevne mødte og angav at have skaaret fra Høstetinget 1790 til Høstetinget 1791 som efterfølger, og beEedigede efter Samvittighed og bedste Vidende, saadanne deres Angivelser, men kunne umuelig forklare, fra hvad Skove, og hvormeget fra hver, Tømmeret er kommen, da undertiden nogle kommer til Saugerne langVejsfra, og ofte med nogle faae Stokker, veed og ej rettere, end at Bøjgde bord bliver brugte i Bøjgden til Sam/m/es Fornødenhed, nemlig Wache Saug Ejeren Rasmus Pedersen Wache angav 6 ¼ Hundrede enkelte Bord.

Fatland Saug Saugmester Niels Olsen, angav 6 Hundrede dobbelte og 30 Hundrede enkelte Bord.

Tindeland Saug Ejeren Knud Kolbensen Tindeland angav 1 ½ Hundrede dobbelte Bord, og 12 Hundrede enkelte Bord.

Sandvig Saug Ejeren Torbjørn Gundersen Sandvig angav 19 ¼ Hundrede enkelte Bord.

Arnevig Saug Ejeren Niels Johansen Arnevig angav 1 Hundrede dobbelte og 4 Hundrede enkelte Bord.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Olsen Fatlands Hustrues Arv:s Skde til Hans Olsen Fatland paa Fatland No: 61, med Saug deraf indløst 1 Løb Smør, og ¼ Part i Saugen for 246 rd: 3 mrk:, resten før kjøbt og arvet til 2 Løber 1 Hd:, og heele Saugen dat: 11 Apr: 1791.

Ny Justitz Hoer Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren, anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Larsen Qvamen for i sit Egteskab begangne Hoer \p: Qvamen S: S: E: gds:/ med ugift Qvinde Marthe {Knuds} \....rs/ Datter, at see Documenter i Rettelagt og lide Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Lars Larsen Qvamen mødte, tilstod lovlig Varsel, saavelsom og Forseeelsen, /: betalte Tilsvare: 40 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ og havde intet til sit Forsvar at anmelde, uden at bede mildest Dom, og indlod Sagen til Dom uden videre at svare.

Actor lod Sagen beroe til næste Ret til \Qvinden for Processens Skyld at indstevne, og/ det videre udfordrende af faae i værksat og fremlagt.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 20 Septembr: 1791 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Skde fra Lars Torkelsen Wiigs Hustrues Arvinger til Lars Torkelsen paa Wiig No: 51 1 pd: 8 ½ mrk: S: ½ Hd: for 58 rd: 8 s: selv arvet 15 ½ mrk: S:, d: 20 Apr: 1784.

Ny Sag

Peder Jonsen Mæland fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: 4 skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Poul Haldorsen Espeland, som har været i Citantens Tjeneste, for at have gaaet af sin Tjeneste i ulovlig Tiid uden Aarsag, hvor hand havde fæstet sig, og var gaaet i Tjeneste, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og lide Dom til \Straf og/ Bøders Udredelse og Løns Forbrydelse, samt Omkostninger at tilsvare.

Som Vidne i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, sit Eedelige Vidnesbyrd at udsige, Tørres Johansen Schjedsvold.

Stevne Vidnerne Ole Halvorsen Westerejde, og Siur Siursen Østerejde, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre,

1791: 304

saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Vidnet selv, men Forkyndelsen for Poul Haldorsen Espeland som ej var hjemme paa hands Tilholds sted paa Espeland, aflagde de der for Tollev Gabrielsen Leil: paa Espeland.

Indstevnte Poul Haldorsen Espeland blev 3 gange fra Retten paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnet paaraabt som mødte, og tillige fremstillede som ustevnet Vidne Anders Johansen Huusmand under Mæland, og dem taget i Forhør at gjøre deres Forklaring. Begge bemelte Vidner blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerte, og fremstod som

1ste Vidne Tørres Johansen tjener paa Schjedsvold som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Veed at Poul Haldorsen nu paa Espeland var lejet i Aars Tjeneste hos Citanten, og at han saaledes var fæstet, havde Vidnet hørt af Poul Haldorsen selv, og denne Poul Haldorsen var derpaa gaaet i Tjeneste d: 25 Martii rette Fløttedag dette Aar, hos Citanten, og var der omtrent 3 Uger, derefter han rejsede af Tjenesten, og siden har Vidnet ej talt med ham, men sam/m/e Dag Indstevnte rejsede, og før han rejsede, sagde han til

dette og det andet Vidne, som herom af Citanten var til Vidner tilkaldet, saa og til Citanten; at han vilde rejse af Tjenesten, og havde ey Lyst at være der, ikke heller vilde han være der, men nævnerde ej Aarsag, og sagde ej videre. Ellers sagde han, at Citantens Hustrue havde kaldet ham Utoa, og han kaldte hende igjen Utoa, og det meente han kunde være det samme. Vidnet har aldrig hørt Citanten eller Hustrue, givet Aarsag mod deres Tjenere før eller siden, til Klage, enten formedelst Mad, Arbejde eller Omgang. Citanten spurgde ham samme Tiid, om han havde nogen Aarsag at forlade Tjenesten, dertil han svarede: Nej intet videre end som sagt. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten havde ej viidere Vidnet at tilspørge, blev det dimitteret med Consence.

Fremstod 2det Vidne Anders Johansen Huusmand under Mæland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne med Tillæg: At har ofte været paa Mæland baade i Arbejde og ellers, og veed at Citanten og Hustrue giver god Kost og holder god Omgang med deres Tjenere, og er imod dem i Arbejde som andre skikkelige Husbonder og Madmødre, altsaa hverken før eller siden givet nogen Tjener Aarsag til Klage. Dimitteret som forrige

\ /: For 2 Vidner bet: 2 mrk: skr: to Mark :/ /

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter satte i Rette og paastod Indstevnte tildømt at lide Corporlig Straf, have forbrudt Løn og Bøder efter Lov og Forordninger, samt erstatte Processens Omkostninger med 8 rd: saaledes indlod Sagen under Dom. Men da Indstevnte ej har mødt, saa nødsagedes Citanten at begjære Sagen opsat med Laugdag til næste Ret. /: betalte Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl: i alt To Mark og fiire Skilling :/

Da indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1792 at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskrevet og lovlig at lade forkynde, samt til Tægte dag for Retten afhjemle.

Citanten derefter anmeldte at Indstevnte skulde havt i Løn 7 rd: for Aaret.

Dom/m/eren fremkaldte begge Vidnerne og dennem tilspurgde at forklare under aflagde Eed, hvad en Drengs Løn er i Bøjgden, eller om de veed hvad Indstevnte skulde havt hos Citanten? Begge svarede: Den sædvanlige aarlige Løn er 7 rd:, men hvad Indstevnte skulde havt, veed de ikke, om enten meere eller mindre.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Niels Nielsen Svallands Skde til Ingebreth Simonsen Hammersland p: Svalland No: 26 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd: for 250 rd: dateret 21 Sept: 1790.

1791: 304b

Ingebret Johannessen Arnevigs Enkes Skde til Peder Larsen Langeland paa Arnevig No: 60 ½ Løb ½ Hd: for 249 rd: dateret 3 Maj 1791.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger.

Adskillige Poster som fol: 16b. undtagen til 6te post, ej fleere Sauger end de Angivne.

Odelsmandtallets Difference examineret hvorefter kom/m/er Kongen til Afgang 1 Løb 2 pd: 6 mrk: S: 1 ½ Hd:, og Tilgang 1 Løb S:, 1 Spd: K:, 1 Hud.

Tingskydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

.... 10 Aar Wache paa nye for 5te Aar som fol: 8b.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 87 rd: 1 mrk: 13 s: og pro 1791 774 rd: 3 mrk: 11 s: I alt Summa 861 rd: 5 mrk: 8 s:

Laugrættesmænd til at betjene Retten 1792, opnævnt af Nygifte 1. Johannes Ingebretsen Romsøe. 2. Tjæran Tallachsen Sør Øfrebøe. 3. Peder Mortensen Dyrnæs. 4. Steen Haagensen Yttre Hamre. 5. Osmund Asbjørnsen Øfre Axdal. 6. Halvor Svendsen Arnevig. 7. Ole Hactorsen Brekk. 8. Baar Johannessen Døreim, hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Continuation af Saug Angivelser

Espelands Saug Saugmester Alv Thorsen Hetland angav 4 ½ Hundrede enkelte Bord. Fiære Skibrede

Øfre Wiigs Saug Paa egne og MedEjeres Vegne Lars Torbjørnsen Øfre Wiig angav ¼ Hundrede dobbelte Bord og 6 Hundrede enkelte Bord.

Pantebogen til Inddragelse

Svale Jonsen Gjærevigs Hustrues Arv:s Skde til Svale Jonsen paa Store Gjærevig No: 21, nu i alt 1 Løb 1 Hd:, dat: 22 Sept: 1789.

Bygselseddel med Revers publiceret, og Landskylds bog anviist

Ingebreth Simonsen Hammerslands til Niels Nielsen p: Svalland Paa Svalland No: 26 H: C: gds: 1 Løb 1 Hd: før brugt af Niels Nielsen som Ejer dat: 21 Sept: 1790. Manuf: H: bet: 1 mrk:

Fredlysning publiceret af dato 20 Sept: 1791 for Beboerne af Fatland, Kiicke, Sundnæs og Svinevig, for deres Holmer, at ej der borttages Fugle Æg, eller opsættes Slagte drifter, saa og for deres Udmarker mod Hugster, og Lyngrivning.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 1. Ole Siursen Gjærde i Etne No: 11 H: C: gds: Obl: til Zacharias Løverejde paa 200 rd: dat: 5 Maj 1783 qvitteret af Thor Østreim som Formynder for Creditor som afdød hans eeneste Barn, og Enkens nye Mand Ole Larsen Sæverejde den 20 Sept: 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Rasmus Pedersen Waches No: 35 Obl: til Ommund Olsen Neervigen 250 rd: og Torbjørn Ommundsen Neervig 100 rd: I alt 350 rd: Rente 4 proC:t., Pant 1 pr: i Wache No: 35 2 Løb S: 1 Hd: d: 19 Sept: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag af No: 5 p: 99. Johannes Ingebretsen Romsøe No: 41 Obl: til Ole Gjærdes Enke 300 rd:, og Christen Hansen Frethe 300 rd:, dat:t 1 Maj 1784 er betalt af Christen Frethes Anpart til h/an/ds Enke d: 12 Nov: 1790 115 rd: 4 mrk: 14 s: og 84 rd: 1 mrk: 2 s: til hans andre Arvinger d: 12 Nov: 1790. I alt til Afdrag 200 rd:

No: 5 p: 53. Lars Gullichsen Svalland No: 26 H: C: gds:, Obl: til Haldor Haldorsen Øfstebøe paa 180 rd:, dat: 23 Sept: 1783, qvitteret af Creditor d: 20 Sept: 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Jespersen Obl: til Samson Mathiassen Gjærde paa 98 rd: Rente

1791: 305

3 proC:to, Pant 1 pr: i Nordre Øfrebøe No: 49 Landskld: 1 Løb 1 Hd:, dat: 20 Sept: 1791.

Peder Larsens Obl: til Hactor Pedersen Aakre 148 rd: og Erich Pedersen Aakre 50 rd: I alt 198 rd: Rente 3 proCento, og Pant 1 prioritet i Arnevig No: 60 ½ Løb S:, ½ Hd: dateret 20 Sept: 1791.

Lars Christophersen Sundnæs Skde til Halvor Tallachsens Enke paa Svinevig No: 67 ½ Løb Smør for 84 rd:, dat: 15 Juni 1791.

Halvor Tallachsen Svinevigens Enkes Skde til Lars Christophersen paa Svinevigen No: 67 ½ Løb Sm: for 84 rd: dat: 16 Juni 1791.

Lars Gullichsens Obl: til Torbjørn Gundersen Sandvig paa 180 rd:, Rente 4 proC:t: og Pant 1 pr: i Svalland No: 26 H: C: gds: dat:t 20 Sept: 1791.

Afkald

Formynder Bog fol: 145. Gjertrud Lars Datters Formynders for 13 rd: 1 mrk: ? s: efter Skfte 25 Apr: 1772 p: Grønningen i Strdebarm d: 20 Sept: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 193a. Ingebret Johansen Arnevig No: 60, Obl: til Lars Siursen Østensøe paa 249 rd:, dat: 19 Nov: 1778, qvitteret af Creditor 11 Sept: 1791.

Continuation af Saug Angivelser

Aarwiig Saug Ejeren Lars Gudmundsen Saugmester Joseph Torbjørnsen Aarwiigtræ angav 27 ½ Hundrede enkelte Bord.

Øfre Houge Saug Saugmester Peder Anfinsen Houge angav 6 Hundrede enkelte Bord.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 21de Sept: 1791 continuerede dette Ting.

Som ingen efter tree Ganges Udraab, indfandt sig med Noget at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet og sluttet.

Føjens Skibredes Høsteting den 23de Septembr: 1791 sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, Skibredets Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnl:

1. Herman Johannessen Hage 4. Niels Olsen Højland 7. Anders Madsen Watne
2. Jens Hansen Øfre Øchland 5. Peder Andersen Lundemansværk 8. Joahannes Pedersen Lunde
3. Gudmund Gudmundsen Nedre Øchland 6. Jon Tørressen Nord: Bielland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede fol: 299a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret, som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Almuen, Laugrettet, Lænsmanden og de 2de Mænd Anfin Ottessen Aalland og Niels Endresen Rolfsnæss, og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Opsat Sag fra fol: 276b. Johannes Lejthe contra Reinert Sturtsøen.

Contra Citanten fremstillede det sidst udeblevne Stevne Vidne Lars Nielsen Hejen som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre den i Rette lagte og nu atter oplæste Stevning, tilligemed Hans Stensen at have forkyndet saaledes som tilført er forrige Rettes Dag.

Hoved Citanten mødte og vedtog Varsel, og paastod Dom samt Omkostninger \siden han boer 6 Miile herfra, og ... i Ryfylke, og derfra rejst hid/ erstattet med 14 rd: \samt for Contra Tiltale frifunden/

Contra Citanten begjærede Vidnerne paaraabt til Forhør. Vidnerne blev paaraabt, men ingen af dem mødte {eller møde lod}. Contra Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse for de udeblevne Vidner, /: betalt Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Retten kunde ikke forelægge de 2de Vidner Mikkell Knudsen Lechnæs, og Lars Larsen Tjelle som udenfor dette Skibrede og dette Værne ting boende; Men Vidnerne Johannes Olsen Hysingstad og Aadne Aadnesen Grow blev forelagt under Falsmaals Straf at møde til Som/m/erthinget 1792 etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til S: T: 1792.

1791: 305b

Pantebogen til Inddragelse

Skiftebr: 30 Marti 1791 efter Torbjørn Torbjørnsen Søre Bielland.	Udi
.... 5 April 1791 efter Hans Simonsen Fylkesnæs.	Skjødebogen
.... 12te do: efter Lars Olsen Wolds Enke.	er
.... 14 dto: efter Anders Pedersen Lundemansværks Enke.	Jordegods
.... 6 Juli s: A: efter Anne Thomas Datter Øfre Næsse.	Udleggene
.... d: d: efter Johannes Monsen Nedre Næsse.	behørig
.... 8 ditto efter Knud Pedersen Mægebakke.	extraheret
.... 11 ditto efter Niels Haldorsen Øfre Folgerøen og Hustru.	
.... 16de ditto efter Tørres Tollevsen Øfre Øchland.	

Jacob Hase Hynnemørs Creditors Skde til Mad: Kirstine Sl: Hynnemørs paa Schaalevig No: 22 H: C: gds: 9 mrk: S:, for 40 rd: 3 mrk: dat: 29de Oct: 1787.

Pantebogen til Udslettelse publ:t

No: 5 p: 489. Søren Pedersen Berje No: 91 Obl: til Johannes Siovatsen Tejgland 66 rd: d: 26 Sept: 1789 qvitteret af Creditor 8 Sept: 1791.

No: 3 fol: 390a. Endre Jensen Mit Hovland No: 4 H: C: gds: Obl: til Joh: Jørgen: Andals 54 rd:, dateret 11 Maj 1782 qvitteret af Creditor 29 Sept: 1790.

No: 5 p: 13. Mons Heljesen Wæspesstad No: 10 H: C: gds: Obl: til Niels Kallevog 48 rd: og Rasmus Loddens 48 rd: i alt 96 rd: dat: 12 Maj 1783, qvitteret af Creditorerne 7 Sept: 1790 for 48 rd:, og 19 Sept: 1791 for Rasmus Loddens 48 rd:

Resten af No: 2 p: 576. Lars Olsen Volds Obl: til Lars Siursen Tjong i alt 53 rd: 3 mrk: dat: 21 Juni 1773, deraf betalt Resten 11 rd: 1 mrk: 4 s: 6 Juli 1791 qvitteret af Creditor.

NB: Afdrag af No: 5 p: 106. Jørgen Nielsen Kallevog No: 12 H: C: gds:, Obl: til Engel Asbjørnsen Holme 48 rd:, og til Jon Torkelsen Wiicke 30 rd:, dat: 8 Maj 1784, deraf betalt til

Afdrag de 30 rd: Jon Torkelsen Wiiches Pant, 6 Juli 1791. Qvitteret for af h/an/ds Arving Niels Stenersens ForM: Stener Endresen Berøen.

Opsat Sag fra fol: 276a. Peder Haldorsen Kyvigen contra Endeel af Storøens Sogn resterende med Kongekorntiende.

Citanten mødte og fremleverede een af HøjVelbaarne Hr: Kam/m/erherre og Stiftbefalingsmand Hauch verificeret Kongl: allern: Resolution af Dato 7 Aug: 1767, som den han paaberaabte sig ved Sagens Anhængiggjørelse, hvilken blev oplæst og lyder saaledes: Citanten derefter fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Rejnert Jensen Horneland \S: E:/ og Niels Olsen Ll: p: Højland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig for alle indbemelte at have forkyndet, og talt ved enhver selv.

Af de Indstevnte mødte Halvor Larsen Dahle og Aadne Poulsen Føjen.

For Retten blev oplæst det fremlagte for de Mødende.

Citanten forbeholdt sig til næste Ret at fremkom/m/e med sit viidere Agtende i Sagen; men for Vidtløftighed at forekomme, har han ved Haanden, baade Tiende Mandtal, Capituls taxt og Matriculs Extract, om nogen vil betale i Mindelighed nu i Retten, for at forebygge videre Process, da han er højelig og tilbøjelig til nu det resterende at imodtage.

Citanten som mærkede \at/ ingen indfandt sig med Betaling for Restansen, maatte altsaa til det videre Agtende i Sagen begjære sam/m/e udsat til næste Ret. /: Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Torkel Brynelsen Obl: til Provstinde Christi paa 48 rd:, 4 pr:C:t Rente 2 pr: i Nedre Øchland No: 20 1 pd: 18 mrk: S:, ½ Hd:, ¾ Spd: Korn Samt 1 pr: i Løsøhre dateret 23 Septemb: 1791.

1791: 306

Opsat Justitz Sag Leyermaal med beslægtet \fol: 276a./ Fogden contra Niels Samsonsens Hysingstad og Anne Mads datter.

Actor fremstillede det sidst udeblevne Stevne Vidne Gjermund Ommundsen Eldøen som afhjemlede med oprakte Fingre under Lovens Eed saaleedes tilligemed Lænsmand Jens Jensen Eldøen at have stevnet som tilført er. Actor derefter fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Begge Indstevnte og Laugdagede mødte for Retten og tilstod Stevning og Laugdag, saavelsom og Forbrydelsen, og beklagede deres Enfoldighed, samt bad mildest Dom, og ellers Niels Samsonsens henholdede sig til den Kongl: Benaading.

/: Niels Samsonsens betalte Tilsv:penge 40 s: skr: to mrk: otte skl: :/

Anne Mads Datter beklagede sin Fattigdom og havde slet intet at betale enten Bøder eller andet med.

Actor fremlagde Sogne Præstens nøjere Attest som blev oplæst saal:

Lænsmand Jens Jensen Eldøen som Defensor forestillede at begge de Skyldige vare unge og eenfoldige, og blev forført af deres Fristelse som begge i et Huus værende, da hun tjente hos hans Moder; Derfor indstillede Sagen til mildest Dom, og saaledes han saavelsom og begge de Skyldige \erklærede ej at have videre til deres Forsvar at fremføre og/ indlod Sagen til Dom uden videre at svare, og bad de taget under Betragtning, at de tænkte og meenede at kunde ægtet hinanden.

Actor paastod Dom over de begge til Straf, han efter den i Rettelagte Kongl: allernaadigste Resolution, og hun efter Loven og Forordninger, samt andre udgangne Anordninger og begge betale Actionens Omkostninger, og deriblant Stevningspenge 1 rd: 1 mrk:, \sa(avelksom?)/ og hvad Omkostninger som kan medgaae ved Undersøgnings Forretning hos Anne Mads Datter, som var forsømt af Lænsmanden, og hvorom han nu igjen blev tillagt og igjentaagen Rettens forrige Ordre, ved 2 Mænd at lade forrette og sam/m/e ved de sam/m/e Mænd næste Ret for Retten afhjemle. Derefter Actor lod Sagen beroe til næste Ret, da han paastaaer Dom.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Ny Sag.

Helje Jensen Nedre Lillebøe \S: E:/ lod møde i Sygdoms Forfald ved hans Broder Lensm/an/d Jens Jensen Eldøen som fremstod /: betalte Incamination 4 mrk: 10 s: skr: Fiire Mark tii Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jens Hansen SelvEjer paa Øfre Øchland, for til Citanten skyldig værende resterende 5 rd:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Indstevnte mødte og tilstod lovlig Varsel.

Citanten i Rettelagde til Beviis i Sagen Indstevntes Revers af 29de Oct: 1787 som blev oplæst saal: hvorpaa resterer 6 rd:, derfor paastaar Dom til sam/m/e med Omkostninger 4 rd: at betale.

Indstevnte /: betalte Tilsvarspenge 20 s: skr: En Mrk: fiire Skl: :/ og nægtede at være noget skyldig og intet vil betale, endskjønt han vel veed at have udgivet Reverset \og var eftergivet den Eene Rigsdal: deraf/ saaledes indlod Sagen til Dom.

Citanten paastaar Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Da Kravet er beviist med i Rettelagte Revers; Saa k: og d: f: R: og herved afsiges: At Jens Hansen Øchland bør til Helje Jensen Nedre Lillebøe betale efter i Rettelagte Revers, derpaa resterende Fem Rigsdaler samt Omkostninger Fiire Rdl:, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udst:

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

Johannes Andersens Huuses Moders for 8 rd: 4 mrk: 12 2/? s: ved Skfte efter Anders Pedersen Huuse dat: 11te Apr: 1791.

Myndtl: Salomon Andersens lige Arv, ditto Skfte og Afkald dat: 11 Apr: 1791.

Anne Anders datters Moders Anders Kallevogs Enkes for 8 rd: 1 mrk: 8 s: ved Skfte 1 Juli 1791 dat: 1 Juli 1791.

Sylvi Niels Dt: Formynders for Arv og Hjem/m/egifte 14 rd: 45 s: ved Skfte 11 Juli 1791 efter Niels Folgerøen dat: 11 Juli 1791.

1791: 306b

Myndtling Ole Tollevsens Moders for 6 rd: 9 s: ved Skfte 16 Juli 1791 efter Tørres Øchland, d: 16 Juli 1791.

ForM: Bog fol: 124. Myndtl: Johannes Ellingsens Formynders for 18 rd: 6 s: ved Skfte 21de Oct: 1790 dateret 23 Sept: 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 24 Sept: 1791 continuerede dette Ting.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 374. Peter Sæbjørnsen Totland No: 59 Obl: til Rejnert Schimmeland 60 rd: dat: 25 Sept: 1787 af Creditor qvitteret 6 Juli 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Endre Jensen Mit Hovlands Hustr:s Arv:s Skde p: Mit Hovland No: 4 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/8 Hd: for 81 rd: til Endre Jensen dat: 24 Sept: 1790.

Beboelses Contract

Tørres Tollevsen Øfre Øchlands til h/an/ds Moder Marithe Ols Dt: paa ¼ Løb ½ Hd: i Øfre Øchland No: 26 dt: 5 Janv: 1789.

(Andre dokument)

Jon Hansen og Enkes Arv:s Skde til Lars Jonsen paa Grøtle No: 97 18 mrk: Sm: hvoraf indløst for 29 rd: 4 mrk: 5 1/3 s: 8 11/12 mrk: S:, resten arvet dt: 25 Septbr: 1790.

Aadne Aadnesen Ejdes Arv:s Skde til Rasmus Sørensen p: Hovland No: 5 H: C: gds: 1 pd: 3 mrk: S: 3/8 Hd: for 113 rd: 6 s: dat: 12 Janv: 1791.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1792.

Samtlige Almuen androg, at her i Skibreedet er Mandtallet saa stort, at mange Jordbrugere ikke kom/m/er til at blive Laugrettes mænd, hvorom de af Almuen som forhen have \aflagt/ Laugrettesmænds Eed, syntes, at alle burde bære lige Byrde, og ingen fritages herefter meere end de forhen: De unge Jordbrugere som ikke have aflagt Laugrettes Eed, beklagede sig, at de ej kan bruges til nogen Rettens Forretning, saalænge de ej have aflagt Laugrettes Eed, og at siden Mandtallet er saa stort, begjærede de, at der af nygifte, maatte opnævnes 16 Laugrettesmænd hver Aar, de 8te til Som/m/ertinget, og andre 8te til Høste tinget, hvorved de skeede den billige Lettelse, at siden det ikke behøves, ingen kom til at sidde Laug Ret meere end eet Ting, og følgelig kun være Laugrettes mand for et halvt Aar, hvorved Omgangen snarere gik omkring iblandt de Unge Jordbrugere, dem til meere Liighed og Lettelse i Byrden, og tillige til den billige Fordeel, snarere, og formodentlig alle at kunne blive brugte ved Rettens Forretninger, og derved fortjene den liden Betaling derved kan falde.

Paa Grund af saadan Almuens Begjæring blev opnævnt Laugrettesmænd af Nygifte for Aaret 1792, til Som/m/ertinget: 1. Peder Endressen Wespestad. 2. Albreth Rasmussen Hillestvedt. 3. Jon Salomonsen Hal(and?). 4. Johannes Larsen Wespestad. 5. Christen Andersen Hovland. 6. Willum Jonsen Mit Hovland. 7. Søren Pedersen Berje. 8. Siur Erichsen Lodden. og til Høstetinget: 1. Elling Knudsen Grønaas. 2. Jacob Endresen Tejgland. 3. Siur Johannessen Nedre Spidsøen. 4. Lars Jørgensen Yttre Haavig. 5. Niels Torbjørnsen Ørevig. 6. Endre Tostensen Indre Haavig. 7. Tarrald Hansen Nordre Sæle. 8. Endre Larsen Siøvold; hvorom blev leveret Lænsmanden behørig ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Nye Sag.

Christopher Jørgensen Sætervigen S: E: fremstod for Retten tilligemed paa hans Vegne Procurator Sr: Gorm /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og fremlagde skriftlig Varsel contra Anders Jørgensen S: E: p: Walvatne af 30 Aug: 1791 som

1791: 307

blev oplæst saal:

Anders Jørgensen Walvatne blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Stevne Vidnerne Rejnert Jensen Horneland og Niels Olsen Højland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet for alle deri benævnte, og talde ved de alle selv.

Indstevnte mødte endnu ikke.

Vidnerne bleve paaraabte, som alle mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede.

Citanten begjærde at Vidnerne maatte gjøre deres Forklaring.

Fremstod 1ste Vidne Niels Hansen Nysæter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omstevnte Tiid var Vidnet tilstæde i Brølluppet paa Nysæter hvor og begge Parter vare, der i Stuen Vidnet kom ind, og erindrer ej hvor mange andre der vare, men Parterne havde Snak imellem sig om Saltet; dog veed ej {enten den Eene sagde til den Andre, eller} hvilken \af dem/ sagde til den Anden at have taget Saltet, men een af dem sagde til den Anden, Du har taget Saltet. Erindrer ej meere, da Vidnet var beskjenket. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at viide meere, og da Citanten eller Proc: Gorm havde ej videre ham at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Hans Hansen Deggernæss som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som første Vidne med Forskjæl, at Parterne beskyldte hinanden, og da sagde Indstevnte Anders Jørgensen til Citanten: Du er vel den der har taget Saltet med: Viidere hørde ikke, som gik strax: Og hørde i det sam/m/e at Citanten svarede: Meener Du det. Dimitteret som forrige.

Fremstod \3de Vidne/ Alet Biørnsdatter aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, var Vidnet i Stuen, der begge Parter meget beskjenkede sad og skjændtes, saa sagde Indstevnte Anders Jørgensen Walvatne til Citanten: Du er en Tyv, kanskee Du tog Saltet {af} ogsaa, derpaa Citanten skjød til Provs, og Vidnet gik ud, og veed ej meere. Vidnet dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner bet: 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/

Proc: Gorm begjærde Sagen opsat med Laugdag til Indstevnte, og for imidlertiid at indstevne flere Vidner, eller ustevnte at fremstille.

Retten da Indstevnte ikke mødte eller møde lod, gav ham Laugdag til Som/m/ertinget 1792 at møde og svare til Sagen etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

/: bet: Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 skl: i alt To Mrk: fiire Skl: :/

Pantebogen til Inddragelse publiceret
Afkalde

ForM: b: f: 212. Myndtling Jochum Knudsens Formynders for 15 rd: 11 s: efter Skfte 19 Nov: 1789 d: 25 Sept: 1790.

.... 213. Christi hans Datters ForM:s for 8 rd: 3 mrk: 5 s: efter Skfte 5 Apr: 1791 dateret 24 Sept: 1791.

.... do: f: Anne Lars Datters Formynders for 12 rd: 3 mrk: 1 s: efter Skfte 12 Apr: 1791 dateret 24 Sept: 1791.

.... do: f: Brithe Johans Dt:s Formynders for 18 rd: 5 mrk: 6 s: efter Skfte 6 Juli 1791 d: 24 Sept: 1791.

.... dto: fol: Anne Johans Datters ForM:s for 18 rd: 5 mrk: 6 s: dto: Skfte d: d: Myntling Magrethe Tostens Dt:s Formynders for 7 rd: 3 mrk: 3 ¼ s: efter Skfte 4 Apr: 1791 dat: 4 Apr: 1791.

.... Brithe Tostens Dt:s Formynders for 7 rd: 3 mrk: 3 ¼ s: dto: Skfte d: dato.

.... Brithe Hans Dt:s Formynders for 8 rd: 3 mrk: 5 s:, efter Skfte 7 Apr: 1791 dateret 7 April 1791.

....

Anne Hans Datters for lige Arv, sam/m/e Skfte ditto Dato.

Ny Sag.

Salomon Knudsen Aarschou ved sin Tjeneste Dreng Salomon Olsen fremstod /: betalt Incamination 9 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte at h/an/ds Hosbonde havde ladet med lovlig mundtl: Varsel til dette Ting og Tiid indkalde Torkel Brynildsen S: E: p: Nedre Øchland, for til Citanten skyldig værende 26 rd: 2 mrk:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Stevne Vid-

1791: 307b

nerne Jens Jacobsen Leervigen Skaffer og Hans Endresen Leervigen, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og forkyndte Indstevningen i Indstevntes Fraværelse for h/an/ds Fader, i h/an/ds Huus.

Indstevnte blev paaraabt, men da h/an/d ikke mødte eller møde lod; Saa begjærde Citanten Sagen opsat med Laugdag. /: betalt Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt to mrk. fiire Skl: :/

Indstevnte blev givet Laugdag, etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Højlands Saug Saugmester Gregorius Hansen Leervigen angav 3 Hundrede dobbelte Bord og 12 Hundrede enkelte Bord.

Aadlands Saug Ejeren Otte Anfinen Aadland angav 7 $\frac{3}{4}$ Hundrede dobbelte Bord og 25 Hundrede Enkelte Bord.

Walvatne Saug Ejeren Mathias Jørgensen Nyesæter angav 7 $\frac{1}{2}$ Hundrede dobbelte Bord og 15 Hundrede enkelte Bord.

Berøens Saug Ejeren Ingebreth Svendsen Berøen angav 1 $\frac{1}{2}$ Hundr: dobbelte Bord og 6 Hundrede enkelte Bord.

Deggernes Saug Ejeren Reinert Jensen Horneland angav 6 Hundr: {enkelte} \dobbelte/ Bord, og 23 Hundrede enkelte Bord.

Bygselseddel med Revers publiceret og Landskylds Bog anviist

Bømmelens Kirke Ejeres til Lars Nielsen paa Schippervig No: 89 1 pd: Smør, før brugt af Peder Jørgensen, dat: 24 Sept: 1791. M:f: Huset bet:t 8 skl:

Poul Poulsen Gæjtung til Torkel Jacobsen paa 12 mrk: Smør i Søre Næsse før brugt af Jørgen Clausen dat: 22 Sept: 1791. Manuf: H: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Ingemon Størksen Øchland Skde til Størk Ingemonsen paa $\frac{2}{3}$ Parter i Øchland No: 133 18 mrk: S: 10/32 Hd: for 40 rd:, dat: 24 Sept: 1791.

Afkald

ForM: bog fol: 212. Hans Nielsen Olderejds for 3 rd: 5 mrk: 2 s: efter Niels Berjesen Olderejds Hustrue ved Skfte paa Olderejd d: 18 Dec: 1790.

Pengemangels Lysning

af Bendt Olrich Hynnemør paa Schaalevigen No: 22 H: C: gds: 9 mrk: Sm: som nu ejes af Ingebreth Olsen Ølversøen og Knud Rognaldsen Qvarven dat: 13 Maj 1791.

Ole Størksen Øchlands Skde til Mons Olsen paa $\frac{2}{3}$ Parter i Øchland No: 133 18 mrk: Sm: 10/32 Hd: for 60 rd:, dat: 24 Sept: 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til næstkommende Mandag, da Morgen er Søndag.

Tredie Dagen den 26de Septembr: 1791 continuerede dette Ting.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden:

Adskillige Poster som fol: 19b. 1ste, 2de, 3de poster Nej. 4de som fol: 19b. 5te Nej. 6te Sauger ovenanførte samt Orninggaard og Agdesteen. 7de Brandesund ejes(?) (ejer?)(?) Bergen Hr: Christian Ameln og har \en/ Handels Gesel der {.....} ellers som fol: 191a. 8. p: som fol: 19b. 9 og 10de Nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference Afgang 2 Løber 23 ½ mrk: S:, 1 5/8 Hud, 1/6 B:skd:, 7 mrk: Fisk Tilgang 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm: ¾ Hd:

Aftage paa ubestente Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe Gods som fol: 19b.

Restance Registeret Beløb til 1790 Aars Udgang 109 rd: 4 mrk: 15 s: og pr: 1791 689 rd: 1 mrk: 3 s: I alt Summa 799 rd: 2 s:

Pantebogen til Inddragelse

Søren Pedersens Obl: til Johannes Jørgensen Andal paa 70 rd:, Rente 4 pr:C:to, Pant 1ste pr: i Berge No: 91 1/3 L: 1/3 Hd: d: 24 Sept: 1791.

Anders Poulsens Obl: til Niels Rasmussen Hillestvedt 49 rd:, Rente 4 pr:C:, Pant 2de Prioritet i Indre Hovland No: 5 1 pd: 3 mrk: S: 3/8 Hd:, dat: 24 Sept: 1791.

Rasmus Sørensens Obl: til Niels Aadnesen 48 rd:, Rente 4 pr:C:, Pant 1 pr: i Indre Hovland No: 5 1 pd: 3 mrk: S: 3/8 Hd: dat: 24 Sept: 1791.

Jon Olsens Skde til Ole Jonsen paa ½ brug i Store Brandvig No: 1 ¾ Løb S:, ¾ Hd:, for 93 rd: 3 mrk: dateret 24 Sept: 1791.

1791: 308

Contract om Hummer Fiskeriet i Bømmelens, Bremnæs, Storøens, Muster og Sveens Sogner, imellem Almuen og Henry Crusel i Haarwich i Engelland samt som Cautionist for ham, Consul Alexander Wallace et Søn i Bergen, dateret Bergen den 16de og Leervigen den 24 Sept: 1791. in Duplo

Ditto om Ditto i Østre Bagholmens, Bekkervigs, Brandesunds og Øchlandsvogens Districter, imellem Almuen og Jon Maschal fra Greenwich, dat: 14 Majj 1791, hvoraf tinglyst den af Almuen underskrevne Gjenpart Contract.

Salomon Olsen Habbestads Skde til Jacob Carlsen paa ½ Sortland No: 130 6 mrk: S: 1 Hd: for 86 rd:, dat: 26 Sept: 1791.

Anders Pedersen Lundemansværks Enkes Arvingers Skd til Peder Andersen paa Lundemansværk No: 19 i alt 1 L: 1 Hd:, deraf indløst for 120 rd: 3 mrk: 3 s: 15 ½ mrk: S: 7/9 Hud, resten arvet og før ejet dat: 7 Maj 1791.

Ole Carlsen Urrangs Arv:s Skde til Berge Samsonsens paa Urrang No: 14 H: C: gds: i alt 1/3 Løb 1/3 Hd:, deraf indløst for 80 rd: 5 mrk: 12 s: 21 ½ mrk: S: 1/3 Hd:, resten arvet d: 12 Ju(ni?) 1791.

Roal Aadnessen Otterøens Hustr:s Arv:s Skde til Roal Aadnessen, paa Otterøen No: 1 H: C: gds:, i alt ½ L: ½ Hd:, deraf indløst for 133 rd: 2 mrk: 22 Mrk: S: ½ Hd: d: 27 Sept: 1790.

Lars Jørgensen Yttre Haavigs Skde til Erich Heljesen paa Yttre Haavig No: 80 1 Løb Sm:, 12 mrk: Fisk for 260 rd: 4 mrk: 14 s: dat: 25 Sept: 1790.

Bygsel Seddel med Revers og Landskylds Bog

Bergens Dom Kirkes Capellans til Hans Olsen paa Haaland No: 144 18 mrk: Sm: før brugt af Ole Erichsen, d: 1 Juni 1791. M:f: H: 1 mrk:

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 287. Johannes Larsen Wespestad No: 10 H: C: gds: Obl: til Gunder Hansen Stokken 60 rd: dat: 11 Maj 1786, af Creditor qvitteret 6 Juli 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Beboelses Contract

af Erich Heljesen til Lars Jørgensen om Yttre Haavig No: 80 1 L: S: 12 mrk: Fisk paa 6 Aar heele Gaarden, og den halve Gaard saalænge Erich Heljesens Moder Lars Jørgensens Hustrue Dordi Svends Datter lever dat: 25 Sept: 1790.

Jørgen Nielsens Obl: til Stener Endresen 40 rd:, og Myndtl: Niels Stenersen 53 rd: i alt 93 rd: Rente 4 proC:to, Pant 2de Pr: i Kallevog No: 12 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: d: 24 Sept: 1791.

Daniel Hansen Wold Obl: til Lars Sjursen Tjong 68 rd:, Rente 4 proC: Pant 1 pr: i Wold No: 8 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: dat: 24 Sept: 1791.

Bygsel Sedler med Reversaler og Landskyldsbøger

Salomon Aarschou med fleere til Niels Olsen i Katle No: 137 12 mrk: S:, før brugt af Daniel Nielsen, dat: 11 Maj 1786. M:f: H: bet: 8 skl:

Mathias Jørgensen Nysæter til til!! Lars Valentinsen paa Nysæter No: 44 1 pd: Smør, før brugt af Math: Jørgensen s: Ejer d: 24 Sept: 1791. M:f: H: bet: 8 s:

Semi: Frid: Forstanders til Ole Sjursen paa Hallerager 1 pd: 17 $\frac{5}{8}$ mrk: Sm:, før brugt af Sjur Knudsen dateret 16 Juni 1791. M:f: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Dag Ellingsen Mit Hovlands Obl: til Elling Erichsen Krogevig i Hardanger paa 99 rd: Rente 4 pr:C:t og Pant 1 pr: i Mit Hovland No: 4 H: C: gds: 1 pd: 3 mrk: S: $\frac{3}{8}$ Hd: d: 24 Sept: 1791.

Niels Haldorsen Øfr: Folgerøes Arv:s Skde til Haldor Nielsen paa Øfr: Folgerøe No: 73 12 mrk: S: 16 s: Penge deraf indløst de 10 mrk: S: 16 s: P: for 56 rd: dat: 24 Sept: 1791.

.... Do: Do: til Dto: paa No: 74 Folgerøe Holm 6 mrk: S: \og/ for 17 rd: 3 mrk: er deraf indløst de 5 mrk: S:, resten arvet d: 24 Sept: 1791.

Ole Rasmussens Obl: til Bispinde Hagerup paa 199 rd:, 4 pr:C: Rente, Pant 1 pr: i Nedre Grindem No: 3 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: d: 29 Sept: 1790.

Haldor Nielsen Obl: til Lars Endresen Jndre Haavig 50 rd:, Rente 4 pr:C:, Pant 1 pr: i bem:te Folgerøe No: 73 og Øfre Folgerøe Holm No: 74 dat: 26 Sept: 1791.

Haldor Nielsens Skde til Jacob Nielsen paa Øfr: Folgerøe No: 73 den $\frac{1}{3}$ Part 4 mrk: S: 5 $\frac{1}{3}$ s: Penge for 21 rd:, dat: 26 Sept: 1791.

Bygselsedler publ:t med Reversaler og qvitt: bøger anviist.

Salomon Johannessen Tidslevolds til Berje Nielsen paa Huuse 2 pd: S: 8 skl: Penge, før brugt af Anders Pedersen, dat: 24 Sept: 1791. M:f: H: 1 mrk:

Niels Danielsen Aandenæs til Lars Nielsen paa Aandenæs No: 120 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd: før brugt af Niels Danielsen som Ejer d: 26 Sept: 1791. M:f: H: 8 skl:

Ole Johannessen Brekks til Jacob Christensen paa Nedre Næsse No: 132 27 mrk: S: $\frac{1}{4}$ Hd., før brugt af Johannes Monsen s: Ejer d: 24 Sept: 1791. M:f: H: 8 s:

Ole Erichsen Alsvog til Samuel Sjursen paa Søre Mæland No: 20 20 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm: paa 12 Aar, før brugt af Gabriel Erichsen, d: 26 Sept: 1791. M:f: H: 8 s:, ellers udgivet af Ole Alsvog som ForM: for Niels Gabrielsen, og Math: Halv: Sunstabøe som ForM: for Gjori Gabriels Datter.

Pantebogen til Inddragelse

Niels Hansen Fylkesnæss Skde til Hans Nielsen paa $\frac{1}{2}$ Fylkesnæs No: 122 7 $\frac{1}{2}$ mrk: S: $\frac{1}{8}$ Hd: for 60 rd: dat: 26 Aug: 1791.

Simon Hansen Fylkesnæs Obl: til Christen Christensen Fylkesnæs p: 50 rd: Rente 4 proC:t., Pant 1 pr: i Fylkesnæs No: 122 9 mrk: Sm: $\frac{1}{4}$ / Hd: d: 26 Sept: 1791.

Erich Heljesen Yttre Haavig Obl: til Lars Jørgensen Yttre Haavig 130 rd: 2 mrk: 7 s: Myndtl: Svend Heljesen 53 rd: 3 mrk:, og Myndtl: Jnger Heljes Datter 23 rd: 2 mrk: 7 s: i alt 207 rd: 1 mrk: 14 s:, Rente 4 pr:C: Pant 1 pr: i Yttre Haavig No: 80 1 Løb Sm: 12 mrk: Fisk, dat: 26 Sept: 1791.

Jørgen Hansen Øfre Øchlands Arv:s Skde til Jens Hansen paa Øfre Øchland No: 26 $\frac{1}{2}$ Løb 1 Hd: dat: 25 Sept: 1790.

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet.

Fjære Skibredes Høsteting den 27de Septemb: 1791 sat og holdet paa Leerwiigens Tingsted af Rettens Betjent i overværelse af Districtets Foged, Skibredets Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte otte eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig:

1. Johannes Nielsen Ejdsvog
2. Sten Erichsen Wiick
3. Jon Ommundsen Næsse
4. Sølfest Heljesen Øchland
5. Lars Baarsen Laakne
6. Johannes Olsen Sundfør
7. Torbjørn Anfinsen Bjørge
8. Mikkell Johansen Lie

Allerunderdanigst og underdanigst publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede fol: 299a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Hans Størksen Hope og Knud Phillipsen Lien og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Contract om Hummer Fiskeriet i Bømmelens, Bræmnæs, Storøens, Muster og Sveens Sogner imellem Almuen og Henry Crusset i Engelland, m: v: dateret og af Indhold som extraheret fol: 308a.

Opsat Sag fra fol: 277b. Ole Westwiig contra Lars Westwiig.
Citanten blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 277b. Jrgens contra Rejnert og Engel Strømøen.

Citanten fremstod og anmeldte at have med lovlig Continuations mundtlig Kald og Varsel ladet indkalde til dette Ting og Tiid Arvingerne efter afg: Engel Johannessen Strømøen, nemlig Enken Kassi Rejnertsdatter med Laugværge Ole Jensen Drange, Sønnen den anden Paagjelder i Sagen Rejnert Engelsens Strømøen, umyndig Datter Barbara Engelsdatter med Formynder Johannes Olsen Nordhuglen, og umyndig Datter børn efter Lars Olsen Flaadens afg: Hustrue, med deres Fader og Formynder Lars Olsen Flaaden, alle at svare til Sagen efter Hoved Stevningen og tilligemed Rejnert Engelsens Strømøen som den anden Vederpart i Sagen, derefter at lide Dom efter Paastand og Irettesættelse.

Stevne Vidner Lænsmand Mathias Johansen Øfr: Echeland og Jørgen Torbjørnsen Wiig afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen følgende som ej var tilstede men aflagde Forkyndelsen paa deres Boepæl for Rejnert Engelsens Strømøen i

1791: 309

Paahør af h/an/ds Hustru, for Ole Jensen Drange i Paahør af h/an/ds Hustrue.

De indstevnte blev paaraabt, hvoraf mødte Ole Jensen Drange, Johannes Olsen Norhuglen og Lars Olsen Flaaden.

Lænsmand/an/den anmeldte efter Rejnert Engelsens begjæring hands Sygdoms Forfald som forhindrer han denne gang at møde i Sagen, som var ellers hans fulde Forsæt, hvilket det andet Stevne Vidne ligeledes anmeldte, og ere villige at svare, om forlanges hans Sygdoms Forfald, hvorhos de fremførte hans Begjæring om Opsættelse til Forsvar i Sagen, ved dertil at opsøge en Procurator, hvorom han intet har kundet besørge, førend det i Dag fra Citanten forventede er indkom/m/[en].

Citanten fremleverede skriftl: Indlæg af 26 Sept: 1791 som blev oplæst saal: \og paastod Dom/

De mødende paa Enkens og Arvingernes efter Engel Johannessen Strømøen, vegne, begjærede Sagen opsat til deres Sags Forsvar og T(.....?) at beopagte.

Citanten protesterer imod Opsættelse.

Opsættelsen bevilges. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 278a. Jrgens contra Tjæran og Ole Strømøen.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsmand Mathias Johannessen Øfr: Echeland og Jørgen Torbjørnsen Wiig afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre samme lovlig at have forkyndet, og talte ved de laugdagede selv.

De indstevnte laugdagede blev paaraabt, hvoraf mødte Ole Jørgensen Strømøen /: og betalte Tilsværspenget 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/, og havde at anmelde at Tjæran Sjursen Strømøen er saa gam/m/el og sengeliggende, at han ikke har kunnet møde.

Citanten fremlagde skriftl: Indlæg af 26 Sept: 1791 som blev oplæst saal: \Der(?) fra en Anden Sag paaberaabte Indlæg lyder saaledes/ og paastod Dom.

Ole Jørgensen Strømøen paa egne og MedSagvolder eller MedIndstevnte Tjæran Siursens Vegne begjærede Sagen opsat til at faae Forsvar derudi, ved at søge en Procurator som de holdt forgiæves og kun til halvgjort Arbejde, saalænge Citanten ej var fremkommen med alt sit Agtende, som først i Dag er skeet, og derfor begjærde Sagen opsat til næste Ret.

Citanten protesterer imod Opsættelse, uden lovlig Grund, da det ellers er kun at drage Sagen Tiid efter anden i Uendelighed.

Opsættelsen bevilges. /: Derfor bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/
Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 280a. Anders Gjørde contra Tosten Drange.

Stevne Vidner Lænsn/an/d Mathias Johansen Øfre Echeland og Ommund Jonsen Næsse afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre at have efter Anders Samuelsen Gjørdes Begjæring indstevnet Knud Evensen Tvedt, for Processens Skyld, og at svare paa Spørsmåale saaviit ham kan angaae, og i hvad Anledning hans Navn kan blive nævnt eller bør være nævnet.

Stevne Vidner Lænsn/an/den og Ommund Næsse derhos forklarede: At de aflagde Forkyndelsen for h/an/ds Hustrue, og hans Søn Jochum Knudsen, og datter Christi Knuds Datter, da Knud Evensen var syg og svag paa Forstanden, saa han ikke havde sin Forstands fulde Brug.

Paa hans Vegne mødte hans Søn Jochum Knudsen meldte sig gl: 20 Aar, for hvem blev oplæst det i Sagen passerte, derom han forklarede: At han veed, at hans Fader kom tilgode paa Handel, ved de Tider om Som/m/eren før St: Hanstiid, nu St: Hans Dag var 2 Aar siden, da Anders Samuelsen Gjørde var paa Tvedt, og gjorde Afregning med Comparentens Fader, som da var ved sin fulde Fornuft, og hos Anders Samuelsen Gjørde fik tilgode 48 rd:, og derpaa fik han med!! (ved) Tosten Olsen Drange 28 rd:, nogle Dage efter St: Hans Dag sam/m/e Aar, da Comparentens Fader endnu var ved sin fulde Forstand. og selv tog imod Pengene, og flere Penge ved Tosten Olsen fra Anders Gjørde, har Comparentens Fader ikke faaet, før eller siden, end de sam/m/e 28 rd:, det Comparentens Fader siden ofte har sagt, ved fuld Fornuft førend han sam/m/e for et Aars Tiid siden blev berøvet, at ej har faaet meere ved Tosten Olsen fra Anders Gjørde end bem:te 28 rd: I øvrigt paa sin Faders Vegne vedtog Varsel for Processens Skyld.

Citanten mødte ikke eller møde lod.

Indstevnte Tosten Olsen Drange med Fader og Curator som Forsvar Ole Jensen Drange var mødt og fremstod, /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: skriver Nii Mrk: og tolv Skl: :/ og fremlagde skriftl: Kald seddel af 24 Aug: 1791. som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsn/an/d Mathias Johannessen Øfr: Echeland og Ommund Jonsen Næsset, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talte ved Anders Samuelsen Gjørde selv, men Forkyndelsen for Knud Tvedt aflagde de ligesom

1791: 309b

forhen i Dag i Sagen er forklaret.

Hoved Citanten blev paaraabt tree Gange men mødte ikke eller møde lod.

For Knud Evensen Tvedt mødte hans Søn Jochum Knudsen, og vedtog lovlig Varsel.

Contra Citanten fremstillede ustevnet Vidne Siur Tjæransen Førde, som han begjærde taget i Eed og at gjøre sin Forklaring. Retten tilspurgde Contra Citanten, om de af Hoved Citanten førte Vidner er stevnet, dette og flere Contra Citantens Vidner at paahøre? Dertil svarede Nej; men paastod dog dette Vidne ført, som og er eet af Hoved Citantens Vidner, og derom afvartede Rettens Eragtning. Retten Eragtede, Da de forhen i Sagen førte Vidner ej ere stevnte efter Lovens p: 126 a: 13, saa kan Contra Citanten ingen Vidner tillades at føre førend Lovens Bydende er efterkommet. /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Contra Citanten begjærde Opsættelse for det videre fornødne at iværksætte. /: Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Opsættelsen bevilges.
Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 24 Nov: 1790 efter Knud Hansen Lier.	Jorde Gds: Udlæggene
.... 16 Apr: 1791 efter Ole Olsen Wahlsens Hustr:	i Skjødebogen
.... 29 Juni 1791 efter Knud Phillipsen Liens Hustr:	extraheret

Afkalde

ForM: bog fol: 223. Osmund Olsens for 12 rd: ved Skfte efter Anders Jonsen Haavig dat: 22 Juli 1790.

.... Torkel Olsen Bues for 122 rd: 5 mrk: 2 s:, efter Skfte 2 Dec: 1789
dateret 27 Sept: 1791.

.... Myndtling Anne Lars Dt: Afk: (Afkald), 27 Juni 1791 for 16 rd: 3
mrk: 13 $\frac{3}{4}$ s: ved Skfte efter Engel Johannessen Strømøen af samme Dato udgivet af ForM:
Lars O: Flaaden.

.... Kassi Lars Dt: Afk: do: dato lige Arv ved sam/m/e Skfte, sam/m/e
Formynder.

(Andre dokument igjen)

Gunder Pedersen Ulveragers Arvingers Skde til Jon Gundersen paa Ulverager No: 8 i alt 2
pd: 8 mrk: S:, deraf indløst for 76 rd: 1 mrk: 8 s: 1 pd: 16 mrk: S:, resten arvet datt: 28 Sept:
1790.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 237. Niels Gundersen Øfr: Wihovde No: 10 Obl: til Provstinde Kahrs paa 99 rd:,
dat: 28 Sept: 1785 qvitteret af Creditrice 19 Sept: 1791.

No: 5 p: 484. Lars Gudmundsen Aarvig No: 27 H: C: gds: i F:berg Skbr: Obl: til
Madame Celius paa 500 rd:, dateret 22 Sept: 1789, qvitteret af Creditrice 16 Maj 1791.

Nye Sag

Paa Jens Olsen Hornelands og Søns Lænsmand Jens Jensen Eldøen som Ejere af Sveens
Sogns Konge Korn tiende, deres Vegne fremstod Sidstbemelte /: betalt Incamination 2 rd: 4
s: skr: To Rd: fiire Skl: :/, og anmeldte, at da Sveens Sogns Almue, har alletider ydet, og
endnu yder til Kirken og Præsten i Korn tienden 4 bismerpund eller 96 Marker paa Vogen,
men {...} de ikke vil yde til Citanterne som ejer Konge Korn tienden meere end 3
bismerpund eller 72 Marker paa Vogen, saa at Citanterne taber 1 pd: paa hver Vog som
Tiende yderne staaer for, og derimod de andre Tiende tagere faaer 4 bpd: paa Vogen; saa have
Citanterne indstevnt bem:te Almue hver for sig efter Optegning paa deres Navne af Stevne
Vidnerne fremlæggende, at see Documenter i Rettelagt, og høre Vidner, at Citanterne ej har
begjært meere end 4 bpd: paa Vogen, og at Tienden saaledes er hævet og ydet fra umindelige
Tider i de forrige Tiende ejeres og Tiende yderes Tider, og det baade stevnte og ustevnte
Vidner, samt lide Dom til at betale Tienden med 4 bpd: paa Vogen, og \og!! levere den ved
Hoved Kirken samt/ erstatte Sagens Omkostninger.

Stevne Vidnerne Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland og Ommund Jonsen
Næsset, fremlagde Optegning paa de Indstevntes Navne med Vedtaget sam/m/es Forkyndelse
med mundtlig Kald og Varsel, og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes
lovlig at have stevnet \paa enhvers boepæl/ som tilført er og Optegnelsen \som/ lyder
saaledes: udviiser.

Alle Indstevnte mødte undtagen Johannes Miaanes, Jon, Peder, Haagen og Svend Øchland,
Ole og Even Westvig, Ole og Klem/m/en Apeland, Guldbrand og Peder Braatetvedt, Ole
Dønnes,

Nikolaj Krogskot, Størker og Lars Lien (Lie i 1801), Erik og Johannes Lier, Jochum Næsse, Ingebret og Halvor Norschou, Mons, Steffen og Ditlev Qvalvog, Peder Sveen, Steen og Jakob Waage. de mødende betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: og Otte Skl:, og vedtog Varsel, samt forbeholdt sig alt lovligt.

Citanten fremlagde Kongl: allern: Bevilling [af] 12 Nov: 1790, at heele Almuen maae søges under eet Stevnemaal og i een Sag, denne Tiendes Ydelse ang:de, hvilken blev oplæst og lyder saaledes: Citanten fremlagde Attest fra Velædle, Velærværdige og højlerde Hr: Provst og Sognets Sogne Præst Hertzberg, som baade Sognets Præst og Sveens Kirkes Ejer, dateret 27 Sept: 1791 som blev oplæst saal: derefter paastod ved Indlæg saal: som blev oplæst, sin Ret, og tilspurgde Indstevnte, om Citanten eller Fader har begjært meere end altid forhen er ydet 4 bismerpund eller 96 Marker paa Vogen. Dertil Indstevnte svarede: At Citanterne har ej begjært meere end 4 bpd: paa Vogen, men det paastaar de; Og Indstevnte synes ikke at bør yde meere end 3 bismerpund paa Vogen, og det er de villig at levere ved Hoved kirken. Men at de vel have givet Præsten og Kirke Ejeren 4 bpd: paa Vogen, er skeet fordi deres Tiende er bleven imodtagen inden Sveens Annex Sogns Grændser, som var dem en Lette af en Miil kortere Vej. Desuden om de vilde være føjelig eller raisonable med deres Præst, gav saadant Konge tiendens Ejer ingen Ret. Citanten paastaaer Dom at Almuen tilpligtes \efter den gamle Vægt og tiende Mage(?) været som var brugt, før den nye Vægt over meere end 100 Aar siden/ at yde 4 bismerpund paa Vaagen for den resterende og efterfølgende Tiid, og Omkostninger efter Indlægget. Indladende saaledes Sagen til Doms.

Indstevnte indlader ligeledes Sagen til Dom til Frifindelse for Søgemaale, og at ej betale meere end 3 bismerpund paa Vogen i Tiende.

Citanten under Forbeholden af videre nødigt i Sagen eragtende, maatte begjære Sagen udsat med Laugdag for de udeblevne /: bet:t Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt to mrk: og fiire Skl: :/

Retten gav de forbemeldte udeblevne Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1792 at møde og svare til Sagen; afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 28 Sept: 1791 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 206b. Anders Sørensen Nedre Wihovde No: 23 H: C: gds: Obl: til Anders Pedersen Lundemansværk paa 99 rd:, dat: 25 Juni 1779, qvitteret af Arvingerne efter Creditor, som siden er død, den 16 April 1791 betalt.

Pantebogen til Inddragelse

Niels Svendsen Liens Arv:s Skde til Jone Nielsen paa Lien No: 71 22 ½ mrk: S:, deraf indløst for 27 rd: 13 ½ mrk: Sm: resten arvet dat: 12 Janv: 1785.

Halvor Jonsen Færaas No: 76 Vilkors Contr: til Hans Olsen og Hustru Anne Gunders datter dat: 27 Sept: 1791.

Jon Nielsen Øchland Obligation til Ole Jensen Drange paa 98 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant 1 pr: i Øchland No: 90 ½ L: S: ½ Hd: dat: 27 Sept: 1791,

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, og befunden

Adskillige Poster som fol: 8a. 1ste til 5te som fol: 8a. Sauger efter 6te post, Lindaas, Ervesvog, Øfre og Nedre Wiig og Drange. 7. post som fol: 20a. 8. post som fol: 252b. 9de og 10de Nej.

Tingskydsen som sædvanlig.

Odelsmandtallets Difference Afgang 1 pd: 16 ½ mrk: S:, 4 ½ Spd: Korn, ½ Hud Tilgang ingen.

Aftage paa ubestemte Aar. Flatnæs 2 pd: 6 mrk: S: som fol: 8a.

Afgang paa 10 Aar. Førde som 10de Friheds Aar som fol: 8a.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 13 rd: 1 mrk: 15 s: og pr: 1791 247 rd: 1 mrk: 15 s: I alt Summa 260 rd: 3 mrk: 14 s:

Bygselseddel med Revers publiceret og Ldskld: Bog anviist

Ole Iversen Alendals til Lars Rasmussen paa Gaarden Hagge No: 51 1 Løb Smør paa 8 Aar, før brugt af Sigve Aadnessen dat: 11 Maj 1791. M:f: H: 1 mrk:

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1792. opnævnt af Nygifte: 1. Ole Ols: Dahlen. 2. Størker Erichsen Lie. 3. Steffen Clemensen Rødmyr. 4. Ole Arielsen Alendal. 5. Peder Erichsen Øfre Braatetvedt. 6. Lars Jacobsen Øchland. 7. Jon Halvorsen Løvaas. 8. Nicolaj Knudsen Lie hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

1791: 310b

Pantebogen til Inddragelse
Afkalde

Knud Hansen Liers Enkes for Myndtling Brithe Knuds Datter 11 rd: 12 s: efter Skfte 25 Nov: 1790 datert dto: dato.

Ditto Ditto for Helga Knuds Datter sam/m/e Skifte dto: dato.

Ditto Ditto for Ingeborg Knuds Datter sam/m/e Skfte dto: dato.

Saug Angivelser som for Fjeldsberg Skibrede

Nedre Wiig Saug Saugmester Niels Torbjørnsen Nedre Wiig angav 7 Hundrede enkelte Bord.

Ervesvog Saug Ejeren Johannes Henriksen Ervesvog angav ½ Hundrede dobbelte Bord, og 7 ½ Hundrede enkelte Bord.

Lindaas Saug Saugmester Hans Halvorsen Hope angav 4 ½ Hundrede dobbelte Bord, og 7 ½ Hundrede enkelte Bord.

Drange Saug Ejeren Ole Jensen Drange angav fra 31 Marti 1791 da Saugen blev opbyggt til Dato 8 Hundrede dobbelte og 13 ¼ Hundrede enkelte Bord.

Pantebogen til Inddragelse

Knud Phillipsens Obligation til Rejnert Rejnertsen Schimmeland paa 60 rd:, Rente 4 pr:C:, Pant 1 pr: i Lien No: 91 3 mrk: Sml: d: 27 Sept: 1791.

Lars Olsen Lindaas Obl: til Rejnert Rejnertsen Schimmeland paa 35 rd:, 4 pr:C:t Rente, Pant 2de Prioritet i Lindaas No: 20 ½ L:, ½ Hd:, og 1 pr: i Lindaas Saug og Løsøre dateret 28 Sept: 1791.

Bygselseddel med Revers publiceret og Ldskldbog anviist

Hans Størksen Hope til Ole Larsen paa Hougen No: 19 9 mrk: S:, før brugt af Johannes Anfinssen, dat: 28 Sept: 1791. Manuf: H: bet: 8 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet.

Waags Skibreedes Høsteting den 30te Septembr: 1791, sat og holdet paa Bekkervigens Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged, Skibreedets Lænsmand Ole Knudsen Rydland, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte eedsvorne Laugrettesmænd, navnl:

1. Rommund Olsen Wedøen 4. Ole Endresen Hauchenæs 7. Niels Olsen Age
2. Svend Pedersen Nedre Waage 5. Jacob Thors: Bakke 8. Anders Aadnesen Rusøen
3. Lars Knudsen Lierbøe 6. Lars Endresen Lande

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger registeret for Etne Skibrede folio 299a.

Formynderting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen fol: 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Johannes Larsen Walhammer og Knud Olsen Sandtorv og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Optagen Sag fra folio 281a. Ole Drønen contra Ingemon Drønen.

Da udi Sagen passerte, blev af Dommeren igjennemgaaet med Laugrettet som tiltagne Meddomsmænd i Sagen, af samtlige overvejet, og derefter af den gandske Ret afsagt følgende

Dom

Ole Christophersen Drønen har her til Retten lovlig ladet indkalde Ingemon Jonssen Drønen for imod Citanten udsagte Beskyldninger, at lide Dom til sammes Mortification, Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning. Citanten har ført Vidner og derefter paastaet Dom, efter Indstevningen og Omkostninger erstattet med 8 rd: Da med to Vidner er beviist at Indstevnte har skiældet Citanten med Skiældsord, og deri Tyvs Benævnelse, som dog efter den Maade Samme er omvunden udsagt paa, ikke af denne Rett ansees at kan henhøres til Æres Beskyldning, men meere som meget nærgaaende ubeqvæms og utilbørlige Ord; Saa de af Indstevnte Ingemon Jonsen Drønen imod Citanten Ole Christophersen Drønen udsagte og paastevnte Ord, bør være mortificerte, døde og magtesløse og ej komme Citanten til Nakdeel eller Forkleinselse paa Ære gode Navn og Røgte, Men Ingemon Jonsen Drønen bør for saadan Paasagn efter Lovens 6 B: 21 C: 4 a., betale i Mulet 4 rd: som efter Rescript 26 Juni 1783 tilfalder den Nordenfjeldske Vejkasse og til Districtets Foged erlægges, samt betale til Citanten Ole Christophersen Drønen denne Sags Omkostninger Aatte Rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd, og Executions Tvang efter Loven. NB: Mulet

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 14 April 1791 efter Anders Pedersen Lundemansværks Enke Marithe Jacobs Datter, som for Jordegods Udlægget i Sandvigen, i Skjødebogen er extraheret.

Opsat Sag fra fol: 281a. Peter Baade contra Poul Kolbenshavn.

Proc: Hr: Lytken mødte i Sagen, for Hr: Peter Baade og bad at den indstevnte Paagjældede maatte Personlig vorde fremkaldet, navnlig Poul Colbenshavn, og blive forelagt til Besvarelse. 1st om han vil nægte at være en kjødelig Søn til Halvor Næsse, og 2de om han ikke i denne Qvalitet tillige som eeneste \og myndig/ Arving ved bemelte Halvor Næsses Bortdød, anmassede sig dennes gandske efterladte Stervboe, skaltede og valtede derover samt fordeelte sig deraf paa egen Haand uden Skifte Rettens Behandling eller nogen Bekjendtgjørelse eller Indkaldelse for Creditorerne.

Retten lod paaraabe 3 gange Poul Kolbenshavn, men mødte ikke \eller møde lod/.

Proc: Hr: Lytken var desaarsag nød at begjære Sagens Anstand til næste Ting, for at irettelføre Continuations Stevning, og ved Vidner oplyse, hvilken uretsindig og trettekjær Mand den indstevnte ikke er.

Opsættelsen bevilges. /: bet:t Opsættelse 12 s: skriver Tolv Skl: :/

Sagen beroer til S: T: 1792.

Opsat Sag fra fol: 282b. Christi contra Hynnemør.

Procurator Hr: Lytkjen, mødte for Hr: Christi [i] Sagen, og fremlagde bem:te Hr: Christies til dette Ting udtagne Continuations Stevning dat: 13 hujus, med paategnet lovlig Forkyndelse for Part og Vidner som han begjærde paaraabt. Stevnemaalet blev oplæst og lyder saaledes.

Stevne Vidner Lænsmand Ole Knudsen Rydland og Morten Olsen Rydland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet for alle deri benævnte Indstevnte, og talt ved enhver selv, undtagen efterskrevne, men aflagt Forkyndelsen i deres Huus og Boepæl, udi Paahør, henseende Hans Mortman og Hustrue, som ej var hjem/m/e, i Paahør af Naboen Mons Danielsens Hustrue, som og modtog Forkyndelsen for sin Mand i hans Fraværelse, henseende Anders Larsen i hans Fraværelse, for hans Hustrue.

Procurator Hr: Kahrs mødte for indstevnte Bendt Olrich Hynnemør, dernæst at referede sig til sit ved seeneste Session i Sagen givne Tilsvær, maatte fra sin Committent declarere, at han endnu ligesom forhen, gandske ubekymret lade Citanten tumle om med sine utidige Projecter og unyttige Inventioner, kun længes han efter at see de Beviiser Citanten agter at i rette føre, for at legitimere sig som berettiget at agere Fiscal over de Gjæstgiverier og Kræm/m/ersteder som her i Districtet er beliggende, at ikke dette hans heele Anlæg skulde kunne af enhver fornuftig ansees værdigt at bortslænges i det Mørke som Citanten selv omtaler. Naar Citanten vil agere Fiscal som her, burde han ikke have besudlet sig selv med den ulovlige Handel han i lang Tiid har drevet i Stolmevogen, hvorom Comparenten nærmere lover at gjøre Oplysning; Men for nærværende Tiid maatte aleene paastaae Citanten paalagt at fremkom/m/e med de Qvæstioner som han agter at fremsætte for Vidnerne, da Comparenten derefter vil iagttage Indstevntes Sags Tarv.

Proc: Hr: Lytkien svarede kortelig: At med Stolmevogen har man her intet at gjøre, men med Salthellen, og at Hr: Christi ej heller har drevet nogen ulovlig Handel, hvorfor han frygter for mindste enten Tiltale eller Undgjeldelse. Stolmevogen ligger desuden som enhver veed, i Møgster Sogn og det District, hvor Hr: Christi eene er privilegeret Handelsmand. I henseende til Omtumlingen, forhaabede Comparenten at Tiiden og Udfaldet vil viise, at det allerbedst kan appliceres paa Velædle Hr: Hynnemør og at hans gandske Adfærd og Procedure vil geraade ham til lige saa megen Vanære som Skade. Hvad Hr: Hynnemør forrige Session lod høre, er ligesom det i Dag af en saadan Beskaffenhed, at speciel Igjendrivelse slet ikke behøves, Allerheldst usvækkede Domme, paafulgte Resolutioner, og de i Sagen afhørte

Vidner gandske ruinerer alle hands Opfund. Besynderligt ellers, at disse Domme og Resolutioner, ladet det som Hr: Hynnemør slet ikke vil vide af, omendskjønt de baade ere ham forkyndte, og communicerede. Hvad enten denne Lidenskab er forsætlig eller og pur Vankundighed, lader Comparenten staae derhen, men da Hr: Hynnemørs Chicaner og Ordgyderier ikke(?) Sagen, vilde Hr: Christi med Foragt forbiegaae alt dette, og derfor næst at sige, at Anmærkninger om Qvæstioners Fremlæggelse er aldeles unødvendige til en Mand som Hr: Christi. producerede nu Comparenten disse Qvæstioner og bad Vidnerne afhørt.

Proc: Kahrs ansaae uværdigt at give nogen Replique paa det af Citanten nu tilførte Protocollation. I øvrigt, da Comparenten ikke kunde andet, end ansee den heele Stevning, blot {...} udtagen for at comfundere Vidnerne som een-

1791: 311b

gang have aflagt deres Forklaring, i denne Sag, begjærede han deres Vidnesbyrd først oplæst, forinden deres Svar nu indhentes.

Dom/m/eren vil iagttage dette sidste under Vidnernes Examen efter Loven.

Vidnerne bleve paaraabte hvoraf aleene mødte Ragnele Marcus Datter, Niels Larsen, Mons Danielsen Salthellen, Mons Salomonsen Stenevigen, Biørne Olsen Salthellen, Ole Olsen Dybevogen, Anders Larsen Dybevogen, og Thomas Osmundsen Huusmand paa Tøge (Tøket i Møgster sokn), som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede,

og derefter fremstod før som 3de afhørte Vidne \Ragnele Marcus Datter/ som efter Citantens nu fremlagde Qvæstioner, som lyder saaledes: blev tilspurgt, og svarede under forhen aflagte Eed, saasom til 1ste At i de Huuse som er omvunden hvor Vidnet har falholdt Vahre, ikke for sig selv, men for Hr: Hynnemør, der har i Som/m/er inge(n?) (væ?)ret, siden 3de Paaskedag da der var 3 bedster(?), dog erindrer ikke nøye enten det var Paaske eller Pintze, før den Tiid paa et Aar fra Dato, erindrer ikke, om kan være sjelden kom/m/en nogen enkelt. Siden Pintze har een Lods logeret der som var med et Skib der laae paa Havnen og ladede Marmor fra Marmorbruddet paa Salthellen. 2det Vidnet som intet rejser, kan intet herom paalideligt forklare, faae er passeret Salthellen, kanske i denne Sommer 2 á 3 {...}, og noget faae de forrige Aar kun af Hændelse. 3de Nærmest omkring Salthelle Huuse eller Bierget er Salthellegaarden 2 Bøsse Skud derfra, Steenevig ligesaalangt, Dybevogen lidet længere, Tøge Husmands plads, i alt beboet af 8 Mænd, og derforuden en Mand paa Salthelleholmen en Husmand alt paa Hr: Hynnemørs gods. Hvor beqvæmt Huuslye der kan faaes, kan Vidnet ikke sige. Veed ej om nogen søger disse Steder uden mueligt i de store Fiskerie Tiider, da Almuen maae søge Huus hvor ringe det er; men store Fiskerier er ej indfaldt i de Aar Vidnet der har boet. 4de Fiskere plejer altid være forsynet hjem/m/e fra med Underholdning til de kom/m/er hjem igjen, uden sjelden de kan blive opholdt over deres bestemte Tiid, og da have kjøbt, Øll, Tobak, Brød, Kringler, Salt intet, Angler og Streng har Vidnet i 6 Aar det har været der, ikke solgt for Hr: Hynnemør, over \for/ troer neppe 1 Vog. 5te For (Før) denne Tiid før Vidnet kom her at boe, var hun her gandske ubekjendt her, og altsaa intet kan forklare. 6te Begjærde tilspurgt, om Øll, Tobak, Brød, Angler og Streng, er tjenlige Species Vahre for den fiskende Almue, og om saadanne Vahre ikke overalt udi hver Fiskevær falholdes. Proc: Kahrs protesterede imod Antagelsen af denne Qvæstion som uden for Stevningen, og hvortil Sr: Hynnemør ikke er indkaldet, at høre Forklaring om. Proc: Lytkjen paastod Qvæstionen forelagt Vidnet som overeenstem/m/ende med Sagen og noget der angaaer deres(?) Qvestion og Handels Rettigheden som Hr: Christi er bleven præjudiceret udi, og desuden nøje findes at være paastevnet ved Citationerne, hvilket forhaabentl: ved Gjennemlæsning af enhver Upartisk vil blive bifalden. Proc: Kahrs vedblev sin Protest, og

benægtede den af Hr: Christi paaberaabte og ubeviiste Rettighed, ligesom og at Stevningerne indeholder nogen slags Undersøgelse om de omspurgte Vahrers Nødvendighed. Proc: Lytken henholdt sig til sit forrige og Lovens 1 Bog 13 C: 7 a: hvorved han troede at have ruineret alle den Indstevntes absurde Exceptioner. /: For Eragtning bet: 12 s: :/ Retten eragtede: Da Qvæstionen er i nøye Connexion med Sagen, saa at sam/m/e \ey/ kan afviises; saa tillades Vidnets Svar: Rs: Det omspurgte er tjenlig for den fiskende Almue, hvorviidt det paa andre Fiskevær falholdes veed ikke, da ej er kjendt uden paa Salthellen som Fiskevær, om det er Fiskevær, som Vidnet ikke kan sige. 7de Om Vidnet har været nærværende i Qvalvogen hos Hr: Christi, og der seet at i h/an/ds Huus er bleven solgt saadanne Articler til vedk:de som have forlangt dem? Rs: Har været der, men ej seet det solgt eller kjøbt, men har hørt det er der tilfals. Proc: Kahrs begjærde Vidnet contra tilspurgt. 1mo Logerer MarmorVærkets Arbejdere Aarligen paa Salthellen, og maae Sr: Hynnemørs Beboere der, lade kaage varm Mad saavel for disse som Andre Rejsende Folk

1791: 312

Som der søge Herberge og Natteleje? 2do Har det arriveret at Folk har været forlegen for Øll, brød og Tobak, som de ej have kunnet erholde, hverken i Qvalvogen eller Salthellen, men været nød at rejse til Bekkervigen for at erholde sam/m/e? Vidnet svarde til 1ste Marmor Arbejderne har selv en Pige som kaage for dem, men i Salthelle Huusene, Andre Rejsende har det hændt, men sjelden, at de og har kaagt et Maaltid Fisk selv, i sam/m/e Huuse. Marmor Arbejderne have nu brugt det den anden Som/m/ er i den Tiid Vidnet har været der. Før brugde (brugte) de det hos Niels Kipper der nær ved. 2det Ja som omspurgt, men ej ofte. Vidnet var sine Svar forelæst som det vedblev, og da Parterne det ej videre havde at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod før som 1ste Vidne afhørte Niels Larsen Kipper, og under forhen i Sagen aflagte Eed forklarde til 1ste qv: Veed ikke, eller om der har været nogen, saaviit Vidnet kan erindre. 2de Er forbi Bekkervig, og ey forbi Salthellen, og kun sjelden arriverer, at Skibe kom/m/e forbi Salthellen, naar de ikke vil søge Havn, men kom/m/er norden fra, og vil i Havet uden at følge Leden. 3de som forrige Vidne. 4de Fiskere pleje være forsynede med alt til deres Underholdning til deres Hjemkomst, undtagen Øll, Tobak, 3 Skl: Brød, Kringler, Salt, Angler og Streng, som de kjøber hvor de kom/m/e, naar de det behøver eller vil have det. 5te Frafaldes. 6te Ja er tjenlig som omspurgt, og i nogle Fiskevær har Vidnet været og der seet sligt falholde, ligesaa og i Qvalvogen. 7. Besvart. til Contra qvæstionerne svarede til 1ste som forrige Vidne med Forskjæl: at det er kun om Som/m/eren at Marmor Arbejderne ere der, om andre Rejsende veed Vidnet ikke. til 2det Derom veed Vidnet intet at forklare. Dimitteret som forrige.

Fremstod forhen afhørte 4de Vidne Mons Danielsen, som under forhen aflagte Eed svarede til 1ste som næst forrige Vidne. 2det som næst forrige Vidne. til 3de som de forrige Vidner, med Tillæg at paa de omliggende Steder er som hos andre Bønde[r] Folk hvor Fiskere maae søge Huus i de store Fiskeriers Tiider, da alle Huuse ved Havet ere fulde af Folk. 4de som næst forrige Vidne. 5te Frafaldes. 6te som næst forrige Vidne. 7de Frafaldes. til Contra qvæstioner svarede til 1ste som næst forrige Vidne, med Tillæg, at undertiden kan andre Rejsende faae varm Mad, enten kogt selv, eller ved Folkene i Hynnemørs Salthelle Huuse. til 2det Veed ikke. Dimitteret som forrige.

Citanten frafaldt videre Forklaring af de forhen i Sagen førte Vidner, og derimod begjærde fremstillet som

9de Vidne Thomas Osmundsen Tøge som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og af Citanten blev tilspurgt Om dette ikke af Sr: Hynnemør er bleven tiltalt eller har hørt dette, nemlig: At andre er bleven tiltalt af Hynnemør og truet med Stevnemaal fordi de havde villet

tørre Fisk til Hr: Christi, samt tillige var bleven forbuden saadant af Sr: Hynnemør, og hvad Tiid dette passerede? Rs: Sr: Hynnemør som Vidnets Husbond har ikke tiltalt Vidnet uden, at {Vid} har sagt til det, nu Vaar et Aar siden, at Vidnet burde derom spurgt Sr: Hynnemør først, men forbød ej Vidnet at gjøre det: Ellers har Sr: Hynnemør sagt til 2 sine Lejlændinger paa Dybevog, efter disses Sigende til Vidnet, at han vilde stevne dem, fordi de tørrede Fisk for Hr: Christi, hvilket {ved sam/m/e Tiid} skal være passeret denne Vaar. Veed ej videre. Med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 4 Vidner betalt 2 mrk:, og for Contra qvæstioner 1 mrk: i alt Tree Mark :/

Proc: Lytkjen producerede de i Stevningen paaberaabte Laugtings og OberHof Rets Dom/m/e dateret 29 Juli 1782 og 4 Feb: 1784, hvilke begges Paategninger viiser at være i lovlig Tiid forkyndt Hr: Bendt Olrich Hynnemør. Comparenten havde tilstæde Doms Acterne in Forma til Conference med Copierne af Afsigterne, hvilke nu vedbørlig bekræftede bleve fremlagte til Indrykkelse i denne Act. Sam/m/e bleve confererte og lyder saaledes:

Proc: Hr: Lytken fremlagde dernæst bekræftet Copi af det Kongl: Rente Kam/m/er Collegii Resolution d: 26 April 1788, og anviisde Originalen til Conference. Copien confereret med Originalen lyder saaledes: Viidere fremlagde Copie af det Konglige

1791: 312b

Danske Cancellies Resolution af 8de Oct: 1789 med anviisede Original, Copie med Originalen confereret lyder saaledes: Videre havde Comparenten tilstede Hjemtings Doms Acten med vedfulgte TingsVidne Hæfter udi en forrige Sag som mellem Parterne om Handelen paa Salthellen har verseret, og ved den fremlagde OberHof Rettes Dom Ultimat blev afgjort og decideret. Af Hæftet betegnet Lit: B, gjorde Proc: Lytken Anviisning paa pag: 90 til 97, hvor der ordlydende er inddraget det Sr: Hynnemør paa Bekkervigen forundte Kræm/m/er Privilegium d: 3de Apr: 1779, og fremdeeles i sam/m/e Hæft Lit: B, fra pag: 118 til 124, ligeledes inddraget det Hr: Christi paa Qvalvogen og med Møgster Sogns angrændsende Almue, forundte Kræm/m/er Privilegio Dat: 31 Juli 1778. Udi denne Act bad Comparenten at disse 2de Privilegier maatte ordlydende vorde indrykket, og havde hand ellers tilstæde Originalerne af Hr: Christies Privilegium til Rettens Eftersyn. Bemelte 2de Privilegier lyder saaledes: Af Sr: Hynnemørs paaberaabte Kræm/m/er Privilegium bad Comparenten i sær anmærket, at alle de Species Vahre som Vidner her i Sagen have forklaret, at Hr: Hynnemør har drevet Handel med paa Salthellen, ere Kræm/m/er Vahre, og saadanne som Kræmmere ere tilladt at falholde, og da det Sr: Christi i Qvalvogen forundte Privilegium forpligter ham at forsyne Almuen med de dem tjenlige Vahre, blant hvilket er beviist, at Øll, Tobak, Angler, Streng og Brød er, saa viiser og den Kongl: Forordning af 12 Sept: 1753, 3 C: 2 art., at saadant er ham og et hvert Sted Handlende paalagt. Pr: Lytken producerede dernæst Udskrift af de Bygsel Sedler Sr: Hynnemør have udstædt til sine Lejlændinger \saal:/ og dermed til fulde beviiser hans Tvang og ulovlige Baand imod disse, tvert imod Forord: af 1753 som nylig er allegeret, sam/m/e Cap: og Art: I øvrigt ville Comparenten ikke her repetere Hr: Christies Stevninger, hvis heele Indbefattede fuldkom/m/en er oplyst, og afbeviist ved de førte Vidner og fremlagde Brevskaber, og hans Sag fra alle Sider taler for sig selv i hans Faveur: Thi indlod Comparenten Sagen Dom med Paastand: 1mo At Sr: Hynnemør, for hans viiste Foragt og forsætlige Overtrædelse, mod de i Rettelagte Domme og Resolutioner, samt for hans førte uberettigede Handel vorde tildømt, at udrede tilstrækkelige Bøder. 2do At betale i Satisfaction for den Sr: Christi tilføjede Nærings Spilde og Skade, samt det af Sr: Hynnemør udøvede Forprang og forbuden Handel i saa mangfaldige Aar i mindste med 1000 rd: hidindtil. og 3de At Sr: Hynnemør tilpligtes at afholde sig fra ald Handel paa Salthellen i Møgster Sogn, hvor Hr: Christi er privilegeret, og fra at gjøre Hr: Christi det ringeste Indgreb under Straf af Mulet til ham for hver Dag han herudi sidder den

forventede Dom overhørig, og hvilken Straf Comparenten fandt Anledning til at paastaa af Lovens 1 B: 5 C; 15 art: som overeenstem/m/ende med denne Sags Natur. Endelig 4de paastod han, at Processens Omkostninger erstattes af Sr: Hynnemør med 50 rd: Paastod Dom i Sagen.

Proc: Kahrs ansaa kun for at spille Tiid, naar han vilde replicere nu noget til denne af Citanten nedlagde absurde Paastand, men begjærde Sagen opsat til at faae Udskrift af det i Dag passerte, except Acterne og det deri paaberaabte.

Hr: Lytken protesterede imod Opsættelse og paastod Dom.

Opsættelsen

1791: 313

bevilges. /: derfor bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Lars Ommundsen Remmerejdes Arv:s Skde til h/an/ds Enke Guri Lars Datter paa

Remmereide No: 11 i alt 23 mrk: S: 3/8 Hd: dat: 15 Janv: 1791.

Afkalde

Christian Brygger for 73 rd: 3 mrk: 2 4/5 s: ved Skfte 30 Juli 1790 efter Abel Catrine

Brygger dat: 27 Sept: 1791.

Ole Rasmussen Græsdalens Enkes for Myndtl: Ole Olsen for 14 rd: 5 mrk: 9 s: ved Skfte 27 Juli 1791 sam/m/e Dato.

Ditto for Kari Ols Dt: 7 rd: 2 mrk: 12 s: sam/m/e Skfte ditto Dato.

Myndtl: Inger Rasmus Datters Formynders for 10 rd: 4 mrk: 12 s: ved Skfte 1 Aug: 1791. Afkaldet af sam/m/e Dato.

.... Marithe Salomons Dt:s Formynders for lige Arv, dto: Skfte og Dato.

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag af No: 3 f: 331b. Ole Engelsen Houchenæs \No: 84/ Obl: til Jver Nielsen Houchenæs 150 rd: dat: 1 Maj 1781 udlagt til Arvingerne ved Skfte efter Creditors Hustr: 4 Marti 1789, og af dette er bet: til Synneve Jvers Datters Mand 30 rd:, den 24 Juni 1790, og Lars Jversen Houchenæs den 6 Juli 1791 38 rd: I alt 68 rd:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 1ste Oct: 1791 continuerede dette Ting.

Afkald publiceret

Myndtling Marithe Jacobs Datters Moders for 16 rd: 2 mrk: 10 s: efter Skfte efter Jacob Andersen Hævrøen 28 Juli 1791 Afkaldet sam/m/e Dato.

Opsat Sag fra fol: 281a. Ingemon Drønen contra Hans Drønen.

Citanten paastod Dom efter Indstevningen og førte Vidner.

Indstevnte paastod Frifindelse.

Begge indlod Sagen til Doms; Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Ingemon Jonsen Drønen har her til Retten lovlig ladet indkalde Hans Johannessen Drønen for Citanten tilføjet Overvold at lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Citanten har ført 2de Vidner, men da intet dermed henseende Søgemaalet er beviist, eller

bragt til saadan Formodning som i Retten kan antages, saa k: og døm/m/es for Ret og herved afsiges: At indstevnte Hans Johannessen Drønen bør for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

Opsat Sag fra fol: 283a. Hans Trolands Arvinger contra Svend Pedersen Nedre Waage. Paa Citanternes Vegne mødte Salomon Monsen Houchenæs, og paa samtl:s Vegne, tillige med Indstevnte declarerede Sagen forliigt og frafalden.

Thi blev den nu for Retten ophævet.

Spedalsk Tingsvidne.

Lænsmanden for dette Skibrede Ole Knudsen Rydland fremstod og anmeldte, at her i Skibredet paa Gaarden Hejemarke er Abraham Abrahamsen Hejemarkens Enke Brithe Rasmus Datter, af alder ved 50 aar og vel derover, befængt med den Spedalske Syge som kjendelig paa et par Aar har tiltaget, at hun er elendig og til Væmmelse for Andre, saa hun ej kan hjælpe sig selv, og lider saa meget større Nød, som formedelst Sygdom/m/ens Smitsomhed, ingen tør omgaaes hende; desaarsag hendes Indlemmelse i Hospitalet i Bergen, nødvendig maae ansøges: Og da hun intet ejer, ej heller \har/ Slægt eller Venner som formaar at hjælpe dertil de!! (det) mindste, da de hende beslægtede ere selv fattige, saa hverken hun eller de, haver Formue at udrede det mindste til Erlæggelse for hendes Indlemmelse i Hospitalet, saa var Lænsmanden herom TingsVidne begjærende.

Dom/m/eren oplæste det Tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det Andragne sig i Sandhed saaledes, eller hvorledes anderledes forholder: Laugrettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bem:te Brithe Rasmus Datter, og at det Andragne sig saaledes alt i Sandhed forholder som tilført er.

Lænsmanden var herom TingsVidne begjærende som blev bevilget. Udstet

Spedalsk Tingsvidne \: bet: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: og for 2 Vidner 2 mrk: :/ Mutatis Mutandis q paa Fittie er en Dreng ved Navn Hans Hansen omtrent 30 Aar gl: til q herom Lænsmanden var TingsVidne begjærende.

Dom/m/eren oplæste etc:

TingsVidne bevilget. Udstet

Pantebogen til Inddragelse

Samson Samsonsens Skde til Samson Samsonsens paa Strømøe 9 mrk: S: No: 26 for 60 rd:, dateret 30 Sept: 1791.

Opsat Justitz Sag fra fol: 284a. Fogden contra Niels Kalve med fleere.

Actor i Rette æskede den fra forrige Ting udsatte Sag imod Niels Kalve med fleere betreffende een i Søen funden Hval, og vilde fornemme om sam/m/e mødte at tage til

1791: 313b

Gjenmæle; og gjorde om Sagen i sig selv følgende Paastand: At da den paastevnte Hval er større end at den tilkom/m/er Finderne aleene efter Lovs 5 B: 12 C: 1 a:, siden de ere Lejlændinger, bør Hds: Maj: tilfalde sin Andeel deraf, og da de have fordulgt Hvalen, og ikke angivet den for Actor efter den 8de Art:, saa at Hds: Maj:ts høje Interesse ej har været nøjagtig at iagttage, bør de indstevnte derfor mulcteres og betale Processens Omkostninger skadesløs med 8 rd: I øvrigt benægtes alt ubeviisligt og indlod Sagen Dom. Anmærkede tilliige at Hvalen ikke kunde smelte til Skade af Solens Heede Michaels Tiide, og ej hellers er

eller kan beviises, at Vejret stormede saaledes 14 Dage i Rad, at et Bud med Anmeldelse om den fundne Hval til Fogden, var umuligt at frem kom/m/e.

Proc: Lytken mødte for de indstevnte Paagjældede, og anmærkede at Vidne Forklaringerne og det oplyste under Sagen taler anderledes til de Indstevntes Faveur, end som Hr: Fogden nu har behaget at re(casere?). For Resten havde Comparenten ved en skriftl: p: M: talt for de Indstevnte saa meget som han troede gjordes fornøden, og dette Indlæg producerede han og begjærde sam/m/e oplæst og Acten tilført saalydende:

Actor refererede sig til sit forrige og anmærkede aleene dette: At Lovens 5 Bog 12 C: 2 a: som siger at Beenraden skal ligge tilbage med Hovedet og Stjert, viiser tydeligen, at Lovgiverne vil den heele Fisk skal maales: j hvilken Anleedning og, et Ka(m/m/?)eb(een?) er udk(amm?)et; og da Vidnerne have beviist at Hvalens heele Længde er 12 Alen, saa formeener han, at Kongen udi sam/m/e Hval er berettiget.

Hr: Lytken vedblev sit Indlæg og troede at Maalet af de førte Vidner er saaledes som det burde være, og saaledes som almindelig skeer, i særdeleshed da han troede det var upasseligt at maale de Deelee af Hvalen, hvorpaa intet Spek giver.

Begge Parter indlod Sagen til Dom til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1792.

Bygsel Sedler med Reverser publiceret og qvitt: Bøger anviist

Salomon Knudsen Aarschou til Johannes Olsen paa 2/3 L: 2/3 Hd: i Fittie No: 19 før brugt af Ole Johannessen, d: 30 Sept: 1791. M:f: H: 1 mrk:

Jan von Erpecom til Johannes Rasmussen og Hustr: Marthe Malene Gutman paa uskatlagt Plads Piirholmen, Conditioner: De tilbyggle selv at bebygge Pladset og eje Huusene, holde Pladsets egne Huuse en Røgstue og 1 Lade med Flor, i Stand, svare Aarl: 1 rd: dat: 30 Sept: 1791. M:f: H: 8 skl:

Sverke Hansen Hjertnæs til Rasmus Olsen paa Huusevig No: 87, ¼ L: ¼ Hd: før brugt af Samson Torbjørnsen d: 30 Sept: 1791. M:f: H: 8 s:

Salomon Aarschou til Ørie Knudsen paa uskatlagt Huusm/an/dsplads Fittietræ \og Wiigen Treeswiigen/ Conditioner: Aarl: Afgift 1 rd: 3 mrk:, holde Pladsets Huuse en Lade og en Flor i Stand dat: 3 Oct: 1789. Manuf: H: bet: 8 s:

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 112. Lars Ommundsen Remmerejde No: 11 Obl: til Hans Hansen Fittie 54 rd: dat: 14 Maj 1784 qvitteret 14 Maj 1791.

Nye Sag.

For Anders Eliassen Fagerbakke fremstod Proc: Hr: Kahrs /: betalte Jncam: for 2 Sager 4 rd: 8 s:, og i sin Tiid ligesaa Stemplet Papiir skjønt føres i een Sag, skr: Fiire Rd: otte Skl: :/ og producerede hans mod Lejlændingerne Lars Vincentsen og Knud Monsen paa Møgster, udfærdigede Hoved Stevnemaal, hvorefter han vilde fornemme om de Indstenvte møder.

De indstevnte mødte selv tilligemed Proc: Hr: Lytken paa deres Vegne.

Stevningen blev oplæst og lyder saaledes.

Alle Indstevnte Parter og Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Proc: Lytken mødte for begge Lejlændingerne paa Møgster /: betalt Tilsv: penge 5 mrk: skr: Fem Mrk: :/ som højlig forundrede sig over, dette ubeføjede og temeraire Søgemaal, da hvad Citanten foregiver om sin Odels Løsnings Ret ikke aleene er ubeviist, men endog gandske urigtig, og ligesaa urigtigt er det at han enten har været eller lovlig kan være at betragte som Boeslidsmand; Men da Sagens Natur og Lovens 3 Bog 14 C: udkræver at Tvisten bør paa Aastedet ordeeles og paakjendes af Dom/m/er

og Mænd, saa exiperede Comparenten imod Sagens Behandling her for Tinget, allerhelst den væsentlige Fejl tillige findes udi Stevningen, at Lejlændingerne i Fald de vare pligtige at viige Gaardebruget som de formentl: ikke ere, ej engang er bleven tilbuden Bøxelen tilbage, mindre Erstatning for de Bekostninger som de ved Huuse Bygningers Opførelse har maattet bestride uden nogen Hjelp eller Assistance hertil af Jorddrotten hvilke Erstatninger dog Loven hjemler enhver Bygselmand der lovlig kan udtvinges af sit fæstede Brug. Ved en saadan Aasteds Behandling vil Comparentens Committenter ikke heller lade forbigaae at paatale og faae undersøgt den egenraadige Omgang som Anders Eliassen Fagerbakke har foretaget sig ved at spade Lejlændingernes paa Livs Tiid fæstede Jordepart tvertimod Lejlændingernes Villie, og uden ved Lov og Dom at være berettiget dertil. Comparenten forventede altsaa Sagen ved Kjendelse her fra Retten bortviist, og vilde denne Sinde ikke videre indlade sig paa alle de Urimeligheder som Citanten ved dette Søgemaal intenderer.

Proc: Kahrs replicerede: At naar de indstevnte Parter, havde eftertænkt hvad Løfte de eengang havde givet Citanten, uden Søgemaal og Process at fraviige deres tilbygslede Gaarde Parter, saaledes som Stevningen indeholder, havde de let kunde indseet, hvor unyttig og upasselig deres nu nedlagde Benægtelse er, ihenseende til Citantens Odels Ret, paa deres Jordeparter. Og da de eengang have saaledes gjort Løfte om mindelig Fravigelse, troede Comparenten at Lovens 3 Bog 14 C: 1 a., conf:t med 6 art: viiser tydelig at denne Dispute tilhørte det ordinaire Ting og ikke Aastædet. Hvad Bygselens Tilbagebetaling angaaer, da ere de indstevnte ej alleene tilforn dem anbudne, men ogsaa nu atter dem igjen herved anbydes, uden at forulejlige dem med at lade samme til i Dag udtagne Contra Stevning incaminere. Nogen Erstatning i henseende til de paaberaabte og ubeviiste havte Omkostninger paa Huuses Istandsettelse kunde Comparenten ikke tilstaae dem, da sam/m/e ej er beviist, mindre i sig selv rigtig. Ellers producerede Citanten sine skriftl: Qvæstioner af Dags Dato til de indkaldte Vidner som hand begjærde fremkaldet og deres Eedelige Svar indhæntet. Qvæstionerne lyder saaledes: Til Slutning lovde Comparenten at \beviise/ det ommeldte Løfte fra Indstevntes Side, net(?) op har været det der har været Aarsage at Citanten er Boeslids mand og selv trænger til at beboe sine (sin) ejende Odelsgaard Møgster, som han ejer i Følge nu fremlæggede Skde af 4de Oct: 1783, tinglyst 20 Maj 1785 som blev oplæst og lyder saaledes: Comparenten vedblev sin Paastand, om Sagens Frem/m/e efter sin i Rettelagte Stevning.

Proc: Lytken svarede: At noget saadant Løfte som det Citanten baade i Dag og ved sin Stevning {.....} har fingeret, have de indstevnte Lejlændinger ikke gjort, og kunde ej heller gjøre med mindste Rimelighed, da de henholder sig til det Beneficium som Lovens 3 Bog 14 C: 10 a: og Fr: 18de Oct: 1780 giver dem som Lejlændinger der med Livs Fæste have bygslet deres Jorde. Herved havde Comparenten tillige svaret alt hvad svares bør til den anbudne Bygsel som de indstevnte paa ingen Maade vil tage tilbage; Og da det tillige af Stevningen er øjensynligt at Citanten attraaer Vidners Førelse om Ord som for lang Tiid og over 4 Aar siden foregives at skulde være passeret, og dette Anlæg aabenbar strider imod Lovens 1 Bogs 13 C: 22 og 23 art: var dette den anden Exceptions post som Comparenten nedlagde med Protest imod Vidnes Førelse i Fald Retten mod Forhaabning ikke skulde billige Comparentens 1ste Exceptions Post og afviise Sagen.

Proc: Kahrs som nok kunde begribe at de Indstevnte som ikke havde noget reelt til deres Forsvar vilde gribe til de urimeligste Udflugter for at kunde echapere fra Sagen, og derfor ikke heller undsee sig ved at nægte deres til ham givne positive Løfte, har derfor efter Stevningen indkaldet herom Vidner som Beviis. Comparenten ynkede blot de Indstevnte at de ere bragte i saadan Knibe at gribe til Lovens 1 B: 13 C: 22 a., som en lovgrundet Hjemmel

at ikke Vidner skal føres om deres tydelige Løfte i den Henseende. Thi at forklare allegerede Lovens art: holder Com-

1791: 314b

parenten overflødig. Vedblev sin Paastand om Sagens Frem/m/e her, og Vidnernes afhørelse efter Qvæstionerne.

Proc: Lutken sagde: At han troede Paasagn ligesaa vel kunde angaae Fornærmelse paa Velfærd som paa Ære, og i øvrigt forsikrede at Citantens Begreb var ligesaa urigtig og ugrundet, som det overalt er til Syne at ingen uden han er i Knibe. Paa(?)(?) ventede han Dommerens Kjendelse.

Proc: Kahrs som næst at referere sig til sin indførte Procedure og Paastand, forsikrede om, at det var ham ...(?) ligegyldigt, hvad Bedøm/m/else hans ModParter vilde gjøre sig om hans Begreb.

Dom/m/eren eragtede: 1ste post Sagens Frem/m/e her ved Tinget kan ikke nægtes imod Lovens 3 Bog 14 C: 1 a: 2de Post Da Lovens 1ste Bogs 13 C: 22 og 23 art., handler om(?) Ord, som de der aleene kan kaldes Paasagn; Saa tillades Vidnerne i denne Sag at føres, saaviit omstevnte Løfte angaaer. /: For Eragtnings 2 poster og sine 2 Sager bet: 3 mrk: skr: Tre Mrk: :/

Citanterne begjærde Vidnerne paaraabte som mødte og blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen \med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende/ derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Niels Johannessen Jndre Rabben Lejl: som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til 1ste For 4 Aar siden, kom begge Lejlændinger og Vidnet Johannes Walham/m/er til Vidnet i sit Huus, og de fulgtes efter Lejlændingernes de Indstevntes Begjæring til Anders Eliassen Fagerbakke, der kommende, bad de at blive ved Jordene et Aars Tiid eller hvad det kunde være, eller to Aar, dertil And: El: Fagerbakke svarede: Vist skal de faae Jorden et Aar, og om det andet skulde de tales ved, om det kunde blive et Aar til, dette hørde og Vidnet Christopher Fagerbakke. Gaardskylden blev ej nævnt. Anders Fagerbakke lovede at naar han vilde have sin Jord Møgster, vilde han nærmere sige og varskue dem. Kiv og Trætte vilde han ej have. Dertil de sagde han skulde ej faae det med dem. 2det Besvaret i 1ste. 3de Vidnet og Johannes Walhammer var med Citanten hos Lejlændingerne paa Møgster omspurgte Tiid, og udsagde de indstevnte Lejlændinger fra Møgster til Vaar 1792 at fløtte, da han nu havde sagt sin tilbøxløse og hidtil beboede Gaard Fagerbakke fra sig. Dertil Larses Hustrue svarede: At de gik ikke uden Dom, og Opsigelsen forkyndte de for begge Konene, siden Mændene ikke var hjemme. Aaret før om Høsten gav Mændene selv sam/m/e Svar paa Møgster, da Vidnet og Joh: Walh: efter Cit:s Begjæring fulgte ham did, og Citanten da udsagde Lejlændingerne, at fløtte Vaar 1791, da Cit: vilde tage sin Gaard Møgster som de boede paa, selv. 4de tilspurgt: Da Lejlændingerne Knud Monsen og Lars Vincentsen Møgster var med Vidnet, hos Anders Fagerbakke, lovede disse Lejlændinger, da And: Fag: at naar de belovede 2 Aar var udrunden, skulde de uden Kiv og Trætte frafløtte Gaarden Møgster for Ejeren Anders Fagerbakke? Vidnet refererede sig til Svar paa 1ste Qvæstion, med Tillæg: At Lejlændingerne da sagde: At And: Fagerb: skulde faae sin Jord uden Kiv og Trætte, naar han vilde have den. Proc: Lytken begjærde Vidnet contra tilspurgt: Om Lejl:nes Ord faldt \da/ saaledes: At i fald det ved Dom blev afgjort, saa maatte de lade være Kiv og Trætte med ham? Pr: Kahrs som mærkede at hans Vederpart ved den nu fremsættende Contra qv: søger om muligt, at faae Vidnet at contradicere sig selv, paastod denne qv: saaledes som den nu er fremsat gandske kuldkastet, da Vidnet forhen tydelig har forklaret som hans Vidnesbyrd oplyser, at Lejlændingerne da De selv var hos Ejeren første gang, og bad om Dilation i 2 Aar, selv declarerede da positiv, at hand sc: Citanten skulde

faae deres paaboende Gaardepart tilbage uden nogen Kiv eller Trætte. Proc: Lytken svarede: At saaledes ønskede nok Hr: Kahrs at Vidnet vilde forklare, men Forklaringen ej langt fra ikke i sig selv saaledes: thi Lejlændingerne benægter aldeles, at have gjort noget saadant positiv \Løfte/ som de nu imputerer; hvil-

1791: 315

ket ved Contraqvæstioners Besvarelse forhaabentl: vil blive oplyst, og denne Qvæstion paastod han Vidnet forelagt. Forbeholdt ellers sin Tiid at oplyse hvor uefterrettelig og sig selv Modsigende Vidnets allerede gjorde Forklaring er. Proc: Kahrs som var overbeviist om at Retten selv indsaae Proc: Lytkens Hensigt, med den fremsatte qv: altsaa paastod qvæstionen afviist. Retten eragtede: Vidnet tillades at svare paa Qvæstionen, saaledes af Dom/m/eren forandret, for ej at lægge Vidnet Ord i Munden: Om Lejlændingerne den Tiid for 4 Aar siden svarede meere end tilført er, eller om blev nævnet Dom og hvorledes? /: For Eragtning bet: 24 s: skr: En Ort :/ Rs: Lejl: svarede ej meere end tilført er, og nævnede hverken Lov eller Dom. Proc: Lytken benægtede dette Vidnes Forklaring. Vidnet blev sine Svar forelæst, og da Parterne ham ej videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Johannes Larsen Walhammer som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede til Svar paa 1ste De Indstevnte Lejlændinger kom til Vidnet og bad det følge sig til 1ste Vidne paa Indre Rabben, da passerte som 1ste Vidne paa 1. qv: har forklaret, med Forskjæl: At Lejlændingerne begjærte kun deres tilbøxlede paaboende Møgster det Aar. I øvvrigt som 1ste Vidne paa 4de og Contra Citantens Qvæstion. 2det besvaret. 3de som 1ste Vidne, med Forskjæl, at dette Vidne var ikke med Aaret 1789 /: 1ste Vidne blev fremkaldet og derom tilspurgt, hvortil svarede at have erindret Fejl: Det var nu afdøde Lars Walhammer som da var med 1ste Vidne :/ 4de besvaret under 1ste: Contra qvæstionen besvaret under 1ste. Vidnet endnu erindrede henseende h/an/ds Svar paa 3de qv: at ikke vist mindes, om Citanten sagde at have sagt Fagerbakke fra sig, men synes dog det blev af ham sagt, og synes det som en Drøm. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Christopher Jacobsen Fagerbakke Lejlænding som aflagde Eed med oprakte Fingre og svarede til Hoved Qvæstionerne, saasom til 1ste: At da 1ste og 2de Vidne og de begge indstevnte Lejlændinger paa Citantens Gaard Møgster, kom omvundne Tiid roende til Lands til Fagerbakke, og vilde op til And: Fagerbakke, fandt de Vidnet ved Søen, der Anders Fagerbakke var paa h/an/ds egen Grund og Lejemaal, da passerte som 1ste Vidne har forklaret, med Forskjæl: Erindrer ej om Anders Fagerbakke sagde at naar han vilde have Jorden, vilde hand advare dem eller sige dem til, ellers som 1ste Vidne paa 1ste og 4de, samt Contra qvæstionen. 2det Besvaret under 1ste. 3de Derom veed intet, som ej der var tilkaldet eller med. 4de samt Contra qvæstionen besvaret under 1ste. Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Niels Olsen Kalvenæsse som aflagde Eed og svarede til fremlagte skriftl: 4de qvæstion: At for omtrent 7 eller 8 Aar siden, da paa Tingstedet \Godøesund/ det Ting Bygsel Sedlen skulde expederes, efter hvad han hørde tale, men veed ej om Bygselseddelen, da enten var skreven eller tinglyst, veed ej heller om accordten om Bygselen var sluttet, men da under Samtale imellem Anders Fagerbakke og Knud Monsen Møgster, sagde Anders Fagerbakke til Knud Monsen: Ja Knud Monsen det siger jeg Dig, at enten Du bliver indført i Skatte Mandtallet eller ikke, saa naar min Fader Elias Forland (Førland) dør, saa tager jeg Møgster selv som min Odels Jord. Men Knud Monsen svarede intet. Proc: Lytken begjærde Vidnet tilspurgt: Om veed hvor lang Tiid Citanten And: Eliass: har boet som Lejlænding paa Gaarden Fagerbakke, og om han endnu ikke i den qualite, beboer og bruger bem:te Fagerbakke? Proc: Kahrs protesterede imod Antagelsen af denne qvæstion, da Anders Fagerbakke ej fra de Indstevntes Side er tilkaldet. Proc: Lytken protesterede!! paa Qvæstionens Besvarelse. Retten Eragtede: Det første Membrun af Qvæstionen kan ej

antages, som uden for Stevningen. Paa det sidste Membrum tillades Svar. /: For Eragtning bet: 24 s: skr: En mrk: otte Skl: /: Vidnet svarede: At Anders Eliassen Fagerbakke boer som Lejlænding hidtil paa Fagerbakke, og bruger den. Dimitteret som forrige. Proc: Kahrs benægtede Vidnets Svar paa denne fremsatte Contra Qvæstion, da hand mærkede at Vidnet maatte være uv(idende?)

1791: 315b

Om, den Godhed Ejeren af Fagerbakke har beviist Citanten. Proc: Lytken vilde ikke svare til dette Hyklerie, for Fagerbakkes Ejer, som denne maa skee (maaskee?) slet ikke fortjener. Proc: Kahrs ansaae det uværdigt at svare paa Hr: Lytkens nu fremførte Sladder. Proc: Lytken overlod til Læseren hvem der har sladdret meest.

Fremstod 5te Vidne Johannes Nielsen Kalvenæsse Lejlænding som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede til den skriftlige 4de qvæst: som forrige Vidne med Forskjæl: At det var 8 Aar siden, og da hørde Vidnet Samtale der, med videre Ord til andet som 4de Vidne, hvilket passerede paa Tingstedet Bekkervigen. De sam/m/e Ord som Anders Fagerbakke sagde til Knud Monsen hørde Vidnet, nogle Aar før sagt af And: El: Fag: til Lars Wincenzten paa Bekkervig Tingsted. Men Lars svarede intet; og det var det Ting, da efter hvad Vidnet hørde, Lars Winc: skulde indføres i Skatte Mandtallet. til Contra qvæstionen svarede: som forrige Vidne. Dimitteret som forrige. Proc: Kahrs nedlagde ligeledes sin Benægtelse imod dette Vidne ligesom det forrige. Proc: Lytken igjentog sit forrige i den Anledning.

Proc: Kahrs fremstillede dernæst ustevnet godvillig mødende Vidne Sr: Bendt Olrich Hynnemør, som han begjærde følgende Qvæstion forelagt til Eedelig Forklaring: 1st Har Cit: And: El: Fagerbakke opsagt sin Gaard Fagerbakke, til Vidnet som Ejer af Sam/m/e, og da hvad Tiid? 2de Declarerede Anders Fagerbakke at den Opsigelse skeede paa Grund af de indkaldte Lejlændingers Løvte, at deres tilbygslede gaard Møgster, skulde blive Ejeren Anders Fagerbakke til Brug og Beboelse indrømmet uden Søgemaal, Kiv eller Trætte. Proc: Lytken bad tilført, at i Tilfælde Hr: Hynnemør skulde besvare 1ste Spørsmåal med Ja, saa er Handlingen ikkun imellem ham og Citanten et proforma Værk, for deraf at opdigte en Skin Grund til denne urimelige Saggivelse, og i henseende til det 2det Spørsmåal, da har Citanten frembragt for Hr: Hynnemør en stor usandhed i Fald Cit: skulde have indbildt Hr: Hynnemør et saadant Løvte som Lejlændingerne slet ikke veed af.

Hr: Bendt Olrich Hynnemør fremstod som 6te Vidne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede til 1ste Ja, som omspurgt for 3 Aar siden. til 2det efter at var forandret saa at Spørsmålet ikke skulde lægge Vidnet Svar i Munden, svarede: Ja aldeles som det fremsatte Spørsmåal indeholder. Ellers er Anders Eliassen paa Fagerbakke endnu, og bliver der til Fardag. Vidnet har endnu ikke bortbygset sam/m/e Citantens Brug i Fagerbakke. Dette sidste meddeelt til Svar paa Contra Partens tilbragte qvæstioner. Dimitteret som forrige.

Proc: Kahrs provocerere sine Contra Parter til at beviise de usandfærdige Beskyldninger som nyelig er anbragt mod Sr: Hynnemør og Citanten. I øvrigt bad han Retten vilde anbyde Indstevnte den forhen præsenterede Bygsel tilbage, og i saadan Anledning anviisende han nu 5 rd: Retten anbøde Lejlændingerne de nu paa Tingbordet liggende 5 rd:, men da de sam/m/e ej vilde modtage, blev de taget tilbage af And: El: Fagerbakke.

Proc: Lytken tilkjendegav dernæst at Lejlændingerne ikke anser sig forpligtet at fraviige deres paa Livstiid bygslede Jordebrug, men henholder sig til Forordningerne, da de nøje have opfyldt enhvers paaliggende Pligt. Ellers ihenseende til Provocationen, da havde Indstevnte ikke tillagt Hr: Hynnemør nogen fornærmelig Beskyldning, men de sige endnu som før, at

Citantens Handlemaade med sin Jorddrot er et proforma Værk. Alt det præjudiceerlige som Vidne Forklarin-

1791: 316

gerne indbefatter imod de Indstevnte og deres Lejlændingers Rettigheder benægtede og modsagde Comparenten.

Proc: Kahrs formærkede at Modpartiet ej vilde fremkom/m/e med deres til i Dag udfærdigede Contra Stevning i denne Sag hvorved de have paastevnet at faae tilbagebetalt deres Bygselpenge, for deres tilbygslede Gaardebruge, ligesom og at blive gotgjort de anvendte Omkostninger paa disse Gaarders Huuses Istandsættelse, saa forsikrede Comparenten, at dette Contra Søgemaal ikke fra h/an/ds Side skulde blive lagt Skiul paa som en Vægt til det øvrige, og i saadan Anledning maatte han formedelst de Indstevntes bestandige Benægtelse mod det heele, begjære Sagens Anstand til næste Ting.

/: For \6/ Vidner betalt som for 2 Sager 1 rd: 2 mrk: skr: Aatte Mrk:, og for Contra Qvæstioner 4 Mrk: skr: Fiire Mark. :/ Som for 2 Sager blev i Retten Stevninger og qvæstioner belagt med hver et stk: 6 skl:s Papiir, og Paaskrivning foruden det de vare skreven paa.

Proc: Lytken bad dernæst tilført, at den Contra beegegnelse som de Indstevnte havde agtet at i Rette føre, havde langt fra ikke saadan Indretning og Hensigt som den Proc: Kahrs har paastaaet, hvilket ogsaa skal blive lagt for Dagen naar Contra Stevnemaal i Rette føres. Imidlertid frygtede ikke de Indstevnte for unyttige Trudsler, begjærde Udskrift af alt det passerte, og havde intet imod Udsættelsen til neste Ret.

Opsættelsen bevilges. /: betalt som for 2 Sager 24 s: skr: En mrk: otte Skl: :/ Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Bygselsedler med Reverser publiceret og L/an/dskyld Bøger anviist

Salomon Johannessen Tidslevold til Elling Ingemonsen paa Wiig No: 12, ½ L: S: ¼ Hd:, før brugt af Sal: Joh: som SelvEjer d: 1 Oct: 1791. M:f: H: bet: 8 skl:

Hr: Biskop Irgens til Ole Olsen Troland paa 1/6 Løb, 1/6 Hd:, og 18 mrk: Fisk i Troland No: 78 før brugt af Christen Hansens Enke, dat: 5 Sept: 1791. Manufactur Huset bet: 8 s:

Bendt Olr: Hynnemørs til Knud Erichsen paa St: Drivenæs i Møgster Sogn, 1 Vog Fisk, før brugt af Johannes Asbjørnsen, p: Condition at ægte hans {Enke} \Datter Kari/ Ophold at give Moderen, og give hende 1 td: Havre og et Creaturs Foster, og et stk: Mark kaldet Løken, slaaer!! Ejeren som sædvanligt. Knud Er: skal opsætte en nye Bue og Løe. Hvad han avler af Land og Vand og kan falholde, tilbyde og sælge Ejeren for gangbar Priis, og \til/ ingen anden dat: 30 Sept: 1791. M:f: H: 8 skl:

Pante Bogen til Udslettelse

No: 5 p: 320. Elling Ingemonsen Wiig No: 12. Obl: til Niels Larsen Tidslevold 50 rd: dat: 3 Oct: 1786 qvitteret af Enken som testamentarisk Arving 6 Juli 1791.

No: 5 p: 381. Thomas Thomassen Langøen Obl: til Jan Gundersen Gaaseland 34 rd:, dat: 2 Oct: 1787 qvitteret af Creditor 6 Juli 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Salomon Jacobsen Windenæs Skde til Jacob Salomonsen paa ½ Deel i Windenæs No: 89 1 pd: 6 mrk: S: 5/12 Hd: for 112 rd: dat: 30 Sept: 1791.

Elling Ingemonsen Wiig Skde til Salomon Johannessen Tidslevold paa Wiig No: 12 ½ Løb ¼ Hd: for 150 rd: dateret 30 Sept: 1791.

Thomas Thomassen Langøen Skde til Endre Ommundsen Gloppen paa Langøen for 70 rd:
dat: 1 Oct: 1791.

Privilegium for Anders Knudsen paa Gjæstgiverie i Bakkesund, dateret 4 Juni 1791.

Saug-Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Rydlands Saug Ejer Lænsmand Ole Knudsen Rydland angav 3 ½ Hundrede enkelte Bord.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1792 opnævnt af nyegifte: 1. Ole Olsen Dybevog. 2. Niels Ingebretsen Græsdal. 3. Anders Larsen Dybevog. 4. Hans Ols: Kleppe. 5. Hans Hansen Kalve. 6. Jacob Halvorsen Kleppe. 7. Størk Johans:

1791: 316b

Schomsnæs. 8. Ole Jørgensen Kuevigen hvorom blev leveret Lænsmand den behørig ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

Johannes Asb: St: Drivenæs Enke for Myndtl: for Myndtl: Ingeborg Johannes Datters Arv 26 Juli 1791 8 rd: 2 mrk: dat: Ditto Dato.

Ditto for Kari Johannes Dt:s Arv dto: Skfte, lige Sum/m/a, sam/m/e Dato.

Christen Hansen Torlands Enkes af 3 Aug: 1791 for Myndtling Hans Christensens Arv 7 rd: 2 mrk: 11 s:, ved Skfte sam/m/e Dato.

Ditto for Myndtling Wincentz Christensens Arv lige Sum/m/a sam/m/e Skfte og Dato.

ForM: bog fol: 105. Gabriel Olsens Afkald for 55 rd: 3 mrk: 6 s: efter Skfte 24de Oct: 1777 dateret 1 Oct: 1791.

.... fol: 232. Gjertrud Johannes Datters Mands for 26 rd: 1 mrk: 1 s: ved Skfte 16 Martii 1791 dat: 1 Oct: 1791.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte

Adskillige Poster som fol: 8 og 23b. undtagen til 1ste Post om Vrag som her i Protocollen forefalden dette Aar. 4. p: som fol: 24a. 6. post Rydlands Saug. 7. p: som fol: 24a. Bakkesund Anders Knudsen, Færøesund Øde. 8. post som fol: 255b.

Odels Mandtallets Difference examineret Afgang 1 L: 2 mrk:!! 1/10 mrk: S: 1 Hud Tilgang ingen.

Ting skydsen som sædvanlig.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 4 rd: 5 mrk: 14 s: og pr: 1791 171 rd: 1 mrk: 13 s: I alt Sum/m/a 176 rd: 1 mrk: 11 s:

Bygselseddel med Revers publiceret og Ldsk: bog anviist

Sr: Hynnemørs til Ole Nielsen paa Yttre Rabben {1 pd:} 13 ½ mrk: Fisk, før brugt af Niels Heljesen, samt ½ Robholmen LaxeVog, skr: 13 ½ mrk: Fisk, Conditioner at paapasse LaxeVogen, og skal han nyde af Ejeren for hver fuld Lax 2 mrk:, og hver Tart 8 skl:, om at sælge hvad han avler, som Knud Erichsens forrige Side (mrkn: Hynnemørs bygsel på St: Drivenes). dateret 30 Sept: 1791. Manufactur Huuset bet: 8 Skl:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet.

Opdals Skibredes Høste ting den 3de Oct: 1791. sat og holdet paa Godøesunds Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged Hr: Koren, Skibredets Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne \opnævnte/ 8te eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig:

1. Niels Hansen Øfre Humlevig 4. Johannes Jonsen Grimsland 7. Mons Larsen Katteland for Erich Andersen Reiseim
2. Jørgen Jonsen Øfre Braatetvedt 5. Rasmus Andersen St: Gjersvig 8. Niels Jansen Øchland
3. Anders Knudsen Søre Gjøvog 6. Elling Nielsen Dahlen

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registreret for {Schonevig} \Etne/ Skibredes Høsteting fol: 299a.

Formynderting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen fol: 7b. og Oberformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laug Rettet, Almuen og de 2de Mænd Niels Ommundsen Tvedt og Ørie Olsen Hollekim og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Alsager nye Saug Ejeren Johannes Samuelsen paa egne og MedEjeres Vegne, angav at være skaaren fra Saugens Opbyggelse den: 18 Apr: 1792 til Dato 16 ½ Hundrede enkelte Bord.

Pantebogen til Inddragelse

1791: 317

Kongl: allernaadigst Bevilling for Krigs Commissair Dahl paa Saug ved Onerim dat: 16 Feb: 1791.

Auctions Skjøde fra Samson Nielsens Stærboe til Lænsmand Johannes Madsen St: Godøen paa Tvedt ved Hovland No: 7 H: C: gds: 18 mrk: S: ¼ Hd., for 292 rd., dat: 28 Maj 1790.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 303a. Samson Christensen Lande No: 83. Obl: til Engel Hansen Windenøs p: 84 rd: dat: 7 Oct: 1780, qvitteret af Creditor 25 Sept: 1791.

No: 5 p: 25. Samson Nielsen Tvedts Obl: 40 rd: til Capt: Joh: Koren Dahl 40 rd:!!, dateret 30te Martii 1777 qvitteret af Creditor 30 Sept: 1791.

No: 5 p: 293. Ole Olsen Rønnebakken No: 9. Obl: til Knud Siursen Furhovde p: 130 rd., dat: 20 Maj 1786 qvitteret af Creditor 6 Juli 1791.

No: 5 p: 422. Hans Knudsen Hollekims No: 49 Obl: til Johannes Madsen St: Godøen 298 rd: 4 mrk: dat: 22 Maj 1788 transporteret d: 3 Nov: 1789 til Krigs Commissaire Dahl, af ham 21 Sept: 1791/ qvitteret for Capital og Renter til 2 Dec: 1791.

No: 5 p: 495. Johannes Madsen St: Godøen Obl: til Krigs Commissair Dahl paa 333 rd: 1 pr: i Opdal No: 42 dat: 27 Juni 1789, qvitteret af Creditor som betalt af Odelsmanden Mikkel Størksen ved Formynder Lars Olsen Hage og Ole Olsen Sætrebøe, den 3de Oct: 1791.

Opsat Sag fra fol: 286a. Rasmus Øchland contra Peder Kattenæs.

Citanten paastod Dom:

Indstevnte mødte og benægtede Vidnernes Udsigende, og protesterede imod det eene Vidne Ole Olsen som en Broder til Citanten, og derfor paastod Friefindelse, saaledes indlader Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Rasmus Olsen Øchland har her til Retten lovlig ladet indkalde Peder Larsen Kattenæs for Overfald paa Citanten i sit Arbejde paa Marken, og tilføjede Slag, derom at lide Dom til alle Lovens Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Det er med 2 Vidner beviist: At Peder Larsen Kattenæs paa sit eget Lejemaal slog Citanten med en Spade i Vreede, for at denne der spadede Mark til at fiske med. Citanten har paastaaet Dom efter Indstevningen, og Omkostningerne erstattet med 8 rd: Af Vidnerne er vel det eene, en Broder af Citanten; men da ingen andre haves, er hans Vidnesbyrd lovgyldig efter Lovens 1 Bogs 13 C: 17 a: Da Bøder efter Lovens 6 B: 9 C: 24 a: ej her kan finde Sted, saasom Citanten, der foretog sig paa Indstevntes Lejemaal, den Gjerning som var Aarsag til det passerte, desaarsag ej kan kaldes sagesløs; Saa i øvrigt kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: At Peder Larsen Kattenæs, for paa Rasmus Olsen Øchland forøvet Stavshug bør efter Lovens 6 Bog 7 Cap: 8 a: bøde 3de Sex Lod Sølv er 9 rd:, som efter Lovens 1 Bog 22 C: 4 a:, tilfalder Hands Maj:s Casse de 2/3 Deele der til Districtets Foged erlægges med 6 rd:, og Citanten som Sagsøger 1/3 deel er 3 rd:, samt erstatte Citanten Rasmus Olsen Øchland denne Sags Omkostninger med 8 rd:; alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nams Adfærd og Executions Tvang efter Loven. NB: Bøder.

Opsat Sag fra fol: 286a. Siur Solem contra Hans Hollekim.

Hans Knudsen Hollekim mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdag /: betalt Tilsvares penge 40 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og begjærde Opsættelse til næste Ret, Da Sagen er forliigt, men Citanten nu ej møder for at ophæve Sagen.

Citanten blev paaraabt, men da han ej mødte eller møde lod; Saa bevilges Opsættelsen. /: For Opsættelsen bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Justitz Leyermaals Sag \fol: 286a./ Fogden contra Niels Sæd og Anne Langeland.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet for {...} Niels Sæd selv og talt ved ham selv paa Sæd. Ole Larsen {...} Næsse afhjemlede at have tilligemed Torbjørn Nielsen Klubben \som nu ej møder/ forkyndet Laugdagen paa Anne Ols Datters Tilholds sted i hendes Fraværelse i Paahør af hendes Hosbonde Niels Rønholm, og siden talde ved hende selv.

Torbjørn Nielsen Klubben blev paaraabt, men mødte ikke.

De begge Indstevnte bleve paaraabte, men mødte ikke.

Defensor paa deres Vegne for Anne Ols Datter Langeland, og for Niels Jonsen Sæd ung Mandskab i Søe Lægd, men ikke enroulleret eller Eedtagen Matross, forestillede de Indstevntes Ungdom og Vankundighed, og indstillede saadant taget i Betragtning til mildeste Dom, saaledes indlod Sagen til Dom.

Actor irettelagde Sogne Præstens Attest af 5te

Sept: 1790 som blev oplæst saal:, og derefter paastod Dom efter Indstevningen, og Omkostninger betalt, deriblandt Stevningspenge 1 rd: 1 mrk:, derefter paastod Dom til næste Ret. Da det i dag udeblevne Laugdags Vidne Torbjørn Nielsen Klubben til afhjemling skal blive fremstillet.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 286a. \[Fogden] contra Guro Hovland/.
Actor declarerede Sagen afgjort og frafalden.

Thi blev sam/m/e for Retten ophævet.

Opsat Justitz Leyermaals Sag for fortidlig Sammenleye fra fol: 286b. Fogden contra Ole Wærnøen og Hustrue.

Actor i Rettelagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet paa de Laugdagedes Boepæl i deres Fraværelse i Paahør af hendes Moder.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest af 24 Aug: 1791, som blev oplæst saal:

De Indstevnte og Laugdagede bleve paaraabte, men mødte ikke eller møde lod.

Actor paastod Dom til Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning samt deriblandt Stevningsp: 4 Mrk:, og saaledes indlod Sagen til Dom.

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; saa lod Retten Sagen beroe til næste Ret.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

Opsat Justitz fortidlig Sammenleye Sag fra fol: 287a. Fogden contra Marithe Niels Datter Nedre Gjerstad.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet og talt ved de Indstevnte og Laugdagede selv.

Actor fremlagde Sogne Præstens Attest af 24 Aug: 1791 som blev oplæst og er saal:

De Indstevnte bleve paaraabte, men ikke mødte eller møde lod.

Actor paastod Dom til næste Ret til de forbrudte Bøders Erlæggelse, og Omkostninger at betale, deriblandt Stevningspenge 4 Mrk:, og saaledes indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/er Tinget 1792.

Opsat Justitz fortidlig Sammenleye Sag fra fol: 287a. Fogden contra Madelle Helland.

Actor i Rette lagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Anders Samsonsen Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved de Laugdagede selv.

Indstevnte blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Actor maatte begjære Sagen opsat efter endnu ikke erholdet Præste attest.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Opsat Justitz fortidlig Sammenleye Sag fra fol: 287a. Fogden contra Jens Hollekim og Kari Ols Dr:

Actor frafaldt Sagen.

Thi blev den for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 286b. Willum Hegland contra Niels Gjerstad.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Anders Samsonsens Waage og Jon Halsteensen Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for alle deri benævnte at have forkyndet, og talt ved enhver selv.

Som Natten paafaldt, beroer Sagen og Tingets Continuation til i Morgen. fol: 318a.

Anden Dagen den 4de Oct: 1791 continuerede dette Ting

og pub:

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

ForM: bog fol: 140. Myndtl: Ole Olsens Formynders for 4 rd: 3 mrk: 9 s: efter Skifte 4 Aug: 1791 dateret 3de Oct: 1791.

(Andre dokument igjen)

Knud Knudsen Skadens Skde til Peder Jonsen Skaale paa Schaden No: 141 2 pd: S: ½ Hd: for 665 rd:, dateret 3de Oct: 1791.

Peder Jonsen Schadens Obl: til Tørres Gotschalksen Schaale 300 rd: og Halvor Pedersen Hatteberg 300 rd:, i alt 600 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant 1ste pr: i

1791: 318

Schaden No: 141 2 pd: S: ½ Hd: dat: 3de Oct: 1791.

Anders Jensen Schartvedt Skde til Jens Andersen paa Schartvedt No: 131 ½ L: ½ Hd: for 120 rd:, dat: 3 Oct: 1791.

Saug-Angivelser

Hope Saug Ejeren Hans Olsen Hope paa egne og MedEjers Vegne angav 12 Hundrede enkelte Bord.

Sundfjord Saug i Strandvig Skbr: Ejeren Ole Bergessen Sundfjord angav 12 Hundrede dobbelte og 28 Hundrede enkelte Bord.

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag af No: 5 p: 294. Anders Andersen Reiseim No: 50 Obl: til Knud Siursen Furhovde paa i alt 180 rd:, Rente 4 proC:to, Pant 1 pr: i Rejseim, dat: 22 Maj 1786, hvoraf betalt til Afdrag den 12 Nov: 1790 80 rd:, og den 25 Juni 1791 20 rd:, i alt 100 rd:

NB: Til Afdrag af No: 5 p: 496. Johannes Madsen St: Godøens og Reiseims No: 50 Obl: til Kr: Com: Dahl 200 rd: i alt d: 27 Juni 1789 derpaa den 15 Aug: 1791, betalt af Bottel Larsen der er Odelsmand til Pantet, og den 31 Maj 1791 har erhvervet Dom, at Johannes Godøen skal afstaae ham samme, til Afdrag 94 rd: derfor qvitteret af Creditor d: d:

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

ForM: B: f: 120. Torbjørn Hansen Mevatne for i alt 24 rd: 3 mrk: 6 s: efter Skfte 28de Feb: 1785 dateret 3de Oct: 1791.

Opsat Sag fra i gaar næst forrige Side Willum Hegland contra Niels Gjerstad.

Indstevnte Niels Gjerstad blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Eedelige Forklaring, om de Tyvs Beskyldninger som Niels Mortensen Nedre Gjerstad har udsagt paa Citantens Søn Haagen Willumsen Som/m/eren 1790 medio Julii.

Dommeren som fornam, at Beskyldningerne hvorom skulde vidnes, ere udsagte for over Aar siden, kan ikke tillades at Vidner derom føres imod Lovens 1 Bog 13 C: 22 og 23 art: /: For Eragting betalt 12 skl: skr: Tolv Skl: :/

Citanten vidste ikke, enten han vilde have Dom, eller Opsættelse eller frafalde Sagen men vilde betænke sig.

Dom/m/eren afviiste altsaa baade Citanten og Sagen til nye Paastand.

Pantebogen til Inddragelse

Jens Andersen Schartvedt No: 131 Vilkors Contract til Anders Jensen og Guri Elias Datter dateret 3de Oct: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 383. Uden Rente Hans Hansen den yngre Rolseim No: 40. Obl: til Fader Hans Hansen paa 60 rd:, dat: 5 Oct: 1787 qvitteret af Creditor 6 Juli 1791.

Continuation af Saug Angivelser

Lygre Saug i Strandvig Skbr: Ejeren Hans Stensen Lygre angav 2 Hundr: dobbelte og 4 Hundr: enkelte Bord.

Ny Sag

Velædle Hr: Henrich Christi Handelsmand i Qvalvogen fremstillede Stevne Vidner Anders Samsonsens Waage og Jon Halsteensens Waage som betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl:, og afhjemlede at have for Citanten med lovlig mundtl: Varsel til dette Ting og Tiid indkaldet Berge Næshavn, ang:de og(?) fordi han har kjøbt Fisk, og ej givet behørig Underthing!! (Underretning) derom, til Tiendetagerens Efterretning, som derover for Citantens {Deel} \eftermeldende 2 Deeel/ og(?) (ej?) har nydt Sam/m/e, at opgive hvormeget Fisk hand i Aarene 1788, 1789, 1790 og 1791 har kjøbt i Møgster Sogn, hos hvem og til hvad Priis, eller i Mangel af saadan Opgivelse selv at betale Præstens og Kirkens Tiende af sam/m/e Fisk, til Citanten som Ejer den Sidste, og pr: Commission oppebærer den første, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner og lide Dom, til vedbørlig Opgivelse, eller selv Tienden at betale for de bem:te Parter, og tillige erlægge Bøder fordi han har rejst af Sognet med Fisken uden Opgivelse, samt at betale Processens Omkostninger med videre; hvilket de afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig og stevnende at have forkyndet, og talt ved Indstevnte selv.

Berge Næshavn blev paaraabt, men da han ikke mødte eller møde lod; saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1792 etc: afskediget med Laugdag /: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt to mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

1791: 318b

Nye Tingsvidne.

Elling Møller Falk ejende og boende samt brugende Gaarden Hovland No: 146 i Opdals Skibrede, hvilken Gaard af Landsk: 7 ½ Løb Smør 4 Huder og Skatteskyld \6 Løber 2 pund Smør/ har fra umindelige Tiider været en fri Adelig Sædegaard, og altid skattefri, indtil han ved Skjøde af 21de Maj 1788, deraf er bleven Ejer, men fra hvilken Tiid, da han hverken er Adel eller lige med Adel privilegeret, han for Gaarden har mistet Skattefriheden; Men da han desuagtet endnu fordres Consumption: Og han synes kun een af Deelene at kan have Sted, enten Gaarden skattefri, eller hand som da bliver kun lige med en Bonde, henseende

Jordebruget at ansee, at være fri for ald Slags Paabud efter Consumptions Forordningen; hvorfor han og allerunderdanigst vil ansøge sig befriet for alle Consumptions og dertil hørende Udgifter og Afgifter: Til hvilken sin allerunderdanigste Ansøgning at belægge, han var begjærende TingsVidne /: betalt Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree Mrk: fiire Skl: :/ og derunder Almuens Svar paa følgende Qvæstioner 1ste, om han bestandig, bruger, beboer og \selv/ styrer bem:te Gaard Hovland \siden hand kjøbte den/, den saaer og høster \som simpel Bonde, og som en almindelig Bondegaard/? 2de Om han har nogen anden enten Bestillings eller Nærings Stand, eller andet at leve af, end \som Bonde bruger/ bem:te Gaard? 3de Om han ejer noget andet Jorde gds:, Tiende, Kirke eller fast Ejendom hvoraf han kunde have nogen Indkomst?

Dommeren oplæste det tilførte for Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Svar. dertil Almuen svarede til 1ste Ja i alle Deelee. 2det Nej. 3de Nej:

Comparenten /: betalt som for 2 Vidner 2 Mrk: skr: To mrk: :/ begjærede det passerede som TingsVidne sluttet og sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1792, derom passerede ligesom for Føjens Skibrede, og paa sam/m/e Grunde, desaarsag opnævnet 16 nyegifte, nemlig til Som/m/ertinget 1. Siur Monsen Grøteid. 2. Ole Siursen Øfre Bruntvedt. 3. Samson Christensen Lande. 4. Elias Aarbakke. 5. Siur Olsen Schaar. 6. Ole Monsen Anuglen. 7. Ingebret Nielsen Sørjede. 8de Lars Sæbjørnsen Store Godøen. til Høstetinget 9de Jon Tollevsen Lien. 10de Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland. 11. Lars Steensen Lille Amland. 12. Ole Olsen Rønnebakke. 13. Ole Haldorsen Nedre Kleppe. 14. Lars Jacobsen Tho. 15. Ulrich Jonsen Sæd. 16. Torbjørn Larsen Fladerager hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Andersens Skde til Knud Olsen paa Øfre Støele No: 4 1 pd: 9 mrk: S: ½ Hd: for 200 rd: dateret 20 Nov: 1790.

Beboelses Contract

Hans Hansen Rolseims og Knud Olsen Øfre Støele om Øfre Støele No: 4 paa ½ Støele 16 ½ mrk: S: ¼ Hd:, at bruges af Knud Olsen saalænge han vil og selv kan. Dat: 22 Nov: 1798. (Andre dokument igjen)

Hans Hansen Rolseims Støele No: 4 Vilkors Contract til Knud Olsen, dat: 22 Nov: 1790.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, og befunden som følger

Adskillige Poster som fol: 7 1 p: 2, 3, 4 og 5te Nej. 6te Sauger, Hope, Fladerager, Hovland og Alsager nye Saug ved Onerim. 7de Olaus Hougs i Godøesund, og Berge Jonsen Næshavn. 8de Lænsmanden 1 Løb i Godøen Land Lægd. 9de og 10de Nej.

Odels Mandtallets Difference Kongen til Afgang 2 Løb 1 pd: 4 ½ mrk: S:, 1 ½ Hd: Tilgang 1 pd: 9 mrk: S:, 2 11/20 Hd:

Ting skydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar for adskillige Gaarde Nedre Kleppe og Hommervig.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 138 rd: 2 mrk: 13 s: og pro 1791 439 rd: 1 mrk: 8 s: I alt Summa 577 rd: 4 mrk: 5 s:

1791: 319

Continuation af Saug Angivelser

Fladerager Saug Ejeren Knud Stensen Fladerager paa egne og MedEjers Vegne angav 7 Hundr: dobbelte, og 4 Hundrede enkelte Bord.

Hovland Saug Saugmester Niels Christensen Hovland angav 13 ½ Hundr: enkelte Bord.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Johansen Liens Arvingers Skde til Ole Jonsens Enke Ragnele Ols Dt: paa Lien No: 14 i alt ½ Løb ½ Hd:, deraf indløst for 158 rd: 3 mrk: 3 s: 1 pd: ¾ mrk: S:, ½ Hd:, resten selv arvet dateret 9 Janv: 1789.

Søren Sørensen Elholms Skde til Tosten Mikkelsen Færevog paa Errsvig (Errisvig) No: 16 (Husm. Tosten Michelsen i 1801 på Ebbersvig i Tysnes pr.gj. og Opdal sokn) 12 mrk: Sm: for 150 rd:, dat: 3 Oct: 1791.

Tosten Mikkelsen Errisviig Obl: til Frid: Elholm paa 99 rd:, Rente 4 pr:C:t og Pant 1 pr: i Errisviig No: 16 12 mrk: Sm: dat: 3de Oct: 1791.

Spedalsk Tingsvidne

Lænsmanden for dette Skibrede Johannes Madsen St: Godøen fremstod og anmeldte at her i Skibredet er een Mands Person ved Navn Henrich Jensen gl: omtrent 30 Aar, ugift, paa Gaarden Lien, som længe har været befængt med den Spedalske Syge, der paa en 3 Aars Tiid kjendelig er tiltaget, saa han er eländig, og skræksom for Andre at omgaaes, desaarsag han saa meget meere mangler Andres Hjelp, og lider saa meget større Nød; Desaarsag hans Indlemmelse i St: Jørgens Hospital i Bergen nødvendig maae ansøges; Men hvortil han intet ejer, og ej har Slægt eller Venner, som deri kan hjelpe ham, da hans Fader er en fattig Husmand og hans øvrige Beslægtede ere Fattige. Lænsmanden var herom TingsVidne begjærende.

Dom/m/eren oplæste det Tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Svar. Samtlige Bemeldte dertil svarede: At de kjender Henrich Jensen, og at det Andragne sig saaledes alt i Sandhed forholder som tilført er.

Lænsmanden var herom TingsVidne begjærende, som blev bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 5te Octobr: 1791 continuerede dette Ting.

Ny Sag.

Sogne Præsten \V:/ Velærværdige og højlærde Hr: Baar [mødte], /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet ved Stevne Vidner Anders Samsonsens Waage og Jon Halsteensens Waage indkalde til dette Ting og Tiid Bonden Baar Torbjørnsen Schaar, at lide Dom i Følge Forordningerne om Fisketienden at erlægge for Aarene 1790 og 1791, Citantens, og Kirkens Anparter hvilken Citanten oppebærer, af den i disse Aaringer fangede Sild og Makrel, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner, og bøde efter Forord: for Fordølgelse, og for ei at have gjort Opgivelse paa Tiendestedet Tysnæs om Fangsterne, hvoraf paastaaes ved nærmere gjørende Paastand i Retten, Præstens og Kirkens Anparter Tiende, saa og Processens Omkostninger at erstatte skadesløs.

Stevne Vidnerne bleve paaraabte, men mødte ikke.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Hr: Citanten maatte begjære Sagen opsat til næste Ret med Laugdag, da og Stevne Vidnerne til Stevningens Afhjemling skal blive fremstillede.

Retten gav Indstevnte da han efter tree Ganges Paaraab ikke mødte eller møde lod, Laugdag til Som/m/er Tinget 1791 etc: afskeediget med Laugdag. /: bet: Ops: 12 s: og Laugdag 24 s: :/

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792 da og Citanten behager at fremstille de i Dag udeblevne Stevne Vidner til Stevnemaalets Afhjemling førend videre foretages.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 450. Morten Knudsen Alsager No: 136 Obl: til Mads Godøen 100 rd: og Joh: Godøen 100 rd:, dat: 22 Maj 1788, qvitteret for Joh: Godøen efter vedhæftet Transport 27 Juni 1789, af Krigs Commissair Dahl for 100 rd:, den 3de Oct: 1791, og for Mads Godøens 100 rd: af h/an/ds Enke som samme i Skfte udlagt, den 4de ditto.

No: 5 p: 324. Niels Ommundsen Mæland No: 8 H: C: gds: Obl: til Tørres Gotschalchsen Schaale 40 rd:, dat: 6 Oct: 1786, qvitteret af Creditor d: 25 Sept: 1790.

No: 3 f: 373a. Ludvig Tørressen Studsvig No: 118 Obl: til Mads Chr: Godøen p: 184 rd: 4 mrk: dateret 6te Oct: 1781 qvitteret af hans Arvinger 4de Oct: 1791.

Bygselsedler med Reversaler public:t og Qvitt: Bøger anviist

Niels Pedersen Næss til Ole Olsen paa Rønnebakken No: 9, før brugt af Ole Olsen som Ejer dat: 4 Oct: 1791. til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Capellan Hr: (A.g.)ss til Bjørn Siursen paa Øfre Drange No: 54 1 pd: 16 ½ mrk: S: ½ Hd: før brugt af Christopher Olsen dat: 25 Juni 1790 indeholder ellers at Christopher Olsen

1791: 319b

saa længe de gamle leve, skulde styre og bruge det halve Brug. til M:f: H: bet: 1 mrk:

Johannes Erichsen Sundvor til Hans {.....} \Hansen/ paa Øfre Støele No: 4 1 pd: 3 mrk: S: ¼ Hud før brugt af Ole Andersen dat: 17 Maj 1791. M:f: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Ole Olsen Store Dahle Skde til Jens Jonsen paa Tvedt No: 7 ½ L: S: 1 F:skd: for 395 rd:, dat: 17 Maj 1791.

Torbjørn Olsen Nedre Waage Skde til Ole Torbjørnsen p: ½ Nedre Waage No: 11 H: C: gds: 1 pd: 6 mrk: S: ½ Hd: dat: 4 Oct: 1790 for 130 rd:

Størk Endresen Gjellands Skde som Endre Størksens Arving til Torbjørn Størksen paa Erritzvær No: 39 1 pd: 6 mrk: S:, ½ Hd:, for 80 rd:, d: 6 Feb: 1791.

Lars Eliassen Korsnæss Skde til Mikkel Larsen paa Korsnæss No: 115 i alt 18 mrk: Sm:, deraf indløst for 40 rd: 16 mrk: S:, resten arvet, d: 4 Oct: 1791.

Peder Hansen og Elling Larsen Sundes Hustrues Arvingers Skde til Thomas Pedersen paa 1/3 L: S: ½ b:skd:, deraf indløst for 65 rd: 3 mrk: 12 s: 14 ¼ mrk: S:, ½ b:skd:, resten arvet dat: 4 Oct: 1790.

Knud Siursen Furhovde Skde fra Ole Olsens \Hustr:/ til Ole Olsen paa Rønnebakken No: 9 i alt 1 pd: Sm: dateret 4de Oct: 1791.

Ole Olsen Rønnebakken Skde til Niels Pedersen Næss paa Rønnebakken No: 9 1 pd: S: for 120 rd:, dat: 4 Oct: 1791.

Morten Knudsen Obl: til Ole Gotschalchsen Sundal paa 220 rd:, Rente 3 p:C: Pant 1 pr: i Alsager No: 136 1 Løb Sm:, og ½ Onerims LaxeVog ½ Løb Sm: dat: 4 Oct: 1791.

Bottel Larsen Obl: til Bjørn Torgersen Øfre Musseland 150 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1ste pr: i Reiseim No: 50 rd: 2 pd: 5 mrk: S: ½ Hd: d: 4 Oct: 1791.

Søren Sørensen Elholms Obl: til Friderich Elholm paa 280 rd: Rente 4 pr:C:t Pant 1 pr: i Kubbervig No: 17 12 mrk: Sm: dat: 23 Maj 1787.

Ole Sæbjørnsen Færevog Skde til Sæbjørn Olsen paa Færevog No: 10 og 11 1 pd: 15 mrk: S: ½ Hd: for 95 rd: dat: 4 Oct: 1791.

Christen Mortensen Nedre Flygensfær Skde til Johannes Bergessen paa ½ Brug i Flygensfær No: 20 ¼ L: ¼ Hd: for 90 rd: dat: 5 Oct: 1791.

Niels Ommundsen Tvedt ved Hovland Obl: til Hr: Elling Møller Falk paa 298 rd: Rente 4 proC: Pant 1 pr: i bem:te Tvedt No: 7 H: C: gds: ¼ L: ¼ Hd:, og Løsøhre for 118 rd:, dat: 10 Juni 1790.

Ludvig Tørressen Studsvig Obl: til Ole Gotschalchsen Sundal paa 260 rd: Rente 3 ½ pr:C:, Pant 1 pr: i Studsvig No: 118 og Pladset No: 119, i alt 1 Løb 3 mrk: S:, ½ Hd: dat: 4 Oct: 1791.

Sæbjørn Olsen Haaimsnæs No: 10 og 11 V:k: br: til Ole Sæbjørns: dat: 4 Oct: 1791.

Hans Knudsen Hollekim Obl: til Siur Andersen Solem paa 620 rd:, Rente 4 p:C:, Pant 1 pr: i Hollekim No: 49 ½ L: 1 Hd:, og 2 Kjør dat: 5 Oct: 1791.

Mikkel Larsen Korsnæss Obl: til Niels Johannessen Tvedt 42 rd: 1 mrk: 8 s: Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Korsnæs No: 115 18 mrk: S:, dat: 5 Oct: 1791.

Siur Bergessen Nedre Flygensfær No: 20 Vilks: C:tract til Berge Siursens Enke Anna Elias Dt: dat: 5te Oct: 1791.

Ole Sæbjørnsen Indre Wee No: 82 V:k: Contr: til Sæbjørn Pedersen og Hustr: Brithe Ols Dt: dateret 5 Oct: 1791.

Afkalde

ForM: b: f: 114 og 117. Hans Andersen Tejgland for 37 rd: 5 mrk: 3 s: efter Skfte 28 Aug: 1772 og 1 rd: 1 mrk: 11 s: efter Skfte 11 Maj 1779 d: 4 Oct: 1791.

.... f: 119. Peter Jonsen Sæd for 22 rd: 14 s: efter Skfte 24de Oct: 1783 dateret 16 Maj 1791.

.... f: 124. Myndtl: Christi Johans Datters Formynders for 8 rd: 1 mrk: 3 s: ved Skfte 29 Nov: 1790 dateret 4 Oct: 1791.

1791: 320

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Landskld Bøger anviist

Rasmus Lindgaard Forman til Lars Johansen paa Grøteig No: 77 Tysnæs Kirke Gods 18 mrk: S: ½ Hd:, før brugt af Johannes Kolbensen, dat: 30 Apr: 1791 Joh: Colb: at have fri Huus paa gaarden, brændefang, 1 Koe foster og 1 td: Korn. M:f: Huset 8 s:

Mikkel Ommundsen Øfre Beltestad No: 3 H: C: gds: til Abel Osmundsen paa uskatlagt Huusmandsplads Storhougen, Conditioner: Husm/an:den at bebygge og eje Huusene, Aarl: Afgift 3 mrk: dat: 5 Oct: 1791. Manufactur Huset betalt 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Anders Olsens Skde til Ole Olsen paa Nedre Hope No: 29 1 L: 1 Hd:, 1 Faar for 550 rd:, d: 5 Oct: 1791.

Jens Jonsen Obl: til Capt: Nicoll 149 rd: 3 mrk:, og Sten Johanneseen Tvedtene 149 rd: 3 mrk:, Rente 3 proC:to, og Pant 1 pr: i Tvedt ved Hovland No: 7 ½ L: S:, 1 Faar, d: 5 Oct: 1791.

Jens Øriansens Obl: til Ørian Olsen Hollekim p: 200 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Hollekim No: 49 1 Løb 1 Hd: dat: 16 Maj 1791.

Dto: Jens Øriansen Vil Kors Ctr: til Ørian Olsen og Ingeborg Lars Datter paa Hollekim No: 49 dat: 17 Maj 1791.

Johannes Madsen St: Godøens Skde til Niels Ommundsen paa Tvedt ved Hovland No: 7 H: C: gds: ¼ L: ¼ Hd: for 300 rd: dat: 10de Juni 1790.

Niels Ommundsen Tvedt No: 7 H: C: gds: Obl: til LænsM/an/d Godøen 100 rd., Rente 4 pr:C: Pant i Avlen paa Tvedt dat: 6 Oct: 1790.

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Ous Skibredes Høsteting den 7de Oct: 1791. sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velv: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Hans Engelsen Øfre Echeland, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte eedsvorne Laugrettes mænd, navnlig,

1. Jsach Johannessen Hegland 4. Engel Hansen Udschaat 7. Jon Olsen Sør Strønen
2. Carl Olsen Sæle 5. Ole Hansen Mit Sæter 8. Niels Olsen Nordbøe
3. Niels Erichsen Hope 6. Ole Evensen Totland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede fol: 299a.

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Wincentz Evensen Wafet og Knud Eliassen Gjærde og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 1 Juni 1791 efter Engel Jonsen Haavig og Hustr., hvoraf Jordegds: Udlægget i Gjemdalen No: 27 i dette Skibrede findes indført i Pantebogen for Strandvig Skibrede.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 288b. Fogden contra Siri Niels Datter.

Actor declarerede Sagen afgjort og frafalden;

Thi blev den for Retten ophævet. Incam: eftergivet.

Opsat Sag fra fol: 287b. Jon Holmefjord contra Ole Holmefjord.

Begge Parter declarerede Sagen forliigt og frafalden;

thi blev den nu for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 287b. Knud Svendsdalen contra Peder Svendsdalen.

Citanten blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Peder Pedersen Svendsdalen mødte, og henholdt sig til sit forrige.

Retten lod Sagen beroe til Som/m/er tinget 1792.

Opsat Justitz Hoer Sag fra fol: 288b. Fogden contra Jens Lie.

Actor i Rette lagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Jens Andersen Lie mødte, tilstod Stevning og Laugdag, /: betalte Tilsv:p: 40 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og tilstod Forseelsen, men beklagede at have intet at bøde med, og udbad mildest Dom, i Betragtning af hans Fattigdom, og 5 smaae Børn, saaledes indlod Sagen til Dom uden videre at svare.

Magrethe Ols Datter mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens Attest af 20 Aug: 1791, som blev oplæst saal: samt til Acten(s)

1791: 320b

Følge, den i Indstevnte Jens Andersen Lies Boe den 21 Juli 1791 \holden Undersøgnings Forretning/ af Stiftet behørig approberet. Actor derefter, da Gjærningen er beviist med Sogne Præstens Attest og ved egen Tilstaaelse tilstaaet, paastod Dom og derved Jens Andersen Lie dømt /: til yderste Formue, er intet ejende :/ at betale dobbelte Lejermaals Bøder, og denne Actions Omkostninger hvoriblandt Stevnings penge 4 Mrk.: samt tillige erstatte og betale Seqvestrations og Undersøgnings Forretningen, til Dom/m/eren for Forretning 5 rd: 3 mrk: og Skyds 5 rd: efter foreviisende hans 2de Regninger saal: og til Fogden for Forretningen \m: v: i alt 4 rd:/ saaledes indlod Sagen til Dom.

Jens Andersen Lie indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Welædle og Velv: Hr: Foged Koren har paa Justitiens og sit Embeds Vegne som Actor lovlig ladet indkalde Ægtegift Mand Jens Andersen Lie, for første Gang i sit Ægteskab begaaet Hoer med ugift Qvinde Magrethe Ols Datter, han at lide Dom, til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse, og Omkostningers Erstatning. Factum er beviist med vedkom/m/ende Sogne Præstes Attest, og Jens Andersen Lies Tilstaaelse for Retten, hvilken Sidste intet har havt til sit Forsvar at fremføre. I Rette og fremlagt behørig holden Undersøgnings Forretning hos den Skyldige. Actor har paastaaet Dom efter Indstevningen med videre \ a..st...(?) / Udi denne Sag kjendes og døm/m/es for Rett og herved afsiges: At Jens Andersen Lie for begaaet Hoer i sit Ægteskab bør efter Lovens 6 B: 13 Cap: 25 a: og Fr: 6 Dec: 1743 a: 22, bøde dobbelte Lejermaals Bøder 48 Lod Sølv er 24 rd.: til Hds: Maj:ts Cassa, /: til yderste Formue var intet ejende :/ og end viidere efter Fr: 8 Juni 1767 sidde 8te Dage paa Vand og Brød i stedet for Skriftemaal, og selv erstatte sin Underholdning og Varetægt. Denne Actions Omkostninger erstatter Jens Andersen Lie med Rettens Gebyr, af Incamination, Opsættelse, Laugdag og Actens Bekræftning 2 rd: 3 mrk: 12 s.: foruden Actors meere Beskrivelse om bliver over 4 Ark, for Undersøgnings Forretningen efter Tilførte Regninger i alt 14 rd: 3 mrk.: Stevningspenge 4 mrk.: og Stemplet Papiir 1 rd: 1 mrk: 2 s.: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Rett:s geb: er bet:t NB: Bøder Udstæt

Nye Sag.

Sr: Friderich Hesselman i Bergen fremsendte Incam: 4 mrk: 10 s: skr: Fiire Mrk: og 10 s: og Stevne Vidner Wincentz Evensen Wafet samt Hans Hansen Echeland, til at afhjemle til dette Ting og Tiid at have ladet indkalde Hans Knudsen Sævild, at lide Dom til at betale \til Citanten/ skyldig værende 9 rd: 1 mrk: 12 s, hvorom og at see Doc: i Rettelagt, saa og Processens Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet for Citanten, og det i hans Huus i Paahør af Axel Axelsen Sævild Naboe til Indstevnte, i hands Fraværelse.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

/: bet: Ops: 6 s: skr: Sex Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laudag.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

Ny Sag.

Erich Siursen Kaldestad fremstod /: betalte Incamination 4 mrk: 10 s: skr: Fiire mrk: tii Skl: :/ og fremlagde skriftl: Kaldseddel af 20 April 1791 som blev oplæst saal:

Thomas Olsen Aadland mødte og vedtog lovlig Varsel, /: bet: Tilsvarepenge 20 s: skr: En mrk: fiire Skl: :/ men benægtede at være noget skyldig til Marithe Ols Datter eller før afdøde Mand Ommund Herløfsen Flage; thi vel har afg: Ommund Flage havt Penge til gode hos {Cit:} Indstevnte meere end det Paastevnte; men det var alt af Indstevnte til ham betalt et halv Aar før han døde, som nu til Juul bliver 3 Aar siden. Qvittering haves ikke, da et Beviis som derom var passeret, blev ved Betalingen sønder-

1791: 321

revet og casseret, altsaa paastod aldeeles Frifindelse.

Citanten fremviiste Hardanger Sorenskriveries Jurisdictions Skftebr: 15 Janv: 1790, efter Ommund Herlougzen, hvor er beregnet til Indtægt Indgjæld hos Thomas Olsen Aadland af Samnanger uvis Gjæld 20 rd: Udlæg til Enken i Sterboet efter Ommund Herløfsen Marithe Ols Dt: Hos Thomas Olsen Aadland i Samnanger 10 rd: Videre anviste ditto Jurisdictions constituerede Sorenskriver Barths Skftebrev 30 Juli 1790 hos bem:te Enke Marithe Ols Datter, som i levende Live opgav sit Boe, hvor er ført til Indtægt Indkrævede Gjæld hos Thomas Olsen Aadland af Samnanger, uvis Gjæld 10 rd: Udlæg til Erich Siursen Kaldestad som hendes Søn, i Hjem/m/egifte og Brøllups gjærd iblandt andet af de 10 rd: som Thomas Olsen Aadland som uvis Gjæld er skyldig, udlægges 8 rd: 3 mrk: 11 s: og videre til sam/m/e Søn Erich Siursen i Arv, iblandt andet udlagt af de 10 rd: uvis Gjæld som Thomas Olsen Aadland er skyldig 2 mrk: 6 s: Citanten dermed troer Søgemaallet beviist, og derefter paastod Dom, og derved Thomas Olsen Aadland tildømt at betale bem:te 9 rd: 1 s:, med Omkostninger 5 rd: saaledes indlod Sagen til Dom.

Thomas Olsen Aadland erbyder at beviise med Vidner at have betalt det Fordrede, og til den Ende begjærde Sagen opsat.

Bemelte 2 Skftebreve efter som ommeldt i Retten extraheret, blev Citanten tilbageleveret.

/: Opsættelse bet:t 6 Skl: skr: Sex Skl: :/

Citanten paastaar Dom efter foreviiste Skfte breve, og protesterede imod Opsættelse.

Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 29 Juni 1790 efter Barbra Niels Dt:, Enke efter Johannes Siursen Sundøen, ang:de Udlæg i Sundøen 22 ½ mrk: Sm:

.... 1 Marti 1791 efter Anders Andersen Trengerejdes Hustr: ang:de Udlægget i Trengerejde No: 51 1 Løb Sm: begge i Skde bogen extraheret.

Aadne Mikkelsen Herfindal Skde til Christopher Christophersen Walland paa Huusebygninger paa uskatlagt Huusmands Plads Dyrhowde under Grønsdal No: 77 for 60 rd:, og atter at Christoph: Christophersen har betalt ham 20 rd: for sine Rydninger paa dette Plads, og derfor overdraget Rydnings Retten til sidstmelte dat: 1 Apr: 1791.

Haldor Johannessen Nordviig No: 56 Vilkors Contract til sin Fader Johannes Olsen og Moder Kari Haldorsdatter d: 18 Janv: 1791.

Anders Erichsen Sandvig Obl: til Hr: Capt: Lorentz Muller v: Segelke paa 300 rd:, Rente 4 proC: Pant 1 pr: i Sandvig med Skrubbenæs No: 73, 1 pd: 21 mrk: S: ½ Hd:, og endeel Løsøre dat: 25 Juni 1790.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 221b. Johannes Olsen Totland No: 85 Obl: til Ped: Thomassen Langeland 50 rd: dat: 4 Oct: 1779 af Creditor qvitteret 18 Janv: 1791.

No: 3 f: 402a. Anders Erichsen Sandvig No: 73 Obl: til Myndtl: Engel Johannessen Jarland p: 150 rd: datert 28 Maj 1782, qvitteret af h/an/ds efter Hardangers \og Lyse Closters/ constituerede Sorenskr: Barths vedhæftede Attest nu havende Formyndere Claus Nielsen og Ole Andersen Hisdal eller Holdhuus, 25 Juni 1790.

No: 5 p: 426. Do: And: Er: Sandvig No: 73 Obl: til Ditto p: 38 rd: dat: 24 Maj 1788, qvitteret af bem:te Formyndere 25 Juni 1790.

No: 5 p: 245. Niels Nielsen Qvittingen No: 78 Obl: til gl: Niels Nielsen Qvittingen paa 60 rd:, dat: 7 Oct: 1785, qvitteret af Creditors Arvinger 6 Juni 1790.

Nye Sag

Johannes Olsen S: E: p: Helland fremstod /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Anders Andersen S: E: paa sam/m/e Gaard Helland, for han haver ulovlig kjørt igjennem Citantens Ager, medens Grøden og Sæden stod derpaa, og nedslaget eller nedkjørt Citantens Gjærde som han havde sat for Ageren, derom at høre Besigtelses Vidner Tosten og Jon Røsvold, og derfor lide Dom til Straf og Bøder samt Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse bem:te Tosten Svendsen Leil: og Jon Nielsen Leil: begge paa Røsvold.

Samtlig Indstevnte mødte

1791: 321b

og vedtog lovlig Varsel.

Indstevnte Anders Andersen Helland /: betalt Contra Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: contra Kald og Varsel, ladet til dette Ting og Tiid contra indkalde Hoved Citanten Johannes Olsen, at høre Vidner, og lide Dom, fordi Hoved Cit: har forhindret hannem hans gamle Loe kiørsel Vej ved at have opbrudt et Agerflek i Vejen som er Contr: Cit: til Hinder for sam/m/e gamle Høe Vej, saa at Contra Cit: nødes at kjøre der igjennem, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner, og lide Dom, til Frifindelse for Ctr: Citanten for Hoved Cit:s Søgemaal, og til Hoved Citanten at lide Straf og betale Sagens Omkostninger skadesløs.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Jørgen Pedersen Øfre Bouge Lejlænding og Simon Isachsen Helland Huusmand, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Alle contra Indstevnte mødte og tilstod lovlig Varsel.

Contra Citanten end videre fremstillede ustevnte Vidner Sander Olsen Gangstøe Leil:, og Maddelle Kaares Datt: Hustrue til Hans Mikkelsen Tomre, samt \Anders Olsen Stensland/, Berge Bergessen Echeland S: E: og Lænsmand Hans Engelsen Øfr: Echeland.

Hoved Citantens 2de Vidner Tosten og Jon Røsvold, vedtog lovlig Varsel og Vedermæle til at høre Contra Citantens Vidner, i ald Fald, om sidstmeldtes Vidnesbyrd skulde være mod Comparenternes.

Som Natten paafaldt beroer Sagen og Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 8te Oct: 1791 continuerede dette Ting og denne Sag.

Begge Parter begjærde Vidnerne paaraabte, at gjøre deres Forklaring. Vidnerne alle ovenmeldte mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og først fremstod Hoved Citantens

1ste og 2det Vidner som Besigtelses Vidner Tosten Svendsen Leil: paa Røsvold, og Jon Nielsen Lejl: paa sam/m/e Røsvold som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At denne Som/m/er sidst i Julii, da Slaatten var begyndt og Ageren stod i bedste Flor, vare de af Hoved Cit: tilkaldede, at besigte omstevnte Ager, Hoved Cit: tilhørende, Asals Krog kaldet, da de besaae den i Overværelse af Contra Citanten, og fandt der var kjørt med Læs og Slæde igiennem Ageren og nedkjørt \Sæden/ paa Ageren, til stor Skade for omtrent ½ til en Skieppe Korn, og Anders Helland sagde da at han havde gjort det. Den kjørte Vej var omtrent 3 alen breed. For begge Ender af Ageren havde staaet Pæle og Stænge gjærde at hindre eller afværge Kjørsel over Ageren som og var nedbrudt, det og And: Helland tilstod at have gjort, fordi Ageren var gjort ham i Vejen, og han kunde ingen anden Sted kom/m/e frem med Læs af Korn eller Høe. De eftersaae da paa begge Sider af Ageren, om der uden for den, var fremkom/m/ende med Læs fra Marken til Huusene, og fandt at der var vel fremkom/m/ende paa over Siden med Børre, men ej med Læs, og paa nedre Side var trangt imellem denne og en anden, tredie Mand p: gaarden tilhørende Ager, omtrent kun 1 ½ alen bredt, og der var \en Vejte/ {og blodt}. Hoved Citanten ejede der Græsset imellem disse 2 Agre. Oven for p: øvre Side af Asals Krog ejer Contr: Cit: det meeste. Efter begge Parters Anviisning, var for Anders Helland ej meere Kjørsel den Vej end Tree tør Læs Høe, tet uden for Ageren, som gjerne kunde bæres paa øvre Side af Ageren, og naar det var der forbi, var god Kjørsle Vej. Naar demme Asals Ager blev anlagt, og om der før var Kjørsle Vej, veed Vidnerne ikke. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne, dennem videre havde at tilspørge, bleve de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mrk: :/

Hoved Citanten forbeholdt sig fleere Vidners Førelse til næste Ret.

Contra Citanten begjærde sine Vidner fremkaldet, og fremstod som Contra

1791: 322

Citantens

1ste Vidne Simon Jsachsen Helland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At kjender den omtvistede Ager, som ikke erindrer hvor længe siden er anlagt, men førend den blev anlagt, som er vel omtrent 12 Aar siden, var der Bøe, men ej Vej, og over sam/m/e Bøe som var Hoved Citantens, kjørte Contra Citanten og hans Formand, med Høe Læs om Sommeren, da han der uden for har en Slaatte paa 5 á 6 Læs tør Høe. Dimitteret som forrige.

Fremstod 2det Contra Vidne Jørgen Pedersen Øfre Bouge som aflagde Eed og forklarede: At for 16 Aar siden tjenede Vidnet paa Contra Citantens Brug, da var ej den omtvistede Ager, men Bøe, som tilhørte Hoved Cit:, hvor ej var Vej, men Contra Cit: kjørde der over sit Høe om Som/m/eren fra en sin Slaatte der uden for som ej erindrer hvor mange Læs. Paa sam/m/e \And: Hellands/ Slaatte kan Græsset ej tørres fordi der er vaadt og steenet \og bradt/ men maae kjøres frem som Græs, og da kan ej komme anden Vej dermed, end der hvor Ageren nu ligger. /: Alle de afhørte Vidner blev fremkaldet, og paa Tilspørgsel skjønnede at den omtvistede Asals Ager flek er paa Udsæd 1 skpe (skjeppe) Havre til 4 Fold Avl. :/ Dimitteret som forrige. De 3 første Vidner, forklarede: om at Høet ej kan tørres uden for Ageren, paa Contr: Cit:s Slaatte, ligesom 2det Contr: Vidne.

Fremstod 3de Contra Vidne Sander Olsen Gangstøe som aflagde Eed og forklarede: At for 23 Aar siden tjenede Vidnet paa Contra Cit:s brug hos hans Fader, i øvrigt som 2det Contra Vidne, med Tillæg, at da tørredes Græsset af bem:te Contra Citantens Slaatte, paa Hoved Cit:s Bøe. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 4de Contra Vidne Madelle Kaars Datter som aflagde Eed og forklarede: At har været hos Contra Citantens Fader opfødt, og kan erindre fra sit 20de Aar, er nu 41 Aar, og var de første 30 Aar paa Helland, i ald den Tiid var den omtvistede Ager ej anlagt, førend det sidste Aar, i øvrigt som 3de Contra Vidne.

Fremstod 5te Contra Vidne Anders Olsen Stensland tjener paa Stensland som aflagde Eed og forklarede: At for 5 Aar siden, tjenede Vidnet paa Helland hos Ctr: Cit:, da den omtvistede Ager var anlagt for nogle Aar siden, men da var den ej bredere, end at de kjørde Ageren uskad forbi den paa Øvre Side af den, med grøn Græs fra Contra Citantens Slaatte der uden for, som ej der kunde tørres af førmeldte Aarsager, men blev fremkjørt til at tørre i Hæser ved Huusene. Siden har ej seet den omtvistede Ager. Dimitteret som forrige.

Fremstod Besigtelses Vidner som \Contra/ 6te og 7de Vidne Lænsmand Hans Engelsen Øfr: Echeland, og Berge Bergessen Nedre Echeland som aflagde Eed og forklarede: At denne Som/m/er for 4 Uger siden, vare de \af Contra Citanten/ tilkaldet paa den omtvistede Ager, der Johannes Helland og var tilkaldet, men vilde ej gaae med, da de var af Contr: Cit: begjært at bese alle Omstændigheder, og fandt da Ageren, saaviidt det op- og bortkjørte angaaer, som And: Helland tilstod at have kjørt og gjort Vej, og med Slæden kjørt Stængegjerdet ned, at være en Staur Korn til omtrent imod en Skjeppe Havre, forbi Ageren var ej Kjørse Vej, ikke paa øvre Side uden Børre Vej, og paa nedre Side ej heller, ikke engang Børre Vej, da en tredie Mand paa gaarden havde en Ager der saa nær til Asals Ageren, at den forhindrede Saadant. Der uden for anviisde Contra Citanten een sin Slaatte, hvor de skjønnede, at Græsset af før omvundne Aarsager ej kunde tørres, men maatte kjøres hen et andet Stæd, som ej var belejliger end hjemme ved Huusene, hvor de ej kunde kjøre til, uden over det Sted hvor den omtvistede Ager ligger, uden dobbelt saa lang Omvej, paa nedre Side, og dog paa Hoved Citantens Bøe, og at bære det {til Huusene} i Børre {til Huusene} vilde blive {til} forbi Ageren, et \Kugle/ {Kugle} Skud, der de kunde kjøre fra til Huusene dog paa C:tra Citantens Bøe, men at kjøre til Agerens yttre Ende og læsse af, og bære forbi Ageren, atter læsse der paa Slæde vilde blive for megen Tiid Spilde i den travle Høe Høste Tiid, og tillige spille noget Græs. Hvor meget Høe uden for Ageren, C:tra Cit: paa det Sted kan avle, kunde de ikke skjønne. De gik derpaa efter begjæring til Hoved Cit: at tilspørge ham, om vilde give Contr: Citanten, blot ved at lægge et Hjørne af Ageren 6 al: lang og 3 al: bred ud af sam/m/e Ager til Bøe, at Contra Cit: kunde kom/m/e der forbi med Læs, saa vilde C:tra Cit: være vel fornøjet og forliigt? Dertil han svarede: Nej efterdi And: Hell: har taget sig det til, skal han ej faae det. Dimitteret som forrige.

/: For \Ct: Cit:s Vidner betalt 4 mrk: 8 s: skr: Fiire Mrk: otte Skl: :/

Begge Parter begjærde Sagen opsat til fleere Vidners Førelse, /: betalt Opsættelse 12 s: er En mrk: otte Skl: :/

Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Nu mødte begge Parter, og declarerede Sagen forliigt; Thi blev den nu for Retten ophævet.

1791: 322b

Brandskade Tingsvidne.

Øven Olsen!! (Nielsen iflg. ætteboka og Ft. 1801) Lejlænding paa Schjelaaen No: 54 Sundhorlehn S: E: gds: i Ous Skibrede, Samnanger Sogn, Ous Præsteboels beneficerede gods, fremstod og væmodelig beklagede, at den 4 Juni sidst, opkom i Comparentens som eeneste Mand paa Gaarden boende, hans Ildhuus, ved at vaske Klæder, formedelst da værende stærk Storm, en Ildebrand, imedens de var gaaen i Elven med Klæderne \og Citanten selv var ved Søen at fiske/ da Ilden havde antændt Huuset, som strax greeb saaledes om sig, at alle

Huusene i en Hast blev bespændt, og alle opbrændt, baade Stue, Ildhuus, Stabur, Bue, Flor, Lade \og/ Smale huus, og formedelst at ingen Folk fra andre Gaarde, som fraliggende, ej kunde komme hastig nok til Hjelp, blev slet intet af nogen af Bygningerne reddet; dessaarsag ej heller fik eller kunde faae det ringeste reddet, af hvad der var i Huusene, saa at naar undtages Creaturene som var i Marken, ejede Comparenten for sig Hustrue og 3 Børn, ikke det ringeste, hverken Klæder \undtagen det lidet som var i Elven at vaske/, Mad, Kister, Boeskab eller andet, men er sat efter Jldbranden, derved i yderste fattige og kummerlige Omstændigheder: Og var alt inden en Time af Jlden fortæret. Og da Comparenten for sin paaboende Gaard Schjelaaen No: 54 Sundhorlehn Selvejer Gods af Skatteskyld 18 Mrk: Smør formedelst denne ulykkelige Hændelse, agter allerunderdanigst at søge nogle Aars Skattefrihed og Befrielse for alle Udgifter, saa var han om denne Skade et formeligt TingsVidne begjærende, til sin allerunderdanigste Ansøgning dermed at belægge.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Vidnesbyrd, om ovenmeldte sig saaledes, eller hvorledes i Sandhed [anderledes] forholder, og deres Skjønnende, om hvad Part af Gaardens Huuse, denne Skade kan ansees for? Samtl: Laugrettet og Almuen svarede: At det var dem alle fuldkommen bekjendt, det Andragne sig saaledes i Sandhed at forholde som tilført er, i alle Maader, samt at da alle Gaardens Huuse og Bygninger, som alle vare i lovlig Stand, ere opbrændte aldeles i Grund, med alt hvad deri var, saa bliver Skaden ikke anderledes at ansee, end heel og total, gandske Jorde- og Gaardebrugets Huuse.

Øven Olsen!! Schjelaaen, begjærde det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Nye Justitz Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor anmeldte at have med lovlig mundtl: kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde ugift og fra det militaire afskeedigede Arne Johannessen Tveteraas for begangne Leyermaal \p: S: S: E: gds: p: Giære/.

Niels Nielsen Waage mødte for ham, og anbød at cavere for 6 rd: i Bøder, om det dertil maatte aftinges.

Hr: Fogden paa Condition at Pengene bliver betalt med første og under Forbeholden af nye Paatale og Stevning for fulde Bøder, i Mangel af Opfyldelsen, frafaldt for denne Sinde Sagen; Thi blev den og saaledes ophævet.

Pantebogen til Inddragelse

Skifte Contract imellem Arvingerne efter Jacob Johannessen Sandvigs Hustrue, dat: 24 Maj 1791.

Anders Nielsen Steenslands Transport paa 40 rd: efter Obl: 6 Oct: 1778 indført i P:b: No: 3 fol: 123a., til Jacob Johannessen Sandvig d: 11 Feb: 1791.

Hans Andersen Hatvig Skde til Hans Jørgensen p: Øfre Bouge No: 35 23 ¾ Mrk: Sm:, 1/8 Hd:, for 82 rd: dat: 7 Oct: 1791.

Afkalde

ForM: Bog fol: 128. Brithe Ols Dt:s Mands for 23 rd: 5 mrk: 4 1/3 s: efter Skifte 15de Maj 1777, dat: 8de Oct: 1791.

.... fol: 131. Arne Niels Datters Mands for i alt med Hjem/m/egifte 32 rd: 5 mrk: 6 s: efter Skfte 18 Juli 1789 dt: 7 Oct: 1791.

.... do: f: Synneve Siurs Datters Mands for 54 rd: 1 mrk: 4 s: efter Skfte 13 Juli 1789, dat: 8de Oct: 1790.

Myndtling Anne Lars Datters Formynders dt: 14 Juli 1791 efter Jon Lar-

sen Sør Strønen, ved Skfte af sam/m/e Dato.

Anne Jacobs Datters Faders dat: 18 Juli 1791, for 12 rd: 2 mrk: 11 s: ved Skfte sam/m/e Dato.

Myndtling Marthe Jacobs Dt:s Faders do: dato 12 rd: 2 mrk: 11 s: sam/m/e Skfte.
(Andre dokument igjen)

Johannes Olsen Totland Skde til Hans Johannessen paa Totland No: 85, 1 pd: S: $\frac{1}{2}$ g:skd: for 60 rd:, dat: 7 Oct: 1791.

Saug Angivelser som for Fieldberg Skibrede

Yttre Tøsse Saug Saugmester Knud Hansen Yttre Tøsse angav 17 Hundrede enkelte Bord.

Koldal Saug Paa egne og MedEjeres Vegne Berge Bergessen Nedr: Echeland angav 100 dobbelte og 15 Hundrede enkelte Bord.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, og befundne

Adskillige Poster som 1ste til 5. poster, fol: 8a. 6. p: Houchenæs, Yttre Tøsse og Koldals Sauger. 7. p: ingen. 8. p: Lænsmand Hans Eng: bruger i Øfr: Echeland Strdv:

(Strandvig) Skbr: No: 62 Land Lægd 1 L: 1 pd: 10 $\frac{2}{3}$ mrk: Sm: 9. og 10de Nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference Kongen til Afgang 1 Løb 1 Pd: 5 $\frac{1}{4}$ mrk: S: $\frac{1}{4}$ Hd: Tilgang 1 pd: S: $\frac{1}{8}$ Hd:

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 47 rd: 3 mrk: 2 s: og pr: 1791 262 rd: 2 s: I alt Summa 309 rd: 3 mrk: 4 s:

Pantebogen til Inddragelse

Haldor Johannessen Obl: til Jfr: Malene Fleischer Koren paa 199 rd:, Rente 4 pr:C: Pant 1 pr: i Nordvig No: 56 $\frac{1}{2}$ L:, $\frac{1}{2}$ Hd: $\frac{1}{2}$ G:skd: dat: 7 Oct: 1791.

Bygsel-Sedler publ:t med Rev: og qv: Bøger

Hans Andersen Hatvig til Peder Steffensen paa No: 47 Biugstrand 18 mrk: S: 1 F:skd:, før brugt af Jacob Monsen dat: 7 Oct: 1791. M:f: Huset bet: 8 skl:

Gitle Ols: Goupholm No: 72 til Christopher Olsen paa uskatlagt Plads Laeham/m/er; Cond:r 1. at bebygge Pladset og eje Huusene. 2. Aarl: Afgift 2 rd: og 3 Dages Arbejde, d: 8 Oct: 1791. Manuf: Huset bet: 8 skl:

Laugrettes mænd til at betjene Retten 1792, opnævnt af Nygifte. 1. Knud Hansen Yttre Tøsse. 2. Lars Torjussen (Torjelsen) Frøland. 3. Peder Jonsen Sævild. 4. Steffen Olsen Midhuus. 5. Ole Johannessen Helleland. 6. Engel Andersen Øfr: Dahle. 7. Niels Monsen Langeland. 8. Torjus (Torjel) Andersen Børdalen hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 157b. Johannes Olsen Nordvig No: 56 Obl: til Hr: Johan Leganger 250 rd: dat: 1 Maj 1779, af Creditor qvitteret efter vedhæftet Opsigelse, 7 Oct: 1791.

Bygselseddel med Revers og qvitterings Bog

Gjærde Ejers til Knud Mikkelsen paa Plads Wiigen, paa Aarl: Afg: 3 rd: og 3 Dages Arbejde dat: 11 Oct: 1791. til Manufactur Huuset bet: 8 skl: uskatlagt.

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Jacobsen Sandvig No: 73 Vil Kors Contract til Jacob Johannessen Sandvig dateret 8de Oct: 1791.

Torbjørn Torbjørnsen Skde til Engel Hansen Gjærevig p: Gjemdal No: 27 22 ½ mrk: Smør 3/8 Hd: for 250 rd:, dat: 8 Oct: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 159. Engel Monsen Kleppe No: 70 Obl: til Sl: Hr: Kryger p: 100 rd: dat: 19 Maj 1784 af h/an/ds Børns ForM: Astrup qvitteret 31 Maj 1791 og af Provsten paategnet til Udslettelse.

NB: Til Afdrag af No: 3 f: 123a. Hans Engelsen Stensland No: 63 Obl: til Jacob Johannessen Sandvig i alt, tillige efter Transport 163 rd: 3 mrk:, dat: 6te Oct: 1778, deraf efter Creditors qvittering bet: til Afdrag den 24 Juni 1791 23 rd: 3 mrk:

No: 3 f: 307a. Knud Eliassen Gjærde No: 62 Obl: til Niels Monsen Waage 202 rd: 4 mrk: dat: 10de Oct: 1780, af Creditors Arv:r alle myndige qvitteret d: 8de Oct: 1791.

No: 3 fol: 307a. Do: Knud Gjære No: 62 Obl: til Ditto, endelig kun 61 rd: som 18 rd: bet: 11te Oct: 1780, dat: 10de Oct: 1780 sam/m/e qvittering 8de Oct: 1791.

Pantebogen til Inddragelse

Thomas Pedersen og Torjuls Andersen Børdalen No: 80 Skde til Peder Johannessen paa uskatlagt Plads Echedal for 180 rd:, dat: 8de Oct: 1791.

Knud Eliassen Gjærde Obl: til Engel Johannessen Jarland p: 200 rd: Rente 3 1/3 pr:C: Pant 1 pr: i No: 62 Gjærde 1 Pd: Smør dat: 8de Oct: 1791.

1791: 323b

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet.

Strandwiig Skibredes Høsteting den 10de Oct: 1791 sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent, i overværelse af Foged Koren, Skibredets Lænsmand Engel Hansen Gjøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig

1. Haagen Haagensen Aase
2. Niels Nielsen Schielbricht
3. Knud Knudsen Tuften
4. Jon Olsen Rennesvig
5. Sten Stensen Hjertager
6. Hans Monsen Særvold
7. Hans Ellingsen Opsal
8. Anders Larsen Aakre

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibrede fol: 299a.

Formynderting blev holdet og derved befunden og passeret, som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og OverFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Niels Johansen Tvedt og Sverke Hansen Hjertnæss og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skfte 19 Juni 1790 efter Samuel Hansen Sandal. | Jordegds: Udlæggene i
.... 24 Feb: 1791 efter Jon Jonsen Haavigen. | Skdebogen
.... 1 Juni 1791 efter Engel Jonsen ibd: og Hustr: | extraheret
Ole Olsen Skde til Anders Olsen paa Femanger No: 46 ½ Løb ½ Hd: for 400 rd: 3 mrk:
dateret 5te Oct: 1791.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Tøsse eller Houchenæs Saug \i Ous/ Knud Knuds: Tøsse paa egne og Medejerers Vegne angav ½ Hundr: dobbelte og 10 Hundrede enkelte Bord.

Femanger Saug Anders Olsen Femanger paa egne og medEjeres Vegne angav 15 ½ Hundrede dobbelte, og 21 Hundrede enkelte Bord.

Henanger Saug Hugne Olsen Henanger paa egne og MedEjeres Vegne angav 18 Hundrede enkelte Bord.

Biøndals Saug ikke endnu opbyggt, og intet skaaret, svarede Almuen \og be..... af Ejeren Hans Hansen Biøndal/

Balleseim Saug Sverke Hansen Hiernæs paa egne og MedEjeres Vegne angav 6 Hundrede enkelte Bord.

Schjelbricht Saug Niels Nielsen Schjelbricht paa egne og Medeje(rs?/res?) Vegne angav 6 Hundrede enkelte Bord.

Hatletvedt Saug Torbjørn Øriansen paa egne og medejeres Vegne angav 24 Hundrede enkelte Bord.

Ny Sag.

Ole Endresen Haugen Lejl: fremstod, /: betalte Inc: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde hans Naboe Poul Andersen Lejlænding paa sam/m/e Gaard, fordi denne paa ulovlig Maade lader sine Geedsmaler indtræde og opæde hans Ager og Eng, derom at høre indstevnte Vidner, og lide Dom, til at bruge det med Geeder og Souv Smaler, som hans Formænd det brugt haver, saa og til Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, Hans Haldorsen Sæverejde og Svend Andersen ibd:

Alle indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Indstevnte Poul Andersen Hougen /: betalt Tilsv:penge 40 s: skr: to mrk: otte Skl: :/, beklagede at Citanten paastaaer han ingen Geder eller Souver maae have, fordi Indstevnte ej kan vogte dem, saa fuldkommen, at de jo kan kom/m/e i Citantens Ager eller Eng; Men Indstevnte kan ej styre sin Jord uden disse

1791: 324

Creaturer, men vil gjerne betale al beviislig Skade.

Citanten hertil svarede: At Formændene paa Indstevntes Brug har aldrig havt deres {Geeder} \Smaler/ nede ved Søen, men holdt dem oppe i Udmarken oven for Citanten, saa de ej er kommen paa Citantens Ager eller Eng, men Geeder har Formændene aldrig havt paa Indstevntes Brug; Og da det er umueligt, at gjæte eller vogte Geederne, saa de ej skal kunne komme i Citantens Ager eller Eng, saa er det Citantens Paastand, at Indstevnte ingen Geeder maae holde, da han uden dem kan drive sin Jord ligesaavel som h/an/ds Formænd.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, at gjøre deres Forklaring, hvorefter de begge mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de fremstod som Taxations Vidner som

1ste og 2det Vidne Hans Haldorsen og Svend Andersen Sæverejde, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At denne Høst medens Kornet stod og groede, vare de tilkaldte af Citanten for at besigtige Skaden som var gjort paa Citantens Ager, af Indstevntes Geeder, efter Citantens foregivende, men Vidnerne saae ej Geederne der, da de besigtede den dem af Cit: anviiste Skade, men Indstevnte var ej med eller kaldet, og befandt at noget lidet var opædt af Cit:s Ager Havre, som de ansaae i højeste til en Vog Havrekorn ½ rd: Viidere forklarede: At til Indstevnte kom her at boe som er for 14 Aar siden, har hans Formænd ikke havt Geeder paa dette Brug, da 13 Aar før, som Svend Anders: erindrer vist, og Hans Haldorsen erindrer det sam/m/e, i 25 Aar førend denne Indstevnte der kom at boe. Videre forklarede: At Vejen fra Indstevntes Huuse op efter Marken forbi Citantens Huuse, gaar et Sted imellem 2 tilliggende Citantens Agre paa Længde et lidet Hagle Skud. Indstevnte begjærede Vidnerne tilspurgt: Om denne Vej er ikke en gl: over 20 Aar saaledes været og brugt Vej? Rs: Jo Vidnerne veed ikke andet. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnerne videre at tilspørge, bleve de med begge Parters Consence dimitteret.
 /: For 2 Vidner betalt 2 mrk:, og for Contra Qvæstion 1 mrk:, i alt Tree Mark. :/
 Citanten begjærede det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom til Erstatning for Skaden ½ rd:, og Indstevnte tildømt, at ikke holde Geeder, og have sine Souv Smaler oppe i Marken, og der bygge Huus til dem, samt erstatte denne Sags Omkostninger med 8 rd:, saaledes indlod Sagen og underkastede den Dom.
 Indstævnte begjærede Sagen opsat til næste Ret.
 Opsættelsen bevilges. /: derfor bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/
 Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1792 opnævnt af nygifte. 1. Isach Nielsen Lille Brattetvedt. 2. Svend Olsen St: Wiig. 3. Anders Torjulsen Kiøen. 5. Samuel Mikkelsen Kleppe. 5. Engel Larsen Øfre Boelstad. 6. Ole Nielsen Lille Hage. 7. Anders Haldorsen Lejgland. 8. Hans Haldorsen Tuften hvorom blev leveret Lænsman/den behørig Ordre til Bekjendtgjørelse for dem efter Reglementet.

Pantebogen til Inddragelse
 Afkalde

ForM: bog fol: 134. Ellen Hans Dt:s Mands for 45 rd: 4 mrk: 11 s: efter Skfte 2 Juni 1774 dat: 10(?) Oct: 1791.

.... fol: 138. Ole Olsen Hiertagers for Arv og Hjem/m/egifte 43 rd: 2 mrk: 7 s: efter Skfte af 15 Juni 1787 dat: 10 Oct: 1791.

Myndtl: Ingeborg Anders Dt:s Moders for 17 rd: 5 mrk: 9 2/3 s: ved Skfte 3 Aug: 1791. dat: sam/m/e Dato.

.... Anne Johannes Dt:s Formynders for 8 rd: 2 mrk: 10 s: ved Skfte 30 Juli 91 Afkaldet af sam/m/e Dato.

.... Bottelle Johannes Dt:s Dto: dto: sam/m/e Skfte d: d:

.... Anne Magrethe Samuelsdt:s Moders af 19 Juni 1790 for 6 rd: 3 mrk: ved Skifte, sam/m/e dato.

.... Abel Catrine Sam: Dt:s Ditto Ditto, sam/m/e Skfte og Dato.

.... Malene Sam: Datters ditto ditto.

.... Christi Samuels Datters ditto ditto.

.... Marithe Samuels Datters ditto ditto.

.... Ellen Samuels Datters ditto S:m, Skfte og Dato.

1791: 324b

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, og befunden som følger

Adskillige Poster som fol: 8 1. til 5te Nej. 6te Sundfjord, Femanger, Henanger, Lygre, Balleseim, Schielbricht, Hatletvedt og Bjøndal. 7de Ingen. 8de som fol: 32a. 9de og 10. Nej.

Odels Mandtallets Difference examineret, derefter Hds: M: til Afgang 2 pd: Sm: ½ Hd: Tilgang ingen.

Tingskydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar, som for Schon: Skbr: fol: 8 Sandal 1 pd: S: ½ Hd:

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 3 rd: 2 mrk: 4 s: og for Aaret 1791 175 rd: 2 mrk: 5 s: i alt Summa 178 rd: 4 mrk: 9 s:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 11te Oct: 1791 continuerede dette Ting

publiceret

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag af No: 2 p: 638. Lars Hansen Aakre Obl: til Jon Torbjørnsen Houge paa i alt 90 rd: dat: 12 Oct: 1775, deraf efter Credit:s qvittering 6te Juli 1791 45 rd: bet: til Afdrag.

No: 5 p: 59. Jon Johannessen Midhuus i Ous No: 25 Obl: til Engel Brathuus paa 40 rd:, dat: 11te Oct: 1783 af Creditor qvitteret 18 Maj 1791.

Viidere publiceret

Amtets Befaling af 19 Martii 1791 til Gudmund Engelsen at være Lænsmand i Strandvigs Skibrede, saalydende:

No: 5. C: 7ende 1791 ½ Rd:r. Friderich Hauch Hands Kongelige Mayestæts bestalter Kammerherre, Stiftsbefalingsmand over Bergens Stift, og Amtmand over Søndre Bergenhuus Amt: Gjør vitterligt: At som Engel Hanssen Giøen, formedelst Alderdom og Svaghed, har opgivet sit Ombud som Lensmand for Strandvigs Skibrede i Sundhorlehns Fogderie, saa bliver herved i hands Sted, igjen antaget og som Lænsmand for bemeldte Skibrede beskikket Gudmund Engelssen, hvilken i nogle Aar har gaaet bemelte Engel Hansen Giøen til Haande i Forretningerne, ligesom han og efter Hr: Foged Korens indberetning, til dette Ombud at forestaae, skal besidde den fornødne Duglighed. Thi skal benævnte Gudmund Engelsen udi dette Embede holde sig Hands Kongelige Mayestæts allernaadigste Lov og Forordninger, samt andre ham vedkommende Befalinger allerunderdanigst efterrettelig, Hands Kongelige Mayestæts Høje Interesse troeligen og flittigen beopagte, med hørsom Lydighed, Flittighed og Nidkjerhed efterkomme(r) hvad ham af hands foresatte Øvrighed, samt Kongelig Mayestæts Foged og Sorenskriver maatte anbefales, saa og gjøre vedbørlig Reede og Rigtighed for hvis Kongelige Skatter og Contributioner ham kan blive betroet at oppebærge. Han maa ikke af dette sit Lænsmands Embede søge at tilvende sig nogen ulovlig Fordeel, men derimod af yderste Magt og Formue stræbe strax og i Begyndelsen at dempe og hindre ald Ulempe og Fortræd som blant Almuen kunde rejse sig, og saadant hans Foresatte Øvrighed at tilkjende give. Endelig bør han og i alle andre Maader sig i sit Lænsmands Embede saaleedes skikke og forholde, som han agter at tilsvare og bekjendt være i Følge hands aflagte Eed. Hvorimod \samtlige/ Strandviigs Skibredes Almue herved anbefales at beviise hannem med tilbørlig Hørighed og Lydighed udi hands Embedes Forretninger ligesom og Kongelig Mayestæts Foged anmoedes at maintainere forbemeldte Gudmund Engelsen udi Lænsmands Embedet,

samt aarlig og i rette Tiid lade ham nyde og bekomme hvad det Kongelige Skatte-Brev og andre Anordninger, som og det Høy Kongelige Rescript af 14 Maii 1762 igjentaaget den 23 Februarii 1763 allernaadigst tillægger Læns mændene for samme Tjenester, og ellers tilsee at hannem ingen Fornærmelse udi bemeldte Embede tilføyes, saafremt de Skyldige ey vil vente efter Sagens Beskaffenhed at vorde tiltalte og straffede.

Til Bekræftelse under min Haand og Seigl. Bergen den 19de Martii 1791. Hauch (LS)
Bestalling for Gudmund Engelsen til at være Lænsmand for Strandviigs Skibreede i Sundhorlehns Fogderie.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 385. Asbjørn Peders: Berge No: 23 Obl: til Frøken Amalia og Hedevig Pritzier, hver 100 rd.; er 200 rd.; dat: 8 Oct: 1787 af den sidste ved Fader og ForM: Ob(..?) Pritzier transporteret d: 8 Oct: 1789 sin deel til sin Søster gift med Hr: Hejberg. og af denne for heele Capitalen efter vedhæftet Opsigelse p: rette sort Stempl: Papiir, qvitteret 27 Oct: 1790.

1791: 325

Pantebogen til Inddragelse

Kongl: allern: Bevilling for Biøndals Saug af Dato 18 Maj 1791.

Jon Jansen Haavigs Enkes Skde til Torbjørn Torbjørnsen p: Haavig No: 13 1 Løb 1 $\frac{3}{4}$ mrk: S: 1 Hud for 699 rd: 3 mrk: 15 s: dateret 10 Oct: 1791.

Hans Jansen Tejglands Arv:s Skde til Peder Jonsen Sævild den yngre paa Tejgland No: 86 $\frac{3}{8}$ L: S: $\frac{3}{8}$ Hud for 121 rd: 3 mrk: dat: 11 Oct: 1791.

Engel Engelsen Haavig No: 13 V:k: C:tract til Jan (Jon) Jansens Enke Martha Engels Dt: d: 11 Oct: 1791.

Torbjørn Torbjørnsen Haavig No: 13 Dto: til Ditto Dateret 11te Oct: 1791.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 12te Oct: 1791, continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag af Hans Knudsen Sævild No: 75 Obl: til Jfr: Malene Fleischer Koren i alt paa 298 rd.; dat: 9de Oct: 1789 deraf qvitteret af hende med Curator Foged Koren d: 9de Oct: 1790 for 150 rd:

No: 5 p: 572. Steen Steensen Aadland No: 42, Obl: til Erich Hansen Dahle p: 160 rd: dateret 9 Oct: 1789 af Creditor qvitteret 6 Juli 1791.

Bygselseddel med Revers publiceret og Ldskyldbog anviist

Peder Jonsen Sævild den yngre til Knud Johannessen p: Tejgland No: 86 $\frac{1}{2}$ L: $\frac{1}{2}$ Hd: før brugt af Knud Johannessen deals som Ejer for $\frac{1}{2}$ parten deraf d: 11 Oct: 1791. M:f: H: 1 mrk:

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet.

Strandebarms Skibreedes Høsteting den 14de October 1791. sat og holdet paa Gjermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged, Skibreedets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig.

1. Sæbjørn Torgersen Gjære 4. Lars Sæbjørnsen Yttre Ohme 7. Poul Aadsen Havneraas
2. Guttorm Olsen Øfsthuus 5. Berje Hansen St: Linge 8. Lars Jonsen Grønning
3. Samson Jensen Schage 6. Ole Olsen Schogesal

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og Høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibreede folio 299a.

Formynderting blev holdet og derved befunden og passeret som for Schoneviig Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen fol: 7b. og Oberformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Mikkell Pedersen Mundem og Ole Hejnessen Næss og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Opsat Sag fra fol: 290a. Steffen Hjorteland contra Sergeant Galtung.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa blev Sagen til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Kjøbmand \Sr:/ Steffen Hjorteland i Bergen, har her til Retten lovlig ladet indkalde Sergeant Hans Jansen Galtung at lide Dom til at betale sig skyldig værende 4 rd: med Omkostninger. Indstevnte har in totum benægtet Gjælden med en Forklaring som ikke kan andet end komme i Betragtning. Citanten har i Rette lagt Notarial Extract af hans Handels Bog, som dog ej er nævnt at være authoriseret Hoved Kjøbmandsbog, og altsaa saa meget mindre er enten Beviis eller at regardere til derefter at effectuere Eed, og paastaaet Dom efter Indstevningen. Da Indstevntes Dreng kan ligesaavel /: som ofte skeer paa Bøndernes Jægtterejse til Bergen :/ have kjøbt ommeldte Vahrer til en Anden, som til hans Herskab Frue Lieutenantinde Butler, og Frue Butler ikke ellers handler med Citanten, og Citanten ej har fremlagt nogen Seddel fra Frue Butler, hvorved Vahrene forlangtes; saa burde Kjøbmanden have skrevet Deres Navn for Vahrene, som han betroede dem, og holdt sig til ham \for Betalingen/. Frue Butler som foregives med Præsumptionen for sig, har leveret samme Dreng Pengene at betale til hvem han havde faaet Vahrene af, siden han ej af hende var adresseret til nogen vis Kjøbmand, kunde og for samme Vahre, og med lige Beviislighed faae flere Krav fra flere Kjøbmænd om hendes Dreng var uredelig; Saa kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Indstevnte bør for Citantens Tiltale i denne Sag aldeles fri at være. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 30 Maj 1791 efter Hans Erichsen Dybslands Enke Udlægget 1/32 Part i Dybslands Saug indført i Skjøde Bogen.

1791: 325b

Torger Christophersen Lille Fosses Hustr:s Arv:s Skde til Torger Christophersen Lille Fosse No: 49 ½ L: S:, ½ Hd:, deraf indløst for 94 rd: 3 mrk: 27 Mrk: Smør dat: 27 Maj 1791.

Knud Øriansen Jndre Ohme Skde til Arne Aamundsen paa Yttre Ohme No: 25, 16 mrk: Smør uden Huusebygninger for 112 rd:, d: 20 Janv: 1791.

Ny Justitz Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have som Actor ladet til dette Ting og Tiid indkalde ugift men ellers Krøbling Ole Widleichen Grønning for begangen Lejermaal paa Grønning S: S: E: gds: første gang med ugift Qvinde Siri Samsons Datter Grønning, at see Documenter i Rettelagt og lide Dom til Bøders Udredelse og \Sagens/ Omkostningers Erstatning. For Processens Skyld indstevnet Siri Samsons Datter Grønning.

Steve Vidnerne Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og Erich Hansen Dybsland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og forkyndt sam/m/e i begge deres Fraværelse paa deres Tilholds Sted, hans paa Riise, for Ejeren Torbjørn Andersen, og hendes paa Grønning for hendes Forældre boer paa Grønning. Ole Widleichen Grønning blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor lod Sagen beroe med Laugdag afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Nye Sag.

Erich Olsen Øfre Brue fremstod /: betalte Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde hans Stif Søn, og hans (dvs. Erichs) Hustrue Helga Ols Datter(s) egen kjødelige Søn Hans Torbjørnsen S: E: paa sam/m/e Gaard, fordi, den Indstevnte nu efter Dom, vil drive Forældrene fra Jorden, og Indstevnte den tiltræde alt at beboe, som sin Odels Jord, han dog ikke vil give Forældrene, som derved bliver Huuse\vild/ og Brødløs, noget Vilkor, at leve af, (En?)dog Citanten tog Indstevntes Moder til Egte for 20 Aar siden, med 3 smaa Børn, hvoraf 2 Døttre den ældste da var 11 Aar, og den yngste 9 Aar, samt Indstevnte kun 6 Aar gl:, saa Citanten har opdraget og opfostret Indstevnte saavel som hans Søstre, som ellers med deres Moder have maattet grebet til Bettelstaven, da Jorden ved Skfte efter Indstevntes egen Fader, var udlagt til Creditorer, fra hvem Citanten med sine egne Penge indlødse Jorden, og Indstevnte og Søstre, saare lidet ejede deri, derom alt at høre Vidner stevnte og ustevnte \see Documenter i Rettelagt/ og lide Dom til at give Aarlig Vilkor til Citanten, og for(nem/m/e?)lig h/an/ds Hustrue saalænge de lever, saa og at erstatte Sagens Omkostninger skadesløs.

Indstevnte mødte og vedtog Varsel samt tilstod sig lovlig stevnt og forbeholdt sig alt lovligt /: betalte Tilsvarepenge 40 s: skr: To mrk: otte Skl: :/

Citanten fremstillede sine ustevnte Vidner Hans Pedersen S: E: p: Nedre Brue og Hans Hansen S: E: ibd: som han begjærde, som Beskikkelse Vidner at gjøre deres Forklaring, og bleve de forelagt Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de som Beskikkelses Vidner fremstod som

1ste og 2de Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent for 6 Ugers Tiid siden, vare de af Citanten begjært, at gaae til Indstevnte, og tilspørge ham, om han vilde tilstaa sine Forældre noget Vilkor, det de gjorde, og fandt Indstevnte hjem/m/e, og ham tilspurgde som anført: dertil han svarede: Det svarer jeg hverken Ja eller Nej til, men naar min StifFader er død, faaer jeg vel give min Moder Vilkor, og gjorde jeg ikke det, var det uChristeligt. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnerne videre at tilspørge, bleve de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: og foruden Protocollen tilbragte Contra Qvæstioner 1 mrk:, i alt Tree mrk: :/

Citanten forbeholdt sig videre Procedur til næste Ræt.

Indstevnte henholdt sig til sit til Vidnerne givne Svar, og i øvrigt erklærede: at vil til Vilkor tillade Citanten at opsætte Huus paa

gaardens Grund, og angaaende Afgiften \og hvad med Huuset skal følge/ vil nærmere foreenes, men til andet Vilkor finder Indstevnte sig ikke pligtig, saa længe Citanten lever, men skulde Indstevntes Moder blive Enke, vil han ingenlunde efterlade sin Pligt.

Citanten begjærde Sagen opsat til videre Procedure til næste Ret. /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1792.

Ny Sag

Velædle, Velærværdige højlærde Hr: Pastor Kahrs fremstod /: betalt Incamination 1 rd: 2 s: skr: En Rd: to skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Huusmand Anders Christophersen Lingenæsset, for resterende Offer og Dags Arbejde for 6 Aar som resterer, at lide Dom, til sam/m/e at betale, og derimot høre Vidner som stevnte ere: Jacob Nielsen Tjoberg \Husmand/, og Ole Arnessen \Leil: paa/ Fosse, saa og Omkostningerne paa Sagen at erstatte. Bemeldte Vidner ere indstevnte til sam/m/e Tiid og Sted at møde under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Alle Indstevntne mødte og tilstod lovlig Varsel.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabte at gjøre deres Eedelige Forklaring. Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de som Beskikkelses Vidner fremstod som

1ste og 2det Vidner, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At for omtrent for 4 Uger siden, vare de af Hr: Citanten hendsendte til Indstevnte, at fordre Dags Arbejde i Høsten, og Betaling tillige for de resterende Aaringer, saa og for Offer for nogle Aar. Dertil han svarede: At ikke havde han arbejdet, og ikke vilde han arbejde, og ikke havde han ofret, og ikke vilde han ofre. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnerne videre at tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner bet: 1 mrk: skr: En Mark. :/

Hr: Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten begjærde oplæst og Acten tilført fremlæggende Indlæg, af dags dato, som og skede, og blev oplæst saal:, hvorefter paastod Dom og videre paagaaede Omkostninger skadesløs erstattet, i alt Omkostningerne for sig 5 rd:, og Sagens Hoved St(...?) 2 rd: 3 mrk:

Indstevnte betalte Tilsv:p: 20 s: skr: Tyve Skl:, og benægtede at have svaret mindste uanstændigt, men var saa gl: som 69 Aar, saa og vanfør, at han ikke kan arbejde, er ogsaa yderlig fattig, at han ej har kundet leje nogen for sig, men vil gjerne betale med Penge, da h/an/ds Hustrue er ligesaa gl: som ham selv, 69 Aar, og lover at betale om han kan faae noget at betale med. Ellers fremlagde en Stiftet(s) Resolution af 26 Sept: 1775 som blev oplæst saal: hvorefter han meener sig befriet.

Citanten fremlagde Stiftet(s) Resolution af 31 Aug: 1753 som blev oplæst saal: samt paaberaabte Dom af 15 Oct: 1774, hvis Slutning blev oplæst og lyder saal: derefter paastod Dom med Forøgelse af Omkostninger til skadesløs Erstatning.

Indstevnte begjærde Opsættelse til næste Ret for imidlertid at søge at bevæge Citanten til Forliig, og Moderation, da han gjerne vil betale det han formaaer, og beder Hr: Kahrs at ikke ansee Comparentens givne Svar med Fortrydelse, da han forsikrer, han langt ikke derved tænkedet det mindste trodsigt eller modtvilligt. /: bet: Opsættelse 6 skl: skr: Sex Skl: :/

Opsættelsen bevilges, og Sagen beroer til Som/m/er tinget 1791!! (1792).

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Femsteenevig Saug Paa egne og MedEjeres Vegne angav Poul Aadsen Havneraas ...
(?) enkelte Bord 20 ½ H:
 Dybsland Saug Paa egne og MedEj: V: Iver Torkelsen Schielenes 16 Hund:
 Westervig Saug Paa alle Ejeres Vegne Lars Andersen Sandvig 8 Hund:
 Rørvig Saug Paa egne og M:Ejer: V: Lars Iversen Lille Linge 33 Hund:
 Torsnæss gl: Saug Lars Jansen Galtung slet ingen
 Kysnæs Saug Saugmester Johannes Johanness: Grotnæs 8 Hund:
 Aarsan Saug Ejeren Samson Knudsen Aarsan 24 Hund:
 Aakre Saug Saugmester Peder Olsen Waage 16 Hund:
 Torsnæs nye Saug Paa egne og M:dEj:s Vegne Jacob Hansen Galtung 7 Hund:
 Svindland Saug Anders Samsonsens Svinland 12 Hund:
 Aarvig Saug Jon Jonsen Aarvig 33 ¼ Hund:
 Næss Saug Niels Peders: Næss 30 ½ Hund:
 Øjerhavn Saug Anders Gitlesen Mundeim 41 ½ Hund:

1791: 326b

Ohme Saug Paa egne og MedEjeres Vegne Anders Andersen Døsvig angav 12 Hund:
 Netteland Saug Gabriel Knudsen Netteland 11 Hund:
 Furhovde Saug Knud Knudsen Nærnæss 16 Hund:
 Echenæs Saug Morten Hans: Furreberg dobbel Bord 2 ½ Hund: enkle 30 ½ Hund:
 Kjærevig Saug Anders Andersen Kjærevig 15 Hund: enkelte

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

Myndtl: Anne Hans Dt:s Formynders for 9 rd: 5 mrk: 11 s: efter Skfte af 30te Maj 1791
 Afkaldet sam/m/e Dato.

ForM: bog fol: 140. Lisbeth Anders datters Mands for Arv og Hjem/m/egifte i alt 60 rd: 1
 mrk: 8 s:, efter Skfte 23 Feb: 1791 dat: 14 Oct: 1791.

.... fol: 144. Guri Ols Dt:s Mands for 22 rd: 5 mrk: 2 s: efter Skfte 10 Sept: 1770
 dat: 14 Oct: 1791.

.... fol: 153. Myndtl: Lisbeth Ols Dt:s Formynders for 12 rd: 4 ½ s: efter Skfte 10
 Juni 1790 dat: 26 Maj 1791.

.... dto: fol: Malene Hans Dt:s Formynders for 14 rd: 4 mrk: 14 s: efter Skfte 27
 Nov: 1790 dateret 26 Maj 1791.

.... fol: 153, 154. Malene Johans Dt:s Mands for 53 rd: 5 mrk: efter Skfte 12 Juni
 1790, og 24 rd: 5 mrk: 4 s: samt Hjem/m/egifte 25 rd: efter Skfte 3 Dec: 1790, d: 14 Oct:
 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 15de Oct: 1791 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag No: 3 f: 8. Hans Torbjørnsen Øfre Brue Obl: til Erich Brue med fleere i
 alt paa 143 rd: 2 mrk: d: 10 Maj 1776 derpaa betalt Brithe Torbjørns Datters Andeel 17 rd: 2
 mrk:, 24 Juni 1791, for qvitteret af hendes Mand Christopher Arnessen Tangeraas, som meldt
 til Afdrag 17 rd: 2 mrk:

Pantebogen til Inddragelse

Lars Samsonsens og Jacob Hansen Galtung Torsnæss No: 55 Markeskjels Contract af 5 Juni 1789.

Baar Siursen Obl: til Hans Hansen Yttre Ohme paa 90 rd., Rente 3 pr:C:t og 1 pr: i Yttre Ohme No: 25 1 L: 8 mrk: S: ½ Hd: dateret 14 Oct: 1791.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1792, opnævnt af nyegifte. 1. Jens Gotschalchsen Fladebøe. 2. Jens Andersen Svinland. 3. Mikkel Asbjørnsen Øje. 4. Lars Hansen Riise. 5. Johannes Jensen Echenæs. 6. Gotschalk Knudsen Aarsan. 7. Jacob Berjesen Engedal. 8. Ole Torbjørnsen Grønning, hvorom blev leveret Lænsmanden behørig Ordre til Bekjendtgjørelse efter Reglementet.

Pantebogen til Udslettelse

NB: Til Afdrag af No: 5 p: 429. Baar Siursen Yttre Ohme No: 25 Obl: til Anders Pedersen Døsvig 140 rd., og Siur Baarsen 28 rd., tils: 168 rd., d: 31 Maj 1788, deraf qvitteret 31 Maj 1791 bet: Anders Døsvigs Andeel til Afdrag 140 rd:

No: 3 fol: 438b. Ljeut: Hans Ravns Obl:, Pant i Wiigene og Løsøre, p: Cap: 253 rd: 3 mrk:, d: 21de Oct: 1782, qvitteret for Aamund Waages Andeel af Arve(?) Anders Larsen Waage 16 Dec: 1790 117 rd:, for Anne Dorthé Waage af hendes Mand Lænsmand Waage 29 Aug: 1788 65 rd: 3 mrk: og for Knud Nærnæs 16 Dec: 1790 71 rd:

No: 5 p: 202. Baar Øriansen Indre Ohme No: 24, Obl: til Lars Pedersen Døsvig 70 rd: dat: 31 Maj 1785, qvitteret af Creditor 10 Juni 1788 20 rd:, 24 Jul: 1790 20 rd:, og 29 Sept: 1791 30 rd:, i alt hele Cap: 70 rd:

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte

Adskillige Poster, som fol: 8 til 1ste, 2, 3, 4, 5te Nej. 6te Sauger de oven angivne. 7de Otte Gjesman i Gjermundshavn. 8de p: som fol: 262a. 9de og 10de Nej.

Tingskydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference examineret Afgang 1 Løb 1 pd: 23 ½ mrk: S:, 1 7/16 Hd:

1791: 327

Tilgang 1 pd: 3 mrk: Smør ¾ Hd:

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8 Neerhuus og Gjærde.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 2 mrk: og pd: 1791 131 rd: 4 mrk: 14 s: Er i alt Summa 132 rd: 14 s:

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Landskyldsbøger anviiste

Pastor Kahrs til Erich Hansen paa Dybsland 1 ½ Spd: S:, ¼ Hd:, ½ G:skd: før brugt af Hans Dybsland(s) \Enke/ Condition at holde sig forrige Bygsel seddel efterretlig, og Iver Larsen at anviise Huusmands plads ang:de, at holde sig Aftale efterretlig dat: 23 Sept: 1791. til Manuf: H: bet: 1 mrk:

Peder Berjes Enke m: f: til Erich Larsen paa No: 64 Gjersteig 6 mrk: S:, før brugt af Lars Erichsen, dat: 15 Oct: 1790. til Manuf: H: bet: 8 s:

Pantebogen til Inddragelse

Jan Pedersen St: Linge Obl: til Lars Jansen Galtung 118 rd:, Rasmus Johannessen Birkenæs 140 rd:, Niels Johannessen 103 rd: 5 mrk:, og Gitle Johannessen 37 rd: 8 s: i alt 398 rd: 5 mrk: 8 s: Rente 3 proC:to, P: 1 pr: i St: Linge No: 51 1 Løb 9 mrk: S: ¾ Hd: dat: 27 Maj 1791.

Beboelses Contracter

Jan Pedersen Store Linge No: 51 til Peder Johannessen St: Linges Enke paa 1/3 Part af Bruget ½ Løb Smør dat: 27 Maj 1791.

Myndtling Peder Pedersen Næss ved ForM: om Næss No: 17, 1 pd: 17 ½ mrk: S:, 11/16 Hd:, til Ole Hejnessen som hidtil har brugt sam/m/e, paa 5 Aar dat: 15de Oct: 1791.
(Andre dokument igjen)

Vilkors Contract fra Peder Andersen Døsvig No: 21 til Anders Pedersen Døsvig dat: 14 Oct: 1791.

Do: fra Ditto til h/an/ds Broder Anders Andersen og Søster Boel Anders Datter, d: d: Mikkel Pedersen Mundem som Formynder for Peder Pedersen Næss, Obl: til Peder Nielsen Næsses Enke paa 193 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Næss No: 17 1 pd: 17 ½ mrk: S: 11/16 Hd: dat: 15 Oct: 1791.

Peder Pedersen Skde til Myndtl: Christi Peders Datter paa Svinland No: 88 1 pd: 17 mrk: S: ½ Hd: for 794 rd: dat: 15de Oct: 1791.

Dto: Skde paa ¼ Part i Svindlands Saug for 6 rd: til Ditto d: dato.

Beboelses Contract NB: d: 3die see oven

Beboelses Contract til Peder Pedersen Svindland fra Christi Peders Datter Svindland No: 88 1 pd: 17 mrk: S:, ½ Hd:, og ¼ Part i Svinlands Saug, dateret 15de Oct: 1791.

Bygsel Seddel med Rev: og qv: Bog

Hr: Kahrs til Henrich Pedersen paa Traae ½ Hd: før brugt af Peder Henrichsen, dat: 26 Sept: 1791. til M:f: H: bet: 8 s:

Pantebogen til Inddragelse

Erich Pedersen Aakre for Myndtl: Christi Peders Datter, Obl: til Peder Pedersen Svinland p: 800 rd: uden Rente, Pant 1 pr: i Svindland No: 88 1 pd: 17 mrk: S: ½ Hd: dat: 15de Oct: 1791.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede sluttet.

Qvindherrets Skibreedes Høsteting den 17de Octobr: 1791 sat og holdet paa Giermundshavns Tingsted, af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged, Skibreedets Lænsmand Abel Iversen Helviigen, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig.

1. Ole Olsen Store Dahle
2. Mikkel Larsen Røsseland
3. Lars Larsen Scharvethun
4. Jon Hactorsen Fugleberg
5. Christen Jensen Naterstad
6. Gert Harraldsen St: Møchlebust
7. Niels Olsen Schorpen
8. Lars Johansen Naterstad

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og Høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibreede folio 299a.

Formynderting blev holdet og derved befunden og passeret, som for Skonevigs Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen folio 7b. og Oberformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Clemen Clemenssen Roalstvedt og Ole Samsons: Løvfald og befunden som følger.

1791: 327b

Adskillige Poster som fol: 8 til 1ste, 2, 3, 4, 5te, Nej. til 6te som fol: 210a. 7de Nej. til 8de som fol: 210a. 9de og 10de.

Odels Mandtallets Difference examineret, og befunden til Afgang 1 L: 6 mrk: S:, 3 1/48 Hd: Tilgang ingen.

Tingskydsen som sædvanlig.

Aftage Paa ubestemte Aar som fol: 8 Søre Møklebust, Kjærland og N: Døsseland.

Aftage paa 10 Aar, Møklebust Jan Ludvigsen nu 12te Aar Naterstad 1 L: 12 mrk: Sm: som 1ste Aar.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 109 rd: 3 mrk: 4 s: og pr: 1791 297 rd: 4 mrk: 14 s: I alt Summa 407 rd: 2 mrk: 2 s:

Pantebogen til Inddragelse

Samson Heljesen Obl: til Helje Samsonsens Schjelnæs Enke 190 rd:, uden Rente, 1 pr: i Haavig No: 11 1 Løb Sm: 1 Hd: dat: 17de Oct: 1791.

Bergværks Interessenternes Contract til Henrich Qvalheim paa Huuse, om sam/m/es Brug og Beboelse efter denne Beboelses Contract NB: dateret 25 Aug: 1791.

Laugrettes mænd til at betjene Retten 1792 opnævnt af nygifte Jens Jensen Schaale de øvrige bliver af gamle Laugrettes mænd, hvorom blev leveret Lænsmanden Bekjendtgørelses Ordre til derefter dem at tilsige efter Reglementet.

Pantebogen til Inddragelse

Capitain Niels Dahls Skde til Ole Rasmussen p: Scharvethun No: 63 6 mrk: S: 1/16 Hd:, og ligesaa meget til Lyse Closters gds:, samt 3/4 mrk: S: i Fuglebergstøe, for 75 rd:, d: 1 Sept: 1791.

Opsat Sag fra fol: 291a. Halvor St: Fuusch contra Jens Johannessen St: Fuusch. Citanten paastod Dom.

Jens Johannessen St: Fuusch mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdags Forkyndelse, /: betalte Tilvarspenge 40 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ og paastod at være berettiget at løse hans Faders Johannes Monsens Gods ind, og derfor ikke vil modtage Penge af Citanten, da det er Indstevntes Odels Jord efterdi hans Fader boede der efter \Skjøde/ 8te Aar, og h/an/ds Moder det 9de Aar før hun skjødede det fra sig, og derom forbeholdt sig Odels Aasteds Ret og, reserverede sig Sag der at anlægge efter nærmere lovlig Stevning; til den Ende begjærde denne Sag her opsat for først til næste Ret.

Citanten anviisende i Retten og tilbød Indstevnte {Citanten} den ommeldte ham tilkommende summa i Banco 29 rd:, bad ham sam/m/e at imodtage og Skjødets som er i Retten, at underskrive.

Indstevnte nægtede at underskrive noget Skjøde, eller Pengene at imodtage, hvilke Sidste Citanten altsaa maatte \tage/ tilbage, men atter paastod Dom efter forrige Irettesættelse, til Skjødets Underskrivelse, og Pengenes Imodtagelse, samt Omkostninger erstattet med 10 rd: saaledes paastaaer Dom.

Opsættelsen bevilges. Sagen beroer til næste Ret, /: Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Sagen beroer til Sommertinget 1792.

Opsat Justitz Hoersag fra fol: 291b. Fogden contra Gabriel Høgstøel og Guri Fjøsne.

Lænsmanden Abel Jversen Helvigen frembragte fra Guri Ingebreths Datter til Bøderne 2 rd., som er alt hvad hun kan skaffe laant, og selv ejer hun intet til sam/m/e, mindre til de fulde Bøder at betale.

Laugrettet og Almuen paa Tilspørsel erklærede at hun er yderlig fattig, og intet ejer.

Fogden maatte altsaa, da intet meere er at faae, paa Amtets Approbation, aftinge Bøderne for hende til 2 rd., som han imodtog, og altsaa for hende frafaldt Sagen. \Hun b(...?) for sig 5 M(..?)/

Gabriel Hansen Høgstøel mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdag, samt Søgemaalet, men beklagede at han intet ejer enten til Bøder eller Andet, og refererede sig til sit forrige, og saaledes indlod Sagen til Dom uden viidere at svare.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens Attest af 25 Aug: 1791 som blev oplæst saal: samt til Actens Følge, den d: 11te Aug: 1791 hos Hoer begangeren holden Undersøgnings Forretning, af Amtet approberet, derefter paastod Dom \... .. / efter Indstevningen og Forbrydelsens Beskaffenhed, og {dobbelte Lejermaals} yderste Formues Forbrydelse, dobbelte Lejermaals Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning, deriblant Stevningspenge 2 mrk., samt tillige erstatte og betale Seqvestrations og Undersøgnings Forretningen, til Dom/m/er efter anviisende h/an/ds 2de Regninger \saa lydende/ for Forretningen 4 rd: 2 mrk: og Skyds 2 rd: 4 mrk: samt til Fogden for Forretningen m: videre, i alt 4 rd:, saaledes indlod Sagen til Dom.

Gabriel Hansen indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi

1791: 328

afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Justitiens og sit Embeds Vegne som Actor lovlig ladet indkalde ægtegift Mand Gabriel Hansen Hougstøel for første Gang i sit Ægteskab begaaet Hoer med Enke Qvinde Guri Ingebrets Datter, Enke efter Mathias Fjøsne \paa Huuse Grund H: C: gds:/ han at lide Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning. Henseende Guri Ingebrets Datter \som og er indstevnet/ er hendes Bøder betalt efter Aftingning med 2 rd: Factum er beviist med Sogne Præstens Attest, og Gabriel Hansens Tilstaaelse for Retten, hvilken sidste intet har havt til sit Forsvar at Anbringe. I Retten er fremlagt behørig holden Undersøgnings Forretning hos Gabriel Hansen \hvorefter h/an/ds halve Boe beløber 8 rd: 5 mrk: 10 s: i Beh(old?)/ Actor som henseende Qvinden har frafaldt Sagen, har paastaaet Dom efter Indstevningen og senere dermed overeenstemmende gjorde Irettesættelse, over Gabriel Hansen. Udi denne Sag kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Gabriel Hansen Hougstøel, for begaaet Hoer i sit Ægteskab bør efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 25 a: og Fr: 6 Dec: 1743 a: 22, bøde dobbelte Lejermaalsbøder 48 Lod Sølv er 24 rd: til h/an/ds Maj:ts Cassa, saa og have forbrudt sin yderste Formue til h/an/ds M:s Cassa \med/ 5 mrk: 6 skl:, som alt til Districtets Foged betales, og end videre efter Fr: 8 Juni 1767 sidde 8te Dage paa Vand og Brød i stedet for Skriftemaal, og selv erstatte sin Underholdning og Varetægt. Denne Actions Omkostninger betaler Gabriel Hansen Hougstøel med Rettens Gebyr, af Incamination \Tilsvarspenge/ Opsættelse og Actens Bekræftning 2 rd: 1 mrk: 12 s:, foruden Actens meere Beskrivelse om bliver over 4 Ark, for Undersøgnings Forretningen efter tilførte Regninger i alt 11 rd:, Stevningspenge 2 mrk:, og Stemplet Papiir 1 rd: 6 s: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Udstædt NB: Bøder

Biørneskud Tingsvidne.

Lars Erichsen Ll: paa Lund fremstod og anmeldte at han før Pintze tiid sidst, har i Møklebust Mark skudt en fuldvoxen Bjørn, hvoraf han nu anviisde en Lab, da han ej i hende Som/m/ers tiid kunde conservere Huden til nu at fremviise, med Begjæring om de sædvanlige Skudpenge 2 rd:

Tilstædeværende Almue declarerede sig vidende om det Andragnes Sandhed og Rigtighed; Thi blev af Fogden betalt Skudpengene 2 rd:, og Labben af Fogden lagt i Forvaring.

Comparenten var herom TingsVidne begjærende sig sin Tiid om forlanges, beskreven meddeelt, som blev bevilget. Herfor betalt i Retten 2 mrk: skr: To Mark.

Biørneskud Tingsvidne.

Niels Jensen Lille Røsseland mutandis!! (mutatis) Mutandis skudt sidst i Slatten denne Som/m/er in(?) Augusti, i Møklebust Mark, anviisde Huden i Retten, som blev Comparenten tilbageleveret og betalt Skudpenge 2 rd: ligesom forrige For TingsVidnet betalt 2 mrk: skr: To Mark.

Biørneskud Tingsvidne.

Christen Christensen Møklebust etc: mutandis mutandis, som næst forrige. betalt i Retten 2 mrk: skr: To Mrk:

Pantebogen til Inddragelse

Skfte Contract imellem Arvingerne efter Ole Samsonsens Løvfalds Hustr: ang:de Løvfald No: 4 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: sat paa 150 rd:, og en Obl: af Lars Olsen Ib i Ryefylke paa 298 rd: af 6te Oct: 1786 dateret 20 Oct: 1789.

Afkalde

ForM: b: f: 156. Myndtl: Haldri Hans Datters Formynder for 6 rd: 11 5/8 s: efter Skfte 16 Sept: 1776 dat: 28 Maj 1791.

.... f: 159. Dto: Myndtl: do: ForM: for 10 rd: 5 mrk: 9 ½ s: Arv og 5 rd: Hjem/m/egifte efter Skfte 12 Feb: 1783 dateret 28 Maj 1791.

.... f: 158. Thor Samsonsens Stuelands Afkald for 24 rd: 3 mrk: 5 1/7 s: efter Skfte 28 Feb: 1782 dateret 17 Oct: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 175. Lars Gabrielsen Waage No: 9 H: C: gds: Obl: til Lieut: J: K: Dahl p: 160 rd:, dat: 15de Dec: 1778, qvitteret af Creditor 15 Dec: 1790.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Rasmussen Scharvethuuns Skde til Gabriel Olsen paa Scharvethun No: 3 6 Mrk: S: 1/16 Hud, og ligesaameget til Lyse Closter gds:, samt ¾ mrk: S: i Fuglebergstøe for 75 rd: d: 17 Oct: 1791.

Afkald

ForM: B: fol: 139. Marithe Steens Datters Mands for Arv 16 rd: 4 mrk: 5 s: og Hjem/m/egifte 50 rd:, i alt 66 rd: 4 mrk: 5 s: efter Skfte 29 Juni 1789 dat: 17 Oct: 1791.

Saug Angivelser

Helvig Saug Lænsman/d Abel Iversen Helvig p: egne og MedEjres Vegne angav 1 Hund: dob: og 8 H: enkelte B:

Onerim Saug Gunder Ølvesen Onerim paa egne og MedEjeres Vegne angav 4 ¾ Hund: dob: 5 ¾ H: enk: B:

Store Dahle Saug Ejeren Ole Olsen St: Dahle angav 26 Hundr: enkelte Bord.

1791: 328b

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 576. Samson Heljesen Haavig No: 11 Obl: til Erich Hansen Dybsland p: 50 rd: dateret 18de Oct: 1788 af Creditor qvitteret 10 Juli 1791.

Som ingen efter tree Ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede sluttet.

Schoneviigs Skibreedes Høsteting den 2den November 1791. sat og holdet paa Schoneviigs Søens Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Distriktets Foged, Skibreedets Lænsmand Peder Christophersen Gielmerviig, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Aatte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig

1. Ole Biørnsen Wiicke 4. Hugne Erichsen Furdal 7. Lars Larsen Øfre Sævereide
2. Ole Larsen Nedre: Sæverejde 5. Anders Halvors: Yttre Matre 8. Anders Olsen Storhoug
3. Ole Jensen Opstvedt 6. Haagen Torsen Holmedal 9. Niels Torsen Fatland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og Høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registreret for Etne Skibrede folio 299a.

Formynderting blev holdet og derved befunden og passeret som for Schoneviig Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen folio 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ommund Hactorsen Tvedt og Ole Nielssen Yttre Tungeviig og befunden som Protocollen herefter findes tilført.

Fredlysning publiceret for Fatland, Kiicke, Sundnæs og Svinevig dat: 20 Sept: 1791, ogsaa tinglyst for Fjeldberg Skibrede.

Pantebogen til Inddragelse

Skiftebr: 7 Juni 1791 efter Jon Larsen Lechnæs Hustru, Jordegods Udlægget i Skde bogen extraheret.

Wier Knudsen Skde til Anfin Tørressen paa Wiig No: 15 ¼ L: ¼ Hd:, for 90 rd:, dateret 29de Oct: 1791.

Anfin Tørressen Wiig No: 15 Vilkors Contract til Wier Knudsen, dateret 29de Oct: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 307. Wier Knudsen Wiigs \No: 15/ Obl: til Ommund Matre paa 60 rd: dateret 15 Sept: 1786, af Creditor qvitteret 27 Oct: 1791.

Opsat Sag fra fol: 267a. Abraham Hvidevold contra Torbjørn Lande.

Citanten fremlagde Rettens sseneste Laugdag som blev oplæst saal:

Indstevnte Torbjørn Larsen Lande mødte og tilstoed lovlig Stevnings og Laugdags Forkyndelse, /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: og otte Skilling :/, og i Rettelagde skriftl: Jndlæg af 12te Oct: 1791, som blev oplæst saal: og begjærde Sagen opsat til næste Ret.

Citanten protesterede imod Opsættelse og paastod Dom.

/: For Opsættelse betalt 12 skl: skr: Tolv Skl: :/

Citanten imidlertid anmeldte at have med lovlig Continuations Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Torbjørn Larsen Lande at høre fleere Vidner i Sagen, og lide Dom efter forrige Indstevning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, Anders Axelsen Fjelland S: E:, Mikkell Hactorsen Leil: p: Lande, Johannes Mikkelsen Nedre Tofte Leil:, og Halvor Tørressen Leil: p: Sæbøe.

Stevne Vidnerne Jon Johannessen Nøstvig og Mons Jørgensen Sioe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Mikkell Lande, men han møder.

Indstevnte mødte og vedtog Varsel.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerte, og fremstod som

4de Vidne Anders Axel-

1791: 329

sen Fjelland som aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: At være af Alder omtrent 60 Aar, har været kjendt i Parternes Fælleds Mark 30 til 40 Aar, i øvrigt som 1ste Vidne, undtagen og med Forskjæl ang:de Cit:s nye optagne omstevnte Brud, at saae Cit:s Folk arbejde der en Dag, men taledes ej noget med dem Sagen ang:de, som var sidst Vinter. Citanten har før i Fælledskab brudt med andre Ejere i Marken, veed ej om Indstevnte var i Selskabet med, Hellebrud, som nu ere udbrudt. Veed ej for hvor mange Penge Citanten i det nye Brud har brudt. Veed ej meere. Dimitteret som de forrige med begge Parters Consence, da ingen af Parterne ham videre havde at tilspørge.

Fremstod 5te Vidne Mikkell Hactorsen Lande som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At være gl: 50 Aar fød og opdragen paa Lande, end videre som 4de Vidne, undtagen ej saae eller taledes med Citantens Folk som brød i det omstevnte Hellebrud afvigte Vinter. Om hvad Cit: før i Fælledskab har brudt med Andre, som 4de Vidne med Tillæg, at Indstevnte var med i Selskab med Cit:, 2 à 3 Aar i et Hellebrud som nu er udbrudt. Til Slutning som 4de Vidne. Dette og 4de Vidne endnu forklarede: At naar nogen af SamEjerne enten eene eller fleere, har fundet, røddet, optaget, og begyndt paa et Hellebrud i Fælleds Marken, har ingen af de Andre, enten bemægtiget sig det, eller borttaget enten Bruddet eller Helleerne deraf. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 6te Vidne Johannes Mikkelsen Nedre Tofte som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 67 Aar, og er kjendt i omstevnte Fælleds Markerne 50 Aar, men om Hellebrugene veed intet at forklare: Veed ej videre end at hand tilligemed Halvor Tørressen Sæbøe som nu fremstod som 7de Vidne, aflagde Eed og forklarede: var af Citanten tilkaldet denne Som/m/er før ... (?) Vaar Vinden, for at besee det omstevnte Hellebrud, der begge Parter vare samlede, tilligemed Jens Pedersen Lande det 1ste Vidne, da Citanten viisede Hellebruddet, og sagde her har jeg røddet, men Torb: Lande toge det fra mig, da Torbjørn Lande sagde: der var ikke røddet \saa meget at det kunde kaldes fuldrøddet/ men Vidnerne saae at der var opbrudt en Stabel med Heller som stod der, hvilken Torbjørn Lande tilstod at have brudt, og Abraham Hvidevold intet at have faaet deraf, derpaa Cit: tilbød Forliig, halvparten af Hellene, for sit Arbejde, og for Findingen, dertil Indstevnte sagde efter megen frugtesløs Samtale, at Citanten intet skulde faae i det uden Dom, da Citanten havde faaet nok før, men Citanten sagde, at han havde faaet lidet før. Dimitteret som \de/ forrige.

/: For 4re Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde TingsVidnet sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom til at beholde dette sit røddede Helle brud aleene, da Indstevnte har beholdt aleene alle de Brud han har fundet, uden Citanten deri at have nydt nogen Deel, og Indstevnte tildømt at betale Mulct for sin ulovlige Adfærd, samt erstatte Citanten Omkostninger 12 rd: reserverende fleere Paagaaende, saaledes paastod Dom.

Indstevnte paastod Opsættelse.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Halvor Pedersen Mortvedts Skde til Mikkeltollevsen paa halve Brug i Mortvedt No: 79 1 pd: 6 mrk: S::, ¼ Hd:, for 200 rd:, dat: 26de Oct: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 334. Halvor Pedersen Mortvedt No: 79 Obl: til Mikkelt Storhoug paa 140 rd:, dat: 1 Maj 1787 af Creditor qvitteret 6 Juli 1791.

No: 2 p: 505. Erich Wiersen Nedre Sæverejde Obl: til Lars Olsen Øfre Sæverejde paa 50 rd: dat: 16 Nov: 1771 qvitteret af afdøde Creditors eneste Arving Peder Olsen Rullestad, 2 Apr: 1791.

No: 2 p: 177. Mads Olsen Erritzland Obl: til Ole Jensen Watne paa 200 rd: dat: 15 Nov: 1762, qvitteret af Creditors Arvinger 15 Nov: 1782.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

1791: 329b

Anden Dagen den 3de Novemb: 1791 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 268a. Lars Larsen \Sæverejd/ contra Niels Yttre Næss for Gjæld. Citanten paastod Dom.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod, men Laugrettet sagde, at han havde været i Tingstuen for nyelig paa en halv Times Tiid, men nu er rejst.

Citanten begjærde Dom, og Sagen nu optagen til Doms til Som/m/ertinget 1792.

Retten, da Indstevnte sidste Tægte dag har erholdet Opsættelse, men intet derefter iværksat, og i Dag har før været paa Tingstedet, og ej oppebiet Sagens Paaraab{t}, eller mødt og meldt noget Forfald, optog Sagen til Doms til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Tollev Tollevsens Skjøde til Niels Erichsen paa Wattendal No: 43 og 44, 2 pd: 15 mrk: S: for 300 rd:, dateret 3de Juni 1791.

Afkalde

ForM: B: f: 68. Myndtl: Brithe Goutes Datters Formynders for 15 rd: 2 mrk: 4 s: efter Skifte 2 Juni 1764 dateret 2 Nov: 1791.

.... fol: 168. Guro Anders Datters Mands for Arv og Hjem/m/egifte 21 rd: 1 mrk: 7 1/3 s:, efter Skifte 17 Nov: 1785 dateret 2 Nov: 1791.

.... fol: 169. Endre Larsen Sæverejdes Arv for i alt med Hjem/m/egifte 86 rd: 5 mrk: 5 s:, efter Skifte 2 Nov: 1786 d: d:

.... 171. Myndtl: Marithe Tørres Datters Formynders for 15 rd: 5 mrk: 5 s: efter Skifte 10 Martii 1790 d: d:

.... 186. Myndtl: Brithe Goutes Datters Formynders for 6 rd: 5 mrk: 12 s.; efter Skfte 28 Juni 1774 d: d:

Opsat Sag fra fol: 268b. Lars Sæverejde \om Handel/ contra Niels Yttre Næss. Citanten mødte og fremstillede ustevnt Vidne Siri Lars Datter Pige tjener paa Sæverejde, som han begjærde afhørt, at gjøre sin Forklaring.

Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som 5te Vidne og aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven. Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod. Vidnet forklarede: At Vaar 1789 imedens Citanten var afcommanderet med Troppene, da en Dag var forsamlet i Stuen paa Sæverejde, Indstevnte Niels Yttre Næss, Vidnet og Konen i Huuset, da Konen spurgde Niels Yttre Næss, om ikke var noget Regnskab imellem ham og Citanten, og om Indstevnte ikke havde Liste og Optegning med sig paa det, dertil han Niels Svendsen Yttre Næss svarede: Jo der var Regnskab imellem dem som ej var afgjort, hvorefter Citanten faaer Penge tilgode hos Indstevnte, dog nævnede han ej Summen, men Liste derpaa som Indstevnte havde, meente han at skulde finde igjen, og havde den ej nu, da han rejsde aleene paa Skolehold, men naar han fandt den, vilde han komme igjen. Dimitteret som de forrige.

/: For dette Vidne bet: 8 skl: skr: Otte Skilling. :/

Citanten begjærde TingsVidnet sluttet, og sig paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten begjærde Sagen opsat til gjørende Paastand ved skriftl: Indlæg, til næste Rett.

Da Indstevnte ikke mødte, saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1792 etc: afskediget med Laugdag /: bet: Opsættelse og Laugdag 2 mrk: 4 s: skr: To Mrk: og Fiire Skilling. :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Niels Tollevsen Svindland No: 22 Vilkors Contr: til h/an/ds Hustrue Aagothe Siurs Datter, om hun bliver Enke dat: 3 Nov: 1791.

Laugrettes mænd til at betjene Retten 1792, opnævnt af Nygifte. 1. Niels Halvorsen Udager. 2. Ole Abrahamsen Nedr: Rafdal. 3. Jon Jonsen Midhuus. 4. Torger Jacobsen Melkevig. 5. Samson Johannessen Aarthun. 6. Johannes Jo-

1791: 330

hannessen Færevog. 7. Ole Olsen Sandvold. 8. Gudmund Larsen Nedre Sandvig hvorom blev leveret Lænsmanden Bekjendtgjørelses Ordre til derefter dem at tilsige efter Reglementet.

Saug Angivelser ligesom for Fjeldberg Skibrede

Wahlens Saug Saugmester Ole Johansen Wahlen angav 9 Hundrede dobbelte og 21 Hundr: enkelte Bord.

Handelands Øfre Saug Saugmester Aschout Olsen Handeland angav 9 Hundrede dobbelte og 8 Hundrede enkelte Bord.

.... Nedr: Saug Saugmester Jon Endresen Handeland angav 9 Hundrede dobbelte og 8 Hundrede enkelte Bord.

Storhoug Saug Anders Olsen Storhoug p: egne og Medejeres Vegne angav 8 Hundrede enkelte Bord.

Wiig Saug Omund Hactorsen Tvedt p: egne og MedEjeres Vegne angav 7 Hundrede enkelte Bord.

Wiisekiær Saug Wier Johansen Birkestrand p: egne og MedE:s Vegne angav 1 ¼ Hundrede enkelte Bord.

Norebne Saug Aad Larsen NordEbne som Ejer angav 3 Hundrede enkelte Bord.

Gjelmervig Saug Lænsmand Ped: Christophers: Gjelmervig som Ejer angav 1 Hundrede enkelte Bord.

Eljervig Saug Wier Østensen Eliervig p: egne og medEjers Vegne angav 7 ½ Hundrede enkelte Bord.

Markhuus Saug Ørie Johansen Markhuus p: egne MedEj:s Vegne angav 1 Hundrede dobbelte og 3 Hundrede enkelte Bord.

Fogdens Regnskabs Tingsvidne

Adskillige Poster som fol: 8a.

Odels Mandtallets Difference examineret og befunden Kongen til Afgang 7 L: 1 pd: 20 mrk: S: ¼ Hd:; Tilgang Intet.

Tingskydsen som sædvanlig.

Aftage de vedblivende som fol: 8a.

Ditto paa 10 Aar Slokke som 12te Aar Gjelmervig 7de Aar, Løvigen 4de Aar, Yttre Bouge 12te Aar, Bougstøe 12te Aar. Om Yttre Bouge Kongens Strøe gods som fol: 96a.

Kongens beholdne Strøegods som fol: 265a.; Men herom ingen TingsVidne.

Restance Registeret beløber til 1790 Aars Udgang 149 rd: 9 s: og pr: 1791 549 rd: 9 s: I alt Summa 698 rd: 1 mrk: 2 s:

Bygsel Seddel med Revers publ:t og Ldskld bog anviist

Stift Provst Mossins til Lars Larsen paa Sævereide 1 L: 18 mrk: S: før brugt af Helje Rasmussen, Vilkor til sidstmelte og Hustru 3 Kjør og 13 Smalers Foster, 7 td:r Havrekorn, frit Brænde og Tilsyn, dat: 10 Dec: 1790. til Manufactur Huuset bet: 1 mrk:

Pantebogen til Inddragelse

Myndtling Ingeborg Friderichs Datter Wiickes Formynders Skjøde til Aschel Torkelsen paa Wiick No: 32 1 pd: 1 ½ mrk: S:; efter Aftag for 162 rd:; selv med sin Hustrue arvet 1 pd: 1 ½ mrk: S:; ejer da i alt 2 pd: 3 mrk: S: efter Aftag dt: 27 Apr: 1791.

Anders Johansen Tvedtes Skde til til Niels Andersen paa Tvedte No: 6, 1 L: S: 1 Hd: for 150 rd:r dateret 2 Nov: 1791.

Johannes Olsen Wiicke No: 32 Vilkors Contr: til Ole Bjørnsen Wiike og Moder Brithe Johannes Datter dateret 27 April 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Treedie Dagen den 4de November 1791 continuerede dette Ting.

Som ingen efter 3 ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet, og dette Aars Høstetinge sluttet.

Og likeså året 1791 ferdig.

(1792: 330)

Anno 1792 Sommer Ting

den 23de April for Schonevig Skibrede, sat og holdet paa Tingstedet Schonevig Søn, af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Kongl: Maj:ts Virkelig Cancellie Raad, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, og da Skibredets beskikkede Lænsmand Peder Gielmervig ved Døden var afgangen, som constitueret Lænsmand Peder Eliassen Næss, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig

Alle nu af Dommeren i Eed tagne ny Laugrettesmænd

1. Ole Abrahamsen Nedr: Rafdal 4. Ole Olsen Sandvold 7. Johannes Olsen Wiick
2. Jon Jonsen Meehuus 5. Gunder Larsen Aasem 8. Aschel Torkilsen Wiick
3. Samson Johannessen Aarthun 6. Halsteen Larsen Echemoe

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger

1792: 330b

samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger som følger:

1. Kongl: allern: Fr: 21 Oct: 1791 at Henrettelse med Sværd skal være afskaffet, og samme herefter altid skee med Øxe.
2. som tillader at i Kornhandel maae bruges Vægt m: m: d: 21de Oct: 1791.
3. Placat om Udgaende Told af Guld og Sølv, og om fri Udførsel af rede Penge og Mynter, dateret 9 Nov: 1791.
4. Kongl: allern: Placat som ophæver Placaten 13 April 1787, om Indskrænkelse henseende de beneficerede Gaarders Bortbygning i Norge m: m: d: 11 Nov: 1791.
5. Forordning, hvorledes de Omkostninger der af Kongens Kasse udredes til Revisions Contoirer, ang:de Skifteforvaltningen og de Umyndiges Midlers Sikkerhed, bør gotgjøres, ved at fordeles paa f(æ?)llet, og Stervboer, der behandles af almindelige eller overordentlige Skifte Retter d: 13 Janv: 1792.
6. som forklarer N: L: 1 – 6 – 21 om Indførsel efter D(omme?), som af Skyldnere ere blevne paa ankede, ved Stevning til Højeste Ret, og Ober Hoff Retten, dat: 13 Janv: 1792.
7. Danske Cancellies Placat om Forkyndelses maaden og Indkaldelses Tiiden for de Proclamata, der udstædes af Grønlandske Handels Directeurer, i Skifterne dat: 10 Feb: 1792.
8. Kongl: allern: Placat som tillader Hestes Udførsel fra Danmrk:, og Norge til frem/m/ede Steder dat: 22 Feb: 1792.
9. Stiftets Communication 12 Nov: 1791 af Cancelliets Skr: 29de Oct: s: A:, at Dommere, Actorer og Defensorer i offentlige og Justitz Sager, som ved Højeste Ret befindes at have været forsøm/m/elige, skal der ansees og tilfindes at betale derved foraarsagede højere Underholdnings og Varetægtspenge.
10. d: d: af Cancelliets Skr: 29 Oct: s: A: at Læns mænd for deres Gaarde befries for Bidrag til Veje og Broer.

11. Kongl: allern: Rescr: 25de Nov: 1791 communiceret fra Stiftet 17 Dec: nestefter at fortidlig Sam/m/enleje Bøder ikke skal forbrydes, naar Forældrene have ægtet hinanden før Barnet er født.

12. Stiftets Skr: 18 Janv: 1792 som igjentager Forordningen 12 Sept: 1753 C: 1 a: 2 at Fisk(en?) ej maae ligge en Tiid i Søen førend de tørres og nedsaltes.

13. Rente Kam/m/erets Skrivelse af 31te Marti 1792, communiceret fra Stiftet 14de April n: efter at i de Kongl: Almindinger i Norge skal Rydnings Pladser ikke skyldsættes, naar den ej kan sættes for saa høj Skyld, at Skatten kan overstige En Rd:r, {og} \af/ Huuse ved de mindre Rydninger svarer Huusmænd Skat efter Fr: 13 Dec: 1746, m: v: see videre fol: 337a og 343a.

Formynder Ting blev holdet, og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Over Formynder Protocollen er tilført.

Optagen Sag fra fol: 329b. Lars Sæverejde contra Niels Yttre Næss om gjæld 10 rd: blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Lars Larssen Sæverejde har her til Retten lovlig ladet indkalde Skoleholder Niels Svendsen Yttre Næss, at lide Dom til at betale skyldigværende mellemværende resterende 10 rd: med Omkostninger. Indstevnte har benægtet Søgemaale. Udi Sagen er kun ført eet Vidne, saa Søgemaale er ikke beviist, men dette Vidnes Forklaring, og Indstevntes Tilstaaelse at have sin Tiid været skyldig til Citanten 20 rd:, skjønt paastaaende samme paa 2 Gange, hver Gang 10 rd:, at have betalt, giver dog Formodning nok til at virke Eed, som uden hvilken Sagen ikke kan afgjøres. Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Niels Svendsen Yttre Næss bør efter egen lovlig Indkaldelse til sit Værneting til næste Ting, til Lars Larssen Sæverejde, til Indstevntes Benægtelses Eed at paahøre, eller Citanten, Bekræftelses Eed at aflægge, dog at Forordningen 5 Novbr: 1723, om Sagen appelleres, allerunderdanigst iagttages, gjøre sin Eed, at have betalt bemeldte resterende 10 rd: til Citanten, og derefter for Citantens Tiltale i denne Sag aldeles fri at være. Men i Mangel af saadan Indstevning eller Benægtelses Eeds Aflæggelse foreskrevne Tiid, maae Citanten Lars Larssen Sæverejde, enten de eller efter lovlig Indstevning til sit Værneting, som bør skee til første Ting derefter, til Niels Svendsen Yttre Næss, sin Bekræftelses Eed at paahøre, aflægge sin Bekræftelses Eed, at bemeldte paastevnte 10 rd: ej fra Niels Svendsen Yttre Næss, er ham betalt, og derefter bør sidstnævnte betale til Citanten samme 10 rd:, tilligemed Citantens Indstevnings og Eeds Aflæggelses

1792: 331

Tings-Vidnes Bekostning, alt i Følge Lovens 1ste Bogs, 14 Capitul 6 og 7 articuler. I øvrigt Processens Omkostninger ophæves. Denne Dom forkyndes Niels Svendsen Yttre Næss, saa betimelig inden Stevnetiid, at han det ham herved paalagte kan til foreskrevne Tiid iværksætte, og efterkommes inden 15 Dage efter at Eed er aflagt, under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstæt til Cit:

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skiftebrev 7 April 1791 efter Kittel Iversen Øfre Sandvig. | I Skde bogen behørig

.... 24 Oct: 1791 efter Torbjørn Torbjørnsen Scharveland. | extraheret

Afkald

fra Sogne Præsten Hr: Morten Henrich Magnus Sogne Præst til Norstrands Præstegjeld, for hands Møderne Arv efter Sl: Frue Johanne Magrethe Schiøtz, fød Petersen van Fyren, 613 rd:,

ham af hans Stiffader Cancellie Raad og Sorenskriver Søren Schiøtz betalt dat:t Kiøbenhavn
16 Marti 1792.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 367. Ole Poulsen Echeland No: 17 H: C: gds: Obl: til Lieut: Wilh: Dahl paa 99
rd:, dateret 13 Sept: 1787, af Creditor qvitteret den 18 Dec: 1787.

Nye Sag

Johannes Østensen opholdende sig paa Mortvedt, fremstod /: betalte Incamination 1 rd: 4 s:
skr: En Rigsdaler fiire Skilling :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til
dette Ting og Tiid indkalde Johannes Olsen Løvigen, for til Citantens Hustrue Guro Niels
Datter skyldig værende 8 rd:, som hende for tilgodehavende hos Indstevnte blev udlagt i
Skiftet efter hans Hustrue afg: Siri {Torbjørns} \Knuds/ Datter for nogle Aar siden, men
hvorfor hun hverken har kunnet erholde det af Skifte Rettens gjorte Udlæg, eller Pengene
derfor betalt, han at lide Dom til sam/m/e 8 rd: at betale med Omkostninger, samt at høre
Vidner \saavel ustevnte som og/ af Beskikkelses Mænd Knud Larsen Axland og Niels
Christophersen Tjelle, som og er indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige
Vidnesbyrd i Sagen at udsige.

Stevne Vidner Peder Eliassen Næss og Skafter Lars Larsen Weelen afhjemlede under
Lovens Eed med oprakte Fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de
alle selv.

Johannes Olsen Løvigen blev 3 Gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, til at gjøre deres Forklaring. De indstevnte Vidner,
blev paaraabt, men mødte ikke.

Citanten fremstillede ustevnte Vidner Niels Tørressen Tarraldsøen og Halvor Pedersen
Mortvedt som han begjærde at gjøre deres Forklaring, og hvilke blev forelæst Eedens
Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende,
derefter fremstod bem:te Niels Tørressen Tarraldsøen og Halvor Pedersen Mortvedt, som
1ste og 2det Vidne som Beskikkelses Mænd, og aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven,
og forklarede: At omtrent for 3 Uger siden, fulgde de med Citanten paa hans Forlangende, til
Johannes Olsen Løvigen, at tilspørge sidstnævnte om han vilde betale omstevnte 8 rd: i
Mindelighed eller ikke, det de efterkom, dertil svarede Johannes Olsen Løvigen at ville slet
ikke betale dem. Som Vidnerne intet videre blev tilspurgt, og intet videre havde at forklare,
declarerede ej at vide meere, end forklaret er, som dem blev forelæst, saa blev de dimitteret.
/: For 2de Vidner betalt 1 Mrk: skr: En Mark.

Citanten maatte begjære Sagen opsat med Laugdag og Forelæggelse for de udeblevne. /: For
Opsættelse betalt 6 skl: skr: Sex Skl: :/

Da indstevnte Johannes Olsen Løvigen ikke mødte eller møde lod, og ej heller \mødte/
Vidnerne Knud Larsen Axland og Niels Christophersen Tjelle; Saa blev den første given
Rettens Laugdag, og Vidnerne forelagte under Falsmaals Straf, deres Eedelige Vidnesbyrd at
aflægge i Sagen, til Høstetinget 1792 første Dag sam/m/e for dette Skibrede holdes, hvilken
Laugdag og Forelæggelse Citanten paalægges at tage beskreven, og lovlig forkynde, samt til
Tægte dag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Erichsen Tvedte ved Formynder Helje Rasmussen Øfre Sæverejde og Rasmus Erichsen
Fjøsne, Skde til Christian Larsen Tvedte paa Tvedte No: 61 2 pd: S: 1 G:skd: for 440 rd:,
dat:t 14 April 1792.

Afkalde

Peter Friderich Waagers /: ForM: bog fol: 158 :/ med Curator Lieut: Olaus Mathias Waagers, for Arv 404 rd: 1 mrk: 4 s: efter Frue Krigs Commissairinde Dahl efter

1792: 331b

Skifte 16 Feb: 1779, dateret Christiania 2 Aug: 1791.

Afkalde

ForM: bog fol: 172. Myndtling Torbjørn Torbjørnsens Formynders for 19 rd: 1 mrk: 7 s: efter Skfte 24 Oct: 1791 dateret 23 April 1792.

.... Ole Torbjørnsens Formynders for lige Arv ved sam/m/e
Skifte dateret 23 Apr: 1792.

.... Sjur Torbjørnsens Formynders for lige Arv ved sam/m/e
Skifte dateret 23 April 1792.

.... Anne Torbjørns Datters Formynders for 9 rd: 3 mrk: 11 ½
s: ved sam/m/e Skifte dateret 23 April 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 24 April 1792 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 329b. Lars Sæverejde contra Niels Yttre Næss om Handel.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag, som blev oplæst saal:

Indstevnte Niels Svendsen Yttre Næss mødte og tilstod Laugdagens lovlige Forkyndelse, men henholdt sig til sin Benægtelse, at ikke er Citanten noget skyldig.

Citanten har ikke endnu kunnet faae forfattet noget skriftl: Indlæg, og til saadant til sin Sags Oplysning at faae forfattet og skrevet begjærde Sagen opsat til næste Ret.

Indstevnte protesterede imod fleere Opsættelser.

Opsættelsen bevilges. /: For Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 329a. Abraham Hvidevold contra Torbjørn Lande.

Indstevnte Torbjørn Larsen Lande mødte /: betalt Contra Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: skr: En Rd: 3 mrk: 12 s: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Contra Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hoved Citanten Abraham Abrahamsen Hvidevold, at høre Vidner, stevnte og ustevnte, ang:de det omstevnte Hellebrud, som af Hoved Citanten er brudt i Contra Citantens formeentlige for sig selv i Fælleds Mark tilhørende Mærker og der uden for, og at Hoved Citanten havde imod Contra Citantens med 2 Mænd gjorde Forbud, som dog ej blev paastevnet, har ført nogle af de brudte omstevnte Heller, fra Stedet til Søes, og i øvrigt at lide Dom til at fravige omstevnte Hellebrud, og at betale Processens Omkostninger.

Som Vidner i Sagen til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse indstevnet under Lovens Falsmaal Peder Jensen Lande Leil: under Contra Citanten, Mikkell Hactorsen Leil: paa sam/m/e Gaard og Gods, og Geert Henrichsen Leil: paa sam/m/e Gaard og Gods.

Stevne Vidnerne Anders Olsen Storhoug og Heine Anfinnsen ibd.: afhjæmlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Hoved Citanten mødte og/ protesterede imod Contra Vidners Førelse, siden Hoved Citantens Vidner ikke derimod ere stevnte, Sam/m/e at paahøre, efter Lovens 1 B: 13 CD: 13 a:

Contra Citanten Torbjørn Larsen Lande fremlagde \sit/ skriftlige Indlæg af 12 April sidst, som blev oplæst saal: og paastoed sine Vidner førte, og derom Dom/m/erens Eragtning. /:

Betalt for Eragtning 12 skl: :/ Retten eragtede: Det kan ikke tillades imod Lovens allegerede art., at Contra Citantens Vidner føres, førend de af Hoved Citanten førte, ere stevnte, sam/m/e at paahøre.

Hoved Citanten protesterede imod Opsættelse, og paastod Dom.

Contra Citanten begjærde Opsættelse til at indstevne de af Hoved Citanten førte Vidner, til Contra Citantens Vidner at paahøre, til næste Ret, da Contra Citanten til den Tiid vil udstyre fuldkom/m/en ordentlig Contra Continuations Varsel.

Opsættelsen bevilges.

/: For Opsættelse betalt 12 skl: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Ny Justitz Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens og sit Embeds Vegne her til Retten med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde ugift Qvinde Guri Gunders Datter \Kiørping/ confirmeret, for første gang begaaet Lejermaal \paa Ovestad i Etne S: S: E: gds:/ med en Mands Person som hun anmeldte ej før kjendte, men kaldte sig Gunder, at see Documenter i Rettelagt, og høre Paastand samt lide Dom til Lejermaals Bøder med Actionens Omkostninger at betale.

Guri Gunders Datter mødte og tilstod lovlig Stevning, men beklagede, at hun intet ejer til at betale i Bøder lidt eller meget, for sin begangne Forbrydelse, som hun tilstod at have begaaet, med en omrejsende Østmand eller Østlænding, som drev Handels

1792: 332

Creaturer her omkring købte, over Fjeldene til Østlandet, hvor hun tænker han hjem/m/ehører, og har ej seet ham før eller siden, eller veed videre hvor han hører hjemme, og kom han til hende i vild Fjeld, der han drev med Driften, og var hos hende en Dag i Fjeldet. havde ej videre til sit Forsvar, og havde intet imod Sagens Paadøm/m/e, da hun ej videre vilde svare.

Actor som havde anhørt Indstevntes Forklaring, men deraf ej kunde blive underrettet enten om Barnefaderen, eller hvor han er at finde, kunde altsaa ikke lade ham stevne enten for Sagen eller for Processens Skyld, men ellers maatte begjære Sagen opsat til at til næste Ret fremlægge Preste attest.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Knud Larsen Øfre Toftes Enkes Skde til Hugne Knudsen paa Øfre Tofte No: 7 H: C: gds: 1 L: 1 Hd: for 150 rd:, dat: 2 Nov: 1791.

Hugne Knudsen Øfre Tofte No: 7 H: C: gds: Vilkors Contract til Knud Larsen Toftes Enke Ingeborg Heljes Datter dat: 24 April 1792.

Niels Andersen Tvedte No: 6 V:kors Contr: til Anders Johannessen Tvedtes Enke Marithe Ols Datter dat: 14 Dec: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 2 p: 506. Knud Larsen Øfre Toftes Obl: til Frue Juel p: 98 rd:, d: 16 Nov: 1771 af Creditrice qvitteret 14 April 1792.

Bygselseddel med Revers publiceret og qvitteringsbog anviist

Pastor Abels til Haldor Tollevsen paa Plads Brekkevig og Høllen under Brekke No: 31 efter Erich Knudsen og Hustr: Marthe Jons Dt:(s?) Død eller Fratrædelse, Aarl: Afgift til Præsten

3 mrk:, og til Lejlændingen 2 rd: 3 mrk:, og 6 Dages Arbejde, samt Gødning til Ageren Flaaten, d: 23 April 1792. til Manuf: Huset bet: 8 s:

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 f: 90{b}. Niels Gundersen Schrome No: 48 Obl: til Knud Olsen Waagen p: 200 rd: datert 27 April 1784 qvitteret 23 April 1792.

No: 2 p: 601. Anders Johansen Tvedts Obl: til Peder Jensen Lande paa 90 rd:, dat:t 13 Juni 1774, udlagt i Skfte til Sønnen Jens Pedersen, og af h/an/ds Fader qvitteret 25 Feb: 92.

Resten af No: 2 p: 628. Jens Friderich Undals Obl: til Frue Juel i alt 200 rd:, d: 21 Janv: 1775 Pant i Wahlen, qvitteret af Creditrice for Resten 150 rd: d: 23 Apr: 1792.

NB: Til Afdrag af No: 5 p: 169. Johannes Larsen Indre Bouge No: 29 H: C: gds: Obl: i alt 200 rd: dat: 1 Apr: 1785 hvoraf bet: Lænsman/d Peder Schaalnæs Part 100 rd: imod h/an/ds Enkes qvittering 23 Apr: 1792 og Torger Øriansen Wiikes 50 rd: imod hans og Curators qvittering af 24 ditto I alt til Afdrag 150 rd:

Pantebogen til Inddragelse

Jens Undals Enke som sidder i uskiftet Boe, hendes Skjøde paa Gjæstgiver Stedet Toftevogen for 280 rd:, dateret 29 Nov: 1791 til Niels Nielsen Toftevogen.

Bygsel Sedler med Reversaler publiceret og qvitt: Bg: anviist

Ommund og Mads Ertzland til Baar Andersen paa Storevigen Plads, paa Livs Tiid i Fald ingen af Ejerne eller Børn dertil skulde trænge, Condition selv at bebygge Pladset, Aarl: Afgift 4 Rd: og 6 Dages Arbejde de 2 hver Vinde i Forbrydelses Tilfælde at fravige uden Lov og Dom dat: 4 Apr: 1792. Manuf: H: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

ForM: Bog fol: 172. Myndtl: Guri Torbjørns Datters Formynders for 9 rd: 3 mrk: 14 ½ efter Skfte 24 Oct: 1791 d: 24 Apr: 1792.

Niels Gundersen Schrome Skde til Østen Jonsen paa Schrome No: 48 1 pd: 6 mrk: Smør for 200 rd: dat: 24 Apr: 1792.

Østen Jonsen Schrome No: 48 V:k: C:tract til Niels Gundersen og Hustr: dateret 24 Apr: 1792.

Mons Larsen Ebne Skde paa ½ Aalunds Kirke og Gods for 475 rd: dt: 23 April 1792. til Berje Jonsen Næshavn.

Dt: Mons Larsens Skde til Jan Casper Lange i Bergen paa halve Aalund Kirke for 475 rd:, dat: 24 Apr: 1792.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examinert i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ommund Jensen Ertzland og Lars Larsen Weelen, og befunden til 1791 Aars Udgang 270 rd: 4 mrk: 7 s: og af 1792 Aars halve Skat 540 rd: 2 mrk: 13 s: I alt Sum/m/a 811 rd: 1 mrk: 4 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

1792: 332b

Etne Skibredes Sommerting den 26 April 1792 sat og holdet paa Gjærde Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten Amtmanden Høj Velbaarne Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Districtets Foged Hr: Koren, Skibredets Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig

a: nu af Dom/m/eren i Eedtagne unge Laugrettesmænd, navnlig

1. Baar Jensen Tesdal	b: gl: Laugrettesmænd	6. Otte Jonsen Nedre Grindem
2. Torkel Torkelsen Winnie	4. Tjæran Erichsen Silde	7. Siur Larsen Echenæs
3. Haldor Rasmussen Ryg	5. Peder Jonsen Mæland	8. Tosten Pedersen Ousvog

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allern: Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registreret for Schonevig Skibrede fol: 330b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og OverFormynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 16 Juni 1791 efter Johannes Gundersen Silde i Skde bogen extraheret.

Jon Ingebretsen Birks Hustrues Arv:s Skde til Jon Ingebretsen paa Bierk No: 7 H: C: gds:, i alt før Aftag 1 Løb S: 1 Hd:, efter Aftag 3 mrk: S: 1 Hd: dat: 16 Sept: 1791, det indløste er 2 mrk:!! 6 mrk:!! S: for 60 rd:, Resten arvet selv.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 2 p: 587. Schonev: Skbr: Johannes Johannessen Nedre Tofte Obl: til Torbjørn Larsen Lande paa 99 rd:, dat: 12 Nov: 1773 qvitteret af Creditor 14 April 1792.

Opsat Sag fra fol: 299b. Halvor Schjeldal contra Lænsmand Schjeldal.

Contra Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse, som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Skafter Halvor Tollevsen Gjærdesøen, og Anders Knudsen Wae, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for alle indbenævnte at have forkyndet, og talte ved enhver selv.

Hoved Citanten mødte \paa egne og Hustrues Vegne/. af de Laugdagede mødte Anne Osmunds Datter, og Peder Larsen Højland, og de forelagte Vidner Kari Jons Datter tjener hos bem:te Anne Osmunds Datter Schjeldal, Kari Lars Datter Mortvedt tjener paa Ejde, samt Samuel Jonsen Rame, mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede. Af de forhen førte Hoved Citantens Vidner som alle blev paaraabte, mødte ingen.

Contra Citanten Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal begjærde Vidnerne at gjøre deres Forklaring.

Fremstod 1ste Contra Vidne Samuel Jonsen Rame S: E: forhen i Sagen ført som 5te Hoved Citantens Vidne, som aflagde Eed med oprakte Fngre efter Loven, og blev sine forhen givne Svar forelæst, samt viidere forklarede: At da Vidnet efter Svar paa 6te Hoved Cit:s qvæstion, blev hæntet, var det for at være Vidne om Penge som Lænsmanden som Formynder, vilde levere til Hoved Cit:, for Moderens Part i Jordegodset, Lænsmanden som Formynder, da han da talede om Anne Osmunds Datters Ægteskab i Tiden, sagde da og mange Gange før og siden, at Anne Osmunds Datter naar hun blev saa gam/m/el, at hun kunne skjønne og vælge, saa skulde hun raade sig selv, og tage hvem hun selv vilde. Den før omvundne Dag var Vidnet kun paa Schjeldal omtrent 3 Timer, og var i Sægebuen kun ½ Time, og tænker Døren til Sægebuen var lukket til, mindes ej Nøglen aftaget, der laae Anne Osmunds Datter i Sengen hos Kari Jons Datter, saa tidlig var det paa Dagen, at ikke endnu alle Folk var oppe.

Lænsmanden troer Vidnet har paa bedste Maade sørget som Formynder for Anne Osmunds Datter. Har ej seet Anne Osmunds Dt., holdt i nogen Tvang eller Opsigt som Vagt hos hendes Formynder. har og ikke hørt af Anne Osmunds Datter at hun enten vilde fra hendes Formynder til hendes Forældre, eller det at være hende nægtet enten truede eller lokkede eller paa anden Maade indskrænket hende. Ommeldte sam/m/e omvundne Morgen sagde Lænsmanden til Anne Osmunds datter, at hun maatte gjerne for ham være hvor hun heldst vilde, enten hos sin Faders eller sin Moders Slægt, dertil hun sagde, at vilde heldst være hos sin Faster, Lænsmandens Hustrue, men ej hos sin Moder, som ikke havde været saa skikkelig imod hende. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde

1792: 333

Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Contra Cit:s Vidne Kari Jons Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede, efter at hendes Forklaring som forhen afhørte 6te Hoved Cit:s Vidne, var hende af Protocollen forelæst, end videre: At Anne Osmunds Datter klagede, og Vidnet syntes det og, at hendes Moder og Stiffader var værre mod hende, end mod de andre Børn. Lænsmanden hendes Formynder har været god mod hende som mod sine egne Børn, har hørt han som Formynder har havt bedste Omsorg for Anne Osmunds Dt: og hendes Midler. Lænsmanden har mange Gange sagt, deels til Anne Osmunds Datter, deels til Andre, at hun kunde gifte sig og tage hvem hun vilde for ham, naar hun kom til Skjæls Aar og Alder. Hun har ikke som Vidnet har hørt været enten truet, lokket eller indskrænket af Lænsmanden, \fri/ at være hos sine Forældre, eller hos hvem hun vilde af hendes Slægt, tvertimod Vidnet var tilstæde, saa længe næstforrige Vidne var i Sængebuen den af ham omvundne Morgen, og er for selve Sængebuedøren hverken Laas eller Stængsel, og der uden for er 2 Sval Dører, den eene med Krog udvendig og Skaadde indvendig, og den anden med Laas og Nøgel, Laasen aaben inden til, saa et lidet Barn kan lukke den op, og har Anne Osmunds Datter aldrig der været enten indelukket eller indestænget eller bevogtet, og da sagde Lænsmanden, Barnets Formynder til Barnet, om at hun maatte være hos hvem af Faders ellers Moders Slægt hun vilde, og Barnet Anne Osmunds Datter dertil svarede: alt ord til andet som næstforrige Vidne har forklaret, med Forskjæl at hun intet nævnede om sin Moder, men sam/m/e Som/m/er for (før) denne Tiid da dette passerte, hørte Vidnet som kom gaaende til Barnets Forældres Huus hvor Barnet da var; at Stiffaderen Hoved Citanten i Vreede sagde til Anne Osmunds Datter :/ Vidnet veed ej Aarsagen :/ Du skal holde Kjæften Anne, ellers jeg skal sætte Foden paa Dig, og Du skal rulle som en Blod Komle. Omvundne Som/m/er før Anne Osmunds Dt: kom til sin Formynder Lænsmanden og var hos sin Moder og Stiffader Hoved Citanten, hørte Vidnet, de begge sidstmeldte ve(n?)de hende paa Skoven at gjæde Smalen, og Barnet vilde ikke, af Frygt for Drengen Peder Larsen Højland eller Sæbøe, som tjente Aaret før hos hendes Forældre, at han løb efter hende i Marken, og vilde have hende, men hun vilde ikke have ham; derpaa taledes Lænsmanden derom og der(imod?) til Stiffaderen, som vel lovede det ej skulde skee oftere, men de gjorde det dog Morgenen efter, da Lænsmanden forhindrede det, og tog Skræppen og kastede ind til Forældrene. Vidnet dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Kari Lars Datter Mortvedt som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At tjente hos Hoved Citanten fra Vaar 1788 til Vaar 1790, i Førstningen var Anne Osmunds Datter hjem/m/e hos Moder og Stiffader Halvor Schjeldal, undtagen et par Dage før Slaatten 1789, da hun var hos Lænsmanden, i Anledning af, at Lænsmanden ej vilde hun skulde gaae i Skoven at gjæde Smalen som næst forrige Vidne har forklaret, og Anne Osmunds Datter det heller ikke vilde, af sam/m/e Aarsag som forklaret

er, hvorefter de fra Halvor Schieldal bad Lænsmanden om at faae hende tilbage som og skeede, da de talede om, hun ikke oftere skulde gaae paa Gjætle Skoven. Om at Peder Larsen søgte hende, syntes Vidnet, at Forældrene ikke troede det. Imedens hun var hjemmehjems, vilde Forældrene tynge meget paa hende, og een gang var hun derover ligesom fortumlet, da Vidnet saae hende havde kastet de halve Klæder af sig, og græd forfærdelig, og den Trudsel at sætte Foden paa Anne, og hun skulde rulle som en Blod Komle, forklarede dette som næst forrige Vidne og hørte Vidnet at Forældrenes Vrede var at Anne Osmunds Datter skulde have Lænsmandens Søn, det Vidnet dog ej har hørt noget om af Lænsmanden begjært. At Anne Osmunds Datter kom til sin Formynder Lænsmanden den omvundne Aften fra Skuuren paa Grønstad, veed Vidnet, men veed ikke paa hvad Maade enten ond eller god, men derefter og før, har Anne Osmunds Datter sagt til Vidnet, at ville heller være hos Lænsmanden end hjemmehjems, og være hos sin Faster Lænsmandens Kone, ... (?) ... (?) siden hendes Forældre vare tunge paa hende. Vidnet saae hende uden for Huusene {samme} \anden/ Dagen, saa hun hverken var vogtet eller indelukket, og baade Moderen og Stiffaderen sagde at have seet hende ude samme Dagen. Siden har Vidnet hørt, og synes og at have hørt det før, af Lænsmanden at Anne Osmunds Datter, maatte for ham, være hvor hun vilde hos Faders eller Moders Slægt, han har og sagt det til Anne Osmunds Datter, og hun har svaret, at vilde helst være hos sin Faster Lænsmandens Kone, og har Vidnet aldrig hørt af Anne Osmunds Datter, at have været i nogen Tvang hos Lænsmanden, men der nydt alt godt. Ang: de Giftermaal har Vidnet intet hørt uden af Anne Osmunds Datter selv, Somme 1789 at naar hun kom til den Alder, havde hun helst Lyst at have Lænsmandens Søn. Dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner bet: 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: og otte Skl: :/

Contra Citanten begjærde Anne Osmunds Datter paaraabt, at forklare efter Stevningen hvad Sagen hende angaaer, hun fremstod og lod tilføre: At være gl: 15 Aar, har været hjemmehjems til Korn Skuuren 1789, hos sin Moder og Stiffader Halvor Schjeldal, undtagen 2 Dage hun var hos sin Faster og Mand Lænsmanden, hendes Formynder, af Aarsag at ej vilde gjæ-

1792: 333b

de paa Skoven, af Frygt for Peder Larsen Sæbøe eller Højland, som søgte hende, at vilde have hende, men hun vilde ikke. Derefter var hun hjemmehjems, men meget misfornøjet, da hendes Forældre ej var god med hende, men værre end mod hendes Sødsken, fordi, at hun skulde ikke tage nogen af Lænsmandens Sønner, og hendes Moder sagde til hende at vilde slide en Kjep op paa hende, og Stiffaderen skulde slaae Hilsen af hende. Den Aften hun kom fra Grønstad Høsten 1789 fra Korn Skuuren, gik hun ind til Lænsmanden /: som ikke var paa Grønstad /: af sig selv, uden nogens Følge, Lokken eller Trudsel, men for at være der hos sin Faster Lænsmandens Kone, hellere end hos sin Moder, da forefaldt adskillig Tale, imellem Lænsmanden og hende, som hun ej alt erindrer, videre end at hun sagde, at vilde helst blive der og ønskede sin Jord indløst, og Morgenen efter, da Samuel Rame var der, sagde Lænsmanden til Comparenten, at hun maatte være hos hvem af Faders eller Moders Slægt hun vilde, men havde ej nødig at være hos sin Moder, dertil hun sagde: At vilde helst være hos Lænsmanden, og h/and Hustru hendes Faster. Hun har aldrig hos Lænsmanden været indelukket, eller paapasset, men gik ud og ind naar hun vilde. Lænsmanden har ofte sagt til hende, at naar hun kom saaviid kunde hun gifte sig med hvem hun vilde, for ham, og havde den Tiid ej begjært hende for nogen sin Søn. Lænsmanden har hverken indskrænket hendes Frihed eller fraraadet eller forbudet hende at gaae til sine Forældre, det hun ikke heller vilde, da hun altid hellere vilde være og endnu blive hos Lænsmanden.

Fra Jochum Jochumsen Wae, Gunder Osmundsen Norem og Torkel Halvorsen Winnie, blev ved Jochum Waes Søn fremleveret et Skrift af Dato 21 April 1792 under deres Hænder og Signeter som blev oplæst saal:

Contra Citanten begjærte det hidtil efter hands Contra Stevning \var(?) lest(?) / som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget. Contra Citanten derefter begjærde Sagen opsat til næste Ret til at nedlægge sin Deduction og Paastand til Doms.

Hoved Citanten protesterede imod Opsættelse, og paastod Dom.

Contra Citanten paastod Opsættelse.

Opsættelsen som paa anførte Grund er begjært, kan ikke lovforsvarlig nægtes, altsaa bevilges. /: For Opsættelse bet:t 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste tinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

ForM: b: f: 177. Ingeborg Torbjørns Datter Yttre Haalands Mands for 35 rd: 5 mrk: 2 s: efter Skfte 27 Maj 1779 d: 25 Apr: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 279. Ole Rasmussen Støele No: 10 Obl: til Hans Mortensen Østrem p: 199 rd: dat: 5 Maj 1786 af Skfte Retten efter den afdøde Creditor qvitteret for 150 rd: d: 14 Janv: 1792 og den 18 Feb: 1792 for 49 rd: I alt 199 Rd:

No: 5 p: 276. Lars Christophersen Ouestad No: 44 og No: 21 H: C: gds:, Obl: til Halvor Tørressen Waldre paa 199 rd:, d: 22 Apr: 1786, qvitteret af Creditors Hustrues Arvinger den 22 April 1790.

No: 5 p: 129. Ingemon Rasmussen Ouestad Obl: til Lars Friderich Undal 62 rd: dat: 5 Marti 1784 qvitteret af Creditor 10 Apr: 1786.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Ldskld bog anviist

Schonevig Kirke Ejers til Halvor Rasmussen paa No: 23 Øfre Næss ½ L: S: før brugt af Rasmus Rasmussen dat: 6 Sept: 1791. til Manufactur Huuset bet: 1 mrk:

Opsat Sag fra fol: 302a. Ole contra Siur Støele.

Indstevnte mødte /: betalte Tilsvares penge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: aatte Skl: :/ og tilbød Forliig at declarere sine Ord som usagt uden at vide Reede dertil, og veed intet andet om Citanten end det som er ærligt og godt, og har betalt Omkostninger til Citanten.

Citanten antog Forliiget, som Parterne med Haandtog bekræftede, og begge frafaldt Sagen; thi blev Sagen for Retten ophævet.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 27de April 1792 continuerede dette Ting

og publicert

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 552. Hans Halvorsen Tesdal No: 48 Obl: til Lieut: Voigt 360 rd:, dateret 17 Sept: 1790, qvitteret af Creditor 26 April 1792.

1792: 334

Pantebogen til Inddragelse

Hans Halvorsen Tesdal Skde til Even Johannessen paa 2/5 Parter af sit Brug i Tesdal No: 48 Ldskld 1 Løb Sm: for 200 rd: dateret 26 April 1792.

Even Johannessen Obl: til Hr: Lieut: v: Voigt paa 200 rd:, 4 pr:C: Rente, 1 pr: i forbem:te Jordepart og endeel Creaturer og Løsøre dat: 26 April 1792.

Hans Halvorsen Tesdal Obl: til Hr: Lieut: v: Voigt paa 180 rd:, 4 pr:C: Rente, 1 pr: i Tesdal 1 L: S: 1 Hd: dat:t 26 April 1792.

Opsat Sag fra fol: 300b. Halvor Øjen contra Hans og Rasmus Frethe.

De Indstevnte Hans Christensen Frethe og Rasmus Nielsen Frethe S: Ejere fremstod, /: betalte Contra Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: skr: En Rd: tre mrk: og tolv Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtlig \Contra/ Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Halvor Tørressen S: E: p: Øjen, ang:de de af ham indstevnte Fjeldbejter Hille, Røssedalen, Drivene, V(ierne?), Nye Stue og Ulve \B/Aasen, som Contra Citanterne formeener og vil beviise at tilhøre Frethe som Ejendom, og ej det mindste deraf at tilhøre \Hoved/ Citanten eller hans Gaard Øjen derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, see Documenter i Rettelagt, og lide Dom at holde sig fra bem:te Fjeldbejter, og ellers til Befrielse for Contra Citanten for Hoved Citantens Søgemaal, samt Forbuddets Underkjendelse, og Erstatning for den Tiid Contra Citanterne formedelst dette Forbud, er holdet fra at benytte sig af denne deres Ejendom, samt Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, Peter Christian Althan Støele, Peder Knudsen Østrem, Halvor Halvorsen Grønstad, Torkel Halvorsen Winnie og Gotschalk Halvorsen Schiold, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Til disse Vidner at paahøre indstevnet af forrige af Hoved Citanten førte Vidner, Rosimundi Sæbjørns Datter Jver Tvedts Enke, Siur Nielsen Norem og Aad Siursen Lille Dahle, og fleere er ej indstevnet, som Contra Citanterne anmeldte, at ej fik Tiid til, da de fleeste boer i andre Skibreder.

Stevne Vidnerne Skafter Halvor Tollefsen Gjærdesøen og Anders Knudsen Wae afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de alle selv, undtagen Halvor Øjen, Gotschalk Schjold og Siur Norem. Disse sidstmeldte ej vedtalte mødte selv for Retten og tilstod at være lovlig stevnet.

Hoved Citanten protesterede imod Contra Vidners Førelse førend alle de af Hoved Citanten forhen førte Vidner der imod bliver stevnte, de sidst agtende Vidner at paahøre og paastod Eragtning.

Contra Citanten formeente og paastod deres Vidner førte, da de øvrige boer langt borte, og ere for vidtløftige, at faae stevnte. Dommeren eragtede: Da de af Hoved Citanten førte Vidner, ikke ere stevnte til Contra Citanternes Vidner at paahøre; Saa kan disse sidste ikke tillades imod Lovens 1 B: 13 C: 13 a: at føres forinden Lovens Bydende efterkom/m/es. /: For Eragtning betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Contra Citanterne var nødsaget til Eragtningen at efterkom/m/e, at begjære Sagen opsat til næste Ret.

Hoved Citanten protesterede imod Opsættelse, og paastod Dom.

Opsættelsen bevilges. For Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste tinget 1792.

Opsat Justitz Hoer Sag fra fol: 300a. Fogden contra Rasmus Fjøsne og Brithe Ingemons Datter.

Actor \har forhen/ foreviist{e} original Stiftets Communication af Kongl: allernaadigst Rescript af 20 Janv: sidst, om Benaading for Rasmus Erichsen Fjøsne, og deraf leverede til Retten verificeret Copie som sin Tiid er confereret med Stiftets original og eenslydende

befunden efter Paategningen, hvilken Benaading blev oplæst og lyder saal: Actor derefter frafaldt Paastand over Rasmus Fjøsne, samt Søgemaallet imod ham, da han uden Dom efterkom/m/er den Kongl: allernaadigste Resolution.

Henseende Qvinden Brithe Ingemons Datter fremstod Lænsn/an/den Henrich Ottessen Schjeldal tilligemed medhavte 2de Mænd Tosten Pedersen Ousvog og Siur Larsen Echenæs, og forklarede at have undersøgt, eftersøgt og efterspurgt paa det nøjeste, efter sig fra Dom/m/eren og Fogden tillagte Ordre, paa hendes Opholdssted og hos Naboerne, om hun noget ejede til yderste Formue, Bøder og Omkostninger, men intet har fundet, eller har kundet gjøre mueligt at opspørge hende tilhørende, saa hun aldeles intet ejer, hvorom de fremlagte deres skriftlige Forretning som blev oplæst saal:

Rasmus Erichsen Fjøsne og Brithe Ingemonsdatter blev paaraabte men ingen af dem mødte, men for hende mødte

1792: 334b

hendes beskikkede Defensor.

Actor paastod Dom over Qvinde Brithe Ingemons Datter til næste Ret, at lide efter Lov og Anordninger, og betale Actionens Omkostninger og deriblant Stevningspenge 3 Mrk: og Mændene for Undersøgningen 5 Mrk:, saaledes indlod Sagen til Dom til næste Ret.

Defensor paa den Skyldiges Vegne, begjærde taget i Betragtning, hendes Fattigdom og Vankundighed, til hendes Strafs Formildelse og saaledes uden viidere at svare, indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Begge indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til H: T: 1792.

Opsat Sag fra fol: 301a. Ole Flaaden contra Ole Østrem.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse, som blev oplæst saal:

Samtl: forelagte og laugdagede mødte og tilstod lovlig Stevning og sidstmeldte Forelæggelse og Laugdags lovlige Forkyndelse.

Indstevnte Ole Pedersen Østrem forbeholdt sig Tilsvær da han nu intet havde at betale i Retten for Tilsværpenge.

Begge de forelagte Vidner mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

3de Vidne Synneve Ingemons Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At i omvundne Selskab passerede først, at Ole Pedersen Østreim løb med en Hund i Laden, og raabte paa Flaade Tæverne, men nævnede Ingen og Strax i det sam/m/e raabte hand paa Guro Knuds Datter Flaaden, og sagde der var 2 Karle der vilde finde hende. Veed ej meere, og ellers var ej altid i Laden, men gik ud og ind der og andre Steder, det passerte skeete i manges Paahør, som Vidnet ej erindre. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som hun vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Anne Christians Datter som aflagde Eed, og da Citanten begjærde, om dette som de forrige Vidner, at gjøre sin Forklaring, forklarede: Ord til andet som 3de Vidne, med Forskjæl at veed ej hvem der førte Hunden omkring, og da Guro Knuds Datter sagde: da jeg kan være i Freed for Andre, saa kan jeg og være det for Dig \hvad vil Du med Flaade Horerne/ dertil Ole Pedersen sagde: jeg gjør som jeg er buden.

Begge disse Vidner forklarede at der i Selskabet og Laden var et Qvindfolk fra Flaadene foruden Guro Knuds Datter. Dimitteret som forrige.

/: For disse 2 Vidner betalt 1 mrk: skr: En Mrk: :/

Citanten havde ikke flere Vidner i Sagen, og begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom til Ordenes Mortification, og Bøders Udreedelse, samt Omkostningers Erstatning, paastod Dom til næste Ret, og Omkostninger erstattet med 7 Rd:

Indstevnte indlod Sagen til Dom til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 301a. Ølver Grindem contra Svend Gravelsæter.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

De laugdagede og forelagde mødte og tilstod lovlig Varsel.

Indstevnte mødte og tilstod lovlig Varsel, men forbeholdt sig sin Ret, efter agtende i Dag incaminerede Contra Stevning.

Citanten begjærde Vidnet afhørt at gjøre sin Forklaring.

Fremstod som 3de Vidne Johannes Osmundsen tjener paa Indre Fosse, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa aflagde Eed og forklarede: At veed intet om Hæstens Leje, eller hvorledes, foeret eller forsømt, medens Indstevnte havde den, og veed om Intet, før nogle Dage efter at Vaar Vinden var sluttet, hos Indstevnte og Alle, blev Vidnet henkaldet tilligemed 1ste Vidne Joh: Olsen Gravelsæter, at gaae for Citanten til Indstevnte at tilspørge Svend Gravelsæter om han vilde betale Citanten for hans Hest som laae død, og saae da Vidnet sam/m/e Hoppe laae død paa haard Mark uden for Bøegjærdet, men var synlig, at den havde lagt i Dige, men nu var optrukket, og kan ej vide hvoraf død, kan ej heller skjønne dens Værd, og Svend Gravelsæter svarede: jeg giver ingen Svar i Dag, jeg vil betænke mig. Vidnet dimitteret som forrige.

1792: 335

/: For dette Vidne betalt 4 s: skr: Fiire Skl: :/

Citanten begjærde TingsVidnet sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom til Betaling 6 rd: 3 mrk: for ommeldte Hest, og Processens Omkostning 5 rd: erstattet.

Svend Steensen Gravelsæter fremstod, /: betalte Contra Incaminations 1 rd: 2 s: skr: En Rd: to skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Contra Varsel indstevnt til dette Ting og Tiid Hoved Citanten Ølver Tørressen Grindem, ang:de omstevnte Hoppe eller Horse, at høre Vidner, \som/ stevnte ere, alt sam/m/e angaaende, og lide Dom til Frifindelse for Hoved Citantens Søgemaal, og til Processens Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Johannes Olsen Gravelsæter og Ingemon Larsen Gravelsæter, samt Madelle Alvals Datter tjener paa Tesdal, saa og Aslach Aslachsen tjener paa Moe, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Til disse sidste Vidner at paahøre er indstevnt for Processens Skyld indstevnet det i Dag afhørte Hoved Citantens Vidne Johannes Osmundsen Indre Fosse, som nu møder og vedtog Varsel, og ang:de alle de øvrige, da mødte de alle og vedtog lovlig Varsel.

Contra Citanten begjærde Vidnerne fremkaldede at gjøre deres Forklaring thi blev de forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Contra Vidne, den forhen som 1ste Hoved [Citantens] Vidne afhørte Johannes Olsen Gravelsæter, som blev forelæst sin forrige Forklaring, og under forhen aflagde Eed, videre forklarede, at Horsen gjorde sit Arbejde til sidste Dage, da kunde den slet intet meere. Dimitteret med begge Parters Consence som de forrige.

Fremstod 2det Contra, og forhen afhørte 2det Hoved Citantens Vidne Ingemon Larsen Gravelseter som efter Iagttagelse ligesom ved 1ste Vidne, forklarede at veed slet intet meere. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Maddelle Alvals Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede som 1ste Vidne, om Horsen til imod Slutningen af Vaar Vinden, havde ej Forstand paa, hvorfor ikke siden: Ellers forede og holdt Contr: Cit: denne Horse ligesom Een anden som han selv har. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Aslach Aslachsen, som da han ej havde været til Confirmation og Guds bord, nu uden Eed til nærmere Eedfæstelse sin Tiid forklarede: At Fjor Vaar kom Vidnet i Contra Citantens Tjeneste, Dagen efter at omstevnte Øg var kom/m/en der, og var da Øget i middels Stand og gjorde sit Arbejde til imod Slutningen af Vinden, veed ikke hvorfor ej længere, men kunde da ikke trække et Læs Hævd: j øvrigt som 1ste Vidne undtagen at skjøn/n/e ej Horsens Værdie, men har hørt det skulde være 6 á 7 rd: Veed ej hvorledes andre foerede efter Vinden, deres Øger, men Contra Cit: havde Foer, og havde dog hverken denne eller Een sin egen Øg inde p: Foer. Om hvorledes friske Creaturer kan gaae i omvundne Dige, og selv op igjen veed intet, som ej seet andre der gaae. Iførstningen af Vinden fik den Foer nok. Dimitteret som forrige.

/: For 4 Vidner bet: 24 s: skr: En mrk: aatte Skl: :/

Contra Citanten begjærde TingsVidnet sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Contra Citanten paastod Dom efter Indstevningen, og Omkostninger erstattet [med] 6 rd:

Begge Parter begjærde Sagen til Doms optagen, og Dom afsagt til næste Rett tilkom/m/ende Høsteting, hvormed begge Parter var fornøjet.

Sagen blev til Doms optagen til Høste Tinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Sveinung Tesdals Skde til Jon Halvorsen paa Tesdal No: 48, af Sælgerens Brug en Andeel 18 Mrk: Smør for 96 rd: dat: 25 Janv: 1792.

Jon Halvorsen Tesdal No: 48 Obl: til Fogden Korens Søn Myndtl: Niels Koren paa 80 rd: 4 pr:C:t Rente, 1ste Prioritet i forbem:te, dat: 26 Janv: 1792.

Ny Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren /: betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tre Mrk: og fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ole Olsen Fittie for til Citanten efter \i Rettelæggende/ Revers skyldig værende resterende 90 rd:, at lide Dom til sam/m/e med Renter fra Stevningens Dato, og Sagens Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidner Lænsman/d Henrich Ottessen Schjeldal og Skafter Halvor Tollefsen Gjærdesøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e \Varsel/ lovlig at have forkyndet paa Indstevntes Boepæl for h/an/ds Hustrue i h/an/ds Fraværelse.

Indstevnte blev paaraabt, tree Gange men mødte ikke, eller møde lod.

Citanten i Rettelagde til Beviis i Sagen, Indstevntes Revers af Dato 18 Sept: 1790,

1792: 335b

som blev oplæst saal: Derefter paastod Dom efter Indstevningen \til at betale de resterende 90 rd:/ og Omkostninger \at/ erstatte med 6 Rd:, samt Rente betalt 4 proC:to efter Forordningen, fra Stevningens Dato; Men da Indstevnte ikke er mødt, Saa maatte han begjære Sagen opsat med Laugdag til næste Ret. Afskediget med Laugdag. Betalt Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl: i alt To Mrk: fire Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Ny Justitz {Leyermaals} \Hoer/ Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde \een med en ubek(iendt?) Fraværende Mand(?)/ ægtegift Qvinde Gurine Sophie Grøn for begaaet, saaviit vides første gang, Hoer i sit Ægteskab, med udlagt Barnefader en Ostindie Farer ved Navn Jens Mørk \begaaet paa Giære H: C: gods/ derom at see Documenter i Rettelagt, høre Paastand og lide Dom til yderste Formues Forbrydelse \Corporlig Straf/ Bøders Udredelse og Omkostninger at betale.

Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schieldal og Skafter Halvor Tollevsen Gjærdesøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved hende selv.

Actor begjærde Almuen tilspurgt, om nogen kjendte den ommelte Jens Mørk, og veed hvor han opholder sig, for at han paa behørig Maade kunde indstevnes. Almuen \der/til svarede: At saavel Navn som Person er her paa mange Miil ubekjendt, og ingen af dem veed om saadant Menneske er til.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens attest herom af 8de d: M: som blev oplæst saal: Actor maatte begjære Sagen opsat med Laugdag afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til H: T: 1792.

Ny Justitz Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have som Actor paa Justitiens og sit Embeds Vegne her til Retten ladet indkalde med lovlig Varsel mundtl: ugift \confirmeret/ Qvinde Mari Tollevs Datter for begaaet første Gang Lejermaal, med ubeslægtet men ægtegift Mand Land Soldat Lars Mikkelsen, som nu ikke vides hvor er, derfor ej har kunnet indstevnes for Processens Skyld, men ellers begaaet paa Rygg S: S: E: gds:, derom at see Documenter i Rettelagt, og lide Dom til \Straf/ forbrudte Lejermaals Bøders Udredelse, saavel Sagens Omkostninger at betale.

Stevne Vidnerne Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Jon Olsen Grønstad afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talte ved hende selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens Attest af 8de April 1792 som blev oplæst saal:

Actor maatte begjære Sagen opsat med Laugdag. Afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til H: T: 1792.

Actor imidlertid begjærde Almuen tilspurgt, hvor Barne faderen er, dertil de svarede: At ingen veed hvor han opholder sig, og har ingen vist eller lang opholdssted, og er det nogle Uger siden han var her paa nogle Maaneder.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Ryg med fleere Gaarders Ejeres Contract om deres Støels bejte, dt: 26 April 1792.

Opsat Sag fra fol: 300a. Lænsmand Schjeldal contra Halvor Schjeldal.

Citanten i Continuation af det forrige Rettes Dag passerte, anviiste skriftl: forfattet Stevning af dato 26 April 1792 til Aasteds Forretning til Taxation og Besigtelse paa Schjeldal paa det af Halvor Rasmussen beboede Brug, Citantens Myndtling Anne Osmunds Datter tilhørende, hvilket Brug Halvor Rasmussen nu denne Vaar har frafløttet og er fraveget, over de Poster og ydermeere Aabods Taxation, som den forhen holdte Forretning indeholder, derpaa han, saasnart Lejlighed bliver nu ved Tinget, vil begjære Dommerens Beram/m/else til

Forretningens Foretagelse af ham og Laugrettes mænd, og til sam/m/es Fuldførelse, hvorefter han vil fremlægge Forretningen i Sagen her ved Tinget med sin Deduction til Doms næste Høsteting. Til den Ende var hand begjærende Sagen udsat til næste Ret.

Halvor Rasmussen blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Opsættelsen bevilges. /: bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1792.

1792: 336

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 512. Even Johannessen Gundegjær No: 10 H: C: gds: Obl: til Jfr: Koren paa 250 rd:, dat: 21 Nov: 1789, qvitteret af hende og Curator Foged Koren den 24 Feb: 1792.

No: 2 p: 644. Osmund Thorsen Ekreim Obl: til Hans Christensen Frethe paa 87 rd:, d: 18 Nov: 1775 qvitteret af Creditor den 27 April 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Rasmussen Støele Obl: til Erich Haldorsen Qvamen p: 146 rd:, 4 p:C: Rente 1 pr: i Støele No: 10, efter Aftag 1 Løb 16 mrk: Sm: dat: 26 Apr: 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 337. Efter Copie af Pantebogen, paategnet Originalen bortkommen, Vilcors Contract af Otte Jonsen Øfre Grindem No: 42 til Jon Halvorsen og Hustrue, paa deres Vegne mortificeret 26 April 1792, af Sveinung Gundersen Tesdal og Lars Jonsen Halleland, meldende efter Fuldmagt og med Jon Halvorsens Signet.

Pantebogen til Inddragelse

Jon Halvorsen Øfre Grindem nu Tesdal No: 48 Contract om Vilcort af bem:te Øfre Grindem No: 42, efter formelte Contract 10 Janv: 1787, denne dat:t 27 April 1792.

Even Johannessen Gundegjær Skde til Ommund Halvorsen paa Gundegjær No: 10, efter Aftag 1 pd: Sm:, for 290 rd:, dat: 14 Dec: 1791.

Fogdens Regnskabs Restance Tings Vidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Jon Hansen Schjedsvold og Hans Haldorsen Ryg og befunden til 1791 Aars Udgang 128 rd: 3 mrk: 4 s: og af 1792 Aars halve Skat 424 rd: 1 mrk: 2 s: I alt S:ma 552 rd: 4 mrk: 6 s:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Fjeldberg Skibreedes Sommerting den 27de April 1792 sat og holdet paa Gjærde Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten Amtmanden Høyvelbaarne Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Districtets Foged Hr: Koren, Skibreedets Lænsmand Tollev Steensen Aalund, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte Aatte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

1. Baar Jensen Tesdal
2. Torkel Torchelsen Winnje
3. Haldor Rasmussen Ryg
4. Tjærran Erichssen Silde
5. Peder Jonsen Mæland
6. Otte Jonsen Øfre-Grindem
7. Siur Larssen Echenæss
8. Tosten Pedersen Ousvog

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibbreede Folio 330b.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibbreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her Folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 302a. Lieut: W: Dahl contra Christopher Frønsdal.
Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 26 Aug: 1791 efter Jon Svalesen Søre Berge i Skde Bogen extraheret.

Ingebredth Stensen Udbioe No: 43 V:k: Ctr: til Steen Halvorsen Udbioe og Hustr: Anne
Olsdt: dat: 28 Apr: 1792.

Mons Larsen Ebne Skde paa halve Aalunds Kirke til Berje Jonsen Næshavn for 475 rd: dat: 23 April 1792.

Dt: til Jan Casper Lampe i Bergen paa ½ Aalunds Kirke for 475 rd:, d: 24 Apr: 1792.

Bygsel seddel med Reversal publiceret og qvitt:bog anviist

Pastor Bruuns til Thomas Gundersen paa Nedre Lunde No: 34 1 Løb Smør, før brugt af Osmund Tollefsen d: 7 Feb: 1792. til Manufactur Huset bet:t 1 mrk:

Opsat Justitz Sag fra fol: 303a. Fogden contra Tollev og Lars Svalland.

Actor fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse som blev oplæst.

Vidnet Brynnille Wikings Datter mødte. Actor begjærde hende afhørt ved at gjøre sin Forklaring.

Klageren saavelsom Paagjældereren mødte.

Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter bem:te Brynnille Wikings Datter, Hustru til Lars Siursen Sandviig fremstod som 3de Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede:

1792: 336b

Ord til Andet som 1ste Vidne med Forskjæl: At da de roede første gang, kjendte hun Tollev Svalland paa Maalet, men ej den som fulgde med ham, og da de roede tilbage, bar det for, for hende at see som de vilde lande paa Svallands Bøe, og da de roede første gang, hørde Vidnet af Tollev Svalland en Skjændemaal med den som var med ham paa Baaden \men hørte ingen Ord/: lidet efter kom Niels Nielsen Svalland til dette og de 2 andre Vidner saaledes som 1ste Vidne har forklaret, med en Haardot i Haanden og sønderreven Brystdug, og spurgde, om de ej have hørt nogen Skjændemaal i Dag, dertil Vidnet sagde og fortalte det forbem:te, derefter h/an/d fordrede dem til Vidne, men sagde ej hvem der havde gjort det. Nu for meest et Aar siden har Indstevnte Lars Tollefsen Svalland sagt til Vidnet, at han ej fragik, han jo havde sønderrevet Niels Svallands brystdug, omvundne Tiid og sagde han, at det kom af, at Tollev Svalland vilde have noget Veed fra Niels Svalland som Lars Svalland meenede skulde tilhøre Tollev Svalland. Dmitteret som forrige.

Klageren vidste ej videre, og overlod Sagen gandske til Actor, at indlade til Doms.

Actor begjærde TingsVidnet sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Indstevnte begjærede Opsættelse til næste Ret til at føre Contra Vidner. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Opsat Hoer Sag fra fol: 303b. Fogden contra Lars Larsen Qvamen.

Actor fremstillede Stevne Vidner Lænsmand Tollev Steensen Aalund og Skafter Ole Halvorsen Westerejde som afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre til dette Ting og Tiid at have med lovlig mundtl: Varsel indkaldet for Processens Skyld Qvinden Marthe Siurs Datter.

Hun blev paaraabt men mødte ikke.

Actor begjærde Laugrettet og Almuen tilspurgt, om saadant er begaaet før af Lars Larsen Qvamen? Dertil de svarede Nej, ikke dem bekjendt, og har \han/ været bekjendt her mange Aar, førend han her kom at boe.

Lars Larsen Qvamen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens Attest af 31 Dec: 1791 som blev oplæst saal: Videre i Rettelagde behørig holden og af Amtet approberet Undersøgnings Forretning hos Lars Larsen Qvamen til den!! (denne) Acts {Inddragelse som er saal:} \Følge/. Actor derefter paastod Dom over Lars Larsen Qvamen efter Indstevningen og Forbydelsens Bekaffenhed til yderste Formues Forbrydelse, dobbelte Lejermaals Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling og deriblant Stevningspenge 1 rd: 1 mrk:, samt tillige at betale Undersøgnings Forretningen til Dommeren efter anviisende hans 2de Regninger saal:, for Forretningen 4 rd: og Skyds 2 rd:, i alt 6 rd:, samt til Fogden efter hans Regning nu fremlagt saalydende i alt 4 Rd: og saaledes indlod Sagen til Dom.

Da Lars Larsen Qvamen ikke mødte, og forhen har indladt Sagen til Doms, saa blev den til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Af Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor, er paa Justitiens og Embeds Vegne her til Retten lovlig indkaldet Lars Larsen Qvamen, for i sit Ægteskab begangne Hoer med ugift Qvinde Marthe Siurs Datter, at lide Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling. Factum er beviist med Indstevntes Tilstaaelse og Præstens Attest, og har Indstevnte til sit Forsvar intet havt at fremføre. I Retten er fremlagt behørig holden Undersøgnings Forretning hos Lars Larsen Qvamen, hvorefter hans halve beholdne Boe beløber 5 rd: 6 s: Actor har paastaaet Dom ved tilførte Irettesættelse. Udi Sagen kjendes og d: f: Ret og herved afsiges: At Lars Larsen Qvamen, for begaaet Hoer i sit Ægteskab, bør efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 25 a: og Fr: 6 Dec: 1743 a: 22, bøde dobbelte Lejermaals Bøder 48 Lod Sølv er 24 rd:, til Hds: M:s Kasse, saa og til samme Kasse have forbrudt sin yderste Formue med 3 mrk: 1 s:, som alt til Districtets Foged erlægges, og end videre efter Fr: 8 Juni 1767 sidde 8te Dage paa Vand og Brød istedet for Skriftemaal, og selv betale sin Underholdning og Varetægt. Denne Actions Omkostninger betaler Lars Larsen Qvamen, med Rettens Gebyr af Incamination, Opsættelse og Actens Bekostning 1 rd: 5 mrk: 4 s:, foruden Actens videre Beskrivelse om bliver over 4 Ark, For Undersøgnings Forretningen efter tilførte Regninger i alt 10 rd:, Stevningspenge 1 rd: 1 mrk:, og Stempl: Pap: 1 rd: 1 mrk: 8 s: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Execut: Tvang efter Loven. NB: Bøder Udstædt NB: Vidne bet:t og de 2 rd: Skyds sendt Fogden med Acten.

Opsat Sag fra fol: 304a. Peder Mæland contra Poul Espeland.

Citanten declarerede Sagen forliigt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

1792: 337

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 410. Lars Larsen Qvamen No: 70 Obl: til Capt: Niels Dahl paa 250 rd:, d: 27 Oct: 1787, af Creditor qvitteret 6 Dec: 1791.

NB: Til Afdrag af No: 5 p: 482. Sveinung Gundersen Tesdal \i Etne/ No: 48 Obl: til Foget Koren i alt 280 rd:, hands Søn i Skfte udlagt, dat: 4 Maj 1789, deraf betalt, og med Sorenskriverens Samtykke udslettet, imod Fogdens som Formynder qvittering af 28 Apr: 1792 til Afdrag 80 rd:

Pantebogen til Inddragelse

Lars Larsen Qvemens Skjøde til Major Niels Dahl paa Qvamen No: 70, ½ L: S:, ½ Hd:, ½ Vog Korn for 467 Rd: dateret 6 Dec: 1791.

Hr: Major Niels Dahl Skde til Niels Olsen Schaale paa sam/m/e Qvame No: 70 for 690 rd:, dt: 2 April 1792.

Ole Torgersen Wache No: 35 Odels Løsnings Contract til Johannes Olsen dat: 28 April 1792.

Dto: Obligation til Major Niels Dahl paa 230 rd:, 4 pr:C:t Rente, 1 pr: i Wache No: 35 2 Løber Smør 1 Hud dat: 28 April 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 442. Knud Gundersen Wache No: 35 Enkes Obl: til Ommund Olsen Neervigen paa 34 rd: 3 mrk: 14 s:, d: 8 Maj 1787 qvitteret af Creditor 28 April 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Torgersen Obl: til Lars Johannessen Sørebn 88 rd: 1 mrk: 14 s:, Ommund Olsen Neervigen 34 rd: 3 mrk: 14 s:, Simon Olsen Ove 15 rd: 3 mrk: 8 s: og Lars Tarraldsen Tvedt 15 rd: 3 mrk: 8 s:, i alt 154 rd: 12 s: 4 pr:C: Rente, 2de Prioritet næst efter 230 rd:, udi Wache No: 35 2 Løb S:, 1 Hd: d: 28 April 1792.

Niels Olsens Obligation til Hr: Major Dahl paa 458 rd:, 4 pr:C:t Rente, 1 pr: i Qvamen No: 70, ½ Løb Sm:, ½ Hd:, ½ Vog Korn, dat: 28 April 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstkom/m/ende Mandag, da Morgen er Søndag.

Anden Dagen den 30te April 1792 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Ingebreth Svendsen Berøens Skde til Halvor Svendsen p: Odels Retten til ½ L:, ½ Hd: i Arnevig No: 60, for 40 rd:, dateret 9 Maj 1791.

Afkalde

Myndtling Guro Ivers Datters Formynders for 15 rd: 2 mrk: 15 4/7 s: ved Skfte 16 Feb: 1792, dateret samme Dag.

.... Marithe Ivers Datters Do:, do: Arv: ditto Dato Dato.

.... Lisbeth Iversdatters do: Ditto.

.... Niels Larsens Formynders for 14 rd: 4 mrk: 6 s: efter Skfte 17de:, Afk: d: sam/m/e dag.

.... Brithe Lars Dt:s for 7 rd: 2 mrk: 3 s: Do: Skfte og Datis.
 Niels Iversens ForM:s for 14 rd: 4 mrk: 6 s: do: Skifte og Datis.
 Erich Iversen for lige Arv ved sam/m/e Skfte Afkald s: Dato
 Guro Ivers Datter for 7 rd: 2 mrk: 3 s: ved sam/m/e Skfte ditto datis.
 Marithe Ivers Dt: lige Arv sam/m/e Skfte og Dato.
 Lisbeth Ivers Dt: lige Arv, sam/m/e Skfte og Dato.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmand/an/den, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Iver Nielsen Hetland og Ole Olsen Inbioe, og befunden til 1791 Aars Udgang 224 rd: 3 mrk: 6 s: og af 1ste Termin 1792 511 rd: 5 mrk: 10 s: I alt Summa 736 rd: 3 mrk:

Da ingen efter 3 ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Føjens Skibredes Sommerting den 2de Maj 1792 sat og holdet paa Leerwiigens Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: :/ Hr: Kam/m/erherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samtl: tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig: Alle nu af Dommeren i Eedtagne nye Laugrettes Mænd

1. Peder Endresen Wespestad 4. Johannes Larsen Wespestad 7. Søren Pedersen Berge
 2. Albreth Rasmussen Hillestvedt 5. Christen Andersen Indr: Hovland 8. Siur Erichsen
 Lodden
 3. Jon Salomonsen Holme 6. Willum Jansen Mit Hovland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevig Skibrede fol: 330b. og end viidere

14. Stiftets Skr: 20 April 1792 med Cancelliets Communication om Afdrags Rettigheders Gjensidige Ophævelse efter Conventioner ved fremmede Hoffer see viidere Fol: 343a.

Formynder Ting blev holdet og derved befunden og passeret som for Schonevig Skibredes Høste-

1792: 337b

ting 1787 Justitz Protocollen her fol: 7b. og OberFormynder Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 307a. Christopher Sæterviig contra Anders Walvatne.
 Procurator Gorm paa Citantens Vegne declarerede Sagen forliigt og frafalden. Anders Walvatne mødte ikke. Sagen blev for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 307b. Salomon Aarschou contra Torkel Øchland.
 Begge Parter blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod; Thi lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1792.

Opsat Justitz Leyermaals Sag med beslægtet fra fol: 306a. Fogden contra Niels Samsonsens Hysingstad og Anne Mads Datter.

Actor fremstillede Lænsmanden Jens Jensen Eldøen tilligemed de 2de Mænd Jens Olsen Watne og Friderich Baltzersen Watne, som forklarede at have undersøgt, eftersøgt og efterspurgt paa det nøjeste efter sig fra Dommeren og Fogden tillagde Ordre, hos Anne Mads Datter, og paa hendes Tilholdssted, om hun noget ejede til yderste Formue, Bøder og Omkostninger men intet funden, eller har kunnet gjøre muligt at opspørge, hende tilhørende, saa hun aldeles intet ejer, hvorom de fremlagde deres skriftl. Forretning, som blev oplæst saal: For deres Forretning fordrede sig tilkom/m/ende efter Reglementet 5 Mrk:

Actor paastod Dom som forhen.

Defensor indlod Sagen til Dom.

Ingen af de Skyldige mødte.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har som Actor paa Embeds Vegne her til Retten lovlig ladet indkalde Niels Samsonsen Hysingstad og Anne Mads Datter begge Sødskende børn, og altsaa hinanden i Andet liige Leed beslægtede, for begangne Lejermaal paa Hysingstad S: S: E: gds:, at lide Dom til Corporlig Straf, yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udreedelse og Omkostninger at betale. Factum er beviist med Sogne Præstens Attester, og de Skyldiges Tilstaaelse for Retten. Angaaende Niels Samsonsens Straf, er i Rettelagt Kongl: allermaadigst Resolution om Sammes Formildelse, hvorefter er aleene holdt Undersøgnings Forretning hos Anne Mads Datter. Actor efter gjorde Paastand, og Defensor efter nedlagt Forsvar, have \tilligemed med de Skyldige/ indladt Sagen til Doms. Thi k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Niels Samsonsen efter den \i Rettelagte/ Kongl: allernaad: Resolution af 3 Dec: 1790, bør betale efter Fr: 6 Dec: 1743 a: 22, \og/ Lovens 6 Bogs 13de Cap: 1ste og 13. art: dobbelte Lejermaals Bøder 48 Lod Sølv er 24 rd:, som til Districtets Foged erlægges, og sættes 4 Dage paa Vand og Brød, saa og selv derfor betale sin Underholdning og Varetægt. Anne Mads Datter for saadant Lejermaal, med sig i Andet lige Leed beslægtet Sødskende Barn, bør efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 13 a:, Fr: 6 Dec: 1743 a: 22, og Fr: 8 Junii 1767, i Stedet for aabenbare Skriftemaal, sættes 8te Dage paa Vand og Brød, og selv imidlertid betale sin Underholdning og Varetægt, bøde dobbelte Lejermaals Bøder til Hds: M:s Kasse 24 Lod Sølv er 12 rd:, som til Districtets Foged erlægges. Til yderste Formue er intet ejende. Derefter hun bør begive sig paa Fiire Aar til Fiskeværerne i Nordlandene efter det Kongl: allernaad: Rescript af 10 Sept: 1784, at arbejde. Endelig bør de begge for een og een for begge imod Regress imellem sig selv indbyrdes for det halve, betale denne Actions Omkostninger med Stemplet Papiir 1 rd: 1 mrk: 14 s:, Rettens Gebyr af Incamination, Opsættelse, Laugdag og Actens Bekræftning i alt 2 rd: 1 mrk: 8 s:, skr: To Rd: En mrk: Otte Skl:, foruden Actens meere Beskrivelse om bliver over 4 Ark, og Stevningspenge 1 rd: 1 mrk:; Men Anne Mads Datter aleene at betale Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: aatte Skl:, og til Lænsmand og medhavte Mænd for Undersøgnings Forretningen Fem Mark; alt at efterkommes i lovlig Tiid efter Loven og Kongl: allern: udgangne Anordningers Forskrift, under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Actor begjærede Acten in forma beskreven meddeelt, til allern: befalet Appel, som blev bevilget. NB: Bøder og Straf. Udstædt. Niels bet:te mine 2 rd: 1 mrk: 8 s: Anne Resterer 2 mrk: 8 s:

1792: 338

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 23 Marti 1791 efter Mons Jacobsen Rosbøe.	I Skjøde
.... 27 Feb: 1792 efter Ole Olsen Sundstabøe.	bogen
.... 10 Marti 1792 [efter] Gunder Hansen Stokkens Hustrue.	behørig

.... 18 Julii 1791 efter S(teffen?) Larssen Kannelønning. | ekstraheret
Knud Erichsen Nordre Habbestad Skde til Ole Erichsen Sundstabøevogen paa Nordre
Habbestad No: 142, ½ L: S:, ½ Hd:, 12 Skl: Penge for 117 rd:, dateret 22 Nov: 1791.

Nye Sag

Erich Mathiassen og Mathias Erichsen begge SelvEjere og beboere paa gaarden Walvatne, mødte tilligemed paa deres Vegne Procurator Hr: Gorm /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ for Retten, og anmeldte at have til dette Ting, Tiid og Sted ved skriftl: Stevnemaal, dat: Walvatne d: 31 Marti 1792, ladet stevne SelvEjer og beboer Helje Jensen \Nedre/ Lillebøe, formedelst han har taget sig for at hugge i deres ældgamle Ejendoms Skov og Mark Krageteigen eller Morkiønne Botnen kaldet, som \de/ ved lovlig Arrest den 27 Janv: 1792 have ladet belægge, som Arrest Forretningen skal viise, til at anhøre Paastand og i Rettessættelse til Doms Lidelse, at Arresten bliver nu ved Dom confirmeret, samt at betale Skadegjæld efter Loven, og at betale sine Voldsbøder for sin ulovlige og selv tiltagne Frihed, med at hugge i Citanternes Ejendoms Mark og Skov, samt at betale dem denne paaførte Processes Omkostninger skadesløs i alle Maader, alt efter Stevnemaalets videre Indhold, som nu blev i Rettelagt, oplæst og er saal:

Den indstevnte Vederpart og Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Indstevnte Helje Jensen Lillebøe mødte /: betalt Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og nægtede aldeles at have hugget uden paa sin egen Ejendom, samt forbeholdt sig alt lovligt.

Citanten i Rettelagde Forbuds og Arrest Forretningen \som er/ dat: 26de og 28de Janv: og udstædt 18 Apr: 1792 som blev oplæst og er saal: derefter Citanten fremstillede de indstevnte 2de Vidner Helje Olsen Bielland og Haldor Jonsen Højland til at beEedige deres Taxation i Arrest Forretningen.

Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade at vogte sig for MeenEed, derefter de som 1ste og 2det Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og blev forelæst den af dem gjorde Forretning af den i Rettelagte Arrest Forretning, og deri indeholdende Taxation, hvilken de under aflagde Eed bekræftede, at have gjort efter bedste Skjønnende, ligesom de det selv enten kunde kjøbe eller sælge. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, og da Parterne dem ej videre havde at tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Pr: Gorm paastod Dom paa Citanternes Vegne til Arrestens Confirmation og at Contra parten Helje Jensen Nedre Lillebøe bliver tilfunden og dømt at betale Skadegjæld efter Loven, samt at Contra parten bliver tilfunden og dømt for sit ulovlige og voldsom/m/e Indgrib i Citanternes ældgamle Ejendoms Mark og Skov, at betale sine Voldsbøder: iligemaade paastod Comparenten at Helje Jensen Lillebøe bliver tilfunden og dømt at betale denne Processes Omkostninger i mindste med 16 rd: og derpaa indlod Sagen til endelig Dom.

Helje Jensen Lillebøe begjærde Sagen opsat til næste Ret.

Citanterne protesterede imod Opsættelsen og paastod Arrestens Confirmation, samt i Fald videre forefalder i Sagen, tager sig behørig Tilsvare reserveret.

Indstevnte begjære[de] Opsættelse til at see sig om Forsvar og gjøre sine Indsigelser imod Arresten og Søgemaalet.

Opsættelsen bevilges og Arrestens Confirmation imidlertid udsættes. /: For Opsættelsen bet:t 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Erich Erichsen Lønnings Arv:s Skde til h/an/ds Enke Randi Niels Dt: paa Lønning No: 9 H: C: gds:, i alt ½ L: S:, ½ Hd:, deraf indløst for 195 rd: 2 mrk: 8 s: 33 ½ mrk: S: resten selv arvet d: 12 Janv: 1791.

Ny Sag

Helje Jensen Nedre Lillebøe fremstod /: betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Nii Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde, Erich Mathiassen og Mathias Erichsen Walvatne, for at de haver ladet med Arrest beslaae noget Tøm/m/er af Citanten hugget i sin Skov, og sam/m/e Tømmer førend Arresten blev paastevnet, med Volds Arbejd bortført, derom at lide Dom til Bøder og Omkostninger.

Stevne Vidner Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anfin Ottessen Aadland afhiemlede under Lovens Eed med oprakte

1792: 338b

Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er.

De indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten vilde lade Sagen beroe til Høstetinget 1792 til videre Fremme. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skilling :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 3 Maj 1792 continuerede dette Ting.

Ny Justitz Leyermaals Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde ugift confirmeret Qvinde Kari Lars Datter, for Anden Gang begaaet Lejermaal nu med ugift confirmeret og ubeslægtet Dreng Hans Andersen, da paa Orningsgaard S: S: E: gds: derom at see Documenter i Rettelagt, og lide Dom til Lovens Straf og Bøder, samt Sagens Omkostninger at betale.

Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anfin Ottessen Aadland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved hende selv.

Actor forbeholdt sig at indkalde Barnefaderen for Processens Skyld som ej til dette Ting har kunnet skee formedelst han er 6 Miil herfra tjenende paa Hope i Nordhorlehn. Og da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; saa begjærede Hr: Fogden Sagen opsat med Laugdag, da og til næste Ret skal blive fremlagt Sogne Præstens Attest. Da Kari Lars Datter ikke mødte eller møde lod; Saa blev hun givet Rettens Laugdag til Høstetinget 1792, etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Nye Justitz Hoer Sag

Velædle og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have som Actor paa Justitiens Vegne til dette Ting og Tiid ladet indkalde ægtegift Mand Hans Olsen Huusmand paa Folgerøen, gift med \sin/ endnu levende Hustrue Kistine Niels Datter, for i dette sit Ægteskab begaaet Hoer første gang, og ikke Lejermaal forhen, med ugift Confirmeret og ubeslægtet Qvinde Gresille Anders Datter Echeland, saa og ladet indkalde hende \ogsaa første gang begaaet/ begge for denne Forbrydelse \begaaet p: Øfre Folgerøen S: S: E gds:/ og derom at see Documenter i

Rettelagt, høre Paastand og lide Dom, til for ham yderste Formues Forbrydelse, og de begge Bøders Erlæggelse og corporlig Straf at udstaae, samt Actionens Omkostninger at betale.

Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anfin Ottessen Aadland, afhjemlede under lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Qvinden selv, og Hans Olsen (møder?).

Hans Olsen Folgerøen mødte \ /: betalt Tilsværsp: 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ / og tilstod baade Stevning og Forbrydelse, og beklagede sin Fattigdom at intet have at bøde med, samt erklærede intet videre at have til sit Forsvar og Undskyldning, men indlader Sagen til Doms uden videre at svare.

Gresille Anders Datter Echeland blev 3 gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor maatte begjære Sagen opsat med Laugdag til næste Ret, da imidlertid Undersøgnings Forretning kan blive holden, og til den Tiid tilligemed behørig Præste attest bliver fremlagt.

Da Gresille Anders Datter ikke mødte eller møde lod; Saa blev hun given Rettens Laugdag til næste Ting etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Ny Sag

Helje Olsen Søre Bjelland /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtlig Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lænsmand Jens Jensen Eldøen, at høre Vidner ang:de at Indstevnte har med foragt og til Beskæmmelse og i Hensigt til Vanære for Citanten udskjældet Citanten for at have flaaet et død Øg Citanten tilhørende, og derfor lide Dom til Ordenes Mortification, Bøder at udrede og Omkostninger at erstatte, og tillige ustevnte Vidner derom ogsaa at anhøre.

S{tevne}\om/ Vidner{ne} i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Jon Tørressen Nordre Bjelland, og Peder Andersen Lundemansværk, Baar Størksen Hougeland, og Ole Olsen Præsthoug, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lars Nielsen Hejen og Niels Olsen Højland afhjem-

1792: 339

lede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talde ved de alle selv.

Indstevnte Lænsmand Jens Jensen Eldøen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne fremkaldet til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse og at gjøre deres Forklaring. Vidnerne bleve paaraabte, som alle mødte, og blev foreløst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Jon Tørressen S: E: p: Nordre Bjelland, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent sidst i Februari sidst, i et Barsel Selskab hos Vidnet, da i Skjænderie imellem Parterne sagde Lænsmand Jens Jensen Eldøen til Citanten: Du er en MæreFlaaere, du har flaaet Din døde Øg. Cit: spurgde: Om havde gjort noget uærligt. Lænsmanden svarede: Nej, Du har gjort efter Forordningen. Hørde ej videre, men ellers gik Vidnet ud og ind. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerende, ej at videre!! (vide) meere; og da Cit: havde ham ej videre at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Peder Andersen S: E: p: Lundemansværk, som aflagde Eed og forklarede: At var omvundne Tiid og Sted tilstæde, og sad til Bords, sin Tiid, og ellers gik ud og ind, medens de sad til Bords, sad Vidnet ved den eene Lang bordets Ende, og Parterne ved den Anden, da Parterne Skjændtes, men hørte ej hvem som nævnede Mæreflaaere, men een af dem eller begge var det, og før eller siden hørte intet om det omstevnte. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Baar Størksen S: E: p: Hougeland som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, siddende til Bords, Vidnet ved den eene Ende, og Parterne ved den anden, skjændtes Parterne i Vrede, og Lænsmanden begyndte, da iblandt andre Ord hørde Vidnet Lænsmanden sagde til Citanten, nogle gange: Du er en Mæreflaare, som han sagde liigt til at være med en foragtelig Mine, som Citanten til Beskæmmelse og Vanære. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Ole Olsen Lejl: p: Præsthoug, som aflagde Eed og forklarede: At var KjøgeMester i omvundne Selskab, saa han gik ud og ind, og var ej altid tilstede, hørde Parterne, siddende til Bords, at skjændtes, veed ej hvem begyndte, men hørde iblandt andre ikke erindrede Ord, at Lænsmanden kaldte Citanten en Mæreflaare, og var Lænsmanden Jens Eldøen vreed, og sagde Ordene, som Vidnet ej andet kunde forstaae; i Vreede, Citanten til Foragt, Beskæmmelse og Vanære, og Citanten sagde at vilde lyde Kongens Forordning. Dimitteret som de forrige.

/: For 4 Vidner betalt 3 mrk: skr: Tree Mark :/

Citanten begjærde Sagen opsat til flere Vidners Førelse, og imidlertid begjærde Laugdag for Indstevnte.

Da Lænsmanden Jens Jensen Eldøen ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret. /: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 Skl: i alt to mrk: fiire Skl: :/ afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høste Tinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Afkald fra Willum Hansen dat: K:havn 30 Juni 1791 for Arv 10 rd: 4 mrk: 11 s: efter Skfte 24 Martii 1789 efter Torkel Hansen Kallevog. ForM: Bog fol:

Erich Erichsen Lønnings Enkes Obl: til Johannes Jørgensen Andal p: 131 rd: 1 mrk: 8 s: 4 p:C: Rente, 1 pr: i Lønning No: 9 H: C: gds: ½ L: ½ Hd: dat: 9 Maj 1791.

Lars Olsen Wolds og Enkes Arvingers Skde til Daniel Hansen Wold paa Wold No: 8 H: C: gds: i alt ½ L: S: ½ Hd:, deraf indløst for 67 rd: 8 s:, 14 2/3 mrk: S:, 1/8 Hd:, resten arvet, dat: 24 Sept: 1791.

Ny Sag

Helje Olsen Søre Bjelland /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lænsmanden Jens Jensen Eldøen, for at have slaget Cit: i Munden, og revet ham i Skjægget, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Olsen Præsthoug, og Baar Størksen Hougeland, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Indstevnte Lænsmand Jens Jensen Eldøen protesterede imod denne Sags separate Førelse, da han er kun stevnet i een Sag baade for før incaminert om Skjældsord, og dette om Slagsmaal, og den forrige allerede er incamineret. /: betalt Tilsvare: 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/

Stevne Vidnerne Lars Nielsen Hejen og Niels Olsen Højland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og stevnede de paa een Tiid for begge Sager, baade Skjælds ordene og dette om Slag og Skjæggetag, og nævnede vel hverken Een Sag eller 2 Sager, men

\de/ nævnede tydelig alle Fornærmelserne hver for sig, Skjælds ordene først, og Slag og Skiægg tag for sig, og saaledes stevnede de Lænsmand Eldøen tydelig, og de talde ellers ved alle Indstevnte selv.

Citanten paastod denne Sags Fremme efter afhjemlet Stevnemaal.

Indstevnte paastod Sagen afviist, og derom Rettens Eragtning, og vil ingenlunde møde i Sagen, /: og betalt for Eragtningen 12 s: skr: Tolv Skilling :/, samt gik fra Retten. Retten eragtede: Det kan ligesaa lidet tillades, imod Rescriptet af 23 Janv: 1755, at begge ommeldte Sager føres under eet, som det kan nægtes at denne Sag fremmes efter Indstevningen, som efter sin afhjemling ansees for gyldig.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring, thi mødte de og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Baar Størksen S: E: p: Hougeland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At var omtrent sidst i Februar sidst, i et Barsel selskab paa Nordre Bjelland, hvor begge Parter skjændtes, og tog da Lænsmand Jens Jensen Eldøen, Helje Olsen Bjelland i Hagen i Vreede og stødte ham under Hagen, og i det sam/m/e tog Lænsmanden Helje Bjelland i sit Haar, kan dog ej sige eller vide om han rykkede eller reev ham, da Vidnet var ved den eene Ende af Langbordet og Parterne ved den anden, og saaledes var noget langt fra dem. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, den han vedblev, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge blev han fra Retten, siden h/an/d declarerede ej at vide meere, dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Ole Olsen Præsthoug som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Selskab hvor Vidnet var Kjøgemæster, da passerde som 1ste Vidne har forklaret, med Tillæg, at Lænsmanden reev Helje Bjelland i Hagen, i Vreede, men kan ej sige at han stødte ham, men i at Lænsmanden tog Helje Bjelland i Haaret, sleed han ham i Haaret, den eene Haand i Hagen og den anden i Haaret. Dimitteret som forrige.

Citanten fremstillede som \ustevnt/ 3de Vidne, Peder Andersen S: E: p: Lundemansværk som blev forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen, formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, saae Vidnet at Lænsman/an/d Eldøen holdt og sleed Helje Bjelland i Haaret. Veed ej videre da \Vidnet/ sad noget fra dem. Dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner betalt 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde TingsVidnet sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom efter Indstevningen til Bøders Udredelse, og Omkostningers Erstatning med 8 rd: saaledes indlader under behørig Reservation til Doms; men siden Indstevnte efter nu tree Ganges Paaraab ikke mødte eller møde lod; saa begjærede Citanten Sagen opsat med Laugdag /: og betalte for Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da Indstevnte ikke efter Paarab mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag, etc: afskediget med Laugdag til næste Ret.

Sagen beroer til H: T: 1792.

Ny Sag

Helje Olsen Søre Bjelland /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skriver To Rd: fiire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have med lovlig Varsel og mundtl: Kald, til dette Ting og Tiid ladet indkalde S: E: X Jens Olsen Horneland, i Anledning at have udskjældet Citanten for Mæreflaer med videre, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Ordenes Mortification Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Lars Tallachsen Langeland S: E: og Tallach Larsen tjener paa Langeland, og Tarrald Svendsen tjener paa Kaarevigen, samt Haldor Jonsen Højland Leilending, deres Edelige

Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lars Nielsen Hejen og Niels Olsen Højland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og taledes med enhver selv.

Indstevnte Jens Horneland blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabte at gjøre deres Forklaring. De mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede og fremstod # som

1ste Vidne Lars Tallachsen Langeland som aflagde Eed og forklarede: At noget for Michaelii sidst, i et Brøllup paa Eldøen, var Vidnet og de andre Vidner, og begge Parterne, da de skjændtes, og Indstevnte Jens Olsen Horneland skjældede i Vrede Helje Olsen Bjelland for en Mæreflaare, og Rakker i Bøjgden i hvorsom er, alt med Ord og Miner, Helje Olsen til Beskæmmelse \Foragt/ og Vanære, og Helje Bjelland sagde, at det var hans eget Øg som han efter Kongens ordre havde taget Huden af. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: ham ej videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Tallach Larsen Langeland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: som 1ste Vidne med Tillæg: At Jens Olsen Horneland begyndte Skjænderiet, og med Forskjæl at hørde ej nævne Rakker, men Jens Horneland sagde til Helje Bjelland, at det var uærligt \Arbejde/ i øvrigt som 1ste Vidne, og at Helje Bjelland begjærde Freed. Dimitteret som forrige.

Fremstod som 3de Vidne Tarrald Svendsen Kaarevigen som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, var Vidnet ej tilstæde den Tiid Parterne skulle {.....} have skjændtes, saa ikke hørde det, ej heller hørde at Jens Horneland sagde til Citanten: Mæreflaaere, men naar Jens Horneland taledes til andre Folk og Vidnet om Helje Bjelland, kaldte Jens Olsen ham Mæreflaaeren, Citanten til Vanære, og af Foragt mod ham. Dimitteret.

Fremstod som 4de Vidne Haldor Jonsen Højland som aflagde Eed og forklarede: som 1ste Vidne med Forskjæl at havde ej nævne[t] Rakker. Dimitteret som forrige.

/: For 4 Vidner betalt 3 mrk: skr: Tree Mark :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget. Citanten paastod Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning med 10 rd: Men da Indstevnte ej nu mødte, saa maatte han begjære Sagen opsat med Laugdag. /: For Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: betalt i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da indstevnte Jens Olsen Horneland ikke mødte eller møde lod; saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Nye Sag

Helje Olsen Søre Bjelland etc: som forrige contra X Reinert Jensen Horneland etc:

Stevne Vidnerne taledes med enhver selv # undtagen Rejnert Jensen Horneland, men forkyndte Indstevningen i h/an/ds Fraværelse for hands Hustrue etc: \til #/

Fremstod som 1ste Vidne Tarrald Svendsen Kaarevigen, som aflagde Eed og forklarede: At noget før Michaelii sidst, i et Brøllup paa Eldøen, var Vidnet og de andre Vidner, og begge Parterne, da de, Parterne, skjændtes, veed ej hvem begyndte, og derved viisede Rejnert Jensen Horneland, Citanten fra Bordet hvor de sad og spiisede \gaae herfra/ til et andet Bord, og endda til et andet ringere og ringere Bord, og sagde i Vreede til Citanten som dog er een af de meest agtede SelvEjer Bonde Mænd i Bøjgden/ der ejer og beboer en temmelig stor gaard,

der er din Plads, som han sagde med Foragt for, og til Beskæmmelse og Vanære imod Citanten, derpaa Citanten spurgde om h/an/d var uærlig, og Indstevnte sagde her er ingen uærlig Sted i Huuset. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som h/an/d vedblev declarerede ej at vide meere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Haldor Jonsen Højland som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, skjændtes begge Parterne, veed ej hvem begyndte, da Indstevnte Rejnert Jensen Horneland skjældte i Vreede Helje Olsen Bjelland for en Mære-

1792: 340b

flaaer, med Ord og Mine, Citanten til Beskæm/m/else og Vanære og med Foragt mod ham, og Helje Bjelland sagde: det var hans eget Øg som h/an/d tog Huden af, efter Kongens Forordning. Dimitteret.

Fremstod som 3de Vidne Lars Tallachsen Langeland som aflagde Eed og forklarede: /: Ord til andet som hans Vidnesbyrd som 1ste Vidne næst forrige Dag, men nu om Rejnert Jensen Horneland :/ Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Tallach Larsen Langeland som aflagde Eed og forklarede, /: Ord til andet nu om Rejnert Jensen Horneland, ligesom h/an/d som 2det Vidne har vidnet i forrige Sag om Jens Olsen, Men i denne Sag refererede sig til 3de Vidne :/ Dimitteret som forrige.

/: For 4 Vidner betalt 3 mrk: skr: Tree Mark :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget etc: etc: ligesom forrige Sag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 344. Niels Gundersen Nedre Rommetvedt No: 17 Obl: til Lieut: W: Dahl paa 135 rd:, dat: 28 Dec: 1786, qvitteret af Creditor 21 April 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Henrich Helmers Skde til Knud Erichsen paa Øchlandsvog med videre for 590 rd:, dat: 28 Janv: 1792, hvorved forevist Kjøbe Contract paa rette Stemplet Papiir lige med Skjødet dat: 29 Dec: 1791.

Afkalde

ForM: bog fol: 210. Ole Tollefsen Øchlands for Arv 27 rd: 4 mrk: 10 s:, og Hjem/m/egifte 20 rd:, efter Skfte 25de Oct: 1787 Afkaldet dateret 3 Maj 1792.

.... fol: 213. Myndtl: Jens Haldorsen Wiickes Formynders for 13 rd: 4 mrk: 12 s: efter Skfte 6 Feb: 1792 dateret 3 Maj 1792.

.... Lars Haldorsen Wiickes Formynders for lige Arv ved sam/m/e Skfte dto: Dato.

.... Myndtl: Catrine Endres Datters Faders for 16 rd: 4 mrk: 2 s: ved Skfte 6 Juli 1791 dat: sam/m/e Dato.

.... Helga Endres Datters Faders for lige Arv sam/m/e Skfte d: d:

(Andre dokument igjen)

Niels Gundersen Nedre Rommetvedt Obl: til Lars Olsen Liosnæs paa 190 rd: 3 proC: Rente, 1 pr: i Nedre Rommetvedt No: 17, ½ L: S:, ½ Hud, ½ Vog Korn, d: 3 Maj 1792.

Opsat Sag fra fol: 305b. Peder Kyvigen contra Endeel Storøens Almue.

Citanten declarerede at være forliigt med 3de af de Indstevnte, neml: \Niels Olsen og/ Procurator Gorm \for Højland/ og Hans Birkeland, og frafalder Sagen saaviidt dem angaaer.

derefter han fremlagde 1st sit Skjøde paa halve Storøen, Fittie og Wallestrand Konge Korn Tiende med Smaaetiende udgivet af Mad: Sl: Sundes den 29de Martii 1790, som blev oplæst saal: 2det Forpagtnings Contract fra Hr: Capitain Johan Koren Dahl til Citanten paa Hr: Capitainens deri tilhørende halve Deel og sammes Restance, dateret 14 Feb: 1791 som blev oplæst saal: 3de Matriculs Extract udstædt af Hr: Foged Koren d: 18 April 1792 paa de resterende og Indstevntes i Matriculen ansatte Tiende \oplæst/ saal: 4de Fremlagt Restance Liste dat: 7 Maj 1791, Men sam/m/e Citanten begjærde udlaant for at forsyne med Hr: Capt: Dahls Underskrift, henseende Restancen førend Forpagtnings Contracten, hvorefter den bliver indleveret i Retten ved næste Ting. Bem:te Restance blev paa fornævnte Condition efter først af Retten paategnet, Citanten udlaant.

Citanten begjærde den her for Retten fra Watne nærværende Opsidder Jens Olsen, som bruger halve Watne Skatteskyld 2 Løber 18 Mrk: Smør \ret opgiven/ hvad han og Naboer hidtil har svaret Aarlig i alle tree Tiendes Deele. Comparenten svarede: At \.....?/ have sædvanlig svaret af hands Brug 6 Voger Havre til alle tree Tiender, og hans Naboer begge, svaret andre 6 Voger Havre, alt Aarlig, i alt Aarlig Tiende af heele Gaarden Watne Tolv Voger Havre. 5te Fremlagt Attest 30 Martii 1790 til Anviisning som han nærmere vil fremlægge til Actens Inddragelse, fra Notarius Copi (fidi?) om Capituls Taxten, som er sat for Korn Tienden for 1784 1 td: 2 rd: for

1792: 341

1785 en td: 2 rd: for 1786 1 td: 2 rd: 16 s: for 1787 1 td: 1 rd: 64 s: for 1788 1 td: 1 rd: 56 s: for 1789 1 td: 1 rd: 64 s: og for 1790 1 td: 2 rd: 8 s:

Citanten efter forbem:te og viidere Agtende begjærde Sagen udsat.

Af de indstevnte mødte Lars og Mathias Hysingstad, Jens Olsen Watne, Mikkell Lønning, og reserverede alt lovligt.

Opsættelsen bevilges. /: derfor bet:t 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Nielsen Fylkesnæs \den yngre/ Skde til Niels Hansen paa No: 122 Fylkesnæs 7 ½ mrk: S:, 1/8 Hd: for 60 rd: dateret 3 Maj 1792.

Ny Sag

Johannes Rasmussen Tvedte fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Mathias Erichsen Walvatne S: E: for at have sagt om Citanten at have staalet, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og lide Dom til Ordenes Mortication, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Lænsman/d Jens Jensen Eldøen og Niels Olsen Lejlænding paa Højland og Gjermund Omundsen Lejl: paa Eldøen, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidner Lænsman/d Jens Jensen Eldøen og Anfin Ottesen Aalland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, at gjøre deres Forklaring. Vidnerne mødte undtagen Gjermund Omundsen Eldøen, og de mødende blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Lænsmand Jens Jensen Eldøen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omtrent sidst i Janv: eller først i Februari dette Aar, blev Vidnet og de 2 andre Vidner tilkaldet af Citanten, at følge ham til Indstevnte at advare ham, i Anledning af en formentlig ulovlig Hugst i Citantens Skov, at herefterdags holde sig derfra, da Mathias Erichsen Walvatne i sin egen Stue sagde til Citanten: Du har staalet, Du har staalet fra mig, og Du har staalet. Tag nu Prov paa mig. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Niels Olsen Højland som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne med den Forskjæl, at i Stedet for at have staalet, sagde Indstevnte: Du har hugget paa min Odel og Ejendom, som han sagde nogle Gange, og derpaa sagde: Tag Vidne paa mig. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner bet:t 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde Opsættelse med Laugdag og Forelæggelse /: derfor bet:t Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To Mrk: fire Skl: :/

Afskediget med Laugdag til Indstevnte, og Forelæggelse til Vidnet Gjermund Omundsen Eldøen.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 316. Thomas Simonsen Øfre Spidsøen No: 2 H: C: gds: Obl: til Hans Pedersen Siggervog paa 99 rd:, d: 11 Maj 1786, qvitteret af Creditor Hans Siggervog 3 Maj 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstkd:de Løverdag, da Morgen er almindelig Bededag.

Tredie Dagen den 5te Maj 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Gunder Steffensen Kanelønning No: 29 Vil Kors Contract til h/an/ds Moder Steffen Larsens Enke dateret 3 Maj 1792.

Dto: Gunder Steffensens Obligation til Ole Absalonsen Deggernæs paa 250 rd:, Rente 3 proC:to, og Pant 1 pr: i Kanelønning No: 29 ½ Løb S: 1 Hd: dat: 3 Maj 1792.

Jacob Sæbjørnsen Lejl: p: Øfre Schimmeland No: 57 Vil Kors Contract til Reinert Schimmeland og Hustrue Christi Frants Datter d: 3 Maj 1792.

Bygselseddeler med Reversaler publiceret og Ldskld Bøger anviist

Ole Erichsen Sundstabøevogens til Halvor Olsen paa Nordre Habbestad No: 142 1 Løb 1 Hud 24 skl: Penge, med Andeel i endeel LaxeVoger, før brugt af Knud Erichsen

1792: 341b

dateret 27 Feb: 1792. til Manufactur Huuset betalt En Mark.

Fogden Koren paa Christiansands Biskops Vegne til Jacob Sæbjørnsen paa Øfre Schimmeland No: 57 ½ Løb ½ Hd: før brugt af Reinert Reinertsen, dat: 3 Maj 1792. til Manufactur Huuset betalt 1 mrk:

Opsat Sag fra fol: 305a. Johannes Lejthe contra Rejnert Stursøen. Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Da Hoved Citanten som ofte har paatrænget Dom, og Contra Citanten efter de mange erholdte Opsættelser, har sam/m/e ofte forsømt at fremme det, hvortil Opsættelserne er erholdet \hvoraf aleene lader sig slutte at Opsættelserne ej er søgt til andet end Sagen at føre i Langdrag/; Saa blev Sagen til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Johannes Johannessen Lejtne har her til Retten lovlig ladet indkalde Rejnert Ingvaldsen Stursøen for Haargreeb, og Beenshug, at have spændt Citanten med Fødderne, at lide Dom, og betale Processens Omkostninger skadesløs. Ved de førte Vidner er beviist, saasom med 1ste og 2det: At 1788 Alle Helgens Aften, tog Rejnert Stursøen i Vreede Citanten i Haaret. Med 3die Vidne, at omvundne Tiid spændte Rejnert Stursøen med sin Fod til Citanten, og slog ham i Hovedet med Næven, saa Hat og Hue fløj af Citanten, samt tog og reev ham i Haaret, alt i Vreede, hvorudi 4de Vidne stemmer i Alt overeens, undtagen ej veed, om, da Hat og Hue fløj af Citanten, det skeede af Slag eller Haartag, men een af Deelene var Aarsag. Citanten har paastaaet Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning med 14 Rd: Indstevnte har begjært og erholdet adskillige Opsættelser til Contra Stevning, og at føre Vidner, men de fleeste Gange forsømt det hvortil han har erholdt Opsættelsen, og slet intet fremmet i Sagen efter sin Contra Stevning. Angaaende det passerte, er om Nævehug kun eet Vidnes Udsigende, og Samme derom endog ej, naar det confereres med 4de Vidne, tilstrækkelig bestemt, hvorefter ej kan i denne Sag derfor dømmes til Bøder; Men derimod er Haargreeb beviist med 4re og Beenshug med To Vidner, at være af Contra Citanten paa Hoved Citanten forøvet; Thi kjendes og døm/m/es for Ret, og herved afsiges: At Contra Citanten Rejnert Ingvaldsen Sturtsøen bør bøde for Haargreeb efter Lovens 6 Bog 7 Cap: 8 a: 3de 6 Lod Sølv, og efter samme Articul for Beenhug, 3de 6 Lod Sølv, i alt 18 rd:, hvoraf Hds: M:s Casse efter Lovens 1 Bogs 22 Cap: 4 a: tilfalder de 2/3 Deele med 12 rd:, og Hoved Citanten Johannes Johannessen Lejtne som Sagsøger 1/3 Part med 6 rd:, og derforuden erstatte Hoved Citanten denne Sags Omkostninger med 10 rd: Hoved Citanten frifindes for Contra Citantens Tiltale efter denne \Contra/ Indstevning. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Executions Tvang og Adfærd efter Loven. NB: Bøder Udstædt

Bjergnings Vrag.

Lars Pedersen Kullesejde og Peder Larsen S: E: paa Kullesejde fremstod og anmeldte, at den 20 April sidst, da de roede et Ærinde i Fjorden ved Hidschen, indenskjærs og indensunds i Fjorden imellem Landene, blev de vaaer, flydende, et stor Fustage, som de kastede Toug paa, og flaadede til Lands, og med Hjelp af 7 Andre tilkaldte Folk, fik det bjerget paa Land i Kullesejde Comparenternes Nøst, og befandt det at være et stor Fad større end et Oxehoved, med 8 Jern baand om, og fleere Baand af Træe er synlig at have været paa, og deraf nogle igjen paa den eene Ende, men paa den anden Ende Ingen, som var borte. Fustaget er endeel forknust og stødt i Søen, saa de maatte bjerge det med stor Forsigtighed af Frygt at gjøre det meere Skade, siden det desuden var tungt, skjönt det {...} ikke nu er fuldt, men fattes noget lidet, dog nok ikke et halv Anker, og slutter der er omtrent 3 Tønder i det, og det det indeholder, er Alun, men de veed ikke hvad Slags, uden det er Mad Alun, og holder de Fustagen med Alun og alt af værdie 30 rd: En Prøve deraf blev viist i Retten af Comparenterne som de havde optagen af Spunset, og blev prøvet af Gjæstgiver og Handler Hr: Gorm som holdt det for at være Mad Alun, og efter Prøven ingen Søe Vand deri. Sr: Lyder F(ine?) holdt det for Florentines Alun, og syntes han \den/ at være lidt harskt. Faddet!! (Fadet) lækker ikke, og er endnu i Kullesejde Nøst. Det er mærket i den eene Ende re(...?) i Træet S: No: 2. Sr: Gorm og F(ine?) ansaae det af Værdie \efter Beskrivelsen/ 50 rd:

Comparenterne paastod Forlods gotgjort

for de 7 Mænds Hjelp, at bringe det paa Land, og for Nøsteleje i Kullesejde Nøst, hvori det endnu befindes i alt 3 rd:, og derefter paastod sig den halve Part af det bjergede tildømt.

Hr: Foged Koren paastod Rettens Dom til Vragets Auction, og af det beholdne Beløb, Hands Maj:ts Kasse de 2/3 Deelee tildømt, Men protesterede imod bemelte 3 rd:s \Forlods/ Gotgjørelse, da Vraget er saa Betydelig, at Bjergene ved den dem tilkom/m/ende Bjergnings og Findings Part, sær det er funden indenskjærs, kan være for alt, vel betalt, aleene at i heele Beløbet afgaaer Auctionens Omkostninger sin Tiid, samt nu som Hr: Fogden begjærede her tilført, af Dommeren, nemlig: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: og Forseiglingspenge 1 mrk: 4 s: I alt 1 rd: 4 mrk: 8 s: og her foruden Auctions og Incassations Salario af det højeste Bud som gjøres, der ej kan vides før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne Saaledes indlod Sagen under Dom.

Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da bemelte Fad Alun er funden indenskjærs, og vil komme til Deeling, imellem Hans Maj:ts Kasse og Finderne, hvilken Deeling ej bekvemmelig kan skee, uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf er udredet af heele Beløbet ommeldte Rettens Gebyr, og til Auctionens foraarsagede Omkostninger, som vil forlods fragaae; Saa k: og d: f: Ret og herved afsiges: At forbem:te Fad Vrag Alun, bør ved offentlig Auction bortsælges paa Condition, at Kjøberen derom holder sig Told Anordningerne efterretlig, og at det ved Bergens Toldkam/m/er behørig angives, og af Kjøberen uden Afgang i Kjøbesummen clareres, og at Kjøberen foruden højeste Bud, betaler de foran specificerte Rettens Gebyr En Rd: fire mrk: og otte Skl:, foruden \Auctionens Omkostninger og/ Auctions og Incaminations Sal: af højeste Bud, hvorpaa Tilslag skeer, hvorefter det beholdne Auctions Beløb, fri for alle Omkostninger bør i Følge Lovens pag: 674 a: 5 tilfalde Hans Maj:ts Kasse de totredie Deelee, og Bjergene og Finderne En tredie Deel. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Monsen Nedre Næsses Arv:s Skde til Ole Johannessen, paa Nedre Næsse No: 132, i alt med Bygsel ¼ L: S:, ¼ Hd:, og uden Bygsel 9 mrk: S:, dat: 24 Sept: 1791.

Tørres Tollevsen Øfre Øchlands Arv:s Skde til Ole Tollevsen paa Øfre Øchland No: 26 i alt ½ L: S:, 1 Hd:, deraf indløst for 115 rd: 1 mrk: 2 s: 28 11/35 mrk. S: ¾ Hd:, resten arvet, d: 2 Maj 1792.

Knud Pedersen Mægebakkens Arv:s Skde til Erich Larsen, paa Mægebakken No: 157 i alt 15 mrk: S:, 1/3 B:skd: deraf indløst for 45 rd: 3 mrk:, 4 ½ mrk: S:, 1/3 B:skd:, Resten arvet, dat: 25 Sept: 1791.

Ditto Skde til Erich Larsen paa Echornesæter No: 116 4 ½ mrk: S:, med 1/8 Part i Echornevigs Makrel Vog for 15 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 26 Sept: 1791.

Ny Sag

Proc: Gorm fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fire Skl: :/ for Retten og gav tilkjende, det Erich Mathiassen og Mathias Erichsen begge Selvejere og Beboere paa Grden Walvatne, havde til dette Ting, Tiid og Sted ved skriftl: Stevnemaal datert Walvatne d: 11 April 1792, ladet stevne Rasmus Rasmussen Tvedte og Hans Rasmussen Tvedte som tjener hos ham, saa og Johannes Rasmussen Tvedt tilligemed Steen Rasmussen Tvedt hos ham, først til at anhøre Paastand, og i Rettesættelse til Doms Lidelse, at den af Citanterne ved Fogden den 2 April 1792 gjorde lovlig Arrest, nu ved Dom bliver confirmeret paa det af dem i Februari 1792, af Citanternes i Skov og Mark bortkjørte 9 lange Træer og 14 andre Stokker som Citanterne havde hugget, i deres ældgamle Ejendoms Mark og Skov, til Deres i

Sagvogen staaende Saugs Reparation. For det 2det at anhøre Paastand og i Rettesættelse til Doms Lidelse over begge Hoved mændene Rasmus Rasmussen Tvedte og Johannes Rasmussen Tvedte at blive tilfunden og dømt at betale Skadegjæld efter Loven. For det 3die at anhøre Paastand og Irettesættelse, at lide Dom begge Hoved mændene Rasmus Rasmussen Tvedte og Johannes Rasmussen Tvedte, at betale Citanterne den Skade og Tab de have lidt, at Saugen ikke er bleven repareret, som er deres NæringsVej og Levebrød. For det 4de at anhøre Paastand og i Rettesættelse over Rasmus Rasmussen Tvedte, Hans Rasmussen Tvedte, Johannes Rasmussen Tvedte og Sten Rasmussen Tvedte, til Doms Lidelse som alle have været eenige om at kjøre forbem:te 9 lange Træer og 14 Stokker af Citanternes ældgamle Ejendoms Mark og Skov, at blive tilfunden og dømt at betale hver for sig sine Voldsbøder, og for det 5te at anhøre Paastand og Irettesættelse over forbemelte Hoved mænd Rasmus Rasmussen Tvedte og Johannes Rasmussen Tvedte, at blive tilfunden og dømt at betale denne Citanternes paaførte og paatvungne Processes Omkostninger skadesløs i alle Maader alt efter Stevne-

1792: 342b

maalets videre Indhold, som nu blev fremlagt og oplæst lyder saaledes.

Stevne Vidner Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anfin Ottessen Aalland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have forkyndt den i Rettelagte skriftl: Kald seddel og talde ved de alle selv, undtagen Lars Stue, men han møder.

De indstevnte bleve paaraabte, men mødte ikke, eller møde lod.

Proc: Gorm i Rettelagde den af Kongl: Maj:ts Foged Koren udstædte Arrest Forretning, udstædt den 18 April 1792 som blev oplæst saal: samt fremstillede begge indstevnte Vurderings Vidner Lars Pedersen Stue og Helje Olsen Bjelland til deres Vurdering under Arrest Forretningen at beEedige, hvilke blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning at vogte sig for MeenEed, derefter dem blev forelæst den i Rettelagte Arrest Forretning, og der indeholdende deres gjorte Vurdering, hvilken deres Vurdering de beEedigede med Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven, at være gjort efter bedste Skjønnende, saa billig som \om/ de selv skulde enten sælge eller købe. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, og da Proc: Gorm dem ej videre havde at tilspørge, blev de dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Laugdag. /: Betalt Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 skl:, i alt To Mark fiire Skl: :/

Da de Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev dem given Rettens Laugdag til Høstetinget 1792 etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Salomon Pedersens Skde til Simon Larsen Mægebakken paa Urrang No: 12, H: C: gds: 1/3 Løb S: 1/3 Hd: for 90 rd:, dat:t 5 Maj 1792.

Beboelses Contract

Peder Larsen og Lars Tallachsens om Langeland No: 36 $\frac{3}{4}$ L: S:, $\frac{3}{4}$ Hd:, dateret 5 Maj 1792.

Bygselseddel med Revers publiceret og Landskyld bog anviist

Provst Hertzbergs til Ole Pedersen paa Sæverud 1 pund Smør med Kastevoger og Øer før brugt af Halvor Olsen, d: 30 April 1792. til Manuf: Huuset bet:t 8 Skilling

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 53. Dag Ellingsen Midt Hovland No: 4 Obl: til Jacob Andersen Kallevog p: 56 rd: den 12 Maj 1783, arvet af Creditors Enke Aase Heljes Dt., og efter hende igjen af Svend Arnevigs Enke Zara Ingebretths Datter, som har qvitteret Obl: den 5 April 1790.

No: 3 fol: 251a. Friderich Baltzersen Watne No: 25 Obl: til Tørres Holmedal p: 125 rd: dat: 23 Nov: 1779, qvitteret af Arvingerne efter Skfte 10 Marti 1790, qvitteret 14 Maj 1790.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Landskyld bøger anviist

\Agent/ Hans Krohn paa sin Søn Christopher Krohns Vegne til Thomas Bertelsen paa Hanøen 6 mrk: S:, før brugt af h/an/ds Fader dat: 9 Janv: 1792. til Manuf: Huset bet: 8 skl:

Dto: til Niels Larsen paa Eje 12 mrk: S: før brugt af Jacob Bjørnsen, med Vilkor til hans Moder dat: 4 Janv: 1792. til Manuf: Huset bet: 8 skl:

Dto: til Mikkell Olsen paa Qværnenæss 18 mrk: Smør, før brugt af Johannes Nielsen, med Vilkor til ham, dt: 4 Janv: 1790. til Manuf: Huset bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Steffen Larsen Kanelønnings Arvingers Skde til Gunder Steffensen paa Kanelønning No: 29 i alt ½ Løb S:, 1 Hud deraf indløst for 205 rd: 5 mrk: 11 ½ s: 17 7/8 mrk: 7/16 Hd:, resten arvet selv dat: 3 Maj 1792.

Skfte Instrument efter Jacob Andersens Enke om Kallevog No: 12 H: C: gds: ½ Løb Sm:, ½ Hud, for 219 rd: 5 mrk: 10 s: arvet af Zara Ingebrets Datter Svend Halvorsen Arnevigs Enke som eeneste Arving, dat: 3 Maj 1792.

bem:te Zara Arnevigs Skde til Ingebretth Svendsen Berøen paa sam/m/e Kallevog No: 12 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: for 219 rd: 5 mrk: 10 s: ditto Dato.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ingebretth Svendsen Berøen og Gunder Steffensen Kanelønning, og befunden til 1791 Aars Udgang 329 rd: 2 mrk: 4 s: og af 1ste Termin 1792 572 rd: 1 mrk: 14 s: I alt Summa 901 rd: 4 mrk: 2 s:

Som ingen efter 3 ganges Udraab, indfandt sig med viidere at gaee i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreedde ophævet.

Fiære Skibreedes Sommerting den 7de Maii 1792 sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: /: Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand {... ..} \Mathias Johannesen Øfre Echeland/ samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig.

1792: 343

Alle Nu af Dommeren i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Størker Erichsen Lien (Lie i 1801)
2. Steffen Clemensen Rødmyr
3. Ole Arielsen Alendal
4. Peder Erichsen Øst Braatetvedt
5. Lars Jacobsen Øchland
6. Nicolaj Knudsen Lier (Lien i 1801)
7. Johannes Olsen Svensbøe
8. Jon Halvorsen Løvaas

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibr: Folio 330b. og for Føyens Skibr: folio 337a. og end viidere

15. Danske Cancellie Placat som bestemmer de Forholds Regler, der skulle iagttages, naar nogen begjærer umyndiges Midler indtagne i den Kongelige Kasse. Dateret 9de Martii 1792.

Formynderting blev holdet, og derved befundet og passeret, som for Schonevigs Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her Folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 308b. Ole Westwiig contra Lars Westviigsæter.

Da Citanten ikke mødte, og Indstevnte mødte og declarerede Sagen forliigt, men siden han intet derom til Beviis har at fremlægge; Saa blev Sagen til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Ole Andersen Westwiig har efter lovlig Indkaldelse til Lars Tronsen Westvigsæter til at lide Dom for at have hugget ulovligt i Gaardens Skov, til Bøder og Omkostninger, samt sig ellers derfra at entholde, med 2 Vidner beviist, at Indstevnte har tilstaaet at have hugget 8 smaae Træer af Værdi til 4 skl: Stk:t i Skoven til Westvig, hvorunder Indstevnte boer, og det ikke nær ved hjemme, men et Støkke borte i Marken, som Indstevnte havde sagt at vilde have til Pladsets eller Jordens Huuses Reparation, hvorefter Citanten har paastaaet Dom efter Indstevningen, og Omkostninger erstattet med 6 rd: Indstevnte har i Retten anviist Bygselseddel til sig udgiven af Citanten og fleere Ejere paa Westwiig, paa bem:te Sætre af Ldskyld 12 mrk: Sm:, og derefter paastaaet sig, den som Lejlænding var berettiget at hugge til Jordens eller Pladsets Huuses Vedligeholdelse, hvortil han var forbunden og disse Træer ere anvendte, frikjendt for Citantens Tiltale, Men viidere har Indstevnte ej fremmet i Sagen efter dertil erholdte Opsættelser. Da Indstevnte efter anviist Bygselseddel beboer en liden skatlagt Jord, hvor Huuses Vedligeholdelse ham som Lejlænding er forbunden til, og berettiget dertil at hugge i Jordens Skov; og denne Hugst er saa øjensynlig ringe, at sam/m/e beviiser sig selv, er til Huusenes Reparation nødvendig, hvortil Indstevnte og siger den er brugt, hvilket ikke directe af Citanten er modsagt. Indstevnte har og heri Præsumption for sig; Saa k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Lars Tronsen Westwiigsæter bør [for] Citantens Tiltale i denne Sag aldeles fri at være.

Opsat Sag fra fol: 309a.

Irgens contra Rejnert og Engel Strømøen.

Contra Parterne som nu Contra Citanter fremstod ved Rejnert Engelsen Strømøen, Engel Strømøens Enkes Laugværge Ole Jensen Drange, Johannes Olsen Nordhuglen paa egne og øvrige Vederparters og Contra Citanter Vegne /: betalte Contra Incamination 1 rd: 3 mrk: 12 s: skr: En Rd: tre mrk: tolv Skl: /: og fremlagde skriftl: Contra Stevning af dato 14 Feb: 1792 ved Proc: Kahrs, som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsn/an/d Mathias Johannessen Øfre Echeland og Tollev Gregoriussen Øfre Echeland, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre samme Stevning lovlig for Hoved Citanten Hans Henrich Irgens \selv/ og alle øvrige Indbemelte at have forkyndet, og talte ved alle, Contra Vidnerne selv, men af de før førte talte kun ved Johannes Engelsen Qværnæs, men for de øvrige som ej var hjemme, forkyndt Stevningen paa deres Boepæle og Opholdssteder for Jsach og A(rne?) Christophersen for deres Moder paa Tranøen, for Haldor Haldorsen for h/an/ds Hosbond Toldbetjenten i Musterhavn h/an/ds Hustrue, for Jan Johannessens Hustrue, for Ole Nielsen paa Waage for h/an/ds Broders Kone, og for Tarrald Olsen for h/an/ds Hustrue paa Næss.

Hoved Citanten blev 3 gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Contra Citanterne begjærde Vidnerne paaraabt til Eedelig Vidnesbyrd at aflægge. De mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede.

Contra Citanterne fremlagde skriftl: Qvæstioner i Sagen af Dato 15 Feb: 1792 saal: og derudi begjærde Vidnerne derefter examineret, og end videre tilspurgt; 13de Saae eller hørde Vidnet da at den trængende Almue vilde have Sild hos Irgens, og ej da kunde faae. 14de Saae Vidnet da at Rejnert Strømøen roede fra det Sted som Irgens laae

1792: 343b

Palmesøndags Aften som var for Østre Strømøe Vogen, og Rejnert lagde sig med sin Nod uden for sine Naboer de andre Strømøe Mænd, for Vestre Strømøe Vogen? 15de Saae Vidnet at Irgens kastede for Vestre Strømøe Vogen uden for begge Strømøe Noderne? 16de Saae Vidnet da at Rejnert Strømøen var nødsaget at roe derfra, og ikke kunde faae kastet for Irgens Skyld den Aften paa det Sted?

Hoved Citanten mødte og fremlagde skriftl: Indlæg som blev oplæst saal:

Fremstod 1ste Contra forhen som 2de Vidne afhørte Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland, som under forhen aflagde Eed {svarede til 1ste} efter at h/an/ds forrige Svar af Protocollen var ham forelæst, svarede til 1ste Ja i den Østre Vog. 2det Der blev kastet med Strømøe Noden og ej af andre den Aften. 3. Ja som omspurgt i Østre Vog. 4. Ja. 5te Ja. 6te Ja, og omtrent 40 á 60 Favne Toug. 7de Ja. 8de Ja. 9de Ja og er en sædvanlig Brug. 10de Ja i alt som omspurgt. 11. Ja alt som omspurgt. 12te Ja i 8te Dage, og var det til Hinder for Strømøe Folk, at de i den Tiid blev hindret fra at kaste paa deres sædvanlige Sted. 13de Hoved Citanten protesterede imod Svar paa denne Qvæstion som uden for Stevningen, derom paastod Eragtning. Contra Citanterne paastod Svar. /: For Eragtning betalt 12 skl: skr: Tolv Skl: :/ Retten eragtede: Paa denne Qvæstion som angaaer uforstevnt, kan ej tillades Svar. 14de Ja skeede som omspurgt. 15de Ja skeede som omspurgt, om Aftenen det var mørk. 16de Ja som omspurgt, og var Irgens deri til Hinder for Contra Citanten, at han havde kastet \uden/ for Strømøe Noderne. Da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, som blev sine Svar forelæst, og sam/m/e vedblev; Saa blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Contra Vidne forhen som 7de Hoved Vidne afhørte Anders Olsen Echeland, som blev forelæst sin forrige Forklaring, og under forhen aflagde Eed forklarede og svarede til 1ste til 11te inclusive som 1ste Vidne. til 12te Veed at Irgens den Aften satte sin Nod eller lod den staae der, men veed ej hvor længe. 13de Forbiegaaes. 14de Nej var da ej der. 15de Nej og var der ej. 16de Referer sig til Svar paa 14. qvæstion. Hoved Citanten begjærde Vidnet tilspurgt: 1st I Anledning af 11te qvæstion: Om Irgens Folk roede over Strømøe Nod eller over deres Toug? Rs: Veed ej andet, end det var over Noden. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de og forhen som 1ste Hoved Vidne afhørte Ole Olsen Kiærnagelen, som blev af Protocollen forelæst sine forrige Svar, og under forhen aflagde Eed, endnu svarede til Qvæstionerne, saasom til 1ste og 2de Veed intet om og var da ej der. 3de, 4de, 5te, 6te, 7de, 8de, 9de, 10de, 11te som 1ste Vidne i Dag afhørt, 12te Den stod fra Onsdag Aften til Mandag Aften. 13de Forbigaaes. 14de, 15de og 16de som 1ste Contra Vidne. til Contra Qvæstionen svarede: det var over selve Noden; thi de roede uden for Citanten, som laae p: Ø(ret?). Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de \Contra/ Vidne Johannes Olsen Lejlænding paa Nedre Wahlen, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede og svarede til Contra qvæstionerne, til 1ste til 7de som 1ste Contra Vidne. til 8de Veed ej og gav ej Agt paa. 9de, 10de som 1ste Contra Vidne. 11te Saae det ikke, og var der ikke ved den Tiid, og var mørk Nat, saa Vidnet

ej kunde see det, der hvor det var. 12te Vidnet saae den stod der et par Døgn, og var der ej siden, og var den til Hinder som omspurgt, saalænge den stod der. 13de Forbigaaes. 14de, 15de og 16de Veed intet om, og var der ei omspurgt Tiid. Dimitteret da Contra Qvæstionen forbigaaes, som de forrige.

Fremstod 5te Contra Vidne \Ole Olsen S: E: p: Øfre Wahlen/ som aflagde Eed og svarede til 1ste, 2, 3 som 1ste Contra Vidne. 4de Veed ikke, da han var op paa Landet. 5te Saae det som omspurgt. 6te De roede Noden ud, men veed ej videre. 7de Da de havde draget paa Strømøe Nod, hørde Vidnet Irgens raabe, og bede om Hjelp for Penge, at drage i Touget \paa sin Nod/, veed ej viidere. 8de som 4de Vidne. 9de og 10de som 1ste Vidne. 11te som 4de Vidne. 12te som 4de Vidne. 13de Forbigaaes. 14de, 15de og 16de som 4de Vidne. Contra Qvæstionen forbigaaes. Dimitteret som forrige.

6te \Contra/ Vidne Torbjørn Tollefsen Lejlænding paa Ensta-

1792: 344

vold som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede og svarede paa qvæstionerne, saasom til 1ste, 2de, 3, 4, 5, 6te som 1ste Contra Vidne. 7de Ja som omspurgt. 8de, 9de, 10de som 1ste Contra Vidne. 11te som 4de Contra Vidne, til 12te som 2det Contra Vidne, og den var Strømøe Folk til Hinder der den stod for dens sædvanlige Kast. 13de Forbigaaes. 14de, 15de og 16de som 4de Contra Vidne. Contra Qvæstionen forbigaaes. I Anledning af 7de qvæstion, spurgde Hoved Citanten, om Vidnet ej saae ham ligge klar, før Strømøe Noden kom den 24 Martii Aften. Rs: Ja han laae der i Næsset med Node baaden og Noden i, men laae stille, ellers var det mørk, og Vidnet kunde ej vel see det. Dimitteret som forrige.

De før af Hoved Citanten førte og nu til disse at paahøre indstevnte Vidner, ere forhen paaraabte, men deraf ingen mødte uden Tarrald Olsen.

/: For 6 Vidner bet: 4 mrk: skr: Fiire Mark og for Hoved Citantens Contra Qvæstioner 20 s: skr: En Mrk: fire Skl: :/

Contra Citanterne begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Contra Citanterne fremlagde Extract af Matriculen til at beviise at Gaarden er skatlagt for Sildekast, altsaa formeener sig derudi ikke at bør fornærmes, og derefter paastaaer Dom til Frifindelse for Hoved Citantens Tiltale, og sig og MedArvinger efter hands MedInteressent afg: Engel Strømøen, tildømt af Hoved Citanten Erstatning for Fiskespilde, Hoved Citanten Bøder at udrede, og Omkostninger med 40 rd: at betale, saaledes indlod Sagen til Dom.

Hoved Citanten protesterede imod Reflection paa de i Dag førte Vidner som partiske og interesserte, og uvidende, men paastod Dom efter de forhen førte Vidner, og indgivne Indlæg.

Begge Parter begjærde Sagen til Doms optagen til Doms Afsigelse til Høste Tinget førstkd:de. Sagen blev til Doms eller Kjendelse optagen til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 309a. Irgens contra Tjæran og Ole Strømøen. Citanten paastod Dom.

Begge Indstevnte mødte og formeente, at ikke have fornærmet Citanten i nogen Maade, da de ikke vidste naar han kastede, siden han var langt fra dem og det var mørkt, derfor paastod sig frifunden for al Tiltale, og saaledes indlod Sagen Dom.

Citanten paastod Dom til Høstetinget førstkd:de.

Sagen blev til Doms eller Kjendelse optagen til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Lars Jonsens (Jansens?) Skde til Jens Jacobsen paa Øfre Wahlen No: 26 H: C: gds: halve brug ½ L: S: 5/12 L:!! Hd:(?) for 85 rd., dateret 16 Nov: 1791.

Bevilling for Ole Jensen paa Drange Saug d: 2 Feb: 1791.

Gunder Torbjørnsen Skde til Torbjørn Tronsen paa Øfre Wiig No: 41 1 ½ td: 3 Spd: Korn og halve Øfre Wiig Saug for 350 rd., dateret 10 Nov: 1791.

Opsat Sag fra fol: 309b. Anders Gjærde contra Tosten Drange.

Tosten Olsen Drange mødte med Fader og Curator Ole Jensen Drange og fremlagde skriftl: Continuations Contra Kald og Varsel af Dato 17 Feb: 1792 som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsmand Mathias Johansen Øfre Echeland og Tollev Gregoriussen Øfre Echeland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre samme lovlig for alle deri benævnte at have forkyndet, og talte ved de alle selv, undtagen unge Anders Andersen Trengerejde som ej var hjemme men forkyndte Stevningen for hands Fader, paa hans Tilholds Sted.

Anders Samuelsen Gjære saavelsom de til Vidnesbyrds Aflæggelse indstevnte Vidner mødte og tilstod lovlig stevnet saa og unge Anders Andersen Trengerejde, men gl: Anders Trengerejde og Knud Evensen Tvedt mødte ikke eller møde lod.

Contra Citanten fremstillede endnu ustevnet Vidne Johannes Henrichsen S: E: p: Ervesvog, Hans Johansen Kind S: E: og Halvor Jonsen Færaas S: Ejner og begjærde dem alle eedtagne og examinerte efter fremlagde Qvæstioner saal:

Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerte.

Hoved Citanten benægtede alt ubevisligt, og forbeholdt sig Tilsvær og Satisfaction for tilføjede Fornærmelser med ufrundede Beskyldninger.

Fremstod 1ste Contra Vidne Jochum Knudsen Tvedt som aflagde Eed, og svarede til de fremlagde Spørsmåale saaledes til dette og de øvrige Vidner forandret, at sam/m/e ej skal lægge Vidnet Ord i Munden, saasom til 1ste Veed det ikke. 2det Jo som omspurgt og gl: Anders Trengerejde meente de var betalt, men h/an/d vidste ikke hvad hans {.....} \Cammerat/ Anders Gjærde gjorde, thi gl: Anders Trengerejde var need i Baaden. 3de Nej det veed Vidnet

1792: 344b

Intet om eller har hørt. 4de Besvaret ved 2den qvæstion, og at gl: Anders Trengerejde holdt sig i Jægtekalderne, og viidere veed ej om det omspurgte. Vidnet blev sine Svar forelæst som han vedblev, og da Parterne ham ej videre havde at tilspørge, blev h/an/d med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Contra Vidne Lars Tronsen Sætre som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede til 1ste Veed intet derom. til 3de Det veed Vidnet ikke, gl: Anders Trengerejde sagde at have handlet i Fælleds med Anders Gjære, men nævnede ej just, at de var i Fællig i den Handel, hvoraf de omtvistede 10 rd: har sin Oprindelse, videre sagde gl: Anders Trengerejde, at vidste ikke andet end Pengene rigtig var betalt, men Knud Tvedt maatte have husket fejl, og jeg sagde Anders Trengerejde den gl: har betalt dem fra mig, og kan ej troe Anders Gjære kan have kastet dem bort, da sligt ej før var skeet, det de have handlet i Fælleds, han havde ikke vilde havt den Snak af Knud Tvedt i Bøjgden for meget godt, nogle kan troe det sandt, Andre troe det Løgn, og taug ikke Knud Tvedt, burde han faae Skam, dette skeede i Vidnets Huus i Fasten 1790. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Contra Vidne forhen som 2det Hoved Citantens Vidne afhørte Siur Tjæransen Førde, som blev af Protocollen sin forrige Forklaring forelæst, og under aflagde Eed svarede til Qvæstioner Lit: D: at omvundne Tiid blev af Anders Gjære sagt til Tosten Drange i

VængDøren, ord til andet som omspurgt. Hoved Citanten herved erindrede at det er rigtig at Knud Tvedt skulde have 10 rd: foruden de 38 rd:, thi Hoved Citanten skyldede ham 48 rd:, i alt. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Contra Vidne Johannes Henrichsen Ervesvog som aflagde Eed og svarede til 1ste Derom veed intet. 3de Omtrent 3 Uger før Juul 1790 talde Vidnet i Bergen med gl: Anders Andersen Trengerejde, da han taledes om Pengenes Leverance paa Jægten som omvundet, og at Anders Gjære da betalte til Tosten Olsen Drange 38 rd: og gl: Anders Trengerejde stod i Baaden og holdt i Jægten, men Tosten Olsen havde kun leveret Knud Tvedt 28 rd: 4de Det taledes gl: Anders Trengerejde ej om anderledes end forbemeldt. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 5te Contra Vidne Hans Johannessen Kind som aflagde Eed og forklarede \saa/som Cont: Cit: begjære ham at gjøre sin Forklaring: At Kyndelsmisse 1790 i Vidnets Huus, sagde gl: Anders Trengerejde til Vidnet, at Knud Tvedt havde krævt ham 10 rd:, og han vidste ikke andet end de vare betalte: jeg, sagde Anders Trengerejde tvivler at han faaer ikke meere. Anders Gjære staaer i den Regning og han faaer gjøre den klar. Dimitteret.

Fremstod 6te Contra Vidne Halvor Jonsen Færaas som aflagde Eed og forklarede: At sidste Vaars Som/m/erting her paa Tingstedet, efter at gl: Anders And: Trengerejde havde aflagt sit Vidnesbyrd, sagde en ustevnet Mand til ham; hvor kunde Du saa vidne, da Du nylig sagde i den anden Stue, disse Ord: Er Pengene borte for Anders Gjære, saa er de borte for mig og; dertil han svarede intet. Dimitteret.

/: For 6 Vidner betalt 4 mrk: skr: Fiire Mark :/

Hoved Citanten fremstillede som 4de Hoved Vidne Ditlev Ditlevsen Møller fra Qvalvog som ustevnet, som blev forelæst Eedens Forklaring, med Formaning til Sandheds Udsigende, og blev tilspurgt i Anledning Hoved Citantens Begjæring, og til Oplysning af 3de Contra Vidnes Svar, derom at forklare sin Sandhed, og forklarede: At Høsten 1789 i Bergen blev Vidnet leveret af Anders Gjære 10 rd: at bringe til Knud Tvedt, som Anders Gjære skyldede Knud Tvedt, og blev Pengene saaledes sendt Knud Tvedt. Dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 8 skl: skr: Aatte Skl: :/

Hoved Citanten paastod Dom efter Indstevningen, og Omkostninger som 8 Miile herfra boende 20 rd:

Contra Citanten begjære Opsættelse til flere Vidner.

Hoved Cit: protesterer imod Opsættelse.

Opsættelsen bevilges. /: Derfor bet:t 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 310a. Jens Horneland og Jens Eldøen contra Sveens Sogns Almuen. Citanterne anmeldte at have forsømt at ordentlig forkynde

1792: 345

Rettens Laugdag, og derfor maatte begjære Sagen opsat med nye Laugdag til neste Ting. /: Betalt Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: I alt To Mrk: fire Skl: :/

Retten gav de forbemelte udeblevne Rettens Laugdag til Høstetinget 1792 at møde og svare til Sagen. Afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Udslættelse

Til Afdrag af No: 3 fol: 46. Zacharias Jacobsen Mægeland's Obl: til Math: Echeland i alt 99 rd: dat: 28 Nov: 1776 deraf den 26 Nov: 1791, bet: imod Cred:t qvittering 24 rd: til Afdrag.

Pantebogen til Inddragelse

Torbjørn Tronsen Øfre Wiigs Obl: til Major Niels Dahl paa 300 rd., 4 proC:t Rente, 1 pr: i Øfre Wiig No: 41 1 ½ td: 3 Spd: Korn dat: 11 Nov: 1791.

Afkalde publiceret

Myndtl: Brite Ols Dt:s Fader Ole Ols: Wahlens for 7 rd: 3 mrk: 5 4/5 s: efter Skfte 19 April 1791 og Afkald af sam/m/e Dato.

.... Marithe Ols Dt:s Dto: Dto: lige Arv, sam/m/e Skfte og Dato.

.... Waljer Ols Dt:s Dto: Dto: lige Arv, sam/m/e Skfte og Dato.

.... Barbare Lars Dt:s Formynders for 7 rd: 3 mrk: 9 7/11 s: efter Skfte 27de Oct: 1791 Afkald sam/m/e Dato.

.... Anne Aslachs Dt:s for 14 rd: 1 mrk: 1 1/3 s: efter Skfte 6 Marti 1792 dateret 8 Marti 1792.

ForM: Bog fol: 253. Myndtl: Ragnle Hans Datters for 6 rd: 5 mrk: 6 s: efter Skfte 6 Feb: 1792 dat: 7 Maj 1792.

Aftags Tings Vidne

Thomas Pedersen Selv Ejer paa Førde, mødte for Retten /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree Mrk: fiire Skl: :/ og anmeldte at have paa lovlig Maade indkaldet Districtets Foged, Velædle og Velviise Hr: Ulr: Wilh: Koren, til ved dette Ting at høre efterskrevne Vidner, Ole Johannessen Nedre Echeland Leil: og Haldor Johansen Røe S: E: deres Eedelige Vidnesbyrd, ang:de den paa h/an/ds Gaarde part i Førde ved Vand Flom skeete Skade, hvorfor han paa 10 Aar har nydt Aftag, hvilke Vidner han til samme Vidnesbyrd har indstevnet under Lovens Falsmaal, alt til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Velædle og Velv: Hr: Foged Koren, saavelsom de indstevnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Comparenten og Citanten derefter androg at han efter afholdt Besigtelse over den bem:te hans Gaardebrug i Førde No: 27 S: S: E: Gds: i Fjære Skbr:, af Skyld for Aftag i Skat 1 L: 1 pd: 21 mrk: Smør og Ldskld 1 Løb 1 Hd: og nu efter Aftag Skat 1 pd: 21 mrk: Sm: og Ldskld: ½ Løb Sm: ved Vandflom og Elvebrud tilføjede Skade, hvilken Besigtelse er passeret den 14 Maj 1781 har nydt efter Kongl: allernaad: Resolution og Approbation, Aftag og Nedsættelse formedelst sam/m/e tilføjede betydelige Skade efter Rettens Skjønnende, fra forrige Skyld, og Jorden aftaget i Skat 1 Løb S:, og Ldskld ½ L: S: 1 Hd: Og nedsat til at contribuere af Skat 1 pd: 21 mrk: Sm:, og Ldskld ½ L: Sm:, og saaledes allernaad: approberet paa 10 Aar; Men da disse 10 Aar nu ved 1791 Aars Udgang er expireret, og Skaden er saa stor, og af den Beskaffenhed eft: Situationen, at den aarlig udvider sig alt meere og meere, og ej ved nogen mulig Hjelp eller Bekostning enten kan forekommes eller forbedres, seer Cit: sig højlig nødsaget, allerund: at ansøge, af Hds: K: Maj:ts Naade det nyde Aftag i Skatterne og Landskylden forlænget # 10 Aar; til hvilken sin allerunderdanigste Ansøgning at belægge, han var et lovlig TingsVidne begjærende, og de indstevnte Vidner derudi tilspurgt at gjøre deres Forklaring, hvorledes de ved Skadens Besigtelse den 5te Maj sidst har befundet Samme med videre, og i særdeleshed 1st Om Skaden er bleven bedre eller verre siden Aftags Forretningen? 2det Om det har vært muligt for nogen Bonde eller anden endog meere formuende Mand at i standsætte og forbedre den. og 3de Om de troe eller skjønne, at Skaden om faae eller mange Aar kan forbedres af sig selv?

Vidnerne bleve fremkaldte og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade at vogte sig for MeenEed, hvoreft: bem:te Vidner Ole Johannessen Nedre Echeland og Haldor Johannessen Røe, fremstod som 1ste og 2de Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: til 1ste At de som nære Naboer ved Førde og som

meget nøje kjender denne gaard, før Skaden skeede, og daglig seer den, og for hvilken Skade den nød Aftag for Citantens Brug, veed med fuldkom/m/en vished, og efter at have nylig taget sam/m/e i nøjeste Øyesyn, at dette Brug siden Affeldningen i Aaret 1781 \Veed hvilken Forretning de og vare med som Laugrettet og Besigtelses Mænd/ er hverken inden eller uden gjerds, henseende bemeldte til-

1792: 345b

føjede store Skade, bleven bedre i mindste Maade, men paa mange Steder bleven slettere, da Elven bryder meere og meere og er umuelig at bygge for. q til 2det Nej dette er og har været aldeles umuligt, om en Bonde endog dertil havde Formue, da hvad Bekostning derpaa maatte blive anvendt, blev for største Deel gandske forgjæves, og i øvrigt vilde aldrig betale sig, og Skadens Forøgelse er vis, Tiid efter Anden, efter Situationens Beskaffenhed, og kan ej forud sees, Stedet hvor Skaden vil træffe, mindre paa nogen Maade forekommes. til 3de Nej da den øjensynlig vil blive verre og verre, kan den umuelig forbedres af sig selv. Vidnerne blev deres Svar forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne dem videre havde at tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mrk: :/

Citanten begjærde det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskreven meddeelt som blev bevilget.

Aftags Tings Vidne.

Rasmus Larsen Selv Ejer paa Førde, etc: som forrige Skyld før Aftag Skat 1 Løb 6 mrk: Sm: Ldskld 1 L: S: 1 ½ Spd: K: efter Aftag Skat ½ L: S:, Ldskld: 1 pd: 8 mrk: S:, ¾ Spd: K: er Aftaget i Skat 1 pd: 18 mrk: Sm: og Ldskld: 1 pd: 16 mrk: S: ¾ Spd: K: nedsat til at contribuere af til Skat ½ L: Smør, og Ldskld: 1 pd: 8 mrk: S: ¾ Spd: K: med Tillæg til Svar paa 1ste qvæstion q Desuden har den taget siden Forretningen paa dette Brug ej!! (een?) stor Skade, da et Fjeld som ligget tet syden for Huusene er udbrudt med Fjeldskreed, og gjort Skade baade paa Bøegjærdet og Bøen og overskjult meget af Marken med Sand og store Steene, som ej kan bortføres, og er meget befrygtelig at vil give fleere Skreeder som snart kan blive farligt for Huusene til samme at borttage. # endnu 20 Aar formedelst eftermeldende, siden forrige Besigtelse ny tilføjede store Skade.

Det passerte sluttet, og som TingsVidne beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 8de Maj 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Rejnert Engelsen Strømøen No: 14 Vilkors Contract til Engel Strømøens Enke Kassi Rejnerts Dt:, dat: 7 Maj 1792.

Bygsel sedler med Reversaler publiceret og qvitterings Bøger anviist

Hr: Paludans til Anders Andersen paa Waslien No: 6, ½ Løb S: før brugt af Tarrald Tollevsen, d: 3 April 1792. til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Provst Hertzbergs til Rejer Olsen paa Tvedteli No: 69, ½ pd: Sm:, 6 Spd: Korn, før brugt af Erich Olsen, dat: 24 Marti 1792. til Manuf: H: bet: 8 skl:

Biergnings Vrag

Velædle og Velviise Hr: Fogden Koren fremlagde sig tilkomne Anmeldelser, den første fra Skibredets Lænsmand Mathias Johannessen Øfre Echeland af 2 Dec: 1791 \opl:/ saal: og den anden fra Samuel Olsen Lods i Bergen af Dato 6 Dec: 1791 oplæst saal:

De indbemt:te Sivert Wigde og Jacob Østrem mødte ikke, ej heller Samuel Olsen. Men fremstod Erich Sørensen Kiærnegelen, Niels Pedersen og Svend Phillipsen begge S: E: p: Øchland, Jacob Svendsen for sin Fader bem:te Svend Øchland, Guri Niels Datter, Datter til Niels Øchland, som alle forklarede, at ingen af dem eller andre som herefter næv(nes?) der haver hjulpet, har faaet nogen Efterretning eller Bud fra Samuel Olsen eller ved Sivert Wigde eller Jacob Østreim som de ikke kjende, herom, men vel en Underretning ved 2 andre som de ikke kjendte, som nærmere skal forklares, men blev ej nævnt, om var udsendt fra Nogen eller hvem, eller nogen Findings Prætension af dem gjort. Men Vraget er funden og bjerget som følger: At {da} Jacob Svendsen {at} en Dag omtrent 4 Uger før Juul saae hand fra Øchlands Mark paa en Haug, Vraget i Sønder ude i Fjorden langt ude 2 Miil fra Havet, og strax efter saae h/an/d Skibet saae!! han!! Skibet!! langt norden for, vel 1 Miil borte, som var det Samuel Olsen var paa, det h/an/d vidste af, at det tog der i Øchlands Vog den Nat Havn, saa ingen paa Skibet kunde have seet Vraget før Comparenten, og det var stormende SydVest, Skibet imod, hvilken Storm hindrede, at Com-

1792: 346

parenten ej kunde kom/m/e ud, og Stormen varede til Morgen efter, da Comparenten rejsde ud, og Pigen Guri Niels Datter hvilke begge forklarede: At de rejsde til Vraget, og ledte længe efter det baade inden og uden for, til det blev saa lyst de fandt det, ved Hougelands Land ¼ Miil \der de roede fra Land/ da først Jacob saae hvad det var, og før Dagen førend, og kunde som det for stor Søe, disse to buxerede det men det end(?) (med?) Strøm/m/e (t?)og den(ne?) med sig og tømmede paa et Næs ved Hougeland, der de belagde det, og satt Merke i det, og det var da en Mast med Segl, Touge og Stænger, derpaa de vilde rejse til Øchland efter Folkehjelp, og da mødte de Erich Sørensen og Broder Gabriel Hilleman Sørensen fra Kiærnegelen, og Niels Ommundsen tjenende sam/m/esteds, som agtede sig til Vraget at vilde lede efter det for at bjerge det.

Af de 3 sidstmeldte fremstod Erich Sørensen, de andre 2 mødte ikke, og forklarede: At sam/m/e Morgen havde 2 rejsende Lodser /: kjendte dem ikke /: vært i Kjærnegelen, og sagt, at de var paa bem:te Skib som Passagerer, og de traf et Vrag ude i Fjorden, een Mast med Segl, de veed ikke enten det gik ind eller ud, og vilde nogen rejse efter det, traf de det formodentl: paa Hougelands Vogen, det var Anleedning at Comparenten og sidstmeldte 2 andre rejsde ud for at bjerge, da disse 2 frem/m/ede hverken sagde sig sendt fra nogen, eller lod mærke nogen Paastand paa Finding og Bjergning, og de nævnede ingen Samuel Olsen eller om h/an/d var paa Skibet. Viidere forklarede bem:te Erich Søreim!! (Sørensen), Jacob Svendsen og Guri Niels Datter, at Erich Sør: blev ved Vraget med sine 2 Kammerater, til de 2, Jacob og Guri kom tilbage, da Niels Pedersen Øchland fulgde med, og nu forklarede viidere han med de forbemeldte, at Vraget er det af Lænsmanden anmeldte Mast og Segl, og de halede først Seglene ind i deres Baad, og buxerede med 2 Baade de havde, Masten med Stænger og Touge til Kjærnegelen og der forvarede og bjergede det, og strax anmeldte de det for Fogden, hvorpaa Lænsmanden kom og registrerede og vurderede det, og derover nu fremlagde sin Vurdering saal: Efter saadan Beskaffenhed paastod Erich Sørensen paa øvrige tilstedeværende paa Ommeldte Medbjergeres Vegne, at Samuel Olsen ikke tilkom/m/er mindste Findings eller Bjergnings Ret i dette Vrag. Men Erich Sørensen paastaaede ommeldte 6 som har funden og bjerget det, at være lige deelagtig i Bjergnings Parten.

Jacob Svendsen paastaaer at være een!! (een) Finder og een bjerg(ers?) berettiget, imod at han betaler de ham ha(ve?) hjulpen for deres Arbejde og paastod sig tildømt Bjergnings Part en tredie Deel af Vraget.

Hr: Fogden paastod Rettens Dom til Vragets Auction, og af det beholdne Beløb, Hans Maj:ts Kasse de 2/3 Deelee tildømt, efter at af det heele Beløb er betalt Auctions Omkostninger samt Rettens Gebyr, som Hr: Fogden begjærde her tilført af Dom/m/eren, neml: Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: Forseglingsspenge 1 mrk: 4 s:, og Auctions Forretningen med Forseglingsspenge 2 mrk:, i alt 2 rd: - 0 mrk: - 8 s:

saa og Lænsn/an/den og medhavte Mænd for Vurderingen og Skyds, og Forretn: 2 Dage

1 - 1 - 0

Er 3 rd: - 1 mrk: - 8 s:

Herforuden Auctions og Incassations Salario, af det højeste Bud som gjøres, der ej kan viides før Tilslag er skeet, hvorefter det bliver at beregne. Saaledes indlod Sagen under Dom.

De som Findere og Bjergere mødende forbem:te paastod Rettens Dom om hvad enhver kan tilkomme, og saaledes indlod Sagen Dom; Thi blev derudi afsagt følgende

Dom

Da bem:te specificerte Vrag er funden indenskjærs og vil kom/m/e til Deeling imellem Hans Maj:ts Kasse og Finderne og Bjergerne, hvilken Deeling ej beqvæmmelig kan skee uden at Vraget ved Auction bliver bortsolgt, og da først deraf udredet af heele Beløbet, de ovenmeldte paagangne Omkostninger som vil forlods fragaae; Men Bjergnings og Findings Prætendenternes Paastand imellem sig \selv/ ej nu kan paadømmes siden Samuel Olsen hverken er mødt eller \beviist/ tilkaldet, og derfor dem forbeholdes paa anden Tiid og efter lovlig Omgang at afgjøre; Saa kjendes og døm/m/es for Ret, og herved afsiges: At forbem:te Vrag bør ved offentlig Auction bortsælges paa Condition, at Kjøberne foruden højeste Bud, betaler de foran specificerte Omkostninger 3 rd: 1 mrk: 8 s: foruden Auctions og Incassations Salario af de højeste Bud hvorpaa Tilslag skeer, hvorefter det beholdne Auctions Beløb, fri for alle Omkostninger, bør efter Lovens pag: 674 a: 5 tilfalde h/an/ds M:s Kasse de to tredie Deelee og Bjergerne og Finderne, hvem dertil efter Foreening eller Dom beviiser sig berettiget, En tredie Deel. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Torbjørn Tronsen Skde til Lars Torbjørnsen paa Odels Ret til Øfre Wiig No: 41 af

1792: 346b

Landskyld 1 ½ td: 3 Spd: Korn dat: 7 Maj 1792, for 33 rd: 3 mrk:

Afkalde

Myndtl: Aase Christens Datters Formynders for 8 rd: 1 mrk: 11 ½ s: ved Skfte 28de Oct: 1791 efter Afkald af sam/m/e Dato.

Myndtl: Brithe Christens Dt:s Formynders for lige Arv, sam/m/e Skfte, Afkalds Dato.

.... Ingeborg Christens Datters Moders for lige Arv, ditto Skfte og Dato.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og qvitterings Bøger anviist

Hr: Bruns til Gunder Torbjørnsen paa {Øfre Wiig} 1 L: S: ½ Hd: No: 40 i Birkeland før brugt af Anders Larsen, d: 13 Apr: 1792. til M:f: H: bet: 1 mrk:

Knud Gundersen Lie No: 16 til Knud (Hans?)sens Enke paa Weenæsset Plads under Lie, uskatlagt, uden Afgift, men selv at bebygge Pladset og eje Huusene dat: 8 Maj 1792. til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Vrag Auction.

V: og V: Hr: Foged Koren, i Følge Rettens ergangne Dom, af Dags Dato saal: begjærde Auctionen foretagen nu iblandt den forsamlede Ting Almue, paa det deri ommeldte Vrag efter Specification og videre herefter fremlagt, til Bortsælgelse til Højstbydende paa følgende Conditioner 1. Vraget bortsælges som det forefindes. 2det Kjøberne betaler uden Afgang i højeste Bud, de allerede paagangne Omkostninger 3 rd: 1 mrk. 8 s:, efter Repartition, og derforuden Auctions og Incassations Salario, af højeste Bud, alt uden Afgang i Buddet (Budet), hvorpaa Tilslag skeer. 3de Omkostninger og højeste Bud betales strax til Fogden ved Tilslag, og derefter bliver Vraget paa Kjøbernes Risiko, og af dem annam/m/es uden Ansvar fra Tilslaget, for Bjergere eller Auctions Reqvirenten. Paa disse Conditioner, som for den forsamlede Almue blev oplæst, blev Vraget optraadt efter fremlagde Specification, og bortsolgt som sam/m/e vedtegnet, efter bud og Overbud, til højstbydende for højeste Bud fri beholden Kjøbe Sum/m/a, Omkostninger at Aparte betale, og lyder Specificationen med vedtegnet Auction saaledes.

Saaledes Auctionen sluttet.

Udstædt

Fogdens Regnskabs Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Svend Phillipsen Øchland og Tørres Rejerssen Houglund og befunden til 1791 Aars Udgang 33 rd: 5 mrk: 14 s: og af første Termin 1792 341 rd: 5 mrk: 15 s: I alt Summa 375 rd: 5 mrk: 13 s:

Som ingen efter 3 Ganges Udtraad, indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Waags Skibreedes Sommerting den 10de Majj \1792/ sat og holdet paa Godøesunds Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: :/ Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Ole Knudsen Rydland, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig Alle nu af Dommeren i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Ole Olsen Dybevog 4. Hans Hansen Kalve 7. Størk Johannessen Schomsnæs
2. Niels Ingebrethsen Græsdal 5. Jacob Halvorsen Kleppe 8. Ole Jørgensen Kuvig
3. Anders Larsen Dybevog 6. Ole Ommundsen Troland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibreede Folio 330b. for Føyens Skibr: Folio 337a. og for Fjære Skibreede Folio 343a.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret, som for Schonevigs Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her Folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Optagen Sag fra Folio 313b. Fogden contra Niels Kalve med fleere.
Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom.

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har paa Hands Majestæts Vegne ladet til Sommertinget 1791 indkalde Niels Johansen, Aadne Jørgensen, Jacob Larssen, Niels Larssen og Mons Larssens Enke Malene Peders Dt:, alle Opsiddere, samt Huusmand Ingebreth Nielssen alle paa Kalve, i Anledning een af dem Michaelii Tiider 1789 funden Hval, som de have fordulgt, til Deres til Hands Majestæts Rettighedens Erlæggelse, Bøder at udrede og

Omkostninger at erstatte. Under Sagen er tilstaaet og oplyst at Hvalen af Indstevnte er funden i Fjorden tet i havets Indløb paa Fjorde Dybet altsaa paa flak!! (flad?) Søe, af Længde hvor den i sær Lov: 5 B: 12 C: 2 art: og Rentekammerets Skrivelse af 24 Martii 1770 skal maales 12 Alen. Samme kan altsaa ikke efter foregaaende 1 art: tilhøre Indstevnte som ej have angivet sig at være Odelsbaarne eller Hval(....?). Deres Foregivende hvorfor de ey have anmeldt Samme til Fogden, kan efter saa lang Tiids Forløb ey komme Dem til Undskyldning. Hvalens Værdie til Kiøbs u{d}arbeydet, er af 2 Eedelige Vidner ansat til 20 rd: Thi kjendes og dømmes for Rett og herved afsiges: Da den omstevnte Hval tilhører Hans Majestæts Casse saa bør alle Indstevnte, Niels Johansen, Aadne Jørgensen, Jacob Larssen, Niels Larssen og Mons Larssens

1792: 347

Enke Malleene \samt Ingebret Nielsen/ een for alle og alle for een imod Regress imellem sig selv indbyrdes efter Anpart betale, og til Districtets Foged erlægge Sammes Værdie med Tyve Rigsdaler samt for Dem at have \fordulgt og ulovlig anmasset sig have/ forbrudt deres(?) ellers fuldkommen Findings Spek og derforuden betale Mulct hver for sig To Mark, som tilfalder den Nordenfjeldske Vej Kasse efter Rescript 26 Juni 1783 i alt med To Rigsdaler, saa og een for alle og alle for een, imod Regress imellem sig selv som forbemeldt betale denne Actions Omkostninger, med Rettens Gebyr af Incamination, Vidners Forhør og Acternes Bekræftning 2 rd: 4 mrk: 12 s:, foruden Acternes meere Beskrivelse om bliver over 4 Ark, Stevnings Penge 1 rd: 2 mrk: 12 s: og Stemplet papiir 1 rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven.
NB: Bøder Udstædt.

Opsat Sag fra fol: 311a. Peter Baade contra Poul Kolbenshavn.
Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høste Tinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 312b. Christi contra Hynnemør.
Sr: Hynnemør blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.
Hoved Citanten ved sin Dreng Christopher Jansen fremsendte skriftl: Indlæg af 3 d: M: som blev oplæst saal:
Da Sr: Hynnemør ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1792. Opsættelse bet: 12 s:

Pantebogen til Inddragelse
Afkalde

ForM: Bog fol: 108. Marthe Johannes Datters Mands for 2 rd: 5 mrk: 13 s: og Hjem/m/egifte 27 rd: efter Skfte 31 Julii 1784 Afk: d: 10 Maj 1792.
Myndtl: Helge Niels Datters {Formynders} \Moders/ for 19 rd: 4 mrk: 1 s: ved Skfte 14 Nov: 1791, imod Afk: af sam/m/e Dato.
(Andre dokument igjen)
Jon Olsen Foor Skde til Niels Johannessen paa Sandvigen No: 94, ¼ L: S: ¼ Hd: for 100 rd:, dat: 10 Maj 1792.
Lars Johannessens Obl: til Niels Olsen Meehammer paa 80 rd:, 4 pr:C: Rente, Pant 1 pr: i Hageberg No: 8 H: C: gds:, dat: 10 Maj 1792.

Opsat Sag fra fol: 316a. Anders Fagerbakke contra Lars og Knud Møgster.

Hoved Citanten anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel og \i/ Continuation af forrige Indkaldelse, ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lars Wincentzen og Knud Monsen Møgster, til at høre Vidner om Udsigelse fra Hoved Citantens Hosbonde Sr: Bendt Olrich Hynnemør i Bekkervigen, til at fravige sin hidtil beboede Bygsel gaard i Fagerbakke, nu denne Vaar, men har faaet den sig overladt, endnu dette Aar, for ej at være huusvild indtil denne Sag faaer Ende, og lide Dom efter forrige Indstevning.

Som Opsigelses Vidner indstevnet under Lovens Falsmaal Johannes Olsen Nordre Drivenæs, og Ole Knudsen Søre Drivenæs, deres Eedelige Vidnesbyrd herom at aflægge.

Stevne Vidnerne Johannes Larsen Walhammer og Christopher Jonsen Walhammer afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved de alle selv undtagen Knud Monsen Møgster som ej var hjemme, men forkyndte Indstevningen for h/an/ds Boepæl i Paahør af h/an/ds Fader og Moder.

Hoved Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, at gjøre deres Forklaring. De bleve paaraabt, mødte og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende,

derefter de som 7de og 8de Vidner fremstod, neml: Johannes Olsen Nordre Drivenæs og Ole Knudsen Søre Drivenæs, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Sr: Bent Olrich Hynnemør i Bekkervigen som ejer det Gaardebrug i Fagerbakke som Anders Eliassen som Bygselmand og Lejlænding paaboer, har 5 Uger før Juul sidst, udsendt dem til Anders Eliassen Fagerbakke, og udsige Anders Eliass: Fagerbakke, til at fløtte fra Gaarden Fagerbakke og h/an/ds der tilbygslende, paaboende, og Sr: Hynnemør som Ejer tilhørende Jord; det de forrettede ordentlig og lovlig paa Fagerbakke og talde ved Anders Eliassen selv, som dertil svarede: At han vilde selv tale ved sin Ejer Sr: Hynnemør. Vidnerne veed at Hynnemør ejer Anders Eliassens i Bygsel brugende Brug i Fagerbakke. Veed og at Anders Eliassen ikke ejer andre Jorder end det Brug i Møgster som Lars Wincentzen og Knud Monsen boer paa som Lejlændinger, hvilken de endnu beboer saa veed og at Anders Eliassen er endnu paa Fagerbakke, men veed ej, med hvad Tilladelse af sin Hosbonde Sr: Hynnemør. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst, som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten dem ej videre havde at tilspørge, og Indstevnte ikke mødte efter Paaraab, eller møde lod; saa bleve de fra Retten dimitteret.

/: Betalt for 2 Vidner \som/ i 2 Sager 2 mrk: skr: To Mrk: :/

Citanten declarerede, ej at have fleere Vidner og begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Derefter \Citanten/ fremlagde Indlæg fra sin Procurator Hr: Kahrs af Dags Dato som blev oplæst saal: og paastod Dom.

Indstevnte Lars og Knud Møgster fremsendte skriftl: Indlæg af 3 Maj 1792 fra deres Proc:

1792: 347b

Hr: Lytkjen som blev oplæst saal: hvorved paastaaes Opsættelse.

Opsættelsen bevilges. /: For Opsættelsen som 2 Sager betalt 24 s: skr: En Mrk: otte Skl: :/ Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og qvitt: Bøger anviist

Hr: Biskop Jrgens til Niels Nielsen paa No: 78 Troland, 12 mrk: Sm:, 1/6 Hd: og 18 mrk: Fisk, før brugt af Ole Andersen, dat: 25 April 1792. til Manufactur Huset bet: 8 skl:

Hr: Pastor Johannes Jrgens til Johannes Knudsen paa Øen Strømsøen at oprydde, under Hedemarken, uskatlagt dt: 17 April 1792. til Manuf: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Berge Jonsen Næshavns Skde til Jens Olsen Sahl paa Færøesund for 350 rd: dat: 10 Maj 1792.

Lars Ommundsen Remmerejdes Enkes Skde til Haagen Siursen paa Remmerejde No: 11 23 mrk: S: 3/8 Hd: for 250 rd: dat: 15 Janv: 1792

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 11 Maj 1792 continuerede dette Ting.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Johannes Larssen Walhammer og Hans Anderssen Søre Aarland, og befunden til 1791 Aars Udgang 27 rd: 1 mrk: 12 s: og af første Termin 1792 224 rd: 1 mrk: 5 s: I alt Summa 251 rd: 3 mrk: 1 s:

Som ingen efter 3 Ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Opdahls Skibreedes Sommerting den 12te Maj 1792 sat og holdet paa Godøesunds Tingstæd af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: :/ Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Johannes Madsen Stoere Godøen, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

Alle nu af Dommeren i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Siur Monsen Grøte 4. Siur Olsen Schaar 7. Lars Sæbjørnsen Store Godøen
2. Samson Christensen Lande 5. Ole Monsen Anuglen 8. Ole Jonsen Wevatne
3. Elias Christophersen Aarbakke 6. Ingebreth Nielsen Sørejde

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibr: Folio 330b. for Føyens Skibr: Folio 337a. og for Fjære Skibreede Folio 343a.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevigs Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her Folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 319a. Hr: Baar contra Baar Schaar.

Ingen af Parterne efter Paaraab mødte eller møde lod, ej heller Stevne Vidnerne, ej heller fremlagt Laugdag, og da Sl: Hr: Baar ved Døden er afgang, og h/an/ds Enke ved Lænsmanden meldte Sagen frafalden; Saa blev Sagen for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 317a. Siur Solem contra Hans Hollekim.

Citanten mødte og meldte Sagen forligt og frafalden.

Den i Rettelagte Obligation i Sagen blev til Citanten af Retten tilbageleveret.

Sagen blev for Retten ophævet.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 317b. Fortidlig Sammenleye Fogden contra Ole Wærnøen og Hustr:

Actor frafaldt Sagen; thi blev den nu for Retten ophævet.

Opsat fortidlig Sammenleye Sag fra fol: 317b. Fogden contra Marithe Niels Datter Nedre Gjerstad.

Sagen blev af Actor declareret frafalden uden Dom thi blev den for Retten ophævet.

Opsat fortidlig Sammenleye Sag fra fol: 317b. Fogden contra Madelle Helland.

Sagen blev af Actor declareret frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 2 Nov: 1789 efter Samson Nielsen Tvedt.	Jordegods
.... 6 Juni 1791 efter Knud Knudsen Øfre Beltestad.	Udlægget
.... 6 Aug: 1791 efter Jens Samsonsens St: Sæters Hustrue.	i
.... 22 Nov: 1791 efter Halstein Johannessen Tysnæs Hustr:	Skjøde
.... 24 Nov: 1791 efter Guttorm Johanness: Yttre Wee Hustr:	bogen
.... 29 Nov: 1791 efter Myndtl: Hans Ellingsen Haarnenæss.	extraheret

1792: 348

Niels Nielsen Nedre Kleppe Skde til Mons Nielsen paa Nedre Kleppe No: 58 4 2/3 mrk: Sm: for 20 rd: dat: 5 Oct: 1791.

Johannes Madsen St: Godøen Skde til Bottel Larsen p: Rejsen No: 50 2 pd: 5 mrk: Sm:, ½ Hd: for 146 rd: dateret 14 Juli 1791.

Pantebogen til Udslettelse

Til Afdrag No: 5 p: 296. Hans Olsen Øfre Hope No: 30 Obl: til Johannes Sundvor og Sverke Johannessen i alt 500 rd:, dat: 22 Maj 1786 derpaa efter Johannes Erichsen Sundvors qvittering af 16 Sept: 1791 bet: til Afdrag 100 rd:

No: 2 p: 290. Knud Johannessen Lie Obl: til Alv Olsen Schaarpen 80 rd: dat:t 5 Maj 1766 qvitteret af Creditor 27 Dec: 1785.

No: 5 p: 423. Siur Jacobsen Andersland No: 48 Obl: til Niels Engelsen Schiolde paa 42 rd: d: 22 Maj 1788, qvitteret af Creditor 9 Janv: 1792.

No: 5 p: 496. Johannes Madsen St: Godøen Pant i Reisem No: 50 Obl: til Krigs Commissair Dahl 200 rd: dat: 27 Juni 1789 qvitteret for Resten uden Dato.

No: 5 p: 194. Hans Knudsen Hollekim No: 49 Obl: til Siur Andersen Solem 148 rd: d: 23 Maj 1785, qvitteret af Creditor 7de Oct: 1791.

Nye Sag

Ørje Olsen Lejlænding paa Smidevold fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Christen Mortensen, Berge Bottelsen, Siur Bergessen og Niels Eliassen Nedre Flygensfær S: Ejere, at høre Vidner, om at have jaget og drevet Citantens Creaturer af hans Mark og Græsbejte \Svinemarken/ saa og h/an/ds Smaler, og derfor lide Dom til dem fra Saadant \Jagen/ at entholde, og Bøder at udrede samt Omkostninger at betale og erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Svensen Øfre Houchefær og Torbjørn Svendsen Øfre Houchefær Lejlændinger, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Ole Larsen Næsse og Anders Jørgensen Sørejde afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt med enhver selv.

De Indstevnte bleve paaraabte men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabte at gjøre deres Forklaring. Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Ole Svendsen Øfre Houchefær som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 70 Aar, er fød og opdraget paa Øfre Houchefær, næste Gaard til Smidevold, Smidevold har lagt øde da Vidnet først kan erindre; i den Tiid veed ikke, hvem benyttede Smidevold Bøe og Udmark, eller rettere, mindes ikke, ej heller om eller hvormeget betalte derfor i Græsleje til Fogden til Kongens Kasse eller Jorddrotten, Noget derefter kom en Lejlænding paa Smidevold, som boede der 6 á 7 Aar \heed Erich/ og nu er 50 Aar siden han fløttede derfra: I den Tiid han boede der, tog han imod de Huuse der var, og da han fløttede, blev Huusene staaende og Tiid efter anden raadnede need; men imedens han boede der, brugte han til Hjem/m/ehage og Udmark Svinemarken baade til sit Fæe og Smaler, og er Svine Marken i et med et lidet Næs kaldet Smidevolds Næsset som og er Smidevolds Udmark; alt dette som er Smidevolds Udmark, og er lidet nok for den Gaard, ligger \grændsende op/ til Flygensfærs Udmark og ingen Skiftes Gjærde imellem, saa disse 2 bem:te Gaarders Creaturer \da gik og nu/ gaar imellem hinanden, Horn om Horn, saa Smidevolds Fæmark saavel som \N:/ Flygensfærs Fæe gaar paa begge Gaarders Udmarker som i Fællig om hinanden og iblandt hinanden. Efter han fløttede derfra, veed ej hvem brugte enten Smidevolds Bøe eller Udmark \som da atter igjen laae øde/ ej heller om derfor eller hvormeget er givet i Græsleje eller til hvem. Citantens Formand i Egteskabet, har for 9 á 10 Aar siden optaget og bebygget Smidevold, og havt og brugt Udmarken Svinemarken og det lidet Smidevoldsnæss \ligesom forbemeldte og/ der er ingen anden Udmark; men har ej seet de Flygensfær Folk har jaget eller drevet Citantens Creaturer eller Smaler af Svine marken. Nu erindrer Vidnet at baade da Smidevold forrige gang og nu sidst laae øde, gik Nedre Houchefærs Creaturer og bejtede, paa Smidevolds Bøe, uagtet der var Skiftegjærde imellem Nedre Houchefær og Smidevold, hvilket Skiftegjærde som er i Udmarken, Nedre Houchefær selv holdt, da Smidevold laae øde, og ligesaa endnu, og er Skiftes gjærdet paa en anden Side paa {Ned} \Smi/devolds Udmark. Der er kun eet Sted som heder Svinemarken, ligger i Vest for Smidevold, Nedre Houchefær ligger i øst, Øfre Houchefær lidt længere øst, Nedre Flygensfær i Vest for Smidevold, og længere vest for Svinemarken. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerende

1792: 348b

ej at vide meere, og da Citanten ikke havde Vidnet videre at tilspørge, blev han for Retten dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Torbjørn Svendsen Øfre Houchefær som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 77 Aar, det først han kan mindes boede der paa Smidevold en Lejlænding ved Navn Johannes, boede der 8 á 9 Aar, og Jorden var bebyggt, og da han fløttede derfra, laae Smidevold øde nogle Aar, derefter kom en Lejlænding hedder Erich var der 3 á 4 Aar, og det er nu over 40 Aar siden han fløttede derfra. Det første J(....?) laae øde, brugte Nedre Houchefærs Opsiddere Smidevold Bøe, uden Betaling til Bejte. I den sidste Gang Smidevold laae øde \uden Betaling/ brugte Nedre Houchefær ligeledes Smidevolds Bøe, og Nedre Flygensfær Udmarken, Svinemarken og Smidevolds næsset. Men strax efter at Erich var fløttet derfra, brugte Frøkedals Opsidder Smidevolds Bøe for Græsleje, at slaae det, Aarlig 2 rd: til Kongens Kasse, og dette varte 3 Aar til han ej længere kunde have det i Freed for omliggende Gaarders Creaturer. Begge Gange Smidevold har været beboet, have Smidevolds Opsidder brugt til Hjem/m/ehage og Udmark, Svinemarken og Smidevolds Næsset, som Smidevolds eeneste Udmark, med videre herom forklarede ligesom 1ste Vidne. Det Skiftes gjærde imellem Nedre Houchefær og Cit:, har lagt øde naar Smidevold har været øde, men

naar Smidevold har været bebygget, har Nedre Houchefær holdt det. Vidnet blev som forrige dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde Sagen opsat til fleere Vidners Førelse, samt de Indstevnte Laugdagede.

Da de Indstevnte ikke efter Paaraab mødte eller møde lod; Saa blev dem given Rettens Laugdag, etc: afskediget med Laugdag, /: betalt Opsættelse 12 s: og Laugdag 1 mrk: 8 s: i alt To Mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til H: T: 1792.

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 317a. Fogden contra Niels Sæd og Anne Langeland. Niels Sæd blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Anne Ols Datter Langeland mødte og tilstod lovlig Stevning og Laugdag, og tillige tilstod Forseelsen, men blev dertil forført af Niels Sæd som da var 20 Aar gl:, og hun tænkte at skulde blive gift med ham, og haabede, at han snart skulde komme til Confirmation, men siden han kom til Confirmation, har hun ej talt ved ham længe. Comparentinden veed ej meere til sin Undskyldning, men overlader sit Forsvar til sin Defensor, indlod Sagen til Dom, uden videre af hende at svare.

Actor paastod Dom efter allerede gjorde Irettesættelse, og holdt Sagens Ophold Ufornøden efter det sidst udeblevne Stevne Vidne, da Anne Ols Datter selv er mødt og \har/ tilstaaet Indstevning og Laugdag.

Defensor forestillede begges Ungdom og desaarsag liden Kundskab, samt at de var paa Gaard og i Tjeneste sammen, hos Barnefaderens Moder, og hun som haabede at Egteskab skulde paa(fulgt?) gjorde sig ingen Tanke eller vidste, at Forseelsen var saa strengelig og under saa haard Straf forbuden, eller saadan Synd, naar de kunde giftet sig sammen, hun og, som kun da 21 Aar og saa meget ung, havde for liden Erfaring i Verden, til at kunne tage sig i Agt i denne for hende saavel som for hans ulykkelige Fristelse, hvilket ligeledes kan siges til Forsvar for ham, da hun havde vært et Aar paa Sæd, og han havde lagt Venskab til hende i Tanke om Giftermaal. Defensor indstillede Sagen til mildeste Dom, men i sær til naadigst Eftergivelse af Dommens Straf ved høy Øvrigheds Naade. Saaledes indlod Sagen Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Paa Justitiens Vegne er af V: og V: Hr: Fogd Koren som Actor, hertil Retten lovlig indkaldet Niels Jonsen Sæd, og Anne Ols Datter Langeland, for med hinanden førend Barnefaderens Confirmation begangne Lejermaal paa Sæd S: S: E: gds: begge at lide Dom til corporlig Straf, Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling. Factum er beviist med Sogne Præstens Attest, og Anne Olsdatters Tilstaaelse inden Retten, men Niels Jonsen Sæd, er ikke mødt efter Stevning og Laugdag. Actor efter gjorde Paastand, og Defensor efter nedlagt Forsvar, have indladt Sagen til Doms, hvorudi herved k: og d: f: Ret og afsiges:

1792: 349

At Niels Jonsen Sæd og Anne Ols Datter Langeland, for begangne Lejermaal bør efter Lovens 6 Bog 13 C: 1 a: bøde Lejermaals Bøder han 24 Lod Sølv er 12 rd:, og hun 12 Lod Sølv er 6 rd:, som til Districtets Foged betales, samt begge efter Fr: 8 Juni 1767 i Stedet for Skriftemaal sættes 8te Dage paa Vand og Brød, og de selv erstatte deres Underholdning og Varetagt, saa og da samme Lejermaal af dem er begaaet førend Barnefaderens Confirmation begge efter Fr: 2 Sept: 1745 arbejde i Bergens som nærmeste Tugthuus hver Et Aar, og selv erstatte deres Transport did. End videre bør de een for begge og begge for een, imod Regress imellem dem selv indbyrdes for det halve, betale denne Actions Omkostninger, Stemplet Papiir 5 mrk: 10 s: Rettens Gebyr med Incam: Laugdage, Opsættelser og Bekræftning i alt 2 rd: 1 mrk: 8 s: skr:

To Rd: En mrk: otte Skl:, foruden Actens meere Beskrivelse om bliver over 4 Ark, og hun aleene Tilvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: otte Skl: samt begge Stevnings penge 1 rd: 1 mrk:, alt inden den behørig Tiid at exeqveres efter derom udgangne Anordninger.

Hr: Foged Koren begjærde Dom/m/en beskreven til Appel til Laugtinget, som blev bevilget.
NB: Bøder Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Mons Nielsen Nedre Kleppe Obl: til Foged Koren paa 21 rd: 3 mrk:, Rente 4 p:C:t, Pant 1 pr: i Nedre Kleppe No: 58, 4 2/3 mrk: Sm: dat: 12 Maj 1792.

Johannes Madsen Store Godøen Skde til Mikkil Størksen paa Lille Stue med Opdal No: 42 1 Løb S: 1 Hd: for 450 rd:, dat: 15 Nov: 1791.

Spedalsk Tingsvidne.

Lænsmanden for dette Skibrede Johannes Madsen Store Godøen fremstod og anmeldte, at her i Skibredet paa Gaarden Lunde, er et Qvindemenniske ugift ved Navn Lisbeth Ols Dt: Lunde, gl: 31 Aar, befængt med den Spedalske Syge, som kjendelig saaledes paa et Aars Tiid har tiltaget, at hun er elændig, og lider saa meget større Nød, som formedelst Sygdommens Smitsomhed, ingen tør omgaaes hende, desaarsag hendes Indlemmelse i Hospitalet i Bergen, nødvendig maae ansøges, og da hun ingen Midler har, ej heller Arv, hendes Moder en yderst fattig Enke, og have ellers ingen Slægt eller Venner, af mindste Formue som kan udrede noget at erlægge for hendes Indtagelse i Hospitalet; saa var Lænsmanden herom TingsVidne begjærende.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres Svar, om det andragne sig saaledes, eller hvorledes anderledes i Sandhed forholder. Laugrettet og Almuen dertil svarede: At de kjender bemeldte Lisbeth Ols Datter Lunde, og at det Andragne sig saaledes alt i Sandhed forholder som tilført er.

Lænsmanden var herom TingsVidne begjærende, som blev bevilget. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Siur Jacobsen Andersland Obl: til Niels Engelsen Schjolde paa 80 rd:, Rente 4 pr: C:t, og Pant 1 pr: i Andersland No: 48 1/3 L: S: 1/3 Hd: dat: 12 Maj 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til førstk:de Mandag, da Morgen er Søndag.

Anden Dagen den 14de Maj 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Fredlysning for Store og Lille Godøen, imod Ous og Qvinherrets Slagtehandlere som opsætte deres Creaturer paa Klagernes Holme og Marke, dat: 7de Oct: 1761.

Pantebogen til Udslettelse

Resten No: 3 f: 396b. Ulrich Møllerup Belt No: 102 Obl: til And: Kiærevig og Erich Sandvig i alt 160 rd:, da: 25 Maj 1782, qvitteret af Erich Sandvig for Resten 80 rd: d: 6 Maj 92.

Til Afdrag af No: 5 p: 473. Christopher Johannessen Møklestad No: 51 Obl: til Kr: Commissair Dahl i alt 150 rd:, dat: 19 Maj 1789, qvitteret 12 Maj 1792 for bet: til Afdrag 80 rd:

Pantebogen til Inddragelse

Torkel Axelsen Indre Wee Skde til Axel Thorkelsen paa $\frac{1}{2}$ brug Indre Wee No: 82 $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{4}$ Hd: for 30 rd.; dat: 12 Maj 1792.

Dto: Torkel Wee Skde til Jan Torkelsen p: $\frac{1}{2}$ Brug Indre Wee No: 82 $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{4}$ Hd: for 30 rd.; dateret 12 Maj 1792.

Mads Christophersen St: Godøens Arv:s Skde til Lænsmand Johannes Madsen St: Godøen paa St: Godøen No: 90 i alt $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd.; for (før?) indløst 1 pd: 9 mrk: S: $\frac{1}{2}$ Hd: 204 Rd: resten arvet selv dat: 29 Maj 1790.

Skfte Instrument efter Ole Torbjørnsen Nedre Waage, paa Nedre Waage No: 11 H: C: gds: som tilfa(lt?) Faderen Torbjørn Olsen Nedre Waage for 130 rd.; Ldskld $\frac{1}{2}$ pd: S.; $\frac{1}{4}$ Hd: dateret 14 Maj 1792.

1792: 349b

Mikkel Størksen Obl: til Ørian Olsen Hollekim, h/an/ds Myndtling Haagen Salam(onsen) Soleim tilhørende 248 rd.; Anders Siursen Opdal 200 rd.; og Siur Andersen Soleim 62 rd: i alt 510 rd.; Rente 4 pr:C:t og Pant 1 pr: i Opdal No: 42 1 Løb S.; 1 Hd.; d: 12 Maj 1792.

Lænsmand Johannes Madsen St: Godøen Vilkors Contract til h/an/ds Moder Mads Christophersens Enke dat: 5 Dec: 1790.

Dto: Johannes Godøens Obl: til Lænsmand Johannes Erichsen Sundvor paa 690 rd.; Rente 4 proC:to , og Pant 1 pr: i St: Godøen No: 90 $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: dt: 5 Maj 1792.

Opsat Sag fra fol: 318a. Hr: Christi contra Berge Næshavn.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Ole Larsen Næsse og Anders Jørgensen Sørejde, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have forkyndt samme som oplæst er, og talte ved den Laugdagede selv.

Berge Næshavn blev paaraabt, og mødte ikke eller møde lod, men fremsendte ved det eene Stevne Vidne Ole Larsen Næsse, Tilsvares penge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: og Opsættelses penge 12 s: skr: Tolv skl.; og Indlæg af 10 Maj sidst som blev oplæst saal:

Citanten fremstillede Vidner Johannes Rasmussen Piirholmen Husmand, og Hans Andersen Gaasenæsset i Stolmevogen som hand begjærde Edelig afhørt, at gjøre deres Forklaring; thi blev dem forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derpaa separeret og fremstod som

1ste Vidne Johannes Rasmussen Piirholmen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede, paa Spørsmål af Citanten fremsatte: 1ste Om Vidnet veed at Berge Jonsen Næshavn, har med sin Jagt eller Baad, lagt i Stolmevogen i Møgster Sogn, i Aarene 1788, 1789, 1790 og 1791, og kjøbt Fisk af de Fiskende Bønder, Torsk, Rs: Ja som omspurgt, det Vidnet veed af at Vidnet har for Citanten været sam/m/e steds og kjøbt Fisk. 2det Om Vidnet veed, om Indstevnte er bleven advaret, at kom/m/e til Citanten \boende/ paa Qvalvogen som er anordnet Tiende sted der nær ved Stolmevogen, \for/ at tage Tiende seddel, og følgelig at angive hvor meget han havde kjøbt, og af hvem? Rs: Ja i alt som omspurgt, og er Advarselen skeet fra Citanten ad(?) (af?) Vidnet selv, til Berge Næshavn selv, i Aaret 1790, dertil han lovede at kom/m/e til Citanten og tale ved ham, men Vidnet veed han kom der ikke. Cit: havde Vidnet ej videre at tilspørge, hvilket blev sine Svar forelæst som det vedblev, og derefter dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Hans Andersen Gaasenæsset, som aflagde Eed og svarede til 1ste Ord til andet som 1ste Vidne. \til/ 2de Ord til andet som 1ste Vidne, og Advarsel sam/m/e Aar ligeledes ved Vidnet selv, men dette Vidne veed ej om Indstevnte kom til Citanten. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mrk: :/

Cit: begjærde det passerte som TingsV: sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt, som blev bevilget. Citanten derefter til Beviis i Sagen, beraabte sig paa et allern: Rescr: af 24 Feb: 1703 (2 Hoft(?) p: 251) samt fremlagde et af forrige Foged Hr: Kam/m/er Rd: Juel, verificeret Copie Cancellie Skrivelse af 2? (21?) Juli 1774 som han begjærde her inddragen saal: samt af Sl: Hr: Provst Kahrs verificeret, Stiftet under 3 Aug: 1774, gjorde Bestem/m/else paa Tjende Steden, oplæst og her inddragen, saal: saa og en Bergens Adresse Contoirs Efterretning No: 45, A:o 1777, hvori indført et Kongl: allern: Rescr: af 10de Oct: 1777, som begjærtes her inddragen, og blev oplæst saal: derefter da Opsættelse er begjært, forbeholdt Citanten sig til næste Ret, eller naar han tj(...gist?) ..(?) ..st..(?), at fremkomme, naar han erfarer hvad Indstevnte vil fremføre, med sin skriftl: Deduction og Irettesættelse ved Indlæg i Sagen.

Opsættelsen bevilges, og Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Saug Tings Vidne

Johannes Olsen Schorpetvedt S: E: og Tosten {H.....} \Hansen/ Schorpen S: E: fremstod for Retten, /: betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree mrk: og fire Skl: :/ og androg, at de og øvrige omkring dem boende Almue, have stor Ule(jlig?)hed og Besværlighed, med deres Huuse, at holde vedlige, fordi Saugerne hvor de skal have deres til deres Huuses Reparation og vedligeholdelse, behøvende Tøm/m/er og Bord skaaren, er langt fra liggende, og imod en Miil fra Comparenterne, og Comparenternes Bøjgd har til nærmeste Fladerager Saug $\frac{3}{4}$ Miil, og til Agdesteen omtrent sam/m/e Vej, og til Onerim

1792: 350

En Miil, men hvortil de som og til Elsager Saug, imod En Miil, ikke uden Skade kan faae deres Tøm/m/er ført, desaarsag mange ej tilbørlig har kunnet holde deres Huuse i Stand, som om de havde nærmere Saug, allerheldst ofte haver deres Tøm/m/er lagt ved Saugen, og bleven fordærvet, og begyndt at raadne ved at ligge \der/ længe {ved} \da/ Saugen, som ej har kunnet overkomme at skjære alt Tøm/m/eret som føres dertil, for dets Mængdes Skyld. Dette nødsages Comparenterne at gjøre allerunderd: Ansøgning om allernaadigst Bevilling at opsætte en Saug ved Schorpetvedt Elv paa Schorpetvedt No: 19 forhen Halsnø Closter gds: i Opdals Skibrede i Sundhorl: S:skriverie, dens Odels- og Ejendoms Grund, paa hvis begge Sider af Elven, hvor Saugen kommer at staae, Schorpetvedt ejer Grunden, som og Damstokken ganske med begge Ender, og paa begge Sider af Elven, kommer til at ligge paa samme Schorpetvedt fri Odels- og Ejendoms Grund. Comparenterne anmeldte end videre, at de ikke hidtil, formedelst anførte Omstændigheder, have kunnet benytte sig af deres Skove, og ofte maattet købe Bord og Huun; og da Comparenternes og omliggende Skove, formedelst deri ej er saa stor Tøm/m/er, at deraf kan skjæres Udførsels bord, ikke ere lagte til andre Sauger, saa bliver samme Skove tilstrækkelige, til det behøvende Tømmer til Saugens brug, og maae alligevel som højst nødvendig til Huuse Reparationer i Bøjgden af Skovene fremskaffes, som og kun agtes, derpaa aleene at skjære Bøjgde bord, til Bøjgdens Fornødenhed, men hvorpaa ingenlunde kan bestemmes Quantum, da ej kan vides, hvad Bøjgden kan behøve, et Aar meer, et Andet mindre. Comparenterne udbad sig, Almuen tilspurgt, og deres Svar Protocollen tilført, til et lovformeligt Tings Vidnes Erhvervelse: 1st Om denne Saug er nødvendig? 2de Om det dertil behøvede Tøm/m/er kan faaes af Comparenternes og Andres omliggende Skove der i Bøjgden, uden Skovenes Skade eller Medtagelse i nogen Maade? 3de Om nogen af disse Skove, som kan søge denne Saug, ere forhen til andre Sauger henlagte?

Dommeren oplæste det tilførte, for Laugrettet og Almuen, og derom samt paa de fremsatte Qvæstioner, æskede Laugrettet og samtl: nærværende Almues Svar. Herpaa samtl: og i sær

blandt Almuen Sergeant Ulrich Friderich Mullerup paa Schaden, og Iver Jacobsen Hetlelien, boende i sam/m/e Sogn og Bøjgd som Comparenterne, overeenstemmende med den øvrige Almue svarede {.....} i Almindelighed, det Andragne sig saaledes i Sandhed at forholde, og \i øvrigt/ til 1ste Qv:, Saugen er højst nødvendig ved Schorpetvedt, da nu ingen nærmere fantes end anført er. til 2det Ja og det gandske uden Skovenes Skade. til 3de Nej, ingen af disse Gaarders omliggende Skove, som kan søge denne Saug, vides forhen til andre Sauger henlagt.

/: Betalt som for 2 Vidner 2 mrk: skr: To mrk: :/

Comparenterne begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Ulrich Friderich Mullerups Skde til Peder Jonsen paa Belt No: 102 2 pd: 15 mrk: Sm: for 623 rd: 1 mrk: d: 14 Maj 1792.

Dto: Skde til Peder Jonsen Belt paa Hammervig 1 pd: Sm: for 20 rd: dat: 14 Maj 1792.

Ny Sag

LænsM/an/d Johannes Madsen St: Godøen /: betalt Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree mrk: fire Skl: :/ fremstod og anmeldte at have med lovlig skriftl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Niels Aamundsen Tvedt for Gjæld, hvilken skriftl: Kaldseddel blev oplæst og er saal:,

Stevne Vidner Lorentz Lorentzen nedre Humlevig og Herman Hansen Lejl: paa Nedre Humlevig, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for Niels Aamundsen Tvedt at have forkyndt, og talt ved ham selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten i rettelagde Revers af 4 Oct: 1791, som med Paategning blev oplæst saal: hvorefter Citanten paastod Dom til sam/m/e resterende 25 rd:s Betaling, og Omkostningers Erstatning 5 rd: men da Indstevnte ikke er mødt, saa maatte han begjære Sagen opsat med Laugdag.

Som Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag. /: betalt Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fire Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: B: f: 119. Brithe Ols Datters Mands for 23 rd: 2 mrk: 2 s: ved Skfte 27de Oct: 1783 dat: 14 Maj 1792.

.... fol: 124. Myndtl: Siri Ellings Dt:s Formynders for 9 rd: 3 s: ved Skfte efter Elling Engelsen Hornenæs af 21de Oct: 1790 d: 3 Oct: 1791.

(Andre dokument)

Peder Jonsen Skde til Ulrich Friderich Mullerup paa Schaden No: 141 2/3 L: S: ½ Hd: for 630 rd:, dat: 14 Maj 1792.

1792: 350b

Ulrich Friderich Mullerups Obl: til Niels Endresen Flornæs paa 90 rd:, Rente 3 p:C:, Pant 1ste prioritet i Schaden 2/3 Løb S:, ½ Hd: No: 141 dateret 14 Maj 1792.

Peder Jonsen Obl: til Halvor Pedersen Hatteberg 300 rd:, Tørres Gotschalchsen Schaale 200 rd: og Lars Ingebretsen Echelands Enke 100 rd: i alt 600 rd:, Rente 3 pr:C:t, og Pant 1 pr: i Belt No: 102 2 pd: 15 mrk: S:, og Hammervig 1 pd: Sm: dat: 14 Maj 1792.

Iver Jacobsen Hetlelie Obl: til Johannes Olsen Schorpetvedt p: 60 rd.; Rente 3 proC:t Pant 1 pr: i Hetlelie No: 18 H: C: gds: $\frac{1}{4}$ L: S:; $\frac{1}{4}$ Hd: $\frac{1}{2}$ G:skd: dat. 14 Maj 1792.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Peder Jonsen Belt og Axel Torchelsen Indre Wee, og befunden til 1791 Aars Udgang 269 rd: 2 mrk: 11 s: og af første Termin 1792 615 rd: 2 mrk: 10 s: I alt Summa 884 rd: 5 mrk: 5 s:

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Ous Skibreedes Sommerting den 15de Maj 1792, sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: :/ Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Hans Engelsen Øfre Echeland, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig,

Alle nu af Dommeren i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Knud Hansen Yttre Tøsse 4. Steffen Olsen Midhuus 7. Jon Jsachsen Aalland
2. Lars Torjersen Frøland 5. Engel Andersen Øfre Dahlen 8. Torjus Andersen Børdalen
3. Peder Jonsen Sævild 6. Niels Monsen Langeland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibr: Fol: 330b. for Føyens Skibr: Folio 337a. og for Fjære Skibreede Folio 343a.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevigs Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her Folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Afkald publiceret

ForM: B: f: 131. for Niels Pedersen Højsæters Midler 2744 rd: 1 mrk: 14 s:, udgivet af Peder Halvorsen Børseim den 10 Nov: 1791 efter given Fuldmagt som herefter meldes, og med Afkaldet Bilager 1st Niels Pedersens Requisition om sin Arv dat: 4 Oct: 1791. 2det Sogne Præsten Hr: Sandbergs Attest om h/an/ds Forstands brug af dato 10de Oct: 1791. 3de Capellan Hr: Kahrs i Gravens Kald Attest om det sam/m/e, dato 3 Nov: 1791. og 4de Notarial Forretning af 31te Oct: 1791 fra Hardanger Jurisdiction, om det samme, og Fuldmagt til Peder Halvorsen Børseim, Arven at imodtage og for sam/m/e at give Afkald.

Opsat Sag fra fol: 320a. Knud Svendsalen contra Peder Svendsalen.

Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod; Thi lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 320b. Hesselman contra Hans Sævild.

Stevne Vidner Wincentz Ewensen Wafet og Peder Jonsen Sævild fremlagde Rettens seeneste Laugdag som oplæst lyder saal:, og under Lovens Eed med oprakte Fingre afhjemlede sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved den Laugdagede selv.

Da efter Paaraab, Indstevnte ikke mødte eller møde lod; og intet fra Citantens Side blev fremmet; saa lod Retten Sagen beroe til næste Ret. /: Opsættelse bet: 6 s: skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 321a. Erich Kaldestad contra Thomas Aadland.

Thomas Olsen Aadland fremstod /: betalte Contra Incam: 4 mrk: 14 s: skr: Fire Mrk: og Fjorten Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde contra, Hoved Citanten Erich Siursen Kaldestad, at høre Vidner ang:de de af ham paastevnte 9 rd: 1 s: at være betalt, saavel stevnte som ustevnte, og lide Dom til Frifindelse for Contra Citanten, og Omkostningers Gotgjørelse og Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Hans Thomassen Nordwiig og hans Hustrue Barbro Mons Datter, og Gunille Ols Datter tjener paa Aadland, deres Edelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Johannes Olsen Nordwig og Johannes Monsen Øfre

1792: 351

Qvænenæs afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Hoved Citanten mødte og tilstod lovlig at være stevnet.

Contra Citanten begjærde de indstevnte og et ustevnt mødende Vidne Siri Ols Datter tjener paa Aadland hos sin Broder Contra Citanten, fremkaldet og taget i Forhør at gjøre deres Forklaring, thi bleve de paaraabte, som alle mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Hans Thomassen S: E: p: Nordwiig, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed at h/an/ds Sødskendebarn Contra Citanten, har for 4 á 5 Aar siden vært skyldig til afg: Ommund Herlaugsen 20 rd:, som Vidnet veed er betalt saaledes: At St: Hans Tiid eller der nær veed 1789 var Ommund Herlaugsen Flage i Contra Citantens Huus, og der fik betalt i overværelse af dette og de andre 2 indstevnte Vidner \Gunille og Siri/ af Contra Citanten Thomas Aadland 20 rd:, som var de 20 rd:, hvilke Omund Herlovsen hos Contra Citanten havde tilgode, og er de i denne Sag omventilerede og af Erich Kaldestad for h/an/ds Deel deraf, paastevnte Penge, derefter Contra Citanten spurgde afg: Ommund Herlousgen Flage: Er Du fornøjet, og ere vi nu skilde ad, og hvortil Ommund Herlousgen svarede: Ja, og vi ere skilde ad, og jeg har faaet mit, og jeg skal ikke have 2 skl: eller meere hos Dig, og paa begjæring om skriftl: Qvittering svarede Ommund Flage: Du skal ikke \behøve det og ikke/ blive krævet op igjen, og jeg tager imod Pengene selv. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne ham videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Gunnelle Ols Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Siri Ols Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som de forrige Vidner. \Dimitteret./

Hoved Citanten protesterede imod, at noget bliver paa dette Vidne som Søster til Contra Citanten, reflecteret.

Fremstod 4de Vidne Barbro Mons Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid St: Hans Tiid 1789, kom afg: Ommund Herlousgen fra Aalland, og var inde i Vidnets Huus paa Afrejsen, da i det Vidnet fulgde ham ud, spurgde hun ham ad, om han nu havde faaet sine Penge hos Thomas Aalland, dertil han svarede: Ja men har jeg saa 20 rd:r Dimitteret som forrige.

Contra Citanten betalte for 4 Vidner 1 mrk: 8 s: skr: En Mrk: otte Skl:, og begjærde Tingsvidnet sluttet, og sig paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Hoved Citanten fremlagde skriftl: Indlæg af 8de d: M: som blev oplæst saal:

Contra Citanten benægtede aldeles det paaberaabte Brev fra sig til Omund Flage af 4 Janv: 1790 som urigtigt og opdigtet, men henholder sig til det sidste af 19 Janv: 1790, og de i Dag førte Vidner, og paastod aldeles Frifindelse, og sig Omkostninger erstattet af Hoved Citanten med 10 rd:, saaledes indlod Sagen til Doms, og erklærer at har ingen Breve fra Omund Flage eller h/an/ds Enkes Laugværge at kan viise, da han slet ikke har faaet meere end det sidste fra Enkens Laugværge af 13 Janv: 1790, og det er af hans Børn forkommet, og hvorpaa han har givet det Svar af 19 Janv: 1790, som i Skfte brevet efter Omund Flage findes indført.

Hoved Citanten begjærde Opsættelse til næste Ret, da han vil fremlægge, som han haaber at finde i Stervboet efter Omund Flage, de af Contra Citanten skrevne og i Skftbrevet efter Omund Herlougssøn Flage indførte Breve in Originali.

Contra Citanten protesterer imod Opsættelse og paastod Dom.

Opsættelsen bevilges. /: derpaa betalt 6 skl: skriver Sex Skill: :/

Sagen beroer til H: T: 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Engel Hansen Gjæmdals Skde til Samson Olsen paa Gjæmdal No: 27 22 ½ mrk: S: 3/8 Hd: for 350 rd:, dat: 26 April 1792.

Ny Sag

Engel Hansen Udschaat S: E: for ham og paa h/an/ds Vegne i Svagheds Forfald fremstod h/an/ds Morbroder Lmd: Hans Engelsen Øfre Echeland /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Dreng Sivert Nielsen Langeland nu tjenende paa Langeland, fordi han har fæstet sig til Citanten i stadig Tjeneste at tiltræde sidst forleden Vaar, og derpaa taget Fæstepenge, ½ Rd:, men ikke indfundet sig i Tjenesten, tvertimod nægtet at gaae i Tjenesten, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom til Løns og Bøders Forbrydelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Niels Hansen Goupholm HMd: og Hustrue Siri Niels Datter, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidner Wincentz Ewensen Wafet og Hans Ander-

1792: 351b

sen Børdalen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talde ved enhver selv undtagen Vidnet Niels Hansen Goupholm \som ej var hjemme/ men forkyndte Indstevningen henseende ham, for h/an/ds Hustrue.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne blev paaraabt, men mødte ikke.

Citanten maatte altsaa begjære Sagen opsat med Laugdag og Forelæggelse /: betalt 2 mrk: 4 s: :/ afskediget med Forelæggelse beroer til H: T: 1792.

Ny Tingsvidne Sag

Forvalter Haureberg som Forvalter for Lyse Closter Gods fremsendte Stevne vidner Henrich Larsen Kuven og Niels Olsen Storem, /: som betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tre mrk: fiire Skilling :/ og fremleverede skriftl: Stevning fra Forvalter Haureberg contra Thomas Thomassen Gimmeland til Vidners Førelse af Dato 16 April 1792 som oplæst lyder saaledes samt afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og forkyndet sam/m/e Stevning for alle indbemelte, samt taledede ved enhver selv.

De indstevnte bleve paaraabte, saavel Paagjælder som Vidner, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Citanten lod ved Lyse Closters Lænsmand Lars Olsen Helland fremsende skriftl: Qvæstioner saal: samt da ingen af de Indstevnte mødte, begjærde Sagen opsat med Forelæggelse og Laugdag til næste Ret. /: bet: Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: I alt To mrk: fiire Skl: :/ Afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 16 Maj 1792 continuerede dette Ting.

Bygselseddel med Reversal publiceret og Landskylds bogen anviist

Pastor Sandberg til Johannes Baggessen p: 1 pd: 16 ½ mrk: Sm:, i Liusan (Lusand) \No: 15/ før brugt af Bagge Baggessen Vilkor: Forældrene at styre Jorden saalænge de vil, derefter de begge eller den længst levende, nyde Huus og Tilsyn, og Aarl: 4 td: Havre, 2 Kjørs og 2 Smales Foster. Døer Johannes ugift, tiltræder de gl: (gamle) Jorden, uden ny Bygsel dat: 11 Maj 1792. til M:f: H: bet:t 8 skl:

Dto: til Hans Halvorsen paa Biaanæs No: 21 ½ L: S:, ½ Spd: og 3 G:skd:, før brugt af Poul Olsen, ægte Enken, dat: 11 Maj 1792. til Manuf: Huset bet:t 1 mrk;

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Baggessen Lusan No: 15 V:k: Contract til Bagge Baggessen og Hustr: dateret 15 Maj 1792.

Engel Jansen Haavigs Arvingers Skjøde til Nicolaj Engelsen paa Gjemdal No: 27, i alt 22 ½ mrk: Sm:, 3/8 Hd:, deraf noget arvet selv, og indløst 12 3/(?) mrk: S:, 3/8 Hud for 45 Rd: dat: 10de Oct: 1791.

Hans Olsen Markhuus Skde til Christian Ameln i Bergen paa Indre Leqvens Laxe Vog for 63 rd:, dateret 15 Maj 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 545. Mons Jonsen Sør Strønen No: 5 Obl: til Halvor Torrang 130 rd: dateret 31 Maj 1790, af Creditor qvitteret 24 Juni 1791.

Bygselseddel med Reversal og qvitteringsbog anviist

Hans Engelsen Steenslands \No: 63/ til Hans Samsonsens paa uskatlagt Plads Rusaasen, før øde, Conditioner: selv at bebygge Pladset og eje Huusene, Aarl: Afgift 3 rd:, og 3 Arbeidsdage dat: 16 Maj 1792. til M:f: H: bet: 8 skl:

Hr: Sandberg til Ørien Olsen paa Skjelaaen No: 54 18 mrk: Sm: før brugt af Lars Jonsen dat: 7 Oct: 1791. til Manufactur Huuset bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Peder Johannessen Obl: til Knud Knudsen Yttre Tøsse paa 200 rd: Rente 3 proC:t Pant 1 prioritet i Plads Echedal under Børdal No: 80, og endel specificeret Løsøre dat: 14 Maj 1792.

Mons Jonsen Sør Strønen Obl: til Lars Larsen Særvold paa 100 rd:, Rente 3 proC:to, Pant i Sør Strønen No: 5 2 pd: 6 mrk: Smør, dateret 15 Maj 1792.

Jens Thomassens Skjøde til Engel Jensen paa Gjemdal No: 27 ½ Løb 9 mrk: Sm: ¾ Hd: for 200 rd:, dat: 15 Maj 1792.

Benoni Jersin for sin Søn Jan Benonisen, Pengemangels Lysning paa Bruget i Sundøen No: 7, 1 pd: 21 mrk: S:, som nu af Hans og Niels Christophersen beboes dat: 16de Maj 1792.

1792: 352

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Mons Jonssen Sør-Strønen og Jens Thomassen Gjemdal, og befunden til 1791 Aars Udgang 57 rd: 5 mrk: 15 s: og af første Termin 1792 207 rd: 3 mrk: 5 s: I alt Summa 265 rd: 3 mrk: 4 s:

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Strandviig Skibreedes Sommerting den 18de Maij 1792. sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: :/ Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Gudmund Engelsen Giøen, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd navnlig.

Alle nu af Dommeren i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Poul Andersen Hougen 4. Samuel Mikkelsen Kleppe 7. Anders Olsen Femanger
2. Isach Nielsen Lille Braatetvedt 5. Ole Nielsen Lille Hag(..?) 8. Engel Larsen Øfre Boelstad, aflægger Eed til Høsten, nu betalt, for ham sidder nu Lars Guttormsen Ø:Boelstad
3. Anders Torjussen Kiøen 6. Anders Haldorsen Lejgland 9. Hans Hansen St: Ballesem

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schoneviigs Skibr: Folio 330b. for Føyens Skibr: Folio 337a. og for Fjære Skibreede Folio 343a.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevigs Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 324a. Ole Hougen contra Poul Hougen.

Citanten blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Indstevnte declarerede Sagen forliigt. /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Nu mødte Ole Hougen ved sin Søn Ole Olsen declarerede Sagen forliigt og frafalden, thi blev den nu for Retten ophævet.

Ny Sag

Engel Torgelsen Brathuus fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig Varsel indstevnet Jacob Engelsen Giøen/ mundtl: efter Memorial for Kaldsmænd, saalydende: Velagte Jacob Engelsen Gjøen nægter vel ikke, at jeg Engel Torgelsen Brathuus har erindret(?) Jer om de Penge som var kom/m/en mig i Misregning og for kort som jeg betalte til Hans Siursen Hougeland, naar jeg hændede Smalen om Vaaren, neml: 100 rd:, som ikke blev paa Regningen tilført af mig, men I derimod brugte unyttige Ord og urimelige Udflugter, altsaa nødsages jeg Dig ved Retten at søge og tiltale, som holdes for Strandvig Skibreede paa Holsunds Tingsted den 18 og 19 Maj først:de, thi stevnes Du bem:te Jacob Gjøen først at paahøre Vidner stevnte og ustevnte, og for det andet at betale mig de 100 rd: tilbage, og for det 3de stevnes I til at betale mig min Processes Omkostninger skadesløs. I det øv(rige?) reserverer jeg mig alt hvad reserveres kan.

Stevne Vidnerne Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig mundtl: at have stevnet som tilført er, og det i Jacob Engelsen Gjøs Fraværelse, da han ej var hjemme, paa hans Tilholds Sted, i hans Faders Lænsmand Engel Hansen Gjøs Paahør.

Indstevnte Jacob Engelsen Gjøs blev paaraabt 3 Gange, men mødte ikke, eller møde lod.

Citanten anmeldte at vil fremstille Hans Siursen Hougeland til næste Ting, ustevnt at møde baade som Vidne og for Sagen i alle maader til Vedermæle, og da Jacob Engelsen Gjøs ikke mødte, saa maatte han begjære Sagen opsat med Laugdag.

Da Indstevnte Jacob Engelsen Gjøs ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag, /: bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: og Laugdag 24 s: skr: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Ny Sag

Engel Torjulsen Brathuus fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jacob Engelsen Gjøs for 2de forøvet Jordskuf paa Citanten, derom at høre Vidner \stevnte og ustevnte/ og derefter lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Anders Samdal, Gudmund Engelsen Gjøs, Lænsmand Engel Hansen Gjøs, og Pigen Anne Hans Datter \Gjøs/, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidner Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og forkyndt i Jacob Gjøs Fraværelse paa h/an/ds Tilholds Sted for h/an/ds Fader Lænsmand Engel Gjøs, der imodtog Forkyndelser ogsaa for de øvrige paa Gjøs, men Anders Samdal har de ej stevnet, men han møder.

Indstevnte Jacob Engelsen Gjøs blev tree Gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne fremkaldet at gjøre deres Forklaring. De bleve paaraabte men ingen af dem mødte, uden Anders Pedersen Samdal sig opholdende paa Brathuus som blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter han fremstod som 1ste Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At i Lænsmand Engel Hansen Gjøs Huus var Citanten, Vidnet

1792: 352b

og de andre Vidner forsamlet \tilligemed Jacob Gjøs/ denne Vinter, en Dag efter Kyndelmisse, da Engel Brathuus var kom/m/en der, at tale med Jacob Gjøs om nogle Penge, da Jacob Engelsen Gjøs \uden anden Aarsag/ i Vreede skudede Citanten 2 gange, en Gang saaledes at Citanten faldt baglænds i Bænken, og een gang saa at Citanten faldt paa Gulvet, og Hatten faldt af ham, og faldt han da baglænds saa han kom til at ligge saa lang han var, men første Gang til Bænken, saaledes at han blev siddende, fordi Væggen tog imod Ryggen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten {Parterne} ej havde videre Vidnet at tilspørge, blev han dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 1 mrk: skr: En Mark :/

Citanten maatte begjære Sagen opsat med Laugdags Forelæggelse, /: derfor betalt for Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To Mrk: fire Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret, og da af Vidnerne ej mødte Gudmund Engelsen Gjøs, Lænsmand Engel Hansen Gjøs og Anne Hans Datter tjener paa Gjøs, saa bleve de forelagt under Lovens Falsmaal til næste Rett etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Ny Sag

Engel Torgelsen Brathus fremstod /: bet: Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fire Skl: :/ og anmeldte at have til dette Ting og Tiid ved lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Jacob Engelsen Gjøen for Trudsels Ord og Undsigelser imod om og paa Citanten, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og lide Dom, til Sikkerhed og Borgen at stille, og Omkostninger paa Sagen at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Anders Samdal, Gudmund Engelsen Gjøen, Lænsmand Engel Hansen Gjøen, og Pigen Anne Hans Datter Gjøen, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, dog ey stevnet eller beordret at stevne Anders Samdal, men alle de øvrige stevnet paa deres Tilholdssted hos Lænsmand Engel Gjøen i deres Fraværelse, som ej hjem/m/e, da han imodtog Forkyndelsen paa deres og egne Vegne.

Indstevnte Jacob Engelsen Gjøen blev paaraabt 3 gange, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne blev paaraabt men ingen af dem mødte uden Anders Pedersen Samdal, opholdende sig paa Brathuus, hvilken saavelsom de øvrige Citanten begjære at gjøre deres Forklaring. Den mødende blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter bem:te Anders Pedersen Samdal fremstod som 1ste Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At i Lænsmand Engel Hansen Gjøs Huus var Citanten, Vidnet, og de andre Vidner forsamlede, denne Vinter, tilligemed Jacob Engelsen Gjøen, en Dag efter Kyndelmisse, da Engel Brathuus var kommen der, at tale med Jacob Gjøen om nogle Penge, da Jacob Engelsen Gjøen, uden anden Aarsag, i Vreede, da Engel Brathuus sagde til Jacob Gjøen, vi kan jo spørge den Mand som veed om Pengene, og hvad skal vi syntes om dette, og lagde da Engel Brathuus sin Haand sagte og venskabelig paa Jacob Gjøen, og bad om Freed, da Jacob Gjøen bad den Onde annamme Engel Brathuus om han tog paa sig og sagde Jacob Gjøen da: til Engel Brathuus: Du er kom/m/en ridende til Gjøen, men at Du ikke er af mig bleven sønderbrudt, saa Du skulde været hjemkjørt paa Slæde, kan Du takke Faen for. Da Engel Brathuus derpaa gik ud, og de andre med ham, alle de der var i Stuen, og Vidnet vilde været med, da holdt nogen uden til paa Døren, saa Vidnet slap ej ud, og blev staaende eene i Stuen en halv Times Tiid, og da slap ud. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 1 Mrk: skr: En Mark :/

Citanten maatte begjære Sagen opsat med Laugdag og Forelæggelse, /: og betalt for Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: I alt To mrk: fiire Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Retten Laugdag til næste Ret, og da af Vidnerne ej mødte Gudmund Engelsen Gjøen, Lænsmand Engel Hansen Gjøen, og Anne Hans Datter Gjøen, saa blev de forelagt under Falsmaals Straf til næste Ret at møde etc: afskediget med Laugdag og Forelæggelse.

Sagen beroer til Høste tinget 1792.

Ny Sag

Engel Torjussen Brathuus fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Lænsmand Engel Hansen Gjøen for imod Citanten

udsagte ærerørige Ord, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udredelse og Omkostninger paa Processen at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal deres Eedelige Vidnesbyrd at udsige, Anders Pedersen Samdal, Gudmund Engelsen Gjøen, og Jacob Engelsen Gjøen.

Stevne Vidner Gudmund Hansen Holdhuus, og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, undtagen \for/ Anders Pedersen Samdal, som de hverken have stevnet eller er beordret at stevne, men henseende de øvrige have de forkyndt Indstevningen paa deres Tilholds Sted for Lænsmand Engel Gjøen som imodtog Forkyndelsen paa egne og de øvrige som da ej vare hjem/m/e, deres Vegne.

Lænsmand Engel Hansen Gjøen mødte /: betalt Tilsværspenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ nægtede alt ubevisligt og forbeholdt sig alt lovligt.

Citanten begjærde Vidner paaraabt, at gjøre deres Forklaring. Vidnerne bleve paaraabte men ingen af dem mødte uden Anders Pedersen Samdahl, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som

1ste Vidne bem:te Anders Pedersen Samdal som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At i Lænsmand Engel Hansen Gjøs Huus, var Citanten, Vederparten, Vidnet og de andre Vidner tilstæde denne Vinter en Dag efter Kyndelsmisse, da Engel Brathuus var kommen der at tale med Vidnet Jacob Engelsen Gjøen om nogle Penge, da Jacob Gjøs Fader den indstevnte Lænsmand Engel Hansen Gjøen sagde i den Anledning i Vreede til Citanten: Ud paa Dør med Dig, Du er en Skjelm, og Fanden skulde føre Dig paa Dør, og Du er en Kjæltring. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Parterne ham intet viidere havde at tilspørge blev ham med deres Consence fra Retten dimitteret.

/: For et Vidne bet: 1 mrk: skr: En Mrk: :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse for de udeblevne Vidner.

Da ikke mødte Vidnerne Gudmund Engelsen Gjøen og Jacob Engelsen Gjøen; saa blev de forelagt under Falsmaals Straf at møde til næste Ret, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge etc: afskediget med Forelæggelse.

/: Opsættelse bet: 12 s: og Forelæggelse 1 mrk: 8 s: i alt To mrk: fire Skl: :/

Sagen beroer til Høste Tinget 1792.

Pantebogen til Udslettelse

Til Afdrag No: 5 p: 457. af Berje Halvorsen Tvedts No: 82, ½ L: S; ½ Hd:, Obl: til Knud Nærnes og Hans Linge i alt 200 rd:, dat: 27 Maj 1788, derefter den 25 Juni 1791 bet:t Hans Linges Part til Afdrag 100 rd:

Ny Sag

Niels Johansen S: E: p: Tvedt fremstod /: bet:t Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fire Skl: :/ og anmeldte at have til dette Ting og Tiid med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet {.....} indkalde Anders Olsen D: E: p: Femanger, ang:de at Indstevnte i Anledning at Citanten skulde afstaae ald optænkelig Løsnings Ret til Gaarden Femanger, som han i sin Sl: Moders Sted kunne form(ere?), derfor ved Forlig har indgaaet og forbundet sig med Haand og Mund mundtlig, at betale til Citanten 40 rd:, skriver Førgetyve Rigsdaler, derom at høre Vidner som stevnte ere, og derfor lide Dom til samme 40 rd:, med Sagens Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Berje Engelsen Sørtvedt, og Niels Hansen Femanger Huusmand, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Hans Monsen Særvold og Christopher Johannessen Lille Wiig afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Anders Olsen Femanger mødte, /: betalt Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ men nægtede at have gjort noget Forlig med Citanten eller at være ham noget skyldig, og benægter alt ubevisligt.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Vidnerne bleve paaraabt, hvorefter allene mødte Niels Hansen Femanger, som blev forelæst Eedens Forklaring efter [Lov]bogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa fremstod som 1ste Vidne aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At for omtrent 2 Aar siden efter Vaar Vinden, var Anders Femanger og Niels Tvedt forsamlet paa Femanger, og var i en Stue, hvor Vidnet og var og Berje Sørtvedt, og da sagde Anders Olsen Femanger til Niels Johansen Tvedt: de 30 rd: skal Du faae og de 10 rd: skal vi enten halvere, eller \jeg/ bede de af dertil Niels Tvedt intet svarede saavidt Vidnet erindrer. Mindes ej de talte om hvorfor det skulde være. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 1 mrk: skr: En Mark. :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse. /: bet:t Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: I alt 2 mrk: 4 s: skr: To mrk: og fire Skl:

1792: 353b

Da Vidnet Berje Engelsen Sørtvedt ikke mødte, saa blev ham forelagt under Falsmaals Straf at møde til Høste tinget 1792, sit Edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Udslettelse

Resten af No: 5 p: 456. Jon Olsen Foor No: 54 Obl: til Engel Knudsen Markhuus 196 rd: dat: 14 Oct: 1788, qvitteret for Resten 100 rd: d: 14 Maj 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Markeskjæls Contract imellem Steen Samsonsen og Hans Steensen samt Sverke Sverkesen Lygre dat: 20 Juni 1791.

Afkalde

ForM: bog fol: 138. Ole Olsen Revnes for 24 rd: 1 mrk: 11 ½ s: efter Skfte 18 Juni 1787. dateret 18 Maj 1792.

.... fol: 139. Myndtling Marthe Samsons Datters Formynders for 8 rd: 1 mrk: 6 s efter Skfte af 11 Juli 1789 dateret 18 Maj 1792.

(Andre dokument igjen)

Auctions Skde fra Hr: Krügers Stervboe til Residerende Capellan Hr: Tonning paa Huusene paa Capellans Gaarden Fuuse for 89 rd: 3 mrk: 7 s: dat: 14 Dec: 1791.

Engel Jonsen Haavigs Arv:s Skde til Engel Engelsen paa Haavigen No: 13 1 Pd: 22 ¼ mrk: S:, 1 Hud, deraf indløst for 321 rd: 5 mrk: 6 6/7 s: 1 pd: 16 ¾ mrk: S: ½ Hd:, og selv arvet Resten dat: 10de Oct: 1791.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 19 Maj 1792 continuerede dette Ting

og først publiceret

Fredlysning fra Øfre Hage imod Marchhuus, og Fornærmelse af de Sidste imod Øfre Hage
dat: 11te Oct: 1748.

Tings Vidne

Hejne Olsen Henanger Selv Ejer fremstod /: betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rigsdaler Tree mrk: fiire Skl: :/ og beklagede at være sat i meget trykkende og byrdefulde Omstændigheder, og er ret i høj Grad beladt med det som kan kaldes et Huuskors, i det at han har en Søn ved Navn Gitle Hejnessen \gl: 32 Aar/ som i mange Aar har været fra Forstanden, men i sær de sidste 4 Aar har været saa aldeles berøvet Forstandens Brug, at han ikke har havt mindste gode Intervalla som han dog undertiden forhen havde, saa han i samme 4 Aar har maattet været holden bunden i Jern, som befrygtelig vil blive hans Tilstand til hans Døds dag, og saaledes maae han underholdes, og i hvilken elendig Forfatning han om Sommeren naar Hunde sær i Hundedagene indfalder, er meget larmende og uregjerlig. En anden yngre Søn ved Navn Johannes Hejnessen omtrent 24 Aar gl:, er \og 8 Aar har været/ svagelig ligesom alle hans Lemmer verkbruden, saa han intet til nogen Nytte kan arbejde, men maae saaledes af Forældrene Comparenten h/an/ds Fader og Moder underholde. Hverken denne eller forbem:te hans Broder have arvet noget, eller de have nogen Slægt, hvorefter Arv kan ventes. En tredie Søn ved Navn Engel Hejnesen gl: omtrent 30 Aar er Soldat, og har staaet som Land Soldat 8 Aar, saa Comparenten har ej den fulde Nytte af ham ved Jorden, siden han undertiden afcommanderes. Fleere Sønner eller Døttre ugifte, har Comparenten ikke sig til Hjelp. Og da han som selv 63 Aar og h/an/ds Hustrue ved 70 Aar, saa liden Hjelp har til deres liden Jords og Levebrøds Bestyrelse, og selv ere saa gamle, og \tillige/ svage, samt har den foranførte store Byrde at underholde 2 voxne Sønner, den eene aldeles rasende og afsindig i Jern, og den anden saa syg, at han slet intet til Nytte kan bestille, paa hvilken og er kostet meget til Lægemedler, men desto værre forgjæves, og de ere fattige, og det lidet de har, Aar efter Aar formindskes, med paadragende Gjæld, hvortil Comparenten intet ejer meere, end Besætningen han har til h/an/ds liden Jord af ½ Løb Sm: 3/8 Hd:, som efter Skjødet(s) Sum/m/a af Dato 12te Oct: 1767, er kun da sat i Værdi for 78 rd:, samt lidet Bohave, hvilket alt vel ej er tinglyst pantsat, men dog behæftet med megen anden løs gjæld. Endnu har Comparenten at føde og underholde en h/an/ds Kones Broder Datter som ingen nærmere Slægt har at være hos, nu gl: 20 Aar, som han har havt fra Barn af, og er syg og for det meeste sængeliggende, saa hun intet kan

1792: 354

Arbejde, og seer ilde ud, som et Liig; saa nødsages ham at søge Stiftets høje Øvrighed om nogen Hjelp Aarlig, at erholde for disse elændiges Skyld, som dog snart maae blive Publicum og Almuen til Byrde, enten af Almuen, eller fra noget publique Fond, som han vil underdanigst anholde om, og indstille til naadigst Gotbefindende; Men til saadan sin agtende underdanigste Ansøgning at belægge, var TingsVidne om det Andragnes Rigtighed, fra Retten begjærende.

Dom/m/eren oplæste det Tilførte for Laugrettet og Almuen, og æskede derom deres Svar, om det Andragne sig saaledes, eller hvorledes anderledes, i Sandhed forholder? Samtlige saavel Lænsmanden, som Laugrettet og Almuen, og i sær den anden Opsidder paa Henanger, Comparentens Broder Johannes Olsen Henanger, samt fra Naboegaardene Torbjørn Øriansen Hatletvedt, og Engel Engelsen Haavigen, erklærede eenstemmig: At det af Comparenten Andragne er saaledes som andraget, i al Sandhed sig forholdende, uden allermindste

Urigtighed, og er hans Nød og Trang og Huus sorg større end den maaskee kan beskrives, som heele Almuen intercederer for ham, at faae den ansøgte Hjelp, og det noget klækkeligt.

Comparenten betalt som for 2 Vidner 2 mrk: skr: To mrk: og var det passerte som TingsVidne udstædt, begjærende beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Ole Olsen Obl: til Alv Olsen Schaar paa 290 rd:, Rente 2 ½ proC:t, Pant 1 pr: i Revne No: 29 2 pd: 16 ½ mrk: S:, 1 1/24 Hd: dateret 18 Maj 1792.

Anders Andersen Søre Holmefjord Skde til Hans Monsen paa Store Wiig No: 9 ½ Løb Sm:, ½ Hd:, for 90 rd:, dat: 18 Maj 1792.

Sverke Hansen Hjertnæs Skde til Engel Sverkesen paa 1/3 Pant i Bruget i Hjertnæs No: 45, i alt ¾ L: ¾ Hd:, for 100 rd: 2 mrk: 7 s:, hvorforinden Kjøberen før ejer ¼ L: S:, ¼ Hd: dat: 18 Maj 1792.

Hans Steensen Lygre Skde til Sverke Sverkesen Lygre paa 1/3 Part i Lygres Bordsaug for 12 rd: dateret 19 Maj 1792.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Sverke Hansen Hjertnæss og Hans Steensen Lygre og befunden til 1791 Aars Udgang 18 rd: 5 mrk: 4 s: og af første Termin 1792 309 rd: 1 mrk: 2 s: I alt Summa 328 rd: 6 s:

Som ingen efter Tree Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Strandebarm Skibreedes Sommerting den 21de Maj 1792 sat og holdet paa Giermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: /: Hr: Kammerherre og Stiftsbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd navnlig.

Alle nu af Dommeren i Eedtagne Laugrettesmænd.

1. Jens Andersen Svinland 4. Gotschalk Knudsen Aarsan 7. Hans Larsen Øjerhavn
2. Mikkel Asbjørnsen Øje 5. Jacob Bergesen Engedal 8. Lars Hansen Riise, gjør Ed til Høsten, nu for ham Hans Pedersen Nedre Brue
3. Johannes Jensen Echenæs 6. Ole Torbjørnsen Grønning. 9. Ommund Samsonsens Tordalen

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Schonevigs Skibreede Folio 330b. for Føyens Skibreede Folio 337a. og for Fjære Skibr: Folio 343a.

Formynderting blev holdet og dermed befundet og passeret som for Schoneviigs Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 325b. Fogden contra Ole Widleichen Grønning. Actor declarerede Sagen forliigt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 325b. Erich Brue contra Hans Brue.

Begge Parter blev paaraabt; Men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1792.

Opsat Sag fra fol: 326a. Hr: Kahrs contra Anders Lingenæsset.

Begge Parter blev paaraabt, Men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Høstetinget 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebrev 6 Augusti 1791 efter Anders Pedersen Døsvigs Hustr., hvis Jordegods Udlæg i Skdebogen er extraheret.

Ny Sag

Hans Larsen S: E: p: Øjerhavn og der boende, fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde hans Sviger Fader Iver Johannessen Øjerhavn, som har tilskjødet Citantens Formand i Egteskabet de 2/3 Deelee af Iver Johannessens Brug ibd:, og den 1/3 Deel er h/an/ds Enke nu Citantens Hustrue Johanne Ivers Datter, Iver Johannessens Datter, tilskjødet efter Skifte efter hendes Moder Indstevntes afdøde Hustrue, men uagtet Skjødet, det første, indeholder, at med Jorden skal følge Brugets tilhørende Huuse efter Anpart, og efter begge Skjøder, følgelig alle Jordebrugets Huuse,

1792: 354b

har dog Iver Johannessen ved Skiftet efter h/an/ds Sl: Hustrue Herborg Siurs Datter, undtaget nogle deraf: \eet qværnebrug og Stue/ og forbeholdt sig og Stervboet, som ej at skulle følge Jordebruget, hvormed Citanten finder sig brøstfalden og forurettet, hvorom Iver Johannessen Øjerhavn er indstevnet at høre Vidner, og see Documenter i Rettelagt, samt lide Dom til at overlevere Citanten alle paa Bruget staaende Huuse, hans egen iboende Stue undtagen, samt at erstatte denne Sags Omkostninger skadesløs.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Torbjørn Andersen Øfsthuus, og Poul Christiansen Dybsland, samt Beskikkelses Vidner Knud Knudsen Nærnæss og Ole Larsen Øjerhavn, deres Edelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsman/d Svale Heljesen Øfre Waage og Helje Larsen Traae afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved de alle selv undtagen Poul Dybsland men han møder.

Indstevnte Iver Johannessen Øjerhavn blev tree Gange fra Retten paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten i Rettelagde til Beviis i Sagen 1st Skfte brev efter Siur Petersen Øjerhavn af 21 Maj 1773 \anviises/ som viiser, at Indstevntes Hustrue Herborg Siurs Datter arvede der heele Jordebruget i Øjerhavn 2 pd: 6 mrk: Smør eller ½ Løb 1/3 Hd:, og der ingen Huuse bygninger aparte registeret \ej heller nogen ved Jorden benævnet/ følgelig alle Bygningene og Huusene bør følge Jorden, undtagen en gam/m/el Qværn med Redskab, separat vurderet for 2 Mrk: og deraf Indstevntes Enke har arvet og er udlagt det h(eele?) Jordebrug bem:te 2 pd: 6 mrk: Sm: i Øjerhavn, men ikke bem:te Qværn som er udlagt paa andre /: Denne Qværn kalder Citanten den øverste, og staaer paa Øjerhavns Grund :/ 2det Skjøde af 18 Janv: 1785 fra Iver Johannessen Øjerhavn til \afg:/ Peder Pedersen som var Citantens Formand i Egteskabet paa de 2/3 Deelee af Bruget 1 pd: Smør 1/3 Hd: Dette melder ingen Huuse Bygninger, hverken med Bruget følgende eller derfra separerte, følgelig maae alle Huusene følge. Skjødet lyder saaledes. 3de Skftebrev 12 Juni 1789 efter Iver Johannesen Øjerhavns Hustrue Herborg Siurs Datter, hvor det øvrige af Jorden 12 mrk: S: 1/6 Hd: som er en tredie

Deel af Bruget er registeret, og derved ingen Huuse benævnt, følgelig alle bør følge Bruget; Men i dette Skifte er separat vurderet og fra Bruget undtagen følgende Huuse /: NB: En stor ny Røgstue vurderet for 36 rd.; skal være denne Sag uvedk:de, s...(?) :/ En Sængeboe boe!! med Helle og Næver Tag og Uddør vurderet for 20 rd.; 1 stort Stander Værk Baade Nøst, paa Pladset Øjorden under Øjerhavn, med Næver Tag 22 rd.; alt paa Lejermaalets Grund, halv parten i Huus og Støe, til en stor Qværn /: Qværnen undtagen :/ som Comparenten og Citanten anseer af de ansatte 8 rd.; til Værdie 1 rd: 4de Skjøde paa sidstm:te 12 mrk: S: 1/6 Hd: fra Jver Johannessen Øjerhavn og flere MedArvinger af dato 19 Oct: 1789 til bem:te Johanne Ivers Datter nu Citantens Hustrue hvor ingen Huuse er nævnet, altsaa alle bør følge Jordebruget. Skjødet lyder saaledes: Citanten end videre androg, at Indstevnte nylig har bemægtiget sig flere Huuse af de ikke separat registrerte og følgelig Jordebruget uden Dispute tilhørende, nemlig \a:/ et gam/m/el Baade Stander Værk Nøst, den halve Deel, hvoraf den anden halve Deel tilhører en anden Mand og Jord. b: Et Tørke Huus med Tørke Ovner. Standerværk, og c: Et lidet Smal Huus.

Citanten begjærde Vidnerne fremkaldet at gjøre deres Forklaring; Thi blev de fremkaldte og mødte, samt blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter separerte, og fremstod efter Citantens Begjæring som

1ste og 2det Vidne Torbjørn Andersen S: E: p: Øfsthuus og Poul Christian[sen] Lejlænding paa Dybsland der vare Vurderingsmænd ved Skiftet 12 Juni 1789 som aflagde Eed og forklarede: At ved bem:te Skifte sagde Enkemanden Iver Johannessen Øjerhavn til Vidnerne, at de skulde aparte og adskilt fra Jorden, vurdere de 3 Huuse, den ny Røgstue, en Sængeboe og et Stander Værk Baade Nøst, derved var tilstæde og hørde det, alle 3 Døttrene, de gifte med deres Mænd og Johannes Ivers Datter, nu Citantens Hustrue med sin Laugværge, som alle bejaede det, og samtykkede det, at de vare eenige, at disse Huuse skulde være adskilt fra Jorden, derpaa Vidnerne og vurderede dem, som Skiftebrevet udviiser. Ligeledes blev det med Qværnen og Qværne Huus, med Døttrenes og de forbem:tes Samtykke, da Enkemanden og paastod det sam/m/e, om et Tørke Huus, men Vurderingsmændene

1792: 355

ansaae det af ingen Værdie, og alle bleve eenige at det skulde følge Qværne Huuset uden videre enten Beskrivelse eller Benævnelse. Citanten begjærde tilspurgt 1st Om de saae Skjødet til afg: Peder Pedersen ved Skiftet? Rs: Ja det var \fremlagt/ for Skftet, og Pengene derefter bleve da betalte, Men det blev ej oplæst, men Vidnene veed ej hvad skeete, {da} \naar/ de ofte vare ude. 2det Om ikke Enken maatte nyde den Herlighed som gaarden er solgt med? Rs: Veed ej hvad Herlighed Bruget er solgt med, resten overlader de til Dom/m/eren. Vidnerne blev deres Forklaring og Svar forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Cit: dem ej videre havde at tilspørge, blev de dimitteret.

Fremstod 3de og 4de som Beskikkelses Vidner Knud Knudsen Nærnæss og Ole Larsen Øjerhavn SelvEjere, aflagde Eed og forklarede: At for omtrent 3 Uger siden, fulgde de med Citanten efter hans begjæring til Indstevnte, der Cit: begjærde at vilde løse og udbetale Indstevnte for sit Udlæg i Qværne Huusets halve Deel, og Qværnen og Tørkehuuset og Nøstet, og et Smalhuus dertil Iver Johannessen svarede at vilde selv have det, og havde det selv nødig. Hans Larsen spurgde da og om Indstevnte vilde eje det, eller det skulde følge Jorden, neml: disse Huuse? dertil Indstevnte igjentog forbemelte Svar. Dimitteret som de forrige.

/: Citanten betalte for 4 Vidner 3 mrk: skr: tree Mark :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten forbeholdt sig sin Paastand, men

siden Indstevnte ej er mødt, maatte begjære Sagen opsat med Laugdag. /: bet:t Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt 2 mrk: 4 s: /

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham givet Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Høstetinget 1792. See neden

Pantebogen til Inddragelse

Anders Pedersen Døsvigs Hustrues Arv:s Skde til Peder Andersen Døsvig p: 1 Løb S:, 1 Hd: i Døsvig No: 21, deraf indløst for 175 rd: 1 mrk: 5 s: 29 ¼ mrk: S: ½ Hd:, resten selv arvet d: 14 Oct: 1791.

Johannes Pedersen St: Linges Hustrues Arv:s Skde til Jan Pedersen p: St: Linge No: 51 i alt 1 Løb 9 mrk: S:, ¾ Hd:, deraf indløst for 390 rd: 1 mrk: 13 s: 1 Løb 6 ¼ mrk: S:, ¾ Hd:, og selv arvet Resten dateret 20 Janv: 1791.

Hans Pedersen Nedre Brue Skde til Jon Christophersen paa St: Fosse No: 42 ½ Løb Smør for 253 rd: 2 mrk: 8 s: dat: 19 Martii 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 22 Maj 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 313a. Hans Pedersen Nedre Brue No: 36 Obl: til Knud Knudsen Nærnæs paa 398 rd: dat: 17 Oct: 1780 af Creditor qvitteret 1792 d: 24 Marti for 200 rd: og 198 rd: den 30 samme Maaned.

No: 3 fol: 377b. Peder Andersen Bakke No: 68 Obl: til Endre Iversen Sætvedt paa 100 rd:, dat: 12 Maj 1781 qvitteret af Creditor 4 Nov: 1791.

Til Afdrag af No: 5 p: 646. Jan Pedersen St: Linge No: 51 Obl: til Lars Galtung med fleere, i alt 398 rd: 5 mrk: 8 s:, d: 27 Maj 1791 til Afdrag qvitteret af Lars Galtung 24 Feb: 1792 18 rd:, af Niels Johannessens Formynder for h/an/ds heele Part 103 rd: 5 mrk: den 21 Maj 1792 og Gitle Johannessens Part 37 rd: 8 s:, af h/an/ds Formynder qvitteret d: 21 Maj 1792 i alt til Afdrag 158 rd: 5 mrk: 8 s:

Sag fra i Gaar see oven Hans Øjerhavn contra Iver Øjerhavn.

Citanten Declarerede Sagen frafalden og begjærde den ophævet, og de i Rette lagte Documenter sig tilbageleveret; Thi blev Sagen for Retten ophævet, og alle Documentene Citanten af Retten udleveret.

Pantebogen til Udslettelse

No: 2 p: 451. Knud Knudsen Nærnæs Disposition om Nærnæs af Dato 14 Maj 1770 med saadan Paategning: Da jeg Geert Knudsen Nærnæss har erholdet Skjøde paa den Andeel i gaarden Nærnæss, som jeg ved denne Disposition er bleven odels berettiget til, og jeg ved andet Document har fraskrevet mig al min tilkom/m/ende Odels Ret til indbem:te halve Deel i gaarden Nærnæss, ligesom jeg og herved fraskriver mig al min tilkommende Odels Ret saavel til den anden halve Deel i gaarden Nærnæss, som hvad alt andet Odels gods min Fader i sin Tiid maatte efterlade sig; Saa maae denne Disposition af Pantebogen udslettes og mortificeres. test Gjermunshavn den 22 Maj 1792. Geert G: K: S: N: Knudsen Nærnæs (L: S:) Med ovenmeldte er jeg herved aldeles fornøjet. Knud K: K: S: N: Knuds: Nærnæss. Til vitterlighed Hans H: L: S: Ø: Larsen Øjerhavn. Poul P: A: S: H: Odsen (Aadsen) Havneraas.

Pantebogen til Inddragelse

Knud Knudsen Nærnæs den ældre Skde til Gert Knudsen paa sit halve Brug i Nærnæss No: 18 ½ Løb ½ Hd: for 150 rd:, dat: 21 Maj 1792.

Geert Knudsen Skde til unge Knud Knudsen paa sam/m/e ½ Løb ½ Hd: i Nærnæss for 150 rd:, dateret 22 Maj 1792.

1792: 355b

Jon Christophersen St: Fosse Obl: til Hans Rasmussen St: Linge 148 rd:, og Berje Hansen St: Linge 50 rd:, i alt 198 rd:, Rente 3 proC:to og Pant 1 pr: i St: Fosse No: 42 ½ Løb Smør, dat: 19 Maj 1792.

Siur Andersen Østefjord Skde til Baar Siursen Østefjord paa Wiigen No: 22, 1 pd: 8 mrk: Sm: ¼ Hd: for 60 rd:, dat: 22 Maj 1792.

Gert Knudsen Nærnæss qvittering for ventende Arv efter gl: Knud Knudsen Nærnæss imod bekomne og for (før) qvitteret 150 rd:, dateret 22 Maj 1792.

Ole Torbjørnsen Grønning Obl: 198 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant i Grønning No: 33 ½ L: ½ Hd:, Creditorer ere Jver Iversen Hvidesteen 99 rd:, og Siur Siursen Røen 99 rd:, i alt 198 rd:, dat: 22 Maj 1792.

Hejne Andersen Bakke Skde til Anders Hejnessen paa Bakke No: 68 ½ Løb S: for 200 rd: dat: 21 Maj 1792.

Bygselseddel med Reversal publiceret og Ldskld bog anviist

Provst Mossins til Lars Endresen paa Engedalen 10 mrk: S: 1/6 Hd:, før brugt af Endre Endresen Vilkor at underholde Endre Endresen d: 19 Janv: 1792. M:f: H: 8 s:

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Poul Christiansen Dybsland og Poul Aadsen Havneraas, og befunden til 1791 Aars Udgang 15 rd: 9 s: og af første Termin 1792 345 rd: 8 s: I alt Summa 360 rd: 1 mrk:

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; saa bleve Tinget for dette Skibreede ophævet.

Qvindherrets Skibreedes Sommerting den 23de Maij 1792 sat og holdet paa Gjermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, overværende i Retten /: S: T: /: Hr: Kammerherre og Stiftsbefalingsmand Hauch, Fogden Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Abel Jversen Helviigen, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 8te eedsvorne Laugrettesmænd navnligen.

nu af Dommeren i Eedtagne unge Laugrettesmænd, ingen, men alle gamle forhen eedsvorne

1. Johannes Johannessen Bjelland 4. Ole Olsen St: Dahle 7. Johannes Rasmussen Scharvethun

2. Anders Samsonsens Bjelland 5. Peder Heljesen Løvfald 8. Christopher Olsen Lille Omviig

3. Tørres Hactorsen Kaldestad 6. Jon Erichsen Berge

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds ordres og Foranstaltninger registreret for Schonevig Skibreede Folio 330b. for Føyens Skibreede Folio 337a. og for Fjære Skibreede Folio 343a.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevigs Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her Folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Brandskade Tingsvidne.

Jon Pedersen Lejl: paa Schaale Bondegaard No: 13 Sundhorlehns S: E: gds: i Qvinherrets Skibrede, Laugmanden allern: beneficeret fremstod og væmodelig beklagede, at Natten imellem 12te og 13de Decemb: 1791 opkom i Comparentens Ildhuus, hvor dog ingen stor Ild havde været Dagen eller Aftenen før, en ulykkelig Ildebrand, hvortil ingen Aarsag vides, uden en da opkommen overmaade stærk flyvende Storm, og hvilken Ildebrand først blev seet af en anden Lejlænding paa samme Gaard Schaale \Jens Jensen/ som fremstod og derom forklarede: At samme Nat omtrent Kl: 4, saae han som næste Naboe til Jon Pedersen, Ilden igjennem Ljaaren i Stuen hvor han laae, i sit eget Huus, saa han strax løb ud, og vækkede Folk op, og saae og hørde ingen fleere Folk oppe paa heele Gaarden, som dog beboes af 10 Mænd, og var da Ilden tændt i Jon Pedersens Ildhuus, hvortil Comparenten ingen Aarsag veed, og uagtet alle Folk kom til af Gaarden, var dog ej muligt formedelst den stærke Storm at faae Ilden dæmpet \i nogen af de Huuse den angreeb/ da den paa kortere end en Time, havde bespændt alle de 6 Mænds og Lejlændingers Huuse som af Ilden blev fortæret. Dimitteret.

Jon Pedersen derefter beklagede at da han kom ud var hans Huuse {bespændt}, neml: Ildhuuset og Sængebuen bespændt af Ilden, som strax angreb de øvrige hands og Naboers Huuse, og i saadan Hast lagde Comparentens \efterskrevne/ Huuse i Aske X at der ikke var muligt af faae noget reddet af hvad der var i Huusene, uden de levende Creaturene, men alle Folkene maatte redde sig nøgne, og mistede alt hvad i Huusene vare, af Kister, Boehave, Klæder, Mad, Korn, Foer og alt hvad der var \deri og i/ {i} Udhuusene, \Laden og Floren undtagen/ hvilke Huuse alle paa kortere end 1 Time, laae i grund i Aske, med hvad deri var. De Huuse Comparenten mistede, vare: Ildhuuset, Sængeboen. 1 Glas stue og 1 Røgstue, 1 Stabur, 2 Smalhuuse, 1 Høe Huus fuld af Foer af Høe, 1 Nøst og alt Søe Reedskab, af hvilke Huuse intet fra Ilden blev levnet, og ej muligt, noget af hvad deri var, at faae bjerget, men alt opbrandt. Og da Comparenten for sit paaboende Gaardsbrug i bem:te Schaale af Skatteskyld 1 L: 2 pd: 12 mrk: S: formedelst denne ulykkelige Hændelse agter allerunderdanigst

1792: 356

At søge nogle Aars Skattefrihed og befrielse for alle Udgifter; saa var han om denne Skade, et formeligt TingsVidne begjærende, til sin allerunderdanigste Ansøgning dermed at belægge.

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom æskede deres sandfærdige Vidnesbyrd, om ovenmeldte sig saaledes, eller hvorledes [anderledes] i Sandhed forholder, og deres Skjønnende om hvad Part af Gaardens Huuse, denne Skade kan ansees for? Samtl: Laugrettet og Almuen svarede: At det var dem alle fuldkom/m/en bekjendt, det Andragne sig saaledes i Sandhed at forholde som tilført er i alle Maader, samt at da \mest/ alle Gaardens Huuse og Bygninger, som alle vare i forsvarlig Stand, ere opbrendte aldeles i Grund med alt hvad deri var; saa bliver Skaden at ansee for Syv ottende Deelee af alle Jorde- og Gaardebrugets Huuse.

Comparenten begjærde det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Brandskade Tingsvidne.

Jens Jensen Lejlænding paa gaarden Schaale No: 13. S: S: E: gds: i Qvinherrets Præstegjæld og Skibrede, Laugmanden i Bergen allene beneficeret, fremstod og vemodelig beklagede, at Natten imellem den 12te og 13. Dec: 1791 opkom i hans Naboes Ildhuus, en ulykkelig Jildebrand, hos Naboen Jon Pedersen, hvortil ingen Aarsag vides, uden da blæsende en stærk flyvende Storm, og hvilken Jildebrand saa hastig greeb om sig, at inden en Time fra den tændtes Kl: 4 om Natten, var Huusene paa de 6 Mænds Brug paa Gaarden, saa mange som Jlden kunde naae, deraf bespændt, saa at uagtet Folkene af heele Gaarden som beboes af 10 Mænd kom til Hjelp, var det ej mueligt formedelst den stærke Storm at faae Jlden dæmpet, men alle de Huuse den angreeb, blev strax deraf fortæret, saa ingen deraf kunde bjerges eller reddes. Jens Jensen derefter beklagede, at hans som og de andres Huuse, hvilke Jlden angreeb, blev i saadan Hast lagt i Aske etc: beholdt Flor og Creaturer, Lade og et Smalhuus, ½ Kister med Klæder/, brændte 2 Røgstuer, 1 Jldhuus, 1 Stabur, 1 Sægebue, 1 Hæstestald, 1 Nøst og alt Søe Redskab, etc: som forrige med hvad der var i Huusene, de forbemeldte reddede Huuse og 2 Kister undtagen. Skatteskyld 1 L: 2 pd: 12 mrk: Smør. Skaden 7/8 Deele. Udstædt

Brandskade Tingsvidne.

Torkel Jonsen ligeledes som Jens Jensen beholdt Flor og Creaturer, Lade, Hæstestald, Smalhuus, og 2 Kister med nogle faae Klæder, opbrændt 2 Røgstuer, 1 Stabur, 1 Sægebue, 1 Jldhuus, 1 Nøst og Søe Redskab. Skatteskyld 1 Løb 1 pd: 9 mrk: Sm: Skaden Syv ottende Deele. Udstædt

Brandskade Tingsvidne.

Johannes Johannessen ligesom Jens Jensen beholdt Flor og Creaturer, Lade, Hæstestald, Smalhuus, 3 Klæde Kister, opbrændt 1 Røgstue, 1 Stabur, 1 Sægeboe, 1 Jldhuus, 1 Nøst og Søe Redskab. Skatteskyld 1 Løb 2 pd: 12 mrk: S: Skaden 7/8 Deele. Udstædt

Brandskade Tingsvidne.

Tørres Gotschalchsen ligesom Jens Jensen beholdt Flor og Creaturer, Lade, Hæstestald, Smalhuus, Røgstuen, 3 Klæde Kister og sine K(iør?)ler og Ildkar, opbrændt, 1 Sægebue, 1 Stabur, 1 Jldhuus, 1 Veedhuus, Skatteskyld 1 Løb 12 mrk: Sm: Skaden den halve Deel. Udstædt

Brandskade Tingsvidne.

Christian Knudsen ligesom Jens Jensen beholdt alle sine Huuse undtagen Nøstet og Ildhuuset samt Søe Redskab som brændte, ellers mistede meget af det som var i de levnede Huuse, som han for at bjerge, havde ført ud paa Marken, og derfra af den stærke Storm blev ført paa Søen og sønderrevet. Skatteskyld 1 Løb 12 mrk: S: Skaden ¼ Deel. Udstædt

denne Justitz Protocoll er mig anviist den 23 Majj 1792 paa Tingstedet Giermundshavn
Hauch

Opsat Sag fra fol: 327b. Halvor Store Fuusch contra Jens Johannessen St: Fuusch.
Citanten paastod Dom.

Indstevnte begjærde Sagen enten herfra afviist paa grund af nu anviisende skriftl: Stevning af 30 Nov: 1791 til denne Sags Foretagelse paa Aastedet efter paategnet Beram/m/else den 7 Juli førstkommende, hvor Comparenten vil contra forfølge Sagen til at vinde og indtale sin Jord med Odels Ret, eller om ej bevilges, da Sagen her til Høstetinget opsat. Den anviiste Stevning blev paategnet og tilbageleveret.

Citanten protesterede imod Opsættelse og paastod Dom.
Opsættelsen bevilges. /: Derfor betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/
Sagen beroer til Høstetinget 1792.

Bygselseddel med Reversal publiceret og Ldskld Bog anviist

Conc: Rd: og Laugmand Christi til Johannes Johannessen Schaale Skatteskl: 1 L: 2 pd: 6
mrk: før brugt af Johannes Torkelsen som skal nyde Vilkor 1 Koe Foster 2 td: Havre og ½
td: Byg dat: 14 Feb: 1791. til Manufactur Huuset bet: 1 mrk:

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 30 Maj 1791 efter Johannes Rasmussen Scharvethuns Hustr: hvorefter Jordegds:
Udlægget i P:bogen!! (Skde bogen) er extraheret.

Afkald

ForM: b: fol: 160. Ingemor Clemensens for 25 rd: 5 mrk: 2 s: efter Skftet 4 Nov: 1788
dateret 22 Maj 1792.

(Andre dokument igjen)

Johannes Samsonsens Nedre Rørvigs Arv:s Skde til Samson Johannessen p: Nedre Rørvig
No: 48 i alt 1 Løb 1 Hd: deraf indløst for 273 rd: 5 mrk: 11 s: 2 pd: 7 mrk: S:, 1 Hud, og
resten arvet, dateret 23 April 1792.

1792: 356b

Samson Johannessen nedre Rørvig No: 48 V:k: Ctr: til Johannes Samsonsens Rørvigs Enke
dat: 24 Apr: 1792.

Tørres Hactorsen Obl: til Ole Gotschalchsen Sundal 215 rd:, og Morten Hansen Furreberg
215 rd:, i alt 430 rd:, dat: 23 Maj 1792 Rente 3 ¼ pr:C: Pant 1 pr: i Øfre Kaldestad No: 46 1
Løb Smør, 1 Hd: og i specificeret Løsøre til Verdi 30 rd:

Lars Olsen St: Omvigs Arv:s Skde til Samson Larsen paa St: Omvig No: 18, i alt 1 pd: 13 ½
mrk: S:, 1 F:skd: dat: 28 Maj 1791.

Samson Larsen St: Omviig No: 18 Vilkors Contract til Lars Olsens Enke Anna Samsons
Dt:, dateret 28 Maj 1791.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 630. Peder Jonsen Schaden No: 141 i Opd: Skbr:, Obl: til Tørres Schaale og
Halvor Hatteberg paa 600 rd: dat: 3 Oct: 1791 qvitteret af Creditorene den den!! 14 Maj
1792.

Afbrændt Munderings Tingsvidne

Fra Høyædle og Velbaarne Hr: Major von Segelcke, som Chef for det Synden
Sundhorlehnske Compagnie blev fremlagt i Retten skriftl: pr: M: (pro Memoria) af 18 April
1792, med indlagt Liste paa opbrændte Munderings Sorter begge Deelee \oplæst/ saal:

Fra Retten blev udraabt, om nogen mødte paa Compagniets Vegne, eller de Soldater, af hvis
Arnested og Mundering det opbrændte, er, da aleene mødte Soldat Jon Jonsen hvis
Lægdsmand er ej iblandt de angivne, men anmeldte, at tjente paa Schaale da Ildebrand
overgik Gaarden, hos Jon Pedersen Schaale, og der havde sit Gevæhr, Bajonet, Cardon Rem
og Kradser \samt Hat/, som af Jlden blev fortæret, og spoleret, og opkom Ildebranden
ommeldte Tiid saa hastig, at alle Folkene i Jon Pedersens Huuse maatte redde sig saa godt
som nøgne for ej at blive indebrændte, saa dette ikke kunde reddes.

Fremstod Jens Jensen Schaale og Christian Knudsen Schaale Lejlændinger som efter
forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning til Sandheds Udsigende, og efter

aflagde Eed forklarede: At Natten imellem 12te og 13de Dec: 1791 opkom hos Jon Pedersen Schaale i h/an/ds Jldhuus omtrent Kl: 4, og i en flyvende Storm, en ulykkelig Ildebrand, som saa hastig greeb om sig, at ved en Tiime var i grund og i Aske de fleeste Huuse af de 6 Mænds Brug paa Schaale, deriblandt Jon Pedersens, Tørres Gotschalcksen og Torkel Jonsens, saa det var umuligt at faae reddet af Jlden, ikke det mindste hos Jon Pedersen, og lidet hos de andre: men hvad Munderings Sager der var paa disse 3 Steder eller hos Andre, veed de intet om. \Dimitt:t/

Jon Pedersen Schaale fremstod og forklarede, at i sam/m/e Ildebrand, blev opbrændt og spoleret det af Jon Jonsen Soldat omforklarede, samt af dennes Broder som og tjente Comparenten Soldat Peder Jonsens Mundering m: v:, følgende: Geevæhret, Bajonetten, Kradser, Hat, Halsbind og Pidsk med Baand. Veed ingen af de Schaale Mænd eller Andre som herom species kan vidne, da ingen i den kon(fuse?) kunde give Agt paa det lidet der kunde reddes af Jlden, og det som blev b(rændt?) inde i Huusene, kunde Ingen see, eller gjøre Forklaring om.

Fremstod de 2 Lægds mænd Torkel Jonsen og Tørres Gotschalchsen Schaale som declarerede, ligesom Jon Pedersen at ingen om det opbrændte og spolerte kan give speciel Vidnesbyrd eller Forklaring af anførte Aarsager, men Comparenten kan, om forlanges med Eed bekræfte, at hos dem blev opbrændt og spoleret og umuligt kunde reddes \da de ej fik reddet deres eget/ følgende: hos Tørres Gotschalchsen, 1 pr: Skoe, 1 pr: Spænder, 1 Skind Rendsel, hos Torkel Jonsen, en Patron Taske med Cardus og Granat, 1 Bandoleer med Lunte Forbærger og Gehæng med Spænde, 1 pr: nye Buxer, 1 Halsbind med Laas, 1 Pidsk med Baand, 1 pr: Skoe med Spænder, 1 pr: ny Støveletter, 1 Skind Rendsel og 1 Lærets brødSæk. Comparentene havde ej videre at forklare. Dimitteret.

Som Ingen anmeldte videre at erindre, saa blev det passerte sluttet, og som TingsVidne beskreven at vorde meddeelt, bevilget. Udstædt

Pantebogen til Udslættelse

No: 2 p: 571. Resten af Ole Rasmussen Scharvethuns Obl: til Capt: Niels Dahl af 2 Marti 1773 paa i alt 150 rd: hvoraf, af Creditor qvitteret for Resten den 17 Oct: 1791 for Resten 75 Rd:

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 30 Nov: 1791 efter Johannes Samsonsens Nedre Rørvig, Jordegods Udlægget i Skdebogen extraheret.

1792: 357

Gabriel Olsen Obl: til Major Niels Dahl paa 75 rd:, Rente 4 p:C:t:, Pant 1 pr: i Scharvethun No: 3 6 mrk: S: 1/16 Hd: og ligesaameget i Lyse Closter gds: og $\frac{3}{4}$ mrk: i FuglebergStøe, d: 17 Oct: 1791.

Johannes Johannesen den ældre Bjelland Skde til Johannes Johannessen den yngre paa Bjelland No: 49, 1 Løb S:, 1 Hd: med 1/3 Deel i Bjellandsøen for 490 rd:, dat: 14 Nov: 1791.

Anders Samsonsens Bjellands Skde til Jens Pedersen paa Bjelland No: 49 $\frac{3}{4}$ L: S: $\frac{3}{4}$ Hd: for 350 rd: dat: 23 Maj 1792.

Jens Pedersen Bjelland V:k: Ctr: til Anders Samsonsens og Hustrue, paa Bjelland No: 49 dat: 23 Maj 1792.

Unge Johannes Johannessen Bjelland No: 49 V:k: Ctr: til Johannes Johannessen den ældre og Hustrue dat: 23 Maj 1792.

Fogdens Regnskabs Restance Tingsvidne examineret i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Gabriel Olsen Scharvethuun og Johannes Johannes: Bielland den yngre og befunden til 1791 Aars Udgang 308 rd: 4 s:!! (mrk:) 4 s: og af første Termin 1792 157 rd: 3 mrk: 8 s: I alt Summa 466 rd: 1 mrk: 12 s:

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet, og dette Aars Sommertinge sluttet.

Extra-Ret Huusebesigtelse.

Anno 1792 Tiirsdagen den 26de Junii Morgen, er Extra-Ret sat paa Gaarden Grow No: 31. forhen Halsnøe Closters Gods i Føyens Skibreede og Sundhorlehns Sorenskriverie af mig, i Overværelse af efterskrevne med Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren opnævnte Sex eedsvorne, upartiske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes-Besigtelses- og Taxations-Mænd navnlig. 1. Rejnert Jensen S: E: p: Horneland. 2. Lars Olsen L:L: p: Thysen. 3. Peder Haldorsen S: E: p: Øfre Kyvig. 4. Lars Torbiørnsen S: E: p: Nedre Escheland. 5. Reinert Andersen S: E: p: Agdesteen. 6. Gudmund Gudmundsen S: E: p: Nedre Øchland.

For efter Forlangende af Bondemanden Arne Arnesen Grow som nu værende Ejer af en Andeel i Gaarden Grow, af Landskyld med Bygsel og Herlighed $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Huud, at foretage og behandle en lovlig Syns og Besigtelses Forretning, saavel over denne Gaardeparts paastaaende Huusebygninger og Jorden i sig selv og dens tilhørende Skov, i hvad Stand og Værdie samme nu befindes, i henseende til Ejendommens intenderende Forbedring og i Tilfælde af dens Indløsning af nogen Odels Prætendent da sammes Erstatning, med alt deraf dependerende, alt paa Grund af den Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 dens 8de Articul. Derefter Reqvirenten Arne Arnesen Grow fremlagde det til denne Forretning udstyrede skriftlige Rettens Stevnemaal af 24 Sept: 1791. som med Laugtings-Rettens Publications Paategning og Lænsmanden Jens Jensen Eldøens Forkyndelses Paategning for Vedkommende, blev oplæst og lyder saaleedes, og hvilket han anmeldte for Vedkommende Odelsberettigede tillige lovlig at have ladet forkynde, paa deres Boepæl og Tilholdssteder.

Jens Knudsen Fittie som Formynder for den ældste Odelsbaarne Østen Halvorsen og Mathias Jørgensen Nyesæter for den Odelsbaarne Datter Anne Halvors Datter som Formynder, paa bemelte Myndtlingers og den 3die Odelsbaarne Lars Halvorsen deres Vegne, der alle ere Børn af afg: Halvor Østensens Grow, som med Odel og Ejendom har beboet denne Gaardepart i Grow i 20 Aar, fremstod og paa forbemelte Odelsbaarnes Vegne vedtog lovlig Varsel til denne Forretning.

Reqvirenten Arne Arnesen Grow til Inddragelse i denne Forretning, fremlagde det ham under 6te Januarii 1789 paa Gaardeparten i Grov meddelte Skjødebrev som blev oplæst saalydende: Derefter han refererede sig til sin i Stevningen indrykkede Reqquisition og sin dermed paa Grund af Forordningen havende Hensigt, samt til den Ende begjærede Forretningens Fremme, under hvilken han sig forbeholdt at opgive og beviise i hvad Stand han denne Ejendom i Gaarden Grow modtog, efter de nu i Dag anmeldte Odelsbaarnes Fader, afg: Halvor Østensens Grow.

Retten med det samtlige Laugret i Følge Reqvirentens Forlangende og i Følgeskab med Ham, og de Um: (Umyndige) Odelsbaarnes tilstæde værende Formyndere Jens Knudsen Fittie og Mathias Jørgensen Nyesæter overensstemmende med meerbemeldte allerhøjstbemelte Forordning derefter paa det nøyeste eftersaa alle paa denne Gaardepart befindende Huusebygninger, som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøjeste og rigtigste efter Sammes nu befindende Værdie at vurdere, samt paaskiønne Jordens og Skovens

Beskaffenhed og Tilstand, hvilket Laugrettet forsikrede paa det nøyeste at efterkomme; Og blev da følgende befundne, og af alle Vedkommende paaviiste Huuse bygninger af samtlige Laugrettes- og Besigtelses-Mændene i den Stand de for nærværende Tiid er, anseet og taxeret af Værdie som følger.

1: Røgstuen af gammelt Tømmer uden Naaves, 9 Alen lang og 8 Alen breed, tilligemed den Kaave ligesaa lang og 2 ½ Alen breed af gammelt Tømmer med gammelt Nævertag, hvorudi Reqvirenten ejer den halvedeel nemlig den Vestre Siide, i den Stand samme nu befindes, taxeres bemelte halvepart for 6 - 0 - 0

2: Eet lidet gammelt af forfalden Tømmer staaende Ildhuus 7 Alen lang og 8 Alen breed uden Naaves, hvoraf Reqvirenten tilhører det halve, i den stand bemelte halve part befindes, taxeret i højeste Værdie til 2 - 3 - 0

3: Eet andet lidet Ildhuus af Standerværk, i gandske god Stand 8 Alen lang og 7 Alen breed, hvorudi Reqvirenten ej eyer meere end en Fjerdepart, hvilken ¼ Part taxeres i den Stand samme nu befindes i høyeste Værd til 1 - 0 - 0

4: Sængeboden 4 Alen lang og 7 Alen breed, af gammelt forfalden Tømmer, med gammelt forfalden Nævertag, i høyeste Værd taxeret Reqvirentens herudi tilhørende halvepart tilligemed ½ Parten i en Svale 7 Alen breed og 4 Alen lang for 1 - 3 - 0

5: Reqvirentens tilhørende ½ Part i en liden Skuud staaende i Brystet paa bemeldte Sængeboe af Standerværk med gammelt forfalden Nævertag, hvilken er 5 Alen lang, 5 Alen breed, taxeret i højeste Værdie til 0 - 1 - 8

6: Een Lade 19 Alen lang og 7 Alen breed af Standerværk med Nævertag, hvorudi Reqvirenten ejer den halvepart, taxeret i den nu befindende Stand bemelte Reqvirentens Anpart for 6 - 0 - 0

7: Een Flor af gammelt Tømmer uden Naaves 10 Alen lang og 8 Alen breed med gammelt

1792: 357b

Nævertag, taxeret Reqvirentens tilhørende halvepart i den Stand samme nu befindes efter dens Værdie til 4 - 0 - 0

8: Eet gammelt Smalhuus 8 Alen lang og 8 Alen breed, med gammelt forfalden Nævertag, deri Reqvirenten ey ejer meere end den halvepart, hvilken halvepart taxeret i højeste Værdie til 1 - 0 - 0

9: Eet andet lidet gammelt Smalhuus af gammelt forfalden Tømmer 6 Alen lang og 6 Alen breed uden Naaves, taxeret i den Stand samme nu befindes, Reqvirentens tilhørende halvepart i høyeste Værd, til 0 - 4 - 8

Fleere Huusebygninger var ikke paa denne Gaardepart efter Reqvirentens samt de tilstædeværende Odelsbaarnes Formyndere Jens Knudsen Fittie og Mathias Jørgensen Nyesæters Opgivende. -----

Foran beskrevne denne Gaardepart tilhørende Huusebygninger, blev derpaa sammenregnet og efter Taxation befunden at beløbe til den Summa 23 - 0 - 0 skriver Tree og Tyve Rigsdaler.

Jordens indhægnede Ager og Engebøe, blev taget i nøjeste Øjesyn nemlig:

Agerne blev først efterseet og befandtes i følgende Stand: 1. Ildhuus Ageren 3 Skjæppers udsæd, fandtes i god Stand. 2. Søeageren ½ Tøndes Udsæd, mangler intet. 3. Lille Søeageren 3 Skjæppers Udsæd, mangler 100 Læs Muld, og megen Gjødning. 4. Smeedehougsflekken 2 Skiæppers Udsæd, mangler 40 Læs Muld og Gjødning. 5. Søljeflekken 1 ½ Kandes Udsæd, mangler 10 Læs Muld og Gjødning. 6. Stoerageren 1 Tøndes Udsæd, mangler Mulds Paakjørsel og Gjødning. 7. HestesprengsFlekken tilligemed Løeflekken 1 Skiæppers Udsæd, mangler intet. 8. Hanse Flekken ¼ Td:s Udsæd, mangler 40 Læs Muld og Gjødning. Fleere end disse beskrevne Agrer fandtes ikke.

Gaardepartens Engebøe blev af Laugrettet efterseet og befandtes almindelig god Engebøe, dog mager, og over alt, mestendels med Kratskov begroed.

Gaardens tilhørende Skov, blev af Laugrettet efterseet, og befandtes samme fuldkommen til Huusenes Reparation, Garveed og fornøden Brændeveed, men ey viidere, samt af Næverskov, neppe saa meget som til Huusenes Reparation behøves, og af Alt, intet til at sælge.

Saaviit passeret, fremstod Reqvirenten Arne Arnesen Grow og begjærede Forretningen tilført, at paa denne Ejendom paa alle forbemelte dyrkede Agre, ej har været i gode Aaringer avlet meere end 15 Tønder Havre, fostret paa denne Gaardepart 8 Qvægs Bæster, hvoriblandt 4 Kjør, 1 Hest og 6 Faar.

Laugrettet svarede dertil: At de troer Reqvirentens Opgivende er nøyagtig og sandfærdig.

Reqvirenten declarerede end viidere: At da hands Tanker var, om mueligt, at bringe denne Gaard i en bedre Stand, saa har hans herover gjorde Tilførsel kuns billig Hensigt til fuldkommen Erstatning, af den der, som Odelsmand skulle vilde fratvinge ham Gaarden, og reserverede sig derhos Godtgjørelse for alle til Gaardens Forbedring saavel paa Bygning som ved Rydning anvendte Bekostninger, og tillige sig erstattet denne Forretnings Omkostninger efter nærmere giørende Beregning, og med saadan Paastand indlod denne Forretning til Rettens Beslutning.

Og da ingen viidere ved Forretningen havde at erindre, eller Protocollen at tilføre Saa blev forinden Sammes Slutning anført Dens Bekostninger saaleedes neml:

Dommeren Skyds til Stedet 3 Miile, beregnet for 2 Miil, 3 Mand og Baad á 2 mrk: pr:	
Miil	0 - 4 - 0
Diæt paa Henrejsen To Miil á 1 Mrk:	0 - 2 - 0
Een Dags Forretning	3 - 0 - 0
Incamination og Beskrivelse med Reservation om Forretningen ved Udstædelse skulde blive paa meere end 4 Ark	1 - 3 - 4
Skyds og Diæt Retour	1 - 0 - 0
Stemplet papiir til Forretningens Udstædelse	0 - 1 - 8
De 6 Laugrettesmænd hver for een heel Dags Forretning á 24 skl:	1 - 3 - 0

Tilsammen som efter Reglementet af 24 Febr: 1708 og 11te Junii 1788 beregnet, Reqvirenten betalte med skriver Aatte Rigsdaler, Een Mark og Tolv Skilling.	8 - 1 - 12

Herhos Reqvirenten bemelte Arne Arnesen, tilkjendegav end viidere, at have udbetalt, for det til denne Forretnings Foretagelse, udtagne Rettens Stevnemaal med Berammelse, Stemplet papiir, Expresse dermed til og fra Bergen, for Sammes Læsning ved Laugtinget og Forkyndelse for bekjendte Odelsbaarne, item til Fogden for Laugrettets Opnævnelse, og til Lænsmanden for Sammes Tilsigelse i alt

7 - 3 - 8

Og endelig paastod han sig gotgjort sin Tiid, for Rettens

Underholdning ved denne Forretning, der i mindste har kostet	8 - 0 - 0	15 - 3 - 8

Summa	23 rd:-5 mrk:-4 s:

Da til Slutning af den gandske Rett blev

Afsagt.

Hvad foranførte Huusebygninger og Jorden saavel Engebøen som Agerne af Reqvirenten Arne Arnesen Grow bliver forbedret og i sin Tiid høyeretaxeret, gives efter allerhøystbemelte Kongelige allernaadigste Forordning af 14 Januarii 1771 Arne Arnesen Grow og hands Arvinger Regress for, saavel som for denne Forretnings Bekostninger 23 rd: 5 mrk: 4 s: og hvad meere Sammes Udstædelse maatte beløbe, at faae erstattet, af hvem som til Odels Løsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning efter lovlig Omgang prætenderes.

Reqvirenten begjærede det Passerte sig in Forma beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Odels Aasteds Sag

Anno 1792 Løverdag den 7de Julii har jeg efter Reqvosition af Jens Johannessen Store Fuusch indfunden mig paa Gaarden Store Fuusch No: 20 Sundhorl: S: E: gds: i Qvinherrets Skibrede til efterskrevne Odels Sags Afhandling, tilligemed efterskrevne af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren opnævnte, upartiske og Parterne ubeslægtede og ubesvogrede, ellers eedsvorne \6/ Laugrettes \7/ og \8/ Meddoms Mænd \1/ nu \2/ af \3/ Skibredets \4/ Lænsmand \5/ fremstillede, navnlig: 1. Samson Heljesen Haavig. 2. Sæbjørn Sæbjørnsen Lønning. 3. Morten Samsonsens Røsseland. 4. Hans Olsen St: Omwiig. 5. Gert Hansen Øfre Sandvig. 6. Johannes Olsen St: Møklebust. 7. Mikkel Larsen Røsseland. 8. Johannes Tollevsen Haavig.

1792: 358

Citanten derefter betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: og i Rettelagde skriftl: Kald Seddel af 30 Nov: 1791 som med paategnede Berammelser blev oplæst og lyder saaledes: Citanten anmeldte, at ellers have ved mundtl: Varsel ladet indkalde {.....} \til Vedermaele/ i Sagen og for Processens Skyld Citantens Curator Anders Ludvigsen Lille Møklebust, og Citantens Moder Brithe Jørgens Datter med hendes Laugværge Peder Jørgensen Lande.

Stevne Vidnerne Christopher Olsen Lille Omvigen og Lars Erichsen Lund, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e skriftl: og den mundtl: Stevning til alle forbenævnte at paahøre, lovlig for indstevnte Halvor Sigvesen St: Fuusch at have forkyndet 4 ½ Uge før Juul sidst, og Anden gang nu den 5te Juni sidst.

Halvor Sigvesen Fuusch mødte og tilstod lovlig Varsel som forbemeldt.

Alle øvrige Indstevnte saavel Vidner Christopher Olsen Lille Omvigen og Lars Erichsen Lund, som \tilstod/ indstevnet under Lovens Falsmaal, som og Johannes Monsens Enke Brithe Jørgens Datter, og alle øvrige forbenævnte, mødte og vedtog lovlig Varsel efter foranførte Indstevning.

Citanten derefter i Retten anviiste Skiftebrev efter hands \strax efter Nyaaret 1786 ved Døden/ afg: Fader Johannes Monsen Store Fuusch den 10 Juni 1786, deraf h/an/d begjærte extraheret hvem Arvingerne efter ham vare, hvilket Retten bevilgede og her anføres, og ere: Enke Brithe Jørgens Datter, og deres fælleds Søn Jens Johannessen som er Citanten, da 20 Aar gl: og for hvem var Curator Anders Ludvigsen Lille Møklebust, hvilken var den afdødes eeneste Barn. Videre begjærde Jordegodsets Udlæg deraf her extraheret, som og skede og er saaledes. /: her indføres efter Skde Bogen No: 4 p: 403 :/ Derefter paa Anmodning, Skiftebrevet af Retten paategnet blev Citanten tilbage leveret. Citanten derefter i Rettelagde Sogne Præstens Attest af 4 Juli 1792 om hans Alder som blev oplæst og lyder saaledes: hvorefter Citanten er fød 29 Dec: 1765, altsaa nu først imod 27 Aar. Citanten videre i Rettelagde \Auctions/ Skjøde fra Sl: Frue Krigs Commissair\inde/ Dahls Arvinger og Stervboe af Dato 2 Dec: 1778, efter Auction 10de og 11te Sept: 1778, til Citantens afg: Fader Johannes Monsen paa denne Anpart i Store Fuusch No: 20 af Ldskld med Bygsel og Herlighed $\frac{3}{4}$ L: S:, $\frac{1}{2}$ Hd:, $\frac{1}{2}$ Vog Korn, som blev oplæst og lyder saaledes: Videre fremlagde til at beviise Jordegodsets af uvedkom/m/ende ulovlig Indløsning og Salg efter Skifte Udlægget efter h/an/ds afg: Fader, følgende Udskrifter [af]? \Skiøder/ af Skde Pantebogen, neml: 1st \Skiøde/ fra Creditorer og Arvinger, til Citantens Moder Brithe Jørgens Datter som Enke i Stervboet paa disse $\frac{3}{4}$ L: S:, $\frac{1}{2}$ Hd:, $\frac{1}{2}$ Vog Korn, af Dato 16 Juni 1786, hvorved maatte observeres at sam/m/e ikke er underskreven af Citanten eller h/an/ds Curator, og at Citanten er udlagt i Jorden 6 Mrk: Smør, sam/m/e blev oplæst og lyder

saaledes: 2det fra bem:te Brithe Jørgens Datter til indstevnte Halvor Sigvesen St: Fuusch af Dato 16 Juni 1786, som blev oplæst saal: hvilket Skiøde er udgivet paa heele Jorden, og dateret sam/m/e Dato som det første forrige sidstmeldte. Med disse Documenter formode Citanten tilstrækkelig at have beviist sin Odels Ret til Jorden, og hvor uberettiget og uvedkom/m/ende baade h/an/ds Moder og Indstevnte var til sam/m/e Indløsning, af den første, og Salg til den Sidste, samt videre Ejendom og Besiddelse af ham, heldst det ej er skeet upaaanket, men i lovlig Tiid paataalt, \og/ hvilket han endnu med de indstevnte 2de Vidner vil beviise, hvilke han begjærde eedelig afhørt at gjøre deres Forklaring.

Bem:te Vidner Christopher Olsen Lille Omvigen og Lars Erichsen Lund, fremstod som 1ste og 2det, som Beskikkelses Vidner, og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At 4 ½ Uge omtrent før Juul sidst, da efter Citantens Begjæring fulgde begge Vidnerne med ham til den indstevnte Halvor Sigvesen eller Sigfudsen Store Fuusch, og fandt ham hjemme, og da Citanten fordrede denne sin Jord at indløse fra Indstevnte, bød Citanten ham Penge derfor 340 rd:, som blev optalt; Dertil Halvor Sigvesen svarede: At sælger ikke Godset og vil ikke modtage Pengene, hvorpaa Citanten maatte tage sine Penge tilbage, og sagde at vilde ved Retten paatale sin Sag. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, og da Parterne dem ej videre havde at tilspørge, bleve de med begge Parters Consence dimitteret.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten nu atter anviisde en Mængde Banco Sedler, anmeldende at være 340 rd:, begjærede dem af Indstevnte modtaget, mod Skjøde paa Jorden at udstæde til Citanten.

Indstevnte mødte /: bet: Tilvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og otte Skl: :/ og nægtede at modtage Pengene eller sin ejende Jord at afstaae, forbeholdende sig videre Tilsvær.

Citanten bød sin Eed efter Lovens p: 764 a: 7, at han løser Jorden sig selv til Odel og Ejendom, og ej til nogen Anden.

Indstevnte protesterede imod nogen Eeds Antagelse førend dertil bliver dømt ved Dom.

Citanten til Slutning i rettelagde

1792: 358b

en Beskikkelse af 23 Maj 1787 som h/an/d begjærde med sin Paategning oplæst og Acten inddragen, og hvilken blev oplæst og lyder saal: samt skriftl: Indlæg i Sagen af dato 20 Juni 1792 som blev oplæst og lyder saaledes. Citanten paastod Dom \efter Lovens 5 [Bog] 2 C: 63 [a:]

Indstevnte Halvor Sigfussen St: Fuusch fremstod og paastod, næst at fremviise Original Skjøder begge af dato 16 Juni 1786, hvoraft Copier i Sagen i Dag er fremlagt, og hvilke han begjærte af Retten paategnet sig tilbageleveret, hvilket efter sam/m/es Conference skeede, at vorde frifunden for Citantens Tiltale, og at h(vornæs?)t Svigermoder efter Lovens p: 717 a: 19, som afg: Johannes Monsens Enke, var berettiget at indløse Jorden, og ligesom berettiget at sælge den til hvem hun vil, som nu er skeet til Indstevnte, hvem nu paastaaer deraf at blive roelig Ejer og Besidder, udreven!! (u-uddreven?) af Citanten, skjønt han er hands Faders afg: Johannes Monsens eeneste Søn, og at alle andre, da Johannes Monsen og h/an/ds Æt ikke har aqvereret Odel paa Jorden \men er b..... for sin Part som beviises med Udskrift af en anden Process her om fremlagt saalydende/ Saaledes paastod Dom.

Citanten paastod Dom.

Sagen blev til Doms og Kjendelse optagen, og imidlertid bliver her at beregne denne Sags Bekostninger paa Odels Tompten og Aastedet som følger:

Dom/m/eren Skyds til Stedet 4 Miil, deraf for de 3 Miile, 3 Mand og

Baad, á 8 s: er pr: Miil 2 mrk:, og for 3 Miil

| 1 - 0 - 0

Diætpenge paa hen Reisen for sam/m/e 3 Miil		0 - 3 - 0
En Dags Forretning	bet:	3 - 0 - 0
Skyds og Diæt Retour		1 - 3 - 0
Laugrets Mændene for deres Forretning, de 5 boende over en Miil fra Stedet á 2 mrk:, er 1 rd: 4 mrk:, og de 3 á 1 mrk: 9 s: er 4 mrk: 8 s:	bet:	2 - 2 - 8

Tilsam/m/en som efter Reglementerne af 24 Feb: 1709 og 11 Juni 1788,
beregnet beløber og nu af Citanten blev betalt, til hver Sit 8 rd:-2 mrk:-8 s:
skrives Aatte Rigsdaler to mark og otte Skl:

Sagen blev derefter med Meddoms Mændene nøje gennemgaaet; og derefter af den gandske Ret {afsagt saaledes} overvejet; Men da Dommerne dissenterede, saa at \af/ alle Meddomsmændene ikkun Hans Olsen St: Omvigen blev eenig med Dom/m/er(en?/ne?), og alle de øvrige vare eenige at tildøm/m/e Jens Johannessen Store Fuusch Jorden, som(?) (saa?) indføres her aleene Sorenskriverens og Hans Olsen(s) Tanker til Dom/m/en som Vot(um?) som følger, \Votum/. Naar ikke skal begaaes den Formastelse at statuere den Urimelig(hed?) at Lovgiverne skulde have sagt sig selv imod, saa sees ikke de allegerede 2de Lovens Articler, 5te Bogs 2 C: 19de og 63de articler, kan concitieres anderledes end at 63de articul, taler om Odelsgods i egentligst Forstand, og om andet Jordegods hvor ej er Enke, som sees af alle de om denne Articuls Forklaring udgangne Anordninger, og 19de Articul om andet Jordegods hvor der er Enker, men ej Odel. Citantens Fader Johannes Monsen kjøbde den omstevnte Anpart i St: Fuusch No: 20 S: S: E: gds: i Qvinherrets Skibrede, af Landskyld $\frac{3}{4}$ L: S:, $\frac{1}{2}$ Hd:, $\frac{1}{2}$ Vog Korn, ved Auction fra Fremmede, og aldeles ubeslægtede den 10 og 11 Sept: 1778, efter Auct:s Skde af 2 Dec: s: A: og bortdøde i Aaret 1786, samt efter ham sluttet Skifte 10de Juni 1786, følgelig er Jorden efter 8 Aars Besiddelse, og 5 B: 5 C: 1 a:, samt Fr: 14 Janv: 1771 ikke bleven til Odels Jord. Ved Skiftet blev Jorden for det allermeste udlagt til Pantehaverne og andre Creditorer som bliver hvers Ejendom efter Lovens 5 B: 6 C: 1 a:, men kun en liden og overskydende Deel deraf, til Arvingerne, og deriblandt Enken, hvilken sidste, paa Grund og med Ret efter Lov: 5 - 2 - 19. har indløst fra dem, heele Jorden, undtagen fra Citanten hvis Part hun dog ej har vildet indløse, og er buden ham Penge for, men som han ej har vildet modtage, hvorpaa Enken har erholdet Skde den 16 Juni 1786, og siden hun har i Lovs Medhold indløst Jorden, kan hun og efter Lovens 5 Bog 3 Cap: 17 a: sælge den som frit Gods uden Lovbrydelse, til hvem hun vil, som hun og derpaa har solgt den til Indstevnte Halvor Sigfussen ved Skde af 16 Juni 1786. hvorefter meentes at skulde være, at døm/m/e og kjende for Ret: At Citanten Jens Johannessen er uberettiget nu at indløse denne omtvistede Jordepart, saa indstevnte Halvor Sigfussen, i denne Sag for Citantens Søgemaal burde fri at være.

Derefter blev af de øvrige Syv Laugrettes og Meddoms Mænd afsagt følgende Dom:

1792: 359

at de kjender og dømmer for Ret og herved afsiger: At Jens Johannessen efter formentlig Lovens rette Meening og naturlig Billighed, bør som Odelsmand være berettiget at indløse denne Jordepart fra Halvor Sigfussen, og denne derfor at modtage Penge, og udstæde og underskrive dertil indrettet Skde, efter omstevnte Skiftebrevs Vurdering, for heele Jordens Summa, Citantens der udlagde Deel 29 rd: undtagen, med S:mma 340 rd: 4 mrk: 8 s:, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Mulet af En Mark Danske, som efter Rescr: 26 Juni 1783, og under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven, tilfalder den Nordenfjeldske Vej Casse, for hver Dags Ophold over 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Pengene samt det ny (.f.?)dertil Skdes Anbydelse, de første til Modtagelse, og det sidste til Underskrift og Forsegling, og Halvor Sigfussen derefter fravige og

røddiggjøre Jorden til Vaar Fardag 1793 under Udkastelse efter Loven. Udi Processens Omkostninger betaler Halvor Sigfussen til Jens Johannessen 12 Rd.; inden 15 Dage efter Dom/m/ens Forkyndelse under Adfærd som forbemeldt.

Samson Heliesen Haawigin Paa Egen og Øvrigges Vegne
Udstedt til Halvor Fuusch og til Citanten

Extra Ret Officeer Gaards Besigtelse

Anno 1792 Mandagen den 23de Juli, har jeg i allerunderd: Følge Kongl: allern: Rescript af 3 Sept: 1791, og Stiftets Communication af 24de s: M: og Aar, saa og \af mig/ given, og ved Skrivelser fra alle vedkom/m/ende tilstaaede bekjendtgjorte Berammelser, indfunden mig til den i samme Rescripts 5te Post allernaadigste befalde Besigtelse, paa Gaarden Axland i Schaanevig Skibr.; udnævnt til Officeer Bolig for det Schonevigske Compagnies Cheff \af det Westerlehnske Regiment/ af Skatte\skyld/ 1 Løb 1 pd: Smør, tilligemed efterskrevne af Districtets Foged opnævnte og nu ved Skibredets constituerede Lænsmand Peder Eliassen Næss fremstillede Eedsvorne, ellers upartiske og ubeslægtede samt ubesvogrede Laugrettesmænd, navnlig: 1. Østen Lars: S: E: p: Mortvedt. 2. Lars Johannessen S: E: p: SørEbne. 3. Tørres Larsen S: E: boer paa Mit Ebne. 4. Aad Larsen S: E: paa NorEbne. 5. Rasmus Hansen S: E: p: Molnæs. og 6. Halvor Erichsen S: E: paa MitEbne.

Ved Forretningen var nærværende, paa Regimentets og Compagnie Cheffens Vegne, Velædle og Velbyrdige Hr: Premier Lieut: v: Voigt, samt Districtets Foget V: og V: Hr: Ulr: Wilh: Koren, saa og Lejlændingen Knud Larsen Axland Beneficiarius Sogne Præsten til Schonevigs Præstegjæld Hr: Abel mødte ikke.

Lejlændingen Knud Larsen Axland anmeldte at hans Bygsel Seddel var i den Gaarden overgangne ulykkelige Ildebrand i Sept: 1789 opbrændt, saa han den ikke kunde anvise, Anmeldte ellers at have bygset for omtrent 20 Aar siden \paa Livs Tiid/ og fra den Tiid har boet her som Lejlænding, men viisde sin Landskylds Bog som melder Gaardens Landskyld 1 Løb Smør ½ Hd.; at være Gaardens Skyld, ellers anmeldte at ingen andre, enten Lejlændingen selv eller Andre ejer i Gaarden, uden aleene Schonevigs Præsteboel.

Fogden anmeldte, at Gaardens Skyld er efter Matriculen i Skat 1 Løb 1 pd: Sm.; og i Ldskld 1 Løb Smør 1 Bukskd:

Til Forretningens Fremme som derpaa blev foretaget, blev først efterseet

a. Huusene

og 1st de paa Gaarden siden Ildebranden nye opbygte:

1. Røg-Stue som er kjøbt andensteds, og fløttet hid, nyt Tøm/m/er 8 Aar gam/m/el i Bygning, lang 6 ½ Alen, breed 6 ½ Alen, uden Noves, tømret Bygning, med en Sval 3 Alen lang, med Huusets bredde som er 6 ½ Alen, Stavværk, alt under eet Tag, Nævertag, Stuen værd i den Stand den er 20 rd.; fattes intet til Aabod.

2. Laden Stav værk, lang 17 Alen, bred 9 Alen, Næver Tag, værd nu 24 rd.; nye bygt siden Ildebranden, fattes intet.

3. Floren, nybygt siden Ildebranden, deri 12 Baaser, tømret Bygning, lang uden Noves 10 ½ Al: breed 8 ½ Alen, værd nu 20 rd.; Næver Tag, fattes intet, men behøver bordklædning paa vestre Bryst, dertil anslaaes 3 tylder Hun, i alt med Arbejds Løn 0 rd: - 5 mrk: - 4 s:

4. Et nyt Smalhuus nybygt siden Ildebranden, Stav værk, Nævertag, lang uden Noves 9 Alen, bred 7 Alen, nu værd 8 rd.; fattes intet.

5. {En Hæste Stald levnet fra Ildebranden} Et gam/m/el hid fløttet Smalhuus, siden Ildebranden opsat, lang 4 Al: br: 4 Al: tømret Bygning, værd nu 2 rd.; Nævertag, fattes intet.

2. Fra Ildebranden levnede Huuse

6. En Hæste Stald, lang 8 Al:, br: 6 Al:, Stav værk, Næver Tag, værd 4 rd.; fattes intet.

7. Et Smedehuus og tillige Jldhuus, Stavværk, Nævertag, lang 5 ½ Al.; br: 5 Al: nu af Værdie 3 rd.; gam/m/el Bygning, men fattes intet.

8. Et Nøst Stav værk, Nævertag \gl: Bygning/ lang 10 Al.; br: 6 Al.; værd 3 rd.; fattes Bordtag paa søndre side, dertil behøves 1 tylt Hun, anslaaes til 0 rd: - 3 mrk: - 0 s:

9. Et Nodehuus, Stavværk, gl: Bygning, lang 4 Al.; br: 4 Al.; værd 4 mrk.; fattes Tag, som med Huun og Arbejds løn anslaaes til 1 rd: - 3 mrk: - 0 s:

1792: 359b

10. Et Qværnhuus, tømret nye Bygning, lang 3 ½ Al.; uden Noves, bred uden Noves 3 ½ Al.; Næver Tag, værd nu 2 rd: 3 mrk.; fattes intet.

Fleere Huuse fandtes ikke, og Lejlændingen anmeldte, at ikke flere hører til Jorde bruget, ej heller var før Jldbranden uden et Stabur og en Sængeboe, som og brændte, og hvori Stedet for intet er bygt, men Lejlændingen agter, med Tiid og Lejlighed, at faae opbyggt sam/m/e Slags Huuse i Stedet.

Summa Aaboden 2 rd: - 5 mrk: - 4 s:

b. Agrene

bleve \anviiste/ efterseet og befunden

1. Søe Ageren af Udsæd 6 skj: Havre, i almindelig god Stand.
2. Stor Ageren af Udsæd 1 td: Havre i god Stand.
3. Bakke Ageren af Udsæd 7 skj: H: (Havre) fattes paakjørt 100 Læs Muld.
4. Abelflekket, af Udsæd 1 skj: i god Stand.
5. Smedeflekket, Udsæd ½ Skj: upaaklagelig Stand.
6. Nøstflekket, Uds: ½ Skj: ligeledes.

c. Engen

blev efterseet, og befunden i almindelig god Stand, og kan paa ingen Maade forbedres, til at blive bedre, da Situationen dertil er for meget uføjelig.

d. Skiftes gjærdet

imellem de omliggende Gaarde Løvigen og Gielmervigen, er denne Gaards Part, som almindelig i Bøjgden forsvarlig, bestaaende aleene af Riis- og Brage-gjærde. og Bøegjærdet af sam/m/e Slags, ligeledes upaaklagelig.

e. Skoven,

bestaaer aleene af Birk og Older, vel tilstrækkelig til en Bonde Huusholdning, men til en Distingueret Mands Huusholdning med Kakkelovne og Køkken Skorsteene, vilde den blive udhuggen paa 2 á 3 Aar. Furre intet.

f. Herligheder

ingen.

g. Marken, Hjem/m/e Marken eller Hagen,

er tilstrækkelig til Jordens egne vinterfødende Creaturer, men ej til meere.

h. Videre Tilliggende,

er intet.

i.

En Huusmand under Gaarden navnlig Rasmus Olsen, fremstod og tillige med Lejlændingen forklarede: At han med Beneficiarii og Lejlændingens Tilladelse, har paa uviis Tiid, og indtil viidere, opbyggt paa Bøen en Stue, men hverken har Slaatte eller Ager, eller Hagebejte, ej heller derpaa nogen Tilladelse for bestandig hverken med Grunde- eller Bygsel-seddel, svarer og slet ingen Betaling derfor eller Afgift af Tompten.

I Anledning Hr: Lieut: Voigts Forlangende, blev Lejlændingen tilspurgt, hvad han avlede og fostrede paa Gaarden, og med hvor mange Mennesker Jorden kan dyrkes? Lejlændingens

Svar overlagt med Rettens Skjøn om Rigtigheden udfaldt saaledes: Avler imellem 30 til 32 Tønder Havre almindelige Aaringer, føder 6 Melkekjør, og 6 gjeld Nød i højeste, 30 Stk: Smaler omtrent af begge Slags Faar og Geeder, og 1 Hest, \Til/ Gaardens Drift behøves 4 Mennesker og 1 gjetlegut, foruden Daglejere i Vinderne.

Som ingen videre ved Forretningen noget havde at erindre; Saa blev den herved sluttet, og skal vorde \Regimentet/ beskrevet meddeelt. Udstædt

Extra-Ret Officeer Gaards Besigtelse

Anno 1792 Onsdagen den 25de Julii har jeg i allerunderdanigst Følge det Kongl: allernaadigste Rescript af 3de Sept: 1791 og Stiftets Communication af 24de samme Maaned og Aar, saa og \af mig/ givne, og ved Skrivelser fra alle Vedkommende, tilstaaede bekjendtgjorte Berammelser, indfunden mig til den i samme Rescripts 5te Post, allernaadigst befalede Besigtelse paa Gaarden Mæland No: 67. i Etne Skibrede, Bergens Dom Kirkes Præsteboel allernaad: beneficeret af Skatteskyld 1 Løb 1 pd: 12 mrk: Smør, udnævnt til Officeer Quarteer for Cheffen for det Etneske Compagnie under det Wæsterlehnske Regiment, tilligemed efterskrevne af Districtets Foged opnævnte, og nu af Skibredets Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal, fremstillede Eedsvorne, og ellers upartiske, ubeslægtede og ubesvoglede Laugrettes og Besigtelses Mænd, navnlig: 1. Osmund Christiansen Støele. 2. Tjæran Erichsen Silde. 3. Svend Christens: Engelschier. 4. Lars Larsen Ousnæss. 5. Niels Tjæransen Ousnæss. 6. Ole Larsen Wee.

1792: 360

Ved Forretningen var nærværende, paa Regimentets og egne Vegne, Compagnie Cheffen for det Etneske Compagnie Velbaarne Hr: Capt: v: Weltzien. Beneficiarius eller nogen paa hans Vegne, mødte ikke. saa var og nærværende Districtets Foged V: og Velv: Hr: U: W: Koren, samt Lejlændingen paa Gaarden Peder Jonsen Mæland, som anviisde sin Bygsel Seddel, sig af Doctor Mossin meddeelt den 4 Aug: 1783, at bruge saalænge hand betaler hvad betales bør, og opfylder Lejlændings Pligten m: v: samt Vilkor: at Ewen Gudmundsens som forrige Lejlændings Enke, med hendes Børn forbliver paa Gaarden, saa længe hun sidder Enke, efter nærmere opsettende Contract. D(a?)hos (Der-?) anmeldte Peder Jonsen at Enken er gift, og fløttet fra Gaarden, saa derpaa intet Vilkor hæftes. Videre anmeldte, at ingen enten Lejlændingen selv eller andre, ejer i Jorden, end det Doctor Mossin som Sogne Præst til Bergens Dom Kirke beneficeret.

Til Forretningens Fremme som derpaa blev foretaget, blev først efterseet

a. Huusene

1. \En/ Røg Stue{n}, tømret Bygning, lang 9 ¼ Alen, bred 9 ¼ Alen \uden Noves/ deri et lidet Kam/m/er eller Kove, af Tømmer, og Sval paa 2 Sider, Stavværk med Bordtag, under eet Tag, Næver Tag, Bordtag paa den 3die Side, paa 4de Side, skiuler et andet Huus, Stuen værd, i den Stand den er 16 Rd:r, fattes til Aaboed, 2 Torvhaller og Kroger, og at rettes paa østre Side, hvor det har skudt sig, som anslaaes til Materialier og Arbejds løn

1 rd: - 1 mrk: - 0 s:

2. En Sænge boe, tømret Bygning, Nævertag, uden Novs lang 8 ½ Alen, bred 8 ½ Alen, og Sval paa Vestre Side, Stav værk og Bordtag, og bordklædning paa de andre Sider, værd i den Stand den nu er 30 rd:, fattes til Aaboed til en Svil, Torv hals Træer og Kroger, samt 4 Tylter Huun til Bordtag, i alt til Materialier og Arbejds Løn

2 rd: - 0 mrk: - 0 s:

3. Et Stabur, tømret Bygning, Nævertag, uden Noves lang 6 Alen, breed 5 ½ Alen, Bordtag af Hun, værd 8 rd:, fattes til Aabod, til Bordklædningens Reparation 4 Tylter Hun, anslaaes med Materialier og Arbejds løn

1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

4. Et Jldhuus, Stavværk med Bordtag, Nævertag, uden Noves lang 8 Alen, breed 8 Alen, Bordtag af Bord og Huun, værd 2 rd:, fattes til Aabod, til Bordklædnings Reparation, 8 Tylter Hun og Bord, samt nogle Voger Næver til Tag, anseet med Materialier og Arbejds løn, til

4 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5. En Veedskud, Stavværk med Huun bordtag paa 3 Sider, Næver Tag, lang 5 Alen, bred 7 Alen, værd 1 rd: 3 mrk:, fattes til Aabod, 3 tylter Hun til Bordklædning, og nogle Voger Næver, et par Voger, i alt anslaaet til

1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

6. En Flor, tømret Bygning, Næver Tag, indrettet til 18 Baaser, uden Noves lang 12 Al:, breed 8 ½ Alen, paa de 3 Sider bordklæd /: den fjerde behøves ikke :/ men gl: forfalden, værd 8 rd:, fattes til Aabod, 3 Sviller, Tag overalt, 16 tylt Hun til Bordtag, 24 Voger Næver, i alt med Materialier og Arbejds løn, og med Tøm/m/er

12 rd: - 0 mrk: - 0 s:

7. En dto: Flor, tømret Bygning, indrettet til 7 Baaser, men Baaserne borte, og derforuden 2 Garer befindes, Nævertag i god Stand, lang 8 Alen, breed 7 ½ Al:, værd 4 rd:, mangler Bordklædning paa 3 Sider, og en Svil, dertil en Tøm/m/er Stok, og 10 Tylter Hun, i alt med Materialier og Arbejds løn

3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

8. Derop til i søndre Brøst, en Skud, Stav værk, Næver Tag, 3 Alen lang fra Bygningen, værd 3 Mrk:, fattes til Aabod, Tag dertil 6 Voger Næver, samt Traae og Torvholler med Kroger, saa og 3 tylter Hun til Bordklædning, i alt anslaaet til

2 rd: - 3 mrk: - 0 s:

9. En Hævde Skud, Stav værk med Nævertag, har kun 3 Sider \staaer til Floren med den 4de Side/ sam/m/e bordklæd de tree Sider med Huun, lang 9 ½ Alen, breed 8 Alen, værd nu 4 rd:, fattes til Aabod En Tylt Huun, anslaaet med Arbejds løn til Bordklædnigen

0 rd: - 3 mrk: - 0 s:

10. Et Smale huus, tømret Bygning, og tømret afdeeling midt i Huuset efter Længden, Nævertag, lang 7 Al:, bred 7 ½ Al:, værd 8 rd:, fattes noget paa Huun bordklædningen som er paa 2 Sider, 6 tylter Huun, og 4 nye Sviller, saa og paa Taget 4 Voger Næver, i alt med Materialier og Arb: dsl:

3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

11. Dertil i østre Brøst, en Skud efter Husets breede, 3 Alen lang, Stav værk, og Nævertag, værd 3 Mrk:, fattes til Aabod, til Næver til Tag, og til at reparere den befindende Bordklædning \p: 3 Sider/ med 4 tylt Hun, i alt Mat:, Arbejds l: 1 rd: - 3 mrk: - 0 s:

12. Til sam/m/e Smal Huus, i vestre Ende, en Skud {efter Husets} \8 ½ alen/ Breed{e}, 7 ½ Al: lang, Stav Værk og Nævertag \til Hestestald/ værd 3 rd:, Bordtag paa 3 Sider, til sam/m/e Reparation behøves 2 tylter Hun, og til Taget 6 Voger Næver, i alt Materialier og Arbejds løn

3 rd: - 3 mrk: - 0 s:

13. Et Føl Huus, tømret Bygning, Nævertag, uden Noves lang 5 Al:, bred 4 Al: ej bordklæd, ogsaa unødvendig, værd 1 rd:, fattes intet, nybyg.

14. Et Svine Huus, tømret Bygning, Nævertag, uden Noves lang 4 Al:, bred 3 Alen, uden Bordklædning, som her holdes unødvendig, værd 1 rd:, fattes intet.

15. Laden, StavVærk, Nævertag, lang 19 Al:, \foruden en Hænge Skud/ bred 12 Alen, Huun og Bordbordklædning, Værd 30 rd:, fattes til Bordklædningens Reparation, 10 tylt Huun, Taget

Lateris

35 rd: - 1 mrk: - 0 s:

1792: 360b

Transport

35 rd: - 1 mrk: - 0 s:

fattes {...} \40 Voger Næver/, Bordklædningens Reparation med Tag og Arbejds Løn, anslaaet til

12 rd: - 5 mrk: - 0 s:

16. Nøstet, Stavværk, Nævertag, lang 9 al.; bred 4 ½ Al.; Værd 2 rd: 2 mrk.; fattes til Aabod
6 Voger Næver til Tag, 3 Tylter Hun til Bordklædningen at reparere, anslaaet til med
Arbejds løn og 1 Torvholds Træ 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Som ingen fleere Huuse befandtes, Jordbruget at tilhøre, saa
beløber forestaaende Aabod

51 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Som med Førse, Transport, og videre uformodentlige
Bekostninger beløber til

30 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Summa

81 rd: - 0 mrk: - 0 s:

b. Agrene

bleve anviiste, efterseete og befunden

1. Stor Ageren af Udsæd 4 tdr: Havre, i almindelig god Stand, dog behøves 50 Læs Muld
paakjørt.

2. Hælle Flekket Udsæd 3 Kander ligeledes.

3. Røysageren Udsæd 2 ½ td: Havre god Stand.

4. Ryske Ageren Udsæd 2 ¼ td: Havre almindelig passabel Stand, kan forbedres og
behøver en Holvejte tvers igjennem, og paakjørt 100 Læs Muld.

5. Reenkornageren, Udsæd 2 skj: Byg god Stand.

6. Lille Løe flekket 3 Kande Havre Udsæd god Stand.

Fleere Agrer fandtes ikke.

c. Engen

blev efterseet, og befunden i almindelig \kuns middelmaadig/ Stand, og kan da den er meget
tør Mark og Houger, ikke forbedres, og det øvrige som er Myr, er ikke situeret eller af den
Bonitè \formedelst K(al?)væde/ at det kan forbedres med Vejter.

d. Skifte gjærde

er ikke, og Bøe gjærdet som er Riis og Brake, er i almindelighed bøjgde vanlig Stand.

e. Skoven,

bestaar af Furre, omtrent Fjerde Parten tørre, det øvrige er fersk, men ingen god Voxter, af
Saugtømmer kun lidet, ellers til Bygnings Tøm/m/er, alt i alt tilstrækkelig til Huusenes
Vedligeholdelse, ikke til nogen betydelig nye Bygning, og alt ikkun til Bondehuusene, men
ikke tilstrækkelig til noget Officeer qvarteers Opbyggelse eller heele Vedligeholdelse.
Dernæst Birk, deraf omtrent tredie Parten \tør/, som uden Skade kan hugges til Brænde og
staaende bliver unyttig, og kun til at falde om raaddent, det øvrige med dette er tilstrækkelig
til Bonde Huusholdningens Brændeveed, og noget at sælge, med sparsom/m/elig Medfart,
men om en Officeer kom her at boe, da ville det til Skorsteene og Kakkellovne, ikke være
tilstrækkelig en halv Snes Aar.

Velbaarne Hr: Capt: v: Weltzien maatte forlange Lejlændingen, som tilstæde ved
Forretningen erindret, at han ikke i mindste Maade hugger i Skoven til Upligt, uden han vil
vente sig underkastet Tiltale.

Dommeren oplæsde det Tilførte for Lejlændingen Peder Jonsen som han forsikrede at holde
sig efterretlig.

f. Herligheder

ingen.

g. Marken, Hjem/m/emarken eller Hagen,

er ikke meere end tilstrækkelig for Gaardens egne hjem/m/efødende Creature, men ej til
meere.

h. Viidere Tilliggende,

er intet.

i.

Huusmænd er to, Siur Jakobsen og Anders Johannessen, som have Huuse paa Bøen, førend denne Lejlændings tiid, med Beneficiarii Tilladelse, indtil videre, men uden nogen Bestandighed, og uden Bygsel Sedler, har og kun lidet Ager, og svarer kun til Lejlændingen, den første 1 rd: 3 mrk:, og den sidste 1 rd: Aarlig.

I Anleedning Hr: Capt: v: Weltziens Forlangende, blev Lejlændingen tilspurgt, hvad han avlede og fostrede paa Gaarden, og med hvor mange Mennesker Gaarden kan dyrkes? Lejlændingens Svar overlagt med Rettens Skjøn om Rigtigheden, udfaldt saaledes: I almindelige Aaringer, men Jorden er Aarvan, avler han omtrent 40 tdr: Havre og Byg, føder 2 Øger, 16 klavebundne Bæster, deriblandt 7, 8 á 9 Melke kjør, 30 Smaler af begge Slags, baade Faar og Gedder. Til Gaardens Drift behøves 6 Mennesker, og et Gjætle Barn eller to, derforuden Lejefolk i Høe- og Korn Høsten.

Som ingen noget viidere ved Forretningen havde at erindre, saa blev sam/m/e sluttet, for beskreven at udstæde, og Regimentet at insinuere. Udstædt

Extra Ret Taxation og Besigtelse paa Schjeldal i Etne

Anno 1792 Fredagen den 27de Julii Morgen, har jeg efter Requisition af Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal som Formynder for Myndtlingen Anne Osmunds Datter, indfunden mig paa det af hende nu beboende og bestyrende samt ejende Brug en Anpart i Schjeldal i Etne Skibrede, denne Vaar tiltrædet, og da af Halvor

1792: 361

Rasmussen frafløttet, forhen af ham beboet i nogle Aar, til efterskrevne Taxation over samme Jorde brugs Avls Indkomst og Aarlig Udgift, samt Besigtelse over Huusene og Jordebrugets videre Tilliggende, tilligemed efterskrevne af Velædle og V: Hr: F: (Foged) U: W: Koren opnævnte eedsvorne, upartiske \og med Parterne/ ubeslægtede og ubesvogrede Laugrettes, som tillige Taxations og Besigtelses Mænd, navnlig: 1. Lambreth Steensen Axdal \Lejlænd:/. 2. Peder Bjørnsen Wee S: E: 3. Lars Olsen Onesteen S: E: 4. Tjæran Ingebretsen S: E: p: Øchland. Hans Hansen S: E: p: Fosse. 6. Christopher Aslachsen S: E: paa Øfre Grindem. 7. Halvor Johannessen S: E: p: Kaldem. 8. Svend Steensen Leil: paa Gravelsæter.

Reqvirenten som Citant fremstod /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree mrk: fiire Skl: /: og i Rettelagde hans til denne Forretning udstyrede skriftl: Kaldseddel af Dato 26 April 1792, som med paategnet Berammelse \og Forkyndelse/ blev oplæst og lyder saaledes.

Imidlertid Halvor Rasmussen Schjeldal nu boende paa Øfre Næss, blev tree gange paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Stevne Vidnerne Anders Knudsen Wae og Siur Johansen Rame, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre samme lovlig for Halvor Rasmussen da paa Øfre Næss, at have forkyndet efter Paategningen, og talte ved ham selv.

Citanten derefter androg, at Anleedningen til denne saavelsom een forhen den 18de Martii 1791 lige afholden Forretning, er, at Halvor Rasmussen uden nogen Minde, Adkomst, Fæste eller Bygsel, har beboet denne Anpart som efter foreviisede Skjøder til Anne Osmunds Datter, eet af 17 Janv: 1783 paa 1 Løb 1 pd: 5 mrk: S:, 8 Spd: Korn, og eet af 29 Aug: 1789 paa 1 pd: 11 5/6 mrk: Sm: som med hende selv ved Skifte 17 Juli 1784 arvelig tilfalden 7 1/6 mrk: S: gjør Jordebrugets fulde Landskyld 2 Løber Smør, 8 Spd: Korn, /: Skjøderne bleve som anviiste paategnede tilbageleveret /: er hende tilhørende, fra han for \7 á/ 8 Aar siden giftede sig ind paa Jorden til sin Hustrue Borgille Jons Datter da der boende som Enke i Sterboet efter hendes afdøde Mand Even Erichsen Schjeldal, Myndtlingens Stiffader, uden

noget deraf at svare, videre end 6 rd: som Halvor Rasmussen det første Aar han boede der, strax betalte, med Løvte om meere billigt, saa Myndtlingen kunde være Rente fri at hendes Jord ikke ved paaløbende Renter skulde blive hende dyrere end Hoved Stolen, hvorom \og om Jordens Beboelse/ han lovede at indgaae nærmere Contract, paa hvilket Løvte Citanten ej har stevnet ham for nogen Afgift før han nu har søgt ham til Avlingens saavel af Korn som kreaturers Erstatning for Aarene 1788, og til Halvor Rasmussen frafløttede Vaar 1792, skjønt han for de forbigangne første Aaringer havde samme Ret og sam/m/e Aarsag til lige Paatale mod Halvor Rasmussen, men saadant ej iverksat, i Haab om, at Halvor Rasmussen skulde opfylde sit Løvte, der og var Aarsag, hvorfor Citanten ej før udsagde ham fra Jorden; Men da saa lang Tiid bortgik, og Halvor Rasmussen vegrede sig at indgaae Contract af ham selv lovet, og af Citanten ham fra først af, Aar efter Aar, saaledes tilbuden som i Hoved Sagen er tilført, og Halvor Rasmussen intet vilde betale af Jorden, som kunde stoppe Renterne af Capitalen deri stod; Saa saae Citanten sig nødsaget at anlægge Sag imod Halvor Rasmussen til Som/m/ertinget 1791, til Jordens Fraviigelse /: dette er nu først skeet Vaar 1792, efterladt ruinerede og forfaldne Huuse :/ samt Avlingen for de bem:te Aaringer han ulovlig har brugt Jorden at erstatte m: v: hvilket sidste at faae bestemt til en Summa er Hensigten af denne Forretning, som han nu begjærde fremmet efter Stevningen som er i Rettelagt, dens Indhold.

Dommeren paalagde Laugrettet, saa nøjagtig og billig som muelig at skjønne og taxere Jordens Avl af Korn og Creaturer, saa og Jordebrugets Udgifter, det de lovede at efterkomme, og henholdt sig til deres forrige Forretning af 18 Marti 1791, ang:de af hvad kan fostres og af Korn avles, som er grundet paa Jordebrugets da værende Tjeneres Opgivende for dem \og som rimelig efter Jordebruget af Dem anseet/ men forbeholdt sig, nu efter nermere Overlæg, og da Agrene som nu bærer deres grøde, bedre kan viise sig, ved denne Forretning nøjere at bestemme de Poster, som de kan skjønne at kan taale Forandring; til den Ende de begjærde den forrige Forretning til Eftersyn, som skeede og blev dem udlaant: Og blev da, nu ved denne Forretning, skjønnnet Jordens Indtægt, Aar om Aar \aarlig/ og efter de Aaringer 1788, 1789, 1790 og 1791 som var i Frugtbarhed gode Aaringer, som følger:

11 Kjør: Melkekjør: Een Koe som gaar med Kalv 40 Uger, deraf afslaaes 12 Uger at staae gjæld, igjen 28 Uger, /: Nu mødte Halvor Rasmussen :/ af de 28 Uger, er kreaturerne paa Støelen omtrent 8 Uger, da kan avles af en Koe \fra ½ til 1 ½?/ 1 b(..?) Sm: er

1 rd: - 1 mrk: - 8 s:

de 20 Ugers Melkning, omtrent middel Tal 1 ½ Potte daglig, Ugentlig 10 s:

2 rd: - 0 mrk: - 8 s:

3 rd: - 2 mrk: - 0 s:

1792: 361b

	Trprt:	3 rd: - 2 mrk: - 0 s:
Kalven den føder(?), ansees til		0 rd: - 1 mrk: - 8 s:
Melkingen de øvrige 12 af Aarets 52 Uger, 2 potter dglg: er		
ugentl: 14 s: gjør for 12 Uger		1 rd: - 4 mrk: - 8 s:

5 rd: - 2 mrk: - 0 s:

afgaaer Renter af Pengene der staar i Ko(en?)		0 rd: - 1 mrk: - 8 s:

5 rd: - 0 mrk: - 8 s:

Jgjen beholden Fordeel af en Koe Aarl:

gør for 11 Kjør ansat kun til		55 rd: - 5 mrk: - 11 s:

Halvor Rasmussen betalte Tilsvares penge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl:, og erindrede, at der var og de Aar der ikke have saa mange Melke kjør som og maatte tages i Betænkning. Laugrettet skjønnede, at ikke kunde dog være mindre at ansætte for et saadant Brug, end et Aar om et andet 10 Melkekjør, og fradraget Melk til Kalvene som sættes paa 5 stk:, á 5 mrk: 4 s: er 4 rd: 2 mrk: 4 s: fradraget 10 Melkekjørs Beløb 50 rd: 5 mrk:, igjen her at ansætte 45 rd: - 2 mrk: - 12 s:

Dom/m/eren oplæste det af Citanten tilførte for Halvor Rasmussen Schjeldal. Halvor Rasmussen paastod at have betalt 9 rd: for 6 Aar siden, da han kom til Schjeldal. Lænsmanden nægtede sam/m/e at have bekom/m/et for Halvor Rasmussens Tiid, men det var tilgodehavende hos Halvor Rasmussens Formand i Egteskabet Even Erichsen.

10 Gjældbester, siden en Koe blev afslagen i de først regnede 11 kan indtages \fra Andre/ paa Foster, Vinter og Som/m/er, og faaes for hver Fosterløn og Hagebejte á 1 rd: 2 mrk: 8 s: 14 rd: - 1 mrk: - 0 s:

10 Gedder, deraf Melk 24 s: og Kiid 24 s: er 3 mrk:, afgaar Rente 4 s: igjen hver 2 mrk: 12 s: er 4 rd: - 3 mrk: - 8 s:

4 Hane gedder, indtaget paa Foster fra Anden Mand, á 1 mrk: 14 s: 1 rd: - 3 mrk: - 8 s:

2 Bukker, indtagen for andre paa Vinterfoster og Som/m/erbejte á 2 mrk: Fosterløn og Hagebejte 0 rd: - 4 mrk: - 0 s:

19 Souver, indtagen fra anden Mand paa Foster og græs, derfor for hver 1 mrk: 8 s:

4 rd: - 4 mrk: - 8 s:

4 Gjæld Vædre, indtagen fra Anden Mand paa Foster og græs, derfor for hver 1 mrk: 6 s:

0 rd: - 5 mrk: - 8 s:

9 Fjor Lam, indtagen paa Foster og græs, for hver 20 s:

1 rd: - 5 mrk: - 4 s:

5 Souv Lam ligeledes

1 rd: - 0 mrk: - 4 s:

2 Brugs Hopper som selv ejende, ansat i Værdie 40 rd:, deraf Aarl: sælget Føl for 4 rd:, fradraget Rente af Pengene 40 rd:, 1 rd: 4 mrk:, igjen Fordeel af hver Hoppe 2 rd: 2 mrk:, er for begge 4 rd: - 4 mrk: - 0 s:

1 Følie 2 Aar gl:, indtagen fra anden Mand paa Foster, derfor Foster Løn og Græs

3 rd: - 1 mrk: - 8 s:

2 Sviin, selv ejende, af Værd 2 rd: 3 mrk:, deraf at sælge Griiser 4 heele Aaret á 24 s: er 1 rd:, afgaar Rente 10 s: igjen for den eene en So(uv?) {1} - 5 mrk: - 6 s:

og en Galt Aars gam/m/el

1 rd: - 3 mrk: - 0 s:

Korn Avlen, begjærdes af begge Parter som tilstæde, at opgives hvad Aar om Aar er avlet paa dette Brug de sidste 4 Aar. Halvor Rasmussen svarede: at kunde ikke, da han ej har givet Agt derpaa, men Love Karlen havde sagt 60 td: Citanten paastod der kan avles over 70 td: Havre. Dommeren paalagde begge Parter at anviise Laugrettet Gaarde brugets Agre, samt paalagde Laugrettet, at skjønnede hver Agers Udsæd og Avl efter sin Størelse og sidst forløbne 4 Aars Frugtbarhed. Laugrettet efter Agrene at have efterseet, i overværelse af Citanten, da Halvor Rasmussen ikke vilde følge med, hvem og nu blev paaraabt, men var bortrejst, men 2 af Laugrettesmændene Tjæran Øchland og Christopher Grindem, kjender Agrene før, hvilke de ere, og at de høre til dette Brug, skjønnede dette Brugs 5 Agre, Lang Ageren, Fjørungen, Luuren, Johannes flekket og Gedde flekket /: nu kom Halvor Rasmussen og tilstod Tallet og Navnene :/

Lateris

85 rd: - 2 mrk: - 2 s:

1792: 362

Trp: 85 rd: - 2 mrk: - 2 s:

at kunde give af sig i Avling, eet Aar om et andet efter sidst forbiegangne 4 Aars Frugtbarhed omtrent 70 Tønder Havre i alt, derfra dragen SædeKornet 10 rdr., igjen 60 tdr., som efter almindelig Bøjgdekjøb á td:en 1 rd: 1 mrk: 8 s:, beløber 75 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Summa 160 rd: - 2 mrk: - 2 s:

skrifer Et Hundrede og Tredssindstyve Rigsdaler to Mrk: 2 skl:

Halvor Rasmussen fremstod og anmeldte at ville gjerne betale Landskyld fra hans 2 Stifbørn, deraf Anne Osmunds Datter den eene, var 12 Aar, men Lænsmanden vil ej give qvittering for det som er betalt, og Comparenten vilde gjerne havt begge Børnene, kunde han faaet beholdt dem, saa vil og Comparenten betale Renter for de 200 rd:, som ustevnet Mand havde staaende i Godset, naar Citanten viiste Obligationen, og derefter betale dem. Halvor Rasmussen exciperede imod den eene Laugrettesmand Peder Bjørnsen Wee, fordi hans for 6 Aar siden afdøde Hustrue, var Sødskende barn til Anne Osmunds Datter. Citanten paastod denne Exception ej regarderet, da Svogerskabet forlængst er uddød. Dommeren fandt intet paa den fremsatte Exception at reflectere efter anførte Omstændigheder, og overalt da ikkun efter Lovens 1 B: 16 C: 6 Laugrettesmænd til denne Forretning behøvedes.

Derefter blev over(sl?)aat og calculeret Gaardebrugets Udgifter Aarlig som følger:

1st De Kongl: Skatter anslaaes til Aarlig, men Jordebrugets Skattebog havedes ikke, og Halvor Rasmussen svarede paa Tilspørgsel, at erindrer det ikke derefter tilstod det var over 10 rd: 3 mrk: 10 rd: - 3 mrk: - 0 s:

2. 6 ½ Vog Tiende Korn á Vog 2 mrk: 8 s:, tilstod Halvor Rasmussen

2 rd: - 4 mrk: - 4 s:

Smaa Tiende

0 rd: - 3 mrk: - 4 s:

3. Adskillige smaae O(....?) udlagt den Tiid til Telthuus og Randsel Penge

1 rd: - 1 mrk: - 0 s:

4. Klokke Spandet

0 rd: - 0 mrk: - 14 s:

5. Skole-Løn og Underholdning

0 rd: - 2 mrk: - 8 s:

6. Til Jordens Drift behøves 2 Mandfolk, som kan være Hosbond og Dreng, og derfor at ansee, hver Kost og Løn 32 rd:

64 rd: - 0 mrk: - 0 s:

7. En gjætle gut Kost og Løn

30 rd: - 0 mrk: - 0 s:

8. To Qvindfolk, enten Kone og Pige, eller 2 Piger, hver Kost og Løn 30 rdr:

60 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Summa 169 rd: - 2 mrk: - 14 s:

Skriver Eet Hundrede Nii og Tredssindstyve Rigsdaler to mark og fjorten Skl:

Fleere Poster til Indtægt eller Udgift blev ikke anmeldt at tage under Paaskjønnende.

Skoven blev efterseet, som er for sig selv, den til dette Brug hørende, den fandt de ved forrige Forretning, at være hugget i, saaviidt til Upligt, at det nærmest var borthugget, som burde staaet til GarVeed.

En Bæk er udbrudt, formedelst den derfor forhen før Halvor Rasmussens Tiid gjorte Bygning, er forfalden, men veed ej, om den har vært forsømt før Halvor Rasmussens Tiid, i hans Hustrues Enkestand eller den forrige Mands korte Leve tiid, men nu løber den et usædvanlig Løb, og er til Skade i Thunet.

Lænsmanden begjærte ligesom forrige saa og videre efterseet den Vejt hvor Bækken skulde gaae; Den sees deels tilgroet, men burde holdes aaben for Bækken.

Citanten begjærte efterseet Kirsebær Hagen. Det begjærte skeede, og fantes 12 Træer, og ingen gjærde om, men nogle af Laugrettet erindrer der har vært gjærde om før, og fleere Træer, dog veed ej, hvilke Aaringer den er saaledes forringet. Citanten paastod derefter Huusenes Aaboed efterseet, og taxeret, som da befandtes:

1. En Røg-Stue, fattes Tag, dertil behøves 10 Voger Næver, som med Torvhals træer, og Kroger, og Arbejds Løn, anslaaes til 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 2. En Sængeboe, tømret Bygning, det søndre Brøst henraadnet, og staaer faldefærdig, behøver 4 Sviller og et nye Brøst dertil 4 Stokker, ansees at vil koste med at rette og istandsætte, Førse, Transport og Arbejds Løn 12 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 3. Et Stabur, tømret Bygning, fattes intet.
 4. En Stue med Kove, fattes intet.
 5. Et Ildhuus, fattes Huun bordtag, og nogle Voger Næver til Tag, i alt 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 6. En Flor, tømret Bygning, behøver 20 nye Spærrer, som tilligemed en behøvende nye Bjelke indsat, vil koste med Materialier, Førse og Arbejds Løn, vil koste!! 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 7. En liden Flor, tømret Bygning, behøver Tag 10 Voger Næver, Spær og Torvhals træe og Arbejds Løn samt Førse 5 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 8. Et Smalhuus, tømret Bygning, Taget forfalden, dertil behøves 16 Voger Næver som med Førse, Arbejds Løn, og Spærrer af nye, vil koste 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 9. Laden, Taget vil forlænges paa den eene Side, dertil 4 Voger Næver, og Torvhals Træer, samt Bordklædning at repareres, med Mat:, Førse, og Arbejds L: 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 10. En Øge Skud, behøver Tag dertil 5 Voger Næver, med Arbejds Løn 2 rd: - 0 mrk: - 0 s:
-
- Lat: 43 rd: - 0 mrk: - 0 s:

1792: 362b

- Transp: 43 rd: - 0 mrk: - 0 s:
11. To Møg Skuder, den eene i Stand, den anden fattes Bordtag af Huun, dertil 6 tylter Huun med Førse, Mat: og Arbejds Løn 2 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 12. En Veed Skud, behøver Bordklædningen at repareres med 2 Tylter Huun, med Materialier, Førse og Arbejds Løn 0 rd: - 3 mrk: - 0 s:
-

Fleere Huuse blev ej anviiste; thi beløber foranførte til Summa 45 rd: - 3 mrk: - 0 s:
Halvor Rasmussen Schjeldal, begjærde anslaat til Udgift af Jorden, Almisser til Fattige, et Maaltid Mad for rejsendes Mand, Redskabs Vedligeholdelse m: v:, ej forhen benævnte, holdte det ellers uanstændigt, at han ansees i Kost og Løn kun som en Tjener, og dog vil fordres Huuse Aabod af ham. Laugrettet syntes rimeligt, at der fastsættes for Almisser og Redskabs Vedligeholdelse Aarlig 6 Rd:, men viidere for rejsende Mand, sees ikke noget kan anføres. Citanten erindrede, at der avles Potates her paa Jorden, som og i Dag er anviist, paa de sam/m/e Stokker Agre, som af Halvor Rasmussen er dertil brugt, hvilket Citanten begjærde taget under Betragtning, og taxeret Jorden til Indtægt: Laugrettet fandt 2 Stk. i Agrene saet med Potates, som ikke er indbegreben i de 70 tdr: Havre Avl, og af hvilke Potates Agere kan ventes, Udsæden fradrage, kan ventes 3 tønder á 5 mrk: 8 s: er, Jorden til Indtægt 2 rd: 4 mrk: 8 s:

Som ingen af Parterne viidere for denne Sinde havde at erindre ved denne Forretning, og under Reservation af alt videre lovligt, indlod sam/m/e til Slutning: Saa bliver at anføre denne Forretnings Bekostning:

Dommeren Skyds til Stedet 2 Miil \der anf:/ for 1 Miil, 3 Mand og Baad á 8 s: er
| 0 rd: - 2 mrk: - 0 s:
Diætpenge for hen Rejsen, for sam/m/e een Miil | 0 rd: - 1 mrk: - 0 s:
En Dags Forretning bet: | 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Skyds og Diæt Retour		0 rd: - 3 mrk: - 0 s:
Laug Rets Mændene á 24 s: undtagen een over 1 Miil	bet:	2 rd: - 0 mrk: - 8 s:

Tilsam/m/en som efter Reglementer af 24 Feb: 1708, og 11 Juni 1788 beregnet beløber, og nu af Citanten blev betalt, hver sit skriver Sex Rigsdaler 8 Skl: 6 rd: - 0 mrk: - 8 s:

Saaledes Forretningen sluttet.

Citanten reserverede at begjære sam/m/e sin Tiid beskreven meddeelt, til ved Høstetinget i Sagen at fremlægge, da han der vil i Rettelægge sit Indlæg og Paastand i Sagen til Dom.

Imidlertid og forinden Retten blev hævet, Ventilerede begge Parter ved fleere gode tilkomne Almues Mænds Mellemlhandling om Forliig \som udfaldt/ saaledes: Alle Prætensioner og alt hvad denne Forretning og denne Sag incamineret Som/m/ertinget 1791, Gaarden og Jordebruget og sam/m/es Afgift angaaende, dependerer, saavelson og Sagen selv, som herved declareres ophævet, frafaldes af Citanten Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal paa sin Myndtling Anne Osmunds Datters Vegne: Derimod Halvor Rasmussen foruden det forhen betalte, endnu betaler til Myndtlingens Formynder paa hendes Vegne for Afgift i Stedet for Renters Erstatning, 50 rd:, skriver Halv trediesindstyve Rigsdaler, og for alle denne Sags og Forretnings Bekostninger 14 rd: skriver Fjorten Rdr:, i alt 64 rd:, skriver Fiire og Trediesindstyve Rigsdaler deraf de 30 rd:, betaler Halvor Rasmussen til Lænsmand Schjeldal {... ..} inden 14ten Dage, og de øvrige 34 Rd:, betales til dette Aars dette Skibredes Høste Ting. Saaledes med Haandtog imellem Parterne i Laugrettets og fleeres Nærværelse forliigt og sluttet, og Sagen declareret efter dette Passerte, ved næste Ting frafalden paa begge Sider.

Extra-Ret Officeer Gaards Besigtelse

Anno 1792 Onsdagen den 1ste Augusti har jeg i allerunderd: Følge det Kongl: allernaadigste Rescript af 3 Sept: 1791, og Stiftets Communication af 24de s: M: og Aar, saa og \af mig/ givne, og ved alle vedkommendes Skrivelser tilstaaede bekjendtgjorte Berammelser, indfunden mig til den i sam/m/e Rescripts 5te Post, allernaadigst befalede Besigtelse paa Gaarden Nedre Homlevig No: 99, i Opdals Skibrede, beneficeret Bergens Dom Kirkes Præsteboel Skatteskyld 1 Løb 1 pd: 14 mrk:, Tysnæs Præsteboel 1 pd: 16 mrk:, og til Tysnæs Kirke 1 pd: 6 mrk:, foruden No: 100 Homlevigs Hol-

1792: 363

merne Skatteskyld 1 pd: Smør, som bliver Gaarden i henseende til Brug uvedkom/m/ende, da samme efter anviist TingsVidne af 22 Maj 1788, bruges og styres og har altid vært brugt og styrt, af Gjæstgiveren i Godøesund som for samme Gjæstgiverie til almindelig Nytte for Rejsende umistelig, og for Gaarden Nedre Homlevigs Beboere unødvendig; Af Gaardens egen øvrige Skatteskyld som foruden bem:te Holme er 2 Løb 1 pd: 12 mrk:, er udnævnt til Officeer qvarteer for Compagnie Cheffen for det Opdalske Compagnie under det Bergenhuusiske Regiment \1L: 1 pd: 12 mrk: S:/ hvorom det Kongl: allernaadigste Rescript, melder saaledes: Opdalske Compagnie No: 99 Nedre Humlevig i Tysnæs Hoved Sogn af Skyld 1 Løb 1 pd: 12 mrk: og Stiftets Skrivelse af 10 Marti 1792, til Dom/m/eren, melder saaledes: Nedre Humlevig deraf skal udlægges 1 Løb 1 pd: 12 mrk: S:, som alt maae tages af Domkirkens Præsteboel i Følge Rescriptet, da den der ejer 1 L: 1 pd: 14!! mrk: og altsaa bes(iddes?) af de 2de, derpaa værende Lejlændingers Brug ligemeget, nemlig 2 pd: 6 mrk:, tilligemed Dom/m/eren blev Retten betjent, af efterskrevne af Districtets Foged opnævnte og nu af Skibredets Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen fremstillede, eedsvorne, og ellers

upartiske, ubeslægtede og ubesvoglede Laugrettes og Besigtelses Mænd, navnlig: 1. Lars Jonsen Grimsland. 2. Johannes Andersen Malkenæs. 3. Johannes Johannessen Øfre Gjerstad. 4. Ole Nielsen Øfre Gjerstad. 5. Lars Siursen Øfre Homlevig. og 6. Jacob Olsen Lande.

Ved Forretningen var nærværende paa Regimentets Vegne, Højædle og Velbaarne Hr: Major Segelcke, Compagnie Cheffen Velbaarne Hr: Capitain Lohman, Fogden V: og Velv: Hr: U: W: Koren, men af Beneficiarii, alleene paa Tysnæs Præstes som endnu ej til Kaldet er ankommen, ikke vides kaldet, h/an/ds Vegne den Personelle Capellan i Kaldet Velærværdige Hr: Hejberg. Bergens Dom Provst Hr: Doctor Mossin mødte ikke eller møde lod efter Paaraab. Fra Tysnæs Kirke Ejere Hr: Rasmus Lindg(od?) Forman i Bergen, blev fremsendt Skrivelse af 12 Maj 1792 saal: saa mødte og begge Lejlændingerne paa Gaarden Herman Hansen, og Lorentz Lorentzen, som begge erklærede at de bruger ligemeget hver, af hvad hver Beneficiarius og Jorddrot ejer i Gaarden, og betaler hver ligemeget til hver af de 3 Jordrotter eller Beneficiarii som ejer gaarden, og anmeldte de, at alleene Bergens Dom Provst og Sogne Præst er bygselraadig for heele gaarden, og har Overbygelsen til hvad de andre 2de Jordrotter deri ejer og er beneficeret. Herman Hansen anviisde sin Bygselseddel af 10 Apr: 1750, udgivet af da værende Sogne Præst til Dom Kirken i Bergen Doctor Ole Tideman, paa halve Gaarden Landskyld $\frac{1}{2}$ L: 1 pd: 3 mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ Hud. Herpaa hæfter intet Vilkor. Lorentz Lorentzen anviisde sin Bygselseddel af Dato 16 Nov: 1779, udgivet af Sogne Præsten til D: K: i Bergen, nu værende /: S: T: /: Doctor Mossin, paa lige Landskyld, og {deraf} at Gjestgiveren i Godøesundet skal beholde Homlevigs Øen paa samme Maade som hidtil, imod at betale de sædvanlige Afgifter. Lejlændingerne begge forklarede at ingen fleere ejer i Jorden, end de anførte.

Hr: Major von Segelcke begjærde tilspurgt, Hr: Capt: v: Lohman, Sergeant Hoff, Hr: Hejberg, Lænsmanden, Laugrettet og Almuen, om kjender nogen anden beneficeret gaard i Compagniets District som var beqvæmmere til Officeer qvarteer? Dertil svarede Hr: Capt: v: Lohman, at da han nylig har tiltraad Compagniet, og altsaa er i Districtet ubekjendt, veed han nu ingen at opgive. De øvrige alle svarede at veed ingen bekvæmmere.

Til Forretningens Fremme, hvorved, da Ejendommene i Gaarden ikke er separeret, og de 2 Lejlændinger som bruger sam/m/e, bruger hver ligemeget af hver Ejendom, ikke kan skee Besigtelse over Ejendommene hver for sig, hvoraf Officeergaarden alleene skal udtages af Dom Kirkens Præsteboels, men Besigtelsen nødsages at skee over heele Gaarden, og begge Brugene, efter Brugene, og ikke efter Ejendommene, reserverende sin Tiid nærmere Separation efter Forening med Beneficiarii, hvilken Separation, saaviit og om den ellers nu kunde skeet, efter Rescriptets Indhold, bliver ellers nu umulig formedelst Beneficiarii Fraværelse, blev først efterseet:

a. Huusene 1st Herman Hansens

1. En Røg Stue, tømret Bygning, lang uden Noves 8 Alen, bred 8 Alen, bordklæd paa 3 Sider og Uddør for den 4de \deri Kiøkken og Ildhuus/ Stavværk og Bordtag, alt under eet Tag, Næver Tag, værd i den Stand den nu er, 40 rd:, fattes intet, altsaa intet til Aabod at taxere.

2. En Sængeboe med Kam/m/er, tømret Bygning, lang uden Noves 9 Alen, bred 6 Alen, bordklæd paa de 3 Sider, og Sval med Stavværk og Bordklædning paa den 4de Side, alt under eet Nævertag værd nu 30 rd:, i forsvarlig Stand.

3. Et Stabur, tømret Bygning, lang uden Noves 6 Al: bred 6 Al: bordklæd paa de 3de Sider, og paa den 4de skiuler et andet Huus, under Nævertag, værd 12 rd:, fattes intet. Lejlændingen anmeldte, at han har bygt dette paa øde Tompt, da før intet Stabur var.

4. En Flor, tømret Bygning, lang uden Noves 8 Al: bred 7 Alen, bordklæd paa det eene Brøst

og den eene Side, samt halve den anden Side, for det øvrige behøves intet, som skiules af andre Huuse, under Nævertag, indrettet til 16 Baaser, værd nu 15 rd., fattes til Aabod, til Bordklædning 6 tylter Bord á $\frac{1}{2}$ rd., Bygning at rette, til Tag 20 Voger Næver, med Førsele og Arbejds Løn, samt Spærrer 16 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5. En Lade, Stavværk, med Nævertag, og Bordklædning af Bord og Huun, lang 16 Alen, breed 12 Alen, værd 20 rd., fattes til Aabod, Bordtag 4 tylt Bord á $\frac{1}{2}$ rd., 16 Voger Næver á 2 mrk: 8 s:, i alt med Arbejds løn 10 rd: - 0 mrk: - 0 s:

6. Et Smalhuus, tømret Bygning, bordklæd paa 2 Sider, de andre Sider skjules af andre Huuse, Nævertag og Heller, lang 10 Alen, breed 6 Alen, værd 10 rd., nybygt, og fattes intet.

7. En Heste stald, staar op til Laden, Stavværk og Bordklædning samt Hun Tag, lang 8 Al: og breed {...} 6 Alen, værd 3 rd., fattes til Huun tag og bordklædning 12 tylter Hun, á 1 mrk:, med Arbejds løn 2 rd: - 2 mrk: - 0 s:

8. Et Qværne Huus staar paa den anden Lejlænding Lorentz Lorentzens grund, tømret Bygning, Nævertag, værd 1 rd., ikke at reparere, men naar et nyt skal bygges i Stedet, vil det koste 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:

9. Et Nøst aleene bordtægt paa det eene Brøst 12 Al: lang, breed 6 Al:, Huntage, værd 1 rd., behøver Bordtag paa de 3 Sider, 12 tylter Hun 2 rd: - 0 mrk: - 0 s

Disse 2 Huuse paastod Lejlændingen ej at tilhøre Jorden, da han har selv bygt dem paa øde Tompt, hvor sligt ej før var.

Fleere Huuse fandtes ikke til dette Brug, og foranførte Aabod beløber

36 rd: - 2 mrk: - 0 s:

2de Lorentz Lorentzens Huuse

1. En Røgstue, tømret Bygning, lang uden Noves 8 Al: bred 8 Al: bordklæd paa de 2 $\frac{1}{2}$ Sider, en Sval for ene Side, og en Vedskykke for en halv Side. Sval og Vedskykke Stavværk og bordklædning, Næver Tag, men Helletag paa Skykken, alt værd 40 rd., i forsvarlig Stand uden Mangel.

2. En Sængeboe, tømret Bygning, lang uden Noves 7 Al: br: 7 Al: bordklæd paa de 3 Sider, og Sval med Stav værk og bordklædning paa 4de Side, alt under et Nævertag, værd 30 rd:, fattes intet.

3. Et Stabur, tømret Bygning, Nævertag, lang uden Noves 6 Al: bred 6 Al: bordklæd paa de 3 Sider, men paa den 4de behøves ikke, da det skiules af andre Huuse, værd 20 rd:, fattes intet.

4. Et Ildhuus, Stavværk og Bordklædning, Nævertag, lang uden Noves 6 Alen, bred 5 Al: værd 6 rd:, mangler intet.

5. En Flor, tømret Bygning, lang uden Noves 12 Alen, bred 8 Al:, bordklæd begge Brøstene, paa Siderne har været Svaler som er frarevne, og skal igjen {opbygges} \bordklædes/, indrettet til 16 Baaser, Helletag \og Nævertag/, værd nu 30 rd:, fattes intet uden Bordklædning paa den eene Side, den anden Side staaer i Skiul for andre Huuser, til bordklædning behøves 1 $\frac{1}{2}$ tylt bord, som med Arbejds løn vil koste 1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

6. En Lade, Stavværk, med Nævertag, og en Rad Heller, Bordklædning af Bord, lang 21 Al: br: 10 Al:, værd 30 rd:, fattes til Bordklædningens Reparation 3 tylter Bord á $\frac{1}{2}$ rd: i alt 1 rd: 3 mrk:, og til Tag 12 Voger Næver 5 rd: med Arbejds løn 8 rd: - 0 mrk: - 0 s:

7. Et Smal Huus, tømret Bygning, Nævertag, bordklæd, lang 6 Al: br: 6 Al:, værd 6 rd:, fattes intet.

8. En Heste stald, tømret Bygning, bordklæd p: 3 Sider, paa 4de behøves ikke, da andre Huuse skiuler for det, lang 6 Al: br: 6 Al: uden Noves, værd 6 rd:, fattes intet.

9. Et Qværne Huus, tømret Bygning, Nævertag, bordklæd paa en Side, paa de andre behøves ikke, værd 1 ½ rd.: lang 6 Al: bred 5 Al: ikke at reparere, men naar et nyt skal bygges i Stedet, vil det koste 7 rd: - 0 mrk: - 0 s:

10. Et Nøst, Stav værk og bordklæd med Huus, Nævertag, lang 11 Al: bred 6 Alen, værd 2 ½ rd.: fattes Tag, 12 Vog Næver, til bordkl: 8 tylder Hun 7 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Disse 2 Huuse paastod Lejlændingen at ikke tilhøre Jorden, som af ham fra andre Steder kjøpt og her opsat, hvor slige ikke før vare. -----

Fleere Huuse fandtes ikke til dette Brug, og foranførte Aabod beløber

23 rd: - 0 mrk: - 0 s:

1792: 364

b. Agrene bleve anviiste, efterseete og befunden som følger:

1st Herman Hansens Brug tilhørende

1. Storagren, af Udsæd 2 ½ td: Havre
2. Strø(nen?) Udsæd 1 ½ td: | alle i
3. Smekkia Udsæd 2 rd: | god
4. StoragerKloe 2 skj: | Stand
5. tretten smaae nye anlagt Agre, alle af Udsæd 1 td: ligeledes god Stand

2de De Lorentz Lorentzens Brug tilhørende

1. Strø(men?) Udsæd 1 ½ td: | alle
2. Hageflekken 3/8 td: | i
3. Smekken 1 ¼ td: | god
4. Storageren 1 ¾ td: | Stand
5. A\atte nye smaae anlagte Ager flekker, alle af Udsæd 4 td: i meget god Stand, men mangler Hævd.

Fleere Agre fandtes ikke.

c. Engen

blev efterseet, og befunden i almindelig middelmaadig Stand, men deals tør Mark som ej kan forbedres, og deals Myr som ikke uden med Bekostning kand udtappes.

d. Skiftes gjærde

med Naboe gaardene Grimslund og Belt er ikke, men Marken og Bejtet er til Fælleds; men alle disse er til Fælleds, og deres Fælleds Bejte grændser til Hovland og Wevatne og Bakke, uden noget Skiftes gjærde.

e. Skoven

er til Fælleds imellem denne Gaard, Grimslund og Belt, og grændser til Hovland, Wevatne og Bakke, og er imellem de 3 sidstmeldte, og de 3 førstmeldte Gaarde ingen Skiftes gjærde, men til Mærke imellem dem for Hugster er følgende Kan: \opgiven af Lejlændingerne/ Svær Elven skifter imod Hovland, imod Wevatne skal Skiftet være Hvid hiller (heller) Smør og Dyre Steenen, imod Bakke er samme sidstbemeldte Skifte. Skoven saaviit er Furre, er kun tilstrækkelig til Spær og Torvhals Træer til Bonde husene, men ej til meere, eller til anden Bygning. Birk til Brænde for Bondebrug kan passere for tilstrækkelig, men til Brug for en Mand uden for Bondestanden til Kakkelovne og Kjøkken Skorstene, vilde det medgaae paa meget faae og mindre end 10 Aar.

f. Herligheder,

ingen af noget Slags, enten Fiskerie eller andet.

g. Marken, Hjem/m/emarken eller Hagen,

er ikke meere end tilstrækkelig for Gaardens egne Creature som hjem/m/e fødes, men ej til meere.

h. Viidere Tilliggende

er ikke.

Bøen skifter denne gaarde \efter Lejlændingenens Anviisning/ uden haae gjærde \imod Øfre Humlevig med en Elv/ imellem Grimsland Bøe efter et BergEg fra Strøm/m/en efter en gl: Haae gar, i Sydost i Qværnehuus Hougen: imellem Belt \Bøe/ oven fra Kjønter Leed, need i N: W: derefter i W: til øverste Ende Langeflek eller Smaa Flek, derfra til Belte Huusene. Der findes og Marksteene, men Laug Rettet kjender og erindrer Mærkerne. \Da Bøen for det øvrige gaar til Søn, saa er ingen Bøegjærder fornødne. (Mrkn: Resten er ikkje lett å finna ut av)

i. Huusmænd

er ingen uden Ingebreth Larsen, som har \og ejer/ et Huus paa Bøen, men \har/ hverken Slaatte, Ager eller Beste \dertil/ eller derpaa noget Document, svarer ej heller deraf uden 24 skl: Aarl: til Lorentz Lorentzen paa hver Bøe han boer. Ellers faaer begge Lejlændingerne Afgiften af Godøesundet for Holmene, i alt Aarl: 3 rd: 3 mrk:, deraf hver Lejlænding det halve 1 rd: 4 mrk: 8 s:

I Anledning Hr: Majorens Forlangende, blev Lejlændingerne tilspurgt, hvad de avler og fostrer paa gaarden, og med hvor mange Mennesker Gaarden kan dyrkes. Lejlændingernes Svar overlagt med Rettens Skjøn om Rigtigheden udfaldt saaledes: Herman Hansen i almindelige Aaringer avler omtrent 30 tdr: Havre, føder 1 Øg, 16 Creaturer deraf 9 Melkekjør, 2? (20?/24?) Smaler, Faar og Gedder. Til Gaardens Drift behøves 6 voxne Mennesker. Lorentz Lorentzen svarede: avler omtrent i højeste 30 td: Havre, føder 1 Øg, 16 Creaturer deriblant 8 Melkekjør 24 stk: Smale bæster behøver til gaardens Drift 5 voxne Mennesker, og derforuden Leje Folk i Vindene. Til Slutning begjærte anmærket at Gaarden grændser med Bøen til Søn.

Som ingen viidere noget ved Forretningen havde at erindre, saa blev den herved sluttet, og skal blive Regimentet beskrevet meddeelt. Udstædt ogsaa til Kirke Ejerne, ast(...?) til Capitainen.

Extra Ret Officeer Gaards Besigtelse

Anno 1792 Fredagen den 3de Augusti Morgen tidlig har jeg i Allerun-

1792: 364b

derdanigst Følge det Kongl: allernaadigste Rescript af 3 Sept: 1791, og \efter/ Stiftets Communication af 24de s: A: og M:, saa og efter \af mig/ givne, og ved alle vedkommendes Skrivelser tilstaaede bekendtgjorte Berammelser, indfunden mig til den i samme Rescripts 5te Post, allernaadigst befalede Besigtelse paa Gaarden Kuven No: 14 i Ous Skibrede og Hoved Sogn i Sundhorlehn beneficieret samme Præstegjælds Sogne Præst, af Skatteskyld 3 Løber, hvoraf er udnævnet til Officeer qvarteer for Compagnie Cheffen for det Syndre Norhorlehnske Compagnie under det Bergenhuusiske Regiment, det halve 1 ½ Løb Smør, hvorom det Kongl: allern: Rescr: lyder saaledes: "Syndre Norhorlehnske Compagnie No: 14 Kuven i Ous Hoved Sogn af Skyld 3 Løber Smør. Da denne gaard har 4 Opsiddere, saa skal aleene den halve Deel deraf, eller de 2de første ledigt blivende Deelee, som under een gaard bedst kan foreenes, være Officeer Bolig", og Stiftets Skrivelse af 10 Martii 1792 til Dommeren melder saaledes: "Gaarden Kuven hvoraf 1 ½ Løb skal udlægges. Da denne Gaard i Følge Deres Velbyrdigheds Opgivende, har 5 Opsiddere; saa bliver alle Brugene at besigtige; thi hvad den derpaa værende Klokke angaaer, da er hans Brug ikke ved nogen offentlig Bestemmelse udlagt som Klokke gaard, og følgelig bliver han som en anden simpel Lejlænding, blot at betragte.

Tilligemed Dom/m/eren blev Retten betjent af efterskrevne af Districtets Foged opnævnte \og af Skibredets Lænsmand Hans Engelsen Øfre Echeland fremstillede/ eedsvorne, upartiske og ubeslægtede og ubesvogrede Laugrettesmænd, \og Besigtelsesmænd/, Nl: (Navnlig): 1. Lars Larsen Leil: p: Walle. 2. Bagge Baggesen Lussan Lejl: 3. Johannes Isachsen \Lejl: p:/ Hegland. 4. Hans Hansen Lejl: p: Hegland. 5. Jan Johan/n/essen S: E: p: Midhuus. 6. Wincentz Erichsen Lejl: p: Wafet.

Ved Forretningen var nærværende paa Regimentets Vegne, Højædle og Velbaarne Hr: Major von Segelcke, vedkom/m/ende Compagnie Cheff, Velbaarne Hr: Capt: v: Nicoll, Fogden Velædle og Velv: Hr: U: W: Koren, Beneficiarius Sogne Præsten til Ous Præstegjærd, V: Velærv: og højædle Hr: Sandberg, samt alle efterskrevne Gaardens Opsiddere og Lejlændinger, som og anviisede deres Bygselsedler af Dato, og lydende paa hvers Brug saaledes:

\til/ Lars Larsen, af forrige Sogne Præst Geelmuyden paa 2 pd: 6 mrk: S:, dat: 30 Maj 1763.
til Henrik Larsen, af Ditto nu ikkun igjen 1 pd: 3 mrk: S:, d: 17 Maj 1754.
... Hans Henriksen, af nu værende Sogne Pr: Hr: Sandberg 1 pd: 3 mrk: S:, d: 9 Maj 1783.
... Klokker Johan Marcus Lercke, af Sl: Geelmuyden 2 pd: 6 mrk:, d: 27 Apr: 1780.
... afg: Kl: Jens Lerkes Enke, af Ditto 2 pd: 6 mrk:, d: 28 Dec: 1763.

Paa alle disse Brug anmeldtes, at ej hæfter eller \der af/ svares noget Vilkor. Lejlændingerne alle forklarede, at ingen enten de selv eller Andre, ejer noget i Gaarden, uden Hr: Sandberg som beneficeret, og Sogne Præst til Ous Præstekald.

Højædle og Velbaarne Hr: Major von Segelcke begjærde alle Tilstædeværende tilspurgt: om de kjender nogen anden beneficeret Gaard i Compagniets District som kunne være beqvæmmere til Officeer qvarteer? Dertil samtlige svarede: Nej veed ingen beqvæmmere.

Til Forretningens Fremme som nu blev foretaget, blev først efterseet

a. Huusene

1. En stor Røg Stue til Fælleds for Henrik Larsen og Hans Henriksen den sydostlige {...} \halve/ Part begge, Klokker Lerke og Mad: Lerke, den nordvestlige halve Part begge til Fælleds, tømret Bygning, bordtag paa to Sider, begge Brøster behøver intet, da andre Huuse skjuler, lang uden Noves 9 Alen, bred 8 Alen, Næver Tag, værd 20 rd:, fattes til Aabod og Brøstfældigheds Reparation paa den nordvestlige halve Part, til Tag 10 Voger Næver á 2 mrk: 8 s: og til den sydostlige Side fattes til Bordklædning 1 ½ tylt Bord á 4 mrk:, i alt med Materialier og Arbejds Løn samt Førsel 5 rd: - 2 mrk: - 8 s:

2. En mindre Ditto aleene til Lars Larsens Brug, tømret Bygning, bordtækt paa begge Sidene \med Uddør og en Kove tømret, med Udd(øre?), Stav Værk/ begge Brøsterne skjules af andre Huuse, og behøver ingen Bordtag, lang uden Noves 6 Alen, bred 6 Alen, Næver Tag, værd 10 rd:, fattes til Aabod og Brøstfældigheds Reparation allene til Tagets Reparation 4 Voger Næver, med Arbejds løn, Torvhals Træer og Førsel 2 rd: - 4 mrk: - 0 s:

3. En Sængeboe, tømret Bygning, Nævertag, bordklæd paa begge Sidene, men for Brøsterne som skjules af andre Huuse, behøves intet, lang uden Noves 8 Al: bred 8 Alen, værd 20 rd:, fattes intet tilhører den nordre halve Side, Lars Larsens Brug, og den søndre halve Side, Henrik Hansens!! (Larsens) og Hans Henriksens Brug til Fælleds; Skillen(de?) Væg imellem begge er af Tøm/m/er, derfor en Svale af Stavværk og Bordklædning.

4. En Boe, tømret Bygning, Nævertag, bordklæd, lang uden Noves 8 Alen, bred 2 ½ Alen,

1792: 365

Skillerum af Bord, den nordre Side tilhører Henrik Larsens Brug, og den søndre Side, Hans Henriksens Brug, værd 4 rd:, fattes intet.

5. En Boe, tømret Bygning, bordtækt paa de 3 Sider, den fjerde skjules af et andet Huus, Nævertag, lang uden Noves 8 ½ Al: bred 6 Alen, deeles paa tvers med Tøm/m/er Skillerum,

{....} tilhører Klokke Lercke og Mad: Lerckes Brug, værd 8 rd:, fattes Tag, dertil Næver 12 Voger á 2 mrk: 8 s:, Tøm/m/er at indsætte, 3 tylter, i alt med Materialier, Arbejds løn og Førsel 16 rd: - 0 mrk: - 0 s:

6. En Skykke, Stavværk, bordtækt med Hun og Bord, op til Boen No: 5, 8 Alen bred og 3 Alen lang, værd 2 rd:, Nævertag, fattes intet, tilhører Lars Larsen og Henrik Larsens Brug.

7. Et Ildhuus, tømret, bordklæd overalt, Nævertag, lang uden Naves 8 Al: lang og bred 8 Alen. værd 8 rd:, fattes intet, tilhører alle Opsidderne.

Stabure, ere ingen Jorder tilhørende efter Hr: Sandberg og Lejlændingenes Declaration, og fra umindelige Tider ikke have vært, men hver har kjøbt andre Steder fra opsat og ejet, samt ved Forfløttelse ført med sig.

8. En Flor, tømret Bygning, bordklæd med Bord paa alle 4 Sider, Nævertag, lang uden Naves 14 Al:, bred 8 Alen, afdeelt med Tøm/m/er paa tvers \med Udskud paa hver Ende/ den sydvestre Ende til Henrik Larsens og Hans Henriksens Brug, indrettet til 10 Baaser, værd 6 rd:, fattes til Tag 10 Voger Næver á 2 mrk: 8 s:, og til Bordklædning 4 tylter Bord á 4 mrk:, med Arbejds løn 8 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Den nordost Ende hører til Lars Larsens Brug, indrettet til 10 Baaser, værd 10 rd:, fattes til Tag 4 Voger Næver, og til Bordklædning 2 tylter Bord, med Arb:l: 4 rd: - 0 mrk: - 0 s:

9. En Ditto, tømret Bygning, bordklæd paa de 3 Sider med Huun og Bord, den 4de Side til Øster behøver intet, Nævertag, lang uden Naves 14 Al: bred 8 ½ Alen, afdeelt med Tøm/m/er paa tvers midt over, den sydvest Ende med Udskud, Stavværk og Bordklædning, tilhører Klokke Lerckes Brug, indrettet til 10 Baaser, værd 12 rd:, fattes til Tag 8 Vog[er] Næver, Spærrer, og til Bordklædning 1 ½ tylt bord, i alt med Arbejds løn og Førsel

4 rd: - 4 mrk: - 0 s:

Den nordost Ende tilhører Enken Mad: Lerckes Brug, indrettet til 10 Baaser, værd 8 rd:, fattes til Tag 12 Voger Næver, og til Bordklædning 3 tylter Bord i østre Brøst, i alt med Arbejds løn

8 rd: - 0 mrk: - 0 s:

10. Et Smal Huus, tømret, tilhører Kl: Lerckes Brug, lang 5 ½ Al:, bred 5 Al:, bordklæd, gl:, værd 1 rd:, behøver at nedrives og opbygges 5 rd: - 0 mrk: - 0 s:

11. En Lade, Stavværk, fra søndre Ende først Henrik Lars: og Hans Henriksens \Part/ {østre} Vestre Side, \Nævertag,/ fattes intet, men alt i lovfør Stand, /: ellers værd 20 rd: /: Madame Lerckes Østre Side, \Nævertag,/ fattes paa Taget 6 Voger Næver, og til Bordklædning 2 tylter Bord, i alt med Arbejds løn /: ellers værd 14 rd: /:

4 rd: - 5 mrk: - 0 s:

fra nordre Ende, østre Side Klokke Lerckes Part, \Helle Tag,/ fattes intet, men alt i forsvarlig lovfør Stand, ellers værd 30 rd:

vestre Ende tilhører Lars Larsens Brug, Nævertag, derpaa mangler intet til Aabod /: ellers værd 20 rd: /:

heel Laden lang 24 Al:, bred 14 Alen, værd i den Stand den nu er \i alt/ 84 rd:

12. Et Smal huus, tilhører Henrik Larsens og Hans Henriksens Brug, Stavværk, og Hun bordklædning, staaer til Ildhuuset, Nævertag, lang 6 Al: br: 1 ½ Al:, værd 1 rd:, fattes intet.

13. Et Smal huus i Bøegjærdet, tilhører Henrik Larsens brug, Tømret, Nævertag, lang 5 Al:, bred 5 Al:, værd 1 rd: 3 mrk:, fattes intet.

Qværne Støe er vel 2de, men Qværne Huus kun eet, tilhører Lars Larsens Brug, tømret, Nævertag, lang 6 Al: bred 5 Al: værd 6 rd:, fattes intet.

Nøster ere her ikke siden Gaarden ikke grændser til Søen.

Beneficiarius Hr: Sandberg, saavelsom alle Lejlændingerne declarerede at ikke var fleere Huuse til Jorden, fandtes ej heller; thi beløber Aaboden til S:ma

58 rd: - 3 mrk: - 8 s:

Foreening om Huusenes Deeling, eller Ventilation derom, kan ikke nu have Sted, da det ej er muligt at vide, hvilke Brug kan blive Officeer qvarteer; og naar det een gang kom/m/er dertil, kan saa mange Aar være forløben, at slig Ventilation nu bliver da uden Nytte, og henseende Huusenes Værdi, og Aabodens Taxation, som i kortere Tiid megen Forandring underkastet, da uefterrettelig.

b. Agrene

Lars Larsens Agre, hands Brug tilhørende

1. Storeren Udsæd 1 ¼ td: Havre	alle	6. K(....?)e flekket ½ Skj:	alt
2. Halvtejgen Udsæd ¾ td:	i	7. Espageren 3 Skj:	i
3. Flors Ageren Udsæd 1 skj:	god	8. Myren 2 Skj:	god
4. Ildhuus Ageren 1 skj:	Stand	9. Braate flekket 1 Skj:	Stand
5. Reenkorn Ageren 1 skj:		10. Nybraate flekket 2 skj:	
		11. smaa flekket 2 skj:	
		12. Qværne flekket 1 skj:	

1792: 365b

Henrich Larsens Brug tilhørende.

1. Tree smaa Agre alle Udsæd ½ td: Havre	alt
2. Halv tejgen Udsæd 1 td:	i god
3. Ospageren ½ td:	Stand

Hans Henriksens Brug.

1. Sex smaa Flekke, Udsæd 6 skj:	i god
2. Storeren 1 td:	Stand

Klokkeren Lerckes Brugs tilhørende

1. Tree smaa Flekke Udsæd ¼ td:	alle	5. Kopland Udsæd 3 skj:	i
2. Kringelen Udsæd ½ td:	i	6. K(istele?) ageren Uds: 1 td:	god
3. Stor Ageren ½ td:	god	7. Myren 3 skj:	Stand
4. Gjelt Ageren 3 skj:	Stand	8. Krangle hougen 2 skj:	
		9. Nye Braatte 1 skj:	

Madame Lerckes Brug

1. Fiire smaa flekker Udsæd 6 skj:	alle	4. Gjelteageren 3 skj:	alle i god
2. Kringelen ½ td:	i god	5. Kap(..en?) 3 skj:	Stand
3. Storeren ½ td:	Stand		

Fleere Agre fantes ikke. Og disse kan ikke forbedres.

c. Engen

blev efterseet, og befunden i almindelig middelmaadig god Stand, til dels tør Mark, og ingen Myrer som ved Udtapning kan forbedres.

d. Skiftes gjærde for Udmarken,

er paa \de angivne Skjællet til Gaardene Ulven, og Garvigen, og holder hver sin Part, og Kuvens Part deraf \Riis og Brake/ er upaaklagelig, Den øvrige Udmark grændser til \Ous/ Præstegaarden, uden Skiftes gjærde, men Skjællet gaaer efter følgende Kan og Mærke: Fra Drabelse grinden til Bankjøn Hougen, derfra til Gulrej hougen, til Flateraasen, derfra til Ende korset i Breevigen, I Brandnæsset er 3 Korser imellem Præstegaarden og Kuven. Laugrettet har beseet Mærkene.

e. Skoven

gaar efter forbemelte Skifter og Mærker, med Naboeaardene: Men Lejlændingerne have hver sit Skov stække for sig, \angivet at være/ udmærket saaledes:

1. Lars Larsen angav sit, begynder ved Bøegjærdet, et stække Skov kaldet Hatle Støkket, mærket {...} \Øst/ paa Bøegjærdet med Bæk. derefter en Myr i øst, der østen for er dette Hatle Stække, og vesten for har Mad: Lercke et stk: Skov. Videre en Kors i en gl: Furre; Dernest et stk: Skov kaldet Gulrej Myr Støkket mærket at ligger norden for en Bæk. derefter paa nordre Side er en Steen som er stor og Jordfast og i Enden paa Skiftet et Kors. Videre et

Skov stk: kaldet Gulrej Smouvet, mærket paa søndre Side og nordre Side med Kors i Furrer. Et Støkke Fladeraasen og Koe hougén, med Kors om i Furrer paa Søndre og Nordre Side. Et Støkke kaldet Skove kleven støkket, der Skiftes gjærdet paa nordre Side til Garvigen, og Kors i Furre paa søndre Side. Et stk: i Brannæs, gaar efter Vandet paa nordre side, og Kors i Furre søndén for.

2. Henrich Larsens Skove Støkke er følgende: Hatle støkket, vesten for bem:te Mad: Lerkes Støkke, Korser paa begge Sider i Furre. Videre et Støkke i Gulrej smouvet, mærket paa begge Sider med Kors i Furre. Et stk: kaldet Flater Aasen, med Korser i Furrer paa østre og vestre Side. I Brannæsset et stk: Skov, med Kors i Furrer paa nordre og søndre Side. Koe Hougén et Skov Stk:, mærket paa søndre Side Kors i Furre, paa nordre Side en Bæk og en Myr.

3. Hans Henrichsen angav at have, et stk: kaldet Hatle Støkket imellem Klokkerens og Lars Kuven, mærket paa søndre Side kors i Furre, og Bæk paa nordre Side. Gulrej smouvet, mærket paa søndre Side Kors i Furre og paa nordre Side en Bæk. Flateraasen, mærket paa østre og vestre Side med Kors i Furre og en Eeg. I Brannæsset, et stk:, kors paa Søndre side i Eeg et Kors, paa nordre Side i Furre et Kors. Koe hougén et Skove stk:, mærket i Kors paa søndre Side, og Bæk paa nordre Side.

4. Klokkerens Brug tilhører: Hatle støkket, mærket paa nordre og søndre Side med Kors i Furre. Gulrej

1792: 366

Myr Støkket, mærket paa søndre Side Kors i Furre, ligesaa paa nordre Side, og i et Brat!! (Braat) i en Bergs Nov. Klokke Træet mærket paa søndre og nordre Side med Korser og Bækken paa begge Sider. Koe hougén et Stk:, mærket paa søndre Side med Kors i Furre, paa nordre Side en Dal og en Bæk. I Brannæsset et stk: mærket i en Eeg paa nordre Side med Kors, og paa søndre Side ligeledes.

5. Madame Lerkes Skov støkker: Et kaldet Hatle støkket, imellem Lars Larsens og Henrik Larsens stk:r, I Gulrej smouven, et Stk:, imellem Lars Kuven og Klokke Lerke. I Koe Hougen et Stk:, imellem Lars Kuven, og Klokkeren. J Skoven (Skove) Kleven, et stk: imellem Lars Kuven og Hans Henrichsen, J Brannæsset et Stk: imellem Lars Larsen og Henrich Larsen. {.....} I Flataasen et stk: imellem Lars Kuven og Klokkeren.

Saaledes efter Lejlændingernes Opgivende, og Skifte og Mærker beseet af Laugrettet.

Skoven saaviit som er Furre, er tilstrækkelig til Bonde huus Reparationer, men ej til anden Bygning eller Vedligeholdelse. Birk er tilstrækkelig, skjønt neppe til Bonde huusholdninger, men til en anden Mands Huusholdning vilde den snart blive udhuggen.

e. Herligheder

er ingen af noget Slags hvad Navn nævnes kand.

g. Hjem/m/emarken

er kun tilstrækkelig til Gaardens egne Creaturer som hjem/m/e vinterfødes, men ej til meer.

h. Viidere tilliggende

er ikke.

i. Bøegjærdet Riis og Brake,

er i almindelig god Stand.

k. Huusmænd

ere ingen.

Efter saaviit befaret og passeret, blev efter Overvejende og Eftersyn befunden, at af disse Brug kan (rime?)ligst foreenes til en Officeer gaard, enten Klokke Lerkes og tillige hans Moder Madame Lerkes begge Brug, eller og Lars Larsen samt Henrik Larsens og Hans Henriksens 3 Brug, baade efter Huusenes Deeling, saa og, da Hjem/m/ebøen er adskilt i 2 Deele, Den eene Deel østen for Thunet, og den anden vesten for Thunet \efter en ongefærlig

af Laugrettet b...ærket Linie/ Paa den østre (østre) Side, er Klokkerens og Enken Mad: Lerkes Bøe, deelt hver for sig, {Klokkeren} i Støkker og Tejger om hinanden, og Agrene ligeledes. Paa sam/m/e Maade er paa vestre Side, alt det Lars Larsens, Henrik Larsens og Hans Henriksens Brug tilhørende.

I Anledning Hr: Majorens Forlangende blev Lejlændingerne tilspurgt:

Lejlændingernes Svar, overlagt

med Rettens Skjøn om

Rigtigheden, udfaldt saaledes,

for Aarene i Almindelighed. hvad de avler og føder paa gaarden og med hvor mange
Mennesker Gaarden
kan dyrkes

Lars Larsen	13 á 14 tdr: Havre	9 Creaturer i alt, der af 6 Melkekjør, 5 á 6 Smaler	4 voxne Mennesker
Henrik Larsen	Omtr: 7 tdr:	4 Melke Kjør	2
Hans Henriksen	 7 tdr:	4 Melke Kjør	2
Klokke Lerke	 12 tdr:	7 Melke Kjør, 1 Vettring	3
Mad: Lerke	Omtrent 12 tdr: H:	7 Melke Kjør, 1 Vettring	3

Endnu blev efterseet Kan og Mærker imellem den østre og vestre Bøe fra Søen i Bøgjærdet imellem Kuven og Præstegaarden, i en Mærke steen, der vest hen i en Klev, Kuven Kleven, derfra med Gange Vejen til Thunet, derfra i Nord efter Gange Vejen til Hjørnet af Lars Larsens Glasstue, derfra i nord til østre Hjørne paa Laden, derfra med Laden til nordre Hjørne, derfra i Nord til Ladeflekket i en Marke Steen, derfra i Størte braatte det vestre.

Som ingen videre noget ved Forretningen havde at erindre; saa blev sam/m/e sluttet, for Regimentet beskrevet at insendes. Udstædt Siden til Regimentet

Extra-Ret Officeer-Gaards Besigtelse

Anno 1792 Tiirsdagen den 7de Augusti har jeg tilligemed efterskrevne af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren opnævnte eedsvorne, upartiske, ubeslægtede og ubesvogrede Laugrettes og Besigtelses Mænd, navnligen: 1. Niels Olsen S: E: p: Riise. 2. Torbjørn Andersen S: E: ibd: 3. Hans Pedersen S: E: p: Nedre Brue. 4. Torbjørn Olsen S: E: p: Indre Berresem. 5. Lars Larsen S: E: p: Indre Berresem. 6. Peder Nielsen S: E: p: Ytre Berresem.

allerunderdanigst i Følge det Kongl: allern: Rescript af 3 Sept: 1791, fra Stiftet mig communiceret den 24de sam/m/e Maaned, saa og efter \af mig/ givne, og ved alle vedkommendes Skrivelser tilstaaede bekjendtgjorte Berammelser indfunden mig til den i samme Rescripts 5te Post, allern:

1792: 366b

befalet Besigtelse, paa Gaarden Tangeraas No: 34 i Strandebarm Skibrede og Hoved Sogn i Sundhorlehns Sorenskriverie, beneficet samme Præstegjælds Sogne Præst, af Skatteskyld i alt 2 Løb 2 Pd: Sm:, hvoraf er udlagt til Enke Sæde 1 Løb 1 pd: S:, som bliver denne Forretning uvedkommende \men bliver at af(h..?)de/ Over de øvrige 1 Løb 1 pd: Sm: som beboes af Lejl: Christopher Arnesen \og/ er udnævnt til Officeer qvarteer for Compagnie Cheffen for det Nordre Sundhorlehnske Compagnie under det Andet Bergenhuusiske Infanteri Regiment.

Ved Forretningen var nærværende paa Regimentets Vegne, Højædle og Velbaarne Hr: Major v: Segelcke, vedkommende Compagnie Cheff Velbaarne Hr: Capitain von Westerberg, Velædle og V: Hr: Foged Koren, Beneficiarius V: og V: og højlerde Hr: Kahrs Sogne Præst til Strandebarn Præstegæld, saa og Lejlændingen paa dette Jordebrug, Christopher Arnesen som anviisde sin Bygselseddel af Dato 6 Oct: 1785 udgivet af forrige Præstes Sl: Hr: Hejbergs Enke i Naadsens Aaret, tinglyst 15de Oct: 1785. Paa Bruget hæfter intet Vilkor. Beneficiarius saavelsom Lejlændingen forklarede: At ingen andre end Strandebarn Præsteboel det forbemeldte, er ejende eller beneficeret.

Hr: Major von Segelcke begjærde alle tilstædeværende tilspurgt: Om de kjender nogen anden beneficeret Gaard i Compagniets District som kunde være bekvemmere til Officeer kvarteer? Dertil samtl: svarede: Nej, veed ingen bekvæmmere.

Til Forretningens Fremme som nu blev foretaget blev først efterseet dette Christopher Arnesens Jordebrug, {...}

a. Huuse

1. En Røg Stue, tømret Bygning, uden Noves lang 10 Al: bred 9 Alen, med en smal Sval paa en Alen, Stavværk, bordklæd med Bord, Uddør bordklæd Stavværk, med Bord, Stuen bordtækt paa den 3de Side, det eene Brøst skjules af et andet Huus, alt Nævertag, med en Rad Heller, alt, værd i den Stand den nu er 30 rd:, i god Stand, og nu i forsvarlig Stand.

2. En Sængeboe \dobbelt Højde/ tømret Bygning, bordtækt med Huud og Bord de 3 Side, paa den fjerde er Utdør bordklæd, ligeledes Stavværk, Helletag, lang uden Noves 5 ½ Alen, bred 5 ½ Al:, og Uddør 1 ½ Alen ud fra Brøstet {ved} derved et Smalhuus, tømret Bygning, lang uden Noves 3 ½ Alen, bred 5 ½ Alen med Boen, alt værd 6 rd:, fattes til Aabod og brøstfældighedernes Reparation Gulv og Lem 4 tylder Bord á 1 rd:, i alt med Arbejds Løn
6 rd: - 0 mrk: - 0 s:

3. Et Stabur, tømret Bygning, bordklæd med Bord og Huu med en liden Sval, Stavværk, lang uden Noves kam/m/eret(?) 7 Al: bred 6 Alen, Svalen 2 Alen lang, 6 Al: bred, Helletag og Næver tag, værd nu 14 rd:, fattes intet.

4. Et Ildhuus, Stav værk og Bordklædning af Bord og Huun, til Fælleds Brug med Naboen paa Enke Sædet, den halve Deel som Christopher Arnesen vedligeholder, er den søndre Side, tækket med Heller \lang 6 Alen bred 6 Alen/ denne halve Deel af Værdie 2 rd:, fattes til Bordklædning bord og Huun 1 tylt Bord og 1 tylt Huun 5 mrk: med Arbejds Løn i alt
1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5. En Skykke, Stavværk, bord og Huun klædt, Helle tag, til Veed Skykke, lang 8 Alen bred 5 ½ Alen, værd nu 5 rd:, fattes intet, nye opsat.

6. En Lade, Stavværk, Bordklædning af Bord, Helle Tag, med Næver Tag øverst paa M(ønen?), lang 14 Al: br: 12 Alen bred, værd 26 rd:, nyt alt. det støder til grandens Lade, og holder begge halv Skillerum hver.

7. En Flor, tømret Bygning, intet bordklæd, bruges ikke her i Bøjgden, Helle tag paa søndre side, paa nordre side, halv Helle og halv Næver Tag, lang uden Noves 12 Alen, br: 9 Alen, staar til Naboens Lade med det eene Brøst, saa de begge vedligeholder Brøstet til Skillerum, dette Brugs Part indrettet til 14 Baaser, af Værdie 10 rd:, fattes intet, nye tækt, men gl: Tøm/m/er.

8. En Møddings Skud, Stavværk, Huun tækt, Helle tag, lang 6 Al: br: 9 al:, værd nu 1 rd:, fattes til Tag, at anlægge, Spær og Bielker i alt
2 rd: - 0 mrk: - 0 s:

9. Et Smalhuus, tømret Bygning, bordklæd med Bord og Huun, Helle og Nævertag, lang uden Noves 8 Alen, bred 6 Alen bred, deraf tilhører dette Brug det halve, deelt efter Længden, som er den nordre Side, denne halve Deel vurderet til 2 rd:, fattes intet.

10. En Hæste Stald, Stavværk, Huun og Bordklædning, Huun \og Bord/ i Brøstene dog det ene Brøst Bord aleene, og begge Siderne, Bord, Helle Tag, lang 5 Alen, bred 5 Alen, Værd 4 rd:, fattes intet, nye bygt.

11. Et Qværne Huus, tømret Bygning, Helletag, bordtag bruges ej uden paa een Side, lang 4 ½ Al: bred 4 ½ Al:, værd 2 rd:, fattes intet uden Bordtaget paa den eene Side, da Huset er nybyggt, dette Bordtag af Huun kan koste 0 rd: - 2 mrk: - 0 s:

1792: 367

12. Et Nøst, Stavværk, Helletag, lang 10 Al:, bred 7 Al:, Huun og Bordklædning, værd 4 rd:, i god Stand.

13. Et Sæl eller Sæter Huus paa Fjeld Støelen, tømret Bygning, Næver- og Helletag, bordklædning med Huun og Bord, lang 5 Alen, bred 4 Al: derfor Uddør, med Stavværk og lige bordklæd, og Værdie 2 rd:, i god Stand.

14. Et Smedehuus, Stavværk, af Bord og Huun, Helletag, lang 6 Al:, bred 6 Al:, nu værd 3 rd:, i forsvarlig Stand, nye bygt.

Fleere Huuse fandtes ikke til dette Brug,
og foranførte Aabod beløber

9 rd. - 2 mrk: - 0 s:

b. Agrene

bleve anviiste, efterseet og befunden som følger:

1. Souvej Ageren Udsæd Havre ½ td:	7. Spansteig Flekket Udsæd 1 Skj:
2. Biørnebær Ageren 3 skj:	8. Spansteigen ½ td:
3. Souvejs Flekket 1 skj:	9. Tønde Sæde 1 td:
4. Eege Flekket 1 skj:	10. ReenKorn Ager 6 skj:
5. Benkeflekket 1 skj:	11. Dugen 4 skj:
6. Otte Mælingen 1 td:	12. Dalageren 4 skj:

Alle i god Stand. Fleere Agre fandtes ikke.

c. Engen

blev efterseet, og befunden i almindelig maadelig Stand, men deels tør Mark som ej kan forbedres, og deels Myr, hvoraf en Deel er udtappet, og Engen er ikke skiftet efter nogen lige Linier, anderledes end at Christopher Arnesens Bøe ligger \efter opgivende/ meest østen for Thunet, fra Hougen i Nord til Støkket ved Bøe gjærdet, i en Runddeel som bøjer sig ud i øst, fra Støkket forbie Kalve træet til Bøegjærdet N: W: Kanten, derefter i Sør fra Dugen til Land ageren, derfra til en gl: gar i Myrene, fra Mølsteds Leed til West efter Garkjending og Marksteene, derefter i Øst til Bøegjærdet efter Marksteene. Laugrettet gjorde sig Mærkerne bekjendt, til om behøves igjen at paaviise. Dette Brugs Lejlænding har ald sine Agre paa sin egen Bøe, undtagen een Ager, Dalageren som ligger paa Enkesædets Brugs Bøe. Men Enkesædet har ingen Ager paa Christopher Arnesens Bøe. Saaledes opgivet baade af Christopher Arnesen, og Lejlændingen paa Enkesædet, Jver Torbjørnsen, som ved Forretningen tilstæde. Haagjærde er ikke imellem Opsidderne.

d. Skiftes gjærde i Udmarken

er ikke, {.....} \da den er til Fælleds med Naboen og efterskrevne gaarder, og ...(?) as(?)/ da Brue Bøe gjærde skifter paa een Side, imod denne Udmark; af dette gjærde holder Christopher Arnesen \gjærdet/ fra Søen til Leervig Leed, og oven for omtrent en halv Snes Favne, Riis og Brage gjærde i almindelig Bøjgde vanlig Stand, derfra til Svarteberg holder Brue gjærdet, siden er \et/ Berg som gjærder. Siden ligger Hjem/m/e marken {.....}, til Fjeld marken imellem disse 2 Marker, hegner Berge, og Ikast i Kleve(r?) (Kleven?). Imod Riise, skifter en Elv, fra Fieldmarksgjærdet, Hjem/m/e Hagen til Søen. I Fjeldmarken, som er til fælleds med Riise og Brue er ingen Skiftes gjærde. Saaledes opgivet af begge Opsidderne paa Tangeraas og viidere, at om Fjeldbejtet for Riise, Tangeraas og Brue som er til fælleds, er følgende Kan imod efterskrevne andre Gaarders Fjeldmarker nemlig: Imod {Brue} Præstegaarden, Haabrekke og Schogesal, regnes Kan: {Sk... Elven},

Skjeldeskar, Nutene, Taage Nuten, til øverste Fjeldet imod Vest til Haalands Dalen, ved Lille Kraagenaas, Ose dals gjærdet Laugrettet \haver at/ erindre Skifterne.

e. Skoven

Dette Brug har et Skove Furre Støkke Sydost for Tangeraas, liggende paa Riise Skaade efter Riise Elv, derifra til Kyglaa Fosse, derifra i en kløfte Furre, i en kløft Steen, i en Furre i Riise Espe Houg, i et Skar i højeste Espe houg. {derifra i Hvide Hellerne} Paa den anden Side gaar Skiftet i Kleverhoug, efter Vejen paa Steene brekken, i en Furre i Skin holler Lien, i en Furre paa Bjørdals Lejten, i en Furre ved Stagstangen, i en Furre under Espehougen, i en Furre i Espe Houg braattet, i en Furre paa en Ham/m/er i Espe Hougen, i en Furre i højeste Espehougen. Viidere har et Skove Furre Støkke, N: W: for Tangeraas gaaer (ne?)d Brue Skiftet paa nordre Side, og (me?)d Præste Enke gaardens Skov paa søndre Side efter følgende Skifter; i en tør Furre ved Br(ede?) Myr bækken, derfra i N: W: i en stor Steen i Jons Lien, i en Furre i Jons Lien, \og saa langt der er Skov/, Paa sam/m/e Støkke er Mærkerne paa den Side til Brue, En Furre ved Br(ede?) Myr

1792: 367b

bækken længere Nord ved Bækken, derfra i N: W: i en Furre i Kiste i Kir(.....?) {I Fur... } \Kors/. Saaledes af Lejlændingen opgivet, og Mærkerne af Laugrettet beseet at drages til Minde. Løv Skoven \med Birk iregnet/ har denne Opsidder, norden for gaarden hen imod Brue i (ee?)t Støkke i Hjem/m/ehagen samlet, efter Mærker, fra Søen ved Nøstet, end op i West, til Sioe Leedet i en stor Steen, i Bøe gjærdet nær ved Thunet, saa \fra/ Støels Leed Hougen op i en gl: Lind i Lien, saa i nord til Brue Bøegjærde, Ga(bs?) Hillerne. Furre Skoven er ikke meere end til Bonde Huuses Vedligeholdelse, og langt fra ikke til nogen større Bygnings Reparation, mindre til nye Opbyggelse. Birk er her ikke heller tilstrækkelig til andet, end til Bondebrug, men til anden Mands Brug, til Kakkelovne og Skorstene, vilde den blive udhuggen i gandske faae Aar.

f. Herligheder

af Fiskerie eller andet, af hvad Navn nævnes kand, er ikke til gaarden. Vel er her en Laxe Vog til gaarden, hvor i i forrige Tider er fanget en enkelt Lax med Nod undertiden, men i sidste 16 á 18 Aar, er ingen fisket der eller været at faae: Ellers har dette Laxefiskerie altid været reserveret Jorddrotten eller Beneficiarius Præsten selv, og Lejlændingen intet deraf nydt. Sogne Præsten Hr: Kahrs anviiste en gl: Jordebog ved Kaldet, deri fandtes: "Designation paa hvis Indkom(ster), Renter og Herlighed(er) som Præste Enken i Kaldet nyder. Deriblandt anført Tangeraas Smør 2 Løb, 2 Huder, er til en liden Laxe Vaag som kan give omtrent 16 Voger \raae/ Lax Aarl: Efter Kongl: Maj:ts Fribrev udgivet 1648, underskreven og forseglet originaliter. Rasmus Pedersen Past(or) Strandebarm (L: S:) dateret 18 April 1661." Hr: Kahrs paa Grund heraf paastod sig dette Laxe Fiskerie forbeholden, Officeer kvarteret uvedk:de

g. Hjemmemarken

er kun tilstrækkelig til gaardens egne Creaturer, som vinterfødes, men ej til meere. Ellers til Fælleds med Naboen og fleere gaarde, anført Lit: D:

h. Videre Tilliggende

er ikke.

i. Bøegjærdet Riis og Brake,

er i almindelig god Stand, deraf hver Opsidder har sine 300 Favner at vedligeholde, og har dette Brugs Opsidder sin Part deraf norden for Gaarden, fra en gl: Lind inden i Støels Leedet til en Older i Melke støels Leddet.

k. Huusmand

ere ingen, men nu har Præste Enken tilladt een at bygge i sin Anpart Skov i Udmarken som er Fælleds Bejte, og har han alt begyndt at bygge, men de nærværende ubekjendt, hvad han skal svare, og hvoraf i sin Tiid naar han betaler noget, Hr: Major v: Segelcke og Hr: Capit: v: Westerberg, formoder at dette Brug vil tilkom/m/e sin halve Deel.

I Anledning Hr: Majorens Forlangende blev Lejlændingen tilspurgt, hvad han avler og fostrer paa gaarden, og med hvor mange Mennesker Gaarden kand dyrkes? Lejlændingens Svar, overlagt med Rettens Skjøn om Rigtigheden udfaldt saaledes: {.....} Han avler omtrent 24 á 25 tdr: Havre, i almindelige Aaringer, føder 1 Øg, 13 Creaturer deraf 8 Melke kjør, 10 Smaler og 5 á 6 Gedder. Til Gaardens Drift behøves 4 voxne Mennesker.

Som ingen noget videre ved Forretningen havde at erindre; saa blev sam/m/e sluttet for beskreven at vorde udstedt, da den skal vorde Regimentet tilstillet. Udstædt Siden til Regimentet

Extra-Ret Officeer Gaards Besigtelse

Anno 1792 Torsdagen den 9 Augusti, har jeg tilligemed efterskrevne af Distr:s Foged V: og V: Hr: Ulr: W: Koren opnævnte eedsvorne, upartiske, ubeslægtede og ubesvogrede, samt nu af Skibredets Lænsmand Abel Iversen Helvigen til Retten fremstillede Laugrettes og Besigtelses Mænd, navnligen: 1. Jon Thorsen Røsseland. 2. Morten Samsonsens Røsseland. 3. Mikkel Larsen Røsseland. 4. Ole Jonsen Røsseland. 5. Tørres Hactorsen Kaldestad og 6. Niels Torkelsen Kaldestad

i allerunderd: Følge det Kongl: allernaadigste Rescript af 3 Sept: 1791, fra Stiftet mig communiceret den 24 s: M:, saa og efter af mig givne, og med alle vedkommendes Skrivelser tilstaaede bekjendtgjorte Berammelser, indfunden mig til den i

1792: 368

i!! samme Rescriptes 5te Post allernaadigst befalede Besigtelse paa Gaarden Onerim i Huusnæs No: 51 i Qvinherrets Skibrede og Sundhorlehns Sorenskriverie, beneficeret Seminari Fridericiani og Sogne Præsten til Fanø Præstegjæld, hvilken heele gaard er af Skatteskyld 5 Løb 2 pd: S:, hvoraf det af Lejlænding Jacob Olsen beboede Brug af Skatteskyld 1 L: 1 pd: 6 mrk: S: er udnævnt til Officeer qvarteer for Compagni Cheffen for det Søndre Sundhorlehnske Compagnie under det Andet Bergenhuusiske Infanterie Regiment \derover denne Forretning bliver at holde/ hvorom det Kongl: allern: Rescript lyder saaledes: Søndre Sundhorlehnske Compagnie 1 Løb 1 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Onerim beliggende i Qvinherrets Skibrede, og allerede separeret fra gaardens øvrige Deel, det under denne gaardepart hørende Saugbrug skal fragaae og overlades Beneficiario til lovlig Disposition, og Stiftets Skrivelse af 10 Marti 1792 herom lyder saaledes samt Stiftets Skrivelse af 23de Juni \sidst/ saaledes. Videre blev fremlagt \og oplæst/ Protest fra Hr: Provst Fritzner af dato 14de forrige Maaned, imod denne Besigtelse saal: og Stiftets Svar derom paa Dommerens Forespørsel, hvilket Svar og Resolution af dato 4de d: M:, blev oplæst og er saal:

Ved Forretningen var nærværende paa Regimentets Vegne, som tillige Compagnie Cheff for dette Compagnie Højædle og Velbaarne Hr: Major v: Segelcke, samt Hr: Foged Koren. Beneficiari blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod. Saa mødte og Lejlændingen Jacob Olsen og anviiste din Bygselseddel af 12te Oct: 1737, udgivet af Lector i Bergen da værende Eward Landeman, lydende paa Landskyld 1 Løb S: 1 Hd: paategnet af Hr: Provst Fritzner, at da Opsidderen har afstaaet det halve ½ L: S:, ½ Hd: til Sønnen Ole Jacobsen, saa havde Provst Fritzner den 21 Feb: 1792 til ham udstædt Bygselseddel paa samme som tilhørende Fanø Præstebord. Sam/m/e blev foreviist, og fandtes ej tinglyst, ellers af Indhold tillige, at Ole Jacobsen skal svare til Faderen Jacob Olsen saalænge denne lever

Aarl: 3 tdr: Havre, og føde for ham en Koe, og efter Faderens Død, give sin vanvittige Søster Guri Jacobs Datter 2 tdr: Havre. Lejlændingen declarerede, at paa Bruget hæfter forhen intet Vilkor.

Paa Tilspørsel, om Tilstædeværende kjender nogen anden beneficeret gaard beqvemmere i Compagniets District til Officeer qvarteer? Laugrettet og Almuen svarede Nej at veed ingen bedre.

Hr: Major von Segelcke declarerede: at endskjøndt Bruget er ringe i Jord Avling, er dog ingen bedre beneficeret gaard i Districtet til Officeer qvarteer beqvem, og end saa meget mindre nogen beqvemmere, siden i Gaardens Udmark er approberet Excerceer Plads.

Til Forretningens Frem/m/e som nu blev foretaget, blev først efterseet dette Jorde brugs
a. Huuse

1. En Røgstue, tømret Bygning, uden Noves lang 9 Al: bred 8 Alen, bordtækt paa de 2 Sider med Bord og Huun, og paa den 4de Side er intet, som skjules af et andet Huus, men paa tredie Side, en Sval Stavværk, som Forstue, 5 Alen ud fra Huuset, og bred 8 Alen, bruges til Jldhuus, Næver tag, af værdie som det nu befindes: 10 rd:, fattes intet, men er et gam/m/el Bygning.

2. En Sængeboe, tømret Bygning, uden Noves lang 11 Alen, bred 8 Alen, bordtækt paa de 3 Sider, og Uddør for den fjerde, Stavværk og Bordtag, Nævertag, Værdi 12 rd:, fattes til Bordtag at reparere, 2 tylter Bord á ½ rd:, i alt med Arbejds løn 1 rd: - 4 mrk: - 0 s:

3. Et Stabur, tømret Bygning, med Udsva Stavværk, alt bordtækt, paa de 3 Sider, den fjerde skjules af et andet Huus, Nævertag, værd 5 rd:, lang 7 Al: bred 6 Alen, fattes til Bordklædning 1 tylt bord, og Stol(per?), i alt med Arbejds Løn 1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

4. En Flor, tømret Bygning, nybygt, Nævertag, bordtækt paa alle 4 Sider, indrettet til 15 Baaser, lang uden Noves 12 Alen, bred 9 Alen, Værd nu 20 rd:, fattes slet intet.

5. En Lade, Stavværk, Bord og Hunklædning, Nævertag, lang 12 Al: br: 15 Alen, værd 16 rd:, fattes 1 ½ tylt Bord til bordklædningens Reparation i alt 1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

6. En Hestestald, Stavværk, Huun og bordklædning, Nævertag, lang 5 Al: bred 5 Alen, værd 2 rd:, fattes intet.

7. Et gl: tømret Smalhuus, bordklæd med bord, paa sydost side, de andre Sider skjules af andre Huuse, Næver tag, lang 7 Al: bred 6 Al:, værd 3 rd:, fattes intet.

8. En Veed Skykke, Stavværk, og deri Tørkeovn, Nævertag, Huun og bordklædning, lang 6 Al: bred 6 Al:, værd 1 rd:, fattes bordtag 4 tylter bord og Hun med Arbejds løn
1 rd: - 4 mrk: - 0 s:

1792: 368b

Trp: 5 rd: - 2 mrk: - 0 s:

9. Et Qværnehuus, tømret, Nævertag, bordklæd paa 2 Sider, videre behøves ikke, lang 5 Al:, bred 5 Alen, værd 1 rd: 3 mrk:, fattes Tag, dertil 6 Voger Næver, med Arbejds løn
2 rd: - 2 mrk: - 0 s:

10. Et tømret Nøst, bordklæd med Huun og bord i det ene Brøst, Nævertag, lang 14 Alen, bred 8 Alen, værd 6 rd:, fattes til Reparation, 16 Voger Næver, og til bordklædning 10 tylter bord, og 6 tylter Hun, i alt med Arbejds Løn
14 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Fleere Huuse fandtes ikke, og foranførte Aabod beløber 21 rd: - 4 mrk: - 0 s:

b. Agrene

bleve anviiste, efterseete og befundne som følger

1. Lille Simannen(?)		7. {...} Fem smaae Flekker, kaldet Rabbe agrene.
2. Store Simann(en)(?)		Alle af Udsæd 5 tdr: Havre,
3. Brekke Ageren		fattes intet, og ere ikke at forbedre, Disse ligger

4. Stageren		adsprede paa hans egen, og nogle paa de andres Bøe.
5. Rumpen		
6. Spands teig ageren		

c. Engen

blev efterseet, og befunden i meget god Stand, og kan ej \være at/ forbedres, den ligger i Smaae Støkker og Teiger omkring paa alle Kanter paa gaardens Bøe, imellem de andre Granders \kaldet med følgende Navne/: Vesten for Huusene Svine træe, ved Søn 2 Spansteiger kaldet Fjoringerne, oven for Nøstet, Kalve træe, Norden for under(?) Hougen Tjære hougen og Spands tejgen, tet ved bøe gjærde, østen for Huusene, Ekren, et østen for Hougen ved Qværne Vejen, kaldet Maalet(?), et ved Qværne Vejen kaldet Ekren, og et østen for Vejen, Ekernen, og paa søndre Side et Støkke Eng kaldet Ekren. \Saaledes af Lejlændingen anvist/. Laugrettet paalægges at erindre Mærkerne, for om behøves, igjen at paaviise. Haee gjærde er ikke for dette Brug som blandet imellem de andres Bøe.

d. Skiftes gjærde i Udmarken,

er ikke, men Udmarken grændser i Fælleds bejte til Gaardene Helland, Langeten, Bogsnæs, Helvigen, Wahlen.

e. Skoven

til dette Brug, er ej fragjærde, men fraskiftet fra Granderne paa Gaarden, og har dette Brugs Skov følgende Kan: Paa Nordre til \Naboen/ Ole Haldorsen \Onerims/ Skov, fra Søn til Fjeldet, gaar Skiftet fra Søn med Vejen fra (R..?)st(rans?) steen, derfra tet med Fladeflekken, der over paa Flade sletten et Kors i en Furre, derfra i lige Linie til Fjeldet. Paa søndre Side til \Naboen/ Jens Baarsen \Onerims/ Skov fra Søn i Steen kastet, derfra i Klovsteen, derfra i \en/ Birk, og følger uden for Bækken med en Kjørsle Vej, lige op i lige Line og ender i Fjeldet. Saaledes opgivet, og Laugrettet paalagt, at erindre Mærkene. Skoven foruden Løv skov, bestaaer af Furre og Birk. Furrene kan formodentlig blive tilstrækkelig til en Officeers qvarteers Bygning at opbygge, men den vil da og medgaae saa intet vil blive til Reparationer paa disse og Jordebrugets Huuse, førend den igjen groer til. Birken kan til Bonde brug til Brændsel være altid tilstrækkelig, men til Officeers Huusholdning med Kakkelovne og Kjøkken Skorstene, kan den medgaae paa en halv Snes Aar.

f. Herligheder

af Fiskerier eller andet, er ikke til dette Jordebrug af hvad Navn nævnes kan.

g. Udmarken og Fjeldet

er kun tilstrækkelig til Gaardens egne Creaturers Bejte, som hiem/m/e fødes om Vinteren, og ej til andre.

h. Videre Tilliggende

er ikke.

i. Bøegjærde,

er i almindelig Bøjgde vanlig Stand, af Riis og Brake eet støkke paa vestre Side, begynder i en Older Busk ved Jens Baarsens Skifte, over Hejen til Niels Olsen Onerims Skifte. Et Støkke paa østre Side fra norden for Qværne Vejen, sør om forbie Langebækken til Niels Olsens Skifte. Disse ere dette Brugs gjærdeparter efter Opgivende, som Laugrettet blev befaleet at erindre efter Skifterne.

k. Huusmænd

ere ingen til dette Brug.

1792: 369

I Anledning Hr: Majorens Forlangende blev Lejlændingen tilspurgt, hvad hand avler og fostrer paa gaarden, og med hvor mange Mennesker gaarden kan dyrkes. Lejlændingens Svar, overlagt med Rettens Skjøn om Rigtigheden udfaldt saaledes: Han avler i almindelige

Aaringer 28 tdr: Havre omtrent, fostrer 1 Hæst, 9 á 10 Creaturer deraf 6 Melke Kjør, 20 Faar og Gedder. Til gaardens Drift behøves 4 á 5 Mennesker, og et Gjætle barn. Til Slutning blev anmærket, at gaarden grændser til Søen.

Som ingen noget videre ved Forretningen havde at erindre, saa blev den herved sluttet, og skal vorde Regimentet tilstillet beskrevet meddeelt. Udstædt baade til Reg: og Comp: Ch:

Extra Rett

Anno 1792. den 21de Augustii Formiddagen har jeg tilligemed efterskrevne 8te af Fogden Velædle og Velviise Ulrich Wilhelm Koren opnævnte eedsvorne upartiske og ubeslægtede Laugrettesmænd navnlig: 1. Steffen Larssen L:L: p: Steensvog. 2. Lars Pedersen L:L: p: Kullesejde. 3. Aslach Pedersen L:L: p: ibidem: 4. Gunder Pedersen L:L: p: Steensvog. 5. Peder Olssen L:L: p: Hilde. 6. Jørgen Tollevsen L:L: p: Hilde. 7. Lars Larssen S: E: p: Alsvog. 8. Jesper Jenssen L:L: p: Hilde indfunden mig sat og holden en Extra-Rett med bemelte Laugrettesmænd paa Gaarden Giættung No: 105. Sundhorlehns Selvejer Gods i Sundhorlehns Sorenskriverie og Føyens Skibr: i Anledning af \den/ paa bemelte Gaard Giættung forhen boende og udi Søen ved Søebu vigen den 19de Augusti sidst Eftermiddag dødfundne omtrent 4 Alen fra Land i Søen næsegruus liggende Rasmus Christophersen Giættung, for om hands Dødsmaade og denne ulykkelige Begivenhed at holde en lovlig Undersøgning til videre Efterretning i henseende til hands Begravelse og Efterladenskab.

I Retten var nærværende paa V: og V: Hr: Foged Korens Vegne Skibredets Lænsmand Jens Jenssen Eldøen, som begjærede at samtlige Gaarden Giættungs Opsiddere og hvem videre derom kunde være vidende, maatte som Vidner fremkaldes stædes til Forhør og under Lovens Eed gjøre deres Forklaring, om hvad de kand opgive og forklare til Oplysning om forbemeldte Tildragelse,

hvorefter blev fremkaldet for Retten den Afdødes Huustrue Christi Peders Dr: og de nærmeste paarørende, som var hands ældste Søn Christopher Rasmussen 24 Aar gl: tjener i Hidschen, Anden Søn Lars Rasmussen 21 Aar gl: tjener i Sundstabøvogen og Jens Aadnesen L:L: p: Hope som gift med den Dødes Datter Eli Rasmus Dr: hvilke forklarede og som den Dødes Eftermaalsmænd efter Loven androg: Det de ey haver mindste Mistanke om, at bemelte Rasmus Christophersen Giættung som ikke haver havt Ueenighed med nogen, af nogen anden enten er ombragt eller tilføyet noget voldsomt, kand ey heller sige saaviit de kunne forstaae, eller mærke naar de undertiiden taledede med ham at den Bortkomne førend dette skeede har været tungsindig eller melancholsk, men veed at han for det øvrige har været stille, gudfrygtig og skikkelig og da han Natten imellem den 18de og 19de sidst, omtrent Midnats Tiider gik ud af Huuset saae ingen efter ham, da ey nogen tænkte noget Andet end kunde havt adskillige Ærinder siden han samme Dag havde været paa Havet at fiske og han ey udlod sig til nogen hvor han vilde gaae. Om Morgen tidlig derefter bad den Dødes Huustrue Tjenestepigen uconfirmeret Malleene Clemens Dr: at gaae ud omkring i Marken og lede efter hendes Mand, som da ey fandt ham, men da Hun kom op igien imod Huusene mødte hun Hans Mørkman og Huustrue Ragnille Marie Nitter opholdende sig paa Gaarden Giættungs Grund, hvilke Pigen spurgte: Om ey havde seet hendes Hosbonde som da svarede: Ney, hvorpaa bemelte Hans Mørkman tilligemed Malleene Clemens Dr: og Poul Poulsen Giættungs Huustrue Anna Kiølv Dr: gik ned for at see om den Døde var nede ved Nøstet, da de kom der ned op i en Houg saae Hans Mørkman ham flydende paa Søen paa forbemelte Sted som han da sagde til Pigen \og/ Anna Kiølv Dr: og da var hand gandske steendød. Stedet hvor han laae var en Vaag tet ved hvor han plejede at fortøje sin Baad, og er der et glat stejlt Steenberg, og formeener de altsaa at den Døde, da han gik ud af Huuset er gaaet hen som i Raserie og ey vidst hvor han gik til han er kommen paa Bredden af bemeldte Bjerg som er brat noget skraae og glat, hvor han maae have kastet sig udfor, og saaleedes

kommen af Dage. Bemeldte den Afdødes Paarørende havde ey viidere at andrage, men fremlagde til Slutning Velædle og Velærværdige Hr: Cappellan pro Persona Christian Hertzbergs Attest /: da Sogne Præsten ey nu er nærværende /: af Dags Dato saalydende:

Hvornæst blev fremkaldet for Retten som Vidner alle som her om noget kand være vidende, som efter nøyeste Efterspørgsel ere følgende nemlig: 1. Hans Christian Mørkman for nærværende Tiid opholdende sig paa g: Giættungs Grund. 2det Hans Huustrue Ragnille Marie Nitter. 3. Poul Poulsen Giættung S: E: 4. hans Huustrue Anna Kiølv Dr: 5. Aarsteen Samsonsen L:L: p: Giættung og 6te hans Huustrue Kari Jokums Dr:, samt 7de Christie Salamons Dr: Enke efter Peder Rasmussen Huuse. For disse blev Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende hvorpaa de bleve separerede og fremstod som

1ste Vidne Hans Christian Mørkman som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At har ikke kiendt den Afdøde længer end fra et par Ugers Tiid da Vidnet kom her at være og Løverdags sidst kom Vidnet i den Dødes Huus og begiærede at vilde følge med ham paa Søen paa Skytterie, som skeede, og da de kom fra Søen fulgte Vidnet med Rasmus Giættung i hands Huus og blev siddende der en Stund hvorpaa han gik hiem omtrent Kl: 11 om Aftenen og hørde han intet at Rasmus Giættung talede noget usædvanligt. Om Søndags Morgen tidlig hørde Vidnet af Vidnet Aarsteen Samsonsen at Rasmus Giættung var gaaen af sit Huus og talede ey videre med ham, Siden gik Vidnet og hands Huustrue op efter Marken, og da de kom op imod Gaardens Huuse mødte de Tjeneste pigen Malleene

1792: 369b

Clemens Dr: /: Det Hun nu for Retten fremstod og deklarerede sandfærdig, da hun som uconfirmeret ey kand gjøre Eed /:, hvorpaa Vidnet spurgde hende om de havde fundet hendes Hosbonde, dertil hun svarede: Ney. Vidnet sagde da: Er hand ey endda funden maa vii gaae hen og søge efter ham. Hvorpaa Vidnet, Malleene Clemens Dr: og 4de Vidne Anna Kiølv Dr: gik hen at søge efter ham og da de kom paa Bente hougen saae de ham liggende død i Søen ved Lax eller Søebu vigen og derpaa gik til Gaarden uden at røre ved ham og gav det tilkjende for Folkene samt derefter reysede Vidnet til Hidschen tillige med Poul og Aarsteen Giættung og forkyndte det ligeleedes for begge den Afdødes Sønner. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som det vedblev med Tillæg ey selv at have eller af andre har hørt nogen Mistanke at han af Andre skulde være ombragt eller tænker andet end at han i Vildelse har ombragt sig selv, declarerende ey at viide meere. Demitteret.

Fremstod som 2det Vidne Ragnille Marie Nitter Huustrue til 1ste Vidne som aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: At \ey har været her længere end et par Uger, og ey længere kiendt den Afdøde, og/ Søndags Morgen talede Vidnet med 5te Vidne som foranført. Siden gik hun med sin Mand op efter Marken og da passerede som 1ste Vidne har forklaret, med Forskiæl at var ey med og leedte efter Rasmus Giættung, Angaaende Dødsmaaden forklarede som omvundet er. Vidnet som det forrige demitteret.

Fremstod 3die Vidne Poul Poulsen Giættung som aflagde Eed efter Loven og forklarede: At reysede hiemmen fra sit Huus Søndags Morgen Klokken 2. ud paa \en/ Øe Schotningen kaldet for at bese sine Creaturer og see efter indkommende Skiber og vidste ey af noget den Tiid da hand om Løverdags Aften havde seet Rasmus Giættung frisk og færdig, for (før?) hand kom til Lands da op efter Vejen fra Søen mødte Vidnet 1ste Vidne som da sagde: velkommen hiem, men i kommer i slet Tilstand, hvorpaa Vidnet spurgde hvorledes da, er der noget ondt paa Færde: 1ste Vidnet svarede: Ja her er slet tilgaaet med den Mand som er borte. Vidnet blev noget altereret og spurgde hvem det var, da 1ste Vidne sagde at det var Rasmus Giættung. Vidnet spurgde da om de havde fundet Rasmus eller hvorleedes var tilgaaet, dertil 1ste Vidne svarede: At de havde seet og funden ham liggende død i Søen ved

Søebuevigen, men nævnede ey af hvem han var funden da Vidnet ey faldt paa at spørge derom. Viidere sagde 1ste Vidne: At nu er det saa langt paa Dag, vii maa giøre Bud til hands Sønner og Svoger samt Eyeren af Gaarden Michael Olrich, derpaa reyste Vidnet, 1ste Vidne og 5te Vidne til Hidschen og gav det tilkiende for begge den Dødes Sønner som da fulgte tilbage med dem. Videre forklarede: At den Afdøde i sit Liv og Levnet har altid {levet} været Kristelig og retsindig, og troer han ey selv, eller har hørt af andre at han med Villie og Fornuft skulde ombragt sig selv eller af nogen anden enten ombragt eller tilføyet noget voldsomt men maae være skeet i et saakaldet Raserie, dog har han \ey/ nemlig den Døde, saaviit Vidnet har forstaaet været rasende, tungsindig eller melancholsk tilforn, og vidste ey viidere at forklare. Demitteret som de forrige.

Fremstod 4de Vidne Anna Kiølv Dr: Huustrue til 3die Vidne som aflagde Eed efter Loven med oprakte Fingre og forklarede Ord til Andet angaaende den Dødes Liv og Levnet og Dødsmaaden som hendes Mand 3die Vidne. Viidere forklarede: At Søndags Formiddag hørde Vidnet af Tienestepigen Malleene Clemens Dr: at hendes Hosbonde var gaaen bort, men nævnede ey den Tiid at han var funden, dertil svarede Vidnet: han er nok reyst med Poul, Vidnets Mand, bort i Schotningen, hvorpaa Malleene sagde at Hun tvivlede om det, og Vidnet sagde at vidste det ey heller vist, derpaa Malleene gik og taledes ey viidere. Vidnet gjorde sig ingen viidere Eftertanke om Rasmus Giættung, men da hun gik og saae ud over Søen efter sin Mand 3die Vidne som ey endda var kommen fra Øen Schotningen, saae hun 1ste Vidne og Pigen Malleene gik og søgte bort efter Markene da Vidnet forstod det var efter Rasmus, hvorpaa hun gik bort og fulgte med dem og søgte efter Manden og da passerede i eet og alt som 1ste Vidne har forklaret. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, og deklarerede ey at vide meere. Som forrige demitteret.

Fremstod 5te Vidne Aarsteen Samsonsens Giættung som efter Loven med oprakte Fingre aflagde Eed og forklarede: At samme Tiid som Malleene taledes med 4de Vidne kom hun bort i Stuen hos Vidnet, hvorpaa det spurgde hende om hendes Hosbonde Rasmus Giættung var hiemme, dertil hun svarede: Ney og sagde at vidste ey hvor han var. Vidnet spurgde da Malleene hvad Tiid han gik bort og hun sagde: I Nat. Vidnet spurgde da om hendes Hosbonde ey var bort i noget Foerhuus til Leye, og dertil hun svarede: Ney, da jeg har søgt efter ham i alle Foerhuuse, Nøstet og Søebuen, og har ey fundet ham. Vidnet paastod han maa viist være i et Foerhuus da han ey var i Hiemmehuusene hun sagde Ney. derpaa gik Malleene men Vidnet forundrede sig meget over at de ey fandt Rasmus, da han havde seet ham Løverdags Aften og talte med ham disse Ord: Velkommen af Fisket, dertil han sagde, der kommer ey saameget paa. Og da var Manden frisk og færdig. Vidnet reyste derpaa til Sundstabøe vogen i sit eget Ærinde og da hand kom hiem Søndags Eftermiddag Kl: omtrent 2 kom 1ste Vidne ned til dette Vidne i Stranden, som da spurgde om Rasmus var hiemkommen, dertil 1ste Vidne svarede: Ikke er han kommen, ey heller kommer Hand meer, hvorleedes da, spurgde Vidnet Ney han er funden død ved Søebueviigen derpaa gik Vidnet først

1792: 370

Hiem og siden reysede til Hidschen som omvundet er. Viidere forklarede om den Døde Ey selv at have eller af andre har hørt nogen Mistanke at han af andre skulle enten være ombragt eller noget voldsomt tilføyet eller med Villie og Fornufts Brug skulle have ombragt sig selv, men troer at han i Tungsindighed har gaaet ud, og har ey vidst hvad Vey han gik og derpaa kastet sig ud for det førmeldte Bierg. Ellers om hands Levnet forklarede som de forrige Vidner. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hand vedblev declarerende ey at vide meere. Som de forrige demitteret.

Fremstod 6te Vidne Kari Jochums Dr: Huustrue til forrige Vidne og forklarede efter aflagde Eed ord til andet baade om Dødsmaaden og viidere som hendes Mand 5te Vidne med Forskiæl at var ey med i Hidschen, og vidste hun ey viidere. Dmitteret.

Fremstod 7de Vidne Christie Salamons Dr: Enke efter Peder Rasmussen Huuse og under aflagte Eed forklarede: At sidstleden 12te Augustii bad Rasmus Giættung og Huustrue Vidnet at komme til sig saa skulde hun faae en Kaage Fisk, hvorpaa hun kom sidstleden 18de Augustii om Aftenen og da talede Hun med Rasmus hvilke toge venligen imod hverandre og da de havde talt en Stund, gik Vidnet og lagde sig paa Buelemmen, erindrer ey enten Rasmus \da/ var gaaet til Sængs eller ey og hørte ey Rasmus tale et ufornuftig Ord. Om Morgen tidlig da Vidnet stod op, saae hun ey Rasmus Giættung, men Vidnet og den Dødes Kone og Pigen Malleene talede sig imellem, At meente han var reyst med en af Naboerne paa Gaarden, i Schotningen, men da den som var i Schotningen, hun erindrer ey hvem, kom hiem, spurgde Vidnet tilligemed den Dødes Kone og Pigen Malleene hvor Rasmus var, men hun erindrer ey svaret. Derpaa forblev det til Vidnet fik høre af Hans Mørkman at han var funden død, men spurgde ey stedet. Om den Dødes Dødsmaade og Christelige Levnet forklarede som 5te Vidne. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev deklarerende ey at vide meere, og blev derefter som de forrige Vidner demitteret.

Retten med Laugrettet forføyede sig paa bemelte Sted i en Viig Søebueviigen kaldet hvor den Afdøde endnu er liggende i Søen omtrent 4 å 5 Alen fra Landet og kastet et Fiskegarn for ham at han ey skulde flyde bort og er der et glat, steylt Bjerg som gaaer skraae need og sluttes det meget rimeligt, da paa dette Sted intet enten med Baad at belægge eller Fiskevelder at røgte var passelig at foretage at den Afdøde som kand være gaaet hen paa Bjerget uden Eftertanke i et Slags Raserie har kastet sig udi Søen og bleven liggende mueligt da og i Afmagt, og der saaleedes ombragt sig selv. Derefter blev den Døde Rasmus Christophersen Giættungs Legeme optaget af Søen og bragt i hans eget Nøst, hvor hand blev afklæd, men fandtes paa hands Legeme ikke mindste Saar eller Stød eller Tegn til voldsom Medfart af sig selv eller af andre.

Da ingen noget viidere ved Forretningen havde at erindre; Saa blev \af/ den gandske Ret saaleedes dømt og

Afsagt

Af den Afdødes Enkes og nærmeste Slægts Andragende og de førte Vidner gives ikke mindste Mistanke at Rasmus Christophersen Giættung af andre skulde være ombragt; Hand maa da have ombragt sig selv, hvilket da {hand} efter Præstens Attest og de førte Vidner hand har levet gudfrygtig og skikkelig men nu været tungsindig og melancholsk maae være skeet i Raserie; Thi kiendes og dømmes af Dommeren og Meddoms mænd for Ret og herved afsiges: At Rasmus Christophersen Giættungs Liig maa nyde Christen Jord, og paa Breznæss Kirkegaard begrades, som hands Enke strax haver at besørge, dog uden Ceremonie, Sang, Klokkers Ringning eller Jords Paakastelse af Præsten; Og hands Arvinger bør nyde hands efterladte Eyendele uden nogen Prætension derpaa paa hands Majestæts Casses Vegne til Hovedlods Forbrydelse, som hvorfor samme herved frifindes. Denne Forretnings Bekostning reserveres efter Reglementet og Boets Befindende, og udreedes naar anfordres i lovlig Tiid, da Vedkommende nu paahører Dommen. Saaleedes Forretningen sluttet.

Extra-Rett Huusebesigtelse

Anno 1792. Mandagen den 27de Augustii Morgen, er Extra-Rett sat paa Gaarden Store Nærejms No: 18. Sundhorlehns Selveyer Gods i Fieldberg Skibr: og Sundhorlehns Sorenskriverie, af mig, i Overværelse af efterskrevne ved Districtets Foged V: og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Koren, opnævnte 6 eedsvorne upartiske og til Parterne ubeslægtede

Laugrettes, Besigtelses og Taxations mænd nemlig: [1.] Steffen Johannesen S: E: p: Lille Giærevig. 2. Tollev Gabrielsen L:L: p: Espeland. 3. Thor Olssen S: E: p: Store Næreim. 4. Christopher Christophersen L:L: p: Dueland. 5. Thor Jacobsen S: E: p: Kaathe. 6. Ole Olssen S: E: p: Heggen.

For efter Forlangende af Bondemanden Knud Torgersen Store Nærejm som nu værende Eyer af en Andeel i G: Store Nærejm af Landskl: med Bygsel og Herl: 1 ½ Løb Smør, 1 ½ Huud, at foretage og behandle en lovlig Syns og Besigtelses Forretning saavel over denne Gaardeparts paastaaende Huusebygninger og Jorden i sig selv og dens tilhørende Skov i hvad Stand og Værdi samme nu befindes i henseende til Eyendommens intenderende Forbedring og i Tilfælde af dens Indløsning af nogen Odels Prætedent, da samme Erstatning med alt deraf dependerende alt paa Grund af den Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771 dens 8de Articul.

Derefter Reqvirenten Knud Torgersen Store Næreim fremlagde det til denne Forretning udstyrede skriftlige Rettens Stevnemaal af 28de April 1792. som med Laugtings Rettens Publications Paategning og Stevnevidnerne Sjur Sjursen Østerejdes og Ole Halvorsen Westerejdes Forkyndelses Paategning for Vedkommende blev oplæst og lyder saaleedes, og hvilket han anmeldte for Vedkommende og efterskrevne Odels berettigede tillige lovlig at have ladet forkynde paa deres Boepæl og Tilholdssted.

Knud Torbjørnsen Østerejde som Formynder for den ældste Odelsbaarne Siur Tarraldsen, og Lars Tarraldsen Tvedt for den Odelsbaarne Datter Brithe Tarralds Dr: Sønnenaæ

1792: 370b

samt Myndtlingernes Moder Synneve Sjurs Dr: og deres Stiffader Haagen Larssen Sønnenaæ fra Sandejdet og Haldor Torbjørnsen Stangeland som beslægtet paa bemeldte Myndtlingers Vegne, der begge ere Børn af afgangne Tarrald Gouthesen Store Nærejm som med Odel og Eyendom har beboet denne Gaardepart i Store Nærejm omtrent i 11 Aar, fremstod og paa forbemeldte Odelsbaarnes Vegne vedtog lovlig Varsel til denne Forretning.

Reqvirenten Knud Torgersen Store Nærejm til Inddragelse i denne Forretning, fremlagde det ham under 20de September 1785. paa Gaardeparten i Store Næreim meddeelte Skiødebrev, som blev oplæst saalydende: Derefter han refererede sig til sin i Stevningen indrykkede Reqvosition og sin dermed paa Grund af Forordningen havende Hensigt samt til den Ende begiærede Forretningens Fremme, under hvilken han sig forbeholdt at opgive og beviise hvad Stand han denne Eyendom i Gaarden Store Nærejm modtog efter de nu i Dag anmeldte Odelsbaarnes Fader afgangne Tarrald Gouthesen Store Nærejm og Enke Synneve Sjurs Dr:

De Odelsbaarnes Formyndere Knud Torbjørnsen Østerejde og Lars Tarraldsen Tvedt, paa deres Vegne protesterede imod denne Forretnings (Frem?)holdelse efter saa lang Tiids Forløb, da nu ey \kan/ sees i hvad Stand Huusene med viidere var, da Citanten og Reqvirenten tog imod Jorden. Herom paastod Eragtning.

Reqvirenten paastod Forretningen fuldført.

Retten Eragtede: Retten kan ikke nægte Forretningens Fremme men forbeholdt de Odelsbaarne alt lovligt. /: For Eragtning betalt 12 skl: skriver Tolv Skilling :/

Retten med det samtlige Laugret i Følge Reqvirentens Forlangende og i Følgeskab med ham og de umyndige Odelsbaarnes tilstædeværende Formyndere Knud Torbjørnsen Østerejde og Lars Tarraldsen Tvedt, samt deres Moder, Stiffader og Haldor Torbjørnsen Stangeland, overeensstemmende med meerbemeldte allerhøystbemeldte Forordning derefter paa det nøyeste eftersaae, alle paa denne Gaardepart befindende Huusebygninger, som Laugrettet af Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøjeste og rigtigste efter sammes nu befindende Værdie at vurdere samt {læse og} paaskiønne Jordens og \Skovens/ Beskaffenhed og

Tilstand, hvilket Laugrettet forsikrede paa det nøyeste at efterkomme; Og blev da følgende befundne og af alle Vedkommende paaviiste Huusebygninger af samtlige Laugrettes og Besigtelses-Mændene i den Stand de for nærværende Tiid er, anseet og taxeret af Værdie som følger:

1. Røgstuen af gl: Tømmer, uden Novs 8 Al: lang og lige breed, med en gl: Kaave og Uddør, Kaaven 3 Alen lang og breed, uden Brøst med gl: Nævertag, i den Stand samme nu befindes taxeret for 8 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 2. Et Ildhuus tømret, i god Stand, lang uden Naavs 7 Al: og breed 6 ½ Al:, med Uddør af Standerværk samt Næver og Helletag, taxeret i Høyeste værdt 11 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 3. En Sægebod, tømret, i god Stand, med Loft tilligemed Forsval og Lem, af Standerværk, Boden 6 Al: lang og 6 Al: breed, Forsvalen 5 Alen lang og 6 Alen breed, uden Naavs, samt en lang Sval, Standerværk, alt under eet Nævertag, med en Kielder, taxeret i høyeste Værd 36 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 4. Et gl: af forfalden Tømmer staaende Smalhuus, uden Naavs 11 Al: lang og 7 Al: breed, med gl: Nævertag, taxeret i høyeste Værd 2 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 5. En gl: forfalden Skud, Stavværk, lang uden Novs 8 Al: breed 7 ½ Al: med gl: Nævertag, taxeret i høyeste Værd 2 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 6. Et gl: Sviinhuus, bygt ved Siiden af Sægeboden, tømret, lang uden Naavs 4 ½ Alen og breed 2 Al: gl: Nævertag, i høyeste Værd taxeret 0 rd: - 1 mrk: - 8 s:
 7. En Veedeskud af Standerværk, uden Novs lang 6 ½ Al:, breed 7 Al: med Nævertag, i nu befindende Stand taxeret til Værdie 4 rd: - 0 mrk: - 0 s:
 8. En Lade, uden Naaves 19 ¼ Al: lang, breed 11 ½ Al:, Standerværk, med Helletag [og]? Nævertag, men mangler Dørre og Bordklædning paa halve Østre Siide. Dette Huus anmeldte Reqvirenten, at have om og op bygget deels af det gamle af den forrige Lade deels kjøbt fra andre Steder og resten taget af Gaardens Skov, men da ey kan beviises i hvad Stand den forrige Lade var, ey heller nu kan udkjendes de gamle Materialier No: af alle Slags, saa kan umuelig nogen Taxt sættes paa den gamle Lades Værd.
 9. En Flor, tømret, uden Naaves lang 10 ½ Al:, breed 7 ½ Al: med Næver og HelleTag, indrettet til 12 Baaser og 2 Kalvegarer. Dette Huus anmeldte Reqvirenten ligeledes at have om og op bygget, deels af det gamle af den forrige Floer, deels kjøbt fra andre Steder og resten taget af Gaardens Skov, men da ey kan beviises i hvad Stand den forrige Flor var og ey kan vides eller sees de gamle Materialier No: af alle Slags, saa kan ingen Taxt paa dette Huus sættes, hvad det gamle i sin Tiid har været værdt. De Odelsbaarnes Formyndere Knud Torbiørnsen Østerejde og Lars Tarraldsen Tvedt tog de Odelsbaarnes Ret sin Tiid for hvad disse 2de Huuse kan vedkomme reserveret og dernæst anmeldte: At da Reqvirenten kom til Gaarden fandtes et nyt Smalhuus som han har solgt og hvorfor han fik 6 rdr: fri for alle Omkostninger hvilke i alle Huusenes Beløb, vil komme til Afdrag i Forbedringerne, som Reqvirenten nu for Retten tilstod at være rigtig.
- Fleere Huusebygninger var ikke som fra forrige Eysers Tiid kunde anmeldes at have været paa denne Gaardepart efter Reqvirentens samt de tilstædeværende Odelsbaarnes Formyndere Knud Torbiørnsen Østerejde og Lars Tarraldsen Tvedts Opgivende.

Foran beskrevne denne Gaardeparts tilhørende Huusebygninger, blev derpaa sammenregnet og efter Taxation befunden at beløbe til den Summa

63 rd: - 1 mrk: - 8 s:

skriver Trendesindstyre og Tree Rigsdaler 24 skl:

I hvilken Sums Forhøyelse sin Tiid efter Forbedringerne, ovenmeldte 6 rdr: vil komme til Afdrag.

Jordens indhegnede Agre og Engebøe blev taget i nøjeste Øyesyn nemlig:

Agrene blev først efterseet og befandtes i følgende Stand

1. Storageren 7 Tønder Havres Udsæd.	Alle
2. Rundageren 2 Tønders Udsæd.	i
3. Laange flekket $\frac{3}{4}$ Tøndes Udsæd.	forsvarlig
4. Skiællingen $\frac{1}{4}$ Tøndes Udsæd.	Stand.

Fleere end disse beskrevne Agrer fandtes ikke.

Gaardepartens Engebøe blev af Laugrettet efterseet og befandtes over alt slet og mager.

Gaardepartens tilhørende Skov, blev af Laugrettet efterseet, og befandtes samme at være til fornøden Brændeveed og noget lidet til Huusenes Reparation men af Næverskov intet.

Saaviit passeret fremstod Reqvirenten Knud Torgersen Store Næreim og begjærede Forretningen tilført: At paa denne Eyendom, paa alle førmelte dyrkede Agre, ey har været i gode Aaringer avlet meere end 50 Tdr: Havre, fostret paa denne Gaardepart 14 Qvægsbæster, hvoriblandt 4 á 5 Kiør, 1 Hæst og 20 Faaer og Gedder. Laugrettet svarede dertil: At de troer Reqvirentens Opgivende er nøyagtig og sandfærdig. Reqvirenten declarerede end viidere at da hands Tanker var om mueligt at bringe denne Gaard i en bedre Stand saa har hands herover giorte Tilførsel kund billig Hensigt til fuldkommen Erstatning af dem, der som Odelsmand skulde vilde fratvinge ham Gaarden og reserverede sig derhos Gotgiørelse for alle til Gaardens Forbedring, saavel paa Bygning som ved Rødning anvendte Bekostninger, og tillige sig erstattet denne Forretnings Omkostninger, efter nærmere gjørende Beregning, og med saadan Paastand indlod denne Forretning til Rettens Beslutning.

Og da ingen viidere ved Forretningen havde at erindre eller Protocollen at tilføre, saa blev forinden sammes Slutning anført dens Bekostninger saaleedes nemlig:

Dommeren Skyds til Stedet 2 Miile beregnet for Een Miil, 3 Mand og Baad

	0 rd: - 2 mrk: - 0 s:
Diæt paa Henreysen 1 Miil	0 rd: - 1 mrk: - 0 s:
En Dags Forretning	3 rd: - 0 mrk: - 0 s:
Incamination og Beskrivelse med Reservation om Forretningen med Udstædelsen skulde blive paa meere end 4 Ark	1 rd: - 3 mrk: - 4 s:
Skyds og Diæt Retour	0 rd: - 3 mrk: - 0 s:
Stemplet Papiir til Forretningens Udstædelse	0 rd: - 1 mrk: - 8 s:
De 6 Laugrettesmænd hver for en heel Dags Forretning á 25 s:	1 rd: - 3 mrk: - 0 s:

Tilsammen som efter Reglementet af 24de Februarii 1708 og 11te Junii 1788 beregnet, Reqvirenten betalte med skriver Syv Rdr., En Mark og Tolv Skilling.

7 rd: - 1 mrk: - 12 s:

Herhos Reqvirenten bemeldte Knud Torgersen Store Nærejm tilkiende gav end viidere, at have udbetalt, for det til denne Forretnings Foretagelse udtagne Rettens Stevnemaal med Berammelse, Stemplet Papiir, Expresse dermed til og fra Bergen, for sammes Læsning ved Laugtinget og Forkyndelse for bekiendte Odelsbaarne, item til Fogden for Laugrettets Opnævnelse, og til Lænsmanden for sammes Tilsigelse, i alt

7 rd: - 3 mrk: - 8 s:

Og endelig paastod han sig gotgjort sin Tiid for Rettens Underholdning ved denne Forretning, der i mindste har kostet

6 rd: - 4 mrk: - 8 s: 14 rd: - 2 mrk: - 0 s:

Summa 21 rd: - 3 mrk: - 12 s:

Da til Slutning af den gandske Rett blev

Afsagt

Hvad for anførte Huusebygninger og Jorden saavel Engebøen som Egrene af Reqvirenten Knud Torgersen Store Nærejms bliver forbedret og i sin Tiid høyere taxeret, gives efter allerhøystbemeldte Kongelige allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771. Knud Torgersen Store Nærejms og hands Arvinger Regress for, under Reservation af Odelsmandens Rett efter foranførte Inds(ige?)lser nærmere Beviis og Paadømme, saavel som for denne Forretnings Bekostninger Een og Tyve Rigsdl., Tree Mrk: og Tolv skl: og hvad meere sammes Udstædelse maatte beløbe at faae erstattet af hvem som til Odels Løsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning efter lovlig Omgang prætenderes; Reqvirenten begiærede det Passerte sig in forma beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Høsteting 1792

den 17 Septembr: for Etne Skibrede, sat og holdet paa Gjærde Tingsted af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres K: M:s Virkelig Cancellie Raad, i overværelse af Districtets Foged V: og V: Hr: U: W: Koren, Skibredets Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal, samtl: tinsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte aatte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

a. af Dom/m/eren nu i Eed tagen ung L: R: Mand

1. Tørres Tjæransen Flaaden	4. Baar Jensen Tesdal	7. Jon Olsen Gjærde
b. gl: Laugrettes Mænd	5. Torkel Torkelsen Winnie	8. Ole Johannessen Flaaten
2. Tosten Pedersen Ousvog	6. Haldor Rasmussen Ryg	9. Johannes Erichsen Steene
3. Tjæran Erichsen Silde		

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, nemlig:

1. Sportel Reglementet af 11 Junii 1788.
2. Kongl: allernaadigst Anordning af 22 Junii 1792 om Brændeviins Brænde

1792: 371b

Og MaleVæsenet!! (Maale-) i de norske Kjøbstede og om Afgifterne af Korn brændevin ved Indførelsen i Norge.

3. Kongl: allern: Forordning om at Jorddrotter i Norge skal meddeele enhver Huusmand en skriftl: Seddel, som skal indeholde Vilkaarene, hvorpaa Pladset er ham accorderet, hvilken tilligemed Reversal maa skrives paa slet Papiir d: 29 Juni 1792.

4. Cancelliets Placat af 9 Marti 1792, om Forholds Regler naar nogen begjærer umyndiges Midler i den Kongl: Casse.

5. Rente Kam/m/erets Placat af 15 Aug: 1792, om nøyere Rigtighed ved Brændeviins Afgiftens Erlæggelse i Finmarken.

6. Cancelliets Skrivelse af 9de April 1792, fra Stiftet communiceret 22de Maj nest efter, at Auctioner over Telthuse skal holdes af de civile Betjente.

7. Gen: Ld: Oec: og Cam: Coll: Skr: af 11 Augusti, fra Stiftet communiceret d: 25de nestefter, ang:de vaae(?) Skinds(?) Indkjøb paa Landet, af vedkom/m/ende Prof(ession?)jister i Kjøbstederne.

8. Cancelliets Skrivelse af 18de Aug: 1792, fra Stiftet communiceret 1ste Sept: nestefter, at Sorenskriverne intet maae tage for Saug Angivelsers Attestation.

9. General Major Moth lader publicere Kongl: Proclama af 21 April 1792 hvorved indkaldes med Aar og Dags Varsel, alle som formedelst Skifter administrerede under forrige 1ste og 2de Bergenhuusiske Infanteri Regiment indtil 30 Apr: 1789, eller derunder hørende

Værgemaale, maatte have noget at fordre eller andrage, da derved at melde sig hos det nu værende Bergenhuusiske Infanteri Regiment i Bergen. Videre see Fol: 372b. 376b. Fol: 394b. 399b. 400b.

10. Cancelliets Placat 17 Aug: 1792 om Regnskab for den Kongl: Afgift ved Skiftene

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibredes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her fol: 7b. og Over Formynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Halvor Tollevsen Gjærdesøen og Knud Heliesen Gjærde og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Optagen Justitz Hoer-Sag fra fol: 334b. Fogden contra Rasmus Fjøsne og Brithe Ingemons Datter,
Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren har som Actor paa Justitiens Vegne her til Retten lovlig ladet indkalde gift Mand Rasmus Erichsen Fjøsne i Etne og Enken efter afgangne Knud Mikkelsen Løvigen, Brithe Ingemons Datter hans Hustrues Sødskendebaren, for af ham i sit Egteskab med hende begangne Hoer, paa Fjøsne Sundh: Selveyergods, at lide Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udreedelse, Corporlig Straf, og Omkostningers Betaling. Factum er beviist med Sognepræstens Attest. For Rasmus Erichsen Fjøsne er fremlagt Kongelig allernaadigst Benaading for Dette som med Hans Hustrues Næst Sødskendebaren begangne, imod at bøde til hans Majestæts Kasse 24 rd: og Præstegjældets Fattige 3 rd:, og sidde paa Vand og Brød 8 dage, og Sagen henseende ham frafalden. Over Qvinden Brithe Ingemons Datter har Actor paastaaet Dom efter Indstevningen, og hun med hendes Defensor har indladt Sagen til Doms. Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Knud Mikkelsen Løvigens Enke Brithe Ingemons Datter for saadant begaaet Lejermaal med sig i andet lige Leed beslægtet Sødskendebarns Mand, som sig ligesaa nær besvogret, bør efter Lovens 6te Bogs 13 Capituls 13 a:, Fr: 6te Decembr: 1743 a. 22, og Forordningen 8de Junii 1767, i stedet for aabenbare Skriftemaal, sidde 8te Dage paa Vand og Brød, og selv imidlertid betale sin Underholdning og varetægt, bøde dobbelte Lejermaals Bøder til hans Majestæts Casse 24 Lod Sølv er 12 rd: som til Districtets Foged erlægges. Til yderste Formue er intet ejende. Derefter hun bør begive sig paa Fiire Aar til Fiskeværerne i Nordlandene, efter det Kongel: allernaadigste Rescript af 10de Sept: 1784, at arbejde. Endelig bør hun og betale denne Actions Omkostninger med Stemplet papiir 1 rd: 6 s: Rettens Gebyr af Incamination, Opsættelser, Laugdag, og Actens Bekræftning i alt 2 rd: 12 s: skriver To Rigsdaler og Tolv Skilling, foruden Actens meere Beskrivelse, om bliver over 4 Ark, samt til Lænsmanden og medhavte Mænd for Undersøgnings Forretningen 5 Mrk: og Stevningspenge 3 mrk: alt at efterkommes i lovlig Tiid, efter Loven og Kongelige

1792: 372

allernaadigste udgangne Anordningers Forskrift under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Actor begjærede Acten in Forma beskreven meddeelt, til allernaadigst befalet Appel, som blev bevilget. Udstædt til Actor NB: Bøder Bøder og Straf

Optagen Sag fra folio 334b. Ole Flaaden contra Ole Østrem.
Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom.

Ole Johannesen Flaaden har lovlig indstevnet Ole Pedersen Østrem for Skjælds Ord og Beskyldninger imod Citantens Hustrue, derom at lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Udreedelse og Omkostningers Erstatning. Med Vidnerne er beviist at Ole Pedersen Østrem har raabt: Flaade Tæverne, og nævnet som dermed meent Guro Flaaden som er Citantens Hustrue; Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Ole Pedersen Østrem for saadanne ubeqvæms Ord som herved mortificeres og ikke skal komme Citantens Hustrue til Nakdeel eller æres Forklejnelse i nogen Maade, bør efter Lovens 6 Bogs 21 Capituls 4 articul betale i Mulct 2 rd: som efter Rescriptet 26 Junii 1783 tilfalder den Nordenfjeldske Vejkasse, og til Districtets Foged erlægges, samt betale til Citanten denne Sags Omkostninger med 6 rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Udstædt NB: Mulct.

Optagen Sag fra folio 335a. Ølver Grindem contra Svend Gravelsæter.
Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom.

Ølver Tørressen Grindem har her til Retten lovlig ladet indkalde Svend Steensen Gravelsæter, at lide Dom til at betale Citanten, for een sin til Indstevnte, i Vaarvinden 1791. lejet, men der af Sult død Hoppe med 6 rd: 3 mrk: og erstatte Sagens Omkostninger. Med de førte Vidner er lovgyldig beviist: At denne Hoppe er død for Indstevntes Forsømmelses Skyld men dens Værd er kun med eet Vidne beviist, at være 6 rd:, som ey af Indstevnte er modsagt; Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At Svend Steensen Gravelsæter bør til Ølver Tørressen Grindem efter Lovens 5 Bogs, 8 Capituls 14 articul, betale bemelte Hoppes uimodsagte Værd med 6 rd:, og denne Sags Omkostninger med 5 rd:, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Nam og Executions Tvang efter Loven.

Opsat Sag fra fol: 335b. cfr: fol: 362b. Lænsmand Schjeldal contra Halvor Schjeldal.
Citanten declarerede Sagen forligt, og frafalden. Halvor Schjeldal ligeledes.
Thi blev Sagen for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 334a. Halvor Øjen contra Hans og Rasmus Frethe.
Contra Citanterne anmeldte at have i Continuation af forrige Contra Indstevning, indstevnet Hoved Citanten Halvor Tørressen Øjen, at paahøre Contra Vidner stevnte og ustevnte, ang: de de i denne Sag før omstevnte Fjeld bejter, eller at udviise sin Ejendom adskildt fra de Frethe Mænds, at see Documenter i Rettelagt, og høre Forbuddets Underkjendelse, og lide Dom til Contra Citanternes Frifindelse for Hoved Citantens Tiltale, samt til Erstatning for den Tiid Contra Citanterne af Hoved Citanten er hindret fra at benytte sig af deres Ejendom, saa og denne Processes Omkostninger at erstatte \med videre efter forrige Contra Stevning/.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Gotschalch Halvorsen Schjold, Torkel Halvorsen Winnie, og Hactor Hactorsen Færevig, Halvor Halvorsen Grønstad, Peder Knudsen Østrem, Peter Christian Altan paa Støele, og Sveinung Gundersen Tesdal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige.

Saa er Indstevningen forkyndt for Hoved Citantens i Sagen førte Vidner til disse Vidner at paahøre, Lars Jensen Færevig, Torbjørn Gundersen Sandvig, Lars Siursen Udbioe, Jon Jonsen Winnie, nu paa Schudesnæs, Sæbjørn Arnesen Wiicke, Lars Halvorsen Entvedt, Aad Siursen Lille Dahle, Siur Nielsen Norem, Rosimunde Sæbjørns datter.

Stevne Vidnerne Tørres Torbjørnsen Frethe og Jver Knudsen Frethe, afhjemlede under Lovens Eed, denne Indstevning at have forkyndet for Jon Jonsen Willie paa Mehaug paa Schudesnæs i Christiansands Stift og Stavanger Laugdøm/m/e, Løverdagsidst 14 Dage siden, og saaledes med 16 Dages Varsel, og i h/an/ds Fraværelse aflagde Forkyndelsen for h/an/ds

Hosbonde, Klokkeren Diderich Clausen til Schudesnæs Præstegjæld. Videre Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeld-

1792: 372b

dal og Skaffer Halvor Tollefsen Gjærdesøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have indstevnet alle de øvrige som tilført er.

Hoved Citanten Halvor Tørressen Øjen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Dommeren \eragtede/: Da Jon Jonsen Winnie som opholder sig i et andet Laugdømme, ikke har faaet lovlig Varsel efter Lovens pag: 38 a: 9, kunde \det/ ikke tillades Vidner at føres efter denne Indstevning, forinden han som de øvrige forrige Vidner lovlig er stevnt efter Lov: p: 126 a: 13.; Men i Anledning af nu passerte 3 forgjæves og frugtesløse Opsættelser maae paalægge Contra Citanterne at til neste Ting lovlig incaminere, lovlig forkyndt Contra Stevnemaal, i Mangel deraf Sagen ufejlbarlig til Doms bliver optagen, efter Hoved Citantens Procedure og sam/m/e fuldført. /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Contra Citanterne maatte begjære Sagen opsat til Eragtningen at efterkomme, til næste Ret /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 333b. Halvor Schjeldal contra Lænsmand Schjeldal.

Contra Citanten til at legitimere sig som Formynder, foreviiste Skiftebrev 8de April 1782 efter Selv Ejer Osmund Erichsen Schjeldal, som h/an/d begjærde extraheret, h/an/ds Myndtlings Navn, Alder, og for hende indsatte Formynder hvilket skeede, og er \efter Sammes Udviis/ den afdødes her om procederede Datters Navn Anne Osmunds Datter, da gl: 5 Aar, og for hende indsat til Formynder \som fød Værge Farbroderen/ Henrich Ottessen Echeland nu paa Schjeldal. Videre Skifte 18 Dec: 1782 efter Myndtling Osmund Osmundsen Schjeldal, hvoraf efter Begjæring ligeledes extraheret: At den afdødes fuld Søster som er Arving efter ham, Anne Osmunds Datter er gl: 5 Aar, og for hvem er indsat til Formynder som Fød værge og Myndtlingens Farbroder bem:te Henrich Ottessen. Endnu et Skiftebrev af 17 Juli 1784 efter Myndtlingens halv Søster Brynille Evens Datter, hvor sam/m/e Myndtling Anne Osmunds Datter da gl: 7 Aar, er anført som Arving og den afdødes halv Søster, og for hende indsat til Formynder \for denne Anne/ Torkel Halvorsen Winnie, og Tilsyns Værge bem:te Henrich Ottessen. Skiftebrevene blev efter Begjæring paategnet anviist, tilbageleveret. Contra Citanten anmeldte, at henseende den sidste Arv, var nu i Stedet for Torkel Winnie indsat til Formynder Samuel Jonsen Rame, men Comparenten endnu Tilsyns Værge, ligesom han endnu er Formynder for de 2de første Skifters Arver, og Myndtlingens Person. Contra Citanten derefter fremlagde til Actens Følge et Tingsvidne af 10 Maj 1790, ang:de en Beskyldning af Peder Larsen Højland paa h/an/ds Myndtling samt endelig et skriftl: Indlæg af Dags Dato som blev oplæst saalydende: derefter paastod Dom.

Citanten benægtede alt ubeviisligt; og ellers kan beviise at Myndtlingen var vel forsynet baade med Skoe og Klæder, men paastod Dom.

Begge Parter paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen til i Morgen.

Publicationer

11. Stiftets Skr: 1 Sept: 1792 ang:de dette Aars Smaa Tolde pr: Løb 31 skl:

Opsat Sag fra fol: 335b. Fogden Koren contra Ole Fittie.

Citanten i Rettelagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Skaffer Halvor Tollevsen Gjærde søen, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet i Indstevntes Huus i h/an/ds Fraværelse i Paahør af hans Hustrue.

Den indstevnte og laugdagede blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten paastod Dom.

Retten da Indstevnte hverken efter Stevning eller Laugdag er mødt eller ladet møde, optog Sagen til Doms og derudi afsagt følgende

Dom

V: og V: Hr: Foged Koren har lovlig ladet indkalde Ole Olsen Fittie til at betale efter

1792: 373

Revers resterende 90 rd., med Rente fra Stevningens Dato, og Omkostninger. Citanten har i Rettelagt lovgyldig Revers af 18 Sept: 1790 som i Acten er indført, og derefter paastaaet Dom efter Indstevningen samt Omkostninger erstattet med 6 rd: Indstevnte er ikke mødt hverken efter Stevning eller Laugdag, med nogen Indsigelse. Thi k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Ole Olsen Fittie bør til Velædle og Velvise Hr: Fog: Koren indfri bem:te sin til ham udgiven Revers med at betale derpaa resterende 90 rd., med Rente 4 proC:to fra 12 April 1792 til Dato med 1 rd: 3 mrk: 4 s: og videre Rente til Betaling skeer, samt denne Processes Omkostninger skadesløs med Fem Rd: alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven. Udstædt

Opsat Justitz Hoer Sag fra fol: 335b. Fogden contra Gurine Sophie Grøn.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Skaffer Halvor Tollevsen Gjærde Søen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved hende selv, som declarerede ingen Laugværge at have.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens nærmere Attest af 30 Dec: 1791 som blev oplæst saal: samt til Actens Følge Undersøgnings Forretning holden hos Malificantinden den 11 Juni 1792, saa og til Actens Inddragelse, Dommerens 2de Regninger paa sam/m/e Forretnings Bekostninger, saal: begge beløbende i alt 5 rd., hvorforuden Actor fordrer som Foget for sig for sam/m/e Forretning 4 Rd., som han paastod sig tildømt, og hun i øvrigt dømt til Bøders Udredelse og corporlig Straf, samt Actions Omkostninger at betale, og deriblant Stevningspenge 5 Mrk.; Saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/er Tingen 1793.

Opsat Sag fra fol: 335b. Leyermaals Sag Fogden contra Mari Tollevs Datter.

Actor fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Skaffer Halvor Tollevsen Gjærde Søen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved hendes Hosbonde Rasmus Fjøsne i hendes Fraværelse.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præstens nærmere Attest af 30 Dec: 1791 som blev oplæst saal:

Actor begjærde Laugrettet og Almuen tilspurgt, om nogen veed hvor Barnefaderen Lars Mikkelsen opholder sig? Samtl: dertil svarede: At de vidste det ikke, og vides ej han har noget vist Tilhold eller Boepæl noget Sted.

Actor paastod Mari Tollevs Datter dømt at betale sine Lejermaals Bøder, med Actionens Omkostninger og deriblant Stevningspenge 5 mrk., og saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/er tinget 1793.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Larsen Rivaas Skde paa Rivaas No: 3 ½ Løb Smør for 200 rd: til Lambreth Hansen dat: 17 Sept: 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 18de September 1792. continuerede dette Ting.

Optagen Sag fra folio 372b Halvor Schieldal contra Henrich Schieldal.

Blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom.

Halvor Rasmussen Schieldal og Hustrue har i denne Sag søgt hans Stofdatters Formynder Lænsmand Henrich Ottesen Schjeldal for at have lokket eller med Magt taget sin Myndtling, bemelte Citantens Stofdatter Anne Osmunds Dr: og til Doms Hende til sin Moder at udlevere, m: v: Stevnemaalets Indhold, og Søgemaalets Procedure. Det paastevnte, er ikke beviist, men at Myndtlingen er hos sin Formynder Contra Citanten Lænsmand Schieldal og der kommen ulokket, og uden Tvang, er klart af Acten. Det passerte i Sagen i sær Myndtlingens Frænders Erklæring viiser, at der er Føje til, at Myndtlingen burde være hos sin Formynder, som meere billig, og hende tjenlig, end hos sin igjen gifte Moder. Ellers er Myndtl: nu af den Alder at hun kan have Frihed at være hvor hun selv vil. Henseende Sagens Tour og dens bekostelige Vidtløftighed, da naar iagttages Gangen i Lovens Bud 3 B: 19 C: 17 og 18 a: sær den sidstmeldte; saa sluttes, at naar Moderen havde at anke paa det paakærte, var det ikke den rette Maade, derfor strax at anlægge Process, men burde ved ordentlig skriftlig Klage begjært sit Barn, og andra-

1792: 373b

get sin Sag tilligemed Frændernes Erklæring for Øvrigheden, hvis Resolution der efter burde afvortes; saa at om Formynderen havde forløbet sig \og re(ttet?) det(?) / kunde denne Sags Bekostning ikke kommen ham til Last. Det samme burde været iagttaget af Formynderen saasart Sagen blev paastevnt, da om Øvrighedens Resolution var udfalden i Faveur af ham, og den af Stiffaderen blev efterlevet, havde ingen Sag været at føre, eller Udgifter derpaa af Formynderen at gjøre, hvorformedelst Contra Citanten nu er ubeføjet at vente sig nogen Omkostninger tildømt Thi kjendes og dømmes for Ret og herved afsiges: At begge Parter bør for hinandens Tiltale, i denne Sag, aldeles fri at være. Omkostningerne ophæves paa begge Sider.

Nye Sag

Peder Knudsen Vilkaarsmand paa Østreim fremstod /: betalte Incamination 4 mrk: 10 s: skr: Fiire Mrk: og Tii Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Erich Haldorsen Leil: paa Nærness for til Citanten skyldig værende resterende 7 rd: paa een Citanten af Indstevnte afkjøbt Koe, derom at lide Dom til sam/m/e med skadesløse Omkostninger at betale.

Stevne Vidnerne Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Skafter Halvor Tollevsen Gjærdesøen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved Indstevnte selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Sagen udsat med Laugdag /: For Opsættelse bet: 6 skl: skr: Sex Skilling
:/

Da Indstevnte efter tree Ganges Paaraab ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1793, at møde og svare til Sagen, første Tingdag, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, samt til Tægtedag for Retten afhjemle.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte, at da Elias Eliassen ved Etne Søn, for ham mundtl: havde klaget og andraget, med Sagens Overgivelse i Justitiens Hænder, at Niels Halvorsen Smed boende ved Etne Søn, den 23de April sidst, havde i {Klageren} Niels Halvorsens eget Huus overfalden Klagerens Hustrue Ingeborg Hans Datter, med Hug, Slag og Stød med Foden; Saa har Comparenten som Actor været nødsaget \paa Justitiens og Embeds Vegne/ derfor at lade til dette Ting og Tiid ved mundtl: Kald og Varsel, indkalde Niels Halvorsen, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom, til Undgiældelse og Bøders Udreedelse, samt Actionens Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, Jon Olsen Gjærde, Halvor Erichsen Gundegjær, Ole Iversen, Niels Bruntzen og Mikkell Frantzen alle 3 Huusmænd ved Gjærdesøen; saa er og indkaldet som Klager Elias Eliassen og Hustrue, deres Klage at tilsvare.

Klageren Elias Eliassen mødte og tilstod Varsel for sig og Hustrue, og veed ej fleere Vidner at opgive end de indstevnte.

Stevne Vidnerne Lænsmand Henrich Ottessen Schjeldal og Skafter Halvor Tollevsen Gjærde Søn afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talt ved enhver selv, saavel Paagjelder som Vidner, undtagen Paagjelderens Niels Halvorsen som ej var hjem/m/e, og hans Huus tillukket, men Forkyndelsen blev aflagt for hands HuusDør i Paahør af tilkaldte Niels Bruntzen og Niels Ingebretsen boende begge ved Gjærdesøen og ere hans Naboer.

Indstevnte blev paaraabt tree Gange, men mødte ikke eller møde lod.

Actor begjærde Vidnerne paaraabt og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring; af hvilke mødte Jon Olsen Gjærde og Ole Iversen, som blev forelagt Eedens Forklaring af Lov bogen med Formaning paa lovbealet Maade

1792: 374

til Sandheds Udsigende, hvorefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Jon Olsen S: E: p: Gjærde som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omstevnte Dag kom Vidnet i Niels Halvorsen Smeds Huus i et Ærinde, der Klagerens Hustrue kom ind, Ingeborg Hans Datter, og spurgde om Indstevnte vilde vedstaae det Snak hand havde sagt til hende før i Dag, dertil hand sagde Ja, at han havde beskyldt hende, derpaa de begge skjældtes og skjændte og og!! han vilde kaste hende ud, det han og fuldførte, og siden uden for, som Vidnet saae igjennem Vinduet, spændte Niels Halvorsen hende med Foden, for Maven, og slog hende paa venstre Arm med et Spade Skaft, og videre saae og hørte Vidnet ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hand vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Actor og Klager ham ej videre havde at tilspørge, blev han med Consence fra Retten dimitteret.

Fremstod som 2de Vidne Ole Iversen opholdende sig ved Gjærde Søn, som aflagde Eed og forklarede: At omvundne Tiid var Vidnet i Niels Halvorsens Huus der Ingeborg Hans Datter kom ind, og spurgde Indstevnte som 1ste Vidne har forklaret, dertil han sagde: Hold

Munden, og gaae paa Dør, det hun ej vilde, men paastod Svar, derpaa han tog hende i Armen og kastede hende ud, og saa ej videre, ej heller hørde, uden aleene saa igjennem Vinduet, at Niels Halvorsen løftede et Spadeskaft imod hende, men saa ej at han slog hende dermed, saa ej heller andet: Noget efter gik Vidnet ud, der Ingeborg Hans Datter var uden for Huuset, og hun viisede da sin eene Arm, erindrer ej hvilken, som var blaae paa den Side fra Kroppen, en stor blaae Flek, men hun sagde ej, hvem havde gjort det. Strax hun var kastet ud, hørde Vidnet, at hun to gange raabte Vold. Dimitteret som forrige.

Begge Vidner forklarede: At det var en Søg(ne?)dag, og ingen af dem beskjenkede. Atter dimitteret.

Da Indstevnte ikke mødte eller møde loed; Saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret; og da af Vidnerne ikke mødte Halvor Erichsen Gundegjær, Niels Bruntzen og Mikkell Frantzen saa bleve de forelagte under Faldsmaals Straf til sam/m/e Tiid etc.; afskediget med Laugdag og Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/eringet 1793.

Nye Sag

Svend Erichsen Fittie S: E: fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og paa egne og Naboe nu paa Rejse fraværende, Ole Ols: S: E: ibd.; h/an/ds Vegne, fremlagde skriftl: Kald Seddel af Dato 29 Aug: 1792 contra Rasmus Erichsen S: E: p: Fjøsne, som blev, efter at Rasmus Erichsen Fjøsne var 3 Gange paaraabt, men ikke mødte eller møde lod, blev oplæst og lyder saal:

Stevne Vidnerne Lænsman/d Henrich Ottessen Schjeldal, og Skafter Halvor Tollevsen Gjærde Søn, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet for Rasmus Fjøsne i h/an/ds eget Huus og talt ved ham selv; saa og indstevnet som Vidner under Falsmaals Straf, med lovlig mundtlig Varsel, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, Hans Nielsen Huusman/d paa Fjøsne, Jon Halvorsen tjener p: Fjøsne, og Erich Tjæransen tjener paa Silde, og talte ved de selv.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, at gjøre deres Forklaring, af hvilke mødte Hans Nielsen Fjøsne, og hvorhos Citanten fremstillede et ustevnet Vidne Lars Jonsen Huusmand paa Fittie under Citanterne som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Hans Nielsen Fjøsne som aflagde Eed og forklarede: \at være gl: 84 Aar, ej Slægt eller besvogret til Parterne, ellers/ om 1ste Post: At have kjendt Elven hvorfra Fittie Opsiddere har deres Qværne Vand, over 40 Aar, og den har i den Tiid været uforandret, saa at Fittie, og tillige Fjøsne har havt Qværne Vand af sam/m/e Elv, og nogle Gange har Elven været saa stor at begge har havt paa een Tiid Qværne Vand, og naar den har været mindre, har ikkun een kunde hj(el?)pes, har Fittie Manden bedet Fjøsne Manden om den, og da har de taget Steen op, for den eene Elve Rende \.....(?) Fl(..?)/ og kastet i den anden neml: Fjøsne Elve Armen, men Vidnet veed, at Fjøsne Manden har aldrig bedet Fittie Manden om Elven, eller den \bleven/ saaledes st(...?)let som forbemeldt, førend Tilladelsen var ude, at Fittie og Fjøsne b(..?)igte de(..?) igjen begge, og Stenene bleve lagte tilbage. Saaledes har det været i

1792: 374b

i!! afg: Johannes Fitties Tiid som døde for 30 Aar siden; men siden har Citanten \Svend Erichsen/ som fra den Tiid har boet paa Fittie, ikke bedet Fjøsne Manden om Elven, som Vidnet veed, men naar Vandet ikke har været tilstrækkelig til begge, har hver som behøvede Vandet, den anden uadspurgt, taget Steen af den eene Elve Arm, og kastet i den Anden, for at bringe Vandet til sig, upaaanket, saaledes har det været holdt til i Som/m/er, da Rasmus

Erichsen Fjøsne, har skudt med Krud, ud af et Bjerg, en Rende for Elve Vandet, oven for hvor Elven deelte sig, som gjør, at Vandet alt skal gaae i Fjøsne Elven, og intet deraf kan komme i Fittie Elven. 2det derom veed Vidnet ikke. 3de Veed ej heller noget om. 4de Ej heller. 5te Ej heller, viidere, end at Rasmus Fjøsne hver Aar, erindrer ej hvor mange, har i VaarVinden i April Maanet, drevet sine Creaturer op i Fjeldet, veed ikke, naar Fittie har drevet deres Creaturer op. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Lars Jonsen Huusm/an/d paa Fittie som aflagde Eed og forklarede: At være gl: 56 Aar, ej Slægt eller besvogret til nogen af Parterne, at have været kjendt paa Fjøsne og Fittie i 24 Aar og ang:de 1ste Post forklarede som 1ste Vidne, har udsagt at være holdt i de sidste 30 Aar, det Vidnet veed har saa været i de 24 Aar, han som meldt der har været kjendt. 2det Veed intet om. 3de Veed ej videre end at Rasmus Fjøsne har i nogle, dog ej 20 Aar, hugget Older i Lien paa Fittie Lejemaal, og Vidnet kjender Skifterne. Veed hverken Tal eller Værdie. Saa har og Rasmus Fjøsne paa et par Aar, styvet og afhugget Olderne \gar Conglerne/ i Skiftes gjærdet imellem Fjøsne og Fittie, i det stække Gjærde, som tilhører Svend Fittie at holde vedlige. 4de Veed ej videre, end har hørt Fjøsne Hunden i Lien, og Fittie Creaturer jaget af Hunden kom/m/e need i Hjem/m/emarken, i denne Som/m/er, men saae ej Folk hos som hidsede Hunden. 5te som 1ste Vidne, med Forskjæl, at Fittie Opsiddere ej jager deres Creaturer op, før ved St: Hans Dags Tider. Dimitteret som forrige. /: For 2 Vidner betalt 2 mrk.; skr: To Mark :/

Citanten i Rette lagde en Act af Aar 1721, men det første Ark borte, saa ej kan see dens Begyndelses Datum, men sluttet 30 Augusti. Derefter begjærde Sagen opsat med Forelæggelse og Laugdag. /: betalte Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 skl: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da Sagvolderen Rasmus Fjøsne ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1793 at møde og svare til Sagen; Da og af Vidnerne ikke mødte Jon Halvorsen Fjøsne og Erich Tjæransen Silde; Saa blev de forelagt under Falsmaals Straf til neste Ting at møde, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Pantebogen til Inddragelse

Beboelses Contract

Lambreth Hansens til Hans Larsen om Rivaas No: 3, Landskyld ½ Løb Smør dateret 17 Sept: 1792.

Lambret Hansens Løsnings Contract til Hans Larsen om Rivaas, dat: 17 Sept: 1792.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793, opnævnt af Nygifte 1. Even Johannessen Tesdal. 2. Halvor Rasmussen Øfre Næss. 3. Jon Halvorsen Tesdal. 4. Lambreth Hansen Rivaas. 5. Erich Zachariassen Hovland. 6. Lars Olsen Tesdal. 7. Peder Jensen Axdal. hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre til dem derefter at tilsige efter Reglementet.

1792: 375

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befundne som følger:

Adskillige Poster som fol: 7 og 8 til 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 poster Nej, 8de som fol: 243a. 9 og 10. Nej

Odels Mandtallets Difference examineret efter Fogdens Designation. Afgang ingen.
Tilgang 1 pd: 12 mrk: Sm:
Tingskydsen ang:de som fol: 8a.
Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8a.
Kongens beholdne Strøe Gods: Øfre Grindem og | Dertil svaret
Gotgjørelsen for Landskylden \etc:/ for det deri affældte gods | som fol: 15b.
Restance Registeret af Beløb til 1791 Aars Udgang, 66 rd: 2 mrk: 15 s: og pr: 1792 586 rd:
3 mrk: 13 s: i alt S:ma 653 rd: 12 s:

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Baar Jensen Tesdal Skde til Lars Olsen paa 2 pd: 21 mrk: Sm: 2 Spd: Korn i Tesdal No: 48
for accorderet Vilkor, og 266 rd:, dat: 17 Sept: 1792.

Lars Olsen Tesdal No: 48 Vilkors Contract til bem:te Baar Jensen og Hustrue dateret 17
Sept: 1792.

Ole Siursens Obl: til Hans Christensen Frethe paa 99 rd:, 4 pr:C:t Rente, 1 prioritet i Yttre
Haaland No: 21, før Aftag 1 Løb Smør, 1 td: Korn, d: 18 Sept: 1792.

Jon Jonsens Obl: til Hr: Niels Hertzberg paa 100 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 2de Prioritet i
Tesdal No: 48, 2 Løber Smør, dat: 11 Juli 1792.

Zacharias Rasmussen Hovlands Skde til Erich Zachariassen Hovland paa en Andeel i
Kaldem No: 52 9 ½ mrk: Sm:, for 10 rd:, dat: 17 Sept: 1792.

Lænsmand Henrich Ottessens Obl: til Jfr: Else Elisabeth Koren p: 320 rd: Rente 4 proC:t:,
Pant 1ste Prioritet i Schjeldal, før Aftag 1 Løb Sm:, ½ td: Korn, dateret 10 Maj 1790.

Anders Pedersen Østreim og Ole Sjursen Yttre Haaland paa deres Hustruers Vegne, Skde til
Tollev Tollevsen paa Odels Retten til 1 ½ Løb Smør før Aftag i Grønstad No: 14, for 20 rd:,
dat: 18 Sept: 1792.

Anne Osmunds Datter ved Formynder Henrich Ottessen Schjeldal udgivne Obligation til
Provstinde Kahrs paa 200 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Schjeldal før Aftag 2 Løber Smør 8
Spd: Korn, dat: 30 Maj 1792.

Skiftebrev efter Anders Olsen Storhoug i Schonevig Skibrede af 27 Juli 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Qvitterings Bøger anviist

Doctor Mossins til Peder Jonsen!! (Jensen) paa Axdal 1 Løb 18 mrk: S: før brugt af Jens
Pedersen, og at maae bruge Laxefiskeriet, dat: 1 Juni 1792. til M:f: Huset bet: 1 mrk:

Thor Haldorsen Wee til Peder Pedersen paa uskatlagt Plads Træet, som h/an/d selv bebygger
og ejer Huusene at bortfløtte, Aarl: Afgift 2 rd: 3 mrk: og 3 Arbejdsdage, ej at hugge i
Skoven, ej Hage til meere end 2 Kjør og 6 Smaler, at betale til Lejlændingen, Gjætle Løn for
h/an/ds Smaler. Naar Pladset bliver forbedret forbeholder Ejeren sig at forhøje Afgiften efter
Billighed. dateret 30te April 1792. til Manufactur Huset bet: 8 Skl:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette, saa blev Tinget
for dette Skibrede sluttet.

Fjeldbergs Skibreedes Høsteting den 20de Septembr: 1792, sat og holdet paa Aalunds
Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U:
W: Koren, Skibreedets Lænsmand Tollev Steensen Aalund, samtlige tingsøgende Almue og
efterskrevne Aatte opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig

a. af Dommeren nu i Eedtagne unge Laugrettesmænd

1. Tjæran Tallachsen Øfrebøe 4. Ommund Asbjørns: Øfr: Axdal b. gl: Laugrettes Mænd

2. Peder Mortensen Dyrnæs	5. Halvor Svensen Arnevig	7. Ole Jacobsen Lien
3. Steen Haagensen Yttre Hamre	6. Knud Jonsen Asch	8. Niels Tørressen Opheim

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibreede folio 371a og folio 372b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen

1792: 375b

er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Peder Poulsen Nordhuus og Ole Halvorsen Østerejde og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skfte 16 Feb: 1792 efter Iver Nielsen Hetlands Hustr., og Jordegds: Udlægget i Skiøde bogen extraheret.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 2 p: 419. Gunder Andersen Øfre Lunde Obl: til Anders Gjørde paa 204 rd:, dat: 19 Junii 1769, af Arvingerne qvitteret 23 Sept: 1791.

No: 5 p: 465. Daniel Steffensen {Udbioe} \Huustvedt/ No: 5 H: C: gds: Obl: til Provstinde Kahrs 350 rd: dateret 12 Martii 1789, af Provstjnde Kahrs qvitteret den 30 Maj 1792 for 200 rd:, og 29 Juni 1792 for Resten 150 rd: i alt 350 rd: see forevist Opsigelse.

Opsat Sag fra fol: 336a. Lieut: W: Dahl contra Christopher Frønsdal.

Begge Parter blev paaraabt, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Eragtet: Da Citanten har ladet tree Ting gaae forbi uden efter udvirket Opsættelse, noget at have fremmet i Sagen; Saa afviises sam/m/e til ny Paastevning.

Opsat Justitz Sag fra fol: 336b. Fogden contra Tollev og Lars Svalland.

Actor paastod Dom efter Loven og Sagens Beskaffenhed, til Bøders Udredelse, om!! (og) Omkostningers Betaling og deriblandt Stevningspenge 1 rd: 4 mrk: 8 s: saaledes paastod Dom til næste Ret.

Tollev Olsen Svalland paa egne og sin Søns Lars Svallands Vegne paastod Dom til Frifindelse, og saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Afkalde

fol: 192. Niels Andersen Kolbenshougs for 150 rd: 8 s: efter Skifte 12 Dec: 1789, dateret 20 Sept: 1792.

.... 193. Myndtling Marithe Torkels Datters Formynders for 6 rd: 1 mrk: 3 s: efter Skifte 9 Dec: 1791 dateret 20 Sept: 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 21de Septembr: 1792 continuerede dette Ting.

Saug Angivelser

Efterskrevne mødte og angav at have skaaret fra Høstetinget 1791 til Høstetinget 1792 som efterfølger, og beEediget enhver efter Samvittighed og bedste Vidende, saadanne deres Angivelser, men kunne umulig forklare fra hvad Skove, og hvormeget fra hver, Tømmeret er kommen, da undertiden nogle kom/m/er til Saugerne lang Vej fra, og ofte med nogle faae Stokke, veed og ej rettere, end at Bøjgde Bord bliver brugte i Bøjgden til Sammes

Fornødenhed, nemlig:

Espelands Saug SaugEjeren Alv Thorsen Hetland angav 17 Hundrede enkelte Bord.

Wache Saug Ejers Rasmus Pedersen Wache angav 7 Hundrede enkelte Bord.

Øfre Houge [Saug] Ejers Knud Andersen Øfr: Houge angav 3 Hundrede enkelte Bord.

Fatland Saug Saugmester Niels Olsen Fatland angav 6 Hundre dobbelte Bord og 32 $\frac{3}{4}$ Hundrede enkelte Bord.

Arnevig Saug Ejers Halvor Svendsen Arnevig angav 1 Hundre dobbelte Bord og 3 $\frac{1}{2}$ Hund: enkelte Bord.

Aarwiig Saug Saugmester Joseph Torbjørnsen Aarwiig angav 12 $\frac{1}{4}$ Hundr: dobbelte Bord, og enkelte 11 Hundrede enkelte Bord.

Tindeland Saug Ejers Knud Kolbensen Tindeland angav 3 Hundrede dobbelte Bord, og 12 Hundrede enkelte Bord.

Sandvig Saug Ejers Torbjørn Gundersen Sandvig angav 25 Hundrede enkelte Bord.

Fjære Skibrede

Nedre Wiig Saug Ejeren Johannes Larsen Nedre Wiig angav $\frac{1}{2}$ Hundrede dobbelte og 8 $\frac{1}{2}$ Hundrede enkelte Bord.

Øfre Wiig Saug Ejeren Lars Torbjørnsen Øfre Wiig angav 2 Hundrede dobbelte, og 5 Hundrede enkelte Bord.

1792: 376

Pantebogen til Inddragelse

Knud Gundersen Waches Enkes Skjøde til Ole Torgersen paa Wache No: 35 2 Løb, 1 Hd: for 505 rd:, dateret 28 April 1792.

Iver Nielsen Hetlands Hustrues Arvingers Skde til Iver Nielsen paa Hetland No: 21 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb Sm:, $\frac{1}{2}$ td: Korn, dateret 30 April 1792.

Laugrættesmænd til at betjene Retten 1793 opnævnt af nygifte: 1. Johannes Ingebretsen Romsøe. 2. Ole Hactorsen Brekke. 3. Bage Johannessen Døreim. 4. Jon Tjæransen Wiig. 5. Lars Christophersen Svinewiig. 6. Peder Larsen Arnewiig. 7. Thomas Gundersen Lunde. 8. Ole Torgersen Wache. hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre til dem derefter at tilsige efter Reglementet.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 16b. undtagen 6te post ej fleere Sauger, end de i Dag angivne.

Odels Mandtallets Difference examineret, hvorefter kommer Kongen til Afgang 2 Løb 1 pd: 22 mrk: S: 1 $\frac{1}{2}$ Hd:, Tilgang 1 Løb, 1 Spd: Korn, 1 Hud nok Tilgang for No: 43 Udbioe Ingebreth Stensen 1 L: $\frac{1}{2}$ Hd: fra Skjødets Dato 13 Janv: 1781.

Tingskydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8.

Aftage paa 10 Aar. Wache paa nye for 6te Aar som fol: 8b.
Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 17 rd: 1 mrk: 1 s: og pr: 1792 527 rd: 5 mrk: 14 s: i alt Summa 545 rd: 15 s:

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 12. Knud Gundersen Wache No: 35 Obl: til Capt: Niels Dahl paa 190 rd:, dateret 8 Maj 1783, qvitteret 28 April 1792 af Creditor.

No: 5 p: 555. Torkel Wiersen Tvedt No: 6 H: C: gds: Obl: til Jacob Tollefsen Opheim 80 rd:, dateret 20 Sept: 1790 qvitteret af Creditor 21 Sept: 1792.

No: 5 p: 593. Lars Christophersen Svinevigen No: 67 Obl: til Lisbeth Pouls Dr: Nordhuus paa 40 rd:, dat: 3 Maj 1791 qvitteret af hendes Formynder {Peder Poul} Ingebreth Svendsen Berøen den 11 Aug: 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Jon Svalesen Søre Berges Arv:s Skde til Ole Hansen paa Søre Berge No: 31 1 Løb 1 Hd: for 256 rd: 3 mrk: dat: 30 April 1792.

Bygsel Sedler med Reversaler publiceret og Qvitt:s Bøger anviiste

Schjolds SognePræst Hr: Dybdals til Samson Torbjørnsen paa Aasbøe 1 Løb Smør 1 Hd:, 1 Vog Korn, før brugt af Torbjørn Jonsen, dat: 20 Aug: 1792. Aarl: til den fratrædende og Hustru, Vilkor 8 Voger Korn, og en Ager Lille Nordre Onnet, 2 Kjørs og 6 Smalers Foster, frit Brænde, og naar een af dem dør, den efterlevende det halve. Manufactur Huuset bet:t 1 mrk:

Jon Knudsen Jndre Hamre No: 3, Bygsel Seddel til Corporal Baar Hansen paa uskatlagt Plads Hatlekjær, og Udslaatte Gjerdal, p: Conditioner 1. selv at bygge og eje Huusene. 2. Aarl: Afgift 3 rd:, og 3 Arbejds Dage, intet at hugge uden Tilladelse. d: 20 Sept: 1792. Manufactur Huuset bet:t 8 skl:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 22 Septemb: 1792 continuerede dette Ting

og publ:t

Pantebogen til Inddragelse

Auctions Skjøde fra Daniels Steffensen Huustvedts Sterboe til Rasmus Siursen paa Hustvedt No: 5 H: C: gds: før Aftag 1 Løb Sm:, 9 Spd: Korn, for 650 rd:, d: 14 Sept: 1792.

Poul Andersen Norhuus Enkes Arv:s Skde til Ole Jonsen paa Norhuus No: 31 H: C: gds: 1 Løb S:, 1 Hud, deraf indløst 2 pd: 18 mrk: S: 1 Hud for 155 rd: 12 s:, resten selv udlagt dat: 20 Sept: 1791.

Ole Torgersen Wache V:k: Contract til Knud Gundersens Enke Paa Wache No: 35 dateret 21 Sept: 1792.

Knud Torgersens Contract med Odels Arvingerne om Løsningen og Odelet til Store Nærem No: 18, 1 ½ L: Sm:, 1 ½ Hd: dateret 21 Sept: 1792.

Niels Christophersen Sundnæs No: 64 Vilc: Contr: til Christopher Sundnæs Enke, dat: 21 Sept: 1792.

Lars Christophersen Svinevigen Skde til Ommund Asbjørnsen p: Øfre Axdal No: 35, før Aftag 2 Løb Smør 1 Hud, Odels Retten der(t..?) dateret 21 Sept: 1792 for 50 rd:

Knud Colbensens Hustrues Arvingers Skde til Knud Colbensen paa Tindeland 1 L: S: 1 Hud, hvoraf de 54 Mrk: indløst for 76 rd: 3 mrk:, Resten Arvet selv, dateret 22 Sept: 1792.

1792: 376b

Markeskjæls Contract imellem Østerejde No: 10 og Røe med Lille Røe No: 7 og 8, dateret 20 Sept: 1791.

Pengemangels Lysning

Peder Poulsen Norhuus for Svend Ingebrethsen paa Arnevigen No: 60, nu beboet af Halvor Svendsen ½ Løb ½ Hd: dateret 22 Sept: 1792.

Afkalde

ForM: B: fol: 170. Guro Lars Datters Mands for 31 rd: 11 s: efter Skifte 21 Januari 1765 dateret 21 Sept: 1792.

.... fol: 170. Myndtling Madelle Mons Datters Formynders for 12 rd: 4 mrk: 13 s: dateret 21 Sept: 1792 efter Skfte 5 Dec: 1789.

.... fol: 193. Myndtling Ole Ingebretsens Formynders for 5 rd: 3 mrk: 9 s: efter Skifte 28 Apr: 1792 dateret 21 Sept: 1792.

.... fol: 193. Myndtling Peder Ingebretsens Formynders for 5 rd: 3 mrk: 9 s: efter Skfte 28 April 1792 dateret 21 Sept: 1792.

Myndtling Gyri Aschels Datters Formynders Afkald af dato 20 Sept: 1791 for 5 rd: 1 mrk: 10 s: ved Skfte efter Astri Øfrebøe sam/m/e Dato.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

Føyens Skibreedes Høsteting den 24de September 1792. sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne Aatte opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

Alle af Dommeren nu i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Endre Larsen Siøvold 4. Jacob Endresen Tejgland 7. David Jonsen Sæle
2. Niels Erichsen Klubben 5. Siur Johannessen Nedr: Spidsøen 8. Berje Samsonsens
Urrang

3. Endre Tostensen Indre Haavig 6. Lars Jørgensen Yttre Haaviig

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibreede folio 371a og folio 372b.

Formynderting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her folio 7b:, og Overformynder Protocollen tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Aarsteen Samsonsens Gjættung og Poul Poulsen ibd: og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Publicationer

No: 12 Forordning om Stevningsmænd samt Syns og Taxations Mænd i beneficerte og befalede Sager dateret 24 Aug: 1792.

Opsat Sag fra fol: 340b. Peder Kyvigen contra Endeel Storøens Almue.

Citanten mødte og anmeldte at endnu ikke var bleven forsynet med det Behøvende hvorfor Sagen sidst er udsat, derfor han atter maatte begjære den udsat til neste Ret. /: For Opsættelse bet:t 12 s: skr: Tolv Skilling :/

Imidlertid anmeldte, at Rejnert Horneland har betalt det Resterende for ham, saa Sagen henseende ham, frafaldes af Citanten.

Sagen beroer til S: T: 1793.

Opsat Sag fra fol: 337b. Salomon Aarschou contra Torkel Øchland.

Citanten mødte ved sin Tjener Samuel Olsen og anmeldte at have \ladet/ med lovlig Continuations Varsel, mundtl: ladet til dette Ting og Tiid indkalde Torkel Brynildsen Øchland for til Citanten efter Hoved Stevnemaaleet skyldig værende 26 rd: 2 mrk:, at lide Dom til sam/m/e med Omkostninger at betale.

Stevne Vidner Læns m/an/d Jens Jensen Eldøen og Anders Halsteensen Langelandstræe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og aflagde Forkyndelsen i hands Fraværelse paa h/an/ds Boepæl for h/an/ds Hustrue.

Indstevnte blev paraabt fra Retten tree gange men da h/an/d ikke mødte eller møde lod; Saa maatte Citanten begjære Sagen opsat med Laugdag /: For Opsættelse bet: 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da indstevnte Torkel Brynildsen Nedre Øchland ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret \etc:/ afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

1792: 377

Opsat Sag fra fol: 338a. Erich og Mathias Walvatne contra Helje Lillebøe.

Helje Jensen Nedre Lillebøe ventede Citanterne beviiser deres Ejendom og Skjæl og Skifte, samt at Indstevnte har hugget paa deres Ejendom, da først det bliver hans Tiid at svare i Sagen, imidlertid forbeholdt sig alt lovligt.

Proc: Gorm mødte for Retten og protesterede i yderste Kraft imod al Udsættelse i Sagen i henseende til at Citanterne haver gjort lovlig Arrest som i denne respective Rett er fremlagt, hvorved de beviiser at de ere Ejere af det Støkke Skov som Helje Jensen Nedre Lillebøe haver bemægtiget sig, og imod al Billighed hugget i deres Ejendoms Mark; thi paastod Comparenten at Arresten ved endelig Doms afsigelse maatte blive kjendt, hvad enten den skal være gyldig eller ugyldig. Iligemaade paastod Comparenten, at dersom Helje Jensen Nedre Lillebøe trøstede sig til at beviise, det var hans Ejendom, da han af Retten maatte blive kjendt og tildømt, at kalde Retten paa Aastedet for at beviise det er hans Ejendom. I øvrigt paastod Comparenten Dom og protesterede af yderste Kraft og Magt, imod al Udsættelse og at Contra Citanten bliver tilfunden at betale ej allene de forhen tilførte Processes Omkostninger, men end og at betale Jgjæld og Tvigjæld for det han haver hugget i Citantens Mark, og desuden at betale Processens Omkostninger nu igjen i denne Ret Procurator Salarium 2 rd;; hvorpaa Comparenten indlod sin Sag til endelig Dom, dog med Reservation i Fald Contraparten skulde fremkomme med noget som Comparenten fandt fornøden at besvare.

Dommeren Eragtede: Da Sagen som angaar Ejendom der endnu ikke er oplyst eller beviist, ikke kan paadøm/m/es uden paa Aastedet efter Lovens p: 85 a: 1 og \p:/ 123 a: 9, saa bliver Sam/m/e dertil henviist efter lovlig Indstevning af Citanterne, da og først efter Sagens nærmere Oplysning, Arresten ved endelig Dom bliver at paadømme.

Saaledes Sagen herfra afviises og til Aastedet henviises.

Opsat Sag fra fol: 338b. Helje Jensen Nedre Lillebøe contra Erich og Mathias Walvatne.

Citanten blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.
Retten lod Sagen beroe til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Justitz Leyermaals Sag fra fol: 338b. Fogden contra Kari Larsdatter.
Actor anmeldte at den Indstevntes rette Navn er Kari Jens Datter og fremlagde Rettens Laugretz!! (seeneste Laugdag?) som blev oplæst saalydende:

Stevne Vidner Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anders Halsteensen Langelandstræe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for den Paagjeldende hvis Navn er Kari Jens Dr: at have forkyndet i hendes Fraværelse for hendes Madmoder Rejnert Hornelands Hustrue paa hendes Tilholds Sted.

Kari Jens Datter blev paaraabt tree Gange, men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde skriftl: Stevnemaal af 26 Juli 1792 til Barnefaderen Hans Andersen Bjelland som derved indkaldes for Processens Skyld, hvilken han igjennem Amtet, har erhholdet foranstaltet forkyndt som Paategningen viiser, der alt lyder saaledes: Sam/m/e blev oplæst, og Hans Andersen paaraabt, men han ikke mødte eller møde lod.

Actor videre i Rettelagde Sogne Præsten Velærværdige Hr: Bruns Attest af 22 Aug: 1792 som blev oplæst saal:

Actor derefter paastod Dom til Bøders Udredelse, corporlig Straf og Actionens Omkostninger, deriblandt Stevningspenge 4 mrk: 8 s: saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Justitz Hoer Sag fra fol: 338b. Fogden contra Hans Folgerøen og Gresille Anders Datter Echeland.

Actor i Rettelagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anders Halsteensen Langelandstræe afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for Gresille Anders Datter at have forkyndet, og talt ved hende selv.

Den laugdagede Gresille Anders Datter blev paaraabt tree gange, men mødte ikke eller møde lod.

Actor i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Provst Hertzbergs attest af 1 Sept: 1792 som blev oplæst saal: samt den hos den skyldige holdte Undersøgnings Forretning af Dato 16 Juni 1792 til Actens Følge \saalydende:/ saa og til sam/m/e Inddragelse Dommers 2de Regninger paa sam/m/e Forretnings Bekostninger saal: begge beløbende til 7 rd: 1 mrk: 8 skl:, og Fogden selv for sig, for sam/m/e Forretning fordrede sig tilkom/m/ende i alt efter Reglementet 4 Rd:, derefter paastod Dom til yderste Formues Forbrydelse, Bøders Udredelse, \Corporlig Straf/ og forbem:te Undersøgnings Forretnings Bekostning 11 Rd: 1 mrk: 8 skl: samt denne Actions Bekostning deriblant Stevningspenge 1 rd: 5 mrk:, at betale, saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Hans Olsen Folgerøen mødte ikke eller møde lod.

Actor anmeldte at just nu har Gresille Anders Datter betalt sine Bøder efter Aftinging, saa Sagen henseende hende frafaldes, men imod Hans Olsen reserveres til Paatale og derefter udbedes Dom.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

1792: 377b

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skftebr: 7 Juni 1792 efter Jens Nielsen Nedre Spidsøens Hustru. | Jordegods

....	8 Ditto efter Østen Nielsen Øfre Spidsøen.	Udlæggene i
....	14 ditto efter Jørgen Siursen Søre Mælands Hustru.	Skjøde Bogen
....	4 Juli 1792 efter Hans Roarsen Peterteigen.	vedbørlig extraheret

Pantebogen til Udslettelse

Afdrag af No: 3 f: 90. Torkel Brynildsen Nedre Øchlands Obl: til Knud Larsen Rydland paa 96 rd:, dat: 22 Nov: 1777 derpaa imod Creditors qvittering 1 Apr: 1787 6 rd: til Afdrag.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Agdesteen Saug Ejereren Reinert Andersen Agdesteen angav ¼ Hundrede dobbelte Bord, og 2 Hundrede enkelte Bord.

Højland Saug Saugmester Gregorius Hansen Leervigen angav 3 Hundr: dobbelte Bord, og 13 ½ Hundrede enkelte Bord.

Orninggaard Saug Saugmester Tollev Brynildsen Thyse angav 26 Hundrede dobbelte Bord, og 15 ½ Hundrede enkelte Bord.

Walvatne Saug Ejer Mathias Erichsen Walvatne angav 4 Hundrede dobbelte Bord, og 5 Hundrede enkelte Bord.

Deggernæs [Saug] Ejer Ole Asolansen!! (Absalonsen) Deggernæs angav 20 ½ Hundrede enkelte Bord.

Berøens Saug Ejer Endre Endresen Berøen angav 12 Hundrede enkelte Bord.

Opsat Sag fra fol: 339b. Helje Bjelland contra Lmd: Eldøen om Skjæls Ord.

Citanten i Rettelagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal: derefter anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde under Falsmaals Straf som Vidner, til Eedelig Vidnesbyrd i Sagen at aflægge Peder Anfinsen Tvedt og Ole Torbjørnsen Bjelland, samt Søren Nedre Øchlands Hustru Marithe, samt tillige \[hvad]? Stevne Vidnerne/ ved Laugdagens Forkyndelse sagde til Lænsmanden, at de skulde stevne flere Vidner, og han spurgde hvem, derpaa de nævnede disse 3 benævnte, og sagde til ham at han skulde høre paa dem.

Stevne Vidner Lars Nielsen Hejen og Torbjørn Johannessen Huusmand udi Søre Bjelland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have \Laugdagen/ forkyndt, og stevnt som tilført er, og talte ved enhver selv, og sagde baade til Lænsmanden og Vidnerne at Stevningen var om de før paastevnte Skjældsord, i Continuation af Hoved Stevnemaalet.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt og stædet til Forhør.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne bleve paaraabte, hvoraf mødte Peder Anfinsen Tvedt og Ole Torbjørnsen tjener paa Bjelland, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerte og fremstod som

5te Vidne Peder Anfinsen Tvedt som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid og Sted sagde Lænsmanden til Citanten: jeg flaaer Studen min, og Du flaaer Mærren Din. Citanten sagde: jeg har Kongens Forordning for mig.

Lænsmanden sagde: jeg kjær mig intet om Dig og Dine Forordninger. Vidnet blev sin Forklaring forelæst, som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne Vidnet videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod som 6te Vidne Ole Torbjørnsen Bjelland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid og Sted hørde Vidnet at Lænsmanden skjændte paa Citanten for hand havde flaaet en Mær, og kaldte ham Mære Flaaeren, og Citanten var den uærligste Mand som ved Bordet var. Dimitteret som forrige.

/: For 2de Vidner betalt 1 mrk: skr: En Mark. :/

Citanten frafaldt det udeblevne Vidne.

\Tings Vidnet sluttet/

Citanten ... (?) her sees tydelig af disse Beviis(ninge?) at det vil blive vanskelig for en gemeen Skattebonde at flaae sin egen Øg, jeg sagde mange gange til Lænsmanden, at jeg vilde have Fred for ham, at leve efter Kongens Forordning, og Øvrigheds Befaling, da angreb han mig i Vreede, og luggede mig, og laste min Gjerning, og benyttelsen, og kaldte mig, og gav mig Udnævne til Vanæren, iblandt alle Folk som er beviist af Vidne, naar Lænsmanden vil have saadan Myndighed, da kan ingen Skattebonde troe sig til at benytte sig af sin egen Øge Hud, og denne højbe(emel?)te Ret, at jeg kan blive fri for hans Overfaldelse og udnævne til Vanære. Derefter Citanten paastaar Dom, og Omkostninger erstattet med 10 rd: 3 mrk:

Indstevnte blev paaraabt, men

1792: 378

mødte ikke eller møde lod; Thi blev ham given Rettens Laugdag etc: afskediget med Laugdag. /: bet: Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 339b. Helje Bjelland contra Lmd: Eldøen om Slag og Skæggetag.

Citanten i Rettelagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lars Nielsen Hejen og Torbjørn Johannessen Søre Bjelland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talte ved ham selv.

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde lod.

Citanten holdt sig til Kongens Forordning og ikke fortjente at lugges for at flaae sin egen døde Øg. paastaar Dom.

Da Indstevnte ikke mødte; saa lod Retten Sagen beroe til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 340a. Helje Bjelland contra Jens Horneland.

Citanten fremlagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anders Halsteensen Langelandstræ afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talte ved den Laugdagede selv.

Den indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten holdt sig til Kongens Forordning og paastod Dom.

Da Indstevnte ikke mødte; saa lod Retten Sagen beroe til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 340b. Helje Bjelland contra Rejnert Horneland.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anders Halsteensen Langelandstræ afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet for Indstevntes Boepæl i h/an/ds Fraværelse i Paahør af hans Hustrue.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten paastod Dom.

Da Indstevnte ikke mødte; saa lod Retten Sagen beroe til Som/m/ertinget 1793.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 25 Septemb: 1792 continuerede dette Ting.

Børne Midlers Forsegling.

Ole Størksen Øchland som Formynder for Synneve Pouls Datter, arvet 28 Feb: 1776 paa Tverborgviig, efter Poul Hansen, og 9 Juli 1778 ibd: efter h/an/ds Enke Anne Ols Datter, anviiste i Retten 75 rd: som han anmeldte var hendes Arve Midler og sam/m/es Renter, hvilke han begjærde oplyst i Retten om nogen sam/m/e vilde modtage paa Rente, da han ej har kundet faae dem udsat.

Det begjærte skeede og Pengene blev lyst op; Men ingen vilde modtage dem; Thi begjærde han Pengene forsegle, som skeede, og blev sam/m/e ham forseglede tilbageleveret. Derfor bet: 3 Mrk: skr: Tree Mark.

Opsat Sag fra fol: 341a. Johannes Tvedte contra Mathias Walvatne.

Citanten i Rettelagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

De laugdagede og forelagde mødte begge og vedtog lovlig Varsel.

Citanten begjærde Vidnet paaraabt at gjøre sin Forklaring.

Vidnet Gjermund Ommundsen Eldøen blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som 3de Vidne, aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, med Tillæg at Indstevnte sad paa sin Seng, og var syg, men \ved/ sin fulde Fornuft. Indstevnte begjærde tilspurgt: Om det var sagt af vred Hu? Rs: Kan ej sige det var sagt i Vrede, veed ej enten det var Spøg eller hvad det var; Men de kom ikke for at spøge, de bragte alvorlig Tale og Ærende, og alt var alvorligt fra de kom ind til de gik ud. Dimitteret som forrige.

/: For dette Vidne bet: af begge Parter 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som Tingsvidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten paastod Dom efter Indstevningen, og Omkostninger erstattet med 8 rd:

Indstevnte begjærde Sagen udsat til næste Ret til Contra Stevning. /: For Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skilling, og Tilsvarende 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte skl: :/

Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 342b. Erich og Mathias Walvatne contra Rasmus, Hans, \Steen/ og Johannes Tvedt.

Citanterne ved Proc: Gorm i Rettelagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lars Nielsen Hejen og Skafter Jens Jacobsen Leervigen afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at have forkyndet for alle indbemelte, og taledede ved enhver selv, undtagen Hans og Steen Rasmussen, men aflagde Forkyndelsen henseende Hans paa h/an/ds Tilholds Sted for h/an/ds Fader Rasmus Tvedt, og henseende Steen Rasmussen ligeledes.

Proc: Gorm paa Citanternes Vegne, efter den i Retten fremlagde Laugdag formodede at Sagen nu ved endelig Dom maatte blive afgjort efter de af Comparenten i Stevnemaalet anførte og paastevnte Poster, ligeledes begjærde Comparenten at Contra Parterne blev tildømt, at betale Processens Omkostninger med Arrest, Indførsel i Retten, Laugdag, dens Forkyndelse og andre

1792: 378b

Videre paagaende Omkostninger, med Procurator Salarium, i det mindste 16 rd: Derefter indlod Comparenten Sagen til Doms, dog med Reservation om Contraparterne skulde fremføre noget, som han agtede fornøden at besvare.

Johannes Rasmussen Tvedt paa egne, sin Faders og Brødres Vegne, paastod Citanterne at beviise deres Skifte og Ejendom, og forbeholdte sig der i sin Tiid sin Ret.

Proc: Gorm meente i Følge af den Kongl: Maj:ts Foged gjorde Arrest, paastod at det var deres rette Ejendom som de havde ladet beslaae Tømmeret, og formodede, i Følge Lovens Bydende, at Tvedte Mændene som paa en egen myndig Maade, havde indgaaet i Walvatne Mændenes ældgamle Ejendom og Odel; Saa paastod Comparenten paa Citanternes Vegne at Contra parterne ej aleene bør at beviise at det er deres Ejendom, men endog derforuden, at blive tilfunden og dømt at kalde Retten paa Aastædet for at beviise, deres ulovlige Indgreeb med at bortkjøre det Tømmer som Citanterne havde hugget i deres Ejendoms Mark og henvørt paa Tvedte Mændenes Ejendom, som nu ikke er brugeligt til nogen Mands Nytte, men derfor at blive tilfunden ej aleene, at betale Tøm/m/erets Værdie i Følge Loven med Gjæld og Tvigjæld, derefter paastod Comparenten endnu som før, endelig Dom, og protesterer imod al Opsættelse.

Indstevnte /: betalte Tilsværspenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skilling. ./ og refererede sig til sit forrige.

Dommeren Eragtede: Siden Sagen angaaer Ejendom, men hvers Ejendom er ikke oplyst eller beviist, og sam/m/e ikke kan paadømmes uden paa Aastedet efter Lovens pag: 85 a: 1 og pag: 123 a: 9; saa bliver Sam/m/e herfra Tinget afviist og til Aastedet henviist, derefter lovlig Indstevning af Citanterne, at behandles, da og først efter Sagens nærmere Oplysning, Arresten ved endelig Dom bliver at paadømme. Saaledes Sagen herfra til Aastedet henvises.

Nye Sag

Stener Endresen SelvEjer p: Berøen fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: ./ og anmeldte at have med lovlig mundtlig Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Rasmus Gundersen S:E: p: \Yttre/ Saxejde for ulovlig Skov hugst i Citantens Mark, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til at betale Skadegjæld, og Sagens Omkostninger, samt Bøder.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Peter Jørgensen Tormosæter Dreng, tjener hos Jon Tormosæter, Endre Stenersen Nordre Schimmeland Leil:, Peter Larsen S:E: p: Kulleseide, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsmand Jens Jensen Eldøen og Anders Halsteensen Langelandstræ afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talede ved de alle selv, undtagen Peter Tormosæter, som ej var hjem/m/e, men stevnede paa h/an/ds Tjeneste Sted i Paahør af hands Madmoder.

Indstevnte Rasmus Gundersen Saxejde mødte, /: betalte Tilsværspenge 2 mrk: 8 s:, skr: To mrk: otte Skl: ./ og nægtede at have hugget paa Citantens Ejendom, men paastod han det at beviise.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring.

Vidnerne blev paaraabt, hvoraf aleene mødte Endre Stenersen Schimmeland som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter som 1ste Vidne fremstod, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede. /: Indstevnte protesterede imod dette Vidne som Søn af Citanten. og paastod Eragtning, at han ej tillades at møde.

Citanten paastod Vidnet ført, da ikke er at befrygte andet end at han vidner Sandhed.

Retten eragtede: Vidnet kan ikke nægtes at føres, men vil ankomme paa endelig Dom, hvorviid sam/m/e skal ansees. /: For Eragtning bet:t 12 s: skr: Tolv Skl: ./ At kjende Skjæl og Skifte imellem Berøen og Saxejde, og han som ungef: 31 Aar kjendte Skifterne fra den Tiid han kan erindre, saae en Dag denne Som/m/er at Rasmus Gundersen Saxejde huggede paa Citantens, Vidnets Faders Lejemaal i Udmarken, paa et Furre træ paa omtrent 6 Alens

Længde foruden Skattet, betænker ej Værdien, som han havde nedfældt, men Vidnet talte ej med ham, veed ej hvor det siden blev af. Der laae ellers

1792: 379

da nye fældet, men saae ej hvem fældede dem, 6 eller 7 smaa Furre træer hver omtrent en Favns lang, som til Spærre i et lidet Huus /: dette sidste Indstevnte siden har sagt til Vidnet, med Tilstaaelse at have hugget dem paa Citantens Lejemaal :/ skjønnede ej Værdien. Da Vidnet kom roende, da som meldt Indstevnte hug paa først ommeldte Træe, og havde een med sig, og [da]? de saae Vidnet, gik de bort hastig derfra, formodentl: for ej at blive seet. Da som meldt Indstevnte siden taledede med Vidnet, sagde han, at have sendt Bud til Vidnet fordi, at bede om disse Træer, men ej talt med Buddet siden, og bad Vidnet lægge til gode for sig hos Vidnets Fader som ejede Skoven. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde videre Vidnet at tilspørge, blev det med begge Parter Consence dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 1 mrk: skr: Een Mark. :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse til de udeblevne Vidner; /: betalt Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da af de indstevnte Vidner ikke mødte Peter Jørgensen Tormosæter og Peder Larsen Kullesejde; saa bleve de forelagte under Falsmaals Straf til neste Ret at møde, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, etc.; afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Ny Sag

Lars Pedersen S:E: p: Stue fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Anfin Ottesen S:E: p: Aadland for at have overfaldet Citanten med Slag og Haartag i et Begravelse paa Houeland, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Bøders Udredelse og Sagens Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Mons Larsen Leil:(?) (S:E:?) p: Lunde, Berge Andersen Hougeland der tjenende, Peder Anfinssen Tvedtes Hustrue Zara Baars Datter, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lars Nielsen Hejen og Samson Olsen Stue afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring. Af Vidnerne mødte Mons Larsen Lunde og Berge Andersen Hougeland som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Mons Larsen Lunde som aflagde Eed og forklarede: At i Som/m/er i Slaatten var Vidnet i Begravelse paa Houeland, der og begge Parter var, og veed ingen Begyndelse men saae begge Parter have hinanden i Haaret i Vreede og trægtes, veed ej og saae ej hvem først begyndte, hørde ej de skjændtes, derpaa de bleve skildte ad: Nu erindrer at Anfin Ottessen tog først Citanten i Haaret, {og} trak Citanten ud gennem Døren. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide mere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Berge Andersen Hougeland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omvundne Tiid og Sted, haardrages Citanten med en anden ustevnt Person, Indstevnte paarørende, da desaarsag Indstevnte Anfin Ottessen tog i Vreede i Lars Stue i Axlerne, og lagde ham paa gulvet, og faldt selv med, og Anfin stod strax op igjen, og

derpaa tog Anfin Ottessen, Lars Stue i sit Haar og slæbde ham efter Haaret liggende paa Gulvet, et lidet Støkke, over Dørstokken ud til den anden Dør, derpaa de af andre blev skildte ad. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse og Laugdag /: derfor bet: Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To mrk: Fiire Skl: :/

Da Anfin Ottessen Aalland ikke mødte eller møde lod; saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret; og da Peder Anfinsen Tvedts Hustr: Vidnet Zara Baars Datter ej mødte, saa blev hun forelagt under Falsmaal at møde næste Rett sit Edelige Vidnesbyrd at aflægge etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Continuation af Saug Angivelser

Aadlands Saug Ejer Otte Anfinsen Aalland angav 7 $\frac{3}{4}$ / Hundrede dobbelte Bord og 5 $\frac{1}{4}$ Hundrede enkelte Bord.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 26 Septemb: 1792 continuerede dette Ting.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793 opnævnt af nye gifte til Sommertinget: 1. Johannes Olsen Nordhuglen. 2. Baltzer Jørgensen Øchland. 3. Elling Tvedt. 4. Roar Larsen Lunde. 5. Halvor Halvorsen Dyvig. 6. Peder Halvorsen Rom/m/etvedt.

1792: 379b

7. Johannes Tostensen Norhuglen. 8. Ole Bergesen Børtvedt, og til Høstetinget: 1. Tarrald Hansen Sæle. 2. Anders Berge. 3. Anders Paulsen Indre Hovland. 4. Mathias Sæbjørnsen Indre Hovland. 5. Jacob Jørgensen Ejde. 6. Mathias Stenersen Wespestad. 7. Ambjørn Nielsen Worland og 8. Ingebredt Ommundsen Worland. hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre, til dem derefter at tilsige efter Reglementet.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 373. Torkel Hansen Kallevog No: 12 H: C: [gds:] Obl: til Johanes Joh: Kallevog 50 rd.; dat: 25de Sept: 1787 qvitteret af Creditor 22 Dec: 1789.

No: 5 p: 286. Jon Colbensen Nordre Mæland No: 124 Obl: til Rasmus Engelsen 28 rd: 12 s: dat: 11 Maj 1786 qvitteret af Creditor 2 Apr: 1792.

Rest No: 5 p: 285. af Daniel Nielsen Aandenæs No: 120 Obl: til Peder P: Mælingen 11 Maj 1786 qvitteret for Resten 40 rd.; 24 Sept: 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Thor Hansen Børtvedts Arv:s Skde til Hans Thorsen paa Børtvedt No: 23 H: C: gds: i alt $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{3}{4}$ Hd.; deraf indløst for 111 rd: 1 mrk: 15 $\frac{1}{2}$ mrk: S:, $\frac{3}{8}$ Hd.; resten arvet og før ejet, dateret 24 Sept: 1792.

Torkel Hansen Kallevogs Arv:s Skde til Jørgen Hansen paa Kallevog No: 12 H: C: gds: i alt $\frac{1}{2}$ L.; $\frac{1}{2}$ Hd.; deraf indløst for 134 rd: 1 mrk: 2 $\frac{3}{4}$ s: 1 pd: 6 $\frac{1}{4}$ mrk: S:, $\frac{1}{2}$ Hd.; resten selv arvet, dateret 14 Maj 1790.

Jens Nielsen Nedre Spidsøens Hustrues Arv:s Skde til Jens Nielsen paa Nedre Spidsøen No: 52 $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd.; deraf indløst det halve for 60 rd: 1 mrk: 2 s: og selv arvet det halve, dateret 24 Sept: 1792.

Johannes Johannessen Arv:s Skde til Gotschalch Johannessen paa Nedre Spidsøen No: 52 i alt $\frac{1}{4}$ L: $\frac{1}{4}$ Hd: deraf indløst 12 $\frac{6}{7}$ mrk: S: 5/28 Hd: for 92 rd: 4 mrk: 14 s: resten selv arvet, dateret 24 Sept: 1792.

Skiftebr: 6 Juni 1792 efter Johannes Johannessen Nedre Spidsøen. | Jorde gods Udlæggene i
.... 3 Aug: 1792 efter Thor Hansen Børtvedt. | Skjøde Bogen extraheret

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 19b. 1. post Et Fad Olie omdømt S: T: 1792. 2de og 3de Nej. 4de som fol: 19b. 5te Nej. 6te Sauger der i gaar angivne. 7de som fol: 191a. og 307b., med Forskjæl Knud Erichs: i Øchlandsvogen og Lyder Friis i Spitzøen. 8. post som fol: 19b. 9de og 10de Nej.

Tingskydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference Afgang 2 Løb 16 $\frac{7}{8}$ mrk: S: 2 $\frac{59}{72}$ Hud, 16 skl: Penge Tilgang 4 L: 1 pd: 12 mrk: S: 2 Huder, 12 mrk: Fisk, 7 s: Penge.

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 8a.

Kongens beholdne Strøe gods som fol: 19b.

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 64 rd: 2 mrk: 11 s: og pr: 1792 389 rd: 3 mrk: 13 s: i alt Summa 454 rd: 8 s:

Pantebogen til Inddragelse

Mons Jacobsen Rosbøes Arvingers Skjøde til Johannes Johannessen paa Rosbøe No: 28 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb S: 1 G:skd:, deraf indløst for 117 rd: 2 mrk: 1 pd: 9 $\frac{22}{33}$ mrk: S: 1 G:skd:, resten arvet med hans Hustrue, dat:t 24 Sept: 1792.

Halvor Grows Enkes Skde til Østen Halvorsen paa Grow No: 31 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 150 rd: 1 mrk: ? s: dat:t 24 Sept: 1792.

Hans Simonsen Fylkesnæs Arvingers Skde til Simon Hansen paa 9 mrk: S: $\frac{1}{4}$ Hd: i Fylkesnæs No: 122 dat: 7 Maj 1791.

Ole Jørgensen Wolds Skde til Jørgen Olsen paa Wold No: 8 H: C: [gds:] $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: for 140 rd: dateret 25 Sept: 1792.

Hans Thorsen Børtvedt No: 23 Vilkors Contract til Thor Børtvedts Enke, dat: 25 Sept: 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Qvit: Bøger anviist

Jens Jensen Eldøen til Tarrald Svendsen paa Plads Hybelen, Condit: selv bebygge Pladset og eje Husene, Aarl: Afgift 2 rd:, og efter 6 Aar, Forhøjelse forbeholden af 1 rd: \Aarlig/ om er forbedret, 6 dages Arbejde dat: 24 Sept: 1792. M:f: H: 8 skl:

Gunder Gundersen Yttre Saxeide til Jacob Andersen \paa 8 Aar/ paa 18 mrk: Smør $\frac{1}{4}$ Hud

1792: 380

4 $\frac{1}{2}$ mrk: Fisk i Erritzland No: 116, før brugt af Hejne Andersen, dat: 25 Sept: 1792. M:f: H: 8 s:

Torbjørn Larsen Lande paa Sørhugle træ Plads til Osmund Nielsen, Cond:t, at holde Pladsets Huuse i Stand, Afgift 6 rd: og 3 Arbejds Dage, ej hugge Brænde uden i Nordre Marken, ellers ej hugge uden efter Udviisning dat: 26 Sept: 1792. M:f: H: 8 s:

Hans Mehuus med fleere, til Østen Samsonsens paa Giætung No: 105 $9\frac{3}{5}$ mrk: S: før brugt af Knud Siursen dat: 9 Maj 1791. M:f: H: 8 skl:

Michael Olrick til Christoph: Rasmussen paa Stensvog 1 pd: Sm:, Cond:t at byde Ejerne sin Fisk for saa høj Pris som frem/m/ede betaler dt: 24 Sept: 1792. M:f: H: 8 s:

Halvor Gundersen Nord Næsse til Gunder Halvorsen paa Nordre Næsse No: 101 12 mrk: S: for brugt af Halvor Gunders: som Ejer d: 26 Sept: 1792. M:f: H: bet: 8 skl:

Rasmus Torkelsen Nordthun til Hans Rasmussen 1/3 L: 1/3 Hd: i Northun No: 128 for brugt af Rasm: Tork: som Ejer dat: 26 Sept: 1792. M:f: H: 8 skl:

Rasmus Engelsen til Clement Pedersen paa Plads Helvigen, Aarl: Afgift 2 rd: dat: 4 Dec: 1791. M:f: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Johannessen Obl: til Provstinde Christi 98 rd: Rente 4 p:C:, Pant 1 pr: i Thorhøe(?) No: 28 ½ L: S:, 1 G:skd: dat: 25 Sept: 1792.

Jørgen Hansen Kallevog Obligation til Johannes Johannessen Nordre Emberland 98 rd: Rente 4 proC:t:, Pant 1 pr: i Kallevog No: 12 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd:, dat: 25 Sept: 1792.

Erich Johannessen Mælingen Skde til Phillippus Erichsen p: Fylkesnæs No: 122 1/8 L: 1/8 Hd: for 60 rd:, dat: 26 Sept: 1792.

Jon Kolbensen Nordre Mæland Skde til Niels Jonsen paa \sit brug i/ ½ Nordre Mæland No: 124, 22 mrk: S: ¼ Hd: for 100 rd:, dat: 26 Sept: 1792.

Johannes Haagensen Wiichenæs Obl: til Ole Knudsen Rydland den ældre paa 60 rd:, Rente 4 proC:t:, Pant 1 pr: i Wiichenæs No: 41 1 pd: Sm: dat: 25 Sept: 1792.

Østen Halvorsen Grow No: 31 Vilc: Ctr: til Halvor Østensens Enke dat: 25 Sept: 1792.

Simon Hansen Fylkesnæs Obl: til Hans Olsen Hidschen p: 52 rd:, Rente 3 ½ p:C:, Pant ? pr: i Fylkesnæs No: 122 9 mrk: S: ¼ Hd: dateret 26 Sept: 1792.

Halvor Østensen Grows Arv:s Skde til h/an/ds Enke Mari Lars Datter paa Grow No: 31 1 Løb Sm:, 1 Hud, deraf indløst for 200 rd: 1 mrk: 8 s: ½ L:, 1 Hd: arvet Resten, dat: 6 Janv: 1789.

Skifte Instrument efter Jens Gundersen med Udlæg til Gunder Halvorsen Søre Sælle p: Søre Sæle No: 104 13 ½ mrk: S:, 18 Skl: Penge for 51 rd: 1 mrk: 8 s: dateret 26 Sept: 1792.

Afkalde

ForM: Bog fol: 211. Inger Peders Datters Mands for 30 rd: 12 s: ved Skfte 31 Aug: 1789 dat: 25 Sept: 1792.

.... fol: 212. Anne Lars Datters Mands for 16 rd: 1 mrk: 4 s: og Hjem/m/egifte 16 rd: efter Skfte 2de Oct: 1790 dat: 25 Sept: 1792.

.... f: 213. Johannes Andersens for 16 rd: 3 mrk: efter Skifte 1 Jul: 1791 d: 25 Sept: 92.

.... dto: fol: Myndtling Anne Johannes Dt:s Formynders for 13 rd: 3 mrk: 12 ½ s: efter Skfte 27 Feb: 1792 d: 25 Sept: 1792.

.... dto: fol: Myndtl: Farten Olsens Formynders for 9 rd: 10 ½ s: efter Skifte 9 Marti 1792 dat: 25 Sept: 1792.

.... dto: fol: Myndtl: Salomon Olsens Formynders for 9 rd: 10 ½ s: efter dto: Skifte af sam/m/e Dato.

Hans Olsen Folgerøens Hustrues myndige Arvingers Afkald d: Bergen 8 Dec: 91.

Myndtl: Madelle (Abrahams?) Dt:s Faders Afkald 8 Apr: 1791 for 5 rd: 3 mrk: 7 ½ s: efter Skfte sam/m/e Dato.

Myndtl: Brithe Ols Datters Formynders for 13 rd: 3 mrk: 12 ¼ s: af 27 Feb: 1792 efter Skifte af sam/m/e Dato.

Myndtl: Knud Jørgensens Faders for 12 rd: 4 mrk: 2 s: af 14 Juni 1792 efter Skfte s: Dato.

.... Larine Jørgens Dt:s Faders for 6 rd: 2 mrk: 1 s: dto: Dato og Skifte.

.... Anne Jørgens Dt:s Faders for lige Arv dto: Dato og Skifte.

.... Ingeborg Jørgens Dt:s Faders for lige Arv dto: Skifte og Dato.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibbreede ophævet.

Fjære Skibbreedes Høsteting den 27de September 1792, sat og holdet paa Leervigens Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibbreedets Lænsmand Mathias Johannesen Øvre Echeland, samtlige Tingsøgende

1792: 380b

Almue, og efterskrevne Aatte opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig.

1. Peder Erichsen \Øst/ Braatvedt 4. Ole Arielsen Alendal 7. Gunder Torbjørnsen Birkeland
2. Steffen Clemensen Rødmyr 5. Lars Jacobsen Øchland 8. Nikolaj Knudsen Lier
3. Jon Halvorsen Løvaas 6. Størker Erichsen Lie 9. Thor Gudmundsen Hovde

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibbreede folio 371a. og folio 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibbreedes Høsteting 1787, Justitz Protocollen her folio 7b., og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Hans Størksen Hope og Johannes Johannesen Nedr: Wahlen og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 344a. Irgens contra Rejnert og Engel Strømøen.

Paa Citantens Vegne mødte Proc: Gorm og declarerede Sagen forligt og frafalden uden Dom eller Kjendelse; thi blev den nu for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 344a. Irgens contra Tjæran og Ole Strømøen.

Paa Citantens Vegne mødte Proc: Gorm og declarerede Sagen forliigt og frafalden uden Dom eller Kjendelse; thi blev den nu for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 344b. Anders Gjørde contra Tosten Drange.

Contra Citanten anmeldte med!! (ved) Curator Fader Ole Drange, at have til dette Ting og Tiid lovlig ladet indkalde Anders Samuelsen Gjørde at høre fleere stevnte og ustevnte Vidner, og lide Dom efter Hoved Contra Stevningen, og som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Peder Erichsen \Øst/ Braatvedt, og Johannes Pedersen Qvalvognæsset, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

For Processens Skyld til disse Vidner at paahøre, indstevnt Hoved Citantens Vidner Anders Andersen Trengerejde den ældre, og Anders And: Trengerejde den yngre, de øvrige Hoved Citantens Vidner ere tillige førte til Vidne af Contra Citanten.

Stevne Vidner Lænsmand Mathias Johannesen Øfr: Echeland og Torbjørn Tollefsen Enstadvold, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv undtagen Anders Gjørde som ej var hjem/m/e, men aflagde Forkyndelsen for hands Moder paa hands Boepæl, ej heller var Anders Trengerejde

den Yngre hjem/m/e, men Stevningen blev forkyndt for h/an/ds Fader paa hands Tilholds Sted.

Contra Citanten begjærde de indstevnte Vidner paaraabt, og fremstillede som ustevnt Vidne Lænsmand Jens Jensen Eldøen, samt begjærde dem stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring. Samtlige mødte og blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

7de Contra Citantens Vidne Peder Erichsen S:E: p: Øst Braatetvedt som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At kjender Anders Samuelson Gjærde Hoved Citanten, og Vidnet Anders Andersen Trengerejde den ældre, og Vidnet Anders Andersen Trengerejde den yngre, og er opdragen Børn med dem, paa nærliggende Gaard, og tjent baade paa Gjærde og andre Steder der omkring, og veed at Anders Gjærde og gl: Anders Trengerejde er saaledes besvoret at gl: Anders Trengerejde har \havt (ma?)nge aar(?) Anders Gjærdes Søster til ægte \og hun døde for (...?)d 2 Aar siden i I(...?) Vidnet blev {....} sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da {Parter} Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev han fra Retten dimitteret.

Indstevnte var forhen efter Stevnemaalets afhjemling, saa og nu bleven paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Fremstod som 8de Vidne Johannes Pedersen Huusmand paa Qvalvognæsset som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som 7de Vidne. Dimitteret.

Fremstod som 9de Vidne Lænsmand Jens Jensen Eldøen \Contra Citantens Farbroder/ som aflagde Eed med oprakte Fingre efter

1792: 381

Loven og forklarede: At det første Ting da Sagen kom her i Rette, da efter at de kom (...?)d, og var klar for Retten, da i en anden Stue paa Tingstedet her, dette Vidne som er Broder til Ole Drange, Contra Citantens Fader, sagde til gl: Anders Andersen Trengerejde: Det var underligt, at Du kunde vidne i Retten, at Du intet mistede i {....} Pengene om de var vare borte, da Du dog var i Handelen. Dertil svarede Han \neml:/ gl: Anders Trengerejde: Ja jeg mistede vel alt for meget, ligesaavel som ham Anders Gjærde. hvorpaa Vidnet sagde: hvorledes kunde Du da gjøre Eeden i Retten, at Du ej var i Handelen, siden Du mistede i Pengene? hand And: Trengerejde sagde: ja jeg mistede vel altfor meget, men hvor skal man hen, thi jeg var alt for meget i Handelen med, dertil Vidnet sagde: ja havde jeg nu Vidner paa Dig, skulde Du være fast. Dimitteret som forrige.

/: For 3 Vidner betalt 24 s: skr: En mrk: otte Skl: :/

Contra Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Contra Citanten paastod Dom til Frifindelse for Hoved Citantens Søgemaal, Bøders Udredelse for saa ulovlig paaført Process, og Omkostninger erstattet med 30 rd:

Da Hoved Citanten Anders Samuelson Gjærde ikke mødte eller møde lod; saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er tinget 1793 at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Contra Citanten paalægges at tage beskrevet og lovlig at lade forkynde etc: afskediget med Laugdag. /: Betalt Ops: 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Sagen beroer til S: T: 1793.

Opsat Sag fra fol: 345a. Jens Horneland og Jens Eldøen contra Sveens Sogns Almue. Citanten Jens Eldøen paa sin Faders og egne Vegne mødte og fremlagde Rettens seeneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Ole Jensen Drange og Johannes Nielsen Mulbrekken afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, sam/m/e lovlig at har forkyndet for hvers Boepæl i eget Paahør.

Ditlev Møller paa Qvalvog og Thor Gudmundsen Hovde paa egne og øvrige Sveens Sogns Almues Vegne mødte og tilstod Stevning og Laugdag for alle Indstevnte, samt fremlagde skriftl: Indlæg af 18 denne Maaned som blev oplæst saal: derefter paastod Dom til Befrielse for Citanternes Tiltale. \og indlod Sagen til Doms/

Hoved Citanten forbeholdt sig Paastand til Doms til Som/m/er tinget 1793, derefter begjærde Sagen opsat /: betalte Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 20 Juni 1792 efter Ole Olsen Framnæs.	Jordegds: Udlæggene
.... 27 Oct: 1792 efter Christen Normansen Nedr: Dom/m/esnæs.	i Skjøde bogen
.... 6 Martii 1792 efter Thomas Pedersen Førdes Hustr:	extraheret

Børnepenges Oplysning

Anders Bentzen Sveen som Formynder for Umyndig Ales Niels Datter der i Arv og Hjem/m/egifte tilfalden efter Comparentens Anmeldelse, ved Skifte 6 Dec: 1789 efter Niels Johannessen Qvalvog 44 rd:, anviisde nu i Retten samme 44 rd:, og begjærde dem lyst op, om nogen dem paa Rente vilde modtage. Retten lyste op iblant Almuen sam/m/e 44 rd:; Men ingen vilde dem paa Rente modtage. Comparenten begjærde Pengene forsegle; Thi blev de in Banco efterseet og forsegle, samt Comparenten tilbageleveret. Herfor betalt 2 mrk: skr: To Mark.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Ervesvog Saug Saug ejer Johannes Henrichsen Ervesvog angav 14 Hundrede enkelte Bord.

Lindaas Saug Saug Ejer Lars Olsen Lindaas angav $\frac{3}{4}$ Hundrede dobbelte Bord, 6 Hundrede enkelte Bord.

Drange Saug Saug Ejer Ole Jensen Drange angav 10 Hundrede dobbelte Bord, 22 $\frac{1}{4}$ Hundrede enkelte Bord.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 492. Ole Olsen Framnæs No: 5 H: C: gds: Obl: til Haldor Fjøsne p: 75 rd: dat: 22 Sept: 1789 qvitteret af Creditor 21 Sept: 1792.

No: 5 p: 493. Størker Erichsen Lien No: 71 Obl: til Steener Jochumsen Waage paa 100 rd: dat: 30 Sept: 1789 qvitteret af Creditor 25 Sept: 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: bog fol: 193. Myndtling Peder Larsen Inbioes Formynders for 14 rd: 4 mrk: 6 s: efter Skfte 17 Feb: 1792 dat: 27 Septembr: 1792.

1792: 381b

Afkalde

ForM: Bog fol: 193. Myndtl: Ingebreth Larsens Formynders for 14 rd: 4 mrk: 6 s: efter Skfte 17 Feb: 1792 dateret 27 Sept: 1792.

.... fol: 221. Gregorius Svendsens for 66 rd: 5 mrk: 5 s: ved Skfte 26de Oct: 1784 dateret 27 Sept: 1792.

.... fol: 223. Dordi Niels Datters Mands for Arv 21 rd: 12 s: og Hjem/m/egifte 22 rd: 5 mrk: ved Skfte 7 Dec: 1789 dateret 27 Sept: 1792.

.... dto: fol: Brynille Niels Datters Mands for 46 rd: 2 mrk: 2 s: ved Skifte 24 Juni 1791 dat: 27 Sept: 1792.

.... fol: 224. Myndtl: Ole Larsens Formynders for 9 rd: 4 mrk: 12 s: efter Skfte 21 Juni 1792 dat:t 27 Sept: 1792.

.... dto: fol: Norman Christensens for 16 rd: 3 mrk: 7 s: efter Skfte 27de Oct: 1791 dat:t 27 Sept: 1792.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examineret og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 8a. til 1ste post Vrag er funden, en Mast med Segl og Tovværk, omdømt S: T: 1792. 2. og 3. p: Nej. 4de og 5te Nej. 6. post Sauger er Øfre og Nedre Wiig, Lindaas, Ervesvog og Drange. 7. p: som fol: 20a. 8. post som fol: 252b. 9de og 10de Nej.

Tingskydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference hvorefter \Intet/ Kongen kom/m/er til Afgang eller Tilgang.

Aftage paa ubestemte Aar. Flatnæs 6 Voger Korn som fol: 8a.

.... paa 10 Aar Førde som 11te Friheds Aar som fol: 8a.

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 1 rd: 8 s: og pro 1792 230 rd: 5 s: I alt Summa 231 rd: 13 s:

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793, opnævnt af nye gifte. 1. Johannes Aanensen Sør-Emberland. 2. Jacob Olsen Mølstervognæs. 3. Knud Larsen Nedre Dommersnæs. 4. Peter Christensen Øchland. 5. Aslach Aslachsen Tvedteschou. 6. Johannes Heljesen Haavig. 7. Mons Larsen Qvalvog. 8. Halvor Jonsen Færaas. hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre til dem derfor at tilsiges efter Reglementet.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 28 Sept: 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 378. Baar Baarsen Yttre Bjordal No: 46 Obl: til Provst Hejberg 96 rd:, d: 27 Sept: 1787, paategnet af Provsten til Udslettelse, og attesteret af ham dvs: Hr: Dybdal, Obl: at være udlagt Jf: Magdalene Magr: Hejberg i Arv, og hun gift med Garman p: Udsteens Closter som har qvitteret for Obligationens \Capitals/ Betaling med Rente 10 April 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Olsen den yngre Framnæs No: 5 H: C: gds: V:k: Ctr: til gl: Ole Olsens Enke, 27 Sept: 1792.

Dto: Ole Olsen Obl: til Gouthe Wiigevig 200 rd: og Haldor Thorsen Fjøsne 200 rd:, i alt 400 rd:, Rente 4 p:C:, Pant 1 pr: i Framnæs No: 5 H: C: gds: 1 Løb 1 Hud, d: 22 Sept: 1792.

Jens Nielsen Hougés Arv:s Skde til Torbjørn Torbjørnsen paa Houge No: 29 H: C: gds: ½ Løb ½ Hd: d: 7 Maj 1792.

Torbjørn Torbjørnsen Hougés Odels Contract om sam/m/e Houge, til Jens Nielsens Børn, d: 7 Maj 1792.

Knud Phillipsen Liens Hustrues Arv:s Skde til Knud Phillipsen Lien paa 3 Mrk: Smør i Lien No: 91 dateret 27 Sept: 1791.

Knud Hansen Liers Arvingers Skde til Knud Gundersen paa $\frac{1}{4}$ Løb S: 3 Spd: Korn for 79 rd: 5 mrk: 4 s: dat: 8 Maj 1792 i Lier No: 16.

Ole Olsen Framnæs Arvingers Skde til Unge Ole Olsen paa Framnæs No: 5 H: C: gds: 1 Løb Sm:, 1 Hud hvoraf indløst for 200 rd: 5 mrk: $8\frac{4}{9}$ s: 1 pd: $9\frac{2}{3}$ mrk: S:, $\frac{1}{2}$ Hd:, resten arvet og før ejet dt: 22 Sept: 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 2 p: 634. Knud Hansen Lies Obl: til Jens Næsse paa 40 rd; dat: 26 Junii 1775, qvitteret af Creditor 25 Sept: 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Andreas Christian Baltzer i Løngholmen Obl: til Lyder Holte paa 95 rd:, Rente 4 proC:t: Pant 1 pr: i Huusene paa Lyngholmens Grund dat: 8 Maj 1792.

1792: 382

Svend Tollevsen Stoupes Arv:s Skde til Tollev Svendsen paa Espenæs No: 25 i alt 18 mrk: S: 1 g:skd:, deraf indløst for 82 rd: 3 mrk: $13\frac{1}{2}$ mrk: S:, 1 G:skd:, resten selv arvet, dat: 28 Sept: 1792.

Knud Gundersen Obl: til Jf: Malene Koren 70 rd:, Rente 4 pr:C:to., Pant 1 pr: i Lier No: 16 $\frac{1}{4}$ L: S:, 3 Spd: korn dat: 8 Maj 1792.

Tollev Svendsen Espenæs Obl: til Rejer Halvorsen Stoupe 56 rd: 5 mrk:, Gregorius Svendsen Stoupe 16 rd: 3 mrk:, og Gunille Svends Datt: 9 rd: 1 mrk:, i alt 82 rd: 3 mrk:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Espenæs No: 25 18 mrk: S:, 1 G:skd:, dat: 28 Sept: 1792.

Johannes Nielsen Ejdsvog No: 1 Vil Kors Contr: til Niels Sjursen Ejdsvogs Enke, dat: 28 Sept: 1792.

Johannes Nielsen Sør Emberland Skde til Johannes Aanensen paa Sør Emberland No: 89 1 pd: 3 mrk: S:, $\frac{3}{8}$ Hd: for 101 rd: 1 mrk: 8 s: datt: 27 Sept: 1792.

Johannes Aanensen Sør-Emberland No: 89 Vil Kors Contr: til Johannes Nielsen og Hustrue, dateret 27 Sept: 1792.

Thor Gudmundsen Hovdes Skjøde til Ole Thorsen paa Hovde No: 85 18 mrk: S:, 3 Spd: K:, 6 Mrk: Fisk for 100 rd:, dateret 28 Sept: 1792.

Størker Erichsens Obligation til Ditlev D: Møller 120 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Lien No: 71 $\frac{1}{2}$ Løb S:, $\frac{1}{2}$ Hd: datt: 28 Sept: 1792.

Johannes Johannessen Nedr: Wahlen Skde paa Odels Ret, til $\frac{1}{2}$ L: $\frac{5}{12}$ td: K: i Øfre Wahlen No: 26 til Jens Jacobsen for 30 rd:, dat: 28 Sept: 1792.

Johannes Aanensen Sør Emberland Obl: til Gunder Torbjørnsen Birkeland 99 rd:, Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Søre Emberland No: 89 27 mrk: S:, $\frac{3}{8}$ Hd: d: 28 Sept: 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Qvitterings Bøger anviist

Ditlev, Steffen og Mons Qvalvog No: 64 til Johannes Pedersen paa ny uskatlagt Plads Qvalvognæset p: 9 Aar Cond: selv bygge og eje Huusene, Afgift 4 rd: 4 mrk: 8 s:, og 8 Arbejds Dage $\frac{1}{2}$ til Ditlev $\frac{1}{4}$ part til hver af de andre, Brage og Torv tages i de Andres, men ej i Ditlevs Ud[mark] dat: 27 Sept: 1792. M:f: H: 8 sk:

Provst Hertzberg til Baar Johannessen p: uskatlagt Hmd:s Plads Eltervog aarl: Afgift 1 rd: 3 mrk:, og een af h/an/ds med nu havende Hustrue avlede Barn, være nærmest dertil efter ham, dat: 16 Sept: 1792. til Manuf: H: bet: 8 skl:

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaare i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Waags Skibreedes Høsteting den 1ste Octobr: 1792 sat og holdet paa Bekkervigs Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: Ulrich W: Koren, Skibreedets Lænsmand Ole Knudsen Rydland, samtlige Tingsøgende Almue og efterskrevne Aatte opnævnte, eedsvorne Laugrettes mænd navnlig:

1. Hans Hansen Kalve 4. Ole Omundsen Troland 7. Ole Olsen Dybevog
2. Niels Ingebretsen Græsdalen 5. Ole Jørgensen Kuvigen 8. Jacob Halvorsen Kleppe
3. Anders Larsen Dybevog 6. Størk Johansen Schomsnæs 9. Thomas Tarraldsen Mit Engevik

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: folio 371a og 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Johannes Larsen Walham/m/er og Anders Eliassen Fagerbakke og befunden som her efter Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 347a. Peter Baade contra Poul Kolbenshavn.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til S: T: 1793.

Opsat Sag fra fol: 347a. Christi contra Hynnemør.

Proc: Hr: Kahrs mødte for Hr: Bendt Olrich Hynnemør, og i Rettelagde hans til dette Ting og Sted under 29de Aug: dette Aar udtagne Contra Stevning om hvis Forkyndelses Rigtighed han begjærde Kalds mændene Anders Eliassen Fagerbakke og Christopher Jacobsen Fagerbakke maatte afhjemle, og de indkaldte Parter og Vidner derefter paaraabte. Endelig producerede han sine skriftl: Qvæstioner til de indkaldte Vidner af Dags Dato. Stevningen blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Anders Eliassen Fagerbakke og Christopher Jacobsen sam/m/esteds afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig for alle indbenævnte at have forkyndet, og talt ved enhver selv.

Qvæstionerne lyder saaledes:

Proc: Hr: Luytkien mødte for Hoved Citanten Hr: Christi og under Modsøgelse af Contra Stevningens Indbefattende, forestillede, at nærværende Sag efter Hr: Christies Hoved Stevning blot angaaer en ulovlig og for Hr: Christi fornærmelig Handels Førelse som Hr: Hynnemør driver paa Salthellen inden Hr: Christies privilegerede Handels District, uagtet, Saadant er Hynnemør forbudet saavel ved usvækkede Domme som seenere Kongl: allern: Resolutioner, hvis Data Stevningen benævner; herudenfor kan eller bør formentl: ikke Hynnemørs Contra

1792: 382b

Begægnelse gaae, og Andet kan her ikke blive at undersøge, saafremt Rettergangen skal blive lovlig. Han exciperede derfor imod Contra Stevningens Antagelse, og Vidners Førelse saavel

ang:de hvad Contra Stevningen urigtig berører ang:de Stolmevogen, som at Christi ikke i afvigte Vinters Fiskerie skulde have været forsynt med Angler og Streng samt Salt til de Rejsendes Fornødenhed og Spiise. Thi disse Ting ere i sin Natur saa forskjellige fra Hoved Sagens Qvæstion som Natten fra Dagen, og Hynnemør er en aldeles incompetent Person til at fiskalisere over noget i saa Maade, allermindst under Sagen. Ikke af Frygt for nogen ond Sag, eller at det mindst til Nytte for Hynnemør eller Skade for Christi, skulde kunne udkomme formedelst de Inquisitoriske Undersøgelser som Contra Stevningen i disse Deelee søgte til, men aleene som sagt en ordentl: Rettergangs Maade, og at ikke udi een saa reen og liqvid Sags qvæstion skal blive indlemmet saa mange urimelige og uvedkom/m/ende Ting, afnødede Comparenten denne Exception, hvilken han forventede Billighed som hjemlet i Loven, overeenstemmende med Tingenes Natur, og Rescriptet dateret 3 Janv: 1755 der befaler at ikke meere end een Sag i et Stevnemaal skal berøres, til Præjudice for Hds: Maj:ts Stemplede Papiirs Intrader, og Rettens Gebyr. For Tiden vilde Comparenten ikke videre indlade sig paa Contra Stevningen, og alt det Sorte den inbefatter.

Contra Citanten Hr: Hynnemør ved Proc: Kahrs replicerede paa denne nu fremkomne Exception at naar den respective Ret confererer Hoved og Continuations Stevningen i denne Sag, vil det tydelig erfares, at dens Dispute rejser sig af Parternes forskjellige Meeninger om deres Handels Rettigheder, enhver grunder sig paa deres allernaadigst erholdte Privilegier. I Følge Vidnes Forklaringer sees tydelig, at de Vahre som Hynnemør har solgt paa Salthellen, for den fiskende Almue, og Lodser, som der har søgt Natteleje, er Øll, Tobak og Brød, som Nødvendighedes til Livets Underholdning, men aldeles ingen Kræm/m/er Handels Species /: uden \Hoved/ Citanten vil regne de faae Angler og Streng som Hynnemør har tjent den trængende fiskende Almue med i Fiskeriets Tider, hvis Værdi vil overbeviise enhver retskaffen og veltænkende, meere er skeet for at tjene en trængende Almue, end for egen Profit, der kan ikke have været at erholde hos Christi som \han med/ denne Contra Stevning agter at beviise :/ Hoved Citanten er altsaa den som agerer Fiscal i nærværende Sag. Den ergangne Ober Hof Rettes Dom som ModPartiet paaberaaber sig, kjender Comparenten nøye, og hvis Doms Final lyder saaledes: "Bendt Olrich Hynnemør bør entholde sig NB: fra al Kræm/m/er Handel i Møgster Sogn" Denne Dom har han paa det nøyagtigste opfyldt, men uagtet Kræm/m/er og Gjæstgiveri Handel ere saa forskjellige fra hinanden som Natten mod Dagen, og den heele nærværende Sag, handler blot om Gjæstgiver Vahres Salg, hvortil Christi ikke paa Provocation har kunnet anviise nogen Rettighed til at drive denne Handel; saa bliver vel unægtelige Disputer {denne} om Rettighederne til Gjæstgiver Vahres Udsalg, og altsaa troer Comparenten at Contra Stevningen staaer i nøjeste Connexion med Hovedstevningen, og at den Exception blot er frembragt af Frygt fra Christies Side, for hans uhjemlede Handlinger som skeer Hynnemør til Præjudice i h/an/ds Gjæstgiverlige Rettigheder ved hans Handel i Stolmevogen. Comparenten fremlagde endog Contra Citantens erholdte alleene Gjæstgiver Privilegium af 15 Maj 1779 som blev oplæst saal: og under Benægtelse af alt det urigtige og ugrundede samt ubeviiste som Citanten i sin Exception har fremført, paastod han Contra Stevningens Antagelse, da Hensigten med Exceptionen maae være for at faae en Kjendelse der kunne afgjøre med eet, Disputen for denne Rett.

Proc: Luytkjen svarede: At den

1792: 383

Den!! maatte være blind efter hans Tanker, som ikke af Hynnemørs nu fremlagte Gjæstgiver Privilegium af 15 Maj 1779 kunde see og erfare, at dette blot berettiger Hynnemør, til, paa Bekkervigen at forsyne Rejsende og Andre med behøvende Logement, Spiise og Drikke Vahre, uden at specificere eengang, hvilke Specier eller Articler dertil skal henhøre. Han sagde videre, at den ligeledes maatte være blind som ikke af Hynnemørs Kræm/m/er

Privilegium paa Bekkervigen, d: 3 April 1779 forhen fremlagt, kunde see og læse, at alle de Species Vahre som Vidner her i Sagen have forklaret, at Hynnemør uafbrudt har drevet Handel med paa Salthellen, ere Kræm/m/er Species, og saadanne Vahre som Kræmmerne ere tilladte at falholde. Den maatte ligeledes være blind som ikke af de forrige Rettets Behandlinger og Acterne i den mellem Parterne for Ober Hof Retten paakjendte Sag kan see at de Species Vahre som der i Sagen blev ventileret om, og Hynnemør forhandlede paa Salthellen vare de selv samme Slags som Vidnerne i denne Sag atter have omprovet, og Hynnemør handlede med paa Salthellen baade medens Tvisten passerede, og siden. Han anmærkede dernæst at den forrige Rettets Behandling beviiser det Christi boer ikkun 1/8 Miil fra Salthellebjerget, Videre at Christi i Følge sit Privilegium er forbunden at forsyne Almuen og de som søge ud for Fiskeriets Skyld med alle tjenlige nødtørftige og u-undværlige Vahre, iblandt hvilke, Øll, Tobak, Brød, Salt, Angler og Streng unægtelig ere og Vidnerne beviiser tillige dette saa at være; Fremdeles og for ikke at glem/m/e noget, erindrede Comparenten her, at Ober Hof Rettens Dom udtrykkelig bestem/m/er Fittie Sogn som Hynnemørs Handels District, ligesom Møgster Sogn, Christies Handels District. Efter slig Beskaffenhed, og saadanne urokkelige Data, agtede ikke Comparenten engang Umagen værd at indlade sig med videre Svar til de urimelige Vendinger, og uduelige Andragninger som Hynnemør nu har ladet høre, og ved hvilket han umulig kan intendere andet end en utidig Trættelyst samt Christies Aabenbare Fornærmelse, om det var muligt, til evig Tiid. Da Comparentens Exception imod Contra Stevningen for øvrigt ikke er igjendreven, og som lovgrundet i sig selv, formeentl: ikke heller kan blive det, vedblev Comparenten den sam/m/e, uden videre at ville de(...?)dere sig ved Grunde, hvilke han haabede, den respective Ret selv indseer.

Proc: Kahrs svarede: At efter hans formeening maatte den være en stor Ignorant der ikke kjendte Forskjællen i de Rettigheder der er imellem Kræm/m/er- og Gjæstgiver Handelen, og at det første allene: Privilegium maae ansøges igjennem det Kongl: Cancellie, det andet igjennem Rente Kammeret, og at Afgiften for disse Rettigheder, ere ogsaa forskjellige; Skulle nu disse Rettigheder være een og den selvsamme, hvorfor da her tvende forskjellige Privilegier, og Contributioner. Rigtig nok er det som Modparten siger, at i Contra Citantens allern: erholdte Kræm/m/er Privil: dat: 3 Apr: 1779 \som herved fremlægges og lyder saaledes/ findes specificeret en heel Hoben Vahre som given ham Rettighed til at falholde, og hvorefter de anmeldte Gjæstgiver Species ere indførte, kan man udleede en gandske god Aarsag, naar den respective Ret behager at observere at i dette Aar, da Kræm/m/er Privilegier bleve allern: meddeelte, begyndtes denne For(mular?), og i sær \aleene/ for D(em?), hvis Formænd bestandig har erholdet Gjæstgiver Privilegier, og da enhver veed, at eet saadant Sted meest {...} kjøbes formedelst de Rettigheder der følger med Samme; Altsaa er der vel ingen Tvivl om, at jo Efterkommerne søger at conservere Samme. Ufor nødent vilde det være for en oplyst Ret, at allegere herom mange Exempler, som existerer inden denne Jurisdiction, men kun for sin Vederpart vil han nævne Østre og Westre Bagholmen her i Skibredet, og da troer jeg at saafremt han vil modtage R(...?)n, vil han blive overbeviist at Kræm/m/er og Gjæstgiver Handels Rettigheder ere forskjellige; ja af den paaberaabte Ober Hof Rettens Dom vil Modparten finde Bekræftelse herom naar dens Act med Eftertanke gjenlæses: at deres Dispute var om Handelen i Almindelighed imellem disse tvistende Parter, og altsaa naar dens Doms Final siger: At al NB: Kræm/m/er Handel skal Contra Citanten entholde sig fra i Møgster Sogn; saa maa der da gives Handel af et andet Navn, nemlig Gjæstgiver Handel. Comparenten troer at have beviist Rigtigheden af hvad han i sin Replique haver fremført; refererede sig derfor til sin Paastand om Contra Stevningens Antagelse under Forbeholden af sin Ret.

Proc: Luytkjen sagde at denne Hynnemørs Replique er saa ilde optænkt, saa usam/m/enhængende, og saa øjensynlig stridende imod Sandhed, som Rets Documentene underretter enhver Upartisk om, at Sam/m/e ikke behøver nogen videre

Besvarelse, end den der ligger i Comparentens forrige Procedure. Første gang er det ikke at man(?) har hørt absurde Stevninger fra Hynnemørs Side, og Comparenten formeente at, det dependerede af Hds: M: Selv, at determinere, ved hvilket Departement eller Collegium Han vil at Kongl: Bevillinger skal vorde expederede. Kræm/m/er Privilegiumet for Hynnemør er ligesom Christies Privilegium, udstædt igjennem det Danske Cancellie og Comparenten troede tillige at det var gandske unyttig her, videre at ventilere om de Kongl: Departements forskjellige Expeditioner. Østre og Westre Bagholmen ere ligesom Stolmevigen og Christies Salthandel i afvigte Vinter, gandske uvedkom/m/ende denne Sag, hvorimod de forhen imellem Parterne afsagde Dom/m/e og deres Privilegier, formentlig bør blive Reglen. Han vilde blot igjentage sit forrige og Exceptionen som ikke heller ved Hynnemørs sidste Replique er igjendreven. Lytkijen bad dernæst at, af den forhen fremlagte Hjemtings Doms Act i den forrige Sag maatte i denne Sags Act vorde indrykt, foruden det forhen forlangte, Fogdens som Actors udtagne Stevning i Sagen, bemelte Hr: Fogdens paa Salthellen afholdte Confiscations eller Anholdelses Forretning, samt endelig Christies udtagne Hovedstevning i forrige Sag imod Hynnemør, da den ved Kjendelse blev determineret at skulde være privat imellem Parterne. Retten bevilgede det sidst begjærte, og lagde disse 3 sid[st]meldte Documenter, efter paaberaabte forrige Act, eet efter andet som følger. Sluttelig anviiste Proc: Luytken, det Christi allene meddelte Privilegium in originali dateret 31 Juli 1778, tilligemed Laugtings og Ober Hof Rets Acterne i forrige Sag, af hvilket alt, forhen i Sagen er indleveret, af de sidste, verificerede med Originalerne confererte Copier, og af det første, Gjenpart indrykket i fremlagt forrige Hjemtings Act, med Begjæring disse Originaler \paategnet/ anviist. Retten paategnede sidstmelte Documenter, og sam/m/e Proc: Lytkjen tilbageleveret.

Prov: Kahrs ansaae de i Modpartiets sidste Replique brugte Expressioner, uværdig nogen Besvarelse, da de i Følge hans Procedure retourneres paa ham selv. Comparenten vedblev derefter sin forhen nedlagte Paastand, som han var overbeviist om, var lovmedholdig.

Proc: Luytkjen haabede at hans Procedure og paaberaabte Beviiser i Retten, blev taget i retsindig Overvejende, og angrede over at have hørt \og/ at have spildt Tiden til at høre paa denne Hynnemørs sidste og de forrige Repliquer.

Proc: Kahrs svarede: At Modpartiets Anger maatte derivere sig derfra, at han nu indseer han har spildt Dom(/m/ers?) Tid ved sin unyttige Protocollation.

/: Proc: Lytkien betalte for Eragtning 12 s: skr: Tolv Skilling :/

Retten eragtede: Da efter Hoved Stevningen i Sagen, Sam/m/e ikkun angaar Contra Citantens Handel paa Salthellen; saa bliver Stolmevogen denne Sag ligesaa uvedkom/m/ende, som hvorledes Hoved Citanten med Handels Vahre er forsynet \paa Qvalvogen/ eller hvad deraf mangler; følgelig kan ikke tillades, herom Vidner at føres, i denne Sag, eller her derom at procederes. I øvrigt Stevnemaaleet bliver i sin Kraft.

Proc: Kahrs for Hr: Hynnemør forbeholdt sin lovlige Rett over denne Rettens afsagde lovstridige Kjendelse der afskjærer ham sin lovlige Defension i nærværende Sag, og i øvrigt begjærde for nærværende Tiid de indkaldte Vidner afhørte under Eedelig Vidnesbyrd paa de Qvæstioner som efter Rettens Eragtning kun/n/e antages.

Procurator Luytken haabede at den Dristighed som der ligger udi Hr: Kahrses uvilkorlige Tilførsel, efter at Eragtningen var aflæst, bliver erindret, og ellers i henseende til de fra Hynnemørs Side fremlagde Qvæstioner, erindrede, at samtl: 10 stk: i Tallet, paa den 9de nær, er af en saadan Beskaffenhed, at de strider tvertimod den aflæste Eragtning, og hvad bem:te Eragtning her under Sagen tillader Vidners Førelse om; thi protesterede Comparenten imod bem:te Qvæstioner og paastod dem som ulovskikket bortviiste, samt i henseende til Hynnemørs

9de Spørsmål erindrede at de paa næst afvigte Aars Høsteting efter Christies Continuations Stevning førte Vidners Forklaring tydelig oplyser hvorlidet nødvendig Salthellen er til Herbergere Sted og Natteleje etc., og at der af Rejsende udi et heelt Aars Tiid ikkun havde opholdt sig der 2 á 3 Lodser, samt at Salthellen ikke heller ligger i Vejen beqvemmelig for Rejsende, men at hvad der paa Stedet af Hynnemør Falholdes, blot er til den omboende Almue i Møgster Sogn, som følgerlig er Christi til aabenbar Præjudice.

Proc: Kahrs uden at ville indlade sig i nogen Besvarelse paa det fra Hr: Proc: Lytkiens Side nu tilførte, hvis Aarsage han kunde gjætte sig til, fremsatte nu foruden de allerede fremlagte skriftl: Qvæstioner følgende: 11te Har Vidnet og den øvrige fiskende Almue, som i dette District i Circumference af 1 Miil været sat i den yderste Forlegenhed midt i dette Aars Fiskerie for de nødvendige Redskaber til Fiskeriets Drift, saasom Angler og Streng, samt Salt, og hvor var det nærmeste Sted de kunde erholde saadant for Betaling? 12te Har Vidnet søgt disse Ting kjøbt for Betaling i dette Aars Fiskerier paa Salthellen, og hvad Svar har de herpaa erholdet?

Proc: Luytkien bad tilført at denne nu fremsatte 11te Qv: har skjönt med forandrede Ord, den selv sam/m/e Hensigt som Sr: Hynnemørs fremlagde skriftl:, og strider tvertimod Rettens afsagte Kjendelse, da Hensigten øjensynlig er at (impu?)tere Christi Mangel paa de Toug han er forpligtet at/ forsyne Almuen og den Fiskende {Almue} med: Spørsmålet ihenseende til den omspurgte Forlegenhed af Angler og Streng paagjælde(r?) desuden Vidnet selv, og naar noget sandfærdigt af slig Forklaring skulde kunne Argumenteres, maatte det tillige være afgjort, hvad enten slig Forlegenhed oprinder fra Vidnet selv eller fra andre, og i hvilket Tilfælde, et Vidne umulig bør tillades at bære Provemaal. Ihenseende til 12te Spørsmål da havde Comparenten intet derimod, naar aleene Christies Navn og hans Handels Førelse i Qvalvogen blev upræjudiceret under Forklaringen, hvilket han alt saaledes indlod til Rettens Bestemmelse, i det Haab at Hynnemørs kunstige Opfindelser efter at Eragtningen blev afsagt, bliver som de bør, afskaa(...?).

Proc: Kahrs svarede: At de i Protocollen fremsatte qvæstioner berører ikke Hr: Christies Navn som er det eeneste, hvorpaa Modpartiets grunde den nu nedlagte Exception, og altsaa under Benægtelse af de ubeviiste Beskyldninger som tillige ligger i denne sidste Exception, vedblev han sin Paastand om qvæstionernes Antagelse.

Retten Eragtede: At af de fremlagte skriftlige qvæstioner, kan ikke tillades Svar paa 1ste, 2de, 3de, 4de, 5te qvæstioner /: For Eragtnings 5 poster betalt 3 mrk: 12 s: skr: tree Mark og tolv Skilling /: De øvrige skriftlige og ad Protocollum dicterte Qvæstioner tillades Svar paa, dog Qvæstionerne saaledes fremsatte og forandrede at de ikke søgte paa Qvalvogen, imod Rettens givne Eragtning. /: For den sidste Eragtning betalt 12 s: skr: Tolv Skl: /:

Retten fremkaldte de indstevnte Vidner, samt de paa Qvæstionerne anførte ustevnte Vidne, og endvidere ustevnte Vidner som Contra Citanten nu nævnte, nemlig Lars Nielsen Westwiig, Anders Mikkelsen Hovland, og Ole Clemensen Engevig, hvorefter mødte Svend Torbjørnsen Stolmevåg, Mons Larsen Nedre Waage, Christopher Pedersen Øfre Waage, Johannes Larsen Walhammer, Ole Andersen Stangeland, Niels Larsen Kipper, Biødne Olsen Salthellen, Mons Salomonsen Stenevigen, Ole Olsen Dybevigen, Anders Larsen Dybevigen, Johannes Johannesen Landerøen, Lars Stensen Amland, Anders Bjørnsen Hovland, {Ole Nielsen Yttre Rabben}, Lars Nielsen Westviig, Anders Mikkelsen Hovland, og Ole Clemensen Engevig, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste \Contra/ Vidne Johannes Johannesen Lejlænding paa Landerøen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede til 6. qv: Ja. 7de Vidnet spurgde der og om Angler

og Streng, og fik Svar, at var der ej at faae, men kunde faaes p: Bekkervigen. 8de Ja i alt som omspurgt, for den Tiid som medgik at rejse fra Salthellen til Bekkervig ½ Miil, og tilbage. 9de Ja. 11te Rs: Vidnet og fleere var omspurgte Tiid forlegne for det benævnte, og de maatte rejse til Bekkervig for at faae det, da han spurgde om det 2 andre Steder hvor det ej var at faae, og hvilke to Steder vare ham nærmere fra sit Fiskested. 12te besvaret under 6te og 7de qvæstions Svar. Proc: Kahrs begjærde dette Vidne tilspurgt 13de, Gik Fiskeriet til paa det selv sam/m/e Sted her paa disse Grændser indeværende Aar, som de forrige Aaringer? og hvad

1792: 384b

kaldes dette Sted? Rs: Vidnet var ingen andre Steder at fiske i de sidste 2 Aar, end ¼ Miil uden for disse Land ved Stolme Sundet; Før har han et par Aar vært ved Glesvær, atter 2 Aar før, været her. Proc: Lytken bad tilført: At han ansaa Sagen og Christi gandske uvedk:de, paa hvor mange eller faae Steder, Vidnet kan have fisket, men bad Vidnet contra tilspurgt, \1./ hvad Creteria Vidnet kan opgive for at Salthellen skulde være højst nødvendig Sted til Herberge og Nattelogi? 2de Hvor mange gange og hvad Tiid af Aaret Vidnet har vært der? 3de Om ikke i Fiskeriets Tiid, herbergeres de Fiskende Natte tiider overalt paa Bonde gaarde rundt omkring Salthellen, og Mængden af Fiskerne gjør det nødvendigt at Natte Herberge i slig Tiid ikke kan være paa et Sted aleene? til 1ste svarede: Vidnet og fleere kom drivende, og kunde ej komme længere for Vejr, saa de ikke kun/n/e kom/m/e over Fjorden, og da ej var Havn ved de omliggende Gaarde for Baaden, {og} \saa/ derfor maatte de tage Herberge paa Salthellen. Dette traf mange Gange, dette Aars almindelige Fiske. 2de Rs: De 4 Aar han som meldt, har vært paa disse Grændser at fiske, som altid har vært Kyndelmisse tiide til hen i Marti. 3de Vidnet har altid holdt til paa Salthellen, og der søger de fleeste, og naar de ej der kan faae Rum, søger de de andre gaarde der omkring, da alle kan ikke rummes eet Sted der eller noget Sted i den Tiid og kan ey rummes paa Salthellen over 2 á 300 Mennesker. Vidnet blev sine Svar forelæst som h/an/d vedblev, og da Parterne ham ej videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence fra Retten dimitteret.

Dremstod 2det Vidne Lars Stensen S:E: p: Amland som aflagde Eed og forklarede samt svarede til 6te som 1ste Vidne. til 7de \ligeledes/ med Forskjæl, at Vidnet blev viist hen Andre Steder. 8de Ja, og ligesom 1ste Vidne. 9de Ja. 11te ligesom 1ste Vidne, med Tillæg, at logerede paa Salthellen. 12te forhen besvaret. 13de Rr: Vidnet har kun vært dette Sted ¼ Miil uden for Stolme Sundet dette Aar at fiske, før har vært andre Steder. til Contra qvæstionerne svarede: til 1ste Rs: Fordi der er god havn for Baadene, og de der kan faae noget at leve af, som vel begge Deelee kan maaskee mangle paa Bondegårdene, men Vidnet selv har ikke søgt andre Steder end Salthellen. 2det Rs: Kun dette Aars Vaar Fiske. 3de Rs: De søger vel og til Bonde gaardene, men der kan ej faae Levnets Midler til Vederqvægelse, som paa Salthellen, hvor vel kan rum/m/es paa Salthellen omtrent 300 Mand, men de mange fleere Almue maae søge andre Steder. Proc: Kahrs begjærde Vidnet tilspurgt: 14de I Anledning af Vidnets Svar paa Frafaldt. Dimitteret.

Som Natten paafaldt, beroer denne Sag til i Morgen.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skiftebr: 13 Apr: 1792 efter Simon Jacobsen Sør Engevigen.

.... 21 Juni 1792 efter Lars Jensen Klepsvig.

Anden Dagen den 22 Oct: 1792 continuerede dette Ting.

Saug Angivelser ligesom for Fjeldberg Skibrede

Rydlands Saug Ejeren Ole Knudsen Rydland angav 3 Hundrede enkelte Bord.

Spedalsk Tingsvidne

Lænsmanden i Skibredet Ole Knudsen Rydland anmeldte at her i Skibredet er et Qvinde Menneske Helga Ols Datter paa Gaarden Kalvenæss, gl: omtrent 30 Aar, ugift, som i 5 á 6 Aar har været befængt med den Spedalske Syge, der i de sidste 2 á 3 Aar har saaledes tiltaget, at hun nu er meget eländig, saa ingen for Afskyelighed, og Frygt for Smitsomhed tør omgaae hende, der forvoldes at hun lider saa meget større Nød, sær hun og hendes Fader er fattig, desaarsag det behøves at faae hende ind i Hospitalet i Bergen; men da hverken hun, hendes Fader eller Slægt har Formue til at betale noget for hendes Indlæm/m/else der, saa var Lænsmanden herom TingsVidne begjærende:

Dommeren oplæste det tilførte for Almuen og Laugrettet, og derom æskede deres Svar om det Andrager sig saaledes eller hvorledes anderledes i Sandhed forholder. Laugrettet og Almuen svarede: At de kjender Helga Ols Dt: og at det andragne sig saaledes i Sandhed forholder som tilført er, saavel henseende hendes Elændighed, som hendes og hendes Slægts Fattigdom.

Lænsmanden begjærte det passerte som TingsVidne sluttet, og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt.

1792: 385

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger

Adskillige Poster til 1ste Nej, men en Hval tildømt Hds: M: ved S: T: 1792. 2. og 3. p: Nej. 4de som fol: 23b. 5. post Nej. 6te p: Rydlands Saug. 7de p: som fol: 24a. og Sahl i Færøesund. 8. post som fol: 255b. 9de og 10de Nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odelsmandtallets Difference examineret Afgang 2 pd: 6 mrk: Fisk Tilgang $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{4}$ Hd:

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 9 rd: 2 mrk: 9 s: og pr: 1792 86 rd: 5 mrk: 10 s: i alt S:ma 96 rd: 2 mrk: 3 s:

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793 opnævnt af nyegifte: 1. Endre Jørgensen Hejemarken. 2. Hans Olsen Kleppe. 3. Jsach Johannessen Rabben Indre. 4. Ole Olsen Sætervig. 5. Mons Salomonsen Houchenæss. 6. Mons Johannessen Weevog. 7. Abraham Samsonsens Kolbensvig. 8. Salomon Johannessen Tidslevold. hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre til dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skfte Instrument 1ste Oct: 1792 efter Johannes Knudsen Lille Tufteland med Udlæg til Knud Johannessen paa Lille Tufteland No: 3 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb Sm: for 42 rd:, dat: ut supra. Knud Johannessens Skde til Poul Poulsen paa sam/m/e for 60 rd:, d: 1 Oct: 1792.

Opsat Sag fra i Gaar Christi contra Hynnemør.

Fremstod 3de Contra Vidne Anders Mikkelsen S:E: p: Hovland som aflagde Eed og forklarede: svarede til 6te qv: Ja. 7de Vidnet logerede paa Salthellen heele omspurgte Fisketiid, og der var ej Angler eller Streng at faae, som var Svart, og blev de, Vidnet og fleere viist til Bekkervig derefter. 8de Baade Vidnet og fleere maatte rejse til Bekkervig, som, fordi de først forgjæves havde derom paa et andet nærmere Sted, borttog dem en Dag fra deres Fiskerie. Dette traf Vidnet med fleere 2 gange. 9de Ja og det er det nærmeste Sted naar de kom/m/er af Havet, baade norden og sønden fra, og samme Tiid kom drivende, da de

der kan faae Mad til Vederqvægelse som de ikke kan faae paa Bønder gaardene der omkring; deraf, og da ingen Havn at lide paa er ved Bønder gaardene \eller ... der omkring/ men god for Baade ved Salthellen, {s..} \holder/ Vidnet {der} for, Salthellen for højst nødvendig til Herberge og Natteleje. 11te Vidnet og fleere var omspurgte Tiid forlegen for Angler og Streng /: Salt veed Vidnet intet om for sig eller Andre :/ og maatte søge det paa Bekkervigen, af Aarsag som besvaret ved 8. qv: 12te besvart ved 6te og 7de. 13de Rs: De sidste 2 Aar har Vidnet logeret paa Salthellen, da Fisket er gaaet til, der ¼ Miil i Havet uden for Landet for Stolmesundet. Før paa 10 á 12 Aar var Vidnet ved Brandesund, hvor Fiskeriet da gik til. Paa Contra qvæstion til 1ste besvaret under 9de qv:s Svar. 2det De to sidste Aar, i Feb: og Marti Maaneder. til 3de svarede: Kun faae søger til Bøndergaardene, men de søge Salthellen baade for Havn og Huus og Vederqvægelse, som der kan rum/m/es paa Salthellen et 100 Mand, og mangler alt sligt paa Bøndergaardene der omkring, ja der kan vel rum/m/es 2 á 300 Mand paa Salthellen naar Trængsel falt paa, da der var Huus at faae. 4de Har Vidnet andre Tider paa Aaret, end de store almindelige Fiskerie Tider, vært paa Salthellen? Rs: Nej, ikke til at søge Huus der. Dimitteret som de forrige.

Proc: Lytkjen bad tilført: At omendskjønt disse Vidners Forklaringer i ingen Maade vekom/m/er Christi, eller releverer i Sagens qvæstion(er?), saa da for at viise at Hynnemør ikke er saa Engleeren som han maaskee ved den/n/e Lejlighed vil indbilde Folk, og at Mangler stundum ogsaa kan have truffet paa Bekkervigen, fremlagde han Mad: Hynnemørs Brev til Mad: Christi dateret 4de Oct: 1789 \saalydende:/ Videre anviiste han et Brev fra Sr: Krag i Winnesvogen dateret 22 Marti d: A: og bad deraf disse Ord tilført Acten: "Det gaaer med mig ihenseende til Hynnemør ligesom med Dem. jeg laante ham ogsaa 12 td:r, og ved sam/m/e Lejlighed blev jeg selv forlegen. Brevet skrevet til Christi. Endelig producerede han en Billett fra Natanael Hynnemør til Christi d: 23 Marti d: A: og ærbødigt bad det oplæst i Haab om at have herved stoppet Munden paa Hynnemørs utidige og intet betydende Undersøgning, og derefter Acten tilført.

Proc: Kahrs misundede ikke H(am?) (Hans?) Christi den Ære han synes at have villet tillagt sig ved det fra h/an/ds Kone under 4 Oct: 1789 fremlagde brev. Hvad brevet som skal være skrevet af een ustevnt og ubekjendt, under Navn af Kr(a?)g (Krog?), angaaer, benægtede han aldeeles, da han ikke kunde ansee det, for andet end et Charteqve, hvis Indhold og Skrift han var ubekjendt om, hvem der skulde være Forfatter af Samme. Til den uefterretlige Lax!! dat: 23 Marti 1792, sammenkladdet med forskjellige Hænder, ansaae han ikke værd nogen besvarelse paa. Det sidste blev oplæst og lyder saal:

Proc: Lytkjen sagde: At han ikke agtede disse uduelige og triviale Ting her tilført fra Hynnemørs Side at svare paa, men haabede at B(revene?) i den Hensigt som de ere fremlagte, skulde validere, ligesom han for øvrigt ikke kun/n/e misunde Hynnemør, i Fald han endnu ikke vil indsee, til hvor megen Unytte han spilder baade Tiid og Penge.

Proc: Kahrs vil ikke værdige dette Sladder noget Svar, men begjærde de øvrige Vidner førte. Fremstod 4de Contra Vidne Ole Clemmensen S:E: p: Nordre Engevig, son aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede: til 6te qv: Ja. 7de Vidnet blev svart, at de var forbuden at have Angler paa Salthellen og de havde ingen, men de viisede ham til Bekkervigen igjen. 8de som 1ste Vidne. 9de som 3de Vidne. 11te som 1ste Vidne. 12te besvaret ved 6. og 7de qv:s Svar. 13de som 3de Vidne. Til Contra qvæstioner svarede: 1ste er besvaret under 9de qv:s Svar. til 2det, som 3de Vidne. til 3de som 3de Vidne, og kan rummes paa Salth: 300 Mand.

1792: 385b

til 4de Nej. Dimitteret.

Fremstod 5te Contra Vidne Lars Nielsen S:E: p: Westviig som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til 6te qv: Ja, der rejsede mange, den Uge han laae der paa Salthellen. 7de som 4de Vidne. 8de som 1ste Vidne. 9de Rs: Det syntes Vidnet, af Aarsag ligesom 3de Vidne har forklaret. 11te Vidnet behøvede, som og fleere, kun Madsalt, det fik de paa Salthellen hvor de var \Dem givet/. Angler og Streng fik Vidnet i Bekkervigen, og var Vidnet ej fleere Steder derefter, men hans Kam/m/erater var et andet nærmere Sted derom, men fik det ikke. 12te Forhen besvaret. 13de Paa 8 á 9 Aar, har Vidnet formedelst Svaghed ej søgt Fiskerierne, før dette Aar, og da logerede Vidnet paa Salthellen, hvor Fisket da gik til, ¼ Miil uden for Landet fra Stolme Sund. til Contra qvæstioner svarede: til ste besvaret paa 9de qv: til 2den qv: Kun dette Aar i Feb: og Marti. til 3de, som 3de Vidne. 4de Nej, uden stundum paa andre Tider, og Rejser, og fant Herberge der een eller to Nætter. Dimitteret som forrige.

Fremstod 6te Vidne Anders Biørnsen Lejl: p: Hovland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede: til 6te Ja. 7de Rs: Der var intet at faae, og blev ham ingen Anviisning given. 8de Nej, han laante Sligt hos Andre. 9de som 3de Vidne, med Tillæg, at der kom Folk derinde fra Brandesund og søgte under Salthellen, for Mad og Bergning, Huus og Hjem. 11te Vidnet veed ej om Andre om!! (end?) sig selv; Salt laante han til sin Mad, og betalte igjen. Angler og Streng var han og Andre forlegen for, derom forklarede som 5te Vidne. 12te Forhen besvaret. 13de sv: I de sidste 10 Aar, har Vidnet ej søgt Salthellen, fordi han laae i Stolmevogen, hvorfra var nærmere til Havs, men der var slet Bjergning for Baade og Folk. til Contra qvæstioner svarede: til 1ste besvaret under 9de. 2de Forbigaaes. til 3de som 3de Vidne, med Tillæg: At Bønder gaardene laae saa langt fra Søen. 4de Forbiegaaes. Dimitteret.

Fremstod 7de Vidne Svend Torbjørnsen Huusmand paa Stolmevogen. Proc: Kahrs begjærde at dette Vidnes Declaration som han nu har aflagt for Retten, nemlig at han er Kroehuusholder i Stolmevogen maatte blive Protocollen tilført. Proc: Lytkjen sagde at Protocollen allerede viiser hvad Declaration han har gjort for Retten, nemlig at være Huusmand, samt at Kahrses Tilførsel ikke er rigtig thi forinden at Vidnet neppe veed hvad en Kroehuusholder egentlig er, indbefatter tillige Kahrses Project, at Vidnet skal formeres Beskyldning eller gives Straf til F(a?)ld imod sig selv, hvilket alt Comparenten forment at være ulovlig, og følgerig protesterede imod slig Behandlings maade, i sær paa Grund af de i Gaar aflæste Eragtninger. Proc: Kahrs som formeente i Følge Loven, at ethvert Vidnes handtering og Prædicat burde Protocollen tilføres, haabede han og, at hvad Vidnet allerede om dette havde udsagt, i Laugretets Overværelse, bliver Protocollen tilført, da hand forment saadant ikke var det mindste stridende imod de ergangne Eragtninger, og med Benægtelse af de Urigtighede Proc: Lytkjens Exception herimod indeholder, forment hand sin Paastand opfyldt. Procurator Lytkjen refererede sig til sit forrige, og meente det var nok, at Hr: Kahrs fik sit eget Snak tilført Protocollen, og at det blev ulovligt at tillade saadant for hvad han kan vilde snakke for et Vidne, eller vil at Vidnet af Misforstand eller et urigtigt Begreb kunde vilde sige. Proc: Kahrs benægtede denne usandfærdige Beskyldning, af Modpartiet, og vedblev sin Paastand. Dom/m/eren tilspurgte Laugrettet: 1. om Svend Torbjørnsen er bekjendt, og hvor længe har boet paa Stolmevogen? Rs: af Laugrettet Jacob Halvorsen Kleppe, og af Almuen Niels Nielsen Hougeland, Christopher Pedersen Waage, Declarerede at kjender han som der boet nogle Aar, 6 Aar eller saa omtrent. 2. hvad Vidnet angav sig for paa Dom/m/ers Tilspøgsel. Laugrettet svarede: Han Gav sig an for Huusmand. 3de Hvad var Anledning, at han siden efter sagde at være Kroholder. Laugrettet svarede: Proc: Kahrs spurgde ham, om han holder Kroe der. Dom/m/eren Eragtede: /: For Eragtning betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Da Dom/m/eren har opfyldt Lovens Bud p: 120 a. 5te saa tillades ingen videre Benævnelse, da Proc: Kahrses Hensigt viiser, at er kun, at Vidnet skal bekjende noget

paa sig selv, som er uden for Sagen og hvad ej dertil stevnet. Vidnet aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og begjærde

1792: 386

hands Vidnesbyrd indhentet paa de sam/m/e qvæstioner som de forrige Vidner ere forelagte. Vidnet svarede til 6te Veed det ikke. 7de, 8de frafaldes. 9de Rs: Der kan komme vel med, baade der, og andre Steder. Proc: Kahrs frafaldt sin Paastand om videre Examination for dette Vidne. Proc: Luytken frafaldt sine Qvæstioner til dette Vidne. Dimitteret.

Fremstod 8de Vidne Mons Larsen Nedre Waage SelvEjer som aflagde Eed og forklarede til qvæstioner de sam/m/e som 7de Vidne, og de forrige, og svarede til 6te Ja selv har været der, men ved ej om Andre. 7de Rs: fik Svar at kunne ej sælge Angler der, men naar de kom til Bekkervigen kunde de faae, dog gav een af Folkene paa Salthellen ham nogle, da han var meget forlegen. 8de Vidnet fik ved Bud, baade fra Bekkervigen og et andet Sted, Angler, og fra de Steder har ej været det nægtet, naar de har havt dem. 9de som 3de Vidne, med Tillæg, at Stolmevogen er vel med visse Vinder nærmere, men der er ingen Bjergning for Folk og Baade, uden meget faae. 11te Vidnet veed ej om Andre, men Salt har Vidnet faaet hos een eller Anden Han(dl?)er enten paa Bekkervig eller andre Steder, da stundum har de intet havt, men naar han har begjært paa Bekkervigen, har han faaet: men Bekkervig er ikke det beqvemmeste Sted, naar de er paa Fisket. Om Angler og Streng har det sam/m/e at forklare. 12te forhen besvaret. 13de Vidnet boer paa Stolmen, og ikke logeret paa frem/m/ede Steder uden i Nødsfald. Torskefisket er gaaet til ved Stolmen, saalænge Vidnet mindes, og Vidnet er gl: 48 Aar. Paa Contra Qvæstioner svarede til 1ste, besvaret under 9de qv: 2det Forbigaaes. 3de Derom kan intet forklare, siden han boer uden for Salthellen, og nærmere Havet. 4de Forbigaaes. Dimitteret.

Fremstod 9de Vidne Christopher Pedersen Lejl: paa Øvre Waage, som aflagde Eed og forklarede samt svarede til de til forrige Vidner fremsatte qvæstioner, til 6te Rs: Om andre kan intet svare til, selv har Vidnet i Aar een gang rejst til Salthellen efter Angler og Streng. 7de Rs: Vidnet fik det behøvende paa Salthellen givet. 8de Nej. 9de Ja, som 3de Vidne, med Tillæg, at Vidnet selv er Lods. Og der er god Skibs Havn i Salthellen, og Vidnet har selv lagt der med 4 Skibe. 10de Er frafalden til de forrige og følgende Vidner. 11te Angler har ej vært forlegen for da han fik de før omforklarede. Salt har han faaet 2 skj:r i Bekkervigen. Om Andre Almue veed intet, og kunde han da ikke faae Salt nærmere, da blev svart, det havdes ikke. 12te Før besvaret. 13de som næst forrige Vidne. Vidnet er gl: 54 Aar. Paa Contra Qvæstioner svarede: 1ste besvaret under 9de. 2de Forbigaaes. 3de som forrige Vidne. 4de Forbigaaes. Dimitteret.

Dom/m/eren, da dette er sidste Ting Dag, og Klokken er 2 ¼ Eftermiddag, her og er fleere Sager ved dette Ting at behandle, hvoraf een formodentlig vidtløftig, foruden flere Forretninger, maatte tilkjendegive Parterne, at denne Sag nu for dette Ting faaer afbrydes, og Udsættelse begjæres.

Proc: Kahrs fremlagde derefter til Inddragelse i Acten 2de af Lods Oldermænd i Bergen udstædte Attester dateret 29 Aug: d: A:, og i Følge Dom/m/eren nu afsagde Beslutning, maatte begjære de indstevnte og endnu uafhørte Vidner, Anders Johannessen Nedre Waage, Asbjørn Johannessen ibd:, Johannes Jørgensen Støele, Johannes Larsen Walhammer og Ole Andersen Stangeland, forelagte under Falsmaals Straf til førstkom/m/ende Som/m/erting for dette Skibrede 1793, og forbeholdt sig ellers sin lovlige Ret, at fremføre til Afhørelse de ustevnte og nu mødende Vidner. I øvrigt maatte han udbede sig en verificeret Afskrift, af dette \nu/ dette Ting passerte.

/: For 9 Vidner betalt af Contra Citanten 5 mrk: 8 s: skr: Fem mrk: otte Skl: og af Hoved Citanten 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: Otte Skl: :/

Begge bem:te Attester lyder saaledes:

Proc: Luytken for Christi lod tilføre: At i Fald Lodsens skulde have sluddret for Lampe alt det som Lampe har sluddret i sin Attest, da er det de {t} største Usandfærdigheder som nogensinde kan existere, og noget som man kan faae enhver tjenstvillig A(an?)d til at forrette i et Tilfælde hvor ikke mindste Forpligtelse hviler paa Sandhed at følge, men da Tiden ikke tillader viidere Afhandling herom nu, maatte Comparenten reservere dette og Hr: Christies lovlige Rett i alle øvrige Tilfælde til den bestemte Udsættelses Tiid, og imidlertid bad ligeledes at maatte faae en bekræftet gjenpart af det, dette Ting passerte, og inleverede.

Proc: Kahrs formeente at naar de nu fremlagte Attester confereres, vil det erfares, at de ere uddragne og bekræftet af en Mand der bestyrer en authoriseret Lods Protocoll, og altsaa har Fidem publicom hvis Rigtighed ikke kan kuldcastes ved de unyttige Ord af Sladder; Altsaa holdt han Benægtelsen, uværdig videre at besvare.

Proc: Lytkjen blot anmærkede, at h/an/ds Tilførsel kun betreffer, den Attest der indbefatter Lodsens Beretning for Lampe, og Lampes igjen for Hynnemør, den anden derimod er de den Urigtighed ved, at Stolme Fjorden, ikke er det rette Sted hvor Lodsningen er skeet, samt Touren ikke bestemt for Rejsen der igjennem, hvorom meere skal blive handlet, en anden Gang.

Proc: Kahrs benægtede det som noget ubeviist, blot fremført til at forøge

1792: 386b

det øvrige.

/: For Opsættelse bet: 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt 2 mrk: 4 s: skr: To mrk: fire Skl: :/

Retten forelagde de deels udeblevne, deels ej afhørte Vidne, Anders Johannessen Nedre Waage, Asbjørn Johannessen ibd:, Johannes Jørgensen Støele, Johannes Larsen Walhammer, og Ole Andersen Stangeland under Falsmaals Straf at møde til Som/m/ertinget 1793, deres Edelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 347b. Anders Fagerbakke contra Lars og Knud Møgster.

Proc: Lytkjen mødte for Opsidderne paa Gaarden Møgster, Lars Wincenzen og Knud Monsen /: betalt Contra Incamination 3 rd: 24 s: skr: Tree Rd: 24 skl: :/ og fremlagde skriftl: Contra Stevning d: 8de d: M: og begjærde de Indstevnte paaraabt, samt afhjemling i Tilfælde, at Nogen maatte udeblive. Stevningen blev oplæst og lyder saal:

Alle Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Proc: Kahrs mødte for Anders Eliassen Fagerbakke som JordEjer af de omtvistede Jordebrug, og næst at benægte dette Stevnemaals usandfærdige Indbefattende, maatte da Stævningen viiser, at den sigter til Vidners Afhørelse her for dette Ordinaire Ting, for Waags Skibr: om Bygningenes Istandsættelse og Jordebrugets Forbedrelse, en Handling som efter Lovens 1 Bog 16 Cap: bør tracteres for Aastædet, saa var han nødsaget, paa Grund af det allegerede Konge bud, at protestere imod Contra Stevningens Antagelse og videre Fremme i denne Henseende; og paastod at qvæstioner som intenderes at forelægges Vidnerne til Besvarelse, maae blive fremlagt, at Comparenten derefter kun/n/e iagttage de eragtende Exceptioner imod Sam/m/e. Denne hans førte Paastand haabede han blev saa meget meere billiget, da Contra Stevningen handler om en langt anden Sag end Hoved Stevningen, hvorefter der blot sigtes at faae en utvungen og lovlig Contract ved Dom opfyldt; saaledes indlod han den fremsatte Exception under Dommerens lovmedholdige Kjendelse.

Proc: Lytkjen svarede at hand troede Eet Svar, at vidne om Jords Forbedring og Huusebygninger, et Andet at tage dem i Besigtelse til paafølgende Taxation henseende Repartitioner: Det sidste befaler Loven i deslige Tilfælde som her at skal skee paa Aastedet,

som overeenstem/m/ende desuden med Tingenes Natur, og det første \er/ derimod blot {for} at faae Contra Citanterne oplyst her for Retten under nærværende Sag hvilket saa meget mindre kan ansees upasseligt, som Anders Fagerbakke er bleven tilladt her at faae paakjendt sin paastevnte Odels Løsnings Ret hvorom de forhen i Sagen passerte Vidner, og hand troede for Resten at nægte Contra Stevningens Antagelse maatte være at nægte de Indstevnte al lovlige Defension, og med dette meente hand at være færdig med sit Svar til den nedlagte ugrundede Exception i sær da Contra Stevningen ikke handler om andet, end det der vedkommer Sagen efter Hoved Paastevningen, og staaer i nøje Connexion dermed. Han ventet derfor og paastod, at til Vidnernes Examination maatte skrides.

Proc: Kahrs gav tilkjende, at intet uden Uvidenhed kan have forledet Modpartiet at forvandle Hoved Stevningen fra dens rette Indhold om at faae en lovlige indgaaet Contract ved Dom stadfæstet, til en Odels Sag som han her har i sin Replique anført; og da Hoved Stevningen tydelig viiser denne Sandhed, holdt han det ufornuødent, videre herpaa at svare. Eftersees nu Lovens 1 Bogs 16 Cap: viiser det tydelig, af dens Ord; naar nogen beklager sig forurettet at være om Jord, Bygninger etc.; skal denne Dispute ordeeles paa Aastedet. Nogen Godtgjørelse for Jord Forbedring er urimelig at statuere og bestemme, naar der ej tilforn er foregaaet nogen Besigtelses Forretning over Jordens Tilstand, som den var paa den Tiid Contra Citanterne modtog sam/m/e, da de kan have negligeret Jorden paa en Kant, men med det kunde lade til at have forbedret den paa den Anden. At saadant

1792: 387

ikke kan skee uden ved Rettens Befaring over Aastedet, kan vel ingen nægte, som vil gjøre Prætension paa en smule Fornuft. Comparenten troede altsaa, fuldkommen at have legitimeret sin Paastand for Exceptionen, og blot afvartede som forhen Rettens Eragtning.

Proc: Lytkjen uden at misunde Andres Fornuft eller Begreb, troede at den allegerede Lovs Articul er uanvendelig her hvor man ikke i henseende til gaardens Forbedring ved Huuse etc: har klaget over nogen Forurettelse endnu; thi protempore er hertil ingen Anledning. Det andet Membrum af Hoved Citantens Replique, er ligeledes upasselig, da der er megen Forskjell, naar Besidderne af en Jord bør at viige for Odels Prætendenter, og naar Lejlændinger lovlige kan Forpligtes dertil af Jorddroten; og skal have sit Fæste forbrudt, Saaledes er der ikke mindste Ting i Repliquen som kan svække Contra Stevningens Antagelse eller hjemle den ugrundede Exception; saaledes troede han og, ikke at have fornøden at svare meere uden dette, at den paaberaabte Contract, er hverken passende, rigtig eller lovlige.

Proc: Kahrs svarede: At den fremlagte Contrastevning indkalder Hoved Citanten til Doms Lidelse, at erstatte dem for nogle nye Huuse som han fingerer i Stevningen \de/ at have opbygget som ogsaa de Forbedringer de skal have anvendt at erstatte. Denne Sigtelse kan altsaa ikke ordeeles uden paa Aastedet, i Følge forhen allegerede 1 Bogs 16 Cap:., hvorfors han vedblev sin Paastand.

Retten eragtede: \a./ Den i Rettelagte Stevning kan ikke nægtes at antages, og Vidner derefter at føres. b. Qvæstionerne kand ikke paalægges Contra Citanten at freml(æge?) førend til Vidnernes Examen og ved deres Fremstilling.

/: For Eragtning betalt for 2 parter, og dobbelt Sag 48 s: skr: Tre mrk: :/

Proc: Lytkjen begjærde de 5 indstevnte Vidner fra Møgster fremkaldet og tilspurgt 1st Om de 2de indstevnte Opsiddere paa Møgster ikke sidlder med en svær Famillie, og desuden er bebyrdet, med 2de gl: Forældre der nyder Ophold og Underholdning af dem. 2de Om veed at bem:te 2de Indstevnte have opsat og bekostet nye Huuse paa deres fæstede gaard Møgster, og desuden merkelig forbedret Jordebruget i de 10 Aars Tiid omtrent som de have boet derpaa, imod den forfaldne Forfatning som den var udi, paa den Tiid de bygslede sam/m/e. 3de Om veed at Anders Fagerbakke som Bygsleman beboer og bruger gaarden Fagerbakke.

og 4de Om veed at de Indstevnte for sig og Famillie ikke har nogen anden Gaard eller Opholdssted end Møgster.

Proc: Kahrs indstillede, om de\ n/ fremsatte 2de qv: {r} som synes at være stridende imod Lovens 1 Bog 16 Cap: bør antages; altsaa protesterede han imod Qvæstionen til Vidnerne.

Prov: Lytken paastod Qvæstionen besvaret.

/: For Eragtning bet: som to Sager 24 s: skr: En mrk: otte Skl: :/

Retten eragtede: Qvæstionen kan ikke ansees, at være uden for Sagen og Stevningen, altsaa \ kan/ ej nægtes, fremsat for Vidnerne til Besvarelse.

Vidnerne bleve fremkaldte og forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede og fremstod som

1ste Contra Vidne Niels Eliassen S:E: p: Møgster, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede til 1ste Lars Møgster har 4 Børn, Knud Møgster eet, Vilkors Folk er een Mand med Kone som begge Opsidderne underholder, Af hvilke Knud med Søn, og Larses Kone, Datter. 2de De have opbygget en nye Flor siden de kom der, i Steden for den gl:, som var radden!! (raadden). Jorden var i Stand da de tog imod den, og de har forbedret den med noget lidt meere Ager opbrudt. 3de Ja. 4de Saaviit Vidnet har hørt har de kjøbt en anden Jord for 2 á 3 Aar siden. Proc: Kahrs begjærde dette Vidne tilspurgt: 1st Er der nedreven en anden Flor paa Contra Citanternes tilbygglede Jordepart i Møgster, og har disse Lejlændinger for egen Beqvemmelighed opbygget 2de andre mindre, samt benyttet sig af Tøm/m/er af den gl: Flor?

2de Var der ligesaa meget Ager da Contra Citanterne tiltraadde disse omtvistede Jordeparte, som der nu er. 3de Veed Vidnet eller har hørt, at Anders Fagerbakke af sin Jorddrot lovlig er udsagt at fraviige sin paaboende gaard Fagerbakke? Vidnet svarede til 1ste henholdt sig til Svar paa Anden Qvæstion forhen, og den nye Flor er til fælleds for de begge, den de behøvede, siden den gl: var saa forfalden at den vilde falde need, og har de sat den nye paa en anden beqvemmere Tompt, samt benyttet sig af hvad lidet af det gl: Tøm/m/er der duede, veed ej hvor meget. 2de besvaret under 2de Hoved Qvæstion. 3de Har hørt det af Andre, ej af And: Fagerbakke selv. 4de Kunde ikke den gl: Flor som blev nedreven, ved Opsyn og Forbedring have kommet i brugbar

1792: 387b

Stand? Rs: Nej den maatte nedrives, da der stode Støtter til den. 5te Var Forsømmelse af Tilsyn og Reparation Aarsag til dens Uduelighed, eller veed Vidnet hvorledes Contra Citanterne i den Tiid de have paaboet deres Jordeparte, have holdt den omspurgt gl: Flor i Stand? Rs: Veed ej hvor lang Tiid fra de kom til Jorden, de nedreev den gl: Flor, samt veed ingen anden Aarsag til dens Uduelighed end Ælde og Raaddenhed, da den havde slaget sig skæv, og vilde falde need, og holdt de den i Mellem tiden i Stand, saa de hjalp sig med den. Da Parterne vidnet ej videre havde at tilspørge, som sine Svar blev forelæst, de han vedblev, saa blev ham med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Mikkil Knudsen Møgster S:E: Næstsødskende barn til Knud Møgster, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til Contra Citanternes 1ste qv: som 1ste Vidne. til 2de som 1ste Vidne, og om Laden!! (Floren) som 1ste Vidne paa alle qvæstioner derom, undtagen ej veed Aarsag til den gl: Flors Uduelighed saasom den nye var bygt før han kom til Jorden, 5 á 6 Aar før, og som en Ungdom ej gav Agt derpaa, og nu er gl: 24 Aar. Om Jordens Forbedring kan han efter sin alder intet forklare. 3de Ja, men veed ej om han kan være udsagt, som han har hørt af Udsigelses Mændene Johannes Olsen Nordre Drivenæs og Ole Knudsen Søre Drivenæs. 4de Frafaldes til dette og følgende Vidner. til Proc: Kahrses Spørsmåale svarede til 1ste forhen besvaret. Proc: Kahrs anmeldte: at i hans 1ste Contra qvæstion har han ved en Fejltagelse omspurgt om 2de nye Florer, da sam/m/e {kom} skulde være omspurgt kun een Flor, og begjærde derfor at denne

Fejl maatte rettes ved qvæstionernes fremsættelse for de øvrige Vidner. 2de Veed intet om. 3de besvaret forhen. 4de og 5te besvaret under 2de qv: af Contra Citanten. 6te Er Contra Citanterne bleven Ejer af en anden gaard her i Skibredet? [Rs:] Ja, har hørt det af dem selv. 7de Veed Vidnet at Hoved Citanten har mange smaae Børn, og deriblandt en Krøbling? Rs: Derom veed Vidnet intet at forklare. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Absalon Knudsen S:E: p: Møgster, Sødskende barn til Anders Fagerbakke som aflagde Eed og svarede til Contra Citantens 1ste qv: Ja. til 2de Vidnet kom til Møgster for 5 Aar siden, altsaa veed intet om Floren at forklare, uden at han veed Contra Citanterne nogle Aar før har bygt en nye Flor. Om Jordebrugets Forbedring kan af sam/m/e Aarsag intet forklare. 3de Anders Eliassen Fagerbakke boer paa Fagerbakke, men veed ej om h/an/d boer der som Bygselmand eller har sagt den fra sig. Paa Contra Qv: svarede til 1ste og 2de refererer sig til Svar paa Contra Citantens 2. qv: 3. refererer sig til Svar paa Contr: Cit:s 3. qv: 4de og 5te Veed intet om. 6te Ja, de have kjøbt en anden Jord, som han hørde paa Tinget, da de fik Skjøde, hvilken Jord beboedes af 3 Lejlændinger hvoraf de 2 boer der endnu, og den 3de har siden sagt sit fra sig. 7de Rs: Veed ej hvor mange han har, men iblandt dem er en Krøbling. Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Jon Hansen Lejl: p: Møgster, ubeslægtet til begge Parter, aflagde Eed og svarte til Contra Citantens 1ste qv: som 1ste Vidne. til 2de som 1ste Vidne, med Tillæg om Floren, at Vidnet havde Part i den gl: Flor men nu har frabygt sin for sig selv. Den gl: blev holdt saa i Stand som muelig var, men var saa raaden og forældet, at den vilde falde need, uden nogen Forsøm/m/else, da den var saa gl: den ej kunde staae, og maatte sættes Støtter til, som og ikkun meget lidet deraf, nyttedes til den nye Flor, og er Contra Citanternes nye Flor sat paa en anden Tompt. til 3de som 3de Vidne. Til Contra Qvæstionerne svarede: 1ste er forhen besvaret. 2de besvaret under 2de qv: forhen, og kan de have brudt lidt Ager op som en anden Lejlænding. 3de Vidnet har hørt det af førbem:te Udsigelses Mænd. 4de og 5te forhen besvaret. 6te som 3de Vidne. 7de And: Fagerbakke har 6 Børn,

1792: 388

hvoriblandt en Krøbling, og af de alle er den ældste noget over 20 Aar, og 3 af dem ere gandske smaae. Dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Rasmus Drønen Contra Citanten frafaldt dette Vidne.

/: Contra Citanten betalte for 4 Vidner som 2 Sager 1 rd: skr: En Rd: og \Hr: Kahrs/ for Contra Qv: 3 mrk: skr: Tre Mrk: :/

Proc: Lytkjen fremlagde verifiserede Copie af de i Contra Stevningen paaberaabte 2de Bygselbreve, dat: 21 Dec: 1776 og 1ste Oct: 1781 med Anviiselse af Originalerne, hvilke sidste han begjærde paategnet. Originalerne efter Conference med Copierne, blev paategnet og tilbageleveret, og lyder Copierne som følger: Proc: Lytken fremlagde dernæst Fogdens Attest \saalydende/ til Legitimation at And: Eliassen som Opsidder af Fagerbakke, har af sam/m/e Brug betalt dette Aars Kongl: Skatter. I øvrigt da Ting tiden nu næsten er forløben, og fleere pressante Forretninger endnu skal expederes, maatte Comparenten begjære Sagen stillet i Beroe til næste Ting, og Vidnerne Niels Johannessen Jndre Rabben, Johannes Larsen Walhammer samt Christopher Jacobsen Fagerbakke til sam/m/e Tiid forelagt at møde, da h/an/d foreholdt de fleere uafhørte Vidne, lovede ellers til sam/m/e Tiid at befordre Sagen fra sin Side til Doms.

Proc: Kahrs som Hoved Citant anviisede det originale Skiftebrev efter afdøde Elias Nielsen Førland som Citantens Fader, begyndt 7de Oct: 1782 og sluttet 4 Juni 1783, der legitimerer Citantens Odels Ret til de omtvistede Parter i Møgster, hvilket Skftebr: h/an/d lod beroe i Retten, og begjærde sam/m/e sin Tiid Acten vedhæftet. Endelig for at hæve al den Tvivl Contra Citanterne yttre at Hoved Citanten ej er Boeslidsmand, declarerede han nu at hans

Committent endog var villig med Corporlig Eed at bekræfte Rigtigheden herom. Næst at refererere sig til sin forhen førte Procedure og skriftl: Indlæg af 10 Maj dette Aar, vedblev han endnu som forhen, at paatrænge Dom da Citanten lider et uoprettelig Tab for sig og bekjendte store og skrøbelige Famillie, om Sagen atter skulde blive udsat, da han til førstkd:de Vaar, ej har det mindste Opholdssted, og altsaa nedlagde han sin kraftigste Protest imod den forlangte Udsættelse der ikke sigter til andet end Sagens Udhaling da Contra Citanterne imidlertid benytter sig af de omtvistede Jordeparter; med Tillæg af 20 rd: i Søgningens Omkostninger. Vedblev derfor sin Paastand om Dom.

/: Contra Citanten betalte for 2 Sage Opsættelse 24 s: og Laugdag 3 mrk:, i alt 4 mrk: 8 s: skriver Fiire mrk: otte Skl: :/

Dom/m/eren kunde ikke nægte den begjærte Opsættelse, og forelagde under Falsmaals Straf, Vidnerne Niels Johannesen Jndre Rabben, Johannes Larsen Walhammer, og Christopher Jacobsen Fagerbakke under Falsmaals Straf til næste Ting at møde, etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Pantebogen til Inddragelse

Johannes Pedersens Skde til Poul Poulsen paa Odels Retten til Poul Poulsen paa Lille Tufteland No: 3 H: C: gds: ½ L: S: for 14 rd: dat: 1 Oct: 1792.

Ole Mortensen Skde til Morten Olsen paa Remmerejde No: 11 22 ½ mrk: S: 7/24 Hd: for 60 rd:, dat: 1 Oct: 1792.

Poul Christophersen Remmereide Skde til Rasmus Olsen paa Remmerejde No: 11 23 ½ mrk: S:, 7/24 Hd: for 51 rd:, dat: 2 Oct: 1792.

Niels Nielsen Houglands Skde til Niels Guttormsen paa ½ brug i Hougland No: 85 11 ¼ mrk: S:, 1/6 Hd: for 17 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 2 Oct: 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 242. Iver Monsen Rønnebakken i Opdals Skbr:, Obl: 20 rd: til Tosten Ejde d: 5 Oct: 1785 qvitteret af Creditors Arvinger d: 23 Juli 1786.

No: 3 f: 499. Hans Andersen Aarlands Obl: til Knud Olsen Sandtorv p: 70 rd: dat: 3 Maj 1777, qvitteret af Creditor 1 Juli 1792.

No: 3 f: 427b. Mikkell Mikkelsen Øchland No: 70 Obl: til Lars Jørgensen Fagerbakke p: 27 rd: 4 mrk:, d: 5 Oct: 1782, qvitteret af Creditors Arving Anders Eliass: Fagerbakke d: 1 Juli 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og qvit: Bøger anviist

Salomon Aarschou til Tørres Hansen paa Fittie No: 19 1 L: 6 mrk: Skskld:, før brugt af Hans Hansen, dt: 1 Oct: 1792. M:f: H: 1 mrk:

Niels Jo(...?) Tvedt til Anders Andersen paa Sandvig No: 94 ¼ L: ¼ Hd:, før brugt af Mons Larsen dat: 1 Oct: 1792. M:f: H: 8 s:

1792: 388b

Ole Christopher[sen] Fittie til Thomas Tarraldsen paa Mit Engevig No: 3, 1 pd: S:, før brugt af Thomas Tarraldsen s: (som) Ejer d: 1 Oct: 1792. M:f: H: 8 s:

Bendt Olrich Hynnemør til Niels Johannessen paa {Jndre} \Nordre Drivenæs/ No: 43 18 mrk: S: før brugt af Niels Nielsen, d: 1 Oct: 1792 sædvanlig Forkjøbs Condition. M:f: H: 8 skl:

Provstinde Christi til Osmund Johannessen paa Stangeland No: 62, ½ Vog Fisk, før brugt af Lars Nielsen, Condition, at sætte Husene i Stand inden 2 Aar, og Forkjøbs Conditioner til

hvad Bonden avler, for gangbar Priis, at byde Henrich Christi {dat:} ingen FoerCreaturer maae indtages, dat: 12 Maj 1792. M:f: H: 8 s:

Ditto til Johannes Nielsen paa Hævrøen No: 63 1 pd: 3 mrk: Fisk, 36 s: Penge og 1/6 Deel i Fugleøen, før brugt af Jacob Andersen, Cond:r, svare Landskyld af Laxevoen, og levere Laxen til H: Christi for sædvanlig Priis, saa og andet Fiske Avl, ej lade andre sidde for sig i Laxevoen, d: 10 Oct: 1791. M:f: H: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 105. Lars Nielsen Aarbøe for 41 rd: 3 mrk: 15 s:, efter Skfte 25 Juli 1778 d: 2 Oct: 1792.

.... fol: 232. Niels Guttormsen for 21 rd: 3 mrk: 9 s: ved Skfte 1 Aug: 1791 dat: 2 oct: 1792.

.... dto: fol: 232. Myndtl: Peder Jensens Formynders for 8 rd:, efter Skfte 21 Juni 1792 dat: 2 Oct: 1792.

Myndtling Kari Ols Datt:s Faders for 16 rd: 4 mrk: 10 1/9 s:, dat: 15 Aug: 1792 efter Skfte s: Dato.

Myndtl: Abelone Anders Dt:s Faders dat: 22 Juni 1792 for 18 rd: 1 mrk: 5 5/12 s: efter Skfte af sam/m/e Dato.

Myndtl: Kari Anders Dt:s Faders for lige Arv, dto: Skfte dto: Dato.

.... Marithe Anders Dt:s Faders for lige Arv dto: Skfte d: Dato.

.... Ingeborg Anders Dat:s Faders for lige Arv do: Skfte dto: Dato.

[ForM: Bog] fol: 108. Jacob Salamonsen Windenæs for 55 rd: 3 mrk: 4 s: efter Skfte 24 Marti 1783 dat: 2 Oct: 1792.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Opsals Skibreedes Høsteting den 4de Octobr: 1792 sat og holdet paa Godøesunds Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged V: og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne Aatte opnævnte, eedsvorne Laugrettesmænd Navnligen.

Alle af Dommeren nu i Eedtagne unge Laugrettesmænd.

1. Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland 4. Ole Haldorsen Ned: Kleppe 7. Torbjørn Larsen Fladerager

2. Lars Steensen Lille Amland 5. Lars Jacobsen Thoe 8. Guttorm Johanessen Ytt: Wee

3. Ole Olsen Rønnebakken 6. Ulrich Jansen Sæd

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: folio 371a. og folio 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passereet som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Mikkell Pedersen Fladerager og Ole Larsen Næsse og befunden som herefter Protocollen tilført.

Publiceret

Provst Hertzbergs Bekjendtgjørelse at hos ham er til Laans at bekomme 700 rd: som er Engebret Bornhof Baars Arve midler dateret 29 Sept: 1792 og paa Tilspørsel, om nogen dem vilde modtage, meldte Ingen sig.

Opsat Sag fra fol: 349b. Christi contra Berge Næshavn.

Citanten i Rettelagde skriftl: Indlæg af 3de d: M: som blev oplæst saal: hvorved Sagen frafaldes.

De i Rettelagde Documenter blev Citanten af Retten udleveret, og Sagen for Retten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 348b. Ørie Smidevold, contra Nedre Flygensfær 4 Opsiddere.

Citanten Anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid i Continuation af forrige Indstevning, indkalde Christen Mortensen og Siur Bergesen

1792: 389

SelvEjere paa Nedre Flygensfær, om hans Creaturers ulovlige Jagning, at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og derom lide Dom efter forrige Indstevning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Niels Eliassen og Berge Bottelsen begge S:E: p: Nedre Flygensfær, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Ole Larsen Øfre Dalland og Anders Samsonsens Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talte ved enhver selv.

Alle 4 Indstevnte mødte, /: betalte Tilvarspege 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og anmeldte, at det maatte erfares af Sagens første Indstevning, at alle de 4 der nu ere indstevnte, de 2de som Vederparter, og de 2de som Vidner, ere forhen alle 4 stevnte som Hoved mænd og Vederparter; altsaa holdt det ulovligt, at de 2de af dem, efter denne Indstevning skal bære Vidnesbyrd i en Sag, hvor de selv er sigtet for allerede, at have været med i den Gjerning; thi paastaar Christen og Siur Flygensfær paa grund af Lovens pag: 128 a. 18, at det ej tillades dem {at vidne} Niels og Berge Flygensfær, at aflægge Vindesbyrd i denne Sag; imidlertid nægtede Comparenterne Sigtelsen til sam/m/e bliver lovlig bevist. Ligeledes paastoed Niels Eliassen og Berge Bottelsen, at de ikke bør drages til Vidne i den/n/e Sag hvor de selv er sigtet som Hoved mænd, i Fald Sigtelsen bliver beviist, som de ellers aldeles som ubeviist, og ubeviislig nægter, allerheldst det for dem var at vidne i egen Sag; og saaledes protesterede imod at blive afhørte som Vidner efter denne Indstevning.

Citanten paastod Vidnerne førte, da ingen andre Vidner haves, og han vil frafalde Søgemaal mod Niels og Berge Flygensfær, for at bruge dem som Vidner.

/: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Retten eragtede: Da alle 4 i Dag indstevnte Flygensfær Opsiddere ere indstevnte ved Hoved Stevnemaalet som Hovedmænd og Vederparter, og saaledes alle 4 sigtet som alle været i den gjerning de sigtes for, at have været med i og begaaet; Saa kan ikke tillades de indstevnte Vidne at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag efter denne Indstevning.

Citanten fremstillede ustevnt Vidne Anne Hans Datter som ej har vært til Confirmation og Guds bord, men Citanten begjærde hende afhørt til sin Tiid nærmere Eedfæstelse; Thi blev hun forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, saaledes som hun i sin Tiid med Eed kan bekræfte, og fremstod hun som 3de Vidne og forklarede: At være 17 Aar, en Datter til Citantens Hustrue, og han hendes Stifader, samt at forrige Sommer St: Hans Tiid, Slaatten var begyndt, en Morgen Vidnet melkede Citantens Kjør paa deres sædvanlige Støl i Svine marken, og Vidnet tjente da som

og endnu Citanten, da kom alle 4 indstevnte Opsiddere paa Flygensfær, og tog Smidevolds Creaturerne i Svine marken, og jog dem over Elven, som løber imellem Svine marken og Smidevolds Bøe, og r(en?)t ud af Svine Marken, hvor de havde gaaet roelig og ujaget heele Som/m/eren, og jog dem i en anden liden Smidevolds dertil grænsende Hage, derpaa gik bem:te 4 Nedre Flygensfær Mænd hjem til Smidevold, men Citanten var ej hjemme, og de skjændte paa Citantens Hustrue fordi Smidevolds Creature kom i Svinemarken, Svinemarken ligger i Fællig med Nedre Flygensfær Mark, og der er ej Skifte gjærde imellem. En anden Gang omtrent 7 Uger før Michaeli ligeledes forrige Sommer, da Creaturerne atter siden forrige gang havde gaaet roelig i Svinemarken, neml: Smidevolds Creaturer, kom Christen Mortensen Nedre Flygensfærs Søn, og jog Smidevolds Creature fra Svinemarken hvor de gik, og Vidnet var hos dem, og jog dem hen i Smidevoldsnæsset, derpaa h/an/d gik hjem. Vidnet blev sin forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne, havde Vidnerne!! (Vidnet) videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Citanten i Rettelagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

De Laugdagede tilstod lovlig Forkyndelse.

Indstevnte alle S:E: p: Nedre Flygensfær Christen Mortensen, Sjur Bergesen, Niels Eliassen og Berge Bottelsen fremstod, /: betalte Contra Incamination 1 rd: 12 s: skr: Sex mrk: tolv skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Contra Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid contra indkalde Hoved Citanten Ørie Olsen, i denne Sag at høre Vidner, at det omtvistede Skiftes gjærde, hvorover Ørie Olsen Smidevold nu driver Qvæg og sine Smaler, har forinden hans Tiid, og fra gam/m/el Tiid førend Smidevold sidst laae øde, vært vedligeholdt; til et Eedelig Tingsvidnes Erhvervelse.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Knud Larsen Nedre Houchefær og Elling Larsen ibd:, samt Anne Anders Datter Enke efter Jacob Tarraldsen Øfre Flygensfær, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Hoved Citanten protesterede imod dette Contra Stevnemaals Antagelse eller Vidners Afhørelse derefter, siden Hoved Citantens førte Vidner ej er stevnt herimod til disse at paahøre.

Stevne Vidnerne Anders Samsonsens Waage, og Ole

1792: 389b

Larsen Øfre Dalland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre efter Loven saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, men fleere end de allerede benævnte, eller Hoved Citantens forhen førte Vidner haver de ikke stevnet og er ikke af dem begjært.

Contra Citanterne paastod de indstevnte Vidner afhørte.

Hoved Citanten paastod Eragtning. /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Retten eragtede: Da de i Sagen forhen førte Vidner ikke ere stevnte til disse at paahøre; Saa kan imod Lovens p: 126 a. 13, ikke tillades Vidner efter denne Stevning at føres; Men Stevningen aldeles afviises.

Contra Citanterne maatte altsaa begjære Sagen opsat til næste Ret, til nye Stevning at udstyre.

Hoved Citanten forbeholdt sig alt lovligt.

Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til S: T: 1793.

Nye Sag

Ørie Olsen Lejl: p: Smidevold fremstod /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Berge Bottelsen \S:E:/ og Siur Nielsen {S:E:} \tjener/ p: Nedre Flygensfær, for at de begge denne Som/m/er, før Høe Slaatten, have kjørt over Citantens Bøe og uslagne Gres, der om at høre Vidner, og lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Clemen Torbjørnsen og Svend Torbjørnsen begge tjenende paa Øfre Houchefær, samt Ole Svendsen og Torbjørn Svendsen \Øfre/ Houchefær begge Lejl: paa Øfre Houchefær, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

StevneVidnerne Ole Larsen Øfre Dalland, og Anders Samsonsens Waage, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Clemen og Svend Torbjørnsen, men de møder.

Indstevnte mødte /: betalt Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og tilstod at have kjørt over Citantens Bøe, men ikke uden den almindelige og gamle Vej som gaaer derover, og har været fra umindelige Tiider, og den eeneste Søe Vej som de har, og fra umindelige Tiider har havt fra Nedre Flygensfær.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt, og stædet til Forhør at gjøre deres Forklaring. Alle Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de blev separerede og fremstod som

1ste Vidne Torbjørn Svendsen Øfre Houchefær som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At have hørt af h/an/ds ved Døden afg: Moder, at da Smidevold var beboet, gik ingen Vej derover Smidevolds Bøe, men Nedre Flygensfær havde deres Søe Vej der uden for i Aarviig i Udmarken som hører til Øfre Flygensfær; Vidnet kan mindes omtrent 70 Aar i den Tiid har Smidevold været beboet 3 gange først for omtrent 60 Aar siden, af een heed Biødne, var der 2 á 3 Aar, dernæst af een Johannes over 40 Aar siden var der 4 á 5 Aar, og siden /: forinden nu :/ af een, Erich, over 30 Aar siden, 3 Aar, og i deres Tiid var den sam/m/e Kjørsle Vej over Smidevolds Bøe som nu er, og Nedre Flygensfær kjørte der til Søes, men ikke saalænge Græsset voxte og stod p: Jorden. Denne Vej begyndtes da Jorden laae øde imellem Bødne!! (Biødne) og Johannes Tiider. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Parterne ham ej videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Ole Svendsen Lejl: p: Øfre Houchefær som aflagde Eed og forklarede: ord til andet som 1ste Vidne, og Vidnet kan mindes imod 60 Aar. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Clemen Torbjørnsen tjenende p: Øfre Houchefær som aflagde Eed og forklarede: At denne Som/m/er 20 Dage efter St: Hans Dag da Græsset stode i sin bedste Flor, endnu uslaget, da kjørte Berge Bottelsens Søn som tjener ham, og Siur Nielsen tjener sin Fader begge paa Flygensfær, begge hver med et Læs Veed over Smidevolds Bøe, og fulgte vel Vejen, men Læsset havde faret viidt omkring, og \derved/ Græsset nedkjørt somme Steder, ret(?) endda(?) til nogen Skade. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Svend Torbjørnsen tjener paa Øfre Houchefær, som aflagde Eed og forklarede: ord til andet som 3de Vidne. Dimitteret.

/: Citanten betalte for 4 Vidner 3 mrk: skr: Tree Mark :/ og begjærde det passerte sluttet som TingsVidne, og sin Tiid paa nærmere Begjær; beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Citanten paastod Dom, og da han saa ofte bleve

gjort Fortræd af de paa Nedre Flygensfær, som han ikke altiit kan faae Vidner paa, saa maatte han begjære dem tilstrækkelig mulcteret, og tillige tildømt at erstatte ham denne Sags Omkostninger 7 rd.; saaledes indlod Sagen til Dom.

Berge Bottelsen og Niels Eliassen som Fader og Hosbonde for Sjur Nielsen mødte og begjærde Opsættelse til deres Forsvar til næste Ret. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Ny Sag

Sergiant Andreas Holte boer paa Store Heje fremstod /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Tjeneste Pigen Herborg Ols Datter Øfre Dalland, fordi hun i Utide uden Aarsag, er bortrømt af hans Tjeneste, derom at høre stevnte Vidner, og derfor lide Dom til \Løns Forbrydelse/ Bøder og Straf efter Forordninger og Lover samt erstatte denne Sags Omkostninger.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Ole Salomonsen tjener Citanten, Knud Larsen Inderst hos Citanten, og Brithe Axels Dt: Hustr: til bem:te Knud Larsen, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidner Ole Larsen Øfre Dalland og Anders Samsonsens Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved enhver selv.

Indstevnte Herborg Ols Datter blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Af Vidnerne mødte Ole Salomonsen og Knud Larsen som blev forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Ole Salomonsen, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Herborg Olsdt: var lejet paa heel Aars Tjeneste hos Citanten, og kom i Tjeneste 3de Paaskedag sidst, paa 4 rd: Aarl: Løn, og fik god Kost som hendes Medtjenere, og blev ej paalagt meere end almindelig sædvanlig Arbejde, saa ingen Aarsag var for hende at være misfornøjet, men Fredag efter Pintze sidst, en Dag hun var viist i Skoven efter noget, blev hun borte med det sam/m/e, og kom ikke igjen. Dagen efter tog hun sit Tøj som var kun lidt Klæder i Bylt, som hun da tog, og gik strax, og ikke taledede ved nogen paa gaarden, saavidt Vidnet veed, og siden er hun ikke kom/m/en i Tjeneste igjen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere, og da {ingen af Parterne} \Citanten ej/ havde videre Vidnet at tilspørge, blev h/an/d dimitt:t.

Fremstod 2det Vidne Knud Larsen som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede som 1ste Vidne med Forskjæl, at hørde det før hun kom der, at hun skulde være der i fast Tjeneste, og var ikke hjem/m/e den Dag hun hændede sit Tøj, i øvrigt som 1ste Vidne. Dimitteret.

/: For 2 Vidner bet: 2 mrk.; skr: To Mrk: :/

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse til det udeblevne Vidne, og Laugdag til Indstevnte. /: Betalt Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt 2 mrk: 4 s: :/

Da Herborg Ols Datter Øfre Dalland ikke mødte eller møde lod. Vidnet Brithe Axels Datter ej heller mødte; Saa blev den første givet Laugdag, og den Sidste forelagt under Falsmaals Straf næste Ting at møde, etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til S: T: 1793.

Ny Sag

Lænsmand Johannes Madsen Store Godøen fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Tjeneste Pigen Brithe Johans Datter Øfre Bruntvedt, fordi hun i Utide uden Aarsag, er bortrømt og gaaet af Citantens Tjeneste, og ellers opført sig, ulydig, haardnakken og usømmelig, derom at høre stevnte og ustevnte Vidner, og derfor lide Dom til Straf, Bøders Udreedelse \Løns Forbrydelse/ og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Torbjørn Larsen Borgen, og Christopher Olsen Opdal, Svend Iversen Holme, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge som og Siur Jacobsen Wermedal og Hans Jversen Norbust.

Stevne Vidner Anders Samsonsens Waage og Ole Larsen Øfre Dalland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet, og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne, begjærde Citanten paaraabt at gjøre deres Forklaring. Thi blev de paaraabt, hvoraf alene mødte Christopher Olsen Opdal som blev forelæst Eedens Forklar-

1792: 390b

ing af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende; derefter forklarede: At denne Vaar var Vidnet i Arbejde hos Citanten, da hun og var der, og Videre var der nogle Dage af og til, da Indstevnte var der, og tjente som den der var i fast Tjeneste, dette var i April Maaned, da een Dag, hvad Citanten som hendes Hosbonde befalede hende, gjorde hun paa Trads tvert imod \og deels ikke gjorde/ derefter gik hun bort og blev borte af Tjenesten, hvortil Vidnet ej kunde begribe hun havde Aarsag, da hun fik god Kost som de andre, og ej blev paalagt andet end hende passeligt Arbejde, og sam/m/e Dags Aften kom hun igjen med en hendes Søster for at hænte sit Tøj; og sagde da at ej vilde blive i Tjenesten, Aftenen efter, da hun havde sendt sit Tøj bort, sagde hun at vilde blive og hænte sin Kiste, hun blev der nogle Dage, men da rejsde reent bort og blev borte af Tjenesten. Da Citanten ej havde videre Vidnet at spørge, som blev sin Forklaring forelæst, den han vedblev, declarerede ej at vide meere, saa blev han dimitteret.

/: For dette Vidne betalt 1 Mrk: skr: En Mark :/

Citanten da de øvrige Vidner ikke mødte, ej heller Indstevnte mødte eller møde lod, maatte begjære Sagen opsat med Forelæggelse og Laugdag. /: Opsættelse betalt 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da indstevnte Brithe Johans Datter ikke mødte eller møde lod, og af Vidnerne ej heller mødte Torbjørn Larsen Borgen, Svend Jversen Holme, Siur Jacobsen Wermedal og Hans Jversen Nordbust, saa blev den første givet Rettens Laugdag, og Vidnerne forelagt under Falsmaal til næste Ret etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 5te Oct: 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 28 Juli 1792 efter Niels Jansen Nedr: Bruntvedt, hvorefter Jordegds: Udlægget er i Skde bogen extraheret.

Afkalde

Anne Elisabeth Jørgens Datter du Wahls \ForM: Bog fol: 120/ Mands Johannes Schanke for 1225 rd: 4 mrk: 4 ½ s: efter Skifte efter Fr: Majorjnde du Wahl d: 29 Nov: 1783, Afkaldet dateret 22 Juni 1792.

Myndtl: Hans Øriansens (Fa?)ders (Moders?) for 13 rd: 5 mrk: 2 2/5 Skl: efter Skfte 27 Juli 1792 Afk: d: d:

.... Gjertrud {Ols} \Ørians/ Dt:s Moders af 28 Juli 1792 for 6 rd: 5 mrk: 9 1/10 Skl: efter do: Skifte af sam/m/e Dato.

.... Anne Ørians Dt:s Moders af 28 Juli 1792 for lige Arv, dto: Skfte.

Myndtl: Peder Knudsens Moders af 30 Juli 1792 for 18 rd: 2 mrk: 11 ½ s: ved Skifte af sam/m/e Dato.

Myndtl: Larine Lars Datters (Mo?)ders af 2 Aug: 1792 for 8 rd: 3 mrk: 8 ¼ ved Skifte af sam/m/e Dato.

.... Anne Lars Datters Moders dto: Skfte, dato og Sum/m/a.
(Andre dokument igjen)

Halsteen Johannessen Tysnæs Hustrues Arv:s Skde til Johannes Halsteensen paa Tysnæs No: 103 1 Løb 1 Hd:, deraf indløst for 221 rd: 2 mrk:, 1 pd: 23 mrk: S: 1 Hud, resten selv arvet dat: 4de Oct: 1792.

Hr: Elling Møller Falcks Obl: til Frue General Auditeurjnde Hejberg p: 2096 rd: dat: 8de Oct: 1788 men hvoraf betalt d: 8 Oct: 1791 400 rd:r Rente efter Anordningerne, Pant 1 pr: i Hovland 7 Løber Smør.

Ny Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jacob Øriansen Thoe, løs og ledig Person, er hos sin Fader Ørie Thoe i Tjeneste, for ulovlig Handel med Fæe og Faar, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Confiscation af Vahrenes Værdie, samt Bøder og Omkostninger at udrede.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Anders Siursen Opdal, Anders Andersen Rejseim, Erich Andersen Rejseim og Lars Jørgensen Thoe, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidner Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland og Hans Knudsen Hollekim afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt /: bet: Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: /: mødte, og forestillede, at han er svagelig og skrøbelig, og kan intet fortjene sig, og kan intet tjene nogen Mad,

1792: 391

og da han er hos sin Fader for Underholdningen, saa har han gaaet for sin Fader som er en gl: Mand, og efter h/an/ds Faders Ordre for ham, og som h/an/ds Tjener og Barn, har han paa h/an/ds Vegne denne Sommer, kjøbt til ham 10 Nød, 20 Bukker, ingen Smaler, men alt for h/an/ds Fader, for h/an/ds Penge, og til h/an/ds Fordeel, (in?)tet, ej det mindste for sig selv, hvilket alt nu er solgt, og h/an/ds Fader derfor taget Penge og Fordeel uden det Mindste deraf er kommen Indstevnte til Fordeel; altsaa haaber for dette Søgemaal at vorde aldees frifunden.

Actor begjærte Vidnerne paaraabte, at gjøre deres Forklaring, af hvilke mødte Erich Andersen Rejseim \S:E:/ og Lars Jørgensen Thoe Lejl: som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede og fremstod som

1ste Vidne Erich Andersen Rejseim som aflagde Eed og forklarede: At Indstevnte har kjøbt {or ..} \dette?/ Aar {selv} af Vidnet 3 Bukker, ej seet men vel hørt, han har kjøbt af Andre \andet/, disse 3 Bukker sagde h/an/d at købte til sin Fader, til Huuset, men Pengene for dem betalte Indstevnte til Vidnet. Forrige Aar købte Vidnet 4 Nød af Indstevnte som h/an/d sagde, h/an/d dvs: Indstevnte havde selv kjøbt, derfor betalte Vidnet 24 rd:, som Indstevnte tog imod. For bem:te Bukker, betalte Indstevnte til Vidnet 3 rd: For 3 Aar siden var Vidnet og Indstevnte interesserede i Handel sam/m/en, saa de købte 8 Nød sam/m/en for 6 á 7 rd: Stk:t, og solgte i Fælleds for i alt 67 rd: 3 mrk:, hvilke Penge de deelte, og Indstevnte sagde, at Faderen skulde have af Fortjenesten noget for han underholdt Indstevnte, dette og h/an/ds Fader sagde. To Aar derfor!! (der før?) igjen, tjente {Vidnet} \Indstevnte/ hos en anden {ustevnet} Mand Vidnet Anders Opdal, og da solgte h/an/d til Anders Opdal 2 Nød for 13 rd:, som Indstevnte havde kjøbt, een af sin Fader, en anden af en anden Mand. Dette Aar solgte {Vidnet til} Indstevnte 3 Gedder \til Vidnet/ som han tog selv imod Penge for 3 rd: 2 mrk:, og Indstevnte \sagde havde/ kjøbt for at vilde sælge igjen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som h/an/d vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde videre Vidnet at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Lars Jørgensen Thoe som aflagde Eed og forklarede: At for omtrent 4 á 5 Aar s: (siden) /: erindrer ikke ret hvor længe Indstevnte har handlet /: købte og solgte Indstevnte, og handlede med Andre, Bukker og siden med Nød. Om den Tiid Indstevnte tjente hos Anders Opdal, forklarede dette Vidne, at Indstevnte havde sagt til Vidnet, at have solgt bem:te 2 Nød til Anders Opdal, nævnede ej Priisen, kjøbt paa Handel af de som 1ste Vidne har forklaret. For To Aar siden købte Indstevnte en Buk af Vidnet for 5 mrk: 8 s:, som Vidnet ikke andet veed, end h/an/d købte til sig selv til Handel. Atter denne Vaar kjøbt en Buk af Vidnet for 7 mrk:, ligeledes til Handel, og af Vidnets Fader 2 Bukker for 2 rd:, ligeledes paa Handel til at sælge igjen. Atter kjøbt en Koe af Vidnet denne Som/m/er for 5 rd: 4 mrk:, ligeledes som meldt til Handel. Vidnet havde hørt af Indstevntes Fader Fjor Høst, at h/an/d ikke vidste hvad Indstevnte fortjente paa sin Handel, da Faderen just talede om Indstevntes Handel. Dimitteret.

Actor begjærde Sagen udsat med Forelæggelse til de udeblevne Vidner.

Da Vidnerne Anders Siursen Opdal og Anders Andersen Rejseim ikke mødte, Saa blev de forelagt under Falsmaals Straf at møde Som/m/ertinget 1793, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge, etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Ny Justitz Sag

Velædle og V: Hr: Foged Koren som Actor, anmeldte, at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Jacob Erichsen tjener paa Klette, for ulovlig Handel med Hæste, Fæe og Faar samt Andet, Jordebrugende Bønder til Fornærmelse, baade henseende det behøwendes Opkjøb til eget Brug, saa og at desaarsag de ikke kan blive forsynet med behøvende Tjenestefolk, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Forbrydelse af Vahrenes Værdie, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse: Niels Engelsen L:l: p: Schjolde, Siur Andersen S:E: p: Solem, Jacob Øriansen Thoe, Erich Andersen Reisem, Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland og Hans Torbjørnsen ibd:

Stevne Vidner Ole Larsen Øfre Dalland og Anders Samsonsens Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talt ved de alle selv undtagen Niels Schiolde og Siur Solem, som ej var hjem/m/e, men forkyndt Stevningen i deres Huuse, i deres Hustruers Paahør.

Indstevnte Jacob Erichsen Klette mødte, /: betalte Tilsv:p: 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: /: og tilstod vel \at er løs og ledig og tjener og/ at have ført nogen Handel til egen Fordeel,

kjøbt og solgt, men ikke anderledes, end naar han har laant Penge til Andre, og ej har kundet faae sin Betaling, han da har maattet modtage i Betaling, /: En Hæst han har kjøbt for rede Penge og solgt igjen :/ Qvæg har han faaet for laante Penge, 1 Stud, 2 Kjør og en Gris, dette Aar, og de har han tænkt at beholde til Besætning paa en Jord som han har kjøbt

1792: 391b

og skal tiltræde næste Vaar, og til den Tiid har han besørget dem paa Foster. Paa sam/m/e Maade for Gjæld har han vel faaet nogle Bukker, erindrer ej hvor mange; men i alt dette haaber, ej at have forseet sig, og Hæsten var saa ringe, at han gav kun 5 ½ rd: for den, og solgte den for 10 rd:, efter kostet Foster for 4 rd:

Actor begjærde Vidnerne paaraabt, at gjøre deres Forklaring. De bleve paaraabte, og af dem mødte Siur Andersen S:E: p: Solem, Jacob Øriansen opholder sig paa Thoe, Erich Andersen S:E: p: Reiseim, Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland Lejlænding, og Hans Torbjørnsen ibd: Lejl: som blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Siur Andersen Soleim som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed ej om det, end har hørt af andre uvedkommende, at Indstevnte har kjøbt en Hæst og 2 Nød, veed ej enten Priisen, eller om han har solgt dem eller ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev h/an/d dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Jacob Øriansen Thoe som aflagde Eed og forklarede: At selv har hverken kjøbt eller solgt med Indstevnte, men har hørt af Indstevnte at have kjøbt af en Mand 4 Bukker denne Vaar, til at sælge, nok en Stud veed ej om sagt den til at sælge, en Hæst til at sælge, af andre uvedkom/m/ende har vel hørt han har handlet med Creaturer men veed ej vissere. Dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Erich Andersen Reiseim som aflagde Eed og forklarede: At har ej handlet med Indstevnte, som \han/ ellers veed, at har denne Vaar {har} kjøbt 2 Creaturer, 1 Stud og 1 Hæst, veed ej om har solgt dem igjen, eller om kjøbt dem paa Handel, har ellers hørt, han Aaret før har kjøbt en anden Hæst og solgt den igjen, veed ikke Priiserne har ellers hørt af de han har kjøbt af, at han Fjor Høst har kjøbt 2 Kjør, veed ej om har solgt dem, ej heller veed Priiserne, og en Gris, samt omtrent 20 Smaler, Indstevnte har selv sagt til Vidnet, at have kjøbt de ommelte 20 Smaler til at handle med. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland som aflagde Eed og forklarede: At Fjor Høst havde Indstevnte nogen smaae Handel, med nogle Smaler som han købte og solgte, og en Koe fik han hos {P(eder?)} \en Mand/, som Indstevnte havde udlaant Penge paa, veed ej Priiserne, en Høst har Indstevnte kjøbt og solgt, ligeledes en Buk, Fjor Høst købte han til Vidnet efter Vidnets Begjæring, en Koe, som Vidnet gav ham 6 rd: 4 mrk: 8 s: for. Dimitteret som forrige.

Fremstod 5te Vidne Hans Torbjørnsen Nedre Dalland aflagde Eed og forklarede: At Fjor Høst købte Indstevnte en Koe hos en ustevnt Mand, som Indstevnte havde udlaant Penge paa, som Indstevnte ikke har solgt, veed ej Priisen. En Hæst har han og kjøbt og solgt. Dimitteret som forrige.

Actor begjærde Sagen opsat med Forelæggelse til det udeblevne Vidne.

Da Vidnet Niels Engelsen Schiolde ikke mødte efter Paaraab; Saa blev ham forelagt under Falsmaals Straf at møde til Som/m/ertinget til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse, etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Nye {opsat} Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren, anmeldte, at have som Actor til dette Ting og Tiid ladet med mundtl: Varsel indkalde Jon Halsteensen gift og Indsidder hos sin \Sviger/ Fader paa Waage, hvor været paa 2 Aar og før tjent sin Fader paa Tysnæs, for at have drevet ulovlig Handel, derom at høre stevnte Vidner, og derfor lide Dom til Forbrydelse af Værdien af Handelen, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Ommunde Torbjørnsen Nedre Dalland, Ped: Hansen Nedre Dalland, begge Lejlændinger, Ingebreth Wærmundsen Waage Lejl: og Siur Jacobsen Andersland S:E., deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Alle Indstevnte Paagjælder og Vidner mødte, og vedtog lovlig Varsel.

Indstevnte Jon Halsteensen Waage, mødte /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: otte Skl: :/ og benægtede aldeles at have handlet noget thi at hand har kjøbt til sin egen Huusholdning 2 Bukker i Fjor, og 4 i Aar, og dem slagtet og beholdt, kan ikke kaldes at handle, og altsaa paastaar sig for dette Søgemaal

1792: 392

befriet.

Actor begjærde Vidnerne fremkaldet at gjøre deres Forklaring. Hvilke alle mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derfter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Ommund Torbjørnsen Nedre Dalland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Indstevnte har i Fjor kjøbt 2 Bukker af Vidnet, veed ej om solgt dem igjen, for begge betalte hand 1 rd: 5 mrk: 8 s:, og dette Aar har Indstevnte kjøbt af en anden 2 Bukker, som Indstevnte selv har sagt til Vidnet, for 2 rd:, veed ej enten har solgt dem igjen, eller ikke. Indstevnte har de sidste 2 Aar vært til Huuse med Kone og Børn hos hands Kones Fader paa Waage. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne ham videre havde at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Peder Hansen Nedre Dalland, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed slet intet om Indstevntes Handel, uden at Indstevnte har kjøbt af Vidnet dette Aar 2 Bukker for 2 rd:, veed ej om har solgt dem igjen, eller ikke. Indstevnte har de sidste 2 Aar vært som Indsidder hos sin Kones Fader paa Waage, men før var han hos sin Fader en SelvEjer paa Tysnæs, og tjente ham. Dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Ingebreth Wærmundsen Waage, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At veed slet intet om det paastevnte. Dimitteret som forrige.

Fremstod 4de Vidne Siur Jacobsen Andersland som aflagde Eed og forklarede: At veed ej meere om Indstevntes Handel end at Indstevnte denne Vaar kjøbte af Vidnet en Buk for 8 mrk:, hvilke han har endnu. Om Indstevntes Opholdssted forklarede som 2det Vidne. Dimitteret.

T:V: (TingsVidnet) sluttet.

Actor paastod Dom efter Indstevningen, og Omkostninger at betale, deriblant Stevningspenge 1 rd:, saaledes paastod Dom til næste Rett.

Indstevnte paastod Dom til Frifindelse, da han intet er overbeviist, og han intet har forseet sig, saaledes indlod Sagen til Dom til sam/m/e Tiid.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Nielsen Lille Amlands Skde til Lars Steensen paa Odels Retten til deres Brug i Lille Amland No: 12, ½ L: S:, ½ Hd:, dat: 4 Oct: 1792 for 19 rd:

Johannes Knudsen Linge Skde til Tosten Gundersen paa Odels Retten til deres Brug i Lien
No: 14 ½ Løb S:, ½ Hd: for 20 rd:, dat: 5 Oct: 1792.

Ny Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Hans Hermansen Nedre Humlevig den yngre tjener sin Fader ibd:, for ulovlig Handel, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Confiscation af Vahrenes Værdie, Bøders Udredelse og Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal Lorentz Lorentzen Lejl: p: Nedre Humlevig, og Hans Hansen Rolsejde den yngre S:E: deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Alle indstevnte mødte og tilstod lovlig Varsel.

Indstevnte mødte /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ og nægtede at have handlet viidere end med nogle Bukker de sidste to Aar, forrige Aar købte og solgte 12, omtrent købt for 7 mrk: Stk: og erindrer ej hvad fik for dem da h/an/d solgte dem, i Aar købte 20 stk: for 8 mrk: Stk:t nogle, og nogle 7 mrk: Stk:, deraf solgt 11, erindrer ej Priisen, og vil sælge de øvrige, hvilken ringe Handel Indstevnte formeener, ej kan være nogen Forbrydelse og haaber sig befriet for Tiltale.

Actor begjærde Vidnerne paaraabte, og stædet til Forhør, at gjøre deres Forklaring. Thi mødte de begge og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Lorentz Lorentzen Nedre Humlevig som aflagde Eed og forklarede: At forrige Aar handlede Indstevnte og købte og solgte nogle Bukker, veed hverken hvormange eller Priisen, om det var hans egen Handel eller i Selskab med hans Fader veed Vidnet ikke, men Indstevnte har kaldt det for sin Handel. Ligeledes havde og Indstevnte nogen Bukke Handel i Aar, men veed ej nøjere. Vidnet blev sin Forklaring forelæst etc: Dimitteret med begge Parters Consence.

Fremstod 2det Vidne Hans Hansen Rolseide den yngre som aflagde Eed og forklarede: At hørde i Fjor at Indstevnte købte nogle Bukker, veed ej derom videre. I Aar har Indstevnte købt af Vidnet 13 Stk: til formodentl: at handle med, for 6 til 8 mrk: Stk: Indstevnte er løs, som ugift og tjener hos sin Fader, dette sidste, det første Vidne og forklarede. Dimitteret som forrige.

Actor begjærde det passerte som Tings

1792: 392b

Vidne sluttet og derefter sin Tiid sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Actor derefter paastod Dom efter Indstevningen, og den Indstevnte dømt at have Værdien af det Handlede forbrudt, samt Bøder at udrede, og Omkostninger, deriblant Stevnings Penge 4 mrk: 8 s: at betale, saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Indstevnte paastod Dom til Frifindelse, og saaledes indlod Sagen under lovmedholdig Dom. Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Saug Angivelser ligesom for Fieldberg Skibrede

Hovlands Saug Saugmester Niels Christensen Hovland angav 4 Hundrede enkelte Bord.

Elsager Saug Ejeren Johannes Samuelsen Onerim angav 34 ¼ Hundrede enkelte Bord.

Strandvig Skib:

Sundfjord Saug Ejeren Ole Bergesen Sundfjord angav 6 Hundre dobbelte Bord 10 Hundre enkelte Bord.

Nye Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren som Actor anmeldte at have paa Justitiens Vegne med lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Haagen Wermundsen St: Gjersvig, tjenende Faderen, for forøvet ulovlig Handel, derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og lide Dom til Forbrydelse af det Handedes Værdie, Bøders Udredelse og Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse Knud Knudsen Lejl: p: St: Gjersvig og Rasmus Andersen Lejl: ibd:

Stevne Vidnerne Ole Larsen Øfr: Dalland og Anders Samsonsens Waage afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Indstevnte Haagen Wermundsen St: Gjersviig mødte /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og forestillede at han kun handlet de sidste to Aar, i den Tiid han har vært hjem/m/e hos sin Fader, og i Fjor har ej anderledes handlet end kjøbt 8 Bukker, for hans Fader paa h/an/ds Vegne og efter h/an/ds Ordre, samt for hans Penge, og hands Fader slagtede dem til Huuset, og hvorpaa Comparenten ej havde mindste Fordeel. I Aar har Comparenten kjøbt 4 Bukker ligeledes til h/an/ds Fader til Slagtning som forbemeldt. Viidere har ej handlet, og dette var ej at kalde Handel, hvorfor han og paastaaer sig for dette Søgemaal befriet.

Actor begjærde Vidnerne paaraabt og stædet til Forhør til at gjøre deres Forklaring. Begge Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Knud Knudsen Gjersvig som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At Indstevnte har de sidste 2 Aar hver[t] Aar kjøbt af Vidnet en Buk, en for 5 mrk: og en for 6 mrk: 8 s:, hvorforuden Indstevnte har sagt til Vidnet, at have kjøbt nogle faae fleere Bukker andet Sted, men har ej nævnet, enten til Handel, eller om var for h/an/ds Fader, som han tjener hos. Vidnet veed at Faderen og Sønnen slagtede dem, veed ej videre. Vidnet blev din Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere og da ingen af Parterne ham videre havde at tilspørge, blev han med begge Parter Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Rasmus Andersen St: Gjerswiig som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, og om de sam/m/e det første Vidne afkjøbte 2 Bukker veed slet intet videre. Dimitteret.

Actor begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjær beskreven meddeelt som blev bevilget. Actor derefter paastod Dom efter Indstevningen, til Undgjældelse, Bøders Udredelse og Omkostninger hvoriblandt Stevningspenge 4 mrk: 8 s:, at betale, saaledes paastod Dom til næste Ting.

Indstevnte begjærde sig aldeeles Frifunden, og saaledes indlod Sagen til Doms til sam/m/e Tiid.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Ny Justitz Sag

V: og V: Hr: Fog: Koren som Actor anmeldte at have paa Justitiens Vegne ladet til dette Ting og Tiid indkalde Johannes Halsteensen Tysnæs tjenende hos sin Fader som er SelvEjer, for forøvet ulovlig Handel derom at høre Vidner, stevnte og ustevnte, og lide Dom til det omhandlede

1792: 393

Værdies Forbrydelse, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Thor Siursen tjener paa Tysnæs, Knud Siursen S:E: ibd:, Samson Johannessen S:E: paa Tejgland og Torbjørn Andersen Lejl: paa Waage, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Alle indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Sagvolder Johannes Halsteensen mødte /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og forestillede, at han som tjener hos sin Fader der er S:E:, har slet intet handlet for sig selv, men hvad han har handlet har kun vært for h/an/ds Fader, og med h/an/ds Penge, og efter hands Ordre, uden nogen Fordeel for Comparenten, og har ej bestaaet i videre, end i Fjor 6 Bukker som Comparentens \Fader/ har endnu, og i Aar har kjøbt 12 Bukker til h/an/ds Fader, som sidstmelte har endnu, de 4 af, og de 8te har h/an/ds Fader solgt. Hvilket Comparenten ikke synes kan ansees for nogen Handel, og paastaaer sig for Søgemaallet frifunden.

Actor begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring.

Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Thor Siursen som aflagde Eed og forklarede: At baade i Fjor og i Aar har Indstevnte havt nogle Bukker, veed hverken hvor mange, eller deres Priis, som han har kjøbt 2 af som Vidnet veed, efter at Indstevnte har sagt Vidnet det, samt 2 et andet Sted, veed ej enten det er for ham selv eller h/an/ds Fader som h/an/d tjener hos, men slutter det er for h/an/ds Fader, som har slagtet af dem i Fjor, men i Aar ingen slagtet, de er hos h/an/ds Fader, de som lever, og de som \blev/ slagtet i Fjor, blev ej solgt, men saltet til Huuset, Indstevnte har og solgt i Vaar 8 af dem. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som h/an/d vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde videre, Vidnet at tilspørge, blev det med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Knud Siursen som aflagde Eed og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, med Tillæg at have hørt af Indstevnte, at det var Indstevntes egen Handel /: 1ste Vidne blev fremkaldet som end videre forklarede, at har vel ej hørt det sagt af Indstevnte, men har dog ej rettere forstaaet, end det var Indstevntes egen Handel da han har kjøbt og solgt :/ Begge dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Samson Johannessen Tejgland som aflagde Eed og forklarede: At i Aar har Vidnet solgt til Indstevnte 2 Bukker {for}, men Indstevnte hverken sagde de var til sig selv eller for Faderen, veed ej videre. Dimitteret.

Fremstod 4de Vidne Torbjørn Andersen Waage som aflagde Eed og forklarede: At Indstevnte har kjøbt 3 Bukker af Vidnet for 3 rd:, i øvrigt som 3de Vidne. Dimitteret.

Actor begjærde det passerte som TingsVidne sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Actor derefter paastod Dom efter Indstevningen, til Confiscation, Bøders Udredelse, og Omkostninger deriblant Stevningspenge 1 rd:, at betale, saaledes indlod Sagen til Doms til næste Ret.

Indstevnte refererede sig til sit forrige, og de 6 Bukker Comparenten kjøbte i Fjor har han endnu, og vil ej sælge dem, og af de 12 i Aar har han solgt de 8te, og de 4 har han igjen, og vil slagte og æde op selv, derefter indlod Sagen til Doms til sam/m/e Tiid.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Pantebogen til Udslettelse

Afdrag No: 5 p: 114. Niels Jonsen Øchland No: 109 Obl: til Gitle Gougsvig p: 212 rd: 4 mrk: dat: 7 Nov: 1783, hvoraf betalt d: 28 Sept: 1792 til Afdrag 106 rd: 2 mrk:

No: 2 p: 609. Iver Jacobsen Hetlelie Obl: til Ole Jacobsen Onerim paa 40 rd: dat: 4de Oct: 1774, af Creditor qvitteret 24 Juni 1791.

No: 5 p: 420. Lars Olsen Øfre Dalland No: 85 Obl: til Knud Hougs p: 40 rd: dat: 21 Maj 1788 qvitteret af Creditor d: 4 Oct: 1792.

No: 3 fol: 74. Christopher Olsen Opdal No: 42 Obl: til Niels Engelsen p: 30 rd: dt: 8 Oct: 1777, af Creditor qvitteret 20 Juli 1792.

No: 5 p: 384. Olaus Hougs Knudsens Obl: til Kr: Commissair Dahl 90 rd: dat: 1 Oct: 1787, Rente 4 p:C:t, af Creditor qvitteret 3 Oct: 1792.

No: 5 p: 424. Niels Andersen Gripne No: 111, Obl: til Anders Gjærde 60 rd:, d: 22 Maj 1788, qvitteret af Lars Andersen Gripne som h/an/ds Arving d: 22 Maj 1792.

No: 5 p: 568. Christopher Hansen Nedre Hellands No: 69 Obl: til Christopher Olsen Koste 46 rd:, d: 16 Sept: 1790, qvitteret af Creditor 24 Apr: 1792.

1792: 393b

Pantebogen til Inddragelse

Christopher Hansen Nedre Hellands Obl: til Erich Pedersen Aakre p: 46 rd:, Rente 3 p:C: 1 pr: i Nedre Helland No: 69, 1/3 L: S: 1/3 Hd: d: 29 Sept: 1792.

Poul Nielsen Obl: til Gitle Hansen Gougswiig paa 130 rd:, Rente 3 ½ pr:C:t, Pant 1 pr: i Øchland No: 109 ¼ L: ¼ Hd: d: 5 Oct: 1792.

Afkald

ForM: B: f: 117. Hans Hansen Eplands for 32 rd: 3 mrk: 5 2/3 s: efter Skifte 8 Apr: 1778, dat: 5te Oct: 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 6te Oct: 1792 continuerede dette Ting.

Ny Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have som Actor paa Justitiens og sit Embeds Vegne til dette Ting og Tiid lovlig ladet indkalde Thor Siursen tjener paa Tysnæs hos sin Moder som er Enke og styrer 2 Tejger Jord, for ulovlig Handel med Creaturer, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Vahrenes Forbrydelse, Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidne i Sagen indstevnt under Lovens Falsmaal sit Eedelige Vidnesbyrd at udsige, Johannes Halsteensen Tysnæs.

Begge Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Indstevnte mødte /: bet: Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: /: og androg, at have ikke handlet uden de 2 sidste Aar, og det kun 4 Bukker i Fjor som han købte for 1 rd: stk:, og solgte et par af dem til een og de andre til en anden erindrer ej Priisen kanskee et pr: Mrk: Fordeel paa hver. I Aar havt 8 Bukker købt for 9 rd:, og solgt 7 ½ af dem for omtrent 7 mrk: for 2 Kropper, resten erindrer ikke, den eene halve Krop opædt i h/an/ds Moders Huus: For dette paastaaer han sig frifunden for Tiltale som ej kan ansees for nogen ulovlig Handel.

Actor begjærde Vidnet frenkaldet til Forhør og at gjøre sin Forklaring.

Vidnet Johannes Halsteensen Tysnæs tjener paa Tysnæs fremstod, aflagde Eed og forklarede: At veed at Indstevnte har købt i Fjor nogle Bukke, erindrer ej hvor mange, og har hørt han har solgt dem igjen, det Indstevnte selv har sagt til Vidnet. I Vaar har Indstevnte købt af Vidnet 8 Bukker for 9 rd:, og slagtet dem, og hørt han har solgt Kroppene. I Aar havde han ellers købt fleere af andre, efter hvad Vidnet har hørt af Indstevnte selv. /: Indstevnte forklarede at de fleere end 8 dette Aar, var ikke hands, men ham og andre havde dem i Interessentskab sam/m/en, erindrer ej hvor mange, eller Priisen /: Vidnet forklarede: At have hørt, at de fleere end 8, var ikke Indstevntes, men Andres. Da Vidnet blev sin

Forklaring forelæst, og han den vedblev, declarerede ej at vide meere, og Parterne ham ej videre havde at tilspørge, Saa blev han med begge Parters Consence fra Retten dimitteret.

Actor som ikke havde fleere Vidner, men fandt Sagen fuldkom/m/en oplyst af Paagjælderens egen Tilstaaelse, begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Actor derefter paastod Dom til Forbrydelsen og Handelens Værdi, samt Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling deriblandt Stevningspenge 3 mrk: 8 s:, saaledes indlod Sagen til Doms til næste Rett.

Indstevnte paastod Dom til sam/m/e Tiid til Frifindelse.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 350a. Lænsmand Godøen contra Niels Tvedt.

Citanten i Rette lagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Gunder Olsen Berge og Salomon Johansen Mæland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at forkyndet Laugdagen, og talt ved den Laugdagede selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten paastod Dom efter Indstevningen og Omkostningerne forhøjet med 1 rd: til 6 rd:

Da Indstevnte ikke mødte; Saa blev Sagen til Doms optagen, og derudi afsagt følgende

Dom

Lænsmand Godøen har her til Retten lovlig ladet indkalde Niels Ommundsen Tvedt for til Citanten efter i Rettelagde Revers \skyldig/ derpaa resterende 25 rd: m: v: Indstevnte er efter Stevning og Laugdag ikke mødt med nogen Indsigelse: Thi k: og d: f: Ret og herved afsiges: At Niels Ommundsen Tvedt bør indfrie bemelte Revers og sam/m/e til Citanten afbetale med den paa resterende \25 rd: skr: Fem og Tyve Rigsdaler, og/ denne Sags Omkostninger, Fem Rd:, inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Adfærd efter Loven. Udstædt

1792: 394

Pantebogen til Inddragelse

Ole Olsen Hope den ældre Skde til Ole Olsen Hope den yngre paa sit halve brug i Nedre Hope No: 29 ½ L:, ½ Hd: ½ Faar for 275 rd:, dateret 5te Oct: 1792.

Ole Johannessen Sletteschou Skde til Johannes Olsen paa sit halve brug i Sletteschou No: 15 ¼ L: S: ½ G:skd: for 45 rd: dateret 5te Oct: 1792.

Continuation af Saug Angivelser

Fladerager Saug Ejeren Mikkel Pedersen Fladerager angav 5 Hundr: dobbelte og 4 Hundr: enkelte Bord.

Hope Saug Ejeren Hans Olsen Øfre Hope angav 11 Hundrede enkelte Bord.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793, opnævnt af Nygifte: a. til Som/m/ertinget. 1. Ole Olsen Øfre Dalland. 2. Halvor Larsen Brekke. 3. Christopher Hansen Nedre Helland. 4. Lars Guldbransen Wattendal. 5. Jon Tollevsen Lien. 6. Rasmus Rasmussen Øfre Lunde. 7. Christopher Larsen Brekke. 8. Hans Olsen Øfre Hope. b. til Høstetinget. 1. Ole Olsen Høvischeland. 2. Ole Andersen Landerøen. 3. Niels Andersen Gripne. 4. Niels Thomassen Høvischeland. 5. Christopher Johannessen Møklestad. 6. Tosten Gundersen Lien. 7. Ole Hansen Erritzvær. 8. Johannes Hansen Mevatne hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre til dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examineret og befunden som følger:

Adskillige Poster som fol: 7. 1, 2, 3, 4, 5, Nej. 6te De nu angivne Sauger. 7de, \8de/ som fol: 318b. 9de og 10de Nej.

Tingskydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference examineret, hvorefter kom/m/er i Odel Skatten til Afgang 3 L: 20 ½ mrk: S: Hud 2 ¼, Faar 1. Tilgang 1 pd: S: 2 1/20 Hud. {.....}

Aftage paa ubestemte Aar for adskillige gaarde som fol: 318b.

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 146 rd: 1 mrk: 1 s: og pr: 1792 358 rd: 1 mrk: I alt Summa 504 rd: 2 mrk: 1 s:

Pantebogen til Inddragelse

Peder Hansen Skde til Thomas Pedersen paa Nedre Dalland No: 84 4 35/96 Mrk: S: 7/16 Hd:, med Overbyggsel til ½ L: ¼ Hd: Tysnæs Kirke, for 20 rd: dt: 5 Oct: 1792.

Tosten Gregoriussen Mælends Hustrues Arv:s Skde til Tosten Gregoriussen paa Mæland No: 125 18 mrk: S: ½ Hd: for 109 rd: 12 s: dat: 29 Maj 1790.

Johannes Halsteensen Tysnæs No: 103, Vilkors Contr: til Halsten Johannessen, d: 5 Oct: 1792.

Ole Larsens Obl: til Knud Kn: Hougs paa 64 rd:, Rente 4 p:C:t, Pant 1 pr: i Øfre Dalland No: 85 ½ L: S:, ½ Hd: dat: 6 Oct: 1792.

Skiftebr: 30 Juli 1792 efter Myndtl: Knud Knudsen Øfre Beltestad den yngre, hvoraf Jorde gds: Udlægget er i Skde bogen extraheret.

Knud Knudsen Øfre Beltestads Arv:s Skde til Lars Olsen paa Øfre Beltestad No: 3 ½ L: S: ½ Hd: for 149 rd: 3 mrk: 12 s: dat: 31 Juli 1792.

Lars Olsen Øfre Beltestads Odels Lønnings Contract om samme Jord p: 18 Aar, d: 6 Oct: 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 359. Sverke Hansen Hiertnes Obl: til Lector Arentz 300 rd: Pant i Aarbakke og Malkenæs, dat: 12 Marti 1787 qvitteret af Cred.r efter vedhæftet Opsigelse 6 Juni 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og qvitterings bog anviist

Dom Kirkens Capellans til Thomas Pedersen p: No: 84 Ned: Dalland 1 pd: 7 ½ mrk: S: før brugt af Peder Hansen, d: 22 Maj 1792. Manufactur Huset bet: 8 Skl:

Pantebogen til Inddragelse

Skfte Contract imellem Ole Hansen Øfr: Humlevigs Hustrues Arv:r, til Hans Olsen p: Øfr: Humlevig No: 97, for 45 rd:, dat: 6te Oct: 1792 ½ Løb S:, ¼ Hd:

Guttorm Johannesen Ytt: Wee No: 81 Vilk: Contr: til Johannes Jonsen Yttre Wee[s] Enke. d: 6te Oct: 1792.

Johannes Monsen Sørejde Skde til Hans Hansen paa Odels Retten til Øfre Støele No: 4 1 pd: 9 mrk: S: ½ Hud, for 40 rd: 5 mrk: dat: 6 Oct: 1792.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Ous Skibreedes Høsteting den 8de Octobr: 1792. sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren,

Skibreedets Lænsmand Hans Engelsen Øfre-Echeland, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne 8te opnævnte, eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

1. Peder Jonsen Sævild 4. Anders Olsen Øfr: Dahlen 7. Torjus Torjussen Børdalen
2. Niels Monsen Stensland 5. Knud Hansen Yttre Tøsse 8. Lars Torjussen Frøland
3. Steffen Olsen Mehuus 6. Jon Isachsen Aadland 9. Wincentz Evensen Wafet

1792: 394b

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: folio 371a. og folio 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Jørgen Pedersen Bouge og Niels Olssen Storim og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Publicationer

13. Kongl: allern: Fr: hvorved Vielse penge, Kjøbenhavn undtagen, ophæves, d: 12 Sept: 1792.

14. Ang:de en Afgift af Arv, som tilfalder Andre, end Ægtefælle, Livs-Arvinger, Fader, Moder og den som med hende Arver, i Kongerigerne Danmark og Norge, med underliggende Lande dat: 12 Sept: 1792.

15. Kongl: allern: Resolution 5te Sept: 1792 fra Stiftet communiceret, ang:de Attester for dem som efter Fr: 4 Aug: 1788 § 3, og ellers, hvor Hustruer, enten er betydelig gammel, eller saa syg at sandsynlig hun ej kan overleve Manden, bliver fri for at indsætte i Enke Kassen.

Opsat Tingsvidne Sag fra fol: 351b. Forvalter Haureberg contra Thomas Gimmeland.

Citanten fremsendte Rettens seneste Forelæggelse og Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Wincentz Evensen Wafet og Hans Hansen Øfr: Echeland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre samme lovlig at have forkyndet for de indstevnte og laugdagede samt forelagte, og talte ved de alle selv.

Indstevnte Thomas Thomassen Gimmeland blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne blev paaraabte, som begge mødte og blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Erich Nielsen Waage S:E: som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og svarede til de i Rettelagte qvæstioner, saasom til 1ste Ja, kun een gang har Vidnet samt Indstevnte Thomas Gimmeland i Engevig Udmark, og et Gevæhr laae hos, men hand havde det ej i Haanden, dette er længe siden, nogle Aar 4 å 5 Aar siden. 2det Ja, saae et dødt Dyr laae derhos tet ved, sam/m/e Tiid, hørte vel et Skud lidt før, men hverken veed, saae eller af Indstevnte hørde, at han havde skudt dette eller noget Dyr. 3de Det første veed Vidnet ikke, det andet: Indstevnte at have ført Dyret til Hougeland, har Vidnet ... (?) hørt af Uvedkom/m/ende. men ej seet det. 4de Vidnet var ej med, men kom gaaende i andet Ærinde, saae ej Dyret skudt eller fældet, og hjalp ikke med Dyret at føre i mindste Maade. Vidnet blev sine Svar forelæst, som han vedblev, og da han ej videre blev tilspurgt, saa blev han dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Knud Olsen Aadland tjener paa Aadland som aflagde Eed og forklarede: Indstevntes Søn Hans Thomessen Nordviig paa h/an/ds Vegne, mødte /: bet: Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og forbeholdt sin Fader alt lovligt, samt protesterede imod dette Vidne at afhøres, som Indstevntes Broder Søn. Paa Forvalter Haurebergs Vegne, paastod Lyse Closters Lænsmand Lars Olsen Helland paastod!! Vidnet at føres. Hans Nordvig paastod Eragtning i Faveur af sin nedlagte Exception. /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Retten Eragtede: At kun/n/e ikke efter Lovens 1 B: 13 C: 17 a: nægte dette Vidne afhørt. Vidnet svarede: til 1ste Ja, omtrent 6 Aar siden, og kun den eene Gang. 2de Rs: Som 1ste Vidne, undtagen hørde \vel Skud, men/ ej Skud af Thomas Gimmeland. 3de Rs: Indstevnte havde Baad liggende ved Engevig Landet, og førde Dyret hjem til Gimmeland. 4de Rs: Jo Vidnet var med Indstevnte, men saae ej det passerte, og hjalp Indstevnte at føre Dyret fra Stedet, først i Baaden og siden til Gimmeland. Dimitteret som forrige.

Lænsmand Helland bet: for 2 Vidner 2 mrk: skr: To Mark og begjærde det passerte som TingsVidne sluttet og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt til Cit:

Opsat Sag fra fol: 350b. Knud Svendsalen contra Peder Svendsalen.

Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroer til S: T: 1793.

Opsat Sag fra fol: 350b. Hesselman contra Hans Sævild.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; saa lod Retten Sagen beroe til S: T: 1793.

Opsat Sag fra fol: 351a. Erich Kaldestad contra Thomas Aadland.

Hoved Citanten fremlagde 2de Skrivelser det eene af 4 Janv: 1790, og det andet af 19 Janv: 1790, confereret med de i det i Retterne anviiste Skiftebrev indførte Brev af sam/m/e Dato, og her indført, lyder saaledes:

Contra Citanten ved at see bem:te Breve, og høre dem oplæse, tilstod det første saavel som det sidste, men fremlagde et brev til sig af 12 Dec: 1789 som blev oplæst saal: og vedblev, slet intet at være eller have været Aamund Flage skyldig, eller andre Penge Sager været dem imellem, end deres Fælledskab i ommeldte Broes Opbyggelse, og hvad Aamund

1792: 395

Flage deraf skulde have, har han faaet som forhen er med Vidner beviist, saaledes paastod Dom til Frifindelse for Citantens Søgemaal, og Contra Citanten at nyde sine Omkostninger med 10 rd: hos Hoved Citanten tildømt.

Hoved Citanten paastod Dom efter Indstevningen og Omkostninger erstattet med 8 rd:, og indlod Sagen til Dom.

Begge Parter paastod Dom til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/mer Tinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 351a. Engel Udschaat contra Sivert Langeland.

Citanten anmeldte Sagen forligt og frafalden; Thi blev den nu for Retten ophævet.

Ny Justitz Sag

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have paa sit Embeds og Justitiens Vegne ladet til dette Ting og Tiid indkalde Ole Andersen Søre Holmefjord SelvEjer for at have slaget eller haartrækket Peder Haldorsen Tvedt Lejl:, hvorover denne m(..?)dt(?) har klaget og overgivet

Sagen til Justitiens Paatale, derom at høre Vidner stevnte og ustevnte, og derfor lide Dom til Bøder at udrede og Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Knud Hansen yttre Tøsse S:E:, Anders Andersen Sør Holmefjord S:E: og Isach Nielsen ibd: SelvEjer, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Til sin Klage at tilsvare, indstevnte til samme Tiid og Sted Peder Haldorsen Tvedt alt med lovlig mundtl: Varsel.

Alle indstevnte Paagjælder, Vidner og Klager mødte og vedtog lovlig Varsel.

Paagjælder Ole Andersen Sør Holmefjord mødte /: betalte Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: to mrk: otte Skl: :/ og androg, at da Klageren beskyldte Comparenten ulovlig Beskyldning, bad denne om Fred for sig, men da han ej kunde faae Fred, saa nødsagedes han, at tage i Klageren og trække ham paa Dør, efter Klæderne, deri han formeener, intet at have forseet sig, og da han intet andet har forøvet imod Klageren, saa haaber han at vorde for Søgemaallet befriet.

Klageren androg, at han Peder Haldorsen Tvedt blev {.....} \først i Marti sidst/ paa Hol(...d?) uden nogen Beskyldning, eller Anledning at gjøre eller give, blot af, nogle af Indstevnte misforstaaede ubetydelige Ords urigtige tillagde Begreb, blev af Indstevnte i Vreede, trækket efter sit Haar, over Stue gulvet, da Indstevnte vilde have ham ud af Døren, som dog ej skeede, da andre skilte dem ad. Og dette har Comparenten paaklaget til Hr: Fogden, og overgivet Sagen i Justitiens Hænder til Forfølgning, hvorom han nu for Tiiden ej vidste flere Vidner at opgive, end de Indstevnte.

Hr: Fogden som Actor begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Vidnerne mødte alle og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Knud Hansen Yttre Tøsse, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At denne Vaar først i Martii i et Begravelse hos Vidnet Isach Nielsen Søre Holmefjord, hvor dette Vidne gik ud og ind, kom Parterne i Skjænderie sammen, men hørde ingen Beskyldning eller Anledning, til det som paafulgte, som Vidnet ej saaet andet, end at Ole Andersen Sør Holmefjord i Vreede tog Peder Haldorsen Tvedt, bag i Nakken, veed ej, enten i Klæderne, Halsen eller Haaret, og drog ham saaledes fra Bordet frem paa Gulvet, der de blev skildt ad. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev ham med begge Parters Consence fra Retten dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Anders Andersen Sør-Holmefjord som aflagde Eed og forklarede: At sam/m/e Tiid og Sted var Vidnet i Stuen ved Spiise Bordet, i stor Selskab, men sad noget langt fra Parterne, og iblant alles Snak som kan falde iblandt saa mange, blev ej var, om de skjændtes, men uden at vide nogen Anledning eller Begyndelse, saaet Vidnet at Ole Andersen i Vreede havde Peder Tvedt fat bag i Hovedet i Haaret, og drog ham saaledes fra Bordet, frem paa Gulvet, der de bleve skildt ad. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Isach Nielsen Sør-Holmefjord som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne, med Forskjæl at Ole Andersen tog Peder Tvedt i Haaret, samt at Ole Andersen for i Vejen havde bedet Peder Tvedt at holde Freed og tie stille, som Peder Tvedt ej efterkom, men blev ved sin Snak og vredagtige Tale. Dimitteret.

Klageren declarerede ej at have flere Vidner, og troede sin Sag beviist, og overlod den til Actor til videre Procedure og Indladelse til Dom.

Actor som ej heller vidste flere Vidner, og fandt det paaklagede \Haartag/ fuldkom/m/en beviist, begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Actor derefter paastod Dom over Indstevnte til at bøde efter Lovens 6 B: 7 C: 8 a: for Haargreb 3de Sex Lod Sølv, samt at betale denne Sags

Omkostninger, deriblandt Stevningspenge 1 rd: 4 mrk: i alt med 3 Rd: 4 mrk: 3 s:, og derforuden det Stempl: Papir 1 rd: Saaledes indlod Sagen til Doms.

Indstevnte begjærde Opsættelse til at begegne Sagen med Contra Tilsvær til næste Ret /: Opsættelse betalt 6 s: skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og qvitteringsbøger anviist

Hr: Sandbergs til Knud Baarsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Lusan, før brugt af Thomas Arnesen No: 15

1792: 395b

svare Vilkor til ham og Hustru Karen Johannes Datter, saaledes at de skal styre halve Bruget, saalænge de vil, og naar ej længere vil, eller een af dem dør, skal de begge eller den længstlevende, have fri Huusværelse, Brænde og Tilsyn, 2 td: Korn, en Koes og 3 Smalers Foster, Staar Landskylden til Rest i 2 Aar, eller h/an/d forsøm/m/er Jorden til dens Skade, er dette Bygselsbrev forbrudt, dat: 1 Oct: 1792. til Manufactur Huuset betalt 1 mrk:

Capellan Hr: Tonnings til Johannes Nielsen paa Matland No: 40, ½ L: S: ½ Hd:, før brugt af Niels Johansen, som skal nyde Vilkor, 2 td: Korn, 2 Kjørs Foster, dat: 8de Oct: 1792. til Manufactur Huset bet:t 1 mrk:

Provst Fritzner til Elias Hansen paa Salbue, før brugt af Hans Hansen ½ Løb S:, ½ Hd:, d: 25 Juni 1792. til Manufactur Huset bet: 1 mrk:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 9de Oct: 1792 continuerede dette Ting.

Saug Angivelser som for Fieldberg Skibrede

Yttre Tøsse Saug Saugmester Knud Hansen Yttre Tøsse angav 14 ½ Hundrede enkelte Bord.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793 opnævnt af Nyegifte: 1. Lars Andersen Frøland. 2. Hans Hansen Lunderviig. 3. Ole Johannessen Helleland. 4. Mons Johannessen Sæle. 5. Lars Nielsen Jelle. 6. Niels Nielsen Waage. 7. Halvor Andersen Sør Holmefjord. 8. Mons Torbjørnsen Højsæter, hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre til dem derefter, i Følge Reglementet at tilsige.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger:

Adskillige Poster 1ste til 5te som fol: 8a. 6. post Tøsse eller Houchenæs Saug, Yttre Tøsse og Koldahls. 7. p: Ingen. 8. p: som fol: 323a. 9de og 10de Nej.

Tingskydsen som sædvanlig

Odels Mandtallets Difference Kongen til Afgang 2 pd: 11 3/7 mrk: S:, 5/8 Hd:, 1 G:skd:, Tilgang 1 pd: 23 ½ mrk: S:, 1/8 Hd: ½ G:skd:

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 23 rd: 2 mrk: 8 s: og pd: 1792 158 rd: 1 mrk: 10 s: I alt Summa 181 rd: 4 mrk: 2 s:

Pantebogen til Inddragelse

Mons Johannessen Skde til Johannes Monsen p: Hafschaar No: 39 20 mrk: S: for 40 rd: dat: 8 Oct: 1792.

Johannes Monsen Hafschaar No: 39 Vilcors Contract til Mons Johannessen dateret 8de Oct: 1792.

Jon Berge med fleeres Skde til Anders Olsen p: Storeim No: 11 1 pd: 6 ½ mrk: Sm: at efter Matr: 1 pd: 15 mrk: S: ½ Hd: d: 9de Oct: 1792.

Fredlysning for Gjærde og Steenslands Opsiddere Anders Samuelson, Johannes Knudsen, Hans Engelsen og Niels Monsen, imod Slagtehandlere, Hardangere, Østmænd og Børgdens egne Folk, som sætter deres Drifter Qvæg, Heste og andre Creaturer, paa deres Bøe, hvorfor og deres Skov denne Fredlysning er begjært, og hvilke Fornærmelser herved forbydes dat: 9de Oct: 1792.

Pantebogen til Inddragelse
Afkalde

FormynderBog fol: 128. Rasmus Johansen Sæles for 25 rd: 1 mrk: 2 ½ s: efter Skifte 23 Maj 1778, dateret 8de Oct: 1792.

.... fol: 131. Hans Hansen Lundervig for 26 rd: 1 mrk: 9 s: efter Skifte 27 Marti 1787 dateret 8de Oct: 1792.

Beboelses Contract

Niels Monsen Stenslands med Malene Jacobs Datter Enke efter Anders Nielsen Stensland om Niels Monsens halve Brug i Stensland No: 63, paa 8 Aar, dateret 8de Oct: 1792.

Bygselseddel med Reversal publiceret og qvitt:bog anviist

Knud og Hans Yttre Tøsse til Lars Hansen paa uskatlagt Plads indengjordes, Grønnevig med Slaatte, Kleivene og Gjelet, Conditioner: selv bebygge Pladset og eje Huusene, Aarl: Afgift 2 rd: og 6 Dages Arbejde. Maae benytte sig af Veden i bem:te Udslotte. dat: 8de Oct: 1792. til Manuf: Huuset 8 Skl:

Continuation af Saug Angivelser

Tøsse eller Houchenæs Saug Saugmester Knud Pedersen Langeland angav ¾ Hundrede dobbelte og 4 Hundrede enkelte Bord.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

1792: 396

Strandviig Skibreedes Høsteting den 10de Octob: 1792. sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Engel Hansen Giøen, samtlige Tingsøgende Almue og efterskrevne Aatte opnævnte, eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

1. Poul Andersen Hougen
 2. Ole Nielsen Hagge
 3. Isach Nielsen Lille Braate(tvedt?)
 4. Anders Haldorsen Lejgland
 5. Anders Torjussen Kiøen
 6. Samuel Mikkelsen Kleppe
 7. Hans Monsen Særvold
 8. Engel Larsen Øfre Boelstad
- og nu af Dom/m/eren i Eedtagen
- (Søre Holmefjord i 1801?)

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibreede folio 371a. og folio 372b. og for Føyens Skib: folio 376b. samt for Ous Skibreede folio 394b.

Formynderting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Hans Monsen Særvold og Niels Johannessen Tvedt og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Lænsmandens Beskikkelse angaaende

Hr: Fogden anviiste Amtets Skr: til sig af 6te d: M:, at Amtet bifalder at Engel Hansen Gjøn, uden videre Omstændigheder igjen tiltræder Lænsmands Embedet for Strandvig Skibreede i afdøde Gudmund Engelsen, h/an/ds SønneSøns Sted, og da han formodentlig haver i sin Værgen den ham forhen meddeelte Bestalling, saa holder Amtet Udstædelsen af en nye, uforuden.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

Til Afdrag af No: 5 fol: 435a. Lasse Steensen Mit Røe No: 65 Obl: til Peder \T(ørresen?)/ Tvedt m: f: i alt 200 rd: dat: 25 Oct: 1782, deraf betalt 21 Juni 1792 Peder \T(ørresen?)/ Tvedts Anpart 125 rd:

Mons Johannessen /: No: 3 f: 308. /: Havschaar i Ous No: 39 Obl: til Niels Schjelbricht 30 rd:, d: 10de Oct: 1780 qvitteret af Creditors Arvinger den 8de Oct: 1792.

No: 2 p: 625. Gitle Torkelsen Øfre Boelstad Obl: til Erich Sandvigen paa 136 rd:, dateret 11 Maj 1775 qvitteret af Creditor d: 20 Dec: 1790 for 24 rd:, 1792 d: 12 Janv: 30 rd:, og 10de Oct: 1792 82 rd:

Opsat Sag fra fol: 353a. Niels Tvedt contra Anders Femanger.

Citanten mødte og declarerede Sagen forliigt og frafalden; thi blev den nu for Retten ophævet.

Ny Sag.

Sergeant Knud Bergessen Yttre Røe fremstod /: betalt Incam: 2 rd: 4 s: skriv: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Niels Nielsen S:E: p: Schjelbricht, ang:de og for de af ham imod Citanten udsagde endeel ubeqvæms Ord, derom at høre indstevnte Vidner og derfor lide Dom til Ordenes Mortification, Bøders Erlæggelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge Ole Kaarsen tjener paa Hougervold og Hans Hansen tjener paa Rognaldstvedt.

Stevne Vidnerne Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Ingebretsen Indre Røe blev af Citanten \begjært/ paaraabt til Stevnemaalets afhjemling, deraf fremstod Gudmund Hansen Holdhuus, og afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes tilligemed Mons Ingebretsen Indre Røe lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv. Det andet Stevne Vidne mødte ikke, men Citanten fremstillede Niels Nielsen Bjøndal og Hans Baarsen Rognaldstvedt, som af Stevne Vidnet før hans Afreise paa Jægt til Bergen, havde imodtaget hands Forklaring, om dette Stevnemaals Forkyndelse, dog uden Eed som Mons Ingebretsen Røe ikke for dem har aflagt.

Retten eragtede: Da det eene Stevne Vidne ikke mødte, og de fremstillede 2de Mænds Forklaring ikke kan beviise Stevnemaalets Forkyndelse; Saa kan ikke af Retten tillades noget efter Stevnemaalet at fremmes, før Stevnemaalets Forkyndelse lovlig er beviist og afhjemlet ved det udeblevne Stevnevidnes Mødende. /: For Eragtning betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten maatte altsaa begjære Sagen opsat til næste Ret \da Vidnerne atter skal blive fremstillede/ med Laugdag til Indstevnte. /: For Opsættelse betalt 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To Mark fiire Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/ertinget 1793 at møde og svare til Sagen hvilken Laugdag etc: afskediget med Laugdag. Og paalægger det Citanten da at fremstille det udeblevne Stevne Vidne.

Sagen beroer til S: T: 1793.

Opsat Sag fra fol: 352a. Engel Brathuus contra Jacob Gjøn om 100 rd:

Citanten fremlagde Rettens seneste Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre samme lovlig at have forkyndet paa den Laugdagedes Tilholds Sted \som er paa(?)/ for den laugdagedes Fader Lænsmand Engel Hansen Gjøn.

Indstevnte Jacob Engelsen Gjøn blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten fremstillede ustevnt Vidne Hans Siursen S:E: p: Hougeland i Fjeldberg Skbr., som Citanten begjærde at gjøre sin Eedelige Forklaring. Vidnet blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter han aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og svarede paa Citantens fremsatte Spørsmåle: 1st Om Citanten købte af Vidnet i Janv: eller Februari Maanet 1788, Fæes Creature, og hvormange? Rs: Ja, han aleene, nogle Creature 20 stække. 2de Om Jacob Engelsen Gjøn da var interesseret i Handel med Citanten?

1792: 396b

Rs: Citanten købde omspurgte Tiid Creaturene af Vidnet, men Vidnet veed ikke hvem dem vare eller om nogen var interesseret med Citanten i Handelen, aleene Citanten sagde til Vidnet, da han købde dem, at Citanten og Indstevnte var interesseret i den Handel. 3die Hvem af Parterne der betalte Pengene for Creaturene til Vidnet, hvor mange og naar? Rs: Citanten betalede Vidnet Penger for Creaturene, 183 rd: 2 mrk:, deraf nogle ved Købet, og resten ligeledes af Citanten, da denne hentede Smalen Vaaren derefter 1788, paa de 3 rd: 2 mrk: nær. Som/m/eren \1788/ derefter hentede Jacob Engelsen Gjøn de ommeldte Fæes Creaturer som Citanten havde købt bem:te 20 stk:r. De 3 rd: 2 mrk: fik Vidnet siden af Citanten. Citanten havde Vidnet ej videre at tilspørge, og da han var bleven sine Svar forelæst, som han vedblev, blev han med Citantens Consence fra Retten dimitteret.

Citanten for dette Vidne betalt 1 mrk: skr: En Mark og begjærde det passerte som TingsVidne sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Citanten siden Indstevnte ikke mødte eller møde lod, maatte forbeholde sig nærmere Deduction og Paastand, og dertil begjærde Sagen udsat til næste Ret. /: For Opsættelse betalt 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 352b. Engel Brathuus contra Jacob Gjøn om Jordskuf.

Citanten fremlagde Rettens seneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet for alle indbem:te, Gudmund Engelsen Gjøn som ved Døden er afgang, og aflagde Forkyndelsen til dem alle \i deres Fraværelse/ i deres Tjeneste og Tilholds Sted, hos Lænsmand Gjøn i hans Paahør, og for ham.

Indstevnte Jacob Engelsen Gjøen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Af Vidnerne mødte Lænsmand Engel Hansen Gjøen som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter fremstod som 2det Vidne, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: Om Anleedningen som 1ste Vidne, men erindrer ikke, at Vidnets Søn Jacob Engelsen Gjøen begik Jordskuf paa Citanten, eller at Jacob Gjøen skudede Citanten, enten i Bænken eller til Jorden, eller til Gulvet, eller at Engel Brathuus faldt.

For dette Vidne betalt 1 mrk: skr: En Mark.

Vidnet Anne Hans Datter blev paaraabt, men mødte ikke, og hendes Hosbonde Lænsmand Engel Hansen Gjøen, anmeldte hende syg, men havde sendt Bud efter hende, om det nogenlunde var hende muligt, da at kom/m/e til Tinget, og kan hun da ventes i Morgen, derefter begjærde Sagen til i Morgen at beroe.

Sagen beroer til i Morgen.

Ny Leyermaals Sag

V: og V: Hr: Foged Koren anmeldte at have paa Justitiens Vegne ladet til dette Ting og Tiid indkalde ugift Qvinde Synneve Lars Dt: Aakre, for begangne Lejermaal paa Gaarden Store Wiig \S: S: E: gods/ med Johannes Johannessen Lille Wiig ungkarl, derom som første Gang at see Documenter i Rettelagde, og derfor lide Dom til Bøders Udredelse, og Omkostninger at betale.

For Processens Skyld er Indstevningen forkyndt for Barnefaderen Johannes Johannessen Lille Wiig.

Stevne Vidner Hans Monsen Særvold og Ole Siursen Qvale afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved de begge selv.

De Indstevnte bleve paaraabte, men mødte ikke eller møde lod.

Actor begjærde Sagen udsat med Laugdag, da til næste Ret skal blive fremlagt Sogne Præstens Attest.

Da Indstevnte Synneve Lars Datter Aakre ikke mødte; Saa blev hun given Rettens Laugdag til næste Ret etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Sommertinget 1793.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 427. Hans Hansen Store Balleseim paa Myndtl: Ole Olsen Revne No: 29 h/an/ds Vegne, Obl: til Sverke Hiertnæs og Peder Revne paa 385 rd: dat: 10de Oct: 1787, qvitteret af Creditorene den 18 Maj 1792.

No: 5 p: 122. Gitle Samsonsens Sælsvold No: 30, Obl: til Sverke Hjertnes og Ole Sundfjord p: 139 rd:, dat: 22 Maj 1784 qvitteret af Creditorene d: 6 Juli 1791.

Pantebogen til Inddragelse

1792: 397

Jon Ingemonsen Røraaen Skde til Sten Samsonsens Lygres Sterboe paa 1/6 Hd: i Lygre No: 43 for 30 rd: 3 mrk: 4 s: dateret 22 Marti 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 11te Oct: 1792 continuerede dette Ting.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Femanger Saug Ejer Niels Johannessen Tvedt angav 18 Hundrede dobbelte Bord, og 18 Hundrede enkelte Bord.

Henanger Saug Ejer Hejne Olsen Henanger angav 15 Hundrede enkelte Bord.

Lygre Saug Ejer Sverke Sverkesen Lygre angav 4 ¼ Hundrede dobbelte Bord, 8 Hundr: enkelte B:

Schjelbricht Saug Ejer Niels Axelsen Schjelbricht angav 6 Hundrede enkelte Bord.

Hatletvedt Saug Saug(Ejer?) (-mester?) Anders Olsen Liothun angav 26 Hundrede enkelte Bord.

Koldals Saug i Ous Skibr: Ejer Berje Berjesen \Nedre/ Echeland angav 30 Hundr: enkelte Bord.

Laugrettesmænd til at betjene Retten opnævnt af nygifte: 1. Ole Olsen Revne. 2. Sverke Sverkesen Lygre. 3. Engel Engelsen Haavig. 4. Engel Sverchesen Hjertnæs hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre, til dem derefter, i Følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

ForM: B: f: 137. Marithe Niels Datters Mands for Arv 46 rd: 3 mrk: 6 s: og Hjem/m/egifte 40 rd:, efter Skfte 28de Oct: 1782 dateret 10de Oct: 1792.

(Ansre dokument igjen)

Lars Larsen Opsals Enkes Skjøde til Wincentz Larsen paa Opsal No: 55 1 pd: 13 3/16 mrk: S: for 55 rd: 4 mrk: 11 s: dateret 18 Maj 1792.

Jan Jansen Haavigs Arvingers Skjøde til h/an/ds Enke Kari Niels Datter paa No: 13 Haavig 1 Løb 1 ¾ mrk: S: 1 Hd:, deraf indløst for 368 rd: 15 s: 57 ¾ mrk: S:, resten selv arvet, dt: 26 Febr: 1791.

Pantebogen til Udslettelse

Rest af No: 5 p: 60. Lars Olsen for Ole Jonsen Nedre Echeland No: 63, Obl: til Engel Markhus i alt 351 rd: 4 mrk: 12 s: dat: 27 Maj 1783. qvitteret af Creditor 10de Oct: 1792 for Resten 201 rd: 4 mrk: 12 s:

No: 3 fol: 375b. Ole Halvorsen St: Brottetvedt No: 41, Obl: til Ole Olsen Aarre p: 120 rd: dt: 11 Oct: 1781 af Creditor qvitteret 21 Juni 1792.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger

Adskillige Poster som fol: 8. 1. til 5. poster Nej. 6te som fol: 324b. 7de Ingen. 8de som fol: 32a. 9de og 10de Nej.

Odels-Mandtallets Difference examineret og er Skatten til Afgang 1 pd: 12 mrk: S: ½ Hd: Tilgang 2 L: 2 pd: 1 ¾ mrk: S: 2 Huder.

Tingskydsen som sædvanlig.

Aftage paa ubestemte Aar som for Schonevig Skbr: fol: 8 og fol: 324b. Sandal ½ Hd:

Restance Registeret betalt til 1791 Aars Udgang 4 rd: 10 s: og pr: 1792 129 rd: 5 s: I alt Summa 133 rd: 15 s:

Opsat Sag fra i gaar forrige Side Engel Brathus contra Jacob Gjøen om Jordskuf.

Fremstod 3de Vidne Anne Hans Datter tjener Lænsmand Gjøen som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At omstevnte og før omvundne Tiid var Vidnet og der tilstæde og kom først ind efter at Citanten havde været der

en Stund, da endnu imellem Parterne blev talt om Penge, og de skjændtes, derom, og i Anledning af Handel de havde havt imellem sig, og de vare begge vrede, og da stod Citanten paa Gulvet færdig at gaa, og da tog Jacob Gjøn Citanten i Brystet og skuede ham saa han kom siddende i Bænken \som er til Væggen/ og Citanten stod op, og siden rørde Indstevnte ham ikke.

Mulct. /: Dommeren som nogle Gange havde erindret Engel Brathuus at entholde sig fra, hans ofte igjentagne Forhold under dette Vidnes Examen, med at tale til Vidnet, og ligesom at vil lægge det Ord i Munden, og ikke vilde være taus og stille, samt derved hindrede baade Dom/m/eren og Vidnet i Vidnets Examen, og hvilke Paamindelser han ikke agtede, maatte altsaa mulctere Citanten Engel Torjussen Brathuus, og herved tilfinde ham at bøde til Justitz Cassen To Lod Sølv er En Rd:r som han paalægges strax til Fogden der nu er i Retten, at betale, alt efter Forordningen af 3 Marti 1741.

Derpaa da Citanten gik ud af Døren, skudede Jacob Gjøn med Haanden paa Citantens Axel, efter ham, men han faldt ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede, ej at vide meere og da Citanten ej havde Vidnet videre at tilspørge, Indstevnte endnu ikke efter 3 ganges Paaraab, indfandt sig, mødte eller møde lod; saa blev Vidnet dim:t.

/: For dette Vidne bet: 8 skl: skr: Aatte Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Citanten derefter paastod Dom og Indstevnte tildømt at udrede Lovens bøder for Jordskuf samt betale Sagens Omkostninger 5 rd: 4 mrk: saaledes indlod Sagen Dom.

Dom/m/eren siden Indstevnte ikke mødte, lod Sagen beroe til næste Ret.

/: Opsættelse bet: for Indstevnte 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 352b. Engel Brathuus contra Jacob Gjøn om Undsigelsen.

Citanten fremlagde Rettens seeneste Forelæggelse og Laugdag som blev oplæst saal:

Stevne Vid-

1792: 397b

nerne Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet paa alle deres Tilholds Sted Gjøn i Paahør af Lænsmand Gjøn og for ham, i de øvriges Fraværelse, men Gudmund Engelsen var ved Døden afgang.

Indstevnte og Laugdagede Jacob Engelsen Gjøn blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde de forelagte Vidner paaraabt, at gjøre deres Forklaring. De begge mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerede og fremstod som

2det Vidne Lænsmand Engel Hansen Gjøn som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Efter Anledning som 1ste Vidne har forklaret, og da Citanten kom og krævede Jacob Gjøn uretfærdige Penge, som denne ikke var 2 Skl: skyldig af, saa sagde Jacob Gjøn til Citanten: Du burde havt saa mange Hug, at Du som kom ridende hid, burde kjøres herfra igjen. /: Dom/m/eren, da Citanten faldt Vidnet i Talen, maatte paaminde ham, derfra at entholde sig, og ære(?) Kongens Ret, eller vente at blive mulcteret :/ Erindrer ikke meere. Citanten begjærde Vidnet tilspurgt: Om Jacob Gjøn sagde til Citanten: Var det ikke for min Faders og Moders Skyld saa skulde jeg bryde Dig sønder? Rs: Hørde det ikke. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det vedblev, declarerede ej at vide meere og \da/ Citanten ham ej videre havde at tilspørge, saa blev han dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Anne Hans Datter tjener hos 2de Vidne som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede som 1ste Vidne, om Anleedningen og Aarsagen, og sagde da Jacob Gjøen i Vreede til Citanten: Du kom med Ufred, før var her Freed i min Faders Huus; og var det ikke for min Faders og Moders Skyld, skulde Du have faaet Hug, og det var Du vel værd, og havde fortjent i stedet for Du kom ridende hid, at Du maatte kjøres herfra paa Slæde. Paa Citantens Spørsmaal svarede Rs: Hørde det ikke. Dimitteret som forrige.

/: For disse 2 Vidner bet: 1 mrk: 8 s: skr: En Mrk: otte Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten derefter paastod Dom og Jacob Engelsens Gjøen dømt at undgælde for sin Undsigelse, og stille Citanten Borgen til sin Sikkerhed, samt ellers at udrede Bøder og betale denne Sags Omkostninger med 8 rd: saaledes indlod Sagen til Dom.

Som indstevnte Jacob Engelsens Gjøen ikke mødte, eller møde lod; saa lod Retten Sagen beroe til næste Ret /: For Indstevnte blev bet: Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 353a. Engel Brathuus contra Lænsmand Gjøen.

Citanten i Rettelagte Rettens seneste Forelæggelse {og Laugdag} som blev oplæst saal:

Stevne Vidner Gudmund Hansen Holdhuus og Mons Guldbrandsen Haaland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet for Jacob Engelsens Fader Lænsmand Gjøen paa Vidnets Tilholds Sted i dennes Fraværelse, men Gudmund Engelsens er ved Døden afgang.

Videre anmeldte at have med lovlig mundtl: Continuations Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde til Vidne i Sagen under Falsmaals Straf Anne Hans Datter tjener Indstevnte.

Stevne Vidnerne de forbem:te, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, men da hun ej var hjem/m/e, modtog hendes Hosbonde Forkyndelsen. Men de stevnte ikke Lænsmand Gjøen til hendes Vidnesbyrd at paahøre.

Lænsmand Gjøen protesterede imod dette Vidnes Førelse, da han ikke er paastevnt til samme at paahøre.

Citanten paastod Vidnet fremkaldet og afhørt, og derom Rettens Eragtning.

Retten eragtede: Da Lænsmand Gjøen ej er paastevnt til dette Vidne at paahøre; saa kan sam/m/e ej tillades efter denne Indstevning at føres /: For Eragtning bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/

Citanten begjærde det stevnte og laugdagede Vidne Jacob Gjøen paaraabt.

Vidnet blev paaraabt, men mødte ikke.

Citanten paastod det udeblevne og forelagte Vidne mulcteret paa sit Falsmaal.

Falsmaal. Dom/m/eren eragtede: Da Vidnet Jacob Engelsens Gjøen ikke efter Stevning og Forelæggelse er mødt; Saa tildøm/m/es han herved i allerunderd: Følge Forordn: 3 Marti 1741 a. 4, for sin Modtvillighed og Ulydighed mod Retten, at bøde sit Falsmaal, Kongen, og Sagsøgeren Engel Torjussen Brathuus hver 10 Lod Sølv er 5 rd.; i alt 10 rd:

Mulct. Da Engel Torjussen Brathuus uagtet mange Dommerens Paamindelser, ikke entholdt sig fra at forsee sig imod Lovens 1 Bog 12 C: 3 a., med Bulder og Banden samt Ulyd; Saa tilfindes han herved efter allegerede Lovens Articul at bøde 3 Lod Sølv er

1792: 398

En Rd: 3 mrk.; samt end viidere for letsindig og trodsig Sværen, og Guds Navn at have taget forfængelig, 6 gange siden ham given Advarsel, efter paafølgende ? articul 3 rd: 5 mrk: 10 s: alt til Dalens Annex Sogns Skole Kasse conform Fr: 23 Janv: 1739 a. 32.

Citanten paastod Sagen optagen til Doms til næste Ret til Bøders Erlæggelse, Ordenes Mortification og Omkostningernes Erstatning med 8 rd: saaledes indlod Sagen til Doms. Indstevnte begjærde Sagen opsat til næste Ret. Citanten protesterer imod Opsættelse. Opsættelsen bevilges. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Bygselseddel med Revers publiceret og qvitteringsbog anviist

Berje Berjesen Nedre Echeland til Ludvig Thorsen paa Nordtvedt No: 49 1 pd: 16 mrk: S: 1/3 Hd:, før brugt af Ole Knudsen, dt: 11 Oct: 1792, til Manufact: Huset bet: 1 mrk:

Pantebogen til Inddragelse

Lasse Stensens Obl: til Hactor Pedersen Aakre 112 rd: og Erich Larsen Sandvig 38 rd: i alt 150 rd: Rente 3 pr:C:, Pant 2de pr: i Mit Røe No: 65, d: 10de Oct: 1792.

Hans Ellingsen Opsal No: 55 Vilkors Contract til Elling Olsens Enke dr: 11te Oct: 1792.

Lars Haldorsen Hatletvedt Skde til Engel Torjulsen Brathuus paa Odels Retten til Torbjørn Øriansen Hatletvedts Gaard Hatletvedt No: 24 ¼ Løb Sm:, ¼ Hd: ½ F:skd:, for 10 rd:, d: 10de Oct: 1792.

Ludvig Thorsen Lejl: paa Nordtvedt No: 49 Vilkors Contract til Ole Knudsens Enke, d: 11te Oct: 1792.

Engel Larsen Øfre Boelstad No: 80 Vilkors Contr: til Lars Guttormsen og Hustr: d: 11te Oct: 1792.

Engel Torjussen Brathuus Skjøde til Johannes Samsonsen Berje paa Aarre No: 84 og 85 18 mrk: Smør, for 250 rd:, dateret 11te Oct: 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 12te Octob: 1792 continuerede dette Ting men som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreedede ophævet.

Strandebarms Skibreedes Høsteting den 15de October 1792. sat og holdet paa Gjermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Veltiise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage, samtlige Tingsøgende Almue, og efterskrevne Aatte opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig: 1. Gotschalch Knudsen Aarsan 4. Hans Larsen Øjerhavn 7. {Lars Jensen Grønnevig} nu Johannes Johannesen Echenæs 2. Ole Torbjørnsen Grønning 5. Poul Aadsen Havneraas af Dommeren nu i Eedtagen ung Laugrettesmand 3. Iver Andersen Svindland 6. Mikkel Asbjørnsen Øje 8. Lars Hansen Riise

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: folio 371a. og folio 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b. samt for Ous Skibr: folio 394b.

Formynderting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Erich Hansen Dybsland og Erich Pedersen Aachre, og befunden som her efter Protocollen er tilført.

Opsat Sag fra fol: 354a. Erich Brue contra Hans Brue.

Begge Parter blev paaraabt, men da ingen af dem mødte eller møde lod; Saa lod Retten Sagen beroe til Sommer tinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 354a. Hr: Kahrs contra Anders Lingenæsset.

Citanten lod ved Hans Hansen Brue fremlevere forseglet Skrivelse til Retten fra Citanten, hvorved Sagen declareres forliigt og frafalden, og de i Rettelagte Documenter til Overbringeren af Retten udleveret. Thi blev Sagen for Retten ophævet, og sam/m/e 3 Documenter af Retten til bem:te Hans Brue udleveret.

Nye Sag

Helje Larsen Traae fremstod /: betalt Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Torbjørn Svendsen Gjære for ulovlig Skov hugst og Slaatte, den anden Opsidder paa Gjære, Sæbjørn Torgersen Gjære, hvis Jorddrot Citanten er, saavel som Citanten selv, som JordEjer til Fornærmelse, derom at høre Vidner som stevnte ere, og derfor lide Dom til Erstatning, Bøders Udredelse og Omkostningers Betaling.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Peder Andersen Døsvig og Hans Olsen Ohme, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Indstevnte Torbjørn Svendsen Gjære /: betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To mrk: otte Skl: :/ og tilstod lovlig Varsel.

Begge Parter derefter declarerede Sagen imellem sig forliigt og afgjort saaledes: At det forbigangne skal være upaaanket, og herefter ej paatales, saaviit som kan være foretaget imod den imellem Parterne ergangne Aasteds Dom den 21 Juli 1790. Men da derved intet blev afhandlet om Marke Skoven, af \Ask/, Heg, Osp og Rønne!! (Raun?); men blev uden for Forretningen imellem Parterne aftalt, at samme skulde blive som det har været før af gam/m/el Tiid. Herom er Parterne nu forligte saaledes: At inden Gjærdes skal hver eje den Skov alle slags Træer, som er paa hans Bøe baade Nye Bøen og gamle Bøen. Udengjærdes skal Marke Skoven af Ask, Heg, Osp og Rønne gaee efter gam/m/el Skifte. Saaledes begjærede Parterne begge det passerte sluttet.

1792: 398b

Pantebogen til Udslettelse

Afdrag af No: 5 p: 544. Torjuls Andersen Børdalen i Ous No: 80 Obl: til Hans Rasmussen Store Linge paa 300 rd:, d: 31 Maj 1790, derpaa bet: til Afdrag 20 Maj 1792 100 rd: efter Creditors Qvittering.

Ny Sag

Baar Øriansen Indre Ohme S:E: fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Torger Larssen Lille Fosse der tjenende, for til Citanten skyldig værende 13 rd: 4 mrk: 12 s:, derom at høre Vidner, og derfor lide Dom til samme med Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Jon {Larsen} \Mikkelsen/ S:E: paa Store Fosse og Jon Christophersen S:E: ibd:, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og Henrich Jversen Dybsland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Jon Christophersen, men Torger Larsen var ej hjemme, og Forkyndelsen for ham, blev aflagt paa h/an/ds Tilholdssted i h/an/ds Hosbonde \Torger Christophersen Lille Fosses/ Paahør, Jon {Larsen} \Mikkelsen/ var ej heller hjemme, men Indstevningen henseende ham, blev forkyndt i hans Huus i h/an/ds Moders Paahør og Jon Mikkelsens Hustrues Nærværelse.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. De mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de som Beskikkelses Vidner som

1ste og 2de Vidner fremstod Jon Mikkelsen og Jon Christophersen, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At denne Som/m/er før St: Hans Tiid var de udsendte af Citanten til Torger Larsen at sige til ham, at han skulde betale til Citanten f(...?)de Penge efter Accordten, for de 2 Fæ Bæster han havde kjøbt af Citanten, eller levere Citanten Bæsterne lovlig tilbage: dertil de intet Svar fik, da han ej var hjemme, men de udrettede deres Ærende til h/an/ds Hosbonde Torger Christophersen Lille Foss, som intet Svar kunde give, men lovede at sige det til Torger Larsen. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten dem ej videre havde at tilspørge, blev de fra Retten dimitteret.

Citanten maatte begjære Sagen opsat med Laugdag /: bet: for Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; saa blev ham given Rettens Laugdag til Som/m/er tinget 1793, etc: afskediget med Laugdag.

Citanten betalt for 2 Vidner 2 mrk: skr: To Mrk, og begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Ny Sag

Baar Øriansen Jndre Ohme S:E: fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Torger Larsen tjener hos Torger Christophersen Lille Fosse, for at have overfaldet Citanten med Vold, Hug og Slag, derom at høre Vidner, og derfor lide Dom til Bøders Udredelse og Omkostningers Erstatning.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Jver Bergessen Lejl: p: Jndre Ohme, Sæbjørn Torgersen Lejl: p: Gjære, og Osmund Samsonsens Lejl: p: Lammedalen, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og Henrich Iversen Dybsland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnt som tilført er, og talt ved enhver selv, undtagen Sæbjørn Gjære og han møder.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring, hvoraf aleene mødte Sæbjørn Torgersen Gjære som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa fremstod som 1ste Vidne, aflagde Eed og forklarede: At i Begravelse paa Aase i Aug: Maaned sidst, sad Vidnet med mange fleere i Stuen, og var intet formodende, i det samme han hørde et Skriig uden for, da saae igjennem Vinduet, og saae intet, men hørde anden gang raabe Vold, og et Pige barn kom i Døren og raabde Vidnet ud, og sagde: At Torger Larsen ligger og slaar Baar Ohme, derpaa Vidnet kom, den første der kom, til dem, og saae

at Torger Larsen holdt Citanten efter Haaret til Jorden i Vreede, og slog ham i Ansigt og Mund med Knyt Næve, at han var blodig over heele Ansigtet, og i alt dette laae Torger Larsen paa Citanten, derpaa skilde Vidnet dem ad, og gik derfra, da de andre 2 Vidner kom til, Veed ej meere, ej heller Anledningen. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten Vidnet ej videre havde at tilspørge, blev han dimitteret.

For dette Vidne betalt 1 Mrk: skr: En Mark.

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse og laugdag. /: bet:t for Opsættelse 12 s: og Laugdag 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Dom/m/eren da Stevne Vidnerne paa Tilspørsel forklarede: At de udeblevne Vidner sorterer ikke under denne; men under Rosensdals Baronies Jurisdiction, kunde altsaa ikke forelægge dem. Men Indstevnte som ikke mødte eller møde lod, blev given Rettens Laugdag etc., afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Nye Sag

Anders Andersen Neerhuus opholdende sig hos sin Fader Anders Samsonsens Huusmand under Neerhuus fremstod /: betalte Incamination 2 rd: 4 s: skr: To Rd: fiire Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Kald og Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde JordeEjeren h/an/ds Faders Hosbonde Samson Olsen Neerhuus, i Anledning at denne havde lovet ham i Bygsel, hands Faders Plads og et Tillæg dertil, og nu ikke vil holde det, og ikke give ham Bygsel seddel derpaa, derom at høre Vidner og derom!! (derfor) lide Dom til at udstæde Bygselseddel paa Pladset, og betale denne Sags Omkostninger.

Som Vidner i Sagen til deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflæge indstevnet under Lovens Falsmaal, Erich Pedersen Aakre S:E:, Peder Hactorsen Dybsland Lejl:, Anders Jonsen Gjære S:E:, og Baar Olsen Bundhuus S:E:

Stevne Vidnerne Lænsmand Svale Heljesen Øfre Waage og Henrich Jversen Dybsland afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved enhver selv.

Indstevnte blev paaraabt tree Gange, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Vidnerne bleve paaraabte, hvoraf aleene mødte Erich Pedersen Aakre og Anders Jonsen Gjære som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de bleve separerte, og fremstod som

1ste Vidne Erich Pedersen Aakre som aflagde Eed og forklarede: At paa Neerhuus den 1ste Aug: 1791, vare begge Parter og de indstevnte Vidner der tilstæde, da Parterne handlede om det omstevnte, da Samson Olsen Neerhuus lovede Citanten det omstevnte Plads som hans Fader har, efter ham, sin Lives tiid, og om Citanten gifter sig, i begge deres Lives tiid og ej længere og dertil følgende Tillæg, et stk: Mark kaldet Øge vigen, som hegner sig selv med Bjerge Lag, og Hage til en Koe og 12 Smaler med Affødning, et stk: Udmark før fraskildt, fra Flat Steenen og til M(iøl?) sted under Skaate, op ad Gr(..?)ders Vejen, til Rodvelt hougén, et stk: Mark hjem/m/e fra (...?)s neden til Kr(..?)g garen, og \alt i/ det Skove stække \af/ Lindeskov og Older skal tilhøre Citanten samt nok Bejte til 4 Bukker i Selskaar. Dette blev saaledes sluttet, Veed ej meere. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da Citanten ham ej videre havde at tilspørge, blev h/an/d dimitteret.

Fremstod som 2det Vidne Anders Jonsen Gjære som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: Ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret.

For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark.

Citanten begjærde Sagen opsat med Forelæggelse og Laugdag. /: bet: Opsættelse 12 s: og Forelæggelse 24 s: i alt To mrk: fiire Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod, saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret. De udeblevne Vidner Peder Hactorsen Dybsland, og Baar Olsen Bundhuus forelægges under Falsmaals Straf at møde næste Ret til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse, etc: afskediget med Forelæggelse og Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Saug Angivelser	ligesom for Fjeldberg Skibrede	Dobbelte Bord	Enkle B:
Dybslands Saug	Ejeren Erich Baarsen Tvedt angav		24 Hundr:
Femstenevig	Ejeren Engel Larsen Femstenevig		23
Westerviig	Ejeren Lars Jensen Grønnevig		28
Rørviig	 Iver Stensen Rørviig		18
gl: Torsnæss	Saugmester Lars Pedersen Torsnæs		8
Kysnæs	Ejer Sergeant Hans Christopher Galtung		10
Aarsan	Ejer Gotschalck Knudsen Aarsan		26 $\frac{1}{4}$
Aakre	Ejer Peder Knudsen Sundal		26 $\frac{3}{4}$
Nye Torsnæs	Ejer Lars Samsonsens Torsnæs		12
Echenæs Saug	SaugEjer Johannes Jonsen Echenæs	3 $\frac{1}{2}$ Hund:	46

1792: 399b

		Dobbelte Bord	Enkelte B:
Svinland Saug	Ejer Peder Pedersen Svindland angav	1 Hundr:	4 Hundr:
Aarviig Sag	Ejer Jon Jonsen Aarvig	5	19
Næss	Ejer Ole Hejnessen Næss	$\frac{1}{2}$	20
Øjerhavn	Ejer Ole Larsen Øjerhavn	2 $\frac{1}{4}$	51
Ohme	Ejer Roal Baarsen Indre Ohme	{1}	11
Netteland	Ejer Lars Erichsen Hjortaas		15
Furhovde	Ejer Zacharias Hansen Furhovde		18
Kiærevig	Ejer Gert Andersen Kiærevig		20

Pantebogen til Inddragelse

Kongel: allerund: confirmeret d: 17 Juli 1772 Testamente, af nu afg: Niel Torbjørnsen Indre Ohme og Hustrue, hvorved Roal Baarsen Indre Ohme bliver deres Arving, og Ejer af $\frac{3}{4}$ L:, 1 Hd: i Indre Ohme No:24.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 16de Oct: 1792 continuerede dette Ting

og publiceret

Ole Pedersen Hammerens Plads under Kysnæs, No: 60 Vil Kors Contract til h/an/ds Sviger Moder Jver Hammerens Enke dat: 12 Oct: 1792.

Anders Hejnessen Bache No: 68 Vil: Contract til Hejne Andersen og Hustr: d: 16de Oct: 1792.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793 opnævnt af nyegifte: 1. Jens Gotschalchsen Fladebøe. 2. Hans Torbjørnsen Brue. 3. Hactor Larsen Øfsthuus. 4. Henrich Pedersen

Yttre Ohme. 5. Samson Heljesen Traae. 6. Ellef Brynildsen Houge. 7. Iver Hansen Dybsland. 8. Rasmus Erichsen Tvedtenæs hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre, til dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte og befunden som følger.

Adskillige Poster som fol: 326b. i alle poster.

Tingskydsen som sædvanlig.

Odelsmandtallets Difference examineret, og hvorefter kom/m/er Kongen til Afgang 2 pd: 4 mrk: Sm: Tilgang 1 L: 2 pd: 21 mrk: 1 Hd:

Aftage paa ubestemte Aar som fol: 327a.

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 3 rd: 4 mrk: 10 s: og pr: 1792 127 rd: 5 mrk: I alt Summa 131 rd: 3 mrk: 10 s:

Pantebogen til Inddragelse

Baar Larsen Øje[s Skjøde] til Torbjørn Svendsen paa Øje No: 78 13 ½ mrk: S: 3/16 Hud for 130 rd:, dt: 16de Oct: 1792.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Qvitt: Bøger anviist

Johannes Jonsen Echenæs til Ole Larsen Braathun paa 1/6 Part i Echenæs Saug grund før brugt af Kittel Olsen, Aarl: Afgift 2 mrk: d: 16de Oct: 1792. Manufact: Huset 8 skl:

Torbjørn Svendsen Gjære til Baar Larsen paa Øje No: 78 1 pd: 3 mrk: S: 3/8 Hud før brugt af Lars Ludvigsens Enke, d: 16de Oct: 1792. Manufact: Huset 8 skl:

Anders Pedersen Bakke No: 68 til Ole Larsen paa Plads Scharret, Aarl: Afgift 2 rd:, 2 Kiørs 6 Geeder og 6 Souvers Foster i Hagen, Ej hugge andet til Brænde end Brage og Skad, Huusene ejer Husmanden selv. dat: 16 Oct: 1792. M:f: H: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Anders Pedersen Bakke No: 68 Vilkors Contract til Peder Andersens Enke, d: 16de Oct: 1792.

Afkald

ForM: Bog fol: 76 og 151. Madelle Knuds Datters Mands for 29 rd: 11 s: efter Skfte 20 Feb: 1766, og efter Skifte 12 Sept: 1785 Arv 7 rd: 2 s: og Hjem/m/egifte 34 rd: 3 mrk: d: 16 Oct: 1792.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibreedde ophævet.

Qvindherrets Skibreedes Høsteting den 17de Octobr: 1792. sat og holdet paa Gjermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets Lænsmand Abel Iversen Helvigen, samtlige Tingsøgende Almue og efterskrevne Aatte opnævnte eedsvorne Laugrettesmænd sc:
1. Lars Johannessen Natterstad 4. Jon Hactorsen Fugleberg 7. Clemen Clementsen Roalstvedt
2. Peder Larsen Piile 5. Lars Erichsen Lund 8. Ole Larsen Berge
3. Jon Larsen Scharvethun 6. Ole Olsen Liustvedt

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: folio 371a og folio 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b. samt for Ous Skibr: fol: 394b. og end viidere 16. Kongelig allern: Fr: som bestemmer de Forholds Regler der bør iagttages ved Execution af Domme hvorefter Sigtelses eller Benægtelses Eed er paalagt dat: 14 Sept: 1792.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787 Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Ingebreth Hansen Tofte og Johan/n/es Rasmus: Scharvethun og befunden som herefter Protocollen er tilført.

1792: 400

Biørneskud Tingsvidne.

Lars Erichsen Leil: paa Lund, fremstod og anmeldte, at han med fleere, den 30te Maj dette Aar, haver skudt en Bjørn i den saa kaldte Gryninge Dal, his Hud var lang 4 Alen 3 qt., og Huden som ej kunde conserveres heede Som/m/ers Tiid, havde de solgt, men der af foreviisde en Lab, samt Sogne Præsten Hr: Niels Hertzbergs Attest af 6te d: M: om Rigtigheden af hans foregivende, hvorefter han begjærde de sædvanlige Skudpenge 2 rd:

Tilstædeværende Almue declarerede sig vidende om det Tilførtes Sandhed og Rigtighed, Thi blev af Fogden betalt Skudpengene 2 rd: og Labben af Fogden tagen i Forvaring.

Comparenten var herom TingsVidne begjærende sin Tiid paa nærmere Anmodning beskreven meddeelt som blev bevilget. Herfor betalt i Retten 2 mrk: skr: To Mark.

Opsat Sag fra fol: 356a. Halvor St: Fuusch contra Jens Johannessen St: Fuusch.

Citanten blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Indstevnte begjærde Sagen opsat til den ergangne og denne Som/m/er erhvervede Aasteds Dom er opfyldt, hvorved da denne Sag vil henfalde. /: For Opsættelse bet: 12 s: skr: Tolv Skl: :/ Opsættelsen bevilges.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og qvitteringsbøger anført.

Christiangaves Kobberværk Directeurs til Henrich Qvalheim p: Huuse ½ L: S:, 1 b:skd:, halve Saugen, og halvt af Huusmændenes Husafgifter, De Huusmænd som ere for mange, maa h/an/d afskaffe dat: 3 Aug: 1792. bet: Manufactur Huset 1 mrk:

Sunde Opsiddere til Jan Larsen paa Yttre Solhougen Plads, Aarl: Afgift 3 rd: 5 mrk: 8 s: h/an/d selv bebygge Pladset og eje Huusene selv; kun Bejte i Hagen til 2 Kjør, 1 Kalv, 8 Smaler, d: 6 Dec: 1791. M:f: H: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Knud Erichsen Øchlandsvog Obl: til Erich Joh: Sundvor 200 rd: og Johannes Joh: Sundvor 200 rd: i alt 400 rd: Rente 3 ½ p:C: og Pant 1 pr: i Store Dahle No: 5 ½ Løb ½ Hd: d: 28 Janv: 1792.

Afkald

ForM: Bog fol: 167. Anne Johannes Dt:s Mands for 151 rd: 4 mrk: 11 s: efter Skifte 30 Maj 1791 dateret 17 Oct: 1792.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 165. Tørres Hactorsen Øfre Kaldestad No: 46 Obl: til Lieut: W: Frim: Dahl 175 rd: og Aschout Handeland 100 rd:, i alt 275 rd:, d: 15 Sept: 1784, qvitteret af Cred:ne 30 Maj 1792.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Helvig Saug Ejer Abel Jversen Helvig angav $\frac{1}{2}$ Hundrede dobbelte Bord og 2 Hundrede enkelte Bord.

Onerim Saug Ejer Gunder Ølversen Onerim angav $3\frac{1}{2}$ Hund: dob: B: $2\frac{1}{2}$ H: enk: B:
.... Jens Baarsen Onerim $3\frac{3}{4}$ Hund: dob: B: 2 Hund: enk: B:
Store Dahle S: Ejer Ole Olsen St: Dahle 27 Hund:

Pantebogen til Inddragelse

Clemen Clementsens Obl: til Johannes Tørressen Haavigen paa 98 rd:, Rente 3 proC:t Pant 1 pr: i Roalstvedt No: 7 $2\frac{1}{2}$ pd: S:, 1 Hud dat: 17 Oct: 1792.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1793, opnævnt af Nygifte. 1. Ole Olsen Kjærland. 2. Jens Jensen Schaale. 3. Gabriel Olsen Scharvethun. 4. Johannes Johannessen Schaale. 5. Samson Larsen St: Omviig. 6. Jens Pedersen Bjelland, hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre til dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, og befunden som følger.

Adskillige Poster som fol: 8. til 1, 2, 3, 4, 5 Nej. 6te Helvig, Onerim, Huuse og St: Dahle. 7de Nej. 8de som fol: 210a. 9. og 10. Nej.

Tingskydsen som sædvanlig

Odels Mandtallets Difference examineret, hvorefter i Odelskatten afgaar 2 pd: 12 mrk: S:, 2 $\frac{13}{48}$ Hd:, tilkommer 1 Løb S:, 1 Hud.

Aftage paa ubestente Aar som fol: 8. Søre Møklebust, Kjærland og N: Døsseland.

Aftage paa 10 Aar Naterstad det andet Aar Møklebust det 13de Aar.

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 145 rd: 1 mrk: 14 s: og pro 1792 342 rd: 3 mrk: I alt Summa 487 rd: 4 mrk: 14 s:

Pantebogen til Inddragelse

Skifte Contract imellem Ole Samsonsens Løvfalds Arvinger, hvorefter Peder Helgesen bliver Ejer af Løvfald No: 4 H: C: gds:, $\frac{1}{2}$ Løb S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 150 rd: dat: 17 Oct: 1792.

Saug Angivelser

{Store} Balleseim Saug Ejer Anders Andersen Lille Balleseim angav $2\frac{3}{4}$ Hundrede dobbelte Bord, og 19 $\frac{1}{4}$ Hundrede enkelte Bord.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Schonevigs Skibreedes Høsteting den 5te Novembr: 1792 sat og holdet paa Schonevigs Søens Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Districtets Foged Velædle og Velviise Hr: U: W: Koren, Skibreedets beskikkede Lænsmand Peder Eliassen Næss, samtlige Tingsøgende Almue og efterskrevne

1792: 400b

Aatte opnævnte, eedsvorne Laugrettesmænd navnlig

1. Peder Olsen Teigland 4. Halsteen Larsen Echenæs 7. Ole Olsen Sandvold
2. Aschel Torkelsen Wiiche 5. Jon Jonsen Meehuus 8. Gunder Larsen Aaseim
3. Johannes Olsen Wiiche 6. Samson Johannessen Aarthun 9. Anders Halvorsen Yttre
Matre

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongelige allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, registeret for Etne Skibr: fol: 371a. og folio 372b. og for Føyens Skibr: folio 376b. samt for Ous Skibr: folio 394b. og endelig for Qvindherrets Skibr: fol: 399b. og neden

Formynderting blev holdet, og befundet og passeret som for Schonevig Skibreedes Høsteting 1787. Justitz Protocollen her folio 7b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lænsmanden, Laugrettet, Almuen og de 2de Mænd Jørgen Monsen Sio og Jon Johannessen Nøstvig og befunden som herefter Protocollen er tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skiftebr: 30 Nov: 1791 efter Johannes Samsonsens Nedre Rørvigen i Qvindherrets Skibr: hvoraf Jordegods Udlægget i Aarthun No: 33 i Schon: Skibr:, $\frac{3}{4}$ L: S: 1 Hd:, i Pantebogen er extraheret.

.... 4 Juni 1792 efter Østen Larsen Mortvedts Hustrue. | Udlæggene i
.... 22 {Oct:} \Marti/ 1792 efter Niels Jonsen Grasdall. | Skjøde Bogen
.... 12 Juli 1792 efter Abraham Abrahamsen Hvidevold. | extraheret
.... 27 Juli 1792 efter Anders Olsen Storhoug ang:de halve Schonevigs Kirke. |

Cancellie Rd: Schiøtz Obl: til Major Niels Dahl paa 1000 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 2de pr: næst efter 200 rd:, udi Millie, Wandenæs, Schonen og Oppeim øde, d: 5 Nov: 1792.

Samfrænde Skifte 18 Feb: 1792 efter Cancellie Rd: Schiøtz afdøde Hustrue Frue Johanne Magrethe Petersen von Føjnen, hvorved Jordegodset er udlagt Enkemanden neml: Millie, Oppeim øde, Wandenæs og Schonen.

Afkalde

ForM: Bog fol: 169. Poul Olsen Echelands for 30 rd: 4 mrk: 8 s: efter Skifte 15 Dec: 1787 dat: 19 Juni 1792.

.... fol: 171. Brithe Torbjørns Datters Mands for 9 rd: 2 mrk: 9 s: efter Skifte 31 Aug: 1790 dateret 19 Juni 1792.

(Andre dokument igjen)

Johannes Samsonsens Nedre Rørvigs Arvingers Skjøde til Johannes Johannessen paa Aarthun No: 33, i alt $\frac{3}{4}$ Løb Smør 1 Hud, deraf indløst for 236 rd: 7 s: 1 pd: 14 $\frac{1}{2}$ mrk: Sm:, $\frac{3}{4}$ Hd: Resten arvet dateret 23 April 1792.

Kongl: allernaad: Privilegium for Niels Nielsen paa Gjæstgiverie ved Toftevog dat: 11 Augusti 1792.

Afkald

ForM: B: fol: 172. Myndtl: Ole Knudsens Formynders for 8 rd: 4 mrk: 8 $\frac{1}{2}$ s: ved Skifte 23 April 1792 dateret 5 Nov: 1792.

Continuation af Publicationer

17. Kongl: allern: Fr: at Candidati Theologiæ herefter skal aflægge Prøve paa deres Duelighed i Cathechis(.....?), førend de maae befordres til Præste Em(bedet?) dat: 5te Oct: 1792.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 6te Novembr: 1792 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 331b. Abraham Hvidevold contra Torbjørn Lande.

Paa \Hoved/ Citanten som nu ved Døden er afgangen, hands Enke Brithe Ols Datters Vegne som Laugværge mødte Hr: Nicolaj Gabriel Nachschou, og \tillige mødte/ Contra Citanten Torbjørn Larsen Lande og \begge/ declarerede Sagen forliigt saaledes: At Torbjørn Larsen Lande har betalt Citantinden for ibragte Omkostninger efter Forening 8 rd:, og de omstevnte Heller, deraf skal hver tilhøre halve Deelen, in Natura, hver af Parterne, at hver benytter sig af sin Anpart, som de vil, og skal deeles ved 2 af dem selv udvælgede upartiske Mænd. Viidere ere de forenede for Fremtiden om Hellebrud saaledes: At naar een af Parternes Brugs Ejere vil søge efter Heller i Fælleds Udmark, skal den advare den Anden, og paaviise Stedet og Strækningen, hvor han agter at søge og bryde, paa det at Een ikke skal bryde, hvor En Anden har begyndt at skufle, grave og arbejde, og det Sted Een af dem finder, og paaviiser at vil søge, maae den Anden ikke være Finderen hinderlig i der at søge og bryde. Derpaa begge Parter begjærde Forliiget ved Dom confirmeret, og til den Ende saaledes indlod Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen og derudi afsagt følgende

Dom

Da forestaaende Forliig er saaledes sluttet imellem Parterne selv ved indbyrdes Forening; Saa k: og d: for Ret, og herved afsiges: At samme som herved confirmeres, bør være

1792: 401

En Regel for begge Parter for det omstevnte, og saaviidt samme angaaer \strax/ at efterkommes og opfyldes saaviit ikke allereede skeet er, og henseende Eftertiiden, da at holdes til Efterlevelse paa begge Sider for dem Selv og Efterkommere paa Parternes Brug fra denne Dags Dato, da begge Parter Anhører Dommen. Udstædt til Cit:

Opsat Sag fra fol: 331b. Lars Sæverejde contra Niels Yttre Næss om Handel.

Citanten mødte og fremlagde skriftl: Indlæg af 1ste Nov: sidst, som blev oplæst saal: derefter paastod Dom til næste Rett.

Indstevnte Niels Svendsen henholdt sig til sin Benægtelse, at ej er Citanten noget skyldig, og paastod Dom til Frifindelse.

Begge Parter indlod Sagen til Dom til næste Ret.

Sagen blev til Doms optagen til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Sag fra fol: 331a. Johannes Mortvedt contra Johannes Løvigen.

Citanten fremlagde Rettens seneste Laugdag og Forelæggelse som blev oplæst saal:

Stevne Vidnerne Lænsmand Peder Eliassen Yttre Næss og Lars Larsen ibd: Skaffer, afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre sam/m/e lovlig at have forkyndt, og talt ved enhver selv.

Johannes Olsen Løvigen blev paaraabt tree Gange, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten begjærde Vidnerne paaraabt at gjøre deres Eedelige Forklaring. Vidnerne mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa fremstod begge som Beskikkelses Vidner og som Sagens

3de og 4de Vidner Knud Larsen Lejl: paa Axland, og Niels Christophersen Lejl: paa Tjelle, som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, og forklarede: At for omtrent 8te Aar siden, men efter Indstevntes ommeldte Hustrues Død, vare de udsendte Beskikkelses Viis for Citantens Hustrue, da ugift til Johannes Olsen Løvigen, at fordre de Ting som hun kom tilgode hos ham, som begjærtes hende leveret; dertil Johannes Olsen Løvigen svarede: At ville ikke forholde nogen Ting for hende, det hun skulde have, skulde hun faae i redelig Maade \men de fik da intet, og/ Summa blev ej nævnet, saaviit de erindrer. Dette var efter at Skiftet var sluttet, efter Johannes Løvigens ommeldte Hustrue Afg: Siri {Torbjørns} \Knuds/ Datter. Dimitteret som forrige.

/: For 2 Vidner bet: 8 s: skr: Aatte Skl: :/

Citanten begjærde det passerte som TingsVidne sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget. Citanten begjærde Sagen opsat til næste Ret til Documenter at fremlægge, og at gjøre Irettesættelse til Doms /: For Opsættelse bet:t 6 Skl: skr: Sex Skl: :/

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Opsat Leyermaals-Sag fra fol: 332a. Fogden contra Guro Gunders Datter. Actor anmeldte Sagen frafaldt; Thi blev den for Retten ophævet.

Pantebogen til Udslettelse publiceret

No: 5 p: 579. Niels Jonsen Grasdall No: 11 H: C: gds: Obl: til Lieut: W: Dahl 96 rd: dateret 26 April 1791 af Creditor qvitteret 23 April 1792.

No: 5 p: 440. Thomas Mikkelsen Berhove No: 5 Obl: til Ole Jacobsen Onerim paa 130 rd:, dat: 15 Sept: 1788, af Creditor qvitteret 23 April 1792.

No: 5 p: 461. Peder Olsen Tejl: No: 55 Yttre Tejl:, Obl: til Friderich Aschelsen Wiicke paa 150 rd:, dat: 18 Nov: 1788, qvitteret d: 24 April 1792 af Askel Torkelsen som ægtet Creditors Enke, den (...a..?)de Creditors Datter Ingeborg Aschels Datter.

No: 3 fol: 384a. Niels Tollevsen Yttre Svindland No: 22 Obl: til Jon Tollevsen Svindland 100 rd:, dat: 1 Maj 1782, qvitteret af Creditor 23 April 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Knud Knudsen Obl: til Lieut: Wilh: Fr: Dahl paa 130 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant 1 pr: i Grasdall under Fjelland No: 11 H: C: gds: 18 mrk: S:, dat: 31te Oct: 1792.

Markeskjæls Contract imellem Sandvold S: (Sunnhordland) S:skriverie (Soren-) og Scharveland Baroniets gds:, dat:t 13de Oct: 1791.

Niels Nielsen Gjæstgiver i Toftevogen Obl: til Torbjørn Larsen Lande paa 280 rd:, Rente 4 proC:t fra 23 April sidst, Pant 1 pr: i Gjæstgiver Stedet Toftevogen under Øfre og Nedre Tofte No: 7 og 8 H: C: gds: med Privilegium dt: 5 Nov: 1792.

1792: 401b

Ny Sag

Johannes Olsen \Nedre/ Sæverejde Huusmand fremstod /: betalt Incamination 1 rd: 2 s: skr: Een Rd: to Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Dreng Ole Olsen Waagen for at have anmasset sig og taget til sig paa Schjold i Etne 2 Bukke Kiid Citanten tilhørende, som der vare i Bejte og Foster, og han tog som sine, derom

at høre Vidner som stevnte ere saavel som ustevnte, og lide Dom til sam/m/e at betale med 1 rd: 3 mrk:, og denne Processes Omkostninger at erstatte.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Ole Hansen Huusmand paa Næsse under Waagen, og Brithe Brekkevigen til Eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse.

Stevne Vidner Ole Larsen Wiicke og Johannes Torkelsen Wiicke afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Vidnerne selv, men \da/ Paagjælderer ej var hjemme, saa aflagde de Forkyndelsen henseende ham paa h/an/ds Tilholds Sted hos sin Fader Ole Olsen Waagen i h/an/ds Moders Paahør.

Indstevnte blev paaraabt, mødte, /: betalte Tilsvarenspenge 20 s: skr: En mrk: fiire Skl: :/ og sagde: At have intet at sige i Sagen denne Gang men forbeholdt sig alt lovligt.

Citanten begjære Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring. Deraf aleene mødte Ole Hansen Næsse som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbeftet Maade til Sandheds Udsigende, derpaa fremstod som 1ste Vidne, aflagde Eed og forklarede: At forrige Aar 4 Uger før Jul 1791, var Vidnet begjært tilligemed Anden ustevnet Mand, at følge Citanten, til Ole Olsen Waagen den Indstevnte, der Citanten af ham forlangte de 2 Kiid tilbage Bukkekiid, som Indstevnte havde taget paa Schjold, hvorfor han begjærte Vederlag, Betaling eller Kiiderne in Natura, dertil Ole Olsen Waagen svarede: At han tog dem, for han vidste ikke, enten de var deres eller ej, og kunde ej skaffe Kiidene; thi de var borte, og ej vilde betale dem før Retten skilde dem ad. Vidnet kjendte ej Kiidene, og hverken har seet dem, eller veed hvis de vare. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

/: For et Vidne betalt 8 skl:, skr: Aatte Skl: :/

Citanten maatte begjære Sagen opsat med Forelæggelse til det udeblevne Vidne /: bet:t Opsættelse 6 skl: skr: Sex Skl: :/

Da Vidnet Brithe Brekkevigen ikke mødte, saa blev hun forelagt under Falsmaals Straf at møde til Som/m/ertinget 1793, etc: afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/er Tinget 1793.

Saug Angivelser som for Fjeldberg Skibrede

Wahlens Saug Saugmester Ole Johannessen Wahlen angav 7 Hundr: dobbelte og 20 Hundr: enkelte Bord.

Øfre Handelands Saug Saugmester Aschout Olsen Handeland 9 Hundr: dobbelte og 8 Hundr: enkelte Bord.

Nedre Handelands Saug Jon Endressen Handeland 9 Hundr: dobbelte og 8 Hundr: enkelte Bord.

Storhoug Saug Ejer Mikkell Andersen Storgoug ½ Hundr: dobbelte og 19 ½ Hundr: enkelte Bord.

Wiig Saug Ejer Anfin Tørressen Wiig 14 Hundr: enkelte Bord.

Wiisekiær Saug Ejer Torger Johannessen Wiisekiær ½ Hundr: enkelte Bord.

NorEbne Saug Ejer Aad Larsen NorEbne 2 Hundr: enkelte Bord.

Ejlervig Saug Ejer Wier Østensen Ejlervig 6 Hundr: enkelte Bord.

Markhuus Saug Ejer Ørje Johansen Markhuus 1 Hundr: dobbelte og 3 Hundr: enkelte Bord.

Pantebogen til Inddragelse

Thomas Mikkelsen Obl: til Peder Jversen Ugletvedt paa 130 rd:, Rente 2 ½ proC:t, Pant 1 pr: i Berhovde No: 5 1 Løb 1 Hd: d: 6 Nov: 1792.

Niels Andersens Oblig: til Mikkell Andersen Storhoug paa 130 rd:, Rente 3 pr:C:t, Pant 1 pr: i Tveedte No: 6, Ldskld 1 Løb 1 Hd: d: 24 April 1792.

Ny Sag

Torkel Monsen Sioe Huusmand fremstod /: betalt Incamination 4 mrk: 10 s: skr: fire mrk: tii Skl: :/ og anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde Torger Aarentsen Rdsmand (Raadsmand) paa Halsnøe Closter gaard, for til Citanten skyldig værende 2 rd: 4 mrk: 8 s: at lide Dom til samme med Omkostninger at betale, da disse var betalt af Citanten for Indstevnte, som for denne caveret, til Kjøbm/an/d Jochum Jørgens i Bergen.

Stevne Vidner Jon Johansen Nøstvig og Jonas Heljessen Sætre afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre, saaledes lovlig at have stevnet som tilført er, og talt ved Indstevnte Selv.

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Citanten altsaa maatte begjære Sagen opsat med Laugdag. /: bet: Opsættelse 6 s: skr: Sex Skl: :/

Da Indstevnte ikke mødte eller møde lod; Saa blev ham given Rettens Laugdag til næste Ret etc: afskediget med Laugdag.

Sagen beroer til Som/m/er tinget 1793.

Kongl: Undsætnings Korn

Halvor Siursen Slocke fremstod og anmeldte, at være krævet for bekommet Kongl:

Undsætnings Korn først 1 td: 2 rd: 8 s: og atter 1 td: 2 rd: 8 s:, derom han, nu boende paa Hougen, forklarede med sandfærdig Benægtelse, at hand ikke har faaet meere end Een Tønde, og ej er meere skyldig end for Een tønde 2 rd: 8 s:, derpaa han erbød sin Eed.

Fogden havde intet imod Eedens Antagelse; thi aflagde Comparenten sin Eed corporlig med oprakte Fingre efter Loven, Saa sandt hjælpe sig Gud og hans hellige Ord, at forestaaende tilførte er rigtig i alle Deelee.

Hr: Foged Koren begjærde det passerte sig som Udskrift meddeelt som blev bevilget. Udstædt.

Biørneskuds Tings Vidne

Aschout Olsen Lejl: paa Handeland fremstod og anmeldte, at have med fleere, den 4de Pintzedag sidst, skudt en halv voxen Bjørn i den saa kaldte Tveedte Mark, hvoraf han foreviiste Huden i Retten, og begjærde de sædvanlige Skudpenge 1 rd:

Tilstædeværende Almue declarerede sig vidende om det Tilførtes Rigtighed og Sandhed; Thi blev af Fogden betalt Skudpenge 1 rd:, og Huden mærket den forreste højre Lab afskaaren.

Comparenten var herom TingsVidne begjærende sig sin Tiid paa nærmere Begjæring [beskreven] meddeelt som blev bevilget. Herfor bet: i Retten 2 mrk: skr: To Mark.

Ny Justitz Sag

Velædle og Velviise Hr: Foged Koren anmeldte at have som Actor paa Justitiens og sit Embeds Vegne, ladet til dette Ting og Tiid indkalde med mundtl: Varsel, Christian Larsen Tvedte S:E:, Ole Larsen Wiicke S:E: og Thor Aschelsen S:E: p: Øfstebøe, for paa hin anden forøvet Slagsmaal paa Siøhuus denne Vaar, at høre derom Vidner stevnte og ustevnte, og lide Dom til Hds: Maj:ts Bøders Erlæggelse, og denne Actions Omkostninger at betale.

Som Vidner i Sagen indstevnet under Lovens Falsmaal Peder Olsen Tejgland S:E:, h/an/ds Hustru Guro Johans Datter, Peder Larsen tjener paa Tjelmeland, Ole Larsen Nedre Sæverejde S:E:, Eli Johans Datter tjener p: Sæverejde. Johannes Johansen Siøhuus Lejl:, og Hustru Kari Ols Dt:, Aarent Olsen Lejl: p: Siøhuus, Torkel Jacobsen Dalen S:E:,

Barbara Peders Datter Hustru til gl: Lars Larsen Huusm/an/d p: Flesche, deres Eedelige Vidnesbyrd at aflægge.

Stevne Vidnerne Lars Larsen Næss Skaffer og unge Lars Larsen Flesche S:E: afhjemlede under Lovens Eed med oprakte Fingre saaledes lovlig at have stevnet som tilført er og talt ved enhver selv.

De indstevnte mødte /: betalte Tilsvarspenge hver 40 s: er i alt En Rd: En mrk: otte Skl: :/ og benægtede at være skyldig i det Paastevnte.

Actor begjærde til Eedelig Vidnesbyrds Aflæg ved gjørende Forklaring, de indstevnte Vidner paaraabte. Deraf mødte Peder Olsen Tejgland, Peder Larsen Tjelmeland, Ole Larsen Sæverejde, Eli Johannes Dt:, Johannes Johansen Siøhuus, Torkel Jacobsen Dalen, som blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds udsigende, derefter

1792: 402b

de bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Peder Olsen Tejgland som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: At paa Siøhuus i en Begravelse, 8te Dage før Skjærtorsdag sidst, var Vidnet og de andre Vidner, samt de 3de Indstevnte, da efter adskilligt utidigt og uden Anleedning, af Christian Tvedte imod adskillige forøvede, i Vreede og Drukkenskab /: Christian Tvedt tilstod nu for Retten at han var fuld, og vidste ikke hvad han gjorde :/ og da Ole Larsen Wiicke i Sindighed og Stadighed derom formanede Christian Tvedte til Anstændighed, tog Christian Tvedte i Vrede en Lyse Stage med Lys som brændte, og slog løs af Haanden til Ole Larsen Wiicke og traf ham i Ansigtet under højre Øje saa Blodet randt af ham, og Stagen foer tilbage faldende paa Bordet hvorpaa Ole Larsen bandte og sagde: Slaae med Haanden som en anden Mand, og ikke med Haandøvel derpaa Christian Tvedt sprang til Ole Larsen som sad i Bænken, og tog Ole Larsen oven i Haaret og rykkede ham frem efter, da rejsde Ole Larsen sig op, og tog denne i Haaret og rykkede ham ned til sig, atter sættende sig \derefter saae Vidnet Christian Tvedt bløde i Ansigtet/ dette alt paa begge Sider i Vrede, men Ole Larsen ej drukken, hvorefter samtl: Gjæster bad hinanden at kaste Christian Tvedt ud til at faa Freed i Huuset, derpaa Ole Larsen og Vidnet Peder Tjelmeland \tog/ og førde ham med Godhed ud, noget efter kom han ind igjen, afklæd til bare Skjorten, og tog Ole Larsen og Thor Øfstebøe i Haaret hver i sin Haand, og vilde rykket dem frem paa Gulvet, men Vidnet hindrede Ole Larsen at tage igjen, men Thor Øfstebøe tog imod med Christian Tvedt, og de tog i hin anden, i Vrede da Thor Øfstebøe var ædrue og sad og tørrede Blodet af sin Svoger Ole Larsen, men naturlig maatte blive opbragt som saaledes overfalden, derpaa Christian Tvedt og Thor Øfstebøe faldt paa Gulvet, men kan ej sige for Folkemængdens Skyld, om nogen af dem skød den Anden need, der de droges, og tilsidt blev skildt ad. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som han vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev han med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 2de Vidne Peder Larsen Tjelmeland som aflagde Eed og forklarede: At var ej i Stuen, førend efter at Christian Tvedt havde været ude paa gaarden og kastet Klæderne af sig, saa ej saae hvad første Gang passerte i Stuen, men efter at Christian Tvedt var gaaen ind afklædt, som meldt, gik Vidnet ind i Stuen lidt efter, og da saae Vidnet Thor Øfstebøe og Christian Tvedt laae paa Gulvet og droges, og Thor Øfstebøe rykkede Christian Tvedt i Haaret, men saae ej Christian Tvedt tog igjen, og Thor Øfstebøe laae oven paa \og slog ham med Haanden/ derpaa andre skildte dem ad, og Christian Tvedt var blodig i Ansigtet, og meget drukken. Dimitteret som forrige.

Fremstod 3de Vidne Ole Larsen Sæverejde som aflagde Eed og forklarede: At var omforklarede Tiid vel i Stuen, men saae iblandt der værende mange Folk, intet af hvad

imellem de Indstevnte kan være passeret, førend da Ole Larsen siddende i Bænken, havde Christian Tvedt i Haaret, og Christian Tvedt staaende for ham, havde Ole Larsen i Haaret, og Ole Larsen trak Christian Tvedt need efter Haaret, og Christian Tvedt var blodig i Næsen, men saae ikke hvorledes han havde faaet det, men Christian Tvedt var \ikke/ meget drukken, og det som skeede, var i vrede, da Ole Larsen ej drukken, derefter passerte som 1ste Vidne har forklaret, og Vidnet blev paa gaarden, efter at have ført Chri-

1792: 403

stian Tvedt ud, men efter at Christian Tvedt var gaaen ind, afklædt, kom Vidnet ej i Stuen før noget efter, og da han kom ind, var Thor Øfstebøe og Christian Tvedt paa Gulvet, derom forklarede som 2de Vidne, med Forskjæl at Christian Tvedt var ej meere drukken, end dette Vidne har forklaret, dog da de sidst blev skildt ad, k(unde) Christian Tvedt ej staae, men enten det var af Drukkenskab, eller han saa forslaget(?) veed Vidnet ikke, og de maatte føre og slæbe ham hen at ligge \at sove/. Dimitteret som forrige.

Som Natten paafaldt beroer Sagen til i Morgen.

Pantebogen til Udslettelse

No: 5 p: 325. Albret Mehn i Ous Skbr: Obl: til Niels Pedersen Højsæter paa 198 rd:, Pant i Holsund, dat: 10de Oct: 1786 qvitteret efter Fuldmagt og anviist Notarial F(.....?)ig paa Creditors Vegne af h/an/ds Arvinger Peder Halvorsen Børseim og Mikkil Hylden d: 23 Oct: 1792.

No: 5 p: 392. Haldor Erichsen MitEbne No: 86 Obl: til Capt: Niels Dahls p: 350 rd:, d: 31te Oct: 1787, qvitteret af Creditor den 3 Nov: 1792, efter vedhæftet Opsigelse paa rette sort Stempl: Papiir.

Pantebogen til Inddragelse

Mad: Undals Skde til Lars Friderich Undal paa halve Ejds Kirke og gods m: v: for 32 rd: 3 mrk: dat: 2 Nov: 1792.

Haldor Erichsen MitEbne Skde til Niels Christophersen paa halve Brug i MitEbne No: 86, 1 pd: 16 ½ mrk: S:, ½ Hd:, ½ Vog Korn for 360 rd:, dat: 20de Oct: 1792.

Bygselseddel med Revers publiceret og qvitterings Bog anviist

Ole Andersen og Axel Fjellands til Mikkil Abrahamsen paa uskatlagt Plads Fjellandssand, Cond:r, 1. selv bebygge Pladset og eje Huusene. 2. Aarl: Afgift 3 rd: 3de Ej hugge uden Brage og Skad. 4. I Hagen kun 2 Creaturer og 5 á 6 Smaler. d: 6 Nov: 1792. Manufactur Huset bet: 8 Skl:

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 7de Novemb: 1792 continuerede dette Ting

og denne Forestaaende Sag,

Fremstod 4de Vidne Eli Johannes Datter som aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: som 2de Vidne med Forskjæl: At da Vidnet kom ind, laae Christian Tvedt og Thor Øfstebøe paa gulvet, og laae da Chr: Tvedt oven paa /: veed ej hvad Thor \Øfstebøe/ var, men Chr: Tvedt var blodig i Ansigtet /: Thor Øfstebøe, og denne under paa gulvet, og Thor Øfstebøe spæ(ndte) med Fødderne Chr: Tvedt i Maven, derefter Thor Øfstebøe slog Christian Tvedt paa Ryggen \med knyt Næve/ alt i Vreede, og noget drukne, derefter de bleve

skildte ad, og de slæbte Christian Tvedt hen at ligge at sove, da han ej kunde staae. Veed ej enten af Drukkenskab eller Søvn, eller hvad. Dimitteret.

Fremstod 5te Vidne Johannes Johannessen Siøhuus som aflagde Eed og forklarede: At veed intet før han saa at Christian Tvedt tog som 1ste Vidne har forklaret, Stagen med brændende Lys i, og slængte hen, men var ej saa nær, at han for de mange Folk der var, kunde see hvem den traf, derpaa saa Ole Larsen Wiicke blodig i Ansigtet, hvorefter Christian Tvedt i Vreede tog Ole Larsen i Haaret oppe i Hovedet, hørde ej hvad de sagde, og Ole Larsen tog i Christian Tvedt, og de trak hinanden need, saa at Vidnet formedelst de staaende Folk ej kunde see meere, og Christian Tvedt kom ud af Stuen, saa ej hvorleedes; blev vel i Stuen, men hverken hørde eller saa meere af alt før omvundne, formedelst de mange Folk, og Vidnet sad ved Væggen bag Bordet, og for Skriig og Allarm ej kunde høre hvad skeede eller blev sagt. Dimitteret.

Fremstod 6te Vidne Torkel Jacobsen Dalen som aflagde Eed og forklarede: som 1ste Vidne indtil Christian Tvedt i Vreede og noget drukken tog Stagen med det brændende Lys i, og slængte hen efter den Side i Stuen hvor Ole Larsen var, men saa ikke hvem den traf; Vidnet saa Ole Larsen baade før og strax efter at Stagen var slængt eller kastet, men saa ikke Ole Larsen

1792: 403b

blodig i Ansigtet, hørde ej hvad Ole Larsen sagde, ej heller \veed/ hvem af dem derpaa gjorde Angreeb, men strax efter saa, at de begge havde i hinanden, men kan ikke sige hvor de havde deres Hænder fat i hinanden, Thor Øfstebøe v(....?)(?) Ole Larsen og hen at styre til Rette, men blev da afholdt, derpaa Christian Tvedt kom ud af Stuen paa gaarden, veed ej hvorledes, og strax efter gik Vidnet ind i Stuen, og saa Ole Larsen blodig i Ansigtet, og Thor Øfstebøe tørrede Blodet af ham, da Christian Tvedt kom ind i bar Skjorte og Underklæder, og i Vrede tog Thor Øfstebøe i Haaret og rykkede ham frem efter, og han tog og med Haanden i Ole Larsen, veed ej hvor, derpaa Thor Øfstebøe og Christian Tvedt, kom frem paa gulvet, Thor Øfstebøe havde taget fat i Christian Tvedt, veed ej hvor, og saa de kom liggende paa Gulvet, men veed ej hvem af dem der skød den anden i Gulvet, der Christian Tv: laae paa Knærne, og Thor Øfstebøe selv sad og halv laae paa Gulvet, og Christian Tvedt havde da fat i Thor Øfstebøe i Haaret, og Thor Øfstebøe havde fat i hiin i Haaret med den eene Haand, og slog ham med den Anden knyttet Næve i Ryggen, veed ej meere, som ej saa da de bleve skilde ad. Dimitteret som de forrige.

Actor begjærde Sagen opsat med Forelæggelse til de udeblevne Vidner.

Da af Vidnerne ikke mødte Guri Johans Datter Hustrue til Peder Olsen Tejgland, Kari Ols Datter Hustrue til Johannes Johannessen Siøhuus, Aarent Olsen Siøhuus og Barbara Peders Datter Hustrue til Lars Larsen Flesche, saa blev de forelagt under Falsmaals Straf at møde til Som/m/ertinget 1793 etc.; afskediget med Forelæggelse.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1793.

Continuation af Saug Angivelser

Gjelmerviig Saug Saugmester Elias Ommundsen Gjelmerviig angav 1 ½ Hundr: enkelte Bord.

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 f: 62. Mons Jørgensen Sioe Obl: til Frue Juel 120 rd.; dat: 14 Juni 1777, qvitteret 4 Nov: 1792.

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: bog fol: 172. Myndtl: Siri Torbjørns Dt:s Formynders for 9 rd: 3 mrk: 11 ½ s: ved Skfte efter Torb: Torbjørnsen 24 Oct: 1791 d: 6 Nov: 1792.

.... dto: fol: og Skfte for Myndtl: Brithe Torb: Dt: dto: dato.

.... Myndtl: Barbra Østens Dt:s Formynders af 5 Juni 1792 for hendes Arv
12 rd: 4 mrk: 8 7/10 s: efter Skfte af 4 dto:

.... Brithe Østens Dt:s dto: Form:, Skfte, Sum/m/a og Dato.

(Andre dokument igjen)

Johannes Andersen Skde til Berje Nielsen p: Øfre Sæbøe No: 6 H: C: gds: 1 Løb S:, 1 Hd: for 200 rd:, dat: 5 Nov: 1792.

Berje Nielsen Øfre Sæbøe No: 6, Vilc: Contr: til Johannes Andersen og Hustrue, dat: 5 Nov: 1792.

Berje Nielsen Obl: til Torbjørn Larsen Lande p: 96 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1ste Pr: i Øfre Sæbøe No: 6, 1 Løb Sm: 1 Hd:, d: 6 Nov: 1792.

Aad Larsen Norebne Odels Skde til Mikkel Knudsen Lechnæs paa \Odels Ret til/ Lechnæs No: 77 1 ½ Løb Smør for 23 rd:, dat: 7 Nov: 1792.

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1793, opnævnt af Nygifte. 1. Niels Halvorsen Udager. 2. Lars Olsen Sæbøe. 3. Torger Jacobsen Melchevig. 4. Johannes Johannessen Færeviig. 5. Gudmund Larsen Nedre Sandviig. 6. Tørres Nielsen Tarraldsøen. 7. Anfin Tørresen Wiig og 8. Johannes Johannessen Sioe hvorom Lænsmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre

1792: 404

til dennem derefter, i Følge Reglementet at tilsige.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner

Adskillige Poster som fol: 8a. 1, 2, 3, 4, 5te Nej. 6te Sauger de dette Ting angivne. 7de Niels Nielsen Toftevogen og Morten Rosendal i Schonevigen. 8de Peder Eliassen Lænsmand 2 Løb 12 mrk: S:, Yttre Næss Landlægd. 9de og 10de Nej.

Ting Skydsen som sædvanlig.

Odels Mandtallets Difference examineret og befunden, Kongen til Afgang 8 Løb 20 mrk: Smør, ¼ Hd:, 1 G:skd: Tilgang ¾ L: S:, 1 Hd:

Aftage de vedblivende som fol: 8a.

Ditto paa 10 Aar Sloche som 13de Aar, Lechnæs som 12te Aar Gjelmervig som 8de Aar Løvigen som 5te Aar Yttre Bouge som 13de Aar Bougstøe som 13de Aar. Om Yttre Bouge Kongens Strøe gods som fol: 96a.

Kongens beholdne Strøe Gods som fol: 265a.

Restance Registeret beløber til 1791 Aars Udgang 98 rd: 1 mrk: 9 s: og pr: 1792 550 rd: 1 mrk: 9 s: I alt Summa 648 rd: 3 mrk: 2 s:

Bygselseddel med Reversal publiceret og qvitterings Bog anviist

Hr: Abels til Svercke Pedersen paa Plads Stølen, Aarl: Afgift 4 rd:, Brendeveed af Skadt, og fri Hage til de paa Pladset fødende Creaturer d: 7 Nov: 1792. Manuf: H: bet: 8 skl:

Pantebogen til Inddragelse

Mons Jørgensen Disposition om Sioe No: 4 H: C: gds: 1 L: S:, 1 Hd: imellem h/an/ds 2 ældste Søn/n/er Jørgen og Torkel Monsen dat: 24 Oct: 1792.

Mons Jørgensen Skde til Jørgen Monsen paa halve sit Brug i Sioe No: 4 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 98 rd.; dat: 6 Nov: 1792.

Dto: Mons Jørgensen Skde til Torkel Monsen paa øvrige sit halve Brug i sam/m/e Sioe No: 4 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 199 rd.; dat: 7 Nov: 1792.

Torkel Monsen Obl: til Frue \Anne/ Mundthe \Sl: Juels/ paa 199 rd.; Rente 4 pr:C:t, Pant 1 pr: i Sioe No: 4 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ Løb Sm: $\frac{1}{2}$ Hd: dat: 7 Nov: 1792.

Torger Johannessen Skde til Ole Hansen paa Wiisekiær No: 51 9 mrk: Smør for 84 rd.; dat: 7 Nov: 1792.

Nicolaj Nachschows Obl: til Provstinde Kahrs 45 rd.; Mad: Celius 45 rd.; og Foged Koren 60 rd.; i alt 150 rd.; Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Huus, specificeret Løsøhre og hvad ejer og enjendes vorder dat: 14 Sept: 1792.

Torger Johannessen Wiisekiær Skde til Ole Hansen p: 2/3 Parter i Wiisekiær Bord saug for 10 rd.; dat: 7 Nov: 1792.

Jørgen Monsen Sioe No: 4 H: C: gds: Vil Kors Contract til Mons Jørgensen Sio og Hustrue, dat: 7 Nov: 1792.

Torkel Monsen Sio No: 4 H: C: gds: Vil Kors Contract til Ditto dto: Dato.

Som ingen efter 3 Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; Saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet, og dette Aars Høstetinge sluttet.

Siden ingen flere Forretninger til denne Protocoll hørende, er forefalden i Aaret 1792, og denne saa nær er fuldskreven; Saa bliver Samme herved sluttet, for med en nye Protocol at begynde en nye Aargang.

Milliegaard den 31te Dec: 1792

S: Schiøtz

1792: 404b

Denne Bog, der bestaaer af Fire Hundrede og Ni Nummererede giennemdragne og forseglede Blade, authoriseres herved til Een Justits Protocoll for Sundhordlehns Sorenskriverie, hvorudi nu værende og efter kommende Sorenskrivere haver rigtig at indføre alt hvad Justitien udi bemelte Sorenskriverie vedkommer og udi denne Bog indføres bør.

Bergen den 3die Martii 1787.

Schouboe

Og slik endar dette året og denne tingboka.